

Centrul Pentru Perfecționare În Educație
TeachIT

WWW.TEACHIT.RO

Revista Educațională TeachIT

NUMĂRUL 10 VOLUMUL 1

ISSN 2971-8619

ISSN-L 2971-8619

CENTRUL PENTRU
PERFECTIONARE
TEACHIT

VALEA ARGOVEI 2024

Simpozionul Internațional „INOVARE EDUCAȚIONALĂ: Surse de Inspirație și Învățare Durabilă”

SECȚIUNEA I

Studii despre inovarea educațională

An școlar 2023/2024

Cuprins

Acsanei Rodica Lacramioara.....	14
Adam Adrian	26
Agachi Miruna-Andreea	31
Agheorghiesei Gicuta Elena	34
Agirbiceanu Ana-Maria	37
Albert Emese Andrea	41
Albu Lucia.....	44
Alexa Lenuta.....	45
Alexandru Nicoleta Camelia	51
Alexoiu Vasilica-Rodica	54
Ambrus-Torzsa Mónika	57
Amortitoaiei Laura	63
Andro Lidia	68
Anghel Ani-Daniela	76
Anghel Liliana	78
Anghel Mariana.....	82
Antal Alina	88
Antonie Csilla	93
Antonievici Alina	97
Aparaschivei Ovidiu.....	100
Apostol Simona	105
Avram Victoria Maria	113
Avramescu Simona.....	117
Baceanu Cristina	120
Badauta Camelia Corina.....	122
Baica Livia Mihaela.....	124
Baicu Izabel	127
Balan Cornelia Dorina	134
Balogh Marioara.....	135
Banutescu Ramona Florina	138
Barbu Simona-Florentina	141
Basarim Constanta Magdalena	146
Beches Petrica-Dumitru	151
Bernicki Maria	153
Bira Ilinca.....	155

Bivolaru Maria-Marcela	160
Boamfa Laura	164
Bobirsc Adriana	172
Boian Elena Adriana	177
Boiciuc Maria Cristina	186
Bojescu Gabriela	189
Boncescu Diana	191
Bondar Emil	195
Bondei Ionica	200
Borda Calin Ovidiu	205
Borz Mihaela	237
Borzan Iulia	240
Bostan Cristina Elena	242
Bot Livia	254
Botas Georgiana	256
Botea Alina	277
Brailescu Stefania-Alina	281
Bratu Mihaela	284
Breazu Nadia	288
Briceag Florentina-Aurora	290
Bront Florica-Crina	298
Brotac Daniela	302
Bucur Viorica	304
Buda Madalina Ioana	308
Budoiu Ion, Diaconescu Mihaela Cristina	314
Budoiu Maria Marilena	320
Buia Mircea	325
Buleu Loredana	328
Burca-Tutunaru Geanina	332
Burghilea Rozica	335
Burlacu Loredana	341
Burnac Nicoleta	344
Caba Claudia Luminita	356
Caba Simona Daniela	363
Caea Anda	367
Cantacuz Delia-Mariana	377
Capota Costel	379

Catanescu Gabriela	384
Cepoi Oana.....	388
Cernat Stefan Alexandru	391
Chifu Mihaela.....	395
Chipon Gina.....	398
Chiripus Traudia	403
Chiritoiu Eugeniu.....	413
Chisvasi Manuela-Maria.....	418
Chivu Loretta Simona	421
Ciobanica Nicoleta	433
Ciobanu Costel Daniel.....	438
Ciobanu Valentina	441
Ciobotea Petronela	443
Cirligeanu Margareta	447
Cismasu Vasilica	453
Ciubotariu Beatrice Liliana	455
Ciupitu Aldea Simona.....	458
Cloanda Ioana Florina	467
Codila Petru Adrian	470
Cojocaru Lacramioara	476
Coman Mariana	480
Comsit Elena	489
Constantin Claudia Simona	491
Constantinica Marilena	493
Cornea Luminita.....	495
Cosescu Adina Elena	499
Costache Georgian Lucian.....	502
Costache Voica	505
Costachel Nicoleta.....	508
Covrig Constantin Cosmin	511
Covrig Meda Anca	514
Craciunescu Oana	518
Cristea Diana	520
Culda Codruta	524
Cupas Carmen Nicoleta.....	526
Dafina-Oprica Elena-Daniela	529
Dascalasu Amalia	536

David Eva	540
Davitoiu Maria	544
Deacan Iuliana Valentina.....	548
Diaconescu Mihaela Cristina, Baicu Elena Izabel	551
Dima-Aldea Nadina	557
Dinaci Daniela	571
Dirdala Ionela Nicoleta.....	577
Doboca Raveca.....	580
Dobrescu Veronica	586
Dorca Monica Delia.....	590
Dorobantu Alexandra	592
Dovleac Georgeta.....	595
Draganescu Crina	597
Dragoi Luminita Mihaela.....	601
Dragomir Ilie.....	606
Dragomir Valentina	609
Dragu Oana	612
Dumitrescu Cristiana.....	619
Dumitru Corina Ileana.....	621
Eftenie Cristina Ramona.....	624
Epure Nicoleta.....	628
Fanica Daniel	633
Fatu Mihaela Corina	639
Fazakas Izabella.....	642
Fesnic Luminita-Simona	646
Filip Amelia Stefania.....	648
Fleser Rodica	651
Florea Adina Aurelia.....	655
Florea Loredana Marilena.....	657
Fuioaga Oana Maria	661
Gabor Adriana.....	665
Galben Ileana	667
Garaiacu Delia Melania	673
Gavril Rodica	676
Gavrilenco Mihaela	682
Geamana Nicoleta, Marinescu Mirela	685
Gheorghe Laura.....	690

Gheorghita Catalin	691
Ghesescu Nadia Geanina	694
Ghiorghita Esmeralda.....	698
Gradisteanu Elena	701
Grecu Elena-Lelia	704
Grecu Madalina, Dumitru Corina Ileana	709
Grigore Camelia	713
Grigore Georgiana Alice	726
Grigore Mihaela	735
Grosu Fanica.....	736
Gugeanu Laura	739
Guias Liliana	742
Gules Anca-Silvia	745
Hamza Silvia	747
Harjaba Alisa	749
Hij Liliana Florinela	759
Homonea Nicoleta	763
Hura Rodica	765
Husarciuc Julieta	767
Iacob Gabriela Cosmina	771
Iatropol Monica.....	775
Iaurum Cristina.....	783
Ibanescu Giorgiana Claudia.....	786
Ifrim Daniela.....	788
Ile Angela	795
Ilies Ana-Maria	799
Ilies Mihaela-Irina	802
Imets ErzsEbet Katalin.....	805
Ioan Niculina	808
Ion Mariana Florica	812
Ionescu Alina Elena	815
Ionescu Cristian.....	818
Ionescu Florentina	820
Ionescu Magdalena, Ionescu Cristian	823
Iorga Alina Mariana.....	825
Iriza Claudia	828
Iuga Lenuta Zamfira	837

Ivanescu Giulia Camelia	840
Ivanik Elena Irina	846
Jilavu Gabriela	849
Joita Alina	858
Jurca Teodora	871
Kis Eniko	879
Laios Ildiko Tunde	881
Larionescu Andra Letitia	913
Lascu Cerasela	916
Lazar Anca Veronica	919
Lazar Gabriela-Liliana	921
Leahu Ionela	923
Leahu Laura-Elena	927
Lozoveanu Daniela	929
Luca Daniela	953
Lupas Georgeta Daniela	956
Lupse Iulian	959
Lupuleasa Elena Simona	961
Magaz Vasilica Georgeta	964
Maguran Beatrice	972
Maican Simona	975
Malai Maria	984
Malita Felicia	987
Mandache Elena	989
Manescu Alexandra Florina	993
Maniu Camelia	1000
Manole Alina	1003
Manoliu Rodica	1006
Marc Aurica	1009
Margan Daniela Violeta	1013
Marginean Angela	1015
Marinescu Costina	1019
Martin Amelia Andreia	1024
Matara Maria	1032
Matei Georgeta	1034
Matei Iuliana Loredana	1038
Melesteian Georgeta	1040

Melnic Alina	1044
Merce Sanda	1046
Mihai Sinziana	1049
Mihaila Simona-Elena	1052
Mihalachi Oana	1058
Mihali Raluca.....	1060
Minculet Daniela	1066
Minda Corina	1070
Mioc Emanuela	1072
Miron Elena Florina.....	1075
Miron Ionica, Dinu Carmen	1078
Miron Silvica.....	1080
Miscu Iasmina	1083
Miutescu Ana Maria.....	1085
Mlendea Delia Elena	1087
Mocanu Maria.....	1090
Moldovan Valentina	1093
Moncea Elena	1097
Morar Hajnal Csilla	1100
Moraru Simona-Alisa	1103
Mozes Elisabeta	1118
Munteanu Gabriela	1122
Muresan Daniela Iulia	1129
Muresan Marcela	1131
Muresan Maria-Ioana	1134
Neagu Viviana	1137
Negrean Mirela-Alina	1139
Negrila Mariana	1142
Negru Mihaela	1148
Nemes Mihaela Viorica	1150
Nemtanu Magduta	1153
Nicodei-Groper Manuela-Cezarina	1156
Nicolae Ionela	1159
Nicolof Valentina-Florentina	1168
Nisulescu Diana.....	1171
Nitu Claudia-Maria	1177
Noreanu Laura	1180

Norocea Rodica Elena	1184
Oanca Carmen.....	1186
Oglice Atena.....	1197
Ogrezeanu Raluca	1205
Olar Dorin Marian	1237
Olteanu Mirela	1244
Oprea Mara Andreea	1249
Oprisan Cristian.....	1255
Palade Eulalia Lavinia	1262
Panaiteanu Maria Roxana	1264
Panc Marioara	1269
Paraschivescu Elena-Mirela	1272
Paris Elena-Gabriela	1274
Pascal Daniela	1296
Patru Carmen	1300
Paun Mihaela Gabriela.....	1305
Pepene Mariana Irina.....	1308
Petrea Alina	1310
Petrescu Mary-Violeta	1313
Petrica Ionut.....	1320
Petrila Tunde Otilia.....	1324
Petrovai Maria.....	1328
Petruta Liana	1332
Piele Elena-Roxana	1338
Pinghireac Simina-Elena.....	1347
Pirvu Carmen Monica	1350
Plic Elena	1353
Poenaru Elena Carmen	1357
Poiana Gabriela.....	1360
Polosan Cristina-Diana	1362
Pop Emilia	1364
Popa Catalin	1368
Popa Dana Maria.....	1378
Popa Gabriela.....	1380
Popa Georgeta-Iulia	1383
Popa Mihaela Simona	1385
Popescu Daniela.....	1392

Popescu Mihaela	1397
Popescu Ramona-Stefania	1400
Popescu Tamara Vasti.....	1403
Popovici Mirela	1406
Posa Ramona Mihaela.....	1410
Potra Livia.....	1413
Preda Mariana.....	1415
Purcarescu Oana Angela	1426
Racheru Tincuta	1430
Racolta Camina	1436
Radu Luminita	1438
Rize Florina.....	1443
Robu Mihai-Dan	1449
Roman Adina Mihaela.....	1451
Roman Maria.....	1454
Rosca Ana Voichita	1458
Rotariu Catalina.....	1461
Rotaru Irina-Teodora	1466
Rotter Fandly Mirela	1470
Rusu Alina	1472
Rusu Gabriela	1475
Rusu Raluca	1487
Salagean Diana.....	1492
Sandu Doina	1495
Serban Elena Alina	1497
Sercaianu Cristina Niculina.....	1500
Serte Georgia Marilena.....	1504
Seulean Augustin-Valentin	1506
Sica Liliana Adriana	1509
Silion Loredana.....	1515
Simina Olga	1516
Siminciuc Alina	1521
Simion Laura.....	1523
Singeorzan Varvara.....	1551
Stamatin Corina.....	1554
Stan Cristina Ileana	1562
Stanciu Iulia Andreea	1569

Stancu Silvia Georgiana.....	1571
Stefan Melania	1575
Stirb Mihaela.....	1578
Stoian Florina	1582
Stoian Todora	1586
Stoica Constantin-Georgel	1590
Susanu Gabriela	1593
Szabo Csilla-Ilona	1597
Szasz Eniko Erzsebet.....	1600
Szentgyörgyi Katalin	1604
Tebrean Livia-Teodora.....	1612
Tegla Patricia	1617
Timofte Mihaela.....	1620
Tinc Luminita, Osan Mirela	1628
Tintas Adelina-Laura	1631
Tirziu Viorica	1635
Todoran-Fer Monica.....	1639
Toma Ana-Maria.....	1641
Tomsa Magdalena	1647
Tranulea Vasile	1690
Tuia Steluta, Lespezanu Margareta	1693
Turbatu-Balan Dorinela.....	1697
Turcas Rodica Mihaela	1699
Udroiu Adina	1703
Ungureanu Irina	1709
Ursu Paula	1717
Valcu Daniela.....	1721
Varady Iuliu	1725
Varnacea Claudia-Mihaela	1732
Vascan Nicoleta	1737
Vasii Elenuta.....	1751
Verescu Marcu Carmen.....	1755
Vilcu Ioana Cristina	1757
Vintila Valentina	1759
Visu Dana	1777
Vizinteanu Florina-Rodica	1779
Vlad Gabriela.....	1781

Vlad Mirela.....	1784
Vladovici Alexandra Rusalia	1787
Vlaicu Claudia.....	1792
Vlaicu Octavia.....	1796
Voiculescu Elena Simona.....	1798
Vuia Ionela Marinela.....	1801
Zavoianu Ilie	1803

Educația incluzivă în grădiniță

Prof.educ.timpurie Rodica-Lăcrămioara Acsanei

„Eu sunt copilul! Tu ții în mâinile tale destinul meu.Tu determini în cea mai mare măsură, dacă voi reuși sau voi eșua în viață! Dă-mi, te rog, acele lucruri care să mă îndrepte spre fericire. Educă-mă , te rog, ca să pot fi o binecuvântare pentru lume". (Din „Child's Appeal", Mamie Gene Cole)

Fiecare copil este diferit și special și are propriile nevoi, fie că este sau nu un copil cu dizabilități. Toți copiii au dreptul la educație în funcție de nevoile lor.

Educația incluzivă are ca principiu fundamental un învățământ pentru toți,împreună cu toți, care constituie un deziderat și o realitate ce câștigă adepți și se concretizează în experiențe și bune practici de integrare/ incluziune.

Educația de tip incluziv este o educație de calitate, accesibilă și care își îndeplinește menirea de a se adresa tuturor copiilor, fără discriminare. În întreaga lume, din ce în ce mai mulți copii care provin din medii defavorizate urmează grădinițele, școlile primare sau gimnaziale.În cele mai multe țări se stipulează prin lege că toți copiii trebuie să beneficieze de educație.

Grupul Român pentru Educație Incluzivă (GREI) are ca obiectiv general conectarea României la eforturile internaționale în realizarea educației incluzive, susținerea și dezvoltarea modelului românesc și promovarea acestuia la nivel național și european.

Principiile pe care GREI le promovează sunt simple, clare și de maximă generalitate:

- fiecare copil este unic și valoros în cadrul sistemului de educație; -fiecare copil poate învăța; -politicile școlare sunt cele care trebuie să încurajeze mai curând ideea de școală pentru copil, decât cea de copil pentru școală;

- încurajează dezvoltarea și susținerea serviciilor de sprijin în școală , pentru a oferi oportunități de dezvoltare tuturor elevilor, dar și pentru a forma și sprijini profesorii;

- susțin parteneriatul educațional dintre profesori, părinți, elevi, alături de toți profesioniștii care dau valoare adăugată actului educațional; educație incluzivă înseamnă sprijin și educație pentru toți, grijă și atenție pentru fiecare.

În acest sens, integrarea educativă vizează reabilitarea și formarea persoanelor cu nevoi speciale, aflate în dificultate psihomotorie, de intelect, de limbaj, psihocomportamentală, senzorială, printr-o serie de măsuri de natură juridică, politică, socială, pedagogică. În pedagogia contemporană există o preocupare intensă pentru găsirea căilor și mijloacelor optime de intervenție educativă, încă de la vârstele mici, asupra unei categorii cât mai largi de populație infantilă. Astfel, conștiința copiilor, de la cea mai fragedă vârstă, trebuie formată și dezvoltată , învățându-i pe aceștia că primirea copiilor „diferiți”, alături de toți ceilalți, trebuie făcută nu de dragul lor, în primul rând, și nu din milă pentru ei, ci pentru dreptul fiecărui individ de a participa la acțiuni comune pentru dezvoltarea lui ulterioară , pentru a contribui și el la dezvoltarea comunității în care trăiește.

Acest referat susține ideea că incluziunea poate și este mai mult decât un discurs demagogic, declarativ; ea poate fi pusă în practică prin tehnici concrete de predare și adaptare curriculară individualizată, prin formarea și dezvoltarea conștiinței tuturor copiilor pentru acceptiunea diversitară de orice tip. Grădinița are ca scop crearea unui program coerent și coordonat de incluziune a copiilor preșcolari cu diferite dizabilități, de alte etnii, proveniență socială etc. și pregătirea celorlalți copii în vederea acceptării acestora alături de ei, fără diferențe de manifestare comportamentală sau verbală. De asemenea, se impune și implementarea unor strategii coerente de dezvoltare a conștiinței și a comportamentelor copiilor în spiritul toleranței și nediscriminării, a acceptării de șanse egale pentru toți copiii.

Integrarea/ incluziunea poate fi susținută de existența unui cadru legislativ flexibil și realist, de interesul și disponibilitatea cadrelor didactice din școala de masă și din școala specială, de acceptul și susținerea părinților copiilor integrați, de implicarea întregii societăți civile, dar și de nivelul de relații ce se formează și se dezvoltă la nivelul clasei integratoare care se bazează pe toleranță și respect față de copilul cu probleme. Grădinița care îi receptează în colectivitatea sa pe copiii defavorizați și își determină intern „direct și indirect”, atitudinea față de aceștia este alcătuită din: educatoare, părinți, copii, iar la nivel extern, societatea cu numeroase instituții și diverși factori media. O condiție esențială pentru reușita acestor acțiuni comune ale celor trei factori activi din grădiniță este existența unor relații de înțelegere, constructive care se realizează prin atitudini deschise, prin disponibilitate, printr-un „pozitivism” specific ce se cimentează cu voință și convingere.

Educatoarea trebuie să cunoască deficiențele copiilor pe care îi va primi în grupă în scopul înțelegerii acestora și pentru a-și putea modela activitățile, în funcție de necesitățile copiilor. Grupa în care va fi integrat copilul cu cerințe speciale va trebui să primească informații într-o manieră corectă și pozitivă despre acesta. Este foarte importantă sensibilizarea copiilor și pregătirea lor pentru a primi în rândurile lor un coleg cu dizabilități. Sensibilizarea se face prin stimulări: crearea și aplicarea unor jocuri care permit stimularea unor deficiențe (motorie, vizuală, auditivă), ceea ce determină copiii să înțeleagă mai bine situația celor cu dizabilități: prin povestiri, texte literare, prin discuții, vizitarea/ vizita unor persoane cu deficiențe.

Primirea în grupă a copilului cu cerințe educative speciale, atitudinea față de el trebuie să păstreze o aparență de normalitate, copilul trebuind să fie tratat la fel cu ceilalți copii din grupă. Conduita și atitudinea educatoarei trebuie să demonstreze celorlalți copii că i se acordă preșcolarului cu dizabilități. De aceea trebuie să exprime aceleași așteptări și să stabilească limite similare în învățare ca și pentru ceilalți copii din grupă. Ea trebuie să își asume rolul de moderator , să promoveze contactul direct între copiii din grupă și să direcționeze întrebările și comentariile acestora către copilul cu cerințe educative speciale.

De asemenea, trebuie să-i încurajeze și să-i stimuleze ori de câte ori este nevoie pe aceștia, dându-le încrederea în forțele proprii, în propria reușită în acțiunile întreprinse, evidențiind unele abilități sau interese speciale lor în dezvoltarea și sprijinirea cărora trebuie implicate și familiile copiilor. Copiii cu cerințe educative speciale integrați în programul grădiniței trebuie să dispună de o bună colaborare între educatoare, părinți, psihologi și

profesorul logoped. Părinții sunt parteneri la educație pentru că dețin cele mai multe informații despre copiii lor. Relația de parteneriat între părinți și grădiniță presupune informarea părinților cu privire la programul grupelor, la conținuturile și metodele didactice, dar presupune și întâlniri cu aceștia, participări la expoziții, excursii, serbări, vizite, etc., în care sunt implicați proprii lor copii. Această relație a grădiniței cu părinții copiilor cu cerințe educative speciale este necesară și benefică, ea furnizând, informațional, specificul dizabilității preșcolarului, precum și date despre contextul de dezvoltare a acestuia. Părinții informează grădinița și despre factorii de influență negativă care ar trebui evitați (fobii, neplăceri, stimuli negativi, atitudini care determină inhibarea / izolarea copiilor). Angajarea și responsabilizarea familiei în educația copiilor este fundamentală pentru reușita participării la programul instructiv-educativ al grădiniței. La orice copil, în mod particular la copiii cu dizabilități, gradul de interes și de colaborare a părinților cu grădinița este, cel mai adesea, proporțional cu rezultatele obținute de aceștia. De aceea, putem afirma că familia este primul educator și are cel mai mare potențial de modelare. Grădinița are rolul de a sprijini familiile să aibă încredere în resursele proprii, să facă față greutăților cu care acestea se confruntă. Educația părinților și consilierea acestora au un rol important în integrarea copiilor cu afecțiuni de natură psihică, emoțională ori de altă natură în grădiniță. Rezultatele muncii pentru promovarea incluziunii, atât directe cât și indirecte, față de partenerii educaționali, părinți, apar după intervale mari de timp și sunt efectul unui exercițiu asiduu, susținut. Centrarea atenției educaționale pe grupurile vulnerabile este un indiciu al nivelului de civilizație atins de o anumită societate și aceasta impune căutarea unei noi formule de solidaritate umană, fapt ce are o semnificație aparte în societatea noastră.

Grădinița este incluzivă printr-un curriculum flexibil și deschis ce permite adaptări succesive. Nu copilul urmează curriculumul, ci acesta este un instrument menit să sprijine dezvoltarea lui, se adaptează nevoilor și particularităților acestuia. Când spunem „grădiniță incluzivă”, nu trebuie să ne ducem cu gândul la copiii cu CES, ci la fiecare copil în parte, pentru că fiecare are un ritm propriu de dezvoltare și la un moment dat poate avea nevoie de anumite cerințe speciale în ceea ce privește educația. Există, de asemenea, și anumite situații de risc, în care educatoarea trebuie să cunoască trăirile și comportamentele copilului, pentru a-l sprijini. Riscurile pot apărea din mediul socio-cultural din care acesta face parte, din relațiile de familie care îi determină existența zilnică, precum și modul de dezvoltare, din modelele formale educaționale ce pot exercita un stres deosebit asupra copilului care nu corespunde „normalității” cu care ne-am obișnuit.

O planificare nu poate porni așa, tradițional, ca altă dată, de la conținuturi, ci de la personalitățile copiilor, de la caracteristicile și particularitățile individuale. Pe de altă parte, grădinița, ca instituție, nu poate face față singură cerințelor multiple ale unui program eficient de educație. Este nevoie de un parteneriat între grădiniță-familie- comunitate, de o construcție comună în folosul copilului, fără prejudecăți, bazată pe respect reciproc, acceptare, toleranță, indiferent de situația economică, socială sau educațională a părinților. Educatoarea, la rândul ei, trebuie să răspundă diversității și unicității fiecărui copil, să-și orienteze pozitiv atitudinea, limbajul și metodele pedagogice. Copilul preșcolar se află într-un proces de formare în care fiecare gest, fiecare cuvânt, fiecare privire din partea adulților care îl înconjoară poate să îi

influențeze imaginea de sine. Este foarte importantă atitudinea educatoarei la acțiunile copilului, apelativele, aprecierea pozitivă sau negativă, pentru a-i da copilului încredere în forțele proprii.

Pentru a evalua copilul, educatoarea trebuie să aibă în vedere competențele și capacitățile educaționale ale fiecărui copil și să identifice:

- cum este fiecare;
- ce știe fiecare;
- ce face fiecare;
- cum cooperează cu ceilalți.

În concluzie, pentru abordarea unei educații incluzive în grădiniță, educatoarea trebuie să respecte următorii pași: -să elaboreze un plan de dezvoltare a grădiniței în care să se precizeze concret parteneriatul cu familia și comunitatea; -să fie pregătit întregul personal al grădiniței pentru a primi toți copiii, fără discriminări;

-să asigure un climat primitiv și deschis prin organizarea mediului educațional cât mai eficient și stimulator; -să aibă discuții, în prealabil, cu copiii pentru a se accepta unii pe alții, pentru a negocia, a colabora și a lucra împreună;

-să asigure un curriculum flexibil și deschis la care să aibă acces și părinții;

-să evalueze fiecare copil prin observație directă și indirectă pentru a asigura participarea lui adecvată la activitățile curriculare;

-să asigure accesul tuturor copiilor la programul grădiniței, dar și la modificările și adaptările acestuia;

-să asigure participarea tuturor familiilor la decizii și acțiuni în favoarea tuturor copiilor;

-să evalueze permanent și periodic progresele pe care le fac toți copiii, nu numai din punctul de vedere al achizițiilor intelectuale, dar și al relațiilor sociale, al cooperării și colaborării, al dezvoltării imaginii de sine și încrederii în forțele proprii;

-să elaboreze planuri individualizate, personalizate pentru copiii care au nevoie de sprijin în anumite componente ale dezvoltării și la anumite momente;

-să ajusteze permanent curriculumul pentru a-l adapta la nevoile educative ale copiilor;

-să realizeze un permanent schimb de idei, experiențe și soluții cu celelalte colege, din grădiniță sau din alte instituții, precum și cu familiile copiilor.

BIBLIOGRAFIE:

-Ecaterina Vărășmaș-., Educația copilului preșcolar”, Editura ProHumanitas, București, 1999;

-Ecaterina Vrășmaș-„Introducere în educația cerințelor speciale”, Editura Credis, București, 2004.

METODE ACTIV-PARTICIPATIVE ÎN DEZVOLTAREA GÂNDIRII CRITICE

**Prof.educație timpurie Acsanei Rodica Lăcrămioara
Grădinița cu P.P. Nr.6 Botoșani**

Eforturile cercetătorilor și ale practicienilor au urmărit perfecționarea strategiilor de predare-învățare, valorificând achiziții ale cercetării psihopedagogice, dar și din alte domenii de cunoaștere. Finalitatea acestor preocupări are în vedere realizarea unei activități de instruire și învățare eficiente. (Nicola, 2012, p. 82)

Dezideratele de modernizare și de perfecționare a metodologiei didactice se înscriu pe direcțiile sporirii caracterului (inter)activ al metodelor de învățământ, în aplicarea unor metode cu un pronunțat caracter formativ, în valorificarea noilor tehnologii instrucționale (e-learning), în contaminarea și suprapunerea problematizării asupra fiecărei metode și tehnici de învățare, reușind astfel să se aducă o însemnată contribuție la dezvoltarea întregului potențial al elevului.

Bunul mers al procesului de învățământ și rezultatele obținute depind de metodele utilizate. Marii pedagogi au evidențiat faptul că folosindu-se metode diferite se obțin diferențe esențiale în pregătirea elevilor, că însușirea unor noi cunoștințe sau comportamente se poate realiza mai ușor sau mai greu, în funcție de metodele utilizate.

Metodele sunt instrumente importante aflate la dispoziția profesorului, de a căror cunoștințe și utilizare depinde eficiența muncii educative. Profesorul, cunoscând varietatea metodelor, particularitățile elevilor cu care lucrează, obiectivele pe care trebuie să le atingă, trebuie să acționeze pentru a-și valorifica pe deplin personalitatea, devenind el însuși un creator al strategiilor, metodelor și procedeele didactice.

Antrenarea permanentă a elevilor la un efort intelectual susținut și înarmarea acestora cu capacități necesare unei activități de învățare productivă reprezintă modalitatea cea mai eficientă de educare a elevilor în spiritul unei atitudini conștiente și active.

Metodele de învățământ ("odos" = cale, drum; "metha" = către, spre) reprezintă căile folosite în școala de către profesor în a-i sprijini pe elevi să descopere viața, natura, lumea, lucrurile, știința. "Calitatea pedagogică a metodei didactice presupune transformarea acestuia dintr-o cale de cunoaștere propusă de profesor într-o cale de învățare realizată efectiv de preșcolar, elev, student, în cadrul instruirii formale și nonformale, cu deschideri spre educația permanentă." (Sorin Cristea). Ele sunt totodată mijloace prin care se formează și se dezvoltă priceperile, deprinderile și capacitățile elevilor de a acționa asupra naturii, de

a folosi roadele cunoașterii transformând exteriorul în facilități interioare, formându-și caracterul și dezvoltându-și personalitatea. (Nicola, 2012, p. 84)

Prin "metodă de învățământ" se înțelege, așadar, o modalitate comună de acțiune a cadrului didactic și a elevilor în vederea realizării obiectivelor pedagogice. Cu alte cuvinte, metoda reprezintă „un mod de a proceda care tinde să plaseze elevul într-o situație de învățare, mai mult sau mai puțin dirijată”. Sub raportul structurării, metoda este un ansamblu organizat de operații, de procedee.

Metodele de învățământ sunt un element de bază al strategiilor didactice, în strânsă relație cu mijloacele de învățământ și cu modalitățile de grupare a elevilor. De aceea, opțiunea pentru o anumită strategie didactică condiționează utilizarea unor metode de învățământ specifice.

Totodată, metodele de învățământ fac parte din condițiile externe ale învățării, care determină eficiența acestora. De aici decurge importanța alegerii judicioase a metodelor corespunzătoare fiecărei activități didactice.

Sistemul metodelor de învățământ conține:

- metode tradiționale, cu un lung istoric în instituția școlară și care pot fi păstrate cu condiția reconsiderării și adaptării lor la exigențele învățământului modern;
- metode moderne, determinate de progresele înregistrate în știință și tehnică, unele dintre acestea de exemplu, se apropie de metodele de cercetare științifică, punându-l pe elev în situația de a dobândi cunoștințele printr-un efort propriu de investigație experimentală; altele valorifică tehnica de vârf (simulatoarele, calculatorul).

În școala modernă, dimensiunea de bază în funcție de care sunt considerate metodele de învățământ este caracterul lor activ adică măsura în care sunt capabile să declanșeze angajarea elevilor în activitate, concretă sau mentală, să le stimuleze motivația, capacitățile cognitive și creatoare.

Un criteriu de apreciere a eficienței metodelor îl reprezintă valențele formative ale acestora, impactul lor asupra dezvoltării personalității elevilor.

Metodologia diversificată, îmbinarea dintre activitățile de cooperare, de învățare în grup, cu activitățile de muncă independentă reprezintă o cerință primordială în educația postmodernistă. Metodele interactive de grup sunt modalități moderne de stimulare a învățării și dezvoltării personale încă de la vârstele timpurii, sunt instrumente didactice care favorizează interschimbul de idei, de experiențe, de cunoștințe. Specific metodelor interactive de grup este faptul că ele promovează interacțiunea dintre mințile participanților, dintre personalitățile lor, ducând la o învățare mai activă și cu rezultate evidente.

Interactivitatea presupune o învățare prin comunicare, prin colaborare, produce o confruntare de idei, opinii și argumente, creează situații de învățare centrate pe disponibilitatea și dorința de cooperare a copiilor, pe implicarea lor directă și activă, pe influența reciprocă din interiorul microgrupurilor și interacțiunea socială a membrilor unui grup.

Implementarea acestor instrumente didactice moderne presupune un cumul de calități și disponibilități din partea cadrului didactic: receptivitate la nou, adaptarea stilului didactic, mobilizare, dorință de autoperfecționare, gândire reflexivă și modernă, creativitate, inteligența de a accepta noul și o mare flexibilitate în concepții.

Uneori considerăm educația ca o activitate în care continuitatea e mai importantă decât schimbarea. Devine însă evident că trăim într-un mediu a cărui mișcare este nu numai rapidă ci și imprevizibilă, chiar ambiguă. Nu mai știm dacă ceea ce ni se întâmplă este “bine” sau “rău”. Cu cât mediul este mai instabil și mai complex, cu atât crește gradul de incertitudine.

Datorită progresului tehnologic și accesului sporit la cunoaștere și la resurse ne putem propune și realiza schimbări la care, cu câțva timp în urmă nici nu ne puteam gândi.

Trebuie, deci, să ne modificăm modul în care gândim prezentul și viitorul educației pe care îl dăm generației următoare având în vedere aceste aspecte. Nu ne mai putem permite o unitate școlară “muzeu”, orientată spre trecut, care pune accent pe cunoștințe, ci avem nevoie de o școală ce-i pregătește pe copii pentru viitor, punând accent pe competențele sociale și de comunicare. (Nicola, 2012, p. 86)

E bine ca profesorul să modeleze tipul de personalitate necesar societății cunoașterii, personalitate caracterizată prin noi dimensiuni: gândire critică, creativă, capacitate de comunicare și cooperare, abilități de relaționare și lucru în echipă, atitudini pozitive și adaptabilitate, responsabilitate și implicare.

Un învățământ modern, bine conceput permite inițiativa, spontaneitatea și creativitatea copiilor, dar și dirijarea, îndrumarea lor, rolul profesorului căpătând noi valențe, depășind optica tradițională prin care era un furnizor de informații.

În organizarea unui învățământ centrat pe copil, profesorul devine un coparticipant alături de elev la activitățile desfășurate. El însoțește și încadrează copilul pe drumul spre cunoaștere.

Utilizarea metodelor interactive de predare – învățare în activitatea didactică contribuie la îmbunătățirea calității procesului instructiv - educativ, având un caracter activ – participativ și o reală valoare activ – formativă asupra personalității elevului.

Pe parcursul evoluției omenirii educația a căpătat sensuri multiple și variate. În esență, semnificația majoră a acestui concept este de scoatere a ființei umane din starea biologică și ridicarea ei înspre starea spirituală, culturală. Pentru a exemplifica mai bine conceptul de educație, redăm în cele ce urmează câteva definiții ale acestuia, conturate de-a lungul timpului:

Educația este activitatea de disciplinare, cultivare, civilizare și moralizare a omului, iar scopul educației este de a dezvolta în individ toată perfecțiunea de care este susceptibil. (Nicola, 2012, p. 95)

Educația constituie acțiunea generațiilor adulte asupra celor tinere, cu scopul de a forma acestora din urmă anumite stări fizice, intelectuale sau mentale necesare vieții sociale și mediului pentru care sunt destinate.

Educația înseamnă tot ceea ce facem noi înșine și tot ceea ce fac alții pentru noi, spre a ne apropia de perfecțiunea materiei noastre.

Unele definiții evidențiază scopul educației, altele natura, conținutul sau chiar funcțiile educației. În general, principalele perspective de abordare a educației se structurează în jurul a trei repere: sociale, psihologice și psihosociale. Raportarea la aceste trei repere generează variate abordări ale educației: ca produs, ca proces și ca activitate.

Educația ca produs reflectă în special rezultatele educației (cultura generală și de specialitate, comportamentul, atitudinile, valorile împărtășite, deprinderile și priceperile, motivația, etc.) la nivelul formării și dezvoltării personalității.

Educația ca proces - are în vedere acțiunea de transformare în sens pozitiv și pe termen lung a ființei umane, în perspectiva unor finalități explicit formulate. Educația este un proces specific uman care urmărește valorificarea resurselor interne ale personalității.

Educația ca activitate - reprezintă un ansamblu de acțiuni conștiente, sistematice în principal, pe care un subiect educațional (educatorul) le exercită asupra unui obiect educațional (cel care se educă) în vederea realizării unui scop bine determinat. În condiții optime efortul comun și conștient al celor doi actori (educatorul și cel care se educă) evoluează înspre un stadiu superior al educației și umanizării: autoeducația.

Activitățile STEAM în educația timpurie, tehnică inovativă a predării - învățării – evaluării

Grădinița cu P.P. Nr.6 Botoșani

Prof.educație timpurie Rodica-Lăcrămioara Acsanei

MOTTO:

„Apropie-l pe copil de știință și lasă-l să răspundă singur, să-și întemeieze ceea ce știe, nu pe ceea ce i-ai spus tu, ci pe ceea ce a înțeles el; să nu învețe știința, ci să o gândească. Să-i menținem trează curiozitatea, condițiile de a-l apropia de lumea științei. Să-l stârnim pe copil să observe, să cerceteze și să descopere.”-

J.J.Rousseau

Într-o societate marcată profund de ascensiunea tehnologiilor digitale, sistemele de învățământ resimt o presiune din ce în ce mai mare de a-și adapta curriculum-ul, astfel încât să răspundă nevoilor societății de mâine.

STEAM este o nouă abordare în educație cu aplicabilitate de la cele mai mici vârste, bazată pe observare directă, experiment, logică, înțelegerea lucrurilor și fenomenelor ca făcând parte dintr-un sistem, fără a le îngradi creativitatea.

STEAM își propune în primul rând, promovarea și utilizarea unor metode de predare bazate pe explorare, investigare și anchetă pentru a implica cât mai mult copiii.

STEM este acronimul pentru Science, Technology, Engineering, Mathematics, în limba română ȘTIM :Științe,Tehnologie ,Inginerie, Matematică.

Mai nou, grupului i s-au alăturat și **Artele (STEAM)** pentru a îmbina tehnicul cu latura creativă.

STEAM este bazată pe învățarea integrată a tuturor disciplinelor și se caracterizează prin a fi o metodă activă, aplicată, constructivistă și de **”a învăța prin a face”**.

Este vorba despre faptul că copiii vor lucra în sala de grupă sau în afara ei asemănător unui om de știință sau a unui inginer: observând, adresând întrebări, formulând idei, ipoteze, experimentând și punând în practică ceea ce descoperă, formulând și transmitând concluziile.

Activitățile STEAM în educația timpurie reprezintă o provocare o **tehnică inovativă a predării - învățării – evaluării**, o evadare din tiparele curriculumului românesc, integrând pe lângă matematică, științe și arte cele două discipline noi inginerie și tehnologie.

Abordarea STEAM este considerată o metodă care va ușura înțelegerea cunoștințelor și conceptelor predate teoretic, o modalitate de însușire temeinică pornind de la investigarea realității.

Activitățile STEAM permit o abordare modernă, transdisciplinară, sala de grupă transformându-se astfel într-un mediu de învățare creativ, unde preșcolarii deprind modalități noi de a soluționa problemele, dobândesc acele competențe vizate pentru categoria de vârstă în care se încadrează, creează și folosesc instrumentele de lucru într-o manieră inovatoare. În momentul în care desfășurăm cu copiii noștri astfel de activități, îi ajutam să își dezvolte imaginația, gândirea critică, să pună în aplicare ideile pe care le au, să soluționeze anumite probleme propuse sau descoperite, să utilizeze eficient tehnologia sau să își descopere pasiunile pentru anumite domenii (științific, inginerie, artă...).

Beneficiile desfășurării de activități STEAM :

- *Reduce timpul petrecut în fața ecranului în favoarea învățării sănătoase a tehnologiei.
- *STEAM îi învață pe copii abilități de rezolvare a problemelor.
- *Se bazează și pe lucrul în echipă, cooperare și comunicare.
- *Încurajează inovația.
- *Experimentele sau lecțiile de tip STEAM sunt un mod excelent de a reduce anxietatea copiilor de grădiniță.
- *Le oferă copiilor oportunitatea de a vedea când greșesc și de a găsi o soluție.
- *Educația STEAM ajută copilul să transforme ascultarea pasivă în învățare activă.
- *Stârnește curiozitatea copilului, făcând procesul de învățare să fie amuzant, iar informațiile vor fi memorate astfel mai mult timp.

Prin introducerea activităților STEAM la grupa de preșcolari, nu facem nimic altceva decât să creștem capacitatea acestora de a se adapta și de a înțelege situațiile de viață cu care se confruntă, oferindu-le totodată instrumentele necesare pentru a le rezolva.

De altfel, așa cum susțin și specialiștii în educație, scopul educației STEAM ar trebui să includă înțelegerea conceptelor și formarea de abilități procedurale necesare pentru rezolvarea problemelor personale, sociale și globale, care implică integrarea componentelor complementare din științe, tehnologie, inginerie, matematică, artă etc. În același timp, cercetările realizate până acum sugerează că educația STEAM integrată trebuie să dezvolte copiilor capacitatea de a colabora cu ceilalți atunci când abordează o problemă și când formulează soluții.

Prin urmare, utilizarea educației STEAM în învățământul preșcolar este o oportunitate de a ne pregăti copiii pentru viitor, un viitor al complexității pe care îl poate „simplifica” numai munca în echipă și capacitatea „coechipierilor” de a ști să extragă din mai multe materii acea informație de care este nevoie pentru a rezolva situațiile cu care se confruntă.

Așadar, se cuvine să încurajăm acest tip de educație pentru a pregăti din timp oamenii responsabili ai zilei de mâine.

BIBLIOGRAFIE

- Arnold Nick- Descoperă Tehnologia, Educația STEM, Editura Litera, 2018
- Arnold Nick, Descoperă Ingineria , Educația STEM, Editura Litera, 2018;
- Dincă Elena -Copiii și natura-Educația ecologică și de protecție a mediului, Editura Caba, București, 2018
Colin Stuart -Educația Stem, Descoperă matematică, Editura Litera, București 2018;
- Colin Stuart- Educația Stem, Descoperă Știința, Editura Litera, București 2018;
- Hunt Emily, STEM în 15 minute, Editura DPH, București, 2018;
- Sam Hutchinson, Vicky Barker ,Activități pentru copii isteți, Educația STEM, Editura Litera, București,2018;
- CLA: Cultural Learning Alliance (2015). STEAM Hack October 2015 blog. Material găsit la adresa culturallearningalliance.org.uk/news/steam-hack-october-2015 .
- Colucci-Gray, L., Burnard, P., Cooke, C., Davies, R., Gray, D., & Trowsdale, J. (2016). Reviewing the potential and challenges of developing STEAM education through creative pedagogies for 21st learning: how can school curricula be broadened towards a more responsive, dynamic, and inclusive form of education?. UK: BERA Research Commissions.
- Perignat, E., & Katz-Buonincontro, J. (2019). STEAM in Practice and Research: An Integrative Literature Review. Thinking Skills and Creativity, 31, 31-43.
- Raven, P. H. (2002). Science, Sustainability, and the Human Prospect. Science, 297, 954-958.

NECESITATEA ACTIVITĂȚILOR REMEDIALE ÎN EFICIENTIZAREA ACTIVITĂȚII DIDACTICE LA ISTORIE

Prof. ADRIAN ADAM

Liceul Teoretic „Petre Pandrea” Balș-Olt

De ce sunt necesare activitățile remediale? Rezultatele la Evaluarea națională de la finalul clasei a VIII-a arată că există un procent mare de elevi care nu reușesc să obțină media 5, deci achizițiile învățării nu sunt suficiente pentru a parcurge cu succes liceul. Pe de altă parte, procentul de promovare a examenului de bacalaureat la nivel național sau faptul că mulți dintre absolvenții claselor a XII-a nu se înscriu să susțină acest examen arată că, după 4 ani de liceu, mulți elevi nu ating nivelul așteptat pentru acest nivel de educație. Aceste situații sunt confirmate și prin rezultatele obținute la evaluările internaționale PISA sau TIMSS (Trends in International Mathematics and Science Study). Existența acestor situații confirmă necesitatea activităților remediale adresate elevilor din învățământul liceal, care întâmpină dificultăți în raport cu cerințele școlare, pentru a finaliza traseul început. Când și cum se pot realiza activități de remediere? Programul remedial poate debuta când profesorul a identificat nivelul precar al achizițiilor elevului, în urma rezultatelor obținute la evaluarea națională, a evaluării inițiale de la începutul fiecărui an școlar, a evaluărilor inițiale sau sumative ale unităților de învățare, atunci când profesorul observă că progresul în învățare ca urmare a evaluărilor formative este prea lent sau când elevul conștientizează că are nevoie de sprijin și îl solicită.

Activitățile de remediere pot fi realizate:

- ca modalitate de intervenție pe termen lung, pentru recuperarea unor lipsuri și îmbunătățirea eficienței activității de predare-învățare-evaluare, cu impact asupra îmbunătățirii competențelor elevilor, în special dacă intervenția începe la clasele a IX-a sau a X-a;
- ca modalitate de intervenție pe termen scurt, în vederea pregătirii și participării la examenul de bacalaureat, având ca rezultat creșterea șanselor elevilor de a trece acest examen, dacă intervenția se realizează la elevii claselor a XI-a și a XII-a. În acest caz, intervenția presupune antrenarea elevilor pe baza programelor de bacalaureat și familiarizarea acestora cu subiectele specifice probelor de bacalaureat.

Pentru elevii care au nevoie de un suport minimal, activitatea remedială poate fi realizată în timpul orelor de curs, prin metode didactice variate, prin sprijin acordat de profesorul-tutore sau de tutorele-coleg, prin organizarea învățării în grupe mici. Pentru cei care au decalaje mari între ceea ce știu și ceea ce se așteaptă să știe, activitățile remediale se pot desfășura în grupe mici, prin programe organizate

special, continuând învățarea/ suplimentând timpul alocat activităților de învățare prin sprijin acordat de profesorul-tutore și tutori din rândul colegilor.

Grupul poate fi format din elevii aceleiași clase sau poate fi format din elevi proveniți din diferite clase, constituit special pentru activitățile de remediere. Ceea ce este necesar să fie evident, pentru toți elevii, nu numai pentru cei care necesită remediere, este faptul că aceste grupe au un caracter deschis, dinamic; elevii pot să intre în grup, în momentul în care consideră sau li se recomandă activitățile remediale și pot să părăsească grupul, în momentul în care remedierea s-a realizat. Remedierea în învățare se poate organiza și prin instruire unu-la-unu, cu un tutori-coleg sau cu profesorul-tutore, în anumite secvențe din lecție sau în activități suplimentare.

Atunci când elevii nu reușesc să învețe, nu au nevoie de „mai mult”, ci de altceva. Este, așadar, de dorit ca profesorii să fie pregătiți să acționeze pentru ca elevii care au nevoie de remediere să simtă că aparțin unei comunități școlare, să fie convinși că pot avea succes, să înțeleagă scopul pentru care învață și, nu în ultimul rând, să creadă în capacitatea lor de a reuși împreună cu colegii și profesorii lor. Este important ca elevii să fie ajutați să perceapă activitatea remedială ca oportunitate, ca șansă, nu ca o stigmatizare sau etichetare sau ca pe o încărcare suplimentară a programului. Este benefic ca remedierea să fie realizată ca o activitate în parteneriat între elevii care necesită program remedial, colegii-tutori, profesorii-tutori, consilierii școlari, întreaga echipă managerială și părinți. Acționând în echipă, activitățile remediale ar putea spori calitatea învățării, cu impact asupra rezultatelor școlare și a rezultatelor la examenul de bacalaureat. Pentru realizarea învățării remediale, este necesar ca profesorii să depășească aspectul formal și să personalizeze proiectarea, organizarea și evaluarea învățării.

Activitățile remediale își ating scopul în condițiile în care duc la învățare eficientă, al cărui rezultat să însemne sporirea motivației, transformarea analfabetismului funcțional în lectură funcțională și a disfuncțiilor proceselor gândirii în procese funcționale.

Învățarea eficientă are trei caracteristici importante: este orientată spre scop, este activă și duce la rezultate vizibile. Orientarea către scop presupune orientarea învățării spre scopuri clare, pe care profesorul le face cunoscute elevilor. Învățarea activă presupune participare, printr-un efort personal și conștient al elevilor în procesul de construire a propriilor cunoștințe. Rezultatele vizibile sunt achizițiile personale identificate la elevi, ca rezultat al efortului conștient depus și care dau energie și motivează pentru a continua efortul în învățare.

Una dintre tehnicile de îmbunătățire a memoriei și a abilității de a învăța este tehnica RICAR, aparținând psihologului Francis Pleasant Robinson. Numele tehnicii provine de la inițialele celor cinci etape ale sale: *Răsfoire, Întrebări, Citirea textului, Amintirea punctelor principale, Recapitularea în gând*. Prima și ultima

etapă se aplică întregului material, ce urmează a fi învățat, în timp ce etapele intermediare se aplică fiecărei secțiuni/ fiecărui paragraf al acestuia.

Răsfoirea. Elevii răsfoiesc materialul ce urmează a fi învățat, pentru a-și face o idee despre subiect. Aceasta implică citirea titlurilor de paragraf sau fragment, a ideilor ancoră, a cuvintelor cheie, a rezumatului, a schemelor. Acest tip de citire va oferi o imagine de ansamblu asupra subiectului, determinând elevul să-și organizeze materialul, ducând chiar la rudimente de organizare ierarhică, asemănătoare celor dintr-o hartă conceptuală. Organizarea materialului ajută la dezvoltarea abilităților individuale de reactualizare. Pentru această etapă, este suficient 5-8% din timpul alocat întregii activități. Următoarele etape se aplică fiecărei secțiuni/paragraf în parte.

În etapa *Întrebări*, elevii lecturează subtitlurile paragrafului/secțiunii, conceptele ancoră, transformându-le în întrebări la care urmează să-și răspundă în timpul citirii.

În etapa *Citirea textului*, elevii lecturează paragraful, orientați spre întrebările formulate în etapa precedentă, căutându-le răspunsul. Se recomandă elevilor să facă cât mai multe conexiuni cu alte informații pe care le cunosc, să sublinieze sau să noteze ideile, conceptele ancoră, dar nu mai mult de 10-15% din text.

În etapa *Amintirea punctelor principale*, elevii încearcă să-și amintească și să repete în gând principalele idei. La primele încercări, până se obișnuiesc cu metoda, li se poate propune să facă acest exercițiu în perechi, împărtășindu-și ideile.

Etapa *Amintirea punctelor principale* va asigura reactualizarea.

Etapa a cincea, *Recapitularea în gând*, are loc după parcurgerea întregului material. Elevii recapitulează principalele idei, evenimente, clasificări și își propun să înțeleagă modul în care acestea se leagă între ele. Vor relua notițele și vor verifica ce anume își amintesc și ce este necesar să reia. Este posibil să considere necesară revenirea la fișa de învățare pentru a verifica diferite aspecte. De asemenea, pot reciti rezumatul sau schițele existente. Această etapă favorizează dezvoltarea informației și oferă o practică suplimentară a reactualizării. Pentru această etapă se recomandă utilizarea a 10-12% din timpul alocat întregii activități de învățare.

Monotonia activităților de la clasă generează lipsă de implicare și plictiseală, lipsă de antrenament și, ca rezultate, acumularea de goluri în învățare și rămânerea în urmă. Monotonia orelor poate fi diminuată prin îmbinarea diferitelor forme de organizare a învățării: *activitatea frontală*, cu cea *de grup* și cu cea *individuală*.

Activitatea frontală presupune îndrumarea concomitentă a tuturor elevilor de către cadrul didactic. Pentru o maximizare a impactului pozitiv asupra învățării, activitatea frontală este necesar să fie desfășurată într-un timp dozat cu grijă, cu explicații concise, ținute pe problemă. Privită din perspectiva activităților remediale, având în vedere limitele instruirii frontale: stimulare redusă a participării active a elevilor, slaba încurajare a autonomiei elevilor și a nevoii de autoeducație, instruirea frontală, utilizată dominant în activități didactice, nu reprezintă cea mai potrivită abordare.

Activitatea individuală constă „în a pune pe fiecare elev din clasă în situația de a realiza, independent de ceilalți, o anumită sarcină de învățare, care este precizată de către profesor sau pe care și-o alege singur”. Activitatea individuală contribuie în mod semnificativ la formarea autonomiei, la dezvoltarea deprinderilor de muncă, la creșterea încrederii în forțele proprii și la responsabilitatea privind finalizarea sarcinilor asumate.

Activitatea individuală este eficientă doar dacă:

- profesorul cunoaște nivelul de pregătire al fiecărui elev și problemele cu care fiecare se confruntă;
- elevii dețin deprinderi minimale de muncă independentă;
- după rezolvarea sarcinilor independente, profesorul valorizează activitatea elevilor, prin feedback oferit imediat.

Activitatea pe grupe presupune organizarea elevilor unei clase în grupe, cu scopul îndeplinirii unor sarcini de învățare. Jerome Bruner (1970), reprezentant al constructivismului social, avansează conceptul de reciprocitate definit ca „o nevoie umană profundă de a da o replică altcuiva și de a lucra împreună pentru realizarea unui obiectiv”. Reciprocitatea este un stimulent al învățării.

Pe lângă obiectivele stabilite de cadrul didactic în concordanță cu programa școlară, prin care sunt vizate preponderent aspecte cognitive, instruirea pe grupe facilitează realizarea și a altor categorii de obiective, printre care:

- dezvoltarea spiritului de cooperare;
- dezvoltarea abilităților de comunicare;
- asumarea responsabilității pentru realizarea sarcinilor;
- dezvoltarea capacității de muncă în echipă; - diminuarea unor complexe de natură psihosocială, concretizate în teama de implicare în activități colective;
- formarea trăsăturilor pozitive de caracter etc.

Autentica învățare în grup nu presupune doar gruparea elevilor în bănci, ci colaborare și cooperare. Cooperarea și colaborarea nu se produc spontan. Trebuie învățate. Pentru aceasta este necesară o perioadă lungă de timp, măsurată în luni, nu în zile sau săptămâni. Cheia succesului, în a le construi, o reprezintă efortul consecvent, asumat de întregul colectiv de cadre didactice, care lucrează la clasă, ținând asupra acestui obiectiv

Activitatea în grup este propice utilizării metodelor interactive. Acestea integrează metode particulare, facilitând schimbul de idei între profesor – elevi sau elevi – elevi, oferind cadrul adecvat dezvoltării gândirii critice, ansamblu de capacități, absolut necesare vieții cotidiene.

Metode interactive care pot fi folosite în activități de remediere sunt: metoda mozaicului, SINELG, Știu/Vreau să știu/Am învățat, Turul galeriei, Jurnalul cu dublă intrare, Caruselul, dar și învățarea pe bază de proiecte.

BIBLIOGRAFIE:

1. Albulescu, Ion, 2021, *Instruirea bazată pe înțelegere*, București, Editura Didactică Publishing House.
2. Albulescu, Ion, Catalano, Horațiu, 2022, *Învățarea prin activități de grup*, București, Editura Didactică Publishing House.
3. Bolovan, Sorina Paula, 2007, *Didactica istoriei*, Cluj-Napoca Editura Presa Universitară Clujeană.
4. Chișiu, Carmen Maria (coord.), 2020, *Activități remediale și de tutorat. Ghid pentru licee*, București.
5. Cucos, Constantin, 2014, *Pedagogie*, Iași, Editura Polirom.
6. Gerea, Georgiana, 2021, *Tehnici de învățare*, București, Editura Curtea Veche.
7. Jinga, Ioan, Diaconu, Mihai, 2004, *Pedagogie*, București, Editura ASE.
8. Muste, Delia, 2020, *Stimularea motivației învățării*, Cluj-Napoca, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca.
9. Osiac, Daniela, 2018, *Istoria și didactica istoriei*, Craiova, Editura Sitech.
10. Stan, Cornelia, 2020, *Mentorat și coaching în educație*, Editura Presa Universitară Clujeană

Inovația în Educație: Metode și Strategii pentru îmbunătățirea procesului de învățare

Prof. înv. preșc. Agachi Miruna-Andreea, Grădinița cu Program Prelungit Lunca Cetățuii

Abstract

Acest studiu explorează diverse metode inovative implementate în instituțiile educaționale pentru a îmbunătăți calitatea învățării și implicarea elevilor. Se discută despre utilizarea tehnologiei, abordări pedagogice alternative și dezvoltarea competențelor secolului 21. Prin examinarea cercetărilor și studiilor de caz, se evidențiază impactul pozitiv al inovațiilor educaționale asupra rezultatelor academice și dezvoltării personale a elevilor.

Introducere

Inovația în educație reprezintă un aspect esențial al transformării și îmbunătățirii sistemelor educaționale globale. Pe măsură ce societatea și tehnologia evoluează, este imperativ ca metodele educaționale să se adapteze pentru a răspunde nevoilor contemporane ale elevilor. Acest eseu examinează diverse metode și strategii inovative care au fost implementate în instituțiile educaționale pentru a spori calitatea învățării și implicarea elevilor.

Utilizarea Tehnologiei în Educație

Tehnologia a revoluționat modul în care informația este accesată și procesată, iar integrarea acesteia în educație a deschis noi oportunități pentru îmbunătățirea procesului de învățare. Potrivit lui Eric Sheninger în *Digital Leadership: Changing Paradigms for Changing Times*, liderii educaționali trebuie să îmbrățișeze schimbarea digitală pentru a crea medii de învățare care să reflecte realitățile secolului 21 (Sheninger, 2014).

Platformele de e-Learning

Platformele de e-learning, cum ar fi Moodle, Blackboard și Google Classroom, permit profesorilor să creeze și să gestioneze cursuri online, oferind elevilor acces facil la resurse educaționale, activități interactive și evaluări. Aceste platforme facilitează învățarea autodirijată și permit personalizarea experienței educaționale pentru fiecare elev.

Instrumente de Colaborare online

Instrumentele de colaborare online, precum Google Docs, Microsoft Teams și Slack, permit elevilor să lucreze împreună în timp real, indiferent de locația lor fizică. Aceste instrumente nu doar că sprijină colaborarea, dar și dezvoltă abilități esențiale, cum ar fi comunicarea, munca în echipă și gestionarea proiectelor.

Abordări pedagogice alternative

Pe lângă tehnologie, inovarea educațională implică și adoptarea unor abordări pedagogice alternative care să sprijine o învățare mai profundă și mai relevantă.

Învățarea prin proiecte

Învățarea prin proiecte (Project-Based Learning - PBL) este o metodă care încurajează elevii să exploreze probleme reale și să dezvolte soluții prin intermediul proiectelor complexe. Acest model pedagogic promovează gândirea critică, creativitatea și abilitățile de rezolvare a problemelor. John Hattie subliniază în Visible Learning că metodele active de învățare, cum ar fi PBL, au un impact semnificativ asupra realizărilor academice (Hattie, 2009).

Învățarea Personalizată

Învățarea personalizată recunoaște că fiecare elev are nevoi și ritmuri de învățare diferite. Aceasta presupune adaptarea instruirii în funcție de punctele forte și slabe ale fiecărui elev, oferind suport individualizat și oportunități de învățare adaptate. Michael Fullan, în The New Pedagogy: Students and Teachers as Learning Partners, evidențiază importanța unei abordări colaborative, în care profesorii și elevii sunt parteneri în procesul de învățare (Fullan, 2013).

Dezvoltarea Competențelor Secolului 21

În contextul actual, este esențial ca educația să pregătească elevii pentru a face față provocărilor viitoare, dezvoltând competențe esențiale pentru secolul 21.

Gândirea critică și Rezolvarea problemelor

Aceste competențe sunt fundamentale pentru adaptabilitatea și succesul în diverse domenii. Prin metode inovative de predare, elevii sunt încurajați să analizeze informații, să evalueze argumente și să găsească soluții creative la probleme complexe.

Competențe Digitale

Într-o lume din ce în ce mai digitalizată, competențele digitale sunt cruciale. Elevii trebuie să fie capabili să utilizeze tehnologia eficient și etic, să navigheze pe internet în siguranță și să își dezvolte abilități de programare și gândire computațională.

Abilități sociale și emoționale

Inovația în educație nu se limitează la competențele academice. Dezvoltarea abilităților sociale și emoționale, cum ar fi empatia, colaborarea și gestionarea emoțiilor, este la fel de importantă. Aceste abilități contribuie la formarea unor indivizi echilibrați și capabili să contribuie pozitiv în societate.

Concluzii

Inovația în educație este esențială pentru a răspunde nevoilor și provocărilor unui mediu în continuă schimbare. Prin integrarea tehnologiei, adoptarea unor abordări pedagogice alternative și dezvoltarea competențelor esențiale pentru secolul 21, instituțiile educaționale pot îmbunătăți semnificativ procesul de învățare și implicarea elevilor. Studiile și exemplele discutate în acest eseu evidențiază impactul pozitiv al acestor inovații și oferă o direcție clară pentru viitoarele reforme educaționale.

Referințe bibliografice:

- Hattie, J. (2009). Visible Learning: A Synthesis of Over 800 Meta-Analyses Relating to Achievement. Routledge.
- Fullan, M. (2013). The New Pedagogy: Students and Teachers as Learning Partners. Learning Landscapes.
- Sheninger, E. (2014). Digital Leadership: Changing Paradigms for Changing Times. Corwin.

Excursie virtuală în spațiul danubiano-carpatic roman

**Prof. Agheorghiesei Gicuța Elena,
Colegiul Național C.Negruzzi Iași**

Mnualul de clasa a 7 a, Elemente de limbă latină și cultură romanică, propune o incursiune în trecut a trei copii care pleacă spre Roma din cetatea Sarmizegetusa, pentru a admira monumentele Romei, în special Columna lui Traian, care reprezintă o pagină de istorie a poporului nostru.

De aceea, la ora dedicată proiectelor, le-am propus elevilor o excursie virtuală în spațiul românesc în căutarea vestigiilor romane, în cadrul activităților extrașcolare din programul Școala Altfel.

Titlul activității : Vestigii ale romanilor la nord de Dunăre.

Obiective generale:

- observarea unor monumente din timpul romanilor
- dezvoltarea sentimentelor de admirație față de istoria patriei
- consolidarea unor cunoștințe însușite în lecțiile de istorie, latină și geografie.

Obiective operaționale:

La sfârșitul excursiei elevii trebuie să fie capabili :

- să sesizeze și să noteze edificiile istorice care consituie monumente romane;
- să observe existența elementelor comune dintre monumentele istorice și cele culturale
- să valorizeze intra și interdisciplinar informațiile istorice, geografice, literare și religioase prezentate
- să motiveze relația dintre istoria Imperiului Roman și a poporului nostru

Desfășurarea activității

I. Anunțarea activității: cu două săptămâni înainte, elevii fiind rugați să aducă fotografii din diverse excursii.

II. Pregătirea elevilor:

Elevii sunt împărțiți în 5 grupe:

a) **Arheologii** stabilesc itinerarul virtual, identificând monumentul care are legătură cu prezența romanilor pe teritoriul țării noastre.

b) **Istoricii**-culeg informații și curiozități despre monumentele istorice din regiunile stabilite.

c) **Geografii**-culeg informații despre localitățile în care se află monumentelor, indicând elemente ale mediului înconjurător

d) **Scriitorii**-Intocmesc un jurnal de călătorie care să cuprindă și legende ale acelor locuri

e) **Fotografii** -Multimedia.Selectează cele mai interesante fotografii și prezintă imagini din colecția proprie a elevilor.

Rolul profesorului este acela de a le prezenta obiectivele acelei activități stârnindu-le curiozitatea pentru a descoperi lucruri interesante și pentru a întocmi un jurnal de călătorie.

De asemenea, este moderator între grupele de elevi care au sarcini precise

Desfășurarea activității propriu-zise:

Elevii vor trage la sorți grupa din care vor face parte.

După formarea grupelor, vor primi sarcina de lucru și vor coopera pentru îndeplinirea sarcinilor date.

Evaluarea rezultatelor

Membrii fiecărei grupe vor prezenta materialele concepute, contribuind rând pe rând la realizarea unui panou informativ. Au fost prezentate următoarele obiective istorice și turistice Sarmizegetusa Ulpia Traiana, Trophaeum Traiani de la Adamclisi, Podul lui Apollodor, drumuri romane, personalitatea Badea Cârțan, *dacul coborât de pe colimnă*.

Conținut informativ. Exemplu: Orașul antic Sarmizegetusa Ulpia Traian

Arheologii: Săpăturile la acest edificiu au început în secolul al XIX lea de către arheologi maghiari, ulterior de cei români, fiind descoperite urmele unui for, temple și amplasamentul unui amfiteatru. Zidurile cetății Sarmizegetusa Ulpia Traiana cuprindeau un oraș cu o întindere de 33 de hectare. Pe la 1300, vechea capitală decăzuse mult, iar ruinele romane devin sursă de materie primă în următoarele secole.

Istoricii: Ulpia Traiana Sarmizegetusa a fost primul oraș înființat de romani în Dacia, în jurul anului 106 și număra la început câteva mii de locuitori, care se bucurau de privilegiile scutirii de taxe și de drepturi de proprietate asupra terenurilor fertile din împrejurimi. Orașul, înconjurat de un zid de piatră, de aproape cinci metri, și de șanțuri de apărare, a fost extins, iar populația a crescut treptat, în primul secol de existență, ajungând până la 20 – 25.000 de locuitori.

Geografii: Capitala veche a Daciei preromane era situată în Munții Orăștiei, Sarmizegetusa Romană se află pe un teren aproape șes, în bazinul Hațegului, la 8 km de trecătoarea care face legătura între Banat și Transilvania. Cetatea avea două bariere naturale: Munții Retezat și Munții Poiana Ruscă.

Scriitorii: Orasul a cunoscut o intensa si permanenta dezvoltare urbana fiind centru politic, economic, militar, religios si administrativ al Daciei. În centrul orasului, în jurul unei piete pavate cu lespezi de calcar, existau Palatul Augustaliilor, Forul, cladiri administrative si locuinte particulare, iar în afara zidului de incinta au fost identificate edificiul termal, vestigiile unor villae suburbane și ale amfiteatrului roman.

Fotografii: Imagini și materiale video.

Realitatea virtuală, reconstituire 3D:

https://www.youtube.com/watch?v=pAGW_WdOs_U

Metode de dezvoltare a gândirii critice în predarea chimiei

Pe plan mondial s-au făcut încercări de modernizare în domeniul metodologiei didactice prin introducerea unor metode activ participative în procesul de învățare. În general se poate considera ca fiind modernă, acea metodă care duce la promovarea creativității elevilor. De asemenea, caracterul de modernitate a unei metode este dat de măsura în care aceasta reușește să cultive însușirile fundamentale necesare omului de azi și mai ales de mâine: independența, spirit critic, gândire creatoare, aptitudini, etc.

Dobândirea spiritului critic și creativ presupune demersuri conștiente, exercițiu, evaluări și autoevaluări, reflecții personale, formulare și rezolvare de probleme, ceea ce se potrivește foarte bine orei de chimie, oră în care se urmărește formarea de caractere, de aptitudini, deprinderi intelectuale și practice de lucru.

Dintre metodele de dezvoltare a gândirii critice utilizate la ora de chimie amintim:

Metoda "Carousel" constă în două cercuri concentrice, unul interior și altul exterior, alcătuite din perechi de interlocutori. Interlocutorii pereche stau față în față. Sarcina de lucru este comunicarea între parteneri, de exemplu prezentarea temei de casă, explicarea unui fenomen, descrierea unui experiment, etc.

În cadrul acestui exercițiu, un partener vorbește iar celălalt ascultă (ex. vorbește cercul interior). După un timp, stabilit de profesor, cei din interior se deplasează (în sensul acelor de ceasornic) cu unul sau două scaune. În această rundă rolurile și partenerii se schimbă, vorbește cercul exterior și cel interior ascultă.

Etapele metodei sunt:

1. Pregătirea – fiecare citește sarcina de lucru și pregătește prezentare
2. Prezentarea – cercul interior prezintă cercului exterior iar cercul exterior poate să pună întrebări

3. Rotirea – cercul interior se deplasează cu un scaun în sensul acelor de ceasornic și acum cercul exterior povestește și cercul interior pune întrebări

4. Controlul – partenerii vor explica cele auzite și pe parcurs vor afla tot mai multe informații.

Metoda este indicată a se folosi la sfârșitul unei secvențe de instruire, important fiind schimbarea partenerilor și a rolurilor: vorbitor/ascultător. Caruselul funcționează bine după ce grupa are o anumită rutină și antrenează comunicarea activă, mobilitatea și stimularea tuturor celor prezenți.

Gândiți/ Lucrați în perechi/ Comunicați este o metodă prin care activitatea de învățare se realizează cu ajutorul unei colaborări între elevii unei clase, grupați în perechi, în vederea rezolvării unor sarcini de lucru și a identificării și susținerii de soluții comune.

Etape în utilizarea metodei:

1. Gruparea elevilor în perechi (colegii de bancă).
2. Primirea aceleiași sarcini de realizat pentru fiecare membru al echipei (dacă tema propusă solicită mai multe întrebări, profesorul poate da echipelor diferite sarcini de lucru).
3. Realizarea individuală a sarcinii (3-5 minute).
4. Prezentarea răspunsurilor găsite celuilalt membru al perechii și formularea în comun a răspunsului final).
5. Prezentarea concluziilor în fața întregii clase (2-3 perechi pentru fiecare sarcină de realizat).

Aspecte legate de utilizarea metodei:

- utilizarea eficientă a acestei metode depinde și de modul în care au fost pregătite întrebările, de gradul de interes pe care îl prezintă acestea, de măsura în care dau posibilitatea unor răspunsuri multiple.
- este o metodă ușor de utilizat și nu solicită resurse mari de timp.

Exemplu de folosire a metodei:

Lecția: Indicatori acido-bazici. Tema: Găsiți în ce mediu indicatorii se colorează în roșu.

Elevii vor fi organizați în perechi. Două sau trei perechi vor căuta indicatorii pentru mediu acid, respectiv mediu bazic, apoi membrii unei perechi își vor citi, completa fișa de lucru. Se creează o situație de concurență între elevi, urmărindu-se dezvoltarea abilităților de a lucra cu reactivii și a învățării prin descoperire.

Metoda SINELG

„ Sistem interactiv de notare pentru eficientizarea lecturii și gândirii”.

Metoda SINELG este o metodă prin care se asigură menținerea implicării active a gândirii elevilor, în citirea unui text, monitorizarea gradului de înțelegerea unui conținut de idei.

Etape în utilizarea metodei:

1. Profesorul va anunța tema care urmează să fie discutată și va înmâna elevilor un text pe care îl vor citi. Înainte de lecturarea textului, elevii vor nota tot ceea ce știu despre tema respectivă. Aceste idei vor fi sistematizate și apoi notate pe tablă. Neconcordanțele vor fi discutate în vederea obținerii unui minim acord referitor la ceea ce se notează.
2. Elevii sunt invitați să citească cu atenție textul, marcând pe marginea acestuia niște semne specifice: o bifă „√” dacă conținutul de idei coincide cu ceea ce ei știau deja; un plus „+” acolo unde informația citită este nouă; un minus „-” acolo unde informația contrazice sau diferă de ceea ce știau; semnul întrebării „?” acolo unde apar idei neclare sau în legătură cu care doresc lămuriri suplimentare.
3. După lecturarea textului și o scurtă analiză asupra mențiunilor, elevii revin la ideile realizate înaintea lecturii și discută în grupuri de 2-4 elevi, modul în care cunoștințele lor inițiale sau confirmat sau nu prin lectura realizată.

După finalizarea lecturii textului se va completa un tabel cu 4 coloane corespunzător celor 4 semne utilizate, pentru sistematizarea ideilor textului, după modelul:

√	+	-	?

4. Va avea loc o discuție finală, condusă de profesor și cu implicarea tuturor participanților, pentru a lămurii aspectele neclarificate și a evidenția progresul dobândit în ceea ce privește cunoștințele noi.

Aspecte legate de utilizarea metodei:

- Sunt actualizate și valorificate cunoștințele anterioare
- Este important ca în prima etapă elevii să scrie tot ceea ce știu despre temă
- Dacă elevii nu au menționat anumite aspecte esențiale, profesorul va dirija prin întrebări euristice activitatea, astfel încât să fie atinse obiectivele vizate

- În funcție de particularitățile de vârstă și intelectuale ale elevilor, numărul semnelor poate fi mai mic, limitându-se la „+” pentru *asta știam*, iar semnul „-” pentru *asta nu știam*

Exemplu: Tema - Sărurile

Referitor la starea naturală a sărurilor, profesorul solicită elevilor informații de la geografie privind cele mai importante izvoare de ape minerale clorurate din țară și bazine carbonifere. Se pun în evidența proprietățile fizice ale unor săruri. Se discută lecția cu întreaga clasă, se efectuează experimentele și se trag concluzii.

Știu	Vreau să știu	Am învățat
Definiția sărurilor Clasificare în funcție de solubilitate Stare naturală (!)	-Clasificare în funcție de compoziție; -formulă generală; -Structură; -Proprietăți fizice; -denumire;	-Sărurile se clasifică: a. NEUTRE NaCl ; CuCO_3 b. ACIDE: NaHSO_4 ; CaH_2PO_4 -Formula: M_nA_m -Legătură ionică -Proprietăți fizice: Subst. solide; albe sau colorate; conducătoare de c . electric; casante; unele sunt solubile

Bibliografie:

Crețu, Daniela, Nicu, Adriana, *Pedagogie pentru definitivat și grad didactic II*, Sibiu, Ed. Univ. "Lucian Blaga", 2009, p 22,34.
Bocoș, M., *Instruire interactivă*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2002, p 15.
Cerghit, I., *Metode de învățământ*, Iași, Editura Polirom, 2006, p 13.

AGÎRBICEANU ANA-MARIA

Director, Liceul Teoretic Axente Sever din Mediaș

INOVAREA EDUCAȚIONALĂ ÎN CONTEXTUL ÎNVĂȚĂRII DURABILE

Inovarea educațională își propune să aducă schimbări și îmbunătățiri în sistemul de învățământ, pentru a oferi elevilor și studenților o educație mai eficientă, relevantă și adaptată nevoilor lor. Aceasta implică utilizarea noilor tehnologii în procesul de învățare, implementarea unor programe și metode de predare inovatoare, dezvoltarea competențelor digitale și a gândirii critice, precum și promovarea creativității și a spiritului antreprenorial în rândul elevilor. Inovarea educațională are ca obiectiv să încurajeze elevii să devină mai bine pregătiți pentru provocările viitorului și să îi încurajeze să-și dezvolte abilitățile și aptitudinile într-un mod integrat și holistic.

Inovarea educațională reprezintă un proces continuu de schimbare și adaptare a metodelor și tehnologiilor folosite în sistemul de învățământ, cu scopul de a îmbunătăți calitatea procesului de învățare și de a pregăti elevii pentru provocările și oportunitățile viitorului.

Una dintre cele mai importante aspecte ale inovării educaționale este introducerea tehnologiei în procesul de învățare. Utilizarea calculatoarelor, tabletelor și a altor dispozitive electronice în clasă poate ușura procesul de învățare și poate face materialele mai accesibile și mai interactive pentru elevi. De asemenea, platformele online și aplicațiile educaționale pot oferi acces la informații și resurse suplimentare, facilitând învățarea individuală și personalizată.

Inovarea educațională poate să vină și sub forma schimbării metodelor de predare și evaluare. Metodele tradiționale de predare frontală pot fi completate sau înlocuite cu strategii active și participative, care să încurajeze implicarea elevilor în procesul de învățare și să le ofere oportunități de a-și dezvolta abilitățile de colaborare, gândire critică și rezolvare de probleme. De asemenea, evaluarea elevilor poate să se facă în mod diferit, prin intermediul proiectelor, portofoliilor sau a altor instrumente care să pună accentul pe înțelegerea și aplicarea cunoștințelor, nu doar pe memorizare.

Un alt aspect important al inovării educaționale este dezvoltarea competențelor socio-emoționale și a abilităților de viață, care sunt tot mai importante în societatea actuală. Elevii ar trebui să fie încurajați să-și dezvolte empatia, perseverența, creativitatea și capacitatea de adaptare, pentru a fi pregătiți să facă față diversității și schimbării continue din lumea actuală.

Inovarea educațională este esențială pentru a asigura că sistemul de învățământ răspunde nevoilor și cerințelor elevilor și societății în ansamblu. Prin adăugarea tehnologiei, schimbarea metodelor de predare și evaluare și dezvoltarea competențelor socio-emoționale, putem contribui la formarea elevilor pregătiți să se adapteze și să prospere într-o lume în continuă schimbare.

Învatarea durabilă este un concept din domeniul educației care se referă la capacitatea elevilor de a reține și de a aplica cunoștințele pe termen lung. Este un proces continuu de învățare și asimilare a informațiilor, care nu se oprește odată cu absolvirea unei anumite etape educaționale.

Un aspect important al învățării durabile este legat de metodele de predare și de modul în care profesorii pot stimula elevii să rețină informațiile și să le aplice în diverse situații. Este esențial că procesul de învățare să fie contextualizat, să fie prezentat într-un mod cât mai practic și cât mai relevant pentru viața de zi cu zi a elevilor. Acest lucru poate fi realizat prin utilizarea studiilor de caz, a experimentelor practice sau a proiectelor de grup care să pună elevii într-o situație reală, unde aceștia să poată aplica cunoștințele dobândite. De asemenea, învățarea durabilă necesită o implicare activă a elevilor în procesul de învățare. Ei trebuie să fie încurajați să gândească critic, să pună întrebări și să își exprime propriile opinii. Este important că aceștia să fie conștienți de faptul că învățarea nu se oprește la parcurgerea unei lecții sau la obținerea unei note bune, ci este un proces continuu de dezvoltare a abilităților și de acumulare a cunoștințelor.

Un alt aspect crucial al învățării durabile este repetiția și consolidarea cunoștințelor. Este important că elevii să facă recapitulări periodice, să își revizuiască cunoștințele și să le aplice în diverse contexte. De asemenea, punerea în practică a informațiilor învățate prin intermediul exercițiilor și a aplicațiilor practice poate contribui la consolidarea acestora în memoria pe termen lung.

Dintre instrumentele învățării durabile putem aminti următoarele:

- ✓ Metode active de predare - implicarea elevilor în procesul de învățare prin activități practice și interactive.
- ✓ Educație experiențială - învățarea prin experiența directă a elevilor, care le permite să-și aplice cunoștințele în situații reale.
- ✓ Colaborare și lucrul în echipă - promovarea colaborării și comunicării între elevi pentru a stimula învățarea durabilă.
- ✓ Feedback constant și personalizat - oferirea de feedback regulat și adaptat la nevoile individuale ale elevilor pentru a-i ajuta să-și îmbunătățească performanța.
- ✓ Integrarea tehnologiei în procesul educațional - folosirea tehnologiei pentru a spori participarea și angajamentul elevilor în procesul de învățare.
- ✓ Abordarea holistică a învățării - promovarea unei înțelegeri cuprinzătoare a subiectelor și stimularea interesului pentru învățare pe termen lung.
- ✓ Relevanța și aplicabilitatea materialului de învățare - prezentarea informațiilor într-un mod practic și relevant pentru viața și interesele elevilor.

- ✓ Evaluarea continuă și formativă - utilizarea evaluărilor regulate pentru a monitoriza progresul elevilor și pentru a-i ghida în procesul de învățare.

Învățarea durabilă este un proces complex care implică o implicare activă a elevilor, metode de predare relevante și contextualizate, precum și repetiția și consolidarea cunoștințelor. Este important că educația să depășească sfera academică și să pregătească elevii pentru viață de zi cu zi, oferindu-le abilitățile și cunoștințele necesare pentru a face față provocărilor care le vor apărea în viitor.

BIBLIOGRAFIE

1. Andreescu, L. (2017). Educația și inovarea pedagogică. Editura Didactică și Pedagogică.
2. Negruțiu, L. (2015). Inovarea educațională în contextul societății bazate pe cunoaștere. Editura Didactică și Pedagogică.
3. Păloșanu, A., & Stoilescu, D. (2016). Inovarea educațională în era digitală. Editura Didacticală și Pedagogică.

INCLUSIVE EDUCATION FOR ALL

În perioada 15-19 aprilie 2024 s-a desfășurat la Paris Cursul **Educație incluzivă pentru toți**. În urma unei selecții riguroase am fost selectate și am participat la acest curs: profesor învățământ primar Albu Lucia, profesor învățământ primar Denes Ildiko și profesor de limba și literatura română, Luca Elisabeta Violina.

- Cursul s-a desfășurat pe parcursul a cinci zile și a avut cursanți din România, Croația, Lituania, Spania, Italia și Grecia.
- Activitățile au avut un caracter practic despre incluziunea copiilor cu diferite deficiențe, astfel în prima zi ne-am cunoscut noi, participanții, dar și sistemele noastre de învățământ. Am folosit jocuri de rol pentru a înțelege abilități de comunicare, abilități de înțelegere a oamenilor din jurul nostru, ascultarea activă, autoreglarea, automotivarea și conștientizarea socială.
- În ziua a doua am identificat diferite tipuri de CES din domeniilor cheie. Studiile de caz au fost despre recunoașterea diferențelor de discriminare și găsirea modalităților de combatere a acestora: de la teorie la practică.
- În ziua a treia am urmărit materiale, apoi am discutat despre dificultăți de cunoaștere și de învățare - identificare și probleme, dezvoltarea de strategii de sprijin pentru a ajuta elevii cu dificultăți de învățare.
- Cea de a patra zi a fost concepută cu strategii de sprijin pentru elevii cu deficiențe, planificarea unui curs cu predare diferențiată, dar și cu tehnici de lucru pentru învățarea experiențială.
- Ultima zi a fost despre Erasmus+, despre obiective, acțiuni, metode, buget, dar și despre profesori și formarea lor profesională. A urmat evaluarea cursului și înmânarea certificatelor.
- În urma participării la curs se vor crea diferite materiale practice și informale cu scopul de a aduce un plus valoare educației incluzive. Materialele se vor publica într-un volum colectiv, on-line, pe platforme de specialitate, dar și în cadrul conferințelor și simpozioanelor cu caracter educațional.
- Cursul la care am participat a fost un cumul de experiențe pozitive, am învățat să aplicăm o mulțime de jocuri despre incluziune în clasă, am avut ocazia să interacționăm cu multe sisteme educaționale, să le cunoaștem cultura organizațională, nu în ultimul rând, oamenii care au participat la acel curs au adăugat valoare, au fost foarte buni profesioniști și au prezentat informațiile în cele mai bune, practice și eficiente formule.

Abstract.

Acest studiu prezintă abordarea problemelor de loc geometric în mod sintetic și în mod analitic. În unele cazuri metoda sintetică pare mai simplă decât metoda analitică, dar numai o anumită inspirație în combinarea informațiilor concrete, date în problemă este hotărâtoare în rezolvarea problemelor de loc geometric. Prin compararea soluției analitice cu soluția sintetică elevii vor putea aborda mai ușor problemele de loc geometric. Numai stimulând flexibilitatea, deschiderea către nou și creativitatea elevului, profesorul de matematică va contribui la învățarea durabilă.

Prin rezolvarea problemelor de loc geometric elevii vor percepe mai ușor diversele dimensiuni ale geometriei și ale lumii reale și vor putea rezolva diverse activități practice.

Abordarea locurilor geometrice pe cale sintetică:

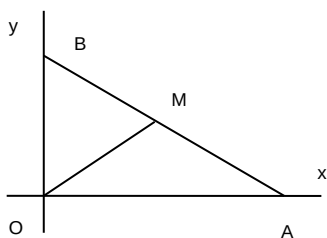
- În rezolvarea problemelor de loc geometric este esențială cunoașterea integrală a tuturor noțiunilor de bază, definițiilor și propozițiilor celor mai uzuale ale geometriei;
- Desenul ajută la urmărirea intuitivă a raționamentului. Executarea unui desen cât mai corect este un pas însemnat în aflarea locului geometric pentru intuirea acestuia;
- Locul geometric căutat se va găsi numai în raport cu niște repere fixe (punct, dreaptă etc.) și valori (distanțe, unghiuri etc.) constante;
- Procesul de căutare a locului geometric constă în investigarea bazei de cunoștințe de geometrie plană și în corelarea acestor cunoștințe cu cele date în enunțul problemei;
- În general sunt necesare construcții ajutătoare;
- Se recomandă combinarea cerințelor și răspunsurilor pe care le implică configurarea punctului generator cu adevărurile care se desprind atât din datele inițiale, conținute în enunț, cât și din corelarea lor treptată cu elementele constructive noi, realizate cu inspirație;
- Se va pune clar în evidență una din proprietățile definitorii ale locurilor geometrice, dacă evident, acest loc geometric nu este unul nou, ale cărui caracteristici trebuie precizate.

Abordarea locurilor geometrice pe cale analitică:

- Locul geometric poate fi determinat prin interpretarea ecuației implicite sau explicite dintre coordonatele punctului generator în raport cu un reper cartezian ales sau dat ;
- Este foarte importantă alegerea inspirată a reperului cartezian, care să simplifice procesul analitic, și alegerea convenabilă a parametrului(lor) variabil(i) a cărui(or) eliminare în final, conduce la găsirea ecuației locului;
- Anumite observații specifice geometriei sintetice, traduse analitic, pot simplifica substanțial procesul analitic de determinare a ecuației locului geometric.

PROBLEMA 1

Un segment de lungime constantă se mișcă rezemându-și extremitățile pe două drepte perpendiculare Ox și Oy . Să se afle locul geometric al mijlocului M al segmentului.

Soluția sintetică:

Elemente fixe sunt O , Ox , Oy , iar elementele constante sunt $AB = a$, $m(\angle xOy) = 90^\circ$.

Din enunț se deduce că $\triangle AOB$ este dreptunghic în O și OM este mediană în $\triangle AOB$.

Apelăm la proprietatea medianei într-un triunghi dreptunghic și anume: ”lungimea medianei într-un triunghi dreptunghic este egală cu jumătate din lungimea ipotenuzei”, deci:

$$OM = AB/2 = a/2 \text{ constantă}$$

Am pus în evidență o proprietate definitorie a locului geometric. Acesta este primul rezultat ca urmare a interpretării datelor problemei și a corelării lor cu baza de cunoștințe, urmează interpretarea sau exprimarea acestuia în termeni care să sugereze eventual locul geometric căutat. Deoarece O este fix și lungimea lui OM este constantă, conform definiției cercului suntem deja în posesia locului căutat: locul geometric al mijlocului segmentului AB este cercul de centru O și de rază $a/2$.

În general se demonstrează și reciproca și anume că orice punct al locului geometric găsit satisface proprietatea dată. Dacă elevul poate aplica și metoda analitică atunci se găsește confirmarea adevărului pe cale algebrică și este puțin probabilă o dublă greșală.

Soluția analitică:

Cele două drepte conduc la sistemul de coordonate în raport cu care avem: $O(0,0)$; $A(a,0)$; $B(0,\beta)$ (1)

Din $AB=a$ și din expresia distanței dintre două puncte (în problema dată aplicându-se chiar teorema lui Pitagora) deducem: $(0 - a)^2 + (\beta - 0)^2 = a^2$ sau $a^2 + \beta^2 = a^2$. (2)

Coordonatele mijlocului segmentului AB sunt date de formulele următoare:

$$x_M = \frac{x_A + x_B}{2} \quad \text{și} \quad y_M = \frac{y_A + y_B}{2} \quad \text{de unde în baza (1) avem} \quad x_M = \frac{a+0}{2} = \frac{a}{2} \quad \text{și}$$

$$y_M = \frac{0+\beta}{2} = \frac{\beta}{2} \quad (3)$$

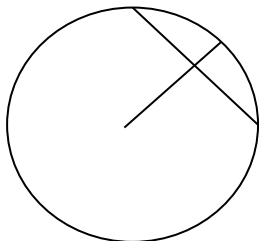
Din (2) și (3) deducem, prin înlocuirea lui a și β funcție de x_M respectiv y_M :

$$(2x_M)^2 + (2y_M)^2 = a^2 \text{ sau } x_M^2 + y_M^2 = a^2/4$$

Având în vedere ecuația cercului, ultimul rezultat ne spune că x_M și y_M verifică ecuația implicită a unui cerc cu centrul în origine și de rază $a/2$, cu alte cuvinte locul geometric al punctului M, mijlocul segmentului AB, este cercul cu centrul în O - intersecția celor două drepte, de rază egală cu jumătate din lungimea segmentului AB. Deoarece asupra lui a și β nu s-au făcut restricții de semn rezultă că este vorba de cercul întreg.

PROBLEMA 2

Să se afle locul mijloacelor coardelor egale cu o coardă dată, într-un cerc dat.

Soluția sintetică:

Elementele fixe sau constante:

O-centrul cercului, fix (1), iar $AB=a$ – constantă (2). Se observă că $OA=OB=R$ – constantă (3).

Elementele variabile sunt: $A, B \in C(O;R)$, $M \in AB$ cu condiția $MA=MB=a/2$ (4).

Apelăm la teorema cu privire la diametrul care împarte o coardă în două părți egale, a cărei concluzie este: acest diametru este perpendicular pe coardă. Deci, unind O cu M rezultă $OM \perp AB$ de unde obținem că $\triangle OMA$ și $\triangle OMB$ sunt dreptunghice (5). Aplicând teorema lui Pitagora în $\triangle OMB$ și ținând seama de (4) avem, cf. cu (2) și (3):

$$OM^2 = OB^2 - MB^2 = R^2 - (a/2)^2 = \text{constantă} \quad (6)$$

Deoarece $OM^2 = \text{constantă}$ rezultă că $OM = \text{constantă}$ ceea ce spune, având în vedere (1) și (4), că punctul mobil M se mișcă în planul cercului rămânând tot timpul la aceeași distanță față de O, care este fix. Locul geometric căutat este cercul de centru O (deci concentric cu cercul dat) de rază

$$r = OM = \sqrt{R^2 - \left(\frac{a}{2}\right)^2}$$

Soluția analitică:

Alegem sistemul de coordonate cât mai convenabil cu putință și anume: doi diametri perpendiculari în cercul dat, deci originea sistemului de coordonate este centrul cercului dat.

Varianta I-a: procesare cu mai multi parametri variabili, ceea ce, în general, se evită cu prudență pentru a nu complica eliminarea acestora în vederea găsirii ecuației locului geometric.

Fie, deci, punctele $A(\alpha, \gamma)$ și $B(\beta, \delta)$ cu condițiile: $A, B \in C(O; R)$ (1) și $AB = a$ (2).

Ecuția cercului C este: $x^2 + y^2 = R^2$ (3). Condiția (1) în raport cu (3) conduce la: $\alpha^2 + \gamma^2 = R^2$ și $\beta^2 + \delta^2 = R^2$ (4) de unde, prin sumare, obținem: $\alpha^2 + \gamma^2 + \beta^2 + \delta^2 = 2R^2$ (5). Condiția (2) transpusă algebric, conform formulei distanței, implică: $\alpha^2 + \gamma^2 + \beta^2 + \delta^2 - 2\alpha\beta - 2\gamma\delta = a^2$ (6). Aplicând formulele care dau mijlocul segmentului, avem: $x_M = \frac{\alpha + \beta}{2}$ și $y_M = \frac{\gamma + \delta}{2}$ (7) de unde prin eliminarea

numitorilor, ridicare la pătrat, sumând și ținând seama de (5) și (6) obținem: $x^2 + y^2 = R^2 - \left(\frac{a}{2}\right)^2$ care exprimă un cerc cu centrul în originea axelor, de rază $\sqrt{R^2 - \left(\frac{a}{2}\right)^2}$, același rezultat obținut pe cale sintetică.

Varianta a II-a: procesare cu mai puțini parametri variabili, recomandată în general, pentru simplificarea calculului algebric, care se dovedește în acest caz mai anevoioasă.

Fie, deci, în același sistem de coordonate: $A(\alpha, \pm\sqrt{R^2 - \alpha^2})$; $B(\beta, \pm\sqrt{R^2 - \beta^2})$ (8), ordonatele γ și δ din varianta precedentă fiind înlocuite funcție de abscisele α și respectiv β din relațiile (4).

Aplicând din nou formulele care dau coordonatele mijlocului unui segment și ținând seama de (8), avem $x_M = \frac{\alpha + \beta}{2}$ (9) și $y_M = \frac{\pm\sqrt{R^2 - \alpha^2} \pm \sqrt{R^2 - \beta^2}}{2}$ (10), cu mențiunea că semnele în (10) se pot combina. Condiția (2) corelată cu (8) conduce de această dată, după ridicări la pătrat și reduceri, la relația $2R^2 - 2\alpha\beta \pm 2\sqrt{R^2 - \alpha^2} \cdot \sqrt{R^2 - \beta^2} = a^2$ (11). Pe de altă parte, din (9) și (10) obținem $4(x_M^2 + y_M^2) = 2R^2 + 2\alpha\beta \mp 2\sqrt{R^2 - \alpha^2} \cdot \sqrt{R^2 - \beta^2} = 4R^2 - a^2$, ceea ce se mai scrie $x^2 + y^2 = R^2 - \left(\frac{a}{2}\right)^2$. Condiția de existență a radicalului impune $R^2 - \left(\frac{a}{2}\right)^2 \geq 0$ sau $R \geq \frac{a}{2}$ sau $a \leq 2R$, care evident este îndeplinită deoarece orice coardă are lungimea cel mult egală cu diametrul.

Bibliografie:

1. Țițeica Gheorghe – *Culegere de probleme de geometrie*, București, Editura Tehnică, 1965;
2. Scarlet Radu – *Inițiere în locuri geometrice plane*, Galați, Editura Scan, 1995.

POLINOAME ȘI ECUAȚII

Prof. Lenuța Alexa
Colegiul Economic „Virgil Madgearu”, Galați

Între aritmetică, polinoame și structuri algebrice există o unitate profundă. Noțiunile utile în teoria algebrică a numerelor sunt indispensabile abordării problemelor cu polinoame, făcând posibilă tratarea în mod unitar și sistematic a matematicii în liceu. Între teoremele aritmeticii numerelor întregi și unele teoreme ale aritmeticii polinoamelor există o mare asemănare. Predarea lor prin analogie duce la o înțelegere mai profundă a noțiunilor. Matematica devine interesantă prin înfățișarea legăturii cu practica a chestiunilor de matematică ori de câte ori este posibil și prin arătarea rostului acelor teme care nu sunt legate direct și imediat de practică. Ceea ce se învață din perspectiva unei aplicații concrete, imediate sau de perspectivă este susținut de o motivație mai puternică și se însușește mai temeinic.

Între teorie și practică în procesul cunoașterii există o unitate indisolubilă. În cazul în care finalitatea învățării nu se poate realiza imediat, trebuie înțeleasă importanța practică a unor cunoștințe în contexte cât mai variate. În felul acesta practica, experiența de învățare intervin ca elemente importante în constituirea cunoașterii personale, prevenind teoretizarea excesivă și formalismul. Având în vedere că imaginea de azi despre lume nu mai este alcătuită din fragmente, precum matematică, fizică, economie etc., cunoașterea de azi fiind inter- sau transdisciplinară, prin aplicațiile practice se pot înțelege mecanismele societății, accentuând finalitatea acționării în învățare și corelând finalitățile cu așteptările societății.

Noțiunea de polinom este una din noțiunile fundamentale ale algebrei. Vă întrebați cum să transformați în ani umani vârsta câinelui dvs. Ați auzit că fiecare an al vieții câinelui este egal cu 7 ani ai omului și vreți să știți dacă este aceasta o descriere precisă? Formula care modelează vârsta în ani umani a unui câine care are x ani este

$$f(x) = -0,001618 x^4 + 0,077326 x^3 - 1,2367x^2 + 11,460 x + 2,914 .$$

Originea noțiunii de polinom se găsește într-o problemă foarte veche de matematică și anume aceea de a elabora un formalism general al calculelor algebrice care se efectuează de obicei cu sume și produse în care intervin un număr finit de numere.

Pentru a verifica rezultatele sumei și produsului a două polinoame putem folosi mai multe metode, printre care și metoda grafică. De exemplu pentru a calcula produsul $(X+3)(X+2)$ procedăm astfel:

a) Folosim proprietatea înmulțirii de a fi distributivă față de adunare:

$$(X+3)(X+2) = X(X+2) + 3(X+2) = X \cdot X + X \cdot 2 + 3 \cdot X + 3 \cdot 2 = X^2 + 2X + 3X + 6 = X^2 + 5X + 6 ;$$

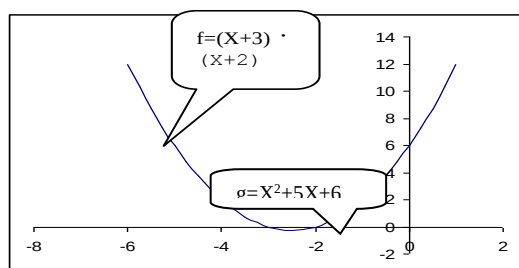
b) Putem verifica rezultatul de mai sus folosind aria dreptunghiului

$$\begin{array}{c} \begin{array}{cc} X & 3 \\ \hline \left. \begin{array}{c} X \\ X+2 \\ 2 \end{array} \right\} \begin{array}{|c|c|} \hline X^2 & 3X \\ \hline 2X & 6 \\ \hline \end{array} \\ \hline X+3 \end{array} \end{array}$$

Aria dreptunghiului este $(X+3)(X+2)$ și este egală cu suma ariilor dreptunghiurilor mici adică: $X^2 + 3X + 2X + 6 = X^2 + 5X + 6$. În concluzie $(X+3)(X+2) = X^2 + 5X + 6$.

c) Metoda grafică poate fi folosită pentru a vedea dacă înmulțirea a fost făcută corect.

Graficele funcțiilor $f(x) = (x+3)(x+2)$ și $g(x) = x^2 + 5x + 6$ reprezentate pe același ecran ca în figura de mai jos sunt identice. Deci înmulțirea a fost făcută corect.

Enunțurile problemelor de matematică au formulări îndepărtate de limbajul comun, din care nu reiese că matematica poate fi folosită în viața curentă. Cu ajutorul polinoamelor și a valorii polinomului într-un punct se pot modela matematic diferite aspecte din viață.

De exemplu sunt cunoscute neplăcerile provocate de răceală. Răcim când virusul răcelii intră în corpul nostru și se înmulțește. Valoarea polinomului $-0,75X^4 + 3X^3 + 5$ în x , descrie bilioanele de particule virale aflate în corp după x zile de la invazie. Găsiți numărul de particule virale, în bilioane, după o zi, 2 zile, 3 zile și 4 zile. După câte zile numărul particulelor virale este maxim și în consecință ziua în care ne simțim cel mai rău? După cât timp ne vom simți complet refăcuți?

Considerând un polinom $f \in A[X]$ și asociind oricărui element $x \in A$ valoarea $f(x)$ a polinomului f în punctul x se obține o funcție $\tilde{f}: A \rightarrow A$, $\tilde{f}(x) = f(x)$, $(\forall) x \in A$, numită funcția polinomială asociată polinomului f . O funcție $\alpha: A \rightarrow A$ se numește funcție polinomială dacă există un polinom $f \in A[X]$ astfel încât $\alpha = \tilde{f}$.

Ibuprofen este un medicament folosit pentru ameliorarea durerii. Funcția $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = 0,5x^4 + 3,45x^3 - 96,65x^2 + 347,7x$ este o funcție polinomială. Pentru $0 \leq x \leq 6$ ea este folosită în estimarea numărului de miligrame de ibuprofen aflat în sânge la x ore după ce 400 mg de medicament au fost înghițite. Se observă din grafic că după 6 ore trebuie luată altă tabletă.

Învățând mai multă matematică veți descoperi noi metode de a descrie lumea. De exemplu să considerăm un polinom care modelează numărul anual al condamnaților pentru trafic de droguri și un alt polinom care modelează numărul arestărilor pentru traficul de droguri. Prin împărțirea acestor polinoame, obținem o expresie algebrică care descrie rata condamnaților pentru arestările traficantilor de droguri.

Data viitoare când vizitați depozitele de lemne, cotrobăind printre stivele de lemne, gândiți-vă la polinoame. Industria construcțiilor folosește un polinom pentru a determina câți metri de scândură pot fi fabricați dintr-un copac cu diametrul x și lungimea y . Acest polinom este

$\frac{1}{4}X^2Y - 2XY + 4Y$, care se numește polinom de două nedeterminate: X și Y . Aceste polinoame pot fi evaluate, adunate, scăzute sau înmulțite ca și polinoamele de o nedeterminată. În subcapitolul „Polinoame de mai multe nedeterminate” este construit inelul polinoamelor de două nedeterminate, inelul polinoamelor în n nedeterminate și sunt demonstrate proprietățile lor de universalitate.

Interdisciplinaritatea între matematică și celelalte discipline reprezintă perspectiva integratoare pentru a aborda învățarea, la niveluri diferite:

- nivel instrumental - învățarea este orientată spre rezolvarea anumitor probleme (furnizând elevului metode și tehnici de muncă intelectuală transferabile la situațiile cu care acesta se confruntă);

- nivel experiențial - învățarea este bazată pe conectarea informației la situațiile semnificative de viață ale elevului.

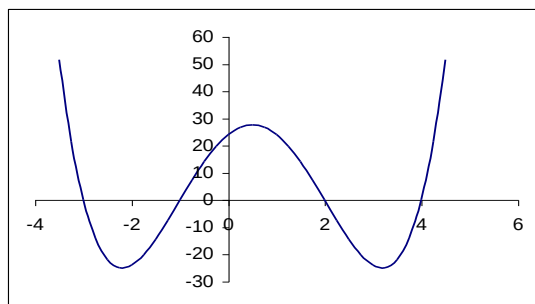
- nivel metodologic- învățarea respectă principiile fundamentale ale cunoașterii științifice în construirea demersului învățării, de la cauză la efect.

Ecuatiile algebrice sunt folosite în diverse domenii ale științei, afaceri, medicină, psihologie, sociologie, etc. De exemplu, dacă un automobilist parcurge 490 km în 8 ore ,mergând cu 55 km/h și cu 65 km/h pentru a afla cât timp a condus cu 55 km/h și cât timp a condus cu 65km/h trebuie în primul rând rezolvată ecuația $x/55 + (490-x)/65-8=0$ unde x este numărul de km parcurși cu 55 km/h.

Rezolvând ecuațiile algebrice cu ajutorul calculatorului, lecțiile vor deveni mai dinamice și explicite. De exemplu pentru a rezolva ecuația $(x^2 - x)^2 - 14(x^2 - x) + 24 = 0$, folosim calculatorul pentru a reprezenta graficul funcției $f(x) = (x^2 - x)^2 - 14(x^2 - x) + 24$.

Se observă pe grafic că soluțiile sunt -3 , -1, 2 și 4.

De asemenea graficul se poate folosi pentru verificarea rapidă a soluției algebrice.

Datorită dificultăților interioare ale aritmeticii asimilarea ei nu se poate face direct la nivelul de rigoare dorit și atunci sunt necesare “spirale” succesive până la sfârșitul clasei a X-a. Pentru ameliorarea acestei probleme se poate propune să se studieze la liceu divizibilitatea în inele întregi, în cadrul unui curs opțional de un an de zile. Parcurgerea noțiunilor studiate anterior cu ajutorul exemplelor din industrie, farmacie, sport, rezolvări de probleme, cu grade de dificultate variată, prin metode diverse, precum și utilizarea calculatorului, vor dezvolta competențele proprii rezolvării de probleme, vor spori motivația și aspirația spre competență a elevilor. Astfel elevii vor căpăta o deschidere cât mai largă spre studiul sistematic al polinoamelor și ecuațiilor algebrice, iar prin aceasta li se înlesnește trecerea către studiul unei problematice de nivel mai înalt.

BIBLIOGRAFIE

1. Blitzer Robert , 1996 - “Introductory and intermediate Algebra for College Students”.

Inteligența emoțională cheia succesului

Prof. Alexandru Camelia Nicoleta
Școala gimnazială "George Coșbuc" 23 August

Sistemul educațional tradițional se concentrează pe activități esențiale precum scrisul, cititul și matematica, neglijând adesea imaginația, creativitatea și utilizarea culorilor. Doar recent, cercetătorii au recunoscut că viața emoțională a copilului are un impact major atât asupra performanțelor școlare, cât și asupra comportamentului social. Complexitatea societății moderne arată că inteligența, în context educațional, nu este suficientă pentru a rezolva problemele actuale. Inteligența este o calitate a întregii activități mentale, reflectând organizarea superioară a tuturor proceselor psihice, inclusiv a celor afectiv-motivaționale. Ea apare astfel ca sistem de însușiri proprii și la fiecare om se manifestă în calitatea activității intelectuale. Când unii psihologi au început să scrie despre inteligență, s-au concentrat pe aspectele cognitive, iar alții au început să se concentreze pe abilitățile afective. Există după cum știm mai multe tipuri de inteligență care contribuie la obținerea de performanțe în viață, și eu mă voi rezuma la două dintre ele pe parcursul lucrării și anume la inteligența emoțională și inteligența logică. Emoțiile ne-au fost lăsate pentru a fi folosite, ele au influența asupra modului cum acționăm în diferite momente ca profesori, diriginți, părinți. Noi oamenii nu putem fi definiți doar ca ființe gânditoare ci și ca ființe care simt, au sentimente, inimă. Gândirea și emoția sunt legate reciproc ca două dimensiuni ale realității umane.

Ca profesori, înțelegem ce înseamnă să fii inteligent: să ai capacitatea de a raționa clar, să faci conexiuni între informațiile acumulate și să ai succes academic. Cu toate acestea, observăm adesea că un elev mediocru ajunge să aibă mai mult succes în viață decât cei care au obținut rezultate strălucite la învățătură. Cercetările statistice arată că competența emoțională este de două ori mai importantă decât abilitățile intelectuale și tehnice. Inteligența emoțională se definește prin abilitatea de a înțelege și controla emoțiile în relațiile cu cei din jur. Originea acestui concept se regăsește în vremuri străvechi, inclusiv în Biblie, atât în Vechiul cât și în Noul Testament, prin îndemnuri precum „Nu fă altuia ce ție nu-ți place” sau „Iubește-ți aproapele ca pe tine însuși”. Mulți dintre noi și-au făcut teste de inteligență pentru a ne cunoaște potențialul (IQ), care ne poate îndruma către anumite domenii de carieră. Totuși, coeficientul emoțional (EQ) poate fi dezvoltat în orice moment al vieții și reflectă maturitatea emoțională. Statisticile arată că inteligența emoțională este mai importantă decât IQ-ul, însă idealul este crearea unui echilibru între cele două în viața profesională și personală. Inteligența emoțională reprezintă aptitudinea de a identifica, evalua și controla emoțiile proprii și pe ale celor din jur. Înseamnă capacitatea de a te cunoaște pe tine și pe ceilalți și poate fi dezvoltată de-a lungul vieții sau, dimpotrivă, poate regresa.

Fiecare copil se naște cu o combinație unică de gene și trăsături psihice. Educația are rolul de a forma personalitatea și de a cultiva aptitudinile necesare pentru a excela într-o anumită activitate, astfel încât alegerea profesiei să fie o plăcere, nu o corvoadă. Școala nu urmărește să elimine trăsăturile native ale copiilor, ci să corecteze comportamentele exagerate sau inadecvate, să stimuleze sau să inhibe caracteristicile psihice în mod echilibrat și să îi pregătească pe elevi pentru viața în societatea modernă. Deși sunt profesor de matematică, unde predomină reguli stricte, algoritmi și proceduri detaliate, nu pot aborda inteligența emoțională în aceiași termeni. Inteligența emoțională se bazează pe capacitatea de a crea un echilibru sănătos în școală și în relațiile cu elevii prin acțiunile mele. Cei cu inteligență logică în matematică sunt cei care înțeleg ușor numerele și

conceptele matematice, rezolvă probleme complexe, sunt pasionați de calcule și raționamente, și au o gândire atât inductivă, cât și deductivă, cu o înclinație spre știință.

Inteligența logică în matematică reprezintă ordinea, logica și simbolismul universului. Inteligența emoțională și cea logică sunt indispensabile una alteia pentru armonizarea trăirilor interioare și a evenimentelor exterioare în meseria de dascăl. A fi un profesor strălucit la matematică nu este ușor, însă dacă nu îți dezvolti latura personalității legată de interacțiunea cu cei din jur, vei fi perceput ca distant și sobru, rămânând departe de sufletul elevilor. Spre deosebire de IQ, care se schimbă puțin după adolescență, inteligența emoțională se învață și continuă să se dezvolte pe măsură ce acumulăm experiențe de viață. Modul în care un elev învață și se comportă poate fi strâns legat de inteligența emoțională. Elevii care primesc aprobare și încurajare la ora de matematică, și nu numai, vor avea mai mult succes decât cei care sunt criticați și neglijați, fiind sortiți eșecului.

De-a lungul carierei mele didactice, am realizat cât de importante sunt comunicarea cu elevii, abilitatea de a-i asculta, capacitatea de a fi deschis și de a accepta că, prin matematica, nu oferim doar rezultate concrete, ci și gestionăm emoții. Conștientizându-ne propriile emoții, le putem controla cauzele, ceea ce ne permite să evoluăm pozitiv în relațiile cu ceilalți, să rezolvăm conflictele și să captăm atenția.

Când ar trebui să începem educația emoțională? Răspunsul este: din primii ani de viață, când copiii sunt capabili să discute despre sentimentele și emoțiile lor și să asculte părerile celor din jur. Cadrele didactice trebuie să fie informate și familiarizate cu noile metode interactive, fără teama că acestea vor duce la haos în clasă. Pe parcursul anilor de școală, un elev poate trece prin diverse stări emoționale, cum ar fi tensiune, tristețe, fericire și afecțiune. Rolul nostru este de a echilibra aceste stări și de a comunica într-un mod care să îl sprijine. Printre metodele de dezvoltare a abilităților emoționale se numără: asigurarea unei clase curate și plăcut amenajate, zâmbetul, încurajarea constantă și explicarea modului în care un comportament inadecvat îi afectează pe ceilalți și pe el însuși.

Cum recunoaștem un elev inteligent emoțional? Un astfel de elev este conștient de emoțiile sale și ale celor din jur, vorbește despre acestea, comunică deschis despre preocupările sale și își controlează atât emoțiile pozitive, cât și pe cele negative. Se comportă civilizât în toate situațiile, chiar și în cele neplăcute, și este bine motivat, realizând activitățile nu din constrângere, ci din dorința de dezvoltare personală. Când are nevoie de ajutor, îl solicită, se adaptează rapid la noi circumstanțe și se înconjoară de persoane de la care poate învăța și cu care se poate relaxa.

Din păcate, în lumea modernă, copiii sunt adesea învățați că ceea ce contează este să știe lecțiile și temele aproape perfect, să obțină note bune, să petreacă ore întregi pe calculator, tabletă sau telefon. Acest lucru le împiedică dezvoltarea abilităților de comunicare orală și de exprimare a sentimentelor și emoțiilor, ceea ce poate duce la eșecuri în viață, în ciuda unui nivel înalt de inteligență cognitivă. Mediul educațional, în special școala, trebuie să abordeze aceste probleme din mai multe perspective, nu doar pentru a obține rezultate școlare bune, ci și pentru a pregăti elevii pentru o viață de succes. În școală, performanța este de obicei definită prin două modalități: rezultatele obținute de elevi în urma procesului de predare-învățare și rezultatele excepționale care depășesc nivelul mediu. O problemă importantă rămâne legată de interacțiunea dintre inteligența emoțională și cea logico-matematică. Deși sunt adesea considerate distincte, ele au și aspecte comune: ambele se bazează pe cunoștințe declarative care vizează înțelegerea naturii, a situațiilor

particulare și a ceea ce trebuie făcut. Exact, distincția între inteligența logico-matematică și cea emoțională constă în aplicarea lor în contexte diferite. Inteligența logică în matematică se concentrează pe rezolvarea problemelor cu soluții clare și precise, utilizând raționamente deductive și inductive, analize exacte și calcule riguroase. Pe de altă parte, inteligența emoțională este implicată în rezolvarea problemelor cu soluții mai puțin definite, care pot fi abordate în diverse moduri și pot duce la rezultate variate. De exemplu, în timp ce un elev își folosește inteligența logică pentru a rezolva un set de ecuații matematice, el sau ea poate folosi inteligența emoțională pentru a gestiona frustrarea sau anxietatea asociată cu această activitate sau pentru a comunica eficient cu colegii în timpul lucrului în echipă. Pentru a obține performanțe maxime, este important ca elevii să dezvolte un echilibru între aceste forme de inteligență, concentrându-se atât pe dezvoltarea abilităților tehnice, cât și pe cele emoționale. Acest echilibru îi va ajuta să abordeze provocările școlare și să navigheze cu succes prin diverse situații de viață.

Așadar, înțelegem că ponderea inteligenței emoționale este esențială în succesul social, mai mult decât trăsăturile personale. Un profesor talentat nu doar predă materii, ci are abilitatea de a calma și gestiona situații dificile, menținând un echilibru emoțional care îi face pe elevi mai puțin vulnerabili la comportamente distructive sau fluctuații emoționale. Prin promovarea inteligenței emoționale în rândul elevilor și oferirea de suport și îndrumare adecvată, profesorii pot juca un rol crucial în reducerea incidenței problemelor de comportament și violență în școli și în societate în general. În plus, dezvoltarea abilităților de gestionare a emoțiilor și de comunicare eficientă va contribui la succesul personal și social al elevilor, pregătindu-i să facă față cu încredere provocărilor vieții și să se integreze în mod pozitiv în comunitatea lor. Talentul unui profesor constă în capacitatea de a cultiva aceste abilități esențiale în elevi și de a le oferi sprijinul necesar pentru a crește și a se dezvolta în moduri pozitive și productive.

În concluzie, aș dori să amintesc de contribuția remarcabilă a profesorului Steve Hein, care în anul 1996 a definit inteligența emoțională într-un mod esențial. Potrivit acestuia:

„Să ai conștiință emoțională, sensibilitate și capacitate de conducere care să te ajute să maximizezi pe termen lung fericirea și supraviețuirea”

Această definiție simplă și puternică subliniază importanța dezvoltării inteligenței emoționale și a utilizării acesteia în viața de zi cu zi pentru a ne ghida atât succesul personal, cât și relațiile cu cei din jur.

Bibliografie:

Daniel Goleman, Inteligența emoțională, Editura Curtea Veche, București, 2001

Jean Segal, Dezvoltarea inteligenței emoționale, Editura Teora, 2000

ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 3 MANGALIA
Str. Albatros, Nr. 10 Tel./Fax. 0241 752930
e-mail scoala3mg@yahoo.com, sc3mang@isjcta.ro

Nr. de înregistrare
Director: prof., dr. Ionescu Mihai

PLAN DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT (PIP)

Prof. de limba engleză: Alexoiu Vasilica-Rodica
Școala Gimnazială nr. 3 Mangalia

Numele și prenumele elevului : S G-A

Domiciliul: Mangalia

Instituția: Școala Gimnazială Nr. 3 Mangalia

An școlar: 2023 – 2024: Modulul 1 (7 săptămâni) și Modulul 2 (7 săptămâni)

Clasa a II-a

Disciplina: LIMBA ENGLEZĂ

Manual: Comunicare în limba modernă engleză, Clasa a II-a , Jenny Dooley, Editura: Uniscan

Cadru didactic: prof. de limba engleză: **Alexoiu Vasilica-Rodica**

Psiholog școlar: Hornea Cătălina

PROBLEMELE CU CARE SE CONFRUNTĂ ELEVUL: F71, F90, F80, F81, G80.0, Q66.5 (Codurile de boală)

Starea de sănătate: bună

Capacitate nu foarte bună de a memora și de a înțelege;

Dificultate în exprimare și în a înțelege sarcinile de lucru

Diagnostic: Tulburări și dificultăți de învățare

OBIECTIVE/ COMPETENȚE SPECIFICE DIN ADAPTAREA CURRICULARĂ

1. Receptarea de mesaje orale în situații de comunicare uzuală
2. Exprimarea orală în situații de comunicare uzuală
3. Receptarea de mesaje scrise în situații de comunicare uzuală
4. Redactarea de mesaje în situații de comunicare uzuală

SCOPUL Stimularea gândirii și a atenției

Priorități pentru perioada 2023-2024:

Adaptarea elevului la mediul școlar

Adaptarea la disciplina: limba engleză

Învățarea unor elemente definitorii pentru studiul limbii engleze la nivelul clasei a II-a

Introducerea în universul limbii engleze.

STRUCTURA PROGRAMULUI DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT

N r C rt	Unitate de învățare	Competențe specifice vizate	Conținuturi ale unităților de învățare	Nr ore	Perioada	Modalități de evaluare	Activități de învățare adaptate
1	My Letters	all	THE ENGLISH ALPHABET	1	S 1	Repeat the alphabet	* exerciții de selectare dintr-o listă dată anumite cuvinte după un criteriu dat/ cu/ fără model
2	Module1: Hello, Magic Friends!	1.2 2.1, 2.2	- Communicative Areas: Meeting the characters - Vocabulary Areas: Hello, my name is..... This is my friend,.....	1 1	S 2 S3	Talk to your colleagues	* exerciții de transcriere/ copiere în lanț sau selectivă a diferitelor cuvinte noi
3	My Family	1.2 2.1, 2.2 3.1, 4.1	Communicative Areas: - Meeting my family - Vocabulary Areas: mother, father, brother, sister This is my..... - Where is Frosty?- Story	1 1 1	S 4- 5- 6	Make simple sentences with the new words	Fișe individualizate cu familia * exerciții de transcriere/ copiere în lanț sau selectivă a diferitelor cuvinte noi
4.	My Birthday	1.2 2.1, 2.2 3.1, 4.1	- Communicative Areas: Getting a birthday present This is for you! Thank you! - Vocabulary Areas: robot, computer, bike The Project Time: - A Birthday Card	1 1 1	S 7-8- 9	Make simple sentences with the new words Repeat the new words	* exerciții de transcriere/ copiere în lanț sau selectivă a diferitelor cuvinte noi Fișă individualizate cu ziua de naștere: Felicitare

5	Module 2: My body	3.2, 3.3 4.1	Communicative Areas: Talking about my body Vocabulary Areas: Head, arms, hands, tummy, leg, feet Clap your hands, Nod your head, Stamp our feet, Wave your arms. What's the matter? My arm hurts. My body-project	1 1 1	S 10- 11-12	Repeat the new words	*exerciții de alegere a sensurilor unor cuvinte, după model/sau din răspunsuri cu alegere dublă *exerciții de alcătuire a unor enunțuri, după model pentru a utiliza cuvinte în diverse contexte; Fișă individualizate cu imaginea corpului uman
6.	Revision	all	Revision Fun Time 1 page 92-94 Fun time 2 page 95-97 Fun time 3 page 98-101	1 1	S 13- 14	Match the words with the pictures	Recapitulare diferențiată Fișe individualizate bazate pe imagini

Evaluarea periodică : La finalul fiecărui modul școlar și la finalul anului școlar

Obiective realizate: Îmbunătățirea comprehensiunii textelor, îmbogățirea vocabularului, dezvoltarea capacității de exprimare orală

Dificultăți întâmpinate: Prezintă nevoi de sprijin în dezvoltarea capacității de comunicare și nu se poate exprima oral corect gramatical în limba engleză, dar se poate face înțeles.

Metode cu impact ridicat: Pozitiv: recompensarea socială, lucru pe echipe, întărirea pozitivă, încurajarea zilnică.

Negativ: elevul nu reacționează foarte bine la activitățile orale și nu poate să urmărească rezolvarea orală a exercițiilor și rămâne în urmă cu scrisul de pe tablă.

Revizuirea programului de intervenție educațional – terapeutică (în funcție de rezultatele evaluărilor periodice) – la finalul fiecărui modul și la sfârșitul anului școlar

Recomandări particulare: continuarea lucrului diferențiat, are nevoie de atenție, de afecțiune, integrare în grup, de modele comportamentale și sprijin permanent;

Rolul și modul de implicare a părinților în program: țin legătura cu cadrele didactice (învățător, profesor de engleză), participă la ședințe de consiliere, comunică periodic cu psihologul școlar, susțin elevul în realizarea sarcinilor, asigură o atmosferă de echilibru emoțional, contribuie la dezvoltarea autonomiei personale implicându-l în activități corespunzătoare vârstei lui.

INOVAREA EDUCAȚIONALĂ PRIN UTILIZAREA TABLEI INTERACTIVE ÎN CLASA PREGĂTITOARE

Ambrus-Torzsa Mónika

Școala Gimnazială “Tompa László”

Generația Alfa, copiii născuți între 2010 și 2025, reprezintă primul grup complet nativ digital, crescând într-un mediu profund interconectat și tehnologic avansat. Într-o lume în continuă schimbare, educația trebuie să evolueze pentru a răspunde nevoilor și așteptărilor acestor copii. Una dintre cele mai promițătoare inovații educaționale pentru clasa pregătitoare este **utilizarea tablei interactive**. Acest instrument digital revoluționează modul în care copiii învață, oferind oportunități unice pentru o educație interactivă și captivantă. Tabla interactivă, cunoscută și sub denumirea de tablă inteligentă, este un dispozitiv digital care combină funcționalitățile unei table tradiționale cu avantajele tehnologiei moderne. Ea permite profesorilor să afișeze conținut digital, să interacționeze cu materialele educaționale prin intermediul unui ecran tactil și să integreze diverse aplicații și resurse online în lecții. Această tehnologie aduce un plus de dinamism și flexibilitate în procesul de predare, facilitând învățarea activă și colaborativă.

Beneficiile utilizării tablei interactive în clasa pregătitoare:

1. Învățare interactivă și captivantă: Tabla interactivă transformă lecțiile într-o experiență interactivă. Elevii din clasa pregătitoare sunt adesea plini de energie și curiozitate, iar utilizarea tablei interactive le captează atenția și îi motivează să participe activ la procesul de învățare. Aceștia pot utiliza ecranul tactil pentru a rezolva probleme, a desena sau a răspunde la întrebări, ceea ce face ca învățarea să fie mai atractivă și mai plăcută.

2. Acces la resurse variate: Profesorii pot accesa rapid o gamă largă de resurse educaționale, cum ar fi videoclipuri, animații, jocuri educative și aplicații interactive. Acest lucru permite adaptarea lecțiilor la diferite stiluri de învățare și nevoi individuale, asigurând o educație personalizată. De exemplu, o lecție despre animale poate include videoclipuri din natură, jocuri interactive de identificare a animalelor și animații care să ilustreze habitatul acestora.

3. Dezvoltarea abilităților digitale: Utilizarea tablei interactive încă de la o vârstă fragedă ajută la dezvoltarea competențelor digitale. Elevii învață să navigheze și să folosească tehnologia în mod eficient, ceea ce este esențial într-o societate din ce în ce mai digitalizată. Aceasta pregătește copiii pentru viitoarele cerințe educaționale și profesionale, oferindu-le un avantaj competitiv.

4. Feedback imediat și evaluare continuă: Tabla interactivă permite profesorilor să ofere feedback instantaneu. Prin aplicații specifice, profesorii pot evalua rapid înțelegerea conceptelor de către elevi și pot ajusta lecțiile în timp real pentru a răspunde nevoilor acestora. Aceasta contribuie la îmbunătățirea performanței academice și la identificarea timpurie a dificultăților de învățare.

5. Colaborare și învățare socială: Tabla interactivă facilitează activitățile de grup și colaborarea între elevi. Copiii pot lucra împreună la proiecte și pot împărtăși idei, dezvoltând astfel abilități sociale și de lucru în echipă. Aceste competențe sunt esențiale pentru succesul lor viitor, atât în mediul academic, cât și în cel profesional.

Pentru a maximiza beneficiile utilizării tablei interactive în clasa pregătitoare, este esențială o implementare strategică și bine planificată. Iată câteva aspecte cheie:

Formarea cadrelor didactice: Profesorii trebuie să fie bine pregătiți pentru a utiliza tabla interactivă în mod eficient. Aceasta include atât cunoștințe tehnice, cât și strategii pedagogice pentru integrarea tehnologiei în lecții. Programele de formare continuă și atelierele de dezvoltare profesională sunt esențiale pentru a asigura că profesorii se simt încrezători și competenți în utilizarea noilor tehnologii.

Suport tehnic: Este important să existe un suport tehnic adecvat pentru a rezolva rapid eventualele probleme tehnice și pentru a menține echipamentele în stare bună de funcționare.

Selectarea resurselor adecvate: Alegerea resurselor digitale trebuie să fie făcută cu atenție, asigurându-se că acestea sunt adecvate vârstei și aliniate cu obiectivele curriculare. Resursele trebuie să fie interactive, educative și să sprijine învățarea activă.

Implicarea părinților: Comunicarea cu părinții și implicarea acestora în procesul de dezvoltare a IE este esențială. Părinții trebuie să fie informați despre beneficiile și utilizarea tablei interactive și despre cum pot susține acasă învățarea digitală a copiilor. Atelierele și sesiunile de informare pentru părinți pot facilita această colaborare, creând un mediu de învățare coerent și susținut atât la școală, cât și acasă.

Concluzie:

Utilizarea tablei interactive în clasa pregătitoare pentru Generația Alfa reprezintă o inovație educațională cu potențial enorm. Prin transformarea lecțiilor în experiențe interactive și captivante, accesul la resurse variate și dezvoltarea abilităților digitale, tabla interactivă contribuie la pregătirea copiilor pentru viitor. Implementarea eficientă și strategică, susținută de formarea cadrelor didactice și suportul tehnic adecvat, poate transforma radical modul în care copiii învață, creând o fundație solidă pentru succesul lor academic și personal. Prin aceste eforturi, putem asigura că Generația Alfa este bine echipată pentru a naviga în complexitățile și oportunitățile unei lumi din ce în ce mai digitalizate.

Bibliografie:

1. Ioana Popescu: Utilizarea tablelor interactive în clasa pregătitoare, Editura Didactică și Pedagogică, 2020
2. Maria Ionescu: Impactul tehnologiei interactive, Editura Universitară, 2019
3. Andrei Vasile: Tabla interactivă în învățământul primar: Teorie și practică, Editura Academiei Române, 2021
4. Elena Dumitrescu: Metode moderne și tehnologii interactive, Editura Trei, 2018
5. Gabriela Mihai: Eficiența tablelor interactive în predarea la clasa pregătitoare, Editura Polirom, 2017

INOVARE EDUCAȚIONALĂ

Ambrus-Torzsa Mónika

Școala Gimnazială “Tompa László”

Copiii de azi, Generația Alfa, care include copiii născuți între 2010 și 2025, reprezintă prima generație complet digitală, crescând într-o lume profund interconectată și tehnologic avansată. Într-un asemenea context, inovațiile educaționale sunt esențiale pentru a pregăti acești copii pentru provocările viitorului. Unul dintre cele mai importante aspecte ale acestei inovații este **dezvoltarea inteligenței emoționale (IE)**. Inteligența emoțională, capacitatea de a recunoaște, înțelege și gestiona emoțiile proprii și pe ale altora, devine un element central în formarea unei generații capabile să navigheze cu succes într-o lume complexă și în continuă schimbare.

Pentru a răspunde nevoilor Generației Alfa, **școlile trebuie să integreze dezvoltarea IE în curriculumul lor**. Aceasta presupune nu doar includerea unor lecții specifice despre emoții și relații interpersonale, ci și adoptarea unei abordări holistice care să încurajeze dezvoltarea acestor abilități în toate aspectele educației. De exemplu, proiectele de grup și activitățile colaborative pot fi folosite pentru a dezvolta abilități de comunicare și empatie. În plus, includerea unor practici precum mindfulness și meditația în rutina zilnică a elevilor poate contribui la îmbunătățirea gestionării stresului și a atenției.

Daniel Goleman, un psiholog renumit, a popularizat conceptul de inteligență emoțională în anii '90, definind-o ca un set de competențe emoționale și sociale esențiale pentru succesul personal și profesional. Modelul său include cinci componente principale: autocunoaștere, autoreglare, motivație, empatie și abilități sociale.

Autocunoașterea este capacitatea de a-ți recunoaște propriile emoții și de a înțelege cum îți influențează comportamentul. În școli, acest lucru poate fi cultivat prin activități care încurajează reflecția personală și conștientizarea de sine. **Autoreglarea** e abilitatea de a-ți gestiona emoțiile și

impulsurile. Practicile de mindfulness și tehnicile de gestionare a stresului pot fi integrate în curriculum pentru a ajuta elevii să-și dezvolte această competență. **Motivația**, adică dorința de a atinge obiective pe termen lung implică auto-disciplina și pasiune. Profesorii pot încuraja motivația prin stabilirea unor obiective clare și prin recunoașterea realizărilor elevilor. **Empatia** este capacitatea de a înțelege și de a simți emoțiile altora. Activitățile de grup și jocurile de rol pot ajuta la dezvoltarea empatiei, încurajând elevii să vadă lucrurile din perspective diferite. **Abilitățile sociale** cuprinde competențele necesare pentru a gestiona relațiile și a construi rețele sociale eficiente. Proiectele colaborative și activitățile extracurriculare pot promova aceste abilități.

Formarea Profesorilor pentru Dezvoltarea Inteligenței Emoționale are un rol crucial în dezvoltarea IE a elevilor. Prin urmare, formarea continuă a cadrelor didactice este esențială. Profesorii trebuie să fie echipați cu tehnici și cunoștințe pentru a promova IE în rândul elevilor. Acestea includ metode de gestionare a emoțiilor în clasă, abordări de comunicare empatică și strategii pentru crearea unui mediu de învățare sigur și susținător. Profesorii care sunt modele de inteligență emoțională pot influența pozitiv elevii, demonstrând prin exemplul propriu cum să gestioneze conflictele, să arate compasiune și să colaboreze eficient. Inovațiile tehnologice pot juca un rol semnificativ în susținerea dezvoltării IE. Aplicațiile și platformele educaționale care se concentrează pe IE pot oferi experiențe interactive și personalizate de învățare. De exemplu, jocurile educative care simulează situații sociale complexe pot ajuta copiii să învețe cum să răspundă adecvat în diferite contexte emoționale. De asemenea, utilizarea inteligenței artificiale poate permite monitorizarea și evaluarea progresului emoțional al elevilor, oferind feedback în timp real și recomandări personalizate.

Dezvoltarea IE nu poate fi realizată doar în cadrul școlii; este esențială o **colaborare strânsă între școală și familie**. Părinții trebuie să fie informați și implicați în acest proces, învățând cum să susțină și să consolideze abilitățile emoționale dezvoltate la școală. Atelierele de formare pentru părinți, resursele online și grupurile de suport pot facilita această colaborare, asigurând un mediu coerent și suportiv pentru dezvoltarea emoțională a copiilor atât acasă, cât și la școală.

Dezvoltarea IE aduce **numeroase beneficii pentru Generația Alfa**. Copiii care își dezvoltă aceste abilități sunt mai bine pregătiți să facă față provocărilor viitoare, să construiască relații sănătoase și să contribuie pozitiv la societate. IE îmbunătățește performanța academică, deoarece copiii care își gestionează emoțiile sunt mai concentrați și mai motivați să învețe. De asemenea, IE reduce comportamentele problematice și promovează un mediu de învățare pozitiv, în care toți elevii se simt în siguranță și susținuți.

Concluzie:

Într-o lume în continuă schimbare, în care tehnologia și globalizarea creează noi provocări și oportunități, dezvoltarea inteligenței emoționale devine esențială pentru succesul Generației Alfa. Inovarea educațională prin integrarea IE în curriculum, formarea continuă a cadrelor didactice, utilizarea tehnologiei și colaborarea între școală și familie sunt pași critici în acest proces. Copiii care își dezvoltă IE vor fi mai bine echipați pentru a naviga prin complexitățile vieții, a construi relații sănătoase și a contribui pozitiv la societate. Prin aceste eforturi, putem asigura un viitor mai echilibrat și mai empatic pentru Generația Alfa și pentru societatea în ansamblu. Copiii care își dezvoltă IE sunt mai bine echipați pentru a face față provocărilor academice și sociale. Ei sunt mai capabili să gestioneze stresul, să colaboreze eficient și să construiască relații sănătoase. Studiile arată că IE contribuie la îmbunătățirea performanței academice și la reducerea comportamentelor problematice. Mai mult, dezvoltarea IE promovează sănătatea mintală pe termen lung, contribuind la formarea unor adulți echilibrați și empatici.

Bibliografie:

1. <https://comarketing-news.fr/decrypter-les-codes-de-la-generation-alpha/>
2. Kádár Annamária: Mesepszichológia - Az érzelmi intelligencia fejlesztése gyermekkorban, Kulcslyuk Kiadó, 2013
3. John Gottman: Gyerekek érzelmi intelligenciája, Jaffa Kiadó, Szülők Könyvtára, Budapest, 2016
4. Goleman, Daniel: Érzelmi intelligencia, Háttér Kiadó, Budapest, 1997
5. <https://simplisio.ro/blogs/jurnal/inteligenta-emotionala-daniel-goleman-rezumat-pe-scurt>

INOVAȚIE în EDUCATIE

Amortitoaiei Laura Elena

În societatea contemporană, cu schimbări rapide și efecte imediate, educația și învățământul trebuie reînnoite, completate, adaptate, astfel încât putem vorbi despre o permanentă inovație și creație în activitatea didactică.

Obiectivul general este acela de a promova creativitatea ca factor cheie în dezvoltarea competențelor personale, antreprenoriale și sociale prin învățarea pe tot parcursul vieții dar și de a găsi strategii moderne folosite pentru asigurarea unei educații de calitate în învățământ.

Pentru elevi, școala viitorului trebuie să promoveze o educație de calitate și să fie axată pe valori în care elevii să creadă, în care să se regăsească, îndeplinind două condiții, fundamentale din punctul lor de vedere: școala viitorului trebuie să le placă și să fie eficientă.

Prioritatea învățământului o constituie informatizarea, softul educațional, reprezentat de programele informatice special dimensionate în perspectiva predării unor teme specifice, ceea ce reprezintă o necesitate evidentă .

Utilizarea calculatorului în procesul instructiv-educativ facilitează realizarea scopurilor didactice și idealurilor educaționale.

Calculatorul nu este utilizat pentru a înlocui activitatea de predare a cadrului didactic, ci pentru a veni tocmai în sprijinul predării, ajutându-l astfel să-și îndeplinească mai bine funcția sa didactică fundamentală. Programul de calculator poate deveni un suport important pentru o predare eficientă.

Formarea capacității de a utiliza calculatorul ,de a folosi internetul este benefică elevilor,atât în activitatea școlară cât și în cea extrașcolară, în plan cognitiv cât și psihic,prin relaționarea cu lumea oferită de aceste instrumente de lucru ale mileniului al III-lea.

Promovarea sănătății și a stării de bine a elevului determina de asemenea o dezvoltare optimă din punct de vedere somatic, fiziologic, mintal, emoțional, social și spiritual.

Este foarte important ca în formarea unui stil de viață sănătos pentru școlari să se pună accent pe :

- autocunoașterea și construirea unei imagini pozitive despre sine;
- comunicare și relaționare interpersonală;

- controlul stresului;
- dezvoltarea carierei profesionale ;
- prevenirea accidentelor și a comportamentelor cu risc pentru sănătate;
- prevenirea atitudinii negative față de sine și viață.

În abordarea creativității în procesul educațional, elevul trebuie încurajat să gândească independent, să își asume riscuri și responsabilități în demersul său spre formare intelectuală. Evaluarea pentru asigurarea calității și rezultatele obținute trebuie să ne lărgască perspectiva asupra situației reale din școli, să identifice nivelul de pregătire al elevilor și să ne ajute să descoperim componentele ce au nevoie de sprijin în dezvoltare.

Un obiectiv important ce ar trebui stabilit pentru anii următori este de a dezvolta un indicator internațional al capacității de a învăța, toate acțiunile bazându-se pe cercetarea științifică. Învățământul modern are ca sistem de referință competențele generale și specifice pe care trebuie să le dobândească cel ce învață – elevul – pe parcursul și la finele unui ciclu de instruire, al unui an de studiu etc. Centrarea pe competențe reprezintă o preocupare majoră în triada predare-învățare-evaluare.

Noua imagine a profesorului trebuie stabilită prin luarea în considerare a tuturor abordărilor de până acum, de la conceperea ca distribuitor de recompense sau ca sursă de informații, până la cea de „manager al învățării”.

Pentru fiecare profesor sunt fundamentale două roluri, cel de manager și cel de evaluator.

Procesul instructiv-educativ trebuie astfel conceput și desfășurat, încât să-i convingă pe elevi să prețuiască propria moștenire națională, să primească contribuțiile originale ale oricărei națiuni la civilizația modernă, pregătind atât elevii, cât și dascălii să înțeleagă valoarea diversității și a independenței de spirit.

Educația este factorul hotărâtor al dezvoltării psihoindividuale a persoanei. Ea sistematizează și organizează influențele mediului, dezvoltă personalitatea.

Creativitatea, în termeni generali, este un proces mental care permite generarea de idei și concepte noi sau asocieri originale între concepte și idei deja existente.

Lumea modernă pune accentul pe folosirea mai eficientă a cunoașterii și a inovației. Este necesară extinderea abilităților creatoare ale întregii populații, mai ales ale acelor care le permit oamenilor să se schimbe și să fie deschiși față de idei noi într-o societate diversă din punct de vedere cultural, bazată pe cunoaștere.

Obiectivul principal este promovarea unor abordări inovative și creative în diferite domenii de activitate.

Educația și formarea profesională sunt factori decisivi pentru realizarea acestui lucru. Activitățile ar trebui să se concentreze pe crearea unui mediu favorabil pentru creativitate și inovație și să stimuleze o strategie pe termen lung.

Ar trebui, de exemplu, să se pună accent pe o gamă largă de subiecte, precum matematica, știința și informația și alte tehnologii.

Noul mileniu aduce noi cerințe educaționale care impun noi metode, altele decât cele folosite până acum. O importanță majoră în pregătirea elevilor pentru noile cerințe, o au cele trei forme ale educației și anume:

- educația formală însemnând învățare sistematică, structurată și gradată cronologic, realizată în instituții specializate de către un personal specializat;

- educația nonformală constând în activități educative desfășurate în afara sistemului formal de învățământ de către diferite instituții educative;

- educația informală care se referă la experiențe de învățare spontană, cotidiană, existențială, desfășurate în medii culturale care nu au educația ca scop principal.

Criteriul de calitate aplicat educației are un rol foarte important deoarece măsurile propuse pentru a promova creativitatea și capacitatea pentru inovare vor fi adaptate fiecărei etape din cadrul învățării continue.

Focalizată pe unitatea de învățare, evaluarea ar trebui să asigure evidențierea progresului înregistrat de elev în raport cu sine însuși pe drumul atingerii obiectivelor prevăzute în programă. Este important să fie evaluată nu numai cantitatea de informație de care dispune elevul, ci, mai ales, ceea ce poate el să facă utilizând ceea ce știe sau ceea ce intuiește.

Fiecare activitate de evaluare a rezultatelor școlare este însoțită de o autoevaluare a procesului pe care profesorul l-a desfășurat cu toți elevii și cu fiecare elev în parte. Astfel poate fi descris nivelul de formare a competențelor pentru fiecare elev și pot fi stabilite modalități prin care se pot regla, de la o etapă la alta, activități de învățare-formare a elevilor, în mod diferențiat.

De o importanță deosebită este realizarea unui echilibru dinamic între evaluarea scrisă și evaluarea orală; aceasta din urmă, deși presupune un volum mare de timp pentru aprecierea tuturor elevilor și blocaje datorate emoției sau timidității, prezintă avantaje deosebite, precum: realizarea interacțiunii elev-profesor; demonstrarea stadiului de formare a unor competențe prin intervenția

cu întrebări ajutătoare, demonstrarea comportamentului comunicativ și de interrelaționare al elevului etc;

De asemenea este necesară folosirea cu o mai mare frecvență a metodelor de autoevaluare și de evaluare prin consultare, în grupuri mici, vizând verificarea modului în care elevii își exprimă liber opinii proprii sau acceptă cu toleranță opiniile celorlalți, capacitatea de a-și susține și motiva propunerile etc.

Managementul clasei este un domeniu de cercetare în științele educației care studiază atât perspectivele de abordare ale clasei de elevi cât și structurile dimensionale ale acesteia, în scopul facilitării intervenției cadrului didactic în situații de criză micro-educățională și a evitării consecințelor negative ale acesteia.

Trebuie pus accent pe dimensiunile managementului clasei :

- dimensiunea ergonomică – se referă la dispunerea mobilierului, vizibilitatea, amenajarea sălii de clasă ;
- dimensiunea psihologică - se referă la cunoașterea, respectarea și exploatarea particularităților individuale ale elevilor ;
- dimensiunea socială – se referă la clasă ca și grup social ;
- dimensiunea operațională - se referă la instrumentele operaționale care sunt recompensele și pedepsele;
- dimensiunea inovatoare – se referă la cunoașterea practicii educaționale la un moment dat, cunoașterea tendințelor și tradițiilor activităților educaționale vizate, cunoașterea orizonturilor de așteptare ale elevilor;
- dimensiunea normativă – se referă la norme,. ansambluri de reguli care reglementează desfășurarea unei activități educaționale.

O importanță deosebită în inovația și creația în activitatea didactică o au rolurile manageriale ale cadrului didactic :de planificare (planifică activitățile cu caracter instructiv - educativ) ;de organizare (organizează activitățile clasei) ;de comunicare (comunică idei, cunoștințe, ascultă efectiv, oferă feedback, stabilește canalele de comunicare); de conducere (conduce activitățile cu elevii , desfășurate în clasa și în afara ei) ;de coordonare (sincronizează obiectivele individuale cu cele comune clasei, contribuind la întărirea grupului și formării echipelor de lucru); de îndrumare (prin intervenții punctuale adaptate unor situații specifice, recomandări) ;de motivare (prin întăriri pozitive, prin utilizarea aprecierilor verbale și non-verbale în sprijinul consolidării

comportamentelor pozitive); de consiliere (de orice tip, în probleme personale sau legate de școală); de control (în scopul cunoașterii stadiului în care se află activitatea de realizare a obiectivelor și nivelul de performanță); de evaluare (măsura în care scopurile și obiectivele au fost atinse).

Pentru a susține creativitatea, predarea declarativă, de tip clasic trebuie depășită și înlocuită cu metode care pun accent pe explorare, pe descoperire, pe încurajarea gândirii critice a elevului, pe participarea activă a acestuia la formarea și dezvoltarea sa intelectuală.

În viziunea metodelor moderne, demersul didactic se concentrează pe elev și are în vedere transformarea acestuia din “obiect” al procesului didactic în “subiect activ” al propriei deveniri.

Modelul de proiectare a activității didactice are în vedere trecerea de la centrarea pe conținut la centrarea pe activitatea elevului, care presupune deplasarea accentului în activitatea didactică:

Ar trebui să se țină cont de toate formele de inovație socială și antreprenorială. De asemenea, ar trebui să se acorde atenție creației artistice și noilor abordări în domeniul culturii.

Bibliografie:

1. Ionescu M., Radu I.-” Didactica modernă”, Ed. Dacia, Cluj – Napoca, 2001;
2. Alois Gherguț,- “Management general și strategic în educație”, Ed. Polirom, Iași, 2007;
3. I..Cerghit – “Sisteme de instruire alternative”, Aramis, Bucuresti, 2002.

COMUNICAREA ÎN CONTEXTUL ACTUAL LA CICLUL PRIMAR

Prof. ANDRO LIDIA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ, COMUNA GHERĂEȘTI

Urmărindu-se dezvoltarea integrată a capacităților de receptare și exprimare orală, respectiv de receptare a mesajului scris și de exprimare scrisă, noul curriculum recurge la modelul comunicativ-funcțional, conform căruia comunicarea este un domeniu complex care include procesele de receptare a mesajului oral sau scris, precum și de exprimare orală/scrisă. Această paradigmă schimbă în mod fundamental anumite accente în cadrul disciplinei noastre. Literatura nu mai este un domeniu static, în care elevii studiază despre texte, ci devine un domeniu dinamic, în care literatura nu înseamnă doar cunoaștere, ci și comunicare. Aceasta presupune schimbarea focus-ului dinspre produs (opera literară), spre proces (lectura operei) și intrarea receptorului într-un dialog deschis cu textul, pe care-l interoghează și căruia îi oferă răspunsuri personale. Pe de altă parte, și domeniul limbii capătă o altă dimensiune, prin faptul că nu învățarea regulilor gramaticale este prioritară, ci felul în care elevii pot aplica în propria comunicare cele învățate.

Prin studiul organizat al limbii și literaturii române în școala primară, elevii vor conștientiza actul comunicării, vor afla încă din clasa I că vorbirea corectă are la bază anumite reguli pe care ei le pot înțelege și aplica fără dificultate, construind comunicări(propoziții) care se despart în cuvinte, silabe, sunete. Familiarizarea elevilor cu unele elemente de construcție a comunicării în clasele primare constituie suportul fundamental științific a formării capacității de exprimare corectă orală și scrisă.

Comunicarea este nu doar un domeniu de conținuturi, în care elevii învață cum se realizează un monolog, un dialog, o dezbatere, un eseu etc., ci și un mijloc de învățare, folosit de toate disciplinele școlare(ei aplică, deci strategiile învățate în domeniul comunicării nu doar pentru a discuta un text sau pentru a înțelege anumite probleme de limbă, ci în orice altă disciplină pe care o studiază în școală). Așadar, oferta comunicării poate fi analizată pe trei paliere distincte:

(a)structurează pe alte principii domeniul disciplinei limba și literatura română, înglobând limba și literatura;

(b) se regăsește și în alte discipline ca mijloc al învățării;

(c) deschide școala spre viață, competențe și cunoștințe pe care le pot aplica în experiențele lor cotidiană prezentă și viitoare.

Comunicarea constituie baza procesului de predare - învățare - evaluare și este procesul prin care profesorul transmite un mesaj educațional către elev cu scopul de a influența și schimba comportamentul acestuia din perspectiva obiectivelor pedagogice.

Referindu-se la comunicare Tatiana Callo susține ”comunicarea este un mecanism continuu și tranzacțional implicând participanți și coparticipanți”.

Liliana Ezechil este de părere că ”atitudinea comunicativă se exprimă nu numai vorbind „întuind cu privirea interlocutorul ori „ascultând,” ci prin suplimentarea cu sens personal și interpersonal a conținuturilor transmise. Din această cauză atitudinea comunicativă este considerată ca fiind în strânsă legătură cu aptitudinea sau competența de a comunica și devine o trăsătură distinctivă a stilului comunicativ”.

Din punct de vedere științific, actul de comunicare este procesul de transmitere a informațiilor și sentimentelor de la un individ către alt individ sau de la un grup la altul. Astăzi, a comunica, a informa și a fi informat - reprezintă trăsătura definitorie a existenței fiecăruia din noi, devenită într-atât de pregnantă încât nici măcar nu mai este percepută în mod conștient.

Competența comunicării este dobândită, parcurgându-se etape multiple. Competența este rezultatul comunicativ al istoriei personale și interacțiunii sale cu lumea înconjurătoare.

La limba și literatura română finalitatea care se urmărește este dezvoltarea competenței de comunicare. Noul curriculum urmând această direcție. Pe parcursul celor cinci ani de învățământ primar, competențele specifice disciplinei limba și literatura română se vor forma prin intermediul unităților de competență curriculare preconizate pentru fiecare unitate de învățare și a obiectivelor operaționale ale fiecărei lecții. Simultan Limba și literatura română în corelare cu celelalte discipline de studiu din clasele primare vor contribui la dezvoltarea competențelor transdisciplinare care se formează gradual, de-a lungul tuturor ciclurilor de învățământ.

BIBLIOGRAFIE:

1. Callo T. Educația comunicării verbale, Editura Litera, București, 2003, 147 p.
2. Cartaleanu, T., Cosovan O. Lectură și scriere pentru dezvoltarea gândirii critice., 2002, Chișinău, 78 p.
3. Dumitru I., Matei Gh. Metodica formării, dezvoltării și cultivării abilităților de comunicare ale preșcolarilor și elevilor din clasele I-IV, Editura Cuvântul Info, Ploiești, 2005, 287p.

COMUNICAREA MONOLOGATĂ LA NIVELUL PRIMAR

Prof. ANDRO LIDIA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ, COMUNA GHERĂEȘTI

Comunicarea orală este folosită în procesul didactic în predarea –învățarea - evaluarea disciplinelor școlare. Copilul este receptiv la elementele cunoașterii, este curios din fire și se manifestă verbal, nonverbal și/sau paraverbal, dorind să-și comunice trăirile. De aceea, în toate lecțiile, dar mai ales în orele de limba și literatura română, învățătorul trebuie să valorifice capacitatea de comunicare a elevilor, să evidențieze rolul nonverbalului și al paraverbalului în comunicare, fiind importantă combinarea celor trei forme de comunicare în vederea realizării unei comunicări eficiente.

Programele școlare recomandă pentru clasele I și a II-a inițierea sau încheierea unui schimb verbal, identificarea unei persoane sau a unui obiect, formularea unor întrebări și a unor răspunsuri, oferirea unor informații despre identitatea proprie sau despre identitatea membrilor familiei/persoanelor cunoscute, oferirea unor informații despre forma și despre utilitatea unor obiecte, povestirea unor fapte și întâmplări după benzi desenate sau după ilustrații, exprimarea propriei păreri în legătură cu un fapt, urmând ca în clasele a III-a și a IV-a să se fixeze componentele comunicării dialogate, monologate-adaptarea la particularitățile interlocutorului, formularea ideilor principale, povestirea orală a unui fragment dintr-un text narativ, povestirea orală a unor texte sau mesaje audiate, factorii perturbatori ai comunicării, să se construiască dialoguri/monologuri în situații concrete sau imaginare, să se actualizeze elementele de comunicare nonverbală (gesturi, mimică).

Prin metodă se înțelege „un ansamblu de principii, idei și procedee care orientează actul cunoașterii și asigură finalizarea lui. Metoda constituie o cale de acces spre cunoașterea și transformarea realității, o modalitate de acțiune prin care elevii, sub îndrumarea institutorului sau în mod independent își însușesc cunoștințe, priceperi și deprinderi, își formează și își consolidează diferite operații mintale, interese și atitudini și ajung la formarea concepției științifice despre lume”.

Unele dintre metodele care pot fi aplicate cu succes în diverse activități, pentru dezvoltarea competenței de comunicare orală, prin monolog sunt:

Metoda R.A.I. vizează „stimularea și dezvoltarea capacităților elevilor de a comunica (prin întrebări și răspunsuri) ceea ce tocmai au învățat”.

Această metodă se poate aplica cu succes la sfârșitul unei lecții, ea se desfășoară sub forma unui joc, unde copii aruncă o mingeuță de la unul la altul. Cel care aruncă mingea trebuie să pună o întrebare colegului care o prinde. Acesta trebuie să răspundă la întrebare, apoi să arunce mingea altui coleg, căruia trebuie să - i pună o altă întrebare. Toate întrebările au legătură cu conținutul textului predat. Regula jocului este ca cel care nu cunoaște răspunsul să iasă din joc, iar răspunsul va veni din partea celui care a pus întrebarea. Acesta are ocazia de a mai arunca încă o dată mingea, și, deci, de a mai pune o întrebare. În cazul în care, cel care interoghează este descoperit că nu cunoaște răspunsul la propria întrebare, este scos din joc, în favoarea celui căruia i-a adresat întrebarea. Eliminarea celor care nu au răspuns corect sau nu știu răspunsul va face ca grupul să rămână cu cei mai pregătiți.

Exemplu: La textul „Fructul cel mai valoros”, poveste populară, se pretează cu succes aplicarea acestei metode. Elevii pasau mingea de la unul la altul, punând câte o întrebare legată de conținutul textului.

Întrebări formulate de elevi:

Câți feciori avea tată?

Ce le-a dăruit tatăl feciorilor înainte de a pleca în lume?

Ce fruct i-a adus feciorul cel mare tatălui?

Ce fruct i-a adus feciorul cel mijlociu tatălui?

Ce fruct i-a adus tatălui feciorul cel mic?

Scaunul autorului. Această metodă „stimulează dezvoltarea capacităților de exprimare corectă și adecvată, de a argumenta propria viziune asupra unui subiect”. Ea constă în alegerea de către învățător a unei teme pe baza căreia elevii vor avea o discuție liberă. Un elev este invitat pe scaun, numit „scaunul autorului”, colegii acestuia punându-i întrebări legate de tema discutată.

Exemplu: La textul „Fructul cel mai valoros”, poveste populară, învățătorul a lansat ca temă de discuție, dacă într-adevăr fructele aduse de feciorul cel mic sunt cele mai valoroase. Elevii au discutat între ei, apoi un elev a fost invitat să răspundă întrebărilor adresate de colegii lui.

Prin folosirea unor strategii activ-participative care să stimuleze actul comunicării și prin organizarea unor activități didactice atractive, învățătorul creează elevilor săi sentimente și emoții pozitive, le dă curajul de a-și exprima ideile, le oferă posibilitatea de a înțelege splendoarea lumii înconjurătoare și de a căuta răspunsuri în multitudine de cunoștințe deținute de fiecare.

Este știut faptul că învățătorul trebuie să-și dovedească în orice moment competențele sale comunicative, el trebuie să aibă întotdeauna o exprimare corectă, clară, stimulativă și încurajatoare. Niciodată nu trebuie să aibă o atitudine inhibitoare, jignitoare, supărătoare, iritantă, încărcată de reproșuri.

În concluzie, folosind un limbaj inteligibil și adecvat, bazat pe o comunicare expresivă și convingătoare, cadrul didactic va încerca să transfere conținutul predat în mod atractiv, nuanțat, argumentat și inteligibil, apelând la întregul arsenal metodic și logistic de care dispune, depășind simplul și plictisitorul monolog într-o expunere elevată și argumentată care va schimba conformismul în participare și activism, deci comunicarea depinde, în mare măsură, de măiestria didactică și măiestria educațională a fiecăruia.

Bibliografie:

1. Cerghit I. Metode de învățământ, ed. a III-a, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1997, 315p.
2. Dance Frank E.X. Human Communication Theory: Comparative Essays . Publisher: Longman Higher Education , 1982, 233p.
3. Oprea C.L. Strategii didactice interactive, ediția a III-a., EDP, București, 2006, 269p.

CE ESTE INTELIGENȚA EMOȚIONALĂ?

Prof. înv. primar ANDRO LIDIA

Școala Gimnazială, Comuna Gherăești

“Suntem judecați după noi standarde, nu doar cât suntem de inteligenți, ce abilități și experiență avem, dar și cât de bine ne descurcăm cu noi înșine și cu ceilalți.” - Daniel Goleman

Conceptul de inteligență emoțională (EI), denumit uneori coeficient emoțional (EQ), a apărut în anii '60, însă a devenit cunoscut trei decenii mai târziu, datorită lui Daniel Goleman. Acesta a fost unul dintre promotorii conceptului de inteligență emoțională și autorul a numeroase cărți pe această temă.

Coeficientul emoțional (EQ) este diferit de coeficientul de inteligență (IQ), care măsoară inteligența umană în sensul abilităților mentale cognitive în mod general, pe baza unor teste standardizate, raportate la vârsta cronologică.

Dacă IQ-ul este facil de măsurat, majoritatea oamenilor situându-se în jurul valorii de 100, în ceea ce privește inteligența emoțională nu există o scară valorică și nici teste standardizate.

Emoțiile sunt trăiri subiective, care rezultă din acordul sau discrepanța dintre expectanțele unei persoane și realitate. Ele constituie o componentă fenomenologică a personalității, care este asociată cu manifestări comportamentale, cogniții și reacții fiziologice. Procesele cognitive, cum ar fi percepția, gândirea, memoria sunt implicate în mod direct în declanșarea și întreținerea emoțiilor, iar procesele de evaluare și atribuire ale gândirii influențează stările emoționale.

Inteligența emoțională nu trebuie să fie confundată cu alte trăsături pozitive de personalitate – cum ar fi optimismul, capacitatea de a crea veselie pentru alții și pentru sine, calmul sau o bună capacitate de motivare. Astfel de calități sunt importante, însă nu au legătură cu inteligența emoțională.

O persoană cu o inteligență emoțională ridicată este conștientă de propriile sentimente și stări emoționale, chiar și atunci când acestea sunt negative. Așa că este capabilă să le identifice și să le gestioneze. În plus, înțelege sentimentele pe care ceilalți le experimentează, ceea ce face ca persoana respectivă să fie un prieten, părinte, lider sau partener mai bun. Aceste abilități pot fi perfecționate în timp. Persoanele care au abilitatea de a accepta criticile constructive, capacitatea de a se gândi la consecințele unei decizii înainte să acționeze, pot gestiona situațiile stresante, pot rezolva problemele complexe și pot coopera cu ceilalți, sunt remarcate pentru că au o inteligență emoțională ridicată.

S-a constatat că unii oameni se nasc deja echipați cu inteligență emoțională, dar ea poate fi și dobândită ori îmbunătățită pe parcursul vieții prin antrenament.

a) *Îmbunătățirea relațiilor cu ceilalți* - Aceasta este o modalitate de a dobândi inteligență emoțională. Nu ne este ușor tuturor să fim empatici, însă putem face un efort pentru a ne pune în locul celorlalți. Astfel îi vom putea înțelege mai ușor și vom ști cum să reacționăm în anumite situații.

b) *Controlarea și gestionarea emoțiilor* - De fiecare dată când sunteți supărat sau stresat, încercați să vă mențineți calmul și căutați motivele (cauzele reale) din spatele emoțiilor negative pe care le simțiți. Învățați cum să le controlați, pentru a nu fi copleșiți de ele. De asemenea, încercați să îmbunătățiți modul în care gestionați situațiile dificile.

c) *Asumarea responsabilității* - Asumați-vă responsabilitatea pentru acțiunile și comportamentul dumneavoastră și acceptați critica constructivă, fără a da vina pe ceilalți sau a găsi scuze pentru propriile fapte ori cuvinte. Atunci când dăm vina pe alții pentru felul în care ne simțim, de fapt îi lăsăm să ne controleze emoțiile. Este important să știm că doar noi putem decide asupra modului în care răspundem la comportamentele și situațiile generate de alții.

d) *Etichetarea sentimentelor* - De obicei, nu ne este ușor să vorbim despre sentimentele noastre, însă putem încerca, treptat, să denumim exact ceea ce simțim, fie că este vorba de un sentiment de frică, de frustrare, anxietate sau dezamăgire.

e) *Conștientizarea modului în care emoțiile ne influențează raționamentul* - Odată ce știți exact ceea ce simțiți, vă puteți gândi la modul cum vă influențează aceste emoții gândurile și comportamentele. Pentru a lua decizii mai bune, este necesar să recunoașteți modul în care emoțiile vă afectează raționamentul.

f) *Transformarea emoțiilor negative în emoții pozitive* - Fiecare emoție pe care o simțim are puterea de a ne influența, fie într-un mod pozitiv, fie într-unul negativ, în funcție de modul în care

ne raportăm la realitate. Odată ce identificați ceea ce simțiți, veți decide în mod autentic dacă emoția va fi considerată „amic” sau „dușman”. Furia poate ajuta în anumite momente, când vreți să vă apărați un principiu, însă vă poate influența negativ atunci când aveți o discuție cu un coleg la locul de muncă. Așadar, dacă observați că sentimentele negative împiedică îndeplinirea obiectivelor, puteți învăța să vă reglați emoțiile. Meditația, yoga sau o plimbare în aer liber sunt bune modalități de a face acest lucru.

g) *Observarea sentimentelor celorlalți* - Înțelegerea modului în care simt ceilalți oameni este unul dintre elementele cheie pentru creșterea gradului de inteligență emoțională. Acordând atenție emoțiilor pe care ceilalți le simt, putem înțelege mai bine cum percepția și comportamentul acestor persoane pot fi influențate.

h) *Limitarea timpului petrecut în fața ecranelor și îmbunătățirea abilităților sociale* -Pe măsură ce petrecem tot mai mult timp în fața ecranelor, fie de la telefon, laptop, tabletă sau televizor, relațiile personale au de suferit, iar abilitatea de a înțelege emoțiile celorlalți scade. Din când în când este indicat să luați o pauză de câteva zile de la tehnologie pentru a interacționa mai mult cu ceilalți, în viața reală.

Concluzii:

Inteligența emoțională este o componentă a psihicului uman care influențează toate aspectele vieții – de la partea personală la cea profesională și ne ajută să atingem mai ușor obiectivele pe care ni le-am propus, să fim parteneri, prieteni sau angajați mai buni.

Bibliografie

1. Anne Băcuș - Jocuri pentru copii de la o zi la șase ani, Editura Teora, 2008;
2. Daniel Goleman - Inteligența emoțională, Editura Curtea Veche, București, 2001;
3. M. Elias, S. Tobias, B. Friedlander - Inteligența emoțională în educația copiilor, Editura Curtea Veche, București, 2002.
4. Suport de curs -Strategii de dezvoltare personală în învățământ primar și preșcolar”;
5. Ann Vernon, “Dezvoltarea inteligenței emoționale”, ed. ASCR, Cluj Napoca, 2006
6. Silvia Breben, “Jocuri pentru dezvoltarea inteligenței emoționale la vârsta preșcolară și școlară mică”, Ed. Reprograph, Craiova, 2010

ROLUL TEHNOLOGIEI INFORMAȚIEI ȘI COMUNICAȚIILOR ÎN EDUCAȚIE

Informatician Anghel Ani-Daniela
Colegiul Economic "Regele Mihai I" Buzău

În ultimele decenii transformarea este globală și atinge toate domeniile vieții, dar, fără nici o îndoială, "societatea cunoașterii" are ca structură de bază educația. Se vorbește astăzi despre educație pe tot parcursul vieții, despre interdisciplinaritate și complexitate, zone care altădată erau în umbră iar acum devin fundamentale. Se pune accent din ce în ce mai mult pe învățământul preuniversitar care să vizeze o educație orientată spre elemente-cheie, precum: calitate în educație, performanță, învățământ centrat pe elev, stimularea creativității și inovației, noi strategii și abordări didactice, relația strânsă a procesului educațional cu piața muncii.

Avântul tehnologiei informaționale schimbă radical modul nostru de viață, de comunicare cu ceilalți, de recepționare a informațiilor. Folosirea tehnologiei îmbunătățește experiențele de învățare și le permite elevilor să realizeze noi conexiuni. Pentru ca elevii să fie capabili să rezolve cu succes sarcini în mediul lor, școala trebuie să îi ajute să-și dezvolte competențe cum ar fi: competențe de comunicare, creativitate și curiozitate intelectuală, gândire critică și sistematică, rezolvare de probleme, colaborare, folosirea tehnologiei. Nu în puține situații, în activitatea profesională calculatoarele au preluat sarcinile de rutină și o mare parte dintre angajați sunt implicați în sarcini ce necesită flexibilitate și capacitatea de a rezolva sarcinile într-un mod creativ.

În prezent, cel mai important factor al societății umane, instrumentul universal, omniprezent este informația. Creșterea rapidă a cantității de informație produsă în toate domeniile de activitate și imposibilitatea sistemelor tradiționale de căutare și regăsire a ei, de a face față fluxului informațional a dus la o adevărată „criza informațională”. Informațiile pot fi transmise pe cale orală sau scrisă, dar pot fi conținute și într-o operă de artă sau obiect de muzeu, de aceea utilizarea eficientă a informațiilor reprezintă condiția succesului în societatea modernă.

Pentru a deveni utile, informațiile trebuie organizate, prelucrate astfel încât utilizatorul să aibă posibilitatea de a selecta și accesa cu precizie și rapiditate informația dorită, din mulțimea celor existente în domeniul său de activitate. Bazele de date și rețelele sunt astăzi instrumente de lucru obișnuite pentru profesioniștii informației, toate tipurile de documente fiind sub formă digitală. Multe texte vechi, literatură clasică, periodice pot fi consultate sub formă electronică. Apariția rețelei Internet a permis dezvoltarea unor sisteme de regăsire a informației interogabile de la distanță. Automatizarea bibliotecilor, urmată de conectarea în rețele, determină suprapunerea bibliotecii electronice peste biblioteca tradițională iar această lucruri va contribui la transformarea bibliotecii clasice în bibliotecă virtuală. Rețelele de calculatoare permit utilizatorilor să folosească în comun resursele hard și soft disponibile. Prin conectarea bibliotecii la rețeaua națională a bibliotecilor informatizate, utilizatorul dispune de informația existentă în zeci de biblioteci și poate colabora eficient cu persoane aflate la mare distanță.

Tehnologia informației și a comunicațiilor este una dintre disciplinele căreia îi revin sarcini clare pentru dezvoltarea capacităților de comunicare și creație. TIC în educație presupune utilizarea Tehnologiilor Informaționale și Comunicaționale pentru organizarea și asistarea procesului de predare învățare. Calculatorul nu este utilizat pentru a înlocui activitatea de predare a cadrului didactic, ci pentru

a veni în sprijinul predării, ajutându-l astfel să-și îndeplinească mai bine funcția didactică fundamentală. El este folosit pentru dezvoltarea capacităților de comunicare, pentru colectarea, selectarea, sintetizarea și prezentarea informațiilor, pentru tehnoredactare. Elevii își dezvoltă astfel capacitatea de a aprecia critic precizia și corectitudinea informațiilor dobândite din diverse surse.

Permanent trebuie să avem în vedere că PC-ul face parte din valul prezentului și al viitorului, dar tehnicile clasice de învățare și educație nu trebuie uitate sau date deoparte. Un elev trebuie să interacționeze fizic cu alți oameni și nu trebuie să învețe absolut totul cu ajutorul instrumentelor IT.

Influența calculatorului în procesul de învățământ are atât aspecte pozitive, cât și negative, dar este foarte important rolul profesorului care trebuie să intervină pentru eficientizarea activității de instruire.

Și ca o concluzie, să nu uităm că ani întregi de inteligență artificială au produs algoritmi ce se pot adapta în situații bine definite, dar, pe de altă parte, numai oamenii au abilitatea de a înțelege și a glumi.

INOVAREA EDUCAȚIONALĂ ÎN ACTIVITATEA DIDACTICĂ

ANGHEL LILIANA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ BUZESCU, JUD. TELEORMAN

Calitatea în educație înseamnă asigurarea pentru fiecare educabil a condițiilor pentru cea mai bună, completă și utilă dezvoltare. Procesul de construire a modelului de educație în și pentru democrație e complex și trebuie să angajeze nu numai grupul de educatori din sistemul național de învățământ, ci și părinții, instituțiile culturale, mijloacele de comunicare în masă, într-un cuvânt, societatea în ansamblul său. Scopul final al educației îl constituie dezvoltarea copilului pentru a se putea manifesta ca subiect social activ. Acest lucru este posibil doar dacă familia în care trăiește și se formează copilul, școala la care învață și comunitatea, prin acțiunile sale, îl fac să se simtă protejat și să-și dezvolte personalitatea.

În societatea contemporană, cu schimbări rapide și efecte imediate, educația și învățământul trebuie reînnoite, completate, adaptate, astfel încât putem vorbi despre o permanentă inovație și creație în activitatea didactică.

Obiectivul general este acela de a promova creativitatea ca factor cheie în dezvoltarea competențelor personale, antreprenoriale și sociale prin învățarea pe tot parcursul vieții dar și de a găsi strategii moderne folosite pentru asigurarea unei educații de calitate în învățământ.

Pentru elevi, școala viitorului trebuie să promoveze o educație de calitate și să fie axată pe valori în care elevii să creadă, în care să se regăsească, îndeplinind două condiții, fundamentale din punctul lor de vedere: școala viitorului trebuie să le placă și să fie eficientă.

Prioritatea învățământului o constituie informatizarea, softul educațional, reprezentat de programele informatice special dimensionate în perspectiva predării unor teme specifice, ceea ce reprezintă o necesitate evidentă .

Utilizarea calculatorului în procesul instructiv-educativ facilitează realizarea scopurilor didactice și idealurilor educaționale. Calculatorul nu este utilizat pentru a înlocui activitatea de predare a cadrului didactic, ci pentru a veni tocmai în sprijinul predării, ajutându-l astfel să-și îndeplinească mai bine funcția sa didactică fundamentală. Programul de calculator poate deveni un suport important pentru o predare eficientă.

Formarea capacității de a utiliza calculatorul ,de a folosi internetul este benefică elevilor,atât în activitatea școlară cât și în cea extrașcolară, în plan cognitiv cât și psihic,prin relaționarea cu lumea oferită de aceste instrumente de lucru ale mileniului al III-lea.

Promovarea sănătății și a stării de bine a elevului determina de asemenea o dezvoltare optimă din punct de vedere somatic, fiziologic, mintal, emoțional, social și spiritual.

În abordarea creativității în procesul educațional, elevul trebuie încurajat să gândească independent, să își asume riscuri și responsabilități în demersul său spre formare intelectuală. Evaluarea pentru asigurarea calității și rezultatele obținute trebuie să ne lărgască perspectiva asupra situației reale din școli, să identifice nivelul de pregătire al elevilor și să ne ajute să descoperim componentele ce au nevoie de sprijin în dezvoltare.

Un obiectiv important ce ar trebui stabilit pentru anii următori este de a dezvolta un indicator internațional al capacității de a învăța, toate acțiunile bazându-se pe cercetarea științifică. Învățământul modern are ca sistem de referință competențele generale și specifice pe care trebuie să le dobândească cel ce învață – elevul – pe parcursul și la finele unui ciclu de instruire, al unui an de studiu etc. Centrarea pe competențe reprezintă o preocupare majoră în triada predare-învățare-evaluare.

Noua imagine a profesorului trebuie stabilită prin luarea în considerare a tuturor abordărilor de până acum, de la conceperea ca distribuitor de recompense sau ca sursă de informații, până la cea de „manager al învățării”. Pentru fiecare profesor sunt fundamentale două roluri, cel de manager și cel de evaluator.

Procesul instructiv-educativ trebuie astfel conceput și desfășurat, încât să-i convingă pe elevi să prețuiască propria moștenire națională, să primească contribuțiile originale ale oricărei națiuni la civilizația modernă, pregătind atât elevii, cât și dascălii să înțeleagă valoarea diversității și a independenței de spirit.

Educația este factorul hotărâtor al dezvoltării psihoindividuale a persoanei. Ea sistematizează și organizează influențele mediului,dezvoltă personalitatea.

Creativitatea, în termeni generali, este un proces mental care permite generarea de idei și concepte noi sau asocieri originale între concepte și idei deja existente.

Lumea modernă pune accentul pe folosirea mai eficientă a cunoașterii și a inovației. Este necesară extinderea abilităților creatoare ale întregii populații, mai ales ale acelor care le permit

oamenilor să se schimbe și să fie deschiși față de idei noi într-o societate diversă din punct de vedere cultural, bazată pe cunoaștere.

Obiectivul principal este promovarea unor abordări inovative și creative în diferite domenii de activitate.

Educația și formarea profesională sunt factori decisivi pentru realizarea acestui lucru. Activitățile ar trebui să se concentreze pe crearea unui mediu favorabil pentru creativitate și inovație și să stimuleze o strategie pe termen lung. Noul mileniu aduce noi cerințe educaționale care impun noi metode, altele decât cele folosite până acum. O importanță majoră în pregătirea elevilor pentru noile cerințe, o au cele trei forme ale educației și anume:

- educația formală însemnând învățare sistematică, structurată și gradată cronologic, realizată în instituții specializate de către un personal specializat;
- educația nonformală constând în activități educative desfășurate în afara sistemului formal de învățământ de către diferite instituții educative;
- educația informală care se referă la experiențe de învățare spontană, cotidiană, existențială, desfășurate în medii culturale care nu au educația ca scop principal.

Criteriul de calitate aplicat educației are un rol foarte important deoarece măsurile propuse pentru a promova creativitatea și capacitatea pentru inovare vor fi adaptate fiecărei etape din cadrul învățării continue.

Focalizată pe unitatea de învățare, evaluarea ar trebui să asigure evidențierea progresului înregistrat de elev în raport cu sine însuși pe drumul atingerii obiectivelor prevăzute în programă. Este important să fie evaluată nu numai cantitatea de informație de care dispune elevul, ci, mai ales, ceea ce poate el să facă utilizând ceea ce știe sau ceea ce intuiește.

Fiecare activitate de evaluare a rezultatelor școlare este însoțită de o autoevaluare a procesului pe care profesorul l-a desfășurat cu toți elevii și cu fiecare elev în parte. Astfel poate fi descris nivelul de formare a competențelor pentru fiecare elev și pot fi stabilite modalități prin care se pot regla, de la o etapă la alta, activități de învățare-formare a elevilor, în mod diferențiat.

De o importanță deosebită este realizarea unui echilibru dinamic între evaluarea scrisă și evaluarea orală; aceasta din urmă, deși presupune un volum mare de timp pentru aprecierea tuturor elevilor și blocaje datorate emoției sau timidității, prezintă avantaje deosebite, precum: realizarea interacțiunii elev-profesor; demonstrarea stadiului de formare a unor competențe prin intervenția

cu întrebări ajutătoare, demonstrarea comportamentului comunicativ și de interrelaționare al elevului etc;

De asemenea este necesară folosirea cu o mai mare frecvență a metodelor de autoevaluare și de evaluare prin consultare, în grupuri mici, vizând verificarea modului în care elevii își exprimă liber opinii proprii sau acceptă cu toleranță opiniile celorlalți, capacitatea de a-și susține și motiva propunerile etc.

Managementul clasei este un domeniu de cercetare în științele educației care studiază atât perspectivele de abordare ale clasei de elevi cât și structurile dimensionale ale acesteia, în scopul facilitării intervenției cadrului didactic în situații de criză micro-educatională și a evitării consecințelor negative ale acesteia.

Pentru a susține creativitatea, predarea declarativă, de tip clasic trebuie depășită și înlocuită cu metode care pun accent pe explorare, pe descoperire, pe încurajarea gândirii critice a elevului, pe participarea activă a acestuia la formarea și dezvoltarea sa intelectuală. În viziunea metodologilor moderne, demersul didactic se centrează pe elev și are în vedere transformarea acestuia din “obiect” al procesului didactic în “subiect activ” al propriei deveniri.

Modelul de proiectare a activității didactice are în vedere trecerea de la centrarea pe conținut la centrarea pe activitatea elevului, care presupune deplasarea accentului în activitatea didactică:

Ar trebui să se țină cont de toate formele de inovație socială și antreprenorială. De asemenea, ar trebui să se acorde atenție creației artistice și noilor abordări în domeniul culturii.

Bibliografie:

1. Ionescu M., Radu I.-” Didactica modernă”, Ed. Dacia, Cluj – Napoca, 2001;
2. Alois Gherguț,- “Management general și strategic în educație”, Ed. Polirom, Iași, 2007;
3. I.Cerghit – “Sisteme de instruire alternative”, Aramis, Bucuresti, 2002.

ANALIZA SCHIȚEI „VIZITĂ...” de I.L. CARAGIALE DIN PERSPECTIVA PRAGMATICII COGNITIVE

Lucrarea de față își propune să releveze câteva aspecte ce vizează procesul de interpretare a discursurilor.

În această optică, am supus analizei schița *Vizită*, a lui I.L. Caragiale, în care se ilustrează că textul este un tot unitar, o configurație lingvistică alcătuită dintr-o secvență de unități coerente din punct de vedere semantico-sintactic și actualizată prin uz în procesul comunicării scrise. În acest cadru există diferite relații și, de asemenea, pornind de la fiecare enunț al textului, orice act de comunicare suscită automat așteptarea propriei sale pertinente. Astfel, un astfel de act este reușit dacă intenția informativă corespunzătoare este recuperată de interlocutor.

Acest lucru am încercat și eu să îl verific pe schița lui I.L. Caragiale, punctând pe echilibrul între efectele obținute și eforturile depuse, dar și pe contextul care modifică enunțul în diversele situații de comunicare. Faptul literar ni se prezintă prin ordonarea sintagmatică dedusă de cititor și dirijată prin discursul sensurilor determinate.

În ultimul timp, teoriile pragmatice au servit unui anumit număr de modificări, în același timp substanțiale și formale. Abordările despre utilizarea limbajului s-au radicalizat sub influența lui P. Grice¹, care a recomandat semnificarea descrierii lingvistice și pragmatice. Acest impuls a fost urmat de teoria pertinentei (inițiată de Sperber și Wilson) care lansează ipoteza că uzajul limbajului în comunicare nu se poate explica decât dacă modelul comunicării aduce lumină asupra proceselor cognitive de tratare a informației. În acest sens, se încearcă verificarea ideii că teoria pertinentei are drept consecință comprehensiunea în conversație (enunțarea), iar acest lucru este deosebit de important prin procesele de inferență.

¹ Camelia Dragomir, *Teorii și concepte în pragmatica lingvistică*, Constanța: Ovidius University Press, 2007, p.112.

Aceasta chestiune trebuie însă mai întâi explicată prin denumirea termenilor cu care operăm:

Locutorul-subiectul vorbitor, autorul este unul dintre factorii procesului comunicativ. Termenul îl desemnează pe cel care produce un mesaj, utilizând un anumit cod și îl transmite prin intermediul unui anumit canal. Discursul scris se caracterizează prin ireversibilitatea celor două roluri. Locutorul, în cazul nostru este autorul, I.L. Caragiale, care relatează o anumită întâmplare: vizita făcută „*doamnei Maria Popescu, o veche prietenă*”.

Alocutorul- lectorul, destinatarul, un alt factor al comunicării, îl desemnează pe cel care primește, decodează un mesaj, cunoscând codul emițătorului. Lectorul este cel care interpretează prin deducție (forma logică a enunțului) și prin interpretarea enunțurilor precedente.

Enunțul este produsul actului de enunțare, iar enunțarea este un mecanism care permite subiectului enunțator să se situeze ca locutor și să folosească limba pentru produce enunțuri în vederea transmiterii de mesaje unui destinatar ales de el. Enunțul, pe de altă parte, este o propoziție:

- rostită de un emițător, la un anumit moment, într-un anumit loc;
- adresată unui anumit receptor;
- al cărei rost este acela de comunica receptorului un gând unic și ireparabil al celui care a rostit-o.

Schița lui I. L. Caragiale beneficiază de o construcție segmentală care se încheagă prin conversație. Este evidentă în acest caz oralitatea puternică a discursului narativ. Caracterul interacțional derivă din colaborarea dintre emițător și receptor, care implică asumarea succesivă de către același individ a celor două roluri posibile.

Discursul este reprezentat ca o pluralitate de fraze care se succed coerent și care au ca principală forță de manifestare coerența. Coerența este proprietatea definitorie a discursului care cere prezența, în mod obligatoriu a mărcilor lingvistice specifice, mărci ale coeziunii: elipsele, timpurile verbale, anaforele discursive sau conectorii pragmatici, primele conferă stabilitate discursului prin menținerea unei tematici, conectorii permit articularea conținuturilor între ele, iar timpurile verbale permit situarea în timp a evenimentelor descrise în frazele discursului unele față de altele.

Toți aceștia sunt indici ai spontaneității, ai aducerii în prim plan a tendinței de a-l invita pe interlocutor la interpretarea schițată de el. În centrul acestei abordări stă o intenție care condiționează succesul interpretării enunțului. Se poate spune într-adevăr că interlocutorul ajunge la interpretarea satisfăcătoare a enunțului dacă a ajuns să recupereze conținutul pe care locutorul avea intenția să i-l comunice prin enunțul său, adică prin producerea acelei fraze particulare în acele circumstanțe particulare.

Personajele narațiunii-cadru sunt specificate de autor încă din primele rânduri, familiarizându-ne cu contextul, iar timpul acțiunii rezultă din dialog. În context apare, sub formă propozițională, un anumit număr de informații, căci contextul nu este dat, ci construit enunț cu enunț. Succesiunea formelor pronominale și a persoanelor verbale sugerează o divizare între lumea reprezentată de autor și cititori, și cea reprezentată de personaje, iar opoziția relevată de text este cea dintre două moduri de gândire și acțiune. Naratorul se raportează la un cititor conceput ca interlocutor, căruia încearcă să-i comunice, prin intermediul narațiunii-cadru, coerentă, și care răspunde teoriei pertinentei, intenția sa informativă globală, servindu-se de intențiile informative locale.

Revenind la eforturile legate de interpretarea enunțurilor, acestea depind foarte mult de accesibilitatea informațiilor care intră în context. Dar în acest cadru trebuie să avem în vedere și efectul. Efectele posibile ale unui enunț se reperează la un enunț și sunt de natura contextuală. Procesul de interpretare se oprește atunci când efectele la care se ajunge sunt suficiente. Acest lucru se bazează în principal pe metoda deducției. Semnificația unui enunț este echivalentă cu ceea ce a intenționat să transmită producătorul enunțului prin adresarea acelui enunț unui anumit interpret. Prima idee care se desprinde din această încercare de definire a semnificației, este aceea că interpretul nu poate fi niciodată sigur că ceea ce el a recuperat, prin interpretarea enunțului, este identic cu ceea ce producătorul enunțului a vrut să spună, deoarece intenția este o stare mentală a producătorului enunțului la care interpretul nu are acces direct.

Un alt aspect care trebuie avut în vedere în analiza unui discurs din perspectiva pragmaticii cognitive este construirea ipotezelor anticipatorii. Acestea aparțin alocutorului și depind de ipotezele pe care acesta le face despre intenția informativă globală a locutorului.

În acest text există o intenție informativă globală pentru întreg, în ansamblul său, dar și intenții informative locale pentru secvențe mai mici. Controlul exercitat de intenția informativă globală asupra intențiilor informative locale este mediatizat de intenții informative de rang intermediar, care țin de nivelele de organizare a textului. Organizarea textului în această schiță coincide parțial cu nivelele de intenționalitate pe care le putem atribui locutorului și pe care interlocutorul le poate reconstrui.

Repartizarea textului în pagină constituie un ajutor în acest sens, permițând lectorului să formuleze ipoteze asupra intențiilor informative intermediare ale locutorului și, în consecință, asupra intenției sale informative globale. Astfel, putem stabili următoarele structuri:

- a) Locutorul-narator face o vizită doamnei Popescu.
- b) Aceasta se plânge de faptul că este foarte ocupată, pentru că educația fiului său îi ia mult timp.
- c) În camera alăturată, Ionel pune în pericol siguranța menajerei prin intervenția lui asupra mașinii de făcut cafea.
- d) Mama laudă ștrengăriile băiatului și îl încurajează iertător cu un sărut, preocupată de discuția cu musafirul.
- e) Ionel începe un joc zgomotos cu toba și trâmbița.
- f) Observația mamei și intervenția musafirului asupra jocului prea zgomotos îl face pe băiat să schimbe tactica, trecând la atacul cu sabia asupra tuturor celor din jur .
- g) Jupâneasa este obiectivul acestui atac.
- h) Mama reușește să o salveze în ultimul moment, dar plătește intervenția sa cu o lovitură sub ochiul drept.
- i) Dovada de *bună creștere* se încheie cu un sărut din partea mamei prea permissive.
- j) Copilul umple cheseaua cu dulceață și dispare cu ea în salon.
- k) Se înapoiază cu cheseaua goală, „*ia de pe mescioară tabacherea cu țigarete regale, scoate una, o pune în gură*” și o aprinde, spre uimirea musafirului și amuzamentul mamei

- l) Copilul se concentrează asupra jocului cu mingea și varsă cafeaua pe pantalonii musafirului.
- m) Mama îl mustră cu blândețe și îl asigură pe musafir că nu pătează cafeaua.
- n) Copilul leșină.
- o) Musafirul îl ajută să își revină, în timp ce mama „*pierdută își smulge părul*”.
- p) Musafirul pleacă.
- q) Ajuns acasă, constată că *maiorul* ieșise cu dulceața ca să i-o toarne în pantofi.

Interpretarea discursului se face prin recuperarea intenției informative globale a locutorului, intenție ce este întotdeauna completată de intenția sa comunicativă. Locutorul produce enunțuri pe care interlocutorul le interpretează succesiv, pe măsură ce ele își fac apariția în discurs și construiește ipoteze anticipatorii asupra a ceea ce ar putea fi intenția globală a locutorului.

Interpretarea discursului urmează aceeași schemă de interpretare ca aceea a enunțului: suita non-arbitrară va fi analizată enunț după enunț, cu diferența că, pentru recuperarea intenției globale a discursului, locutorul nu are nevoie să identifice fiecare intenție locală, adică să analizeze toate enunțurile în ordinea apariției lor. Construcția ipotezelor pentru această schiță nu necesită cuantificarea sensului tuturor enunțurilor. Rolul enunțurilor a căror interpretare nu este necesară pentru construirea intenției globale a discursului este acela de a întări, prin intenții intermediare, intenția globală a discursului.

Locutorul, I.L. Caragiale își încurajează interlocutorul să construiască o ipoteză asupra intenției sale interpretative globale și să construiască o ipoteză anticipatorie, însă ambele eronate, pe care le contrazice prin ceea ce urmează. Astfel, alocutorul află că doamna Popescu „*nu prea se vede la plimbare, la teatru, la petreceri*” pentru că se ocupă de educația fiului său. Desfășurarea acțiunii evidențiază urmările unei pseudoeducații pe care mama copilului se simte datoră să și-o asume. Toate faptele copilului dovedesc mari curențe în educație (c, e, f, g, h, k, l, q), iar mama, încurajând faptele fiului și chiar găsind motive de amuzament în acestea (d, i, m) contrazice ceea ce afirmă la început.

Lectorul construiește ipotezele anticipatorii pe baza declarațiilor mamei (b):

„ -Să-ți spun drept, cât era Ionel mititel, mai mergea; acu, de când s-a făcut băiat mare, trebuie să mă ocup eu de el; trebuie să-i fac educația. Și nu știți dv. bărbații

cât timp îi ia unei femei educația unui copil, mai ales când mama nu vrea să-l lase fără educație!”

Pe măsură ce alocutorul își construiește discursul, faptele fiului și atitudinea mamei față de acestea demolează ipotezele anticipatorii construite de lector.

În viziunea lui Abraham Maslow, comunicarea este proba excelenței sinelui, oferită de retorică. Este abilitatea de a primi, descifra și valorifica feed-back-ul, răspunsul. Mai înseamnă totodată, voința și capacitatea de a orienta mesajul spre celălalt, cu înțelegerea nevoii acestuia, precum și cercetarea înțelegerii și nevoia de a te face înțeles.

Așadar, succesul interpretării unui enunț depinde de coincidența, mai mult sau mai puțin mare, între intenția informativă a locutorului și efectele recuperate ale interlocutorului. În alți termeni, succesul în identificarea intenției informative condiționează succesul comunicării.

Bibliografie:

- ✓ Caragiale, Ion Luca - *Momente și schițe*, Editura: ART GRUP EDITORIAL, București, 2008
- ✓ Dragomir, Camelia - *Teorii și concepte în pragmatica lingvistică*, Editura Ovidius University Press, Constanța, 2006.
- ✓ Escarpit, Robert - *De la sociologia literaturii la teoria comunicării*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1980.
- ✓ Plett, Heinrich, *Știința textului și analiza de text*, Editura Univers, București, 1983.
- ✓ Stănciulescu, Traian D., *La început a fost semnul. O altă introducere în semiotică*, Iași: Editura „Performantica“, 2004.

ROLUL JOCURILOR ȘI ACTIVITĂȚILOR LIBER ALESE ÎN CADRUL CENTRELOR DE INTERES –PREMISĂ A INTEGRĂRII ÎN VIAȚA PRACTICĂ

Alina Antal

Grădinița cu Program Prelungit Târnava

Structură a Școlii Gimnaziale “Victor Jinga” Sighișoara

Jud. Mureș

„Viața practică” înseamnă imitarea realității la nivelul copilului. Mai demult adulții credeau că jucăriile erau mai importante decât jocul în sine. Deși puneau la dispoziția copiilor o cantitate mare de jucării, în încercarea de a întâmpina nevoia separării dintre om și natură, adevăratele lor nevoi erau pentru stimuli de o cu totul altă natură. Copilul simțea nevoia să atingă și să manipuleze tot felul de lucruri. Așa a apărut ideea de a pune la dispoziția copilului o lume cu obiecte și mobilier pe mărimea lui: scăunel, măsuță, dulăpior, farfurioare, castronașe, unde activitățile să fie din „viața reală”, astfel încât să se simtă ca în propria lui casă. În parcursul jocului copilul acționează asupra obiectelor din jur, își satisface nevoia de mișcare, își îmbogățește cunoștințele și cunoaște realitatea. Participând la viața și activitatea celor din jur, copilul își asuma rolul de adult, reproducând activitatea și raporturile lui cu ceilalți, satisfăcând-și nevoile prezente și pregătindu-se pentru viitor. Spre exemplu, în țările mai puțin dezvoltate s-a constatat că gusturile copiilor sunt total diferite față de cele în care industria jucăriilor este mai avansată. Aceștia sunt mai calmi, mai sensibili și mai fericiți. Singura lor activitate este de a participa împreună cu adultul la activitățile ce se desfășoară în jurul lor.

În grădinița de copii activitatea didactică se desfășoară pe trei segmente: activități de dezvoltare personală, activități liber alese și activități pe domenii experiențiale. Toate aceste activități urmăresc dezvoltarea cognitivă, emoțională, afectivă și de relaționare a copilului. Activitățile liber alese au ca principală caracteristică flexibilitatea deciziilor în privința finalităților, modalitatea de desfășurare, materialele alese și participanții.

Jocurile și activitățile liber alese sunt activități de educație pentru știință (cunoașterea mediului, matematică), activități de educație a limbajului (de comunicare, de expresie), activități de educație estetică (muzicale, artistico-plastice, practice), activități de educație psiho-motorie (educație fizică, antrenament grafic). Jocurile și activitățile liber alese sunt activități didactice care

se pot desfășura individual, în perechi sau pe grupuri mici. Totodată, aceste jocuri liber alese se regăsesc în decursul unei zile de mai multe ori: dimineața, înainte de începerea activităților integrate, înainte de prânz după activitățile integrate și între momentul de relaxare de după amiază și plecarea acasă. De asemenea, pot lua forma unor momente de relaxare sau distractive. La buna desfășurare a acestor jocuri, de folos sunt și Tranzițiile și Rutinele unde, prin recitative ritmice, euritmie, poezii și cântece, copiii dobândesc deprinderi și informații premergătoare activității de sine stătătoare.

Organizarea activității pe *Centre de interes* a fost inițiată și propusă de pedagogul belgian Ovide Decroly și vizează să răspundă unor nevoi de hrană, de securitate și de activitate în comun. De fapt, grupa tradițională dominată de educator este înlocuită cu activitatea centrată pe dezvoltarea copilului. Sigur că formele de organizare a activității evoluează în funcție de influența tehnologiei informației. Tot ce este numit „*e-learning*” și „*e-teaching*” influențează fundamental formele de organizare a activității didactice.

După cum prevede Curriculumul pentru educație timpurie, jocurile și activitățile liber alese (ALA) pot fi desfășurate după cum își planifică educatoarea. Nu există un timp delimitat desfășurării lor, dar le este alocat un timp de cel puțin 30 minute pe zi. Acestea se pot regăsi în prima parte a zilei, în mijlocul activităților sau la sfârșitul programului. Se pot desfășura în sala de grupă sau într-un spațiu exterior, numit outdoor, amenajat corespunzător. Sunt activități desfășurate pe centre de interes și sunt iubite de copii, întrucât au posibilitatea să își aleagă sectorul de activitate la care doresc să se joace. Copilul nu este obligat să manifeste interes pentru toate centrele deschise. Dacă nu are dispoziția necesară, poate rămâne la un singur centru și nu îi este impus să le parcurgă și pe celelalte. În timpul jocurilor alese educatoarea poate urmări aplicarea și completarea cunoștințelor dobândite în cadrul activităților pe domenii experiențiale sau a cunoștințelor care fac parte din viața personală a copiilor. Cât despre autonomia pe care o au în timpul jocurilor alese, copiii se organizează, se joacă și finalizează activitățile, fapt ce contribuie la cultivarea capacității de a lua decizii, de a-și asuma responsabilități, de a se disciplina. Centrele de interes dau posibilitatea preșcolarilor să socializeze în timpul jocului, permițând o manifestare dezinvoltă a caracterului în plină formare. Nefiind constrânși, copiii se comportă natural, iar educatoarea are ocazia să observe evoluția procesului de învățare și comportamentul acestora. Libertatea de alegere a jocului, în funcție de vârstă, este asumată diferit de copii. La grupa mică se poate observa capacitatea limitată în luarea deciziilor prin spiritul de imitație specific vârstei. Copiii își doresc aceleași jucării sau

activități, în același timp. Mai târziu, la grupa mijlocie, se poate vorbi despre o oarecare autonomie a copiilor în joc și se poate observa capacitatea lor de a colabora spre obținerea unei finalități. În ultimii ani ai grădiniței, educatoarea poate formula anumite pretenții, deoarece copiii deja sunt capabili să se organizeze și să finalizeze activitățile începute.

La baza amenajării unei săli de grupă, criteriul principal este spiritul de observație al copilului. Cu ochiul său critic, acesta explorează, analizează și interpretează din prima clipă spațiul în care urmează să fie primit și prin intenția de a face sau nu primii pași, își arată acordul sau dezacordul de a intra în grupă. Prima impresie se formează cu aproximație, în primele 20 de secunde. Pentru o primire mai familiară sala de grupă trebuie să fie luminoasă, caldă, aerisită, curată și colorată vesel. Cât despre obligația și atitudinea cadrului didactic trebuie spus că acesta trebuie să pregătească riguros activitățile alese, asigurând accesul copiilor la jocuri variate și interesante, la resurse diverse, trebuie să încurajeze achiziția de noi cunoștințe și deprinderi. Tot educatoarea va organiza colectivul grupei în perechi sau pe grupe mici, va păstra controlul asupra activităților desfășurate și va observa evoluția copiilor. Va recunoaște capacitatea copilului de a alege o activitate de joc care să i se potrivească, va interveni numai dacă situația o cere și copiii nu își pot rezolva singuri conflictele și va rezolva cu discreție problemele, fără a face comparații sau a fii părtinitoare.

Copilul se naște cu nevoia de contact social. Necesitățile sale pot fi satisfăcute prin intermediul permanent al unui contact social stimulat și consecvent. Pentru educația copilului este nevoie de multă răbdare și dragoste. Adultul, în dorința de a-l cunoaște pe copil și a-i oferi o educație timpurie, încearcă să pună la dispoziția acestuia un mediu educațional adecvat. Fără un spațiu de învățare bine organizat, îmbietor prin decoruri, care să stimuleze simțurile și să pună la încercare abilitățile, nu putem vorbi despre o educație timpurie. Copilul interacționează cu mediul. Ceea ce vede este ceea ce învață, ceea ce atinge este ceea ce simte. Cadrele didactice pun la dispoziția copiilor medii educaționale tot mai variate, astfel încât copiii să nu se plictisească; ele sunt dispuse la crearea unui mediu deschis spre modernizare și oferă șanse egale tuturor copiilor. Mediul educațional, pe lângă partea estetică și creativă, trebuie să ofere siguranță, securitate și confort. Abia atunci se poate vorbi despre ceea ce înseamnă procesul socializării, a pregătirii pentru viață. Ținând cont de nevoile specifice și particulare vârstei, este esențială cunoașterea proprietăților materialului prelucrat pentru a se utiliza cele mai adecvate unelte și tehnologii, astfel încât să se asigure sănătatea și protecția copiilor. Pentru a crea un mediu educațional favorabil ,

educatoarea împarte spațiul grupei în mai multe zone numite centre, care vor fi deschise prin rotație și în concordanță cu tema săptămânii sau a zilei. Totuși, ținem cont de un echilibru între jocurile pe Centre și activitățile pe domenii experiențiale; adică nu ne propunem deschiderea Centrului „Știință”, dacă la domeniu experiențial avem planificată o activitate matematică; sau dacă ne-am propus o activitate de DLC (domeniul limbă și comunicare), cu siguranță că vom încerca să evităm deschiderea centrului Bibliotecă. Spațiul educațional stimulează copilul, îl ajută să se orienteze și să îl invite la acțiune. Sectorizarea sălii de grupă trebuie să cuprindă cel puțin două centre, plus unul de rezervă, dacă nu mai multe, unde educatoarea pregătește zilnic materialele didactice pentru copii, iar aceștia să aibe posibilitatea să aleagă centrul în funcție de nevoi sau disponibilitate. Centrele de interes, pentru o educatoare cu experiență, dezvăluie adevăratele aptitudini ale preșcolarilor.

Pe lângă aceste centre se va marca și zona de relaxare care va oferi, după posibilități, un covor sau fotolii, canapea, unde copilul se va retrage ori de câte ori va simți nevoia. Această zonă de liniștire se va poziționa într-un loc mai retras al spațiului, astfel încât copilul să se simtă protejat, liniștit, să își poată încărca „bateriile”. Nu trebuie omisă nici poziționarea separată a centrelor mai zgomotoase de cele mai liniștite. Deasemenea, mijlocul sălii de grupă e recomandat să rămână liber pentru a fluidiza circulația copiilor și pentru a se putea desfășura și alte activități, precum întâlnirea de dimineață sau alte activități de grup.

Felul în care amenajăm centrele va avea un impact asupra comportamentului preșcolarului. De o mare importanță este ca preșcolarii să fie responsabilizați și să cunoască locul jucăriilor, a obiectelor în sala de grupă. Fiecare centru are câteva materiale didactice specifice, iar copiii trebuie să cunoască locul fiecăruia și să le așeze la locul lor după ce le folosesc. Cât despre **jucării**, acestea sunt obiecte confecționate în mod special și trebuie să imite realitatea. Jucăria este concepută pentru a oferi substitute ale realității, acolo unde nu se poate utiliza material natural, oferă copilului condiții sigure de dezvoltare spre anumite abilități, este adecvată vârstei, trebuie să nu fie ascuțită sau tăioasă, în culori reale pe cât posibil.

Ca o concluzie se va ține seama de delimitarea centrelor de interes prin zona pentru cuburi, zona pentru citit, zona de joc cu nisip și apă, zona de artă, zona pentru jocul simbolic, spații retrase și spații pentru jocuri de mișcare. Important este ca aceste zone să fie bine organizate, confortabile și sănătoase pentru că astfel reduc comportamentele negative și stimulează copilul să învețe continuu, spontan și progresiv. Nimic din ceea se poate face cu copilul mic, nu trebuie subestimat,

trebuie doar să ținem cont de cantitatea și calitatea a ceea ce îi oferim. Să creștem un copil responsabil înseamnă să ne dorim să fie dornic și capabil să învețe. Creșterea autonomiei personale trebuie să devină o preocupare constantă a cadrelor didactice, dar nu numai, pentru că aceasta duce la creșterea stimei de sine, la acceptarea și asumarea responsabilităților. Întotdeauna am insistat pe exersarea perseverenței și a persistenței în activități. Însușirea deprinderilor se face prin exercițiu, prin muncă continuă. Îndemnul meu este să încerce „încă o dată” atunci când nu reușește, să nu renunțe la primul eșec. Și da, trebuie să recunosc că acest îndemn a dat roade, mai ales la copiii mai retrași, mai temători în forțele proprii. Dacă în joc devine o obișnuință să încerce „încă o dată”, atunci când nu reușește sau când își dorește să se autodepășească, acest „încă o dată” se va regăsi și în viața de adult. În societate, copilul de azi-adultul de mâine, când va întâmpina un obstacol, va avea curaj să o ia de la început. Trebuie să știe că ori de câte ori cade, tot de atâtea ori va trebui să se ridice.

GÂNDIRE CRITICĂ ÎN COMUNICAREA SOCIALĂ

ANTONIE CSILLA, LICEUL TEORETIC „ADY ENDRE” ORADEA

Trăim într-o lume în care se comunică intens, prin mijloace felurite și cu o diversitate de scopuri, și unde suntem bombardați zilnic de crezuri și opinii adesea divergente sau opuse. Cui să ne dăm adeziunea, de cine sau ce să ne lăsăm convinși, ce posibilități avem de a ne face o părere întemeiată, de a nu ne lăsa manipulați sau trași pe sfoară? La astfel de întrebări nu se pot da răspunsuri simple și definitive. Nimeni nu ne poate lua de pe umeri povara de a gândi cu propria noastră minte, precum și riscurile ce decurg de aici. Anumite repere se pot însă indica, anumite moduri și mijloace de a ne exercita și ameliora resursele proprii de gândire critică. La așa ceva servesc logica, teorii argumentării și filosofia. Dacă răsfoim programa școlară pentru disciplina *Logică, argumentare și comunicare*, printre valorile și atitudinile promovate prin procesul de predare-învățare a acestei discipline le găsim: *gândirea critică și flexibilă*, independență în gândire și în acțiune, dezbateri argumentată și civilizată și relaționare pozitivă cu ceilalți.

Dar ce înseamnă „*gândire critică*”? În vorbirea de fiecare zi, critica înseamnă a da în vileag și a dezaproba defectele unei persoane sau ale unei acțiuni individuale ori colective. Cuvântul „critică” are însă și un sens pozitiv, mai generos. Verbul grecesc *krinein*, din care derivă cuvintele „a critica” și „critică”, înseamnă „a discerne.” Pornind de la acest sens etimologic original al criticii, putem afirma, că trăsătura cea mai importantă a gândirii critice este, probabil, discernământul. Cum se manifestă discernământul în viața noastră cotidiană?

A avea discernământ înseamnă, în primul rând, a nu primi și împărtăși opinii fără să te întrebat cât de cât asupra temeiurilor lor, adică fără să știi, măcar în linii mari, ce ai răspunde dacă ai fi întrebat de ce crezi lucrul respectiv. Majoritatea cunoștințelor noastre le primim prin comunicare de la om la om, prin mass-media, și atunci e firească întrebarea, cât de întemeiate și veridice sunt aceste cunoștințe. Trebuie de asemenea să luăm aminte posibilitatea și pericolul de a fi manipulați de alții. Există oratori abili care sunt capabili să profite de bună-credința și naivitatea publicului, pentru a-l face să accepte idei sau politici care în lumina judecății critice s-ar dovedi fără temei sau iraționale. Realitatea este că oamenii primesc mai ușor ideile care concordă cu dorințele lor tainice, care îi flatează ca personalități sau ca membru al unui grup etnic, religios, politic sau profesional.

Unele dintre opiniile pe care le împărtășim, le-am preluat în mod spontan de la cei din jur, din mediul social apropiat, câteodată sub influența cine știe a căror emoții și sentimente pe care s-a întâmplat să avem într-o anumită împrejurare de viață. Multe dintre credințele și convingerile noastre sunt chiar niște prejudecăți. Nimeni nu e cu totul lipsit de prejudecăți, pentru simplul motiv că fiecare dintre noi a crescut și a trăit într-un mediu social anume. Tot ceea ce putem să face este să

ne eliberăm cu timpul de unele dintre ele și să veghem ca opiniile noastre, din pricina experienței mărginite și a rutinei, să nu se transforme în noi prejudecăți.

Nu întâmplător, cea de a doua trăsătură a gândirii critice este *spiritul deschis și toleranța*. Știind că experiența și cunoștințele noastre sunt inevitabil limitate și că deosebirile de păreri în cele mai multe chestiuni sunt un lucru firesc, trebuie să fim deschiși față de opiniile altora și dornici să aflăm argumentele lor; să tolerăm opinii aflate în dezacord cu ale noastre și să încercăm să înțelegem de unde provine dezacordul. Nu trebuie să fim suspicioși sau ostili altora pentru simplul motiv că ei cred altceva decât noi sau au gusturi și preferințe diferite de ale noastre. Spiritul deschis și toleranța față de ideile și preferințele altora sunt expresia *modestiei intelectuale*. Modestia intelectuală este opusul aroganței, al înfumurării, al refuzului de a dialoga cu alții și de a examina cu atenție și onestitate ce cred ei și pe ce se întemeiază credințele lor. Orgoliul îi împiedică uneori pe oameni să admită că nu se pricep într-o anumită chestiune, și că, până una alta, ar fi preferabil să nu se pronunțe, ci să asculte atent ce spun și cum argumentează alții.

Frecvența argumentărilor într-o societate și importanța ideilor care fac obiectul lor, este un indiciu al modului în care indivizii din colectivitatea respectivă se tratează unii pe alții. Respectul față de semenii, libertatea conștiinței, libertatea de exprimare a opiniei sunt doar câteva dintre valorile fundamentale ale unei societăți democratice. A gândi liber poate fi riscant. Însă nu toți suntem dispuși să facem acest efort și să asumăm acest risc. Doresc să citez în acest sens rândurile lui Ana Blandiana apărute în numărul din 14 octombrie 2000 al ziarului „România Liberă”:

*„Există ceva de la facerea lumii încoace mai greu de realizat decât dialogul? Există acțiune umană care să ceară o mai mare capacitate de sacrificiu, un altruism mai total? Ce este efortul de a construi piramide pe lângă efortul de a-l asculta și pe celălalt, pe lângă efortul de a-ți opri o clipă propriul discurs pentru a-l lăsa și pe celălalt să vorbească? Ce este efortul de a înălța catedrala, pe lângă efortul de a accepta că celălalt poate să aibă o părere diferită sau chiar contrară, mai mult că poate să aibă dreptate? „Ascultă-l pe aproapele tău ca pe tine însuși” este desigur mai puțin decât îndemnul cristianic, dar nu cumva mai greu de îndeplinit? La urma urmei democrația nici nu este altceva decât un dialog în care majoritatea ascultă cu atenție și respect-un respect din care se naște însuși respectul de sine.”*¹

Secolul XX a adus o adevărată explozie a căilor de comunicare, încât astăzi, în anul 2024, ne putem bucura de telefonie mobilă, email, rețele de socializare, conectare wireless și mai mult, avem acces la toate acestea în majoritatea zonelor populate ale Globului. Avem la dispoziție computere desktop, laptopuri, smartphone-uri, televizoare inteligente, console de jocuri, toate conectate la Internet, care ne ajută să ne informăm, să interacționăm și să comunicăm *fără să ne întâlnim fizic cu alte persoane*. Și tocmai în acest mod, aparența de comunitate, dialogul între oameni, tinde să

¹ Blandiana, Ana: *Despre dialog*. In: România Liberă. 14 octombrie 2000

devină un ideal, o utopie. Omul contemporan este unul însingurat, afirmă sociologii, iar psihologii atrag atenția că, tinerii, care își petrec din ce în ce mai mult timp pe internet, se pot izola social sau chiar se pot îmbolnăvi de depresie.

Deși chat-ul online este privit ca un lucru bun, pentru că ajută la conectarea ușoară între oameni la mare distanță, mulți adolescenți români au ajuns să prefere chatul discuțiilor față în față cu prietenii. Calculatoarele lor au de obicei câte 4-5 ferestre de chat deschise unde discută în paralel cu mai multe persoane odată, iar pe fundal browserul cu o rețea de socializare. De aceea, în ziua de azi, un tânăr poate să aibă 2000-3000 de prieteni virtuali, pe care în cea mai mare parte nu-i cunoaște personal, dar poate avea o comunicare virtual fructuoasă cu ei, în timp ce prietenii din viața reală se împuținează.

Cercetătorii avertizează, că adolescenții preferă să se retragă în spatele computerului și uită cum să se comporte față în față cu o altă persoană, au deficiențe în exprimarea non-verbală și înțeleg cu mai mare greutate expresiile faciale sau tonurile vocale. Profesorii din școli și licee au fost alarmați de rezultatele slabe obținute de elevi la probele orale și scrise la limba și literatura română. Aceștia au un vocabular sărac și o exprimare care seamănă din ce în ce mai mult cu cea folosită pe chat. Apar în scrierile elevilor prescurtări de genul: «ca-K», «scoala-sc», «trebuie-tre», «foarte-fff», «mine-mn», «ok-k», «bine-bn», «daca-dak-dk», «ce faci?-cf», «ț-tz», «nu stiu-nush», «mersi-ms», «nu ai pentru ce-npc», «ce mai faci-cmf», «tu-u». Profesorii spun că părinții ar trebui să limiteze timpul pe care adolescenții îl petrec în fața calculatorului, iar lingviștii avertizează că ne îndreptăm cu pași repezi spre o mutilare a limbii române.

Cum altfel ne mai afectează comunicarea virtuală viața noastră zi de zi? GfK România a întreprins un studiu la sfârșitul anului 2009, pentru a realiza un portret al tinerilor de azi, având în centru generația adolescenților și tinerilor între 15 și 20 de ani. Tinerii din prezent, comparativ cu cei din 2005, sunt mai blazați, mai individualiști, mai puțin dispuși să-și asume responsabilități sociale, mai radicali și intoleranți și mai dependenți de comunicarea virtuală, este rezultatul studiului realizat de GfK România.² Cu alte cuvinte, din ce în ce mai mult îi lipsesc abilitățile necesare pentru o gândire critică.

În cursul anului 2010, Fundația Soros o cercetare cantitativă pe un eșantion reprezentativ de tineri, elevi în clasele VIII-XII din 86 de școli din toate județele țării. În total au fost chestionați 5.861 de elevi pe teme legate de opinii și valori, comportament civic și politic, percepții ale evenimentelor care marchează evoluția contemporană a societății. Rezultatele studiului au fost publicate sub titlul *"Implicarea civică și politică a tinerilor."* Rezultatele sunt extrem de îngrijorătoare deoarece arată că tinerii români sunt extrem de intoleranți, o proporție însemnată dintre aceștia putând fi caracterizați drept xenofobi și antisemiți", arată

² *România Liberă*. 2010 februarie 02.

autorii studiului. „Astfel, trei sferturi dintre elevi nu ar dori să aibă persoane de altă orientare sexuală ca vecini și două treimi (peste 60%)dintre elevi resping persoanele bolnave de SIDA și romii. În plus, peste o treime evită persoanele de altă etnie sau religie: 42% în cazul musulmanilor, 35% în cazul maghiarilor și 34% în cazul evreilor, mai arată cercetarea.”³

Studiul scoate la iveală și o relație între educația tinerilor și gradul lor de intoleranță: „Pe măsură ce elevii avansează în școală, ei devin ușor mai toleranți. Astfel,dacă elevii de clasa a VIII-a menționează, în medie, 4 grupuri pe care nu le-ar dori ca vecini, acest număr scade cu fiecare an petrecut în școală, astfel încât elevii de clasaa XII-a menționează, în medie, doar trei grupuri pe care le-ar evita ca vecini. Dar chiar și în prezența unui astfel de efect pozitiv al sistemului educațional, elevii de clasa a XII-a încă resping în proporții semnificative alte grupuri.”⁴

Ce concluzii putem să tragem din acest studiu? Putem fi toleranți față de intoleranță? În opinia mea, motivul pentru care tinerii de azi sunt atât de „intolenți” este și lipsa abilităților de gândire critică, pe care școala nu le dezvoltă. Este adevărat, că tinerii vin cu astfel de atitudini și din familie, însă există o corelație pozitivă între un mediu școlar deschis- caracterizat prin discuție liberă, participare la acțiuni civice, dialog între părinți și profesori, elevi și părint - și atitudinea tolerantă a elevilor. Însă, în cele mai multe școli acesată schimbare către deschidere și interculturalitate este abia la început.

Sarcina cea mai importantă a educației este transformarea ființei umane în propriul ei „critic” al gândurilor si emoției sale. Școlile din toată lumea îi învață pe elevi să conducă firme și aparate, dar nu-i pregătesc pentru a-și controla și să-și țină în frâu gândurile. Sunt nenumărați cei care au succes profesional, dar sunt sclavii propriilor gânduri. La ce le folosește tinerilor să învețe să rezolve probleme de matematică, dacă nu știu să rezolve probleme de viață? Tinerii au nevoie de o *educație umanistă*, în adevăratul sens al cuvântului.

În încheiere aș dori să citez cuvintele lui Alain, renumit filosof și scriitor francez: „*Nu înveți să desenezi uitându-te la un profesor care desenează foarte bine. Nu înveți ascultând un virtuoz. Tot astfel, nu înveți să scrii și să gândești ascultându-l pe un om care vorbește bine și gândește bine. Trebuie să încerci să faci, să refaci, până ajungi, cum se zice, să desprinzi această îndeletnicire.*”⁵

Bibliografie:

Stoianovici, Dragan-Stepanescu, Ion: Logică și argumentare. Editura Sigma, București,2001
Implicarea civică și politică a tinerilor – studiu realizat de Fundația Soros. Editura Dobrogea, Constanța, 2010.

³ Implicarea civică și politică a tinerilor – studiu realizat de Fundația Soros. Editura Dobrogea. Constanța .2010. pg.16

⁴ idem.pg.18

⁵ Citatul este extras din: Stepanescu, I –Stoianovici D. : *Logică și argumentare*. Editura Sigma. București.2001. pg141.

PARTICULARITĂȚI ALE LECȚIEI DE PREGĂTIRE SPORTIVĂ TEORETICĂ

Prof. Alina ANTONIEVICI, L.P.S "Banatul" Timișoara

Disciplina PREGĂTIRE SPORTIVĂ TEORETICĂ se regăsește în catalog cu rubrică proprie, evaluarea curentă a elevilor realizându-se prin probe orale și/sau scrise, iar la finalul fiecărui semestru fiind prevăzută teza.

Predarea acestei discipline se recomandă a fi realizată de către cadre didactice normate constant, la această disciplină. În realizarea demersului didactic, acestea vor utiliza forme de predare variate, corespunzător specificului fiecărei unități tematice, completând expunerea cu materiale intuitive explicative, argumentative sau exemplificative din disciplinele sportive în care se specializează elevii fiecărei clase.[6]

Această disciplină oferă posibilitatea utilizării unor metode precum: dezbateri, studiul de caz, analiza de documente, lucrări practico-metodice, de laborator, asistarea și analiza unor activități practice. Elevii vor fi angrenați în activități de învățare, individuale și pe grupe, teoretice și practice, cum sunt: determinări de parametri morfologici, funcționali și motrici; elaborări de continuturi și conduceri de secvențe ale lecțiilor de antrenament; colectarea și interpretarea unor date referitoare la valori funcționale ale colegilor de clasă, din lecții practice cu continuturi de diferite tipuri; analiza unor documente de planificare; referate sau sinteze pe diferite teme, dezbateri cu diverse teme din domeniul sportiv.[6]

Performanța la disciplina pregătire sportivă teoretică se poate obține și prin activități complementare, care se pot desfășura în școală, dar și în afara orelor alocate disciplinei. Aceste activități motivează învățarea, aprofundează conținuturi, întăresc achizițiile informaționale, dezvoltă imaginația și creativitatea. În egală măsură este recomandat ca elevii să fie încurajați a lua parte la activități extrașcolare organizate în parteneriat cu alte instituții: dezbateri publice, dezbateri televizate, tabere școlare de pregătire de specialitate, activități de voluntariat, participări la concursuri, organizare de evenimente sportive, etc.

În funcție de numărul participanților și relația de lucru ce se stabilește între profesor și elevul sportiv, activitățile didactice din cadrul disciplinei pregătire sportivă teoretică pot fi:

- frontale (lecția, vizita, vizionarea de meciuri/competiții, excursia, activitatea în cabinete pe specialități, etc.);
- de grup (consultații, meditații cu scop de recuperare, experimente cu caracter de cercetare științifică, întâlniri cu specialiști din domeniul sportiv, concursuri, redactarea revistelor, dezbateri, sesiuni de comunicări etc.);
- individuale (munca independentă și studiul individual, rezolvarea independentă de probleme, instruirea asistată de calculator, elaborarea de proiecte, lucrări practice independente, pregătirea și

susținerea unor comunicări, pregătirea și susținerea unor examene, elaborarea de material didactic sau întreținerea lui, etc

Lecția de pregătire sportivă teoretică , ca unitate de bază a desfășurării procesului instructiv-educativ din invatamantul integrat sportiv , îmbracă forme de organizare diverse care întăresc convingerea celor implicați în managementul educației și profesorilor că este o manieră sigură, eficientă, care imprimă ritm și continuitate procesului de pregătire al sportivului. Literatura de specialitate consemnează următoarele tipuri de lecții:lecția mixtă sau combinată; lecția de comunicare / însușire de noi cunoștințe; lecția de formare de priceperi și deprinderi; lecția de fixare și sistematizare; lecția de verificare și apreciere a rezultatelor școlare.

La disciplina pregătire sportiva teoretică, lecția mixtă (combinată), lectia de fixare și sistematizare și lecția de verificare și apreciere a rezultatelor sunt tipurile de lecții cele mai utilizate.

În lecția mixtă, volumul cunoștințelor de transmis este mai mic, iar denumirea ei este dată de urmărirea concomitentă a mai multor obiective didactice: transmitere de cunoștințe sau fixare și evaluare.[5] Ea are următoarea structură generală: momentul organizatoric; verificarea cunoștințelor și deprinderilor anterioare dobândite ; pregătirea pentru tema nouă; anunțarea subiectului și a obiectivelor lecției; transmiterea noilor cunoștințe; fixarea cunoștințelor; anunțarea și explicarea temei pentru acasă. Acest tip de lecție poate îmbrăca un număr mare de variante, determinate de: succesiunea etapelor (verificarea poate fi făcută concomitent cu transmiterea cunoștințelor sau, în etapa de dobândire de cunoștințe pot fi intercalate momente de fixare parțială), de strategie dominantă, de mijloacele de învățământ folosite. Alegerea, în cadrul fiecărui tip de lecție, a variantei optime este, în ultimă instanță, o expresie a creativității cadrului didactic.

Prin lecția de fixare și sistematizare (cunoscută de elevi ca lecția de recapitulare de recapitulare) se urmărește consolidarea, sistematizarea, aprofundarea și uneori chiar completarea cunoștințelor și deprinderilor elevilor. Se organizează la sfârșitul unui capitol, la sfârșitul semestrului și al anului școlar (recapitulare finală), înaintea lucrărilor scrise sau la începutul anului școlar.

Structura generală a acestui tip de lecție este următoarea: enunțarea subiectului și a obiectivelor lecției; recapitularea propriu-zisă, care se poate face în următoarele variante: conversație pe baza unui plan (anunțat elevilor din timp, care s-au pregătit în prealabil); efectuarea de către elevi a unei teme cu caracter aplicativ (de exemplu, rezolvare de probleme); prezentarea și discutarea unor referate, proiecte; expunere–sinteză a cadrului didactic; aprecierea rezultatelor.

Lecția de evaluare pune în evidență în special funcțiile de diagnoză și de conexiune inversă ale evaluării. Structura generală a acestui tip de lecție este următoarea: anunțarea obiectivelor; evaluarea propriu-zisă (în funcție de metodele folosite, notele sunt anunțate pe loc sau comunicate în orele următoare); aprecieri generale, concluzii, recomandări vizând ameliorarea activității.

Acest tip de lecție se concretizează în diferite variante: lecția de evaluare orală; lecția de evaluare prin probe scrise; lecția de evaluare prin probe practice; lecția de evaluare cu ajutorul calculatorul

Deoarece la nivelul unei clase cu profil sportiv pot exista discipline sportive diferite, este necesar ca în predarea conținuturilor acestui curriculum să se recurgă sistematic la exemplificări din toate disciplinele sportive practicate de elevii clasei respective.[6]

Evaluarea va viza competențele specifice prezentate în programă relateate cu principalele conținuturi aferente, elevii primind semestrial minimum două note, la care se adaugă nota de la teză.

Profesorii pot apela la forme diferite de evaluare, promovând referatul, conversația euristică și portofoliul.

Pentru a asigura buna pregătire a elevilor, unitatea de învățământ și profesorii care predau această disciplină trebuie să asigure, prin biblioteca școlii sau prin cabinetul metodic al catedrei, sau cu ajutorul internet-ului (biblioteci online) materialele documentare specifice, de actualitate.

Indiferent de tipul căruia îi aparține, o lecție modernă întrunește următoarele trăsături esențiale: accentul este pus pe activitatea elevilor; elevii sunt coparticipanți în activitatea didactică; se realizează, în diferite etape ale lecției, tratarea diferențiată a elevilor; evaluarea este predominant formativă.[3]

- 1.Cucos, C - Pedagogie - Iași: Polirom, 1996
- 2.Dragnea A., - Antrenamentul sportiv, Editura Didactică și pedagogică, București, 1996
- 3.Ionescu M., Radu I.,- Didactica modernă, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1995, p. 25-46.
- 4.Nicu A., - Antrenamentul sportiv modern, - Editura Editis, București, 1993
- 5.Nicola I., - Pedagogie, Editura Didactică și Pedagogică R. A., București, 1994
- 6.Consiliul Național pentru Curriculum - Programa școlară pentru ciclul inferior al liceului pregătire sportivă teoretică clasa a XII-a, Filiera vocațională, profil sportiv, toate specializările, București, 2006

METODE INOVATIVE DE PREDARE ÎN LICEELE TEHNOLOGICE

Prof. APARASCHIVEI Ovidiu
Liceul Tehnologic Silvic "Dr. N. Rucăreanu" Braşov

I: Introducere

Educația joacă un rol esențial în formarea viitoarelor generații și în pregătirea acestora pentru provocările și oportunitățile vieții profesionale. Într-o lume marcată de rapide schimbări tehnologice și sociale, sistemele educaționale tradiționale întâmpină dificultăți în a rămâne relevante și eficiente. În acest context, inovarea educațională devine esențială pentru a asigura că elevii dobândesc competențele necesare pentru a se adapta și a prospera într-un mediu în continuă evoluție.

Liceele tehnologice au o misiune specifică și crucială în sistemul educațional: pregătirea elevilor pentru cariere tehnice și profesionale. Aceste instituții oferă cursuri și programe orientate spre dezvoltarea abilităților practice și tehnice, necesare într-o gamă variată de industrii. Într-o economie globalizată, unde tehnologia și inovația sunt motoare principale ale creșterii economice, liceele tehnologice trebuie să fie în fruntea implementării metodelor de predare inovative pentru a oferi elevilor o educație relevantă și de înaltă calitate.

II: Metode inovative de predare

În contextul liceelor tehnologice, metodele de predare inovative joacă un rol crucial în pregătirea elevilor pentru piața muncii și pentru a face față provocărilor tehnologice și profesionale. Această secțiune detaliază principalele metode de predare inovative care pot transforma procesul educațional, oferind exemple concrete și analizând beneficiile și provocările asociate fiecărei metode.

1. Învățarea bazată pe proiecte (PBL):

Descriere:

Învățarea bazată pe proiecte (PBL) este o metodă educațională care încurajează elevii să învețe prin implicarea activă în proiecte practice și complexe. Aceasta implică rezolvarea unor probleme reale sau ipotetice, colaborarea în echipe și prezentarea rezultatelor finale.

Beneficii:

Dezvoltarea abilităților practice: Elevii dobândesc competențe tehnice și practice prin aplicarea teoriei în proiecte reale.

Îmbunătățirea gândirii critice: PBL stimulează gândirea critică și rezolvarea problemelor, deoarece elevii trebuie să analizeze și să găsească soluții pentru diverse provocări.

Colaborare și comunicare: Elevii învață să lucreze în echipă, să comunice eficient și să gestioneze proiecte.

Provocări:

Resurse și timp: Implementarea PBL necesită resurse suplimentare, timp pentru planificare și coordonare.

Formarea profesorilor: Cadrele didactice trebuie să fie formate pentru a facilita și ghida proiectele eficient.

2. Învățarea inversată (Flipped Learning):**Descriere:**

Învățarea inversată implică mutarea lecțiilor tradiționale din clasă în afara acesteia, prin intermediul materialelor online, permițând elevilor să studieze teoria acasă și să folosească timpul din clasă pentru activități practice și discuții interactive.

Beneficii:

Învățare personalizată: Elevii pot învăța în propriul ritm, revizuind materialele video și resursele online ori de câte ori au nevoie.

Timp pentru practică: Timpul din clasă este folosit pentru activități aplicative, lucru în echipă și rezolvarea problemelor, sub îndrumarea profesorului.

Creșterea implicării: Elevii sunt mai implicați și mai motivați să participe activ la lecțiile din clasă.

Provocări:

Acces la tehnologie: Elevii trebuie să aibă acces la dispozitive și internet pentru a studia materialele acasă.

Adaptarea curriculumului: Profesorii trebuie să creeze sau să selecteze resurse adecvate și să planifice activități interactive pentru clasă.

3. Gamificarea în educație:

Descriere:

Gamificarea implică utilizarea elementelor de joc, cum ar fi punctele, nivelurile, recompensele și competiția, pentru a motiva și a implica elevii în procesul de învățare.

Beneficii:

Motivație crescută: Elementele de joc fac învățarea mai atractivă și mai captivantă pentru elevi.

Feedback imediat: Elevii primesc feedback instantaneu, ceea ce îi ajută să-și îmbunătățească performanțele.

Învățare prin distracție: Gamificarea poate transforma activitățile educaționale plictisitoare în experiențe plăcute și memorabile.

Provocări:

Distragerea atenției: Există riscul ca elevii să fie mai preocupați de aspectele jocului decât de conținutul educațional.

Implementare adecvată: Profesorii trebuie să găsească echilibrul între elementele de joc și obiectivele educaționale.

4. Realitatea Augmentată (RA) și Realitatea Virtuală (RV):

Descriere:

RA și RV sunt tehnologii emergente care permit crearea unor medii virtuale interactive și immersive. RA suprapune informații digitale peste lumea reală, în timp ce RV creează un mediu complet virtual.

Beneficii:

Învățare imersivă: Elevii pot explora concepte complexe și medii dificile sau imposibile de replicat în clasă prin experiențe virtuale.

Stimularea interesului: Tehnologiile RA și RV fac învățarea mai atractivă și mai captivantă.

Dezvoltarea abilităților practice: Elevii pot practica abilități tehnice într-un mediu sigur și controlat.

Provocări:

Costuri ridicate: Echipamentele RA și RV pot fi costisitoare și dificil de integrat în toate școlile.

Necesitatea formării: Profesorii trebuie să fie pregătiți să utilizeze și să integreze aceste tehnologii în predare.

5. Învățarea colaborativă și rețelele de învățare:**Descriere:**

Învățarea colaborativă implică lucrul în echipă pentru a rezolva probleme, a discuta concepte și a crea proiecte, promovând schimbul de idei și colaborarea. Rețelele de învățare extind acest concept, permițând colaborarea între elevi și profesori din diferite locații și instituții.

Beneficii:

Dezvoltarea abilităților sociale: Elevii învață să colaboreze, să comunice eficient și să lucreze în echipă.

Îmbogățirea cunoștințelor: Schimbul de idei și perspective diferite poate duce la o înțelegere mai profundă a subiectelor studiate.

Sprijin reciproc: Elevii se pot ajuta reciproc în procesul de învățare, beneficiind de cunoștințele și abilitățile colegilor.

Provocări:

Gestionarea conflictelor: Lucrul în echipă poate duce la conflicte între elevi, care trebuie gestionate eficient.

Evaluarea contribuțiilor individuale: Este dificil să se evalueze contribuțiile individuale într-un context colaborativ.

Metodele de predare inovative prezentate în acest articol oferă oportunități valoroase pentru îmbunătățirea educației în liceele tehnologice. Fiecare metodă are propriile beneficii și provocări, iar succesul implementării lor depinde de resursele disponibile, de pregătirea cadrelor didactice și de adaptabilitatea curriculumului. Prin adoptarea și integrarea acestor metode, liceele tehnologice pot asigura o educație mai relevantă, atractivă și eficientă pentru elevii lor, pregătindu-i mai bine pentru viitoarele lor cariere și pentru provocările unei lumi în continuă schimbare.

BIBLIOGRAFIE

1. Bruner, Jerome S. Procesele de învățare. Editura Științifică, București, 1970;
2. Dewey, John. Democrație și educație. Editura Didactică și Pedagogică, București, 2004;
3. Gardner, Howard. Cadre ale minții: Teoria inteligențelor multiple. Editura Sigma, București, 2006;
4. Kolb, David A. Învățarea experiențială: Experiența ca sursă de învățare și dezvoltare. Editura Trei, București, 2014;
5. Piaget, Jean. Psihologia inteligenței. Editura Cartier, Chișinău, 2002;
6. Vygotsky, Lev S. Gândire și limbaj. Editura Didactică și Pedagogică, București, 1971.

ACTIVITĂȚILE ARTISTICO-PLASTICE-ROLUL LOR ÎN CULTIVAREA CREATIVITĂȚII PREȘCOLARULUI- CERCETARE EXPERIMENTALĂ

**Prof.Simona Apostol
Grădinița P.P.Nr.2-Paşcani**

1.Ipoteza, scopul și obiectivele investigației, metode utilizate

Obiectivele și ipoteza cercetării:

Obiective cadru:

- perceperea frumosului din realitatea înconjurătoare sesizând armonia culorilor și formelor;
- dezvoltarea capacității de a compune spațiul plastic folosind elemente de limbaj plastic și tehnici de pictură însușite ;
- formarea unei atitudini pozitive față de arta plastică.

Obiective de referință:

La sfârșitul anului copilul va fi capabil:

- să recunoască tehnicile de pictură învățate;
- să aleagă singur elementele de limbaj plastic și tehnicile de lucru pentru realizarea unor teme sugerate sau alese;
- să realizeze lucrări originale;
- să facă experiențe cu forma sau culoarea;
- să manifeste interes pentru arta plastică

Scopul cercetării:- Constă în determinarea particularităților specifice de dezvoltare a capacităților creative și elaborarea unui sistem eficient de activități care va facilita acest proces.
-de a determina căile eficiente pentru evaluarea gradului dezvoltării creativității la o nouă etapa superioară.

Ipoteza cercetării:

Potențialul creativ și atitudinile ale copiilor vor fi influențate de participarea la proiectul experimental și vor fi semnificativ mai mari față de cele ale copiilor din grupa martor, în secvența finală a acestuia.

Noi considerăm că creativitatea copiilor preșcolari mari va evalua la o nouă treaptă. Dacă vom forma și dezvolta priceperi și deprinderi, capacități creative de alcatuire și redare a obiectelor. Dacă vom dezvolta priceperi, de redare corectă a formelor, de a aplica independent elemente, forme, obiecte, deprinderea de a lucra cu acuarela, creioane, carioca și paleta de culori, dacă în activitățile copiilor de artă plastică va fi o consecutivitate, dezvoltarea capacităților creative la preșcolari mari ar produce progrese în dezvoltarea potențialului creativ. Cu cât capacitățile creative vor fi mai dezvoltate cu atât potențialul creativ al preșcolarilor va fi mai înalt. Potențialul copiilor cu imaginație creatoare dezvoltată se va deosebi de potențialul copiilor cu fantezie mai puțin dezvoltată prin valorile indicilor de: expresivitate, coerență, originalitate, variabilitate, flexibilitate, fluentă.

2. Selectia lotului subiecților și locul desfășurării investigației

Metodologia cercetării.

Eșantionul de subiecți

Am selectat un **eșantion de control** alcătuit din 20 copii cu vârsta cuprinsă între 5-6 ani care, în majoritate, au frecventat grădinița. Testarea propriu-zisă a cuprins două etape: **prima etapă** a fost cea constatativă, în care am cunoscut, prin activitățile de desen desfășurate cu întreaga grupă, nivelul copiilor privind capacitatea de exprimare liberă a impulsurilor creativității lor, sentimentele trăite de ei, dezvoltarea deprinderilor de mănuiere a instrumentelor specifice și de utilizare a materialelor de lucru în condiții variate. Totodată, am urmărit educarea gustului pentru frumos (culoare, armonie, poziție, simetrie) și a spiritului critic în evaluarea lucrărilor proprii și ale colegilor. În acest scop am urmărit desenele copiilor pe perioada primului semestru.

În **a doua etapă** am aplicat o serie de 11 teste, atât **pe grupa experimentală**, cât și pe un **eșantion martor** alcătuit din 20 copii cu vârsta cuprinsă între 5-6 ani. Testele au fost aceleași, cu scopul de a scoate în evidență pe lângă particularitățile desenului infantil, apariția primelor forme de creativitate, precum și influența altor factori care intervin în dezvoltarea copiilor (grădiniță, familie, mediu social).

Metodele de cercetare: În conformitate cu obiectivele investigației au fost utilizate metode psiho-pedagogice:

-metode teoretice: analiza, compararea si generalizarea datelor din literatura științifică la problema în speță;

- metode empirice: observarea, probe psiho-diagnostice, , experimentul de constatare și formare; -metode statistice: analiza calitativă, cantitativă și comparativă a datelor obținute.

Noutatea stiintifica a cercetarii: a fost abordata problema rolului artei plastice in dezvoltarea capacitatilor creative la varsta prescolara mare; au fost elucidate particularitatile dezvoltarii capacitatilor creative la arta plastica; s-au elaborat si experimentat modele psiho-pedagogice pentru dezvoltarea capacităților creative; s-a dovedit că modelele implementate au contribuit la sporirea valorilor indicilor ce indică dezvoltarea capacităților creative. Valoarea practică a cercetarii constă în abordarea complexă a problemei. Rezultatele obtinute întregesc caracteristica rolului artei plastice vizând dezvoltarea capacităților creative.

Rolul artei plastice în dezvoltarea personalității dezvoltă perceperea eu-lui, auzului, văzului, gustului estetic. Formăm un volum de cunoștințe, cum să le aplice în practică creând, formând atitudini, interese față de arta plastică. Creativitatea include memoria, imaginația, aplică toate cunoștințele, combină cunoștințele, este producerea a ceva original, irepetabil, unical.

Ca urmare a aplicării unor teste, care încurajează în destulă măsură exprimarea creativă a preșcolarilor, rezultatele obținute cu copiii din grupul experimental au fost importante. Astfel, progresul de la o etapă la alta a fost mare dacă-l comparăm cu cel realizat de grupă în mod obișnuit . O parte dintre copii s-au exprimat plastic prin originalitate, creativitate, alții au apelat la imitație, fenomen specific în cadrul relațiilor de colegialitate și care se manifestă de la această vârstă. Lucrările de desen au fost mai reușite datorită cunoașterii și utilizării mai frecvente a tehnicii de lucru și a bogăției informațiilor acumulate până acum. În acest sens m-am axat pe construirea unor modele de tip formativ, în primul rând că ele facilitează dezvoltarea funcției de completare, funcției de proiectare și anticipare, de analogie și de construire a realului din imaginativ, de apariție a unor modele originale care duc la forme ale creației obiective. Deoarece imaginația creatoare este considerată nucleul central al activității, analiza trebuie făcută prin prisma celor trei grupe mari de abilități specifice: fluidența, flexibilitatea și originalitatea. Aceste abilități trebuie dezvoltate în scopul ajungerii la o imaginație reușită, la tipuri creatoare ale acesteia. Printr-o analiză atentă a testelor efectuate ne

putem spune părerea cu privire la capacitatea motorie a copilului și în același timp desprindem și unele trăsături de personalitate ca: perseverența, siguranța, elanul, expresivitatea, timiditatea.

Testele date au în vedere pe de o parte, depistarea abilităților divergente(inclusiv cele artistice), iar pe de altă parte dezvoltarea și transformarea lor în aptitudini speciale.

Interpretarea rezultatelor se face prin contabilizarea reușitelor în funcție de următoarele criterii:

-Fluiditate (număr de elemente incluse) -considerată ca aptitudine a subiectului de a include în compoziție un număr cât mare de elemente (1 punct pentru fiecare);

-Flexibilitate (diversitatea modelelor) -considerată ca abilitate de a include în compoziție forme și modele cât mai variate, ce țin de domenii diferite; număr de categorii diferite de răspuns;

-Originalitate- (modalitatea de construire a unor compoziții) considerată ca aptitudinea de a produce idei îndepărtate de ceea ce este comun, evident, banal, aspecte deja stabilite

-Elaborare- considerată a reprezenta aptitudinea subiectului de a dezvolta, lărgi și îmbogăți ideile; numărul de detalii în plus utilizate în elaborarea răspunsurilor

-Reușita execuției desenului dat;

-Numărul culorilor utilizate.

TESTE DE STIMULARE A CREATIVITĂȚII

Testele sunt destinate să măsoare creativitatea în accepțiunea ei de potențial creativ.Cu toată imperfecțiunea lor, testele sunt larg utilizate. Indiferent de proba administrată, criteriile de cotare sunt mereu aceleași pentru fiecare factor:

FLUENȚA se exprimă în număr total de răspunsuri, FLEXIBILITATEA prin numărul de categorii diverse la care pot fi raportate soluțiile date și ORIGINALITATEA definiției ca soluție surprinzătoare, care uimește.

3. INDICATORI OBSERVAȚIONALI ȘI CONSTATĂRI ÎNREGISTRATE

Urmărind **cele patru elemente defnitive ale creativității**, am constatat următoarele fenomene:

1. Odată cu creșterea fluenței crește și flexibilitatea, adică odata cu creșterea reprezentărilor grafice crește și numărul diversității ideilor și invers.

2. În majoritatea cazurilor dacă flexibilitatea este sporită, atunci se evidențiază și creșterea fluenței.

Între unele particularități psihice de vârstă , particularități psihice individuale și creativitate există o corelație pozitivă. Odată cu creșterea atenției crește și creativitatea, și invers. Pentru o creativitate înaltă se caracterizează o atenție de la medie în sus. Odată cu descreșterea atenției descrește și creativitatea. Odată cu scăderea nivelului de gândire, scade și nivelul creativității.

Urmărind **apartenența socială a părinților copiilor cercetați**, am constatat următoarele: creativitatea înaltă a copiilor nu depinde de studiile părinților, ci doar sunt de părerea că între creativitatea înaltă a copiilor și: studiile, modul de viață, mediul familial, modul de implicare în dezvoltarea și educarea copiilor lor, există o corelație pozitivă. În grupă sunt aproximativ 20 de copii, ceea ce necesită lucrul individual cu fiecare . O parte dintre ei lucrează acasă și cu părinții. Nivelul dezvoltării creative la copii în baza lucrului dus de educatoare este satisfăcător, în baza cunoștințelor – la fel, fiindcă familia contribuie și ea. Majoritatea copiilor cu posibilități creatoare deosebite, provin din familii intelectuale, copii care participă la: cercul de dans, muzică, limbi străine, artă plastică, educație fizică.

Familiei îi revine un principal în dezvoltarea și educarea copilului. Lui i se cultiva experiența afectivă și social-morală caracteristică familiei respective: sistemul ei de valori morale, atitudinea față de cei din jur, modalitățile de a intra în relații cu alte persoane etc. Copiii cunosc structura obiectului și-l pot analiza. Calitatea lucrărilor copiilor este la nivel satisfăcător de dezvoltare. Copiii folosesc culorile în dependența de dispoziția lor, de felul cât de mult sunt atașați de acel obiect sau ființă, sau lucru. La unii copii nu este dezvoltată percepția în perspectivă a obiectului. Sunt activi la activitate, persistă spiritul de supraapreciere exagerată, la unii copii unde persistă spiritul autoritar în familie, copiii se subapreciază.

Examinând dezvoltarea creativității copiilor am stabilit următoarele:

nivel scăzut – copii care nu pot desena, n-au interes, nu cunosc, n-au capacități artistice;

nivel mediu – copii care pot puțin, nu prea cunosc, dar pot născoci ceva, se observă câte puțin originalitatea, flexibilitatea, sensibilitatea, ingeniozitatea;

nivel înalt – acei care pot și cunosc.

“Tot ce-i mai bun să dăm copiilor” – este deviza timpurilor noastre.

Copiii din eșantionul experimental au dovedit mai multă inspirație în compozițiile plastice realizate, datorită faptului că au avut posibilitatea să participe în mod activ și la alte activități unde au perceput forme și suprafețe, s-au folosit de simțurile vizual, olfactiv, tactil, etc. Fiecare dintre copii a ales culoarea după cum a simțit, manifestând înclinație pentru culorile calde, vii, le-au combinat în mod plăcut, dând dovadă de spirit creativ, de originalitate, de imaginație. Am remarcat la copiii din grupa experimentală o plăcere deosebită în realizarea desenelor, atracție față de tema propusă și relaxare timpul activității. Aceștia au folosit linii ample, puncte variate, în funcție de înclinațiile și aptitudinile plastice ale fiecăruia. Copiii din grupa martor au dovedit prin desenele lor mai puțină imaginație, mai puțin spirit creativ. Au folosit o gamă mai săracă de culori, predominând cele reci, compozițiile plastice fiind realizate predominant din linii ascuțite; au manifestat o stare de disconfort pe parcursul activității. De fiecare dată, lucrările copiilor au fost expuse pe două panouri (experimental, martor), la finalul experimentului fiind solicitați să le analizeze. Din datele culese în urma experimentului pedagogic, am constatat potențarea creativității preșcolarilor prin activitățile plastice de desen atunci când se asigură mijloacele adecvate și se creează condițiile necesare.

Pentru reușita acestor activități am lăsat preșcolarilor deplină libertate de exprimare, mi-am asumat rolul să-i stimulez, să le sugerez și nu să le impun, iar copiii au aderat cu plăcere la activitate atunci când li s-au creat toate condițiile necesare, li s-a creat un mediu stimulativ, toate acestea invitând la redarea creativă a realului, la dezvoltarea sensibilității estetice și a spiritului creativ. De asemenea, pentru reușita experimentului pedagogic la cele două grupe de lucru, experimentală și martor, mi-am fixat ca și repere:

- participarea tuturor copiilor din grupă la activitate să fie determinată de interesul lor și să ofere fiecăruia plăcere;
- oferirea libertății maxime în a gândi, a simți și a se exprima creativ;
- crearea oportunităților de prezentare a produselor activității;
- educarea sensibilității estetice, a spiritului creativ.

Experimentul pus în practică a dus la schimbarea comportamentului copiilor prin trecerea de la atitudinea de confort, imitație, memorare, la atitudinea de efort, elaborări, interpretări personale.

Conștientizarea de către copii a propriului potențial creativ contribuie la dobândirea încrederii în forțele proprii, la exprimarea dorinței de a lucra cât mai mult pentru a se evidenția prin producții cu note deosebite de originalitate.

Disponibilitățile creative ale preșcolarilor dovedite în cadrul antrenamentului creativ devin o premisă a dezvoltării creativității, dacă sunt valorificate și în cadrul celorlalte categorii de activitate. Pe parcursul derulării experimentului, am observat că exprimarea creativă și-a pus amprenta și asupra celorlalte activități din alte domenii curriculare, cum ar fi cel de limbă și comunicare sau științe, în care copiii ofereau soluții cât mai originale, exprimându-se liber, cu dezinvoltură. Această constatare m-a făcut să realizez și să susțin că preocuparea pentru dezvoltarea capacităților creatoare ale copiilor trebuie să fie o constantă a activității noastre, a educatoarelor, accentuată de grija de a le respecta ideile, de a da curs inițiativelor lor, de a le sădi în conștiință încrederea în propriile posibilități și respectul pentru ceea ce cred și cum se exprimă colegii. Se poate conchide, deci, că activitățile artistico-plastice au o influență benefică asupra formării personalității copilului preșcolar nu numai în plan estetic, ci și pe plan moral, afectiv, intelectual etc.

Cum pot educatoarele încuraja creativitatea?

- Prin furnizarea unui mediu care permite copilului să exploreze și să se joace fără restrângeri exagerate.
- Prin adaptarea la ideile copilului, fără a încerca o structurare a ideilor lui astfel încât să se potrivească cu cele ale adulților
- Prin acceptarea ideilor neobișnuite ale copilului, fără a judeca modul divergent în care acesta rezolvă o problemă.
- Folosind modalități creative pentru rezolvarea problemelor, în special a problemelor ce apar în viața de zi cu zi.
- Alocând destul timp copilului pentru explorarea tuturor posibilităților, pentru trecerea de la ideile obișnuite la idei mai originale.
- Încurajând procesul, iar nu scopul.

CONCLUZIILE CERCETĂRII:

Crearea unei ambianțe bine organizate încurajează copiii să exploreze, să aibă inițiativă și să creeze. Educatoarea trebuie să urmărească dezvoltarea copilului, să furnizeze materiale în toate centrele de activitate, să stabilească țeluri corespunzătoare pentru fiecare copil în parte și pentru toată grupa de copii în ansamblu, să planifice teme care să răspundă intereselor copiilor, să respecte personalitatea fiecăruia, să le mențină trează curiozitatea și să stimuleze învățarea prin cooperare. Experiența a demonstrat de fiecare dată că orice copil posedă potențial creativ, iar creativitatea este educabilă.

„Eu sunt copilul. Tu ții în mâinile tale destinul meu. Tu determini în cea mai mare măsură, dacă voi reuși sau voi eșua în viață. Dă-mi te rog, acele lucruri care să mă îndrepte spre fericire. Educă-mă, te rog, ca eu să pot fi o binecuvântare pentru lume.”

(CHILD’S APPEAL, MAMIE GENE COLE)

BIBLIOGRAFIE

1. Bartoș, E., Hogiu, G., Ruiu, G., 1996- *Consultații – pentru activitatea educativă în grădiniță*, Editura Eurobit, Timișoara;
2. Bejat, M., 1971- *Talent, inteligență, creativitate*, Editura Științifică, București;
3. Botez, G., Solovăstru, D., 2007- *Atlas cu elemente de limbaj plastic*, Editura Aramis Print, București;
4. Bouillercce, B., Carre, E., 2002- *Cum să ne dezvoltăm creativitatea*, Editura Polirom, Iași;
5. Bratu, B., 1972, *Stimularea creativității în activitatea școlară*, Seria pedagogie, București;

Particularitățile morfo-fiziologice și psihologice

ale copiilor de vârstă 12 – 14 ani

Prof. Avram Maria

Școala Gimnazială Singidava-Cugir

Fenomenul central al pubertății este maturarea sexuală produsă de fluxul crescut al hormonilor sexuali, care determină apariția caracterelor sexuale secundare concomitent cu profunde modificări somatovegetative și psihice. Odată cu pubertatea se evidențiază caracterele sexuale secundare, dezvoltarea laringelui și schimbarea vocii, apariția pilozității axiale și pubiene, creșterea masei musculare, etc.

Oasele se dezvoltă la această vârstă mai ales pe seama creșterii lor în grosime, prin depunerea de săruri minerale (calciu și fosfor) și prin consolidarea structurii funcționale intime.

La nivelul coloanei vertebrale, între 13-15 ani are loc închiderea canalului sacrat, la 13 ani se termină procesul de sinostozare a pediculilor corpurilor vertebrale. Trohleea humerală se osifică printr-un centru dublu la 13 ani. Articulațiile, în schimb, sunt slab dezvoltate, iar ligamentele nu asigură în suficientă măsură rezistența la tracțiune, la răsucire.

Mușchii se dezvoltă mai ales prin alungirea fibrelor și nu în grosime. Din această cauză suprafața lor de secțiune fiziologică este încă mică și, în consecință, și forța lor este mică. Lungimea fibrelor musculare are și un avantaj în sensul că determină creșterea valorii lucrului mecanic, cu obligația ca să nu existe îngreunare peste forța globală a mușchiului.

Forța relativă (forță raportată la kg/corp), în această etapă nu mai stagnează, ci arată chiar un regres considerabil, atât la nivelul flexorilor, cât și la al extensorilor.

Procesul de osificare este înaintat dar, mai persistă cartilagiile de conjugare și punctele de osificare noi. Exercițiile fizice care contribuie la dezvoltarea vitezei și a îndemânării prelungesc durata existenței cartilagiilor de creștere.

Creșterea în lungime a oaselor și alungirea mușchilor dau aspectul caracteristic al puberului înalt și slab, cu toracele îngust, indicele Erissmann negativ, cu valori minime la 14-15 ani (C.Ionescu, 1979, M.Ifrim, 1986), plămâni cu volum mic, vocea schimbată la băieți datorită

creșterii rapide a laringelui, tonus muscular scăzut predispunând la deformări ale coloanei, apariția sau accentuarea piciorului plat, apariția acneii juvenile.

Valorile medii ale unor indici ai dezvoltării fizice după A. Nicu și colaboratorii (1994)

Vârsta în ani	Greutatea (kg)	Înălțimea (cm)
12	39,51±7,05	150,12±7,74
13	44,61±8,25	156,94±8,6
14	50,40±8,7	164,2±8,64

Către vârsta de 13-14 ani atinge o înaltă perfecțiune capacitatea de orientare în spațiu, se ascute simțul timpului mișcărilor, al aprecierii distanței, capacitatea de a analiza senzațiile musculare în timpul modificării suprafeței de sprijin. Aceste modificări în capacitatea informațională au loc paralel cu creșterea deosebită a posibilităților de detentă și formarea capacității de a efectua mișcări frecvente și rapide (Farfel 1957, 1960, Verhutina, Vasiutina 1958 - citați de Gandelsman și Smirnov, 1973).

Particularitățile psihologice ale grupei de vârstă

Pubertatea este etapa începutului maturizării psihice a copilului. În strânsă legătură cu importante modificări morfo-funcționale apar însemnate transformări și în viața psihică. Percepțiile devin mai depline, capătă un pronunțat caracter de selectivitate, orientare spațială și temporară se perfecționează considerabil, suferind influența proceselor gândirii.

Puberul este capabil să opereze cu noțiuni cu un grad tot mai mare de abstractizare, manifestă interes și curiozitate pentru teorie, pentru explicarea fenomenelor realității. Se ameliorează capacitatea de concentrare a atenției, deși în unele faze ale pubertății este deosebit de instabilă și fluctuabilă. Apar importante modificări pe plan afectiv. Ele sunt determinate nu

numai de transformările biologice, dar și de implicațiile ce decurg din integrarea socială. Datorită disconfortului biologic, puberul se caracterizează:

- Printr-o conduită irascibilă, relativ conflictuală, prin labilități afective, stări de excesivă timiditate sau exuberanță, stări capricioase ce se dezvoltă pe un fond de independență fluctuant;
- Crește interesul pentru propria persoană, pentru lumea sa interioară, apar relativ frecvent stări de neîncredere în propriile posibilități;
- Apar forme de autoeducare în scopul cultivării capacităților considerate ideale;
- Se dezvoltă intens simțul responsabilității;
- Conduita se caracterizează prin exuberanță, prin participarea la numeroase și variate activități;
- Regulile jocului sunt respectate, dar scopul îl constituie atragerea atenției celor din jur, dorința de a obține aprecieri, afirmarea propriei persoane.

O indicație psihologică, valabilă de altfel pentru toate vârstele, constă în desfășurarea antrenamentelor într-o atmosferă de optimism, înțelegere, prietenie și sinceritate.

Pubertatea este vârsta când se pune cu deosebită acuitate problema selecției copiilor, potrivit aptitudinilor fizice și psihice. Lucrul este posibil, deoarece aptitudinile și însușirile psihice sunt în mare parte cristalizate.

Competiția își va atinge scopurile instructiv-educative și va influența pozitiv personalitatea și rezultatele sportive, dacă va ține seama de următoarele aspecte:

- Necesitatea stimulării dorinței de a juca, de a se întrece cu alte echipe;
- Participarea la meciuri să fie un prilej de încurajare a copilului, care învață mai repede în condiții de concurs;
- Contraindicarea intențiilor presante de a câștiga;
- Pierderea unui joc să nu fie un prilej de ostilitate și ironie, iar copilul să nu se teamă dacă a greșit la meci.

În privința profilaxiei psiho-pedagogice, date fiind particularitățile psihice ale vârstei, trebui evitate întrecerile între copii cu vârstele diferite sau cu niveluri diferite de pregătire, întrucât s-a constatat că ele pot genera, la jucătorii mai slab pregătiți sau mai mici, simțăminte de inferioritate și nesiguranță.

Bibliografie:

1. Alexandrescu C. (1977)-''Igiena educației fizice și sportului''.Editura Sport –Turism, București.
2. Epuran M.(1982)- ''Psihologia sportului''. Editura Sport-Turism, București.
3. Epuran M. (1993) – ''Psihologia Sportivă''. Editura U.R. Știință și artă, București.
4. Schiopu, U. (1967). Psihologia copilului. București: EDP.

CURRICULUM ȘI INOVAȚIE

Prof. Avramescu Simona

Scoala Gimnazială Veșel

Curriculum ca proiect educativ

Curriculumul *definește* un tip superior de proiectare pedagogică a activității de educație/instruire, realizabilă la toate nivelurile *sistemului* și ale *procesului* de învățământ. Specificul acestui tip de *proiect educativ* sau *pedagogic* constă în caracterul său *global* și *deschis*.

Caracterul *global* al curriculumului este confirmat prin modul de raportare la toate componentele funcțional-structurale ale *proiectului*. Caracterul *deschis* este confirmat prin modul de raportare al proiectului *curricular* la contextul *extern* și *intern* în care are loc educația/instruirea, dependent de formele de organizare impuse de societate sau inițiate de educator (frontală, grupală, individuală; curs lecție, seminar etc.), de calitatea spațiului și timpului pedagogic, de resursele pedagogice existente (informaționale, umane, didactico-materiale, financiare), de stilul educatorului (democrat, autoritar, permisiv) etc.

Dimensiunile oricărui proiect de tip curricular, angajat ca *proces* și ca *produs* de natură pedagogică, asigură acestuia o structură de funcționare în egală măsură stabilă și flexibilă.

Dimensiunea *stabilă* a proiectului *curricular* este dată de unitatea dintre *competențe* și *conținuturi de bază*.

Dimensiunea *flexibilă* a proiectului *curricular* este dată de potențialul metodologic existent, angajat la nivel de *metode* și *evaluare* care asigură adaptarea permanentă la un context deschis (dependent de formele de organizare impuse de societate sau inițiate de educator, de calitatea spațiului și timpului pedagogic, de resursele existente, de stilul pedagogic al educatorului etc.).

Analiza curriculumului ca proiect educativ, angajat la toate nivelurile sistemului și ale procesului de învățământ, are în vedere:

- a) *procesul* curricular (curriculumul *ca proces*);
- b) produsele curriculumului (curriculumul *ca produs*)

Curriculumul ca proces (proces curricular, proces de proiectare curriculară) *implică următoarele trei categorii de acțiuni*:

- a) *organizarea resurselor pedagogice* (informaționale, umane, didactico-materiale, financiare) necesare în diferite forme (generale, particulare, concrete), pentru planificarea și realizarea activității;
- b) planificarea activității specifice

c) implementarea activității planificate în *context deschis*, ceea ce presupune realizare și dezvoltare curriculară.

Aceste trei categorii de acțiuni sunt subordonate activității de proiectare angajată la nivel de sistem (în *proiectarea curriculară* a reformei sistemului de învățământ, a planului de învățământ, a programelor și manualelor școlare, a unităților de instruire/învățare, a fiecărei activități didactice/educative concrete (lecție, oră de dirigentie, activitate extrașcolară etc.).

Curriculum ca produs intervine la nivel de *sistem* și de *proces*. Este angajat în activitatea de elaborare a unor *produse curriculare* (sau *produse ale curriculumului*), necesare la scara sistemului și a procesului de învățământ.

La nivelul *procesului de învățământ* aceste *produse curriculare* „indică rezultate așteptate ale proiectării, diferențiate pe mai multe categorii: *principale* - plan de învățământ (plan de studii), programă școlară, manual școlar; *auxiliare curriculare* - ghiduri metodice pentru cadrele didactice, caiete de muncă independentă pentru elevi, pachete de învățare, seturi multimedia, *softuri* educaționale” (Potolea, Negreț-Dobridor, 2008, p.152).

Concluzii

1) *Curriculum ca paradigmă* și ca *proiect* didactic de un anumit tip răspunde în plan pedagogic cerințelor impuse de modelul cultural al societății informaționale, bazată pe cunoaștere. Avem în vedere corelația necesară între *curriculum* și *informatizarea* angajată la nivel social *global*, bazată pe două *procese complementare*:

a) esențializarea informației (selectarea, procesarea, stocarea, perfecționarea informației *esențiale*);

b) organizarea și reorganizarea permanentă a informației în *rețea*, în circuite care asigură legătura între informații în context deschis.

Aceste două calități caracteristice *informatizării* ca model social global și deschis trebuie reflectate la nivelul structurii de funcționare a curriculumului, în construcția planului de învățământ, a programelor și a manualelor școlare/universitare etc.

Valorificarea resurselor pedagogice ale *TIC* trebuie să implice, în mod prioritar, realizarea celor două caracteristici ale informatizării la toate nivelurile *curriculumului*, privit ca *produs* și ca *proces*.

2) *Fundamentele generale* ale *curriculumului* constituie principii de inovare a *curriculumului* necesare în condițiile implementării *TIC* în *curriculumul* național în calitate de:

a) argument istoric generalizat la scara societății și educației postmoderne;

b) argument filozofic în favoarea abordării globale și deschise a oricărui *proiect curricular* la nivelul interdependenței finalității (obiective) - conținuturi de bază - metodologie - evaluare - context (intern și extern);

c) argument sociologic promovat în contextul exploziei informaționale care solicită optimizarea raporturilor pedagogice dintre *curriculum* și *cultură* (generală - de profil - de specialitate/profesională) în contextul specific fiecărei trepte școlare și vârste psihologice;

d) argument psihologic susținut pentru convertirea principalelor teorii ale învățării în modele de instruire eficiente și valorificarea optimă a tuturor resurselor cognitive și noncognitive ale personalității elevului, în contextul fiecărei trepte și discipline școlare.

3) *Fundamentele pedagogice ale curriculumului* constituie sursa perfecționării permanente a procesului de integrare a *TIC* în structura de funcționare a oricărui proiect *curricular*, în perspectiva asigurării unității dintre *competențele didactice* stimulate (de comunicare empatică, de mediere a învățării eficiente, de evaluare continuă) și competențele tehnice proprii (de selectare a informației, de procesare a informației, de stocare a informației, de prelucrare a informației).

Bibliografie

- VASILESCU, I. (2010) Instrumente TIC pentru activitatea didactică, iTeach.ro. TEHNE- Centrul pentru Inovare în Educație.
- VELEA, S. (2009) Noile tehnologii în educație - între slogan și impact autentic în activitatea de predare-învățare, în "Tehnologii moderne în educație și cercetare, CNIV 2009, Editura Universității din București.

ALTERNATIVE LA PROCESUL CLASIC DE PREDARE-ÎNVĂȚARE-EVALUARE

Prof.înv.primar Băceanu Cristina
Școala Gimnazială "V.Alecsandri" Brăila

Contextul actual, care durează din păcate de peste un an de zile, ne constrânge și totodată ne provoacă să identificăm noi moduri prin care, noi dascălii, să ne atingem obiectivele. În istoria modernă, această situație curentă este una fără precedent, motiv pentru care nu există, deocamdată, un răspuns predefinit sau o soluție testată și verificată. După cum se știe, nicio țară nu a fost nevoită să elimine complet interacțiunea față în față cu elevii și să realizeze, strict, învățarea la distanță permanent.

Putem privi această schimbare accelerată, pe care o trăim mai degrabă ca o oportunitate, decât ca o povară. În calitate de cadre didactice, avem puterea de a inova și de a aduce plusvaloare și transformare în sistemul educațional. Eforturile noastre din prezent sunt o investiție pentru viitor, unul mai bun și mai propice pentru elevii noștri.

Având această perspectivă în minte vă invit, ca împreună, să discutăm despre conceptul de „blended-learning”, încercând să ne debarasăm pentru moment de structura clasică a procesului de predare-învățare-evaluare. Abordarea mixtă care combină învățarea la școală cu învățământul la distanță, inclusiv învățarea online, este înțeleasă ca o învățare hibridă, un model flexibil care permite ca învățarea să progreseze fără a fi nevoie ca elevii și cadrele didactice să fie tot timpul în același spațiu fizic- conform Comisiei Europene.

Învățarea hibridă (blended-learning) pune sub semnul întrebării abordările vechi și invită la o regândire a metodelor și tehnicilor prin care se ating obiectivele de învățare și se dezvoltă competențele.

Deși la o primă vedere poate părea haotică și deloc structurată, învățarea hibridă oferă cadrului didactic libertatea de a personaliza învățarea în conformitate cu profilul fiecărui elev și de a o organiza în concordanță cu situația comunității. Blended-learning-ul (învățarea hibridă) prezintă o serie de beneficii, dacă este pus în practică cu succes, printre ele numărându-se :

- Elevii participă activ, nu mai sunt doar receptori pasivi de informații.
- Profesorii pot individualiza învățarea în funcție de progresul elevului.
- Elevii dezvoltă una din cele opt competențe naționale -competența de a „învăța să înveți”, îmbunătățind capacitatea de a fi autodidacți, crescându-le astfel autonomia și motivația;
- Dezvoltarea competențelor digitale.
- Elevii au posibilitatea de a relua explicațiile (ex. în situația explicațiilor înregistrate video de către cadrele didactice).
- Elevii pot accesa o varietate mai mare de resurse pentru o temă data-combinarea a mai multe metode de instruire are, de regulă, un efect pozitiv asupra învățării.
- Feedbackul este imediat (ex. ora online poate include momente de testare a cunoștințelor pentru creșterea interactivității).
- Timpul petrecut față în față se axează pe aspectele esențiale.
- Părinții sunt mai conștienți și mai implicați.

Dincolo de discuțiile despre funcționalitățile anumitor softuri sau resurse oferite de anume platforme, ceea ce contează cu adevărat pentru procesul educațional este felul în noi, cadrele didactice, alegem să interacționăm cu elevii, să selectăm materialele curriculare, să organizăm învățarea și să utilizăm strategiile de comunicare. Trebuie să învățăm, și noi, să nu ne temem sau să nu ne blocăm atunci când vine vorba de tehnologie, ci să înțelegem și să acceptăm că ea reprezintă un simplu instrument care facilitează un proces pe care avem puterea de a-l crea, dezvolta și duce la bun sfârșit împreună cu elevii noștri.

Profilul de învățare al elevilor noștri s-a schimbat, odată cu timpurile actuale. Felul în care copiii percep lumea s-a schimbat odată cu accesul la dispozitive de la vârste din ce în ce mai fragede. Din păcate, tehnologia este folosită de către tineri cu precădere pentru comunicare, socializare sau divertisment și mai puțin pentru învățare în termeni clasici- toți acești factori ajută la îndeplinirea sarcinilor multiple și determină o învățare activă, joacă și recompense imediate, o viteză sporită de interacțiune, o preferință a tinerilor pentru imagini. Va fi de mare ajutor în dezvoltarea de activități și resurse cât mai potrivite pentru ei înțelegerea tuturor acestor așteptări pe care copiii le au, în mod implicit, de la mediul online.

Cu toate acestea, tehnologia nu va înlocui educația convențională, învățarea online fiind eficientă ca o completare mai degrabă decât ca alternativă la educația clasică, în cazul copiilor, existând limitări în privința abilităților sociale, relaționale sau emoționale ce pot fi dezvoltate în rândul copiilor, în special al celor de vârste mici. De aceea, este important să creăm, în jurul elevilor, comunități ce pot susține sau compensa perioadele de criză în care interacțiunea față în față este limitată, colaborând și cu familia foarte mult în această perioadă.

Este foarte important ca procesul educațional să continue, având în vedere în mod deosebit copiii care se află deja în situații vulnerabile, dar este important să reținem că învățarea nu se petrece doar la școală. Copiii învață și prin descoperire ori interacțiune cu ceilalți, indiferent că ne referim la membri ai familiei, prieteni sau, mai larg, la comunitate. De aceea trebui să încurajăm părinții să fie implicați în procesul educațional și să ne îndrumăm elevii să exploreze și să folosească momentele obișnuite pentru a aprofunda ceea ce învață, fie că sunt noțiuni de matematică, geografie, biologie ori fizică.

Privind situația actuală, cu cât ne vom familiariza mai repede cu astfel de metode, cu atât vom fi mai pregătiți să gestionăm cu succes provocările ce vor apărea, probabilitatea ca în viitor să fim nevoiți să implementăm sisteme alternative de învățare fiind destul de mare. O astfel de tranziție treptată către folosirea tehnologiei poate fi benefică pentru momentele ce necesită predare exclusiv online.

Bibliografie selectivă

1. Blended learning in school education – guidelines for the start of the academic year 2020/21, European Commission (2020).
- 2 .Ceobanu, C., Cucus, C., Istrate, O., Pânișoară I.-O., Educația digitală, Polirom (2020).
3. Persistent Fear and Anxiety Can Affect Young Children's Learning and Development: Working Paper No. 9, National Scientific Council on the Developing Child (2010)

INOVARE EDUCAȚIONALĂ

Camelia Corina Bădăuță, Liceul Tehnologic "Virgil Madgearu"

Inovația educațională reprezintă un aspect crucial în contextul unei lumi în schimbare rapidă, plină de tehnologie și provocări noi. Este esențial ca procesul de învățare să fie adaptat la nevoile și cerințele noilor generații, astfel încât acestea să fie pregătite pentru o societate complexă și competitivă. În acest context, inovația educațională reprezintă o modalitate eficientă de a îmbunătăți calitatea educației și de a transforma sistemul de învățământ într-unul mai dinamic și relevant.

O inovație educațională poate fi definită ca fiind o schimbare sau o ajustare adusă procesului de învățare, în vederea îmbunătățirii rezultatelor sau a creșterii eficienței acestuia. Aceasta poate avea loc la nivelul curriculumului, al metodelor de predare sau al resurselor utilizate în procesul de învățare. Inovația educațională poate fi generată de către profesori, elevi, părinți sau chiar de către specialiștii în domeniul educației, care își propun să aducă un plus de valoare în procesul de învățare.

Unul dintre aspectele importante ale inovației educaționale este adaptarea curriculumului la nevoile și interesele elevilor. Într-o societate în care schimbările sunt tot mai rapide, este esențial ca educația să fie flexibilă și să permită elevilor să își descopere pasiunile și să își dezvolte abilitățile într-un mod autentic și relevant pentru ei. Prin introducerea unor programe de învățare personalizate sau a unor materiale educaționale interactive, elevii pot fi stimulați să își asume un rol activ în procesul de învățare și să își dezvolte mai eficient cunoștințele și abilitățile.

Un alt aspect important al inovației educaționale este utilizarea tehnologiei în procesul de învățare. Tehnologia joacă un rol crucial în societatea contemporană și poate fi un instrument puternic în procesul de învățare. Prin utilizarea platformelor online, a aplicațiilor educaționale sau a uneltelor digitale, profesorii pot crea un mediu de învățare interactiv și captivant, care să stimuleze interesul și creativitatea elevilor. De asemenea, tehnologia poate fi utilizată pentru a facilita accesul la informații și resurse educaționale diverse, care să sprijine procesul de învățare într-un mod eficient și adaptat nevoilor elevilor.

Inovația educațională poate fi încurajată și promovată prin intermediul unor parteneriate și colaborări între actorii din domeniul educației. Crearea unor rețele de colaborare între profesori, cercetători, părinți și elevi poate contribui la schimbul de idei și bune practici, care să ducă la îmbunătățirea continuă a procesului de învățare. De asemenea, implicarea comunității locale sau a mediului de afaceri în procesul de educație poate aduce beneficii semnificative, prin crearea unor oportunități de învățare practice și relevante pentru elevi.

În concluzie, inovația educațională reprezintă un instrument esențial în transformarea sistemului de învățământ într-unul mai eficient, relevant și adaptat nevoilor societății contemporane. Prin promovarea inovației în educație, putem contribui la dezvoltarea abilităților și competențelor elevilor, la stimularea creativității și a gândirii critice și la pregătirea lor pentru provocările și oportunitățile unei lumi în schimbare rapidă. Este responsabilitatea noastră să promovăm și să susținem inovația în educație, pentru a asigura un viitor mai bun pentru generațiile viitoare.

Bibliografie:

1. Cristea, L. Inovația educațională: Teorii, cercetări, aplicabilitate. Editura Didactică și Pedagogică. 2017.
2. Moise, L. Metodologia inovării educative. Editura Polirom. 2016.
3. Martiniuc, C., & Purcărea, T. Tendințe și provocări în inovarea educațională. Editura Universitară. 2014.
4. Crețu, G. Inovare și creativitate în educație. Editura Didactică și Pedagogică. 2018.
5. Dragoș, C. Inovare în educație: provocări și soluții practice. Editura Polirom. 2015.

UTILIZAREA INSTRUMENTELOR DIGITALE ÎN PROCESUL DE PREDARE – ÎNVĂȚARE – EVALUARE

Prof. Livia Mihaela Baica

Liceul Tehnologic Special Beethoven Craiova

Într-o societate aflată în permanentă schimbare, orice dezvoltare trece prin educație, astfel că sistemul de învățământ trebuie să se adapteze la noile schimbări și să vină în sprijinul noilor generații cu resurse și oferte care să răspundă acestor necesități ale formabililor, ceea ce face practic imposibilă revigorarea procesului de învățământ fără implementarea tehnologiilor informaționale.

Utilizarea tehnologiei a devenit în ultima perioadă o necesitate, având scop final satisfacerea nevoilor de instruire ale elevilor, valorizând corelarea aspectelor tehnologice cu cele pedagogice.

Utilizarea platformelor e-learning în procesul educațional facilitează accesul la resurse educaționale, permit o învățare flexibilă și personalizată, și promovează colaborarea și interacțiunea într-un mediu digital. Ele aduc beneficii atât pentru elevi, cât și pentru cadrele didactice, facilitând un mediu educațional mai eficient, accesibil și interactiv.

Elevii au acces la o varietate de materiale educaționale, inclusiv lecții video, articole, teste interactive și jocuri educative. Aceste resurse pot suplimenta și diversifica materialele tradiționale oferite în clasă.

Platformele permit personalizarea experienței de învățare, adaptându-se la ritmul și stilul fiecărui elev. Elevii pot revizui materialele în propriul ritm și pot alege resursele care le sunt utile. Pot accesa materialele de oriunde și oricând, ceea ce este deosebit de util în cazul absențelor sau a programelor încărcate. Aceasta flexibilitate este crucială în perioadele de criză, cum ar fi pandemii sau alte situații neprevăzute.

Utilizarea platformelor e-learning contribuie la dezvoltarea competențelor digitale ale elevilor, pregătindu-i pentru o societate din ce în ce mai digitalizată.

Platformele e-learning oferă cadrelor didactice instrumente eficiente pentru gestionarea cursurilor, planificarea lecțiilor și organizarea materialelor. Acestea pot include calendare, tabele de note și instrumente de comunicare.

De asemenea, permit evaluarea rapidă și automatizată a progresului elevilor prin teste online și chestionare. Cadrele didactice pot oferi feedback imediat, ajutând elevii să-și corecteze greșelile și să-și îmbunătățească performanțele.

Cadrele didactice pot accesa și integra în lecțiile lor o varietate de resurse educaționale și metodologii inovatoare, îmbogățind procesul de predare și făcându-l mai captivant pentru elevi.

În timpul orelor de limba română, profesorii pot utiliza diverse platforme e-learning și instrumente digitale pentru a crea lecții interactive și captivante.

Instrumentele digitale transformă lecțiile tradiționale în experiențe interactive. Platforme precum *Kahoot!*, *Quizlet* și *Wordwall* permit elevilor să participe activ la lecții prin jocuri, chestionare și activități colaborative.

Instrumentele digitale permit personalizarea ritmului și stilului de învățare. Profesorii pot crea resurse care se adaptează nevoilor fiecărui elev, oferind exerciții suplimentare celor care au nevoie și provocări celor avansați.

Platformele de e-learning oferă feedback instantaneu, permițând elevilor să înțeleagă imediat unde au greșit și cum să îmbunătățească. Acest lucru este esențial pentru un proces de învățare eficient și continuu.

Instrumentele digitale facilitează munca în echipă și proiectele în echipă. Elevii pot lucra împreună pe documente partajate, pot discuta în forumuri și pot participa la proiecte comune, dezvoltându-și astfel abilitățile de cooperare și lucru în echipă. De exemplu, *Padlet* este un instrument digital versatil care permite utilizatorilor să creeze panouri colaborative, unde pot posta și partaja conținut în timp real. Este utilizat pe scară largă în educație pentru a sprijini activități interactive în clasă.

Profesorii de limba și literatura română pot folosi *Padlet* pentru sesiuni de brainstorming. De exemplu, la începutul unui nou capitol, elevii pot adăuga idei și întrebări pe panou, care pot fi ulterior discutate și analizate.

În cadrul analizelor literare, profesorii pot crea panouri pentru diferite opere literare. Elevii pot posta comentarii și analize ale textelor, pot adăuga citate relevante și pot discuta temele și simbolurile literare.

Padlet permite lucrul în grupuri. Elevii pot colabora la proiecte comune, adăugând resurse, idei și contribuții proprii pe un panou partajat. De exemplu, un proiect despre un autor român poate include biografia acestuia, analize ale operelor sale și prezentări multimedia.

Beneficiile utilizării *Padlet* sunt multiple. Acest instrument digital face lecțiile mai interactive și implică elevii activ în procesul de învățare. Utilizatorii pot vedea contribuțiile colegilor și pot colabora, ceea ce stimulează participarea și creativitatea.

Platforma este accesibilă de pe orice dispozitiv cu acces la internet, ceea ce permite utilizarea sa atât în clasă, cât și în afara acesteia. Elevii pot colabora și accesa materialele de oriunde și oricând.

Profesorii pot organiza materialele și activitățile într-un mod structurat, ușor de accesat și de urmărit. Aceasta ajută la gestionarea eficientă a cursurilor și la urmărirea progresului

Instrumentele digitale joacă un rol important în modernizarea și îmbunătățirea orelor de limba română. Ele îmbunătățesc interactivitatea și implicarea elevilor, permit personalizarea învățării, oferă acces la resurse variate, facilitează comunicarea și colaborarea, și eficientizează procesul de predare și evaluare. Astfel, aceste instrumente contribuie semnificativ la crearea unui mediu educațional dinamic, adaptat nevoilor și provocărilor contemporane.

Bibliografie:

Brut, M., *Instrumente pentru e-learning: Ghidul informatic al profesorului modern*, Editura Polirom, Iași, 2006

Stoica, A. L., *Beneficiile utilizării platformelor e-learning în predare-învățare*, Editura Școala Vremii, Arad, 2022

Cât costă să fii părinte responsabil?

Prof. Baicu Izabel

Descrierea proiectului

Domenii de învățământ:

Consiliere și orientare

T.I.C.

Opțional: Educație sexuală

Niveluri:

Elevi de liceu

Software:

Microsoft Excel

Power Point

Obiective:

La sfârșitul acestui proiect participanții vor putea să:

- **Discute ce abilități sunt necesare în planificarea vieții lor viitoare;**
- **Demonstreze modul de clarificare a abilităților de a lua decizii și a valorilor legate de propriile probleme de planificare a vieții;**
- **Exploreze diferiți factori interni și externi care ar putea să afecteze în viitor părerea lor despre viață;**
- **Să decidă singuri planurile lor de viață prin elaborarea unui cadru temporal realist pentru deciziile legate de viața lor**

Descriere

Proiectul se va desfășura astfel:

- **Activitatea nr.1:**

”CALITATEA DE PĂRINTE ȘI VALORILE SALE” (Exercițiu de spargerea gheții)

- **Activitatea nr.2:**

**” ADOLESCENȚII ÎN SOCIETATE”
(Prezentare Power Point)**

- **Activitatea nr.3:**

**“CÂT COSTĂ SĂ FII PĂRINTE
RESPONSABIL”
(Utilizare Microsoft Excel)**

- **Activitatea nr.4:**

**“CE ÎNSEAMNĂ SĂ FII PĂRINTE
RESPONSABIL”
(Prezentare Power Point)**

Planificarea activității

Activitatea nr.1:

”CALITATEA DE PĂRINTE ȘI VALORILE SALE” (Exercițiu de spargerea gheții)

Calitatea de părinte și valorile sale

- **Scop:**

Să-i ajute pe participanți să-și clarifice atitudinile și valorile personale legate de calitatea de a fi părinte

- **Timp:**

20-30 minute

Materiale:

Un spațiu deschis, în care să poată încăpea toți participanții și două inscripții cu “De acord” și “Împotrivă”

Procedeu:

1. Așezați inscripțiile față în față îndeajuns de aproape ca cele două grupuri să poată comunica;
2. Instructorul va citi cu voce tare fiecare afirmație iar participanții, pe baza propriului sistem de valori, se vor așeza în dreptul uneia dintre inscripții;
3. Cereți câtorva voluntari din fiecare grup să își motiveze opțiunea. Subliniați ca toate răspunsurile sunt valabile deoarece există sisteme de valori diferite.

Prelucrare:

-Unde învățăm atitudinile legate de familie?

-Care dintre afirmații i-a despărțit cel mai mult pe băieți de fete? De ce?

Planificarea activității

Activitatea nr.2:

” ADOLESCENȚII ÎN SOCIETATE” (Prezentare Power Point)

” ADOLESCENȚII ÎN SOCIETATE”

- **Scop:**

Să-și clarifice atitudinile legate de implicațiile ce decurg din a avea copii la vârsta adolescenței. Participanții au prilejul de a explora influențele sociale ce încurajează și/sau descurajează adolescenții să devină părinți.

- **Timp:**

45 minute

ADOLESCENȚII ÎN SOCIETATE

- **Procedeu:**

- Formați grupuri mici, mixte;

- Dați fiecărui grup realizarea unei prezentări Power Point cu următoarele subiecte:

~Atitudini față de părinții adolescenți-ce crede societatea, ce cred adolescenții.

~Avantajele și dezavantajele unei sarcini la vârsta adolescenței pentru mama și pentru tata.

~Cum se poate schimba viața unui adolescent dacă devine părinte-atât pentru mama cât și pentru tata

~Rolul tinerilor în societate – imaginea lor în mijloacele de comunicare în masă; aportul lor în societate; care sunt sarcinile lor specifice în această perioadă a vieții

ADOLESCENȚII ÎN SOCIETATE

Prelucrare:

- Cereți fiecărui grup să susțină prezentarea în fața grupului mare;
- Facilitați o discuție în jurul diferitelor aspecte ale răspunsurilor
- Încurajați participanții să discute despre moduri în care și-ar putea ajuta prietenii să vorbească despre aceste subiecte, folosind unele întrebări de mai sus.

Planificarea activității

“Activitatea nr.4:”CÂT COSTĂ SĂ FII PĂRINTE RESPONSABIL”
(Utilizare Microsoft Excel)

CÂT COSTĂ SĂ FII PĂRINTE RESPONSABIL

- Scop:
Să examineze factorii care afectează costurile întreținerii unei familii, este important ca viitor părinte să realizeze cât costă să crești copii.
- Timp:
50 minute
- Materiale:
Calculatorul-Utilizare Microsoft Excel

CÂT COSTĂ SĂ FII PĂRINTE RESPONSABIL

- Procedeu:
- Împărțiți grupul mare în grupuri mici
- Trebuie să realizeze o foaie de calcul care va conține estimările creșterii unui copil timp de un an în perioada 0-1 an
Estimările fiecărui grup includ: mâncare, îmbrăcăminte
servicii de sănătate, educație, transport, activități sociale, cazuri de urgență, obligații familiale extinse

CÂT COSTĂ SĂ FII PĂRINTE RESPONSABIL

- Prelucrare:
- După ce grupurile și-au completat bugetele, puneți participanților următoarele întrebări:

- Sumele listate sunt egale cu sumele câștigate de oameni prin muncă?
- Ce slujbe trebuie să obțină pentru a întreține familii de diverse mărimi?
- Cum afectează această dorință lor de a fi părinți?

Planificarea activității

Activitatea nr.4:

“CE INSEAMNĂ SĂ FII PARINTE RESPONSABIL”

(Prezentare Power Point)

“CE INSEAMNĂ SĂ FII PĂRINTE RESPONSABIL”

- Scop:
- Să examineze opțiunile grupului referitor la ce înseamnă să fii responsabil ca părinte . Este deosebit de important ca participanții să treacă în revistă educația, valorile și dorințele lor pentru a lua o hotărâre clară în legătură cu ce înseamnă pentru ei să fii cu adevărat “părinte responsabil”

“CE INSEAMNĂ SA FII PĂRINTE RESPONSABIL”

Procedeu:

- Împărțiți grupul mare în grupuri mici
- Trebuie să realizeze o prezentare Power Point

care să conțină

~o definiție proprie a “părintelui responsabil”

~să sublinieze cum se leagă propria noastră educație de ideile noastre despre

“responsabilitatea creșterii copiilor”

~să facă referire la fișierul Excel pentru a sublinia responsabilitatea

~să realizeze o comparație a fișierului Excel a altei grupe pentru a arăta cum se leagă propria noastră educație (valorile personale și ale familiei) de ideile noastre despre responsabilitatea în creșterea copiilor

“CE INSEAMNĂ SĂ FII PĂRINTE RESPONSABIL

Prelucrare:

- Au fost participanți surprinși de unele din problemele discutate?
- Au existat puncte puternic susținute de unii care au intrat în definiția finală, din cauza lipsei consensului.

EXEMPLE DE INOVARE ÎN EDUCAȚIE

EC. CORNELIA DORINA BĂLAN
ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 1 RIENI

Cu viteza cu care tehnologia se dezvoltă acum, există o mulțime de exemple de inovație în educație. Unele dintre acestea includ:

- **Învățare bazată pe proiecte (PBL)** – Această abordare îi ajută pe elevi să identifice o problemă din lumea reală și să dezvolte o soluție pentru aceasta. Includerea PBL în lecții poate avea un impact mare asupra dezvoltării unui număr de abilități vitale, cum ar fi gândirea creativă, rezolvarea problemelor și munca în echipă.
- **Învățare combinată** – Acest lucru a apărut odată cu explozia platformelor online precum Blackboard și a fost adoptat de școli și universități din întreaga lume. Învățarea combinată combină învățarea online cu învățarea tradițională la clasă. Beneficiile unei astfel de abordări înseamnă că elevii experimentează ambele moduri de învățare – într-o clasă fizică și un cadru online mai flexibil. Aspectele online înseamnă că sunt capabili să dezvolte și să folosească instrumentele pe care le vor găsi comune la locul de muncă în care își încep cariera profesională.
- **EdTech** – Tehnologia educațională (edtech) se referă de obicei la orice software, aplicație sau serviciu dezvoltat pentru a îmbunătăți educația. Tehnologiile inovatoare de la clasă reflectă adesea inovațiile din afara educației. Deci, cu cât elevii se angajează mai mult cu tehnologiile la clasă, cu atât vor fi mai bine pregătiți să se implice cu și prin intermediul tehnologiei la locul de muncă.
- **Inteligența artificială** – Cea mai recentă dezvoltare în educație, ca și în multe alte sectoare, este utilizarea inteligenței artificiale (AI). Deși este încă la început, în mediul educațional, este deja folosit pentru a revoluționa numeroase aspecte, inclusiv notarea, detectarea plagiatului, recomandarea de căi individuale ale cursanților și multe altele.

Bibliografie:

N Chicuș, V Cușcă - *Perspectivile și Problemele Integrării în Spațiul European al Cercetării și Educației* 2019
O Daniela - *Pledoarie pentru educație—cheia creativității și inovării*, 2011
L Pogolșa - *Tehnologii didactice moderne*., 2016
L Dindire, M Asandei, C Gănescu - *Economie teoretică și aplicată*, 2011
<https://theglobalcollege.com/blog/what-is-innovation-in-education/2024>

METODE ȘI TEHNICI DE INTEGRARE A COPIILOR CU CES ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL DE MASĂ

Florica Marioara Balogh
Lic. Teoretic „N. Jiga” Tinca
jud. Bihor

Școala, ca instituție publică de formare și socializare umană trebuie să răspundă cerințelor tuturor elevilor, atât celor care au un ritm de învățare și un potențial intelectual și aptitudinal peste medie, dar și celor care manifestă deficiențe de învățare. Ambele categorii pot fi considerate cu cerințe educative speciale și necesită un program individualizat de învățare.

Adaptarea curriculum-ului la nivelul clasei reprezintă una dintre soluțiile propuse de către factorii abilitați. O calitate esențială a curriculum-ului școlar actual este aceea că vizează un grad mare de flexibilitate, astfel încât să permită fiecărui copil să avanseze în ritmul său și să fie tratat în funcție de capacitățile sale de învățare. Pentru aceasta este nevoie ca formularea obiectivelor, stabilirea conținuturilor instruirii, modalitățile de transmitere a informațiilor în clasă și evaluarea elevilor să se facă diferențiat. Planificarea individualizată a învățării presupune adaptarea educației la nevoile individuale din perspectiva diferențelor dintre elevi.

Diferențierea curriculumului, atât pentru copiii cu dizabilități, cât și pentru cei cu potențial de învățare ridicat se întemeiază pe aceleași premize: sistemul de învățământ se poate adapta unor abilități și trebuințe diferite; aceleași scopuri educaționale pot fi atinse prin mai multe tipuri de programe adaptate; realizarea scopurilor educaționale este facilitată de selecția și organizarea obiectivelor educaționale conform diferențelor individuale; diferitele trebuințe educaționale pot fi întâmpinate prin oportunități educaționale variate.

Diferențierea curriculară necesită astfel selecționarea sarcinilor de învățare după criteriul maturității intelectuale, ritmul de lucru și nu după criteriul vârstei cronologice

Este nevoie de o adaptare a procesului instructiv educativ la posibilitățile intelectuale, la interesele cognitive, la ritmul și stilul de învățare al elevului. Adaptarea curriculum-ului realizat de cadrul didactic la clasă pentru predarea, învățarea, evaluarea diferențiată se poate realiza prin: adaptarea conținuturilor, având în vedere atât aspectul cantitativ, cât și aspectul calitativ, planurile și programele școlare fiind adaptate la potențialul de învățare al elevului prin extindere, selectarea obiectivelor și derularea unor programe de recuperare și remediere școlară; adaptarea proceselor didactice având în vedere mărimea și gradul de dificultate al sarcinii, metodele de predare (metode de învățare prin cooperare, metode active-participative, jocul didactic), materialul didactic (intuitiv), timpul de lucru alocat, nivelul de sprijin (sprijin suplimentar prin cadre didactice de sprijin);

adaptarea mediului de învățare fizic, psihologic și social; adaptarea procesului de evaluare, având ca finalitate dezvoltarea unor capacități individuale ce se pot exprima prin diverse proiecte și produse (scrise, orale, vizuale, kinestezice).

Modalitatea de evaluare poate fi adaptată în funcție de potențialul individual. Evaluarea trebuie să vizeze identificarea progresului realizat de elev, luând ca punct de plecare rezultatele evaluării inițiale. Tratarea individualizată a școlarilor facilitează adaptarea acestora la cerințele și obiectivele procesului instructiv-educativ și presupune corelarea între cerințele programei și posibilitățile copiilor. Tratarea diferențiată exprimă necesitatea ca organizarea, desfășurarea și evaluarea activităților instructiv-educative să stimuleze dezvoltarea copilului. Sarcinile care se dau copilului să fie în concordanță cu însușirile de personalitate, care se află în permanent devenire și transformare, astfel asigurându-se o amplificare a efortului psihic și fizic al copilului.

Diferențierea se poate face atât prin curriculum, prin extinderea și profunzimea cunoștințelor propuse spre învățare, cât și prin formele de organizare a activității și a metodelor didactice utilizate. Copiii aflați în diferite faze ale insuccesului școlar pot fi cuprinși în activități frontale, dar trebuie tratați și individual, cu sarcini de lucru care să țină seama de dificultățile lor. Cadrul didactic trebuie să pună un accent pe abordarea pozitivă a comportamentului copiilor, ameliorarea practicilor educaționale, cum ar fi: evitarea discriminărilor, a favorizării sau etichetării copiilor, evitarea reacțiilor impulsive neadecvate, a amenințării și intimidării copiilor, exprimarea încrederii în posibilitățile fiecărui copil de a reuși.

În activitățile didactice destinate elevilor cu CES se pot folosi metodele expositive (povestirea, expunerea, explicația, descrierea), dar trebuie respectate anumite cerințe: să se folosească un limbaj adecvat, corespunzător nivelului comunicării verbale, prezentarea să fie clară, precisă, concisă, ideile să fie sistematizate, să se recurgă la procedee și materiale intuitive, să se antreneze elevii prin întrebări de control pentru a verifica nivelul înțelegerii conținuturilor de către aceștia și pentru a interveni cu noi explicații atunci când se impune acest lucru. Metodele de simulare (jocul didactic, dramatizarea) pot fi aplicate cu succes atât în ceea ce privește conținutul unor discipline, cât și în formarea și dezvoltarea comunicării la elevii cu deficiențe mintale și senzoriale. Implicarea lor cât mai directă în situații de viață simulate, trezesc motivația și implică participarea activă, emoțională a elevilor, constituind și un mijloc de socializare și interrelaționare cu cei din jur.

Metoda demonstrației ajută elevii cu dizabilități să înțeleagă elementele de bază ale unui fenomen sau proces. Alături de metoda demonstrației, exercițiul constituie o metodă cu o largă aplicabilitate în educația specială, mai ales în activitățile de consolidare a cunoștințelor și de formare a deprinderilor. În activitatea educativă a copiilor cu cerințe educative speciale se poate folosi cu maximă eficiență învățarea prin cooperare. Lecțiile bazate pe învățarea prin cooperare permit evaluarea frecventă a performanței fiecărui elev care trebuie să ofere un răspuns în nume personal

sau în numele grupului, elevii se ajută unii pe alții, încurajându-se și împărtășindu-și ideile, explică celorlalți, discută ceea ce știu, învață unii de la alții, realizează că au nevoie unii de alții pentru a duce la bun sfârșit o sarcină a grupului. Integrarea copiilor cu CES se poate realiza nu numai prin activități educative școlare, ci și prin activități extracurriculare.

Este necesară o riguroasă planificare, organizare și desfășurare a acestor tipuri de activități în relație directă cu posibilitățile reale ale elevilor și pentru a veni în întâmpinarea problemelor pe care elevii respectivi le resimt în raport cu actul educațional.

Rolul terapeutic al activităților extracurriculare constă în faptul că prin ele se poate realiza mai ușor socializarea copiilor cu CES. În funcție de specificul lor, aceste activități dezvoltă la elevi priceperi, deprinderi și abilități cognitive și comportamentale, mult mai solide, pentru că, desfășurându-se în afara cadrului tradițional al sălii de clasă, ele permit contactul direct cu realitatea socială. Activitățile extracurriculare de tipul vizitelor, excursiilor și drumețiilor, permit dezvoltarea relațiilor interpersonale și o mai bună relaționare a copiilor cu societatea, sporirea interesului de cunoaștere a frumuseților naturale și de patrimoniu, formarea și dezvoltarea unor sentimente de prețuire a mediului natural, în vederea adoptării unui comportament ecologic adecvat.

Concursurile cu tematică diferită (sportive, artistice, pe discipline de studiu etc.) dezvoltă la elevii cu CES, spiritul de competiție, de echipă, încrederea în forțele proprii, îi obilizează la cooperare. Educația integrată va permite copiilor cu CES să trăiască alături de ceilalți copii, să desfășoare activități comune, dobândind abilități în vederea adaptării, integrării și devenirii lor ca și ceilalți.

Bibliografie:

Gherguț, A., Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale. Strategii diferențiate și incluzive în educație, Editura Polirom, Iași, 2006

Popovici, D., Învățământul integrat sau incluziv, Editura Corint, București, 1998

EDUCAȚIA INCLUZIVĂ ÎN ȘCOALA ROMÂNEASCĂ

Prof. Bănuțescu Ramona Florina

Liceul Tehnologic "Dimitrie Dima" Pitești, Județul Argeș

Cerințele educative speciale constituie o sintagmă relativ recent apărută care definește cerințele specifice față de educație ale copilului derivate sau nu dintr-o deficiență.

Cerințele educative speciale reies din particularitățile individuale de dezvoltare, învățare, relaționare cu mediul, din experiențele anterioare ale copilului, din problemele sociale și de existență ale lor. Cerințele educative speciale pot fi temporare sau pot fi pentru totdeauna, apărând la etapele cele mai timpurii ale dezvoltării și la toate nivelurile sistemului de educație.

Se încadrează în categoria CES copiii cu dificultăți motorii, sindrom Down, dificultăți de vorbire, tulburări de comportament, autism, deficit de atenție și hiperactivitate (ADHD), dar și cei care trec, pur și simplu, printr-o perioadă mai grea. Interesant este că fac parte din aceeași categorie și copiii supradotați, care au nevoie tot timpul de provocări pentru a-și menține interesul față de școală.

Educația incluzivă se referă la includerea în structurile învățământului de masă a copiilor cu cerințe educative speciale, pentru a oferi un climat favorabil dezvoltării armonioase și cât mai echilibrate a personalității acestora. Trebuie să pornim de la ideea că școala are datoria de a asigura șanse egale tuturor elevilor. A asigura șanse egale elevilor înseamnă a asigura posibilități maxime de dezvoltare fiecăruia, în funcție de aptitudinile și interesele sale.

Educația integrată a copiilor cu CES urmărește dezvoltarea capacităților fizice și psihice a acestora care să-i apropie cât mai mult de copii normali; a implementării unor programe cu caracter colectiv-recuperator, stimularea potențialului restant ce permite dezvoltarea compensatorie a unor funcții menite să suplinească pe cele deficitare, crearea climatului afectiv în vederea formării motivației pentru activitate în general și pentru învățare în special, asigurarea unui progres continuu în achiziția comunicării; formarea unor abilități de socializare și relaționare cu cei din jur; formarea de deprinderi cu caracter profesional și de exercitare a unor activități cotidiene; dezvoltarea comportamentelor adaptative și a însușirilor pozitive ale personalităților care să faciliteze normalizarea deplină.

Problematica integrării copiilor cu CES în învățământul de masă aduce în discuție conceptul de egalitate a șanselor astfel încât diversele sisteme ale societății și mediului sunt puse la dispoziția tuturor, în special a persoanelor cu dizabilități. Existența copiilor cu CES a pus în fața învățământului probleme dintre cele mai diverse, de la forme de organizare a activității, metodologia didactică, strategiile de evaluare, strategiile de predare/ învățare, modalități de

diferențiere a activității și/ sau a conținuturilor învățării, etc. până la complexa problemă a segregării sau/ și integrării acestor copii în învățământul de masă. Fiecare copil cu CES trebuie să beneficieze de un program adecvat și adaptat de recuperare, care să dezvolte maximal potențialul fizic și psihic pe care îl are. Când deficiența copilului este gravă (profund) sau când același copil prezintă deficiențe asociate, aceste dificultăți ale integrării sporesc, dar marea majoritate a copiilor cu CES prezintă forme ușoare sau lejere, ceea ce le permite o adaptare, relativ bună, la comunitatea copiilor normali, mai cu seamă atunci când se îndeplinesc condițiile enumerate mai sus. Integrarea urmărește, pe de o parte, valorificarea la maximum a disponibilităților subiectului deficient, dar, pe de altă parte, antrenarea în mod compensatoriu a palierelor psihofizice care nu sunt afectate în așa fel încât să preia activitatea funcțiilor deficitare.

Paralel, prin integrare, se realizează și o pregătire psihologică a subiectului, care să contribuie la crearea unor stări afectiv emoționale corespunzătoare, în care confortul psihic este menținut de satisfacțiile în raport cu activitățile desfășurate. Raportul relației socializare, integrare, incluziune are în vedere implicațiile practice și teoretice ce privesc evoluția sistemului de organizare a educației speciale și a pregătirii copiilor pentru integrarea și incluziunea în activitățile profesionale și în colectivitățile sociale. Rolul profesorului în vederea atragerii elevilor spre disciplina predată se poate face prin tratarea diferențiată în funcție de posibilitățile intelectuale ale fiecărui elev, și adaptarea sarcinilor pe care elevul trebuie să le rezolve. Profesorul trebuie să fie preocupat în primul rând să asigure fiecărui elev succesul la învățătură pentru a trezi și a menține interesul pentru școală și pentru materia predată. Ca reguli generale pot fi evidențiate următoarele: menținerea în clasă a unei atmosfere care să asigure satisfacerea trebuinței de siguranță afectivă pentru toți elevii, notarea riguroasă a absențelor la fiecare oră de curs, metode de predare –învățare atractive, promovarea cooperării în clasă, astfel încât și elevii cu performanțe școlare modeste să experimenteze succesul și evitarea constituirii unor elite, concomitent cu etichetarea, marginalizarea, celor care nu aparțin elitei, să comunice eficient (să folosească ascultarea activă), să evite etichetarea elevilor, să critice constructiv, să se focalizeze pe recompensarea elevilor și nu pe sancționarea lor.

Succesul integrării poate fi realizat numai prin funcționarea unor parteneriate autentice la nivelul instituțiilor guvernamentale, al asociațiilor nonguvernamentale al elevilor, cadrelor didactice, părinților și al comunității locale. Proiectarea și realizarea unei asemenea strategii, va apropia învățământul românesc idealul „educației pentru toți copiii -educație pentru fiecare”. Cele mai utile metode și tehnici de sprijinire a învățării elevilor cu cerințe speciale sunt: asigurarea unui confort socio-afectiv favorabil învățării, învățarea de la copil la copil, colaborarea între elevi la activitățile de predare-învățare, parteneriatul cu părinții în învățare, comunicarea cu alți specialiști din afara școlii, perfecționarea formelor de învățare, cunoașterea și analiza conduitei de învățare

specifice fiecărui elev. Trebuie să existe un parteneriat cât mai strâns între părinții copiilor cu dizabilități și cadrele didactice bine pregătite și informate în legătură cu felul în care pot interveni pentru consilierea acestora. Acest lucru ajută la reducerea stresului pe care-l resimt familiile și micșorează riscul ca părinții să-și manifeste frustrările asupra copiilor lor. Trebuie redusă izolarea părinților punându-i în legătură cu alți părinți aflați în situații similare, promovând o abordare pozitivă a creșterii și disciplinării copiilor. Măsurile întreprinse trebuie să se adreseze în mod specific factorilor care contribuie la abuzare și neglijare, inclusiv lipsa informațiilor și abilităților ca părinte, sau caracterul nepotrivit al acestora, respectul scăzut față de sine însuși, sentimentul de izolare, așteptările nerealiste și înțelegerea greșită a dezvoltării copilului și al rolului de părinte.

În scopul atingerii obiectivelor specifice, se realizează adaptări curriculare; prin acestea se înțelege orice adaptare a conținutului disciplinelor școlare, precum și adaptări în mediul de învățare, în sfera evaluării și adaptării ale unor mijloace tehnice de reabilitare folosite în procesul instructiv-educativ. Diferențierea curriculară necesită astfel selecționarea sarcinilor de învățare după criteriul maturității intelectuale, ritmul de lucru și nu după criteriul vârstei cronologice. Este nevoie de o adaptare a procesului instructiv educativ la posibilitățile intelectuale, la interesele cognitive, la ritmul și stilul de învățare al elevului.

Pentru ca educația integrată să fie eficientă, cadrele didactice trebuie să aibă o atitudine pozitivă față de copiii cu cerințe educative speciale și trebuie să cunoască bine problemele particulare ale elevilor deficienți din clasă, să mențină permanent legătura cu familia, pentru a cunoaște cât mai bine comportamentul și dezvoltarea acestora și alături de familie. Raporturile ce se stabilesc cu fiecare elev în parte sunt foarte importante. Elevul trebuie să simtă că este apreciat ca individ. Astfel, elevii vor participa la procesul de învățământ după posibilitățile fiecăruia, cadrele didactice trebuind să-și adapteze metodele pedagogice în consecință.

În concluzie, integrarea copiilor cu CES în școli obișnuite este o necesitate a prezentului și a viitorului, deoarece includerea lor în societate în forma școlară, la început, asigură o mai bună adaptare la condițiile mediului de mai târziu, ei învață treptat cum să răspundă solicitărilor tot mai diverse, cunoscând realitatea dintr-o perspectivă mai largă. Misiunea noastră este să oferim tuturor copiilor posibilitatea de a-și forma competențe, de a le crea condiții să și le exprime, de a simți bucuria copilariei și de a descoperi lumea care-i înconjoară. Noi avem șansa să le oferim celor din jur șanse egale pentru fiecare, prin educație, grijă, dragoste.

Bibliografie

- **Cojocaru, Venera Mihaela**, *Terapia și metodologia instruirii*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2004;
- **Cucoș Constantin**, *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași, 1996;
- **Gherguț, Alois**, *Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale*, Editura Polirom, Iași, 2006.

ÎNCADRAREA ÎNTR-UN CURENT LITERAR

Prof. Limba și literatura română, Barbu Simona –Florentina, Sc. Gimn. Balaci, Jud. Teleorman

Ion Luca Caragiale (1852-1912) este creatorul nuvelei realist-psihologice, având și puternice accente naturaliste. Nuvelele "în vreme de război" (1898), "Două loturi" (1898) și "O făclie de Paști" (1889) îl confirmă pe Caragiale drept un prozator realist .

Naturalismul este curentul literar care, investigând realitatea, se preocupă mai ales de legile cauzale între fapte, prezentând nu atât tipologii, cât cazuri patologice, pe care le analizează cu pricepere și meticulozitate simptomatică și în care primează factorul ereditar, hotărâtor în evoluția destinului uman, la care se adaugă manifestările naturii, aflate în deplină concordanță cu stările psihologice ale personajelor, urmând îndeaproape evoluția bolii acestora. Nuvela "în vreme de război" a apărut în revista "Gazeta săteanului" în 1898, fără să fie remarcată de critica literară. Nuvela a fost republicată de fiul său, Luca I. Caragiale, în cartea intitulată "Reminiscențe" (1915) și abia în 1930 a fost inclusă în primul volum de "Opere" .

Construcție epică riguroasă, nuvela "în vreme de război" are un singur plan narativ, referitor la analiza psihologică a personajului principal, care suferă o prăbușire interioară rapidă, de la obsesie la nebunie. Nuvela ilustrează, așadar, un conflict consolidat în plan psihologic și o intrigă bine evidențiată, conturată de prăbușirea psihică și lăcomia nestăpânită de îmbogățire a protagonistului.

Perspectiva narativă este reprezentată de naratorul omniscient și de narațiunea la persoana a III-a, care ilustrează zbuciumul interior al eroului. Modalitatea narativă se remarcă prin absența mărcilor formale ale naratorului, de unde reiese distanțarea acestuia de evenimente. Perspectiva temporală este cronologică, bazată pe relatarea evenimentelor în ordinea derulării lor, iar cea spațială reflectă atât un spațiu real, al hanului, cât și unul imaginar închis, al obsesiei ce chinuiește conștiința personajului (Construcția și momentele subiectului) Firul epic al nuvelei urmează linia unei compoziții clasice și conturează treptat obsesia lui Stavrache și evoluția ei spre nebunie. Caragiale compune astfel un destin tragic printr-o riguroasă analiză psihologică, sugerând în același timp o tară ereditară, genetică ce se manifestă în structura psihică a fraților Georgescu.

Tema o constituie evoluția unei obsesii duse până la nebunie, autorul respectând toate simptomele acestei boli, iar eroul principal este urmărit prin analiza crizelor de conștiință și de comportament, ca într-o adevărată fișă medicală.

Titlul se caracterizează prin ambiguitate: în sens denotativ "în vreme de război" exprimă perioada istorică în care se derulează acțiunea și anume Războiul de Independență din 1877; în sens conotativ, "războiul" definește zbuciumul lăuntric al protagonistului care atinge paroxismul tensiunii psihologice, starea de nebunie instalându-se definitiv în mintea sa confuză.

Incipitul abrupt ilustrează modul de soluționare a jafurilor și crimelor comise de o bandă de tâlhari, care, în sfârșit, fusese prinsă, anunțând astfel și conflictul social (exterior) al nuvelei: "în sfârșit, ceata de tâlhari căzuse prinsă în capătul pădurii Dobrenilor". În expozițiune, se prezintă datele esențiale ale celor două personaje, frații lăncu și Stavrache Georgescu și împrejurările care le determină destinele. Începutul nuvelei este construit sub forma unui "fapt divers", un eveniment cotidian de interes public. Timp de doi ani, o ceată de tâlhari băgase în sperieți

pe locuitorii din \"trei hotare\", prin furturi, torturi și omoruri, iar acum hoții fuseseră prinși de puteră în pădurea Dobrenilor. Căpetenia bandei, popa lancu din Podeni, scăpase ca prin minune, fiind plecat cu treburi la târg. Se spunea despre el că era bogat, că avea \"bănet\", iar lumea bănuia că popa \"găsise vreo comoară\". Toate acestea \"băteau la ochi\" și au stârnit suspiciunea oficialităților, așa că într-o noapte, când pe mamă o trimisese la târg împreună cu argații, popa lancu își înscenează un jaf acasă la el, ca să scape de bănuieli. Este găsit a doua zi \"legat butuc, cu mușchii Qurmați de strânsura frânghiilor, cu călușu-n gură\" și plângându-se că l-au schingiuit și \"i-au luat o groază de bani\". Acum tâlharii fuseseră prinși, iar popa, de teamă că va fi demascat, se duce degrabă la \"neică Stavrache, hangiul, frate-său mai mare\", ca să-l învețe ce să facă.

Dacă la început criza psihologică abia se înfiripă, ea se adâncește evolutiv, sub imperiul obsesiilor, ducând la o manifestare explozivă și violență premergătoare nebuniei, declanșând demența. Fratele îl atinse cu mâna, dar \"la acea ușoară atingere, un răcnet! - ca și cum i-ar fi împlântat în rărunchi un junghi roșit în foc - și omul adormit se ridică drept în picioare, cu chipul îngrozitor, cu părul vâțvoi, cu mâinile încheștate-, cu gura plină de spumă roșcată\". Răsturnând masa, lumânarea se stinge și \"odaia rămâne luminată numai de candela icoanelor\". Stavrache se năpustește asupra fratelui său, îl trânteste la pământ și începe să-l strângă de gât și să-l muște, iar camaradul popii, încercând să-i despartă, este și el trântit ia pământ. Profitând de neatenția fratelui său, popa lancu își scoate cureaua de la brâu și leagă strâns picioarele hangiului dezlănțuit, apoi îi dă pumni în ceafă și în furca pieptului, până când \"Stavrache [...] se prăbuși ca un taur, scrâșnind și răgind\". Atmosfera este amplificată de elementele naturalistă, deoarece afară, viscolul ajunsese \"în culmea nebuniei\", făcând să trosnească \"zidurile hanului bătrân\". În timp ce-i legau mâinile deasupra capului, Stavrache \"îi scuipa și râdea cu hohot\". Camaradul aprinde o lumânare, dar, cum \"îi dete lumina în ochi, Stavrache începu să cânte popește\". Istovit de încăierare, popa lancu se uită la fratele lui mai mare care \"cânta nainte, legănându-și încet capul, pe mersul cântecului, când îtr-o parte când într-alta\" și se gândește că n-are noroc. Finalul nuvelei este deschis și prezintă un caz patologic tipic, autorul reușind să întocmească o adevărată fișă clinică, în care notațiile simptomelor fiziologice sunt unele medicale: \"chipul îngrozit\", \"părul vâțvoi\", \"mâinile încheștate\", \"gura plină de o spumă roșcată\", \"scuipa și râdea cu hohot\", \"începu să cânte popește\".

Eroul principal, Stavrache, este conturat în evoluția sa de la lăcomie la iluzie, apoi la halucinații, de la frică la spaimă și groază până la nebunie, toate aceste stări definind natura psihică labilă, predispoziția genetică pentru evoluția spre demență.

Cain este incomodat de prezența acestuia, care este modelul omului victorios în orice ar întreprinde, iar comparația permanentă cu el, chiar dacă nu exprimată direct, l-a determinat să-l ucidă, nefiind de ajuns \"să învingi pământul, ci trebuie să te aperi împotriva fratelui tău, pentru a i-1 putea smulge\". Caracterul naturalist al nuvelei este dat, mai întâi, de strânsa relație între natura ce se dezlănțuie treptat și evoluția patologiei personajului: \"Legănate de mișcarea sunetelor, gândurile omului începură să sfârâie iute în cercuri strâmte.\" Elementul auditiv devine pregnant, ploaia mărunță și rece de toamnă căzând \"în clipe ritmate pe fundul unui butoi dogit\" compune \"un fel de cântare cu nenumărate și ciudate înțelesuri.\" Când, în final, Stavrache se prăbușește, \"vântul afară ajuns în culmea nebuniei făcea să trosnească zidurile hanului.bătrân\" I.L.Caragiale își privește și ascultă personajele, folosind ca modalități tehnice de realizare stilul simpatetic (care provoacă stări sufletești) prin monolog interior și stilul indirect liber, prin atitudinea ironică. Punctul maxim al încordării îl constituie întâlnirea reală dintre cei doi frați, care are loc într-un sugestiv cadru naturalist, viscolul prevestind vuietul din mintea protagonistului.

SPECIFICUL RECEPTĂRII TEXTULUI EPIC

PROFESOR BARBU SIMONA-FLORENTINA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ BALACI – COMUNA BALACI, JUDEȚUL TELEORMAN

Literatura ca ramură a artei reprezintă obiectul investigației didactico-metodice, o viziune modernă pentru procesul restructurării însușirii de către elev a specificului literaturii. În acest context problematic, apare firesc întrebarea: cu ce trebuie să se ocupe metodică literaturii în școală: cu **predarea** sau cu **receptarea** literaturii? Prin predare se înțelege, în general, emiterea de informații despre o anumită realitate, proces în care emițătorul deține un rol activ, iar cel ce ascultă un rol pasiv. Or, cum s-ar vorbi de predare în cazul unei partituri muzicale, al unui tablou sau, în ceea ce ne interesează aici, al unui text literar care implică universuri imaginare, fictive, menite să sensibilizeze cititorul, să-i stimuleze imaginația? În nici un fel. În cazul predării unei opere literare, este vorba despre transmiterea unor impresii sau judecăți critice ale emițătorului cu dorința de a fi învățate de elevi ca unicele interpretări posibile, ceea ce este iarăși un nonsens. Prin limbajul ei conotativ, literatura favorizează lecturile multiple, în funcție de gradul receptivității literar-artistice a cititorilor. O metodică modernă a însușirii limbajului specific al literaturii trebuie să se ocupe de procesul receptării artistice a operelor, de metodele, procedeele și mijloacele specifice ale acestui proces, de înlesnirea contactului direct al elevului cu opera literară.

Susținând ideea introducerii elevilor din ciclul primar în analiza textelor de citire în funcție de diversitatea lor, de apartenența lor la un anumit gen sau specie literară, nu se are în vedere renunțarea la metodele specifice lecțiilor de citire în ciclul primar. Lectura explicativă rămâne metoda care poate asigura atât dezvoltarea mesajului unui text, cât și familiarizarea elevilor cu instrumente ale muncii cu cartea. Componentele lecturii explicative oferă resurse multiple de valorificare deplină a conținutului unui text de citire, indiferent de genul sau specia din care face parte. Ceea ce apare deosebit va fi ponderea pe care o va avea, în efectuarea analizei textului, fiecare din elementele componente ale lecturii explicative.

Încheată și unitară, fiind rezultatul unui proces unic de creație, opera literară în general, și cea epică în special are elementele componente într-o legătură indestructibilă, detaliul și părțile fiind armonizate, esențiale, de neînlocuit. Înlocuindu-se semnificativ, părțile unei opere literare se cheamă și se leagă reciproc, luminând întregul. Receptarea textului epic cere evidențierea unor caracteristici ale operelor literare în funcție de specie, dar și realizarea, în același timp, a unora dintre obiectivele **cognitive** (*a cunoaște, a aplica, a analiza, a sintetiza*) și **afective** (*a reacționa, a recepta, a valorifica, a interioriza valorile*) ale educării și instruirii în literatura română. Textul trebuie adus în universul sensibil al elevilor, să se folosească criterii de investigare și valorificare a operelor, de descoperire și apreciere a gândurilor și sentimentelor încorporate creației. Metodologia modernă a receptării optime a unui text epic trebuie să țină seama de principiul tratării diferențiate a textelor, de principiul analizei simultane a relației dintre conținut și expresie, de principiul participării active, conștiente și creatoare a elevului, toate acestea ducând la o viziune analitică și sintetică a operei literare.

Pornind de la aceste considerente teoretice și metodice în același timp, în cercetarea întreprinsă am pornit de la următoarea **ipoteză**: *dacă în cadrul orei de Limba și literatura română se vor lucra intensiv texte narative, aplicând oră de oră teste formative și utilizând în mod creator lectura explicativă, se va îmbunătăți în mod real capacitatea de receptare activă a textelor epice.*

Faptul că elevii mici pot descoperi diferite semnificații ale situațiilor prezentate impune să organizăm, pornind de la alcătuirea planului de idei, momente de adâncire a analizei textului, de interpretare a faptelor, de cunoaștere a personajelor prin acțiunile lor, de

reliefare a plusului pe care îl aduc mijloacele artistice pe linia realizării și transmiterii mesajului. Toate acestea constituie sarcini de bază pentru receptarea eficientă a textului epic.

Pentru realizarea cercetării am folosit următoarele metode: observația, conversația, metoda analizei produselor activității și cercetării documentelor, metoda testelor.

Pentru a verifica eficacitatea demersului metodic folosit în munca instructiv-educativă cu scopul de a recepta optim textul epic la vârsta școlară mică s-a procedat la o comparație a rezultatelor obținute de eșantionul experimental cu cele obținute de eșantionul de control. Clasa experimentală este formată din 22 elevi, iar clasa de control este formată din 23 de elevi, cele două colective fiind alcătuite din copii cu o dezvoltare intelectuală eterogenă.

Experimentul s-a desfășurat în trei etape: etapa inițială, constatativă; etapa formativ-ameliorativă și etapa finală. Eșantionul de control (clasa de control) s-a ales din aceeași unitate de învățământ, cu elevi având aproximativ același nivel de pregătire intelectuală ca cel al elevilor din clasa experimentală. Se știe din practica educațională că, de obicei, calificativele ce se regăsesc în catalog cuprind o doză de subiectivism, fiind influențate de exigența mai mare sau mai mică a învățătorului. Din acest motiv, aplicarea testelor la cele două eșantioane s-a desfășurat în aceeași etapă a perioadei de studiu, au cuprins probe gradate ca dificultate prin care s-au verificat cunoștințele și competențele elevilor în ceea ce privește receptarea cu succes a unui text epic și au fost evaluate după aceiași descriptori de performanță și de către același cadru didactic.

Etapă inițială, constatativă

În această etapă am aplicat un test de evaluare inițială, elaborat în concordanță cu obiectivele de referință ale clasei a III-a, pentru a se stabili nivelul de pregătire al elevilor.

Elevii de la cele două clase au fost puși în aceleași condiții de lucru: au fost testați în aceeași zi, la aceeași oră, li s-a acordat același timp necesar rezolvării sarcinilor de lucru, nu li s-au dat indicații.

În etapa inițială, constatativă a nivelului de cunoștințe literare ale elevilor și aplicare a lor în situații practice, de evaluare, rezultatele au indicat că elevii ambelor clase au nivele asemănătoare de pregătire, fiind omogene din acest punct de vedere – condiție esențială pentru dezvoltarea investigației propuse. Rezultatele inițiale evidențiază faptul că doar un procent de 72,72% dintre elevi - pentru clasa experimentală și 74,48% dintre elevi - pentru clasa de control demonstau un nivel ridicat al cunoștințelor în ceea ce privește textul epic și receptarea lui .

Etapă formativ-ameliorativă

În această etapă, la clasa de control lecțiile ce aveau ca subiect un text epic s-au desfășurat în mod obișnuit, iar la clasa experimentală s-a lucrat intens textul epic, s-a folosit în mod creator lectura explicativă și alte metode activ-participative, jocuri didactice, metode moderne, interactive care să asigure o învățare eficientă și un progres real al nivelului cunoștințelor.

La lecțiile de literatură în care se studia un text epic, indiferent de specia căreia îi aparținea, am aplicat teste de evaluare formativă în mod periodic, la majoritatea textelor studiate și la alte texte epice, din afara manualului, pe care le studiasem anterior cu elevii, folosind în mod creator lectura explicativă și alte metode activ-participative. Aceste texte și rezultatele lor mi-au permis cunoașterea imediată a greșelilor, a dificultăților de învățare ale elevilor, îndreptarea și eliminarea lor din mers prin îmbunătățirea demersului metodic și a calității metodologiei aplicate.

Etapă finală

În această etapă am propus celor două eșantioane (clasa de control și clasa experimentală) același test de evaluare sumativă aplicat în condiții similare; am înregistrat și prelucrat rezultatele obținute în vederea confirmării sau infirmării progresului prin raportarea la testul inițial și la obiectivele stabilite în desfășurarea cercetării.

Concluzii:

În etapa de evaluare finală a nivelului de dezvoltare a capacităților elevilor de receptare a textului epic, de lucru individual în analiza acestui tip de text, rezultatele au indicat o creștere semnificativă la clasa experimentală. Dacă rezultatele inițiale evidențiau doar un procent de 72,72% pentru clasa experimentală și 74,48% pentru clasa de control de realizare a sarcinilor de lucru pentru receptarea optimă a textului epic, rezultatele finale indică o creștere la 82,72% pentru eșantionul experimental și, respectiv, 80,00% pentru eșantionul de control.

Comparând rezultatele la probele date, se constată că performanțele elevilor clasei experimentale sunt superioare celor ale elevilor clasei de control, care la începutul perioadei aveau aproximativ același nivel de pregătire în ceea ce privește receptarea textului epic. Lucrul acesta dovedește faptul că aplicând în activitatea instructiv-educativă un demers metodic bazat pe folosirea în mod creator a lecturii explicative în ceea ce privește receptarea textului epic în școala primară, folosirea unui complex de metode activ-participative și interactive precum și aplicarea intensivă a unui set de teste formative specifice fiecărei specii a genului epic, se vor obține progrese reale în ceea ce privește capacitatea micilor școlari de a recepta eficient și corect mesajul fiecărui text în parte și le va fi un real ajutor în munca viitoare cu textul, la ciclul gimnazial și liceal.

Bibliografie:

1. Alexandru Gheorghe, *Metodica predării teoriei literare la ciclul primar*, clasele a III-a și a IV-a, Craiova, Ed. Gh. Alexandru, 2004;
2. Gherghina Dumitru (coord.), *Limba și literatura română. Comunicare elaborată*, Craiova, Ed. Didactica Nova, 2003, pag. 162-200;
3. Nicolescu Estera, *Didactica limbii și literaturii române pentru învățământul primar*, Bacău, Ed. Egal, . 2003, pag. 108-132;
4. Nuță Silvia, *Metodica predării limbii române în clasele primare*, vol. I, Ed. Aramis, 2000, pag. 120-164;

Rezumat:

La vârsta școlară mică, contactul nemijlocit cu opera duce la formarea și consolidarea deprinderilor de citire corectă, conștientă și nuanțată, îmbogățirea substanțială a vocabularului, activizarea și nuanțarea fondului lexical al copilului, însușirea structurii gramaticale corecte a limbii, prin perfecționarea deprinderii de citire și lucrul cu manualul ca principal instrument de muncă individuală.

Deci, receptarea operei literare solicită spiritul creator al cititorului, gustul și interesul acestuia pentru literatură. De aceea, începând încă din ciclul primar, trebuie să obișnuim elevii să audă, să vadă, să selecteze, să se identifice cu textul, să participe intelectual și să trăiască afectiv, numai astfel putând să decodeze mesajul operei literare.

INOVAȚIE ȘI CREAȚIE ÎN ACTIVITATEA DIDACTICĂ

prof. BASARÎM CONSTANȚA MAGDALENA

C.Ș.E.I Rm. Sărat

În societatea contemporană, cu schimbări rapide și efecte imediate, educația și învățământul trebuie reînnoite, completate, adaptate, astfel încât putem vorbi despre o permanentă inovație și creație în activitatea didactică.

Obiectivul general este acela de a promova creativitatea ca factor cheie în dezvoltarea competențelor personale, antreprenoriale și sociale prin învățarea pe tot parcursul vieții dar și de a găsi strategii moderne folosite pentru asigurarea unei educații de calitate în învățământ.

Pentru elevi, școala viitorului trebuie să promoveze o educație de calitate și să fie axată pe valori în care elevii să creadă, în care să se regăsească, îndeplinind două condiții, fundamentale din punctul lor de vedere: școala viitorului trebuie să le placă și să fie eficientă.

Prioritatea învățământului o constituie informatizarea, softul educațional, reprezentat de programele informatice special dimensionate în perspectiva predării unor teme specifice, ceea ce reprezintă o necesitate evidentă .

Utilizarea calculatorului în procesul instructiv-educativ facilitează realizarea scopurilor didactice și idealurilor educaționale.

Calculatorul nu este utilizat pentru a înlocui activitatea de predare a cadrului didactic, ci pentru a veni tocmai în sprijinul predării, ajutându-l astfel să-și îndeplinească mai bine funcția sa didactică fundamentală. Programul de calculator poate deveni un suport important pentru o predare eficientă.

Formarea capacității de a utiliza calculatorul ,de a folosi internetul este benefică elevilor,atât în activitatea școlară cât și în cea extrașcolară, în plan cognitiv cât și psihic,prin relaționarea cu lumea oferită de aceste instrumente de lucru ale mileniului al III-lea.

Promovarea sănătății și a stării de bine a elevului determina de asemenea o dezvoltare optimă din punct de vedere somatic, fiziologic, mintal, emoțional, social și spiritual.

Este foarte important ca în formarea unui stil de viață sănătos pentru școlari să se pună accent pe :

- autocunoașterea și construirea unei imagini pozitive despre sine;

- comunicare și relaționare interpersonală;
- controlul stresului;
- dezvoltarea carierei profesionale ;
- prevenirea accidentelor și a comportamentelor cu risc pentru sănătate;
- prevenirea atitudinii negative față de sine și viață.

În abordarea creativității în procesul educațional, elevul trebuie încurajat să gândească independent, să își asume riscuri și responsabilități în demersul său spre formare intelectuală. Evaluarea pentru asigurarea calității și rezultatele obținute trebuie să ne lărgescă perspectiva asupra situației reale din școli, să identifice nivelul de pregătire al elevilor și să ne ajute să descoperim componentele ce au nevoie de sprijin în dezvoltare.

Un obiectiv important ce ar trebui stabilit pentru anii următori este de a dezvolta un indicator internațional al capacității de a învăța, toate acțiunile bazându-se pe cercetarea științifică. Învățământul modern are ca sistem de referință competențele generale și specifice pe care trebuie să le dobândească cel ce învață – elevul – pe parcursul și la finele unui ciclu de instruire, al unui an de studiu etc. Centrarea pe competențe reprezintă o preocupare majoră în triada predare-învățare-evaluare.

Noua imagine a profesorului trebuie stabilită prin luarea în considerare a tuturor abordărilor de până acum, de la conceperea ca distribuitor de recompense sau ca sursă de informații, până la cea de „manager al învățării”.

Pentru fiecare profesor sunt fundamentale două roluri, cel de manager și cel de evaluator.

Procesul instructiv-educativ trebuie astfel conceput și desfășurat, încât să-i convingă pe elevi să prețuiască propria moștenire națională, să primească contribuțiile originale ale oricărei națiuni la civilizația modernă, pregătind atât elevii, cât și dascălii să înțeleagă valoarea diversității și a independenței de spirit.

Educația este factorul hotărâtor al dezvoltării psihoindividuale a persoanei. Ea sistematizează și organizează influențele mediului, dezvoltă personalitatea.

Creativitatea, în termeni generali, este un proces mental care permite generarea de idei și concepte noi sau asocieri originale între concepte și idei deja existente.

Lumea modernă pune accentul pe folosirea mai eficientă a cunoașterii și a inovației. Este necesară extinderea abilităților creatoare ale întregii populații, mai ales ale acelor care le permit

oamenilor să se schimbe și să fie deschiși față de idei noi într-o societate diversă din punct de vedere cultural, bazată pe cunoaștere.

Obiectivul principal este promovarea unor abordări inovative și creative în diferite domenii de activitate.

Educația și formarea profesională sunt factori decisivi pentru realizarea acestui lucru. Activitățile ar trebui să se concentreze pe crearea unui mediu favorabil pentru creativitate și inovație și să stimuleze o strategie pe termen lung.

Ar trebui, de exemplu, să se pună accent pe o gamă largă de subiecte, precum matematica, știința și informația și alte tehnologii.

Noul mileniu aduce noi cerințe educaționale care impun noi metode, altele decât cele folosite până acum. O importanță majoră în pregătirea elevilor pentru noile cerințe, o au cele trei forme ale educației și anume:

- educația formală însemnând învățare sistematică, structurată și gradată cronologic, realizată în instituții specializate de către un personal specializat;
- educația nonformală constând în activități educative desfășurate în afara sistemului formal de învățământ de către diferite instituții educative;
- educația informală care se referă la experiențe de învățare spontană, cotidiană, existențială, desfășurate în medii culturale care nu au educația ca scop principal.

Criteriul de calitate aplicat educației are un rol foarte important deoarece măsurile propuse pentru a promova creativitatea și capacitatea pentru inovare vor fi adaptate fiecărei etape din cadrul învățării continue.

Focalizată pe unitatea de învățare, evaluarea ar trebui să asigure evidențierea progresului înregistrat de elev în raport cu sine însuși pe drumul atingerii obiectivelor prevăzute în programă. Este important să fie evaluată nu numai cantitatea de informație de care dispune elevul, ci, mai ales, ceea ce poate el să facă utilizând ceea ce știe sau ceea ce intuiește.

Fiecare activitate de evaluare a rezultatelor școlare este însoțită de o autoevaluare a procesului pe care profesorul l-a desfășurat cu toți elevii și cu fiecare elev în parte. Astfel poate fi descris nivelul de formare a competențelor pentru fiecare elev și pot fi stabilite modalități prin care se pot regla, de la o etapă la alta, activități de învățare-formare a elevilor, în mod diferențiat.

De o importanță deosebită este realizarea unui echilibru dinamic între evaluarea scrisă și evaluarea orală; aceasta din urmă, deși presupune un volum mare de timp pentru aprecierea

tuturor elevilor și blocaje datorate emoției sau timidității, prezintă avantaje deosebite, precum: realizarea interacțiunii elev-profesor; demonstrarea stadiului de formare a unor competențe prin intervenția cu întrebări ajutătoare, demonstrarea comportamentului comunicativ și de interrelaționare al elevului etc;

De asemenea este necesară folosirea cu o mai mare frecvență a metodelor de autoevaluare și de evaluare prin consultare, în grupuri mici, vizând verificarea modului în care elevii își exprimă liber opinii proprii sau acceptă cu toleranță opiniile celorlalți, capacitatea de a-și susține și motiva propunerile etc.

Managementul clasei este un domeniu de cercetare în științele educației care studiază atât perspectivele de abordare ale clasei de elevi cât și structurile dimensionale ale acesteia, în scopul facilitării intervenției cadrului didactic în situații de criză micro-educatională și a evitării consecințelor negative ale acesteia.

Trebuie pus accent pe dimensiunile managementului clasei :

- dimensiunea ergonomică – se referă la dispunerea mobilierului, vizibilitatea, amenajarea sălii de clasă ;
- dimensiunea psihologică - se referă la cunoașterea, respectarea și exploatarea particularităților individuale ale elevilor ;
- dimensiunea sociala – se referă la clasă ca și grup social ;
- dimensiunea operațională - se referă la instrumentele operaționale care sunt recompensele și pedepsele;
- dimensiunea inovatoare – se referă la cunoașterea practicii educaționale la un moment dat, cunoașterea tendințelor și tradițiilor activităților educaționale vizate, cunoașterea orizonturilor de așteptare ale elevilor;
- dimensiunea normativă – se referă la norme,. ansambluri de reguli care reglementează desfășurarea unei activități educaționale.

O importanță deosebită în inovația și creația în activitatea didactică o au rolurile manageriale ale cadrului didactic :de planificare (planifică activitățile cu caracter instructiv - educativ) ;de organizare (organizează activitățile clasei) ;de comunicare (comunică idei, cunoștințe, ascultă efectiv, oferă feedback, stabilește canalele de comunicare); de conducere (conduce activitățile cu elevii , desfășurate în clasa și în afara ei) ;de coordonare (sincronizează obiectivele individuale cu cele comune clasei, contribuind la întărirea grupului și formării

echipelor de lucru); de îndrumare (prin intervenții punctuale adaptate unor situații specifice, recomandări); de motivare (prin întăriri pozitive, prin utilizarea aprecierilor verbale și non-verbale în sprijinul consolidării comportamentelor pozitive); de consiliere (de orice tip, în probleme personale sau legate de școală); de control (în scopul cunoașterii stadiului în care se află activitatea de realizare a obiectivelor și nivelul de performanță); de evaluare (măsura în care scopurile și obiectivele au fost atinse).

Pentru a susține creativitatea, predarea declarativă, de tip clasic trebuie depășită și înlocuită cu metode care pun accent pe explorare, pe descoperire, pe încurajarea gândirii critice a elevului, pe participarea activă a acestuia la formarea și dezvoltarea sa intelectuală.

În viziunea metodelor moderne, demersul didactic se centrează pe elev și are în vedere transformarea acestuia din “obiect” al procesului didactic în “subiect activ” al propriei deveniri.

Modelul de proiectare a activității didactice are în vedere trecerea de la centrarea pe conținut la centrarea pe activitatea elevului, care presupune deplasarea accentului în activitatea didactică:

Ar trebui să se țină cont de toate formele de inovație socială și antreprenorială. De asemenea, ar trebui să se acorde atenție creației artistice și noilor abordări în domeniul culturii.

Bibliografie:

1. Ionescu M., Radu I.-” Didactica modernă”, Ed. Dacia, Cluj – Napoca, 2001;
2. Alois Gherguț,- “Management general și strategic în educație”, Ed. Polirom, Iași, 2007;
3. I.Cerghit – “Sisteme de instruire alternative”, Aramis, Bucuresti, 2002.

EXPLORAREA INOVAȚIEI ÎN EDUCAȚIE: EXEMPLE DE BUNE PRACTICI DIN CINCI ȚĂRI

Prof. Petrică-Dumitru BECHEȘ, Liceul Profesia București

Inovarea educațională reprezintă un pilon fundamental pentru îmbunătățirea sistemelor de învățământ și pentru dezvoltarea competențelor necesare în secolul XXI. Acest studiu comparativ examinează exemple de bune practici în educație din diverse țări, punând accent pe metode inovatoare, utilizarea tehnologiei, și modele pedagogice care promovează învățarea durabilă.

Pentru acest studiu, am selectat cinci exemple de bune practici din diferite țări, analizându-le din perspectiva inovării educaționale și a sustenabilității. Studiul se bazează pe o revizuire a literaturii de specialitate, studii de caz și date secundare colectate din surse academice și rapoarte oficiale.

Primul exemplu de bune practici este modelul școlii din Finlanda. Finlanda este recunoscută pentru abordarea sa inovatoare în educație, prin implementarea „învățării fenomenelor”. Acest model încurajează învățarea interdisciplinară, unde elevii explorează teme largi și complexe prin proiecte colaborative. Sistemul din Finlanda a renunțat la disciplinele tradiționale și le-a integrat în module tematice, promovând gândirea critică și rezolvarea problemelor, competențe esențiale pentru viitor.

Al doilea exemplu este modelul din Singapore. Singapore utilizează pedagogii centrate pe elev, cum ar fi învățarea prin cercetare și utilizarea tehnologiei avansate în clasă. Acest sistem a implementat programe de învățare personalizată și utilizarea datelor pentru a ghida instruirea și concentrarea pe dezvoltarea competențelor de autoînvățare și adaptabilitate.

Al treilea exemplu este modelul din Canada, unde programul de învățare este bazat pe proiecte, facilitând astfel aplicarea practică a cunoștințelor și pregătirea elevilor pentru realitățile pieței muncii și pentru provocările societății modern, încurajând colaborarea muncii în echipă prin proiecte reale.

Cel de al patrulea exemplu de bune practice este Estonia care pune mare accent pe educație. Estonia a devenit un lider în digitalizarea educației, oferind acces la resurse digitale și cursuri online încă din școala primară. Utilizarea platformelor digitale și a resurselor deschise pentru a facilita învățarea continuă creează un mediu de învățare flexibil și adaptabil, care susține educația pe tot parcursul vieții.

Un al exemplu de bune practice este Japonia. Aceasta pune un accent deosebit pe învățarea socială și emoțională în școli, integrând aceste competențe în curriculum, fapt ce contribuie la dezvoltarea unui mediu de învățare holistic, care îmbină cunoștințele academice cu dezvoltarea personală. Promovarea sănătății mentale și a abilităților sociale fiind esențiale pentru o viață echilibrată și productivă.

Exemplele de bune practici prezentate mai sus arată că inovarea educațională nu este un proces uniform, ci variază în funcție de contextul cultural și de nevoile societății. Cu toate acestea, câteva principii generale pot fi extrase, astfel:

1. Integrarea cunoștințelor din diverse domenii poate stimula gândirea critică și creativitatea.
2. Adaptarea metodelor de predare la nevoile individuale ale elevilor poate îmbunătăți performanțele academice și motivația.
3. Utilizarea resurselor digitale și a platformelor online poate extinde accesul la educație și poate susține învățarea continuă.
4. Integrarea dezvoltării sociale și emoționale în curriculum este esențială pentru formarea unor indivizi echilibrați și rezilienți.

Aceste principii pot ghida reformele educaționale în diverse contexte, contribuind la dezvoltarea unor sisteme de învățământ care să fie nu doar eficiente, ci și durabile.

Bibliografie:

1. Sahlberg, P., Finnish Lessons 2.0: What Can the World Learn from Educational Change in Finland?, Teachers College Press, New York, 2015.
2. Lee, W. O., & Tan, J. P., Education in Singapore: Critical Issues and Challenges, World Scientific, Singapore, 2018.
3. Mourshed, M., Chijioke, C., & Barber, M., How the World's Most Improved School Systems Keep Getting Better, McKinsey & Company, London, 2010.
4. OECD, Education at a Glance 2018: OECD Indicators, OECD Publishing, Paris, 2018.
5. Collaborative for Academic, Social, and Emotional Learning (CASEL), What is SEL?, CASEL, Chicago, 2020.

METODE INOVATIVE ÎN PREDARE, ÎNVĂȚARE ȘI EVALUARE

Prof. Bernicki Maria

Școala Gimnazială "Mircea Vulcănescu" Bârsana

În contextul educației contemporane, inovația în metodele de predare, învățare și evaluare devine esențială pentru a răspunde nevoilor unei generații digitale și dinamice. Acest referat explorează câteva dintre cele mai relevante și eficiente metode inovative care au potențialul de a transforma educația.

Metode inovative în predare

❖ Învățarea bazată pe proiecte (Project-Based Learning - PBL)

Învățarea bazată pe proiecte implică studenții în proiecte complexe care necesită aplicarea cunoștințelor teoretice într-un context practic. Această metodă promovează gândirea critică, colaborarea și soluționarea problemelor reale.

Exemplu: Elevii lucrează în echipe pentru a dezvolta soluții la probleme comunitare, cum ar fi proiectarea unui parc ecologic.

❖ Învățarea mixtă (Blended Learning)

Învățarea mixtă combină instruirea tradițională în clasă cu resurse și activități online. Acest model oferă flexibilitate și personalizare în procesul de învățare, permițând elevilor să progreseze în propriul ritm.

Exemplu: Un curs de matematică unde lecțiile teoretice sunt predate online, iar aplicațiile practice sunt realizate în clasă.

❖ Flipped Classroom

Modelul Flipped Classroom inversează structura tradițională a lecțiilor: elevii învață materialul nou acasă prin intermediul videoclipurilor și altor resurse online, iar timpul petrecut în clasă este dedicat exercițiilor practice și discuțiilor interactive.

Exemplu: Un profesor de fizică postează videoclipuri explicative pe o platformă online, iar la clasă se rezolvă probleme complexe și se discută conceptele în profunzime.

Metode inovative în învățare

❖ Învățarea prin joc (Game-Based Learning)

Învățarea prin joc utilizează elemente de joc pentru a motiva și angaja elevii în procesul de învățare. Jocurile educaționale pot dezvolta abilități cognitive, sociale și emoționale.

Exemplu: Utilizarea unui joc de simulare economică pentru a învăța concepte de economie și management.

❖ Învățarea adaptivă

Învățarea adaptivă folosește tehnologii avansate pentru a personaliza experiența de învățare în funcție de nevoile și progresul fiecărui elev. Platformele adaptive ajustează conținutul și dificultatea materialelor pe baza performanței individuale.

Exemplu: O platformă de învățare online care ajustează întrebările și exercițiile în funcție de răspunsurile anterioare ale elevului.

Metode inovative în evaluare

❖ Evaluarea prin portofoliu

Evaluarea prin portofoliu implică colectarea de lucrări, proiecte și realizări ale elevilor pe parcursul unei perioade de timp, oferind o imagine de ansamblu asupra progresului și dezvoltării acestora.

Exemplu: Un portofoliu de arte plastice care include schițe, picturi și proiecte multimedia realizate de elevi.

❖ Evaluarea formativă și feedback-ul continuu

Evaluarea formativă se concentrează pe monitorizarea continuă a progresului elevilor și oferirea de feedback constructiv. Acest tip de evaluare ajută la identificarea punctelor forte și a celor slabe și la ajustarea strategiilor de predare.

Exemplu: Utilizarea testelor rapide și a chestionarelor online pentru a evalua înțelegerea conceptelor și pentru a oferi feedback imediat.

Concluzie

Implementarea metodelor inovative în predare, învățare și evaluare este esențială pentru a crea un mediu educațional adaptat nevoilor secolului XXI. Aceste metode nu numai că îmbunătățesc calitatea învățării, dar și stimulează motivația și angajamentul elevilor.

Bibliografie

- **Cerghit, I.** *Metode de învățământ*, Editura Polirom, Iași, 2006
- **Cristea, S.** *Teorii ale învățării și instruirii*. Editura Didactică și Pedagogică, București, 2005
- **Iucu, R.** *Managementul clasei de elevi. Aplicarea strategiilor de grup*, Editura Polirom, Iași, 2001
- **Radu, I. T.** *Evaluarea în procesul didactic*. Editura Didactică și Pedagogică, București, 2000
- **Vlad, I. (2004).** *Pedagogie generală*. Editura Universității „Transilvania” din Brașov, 2004

STUDIU ASUPRA INOVAȚIEI EDUCAȚIONALE LA CLASELE PRIMARE: METODE ȘI IMPACT

Prof.înv.primar: BÎRA ILINCA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ "ELENA DOAMNA", TECUCI, GALAȚI, ROMÂNIA

1. DEFINIREA PROBLEMEI ȘI A OBIECTIVELOR STUDIULUI

Problema: În contextul schimbărilor rapide ale societății și tehnologiei, metodele tradiționale de predare pot să nu fie suficiente pentru a pregăti elevii din clasele primare pentru viitor. Este necesar să se exploreze și să se implementeze metode inovative de predare care să stimuleze învățarea activă, colaborativă și personalizată.

Obiective:

- Identificarea și descrierea metodelor inovative utilizate în învățământul primar.
- Evaluarea impactului acestor metode asupra performanțelor academice și dezvoltării socio-emoționale a elevilor.
- Formularea de recomandări pentru îmbunătățirea practicilor educaționale în școlile primare.

2. REVIZUIREA LITERATURII

- Colectarea articolelor și studiilor relevante despre inovarea educațională la clasele primare.
- Analizarea literaturii existente pentru a identifica metodele inovative utilizate și rezultatele raportate.
- Identificarea lacunelor în cercetarea existentă, cum ar fi lipsa de studii longitudinale sau de studii care analizează impactul specific al anumitor metode.

Rezumat al literaturii: Literatura de specialitate arată că metodele inovative, cum ar fi învățarea prin joc, utilizarea tehnologiilor educaționale, proiectele interdisciplinare și învățarea personalizată, pot avea un impact pozitiv asupra performanțelor academice și dezvoltării socio-emoționale a elevilor. Cu toate acestea, există o nevoie de mai multe studii empirice care să evalueze eficiența acestor metode în diverse contexte educaționale.

Metode inovative în învățământul primar

a. Învățarea prin joc- Învățarea prin joc implică utilizarea jocurilor educative pentru a face procesul de învățare mai atractiv și interactiv pentru elevi. Aceste jocuri pot fi atât fizice, cât și digitale, și sunt concepute pentru a dezvolta diverse competențe academice și socio-emoționale.

Exemple de activități:

- *Jocuri de rol:* Elevii interpretează diferite scenarii, cum ar fi o piață locală sau o clasă de știință, pentru a învăța despre economie sau științe.
- *Jocuri de masă educative:* Utilizarea jocurilor precum Scrabble pentru a îmbunătăți vocabularul și ortografia, sau jocuri de strategie pentru a dezvolta abilități de gândire critică.
- *Jocuri digitale:* Aplicații și platforme precum Kahoot sau Minecraft Education Edition care încurajează învățarea prin jocuri interactive și quiz-uri.

b. Tehnologii educaționale-Tehnologiile educaționale implică utilizarea dispozitivelor digitale și a platformelor online pentru a facilita procesul de predare și învățare. Acestea includ table interactive, aplicații educaționale și resurse online.

Exemple de activități:

- *Lecții interactive cu table digitale:* Profesorul utilizează o tablă interactivă pentru a prezenta lecțiile într-un mod vizual și interactiv. Elevii pot participa direct la lecție, adăugând informații sau rezolvând probleme pe tablă.
- *Quiz-uri online:* Folosirea platformelor precum Kahoot! pentru a crea quiz-uri interactive la sfârșitul lecțiilor, astfel încât elevii să își testeze cunoștințele într-un mod distractiv și competitiv.
- *Crearea de proiecte multimedia:* Elevii folosesc aplicații precum iMovie sau Canva pentru a crea prezentări, filme scurte sau postere digitale pe teme date, combinând text, imagini și videoclipuri.
- *Învățare colaborativă:* Utilizarea platformelor online (Google Classroom, Microsoft Teams) pentru proiecte de grup, unde elevii pot colabora în timp real, partajând resurse și idei.

c. Proiecte interdisciplinare-Proiectele interdisciplinare integrează mai multe discipline într-un singur proiect, permițând elevilor să aplice cunoștințele într-un context real și să dezvolte abilități complexe.

Exemple de activități:

- *Proiect de mediu:* Combinarea biologiei, geografiei și științelor sociale pentru a studia un ecosistem local, cu activități de teren și prezentări.
- *Expoziție de artă și știință:* Elevii creează lucrări de artă inspirate de fenomene științifice, explorând atât concepte artistice, cât și științifice.
- *Proiecte de inginerie:* Construcția de modele funcționale, cum ar fi poduri sau vehicule, folosind concepte de fizică și matematică.

d. Învățarea personalizată- Învățarea personalizată implică adaptarea materialelor și a metodelor de predare la nevoile individuale ale fiecărui elev, ținând cont de stilurile de învățare, interesele și ritmul fiecăruia.

Exemple de activități:

- *Planuri individualizate de învățare:* Crearea de planuri de studiu adaptate la nivelul și interesele fiecărui elev.
- *Centres de învățare:* Organizarea sălii de clasă în centre de activități, unde elevii pot lucra pe proiecte specifice nevoilor lor.
- *Feedback continuu:* Utilizarea tehnologiilor pentru a oferi feedback în timp real și ajustarea strategiilor de predare în funcție de progresul elevilor.

e. Educația STEM (Știință, Tehnologie, Inginerie și Matematică)- Educația STEM promovează abilitățile tehnice și științifice prin activități practice și proiecte care integrează aceste domenii.

Exemple de activități:

- *Laboratoare de științe:* Experimente practice care permit elevilor să exploreze concepte științifice în mod direct.
- *Ateliere de robotică:* Proiectarea și programarea roboților pentru a învăța concepte de inginerie și programare.
- *Proiecte de construcție:* Construirea de modele arhitecturale sau ingineresti folosind concepte matematice și de fizică.

3. ALEGEREA METODOLOGIEI DE CERCETARE

Tipul de cercetare: Studiu mixt (cantitativ și calitativ) pentru a obține o înțelegere cuprinzătoare a impactului metodelor inovative.

Instrumente de colectare a datelor:

- Chestionare pentru profesori și elevi pentru a evalua percepțiile și experiențele legate de metodele inovative.
- Interviuuri semi-structurate cu profesori pentru a obține perspective detaliate asupra implementării și impactului metodelor.
- Observații în clasă pentru a documenta aplicarea practică a metodelor inovative.

4. PROIECTAREA STUDIULUI-PLAN DE CERCETARE:

- Selectarea unui eșantion reprezentativ de școli primare care implementează metode inovative.

- Obținerea aprobărilor etice necesare și informarea părților interesate despre scopul și metodologia studiului.

- Planificarea sesiunilor de colectare a datelor (chestionare, interviuri, observații).

5. COLECTAREA DATELOR:

- Distribuirea chestionarelor către profesori și elevi.
- Conducerea interviurilor semi-structurate cu un grup selectat de profesori.
- Realizarea observațiilor în clasă pentru a documenta utilizarea metodelor inovative.

6. ANALIZA DATELOR:

- Analiza statistică a datelor cantitative din chestionare pentru a identifica tendințele și corelațiile.
- Analiza tematică a datelor calitative din interviuri și observații pentru a identifica teme și pattern-uri relevante.
- Compararea rezultatelor cu literatura de specialitate pentru a valida concluziile.

7. FORMULAREA CONCLUZIILOR ȘI RECOMANDĂRILOR

Concluzii: Metodele inovative utilizate în învățământul primar au un impact pozitiv semnificativ asupra performanțelor academice și dezvoltării socio-emoționale a elevilor. Învățarea prin joc și utilizarea tehnologiilor educaționale sunt deosebit de eficiente în creșterea motivației și angajamentului elevilor.

Recomandări: Extinderea utilizării metodelor inovative în toate școlile primare; Formarea continuă a profesorilor pentru a asigura implementarea eficientă a acestor metode; Implementarea unor programe pilot și studii longitudinale pentru a monitoriza și evalua pe termen lung impactul metodelor inovative.

8. REDACTAREA ȘI PUBLICAREA RAPORTULUI DE CERCETARE:

- Redactarea unui raport detaliat de cercetare, incluzând metodologia, rezultatele și concluziile studiului.
- Revizuirea și corectarea raportului pentru a asigura claritatea și acuratețea.
- Publicarea rezultatelor în jurnale academice și prezentarea la conferințe educaționale.
- Diseminarea raportului către părțile interesate, inclusiv școli, profesori și autorități educaționale.

9. EVALUAREA ȘI REFLECTAREA:

- Evaluarea procesului de cercetare pentru a identifica punctele forte și punctele slabe.
- Reflectarea asupra limitărilor studiului, cum ar fi eșantionul limitat sau durata scurtă a observațiilor.

- Planificarea pașilor următori pentru cercetări viitoare, cum ar fi extinderea studiului la alte regiuni sau evaluarea impactului pe termen lung.

Studiul a contribuit la obținerea următoarelor rezultate:

Îmbunătățirea performanțelor școlare: Elevii au obținut note mai mari la evaluările standardizate, iar abilitățile de citire, scriere și matematică sunt semnificativ îmbunătățite datorită utilizării tehnologiilor educaționale și a învățării personalizate.

Dezvoltarea abilităților socio-emoționale: Elevii lucrează cu mai multă plăcere în echipă și își înțeleg colegii, iar abilitățile de comunicare verbală și non-verbală sunt mai bine dezvoltate.

Creșterea motivației și a angajamentului: Majoritatea elevilor sunt mai implicați în activitățile de învățare și participă activ la lecții, au o atitudine mai pozitivă față de școală și învățare.

Învățarea personalizată și progresul individual: Fiecare elev a progresat în ritmul său, ceea ce a dus la o mai bună asimilare a cunoștințelor. Aceștia și-au dezvoltat abilitățile de auto-reglare și autonomie în procesul de învățare.

Promovarea abilităților STEM: Elevii au dezvoltat un interes mai mare pentru domeniile STEM și au dobândit abilități practice și cunoștințe tehnice care le vor fi utile pe termen lung.

Feedback pozitiv de la profesori și părinți: Profesorii sunt mai mulțumiți de eficiența metodelor de predare, iar părinții de progresul copiilor lor.

Concluzii: Studiul arată că inovarea educațională la clasele primare are un impact pozitiv semnificativ asupra dezvoltării școlare și socio-emoționale a elevilor. Metodele inovative, cum ar fi învățarea prin joc, utilizarea tehnologiilor educaționale, proiectele interdisciplinare, învățarea personalizată și promovarea educației STEM, contribuie la crearea unui mediu de învățare mai atractiv, eficient și adaptat nevoilor individuale ale elevilor. Recomandările ar include extinderea și integrarea acestor metode în curriculumul școlar și formarea continuă a profesorilor pentru utilizarea lor eficientă.

Bibliografie

1. Hattie, J. (2009). Visible Learning: A Synthesis of Over 800 Meta-Analyses Relating to Achievement. Routledge.
2. Fullan, M. (2013). The New Pedagogy: Students and Teachers as Learning Partners. Pearson.
3. Papert, S. (1993). The Children's Machine: Rethinking School in the Age of the Computer. Basic Books.

INOVAȚIE ȘI CREAȚIE ÎN ACTIVITATEA DIDACTICĂ

*Prof. Bivolaru Maria – Marcela
Școala: Colegiul Național „George Coșbuc”, Motru*

În societatea contemporană, cu schimbări rapide și efecte imediate, educația și învățământul trebuie reînnoite, completate, adaptate, astfel încât putem vorbi despre o permanentă inovație și creație în activitatea didactică. Obiectivul general este acela de a promova creativitatea ca factor cheie în dezvoltarea competențelor personale, antreprenoriale și sociale prin învățarea pe tot parcursul vieții dar și de a găsi strategii moderne folosite pentru asigurarea unei educații de calitate în învățământ. Pentru elevi, școala viitorului trebuie să promoveze o educație de calitate și să fie axată pe valori în care elevii să creadă, în care să se regăsească, îndeplinind două condiții, fundamentale din punctul lor de vedere: școala viitorului trebuie să le placă și să fie eficientă. În abordarea creativității în procesul educațional, elevul trebuie încurajat să gândească independent, să își asume riscuri și responsabilități în demersul său spre formare intelectuală. Evaluarea pentru asigurarea calității și rezultatele obținute trebuie să ne lărgescă perspectiva asupra situației reale din școli, să identifice nivelul de pregătire al elevilor și să ne ajute să descoperim componentele ce au nevoie de sprijin în dezvoltare.

Un obiectiv important ce ar trebui stabilit pentru anii următori este de a dezvolta un indicator internațional al capacității de a învăța, toate acțiunile bazându-se pe cercetarea științifică. Învățământul modern are ca sistem de referință competențele generale și specifice pe care trebuie să le dobândească cel ce învață – elevul – pe parcursul și la finele unui ciclu de instruire, al unui an de studiu etc. Centrarea pe competențe reprezintă o preocupare majoră în triada predare-învățare-evaluare. Noua imagine a profesorului trebuie stabilită prin luarea în considerare a tuturor abordărilor de până acum, de la conceperea ca distribuitor de recompense sau ca sursă de informații, până la cea de „manager al învățării”. Pentru fiecare profesor sunt fundamentale două roluri, cel de manager și cel de evaluator. Procesul instructiv-educativ trebuie astfel conceput și desfășurat, încât să-i convingă pe elevi să prețuiască propria moștenire națională, să primească contribuțiile originale ale oricărei națiuni la civilizația modernă, pregătind atât elevii, cât și dascălii să înțeleagă valoarea diversității și a independenței de spirit.

Educația este factorul hotărâtor al dezvoltării psihoindividuale a persoanei. Ea sistematizează și organizează influențele mediului, dezvoltă personalitatea. Creativitatea, în

termeni generali, este un proces mental care permite generarea de idei și concepte noi sau asocieri originale între concepte și idei deja existente. Lumea modernă pune accentul pe folosirea mai eficientă a cunoașterii și a inovației. Este necesară extinderea abilităților creatoare ale întregii populații, mai ales ale acelor care le permit oamenilor să se schimbe și să fie deschiși față de idei noi într-o societate diversă din punct de vedere cultural, bazată pe cunoaștere. Obiectivul principal este promovarea unor abordări inovative și creative în diferite domenii de activitate. Educația și formarea profesională sunt factori decisivi pentru realizarea acestui lucru. Noul mileniu aduce noi cerințe educaționale care impun noi metode, altele decât cele folosite până acum. O importanță majoră în pregătirea elevilor pentru noile cerințe, o au cele trei forme ale educației și anume:

- educația formală însemnând învățare sistematică, structurată și gradată cronologic, realizată în instituții specializate de către un personal specializat;
- educația non-formală constând în activități educative desfășurate în afara sistemului formal de învățământ de către diferite instituții educative;
- educația informală care se referă la experiențe de învățare spontană, cotidiană, existențială, desfășurate în medii culturale care nu au educația ca scop principal.

Calitatea în educație este asigurată prin următoarele procese:

- planificarea și realizarea efectivă a rezultatelor așteptate ale învățării;
- monitorizarea rezultatelor;
- evaluarea internă a rezultatelor;
- evaluarea externă a rezultatelor;
- îmbunătățirea continuă a calității rezultatelor în educație.

Focalizată pe unitatea de învățare, evaluarea ar trebui să asigure evidențierea progresului înregistrat de elev în raport cu sine însuși pe drumul atingerii obiectivelor prevăzute în programă. Este important să fie evaluată nu numai cantitatea de informație de care dispune elevul, ci, mai ales, ceea ce poate el să facă utilizând ceea ce știe sau ceea ce intuiește.

Fiecare activitate de evaluare a rezultatelor școlare este însoțită de o autoevaluare a procesului pe care profesorul l-a desfășurat cu toți elevii și cu fiecare elev în parte. Astfel poate fi descris nivelul de formare a competențelor pentru fiecare elev și pot fi stabilite modalități prin care se pot regla, de la o etapă la alta, activități de învățare-formare a elevilor, în mod diferențiat. De o importanță deosebită este realizarea unui echilibru dinamic între evaluarea scrisă și

evaluarea orală; aceasta din urmă, deși presupune un volum mare de timp pentru aprecierea tuturor elevilor și blocaje datorate emoției sau timidității, prezintă avantaje deosebite, precum: realizarea interacțiunii elev-profesor; demonstrarea stadiului de formare a unor competențe prin intervenția cu întrebări ajutătoare, demonstrarea comportamentului comunicativ și de interrelaționare al elevului etc;

Managementul clasei este un domeniu de cercetare în științele educației care studiază atât perspectivele de abordare ale clasei de elevi cât și structurile dimensionale ale acesteia, în scopul facilitării intervenției cadrului didactic în situații de criză micro-educatională și a evitării consecințelor negative ale acesteia.

Trebuie pus accent pe dimensiunile managementului clasei :

- dimensiunea ergonomică – se referă la dispunerea mobilierului, vizibilitatea, amenajarea sălii de clasă;
- dimensiunea psihologică - se referă la cunoașterea, respectarea și exploatarea particularităților individuale ale elevilor;
- dimensiunea socială – se referă la clasă ca și grup social ;
- dimensiunea operațională - se referă la instrumentele operaționale care sunt recompensele și pedepsele;
- dimensiunea inovatoare – se referă la cunoașterea practicii educaționale la un moment dat, cunoașterea tendințelor și tradițiilor activităților educaționale vizate, cunoașterea orizonturilor de așteptare ale elevilor;
- dimensiunea normativă – se referă la norme, ansambluri de reguli care reglementează desfășurarea unei activități educaționale.

O importanță deosebită în inovația și creația în activitatea didactică o au rolurile manageriale ale cadrului didactic: de planificare (planifică activitățile cu caracter instructiv - educativ); de organizare (organizează activitățile clasei); de comunicare (comunică idei, cunoștințe, ascultă efectiv, oferă feedback, stabilește canalele de comunicare); de conducere (conduce activitățile cu elevii , desfășurate în clasa și în afara ei); de coordonare (sincronizează obiectivele individuale cu cele comune clasei, contribuind la întărirea grupului și formării echipelor de lucru); de îndrumare (prin intervenții punctuale adaptate unor situații specifice, recomandări) ;de motivare (prin întăriri pozitive, prin utilizarea aprecierilor verbale și non-verbale în sprijinul consolidării comportamentelor pozitive); de consiliere (de orice tip, în probleme personale sau legate de

școală); de control (în scopul cunoașterii stadiului în care se află activitatea de realizare a obiectivelor și nivelul de performanță); de evaluare (măsura în care scopurile și obiectivele au fost atinse). Pentru a susține creativitatea, predarea declarativă, de tip clasic trebuie depășită și înlocuită cu metode care pun accent pe explorare, pe descoperire, pe încurajarea gândirii critice a elevului, pe participarea activă a acestuia la formarea și dezvoltarea sa intelectuală.

În viziunea metodelor moderne, demersul didactic se centrează pe elev și are în vedere transformarea acestuia din “obiect” al procesului didactic în “subiect activ” al propriei deveniri. Modelul de proiectare a activității didactice are în vedere trecerea de la centrarea pe conținut la centrarea pe activitatea elevului, care presupune deplasarea accentului în activitatea didactică. Trebuie să se țină cont de toate formele de inovație socială și antreprenorială. De asemenea, ar trebui să se acorde atenție creației artistice și noilor abordări în domeniul culturii.

Bibliografie:

1. Ionescu M., Radu I. „*Didactica modernă*”, Ed. Dacia, Cluj – Napoca, 2001;
2. Alois Gherguț, „*Management general și strategic în educație*”, Ed. Polirom, Iași, 2007;
3. I. Cerghit, „*Sisteme de instruire alternativă*”, Aramis, București, 2002.

METODE ȘI TEHNICI ACTIVE ȘI INTERACTIVE ÎN LECȚIA DE MATEMATICĂ

Prof. **BOAMFĂ Laura**

Școala Gimnazială nr. 3 "Gheorghe Lazăr" Brașov

Școala românească și-a schimbat radical strategia și abordează ideea învățării interactive urmărind în mod deosebit să cultive interacțiunea dintre elevi, dezvoltarea abilității de lucru în echipă, participarea activă la procesul de învățare prin depunerea unui efort susținut din partea elevilor, toleranță față de semenii și față de moduri diferite de a gândi, dezvoltarea abilităților de comunicare și colaborare cu ceilalți, de a primi și oferi ajutor. Această nouă abordare este de natură constructivistă.

Constructivismul este o teorie despre cunoașterea realității, dar a devenit și o teorie a învățării ce pune accentul pe cunoașterea prin construire, prin acțiune și prin experiență. Ca teorie a învățării, constructivismul "arată cum cei care învață își construiesc bazele mentale pentru a realiza cunoașterea și experiențele, interesele în școală. Fiecare are altă cale proprie de construcție putând apoi utiliza și procese reciproce de colaborare cu ceilalți sub îndrumarea unui profesor care trebuie să acționeze constructivist" (Lambert, 2002, apud Joița, 2007, p. 9). Învățarea constructivistă are două scopuri principale: determină înțelegerea de către elevi a conceptelor (din matematică, informatică, filozofie etc.) și facilitează formarea trăirilor, motivațiilor, atitudinilor implicate în acțiunea cognitivă. Educabilul ajunge în situația de a construi idei, semnificații proprii, reflecții personale în mod activ, dar și interactiv. Interactivitatea presupune interrelaționarea, directă sau mediată cu ceilalți, cu cadrul didactic și colegii, precum și procese de transformare a materialului de studiu. Învățarea interactivă ce implică conjugarea eforturilor ambilor agenți educaționali redimensionează relația cadru didactic-elev. Educabilul își asumă rolul de subiect al propriei formări, iar cadrul didactic este ghidul său în demersurile întreprinse. Acest tip de învățare nu se opune învățării clasice, ci este o nouă calitate a acesteia.

Clasele de elevi, în viziune constructivistă, sunt adevărate comunități de cercetare și învățare, demonstrând importanța activismului și a interrelațiilor pentru progresul cunoașterii. Atmosfera creată în clasă de către educator constituie un factor care influențează comportamentul de învățare al elevului. Instaurarea unui climat favorabil unei conlucrări fructuoase între educabil și educator, a unui climat caracterizat printr-o tonalitate afectivă pozitivă, de exigență și înțelegere, de responsabilitate, reprezintă o condiție principală ce trebuie realizată în lecție. Lecția de predare-învățare devine astfel o aventură autentică a cunoașterii la care elevul participă activ, după propriile puteri, întâlnind probleme și situații dificile examinându-le și găsind soluții eficiente.

Obiectivele cercetării	Ipotezele cercetării
Obiectivul general al cercetării: Crearea unor situații pedagogice prin utilizarea unor metode și tehnici active și interactive care: ↳ să stimuleze activitatea de învățare a elevilor la matematică și să determine astfel creșterea performanțelor la această disciplină; ↳ să îmbunătățească comunicarea la nivelul clasei, mărinnd astfel gradul de coeziune al grupului și asigurându-se un nivel ridicat de socializare a copiilor;	Ipotezele de bază ale cercetării: ➤ Dacă în activitățile de predare-învățare ale școlarului mic se utilizează și metode și tehnici de predare-învățare active și interactive, atunci școlarii mici vor înregistra rezultate școlare superioare la matematică. ➤ Dacă școlarii mici sunt încurajați să rezolve anumite sarcini de lucru în grupuri/echipe, atunci se asigură premisele îmbunătățirii comunicării la nivelul clasei, mărindu-se gradul de coeziune al grupului.
Obiectivul specific 1: În etapa inițială se urmărește <i>identificarea nivelului existent în momentul inițierii experimentului pedagogic prin surprinderea caracteristicile subiecților și grupului înaintea intervenției pedagogice.</i>	Ipoteza specifică 1: Dacă se vor identifica caracteristicile subiecților și al grupului/clasei înaintea introducerii practice a procedurii experimentale, atunci vom asigura premisele unei măsurări corecte a nivelului influenței metodelor active și interactive asupra însușirii matematicii și asupra coeziunii grupului.
Obiectivul specific 2: În etapa experimentală se urmărește <i>crearea unor situații pedagogice care să permită utilizarea unui set de metode și tehnici active și interactive în predarea-învățarea matematicii la clasa a II-a.</i>	Ipoteza specifică 2: Dacă în activitățile de predare-învățare ale școlarului mic se utilizează metode și tehnici de predare-învățare active și interactive, atunci școlarii mici vor înregistra rezultate școlare superioare la matematică și se va îmbunătății comunicarea la nivelul clasei experimentale.
Obiectivul specific 3: În etapa finală se urmărește <i>surprinderea, înregistrarea și interpretarea modificărilor survenite la nivelul rezultatelor înregistrate la probele finale și testul sociometric, în urma intervenției pedagogice la elevii din clasa a II-a în general și în particular, pentru fiecare subiect.</i>	Ipoteza specifică 3: Dacă în urma aplicării experimentului se vor reaplica probele și testele din etapa inițială, atunci se vor înregistra performanțe superioare la matematică în general și în particular și un coeficient de coeziune al grupului superior celui inițial.

Învățarea activă impune utilizarea acelor metode didactice care susțin rezolvarea conflictului cognitiv în stil propriu, care motivează elevul, care îl ajută să-și valorifice experiența cognitivă în formularea unei soluții. În acest sens s-a dezvoltat o categorie semnificativă de metode cu valențe

constructiviste denumite metode activ-participative. Totuși, trebuie apreciat în egală măsură și potențialul constructivist al metodelor didactice tradiționale, cu condiția ca acestea să creeze contextul necesar respectării principiilor învățării active. Există teoreticieni, precum Siebert, care promovează teza conform căreia în constructivism nu este vorba neapărat de “o nouă metodică a predării, ci mai degrabă o atitudine pedagogică specifică” (Siebert, 2001, apud Joița, 2006, p. 131). Aceasta presupune schimbarea stilului profesorului, disponibilitatea acestuia de a dinamiza metodele didactice, fie ele chiar tradiționale, de a asigura și de a organiza condițiile necesare cunoașterii, de a motiva elevii pentru învățare.

Este importantă distincția care se face între învățarea activă și cea interactivă.

Învățarea activă angajează operațiile de gândire și imaginație, face apel la structurile mentale cognitive de care dispune elevul. În acest tip de învățare prioritate au **metodele** care stimulează: strângerea de informații, prelucrarea și sintetizarea acestora, producerea de idei, căutarea de soluții, reflecția personală, interpretarea, comunicarea, inventivitatea și creativitatea. (cf. Atanasiu, Gh., Purcaru, M., 2002, p.605)

Învățarea interactivă promovează interacțiunea dintre mințile participanților, dintre personalitățile lor, ducând la o învățare mai activă și cu rezultate evidente și determinând transformarea elevului în stăpânul propriei transformări și formări. „Metodele interactive urmăresc optimizarea comunicării, observând tendințele inhibitorii care pot apărea în interiorul grupului” (Pânișoară, I.O., 2003, p. 140).

Obiectivele și ipotezele cercetării

De-a lungul cercetării ce are ca temă: **METODE ȘI TEHNICI ACTIVE ȘI INTERACTIVE ÎN ABORDAREA MATEMATICII LA CICLUL PRIMAR**, ne-am propus să surprindem măsura în care utilizarea frecventă a unor metode și tehnici active și interactive în lecțiile de matematică stimulează și facilitează asimilarea noțiunilor specifice disciplinei, influențează performanțele școlare ale elevilor de 6-7 ani .

Lotul investigat

Lotul de subiecți investigat a fost compus dintr-o singură clasă de elevi de vârstă școlară mică cu vârste cuprinse între 6,4-7,6 ani, care a funcționat ca lot experimental al cercetării de față. Lotul investigat respectă unele condiții pentru a putea fi considerat reprezentativ zonal: este un grup de subiecți preexistent cercetării, deci neselectat, este format din 20 de elevi (12 fete și 8 băieți), elevi în clasa I, respectiv a II-a, la Liceul Teoretic „M. Săulescu” din Predeal.

Cercetarea s-a desfășurat pe perioada a doi ani calendaristici.

Metode și instrumente de cercetare

În cadrul cercetării s-au parcurs următoarele etape:

1. Mai întâi a avut loc informarea bibliografică. S-au respectat cerințele unei documentări autentice, cu spirit critic și continuu.
2. Cercetarea a continuat cu formularea obiectivelor și a ipotezei de lucru în concordanță cu observațiile făcute la clasă în cadrul procesului instructiv-educativ și cu informațiile teoretice obținute în cadrul documentării din bibliografia de specialitate.
3. Etapa următoare a constat în stabilirea loturilor de lucru, prin alegerea grupului experimental.
4. Etapa a patra a reprezentat stabilirea fazelor cercetării și a metodelor de cercetare potrivite fiecăreia dintre ele. Este vorba despre faza prealabilă intervenției factorului experimental, faza administrării factorului experimental și faza testării lotului după intervenția factorului experimental și a înregistrării rezultatelor.
5. A avut apoi loc prelucrarea și interpretarea datelor.
6. Ultima etapă a cercetării este formularea concluziilor.

Etapa inițială

Etapa inițială reprezintă etapa prealabilă intervenției factorului experimental. Este etapa care are ca principal obiectiv identificarea nivelului existent în momentul inițierii experimentului pedagogic.

Având semnificație de pre-test, această etapă este absolut necesară în realizarea oricărui experiment didactic, iar afirmația se justifică prin nevoia de a surprinde caracteristicile subiecților înaintea intervenției pedagogice.

Interes pentru această cercetare a reprezentat în această etapă:

1. Identificarea particularităților biografice ale copiilor care ar putea influența performanțele lor școlare și care s-ar putea constitui în criterii pertinente de analiză statistică, și anume: vârsta copiilor, fratria și poziția în fratrie, tipul familiei, studiile părinților.
2. Nivelul inițial de cunoștințe matematice, grupate în 4 probe ce au vizat: *Numerele naturale, Operațiile aritmetice, Unități de măsură, Elemente de geometrie*.
3. Relațiile interpersonale existente între membrii grupului înainte de intervenția propusă.

Etapa experimental-ameliorativă

Această etapă reprezintă faza aplicării practice a instrumentelor și procedurilor experimentale, respectiv a modificării preconizate, a noii modalități de lucru și a fost desfășurată pe durata unui an școlar, perioadă în care elevii au parcurs clasa a II-a.

Obiectivele principale ale acestei etape a cercetării au fost:

- crearea unor situații pedagogice prin utilizarea unor metode și tehnici active și interactive care:
 - ↳ să stimuleze activitatea de învățare a elevilor la matematică și să determine astfel creșterea performanțelor la această disciplină;
 - ↳ să îmbunătățească comunicarea la nivelul clasei, mărinđ astfel gradul de coeziune al grupului și asigurându-se un nivel ridicat de socializare a copiilor;
- interpretarea cantitativă și calitativă a rezultatelor obținute de elevii din lotul experimental .

Din întreaga gamă de metode active și interactive de grup, au fost alese spre aplicare acele metode și tehnici care au putut fi adaptate clasei, particularităților de vârstă și individuale ale elevilor, dar și conținuturilor specifice disciplinei matematică: metoda cubului, metoda RAI, metoda JIGSAW, metoda piramidei, metoda exploziei stelare, metoda ciorchinelui, tehnica diagramei VENN, metoda cadranelor, tehnica lotus.

Etapa finală

S-a desfășurat în ultimele două săptămâni ale anului școlar și a constat în aplicarea unui număr de 4 probe de evaluare finale ce au vizat cele patru capitole mari urmărite și în etapa inițială:

- 1. Proba de evaluare finală nr. 1 (PF1): *Numerele naturale de la 0 la 1 000***
- 2. Proba de evaluare finală nr. 2 (PF2): *Operații cu numere naturale în centrul 0-1 000 (adunarea și scăderea)***
- 3. Proba de evaluare finală nr. 3 (PF3): *Elemente intuitive de geometrie***
- 4. Proba de evaluare finală nr. 4 (PF4): *Unități de măsură***

A fost, de asemenea, aplicat testul sociometric la finalul experimentului. Probele de evaluare finale au fost structurate aproape identic, gradul de dificultate și conținuturile lor fiind corespunzătoare

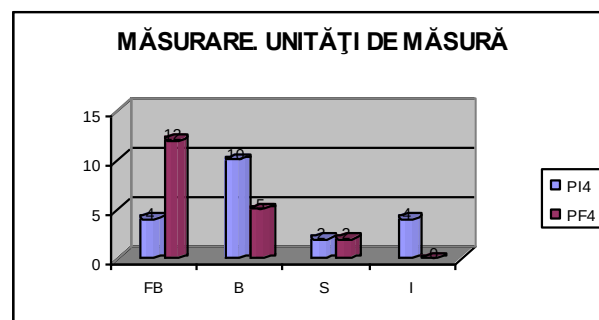
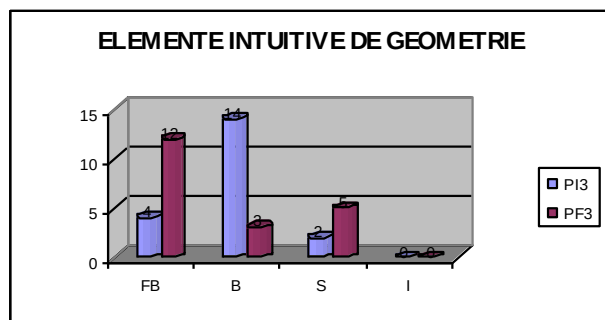
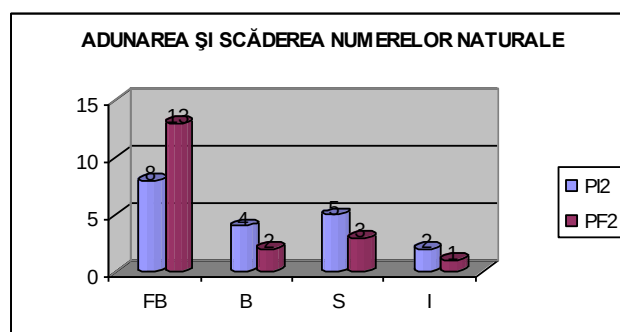
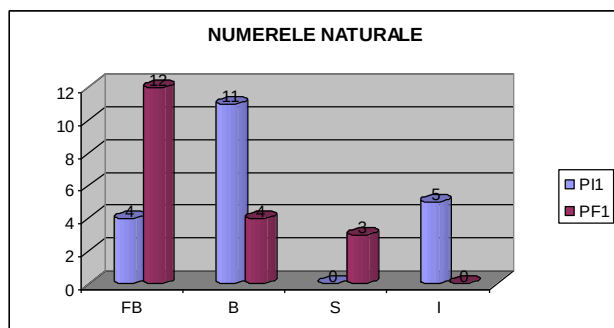
nivelului clasei a II-a, putând astfel compara rezultatele inițiale cu cele finale pentru a confirma sau infirma ipoteza.

Obiectivele principale ale acestei etape au fost:

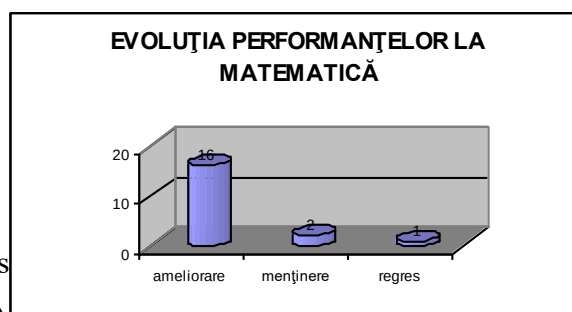
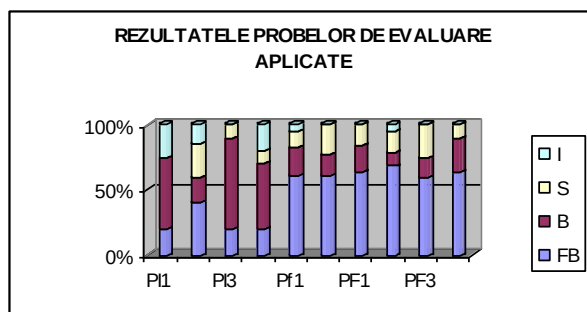
- reaplicarea probelor inițiale din etapa inițială și a testului sociometric pentru lotul experimental;
- surprinderea, înregistrarea și interpretarea modificărilor survenite la nivelul rezultatelor înregistrate la probe și teste, în urma intervenției pedagogice la elevii din clasa experimentală.

REZULTATELE CERCETĂRII

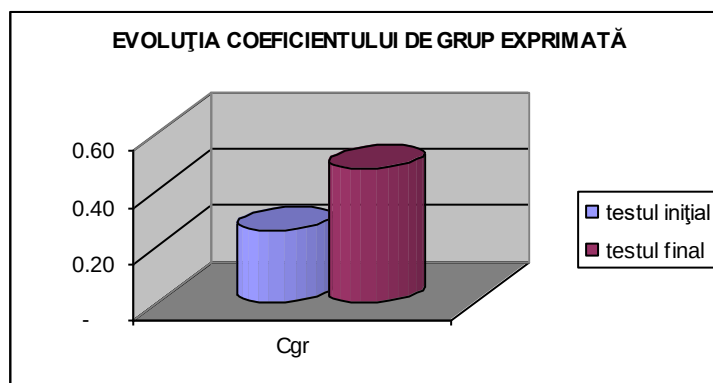
Rezultatele probelor de evaluare aplicate pe parcursul cercetării: au fost aplicate un număr de 8 probe de evaluare astfel: 4 probe de evaluare inițiale și 4 probe de evaluare finale. Rezultatele lor le vom prezenta sintetic în următoare diagramele de comparație, pentru fiecare unitate de conținut vizată:

În concluzie, privind diagrama de comparație a probelor de evaluare aplicate în cercetarea de față se vede o creștere a performanțelor subiecților și o frecvență din ce în ce mai redusă a rezultatelor slabe.

aușoara creștere a C_{gr} , de la 0,20 în raza inițială, la 0,46 în raza finală.

Observăm, așadar, că există transformări reale și substanțiale în cazul performanțelor eșantionului experimental. Apreciem că în mare măsură aceste transformări au fost determinate de demersul instructiv propus de noi ca experiment didactic.

Pe baza rezultatelor obținute în urma prezentei cercetări, se poate aprecia că ipotezele care i-au stat la bază au fost parțial confirmate. Astfel, introducerea unor metode și tehnici active și interactive în activitățile de predare-învățare ale școlarului mic contribuie în mare măsură la obținerea unor rezultate școlare superioare la matematică și determină creșterea gradului de coeziune al grupului.

Bibliografie:

1. Joița, Elena. (2006). *Instruirea constructivistă-o alternativă: fundamente. strategii*. București: Editura Aramis.
2. Joița, Elena, Ilie, Vali și Frăsineanu, Ecaterina. (2007). *Formarea pedagogică a profesorului: instrumente de învățare cognitiv-constructivistă*. București: EDP.

3. Dubit, Adriana, (2015). *Metode active și interactive în lecția de tehnologia informației și a comunicațiilor*, Universitatea „Transilvania” Brașov
4. Atanasiu, Gh.,Purcaru, M.,A.,P.,(2002), *Metodica predării matematicii pentru învățământul primar*, vol. II, Brașov
5. Pânișoară, Ion-Ovidiu, (2003), *Comunicarea eficientă. Metode de interacțiune eficientă*,Editura Polirom, Iași;

Abandonul școlar

Prof. Bobîrsc Adriana

Școala Gimnazială Nr.1 Oțelu-Roșu

1.Natura problemei

Abandonul școlar reprezintă conduita de evaziune definitivă ce constă în încetarea frecventării școlii, părăsirea sistemului educativ , indiferent de nivelul la care s-a ajuns , înaintea obținerii unei calificări sau pregătiri profesionale complete sau înaintea încheierii ciclului de studiu început. Din punct de vedere economic, abandonul școlar reprezintă un indicator al eficienței sistemului școlar astfel încât, dacă indicele de abandon este mai mare atunci sistemul școlar respectiv este inefficient.

Numărul copiilor care abandonează școala crește de la an la an. Pe durata unui ciclu școlar de opt ani, din 100 de elevi care intră în clasa I, aproape 20 se pierd pe parcurs, conform datelor Institutului de Științe ale Educației.

Fenomenul se înregistrează în special la sate și în comunitățile de rromi, unde copiii sunt folosiți ca sursă de venit sau văzuți ca indivizi cu responsabilități în gospodărie. Situația a început să se înrăutățească din 2001, când rata abandonului s-a dublat brusc, iar de atunci continuat să urce.

În general cei care abandonează școala nu mai sunt reprimiți ulterior în aceeași instituție educativă și nu sunt înscriși într-un program de școlarizare alternativă. Rata abandonului școlar se stabilește ca raport procentual între numărul elevilor înscriși și numărul absolvenților.

Abandonul școlar crează condițiile eșecului integrării sociale, în sensul că reduce semnificativ șansele autorealizării în domeniile de activitate legitime. Eșecul în a-și realiza o educație școlară completă se asociază cu perspectivele ocupaționale și economice limitate, detașarea de valorile societății și de instituțiile ei și cu o scădere a venitului personal de-a lungul întregii vieți.

2. Cauze

a). La nivelul elevului și al familiei:

- Dificultățile materiale. Familiile numeroase, dezorganizate, lipsite de resurse, au probleme în a asigura îmbrăcămintea adecvată tuturor copiilor și resimt uneori nevoia de forță de muncă (fie pe câmp, fie în gospodărie).
- Modelul educațional oferit de părinți. Cel mai adesea, elevii care ajung să renunțe la educație provin din familii în care părinții nu au mai mult de opt clase. Există însă și excepții.
- Modelul educațional oferit de frați este mult mai influent. Familiile unde există frați mai mari ce au renunțat timpuriu la educație tind să reproducă modelul și în ce privește frații mai mici.
- Dezorganizarea familiei atrage după sine dificultăți materiale. Divorțul, alcoolismul, violența în familie sunt semne ce preced adesea decizia de abandon.
- Implicarea în activități aflate la limita legii. Prostituția, apartenența la găști de cartier, integrarea în rețele de cerșetorie conduc aproape mereu la renunțarea la educație.
- Intrarea pe piața muncii. Fie că este vorba de lucrul ca zilier, de activități regulate ca barman, de prostituție sau cerșetorie, prezența pe durata semestrelor școlare în astfel de activități aducătoare de venit constituie elemente de risc ce se soldează aproape mereu cu renunțarea prematură la educație.
- Încrederea scăzută în educație se dovedește a fi mai degrabă un stereotip infirmat de realitate. Este posibil ca să apară însă o încredere redusă în educație chiar în momentele imediat premergătoare abandonului școlar.
- Migrația circulatorie nu pare a fi un factor de risc în sine, dar există probleme importante de reintegrare a copiilor de migranți ce părăsesc sistemul și apoi se reîntorc, la vârste mai mari.

b). La nivelul comunității:

- Norma mariajul timpuriu acționează ca un factor puternic de stopare a continuării educației mai ales în comunitățile rurale.
- Apariția unui copil este de asemenea un puternic determinant al renunțării la educație, fiind prin caracteristici mai degrabă un atribut al comunității decât un act individual.

- Lipsa de securitate în zonă. Există comunități unde, datorită infracționalității ridicate, cadrele didactice se feresc să interacționeze cu părinții, iar lipsa de colaborare contribuie la creșterea riscurilor de renunțare la educație.
- Norma non-continuării educației după clasa a VIII-a. Această normă a fost întâlnită într-o singură comunitate, relativ bine conectată la oraș, unde absolvenții clasei a VIII-a evită continuarea educației la nivelul secundar superior, motivând adesea absența colegilor care să continue studiile.

c). La nivelul școlii, situațiile de abandon pot fi determinate de repetențiile repetate și frecvente, de integrarea insuficientă în colectivul clasei de elevi sau de calitatea relațiilor cu profesorii și cu colegii. În școală se remarcă însă și lipsa unor intervenții preventive. Cadrele didactice pot avea un rol important în prevenirea abandonului școlar timpuriu, deoarece sunt în permanent contact cu elevii, le pot identifica și diagnostica problemele și pot atrage atenția organismelor (autorități sau organizații non-guvernamentale) competente asupra eventualelor nevoi de intervenție.

3. Programe și proiecte sociale operaționale

Pentru a încuraja terminarea studiilor, autoritățile centrale prin anumite programe alocă sume substanțiale pentru renovarea școlilor și schimbarea mobilierului precum și dotarea laboratoarelor de fizică, chimie, biologie, geografie, înființarea unor cabinete dotate cu calculatoare de ultimă generație la care să aibă acces toți elevii școlilor, construirea sălilor în care tinerii să facă orele de educație fizică și sport.

S-au mai implementat programe ce asigură încă de la învățământul pre-școlar până la cel primar inclusiv, un strict necesar ce constituie pachetul pentru timpul petrecut în sălile de curs. Acest program a fost numit “Cornul și laptele” și a fost întâmpinat cu indignare de către parlamentari și deputați, însă de copii preșcolari și școlari, dar și de părinții acestora, a fost foarte apreciat.

Acestor proiecte li s-au mai alăturat și altele cum ar fi: bursele pentru rezultate deosebite pe parcursul unui an de studiu, banii de liceu, s-au mai oferit ajutoare bănești și pentru achiziționarea de calculatoare personale pentru elevii cu un venit modest. De asemenea li s-a mai pus la dispoziție mijloace de transport pentru a nu mai fi un impediment distanța dintre școala și locuințele lor. Un alt fel de sprijin pentru a continua studiile este și oferirea gratuită de manuale și rechizite școlare.

4. Scopul, obiective și tipuri de intervenții

Scopul acestor nenumărate proiecte este de a eradica acest fenomen de abandon școlar și de a încuraja tinerii de a-și continua studiile, pentru a-i ajuta să se realizeze pe plan profesional și apoi pe plan financiar.

Obiective:

- asigurarea pachetului zilnic pentru elevii din ciclul primar și gimnazial;
- asigurarea resurselor necesare îmbunătățirii metodelor de învățare;
- sprijinirea părinților din punct de vedere financiar;
- realizarea unei bune colaborări între școală și părinți;
- integrarea elevilor cu risc de abandon școlar și integrarea lor în sistemul școlar
- creșterea responsabilizării cadrelor didactice;
- reintegrarea elevilor care deja au abandonat școlar;
- monitorizarea stării sistemului, pentru a preveni de timpuriu apariția de crize și pentru a identifica periodic modificări în ceea ce privește factorii de abandon școlar.

Tipuri de intervenții:

- creșterea flexibilității programelor "a doua șansă": din punct de vedere a grupurilor de vârstă;
- creșterea flexibilității programelor "a doua șansă" - din punct de vedere al curriculei;
- creșterea atractivității școlii - prin activități extracuriculare care au loc în școală;
- creșterea atractivității școlii - prin folosirea resurselor școlii pentru atragerea elevilor pentru activități de timp liber;
- utilizarea experienței celor ce au renunțat la școală pentru a preveni scăderea încrederii în educație;
- creșterea implicării proactive a cadrelor didactice în combaterea abandonului școlar și renunțării timpurii la educație;
- dezvoltarea unui program național de educație sexuală a elevilor, focalizat pe comunitățile cu risc ridicat de natalitate la părinți adolescenți și cu norme de nupțialitate timpurie;
- stimularea administrațiilor locale și a ONG-urilor de profil să implice ca voluntari tinerii elevi de clasa a VIII-a și de liceu proveniți din comunități cu risc ridicat de abandon în programe de suport pentru bătrâni și familii aflate în nevoie;
- ținerea evidenței situației elevilor aflați în fluxuri de migrație internațională circulatorie;
- dezvoltarea și implementarea unui sistem de urmărire a evoluției cohortelor școlare;
- motivarea prin premii a cadrelor didactice.

5. Concordanța dintre valorile profesionale și tipurile de intervenții

Pentru a preveni abandonul școlar și pentru a scădea rata acestuia mai multe fundații au realizat o serie de evenimente. Un exemplu în acest sens este reprezentat de Fundația Dezvoltarea Popoarelor care a organizat o Caravană de Crăciun în cadrul proiectului Parteneriat multiregional pentru prevenirea părăsirii timpurii a școlii. Pe principiul educației între egali, protagoniștii caravanei au fost 10 copii cu rezultate foarte bune la învățătură care s-au întâlnit cu 10 de elevi din ciclul primar, care prezintă risc de abandon școlar. Copiii îndrumați de voluntari ai Clubului Lions București, de învățătoarea clasei și de personalul fundației au lucrat în echipe și au confecționat ornamente pentru îmbodobirea bradului de Crăciun. Obiectivul caravanei a fost creșterea interesului elevilor aflați în situație de risc de abandon școlar pentru integrarea în grupul clasei, prin activități bazate pe egalitate și respect reciproc.

Proiectul ”Parteneriat multiregional pentru prevenirea părăsirii timpurii a școlii” este implementat în București în parteneriat cu Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului sector 3 (DGASPC) și este cofinanțat din Fondul Social European, prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013.

Proiectul ”Parteneriat multiregional pentru prevenirea părăsirii timpurii a școlii” se adresează copiilor care fac parte din grupuri defavorizate, dar și părinților acestora. Sunt vizați mai ales elevii de etnie roma sau cei cu o situație socio-economică dificilă (venituri scăzute, familii monoparentale, dezorganizate, părinți plecați la muncă în strainatate). În cadrul programului, copiii vor beneficia de servicii de orientare și consiliere, dar și de burse de studiu. Fundația Dezvoltarea Popoarelor va iniția un program de tip „Școala după Școala” și va dezvolta parteneriate cu școli și cu instituții care se implică în prevenirea abandonului școlar.

Fundația Dezvoltarea Popoarelor susține, de mai bine de 14 ani, persoanele aflate în situație de risc social, în special copii și tineri, oferindu-le oportunități socio-educative și de integrare profesională.

Educația copiilor supradotați/ cu abilități înalte (*gifted*)

Prof. înv. Primar Boian Adriana

Școala Gimnazială Moșnița Nouă

Cine sunt copiii supradotați? Cum pot fi ei identificați? Care sunt riscurile neidentificării lor?

Educația copiilor cu abilități înalte este un proces complex, care necesită înțelegere, adaptabilitate și sprijin adecvat.

Copii supradotați **nu constituie un grup omogen**, deci **nu se poate vorbi de un profil psihologic unic**. Acest lucru face ca identificarea lor să nu fie simplă. Mai mult, capacitățile acestor copii se deteriorează de-a lungul anilor dacă nu sunt antrenate: *Orice diagnostic al nivelului aptitudinal are o valoare de predicție limitată în timp*, spunea Carmen Crețu în lucrarea sa *Curriculum diferentiat și personalizat*.

Perioada de formare a abilităților cognitive, sociale, afective și estetice este foarte scurtă și se regăsește de la vârsta cea mai fragedă a copilului, de la câteva luni la 12 ani. Cu cât identificarea copilului supradotat se va face mai de timpuriu cu atât mai mult se va evita **transformarea potențialului activ (gifted) într-un potențial ascuns (gifted underground)** sau dezvoltarea numai pe domenii de pasiune fără interes pentru educația școlară (gifted underachievers).

I. Cine sunt copiii cupradotați?

Copiii supradotați (*gifted*) constituie un grup aparte care se diferențiază prin caracteristici de personalitate, stil de învățare, capacitate de memorare, mod de interacționare cu oamenii, dovedind precocitate și talent. Aceștia sunt copii care au nevoie de programe de educație diferențiată/ servicii care, în mod normal, nu pot fi asigurate de școlile obișnuite, pentru ca aceștia să-și poată aduce contribuția lor pentru sine și societate.

Indivizii capabili de performanță înaltă sunt cei care demonstrează achiziții/ abilități potențiale în unul sau mai multe din următoarele domenii:

1. abilități intelectuale generale;
2. aptitudini academice specifice;
3. gândire creativă / productivă;

4. abilități de lider;
5. arte vizuale și interpretative;
6. abilități psihomotorii.

Supradotarea este o manifestare umană deosebită, cu multiple fațete, având ca element comun **excepționalitatea** și fiind realizată prin combinarea fericită a unor capacități intelectuale și aptitudini deosebite cu anumite trăsături de personalitate. În S.U.A., fenomenul de **dotare peste medie** este cuantificat prin nivelul coeficientului de inteligență (acesta trebuind să fie mai mare de 130), iar prin **talentat** se înțelege individul care are aptitudini deosebite pentru o anumită disciplină.

Identificarea copilului supradotat se poate face atât prin teste specifice (teste de creativitate, de inteligență emoțională sau de inteligență spirituală) cât și prin interviu, relatările mediului școlar, familial sau social al copilului, realizări personale (portofoliul copilului).

Intre copilul dotat și ceilalți copii se pot distinge trei diferențe fundamentale:

- Capacitatea de a învăța mai rapid, mai temeinic și cu mai mare complexitate;
- Capacitatea de a sesiza, soluționa și de a reacționa în anumite situații mai rapid;
- Capacitatea de a lucra cu idei abstracte și de a face conexiuni.

Caracteristicile de identificare a copilului *gifted*:

- Iubește ideile complexe și provocările intelectuale și răspunde bine la acestea, dar eșuează frecvent la chestiuni simple.
- Sensibil fizic, deseori cu auz sensibil și fără a suporta zgomotele puternice.
- Slab ascultător, aparent nu ascultă nimic.
- Are dificultăți în rezolvarea problemelor școlare.
- Scrie urât și cu dificultate, deseori mototolind sau apăsând prea tare hârtia.
- Iubește lego, puzzle, jocurile pe computer, televizorul, crearea de obiecte.
- Iubește arta și muzica.
- Are un slab simț al timpului.
- Este extrem de sensibil la critici.
- Este foarte sensibil emoțional.

- Are dificultăți la descifrarea tabelelor și cu ortografia.
- Memorează drumuri după o singură parcurgere.
- Are o imaginație vie și vise șocante.
- Este distrat.
- Este foarte dezorganizat.

II. Identificarea copiilor supradotați: ce evaluăm, cum evaluăm?

Copilul gifted trebuie identificat cât mai devreme cu putință, astfel încât să fie posibilă o **ofertă educativă adecvată**. Pentru accelerarea dezvoltării personalității copilului este recomandată integrarea timpurie la grădiniță și consolidarea legăturii dintre grădiniță, școală, liceu privind intrarea mai devreme la școală și parcurgerea într-un timp mai scurt a ciclurilor de studii.

Supradotarea intelectuală a copiilor poate fi identificată prin evaluări și teste psihologice specializate, cum ar fi testele de inteligență.

Aceste evaluări pot evidenția abilitățile și potențialul superior al copilului în comparație cu grupul său de vârstă. În cazul copiilor supradotați, **coeficienții de inteligență (IQ), reziliență (AQ), coeficient emoțional (EQ) și coeficient social (SQ)** pot juca un rol important în dezvoltarea și bunăstarea lor. **Cu toate acestea, este important să înțelegem că fiecare copil este unic și pot exista variații individuale în nivelul și dezvoltarea acestor coeficienți.**

- *Coeficientul de inteligență (IQ):* Copiii supradotați sunt adesea recunoscuți pentru un nivel ridicat de inteligență, măsurat prin IQ. Ei pot avea **abilități cognitive superioare, cum ar fi gândirea abstractă, rezolvarea problemelor complexe și o capacitate excelentă de învățare**. IQ-ul ridicat poate indica un potențial intelectual extins și poate contribui la performanțe academice deosebite. Cu toate acestea, IQ-ul nu este singurul factor care determină succesul și bunăstarea unui copil supradotat.
- *Coeficientul de reziliență (AQ):* Copiii supradotați pot fi expuși la diferite **provocări și presiuni**, inclusiv presiunea de a se conforma, de a se adapta la un mediu școlar care nu corespunde nevoilor lor specifice și de a face față așteptărilor ridicate. AQ-ul lor, **capacitatea de a face față și de a se adapta la situații dificile**, poate juca un rol crucial în abordarea acestor provocări. Dezvoltarea rezilienței poate ajuta copiii supradotați să-și păstreze echilibrul emoțional, să înfrunte obstacolele și să se recupereze rapid după eșecuri sau traume.

- *Coeficientul emoțional (EQ)*: EQ-ul este esențial în viața copiilor supradotați deoarece aceștia pot avea provocări în **gestionarea emoțiilor intense, a anxietății și a perfecționismului**. Dezvoltarea abilităților de inteligență emoțională poate sprijini copiii supradotați să își exprime și să își regleze emoțiile, să-și înțeleagă și să-și **gestioneze relațiile interpersonale** și să dezvolte empatie și conștientizare de sine.
- *Coeficientul social (SQ)*: Deși stereotipul copiilor supradotați ca fiind retrași social este des întâlnit, **mulți dintre aceștia pot avea abilități sociale înalte**. SQ-ul se referă la capacitatea de a construi și menține relații sociale sănătoase, de a-și dezvolta rețele de prieteni și de a-și îmbunătăți abilitățile de comunicare. Este important ca acești copii să fie sprijiniți în dezvoltarea abilităților sociale, deoarece relațiile interpersonale sănătoase pot contribui la bunăstarea lor emoțională și la succesul în viață. Relația dintre succes și IQ funcționează doar până la un punct. Odată ce cineva a atins un IQ pe undeva în jurul valorii de 120, a avea suplimentar puncte de IQ nu pare să se traducă în nici un avantaj în lumea reală măsurabilă (cartea *Exceptionalii*, de Malcolm Gladwell).

Gardner apreciaza de o importanta cruciala capacitatile emotionale si relationale, aflate la baza vietii in opinia sa. El subliniaza: „Multi dintre cei care au un IQ de 160 lucreaza pentru cei cu un IQ de 100, in cazul in care cei dintai au o slaba inteligenta intrapersonala, iar a celor din urma este ridicata. In lumea reala, nu exista o inteligenta mai importanta decat cea interpersonala. Daca n-o ai, nu vei sti cu cine sa te casatoresti, ce slujba sa-ti iei s.am.d. Trebuie sa ne formam copiii la nivelul inteligentelor personale inca din scoli.” (Daniel Goleman, *Inteligenta Emotionala*).

In conditiile in care cu cat IQ este mai inalt, cu tot atat si intensitatea emotionala este mai ridicata, importanta descoperirii emotiilor si integrarii creierului emotional, pentru a dezvolta capacitati similare la nivel emotional cu cele cognitive, devin un focus de o importanta capitala la copilul supradotat.

Supradotarea nu se limitează doar la inteligență. Copiii supradotați pot avea, de asemenea, aptitudini și talente remarcabile în domeniile artistic, muzical, athletic sau în alte arii specifice. Supradotarea este o caracteristică complexă și multidimensională, care poate fi exprimată într-o varietate de moduri.

Există diferite **instrumente și teste disponibile pentru a ajuta în identificarea copiilor supradotați**:

- **Testul de inteligență.** Unul dintre cele mai comune instrumente utilizate este Testul de Inteligență Wechsler pentru Copii (WISC), care evaluează capacitățile cognitive ale unui copil în diferite domenii, precum raționamentul verbal, raționamentul perceptual și memoria de lucru.
- **Inventarele de evaluare a trăsăturilor de personalitate.** Testele precum „The Gifted Rating Scales” (GRS) sau „The Scales for Rating the Behavioral Characteristics of Superior Students” (SRBCSS) pot ajuta la identificarea unor trăsături specifice ale copiilor supradotați, cum ar fi creativitatea, capacitatea de învățare rapidă sau interesul pentru subiecte complexe.
- **Evaluarea performanțelor academice.** Analiza rezultatelor școlare ale unui copil poate oferi indicii importante cu privire la potențialul său intelectual și abilitățile avansate într-un anumit domeniu.
- **Portofoliul de creații și lucrări.** Adunarea și analiza lucrărilor sau creațiilor unui copil, precum scrieri, desene, compoziții muzicale sau invenții, poate evidenția abilități și talente remarcabile în domenii specifice.

III. Procesul educativ al copiilor supradotați

Procesul educativ al copiilor cu abilități înalte implică mai mult decât simpla predare a materiei într-un ritm mai accelerat și anume:

⇐ **Identificarea și evaluarea:** Primul pas în procesul educativ al unui copil cu abilități înalte este identificarea și evaluarea abilităților lor speciale. Acest lucru poate fi realizat prin teste de inteligență, evaluări psihologice și observații atente ale performanțelor lor în diferite domenii.

⇐ **Planificarea individualizată:** Un copil cu abilități înalte beneficiază de un plan individualizat de învățare, care se bazează pe nevoile și interesele lor unice. Acest plan poate include accelerarea curriculumului, oferirea de proiecte și sarcini complexe și adaptarea cerințelor academice pentru a le stimula și provoca intelectual.

⇐ **Diferențierea instruirii:** Profesorii trebuie să utilizeze strategii de predare diferențiate pentru a răspunde nevoilor copilului cu abilități înalte. Aceasta poate implica furnizarea de materiale și resurse suplimentare, oferirea de provocări academice și promovarea gândirii critice și creative.

⇐ **Suport social și emoțional:** Copiii cu abilități înalte pot întâmpina dificultăți în relaționarea cu ceilalți și pot resimți presiunea de a se conforma așteptărilor ridicate. Prin urmare, este important

să li se ofere sprijin social și emoțional adecvat, inclusiv posibilități de interacțiune cu alți copii cu abilități înalte și consiliere pentru gestionarea stresului și a perfecționismului.

⇐ Colaborare cu părinții: Implicarea părinților în procesul educațional al copilului cu abilități înalte este esențială. Comunicarea regulată între părinți și cadrele didactice, colaborarea în stabilirea obiectivelor și monitorizarea progresului copilului sunt aspecte cheie pentru asigurarea unei educații de succes.

⇐ Oportunități de învățare suplimentare: Copiii cu abilități înalte beneficiază de oportunități de învățare suplimentare în afara sălilor de clasă. Acestea pot include participarea la programe speciale pentru talente, olimpiade școlare, tabere de vară și colaborarea cu mentori sau specialiști în domenii specifice. Copiii cu abilități înalte nu trebuie să se adapteze sistemului educațional, ci sistemul educațional trebuie să se adapteze acestora.

De aceea, identificarea timpurie a lor este primul pas în demararea unui proces educativ potrivit pentru aceștia.

Copiii supradotați prezintă adesea un nivel înalt de dezvoltare în anumite arii, cum ar fi inteligența, creativitatea sau abilitățile academice, în timp ce în alte arii pot fi mai puțin dezvoltați, inclusiv în aspecte sociale, emoționale sau motorii. **Asincronia**, adică **discrepanța între nivelul lor de dezvoltare în diferite domenii, pot conduce la erori în identificarea acestora de către profesorii din învățământul primar.**

Recomandari educationale generale

- Accelerarea studiilor
- Gruparea în clase speciale
- Adaptarea curriculară (curriculum diferentiat).
- Amplificarea (îmbogățirea) extracurriculară
- Alte strategii: *homeschooling*
- Admiterea timpurie în școală;
- Un salt de niveluri;
- O accelerare a materiilor predate;
- Un program de studii de progres continuu cu un ritm flexibil, copilul putând face doi sau trei ani de școală într-unul singur.

Formele de interventie educationala la nivel mondial, cele mai recunoscute sunt: accelerarea si imbogatirea. Accelerarea ca strategie educationala permite avansarea elevului cu unul sau mai multi ani scolari in scopul oferirii unui context curricular adecvat capacitatilor sale. Se urmareste, astfel, adaptarea curriculumului la nevoile si cerintele copilului, prin oferirea unui ritm de invatare conform nivelului sau. (Alonso si Benito).

IV. Riscurile specifice

Efectele posibile ale negării atenției speciale pentru copiii dotați și talentați: eșec școlar, proastă adaptare socială - izolare socială, sensibilitate extremă- perfecționism paralizant, stres-dezvoltare inegală, agresivitate-confuzie mentală, conflicte-frustrare.

Copiii cu aptitudini intelectuale înalte sunt predispuși la riscuri multiple datorita faptului ca societatea nu prezinta sisteme adecvate care sa se adreseze acestei categorii. Chiar profesorii, prin cursurile de pedagogie, sunt orientati sa se ocupe de "elevul mediu", de prototipul elevului standard. Pe de alta parte, si parintii sunt nepregatiti în fata unui copil exceptional. Lipsiti de cele mai multe ori de sprijinul necesar, acesti copii pot traversa situatii de subrealizare scolara, de izolare si de socializare dificila, inhibitiile intelectuale, stari depresive, dificultati ce decurg din decalajul dintre dezvoltarea cognitiva si cea afectiva.

Asincronia / Heterocronia (Dizarmoniile) dezvoltării psihice se refera la decalajul dintre dezvoltarea cognitiva/ intelectuala si cea psihomotorie, emotionala si sociala. Copiii dotati adesea sufera de o lipsa de sincronicitate în dezvoltarea lor intelectuala, afectiva si psihomotorie, care afecteaza o serie de aspecte ale vietii lor si care poate produce probleme psihologice. Adesea, exista o mare **discrepanta între inteligenta si maturitatea emotionala.** Anxietatile si temerile îl pot copleși pe copil când "inteligenta sa îi furnizeaza informatii care provoaca anxietate, pe care el nu este capabil sa le proceseze adecvat" (Terrasier). Dificultatile dezvoltării socio-emotionale - constau în **dificultati de socializare.** Copiii cu aptitudini înalte sunt adesea **predispusi la însingurare.** Având idei, interese, preferinte diferite, ei se confrunta cu reactiile ostile ale celor din jur.

Inhibitia intelectuala - se diferentiaza în doua tipuri clasice: - pierderea definitiva a potentialului intelectual sau, cel puțin, a aptitudinilor intelectuale înalte ("lumina care se stinge") pierderea momentana a capacitatii intelectuale cu posibilitatea recuperarii ("scaderea tensiunii").

"Depresia succesului" and suicide. "Depression of success" si sinuciderile. "Depresia succesului" este o sintagma folosita de D.M. Farrell pentru a desemna incapacitatea "celui obisnuit doar sa învinga" sa faca fata esecului accidental. Depresia succesului apare la unii copii care au experimentat doar succesul continuu, ei neavând structuri, abilitati de a suporta esecul real. Subrealizarea scolara - defineste situatia elevilor care nu promoveaza sarcinile scolare, cât si a celor care nu își ating cotele personale ale performantei în diferite domenii de activitate datorita

unei multitudini de variabile de personalitate care interactioneaza cu conditiile neadecvate de mediu educational formal

V. Concluzii

În concluzie, în cazul în care abilitățile copiilor nu sunt identificate la timp și nu sunt stimulate adecvat, risca să rămână într-o stare latentă, să nu fie puse în valoare, să nu se dezvolte atât cât le-ar permite potențialul, sau să și le ascundă (profil underground).

Copiii supradotați au riscuri sociale înalte datorate asincroniei în dezvoltare și nevoilor lor speciale. Atunci când aceste nevoi speciale (generate de intensitate emoțională înaltă, interese intense față de subiecte restrânse ca arie, nevoi academice și intelectuale iesite din normă, nevoi emoționale și sociale care nu sunt implinite, rezultate din asincronia în dezvoltare, plus nevoi de consiliere emoțională, de alegere vocațională a carierei într-un mod profesional) nu sunt implinite, se manifestă de timpuriu riscurile lor sociale precum alienare, anxietate, fapte antisociale, abandon școlar, schimbarea școlilor, depresie, suicid.

GID PROFESORI- MODELE DE TESTE SI INTERVIURI: chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgklclefindmkaj/https://colegiulbratianu.ro/wp-content/themes/wpresidence-child/documente/proiecte/GhidRo.pdf

Bibliografie:

1. Bildiren, A. (2018). Opinions of Primary School Teachers on the Definition, Identification and Education of Gifted Children, International Journal of Eurasia Social Sciences, Vol: 9, Issue: 33, pp. 1363-1380.
https://www.researchgate.net/publication/333690616_OPINIONS_OF_PRIMARY_SCHOOL_TEACHERS_ON_THE_DEFINITION_IDENTIFICATION_AND_EDUCATION_OF_GIFTED_CHILDREN
2. Saadu, U.T, Obafemi, K.E., Christianah, A., (2024). Primary School Teachers' Competence Level in The Early Identification of Gifted Children Indonesian Journal of Community and Special Needs Education 4(1) (2024) 1-10, , DOI: <http://dx.doi.org/10.17509/xxxx.xxxx> p-ISSN 2775-8400 e-ISSN 2775-9857. <file:///D:/Downloads/60074-135956-1-SM.pdf>
3. ECHA Training Programme (2018) - <https://echa-site.eu/wp-content/uploads/2020/03/ECHA-Training.pdf>
4. Mönks, F.J.; Pflüger, R. (2005), Gifted Education in 21 European Countries: Inventory and Perspective, Radboud University Nijmegen, <https://www.giftedforyou.eu/plovdiv-guide/17.pdf>

5. Lassig, Carly J. (2009) Teachers' attitudes towards the gifted : the importance of professional development and school culture. Australasian Journal of Gifted Education, DOI: [10.21505/ajge.2015.0012](https://www.researchgate.net/publication/44179423_Teachers'_attitudes_towards_the_gifted_The_importance_of_professional_development_and_school_culture) - [https://www.researchgate.net/publication/44179423 Teachers' attitudes towards the gifted The importance of professional development and school culture](https://www.researchgate.net/publication/44179423_Teachers'_attitudes_towards_the_gifted_The_importance_of_professional_development_and_school_culture)
6. Jeong, H. W. G. (2010). Teachers' perceptions regarding gifted and talented early childhood students (three to eight years of age). [Ph.D. Dissertation, Saint Louis University]. ProQuest LLC - <https://www.proquest.com/docview/753937168>
7. Rutigliano, A.; Quarshie, N. Policy Approaches and Initiatives for the Inclusion of Gifted Students in OECD Countries; OECD Education Working Papers, No. 262; OECD Publishing: Paris, France, 2021- <https://www.oecd-ilibrary.org/docserver/c3f9ed87-en.pdf?expires=1705939843&id=id&accname=guest&checksum=0330341D334A60A61A6D6649E5A66442>
8. Sayi, A. K. (2018). Teachers' views about the teacher training program for gifted education. Journal of Education and Learning, Journal of Education and Learning; Vol. 7, No. 4; 2018, doi: 10.5539/ijel.v8n5p262 - <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1180288.pdf>
9. Baccassino, F., & Pinnelli, S. (2023). Giftedness and gifted education: A systematic literature review. Frontiers in Education, 7, 1073007. DOI:10.3389/educ.2022.1073007 - <https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/educ.2022.1073007/full>
10. Verza F.E., Doru Vlad Popovici, 2016, Copiii supradotați – Ghid pentru părinți și profesori, București - <https://www.giftedforyou.eu/ro/ghid-dezvoltare-copil-ro.pdf>
11. Crețu, C., (1998) *Teoria curriculum-ului și conținuturile educației*, Editura Polirom, Iași

Boiciuc Maria-Cristina
Grădinița cu Program Prelungit nr. 7
Sighetu Marmăției, Maramureș

”Orice metodă pedagogică rezultă din întâlnirea mai multor factori și, din acest punct de vedere, educația va rămâne mereu o artă: arta de a adapta, la o situație precisă, indicațiile generale date de cărțile de metodologie”, afirmația lui Gaston Mialaret rămâne o provocare în zilele noastre.

Grădinița, ca primă etapă a învățământului românesc, are rolul de a pregăti copiii pentru viață, este locul în care să se dezvoltă toate cele patru inteligențe: mentală, emoțională, fizică, spirituală. Grădinița trebuie să fie locul unde copiii să vină cu mare drag, unde găsesc profesori care să îi ajute să-și descopere talentele lor native și să îi susțină în procesul instructiv educativ. Iar pentru ca acest lucru să se întâmple părinții, profesorii și copiii trebuie să fie parteneri de drum, care să se respecte și să aibă încredere unii în alții. Preșcolaritatea este perioada formării inițiale a personalității prin lărgirea experienței cognitive, apariția și dezvoltarea unor trebuințe de progres, diversificarea trăirilor afective, dezvoltarea imaginației, dezvoltarea competenței și performanței lingvistice, apariția limbajului intern, constituirea formelor voluntare ale unor procese psihice, manifestarea unei atitudini cognitive- sunt indicii că preșcolarul are anumite disponibilități pentru producerea noului (cu valoare subiectivă) în activitățile pe care le desfășoară.

Educația etimologic, provine de la „educatio” adică creștere, formare. Educația colectează acțiunile deliberate sau nedeliberate, explicite sau implicite, sistemice sau nesistemice, de modelare a omului din perspectiva unor finalități, în acord cu reperele socio-economice-istorico-culturale ale cadrului în care se desfășoară. Să educi înseamnă să trezești în copil acele resurse care-l pot împlini, să-l conduci spre descoperirea de sine, dându-i un imbold de a descoperi singur ceea ce i se potrivește. Modelul învățământului modern, inovator, face apel la experiența proprie a copilului, promovează învățătura prin colaborare, punând accentul pe dezvoltarea gândirii în confruntarea cu alții. Munca în grup stimulează interacțiunea dintre copiii, creșterea stimei de sine, încrederea în forțele proprii, intensifică atitudinile pozitive față de cadrele didactice. Educația reprezintă un sistem al vieții sociale sensibil la mesajele viitorului; viitorul fiind acțiunea actuală asupra condițiilor date, o anume transformare, inovare și schimbare, a crea premise și nu a impune soluții unilaterale.

G. Berger anticipa, cu mulți ani în urmă, că „trăim într-o lume în care, nu va mai fi loc decât de inovatori”. Inovațiile din învățământul preșcolar reprezintă un proces deosebit de complex ce presupune dezvoltare, schimbare, reformă, modernizare, perfecționare. Inovația în educația

timpurie poate fi definită ca o îmbunătățire măsurabilă, deliberată și durabilă, produsă ca urmare a instalării, acceptării și propagării unei schimbări. Ea reprezintă o înnoire intenționată și bine fundamentată, sugerată grație desfășurării de cercetări pedagogice științifice. Așadar, inovația în învățământ constă în acceptarea, instalarea și utilizarea unor schimbări cu efecte pozitive asupra activității educaționale ulterioare. Inovațiile au valoare doar atunci când se pot „integra și articula în contextul general al sistemului educațional, sincronizându-se cu logica acestuia”, conform M. Bocoș.

Inovațiile presupun un factor de masă critică, reprezentând gradul de presiune care se exercită în favoarea schimbării, și un factor de prag critic, respectiv, o anumită investiție de resurse umane, temporale etc. Astfel, putem vorbi de următoarele tipuri de inovații în grădiniță (adaptare după A.M. Huberman):

1. Inovațiile materiale, care vizează mediul instructiv-educativ și echipamentul școlar: sălile de grupă, cabinetele, mijloacele de învățământ, cărțile, materialele didactice, etc.
2. Inovațiile „de concepție”, referitoare la modalitățile de proiectare și organizare a procesului instructiv-educativ, la întregul curriculum preșcolar și la componentele acestuia: conținutul învățământului, strategiile de predare și învățare, strategiile de evaluare etc.
3. Inovațiile legate de conduita interpersonală, care vizează atât rolurile și relațiile dintre educatori și educați, cât și relațiile stabilite între cadrele didactice (de exemplu, colaborarea pentru realizarea unor cercetări pedagogice, pentru organizarea de cercuri școlare sau cu caracter interdisciplinar, pentru creșterea randamentului școlar etc.), relațiile dintre educatori, educați și personalul administrativ ș.a.m.d.

Inovațiile educaționale se bazează, în primul rând, pe schimbarea concepției și a atitudinii cadrelor didactice față de noile problemele care apar în realitatea educațională. Astfel, se impune educarea și autoeducarea cadrelor didactice în direcția producerii, acceptării și introducerii inovațiilor educaționale. Inovațiile reprezintă orice schimbare în structura și randamentul sistemului de învățământ (de la manifestările de suprafață, până la restructurările fundamentale).

Un rol important, în inovația din activitatea didactică, îl are cadrul didactic prin rolul său managerial:

- de planificare a activităților cu caracter instructiv - educativ;
- de organizare a activităților grupei;
- de comunicare: comunică idei, cunoștințe, ascultă efectiv, oferă feedback, stabilește canalele de comunicare;
- de conducere a activităților cu copiii, desfășurate în sala de grupă și în afara ei;
- de coordonare sincronizând obiectivele individuale cu cele comune grupei, contribuind la întărirea grupului și formării echipelor de lucru;
- de îndrumare prin intervenții punctuale adaptate unor situații specifice, recomandări;

- de motivare prin întăriri pozitive, prin utilizarea aprecierilor verbale și nonverbale în sprijinul consolidării comportamentelor pozitive;
- de consiliere de orice tip, în probleme personale sau legate de educație;
- de control în scopul cunoașterii stadiului în care se află activitatea de realizare a obiectivelor și nivelul de performanță;
- de evaluare: măsura în care scopurile și obiectivele au fost atinse.

Bibliografie:

1. Ionescu M., Radu I.-” Didactica modernă”, Ed. Dacia, Cluj – Napoca, 2001;
2. Alois Gherguț,- “Management general și strategic în educație”, Ed. Polirom, Iași, 2007;
3. I.Cerghit – “Sisteme de instruire alternative”, Aramis, Bucuresti, 2002;
4. Curriculum pentru educație timpurie, ME, 2019.

ADAPTARE ȘI INOVARE ÎN EDUCAȚIE

Prof. Bojescu Gabriela
Colegiul Tehnic „Gheorghe Asachi,, Botoșani

Într-o lume în continuă schimbare, educația trebuie să fie dinamică și adaptabilă pentru a răspunde nevoilor și provocărilor noilor generații. Adaptarea și inovarea în educație reprezintă pilonii fundamentali ai progresului în învățământul modern.

Adaptarea este o necesitate în educație. Societatea noastră se schimbă rapid, iar educația trebuie să evolueze într-un ritm similar pentru a rămâne relevantă. Aceasta înseamnă să fim deschiși la schimbare și să ajustăm metodele și conținuturile de predare pentru a corespunde nevoilor în continuă schimbare

Într-o eră marcată de transformări tehnologice rapide și schimbări sociale profunde, flexibilitatea pentru succes presupune adaptarea metodelor și practicilor educaționale pentru a răspunde nevoilor și cerințelor schimbătoare ale elevilor. Aceasta implică un angajament continuu de a reevalua și ajusta strategiile de predare și evaluare pentru a asigura că fiecare elev primește sprijinul și resursele de care are nevoie pentru a reuși. De la implementarea unor programe flexibile de învățare la oferirea de suport individualizat pentru elevii cu nevoi speciale, adaptarea promovează incluziunea și egalitatea în educație.

O componentă crucială a adaptării în educație este recunoașterea diversității și a diferitelor stiluri de învățare ale elevilor. Fiecare elev este unic, iar adaptarea înseamnă să fim deschiși la diversitate și să oferim o gamă variată de modalități de învățare pentru a satisface nevoile individuale ale fiecărui elev. Prin încurajarea creativității și a gândirii critice și prin oferirea de oportunități de învățare experiențiale, adaptarea poate crea un mediu educațional stimulant și motivant pentru toți elevii.

Inovarea în educație implică aducerea de idei noi și tehnologii inovatoare în procesul de învățare. Aceasta nu înseamnă neapărat adoptarea celei mai recente tehnologii pentru tehnologie în sine, ci utilizarea inovației pentru a transforma modul în care elevii învață și interacționează cu conținutul educațional. De la utilizarea platformelor de învățare online și a simulărilor interactive la implementarea programelor de învățare bazate pe proiecte și colaborare, inovarea poate îmbunătăți semnificativ procesul de învățare și rezultatele elevilor.

Un aspect crucial al inovării în educație este pregătirea elevilor pentru lumea digitală și tehnologică în continuă schimbare. Prin promovarea alfabetizării digitale și a competențelor tehnologice, educația poate pregăti elevii să devină cetățeni activi și competenți într-o societate din ce în ce mai digitalizată.

Inovarea înseamnă, de asemenea, să ne gândim la moduri noi și creative de a evalua performanța elevilor și de a oferi feedback, încurajând auto-reflecția și îmbunătățirea continuă.

Impactul adaptării și inovării în educație este vast și profund. Elevii care beneficiază de un mediu educațional adaptabil și inovator sunt mai motivați și mai angajați în procesul de învățare, ceea ce poate duce la îmbunătățirea rezultatelor academice și a succesului pe termen lung. De asemenea, adaptarea și inovarea pot contribui la reducerea decalajului de performanță între elevii proveniți din medii sociale și economice diferite, asigurând că toți elevii au acces la oportunități egale de succes.

Pe măsură ce societatea se confruntă cu provocări globale precum schimbările climatice, inechitatea socială și avansarea tehnologică rapidă, adaptarea și inovarea în educație devin și mai cruciale. Educația trebuie să pregătească elevii pentru lumea reală și să îi inspire să devină cetățeni activi și informați care pot contribui pozitiv la societate.

În concluzie, adaptarea și inovarea sunt cheile pentru a modela viitorul educației.

Prin adoptarea unei abordări proactive și deschise la schimbare, putem asigura că sistemul nostru educațional rămâne relevant și eficient într-o lume în continuă evoluție. Prin colaborare între educatori, elevi, părinți și comunitatea în ansamblu, putem continua să adaptăm și să inovăm în educație pentru a oferi fiecărui copil șansa de a-și construi un viitor de succes.

Adaptarea și inovarea nu sunt doar obiective în sine, ci mijloacele prin care putem crea un mediu educațional stimulant, inclusiv și echitabil pentru toți elevii noștri.

INTELIGENȚA ARTIFICIALĂ- VIITORUL EVALUĂRII?

Prof. Boncescu Diana Elena
Colegiul Tehnic Henri Coandă Timișoara

Evaluarea școlară a fost și continuă să fie o componentă esențială în formarea de competențe și în achiziția de conținuturi, prin prisma valorii formative pe care strategiile moderne de învățare pune, pe bună dreptate, accentul în educația modernă. Rezultatul evaluării este astfel mai puțin important din punct de vedere al punctajului obținut și mult mai relevant pentru adaptarea permanentă a învățării.

O problemă, însă, o reprezintă timpul necesar elaborării testelor, respectiv a sarcinilor de lucru, și corectării/evaluării acestora. Chiar și cele mai simple testări, de tip grilă, presupun un efort mare de elaborare, chiar dacă evaluarea propriu zisă este eficientă. Aici intervine, de câțiva ani, evaluarea asistată de inteligența artificială ce poate aduce multiple beneficii și inovații în procesul educațional.

Rezistența motivată prin argumentele de tipul tehnologia distruge inteligența și creativitatea sunt depășite. Viitorul va include IA generativă în viața profesională și cotidiană a tuturor. De ce să nu învățăm să utilizăm această unealtă? Iată câteva modalități prin care AI poate fi utilizată în evaluarea școlară:

1. Corectarea automată a testelor, a sarcinilor de tip scriere funcțională, a proiector, textelor de creative writing, în principiu a oricui tip de text:

- Teste grilă: AI poate corecta rapid și precis testele cu răspunsuri multiple, economisind timp pentru profesori și asigurând un grad mai mare de obiectivitate.

- Eseuri și teme: Algoritmii de procesare a limbajului natural pot evalua structura, coerența și gramatica utilizate, pot să ofere feedback detaliat elevilor în timp ce profesorul, degrevat de ore dedicate corectării, se poate concentra pe analiza impactului sarcinii și pe dezvoltarea unor strategii de abordare formativă mai eficientă a evaluării competențelor specifice.

Procesarea Limbajului Natural (NLP) este eficientă în analiza textului, analizând structura textului, gramatica, vocabularul și coerența, în detecția erorilor, identificând greșelile gramaticale, ortografice și de punctuație și în evaluarea conținutului din punct de vedere al relevanței și acurateții răspunsurilor în raport cu întrebările date. Feedback-ul oferit elevilor este automatizat și constructiv, sugerând modalități de a-și îmbunătăți răspunsurile. Totodată, AI poate oferi exemple de răspunsuri bine formulate pentru a ghida elevii.

Exemple de tehnologii și platforme

Grammarly- Oferă sugestii de corectare a gramaticii și stilului pentru texte scrise.

Turnitin-Pe lângă verificarea plagiatului, oferă și evaluări automate ale lucrărilor scrise.

EdX și Coursera- Utilizează AI pentru evaluarea automată a temelor și testelor în cursurile lor online.

EssayGrader- Un instrument specific pentru evaluarea eseurilor. Mai toate platformele au acum și opțiunea de limba română.

2. Evaluarea adaptivă, aproape imposibil de realizat în timp real de către profesor devine o opțiune prin IA care poate crea teste adaptative, ce se ajustează în timp real în funcție de răspunsurile elevului, identificând nivelul de cunoștințe și lacunele în învățare. Mai mult decât atât, pe baza performanței, AI poate oferi recomandări

specifice pentru fiecare elev, sugerând resurse și activități suplimentare pentru îmbunătățire. Evaluarea adaptivă asistată de AI reprezintă un avans semnificativ în personalizarea procesului educațional, ajustând dificultatea și conținutul testelor în funcție de performanța fiecărui elev. Această metodă permite o evaluare mai precisă a cunoștințelor și abilităților elevilor, oferind un feedback relevant și oportun.

Exemple de platforme și tehnologii

Khan Academy: Utilizează evaluarea adaptivă pentru a personaliza traseul de învățare al elevilor.

Duolingo: Aplicație de învățare a limbilor străine care utilizează evaluarea adaptivă pentru a ajusta nivelul de dificultate al exercițiilor.

Pearson's MyLab: Platformă educațională care oferă teste adaptive pentru diverse discipline academice.

ALEKS (Assessment and Learning in Knowledge Spaces): Platformă de evaluare adaptivă care identifică cunoștințele și lacunele elevilor în matematică și alte domenii științifice.

3. Analiza performanței elevilor prin monitorizarea progresului, activitate consumatoare de mult timp, poate și ea fi realizată prin IA. Inteligența artificială poate urmări progresul elevilor de-a lungul timpului, identificând tendințele și schimbările în performanță și poate genera rapoarte detaliate pentru profesori și părinți, evidențiind punctele forte și slabe ale elevilor și sugerând intervenții educaționale.

Exemple de platforme și tehnologii

DreamBox Learning: Utilizează AI pentru a oferi feedback în timp real și pentru a personaliza traseele de învățare în matematică.

BrightBytes: Platformă de analiză educațională care ajută școlile să înțeleagă și să îmbunătățească performanța elevilor prin analiza datelor.

Knewton: Oferă soluții de învățare personalizată bazate pe analiza datelor pentru a optimiza traseele de învățare ale elevilor.

Socrative: Platformă de evaluare care utilizează datele pentru a oferi feedback instantaneu și pentru a analiza performanța elevilor.

4. IA poate fi utilizat inclusiv pentru detectarea plagiatului prin IA, comparând textele cu o vastă bază de date de surse online și alte lucrări academice. AI pentru detectarea plagiatului este un instrument extrem de valoros în mediul academic, ajutând la menținerea integrității și originalității lucrărilor academice.

Exemple de platforme și tehnologii

Turnitin: Unul dintre cele mai cunoscute instrumente de detectare a plagiatului, utilizat pe scară largă în instituțiile academice.

Grammarly: Pe lângă verificarea gramaticii, oferă și funcții de detectare a plagiatului.

Copyscape: Utilizat în principal pentru detectarea plagiatului pe web.

Unicheck: O platformă de detectare a plagiatului care oferă rapoarte detaliate și instrumente de integrare cu diverse platforme educaționale.

5. Învățare personalizată, următorul pas în urma constatării aspectelor ce trebuie îmbunătățite ce solicită intens cadrele didactice, poate fi asistată de către inteligența artificială ce sugerează resurse personalizate de studiu și oferă posibilitatea de a

accesa platforme educaționale interactive, bazându-se pe performanța și stilul de învățare ale fiecărui elev.

Exemple de platforme și tehnologii

Knewton: Oferă soluții de învățare personalizată bazate pe analiza datelor pentru a optimiza traseele de învățare ale elevilor.

DreamBox Learning: Utilizează AI pentru a oferi feedback în timp real și pentru a personaliza traseele de învățare în matematică.

Smart Sparrow: Platformă adaptivă care permite profesorilor să creeze trasee de învățare personalizate bazate pe nevoile individuale ale elevilor.

Coursera: Utilizează AI pentru a recomanda cursuri și resurse suplimentare în funcție de progresul și interesele elevilor.

Edmentum: Oferă soluții de învățare personalizată pentru diverse discipline academice, utilizând date și analize pentru a personaliza experiența de învățare.⁶

6. Feedback-ul în timp real, extrem de important în lucrul la clasă, în evaluarea realizată pe parcursul lecției sau pentru fixarea sau exersarea unor noțiuni/abilități sau pentru verificarea înțelegerii, nu poate fi realizat de către profesor decât etapizat. IA oferă această posibilitate, accesibilă printr-un simplu cod de acces.

Exemple de platforme și tehnologii

Socratic by Google: Utilizează AI pentru a oferi explicații și feedback în timp real pentru problemele academice ale elevilor.

Khan Academy: Utilizează algoritmi adaptativi pentru a oferi feedback instantaneu și resurse personalizate pe baza performanței elevilor.

Edmodo: Platformă educațională care oferă feedback în timp real și monitorizare a progresului elevilor.

Grammarly: Oferă feedback instantaneu pentru scriere, corectând erorile gramaticale și stilistice și oferind sugestii de îmbunătățire.

Pearson Realize: Platformă educațională care utilizează AI pentru a oferi feedback personalizat și resurse de învățare adaptate.

7. Evaluarea așa numitelor soft skills, în alte cuvinte abilități socio-emoționale, este înlesnită sensibil prin IA ce poate analiza interacțiunile elevilor și poate oferi evaluări și feedback privind comunicarea, colaborarea și rezolvarea conflictelor. Acest tip de evaluare este foarte importantă în dezvoltarea personală și profesională, dar poate fi dificil de măsurat cu metode tradiționale.

Exemple de platforme și tehnologii

Humantic AI: Utilizează AI pentru a evalua personalitățile și a oferi feedback personalizat privind soft skills.

Pymetrics: Folosește jocuri neuroștiințifice și AI pentru a evalua abilitățile sociale și emoționale, oferind recomandări pentru carieră și dezvoltare personală.

HireVue: Utilizează analiza video și AI pentru a evalua candidatul în timpul interviurilor, inclusiv aspecte legate de soft skills.

Receptiviti: Utilizează analiza lingvistică și AI pentru a măsura empatia, tonul și alte soft skills din comunicarea scrisă.

Koru: Folosește un set de măsurători bazate pe comportament pentru a evalua soft skills și a oferi feedback detaliat și personalizat.

Există o mulțime de avantaje în a apela la IA pentru a ne eficientiza și diversifica activitatea la clasă și pentru a le asigura elevilor cele mai bune oportunități de a învăța și de a se dezvolta. Există însă și câteva aspecte la care trebuie să fim atenți atunci când alegem să folosim tehnologia ca pe un instrument.

Pe de o parte, dat fiind că IA utilizează datele disponibile, dacă aceste date sunt incorecte, rezultatul este viciat. Ca atare, este crucială alegerea atentă a resurselor digitale și a instrumentelor IA pe care le utilizăm. Pe de altă parte, este esențial să luăm măsurile ce se impun pentru a proteja datele personale ale elevilor, prin respectarea reglementărilor privind confidențialitatea.

Nu în ultimul rând, orice schimbare este întâmpinată cu rezistență. Probabil că așa va întâmpla și în cazul introducerii IA în educație. Primul pas este informarea, al doilea formarea și instruirea profesorilor pentru utilizarea instrumentelor IA.

CYBERBULLYING

EMIL BONDAR, ȘCOALA GIMNAZIALĂ "OLTEA DOAMNA", ORADEA, JUDEȚUL
BIHOR

1.1. Prezentarea problemei

Problematica cyberbullying-ului (hărțuirea în mediul virtual) este recentă, ea apărând ca o consecință, un efect, al tehnologiei avansate din prezent (Carter, 2013). Deși viața copiilor, a adolescenților, în școli a fost dintotdeauna condusă de forțele sociale, de ierarhii și de networking, cyberbullying-ul aduce noi implicații în dinamica dintre elevi. În ultima perioadă, tinerii primesc cu asalt informații privind bullying-ul și cyberbullying-ul prin filme ("Cyberbully"), seriale TV ("Cele 13 motive"), cărți ("Backlash" de Sarah Darer Littman), și jocuri video agresive.

Având în vedere definițiile cele mai acceptate în cadrul cercetărilor științifice, cyberbullying-ul se referă la acele acțiuni agresive și intenționale care se realizează în mod repetat în mediul virtual (electronic) sau prin mesaje pe telefonul mobil de către un individ sau un grup de persoane către victime care nu se pot apăra ușor sau nu se pot apăra de daunele acestor acțiuni (Domínguez-Hernández, Bonell, & Martínez-González, 2018). Ambele definiții se bazează pe trei elemente centrale: a face rău intenționat, existența unui dezechilibru de putere între victimă și agresor, și repetiția comportamentului de hărțuire în timp (Olweus, 1993).

Evenimentul de cyberbullying se petrece asemeni hărțuirii, în anumite contexte nespecifice diverse (grup online, platformă de socializare online), în cadrul cărora se folosesc diferite instrumente, ceea ce înseamnă că trebuie să fie luate în vedere anumite condiții specifice. Printre aceste condiții specifice se regăsește prezența mai multor persoane implicate în actul de hărțuire (virtual). Pe lângă rolurile de victimă și de hărțuitor, mai există și alte persoane implicate deseori activ sau pasiv în evenimentul de cyberbullying. Printre acestea se regăsește rolul de bystander, care are o importanță crescută în cadrul contextului specific de hărțuire tradițională sau virtuală. Având în vedere posibilitatea spectatorilor de a contribui pozitiv în actul de hărțuire, în anii precedenți atenția a fost focalizată pe investigarea acestui rol și a factorilor individuali sau de grup care pot influența comportamentele potențiale și responsabilitățile spectatorilor (Song & Oh, 2018).

Un număr restrâns de studii au încercat să identifice însă consecințele negative pe care actul

violent îl are asupra martorilor evenimentului (Midgett & Dumas, 2019). Există astfel întrebarea dacă cei care asistă sunt afectați semnificativ de cyberbullying într-o manieră negativă și care sunt factorii care influențează măsura în care aceștia resimt efectele actului în sine. Posibilitatea ca tinerii care asistă la cyberbullying să dezvolte simptomatologie depresivă și anxioasă prin mecanismul empatiei este susținută și inițiată de cercetarea condusă de către Wright, Wachs și Harper în anul 2018. Aceștia au investigat rolul empatiei în relația dintre a fi martor la cyberbullying, depresie și anxietate. Rezultatele lor arată că există o relație între cele trei variabile. Mai mult chiar, cercetătorii au observat faptul că empatia moderează relația pozitivă dintre rolul de bystander și depresie, însă nu și în cazul anxietății.

Cu toate acestea, nu există alte studii pentru a putea compara rezultatele obținute de către Wright și colaboratorii săi. Este nevoie așadar de noi cercetări care să investigheze relația dintre poziția de bystander în cazul cyberbullying-ului, empatie, depresie și anxietate, pentru a dezvolta noi programe de prevenție și intervenție care să includă mai multe fațete ale tuturor persoanelor implicate în hărțuirea virtuală.

Asocierea dintre rolul de spectator în cyberbullying și dezangajare morală are rezultate mixte în literatură (Lazuras, Pyżalski, Barkoukis, & Tsorbatzoudis, 2012). Numeroase studii au arătat faptul că hărțuirea tradițională este asociată pozitiv cu dezangajarea morală (Perren, & Gutzwiller-Helfenfinger, 2012). Pe lângă asta, există cercetări care au studiat asocierea dintre emoțiile de ruminare, rușine și vinovăție (emoții morale) și comportamentele morale (Perren, & Gutzwiller-Helfenfinger, 2012). Cu toate acestea, doar un număr limitat de studii au investigat relația dintre hărțuirea virtuală și emoțiile morale.

Emoțiile morale (de rușine, ruminare și vinovăție) și implicit distresul emotional resimțit de către adolescenți în urma hărțuirii tradiționale poate fi influențat de către alte procese mentale cum ar fi inferențele și atribuirile făcute (Thornberg, Pozzoli, Gini & Jungert, 2015). Presupunem că acest lucru se va regăsi și în cazul acțiunii agresive din mediul online, deoarece și acesta implică procese cognitive complexe care apar în urma observării hărțuirii.

1.2. Importanța problemei

Într-un studiu din 2014 realizat de către EU Kids Online, s-a descoperit că 12% dintre copiii cu vârste cuprinse între 11-16 ani au fost afectați de cyberbullying (Domínguez- Hernández et al.,

2018). A fost deja demonstrat faptul că hărțuirea tradițională are consecințe negative pentru sănătatea mentală a spectatorilor hărțuirii tradiționale (Midgett & Dumas, 2019). Asemeni, cyberbullying-ul a fost demonstrat că are consecințe psihologice grave, cum ar fi frică, depresie, izolare, anxietate sau stres (Hinduja & Patchin, 2013). Este necesar să se realizeze noi studii prin care să se aprofundeze cunoștințele despre acest proces complex al agresivității din mediul virtual datorită impactului pe care acesta îl are în viața copiilor și a adolescenților.

Numărul tinerilor care se implică într-un mod sau altul în hărțuire virtuală, atât în cadrul mediilor de socializare cum ar fi Facebook, Instagram sau Twitter, cât și în cadrul aplicațiilor pentru mesaje instant (de exemplu Whatsapp) este unul destul de mare. Conform unui studiu din anul 2005, aproximativ 90% dintre copii cu vârste între 12 și 17 ani își petrec zilnic câteva ore pe internet, jumătate dintre tineri având telefoane mobile (Snakenborg, Van Acker, & Gable, 2011). Acești indivizi, fiind ocazional sau în mod constant martori ai evenimentului, pot să dezvolte credințe normative despre actul agresiv, devenind mai pasivi și acceptând astfel comportamentele nepotrivite (Allison & Bussey, 2016).

În ultimii anii cercetările s-au focusat astfel pe rolul bystander-ilor în incidentele de bullying și cyberbullying (Bauman, 2014) datorită puterii lor de a schimba semnificativ traiectoria evenimentelor, aceștia putând fie să oprească actul prin apărarea victimei, fie să crească intensitatea lui prin susținerea hărțuitorului. Cu toate acestea s-au descoperit diverse consecințe negative ale implicării în hărțuire pentru indivizii care sunt martori, cum ar fi probleme sociale sau afective.

Rezultatele studiului lui Wright, Wachs, & Harper (2018) arată că a fi martor la evenimentele de cyberbullying este relaționat pozitiv cu depresia și anxietatea adolescenților, auto-raportată. Aceste descoperiri sunt în concordanță cu rezultate anterioare privind martorii la evenimente clasice de hărțuire. Precum în cazul hărțuirii tradiționale, și martorii evenimentelor de cyberbullying pot să se teamă de faptul că ar putea să fie victime în viitor. Conform teoriei neajutorării învățate (Seligman, 1975) depresia și anxietatea pot rezulta din sentimentul de pierdere a controlului în evenimentul de cyberbullying. Mai mult chiar, unii martori ar putea experimenta de asemenea disonanță cognitivă dacă ignoră situația și nu intervin activ, asta având ca urmare dezvoltarea unor stări de vinovăție, depresie și anxietate.

Există puține cercetări care abordează eventuala relație de moderare dintre empatie, a fi martor la cyberbullying, depresie și anxietate. Este important să se investigheze dacă empatia

moderează relația dintre aceste asocieri deoarece tendința de a fi empatic s-ar putea să crească sentimentele martorilor pentru victime, ceea ce ar putea avea impact asupra sănătății mentale a acestora (Rivers, Poteat, Noret, & Ashurst, 2009). În literatura generală se cunoaște faptul că adulții care sunt depresivi sau anxioși au deseori un nivel normal sau crescut de empatie (Wright, Wachs & Harper, 2018). Cu toate acestea, relația dintre empatie și depresie/anxietate, a fost mai puțin cercetată pe populația de adolescenți.

Empatia a prezis depresia la adolescenții din Indonezia, iar în alt studiu s-a descoperit că adolescenții care au experimentat stres emoțional după o discuție cu un prieten despre o problemă, au raportat o bunăstare emoțională mai scăzută (Wright, Wachs, & Harper, 2018). Este neclar dacă empatia este relaționată cu anxietatea în cazul adolescenților deoarece puține studii au abordat această problemă, însă cercetările care s-au centrat pe adulți au relevat că există o relație pozitivă între experimentarea anxietății și empatie.

Având în vedere rezultatele literaturii de specialitate privind relația empatiei cu nivelul de stres emoțional, se poate spune că un nivel ridicat de empatie în cazul martorilor cyberbullying-ului poate duce la o creștere a experiențelor lor de depresie și anxietate. Este posibil ca empatia să modereze relația dintre aceste asocieri deoarece înțelegerea empatică a suferinței victimelor poate crește stresul psihologic al martorilor cyberbullying-ului, mai ales atunci când aceștia nu intervin (Wright, Wachs, & Harper, 2018).

Reacțiile mentale pe care le au cei care observă evenimentele de hărțuire (virtuală) pot include atât empatia cât și dezangajarea morală (Allison & Bussey, 2017). Rezultatele studiilor arată că dezangajarea morală este asociată cu nivele scăzute ale comportamentelor de apărare (a spectatorilor activi), cea din urmă fiind asociată cu nivele scăzute de vinovăție privind inacțiunea în situația dată (Thornberg et al., 2015). În schimb, rolul spectatorilor activi a fost relaționată pozitiv cu nivele crescute de vinovăție, acest fapt indicând efecte mixte ale vinovăției și a dezangajării morale în contextul comportamentelor de hărțuire (Thornberg et al., 2015).

Rezultatele cercetărilor științifice privind relația dintre vinovăție, dezangajarea morală și comportamentul de spectator sunt destul de limitate și controversate (Mazzone, Camodeca, & Salmivalli, 2016). Unele studii spun că spectatorii afișează dezangajare morală scăzută și sunt predispuși spre a fi îngrijorați în situații morale. Pe lângă asta ei par a recunoaște hărțuirea ca fiind un comportament imoral deși nu încearcă să îl oprească sau să apere victima (Mazzone, Camodeca, & Salmivalli, 2016). Alte studii sugerează însă că, comportamentul spectatorilor hărțuirii este

caracterizat de dezangajare morală și o eventuală sensibilitate spre vinovăție în contexte sociale. Având în vedere rezultatele controversate este nevoie de noi studii care să cerceteze cum relația dintre vinovăție și dezangajare morală afectează comportamentele spectatorilor neimplicați ai hărțuirii (outsider) pentru a o înțelege mai bine.

Deși în ultima perioadă tot mai multe școli aderă la programe anti-bullying care se focusează pe dezvoltarea abilităților socio-emoționale ca metodă de prevenție, acestea nu pun destul accent pe învățarea unor strategii de coping eficiente în cazul celor care observă evenimentele. Multe intervenții se bazează pe învățarea unor deprinderi cu consecințe de scurtă durată: blocarea agresorului pe mediile de socializare, neutilizarea anumitor platforme online, etc. În acest sens putem deduce faptul că este nevoie de cercetări care să ajute la dezvoltarea unor noi intervenții, prin care aceștia să învețe noi moduri de a face față cyberbullying-ului.

BIBLIOGRAFIE

Albert Elis & Catharine MacLaren, *Terapia Rational-Emotiva și Comportamentală*, Ghidul Terapeutului, Editura All, București, 2018.

Allison, K. R., & Bussey, K. (2017). Individual and collective moral influences on intervention in cyberbullying. *Computers in Human Behavior*, 74, 7-15.

Lowry, P. B., Zhang, J., Wang, C., & Siponen, M. (2016). Why do adults engage in cyberbullying on social media? An integration of online disinhibition and deindividuation effects with the social structure and social learning model. *Information Systems Research*, 27(4), 962-986.

Mazzone, A., Camodeca, M., & Salmivalli, C. (2018). Stability and change of outsider behavior in school bullying: The role of shame and guilt in a longitudinal perspective. *The Journal of Early Adolescence*, 38(2), 164-177.

Midgett, A., & Dumas, D. M. (2019). Witnessing Bullying at School: The Association Between Being a Bystander and Anxiety and Depressive Symptoms. *School Mental Health*, 1- 10.

REALITATEA VIRTUALĂ CA INOVAȚIE ÎN PROCESUL DE ÎNVĂȚĂMÂNT

Prof. Ionica Bondei, Școala Gimnazială „Sfântul Andrei”, Brăila

Realitatea Virtuală (Virtual Reality) reprezintă o inovație și poate deveni o metodologie de predare care să îi ajute pe elevi să se simtă implicați activ, stimulându-le imaginația și creativitatea.

Potrivit specialiștilor, Realitatea Virtuală reprezintă capacitatea de a utiliza o simulare, pe computer, care permite interacțiunea unei persoane cu un mediu tridimensional (3D) vizual sau multi-senzorial. Aplicațiile VR introduc utilizatorii într-un mediu care simulează lumea reală, prin intermediul unor aparate interactive, care trimit și primesc informații, cum ar fi ochelari virtuali, căști virtuale, mănuși sau costum întreg.

Realitatea Virtuală presupune ca utilizatorul să poarte o cască virtuală sau să privească un ecran stetosopic, prin care poate vedea imagini animate ale mediului simulat, având senzația că se află faptic într-un loc anume: mediu subacvatic, obiective turistice, interiorul corpului uman, bătălii istorice, etc. De asemenea, prin purtarea unor mănuși speciale, utilizatorii pot experimenta senzația de atingere a unor obiecte, aflate în mediile accesate în mod virtual.

Potrivit unor studii de specialitate, utilizarea Realității Virtuale în școli, aduce o serie de beneficii procesului de predare învățare, având aplicabilitatea în toate materiile și ciclurile școlare. Astfel, aceasta îi poate inspira pe elevii de toate vârstele să-și dezvolte creativitatea și să dea frâu liber imaginației în domeniul artei și a literaturii, să depășească anumite dificultăți de învățare a unor concept mai grele din domeniul matematicii, fizicii sau a chimiei, oferindu-li-se oportunitatea de a vedea anumite obiecte în format 3D. Mai mult, Realitatea Virtuală încurajează interculturalitatea și deschiderea spre noi experiențe de învățare, benefice elevilor pe termen lung.

Tehnologia VR încorporează o combinație de feedback vizual, auditiv și uneori faptic pentru a crea o experiență perfectă și captivantă. Printre avantajele folosirii realității virtuale putem enumera:

- **Îmbunătățirea implicării și reținerii în învățare:** Unul dintre cele mai izbitoare avantaje ale VR în educație constă în capacitatea sa de a captiva atenția elevilor și de a le menține concentrarea pe tot parcursul procesului de învățare. Prelegerile și manualele tradiționale se luptă adesea să mențină implicarea studenților, ceea ce duce la o scădere a reținerii informațiilor. Cu toate acestea, VR transportă cursanții în medii realiste și interactive, în care participă activ la procesul de învățare. Acest angajament sporit favorizează o conexiune mai profundă cu subiectul, rezultând o reținere și înțelegere îmbunătățite a informațiilor.

- **Învățare prin experiență dincolo de limitele tradiționale:** Tehnologia VR are puterea de a transcende limitările sălilor de clasă fizice, permițând elevilor să exploreze destinații îndepărtate, repere istorice sau chiar planete îndepărtate. Prin excursii virtuale pe teren, cursanții se pot adânci în

diferite epoci, culturi și ecosisteme, dând viață lecțiilor lor într-un mod viu și memorabil. De exemplu, la orele de istorie, elevii pot fi martori la evenimente istorice esențiale, la biologie pot călători prin corpul uman, iar la geografie pot călători virtual pe glob.

- **Învățare personalizată și adaptivă:** Fiecare elev învață în propriul ritm și are preferințe unice de învățare. Tehnologia VR oferă o platformă pentru experiențe de învățare personalizate și adaptative, adaptate nevoilor individuale. Sistemele VR bazate pe inteligență artificială pot analiza progresul, punctele forte și punctele slabe ale elevilor, oferind conținut personalizat și îndrumări în consecință. Această abordare adaptativă asigură că cursanții primesc nivelul potrivit de provocare și sprijin, optimizând călătoria lor educațională și sporindu-le încrederea. Învățarea prin VR nu numai că insuflă cunoștințe, ci și hrănește un sentiment de curiozitate și uimire.

- **Stimularea gândirii critice și a abilităților de rezolvare a problemelor:** Simulările VR prezintă elevilor scenarii din lumea reală, solicitându-le să gândească critic și să rezolve problemele într-un mediu sigur și controlat. Aceste experiențe practice de rezolvare a problemelor în VR hrănesc creativitatea, abilitățile de luare a deciziilor și abilitățile practice, pregătind elevii pentru provocările pe care le vor întâlni în viitoarele lor cariere.

- **Educație incluzivă pentru o gamă diversificată de elevi:** Tehnologia VR facilitează educația incluzivă prin adaptarea diverselor stiluri de învățare, abilități și preferințe. Oferă mai multe modalități de implicare, care se adresează cursanților auditivi, vizuali și kinestezici. Mai mult, VR poate oferi suport suplimentar pentru elevii cu nevoi speciale, oferind o experiență de învățare mai incluzivă și echitabilă.

- **Empatie și învățare socio-emoțională:** VR poate fi un instrument puternic pentru promovarea empatiei și învățarea socio-emoțională. Prin experiențele captivante, elevii pot păși în pielea altora, experimentând perspective diferite și înțelegând probleme societale complexe. Acest lucru stimulează empatia, compasiunea și o înțelegere mai largă a lumii, cultivând indivizi responsabili social și inteligenți emoțional.

De la angajament sporit și învățare experiențială până la instruire personalizată și simulări de instruire sigure, VR-ul deține promisiunea de a transforma educația și de a modela generațiile viitoare de cursanți. Pe măsură ce tehnologia VR continuă să avanseze și devine mai accesibilă, integrarea acesteia în programele educaționale va deveni din ce în ce mai esențială în pregătirea elevilor pentru provocările lumii moderne. Îmbrățișarea VR în educație nu este doar un progres tehnologic, ci o schimbare de paradigmă care promite să construiască un viitor mai luminos, mai antrenant și echitabil pentru educație.

Bibliografie

1. Antonioli, M., Blake, C., & Sparks, K. (2014). Augmented Reality Applications in Education. *The Journal of Technology Studies*, 40(1/2), 96–107. <https://www.jstor.org/stable/43604312>

2. Miron Vlad - Tehnologii multimedia, Editura Universității din București, 2004
3. Milgram et al. - Augmented reality a class of displays on the real.pdf. (n.d.).
Retrieved January 24, 2019
http://etclab.mie.utoronto.ca/publication/1994/Milgram_Takemura_SPIE1994.pdf

METODELE DE PREDARE INOVATOARE UTILIZATE LA DISCIPLINA BIOLOGIE

Prof. Ionica Bondei, Colegiul Național Pedagogic „D. P. Perpessicius”, Brăila

Metodele de predare inovatoare se referă la utilizarea de noi strategii de predare care se concentrează mai mult pe elevi, încurajându-i să se alăture în mod proactiv și să interacționeze cu colegii și cu profesorul - în timpul lecțiilor.

Spre deosebire de predarea tradițională, care se concentrează în principal pe cât de multe cunoștințe transmise elevilor, metodele inovatoare de predare caută adânc în ceea ce elevii iau cu adevărat din ceea ce se predă în timpul orelor.

Avantaje ale metodelor de predare inovatoare:

- ✓ **Încurajează cercetarea** – abordările inovatoare ale învățării îi încurajează pe elevi să exploreze, să cerceteze și să descopere singuri cunoștințele, să le prelucereze și să găsească soluții la problemele apărute.
- ✓ **Mobilizează** voința, educă interese cognitive, dezvoltă memoria, gândirea, creativitatea.
- ✓ **Îmbunătățesc abilitățile de rezolvare a problemelor și de gândire critică** – metodele creative de predare permit elevilor să învețe în propriul ritm și îi provoacă să facă brainstorming
- ✓ Atunci când fac proiecte individuale sau de grup, elevii știu să-și gestioneze timpul, să prioritizeze sarcinile, să comunice, să lucreze mai bine cu ceilalți și multe altele.
- ✓ **Verifică înțelegerea elevilor** – notele și evaluările frecvente pot spune ceva, dar nu totul despre capacitatea de învățare și cunoștințele unui elev (mai ales dacă există priviri furtive în timpul testelor!). Ideile de predare inovatoare le permit profesorilor să monitorizeze orele și să știe mai bine cu ce se luptă elevii lor pentru a găsi soluțiile cele mai potrivite.
- ✓ **Îmbunătățesc autoevaluarea** – elevii pot înțelege ce au învățat și ce le lipsește. Descoperind ceea ce mai trebuie să știe, ei pot înțelege de ce să învețe anumite lucruri și să devină mai dornici să o facă.
- ✓ **Însuflețesc sălile de clasă** - metodele de predare inovatoare oferă elevilor ceva diferit de care să se entuziasmeze, încurajându-i să vorbească și să interacționeze mai mult.

Metodele de predare inovatoare sunt:

1. Lecțiile interactive

Elevii se pot alătura activităților din clasă în multe feluri, nu doar ridicând mâinile sau fiind chemați să răspundă. Pot fi folosite platforme online care permit activități interactive la clasă pentru

a economisi timp și pentru a determina toți elevii să se alăture. Pot fi folosite jocuri de tip “nori de cuvinte”, sondaje sau chestionare.

2. Învățarea bazată pe proiecte - le permite elevilor să rezolve probleme din lumea reală și să vină cu noi soluții pe o perioadă mai lungă. Proiectul face orele mai distractive și mai captivante, în timp ce elevii învață conținut nou și își dezvoltă abilități precum cercetarea, lucrul independent și cu alții, gândirea critică etc. În această metodă de învățare activă, profesorul are rol de ghid, iar elevii se ocupă de călătoria lor de învățare. Studiarea în acest fel poate duce la o mai bună implicare și înțelegere, le poate stârni creativitatea și poate promova învățarea pe tot parcursul vieții.

3. Învățarea bazată pe anchetă - este o metodă de predare care plasează elevii în centrul procesului de învățare. În loc să li se prezinte informații, elevii le vor căuta în mod activ prin explorarea și analizarea probelor pe cont propriu. Elevii trebuie să cerceteze subiectul în mod independent sau cu un grup pentru a găsi un răspuns. Această metodă îi ajută să dezvolte foarte mult abilitățile de rezolvare a problemelor și de cercetare. Exemple:

- ❖ Găsiți soluții pentru poluarea aerului/apelor/zgomotului/luminii într-o anumită zonă.
- ❖ Creșteți o plantă și găsiți cele mai bune condiții de creștere.

Bibliografie

1. Cartalean T., ș.a Formarea de competențe prin strategii didactice interactive. Pro Didactica, Chișinău, 2008.
2. Cerghit, I., Metode de învățământ, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1997
3. Dumitru, I., Dezvoltarea gândirii critice și învățarea eficientă, Editura de Vest, Timișoara, 2001

Studiu privind dezvoltarea calităților motrice viteză și îndemânare prin folosirea jocurilor dinamice, în lecția de educație fizică la nivelul claselor a VII-a și a VIII-a

***Autor: Prof. Borda Călin Ovidiu
Colegiul „Petru Maior”
Localitatea: Reghin***

Importanța lucrării

Prin conținut, lucrarea prezintă o multitudine de structuri de exerciții pentru dezvoltarea calităților motrice viteza și îndemânare folosind jocurile dinamice. Calitățile motrice reprezintă aspecte importante în dezvoltarea fizică multilaterală și întărirea sănătății, dar aceste aspecte sunt tratate individual și mai puțin în structuri cuprinse în jocurile dinamice.

Actualitatea lucrării

Lucrarea este actuală pentru că abordează o problemă extrem de importantă și anume dezvoltarea calităților motrice prin intermediul jocurilor dinamice.

Activitatea desfășurată sub forma jocurilor dinamice este una modernă și eficientă, contribuind pe de o parte la dezvoltarea armonioasă a elevilor ciclului gimnazial dar și la optimizarea lecției de educație fizică.

Motivarea alegerii temei

- Educarea calităților motrice pe întreg parcursul școlarizării fac parte din condițiile de bază care contribuie la creșterea armonioasă, la o bună pregătire pentru viață. De aceea în școală dezvoltarea calităților motrice trebuie să stea în atenția profesorului de educație fizică.

Am ales această temă pentru a arata că:

- calitatea motrică se poate dezvolta și prin folosirea jocurilor dinamice.
- folosirea jocurilor determină o desfășurare a lecțiilor mai interesante, agreabile, lipsite de monotonie, ceea ce creșterea interesului pentru practicarea exercițiilor fizice
- utilizând în cadrul lecțiilor jocurile dinamice se stimulează spiritul competitiv al elevilor precum și autoperfecționarea

Ipotezele cercetării

1. Aplicarea unor structuri de exerciții folosind jocurile dinamice având ca scop dezvoltarea calităților motrice viteza și îndemânarea pot contribui la eficientizarea lecției de educație fizică.
2. Dacă structurile folosite în cadrul jocurile dinamice pentru dezvoltarea vitezei și îndemânării sunt corect fundamentate și raționalizate ipoteza poate fi confirmată.

3. De asemenea putem pleca de la premisa că folosirea judicioasă și corectă a structurilor de exerciții, în funcție de gradul de pregătire al elevilor și al programei școlare, **progresul poate să apară în ceea ce privește dezvoltarea vitezei și îndemânării.**

Scopul și obiectivele cercetării

Scopul lucrării constă în creșterea eficienței acțiunii de dezvoltare a vitezei și a îndemânării printr-o raționalizare și standardizare judicioasă a mijloacelor. Se va urmări dacă prin folosirea acestor exerciții se reușește mărirea eficienței lecțiilor și dacă randamentul elevilor crește astfel încât să se obțină modelul propus.

Ținând seama de obiectivele educației fizice la ciclul gimnazial, am stabilit principalele obiective experimentale:

- Culegerea și aplicarea unor jocuri dinamice pentru dezvoltarea vitezei și a îndemânării
- Dezvoltarea capacității de a efectua mișcări cu indici superiori de viteză, manifestate sub toate formele: de reacție, de execuție și de deplasare
- Îmbunătățirea indicilor morfo-funcționali ai organismului
- Obținerea unei pregătiri fizice optime, adaptate specificului de vârstă și sex
- Creșterea capacității de efort
- Dezvoltarea calităților psihice: atenția, gândirea, calitățile afective

Metode de cercetare folosite

- de investigație - documentare
- observație, experimentală
- de analiză și interpretare
- matematică, statistică

Testele folosite în cercetare

Pentru acest experiment am folosit următoarele probe de evaluare:

- *Naveta 10x5m*
- *Structură tehnică din jocul de baschet*

Desfășurarea cercetării. Culegerea de date din probele de control

Experimentul se desfășoară în două etape:

Etapa I (corespunde modulelor I și II):

- verificarea stării de sănătate a elevilor și depistarea eventualelor deficiențe fizice
- cunoașterea nivelului de pregătire fizică generală a calităților motrice, precum și nivelul la care este dezvoltată îndemânarea
- formarea, consolidarea unor deprinderi și procedee tehnice specifice jocului de baschet.
- dezvoltarea vitezei și a îndemânării, prin folosirea jocurilor de mișcare la clasele de experiment.

Etapa a II-a (corespunde modulelor III, IV și V):

- îmbunătățirea capacității de efort a organismului (în mod special s-au urmărit calitățile motrice viteza și îndemânare)
- însușirea și consolidarea unor procedee tehnice și a unor structuri de exerciții din jocul de baschet cu un grad sporit de viteză
- repetarea probelor de control și înregistrare datelor obținute.

Tabel nr.5**Testare inițială grupa martor****Clasa A VII-a****Testare finală grupa martor****Clasa a VII-a**

Nr. Crt.	Numele și prenumele	Naveta 10x5 m	Structură tehnic- tactică	Nr. crt	Numele și prenumele	Naveta 10x5 m	Structură tehnic- tactică
1	B S	22,3	4	1	B S	22,0	2,5
2	D Z	19,3	2,5	2	D Z	19,2	1,5
3	F S	20,6	2,5	3	F S	20,3	1,5
4	G A	22,1	3	4	G A	21,9	1,5
5	I C	19,2	2,5	5	I C	18,9	1
6	K N	19,8	2,0	6	K N	19,6	0,5
7	M E	18,4	2,0	7	M E	18,3	1
8	M S	20,6	2	8	M S	20,3	1
9	R E	21,4	2,5	9	R E	21,2	1,5
10	S L	20,3	2,5	10	S L	20,0	1,5
11	S E	20,4	2,5	11	S E	20,1	1,5
12	S E	22,3	2,5	12	S E	22,1	2,0
13	T B	21,6	2,5	13	T B	21,7	1,5
14	T M	21,8	3	14	T M	21,4	2,0
15	Z D	22,4	3	15	Z D	22,3	1,5

Tabel nr.6**Testare inițială grupa de experiment****Clasa a VII-a****Testare finală grupa de experiment****Clasa a VII-a**

Nr. Crt.	Numele și prenumele	Naveta 10x5 m	Structură tehnic- tactică	Nr. crt	Numele și prenumele	Naveta 10x5 m	Structură tehnic- tactică
1	C S	21,1	3,5	1	C S	20,7	2
2	C D	20,8	2,5	2	C D	20,4	1
3	C E	22,7	3	3	C E	22,2	1
4	C S	19,6	2,5	4	C S	19,4	1,5
5	D A	18,6	2,5	5	D A	18,3	1
6	F D	19,2	2,5	6	F D	19	1
7	F P	21,6	2	7	F P	21,4	0,5
8	F D	18,9	1,5	8	F D	18,7	0,5
9	F A	20,1	3	9	F A	19,8	1,5
10	I G	20,6	2,5	10	I G	20,4	1,5
11	K K	19,8	2,5	11	K K	19,7	1,5
12	L A	19,2	2	12	L A	19,0	1
13	N F	21,2	2,5	13	N F	21,1	1,5
14	P S	21,1	2,5	14	P S	20,8	1,5
15	R N	21,9	3	15	R N	21,6	1,5

Tabel nr. 7**Testare inițială grupa martor****Testare finală grupa martor****Clasa a VIII-a****Clasa a VIII-a**

Nr. Crt.	Numele și prenumele	Naveta 10x5 m	Structură tehnic- tactică	Nr. crt	Numele și prenumele	Naveta 10x5 m	Structură tehnic- tactică
1	B R	20,4	2,5	1	B R	20,1	2,5
2	B B	21,6	2	2	B B	21,3	1,5
3	C D	20,2	1,5	3	C D	19,9	1,5
4	D D	21,8	2	4	D D	21,4	1,5
5	H V	18,8	1,5	5	H V	18,6	1
6	LA	21,7	2,5	6	LA	21,5	0,5
7	M D	18,9	1,5	7	M D	18,9	1
8	M E	20,4	2,5	8	M E	20,4	1
9	M F	20,1	2	9	M F	19,8	1,5
10	O C	21,4	2	10	O C	21,2	1,5
11	R S	20,9	2,5	11	R S	21,0	1,5
12	S S	21,2	2	12	S S	21,2	2,0
13	S I	22,0	3,0	13	S I	21,3	1,5

Tabel nr.8

Testare inițială grupa de experiment

Testare finală grupa de experiment

Clasa a VIII-a

Clasa a VIII-a

Nr. Crt.	Numele și prenumele	Naveta 10x5 m	Structură tehnic- tactică	Nr. crt	Numele și prenumele	Naveta 10x5 m	Structură tehnic- tactică
1	C M	21,9	2	1	C M	21,3	1
2	C Ș	19,1	1,5	2	C Ș	18,6	0.5
3	C D	19,6	1,5	3	C D	19,1	1
4	F L	21,2	2,5	4	F L	20,9	1
5	G L	20,8	2,0	5	G L	20,4	1
6	G C	21,6	2,5	6	G C	21,2	2
7	M A	20,3	2,0	7	M A	19,8	1
8	M H	19,2	1,5	8	M H	19,1	0,5
9	M D	21,2	2	9	M D	21,0	1
10	M G	20,8	1,5	10	M G	20,3	1
11	P B	22,4	2,5	11	P B	22,1	1
12	P R	22,2	1,5	12	P R	21,8	1
13	R A	21,8	3	13	R A	21,8	1,5
14	S I	22,5	2,5	14	S I	22,4	1,5

Capitolul 4 – Analiza și interpretarea datelor

După finalizarea măsurătorilor efectuate, au fost obținute o serie de date pe care le-am evaluat în funcție de anumite criterii de comparație.

Aprecierea rezultatelor măsurării evidențiază în ce măsură au fost sau nu au fost atinse obiectivele, ori nivelul la care se situează subiecții.

Analizând datele obținute, în urma calculării mediei la testul de verificare inițial și final, se observă:

- Progresul, nu foarte mare, al clasei de experiment față de clasa martor, la proba de control naveta 10x5 metri atât la clasa a VII-a cât și la clasa a VIII-a
- Îmbunătățirea rezultatelor obținute la testarea finală față de testarea inițială la ambele clase (experiment și martor).

- O îmbunătățire mai evidentă a rezultatelor la structura tehnico-tactică la nivelul clasei a VII-a, atât la grupa martor cât și la grupa de experiment datorită faptului că unele elemente care compun structura tehnico-tactică au fost învățate la începutul clasei a VII-a.
- Cele mai mari diferențe dintre clasa experiment și martor s-au realizat la structura tehnico-tactică

Pentru analiza datelor obținute am operat cu următorii parametrii statistici:

- ***Media aritmetică***
- ***Abaterea standard***
- ***Coeficientul de variabilitate***

Pentru a putea observa mai bine progresul realizat de clasa experiment în raport cu cea martor, voi analiza fiecare probă în parte atașând la anexe tabele și grafice care redau diferențele dintre cele două eșantioane (experiment și martor):

Tabel nr. 9 - Rezultatele elevilor la probele de control clasa a VII-a

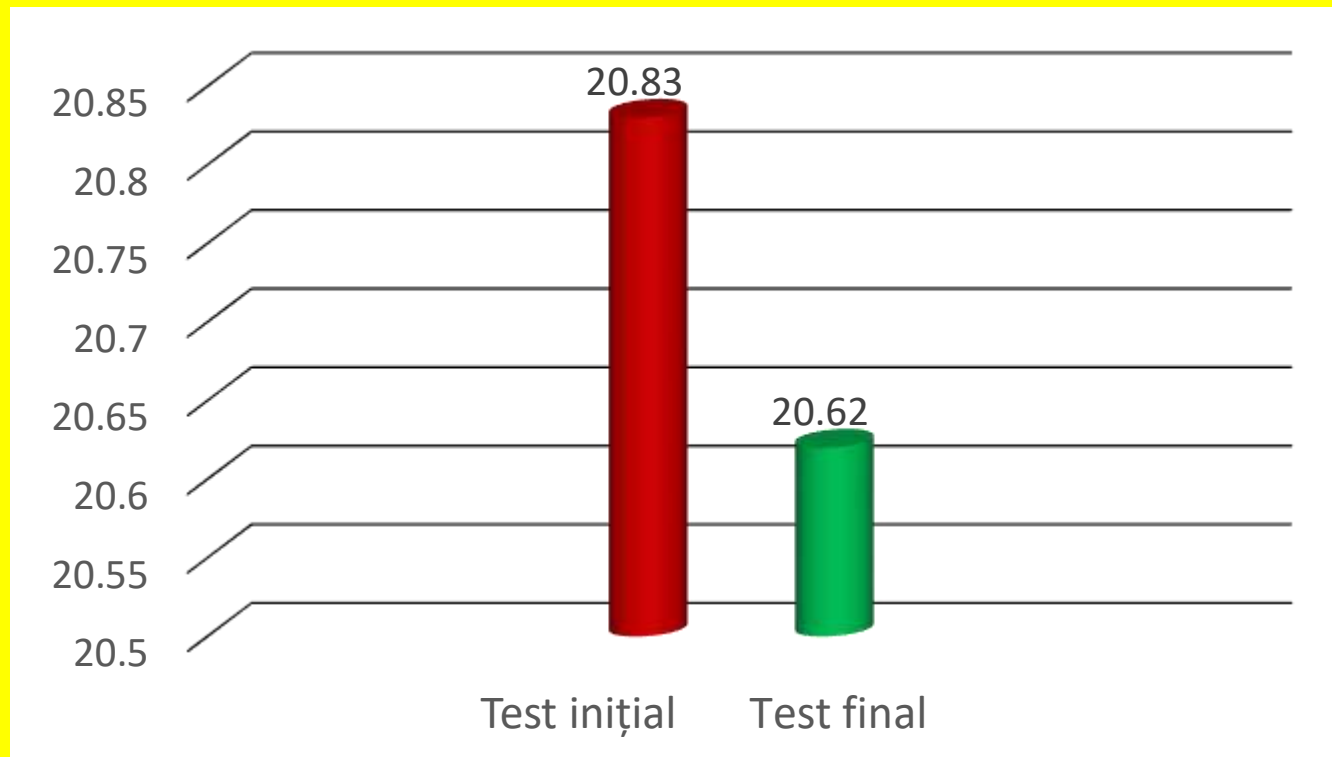
Proba	Grupa experiment				Grupa martor			
	Media inițială	Media finală	Dif. sec/pct.	Dif. %	Media inițială	Media finală	Dif. sec/pct.	Dif. %
Navetă 5x10 m	20,42"	20,16"	0,26"	1,27	20,83"	20,62"	0,21"	1,00
Structură tehnico-tactică	2,53	1,23	1,30	51,38	2,60	1,46	1,14	43,84

Tabel nr.10 - Rezultatele elevilor la probele de control clasa a VIII-a

Proba		Grupa experiment				Grupa martor		
	Media inițială	Media finală	Dif. sec/pct.	Dif. %	Media inițială	Media finală	Dif. sec/pct.	Dif. %
Navetă 5x10 m;	21,04"	20,70"	0,34"	1,61"	20,70	20,47	0,23"	1,11"
Structură tehnico-tactică	2,0	1,07	0,93	46,5	2,10	1,39	0,71	33,80

Naveta (10x5m)

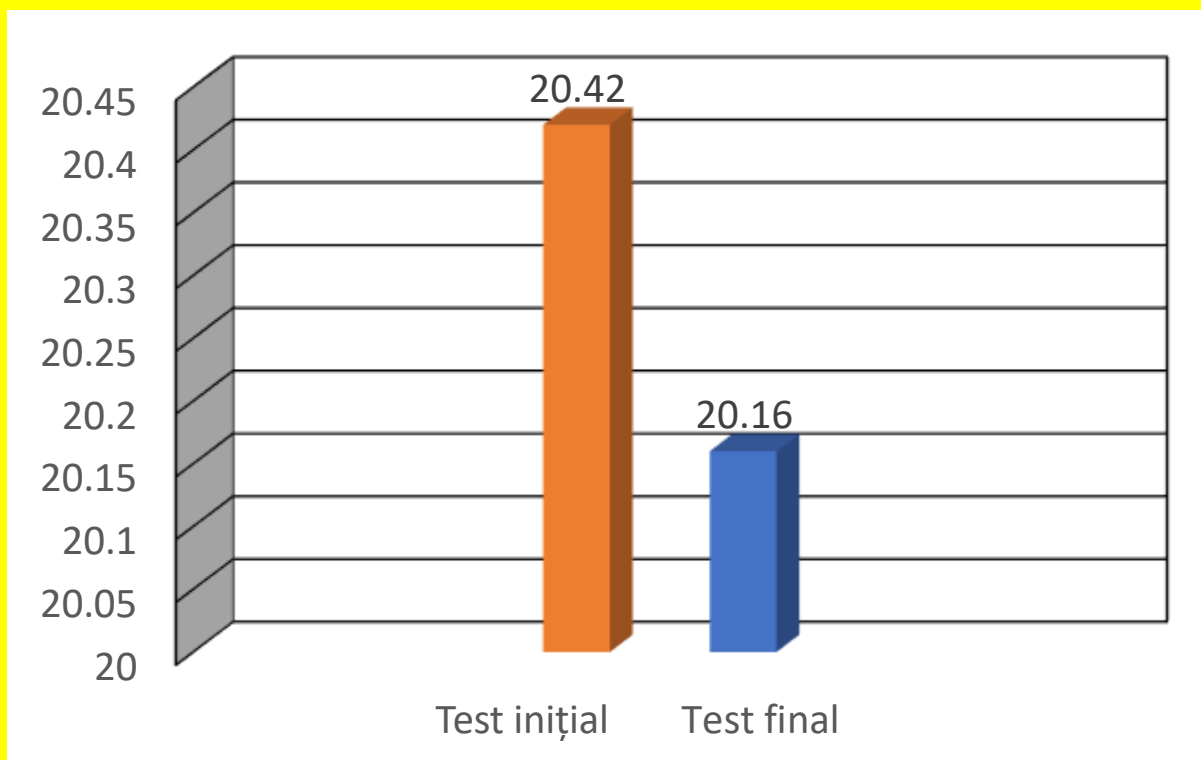
La nivelul clasei a **VII-a**, la grupa martor, la testarea inițială s-a obținut o medie de **20,83 ”** iar la testarea finală s-a obținut o medie de **20,62”**, rezultând o diferență de **0,21”** ,deci un progres de **1,0%** .

Grafic nr.1 – Test navetă 10x5 metri,grupa martor clasa a VII-a

Naveta (10x5m)

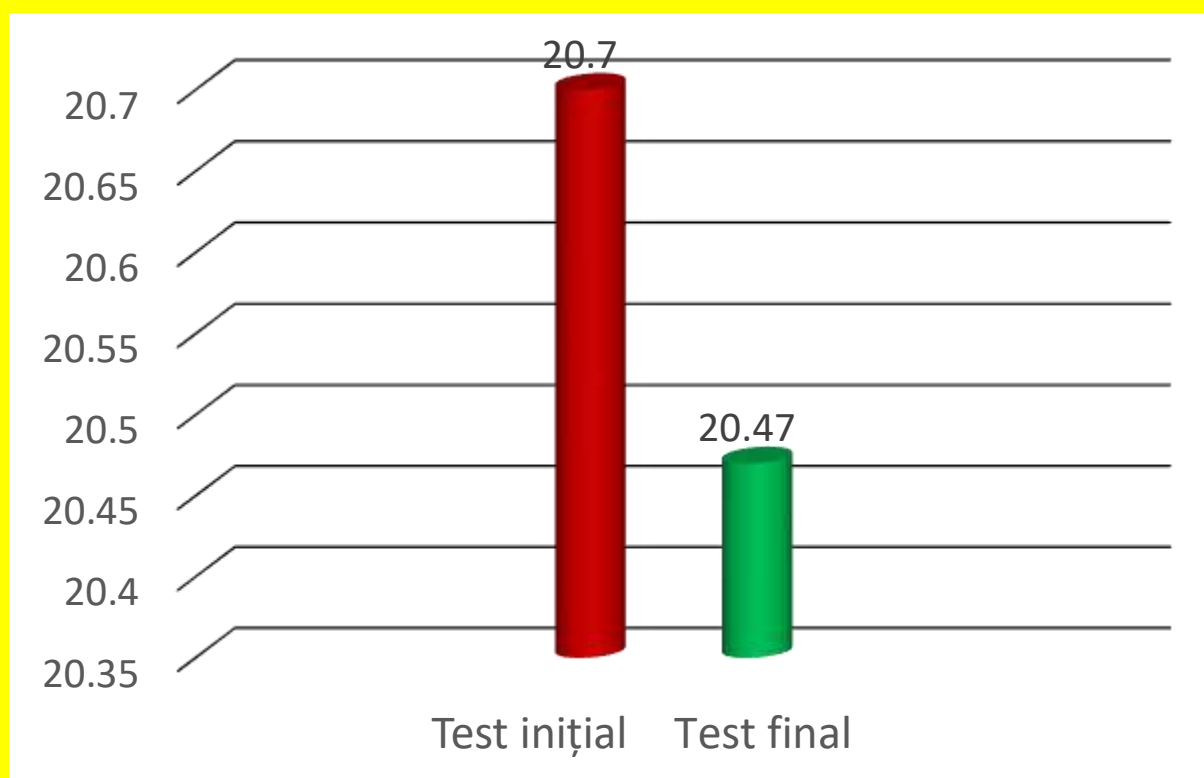
În cadrul grupei de experiment, la testarea inițială s-a obținut o medie de **20,42"** și la testarea finală s-a obținut o medie de **20,16"**, rezultând o diferență de **0,26"**, ceea ce înseamnă un progres de **1,27%**.

Grafic nr.2 – Test navetă 10x5 metri,grupa experiment
clasa a VII-a

Naveta (10x5m)

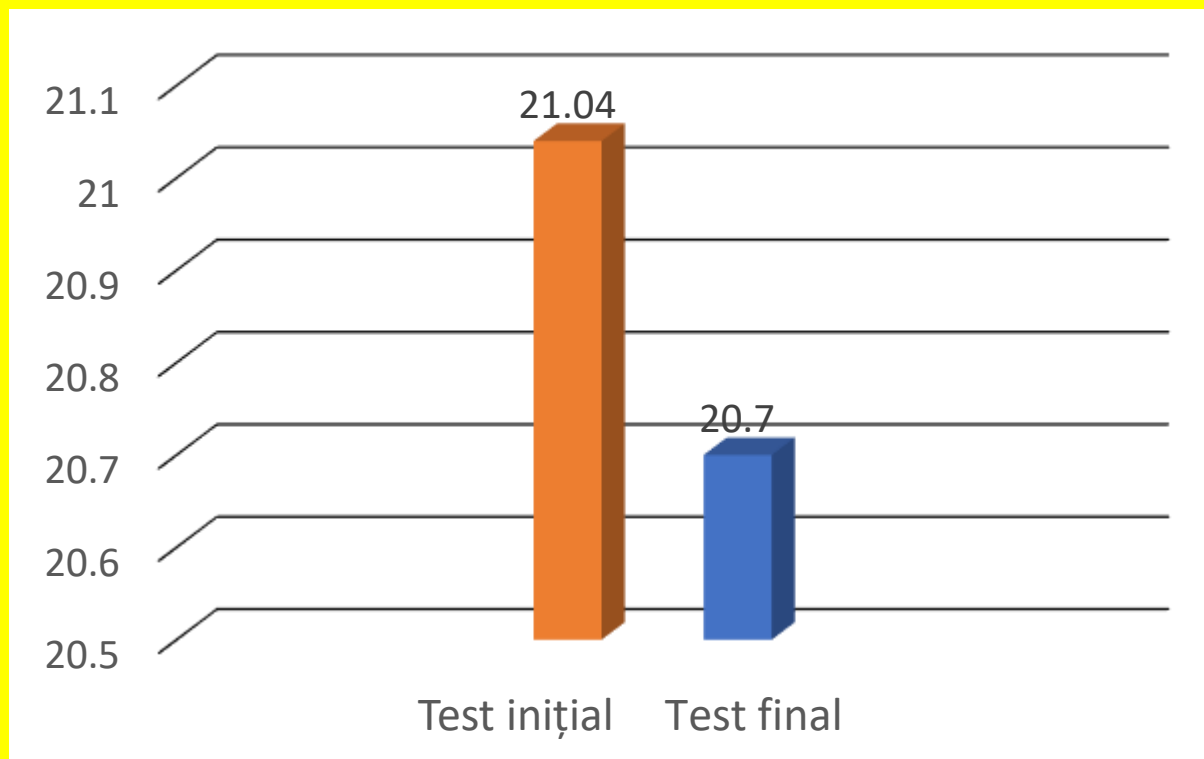
În cadrul testării la nivelul clasei a **VIII-a**, la grupa martor, la testarea inițială s-a obținut o medie de **20,70 "** iar la testarea finală s-a obținut o medie de **20,47"**, rezultând o diferență de **0,23"** ,deci un progres de **1,11%**.

Grafic nr. 3 – Test navetă 10x5 metri, grupa martor
clasa a VIII-a

Naveta (10x5m)

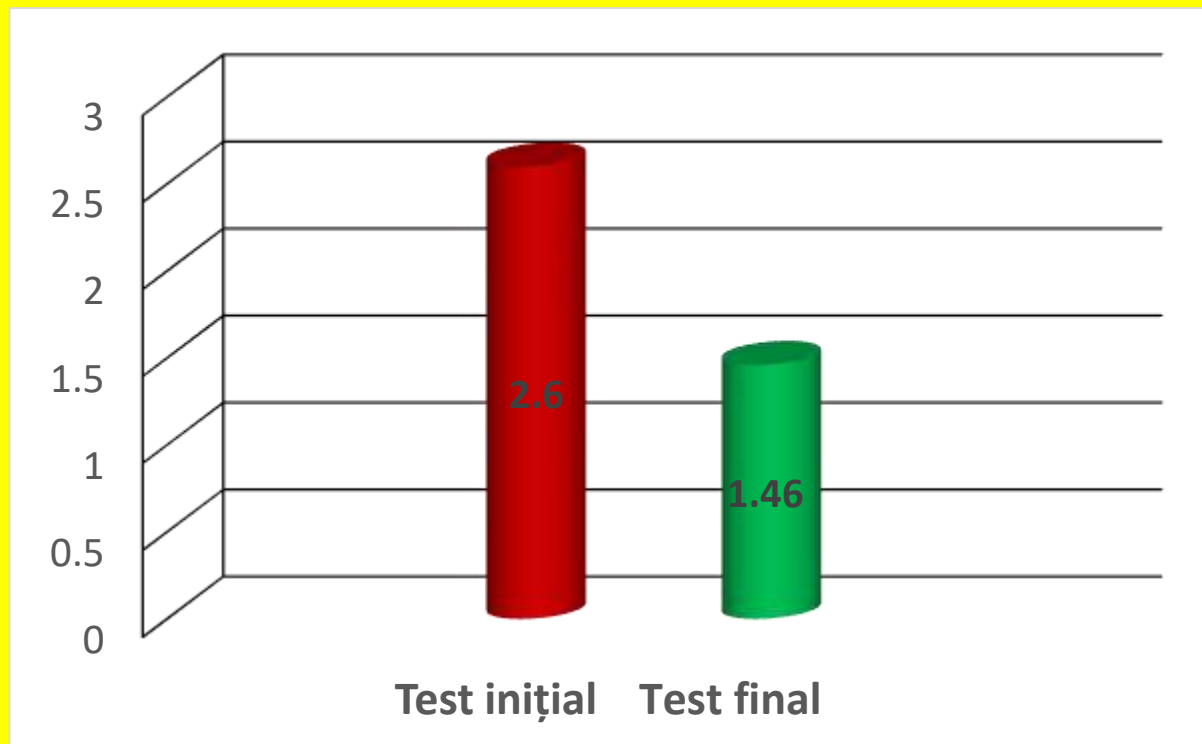
La grupa de experiment, la testarea inițială s-a obținut o medie de **21,04"** și la testarea finală s-a obținut o medie de **20,70"**, rezultând o diferență de **0,34"**, ceea ce înseamnă un progres de **1,61%**.

Grafic nr. 4 – Test navetă 10x5 metri, grupa experiment
clasa a VIII-a

Structura tehnico-tactică

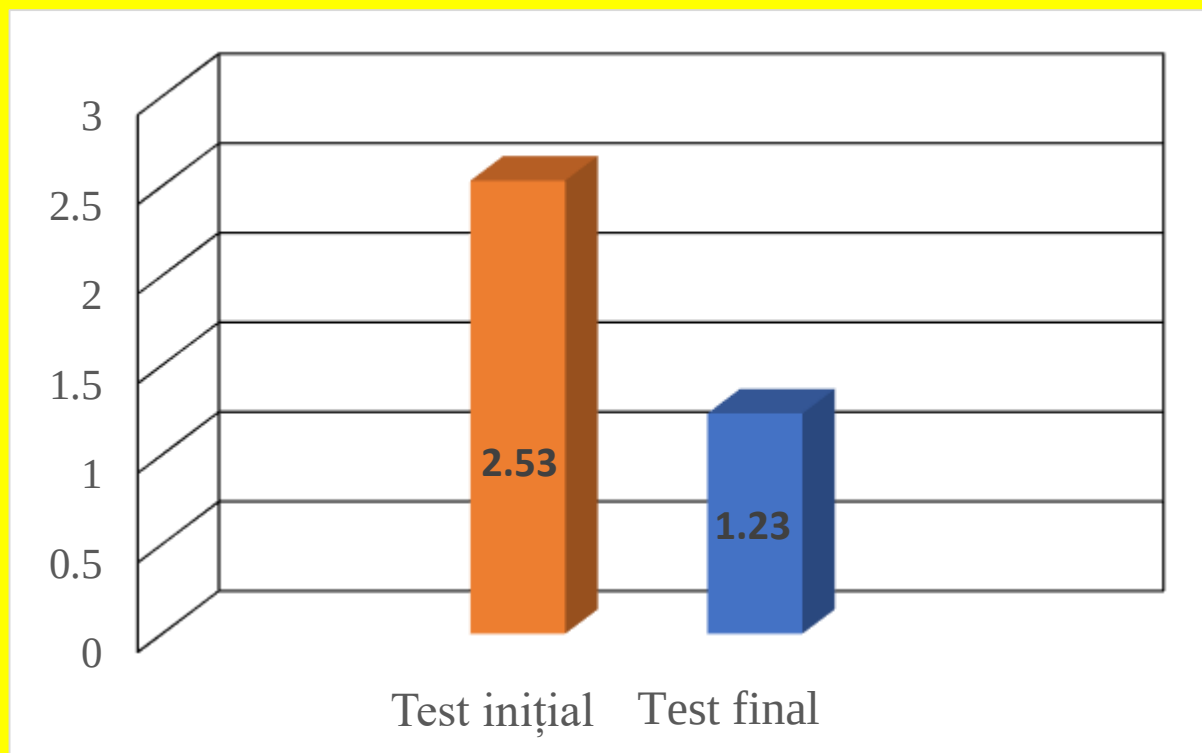
La nivelul clasei a **VII-a**, la grupa martor, la testarea inițială s-a obținut o medie de **2,60** puncte de penalizare, iar la testarea finală s-a obținut o medie de **1,46** puncte de penalizare ,rezultând o diferență de **1,14** puncte de penalizare ,deci un progres de **43,84%** .

Grafic nr. 5 – Test structură tehnico-tactică, grupa
martor clasa a VII-a

Structura tehnico-tactică

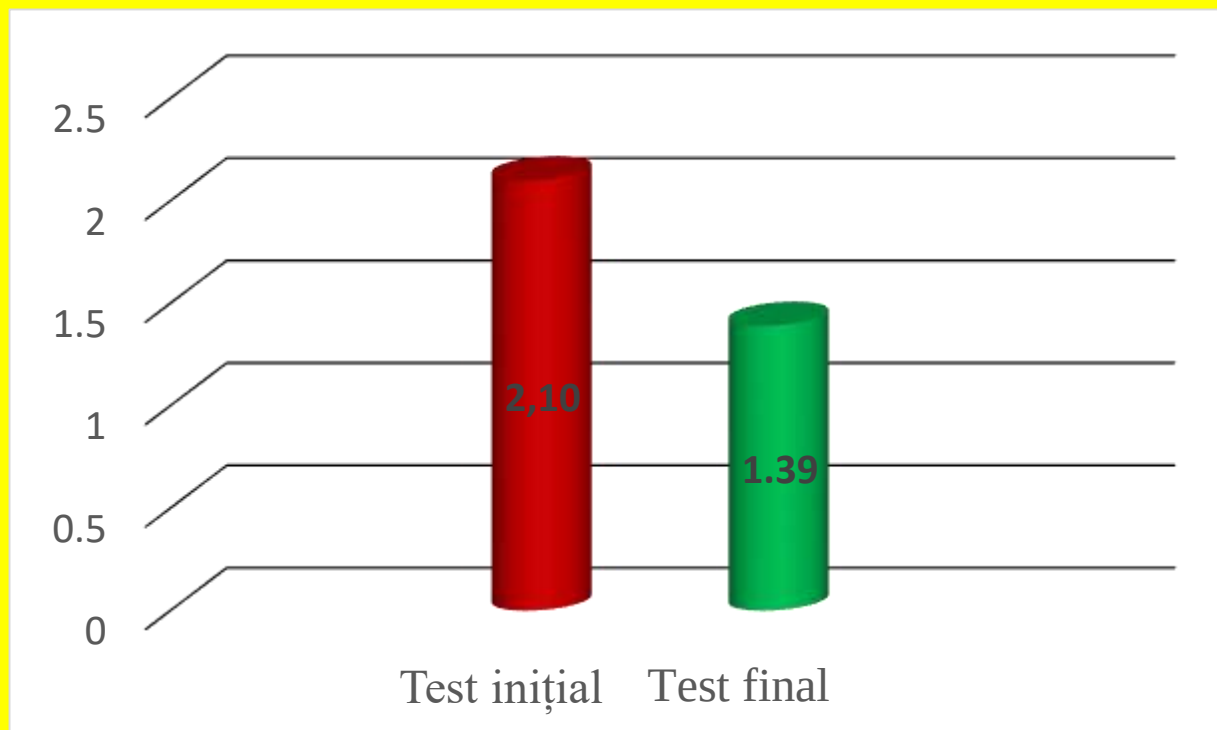
În cadrul grupei de experiment, la testarea inițială s-a obținut o medie de **2,53** puncte de penalizare și la testarea finală s-a obținut o medie de **1,23** puncte de penalizare, rezultând o diferență de **1,30** puncte de penalizare, ceea ce înseamnă un progres de **51,38 %**.

Grafic nr. 6 - Test structură tehnico-tactică, grupa experiment
clasa a VII-a

Structura tehnico-tactică

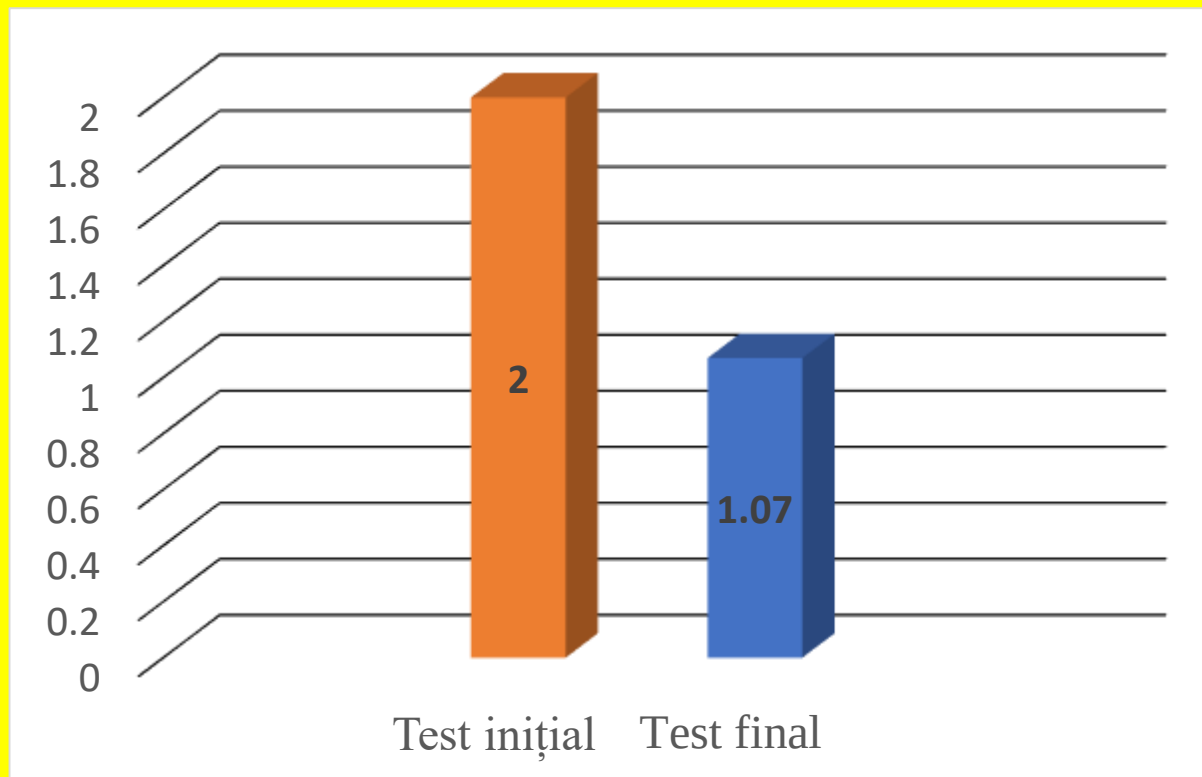
În cadrul testării la nivelul clasei a **VIII-a**, la grupa martor, la testarea inițială s-a obținut o medie de **2,10** puncte de penalizare iar la testarea finală s-a obținut o medie de **1,39** puncte de penalizare, rezultând o diferență de **0,71** puncte de penalizare ,deci un progres de **33,80%**.

Grafic nr. 7 - Test structură tehnico-tactică, grupa martor, clasa a VIII-a

Structura tehnico-tactică

La grupa de experiment, la testarea inițială s-a obținut o medie de 2 puncte de penalizare și la testarea finală s-a obținut o medie de **1,07** puncte de penalizare, rezultând o diferență de **0,93** puncte de penalizare, ceea ce înseamnă un progres de **46,5%**.

Grafic 8 - Test structură tehnico-tactică, grupa experiment clasa a VIII-a

Capitolul 5

Concluzii, propuneri și recomandări

Concluzii

- Dezvoltarea calităților motrice viteza și îndemânare se poate face pe toată perioada activității școlare, fapt observat în urma rezultatelor obținute la testul de verificare, jocurile dinamice putând fi folosite pe tot parcursul anului școlar.
- Folosirea jocurilor dinamice în timpul lecțiilor de educație fizică, a prezentat pentru elevii din clasa de experiment partea cea mai activă și atractivă, deoarece în multe cazuri a dus la îndepărtarea monotoniei, elevii manifestând interes și angajare față de acest mod de instruire ce a determinat rezultatele mai bune.

- În urma aplicării probelor la nivelul claselor de experiment, media obținută la testarea finală prezintă valori mai bune decât cea de la testarea inițială. De asemenea la nivelul claselor martor s-au obținut rezultate superioare la ambele probe de evaluare față de testarea inițială însă diferențele sunt în favoarea clasei experiment.
- Cele mai mari diferențe dintre grupele experiment și martor s-au realizat la structura tehnică în care s-a folosit mingea de baschet.

Propuneri și recomandări

- În urma rezultatelor obținute de grupa de experiment recomand modelele și mijloacele folosite în experiment pentru dezvoltarea calităților motrice viteza și îndemânare la care se pot adăuga îmbunătățiri.
- Desfășurarea unor lecții interesante, agreabile prin folosirea exercițiilor din jocurile sportive precum jocurile dinamice.

- Creșterea ponderii jocurilor sportive la toate ciclurile de învățământ, având în vedere rolul pe care acestea îl au în petrecerea timpului liber.
- Metodele și mijloacele folosite pe parcursul anului școlar au fost mai ales în prima perioadă de pregătire, bazate pe jocuri dinamice de mișcare, prin acestea realizându-se și atragerea elevilor față de disciplina educație fizică și sport.

INOVARE EDUCAȚIONALĂ: Surse de Inspirație și Învățare Durabilă"

Autor: prof. Borz Mihaela

Clubul Sportiv Școlar nr.2 Baia Mare

Inovarea educațională în domeniul cercetării și dezvoltării este extrem de importante în contextul schimbărilor continue din sistemul de învățământ.

Inovarea în educație este o modalitate de a schimba modul în care se învață și se predă, pentru a face educația mai eficientă și mai relevantă pentru nevoile și cerințele actualului context. Inovarea în educație poate lua forme diverse, cum ar fi:

1. **Încorporarea tehnologie**

2. **Mentorship și coaching**

1. *Încorporarea tehnologie:* inovarea articole în domeniul educației includ utilizarea tehnologiei, cum ar fi e-learning, online courses, platforme de colaborare și resurse educative digitale.

- ✓ *Utilizarea platformelor de învățare online:* Platformele precum Moodle, Google Classroom sau Coursera permit accesul la resurse educaționale, cursuri și evaluări online, facilitând învățarea la distanță.
- ✓ *Aplicații educaționale și software-uri interactive:* Aplicațiile precum Khan Academy, Duolingo sau Geogebra oferă resurse interactive pentru diverse materii, adaptate la ritmul de învățare al fiecărui elev.
- ✓ *Realitatea virtuală și augmentată:* Aceste tehnologii pot crea medii de învățare imersive, oferind experiențe practice în siguranță. De exemplu, studenții la medicină pot practica intervenții chirurgicale într-un mediu virtual.
- ✓ *Tablete și dispozitive mobile:* Utilizarea tabletelor în clasă permite accesul rapid la informații, cărți electronice și alte resurse, facilitând colaborarea și proiectele interactive.
- ✓ *Simulări și jocuri educaționale:* Simulările pe computer și jocurile educaționale pot ajuta la înțelegerea conceptelor complexe printr-o abordare ludică și interactivă.

- ✓ *Instrumente de colaborare online:* Platformele de colaborare, precum Microsoft Teams sau Slack, permit studenților să lucreze împreună la proiecte, indiferent de locația lor fizică.
- ✓ *Feedback și evaluare în timp real:* Tehnologia permite profesorilor să ofere feedback instantaneu și să monitorizeze progresul elevilor în timp real, ajustând metodele de predare pentru a răspunde nevoilor individual.

2. ***Mentorship și coaching:*** Inovații în educație implicată și utilizarea mentorilor și coachilor, care pot ajuta elevii și studenții să dezvolte abilități practice. Mentorship-ul și coaching-ul sunt metode valoroase în educație pentru a sprijini dezvoltarea personală și academică a studenților. Iată cum pot fi aplicate aceste metode:

Mentorship

- ✓ *Relații între profesori și studenți:* Profesorii experimentați pot acționa ca mentori pentru studenți, oferindu-le îndrumare academică, sfaturi pentru carieră și sprijin personal.
- ✓ *Program de mentorat între colegi:* Studenții mai mari sau absolvenții recentți pot fi mentori pentru studenții mai tineri, ajutându-i să se adapteze la viața universitară și să înțeleagă cerințele academice
- ✓ *Conexiuni cu profesioniști din industrie:* Facilitarea unor programe de mentorat unde profesioniști din diverse domenii oferă studenților perspective asupra carierei și oportunități de networking

Coaching

- ✓ *Coaching academic:* Profesorii sau coachii educaționali pot lucra cu studenții pentru a dezvolta strategii de învățare eficiente, gestionarea timpului și tehnici de studiu;
- ✓ *Coaching pentru dezvoltare personală:* Coachii pot ajuta studenții să-și dezvolte abilități de viață, cum ar fi rezolvarea problemelor, comunicarea eficientă și stabilirea obiectivelor;

- ✓ Coaching pentru carieră: Coachii specializați în orientare profesională pot ghida studenții în alegerea carierei, pregătirea pentru interviuri și dezvoltarea unui plan de carieră pe termen lung.

Implementare Practică

1. Identificarea nevoilor: Evaluarea nevoilor specifice ale studenților pentru a stabili ce tip de mentorat sau coaching este necesar.
2. Formarea mentorilor și a coachilor: Oferirea de formare specializată pentru profesori, alumni și profesioniști din industrie care doresc să devină mentori sau coachi.
3. Crearea unui program structurat: Dezvoltarea unui program de mentorat și coaching care include obiective clare, întâlniri regulate și evaluări periodice.
4. Monitorizarea și evaluarea: Supravegherea progresului studenților și ajustarea programului în funcție de feedback și rezultate.

Aceste resurse pot oferi o perspectivă amplă asupra inovării educaționale, oferind informații valoroase și inspirație pentru cei interesați să exploreze și să promoveze schimbările pozitive în sistemul de învățământ.

Bibliografie:

- **"Inovarea pedagogică. Teorii și practici"** de Ioan Cerghit
- **"Tehnologii educaționale moderne"** de Sorin Cristea
- **"Educația pentru secolul XXI: provocări și perspective"** de Elena Joița
- **"Învățarea prin proiecte și cooperare"** de Nicolae Vlceanu

Învățarea experiențială – o cerință a procesului de învățare contemporan

prof. Iulia Borzan

Învățarea experiențială sau învățarea prin experiență este un proces prin care elevul își însușește noi cunoștințe prin experiența directă, implicându-se activ în procesul de învățare.

Pentru aceasta, profesorul este dator să imagineze o serie de metode interactive prin care să suscite motivația elevilor săi, care devine o parte foarte importantă a învățării. Fără o participare reală, motivată, activă a elevului, acest proces nu poate avea loc și este dator profesorului să trezească în copiii săi curiozitatea care să îi determine să părăsească zona de confort a dezinteresului față de activitatea de la clasă și să îi conducă într-o lume a curiozității pe care singuri să o descopere.

Epoca prelegerii, a dictării, a demersului explicativ de la înălțimea catedrei, a învățării pe de rost a trecut de mult – sau cel puțin așa sperăm. Acumularea de cunoștințe renunță din ce în ce mai mult la natura sa teoretică și se concentrează pe latura practică a acesteia. „How You Learn” a devenit „How You Live” – a învăța pentru viață, cu reale beneficii în viața reală, care se concretizează într-o mai bună pregătire pentru viitor prin experimentarea unor situații cu care viitorii adulți se vor întâlni în realitate.

Dacă în ceea ce privește domeniile științei și ale activităților practice lucrurile sunt mai clare, profilul uman, care include și studiul literaturii, cu ale cărei meandre încerc să îi familiarizez pe elevii mei, ridică oarecare necunoscute: care ar fi căile pe care ar trebui să o apucăm pentru a facilita atingerea unor obiective și a unor competențe prin ceea ce numim învățare experiențială?

Sigur că, pentru aceasta, este util să mutăm demersul educativ din sala de clasă în afara acesteia, prin organizarea unor vizite la muzee/case memoriale, a unor excursii tematice, a unor schimburi culturale. În timpul unei asemenea activități, am vizitat casa memorială și muzeul organizat în incinta acesteia a unui mare povestitor român, Ion Creangă, iar copiii au luat contact în mod direct cu realitatea epocii acestuia și au fost capabili să înțeleagă firul narativ și emoțiile transmise de romanul studiat la clasă într-un mod empatic și totodată incitant. Realizarea unei fișe de autor în *Canva* pe baza informațiilor observate „pe teren” a devenit astfel o sarcină plăcută,

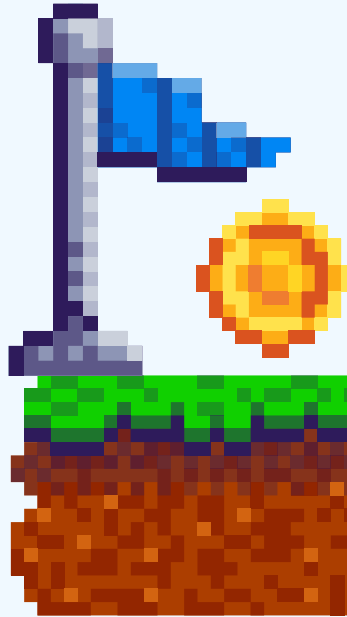
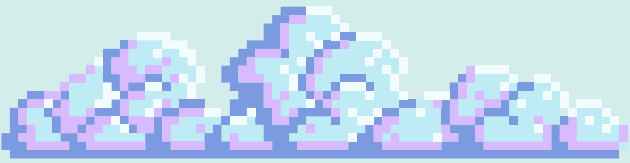
copiii fiind curioși să descopere în locurile vizitate și în filmulețul proiectat la muzeu date interesante din viața scriitorului studiat.

Învățarea prin experiență se poate însă realiza și în cadrul sălii de clasă, prin diverse metode interactive și coparticipative care să suscite curiozitatea elevilor. Ca atare, jocul de rol este o astfel de metodă care permite copiilor să simtă personajul, să intre în pielea acestuia și să înțeleagă mult mai bine, mai personal, raportul dintre personaje, mediul de viață al acestora și chiar aspecte ce țin de contextul epocii respective. De asemenea, o noțiune ce ține de domeniul comunicării, precum dialogul, poate fi însușită prin această metodă, pornind de la o experiență prealabilă. Astfel, am invitat un grup restrâns de copii să poarte o discuție pe o temă de interes pentru aceștia, timp în care colegii lor să joace rolul unor observatori ai modului în care decurge conversația liberă a colegilor lor. Aceștia din urmă trebuie să fie atenți atât la limbajul verbal, cât și la cel nonverbal și paraverbal, urmând ca, la sfârșitul dialogului, să împărtășim observațiile legate de aspectele pozitive și negative ale unui schimb de replici.

Vom ajunge în acest fel la stabilirea normelor unui dialog cuviincios în urma unei experiențe pe alocuri amuzante, iar copiii vor fi capabili să aplice conștient aceste reguli în viața de zi cu zi, odată ce au trăit nemijlocit efectele impoliteții. În urma acestei experiențe, elevii vor aprofunda normele unui dialog purtat pe bază de respect față de interlocutori și vor încerca să evite, sperăm, derapajele care însoțesc de prea multe ori conversațiile tinerilor noștri: întreruperile, tonul prea ridicat, jignirile, abuzul de interjecții, abaterile de la subiect, greșelile de exprimare orală etc.

O altă metodă agreată de copii, pe lângă jocul de rol, ar putea fi procesul literar. Le-am propus elevilor să interpreteze diverse roluri și în acest fel să își formeze/exerseze o gândire critică proprie; copiii filtrează comportamentul și limbajul personajelor, întruchipându-le și punându-se în locul acestora cu entuziasmul și cu dăruirea specifice vârstei. Aceștia apără sau acuză protagonistul, participând cu toată ființa la acest „proces” imaginar, ceea ce are ca efect dezvoltarea gândirii critice, stimularea creativității, însușirea unor informații fără a le prelua „de-a gata” din diverse surse, familiarizarea cu anumite meandre ale sufletului omenesc.

Înainte de a judeca pe cineva, copiii au prilejul să învețe într-un mod ludic, să înțeleagă, să-și pună întrebări, evitând astfel să pună etichete și dezvoltându-și în acest fel poate cea mai frumoasă trăsătură a naturii umane – empatia.

GAMIFICAREA ÎN EDUCAȚIE

2024

Prof. înv. primar Cristina Elena Bostan
Școala Gimnazială nr. 179

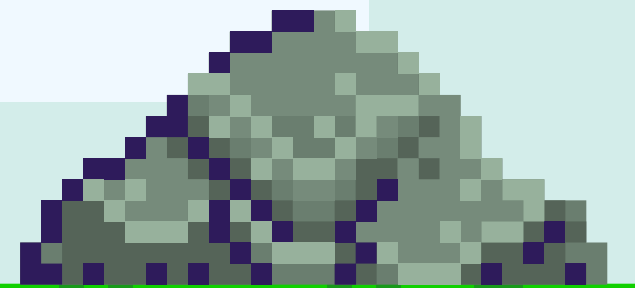
CE ESTE GAMIFICAREA?

Gamificarea înseamnă
utilizarea elementelor
specifice jocurilor în
contexte care nu țin de
joc.

SCOP

Crearea unui set-up pentru motivație optimă, efort susținut, implicare și entuziasm în activitățile de învățare și evaluare.

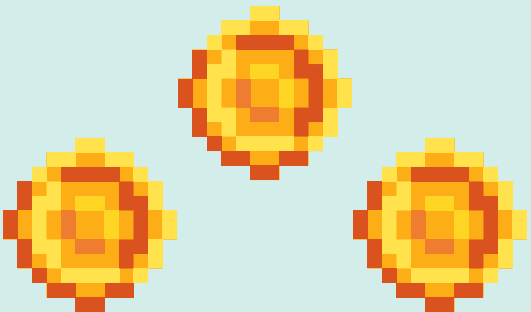

ARGUMENT

Jocurile = vehicule puternice pentru învățare și evaluare

- solicită rezolvarea unei probleme
- promovează comunicarea, cooperarea și competiția
- deseori au o narațiune bogată care dă naștere

creativității și imaginației jucătorilor

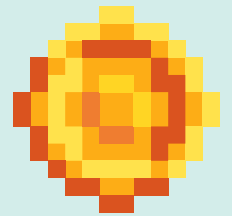
GAMIFICAREA ÎN EDUCAȚIE

Obiective precise

Sistem de recompense

Reguli clare

Misiuni/provocări

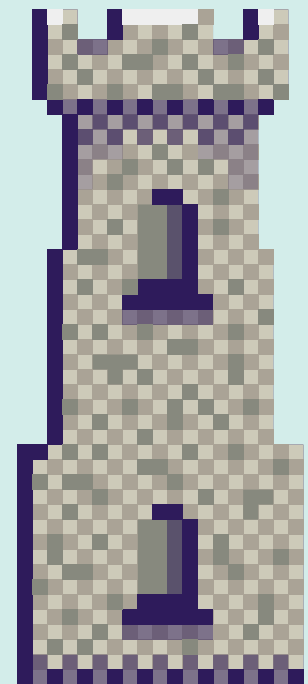
Feedback imediat

Învățare prin încercare
și eroare

Înregistrarea și celebrarea progresului

Element Mecanică	Leader board	Puncte	Niveluri	Insigne	Realizări achievements	Premii	Echipă	Povestea
Narațiune								✓
Competiție	✓	✓	✓					
Status	✓		✓	✓				
Progres		✓	✓		✓			
Resurse					✓			
Recompense				✓	✓			
Cooperare							✓	
Tranzacție						✓		@Werbach & Hunter, 2012

EXAMPLE

Introducerea
leaderboard-urilor
pentru înregistrarea
recompenselor (puncte,
coins/bănuți)

avatar

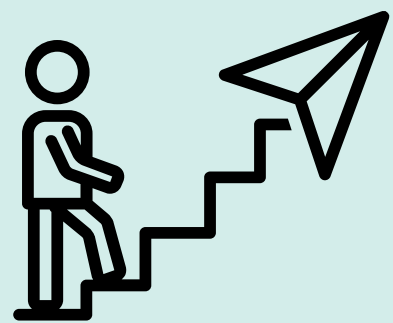
Leaderboard

Clasa cercetașilor isteți

×	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Eva B.										
Tudor										
Edi										
Ștefan										
Vlad										
Amir										
Aria										
Emma										
Noah										
Corina										
Rareș										
Radu										

EXEMPLE

Introducerea unui
**sistem de înregistrare a
progresului**

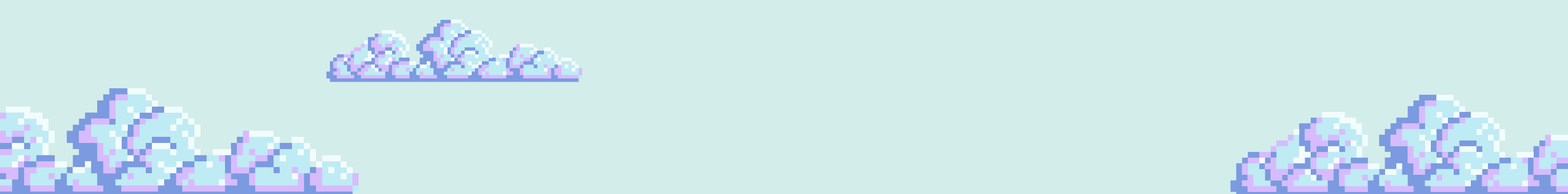

level - nivel
badge - insignă

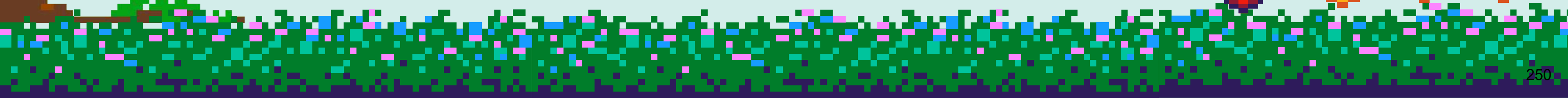
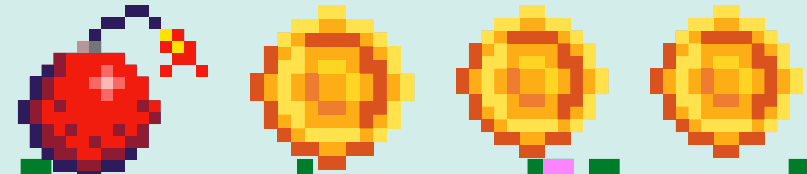

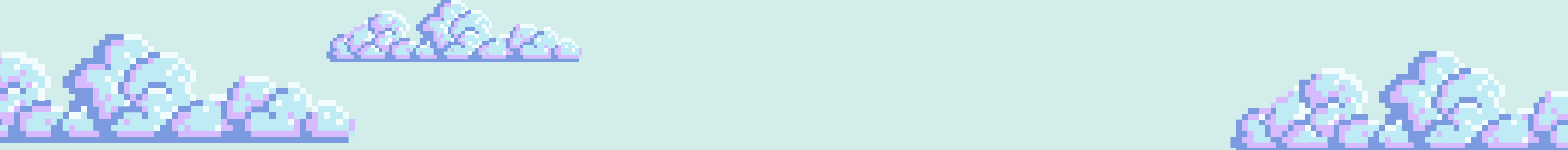
Aventura cercetașilor isteți

EXAMPLE

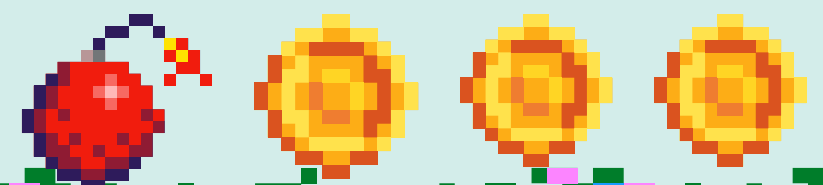
- Acordarea de recompense pentru îndeplinirea obiectivelor academice
 - elevii nu oferă răspunsuri complete, în propoziție, nu argumentează
 - 1 răspuns corect cu 1 argument valorează 1 punct
 - 1 răspuns corect + 2 argumente = 2 puncte
 - Prezentarea temelor sau a proiectelor drept misiuni sau provocări
 - descoperirea sarcinilor de lucru prin scanarea QR Code-urilor (<https://me-qr.com>)
 - misiuni în echipă pentru a crea strategii comune
-
-

TAXONOMIA LUI BARTLE

Diversitate a misiunilor pentru a acoperi nevoile individuale ale elevilor, știind că există 4 tipologii de „jucători”:

1. **Killers** - cei care vor să câștige și să ocupe primul loc. Mai mult decât atât, ei joacă nu doar pentru a câștiga, ci și pentru a-i învinge pe alții.
2. **Achievers** - joacă pentru a câștiga puncte, niveluri mai înalte și echipamente.
3. **Explorers** - le place să descopere zone noi și ascunse. Sunt motivați atât de posibilitățile de explorare, cât și de a-i ajuta pe alții.
4. **Socializers** - se joacă pentru a interacționa cu ceilalți. Vor să se întâlnească și să coopereze cu alți jucători.

CONCLUZII

Astăzi, în sălile de clasă, învățătorilor li se cere în mod constant să-și modeleze metodele de predare și evaluare pentru a oferi elevilor contexte de învățare relevante și atractive.

Prin gamificare, învățătorul pătrunde în lumea generației actuale, aduce motivație pentru stimularea efortului voluntar și a implicării elevilor în propria devenire.

MULTUMESCI!

ÎNVĂȚAREA DURABILĂ ȘI EDUCAȚIA DE CALITATE

Autor profesor de geografie Bot Livia Liliana

Școala Gimnazială Baia Sprie, Maramureș

Un proces de învățare care se dorește competitiv se va optimiza în prezența unor factori care privesc atât competențele cât și creativitatea și afectivitatea. Cele două părți implicate, profesorul și elevii își vor dovedi inovația și creativitatea, în funcție de capacitățile fiecăruia. Profesorul nu se mai prezintă pentru elevi ca fiind o figură rigidă, autoritară și exigentă, ci o persoană calmă, cu un bagaj de cunoștințe solid, pregătit să le expună tinerilor învățăcei cu un arsenal bogat de mijloace moderne: calculator interconectat, laptop, table inteligente, planșe 3 D, opere literare audio sau ecranizări de succes ale acestora, hărți pe Google Maps, trasee turistice virtuale, filme documentare și ecologice, etc., care să facă orele interesante, interactive și care să asigure o învățare creativă și mult simplificată încă din clasă. Reușita procesului de învățare este legată și de darul nativ al fiecărui elev în parte, de înzestrarea acestuia cizelată și șlefuită din primii ani de școală. Pornind de la realitatea imediată, prin idei inovatoare și prin dinamizarea gândirii logice care își găsesc prelungiri nebanuite în orizontul nelimitat al creației, pornindu-se de la ideea că toți indivizii dispun de această dimensiune a creativității într-o mai mare sau mai mică măsură. Formarea priceperilor și deprinderilor are la bază comunicarea. Profesorul trebuie să urmeze procesul de formare individualizată pornind de la realitatea că fiecare copil este diferit față de ceilalți și trebuie tratat într-un anumit fel și fiecare dispune de o gândire creativă. Cadrul didactic creativ este responsabil de asigurarea unui climat favorabil de expunere a ideilor, să fie deschis participanților la procesul de învățare, pentru ca aceștia să aibă curajul să își expună raționamentele și ideile când aceștia reușesc să stabilească punți de legătură și conexiuni între raționamente, aici intervenind interdisciplinaritatea și integrarea în spațiul unor domenii de cunoștere diverse. Punând mereu întrebări elevilor, profesorul accentuează dimensiunea comunicativă, elevii devenind activ-participativi, motivați pe latura cognitivă. Procesul de predare-învățare se raportează tot mai mult la inovație și la interactivitate. Astfel că și evaluarea va beneficia de aceleași exigențe prin realizarea de portofolii și proiecte individuale sau de grup. Profesorul trebuie să fie un artizan al întrebărilor adresate elevilor și să accepte și idei și răspunsuri îndrăznețe legate de anumite fenomene și procese. În cadrul lecțiilor de geografie, ca și de altfel și la alte discipline de învățământ, ar fi mai bine asimilate noțiunile dacă li s-ar

prezenta elevilor un POWER-POINT cu anumite zone ale lumii și ale țării noastre, trasee virtuale, obiective turistice importante, mari capitale, forme de relief importante, vulcani, specii vegetale și de faună rare, parcuri naționale și zone ocrotite. Inovația și creativitatea se constituie ca fiind două repere importante în cadrul procesului de învățământ, elevii trebuie susținuți și impulsionați ca astfel, ei să se poată autodepăși, devin mai exigenți, mai critici, pot mai mult, au spontaneitate și dinamism astfel ei pot accede la reușită și performanță.

Tehnologia în secolul 21, a devenit un instrument de predare vital, conducând la o transformare semnificativă a instrumentelor de predare. Aplicațiile și platformele digitale au devenit tot mai utilizate de către dascăli din nevoia de a face lecțiile cât mai interactive. Educație bazată pe competențe este o latură tot mai urmărită în transformarea educației secolului nostru, învățarea axându-se pe dezvoltarea abilităților relevante pentru viitorul loc de muncă al elevilor, pregătindu-i astfel temeinic pentru viață. Astfel, aceștia își vor putea aplica cunoștințele în situații reale, tehnologia interactivă oferind metode și instrumente pentru acest tip de învățare prin simulări virtuale, jocuri educaționale, instrumente de colaborare pe platforme on line. Față de sistemul tradițional de învățământ, care era limitat și condiționat, aceasta este o schimbare majoră. Crește astfel gradul de implicare al elevilor, dezvoltă abilități moderne și personalizează procesul de învățare. Pentru a ajunge la rezultate durabile, implicit la o învățare durabilă, orice tip de inovație are nevoie de un mediu educațional favorabil în care se stabilesc relații de cooperare, colaborare, încredere și ajutor între cei care formează mediul educațional.

Bibliografie:

edufreepedia.ro/inovație-creativitate-procesul-didactic

Portalînvățământ.ro/articole/activități-extrașcolare-67/educația-în-secolul-21-transformarea-învățământului-prin-tehnologie-interactivă-și-adaptivă

Neagu Gabriela, Inovație în învățământ, Revista Calitatea vieții, 2009

METODE ȘI PROCEDEE APLIATE ÎNTR-O ȘCOALĂ INCLUZIVĂ DIN ÎNVĂȚĂMÂNTUL MODERN ROMÂNESC

Georgiana Botaș, Școala Gimnazială „George Tutoveanu” , Bârlad

Poate fiecare profesor a încercat să răspundă la un moment dat la întrebări de genul: De ce nu toți elevii mei progresează în același fel? Cum pot să-i ajut pe toți să înțeleagă? Cum pot să-i ajut pe elevii mei care învață mai greu ? Un prim pas în oferirea răspunsurilor la aceste întrebări stă în faptul că profesorul ar trebui să accepte, în primul rând, diversitatea dintr-o clasă; faptul că fiecare elev are propriile sale capacități intelectuale, diferite de cele ale altor colegi, că fiecare are stilul său propriu de a învăța și fiecare are nevoile sale în privința asimilării de informații. Așadar, unul dintre cele mai importante aspectele învățământului actual este nevoia sa de adaptare la necesitățile copiilor, oricare ar fi acele necesități și oricare ar fi copiii – fie că sunt copiii cu CES, fie că pur și simplu sunt copii cu un ritm mult mai încet de învățare.

O astfel de metodă de adaptare o constituie școala incluzivă, o școală ce se axează pe includerea acelor copiii sau chiar grupuri ce au fost anterior marginalizate și care implică în procesul de învățare și de luare a deciziilor părinții, îngrijitorii și consilierii specializați.

S-a dovedit că metodele utilizate în cadrul claselor incluzive pot îmbunătăți semnificativ performanța tuturor elevilor. În comparație cu educația în centre sau școli speciale, care are riscul de a-i menține pe copii și adolescenți în afara societății, școala incluzivă constituie un teren de pregătire ideal pentru viitoarea lor integrare în societate. În loc să-i izolăm și să spunem că sunt „dificili”, „turbulenți” sau chiar „handicapați”, am putea să admitem faptul că acești copii ar putea progresa mai mult într-o clasă obișnuită, dacă noi, profesorii, am accepta că educația este pentru toți.

Cel mai important lucru de luat în considerare este că predarea în cadrul diversității implică predarea pentru fiecare individ în parte. Ținând cont de interesele fiecărui elev, de experiențele și țelurile sale facem, de fapt, un pas

important în educația elevilor și integrarea lor în societate, după terminarea studiilor. Mai mult, putem spune că diferențele dintre indivizi sunt mult mai pregnante decât cele dintre grupuri. Din acest punct de vedere, poate una dintre cele mai mari provocări căreia trebuie să-i facă față un profesor este adaptarea stilului de predare astfel încât să corespundă necesităților fiecărui elev în parte.

O nouă dimensiune care începe să se contureze în peisajul învățământului românesc este aceea de democratizare și egalizare a șanselor fiecărui copil în parte. În acest scop a fost înființată și școala incluzivă – un răspuns la redimensionarea educației. Scopul acestei școli este de a crea pentru toți copiii un cadru prielnic învățării, pornind de la premiza că diferențele dintre oameni sunt normale și ele trebuie acceptate. Un rol important în cadrul școlii incluzive îl are pedagogia și învățarea centrată pe elev. Acest lucru implică automat adaptarea curriculumului și metodelor de predare la capacitatea și nevoia fiecărui elev în parte.

Predarea la elevii cu nevoi speciale solicită aceleași strategii și practici ca și predarea la orice alt tip de clasă. Cu alte cuvinte, o bună metodă de predare în general va fi o bună metodă de predare și pentru elevii cu nevoi speciale. Toți elevii au dreptul să aștepte de la învățământ cele mai bune și eficiente metode, iar elevii cu CES nu fac diferență. Școala incluzivă reprezintă o provocare pentru școlile obișnuite, însă ea nu trebuie privită ca o amenințare pentru performanța acestor școli. Multe dintre aceste instituții găsesc ca fiind dificil să integreze elevii cu nevoi speciale în cadrul claselor obișnuite. Însă această teamă poate fi depășită prin educație, resurse didactice adecvate, sprijin și nu în ultimul rând credința că incluziunea este un drept moral și social ce nu poate fi negat nimănui.

Există anumite etape ce trebuie urmate în cadrul școlarizării copiilor cu CES, printre care, în primă fază, este acceptarea ideii că există astfel de copii, recunoașterea dreptului lor la educație, integrarea lor treptată în cadrul școlilor obișnuite. Astfel pe măsură ce acești copii vor crește, vor deveni adulți și vor avea probabil proprii copii, incluziunea va fi deja un fapt acceptat și o măsură firească în cadrul educației. Copiii educați în cadrul școlii incluzive vor fi mai bine pregătiți să interacționeze cu diverși indivizi precum și cu diverse situații din lumea reală.

În cadrul școlii incluzive profesorii trebuie să colaboreze cu diferiți specialiști în domeniul educației, cum ar fi psihologi, consilieri, terapeuți și alți specialiști pentru că doar împreună vor reuși să obțină cele mai bune rezultate. Profesorul consultant pentru CES este probabil cel care va lucra cel mai mult cu fiecare profesor în parte, el fiind și cel care va participa în cea mai mare măsură la orele de curs. Școala incluzivă presupune îmbunătățirea sistemului educațional pentru toți elevii. Implică schimbări în curriculum, în modul de predare al profesorilor, în modul de învățare al elevilor, precum și schimbări în modul cum interacționează copiii cu CES cu colegii lor și viceversa.

Ideea este ca școlile, centre de învățare și educație, să se schimbe astfel încât să devină comunități educaționale în care nevoile tuturor elevilor și profesorilor să fie îndeplinite. Școlile incluzive nu mai asigură o educație obișnuită sau o educație specială, ci asigură o educație incluzivă, iar ca rezultat elevii vor putea învăța împreună. Cu alte cuvinte, acest tip de școală este deschisă tuturor elevilor, astfel încât toți elevii să participe și să învețe. Pentru ca acest lucru să se întâmple, profesorii și școlile, în general, au nevoie de o schimbare, pentru a întâmpina cu mai mult succes diversitatea nevoilor elevilor. Educația incluzivă este un proces de facilitare a procesului de învățare pentru toți elevii, chiar și pentru cei ce au fost anterior excluși.

Printre avantajele școlii incluzive se numără faptul că elevii cu CES sunt tratați ca parte integrantă a societății, au ca model restul colegilor care nu au probleme, atât copiii cu CES cât și colegii lor își dezvoltă abilitățile comunicative, devin mai creativi, acceptă diversitatea, etc. Profesorii adoptă metode diverse de predare-învățare, de care beneficiază toți elevii, nu numai cei cu CES. Socializarea între elevii și dezvoltarea prieteniiilor între colegi este destul de importantă în dezvoltarea procesului de învățare, datorită schimbului de informații permanent.

În ceea ce privește cadrele didactice din cadrul școlii incluzive, ele trebuie încurajate să adopte practici moderne în cadrul orelor de curs, să se autoperfecționeze în permanență în ceea ce privește copiii cu CES. Un alt rol important pe care cadrele didactice îl au este acela de a-i face pe copiii fără

probleme să-și accepte și să-și ajute colegii cu CES, fără a-i ridiculiza, sau exclude. Trebuie precizat, de asemenea, că alături de cadrele didactice și colegii de clasă, un rol important în asigurarea succesului copiilor cu CES este atribuit familiei și părinților acestor copii. A fost demonstrat, de altfel, că în acele cazuri în care părinții și familia, în general s-au implicat activ în procesul de învățare, copiii cu CES au avut rezultate mult mai eficiente. Prin această implicare activă a familiei se crează, de fapt, o comunitate incluzivă ce-i va ajuta pe copiii cu CES să se integreze mai repede și cu mai mult succes în societate, după terminarea studiilor.

Așadar, necesitatea de redimensionare a învățământului pentru a stabili standarde educaționale și pentru a determina școlile să devină responsabile de rezultatele elevilor, necesită un mare efort și dedicație, atât colectiv cât și individual. Pentru aceasta trebuie să credem că fiecare copil în parte poate învăța și reuși, că diversitatea ne este utilă tuturor și că elevii expuși diferitelor riscuri le pot depăși printr-o atenție și implicare din parte cadrelor didactice și a comunității, în general. Pe măsură ce va interveni această redimensionare a învățământului, incluziunea nu va mai fi privită ca o acțiune izolată, distinctivă, ci va deveni o acțiune naturală, simultană.

Concluzionând, putem spune că incluziunea nu-i implică numai pe copiii cu CES; ea este de fapt o realitate și recunoașterea faptului că fiecare copil este unic. Școala incluzivă ne demonstrează, așadar, că suntem unul, dar nu unul și același.

Realizarea educației incluzive presupune:

- **crearea și funcționarea unui sistem de servicii de sprijin** la toate nivelurile învățământului: asistență psiho-pedagogică (psiholog, logoped), asistență socială, medicală, sprijin în învățare (învățător/profesor de sprijin).

Deci, în contextul actual național, educația incluzivă devine tipul de educație responsabil de asigurarea dreptului la educație al tuturor copiilor, fără nici o discriminare și, mai ales, de asigurarea unei educații de calitate.

Educația / Școala Incluzivă accentuează necesitatea dezvoltării școlii, pentru a oferi acces necondiționat și a răspunde adecvat nevoilor educaționale diferite ale tuturor copiilor, astfel încât să armonizeze diferențele de învățare,

diferențele între grade de reușită școlară, să asigure o educație eficientă pentru toți. (Vrășmaș, T., 2001).

Educația incluzivă a apărut ca răspuns la neajunsurile educației integrate, care nu a reușit să împiedice marginalizarea copiilor care prezentau diferențe față de “norma” generală a populației școlare. **„Incluziunea”** se referă la faptul că oricine, indiferent de deficiența sa sau de dificultățile pe care le întâmpină în învățare, trebuie tratat ca un membru al societății, iar diversele servicii speciale de care are nevoie, trebuie furnizate în cadrul serviciilor sociale, educaționale, medicale și celelalte servicii puse la dispoziția tuturor membrilor societății” (ap. Popovici D., 1999). La Conferința Mondială “Educația pentru toți; satisfacerea nevoilor de bază ale învățării”, de la Jomtiem – Thailanda, 1990, s-a elaborat o nouă strategie a educației, fundamentată pe paradigma “educația pentru toți”, iar „educația incluzivă” a devenit parte integrantă a educației pentru toți. „Educația incluzivă”, ca sintagmă, apare prin 1990, bazându-se pe principiul incluziunii care este mai cuprinzător decât cel al integrării.

Educația incluzivă se definește prin următoarele particularități:

- **Educația Incluzivă** presupune un proces permanent de îmbunătățire a instituției școlare având ca scop exploatarea resurselor existente, mai ales a resurselor umane, pentru a menține participarea la procesul de învățare a tuturor elevilor din cadrul unei comunități
- **elaborarea unui curriculum “incluziv”**, care să se definescă prin flexibilitate și diversitate: curriculum-ul adaptat la nevoile copilului; diversitatea situațiilor de învățare și a materialelor suportive; metodologie didactică diversificată, interactivă, adecvată stilurilor și tipurilor de învățare diferite ale elevilor; diversitate în evaluare: forme, metode, instrumente.
- este un **proces dinamic**, care se dezvoltă continuu în funcție de cultură și context

- este **mai cuprinzătoare** decât educația formală obișnuită cuprinzând: educația pentru familie, pentru comunitate, alte oportunități de educație în afara școlii
- este **parte a strategiei** de dezvoltare a unei societăți incluzive
- **existența și aplicarea principiilor incluziunii:** principiul drepturilor egale, principiul nondiscriminării, principiul egalizării șanselor în educație, principiul centrării pe copil, principiul intervenției timpurii, principiul educației de bază pentru toți copiii, principiul asigurării serviciilor de sprijin, principiul cooperării și parteneriatului.

În concluzie presupune ***schimbare de atitudini, comportamente, curriculum***, care să satisfacă diversitatea copiilor, inclusiv a celor cu c.e.s;

- **punerea în aplicare a unei pedagogii incluzive**, o pedagogie a diversității, care conține în esența ei atributele de a fi: pedocentristă, progresistă, personalizată, optimistă, socială, o pedagogie a iubirii.
- **Școala incluzivă** exprimă extinderea scopului școlii obișnuite, în mare măsură, transformarea acesteia pentru a putea răspunde unei diversități mai mari de copii, în speță copiilor marginalizați, defavorizați și/sau excluși de la educație.
- susține și confirmă că ***toți copiii pot învăța*** și au nevoie de o formă de sprijin pentru învățare;
- urmărește ***să identifice și să minimizeze barierele învățării;***

Bibliografie:

1. Ungureanu, D., Educația integrată și școala incluzivă, Editura de Vest, Timișoara, 2000
2. Vrășmaș, T., Învățământul integrat și/sau inclusiv, Ed. Aramis, București, 2001
3. Vrășmaș, T., Școala și educația pentru toți, Ed. Miniped, București, 2004

Strategii de evaluare online a rezultatelor învățării

Botaș Georgiana, Prof. învă. primar, Școala Gimnazială G.Tutoveanu

Schimbările cauzate de virusul Covid -19 a determinat cadrele didactice și cercetătorii din domeniul educațional la nivel planetar să găsească soluții privind utilizarea sistemului informatic, a platformelor dezvoltate de marii utilizatori inițial în scop recreativ. Utilizarea sistemului informatic pentru educație înseamnă însă, aducerea unor noi elemente legate de libertatea de a învăța, în locul și la momentul dorit. Educația online reprezintă o modalitate nouă de a privi procesul de învățare, în care elementele de fond rămân aceleași, doar mijlocul de schimb și însușire a cunoștințelor se modifică.

Soluțiile de e-learning la momentul de față sunt rezultatul evoluției tehnologiei care suportă aceste facilități. Există trei modele general acceptate în lumea educației online:

- **Educația online independentă;**
- **Educația online asincronă;**
- **Educația online sincronă.**

Platformele de învățare online, sau așa numitele platforme e-learning, sprijină procesul de învățare individuală și permit utilizatorilor să acceseze o serie de surse de informare sau de medii online de dezbateri pe teme diverse.

Acest tip de platforme este destinat învățării active din partea elevilor, având în vedere că noile generații sunt obișnuite cu lucrul pe calculator.

Ca profesori putem să utilizăm această abilitate a elevilor pentru a-i determina să-și folosească constructiv timpul liber, cu activități specifice fiecărei discipline. Utilizarea tehnologiilor informaționale în procesul instruirii și a diferitelor forme de E-learning, crește eficiența procesului de predare-învățare-evaluare.

Prin intermediul aplicațiilor Google, activitățile online au putut fi eficiente în perioada suspendării cursurilor.

Metode și procedee specifice învățământului online:

- O metodă de evaluare ce poate fi utilizată cu succes, este "Proiectul".
- Aceasta reprezintă o metodă complexă de evaluare ce ne poate da informații despre progresele pe care elevii le-au făcut pe o perioadă îndelungată de timp, de exemplu la sfârșitul unei unități de învățare.
- Elevii sunt puși în situația de a cerceta și analiza informații pe care le-au descoperit singuri.
- Profesorii care caută modalități de integrare a tehnologiei prin intermediul rețelelor de socializare în sarcini și evaluare au alegeri aproape nelimitate. Să mai enumerăm câteva:
- – [Google Classroom](#): aici puteți discuta cu elevii – Meet video chat e inclus gratuit acum; pot fi corectate temele și poate fi oferit feedback direct fiecărui elev, se poate crea o bancă de comentarii pentru feedback mai facil pe baza celor mai frecvente comentarii pe care le oferiți elevilor etc.
- – [Google Jamboard](#) este un mod de vizualizare foarte facil al unor răspunsuri scurte – toți elevii pot vedea toate răspunsurile date pe post-it-uri virtuale.
- – [Google Forms](#) (permite conceperea unor formulare care pot fi utilizate pentru a obține feedback, pentru a trimite confirmări de participare la un eveniment, dar și pentru a crea teste scrise. Serviciul permite profesorului să includă imagini sau video pentru interpretare sau ca material de reflecție pentru elev. Elevii pot primi atât întrebări deschise, cât și închise, cu mai multe variante de răspuns, sau nu.) Funcția Quiz permite, pe mai departe, oferirea de feedback prompt. Elevii pot afla imediat dacă la un test cu răspunsuri la alegere au răspuns corect sau nu. Aici măiestria profesorului este să construiască distractori (răspunsuri greșite, care rezultă dintr-un proces de gândire eronat, dar frecvent la elevi) cât mai buni. Mai mult, putem să includem explicații pentru răspunsul greșit, explicații pe care elevul să le primească de îndată ce a terminat testul. În plus, elevii pot relua testul.

Unitatea de învățare	Toamna, în lumea plantelor și animalelor
Tema/ Subiect/Problema	Identificarea literelor învățate
Scopul proiectului	Citirea unor cuvinte și propoziții scurte, scrise cu litere de tipar sau de mână
Surse de informare	Manual digital, learningapps, platforma asq, Quizzes
Instrumente de lucru	https://www.manuale.edu.ro/ https://www.youtube.com/watch?v=yrhDQfkbzU https://wordwall.net/resource/3377619/joc-de-litere-g%C4%83se%C8%99te-litera-cu-care-%C3%AEncepe-fiecare-cuv%C3%A2nt https://quizizz.com/admin/quiz/5f442754adf9b4001b6fd034
Produs final	Proiect online- realizarea unei hărți conceptuale cu literele învățate
Modalități de prezentare	Videoconferinta-Google Meet

- [Kahoot](#) – baza pedagogică a acestei aplicații este că elevii devin „profesori”, construind ei înșiși itemi de teste.
- [Wordwall](#) – mai multe tipuri de activități potrivite pentru evaluare, mai ales la învățământul primar

Această metodă este recomandată pentru evaluarea sumativă.

Realizarea unui Quiz

În cadrul orelor online în etapa de evaluare a cunoștințelor dintr-o lecție, se poate realiza, folosind aplicația quizizz.com, un ”quiz” cu întrebări/ exerciții referitoare la lecție. În această aplicație se pot folosi imagini și text pentru identificarea cu ușurință a răspunsurilor.

Această aplicație necesită ca utilizatorii să posede un cont de logare, ce se poate realiza cu foarte mare ușurință. Deoarece este sub formă de joc interactiv și poate fi utilizat în mod sincron de mai multe persoane, elevii participă cu interes. Pentru rezolvarea corectă se acordă un punctaj, profesorul putând evalua cunoștințele pe care elevii le-au acumulat.

Exemplu: Un exemplu de utilizare a unui astfel de ”quiz”, în cadrul orei de limba română, subiectul ”*Scrierea corectă a cuvintelor ”I-a”/”ia”, clasa a III-a*:

<https://quizizz.com/join/game/U2FsdGVkX19QBhitRVihDW1P%252BoB9mPlea5Dg6JNOq1mFVTsLp5jau5butGUNu%252B2LNcZzI7ma9ueDpOXXpjiMVPjmLTB%252FI6HrUXeRMBDEViQ%253D?gameType=solo>

Platforma Livresq

În continuare, propun ca modalitate de **predare-învățare-evaluare** platforma **Livresq**. Utilizarea acestei platforme este gratuită iar lecțiile se pot concepe în mod direct, în secțiunea ”**Editor**”. Lecțiile pot fi publicate într-o **bibliotecă publică**, după validarea acestora. Lecțiile sunt complete, pot include toate etapele unei lecții, într-un mod de prezentare atractiv.

În cadrul etapei de evaluare pot fi folosite diverse metode: chestionar, aplicație, galerie acordeon, exerciții ce presupun completarea interactivă a acestora.

Adaug faptul că utilizând această platformă educațională profesorul are acces gratuit la **Biblioteca publică Livresq**, ce conține o multitudine de lecții realizate de către acesta, sau de profesori din întreaga țară.

Lecțiile interactive pot fi trimise, cu ajutorul unui link de conectare, tuturor elevilor clasei, prin mail, WhatsApp, sau orice alt canal de comunicare.

Exemplu: <https://library.livresq.com/details/5f9962f54d39543de3a8c2ba>

”O întâmplare deosebită”, de Călin Gruia

Există, de asemenea, multe programe de animație pe care elevii le pot folosi pentru a realiza prezentări: [Prezi](#), [Animaker](#) etc. Elevii pot să realizeze filmulețe cu [screencast-o-matic](#) în care să surprindă atât imagine de pe interfața device-ului propriu, cât și vocea proprie.

Se spune că cel mai bun instrument este cel pe care oamenii îl vor folosi. De aceea, vă încurajăm să explorați și permiteți si elevilor să facă același lucru.

În contextele online, implicarea este absolut esențială și aceste instrumente trebuie să creeze o interacțiune umană mai profundă și mai semnificativă.

Produsele elevilor sunt cea mai bună dovadă a calității educaționale, iar creativitatea pe care tehnologia îți permite să o exprimi este ceva despre care profesori din diverse colțuri ale lumii vorbesc în mod constant într-un sens pozitiv.

Bibliografie:

Buzan, Tony, Arta stăpânirii hărții mentale. Editura Didactică Publishing House, București, 2019;

Cucoș, Constantin (coord.), Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice, ediția a III-a , Iași, POLIROM, 2009;

Nicolescu, Basarab, Transdisciplinaritatea.Manifest, editura Polirom, Iași,1999

Pânișoara, Ovidiu-Ion, Metode moderne de interacțiune educațională, în Prelegeri Pedagogice, Editura Polirom, Iași, 2001

Costache, Adrian; Florin, Ioniță; Lascăr, M. N.; Săvoiu, Adrian, Limba și literatura română, manual pentru clasa a-X-a, Ed. Art, București, 2010

www.mintebri.ro

Rolul activităților de AVAP în incluziunea alevilor cu CES în învățământul de clasă

*Prof.înv.primar Botaș Georgiana, Școala Gimnazială George Tutoveanu,
Bârlad*

„Eu sunt copilul! Tu ții în mâinile tale destinul meu. Tu determini în cea mai mare măsură, dacă voi reuși sau voi eșua în viață! Dă-mi, te rog, acele lucruri care să mă îndrepte spre fericire. Educă-mă, te rog, ca să pot fi o binecuvântare pentru lume.” (Din „Child’s Appeal”, Mamie Gene Cole)

Politicile educaționale sunt bazate pe valorificarea principiilor educației pentru toți, indiferent de cerințele speciale cu care se confruntă, pentru a deveni utili în familiile lor, dar și utili societății în care reușesc să se integreze. Integrarea pune accentul pe cerințele copiilor, expertiză specializată, intervenție specializată până la recuperarea copiilor. Procesul de integrare trebuie să fie un proces de normalizare a vieții persoanelor aflate în dificultate. Școala trebuie să ofere o paletă cât mai largă de servicii educaționale care să atragă copii și să le satisfacă cerințele. În această școală trebuie să existe în primul rând comunicare, înțelegere, într-un cuvânt un spațiu dominat de acceptare, toleranță și diversitate. Este știut faptul că din categoria copiilor cu cerințe speciale fac parte nu numai copii cu deficiențe, dar și copii care, chiar dacă nu au dizabilități organice sau fiziologice, prezintă manifestări repetate de inadaptare la cerințele programei școlare.

Școala pentru diversitate pune în centrul atenției sale persoana umană ca ființă originală, unică și irepetabilă, accentuând ideea că în fiecare societate există persoane diferite, grupuri diferite, motivații, rațiuni și puncte de vedere diferite. (M.L. Melero,1998) Pregătirea corespunzătoare a profesorilor și a altor categorii de specialiști este o condiție fundamentală pentru valorificarea diversității culturale în câmpul relațiilor sociale și comunitare. Abordarea problematicii conținuturilor educației în condițiile integrării copiilor cu CES în învățământul de masă trebuie să se finalizeze cu realizarea unui curriculum diferențiat sau adaptat.

În proiectarea curriculumului trebuie să se țină seama de tipul și gradul deficienței elevului.

În practica instructiv-educativă am întâlnit numeroase cazuri de elevi deficienți care au fost integrați în clase de elevi fără deficiențe și au avut evoluții spectaculoase la unele discipline. În cadrul activităților, au fost aplicate cu precădere metodele activ-participative care stimulează interesul pentru cunoaștere, facilitează

interacțiunea cu realitatea înconjurătoare. Lucrul în perechi sau în grupe mici de elevi au facilitat comunicarea între ei, colaborarea sau sprijinul reciproc în realizarea sarcinilor sau temelor avute. Au fost toleranți unii cu alții, au luat decizii prin consultarea între ei, și-au exprimat opinii realizând o participare activă și înțelegere a realității înconjurătoare.

În cadrul lecțiilor se pot utiliza o serie de metode sau tehnici de lucru adaptate vârstei elevilor și nivelului lor de performanță. Prezint câteva metode aplicate în cadrul lecțiilor, care au dus la obținerea unui progres școlar al copiilor cu deficiențe.

1) **Predicțiile în perechi** au fost folosite în cadrul orelor de Limba și literatura română, Educație Civică sau Consiliere. Această activitate presupune o listă de cuvinte dintr-o povestire sau un text. Fiecare pereche trebuie să alcătuiască o scurtă compunere pe baza unei predicții în jurul listei de cuvinte. Elevii sunt încurajați să emită idei și să-și valorifice experiența personală pe care o au.

2) **Știu -Vreau să știu- Am învățat** este o metodă des întâlnită mai ales în cadrul orelor de Limba română. Se alege o temă/ un subiect, se spune ce știu deja elevii despre tema respectivă, apoi se formulează întrebări la care se așteaptă găsirea răspunsului în timpul lecției, iar la sfârșit se verifică ce au aflat nou după desfășurarea lecției.

3) **Brainstormingul** este o metodă aplicată individual sau în perechi în care elevii scriu pe hârtie toate lucrurile despre un subiect dat. De exemplu am cerut elevilor să scrie ce le vine în minte la auzul cuvântului copilărie în cadrul lecției de Limba și literatura română „La scăldat” după Ion Creangă. Inclusiv elevii cu CES au reușit să scrie numeroase cuvinte.

4) **Ciorchinele** este o metodă grafică de organizare și integrare a informației în cursul învățării. Poate fi folosit la începutul lecției numindu-se „ciorchinele inițial” sau după lectura textului, numindu-se „ciorchine revăzut”. Este o metodă de brainstorming neliniară care stimulează găsirea conexiunilor dintre idei, presupunând următoarele etape:

- se scrie un cuvânt sau temă care urmează a fi cercetat în mijlocul tablei;
- se notează toate ideile care vin în minte în legătură cu tema respectivă în jurul acestuia, trăgându-se linii între acestea și cuvântul inițial;
- pe măsură ce se scriu cuvinte se trag linii între toate ideile care par a fi conectate;
- activitatea se oprește când se epuizează toate ideile; încurajează elevii să gândească liber și deschis;

Este o tehnică de căutare a căilor de acces spre propriile cunoștințe pentru a înțelege un anumit conținut.

5) **Gândiți – lucrați în perechi, comunicați** presupune o activitate de învățare prin colaborare parcurgând următorii pași:

- fiecare elev dintr-o pereche scrie despre un anumit subiect;
- cei doi parteneri își citesc reciproc răspunsurile și convin asupra unui comun;
- profesorul pune două – trei perechi să rezume conținutul discuțiilor și concluziile la care au ajuns partenerii de comun acord.

Este o modalitate simplă și rapidă de învățare prin colaborare pe grupe. La o întrebare pregătită anticipat de învățător elevii pot găsi mai multe răspunsuri posibile.

Exemplu: Ce calități avea Cuza? „Ocaua lui Cuza” după Dumitru Almaș

Listă	cu	însușirile	personajului:
cinstit			credincios
omenos			drept
demn			viclean
corect			necinstit
arogant			rău

Prin confruntarea răspunsurilor în perechi și între perechi există premisele organizării informațiilor acumulate în structuri cognitive prin realizarea de contexte noi de exersare a acestor conținuturi și duc la o învățare bună.

6) Metoda R.A.I. „Răspunde-Aruncă- Interoghează” este o metodă de fixare și sistematizare a cunoștințelor, dar și de verificare. Are la bază stimularea și dezvoltarea capacităților copiilor de a comunica (prin întrebări și răspunsuri) ceea ce au învățat. Urmărește realizarea feed-back-ului printr-un joc de aruncare a unei mingi ușoare. Copilul care aruncă mingea trebuie să formuleze o întrebare din cunoștințele însușite, copilului care o prinde. Cel care prinde mingea răspunde la întrebare, apoi o aruncă mai departe altui coleg, punând o nouă întrebare. Copilul care nu știe răspunsul iese din joc, la fel ca și cel care este descoperit că nu cunoaște răspunsul la propria întrebare.

Elevii sunt încântați de această metodă – joc de constatare reciprocă a rezultatelor obținute, modalitate care se constituie în același timp și ca o strategie de învățare ce îmbină cooperarea cu competiția. Este o metodă de a realiza un feed-back rapid, într-un mod plăcut, energizant și mai puțin stresant decât metodele clasice de evaluare. Se desfășoară în scopuri constatativ – ameliorative și nu în vederea sancționării prin notă sau calificativ.

Antrenați în acest joc cu mingea, chiar și cei mai timizi elevi se simt încurajați, comunică cu ușurință și participă cu plăcere la o activitate care are în vedere atât învățarea cât și evaluarea. Există și un oarecare suspans care întreține interesul pentru metoda R.A.I. Tensiunea este dată de faptul că nu știi la ce întrebări să te aștepti din

partea colegilor tăi și din faptul că nu știi dacă mingea îți va fi sau nu adresată. Această metodă este și un exercițiu de promptitudine, atenția participanților trebuind să rămână permanent trează și distributivă.

Cadrul didactic supraveghează desfășurarea jocului și în final lămurește problemele la care nu s-au găsit soluții. O altă direcție spre obținerea progresului școlar al copiilor cu CES este și terapia ocupațională care se constituie într-o disciplină care valorifică informații din domeniile anatomiei, fiziologiei, pedagogiei, psihologiei, sociologiei, antropologiei, științe care studiază comportamentul uman, realizând o sinteză informațională între cunoștințele provenite din diverse științe particulare. Emil Verza arată că terapiile ocupaționale sunt de mai multe feluri, dar pentru persoanele cu deficiențe cele mai semnificative se referă la ludoterapie, muzicoterapie, terapia prin dans și ergoterapia.

Specialiștii care aplică diferite forme de terapie ocupațională sunt preocupați, în principal, de următoarele aspecte:

- să relizeze însușirea de către subiect a unei deprinderi pierdute sau cu un nivel redus de funcționare;
- să contribuie la învățarea de noi deprinderi și abilități menite să le compenseze pe cele care au dispărut din diverse motive.

Jocul, ca modalitate de relație între individ și lumea obiectelor, constituie formula primară a acțiunii umane, o formă de organizare a cogniției, o formă de organizare a cunoașterii. Cântecul, jocurile muzicale, jocurile cu text și cântec, audițiile muzicale, modelajul, desenul, pictura, sculptura sau alte activități din sfera terapiilor ocupaționale contribuie la sporirea atenției, la dezvoltarea memoriei, gândirii, imaginației a tuturor proceselor psihice implicate în învățarea de tip școlar. Prin teoria „inteligențelor multiple” ale lui H. Gardner se recunoaște faptul că oamenii învață în moduri diferite și obțin progrese școlare tot în moduri diferite.

Copiilor le plac aceste metode activ-participative și chiar dacă uneori copiii cu CES nu le înțeleg pe deplin ei solicită să participe în număr cât mai mare la realizarea lecției.

Lista metodelor și tehnicilor este foarte vastă și poate fi folosită și îmbogățită în funcție de imaginația și creativitatea dascălului și în funcție de nivelul clasei la care predă.

Progresul școlar se obține treptat prin muncă și efort uriaș depus atât de cadrul didactic cât și de elev. Capacitatea de învățare a elevilor cu CES, ambianța și sprijinul

familiei și a societății în general, influențează foarte mult obținerea unui progres școlar real.

Învățătorii care obțin succese în instruirea copiilor cu ADHD folosesc o strategie care cuprinde 3 obiective. Ei încep prin identificarea nevoilor acestui copil. De exemplu, învățătorul determină cum, când și de ce copilul este neatent, impulsiv și hiperactiv.

Chiar din prima zi, învățătorul trebuie să stabilească clar regulile clasei și să le transmită copilului alături de consecințele logice de pedeapsă sau de recompensă. Copilul trebuie așezat în bancă, ferit de elemente distractive, aproape de învățător, pentru a fi monitorizat și încurajat, sau lângă un copil, care este atent și concentrat.

2. O structură dreaptă, dar fermă, este esențială în activitățile de fiecare zi și rutina trebuie păstrată cu strictețe. Aceasta ajută copilul să înțeleagă ce se așteaptă de la el și să știe că munca și comportamentul lui este atent monitorizat. Acești copii răspund foarte bine la Regula celor trei „R”: rutină, regularitate și repetiție.

3. Foarte des, acești copii au o stimă de sine scăzută și de aceea au tendința să fie singuratici, izolați, ceea ce îi expune la riscul să fie victimizați de către alții. Pe de altă parte, unii pot să fie agresivi cu colegii și necesită o monitorizare atentă a comportamentului. În acest caz, distragerea copilului și implicarea lui în altă activitate, este cel mai bun mod de rezolvare a conflictelor. Abilitatea lor scăzută de a face față schimbărilor poate fi astfel folosită într-un mod pozitiv ajutându-i să iasă dintr-o potențială situație dificilă. Ei vor fi atât de ocupați să îndeplinească noua activitate primită, încât uită de orice conflict pe care l-au început. Această tactică oferă posibilitatea de a preveni potențialele probleme de comportament care pot să apară.

4. Învățătorul trebuie să fie ferm și să dețină controlul clasei, dar totodată să fie o persoană apropiată și caldă. Copiii cu ADHD sunt, în general, foarte sentimentali și iubitori. Ei răspund bine la laude și la o atenție individuală crescută. Laudele trebuie să fie dese, pe tot parcursul zilei, și nu doar la sfârșitul zilei. Atitudinile negative din partea învățătorului pot dăuna acestor copii deoarece ei au deja o stimă de sine scăzută. Acolo unde este posibil, este recomandat să se mențină același învățător pe tot parcursul anului școlar.

5. Când învățătorul oferă instrucțiuni este important să stabilească cu copilul un contact vizual. Dacă sarcinile de lucru sunt mai complexe, acestea trebuie împărțite în segmente mai mici și rezolvate una după alta.

6. Clasele cu număr mic de elevi sunt indicate pentru acești copii, deoarece, distractibilitatea este mai mică, și le oferă oportunități mai bune de a înnoda prietenii

cu colegii și cu învățătorul. Este indicat să fie așezați în primele rânduri din clasă, sau mai aproape de perete, pentru a reduce distractibilitatea.

7. Aranjamentul elevilor în clasă se recomandă a fi făcut pe rânduri și nu pe grupuri. Grupurile sunt elemente distractive pentru copilul cu ADHD. Elevul cu ADHD trebuie așezat în bancă aproape de învățător, departe de colegii gălăgioși. Este important ca învățătorul să se poată plimba prin întreaga clasă și să aibă acces la toți elevii. Cu cât interacțiunea dintre elevi și învățător este mai mare, cu atât este mai benefică.

8. Copilul cu ADHD se concentrează mai bine dacă poate anticipa programul zilei:

- este recomandat ca elevii să primească orarul zilnic;
- regulile clasei trebuie afișate iar învățătorul să verifice dacă au fost bine înțelese;
- poate fi afișat în clasă un calendar în care să se încercuiască datele în care elevii au teste scrise; Dacă elevul își pierde concentrarea spre sfârșitul zilei, se pot amâna sarcinile care necesită efort atențional și să fie fixate dimineața.

9. Învățătorul poate să stea în apropierea elevului cu ADHD când oferă indicații sau prezintă lecția. Momentele de trecere de la o temă la alta sunt dificile pentru elevul cu ADHD, de aceea copilul trebuie pregătit, printr-un avertisment. Unii elevi din clasele mici răspund foarte bine la un sistem de semne prestabilit împreună cu învățătorul. Astfel, acesta poate oferi un semnal vizual sau verbal atunci când un comportament inadecvat începe să apară. Aceste semnale reamintesc elevului să-și corecteze comportamentul fără o confruntare directă care-i poate leza stima de sine. În timpul sarcinilor dificile este indicată reducerea stimulilor auditivi și vizuali. Este important să li se specifice de ce materiale au nevoie pentru îndeplinirea unei sarcini.

10. Prezența unui ceas pe perete oferă posibilitatea elevilor de a-și calcula timpul necesar îndeplinirii sarcinii primite.

11. Unii elevi își aduc de acasă propriile obiecte care le distrag atenția (jucării). Trebuie stabilită regula ca aceste obiecte să fie arătate colegilor numai în pauze, iar în timpul orei să fie păstrate în bancă sau în ghiozdan.

12. Mulți dintre copiii cu ADHD reușesc să îndeplinească mai bine sarcinile manuale sau în scris, decât cele orale. Implicându-i în sarcini manuale, stima lor de sine crește și permite consolidarea încrederii în sine.

13. Copilului trebuie să i se acorde atenție, ascultându-l ce are de spus. Și el vrea să fie auzit, tratat cu respect. Învățătorul trebuie să creeze un mediu securizant pentru copil, să înțeleagă că acesta este lângă el ca să-l ajute. Nu trebuie certat în fața colegilor, iar ceilalți copii vor înțelege că nici ei nu au permisiunea să-l certe. În loc să fie confruntat direct, atunci când activitățile sau comportamentele lui sunt inadecvate, învățătorul poate prezenta alternativa, care rămâne valabilă. Acest lucru face ca așteptările să devină clare pentru elev și astfel să evite interpretarea negativă sau criticismul.

14. Zonele și perioadele de timp nestructurate și fără supraveghere, cum ar fi locurile de joacă sau pauzele, pot fi o problemă. Colegii care au abilități sociale bune și care doresc, pot să vină în ajutor copilului cu ADHD. Acest parteneriat între copii poate îmbrăca forma unor studii împreună, activități / proiecte comune sau timp de joacă. Ei au tendința de a se descurca bine în grupuri de învățare prin cooperare. Un grup mic de 3, până la 5 membri care rezolvă împreună o sarcină sau proiect, îl încurajează să își organizeze ideile și să-și asume responsabilitățile constituind baza ideală de exersare a abilităților de relaționare interpersonală.

Este important să învățăm să lucrăm cu acești copii, deoarece au multe talente ascunse, mult potențial și multe de oferit.

Bibliografie

1. Alois, Gherguț, 2016, Educția incluzivă și pedagogia diversității, Editura Polirom.
2. Alios, Gherguț, 2001, Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale, Editura Polirom.
3. Oprea Crenguta, 2006, Strategii didactice interactive – repere teoretice și practice, Editura Didactică și Pedagogică.

Pentru a ajuta elevii cu dificultăți de învățare a ortografiei se poate face apel la diverse alte metode. Ca și pentru alte domenii ale învățării, metodele multisenzoriale sunt deseori eficiente, mai ales când vin în sprijinul altor intervenții, laă cum putem proceda: - Cu ajutorul unui creion gros, se scrie pe o foaie un cuvânt cu litere cursive, pe lungimea de aproximativ 5 cm, pe care elevul va trebui să-l silabisească. - Elevul urmărește conturul literelor de 6-7 ori, cu ajutorul degetului mâinii cu care scrie, pronunțând în același timp și literele respective. După aceasta va pronunța întregul cuvânt. - Vom acoperi această foaie cu o altă semitransparentă, copilul urmărind conturul literelor cuvântului de dedesubt cu ajutorul unui creion. Exercițiul se repetă de 10 - 12 ori. (Foaia de bază se va deplasa după fiecare cuvânt scris.) - Se îndepărtează foaia de deasupra, punând copilul să scrie liber cuvântul pe prima foaie, pronunțând literele scrise și cuvântul. - Elevul scrie cuvântul din memorie, pe o altă foaie sau la tablă. Dacă nu o poate face, se repetă exercițiul. - Exercițiul se poate continua cu alte două cuvinte. La începutul lecției următoare, se verifică dacă elevul a memorat ortografierea corectă a acestor cuvinte. - Elevul va scrie imediat o propoziție care să conțină cuvintele, singur sau după dictare.

STRATEGII DIDACTICE ȘI BUNE PRACTICI DE ORGANIZARE A CONȚINUTURILOR DE ÎNVĂȚĂMÂNT LA CICLUL PRIMAR

Prof. inv. primar Georgiana Botaș, Școala Gimnazială, George Tutoveanu, Bârlad

În învățământul modern, strategiile didactice interactive sunt mult folosite, deoarece au un pronunțat caracter activ-participativ din partea elevilor, dezvoltând abilitățile de cooperare și eficientizând comunicarea. Pentru a fi atinse finalitățile educaționale se impune îmbinarea activităților individuale cu cele desfășurate pe grupe, precum și susținerea învățării prin cooperare, corelată cu învățarea prin competiție constructivă interindividuală și intra/intergrupală.

Se consideră că învățarea în grup dezvoltă capacitatea de decizie și de inițiativă, imprimând o notă mai personală activităților elevilor, și o complementaritate mai mare aptitudinilor și talentelor, ceea ce asigură o participare mai activă. Printre avantajele interacțiunii la nivelul grupului se pot menționa: efectele pozitive în planul dezvoltării cognitive și sociale a personalității; stimularea și dezvoltarea capacității cognitive complexe (gândirea divergentă, gândirea critică, gândirea laterală); reducerea timpului de soluționare a problemelor; reducerea blocajului emoțional al creativității. Anume, strategiile, metodele și tehnicile utilizate în activitatea didactică, pentru dezvoltarea gândirii critice promovează învățarea prin cooperare și colaborare. Învățând să colaboreze cu alții în rezolvarea problemelor, elevii constată că scopurile personale ale fiecăruia pot fi realizate într-o muncă în echipă, că succesul grupului depinde de contribuția fiecărui membru al său.

Astfel, elevii, din „singuratici care învață”, pot deveni „colegi care învață împreună”, care ating niveluri ale competenței academice în cadrul grupului și ca membri ai echipelor. Între noile orientări din domeniul practicilor educaționale se situează și cea privind dezvoltarea gândirii critice a elevilor, prin folosirea metodelor și tehnicilor interactive, strategii care să potențeze funcționalitatea minții, să stimuleze capacitatea ei de explorare și descoperire, analiză și sinteză, raționare și evaluare: tehnica ciorchinelui, metoda mozaic, cubul, cvintetul, tehnica „știu / vreau să știu / am învățat”, metoda piramidei, metoda colțurilor etc.

A gândi critic înseamnă a emite judecăți proprii, a accepta părerile altora, a fi în stare să privești cu simțul răspunderii greșelile tale și să le poți corecta, a primi ajutorul altora și a-l oferi celor care au nevoie de el. Capacitatea de a gândi critic se dobândește în timp, permițând elevilor să se manifeste spontan, ori de câte ori se creează o situație de învățare. Ei nu trebuie să se simtă stingheriți, să le fie teamă de reacția celor din jur față de părerile lor, să aibă încredere în puterea lor de analiză, de reflecție. Considerăm că o modalitate eficientă de a realiza acest lucru este utilizarea la clasă, într-

o măsură mai mare, a strategiilor moderne de predare, fără a omite importanța și avantajele folosirii metodelor tradiționale. Nu pledăm pentru aplicarea excesivă și fără discernământ a acestor metode, dar, considerăm că merită subliniate valoarea și potențialul lor instructiv-educativ pentru elevi, care trebuie să primeze în activitatea la clasă. Experiența a demonstrat că aceste metode de predare reprezintă o alternativă viabilă la formulele tradiționale, pentru că ele constituie opțiuni metodologice și instrumentale, care îmbogățesc procesul de învățare, evitând rutina și monotonia, stimulând, totodată, învățarea de tip euristic. Strategiile moderne sunt suficient de variate și complexe, pentru ca profesorul să le integreze cu succes la orele de limba și literatura română. Ele generează motivația intrinsecă, diminuează presiunea exercitată de personalitatea profesorului și îi determină chiar și pe elevii cei mai reținuți să participe la construirea propriei cunoașterii de sine.

Cele mai utilizate metode bazate pe colaborare în învățământul primar sunt:

- Cubul;
- Metoda piramidei;
- Schimbă perechea;
- Metoda RAI;
- Gândiți-lucrați în perechi-comunicați;
- Philips 6/6;
- Tehnica 6/3/5;
- Investigația în grup;
- Experimentul;
- Învățarea dramatizată;
- Jocul didactic.

Aplicarea acestor metode s-a dovedit eficientă atunci când s-a realizat frecvent. De exemplu, timp de două săptămâni, în fiecare zi, elevii au participat la o activitate pe grupe, la o anumită disciplină.

În prima săptămână, grupele au rămas constante, păstrându-și aceiași membri la fiecare activitate. În săptămâna a doua, grupele nu au mai rămas constante, membrii acestora fiind schimbați zilnic, uneori chiar în cadrul aceleiași activități.

În cadrul activităților s-au aplicat metodele activ-participative: Cubul, Metoda piramidei, Schimbă perechea, Metoda RAI, Gândiți-lucrați în perechi-comunicați, Philips 6/6, Tehnica 6/3/5, Investigația în grup, Experimentul, Învățarea dramatizată, Jocul didactic.

Copiii au răspuns individual, apoi s-au grupat în perechi. După ce răspunsurile au fost finalizate, s-au discutat și s-au notat pe tablă concluziile. (Radu, A., Jeler, R., 2017)

Vineri, în ultima zi a cercetării, elevii au participat la ora de Științe ale naturii, în care au desfășurat un experiment. La lecția *Mărturii ale vieții din trecut*, după ce s-a discutat despre animalele din trecut,

despre animalele de azi și despre fosile, elevii au format 3 grupe prin metoda bilețelilor cu litere și au primit sarcina de a realiza un vulcan activ.

Copiii au colaborat și s-au folosit de materialele puse la dispoziție de cadrul didactic: un tub spumă poliuretanică, un carton, pensule, tempera (maro, galben, roșu), două plicuri mari bicarbonate, oțet, colorant alimentar (roșu), o folie nailon.

După ce fiecare grupă și-a terminat macheta, acestea au fost expuse în sala de clasă pentru a putea fi văzute de către toți elevii.

Prin aplicarea metodelor activ-participative s-a observat schimbarea atitudinii față de învățare a elevilor, precum și o cooperare foarte bună, o dezvoltare a creativității acestor reflectată în rezolvările sarcinilor de lucru.

Folosirea acestor metode a făcut ca elevii să devină mult mai activi, au învățat să lucreze în echipă, și-au dezvoltat spiritul de observare și cooperare, s-au implicat cu plăcere în realizarea sarcinilor, însușindu-și mult mai eficient conținuturile predate.

Învățarea prin descoperire este o metodă apropiată de problematizare, de factură euristică, ce constă în crearea condițiilor de reactualizare a experienței și a capacității individuale, cu scopul soluționării unor situații-problemă. În funcție de relațiile ce se stabilesc între profesor și elevi, învățarea prin descoperire poate fi:

- independentă, când profesorul propune situația-problemă, supraveghează și controlează activitatea, elevii lucrând individual și realizând analiza ipotezelor, a căilor de rezolvare și a soluțiilor;
- dirijată, când profesorul conduce activitatea prin sugestii, repere, informații și întrebări ajutătoare.

În funcție de relația ce se stabilește între cunoștințele anterioare și cele pe care trebuie să le descopere elevii, învățarea prin descoperire poate fi: a. inductivă, când se pornește de la particular spre general; b. deductivă, când de la general se trec la fapte particulare.

Metoda jocului didactic se încadrează în grupa metodelor de simulare, desemnând o activitate ludică propriu-zisă, fizică sau mentală, spontană și urmărită prin ea însăși, fără utilitate imediată, generatoare de distracție, de plăcere și de reconfortare.

-Caută-i perechea!-Clasa împărțită în grupe egale primește bilete pe care sunt scrise elemente ce trebuie asociate. Într-un timp scurt, fiecare trebuie să își găsească perechea și să o noteze pe foaia pe care o va atașa pe flip-chart.

-Puzzle este un joc în care sunt captați elevii cu o capacitate mai lentă de reacție. Se dau cuvinte așezate în ordine aleatorie, iar aceștia trebuie să le poziționeze respectând topica limbii române. Variante: a) pe fișe; b) pe cartonase, c) pe caiete.

-Unește! este un joc în care sunt dinamizați elevii mai puțin creativi. Aceștia trebuie să unească, trăgând săgeți, structuri din coloane alăturate.

-Caută greșeala! este un joc ce stimulează atenția și capacitatea de a reacționa într-un timp cât mai scurt, dar și de a dezvolta exprimarea elevului în argumentarea alegerii făcute. Variante: a) se dă un text în care sunt strecurate greșeli, pe care elevii le vor depista și vor argumenta alegerea făcută; b) un elev citește compunerea, tema, iar ceilalți sunt atenți să descopere greșelile.

Metoda turneului pe echipe presupune un timp mai îndelungat. Elevii vor lucra pe grupuri stabilite. Înainte de concurs, fiecare membru al unui grup va intra într-un alt grup omogen. În timpul concursului, fiecare participant primește un punctaj cu care va reveni în grupul inițial, va preda punctajul, care va fi însumat. Echipa câștigătoare se stabilește în funcție de punctajul adus de membrii care au fost în turneu.

Tehnica Gândiți / Lucrați în perechi/ Comunicați presupune o activitate de învățare prin colaborare. Pași: a. elevii formează perechi: într-un timp dat, fiecare elev din fiecare echipă rezolvă individual sarcinile date; b. după ce au terminat de scris, cei doi parteneri își citesc răspunsurile și cad de acord asupra răspunsului comun; c. un elev din fiecare echipă citește răspunsurile alese de ei. Ceilalți intervin, dacă sunt greșeli, sau își corectează răspunsurile.

Tehnica Știu – Vreau să știu – Am învățat reprezintă o modalitate de conștientizare a ceea ce elevii știu sau cred că știu privitor la o noțiune, dar și ceea ce nu știu și ar dori să știe/ să învețe. Pași: – faza de evocare: a. pe baza unui test, elevii inventariază noțiunile pe care consideră că le dețin cu privire la elementul studiat. Le notează la rubrica Știu; b. la rubrica Vreau să știu notează noțiunile pe care nu le stăpânesc și ar dori să le reia. Tot acolo notează și ce ar mai dori să știe; c. prin metode (conversația, exercițiul, explicația, descoperirea, analiza gramaticală) și tehnici adecvate, subiecții învață noile cunoștințe și la sfârșitul orei, în urma evaluării, notează ceea ce au asimilat nou la Am învățat. Cubul este o metodă folosită în activitatea de predare, sub mai multe variante. Elevii vor lucra în perechi sau în grupuri restrânse. Varianta I: Cubul de dimensiuni mai mari are pe fiecare față câte o instrucțiune: 1. Asociază..., 2. Compară..., 3. Analizează..., 4. Transformă..., 5. Argumentează..., 6. Creează... Elevii îndeplinesc sarcinile ce le-au revenit în funcție de rostogolirea cubului. Varianta a II-a. Se prezintă pe flip-chart un text cu șase cerințe: 1. Subliniază..., 2. Analizează..., 3. Ortografiază..., 4. Transformă..., 5. Explică..., 6. Redactează.... Se solicită elevilor să participe la rezolvarea cerințelor. Elevii lucrează individual șapte minute. Cubul va avea câte un verb din cerințe pe fiecare față. Un elev aruncă cubul și alege cerința scrisă deasupra, rezolvând-o. Următoarea cerință

va fi rezolvată la fel de un alt elev. Varianta a III-a. Pe fiecare față a cubului apare una dintre cerințe: descrie, compară, analizează, asociază, aplică., argumentează.

Bibliografie:

- Cerghit, Ioan, Metode de învățământ, Editura Didactică și Pedagogică., București, 1997.
- Dumitriu, Gheorghe, Dumitriu, Constanța, Psihopedagogie, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2004.
- Eftenie, Nicolae, Introducere în metodica studierii limbii și literaturii române, Editura Paralela 45, Pitești, 2008.
- Goia, Vistian, Didactica limbii și literaturii române pentru gimnaziu și liceu, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2002.
- Mihăilescu, C., Pițilă, T. (2016). *Geografie-manual pentru clasa a IV-a*. București: Editura Aramis.
- Oprea, Crenguța-Lăcramioara, Strategii didactice interactive, Editura Didactică și Pedagogică, R.A., 2009.
- Radu, A., Jeler, R. (2017). *Limba și literatura română- manual pentru clasa a IV-a*. București: Grup Editorial Art.
- Radu, D., Perțea, A. (2016). *Muzică și mișcare-manual pentru clasa a IV-a*. București: Editura Aramis.
- Rizea, C., Stoicescu, D., Stoicescu, I. (2017). *Arte vizuale și abilități practice-manual pentru clasa a IV-a*. București: Editura Litera.
- Teodorescu, B., Andrei, C. (2017). *Istorie-manual pentru clasa a IV-a*. București: Editura Corint

Portofoliul elevului – metodă alternativă de evaluare

Prof.inv.primar , Andriuc Mirela Alina

Liceul Tehnologic Beceni

Portofoliul face parte din categoria metodelor și instrumentelor alternative de evaluare, fiind numit și „cartea de vizită a elevului”. Portofoliul se compune din materiale obligatorii și opționale, selectate de elev și /sau profesor și care reflectă participarea la derularea și soluționarea temei date; cuprinde o selecție dintre cele mai bune lucrări sau realizări personale ale elevului, cele care îl reprezintă, care pun în evidență progresele sale, care permit aprecierea aptitudinilor, talentelor, pasiunilor, contribuțiilor personale. Alcătuirea portofoliului este o ocazie unică pentru elev de a se autoevalua, de a-și descoperi valoarea competențelor și eventualele greșeli.

Sunt cunoscute și alte accepții ale portofoliului: colecție de lucrări ale elevului, care probează nu numai rezultatele instruirii, dar și eforturile depuse pentru realizarea lor, progresul evident al cunoștințelor și al capacităților elevului, în comparație cu cele anterioare, “expoziția” realizărilor elevului la disciplina respectivă (sau la mai multe) într-o perioadă de instruire (trimestru, semestru, an școlar), forma de evaluare și autoevaluare a rezultatelor școlare dirijată sistematic, antologie de lucrări ale elevului, ceea ce presupune participarea sa nemijlocită în alegerea lucrărilor, ce vor fi notate, autoanaliza și autoevaluarea lor.

Scopul principal al portofoliului este de a pune în relief ,, ce știe și ce poate elevul ,,,

Obiectivele unui portofoliu sunt: motivarea elevului prin aprecierea rezultatelor sale și prezentarea experiențelor dobândite, urmărirea dinamicii procesului de instruire;

Portofoliul permite **elevilor** să planifice învățarea; să scoată în relief preocupările pentru disciplina respectivă, **profesorilor** să înțeleagă mai bine necesitățile elevului, iar în funcție de acestea să-și planifice mai eficient activitățile, **părinților** să obțină o imagine amplă asupra demersului didactic.

Evaluarea prin utilizarea portofoliului se bazează pe esantioane din munca elevilor în cadrul unei discipline și acoperă o anumită perioadă de timp.

Portofoliul, indiferent de disciplina la care este utilizat, are câteva *caracteristici comune*, cum sunt:

- Permite evidențierea muncii desfășurate de-a lungul unei perioade de timp
- Munca elevului este sprijinită de către cadrul didactic (adeseori, acesta specifică numărul și tipul elementelor care intră în structura portofoliului)
- Elevul selectează elementele portofoliului
- Elevul motivează alegerea respectivelor elemente
- Elevul alcătuiește un sumar privind ceea ce a învățat prin realizarea portofoliului
- Permite elevului să colecteze esantioane de produse care ilustrează nivelul actual atins în învățare
- Este monitorizat progresul elevului pe o perioadă mai lungă de timp
- Oferă elevului posibilitatea de a observa progresul în propria învățare prin colectarea produselor realizate

- Elevul are posibilitatea de a alege ceea ce consideră că este important pentru propria lui învățare
- Sprijină elevul în autoevaluare
- Demonstrează o varietate de abilități pe care le are elevul
- Arată elevului că este important procesul, nu atât produsul
- Permite cadrelor didactice să compare progresul elevului cu al colegilor săi
- Poate fi utilizat pentru întreaga clasă fără a fi acordată atenția în mod special unui elev
- Permite utilizarea unor abordări variate în predare-învățare
- Încurajează cadrele didactice să reflecteze asupra metodelor de predare
- Sprijină colaborarea dintre cadrele didactice și elevi. (după Waldron, 1996; Olson&Platt, 1996)

Pentru a elabora portofoliul este necesar să se respecte următoarele *condiții*:

- Este “deschis” la începutul anului școlar
- Materialele sunt puse într-o mapă și pot fi organizate pe mai multe secțiuni, în funcție de scopuri
- Are un cuprins, iar materialele sunt datate
- În alegerea mapelor se pot lua în considerare următoarele sugestii:
 - poate fi aleasă sau creată de elev;
 - poate fi personalizată pentru fiecare elev;
 - este bine să fie alcătuită dintr-un material rezistent, pentru că este frecvent manipulată;
 - mapa să fie suficient de mare pentru a pune produse artistice, casete și alte materiale;
 - mapa aparține elevului și este păstrată în locul în care dorește el, având acces la ea ori de câte ori dorește;

Portofoliul este un instrument care îmbină învățarea cu evaluarea.

Conținutul unui portofoliu poate fi următorul:

- lista conținutului acestuia (sumarul, care include titlul fiecărei lucrări, fișe etc. și numărul paginii la care se găsește);
- lucrările pe care le face elevul individual sau în grup:
- rezumate;
- eseuri;
- articole, referate;
- teme de zi cu zi;
- fișe individuale de studiu;
- proiecte și experimente;
- rapoarte scrise – de realizare a proiectelor;
- teste și lucrări semestriale;
- chestionare de aptitudini, stiluri de învățare;
- înregistrări video, fotografii care reflectă activitatea desfășurată de elevi;
- autoevaluări ale elevului / grupului, alte materiale care reflectă participarea elevului / grupului la derularea și soluționarea temei date;

Ca metodă de evaluare portofoliul este folosit încă din clasele primare, însă la acest nivel este mai mult un instrument de motivare și deschidere a apetitului de colectare a unor elemente relevante pentru cunoașterea și amplificarea experienței elevului. La gimnaziu și liceu, folosit corect, portofoliul poate reprezenta o metodă funcțională de evaluare, implicând elevul în procesul de învățare într-un grad mult mai mare decât metodele clasice.

Pentru a ilustra folosirea portofoliului ca metodă de evaluare, m-am oprit la disciplina *Istorie*, clasa a IV-a, considerând că la această vârstă capacitatea de analiză și organizare a informațiilor sunt la un stadiu minim acceptabil pentru a putea considera rezultatul efortului ca putând fi evaluat prin metoda portofoliului.

O primă temă stabilită pentru a aplica metoda portofoliului este „*Familia mea*”, ce contribuie la formarea următoarelor competențe stabilite prin programă :

1. Localizare în timp și spațiu a evenimentelor istorice studiate

1.1. Ordonarea cronologică a unor evenimente din viața familiei ,a faptelor prezentate într-o situație de învățare ;

Prin această metodă se urmărește evaluarea unei unități de învățare . Dialogul dintre învățător și elev este important, în cadrul său se delimitează scopul acestui demers: acela de a ilustra, prin intermediul portofoliului realizat, o istorie a propriei familii.

De comun acord am stabilit elementele necesare ce vor compune portofoliul: fise biografice pentru fiecare membru al familiei. Ideal ar fi ca fiecare fișă să fie ilustrată cu fotografii din albumele familiei. Poate fi inclusă o listă cronologică a evenimentelor importante din familie –nastere ,nunti ,botezuri, un arbore genealogic pentru care se poate stabili și un model de lucrat în clasă. Este de dorit ca portofoliul să fie completat de interviuri cu membrii familiei care au participat la evenimente majore în viața comunității, ilustrate, desene sau povești despre faptele bunicilor și străbunicilor , transmise de la generație la generație. Copilul va face o cercetare ce va pune în valoare informațiile transmise pe cale orală , și care , cu ajutorul lui , se vor transforma în istorie scrisă .

În colaborare cu copilul am stabilit și criteriile de ordonare a materialelor în portofoliu-tematică , cronologie, astfel încât, la finalizarea demersului de cercetare și învățare, copilul să poată relata istoria familiei sale. Un astfel de portofoliu întărește legătura între membrii familiei, stabilește relații de comunicare între generații, inspiră respect pentru acțiunile strămoșilor și îi oferă copilului o perspectivă despre viața cotidiană din trecut, coroborat cu sentimentul de mândrie al apartenenței la această familie. De asemenea, reprezintă un punct de plecare pentru stabilirea istoriei patriei noastre și înțelegerea trecutului istoric, educarea sentimentelor patriotice și a mândriei de neam.

O a doua temă ce poate fi supusă evaluării prin portofoliu se desprinde din capitolul „*Cultura și patrimoniu*”, „*Portofoliul „Calator prin Romania*”, este unul mult prea vast pentru a fi realizat de un copil de 10 ani, chiar și cu indicarea unui punct de interes. Pot fi însă alcătuite portofolii mai mici: „*Calator prin Dobrogea*”, „*Pe urmele dacilor*”, „*Manastiri –ctitorii voievodale*”, care cuprind fise de lucru, hărți în care sunt marcate cetățile grecești de la malul mării, lecturi, portrete ale domnitorilor , axa timpului în care elevii marchează cronologic cele mai importante evenimente despre care ei învață. Din niciunul dintre portofoliile menționate nu trebuie să lipsească harta , pe care să fie plasat fiecare monument, lupta asupra căruia copilul se va opri. De asemenea, dacă împreună cu familia a vizitat unele dintre monumente, poate include fotografii și impresii.

Această temă contribuie la dezvoltarea abilităților de localizare în timp și spațiu și la consolidarea sentimentului de mândrie națională, dar și de respect față de valorile păstrate în timp.

În etapa de organizare și prezentare a informațiilor dintr-un portofoliu nu trebuie neglijată formarea deprinderilor de prezentare publică a unui astfel de demers educațional: portofoliul trebuie să aibă o copertă ,care să prezinte tema, autorul, institutia din care face parte, profesorul coordonator, momentul elaborării. Un alt element obligatoriu este cuprinsul acestuia, după care urmează materialele propriu-zise, rezultatele muncii depuse de elev. Toate acestea însă sunt etape ce trebuie parcurse și decise împreună cu învățătorul.

Criteriile de evaluare ale unui astfel de portofoliu se pot referi la modul de prezentare și organizare a informației, ținând cont de particularitățile de vârstă ale copiilor la acest nivel, precum și de gradul de dezvoltare a operațiilor gândirii –analiză, sinteză, generalizare , abstractizare, care abia încep să funcționeze. Realizarea acestui demers, chiar dacă se va materializa printr-un calificativ, nu trebuie să aibă ca scop această măsurare a efortului, ci transformarea lui într-un mod de abordare sistematizată a informațiilor pe o anumită temă. Evaluarea nu trebuie să urmărească doar comportamentele observabile și măsurabile ale elevului, ci capacitățile dobândite de acesta în procesul de învățare, privit calitativ, nu cantitativ. Este doar un prim exercițiu de acest fel, dar care, cel puțin la disciplina istorie, va fi urmat de multe altele asemănătoare.

BIBLIOGRAFIE :

I.T.Radu , *Evaluarea in procesul didactic*, Bucuresti , Editura Didactica si Pedagogica,2007

C.Cucos , *Teoria si metodologia evaluarii*, Iasi, Editura Polirom,2008

M.Manolescu , *Evaluarea scolara.Metode,tehnici,instrumente*, Bucuresti,Editura Meteor,2006

C.Mihailescu,T.Pitila , *Istorie* ,Bucuresti , Editura Art Klett,2022

Programa scolara pentru ISTORIE CLASA a IV-a, aprobata prin ORDIN nr. 5003/02.12.2014

INOVARE EDUCAȚIONALĂ: SURSE DE INSPIRAȚIE ȘI ÎNVĂȚARE DURABILĂ

Prof. Brăilescu Ștefania-Alina și

Prof. Dima Mirela,

Liceul Teoretic Băneasa

Inovația în educație reprezintă un proces prin care se introduc noutăți curriculare, pedagogice sau organizaționale, care vizează ameliorarea durabilă a reușitei educative a elevilor și a studenților. Aceasta propune o ameliorare care se materializează în creșterea nivelului de educație al populației, a ratei de participare școlară, a rezultatelor, a performanțelor educaționale obținute de elevi, dar trebuie să fie durabilă ca să contribuie la reușita școlară a unui număr cât mai mare de indivizi.

Inovația acționează în învățământ la nivelul tuturor componentelor sale: structură și organizare, conținutul învățământului, mediul educațional. Evoluția inovației, rezultatele la care se ajunge depind și de caracteristicile socio-economice ale societății, dar și de particularitățile sistemului de învățământ.

Analiza procesului de inovare în învățământ este direct corelată cu structura și organizarea acestuia: învățământ centralizat sau învățământ descentralizat.

Adepții inovării conținutului învățământului au preconizat o selectare a cunoștințelor, informațiilor ce urmează a fi transmise elevilor, dar mai cu seamă formarea la aceștia a unor competențe de a învăța pe tot parcursul vieții, pentru a evita mai ales excluderea de pe piața forței de muncă. Descentralizarea sistemului de învățământ a permis introducerea disciplinelor opționale, a curriculumului la decizia școlii, demers prin care oferta educațională este adaptată nu numai nevoilor individului, ci și comunității.

Mediul educațional este format cu precădere din personalul didactic și din elevi/ studenți și este definit prin relațiile care se stabilesc între cadrele didactice, între acestea și elevi/ studenți și familiile lor etc. Pentru a ajunge la rezultate durabile, orice inovație are nevoie de un mediu educațional favorabil, adică de relații de cooperare, colaborare, încredere și ajutor reciproc între cei care formează mediul educațional. Într-o lucrare care abordează tema inovației la nivelul învățării limbilor moderne, se afirmă că „inovația se construiește pe o aparentă contradicție: ea pune în discuție, deranjează, aduce schimbări, dar, în același timp, se înscrie în respectul și voința instituției în care se produce”. Altfel spus, inovația este cea care aduce noutate, iar continuitatea este reprezentată de mediul, cultura organizațională. Studiile asupra inovației în învățământ pun accent

pe rolul personalului didactic în procesul de inovație, pe caracteristicile, comportamentele de care trebuie să dispună acesta.

Principalele caracteristici ale unui cadru didactic inovator sunt: cooperarea, colaborarea, încrederea în ceilalți, dorința și voința de a inova. Deși mult se discută despre mediul educațional și despre cum poate el influența inovarea, specialiștii recunosc faptul că prea puține se cunosc despre acesta. Ceea ce s-a reușit, până în prezent, este identificarea unor tipuri de relații care se stabilesc între cadrele didactice și modul în care acestea pot conduce sau nu la formarea unei culturi școlare. Formarea unei culturi școlare favorabile inovației are la bază și motivația profesională a cadrelor didactice. Motivația și satisfacția în muncă a cadrelor didactice reprezintă una dintre temele de interes pentru cercetători, pentru că s-a constatat că reușita educațională a elevilor/ studenților depinde, într-o foarte mare măsură, de tipul de motivație al cadrelor didactice, de gradul de satisfacție profesională. Numeroase cercetări au demonstrat că atunci când cadrele didactice prezintă un nivel înalt de motivație profesională de natură intrinsecă (adică sunt motivați mai degrabă de realizările, rezultatele activității didactice, decât de beneficii exterioare muncii lor, precum salariul, prestigiul social) investesc mai mult în activitatea lor, dau dovadă de mai multă creativitate și eficiență în rezolvarea problemelor.

Inovația reprezintă un proces de învățare, de achiziționare de noi cunoștințe, de noi moduri de a lucra, fapt pe care personalul didactic, elevii și părinții acestora, alte autorități îl experimentează deja.

Descentralizarea sistemului de învățământ, chiar dacă într-o formă limitată, favorizează acest proces de învățare – cadrele didactice învață, în primul rând, să colaboreze, să coopereze între ele, cu autoritățile locale, cu familia în scopul creșterii șanselor de reușită școlară a elevilor/ studenților. La nivel de structură și organizare au apărut modificări esențiale: învățământul privat de toate nivelurile, noi profiluri, specializări specifice economiei de piață (educația antreprenorială, managementul), învățarea pe tot parcursul vieții etc.

Un alt aspect important îl constituie legislația învățământului, care a fost adaptată și completată în consens cu realitățile și exigențele societății bazate pe cunoaștere. Procesul de reformă este unul dificil, de lungă durată. Numeroase studii și cercetări au subliniat faptul că la nivelul societății noastre se manifestă deja o anume oboseală, un „stres al reformei”. Aceleași studii evidențiază faptul că relațiile dintre cadrele didactice, dintre acestea și elevi s-au îmbunătățit, comunicarea și cooperarea fiind cele care i-au ajutat să facă față procesului de reformă.

Inovația în educație poate și trebuie să fie susținută și stimulată, atât prin măsuri care să acționeze din interiorul sistemului, cât și din afara lui. În al doilea caz, finanțarea corespunzătoare a învățământului este una dintre măsurile cele mai importante, pentru că inovația solicită un suport financiar. În interiorul sistemului se poate acționa prin continuarea procesului de descentralizare.

Sistemul educațional trebuie să se concentreze într-o mai mare măsură asupra dezvoltării unor programe speciale pentru diferite categorii de populație, de la persoane cu dizabilități – la minorități etnice, indivizi superior dotați, până la posibilitatea includerii în sistemul de învățământ a tuturor celor care doresc să-și perfecționeze, să-și completeze pregătirea școlară.

Un alt mod de stimulare a inovației constă în recompensa muncii în echipă. În prezent, la nivelul sistemului educațional personalul didactic, dar și elevii/ studenții sunt evaluați, recompensați în funcție de activitatea individuală. Munca în echipă, implicarea în diverse programe, proiecte educaționale nefiind recompensată nu este atractivă pentru indivizi. În aceste condiții nici motivația profesională și nici satisfacția în muncă nu sunt considerabile, fapt care împiedică formarea unei culturi școlare favorabile inovației. Sistemul educațional actual se caracterizează prin forme incipiente ale inovației, care însă – printr-o intervenție susținută atât din interiorul sistemului, precum și din afara acestuia – are șanse să devină o constantă a sistemului.

BIBLIOGRAFIE:

1. CERGHIT, Ioan – *Sisteme de instruire alternative*, Aramis, Bucuresti, 2002;
2. GHERGUȚ, Alois- *Management general și strategic în educație*, Ed. Polirom, Iași, 2007;
3. IONESCU, M., Radu I.- *Didactica modernă*, Ed. Dacia, Cluj – Napoca, 2001;

METODE ALTERNATIVE DE EVALUARE

Profesor Bratu Mihaela, Liceul "Simion Mehedinți" Vidra, județul Vrancea

Metodele alternative de evaluare au ca scop personalizarea activității de evaluare educațională în funcție de personalitatea fiecărui elev. Aceste metode alternative de evaluare pun în prim plan aspectul creativității, gândirii critice, manifestări individuale – proprii fiecărui elev, rezultatul final vizat fiind formarea, la nivelul individului, de aptitudini, competențe, priceperi și deprinderi necesare integrării sociale a acestuia.

Metodele alternative de evaluare sunt: investigația, referatul, autoevaluarea, proiectul și portofoliul.

Investigația. Ca demers didactic, investigația:

- _ se centrează pe o întrebare/ problemă;
- _ începe cu ceea ce elevii știu deja;
- _ continuă cu relaționarea rezultatelor parțiale cu cunoștințele din domeniu;
- _ se finalizează cu abordarea de noi probleme.

La matematică, investigația presupune atât rezolvarea de probleme cât și crearea de probleme.

Ca metodă de evaluare, investigația oferă informații despre capacitatea elevului de:

- a identifica și a defini o problemă;
- a construi un plan simplu de abordare a problemei;
- a colecta și a înregistra informația necesară;
- a organiza informația și a căuta elemente invariante;
- a continua demersurile de investigare căutând noi informații;
- a discuta, a analiza, a explica rezultatele obținute.

La clasa a XII-a, în cadrul unei ore de curs, se formează grupe de elevi în vederea rezolvării unor probleme în care intervin tablele unor legi de compoziție definite pe mulțimi finite.

1. Folosind tabla:

	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄
X ₁				
X ₂				

x_3				
x_4				

Să se determine numărul legilor de compoziție comutative care se pot defini pe o mulțime $M = \{x_1, x_2, x_3, x_4\}$ (cu 4 elemente).

Indicație: Căsuțele hașurate se completează automat în baza comutativității.

2. Fie mulțimea $M = \{e, a, b\}$. Definiți o lege de compoziție pe M , prin tabla ei, astfel încât această lege să aibă pe e element neutru, iar a și b să fie amândouă simetrice ale lui a .

Este legea asociativă? Justificați!

Indicație: În raport cu o lege de compoziție asociativă și cu element neutru, orice element care are un simetric este simetrizabil.

3. Completați tabla:

$\cdot$	a	b	c	d
a				
b	b	c		
c				
d				

astfel încât $G = \{a, b, c, d\}$ să fie grup (multiplicativ). Câte soluții are problema?

Indicație: Pentru un grup finit $(G, \cdot)$, proprietățile de grup impun anumite restricții asupra structurii tablei legii de compoziție.

Referatul este o lucrare elaborată de unul sau mai mulți elevi pe o temă dată și cu ajutorul unei bibliografii prestabilite. Referatul prezintă avantajul implicării elevului în consultarea bibliografiei pentru înțelegerea și aprofundarea unor noțiuni noi sau insuficient abordate la clasă.

Autoevaluarea la matematică permite dezvoltarea capacității de a reflecta critic asupra propriului mod de gândire și de rezolvare a problemelor și stimulează capacitatea de a gândi independent. Autoevaluarea oferă profesorului informații despre maturitatea de gândire a elevului, despre atitudinea elevului privind învățarea matematicii, despre corelarea dintre opinia elevului față de propriile achiziții și o raportare obiectivă, despre raportul dintre așteptările elevului și cele ale profesorului, dintre criteriile de evaluare ale elevului și cele ale profesorului.

Autoevaluarea se poate desfășura prin autoaprecierea modului de rezolvare a unei probe pe baza unei grile date, sau poate fi făcută cu ajutorul unor chestionare simple referitoare la o activitate independentă sau în grup.

Proiectul. Utilizarea proiectului în evaluare presupune parcurgerea mai multor etape și alocarea unei perioade mai mari de timp pentru realizare. Proiectul prezintă avantajul antrenării elevilor în activități complexe, ce presupun identificare și colectare de date, precum și prelucrarea și organizarea acestora într-un mod original.

Proiectul începe în clasă, prin conturarea obiectivelor, formularea sarcinii de lucru și (dacă este cazul) precizarea echipei care îl realizează. În afara orelor de curs, dar sub îndrumarea profesorului, elevii stabilesc metodologiile de lucru, își definesc (dacă este cazul) statutul și rolul în cadrul grupului și fixează termene pentru diferite etape ale proiectului. După colectarea datelor și organizarea materialului, proiectul se încheie în clasă, prin prezentarea rezultatelor obținute. Exemplu: redactarea unei gazete de perete. În cadrul orelor de matematică (opțional) li se propune elevilor redactarea unor materiale pentru o gazetă de perete care va cuprinde:

- _probleme interesante de matematică rezolvate;
- _probleme propuse compuse de elevi, împreună cu modul în care au fost compuse;
- _rubrica “Știați că...”, care conține curiozități din lumea matematicii;
- _rubrica” Mari matematicieni ai lumii”, care prezintă o biografie pe scurt a unui matematician celebru;
- _o problemă celebră cu o rezolvare neobișnuită;
- _anecdote și amintiri despre marii matematicieni.

Portofoliul se constituie într-un dosar al activității elevului; portofoliul oferă o imagine asupra progresului în achiziția de cunoștințe și capacități a elevului, asupra nivelului lui de înțelegere a matematicii, asupra atitudinilor lui față de matematică, toate acestea înregistrate într-o anumită unitate de timp, stabilită de profesor (câteva săptămâni, un semestru, un an școlar, o treaptă de învățământ).

Un portofoliu include rezultatele a diferite activități desfășurate de elev de-a lungul etapei stabilite pentru acest tip de evaluare. Astfel de rezultate incluse în portofoliu pot fi:

- descrierea scrisă a unor investigații;
- descrierea sau analiza unor situații–problemă;
- răspunsuri la anumite probleme–întrebări date ca temă într-un interval de timp mai lung;

- rezultatele unei activități desfășurate cu ajutorul calculatorului electronic;
- lucrări elaborate de elev individual sau în grup (rapoarte, investigații, proiecte, rezultatele unor probe de evaluare curentă și/sau sumativă) pe care profesorul sau, în unele cazuri, elevul, le consideră semnificative pentru a face parte din portofoliu, cu precizarea motivelor care au determinat alegerea lor în componența acestuia;
- un scurt raport, făcut din perspectivă proprie, asupra a ceea ce a învățat în perioada evaluată;
- scurtă prezentare făcută de către elev asupra impresiilor, părerilor, atitudinilor proprii față de matematică.

Portofoliul poate cuprinde: selecții din temele pentru acasă, redactări ale unor rezolvări, notițe de clasă, comentarii ale unor probleme, enunțuri de probleme propuse de elev pornind de la o temă dată, lucrări de control, referate, calendarul sau proiectul unor activități independente.

Evaluarea portofoliului de acest tip va avea în vedere: progresul înregistrat în înțelegerea matematicii, motivația învățării, perseverența, curiozitatea, flexibilitatea, valoarea raționamentului matematic adoptat la conținuturi și situații, abilitatea de a folosi instrumentele matematice și de a rezolva situațiile problemă, înțelegerea relației dintre matematică și alte discipline de studiu.

BIBLIOGRAFIE

1. Anastasiei, M., *Metodica predării matematicii*, Universitatea "Al. I. Cuza", Iași, 1983.
2. Brânzei, D., Brânzei, R., *Metodica predării matematicii*, Ed. Paralela 45, 2000.
3. Cerghit I., *Metode de învățământ*, E. D. P. București, 1997
4. Postolache M., coord., *Metodica predării matematicii în liceu*, Ed. Fair Partners, București, 2011.
5. Sarivan L., coord., *Predarea interactivă centrată pe elev*, Educația 2000+, București, 2005

Educația, o provocare pentru viitor !

Prof. Breazu Nadia

Liceul Tehnologic Motru

Caracteristica cea mai pregnantă a acestor vremuri este continua schimbare. De aceea, învățarea pe tot parcursul vieții este poate cea mai importantă menire a unui profesor. Numai pe această cale putem să fim mereu ancorați în actualitate și putem oferi elevilor noștri informații de calitate și adaptate nevoilor acestora de învățare. Dacă până acum câțiva ani o persoană își alegea un drum, o carieră, și avea certitudinea că va putea profesa întreaga viață, azi, un om va trebui să fie pregătit mental pentru schimbări permanente și vor izbuti să se împlinească profesional doar aceia care vor putea să perceapă viața ca un permanent proces de învățare. Profesorul de azi, ca și formator de mentalități, trebuie să se adapteze la acest imperativ al zilelor noastre: ideea de evoluție în carieră.

Predarea în echipă oferă o astfel de oportunitate pentru profesori. Multitudinea de informații noi, tehnologii noi apărute, face aproape imposibil un demers solitar și eficient în dezvoltare. Cooperarea, lucrul în echipă, poate oferi multiple beneficii pentru profesor, iar un astfel de dascăl bine pregătit, la curent cu toate noutățile este o sursă de inspirație și învățare pentru elevii săi.

Predarea în echipă are toate caracteristicile unui mod de învățare permanentă: observi detalii la modul celuilalt de raportare la elevi, observi reacția elevilor la anumite metode folosite, fapt ce ar fi foarte greu de atins atunci când ești direct implicat în predare, acaparat de numeroasele detalii ale procesului.

Se pot aplica mai multe metode de predare în echipă:

- Predarea simultană: fiecare profesor intervine într-o anumită etapă a lecției
- Predarea simultană prin împărțirea elevilor pe grupe, fiecare profesor ocupându-se de o grupă și apoi schimbarea locurilor
- Predare interdisciplinară a unei materii cu participarea unor profesori cu mai multe specializări
- Predarea prin rotație în care aceeași materie este predată alternativ de mai mulți profesori

Pentru a avea succes, un astfel de tip de predare necesită o pregătire prealabilă a echipei. Planificarea trebuie să includă câteva elemente obligatorii:

- Stabilirea obiectivelor echipei
- Stabilirea responsabilităților fiecărui membru al echipei în atingerea obiectivelor
- Stabilirea activităților de învățare potrivite pentru atingerea obiectivelor

Comunicarea în interiorul echipei joacă cel mai important rol. Fără comunicare, membrii echipei nu vor ști cum să adapteze metodele de predare în funcție de ceilalți participanți. Se spune că cea mai importantă abilitate a echipei de predare este aceea de a râde. Dacă membrii echipei nu comunică suficient de bine pentru a râde, ceva nu este în regulă. Empatia unui profesor joacă un rol determinant în învățare: capacitatea de a râde este drumul către succes: ”Zămbetul este unul dintre cele mai puternice instrumente ale comportamentului uman.”

Dacher Keltner, profesor de psihologie la Universitatea Berkeley, California.

Flexibilitatea este o calitate foarte importantă în învățământul actual. În cursul unei lecții, lucrurile se află într-o continuă schimbare și este binevenită o atitudine relaxată a profesorilor relevând toleranță printr-o atitudine dezinvoltă ce vine odată cu înțelepciunea vârstei sau a cunoașterii. Cu o abordare corectă, munca în echipă nu va întârzia să își arate roadele:

- Creșterea abilităților de gândire critică, analitică a elevilor;
- Creșterea coerenței curriculare a elevilor;
- Dezvoltarea interesului pentru studiu al elevilor prin atractivitatea, noutatea metodei;
- Îmbunătățirea rezultatelor învățării elevilor, a capacității de retenție a cunoștințelor, a abilităților interpersonale, abilităților de comunicare, analiză.

Bibliografie:

1. Cerghit Ioan, Neacșu Ioan, Negreț-Dobridor Ion, Pânișoară Ion Ovidiu, Prelegeri pedagogice, Editura Polirom, Iași, 2001
2. Cozma T., Gherguț A. Introducere în problematica Educației Integrate. Iași: Spiru Haret, 2000

.

NEVOIA DE INOVAȚIE ÎN EDUCAȚIE

PROF. FLORENTINA-AURORA BRICEAG

ȘCOALA GIMNAZIALĂ "C. SĂVOIU" TG. JIU

„Școala trebuie să dezvolte nevoia noastră de retrospectivă, nevoia de a ne nedumeri acolo unde anterior crezusem că ne-am lămurit; nevoia noastră de punere sub semnul întrebării; nevoia de explicație, de argumentare, de ezitare, de contemplare, de poveste, de poezie, de încântare. Nu doar să răspundă la întrebările altora, cum se întâmplă acum, ar trebui să fie menirea elevului, ci să fie educat și stimulat să construiască întrebări și să descopere că fiecare răspuns la o întrebare generează noi întrebări. De aceea creația umană este inepuizabilă“.

(Solomon Marcus)

De-a lungul timpului, educația a vizat formarea personalității omului, în funcție de particularitățile fiecăruia și în funcție de dinamica socială. De aceea școala a jucat întotdeauna un rol esențial.

În contextul actual, al unei societăți structurate pe o cunoaștere informațională și pe o eficiență tehnicizată, relevanța educației este una și mai mare. Din această perspectivă, există riscul ca educația să fie redusă la dimensiunea informațională. Actul educațional nu poate fi epuizat însă în ceea ce înseamnă transmiterea unui set de informații și de abilități practice, oricât de performante ar fi acestea. Procesul educației se desăvârșește doar atunci când luăm în considerare și componenta sa formativă. Aceasta implică, în general, dobândirea de atitudini la nivel moral, civic, estetic și, în mod cu totul special, religios. În cadrul acestui tip de educație, omul învață cine este Dumnezeu și cum să se apropie de El, dobândește stabilitatea emoțională și, totodată, sufletească.

Educația reprezintă fenomenul social fundamental de transmitere a experienței de viață a generațiilor adulte și a culturii către generațiile de copii și tineri, necesar pentru integrarea lor în societate. Totodată presupune un quantum de metode și măsuri aplicate sistematic cu scopul formării și dezvoltării însușirilor intelectuale, morale ale elevilor determinate de contextul social-istoric în care se desfășoară acțiunea educațională.

Ideea asemănării educației cu arta există de mult timp și sugerează acel nivel de măiestrie la care se poate ajunge după ceva experiență, inventivitate și multă pasiune sau dăruire din partea educatorului. Invocarea educației ca artă apare în formulări ideatice diferite, în funcție de modul de vizare a sensului formării și al existenței. Ea presupune: talent, creativitate, simț al esteticii sufletești.

Dincolo de directivitatea metodică sau tehnicitatea intrinsecă, împrumută note și trăsături ale demersului creativ, se bazează pe inventivitate, spontaneitate și raportare la context, se exercită cu har și pasiune, creând elevului rezonanțe afective imediat sau pe termen lung.

Educația este un ansamblu procedural a cărui succesiune presupune fler, inspirație, construcție armonică dintre un antecedent și subsecventul acțional, dintre știut și neștiut, dintre puțință și dorință. Presupune abordare integrală, viziune, asumare a prezentului și anticipare a ceea ce va urma. Este o vizare a orizonturilor, o sondare proiectivă, o lucrare de potențare existențială, de aducere la suprafață a unor înclinații, a unor năzuințe, a unor „daruri”; prin educație, „creăm” și „ne creăm”, „devenim” ceea ce nu suntem încă.

Schimbarea în educație poate porni direct din sala de clasă, de la cel ce conduce activitatea didactică prin intermediul căii care duce către cunoaștere, învățare, prin intermediul strategiilor pe care profesorul alege să le folosească la clasă. Recunoaștem că tehnologizarea procesului de învățământ a dus la descoperirea de nenumărate resurse educaționale pe care le-am folosit în predare.

Pe lângă resursele educaționale online pe care le putem folosi în continuare la sala de clasă, putem să adoptăm metode inovatoare, care să-i atragă pe elevi la fel de mult precum jocurile interactive digitalizate. Cele mai noi metode și tehnici, cele centrate pe elev, presupun implicarea directă a elevului în propria învățare.

Procesul de învățământ este reînnoit, completat, adaptat, astfel încât putem vorbi despre o permanentă inovație și creație în activitatea didactică. Obiectivul general este acela de a promova creativitatea ca factor cheie în dezvoltarea competențelor personale, antreprenoriale și sociale prin învățarea pe tot parcursul vieții dar și de a găsi strategii moderne folosite pentru asigurarea unei educații de calitate în învățământ. Pentru elevi, școala viitorului trebuie să promoveze o educație de calitate și să fie axată pe valori în care elevii să creadă, în care să se regăsească, îndeplinind două condiții, fundamentale: să le placă și să fie eficientă.

Prioritatea învățământului o constituie informatizarea, softul educațional, reprezentat de programele informatice special dimensionate în perspectiva predării unor teme specifice, ceea ce reprezintă o necesitate evidentă. Utilizarea calculatorului în procesul instructiv - educativ facilitează realizarea scopurilor didactice și idealurilor educaționale. Calculatorul nu este utilizat pentru a înlocui activitatea de predare a cadrului didactic, ci pentru a veni tocmai în sprijinul predării, ajutându-l astfel să-și îndeplinească mai bine funcția sa didactică fundamentală.

Abordând creativitatea în procesul educațional, elevul va fi încurajat să gândească independent, să își asume riscuri și responsabilități. Evaluarea pentru asigurarea calității și rezultatele obținute trebuie să ne lărgescă perspectiva asupra situației reale din școli, să identifice nivelul de pregătire al elevilor și să ne ajute să descoperim componentele ce au nevoie de sprijin în dezvoltare.

Noua imagine a profesorului poate fi stabilită prin luarea în considerare a tuturor eforturilor de până acum, de la conceperea ca distribuitor de recompense sau ca sursă de informații, până la cea de „manager al învățării”.

Procesul instructiv-educativ trebuie astfel conceput și desfășurat, încât să-i convingă pe elevi să prețuiască propria moștenire națională, să primească contribuțiile originale ale oricărei națiuni la civilizația modernă, pregătind atât elevii, cât și dascălii să înțeleagă valoarea diversității și a independenței de spirit.

Noile cerințe educaționale presupun noi metode. O importanță majoră în pregătirea elevilor pentru noile cerințe, o au cele trei forme ale educației și anume:

- educația formală* însemnând învățare sistematică, structurată și gradată cronologic, realizată în instituții specializate de către un personal specializat;
- educația nonformală* constând în activități educative desfășurate în afara sistemului formal de învățământ de către diferite instituții educative;
- educația informală* care se referă la experiențe de învățare spontană, cotidiană, existențială, desfășurate în medii culturale care nu au educația ca scop principal.

Criteriul de calitate aplicat educației are un rol foarte important deoarece măsurile propuse pentru a promova creativitatea și capacitatea pentru inovare vor fi adaptate fiecărei etape din cadrul învățării continue.

Inovațiile în domeniul învățământului pot fi realizate sub forma unor schimbări de concepție privind sistemul de organizare, programele, manualele și metodele de învățământ,

schimbări referitoare la relațiile interpersonale, ca spre exemplu relația profesor-elev, sau schimbări de natură materială, dacă ne referim la mijloacele de învățământ și la laboratoarele de tehnologie didactică.

Implementarea inovațiilor în învățământ se realizează prin reforme educaționale sau prin introducerea diferitelor schimbări la nivel structural și funcțional în scopul perfecționării procesului educațional.

Putem spune că educația reprezintă un sistem al vieții sociale sensibil la mesajele viitorului, iar G. Berger anticipa, cu mulți ani în urmă, că „trăim într-o lume în care nu va mai fi loc decât de inovatori”.

Bibliografie:

1. Ionescu M., Radu I., ” Didactica modernă”, Ed. Dacia, Cluj – Napoca, 2001
2. Alois Gherguț, “Management general și strategic în educație”, Ed. Polirom, Iași, 2007
3. I. Cerghit, “Sisteme de instruire alternative”, Aramis, București, 2002
4. Miclea, M., Vlăsceanu, L, Potolea, D., Petrescu. P. (coord.), ”Nevoi și priorități de schimbare educațională – fundament al dezvoltării și modernizării învățământului preuniversitar”, 2006
5. Hassenforder, J., ”Inovația în învățământ”, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1996
6. Ionescu, Miron, ” Inovația în educație și în învățământ”, în revista „Învățământul primar” nr.2-3/2003, Editura Miniped, București

NEVOIA DE INOVAȚIE ÎN EDUCAȚIE

PROF. FLORENTINA-AURORA BRICEAG

ȘCOALA GIMNAZIALĂ "C. SĂVOIU" TG. JIU

„Școala trebuie să dezvolte nevoia noastră de retrospectivă, nevoia de a ne nedumeri acolo unde anterior crezusem că ne-am lămurit; nevoia noastră de punere sub semnul întrebării; nevoia de explicație, de argumentare, de ezitare, de contemplare, de poveste, de poezie, de încântare. Nu doar să răspundă la întrebările altora, cum se întâmplă acum, ar trebui să fie menirea elevului, ci să fie educat și stimulat să construiască întrebări și să descopere că fiecare răspuns la o întrebare generează noi întrebări. De aceea creația umană este inepuizabilă“.

(Solomon Marcus)

De-a lungul timpului, educația a vizat formarea personalității omului, în funcție de particularitățile fiecăruia și în funcție de dinamica socială. De aceea școala a jucat întotdeauna un rol esențial.

În contextul actual, al unei societăți structurate pe o cunoaștere informațională și pe o eficiență tehnicizată, relevanța educației este una și mai mare. Din această perspectivă, există riscul ca educația să fie redusă la dimensiunea informațională. Actul educațional nu poate fi epuizat însă în ceea ce înseamnă transmiterea unui set de informații și de abilități practice, oricât de performante ar fi acestea. Procesul educației se desăvârșește doar atunci când luăm în considerare și componenta sa formativă. Aceasta implică, în general, dobândirea de atitudini la nivel moral, civic, estetic și, în mod cu totul special, religios. În cadrul acestui tip de educație, omul învață cine este Dumnezeu și cum să se apropie de El, dobândește stabilitatea emoțională și, totodată, sufletească.

Educația reprezintă fenomenul social fundamental de transmitere a experienței de viață a generațiilor adulte și a culturii către generațiile de copii și tineri, necesar pentru integrarea lor în societate. Totodată presupune un quantum de metode și măsuri aplicate sistematic cu scopul formării și dezvoltării însușirilor intelectuale, morale ale elevilor determinate de contextul social-istoric în care se desfășoară acțiunea educațională.

Ideea asemănării educației cu arta există de mult timp și sugerează acel nivel de măiestrie la care se poate ajunge după ceva experiență, inventivitate și multă pasiune sau dăruire din partea educatorului. Invocarea educației ca artă apare în formulări ideatice diferite, în funcție de modul de vizare a sensului formării și al existenței. Ea presupune: talent, creativitate, simț al esteticii sufletești.

Dincolo de directivitatea metodică sau tehnicitatea intrinsecă, împrumută note și trăsături ale demersului creativ, se bazează pe inventivitate, spontaneitate și raportare la context, se exercită cu har și pasiune, creând elevului rezonanțe afective imediat sau pe termen lung.

Educația este un ansamblu procedural a cărui succesiune presupune fler, inspirație, construcție armonică dintre un antecedent și subsecventul acțional, dintre știut și neștiut, dintre puțință și dorință. Presupune abordare integrală, viziune, asumare a prezentului și anticipare a ceea ce va urma. Este o vizare a orizonturilor, o sondare proiectivă, o lucrare de potențare existențială, de aducere la suprafață a unor înclinații, a unor năzuințe, a unor „daruri”; prin educație, „creăm” și „ne creăm”, „devenim” ceea ce nu suntem încă.

Schimbarea în educație poate porni direct din sala de clasă, de la cel ce conduce activitatea didactică prin intermediul căii care duce către cunoaștere, învățare, prin intermediul strategiilor pe care profesorul alege să le folosească la clasă. Recunoaștem că tehnologizarea procesului de învățământ a dus la descoperirea de nenumărate resurse educaționale pe care le-am folosit în predare.

Pe lângă resursele educaționale online pe care le putem folosi în continuare la sala de clasă, putem să adoptăm metode inovatoare, care să-i atragă pe elevi la fel de mult precum jocurile interactive digitalizate. Cele mai noi metode și tehnici, cele centrate pe elev, presupun implicarea directă a elevului în propria învățare.

Procesul de învățământ este reînnoit, completat, adaptat, astfel încât putem vorbi despre o permanentă inovație și creație în activitatea didactică. Obiectivul general este acela de a promova creativitatea ca factor cheie în dezvoltarea competențelor personale, antreprenoriale și sociale prin învățarea pe tot parcursul vieții dar și de a găsi strategii moderne folosite pentru asigurarea unei educații de calitate în învățământ. Pentru elevi, școala viitorului trebuie să promoveze o educație de calitate și să fie axată pe valori în care elevii să creadă, în care să se regăsească, îndeplinind două condiții, fundamentale: să le placă și să fie eficientă.

Prioritatea învățământului o constituie informatizarea, softul educațional, reprezentat de programele informatice special dimensionate în perspectiva predării unor teme specifice, ceea ce reprezintă o necesitate evidentă. Utilizarea calculatorului în procesul instructiv - educativ facilitează realizarea scopurilor didactice și idealurilor educaționale. Calculatorul nu este utilizat pentru a înlocui activitatea de predare a cadrului didactic, ci pentru a veni tocmai în sprijinul predării, ajutându-l astfel să-și îndeplinească mai bine funcția sa didactică fundamentală.

Abordând creativitatea în procesul educațional, elevul va fi încurajat să gândească independent, să își asume riscuri și responsabilități. Evaluarea pentru asigurarea calității și rezultatele obținute trebuie să ne lărgescă perspectiva asupra situației reale din școli, să identifice nivelul de pregătire al elevilor și să ne ajute să descoperim componentele ce au nevoie de sprijin în dezvoltare.

Noua imagine a profesorului poate fi stabilită prin luarea în considerare a tuturor eforturilor de până acum, de la conceperea ca distribuitor de recompense sau ca sursă de informații, până la cea de „manager al învățării”.

Procesul instructiv-educativ trebuie astfel conceput și desfășurat, încât să-i convingă pe elevi să prețuiască propria moștenire națională, să primească contribuțiile originale ale oricărei națiuni la civilizația modernă, pregătind atât elevii, cât și dascălii să înțeleagă valoarea diversității și a independenței de spirit.

Noile cerințe educaționale presupun noi metode. O importanță majoră în pregătirea elevilor pentru noile cerințe, o au cele trei forme ale educației și anume:

- educația formală* însemnând învățare sistematică, structurată și gradată cronologic, realizată în instituții specializate de către un personal specializat;
- educația nonformală* constând în activități educative desfășurate în afara sistemului formal de învățământ de către diferite instituții educative;
- educația informală* care se referă la experiențe de învățare spontană, cotidiană, existențială, desfășurate în medii culturale care nu au educația ca scop principal.

Criteriul de calitate aplicat educației are un rol foarte important deoarece măsurile propuse pentru a promova creativitatea și capacitatea pentru inovare vor fi adaptate fiecărei etape din cadrul învățării continue.

Inovațiile în domeniul învățământului pot fi realizate sub forma unor schimbări de concepție privind sistemul de organizare, programele, manualele și metodele de învățământ,

schimbări referitoare la relațiile interpersonale, ca spre exemplu relația profesor-elev, sau schimbări de natură materială, dacă ne referim la mijloacele de învățământ și la laboratoarele de tehnologie didactică.

Implementarea inovațiilor în învățământ se realizează prin reforme educaționale sau prin introducerea diferitelor schimbări la nivel structural și funcțional în scopul perfecționării procesului educațional.

Putem spune că educația reprezintă un sistem al vieții sociale sensibil la mesajele viitorului, iar G. Berger anticipa, cu mulți ani în urmă, că „trăim într-o lume în care nu va mai fi loc decât de inovatori”.

Bibliografie:

1. Ionescu M., Radu I., ” Didactica modernă”, Ed. Dacia, Cluj – Napoca, 2001
2. Alois Gherguț, “Management general și strategic în educație”, Ed. Polirom, Iași, 2007
3. I. Cerghit, “Sisteme de instruire alternative”, Aramis, București, 2002
4. Miclea, M., Vlăsceanu, L, Potolea, D., Petrescu. P. (coord.), ”Nevoi și priorități de schimbare educațională – fundament al dezvoltării și modernizării învățământului preuniversitar”, 2006
5. Hassenforder, J., ”Inovația în învățământ”, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1996
6. Ionescu, Miron, ” Inovația în educație și în învățământ”, în revista „Învățământul primar” nr.2-3/2003, Editura Miniped, București

ACTIVITĂȚI EXTRACURRICULARE ÎN EDUCAȚIA INTEGRATĂ

Prof.înv.prim.: Bronț Florica-Crina

Școala Gimnazială Nr.1 Chijic

Structura: SP Nr.1 Sărand

„Copiii trebuie să învețe jucându-se. Orele de învățatură trebuie să alterneze cu cele de exerciții și jocuri.” J. B. Basedow

Prin activitatea extracurriculară trebuie să urmărim satisfacerea nevoii de joc a copilului. Prin intermediul unor personaje de poveste, elevii învață despre comportarea civilizată, despre importanța luării unor decizii potrivite, argumentarea alegerii făcute și importanța lucrului în echipă.

Ca persoană, elevii își cunosc și își dezvoltă caracteristicile personale, își formează o imagine adecvată despre sine, despre propriile interese, pasiuni sau talente, cooperează cu ceilalți, își asumă responsabilități, își stabilesc obiective personale ținând cont de reguli, de interesele grupului și ale societății.

Reacția școlii ca instituție de educație, formare și orientare, la mobilitatea socială și economică trebuie să fie de adaptare rapidă a conținutului, structurilor și funcțiilor sale, de creare a premiselor favorabile pentru elevi care să le permită integrarea socială rapidă, flexibilitatea, inițiativa și rezolvarea de probleme, diminuarea imprevizibilului sau a hazardului în alegerea carierei.

Școala trebuie să facă tot ce îi stă în putință pentru valorizarea maximă a fiecărui individ prin stimularea intelectuală a elevilor, aptitudinilor, atitudinilor și trăsăturilor de personalitate.

Incluziunea în educație implică un proces de creștere a participării tuturor elevilor la procesul educațional, în conformitate cu particularitățile de dezvoltare și potențialul acestora.

Activitatea extracurriculară reprezintă una din modalitățile esențiale prin care școala trebuie să-și urmeze scopul primordial: de proces formativ centrat pe elev, capabilă să valorizeze tipuri diverse de elevi și abilități, să răspundă nevoilor comunității și să ofere societății persoane competente pentru viața privată, profesională și publică.

Optând pentru activitățile extracurriculare, trebuie să urmărim constituirea unui cadru organizat de întâlnire între învățător și elevi, în care să lucreze nu doar cu dimensiunea rațional – intelectuală a elevului, ci și cu cea afectivă, motivațională, atitudinală și socială. Prin acest mod de

lucru se poate stimula socializarea micului școlar și adaptarea din mers la cerințele pe care un nou mediu de instruire le solicită .

În cadrul acestor activități se urmărește ca toți elevii să poată fi integrați, să lucreze în grup sau în echipă cu ceilalți elevi. Activitățile extracurriculare permit oricui copil, cu CES sau fără, să-și găsească domeniul în care poate să facă progrese, să își atingă unele obiective. Un copil care nu este un bun matematician, cu siguranță va fi bun în alte domenii, poate fi un bun sportiv, un artist..., etc. Prin activitățile extracurriculare el poate fi motivat și poate să-și recapete acea putere și convingere că și el este de valoare.

Filosofia mea privind incluziunea în activitățile extracurriculare

„Să nu-i educăm pe copiii noștri pentru lumea de azi. Această lume nu va mai exista când ei vor fi mari și nimic nu ne permite să știm cum va fi lumea lor. Atunci, să-i învățăm să se adapteze.” (Maria Montessori – ”Descoperirea copilului”)

Școala este ca o lume fermecată, plină de basm și feerie, este lăcașul unde se pun bazele „clădirii” fizice și spirituale a „puiului de om”. Doar „zâna”, modelatoarea de suflete și minți, știe, cu mult tact și răbdare, să-i treacă pragul palatului fermecat pentru a îmbrăca haina plină de vrajă și mister a basmului, a jocului, a cântecului și a poeziei.

Visul meu este acela de a ajuta oamenii/copiii, de a realiza lucruri frumoase – *„Dacă nu poți ajuta o persoană, încearcă, să nu-i faci nici rău”* sau *„Ce ție nu-ți place, altuia nu face!”*

Ca profesor, trebuie să găsim soluții pentru orice problemă sau dificultate întâlnită. *„Profesorul încurajează mintea să gândească, mâinile să ceeze și inima să iubească!”* și este persoana care învață pe alții și care învață neconștient pentru că *„Omul fără învățătură e ca pământul fără ploaie,”*

Prin activitățile extracurriculare elevii dobândesc diverse cunoștințe, priceperi, deprinderi, abilități din diverse domenii de interes. *„Fiecare copil are dreptul la educație!”*

Activitățile extracurriculare pot îmbunătăți învățarea elevilor din învățământul special dar și a celui de masă, oferind în același timp modalități unice pentru elevi de a se exprima și de a explora punctele forte pe care nu și le etalează în mod obișnuit. Aceste activități îi ajută în dezvoltarea lor personală.

Noi trebuie să-i învățăm să nu le fie frică, să-i încurajăm să-și urmeze calea și ei chiar pot reuși.

„Copiii sunt ca oglinda: tot ce văd și aud, ei fac. Fii o reflexie bună pentru ei ”–Kevin Heath

Exemplu de activitate:

Tema: „*Roata emoțiilor*”

Obiectiv fundamental: dezvoltarea și consolidarea abilităților emoționale prin conștientizarea, exprimarea și etichetarea corectă a emoțiilor

Obiective :

- să identifice emoțiile pe baza imaginilor prezentate;
- să exprime corect emoția observată;
- să identifice contextele în care se manifestă anumite emoții .

Metode: conversația, explicația, observația, demonstrația, exercițiul, discuții.

Materiale : „Roata emoțiilor”-un cadran confecționat din carton, împărțit în 6 părți egale, cartonașe, foaie de hârtie și creioane colorate;

Modalitățile de integrare a copiilor cu CES:Toți copiii vor participa la activitate, inclusiv cei cu CES, fiind stimulați să comunice și să-și exprime opinia.

Desfășurarea activității:

Se prezintă copiilor roata emoțiilor și li se explică că o vor utiliza într-un joc pentru a înțelege mai bine emoțiile lor și ale celorlalți. În acest joc, pe rând, câte un copil va învârti săgeata roții și când aceasta se oprește la o emoție, va încerca să identifice și să reproducă emoția, să dea exemple de situații când s-a simțit în acest fel. Se utilizează emoțiile de baza (bucurie, teama, tristețe, furia) dar și emoții complexe (uimire, dezgust, plictiseală, vină).

Li se dă copiilor câte o foaie de hârtie și creioane colorate pentru a desena cum se simt (se permite copiilor să folosească orice culoare doresc și să urmărească Calendarul emoțiilor). La final, se discutată desenele împreună cu copiii.

Prin recunoașterea propriei stări și prezentarea ei, activitatea propusă și-a atins scopul.

Competențe transversale: Comunicare, creativitate și rezolvarea sarcinii. Elevii comunică, analizează situația prezentată și prezintă situații corespunzătoare fiecărei emoții, își exprimă opinia/păreră.

Nevoi interne atinse: Nevoia de afirmare și de liberă decizie, de exprimare a opiniei

Deprinderi sociale integrate: Recunoașterea emoțiilor în diferite situații

Evaluare: Prin recunoașterea emoțiilor și exemplificarea acestora, exprimarea propriei opinii de către toți copii, consider că mi-am atins scopul propus.

Prin intermediul activităților extracurriculare, copiii ***își descoperă preferința pentru diferite domenii*** ale artei, științei etc., își conturează hobby-uri care vor determina modul în care își vor putea petrece timpul liber la vârsta adultă. Aceste activități creează o ***punte între educația formală și educația non-formală***.

Noi trebuie să-i învățăm să nu le fie frică, să-i încurajăm și să-i stimulăm, să-și urmeze calea, oferindu-le exemple concrete - ***și tu poți!***

Bibliografie

Cebanu, L.- „*Managementul activităților extrașcolare*”- Ghid metodologic. Chișinău, 2015:

Academia de Științe a Moldovei. Accesat online la data de 22.12.2020 de pe:

https://ise.md/uploads/files/1460559060_3.-managementul-activitatilor-extrascolare.pdf

Laurian-Fitzgerald, S. - „*Activități extracurriculare în educația integrată*.”- *Schițe de curs*.

Universitatea din Oradea, 2020. Accesat online la data de 22.12.2020 de pe:

<https://e.uoradea.ro/course/view.php?id=7410>

Muntean, L. - „*Didactica activităților extracurriculare*”- *Suport teoretic pentru uzul studenților*,

Specializarea PIPP, anul III, Universitatea din Oradea, 2016

Sacaliuc N, - „*Dezvoltarea socio-emoțională a preșcolarilor*” - *Suport de curs*, Bălți:

Master MET, 2019

Sursa: <http://dspace.usarb.md:8080/jspui/bitstream/123456789/4483/1/dezv.socio.emot.pdf>

ÎMPREUNĂ PENTRU EDUCAȚIA COPIILOR

*Prof. dr. Brotac Daniela
Grădinița Nr. 268*

Complexitatea actului educațional, a realității umane și sociale contemporane și a sarcinilor tot mai dificile cărora trebuie să le facă față procesul educațional împreună cu acțiunile și rezultatele educației pot fi realizate numai în comunitatea de opțiune dintre mediile responsabile: familia, instituția de educație, comunitatea.

Principalii factori care contribuie la succesul reformei educaționale sunt: comunitatea locală, părinții, conducerea instituției și managementul acesteia și, abia în al doilea rând, autoritățile publice.

Părinții elaborează diferite criterii și au diferite percepții în legătură cu „o instituție de educație bună” pentru copilul său.

Mentalitățile lor se schimbă odată cu schimbările din societate, în raport cu pregătirea, cultura lor, de interesele proprii ale familiei.

Un rol important în schimbarea percepției părinților îl are comunitatea în care trăiesc. Participarea comunității locale la evaluarea necesităților prin intermediul dialogului cu autoritățile publice și grupurile sociale interesate reprezintă elemente importante în lărgirea accesului la educație și în îmbunătățirea acesteia.

Învățarea artei de „a trăi alături de ceilalți” este una din modalitățile generale acceptate pentru vindecarea maladiilor ce afectează societățile contemporane.

Societatea de consum și individualismul care caracterizează prima generație a tehnicilor informaționale și de comunicare este astăzi înlocuită de o a doua generație tehnologică, în cadrul căreia ideea de creare a legăturilor și de valorizare a relațiilor de vecinătate încep să-și facă din nou apariția.

Solidaritatea și noul spirit comunitar pot fi percepute astfel ca elemente ale unui principiu organic de ordonare a vieții umane, o alternativă la excluderea socială.

În acest context, instituțiile stabile care au rol fundamental în procesul educațional- școala, familia- trebuie să-și asume din nou rolul de nucleu în jurul căruia să se poată construi baza durabilă a societății.

Centrarea pe elemente semnificative care dau valoarea calității unei instituții de educație se referă la respectarea unui set de principii în domeniul educației: principiile managementului calității, principiul excelenței, principiul educației de calitate.

O listă a principiilor care stau la baza parteneriatului cu familia și comunitatea definesc educația de calitate astfel:

1. Asigură participarea/implicarea tuturor actorilor educaționali, valorizarea și dezvoltarea potențialului și competențelor resurselor umane din educație și învățământ;
2. Se realizează prin dialog, prin parteneriat cu întreaga comunitate educativă, cu toți vectorii educaționali interesați;
3. Se bazează pe inovație, diversificare, creativitate, cercetare, noile tehnologii de informare și comunicare;
4. Se bazează pe interdependență între actorii educației, furnizori și beneficiari, în scopul cauzei copiilor, al avantajelor reciproce.

Cele structurate ca percepții de ordin subiectiv se referă la faptul că fiecare părinte dorește ca, atunci când copilul este integrat într-o instituție, să beneficieze de toate ofertele care să-l sprijine în creșterea, dezvoltarea și educația optimă, să-i asigure compatibilitatea cu programele educaționale oferite astfel încât copilul să se simtă bine, să se integreze armonios în aceste programe, să-și dezvolte abilitățile necesare. O altă percepție subiectivă se referă la mediul promovat de instituție.

Ceea ce este determinant în abordările subiective sau obiective ale părinților este faptul că valorizarea educației de calitate reprezintă termenul cel mai exigent de raportare.

Calitatea educației depinde de calitatea resurselor umane, de modul de pregătire a acestora, de strategiile aplicate în procesul de predare- învățare și de abordare individuală a personalității copilului.

Percepția părinților se schimbă în funcție de rezultatele și performanțele instituției, ca atare calitatea educației implică realizarea unor parametri de eficiență și de performanță care contribuie la dezvoltarea armonioasă, globală și individuală a copilului.

Bibliografie:

- Brotac, D. (2011) Valori și percepții ale părinților cu privire la calitatea grădiniței de copii ca instituție de educație, Universitatea București.

MOTIVAREA, CALEA SPRE SUCCESUL ȘCOLAR

Autor: prof.ec. **Bucur Viorica**

Liceul Economic „Virgil Madgearu” Constanța

Elevii frecventează școala cu scopul propus și declarat de *a învăța*, de a se *instrui*, școala constituind o parte esențială a vieții care pregătește tânăra generație pentru aptitudinea de a se încadra, trăi și munci în rândul populației adulte românești.

Distrași de multitudinea de factori atractivi, seductivi, răspândiți pretutindeni în realitatea curentă, elevii uită țelul primordial al venirii lor la școală. A suscita interesul elevilor pentru materia predată, a face în așa fel încât tinerii să prindă gustul dulce al asimilării de cunoștințe nu reprezintă o sarcină prea facilă a profesorului.

O problemă extrem de fascinantă și oarecum ingrată pentru un cadrul didactic responsabil o constituie următoarea:

Cum să realizezi motivarea elevilor săi?

Cadrul didactic trebuie să-și frământă mentalul, să pună suflet, astfel încât educabilii să înțeleagă și să perceapă învățătura ca pe un prieten maleabil, iubitor și de nădejde, care îi va însoți cu fidelitate, îi va sluji cu încredere, întreaga viață. Profesorul va fi îndemnat în misiunea sa nobilă de motivare a elevilor de natura intrinsecă a chemării sale de mentor. Ca urmare, va căuta orice mijloc rezonabil pentru a obține motivarea elevilor, în condițiile în care există o urgentă necesitate a adaptării programei școlare la cerințele actuale și pragmatice ale societății românești în plin avânt economic și social.

Motivația este un proces care conduce, ghidează și menține comportamente, și determină opțiunile personale ale unui individ față de acțiuni sau comportamente.

Motivația *intrinsecă* se referă la acele categorii de stimulatori care urmăresc să ațâțe și să întărească o serie de elemente concrete ce se găsesc în interiorul personalității copilului.

- Dorința intrinsecă de a obține succes
- Comparația socială.
- Aspirațiile personale.
- Probabilitatea de a fi admirat
- Automatizarea obișnuinței de a învăța
- Creșterea stimei de sine

Motivația *extrinsecă* este constituită din acele pârghii exterioare individului, dar care pot să genereze efecte pozitive în efortul cadrelor didactice de a motiva un elev să învețe.

Ceea ce acționează din voința proprie posedă o forță motivațională implicit mai puternică decât orice constrângere sosită din afara sistemului/organismului. În plus, legile naturale vorbesc despre o așa numită pârghie reacțională, adică o forță de reacțiune ce se naște ori de câte ori un om este obligat să acționeze într-o formă sau într-o direcție ce nu convine stilului său de existență. Un profesor cu experiență cunoaște foarte bine acest proces, ce nu trebuie neglijat de fel. Prin urmare, chiar dacă inițial motivația exterioară poate stimula un elev să învețe, să prindă gustul plăcut al studiului, ulterior cadrul didactic și părinții elevului ar fi benefic să acționeze spre diminuarea treptată a recompenselor exterioare (de orice natură) și translatarea motivației extrinseci spre motivația intrinsecă.

Din experiența personală pot afirma că practicarea unui stil de predare apropiat și adaptat fiecărei clase de elevi, cu stimularea participării elevilor, cultivarea unor relații profesor-elevi de respect, conduce la fructificarea dimensiunii calitative a actului de predare. Latura aplicativă trebuie să se manifeste în proiectarea lecțiilor; în selectarea conținuturilor teoretice, care la disciplinele de specialitate să fie însoțite de aplicații care să ușureze înțelegerea noțiunilor încă din clasă, pentru ca elevul, acasă doar să aprofundeze, să-ți fixeze noțiunile.

Evaluarea didactică, multă vreme considerată o componentă neesențială a procesului instructiv-educativ, a câștigat teren în contextul reformelor educaționale actuale, nu întotdeauna articulate și coerente, are au loc în sistemul educațional românesc contemporan.

În învățământul liceal tehnologic, economic, pentru disciplinele de specialitate, evaluarea este orientată spre evaluarea competențelor, întrucât formarea competențelor reprezintă finalitatea învățământului profesional și tehnic în România. Datorită acestei abordări accentul de la orientarea tradițională a evaluării bazată pe cantitatea cunoștințelor acumulate s-a schimbat pe evaluarea calității modului în care elevul dobândește comportamente, își dezvoltă aptitudini, manifestă atitudini în legătură cu activități și sarcini ce se regăsesc în fișele posturilor pentru ocupațiile și meseriile de pe piața muncii. Această schimbare de paradigmă duce la reconceptualizarea evaluării, din punct de vedere metodologic și solicită cadrelor didactice noi abordări care să țină seama de aspecte privind:

- măsurarea și aprecierea în dinamică a rezultatelor evaluării;
- prezentarea unor planuri de măsuri ameliorative;
- extinderea evaluării de la domeniul cognitiv la cel social, afectiv, spiritual și psihomotor;
- comunicarea constructivă a rezultatelor evaluării elevului;
- valorificarea informațiilor rezultate din evaluare pentru aprecierea eficienței activității proprii;
- capacitatea de adaptare la situații didactice complexe;
- eliminarea sancționării cu orice preț a erorilor.

Privintă din această perspectivă evaluarea dă măsura saltului calitativ realizat de elev în procesul de învățare și a formării personalității sale profesionale, astfel încât la finalizarea ciclului liceal să poată face față provocărilor pieței comune a muncii, aflată într-o dinamică continuă.

Există o relație de condiționare reciprocă între motivație și învățare, motivația este cauza pentru care elevul învață sau nu, dar poate fi și efectul activității de învățare, pentru că rezultatele învățării susțin eforturile următoare ale elevului (dacă efortul este încununat de succes, elevul va dori să învețe mai mult). Fiind determinată pe coordonate interioare, acționată prin mecanisme interne, motivația intrinsecă este mult mai stabilă, mai rezistentă la factorii perturbatori de orice natură, mai persistentă. Natura sa imperioasă obligă posesorul să acționeze regulat, determinat, în acord cu trăsături benefice. Ceea ce acționează din voință proprie posedă o forță motivațională implicit mai puternică decât orice constrângere sosită din afara individului. Reconcepterea evaluării din perspectiva competențelor cu scopul sprijinirii elevilor pentru realizarea obiectivelor lor declarate de a învăța și a ști pentru a se putea integra și adapta pieței muncii, au rezultat câteva concluzii ce vizează:

- necesitatea extinderii evaluării de la aprecierea rezultatelor la evaluarea strategiei de învățare a elevului, a obiectivelor, a conținutului, metodelor, a situației de învățare, a evaluării însăși;
- evaluarea pe lângă achizițiile cognitive, a altor indicatori (personalitatea, conduita, atitudinile) și diversificarea tehnicilor de evaluare și adaptarea lor la situațiile concrete (teste docimologice, lucrări de sinteză, tehnici de evaluare a lucrărilor practice, probe de aptitudini, conduită, valorizare);
- conceperea unor instrumente de evaluare pentru abilitățile de viață: competențe relaționale, comunicare, disponibilități de integrare socială;
- integrarea elevilor în realizarea evaluării și realizarea unui feedback constructiv pentru scurtarea drumului evaluare-decizie-acțiune ameliorativă;
- promovarea aspectelor pozitive și renunțarea la sancționarea permanentă a celor negative;
- stimularea elevilor pentru a se implica în evaluare, prin: autoevaluare, interevaluare, evaluare controlată.

Ca o considerație generală asupra legăturii dintre metodele de predare aplicate la clasă și nivelul de motivație al elevilor pentru învățare pot spune că înțelegerea nevoilor personale și corelarea lor cu obiectivele procesului instructiv-educativ determină creșterea motivației.

Deasemenea, stilul didactic influențează pozitiv motivația în învățare. Consider că importanța acordată structurării, esențializării informațiilor în actul de predare, în detrimentul cantității conținuturilor de predat facilitează învățarea. Efortul susținut al profesorului de a preda conținuturile în mod atractiv pe baza unui suport practic-aplicativ influențează motivația în învățare.

Am lăsat la final considerațiile privind corectitudinea și imparțialitatea evaluatorului. Aceste aspecte, observate și sancționate de altfel și de elevi, vizează evitarea fraudării evaluărilor, atât a celor interne, la nivelul clasei sau al școlii, dar și a celor externe, la nivel regional și național.

Aspectele privind deontologia evaluării, reprezintă o latură a formării cadrului didactic pentru procesul de evaluare, dar și o dimensiune a personalității acestuia, potrivit căreia profesorul trebuie să manifeste cinste, corectitudine, responsabilitate în viața socială pentru ca acestea să se continue și în activitatea didactică, respectiv în cea de evaluare.

Cultura evaluării sintetizează conceptele și informațiile referitoare la evaluare, cu evidențierea noilor tendințe, dar și cu prezentarea limitelor procesului de evaluare, lăsând cadrelor didactice libertatea conceperii instrumentelor de evaluare.

Bibliografie

1. Cace, Corina - *Psihologia educației – teorie, metodologie și practică*, Editura ASE, București, 2007.
2. Ciobanu, O. – *Didactica disciplinelor economice*, Editura ASE, București, 2004.
3. Radu T., I. – *Evaluarea în procesul didactic*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2004.
4. Stoica, A.; Matei, R. - *Evaluarea educațională*, Editura Humanitas, București, 2006
5. Stoica, A. - *Evaluarea progresului școlar, de la teorie la practică*, Editura Humanitas, București, 2003.

METODE INTERACTIVE DE PREDARE

Prof. Buda Mădălina-Ioana

Școala Gimnazială „Avram Iancu”, Oradea

Predarea tradițională în sensul în care profesorul ține o prelegere, face o demonstrație, iar rolul elevilor este acela de a urmări, nu produce învățare decât în foarte mică măsură.

Este insuficient pentru învățare dacă în timpul orei elevii doar ascultă explicațiile profesorului și văd o demonstrație făcută de profesor. Cauza acestui fenomen, ține de însuși funcționarea creierului. Creierul nu funcționează ca un DVD sau casetofon. Creierul nu este un simplu receptor de informație.

Creierul funcționează asemenea unui computer, acesta din urmă a fost proiectat și creat după modelul de funcționare al creierului. Pentru ca un computer să înceapă să funcționeze trebuie să apăsăm butonul de pornire. În cazul în care învățătoarea este „pasivă”, butonul „pornire” al creierului nostru este activat. Unui computer îi este necesar pentru a fi în stare de funcționare de un soft adecvat pentru a interpreta datele introduse și creierul nostru are nevoie să facă unele conexiuni cu ideile ancoră deja cunoscute. Când învățarea este „pasivă”, creierul nu face aceste legături. Un computer nu reține informația procesată decât dacă acționăm butonul „salvare”. Creierul nostru trebuie să testeze informația sau să o explice altcuiva pentru a o stoca (Pintilie, M., 2002).

Profesorii își inundă elevii cu propriile lor gânduri profunde și bine organizate. Profesorii recurg prea des la explicații și demonstrații de genul „hai-sa-ți-arăt-cum”. Desigur că, prezentarea poate face o impresie imediată asupra creierului, dar în absența unei memorii excepționale, elevii nu pot reține prea mult pentru perioada următoare. Un profesor, oricât de strălucit orator ar fi, nu se poate substitui creierelor elevilor și deci nu poate face activitatea care se desfășoară individual în mintea fiecăruia.

Elevii înșiși trebuie să organizeze ceea ce au auzit și văzut într-un tot ordonat și plin de semnificații. Dacă elevilor nu li se oferă ocazia discuției, a investigației, a acțiunii și eventual a predării, învățarea nu are loc.

- Învățarea presupune înțelegerea, iar aceasta înseamnă mai mult decât cunoașterea faptelor.
- Elevii construiesc cunoașterea pe baza a ceea ce deja cunosc sau cred.
- Elevii formulează noile cunoștințe prin modificarea și raționarea conceptelor lor curente și prin adăugarea de noi concepte la ceea ce cunosc deja.
- Învățarea eficientă necesită preluarea de către elevi a controlului asupra propriei învățări.

Adevărata învățare este aceea care permite transferul achizițiilor în contexte noi. Este nu doar simplu activă, individual activă ci interactivă. Reciprocitatea este un stimulent al învățării, când

acțiunea comună este necesară, când reciprocitatea este activată în cadrul unui grup în vederea obținerii unui rezultat, atunci par să existe procese care stimulează învățarea individuală și care conduc pe fiecare la o competență cerută de constituirea grupului. Gruparea și sarcinile în care membrii grupului depind unul de celălalt pentru realizarea rezultatului urmărit arată că:

- elevii se implică mai mult în învățare decât în abordările frontale sau individuale.
- elevii odată implicați își manifestă dorința de a împărtăși celorlalți ceea ce experimentează, iar aceasta conduce la noi conexiuni în sprijinul înțelegerii.
- elevii acced la înțelegerea profundă atunci când au oportunități de a explica și chiar predă celorlalți colegi ceea ce au învățat (Oprea, L., 2010).

1. Mozaicul presupune următoarele etape:

- Împărțirea clasei în grupuri eterogene de 4 elevi, fiecare dintre aceștia primind câte o fișă de învățare numerotată de la 1 la 4. Fișele cuprind părți ale unei unități de cunoaștere.
- Prezentarea succintă a subiectului tratat.
- Explicarea sarcinii care constă în înțelegerea întregii unități de cunoaștere.
- Regruparea elevilor, în funcție de numărul fișei primite, în grupuri de experți: toți elevii care au numărul 1 vor forma un grup s.a.m.d..
- Învățarea prin cooperare a secțiunii care a revenit grupului din unitatea de cunoaștere desemnată pentru oră: elevii citesc, discută, încearcă să înțeleagă cât mai bine, hotărâsc modul în care pot predă ceea ce au înțeles colegilor din grupul lor original.
- Revenirea în grupul inițial și predarea secțiunii pregătite celorlalți membrii.
- Trecerea în revistă a unității de cunoaștere prin prezentare orală cu toată clasa.

Clasa aIV-a

Exemplu de activitate de învățare:

Obiectul: Limba și Literatura Română

Subiectul : Părțile de propoziție (recapitulare)

- *Elevii sunt împărțiți în grupe de câte patru.*
- *Fiecare primește un număr 1; 2; 3; 4; și câte o fișă de lucru individuală (fiecare fișă conține după caz următoarele ATRIBUTUL, COMPLEMENTUL, SUBIECTUL, PREDICATUL).*
- *Elevii se regroupează după numărul pe care l-au primit, de exemplu toți elevii care au grupa numărul 1 formează o grupă, toți elevii care au numărul 2..., toți elevii care au numărul 3..., toți elevii care au numărul 4...*

- *Astfel grupați ei lucrează în grupul lor, se consultă acolo unde nu știu sau au nelămuriri, dacă este cazul sunt ajutați de învățător.*
- *După ce au finalizat fișa de lucru, elevii se regroupează ca la început și devin EXPERȚI în grupul lor. Le prezintă și colegilor conținutul fișei, le dau lămuririle necesare acolo unde este cazul.*
- *Învățătorul monitorizează activitatea elevilor.*

2. CUBUL

Metoda presupune explorarea unui subiect din mai multe perspective. Sunt recomandate următoarele etape:

- Realizarea unui cub pe ale cărui fețe sunt scrise cuvintele: descrie, compară, analizează, asociază, aplică, argumentează.
- Anunțarea temei.
- Împărțirea clasei în 6 grupe, fiecare dintre ele examinând o temă de pe fețele cubului.
 - Descrie: *culorile, formele, mărimile etc.*
 - Compară: *ce este asemănător, ce este diferit.*
 - Analizează: *spune din ce este făcut.*
 - Asociază: *la ce te îndeamnă să te gândești?*
 - Aplică: *la ce poate fi folosită?*
 - Argumentează: *pro sau contra și enumeră o serie de motive care vin în sprijinul afirmației tale.*
- Redactarea finală și împărtășirea ei celorlalte grupe.
- Afișarea formei finale pe tablă.

Clasa a III-a

Exemplu de activitate de învățare:

Obiectul: Limba și Literatura Română

Tema: Adjectivul(consolidare)

- *Elevii sunt împărțiți în 6 grupe.*
- *Fiecare din cele 6 grupe și-a ales ca simboluri următoarele jetoane: ursuleț, minge, mașinuță, clown, zar, păpușă(toate aceste simboluri reprezintă jucării).*
- *Învățătoarea le prezintă elevilor un cub care are desenat pe fiecare latură una din jucăriile amintite mai sus, pe care va trebui să:*

1. *ursulețul- DESCRIE*
2. *mingea- COMPARĂ*
3. *mașinuța- ANALIZEAZĂ*
4. *clown- ASOCIAZĂ*
5. *zar- APLICĂ*
6. *păpușă-ARGUMENTEAZĂ*

Toate aceste operațiuni elevii le vor face pe fișe, fiecare echipă va primi o fișă conform simbolului ales.

- *După ce elevii vor lucra pe echipe aceste fișe, vor veni la tablă, bineînțeles un reprezentant al fiecărei echipe, care va prezenta colegilor rezultatele finale ale fișelor de lucru.*

3. Ciorchinele

Este o metodă de brainstorming neliniară care stimulează găsirea conexiunilor dintre idei, presupune următoarele etape:

1. Se scrie un cuvânt sau temă care urmează a fi cercetat în mijlocul tablei.
2. Se notează toate ideile care vin în minte în legătură cu tema respectivă în jurul acestuia, trăgându-se linii între acestea și cuvântul inițial.
3. Pe măsură ce se scriu cuvinte se trag linii între toate ideile care par a fi conectate.
4. Activitatea se oprește când se epuizează toate ideile.

Clasa a II-a

Obiectul: Cunoașterea mediului

Tema: Animalele(recapitulare)

- *Elevii sunt împărțiți în grupe de câte 6 elevi.*
- *Fiecare echipă primește câte o fișă, care are scris în centrul ei, într-un oval, animale domestice/animale sălbatice din țara noastră/animale sălbatice din alte zone ale lumii.*
- *Elevii trasează pe fișă săgeți din acel oval, scriind animalele care fac parte din acea categorie.*
- *După ce au finalizat fișa elevii, cei care au fost desemnați experți, vin la tablă și prezintă întregii clase, animalele din acea categorie, pe care a reușit să le găsească (Dobridor, I.,2005).*

BIBLIOGRAFIE

- Pintilie, M. (2002). *Metode moderne de învățare evaluare*, Cluj Napoca: Editura Eurodidact;
- Oprea, L. (2010). *Strategii didactice interactive*, Bucuresti : Editura Didactică si Pedagogică;
- Dobridor, I. (2005). *Știința învățării*, Iasi: Editura Polirom;

JOCUL DIDACTIC ȘI STIMULAREA CREATIVITĂȚII

Prof. Buda Mădălina- Ioana

Școala Gimnazială „Avram Iancu”, Oradea

De cele mai multe ori se ignoră faptul că omul este, prin structura sa biologică, o ființă autocinetică și că dreptul la mișcare nu poate fi abolit de nici un fel de normă didactică.

Jocurile didactice oferă un cadru propice pentru învățarea activă, participativă, stimulând inițiativa și creativitatea elevului. Obiectivele instructiv-educative ale fiecărui obiect de studiu pot fi mai bine realizate prin utilizarea jocului. Acesta, prin natura sa, cuprinde o motivație intrinsecă de a mobiliza resursele psihice ale copiilor, de a asigura participarea lor creatoare, de a le capta interesul, de a-i angaja afectiv și atitudinal.

Elementele de joc: descoperirea, ghicirea, simularea, întrecerea, surpriza, așteptarea vor asigura mobilizarea efortului propriu în descoperirea unor soluții, în rezolvarea unor probleme, stimulând puterea de investigații și cointeresarea continuă (Ludmila Preda, 2003).

Jocul este foarte important, sub variatele sale forme, în dezvoltarea copilului, importanțe subliniate de numeroase teorii ale jocului din literatura pedagogică și de locul acestuia în diferite sisteme de educație. Jocul are o valoare funcțională ce rezidă în faptul că el transpune simbolic copilul în rolurile adultului. De aici decurge importanța îmbogățirii impresiilor copiilor despre viața și activitatea oamenilor dintr-o sferă largă, de domenii profesionale, accesibile înțelegerii lor.

Copilul se joacă de-a ceea ce a văzut sau a auzit. Modelele de urmat pe care el le transpune în joc izvorăsc din realitatea apropiată, din viața și activitatea adulților din preajma lui. Pe această cale își asimilează semnificația socială a rolurilor care îl așteaptă în viață.

Jocurile didactice sunt un mijloc foarte important și pentru realizarea sarcinilor educației morale. Ele contribuie la dezvoltarea stăpânirii de sine, a autocontrolului, a spiritului de independență, a disciplinei conștiente, a spiritului colectiv și a altor calități de voință și de caracter. În joc copiii învață să se ajute unii pe alții, să se bucure de succesele colegilor, să aprecieze nepărtinitor succesele altora. Așadar, jocurile didactice exercită o influență pozitivă asupra întregii personalități a copilului. Ele pot însoți fiecare obiect de învățământ, fiecare lecție luând și forma unor întreceri, concursuri între toți elevii, între rânduri de bănci, grupe de elevi.

Voi prezenta în continuare câteva jocuri didactice folosite la educație plastică pentru dezvoltarea creativității (Rafila Cotuna, 2005).

Continuă tu!—este un exercițiu care cere îmbogățirea formei date. Se oferă spre observare o planșă pe care au fost desenate fragmente, elemente, forme: o mână, un cap de pește, un triunghi, o pălărie, o frunză, o petală și se cere elevilor să constituie, alegând dintre posibilități pe aceea care

li se pare cea mai potrivită, pentru a realiza ei înșiși o compoziție, completând partea aleasă cu elementele care întregesc forma.

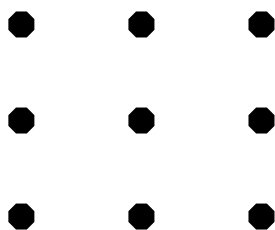
Creează un model—este un joc ce urmărește inventivitatea, simțul măsurii, ritmul și originalitatea. Se cere elevilor să folosească semnele: $\cap$, $*$, $|$, în orice poziție, în orice ordine și repetate de câte ori vor pentru a realiza un desen decorativ (friză, chenar sau un obiect astfel decorat).

Jocul Kim, dezvoltă memoria vizuală – grafică—o serie de 8 – 12 obiecte sunt puse pe catedră și se lasă un timp în câmpul vizual al copiilor, apoi se acoperă cu o pânză. Copiii vor desena toate obiectele pe care și le amintesc.

Tunelul—joc ce urmărește dezvoltarea memoriei vizuale, plecând de la datele percepute într-o anumită ordine. Un copil confecționează un colier din mărgelile multicolore cu o anumită alternanță de culoare. Colierul va fi introdus sub un tunel format dintr-o bucată de carton pliat în două. Copiii trebuie să-și imagineze și să spună ordinea perlelor la ieșirea din tunel (ordinea directă sau ordinea inversă).

Serii de desene—joc pentru dezvoltarea memoriei vizuale și atenției. Se execută la tablă, sub ochii elevilor, o serie de desene și, în timp ce atenția copiilor este distrasă, se șterge unul sau mai multe. Elevii trebuie să identifice desenul sau desenele care au fost șterse.

Jocul punctelor—elevii trebuie să unească cele nouă puncte cu numai patru drepte fără să ridice creionul de pe hârtie și fără să revină pe același traseu

(Miron Ionescu, 2005).

Gama jocurilor didactice este foarte variată. Imaginația învățătorului poate genera jocuri noi, dintre cele mai ingenioase.

Jocurile didactice contribuie la dezvoltarea unei gândiri creatoare, la formarea priceperilor și deprinderilor de activitate independentă. De aceea, metoda jocurilor trebuie să facă parte din strategiile didactice de predare-învățare.

Bibliografie:

1. Ludmila Preda, Mirela Paraschiv—Educația plastică în ciclul primar, Editura Didactica Nova, Craiova, 2003
2. Rafila Cotuna—Locul și rolul jocului didactic în învățare, Revista Învățământul primar nr. 3-4, Editura Miniped, București, 2005
3. Miron Ionescu, Ioan Radu—Didactica modernă, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2005.

Cultura organizațională, instrument managerial de diferențiere în mediul concurențial educațional

*Mihaela Cristina Diaconescu, Ion Budoiu
Colegiul Național "Nicolae Titulescu" Pucioasa*

Reformarea sistemului educațional românesc a impus organizației educaționale contemporane condiția adaptării la schimbare, astfel încât organizația „flexibilă” prezintă un avantaj concurențial care poate fi exploatat de instituțiile de învățământ preuniversitar. În consecință, resursa umană devine una dintre determinantele școlii moderne ale cărei exigențe manageriale vizează valorizarea comunității profesionale, favorizarea coeziunii grupului, formarea unei comunități de gândire care orientează acțiunile și inițiativele spre același scop. În acest context, cultura organizațională devine instrument managerial orientat spre operaționalizarea principiului evoluției și al performării împreună.

O cultură organizațională puternică are o influență pozitivă asupra performanțelor unității de învățământ deoarece permite motivarea cadrelor didactice. Construcția acestei ipoteze se sprijină pe metoda empirico-deductivă care pornește de la sistemul teoretic dezvoltat de Hofstede spre faptele observabile în organizația școlară la nivelul raportului cultură – performanță.

Concluzia rezultată în urma cercetării este că, printr-o cultură organizațională puternică, este facilitată conștientizarea unui interes comun care depășește individualismul sau cadrul grupului de colegi în care profesorul se manifestă în mod frecvent. Proiectele, valorile, platforma obiectivelor, codul de etică profesională, regulile de management, istoria organizației sunt suporturi ale unei culturi puternice.

Geert Hofstede definește cultura drept ansamblu de idei, sentimente și acțiuni dependente de anumite condiții. Cultura este un program mental colectiv care diferă de la un grup la altul. Astfel cultura nu se moștenește genetic, ci se dobândește. Cercetările psihologului Hofstede au permis evidențierea *dimensiunilor culturale* al căror punct de plecare se află în definiția propusă de antropologul Klukhohn „cultura este modul unui grup uman de a gândi, de a simți și de a acționa, fiind dobândită și transmisă mai ales prin simboluri. Esența culturii este reprezentată de ideile tradiționale și de valorile atașate acestora.”

Hofstede și colaboratorii săi (1990) au evidențiat faptul că diferențele dintre culturi se pot stabili în funcție de patru dimensiuni culturale majore:

Distanța față de putere sau distanța ierarhică este definită ca nivel de inegalitate așteptat sau acceptat de către subordonați în cadrul unei relații ierarhice. Așadar, distanța față de putere este

consecința modului în care subordonații percep ierarhia. Această percepție induce nu doar comportamentele anagajaților, ci și pe cele ale managerilor. În cazul unei *distanțe ierarhice ridicate*, subordonații și managerii se consideră inegali, dar inegalitățile sunt acceptate, subordonații așteptând ordine precise și directe din partea superiorilor și confirmând respectul față de autoritate. În cazul *distanței ierarhice moderate*, subordonații și superiorii se consideră egali, cei dintâi așteptând o abordare participativă din partea managerilor.

Gradul de acceptare al incertitudinii sau voința de a controla ceea ce este nesigur este o stare de spirit provocată de irațional. Astfel nivelul de stres al unei colectivități provocat de necunoscut generează o nevoie de previzibilitate care se materializează în reguli scrise sau nescrise.

Gradul ridicat de acceptare a incertitudinii poate fi confirmat prin: comportamente anxioase față de necunoscut, comportamente emotive, comportamente agresive, dorința de a structura instituțiile și relațiile umane. În schimb, *gradul moderat de acceptare a incertitudinii* este asociat cu: atitudine nonșalantă, nivel de anxietate scăzut, acceptarea riscului, a noului, a necunoscutului, emotivitate scăzută, percepție pragmatică a situațiilor.

Masculinitatea/ feminitatea - *Cultura masculină* se caracterizează prin preocuparea pentru excelență, preferința pentru succesul material și privilegierea carierei, în timp ce *cultura feminină* poate fi descrisă prin următoarele atribute: folosirea intuiției, căutarea consensului, egalitatea și solidaritatea, privilegierea calității vieții

Gradul de individualism/ colectivism - Cea mai mare parte a indivizilor trăiesc în societăți cu o *cultură colectivistă* în care interesul grupului este superior celui individual. Individul este puternic dependent material și psihologic de grup. În cazul unei *culturi individualiste*, individul este independent față de grup, iar satisfacția intereselor personale primează în fața celor ale organizației. *Cultura colectivistă* consemnează o dependență a individului de grup prin favorizarea spiritului de echipă. Principalele manifestări ale individului într-o cultură colectivistă sunt comportamentul loial, evitarea situațiilor conflictuale și preferința pentru compromis. Pentru relația viață profesională – viață personală, se identifică o interferență a celor două aspecte existențiale.

Schimbările inerente unei organizații dinamice accentuează influența culturii organizaționale exercitate asupra motivației, comportamentului și performanțelor cadrelor didactice. Model al valorilor și credințelor împărtășite, cultura organizațională permite individului să înțeleagă modul de funcționare a organizației (Deshpande și Webster, 1989). Conform celor doi autori, cultura organizațională este susceptibilă să contribuie ca variabilă mediatore la funcționarea unei colectivități profesionale și să afecteze cele 4 subansamble ale organizației: sarcinile de lucru, structura, tehnologia și oamenii. În acest context, o cultură traduce realitatea socială a organizației, influențând percepția, interpretarea și comportamentul indivizilor.

Ipoteza studiului este că o cultură organizațională puternică are o influență pozitivă asupra performanțelor unității de învățământ deoarece permite motivarea cadrelor didactice.

Analiza dimensiunilor culturale supune studiului Colegiul Național „Nicolae Titulescu”, singurul colegiu din zona de nord a județului Dâmbovița. Toate rezultatele studiului sunt bazate pe răspunsurile oferite în cadrul unui chestionar de opinie și pe observația participativă. Acesta este motivul pentru care s-a optat pentru o metodologie calitativă care să permită analiza culturii organizației educaționale a colegiului. Ancheta a vizat un număr de 35 de cadre didactice cărora le-au fost distribuite 35 de chestionare. 31 de chestionare completate constituie eșantionul final, ceea ce reprezintă un grad de răspuns de 88,57%. În ceea ce privește restul de 4 non-răspunsuri, 2 au fost refuzuri de a completa și 2 chestionare au fost incomplete. Studiul a avut drept scop identificarea elementelor dimensiunilor culturale specifice acestei organizații educaționale. Pentru atingerea obiectivului, a fost realizată, anterior anchetei principale, o întâlnire de grup cu 15 profesori selectați în mod aleatoriu pentru a identifica dimensiunile relative ale culturii organizaționale specifice acestei unități de învățământ. Discuțiile inițiate au vizat caracteristicile culturii organizaționale: relațiile de putere dintre managerii educaționali și cadrele didactice subordonate, relațiile profesionale și colegiale, climatul școlar, reacția la schimbare, valorile școlii. Rezultatul întâlnirii a constatat în descoperirea diferitelor obiceiuri de muncă ale profesorilor care au permis identificarea a 33 de dimensiuni reluate și prezentate în chestionar sub forma a 33 de enunțuri stabilite pe o scală interval de 5 puncte, mergând de la ”-2=dezacord puternic” la ”2=acord puternic”.

Analiza factorilor (distanța față de putere, individualismul, masculinitatea, controlul incertitudinii) a fost efectuată pe 33 de variabile, folosind ca instrument de măsurare scala Likert. Păstrarea variabilelor s-a fondat pe concordanța acestora cu semnificația intrinsecă a grupului (factorului) căruia îi aparțin. Rezultatele testelor de fidelitate relevă ca satisfăcătoare coerența internă a factorilor, având în vedere natura exploratorie a prezentului studiu. Această metodologie a permis descoperirea elementelor de conținut a culturii organizaționale și înțelegerea trăsăturilor și manifestărilor specifice acesteia.

Distanța față de putere, ca dimensiune culturală a Colegiului Național „Nicolae Titulescu” se caracterizează în plan managerial printr-o inegalitate consimțită între subordonați și superiori. Cadrele didactice acceptă inegalitatea și o consideră ca fiind normală. Acest rezultat poate fi justificat prin faptul că sistemul educațional românesc este un sistem în care puterea este puternic centralizată și gestionarea unităților școlare este considerată ca fiind birocratică și autoritară.

Directorul, deși nu se află în vârful ierarhiei organizației, este perceput ca având o mare putere, acestuia revenindu-i decizia ultimă, adesea fără a se consulta cu subordonații. Acesta este interesat de executarea optimă a sarcinilor de serviciu ce revin cadrelor didactice și de controlul acestora. În

plus, se așteaptă ca managerul instituției să ofere un feed-back obiectiv cadrelor didactice. Realizarea optimă a activităților didactice este percepută ca o obligație a fiecărui cadru didactic, motiv pentru care un feed-back pozitiv în acest sens nu este considerat o necesitate. Din contră, cel negativ se dorește a fi clar și direct exprimat. Cadrele didactice din Colegiul Național „Nicolae Titulescu” preferă structura ierarhică, așteaptă ordine și instrucțiuni clare, dar și un control din partea superiorilor. În plus, relația dintre profesor și elev, în ciuda parteneriatului declarat, este o relație ierarhică. În activitatea de predare-învățare-evaluare, profesorul trece în plan secund dimensiunea relațională a comunicării. Cultivarea unei culturi a excelenței se transmite în planul relației elev-profesor prin interesul acordat competențelor didactice și pedagogice.

Indicele de individualism - Răspunsurile formulate de cadrele didactice demonstrează că instituția este o organizație puternic colectivistă în care se manifestă interes pentru opiniile și competențele membrilor. Relațiile profesionale sunt ghidate de atribuțiile din fișa postului, însă este apreciată munca autonomă și abordările originale în executarea sarcinilor ce decurg din activitatea instructiv-educativă. Se constată că profesorii susțin ideea muncii în echipă, în detrimentul unor relații profesionale competitive. În această situație, conflictul nu este perceput ca ocazie de clarificare sau ca schimb de opinii. În ciuda structurii rigide, membrii organizației educaționale își exprimă preferința pentru comunicarea informală și relațiile amicale, caracteristică tipică unei culturi feminine. Abric susține că „microcultura unei organizații, a unei instituții [...] determină moduri de comunicare și un sistem de interacțiuni care poate fi în totalitate specific.”(2002, p. 31)

Indicele de masculinitate - Colegiul Național „Nicolae Titulescu” se clasează printre instituțiile școlare feminine. Cadrele didactice acordă o importanță majoră calității vieții. La nivelul muncii, sunt identificate valori precum modestia, politețea și bunele relații între membrii organizației. Un climat organizațional liniștit și agreabil este, de asemenea, important. Din contră, rivalitatea este greu suportată de salariați, prin urmare toate conflictele sunt rezolvate prin compromisuri. Dată fiind orientarea puternică spre relațiile personale, profesorii acordă interes atmosferei agreabile, ritualurilor de politețe. În plus, rezultatele chestionarului, demonstrează că aceștia împărtășesc un anumit număr de reguli de etică prin care se definește ceea ce este permis sau interzis în diverse evenimente asociate contextului școlar.

Controlul incertitudinii - Analiza răspunsurilor dovedește opțiunea pentru un sistem de management formalizat. Certitudinea este asigurată prin respectarea regulilor și normelor. În caz contrar, sentimentul de incertitudine și schimbările frecvente prezintă o sursă de stres. 25% dintre cadrele didactice consideră că regulile pot fi modificate în favoarea unei situații concrete, astfel încât pentru aceștia Regulamentul de Ordine Interioară reprezintă adesea sursa unei negocieri următoare. Cadrele didactice sunt mai puțin tolerante în ceea ce privește schimbările care generează dificultăți în introducerea inovațiilor.

Centralizarea rezultatelor chestionarului permite elaborarea unui profil al școlii din perspectiva managementului resurselor umane. Managerii instituției trebuie să opteze pentru o comunicare persuasivă și să manifeste mai mult interes pentru realizarea unui climat agreabil și armonios. În ceea ce privește orele dedicate activităților instructiv-educative, profesorii acordă importanță respectării orarului. Pentru a menține un echilibru între viața profesională și cea personală, cele 40 de ore alocate săptămânal sarcinilor din fișa postului sunt considerate un avantaj profesional.

Performanțele instituției

Rezultatele școlare ale elevilor la examenul de bacalaureat și la olimpiadele școlare sunt avantaje care asigură o poziționare puternică a școlii pe piața concurențială educațională a județului Dâmbovița. La această poziționare contribuie și distincțiile obținute de această instituție. Începând cu anul 2007, instituția a dobândit certificatul de Școală Europeană și a fost recertificată la toate edițiile următoare ale competiției, pentru calitatea și diversitatea proiectelor europene derulate. Proiectele derulate au creat situații profesionale favorabile cooperării, ceea ce poate explica și interesul profesorilor pentru lucrul în echipă, pentru relațiile armonioase și evitarea conflictelor.

Interpretarea rezultatelor chestionarului din perspectiva modelului dimensiunilor culturale elaborat de Hofstede, ne permite să concluzionăm că unitatea școlară se distinge printr-o cultură difuză. Cadrele didactice consideră timpul alocat vieții profesionale un avantaj în favoarea vieții personale. Aceștia acordă interes relațiilor interpersonale și cooperării, apreciind ca pozitiv lucrul în echipă. Deși profesorii preferă o exprimare directă și sinceră a criticilor, comunicarea unui feedback negativ nu este un act verbal facil deoarece aceștia susțin existența unui climat neconflictual. În aceste condiții este preferabil ca obiectul criticii să fie rezultatul muncii acestora, nu propriile persoane. Standardele culturale definite drept norme sociale concrete (modul de a gândi și comportamentul social) sunt considerate de profesori ca normale și obișnuite acestea, fiind împărtășite și respectate de majoritatea salariaților instituției de învățământ. Se remarcă tendința de a minimaliza sau de a ignora conflictele. Un punct forte al colectivului profesoral îl constituie inovația. Aceasta este o expresie a flexibilității, a inventării unor noi mijloace și procedee specifice actului de predare, aspecte emergente creativității și capacității de a rezolva probleme complexe. Pentru o parte a profesorilor, normele și regulile nu reprezintă decât un cadru al unui conținut ce ar putea fi modificat. Un alt standard al culturii organizaționale este orientarea spre relații sociale. Cadrele didactice preferă un climat calm și favorabil, relații armonioase și informale, simpatie și înțelegere reciprocă deși respectă o ierarhie la nivelul relațiilor profesionale.

Coroborarea rezultatelor chestionarului și analizei performanțelor instituției ne permite să formulăm câteva **concluzii generale**:

Mentținerea unor relații afective și emoționale creează un climat relațional favorabil. O relație privată de emoții și afecte nu poate crea decât un context artificial, sursă a unei ambianțe

respingătoare, a stresului individual cu repercusiuni explozive în plan profesional. Participarea la viața organizației permite fiecărui individ să devină actor în organizație. Această componentă a dimensiunii relaționale a comunicării interne presupune o recunoaștere și o mobilizare a tuturor competențelor în cadrul managementului resurselor umane. Pentru ca valoarea adăugată participativă să fie maximă, este necesară o depășire a consultării formale astfel încât cadrele didactice să fie responsabile nu doar în domeniul lor de specialitate, ci și la nivelul deciziilor care privesc organizația în ansamblul ei. Dialogul și consultarea, importanța acordată ideilor fiecărui salariat, valorizarea meritelor individuale și recunoașterea rolului fiecărui angajat, încurajarea muncii în grupuri mici, delegarea, autonomia și încrederea sunt expresii ale unui management participativ. Proiectele, valorile, platforma obiectivelor, codul de etică profesională, regulile de management, istoria organizației sunt suporturi ale unei culturi puternice.

Cultura organizațională contribuie la formarea unei comunități de gândire care orientează acțiunile și inițiativele spre același scop, de aceea obiectivele trebuie să fie clare și comprehensibile pentru toți salariații. O cultură organizațională puternică favorizează conștientizarea unui interes comun care depășește individualismul sau cadrul grupului de colegi în care profesorul se manifestă în mod frecvent, fiind o sursă de coerență culturală indispensabilă unei funcționări optime a organizației. Armonia dintre credințele și convingerile individuale, pe de o parte, și cele ale organizației, pe de altă parte este o condiție a implicării cadrelor didactice în viața organizației educaționale. Fundamentale pentru stimularea implicării sunt și favorizarea spiritului de inițiativă, întreținerea sentimentului fiecărui angajat că efortul său va conduce la un rezultat vizibil. Mândria apartenenței, protejarea organizației, efortul profesional, fidelitatea, capacitatea de reacție sunt indicatori ai implicării. Dezvoltarea sentimentului apartenenței facilitează aderarea la personalitatea, la cultura și identitatea organizației. Identificarea cadrului didactic cu viața organizației presupune și un ansamblu de comportamente care respectă și consolidează cultura organizațională.

Bibliografie

1. Deshpande, R., Webster, F.E. (1989) „*Organisational culture and marketing: defining the research agenda*”, Journal of Marketing 53 (January), pp. 3-15.
2. Hofstede, G. & colab. (1990) „*Measuring organizational cultures: A qualitative and Quantitative study across twenty cases*”, Administrative Science Quarterly, 35, pp. 286–316.
3. Saulquin Jean-Yves, Schier Guillaume, (2007) „*Responsabilité sociale des entreprises et performance*”, La Revue des Sciences de Gestion, n°223, Direction et Gestion (La RSG), Epinay Sur Orge, 1/2007, p. 57-65.

Întâlnirea matematicii cu literația

STUDIU DE CAZ

„Cum să procedez, astfel încât elevii mei să învețe mai ușor la matematică ? Cum să îi sprijin pe elevii cu ritm mai lent sau cu dificultăți de învățare? Cum să predau matematica, astfel încât cunoștințele elevilor să fie mai trainice ?”

Ma numesc Budoiu Maria Marilene și predau matematică în Școala Gimnazială Nr 4 „Elena Donici Cantacuzino” Pucioasa, județul Dâmbovița. Am o mare experiență de predare într-o școală gimnazială de 13 ani, dar și o experiență de 12 ani de predare la liceu. În septembrie 2022 am preluat, ca dirigintă, o nouă serie de elevi cărora le predau și matematică.

Școala la care predau este o școală mică, aflată într-un oraș din provincie, cu aproximativ 600 de elevi și 50 de cadre didactice. Este o școală cu elevi care au rezultate bune la examene și evaluări naționale, o școală care implementează diverse proiecte, care învață permanent pentru a asigura progresul elevilor, profesorilor și instituției, deopotrivă.

În acest context, obiectivele pe care mi le-am propus au vizat, în egală măsură, formarea unui colectiv unit, cu relații pozitive între elevi, precum și formarea, la un nivel cât mai bun, a competențelor specifice disciplinei.

Clasa la care sunt dirigintă are 24 de elevi. Cei mai mulți au bune deprinderi de calcul matematic, fac raționamente bune în rezolvarea problemelor, dar sunt și elevi cu ritm mai lent de învățare și chiar 2-3 elevi care au nevoie de explicații suplimentare și de un timp mai îndelungat pentru înțelegerea conceptelor și formarea competențelor vizate de programa școlară.

După testarea inițială de la începutul anului școlar, mi-am dat seama că provocarea mea este să lucrez diferențiat și să îi sprijin mai intens pe cei cu ritm lent de învățare.

Am încercat tot felul de strategii: sarcini diferențiate în lecții, diferențierea temelor pentru acasă (în mod special, oferirea de exerciții mai simple și mai puține elevilor care se descurcă mai greu), consultații individuale etc.

După primele două luni de școală, diferențele dintre elevi s-au adâncit. Au apărut conținuturile matematice noi și dificile prevăzute de programa școlară pentru clasa a V-a, iar elevii cu ritm lent sau cu dificultăți în învățare demonstau o cunoaștere superficială a acestora. Pe de o parte, nu avuseseră o completă înțelegere a noilor cunoștințe și nici suficient timp să le pătrundă, să le exerseze.

Cu energie, entuziasm și dorința de a-i ajuta pe toți copiii, m-am înscris la atelierele de formare organizate în școală de mentorii de literație. Recunosc că nu am avut mari așteptări de la aceste ateliere de formare, mai ales, că abordau literația, un domeniu care, după părerea sa inițială, nu avea deloc legătură cu matematica. M-am alăturat totuși grupului de 15 profesori (75% din numărul de profesori de gimnaziu) dornici să învețe noi metode, tehnici și procedee de dezvoltare a competențelor de literație ale elevilor.

Un motiv în plus pentru înscrierea la cursul de formare a fost și faptul că una dintre țintele strategice ale școlii vizează tocmai acest aspect: „Creșterea calității demersului didactic prin utilizarea unor practici moderne, incluzive, centrate pe formarea competențelor cheie prevăzute de profilul de formare a elevului, cu accent pe literație și competențe digitale și emoționale, de către cel puțin 70% dintre cadrele didactice, până la sfârșitul anului școlar 2025-2026” (ȚINTA 1).

Așadar, în cadrul primului atelier de formare de la nivelul școlii, m-am familiarizat cu strategii pentru predarea vocabularului („Selectarea cuvintelor pentru predarea directă”, „Peretele de cuvinte”, „Harta definiției conceptului”, „LINK”). A fost un atelier interactiv, în care mentorii au demonstrat tehnicile, avându-i pe colegii-profesori în rol de elevi. Ulterior, profesorii participanți au reflectat asupra demersului din rolul de profesor, analizând în detaliu experiența trăită, rezultatele obținute și impactul produs în propria învățare.

Atelierul a pus accent pe necesitatea predării eficiente a vocabularului specific fiecărei discipline. Profesorii participanți au înțeles că în formarea competențelor specifice prevăzute de programa școlară, la orice disciplină din planul cadru, vocabularul este esențial, deoarece elevii nu pot înțelege pe deplin mesajele orale sau scrise (texte, teoreme, definiții, descrieri, fapte, evenimente, grafice, probleme, cerințele exercițiilor etc), fără să cunoască sensul cuvintelor din aceste mesaje. *Predarea explicită a vocabularului* permite elevilor să asimileze limbajul specific oricărui domeniu al cunoașterii și să le faciliteze înțelegerea unor mesaje din ce în ce mai complexe. *Predarea explicită a vocabularului* facilitează învățarea și ține de talentul pedagogic al profesorului. Acesta nu trebuie să presupună că elevii știu cuvintele critice, esențiale ale fiecărei lecții, ci, mai degrabă, să fie conștineți că, pe durata unei zile de școală, elevii sunt supuși unor bombardamente de cuvinte noi la fiecare disciplină dintre cele 5-6 pe care le au zilnic în orar.

Am fost surprinsă să văd cât de mult mi se potriveau cele învățate în cadrul atelierului. Deși, la început, nu am avut așteptări prea mari, am plecat de la întâlnire cu o motivație puternică de a aplica la clasă două dintre metodele învățate. M-au atras de la început „Peretele de cuvinte” și „Harta definiției conceptului. Mi-am dat seama că multe dintre conținuturile de la matematică pot fi predate cu ajutorul lor.

Discuțiile din timpul atelierului cu colegii mei și cu mentorii de literație m-au făcut să conștientizez că problema pe care o constatasem la elevii mei nu era neapărat de matematică. Era, mai degrabă, o dificultate care venea din literație – vocabular limitat, insuficient dezvoltat, care le limita înțelegerea de concepte matematice, de fapt, le limita înțelegerea conceptelor de la orice disciplină.

La numai două zile de la atelierul de formare din școală, am utilizat la clasa a V-a „Peretele de cuvinte”, la lecția „Frații ordinare”. A amenajat un panou special pe care l-a denumit chiar „Peretele de cuvinte”. l-a provocat pe elevi să definească tipurile de fracții folosind un limbaj accesibil, ușor de înțeles de către toți elevii, dar și să realizeze desene potrivite.

Pentru fiecare tip de fracție s-a realizat o *cartolină*. Pe față s-a scris vizibil numele fracției, iar pe spate definiția termenului și desenul corespunzător. Toate cartolinele au fost afișate la panou și menținute până la finalizarea unității de învățare.

Ideea de „vocabular desenat”, așa cum spun elevii, i-a încântat și i-a atras pe elevi. Și-au realizat „Perete de cuvinte” pe caiete și s-au implicat cu mult entuziasm în amenajarea panoului din clasă.

Activitatea de evaluare formativă de la finalul lecției mi-au adus confirmarea că strategia utilizată este eficientă. Aceasta a constatat în 10 itemi (1p/item) și a vizat recunoașterea tipurilor de fracții, citirea, scrierea și reprezentarea lor grafică, iar rezultatele elevilor au fost următoarele: 22 elevi – nota 10, 2 elevi nota 9, 1 elev nota 7.

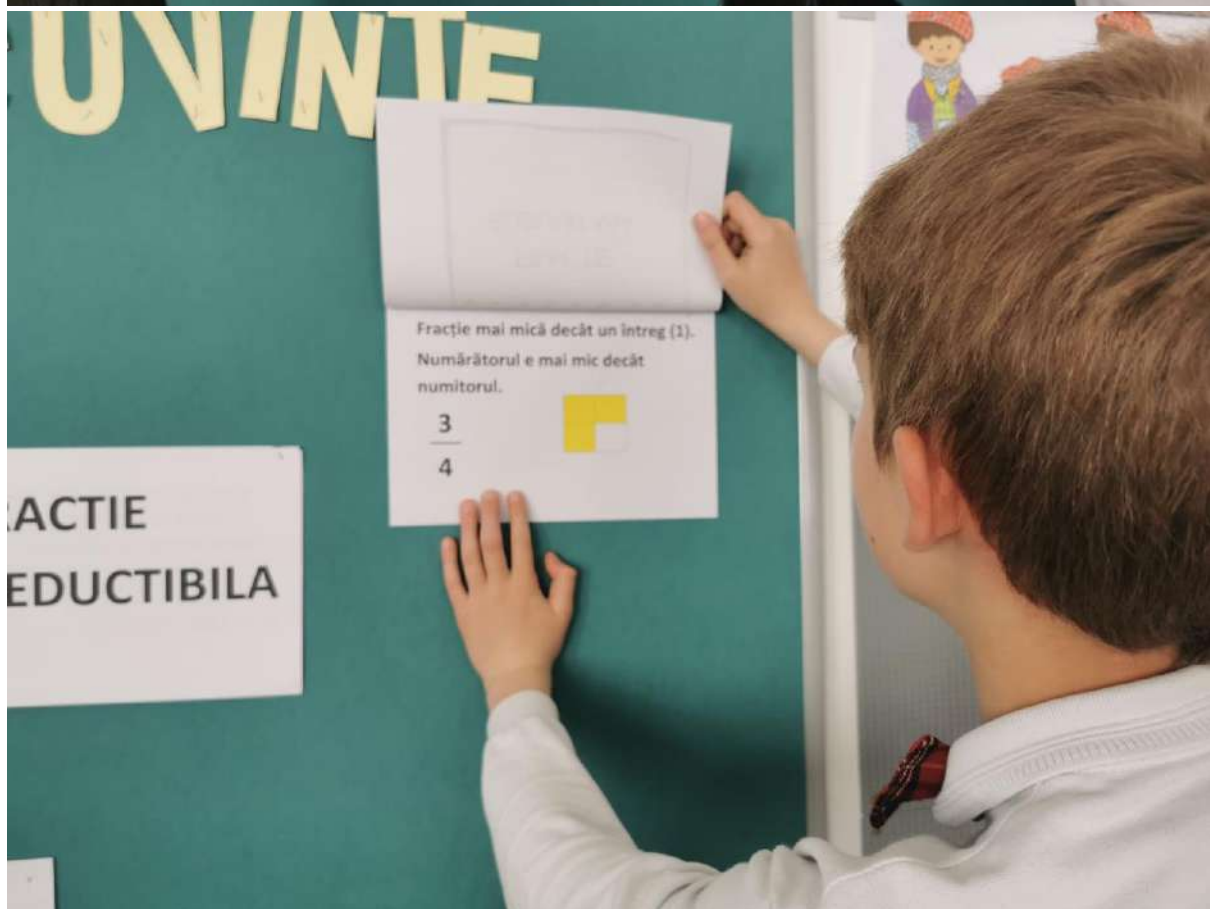
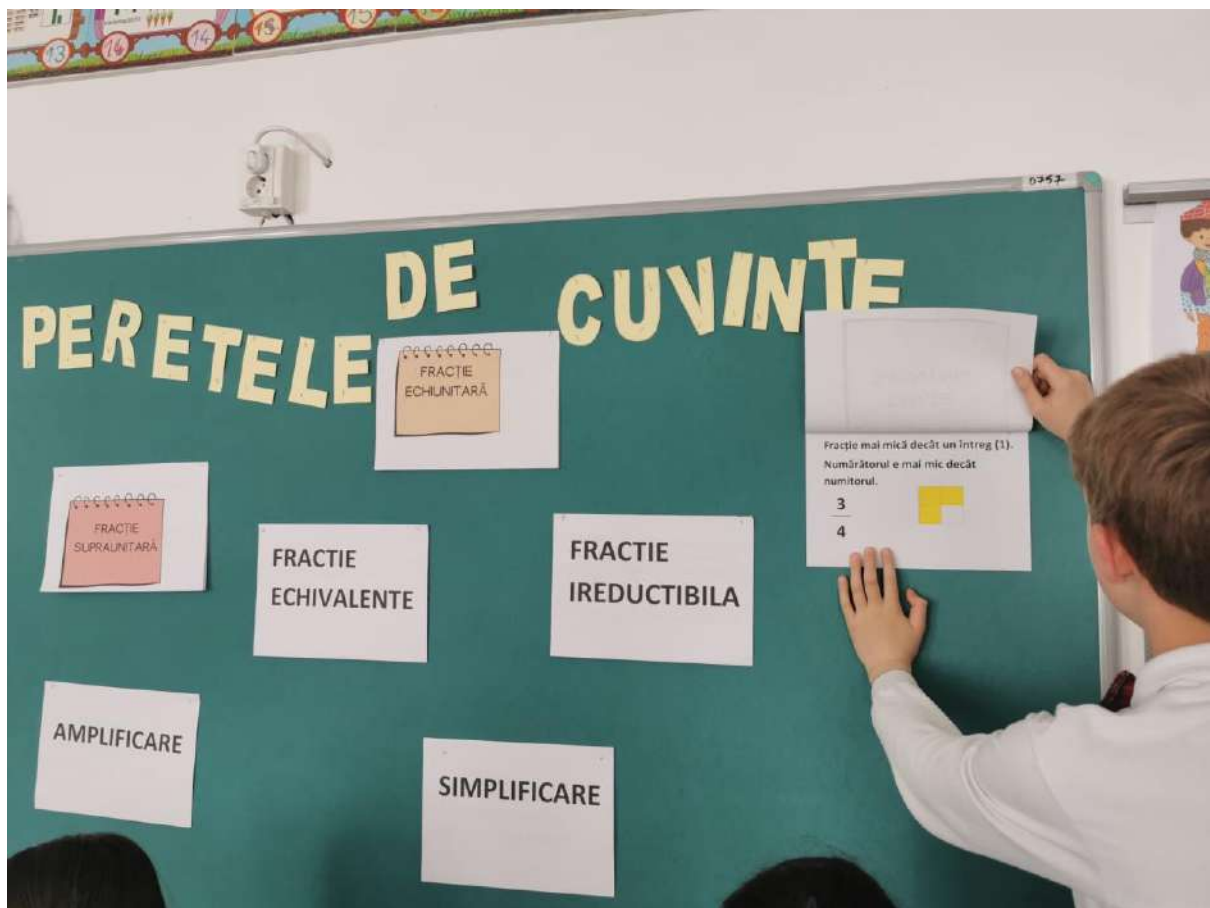
Încurajată de rezultatele elevilor și de preferința elevilor pentru o astfel de strategie, am continuat să o aplic sistematic. Astfel că, în toată unitatea de învățare „Frații ordinare”, am aplicat „Peretele de cuvinte” pentru predarea vocabularului nou. Termeni precum: amplificare, simplificare, fracții ireductibile, cel mai mare divizor comun, cel mai mic multiplu comun au fost predați folosind această tehnică pentru ca elevii să înțeleagă mai profund și mai temeinic. La testarea sumativă a acestei unități de învățare, media clasei a fost 8,83, cu 0,57 mai mult decât la testarea sumativă anterioară (unitatea de învățare Divizibilitatea, în care nu a fost utilizată tehnica „Peretele de cuvinte”). Dintre cei 24 de elevi ai clasei, 11 elevi au înregistrat progres față de testarea anterioară, 5 elevi s-au menținut la același nivel și 6 elevi au înregistrat mici regrese de maximum 0, 60 p față de testarea anterioară.

M-a impresionat să îi văd pe elevi, înainte de lecția de recapitulare și de lecția de testare efectivă, la panou și recapitulând, în perechi sau grupuri mici, toate noțiunile de bază învățate în unitatea respectivă. Era un mod prietenos de a-și reaminti termenii de bază, recitind definițiile de pe cartoline sau revăzând reprezentarea grafică relevantă pentru fiecare concept în parte. Se știe că limbajul matematic este unul specializat, care, dacă nu este înțeles, nu are nicio semnificație pentru elevi, nu are niciun sens în mintea lor. Folosirea tehnicii „Peretele de cuvinte” prin care elevii definesc conceptele îi provoacă pe aceștia să reflecteze, să descopere relații logice, să rezume ce au învățat, să înțeleagă logica din spatele terminologiei matematice.

Ceea ce am înțeles cu toții – eu, ca profesor de matematică și ceilalți profesori din școală, elevii, dar și părinții acestora este că elevii au învățat cum să învețe, folosind o tehnică eficientă pentru înțelegerea vocabularului nou, care poate fi aplicată cu success la orice disciplină.

Prin studiul de caz prezentat, am încercat să demonstrez și faptul că formarea profesorilor la nivelul școlii, prin intermediul colegilor mentori de literație reprezintă o modalitate de intervenție la îndemâna tuturor școlilor pentru a rezolva problema abilităților scăzute de literație ale elevilor. Profesorii au nevoie de exemple concrete, de acces la expertiză și formare de calitate, de sprijin susținut din partea unui specialist în literație, dar și de o comunitate de învățare și practică în care să se regăsească, să învețe, să experimenteze și chiar să poată greși pentru a crește profesional și pentru a putea contribui la transformarea școlii.

EDUCAȚIA PE TOT PARCURSUL VIEȚII

Prof. Buia Mircea
Școala Gimnazială „Simion Bărnuțiu”, Baia Mare

“Educația este un ornament ,în vremuri de prosperitate și un refugiu în vremuri de restriște“
(Aristotel)

Educația este un tip particular de acțiune umană, o intervenție și direcționare, o categorie fundamentală a pedagogiei. Platon definea educația ca fiind „arta de a forma bunele deprinderi și de a dezvolta aptitudinile native pentru virtute ale acelor care dispun de ele.” Aristotel, în lucrarea sa „Politica”, considera că „educația trebuie să fie un obiect al supravegherii publice, iar nu particulare” Educația permanentă este principiul pe care se bazează organizarea globală a sistemului educațional. Educația permanentă are un caracter prospectiv și vehiculează un sistem de valori. Educația permanentă poate fi analizată în două planuri social-istoric, pe de o parte, individual, pe de altă parte. Educația permanentă este mereu prezentă în întreaga existență a omului, educația ca activitate complexă, începe din primul an de viață și se continuă pe tot parcursul vieții, prin cele trei forme formală, informală și non formală. De aici rezultă caracterul permanent al educației.

Fiind un fenomen social și societatea fiind supusă unei permanente deveniri, ființa umană este și ea supusă aceluiași proces de educație pe tot parcursul vieții.

Ca proces social istoric, educația a apărut cu tipul de orânduire sclavagistă și a continuat în fiecare tip de orânduire socială, devenind un proces din ce în ce mai complex. Educația permanentă se concentrează pe formarea și dezvoltarea competențelor cheie, a competențelor specifice și a competențelor avansate, necesare într-o economie a cunoașterii și o societate democratică.

Ștefan Bârsănescu ajunge la concluzia că scopul educației este dublu. unul obiectiv, de a lucra pentru păstrarea și sporirea valorilor obiective și altul subiectiv de a face pe individ să se preocupe și să vibreze pentru valorile subiective și să poartă grija de a le păstra și spori.

Schimbările rapide din societatea contemporană impun abordarea educației din perspectiva exigențelor viitorului. Elevul trebuie învățat cum să învețe și să devină într-o lume , care se află în schimbare continuă. Accesul la educație este permis tuturor persoanelor, indiferent de etnie, sex,

statut socio-economic, convingeri religioase, politice sau alte criterii. Educația trebuie să îmbine teoria cu practica, studiul cu munca.

Școala este o etapă fundamentală a educației permanente în care se pun bazele și se asigură deschiderile necesare, pregătirii ulterioare. Toate studiile făcute la nivel mondial demonstrează faptul că ceea ce nu se face cu seriozitate în perioada formării inițiale, nu se va putea realiza decât foarte greu și cu mari cheltuieli mai târziu.

Comenius spunea “pentru fiecare om, viața sa este o școală de la leagăn până la mormânt considerând că tot ceea ce facem ce gândim, vorbim, auzim dobândim și posedăm nu este altceva decât o anumită scară pe care ne urcăm din ce în ce mai mult, spre a ajunge cât mai sus, fără să putem atinge vreodată suprema treaptă”

Comunitatea, grupurile sociale dețin un rol important în educarea individului. Principalele funcții ale educației permanente sunt integrarea, inovarea, și adaptarea reciprocă a individului și a societății. Pentru a se realiza educația permanentă sunt trei condiții esențiale ocazia, motivația și educabilitatea. Scopul final al educației permanente este să amelioreze și să ridice calitatea vieții.

Progresul științific și tehnologic din secolul XX a dus la explozia cunoașterii, volumul de cunoștințe pe care individul le-a primit în școală nu îl pot ajuta eficient toată viața, el este obligat la scurt timp să deprindă abilități noi în acord cu noile date ale științei și tehnicii. Educația permanentă îmbracă un caracter universal și democratic.

Principiul educației permanente și principiul orientării prospective a educației pot contribui cu succes la sporirea eficienței activității didactice corelate cu celălalte tipuri de învățare sporind astfel și influențele exercitate asupra elevilor.

Școala este a doua casă a tînărului în formare. În această casă el trebuie să pășească cu bucurie și încredere. Școala este un prim factor al educației continue și sistematice. Activitățile educative, utilizate în școală, dezvoltă un caracter programat, planificat, individual la individ.

Educația este o cultură a caracterului, o obișnuință contra naturii, dar și singura care-i distinge pe oameni. Este o artă, care face să treacă conștientul în subconștient, este un fapt al școlii, și al unei virtuți, pe care o porți cu tine.

Educația permanentă înseamnă deci un proces integrator al tuturor influențelor educaționale, într-un sistem coerent și convergent, exercitate asupra individului - în modalități variate și specifice - pe toată durata vieții sale. Educația permanentă trebuie deci înțeleasă, mai degrabă, ca un principiu de

organizare a educației. Ea are, în ultima instanță, un caracter paradigmatic pentru organizarea educației contemporane.

Educația mai mult decât orice alt domeniu presupune deschidere și receptivitate pentru a cuprinde sisteme sociale și culturale în toată complexitatea lor, pentru cunoaștere și analiză, comparație între forme de pregătire, între sisteme educaționale diferite, asocieri și disocieri operate cu luciditate și obiectivitate. A fi profesor înseamnă a avea conștiința unei responsabilități majore – formarea, modelarea tinerei generații pentru studiu, pentru descoperirea drumului personal, a vocației, a propriului sens în raport cu lumea, cu profesia, cu traseul devenirii. Spațiu ale cărui granițe interne sunt tot mai fluide, mai permeabile, Uniunea Europeană din ultimele două decenii încearcă să armonizeze vocile multitudinii de configurări sociale, economice și politice care o compun, demersul fiind motivat de proiecția într-o „creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii. Prin urmare, rolul școlii în acest cadru este fundamental, iar măsura în care aceasta reușește să răspundă imperativelor conturate la nivel european depinde atât de formularea politicilor educaționale la nivelul fiecărui stat membru, cât și de capacitatea conducerii unităților de învățământ.

Pe măsură ce se conturează consensul legat de faptul că asigurarea calității este o abordare puternică menită a ameliora educația și realizarea scopurilor educației în mod eficient, acest concept evoluează diferit în Europa, în funcție de principiile și prioritățile fiecărui sistem de învățământ.

Bibliografie:

Văideanu G., Educația la frontiera dintre milenii, 1988, Editura Politică, București
Cucoș, C., Educatia. Experiente, reflectii, solutii, Editura POLIROM,
<http://www.1educat.ro>

ÎNVĂȚAREA SOCIALĂ. APLICAȚII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR

Prof. înv. primar, Buleu Loredana

Școala Gimnazială „Dimitrie Anghel” Cornești, Jud. Iași

“Capacitatea de a învăța, atât a omului cât și a animalului este una dintre cele mai remarcabileacte naturale, alături de reproducere si ereditate” (Woodwoth Marquis, 1965)

Învățarea socială reprezintă o achiziție a cunoștințelor și a deprinderilor care rezultă din observarea directă sau indirectă a comportamentului semenului. Termenul “social” caracterizează natura procesului de învățare, nu conținutul posibilelor achiziții. El arată că achiziția se efectuează sub efectulmediului înconjurator, mai degrabă social decât fizic.

Teoria învățării sociale explică procesele prin care: se achiziționează un comportament sau o secvență de comportament, se inițiază comportamentele și se mențin pattern-urile de comportament.

Învățarea socială se diferențiază de celelalte forme de învățare prin faptul că un comportament poate fi învățat să fie efectuat și, cu atât mai mult, fără ca subiectul să fie supus nici unui fel de întărire.

Cel mai cunoscut psiholog care a abordat această teorie este Albert Bandura (1977) care a aplicatteoria învățării sociale în studierea agresivitatii. Conform lui Bandura, comportamentul social nu este înnăscut, ci învățat de la modele adecvate. Accentul cade pe experiențele de învățare ale individului care pot fi directe sau indirecte (vicariante). Prin socializare copilul învață comportamentul agresiv pentru că fie este recompensat direct, fie observă că ceilalți sunt recompensați pentru conduite agresive.

Teoria sa susține că dacă orice schimbare de comportament implică o schimbare cognitivă, pentru a schimba cognițiile trebuie să acționăm asupra comportamentului. Cercetările sale demonstrează că schimbările comportamentale produse prin condiționarea clasică sau prin condiționarea instrumentală nu sunt doar asocieri ale răspunsurilor la stimuli, ci ele sunt mediate cognitiv. Bandura considera că achiziția de noi comportamente are loc în cadrul unei interacțiuni între mediu și caracteristicile personale ale individului. Comportamentul este influențat de atitudinile persoanei, de convingerile sale, de istoria întăririlor anterioare dar și de stimulii din mediu. De asemenea, un comportament odată produs, poate determina schimbări ale mediului, la fel cum și aspect ale personalității pot fi influențate de acțiunea mediului.

Bandura atrage atenția asupra faptului că oamenii învață deseori numai privindu-i pe ceilalți și astfel individul codează informația despre comportamentul lor, iar în ocazii ulterioare

folosește această informație codată drept ghid pentru acțiunile proprii, fără a fi nevoie de vreo întărire pentru producerea răspunsului. O mare parte a procesului de învățare socială se realizează prin expunerea la modele de viață reale care produc, intenționat sau nu, structuri de comportament ce pot fi imitate de către alții. De asemenea consideră că învățarea socială se produce în principal prin aportul proceselor de imitare și identificare.

Imitarea presupune, prin definiție, copierea unei anumite acțiuni sau set de acțiuni și permite persoanei dobândirea unor deprinderi foarte rapid și eficient. Ea înseamnă apariția similitudini între comportamentul unui model și cel al unui subiect, în condițiile în care comportamentul primului a servit drept indice pentru comportamentul celui din urmă.

De la o vârstă foarte fragedă, copilul observă și imită persoanele din jurul său. Adesea ei se simt foarte bine atunci când fac lucruri „pentru oameni mari”. De asemenea, în jocurile lor, copiii adoptă roluri sociale. Care dintre noi, adulții, nu ne-am jucat „De-a școala” sau „De-a doctorul” când am fost mici? Toate aceste lucruri fac parte din procesul prin care copilul învață o gamă largă de comportamente sau deprinde o serie de abilități.

Învățarea socială prin imitare se interiorizează rapid, copilul ajungând să se identifice cu persoana din rolul respectiv. Identificarea are loc într-o perioadă mai mare de timp decât imitarea și se crede că, în mare măsură, învățarea rolurilor sociale, cum ar fi învățarea rolului de gen, are loc prin procesul de identificare.

Procesul de învățare a reacțiilor emoționale prin observarea altor persoane este numit condiționare vicariantă. Bandura a subliniat faptul că se întâmplă destul de frecvent ca indivizii să dezvolte reacții emoționale intense față de locuri, persoane sau obiecte, fără să aibă vreun contact personal cu ele. Astfel, unii oameni care au observat o persoană apropiată exprimând o reacție condiționată de teamă, au dezvoltat ulterior un răspuns emoțional condiționat la un stimul inițial neutru.

Așa se explică unele conduite fobice foarte frecvente, cum ar fi, teama de stomatolog.

Școala este mediul în care copiii vin pentru a fi parte dintr-o comunitate (având drepturi și responsabilități) și în care își exersează zilnic abilitățile sociale necesare pentru a își planifica și gestiona activitățile. Clasa însăși funcționează ca o comunitate în care fiecare elev are propriul rol bine definit, contribuind la buna funcționare a acesteia. Ei iau decizii privitor la problemele ce apar, gestionează activități de întreținere a spațiului (au responsabilități legate de viața practică: punerea și strângerea materialelor, îngrijirea plantelor din mediu etc.) Aici descoperă prin intermediul situațiilor cotidiene cum să se organizeze și să soluționeze probleme apărute în cadrul grupului, fiind în permanență susținuți și ghidați de învățătoare. Învăță astfel despre responsabilitate, empatie, respect, apreciere, prietenie, toleranță sau conflicte și își dezvoltă adevărate competențe sociale: capacitatea de organizare a unor evenimente, abilitatea de a rezolva situații neprevăzute, capacitatea de exprimare liberă a opiniei personale, respectul față de membrii grupului, abilitatea de a genera și de a respecta

regulile ce privesc grupul, de a împărți sarcinile, de a ști să ceară sau să refuze fără a răni, sentimentul reușitei împreună.

În timpul activitatilor de la clasă, copiii sunt îndrumați către colaborare, competiția nefiind încurajată. Ei capătă încredere și se simt confortabil în interacțiunile cu ceilalți, sunt încurajați să învețunul de la celălalt, să își ofere sprijin, contribuția fiecăruia fiind considerată valoroasă. Acesta este un element esențial, deoarece la această vârstă învățarea academică este strâns legată de cea socială și profund influențată de dinamica grupului și a comunității din care face parte copilul. Interacțiunile cu ceilalți reprezintă una dintre principalele preocupări ale copiilor din al doilea plan de dezvoltare și afectează major restul elementelor din viața lor dar și abilitatea de a își gestiona relațiile pe parcursul vieții.

Lucrând în grupuri, copiii descoperă cum este să colaborezi cu personalități și trăsături diferite, ajung să se cunoască și să se accepte cu toate diferențele de perspectivă. Adesea ei aleg să lucreze împreună în funcție de afinități personale, iar cadrul didactic moderează relațiile între ei. Conflictele sunt prezente în acest mediu în care interacțiunea socială este atât de diversă și variată și reprezintă o oportunitate de învățare. Motivația rezolvării acestora vine chiar de la elevi, din simțul responsabilității care se manifestă intens în acest plan de dezvoltare, din dorința lor de a își dezvolta autocontrolul și de a își duce la bun sfârșit proiectele în care sunt implicați. Rolul nostru este de a îi ghida către rezolvare constructivă și pe cale pașnică a conflictelor. Prin moderarea situațiilor acolo unde este nevoie, dar și cu exemplul personal, le vom influența comportamentul ulterior în lumea reală.

Jocul în perioada școlară reprezintă principalul mijloc de dezvoltare în aproape toate domeniile.

Jucându-se, copiii își dezvoltă creativitatea și imaginația, învață să gândească și să se descurce în situații problematice, achiziționează noi aptitudini, își dezvoltă personalitatea și stabilesc o bază importantă pentru învățare. Cel mai important aspect al jocului este faptul că acesta poate fi utilizat ca instrument al educației.

O caracteristică importantă a jocului o constituie faptul că el reflectă relațiile determinate ce se stabilesc între oameni și contribuie la educația socială. Rolurile interpretate de către copiii reflectă funcțiile realizate de maturii ce-i înconjoară. În joc, copiii își imaginează că muncesc și imită relațiile de ajutor, trăiesc aceleași bucurii ca urmare a succeselor obținute în colectiv, asemeni adulților pe care-i copiază. Elementul cheie în dezvoltarea socială a i este jocul cu reguli. La vârsta preșcolară și școlară copilul este apt să respecte reguli și să se implice în jocuri care se bazează pe acestea. De asemenea, jocurile de grup îl ajută pe copil să devină o persoană sociabilă, deschisă, prietenoasă, comunicativă, descoperă importanța spiritului de echipă, parteneriat, cooperare, respect și ajutor reciproc, munca în echipă și „fair play”.

Un exemplu de învățare socială, pe care îl aplicăm cu elevii din clasă, se referă la comportamentul ce trebuie adoptat la bibliotecă sau la teatru. De fiecare dată înaintea unei astfel de vizite, avem discuții referitoare la comportamentul oamenilor în astfel de locuri. Enumerăm comportamentele și activitățile permise, dar și ce așteptări am de la ei. La

întoarcere vorbim despre comportamentul lor și despre lucruri care trebuie corectate, dacă este cazul.

Un alt exemplu de la școală, este evidențierea comportamentelor pozitive și a satisfacțiilor care rezultă din aceste comportamente. Folosesc foarte mult lauda. Orice comportament adecvat trebuie lăudat, orice răspun corect trebuie lăudat.

Învățarea școlară este o activitate dirijată, organizată, pe când învățarea socială are un caracter spontan, neorganizat și nesistematizat. După cum știm, copilul se naște cu capacitatea de a învăța, darsursa supraviețuirii, a umanizării și socializării lui depinde de contactul cu adultul. Învățarea socială oferă copiilor șansa de a achiziționa o serie de semnificații, de valori, de modalități de acomodare și adaptare. În cadrul tuturor jocurilor, pe care copilul le desfășoară acasă, la școală în pauze sau în cadrul activităților educative, este necesar ca acesta să învețe să coopereze, să se acomodeze cu noi situații, să îi respecte pe ceilalți. Copilul este stimulat astfel de nevoi, de trebuințe psihosociale, de participare, de socializare, iar acest sistem nu poate fi satisfăcut decât prin învățarea socială.

Bibliografie:

- ◆ Dramnescu, M. (2020). Albert Bandura. Teoria socială a învățării. Ed. Didactica PublishingHouse
- ◆ Mîndru, E. (2012). Învățăm, jucându-ne! - Asociația Înv. Harghîteni, București: Ed. DPH.
- ◆ L. Cozolino, 2017, "Predarea bazată pe atașament- cum să creezi o clasă tribală", Editura Trei.
- ◆ <https://www.scientia.ro/blogul-scientiaro/1025-albert-bandura-si-experimentul-bobo-dollpapusa.html>(Experimentul Bobo Doll- Păpușa Bobo)
- ◆ <http://ro.scribd.com/ Albert-Bandura>
- ◆ http://www.psih.uaic.ro/Curs_psihologie_sociala

EDUCAȚIA STE(A)M

Prof.înv.primar Burcă-Tutunaru Geanina

Școala Gimnazială nr.15 Brașov

Educația STEM este un concept de care la noi în țară a început să se vorbească destul de recent, dar despre care se crede că va deveni un punct cheie în pregătirea tinerelor generații pentru viitor. Conceptul depășește educația formală din școli și ajunge pe un tărâm al creativității și imaginației, mergând până la prima formă de învățare din viața copiilor: joaca. De aceea există jucării STEM menite să stârnească tocmai curiozitatea științifică, tehnologică, inginerască și matematică din primii ani de formare.

Educația STEM își propune să promoveze și utilizeze metode de predare bazate pe investigare și analiză directă, pentru a implica elevii în mod direct, dar și prin prezentarea unor modele de carieră în domeniu, astfel încât copiii mai mari să regăsească un model pe care vor să-l urmeze în viața adultă.

Cel mai simplu mod pentru a înțelege ce înseamnă educație STEM este să pornim exact cum menționam mai sus de la un exemplu. Pentru că viitorul înseamnă tot mai mult *Internet of Things*, *Artificial Intelligence* și *Voice Recognition* ce poate fi mai interesant pentru un copil decât să învețe luând parte efectiv la procesul creației.

Noțiunile din robotică pot fi complicate pentru un copil de școală primară, însă nu și atunci când transformi teoria în experiment. Kiturile de construire a roboților îi inițiază pe cei mici în programare, mecanică și robotică într-un mod captivant, noțiunile tennice acumulându-se natural și coerent prin joacă.

STEM poate fi greu de definit, pentru că înseamnă multe lucruri diferite. Mai nou, grupului i s-au alăturat și *Artele* (STEAM), pentru a îmbina tehnicul cu latura creativă. Tehnologia include subiecte precum programarea computerului, analiza și designul, arhitectura și medicina, iar ingineria poate include subiecte precum electronica, roboții și mașinile viitorului, de aceea termenul cheie, atunci când vorbim despre educația STEM sau educația STEAM, este integrarea.

Educația STEM este o abordare combinată care încurajează experiența practică și le oferă copiilor șansa să aplice cunoștințe relevante, „din lumea reală”, chiar la clasă sau acasă. Ea îmbină acele discipline pentru a preda „abilitățile secolului XXI” sau instrumentele pe care elevii trebuie să le aibă dacă doresc să reușească în joburile din viitor.

Diferența dintre educația tradițională și educația STEM

Ceea ce diferențiază STEM de educația tradițională (bazată pe știință și matematică) este învățarea coezivă, mixtă, ce le demonstrează copiilor cum metoda științifică poate fi aplicată în viața de zi cu zi. Le dezvoltă gândirea bazată pe calcul și se concentrează pe rezolvarea problemelor prin aplicarea soluțiilor din viața reală, acest tip de educație putând începe de la cele mai mici vârste.

Spre deosebire de lecțiile clasice din sistemul tradițional de învățământ, unde profesorul predă și copilul ascultă, STEM este o metodă activă, aplicată, constructivistă, de a „învăța prin a face”. Este vorba despre faptul că băieții și fetele vor lucra în sala de clasă sau acasă alături de părinți asemănător unui om de știință sau a unui inginer: observând, adresând întrebări, formulând idei, ipoteze, experimentând și punând în practică ceea ce descoperă, formulând și transmițând concluziile.

Avantajele educației STEM

Copiii indiferent de vârstă ar trebui încurajați să gândească profund, astfel încât să aibă șansa de a deveni inovatori și lideri care pot rezolva cele mai presante provocări cu care se confruntă viitorul nostru. Proiectele STEM pun bazele unei deschideri către noțiuni cu care, în mod normal, s-ar întâlni mult mai târziu și mai mult teoretic.

Avantajele educației STEM sunt multiple, amintim doar câteva dintre acestea deși suntem convinși că ați înțeles cât de benefice sunt proiectele STEM în educația copiilor:

1. Proiectele STEM și STEAM promovează învățarea prin experiment.

Proiectele de acest gen permit explorarea deschisă și investigarea, identificarea problemelor de rezolvat și găsirea soluțiilor potrivite. Cu cât sunt mai multe simțuri implicate în educație, cu atât îi vor ajuta să își amintească mai ușor ceea ce învață. Când copiii construiesc, creează și explorează, învățarea are sens pentru ei. Experiența care vine din *proiecte hands-on* aduce învățarea la viață.

2. Educația STEM include activități reale de soluționare a problemelor mondiale.

Teme proiectelor STEM au la bază întotdeauna situații reale din viața de zi cu zi. Includerea activităților de acest fel ajută copiii să se concentreze asupra părților importante ale educației, cum să o aplice în viața reală.

3. Integrează arta cu știința într-un mod FUN.

Educația STEAM conectează subiecte aparent contrare. Copiii învață să lucreze împreună în proiecte care prespun inginerie și design, așa cum se întâmplă în robotică de exemplu. Lego Robotics este un proiect care te va ajuta să înțelegi exact cum funcționează acest lucru.

4. Încurajează curiozitatea și gândirea analitică.

Copiii sunt curioși în mod natural, dar de multe ori metodele educaționale tradiționale împiedică acest lucru. Educația STEM le permite să întrebe, să se întrebe, să experimenteze și să exploreze. Prin aceste metode se fac noi descoperiri și invenții. De aceea, copiii trebuie ajutați să înțeleagă de ce se întâmplă lucrurile într-un anumit mod.

5. Le oferă copiilor un control mai mare asupra învățării.

Noi credem că un avantaj cu adevărat important al educației STEM este că le oferă o parte din controlul procesului de învățare. Când au control, le pasă mai mult. Vor prelua sarcina mai ușor și vor fi mai implicați și mai dispuși să facă lucrurile să se întâmple.

Educația postmodernă se adaptează, zi de zi, nevoilor tinerilor ce se pregătesc pentru un viitor în care cheia succesului este cum să știi să te adaptezi și să folosești ceea ce ai învățat pentru o continuă schimbare.

ROLUL METODELOR ACTIV-PARTICIPATIVE ÎN DEZVOLTAREA CREATIVITĂȚII COPILULUI PREȘCOLAR

Burghelea Rozica, Enache Nicoleta

Grădinița cu program Prelungit Nr. 14 Tecuci

Utilizarea metodelor activ-participative a condus la formarea deprinderilor pentru dezvoltarea creativității, a îmbunătățit performanțele școlare și comportamentale, a format și consolidat deprinderi sociale, a sporit gradul de implicare a copiilor în timpul activităților, a constituit instrument pentru o predare-învățare-evaluare/autoevaluare eficiente. Toate acestea au avut o valoare deosebită în modelarea viitoarei personalități a copilului, oferindu-mi posibilitatea să-l cunosc, să-l formez în direcția dorită de mine și totodată am creat condiții optime de manifestare a copilului în mod spontan, sincer, ajutând la dezvoltarea creativității copilului.

Pornind de la aceste considerente și ghidându-mă după obiectivele din curriculum și dorind verificarea ipotezei am realizat o structurare a activităților prin proiectare anuală. Chiar dacă pe parcurs au intervenit schimbări, datorate abordării tematice, cu activități pe domenii experiențiale (integrate sau pe discipline), am urmărit atingerea obiectivelor și competențelor cerute de curriculum, eliminând astfel repetările, suprapunerile.

Voi exemplifica câteva metode și tehnici active și interactive utilizate ca variante atât în jocurile didactice cât și în alte activități din grădiniță.

Brainstormingul, în traducere directă „furtună în creier”, sau „asalt de idei” este o metodă pe care am folosit-o pentru a ajuta copiii să emită, cât mai multe idei pentru soluționarea unor probleme, fără a critica soluțiile găsite.

Metoda **Brainstorming** – la sectorul Construcții – Tema: „Construim un loc de joacă”. Un grup de 6 copii (2 fete și 4 băieți), sunt așezați la măsuțe în ordine, fată băiat, băiat, fată, băiat, băiat. Fiecare va realiza o construcție în 3 minute care să nu semene cu cele ale colegilor vecini din stânga și dreapta lor, dar care să devină element de bază în lucrarea colectivă. Copiii dau frâu liber imaginației și construiesc cât mai multe obiecte: tren, topogan, carusel, leagăn, piscină, castel, copaci, flori, pod peste apă etc.. Regula de bază a acestei etape este: „Nu se critică construcțiile partenerilor”. Fiecare construcție va fi etichetată și va primi o bulină colorată, specifică fiecărui copil. Ex: topogan, pod, tren – buline roșii Ioana, navă spațială, carusel, leagăn - bulinuțe albastre – David. După așezarea lucrărilor în locul special, copiii sunt provocați printr-un exercițiu „Ce poți schimba/modifica la construcția ta?”. Ei modifică construcția prin: amplificare, multiplicare, diminuare, schimbând înfățișarea parcului

de distracții prin procedeele imaginației. În final se triază și selectează construcțiile potrivite parcului de distracții, ținându-se cont de indicatori ca: originalitate, valoarea pozitivă de idei, apartenența la temă, posibilitatea de a fi transpusă în realitate. În această etapă copiii au voie să-și exprime gândirea critică interzisă în etapa de lucru efectiv. Creativitatea este stimulată, copiii realizează lucruri noi și originale, capătă încredere în sine, manifestă spirit de inițiativă, devine activ și competitiv.

Explozia stelară este o altă metodă pe care am folosit-o în procesul instructiv educativ. Este o metodă de stimulare a creativității și o modalitate de relaxare a copiilor. Ea se bazează pe formularea de întrebări pentru rezolvarea de probleme. Am folosit această metodă cu bune rezultate în activitățile de lecturi după imagini, convorbiri, memorizări, povestiri. Ca material didactic am folosit o stea mare, cinci stele mici de culoare galbenă, cinci săgeți roșii și jetoane. Pe steluța mare am așezat o imagine legată de tema abordată iar pe cele cinci steluțe mici am scris câte o întrebare de tipul CE ?, CINE ?, UNDE? , DE CE ?, CÂND ? .

Exemplu: **tema „Povestea găștelor”**, de G. Coșbuc;

Obiectivul: exersarea capacității de a formula propoziții interogative.

Mijloace de învățământ: siluete, găște, găscan, pod, papuci uriași, steluțe.

Demersul didactic:

1. Copiii ascultă poezia și formulează problema- să găsească papucii găscanului. Steluța cea mare este prinsă pe papucii uriași.

2. Joc-exercițiu- „Găștele, prietenele copiilor” pentru constituirea grupurilor

-se stimulează dialogul găștelor cu copiii;

-găștele solicită copiii să prindă o steluță. Se formează cele cinci grupuri de copii conform celor cinci întrebări scrise pe steluțe.

3. Copiii recunosc steluțele și se consultă căutând întrebări pentru a recupera papucii găscanului.

4. Timpul a expirat la un semnal al găștelor. Copiii se adună pe un pod imaginar și expun întrebările formulate.

5. Se aleg cele mai interesante întrebări, acelea al căror răspuns sugerează posibile soluții.

În cadrul **jocului didactic „Ce știm despre toamnă?”** am folosit două metode interactive de grup **„Explozia stelară”** și **„Turul galeriei”**. Voi reda în continuare întrebările formulate de copii.

Întrebarea: CE?

Ce anotimp este prezent în imagine? /Ce fructe se coc toamna? /Ce legume se coc toamna?

/Ce vitamine conțin fructele/legumele?/Ce haine poartă copiii?

Întrebarea: CINE ?

Cine coace fructele/legumele?/Cine culege fructele? /Cine cară lădițele cu fructe?

Întrebarea: CÂND?

Când se culeg strugurii?/Când se consumă fructele: înainte sau după masă?

Întrebarea: UNDE?

Unde s-au copt fructele?/Unde sunt păstrate fructele?

Întrebarea: DE CE?

De ce trebuie să consumăm fructe/legume?/De ce se culeg fructele cu mâna?

Lotus de grup- domeniul Artă – pictură, tema ”Culorile Primăverii”. Petale de nufăr – vor constitui suprafața de lucru pe care vor picta. Preșcolarii vor începe lucrul pe un fond muzical. Se stabilește împreună cu educatoarea tema principală: “Culorile Primăverii”. Copii menționează fiecare câte o culoare de primăvară. Cei care vor răspunde primii vor fi aleși cei opt lideri. Educatoarea lipește pe diagramă (petală) culorile menționate de către lideri care va individualiza fișa de lucru. Liderii își vor alege membrii cu care vor lucra în echipă. Aceștia vor denumi și motiva ce culoare au ales și de ce. Jetonul (culoarea) aleasă se anexează petalei de nufăr. Liderii împreună cu ceilalți membrii vor primi în piept aceeași culoare. Sarcina de lucru este de a picta elemente de primăvară în culoarea aleasă de către lideri. În 3-5 minute vor picta cât mai multe elemente de primăvară în funcție de creativitatea fiecăruia. La un sunet al clopoțelului lucrările (petalele) se vor schimba de la stânga la dreapta, iar spațiile rămase libere vor fi completate cu elemente corespunzătoare temei. Se va continua schimbul (rotirea) de “petale de nufăr” și adăugarea altor elemente până când se ajunge la copilul care a ales inițial culoarea. La finalul activității se face evaluarea fiecărei lucrări. Se centralizează elementele pentru a se vedea dacă sunt în concordanță cu tema aleasă și culoarea potrivită. Petalele de nufăr vor fi așezate pe un panou constituind rochița Zânei Primăvara.

Metoda Philips 6/6 – dramatizarea poveștii ”Alba- ca- Zăpada și cei șapte pitici”.

S-au constituit trei grupuri a câte șase copii, fiecare grup având un reprezentant ce a expus în plen ideile grupului său în vederea soluționării sarcinii. Liderii au dezbătut soluțiile găsite și au optat pentru cele mai interesante dintre ele. Imaginația copiilor a conturat posibilități variate: de la ajutorul ce poate fi dat în mod specific de vietățile pădurii până la procurarea celor mai moderne și avangardiste materiale și mijloace de locomotie (inclusiv mijloace de deplasare interplanetară).

Metoda Philips 6/6 – la sectorul Știință – tema: „Călătorie în Cosmos” – lectură după imagini.

Copiii sunt organizați în grupuri de câte 6 copii; se alege ”liderul” și ”mesagerul” fiecărui grup. Fiecare grup din 6 copii rezolvă o sarcină timp de 6 minute. Copiii primesc sarcina didactică: Identificați și denumiți planete, instrumente de cercetare a Cosmosului în 6 minute.

Copilul *mesager* reține ideile fiecărui copil din grup și le comunică liderului. Ex: G1- În Cosmos am găsit Planeta Uranus; Pământul este o planetă albastră; Marte este planeta extraterestrilor; G2- Cosmosul este studiat de astronauți; Astronauții cercetează Cosmosul cu luneta; Astronauții își așază telescopul în cosmos.

Liderul fiecărui grup prezintă sinteza ideilor emise de fiecare grup. Ex.: G1- În Cosmos s-au descoperit planetele Uranus, Pământ, Marte etc.; G2- Cosmosul este cercetat de astronauți cu luneta și cu telescopul. Astfel, se obțin soluții multiple în 6 minute pe căi variate: atât cu material concret, dar și fără material, este stimulată creativitatea individuală și de grup.

Metoda 6/3/5 – Domeniul estetic și creativ –tema: „Pe derdeluș” – desen. 6 copii fac parte dintr-un grup, selectat după criterii creative. Copiii primesc foi, creioane colorate, carioci. Fiecare copil va desena, pe foaia personală, 3 elemente, care au legătură cu tema propusă, timp de 5 minute. Apoi foile se deplasează de la stânga la dreapta până ajung în poziția inițială. Fiecare membru al grupului care primește foaia de la colegul din stânga sa privește desenul, identifică elementele desenate și încearcă să adauge altele, să le modifice creativ pe cele existente fără a se depărta de tema principală. Se analizează fiecare lucrare identificând elementele care alcătuiesc desenul. Se centralizează ideile rezultate, se găsesc titluri și se apreciază.

Tehnica viselor este o tehnică bazată pe meditație în care copilul își lasă în voie imaginația să lucreze pentru a exprima ceea ce a gândit că poate face el în viitor, cum va arăta locuința lui, colegii, școala, parcul, apoi compară visul cu realitatea în vederea obținerii unor situații viabile pentru viitor.

Metoda **Tehnica Viselor** – **ALA- Activități și jocuri liber alese – jocul: „De-a visul”**. Copiii sunt așezați pe saltea cu fața în sus, într-o poziție confortabilă. Sarcina de lucru: „Ne prefacem că dormim. Stați cu ochii închiși, respirați ușor, lăsați corpul să se relaxeze. Eu am să vă povestesc ce visăm. În timp ce eu vă povestesc voi vă imaginați visul”. «A sosit vacanța de vară. Plecăm în tabără la munte cu trenul. Într-o clipă ajungem la Poiana Brașov. Ne cazăm într-o frumoasă cabană numită Belvedere. După micul dejun mergem într-o drumeție pe traseul montan Poiana Brașov – Cristianu Mare. Este așa foarte frumos!!! Munții sunt acoperiți de pădure, păsările cântă voioase printre crengile copacilor, un arici ne vede și se face un ghem de ace, soarele strălucește și ne zâmbește de pe cerul de un albastru senin... Facem foarte multe poze. Cea mai frumoasă poză este aceea în care am surprins de pe vârful masivului

orașul Brașov. Ne întoarcem la cabană. Vântul se întetește puțin. Este o atmosferă numai bună pentru înălțatul unui zmeu. Seara se lasă și ne pregătim să mergem la culcare până a doua zi...” Este timpul să ne trezim și noi. Deschidem ochii, întindem brațele. Ne-am trezit. V-a plăcut visul? Fiecare se așează la măsuță și desenează pe o foaie de hârtie cum și-a imaginat visul într-un timp menționat (surgerea nisipului din clepsidră). Ex: trenul, muntele, copacii, păsările, ariciul, zmeul, cabana etc. Este stimulată imaginația și creativitatea, este impulsionată depășirea barierelor, se dezvoltă gândirea creativă, stimulează buna dispoziție. Trebuie avut în vedere că nu sunt prezente criticile.

Metoda pălăriilor gânditoare este o tehnică de stimulare a creativității, are la bază interpretarea de roluri prin care copiii își exprimă liber gândirea dar în acord cu semnificația culorii pălăriuțelor care definesc rolul. Metoda poate fi integrată în diferite momente ale activităților, la diferite categorii de activitate.

Exemplu: **DLC - povestea „Ursul păcălit de vulpe”**

Pălăria albă prezintă faptele așa cum s-au întâmplat, fără a le comenta- copiii vor descrie câte 2 imagini din poveste în ordinea desfășurării lor.

Pălăria roșie are rolul de a exprima sentimentele trezite de poveste: în urma discuțiilor din cadrul grupului sunt prezentate sentimentele trezite de poveste: tristețe și milă pentru urs și ciudă pe vulpe.

Pălăria neagră are rolul de a prezenta lucrurile negative din poveste - critică comportamentul vulpii care e șireată și încearcă să profite de încrederea celor din jur pentru a-și rezolva propriile probleme, apelând la minciună și vicleșug.

Pălăria galbenă are rolul de a aprecia lucrurile pozitive- prezintă aspecte pozitive ale poveștii, spunând că poate ursul, în urma durerii îndurate nu va mai avea încredere în vicleană și va ști pe viitor că iarna apa îngheață.

Pălăria verde are rolul de a găsi o altă rezolvare la problema din poveste- oferă soluții de rezolvare a problemei – ursul să-și caute hrana în pădure, să nu încerce o rezolvare simplă, cerând de la vulpe; când simte că apa începe să înghețe să-și scoată coada din apă.

Pălăria albastră are rolul de conducător al discuțiilor dintre celelalte pălării- intervine în discuții și ajută acolo unde e nevoie, aprobă sau dezaproabă prin simple interjecții, urmărește respectarea regulilor.

Sau în **poezia „Cățelușul șchiop”, de E. Farago:**

Pălăriuța albă- Ce informații avem despre cățelușul șchiop? Dar despre copii? Ce informații lipsesc? Cum putem obține aceste informații?

Pălăriuța roșie- „Uite cum privesc această situație! Copilul nu a știut cum să se joace cu câțelul, poate l-a tras de coadă sau la fugărit, iar el s-a apărat și l-a mușcat. Eu sunt foarte supărată pe copil și-mi pare rău că acest câțel a fost „șchiopat” adică lovit cu răutate în picior. Vă imaginați cât a suferit câțelul? Este cel mai rău copil cel ce repetă fapta lui.”

Pălăriuța verde- oferă soluții, idei. „Putem amenaja un adăpost în curtea grădiniței, la scara blocului, sau să instalăm cuști pentru ei, sau la grădina zoologică, unii pot fi duși la țară la bunici. Putem ruga părinții să ne ajute să scriem o scrisoare primarului.”

Pălăriuța galbenă- caută beneficiile: „Eu cred că părinții vor fi de partea noastră și vor construi chiar ei cuști pentru câini”.

Pălăriuța neagră- „Sunt prea mulți câini. Câinii ar face mizerie și mult zgomot. Nu toți oamenii iubesc animalele. Ei vor fi tot liberi și copiii în pericol.”

Pălăriuța albă- „Putem trage o concluzie. Câinii trebuie protejați de primărie și de oameni. Să li se facă adăposturi. Noi trebuie să scriem o scrisoare sau să dăm un telefon primarului. Noi vom continua să hrănim câinii și nu vom uita: Nu șchiopătați câinii! Faceți numai fapte bune!”.

Bibliografie

1. Breben, S., Goncea E., Ruiu G., Fulga M., 2002, Metode interactive de grup - ghid metodic, Editura Arves;
2. Ionescu, Miron, 2000, Demersuri creative în predare și învățare, Cluj-Napoca, Editura Dacia;
3. Cerghit, Ioan, 1980, Metode de învățământ, București, Editura Didactică și Pedagogică;
4. Mălureanu, Flavia; Enachi, Văsluianu, Luiza, 2011, „Perspective moderne asupra educației”, Focșani, Editura Terra;

Construirea comunității școlare – stimulent pentru motivație

Prof. Burlacu Loredana
Școala Gimnazială Constantin Motaș

Informații extrem de utile despre creșterea motivației elevilor le-am aflat în cadrul cursului Online Profesional English Network, rețeaua profesională online în engleză, oferit de Universitatea din Oregon, SUA, unde am constatat cu uimire că este o problemă globală, a tuturor profesorilor.

Deși cunosc noțiunea de motivație, din punct de vedere teoretic, este problema cu care ne confruntăm zi de zi, nu numai în orele de limbi străine ci și în alte domenii. Elevii au o motivație din ce în ce mai scăzută pentru învățare, în opoziție cu interesul crescut pentru tehnologie, într-un mod negativ.

Doar concentrându-ne întregul demers pe interesele elevilor, adaptându-ne noi profesorii stilul de predare la era tehnologică în care trăim, utilizând resurse digitale și metodele, tehnicile mai sus numite, vom putea păstra conexiunea elevilor cu învățarea și le vom stimula motivația și implicarea în activități.

Motivația a fost definită ca o dorință sau o dispoziție de a se angaja și a persista într-o sarcină (Schunk, Pintrich și Meece, 2014). Când un elev vrea să citească o carte de istorie despre războiul civil, putem spune că el este motivat să învețe despre istorie. Elevul poate învăța, totuși, despre un program TV, despre cântărețul său preferat și decide să nu se angajeze în citirea cărții de istorie atunci. Motivația se referă astfel la o stare de a fi mișcat să faci ceva, o mișcare care conduce comportamentul unei persoane. Elevii fără motivație nu simt nici un impuls sau inspirație pentru a învăța ceva nou în comportament și nu se vor angaja în nicio activitate de învățare.

Cercetătorii educaționali au recunoscut de multă vreme rolul motivației în învățare și au studiat motivația din diverse perspective. Teoriile timpurii ale motivației au reflectat abordarea tradițională a behaviorismului, o abordare care considerate la baza motivației recompensele și pedepsele. Alte teorii s-au oprit la nevoi și satisfacerea acestora, cum este teoria autodeterminării. În ultimii 30 de ani însă, cercetătorii au studiat motivația în primul rând din a abordare social-cognitivă. Această abordare se concentrează pe convingerile indivizilor și pe factorii contextuali care influențează motivația.

Cel mai cunoscut antecedent al motivației este probabil interesul. Vedem adesea elevi spunând că nu învață pentru că orele sunt plictisitoare și nu sunt interesați de subiect. În timp ce în general, cercetătorii se referă la „senzația de plăcere” ca interes pentru limbajul de zi cu zi interes diferențiat în două tipuri – individual (personal) și situațional. Schiefele (2001) a conceptualizat interesul individual ca incluzând sentimente pozitive (de exemplu, plăcere) și credința legată de valoare că obiectul este important personal.

Interesul situațional, pe de altă parte, se referă la o stare psihologică temporară trezită de caracteristici contextuale în situația de învățare (Hidi & Renninger, 2006; Schiefele, 2009). Când un elev este atras de un titlu captivant la un articol de știri, interesul său este declanșat de stimuli de mediu. Interesul individual poate fi susținut și de o anumită situație, dar aceasta continuă să fie prezent fără indiciile situaționale.

Ne putem gândi la motivație ca la motor, o sursă de putere care ne oferă energie pentru a face orice alegem să facem. Elevii care au motivație proprie - motoarele pornite și îndreptate

către învățare, vor acorda atenție, vor munci din greu și vor crede că pot reuși. Și cât de minunat este pentru profesorul lor! Pe de altă parte, studenții nemotivați pot părea pasivi și neangajați. Motorul lor de învățare este oprit, așa că nu au energie să investească în procesul de învățare. S-ar putea să fie motivați pentru altceva (cum ar fi să îi mulțumească pe prieteni, făcându-i să râdă), dar este foarte greu să-i implici în lecții.

Cercetătorii definesc două categorii principale de motivație, motivația extrinsecă și motivația intrinsecă. Motivația extrinsecă de a învăța vine din afara celui care învață. Factorul motivant este un fel de recompensă sau pedeapsă. De exemplu, dacă elevii participă la o activitate pentru a câștiga un premiu sau dacă sunt dispuși să studieze pentru că vor o notă bună sau se tem de o notă proastă, sunt extrinsec motivați. Elevii care studiază limba engleză pentru că ar dori să lucreze într-o țară străină în viitor sunt, de asemenea, motivați extrinsec. Pe de altă parte, motivația intrinsecă de a învăța provine din bucuria de a învăța. Nu este nevoie de nicio recompensă în afară de învățarea pentru sine.

Profesorilor de limbi străine li se spune frecvent că trebuie să stimuleze motivația intrinsecă la elevi, deoarece este mai eficientă și mai durabilă decât motivația extrinsecă. Asta este adevărat! Dacă elevii participă numai pentru a câștiga un premiu imediat sau pentru a evita o pedeapsă imediată, se vor obișnui treptat cu premii sau pedepse și le pasă mai puțin de ele în timp. Consecințele pozitive și negative vor trebuie să devină din ce în ce mai mari pentru a continua să lucreze ca motivatori externi. Recompense și pedepsele transmit, de asemenea, mesajul că lucrarea nu trebuie să fie intrinsec interesantă (Williams & Povara, 1997).

Cu toate acestea, nu este întotdeauna realist să ne așteptăm ca fiecare student EFL (care învață limba engleză ca limbă străină) să iubească în mod intrinsec să învețe limba engleză. Poate fi util să realizezi că există diferite niveluri de motivație extrinsecă. De exemplu, dacă elevii sunt motivați extern de un obiectiv pe termen lung care are sens personal pentru ei (cum ar fi un loc de muncă pe care ei speră să îl aibă cândva), acest tip de motivație externă poate fi mult mai util decât pe termen scurt, cum sunt recompensele și pedepsele. Profesorii pot ajuta elevii motivați extrinsec, pe cei care nu iubesc învățarea limbilor străine, pentru a vedea motivele pentru învățare care contează în propria lor viață. Asta va ajuta elevii să-și asume responsabilitatea pentru propria învățare, chiar dacă motivația lor nu este intrinsecă. În plus, atunci când motivația extrinsecă duce la implicarea în clasă, uneori acest lucru poate începe un ciclu pozitiv care dezvoltă motivația intrinsecă. Ambele tipuri de motivație au valoare în clasă.

Desigur, o clasă plină de elevi motivați intrinsec ar fi visul oricărui profesor. Ei ar dori să învețe, să fie dispuși să studieze din greu și ar participa cu entuziasm la activitățile din clasă. Psihologii ne spun că toți oamenii au nevoi de bază de competență, autonomie și relaționare (Ryan & Deci, 2000). Aceste sentimente stau la baza motivației intrinseci.

Competența

Elevii vor fi mai motivați să învețe atunci când se simt competenți – când cred că pot reuși. Putem sprijini sentimentele de competență ale elevilor în multe moduri, inclusiv:

- Putem proiecta activități la nivelul corect de dificultate, iar atunci când o sarcină este dificilă, putem oferi sprijin pentru a ajuta elevii să reușească.
- Putem pregăti elevii pentru activități activând cunoștințele lor anterioare și asigurându-ne că le predăm înainte cuvinte sau structuri necesare.
- Putem da instrucțiuni și standarde clare încă de la începutul fiecărei activități, astfel încât elevii să cunoască ce au de făcut și cum să reușească.
- Putem ajuta elevii să învețe prin descoperire, mai degrabă decât să le spunem pur și simplu ceea ce au nevoie să știe.

- Putem ajuta elevii să creadă în ei înșiși prin cuvinte și acțiuni încurajatoare.
- Putem oferi feedback și laude precise și specifice, astfel încât elevii să-și cunoască punctele forte.
- Îi putem învăța pe elevi să nu se teamă de greșeli, ci să vadă greșelile ca pe un pas pozitiv către învățare. Acest lucru este legat de construirea unei mentalități de creștere (Dweck, 2008) la elevii noștri.
- Putem învăța elevii cum să-și evalueze și să-și monitorizeze propria învățare prin reflecție.

Autonomie

Elevii vor fi mai motivați să învețe atunci când se simt autonomi – atunci când cred că pot face propriile alegeri. Putem sprijini sentimentele de autonomie ale elevilor în multe moduri, inclusiv:

- Putem ajuta elevii să-și definească și să comunice propriile obiective personale de învățare a limbilor străine și să cunoască modul în care sarcinile și activitățile se leagă de acele obiective.
- Putem oferi elevilor argumente pentru sarcinile neatrăgătoare, explicând cum îi vor ajuta să-și atingă sarcinile obiectivele de învățare (sau măcar ajutați să treacă testul).
- Putem oferi elevilor mai multe opțiuni în activitățile și sarcinile de la clasă, de exemplu selectând una dintre două texte de citit, sau alegerea între ascultare și citire, sau chiar votând pe care dintre cele două activități le vor face la început.
- Putem face teme relevante conectându-le la subiecte despre care știm că le plac elevilor sau că sunt interesați, cum ar fi hobby-urile sau idolii lor.
- Putem conecta învățarea limbilor străine la orice obiective pe care elevii le-ar putea avea legate de limba țintă, țară sau cultură.
- Putem dirija elevii să acceseze resurse de învățare suplimentare alese de ei.

Relaționare

Elevii vor fi mai motivați să învețe atunci când se simt uniți – atunci când văd că părerea lor contează în comunitatea lor. Putem sprijini sentimentele de relație ale elevilor în mai multe moduri, inclusiv:

- Putem construi un raport puternic cu studenții, conectându-ne unii cu alții și fiind de încredere.
- Putem încuraja o cultură în clasă a bunătății, aprecierii, cooperării, entuziasmului și umorului.
- Putem recunoaște în mod explicit contribuțiile esențiale ale fiecărui elev în comunitatea clasei.
- Putem încorpora munca de grup în care elevii cooperează pentru a îndeplini obiectivele și îi putem învăța pe elevi să colaboreze eficient.
- Putem include multă interacțiune în clasă în planificarea lecției.
- Putem promova o conexiune cu limba și cultura engleză.

Elevii foarte motivați vor căuta în mod spontan informațiile și abilitățile pe care doresc să le învețe. Ei se vor angaja în activitățile de la clasă și își vor contribui cu gândurile și ideile. Motivația îi ajută pe elevi să învețe mai bine și să rețină mai mult din ceea ce învață. În același timp, motivația este o calitate care poate să se schimbe în timp și poate fi diferită de la o situație la alta. Un elev nemotivat poate deveni puțin mai motivat, iar un elev de obicei motivat poate avea o zi în care nu îi pasă la fel de mult. În linii mari, ne putem ajuta elevii să devină mai motivați prin construirea încrederii lor, construind lecții relevante pentru ei și creând o clasă cu o atmosferă pozitivă, bazată pe sprijin și colaborare, o adevărată comunitate.

REFERENCES

- Dweck, C. S. (2006). *Mindset: the new psychology of success*. Random House.
- Ryan, R. & Deci, E. (2000). *Self-determination theory and the facilitation of intrinsic motivation, social development, and well-being*. *American Psychologist*, 55 (1).
- Williams, M. & Burden, L. R. (1997). *Psychology for language teachers: A social constructive approach*. Cambridge University Press

*BURNAC NICOLETA
GEORGIANA
Scoala Gimnaziala
Darmanesti*

**“RESURSE DIDACTICE DE
INTERES PENTRU ELEVI”**

**EXISTĂ O VARIETATE DE RESURSE DIDACTICE CARE
POT FI DE INTERES PENTRU ELEVI, ÎN FUNCȚIE DE
VÂRSTĂ, NIVEL DE ÎNVĂȚARE ȘI PREFERINȚE
INDIVIDUALE.**

**TOTUL DEPINDE DE NOI, DE CAPACITATEA NOASTRA DE SCHIMBARE SI
ADAPTARE LA GENERATIILE PREZENTULUI PENTRU VIITOR!**

PROFESORUL VIITORULUI

Pentru a vorbi de VIITOR ma raportez la PREZENT!

- # Profesorul prezentului este dascalul open mind, care nu ramane ancorat intr- un tipar , cel ce se reinventeaza, starneste si provoaca elevii, le ofera sansa sa se descopere, ii sustine, identifica& slefuieste abilitati, dezvolta competente.
- # Profesorii prezentului sunt cei care accepta faptul ca nu mai sunt pe placul elevilor daca traiesc intr- o rutina de predare din carte, cu carte , cu dictat si luat notite.
- # Profesorii prezentului -cu certitudine- se pregatesc si se perfectioneaza pe tot parcursul vietii, pregatesc elevii pentru viata , nu neaparat pentru examene, pentru note sau pentru moment!
- # Profesorul prezentului este cel care modereaza spectacolul din clasa, oferind sanse egale tuturor elevilor, in cele mai fericite ocazii!
- # Cat despre PROFESORUL VIITORULUI.....?!, acesta va exista, deoarece elevii il solicita, il imbratiseaza, realizeaza parteneriat cu el, va fi cel care le va oferi alternative, ocazia sa- si expuna puncte de vedere, sa incerce, sa greseasca, sa experimenteze, sa persevereze, fara sa aiba temeri ca va esua.
- # Teach for the future# este cel care va bajbai engleza, manipuleaza singur si sigur un dispozitiv digital, creeaza un mediu prietenos de invatare, lanseaza provocari, incurajeaza creativitatea, UTILIZEZA RESURSE EDUCATIONALE DE INTERES pentru educabili!

RESURSELE EDUCATIONALE - PREMISA A EDUCATIEI DESCHISE

Resursele educaționale reprezintă materialele disponibile într-un mediu academic, fiind disponibile la administrarea școlii și pentru a îmbunătăți procesul de predare-învățare. Acestea mai includ și materiale fundamentale utilizate pentru a facilita predarea și învățarea mai ușoară din partea elevilor. Resursele educaționale reprezintă acele materiale desenate, fotografiate, construite manual sau în format electronic, cărți și alte materiale folosite în procesul de predare/învățare.

Acestea sunt importante pentru dezvoltarea unui mediu potrivit de învățare. Utilizarea lor are un impact puternic de către profesor pentru a gestiona activități armonioase, organizate, coordonate și controlate corespunzător.

Blunt(1990) consideră că disponibilitatea resurselor educaționale duce la performanța eficientă a școlii, precum și folosirea eficientă acestora.

RESURSE EDUCATIONALE

O altă definiție pentru resursele educaționale este dată de Fundația Hewlett. Ele sunt definite ca fiind materiale didactice, de învățare și cercetare în orice domeniu, care se află la îndemâna publicului, utilizarea, adaptarea fără nici o restricție la materiale. OER consideră că definiția include resurse digitale cât și pe cele nondigitale.

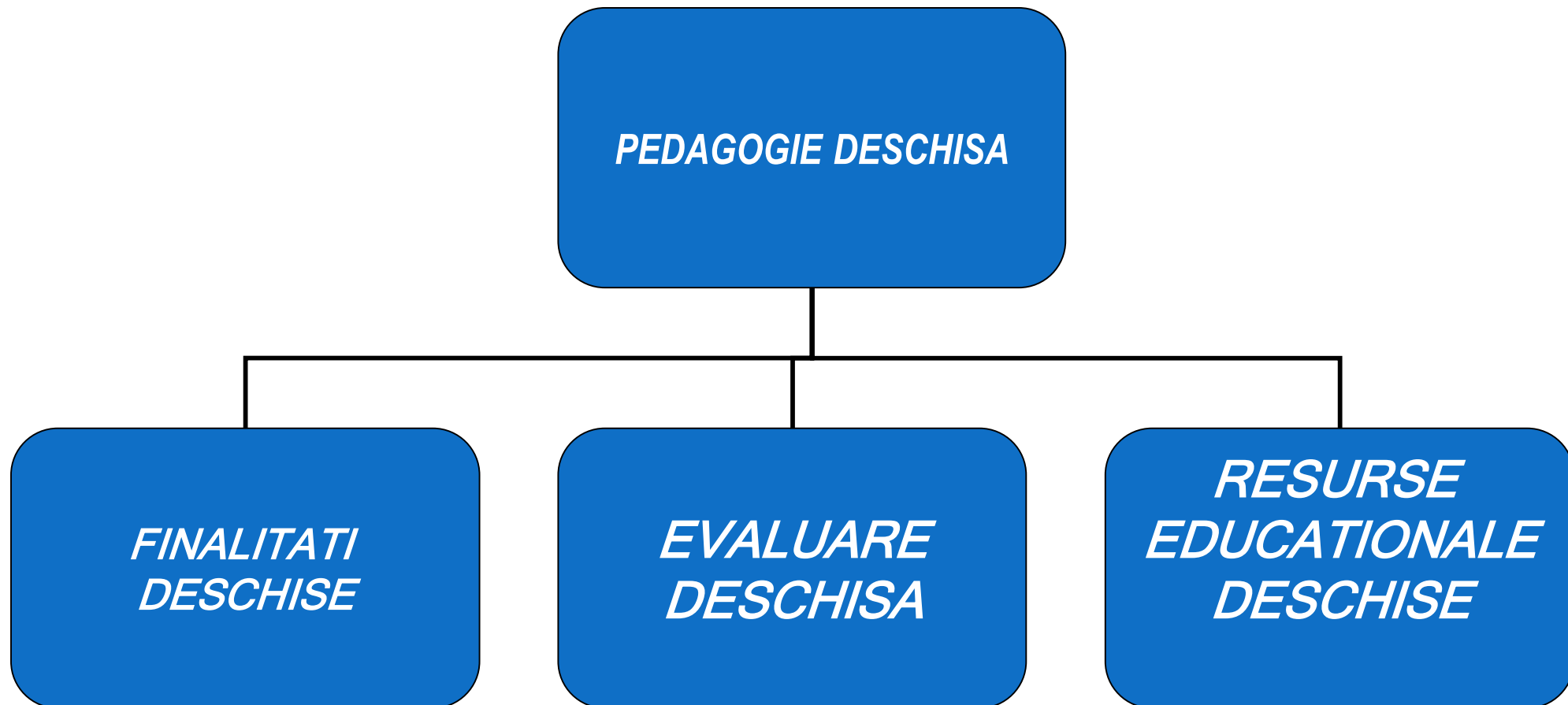
“Un sistem de educație deschis este cel care se îmbunătățește permanent prin analiză și evaluare; caută să înlăture barierele din calea accesului la educație, punînd accentul deopotrivă pe calitate și pe echitate; folosește eficient și transparent resursele; este conectat la tehnologie și, prin tehnologie, la lumea moderna”.

Utilizarea resurselor educationale corespunzatoare este, poate, cel mai important imbold in actul predarii, deoarece acestea, selectate potrivit preocuparilor generatiilor actuale, atractive, de interes, **CAPTEAZA** , negresit educabilii si asigura reusita in invatare. Cand elevii sunt interesati si atrasi, se conecteaza, se implica, comunica, colaboreaza, exprima puncte de vedere.

SCOPUL UTILIZARII RESURSELOR EDUCATIONALE

- Resursele educationale au scopul de a îmbunătăți calitatea și accesul la educație. Utilizarea resurselor educaționale este să-l ajute pe profesor în prezentarea, transmiterea unor materiale educaționale, realizarea obiectivelor, ajutând în același timp la dobândirea cunoștințelor, profilarea abilităților și valorilor. Acestea duc la obiective precum: motivare, dezvoltarea creativității, evocarea cunoștințelor anterioare, înțelegerea conținutului educațional și interacțiune. Dacă aceste resurse educaționale sunt realizate, dezvoltate cum trebuie, rolul lor este de a defini principiile de bază în educație.
- Rolul lor este de a defini principiile de bază în educație. Resursele de predare și învățare pot diferenția în funcție de caracteristicile lor: diferite sisteme de comunicare, folosirea simțurilor utilizate de elevi pentru a primi informația corect chiar și în afara contextului. Resursele de predare și învățare au propria valoare și propriul impact asupra celor mici. De exemplu vizualizarea unei fotografii transmite diferite amintiri sau poate încuraja la creativitate un individ. Deci putem spune că aceste resurse conduc la realizarea setului de scopuri și obiective ale predării. Avantajele acestor resurse duc la procesul de învățare și predare specific: disponibilitatea manualelor, multiplicitate, esența unui subiect legat de programa școlară, ușurința de aplicare.

EDUCATIE DESCHISA- EDUCABILI INTERESATI SI IMPLICATI

IATĂ CÂTEVA MODURI ÎN CARE ACESTE RESURSE POT INFLUENȚA PREGĂTIREA ELEVILOR:

1. Personalizarea învățării;
2. Dezvoltarea competențelor de gândire critică și creativă;
3. Acces la resurse educaționale diverse;
4. Îmbunătățirea alfabetizării digitale;
5. Promovarea colaborării și comunicării;
6. Stimularea interesului pentru învățare;
7. Evaluare și monitorizare eficientă;
8. Îmbunătățirea abilităților tehnice și de programare;
9. Acces global la educație.

SATISFACTIILE AUTORULUI RESURSEI

- oferire de feedback din partea utilizatorilor;
- recunoaștere profesională și creșterea reputației;
- beneficii (de eficiență și culturale) asigurate prin abordarea colaborativă în procesul predării/învățării;
- oportunități de a lucra în toate sectoarele, instituțiile și domeniile abordate;
- sporirea competențelor digitale;
- acces la un număr mai mare de cursanți etc.

SATISFACTIILE UTILIZATORULUI RESURSEI

- acces la materiale calitative pentru a îmbunătăți curricula;
- abordare colaborativă în procesul de predare-învățare-evaluare;
- intensificarea dialogului în cadrul organizației, dar și în afara ei (cu colegi din sector);
- posibilitatea accesării materialelor pentru discipline pe cale de dispariție;
- acces liber la materiale vechi etc.

**ESTE IMPORTANT SĂ SE UTILIZEZE ACESTE RESURSE ÎN
MOD CORESPUNZĂTOR, SĂ SE INTEGREZE ÎN MOD EFICIENT
ÎN PROCESUL DE ÎNVĂȚARE ȘI SĂ SE ADAPTEZE LA NEVOILE
SPECIFICE ALE ELEVILOR. IMPLEMENTAREA EFICIENTĂ ȘI
EVALUAREA CONTINUĂ A IMPACTULUI SUNT CHEI ÎN
REALIZAREA BENEFICIILOR MAXIME ALE ACESTOR
RESURSE ÎN PREGĂTIREA ELEVILOR.**

VA MULTUMIM!!

prof.inv.primar Burnac Nicoleta
Georgiana

METODE INOVATIVE DE EVALUARE ÎN CADRUL ORELOR DE LECTURĂ

Prof. înv. primar CABA CLAUDIA LUMINITA

SCOALA GIMNAZIALA „ALEXANDRU ROMAN” AUSEU

Componentă a procesului de învățământ , evaluarea stabilește locul fiecărui elev în realizarea obiectivelor educaționale la un moment dat. I Bontaș afirma că „evaluarea este actul didactic complex, integrat întregului proces de învățământ, care asigură evidențierea cantității cunoștințelor dobândite și valoarea (nivelul, performanțele și eficiența) acestora la un moment dat – în mod curent, periodic și final” (Bontaș , 1996, p.201).

În zilele noastre se constată extinderea evaluării de la verificarea și aprecierea rezultatelor la evaluarea procesului, a strategiei care a condus la obținerea anumitor rezultate, precum și o diversificare a tehnicilor de evaluare. În acest sens deschiderea evaluării spre competențe relaționale , spre disponibilitatea de integrare socială reușește să transforme elevul într-un partener autentic al profesorului în evaluare, iar prin autoevaluare și inter evaluare accentuarea rezultatelor pozitive și nesancționarea în permanență a celor negative se asigură o calitate sporită predării și se stimulează învățarea.

Între activitățile , procesele și necesitățile de învățare școlară autentică, **lectura** ca activitate intelectuală , ocupă locul central , de aceea competența de lectură a fost considerată dintotdeauna o condiție a reușitei elevului și un mijloc de acces la cunoaștere în general. Prin urmare competența de lectură trebuie urmărită în formarea și evaluarea pedagogică ca una dintre finalitățile de bază ale educației literare și lingvistice în special.

Orele de lectură prevăzute în programa școlară în cadrul ariei curriculare Limbă și comunicare nu se mai bucură însă de un mare interes din partea elevilor așa cum se întâmpla cu multe generații în urmă. În acest sens cadrele didactice trebuie să folosească strategii inovative, moderne pentru a stimula lectura suplimentară în rândul elevilor.

Stărnirea interesului pentru lectură se poate realiza cu mai multă ușurință dacă activitățile desfășurate în acest sens depășesc spațiul sălii de clasă sau al camerei copilului, bibliotecile sau unele case memoriale fiind mediile cele mai potrivite ce oferă posibilitatea familiarizării cu ambientul ce păstrează atmosfera de lucru și parfumul celor care au așternut pe hârtie creațiile lor.

Cu ocazia activităților literare vor fi invitați și părinții elevilor ; cu această ocazie se va demonstra părinților ce valoare au cărțile citite de copiii lor. Vom folosi, tot pentru stimularea interesului pentru lectură, și jocurile literare în diferite forme: jocuri de rol, jocuri de stimulare, jocuri de povestire prin desen, jocuri de creație, jocuri de competiție pentru memorare și recitare ale unor versuri sau replici și descrieri din diferite locuri.

Introducerea elementului de concurs în activitățile de lectură stimulează dorința elevilor de a câștiga întrecerea, determinându-i să citească cât mai mult.

Activitățile la biblioteca școlii contribuie la dezvoltarea interesului pentru lectură, dintre care amintim:

- prezentarea sălii și a modului de aranjare a cărților în rafturi, pe tematici sau pe scriitori în ordine alfabetică ;
- înscrierea la o bibliotecă;
- explicarea modului de comportare a unui cititor într-o bibliotecă;
 - cunoașterea alcătuirii unei cărți (copertă, titlu, autor, pagini, numerotarea, etc.);
- cunoașterea datelor de bază despre cartea pe care dorește să o împrumute;
- participarea la activitățile desfășurate la bibliotecă.

Fără a minimaliza importanța altor mijloace, prin intermediul **proiectului** ne propunem să ajungem la sufletul copiilor, transformându-i în cititori activi și motivați, oferindu-le noi, dascălii, acele mijloace și instrumente prin care ei vor descoperi că lectura este, în fond, o călătorie spre propriul suflet. În calitate de mentori spirituali este necesar să-i convingem pe elevi că nici computerul, nici televizorul nu vor duce la dispariția cărții, că lectura va continua să joace un rol cardinal în viața oamenilor, că accelerarea progresului va fi mereu însoțită de remedierea compensatoare a unui spațiu liber pentru închipuire, visare și căutare de sens.

În anul școlar 2023-2024 am inițiat și derulat la nivelul clasei a II –a **Proiectul Educațional „Cartea, prietena mea”** având ca parteneri : **Biblioteca școlii** și **Biblioteca Orășenească ALESD.**

În cadrul vizitei la Biblioteca orășenească elevii au aflat informații despre scriitori cunoscuți , despre mentorul spiritual al școlii noastre „Alexandru Roman” , au răsfoit Monografia comunei Auseu si a orasului Alesd , dar și alte cărți scrise de cetățeni ai orașului nostru.

Doamna bibliotecară le-a prezentat copiilor sălile de lectură insistând pe denumirea fiecăreia apoi le-a explicat care sunt modalitățile de împrumut. Au fost prezentate și cărți de valoare deținute de biblioteca din orașul nostru , dar și cărți tipărite recent foarte atrăgătoare pentru copii .

O altă activitate de succes desfășurată la clasa a fost „UN CEAI O POVESTE „activitate care s-a dovedit foarte benefică pentru determinarea elevilor spre citit .In fiecare vineri am servit un ceai si am citit o poveste la clubul de lectura al clasei noastre. Elevii au prezentat obiceiuri și tradiții din zona Bihorului in cadrul unei „Sezatori literare „ dedicata marelui si indragitul povestitor „Martisorul Literaturii romane „ ION CREANGA , a fost realizată o expoziție de obiecte de artizanat lucrate manual , s-au cântat melodii populare.

Să râdem cu NICA! este titlul altei activități derulate în cadrul aceluiași proiect.

Elevii au împrumutat de la biblioteca școlii volumul ***Amintiri din copilărie*** de Ion Creanga , au creat scenarii pentru schițele „***La cirese*** „ si ***Pupaza din tei*** „, au învățat replicile , au repetat zi de zi ,apoi, în cadrul unui concurs, „Cel mai bun actor” au prezentat dramatizarea acestor opere literare. Au fost realizate decoruri specifice, costume. Juriul a fost constituit din directorul școlii , doamna bibliotecară și elevii care nu au participat la piesele de teatru.

Elevii au primit diplome : „Cel mai bun actor în rol principal”,
 „Cel mai bun actor în rol secundar”,
 „Cea mai bună interpretare feminină”,
 „Cea mai bună interpretare masculină” ,
 „Cel mai frumos costum” ;

Activitatea a fost foarte apreciată de copii și părinți , elevii si-au exprimat dorința de a continua această activitate și în anul școlar viitor .

Prin implicarea elevilor în acest proiect lectura suplimentară a devenit o activitate foarte plăcută , o necesitate pentru ei , succesul dobândit după interpretarea unui personaj poate stârni interesul descoperirii și altor personaje din condeiul altor scriitori. Din proprie inițiativă au citit aproape toate textele din volumul „***Amintiri din copilărie***”.

În clasă au fost inițiate între elevi discuții referitoare la textele literare propuse pentru vacanța de vară.

Activitățile derulate în cadrul acestui proiect au avut ca scop și implicarea elevilor care iubesc mai puțin lectura sau au rezultate mai slabe la învățătură. Cadrele didactice trebuie să adopte acele strategii centrate pe elev care să faciliteze învățarea , să o facă mai plăcută.

Aprecieră rezultatelor școlare se face în funcție de obiectivele pedagogice. Orice activitate de evaluare nu se limitează la măsurare, ci constă și în formularea unor judecăți de valoare, cu privire la situația estimată.

Determinarea obiectivelor are efecte pozitive asupra evaluării din punctul de vedere al muncii elevilor. Aceștia dobândesc repere utile în autoevaluarea propriilor progrese. Necunoașterea de către elevi a obiectivelor sau determinarea lor eronată au efecte nedorite în ceea ce privește atitudinea elevilor. Aceștia dobândesc repere utile în autoevaluarea propriilor progrese, au efecte nedorite în atitudinea elevilor față de școală.

Bibliografie:

1. Cristea, S., (2000), *Dicționar de pedagogie*, Ed. Litere. Litera Internațional, București
2. Iosifescu, S., (2001), *Management educațional. Ghid metodologic pentru formarea formatorilor*, MEC, Institutul de științe ale educației, București
3. Iucu, R., (2000), *Managementul și gestiunea clasei de elevi*. Editura Polirom, Iași
4. Jinga, I., (1998), E. Istrate, *Manual de pedagogie*, Ed. AII, București
5. Joita E., (2000), *Management educațional*, Editura Polirom, Iași

Activitățile extracurriculare ajută la dezvoltarea personală, intensifică nevoia de cunoaștere, dragostea pentru cultură.

**Prof.inv.primar :Caba Claudia Luminita
Scoala Gimnaziala „Al. Roman „ Auseu**

Rolul formativ al activităților extracurriculare

”Șansele tale de a obține succesul sunt direct proporționale cu nivelul de plăcere pe care îl obții din ceea ce faci. Dacă faci o muncă pe care o urăști, recunoaște imediat acest lucru și renunță”.

Autor: Michael Korda

Educația este un proces de dezvoltare internă, o transformare în sens pozitiv a ființei umane, acest proces realizându-se cu ajutor extern sau individual, prin sine, autoeducația. Educația pune accent pe dezvoltarea individuală, pe formarea personalității umane în vederea integrării sale în societate. Ea poate fi de mai multe tipuri : educație formală, care are loc într-un cadru instituționalizat, în mod planificat, în cadrul sistemului de învățământ, informal, ce cuprinde totalitatea influențelor de la nivelul familiei, al mediului social sau mass-media și educația nonformală ce completează educația formală, cea primită în cadrul sistemului de învățământ. Activitățile extracurriculare sunt activități nonformale, cu caracter facultativ, cu deschidere pentru experiment și inovație .

Activitățile extracurriculare se pot materializa în vizite, excursii, concursuri sportive sau de cultură generală, vizionări de filme, spectacole cultural-artistice, filme, teatru. Toate acestea contribuie la dezvoltarea copilului, atât comportamental, vestimentar cât mai ales cultural.

Educația estetică este o componentă a educației integrale și armonioase cu ajutorul căreia realizăm formarea personalității omului prin frumosul existent în natură, artă și societate.

Frumosul răcolește emotivitatea, sensibilizează, înviorează, transformă și determină la meditație.

Elevii vor fi inițiați să sesizeze frumosul din natură, din artă și societate, să înțeleagă mesajul unei opere de artă, să reflecteze asupra lui, să asculte o muzică bună, să observe și să interpreteze un tablou de pictură sau un monument arhitectonic.

Obiectivul fundamental al educației estetice nu se poate realiza complet fără dezvoltarea aptitudinilor artistice din mai multe domenii: literatură, muzică, pictură, arhitectură, sculptură, teatru, cinematografie.

Obiectivele educației estetice se pot realiza atât prin activitățile școlare, dar mai ales prin activitățile extrașcolare: cercuri artistice, vizionări de filme , de spectacole și expoziții, activități cultural-artistice, serbările școlare, excursii în natură.

Copiii sunt mai receptivi la genul acesta de activități, datorită neobligativității participării

lor, a diversității activităților, a cadrului diferit în care au loc aceste activități, a modului de lucru, și anume libertatea de a alege ce , cum și când doresc ei, după necesitățile și bunul plac al elevilor.

Total diferite de activitățile cu caracter didactic, excursiile și vizitele ajută la dezvoltarea personală a elevului, la asimilarea cunoștințelor într-un mod plăcut și ușor, ele contribuie la lărgirea orizontului, familiarizarea cu frumusețile țării sau chiar ale lumii.

Programarea și alegerea activităților se face ținând cont de dorințele, nivelul și interesele elevilor pentru o disciplină sau pentru artă , în general. Educatorul va supune observației întreaga comportare a elevului și stabilind ceea ce este reprezentativ pentru fiecare elev, își va regla ansamblul de metode și procedee în raport cu aceste particularități.

Cercurile de elevi înlesnesc descoperirea talentelor, fie în pictură, teatru, film, fotografie, diverse meșteșuguri. Scopul acestor cercuri constă în atragerea tinerilor către artă în general și în descoperirea aptitudinilor și a abilităților practice ale acestora în diverse domenii ale artei.

Cultivându-le talentul într-o atmosferă plăcută, înafara clasei , lăsându-le libertatea de a alege tema activităților, momentul sau durata activităților extrașcolare, lipsa notelor , atrag tot mai mulți elevi.

Cunoștințele acumulate se materializează practic prin lucrări, poezii, desene, picturi, fotografii, filme, ele nu mai rămân la stadiul de teorie. Ele conduc la formarea unor personalități complete și complexe, intensifică nevoia de cunoaștere, dragostea pentru cultură, dezvoltă talentul.

Activitățile extracurriculare vin în completarea procesului de învățământ. Se știe că omul , cât trăiește, învață. A învăța să înveți și a dori să te perfecționezi continuu sunt cerințe ale educației permanente, educație ce integrează toate nivelurile și tipurile de educație, astfel că omul învață să fie el însuși, receptiv la schimbări, capabil să le anticipateze și să se adapteze la ele.

Datorită activităților extrașcolare, putem depista și dezvolta capacitățile creative ale elevilor, aptitudinile, inventivitatea, spiritul de observație, imaginația creatoare, originalitatea, ingenuozitatea și independența gândirii. În plus, este vorba despre o modalitate de a stimula copiii dotați și talentați, prin folosirea altor căi de apreciere a creativității și anume: realizările obținute de elevi la olimpiade, concursuri, competiții, probele școlare cu caracter creativ, specifice diferitelor discipline de învățământ.

Motivația, alături de inteligență, aptitudini și voință, este una dintre variabilele cele mai importante pentru obținerea performanțelor școlare și profesionale. Motivația este generată de un ansamblu de trebuințe, dorințe, interese, scopuri, sentimente, convingeri, aspirații și idealuri, manifestate în atitudini și acțiuni.

Motivele mai importante ale creației sunt dorința de a cunoaște, de a descoperi și inventa, de a contribui la progresul social, apoi satisfacția descoperirii, dăruirea profesională, nevoia de autorealizare și de prestigiu.

Totodată, activitățile extrașcolare au un rol important în alegerea profesiei. De-a lungul

timpului, tinerii își schimbă obșinunile legate de profesia viitoare pe măsură ce evoluează, se dezvoltă intelectual sau afectiv. Ele se schimbă, se fixează sau se corectează pe măsură ce aceștia își cunosc mai bine aptitudinile și își concentrează interesele.

Dorința de prestigiu, de comunicare, curiozitatea științifică, aspirația către o profesiune, dorința de succes, aptitudinile speciale sunt factori motivanți pentru participarea la activitățile extrașcolare.

Tinerii au nevoie de fi ghidați , încurajați să-și realizeze scopurile vieții, apreciați pozitiv, să li se arate progresele făcute, să li se trezească interesul și curiozitatea pentru ceea ce trebuie să învețe.

Recompensele și activitățile extrașcolare sporesc motivația.

Activitățile extracurriculare contribuie la lărgirea orizontului de cultură, prin îmbogățirea cunoștințelor din diverse domenii, la petrecerea în mod util, plăcut și organizat a timpului liber, activități lipsite de evaluări riguroase.

Bibliografie:

Constantin Cucoș - Educația estetică, Polirom, 2014

Gabriela Cristea - Pedagogie generală, Ed. Didactică și pedagogică, 2002

BLENDED –LEARNING ȘI UTILIZAREA TEHNOLOGIEI DIGITALE ÎN ÎNVĂȚARE

PROF.CABA SIMONA DANIELA

ȘCOALA PRIMARĂ NR.1 VALEA CRIȘULUI,JUD.BIHOR

Deoarece traversăm o perioadă în permanentă schimbare, orice dezvoltare trece prin educație, astfel că sistemul de învățământ trebuie să se adapteze la noile schimbări și să vină în sprijinul noilor generații cu resurse și oferte care să răspundă acestor necesități ale formabililor, ceea ce face practic imposibilă revigorarea procesului de învățământ fără implementarea tehnologiilor moderne.

Conceptul de blended learning este un concept de educare modern, flexibil, care are ca scop dobândirea de către fiecare cursant a unor cunoștințe de nivel tehnic ridicat. Sistemul este bazat pe concepte și metode de studiu inovative care cuprind studiul în sala de clasă asistat de trainer, studiu individual și studiul online. Învățarea bazată pe metode tradiționale rămâne una dintre cele mai apreciate căi de învățare a noțiunilor teoretice. Dar interacțiunea dintre profesor și educabil s-a dovedit a fi cea mai eficientă și consolidarea conținuturilor învățării mai bună, prin învățarea asociată. Învățarea asociată este un program educațional formal sau non formal, care combină mediile digitale cu metodele tradiționale folosite la clasă. Uneori termenul de învățare asociată este înlocuit cu cel de „învățare personalizată”, sau cel de „instruire personalizată”, astfel învățarea mixtă este și o revenire la învățarea centrată pe profesori, singurii responsabili pentru conceperea scenariului didactic, pentru structurarea și prezentarea conținutului învățării. „Tehnologiile sunt doar niște unelte care pot fi folosite în mai multe domenii, cu precădere în educație, dar cel mai important este modul cum se aplică. Este cunoscut faptul că în educație tehnologiile media sunt folosite în diferite combinații, iar cei șase piloni media sunt:” (Bates, Anthony William, 2015)

- -învățarea față-n-față
- -text ➤ -(stil)grafică
- -audio (inclusiv vorbirea)
- -video
- -computerul (inclusiv animații, simulări și realități virtuale)

Blended learning-ul este un termen care descrie o modalitate de învățare mixtă, ce combină metodele de învățare tradiționale cu studiul independent obținând astfel o nouă metodologie hibridă de învățare. Acesta reprezintă o schimbare majoră în strategiile didactice prin introducerea computerului actului de predare-învățare-evaluare. Blended learning-ul este interacțiunea dintre profesor și elev prin intermediul tehnologiei. Elevii se pot bucura de o învățare personalizată folosind instrumente de învățare mixte. Profesorii pot interacționa cu elevii mai eficient prin monitorizarea creșterii calității actului instructiv-educativ și prin oferirea feedbackului instantaneu. Acest tip de învățare permite elevilor să își personalizeze experiențele de învățare utilizând instrumente suplimentare, moderne și

dincolo de sala de clasă. Acest tip de învățare pregătește elevii să lucreze în locuri de muncă bazate pe tehnologie iar profesorii își pot îmbunătăți lecțiile. Acesta este un mod modernizat de predare care are un impact pozitiv asupra experienței de formare a unui elev, prin această învățare mixtă se creează un echilibru între educația online și educația față în față, fapt care încurajează elevii să urmeze cursuri online de formare profesională. Învățarea bazată pe tehnologie s-a dovedit a fi eficientă atunci când se dorește păstrarea elevilor în sala de clasă sau în educația online. Această metodă nu este monotona dar îmbunătățește întotdeauna formarea, permite elevilor să se concentreze perioade mai lungi de timp ceea ce duce la obținerea de progrese. Metodele de formare combinate includ instrumente de predare care permit creativitatea în lecții și în subiectele propuse. Un alt avantaj al învățării mixte este acela că elevii pot lucra individual iar profesorul identifică mai ușor pe aceia care au nevoie de ajutor individualizat, ceea ce îmbunătățește atitudinea elevilor față de învățare. Fiecare elev are posibilitatea de a lucra într-un ritm propriu. Învățarea mixtă include și softwer-ul care înregistrează automat datele elevilor și le măsoară progresul, oferind cadrelor didactice, elevilor, părinților informații detaliate despre elevi. Testele sunt marcate automat iar feedbackul se realizează instantaneu. Pot fi o mare parte dintre instrumentele și metodele clasice în mediul online: tabla virtuală, flichart-ul clasic, așezarea pe grupe etc. Beneficiază de numeroase instrumente moderne: chat, softuri interactive, animații, platforme colaborative, instrumente diverse de evaluare, etc. Pot înregistra programul astfel încât și eu în calitate de trainer să-mi pot vizualiza prestația și să-mi îmbunătățesc atitudinea, limbajul, abordarea, metodele. Costurile sunt apropiate de zero. Se evită consumul suplimentar de timp, iar distanța nu contează.

Dacă nu este planificată și executată corect, învățarea mixtă poate avea și unele dezavantaje mai ales în ceea ce privește resursele tehnice sau instrumentele folosite. Rolul computerului în instruire devine tot mai important, pe măsura avansului tehnologic și a ritmului progresului tehnologiilor. Utilizarea computerului a evoluat deci, de la simpla utilizare ca acces la informația disponibilă în spațiul virtual, trecând prin furnizarea amplă de material didactic utilizabil în predare - cu precizarea necesității actualizării permanente a acestor resurse - la softuri care facilitează învățarea limbilor străine sau a aplicațiilor care permit realizarea de proiecte. Astfel, computerul nu mai este doar un mijloc de informare sau de ilustrare a cunoștințelor de predat, ci devine un instrument util în simularea, aplicarea și consolidarea cunoștințelor, exersarea unor abilități de lucru, evaluare și autoevaluare, ceea ce permite elevilor competențe suplimentare - de obținere și gestionare a informațiilor, de explorare, selectare și sistematizare a informațiilor.

Pentru că sunt profesor pentru învățământul primar pot să afirm faptul că învățarea digitală a avut un impact major asupra școlarului mic, mai ales în perioada închiderii școlilor pe fondul crizei pandemice, când activitățile școlare s-au desfășurat doar în format online. Recomandarea specialiștilor în domeniul educației, a Inspectoratelor Școlare, a Ministerului Educației a fost spre utilizarea platformelor de învățare, instrumente, aplicații, resurse digitale, care facilitează desfășurarea activităților de predare-învățare. Google Meet și Google Classroom - fac parte din pachetul Google pentru educație, aplicații Kahoot, Quizziz, Wordwall, Padlet, Twinkl, etc. Pentru utilizarea unor tipuri de resurse precum: platforme de interacțiune în timp real, platforme de colaborare online, aplicații, resurse de învățare trebuie să avem în vedere faptul că:

- nu toate aplicațiile sunt gratuite;
- unele necesită cunoștințe de limbă engleză;
- numărul conținuturilor digitale create poate fi limitat;
- utilizatorul trebuie să se înregistreze cu o adresă de email validă.

În activitățile desfășurate doar prin intermediul internetului, școlarul mic a fost cel mai puternic afectat de lipsa sprijinului oferit de cadrul didactic în dirijarea învățării. Învățarea online reprezintă educația care are loc într-un mediu virtual, pe internet. Interacțiunea elevilor cu profesorul și cu conținutul de învățare este mijlocită de tehnologie, deci necesită o oarecare pricepere de mănuiere a tehnologie pentru a depăși distanțele fizice și a interacționa cu participanții din spațiul virtual. În învățarea de tip mixt, hibridă sau „blended learning, care este o combinație de predare-învățare față în față cu cea online, elevii mici au suportul fizic dat de însuși prezența profesorului. Acesta îi ghidează spre accesarea tehnologiei, spre descoperirea unor conținuturi de învățare, reducând din barierele cognitive, fizice și emoționale pe care elevul le întâlnește în demersul de a accesa tehnologia singur. Învățământul online este reglementat prin Ordin de Ministru, iar Metodologia-cadru privind desfășurarea activităților didactice prin intermediul tehnologiei și al internetului, precum și pentru prelucrarea datelor cu caracter personal, precizează la modul general principii, aspecte generale de securitate virtuală, obligații ale unităților de învățământ și roluri ale participanților.

Dificultățile și barierele existente în învățarea online sunt semnificative pentru atât pentru profesori, dar și pentru elevi:

- lipsa echipamentelor IT;
- nivelul slab de pregătire al profesorilor de a proiecta și gestiona activități de predare-învățare în alt mediu decât cel față în față cu elevii;
- lipsa cunoștințelor în rândul elevilor de a utiliza tehnologia în scopul învățării;
- aplicațiile numeroase și diversitatea platformelor educaționale îi pun în dificultate pe cei care nu dețin competențe în acest domeniu;
- necunoașterea instrumentarului digital de intermediere a activităților didactice cu elevii;
- școlarii mici nu dețin instrumente TIC proprii;
- nu știu să se orienteze pe interfața platformei fără ajutor din partea părinților, o parte dintre ei nu au învățat încă să citească și să scrie;
- nu au conturi personale pentru a se loga pe platforme de e-learning etc.

Un sprijin real în proiectarea și realizarea activităților online, dar și mixte/blended learning, reprezintă aplicațiile de creare a conținuturilor educaționale și resursele digitale accesibile/deschise. Resursele Educaționale Deschise sau OER (Open Educational Resources) sunt materiale pentru învățare, predare, cercetare sau alte scopuri educaționale pe care le poți folosi, adapta și redistribui liber, fără constrângeri sau cu foarte puține restricții legate de drepturile de autor.

Datorită cerințelor actuale ale societății, precum și datorită progresului pe care tehnologia l-a dezvoltat de-a lungul vremii, se constată că specializările de pe piața muncii vor solicita tot mai mult dezvoltarea tehnologiilor în toate domeniile de activitate. Conform unui studiu de specialitate la noi în țară folosirea IT este în proporție de 60%, iar directivele Uniunii Europene pentru toate țările, sunt ca orice sistem de învățământ să se adapteze noilor cerințe și schimbări, astfel ca învățarea să se realizeze pe tot parcursul vieții.

Chiar dacă în România a început să se folosească din ce în ce mai mult e-learningul și IT-ul, suntem totuși într-o fază incipientă în ceea ce privește gradul de răspândire și de recunoaștere a beneficiilor pe care acestea le aduc și se remarcă o oarecare reticență atât din partea unor profesori cât

și elevi, care nu le folosesc considerând că metodele tradiționale sunt mai eficiente. Cu toate acestea se observă o continuă expansiune în utilizarea platformelor e-learning în învățământul preuniversitar.

Ca și o concluzie putem afirma că introducerea și utilizarea platformelor educaționale în școli aduc o serie de beneficii atât pentru elevi dar și pentru profesori, aceștia fiind oarecum nevoiți să participe la cât mai multe cursuri de formare, iar școlile să fie dotate cu internet și echipamente TIC, pentru ca actul educațional să se poată desfășura la cel mai înalt nivel.

Bibliografie: Stoica Ancuța Loredana, Beneficiile utilizării platformelor e-learning în predare-învățare, ed. Școala Vremii, 2022

Cercetări anterioare consacrate limbajului periferiei

Informații mai ample despre argou există începând cu secolul al XV-lea, când apar documente cu termeni argotici. E posibil să fi existat și mai înainte, dar caracterul oral și lipsa de preocupare în legătură cu această ramificație a limbii au făcut ca termenii de *argou* să nu fie consemnați în scris. În ce privește Antichitatea, avem informația gramaticului latin Virgilius Maro, din secolul al VI-lea, care vorbește de douăsprezece feluri de *inusitata latinitas*; probabil printre acestea erau și cuvinte argotice.

În secolul al XV-lea în Franța, poetul Fr. Villon scrie zece balade într-un argou numit *jobelin*, începând cu această dată *argoul* intră în literatură.

Caracteristic la început hoților, *argoul* a fost folosit apoi ca limbaj special și de alte grupuri sociale: soldați, elevi etc. Interesul pentru studierea lui a crescut mai ales o dată cu secolul al XIX-lea; s-au scris lucrări bazate pe material bogat, privitoare la categoriile de oameni care folosesc *argoul*, la mijloacele lui de îmbogățire, s-au alcătuit dicționare, mai puțin s-a studiat însă problema naturii *argoului*, a posibilității delimitării lui și de aceea, în diferite lucrări despre argou, găsim nepotriviri, inconsecvențe.

Academicianul I.Iordan făcând un fel de sinteză a părerilor despre *argou*, ajunge la concluzia că „prin *argou* se înțeleg după împrejurări mai multe lucruri și anume: 1) **limbajul răufăcătorilor**, cerșetorilor și altor categorii similare de oameni...2) ceea ce se mai cheamă și **jargon**, adică vorbirea specială a unor grupuri sociale determinate, precum soldați, lucrători, studenți, artiști, școlari ș.a. 3) tot ce intră din limba cultă în graiul popular și se caracterizează prin **naturalețe, grosolanie, vulgaritate** etc”¹. Rezultă deci, pe de o parte o accepție foarte restrânsă a *argoului*, pe de altă parte, o accepție foarte neprecisă: „tot ce intră în limba cultă din graiul popular...”.

În ceea ce privește delimitarea strictă a *argoului*, în alte țări a existat o mai mare preocupare decât la noi. Astfel, A.Delvau² face observații în dreptul fiecărui cuvânt, arătând mediul din care provine. În felul acesta autorul face o delimitare între *argou* și *cuvinte populare, familiare*. De altfel, pentru limba franceză poate e mai ușor de făcut delimitarea pentru că *argoul* a fost mai bine studiat, iar în cazul limbii engleze se discută delimitarea între cant (pe care A.Delvau îl compară cu *argoul* francez) și slang (pe care același autor îl compară cu „langue verte”).

Prin slang se înțelege vorbirea familiară (așa cum spune I. R. Galperin), vie, de multe ori necorectă. St. Stoikov sub termenul de *jargon*, grupează trei serii de vorbire: 1) „tainăe gavară” ; 2) „grupavăe gavară” ; 3) „clasavăe gavară”, prin „tainăe gavară” înțelegând *argoul*, iar prin „grupavăe gavară” – „vorbirea populară” („slangul” din englezește).

Argoul are o ramificație socială a limbii, vorbit de o categorie de oameni care folosesc anumiți termeni proprii, neînțeleși de cei din afara grupului, bazându-se pe structura gramaticală și pe fondul principal lexical ale limbii comune. *Vocabularul argotic* cuprinde cuvinte din limba comună care primesc o accepție specială, împrumuturi din alte limbi, cuvinte obținute prin procedee fonetice (schimbarea ordinii firești a sunetelor), prin procedee morfologice (derivarea cu afixe proprii).

1 I.Iordan, ”Introducere în studiul limbilor romanice”, Ed. „Țerek”, 1932, p.411

2. „Dictionnaire de la langue verte”. Paris, 1883

Deoarece argoul se bazează pe limba comună, caracterizându-se numai prin unele procedee specifice, M. Cohen, în „Note sur L'argot”, spune: „*argoul* este un limbaj parazit. Fiind dată o unitate lingvistică (franceza comună, un grai local dintr-o vale alpină) felul de a vorbi al unui grup care împrumută de la ea fonetica, morfologia și sintaxa, folosind alături de cuvinte comune și în același sens cuvinte proprii acestui grup, este un *argou*”. Acest lucru nu poate fi admis, deoarece o ramificație a limbii nu are caracter parazit prin faptul că folosește în cea mai mare parte limba comună. Argourile, limbajurile tehnice, stilurile funcționale ale limbii, nu sunt grupări independente care trăiesc pe baza limbii, ci fac parte din însăși limba comună, sunt specializări ale ei în diferite domenii.

Pentru că folosește procedee lingvistice proprii (sufixe speciale, abrevieri, compuneri), *argoul* a fost socotit de către unii „limbaj artificial”. Iată ce afirmă în acest sens M. Schwob și G. Guieysse în „Etude sur L'argot”: „*argoul* este o limbă artificial creată cu scopul de a nu fi înțeleasă de o anumită clasă de oameni. Se poate deci presupune *a priori* că procedeele acestei limbi sunt artificiale”. Nici această afirmație nu poate fi admisă. Dacă ar fi așa, atunci unele procedee din limba comună au caracter artificial pentru că întotdeauna putem găsi cuvinte noi care apar la început ca forme izolate. Și aici trebuie să facem o comparație cu alte ramificații sociale ale limbii: stilurile funcționale, limbajul profesional. Se știe că mai ales acesta din urmă folosește anumite procedee specifice și totuși nimeni nu l-a socotit artificial, cuvintele argotice nefiind artificiale, ele apar într-un anumit cerc pe calea vorbirii, exprimă anumite idei și se generalizează din anumite nevoi obiective; având un caracter social, *argoul* este, așadar, natural, nu artificial.

Foarte importantă pentru delimitarea argoului de alte aspecte ale limbii comune este studierea trăsăturii lui fundamentale; în funcție de felul cum înțelegem esența lui, includem sau nu diferite cuvinte în vocabularul argotic.

La origine, cuvântul ce datează din secolul al XVII-lea desemna nu o limbă, ci o colectivitate a vagabonzilor și a cerșetorilor care alcătuiau faimoasa „Curte a Miracolelor”, „regatul Argoului”. Termenul s-a aplicat apoi limbajului acestora; i s-a spus mai întâi „jargonul Argoului”, apoi „argou”.

Argoul este, deci, limbajul special al lumii interlope, dar această noțiune a evoluat. Urmas al vechiului jargon, *argoul* este, conform dicționarilor vremii,: „limbajul vagabonzilor și hoților de buzunare, care nu este inteligibil decât pentru cei ce fac parte din aceeași clasă socială” („Dicționar”, de Richelet, 1680).

Existența acestui jargon este atestată din secolul al XIII-lea (cf. „infra”, p.10) și, începând cu secolul al XV-lea apar documente precise despre această limbă secretă a răufăcătorilor; ele se vor înmulți în secolele următoare.

Până la Vidocq toate mărturiile atestă caracterul criptologic al „jobelinului”, „blesquinului”, „narquois-ului”, „argoului” (bande de răufăcători ce purtau acest nume sau proveneau din locuri numite astfel), limbaje secrete și convenționale ale claselor de criminali, folosite în scopul distragerii atenției victimelor lor.

Totuși, această definiție se extinde; pentru Lihre, la sfârșitul secolului al XIX-lea, *argoul* este tot „un limbaj particular vagabonzilor, cerșetorilor, hoților și inteligibil doar pentru el”, dar și, prin extensie „o frazeologie particulară, mai mult sau mai puțin tehnică, mai mult sau mai puțin bogată, mai mult sau mai puțin pitorească, de care se servesc între ei oamenii din aceeași categorie profesională”, „argoul culiselor”, de exemplu.

În recentul „Lexic al terminologiei lingvistice”, J. Marouzeau precizează și explică această ultimă definiție, îndepărtându-se și mai mult de accepțiunea originală, un *argou*- spunând el- este „o limbă specială, înzestrată cu un vocabular parazit, pe care o folosește un grup sau o categorie socială cu scopul de a se distinge de masa subiecților vorbitori”.

Se observă astfel evoluția : *limbă secretă a răufăcătorilor*>*frazeologie particulară*> *semn social*.

A avut loc, deci, un transfer al funcției lingvistice în cursul căruia natura argoului s-a schimbat: limba secretă a unei activități criminale a devenit simplă manifestare a spiritului de grup („de gașcă”) – un mod deosebit de a vorbi prin care un grup se afirmă și se identifică-. Astăzi există ,așadar, argouri ale diferitelor clase sociale: al tipografilor, al școlarilor, al pușcăriașilor, etc.

Numim „limbaj special” orice mod de a vorbi, propriu unui grup care-și însușește altfel limba comunității în mijlocul căreia trăiește.

Să reținem în trecere că un limbaj special se reduce în general la un vocabular, utilizatorul păstrând pronunția și gramatica (timpuri verbale, construcția frazei etc.) limbii sale de origine.

Argoul este, deci, limba specială a lumii interlope, adică ansamblul de cuvinte proprii vagabonzilor și răufăcătorilor, create de ei și folosite doar de ei, spre deosebire de alte grupuri sociale care le ignoră sau nu le folosesc decât în situații excepționale.

Trei elemente intră în alcătuirea acestei limbi speciale:

a) Un vocabular tehnic- exprimând noțiuni, activități, categorii specifice lumii interlope și care reflectă pe de altă parte un mod de sensibilitate, o mentalitate, o concepție despre viață cu totul particulare.

b) Un vocabular secret- ivit din exigențele unei activități răufăcătoare și dispunând de mijloace de creație verbală originale.

c) Un vocabular „argotic” -construit din ansamblul de cuvinte tehnice și, mai particular, din cuvinte secrete care au supraviețuit funcțiilor primordiale ca un „semn” (signum) diferențiator, prin care utilizatorul își recunoaște și își afirmă identitatea și originalitatea.

În același timp, în tripla sa funcțiune, *argoul* rămâne o ramură a limbii populare și, ca și aceasta, se caracterizează printr-o hipertrofie a formațiilor exprimate.

Aceste funcții sunt strâns legate între ele căci un cuvânt tehnic, în măsura în care el este foarte specializat, este adesea obscur și poate trece drept un termen secret, termenii tehnici, pe de altă parte, prin natura lor, sunt adesea afectați de un nume secret.

În sfârșit, termenii tehnici și termenii secreți prezintă un vocabular foarte diferențiat prin modul de viață al unei clase de la marginea societății, prin activități și tehnici speciale (prostituție, cerșetorie, hoție, etc.) și prin procedee deformatoare de origine criptologică ce ignoră limba comună, de aceea ei constituie un „semn” (signum) de grup.

Din această triplă funcție derivă **forma originală** a *argoului* ca și „legile” particulare ale creației și evoluției sale.

În complexitatea lor, ele împacă și risipesc deopotrivă toate judecățile abuzive și contradictorii care grevează studiile argotice, explicând de ce *argoul* poate fi „bogat” și „sărac” , „pitoresc” și „tern”, „expresiv” și „obiectiv”, „deschis” și „închis”, „arhaic” și „evoluat”.

Dar în manifestările lui cotidiene și ostentative, *argoul* străzii, al cârciumioarelor, al muzicii, al romanului este și mai gratuit; este o exuberanță a limbajului, un joc al unei imaginații care se bucură de forma cuvintelor, care le savurează substanța.

Fantezia este cea care utilizează și adesea creează cea mai mare parte a vocabularului său, dar în principal, chiar dacă le folosește, nu le-a conceput și elaborat.

Argoul răufăcătorilor este o limbă secretă; aceasta este însăși definiția vechiului argou și, deși acest caracter a fost în general (negat), refuzat argoului modern, acest lucru s-a întâmplat din cauza unei interpretări care riscă să falsifice întreaga problemă printr-o asimilare abuzivă ce s-a făcut între *argou* și *limba populară* (cu care nu se confundă, în realitate, decât în ceea ce privește o parte a

domeniilor lor), pe de altă parte între *argou* și *jargoanele profesionale și școlare*, care, deși sunt și ele „semne” sociale, nu au nimic secret.

Ori, *argoul* nu numai că a fost, dar va și rămâne încă într-o foarte mare măsură un **limbaj secret**. Și dacă admitem chiar și faptul că funcția sa criptologică s-a atrofiat considerabil, dacă nu complet, modurile sale de formare au supraviețuit și există încă în *argoul* uzual.

Alfredo Niceforo, în lucrarea sa „Geniul *argoului*” (1912), definește *argoul*: „Un limbaj special care rămâne intenționat secret, sau care folosește de fiecare dată, când nevoia o cere, cuvinte și fraze intenționat menținute <<în umbră>>, căci scopul său constă, în mod esențial, în a apăra grupul de vorbitori. Intenția de a rămâne secret cu scopul de a proteja grupul, sau intenția de a fi creat în umbră – premeditare – este semnul său de identitate”.

Apărarea grupului care folosește *argoul* reprezintă atunci ideea centrală, rațiunea de a fi a *argoului*, așa cum premeditarea reprezintă marca lui de identitate. Aceasta este legea ce conduce la „nașterea” *argoului*: nevoia de apărare. Dacă legea *creării argoului* se regăsește în nevoia de apărare a oricărui grup ce simte necesar să-și ascundă sau să-și mascheze gândirea, intenția, legea după care *argoul* evoluează constă în același principiu: cu cât grupul trebuie să lupte mai mult și să se ascundă, cu atât *argoul* devine mai complex, extins și organizat și dintr-un simplu ansamblu de cuvinte ce era la început, el devine o adevărată limbă îmbogățită cu cel mai complet dicționar.

Astfel de limbaje secrete – pe care este preferabil să nu le confundăm cu „semne” de grup cărora le-am dat o definiție diferită – există în toate mediile și iau toate formele: formule magice, , cuvinte de trecere (parabole) în societățile secrete, coduri diplomatice, de la cele mai elaborate la cele mai rudimentare; căci, oriunde există o ierarhie ,iau naștere forme mai mult sau mai puțin embrionare și efemere de limbaje secrete.

Dar clasele așa-numite „periculoase” au avut pretutindeni și totdeauna nevoie de *argou*: hoți, trișori, cerșetori profesioniști; de asemenea și multe profesii onorabile, dar care intră, mai mult sau mai puțin, în contact cu lumea interlopă sau care au de-a face cu oameni creduli, au nevoie de *argou*.

Existența unui *jargon al golanilor* este atestată de la o dată timpurie: „Jocul sf. Nicolae” de Jean Bodel de Arres la sfârșitul secolului al XII-lea conține replici la trei hoți, indescifrabile și semănând cu un limbaj secret și convențional.

Începând cu a doua jumătate a secolului al XII-lea, un tratat de gramatică provençală, „Le Donats Provenals”, menționează un „giargon” sau „limbă a răufăcătorilor”; cam în aceeași epocă, poemul „Richard le Biaux” pune în scenă o bandă de hoți care utilizează un „gargon” din care nu se menționează niciun exemplu.

Din această perioadă documente diferite – în particular arhivele poliției – consemnează un anumit număr de elemente de *jargon* dintre care unele, trecând în limba populară, au supraviețuit până în zilele noastre: „muscă” cu sensul de „spion”(1389), „privighetoare” pentru o „cheie falsă”(1406), „mititica” pentru „închisoare” (1426).

La mijlocul secolului al XV-lea, procesul „Companionilor Cochiliei” (1455) dezvăluie, o dată cu numele câtorva membri, un vocabular conținând termeni ai *jargonului* lor, dezvăluit de unul de-ai lor, bărbierul Perrent le Fournier. Se știe că acești, „Companioni ai Cochiliei”, reminescente ale Războiului de O sută de Ani, răspândiți în Franța în număr de aproximativ o mie, formau o corporație a hoților, escrocilor, falsificatorilor, trișorilor și ucenicilor acestora cu maeștrii și un șef sau Rege al Cochiliei. Aceeași organizare se regăsește și la negustorii ambulanti al căror comerț pare să fi fost adesea un pretext pentru furt și mai ales pentru cerșetoria organizată. Existența lor ne este cunoscută grație lucrării „Viața generoasă a vânzătorilor ambulanti, golanilor și țiganilor”, conținând modul lor de viață, subtilitățile și *jargonul* lor(1596).

În 1682, „Jargonul argoului reformat”, ne descrie la rândul său organizarea societăților de cerșetori, grupați în jurul șefului lor sau „Marele Box”, asistat de locotenenții săi sau „Berbeci”. Ca și micii negustori ambulanți, și „argotierii” au propriul *jargon* de unde va apărea și numele de *argou*.

Diferitele ediții ale „Argoului Reformat” care se succed până la mijlocul secolului al XIX-lea ne permit să urmărim evoluția acestui limbaj secret al Curții Miracolelor.

Secolul al XVIII-lea ne informează despre *argoul* bandelor de hoți la dumul mare, de exemplu cea a lui Cartandache¹, iar apoi cele ale „Hoților Vizitii” sau „Vizitiilor din Orgeres” al căror proces, în 1800, dezvăluia și *jargonul argotic* al lui Vidocq(1837), condamnat – polițist care ne-a lăsat un lexic de mai mult de o mie cinci sute de cuvinte despre *argoul* vorbit în ocne la începutul secolului.

Un document ce a fost recent descoperit, „Lexicul din Ausiaune”, sau *argoul* folosit în închisorile din Brest în 1821², completează vocabularul lui Vidocq, confirmând valoarea ce fusese altădată pusă la îndoială.

Existența unui *jargon* al vechii clase interlope este, prin urmare, atestată din plin și nu este nicio îndoială pe de altă parte, că este vorba de un limbaj secret, toate mărturiile concordă; se vor regăsi reunite cu majoritatea dicționarilor și documentelor privitoare la *argou* de la Villon la Vidocq în opera lui Lazăr Șăineanu, „Sursele argoului vechi”(1912).

Majoritatea țărilor au posedat un *argou criminal* a cărui existență este atestată începând cu secolul al XV-lea: Italia a avut „furbescul”, Spania „germanicul”, Portugalia „calao”, Germania „rotvelșul”, Anglia „cantul”.

Pe de altă parte, *vechile jargoane*, alături de *argoul crimei și al vagabondajului*, au cunoscut limbaje secrete și profesionale, astăzi dispărute; cele mai interesante sunt *argourile* anumitor profesii ambulante: pieptănătorii de cânepă din Jura aveau limba lor secretă sau „bellaud”; de asemenea, cioplitorii din Samoa(în Savoia înaltă) o limbă numită „mourme”, aceste limbi nefiind vorbite acasă, ci în cursul migrațiilor sezoniere care răspândeau muncitorii departe de satul lor. Frontierele lingvistice și văile închise par să fi fost centrele de iradiere ale acestor argouri, dintre care cele mai vivace erau în regiunea Alpilor.³

Argoul a stârnit, de-a lungul timpului, curiozitatea lingviștilor și amatorilor: deja Henri Estienne, cel mai faimos gramatician al Renașterii, descoperise bogăția și natura secretă a *jargonului hoților* care, spune el, „au îmbogățit atât de mult în timpul nostru jargonul și l-au studiat atât de bine încât acesta nu poate fi descoperit decât de cei de aceeași profesie”.

De la sfârșitul secolului al XIX-lea, prin intermediul lui Auguste Vitu, Francisque Michel, Marcel Schwob, bogățiile *argoului* încep să fie sistematic inventariate și studiate din punct de vedere științific; dar grație lui Lazăr Șăineanu, **părinte al studiilor argotice moderne**, *argoul* a căpătat mărcile de noblețe lingvistică. Tezele sale, preluate, criticate și nuanțate de Albert Dauzat, Gaston Esnault, Marcel Cohen, sunt astăzi centrul unei discuții departe de a fi închisă.

¹ „Viciul pedepsit, sau Cartuș”, 1725, cu numeroase reeditări ale lexicului revăzut și corectat; ultima din 1827

² M.Dubois – „Argoul folosit în închisoarea din Brest în 1821”, *Francais Moderne.*, XI, 1943

³ Despre această problemă, conform A. Dauzat, „Argourile”

Problemele pe care le pun ei sunt discutate astfel:

- 1) *Jargonul* este un limbaj secret sau, mai simplu, un limbaj special, închis și, prin urmare, obscur; *argoul* este un limbaj parazit sau o simplă dezvoltare tehnică a vorbirii unui argotier?
- 2) Admițând că este secret și parazit, *argoul* este un limbaj artificial, o creație arbitrară forțată în mod deliberat în scopuri criptologice așa cum cancelariile diplomatice stabilesc și reformulează codurile lor?
- 3) Admițând că *vechiul argou* (până la Vidocq) este efectiv un limbaj secret, în ultimul secol nu s-a vulgarizat și resorbit în vorbirea uzuală pierzându-și caracterul criptologic? Ar fi existat atunci un singur argou, nu mai multe.

Pentru Șăineanu, *argoul vechi* este o limbă secretă, parazită și artificială care s-a stins în epoca modernă. Majoritatea succesorilor săi au reluat această teză, dar au negat *caracterul artificial al argoului vechi*.

Până în secolul al XIX-lea, lumea crimei a constituit o societate închisă, despre care astăzi ar putea să ne ofere o idee aproximativă grupurile de țigani (români) și cu regele lor ales în fiecare an la Saintes-Marie-de-la-Mer, cu limba lor – dacă nu secretă, în orice caz foarte obscură –, cu legăturile lor și izolarea care conduc la suspiciuni și prejudecăți.

Se mai adaugă lumii vechi interlope, organizate în mari bande riguros ierarhizate sau închise în cartiere izolate, acele faimoase Curți ale Miracolelor, dintre care cea mai cunoscută (pe actualul amplasament al Pieții Maubert) reprezenta un labirint de ganguri, de pasaje și de „bârloguri” în care nici poliția nu îndrăznește să pătrundă.

Trăind într-o societate închisă, hoții aveau un limbaj închis – se admite existența, astfel, a unui limbaj de acest fel, pe care lexicografii vremii l-ar fi confundat cu o vorbire tehnică, obligatoriu obscură – după părerea lui Guirraud.

În general, se poate spune că *termenii de argou* au un caracter tehnic pentru grupurile sociale care îl folosesc. Așa cum inginerii, medicii întrebuințează diferite cuvinte legate de specificul profesiei lor atunci când vorbesc între ei, în cadrul meseriei, tot așa hoții, de pildă, când sunt în pericol, folosesc anumite cuvinte. Din acest punct de vedere *argoul* seamănă cu limbajul profesional.

Și într-o parte și în alta e vorba de categorii de oameni care – și unii și alții – se servesc de limba comună, termeni ca „pont” – „un loc unde se poate da lovitura”, „paraot” – „furt” etc. fiind la fel de tehnici pentru hoți, cum sunt pentru medici „virus”, „occiput”, etc.

Totuși, există o **deosebire** esențială între *limbajul profesional propriu-zis* și *argou*, care rezultă din faptul că **argoul este în primul rând secret**. Cei care folosesc *cuvinte tehnice* n-au intenția să nu fie înțeleși de restul vorbitorilor; ei creează anumite cuvinte pentru a denumi noțiunile noi, iar cei care folosesc *argoul* înlocuiesc cuvinte cunoscute cu termeni necunoscuți pentru a exprima lucruri pe care sunt nevoiți să le ascundă.

Dacă un cuvânt își pierde trăsătura de-a fi secret, el încetează de a mai fi argotic. Tocmai aceasta este trăsătura fundamentală a argoului de care trebuie ținut seama în delimitarea lui.

Însă pentru cei care întrebuințează *argoul*, e important în primul rând ca termenii folosiți de ei să aibă un *caracter secret*, nu să fie expresivi. Acești termeni capătă expresivitatea numai când sunt folosiți de vorbitori din afara grupului care i-au creat. *Când cuvintele argotice sunt cunoscute de alte persoane decât cele interesate, ele încetează de a mai fi utile acestora din urmă, nu pentru că s-ar fi banalizat, ci pentru că au pierdut caracterul secret.*

Argoul înseamnă, după împrejurii, mai multe lucruri: 1) limbajul răufăcătorilor, cerșetorilor și alte categorii similare de oameni, cărora, cu o singură expresie, germanii le spun „Unterwelt”, iar francezii „les bas-fonds de la société”; 2) ceea ce se mai cheamă și *jargon*, adică vorbirea specială a unor grupuri sociale determinate, precum soldați, lucrători, studenți, artiști, școlari ș.a.; 3) tot ce intră în

limba cultă din graiul popular și se caracterizează prin naturalețe, grosolănie, vulgaritate etc. sensul cel mai răspândit, pe care l-am putea numi propriu, este primul.

W.v.Warburg în articolul „Vom Ursprung und Wesen des Argot”, prezintă trăsăturile principale ale argoului. *Argoul răufăcătorilor* își trage originea din „milieu”, care, în limba secretă a pungașilor de toate felurile, înseamnă ”ensemble des individus qui n'exercent aucun métier avouable, vivent des subsides de filles soumises et des produits de voi de toutes categories”. Nu-i o limbă convențională, creată artificial, cum sunt încercările de limbi universale, ca esperanto și altele, ci se distinge prin următoarele *două particularități esențiale*: 1) aparține unei anumite categorii sociale, unui grup, relativ închis, de indivizi, care însă, alături de argou se folosesc și de limba comună;

2) poate fi utilizat cu scopul de a nu fi înțeles de străini.

Izvorul celor mai multe, dacă nu al tuturor expresiilor de argou, este **afectul**. Cuvintele obișnuite nu exprimă totdeauna bine ce vrea să spună un pungaș ori un student, stăpânit de afect, din cauza lipsei de scrupule a tinereții. Individul vorbitor, dominat de **afect**, umblă mereu după cuvinte expresive, ceea ce face ca *argoul să se reînnoiască neîncetat*. Cea mai tare expresie se uzează cu vremea, locul ei fiind luat de o alta care va avea aceeași soartă. Cuvintele devenite inutile dispar, ori intră în limba comună, mai ales aceea pe care o vorbește poporul. Așa se explică *extraordinara bogăție a argoului* în termeni pentru anumite noțiuni.

W.v. Warburg a numărat 41 de cuvinte pentru „cap”, 36 pentru „a se duce”, 81 pentru „prost”. Mijlocul cel mai întrebuințat pentru îmbogățirea vocabularului argotic îl constituie așa-zisa **derivare sinonimică**: dacă un cuvânt oarecare a căpătat o însemnare metaforică, toate sinonimele lui, precum și multe alte expresii numai înrudite, ajung cu vremea să aibă și ele înțelesul figurativ respectiv.

Alt mijloc de îmbogățire a vocabularului îl constituie *împrumuturile din argourile țărilor vecine*. Se poate vorbi, astfel, de o adevărată „comoară” internațională, lingvistică și de afaceri, în acest domeniu de activitate: mijloacele de transport atât de numeroase și de rapide ajută enorm la extinderea „operațiilor” dincolo de granițele politice.

Argourile au o vechime foarte mare, de aceea s-a și păstrat material lingvistic de acest fel încă din Evul Mediu. W.v.Warburg spune că elemente argotice găsim în „Jeu de St. Nicolas” a lui Jean Bodel, din a doua jumătate a secolului al XII-lea. Urmează, după aceea, în secolul al XV-lea, Fr. Villon care a scris vreo zece balade într-un *jargon* numit „*jobelin*”. Este amintit și Jean Richepin cu celebrele sale „Chansons des gueux”.

Din secolul al XV-lea s-a transmis însă un *document argotic* extrem de important: între 3 octombrie și 5 decembrie 1455 a avut loc o anchetă judiciară contra așa- numiților „coquillards” sau „compagnons de la Coquille”, o bandă de răufăcători foarte numeroasă și cu ramificații în toată Franța. Grație informațiilor date de unul dintre ei, s-a putut alcătui la proces un **glosar** al limbii lor secrete: **este primul monument propriu-zis de argou**.

Lazăr Șăineanu citează numele a doi autori care notează *expresii de argou românesc*: **G.Baronzi**, „Limba română și tradițiunile ei”, Brăila, 1872, pag.149-151, care îi spune „*limba cârâitorilor*”, și **V.Scânteie**, în ziarul „Dimineața”, 21 noiembrie, 1906, sub titlul „*Șmechereasca*”. La acestea se adaugă un articol despre limba pușcăriilor, a delincvenților din „Adevărul literar și artistic”, seria III, anul 3, nr.107-110 și altul similar, intitulat „Am aruncat laba-n ploscă”, din „Dimineața”, 1932.

Studiile asupra *argoului* sunt foarte numeroase: **Fr.Michel**, „Etudes de philologie comparee sur argot”, Paris, 1856; **Marcel Schwob**, „Etude sur argot francais” în „Memories de la Societe de linguistique de Paris”, vol VII(1889-1892). Fr.Michel a cercetat *argoul franțuzesc* în comparație cu cel din Spania și Italia. Pentru *argoul italianesc* G.I. Ascoli, „Kritische Studien...”, pag 148 citează

B.Biondelli cu „Studj sulle lingue furbesche”, Milano, 1846 și „Studj linguistici”, Milano, 1856(cap. despre originea, întinderea și importanța limbii furbești).

L.Șăineanu s-a ocupat și de *argoul soldaților din timpul războiului*, publicând întâi un articol în ziarul „Le Temps”, 29 martie 1915, primind apoi numeroase scrisori din tranșee, dar și diverse comunicări de la persoane care cunoșteau limba specială a militarilor. Pe baza acestui material a scris „L’Argot des tranchées. D’après les lettres des poilus et les journaux du front”, Paris, 1915.

Un alt autor important este **Albert Dauzat** care, în lucrarea „Les argots de métiers franco-provençaux”, Paris, 1917, cercetează *argourile franco-provençale* întrebuințate de meseriașii de toate categoriile. O *caracteristică importantă* o constituie faptul că numai o mică parte a graiurilor în discuție prezintă un aspect argotic. Spre deosebire de *limba specială a pungașilor*, *argourile meseriașilor* păstrează neschimbate elementele care aparțin și limbii obișnuite. Și el a fost atras de limba ostașilor din tranșee, pentru adunarea materialului apelând și el la „corespondenți” ce-i trimiteau de pe front scrisori cu expresii și cuvinte din graiul lor special. Așa a luat naștere „L’Argot de la guerre. D’après une enquête auprès des officiers et soldats.”, Paris, 1918.

A treia lui carte este „Les argots. Caracteres, evolution, influence”, Paris, 1929, tratând toate problemele pe care le pun *argourile* (cel propriu-zis, al răufăcătorilor, cât și limbile speciale ale diferitelor profesii). După el, *argourile franțuzești* s-ar clasifica în: a) **argoul răufăcătorilor**(cu variantele „jobelin”, „jargon”, „largonii”); b) **argourile profesiunilor ambulante**; c) **meserii diverse**(comedienii, măcelarii); d) **argourile școlarești**; e) **argourile militare**; f) **argourile sporturilor**.

Însă cel mai bun cunoscător al graiului tranșeeilor este **Gaston Esnault** cu a sa operă „Le poilut qu’il se parle”, Paris, 1919.

Iorgu Iordan este de părere că între *argou* și *vorbirea populară* există apropieri numeroase și profunde, cea mai importantă constituind-o *utilizarea permanentă a procedeului metaforic* în vederea *îmbogățirii lexicului*. Se știe că *argoul* este o ramificație a limbajului comun prin care o categorie de vorbitori își formează un registru de cuvinte și de expresii, menite să camufleze unele aspecte negative ale realității, unele detalii specifice cercului de indivizi cu activitate delimitată, dornici să ascundă de ochii lumii ceva în neregulă. Astfel de categorii sunt delincvenții, vagabonzii, hoții, depravații, pe când soldații sau elevii și studenții recurg uneori la argou, dar mai ales la jargon, deci la cuvinte și construcții aberante față de fondul general, istoric-popular al limbii naționale, pentru a se înțelege între ei („lasă abureala”= „vorbește concret” sau „ai adus ceva lapte praf” = „heroină”).

Argoul este, deci, un limbaj(vocabular) convențional, cu termeni aparte, cu intenția de a se delimita de restul societății, pe când *jargonul* recurge la termeni și formule inventate, neobișnuite sau împrumutate, pentru a se distinge de vorbitorii obișnuiți(„a coji” = „a jefui”, „conduce penale” = „macaroane”, „a lua cuiva grupa sanguină” = „a tăia pe cineva”- sunt **termeni de argou**, iar „proful”= „profesorul”, „grotă” = „discotecă”, „gumă” = „fițuică”, „baftă”= „succes”- sunt **termeni de jargon**).

Argoul se caracterizează prin **fantezia înnoirii semantice** a vechilor cuvinte și prin **receptarea** și chiar **inventarea unor termeni** sau **primirea de lexic străin**, integrate în construcții izbitoare: „a cere spre toamnă re-re” = a solicita reexaminare; „husen de gară” = fraier, „a-l durea în pix” = a nu-i păsa. **Conotația** este latura cea mai productivă a fanteziei argotice: „streptomicină” = coniac, „înfia” = a aresta, „caramangiu” = hoț de buzunare, „scobitoare”(la sing.) = femeie slabă, (la plural) = picioare subțiri, „circar”=hoț neinițiat.

Argoul a fost numit uneori chiar de autori de dicționare, precum Aug. Scriban, „limba găinărească” sau „șmecherească”, iar *jargonul*, după Eminescu este „o limbă păsărească”; la Scriban „limba stricată”, „limba specială”, iar jargonul hoților=argot în „Dicționarul limbii românești”, 1939(pag.711).

Iorgu Iordan, în lucrarea „Stilistica limbii române”, 1975, capIV, „Fenomene lexicale”, spunea că : „Un element caracteristic pentru toate argourile europene îl constituie cuvintele de origine țigănească”, vorbind și de „un argou al sportivilor”(pag.310), propunând însă denumirea de „jargon sporti”.

În concluzie, *argoul* se poate delimita de celelalte aspecte ale limbii. Dacă un cuvânt este cunoscut de un grup restrâns este argotic, dacă se pierde caracterul lui secret, trece în alte sfere ale limbii sau dispare din limbă.

Bibliografie:

- 1) Nina Croitoru Bobârnache, „Dicționar de argou al limbii române”, Slobozia, Ed. Amina, 1996
- 2) Albert Dauzat, „Les argots de metiers franco- provencaux”, Paris, 1917
- 3) ***, „Dicționar general de științe. Științe ale limbii”, Buc. Ed. „Științifică”, 1997
- 4) Oswald Ducrot, Jean-Marie Schaeffer, „Noul Dicționar Enciclopedic al Științelor Limbajului”, Buc., Ed.”Babei”, 1996
- 5) M.Dubois, „Argoul folosit în închisoarea din Brest în 1821”, Francais Moderne, XI, 1943
- 6) Pierre Guirraud, „L’Argot”, Paris, 1966
- 7) Iorgu Iordan, „Introducere în studiul limbilor romanice: evoluția și starea actuală a lingvisticii romanice”, Iași, Ed. „Institutul de Filologie Română”, 1932.
- 8) Iorgu Iordan, „Lingvistică romanică”, Buc., E.A., 1962.
- 9) Iorgu Iordan, „Stilistica limbii române”, Buc. Ed. „Științifică”, 1975.
- 10) ***, „Probleme de lingvistică generală”, Buc., E.A., 1959, vol I.
- 11) Lazăr Șăineanu, „L’Argot des tranches. D’apres les lettres des poilus et les journaux du front”, Paris, 1915.
- 12) Lazăr Șăineanu, „Les Sources de l’argot ancien”, Paris, 1915, reprodus în facsimil, Geneva, 1963
- 13) Anca Volceanov, George Volceanov, „ Dicționar de argou și expresii familiare ale limbii române”, Buc., Ed. „LIVEPRESS”, 1998.

*Prof.drd. Geanina Oprea-Avram
C.N.”Mircea cel Bătrân”Rm.Vâlcea*

INOVAȚIE ÎN EDUCAȚIE

Autor: CANTACUZ Delia-Mariana

Școala Gimnazială Nr.179, București

Termenul de **inovație** se definește ca ”o schimbare, introducere a ceva nou într-un sistem, într-o practică, într-o activitate, într-o operație tehnică etc.”

Dacă e să vorbim de **educație** în sens larg, aceasta reprezintă un “fenomen social fundamental de transmitere a experienței de viață a generațiilor adulte și a culturii către generațiile de copii și tineri, în vederea abilitării pentru integrarea lor în societate”.

La nivel educațional, semnificațiile termenului de **inovație în educație** sunt numeroase. Se remarcă definiția lui L. Huberman, publicată în anii '70 , conform căreia o inovație este “o ameliorare măsurabilă, durabilă și puțin probabilă să se producă frecvent”. Se diferențiază:

- inovații ce produc schimbări la nivel tehnic;
- inovații ce produc schimbări în relațiile interpersonale;
- inovații la nivel conceptual.

Recent s-a făcut referire la trei aspecte /dimensiuni ale inovării în educație:

- dimensiunea curriculară- modificări în programele școlare;
- dimensiunea pedagogică-modificări în procesul instructiv-educativ;
- dimensiunea organizațională- modificări la nivelul rolurilor și funcțiilor ocupate de personalul din învățământ.

În România, educația necesită o perspectivă orientată spre crearea excepționalului, deoarece elevii români devin sensibili și atenți la profesorii cu mentalitate deschisă, potrivită noii generații de copii. profesori cu mentalitatea potrivită.

În prezent, școala românească trece printr-o perioadă de schimbare educațională, din ce în ce mai mulți profesori/centre educaționale/ asociații educaționale, punând accent pe starea de bine a celor pe care-i educă.

Depășirea perioadei în care accentul cădea pe memorare și test pentru verificarea nivelului de achiziții intelectuale, presupune un efort constant. În contextul unei educații în permanentă schimbare, accesul la soluțiile de dezvoltare pe termen lung reprezintă un pas extrem de important pentru obținerea unor rezultate pozitive.

Noile generații de elevi au nevoie de o conexiune creativă și interactivă cu tehnologia, dar și de un proces de predare-învățare-evaluare care să aibă un impact pe termen lung asupra motivației pentru învățare.

O abordare inovativă a procesului de învățare este și programul Mentalitate Deschisă în Educație, pus în practică de cei de la SuperTeach. Acesta pune accentul pe colaborare, conectare, contribuție și susținere a dascălilor ca un motor al schimbărilor așteptate în sfera educației. Numai niște profesori dornici de schimbare, dar și de colaborare, pot aduce schimbări semnificative și pe termen lung, în viața și educația copiilor.

O schimbare în procesul de învățământ adusă de un grup sau o echipă de profesori dintr-o școală este cu mult mai valoroasă decât o modificare la nivelul unei singure clase, de către un singur profesor.

Este cazul să îndepărtăm individualitatea la nivelul catedrei, dorința de a excela numai *tu*, de a fi doar *tu* cel care aduce schimbarea, în favoarea colaborării și schimbului de bune practici cu alți colegi. Inovarea constă în abordarea acestei mentalități deschise, nu doar la nivelul unei singure clase, cât mai ales la nivelul unei școli. Când un colectiv întreg pune umărul la implementarea unei astfel de abordări în școală, când se aliniază la formarea unei mentalități deschise a cadrelor didactice, atunci, cu siguranță, formarea competențelor elevilor din acea unitate va avea garanția a se forma cu seriozitate și pe termen lung.

Să pui accent pe calitățile individuale ale copiilor, să urmărești nu atât formarea competențelor academice, cât, mai ales, descoperirea și cultivarea calităților și unicității fiecărui copil, a potențialului fiecăruia, să îl ajuți la dezvoltarea lui emoțională mai întâi, sunt tot aspecte ale unei abordări inovative a educației.

Numai un profesor dornic de schimbare și de autoperfecționare permanentă poate conduce elevii, pe drumul greoi și anevoios al formării lor ca oameni, spre măreția și realizarea lor, atât pe plan profesional, cât și pe plan personal.

Schimbarea pornește de la noi, cadrele didactice, de la dorința noastră de a deschide mințile și sufletele copiilor, ale părinților și colegilor de breaslă, de la dorința de a rămâne autentic, dar, în același timp, cu dorința de e împărtăși cu alții, ceea ce ai agonisit individual, pe drumul formării tale ca dascăl. Numai un colectiv ce colaborează permanent, care face schimb de idei, de bune practici, care se reunește sub același crez, poate aduce schimbarea, inovația așteptată în sistemul educațional.

Să fim noi, cadrele didactice, cele care dăm un exemplu de colaborare, susținere și deschidere către nou, iar copiii vor învăța de la noi și vor avea mai multe șanse de reușită în viață.

Bibliografie:

1. Hassenforder J. “Inovația în învățământ”, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1976;
2. Huberman “L. Rapport annuel sur l'état et les besoins de l'éducation”, 2004-2005;
3. Miclea M., Vlăsceanu L., Potolea D., Petrescu P. (coord.) “Nevoi și priorități de schimbare educațională în România – fundament al dezvoltării și modernizării învățământului preuniversitar”, București, 2006;
4. “Platforma SuperTeach, <https://www.superteach.ro/de-ce-conferinta-superteach/>”.

PREDAREA ISTORIEI ÎNTRE TRADIȚIONAL ȘI MODERN

Profesor Capotă Costel

Liceul Tehnologic Nr. 1 Corod, jud. Galați

Învățământul istoric în școala românească se identifică cu începuturile învățământului modern, predarea acestei discipline a fost însoțită cum era și firesc de altfel, de primele preocupări metodice, acestea au avut în vedere: scopul predării istoriei în școală, elaborarea programelor și a manualelor, precum și folosirea metodelor și a mijloacelor de învățământ. Cunoașterea faptelor istorice reprezintă primul pas în studierea istoriei, gândirea elevilor fiind condusă de la analiza faptelor la înțelegerea acestora. Cu ajutorul noțiunilor corect asimilate, elevii pot să dobândească un model rațional, care îi va ajuta la înțelegerea societății omenești¹. În didactica modernă, predarea presupune organizarea și producerea proceselor de învățare, prin acțiuni de înzestrare sistematică a elevilor cu noi cunoștințe, de îmbogățire a reprezentărilor și noțiunilor acestora, de conducere a activității lor independente. Educația fiind, în esență, un proces social este permanent supusă unei dezvoltări istorice. Predarea are sens numai în măsura în care determină și declanșează un efort corespunzător de învățare din partea elevilor. Dezideratul care se impune a fi avut astăzi în vedere vizează înzestrarea elevului cu un ansamblu structurat pe competențe de tip funcțional². „Elevul viitorului va fi un explorator” el trebuie să fie conștientizat de importanța învățării prin cercetare, prin descoperire, de importanța realizării conexiunilor între diferitele discipline. Interdisciplinaritatea apare ca o necesitate a depășirii limitelor creatoare de cunoaștere, care a pus granițe artificiale între diferite domenii ale ei. În prezent pedagogia acordă o importanță deosebită intereselor manifestate de elev, văzut ca subiect al învățării. Interesul ca atitudine în cadrul școlii se poate manifesta față de anumite discipline, acesta este interesul școlar, care determină elevul să adopte o atitudine pozitivă aceasta ducând către obținerea unor rezultate foarte bune: note mari și dobândirea unor competențe specifice, care vor duce la creșterea stimei de sine a elevului. Așa cum afirmă și Ioan Cerghit, “stă în firea omului nevoia interioară de a întreține un larg schimb de informații și idei, de impresii și opinii, de a se exterioriza în comunicarea cu ceilalți, ceea ce constituie un bun prilej de stabilire a unor relații socio-afective, de înțelegere reciprocă și de cooperare”³. Competența digitală este esențială pentru educație, viață profesională și participare activă în societate. În cazul învățământului preuniversitar, este important să înțelegem această competență și, în egală

¹Andre de Peretti, *Educația în schimbare*, Ed. Spiru Haret, Iași, 1996, p. 44. ; M. Ionescu, *Instruire și educație. Paradigme, strategii, orientări, modele*, Ed. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2003, p. 78.

²O. Păcurari, A. Târcă, L. Sarivan, *Strategii didactice inovative*, Centrul Educația 2000, București, 2003, p. 9.

³Ioan Cerghit, *Metode de învățare*, ediția a IV-a revăzută și adăugită, Ed. Polirom, Iași, 2006, p. 138.

măsură, să o cultivăm⁴. În viața de adult, elevul se va ajuta de cunoștințele și competențele dobândite în școală în momentul alegerii unei profesii. Competența digitală este una dintre cele opt competențe-cheie, concretizându-se în utilizarea cu încredere și în mod critic a întregii game de tehnologii ale informației și comunicațiilor pentru informare, comunicare și soluționare a problemelor în toate domeniile vieții⁵. Formarea competenței digitale trebuie să înceapă de la o vârstă mică, însă deciziile legate de tipologia tehnologiilor și timpul alocat acestora trebuie bine cântărite. Principiile programării pot fi învățate folosind pahare de hârtie și blocuri de construit. Introducerea Internetului și a tehnologiilor moderne duce la schimbări importante în procesul de învățământ. Aceasta a urmărit creșterea eficienței activităților de învățare și dezvoltarea competențelor de comunicare și studiu individual⁶. Profesorul îl sprijină pe elev să învețe conținuturi și îi arată cum să învețe. El nu are dreptate întotdeauna, nu este atotștiutor, el trebuie să acorde importanța cuvenită fiecărui elev, să ajute clasa să se simtă bine împreună cu el. Ca orice altă metodă de învățare și această instruire asistată pe calculator prezintă avantaje și dezavantaje. Un prim avantaj îl constituie chiar faptul că elevii, fiind deja familiarizați cel puțin cu utilizarea internetului și a mediilor de socializare, pot fi, în principiu, convinși să le utilizeze și în activitatea școlară. Internetul, spațiu virtual labirintic, vine spre noi cu bune și cu rele. Datorită tehnologiei informațiilor și comunicațiilor s-au deschis noi domenii, nebănuite anterior și le-a revoluționat pe cele vechi. Printre acestea numărându-se și educația, care a atins standarde noi și are o evoluție uimitoare. Utilizarea aplicațiilor on-line oferite de Internet în activitatea didactică va conduce la schimbarea tipului de predare, dintr-un model static, în care elevul este un simplu “receptor” pentru ceea ce predă profesorul, într-unul dinamic, în care procesul de predare învățare se ghidează după elev iar acesta este atras să caute pe cont propriu noi surse de cunoaștere⁷. Dezvoltarea tehnologiilor informațiilor și comunicării și avantajele folosirii acestora reprezintă o realitate a lumii actuale față de care școala prin specialiștii săi trebuie să manifeste deschidere, capacitate de asimilare, adaptare și valorificare eficientă în raport cu beneficiarii săi direcți. Internetul trebuie văzut ca un instrument care să ajute în activitatea de învățare⁸. Este știut faptul că performanțele școlare însumează o serie de condiționări, o parte dintre acestea țin de elev, în vreme ce altele au în centrul lor școala. De primă importanță pentru reușita școlară sunt factorii externi de origine pedagogică, deoarece aceștia vizează organizarea procesului

⁴Ana Maria Marhan, *Psihologia utilizării noilor tehnologii*, Ed. Institutul European, 2008, p. 54.

⁵Ciprian Ceobanu, Constantin Cucos, Olimpiu Istrate, Ion-Ovidiu Pânișoară, *Educația digitală*, Ed. Polirom, 2020, p. 120.

⁶Patti M. Valkenburg, Jessica Taylor Piotrowski, *Generația digitală și dependența de media*, Ed. Niculescu, 2018, p. 134.

⁷Teodora Chicioreanu, *Computerul în activitatea educațională dincolo de ora de curs*, 2011.

⁸Roșca, I.G., Apostol, C., Zamfir, G., *E-learning – paradigma a instruirii asistate*, în Revista Informatica Economica, nr. 2 (22)/2002.

didactic în ansamblul său, resursele materiale ale școlii, metodologia didactică și pregătirea psihopedagogică și de specialitate a cadrelor didactice. Succesul sau dimpotrivă insuccesul școlar depinde de metodele utilizate de profesor, iar folosirea diferitelor metode de predare va determina apariția diferențelor în pregătirea elevilor. Metodele didactice urmăresc dezvoltarea învățării active și interogative, reprezentând principalul instrument pe care îl are la dispoziție cadrul didactic și de care depinde calitatea actului educațional. Atunci când se realizează învățarea prin cooperare în mod regulat, elevii din *singuratici care învață*, pot deveni *colegi care învață împreună*. Diversitatea metodelor și a instrumentelor îl obligă pe profesor să își aleagă cu grijă strategia didactică, stabilindu-și obiectivele în funcție de particularitățile psiho-sociale ale elevilor și nu în ultimul rând de personalitatea acestora.

La începutul secolului XXI au început să câștige tot mai mult teren metodele moderne, în fața celor tradiționale considerate fără drept învechite, deși metodele moderne nu reprezintă altceva decât varianta actualizată a unei metode tradiționale⁹. Utilizarea mijloacelor moderne și a noilor tehnologii informatice în activitatea didactică are un dublu avantaj: pe de o parte, permite accesul rapid la informații corecte, pe de altă parte, contactul cu aceste informații este orientat într-o manieră constructivă și eficientă. Rolul profesorului este important aici în formarea elevilor în direcția selectării judicioase și critice a surselor pe care le au la dispoziție. Faptul că elevul înțelege că nu orice informație găsită pe internet este valoare, ci numai cea care răspunde unei teme, unor ipoteze de lucru sau ca dovadă în susținerea unor argumente este adevăratul câștig al întâlnirii dintre tehnologie și educație. Metodele moderne au meritul de a plasa în centrul activității elevul, care participă activ la propria sa formare, devenind subiect al învățării, profesorului revenindu-i rolul de moderator al actului didactic. Metodele interactive promovează lucrul în echipă și interacțiunea dintre elevi, elevul identificându-se astfel cu situația de învățare, devenind martorul activ al propriei sale transformări. Modalitățile de învățare activă a istoriei sunt diverse, dintre acestea voi enumera: utilizarea unor lecturi atractive, povestiri, legende sau mituri; prezentarea și comentarea unor picturi, sculpturi, elemente cu impact vizual, care pun în evidență aspecte din viața oamenilor în diferite momente ale istoriei. Prin intermediul învățării active elevului i-se oferă posibilitatea de a-se implica efectiv în procesul de învățare și formare, antrenându-și astfel fiecare latură a personalității sale. Accesul elevilor la informațiile oferite de sursele istorice, cele scrise dar și cele nescrise contribuie la dezvoltarea sentimentului patriotic, și nu în ultimul rând la formarea unei conduite morale și etice a individului. Elevii își dezvoltă personalitatea în școală prin stimularea curiozității intelectuale și

⁹Constantin Cucoș (coord), *Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice*, Ediția a III-a, Ed. Polirom, Iași, 2009, p. 348.

prin implicarea în acțiuni bine echilibrate și bine motivate. Un avantaj pe care îl oferă utilizarea unui site dedicat istoriei îl reprezintă posibilitatea testării în mod eficient a nivelului de cunoștințe la care au ajuns elevii. Rezultatele la test sunt furnizate în câteva secunde, de obicei însoțite de recomandări privind felul în care elevii își pot îmbunătăți performanța. Folosirea metodelor participativ-active de predare-învățare contribuie la creșterea calității actului educativ, ajutând formarea personalității elevului. Dacă profesorul adoptă un stil pasiv, elevul nu va face conexiunile necesare pentru a înțelege și ași însuși într-un mod corespunzător noile conținuturi.

Utilizarea metodelor moderne în activitatea didactică contribuie la îmbunătățirea calității procesului instructiv-educativ, având cu adevărat un caracter activ – participativ și o reală valoare educativ – formativă asupra personalității elevilor. Predarea reprezintă una dintre cele mai complexe probleme de care școala și sistemul de învățământ trebuie să țină seama în așa fel încât activitatea de instruire să devină eficientă. Învățarea reprezintă procesul complex care se realizează în timp. Predarea cu ajutorul metodelor moderne permite crearea unui climat de învățare plăcut, relaxat, elevii fiind evaluați în mediul obișnuit de învățare, prin sarcini contextualizate, acestea fiind în același timp sarcini de instruire și probe de evaluare. Ca disciplină școlară, istoria, le permite elevilor să înțeleagă multe lucruri din jurul lor, să-și dezvolte personalitatea, gândirea critică și creativitatea, în stabilirea demersului didactic, profesorul trebuie să țină cont de condițiile reale în care își desfășoară activitatea. Coroborarea metodelor moderne de predare cu cele tradiționale asigură creșterea eficienței învățării, contribuind la formarea unor deprinderi de muncă și învățare care încurajează atitudinea activă a elevilor, îi face mai deschiși lucrului în echipă și îi implică profund în activitatea didactică. Noile orientări și noile perspective din ultimii ani s-au concretizat în noi forme de predare care presupun combinarea în activitatea didactică a metodelor clasice cu cele alternative, prin intermediul cărora profesorii pot corecta consecințele negative ale evaluării care nu reflectă adecvat învățarea sau nu corespund înțelegerii procesului de învățământ. Indiferent de metoda aleasă, aceasta trebuie să aibă până la urmă un caracter stimulator. Ea nu trebuie să-i inhibe pe copii, să-i descurajeze, ci dimpotrivă, să-i încurajeze și să-i stimuleze să învețe cât mai bine.

Bibliografie

- Cerghit, Ioan, *Metode de învățământ*, Ed. Polirom, Iași, 2006.
- Ceobanu, Ciprian, Constantin Cucoș, Olimpius Istrate, Ion-Ovidiu Pânișoară, *Educația digitală*, Ed. Polirom, 2020
- Cucoș, Constantin (coord), *Psihopedagogie pentru examenele de definitivat și grade didactice*, Ediția a III-a, Ed. Polirom, Iași, 2009.
- Chicioreanu, Teodora, *Computerul în activitatea educațională dincolo de ora de curs*, 2011.
- De Peretti, Andre, *Educația în schimbare*, Ed. Spiru Haret, Iași, 1996.
- Ionescu, Miron, *Instruire și educație. Paradigme, strategii, orientări, modele*, Ed. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2003.
- Marhan, Ana -Maria, *Psihologia utilizării noilor tehnologii*, Ed. Institutul European, 2008.
- Patti M. Valkenburg, Jessica Taylor Piotrowski, *Generația digitală și dependența de media*, Ed. Niculescu, 2018.
- Păcurari, O., A. Târcă, L. Sarivan, *Strategii didactice inovative*, Ed. Centrul Educația 2000, București, 2003.
- Roșca, I.G., Apostol, C., Zamfir, G., *E-learning – paradigma a instruirii asistate*, în Revista Informatica Economica, nr. 2 (22)/2002.

INOVARE EDUCAȚIONALĂ DURABILĂ

Prof. Cătănescu Gabriela
Colegiul „Ferdinand I”, comuna Măneciu
Jud. Prahova

Inovarea educațională și învățarea durabilă sunt concepte esențiale în dezvoltarea unui sistem educațional modern și eficient. Inovarea educațională este crucială pentru a crea un sistem educațional care să răspundă nevoilor elevilor și să îi pregătească pentru provocările viitorului. Prin adoptarea de noi tehnologii, metodologii și practici, putem transforma educația într-un proces mai eficient, accesibil și relevant, asigurând astfel o învățare durabilă și de calitate. Printre sursele de inspirație și exemplele de bune practici în acest domeniu:

Surse de Inspirație pentru Inovare Educațională

1. Proiecte și Inițiative Internaționale:

- **OECD Education 2030:** Proiectul OECD privind educația pentru viitor promovează competențe necesare pentru a face față provocărilor viitoare, precum gândirea critică, colaborarea și competențele digitale.

- **UNESCO Education for Sustainable Development (ESD):** Inițiativele UNESCO se concentrează pe integrarea principiilor de dezvoltare durabilă în educație, pentru a asigura un viitor sustenabil.

2. Platforme Educaționale Inovatoare:

- **Coursera și edX:** Aceste platforme oferă cursuri online de la universități prestigioase, permițând accesul global la educație de calitate.

- **Khan Academy:** O platformă gratuită care oferă resurse educaționale variate, de la matematică la istorie, adaptate pentru diferite niveluri de învățare.

3. Modele de Învățare Hibridă și Online:

- **Flipped Classroom (Clasa inversată):** Acest model implică studenții să studieze materialele teoretice acasă și să folosească timpul de clasă pentru activități interactive și de aplicare practică.

- **Învățarea Bazată pe Proiecte (PBL):** Metoda PBL pune accent pe învățarea prin realizarea unor proiecte complexe, care dezvoltă abilități de rezolvare a problemelor și colaborare.

4. Cercetare și Literatură de Specialitate:

- **Jurnale Academice:** Reviste precum "Journal of Educational Change" și "Innovative Higher Education" publică studii și cercetări recente în domeniul inovației educaționale.

○ **Cărți de Specialitate:** "Innovative Learning Environments" de OECD și "Teaching as a Design Science" de Diana Laurillard sunt resurse valoroase pentru educatorii interesați de inovație.

Exemple de Practici Durabile în Educație

1. Școli Verzi și Eco-Friendly:

○ Școlile care implementează practici durabile, cum ar fi utilizarea energiei regenerabile, gestionarea eficientă a resurselor și promovarea reciclării, contribuie la educația pentru dezvoltare durabilă.

2. Curriculum Integrat pentru Dezvoltare Durabilă:

○ Integrarea conceptelor de sustenabilitate în curriculum, precum studiul schimbărilor climatice, economia circulară și responsabilitatea socială, ajută elevii să înțeleagă importanța unui comportament sustenabil.

3. Educație pentru Cetățenie Globală:

○ Programele care încurajează studenții să fie cetățeni globali responsabili, conștienți de provocările globale și implicați activ în soluționarea acestora, contribuie la dezvoltarea unei societăți sustenabile.

4. Utilizarea Tehnologiei pentru Educație Durabilă:

○ Implementarea tehnologiilor educaționale, cum ar fi platformele de învățare online și resursele digitale, poate reduce amprenta de carbon și crește accesibilitatea la educație.

Resurse și Comunități pentru Educatori

1. Comunități Profesionale de Învățare:

○ Participarea la comunități profesionale, precum forumuri, conferințe și grupuri de discuție online, permite educatorilor să împărtășească experiențe și bune practici.

2. Workshop-uri și Training-uri:

○ Participarea la workshop-uri și cursuri de formare continuă ajută educatorii să rămână la curent cu cele mai recente tendințe și metode educaționale.

Prin utilizarea acestor surse și practici, educatorii pot promova inovația și durabilitatea în sistemul educațional, pregătind elevii pentru provocările viitorului și contribuind la construirea unei societăți mai sustenabile.

Învățarea durabilă este un concept esențial în educația contemporană, care urmărește să echipeze elevii și studenții cu cunoștințele, abilitățile și atitudinile necesare pentru a trăi și a lucra într-o lume durabilă. Aceasta implică adoptarea unor practici educaționale care nu doar oferă cunoștințe pe termen scurt, ci și încurajează dezvoltarea continuă și adaptarea la schimbările constante din societate și mediu.

Principiile Învățării Durabile

1. Integrarea Educației pentru Dezvoltare Durabilă (ESD):

- ESD înseamnă includerea în curriculum a subiectelor legate de mediu, economie și societate, astfel încât elevii să înțeleagă interconexiunile dintre aceste domenii și să fie pregătiți să contribuie la dezvoltarea sustenabilă.

2. Gândirea pe Termen Lung:

- Învățarea durabilă se concentrează pe dezvoltarea competențelor și abilităților care vor fi utile pe parcursul întregii vieți, nu doar pentru obținerea unor rezultate imediate.

3. Învățarea Activă și Reflexivă:

- Promovarea metodelor de învățare care implică activ elevii în procesul educațional, încurajându-i să reflecteze asupra propriilor experiențe și să își adapteze cunoștințele și abilitățile la noi contexte.

4. Colaborare și Parteneriate:

- Învățarea durabilă implică colaborarea între diferite părți interesate, inclusiv școli, comunități, organizații non-guvernamentale și sectorul privat, pentru a crea un mediu educațional care susține dezvoltarea durabilă.

Exemple de Practici Durabile în Educație

1. Proiecte Comunitare:

➤ Elevii pot participa la proiecte care au un impact pozitiv asupra comunității lor, cum ar fi inițiativele de reciclare, grădinile școlare sau programele de economisire a energiei. Aceste activități nu doar că educă elevii despre sustenabilitate, dar și contribuie direct la crearea unui mediu mai durabil.

2. Curriculum Bazat pe Probleme (PBL):

➤ PBL implică elevii în rezolvarea unor probleme reale legate de durabilitate, cum ar fi poluarea apei, gestionarea deșeurilor sau schimbările climatice. Aceasta le dezvoltă abilitățile de gândire critică și de rezolvare a problemelor.

3. Utilizarea Tehnologiilor Verzi:

➤ Integrarea tehnologiilor verzi în școli, cum ar fi panourile solare sau sistemele de colectare a apei pluviale, oferă elevilor exemple concrete de practici durabile și le arată cum tehnologia poate contribui la protecția mediului.

4. Educație Interdisciplinară:

➤ Abordările interdisciplinare, care combină științele naturii, studiile sociale, economia și alte domenii, ajută elevii să înțeleagă complexitatea problemelor de durabilitate și să dezvolte soluții integrate.

Resurse pentru Învățarea Durabilă

1. Materiale Didactice și Manuale:

- Multe organizații oferă resurse educaționale gratuite sau la preț redus care acoperă subiecte legate de durabilitate. De exemplu, UNESCO oferă ghiduri și materiale pentru educația pentru dezvoltare durabilă.

2. Cursuri Online și MOOC-uri:

- Platformele de învățare online, cum ar fi Coursera, edX și FutureLearn, oferă cursuri despre dezvoltarea durabilă, ecologie și alte subiecte relevante, adesea în parteneriat cu universități de renume.

3. Rețele și Comunități de Practică:

- Participarea la rețele și comunități de practică permite educatorilor să împărtășească idei și resurse, să colaboreze la proiecte comune și să învețe din experiențele altora. Exemple includ forumuri online și asociații profesionale.

Învățarea durabilă nu este doar despre acumularea de cunoștințe, ci și despre dezvoltarea unei mentalități și a unor abilități care să permită elevilor să contribuie activ la crearea unui viitor mai sustenabil. Prin integrarea acestor principii și practici în sistemul educațional, putem asigura că următoarele generații vor fi mai bine pregătite pentru a face față provocărilor globale și pentru a trăi în armonie cu mediul înconjurător.

Rolul profesorului în dezvoltarea spontaneității și stimularea creativității elevilor

În contextul actual se impune cu necesitate în învățământul românesc stimularea spiritului creator, a receptivității estetice și cultivarea lor în mod sistematic. Totodată, se cunoaște faptul că acei copii incapabili de socializare, timizi, mai puțin activi, devin încrezători, curajoși și obțin rezultate pozitive într-un context de libertate. Găsirea unor metode eficiente și mijloace care să contribuie la dezvoltarea gândirii operaționale, la stimularea aptitudinilor prin mobilizarea resurselor în stare latentă sau prin motivație este unul din principalele obiective ale profesorilor de educație plastică. Promovate sunt strategiile de interacțiune, învățarea prin cooperare. Un proces de învățământ modern organizat din acest punct de vedere îi ajută pe copii să se exprime liber, personal, să găsească soluții creatoare pe tot parcursul vieții. Cunoscându-și „rolul său de facilitator al cunoașterii, scopul profesorului postmodern este să-și învețe discipoli cum să gândească, nu ce să gândească”¹ pentru a le elibera gândurile, trezi curiozitatea și scânteia.

Chiar dacă școala a fost de nenumărate ori criticată, iar uneori pe bună dreptate, pentru că își păstra rigorile vechiului sistem, de care încă se mai ține, unii dintre profesori, de generație nouă, încearcă să abordeze diferit tratarea subiectelor din programa școlară. Diferit, pentru a stimula creativitatea elevului, pentru a-i da șansa de a se regăsi, de fi cel mai bun, de a deveni un viitor artist cu voce puternică, un motor pentru generația următoare.

Important să se pună accent pe învățarea creativă pentru că mărește orizontul de cunoaștere „*Imagination is more important than knowledge. For knowledge is limited to all we now know and understand, while imagination embraces the entire world, and all there ever will be to know and understand.*”² Cunoștințele acumulate și teoria învățată lărgesc orizontul cunoașterii, dar nu reprezintă reușita. Tocmai abilitatea noastră, a profesorilor și a copiilor de a contopi informațiile migrându-le în sfera creativității și folosindu-le cu inteligență și creativitate pot genera cu adevărat succesul. Creativitatea ne ajută să ieșim din cele mai dificile probleme, să

¹ Revista Concept, vol 7, nr.2, 2013, UNATC, București, Oprea, Crenguța Lăcrămioara, *Entuziasmul profesorului și puterea cuvântului în educație*, pag. 110 <https://www.unatc.ro/cercetare/reviste/concept07.pdf> accesat în data 11/05/2020

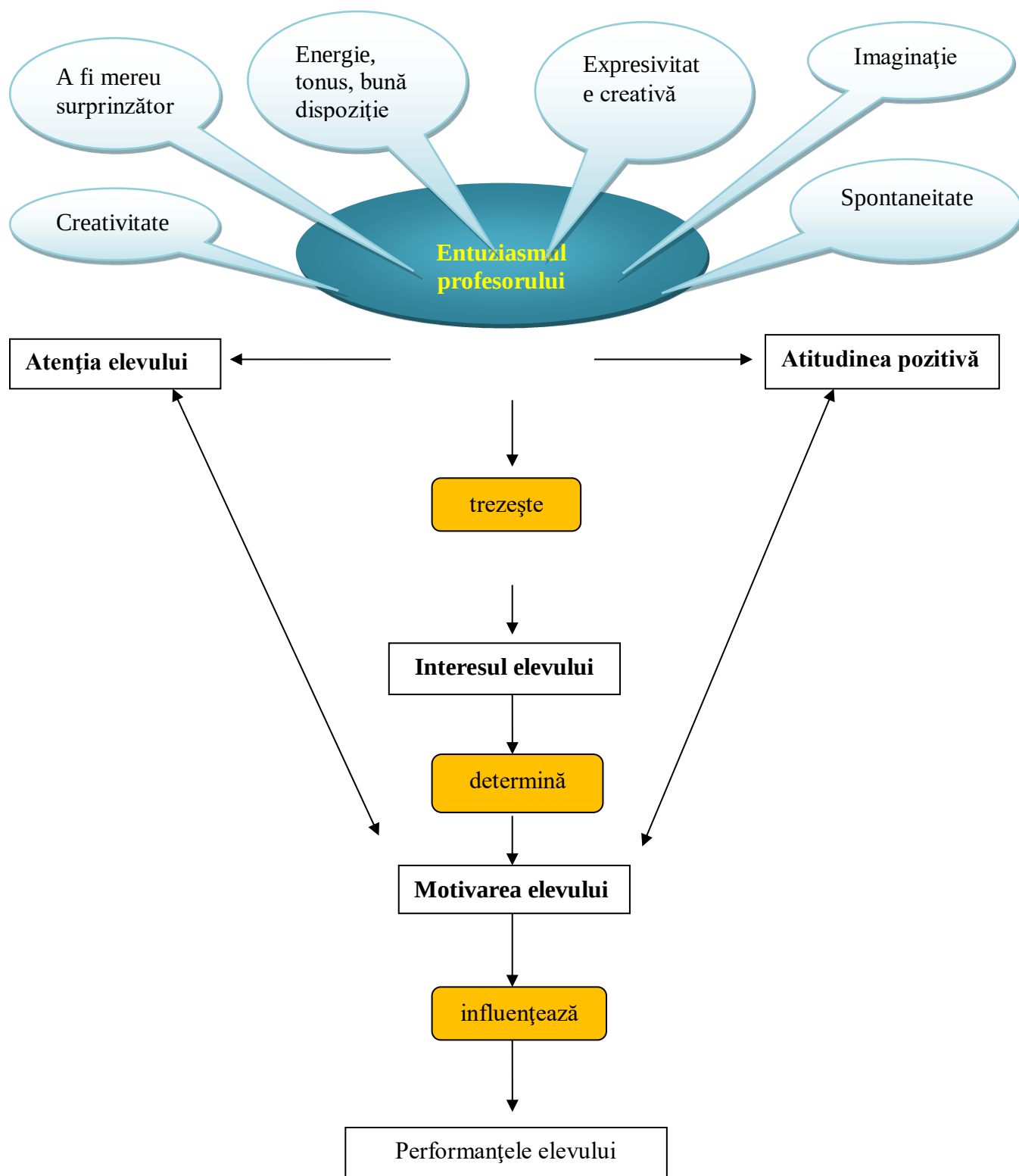
² **Albert Einstein**, (1879-1955) fizician teoretician de etnie evreiască, născut în Ulm, Germania, apatrid din 1896, elvețian din 1899, emigrat în 1933 în SUA, naturalizat american în 1940, profesor universitar la Berlin și Princeton. A fost autorul teoriei relativității și unul dintre cei mai străluciți oameni de știință ai omenirii. În 1921 i s-a decernat Premiul Nobel pentru Fizică. „Imaginația este mai importantă decât cunoașterea. Cunoașterea este limitată. Imaginația face ocolul lumii.” Albert Einstein, în interviu cu G.S. Viereck, *Ce înseamnă viața pentru Einstein* (26 octombrie 1929).

gasim soluții, iar soluția găsită să se transforme într-un obiectiv pe termen lung în care să se practice învățarea prin descoperire.

În sistemele educaționale tradiționale se propunea formarea unor conformiști, cu stereotipuri comportamentale, cu caracter pasiv fiindcă se dorea o educație completă din toate punctele de vedere, fără a se ține cont de individualitatea fiecărui elev. În contextul actual, al educației contemporane profesorul trebuie să țină cont că acel elev care dorește să schimbe regulile jocului este binevenit, acceptat, tolerat și ascultat. Regulile de conveniență nu sunt bine primite, decât în anumite situații în care se cer. A ieși din zona de confort și activa întreg grupul clasei împreună cu profesorul este cel mai benefic lucru care se poate întâmpla în stimularea creativității artistice. A spune sau a face altfel nu devine o stigmatizare, ci un alt punct de vedere din care putem să descoperim. A realiza o lucrare plastică după modul în care elevul simte și vede (în diferite griuri cromatice cu accente de culoare pură sau din contraste de tente strălucitoare, decorativă folosind principii ale artei decorative, fantastică cu elemente onirice, pline de tensiune) nu este greșit, ci întru totul lăudabil. Susținerea acestei atitudini poate deveni un deziderat pentru învățământul artistic. Este exclus susținerea teribiliștilor, a rău intenționaților sau a celor care vor să braveze fără a cugeta, dar de multe ori acești neînțeleși ai societății și ai școlii sunt cei care au un bagaj creativ imens, nefolosit și se revoltă. Această revoltă poate fi benefică, dacă profesorul și părintele conlucrează și fructifică arderea lui interioară în a se decoperi, în a face ceva util, în a fi apreciat de colegi. Schimbarea percepției presupune o modificare a relației profesor-elev. Dacă profesorul devine prietenul acestuia, nu un inițiator al terorii, dacă se introduc discipline care favorizează creativitatea, dacă se inițiază o învățare de tip creator ghidată de curiozitate, de dorința de cunoaștere și nu de învățare rigidă bazată pe memorare sau raționamente clasice, atunci profesorul devine un promotor al învățării creative pe viață.

Rolul profesorului este unul esențial în educarea elevilor săi, descoperind și promovând elevii creativi și aducându-i în față pentru a se exprima. Recunoașterea elevilor spontani - creativi se realizează printr-o serie de indicatori observate la aceștia: practicarea jocurilor ingenioase cu reguli inedite, activitățile ludice în pauză, desenatul sau cântatul în afara orele de curs, o îmbrăcăminte surprinzătoare, abordarea grafică diferită. Profesorul asigură o atmosferă școlară degajată, fără critică și judecăți, cu multă răbdare, stimulează încrederea în elevii săi, îi încurajează și atunci când greșesc. Își îmbogățește permanent pregătirea din dragoste pentru profesie și pentru ei, dându-le libertate, fără să îi controleze permanent având încredere în ei. Îi învață să fie independenți, curioși, dornici de a cuceri, de a câștiga sau de a-și trăi cu demnitate înfrângerea, de a-și asuma riscuri pentru a învinge - se creează o legătură între

entuziasmul profesorului și actul „de învățare” al elevului care devine evident ascendent spre vârful educației creatoare.

Harta profesorului entuziasmat

SISTEME PENTRU CONTROLUL AUTOMAT AL PRECIZIEI DIMENSIONALE

Prof. Alexandru Cernat -Ștefan

Liceul Tehnologic "Pamfil Șeicaru", Ciorogârla

În construcția de mașini, ca și în alte domenii industriale, controlul calității produselor este organizat sub două forme: *după prelucrare* (denumit și pasiv) sau în *timpul prelucrării* (sau activ).

1. *Controlul pasiv* constă în verificarea preciziei pieselor după ce întregul lot a fost prelucrat, caz în care este exclusă prevenirea rebutului (de aici noțiunea de „pasiv”).

2. *Controlul activ* se desfășoară în timpul prelucrării pieselor din lot și are drept scop dirijarea procesului tehnologic, pentru a se evita apariția rebutului. Controlul se poate efectua în timpul prelucrării propriu-zise (fără îndepărtarea piesei din dispozitivul de lucru) sau imediat după prelucrare, informația despre măsurare, fiind folosită în acest caz la reglarea sistemului tehnologic pentru obținerea piesei următoare.

Controlul pasiv se poate face în următoarele variante:

a. *controlul 100% al pieselor finite*, care se aplică în următoarele situații:

1. sortarea pe grupe de dimensiuni, în vederea asamblării selective (utilizată pentru produse de precizie cinematică ridicată: rulmenți, pistoane, cămăși de cilindru ale motoarelor autovehiculelor, arbori principali ai mașinilor unelte, etc.);
2. la controlul parametrilor pieselor de mare importanță (spre exemplu în industria aeronautică);
3. atunci când câmpul de împrăștiere al dimensiunilor, datorită utilajului necorespunzător, depășește câmpul de toleranță prescris.

Controlul se poate efectua cu mijloace de măsurare universale specializate mecanizate sau automatizate uni sau multiparametrice.

- *controlul prin sondaj*, care se aplică la recepția unor loturi de piese de către beneficiari sau după operațiile la care se execută controlul activ, precum și la controlul unor parametri de mai mică importanță pentru funcționare produsului.

- *controlul statistic*, se aplică în cazurile de determinare a stabilității procesului de prelucrare, în vederea îmbunătățirii acestuia.

Din punct de vedere cronologic, *controlul statistic* ca formă de inspecție cea mai des întâlnită în producția de serie, s-a impus ca răspuns la cerințele tot mai mari de creștere a productivității și de reducere a costurilor produselor, specifice societății de consum. Controlul statistic se realizează cu ajutorul unui set de instrumente, dintre care mai importante și des utilizate sunt graficele de control.

Controlul pasiv se poate efectua cu mijloace universale sau speciale, automat sau neautomat.

Controlul activ impune cunoașterea următoarelor probleme: datorită creșterii exigențelor din punct de vedere calitativ la realizarea produselor, în ultimii ani controlul s-a deplasat de la forma „în afara procesului” la forma „în proces sau cu implicații în proces”.

Controlul activ (automat sau neautomat) este folosit în următoarele scopuri:

1. *Măsurarea dimensiunilor* în timpul procesului de prelucrare și emiterea unor informații la atingerea cotei prestabilite, când se oprește procesul de prelucrare sau eventual se trece la o altă fază de prelucrare (de la degroșare la finisare, spre exemplu la rectificare).

2. Dacă controlul activ este automat apare posibilitatea *reglării automate* a parametrilor regimului de lucru în funcție de valoarea parametrului măsurat și oprirea procesului la atingerea cotei prestabilite.

Sistemele pentru controlul automat al preciziei dimensionale, înlocuind total sau parțial, influența operatorului uman asupra calității produsului, dau posibilitatea diminuării sau eliminării rebutului prin cunoașterea dimensiunii instantanee a suprafeței prelucrate. De asemenea, prin reducerea timpului necesar reglării sistemului tehnologic la dimensiune, conduc la importante reduceri ale prețului de cost ale produselor, la însemnate creșteri de productivitate, în condițiile realizării obiectivului tehnic al procesului tehnologic – precizia (calitatea) suprafețelor prelucrate.

Sistemul de măsurare (sau control), este definit ca acel sistem care realizează măsurarea (sau controlul) parametrilor caracteristici ai produsului de prelucrat și care transmite informația despre valorile obținute în vederea obținerii atributului de calitate (bun/rebut) unor elemente specializate din structura sistemului automat. Pentru exemplificarea și clasificarea sistemelor de control automat, în fig. 1a, se prezintă schema de control clasic (tradițional) manual cu ajutorul unui calibru potcoavă a dimensiunii unei suprafețe cilindrice exterioare prelucrate prin rectificare. În acest caz, sistemul de control poate fi reprezentat prin schema bloc din fig. 1b, în care s-a notat:

SPP – sistemul procesului tehnologic de prelucrare;

EC – elementul de control (calibrul potcoavă);

O – operatorul uman;

$X_i = d_o$ – dimensiunea nominală a suprafeței ce trebuie obținută în procesul de prelucrare (sau, eventual dimensiunea de reglaj inițial a sistemului tehnologic);

X_e – abaterea dimensiunii efective d a suprafeței prelucrate în raport cu valorile limită („ T ” - trece și „ NT ” – nu trece) materializate pe calibrul;

$\varepsilon = d - d_o$ – abaterea dimensiunii suprafeței prelucrate în raport cu dimensiunea nominală sau de reglaj inițial;

X_{p1} – factorii perturbatori care acționează asupra SPP (spre exemplu: vibrații, tensiuni interne ale piesei de prelucrat, etc.);

X_{p2} – factorii perturbatori care afectează precizia de control a calibrului (spre exemplu: uzura, îndemânarea operatorului, temperatura mediului ambiant, etc.).

Așa după cum se poate observa în fig. 1b, sistemul de control prezentat are aspectul unui sistem de comandă, între piesă (blocul SPP) și operator există o legătură informațională unidirecțională. Cu

toate acestea, însă, periodic, pe baza observării evoluției mărimii X_e (ce definește calitatea piesei: bun sau rebut), operatorul poate realiza o legătură de reacție, intervenind asupra sistemului tehnologic, în sensul modificării corespunzătoare a abaterii ε prin diverse măsuri tehnologice sau constructive.

Astfel de sisteme, la care piesa este măsurată (controlată) cu instrumente (aparate) universale, speciale sau limitative (calibre), în afara timpului de bază de fabricație și la care operatorul se află pe calea directă a transmiterii informației de măsurare (control) sunt denumite *sisteme de control / măsurare neautomate* (tradiționale, clasice).

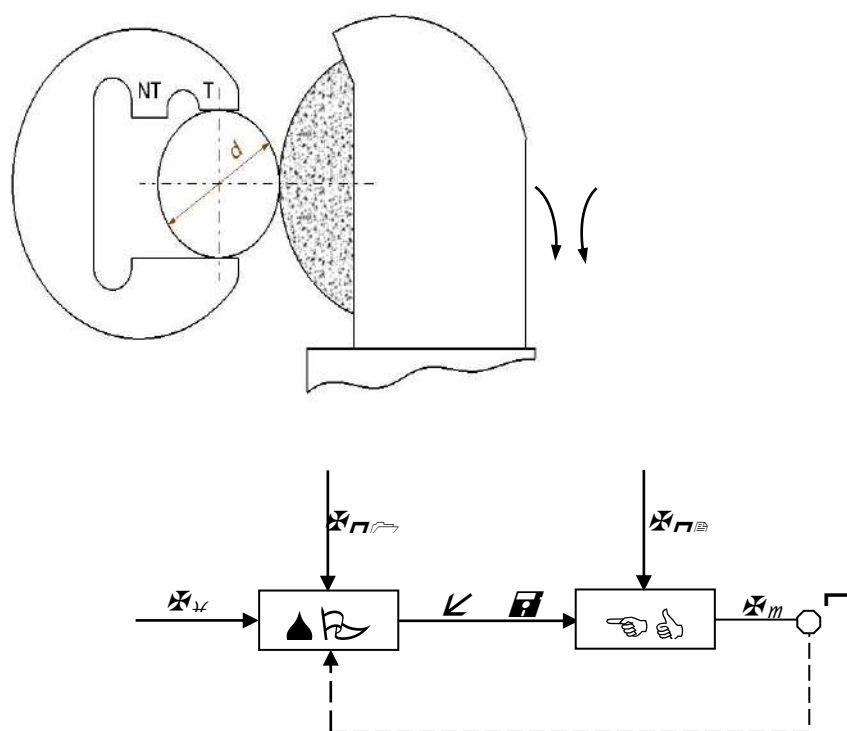

Figura 1. Schema de control a preciziei dimensionale folosind calibre potcoavă

În cazul unui astfel de sistem, timpul auxiliar corespunzător măsurării/controlului piesei, nesuprapunându-se cu timpul de bază, influențează negativ productivitatea procesului, dar și calitatea acestuia (nu se poate interveni asupra pieselor rebutate decât prin ajustări suplimentare cu cheltuieli în plus). O cale eficientă de creștere a productivității procesului și de diminuare a cheltuielilor suplimentare cu piesele rebutate, o constituie efectuarea activității de verificare a calității piesei în timpul desfășurării procesului tehnologic, așa cum arată exemplul din fig. 2a și schema bloc corespunzătoare acestuia (fig.2b).

Într-un asemenea caz sistemul de măsurare (control) devine un sistem automat, operatorul ne mai este pe calea directă de transmitere a informației, iar timpul de măsurare (control) se suprapune peste cel de bază conducând la creșterea productivității procesului de lucru și reducerii costului produsului prin micșorarea rebuturilor, tinzând chiar spre zero.

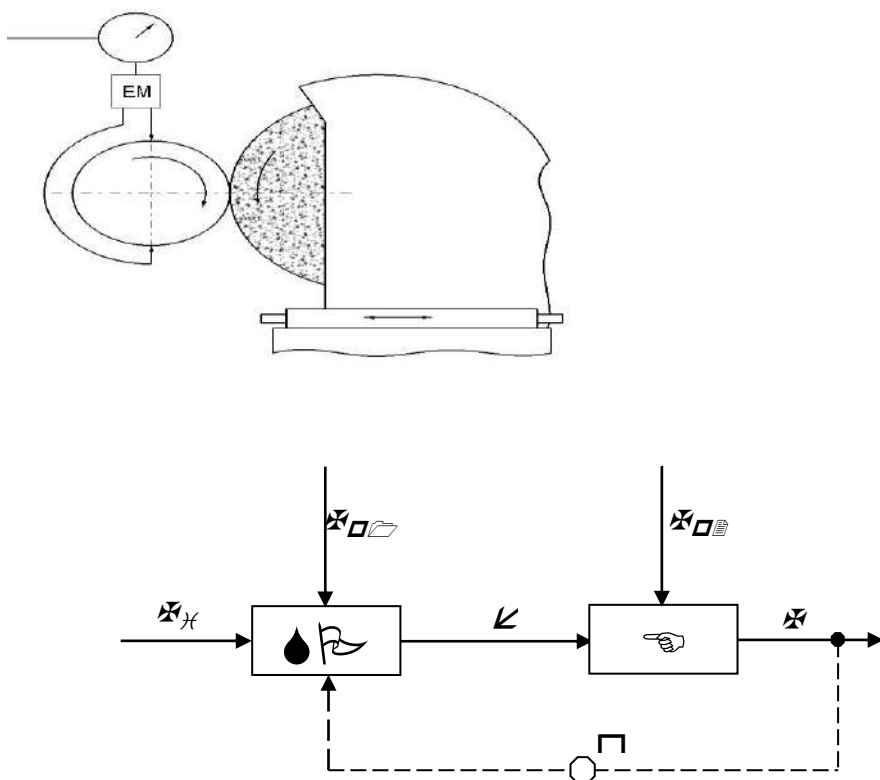

Figura 2. Schema constructivă (a) și respectiv bloc (b) a unui sistem de control automat la rectificare

BIBLIOGRAFIE

1. Dodoc P. – Metode și mijloace de măsurare moderne în mecanica fină și construcția de mașini, E.T. București – 1978
2. Tiron M. – Teoria erorilor de măsurare și metoda celor mai mici pătrate, E.T. București – 1972
3. Baron T. – Metode statice pentru analiza și controlul calității producției, E.D.P. București – 1979
4. Panaite V., Munteanu R. – Control static și fiabilitate, E.D.P. București – 1982
5. Spineanu U. – Automatizarea controlului dimensiunilor în construcția de mașini, E.T. București – 1987

MODALITĂȚI DE STIMULARE A CREATIVITĂȚII

Prof. înv. Primar: CHIFU MIHAELA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ "NICU ALBU"

PIATRA NEAMȚ

"Progresul omenirii nu este posibil fără activitatea creatoare, teoretică sau practică, a oamenilor. Din acest motiv este firesc ca activitatea creatoare să fie considerată ≈forma cea mai înaltă≈ a activității omenești" (A. Roșca, Creativitate, București, Editura Enciclopedică Română, 1972).

Creativitatea constituie una din problemele majore ale contemporaneității. Astăzi se manifestă o adevărată "foame" de creativitate pentru a soluționa marile probleme sociale, economice, culturale, educaționale ale omenirii.

Creativitatea se educă, se învață încă din clasele primare, ba chiar de la grădiniță. Nevoia de inovare este esențială pentru bunul mers al școlii, al vieții, al vremurilor în care trăim. Deoarece educația nu este doar obligativitatea sau competența școlii, activitatea educativă trebuie asumată deopotrivă și de familie, mass-media, comunitatea locală, ca factori complementari, cu influență majoră în formarea personalității copilului.

Vârsta miciei școlarități, caracterizată prin fantezie, curiozitate, spirit de aventură, este o perioadă propice stimulării creativității. La această vârstă, copiii au curajul să emită opinii personale, să argumenteze și să găsească soluții inedite în situații diverse, fără teama de a greși sau de a părea ridicoli, așa cum s-ar putea întâmpla cu persoanele care au o anumită experiență de viață.

Prin urmare, ucenicia creativității trebuie să înceapă de la cea mai fragedă vârstă, pentru ca dezvoltarea ei să se înscrie pe o direcție ascendentă și dincolo de sfârșitul școlarității.

Creativitatea elevilor depinde de mai mulți factori: educația, nivelul dezvoltării fizice și cognitive ale fiecăruia și nu în ultimul rând de experiența lor. Ar fi bine ca fiecare dascăl să-și accepte elevii așa cum sunt, dar să le creeze în același timp atmosfera propice pentru a-și exprima personalitatea și originalitatea.

Școala reprezintă principalul factor care poate contribui decisiv la valorificarea creativității potențiale a elevilor, la stimularea înclinațiilor lor creative și la educarea creativității. Manifestările creative, mai mult sau mai puțin relevante, existente înaintea intrării copilului în vârsta școlarității, sunt dirijate și valorificate într-o anumită măsură în familie și în

grădiniță, urmând că în școală să se accentueze procesul de depistare, stimulare și formare a aptitudinilor creatoare la elevi.

La nivelul copiilor din ciclul primar, orice rezolvare de situații problematice constituie în același timp o manifestare a creativității gândirii lor. Principală caracteristică a gândirii creative la elevi e noutatea sau originalitatea soluției găsite, a ideii emise. Nu se poate vorbi în ciclul primar de existența unei creativități deosebite a gândirii școlarului, ci mai degrabă despre formarea unor premise pentru dezvoltarea ulterioară a creativității. Copilul de vârstă școlară mică, adoptă o atitudine creatoare, atunci când, pus în fața unei probleme, îi restructurează datele, descoperă căile de rezolvare, o rezolvă într-un mod personal.

În etapa actuală, pentru realizarea unui învățământ formative, fiecare cadru didactic trebuie să constientizeze că este nevoie de un mediu școlar stimulat. Acesta este creat de învățători ce permit libera exprimare a ideilor, chiar contrare, care stimulează munca independentă, sunt capabili să stabilească o relație democratică cu elevii ce nu se bazează pe teamă, constrângere, pe ironie, dar nici pe stilul "laissez-faire"

În egală măsură, și cadrul didactic trebuie să învețe să fie creativ în activitatea didactică. Dacă nu face el însuși dovada creativității, îi va fi foarte greu să dezvolte această caracteristică la elevi. Aceștia trebuie învățați cum să formuleze o întrebare, să se "joc" cu ea, s-o reformuleze, să-și assume rolul de investigator.

Orientând activitatea elevilor, învățătorul îi încurajează să descopere cunoștințe, să rezolve probleme, dar și să formuleze ei înșiși probleme. Elevii trebuie îndrumați să dobândească o gândire independentă, să manifeste toleranța față de ideile noi, să acționeze liber și să utilizeze o critică de tip constructiv. Acest tip de învățare nu numai că duce la formarea unui stil creativ de rezolvare a problemelor, dar are efecte și asupra dezvoltării personalității elevilor. Elevul se obișnuiește să abordeze curios și deschis, să îndeplinească cu plăcere sarcinile.

În această perspectivă a stimulării creativității elevilor, profesorul trebuie să acorde mai multă atenție modului în care se realizează evaluarea. Este necesară o deplasare de accent a obiectivelor evaluării, de la obiective de ordin informativ la obiective de ordin formative. Notarea nu va mai avea în ochii elevilor un caracter coercitiv și punitiv. Tensiunea și frustrarea care însoțesc, de obicei, actul evaluativ nu pot fi decât dăunătoare exprimării creativității elevilor. Evaluarea trebuie orientată în direcția evidențierii aspectelor pozitive și a progreselor înregistrate de fiecare elev în parte. Eliberarea de teama evaluării se poate face și prin amânarea ei sau prin instituirea unor perioade de neevaluare. Scopul acestor demersuri îl reprezintă crearea condițiilor pentru exprimarea liberă a posibilităților fiecărui elev, dezvoltarea curajului de a-și asuma riscuri. (D. Sălăvăstru, 2004, pp. 114-115).

Ca formațiune psihologică, creativitatea este proprie tuturor elevilor, în limitele dezvoltării normale. Fiecare copil dispune de un potențial creativ, respectiv de anumite trăsături favorizante actului creator. Importanța mediului ambiental este esențial pentru stimularea creativității.

BIBLIOGRAFIE:

- A. Roșca, Creativitate, București, Editura Enciclopedică Română, 1972
- D. Sălăvăstru, Psihologia educației, Editura Polirom, 2004

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE
INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN NEAMȚ

ȘCOALA PROFESIONALĂ SPECIALĂ

Comuna Ștefancel Mare, județul Neamț

Str. Stânenelului, nr.27

Tel/Fax: 0233292004, E-mail: sam_speciala@yahoo.com

www.csei-stefancelmare.ro

Implicarea elevului cu CES în evaluare

Realizat de: Profesor psihopedagog CHIPON Gina

Contextul actual în educație la nivel global după traversarea perioadei pandemiei este fără precedent. Această situație a generat un stress suplimentar căruia a trebuit să îi facem față atât noi cât și elevii. Elevii în general și elevii cu CES în special au o mult mai mare ușurință în utilizarea telefonului în procesul educațional, iar tendința este de a-l utiliza în defavoarea educației, pur și simplu pierzându-se timpul cu accesarea acestuia inclusiv pe parcursul orelor, atunci când sunt timpi morți, după ce elevii mai buni rezolvă rapid exercițiile propuse. Tocmai aici vă propunem o schimbare în abordare și anume implicarea elevilor cu CES în construirea unor instrumente de evaluare.

Știm că este nevoie de continuitate și de colaborare directă și nemijlocită între profesor și elevul cu nevoi educative speciale, așa cum observăm că au realizat și mai marii noștri. Învățământul de calitate este cel care integrează, reabilitează și lucrează cu potențialul maxim al elevilor și este cel care face ca în ore să fie utilizat întregul bagaj de cunoștințe al acestora, chiar dacă acesta este diferit de la un elev la altul și este o bază de pornire pe care să se poată construi în continuare, în educația copiilor.

În cele ce urmează voi prezenta o metodologie generală pe baza căreia să putem construi fișe de lucru și evaluare împreună cu elevii, la clasă, putându-se aplica la orice materie. Putem face asta cu elevii care ne solicită cel mai mult, acei elevi care se plictisesc a clasă, în momentele în care aceștia

termină mai repede exercițiile pe care le-am dat de realizat în clasă, ca mai apoi să putem aplica aceste fișe realizate pentru toți elevii clasei respective sau chiar pentru mai multe clase și serii. Pentru fișe profesorii pot crea și baremuri de departajare.

În continuare voi prezenta avantajele și dezavantajele metodei din punctul de vedere al profesorului și al elevului, apoi voi prezenta metodologia de lucru, ca la final să aveți ca exemplu câteva fișe de lucru și evaluare.

Abordările novative în învățământ au multe avantaje resimțite atât de elevi și cât și de profesori, acestea ar fi:

- Crearea unui mediu de lucru prietenos în clasă, care dă posibilitatea exprimării de sine elevilor
- Crește implicarea elevului la ore, pe măsura capacității proprii
- Atingerea obiectivelor generale și specifice adaptate gradului de înțelegere de la nivelul întregii clase
- Se are în vedere nivelul real de pregătire al elevilor
- Utilizăm ceea ce cunoaște cel mai bine elevul, ne focalizăm pe „partea plină a paharului”
- Oferă noutate și dinamism orelor
- Se poate realiza la orice materie din programă, inclusiv la cele opționale
- Creșterea stimei de sine a elevilor, datorată realizării exercițiului propus
- Exersăm înțelegerea în profunzime a materialului predat, pe baza căruia evaluăm cunoștințele
- Vine cu diversitate în predare și astfel elimină monotonia, plictiseala de care se plâng elevii
- Dezvoltarea gândirii critice
- Colaborarea îndeaproape cu elevii clasei, pentru propunerea exercițiilor de evaluare ne ajută să obținem răspunsuri de la majoritatea celor care fac parte din clasă, deoarece este mult mai apropiat nivelul mediu al colectivului
- Sunt mai ușor acceptate de elevi, deoarece sunt realizate de colegii lor și nu mai sunt percepute ca fiind dificile
- Grad de dificultate adaptat nivelului clasei
- Strânge relațiile și colaborarea între colegi
- Gradul de creativitate este mare și depinde de capacitățile elevilor participanți
- Acest tip de fișe presupune o învățare continuă, durabilă
- Se poate realiza pentru capitolele din materie care sunt suplimentare sau opționale
- Responsabilizăm mai mult elevii

Dezavantajele metodei

- Se lucrează la început doar cu o parte dintre elevi, care solicită atenția noastră

- Crează schimbare în ritmul de învățare

Ce categorii de elevi putem implica?

În această activitate putem lucra cu un elev sau cu mai multi simultan, dar necesită să avem o atenție distributivă.

Putem să lucrăm cu:

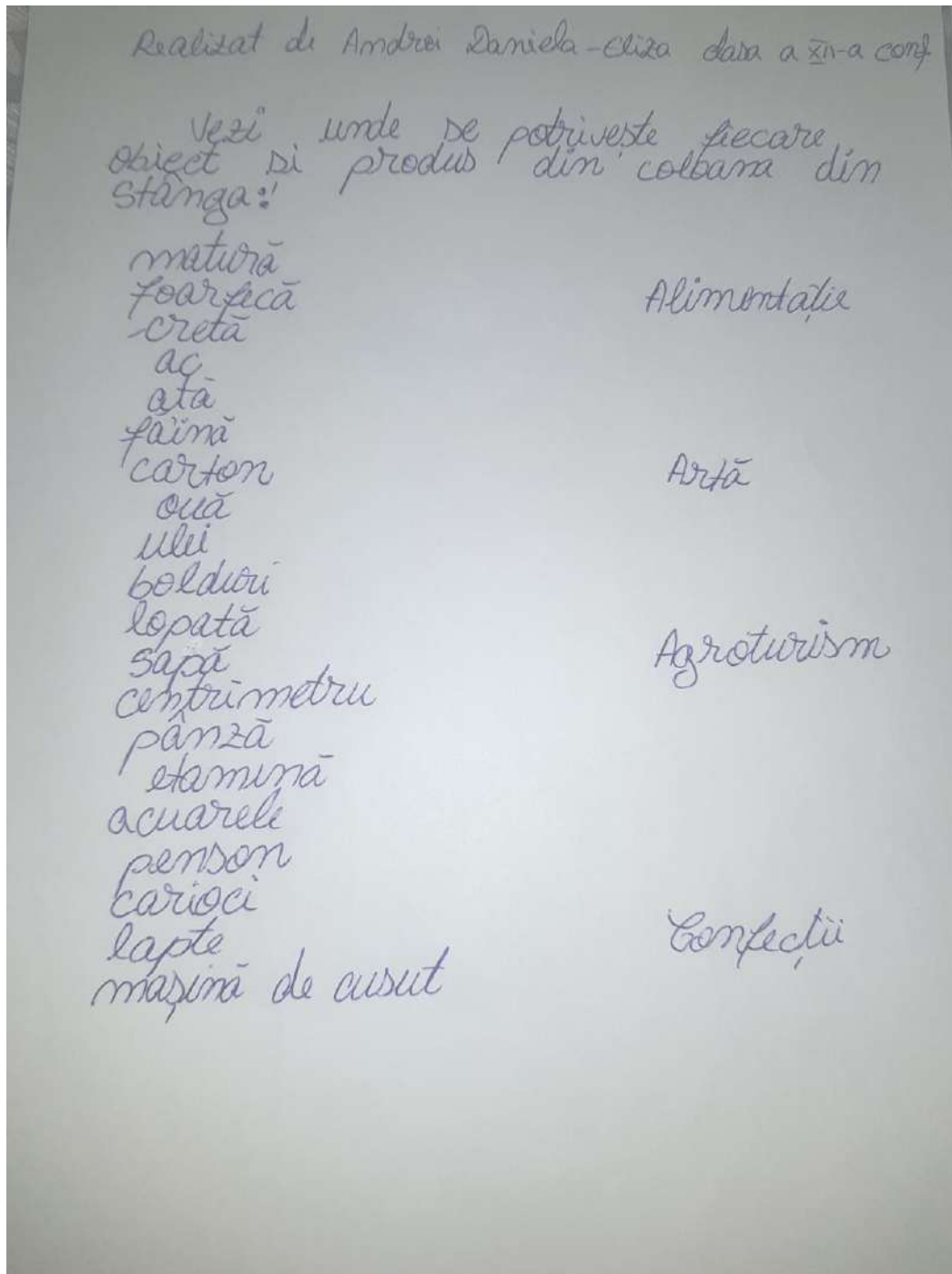
- Elevii care se plictisesc la ore și care vor altfel de implicare în învățare, una nonlineară, în afara programei standardizate;
- Cei care sunt cei mai buni la învățătură, care au un potențial ridicat;
- Elevii care au un talent sau o înzestrare specială, lucru pe baza acelei înzestrări (de exemplu: desen, pictură, arte plastice, etc).

Etapele creării instrumentului (fișa de lucru și evaluare) cu elevi:

- stabilirea tipului de instrument de evaluare. Se pot folosi mai multe tipuri de fișe de evaluare: perechi de cuvinte, părți componente ale unei mulțimi, sinonime, antonime, rebus etc – de către profesor în funcție de abilitățile elevilor participanți
- stabilirea părții din materie, a conținutului informațional pe care îl vom avea în atenție în realizarea fișei – realizat de către elev și profesor
- selecția aspectelor teoretice considerate semnificative – realizat de profesor
- identificarea obiectivelor învățării stabilite pentru aspectele teoretice care vor fi evaluate- realizat de către profesor
- Identificarea competențelor ce se doresc a fi formate - realizat de către profesor
- Stabilirea numărului de itemi, în funcție de înzestrarea și implicarea elevului – de către elev în colaborare cu profesorul
- Stabilirea regulilor de formare a instrumentului – de către profesor
- Explicarea către elevi a regulii ce va apărea în fișă și verificarea înțelegerii acestora de către elevi
- Completarea cu itemi, pe baza regulii stabilite anterior – realizată de către elevi
- Conceperea și scrierea enunțului, cerința fișei – de către elev în colaborare cu profesorul
- Verificarea aspectului, clarității și gradului de dificultate al fișei – de către profesor

Exemplu practic:

Fișa de evaluare

În urma creării unor astfel de instrumente aplicarea se poate realiza pentru întregul colectiv sau chiar către alte grupe, clase sau serii. Evaluarea fișei se poate face cu stabilirea unui calificativ sau a unei note, această lucruri este posibil și binevenit pentru anumite materii.

Apreciez aceste tipuri de fișe de lucru și evaluare deoarece arată nivelul real al clasei și implică mai mult elevii, iar în zilele noastre consider că se cere de către noua generație, această implicare a elevului în procesul de învățământ. Se observă că elevii au nevoie de mai multă provocare în procesul de învățare, iar acest tip de exercitiu o realizează cu succes.

Bibliografie:

- O.U.G. nr. 75/2005 privind asigurarea calității educației, aprobată cu completări și modificări prin Legea nr. 87/2006, cu modificările ulterioare din 2011, 2018 și 2019.
- DRAGOMIR Gabriel Mugurel, TEODORESCU Luminia – Repere în evaluare, Editura de vest, Timișoara, 2013
- GHERGUȚ Alois – Educație specială, ghid metodologic, Polirom, 2016

Instruirea diferențiată la istorie-teoria inteligențelor multiple

Această teorie a fost enunțată de Gardner care considera că o inteligență este un mod de a rezolva probleme și de a dezvolta produse considerate valori de cel puțin o cultură. În predarea diferențiată diferențele dintre elevi sunt studiate ca o bază pentru proiectare, iar evaluarea este continuă. Astfel, se dezvoltă mai degrabă înțelegerea decât memorizarea.

Spre exemplificare am ales o temă de la clasă a VIII, **Politica de cruciadă a domnilor români.**

Forma de activitate: activitate pe grupe, formate în urma aplicării testului privind tipurile de inteligență.

Obiectivul general: implicarea elevilor în sarcini de învățare care să permită dezvoltarea inteligențelor multiple, stimularea potențialităților individuale ale acestora; de a consolida, de a sistematiza și evalua cunoștințele privind ascensiunea otomanilor în Europa și rolul pe care l-au avut Țările Române în contextul luptelor antiotomane în secolele XIV-XVI.

Competențe specifice:

- Folosirea limbajului adecvat în cadrul unei prezentări orale și scrise
- Evidențierea relației cauza-efect într-o succesiune de evenimente
- Recunoașterea unui context economic, social, politic, istoric
- Analiza critică a acțiunii personalităților
- Realizarea unor investigații de grup

Resurse:

- **Informaționale:** textul lecțiilor din manualele alternative și informațiile din sursele bibliografice indicate (fișe de lucru)
- **Materiale:** proiectele în format electronic, hărți, grafice, fotografii, hărți conceptuale
- **Tehnice:** flipchart-uri, laptop, videoproiector

Metode didactice: dezbateri, dramatizare, comparația, demonstrația, explicația, învățarea prin descoperire

Exemplu de aplicație

ECHIPA 1- inteligența verbal-lingvistică:

Cunoaștere- să definească noțiunile istorice specifice temei: vasalitate, suzeranitate, autonomie, tribut, pașalâc.

Activitatea de învățare – identificarea definițiilor și crearea unui mic dicționar, care va fi consultat de toate echipele

Înțelegere – să discute, pe baza unor extrase din Mihai Maxim, *Țările Române și Înalta Poartă. Cadrul juridic al relațiilor româno-otomane în evul mediu*, Editura Enciclopedică, București, 1993, pp 92-93 și pp. 98-99, prevederile ahidname-lelor ca acte bilaterale cu drepturi și obligații reciproce

Activitatea de învățare- analiza și interpretarea textului

Aplicare- să arate într-o selecție de texte literare și istorice, modul în care scriitori și istorici români au zugrăvit personajele istorice analizate.

Activitatea de învățare- întocmirea unei broșuri de câteva pagini cu extrasele cele mai reprezentative referitoare la voievozii români precizați.

Analiza- să interpreteze sursele istorice și literare pentru a construi portretul moral al voievozilor

Activitate de învățare – completarea broșurii cu descrierile privind trăsăturile morale ale voievozilor

Sinteza – să realizeze o compunere, sau un eseu referitoare la personalitățile istorice studiate

Activitatea de învățare – includerea celor mai reușite compuneri sau eseuri într-o broșură

Evaluare – să evalueze pe baza surselor analizate rolul istoric al voievozilor

ECHIPA 2- logico-matematică

Cunoaștere- să specifice contextul extern în care s-a desfășurat politica de rezistență antiotomană a voievozilor români din perioada secolelor XIV-XVI

Activitatea de învățare – realizează fișe de prezentare pentru fiecare voievod care conțin informații referitoare la raportul de forțe dintre marile puteri vecine, ale perioadei, precum și obiectivele acestora referitoare la spațiul românesc.

Înțelegere – să identifice mijloace politice și diplomatice utilizate de domnitorii români în relațiile cu Poarta.

Activitatea de învățare – să ilustreze într-un grafic felul în care au alternat cele două forme de acțiune enunțate mai sus, în relațiile cu Poarta.

Aplicare – să demonstreze într-un grafic felul în care a evoluat valoarea tributului în Țara Românească, Moldova și Transilvania de la mijlocul secolului XIV până la sfârșitul secolului XVI, pe baza datelor din lucrarea *Istoria românilor până în anul 1821*, redactată de Maria Magdalena Novac, Anca Lumânița Dumitrescu, Editura Teora, București, 1998, p.211.

Activitatea de învățare – realizarea graficului pe o planșă sau în format electronic.

Analiza – să realizeze o analiză comparativă a politicii externe a voievozilor români stabilind similitudini și diferențe, utilizând Diagrama Venn.

Activitatea de învățare – organizarea informației într-un tabel sinoptic cu următoarele rubrici

- domnitorul/perioada domniei
- specificul acțiunilor militare – otomane: ofensive, de apărare
- relațiile cu Polonia
- relațiile cu Ungaria
- relațiile cu Imperiul Otoman

Sinteza – să formuleze concluzii cu privire la specificul politicii externe a domnitorilor români

Activitatea de învățare – să prezinte politica externă a domnitorilor români, pe baza tabelului sinoptic realizând conexiunile logice.

Evaluare – să noteze într-o listă realizările în politica externă a domnitorilor.

Echipa nr. 3- Inteligența vizual-spațială

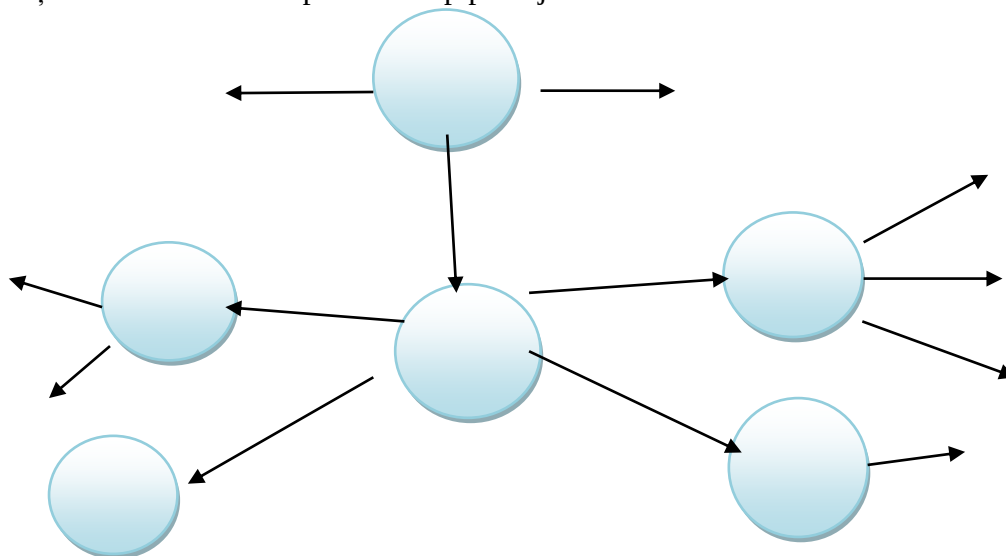
Cunoaștere – să deseneze hărți mute ale Europei Centrale și de S-E pentru perioada analizată pe care vor delimita granițele Țărilor Române în Evul mediu, vecinii acestora și direcțiile acțiunilor militare desfășurate de domnitori.

Înțelegere – să explice cu ajutorul hărților schimbările configurației granițelor Țărilor Române în perioada analizată.

Activitatea de învățare – ilustrează cu ajutorul imaginilor pierderile teritoriale în perioada amintită.

Aplicare – să traseze hotarele Țării Românești, așa cum reiese ele din titulatura lui Mircea cel Bătrân.

Analiza – să distingă tipuri de obligații financiare ale Țărilor Române față de Poartă și să aranjeze informația într-o hartă conceptuală de tip paianjen.

Sinteza – să realizeze un ppt referitor la relațiile româno-otomane din perioada sec. XIV-sec.XVI

Activitatea de învățare – transpunerea informației în formatul electronic cerut și prezentarea ei

Evaluare – să ordoneze fotografiile referitoare la domnitorii analizați în două secțiuni: Galerie cu portrete și expoziție de desene făcute de ei cu aceeași temă.

Activitatea de învățare – realizarea Galeriei și a expoziției

- realizarea portofoliului cu imagini reprezentând ctitorii ale domnitorilor

Echipa nr. 4 – Inteligența muzicală

Cunoaștere – să numească tipul de muzica specifica perioadei istorice

Activitatea de învățare- identifică tipul de muzică specific perioadei, pe baza informațiilor obținute de la profesorul de muzică

Înțelegere – să recunoască fragmente muzicale apropiate de muzica specifică perioadei

Activitatea de învățare – audierea fragmentelor muzicale

Aplicare – să facă o selecție de muzica bisericească specifică unei numite perioade istorice

Activitatea de învățare – transpunerea fragmentelor muzicale selectate pe un stick

Analiza – să organizeze materialul audio pentru a a asigura un fond sonor corespunzator temei

Activitatea de învățare – organizarea mijloacelor tehnice necesare asigurării fondului sonor

Sinteza – să folosească înregistrări audio sau instrumente muzicale prin care să ilustreze câteva dintre cele mai importante evenimente istorice analizate

Activitatea de învățare – folosirea de înregistrări audio

Evaluare – să ordoneze într-un portofoliu muzical fragmentele muzicale care vor fi încorporate prezentărilor

Activitatea de învățare – realizarea portofoliilor muzicale

Echipa nr.5 – Inteligența naturalistă

Cunoaștere – să colecteze date din surse istorice, referitoare la condițiile de relief în care s-au desfășurat confruntările militare importante

Activitatea de învățare – analiza surselor istorice referitoare la bătăliile de la Rovine, Campania cea lungă , Vaslui, Razboieni, Călugăreni.

Înțelegere – să evidențieze modul în care specificul reliefului a influențat rezultatul confruntării

Activitatea de învățare – selectarea din sursele istorice a pasajelor care descriu acest aspect

Aplicare – să demonstreze modul în care voievozii români au folosit specificul reliefului pentru a face față unor armate inamice mult mai numeroase

Activitatea de învățare – să dea exemple de decizii luate de voievozii români cu privire la locul desfășurării unor confruntari importante

Analiza – să analizeze traseul parcurs de Mihai Viteazul în campaniile din Transilvania și Moldova

Activitatea de învățare – elaborează răspunsurile pe baza urmatoarelor întrebări:

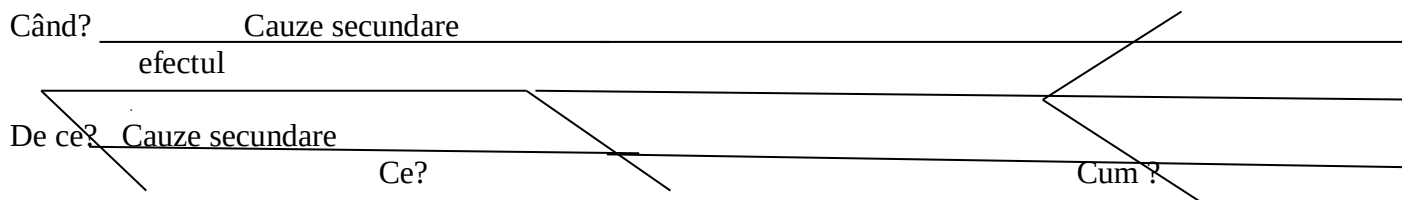
- Participați la campaniile din Transilvania și Moldova ! Sunteți oșteni sau comandanți! Ce drum alegeți?
- Mergeți alături de Mihai Viteazul din Țara Românească până la Alba Iulia! Ce orașe întâlniți? Cum sunteți întâmpinați de românii transilvăneni?
- asamblarea informațiilor referitoare la factorii politici cu care Mihai Viteazul stabilește legături (politico-diplomatice) într-o diagrama a cauzelor și a efectelor.

Activitatea de învățare:

- La nivelul echipei se stabilesc consecințele acțiunilor politice și militare ale lui Mihai Viteazul
- Sunt analizate cauzele care au condus la efectele stabilite
- Se construiește o diagrama, după modelul de mai jos, (câte una pentru fiecare efect identificat) , pe axa principală trecându-se efectul
- Pe ramurile axei principale se trec cauzele principale, pe baza întrebărilor: Când? Unde? Cine? De ce? Ce? Cum?, cauzele secundare ce decurg din cele principale se trec pe câte o ramura mai mică ce se deduce din cauza principală.

Unde?

Cine?

Evaluare – să selecteze argumente prîn care să demonstreze importanța poziției Țărilor Române în S-estul spațiului european în contextul cruciadelor antiotomane

Activitatea de învățare – listarea și prezentarea celor mai importante argumente

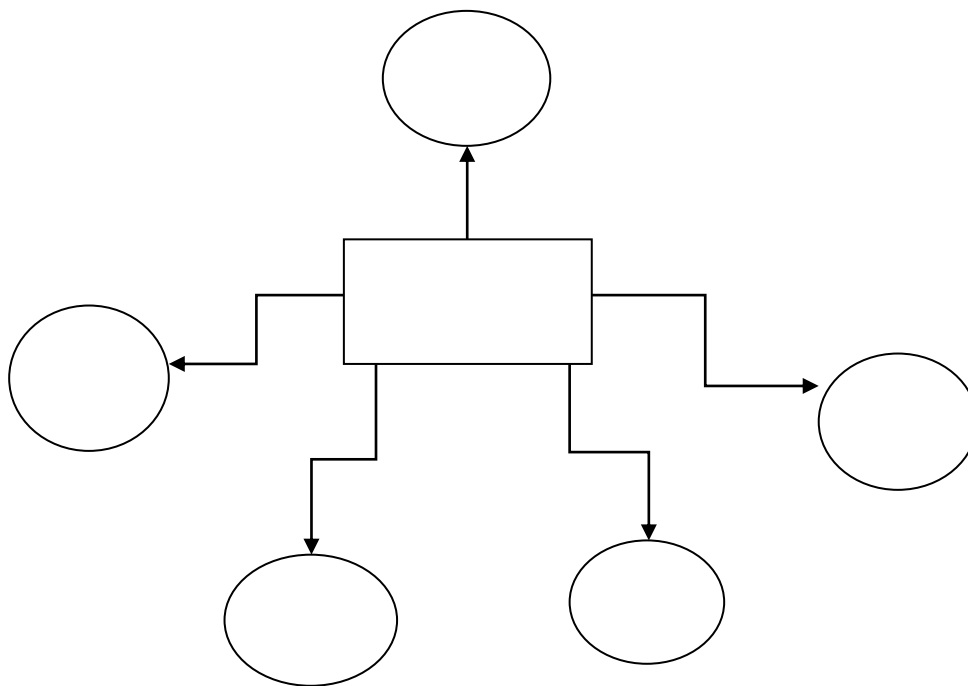
Echipa nr.6 – Inteligența interpersonală

Cunoaștere – să colecteze date din textul lecției și din sursele bibliografice indicate pentru a formula răspunsul la întrebarea „De ce nu au cucerit otomanii Țările Române?”

Activitatea de învățare – analiza textului și listarea informațiilor necesare

Înțelegere – să prezinte clasei argumentele identificate

Activitatea de învățare – organizarea informațiilor pe baza unei hărți de tip păianjen

Aplicare-să intervieveze o personalitate istorică analizată în legătură cu obiectivele urmărite în politica externă

Activitatea de învățare – Considerați că v-ați teleportat în timp, sunteți reporteri și luați un interviu lui Mircea cel Bătrân, Vlad Țepeș sau Mihai Viteazul

Analiza – să analizeze personalitatea puternică a lui Vlad Țepeș din punct de vedere al politicii externe și a rezistenței împotriva turcilor.

Activitatea de învățare – dezbateri în cadrul echipei

Sinteza – să formuleze argumente necesare pentru a arăta că deși „a avut o domnie scurtă”, Vlad Țepeș sau Mihai Viteazul au dobândit dar faima europeană

Evaluare: - să evalueze raportul dintre adevăr și legendă în privința faimei europene pe care domnitorul a capatat-o;

Activitatea de învățare: - concluziile incluse în proiectul ppt.

SAU

O altă formă de abordare a inteligenței interpersonale ar fi :

Cunoaștere – să colecteze date privind acțiunile militare întreprinse de Ștefan cel Mare și Vlad Țepeș în anul 1462

Activitatea de învățare – identificarea acțiunilor militare

Înțelegere – să explice acțiunile militare din punct de vedere al obiectivelor urmărite

Aplicare – să folosească informațiile pentru a formula o părere

Activitatea de învățare – Spuneți-vă părerea și argumentați !

-În timpul campaniei lui Mahomed II în Țara Românească din 1462, Ștefan cel Mare a atacat Chilia, pe care o voia și Vlad Țepeș, întrucât fusese a Țării Românești. (cedată de Mircea cel Bătrân lui Alexandru cel Bun pentru a-l cointeresa în apărarea antiotomană; cedată de Petru II domnului Moldovei, lui Iancu de Hunedoara pentru sprijinul dat în preluarea tronului ; aparată de o garnizoană maghiară. Considerați aceasta ca o nerecunoștiință din partea lui Ștefan față de Vlad Țepeș , care-l ajutase să obțină domnia ?

Aplicare – să ilustreze printr-o caricatură aceasta situație.

Activitatea de învățare – realizarea caricaturii

Analiza – să investigheze relația dintre Mihai Viteazul și generalul Gheorghe Basta în perioada 1600-1601

Activitatea de învățare să prezinte clasei rezultatele investigației

Sinteza – să-și exprime propriile sentimente în legătură cu însemnătatea domniei lui Mihai Viteazul și cu sfârșitul său.

Activitatea de învățare – realizarea unui eseu pe această temă.

Evaluare să explice de ce Mihai Viteazul a rămas pe veacuri un simbol al unității statale

Activitatea de învățare – să formuleze și să prezinte clasei concluziile.

Echipa nr. 7 – Inteligența corporală/kinestezică

Cunoaștere – să prezinte fragmente din filmele românești cu conținut istoric compatibile cu tema

Activitatea de învățare – căutarea filmelor

Înțelegere – să discute în cadrul echipei cu privire la importanța fragmentelor selectate

Activitatea de învățare – realizarea unei selecții cu fragmente edificatoare

Aplicare – să folosească fragmente de filme pentru a ilustra aspecte importante din domnia voievozilor

Activitatea de învățare – să folosească mijloacele audio-vizuale pentru realizarea prezentării

Analiza – să organizeze informațiile din filme și alte surse istorice ,literale pentru a concepe replicile necesare piesei de teatru

Activitatea de învățare – selectarea dialogurilor

Șinteza – să transpună într-o piesă de teatru domnia unui voievod

Activitatea de învățare – prezentarea piesei de teatru

Bibliografie

Ministerul Educației și Cercetării, Consiliul național pentru pregătirea profesorilor, *Instruire diferențiată. Aplicații ale teoriei inteligențelor multiple*, ghid pentru formatori și cadre didactice, București, 2001

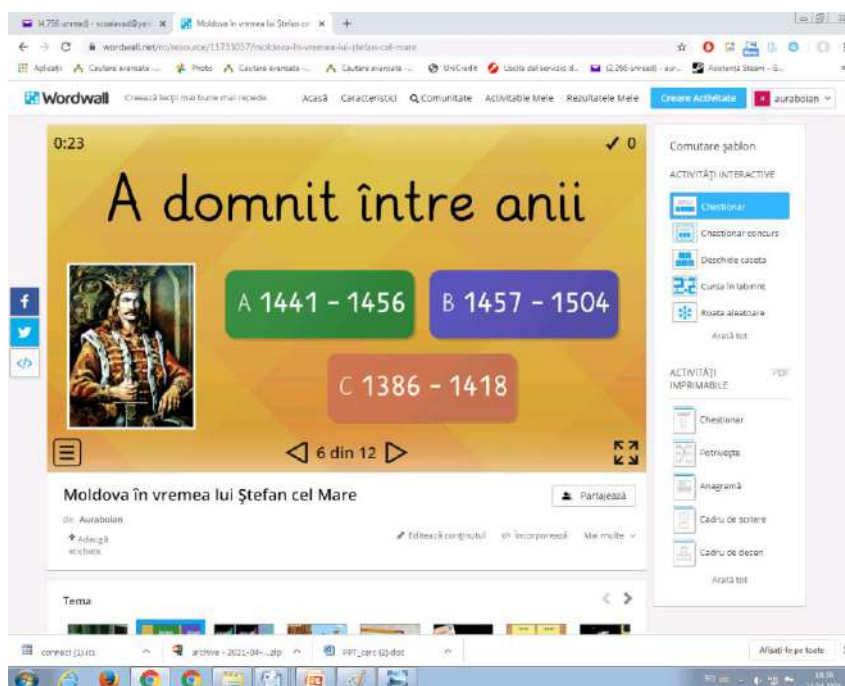
NEACȘU, Ion, *Instruire și învățare*, Editura Didactica și Pedagogica, R. A., 1990

PETCU, Neluța, *Aplicarea „ Teoriei inteligențelor multiple” ca modalitate de abordare interdisciplinară a demersului didactic*, în Studii și Articole de Istorie LXXVI, 2010

INSTRUMENTE MODERNE PENTRU LECȚII LA DISTANȚĂ

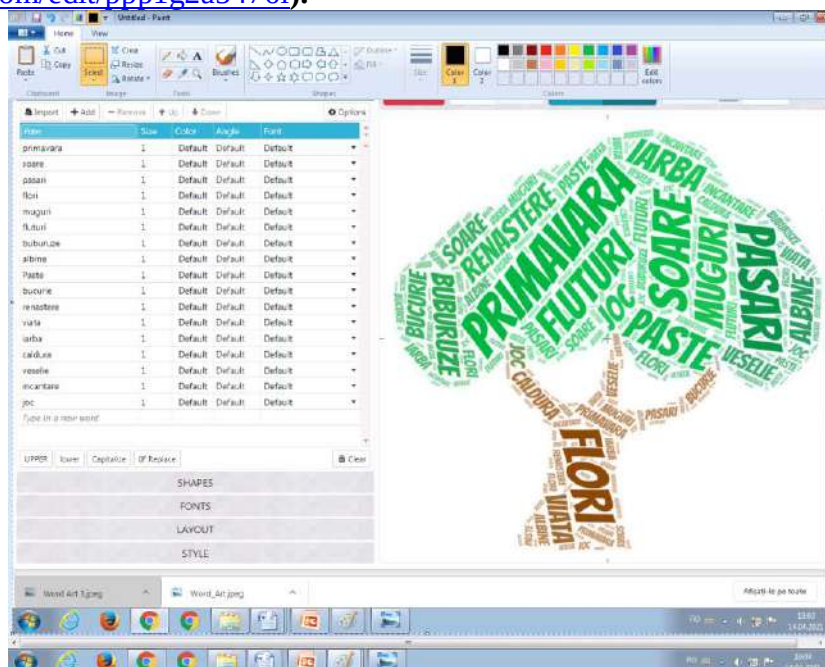
Perioada pe care o traversăm ne-a determinat să combinăm activitatea didactică clasică cu activitatea în mediul on-line. Învățarea în mediul virtual este ca o „școală altfel”, o școală care se caracterizează prin diversitate și complexitate. **Resursele web** contribuie la schimbarea tipului de predare dintr-un model static într-unul dinamic, în care joculețe simple cu potrivire de cuvinte, puzzle-uri, quiz-uri și multe alte tipuri de aplicații pot susține într-un mod atractiv învățarea. Am constatat astfel că folosirea unor jocuri didactice interactive în cadrul orelor prin intermediul unor aplicații digitale duc la îmbunătățirea rezultatelor școlare ale elevilor. Pentru îmbunătățirea procedurii didactice am folosit următoarele **platforme și aplicații digitale**:

Platforma educațională **WordWall** este una din acele platforme care vin în ajutorul cadrului didactic pentru a face o lecție mai interactivă. Platforma propune mai multe forme de joc, chiar și realizând o activitate, iar elevul are opțiunea să-și schimbe aspectul jocului, condițiile rămânând aceleași; această platformă încadrează cu succes toate categoriile de vârstă, vine cu opțiuni diferite de a crea și a dezvolta creativitatea. Aplicația **Wordwall** este o aplicație utilă pentru crearea activităților, exercițiilor interactive și distractive pentru copii. Este interesantă prin faptul că elevii percep aceste exerciții ca drept jocuri, dar prin aceste jocuri le dezvoltăm competențe, le formăm aptitudini și deprinderi utile (<https://wordwall.net/ro/myactivities>).

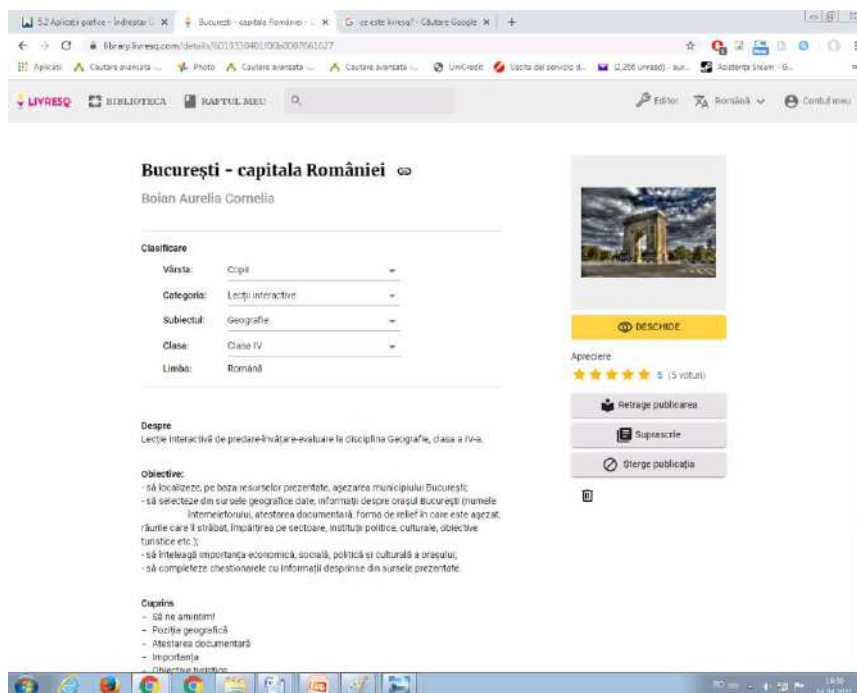
Aplicația **LearningApps** este o aplicație concepută pentru a sprijini procesele de predare. Este un instrument potrivit pentru a fi utilizat în cadrul lecțiilor online cât și offline și poate fi folosit la oricare etapă a lecției. De asemenea, platforma oferă posibilitatea de a crea conturi pentru clasele de elevi, în care elevii au posibilitatea de a realiza sarcinile și rezolva exercițiile digitale propuse de către cadrul didactic. Respectiv, cadrul didactic are posibilitatea de a vizualiza corectitudinea realizării sarcinii propuse, timpul realizării sarcinii și numărul elevilor care au realizat sarcina corect (<https://learningapps.org/display?v=pbx62y15321>).

WordArt este o aplicație care realizează ușor un „*nor de cuvinte*” – un mod de reprezentare vizuală a unui text sau a unui șir de cuvinte, în care, de obicei, semnificația unui element-cuvânt este relevată de mărimea acestuia relativă la celelalte elemente. Poate fi un instrument pentru analiză de conținut sau pentru crearea unui suport pentru prezentare de conținut, în formă grafică – statică sau interactivă. Avantajul aplicației WordArt (față de Wordle, de exemplu) este că se pot realiza mai multe forme de nori de cuvinte (<https://wordart.com/edit/ppp1g2a5476l>).

Kahoot! este o aplicație ușor de utilizat, îndrăgită de către elevi. Este accesată de către aceștia de pe dispozitivul mobil sau intrând pe site-ul kahoot.it, în acest caz putând fi folosit și calculatorul sau laptopul. Este foarte important faptul că elevii percep utilizarea acestei aplicații ca pe un joc, ei nu simt că sunt evaluați, sunt relaxați și dornici de a interacționa și mai mult cu tehnologia digitală în mediul școlar, în educație. Avantajul aplicației Kahoot! este că antrenează elevii în activități rapide de evaluare de cunoștințe: test, quiz, trivia (<https://create.kahoot.it/details/58b421a1-21fe-4fde-bc65-fdb3899c5784>).

LIVRESQ este un editor de resurse educaționale în format digital. Acesta facilitează **crearea de lecții interactive**, ce conțin texte, galerii de imagini, animații, audio, video, quiz-uri și alte elemente, fără a fi necesare cunoștințe de programare. Lecțiile realizate în LIVRESQ pot fi descărcate pentru a fi folosite offline sau pot fi partajate pe internet foarte ușor prin Biblioteca LIVRESQ, copiii putând avea acces la ele de pe orice tip de dispozitiv smart (telefon, tabletă, PC). Consider că platforma LIVRESQ este școala în care gândurile se pot proiecta pe ecrane, cromatic și imagistic și în care cadrul didactic este regizorul care jonglează cu creație, artă, inventivitate și comunicare prin idei, viziuni. Cu ajutorul editorului livresq am realizat lecții interactive interesante, îndrăgite și apreciate de copii, în care învățarea devine mult mai ușoară și mai plăcută, accentul în demersul didactic punându-se pe elev (<https://library.livresq.com/details/6013330401f06b0007661627>).

În concluzie, învățarea trebuie să continue dincolo de școală cu aceste **instrumente online** accesibile tuturor. Cu multă determinare, putem face progrese împreună și, mai mult decât oricând, putem încuraja elevii să învețe și să lucreze independent. Se spune că cel mai bun instrument este cel pe care oamenii îl vor folosi. În contextele online, implicarea este absolut esențială și aceste instrumente trebuie să creeze o interacțiune umană mai profundă și mai semnificativă. Produsele elevilor sunt cea mai bună dovadă a calității educaționale, iar creativitatea pe care tehnologia îți permite să o exprimi este ceva despre care profesori din diverse colțuri ale lumii vorbesc în mod constant într-un sens pozitiv.

SITOGRAFIE:

1. <https://edict.ro/instrumente-online-pentru-evaluarea-elevilor/>
2. <https://profs.info.uaic.ro/~mihaela/teach/courses/iac/curs03iac.pdf>
3. <https://www.educatieprivata.ro/strategii-de-predare-online/>

METODE MODERNE

DE PREDARE – INVATARE A ISTORIEI

1. „Cross over teaching” – Învățarea prin suprapunere este un tip de predare care nu include tehnologia, procesul de învățare petrecându-se într-un context informal, cum ar fi vizitele la muzeu, la bibliotecă, în cadrul unor excursii. Profesorul poate asocia contextul educațional cu experiențele elevilor. Acest tip de predare este îmbogățit prin adăugarea unor întrebări suplimentare pe o anumită temă discutată. Elevii pot susține apoi dezbateri în sala de clasă, în funcție de notițele lor din excursiile sau vizitele desfășurate în diverse locații, pot prezenta pozele realizate și le pot dezbate împreună.

2. Predarea cu ajutorul „Smart-boardului” - Smart board-ul reprezintă o modalitate eficientă de a trezi clasa „la viață”, în timp ce elevii sunt ajutați să aibă o experiență mai înălțătoare în ceea ce privește nivelul de implicare și de înțelegere.

3. Predarea cu ajutorul metodei „Flipping Classroom” – Cu ajutorul acestei tehnici elevii devin participanți activi ai procesului de învățământ, învățarea devenind centrată pe ei, iar profesorii având rolul de a asigura resursele necesare de învățare. Elevii au obligația să adune toate informațiile necesare învățării. Folosind diferite instrumente tehnologice sunt încurajați să își „construiască cunoștințele”, să completeze informațiile lacunare și să ceară lămuriri atunci când este necesar. Deși mulți pun la îndoială dacă este bine să oferi elevilor responsabilitatea de a învăța în acest fel, s-a dovedit faptul că profesorii din întreaga lume atunci când adoptă acest mod de predare-învățare, ating performanțe extraordinare, elevii sunt mai „prinși” de subiect pentru că îl experimentează și se implică mult mai mult. Această metodă de învățare este una din cele mai bune metode prin care se antrenează învățarea independentă. A „răsturna” o clasă înseamnă a schimba „ordinea” în care cunoștințele și deprinderile se formează. Elevii, în loc să

învețe în clasă exclusiv, învață la domiciliu prin vizionarea de filmulețe, realizate de profesori. În clasă se desfășoară discuțiile, activitățile practice și proiectele. Elevii analizează și aplică cunoștințele lor prin interacțiunea cu toți elevii clasei, dar și cu profesorul.

4. Metoda cubului presupune explorarea unui subiect, a unei situații din mai multe perspective, permițând abordarea complexă și integratoare a unei teme. Sunt recomandate următoarele etape:

1. Realizarea unui cub pe ale cărui fețe sunt scrise cuvintele: descrie, compară, analizează, asociază, aplică, argumentează.

2. Anunțarea subiectului pus în discuție.

3. Împărțirea clasei în 6 grupe, fiecare dintre ele examinând tema din perspectiva cerinței de pe una din fețele cubului. Există mai multe modalități de stabilire a celor șase grupuri. Modul de distribuire a perspectivei este decis de profesor, în funcție de timpul pe care îl are la dispoziție, de cât de bine cunoaște colectivul de elevi. Distribuirea perspectivelor se poate face aleator; fiecare grupa rostogolește cubul și primește ca sarcină de lucru perspectiva care pică cu fața în sus. Chiar profesorul poate atribui fiecărui grup o perspectivă.

4. Redactarea finală și împărțirea ei celorlalte grupe.

5. Afișarea formei finale pe tablă sau pe pereții clasei. Spre exemplu această metodă poate fi folosită la lecția „Renașterea artistică”, studiată de către elevi în clasa a IX-a. APLICATII: I. DESCRIE operele de arta ale antichitatii, respectiv ale Renasterii, pe care le aveti in imagine. II. COMPARĂ operele de artă ale antichității și ale Renasterii. Distinge asemănări respectiv deosebiri. III. ASOCIAZĂ. La ce te gândești când privești aceste opere de arta? Cui se adresează operele de artă din imagine? Ce caracter au aceste opere de artă? IV. ANALIZEAZĂ. Care sunt materialele utilizate pentru realizarea operelor de artă? Care sunt tehnicile folosite de artiști în realizarea operelor de artă? V. APLICĂ. Identificați elemente ale operelor de artă ale antichității și Renașterii care se regăsesc în arta modernă sau contemporană. VI. ARGUMENTEAZĂ, PRO SAU CONTRA. Ia atitudine și listeaza o serie de motive care vin in sprijinul afirmatiei tale.

Bibliografie

1. Alexandra Hanna Licht, Evita Tasiopoulou, Patricia Wastiau, (2017) „Open Book of Educational Innovation”, European Schoolnet;
2. Bacigalupo, M. Kampylis, P. Punie, Y. Van Den Brande, (2016) EntreComp: „The Entrepreneurship Competence Framework”, Luxemburg: Publication Office of the European Union;

FINALITĂȚILE ÎNVĂȚĂMÂNTULUI GIMNAZIAL ȘI IMPLICAȚIILE ACESTORA PENTRU ARIA CURRICULARĂ „EDUCAȚIE FIZICĂ ȘI SPORT”

Prof. Chirițoiu Eugeniu Daniel

Colegiul Național Pedagogic “Carmen Sylva”, Timișoara

Finalitățile învățământului preuniversitar derivă din idealul educațional și se pot concretiza pentru fiecare ciclu de învățământ. În contextul idealului educațional al școlii românești, educația fizică are menirea de a contribui la dezvoltarea liberă, integrală și armonioasă a individualității umane în forma personalității autonome și creative.

Prin obiectivele specifice disciplinei sunt urmărite, cu precădere, dezvoltarea capacității motrice generale a elevilor, necesare desfășurării activităților sportive, asimilarea procedurilor tehnice și a acțiunilor tactice specifice practicării diferitelor ramuri și probe sportive de către elevi în școală și în afara ei, favorizarea întreținerii și îmbunătățirii stării de sănătate conform particularităților de vârstă și sex ale elevilor, precum și dezvoltarea trăsăturilor de personalitate favorabile integrării sociale.

Ca și celelalte arii curriculare și discipline prevăzute de planul de învățământ pentru nivelul gimnazial, educația fizică și sportul trebuie să contribuie prin obiectivele, conținuturile și formele sale specifice de organizare și desfășurare a procesului didactic, la realizarea finalităților atribuite acestui nivel de învățământ obligatoriu, respectiv:

- a) Asigurarea pentru toți elevii a unui standard de educație comparabil cu cel european.

În spiritul acestei finalități „produsul” (elevul) activității didactice desfășurate de profesorul de educație fizică de-a lungul celor 4-5 ani de școlarizare trebuie să se caracterizeze prin:

- Starea de sănătate și rezistență la influențele nocive ale factorilor ambientali;
- Dezvoltarea fizică armonioasă, cu parametrii morfologici și funcționali care se încadrează în valorile medii pe țară specifici vârstei și sexului;
- Capacitatea motrică exprimată prin indici de viteză, îndemânare, forță, rezistență, mobilitate superioară valorilor minimale stabilite de Sistemul Național Școlar de

Evaluare a elevilor la disciplina educație fizică și sport și comparabili cu cei prevăzuți de Sistemul European de apreciere a nivelului de pregătire fizică pentru vârsta și sexul respectiv (EUROFIT);

- Capacitatea de a practica în condiții regulamentare două probe atletice, una din ramurile gimnasticii prevăzute de programă și un joc sportiv;
- Stăpânirea cunoștințelor și tehnicilor de acționare pentru întreținerea stării de sănătate, a armoniei dezvoltării fizice și a capacității motrice personale;
- Stabilizarea obișnuinței de a practica independent exercițiile fizice și sportul în timpul liber în scop de întreținere fizică, fortificare, recreere, emulație, corespunzător disponibilităților și intereselor personale;
- Capacitatea crescută de integrare, inclusiv prin intermediul exercițiilor fizice, sportului și turismului în grupuri sociale de practicanți, suporteri sau spectatori, constituite stabil sau spontan;
- Obișnuința de informare curentă și cunoașterea valorilor de referință din activitatea sportivă națională, europeană și mondială.

Însumate, aceste caracteristici definesc un tânăr în formare a cărei personalitate are o temeinică educație fizică, care, alături de educația intelectuală, morală, estetică și tehnologică îl vor profila ca un cetățean valoros și demn al României și al Europei unite.

b) Formarea la elevi a capacității de a comunica eficient în situații reale folosind limba română, limba maternă, limbile străine și diverse limbaje de specialitate.

În virtutea acestei finalități, disciplina educație fizică și sport a trebuit să-și redefinească unul din obiectivele tradiționale (referitor la înzestrarea elevilor cu cunoștințe de specialitate) și să orienteze procesul didactic inclusiv spre formarea capacității de comunicare a elevilor în acest domeniu de activitate socială, sportul este recunoscut unanim ca fenomen planetar.

Cunoștințele de specialitate, transmise pe fondul activității practice, referitoare la denumirea pozițiilor și mișcărilor, a deprinderilor și calităților motrice, a procedeele tehnice și acțiunilor tactice, a probelor și ramurilor de sport, a parametrilor efortului, a posturilor, liniilor și compartimentelor din jocurile sportive, cât și cele specifice regulamentelor oficiale ale ramurilor de sport predate în școală, vor alcătui limbajul de specialitate specific educației fizice și sportului.

c) Formarea și dezvoltarea capacității de adaptare și de integrare în comunitate

Starea de sănătate stabilă, rezistența organismului la acțiunea factorilor variați de mediu, dezvoltarea fizică, calitățile motrice concretizate în robustețe, vigoare și rezistență la diferite tipuri de efort, priceperile motrice, ca „produse” specifice ale procesului didactic de educație fizică și sport, permit elevului integrarea și rezolvarea eficientă a activităților cu caracter bio-psiho-motric, caracteristice fiecărei comunități, începând cu cele proprii familiei, clasei, școlii, străzii, cvartalului de locuințe, satului, comunei, cartierului sau orașului.

Un rol deosebit în direcția realizării acestei finalități îl au taberele și activitățile turistice, mai ales cele care presupun expediții cu deplasare pe jos pe diferite trasee cu campări în corturi și asigurarea alimentației prin resurse proprii (gătit, servit, igienizat vesela), prilejuind exersarea unor conduite integratoare deosebit de valoroase pentru întreaga viață.

Orientând astfel procesul de învățământ, elevul nu va întâmpina dificultăți de adaptare și integrare atât în activitățile gospodărești din familie, cât și în cele cu caracter de recreere, sportive, culturale, turistice sau de agrement inițiate de grupurile stabile din care face parte sau în cele constituite spontan.

d) Formarea atitudinilor pozitive în relaționarea cu mediul social; de toleranță, de responsabilitate, de solidaritate, etc.

Prezența sistematică în lecțiile de educație fizică a întrecerilor sub formă de ștafete, parcursuri aplicative, jocuri pregătitoare, jocuri sportive, a concursurilor la probele de atletism, cât și evaluările individuale periodice, pun elevul în situații variate de relaționare cu colegii din clasă, cu coechipierii, cu partenerii de întrecere. Individualismul, egoismul, supraestimarea, persiflarea învinșilor, admonestarea coechipierilor, reacțiile negative față de arbitraj, nerecunoașterea înfrângerii, recurgerea la mijloace nepermise (încălcarea regulilor, agresivitate) sunt manifestări care apar în practica didactică față de care, începând din clasa a V-a , profesorul trebuie să manifeste o atitudine exigentă, constantă, recurgând la metode educative (convingerea, dezaprobarea, exemplul) și mijloace ale sancționării specifice (oprirea activității, depunctarea echipei din care face parte elevul care s-a comportat necorespunzător, anularea dreptului câștigat, excluderea temporară din întrecere sau concurs, etc).

În aceeași măsură, profesorul trebuie să promoveze comportamentele și atitudinile pozitive de relaționare prin explicații, exemplificări, aprobări și mai ales prin punerea elevilor în situații de exersare a acestor comportamente, atribuind roluri (responsabil de grupă, căpitan

de echipă, arbitru, supraveghetor al respectării regulilor stabilite) stabilind forme de asistență și sprijin reciproc, constituind grupe sau echipe relativ egale valoric, apreciind gesturile de fair-play, încurajările reciproce, felicitarea învingătorilor, etc.

e) Asigurarea unei orientări școlare și profesionale optime în raport cu aspirațiile și aptitudinile elevilor

Această finalitate impune și profesorului de educație fizică și sport preocupări constante de cunoaștere a aspirațiilor și a aptitudinilor bio-psiho-motrice ale elevilor și de consiliere a lor și a părinților în vederea orientării școlare și profesionale. Este necesar ca profesorul de educație fizică să cunoască probele de aptitudini motrice care condiționează admiterea la liceele militare, pedagogice, cu profil sportiv și să le facă cunoscute elevilor, să-i orienteze pe cei cu aptitudini corespunzătoare și să-i pregătească pentru a susține cu succes aceste probe eliminatorii. O atenție deosebită trebuie acordată orientării elevilor cu caracteristici morfologice, funcționale sau motrice atipice pentru vârsta și sexul lor, liceele cu program sportiv din filiera vocațională și cluburile sportive școlare având capacitatea de a valorifica atât copiii cu înălțime foarte mare, cât și pe cei cu înălțimi mici, pe cei cu segmente foarte lungi, cât și pe cei cu segmente scurte, pe cei robuști cât și pe cei „uscățivi”, etc.

f) Formarea capacităților și a motivațiilor necesare învățării în condițiile unei societăți în schimbare

Această finalitate vizează înzestrarea elevului absolvent cu instrumentele și suportul psihic necesare adaptării eficiente la cerințele vieții sociale în perspectiva imediată și îndepărtată.

La ce categorii de cerințe ale vieții trebuie pregătit elevul să răspundă și ce motivații trebuie formate prin aria curriculară „educație fizică și sport” ?

Elevul va fi avizat asupra evoluției sale biologice, a fazelor de disproporționalitate (la băieți), de „împlinire” la fete, a tendinței de supraponderabilitate generală de sedentarism sau supraalimentație, a posibilității de apariție a viciilor de atitudine corporală sau chiar a deficiențelor fizice și tulburărilor funcționale ca urmare a activității profesionale, scăderea progresivă a valorilor funcționale de bază odată cu trecerea anilor, influențele nocive ale poluării asupra organismului, posibilitatea de a schimba 2-3 profesii într-o viață activă, etc.

Pentru a asigura și acest tip de capacitate, procesul didactic trebuie să conțină sistematic elementul de conștientizare asupra tehnicilor de operare cu exercițiul fizic în direcția dezvoltării și menținerii indicilor calităților motrice, a păstrării raportului corect dintre

înălțime și greutate, a prevederii depunerii țesutului adipos sau a înlăturării acestuia, a compensării efectelor negative ale activităților profesionale asupra armoniei dezvoltării fizice, menținerii echilibrului funcțional la un nivel corespunzător.

Bibliografie:

- 1.Epuran, M. (1984) *Psihologia educației fizice*, ANEFS, București
- 2.Săvescu, I. (2006) *Proiectarea demersului didactic la Educație Fizică pentru clasele de gimnaziu (V-VIII)*, Editura Aius Printed, Craiova.
- 3.Scarlat, E., Scarlat, B. M. (2002) *Educație fizică și sport*, Editura Didactică și Pedagogică, București

TEHNICI DE CAPTARE ȘI MENȚINERE A ATENȚIEI ELEVILOR ÎN SALA DE CLASĂ

*Prof. Manuela-Maria Chișvasi, Colegiul Economic Partenie Cosma,
Oradea*

În contextul digitalizării procesului de învățământ și a provocărilor sociale, familiale și economice actuale, considerăm oportun să prezentăm unele tehnici de captare și menținere a atenției spre profesor a elevilor, în sala de clasă. Astfel, în perioada în care am participat cu elevii mai multor clase la proiectul național *Ascultă 5 minute de muzica clasică* adresat elevilor din ciclul liceal, care presupunea audierea unei piese sau fragment din repertoriul internațional al marilor compozitori naționali sau internaționali, la începutul orei, am observat un interes mai mare în ceea ce privea participarea activă la lecție, o mai bună ordine și disciplină în sala de clasă dar și creșterea motivației pentru învățare. Această tehnică aplicată la clasă demonstrează că emoția determină calitatea înregistrării, iar atunci când nu există emoție, transmiterea informației generează în elevi risipire, în loc de plăcere și concentrare.

A fi povestitor de istorioare este o tehnică eficientă în educarea elevilor azi. A povesti istorioare înseamnă a transforma viața în gluma cea mai serioasă a societății. Viața presupune pierderi și probleme dar trebuie trăită cu optimism, speranță și veselie. Cadrul didactic se confruntă în sala de clasă cu aspecte ale teoriei haosului. Oricât de bine și-ar proiecta lecția, el nu poate controla în mod definitiv toate aspectele (pozitive și negative) care vor apărea, dar procesul creativ începe mult înainte de situația concretă cu care cadrul didactic se va confrunta la clasă. Atunci când identifică cele mai bune modalități de a folosi resursele (valorice, materiale, financiare, umane) pe care le are la dispoziție pentru a construi un demers didactic de succes, cadrul didactic

este pus în situația de a apela din plin la procesul creativ, în special în această perioadă cucerită de media și gadget-uri.

Umanizarea cunoașterii este o altă modalitate prin care elevii devin atrași de școală sau oră și rețin mai ușor și temeinic, informații necesare în formarea lor pentru viață. De exemplu, reconstruirea atmosferei emoționale pe care au trăit-o savanții pe când își făceau cercetările înseamnă și relatarea neliniștii, greutăților, greșelilor și discriminărilor pe care le-au suferit. Această tehnică stimulează pasiunea pentru cunoaștere și produce creatori de idei. Elevii vor ieși cu o diplomă în mână și cu o pasiune în suflet. Le va plăcea aventura și vor explora lumea cu măiestrie. Tinerii vor ieși din învățământul liceal cu dorința de a semăna cu modele de persoane întreprinzătoare, cum ar fi oameni de știință, medici, juriști, profesori- cei care transformă lumea- nu cu fotomodele și vedete care sunt lansate peste noapte de reflectoarele tv și internet.

O altă tehnică de mare valoare este implicarea elevilor în cât mai multe proiecte sociale și de voluntariat. Necesitatea participării elevilor la proiecte sociale devine tot mai importantă în contextul transformărilor actuale în plan educativ. Fără angajament social vor spori individualismul, egoismul și controlul unora asupra altora. Trebuie să formăm tineri care să iasă în evidență în lume, care să propună schimbări, care să reabiliteze sensul lor existențial și sensul lucrurilor. Una dintre cauzele care fac milioane de tineri să consume droguri, să cadă în depresie și să se înstrăineze este faptul că ei nu au simțul vieții, nici angajament social, dar dacă îi vom angaja în proiecte sociale, viața lor va căpăta un nou sens. Emoția lor va fi structurată, gândirea va fi liniștită și în plus, vor învăța importanța faptului de a fi utili.

Concluzionăm prin cuvintele lui Augusto Cury „ Dacă societatea ar plasa educația în centrul atenției, închisorile ar deveni muzee, polițiștii ar deveni poeți, iar psihiatrii ar deveni muzicieni...”

Bibliografie:

1. Cury Augusto, *Părinți străluciți, profesori fascinanți*, Editura For You, București, 2005.
2. Pânișoară Ion-Ovidiu, *Profesorul de succes-59 de principii de pedagogie practică*, Editura Polirom, Iași, 2015.

Diferențierea curriculumului pentru copiii cu CES în cazul științelor exacte

*Profesor: Chivu Loretta Simona
Școala Gimnazială Nr.8, Reșița*

Integrarea elevilor cu cerințe speciale în școala publică este o consecință a unei teze elaborate în anul 1988 de UNESCO și care a stat ulterior la baza Directivelor de acțiune ale Conferinței Mondiale a Educației Speciale de la Salamanca. Procesul a continuat la Conferința UNESCO de la Jomtiem, Thailanda (1990), unde s-a adoptat principiul educației pentru toți. În Declarația de la Salamanca se preciza că școala incluzivă reprezintă mijlocul cel mai eficient de combatere a atitudinilor de discriminare, un mijloc care creează comunități școlare primitoare pentru toți.

Adaptarea curriculară presupune un curriculum diferențiat pentru elevii cu C.E.S., o adaptare personalizată pentru fiecare elev cu C.E.S. În acest sens, adaptarea curriculară selectează acele cunoștințe care pot fi accesate de elev raportat la specificul funcțiilor sale psihice, în special cele ale gândirii, atenției, limbajului, memoriei, etc.

Educația integrată îi va permite elevului cu C.E.S. să trăiască alături de ceilalți elevi, să desfășoare activități comune, dobândind abilități indispensabile pentru o viață cât mai apropiată de cea normală, pentru o adevărată inserție socială.

Cu certitudine, elevii cu dificultăți de învățare au nevoie de ajutor în vederea adaptării, integrării și devenirii lor ca și ceilalți elevi – cu succese și insuccese, cu realizări și cu ratări, dar și cu rezultate încurajatoare.

Adaptarea curriculară depinde în primul rând de: de tipul și gradul deficienței/ nevoii elevului, de posibilitățile materiale a fiecărei școli de a asigura ajutorul fiecărui elev în parte, de pregătirea cadrelor didactice care lucrează cu acești elevi. În planul dezvoltării curriculare pentru elevii cu deficiență, are loc o mișcare în sensuri diferite față de curriculumul general pentru elevii valizi. Pe de o parte curriculum-ul acestora se restrânge, iar pe de alta parte se amplifică prin introducerea unor activități suplimentare individualizate, destinate compensării și recuperării stării de deficiență.

În cazul elevilor cu deficiență mintală ușoară și moderată se va avea în vedere:

- Programa se reduce din punct de vedere al conținutului informațional ce urmează a fi însușit în fiecare capitol în parte. În schimb, crește numărul de activități individuale suplimentare, în care urmează să fie inclus elevul cu deficiență mintală, în scopul recuperării acestuia.
- Adaptarea curriculară se realizează de către cadrele didactice de la clasă prin eliminare, substituie sau adăugare de conținuturi în concordanță cu obiectivele și finalitățile propuse prin planul de intervenție personalizat.

- Adaptarea curriculară se realizează în urma evaluărilor psihopedagogice/evaluărilor inițiale realizate de profesorul psihopedagog respectiv profesorul de la fiecare disciplină.

Pe baza rezultatelor obținute, în urma evaluării și a interpretării rezultatelor elevilor, se vor realiza:

- proiectarea strategiilor educaționale care li se potrivesc elevilor cu C.E.S.;
- diferențierea actului didactic de către profesor în funcție de posibilitățile și nevoile elevului;
- favorizarea valorificării potențialului. În urma procesului de evaluare, se întocmește pentru elevii cu deficiență moderată/accentuată și pentru elevii care nu reușesc să-și îndeplinească sarcinile ADAPTARE CURRICULARĂ la fiecare disciplină, program realizat de către profesorul de la clasă.

Predarea, învățarea și evaluarea se vor realiza respectând principiile integrării și ale incluziunii, printre care: o principiul asigurării dezvoltării elevului în conformitate cu potențialul de care acesta dispune;

- principiul evaluării în raport cu nevoile și cerințele elevului;
- principiul abordării pozitive (focalizarea pe valorificarea „punctelor tari” ale elevului);
- principiul adaptării curriculare diferențiate și personalizate.

Activitățile de învățare se vor utiliza din programă acele conținuturi corespunzătoare potențialului elevului sau cele create de cadrul didactic.

Obiectivele de referință vor fi simplificate/adaptate, astfel încât elevul să le poată îndeplini, respectându-se principiul accesibilizării.

Ca resurse se vor folosi : materiale diferite, fișe de lucru individualizate în funcție de nevoile elevului. Strategiile de predare-învățare-evaluare Principiile pedagogice, metodele, gradul de dificultate al testelor, cât și perioada , se vor adapta întotdeauna nevoilor și cerințelor copiilor. Adaptarea unor obiective se poate realiza pe termen permanent (an școlar), sau pe termen scurt sau mediu (o săptămână, o lună, un semestru).

Curriculumul se va adapta astfel încât acesta să includă diverse strategii de învățare activă centrată pe elev:

- identificați strategiile de predare diferențiată sau strategiile de predare care “maximizează învățarea la nivel individual”, cum ar fi învățarea pentru dezvoltare personală, învățarea între colegi, lucru în grup, echipe de învățare etc.
- planificați succesul elevilor și lăudați-i chiar și pentru cel mai mic progres obținut în procesul de învățare o implicați elevii în stabilirea țințelor individuale de învățare Elevii cu CES au aceleași nevoi ca și ceilalți elevi (înțelegere, respect, afirmare de sine, etc.) cât și nevoi specifice (funcție de problema: hipoacuzie, deficiență vizuală, fizică, psihomotrică, intelectuală, tulburare de învățare, tulburări de comunicare sau comportament etc.).

- Elevii vor participa la procesul de învățare/evaluare după posibilitățile fiecăruia, cadrele didactice trebuind să-și adapteze metodele pedagogice în consecință.

Rolul esențial în educația integrată îl deține profesorul de la clasă, care devine principalul factor de acțiune și de coordonare a realizării programului pedagogic individual pentru elevii cu CES.

Acesta trebuie:

- să-și îmbogățească pregătirea pedagogică cu elemente care să-i faciliteze includerea optimă în clasă a elevilor cu CES și asigurarea de șanse egale pentru aceștia la instrucție și educație;
- să manifeste interes continuu pentru identificarea, evaluarea și reprogramarea periodică a conținuturilor învățării pentru fiecare elev;
- să coopereze în parteneriat cu profesorul de sprijin și cu ceilalți membri ai echipei educaționale, dar și cu familia elevului;
- să participe la elaborarea programului pedagogic individualizat pentru fiecare elev cu CES și să țină evidența rutei curriculare a acestuia.

Procesul de integrare educațională a elevilor cu CES include elaborarea unui plan de intervenție individualizat, în cadrul căruia, folosirea unor modalități eficiente de adaptare curriculară joacă rolul esențial.

Planificarea individualizată a învățării presupune adaptarea educației la nevoile individuale din perspectiva diferențelor dintre elevi. Diferențierea curriculumului, atât pentru copiii cu CES, cât și pentru cei cu potențial de învățare ridicat se întemeiază pe aceleași premize:

- sistemul de învățământ se poate adapta unor abilități și trebuințe diferite;
- aceleași scopuri educaționale pot fi atinse prin mai multe tipuri de programe adaptate;
- realizarea scopurilor educaționale este facilitată de selecția și organizarea obiectivelor educaționale conform diferențelor individuale;
- diferitele trebuințe educaționale pot fi întâmpinate prin oportunități educaționale variate.

Diferențierea curriculară necesită astfel selecționarea unor sarcini de învățare după criteriul maturității intelectuale, ritmul de lucru al fiecărui elev și nu după criteriul vârstei cronologice. Este nevoie de o adaptare a procesului instructiv educativ la posibilitățile intelectuale, la interesele cognitive, la ritmul și stilul de învățare al elevului.

Unii elevi întâmpină dificultăți de învățare la clasă pentru că:

- nu au urmat toate etapele în educație (neparcurgerea învățământului preșcolar și intrarea direct în clasa I, abandon școlar sau absenteism crescut);
- prezintă dificultăți emoționale, sociale sau de comportament;
- prezintă tulburări senzoriale de auz sau de văz;

- dificultăți de învățare a scris-cititului(dislexia-disgrafia);
- au dificultăți perceptiv-motrice (orientare în spațiu și timp, schemă corporală);
- au dizabilități mintale;
- au dificultăți de vorbire sau de limbaj și comunicare;
- au limba maternă diferită de limba în care se desfășoară procesul de învățământ;
- procesul de predare – învățare - evaluare este neadecvat nevoilor educaționale și diferențelor individuale dintre elevi (sarcini prea grele sau prea ușoare, metode neparticipative, timp insuficient dozat, material didactic inadecvat sau insuficient).

Adaptarea curriculumului realizat de cadrul didactic la clasă pentru predarea, învățarea, evaluarea diferențiată se poate realiza prin:

- adaptarea conținuturilor având în vedere atât aspectul cantitativ cât și aspectul calitativ, planurile și programele școlare fiind adaptate la potențialul de învățare al elevului prin extindere, selectarea obiectivelor și derularea unor programe de recuperare și remediere școlară suplimentare etc.
- adaptarea proceselor didactice având în vedere mărimea și gradul de dificultate al sarcinii, metodele de predare (metode de învățare prin cooperare, metode activ participative, jocul didactic), materialul didactic (intuitiv), timpul de lucru alocat, nivelul de sprijin (sprijin suplimentar prin cadre didactice de sprijin);
- adaptarea mediului de învățare fizic, psihologic și social;
- adaptarea procesului de evaluare, având în vedere ca finalitate dezvoltarea unor capacități individuale ce se pot exprima prin diverse proiecte și produse (scrise, orale, vizuale).

Modalitatea de evaluare poate fi adaptată în funcție de potențialul individual. Evaluarea trebuie să vizeze identificarea progresului realizat de elev luând ca punct de plecare rezultatele evaluării inițiale. Aceste rezultate conduc la selectarea obiectivelor pe care le propunem, la selectarea conținuturilor și a activităților de învățare.

CONCLUZII :

- Lucrul cu elevii cu CES se face pe nivele distincte, specifice, de competență.
- Adaptarea curriculară a elevilor cu CES se realizează de către profesorul de la clasă .
- Consiliera educațională a elevilor cu CES se realizează de profesorul diriginte.
- Consilierea psihopedagogică a elevilor cu CES se face de către profesorul psihopedagog în cabinetul de consiliere. Se va pune accent pe un raport optim între nivelul de competență cerut prin programa școlară și valorificarea “punctelor tari” ale elevului cu CES.

Bibliografie:

1. Cojocaru, Venera Mihaela, 2004, *Terapia și metodologia instruirii*, Editura Didactică și Pedagogică, București.
2. Cucoș Constantin, 1996, *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași.
3. Gherguț, Alois, 2006, *Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale*, Editura Polirom, Iași.

**STUDIU PRIVIND UTILIZAREA SOFTULUI EDUCAȚIONAL
LA ORELE DE FIZICĂ**
Studiu de specialitate

*Profesor: Chivu Loretta Simona
Școala Gimnazială Nr.8, Reșița*

Timpurile moderne, revoluția tehnico-științifică și progresul social, cu implicațiile lor în modernizarea învățământului, solicită dascălului să-și completeze și dubleze profilul și comportamentul de asimilator și transmițător de cunoștințe, cu cel de investigator al fenomenelor educaționale și pe această bază, de „creator de idei”, să optimizeze practica educațională. Aceasta înseamnă că el trebuie să se preocupe permanent de găsirea unor mijloace noi și incitante pentru a-i face pe elevi să se îndrepte cu un interes crescând spre disciplina pe care o predă.

Aspecte privind utilizarea calculatorului în procesul de predare- învățare

Utilizarea calculatorului în procesul de predare – învățare are în vedere următoarele:

- *Prezentarea informației sub formă grafică*

La dispoziția profesorului stau în ziua de astăzi o serie de mijloace tehnice ce implică folosirea unui computer pentru prezentarea informației într-o formă cât mai variată și mai atractivă pentru elevi. Există o serie de aplicații software, cum ar fi Power Point, care îi permit dascălului realizarea unei prezentări animate a unor teme date folosind tehnici multimedia.

Filmele didactice pot fi vizualizate cu ajutorul unui computer și al unui videoproiector folosind un program uzual, Windows Media Player. Acest program dă posibilitatea profesorului să ruleze filmul cu ce viteză dorește, să revină asupra unor faze ce prezintă un interes deosebit, să facă pauze pentru explicații acolo unde este cazul.

Cu cât informația este prezentată într-o formă cât mai atractivă sau inedită, cu atât interesul elevilor poate fi captat mai ușor, evitându-se plictiseala și prin asta se ușurează procesul de acumulare de cunoștințe, elevul învățând fără să realizeze acest lucru.

- *Realizarea unor desene*

Profesorul poate realiza desene complicate pe care mai apoi să le prezinte atât în întregime, cât și pe secțiuni. Aceste desene pot fi animate permițând vizualizarea în funcție de condițiile de desfășurare ale unui fenomen, a modificărilor care apar.

- *Efectuarea unor calcule numerice în scopul formării deprinderilor de calcul și de prelucrare a unor date*

Realizarea unui experiment practic pentru studiul unui fenomen fizic înseamnă prelucrarea matematică a datelor culese și de cele mai multe ori analiza lor pe cale grafică. Există o mulțime de aplicații soft cu o interfață prietenoasă care oferă facilități deosebite de calcul și reprezentare a datelor. Un astfel de program, care este de fapt un administrator de baze de date este aplicația Microsoft Excel din pachetul Microsoft Office. Acesta dispune de o mulțime de funcții matematice redefinite care permit prelucrarea datelor, calculul erorilor, analiza statică și reprezentarea grafică în diverse forme a rezultatelor.

- *Stocarea unor informații într-o modalitate care să permită regăsirea lor în funcție de anumite criterii*

Profesorul și elevii pot să creeze baze de date pe care să le actualizeze periodic și care să permită regăsirea unor informații ce îndeplinesc criteriile specificate utilizând diverse motoare de căutare.

Dascălul poate să întocmească fișe de observație și evaluare a elevilor care să îi ofere în orice moment o imagine clară asupra progreselor înregistrate de aceștia. Profesorul dispune de o metodă de arhivare a unor subiecte de la teze, teste, concursuri școlare, etc. care îi dă voie să le regăsească în timp util, cu un efort minim și fără să fie nevoie de mult spațiu pentru depozitarea lor.

- *Învățarea unor limbaje de programare sau a modului de utilizare a diverse aplicații soft.*

Pentru a putea realiza simularea unor fenomene fizice, pentru a rezolva diverse probleme cu ajutorul computerului și pentru a prelucra datele experimentale elevul trebuie să-și însușească un pachet minimal de cunoștințe privind unele medii de programare (PASCAL, C, C++, etc.) sau unele aplicații soft (EXCEL, MATHCAD, MAPLE, LABWIEV, COATCH etc.)

Însușirea acestor cunoștințe îi oferă elevului o mulțime de avantaje cum ar fi:

- crearea unor deprinderi de muncă ordonate și structurate;

- însușirea unor cunoștințe care îi permit dobândirea mai ușoară după terminarea studiilor a unui loc de muncă;

- abilități de utilizare a tehnicilor moderne;

- capacitatea de a comunica, de a munci în echipă, de a face schimb de informații;

- *Simularea unor fenomene în mișcare și suplinirea unor demonstrații experimentale*

În unele cazuri efectuarea unui experiment de fizică în laborator presupune utilizarea unor dispozitive fragile și costisitoare care fie nu există, fie necesită foarte multă atenție și grijă. Se poate întâmpla un fenomen fizic să se desfășoare mult prea repede pentru a fi perceput în timp util, sau din potrivă să dureze prea mult pentru a putea fi efectuat într-o ședință de laborator. Mai există posibilitatea ca experimentul să presupună luarea unor măsuri de siguranță deosebite pentru a nu pune în pericol sănătatea elevilor.

Toate aceste neajunsuri sunt eliminate prin simularea în cadrul unui laborator virtual a fenomenelor fizice atunci când este cazul, fără a-i priva pe elevi de posibilitatea efectuării unor experimente practice atunci când condițiile concrete o permit.

- *Îmbunătățirea conexiunii inverse , crearea de situații problemă cu valoare motivațională sau cu valoare de test*

Elevii pot fi puși într-o situație problemă prin modificarea unor parametrii de desfășurare a unui fenomen fizic în lumea virtuală a computerului. În aceste condiții profesorul poate observa modul în care elevul a perceput desfășurarea fenomenului studiat, modul în care acesta reacționează la situații noi și cum valorifică cunoștințele acumulate până la momentul respectiv. Ceea ce este cel mai important este faptul că elevul poate reveni asupra unor momente care prezintă o importanță deosebită pentru a le înțelege și chiar poate crea el însuși situații problemă noi.

- *Desfășurarea unor activități diferențiate, recapitulative sau de jocuri pe teme complementare sau de aprofundare a celor însușite în lecție*

Un profesor cu adevărat bun este acela care reușește să parcurgă toată materia realizând toate finalitățile programei școlare indiferent de nivelul clasei. Aici intervine măiestria pedagogică și metodică de a găsi în funcție de capacitatea fiecărui elev acea metodă care să-i permită acestuia să atingă la rândul său țelul propus. Și în această privință calculatorul se

dovedește de un real folos deoarece permite parcurgerea diverselor etape presupuse de studierea unui fenomen fizic în ritmul propriu fiecărui elev.

Evaluarea elevilor la fizică cu ajutorul computerului

Pe baza observării clasei, analizei muncii elevilor, a părerii lor despre disciplină, se poate stabili calitatea muncii depuse de profesor și de elevi, de asemenea punctele tari și punctele slabe ale elevilor. Diagnosticul va fi influențat de scopul observării și de tehnica, metoda cu care este realizată. Scopul este de a aduna cât mai multe date privind nivelul de cunoștințe dar și atitudinea elevilor față de disciplină, urmând ca pe baza acestora să se modifice metodele aplicate în predarea fizicii.

Modalitatea de realizare a verificărilor trebuie să ofere posibilitatea ca elevii să arate ceea ce știu și să nu se axeze pe urmărirea descoperirii a ceea ce nu știu. Bineînțeles, profesorul va trebui să caute permanent să-și dea seama ce anume nu știu elevii, dar aceste informații ar trebui să le culeagă cu alte ocazii, nu neapărat atunci când face verificarea pe note.

Toate obiectivele învățării disciplinei trebuie operaționalizate cu ocazia verificărilor.

Calitatea verificărilor nu este determinată în mod direct doar prin notarea obiectivă, ci prin faptul că ea este o măsurătoare.

Instrumentele verificării trebuie să fie practice. Indiferent de tipul problemei, ea trebuie astfel formulată încât răspunsul să fie fără ambiguitate și să poată fi evaluat.

Trebuie măsurate și rezultatele complexe ale învățării:

- înțelegerea, priceperea;
- capacitatea de utilizare a celor învățate;
- capacitatea interpretării a celor învățate;
- nivelul la care elevul poate comunica cele învățate;
- creativitatea;
- capacitatea de a generaliza;
- capacitatea de a transfera anumite cunoștințe dintr-o sferă de interes în alta;

În acest sens, sunt recomandate chestionarele, testele scrise, proiectele și crearea de situații problemă.

În ce măsură poate fi folosit calculatorul pe parcursul tuturor acestor moduri de evaluare?

- Chestionarele și testele pot fi editate pe calculator folosind un editor de texte;
- Testele pot fi arhivate pe capitole, ani de studiu, grad de dificultate, etc., putând fi folosite oricând este nevoie de ele și de mai multe ori în timp, la colective de elevi diferite;
- Rezultatele pot fi introduse într-o bază de date care să reflecte în orice moment evoluția unui elev sau a unui colectiv de elevi;
- Simularea unor situații problemă care presupune intervenția elevilor prin modificarea unor parametrii de desfășurare a unui fenomen fizic în realitatea virtuală pentru obținerea unui rezultat cerut prin aplicarea cunoștințelor dobândite în prealabil;
- Realizarea unor proiecte individuale sau pe grupe de lucru care presupun desfășurarea unor activități complexe de documentare, de schimb de informații și de experimentare (virtuală sau reală);
- Realizarea de către elevi a unor programe care să rezolve unele probleme concrete de fizică;
- Rezolvarea unor teste cu diverse grade de dificultate și obținerea rezultatelor pe loc eliminându-se astfel timpul morții;
- Evaluarea individuală lipsită de stres în condițiile în care fiecare elev răspunde la propriul chestionar în ritmul propriu și fără să fie stânjenit de examinarea în fața colectivului de elevi;
- Modalități diverse de evaluare, uneori chiar sub forma unor jocuri care îndepărtează atmosfera apăsătoare a evaluărilor clasice;
- Evaluarea lipsită de subiectivism realizată de computer pe baza unor criterii clare prestabilite;

În școli vor fi foarte multe situații în care soluția recomandată pentru a se corecta și nota un test este de a alege probleme de așa manieră încât să se poată acorda puncte pe părți componente ale programului.

Profesorul trebuie să fie conștient de faptul că verificarea cu note îi împiedică pe unii elevi să lucreze la randamentul lor real din cauza emoțiilor .

Pentru a obține o medie finală reală, profesorul va aplica multe tipuri de verificare și evaluare.

Tipul verificărilor trebuie să fie în concordanță cu felul în care elevii au fost obișnuiți să lucreze în clasă. Dacă, de exemplu s-a lucrat frecvent în grupe, trebuie evaluată și contribuția elevilor la activitățile din aceste grupuri, trebuie organizate verificări pe note și în grup.

Astăzi câștigă tot mai mulți adepți evaluarea elevilor prin proiecte.

Învățarea prin descoperire dirijată reprezintă o treaptă superioară în procesul acumulării de cunoștințe.

În esență practicarea acestei metode de predare bazată pe realizarea unor proiecte, înseamnă dezvoltarea unor procedee euristice în scopul rezolvării unor probleme practice, tehnice, reale din viața de zi cu zi.

La baza acestei metode de predare/ învățare stau câteva concepte specifice metodei. Învățarea trebuie să fie un proces activ, iar această activitate trebuie să se deruleze în contextul social. Evident, elevul trebuie să participe „trup și suflet la această activitate”.

Analizând mai de aproape câștigul din punct de vedere instructiv/ educativ, obținut în urma aplicării acestei metode, vom constata că elevii devin mai receptivi la problemele mediului în care trăiesc. Interdisciplinaritatea - însemnând și integrarea – este evidentă: problema, proiectul se rezolvă folosind cunoștințele dobândite la mai multe discipline.

Dacă în plus se pune accent și pe autonomia elevilor și în centrul activităților se pun necesitățile lor, sfera lor de interes, aceștia vor participa la procesul de instruire fără să conștientizeze că de fapt sunt instruiți: Nu se va neglija nici evaluarea critică, împreună cu elevii, a realizărilor obținute în proiect.

Proiectele pot fi mari, medii și mici. Predarea fizicii folosind computerul favorizează toate cele trei modalități:

- **proiectele mici** pot fi chiar și teme de casă mai complexe pentru care se va stabili un termen mai îndepărtat.

- **proiectele medii** vor fi realizate de către elevi pe parcursul unui semestru.

- **proiectele mari** trebuie să fie realizate în grup, să fie modularizate de către profesor și trebuie urmărită contribuția fiecărui elev în parte.

Posibilitatea realizării unor proiecte mari, consistente, li se oferă elevilor când se înscriu la un simpozion sau la o sesiune de comunicări și subiectul nu poate fi dezvoltat de un singur elev.

Utilizarea TIC nu trebuie să devină o obsesie deoarece fiecare elev are dreptul la succes școlar și la atingerea celor mai înalte standarde curriculare posibile de aceea trebuie găsite metodele pedagogice adecvate în fiecare caz în parte. Nu trebuie deci să renunțăm la cretă, tablă și burete, la lucrul cu manualul, la rezolvarea de probleme și la efectuarea experimentelor reale deoarece prin realizarea unei legături directe între experiența practică și ideile teoretice, studiul fizicii contribuie la formarea competențelor necesare dezvoltării personale a elevului și a societății în care trăiește. În concluzie putem spune că pentru a realiza un învățământ de calitate și pentru a obține cele mai bune rezultate trebuie să folosim atât metodele clasice de predare, învățare, evaluare cât și metodele moderne.

BIBLIOGRAFIE

- [1] Miron Ionescu, Ioan Radu, Didactica modernă, Editura Dacia, Cluj Napoca, 2004.
- [2] Romița Iucu, Marin Manolescu, Elemente de pedagogie, Editura Credis, București 2004.
- [3] Michaela Logofătu, Mihaela Garabet, Anca Voicu, Emilia Păușan, Tehnologia Informației și a Comunicațiilor în școala modernă, Editura Credis, București, 2003.
- [4] <http://www.google.com/> [5] <http://www.yahoo.com/>

Starea de bine în școli, necesitate sau concept modern

Prof. Ciobănică Nicoleta, Școala Gimnazială nr. 1 Săbăreni, județul Giurgiu

Motto: Școala de astăzi este despre inimi, nu despre ziduri.

Tot mai des se vorbește de „starea de bine”, aceasta fiind definită de specialiștii în domeniu ca fiind „gradul de satisfacție a oamenilor față de viața lor, potențialul de dezvoltare, sănătatea mentală a acestora, calitatea relațiilor sociale“, astfel că subiectul devine interesant pentru școala și societatea actuală.

Starea de bine este un „concept” utilizat tot mai des, atât de către cadrele didactice, cât și de elevi și părinții acestora.

Încercând să definim „starea de bine” am putea spune că este „încercarea tuturor de a crea un mediu care să promoveze o stare de mulțumire și să permită tuturor partenerilor educaționali să se dezvolte și să atingă cel mai înalt potențial în beneficiul lor și a instituției în care aceștia își desfășoară activitatea”.

Starea de bine este strâns legată de învățare și motivație. Nimeni nu poate fi bun în ceea ce face dacă nu e într-o stare bună. Contextele în care trăim pot stimula sau, dimpotrivă, deteriora starea de bine. Este un lucru valabil atât pentru mediul familial cât și pentru locul în care un copil își petrece o foarte mare parte din timp: ȘCOALA.

Copiii își petrec o bună parte din timp la școală, prin urmare, aceasta trebuie să fie un loc esențial pentru conturarea stării lor generale de bine, cu toate aspectele sociale, fizice și emoționale. Starea de bine a elevilor le influențează capacitatea de a-și atinge întregul potențial școlar. Calitatea relațiilor pe care le au copiii între ei, pe care le au cu adulții, precum și calitatea mediului de învățare, influențează fundamental progresele lor școlare.

Starea de bine a elevilor impune respectarea următoarelor condiții:

- Modelarea tonului vocii;
- Stimularea flexibilității gândirii;

- Implicarea elevilor în relații de comunicare;
- Organizarea lecțiilor cu entuziasm;
- Încurajarea punctelor forte ale elevilor;
- Controlarea temerilor și a frustrărilor;
- Respectarea opiniilor elevilor;
- Transmiterea către elevi a dorinței de cunoaștere;
- Oferirea de modele sociale.

Succesul profesional al cadrului didactic nu se măsoară prin modul în care suntem văzuți de elevi, ci de impactul pe care îl avem, în mod real, asupra lor.

Copiii au o capacitate înăscută de a învăța, dar această capacitate poate fi compromisă și, uneori, distrusă. O școală prietenoasă recunoaște, încurajează și sprijină capacitățile în creștere ale copiilor care învață. Școala trebuie să reprezinte un mediu prietenos și sigur de muncă și joacă. Rolul profesorului include grija pentru bunăstarea psihică a elevilor.

Climatul școlar a fost identificat ca una dintre cele mai importante trăsături ale unei școli. Când atmosfera din școală este neprietenoasă, îngrijirea nu este atentă, lipsește încurajarea și recompensarea, sănătatea mentală, atât a elevilor cât și a profesorilor poate fi afectată în mod advers. Impactul unei atmosfere neprietenoase este în mod particular dăunător dacă persistă o perioadă mai lungă de timp.

Din perspectiva profesorilor, școala asigură în mare măsură un climat adecvat, dar din perspectiva elevilor cerințele pentru asigurarea unei atmosfere prietenoase, recompensatoare și încurajatoare sunt acoperite într-o mai mică măsură. Este necesar ca școlile să-și revizuiască o serie de aspecte și să stabilească mecanisme eficiente de feed-back între profesori și elevi pentru identificarea deficiențelor și stabilirea de măsuri de corectare.

Starea de bine fizică reprezintă măsura în care o persoană se simte sănătoasă și în siguranță din punct de vedere fizic. Bunăstarea fizică creează premise pozitive pentru sănătate.

Starea de bine cognitivă se referă la experimentarea unor relații pozitive și conectarea cu ceilalți și este importantă pentru un comportament pro- social și empatia față de ceilalți.

Se referă la sentimentul unei persoane de sens și scop. Acesta poate include conexiunea la cultură, religie sau comunitate și include convingerile, valorile și norme etice.

Starea de bine emoțională se referă la conștiința de sine și adaptarea emoțională

Bunăstarea emoțională este în parte dependentă de capacitatea de auto-reflecție.

Promovarea bunăstării emoționale a elevilor este esențială în stabilirea unui echilibru între cei opt indicatori pentru evaluarea bunăstării elevului:

- Realizat;
- În siguranță;
- Activ;
- Responsabil;
- Sănătos;
- Îngrijit cu afecțiune;
- Respectat;
- Inclus.

Se apreciază că mediul școlar poate îmbunătăți bunăstarea socială, emoțională și capacitatea de învățare când:

- este cald, prietenos și recompensează învățarea;
- promovează în special cooperarea și mai puțin competiția;
- oferă susținere și facilitează comunicarea deschisă;
- încurajează activitățile creative;
- încurajează dezvoltarea de proceduri și regulamente care interzic pedeapsa fizică și promovează

interacțiunea non-violentă pe terenul de joacă, în clasă și între personalul școlii și elevi prevenind în felul acesta pedeapsa fizică, agresivitatea, hărțuirea și violența;

Când elevii cooperează, încadrarea în învingători și învinși este mai puțin evidentă și prin urmare, se evită umilirea consecutivă a celor considerați „ratați”. Prin această metodă pot beneficia în mare măsură elevii cu dificultăți de învățare și cei din comunități dezavantajate. Atunci când elevii primesc în mod constant mesajul că sunt ratați, dorința lor de a reuși se erodează.

Când elevii cooperează în procesul de învățare, implicarea în rezolvarea sarcinilor este mai mare, se reduc diversiunile și se utilizează o proporție mai mare din timp pentru instruire. Copiii sunt capabili să se ajute între ei mult mai mult, cei cu un nivel mai scăzut, cât și cei cu un nivel mai înalt al realizărilor beneficiind deopotrivă, munca elevilor devenind mai atentă, aprofundată și bine prezentată.

Rezultatele puntează necesitatea unei mai atente implementări a procedurilor de învățare. Tehnicile active de învățare, cum ar fi jocul de roluri, proiecte școlare, proiecte de cercetare bazate pe anumite teme, ar putea fi noi pentru unii profesori și prin urmare se impune formarea acestora pentru dobândirea de abilități și încredere în folosirea lor.

Cele cinci elemente ale stării de bine sunt:

- Emoțiile pozitive (entuziasm, relaxare, bucurie);
- Implicarea (alocarea de timp și efort activităților care ne captează atenția și produc satisfacție).
- Realizările (reușite în domenii care ne interesează);
- Semnificația(implicarea în activități cu un scop care depășește binele personal).
- Relațiile sociale pozitive (prietenii și relațiile armonioase).

Lipsa stări de bine creează problemele de învățare, iar acestea par să fie alimentate de lipsa a patru ingrediente cheie:

- elevi pregătiți să învețe,
- metode eficiente de predare-învățare,
- resurse care să favorizeze învățarea,
- management capabil să armonizeze toate aceste aspecte.

În plus, există o serie de factori politici și de natură tehnică ce împiedică școlile, profesorii și familiile să facă din învățare o prioritate (World Bank Group, 2018). Lipsa de implicare a elevilor și rata crescută de abandon din sistemul educațional continuă să fie o problemă nu doar pentru școli, ci și pentru societate, având în vedere că nefinalizarea studiilor creează dificultăți inclusiv la intrarea și retenția pe piața muncii.

De aceea, starea de bine ar trebui cultivată în școală nu doar ca antidot împotriva depresiei sau ca modalitate de a crește satisfacția în raport cu viața, ci și pentru a îmbunătăți învățarea și a favoriza gândirea creativă (Seligman et al., 2011).

Cercetările spun că persoanele cu o stare de bine ridicată:

- sunt mai sănătoase fizic și trăiesc mai mult;

- au o performanță bună la lucru;
- au resurse psihologice diverse pentru a face față stresului

Va exista întotdeauna ceva mult mai urgent decât protejarea stării de bine a copiilor.

Dar niciodată nu va exista ceva mai important.

BIBLIOGRAFIE:

1. ANDERSON Walter. Curs practic de încredere în sine. Editura Curtea Veche: București, 2000
2. BOTIS A., MIHALCA, L. Dezvoltarea abilităților emoționale și sociale ale copiilor, fete și băieți, cu vârsta până la 7 ani: Ghid pentru cadrele didactice din învățământul preșcolar. Buzău: Alpha MDN, 2007
3. CAMPBELL R. Educația prin iubire. București: Editura Curtea Veche, 2001
4. COMER, R. J. Abnormal psychology (9th ed.). New York: Worth Publishers, 2015
5. COSMOVICI Andrei, IACOB Luminița. Psihologie școlară. Iași: Editura Polirom, 1999
6. CSIKSZENTMIHALYI, Mihaly. Flux. Psihologia fericirii. București: Publica, 2015
7. DAVIDSON R. J., BEGLEY S.. Creierul și inteligența emoțională. București: Litera, 2013
8. ȘTEFAN, C., KALLAY E. Dezvoltarea competențelor emoționale și sociale la preșcolari: Ghid practic pentru părinți. Cluj-Napoca: ASCR, 2010
9. TOBIAS M. J., STEVEN E. TOBIAS, BRIAN S. FRIENDLANDER. Inteligența emoțională în educația copiilor, București: Editura Curtea Veche, 2002

TWO RELATED ADJECTIVES

- Study -

Prof. Costel Daniel Ciobanu
Școala Gimnazială Ipotesti, Olt

This case study looks at the antonyms *wet* and *dry* and several near synonyms of these two adjectives: *arid*, *parched*, *damp*, *dank*, *moist*, and *humid*.

The main question I will focus on is why, out of this set of eight adjectives, only *wet* and *dry* are considered to be antonyms. This question was raised by Gross, Fischer, and Miller (1988) in their study of the mental representation of adjectival meanings. Gross, Fischer, and Miller say that a single adjectival concept can usually be expressed by many different adjectives.

In WordNet, these semantically related adjectives are organized into "synsets" (sets of synonyms); for example, WordNet lists many adjectives which express the concept of wetness, including *damp*, *drenched*, *soggy*, and *wet*, and many others which express the concept of dryness, including *arid*, *dehydrated*, *dry*, and *parched*. A complete list of the synsets of *wet* and *dry* in WordNet are shown below. Although wetness and dryness are concepts that are opposite in meaning, it is not the case that all of the adjectives in the *wet*

synset are antonyms of all of the adjectives in the *dry* synset. That is, although pairs such as *parched/soggy* and *arid/soaked* show some kind of semantic contrast, they are not felt to be antonyms; instead, most people only identify *wet* and *dry* as antonyms. The WordNet model accounts for this with its distinction between "direct" and "indirect" antonyms. As Gross, Fischer, and Miller (1988) explain it, *wet* and *dry* serve as "focal" adjectives around which the synsets cluster, and they are therefore linked directly as antonyms. The other adjectives in the synsets participate in antonymy indirectly through their associations as synonyms of *wet* or *dry*.

Words listed in the "synset" of *wet*:

bedewed, boggy, clammy, damp, dank, dewy, drenched, drizzling, drizzly, humid, humid, hydrated, hydrous, marshy, miry, misting, misty, moist, mucky, muddy, muggy, perspiring, quaggy, rainy, saturated, showery, soaked, soaking, sodden, soggy, soppy, soused, steamy, sticky, sultry, swampy, sweaty, tacky, tearful, teary, undried, watery

Words listed in the "synset" of *dry*:

anhydrous, arid, bonedry, dehydrated, desiccated, dried, dried-up, parched, rainless, sere, shriveled, thirsty, waterless, withered, wizened.

How do *wet* and *dry* come to be chosen from all of these adjectives as the focal points for the antonymic relation? What is special about these two adjectives?

As discussed above, Charles and Miller (1989) and Justeson and Katz (1992) believe that the mental association of the two antonyms can be explained by co-occurrence: in this case, the claim would be that language learners come to associate *wet* and *dry* because they encounter the two adjectives used together in a single sentence more frequently than would be expected by chance. While pairs of near-antonyms such as *wet* and *arid* contrast in meaning, they are not felt to be antonyms because people rarely hear *arid* and *wet* used together.

As discussed above, this explanation does not seem to be complete, however, because it makes no use of the knowledge people have about the meanings of the adjectives involved. I would argue that people do not use *wet* and *dry* together just because they have often heard them used together before, but because in many different situations in which they want to express the contrasting concepts of wetness and dryness, they find *wet* and *dry* to be the most

useful adjectives. In other words, they do not use *wet* and *dry* together as a conditioned reflex; rather, they choose to use *wet* and *dry* based on their mental representations of the meanings of the various adjectives related to the concepts of wetness and dryness. The question thus becomes what is special about the words *wet* and *dry* that makes them the "focal" adjectives of all the adjectives related to these concepts? In this case study, as in the last one, I show that shared semantic range goes a long way toward explaining this—*wet* and *dry* have more shared semantic range than pairs such as *wet/arid* or *parched/soggy*.

In this case study there are a few new factors which must be considered, factors which did not play a role in the behavior of *big*, *little*, *large* and *small*.

The first of these involves the "intensity" of the state described by the adjective; some of the adjectives in this study seem to describe more or less extreme intensities of wetness or dryness than others, e.g., *arid*, which describes something that is very dry; and *damp*, which describes something that is slightly wet. Differences in intensity did not play a role in the previous case study because neither *large* or *big* (or likewise *small* or *little*) describes a more or less extreme value of size. The other factor is relative frequency; while *big*, *little*, *large* and *small* are all very commonly used words, the adjectives in this case study vary in familiarity from the very frequently used *wet* and *dry* to the rare *parched* and *dank*.

Among all the adjectives related to wetness and dryness, *wet* and *dry* are clearly the most familiar. According to *LDOCE*, the adjective *wet* is among the 2000 most frequent words in spoken English and among the 3000 most frequent words of written English, while *CCED* lists the word *wet* (the verbal and adjectival uses combined) as being among the 1500 most frequently occurring words. As for *dry*, *LDOCE* lists the adjective *dry* among the 2000 most frequent words of both spoken and written English (the verb *dry* is also very common—among the 2000 most frequent words in spoken English and the 3000 most frequent of written English) while *CCED* lists *dry* (the adjective and verb forms together) as among the 1200 most common words.

The other synonyms of *wet* and *dry* listed here are not nearly as common as *wet* and *dry*. *LDOCE* does not list any of them as being among the most frequent 3000 words. As for the other adjectives examined in this case study—*moist*, *damp*, *humid*, *dank*, *arid*, and *parched*—*CCED* does not list any of them among the 1500 most common words, although it does list *damp* among the 3200 most common words and *arid*, *humid*, and *moist* among the 8100 most common words. *Dank* and *parched* are quite uncommon and do not occur within the most common 8100 words. In the *New York Times* corpus, too, *wet* and *dry* occurred more frequently than the other adjectives. The adjective *dry* occurred 2147 times, compared to 111 occurrences of *arid* and 47 of *parched*; the adjective *wet* occurred 685 times, compared to 402 times for *moist*, 145 for *humid*, 48 for *dank*, and 43 for *damp*.

These numbers show us that the antonyms *wet* and *dry* are more familiar than the other adjectives related to wetness and dryness, but just what is the link between antonymy and frequency? Justeson and Katz (1992) note that a word's frequency appears to affect the likelihood that the word will have an antonym:

Among the most frequent 1,000 adjectives in the Brown Corpus, the proportion of adjectives that have solid antonyms decreases from about 50% for the 100 most frequent adjectives to about 4% for the 200 least frequent adjectives among the top 1000. (Justeson and Katz 1992, 182)

They give two possible explanations for this. The one which they prefer, because it fits in better with their theory that antonyms are learned through cooccurrence, is that frequency directly affects the learning of antonyms by affecting the chances of encountering co-occurrences of antonyms—if an adjective is not used very often, language learners rarely have a chance to hear it used, let alone to hear it used together with a potential antonym; thus they do not encounter enough co-occurrences of rare adjectives to form antonymic associations.

However, Justeson and Katz acknowledge that another explanation is possible: A word's frequency and its ability to have an antonym might both result from its basic meaning. As they put it:

Simple, one-dimensional constructs tend to be more widely applicable and thus higher frequency than more complex adjectives for which no clear conceptual opposite may exist. [Justeson and Katz 1992,182)

It is not clear what Justeson and Katz mean by "simple" as opposed to "complex" constructs, but it may be that *wet* and *dry* are simpler than the other adjectives in this case study in that they lack aspects of meaning which are specified for the other adjectives. As will be shown in the following sections, the other adjectives all have either positive or negative connotations, some of them specify tempera ture as well as wetness, some of them specify a particular degree of wetness, and some include information about the manner in which something becomes dry. Since the meanings of *wet* and *dry* lack such specifications, they can be used in a wider range of situations, and this in turn may lead to their increased frequency.

From the large set of adjectives related to *wet* and *dry* listed in WordNet, I selected several fairly common ones to examine in this case study: *wet* and *dry*, of course, and also *damp*, *moist*, *dank*, *humid*, *arid*, and *parched*. I only chose adjectives that occurred frequently enough that I could get data about their use, so very uncommonly used adjectives such as *sere* and *hydrous* were not considered. I also eliminated many adjectives that were synonymous to *wet* or *dry* only when used in a limited context, e.g., *rainy*, which could only be considered synonymous with *wet* when talking about *weather*. As in the previous case study, my analysis of the meanings of the eight adjectives is based on the definitions and usage information from the learners' dictionaries as well as on adjective-noun co-occurrence data from the *New York Times* corpus. This was supplemented by examples of the adjectives in context taken from books available in electronic form. I used these additional sources to find further examples of the rarer adjectives and also examples of the predicative uses of the adjectives. In general, the predicative uses of the adjectives are the same as the attributive uses; the few exceptions are mentioned below.

BIBLIOGRAPHY

Palmer, F.R. 1976. *Semantics: A new introduction*. Cambridge: Cambridge University Press.

Taylor, John R. 1989. *Linguistic categorization: Prototypes in linguistic theory* . Oxford: Clarendon Press.

Wierzbicka, Anna. 1994. Cognitive domains and the structure of the lexicon: The case of emotions. In *Mapping the mind*, eds. Lawrence A. Hirshfield and Susan A. Gelman, 431-452. Cambridge: Cambridge University Press

Inovația educațională reprezintă o schimbare deliberată și voluntară, având ca obiectiv instalarea, acceptarea și utilizarea unei schimbări în sistemul de învățământ. Aceasta implică modernizarea, perfecționarea și adaptarea procesului de instruire și formare a elevilor și studenților. Există două forme principale de inovare în educație:

1. Reforma educațională:

- Afectează funcționarea și structura întregului sistem de învățământ.
- Exemple includ modificări la nivel de structură (cum ar fi noua structură a învățământului liceal și superior) sau introducerea unor noi discipline (precum informatica sau ecologia).

2. Schimbarea pedagogică:

- Vizează îmbunătățirea și modernizarea practicii educaționale.
- Exemple includ introducerea de metode de predare-învățare și evaluare inovatoare, adaptate la obiectivele predeterminate.

Putem integra aceste tendințe în practicile de predare prin câteva "verbe" de comandă:

a) Familiarizează-te cu tehnologiile!

- Începe prin a explora noile tehnologii, cum ar fi platformele de învățare online, instrumentele de analiză a datelor sau aplicațiile de realitate virtuală.
- Participă la training-uri sau webinarii pentru a înțelege cum să le utilizezi eficient.

b) Planifică lecții inovatoare!

- Gândește la cum poți integra inteligența artificială sau gamificarea în lecțiile tale.
- Creează activități care să încurajeze colaborarea, creativitatea și gândirea critică.

c) Personalizează învățarea!

- Colectează date despre performanța elevilor și adaptează-ți strategiile de predare în funcție de nevoile individuale.
- Oferă feedback specific și sprijin personalizat.

d) Colaborează cu colegii!

- Discută cu alți profesori despre experiențele lor cu inovația educațională.

Împărtășește resurse și idei pentru a vă susține reciproc.

e) Evaluează impactul!

- Monitorizează progresul elevilor și evaluează eficacitatea noilor metode.
- Ajustează-ți abordarea în funcție de feedback și rezultate.

Exemplele pertinente de inovare educațională privesc cooperarea între universități și întreprinderi: Prin forumul universități-întreprinderi, se încurajează colaborarea și schimbul de idei între mediul academic și cel privat, spiritul antreprenorial și inovarea în învățământul superior: Rapoartele HEInnovate susțin dezvoltarea spiritului antreprenorial și a abilităților inovatoare în rândul studenților. Alianțele cunoașterii facilitează colaborarea între instituții de învățământ superior și alte organizații pentru a dezvolta proiecte inovatoare. Educația digitală vizează planul de acțiune pentru educație digitală, iar grupul de lucru pentru educație digitală promovează utilizarea tehnologiei în procesul de învățare. Robotica educativă și programarea presupune integrarea roboților și a programării în clasă care stimulează gândirea critică și abilitățile de rezolvare a problemelor ale elevilor.

Cu alte cuvinte, inovarea în educație este esențială pentru a pregăti elevii și studenții pentru o lume în continuă schimbare, cu evoluții tehnologice, culturale și economice rapide, fiind esențială pentru a răspunde provocărilor societății contemporane și pentru a pregăti noile generații pentru lumea complexă și interconectată de astăzi.

Bibliografie:

1. <https://edict.ro/inovatia-educationala/>
2. <https://education.ec.europa.eu/ro/education-levels/higher-education/innovation-in-education>.
3. <https://edict.ro/inovarea-si-schimbarea-in-educatie/>.
4. www.didactic.ro

METODE INOVATIVE FOLOSITE ÎN PREDAREA GEOGRAFIEI

Prof. Petronela Ciobotea, Colegiul Național „C.D.Loga” Caransebeș

Învățământul actual pune un accent deosebit pe o nouă abordare a educației, prin promovarea metodelor inovative, interactive de învățare, care să solicite tot mai eficient mecanismele gândirii, inteligența, imaginația și creativitatea. În acest sens și Geografia ca știință, poate beneficia de utilizarea unor metode inovative de învățare, prin care putem eficientiza actul didactic.

1. Utilizarea tehnologiei - Integrarea tehnologiei în procesul de predare poate aduce o serie de avantaje, cum ar fi accesul la informații actualizate și relevante, posibilitatea de a crea materiale multimedia interactive sau de a utiliza aplicații și platforme online pentru a face geografia mai captivantă și interactivă pentru elevi. Tehnologia are un rol important în predarea geografiei, deoarece poate fi folosită pentru a facilita învățarea și înțelegerea fenomenelor geografice. Mai jos sunt câteva modalități în care tehnologia poate fi folosită în predarea geografiei:

- Harti interactive - Tehnologia poate fi folosită pentru a crea hărți interactive care permit elevilor să exploreze diferite regiuni geografice și să înțeleagă mai bine distribuția spațială a diferitelor fenomene geografice.
- Simulări - Tehnologia poate fi folosită pentru a crea simulări care permit elevilor să înțeleagă mai bine procesele geografice complexe, precum schimbările climatice sau formarea reliefului.
- Aplicații mobile - Există numeroase aplicații mobile care pot fi folosite în predarea geografiei, precum aplicații de hărți, instrumente de măsurare a distanțelor sau jocuri educative care îi pot ajuta pe elevi să-și consolideze cunoștințele.
- Resurse online - Există numeroase resurse online, precum site-uri web, videoclipuri sau platforme de învățare online, care pot fi folosite pentru a completa lecțiile de geografie și pentru a oferi elevilor acces la informații actualizate și diverse.

În concluzie, tehnologia poate îmbunătăți experiența de învățare a elevilor în domeniul geografiei, oferindu-le acces la informații și resurse variate și facilitând înțelegerea fenomenelor geografice complexe.

2. Metode de învățare experiențială - a învăța din experiență. O abordare practică și experiențială poate îmbunătăți înțelegerea și retenția informațiilor geografice. De exemplu, organizarea unor excursii de teren sau a unor activități practice legate de studiul unor fenomene geografice sau evenimente istorice poate consolida cunoștințele elevilor și îi poate ajuta să învețe într-un mod mai eficient. Excursiile reprezintă o componentă importantă a predării geografiei, deoarece oferă elevilor oportunitatea de a experimenta direct fenomenele și procesele geografice din mediul înconjurător. Prin participarea la excursii, elevii pot să-și consolideze cunoștințele teoretice dobândite în clasă, să aplice conceptele în situații reale și să înțeleagă mai bine legăturile dintre elementele geografice.

Rolul excursiilor în predarea geografiei este de a transforma învățarea într-o experiență mai interactivă și concretă, care să stimuleze curiozitatea și interesul elevilor pentru această disciplină. De asemenea, excursiile pot contribui la dezvoltarea abilităților de observație, de analiză și de comunicare a elevilor, precum și la formarea unor atitudini responsabile față de mediul înconjurător.

În plus, excursiile geografice pot oferi oportunități de explorare a diversității culturale și a relațiilor interculturale, contribuind la formarea unei perspective mai complexe și globale asupra lumii. De asemenea, excursiile pot stimula spiritul de echipă și colaborarea între elevi, încurajându-i să lucreze împreună pentru descoperirea și înțelegerea unor aspecte geografice.

În concluzie, excursiile au un rol important în predarea geografiei, deoarece oferă elevilor oportunitatea de a învăța în mod activ și implicat, permițându-le să descopere și să exploreze lumea din jurul lor într-un mod captivant și memorabil.

3. Jocuri educative - pot fi o modalitate distractivă și eficientă de a învăța geografia. Există o varietate de jocuri digitale sau de masă care pot fi folosite în clasă pentru a testa cunoștințele geografice ale elevilor sau pentru a-i motiva să învețe mai mult despre diferite regiuni și aspecte geografice.

- „Descoperă lumea”: un joc care testează cunoștințele elevilor despre țările, capitalele și geografia fizică a diferitelor zone ale lumii.
- „Expedition Earth”: un joc de aventură și descoperire, în care elevii trebuie să exploreze hărți, să rezolve ghicitori geografice și să colecteze informații despre diferite țări și culturi.
- „Geografic puzzle”: un joc de asamblare a pieselor unui puzzle mare cu harta lumii, care ajuta la familiarizarea elevilor cu poziționarea țărilor și continentelor pe glob.

- „Globetrotter Challenge”: un joc de echipă în care elevii trebuie să planifice și să execute o "calatorie" virtuală în jurul lumii, trebuind să aleaga rute, mijloace de transport și să rezolve provocări geografice.
- „GeoBingo”: un joc de bingo cu elemente geografice, în care educația și divertismentul se îmbină pentru a ajuta elevii să își îmbunătățească cunoștințele despre geografie.

4. Colaborare și proiecte de cercetare - O abordare colaborativă în care elevii lucrează împreună la proiecte de cercetare sau la rezolvarea de probleme geografice poate încuraja gândirea critică, creativă și rezolvarea de probleme. De asemenea, implicarea elevilor în proiecte practice și relevante pentru comunitatea lor poate crește motivația și interesul lor pentru materie. Iată câteva exemple de proiecte de cercetare geografică, ce pot fi realizate cu elevii:

- „Monografia localității natale”
- „Studiul diversității culturale și etnice într-o anumită regiune geografică”
- „Analiza efectelor defrișării asupra biodiversității într-o anumită zonă forestieră”
- „Studiul impactului schimbărilor climatice dintr-o anumită regiune sau ecosistem”

1. Integrarea perspectivelor interdisciplinare - Geografia poate fi abordată dintr-o perspectivă interdisciplinară, integrând elemente din istorie, economie, mediul înconjurător sau alte domenii relevante. Această abordare poate oferi elevilor o înțelegere mai profundă a subiectului și poate evidenția interconexiunile și relațiile complexe dintre diferite aspecte geografice. Perspectiva interdisciplinară în predarea geografiei reprezintă o abordare modernă și eficientă în învățarea acestei discipline, care implică integrarea cunoștințelor și metodelor din mai multe domenii de studiu. Această abordare are ca scop să ofere elevilor o viziune holistică asupra fenomenelor geografice și să le dezvolte gândirea critică, capacitatea de analiză și capacitatea de a face conexiuni între diferite domenii de cunoștințe. Un aspect important al perspectivei interdisciplinare în predarea geografiei este integrarea cunoștințelor și metodelor din alte domenii precum biologia, fizica, matematica, istoria sau sociologia. De exemplu, în învățarea despre sistemele climatice, elevii pot învăța despre concepte de fizică și biologie pentru a înțelege mai bine fenomenele meteorologice și impactul acestora asupra mediului înconjurător.

De asemenea, abordarea interdisciplinară în predarea geografiei poate ajuta elevii să înțeleagă mai bine relațiile dintre oameni și mediu, precum și impactul activităților umane asupra resurselor naturale și mediului înconjurător. Integrarea conceptelor de sociologie și economie în învățarea

geografiei poate ajuta elevii să înțeleagă mai bine modul în care deciziile socio-economice afectează mediul înconjurător și să găsească soluții sustenabile pentru problemele de mediu.

Perspectiva interdisciplinară în predarea geografiei poate oferi elevilor o perspectivă mai largă asupra lumii și poate stimula curiozitatea și interesul pentru explorarea diferitelor domenii de studiu. Prin abordarea interdisciplinară, elevii pot înțelege mai bine rolul geografiei în societate și pot aplica cunoștințele dobândite în contexte reale, pentru a rezolva probleme concrete legate de mediu și dezvoltare durabilă.

Utilizarea metodelor și instrumentelor interdisciplinare în predarea geografiei poate stimula imaginația și creativitatea elevilor, încurajându-i să gândească în mod inovator și să găsească soluții creative pentru problemele complexe cu care se confruntă lumea contemporană. De asemenea, abordarea interdisciplinară poate ajuta elevii să își dezvolte abilitățile de colaborare și comunicare, lucrând în echipă pentru a rezolva probleme multidisciplinare.

În concluzie, perspectiva interdisciplinară în predarea geografiei reprezintă o abordare modernă și eficientă care poate contribui la formarea unor elevi mai bine pregătiți să înțeleagă complexitatea lumii în care trăim și să găsească soluții sustenabile pentru problemele de mediu și dezvoltare durabilă. Integrarea cunoștințelor și metodelor din mai multe domenii de studiu poate stimula creativitatea, imaginația și gândirea critică a elevilor, pregătindu-i pentru provocările și oportunitățile societății contemporane.

Bibliografie

Dulamă Maria Eliza, *Modele, strategii și tehnici didactice activizante*, Editura Clusium, Cluj-Napoca, 2002.

Dulamă Maria Eliza, *Metodologie didactică*, Editura Clusium, Cluj-Napoca, 2006.

Cătălina Ulrich, *Învățarea prin proiecte*, Editura Polirom, Iași, 2016.

Octavian Mândruț, Steluța Dan, *Didactica Geografiei*, Editura Corint, București, 2014.

Ion Ovidiu Pânișoară, *Enciclopedia metodelor de învățământ*, Editura Polirom, Iași, 2024.

ABORDAREA PROCESULUI DE ÎNVĂȚĂMÂNT DIN PERSPECTIVA FORMĂRII COMPETENȚELOR DE COMUNICARE

*Prof. Cîrligeanu Margareta,
Centrul Școlar de Educație Incluzivă Suceava*

Activitatea de predare-învățare-evaluare comportă noi dimensiuni prin raportare la exigențele formării și dezvoltării competențelor de comunicare în procesul de învățământ. S. Cristea (1998, p. 368) analizează relația dintre predare-învățare-evaluare prin intermediul a trei operații pedagogice specifice atunci când se recurge la proiectarea predării eficiente: asigurarea saltului de la transmiterea unilaterală la comunicarea interactivă a conținutului (predarea); îndrumarea activității elevilor de asimilare a conținutului predat (învățarea); aprecierea rezultatelor obținute la sfârșitul activității, din perspectiva corelației cadrul didactic-elev (evaluarea). Modelul de instruire specific pentru formarea competențelor de comunicare derivă din instruirea bazată pe **cognitivismul operant**, elaborată de M. Minder (2003). Consecința pedagogică cea mai importantă a acestui model este relevantă la nivelul corelației dintre acțiunile de predare și învățare, intersectate în cadrul activității de instruire.

Predarea este „acțiunea care are ca scop producerea unor efecte de învățare, adică modificarea comportamentului” (idem, p. 14-18). Fiind inițiată de cadrul didactic, predarea are ca scop să faciliteze sarcinile de însușire a cunoștințelor necesare elevului în contextul modelului de învățare spontană sau/și organizată. Interacțiunea dintre cadrul didactic și elevi constituie una din caracteristicile generale ale procesului de învățământ, fiind proiectată și realizată la nivelul predării – înțelegă ca act de comunicare, de organizare, coordonare și stimulare a activității elevilor. Avem în vedere predarea care implică producerea unor rezultate în conduita elevilor, cea care induce învățarea și contribuie la producerea efectivă a acesteia. Menținându-și funcția de comunicare/prezentare a conținuturilor învățării, dar asumând-o și pe cea de organizare și facilitare a unor experiențe de învățare posibile în care vor fi introduși elevii, predarea implică atât optimizarea comunicării, cât și ameliorarea stilurilor didactice (Dumitriu, Gh., Dumitriu, C., 2003, p. 214).

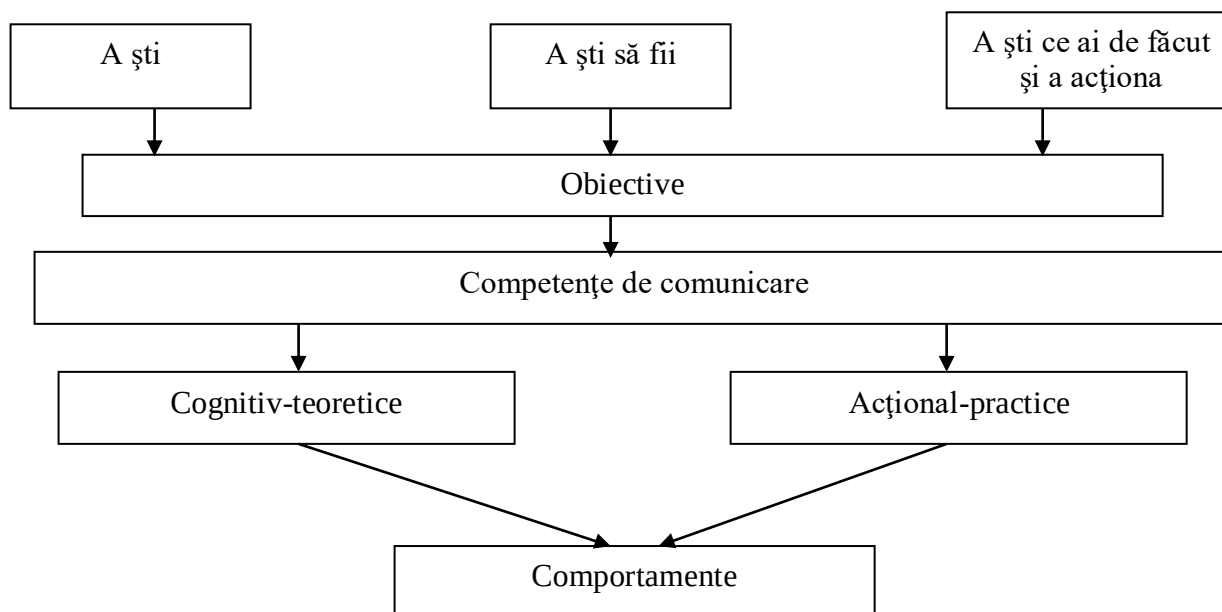

Figura 1. Tipurile de învățare specifice pentru formarea competențelor

Calitatea comunicării pedagogice depinde atât de particularitățile „emittătorului” și „receptorului”, de existența și construirea în continuare a unui „repertoriu comun”, de aptitudinea comunicativă a profesorului, de empatia și competența sa psihopedagogică, psihosocială, cât și de strategia didactică utilizată. Însă, modalitatea de comunicare didactică trebuie selectată și aplicată prin luarea în considerare a următorilor factori: scopul activității, personalitatea elevului, cadrul concret în care se desfășoară activitatea, personalitatea cadrului didactic, stilul său educațional. Se impune depășirea limitelor didacticii tradiționale, care asimila predarea cu „transmiterea” cunoștințelor, într-o relație unidirecțională în care profesorul domină acțiunea în ansamblul său, anihilând rolul, aportul elevului, dar și a exagerărilor situate la cealaltă extremă (procesul de învățământ ca activitate a elevilor bazată pe deplina lor „libertate”). În acest sens, interacțiunea și conlucrarea celor doi poli presupune asigurarea rolului coordonator al profesorului și implicarea, participarea și angajarea activă a elevului în procesul propriei sale formări.

Paradigma școlii moderne interpretează predarea din perspectiva comunicării prin următoarele elemente (apud Ilie, V., 2003, p. 197): se urmărește nu numai transmiterea de cunoștințe, ci și dezvoltarea capacităților și aptitudinilor elevilor; sursele de documentare sunt mult mai diversificate; profesorul creează condițiile pentru ca elevii să descopere și să își însușească informațiile, dezvoltându-și priceperile și deprinderile; cadrul didactic caută în mod constant să comunice clar și încearcă să asculte cu adevărat elevii; cadrul didactic actualizează permanent cunoștințele și selectează esențialul din informații.

Practica pedagogică indică trecerea de la predarea și însușirea de informații la formarea și dezvoltarea gândirii elevilor, centrată pe dezvoltarea capacității de a opera cu această gândire în

viața social-cotidiană (Iurea, C., 2005, p. 147). Este evidentă modificarea semnificațiilor pe care le are predarea în școala actuală, prin deplasarea accentului de pe simpla achiziționare a cunoștințelor și deprinderilor pe formarea de competențe.

În acord cu specificul activității de predare, învățarea este „acțiunea generată ca efect al predării și presupune întotdeauna „asentimentul și activitatea elevului, care trebuie să-și construiască cunoștințele” (Minder, M., 2003, p. 14-18). Asimilarea competențelor de comunicare de către elevi se realizează prin învățare cognitivă. Învățarea cognitivă este o activitate complexă prin care se dobândesc noi cunoștințe și se elaborează structuri intelectuale corespunzătoare fiecărui stadiu de dezvoltare psihică (Dumitriu, Gh., Dumitriu, C., 2003, p. 103). Este vorba, nu de o simplă achiziționare de cunoștințe, ci de formarea conștientă și deliberată a noțiunilor, a operațiilor mentale care stau la baza constituirii și utilizării lor. Însușirea formală a noțiunilor este rezultatul fie al unei fixări doar verbale a conținutului, fie al unei particularizări necorespunzătoare a lor printr-un exemplu concret. În acest caz, își spune cuvântul lipsa acțiunilor și operațiilor cognitive corespunzătoare sau sprijinul pe operații inferioare sau chiar colaterale în raport cu conținutul lor. Prin urmare, se are în vedere nu o învățare formală, ci una formativă, capabilă să contribuie atât la asimilarea cunoștințelor, cât și a operațiilor intelectuale, care să permită înțelegerea, explicarea, reformularea și aplicarea celor învățate.

În învățarea competențelor de comunicare, elevul este pus frecvent în situații problematice, el însuși manifestând tendința de a problematiza și de a se strădui să rezolve. Așadar, elevul nu este exterior problemei, ci apare ca un factor generator de probleme, iar situațiile problematice se definesc în legătură cu tensiunile pe care le implică, cu conflictele cognitive, cu discordanțele dintre concepte, reprezentări sau scopuri. În consecință, nivelul situației problematice este legat nu numai de complexitatea obiectivă a problemei, ci și de gradul de angajare și activare al elevului. Rezolvarea de probleme nu numai că duce la o acumulare de experiență specifică, dar are și efecte formative importante, întrucât conturează matrici rezolutive și dezvoltă coordonări operaționale corespunzătoare.

Din perspectiva cognitivismului operant, evaluarea este o acțiune complexă care angajează structurarea achizițiilor prin tehnici specifice de ajustare, integrare și apreciere a noului comportament. Evaluarea rezultatelor instruirii are ca sferă de investigație atât cantitatea achizițiilor dobândite în raport de obiectivele propuse, cât și structurarea acestora în perspectiva unei învățări durabile, eficiente (Minder, M., 2003, p. 281-332).

Modelul instruirii bazat pe formarea competențelor de comunicare va promova o analiză sistemică a intervenției educative angajată la nivel de:

- obiective și conținuturi curriculare care îndeplinesc funcția de orientare/planificare/concepere a activității de educație/instruire;

- strategii care îndeplinesc funcția de animare a activității de educație/instruire pentru rezolvare de probleme și situații-problemă;
- evaluare, care îndeplinește funcția de expertiză și de reglare-autoreglare a activității de educație/instruire.

Cele mai multe dintre instituțiile de cercetare pedagogică din Europa, așa cum se poate constata din analiza unor surse elaborate recent (Cepec, Gillet, P., 1991, p. 98, Dabene, M. (coord.), 1994, p. 198, Legrand, L., 1986, Lisievici, P., 1997), au aderat la noul concept de formare-dezvoltare-evaluare în bază de competențe școlare/disciplinare, cunoscut și sub denumirea de *pedagogie a competențelor*, care dezvoltă în viziune integratoare teoria obiectivelor pedagogice, este mai adecvat principiilor învățământului formativ-productiv și mai în acord cu expectanțele social-economice înaintate față de școală.

Criiterii de analiză	Pedagogia prin obiective	Pedagogia prin competențe
I. Scop pedagogic	Scopul pedagogic este unul retoric	Scopul pedagogic este realizabil: oferă câmp de realizare practică
II. Finalități	- învățământul nu are finalități clar formulate - obiectivele nu reflectă finalitățile sociale ale sistemului de învățământ	- învățământul capătă finalități clare și utile din punct de vedere social - finalitățile sunt formulate din perspectivă socială și a nevoilor de formare ale elevilor
III. Curriculum	- atomizează demersul pedagogic - este centrat pe obiective/pe profesor - dispersează domeniile de învățare - acordă atenție excesivă domeniului cognitiv și neglijează alte domenii - suprainvestește formatorul - învățarea nu vizează achizițiile concrete ale elevului	- esențializează activitatea didactică - este centrat pe competențe/pe elev - integrează domeniile învățării - accentul cade pe domeniul acțional-formativ - facilitează munca profesorului - oferă elevului achiziții clare, concrete și utile
IV. Metodologie	- promovează pedagogia	- dezvoltă competențele școlare

	obiectivelor - demersul pedagogic este axat pe realizarea obiectivelor de predare - învățarea este fragmentată - privilegiază cunoștințele în raport cu abilitățile - oferă șanse doar celor mai buni - parcelează activitatea profesorului - este axată pe profesor și pe domeniile academice	- activitatea profesorului este centrată pe formarea tinerilor - învățarea este integrată - dezvoltă abilitățile elevului și asigură pregătirea pentru viață - contribuie la egalizarea șanselor - integrează activitatea profesorului - este axată pe nevoile de formare ale elevului
V. Evaluare	- evaluarea vizează obiectivele de predare - sunt valorificate doar obiectivele ușor evaluabile - evaluarea este centrată pe elevi, pe cunoștințele și capacitățile acestora - obiectivele favorizează doar evaluarea normativă - probele de evaluare acordă atenție excesivă domeniului cognitiv - rezultatele evaluării nu au sens pentru elevi	- evaluarea vizează finalitățile învățării - sunt valorificate rezultatele învățării integrate în competențe - evaluarea este centrată pe profesor și elevi - competențele furnizează o bază reală pentru integrarea cunoștințelor - probele de evaluare se axează pe domeniul psihomotor - rezultatele evaluării devin semnificative pentru elevi

Provocarea pedagogică asumată are în vedere formarea și dezvoltarea elevului la nivelul unui comportament integrat, constituit, în mod indisolubil, dintr-un aspect mental și un aspect manifest care solicită interesul tuturor cadrelor didactice de bună credință.

BIBLIOGRAFIE:

Cepec, Gillet, P. (Dir.), *Construire en formation*, ESF editeur, Paris, 1991;

Cristea, S., *Dicționar de termeni pedagogici*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1998;

Cristea, S., *Teorii ale învățării. Modele de instruire*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2005;

Dabene, M. (coord.), *L'évaluation de la lecture. Approche didactique et enjeux*, Presses Université de Grenoble; 1994;

Dumitriu, Gh., Dumitriu, C., *Psihopedagogie*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2003;

Ilie, V., „Comunicarea didactică”, În: Joița, E. (coord.), *Pedagogie și elemente de psihologie școlară*, Editura Arves, Craiova, pp. 340-363, 2003;

Iurea, C., „Predarea. Orientări contemporane în teoria și practica predării”, În: Tomșa, Gh. (coord.), *Psihopedagogie preșcolară și școlară*, București, pp. 138-151, 2005;

Legrand, L., *Les problèmes de l'évaluation scolaires.//Les amis des Sevres*, Paris, PUF, nr. 3, 1986;

Lisievi, P., *Calitatea învățământului. Cadrul conceptual. Evaluare și dezvoltare*, București, 1997;

Minder, M., *Didactica funcțională. Obiective, strategii, evaluare*, Editura Cartier, Chișinău, 2003.

TRANSFORMAREA PROCESULUI DE ÎNVĂȚARE PENTRU SECOLUL XXI

Vasilica Cismașu, Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă

Inovarea în educație este un concept dinamic care implică introducerea de noi metode, idei și instrumente pentru a îmbunătăți procesul de învățare. În contextul globalizării și al progresului tehnologic rapid, necesitatea de a adapta și de a transforma sistemele educaționale devine din ce în ce mai evidentă. Acest eseu explorează importanța inovării în educație, exemplele de practici inovatoare și impactul acestor schimbări asupra elevilor și profesorilor.

În era digitală, cerințele societății și ale pieței muncii sunt într-o continuă schimbare. Sistemele educaționale tradiționale, care se bazează pe metode de predare standardizate și inflexibile, nu mai sunt adecvate pentru a pregăti elevii pentru viitor. Inovarea în educație este esențială pentru:

Adaptarea la nevoile individuale: Elevii au stiluri de învățare diferite și ritmuri de absorbție a informațiilor variate. Metodele inovatoare permit personalizarea educației pentru a răspunde nevoilor fiecărui elev.

Dezvoltarea competențelor pentru secolul XXI: Abilități precum gândirea critică, creativitatea, colaborarea și competențele digitale sunt cruciale. Inovațiile educaționale ajută la dezvoltarea acestor competențe esențiale.

Îmbunătățirea angajamentului și motivației: Metodele inovatoare, cum ar fi utilizarea tehnologiei, învățarea bazată pe proiecte și jocuri educative, fac procesul de învățare mai captivant și mai relevant pentru elevi.

Tehnologiile VR și AR creează experiențe de învățare imersive care permit elevilor să exploreze concepte complexe într-un mod interactiv. De exemplu, elevii pot vizita virtual locații istorice sau pot efectua experimente științifice într-un mediu sigur.

Învățarea bazată pe proiecte implică elevii în proiecte practice care necesită aplicarea cunoștințelor teoretice în situații reale. Această metodă promovează colaborarea, soluționarea problemelor și gândirea critică.

AI poate fi folosit pentru a personaliza experiența de învățare, oferind recomandări de conținut și activități bazate pe performanțele anterioare ale elevilor. De asemenea, AI poate ajuta la

automatizarea sarcinilor administrative, eliberând astfel timpul profesorilor pentru a se concentra pe predare.

Inovațiile educaționale le oferă elevilor instrumentele necesare pentru a învăța mai eficient și pentru a se adapta mai ușor la schimbările societale. Elevii devin mai autonomi, mai implicați și mai motivați să învețe.

Profesorii beneficiază de resurse noi și eficiente pentru predare, ceea ce le permite să creeze lecții mai atractive și mai interactive. De asemenea, inovațiile pot reduce povara administrativă și pot oferi oportunități pentru dezvoltare profesională continuă.

Inovarea în educație este un factor cheie pentru a pregăti elevii pentru provocările și oportunitățile viitorului. Prin integrarea tehnologiilor avansate și adoptarea metodelor pedagogice moderne, sistemele educaționale pot deveni mai adaptabile, mai eficiente și mai incluzive. Investiția în inovare nu doar că îmbunătățește experiența educațională, dar și contribuie la formarea unei generații de indivizi competenți, creativi și pregătiți să contribuie la dezvoltarea societății.

Bibliografie:

Anderson, L. W., & Krathwohl, D. R. (2001). *A Taxonomy for Learning, Teaching, and Assessing: A Revision of Bloom's Taxonomy of Educational Objectives*. Allyn & Bacon.

Bates, A. W. (2015). *Teaching in a Digital Age: Guidelines for Designing Teaching and Learning*. Tony Bates Associates Ltd.

Bonk, C. J., & Graham, C. R. (Eds.). (2012). *The Handbook of Blended Learning: Global Perspectives, Local Designs*. John Wiley & Sons.

Johnson, L., Adams Becker, S., Estrada, V., & Freeman, A. (2014). *NMC Horizon Report: 2014 K-12 Edition*. The New Media Consortium.

Mayer, R. E. (2009). *Multimedia Learning* (2nd ed.). Cambridge University Press.

Papert, S. (1993). *Mindstorms: Children, Computers, and Powerful Ideas*. Basic Books.

Prensky, M. (2010). *Teaching Digital Natives: Partnering for Real Learning*. Corwin Press.

Siemens, G. (2005). *Connectivism: A Learning Theory for the Digital Age*. *International Journal of Instructional Technology and Distance Learning*, 2(1).

SCOALA ȘI FAMILIA PARTENERI ÎN EDUCAREA COPIILOR CU CES

Prof.psihoped. spec. CIUBOTARIU BEATRICE LILIANA

Școala Gimnazială Specială "C-tin Păunescu" Tecuci

Familia este factorul educativ prioritar, întrucât educația începe din familie, aceasta fiind modelul pe care copilul îl imită și-l urmează. În familie copilul își face pregătirea pentru viață. Familia este prima școală a vieții.

Contribuția familiei este cu atât mai mare cu cât copilul este mai mic și are nevoie de susținerea și prezența persoanelor apropiate. Familia oferă mediul în care copilul se naște, trăiește primii ani ai vieții, se dezvoltă și se formează pentru viață, reprezentând primul instrument de reglare a interacțiunilor dintre copil și mediul social.

Părinții sunt primii educatori deoarece ei sunt primii cu care copilul interacționează constant încă din prima zi a vieții; familia este modelul pe care copilul îl imită. Totodată, modul de viață al familiei este principalul reper în viață al copilului.

Comunicarea intra-familială influențează decisiv dezvoltarea psihofizică a copilului, formarea personalității lui. Copiii își observă proprii părinți cum acționează în rolul de părinți, de model. Primele deprinderi de viață sănătoasă ale copilului sunt dezvoltate în familie (deprinderi igienice, de alimentație sănătoasă, conduită), acestea constituind suportul dezvoltării ulterioare și care își pun amprenta asupra întregii lor personalități.

Tot în familie, copilul își însușește limbajul. Volumul, calitatea vocabularului, corectitudinea exprimării depinde de modelele oferite de părinți, de felul în care aceștia interacționează și îi solicită pe copii. În familie se formează cele mai importante deprinderi de comportament: respectul, politețea, cinstea, sinceritatea, ordinea, răbdarea etc. În realizarea acestor sarcini, modelul parental ajută cel mai mult, părinții oferind copilului exemple de comportament în situații diferite, dar și de corectare a acestora. .

De la părinți, cei mici vor învăța să aprecieze ce este bine și ce este rău, ce este drept și ce este nedrept, ce este frumos și ce este urât în comportamente. Părinții sunt primele modele pentru copii lor, de felul cum interacționează cu aceștia, ceea ce transmit ei copiilor se va oglindi în comportamentul acestora de viitor adult și părinte.

Educația începută acasă se continuă mai apoi în școală. Părinții oferă cadrelor didactice implicate direct în actul educațional al copilului, informații relevante despre copil, despre evoluția lui din timpul copilăriei mici, progrese/ regrese, aspirații, mici plăceri, boli,

aptitudini, curiozități, disponibilitățile intelectuale precum și particularitățile lui comportamentale și caracteriale urmând ca împreună să facă front comun pentru a duce la bun sfârșit educația copilului. Începând cu grădinița și clasele primare se pune în primul rând accent pe socializarea copilului prin integrarea lui în mediul grădiniței/ școlii oferindu-i prilejul să cunoască mediul înconjurător, organizând vizite în împrejurimile grădiniței, la școală, în cartier, în oraș, în parc, la locul de joacă, la locul de muncă al părinților etc.

Cu răbdare, înțelegere, dăruire, empatie, cadrul didactic de la clasă este cel care cultivă încrederea în propriile posibilități ale copiilor, responsabilizând pe fiecare după posibilitățile psiho –fizice , integrând în jocuri și activități copiii timizi, efectuând munca suplimentară individualizată cu copiii cu deficiențe (CES), folosind jocul, jucăriile, materialele intuitive existente pentru a-i apropia de acestea și pentru a facilita socializarea și integrarea lor mai ușor.

Există două dimensiuni principale ale implicării reciproce a instituției de învățământ și familiei în favoarea copilului:

1. dimensiunea relației copil – părinte;
2. dimensiunea relației școală -familie;

* Dimensiunea relației copil - părinte vizează controlul frecvenței, al rezultatelor școlare, îndeplinirea sarcinilor și susținerea spirituală și materială a activității didactice a copilului.

* A doua dimensiune se referă la alegerea unității de învățământ, la contactele directe ale părinților cu cadrele didactice. Aceste contacte pot fi întâlniri colective dintre cadrele didactice și asociațiile părinților, reuniunile de informare a părinților cu privire la diferite conținuturi și metode școlare, serbări școlare, alte activități extrașcolare unde părinții pot participa și se pot implica direct nu doar ca simpli spectatori ci pot veni cu propuneri noi, cu susținere și implicare activă alături de cadrele didactice

Colaborarea aceasta directă și sinceră dintre familie și școală, implicarea familiei în activitățile școlare contribuie la bunul mers al actului educațional și la formarea personalității copiilor.

Școala reprezintă contactul cel mai important dintre un elev și cunoaștere, oferind posibilități nelimitate spre dezvoltare personală, profesională, informație, educație. Din aceste motive, școala are o importanță deosebită în viața unei persoane, putând schimba cursul vieții acesteia.

Bibliografie

1. Anghel, E.(2010), Psihologia educației pe tot parcursul vieții, Editura Trei, București
2. Bonchiș, Elena(coord.) ,2011, Familia și rolul ei în educarea copilului, Editura Polirom, Iași
3. Bunescu, G., Alecu, G., Badea, D., (1997), Educația părinților. Strategii și programe, Editura Didactică și Pedagogică, București
4. Dumitrana, Magdalena, (2000), Copilul, familia și grădinița, Editura Compania, București
5. Mateiaș, Alexandra, (2003), Copiii preșcolari, educatoarele și părinții, Ghid de parteneriat și consiliere, Editura Didactică și Pedagogică, București

INOVAȚIE ÎN EDUCAȚIE: DE UNDE ÎNCEPEM?

Profesor CIUPITU-ALDEA SIMONA

Colegiul Tehnic "Danubiana" Roman

Tehnologiile digitale au schimbat profund aproape toate aspectele vieții noastre: modul în care comunicăm, lucrăm, ne bucurăm de timpul liber, modul în care ne organizăm viața, inclusiv modul în care furnizăm și asimilăm cunoștințe și informații. S-a schimbat și modul în care gândim și cum ne comportăm. Copiii, tinerii și chiar adulții cresc într-o lume înconjurată de tehnologii. Acest lucru nu înseamnă însă că generațiile de astăzi sunt echipate în mod natural cu abilitățile potrivite pentru a utiliza eficient și conștient: internetul, telefonul, laptopul, tabla interactivă. Educația este instrumentul nostru cel mai puternic pentru îmbunătățirea și modelarea vieților tinerei generații, însă sistemele de învățământ din întreaga lume se confruntă cu o serie de probleme de câteva decenii încoace. Aceste probleme diferă de la o țară la alta - de la un număr mare de acces inegal la studii, crize în recrutarea cadrelor didactice, la costurile exorbitante pentru modernizarea infrastructurii, care ne mai lasă și o doză de îngrijorare cu privire la un viitor incert. Școlile moderne au fost dezvoltate ca răspuns la revoluțiile industriale și a cerințelor pieței care se formau în trecut. În prezent, pentru a se încadra contextului erei digitale, este necesar ca instituțiile de învățământ să treacă printr-o reformă fundamentală și să fie inovate. Ritmul schimbărilor este din ce în ce mai mare în societate, pe piața muncii (sectorul TIC în creștere, mai mulți ingineri necesari și analiști de date, abilități digitale o competență cheie pentru meseriile din secolul al XXI-lea) și progresul tehnologic (IT, AI, big data) pune presiune asupra sistemelor educaționale din întreaga lume. Cel mai mare risc astăzi este o societate care nu este pregătită pentru viitor. Dacă educația reprezintă coloana vertebrală a creșterii și incluziunii, o sarcină cheie este pregătirea cetățenilor pentru a profita la maxim de progresul tehnologic. Această sarcină nu poate fi îndeplinită de școli, care nu folosesc oportunitățile oferite de TIC și care operează cu modele vechi - aplicarea limitată a dispozitivelor digitale și a metodelor interactive în predare și învățare.

Marea majoritate a țărilor însă, se află încă în faza incipientă de a înțelege și a învăța cum să utilizeze instrumentele digitale în educație și cum să pregătească elevii și studenții pentru economiile și societățile digitale. Tehnologiile moderne în mare parte sunt neglijate sau utilizate inefficient sau chiar greșit în sălile de clasă și în procesele de management în educație.

Ce presupune inovarea sistemului educațional?

Inovarea unui sistem întreg, inclusiv a celui educațional, a fost întotdeauna un proces mai complex decât pare la prima vedere, fiind dificil de implementat. Crearea de oportunități pentru ca inovația să aibă loc în domeniul educației a devenit critică pentru liderii din domeniu. Universitățile și școlile din întreaga lume se confruntă cu identificarea și dezvoltarea de noi strategii pentru a aborda schimbările rapide și tendințele prognozate, dar care în același timp ar continua să răspundă și cerințelor cotidiene. Pentru a realiza transformarea cerută de actuala paradigmă economică și a educației secolului al XXI-lea, școlile, universitățile și instituțiile publice de resort vor trebui să sufere schimbări sistemice.

Inovațiile disruptive sunt procese care nu sunt congruente cu sistemele actuale în vigoare și necesită o îmbunătățire a capacității și a nivelului de abilități din cadrul organizației pentru a deveni inovații durabile. Inovația disruptivă rar provoacă o schimbare bruscă într-un sistem, în timp însă, oferă aproape întotdeauna drept rezultat un sistem sau un model nou. Un astfel de exemplu este aplicarea la nivel de strategie a gândirii de tip design. Bine primit în lumea afacerilor, Design Thinking a fost recunoscut ca un motor al inovației în proiectarea produselor și a fost recunoscut ca o abordare eficientă pentru crearea unei schimbări sistematice în cadrul organizațiilor. Prin urmare, această metodologie are potențialul de a fi un instrument eficient pentru a interveni în educație.

Pe lângă potențialele dovezi ale eficienței utilizării tehnologiilor în educație, identificăm și o serie de obstacole în sistemele din învățământ din lumea care împiedică inovarea și îmbunătățirea proceselor din școală, universitate și valorificarea potențialului tehnologic.

Aceste probleme sunt percepute sub diferite forme în întreaga lume - de la presiunea finanțării (forma de finanțare, lipsa planificării), volumul excesiv de muncă al profesorilor și dublarea proceselor pe hârtie, pâna la fluctuațiile și cerințele variabile ale pieții muncii și asigurarea incluziunii sociale. În întreaga lume putem identifica exemple minunate de școli/grădinițe unice, dar care sunt prea scumpe sau prea dependente de profesori excepționali pentru a avea o șansă de a fi replicate. O altă problemă pe care o găsim la polul opus privind înțelegerea și abordările greșite de a moderniza educația sunt programele de reformă aplicate simultan în întregul sistem, fără experimentare, testare, care invariabil nu au fost prevăzute.

Lipsa unei viziuni clare ce înseamnă instrumente TIC, securitatea în mediul virtual sunt alte subiecte noi apărute pe agenda educațională. Pentru a putea însă da startul inovațiilor în acest domeniu este necesar în primul rând să înțelegem o serie de termeni:

- „EdTech”, „EduTech”, „TIC în educație” sau „tehnologii în educație” - Cu toate că termenul variază, se referă la un set larg de tehnologii utilizate în contexte diferite în educație. EdTech - îmbină obiectivele de bază ale învățării cu echipamente, softuri și infrastructură.
- Soft educațional - program sau aplicație folosit pentru a facilita procesul de predare, învățare sau evaluare. Exemplu: Google classroom.
- Echipament hardware - dispozitiv fizic (de ex laptop, tabletă, tablă interactivă etc.)
- Infrastructura se referă la totalitatea de echipamente atât fizice, cât și soft, hardware și rețelele, centrele de date și alte facilități și echipamente conexe utilizate pentru dezvoltarea, testarea, monitorizarea, gestionarea unor servicii.

Educația reprezintă una dintre cele mai mari provocări cu care se confruntă națiunile. Digitalizarea tuturor proceselor repetitive și intuitive nu va face decât să sporească această problemă. În acest context, sistemul de învățământ trebuie pur și simplu să evolueze. Știința și tehnologia evoluează în fiecare zi, așa că trebuie să știm cum să gestionăm incertitudinea și schimbarea constantă inclusiv în educație.

Bibliografie

- * Cazacu, Aculin: Sociologia educației, Editura Hiperion XXI , București, 1992.
- * Ionescu, Miron: Inovația în educație și în învățământ, în revista „Învățământul primar” nr.2-3/2003, Editura Miniped, București
- * Marin, Stoica: – Pedagogie și Psihologie pentru examenele de definitivare și grade didactice, Editura Gheorghe Alexandru, Craiova, 2002;
- * Vlăsceanu, Lazăr: Decizie și inovație în învățământ, E.D.P., București, 1979

METODE INOVATIVE DE EVALUARE UTILIZATE LA CLASĂ

*Prof. CIUPITU-ALDEA SIMONA,
Colegiul Tehnic “Danubiana” Roman, Jud. Neamț*

Într-o societate modernă, aflată în plină evoluție, caracterizată prin mobilitate economică, politică și culturală, avem nevoie de o educație dinamică, formativă. Din acest motiv, este vizibilă necesitatea unei reforme a mișcării pedagogice teoretice și a praxisului educațional.

Metodele moderne de învățământ coexistă cu cele tradiționale și se străduiesc să ia locul celor impuse de nevoile educaționale ale secolului trecut, în speranța ca, în acest mod, educația va reuși să răspundă cerințelor societății.

Metodele de învățământ sunt un element de bază al strategiilor didactice, în strânsă legătură cu mijloacele de învățământ și cu modalitățile de grupare a elevilor. De aceea, opțiunea pentru o anumită strategie didactică condiționează utilizarea unor metode de învățământ specifice. Sub raportul structurării, metoda este un ansamblu organizat de operații, de procedee.

În anumite situații, o metodă poate deveni procedeu în cadrul altei metode (ex. problematizarea poate fi inclusă într-o demonstrație).

Metodele tradiționale pot fi păstrate cu condiția reconsiderării și adaptării lor la exigențele învățământului modern. Acestea pot evolua spre modernitate în măsura în care secvențele procedurale care le compun permit restructurări inedite sau când circumstanțele de aplicare a acelei metode sunt cu totul noi.

În școala modernă, procesul de învățământ se dorește a fi unul axat pe modelul interactiv, ce presupune corelația și interacțiunea reciprocă predare-învățare-evaluare.

Dacă în școala tradițională, accentul cădea pe acțiunea de predare, rolul central revenind profesorului, școala modernă plasează în centru elevul care își îmbogățește, consolidează, corectează și transformă experiența cognitivă, cu scopul perfecționării, profesorului revenindu-i rolul de a-l activa cognitiv-afectiv-motivațional-atitudinal, astfel constituindu-se un echilibru predare-învățare.

Predarea și învățarea nu pot fi privite separat, ci ca un tot unitar la care se adaugă evaluarea, cele trei acțiuni fiind complementare și surprinzând astfel întreaga activitate cognitivă și formativă.

Didactica modernă insistă asupra perfecționării relației predare-învățare-evaluare deoarece numai în acest mod relația obiective-conținuturi-metodologie-rezultate-reglare devine logică, unitară și perfectibilă.

Profesorul Ioan Cerghit definea predarea ca pe „un ansamblu complex de acțiuni și comportamente didactice specifice, destinate învățării”.

Profesorul modern lucrează împreună cu elevii săi, cooperând în vederea reușitei învățării. Rolurile sunt bine stabilite: profesorul stimulează căutarea și descoperirea, iar elevii se vor ocupa de activitățile de căutare și descoperire, ei participând activ și conștient la asimilarea cunoștințelor și formarea personalității.

Astfel, se creează un parteneriat în vederea atingerii obiectivelor propuse, a unui standard cât mai înalt în educație. „A instrui pe cineva într-o disciplină nu înseamnă a-l face să înmagazineze în minte asemenea rezultate, ci a-l învăța să participe la procesul care face posibilă crearea de cunoștințe”.

Lucrând împreună cu elevii săi, profesorul poate regla și ameliora activitatea pe parcursul desfășurării procesului de predare-învățare și, nu în ultimul rând, poate aprecia just valoarea eforturilor de învățare depuse de către elevi pe parcursul activităților desfășurate.

Evaluarea este cea care furnizează atât cadrelor didactice, cât și elevilor, informațiile necesare desfășurării optime a procesului de predare-învățare și se constituie ca parte integrantă a acestui proces. Prin evaluare inițială, evaluarea continuă și evaluarea sumativă, acțiunea de evaluare este integrată celor de predare și învățare.

Din perspectiva profesorului, metoda se constituie într-un instrument didactic de motivare și stimulare a elevilor de a asimila activ noi cunoștințe și forme comportamentale.

Viziunea școlii moderne, adaugă noi accepțiuni termenului de metodă, astfel putând însemnând calea prin care profesorul își propune să-i determine pe elevii săi să descopere singuri adevărurile, să găsească soluții la problemele cu care se confruntă în procesul instructiv-educativ.

„Într-o școală modernă, predarea se sprijină, în mare măsură, pe activitatea independentă și productiv-creativă a elevilor. Aceștia sunt îndrumați să întreprindă propriile căutări și să elaboreze idei, astfel de acțiuni constituind o sursă puternică de continuă dezvoltare a competențelor”.

Într-o școală modernă, predarea se sprijină, în mare măsură, pe activitatea independentă și productiv-creativă a elevilor. Aceștia sunt îndrumați să întreprindă propriile căutări și să elaboreze idei, astfel de acțiuni constituind o sursă puternică de continuă dezvoltare a competențelor”

Pentru reușita demersului instructiv-educativ, profesorul trebuie, mai întâi, să plaseze în centrul preocupărilor beneficiarul acțiunilor sale, adică elevul, iar apoi să aibă în vedere câteva aspecte:

- posibilitățile intelectuale ale elevilor;
- nivelul învățării anterioare;
- posibilitățile de angajare în activități ale elevilor;
- înclinațiile acestora (vezi teoria inteligențelor multiple, H.Gardner);
- formele de activare a elevilor;
- tipul de lecție
- raportarea la celelalte elemente ale instruirii.

Nu doar alegerea metodelor constituie un punct nodal al strategiei didactice, ci și utilizarea lor în activitatea la clasă, deoarece metodele alese trebuie să unifice, să coreleze și să regleze sarcinile corespunzătoare obiectivelor propuse, conținuturile vehiculate, formele de organizare, dar și resursele.

Întrucât curriculum actual are obiective ce se axează pe formarea și dezvoltarea elevilor, este evident faptul că metodele predării, învățării și evaluării „se vor centra pe prezentarea, exersarea de experiențe, situații, acțiuni corespunzătoare acestor obiective, în orice componentă a educației.

În lucrarea de față, mi-am propus să privesc proiectul și portofoliul prin prisma relației de interdependență predare-învățare-evaluare.

Proiectul se constituie atât într-o metoda de învățare prin acțiune practică cu o finalitate reală, aplicativă, cât și într-o metodă alternativă de evaluare.

Spre deosebire de alte metode, metoda proiectului presupune anticiparea mentală a unei acțiuni, precum și executarea ei, prin cercetare concretă.

Elevul sau grupul de elevi este plasat în centrul acțiunii, oferindu-i-se posibilitatea să-și afirme independența în gândire și acțiune, dar și să însușească direct tehnicile de cercetare, prin efort, cooperare, autocontrol, după îndrumarea inițială.

Proiectul începe în clasă, prin definirea și înțelegerea sarcinii de lucru, eventual și prin începerea rezolvării acesteia, se continuă acasă pe parcursul a câtorva zile sau săptămâni, timp în care elevul are permanente consultări cu profesorul și se încheie tot în clasă, prin prezentarea în fața colegilor a unui raport asupra rezultatelor obținute și dacă este cazul, a produsului realizat

Proiectul este o metodă activ-participativă ce presupune transfer de cunoștințe, dezvoltare de deprinderi și capacități, abordare interdisciplinară, precum și consolidarea unor abilități sociale ale elevilor.

Prin această metodă, profesorul estompează limita dintre teorie și practică prin caracterul activ elevii putând să asimileze cunoștințe prin propriile lor experiențe de viață, să acționeze și să rezolve sarcini, autotestându-și capacitățile cognitive, sociale și practice.

Confruntându-se cu situații veridice, elevul este pus în situația să caute, să cerceteze, să emită ipoteze, să găsească soluții, toate acestea ducând la întărirea spiritului de răspundere proprie, la maturizarea gândirii, la o pregătire pentru depășirea situațiilor complexe din viața reală.

Proiectul se constituie și într-o metodă alternativă de evaluare deoarece elevii au posibilitatea de a demonstra nu doar ceea ce știu, și, mai ales, ceea ce știu să facă, punându-și în valoare deprinderile, priceperile și abilitățile, el putând lua forma unui proiect individual sau de grup. Portofoliul este

considerat o metoda alternativa de evaluare, care ocupa un loc important în practica scolara curenta ca o alternativa viabila la modalitatile traditionale de evaluare.

Este considerat o metoda de evaluare flexibilă, complexă, integratoare deoarece include rezultate obținute și prin alte metode de evaluare, mă refer aici la probe orale, probe scrise, practice, observare sistematică a activității și comportamentului elevului, proiect, autoevaluare. La toate cele amintite, se adaugă și rezultatele obținute prin sarcini specifice disciplinei respective.

Datorită faptului că portofoliul furnizează o bogată și complexă informație, referitoare la activitatea elevului de-a lungul timpului, el se poate constitui în parte integrantă a evaluării sumative.

Portofoliul reprezintă “cartea de vizită” a elevului, urmărindu-i progresul la o anumită disciplină, de-a lungul unui interval mai lung de timp (un semestru sau un an școlar).

Astfel, se constată că scopul portofoliului este acela de a confirma că elevii sunt capabili să facă ceea ce este cuprins în obiectivele învățării.

Scopul poate fi unul imediat prin care se urmărește oferirea de date profesorului și elevului despre capacitățile formate și despre atitudinile asumate de elev însuși în cadrul unității de învățare/temei/capitolului sau unul de perspectivă ce vizează furnizarea de informații părinților sau comunității despre ceea ce elevul știe sau este capabil să facă.

În funcție de tipul scopului, portofoliul poate cuprinde momente relevante ale progresului elevului, el fiind destinat evaluării profesorului sau autoevaluării elevului, dar poate cuprinde și o selecție a celor mai bune produse sau a celor mai bine realizate activități ale elevului, în acest caz, destinatarul portofoliului constituindu-se din părinți, comunitate, instituții etc.

Contextul este un alt element esențial al portofoliului și are în vedere: particularitățile de vârstă ale elevilor, nevoile, interesele și abilitățile elevilor, specificul disciplinei.

Dându-le posibilitatea elevilor de a participa la deciziile cu privire la conținutul și utilizarea portofoliului, la selectarea eșantioanelor pe care le atașează, la negocierea modului și ponderii evaluării portofoliului în media finală, profesorul stimulează creativitatea și implicarea personală a elevilor în activitatea de învățare, dezvoltă motivația intrinsecă și responsabilitatea acestora față de propria lor instruire.

Este evident faptul că portofoliul ca metodă complementară de evaluare nu se caracterizează prin aceeași rigurozitate, specifică metodelor tradiționale de evaluare și personalizează evaluarea fiecărui elev.

Pentru evaluarea portofoliului, criteriile vor fi negociate împreună cu elevii, înainte de începerea proiectării portofoliului, astfel elevii vor înțelege și accepta criteriile de evaluare și va spori motivația lor pentru realizarea de activități de calitate, manifestându-ți responsabilitatea față de propria instruire.

Încă din denumirea lor metode alternative de evaluare reiese faptul că acestea se constituie într-o alternativă la metodele tradiționale de evaluare, care încă domina în practica școlară a zilelor noastre. Metoda proiectului oferă tuturor elevilor spațiu de afirmare, în funcție de interesele, aspirațiile și capacitățile fiecăruia, prin sarcini diferențiate.

Un asemenea demers favorizează învățarea integrată, înlătură granițele rigide dintre discipline și domenii, permite dezvoltarea gândirii integrativ-sistemice și dă elevilor posibilitatea să descopere complementaritatea cunoștințelor.

Metoda proiectului ca metodă alternativă de evaluare oferă șansa de a analiza în ce măsură elevul folosește adecvat cunoștințele, instrumentele, materialele disponibile în atingerea finalităților propuse, scoate elevii și cadrul didactic din rutina zilnică, pune elevii în situația de a acționa și a rezolva sarcini în mod individual sau în grup, autotestându-și capacitățile cognitive, sociale și practice.

Această metodă se constituie într-o formă de evaluare motivantă pentru elevi, în ciuda faptului că presupune un volum de muncă sporit și necesită cercetare continuă.

În ceea ce privește portofoliul, acesta permite aprecierea și includerea în actul evaluării a unor produse ale activității elevului care, în mod obișnuit, nu sunt avute în vedere, fapt care conduce la încurajarea exprimării personale a elevului, la angajarea lui în activități de învățare mai complexe și mai creative și la o diversificare a cunoștințelor, deprinderilor și abilităților exersate.

Această metodă oferă o perspectivă de ansamblu asupra activității elevului pe o perioadă mai lungă de timp, depășind neajunsurile altor metode tradiționale de evaluare cu caracter de sondaj în materie și între elevi.

Metodele alternative de evaluare sunt eliberate, în mare parte, de tensiunile și tonusul afectiv negativ care însoțesc formele tradiționale de evaluare, evaluarea devenind motivantă și nu stresantă pentru elevi.

Referitor la metoda proiectului și portofoliului, se poate observa cu ușurință că prin statutul profesorului, acela de consilier, se reduce factorul stres, iar evaluarea are ca prim scop îmbunătățirea activității și stimularea elevului și nu sancționarea cu orice preț, lucru posibil datorită faptului că activitățile de evaluare cuprind materiale elaborate de-a lungul unui interval mai mare de timp.

Este cunoscut faptul că elevii noștri de cele mai multe ori învață pentru notă. Prin aceste metode sunt descurajate speculațiile și învățarea pentru notă, elevii devenind mai conștienți de responsabilitatea pe care și-o asumă în rezolvarea sarcinilor în care sunt implicați activ.

În cadrul unor astfel de metode, elevul este implicat activ atât în realizarea unor materiale, acțiuni prin care își dezvăluie personalitatea, cât și în propria evaluare, acesta dezvoltându-și capacitatea de autoevaluare prin apelarea la autoreflexivitate asupra propriei munci și asupra progreselor înregistrate.

Asa cum s-a putut constata, metoda proiectului și a portofoliului trebuie privite prin prisma interacțiunii predare-învățare-evaluare, întrucât ele nu pot fi catalogate la modul exclusiv drept metode de evaluare sau de predare-învățare.

Aceste metode asigură un demers interactiv al actelor de predare-învățare-evaluare, adaptat nevoilor de individualizare a sarcinilor de lucru, valorificând și stimulând potențialul creativ și originalitatea elevilor.

Prin apelul la metodele alternative de evaluare se asigură o mai bună punere în practică a cunoștințelor, exersarea priceperilor și capacităților în diverse contexte și situații, iar cunoștințele asimilate sunt ușor integrate și operaționalizate.

Bibliografie

1. Bocos M. - Instruire interactivă, Cluj Napoca, Ed. PUC, 2002
2. Leonte Rodica; Stanciu Mihai – Strategii activ – participative de predare
3. Ionescu, M., Radu I., Didactica modernă, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2001
4. Marcu V. , Filimon L., Psihopedagogie pentru formarea profesorilor, Editura Universității din Oradea, 2003
5. Cerghit, Ioan, Metode de învățământ, E.D.P., București, 1980
6. Stanciu, Mihai, Didactica postmodernă. Fundamente teoretice, Editura Universității Suceava, 2003

POPAS LITERAR LA RONTĂU

Prof. Cloanda Ioana Florina,

Școala Gimnazială „Nicolae Popoviciu” Beiuș

Influența mass-mediei asupra intelectului copiilor este de cele mai multe ori degradantă. Site-urile de pe internet sunt de cele mai multe ori folosite în scopuri mai puțin educative de către elevii noștri. Pentru a le demonstra că o simplă accesare a Internetului le poate aduce îmbogățirea cunoștințelor referitoare la înaintașii literaturii române le-am cerut elevilor să tasteze Rontău și Ioan Slavici. Rezultatul a fost unul cu totul neașteptat pentru copii de clasa a VIII-a care au descoperit ce valori literare are Oradea Mare. Este vorba despre descoperirea faptului că popa Tanda, personajul principal al nuvelei cu același nume scrisă de Ioan Slavici a slujit la o aruncătură de băț de locul unde ei își desfășoară activitatea. Popa Tanda la Ronău, lângă Oradea, iar ei, beiușeni. Rezultatul acestei cercetări a fost unul mulțumitor și pentru profesor, dar și pentru elevi care și-au dat seama de importanța utilizării internetului în scopuri educative. Nu este puțin lucru ca un personaj destul de important de important din literatura română să-și fi legat numele de satul Rontău.

Nuvela „Popa Tanda” a fost scrisă într-o prima versiune în 1873, pe când scriitorul lucra ca arhivar la consistoriul ortodox din Oradea, din luna iulie până în noiembrie. Doi ani mai târziu a apărut în *Convorbiri literare* la Iași în numărul din luna iunie 1875. Potrivit consemnărilor arhieresti ale Episcopiei Ortodoxe din Oradea, se pare că, în perioada în care s-a aflat la Oradea, Slavici l-ar fi însoțit des pe vicarul Miron Romanul în călătoriile acestuia prin satele credincioșilor ortodocși. Unii preoți nu exclud posibilitatea ca Slavici să-l fi cunoscut personal pe eroul nuvelei sale.

Vrednic de pomenire, preotul Mihail Petrovici, prieten cu Ioan Slavici, personajul interpretat de popa Tanda în opera marelui clasic a literaturii române a reușit să schimbe mentalitatea oamenilor leneși din acele locuri.

„În vârful satului, adică la cel mai înălțat loc, este o alcătuială pe care sărăcenii o numesc biserică. Ce să fie asta? Este o gramadă de groși bătrâni, puși unii peste alții în chip de pereți. În vremile bătrâne, cândva, nu se știe când, acest fel de pereți se aflau cu partea de din sus privind tocmai spre cer; acum însă, nici asta nu se știe de când, ei se află în supusă plecare față de acea parte, care avea să țină locul unui turn. Asta pentru că stâlpii din față, fiind putreziți de când a bătut vântul cel mare, s-au plecat spre răbdătorul pământ, trăgând cu sine întreaga alcătuială”, se arată în nuvela „Popa Tanda”.

Conform datelor istorice din arhivele bisericești, bisericuța din bârne descrise de Slavici a fost ridicată cam cu o sută de ani înainte de a o vedea scriitorul, prin 1725, și a reprezentat un simbol al rezistenței credincioșilor ortodocși „la marea acțiune de trecere a românilor la cultul catolic”, acțiune coordonată de călugării ordinului Premonstratens.

La intrarea în biserică părintele Trandafir s-a rugat cu următoarele cuvinte care au rămas în istoria acestei biserici:

„Puternice Doamne ajută-ne,

Ca cei ce vin să ne distrugă credința strămoșească

Limba noastră românească

Și familiile noastre.

Veniți credincioșii mei să ne ducem biserica dincolo în România.”

La această rugăciune credincioșii au răspuns în cor:

„O ducem părinte și nu o lăsăm la cei ce doresc să o distrugă, credința limbă și familiile noastre.”

Satul așezat pe Valea Seacă, Sărăcenii prozatorului seamănă cu așezarea Rontăului nostru și este la o distanță de 2 km de Oradea. „Drumul ce vine din oraș, trece pe lângă Valea Seacă și merge mai departe pe Valea Răpiții. Unde se întâlnesc drumurile, la împreunarea celor două văi, pe Răpița, este o moară, lângă Răpița este o rugă, lângă rugă este o fântână, iar lângă fântână sunt opt paltini frumoși(...). De aici până la Sărăcenii nu este decât cale de un ceas”. Fiind întrebat sărăceanul, care stă să își adape caii și să se mai odihnească, ce sat e acela în care se vede biserica aceea frumoasă „cu pereți albi și cu turn sclipitor” răspundea „Acela e satul nostru Sărăcenii. Dar clopotele să la auzi: ce clopote sunt în turnul acela!... S-aude cale de trei ceasuri”. Așa descria Ioan Slavici intrarea în localitatea de lângă stațiunea 1 Mai care poartă azi numele Rontău, denumire maghiarizată. Pe vremea noastră ne oprim la intersecția Văii Seci, denumire păstrată, cu pâraul Peța la locul numit „la Cruci” acolo unde sărăcenii își adăpau odată caii și aflăm că „Acela e Rontău nost!”.

Altă informație găsită în periplul nostru pe Internet a fost aceea că, preotul Mihail Popovici, după ce a intrat în conflict cu protopopul din Beiuș, a primit ca și canon de pocăință să slujească în satul cu cei mai înverșunați credincioși ortodocși, de altfel Slavici și notează următoarele „Iar acum părintele trandafir ajunsese la acest canon de pocăință”.

Identificarea lui Mihail Popovici cu eroul care l-a inspirat pe Slavici , „preotul Trandafir” sau „Popa Tanda” din nuvela cu același nume, poate fi pusă și pe seama faptului că acesta a avut cea mai lungă păstorie în acel sat, dar și pe faptul că a avut cele mai mari realizări, a construit biserica ce dăinuia și azi, turnul, casa parohială și școala.

Ca semn al trecerii lui popa Tanda prin Rontău stau mărturie spusele unor localnici:

- „pe tata, care a murit în etate de 80 de ani, popa Tanda l-a botezat”, spune Dumitru Iancuș, zis „Domnișorul”, clopotarul satului în vârstă de 78 de ani. El avea cunoștință despre înaintașii lui la Rontău. Despre Marcu Florii Cucului, personaj în nuvela lui Slavici spune că ar fi stat „în casa aceea de peste drum”. Ei au vândut însă casa și s-au mutat din sat. Au urmat apoi „Delașu”, „Dirița”.

- bătrânii satului spun că l-au auzit pe popa Tanda spunând ceea ce este scris la intrarea în biserică, după ce a fost închis de unguri pentru că nu a vrut să treacă la catolicism. Popa Tanda a stat la închisoare doar cinci zile și asta pentru că sătenii au luat praporii din biserică și au mers cu toții la Oradea unde au cerut eliberarea popii în fața închisorii.

Turnul și biserica din Rontău au rămas la dimensiunile stabilite de preotul Mihail Popovici, doar pereții au suferit unele modificări pe vremea urmașilor lui „popa Tanda”, preoții Teodor Pop (1897-1927), Ioan Tirla (1936-1966) și actualul părinte Emanuil Bocșan. Acum bisericuța arată precum o bijuterie de care sătenii se arată mândri.

Biserica din Rontău

Bibliografie:

1. Călinescu George, *Istoria literaturii române*, Editura Minerva, București, 1982
2. <http://www.turismbaile1mai.com/bisericarontau.html>
3. <http://stiri.rol.ro/Pe-urmele-preotului-Trandafir-11048.html>

Pentru inceput sa definim conceptul de inovare .

Conceptul de inovare defineste evident introducerea noului .Sa gasim noul si sa il introducem in educatie este o preocupatie a celor care conduc destinele invatamantului romanesc , de la ministru al educatiei , la secretari de stat, subsecretari si ajungand la nivelul cel mai de jos, profesorul de la catedra.

Actualmente traim intr-o perioada de tranzitie accentuata , ce este marcata de transformari complexe , profunde in toate domeniile.

Ajungem din nou la o alta intrebare : care sunt principalele motivatii ale organizatiei pentru a inova?

Raspunsul este urmatorul :

1. Ameliorarea calitatii produselor educationale.
2. Cresterea cotei de piata – cresterea imaginii pozitive a scolii.
- 3.cucerirea de noi piete – atragerea populatiei scolare de calitate din alte zone ale localitatii.
- 4.largirea gamei de produse- activitati.
- 5.inlocuirea produselor inechitate .

Avem si caracteristici ale inovatiei in invatamant :

- a.inovatia presupune o ameliorare care putem sa o masuram , ma refer aici la cresterea nivelului de educatie al populatiei, a ratei de participare scolare, a rezultatelor , performantelor educationale obtinute de elevi la diferite examene , teste nationale ,sau internationale..
- b.inovatia trebuie sa fie durabila , aici este vorba despre descentalizarea invatamantului .
- c.inovatia are o actiune deliberata , care evident contribuie foarte mult la reusita scolară a unui numar foarte mare de indivizi – este vorba despre prelungirea duratei obligatorii de scolarizare , doar asa reducem abandonul scolar, ne implicam prin programe educationale incluzive a persoanelor cu dizabilitati, dar si a celor defavorizati din mai multe puncte de vedere : socioeconomic, familial , al adultilor.

Un bun proces de schimbare in educatie in bine porneste de la faptul ca noi insine constientizam necesitatea schimbarii ,avem dorinta de a schimba in bine invatamantul romanesc .

Este nevoie de o reforma manageriala in sistemul de invatamant romanesc si aceasta presupune trei mari obiective :

- 1.democratizarea conducerii institutilor educationale
- 2.formarea manageriala adecvata.
- 3.acces si reusita scolară.

Analiza procesului de inovare in invatamant este direct legata de structura si organizarea acestuia : invatamant centralizat sau invatamant descentralizat .

Ce inseamna o descentralizare ?

Descentralizarea invatamantului presupune transferul total sau partial al unor responsabilitati , pornind de la finante ,recrutare , salarizare personal , curriculum, de la nivel local , sau chiar la nivel de institutie de invatamant .

Descentralizarea presupune implicarea si altor factori in inovarea sistemului de educatie romanesc , esre vorba de implicarea mai activa a parintilor elevilor in viata scolii, a O.N.G-urilor , asociatii de parintii , firme care reprezinta mediul economic .

Descentralizarea sistemului de invatamant a permis introducerea disciplinelor optionale , a curriculumului la decizia scolii , demers prin care cea ce presupune oferta educationala sa fie adaptata nu numai nevoilor individului , dar si a comunitatii .Astazi putem spune ca avem parte de inovare in educatie , s-a introdus disciplina TIC in invatamant ,avem laboratoare aproape la fiecare disciplina ,sala de calculatoare , unele scoli practica si cinematograful educativ , sunt foarte multe scoli care au sala unde pot incapa cel putin 200-300 elevi pentru a vedea un film, pentru a participa la o sceneta, pentru a canta,a face un debate intre elevi apartinand aceleasi clase , sau clase care vin din exteriorul scolii , fie ca sunt din aceleasi oras, judet, sau din alte judete.

Este meritul american trebuie sa spunem raspicat acest lucru , pentru ca ei au pornit acest proiect de debate in sistemul de invatamant romanesc si realmente fie ca vorbim de sistemul de invatamant gimnazial sau liceal este o reusita.

Deasemenea se simte si implicarea PATRIARHIEI ROMANE.in procesul instructiv educativ romanesc prin proiectele derulate la cel mai inalt nivel , avem un proiect intitulat HRISTOS IMPARTASIT COPIILOR ,dar si alte proiecte educative pe care noi profesorii de religie ortodoxa le facem, le-am implementat si altele pe care le vom implementa in viitor.

De asemenea in scolile romanesti au fost introduse tabla interactiva , ecrane mari cu plasma unde putem urmari scenete din filme , in scop educativ, cantece , sau exercitii aplicative , rebusuri de rezolvat , desene tehnice dupa care elevii se pot inspira sa faca si ei unul sau mai multe desene .

Inovarea a intrat si printre profesori, invatatori, directori, inspectori ISJ ,cu totii gandesc un sistem performant in binele institutiei pe care o reprezinta, in folosul scolilor , parintilor , comunitatii , si evident in folosul invatamantului romanesc.

Astazi ne mandrim cu rezultate notabile la olimpiadele scolare , nationale si intenationale , avem elevi excelenti , pe acestia sistemul de invatamant romanesc trebuie sa ii ocroteasca mai mult , sa le propuna sa lucreze in Romania in diversele domeniii- familii ocupationale , resursa tarii nu trebuie instrainata , materia cenusie nu trebuie vanduta , iar daca elevul- elevii aleg sa isi faca o,cariera in strainatate , atunci ar fi bine ca factorii de decizie sa intervina cu proiecte m programe atractive , doar asa nu ne vor mai pleca cei mai buni , sau daca pleaca , vor pleca foarte putini, aceia care au parintii in strainate , etc.

Sunt multe de facut in sistemul de invatamant romanesc ,ce este bun sa ramana asa, sa nu se mai schimbe de la un an la altul cu ceva mai prost , iar ce nu este bine sa fie eliminat si sa se introduca inovarea .

Avem acum acces la tot felul de platforme educationale , elearning, google classrom , meet , moozabook, kahoot , edumagic, prin care ducem educatia la un alt nivel in ceea ce priveste inovarea, cu aceste platforme si cu altele care sunt si vor mai aparea, invatamantul romanesc a progresat in bine , elevii nostri au parte de o educatie aleasa , mai ales ca la clasa sunt acum cei mai buni profesori. Cu ajutorul platformelor educationale urmarim progresul elevilor, actele lor creative ,ii incurajam sa devina mai buni de la o zi la alta , mai competitivi , sa isi urmareasca progresul , sa isi inbunatiasca lacunele , sa invete ce este competitia intre elevi, in scoala, societate , sa invete sa aprecieze pe altii atunci cand ei nu au castigat.

Biblografie :

- 1.POPESCU MARIA – Managementul inovarii ,Editura Universitatii ,Transilvania ,Brasov,2016
- 2.Neagu Gabriela – Inovatie in invatamant ,Revista Calitatea Vietii ,2009
- 3.Druker ,Peter – Inovatia si sistemul antreprenorial ,Ed.Enciclopedica, Bucursti ,1993.
- 4.Baloiu ,L.M.-Managementul inovatiei ,Ed.Eficient ,1995 .
- 5.hassenforder J.-Inovatia in invatamant,Bucuresti,Editura Didactica si Pedagogica, 1976.
- 6.Bush,T.- Leadership si management educational .Teorii si practici actuale.Stiintele educatiei, Editura Polirom, 2015

Metode inovative de evaluare

Profesor religie ortodoxa : CODILA ADRIAN PETRU

SCOALA GIMNAZIALA BAUTAR + SCOALA GIMNAZIALA TRAIAN LALESCU CORNEA
SCOALA GIMNAZIALA TRANDAFIR TAMAS , MARGA, JUDETUL CARAS- SEVERIN

Cineva spunea odata ca secolul XXI , va fi un secol religios sau nu va fi deloc (Qou Vadis - Mitropolit Nicolae Corneanu al Banatului)

Va intrebati ce rol are religia in educatie ? Din punctul meu de vedere , un rol foarte important , educatia religioasa s-a facut din cele mai vechi timpuri , insasi Mantuitorul nostru Iisus Hristos a facut educatie religioasa in sanul propriului sau popor evreu.

Religia este un liant intre celalalte discipline care l-au avut dar l-au pierdut pe Dumnezeu. Religia are si ea rolul sau, metode inovative de evaluare .

Aici fiecare cadru didactic isi are rolul sau , dat fiind faptul ca nici un om nu este identic.

Societatea noastra traieste o profunda schimbare , vedem cu ochii nostrii, progresele tehnologice. Vrand , nevrand si educatia trebuie sa se adapteze , sa raspunda acestor noi cerinte, provocari.

Asadar , parte din metodele traditionale de evaluare , printre care testele scrise, devin limitate .

Pentru metodele inovative de evaluare , avem portofoliul educational, evaluarea bazata pe proiecte si evaluarea asistata de tehnologie ca metode inovative de evaluare , ma refer aici la AI, ce cuprinde teste , lectii , demouri demonstrative , interatiune directa elev-profesor, uneori elev –profesor/ profesori/ parinti , mai ales ca este si catalogul virtual , elevul si parintele vede nota pusa in acea zi , apoi aplicatiile mozabook, kahoot, google meet , classrom etc.

Evaluarea formativa este una dintre cele mai raspandite si eficiente metode inovative de evaluare .

Se diferentiaza de evaluarea sumativa axata pe masurarea cunostintelor , dar si a abilitatilor. Trebuie sa spunem faptul ca evaluarea formativa este un proces continuu , avem un feedback constant pe care il ofera profesorul , iar elevii au posibilitatea sa isi corecteze erorile dar si sa isi imbunatateasca propria lor performanta intr-un timp cat mai scurt.

Elevii sunt implicati activi in procesul de invatare , ceea ce face ca ei sa fie atrasi de materiile studiate. Daca este sa ne referim la evaluarea sumativa traditionala care se face la sfarsitul anului , perioada de studiu avand rolul sa ofere profesorului acea imagine de ansamblu asupra performantei elevilor , ea se diferentiaza mult de evaluarea formativa care se face pe tot parcursul procesului de invatare si ofera o imbunatatire continua a invatarii .

Evaluarea formativa are parte de feedback constant , oportun , nu ne axam doar pe indicarea greselilor , mergem mai departe si indrumam elevii, ii sprijinim in intelegerea corecta a subiectului , in dezvoltarea acelor abilitati necesare ca ei sa isi atinga obiectivele stabilite .

Evaluarea formativa se integreaza in activitatile zilnice de invatare , ea devine parte integranta a lectiilor , exercitiilor , in felul acesta monitorizam mai usor progresul elevilor.

Evaluarea formativa incurajeaza elevii in implicarea activa a propriului lor proces de invatare .

Avem un feedback si o auto- reflectie constanta , ceea ce face ca elevii sa devina constienti de punctele lor forte dar si cele slabe , ceea ce face sa devina mai increzatori in sine .

Feedbakul constant oferit de elevi ne ajuta pe noi profesorii sa ne evaluam, sa vedem unde am ajuns, ce am facut bine , ce am facut rau , si sa ne imbunatatim propriile noastre metode de predare , pentru ca contribuim la cresterea calitatii procesului de invatare .

Concluzionand, putem spune ca evaluarea formativa ne ofera posibilitatea sa construim un sistem educational mai echitabil , eficient , orientat spre nevoile individuale ale fiecarui elev .

Portofoliul educational - progres si diversitate a actului educational

Referindu-ne la portofoliul educational , el este acea metoda inovativa de evaluare ce pune accentul pe procesul de invatare si dezvoltare continua a elevilor .

Elevii se vor documenta , vor realiza un portofoliu personalizat , isi pot urmari propria lor evolutie , isi evidentiaza competententele dobandite intr-o varietate de domenii si contexte.Portofoliul educational urmareste exprimarea individuala , devine un instrument multifunctional .Creatiile elevilor cele mai valoroase pot fi evidentiata prin expunerea lor pe holurile scolii , sau intr-o revista de specialitate , se pot acorda premii, diplome.

Portofoliul educational presupune o documentare cat mai ampla , se aduc dovezi in favoarea afirmatiilor facute , se adauga fise , poze , documente vechi, noi, dar ce este mai important , este faptul ca incurajam elevii sa devina foarte talentati.

Portofoliul educational urmareste si dezvoltarea competentelor critice si analitice ale elevilor, el este o alternativa la evaluarea traditionala bazata pe teste , examene standardizate, el este o metoda inovativa de evaluare .

Evaluarea bazata pe proiecte ca metoda inovativa

Aceasta evaluare se bazeaza pe proiecte , ea ii face pe elevi si ii incurajeaza sa aplice acele cunostinte si abilitati in contexte reale si relevante .

Elevii se implica in proiecte complexe, multidisciplinare , isi dezvoltate competentele practice, colaborative , ii ajuta sa inteleaga profund materia studiata.In cadrul proiectelor complexe , multidisciplinare , elevii sunt stimulati sa isi transforme pasiunile, interesele in experiente educative tangibile si relevante.Elevii pot primi diferite proiecte in functie de profesori de la clasa , gimnaziu sau liceu , pot primi proiecte strategice – exemplu de construire a unui produs – pot face o icoana, o pot picta , apoi expune de exemplu la un muzeu, sau la

protopopiatul , episcopia de care apartin , ulterior pot face si un act de caritate , de exemplu organizeaza un eveniment comunitar caritabil ce are ca scop vinderea icoanelor iar banii obtinuti pe ele sunt donati catre un azil de batrani , centru social copii.Evaluarea pe proiecte este utila pentru ca se pot asocia doi , sau mai multi elevi pentru a realiza produsul final.Asadar elevii devin creatori activi si critici ai cunoasterii.

Calculatorul –tehnologie eficienta in procesul de invatare

Calculatorul face parte din viata noastra de zi cu zi, atat a profesorilor cat si a elevilor. Folosim in educarea elevilor, dar si a noastra a profesorilor platforme onlie, aplicatii mobile in administrarea testelor , realitatea virtuala si simulari pentru evaluarea abilitatilor practice, avem mozabook, kahoot, etc.Instrumentele digitale permit profesorilor crearea de teste personalizate adaptate nevoilor si obiectivelor specifice de invatare , ne ofera un feedback instantaneu atat noua cat si a elevilor .Elevii isi pot demonstra cunostintele acumulate, pot vedea instantaneu raspunsurile daca au dat un raspuns corect sau gresit si evident ca datorita catalogului virtual isi pot vedea nota obtinuta , aceasta nota poate fi vazuta si de parintii elevilor .Totusi trebuie sa ne asiguram in evaluarea online ca nu oricine poate interveni in procesul de educatie , este importanta securitatea atat securitatea noastra ca profesori ca sa nu fim jigniti , fimarile sa nu fie apoi trunchiate , dar este importanta si securitatea elevilor nostri.

Evaluarea bazata pe tehnologia asistata reprezinta o revolutie dar si o evolutie naturala a procesului educational in era digitala.Cu ajutorul tehnologiei exploram noi modalitati de evaluare mai precise , eficiente , relevante pentru nevoile , aptitudinile individuale ale elevilor.

Bibilografie .

- 1.CONSTANTIN CUCOS , 2024 –Educatia – preocupari , viziuni , previziuni,editura Polirom .
- 2.ION OVIDIU PINISOARA , 2024 ,Enciclopedia metodelor de invatamant ,Polirom .
- 3.Marin Manolescu , 2019 – Evaluarea in educatie ,editura Umanitara .

ROLUL ȘI IMPORTANȚA RESUSELOR EDUCATIONALE DESCHISE IN PROIECTAREA DIDACTICĂ

Prof. Lăcrămioara Cojocaru
Școala Gimnazială Nr.3, Piatra Neamț

UTILIZATORI sau CREATORI de RED?

- Identificăm și selectăm resurse educaționale deschise
- Modificăm și adaptăm resursele selectate
- Creăm resurse noi.

Criterii pentru elaborare/ evaluarea/ autoevaluarea RED

- Concordanța cu programa școlară
- Relevanța
- Corectitudinea
- Accesibilitatea
- Valoarea pentru învățare
- Calitatea structurării și realizării.

RED ca mijloc de învățământ

RED – material suport care conține exclusiv conținut informațional

RED – resursă cu rol de instrument didactic – integrează un model de acțiune formativă

RED

- Ludică (climat al învățării)
- Captează și menține atenția
- Antrenantă, stimulativă, încurajează participarea
- Susține motivația (validează progresul, mediu competitiv, oferă recompensă)
- Favorizează învățarea.

Exercițiu de analiză a unei RED

Ce vizează predominant experiența de învățare?

- Achiziția de cunoștințe
- Dezvoltarea de abilități
- Formarea de atitudini.

RED – purtător/ container de informație

- **decupaj dintr-un domeniu de cunoaștere sau o reprezentare artistică**
Exemple: un fragment de critică literară (text), o bază de date, un grafic, o hartă, o schemă/ diagramă, o clasificare, un algoritm, o imagine realistă sau un desen/ pictură, un film, o prelegere în format audio sau video.

RED – instrument de acțiune

- **ansamblu de elemente organizate didactic → o ocazie de învățare**
- *Exemple: instrumente digitale și aplicații (în mentimeter, kahoot etc.), exerciții, teste, simulări și realitate virtuală augmentată sau mixtă, demonstrații interactive, jocuri educaționale digitale.*

Etapele de proiectare ale materialelor digitale

- Stabilirea obiectivelor
- Elaborarea modalităților finale de evaluare a competențelor
- Ordonarea pe capitole a conținutului
- Specificarea și detalierea secvențelor de studiu și a materialelor auxiliare
- Elaborarea materialelor digitale sub formă de text, scheme, suport audio-video
- Aplicarea/Evaluarea/Reelaborarea materialelor.

Principii de design al conținutului

1. Claritate și eleganță:

- Gruparea elementelor după semnificație
- Formă elegantă, accesibilă.

2. Standardizare, consistență, regularitate:

- focalizarea rapidă pe ideile cheie
- structura constantă de la o pagină/ secvență la alta.

3. Orientare facilă în conținut:

- Indicator de progres
- *Location bar* pentru materialele lungi.

1. Unitate și simplitate

2. Poziționarea în ordinea importanței

3. Gruparea elementelor

4. Intercalarea indicatorilor

5. Structurarea conținuturilor prin liste și tabele

6. Limitarea lungimii liniei la maximum 60 de caractere

7. Spațierea

8. Evidențierea unităților de text (culoare/ B, I, U)

9. Echilibru și simetrie.

Ilustrațiile

- Cititorul receptează, prelucrează și interpretează o ilustrație color mult mai rapid și mai eficient

decât o ilustrație în tonuri de gri.

- Unele imagini au efect mai mare dacă sunt în tonuri de gri.
- Graficele, schemele, hărțile se evidențiază prin culori, devenind astfel mai ușor lizibile, mai puțin solicitante/obositoare.

Folosirea culorilor

- La nivelul textului
- La nivelul ilustrațiilor

- Diferențierea cromatică a paginilor.

Ordinea contrastelor cromatice recomandate pentru grafice și scheme:

- albastru pe alb
- negru pe galben
- verde pe alb
- negru pe alb
- verde pe roșu.

Exemple de jocuri digitale create cu:

<https://learningapps.org/>

<https://wordwall.net/>

<https://edpuzzle.com/>

<https://view.genial.ly/606427c47e2ace0cd7da1dce/interactive-content-geniallygames>

Platforme pentru sesiuni video

1. Google Meet – www.meet.google.com (sau direct inserat în Google
2. Classroom pe cont de instituție sau din căsuța de mail google);
3. Zoom – www.zoom.us
4. Microsoft Teams – www.teams.live.com

Platforme pentru managementul clasei

1. Google Classroom
2. Kinderpedia
3. Microsoft Teams
4. Wand Educations.

Platforme pentru evaluări

1. Kahoot	5. PurposeGames	9. Nearpod
2. LearningApp	6. Google Forms	10. Brio
3. WordWall	7. QuizStar	11. Edpuzzle
4. Flipgrid	8. Liveworksheet	12. Quizizz
13. Kinderpedia	14. Google Classroom	

.

Instrumente interactive (1-10) și colaborative (11-16)

1. Interactive	11. Jamboard
2. Colaborative	12. Colaborate Board
3. Kahoot	13. Padlet
4. Word Wall	14. Whiteboard
5. Learning Apps	15. Google Docs
6. Edpuzzle	16. Mentimeter.
7. Nearpod 3D	
8. Quizz	
9. Genial.ly	
10. Liveworksheets	

Platforme pentru încărcare și prelucrare materiale video

1. Youtube, 2. Edpuzzle, 3. Flipgrid.

Platforme cu instrumente pentru realizarea de materiale educaționale

1. Livresq, 2. Office365, 3. Nearpod, 4. StoryBoard

5.Canva,6.Genially,7.H5P.

LIVRESQ- platformă educațională pentru realizarea/ utilizarea din biblioteca digitală a RED în cadrul lecțiilor.

Majoritatea platformelor permit accesul cu un cont google.

- Link la platforma Edpuzzle: <https://edpuzzle.com/>
- Link la platforma TED Ed: <https://ed.ted.com/>
- Link la platforma Fishbole: <https://fishbole.io/>
- Link la platforma iSLCollective: <https://en.islcollective.com>

Bibliografie:

- Istrate Olimpius (2017). Integration of Ludic Educational Activities into Classroom Teaching.
- Istrate Olimpius (2018). Proiectarea și desfășurarea activităților de învățare cu suport Digital

PLANIFICAREA UNEI UNITĂȚI DE ÎNVĂȚARE UTILIZÂND PREDAREA-EVALUAREA CU AJUTORUL PROIECTELOR (INTEL TEACH)

Unitatea de învățământ: Colegiul Național "Nicolae Bălcescu" Brăila

Profesor: Mariana COMAN

E-mail: marianaepuras70@yahoo.com

INTEL TEACH - Instruire în societatea cunoașterii este un program validat prin implementarea la nivel mondial, destinat dezvoltării profesionale care îi ajută pe profesori să îmbunătățească procesul didactic prin utilizarea eficientă a tehnologiei.

Obiectivul principal al acestui program este de a încuraja profesorii să-și dezvolte competențele profesionale și de a oferi soluții de optimizare a procesului didactic.

Acest program dezvoltă următoarele competențe:

- competențe de comunicare -înțelegerea și realizarea unei comunicări eficiente verbale, scrise și multimedia într-o varietate de forme și contexte;
- creativitatea și curiozitatea intelectuală -dezvoltarea, implementarea și comunicarea ideilor noi altor persoane; deschidere și receptivitate la nou;
- informații și abilități media-analizarea, accesarea, administrarea, integrarea, evaluarea și crearea de informații în diverse forme și medii;
- capacități de colaborare -demonstrarea capacității de lucru în echipă, colaborarea productivă cu ceilalți, respectarea altor puncte de vedere;

Predarea prin proiecte

Proiectele oferă situații autentice, din viața reală pentru contextualizarea activităților de învățare și încorporare a capacităților de gândire la nivel superior cu privire la ideile importante. Cu ajutorul acestui program se pot explora posibilitățile de utilizare a proiectelor precum și modalitatea adecvată de planificare a conținuturilor științifice.

Învățarea bazată pe proiecte este un model de instruire centrat pe elev. Acest tip de învățare dezvoltă cunoștințe și capacități prin sarcini de lucru extensive, care promovează investigația, și demonstrații autentice ale învățării ca rezultate și performanțe. Educația prin metoda proiectului este orientată de întrebări importante, care fac legătura dintre standardele de performanță (obiectivele de referință) și capacitățile de gândire la nivel superior.

Unitățile de învățare care se predau prin metoda proiectului includ strategii de instruire variate, menite să îi implice pe elevi indiferent de stilul lor de învățare. Tehnologia este utilizată

tot pentru a sprijini învățarea. Pe parcursul realizării proiectului, sunt incluse diferite metode de evaluare pentru a asigura calitatea activităților de învățare.

Implementarea planurilor unităților de învățare devine o activitate curentă pentru profesor. Potențialul este enorm atunci când vorbim despre: colaborare și muncă în echipă, schimb de idei, învățare experiențială, produse de grup etc., toate acestea fiind exersate prin participarea la activități de proiectare a unităților de învățare. Strategiile didactice axate pe munca în grup și cele care integrează acest program sunt dezirabile în practica instructiv-educativă, deoarece permit fiecărui elev să-și manifeste identitatea, cultive toleranța și încurajează implicarea. În funcție de gradul de structurare a sarcinilor de instruire, de forma de organizare a activității elevilor și în funcție de cantitatea de conținut transmis, strategiile didactice necesită alocarea unui interval de timp corespunzător.

Pentru profesori, utilizarea Intel Teach favorizează:

- dezvoltarea de noi competențe ce pot fi valorificate în activitatea instructiv-educativă;
- stimulează comunicarea și activitatea colaborativă în interiorul comunității pedagogice;
- contribuie deasemenea în mod fundamental la crearea comunităților de învățare online, concept relativ nou, ce presupune furnizarea de oportunități de dezvoltare profesională.

Pentru elevi, utilizarea Intel Teach în lecție duce la:

- dezvoltarea de competențe cheie, cum ar fi: colaborarea și lucru în echipă; lucrând în echipă, elevul își asumă o varietate de roluri, contribuie la activitatea grupului, realizează un echilibru între nevoile personale și nevoile grupului. Munca împreună este pentru fiecare elev o sursă de învățare;
- conținuturile învățării, ca suport informațional organizat, și structurat pedagogic, reprezintă un instrument esențial în dezvoltarea competențelor elevilor.

Voi prezenta mai jos un model de proiectare prin metoda proiectului și utilizarea portofoliului. Rezultatele vizate vor fi:

- înțelegerea imaginilor de ansamblu și a părților componente ale portofoliului;
- realizarea unei publicații pentru explicarea proiectului;
- identificarea competențelor necesare ce vor fi urmărite în cadrul unității de învățare
- dezvoltarea ideilor inițiale ale unității de învățare
- reflecție asupra învățării în blog-ul personal.

Planificarea unității de învățare.

Am ales ca unitate de învățare „**Hidrografia Europei și hidrografia României**”, clasa a XII-a

Hidrografia Europei și Hidrografia României

Autorul unității de învățare

Prenume și nume: MARIANA COMAN

Judet: Brăila

Denumire școală: Colegiul Național „Nicolae Bălcescu”

Localitate : Brăila

Prezentare generală a unității de învățare

Titlul planului unității de învățare

Hidrografia Europei și Hidrografia României

Rezumatul unității de învățare

Această unitate de învățare abordează problematica hidrografiei românești în contextul mai larg al hidrografiei europene. Temele vizate sunt:

Rîurile și fluviile Europei- tipuri de scurgere

Lacurile Europei

Rîurile României -diferențieri regionale ale regimului de scurgere

Lacurile României

Dunărea- al doilea fluviu european

Marea Neagră.

Pe parcursul acestei unități elevii vor putea identifica principalele resurse hidrografice ale Europei și ale României, utilizând atlase geografice, hărți murale, materiale pe suport electronic; vor clasifica râurile Europei în funcție de tipul de scurgere, vor identifica grupele hidrografice în funcție de râul colector, vor clasifica și grupa lacurile Europei și ale țării noastre după geneza acestora, vor caracteriza bazinul hidrografic al Dunării și Marea Neagră.

Toate aceste subiecte abordate vor lărgi aria achizițiilor cognitive, atitudinale și motrice (orientare pe suportul cartografic) ale elevilor și vor permite o bună cunoaștere a spațiului european și a celui românesc.

Aria tematică

Spațiul european și spațiul românesc

Clasa

Clasa a XII- a F / profil Științe Sociale/3 ore pe săptămână

Timp aproximativ necesar

8 lecții a câte 50 minute /2 săptămâni și 1/2

Reperle unității de învățare

Competențe specifice

- 1.Explicarea unei realități investigate, prin utilizarea limbajului științific specific domeniului
- 2.Identificarea, prin documentare, a informațiilor specifice problematicii geografice a Europei și României, valorificând adecvat semnificațiile termenilor cheie, de specialitate.
3. Explicarea proceselor naturale din mediul înconjurător, la nivelul continentului, prin conexiuni sugerate de analiza modelelor grafice, cartografice și a imaginilor.

Competențe specifice

- 1.Să localizeze elemente de referință (râuri, fluvii, lacuri) pentru spațiul geografic al Europei și al României valorificând suportul cartografic oferit;

- 2.Să interpreteze și să explice fapte, realități geografice specifice spațiului Europei și României , folosind terminologia specifică și utilizând suportul cartografic oferit;
- 3.Să analizeze relațiile observabile dintre sistemele geografice și să opereze cu informația statistică și grafică pentru explicarea unor fenomene, fapte geografice;
- 4.Să sintetizeze și să esențializeze informațiile geografice solicitate.

Intrebări-cheie ale curriculumului

Întrebare esențială	Care este importanța resurselor de apă pentru țările Europei?
Întrebările unității de învățare	Care sunt principalele resurse de apă? Care sunt factorii ce condiționează alimentarea principalelor râuri, lacuri, fluvii , ape subterane? Care sunt principalele grupe hidrografice ale României? Care sunt tipurile genetice de lacuri atât în Europa cât și în Romania? Ce țări sunt traversate de Dunăre? Ce țări au ieșire la Marea Neagră?
Întrebări de conținut	Care sunt componenetele hidrosferei? Care sunt cauzele repartiției neuniforme ale resurselor de apă? Ce sunt apele subterane și care este importanța lor pentru populație? Precizați tipul de scurgere al principalelor artere hidrografice ale continentului european, folosind Harta fizică a Europei. Care sunt cele mai importante lacuri naturale și antropice din Europa? Grupați-le în funcție de tipul genetic.,folosind Harta fizică a Europei Identificați pe hărțile din atlase lacurile observate pe ecranul videoproiectorului. Care sunt caracteristicile rețelei hidrografice din România? Care sunt principalele râuri colectoare? Ce cursuri de apă se varsă în Tisa și Dunăre? Identificați pe fișa de lucru râurile cerute Prin ce țări curge Dunărea? Ce capitale traversează? Are potențial hidroenergetic? Cum se clasifică lacurile României în funcție de geneza lor? Cunoașteți exemple de astfel de lacuri? Identificați pe fișa de lucru râurile și lacurile marcate cu litere și cifre. Există lacuri pe litoral? Stabiliți caracteristicile fizico-geografice ale bazinului Mării Negre, utilizând Harta Marii Negre observabilă pe ecranul videoproiectorului , precum și harta din atlas. În ce constă influența climatică a Mării Negre? Ce țări au ieșire directă la Marea Neagră? Care sunt principalele porturi ale acestora la Marea Neagră?

Plan de evaluare

Procesul evaluării reprezintă o secvență obligatorie din complexul proces al predării - învățării.Atât din punct de vedere al evaluării cunoștințelor și deprinderilor elevilor cât și din punct de vedere al propriei evaluări (feed back asupra atingerii obiectivelor propuse). La începutul acestei unități elevii vor fi supuși unei **evaluări inițiale**, cu caracter de diagnoză a lacunelor în cadrul achizițiilor cognitive, atitudinale și motrice ale elevilor.Evaluarea inițială este extrem de importantă în proiectarea demersului didactic

pentru că este un punct de referință în stabilirea ulterioară a competențelor specifice, obiectivelor operaționale, construirea fișelor de evaluare etc.

Evaluarea formativă se va realiza pe parcursului fiecărei lecții (fișe de lucru) precum și la finalul acestora.Scopul acestei evaluări este acela de fixare a cunoștințelor, de formare a deprinderilor de lucru cu harta, de prelucrare a informațiilor geografice.

Evaluarea finală, sumativă se va aplica la sfârșitul unității parcurse de către elevi timp de 6 ore.Testul va fi construit în funcție de o matrice de specificații, fiecare item urmărind atingerea unei finalități.Itemii construiți vor fi variați, cu referire la toate subiectele abordate în cele 6 lecții.Rezultatele obținute vor fi prelucrate, în special grafic și vor servi unei corecte și realiste evaluări ale **progresului** elevilor. În același timp evaluarea sumativă constituie punct de plecare pentru conceperea unei viitoare unități de învățare și a competențelor specifice.

Graficul de timp pentru evaluare

Evaluare inițială Lecția 1		Evaluare formativă Lecțiile 2 - 6		Evaluare finală Lecțiile 7- 8	
Metode	Instrumente	Metode	Instrumente	Metode	Instrumente
• Tehnica întrebărilor • Brainstorming • Prezentare de întâmpinare a nevoilor elevilor • Discuții libere	Instrumentele utilizate sunt: Chestionarul de diagnoză Harta virtuală hidrografică a României, Atlasele geografice, Manualul Tabla	Testare scrisă Aprecieri orale Explicația Lucrului cu harta Expunerea	• Fișe de lucru • Teste de evaluare formativă la sfârșitul lecțiilor • Prezentări Power Point Harta Europei Harta României	Realizarea unei publicații Evaluare finală scrisă Jurnal de reflexie pe blog	Pliante Testare Sumativă scrisă Portofolii Blog

Evaluare – sumar

Înainte de începerea activității pentru proiect :

Test de evaluare inițială în scopul verificării cunoștințelor și abilităților necesare parcurgerii noii unități de învățare;

Brainstorming pe tema „Care este importanța resurselor de apă pentru țările Europei?”

Pe parcursul unității de învățare elevii vor completa individual fișe de lucru , teste formative și vor exersa lucrul în echipă în scopul fixării cunoștințelor anterior dobândite și a deprinderii de a colabora cu ceilalți colegi.(Unitatea de învățare „Hidrografia Europei și Hidrografia României „permite analizarea și sistematizarea cunoștințelor din anii anteriori.)

Activitatea elevilor în realizarea de proiecte și sarcini de lucru complexe:

Prezentarea planului proiectului, împărțirea pe grupe, explicarea modului de lucru, precizarea modalităților de evaluare a proiectului.Pe parcursul derulării proiectului se va monitoriza

progresul făcut de elevi cu ajutorul testelor și prin discuții pentru a vedea ce elevi au nevoie de îndrumări suplimentare.

Un elev din fiecare grupă va primi o fișă de observare și va monitoriza activitatea grupei respective. Elevii pot fi observați individual dar și în timp ce lucrează în grupuri. Motivul observației poate fi menținerea și susținerea atenției asupra proiectului.

Ulterior finalizării activității pentru proiect:

La terminarea proiectului elevii vor arăta colegilor publicațiile realizate, vor posta părerile lor pe blog (feedback), vor discuta despre eventualele lipsuri și modalități de îmbunătățire a proiectelor;

Profesorul va evalua portofoliile elevilor: rezultate teste, fișe de lucru, pliante etc.

Detalii ale unității de învățare

Pregătirea pentru unitatea de învățare – 1 oră

În cadrul acestei unități de învățare se reiau termeni și noțiuni din alte unități parcurse în timpul clasei a IX-a și se sistematizează din perspectiva înțelegerii sistemului hidrografic românesc în contextul mai larg al celui european; elevii și-au însușit cunoștințe despre râuri, fluvii, bazine hidrografice, tipuri genetice de lacuri, tipuri de ape subterane, ape minerale, mări. Pentru verificarea acestor cunoștințe li se dă elevilor un test de evaluare inițială după care se realizează brainstorming pe tema „Care este importanța resurselor de apă pentru țările Europei?” pentru a identifica disponibilitatea elevilor în abordarea tematicii hidrografice.

În continuare li se prezintă elevilor imagini sugestive a variate [resurse de apă](#) pentru a identifica care sunt acestea, după care elevii sunt încurajați să discute pe baza informațiilor prezentate în acest material, în scopul identificării nevoilor elevilor și a stimulării curiozității și creșterii motivației de a învăța.

Lecția 1 - Râurile și fluviile Europei-1 oră

Prima oră este o lecție de acomodare în care se face o scurtă prezentare a unității ce urmează a fi parcursă și se explică elevilor care sunt obiectivele învățării și cerințele de lucru pentru a înțelege cât mai clar ceea ce se așteaptă de la ei la finalul unității. Profesorul explică elevilor ce înseamnă învățarea prin proiecte și cum vor lucra împreună în orele următoare.

Elevii urmăresc prezentarea conținutului [lecției](#) după care au loc exerciții la hartă și discuții pe marginea materialului prezentat iar la final elevii urmăresc pentru fixarea cunoștințelor, o prezentare Power Point despre [râurile Europei](#).

Lecția 2- Lacurile Europei - 1 oră

În prima parte a orei elevii urmăresc prezentarea conținutului [lecției](#) după care li se explică modul de lucru pe grupe, sunt împărțiți în câte 4 grupe, li se cere elevilor să identifice pe atlasele geografice câte un exemplu pentru fiecare tip genetic de lac, apoi să le noteze pe caiete. Li se dau explicații despre cum vor realiza această sarcină. Pe parcursul realizării exercițiului primit elevul desemnat ca observator de la fiecare grupă urmărește activitatea grupei sale. După încheierea sarcinii de lucru, fiecare grupă își desemnează un coordonator care prezintă rezultatele muncii grupei, profesorul făcând aprecieri orale. La finalul lecției, elevii urmăresc un material Power Point despre [Lacurile Europei](#), pentru o mai bună fixare a informațiilor dobândite.

Lecția 3 – Râurile României- 1 oră

Elevii sunt deja familiarizați cu lucrul pe grupe. Urmăresc prezentarea [lecției](#), sunt împărțiți în 4 grupe, altele decât cele din ora precedentă în scopul schimbului eficient de idei și relaționării în grup, li se distribuie [fișe de lucru](#), le completează și la final coordonatorul fiecărei grupe prezintă rezultatele muncii grupei celorlalți elevi. La finalul orei elevii completează individual [testele de evaluare](#).

Lecția 4 – Lacurile României- 1 oră

Elevii sunt deja familiarizați cu lucrul pe grupe. Urmăresc prezentarea [lecției](#), sunt împărțiți în 4 grupe, altele decât cele din ora precedentă în scopul schimbului eficient de idei și relaționării în grup, li se distribuie fișe de lucru pe care li se cere să noteze lacurile prezentate într-un material Power Point "[Lacurile României](#)" și la final coordonatorul fiecărei grupe prezintă rezultatele muncii grupei celorlalți elevi. La finalul orei elevii completează individual [test de evaluare](#).

Lecția 5-Dunărea-al doilea fluviu european- 1 oră

Elevii vor urmări materialul și informația expusă de profesor despre [bazinul hidrografic al Dunării](#), respectiv: izvoare, afluenți, trepte de relief traversate, țări și capitale traversate, delta prin care se varsă. La final elevii vizionează

O prezentare powerpoint despre Dunăre. Apoi completează [o testare](#) de final de lecție.

Lecția 6 –Marea Neagră-1 oră

Penultima lecție se începe cu expunerea informației referitoare la Marea Neagră. Apoi elevii vizionează o [prezentare Power Point a acesteia](#). La încheierea lecției, pentru realizarea feedback-ului, elevii completează o testare. Profesorul anunță modalitatea de finalizare a proiectului (pliantele), pe care elevii le vor concepe pentru ultima oră de derulare a proiectului.

Lecția 7-Evaluare sumativă-final de unitate de învățare-1 oră

Elevii primesc individual o testare scrisă (timp estimat 30min) , apoi după ce elevii încheie testarea , profesorul le prezintă baremul evaluării. La sfârșitul orei ,fiecare grupă să își prezinte pliantul realizat, postează pe blog opinii, sugestii de derulare a proiectelor viitoare.Profesorul efectuează aprecieri orale și notarea elevilor.

Total ore: 8

Aptitudini și capacități obligatorii

Este imperios necesar ca în abordarea unei astfel de unități, elevii să aibă deja formate **deprinderi de lucru cu harta și atlasul geografic** (orientare pe suport cartografic, cunoașterea semnelor convenționale, prelucrarea informației cartografice), acestea două fiind instrumentele de bază cu care se va lucra pe parcursul celor 5 ore.

Deasemeni, elevii trebuie să cunoască din clasele anterioare (clasa a IX-a) anumite **concepțe și noțiuni**: bazin hidrografic, rețea hidrografică, ape subterane, regim hidrologic simplu /complex etc.

Elevii trebuie să manifeste **capacitate de analiză și sinteză** în prelucrarea materialului cu caracter geografic și **aptitudini de transpunere a informației grafice** (de pe hărți) în tabele, diagrame etc.

Deasemeni elevii trebuie să manifeste **abilități practice de lucru cu programe Microsoft Office**, experiență minimă în realizarea publicațiilor, **abilități de navigare** și documentare pe Internet.

Adaptare pentru diferențierea instruirii

Elevul cu dificultăți de învățare	Nu este cazul
Elevul vorbitor de limbă română ca limbă străină	Nu este cazul
Elevul supradotat	Nu este cazul

Materiale și resurse necesare pentru unitatea de învățare

Tehnologie—Hardware (indicați, prin marcarea, toate echipamentele necesare)			
☒ Aparat foto	☐ Disc laser	☒ Video	
☒ Computer(e)	☒ Imprimantă	☐ Video Camera	
☒ Aparat foto digital	☒ Sistem de proiecție	☐ Echipament pt. Video	
☐ Conferință	☒ Scanner	☐ Altele	
☐ DVD Player	☐ Televizor		
☒ Conexiune Internet			
Tehnologie— Software (indicați, prin marcarea, toate echipamentele necesare)			
☐ Bază de date/Calcul tabelar	☒ Procesare imagine	☐ Creare pagină web	
☒ Tehnoredactare	☒ Browser de Internet	☒ Procesare documente	
☐ Software de e-mail	☒ Multimedia	☐ Altele	
☐ Enciclopedie pe CD-ROM			
Materiale tipărite	Manualul de geografie,clasa a XII-, Edit.Humanitas, 2007, ghiduri curriculare, programe școlare, planificări anuale și		

Resurse suplimentare	Prezentări power point pentru fiecare lecție ,teste, fișe, imagini sugestive , hărți virtuale
Resurse Internet	www.edu.ro , www.didactic.ro , http://www.geosebastiancom-rose.blogspot.com
Alte resurse	Mentori, colegi, elevi de la alte clase

Planul de Implementare al Unității de învățare

Probleme de rezolvat înainte de începerea studierii unității împreună cu elevii	Cine realizează/ răspunde	Termen de realizare/finalizare
☒ Obținerea aprobării administrative pentru folosirea site-urilor wiki	Profesorul Administratorul de rețea	Cât de curând posibil
☒ Trimiterea și colectarea formularelor de consimțământ ale părinților/elevilor pentru participarea copiilor la construirea unui wiki în scopul realizării proiectelor	Profesor Dirigintele clasei Părinți Elevi	Cu două săptămâni înainte de începerea unității
☒ Rezervarea laboratorului de informatică	Profesorul	În timpul planificării unității
☒ Invitarea unor persoane pentru a participa la prezentarea proiectelor realizate de elevi (membrii ai comunității, membrii ai consiliului școlii)	Profesorul Elevii	Cu două săptămâni înainte de începerea unității
☒ Crearea utilizatorilor de wiki-uri și invitarea elevilor pe aceste site-uri	Profesorul	Cu o săptămână înainte de începerea unității
☒ Testarea bunei funcționări a calculatoarelor, a celorlalte echipamente și a conexiunii Internet	Administratorul de rețea Profesorul	Cu 1-2 zile înainte de începerea unității
Probleme de rezolvat în timpul studierii unității împreună cu elevii	Cine realizează/ răspunde	Termen de realizare/finalizare
☒ Monitorizarea activității elevilor la clasă, în laborator și pentru realizarea proiectelor	Profesorul	Pe toată durata derulării unității
☒ Evaluarea cunoștințelor și deprinderilor asimilate și formate de elevi, utilizând strategiile de evaluare proiectate	Profesorul	Pe toată durata derulării unității
☒ Realizarea de fotografii pe durata derulării activităților cu elevii	Profesorul Elevii	Pe toată durata derulării unității

☒ Monitorizarea modului de realizare a portofoliilor elevilor/grupelor de lucru	Profesorul	Pe toată durata derulării activității de proiect
Probleme de rezolvat după studierea unității împreună cu elevii	Cine realizează/ răspunde	Termen de realizare/finalizare
☒ Trimiterea notelor de mulțumire/apreciere celor care au participat la realizarea proiectelor elevilor, oferindu-le din timpul lor	Profesorul Elevii	Imediat după încheierea prezentărilor
☒ Crearea unei evaluări online cu scopul de a obține feedback-ul succesului studierii acestei unități (pentru profesori și elevi)	Părinți, profesori, elevi	Imediat după încheierea prezentărilor

Bibliografie

- ✓ *Programe școlare pentru Liceu – Aria curriculară ”Om și Societate”, Clasa a XII-a* Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului - **ROMÂNIA**, Consiliul Național Pentru Curriculum.
- ✓ Intel®Teach Program, Essentials Course, Intel®Teach – Predarea în societatea cunoașterii, Manual Participant Teacher Edition, v. 10
- ✓ Intel®Teach Program, Essentials Course – Curriculum Resource CD, Master Teacher Edition, v.10

Manuale școlare:

- Silviu Neguț, Mihai Ielenicz, Dan Bălțeanu, Marius-Cristian Neacșu – Geografie, Manual pentru clasa a XII-a, Ed. HUMANITAS Educațional, 2007.
- George Erdeli, Catalina Serban, Nicolae Ilinca Nela Burcea - Geografie –Europa-Romania-Uniunea Europeană, Manual pentru clasa a XII-a, Ed CD PRESS, 2007.

Resurse Internet:

www.edu.ro
<http://www.advancedelearning.com/>
[http://www.intel.com/education/AssessingProjects/;](http://www.intel.com/education/AssessingProjects/)
<http://ro.wikipedia.org/wiki/>
www.didactic.ro
<http://www.responsabilitatesociala.ro>
<http://www.e-scoala.ro/geografie/index.html>
<http://www.e-scoala.ro/ecologie/index.html>
<http://www.ecomagazin.ro/eco/combustibil-alternativ/>
<http://geocities.com/intermediu/>

IMPORTANȚA DIGITALIZĂRII EDUCAȚIEI

Comșii Elena

Colegiul Național „Radu Negru” Făgăraș

Digitalizarea educației este o necesitate a transformării procesului educational pentru a asigura un învățământ de succes. Educația digitală a devenit, pe an ce trecea, o nevoie tot mai mare atât pentru profesori cât și pentru ceilalți factori implicați în procesul educational (profesori, elevi, personal auxiliar, părinți), acutizându-se pe perioada pandemiei, când școlile s-au închis de pe o zi pe alta, astfel că tot învățământul a fost nevoit să se mute în sistem online. Astfel această nevoie a devenit un nivel vital pentru orice societate și pentru orice sisteme educaționale din lume.

În ultimii ani a avut loc o schimbare majoră privind modul în care școlile noastre abordează tehnologia. Transformarea procesului educațional și evoluția către școala digitală necesită asigurarea accesului la instrumente digitale de studiu pentru elevi și personalul didactic, într-un mediu care să permită colaborarea și comunicarea eficientă între toate părțile implicate.

Educația digitală presupune, pe deoparte, un set de cunoștințe pe care un individ trebuie să le aibă cu privire la utilizarea unui sistem digital, adică să fie capabil să folosească funcționalitățile minime ale acestuia. Pe de altă parte, educație digitală se referă deseori și la niște metode digitale care să înlocuiască metodele clasice pe care învățământul le-a folosit dintotdeauna. Instrumentele și tehnologia digitală oferă profesorilor șansa de a împărtăși rapid informații cu alți profesori, în timp real.

În clasa viitorului, profesorii și elevii folosesc intuitiv și în detaliu toate funcțiile și resursele echipamentelor și tehnologiei de top, pentru procese de predare-învățare-evaluare atractive și eficiente. Apariția unor dispozitive și servicii mobile mai ușor de folosit și mai accesibile, a dus la schimbarea semnificativă a felului în care se înțelege și se practică actul de învățare, la școală.

Soluțiile software și serviciile pentru digitalizarea școlilor precum Catalogul Școlar Electronic, Biblio-Expert, Editare Diplome, Foi matricole, Website școlii, au simplificat procesul educational din școli atât pentru elevi cât și pentru toți cei implicați în acest proces. Astăzi, platformele web sunt suport în activitățile noastre și ne simplifică viața.

Catalogul electronic are o funcționalitate extinsă devenind astfel o platformă de management educational care simplifică munca și scutește timp pentru cei implicați în utilizare. Este un sistem performant în eficientizarea activității, prin permiterea vizualizării situației de ansamblu pe toată școala. Calculul mediilor și evidența absențelor în catalogul clasic sunt de domeniul trecutului. Acest instrument permite vizualizarea situației de ansamblu pe școală, dar și pe o categorie sau element în parte, cum ar fi: monitorizarea notelor și absențelor, vizualizarea lor

de profesor, elev și părinte. De asemenea, se pot extrage anumite date care pot fi transformate în statistici. Mediile pot fi preluate și generează foile matriole, registre matricole, diplome, simplificând astfel munca secretarelor.

În bibliotecă, prin utilizarea platformelor web pentru gestionarea cărților și a împrumuturilor se deține controlul datelor și al organizării eficiente a bibliotecii școlare, având o gestiune sigură și corectă.

Cu ajutorul instrumentele și tehnologiei digitale se poate crea website-ul unei școlii. Imaginea unei instituții este importantă, de aceea crearea website-ului este imperios necesar. Acesta trebuie să fie functional, bine structurat și să reflecte nivelul profesional al școlii, să fie actualizat în permanență, toate acestea fiind posibile doar cu un minim de click-uri.

Prin îmbrățișarea dispozitivelor digitale se sporesc abilitățile de învățare, experiența educațională și de comunicare. Principalele avantaje pentru care se recomandă utilizarea lor în procesul educational ar fi:

- Control asupra datelor;
- Accesul la diverse rapoarte;
- Reducerea riscului de erori umane;
- Accesibilitate prin browser online.

În concluzie, nu putem neglijă faptul că această noua generație se identifică cu dispozitivele electronice în era Internetului. Pentru toate categoriile, reprezintă o sursă de informare, modul sigur de a rezolva orice problemă, de a învăța și de a fi evaluat.

Transformarea procesului educațional și evoluția către școală digitală presupun asigurarea accesului la soluții administrative pentru conducere și profesori, transparența pentru părinți și instrumente digitale de studiu pentru elevi și personalul didactic, într-un mediu care să permită colaborarea și comunicarea eficientă între toate părțile implicate.

Bibliografie:

SMART-Edu, (n.d.) Digitalizarea educației din România 2021-2027, disponibil online la adresa: <https://www.smart.edu.ro>.

Politica de personal în marketingul educațional

În domeniul învățământului, marketingul este o activitate indispensabilă. Din cauza numeroaselor alternative pe care le au cadrele didactice în ziua de astăzi, pentru a urma cursurile unei universități într-un anumit domeniu de specializare și prin cursuri de reconversie sau alte cursuri de specializare, fie ea din țară sau din afară, instituțiile trebuie să adopte strategii de atragere și păstrare a acestora pentru o perioadă cât mai mare în unitatea lor.

Există astfel foarte multe oferte în domeniul educațional prin care aceștia pot experimenta și alte medii universitare sau postuniversitare.

În urma cercetării de marketing pe care am realizat-o anterior, am ajuns la următoarele concluzii că personalul didactic este într-o continuă perfecționare prin oferta educațională a universităților sau CCD-urilor pentru dobândirea unor cunoștințe, abilități în contextul transformărilor societății de astăzi precum și conștientizarea perfecționării continue.

Utilizarea cunoștințelor pentru rezolvarea unor probleme specifice unui anumit domeniu vizează actualizarea/dezvoltarea/perfecționarea competențelor absolvenților de studii universitare .

Se impune cu necesitate profesionalizarea cadrelor didactice în condițiile în care profesorul se implică în viața reală a clasei, prin adaptarea la context și la diferențele dintre elevi căutând soluții eficiente pentru depășirea obstacolelor după criterii de performanță, dar și alternative sau se facilitează, se susține și se coordonează construcția învățării în clasă sau instruirea centrată pe elev

Profesorul nu poate fi doar un simplu recipient al diverselor politici de reformare a educației, ci trebuie să poată dovedi înțelegerea lor - prin capacități - și aplicarea lor critică și creatoare - prin competențe, în condiții contextuale concrete. De aceea, este necesară restructurarea pregătirii profesorului, prin precizarea unor noi standarde pentru formarea, evaluarea și dezvoltarea lui profesională continuă.

În prezent, în învățământul din România se impune o redefinire a competențelor pedagogice ale profesorului în termeni de: cunoștințe, abilități, competențe, rol, organizare, relații interpersonale, cultură, etc. Locul dezvoltării profesionale a profesorului se află la intersecția dintre schimbările în educație, dezvoltarea profesională și perfecționarea în școală.

Competențele pedagogice se bazează pe cunoștințele științifice (a ști) și pe cele procedurale (a ști să faci) pentru ca profesorul să gestioneze eficient situațiile profesionale reale pe categorii de activități: cum să le folosească, să le combine, să le prelucreze, să le interpreteze, să ia decizii, să le coreleze, să le sistematizeze, să formuleze noi ipoteze și variante de soluționare, să le utilizeze în argumentare, să formuleze reflecții. În definirea competențelor trebuie reliefată capacitatea de a mobiliza într-un ansamblu resursele cognitive asimilate. Acestea pot fi transpuse pragmatic, în conformitate cu particularitățile contextului, pentru a fi valorizate adecvat, fiind însoțite de responsabilitate ca atitudine.

Cadrele didactice din unitatea de învățământ angajează elevii în experiențe de rezolvare a unor conflicte negative, cu formularea proprie de ipoteze și rezolvarea prin colaborare, încurajează și acceptă autonomia, inițiativele elevilor, încurajează dialogul, valorificând răspunsurile în sinteza finală, utilizează variate informații și surse primare, pentru căutare independentă sau colaborare, încurajează descoperirea de noi interpretări, noi probleme deschise, cu punerea de întrebări, utilizează o terminologie cognitivă, pornind de la procesările mentale variate, în construirea sarcinilor de învățare, sprijină drumul propriu de înțelegere a conceptelor, urmărind ca răspunsurile să reflecte propriile idei, construite independent sau în grup, adaptează curriculumul dat la situații, la probleme reale etc.

Astfel, prin profesionalizare profesorul trebuie să dovedească depășirea rutinei profesionale, trebuie să-și afirme creativitatea, să demonstreze puterea de reflecție continuă să participe la deciziile școlii.

GRĂDINITA-lumea lui *de ce*

Prof. înv. preșc. Constantinică Marilena

Liceul Pedagogic „Nicolae Iorga”, Botoșani

Motto: „De ce”-urile sunt simultan farmecul și poticneala minții. Ele semnalează inocența curiozității unei specii febrile, în perpetuă expansiune intelectuală. (Andrei Pleșu, Despre îngeri).

Conduși de curiozitate, oamenii caută în permanență să exploreze lumea, să descopere lucruri noi, să găsească răspunsuri pentru întrebările lor cele mai aprinse. Însă, în niciun moment în viață, curiozitatea nu este mai puternică decât în copilărie.

Universul unui copil este plin de lucruri noi: prieteni, figuri care apar zilnic în drumul său, mâncăruri noi, descoperiri neașteptate, în locuri neașteptate, posibilități infinite de a explora lumea prin toate simțurile lor. Copilăria este o perioadă de mare explorare. Pentru a nu opri acest proces natural extrem de frumos, provocarea este aceea de a le oferi copiilor un cadru sigur și supravegheat, astfel încât ei să-și poată exprima curiozitatea în moduri productive și sănătoase.

Psihologul elvețian J. Piaget consideră că între 2-4 ani are loc o trecere la un stadiu mai avansat, a planului mental numit stadiul preoperațional (2-7/8 ani), când se dezvoltă foarte intens funcția simbolică a gândirii și limbajului, funcția reprezentativă (imitația și jocul simbolic).

Din punctul de vedere al lui J. Piaget, copiii se află între 3/4-5 ani într-o etapă de gândire cauzală, etapă interogativă, perioada lui *De ce?* și a lui *Ce este/ înseamnă asta?*, întrebări prin care copiii descoperă lumea și învață o multitudine de informații noi. În această perioadă ei sunt repetitivi, copiii foarte mici, repetând își repetă de fapt lor. Răspunsul la întrebarea *de ce?* duce către o nouă întrebare, ei neavând bagajul nostru de cunoștințe. Această perioadă și caracterizează prin curiozitatea *vreau să știu!*, iar această curiozitate împinge spre învățare.

Activitatea cerebrală a copilului în perioada preșcolarității este extrem de intensă, nicicând creierul nostru nu este mai activ și mai pregătit să învețe ca în preșcolaritate, de aceea este recomandat să se răspundă cu răbdare și cu blândețe tuturor întrebărilor copiilor, deoarece în primii ani de viață, copilul acumulează cele mai multe informații. Copilul rămâne receptiv și implicat, atâta vreme cât i se permite să își manifeste curiozitatea în mod constructiv și își pierde interesul și răbdarea atunci când se simte limitat sau nu este stimulat cognitiv.

În toată această perioadă copilul poate fi comparat cu un **burete**, că cel **absoarbe** fiecare informație, fiind în permanență dornic să afle cât mai multe despre ceea ce îl înconjoară, astfel este tentat să asculte, să vadă, să încerce, să exploreze totul fără a părea că obosește. De asemenea, acum copilul va trece încet de la o gândire concretă, la utilizarea unor structuri cognitive mai complexe și încărcate de nuanțe, astfel apar **De ce-urile** și continuă cu **Ce?/Cum?/Cât?/Unde?**

De ce-ul este și modul lui de a socializa, de a interacționa cu adulții, de a atrage atenția, de a semnaliza că există și că se află în miezul evenimentelor. El a descoperit că între fenomene există relație de dependență, de cauzalitate, de condiționare.

Din punct de vedere al **dezvoltării inteligenței**, manifestarea curiozității și prin întrebări este o dovadă de progres. Când copilul începe să întrebe **de ce?** înseamnă că a trecut deja într-o etapă superioară a dezvoltării inteligenței sale.

Copiii au deci tendință na-turală de a pune un număr mare de întrebări despre tot și despre orice. Acest șir de întrebări este normal, el dovedește interesul copilului pentru lumea care-l înconjoară. **Curiozitatea** este un element important în dezvoltarea copilului. Răspunzându-i la întrebări, încurajăm o atitudine de deschidere și un spirit de analiză sau de critică față de lumea din jur.

Educatoarea este cea care are rolul de a stimula creativitatea prin orice mijloace, în funcție de diverse contexte și situații. Răspunsurile pe care le dăm copilului trebuie să aibă un rol educativ, dar și de informare. Ele vor

fi, de multe ori, chiar punctul de plecare pentru alte întrebări pe care copilul le va adresa în continuare. Să folosim perioada lui **de ce?** pentru a construi **încrederea** copilului **în sine** și în lume, să nu-i refuzăm niciodată răspunsul la o întrebare, oricât de incomodă ar fi ea. În acest context este necesar ca răspunsul la fiecare întrebare să fie sincer, folosind un vocabular adecvat, cât mai aproape de adevăr, pentru a nu crea o imagine distorsionată a lumii în mintea copilului. De asemenea, ne folosim de exemple și scenarii familiare lui atunci când oferim răspunsuri la întrebări, le permitem să exploreze lucruri și locații noi în loc să-i răspundă verbal la o întrebare, astfel va învăța mai ușor dacă se confruntă cu ele, jocurile și cărțile sunt un mijloc esențial de satisfacere a curiozității la copil. Închei prin a spune că, **perioada preșcolară** sau **vârsta de aur a copilăriei** este una foarte importantă în dezvoltarea și că a copilului, iar educatoarea trebuie să îi fie alături și mai ales să îl sprijine pe acesta în toată **aventura** sa prin lume, pentru că în mare parte dezvoltarea lui va depinde de modul în care aceasta l-a susținut și educat. **Vârsta de ce-urilor** este vârsta la care cel mic este interesat să știe ce se întâmplă în jurul lui. Psihologia copilului arată că, atunci când copilul manifestă interes gnoseologic, exact atunci trebuie să fie ajutat să cunoască, iar atenția educatorului să fie concentrată spre a-l conduce către alte activități de cunoaștere, care să-i dezvolte imaginația, creativitatea, atenția distributivă, percepția corectă a lucrurilor, limbajul, gândirea, inteligența, prin crearea acelor pârgii cu care copilul va putea pătrunde în cunoașterea **cărții vieții**. Comunicarea verbală și nonverbală, afectivă, gestică față de copil reprezintă trepte pe care, cu răbdare, trebuie să urci cu copilul de mână - **TU - EDUCATOR** -. Pentru a-l ajuta să-și dezvolte armonios personalitatea. Nu jucăriile îl vor face mai fericit, ci dragostea ta, răspunsul calm și dat din suflet la întrebările puse de micuți în drumul cunoașterii.

Bibliografie:

1. Cojocaru C., (1972), *Creativitate și inovație*. Editura Enciclopedică Română, București;
2. Jinga I., Istrate E., (2006), *Manual de pedagogie*, Editura All, București;
3. Nicola I., (2003), *Tratat de pedagogie școlară*, Editura Aramis, București;
4. Sălăvăstru D., (2004), *Psihologia educației*, Editura Polirom, Iași;
5. Stoica Constantin A., (2004), *Creativitatea pentru studenți și profesori*, Editura Institutul European, Iași.

POLITICI EDUCAȚIONALE INTERNAȚIONALE – EDUCAȚIA FINLANDEZĂ

Luminița Elena Cornea, Liceul Teoretic „Avram Iancu”, Cluj-Napoca

1	Instituția inițitoare	În anul 2016, curriculumul național din Finlanda a fost reformat
2.	Denumirea politicii	Noul curriculum - 2016
3.	Justificarea și definirea problemei	Noul curriculum are la bază ideea sprijinirii copilului în dezvoltarea lui ,ca om și cetățean, pentru a-l pregăti pentru piața muncii, din anul 2050 Schimbări aduse de noul curriculum: • schimbarea conținutului materiilor de la o perspectivă locală, la o perspectivă global și la teme de actualitate • o schimbare de la învățarea individuală la învățarea colaborativă prin mai multă muncă în perechi și în echipă • creșterea motivației elevilor de a face gimnastică, deoarece mișcarea are un efect pozitiv pentru capacitatea de concentrare a elevilor și pentru liniștea din clasă (exerciții de gimnastică se fac și la ora de matematică) • învățarea este activă și prin explorare, în afara clasei ,folosind tehnologia (poze, video), așadar mai puține cărți și mai multe experiențe reale • dezvoltarea unor proiecte care ating mai multe materii- învățarea interdisciplinară și colaborare între profesori • evaluarea face parte din învățare ,nu este un scop în sine al învățării
4.	Scopul politicii	Noul curriculum lansat în 2016 pune accentual în special pe proiectele

		interdisciplinare.limba finlandeză,științele naturii sau matematica sunt studiate în legătură cu o tematică centrată.Totul se învață prin explorare,într-un mediu de studio pozitiv și diverse (proiecte de artă,experimente,multe ieșiri în natură,prin diverse colaborări cu biblioteci sau alte instituții din afara școlii sau folosind internetul)
5.	Obiective generale și obiective specifice politicii	Noua reformă educațională din Finlanda se bazează pe studii, care arată care vor fi competențele de care școlarii de azi vor avea nevoie în viață și carieră.Un studiu complex realizat de Confederația Industriilor din Finlanda arată că:„pe piața muncii din viitor,importante vor fi competențele de care mașinile și roboții nu sunt capabile,și anume:creativitatea,comunicarea și colaborarea,,
6.	Beneficiari	Noul curriculum și modul de implementare al acestuia pot fi consultate de părinții elevilor beneficiari,chiar și online.Curriculumul și valorile ,pe care se bazează educația în Finlanda ,sunt explicate părinților prin prezentări făcute de către directorii și profesorii școlilor,la întâlnirile cu părinții și prin materiale online și video.
7.	Varianta/e de soluționare	Educația din Finlanda are oportunități egale pentru toți copiii,o masă gratuită,un sistem educațional bazat pe încredere și responsabilitate
8.	Argumente in favoarea soluțiilor propuse	Un consilier în educație finlandez explică de ce a fost nevoie ca un sistem educațional performant să fie îmbunătățit.Conținutul materiilor și modalitatea de a preda trebuie reînnoite pentru a oglindi schimbările din societate.Este foarte bine să fii bun la matematică,dar nu este suficient,copiii având nevoie de competențe relevante pentru viața de zi cu zi.

9.	Beneficiile asociate soluțiilor și perioada de timp în care se estimează apariția lor	Finlanda oferă o masă gratuită la școala de 75 de ani. ceea ce: • promovează obiceiurile sănătoase în rândul copiilor • crește egalitatea între copii • crește rezultatele școlare • face viața mai ușoară pentru părinții care lucrează • crește drepturile și oportunitățile femeilor Școala începe la 7 ani. Educația este centrată pe elev, fiecare este o entitate.
10.	Riscurile asociate soluțiilor și perioada de timp în care se estimează apariția lor	Finlanda ocupă primul loc în lume cu cei mai buni elevi care excelează în toate ariile acoperite de testele PISA. Finlanda ocupă primul loc în topul mondial pe educație în rândul statelor dezvoltate, clasament realizat de firma Pearson, așa că nu se întrevădeau riscuri. Criticii au afirmat faptul că toată lumea nu poate învăța tot, iar talentul din societate nu este distribuit în mod egal în ceea ce privește capacitatea unuia de a fi educat.
11.	Posibile efecte secundare neintenționate și nedorite	Oponenții noului sistem se temeau că viitorul Finlandei era periclitat ,deoarece “rezultatele și obiectivele educaționale vor trebui să fie ajustate și adaptate la potențialul copiilor mai puțin doriți intelectual”. Copiii nu sunt evaluați până la vârsta de 16 ani. Programele de pregătire a profesorilor sunt foarte solicitate – doar 10% dintre candidați sunt acceptați.
12.	Resurse necesare	O jumătate de secol de reforme realizate continuu și o uriașă investiție financiară și

		socială au dus la crearea celui mai performant sistem educațional din lume. Resurse umane-profesori specializați Resurse materiale – instituții școlare dotate corespunzător
13.	Monitorizare, evaluare și revizuire	Această reformă aduce o schimbare foarte importantă,pe lângă toate celelalte,o schimbare foarte interesantă...legată de sistemul de evaluare,deoarece elevii nu știu de ce au primit o anumită notă,de cele mai multe ori. Finlandezii au realizat o platformă online pentru elevii din Helsinki numită House of Learning(Casa învățării),care face învățarea transparentă și trece responsabilitatea procesului de învățare de la profesor la elev.Astfel,fiecare elev are un cont de utilizator(nume și parolă)și își creează propriul plan de învățare,în întâlniri la care participă profesorul și părinții.Fiecare nivel al casei reprezintă un an de școală,iar fiecare încăpere de la un etaj reprezintă competențele la care va lucra în acel an. Elevul își marchează singur nivelul la care consideră că a ajuns (alege singur cât de mult colorează o cărămidă) .Cadrul didactic îl ghidează și îl sfătuiește,iar, când consideră că elevul este foarte avansat, îi poate propune să coloreze mai mult din cărămidă. La clasele primare nu există note,la clasa I se folosește o fișă de colorat sau platforma online.

Bibliografie

Johanna Jarvinen – Taubert, Paivi Valtonen, Elena Chukhlantseva, ERI. Învățământul finlandez în practică,Editura Curtea Veche Publishing ,2024

<https://www.new-edu.ro/modelul-finlandez-de-educatie/>

<https://clso.ro/sistemul-de-invatamant-finlandez-de-ce-este-considerat-cel-mai-bun-din-lume/>

Dimensiunea psihopedagogică și psihosocială a școlii incluzive

Profesor Coșescu Adina-Elena
Colegiul "N. V. Karpen", Bacău

Motto: „Nici unul dintre noi nu este la fel de isteț ca noi toți la un loc.”

Poate fiecare dintre noi a căutat răspunsul la întrebări de felul: ”De ce nu pot face progrese semnificative în învățare toți elevii din clasă?” sau ”Pot fi sprijini să progreseze în învățarea de tip școlar elevii care învață mai greu?”.

Copiii care nu pot face față cerințelor școlare, cei care prezintă diverse forme și niveluri de eșec școlar sunt încă prea puțin cunoscuți, acceptați și abordați din punct de vedere psihopedagogic.

Atitudinea cea mai frecventă manifestată față de aceștia din partea școlii este de subvalorizare.

Îi numim „dificali”, „turbulenți” sau „handicapați”?

Handicapul semnifică dezavantajul social rezultat prin pierderea ori limitarea șanselor unei persoane de a lua parte la viața comunității, la un nivel echivalent cu ceilalți membrii ai acesteia. Sensul actual al acestui termen este de a concentra atenția asupra disfuncționalităților din mediul înconjurător și a unor acțiuni organizate de societate, ca de pildă informațiile, comunicarea și educația, care împiedică persoanele cu dizabilități să participe în condiții de egalitate.

Ce reprezintă aceste dizabilități ? Sunt copii care au deficiențe mintale, auditive, vizuale, fizice, copii cu autism sau copii infectați cu HIV. Sunt situații în care astfel de elevi ar putea progresa mai mult într-o clasă normală dacă noi, cadrele didactice, am accepta că educația este pentru toți. Respingerea unor astfel de copii de la educație este o reacție primitivă datorată intoleranței față de diversitatea umană.

Declarația de la Salamanca și Convenția privind drepturile copilului ilustrează în foarte mare măsură dreptul la educație. Democratizarea școlii și egalizarea șanselor reprezintă direcții strategice care angajează în mod clar o mai mare responsabilitate și flexibilitate a serviciilor educaționale. Cu pași timizi se încearcă rezolvarea acestei probleme a învățământului general, educația celor cu cerințe speciale și, sub denumirea „o școală pentru toți”, a luat ființă școala incluzivă. Aceasta nu exclude, este tolerantă, prietenoasă și democratică, valorizând și integrând toți copiii.

Diferențele umane sunt normale și învățarea trebuie adaptată la necesitățile copilului. O pedagogie centrată pe copil este benefică pentru toți. Școlile centrate pe copii sunt terenuri de instruire pentru o societate centrată pe oameni, care respectă atât diferențele, cât și demnitatea ființelor umane.

Realizarea obiectivului unei educații școlare de succes pentru TOȚI COPIII necesită cooperarea cu familiile și mobilizarea organizațiilor voluntare ale comunității.

Educația incluzivă constituie o provocare pentru școala obișnuită, fără să reprezinte o amenințare directă pentru statutul profesional și social al cadrelor didactice și nu înseamnă neapărat desființarea școlilor speciale. Cadrele didactice trebuie încurajate să experimenteze, să exploreze noi practici la clasă în colaborare și interacțiune cu toți colegii; sunt foarte importante atât practica, cât și reflecția pe marginea ei.

În evoluția școlarizării copiilor cu cerințe speciale sunt necesare parcurgerea unor etape:

- Recunoașterea faptului că există copii care au nevoie de servicii specializate și de sprijin special
- Recunoașterea de către societate a responsabilităților față de acești copii
- Integrarea treptată din școlile speciale în școlile normale
- Recunoașterea drepturilor la educație a copiilor

Promovarea învățământului incluziv presupune cunoașterea și punerea la dispoziție pe o scară mai largă decât până acum a cunoștințelor și abilităților acumulate tradițional în educația specială. Deoarece este de dată mai recentă această problemă și provocare pedagogică, iar până acum sistemul educațional românesc a fost izolat, se impune o abordare comparativă, în planul dezvoltării internaționale.

Pentru ca personalul didactic din școlile obișnuite să facă față provocării legate de integrarea copiilor cu CES, una dintre condițiile de bază este sprijinul în activitatea la clasă. Acesta poate și trebuie să vină de la directorul unității școlare, de la personalul didactic cu experiență din școală, de la cadre didactice (sau echipe de profesioniști) specializate în abordarea copiilor cu CES, de la psihologi (psihopedagogi) școlari, asistenți sociali sau de la personalul medical relevant.

Suportul poate lua diferite forme. În prezent se conturează o tendință crescândă de descurajare a retragerii (excluderii) din clasă. Se caută modalități de sprijin a copiilor cu CES chiar în clasa obișnuită. Profesorii de educație specială, de pildă, lucrează tot mai mult alături de profesorii clasei obișnuite, în aceste clase, acordând sprijin nu numai copiilor integrați, ci și altor copii care întâmpină greutăți.

Cadrul didactic itinerant joacă un rol ce reprezintă o combinație între un profesor consultant și un tutor pentru copiii cu cerințe speciale integrați. Un asemenea profesor acționează în mai multe școli, dintr-o zonă geografică delimitată. El asigură consilierea necesară pentru cadrele didactice de la clasa obișnuită, evaluarea unor copii, precum și participarea directă la instruirea copiilor cu CES.

În anumite zone, cele rurale în special, în care acești copii sunt răspândiți pe arii foarte mari, sistemul itinerant poate fi singurul mod realist pentru a asigura servicii de educație specială, permițându-se în același timp rămânerea acestora în clasele/școlile obișnuite.

Alte roluri pentru cadrele didactice în educația integrată sunt reprezentate de profesorul de resursă, profesorul consultant pentru CES, coordonatorul pentru CES, facilitatorul de suport, asistentul de clasă pentru cerințele speciale. Aceste tipuri de personal sunt foarte răspândite în străinătate și treptat sunt asimilate și de țara noastră.

În concluzie, se impune o redimensionare a formelor de educație în conformitate cu schimbările intervenite în societatea noastră, o preocupare sporită în vederea găsirii modalităților celor mai eficiente de a integra copiii cu CES într-o clasă normală, fie prin perfecționarea continuă a cadrelor didactice existente în școală, fie prin apelarea la serviciile persoanelor specializate în acest domeniu. Cert este că nu trebuie să ignorăm existența unor astfel de cazuri în școală pentru a fi pe deplin convinși că ne respectăm profesia de cadru didactic.

MANAGEMENTUL INTELIGENT AL LECȚIEI DE LIMBA ENGLEZĂ

prof. Costache Georgian Lucian

Lic. Tehn. Al. I. Cuza, Slobozia

În calitate de profesor de limba engleză, sunt interesat de crearea unei educații inteligente emoțional la nivelul liceului la care predau. În acest sens, întâi, îmi construiesc o viziune a excelenței personale și îmi declar misiunea de excelență în fața elevilor, pe care îi susțin să colaboreze cu mine, printr-o angajare totală, profundă – etic, fizic, emoțional, mental, spiritual –, în vederea dezvoltării și maximizării congruenței Sinelui, pentru a putea derula programul de activități avut în vedere.

Raportul dintre concepții, dorințe, intenții și fapte vizează înțelegerea, la nivel personal, a contribuțiilor pozitive ale sistemului emoțional și ale modului în care se produce schimbarea pozitivă; interacțiunea dintre intelect și emoție se concretizează prin interesul nostru permanent de a ști mai multe despre abilitățile personale și emoționale; calitatea factorilor educaționali depinde de educatori și de profesori, de mentorii care influențează înțelegerea învățării și a practicii profesionale, prin cercetarea sau prin practica extinsă a elevilor și a colegilor profesori; gradul de (auto)motivare se corelează cu eforturile noastre îndreptate către modelarea abilităților și a comportamentelor inteligenței emoționale, prin interacțiunea noastră cu noi înșine și cu ceilalți; nivelul de (auto)cunoaștere se desăvârșește și prin propria noastră cercetare individuală și colectivă și prin studiile asupra oamenilor sănătoși, productivi.

Conducerea personală integră, reflexivă și creativă, bazată pe un set de abilități și de obiective specifice, poate susține, într-un mod credibil și onest, relații de colaborare cu elevii și cu ceilalți parteneri educaționali – colegii profesori, ceilalți membrii ai instituției de învățământ, familia elevului și comunitatea din care acesta face parte, inclusiv echipa care gestionează aspectul financiar-administrativ al educației în genere.

Strategiile prin care am implementat dezvoltarea inteligenței emoționale a elevilor sunt: învățarea de a deprinde cultivarea unor principii personale validate socio-profesional și educațional; gestionarea situațiilor-problemă și soluționarea lor rapidă, înainte de a se transforma într-o situație dificil de controlat și de rezolvat amiabil, în beneficiul tuturor, prin ascultare activă și sinceră, prin empatizarea cu rolul elevului în situația dată, prin împărtășirea acelorași emoții, chiar dacă în contexte diferite.

Prioritare devin și identificarea potențialelor amenințări, precum și mediul din care pot proveni acestea: din mediul familial nesigur, vulnerabil – supus destructurării, intoleranței și migrației, discriminării, cu diverse și profunde probleme socio-economice –, din partea factorilor extrașcolari (reducerea numărului de absolvenți de gimnaziu), educaționali (pregătirea școlară

insuficientă a absolventului de gimnaziu pentru accesarea la nivelul liceal) și financiar (cadru economic puțin îngăduitor și permisiv unei vieți așezate, care poate permite răgaz și liniște pentru școală).

Următorul pas este reprezentat de începerea procesului activ de aplicare în practică, de experimentare într-o anumită perioadă de timp prestabilită (de exemplu, un an școlar), în care am în vedere desfășurarea de multiple și diverse acțiuni (inclusiv remediale), pentru a obține un real progres în ceea ce privește reducerea absenteismului, a abandonului școlar și a promovabilității școlare, îndeplinindu-se obiectivul îmbunătățirii performanțelor școlare, prin intensificarea motivației elevilor de a învăța, surmontând dificultățile de învățare și teama de a nu face față unui examen la nivel național (Bacalaureatul), atingând nivelul de excelență personală și organizațională (prin participare proactivă la concursuri, activități extrașcolare, simpozioane, conferințe, dezbateri).

Lecțiile interactive le permit elevilor și dezvoltarea abilităților de comunicare orală, scriptică și tehnologică (prezentare power-point, proiect, texte argumentative, rezolvări de subiecte pentru examenul de Bacalaureat, prin accesarea resurselor aflate în număr mare pe platformele digitale educaționale), fizică/online, familiarizându-se și mai mult cu tiparul învățării într-o manieră eliberată de canoanele didacticii școlare, păstrând însă metodele și mijloacele clasice drept fundament al unei educații instituționalizate de calitate.

Proiectul echipei inteligente reprezintă șansa reală, concretă, onestă – adresată elevilor și familiilor acestora sau susținătorilor legali – de a surmonta decalajele de informație, de a stabiliza raportul dintre cogniție și emoție, de a forma deprinderi, abilități și competențe temeinice, de a se dezvolta echilibrat, adaptându-se la noua realitate socio-economică și cultural-artistică, într-un mod flexibil și organizat, fără derogări valorice și principiale, cu scopul de a-și forma o personalitate armonioasă, calmă, disponibilă emoțional, mental și spiritual.

Consolidarea echipei se realizează prin rezonarea dintre membrii echipei, comunicând cu atenție, interes, compasiune și toleranță, despre proiecte, idei, informații, împărtășindu-le cu respect și celorlalți, păstrând o notă optimistă și binevoitoare, plăcută, sensibilă, captivantă.

Echipa devine un construct real, cuprinzând și suflet, și minte, și spirit, într-un tot unitar, în timp ce dezvoltă, în permanență, relații de calitate, armonioase și echilibrante, de susținere și de activare, având interese și țeluri comune. Astfel, participanții din echipele mele se simt solidari cu mine – în calitate de lider al lor – atât în cazul unei situații dificile, cât și în trăirea unei victorii personale/de echipă, conștienți că munca în echipă multiplică soluțiile optime, susține mai bine starea psihică și face față mult mai productiv fiecărei provocări.

Decizia reprezintă actul care evidențiază abilitățile, competența, inteligența emoțională și rațională a liderului capabil să transforme cariere, vieți, proiecte, prin forța de a mobiliza, de a

concentra, de a dispune de resurse umane și financiare, angajând puterea, energia, cutezanța, încrederea, optimismul, empatia și pozitivismul, dezvoltând, simultan, și sinergia în cadrul echipei pe care o conduce. Membrii echipelor educaționale, pe care le conduc, devin și parteneri, ieșind din rolul minimalizant și nesatisfăcător de subalterni, asumându-și responsabilitatea de a fi în consens cu mine, liderul lor, construind proiectul de a fi educabil, în cadrul unei instituții de învățământ liceal, etapă cu etapă, până la stadiul său ultim, acela al excelenței.

Managementul inteligent al lecției de limba engleză se realizează prin construirea unui cadru de educație empatic, exprimând un mod echilibrat și vivace de a simți, de a gândi, de a relaționa, bazându-se pe toleranță, încredere, deschidere, optimism realist, respect, comunicare.

În acest sens, menținerea la catedră a unui număr semnificativ de profesori de calitate impune, în mod necesar și obligatoriu, o atenție deosebită acordată beneficiilor acestora în cadrul activității: salarizare corespunzătoare și stimulativă, axată pe competențe și pe abilități dovedite, nu doar scriptic formulate; susținerea acțiunilor, pe care profesorii le realizează, de către managementul școlii, de către comunitatea locală în primul rând, și de către organisme financiare și profesionale din zonă; funcționalitatea parteneriatului familie-școală-grupuri social-culturale; crearea unei baze tehnico-digitale în acord cu standardele de calitate ale învățământului internațional; formare și mentorat performative gratuite; reconectarea elevului – emoțională, mentală și spirituală (ar fi de dorit!) – la scopurile, obiectivele, competențele, țințele și idealul educațional românesc și internațional; redimensionarea societății prin valorizarea adecvată a educației școlare (pe nivel de învățare și prin raportare la domeniul de competență teoretică și practică atinse de către elevul respectiv).

Un management inteligent asigură o educație eficientă, durabilă, confortabilă și inconfortabilă (prin provocări supravegheate de către un cadru didactic), prin cooperare cu societatea și familia, ținând o viață trăită cu sens, valoare și har.

Bibliografie:

1. Goleman, Daniel, (2001), *Inteligența emoțională*, Colecția Cărți cheie, București: Editura Curtea Veche Publishing.
2. *Leadership Transformațional Și Performant Axat Pe Inteligență Emoțională (Elitei)* – curs de formare (2022).
3. Maxwell, John C., (2002), *Cele 17 legi indiscutabile ale muncii în echipă. Îmbrățișează-le și împuterniceșteți echipa*, Oradea: Editura Life.
4. Ripley, Amanda, (2016), *Cei mai deștepți copii din lume: și modelele de învățământ care i-au format*, Traducere din engleză de Ulrich, Louis și Ulrich, Tudor, București: Editura Publica.

ASPECTELE UTILE PRIVIND INTEGRAREA RED ÎN ACTIVITĂȚILE DE ÎNVĂȚARE

**VOICA COSTACHE - ȘCOALA GIMNAZIALĂ
SLOBOZIA BRADULUI, JUDEȚUL VRANCEA**

În era digitalizării accelerate, integrarea resurselor educaționale la distanță în activitățile de învățare reprezintă un subiect de maximă actualitate. Tehnologia a transformat modul în care informația este accesată, distribuită și învățată, oferind o multitudine de avantaje atât elevilor, cât și educatorilor. Acest eseu explorează aspectele utile ale acestei integrări, subliniind impactul pozitiv asupra accesibilității, flexibilității, personalizării învățării și colaborării.

1. Accesibilitatea și democratizarea educației

Una dintre cele mai semnificative contribuții ale resurselor educaționale la distanță este democratizarea accesului la educație. Elevii din zonele rurale sau din țările în curs de dezvoltare, care anterior nu aveau acces la resurse educaționale de calitate, pot acum să beneficieze de cursuri online, biblioteci digitale și platforme educaționale. Această accesibilitate globală permite reducerea inegalităților educaționale și oferă oportunități egale de învățare pentru toți.

2. Flexibilitatea temporală și spațială

Flexibilitatea este un alt aspect esențial al resurselor educaționale la distanță. Elevii și studenții au posibilitatea de a accesa materialele didactice oricând și de oriunde, fără a fi constrânși de un orar strict sau de o locație specifică. Această flexibilitate este deosebit de benefică pentru cei care au responsabilități suplimentare, cum ar fi un loc de muncă sau o familie. De asemenea, în contextul unor situații neprevăzute, cum ar fi pandemii sau dezastre naturale, învățarea la distanță asigură continuitatea educației fără întreruperi majore.

3. Personalizarea învățării

Tehnologia permite personalizarea învățării într-un mod în care metodele tradiționale nu o pot face. Platformele de învățare online pot adapta conținutul și ritmul de predare în funcție de nevoile și progresul fiecărui elev. Algoritmii de învățare adaptivă analizează performanțele și comportamentele de învățare ale utilizatorilor și sugerează resurse specifice care să le îmbunătățească înțelegerea. Acest nivel de personalizare ajută la maximizarea potențialului fiecărui elev, oferindu-le un parcurs educațional unic și eficient.

4. Colaborarea și interacțiunea globală

Resursele educaționale la distanță facilitează colaborarea și interacțiunea la nivel global. Platformele de învățare online permit elevilor să colaboreze cu colegi din întreaga lume, să participe la proiecte comune și să împărtășească idei și perspective diverse. Acest tip de colaborare nu doar că îmbogățește experiența de învățare, dar contribuie și la dezvoltarea competențelor interculturale și a abilităților de lucru în echipă, esențiale în societatea globalizată de astăzi.

5. Economisirea resurselor și eficiența costurilor

Învățarea la distanță poate fi mai economică atât pentru instituțiile de învățământ, cât și pentru elevi. Reducerea costurilor de transport, materialele tipărite și întreținerea infrastructurilor fizice reprezintă avantaje semnificative. De asemenea, resursele educaționale online sunt adesea gratuite sau mult mai ieftine comparativ cu cele tradiționale, permițând astfel accesul unui număr mai mare de persoane la educație de calitate.

6. Dezvoltarea abilităților digitale

Integrarea resurselor educaționale la distanță contribuie la dezvoltarea abilităților digitale ale elevilor, o competență esențială în lumea contemporană. Navigarea pe platformele de învățare online, utilizarea diverselor aplicații educaționale și gestionarea informațiilor digitale sunt abilități care pregătesc elevii pentru piața muncii și pentru viața cotidiană într-o societate din ce în ce mai tehnologizată.

7. Acces la o gamă largă de resurse

Internetul oferă acces la o vastă gamă de resurse educaționale: cursuri, tutoriale video, cărți electronice, articole științifice, baze de date și multe altele. Această diversitate de resurse permite elevilor să exploreze diferite domenii de interes, să aprofundeze cunoștințele în mod autonom și să dezvolte o gândire critică prin comparația și analiza informațiilor din surse variate.

8. Evaluarea și feedback-ul imediat

Platformele educaționale la distanță oferă instrumente eficiente de evaluare și feedback. Testele online, quiz-urile și exercițiile interactive permit evaluarea imediată a cunoștințelor, oferind elevilor o imagine clară asupra progresului lor și a zonelor care necesită îmbunătățiri. Feedback-ul rapid și specific ajută la corectarea promptă a greșelilor și la consolidarea învățării.

9. Provocări și soluții

Desigur, integrarea resurselor educaționale la distanță nu este lipsită de provocări. Una dintre principalele dificultăți este lipsa accesului la tehnologie pentru unii elevi. Pentru a aborda această problemă, este necesară o investiție susținută în infrastructura digitală și în furnizarea de echipamente adecvate pentru toți elevii. De asemenea, un alt obstacol poate fi lipsa de formare adecvată a profesorilor în utilizarea eficientă a resurselor digitale. Programele de formare continuă și suportul tehnic constant sunt esențiale pentru a asigura o integrare de succes.

10. Concluzie

Integrarea resurselor educaționale la distanță în activitățile de învățare reprezintă un pas important către modernizarea și îmbunătățirea procesului educațional. Accesibilitatea, flexibilitatea, personalizarea, colaborarea globală și eficiența costurilor sunt doar câteva dintre aspectele utile care evidențiază avantajele acestui tip de învățare. Cu toate că există provocări, soluțiile pentru depășirea acestora sunt realizabile prin eforturi comune din partea guvernelor, instituțiilor educaționale și

comunităților. În final, integrarea resurselor educaționale la distanță poate transforma fundamental educația, pregătind elevii pentru un viitor în care competențele digitale și capacitatea de a învăța autonom vor fi cruciale.

11. Bibliografie

1. Anderson, T. (Ed.). **The Theory and Practice of Online Learning**. Athabasca University Press. (2008).
2. Bates, A. W. **Teaching in a Digital Age: Guidelines for Designing Teaching and Learning**. BCcampus. (2015).
3. Bonk, C. J., & Graham, C. R. (Eds.). **The Handbook of Blended Learning: Global Perspectives, Local Designs**. Pfeiffer. (2006).
4. Garrison, D. R., & Vaughan, N. D. **Blended Learning in Higher Education: Framework, Principles, and Guidelines**. Jossey-Bass. (2008).
5. Means, B., Toyama, Y., Murphy, R., Bakia, M., & Jones, K. **Evaluation of Evidence-Based Practices in Online Learning: A Meta-Analysis and Review of Online Learning Studies**. U.S. Department of Education. (2009).
6. Moore, M. G., & Kearsley, G. **Distance Education: A Systems View of Online Learning**. Wadsworth Cengage Learning. (2011).
7. Salmon, G. **E-Moderating: The Key to Teaching and Learning Online**. RoutledgeFalmer. (2004).
8. Siemens, G. **Connectivism: A Learning Theory for the Digital Age**. International Journal of Instructional Technology and Distance Learning, 2(1), 3-10. (2005).
9. Wiley, D. **On the Sustainability of Open Educational Resource Initiatives in Higher Education**. OECD's Centre for Educational Research and Innovation (CERI). (2007).
10. Zhang, D., Zhao, J. L., Zhou, L., & Nunamaker, J. F. **Can E-Learning Replace Classroom Learning?**. Communications of the ACM, 47(5), 75-79. (2004).

INOVARE EDUCAȚIONALĂ, PILONII VIITORULUI IN EDUCAȚIE

*Prof. pt. învă. preșcolar Costăchel Nicoleta
Grădinița Nr. 269, București, sector 5*

Inovarea educațională reprezintă un proces esențial pentru adaptarea și îmbunătățirea sistemelor de învățământ în fața provocărilor contemporane. Într-o lume caracterizată de schimbări rapide, tehnologii avansate și nevoi sociale complexe, educația trebuie să se reinventeze constant pentru a rămâne relevantă și eficientă. În acest context, sursele de inspirație pentru inovarea educațională și conceptul de învățare durabilă devin piloni fundamentali.

Surse de Inspirație pentru Inovarea Educațională

Tehnologia joacă un rol pivotal în transformarea educației. Utilizarea instrumentelor digitale, cum ar fi platformele de e-learning, realitatea virtuală și inteligența artificială, poate personaliza experiența de învățare și poate face informația mai accesibilă și interactivă. Un exemplu notabil este Khan Academy, care oferă resurse educaționale online gratuite, adaptate la ritmul fiecărui elev.

Pedagogii Alternative:

Educația Montessori, Reggio Emilia și Waldorf sunt exemple de pedagogii alternative care pun accentul pe învățarea centrată pe copil, pe explorare și pe dezvoltarea creativității. Aceste metode au demonstrat că elevii învață mai eficient atunci când sunt implicați activ și când învățarea este relevantă pentru interesele și nevoile lor.

Învățarea Bazată pe Proiecte (PBL):

PBL este o abordare inovatoare care implică elevii în proiecte complexe și reale, dezvoltându-le astfel abilități esențiale precum gândirea critică, colaborarea și rezolvarea problemelor. Școala High Tech High din San Diego este un exemplu remarcabil în acest sens, integrând PBL în curriculumul său și demonstrând succesul acestui model.

Învățarea Social-Emoțională (SEL):

Includerea competențelor socio-emoționale în curriculum este o altă direcție de inovare. SEL ajută elevii să-și dezvolte abilități de autoreglare, empatie și relaționare, contribuind astfel la formarea unor indivizi echilibrați și rezilienți. Programul CASEL (Collaborative for Academic, Social, and Emotional Learning) este un lider în promovarea SEL în școli.

Învățarea durabilă este un concept care vizează dezvoltarea unui sistem educațional capabil să răspundă nevoilor prezente fără a compromite capacitatea generațiilor viitoare de a-și satisface propriile nevoi. Aceasta presupune o abordare holistică, care să integreze dimensiunile economice, sociale și de mediu ale sustenabilității.

1. Curriculum Relevanți și Adaptabili: Un curriculum durabil trebuie să fie flexibil și adaptabil la schimbările societale și la noile descoperiri științifice. Acesta trebuie să includă aspecte legate de dezvoltarea durabilă, precum educația ecologică, responsabilitatea socială și gândirea sistemică.

2. Promovarea Gândirii Critice și a Rezolvării de Probleme: Elevii trebuie încurajați să dezvolte gândirea critică și abilitățile de rezolvare a problemelor pentru a putea face față provocărilor complexe. Aceste competențe sunt esențiale pentru adaptabilitate și inovare continuă.

3. Implicarea Comunității: Învățarea durabilă necesită implicarea activă a comunității în procesul educațional. Parteneriatele între școli, familii și diverse organizații pot sprijini o educație relevantă și contextualizată, care răspunde nevoilor locale și globale.

4. Dezvoltarea Continuă a Cadrelor Didactice: Profesorii joacă un rol crucial în promovarea unei învățări durabile. Investiția în formarea continuă a acestora, prin programe de dezvoltare profesională și acces la resurse inovative, este esențială pentru a menține un nivel ridicat de calitate în educație.

În concluzie, inovarea educațională și învățarea durabilă sunt interdependente și esențiale pentru construirea unui sistem de învățământ capabil să răspundă provocărilor viitorului. Prin integrarea tehnologiei, adoptarea pedagogiilor alternative, promovarea competențelor socio-emoționale și a abordărilor bazate pe proiecte, precum și prin cultivarea unei gândiri durabile, educația poate deveni un instrument puternic pentru dezvoltarea personală și socială. Numai printr-o inovație continuă și printr-un angajament față de sustenabilitate putem asigura un viitor mai bun pentru generațiile care vin.

Bibliografie:

C Tripan, Dezvoltarea durabilă, Editura Universitară,

I Neacsu, Metode și tehnici de învățare eficientă, Fundamente și practici de succes, Editura Polirom.

ROLUL ȘI LOCUL EDUCAȚIEI ÎN CERINȚELE NOI ALE SOCIETĂȚII

Profesor Covrig Constantin-Cosmin

Școala Gimnazială Alimpești

Sportul dezvoltă o arie complex de interese și motivații ce îi educă la copil calități fizice, intelectuale și morale cu durabilitate care îl ajută să cunoască și să înțeleagă mai bine lumea în care trăim. Sportul și exercițiul fizic pot fi considerate instrumente de socializare extrem de importante și de aceea oricărui stat îi revine o mare responsabilitate în a le promova și dezvolta. În societățile moderne sportul reprezintă un fenomen a cărui importanță a crescut foarte mult, devenind din ce în ce mai prezent în viața cotidiană

Educația fizică școlară prin misiunea și rolul ei în demersul educațional pentru ciclul gimnazial al subsistemului preuniversitar, capătă o deosebită semnificație, în care cadrele didactice de predare la educație fizică, ciclul gimnazial trebuie să scoată în evidență dinamica creșterii și dezvoltării somato-funcționale a fiecărui elev în parte, odată cu îmbunătățirea caracteristicilor de personalitate. Prin sport se valorifică competitivitatea distractivă ce-i ajută pe elevi să se bucure de jocuri împreună în așa fel încât ei să facă exerciții fizice, să învețe cum să joace în mod cooperativ și să își dezvolte stima de sine. Cercetările au arătat că exercițiul fizic, practicat pe termen lung, îmbunătățește sănătatea fizică și mentală, având o contribuție pozitivă la procesul de învățare și dezvoltare a personalității, la reducerea riscului apariției afecțiunilor fizice și psihice asociate stilului de viață modern.

Rolul principal, în procesul de dezvoltare a educației fizice, îi revine Ministerului Educației care are datoria să asigure cadrulul legislativ, pentru buna desfășurare a educației fizice la toate vârstele și nivelurile și să elaboreze programe care să constituie cadre eficiente pentru practicarea sistematică a exercițiilor fizice, de către toate categoriile de cetățeni. Școala trebuie să ofere cât mai variate de practicare a sportului pentru toți elevii, inclusiv pentru cei performanți, care să poată participa la competiții interșcolare la diverse sporturi, de echipă sau individuale

Pornind de la aceste considerente, abordarea tematicii pusă în discuție pornește de la următoarele premise:

- Cunoașterea capacității motrice de practicare a activităților sportive a elevilor din ciclul gimnazial, va constitui punctul de placare în abordarea unei noi orientări metodologice în lecția de educație fizică;
- Pe baza cunoașterii particularităților elevilor din ciclul gimnazial, se vor putea aprecia aptitudinile, înclinațiile și pasiunea acestora pentru formarea unei capacități motrice specifice practicării unei probe sau ramuri sportive în cadrul lecției de educație fizică cuprinsă în curricula obligatorie;
- Capacitatea motrică generală la elevii din ciclul gimnazial contribuie la însușirea priceperilor și deprinderilor motrice specifice angrenării acestora într-o activitate sportivă dintr-o anumită ramură de sport;
- Practicarea activităților sportive, în conformitate cu respectarea particularităților individuale ale elevilor, contribuie la îmbunătățirea capacității de performanță sportivă, precum și la menținerea unei stări de sănătate perfecte.

Competitivitatea distractivă se valorifică prin sport ce-i ajută pe elevi să se bucure de jocuri împreună în așa fel încât ei să facă exerciții fizice, să învețe cum să joace în mod cooperativ și să își dezvolte stima de sine.

În lecția de educație fizică trebuie să avem în vedere anumite aspecte ale competenței – accentul cade pe formarea priceperilor, deprinderilor și a capacităților motrice. Cunoștințele nu sunt atât de ordin teoretic, cât mai ales de ordin practic. Tot ce învață elevul trebuie raportat la execuția proprie în funcție de anumite condiții, de particularitățile lui de dezvoltare fizică, vârstă, sex și pregătire anterioară. Educația fizică, față de celelalte obiecte de învățământ, poate fi adaptată mai precis la particularitățile de vârstă și individuale ale elevilor, ceea ce poate fi pus pe seama vizibilității și exteriorizării directe a acestor trăsături. Ele pot fi măsurabile și dezvoltate mai ușor decât trăsăturile psihice mai puțin exteriorizabile.

Dezvoltarea motrică depinde de capacitatea integrală a organismului, starea de sănătate, interesul pentru exercițiul fizic, motivarea și nivelul de aspirație al elevului.

În lecția de educație fizică, activitatea se organizează cel mai frecvent sub formă frontală, formă care se îmbină, uneori, cu activitatea pe perechi și lucru pe grupe, iar la jocurile sportive se folosește activitatea pe echipe. Activitatea frontală se desfășoară de regulă în primele verigi ale lecției sub conducerea profesorului pas cu pas. La clasele mai mari elevii pot parcurge aceste verigi în ritm propriu.

Activitatea pe perechi se desfășoară în mai multe variante:

- a) unul dintre elevi efectuează exercițiul, iar partenerul ajută;
- b) unul dintre elevi execută, partenerul corectează;
- c) unul dintre elevi execută, partenerul opune rezistență;
- d) ambii elevi sunt parteneri.

Realizându-se o atmosferă de lucru la nivelul clasei, fiecare elev este conștient de necesitatea participării active la lecții în vederea pregătirii și perfecționării sale la un nivel corespunzător nu numai cerințelor impuse, ci și nivelului său de aspirație. Elevii cu o pregătire motrică superioară sunt un exemplu bun de urmat și un stimulent pentru ceilalți.

Organizarea optimă a desfășurării lecției asigură reușita aplicării tratării diferențiate. Stabilirea modalităților de diferențiere a volumului și intensității efortului pe grupe de nivel și individualizat permite o manevrare operațională a mijloacelor folosite, astfel încât să se îndeplinească sarcinile propuse pentru fiecare lecție. Elevii participă cu plăcere la lecții și doresc să se afirme cu diferite ocazii. Ei vor reuși să-și organizeze timpul liber, să socializeze mai ușor cu cei din jur. Elevii care termină clasele gimnaziale la școala noastră își găsesc locul în echipele reprezentative ale liceelor pe care le urmează.

Bibliografie

- Chiriță, G. Activitățile corporale și factorii educativi, București, Editura Sport – Turism, 1978
- Drăgan, I. Pledoarie pentru sănătate, București, Editura Albatros, 1983.
- Marolicaru, M. Tratarea diferențiată în educația fizică, București, Editura Sport – Turism, 1986.
- Mitrofa, N. Aptitudinea pedagogică, București, Editura Republicii Socialiste România, 1988.

EXERCIȚIU DE CREATIVITATE

*Covrig Meda Anca, Școala gimnazială „Vasile Alecsandri”,
Nufăru, Tulcea*

De când sunt profesor, mă gândesc la „meserii“ (nu neapărat meserii, ci mai degrabă vocații, pasiuni urmate, experiențe fericite) care mi se par cu adevărat interesante: să lucrezi la redecorarea unei străzi pentru un film, să fii machieur pentru actori, pădurar, pescar, să studiezi arheologia moleculară sau astrofizica.

Trăindu-mi copilăria în comunism și restul vieții în tangajul de după, nu m-am gândit niciodată serios la nimic. Viitorul nu exista.

Când mi-am descoperit vocația și am devenit profesor, am început să mă concentrez pe a le arăta copiilor cât de minunată este lumea, dar am dedicat timp și autocunoașterii. Fără să le vorbesc prea mult despre viitor, care este mult prea abstract pentru ei, am călătorit cu gândul, împreună, din loc în loc, „văzând“ oameni fascinanți sau oameni fascinați de ceea ce fac: un alpinist ca David

Neacșu, care a văzut toți munții importanți dar care afirmă că tot cei de acasă sunt cei mai frumoși, un brutar, un cofetar, un ornitolog, un înotător, un călăreț, un fotograf, un scriitor ca Sorin Trâncă, în căutarea lui Brâncuși, un traducător, un comediant, un actor, un activist, cineva care a schimbat în bine viața a mulți oameni.

Jeremy Harmer spunea că un bun profesor are nevoie doar de o tablă pentru orele sale, tehnologia nefiind atât de importantă. Important este să știi să lucrezi cu ceea ce ai, să improvizezi, să creezi lumi doar prin cuvinte.

Ceea ce funcționează în cazul meu, ca profesor de limba engleză, este energia pe care o investesc în fiecare copil, modul în care mă racordez la ființa lui.

Pe lângă acest lucru, încerc să le îmbogățesc cunoștințele și să-i provoc la exerciții de creativitate.

Eseurile și traducerile sunt preferatele mele și am constatat cu multă bucurie că le plac și copiilor. Jocurile în echipă, cum ar fi exercițiile de pronunție pe rânduri și selectarea câștigătorilor, cursa la tablă, tot în echipe, pentru a scrie câte un cuvânt învățat dintr-un anumit capitol, munca cu muzica (copiii ascultă un fragment și compun o poveste pe baza muzicii), jocurile de rol la restaurant, dar un restaurant cu un meniu special și cu un chelner straniu,

improvizațiile, reinterpretările, perspectivele diferite, glumele și poveștile, abordarea materiei prin activități creative, cum ar fi pictatul pietrelor, după ce și-au imaginat că sunt acea piatră și au creat o poveste despre ea...

Gramatica poate fi atât de amuzantă dacă alegi situații neobișnuite, exagerate, cât mai S.F. , cât mai “mystery“ like, și mai ales dacă-i stimulezi pe copii să creeze întâmplări cât mai palpitate.

Schimbarea decorului ajută și e minunat să ai privilegiul de a preda la țară, unde, din când în când, poți face ora afară, într-un câmp de maci.

Mathias Énard spunea: „Poate cel mai bun lucru al copilăriei e furia asta încăpățânată care ne face să sfărâmăm castelul din lemn dacă nu e perfect, potrivit dorințelor noastre.“

Cred că este una din frumusețile copilăriei. Ca și inocenta. De aceea, „Micul Prinț“ e cartea mea de referință: eu chiar mă întreb cum e posibil ca un copil frumos să se transforme într-un adult urât.

Poate că dincolo de tehnologie și inovare, îmi place și mi-e dor de lucrurile simple, de liniște și de toropeală, de o carte bună și de o înghețată de la colțul străzii, de momente fericite cu adevărat conștientizate.

Ingredientul secret este iubirea. Voi încheia eseul cu un citat din cartea „Născut în afara legii“, al cărei autor este Trevor Noah:

„Am văzut, mai mult decât orice, că relațiile nu cresc prin violență, ci prin iubire. Iubirea e un act creator. Atunci când iubești pe cineva, creezi o lumea nouă pentru el.“

Bibliografie: Alan Maley's 50 Creative Activities, Cambridge University Press, 2018

Laura Deutsch: Writing from the senses, Shambhala Publications, Inc., Boston & London, 2014

BENEFICIILE ACTIVITĂȚILOR EXTRACURRICULARE

Crăciunescu Oana Elena

Școala Gimnazială GEORGE VÂLSAN Amara

Amara, jud Ialomița

Activitățile extrașcolare sunt, în termeni simpli, activități educative practicate în afara orelor de curs. Denumirea vorbește de la sine. Sunt activități de natură pedagogică care duc la îmbunătățirea calității educației unui copil. Pentru copii sunt reprezentate de cluburi, practici sau hobby-uri organizate. Dar odată ce elevii ajung la vârsta de liceu, aceste activități au un scop mult mai înalt. Pentru adolescenții cu standarde ridicate și ambițioși, aceste activități suplimentare din afara școlii devin parte integrantă a accesului la școlile pe care doresc să le facă. Preocupările artistice sau sportive, voluntariatul, schimbul de experiență pot fi toate integrate aici. Educația oferită de asemenea activități adaugă valoare și cunoștințe esențiale elevului implicat pe care alți elevi nu ar avea cum să le dobândească. Unele activități extrașcolare pot inițiate și găzduite de școli și grădinițe. În alte cazuri, aceste activități pot fi complet separate de mediul școlar propriu-zis și organizate de diverse alte instituții preocupate de culturalizare și educare.

Primul și cel mai important lucru de care beneficiază elevii implicați în activități extracurriculare este creșterea succesului școlar. Studiile au arătat că adolescenții își îmbogățesc și îmbunătățesc competențele, ceea ce, în mod intrinsec, contribuie la succesul lor școlar. În primul rând, prin jocuri organizate, elevii învață să urmeze instrucțiuni și să le aplice pentru a obține rezultatul dorit. În al doilea rând, tot prin activități organizate, elevii învață importanța perseverenței și a motivației. Înțeleg că îndeplinirea obiectivelor necesită adesea concentrare, răbdare și muncă. În al treilea rând, elevii învață să își stabilească obiective și rezolve probleme. Respectarea instrucțiunilor, persistența, motivația, stabilirea obiectivelor și rezolvarea de probleme sunt toate abilități care se dobândesc prin participare la activități extracurriculare și care influențează automat, în mod pozitiv randamentul la școală. De asemenea, participarea la activități extracurriculare artistice și academice (precum cercurile de matematică sau retorică și argumentare) duce la rezultate școlare mult mai bune. Elevii își dezvoltă capacitatea de a gândi diferit și creativ. Companiile și colegiile caută oameni care au idei neconvenționale și sunt capabili să găsească noi modalități eficiente de a rezolva probleme sau de a crea. Activitățile extracurriculare le permit copiilor să fie creativi, să aibă sesiuni improvizate. Este esențial ca profesorii și părinții să înțeleagă modul în care coroborarea diferitelor activități poate spori performanța academică și ajuta elevii să își atingă obiectivele.

Al doilea beneficiu pe care îl aduc activitățile extrașcolare sunt dezvoltarea personalității și întărirea caracterului. Asta pentru că elevii care participă la activități extracurriculare au un nivel mai ridicat de stima de sine și încredere în sine. Elevii care își aprofundează domeniile de interes își descoperă punctele forte și pe cele slabe, ceea ce îi ajută să se cunoască și să se accepte mai bine pe ei înșiși. Pe lângă aceasta, un hobby sau un talent descoperit se pot transforma într-o carieră mai târziu. De exemplu, dacă cineva este editorul revistei sau ziarului școlii, sau participă la cercul de dezbateri, sau proiectează și menține pagina de web a școlii etc, poate mai târziu să folosească aceste abilități mai târziu la facultate sau chiar la un loc de muncă. În al doilea rând, studenții dobândesc abilități leadership, care le

va fi de folos în carieră pe tot parcursul vieții, plus că au șanse mai mari să devină manageri și să câștige un salariu mai mare. În al treilea rând, elevii învață să accepte critica constructivă care este o abilitate necesară pentru creșterea intelectuală și personală. În concluzie participarea la activități extracurriculare dezvoltă abilitățile elevilor de gestionare a timpului, rezistența, obiectivitatea, abilități de leadership, încredere în sine, rezistență și capacitatea de a accepta critici constructive, care sunt toate importante pentru dezvoltarea caracterului.

În al treilea rând prin implicarea în activitățile extracurriculare copii își dezvoltă mai bine abilitățile socioemoționale, de relaționare ceea ce la rândul său îmbunătățește rezultatele cognitive și academice. Practicarea hobby-urilor, inclusiv sport, muzică, teatru și cluburi, implică abilități socioemoționale, cum ar fi munca în echipă, persistența și comportamentul orientat spre obiective, care se pot spori randamentul la școală. Acest lucru dezvoltă abilitățile necesare pentru viitor și, de asemenea, arată grozav în aplicațiile la facultate. Mulți își descoperă sau dezvoltă încrederea în sine și calitățile de lider. Majoritatea activităților extracurriculare destinate elevilor de liceu oferă o oportunitate de a prelua un rol de lider. În acest rol, elevii vor primi responsabilități și vor învăța să comunice cu colegii lor dintr-o poziție de autoritate. Cel mai important pentru educația și societatea contemporană este dezvoltarea capacității de a lucra în echipă. Indiferent dacă elevul joacă un sport, participă la un club sau joacă într-o piesă de teatru, va lucra cu colegii săi. În timp ce cursurile sunt de obicei o activitate individuală, activitățile extracurriculare îi învață pe elevi cum să lucreze cu diferite tipuri de oameni. A fi cooperant și adaptabil, a înțelege și accepta cerințele mediului garantează beneficii în viitor. Este bine de evidențiat faptul că pe lângă construirea de relații bune cu colegii, participarea la activități extracurriculare oferă elevilor oportunități de a construi relații cu adulți care îi susțin. A avea un mentor este crucial pentru studenții care nu au sprijin și îndrumare adulților în viața lor. În plus, activitățile extrașcolare oferă copiilor oportunitatea de a interacționa cu colegii mai privilegiați, care pot modela un comportament mai bun prin exemplul lor. În concluzie, activitățile extrașcolare sunt o alternativă bună de educație, care adăugate la cea formală nu fac decât să îi sporească beneficiile.

Fiind un mediu relaxat, lipsit de presiunea evaluărilor și a termenelor limită, abordând un domeniu de interes personal care îi motivează și le face plăcere, elevii prind curajul de a învăța ce este autocunoașterea, structura, autoevaluarea, munca susținută și colaborarea. Apar și se încurajează exemplele pozitive și relațiile sănătoase. Descoperirea talentelor și obținerea satisfacției în muncă automat cresc stima și încrederea în sine. Astfel, dascălii și părinții trebuie să încurajeze copii să participe la cercuri diferite, cluburi, programe de voluntariat, proiecte școlare fie cât de mici sau mari cu schimb de experiență.

Biografie: 1. Christison, Claudette. The Benefits of Participating in Extracurricular Activities <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1230758>.

2. Extracurricular Activities and Student Outcomes in Elementary and Middle School: Causal Effects or Self-selection? <https://journals.sagepub.com/doi/full/10.1177/2378023119845496>

3. <https://classful.com/what-are-extracurricular-activities-list-examples-included>

ÎNVĂȚAREA COLABORATIVĂ ȘI COMPETENȚELE SECOLULUI XXI

Diana Cristea

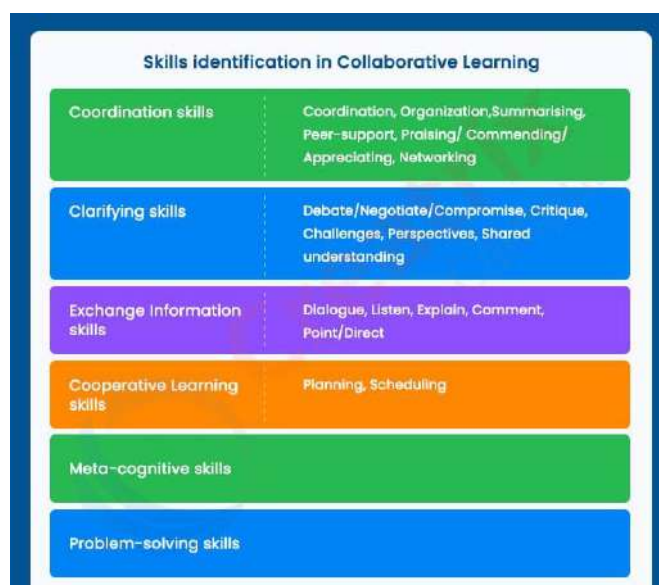
Liceul Teologic Penticostal Arad

Spre deosebire de pedagogia tradițională, centrată pe profesor și pe informațiile livrate elevilor, pedagogia modernă situează în centrul procesului instructiv-educativ elevul. El are rolul esențial în activitățile didactice întrucât acestea urmăresc dezvoltarea competențelor și abilităților elevilor. Elevii trebuie să își asume un rol activ, să se implice în mod conștient în propria formare. Rolul cadrelor didactice s-a schimbat, devenind acela de facilitator, de modelator, coordonator al procesului instructiv-educativ, oferind experiențe de învățare autentice, asigurând modalități și mijloace prin care elevii să-și dezvolte competențele și abilitățile.

Didactica modernă propune o serie de strategii și metode interactive de predare-învățare. Cercetările moderne vizează modul în care creierul uman funcționează, felul în care mediul influențează comportamentul elevului și atitudinea lui față de învățare, modalitățile de creștere a motivației pentru învățare, sincronizarea obiectivelor sistemelor de învățământ cu necesitățile societății contemporane într-o rapidă transformare.

S-au propus o serie de modele sau soluții care să faciliteze o experiență didactică imersivă pentru elevi și care să conducă la dezvoltarea competențelor secolului XXI: cei 7 C (comunicare; colaborare; gândire critică și rezolvare de probleme; creativitate și inovare; schimbare; cetățenie; caracter), cei 3 R (citire; scriere; aritmetică) și cei 2 M (motivație și metacogniție).

Pentru a se putea dezvolta aceste competențe, se pot aplica mai multe strategii de predare-învățare care facilitează rolul activ al elevului, printre care se numără predarea bazată pe proiecte, învățarea experiențială, învățarea colaborativă, blended-learning, clasa inversată și altele.

Învățarea colaborativă presupune munca în grup pentru a rezolva o problemă sau a înțelege un concept.

Este o strategie didactică modernă care presupune situarea elevului în centrul învățării, presupune participarea activă a elevului la propria învățare.

În vederea utilizării acestei strategii trebuie, mai întâi, dezvoltate unele aptitudini ale elevilor. Ei trebuie învățați să respecte anumite reguli atunci când lucrează împreună. Trebuie să învețe să asculte, să cedeze cuvântul și celorlalți membrii ai grupului. O interacțiune colaborativă între elevi dezvoltă și alte calități utile în colectivitate, cum ar fi empatia, prioritizarea scopurilor în funcție de nevoile grupului, nu de cele personale. Elevii care învață să colaboreze, vor învăța să își respecte colegii și vor fi și ei respectați, la rândul lor.

Învățarea colaborativă dezvoltă, de asemenea, și abilitatea de negociere. Elevii trebuie învățați că nu trebuie să câștige cel mai vocal elev din grupă, ci trebuie să se ajungă la un acord, trebuie adoptată ideea care are cea mai mare susținere în grup. Un bun negociator știe să îi asculte pe ceilalți, ia în considerare părerile altora, este deschis schimbării și este capabil să formuleze/articuleze ideile consensuale ale grupului. Prin urmare, un bun negociator ascultă bine, este răbdător și flexibil, este capabil să gândească și să acționeze sub presiune.

Printre avantajele învățării colaborative se numără și dezvoltarea abilităților de comunicare și abilitățile de rezolvare de probleme.

Rezolvând sarcinile împreună, elevii își dezvoltă capacitatea de comunicare prin interacțiunile cu ceilalți, fiind nevoiți să-și susțină propriile idei, să-și argumenteze soluțiile și opiniile, ceea ce duce la creșterea încrederii în propriile forțe, la îmbunătățirea propriei imagini despre sine.

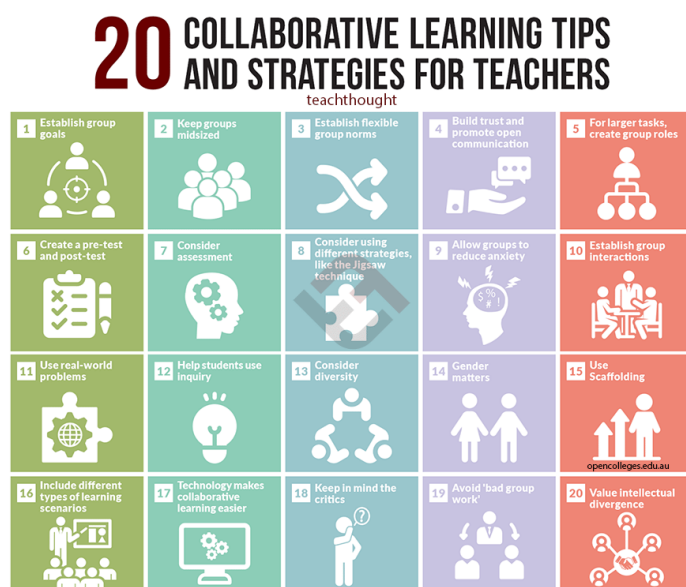
De asemenea, elevii își dezvoltă capacitatea de a rezolva probleme, de a găsi soluții, de a se implica activ în activitățile grupului.

Un alt avantaj al învățării colaborative este faptul că elevii pot veni în contact cu colegi care provin din medii sau culturi diferite, învățând să accepte și să respecte diversitatea, să conștientizeze valoarea individuală a fiecăruia, să accepte și să valorizeze perspective diferite asupra unor probleme. Ca urmare a acestei diversități de opinii și perspective, elevii își dezvoltă creativitatea, venind în contact cu idei și perspective inedite care pot duce la soluții creative care să combine diferitele perspective prezente în grup.

În cadrul grupului care colaborează în vederea rezolvării de probleme, se dezvoltă încrederea elevilor în capacitățile celorlalți, în aportul pe care fiecare și-l aduce în cadrul activității. Aceasta contribuie la dezvoltarea unei mai mari coeziuni a grupului, la dezvoltarea capacității de a delega sarcini celorlalți membrii ai grupului, la dezvoltarea încrederii în susținerea celorlalți. Toată această dinamică a grupului creează relații mai puternice, mai stabile în cadrul colectivului de elevi.

Se pot crea prietenii sau relații de colaborare între indivizi care nu au avut contact anterior și se dezvoltă stima de sine.

Activitățile de învățare colaborativă dezvoltă și gândirea critică întrucât presupun discutarea și analizarea ideilor și sugestiilor membrilor grupului. Ideile trebuie evaluate, ierarhizate, organizate.

Învățarea colaborativă poate fi utilizată în diverse contexte, cu diverse scopuri. Poate fi utilizată în cadrul proiectelor de grup. Elevii pot realiza proiecte împreună, își distribuie sarcinile, negociază soluțiile, își argumentează ideile, adoptă împreună soluții.

Elevii pot colabora și în cadrul jocurilor didactice. Se pot realiza echipe, se pot stabili reguli și scopuri comune, etape, punctaj. Întregul proces didactic poate fi conceput ca un joc pe echipe, ca o competiție, obiectivele didactice constituind etape de parcurs în echipe care acumulează puncte pe baza unor criterii, parcurgând diverse activități didactice. Se pot însă inversa rolurile și se poate stabili ca sarcină de lucru a grupului realizarea unui joc care să fie parcurs de către ceilalți elevi din clasă și care să transpună ludic sau să testeze competențe sau conținuturi didactice.

Învățarea colaborativă poate sta și la baza altor metode didactice, cum ar fi jocul de rol sau construirea/ modelarea.

Jocul de rol poate transpune viziunea proprie grupului asupra unei opere literare/ bucăți muzicale care să fie interpretată și explicată de către elevi. De asemenea, metoda poate adaptată și transformată în „clasă inversată”, presupunând preluarea rolului de profesor de către grupul de elevi și organizarea unei lecții cu o anumită tematică, incluzând prezentarea, explicarea elementelor teoretice, realizarea unor aplicații și a unor metode de verificare și evaluare a celor transmise.

Modelarea poate fi un alt tip de activitate colaborativă, elevilor putând să li se ceară să realizeze produse care să transpună anumite conținuturi în aplicații practice sau imaginative.

Indiferent de forma pe care o îmbracă învățarea colaborativă, este foarte importantă implicarea activă și conștientă a fiecărui elev în toate etapele și activitățile didactice. Elevii trebuie învățați să își stabilească obiective, să segmenteze activitățile complexe în activități mai mici care să conducă la atingerea obiectivelor. Ei trebuie învățați să gestioneze resursele (materiale, surse de informare, sarcini, timp) pentru a atinge obiectivele propuse (fie de ei, fie de către profesor). Toate acestea trebuie realizate în mod conștient de către elevi. De aceea, ei trebuie angajați în discutarea modului în care au rezolvat anumite sarcini de lucru, a modului în care și-au însușit anumite noțiuni.

Elevii trebuie să devină tot mai autonomi în procesul instructiv-educativ. Ei trebuie să își găsească propriile metode și tehnici de învățare, trebuie să învețe să utilizeze toate mijloacele de care dispun (dotări tehnice, surse de informație, suport din partea cadrului didactic sau a colegilor) pentru a putea face o selecție a acestora și pentru a-și dezvolta competența de învățare pe tot parcursul vieții.

Prin urmare, abordările și soluțiile propuse de pedagogia modernă sunt foarte complexe și presupun multiple abilități ale cadrului didactic: versatilitate, deschidere spre schimbare, adaptabilitate, curiozitate intelectuală, capacitate de transpunere practică și selecție a diverselor metode și procedee, capacitate de utilizare a noilor tehnologii pentru a putea oferi elevilor experiențe autentice de învățare care să ducă la dezvoltarea competențelor secolului XXI.

Bibliografie:

<https://academy.europa.eu/courses/unlocking-the-power-of-teachers-digital-competence-innovative-teaching-and-learning-strategies>
<https://www.structural-learning.com/post/collaborative-learning>

Inovarea Educațională - Transformarea Educației pentru Secolul XXI

**Prof. înv. primar Codruța Culda
Colegiul Național „Radu Negru” Făgăraș**

Inovarea educațională este un concept esențial în contextul actual, marcat de schimbări rapide și profunde în toate domeniile vieții. Educația trebuie să se adapteze pentru a pregăti elevii provocărilor viitorului, iar inovarea este cheia acestei adaptări. Prin introducerea de noi metodologii, tehnologii și abordări pedagogice, sistemul educațional poate deveni mai relevant, eficient și echitabil.

Una dintre cele mai vizibile forme de inovare educațională este integrarea tehnologiei în procesul de învățare. Dispozitivele digitale, platformele online și instrumentele interactive au revoluționat modul în care elevii accesează și absorb informațiile.

Tabletele, smartphonurile și laptopurile au înlocuit în multe cazuri manualele tradiționale, oferind acces la resurse educaționale actualizate și variate. Platformele de e-learning, permit elevilor să învețe într-un ritm propriu, să revizuiască materialele și să participe la cursuri oferite de universități de top din întreaga lume.

Realitatea virtuală (VR) și realitatea argumentată (AR) sunt alte tehnologii emergente care au potențialul de a transforma educația. Aceste tehnologii permit elevilor să exploreze medii și concepte într-un mod imersiv și interactiv. De exemplu, lecțiile de istorie pot include tururi virtuale ale siturilor arheologice, iar lecțiile de biologie pot oferi experiențe de disecție virtuală.

Inovarea pedagogică este la fel de importantă ca și inovarea tehnologică. Abordările tradiționale de predare, centrate pe profesor și pe transmiterea de informații, sunt înlocuite de metodologii centrate pe elev, care promovează învățarea activă și colaborativă.

Metodologiile moderne, precum învățarea bazată pe proiecte și învățarea prin descoperire, încurajează elevii să își dezvolte abilități critice, cum ar fi gândirea critică, rezolvarea problemelor și colaborarea. Aceste abordări pun accent pe procesul de învățare, nu doar pe rezultatul final, și permit elevilor să exploreze subiectele care îi pasionează.

Învățarea personalizată este de asemenea importantă în inovarea educațională. Prin utilizarea tehnologiilor avansate de analiză a datelor, profesorii pot identifica nevoile și stilurile de învățare ale fiecărui elev și pot adapta metodele de predare pentru a maximiza eficiența educațională

Inovarea educațională nu se referă doar la tehnologie și metodologii, ci și la crearea unui sistem educațional mai incluziv și echitabil. Aceasta implică dezvoltarea de politici și practici care să asigure accesul egal la educație pentru toți elevii, indiferent de background-ul lor socio-economic, etnic sau de capacitățile lor.

Tehnologia poate juca un rol crucial în acest sens. De exemplu, instrumentele de accesibilitate, cum ar fi software-ul de recunoaștere a vorbirii sau dispozitivele de citire a ecranului,

pot ajuta elevii cu dizabilități să participe pe deplin la activitățile școlare. În plus, platformele online pot oferi oportunități de învățare pentru elevii din zonele rurale sau defavorizate, care altfel ar avea acces limitat la resurse educaționale de calitate

Un alt aspect esențial al inovării educaționale este formarea continuă a profesorilor. Ei trebuie să fie pregătiți să utilizeze noile tehnologii și metodologii, dar și să își dezvolte competențele pedagogice pentru a răspunde nevoilor diverse ale elevilor. Programele de dezvoltare profesională, workshop-urile și comunitățile de practică sunt modalități eficiente prin care profesorii pot rămâne la curent cu cele mai recente inovații din domeniul educațional.

Inovarea educațională este esențială pentru a transforma educația și a pregăti elevii pentru provocările vieții. Prin integrarea tehnologiei, adoptarea unor metodologii centrate pe elev, promovarea echității și incluziunii și asigurarea formării continue a profesorilor, sistemul educațional poate deveni mai adaptabil, relevant și eficient. Investițiile în inovare educațională nu doar că îmbunătățesc calitatea educației, dar contribuie și la dezvoltarea unei societăți mai echitabile și prospere.

Bibliografie:

1. Ionescu M., Radu I.-” Didactica modernă”, Ed. Dacia, Cluj – Napoca, 2001;
2. I.Cerghit – “Sisteme de instruire alternative”, Aramis, Bucuresti, 2002.

Personalități băcăuane: IOAN STRAT (1836 – 1879)

Prof. Cupaș Carmen Nicoleta

Liceul Teoretic „Henri Coandă”, Bacău

Doctor în științe juridice, diplomat, primul rector al Universității din Iași este înmormântat în locul de veci al familiei din cimitirul ortodox din comuna Gioseni, județul Bacău. Școala din localitatea Gioseni îi poartă astăzi numele.

Născut în 1836 în județul Neamț, la Roman și decedat în 21 octombrie 1879 la București, Ioan Strat a fost jurist, economist, profesor, primul rector al Universității din Iași, politician, senator, deputat, de două ori ministru al Finanțelor, ministru al Cultelor și Instrucțiunii Publice, diplomat la Paris și Constantinopol. A fost un promotor al liberalismului economic.

Educația primară a primit-o în casa familiei de la Roman și la moșia familiei din satul Băcnășeni (Bacău), sub supravegherea tatălui, Dimitrie Strat, boier, agă, prefect de roman, senator. Mama se trăgea, la rândul ei, dintr-o familie veche de boieri moldoveni. După terminarea studiilor secundare în țară, pleacă la studii în Germania, unde studiază Dreptul la Universitatea din Berlin. După patru ani, în 1859, își obține doctoratul cu teza „ De Italarum Jure Criminale”. Nicolae Iorga menționează faptul că în această perioadă de studii, tânărul Ioan Strat a efectuat și studii economice.

La 7 iulie 1860, la întoarcerea în țară, a fost numit în funcția de secretar al Cabinetului Ministrului Treburilor Interne, condus de Mihail Kogălniceanu. Din toamna aceluiași an, 1860, este încadrat ca profesor de economie politică și finanțe la Facultatea de Drept la Universitatea din Iași care tocmai se inaugura, 26 octombrie 1860, prima universitate a țării, continuatoare a Academiei Mihăilene. La scurt timp a fost ales Decan al Facultății. Deoarece Simion Bărnuțiu a fost nevoit să refuze să predea rectoratul universității, pe motiv că nu era împământat în Moldova, consiliul l-a ales prin vot pe Ioan Strat în calitate de Rector al Universității la numai 24 de ani. A deținut această funcție pentru puțină vreme întrucât a intrat în conflict cu Ministerul Cultelor, condus de D. Cantacuzino. Ioan Strat încerca să apere autonomia instituției de ingerințele politicului. În ianuarie 1862 și-a dat demisia din funcția de rector și de cea de profesor. Va fi reintegrat în învățământ abia în ianuarie 1863, pe post de profesor de economie politică la Facultatea de Drept din București, dar va demisiona definitiv în toamna aceluiași an.

În paralel cu predarea economiei politice, Ioan Strat practica avocatura și începuse să scrie pentru zările vremii „Ateneul român” și „Trecutul”. După demisia de la Universitate el a continuat munca de ziarist și avocat. După o perioadă tranzitorie de circa doi ani, Ioan Strat a intrat în politică.

În 1864, Domnul Alexandru Ioan Cuza l-a numit membru în Consiliul de Stat și tot în același an l-a numit membru al Senatului.

În 26 ianuarie 1865 i-a fost încredințată conducerea Ministerului de Finanțe în guvernul Constantin Bosianu. Nu a avut timp să pună în aplicare strategia și concepția sa financiară, întrucât guvernul Bosianu a căzut la 14 iunie 1865. În aprilie 1866 este ales membru în Adunarea Constituantă ca deputat de Mihăileni (Dorohoi). În iulie 1866 reîntră în guvern, în cabinetul lui Ion Ghica, înlocuindu-l pe C. A. Rosetti în funcția de ministru al Cultelor și învățământului Public. Va deține acest portofoliu până în martie 1867, timp în care va câștiga încrederea lui Carol I. Ca urmare a acestui lucru, principele i-a încredințat mai multe misiuni diplomatice în străinătate.

Având de partea lui susținerea lui Carol I și fiind un bun cunoscător al limbilor franceză și germană, în a doua perioadă a activității sale Ioan Strat a luat calea diplomației. Cariera diplomatică a început-o la 14 decembrie 1868 ca agent la Paris. Cât a fost la Paris a avut mandat să reprezinte România pe lângă regele Victor Emanuel al Italiei. În mai 1870 a fost însărcinat cu o nouă misiune la Constantinopol, unde l-a înlocuit pe Dimitrie A. Sturdza, plecat la Berlin pentru soluționarea afacerii Strousberg. În iunie se reîntoarce la Paris, petrece apoi o perioadă la Londra și este trimis apoi și la Berlin, tot în chestiunea Strousberg. Din martie 1871 se transferă la Constantinopol, unde se căsătorește cu Fortunee Eudoxie Salavan, de viță nobilă, din San Stefano.

În mai 1871 se reîntoarce la Paris, unde va sta până în mai 1875, când se întoarce definitiv în țară. Reîntors în țară, după aproape șapte ani de diplomație, Ioan Strat este ales deputat în colegiul II Suceava. Ca deputat se implică în chestiunea Convenției Comerciale cu Austro-Ungaria, de mare importanță pentru economia țării. Mai târziu, în 1886, după expirarea convenției, avea să se declanșeze războiul vamal dintre România și Austro – Ungaria. După remanierea guvernului Lascăr Catargiu, Ioan Strat a decis să se retragă definitiv din prim-planul vieții politice și diplomatice. Cu toate că este ales senator în 1877, se menține departe de scena publică și participă doar sporadic la discuțiile parlamentare. Printre ultimele sale activități politice notabile va fi contribuția la discutarea Tratatului cu Germania.

Măcinat de boală, Ioan Strat s-a stins prematur în ziua de 21 octombrie 1879, în hotelul Bulevard din București. Avea doar 43 de ani și activase timp de douăzeci de ani în viața publică. La funeraliile sale au participat mai toți înalții demnitari ai vremii. Trupul său a fost înmormântat în locul de veci al familiei din comuna Gioseni, județul Bacău.

Opera sa cuprinde două cărți : „ Un coup d oeil sur la question roumaine”, 1858, Paris și Berlin și „ Tratat Complet de Economie Politică (sau simplă expunere a modului cum se formează, se distribuie și se consumă bogățiile)”, 1870, această carte fiind primul tratat de economie scris în limba română. În această carte, discutând despre monedă, Ioan Strat critică emiterea inflaționistă a banilor de hârtie. Moneda își derivă valoarea de pe piață, ca orice altă

marfă. Guvernul, dincolo de funcția de certificare, nu are nici legitimitatea și nici capacitatea de a modifica valoarea banilor. Dar, din lăcomie, a recurs în istorie la alterarea monedelor de aur și argint și, mai apoi, la abuzarea tiparniței. Mai concret, iată ce a spus Ioan Strat despre statul inflaționist: „A înăbuși libertatea oriunde se arată, a ține o armie de funcționari servili numai pentru a-și face mai multe creaturi, a cheltui banul contribuabilului câștigat cu sudoarea feței sale pe lucrurile cele mai netrebnice și mai frivole fără nicio responsabilitate, a se îngloda în datorii, a mări pe urmă impositivul, și în fine, când a ajuns la limita extremă a artei fiscale, la limita aceea unde nu mai este nimic, a fabrica monedă de hârtie, aceste toate sunt numai consecințele unui și aceluiași principiu predominant, acte care se țin unul de altul prin forța logice. Decă a zis Mirabeau în cariera sa oratorică un adevăr, apoi acesta este: *Moneda de hârtie e orgia despotismului în delir.*”

Aceste vorbe sunt foarte actuale pentru ce se întâmplă cu economia politică a României în prezent.

Profesorul, avocatul, demnitarul, politicianul, diplomatul Ioan Strat rămâne în panteonul istoriei și culturii românești, mai ales prin contribuția adusă la înființarea, organizarea și conducerea celei dintâi Universități a țării și prin așezarea pe baze universitare a predării economiei politice.

BIBLIOGRAFIE :

Nechita, Vasile C.; Pohoată, Ion M., „Din istoria liberalismului economic în România. Ioan Strat – un deschizător de drumuri”, Ed. Porto – Franco, Galați, 1993.

Slăvescu, Victor, „Ion Strat. Economist, financiar și diplomat”, 1946.

Bulei, Ion; Mamina, Ion, „Guverne și guvernanți (1866–1916)”, Ed. Silex, București, 1994

BUNE PRACTICI PENTRU CREAREA MEDIILOR DE ÎNVĂȚARE INOVATIVE

*Prof. înv. primar Elena-Daniela Dafina-Oprică
Școala Gimnazială "Gheorghe Țițeica", Craiova*

Cercetarea pedagogică reprezintă factorul determinant al inovațiilor, al ameliorărilor ce survin în învățământ, în educație în ansamblul ei. În acest context, finalitatea cercetărilor pedagogice constă în descoperirea de modalități de perfecționare a acțiunii educaționale astfel încât să-i crească eficiența specifică în raport cu principiile și cu standardele stabilite.

Inovarea pedagogică este o mișcare de la tradiție la modernitate, prin introducerea unor schimbări, în scopul creșterii eficienței procesului de instruire și formare a personalității omului contemporan. Inovațiile în domeniul învățământului pot fi realizate sub forma unor schimbări de concepție privind sistemul de organizare, programele, manualele școlare și metodele de învățământ, schimbări referitoare la relațiile interpersonale, ca spre exemplu relația profesor-elev, sau schimbări de natură materială, dacă ne referim la mijloacele de învățământ și la laboratoarele de tehnologie didactică.

Implementarea inovațiilor în învățământ se realizează prin reforme educaționale sau prin introducerea diferitelor schimbări la nivel structural și funcțional în scopul perfecționării procesului educațional.

Procedeele tehnice de aplicare a inovațiilor sunt:

- ✓ remanierea, care vizează schimbări de structură;
- ✓ substituirea, de exemplu, înlocuirea unui manual cu altele mai moderne (manuale alternative);
- ✓ restructurarea, spre exemplu a planului de învățământ, prin introducerea unor noi discipline (exemplu: informatica);
- ✓ adăugarea, adică introducerea unor elemente noi în învățământ, a planurilor cadru, a calculatorului;
- ✓ eliminarea unor forme învechite cum sunt relațiile autoritare și înlocuirea lor cu cele democratice în relația profesor-elev.

Obiectivul final al cercetării pedagogice este cel de a ameliora acțiunea pedagogică, care – direct sau indirect – are legătură cu randamentul școlar. Cercetarea pedagogică își propune să descopere noi modalități de a face educație, explicând științific activitățile educative desfășurate

la un moment dat și – în același timp – pentru a ameliora procesul educațional propunând inovarea învățământului.

O bună practică este o experiență în legătură cu care există dovezi că funcționează bine și că produce rezultate bune, ceea ce o recomandă ca model.

Un exemplu de bune practici este reprezentat de rezultatele proiectului Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OECD – ILE) ce au fost utilizate, între altele, de 12 școli incluse într-o cercetare de explorare a modalităților de utilizare a curriculumului din Noua Zeelandă.

Acest document este destinat specialiștilor din sistemul educațional școlar, interesați de crearea unui mediu de învățare inovativ și incluziv, menit să dezvolte la elevi competențele care să-i facă apti pentru succes în viitor.

Documentul oferă profesorilor încrederea de a reproiecta predarea și învățarea și de a pune în aplicare practici susținute de dovezi.

Următorul set de criterii a stat la baza identificării bunelor practici privind participarea comunității, familiei/ a părinților la parteneriatul educativ cu școala.

- ✓Eficiența și succesul înregistrat: Practica se dovedește a fi relevantă și cea mai eficientă cale de a atinge un obiectiv specific.
- ✓Sustenabilitate socială, de mediu și economică: Practica răspunde nevoilor esențiale în special ale persoanelor și comunităților defavorizate.
- ✓ Respectarea nevoilor de gen: Practica are în vedere îmbunătățirea calității vieții tuturor persoanelor.
- ✓ Fezabilă tehnic: Practica este ușor de învățat și de aplicat din punct de vedere tehnic.
- ✓ Este participativă: Abordarea participativă este esențială pentru asumarea de către fiecare a deciziilor și acțiunilor.
- ✓ Poate fi replicată și adaptată: Practica are potențial de replicare și adaptare la obiective similare, în diferite situații.
- ✓ Reduce riscurile în situații de criză: Practica își aduce contribuția la o bună gestionare a situațiilor de criză și la dezvoltarea rezilienței.

Ce înseamnă în practică reproiectarea școlilor și inovarea în școlarizare? Cum s-ar putea face asta? Aceste întrebări au inspirat o reflecție despre principii și cadre de proiectare de bază și despre leadership-ul în învățare. Aceasta descrie punctele forte ale unei serii de schimbări: schimbarea culturii,

clarificarea focusului, crearea capacităților, colaborare și cooperare, tehnologii și platforme de comunicare și agenți de schimbare.

Obiectivele sunt de a servi agendei reformei învățământului prin:

- Analiza și sinteza rezultatelor actuale ale cercetării internaționale privind mediile de predare și învățare.
- Identificarea și analizarea exemplelor de medii de învățare inovatoare din întreaga lume.
- Colaborarea cu comunitatea reformatorilor de politici, inovatori și oameni de știință în învățare pentru a discuta despre cum să utilizeze mai bine aceste descoperiri.

Dezvoltarea învățării inovatoare la scară are nevoie de abordări înrădăcinate în complexitatea societății secolului XXI și pe „ecosistemele de învățare”. Trebuie să explorăm natura învățării prin perspectivele cogniției, emoției și biologiei.

S-au identificat șapte principii de învățare care se concentrează pe dezvoltarea de elevi competenți și adaptați. Cele șapte principii sunt:

- Elevii sunt în centru
- Natura socială a învățării
- Emoțiile sunt integrate învățării
- Recunoașterea diferențelor individuale
- Așteptări ridicate pentru toți elevii
- Evaluare pentru învățare
- Construirea conexiunilor orizontale

Elevii sunt în centru

Mediul de învățare îi recunoaște pe cursanți drept participanți săi de bază, încurajează implicarea activă și dezvoltă în ei o înțelegere a propriei activități.

- Elevii sunt actorii centrali în mediul de învățare și, prin urmare, centrul activității este cunoașterea și dezvoltarea lor.
- Activitățile de învățare permit elevilor să-și construiască învățarea prin implicare și explorare activă.
- Aceasta necesită un mix de pedagogii, care include abordări bazate pe acțiune, precum și învățare cooperativă, bazată pe cercetare și servicii.

Mediul își propune să dezvolte „elevii autonomi”, care:

- dezvoltă abilități meta-cognitive
- monitorizează, evaluează și optimizează dobândirea și utilizarea cunoștințelor
- reglează emoțiile și motivațiile în timpul procesului de învățare

- gestionează bine timpul de studiu
- stabilesc obiective specifice și personale mai înalte și sunt capabili să le monitorizeze.

Natura socială a învățării

Mediul de învățare este bazat pe natura socială a învățării și încurajează activ învățarea cooperativă bine organizată.

- Neuroștiința confirmă faptul că învățăm prin interacțiune socială - organizarea învățării ar trebui să fie extrem de socială.
- Munca în grup de cooperare, organizată și structurată corespunzător, a demonstrat beneficii foarte clare atât pentru progres, cât și pentru rezultate comportamentale și afective. Metodele de cooperare funcționează deoarece, făcute bine, îi încurajează pe cursanți să dezvolte abilități variate.
- Cercetarea personală și auto-studiu sunt, de asemenea, în mod natural importante, iar oportunitățile de învățare autonomă ar trebui să crească pe măsură ce elevii se maturizează.

Emoțiile sunt integrate în învățare

Profesioniștii învățării din mediul de învățare sunt foarte atenți la motivațiile cursanților și la rolul cheie al emoțiilor în învățare.

- Învățarea rezultă din interacțiunea dinamică a emoției, motivației și cogniției.
- Credințele pozitive despre sine ca elev în general și într-un anumit subiect reprezintă o componentă de bază pentru înțelegerea profundă și „competența adaptativă”.
- Emoțiile au încă tendința de a fi considerate „soft” și astfel importanța lor, deși acordată în teorie, este mult mai dificil de recunoscut în practică.
- Atenția la motivații din partea tuturor celor implicați este de a face învățarea în primul rând mai eficientă, nu mai plăcută (deși este bine încă dacă se petrec ambele).

Recunoașterea diferențelor individuale

Mediul de învățare este sensibil la diferențele individuale dintre elevii, inclusiv la cunoștințele lor anterioare.

- Elevii diferă în multe feluri fundamentale pentru învățare: cunoștințe prealabile, capacitate, concepții despre învățare, stiluri și strategii de învățare, interes, motivație, credințe de autoeficiență și emoție; ei diferă și în termeni socio-ambientali, precum mediul lingvistic, cultural și social.
- Cunoașterea prealabilă - asupra căreia elevii variază substanțial - este determinantă pentru cât de bine învață fiecare individ.
- Mediile de învățare au nevoie de adaptabilitate pentru a reflecta aceste diferențe individuale și a le modela în moduri care sunt sustenabile atât pentru studenții individuali, cât și pentru activitatea grupului în ansamblu.

Suținerea/ stimularea tuturor elevilor

Mediul de învățare elaborează programe care necesită muncă asiduă și provocare din partea tuturor, dar fără supraîncărcare excesivă.

- A fi sensibil la diferențele și nevoile individuale înseamnă, de asemenea, a fi suficient de provocator pentru a atinge nivelul și capacitatea lor existente.
- Elevii cu performanțe ridicate pot ajuta elevii cu rezultate mai scăzute, ceea ce ajută la încurajarea tuturor.
- Acest lucru subliniază necesitatea de a evita regimurile de suprasarcină și de motivație bazate pe frică și presiune excesivă - nu doar din motive umaniste, ci pentru că acestea nu sunt în concordanță cu dovezile cognitive și motivaționale ale învățării eficiente.

Evaluare pentru învățare

Mediul de învățare funcționează cu claritatea așteptărilor folosind strategii de evaluare în concordanță cu aceste așteptări; se pune accentul pe feedback-ul formativ pentru a sprijini învățarea.

- Mediul de învățare trebuie să fie foarte clar despre ceea ce se așteaptă, ce fac elevii și de ce. În caz contrar, motivația scade, elevii sunt mai puțin capabili să încadreze activitățile în cadre de cunoștințe mai mari și sunt mai puțin susceptibili să devină elevi autonomi.
- Evaluarea formativă ar trebui să fie substanțială, regulată și să ofere feedback semnificativ; aceste informații din evaluare trebuie utilizate constant pentru a modela direcția și practica în mediul de învățare.

Construirea conexiunilor orizontale

Mediul de învățare promovează puternic „conectarea orizontală” în domenii de cunoștințe și subiecte, precum și cu comunitatea și lumea largă.

- O caracteristică cheie a învățării este aceea că structurile complexe de cunoaștere sunt construite prin organizarea mai multor cunoștințe de bază într-un mod ierarhic. Dacă sunt bine construite, astfel de structuri oferă o înțelegere care se poate transfera în situații noi - o competență critică în secolul XXI.
- Capacitatea studenților de a vedea conexiunile și „conexiunea orizontală” este de asemenea importantă între mediul de învățare formal și mediul mai larg și societate. Această „învățare autentică” promovează, de asemenea, o înțelegere mai profundă.

Întrebări care explorează cele șapte principii ale învățării

Elevii sunt în centru

Elevii pot răspunde la întrebarea „Care este direcția în care merge cu învățarea?”

Își pot descrie în propriile lor cuvinte ceea ce învață - și de ce este important să învețe?

Pot folosi o serie de ocazii de a-și demonstra învățarea?

Își pot autogestiona timpii de învățare independent?

Sunt capabili să-și stabilească obiective specifice de învățare și să-și construiască învățarea prin explorare activă?

Natura socială a învățării

Elevii demonstrează tipurile de abilități sociale și de colaborare necesare pentru lucrul în echipă și cetățenie?

Emoțiile sunt centrale pentru învățare

Fiecare elev poate numi cel puțin doi adulți din școală care cred că va avea succes în viață?

În ce măsură elevii sunt capabili să își monitorizeze și să-și gestioneze propriile emoții?

Recunoașterea diferențelor individuale

Elevii simt că profesorii lor le cunosc puterile, interesele și pasiunile individuale?

Cred ei că profesorii lor știu și înțeleg ceea ce le este dificil sau provocator?

Cunoașterea și valorificarea culturală anterioară pe care elevii o aduc în clasă sunt respectate, evaluate și utilizate?

Stimularea tuturor elevilor

Elevii, indiferent de vârstă, sunt capabili să învețe pe altcineva și pot contribui la comunitate în ansamblu?

Toți elevii se confruntă cu o muncă solicitantă, antrenantă și provocatoare, fără supraîncărcare excesivă?

Evaluare pentru învățare

Elevii pot descrie cum arată calitatea - și cum se descurcă cu propria lor învățare?

Elevii sunt încrezători și confortabili atât în ceea ce le oferă, cât și la primirea feedback-ului egalilor lor, pe baza unor criterii co-construite?

Construirea conexiunilor orizontale

Elevii pot vedea și înțelege conexiunile din zonele de conținut?

În ce măsură pot elevii să se conecteze și să învețe din mediul mai larg - și de la membrii comunității lor?

Referitor la leadership-ul inovării în învățare, pentru lucrul cu profesorii din partea managerilor, proiectul recomandă:

- Aveți așteptări clare și flexibile.
- Continuați să împărtășiți și să discutați despre cercetare - este motivant.
- Spuneți-le profesorilor să vorbească despre practica lor.

- Monitorizați progresul pe măsură ce școala merge mai departe; asigurați-vă că majoritatea este cu voi.
- Fiți atenți la impactul emoțional al schimbării și sprijiniți oamenii, după cum este necesar.
- Încurajați profesorii să fie inovatori. Este bine să încercați lucruri noi, cu condiția să fie monitorizat impactul lor. Dacă o inițiativă nu funcționează, învățați din ea. Indiferent dacă funcționează sau nu, împărtășiți învățarea cu alții.
- Puneți întrebări profesorilor și valorificați răspunsurile și soluțiile lor.

O cultură școlară pozitivă este strâns legată de două principii: natura socială a învățării și emoțiile integrante învățării. Aceste principii sunt cele mai eficiente atunci când sunt integrate în sistemele existente ale școlii.

Este clar că nu există o practică unică care să poată fi considerată cea mai bună practică actuală în predare și învățare. Mai degrabă, școlile trebuie să adapteze mai multe practici pentru a se potrivi contextului lor unic, să utilizeze capacitățile cadrelor didactice și - mai ales - să răspundă nevoilor, abilităților și intereselor fiecăruia dintre elevi.

Bibliografie:

- ✓ Liviu Antonesei, (coord.), Ghid pentru cercetarea educației, Editura Polirom, Iași, 2009
- ✓ Constantin Cucoș, (coord.), Psihopedagogie, Editia a II-a, Editura Polirom, Iași, 2008
- ✓ <https://ero.govt.nz/sites/default/files/2021-05/Leading-Innovative-Learning-in-Schools-2018.pdf>

Portofoliul - la “confluența” învățării cu evaluarea

Prof. Dăscălașu Amalia
Colegiul Tehnic Grigore Cobălcescu Moinești, Bacău

În evaluare, portofoliul este un concept “polisemantic” și “polifuncțional”, cercetătorii și cadrele didactice având despre acesta reprezentări și accepțiuni diferite. S-a constatat că utilizarea portofoliului a fost frecvent asociată momentelor de criză: criza locurilor de muncă de după război, în timpul crizei economice și a somajului ș. a., când procedurile de evaluare tradiționale s-au dovedit a fi incapabile de a explora , aprecia și valoriza competențele complexe.

Portofoliul permitea materializarea acestor competențe, prin adunarea realizărilor, lucrărilor, “povestirilor de viață”, atestând atât cunoștințele, cât și priceperile și capacitățile unei persoane.

Conceptul de portofoliu a fost și este utilizat de asemenea în câmpul practicilor profesionale, cu deosebire de către artiști, fotografi, jurnaliști, care prezintă, la o nouă angajare, unui juriu de concurs (sau la o expoziție publică), o colecție de “produse” care atestă competențele lor. Forma și conținutul unui portofoliu depind de practicile și de referințele valorizate în cadrul fiecărei profesiuni.

Primele dezvoltări ale portofoliului în mediul școlar au fost americane, apoi canadiene și europene, dar inegal raportate la diferitele niveluri ale școlarității. Astfel, învățământul primar a constituit primul teren de aplicare, utilizările portofoliului în învățământul secundar și superior fiind mai rare. De altfel, demersul de renovare a metodelor și tehnicilor evaluative este “reflectat” într-o mișcare mai generală de articulare a învățării cu “evaluarea autentică”, mai apropiată de condițiile utilizării cunoștințelor și capacităților dobândite în viața și activitatea extrașcolară. În acest sens, evaluarea trebuie situată într-un context semnificativ de explorare, comunicare, rezolvare de probleme.

Portofoliul a fost perceput ca procedura care permite renovarea practicilor evaluării pentru a le pune în concordanță cu noutățile vizate de către un învățământ centrat pe dezvoltarea competențelor complexe, puțin “sesizabile” prin testele standardizate obișnuite și larg răspândite în Canada și S.U.A. Pe de altă parte, în Europa, portofoliul a fost considerat ca un suport bine adaptat învățământului centrat pe angajarea elevilor în învățare și propice dezvoltării evaluării formative.

În ultimii ani, autorii au atribuit portofoliului diverse apelative: “dosar de învățare”, “dosar de evaluare”, “dosar de calificare”, “dosar de carieră”, “portofoliu de competențe”, “dosar de viață”, ș. a. Toate aceste documente au în comun faptul că integrează, reunesă într-un conținut material “unic” un anumit număr de produse, “exteriorizări”, “urme” ale activităților desfășurate de către o persoană, făcând posibilă trecerea de la validarea cunoștințelor (prin teste) la evaluarea competențelor complexe. Portofoliul s-a dovedit a fi o metodă flexibilă, integratoare deoarece include rezultatele relevante obținute prin celelalte metode de evaluare (probe orale, scrise, practice, proiecte, autoevaluare), precum și prin sarcini specifice fiecărei discipline.

Portofoliul este: *un ansamblu finalizat al activităților elevului care demonstrează eforturile sale, progresele și achizițiile într-unul sau mai multe domenii (North West Evaluation Association); un demers caracterizat printr-un dublu proces de analiză și de sinteză a experiențelor personale, sociale, profesionale în scopul evidențierii competențelor pe care le-au generat, de a codifica aceste competențe într-un limbaj care să permită memorarea conținutului pentru sine și pentru altul și de a descoperi ‘probe’ care pot atesta realitatea lor pentru altul în negocierea socială; un ansamblu de lucrări semnificative ale elevului care oferă o imagine a eforturilor sale, a progresului sau performanțelor sale la una sau mai multe materii, culegere continuă și sistematică a unei varietăți de date care sprijină progresul elevului în raport cu formarea unei competențe’.*

Câteva elemente ce caracterizează portofoliul:

- reflectă atât procesul învățării (implicarea, angajarea eforturilor elevului), cât și rezultatele sale (ceea ce știe elevul, capacitățile, atitudinile);
- implică atât demersuri analitice cât și sintetice, de integrare a experiențelor cognitive, profesionale;
- presupune cu necesitate interacțiunea permanentă între elev și profesor de-a lungul proiectării, realizării și evaluării produselor/achizițiilor dobândite;
- depășește limitele evaluării cunoștințelor (prin teste), fiind centrat pe evidențierea și măsurarea competențelor;
- poate viza o disciplină școlară sau mai multe, în ultimul caz facilitând o abordare interdisciplinară a învățării;
- articulează evaluarea formativă cu cea sumativă și procesul învățării cu cel evaluativ;
- “contabilizează” achizițiile elevului și face posibilă reflexia asupra activității acestuia.

În practica școlară, portofoliul a fost utilizat la început în cadrul “producțiilor scrise” (process writing instruction), apoi s-a extins rapid în ansamblul domeniului limbii (lectură, scriere), iar după câțiva ani “tentația” de a concepe portofolii s-a manifestat și în domeniul matematicii și în cele din urmă, asupra ansamblului disciplinelor studiate în învățământul primar și secundar.

Expansiunea utilizării portofoliului a condus la o diversificare a finalităților și a formelor de instrumentare, în literatura de specialitate fiind descrise mai multe tipuri de portofolii experimentate în practica școlară.

Astfel, O. Malley și L.V. Pierce (1996) analizează trei tipuri de portofolii: “vitrină”, “colecție” și “de evaluare”.

Portofoliile “vitrină” sunt folosite de obicei pentru a expune cele mai reprezentative lucrări ale elevului, părinților și administratorilor școlii. Componentele portofoliului, asemenea unei vitrine, sunt selectate cu grijă pentru a ilustra succesul elevului în clasă. Evidențiind numai lucrările cele mai bune ale elevului, aceste portofolii neglijează “calea” pe care acesta a parcurs-o; ele tind să cuprindă numai produsele finite și în foarte mică măsură procesul ce atestă progresele elevului în timp.”

Portofoliile “colecție”, denumite și *pliante de lucru* evidențiază modul de rezolvare a sarcinilor de învățare în clasă (zilnic) de către elev. Ele cuprind ciorne de proiecte, schițe, lucrări neterminate și “produse finite”. Acest tip de portofoliu poate conține dovada atât a procesului cât și a produsului, adică tot ce a produs elevul pe parcursul anului. Totuși, el poate deveni “greoi” pentru scopurile evaluării, nefiind proiectat și organizat sistematic și centrat cu grijă pe anumite probleme, dimensiuni.

Portofoliile “de evaluare”, spre deosebire de celelalte două sunt reflecții focalizate pe obiective specifice de învățare și conțin colecții sistematice de lucrări ale elevului, evaluări realizate de profesor, probe de autoevaluare. Adesea, cuprinsul este astfel selectat încât să evidențieze progresul autorului în timp. Fiecare “intrare” în portofoliu este selectată pe baza punerii de acord a profesorului cu elevul. Evaluarea fiecărui element component se realizează pe baza criteriilor specificate de la început, ele luând forma rubricilor, listelor de verificare, scărilor de apreciere ș.a. Astfel, portofoliul în sine nu primește o notă sau calificativ, ci diferitele componente ale conținutului sau reflectă nivelul achizițiilor, capacităților autorului.

Portofoliul se inserează în cadrul dinamic al unui “interviu tripartit”, reunind profesorul, elevul, părinții lui și servește ca suport pentru două procese dinamice:

- dezvoltarea la elev a capacității de autoevaluare și de “reflecție metacognitivă” asupra achizițiilor sale prin construirea unui portofoliu;

- aplicarea unei noi forme de comunicare în cadrul întrevederilor tripartite (reunind profesorul, elevul, părinții) în raport cu portofoliul.

Uneori, elevul are un grad mai mare de libertate în alegerea componentelor portofoliului, intervențiile profesorului având ca scop sprijinirea demersurilor de autoevaluare a elevilor, reflecția lor metacognitivă asupra învățării/formării, conduitele lor de autoreglare, alteleori, profesorul “joacă un rol mai activ”, dând sfaturi precise pentru elaborarea conținutului portofoliului și definitivarea demersurilor de evaluare.

Pentru a stimula autoevaluarea, sunt încurajate demersurile de evaluare reciprocă, precum prezentări reciproce de portofolii între elevi, expoziții de portofolii

între clase sau grupe de elevi. Rareori, un sistem de evaluare prin portofoliu este centrat exclusiv pe comunicarea profesor-elev în cadrul clasei.

Utilizările actuale ale portofoliului evidențiază preocupări diverse și parțial contradictorii:

- A. Cele bazate pe funcția formativă a evaluării și pe reflecția metacognitivă a elevului admit o mare varietate a formei și a conținutului portofoliului de la un elev la altul, sau de la o clasă la alta.
- B. Cele bazate pe funcțiile sumative, prognostice și de control exterior, se caracterizează prin mai multă standardizare (instrucțiuni precise pentru constituirea dosarului, scara de apreciere pentru evaluarea componentelor dosarului, instrumente care înregistrează reflecțiile elevului).

Specialiștii conchid că un portofoliu nu poate niciodată să răspundă tuturor finalităților evaluative, fiind necesară fixarea priorităților și în funcție de acestea, să fie definite formatul portofoliului și modul de utilizare.

TABLETE ȘI METODE: APLICAREA TEHNOLOGIEI MOBILE LA ORE DIN PERSPECTIVA PEDAGOGICĂ

David Éva
Școala Gimnazială "Fogarasy Mihály"

1. Tehnologia mobilă: noi instrumente, metode vechi?

Tehnologia mobilă oferă o nouă dimensiune a conectivității, comunicării și colaborării în viața de zi cu zi (McQuiggan et al. 2015), astfel încât utilizarea dispozitivelor mobile (în principal tablete și smartphone-uri) în scopuri educaționale poate reprezenta o oportunitate semnificativă pentru școli. Totuși, în cazul apariției unei noi tehnologii în mediul educațional, este important să conștientizăm că instrumentele nu pot deveni scopuri ale învățării și predării; utilizarea lor trebuie să aibă un scop bine definit, legat de o metodă educațională specifică. Instrumentele tehnologice mobile - și, în sens mai larg, instrumentele TIC - permit aplicarea multor noi instrumente metodologice care pot schimba modurile existente de organizare a învățării și practica de evaluare aplicată, astfel încât întregul proces de învățare-predare este afectat.

Deși noutatea tehnologiei mobile este evidentă, utilizarea TIC în scopuri educaționale nu este o noutate. Am depășit deja etapa în care se pune la îndoială impactul computerelor asupra predării și învățării și se discută dacă tehnologia contribuie la îmbunătățirea și îmbogățirea mediului educațional (vezi de exemplu Clark 1983, 1994; Ferdig 2006; Ross et al. 2010; Wurst et al. 2008). Aceste cercetări susțin impactul tehnologiei asupra performanțelor elevilor (Tamim et al. 2011), dar subliniază și faptul că nu este vorba doar de utilizarea instrumentului, ci și de modul și scopurile pentru care este utilizat (Bethel et al. 2007; Schmid et al. 2014; Wurst et al. 2008). Studiile confirmă în mod constant eficacitatea instrumentelor atunci când tehnologia este utilizată pentru a întări funcțiile cognitive, în loc de scopuri pur prezentative (Schmid et al. 2014) și când se utilizează materiale didactice bogate în interacțiuni (Tamim et al. 2011). Cu toate acestea, percepția generală privind utilizarea TIC în scopuri educaționale nu s-a schimbat semnificativ de la opinia conform căreia simpla introducere a instrumentelor asigură automat o interactivitate mai mare și o învățare mai eficientă. Deși aplicarea TIC și planificarea acesteia fac deja parte din trusa de instrumente a profesorilor, se acordă puțină atenție rezultatelor bunelor practici și inițiativelor anterioare (Tamim 2015). În multe cazuri, noile instrumente își găsesc locul în sălile de clasă, dar metodele rămân neschimbate; în locul tablei cu cretă, se folosește tabla interactivă (Buda 2017). Similar, mulți factori de decizie și directori de instituții încearcă să se alăture inițiativelor digitale actuale, dar dincolo de crearea infrastructurii informatice necesare, acordă o atenție minimă aspectelor pedagogice, care sunt și mai evidente în cazul dispozitivelor inteligente și tabletelor (Tamim 2015). Astfel, devine evident că prezența tehnologiei disponibile într-o instituție educațională nu garantează utilizarea acesteia, iar utilizarea nu garantează eficiența. Instrumentele, prin ele însele, nu pot aduce schimbări în procesul de învățare-predare; acest lucru este posibil doar cu o nouă cultură metodologică care să ofere metode educaționale, moduri de organizare și practici de evaluare conforme cu așteptările secolului XXI (Hülber 2014).

2. Dispozitivele mobile în practica pedagogică

În conformitate cu așteptările secolului XXI, utilizarea versatilă a tehnologiei mobile și flexibilitatea învățării mobile pot influența practica pedagogică zilnică în ceea ce privește metodele educaționale, organizarea învățării și evaluarea. În ceea ce privește metodele, utilizarea

dispozitivelor mobile în sala de clasă permite aplicarea complexă a pedagogiei constructive prin diferite metode de proiect. În cadrul abordărilor de învățare bazate pe proiecte, pot fi utilizate și noile medii și diferitele instrumente TIC, cum ar fi dispozitivele mobile cu acces 1:1. Proiectele realizate în medii de învățare colaborativă pot include învățarea bazată pe cercetare (IBL: inquiry-based learning) sau învățarea bazată pe probleme (PBL: problem-based learning). Metodele bazate pe muncă în perechi și în grupuri, care generează interacțiuni, cum ar fi proiectele, dezbaterile, învățarea bazată pe probleme, metoda mozaic, utilizarea jocurilor cooperative, sunt importante pentru dezvoltarea competențelor complexe ale elevilor și pentru aplicarea eficientă a strategiilor de învățare interactivă (Hülber 2015). Predarea și explicarea profesorului pot fi susținute activ cu ajutorul tehnologiei mobile; pe lângă formele tradiționale de prezentare computerizată (imagine, video, sunet), utilizarea diferitelor dispozitive cu ecran tactil (de exemplu, smartphone, tabletă) oferă posibilitatea aplicării în scopuri educaționale a realității virtuale (VR) și a realității augmentate (AR). Jocul, ca metodă, poate contribui la stărnirea și menținerea pe termen lung a motivației elevilor. Diversele jocuri care rulează pe dispozitive mobile pot fi, de asemenea, utilizate pentru învățarea și practicarea cunoștințelor. O metodă complexă care poate integra activitățile din clasă și din mediul virtual este povestirea digitală (DST). Această metodă clasică de povestire implică crearea și partajarea de narațiuni individuale folosind instrumente multimedia (Meadows 2003; Michalski et al. 2005). Povestirea digitală poate fi completată cu noi instrumente, cum ar fi realitatea augmentată, care permite dezvoltarea competențelor complexe (Fehér, Aknai, Czékman 2016).

Aplicarea tehnologiei mobile poate fi utilizată și în diferite moduri de organizare a învățării și în formele de muncă. În cazul muncii frontale, dispozitivele cu acces 1:1 pot fi utilizate ca sisteme eficiente de votare (Socrative, Mentimeter), pentru măsurare (de exemplu, folosind aplicațiile Kahoot, Quizizz) și ca instrumente de feedback (Microsoft Pulse), astfel încât activitatea (inter)activă a elevilor poate fi continuă. Activitățile bazate pe munca individuală, în perechi și în grupuri pot oferi o interactivitate mult mai mare între elevi comparativ cu munca frontală. Printre modurile inovatoare de organizare a învățării se numără soluțiile care implică metode complexe. Clasa inversată (TO sau Flipped Classroom) este un mod de organizare a învățării care inversează rolurile și ordinea învățării și predării. Sarcinile pasive, care pot fi realizate individual, sunt efectuate de elevi acasă în avans, astfel încât timpul petrecut în clasă poate fi dedicat proceselor de învățare mai profunde. Gamificarea sau ludificarea (gamification) este un mod de organizare a învățării bazat pe joc, care utilizează elementele jocurilor într-un context non-joc (Deterding et al. 2011). Gamificarea oferă oportunități motivaționale și de evaluare semnificative pe parcursul întregului proces de învățare, în care elevii pot colecta puncte, insigne și pot apărea pe clasamente virtuale (Barbarics 2017).

Datorită utilizării dispozitivelor mobile în sala de clasă, frecvența și acuratețea măsurării și evaluării pot fi, de asemenea, sporite. Astfel, așteptările față de instituțiile de învățământ cresc, de exemplu, în ceea ce privește utilizarea tabletelor în scopuri educaționale și de evaluare (Davis et al. 2015). Calculatoarele și dispozitivele mobile nu doar că facilitează desfășurarea evaluărilor, dar le fac și mult mai precise. Cu ajutorul diferitelor dispozitive, evaluările se pot efectua în orice moment al procesului de învățare și se poate obține un feedback rapid. O parte semnificativă a resurselor digitale interactive oferă oportunități și pentru autoevaluare. Instrumentele TIC și dispozitivele mobile pot transforma complet structura și oportunitățile evaluării sumative tradiționale și formative. Evaluarea sumativă poate fi realizată prin intermediul diferitelor platforme de examinare computerizată și bazată pe web. Prin evaluare computerizată se poate reduce munca administrativă (timpul de corectare și evaluare a lucrărilor) și se poate spori obiectivitatea și acuratețea evaluării. Evaluarea online, susținută de tehnologie, poate permite o planificare individualizată a parcursului educațional. Instrumentele TIC permit o evaluare și măsurare personalizată care asigură

flexibilitatea (adaptest) și autoreglarea procesului de învățare al elevilor, sprijinind învățarea autoreglată (SRL). Evaluarea bazată pe joc este o metodă relativ nouă. În acest caz, procesul de evaluare este integrat în mediul unui joc bazat pe TIC, astfel încât evaluarea poate fi percepută de elevi ca o experiență de învățare. Evaluarea se realizează pe baza punctelor colectate în cadrul jocului, ca un scor cumulativ.

În ansamblu, este evident că noile soluții pedagogice bazate pe tehnologia mobilă pot influența în mod semnificativ procesele de predare și învățare. Dincolo de utilizarea conștientă și planificată, este necesară dezvoltarea continuă a competențelor pedagogice ale profesorilor. Fără o pregătire și dezvoltare continuă a competențelor, utilizarea eficientă a noilor instrumente nu poate fi garantată. Deși dispozitivele mobile și TIC oferă noi oportunități în procesele de predare și învățare, succesul utilizării lor depinde de metodologiile de predare inovatoare și de competențele profesorilor.

Bibliografie

- Barbarics Márta (2017): Învățarea bazată pe probleme susținută de TIC și posibilitățile acesteia în predarea limbilor străine. In Polonyi Tünde și Abari Kálmán (ed.): Învățarea și predarea digitală. Editura Universității din Debrecen: Debrecen, 135–158.
- Buda András (2017): TIC și educație. Împreună sau separat? Belvedere Meridionale: Szeged
- Clark, R. E. (1983). Reconsidering research on learning from media. *Review of Educational Research*, 53. 4. sz. 445–459.
- Clark, R. E. (1994). Media will never influence learning. *Educational Technology Research and Development*. 42. 3. sz. 21–29.
- Davis, L. L.-Orr, A.-Kong, X.-Lin C. (2015): Assessing Student Writing on Tablets. <http://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/10627197.2015.1061426>
?scroll=top&needAccess=true (Hozzáférés: 2017.10.23.)
- Deterding, S.-Dixon, D.-Khaled, R.-Nacke, L. E. (2011): From game design elements to Gamefulness: Defining 'Gamification'. *Proceedings from Mindtrek 2011*: ACM Press, Tampere.
- Fehér Péter-Aknai Dóra Orsolya-Czékman Balázs (2016): Povești digitale și realitate augmentată în proiectul „Peretele poveștilor digitale”. In: Géza Czékus, Éva Borsos (ed.) *Colecția de studii a conferințelor științifice din 2016 ale Facultății de Pedagogie cu Predare în Limba Maghiară* 375–381
- Ferdig, R. E. (2006). Assessing technologies for teaching and learning: Understanding the importance of technological pedagogical content knowledge. *British Journal of Educational Technology*, 37. 5. sz. 749–760.
- Hülber László (2014): Ce face pedagogia interactivă? - Instrumente TIC în slujba pedagogiei interactive. *Prezentare*: <http://bit.ly/2xX79pN> (Acces: 2017.10.22.)
- Hülber László (2015): Interaktív online környezetek a kontakt osztálytermi tevékenység támogatásában. In: Papp-Danka Adrienn és Lévai Dóra (szerk.): *Interaktív oktatásinformatika*. ELTE Eötvös Kiadó: Eger
- McQuiggan, S.-Kosturko, L.-McQuiggan, J.-Jennifer, S. (2015): *Mobile Learning: A Handbook for Developers, Educators, and Learners*. Wiley: New Jersey, USA
- Meadows, D. (2003): Digital Storytelling: Research-Based Practice in New Media. *Visual Communication*, 2. 2. sz. 189–193.
- Michalski, P.-Hodges, D.-Banister, S. (2005). Digital Storytelling in the Middle Childhood Special Education Classroom: A Teacher's Story of Adaptations. <https://www.learntechlib.org/p/55636/> (Acces: 2017.10.23.)
- Ross, S. M.-Morrison, G. R.-Lowther, D. L. (2010): Educational technology research past and present: Balancing rigor and relevance to impact school learning. *Contemporary Educational Technology*, 1. 1.sz. 17–35.
- Schmid, R. F.-Bernard, R. M.-Borokhovski, E.-Tamim, R. M.-Abrami, P. C.- Surkes, M. A.-Wade, C. A.-Woods, J. (2014): The effects of technology use in postsecondary education: A meta-analysis of classroom applications. *Computers & Education*, 72. 271–291.
- Tamim, R. M.-Borokhovski, E.-Pickup, D.-Bernard R. M.-El Saadi, L. (2015): Tablets for Teaching and Learning. A Systematic Review and Meta- Analysis. <http://bit.ly/2xch5fl> (Hozzáférés: 2017.10.)

STUDIU DE CAZ: ÎNVĂȚARE DURABILĂ

Maria Davițoiu, C.J.R.A.E Gorj/Colegiul Național „Tudor Vladimirescu” Tg-Jiu

Contextul și Problema

Într-o lume aflată într-o continuă schimbare, învățarea durabilă devine o necesitate pentru a asigura dezvoltarea continuă a competențelor și cunoștințelor pe tot parcursul vieții. Învățarea durabilă presupune integrarea principiilor durabilității în procesele educaționale, pentru a dezvolta capacitatea indivizilor de a face față provocărilor economice, sociale și de mediu. Studiul de caz pe care îl analizăm implică implementarea unui program de învățare durabilă într-o universitate.

Obiective

1. **Dezvoltarea competențelor transversale:** Adaptabilitate, rezolvare de probleme, gândire critică și colaborare.
2. **Integrarea principiilor durabilității:** În curriculum și în viața de zi cu zi a studenților.
3. **Stimularea participării active a studenților:** În proiecte de sustenabilitate și activități comunitare.
4. **Colaborarea cu părțile interesate:** Guvern, ONG-uri și industrie pentru a asigura relevanța și aplicabilitatea învățării.

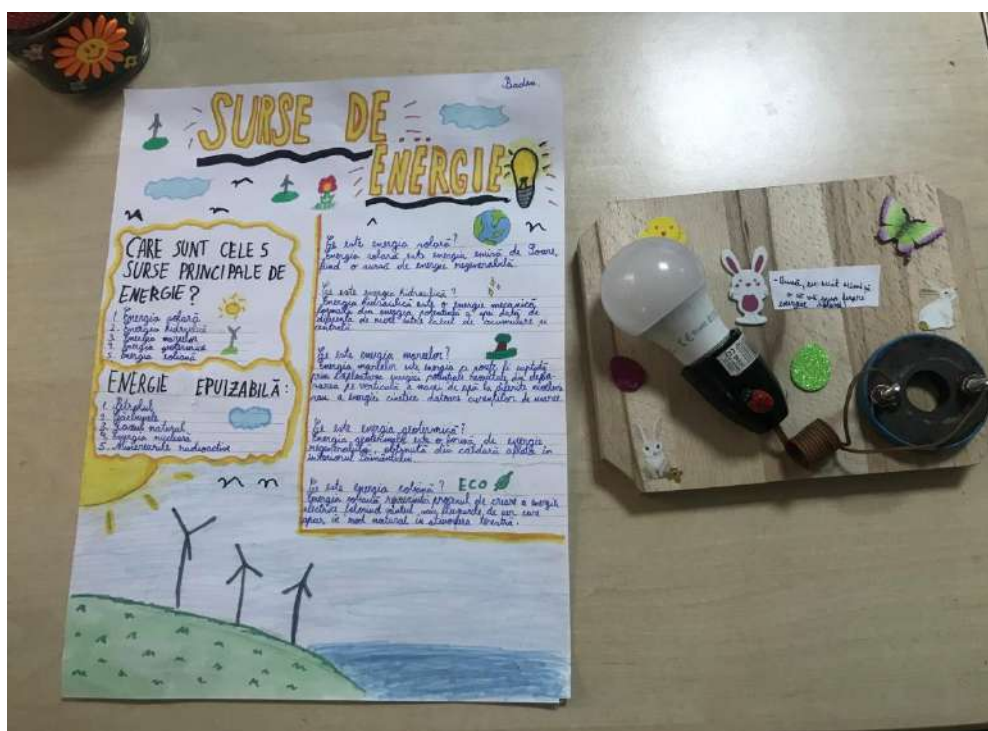

Metodologie

1. **Curriculum integrat:** Se introduc cursuri și module care tratează direct problemele de durabilitate (ex. schimbările climatice, economii circulare).
2. **Proiecte aplicate:** Studenții participă la proiecte de cercetare și dezvoltare în parteneriat cu comunitățile locale și industriile pentru a implementa soluții durabile.
3. **Evaluare continuă:** Evaluarea progresului studenților se face prin feedback constant și adaptarea metodelor de predare.
4. **Infrastructură verde:** Universitatea își adaptează infrastructura pentru a fi mai durabilă, oferind un exemplu practic studenților.

Implementare

- **Fază de pregătire:** Formarea cadrelor didactice și dezvoltarea materialelor didactice. Parteneriate cu organizații specializate în durabilitate.
- **Fază de execuție:** Introducerea noului curriculum, lansarea proiectelor aplicate și adaptarea infrastructurii.
- **Fază de evaluare:** Monitorizarea progresului studenților și ajustarea programului în funcție de feedback.

Rezultate

1. **Creșterea conștientizării:** Studenții au dezvoltat o înțelegere profundă a problemelor de durabilitate și au devenit mai conștienți de impactul acțiunilor lor.
2. **Competențe dezvoltate:** Studenții au dobândit competențe esențiale pentru rezolvarea problemelor complexe legate de durabilitate.
3. **Implicare comunitară:** Universitatea și studenții au colaborat cu comunități locale pentru a implementa soluții durabile, contribuind la dezvoltarea regională.
4. **Model replicabil:** Programul a fost recunoscut ca un model de bună practică și a fost replicat în alte instituții.

Concluzii

Învățarea durabilă nu este doar o tendință educațională, ci o necesitate imperativă pentru a pregăti indivizii să abordeze provocările viitorului. Studiul de caz al universității ilustrează importanța integrării durabilității în toate aspectele educației și beneficiile multiple pe care aceasta le poate aduce atât pentru studenți, cât și pentru comunități.

Recomandări

1. **Extinderea parteneriatelor:** Implicarea unui număr mai mare de parteneri din industrie și ONG-uri.
2. **Adoptarea tehnologiilor verzi:** Utilizarea tehnologiilor noi pentru a sprijini învățarea durabilă.
3. **Promovarea culturii durabile:** Cultivarea unei culturi organizaționale axate pe sustenabilitate.
4. **Monitorizare și ajustare continuă:** Evaluarea constantă a programului și adaptarea acestuia pentru a răspunde nevoilor emergente.

Bibliografie:

1. Sterling, S. (2001). "Sustainable Education: Re-visioning Learning and Change". Green Books.
2. Tilbury, D., Stevenson, R. B., Fien, J., & Schreuder, D. (2002). "Education and Sustainability: Responding to the Global Challenge". IUCN.

3. Barth, M., Michelsen, G., Rieckmann, M., & Thomas, I. (2015). "**Handbook of Higher Education for Sustainable Development**". Routledge.
4. Hopkins, C., & McKeown, R. (2005). "**Education for Sustainable Development: Principles for a Sustainable Future**". UNESCO.
5. Wals, A. E. J. (Ed.). (2007). "**Social Learning towards a Sustainable World: Principles, Perspectives, and Praxis**". Wageningen Academic Publishers.

INOVAȚIE ÎN EDUCAȚIE

*PROF.ÎNV.PREȘCOLAR: DEACĂN IULIANA-VALENTINA
GRĂDINIȚA P.P "LICURICI" OVIDIU, JUD. CONSTANȚA*

Educația reprezintă un sistem al vieții sociale sensibil la mesajele viitorului; viitorul fiind acțiunea actuală asupra condițiilor date, o anume transformare, inovare și schimbare, a crea premise și nu a impune soluții unilaterale. G. Berger anticipa, cu mulți ani în urmă, că „trăim într-o lume în care, nu va mai fi loc decât de inovatori”.

Inovarea pedagogică este o mișcare de la tradiție la modernitate, prin introducerea unor schimbări, în scopul creșterii eficienței procesului de instruire și formare a personalității omului contemporan. Inovațiile în domeniul învățământului pot fi realizate sub forma unor schimbări de concepție privind sistemul de organizare, programele, manualele și metodele de învățământ, schimbări referitoare la relațiile interpersonale, ca spre exemplu relația profesor-student, sau schimbări de natură materială, dacă ne referim la mijloacele de învățământ și la laboratoarele de tehnologie didactică.

Inovația în educație și învățământ poate fi definită ca o îmbunătățire măsurabilă, deliberată și durabilă, produsă ca urmare a instalării, acceptării și propagării unei schimbări. Ea reprezintă o înnoire intenționată și bine fundamentată, sugerată grație desfășurării de cercetări pedagogice științifice. O înnoire dobândește statut de inovație dacă îndeplinește următoarele cerințe:

presupune schimbări de fond privind strategiile educaționale, modificări de atitudini și mentalități;

presupune transformări importante și eficiente pe scară largă și de durată;

presupune modificări substanțiale în proiectarea politicii educaționale.

Cunoașterea este cel mai important instrument al oamenilor, deoarece este baza care stabilește dezvoltarea profesională, pe lângă determinarea comportamentului nostru. Prin urmare, trebuie efectuate cercetări constante pentru a genera inovație în educație. Inovație este un cuvânt polisemantic.

Este folosit cu multe semnificații diferite, adaptându-l de multe ori pentru comoditate. Ceea ce există întotdeauna este faptul că inovația implică o schimbare, că se bazează pe învățare, în măsura în care este legată de acțiunea de transformatoare a lumii . Acest lucru se întâmplă atunci când există un dezacord: te-ai saturat să fii obosit să faci același lucru și să obții, desigur, aceleași rezultate. Profundul sentiment de schimbare produce caracteristici care nu apar prin generație spontană. Acestea trebuie organizate și planificate astfel încât spațiul de inovare în învățare să-și atingă impactul în sferele

multiple ale societății. Dacă dorim să inovăm, trebuie să începem un proces de transformare pentru a ne îmbunătăți într-un anumit aspect.

În domeniul educațional, este important să se ia în considerare îmbunătățirea dezvoltării instituționale, care implică utilizarea unor strategii, metode și resurse didactice adecvate pentru transmiterea conținutului, adică învățare semnificativă, care reușește să asimileze informații, dezvoltând idei care să contribuie la rezolvarea problemelor. Îmbunătățirile care sunt întreprinse în educație trebuie promovate în sălile de clasă ale instituțiilor și trebuie recunoscute dacă sunt simple îmbunătățiri efemere care sunt uitate rapid sau schimbări în care se dobândește experiență, dezvoltând transformări eficiente care lasă vizibilă o inovație educațională. Pe de altă parte, reflectarea asupra importanței inovării în predare este investigarea noilor cunoștințe care se conectează cu interesele și motivațiile elevilor: comunicare, flexibilitate, empatie, creativitate, lucrul în grup, favorizarea incluziunii, reducerea absenteismului, introducerea TIC, generând oameni critici și reflexivi.

O importanță deosebită în inovația și creația în activitatea didactică o au rolurile manageriale ale cadrului didactic :de planificare (planifică activitățile cu caracter instructiv - educativ) ;de organizare (organizează activitățile clasei) ;de comunicare (comunică idei, cunoștințe, ascultă efectiv, oferă feedback, stabilește canalele de comunicare); de conducere (conduce activitățile cu elevii , desfășurate în clasă și în afara ei) ;de coordonare (sincronizează obiectivele individuale cu cele comune clasei, contribuind la întărirea grupului și formării echipelor de lucru); de îndrumare (prin intervenții punctuale adaptate unor situații specifice, recomandări) ;de motivare (prin întăriri pozitive, prin utilizarea aprecierilor verbale și non- verbale în sprijinul consolidării comportamentelor pozitive); de consiliere (de orice tip, în probleme personale sau legate de școală); de control (în scopul cunoașterii stadiului în care se află activitatea de realizare a obiectivelor și nivelul de performanță); de evaluare (măsura în care scopurile și obiectivele au fost atinse).

Inovația în educație ține de noi toți, trebuie să aducem în sala de clasă idei noi, care să spargă barierele tradiției, ale rutinei care se poate instala cu ușurință. Astfel trebuie să creăm lecții unice, care să-i surprindă și atragă pe elevi, ancorându-i chiar în predare prin propria implicare, dar și susținerea creativității fiecaruia.

În vederea producerii, acceptării, introducerii și generalizării inovațiilor educaționale, se impune realizarea unei pregătiri adecvate, teoretice și practice, a cadrelor didactice, în cadrul celor două subsisteme de pregătire și perfecționare a lor: cel al formării inițiale și cel al formării continue.

În concluzie, inovația în educație este esențială, luând în considerare faptul că tinerele minți modelate de sistemul de educație astăzi vor fi cele care vor conduce inovația de mâine. Pentru a putea face față unui mediu în continuă schimbare, orice participant al societății trebuie să ia contact cu

procesele de inovare. Schimbarea nu vine doar din exterior, ea pornind din interiorul fiecărui individ care generează o idee, din interiorul fiecărei comunități care dezvoltă ideile individuale și le pune în practică.

Bibliografie:

Ionescu M., Radu I.-” Didactica modernă”, Ed. Dacia, Cluj – Napoca, 2001;

Alois Gherguț,- “Management general și strategic în educație”, Ed. Polirom, Iași, 2007;

Vlăsceanu, Lazăr: Decizie și inovație în învățământ, E.D.P., București, 1979.

BUNE PRACTICI ÎN IMPLEMENTAREA PROIECTULUI ERASMUS+ KA121- VET “WEB PAGES CREATORS - WE, BETTER!”

*Elena Izabel Baicu, Mihaela Cristina Diaconescu,
Colegiul Național “Nicolae Titulescu”, Pucioasa*

Colegiul Național “Nicolae Titulescu” Pucioasa a obținut Acreditarea Erasmus în domeniul Educației și Formării Profesionale (VET) pentru perioada 01.03.2023 – 31.12.2027, obținând al III-lea punctaj la nivel național, la termenul 19.10.2022.

Pentru Colegiul Național “Nicolae Titulescu” Pucioasa, obiectivul acreditării în domeniul formării profesionale îl constituie dezvoltarea competențelor digitale (în domeniile: managementul site-urilor web, animație și multimedia, aplicații pentru telefoane mobile, întreținere și depanare PC), a competențelor antreprenoriale și lingvistice, pentru aproximativ 100 de elevi din clasele a XI a, specializarea matematică-informatică, în perioada 2023-2027. Scopul acreditării este corelat cu Planul Erasmus 2022-2027 al colegiului, al cărui prim obiectiv este “Dezvoltarea unui culturi a educației digitale de înaltă performanță” și care, la rândul său, este corelat cu Țintele strategice din PDI 2021-2025 nr. 4 “Dezvoltarea profesională și personală a resurselor umane ale școlii pentru educație digitală, dezvoltare durabilă și participare activă” și nr. 5 “Dezvoltarea dimensiunii comunitare și internaționale și recertificarea colegiului ca Școala Europeană”. Obiectivul general al acreditării se bazează pe nevoia instituției de a oferi educație digitală, în acord cu provocările actuale, valorificând potențialului tehnologiilor digitale pentru predare și învățare și pentru dezvoltarea competențelor digitale. Din septembrie 2022, colegiul beneficiază de o baza materială IT foarte modernă și bogată și își propune folosirea infrastructurii sale digitale, la cel mai înalt nivel.

Primul proiect derulat în cadrul acreditării Erasmus în perioada 01.06.2023-31.08.2024, este “Web Pages Creators - WE, Better!”.

Obiectivul general al proiectului a fost oferirea de sprijin elevilor de la specializarea matematică-informatică, pentru dezvoltarea și recunoașterea competențelor lor digitale, antreprenoriale, lingvistice și sociale, prin participarea la un stagiul de formare profesională în domeniul managementului paginilor web, atât pentru asigurarea succesului școlar imediat – obținerea atestatului de competențe profesionale în informatică, cât și pentru a oferi perspective îmbunătățite de carieră.

Grupul țintă al proiectului a fost constituit din 32 elevi care, în anul școlar 2023-2024, au calitatea de elevi în clasa a XI a A și a XI a B, la specializarea matematică-informatică, având competențe digitale și de comunicare în limba engleză, bune și foarte bune, competențe sociale relevante, motivație pentru tema proiectului și disponibilitatea de a participa la toate activitățile

proiectului, în primul rând, la stagiul de formare profesională. Cei 32 participanți au fost selectați în urma unui proces complex, care a presupus: evaluarea competențelor de comunicare în limba engleză prin probă scrisă și prin interviu; evaluarea documentelor de aplicație (CV și scrisoare de intenție); evaluarea competențelor digitale prin probă practică. Selecția a respectat principiul egalității de șanse și al non-discriminării. Nu a existat nicio contestație referitoare la rezultatele selecției. Au fost selectați patru elevi, cu statut de rezervă, în vederea completării grupului țintă, în cazul neparticipării elevilor selectați, la stagiul de formare profesională.

Principalele activități din proiect au fost:

- activități de pregătire a mobilității: aranjamentele practice, selectarea participanților, încheierea de contracte și acorduri cu partenerii și participanții, pregătirea culturală, pregătire pedagogică și generală a participanților și profesorilor însoțitori, înainte de mobilitate;
- implementarea - activitatea de mobilitate: stagiul de formare profesională în domeniul managementului paginilor web, în Antalya, Turcia; ambele fluxuri de mobilitate au implicat 16 elevi din clasele a XI a A și a XI a B și doi profesori însoțitori cu atribuții de monitorizare a stagiului de formare;
- follow-up: evaluarea activităților, recunoașterea rezultatelor participanților în timpul activității, diseminarea și valorizarea rezultatelor proiectului.

Stagiul de formare profesională în domeniul managementului paginilor web, a durat 14 zile: 12 zile de activitate și două zile pentru călătorie și s-a derulat în organizația de primire Robotik Bilim, din Antalya, Turcia. Tutorul desemnat să organizeze și să coordoneze stagiul de formare profesională a fost Recep Tekin, managerul instituției. Organizația Robotik Bilim, specializată în furnizare de cursuri și servicii pentru creare și management de pagini web este partener al Ministerului Educației din Turcia, pentru proiecte de IT destinate instituțiilor de învățământ. Prima săptămână a fost dedicată prezentării noțiunilor legate de compoziția, dimensiunea și formatul site-ului, reclamă, publicitate și legătura dintre reclamă și design-ul site-ului. Elevii au aplicat noțiunile prezentate de Recep Tekin, rezolvând sarcini de lucru din cele mai diverse. Săptămâna a doua din mobilitate a fost dedicată elaborării unei pagini web de către perechi de elevi, pentru care au pregătit diferite conținuturi utilizând procedee digitale, au cules datele necesare, au ierarhizat informații, au realizat și documentat aplicația.

Principalele activități care au avut loc în timpul stagiului de formare au fost:

- prezentarea participanților și a echipei din Robotik Bilim desemnată să organizeze și să supravegheze buna desfășurare a activității;
- instruirea participanților în domeniul sănătății și siguranței în Robotik Bilim;

- evaluarea inițială a cunoștințelor și competențelor profesionale ale participantului prin probă practică – prezentarea paginii web realizate în cursul pregătirii pedagogice din țară;
- prezentarea/aplicarea noțiunilor legate de compoziția, dimensiunea și formatul site-ului, reclamă, publicitate și legătura dintre reclamă și design-ul site-ului: utilizarea operațiilor de bază necesare realizării unei pagini WEB; lansarea editorului paginii WEB; interfața editorului; editarea și formatarea paginilor WEB; prezentarea unor tag-uri și attribute pentru formatarea fonturilor; folosirea elementelor de bază pentru inserarea în pagină a elementelor text, imagine; aplicarea operațiilor de bază necesare pentru realizarea unei pagini – copiere, mutare, ștergere; utilizarea tabelelor într-o pagină web; realizarea link-urilor către alte pagini sau alte secțiuni; introducerea elementelor multimedia; principii de design web; importanța designului pentru valorizarea ideilor; importanța designului pentru influențarea vizitatorilor unei pagini; importanța spațierii, alegerii culorii și a imaginii; crearea emblemelor și a siglelor; formulare: introducerea unui formular/elementele unui formular; stiluri în sintaxa CSS: metode de introducere stiluri/attributele de stiluri;
- elaborarea paginii web: pregătirea diferitelor conținuturi utilizând procedee digitale; culegerea datelor necesare, ierarhizarea informațiilor, realizarea și documentarea aplicației; pregătirea elementelor pentru prezentare;
- completarea, de către participant, a jurnalului de activitate, pagina web creată în acest scop, în cursul pregătirii pedagogice din țară;
- prezentarea paginii web realizate de către participant pe parcursul mobilității;
- evaluarea și încheierea activității; acordarea Documentului de Mobilitate Europass, în organizația Robotik Bilim.

Prin stagiul de formare profesională, participanții și-au dezvoltat:

- cunoștințe, abilități și competențe de elaborare și management al paginilor web:
 - cunoștințe, tehnici și strategii de inserare a datelor în pagina web, utilizând software/pregătirea datelor care urmează să fie prelucrate și stocate în pagina web/identificarea și eliminarea factorilor care pot determina erori în pagina web în curs de dezvoltare;
 - abilități de exprimare a unui mod de gândire creativ în proiectarea sarcinilor web, înțelegerea impactului tehnologiilor web în societate și a conexiunilor dintre acestea;
 - competențe dezvoltate pentru: a utiliza operațiunile de bază necesare pentru a realiza o pagină WEB/a introduce text, imagine în pagina web/a aplica operații de bază necesare pentru prelucrarea unei pagini/ a utiliza diferite metode pentru a realiza un hyperlink/a folosi tabele în pagina web/a realiza o aplicație practică/a prelucra un text scris folosind diferite procesoare de text/a identifica moduri diferite de a organiza informațiile într-un

document complex hypermedia/a folosi o aplicație specializată în proiectarea, implementarea unui document hypermedia/a analiza o problemă și a crea o aplicație pentru rezolvarea problemei.

- competențele lingvistice: competențe de comunicare în limba engleză;
- simțul inițiativei și antreprenoriatul: capacitatea de a transforma ideile în acțiune, de a planifica și gestiona activitățile pentru atingerea obiectivelor, prin identificarea problemelor și găsirea de soluții pentru remediere, elaborare și prezentare de proiecte;
- competențe de comunicare interpersonală, comunicare verbală sau non-verbală, competențe dezvoltate de ascultare, de exprimare și prezentare în contexte de învățare sau în contexte informale;
- capacitatea de a exersa comportamente civice corespunzătoare: înțelegerea codurilor de conduită/obiceiurilor din diferitele medii; conștientizarea conceptelor de bază cu privire la indivizi, grupuri, organizații de muncă, egalitate de gen și nediscriminare, societate și cultură; manifestarea toleranței și înțelegerea diferitelor puncte de vedere; atitudine de colaborare, asertivitate și integritate;
- capacitatea de a conștientiza diversitatea culturală și respectul pentru diferențe culturale și religioase: cunoașterea culturilor și modurilor de exprimare locale, naționale, regionale, europene și mondiale, inclusiv limbile, patrimoniul și tradițiile acestora, precum și cunoașterea produselor culturale și o înțelegere a modului în care aceste exprimări pot influența opiniile individuale și reciproc; înțelegerea propriei identități aflate în evoluție și a patrimoniului cultural, într-o lume a diversității culturale; atitudine deschisă și respect față de diversitatea expresiilor culturale.

Pe parcursul stagiului s-au realizat activități de evaluare, atât a participanților, cât și a calității activității de formare profesională:

- evaluarea inițială a participanților, realizată de către mentorul din organizația gazdă, prin probă practică;
- evaluarea participanților în timpul stagiului, de către mentorul desemnat din organizația de primire, prin completarea fișelor zilnice de observație, prin observații individuale și discuții frontale asupra realizării sarcinilor primite;
- evaluarea finală a participanților, de către comisia de evaluare formată din mentorii desemnați de cele două organizații;
- evaluarea calității stagiului de formare profesională, prin completarea de către participanți, a chestionarului intermediar și final pentru evaluarea calității stagiului de formare profesională;

Evaluarea finală, prin probă practică, a abilităților, competențelor și cunoștințelor din domeniul creării paginilor web, a constat în prezentarea de către participanți a paginii web create în stagiul și a jurnalului de stagiul - pagina web realizată în cadrul pregătirii pedagogice din țară și completată în mobilitate. Temele alese de elevi au fost dintre cele mai diverse: mașini sport sau mașini de lux, motoare, cărți, produse de frumusețe, mâncare, geografie și muzică. Toate cele opt pagini create în Antalya ca și cele opt pagini reprezentând jurnalul de mobilitate au fost apreciate și evaluate cu nota maximă. La finalul stagiului, toți participanții au primit certificatele de participare și Documentul de Mobilitate Europass.

Stagiul, în ansamblul său, a fost evaluat pozitiv, după o săptămână de stagiul și la finalul acestuia. Mentorul din organizația gazdă, Recep Tekin a fost unanim apreciat de către participanți, pentru modul în care a coordonat activitățile teoretice și practice de formare, pentru suportul și atenția acordată fiecăruia dintre participanți. Stagiul a fost monitorizat folosind instrumente de monitorizare completate de către participanți (Fișa zilnică de reflecție, Jurnalul de stagiul, Jurnalul de vizite culturale) și instrumente de monitorizare completate de către profesorii cu atribuții de monitori (Centralizatorul fișelor zilnice de reflecție completate de elevi și Jurnalul de monitor).

În perioada 24.03-29.03.2024, profesor informatică-TIC Melania Claudia Nițu a beneficiat de o mobilitate de formare profesională de tip job shadowing, în aceeași organizație de primire, Robotik Bilim.

Mobilitatea a oferit participanților numeroase experiențe culturale în Antalya sau în afara Antalyei, în cetățile antice Perge, Olympos și Hierapolis, la cascadele Duden și Kurşunlu Şelalesi Tabia, pe terasele Pamukkale, pe muntele Ximera, în parcurile Dokuma, FUNtastic și Karaalioglu sau în Land of Legends.

După mobilitate, cei 32 participanți au prezentat paginile web realizate în proiect, în calitate de consilieri pentru egali, în cadrul Clubului "Info-EU". Participanții la aceste activități de diseminare între egali au fost elevii de la specializările matematică-informatică și matematică-informatică-intensiv limba engleză, din clasele a IX a A, a IX a B, a X a A și a X a B, în calitate de

beneficiari ai viitoarelor proiecte Erasmus KA1-VET ce se vor derula în colegiu, în cadrul Acreditării Erasmus în următorii doi ani școlari.

Conform prevederilor contractului încheiat între organizația de trimitere și participant, după încheierea perioadei de mobilitate, participanții au completat și au transmis online chestionarul de raportare. Rapoartele participanților au fost folosite de către echipa de implementare a proiectului pentru evaluarea impactului produs de proiect asupra participanților și pentru îmbunătățirea viitoarelor parteneriate în cadrul Programului Erasmus.

În cadrul proiectului s-au realizat și asumat contracte, acorduri sau angajamente, astfel încât să se asigure cadrul legal de implementare al proiectului și să se diminueze posibilele riscuri: acordul parental pentru participarea elevilor la mobilitate, contractul cu partenerul Anatolia Mobility, contractele financiare cu participanții, contractele financiare cu profesorii însoțitori, documentul de Mobiltate Europass, acordul de formare pentru participanții la mobilitate pe termen scurt în scopul învățării în domeniul educației și formării profesionale, acordul de formare pentru staff în job shadowing în domeniul educației și formării profesionale, acordul privind drepturile și obligațiile pentru persoana însoțitoare.

S-au realizat numeroase activități de diseminare a rezultatelor proiectului, în presa scrisă sau on-line, în instituție sau alte medii educaționale, prin mijloace create în proiect: articole, prezentări PPT, pliante de prezentare a proiectului, buletine informative, broșură de bune practici, prin pagina web a proiectului <https://sites.google.com/view/erasmus2023cnnt/acasa>. După finalizarea proiectului, activitatea de diseminare va continua prin prezentarea proiectelor participanților, în cadrul examenului de atestat profesional din anul școlar 2024-2025 - o nouă recunoaștere formală a competențelor dezvoltate și prin prezentarea rezultatelor proiectului în concursul de produse ale proiectelor europene "Made for Europe" 2025.

Proiectul a produs impactul așteptat asupra participanților și asupra instituțiilor implicate în parteneriat, fiind apreciat pozitiv de către toți beneficiarii.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect: Profesionalizarea carierei didactice - PROF
Beneficiar: Ministerul Educației
POCU/904/6/25/Operațiune compozită OS 6.5, 6.6, cod SMIS 146587

Furnizorul programului: Casa Corpului Didactic Constanța

PROF IV – Coaching în procesul de predare- învățare-evaluare în context blended-learning

Program de formare continuă acreditat prin OME nr. 4740/19.08.2022

Portofoliu pentru dezvoltare profesională continuă

Numele și prenumele formabilului: Dima-Aldea Nadina

Unitatea de învățământ: Liceul Teoretic Ovidius

Seria: 1 Grupa: 6

Semnătură formabil:

Formatori (Numele și prenumele): Bucovală Carmen, Cucoară Laura

Perioada de formare: 20.03 – 07.04. 2023

Proiect: Profesionalizarea carierei didactice - PROF
Beneficiar: Ministerul Educației
POCU/904/6/25/Operațiune compozită OS 6.5, 6.6, cod SMIS 146587

Prin această curs, pot concluziona că o analiză a impactului pe care îl au aceste platforme digitale educaționale asupra calității învățământului românesc este necesară pentru a vedea dacă acestea produc efectele dorite, dacă contribuie în mod corespunzător la realizarea obiectivelor și programelor învățământului românesc. Rezultatele obținute prin aceste analize se pot valorifica prin implementarea de proiecte și programe în scopul creșterii eficienței și calității învățământului românesc la standarde europene

Platformele educaționale online, platformele de streaming, în general, facilitează comunicarea în timp real între profesor și cursanții săi. Aptitudinile și competențele transversale sunt relevante pentru o gamă amplă de ocupații și sectoare. Ele sunt numite deseori competențe de bază, competențe fundamentale sau competențe umane („soft”) și stau la baza dezvoltării personale a individului. Aptitudinile și competențele transversale sunt piatra de temelie a dezvoltării aptitudinilor și competențelor profesionale necesare pentru a avea succes pe piața muncii, iar **resursele digitale** – vizează competențele necesare pentru a utiliza, a crea și a partaja în mod eficient și responsabil resursele pentru învățare, având în vedere specificul **generației Z**.

Utilitatea folosirii calculatorului este evidentă, în primul rând prin cantitatea de informație care poate fi stocată, cantitatea mare de informație care poate fi transferată rapid și ieftin, în timp real, devenind astfel sistemele informatice o completare foarte eficientă a bibliotecilor clasice sau chiar să le înlocuiască uneori. În sistemul de învățământ au luat amploare aceste sisteme informatice, acoperind un domeniu vast de auto-instruire dar nu trebuie să desconsiderăm nici interacțiunea umană necesară învățării, care devine indispensabilă acestor manifestări ale pedagogiei.

E-learning-ul în școlile românești

Începând cu anii 1990 pe piața românească de IT își fac apariția tot mai multe firme din domeniul e-learning-ului astfel că apare prima academie de instruire în domeniul rețelelor de calculatoare numită CISCO.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Proiect: Profesionalizarea carierei didactice - PROF
Beneficiar: Ministerul Educației
POCU/904/6/25/Operațiune compozită OS 6.5, 6.6, cod SMIS 146587

În anul 2001 Ministerul Educației Naționale a lansat programul „Sistem de educație informatizat (SEI)”, program prin care se demarează o serie de proiecte cum ar fi implementarea și dezvoltarea de software educațional, formarea resurselor umane TIC în învățământul preuniversitar, introducerea în învățământul preuniversitar a IAC-ului, dezvoltarea unui centru de date, etc. În prezent portalul SEI este un centru unic de comunicare între Ministerul Educației Naționale și publicul din toată țara.

AEL este o platformă lansată în anul 2001 de către firma SIVCO, este o platformă integrală, completă de instruire asistată pe calculator care oferă suport atât în predare-învățare cât și în evaluare, testare, în monitorizarea conținutului învățării. La ora actuală este folosită în peste 15000 de școli din Europa, Orient, Africa, făcându-se remarcată prin interfața prietenoasă, diferențiată în funcție de fiecare utilizator, are suport multilingvistic ușor de transpus și de configurat în altă limbă.

Sistemul AEL este compatibil cu MathML, SCORM și IMS este ușor de instalat și administrat ca și caracteristici tehnice se remarcă faptul că platforma este proiectată pe un sistem multi-strat, browserul este de tip Web iar serverul de aplicații de la JAVA. Este așadar o soluție de E-learning facilă, modernă, care generează diferite tipuri de conținut educațional cum ar fi: ghiduri interactive, material multimedia, simulări, teste etc.

Principiile care stau la baza funcționării sistemului AEL sunt: obținerea unor cunoștințe de bază, dezvoltarea gândirii, dezvoltarea proceselor cognitive superioare.

Prin intermediul programului AEL învățarea este sincronă-împreună cu profesorul care controlează în întregime actul didactic (anexa 1), asincronă – fiecare elev învață într-un ritm propriu, deosebit sistemul mai funcționează prin intermediul proiectelor de colaborare, teste de evaluare și auto-evaluare și este utilizat și învățământul la distanță. Astfel, dintre beneficiile AEL la nivelul unităților școlare amintim: standard ridicat al informației transmise, dotarea tehnică a unității cu echipamente performante, crearea și lărgirea bazei de date, elimină cheltuielile pentru achiziționarea materialelor didactice, asigură trecerea de la învățământul centrat pe profesor la învățământul centrat pe elev, aliniază învățământul românesc la standard european.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect: Profesionalizarea carierei didactice - PROF
Beneficiar: Ministerul Educației
POCU/904/6/25/Operațiune compozită OS 6.5, 6.6, cod SMIS 146587

În ceea ce privește beneficiile aduse elevilor, sistemul Ael stimulează creativitatea, dezvoltă spiritul competitiv, oferă o învățare progresivă, oferă egalitate de șanse și stimulează gândirea și are rol formativ, etc.

Beneficiile aduse cadrelor didactice sunt: transmiterea unui volum mare de informații într-un timp relativ scurt, realizarea permanentă a feed-back-ului, creșterea standardului de pregătire profesională, identificarea mai rapidă a lacunelor și completarea lor, o mai bună corelare a conținutului învățării cu obiectivele și cu evaluarea, realizarea de conexiuni interdisciplinare și transdisciplinare

Începând cu luna martie 2020, **criza COVID-19** a determinat instituțiile de educație și formare din Europa să își închidă ușile și să treacă rapid la predarea la distanță / online. În câteva săptămâni, peisajul educațional din Europa și din întreaga lume s-a schimbat fundamental. Profesorii, elevii și familiile lor s-au adaptat rapid și au continuat să învețe, dând dovadă de hotărâre și perseverență. Pandemia COVID-19 a determinat conștientizarea lacunelor și deficiențelor semnificative în ceea ce privește abilitățile digitale, conectivitatea și utilizarea tehnologiilor în educație. În plus, conform celui mai recent Index al economiei și societății digitale, 42% dintre europeni nu au abilități digitale de bază, iar piața muncii europene se confruntă cu un deficit semnificativ de experți în domeniul digital. Mai mult, criza COVID-19 a atras atenția atât asupra oportunităților și riscurilor vieții online, cât și a necesității unui mediu digital mai bun și mai sigur pentru toți, mai ales pentru elevi.

Școala noastră a agreeat utilizarea platformei Microsoft Teams, platforma pe care o folosim și acum deoarece **Microsoft Teams** este o platformă digitală ce integrează într-un singur loc conversațiile și conținuturile, dovedinduse astfel o unealtă extrem de eficientă pentru învățământul online interactiv. Microsoft Teams permite organizarea de cursuri, webinarii și sesiuni de training online, la care pot participa până la 10.000 de persoane. Ce o deosebește de alte hub-uri este faptul că partajarea și editarea în fișierelor în format Word, PowerPoint și Excel, se poate face în timp real, iar partajarea de fișiere audio, video sau partajare ecran (share screen) se face de o calitate ireproșabilă. Invitațiile de participare pentru cursurile și întâlnirile online sunt mai simple ca niciodată prin trimiterea invitației de participare prin email. În plus, Microsoft Teams are opțiunea de a dezactiva sunetul sau de a

Proiect: Profesionalizarea carierei didactice - PROF
Beneficiar: Ministerul Educației
POCU/904/6/25/Operațiune compozită OS 6.5, 6.6, cod SMIS 146587

elimina participanții dintr-o sesiune, dar și de a desemna prezentatori. Invitații, care sunt din afara organizației, pot aștepta într-o sală de așteptare virtuală validarea accesului la întâlnire din partea organizatorilor. Funcții și beneficii platformei:

- Înregistrare - funcția permite înregistrarea sesiunii de Teams, stocarea acesteia în cloud și accesarea sau partajarea ulterioară a conținutului.
- Chat - funcția permite discuțiile scrise cu participanții atât înaintea unei sesiuni Teams, dar și în timpul întâlnirii sau după întâlnire.
- Background personalizat - funcția permite alegerea unui fundal din cele predefinite disponibile în aplicație sau permite încărcarea unui personalizat.
- Ridicată mână - Opțiunea permite ridicarea virtuală a mâinii printr-o simplă apăsare de buton, pentru a solicita luarea cuvântului sau pentru a răspunde unei cerințe în cadrul unei ore online.
- Lista de participanți - funcția permite vizualizarea și descărcarea listei cu prezența la oră, profesorii având astfel posibilitatea de gestionare a clasei ca și într-un catalog virtual.
- Integrare interactivă cu tablele interactive din gamele Foundation, Expert și Evolution. Integrare nativă cu display-urile interactive din gamele Elementary, Intermediate, Smart, Advanced și Genius. Microsoft Teams pentru învățământ online Platforma poate fi folosită pentru crearea unei săli de curs online, facilitând atât comunicarea activă între profesori și elevi, cât și continuarea la calitate superioară a procesului de predare-învățare. Aplicația Microsoft Teams facilitează implicarea activă a tuturor elevilor la orele de curs prin conectivitate virtuală și activități pe grupe sau individuale, aceasta putând fi accesată de pe desktop, laptop, online din browser sau de pe dispozitive mobile iOS sau Android. Elevii, studenții și profesorii pot lucra împreună, colaborativ, împărțind resursele într-o singură platformă. Microsoft Teams, integrează nativ tablele interactive IQboard din gamele Foundation, Expert și Evolution, special adaptate mediului educațional preuniversitar din România. Astfel, tot ceea ce profesorul lucrează pe tabla interactivă poate fi văzut de către elevi în timp real fără alte accesorii. De asemenea, prin funcția de a permite control, elevilor li se poate permite să interacționeze și să intervină în orice moment al lecției, în timp real cu conținutul lecției curente.

Proiect: Profesionalizarea carierei didactice - PROF
Beneficiar: Ministerul Educației
POCU/904/6/25/Operațiune compozită OS 6.5, 6.6, cod SMIS 146587

- Colaborare - Microsoft Teams permite co-autori pentru fișiere și partajarea resurselor prin intermediul aplicațiilor Office 365 pe care le are integrate.
- Comunicare - Aplicația oferă posibilitatea de a rămâne conectat prin intermediul chatului, a canalelor de conversații și a sesiunilor audio-video și de a primi notificări despre conectarea clasei la sesiunile de formare.
- Personalizare - Funcția permite personalizarea aplicației Teams în funcție de necesitățile profesorului și elevilor.
- Sarcini/Teme - Funcția permite încărcarea și crearea sarcinilor de lucru și a temelor pentru elevi, oferirea suportului de curs și acordarea feedback-ului în urma rezolvării sarcinilor de lucru.
- Catalog - Aplicația oferă opțiunea de organizare și notare a temelor, individual pentru fiecare clasă.
- Notițe - Funcția permite crearea și păstrarea notițelor prin intermediul OneNote.
- Third-Party Apps - Microsoft Teams permite personalizarea experienței de folosire a aplicației prin Flipgrid, Turnitin, MakeCode și a altor unelte educaționale. Colaborare și interactivitate Desfășurarea orelor de curs prin intermediul aplicației Teams include utilizarea funcțiilor audiovideo și partajare ecran (screen sharing), ce reprezintă principalele opțiuni pentru lecțiile sincrone și atunci când vorbim despre colaborare interactivă în cadrul orelor desfășurate în online.

Prin folosirea aplicației Teams în învățământul universitar sau pentru cel la distanță, utilizatorii au posibilitatea să se conecteze cu ceilalți colegi, de a interacționa cu profesorul, de a colabora cu aceștia în cadrul proiectelor, oferă posibilitatea de a primi diverse sarcini de lucru de la profesori, iar notarea este facilă, nu mai implică prezența fizică la școală. În plus, notarea elevilor de către profesori se face mai ușor, cadrele didactice au posibilitatea de a face adnotări și să ofere feedback elevilor, iar elevii au acces atât la comentariile profesorilor, cât și la notele obținute.

Tabul „Conversație”, disponibil în aplicația Microsoft Teams, are rolul unui canal de social media: se pot purta discuții și dezbateri, se pot atașa și partaja fișiere, imagini sau orice conținut de care elevii și profesorii au nevoie pentru a duce la bun sfârșit un proiect. În plus,

Proiect: Profesionalizarea carierei didactice - PROF
Beneficiar: Ministerul Educației
POCU/904/6/25/Operațiune compozită OS 6.5, 6.6, cod SMIS 146587

fișierele Microsoft 365 Word, PowerPoint și Excel pot fi co-editate direct din aplicație. În OneNote Class Notebook, elevii pot lucra împreună în Collaboration Space și orice canal creat de profesori va fi disponibil ca secțiune în acest spațiu. Opțiunea de videoconferință Microsoft Teams, se integrează nativ atât cu tablele interactive IQboard din gamele Foundation, Expert și Evolution, cât și cu display-urile interactive din gamele Elementary, Intermediate, Smart, Advanced și Genius ce sunt special adaptate pentru mediul educațional din România, sprijinind educația interactivă. Astfel, tot ceea ce lucrează profesorul pe tablă interactivă sau pe display, poate fi văzut de elevi, în timp real, nemaifiind nevoie de alte accesorii.

Blended learning-ul este un termen care descrie o modalitate de învățare mixtă, ce combină metodele de învățare tradiționale cu studiul independent obținând astfel o nouă metodologie hibridă de învățare. Acesta reprezintă o schimbare majoră în strategiile didactice prin introducerea computerului actul de predare-învățare-evaluare. Blended learning-ul este interacțiunea dintre profesor și elev prin intermediul tehnologiei. Elevii se pot bucura de o învățare personalizată folosind instrumente de învățare mixte. Profesorii pot interacționa cu elevii mai eficient prin monitorizarea creșterii calității actului instructiv-educativ și prin oferirea feedbackului instantaneu. Acest tip de învățare permite elevilor să își personalizeze experiențele de învățare utilizând instrumente suplimentare, moderne și dincolo de sala de clasă. Acest tip de învățare pregătește elevii să lucreze în locuri de muncă bazate pe tehnologie iar profesorii își pot îmbunătăți lecțiile. Acesta este un mod modernizat de predare care are un impact pozitiv asupra experienței de formare a unui elev, prin această învățare mixtă se creează un echilibru între educația online și educația față în față, fapt care încurajează elevii să urmeze cursuri online de formare profesională. Învățarea bazată pe tehnologie s-a dovedit a fi eficientă atunci când se dorește păstrarea elevilor în sala de clasă sau în educația online. Această metodă nu este monotonă dar îmbunătățește întotdeauna formarea, permite elevilor să se concentreze perioade mai lungi de timp ceea ce duce la obținerea de progrese. Metodele de formare combinate includ instrumente de predare care permit creativitatea în lecții și în subiectele propuse. Un alt avantaj al învățării mixte este acela că elevii pot lucra individual iar profesorul identifică mai ușor pe aceia care au nevoie de ajutor individualizat,

Proiect: Profesionalizarea carierei didactice - PROF
Beneficiar: Ministerul Educației
POCU/904/6/25/Operațiune compozită OS 6.5, 6.6, cod SMIS 146587

ceea ce îmbunătățește atitudinea elevilor față de învățare. Fiecare elev are posibilitatea de a lucra într-un ritm propriu. Învățarea mixtă include și softwer-ul care înregistrează automat datele elevilor și le măsoară progresul, oferind cadrelor didactice, elevilor, părinților informații detaliate despre elevi. Testele sunt marcate automat iar feedbackul se realizează instantaneu. Dacă nu este planificată și executată corect, învățarea mixtă poate avea și unele dezavantaje mai ales în ceea ce privește resursele tehnice sau instrumentele folosite.

Pe fondul schimbărilor rapide prin care trece societatea și datorită progresului tehnologic s-a ajuns la înregistrarea unei adevărate revoluții în domeniul instruirii asistate de calculator. La ora actuală se vorbește tot mai mult de globalizare în toate domeniile, dar globalizarea în educație ar însemna să elimine barierele dintre educabili și să deschidă noi perspective în practica pedagogică.

Așa cum s-a specificat și în curs, avem elevi deschiși spre cunoaștere care doresc să exploreze acest domeniu al tehnologiilor IT, se folosesc de el și îl preferă în schimbul metodelor tradiționale, dar modul cum este folosit și este pus în valoare ține și de măiestria profesorului și felul cum fiecare profesor știe să îndeplinească metodele cu mijloacele didactice în reușita demersului didactic.

Bineînțeles că aceste tehnologii nu trebuie să înlocuiască învățământul tradițional, aceste metode moderne de învățare trebuie privite ca o formă complementară de predare menite să înveselească, să diversifice actul de predare-învățare, dar cu toată utilitatea lor unanim exprimată și de profesori și de elevi, există totuși profesori care își manifestă reticența pentru lecțiile pe calculator, resping această idee tocmai din cauză că ei au traversat perioada comunistă în care nu exista tehnologie în școală iar acum se confruntă cu lipsa de omogenitate a elevilor lor, cu adaptarea la cerințele societății de consum actuale.

Cu toate că în școlile din România se folosește e-learningul și IT mai ales în ceea ce privește învățământul la distanță, suntem totuși în faza pioneratului în ceea ce privește calitatea lor, gradul de răspândire și recunoaștere a beneficiilor lor și se remarcă reticența cu care sunt privite atunci când unii profesori sau elevii din motive pur subiective nu le folosesc sau li se par mai ineficiente decât metodele tradiționale de predare.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect: Profesionalizarea carierei didactice - PROF

Beneficiar: Ministerul Educației

POCU/904/6/25/Operațiune compozită OS 6.5, 6.6, cod SMIS 146587

Chiar dacă statisticile arată că țara noastră se află sub media de folosire a tehnologiilor la nivelul UE, oferta de platforme Web de platforme e-learning de tip open source este în continuă expansiune, multe instituții de învățământ universitar dar și preuniversitar folosind aceste platforme.

Folosindu-se de tehnologia modernă și de platformele e-learning, elevii beneficiază de o îmbunătățire a abilităților de organizare grafică, scris, citit, calcul tabelar, de asemenea, le oferă flexibilitate în gândire dar și în ceea ce privește organizarea timpului de lucru, ajută elevii să se concentreze pe tot parcursul lecției, crește interesul elevilor pentru lecție, îi încurajează spre munca individuală dar și pentru lucrul în echipă.

Proiect: Profesionalizarea carierei didactice - PROF
Beneficiar: Ministerul Educației
POCU/904/6/25/Operațiune compozită OS 6.5, 6.6, cod SMIS 146587

APLICAȚII SOFTWARE INTERACTIVE PENTRU LECȚIILE DE LIMBA FRANCEZĂ

Utilizarea noilor tehnologii în activitățile pedagogice este o cerință a lumii actuale, elevii actuali sunt mereu conectați la internet, învață prin descoperire cum se folosesc noile tehnologii și sunt extrem de deschiși la învățarea prin utilizarea computerului.

De aceea, ne-am gândit să vă prezentăm câteva idei de realizare a unei secvențe didactice reieșite din experiența de profesor de franceză și de formator al CCD Cluj pentru cursul „Tabla interactivă – resursă educațională”.

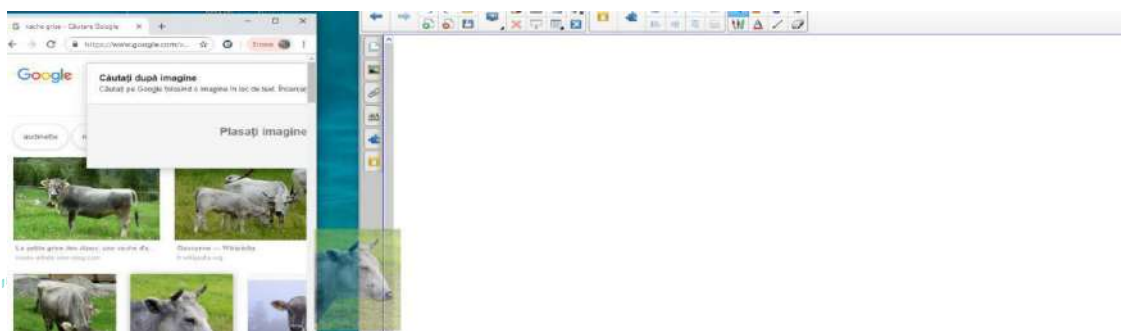
Tabla interactivă este un instrument care atrage, dar în același timp îi și sperie pe dascăli. Unii socotesc că nu au suficiente cunoștințe din domeniul TIC și atunci evită pe cât posibil „întâlnirea” cu tabla interactivă.

O să ne referim în continuare la softul *SMART Notebook 11*, realizat de SMART Technologies, Canada.

Avem o lecție cu titlul „Les animaux”. Cum putem s-o facem interactivă și în același timp atractivă?

Combinând imaginea cu sunetul, îi determinăm pe elevi să fie mai atenți, să fie curioși să descopere și să învețe fără efort numele animalelor.

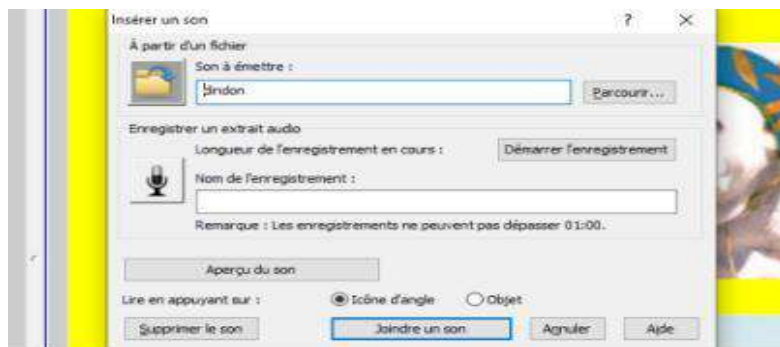
Ca primă etapă, deschidem un nou document SMART Notebook. Apoi intrăm pe un navigator internet pentru găsi imagini adecvate. Fiecare imagine poate fi pur și simplu luată din navigator și pusă pe pagina din fișierul Notebook (*drag and drop*).

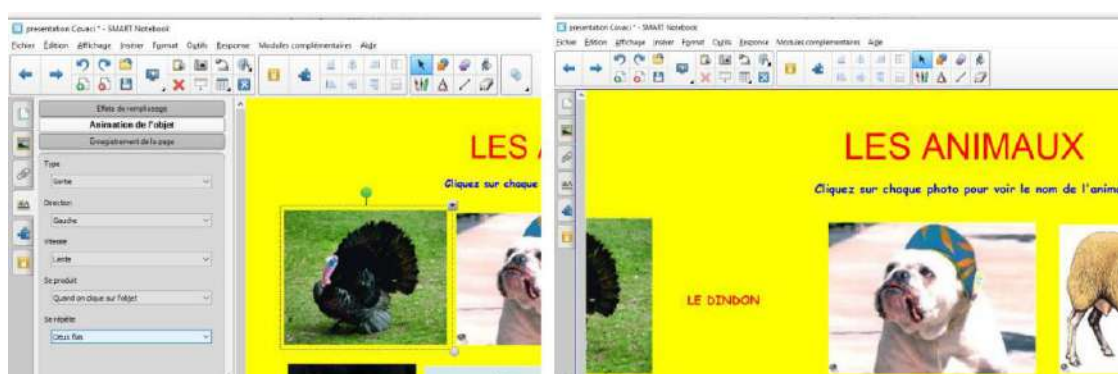
Proiect: Profesionalizarea carierei didactice - PROF
Beneficiar: Ministerul Educației
POCU/904/6/25/Operațiune compozită OS 6.5, 6.6, cod SMIS 146587

După ce adăugăm toate imaginile necesare, putem alocă sunete pentru fiecare. Pe o primă pagină, am adăugat sunetul produs de fiecare animal. Sunetele le-am luat de pe <https://lasonotheque.org/> și de pe <http://www.universal-soundbank.com/>, de unde se pot descărca în format mp3, acceptat de SMART Notebook 11.

Apoi am adăugat, pe o altă pagină, pronunția fiecărui animal. Pentru aceasta, m-am înregistrat cu ajutorul instrumentului oferit de SMART Notebook și am atașat sunetul respectivei imagini:

În continuare, sub fiecare imagine am ascuns numele acestuia și am stabilit ca animație ieșirea de pe pagină a imaginii atunci când se dă clic:

Proiect: Profesionalizarea carierei didactice - PROF
Beneficiar: Ministerul Educației
POCU/904/6/25/Operațiune compozită OS 6.5, 6.6, cod SMIS 146587

Pentru a avea un clip video pe pagina din fișierul notebook, avem nevoie de un film în format.flv. Am ales de pe Youtube cântecul *Dans la ferme de Mathurin*.

Cu ajutorul unui converter online, precum <https://www.onlinevideoconverter.com/youtube-converter>, putem descărca clipul video în format flv, după ce lipim adresa clipului de pe Youtube și alegem formatul dorit :

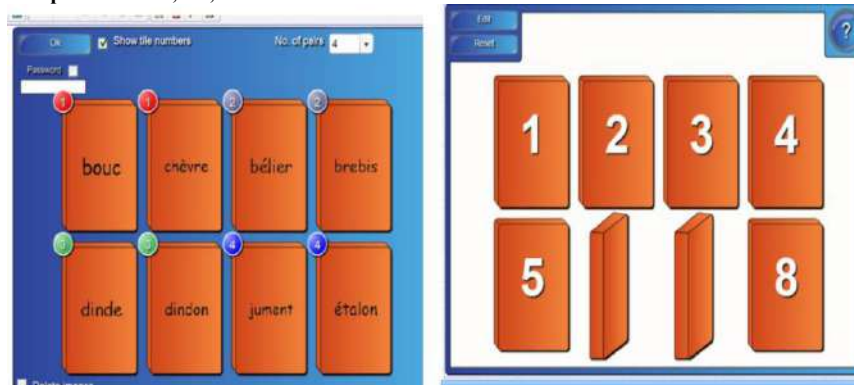
Apăsăm pe Start, după câteva momente, clipul se poate descărca

și apoi insera pe pagina Notebook.

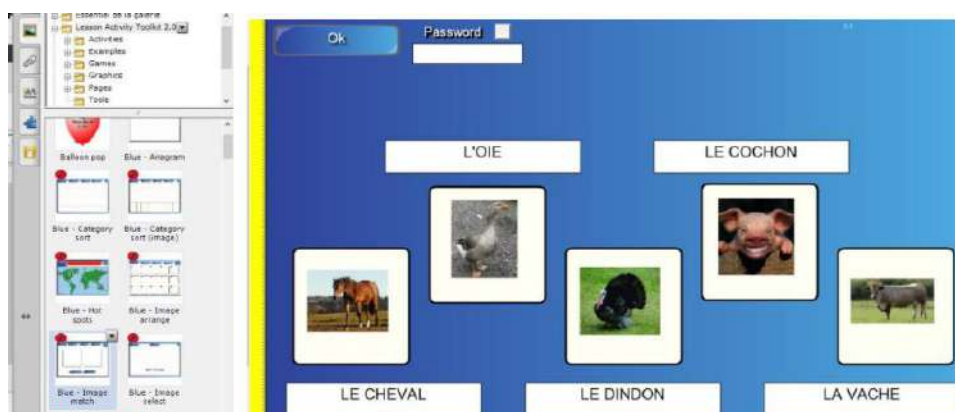

Proiect: Profesionalizarea carierei didactice - PROF
Beneficiar: Ministerul Educației
POCU/904/6/25/Operațiune compozită OS 6.5, 6.6, cod SMIS 146587

Chiar dacă este posibil să accesăm clipul direct pe Youtube, prin descărcarea lui și inserarea pe pagina din document avem avantajul că îl găsim mult mai rapid și îl putem utiliza și în lipsa unei conexiuni la internet.

O altă aplicație care ne poate servi pentru fixarea vocabularului este *Image match*, pe care o găsim în SMART Notebook 11, în Galerie.

Este extrem de simplu să asociem imaginile cu denumirea animalelor, exercițiul rezultat fiind interactiv.

După prezentarea perechilor de animale, un exercițiu de fixare interesant este aranjarea în perechi (se pot alege imagini sau cuvinte ori combinat):

Proiect: Profesionalizarea carierei didactice - PROF
Beneficiar: Ministerul Educației
POCU/904/6/25/Operațiune compozită OS 6.5, 6.6, cod SMIS 146587

Numărul de aplicații interactive conținute în softul menționat este foarte mare. Ține doar de utilizator să decidă ce folosește și în care moment al lecției. Avantajul este că elevii pot fi captivați de utilizarea progresivă a imaginilor, sunetelor și abia mai la urmă a scrisului.

Creativitatea profesorului este determinantă în realizarea unor materiale atractive și de calitate. Aplicațiile conținute în galeria softului îi permit realizarea rapidă a unor lecții interactive.

BIBLIOGRAFIE

Covaci, A. (2014). *Tabla interactivă și SMART Notebook 11*. Cluj-Napoca, România

CONCLUZIE

Folosirea metodelor didactice interactive produc un demers didactic captivant, motivant, benefic și pentru profesori și pentru elevi atât pe plan social cât și cognitiv. Profesorii constructiviști sunt cei care mediază între învățarea curentă și nevoile emergente ale elevilor lor.

Putem concluziona că introducerea platformelor educaționale este benefică în școli la toate profilurile și toate nivelele de învățământ, ar trebui introduse mai multe ore de TIC pe săptămână, profesorii să participe la mai multe cursuri în domeniul IT, școlile să fie dotate cu internet și calculatoare bune și ideal ar fi nu numai la TIC dar și la alte discipline să se lucreze cu grupe mai mici de elevi.

Testarea on-line a competențelor – profil Resurse Naturale și Protecția Mediului

Prof. Dinaci Daniela – Colegiul Tehnic „Viceamiral Ioan Bălănescu” Giurgiu

Cunoștințele și deprinderile necesare practicării unei meserii nu se obțin de la sine. Pentru aceasta este necesară însușirea prealabilă a unui fond de cunoștințe și concepte de bază ale științelor tehnice generale. Înțelegerea fenomenelor tehnice este condiționată de însușirea temeinică a unor cunoștințe ce asigură pregătirea generală în domeniile matematicii, fizicii, chimiei, biologiei, etc.

Rolul profesorului este să facă ca tehnologia să fie mai interesantă și mai relevantă pentru cei care învață.

Prezentare Site „Testarea on-line a competențelor – profil Resurse Naturale și Protecția Mediului”

Scopul Site-ului

- ◆ Testare prin Internet/intranet a elevilor de liceu în vederea testării/evaluării competențelor la mai multe discipline de cultură generală și a competențelor profesionale specifice profilului RNPM.
- ◆ Se adresează elevilor înscriși la curs de zi, curs seral și curs cu frecvență redusă.
- ◆ Reprezintă un material educațional și poate fi prezentat elevilor în cabinetul de informatică, unde aceștia pot lucra independent, în ritm propriu..

Site-ul este realizat cu ajutorul programului Dreamweaver. Deschiderea Site-ului „Testarea on-line a competențelor – profil Resurse Naturale și Protecția Mediului” se face din pagina Start 1.html (fig.1). În această pagină prezintă cei trei participanți la actul testării-evaluării (elevii și profesorul – participanți activi și părinții – participanți pasivi) și importanța sistemului e-Learning în instruirea cursanților. Cele trei link-uri (butoane) ce se găsesc în partea stângă a paginii dau acces către celelalte pagini.

fig. 1

fig. 2

Al doilea link (buton) deschide pagina „Competențe.html” (fig.2) pagină în care este explicată pe larg tinerilor necesitatea de a avea competențe digitale și tehnice la finalizarea liceului tehnologic.

Al treilea link (buton), adresat profesorilor, deschide pagina „Evaluare.html” (fig.3). Această pagină are patru link-uri. Primul link „Teoria evaluării” deschide o serie de șase pagini înlănțuite prin care se prezintă pe scurt cum se face evaluarea.

fig. 3

fig. 4

fig. 5

fig. 6

fig. 7

fig. 8

fig. 9

Al doilea link „Standardul de pregătire profesională” deschide o pagină în care este definit standardul de pregătire profesională, ce cuprinde, lista unităților de competențe și ce cuprinde fiecare unitate de competență.

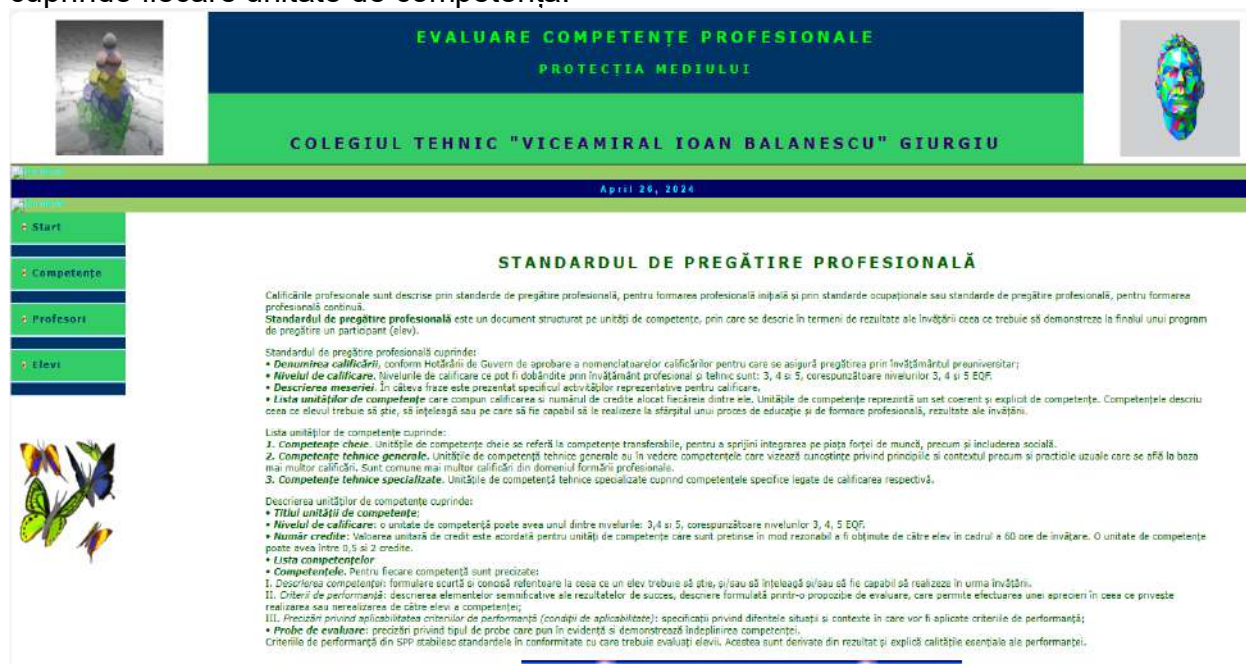

fig. 10

Al treilea link „Matricea de specificații” deschide o pagină în care se explică cum se realizează o matrice de specificații.

În această pagină elevii își pot testa competențele profesionale dobândite la două module specifice profilului Resurse Naturale și Protecția Mediului. Această pagină are câte un link către fiecare din testele:

Domeniul PROTECȚIA MEDIULUI, nivel 4

Calificarea Tehnician ecolog și protecția calității mediului

- ◆Testul 1: Modul III – Operații de bază în laborator_cls11 (fig.14)
- ◆Testul 2: Modulul IV – Analiza chimică calitativă și cantitativă_cls11 (fig.15)

fig. 14

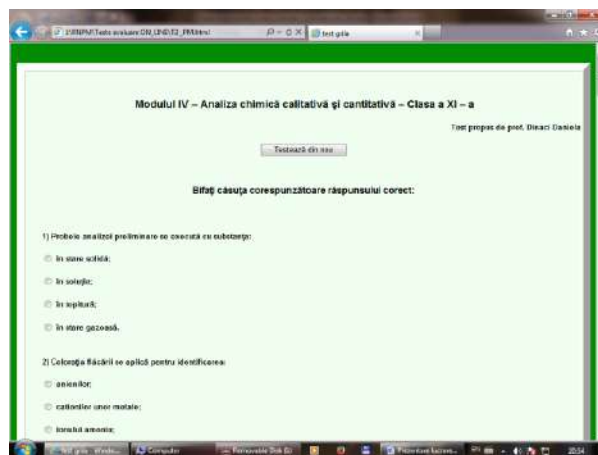

fig. 15

Concluzii

De la ce am pornit?

Am pornit cu ideea de a realiza un site cu teste de evaluare/autoevaluare pe care să-l folosim la clase.

Ce am realizat?

- Pagina „Start.html” - Pentru că e-Learning este o alternativă la educația permanentă în societatea informatizată de azi sau de mâine (societatea cunoașterii) pe pagina de pornire a site-ului i-am scos în evidență locul pe care-l ocupă.
- Pagina „Competențe.html” - Datorită importanței pe care o au competențele digitale și tehnice la angajarea oricărui absolvent, a doua pagină a site-ului este dedicată acestor competențe.
- Pagina „Teste on-line.html” - Competențele sunt recunoscute în urma evaluării. Această pagină oferă elevilor posibilitatea de a-și testa/evalua/autoevalua competențele dobândite.

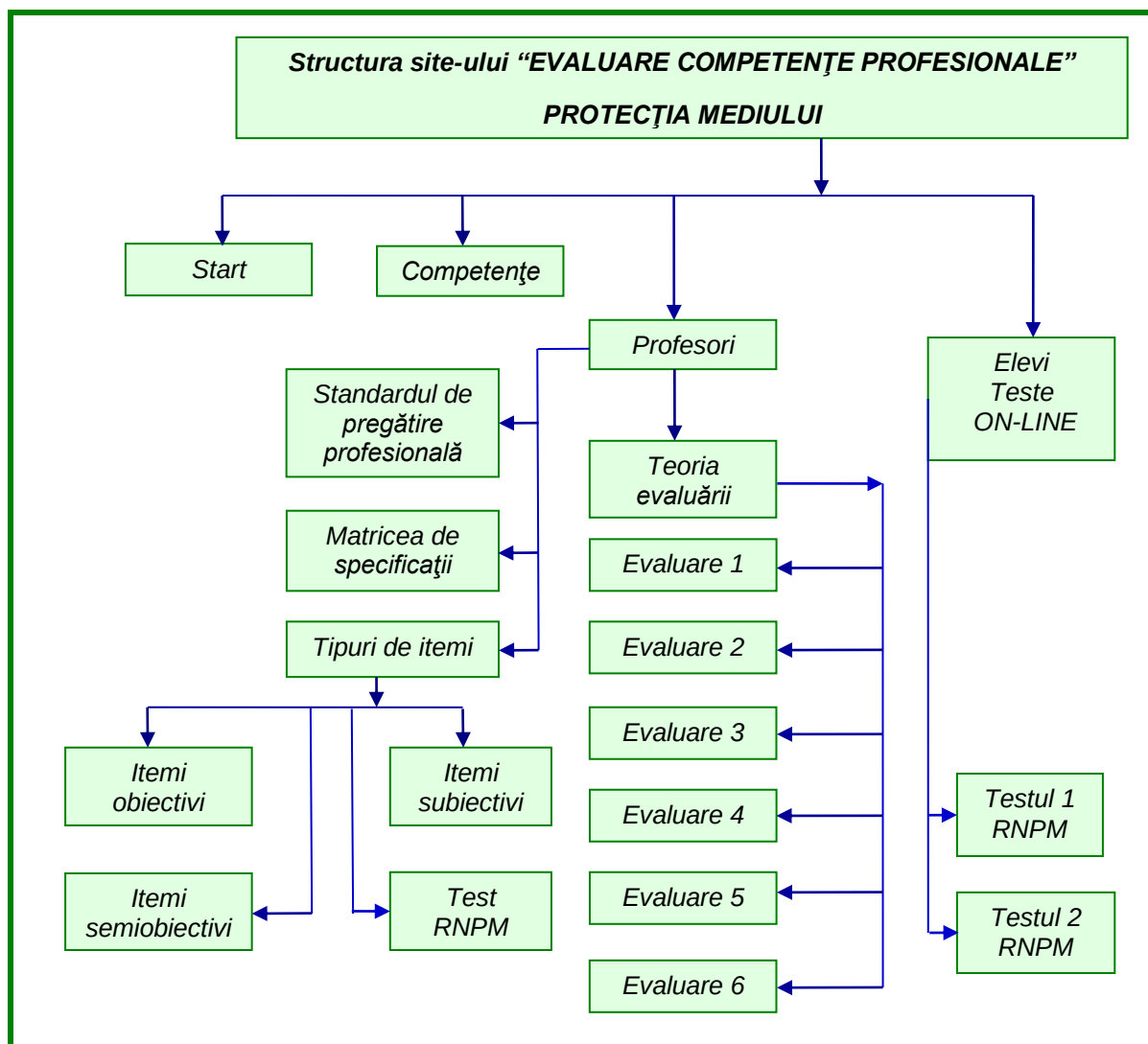
La ce poate fi folosit site-ul?

Site-ul reprezintă un material educațional și poate fi prezentat elevilor în cabinetul de informatică, unde aceștia pot lucra independent, în ritm propriu.

Site-ul poate fi folosit la liceele tehnologice (profil RNPM) în vederea asigurării pregătirii – cultură generală și cultură de specialitate și evaluării acestor competențe.

Cum se poate îmbunătăți site-ul?

Site-ului i se pot adăuga teste la diverse discipline și module necesare evaluării/autoevaluării.

Bibliografie

- [ISTR00] Istrate Olimpius
Educatia la distanță. Proiectarea materialelor, Editura Agata, 2000;
[NEAC09] Neacșu, Ioan
Metode și tehnici de învățare eficientă. București: Militara, 1990;
[BRUT06] Mihaela Brut
Instrumente pentru e-Learning. Ghidul informatic al profesorului modern, Polirom, 2006;
[JALO01] Mihai Jalobeanu
WWW în învățământ. Instruirea prin Internet, Casa Corpului Didactic, Cluj, 2001;

Webliografie

[World Lecture Hall](#) – portal pentru cursurile și materialele didactice oferite de universitățile din întreaga lume

INOVAREA ȘI MODALITĂȚI DE VALORIFICARE ÎN ACTIVITATEA DIDACTICĂ

*Prof. învă. preșcolar Ionela Nicoleta Dîrdală
Grădinița cu P.P Nr.16 Focșani, Vrancea*

Inovarea pedagogică este o mișcare de la tradiție la modernitate, prin introducerea unor schimbări, în scopul creșterii eficienței procesului de instruire și formare a personalității omului contemporan. Implementarea inovațiilor în învățământ se realizează prin reforme educaționale sau prin introducerea diferitelor schimbări la nivel structural și funcțional în scopul perfecționării procesului educațional. În societatea contemporană, cu schimbări rapide și efecte imediate, educația și învățământul trebuie reînnoite, completate, adaptate, astfel încât putem vorbi despre o permanentă inovație și creație în activitatea didactică. Obiectivul general este acela de a promova creativitatea ca factor cheie în dezvoltarea competențelor personale, antreprenoriale și sociale prin învățarea pe tot parcursul vieții dar și de a găsi strategii moderne folosite pentru asigurarea unei educații de calitate în învățământ. În ultimii ani, educația a fost marcată de inovații tehnologice care au schimbat modul în care era structurat și materializat procesul de predare-învățare din cadrul instituțiilor de învățământ. Secolul XXI impune ca formatorii să adopte o atitudine corespunzătoare noilor coordonate ale realității, aflate într-o continuă schimbare, preocupându-se de formarea lor continuă, pentru ca ulterior să poată utiliza ceea ce au învățat și să poată selecta acele competențe care să inducă elevilor capacitatea de a aplica în viața cotidiană cât mai multe din noțiunile predate în cadrul disciplinelor din trunchiul comun al curriculei școlare.

Activitățile de inovare sunt acțiunile cu caracter novator, care au ca bază funcțională procesul creativ specific uman de genera idei sau concepte noi, noi asocieri între idei sau concept

pre-existente și presupun parcurgerea unor etape: analiza surselor de oportunități de inovare, implementarea lor și crearea modalității de a optimiza ulterior produsul realizat.

În România, sistemul educațional a trecut prin multe schimbări și transformări de-a lungul timpului, iar în prezent se confruntă cu numeroase provocări și tendințe care pot influența semnificativ viitorul copiilor. Educația pe tot parcursul vieții a devenit o prioritate a sistemelor de învățământ la nivel global. Chiar dacă rolul educației de bază, formale, rămâne esențial, învățarea permanentă, împreună cu educația nonformală, vin să personalizeze și să dezvolte aptitudini cât mai apropiate de cerințele pieței și ale societății actuale. Activitățile ar trebui să se concentreze pe crearea unui mediu favorabil pentru creativitate și inovație și să stimuleze o strategie pe termen lung. Creativitatea, în termeni generali, este un proces mental care permite generarea de idei și concepte noi sau asocieri originale între concepte și idei deja existente. În abordarea creativității în procesul educațional, elevul trebuie încurajat să gândească independent, să își asume riscuri și responsabilități în demersul său spre formare intelectuală.

Ideea formării pe tot parcursul vieții își pune amprenta și asupra resursei umane din sistemul educațional, iar cadrele didactice, mai mult poate decât alte categorii de intelectuali, pot fructifica în mod eficient competențele inovative în procesul de învățământ prin eficientizarea activităților cu elevii. Astfel, profesorii pot realiza legături interdisciplinare în cadrul demersurilor didactice la diverse nivele, create din necesitatea de a explica în cadrul vreunei lecții un fenomen, o noțiune, o proprietate, sau pot fi planificate și pot fi legate prin definirea unor concepte de utilizare a unor metode și instrumente noi.

Interdisciplinaritatea constituie un mod inovativ de abordare a activității didactice, realizată pe fondul unei atitudini favorabile creativității și cultivate la cadrele didactice prin intermediul programelor de formare continuă la care aceștia participă periodic. Astfel, activitățile susținute de profesori în medii formale sau informale vor fi mai apropiate de experiențele reale ale elevilor și de nevoile lor de cunoaștere, iar premisa o constituie capacitatea inovativă a cadrului didactic de a crea asocieri între diverse discipline. Astfel, demersul interdisciplinar se revărsă peste limitele materiilor strict delimitate de curriculum, conlucrând la formarea personalității elevului, dar într-un mod integrator și mult mai eficient. Dar pentru un astfel de demers, capacitatea de inovare a cadrelor didactice reprezintă cheia și nucleul de la care pot pleca aceste asocieri interdisciplinare.

Cultivarea și promovarea capacității de inovare a cadrelor didactice prin programe de formare continuă cât mai adecvate are efecte benefice asupra abordării ulterioare a procesului instructiv-educativ, iar capacitatea profesorilor de a realiza și aplica asocieri interdisciplinare aduce un plus de eficiență, o manieră didactică mai apropiată de nevoile reale de formare ale elevilor și de noile coordonate ale realității.

Așadar, inovația în învățământ constă în acceptarea, instalarea și utilizarea unei/unor schimbări cu efecte pozitive asupra activității educaționale ulterioare. Inovațiile nu au valoare în sine și pentru sine, ci numai atunci când se pot „integra și articula în contextul general al sistemului educațional, sincronizându-se cu logica acestuia” (M. Bocoș).

Bibliografie:

1. Crețu Eugen și colectiv, „Inovarea în învățământul de masă”, Editura Aramis, București, 2014;
2. Morton Samuel, „Ingeniozitate în școala mileniului III”, Editura Eurobit, Timișoara, 2015;
3. Ionescu, Miron: Inovația în educație și în învățământ, în revista „Învățământul primar” nr.2-3/2003, Editura Miniped, , nr.2-3/2003.

CONCEPTUL DE COMUNICARE

Conceptul de comunicare a fost dezbătut în literatura de specialitate și acceptat prin diferite definiții. Încercarea de a găsi o definiție unică, universală este practic aproape imposibilă, datorită vastei întinderi a conceptului, a procesului comunicațional laborios și complex. Mă rezum făcând referire doar la câteva dintre ele. Conceptul de comunicare a constituit, mai ales în timpurile moderne, o preocupare continuă din partea multor teoreticieni, aceștia bazându-și teoriile și interpretările date acestei noțiuni, încă din cele mai vechi timpuri.

Conform dicționarului latin-român, Editura Științifică și Enciclopedică de G.Guțu, cuvântul comunicare își are originea în latinescul „communicatio” și din termenul „communis” ce înseamnă „comun”, „public” și „obștesc”, ce nu se referă doar la comunicare, ci și la comunitate, ceea ce conduce implicit către conceptul de organizare, organizare care nu se poate realiza fără comunicarea dintre indivizii care o alcătuiesc. O explicație etimologică a cuvântului ar fi, din verbul latin „comunico,-are”, verb care ar proveni din adjectivul „munis,- e”, cu sensul de „care își face datoria, serviabil, îndatoritor”, cuvânt care presupune interes, bunăvoință, deschidere și înțelegere față de cei cu care interacționăm.

Evoluția și semnificația termenului de comunicare, așa cum a fost dezbătută și percepută de profesori și cercetători preocupați de acest subiect, precum Vasile Tran și Irina Stănciulescu¹ ne arată faptul că deși termenul e de sorginte latină, primele preocupări cu valențe practice pentru actul comunicării, se întâlnesc la greci. Pentru ei capacitatea, chiar măiestria construcției unui discurs, ce putea să se constituie chiar într-o artă, constituie nu doar un prilej de afirmare a individului, ci o condiție indispensabilă a statutului de cetățean grec. Romanii vor prelua de la greci aceste preocupări legate de comunicare, dezvoltându-le și încercând instituționalizarea acestei activități, conferind astfel noi dimensiuni sistemului de comunicare odată cu dezvoltarea drumurilor comerciale. Explozia dezvoltării acestui proces sub toate aspectele lui, l-a constituit epoca modernă, progresul tehnico- științific, apariția trenului, a automobilului, a telefonului, intensificând metodele și sistemele de comunicare dintre indivizi și mai ales între comunități, care

¹ Tran V., Stănciulescu I. „*Teoria comunicării*”, p.13

au devenit tot mai preocupate de consemnarea faptelor, de redactarea actelor oficiale, de elaborarea legilor. De aici, prin extenso, eu consider că, a ști să comunici cu cetățenii, mai ales pentru un angajat din sectorul public, este o condiție indispensabilă în exercitarea atribuțiilor specifice fiecărei funcții, devenind atât de prezentă în zilele noastre încât ne este greu să o percepem ca și o activitate distinctă.

Maria Viorica Bedrule-Grigoruta definește comunicarea „ca un proces interpersonal de transmitere și recepție de simboluri care au înțelesuri atașate.”²

Din punct de vedere psihologic comunicarea reprezintă o relație între indivizi care implică transmiterea intenționată sau nu de informații destinate să lămurească sau să influențeze un individ sau un grup de indivizi receptori.³

Pentru Călin Sabin Ghiolțan comunicarea reprezintă „acțiunea de a face ca un individ să-și însușească experiența referitoare la datele și evenimentele ambianței de la un alt individ sau sistem, un mod de interacțiune între persoane/grupuri ca relație mijlocită de cuvânt, imagine, gest, semn sau simbol.”⁴

Profesorul Ghiolțan introduce, față de celelalte definiții conceptul de ambianță care induce ideea de contextualizare a activității de comunicare, fapt care adaugă încă un indicator de luat în calcul atunci când analizăm activitatea de comunicare desfășurată de un individ sau entitate pentru că același mesaj poate fi înțeles/interpretat diferit în funcție de ambianța/mediu/contextul în care acesta este transmis. Putem lua ca exemplu pentru a ilustra acest lucru diferențele de însemnătate în funcție de țara (sau cultura locală) pentru gesturi identice însemnătatea acestora este diferită, chiar antonimică.

Așadar, comunicarea este un mijloc, un instrument, un vehicul prin care se transmit gânduri, idei, sentimente, se formulează concepte, ipoteze sau se argumentează anumite acțiuni ce trebuie întreprinse.

În zilele noastre, progresul tehnic și tehnologiile comunicaționale, au determinat specialiștii să definească procesul de comunicare, identificând forme specifice domeniilor în care comunicarea este definită, ca un „canal” al relaționării între indivizi, iar în domeniul relațiilor

² Maria Viorica BEDRULE-GRIGORUTA, “Managementul serviciilor publice” , 2007, p. 119.

³ *Dicționar de psihologie Larousse*, București, Univers Enciclopedic 1996 accesat online la <http://www.bp-soroca.md/psihologie/6365042-Dictionar-Psihologie-Larousse1.pdf> în 30.03.2016

⁴ Călin Sabin Ghiolțan, *Relații cu publicul și analiza documentelor oficiale – suport de curs*, pag. 8.

publice, ea se constituie într-o fațetă a comunicării dintre instituție – reprezentată prin funcționarul public și petent-solicitantul.

Comunicarea înseamnă un schimb de înțelegeri între indivizi printr-un sistem comun de simboluri și a devenit din ce în ce mai importantă și mai nuanțată. Într-o organizație, angajații se pot confrunta cu un exces de informații, dar poate și cu deficiențe în ceea ce privește comunicarea. Informarea și comunicarea sunt două lucruri diferite, dar ambele sunt necesare în atingerea succesului de către o organizație. Informarea este cea care pune indivizii în relație cu anumite informații, iar comunicarea pune persoanele în legătură cu alte persoane, ea fiind, practic, „mașinăria” care produce relațiile dintre persoane.

Sintetizând, se poate spune că toate abordările au anumite elemente comune în ceea ce privește comunicarea: este un atribut al ființei umane prin care se transmit și se recepționează informații, idei, opinii, abilități, sentimente, etc, între indivizi, și este indispensabilă activităților umane, de la cele mai simple până la cele mai complexe.

Doar cu ajutorul comunicării avem posibilitatea de a ne dezvolta gândirea, de a progresa în cunoaștere, în civilizație, de a ne păstra cultura, fără ea, o activitate de succes fiind practic imposibil de realizat. Într-o organizație, doar cu ajutorul unei bune comunicări, se poate crea un sistem de colaborare care să favorizeze dezvoltarea și eficientizarea spre îndeplinirea obiectivelor propuse, astfel creându-se un climat generator atât de eficiență cât și de satisfacții personale în rândul angajaților, dar și al „clienților”. Comunicarea trebuie să aibă o finalitate, un rost, să fie realizată fără a leza opiniile semenilor, cu argumente temeinice, care trebuie să aibă un puternic caracter persuasiv – convingător, ea dobândind o maximă eficientizare prin transpunerea celor convenite în viața practică.

Funcționarul public, în actul comunicării, trebuie să țină seama atât de conținutul celor transmise sau receptate, cât și de mijloacele prin care se realizează această comunicare, de nivelul de instruire a celui cu care se intră în dialog. Totodată este necesar ca funcționarul să se asigure că s-a realizat feed-back-ul din partea solicitantului, că acesta a înțeles cele transmise, că nu sunt neclarități, că cele solicitate vor putea fi implementate și realizate în spiritul și litera legii, că s-a respectat principiul transparenței dintre instituție și cetățean.

Comunicarea este lucrul primordial în viața noastră, fără ea neputând practic trăi și munci într-o comunitate, ea ne însoțește viața contribuind la realizarea activităților noastre în bune condiții, chiar și comunicarea intrapersonală având un rol deosebit, fiind practic indispensabilă

procesului comunicațional. Prin comunicare, proces dinamic ce se află într-o permanentă transformare, ființa umană se construiește, își îmbunătățește competențele lingvistice, socio-comunicaționale, se dezvoltă pe sine ca personalitate. Comunicarea ne ajută în a ne exprima intențiile, dorințele, gândurile, sentimentele, experiențele acumulate, cu ajutorul ei oferim și primim diferite informații, interacționăm cu mediul care ne înconjoară. Comunicarea este finalmente, un proces esențial de menținere a legăturilor interumane care stă la baza organizării sociale.

Una din principalele sarcini ale managementului public, pentru ca obiectivele organizației să devină realitate, este atât de a asigura transmiterea și receptarea deciziilor pe toate nivelurile ierarhice, cât și de dezvoltarea canalelor de comunicare cu lumea de afară, cu partenerii publici, de a-și asuma adecvat preocupările comunicării interne cu exteriorul, de a-și afirma identitatea și imaginea publică, de a-și promova politica instituției. Comunicarea este partea consistentă, indispensabilă, care ajută la realizarea activităților managementului resurselor umane, cum ar fi⁵:

- Consultanță oferită angajaților pentru viitorul carierei personale;
- Relații la locul de muncă;
- Analiza și proiectarea fișelor de post;
- Planificarea personalului;
- Recrutarea, selectarea și orientarea personalului;
- Evaluarea performanțelor;
- Disciplina, controlul și evaluarea funcțiilor personalului;
- Sănătate și siguranță.

Asigurarea și menținerea unei atmosfere transparente și a unui climat motivațional, nu se poate realiza decât prin mecanismul comunicării, prin schimbul și împărtășirea de informații, idei, opinii, abilități, sentimente, de utilitate socială, politică și publică. Pentru că nu de puține ori, informațiile de utilitate publică sunt complexe schimburile informaționale devin dificile, greu de gestionat, iar pentru a evita controversele și pentru a menține relațiile sociale în bune condiții, trebuie să se țină seama de efectul procesului de comunicare, de feed-back-ul din partea receptorului, al cetățeanului.

Calitatea managementului resurselor umane dintr-o organizație este influențată de modul și de calitatea comunicării din interiorul organizației, ea fiind veriga de legătură în realizarea

⁵ Ciprian Tripon; - *Managementul resurselor umane* - suport de curs, pag.8

activităților. În îndeplinirea activităților corespunzătoare oricărei funcții, dintre cele patru de bază: planificare, achiziție, dezvoltare și disciplinare, managerul trebuie să fie un bun comunicator cu subordonații, pe care ar trebui să-i considere colaboratorii lui, să acționeze în așa fel încât să dispară frica, teama de prezența „șefului”, de a folosi toate oportunitățile pentru a da naștere dialogului deschis și sincer între el și angajat.

Conform materialului profesorului Ciprian Tripon⁶, comunicarea este cheia performanțelor managementului resurselor umane, concretizate prin activități corespunzătoare de tipul: „bugetării resursei umane” a „managementul posturilor” ce cuprind analiza, descrierea și evaluarea, prin planificarea propriu-zisă a resurselor umane imediată sau îndepărtată, prin obiectivele propuse a fi realizate la nivelul organizației, într-o perioadă determinată de timp, cât și în actul de coordonare a întregii activități pe domenii, departamente: economic, financiar, administrativ, etc. de control a celor propuse a fi implementate.

Funcția de achiziție de personal ce presupune acțiuni de recrutare, selectare și promovare, fie din resurse interne a unui angajat, ce ocupă o poziție inferioară în statul de funcții, pentru o nouă poziție devenită vacantă sau nou înființată, dar și prin acțiuni de continuă motivare a tuturor celor implicați în procesul derulării acestor activități specifice. De asemenea comunicarea, are o deosebită valoare și pentru realizarea funcției de dezvoltare, ce presupune continua evaluare a performanțelor individuale ale angajaților, pregătirea și dezvoltarea lor profesională, prin motivarea financiară, promovarea în alte grile – clase superioare de salarizare, conform legislației în vigoare.

Cea de-a patra funcție de bază a managementului resurselor umane, este cea de disciplinare, ea având rolul de a stabili, negocia prin contractul colectiv de muncă, și de a respecta atât așteptările dar și obligațiile pe care angajatul și angajatorul și le asumă. Atât drepturile cât și obligațiile angajatului și angajatorului, trebuie comunicate în mod clar, astfel încât fiecare parte să și le însușească în mod conștient, printr-un dialog civilizat, printr-o comunicare precisă, la obiect, să atragă atenția asupra faptului că toate obligațiile trebuie îndeplinite, și că nu e de dorit aplicarea sancțiunilor.

Relațiile de muncă și procesul de achiziție, în cadrul managementului resurselor umane, prin activitățile sale de recrutare, selectare și evaluare a personalului, de asemenea se realizează datorită caracterului dinamic al comunicării organizaționale. În urma unui dialog sincer între

⁶ Tripon C. „Managementul resurselor umane”, suport de curs

angajat și angajator, primul va înțelege că trebuie să fie competent, să aibă atitudine profesională, ceea ce să conducă la performanță profesională.

În lipsa unei comunicări adecvate, eficiența managementului resurselor umane ar fi trunchiată și nu s-ar putea găsi la fel de ușor soluții la problemele angajaților apărute în calea atingerii scopurilor organizației, soluții ce să faciliteze dezvoltarea și motivarea individuală, soluții care să aducă schimbări benefice atât pentru indivizi, organizație, cât și pentru public, nu s-ar putea face legătura dintre resursa umană și scopurile și politicile organizației, fără procesul comunicării .

Tema pe care mi-am propus-o pentru această cercetare o reprezintă domeniul comunicării în instituțiile publice din România deoarece orice activitate comună din cadrul vieții sociale și a relațiilor de muncă, presupune schimbul de informații, adică procese și relații de comunicare. Fiind un domeniu destul de vast nu mă voi referi la el în ansamblul sau, ci într-un mod canalizat pe comunicarea cu publicul.

Cercetarea a fost aplicată pe cetățeni ai comunei Rebrîșoara și pe funcționari din Primăria Rebrîșoara, iar metoda de cercetare folosită a fost interviul.

IMPORTANȚA NOILOR EDUCAȚII ÎN FORMAREA UNOR CETĂȚENI AI VIITORULUI

Veronica Dobrescu

Școala Gimnazială "Gala Galaction" Didești

Societatea presupune un ansamblu de relații între membrii săi, relații direcționate de norme morale scrise și nescrise a căror respectare permite armonizarea relațiilor între oameni. Complexitatea crescândă a vieții solicită oameni capabili de o integrare rapidă și temeinică, orientați și bine informați, cu o sensibilitate fină, receptivi la nevoile semenilor, cu tășături de caracter ferme și stabile în fața obstacolelor și vicisitudinilor pe care le au de înfruntat. Omul, ființă socială prin excelență, a stabilit relații cu semenii chiar de la începuturi, dar numai atunci când relațiile au fost de o anume factură s-a înregistrat progresul comunității.

Problematica lumii contemporane a generat în sfera educației un număr de imperative precum: apărarea păcii, salvarea mediului, promovarea unei noi ordini ecologice etc. Modul de dezvoltare a lumii contemporane este legat, în mare măsură, de modul în care educația poate să satisfacă cerințele acestei dezvoltări. „Noile educații” reprezintă cel mai util răspuns al sistemelor educative la imperativele generate de problematica lumii contemporane. Aceste „noi educații” sunt:

- educația relativă la mediu;
- educația pentru pace și pentru cooperare;
- educația pentru participare și pentru democrație;
- educația pentru o nouă ordine economică internațională;
- educația pentru comunicare și pentru mass-media;
- educația pentru schimbare și dezvoltare;
- educația nutrițională;
- educația economică și casnică modernă;
- educația pentru timpul liber.

Educația relativă la mediu își propune să-l conducă pe elev spre formarea unui punct de vedere mai obiectiv asupra realității, să-l incite la participare, să devină conștient de viitor, de faptul că viața generațiilor viitoare, calitatea ei, depinde într-o mare măsură și de opțiunile sale.

Distrugerea pădurilor planetei se accelerează mereu, iar deșerturile se extind fără încetare. Eroziunea solului subminează nu numai producția agricolă, dar și mijloacele de a-și câștiga existența a milioane de persoane, în timp ce dispariția treptată a speciilor de plante și animale diminuează rapid moștenirea noastră biologică. La ora actuală, suntem angajați în cursa pentru stoparea degradării mediului înainte ca aceasta să devină de necontrolat.

Este încurajator faptul că reportajele privind mediul înconjurător și-au făcut loc pe primele pagini ale ziarelor și pe copertele revistelor ilustrate, ca și în emisiunile televizate. Veștile bune sunt legate de faptul că tot mai mulți oameni doresc să se implice în efortul de a salva planeta.

Încălzirea globală, scăderea stratului de ozon, poluarea aerului și ploile acide sunt probleme majore ale secolului nostru. Au apărut probleme grave de sănătate datorită poluării aerului. Oamenii respiră un aer considerat nesănătos de către Agenția pentru Protecția Mediului. La fiecare aniversare a Zilei Pământului, este stringent să analizăm împreună cu elevii, la nivelul lor de înțelegere, ce s-a realizat în lume în domeniul controlului poluării aerului.

Educația pentru pace și pentru cooperare

Încă din timpurile biblice a apărut îndemnul ca din săbii să se făurească pluguri, dar niciodată acest sfat nu a fost mai potrivit ca acum. Sărăcia lucie, bolile violente și analfabetismul caracterizează viețile a sute de milioane de oameni din țările în curs de dezvoltare. Toată lumea, indiferent că este bogată sau săracă, puternică sau slabă din punct de vedere al forței militare, se confruntă cu spectrul unei devastări a mediului înconjurător fără precedent.

Educația pentru pace se constituie ca o educație a atitudinilor și mentalităților, a conduitei în societate, în școală, în familie. Ea presupune cultivarea unor atitudini superioare și formarea elevilor în vederea evitării conflictelor și a promovării dialogului constructiv, cultivarea receptivității și flexibilității, a respectului față de valori și de aspirații, față de sine și față de alții.

În conceperea acestei pedagogii a păcii își găsește loc ideea că disputele se soluționează prin discuții, argumentări, demonstrații, iar apelul la rațiune implică încrederea în capacitatea omului de a învăța să-și exercite spiritul de înțelegere mutuală.

Elevii trebuie formați în spiritul solidarității cu cei din generația lor, al respectului pentru cei care i-au precedat și cei care-i vor urma, al încrederii în destinul umanității și în valorile umane.

Educația pentru participare și pentru democrație

Motto: *Toate ființele umane se nasc libere și egale în drepturi.*

(Articolul I Declarația Universală a Drepturilor Omului)

Prin participare se înțelege nu numai posibilitatea de a desfășura o activitate creatoare, care face apel la capacitatea totală a individului și care este socialmente utilă, ci semnifică și șansa oferită elevilor de a-și defini și delimita aspirațiile și nevoile. Prin participare, elevii își pot exprima opțiunile în domeniul educației, culturii, timpului liber, sportului, pot deveni coparticipanți la propria formare.

Tineretul nu este numai un receptor de informații și un consumator de produse, ci și un participant activ la făurirea operei comune, a istoriei națiunii căreia îi aparține. Educația pentru democrație vizează formarea și cultivarea capacităților de înțelegere și de aplicare a democrației la nivelul principiilor sale valorice de conducere socială eficientă. În acest fel, cadrele didactice și elevii au șansa de a împărtăși comunității idei proprii și bune practici pe marginea unor „soluții optime”.

Societățile moderne încep să realizeze, încetul cu încetul, că sunt pe cale nu numai de a-și distruge mediul înconjurător, dar chiar de a-și submina propriul viitor. În consecință, guverne, agenții pentru dezvoltare și cetățeni din toată lumea au început să încerce schimbarea semnificativă a sensului acestor tendințe amenințătoare. O societate viabilă este aceea care își satisface nevoile fără a pune în pericol perspectivele generațiilor viitoare.

Educația economică și casnică modernă

Deoarece realitățile economice se răsfrâng în mod determinant asupra individului și colectivității din care face parte, având un rol important în formarea omului, educația economică trebuie menționată în aria noilor educații. Cerințele economice actuale determină calificarea forței de muncă. Să alegi o profesie care nu se potrivește cu ceea ce ești și cu adevăratele tale dorințe este ca și cum te-ai privi într-o oglindă care deformează imaginea. Este posibil ca elevii, neavând o posibilitate de reflectare corectă a intereselor privind cariera, să constate cu uimire că pe parcursul vieții pot schimba numeroase profesii, fără a ajunge în final la o cunoaștere de sine cât mai completă.

Inițierea în teoria și practica economică favorizează dobândirea conștiinței și conduitei economice ca temei al unei vieți echilibrate și cu o bună integrare în planul vieții sociale. Este foarte importantă pregătirea elevilor pentru viața individuală și inițierea în problematica

economiei casnice. Trebuie avută în vedere atitudinea față de bunuri, spiritual de cooperare și respect față de muncă.

Educația pentru comunicare și pentru mass-media vizează formarea și cultivarea capacității de valorificare culturală a informației furnizată de presă, radio, televiziune etc., în condiții de diversificare și de individualizare care solicită o evaluare pedagogică responsabilă la scara valorilor sociale.

Televizorul, jocurile video și calculatorul sunt cele care au „furat” interesul copiilor și chiar al adulților pentru a citi o carte. Concurența făcută cărții de către acestea este una de suprafață. Instrumentul de bază cu care lucrează cartea, textul tipărit este cuvântul, noțiunea, conceptul. Acesta este și fundamentul gândirii, al raționamentului.

Dezvoltarea reală într-o civilizație a cunoașterii, cum este cea de azi și mâine, nu se poate în mod fundamental baza, decât pe concepte, pe idei și nu doar pe imagini, sentimente sau reprezentări subiective. De aceea, în lumea contemporană menirea bibliotecii de a fi tezaur de cultură și civilizație nu scade, ci dimpotrivă, crește. În ciuda progresului rapid al științei, cartea rămâne nemuritoare în educarea și formarea personalității fiecărui om.

“Noile educații” sunt definite în programele UNESCO “ca răspunsuri ale sistemelor educaționale la imperativele lumii contemporane” de natură politică, economică, ecologică, demografică, sanitară etc. Aceste “noi educații” sunt adaptabile la nivelul fiecărei dimensiuni a educației, în funcție de particularitățile acestora dar și de “ciclurile vieții” și de condițiile sociale specifice fiecărui sistem educațional.

Implementarea “noilor educații” presupune elaborarea și aplicarea unor strategii pedagogice și sociale speciale precum pătrunderea lor în programele școlare sub forma unor recomandări sau module de studiu independente.

Bibliografie:

Cozma, Teodor – *Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice*, Editura Polirom, Iași. 1998;
Bârsănescu, Ștefan – *Istoria pedagogiei*, E.D.P., București, 1968;
Brown, R. Lester – *Probleme globale ale omenirii*, Editura Tehnică. București, 1992;
Văideanu, George – *Educația la frontiera dintre milenii*, Editura Politică, București, 1988;
Cucoș, Constantin – *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași, 2006.

https://www.didactic.ro/revista-cadrelor-didactice/noile-educa-ii#google_vignette
<http://www.asociatia-profesorilor.ro/noile-educatii.html>

INOVAȚIA EDUCAȚIONALĂ ÎN RELAȚIA DINTRE CADRE DIDACTICE, ELEVI ȘI SECRETARIAT

Dorca Monica Delia

Școala Gimnazială Nr.3 Negrești Oaș

Inovația educațională reprezintă un element important în dezvoltarea sistemului de învățământ modern. Aceasta implică adoptarea de noi metode, tehnologii și abordări pentru a îmbunătăți calitatea educației și a crea un mediu de învățare mai eficient și mai atractiv. Relația dintre cadrele didactice, elevi și secretariat joacă un rol esențial în implementarea acestor inovații. În acest context, este important să examinăm cum aceste trei componente interacționează și contribuie la succesul procesului educațional.

Inovația în relația cadrelor didactice cu elevii

Cadrele didactice sunt principalele vehicule ale inovației în educație. Profesorii care adoptă noi metode pedagogice și tehnologii contribuie la crearea unui mediu de învățare mai dinamic și mai implicant. De exemplu, utilizarea platformelor de învățare online, a resurselor multimedia și a instrumentelor interactive poate transforma modul în care elevii învață și se implică în procesul educațional.

Un autor important în acest domeniu este Sugata Mitra, cunoscut pentru proiectul său „The Hole in the Wall”, care demonstrează capacitatea copiilor de a învăța în mod autonom cu ajutorul tehnologiei. Mitra susține că educația auto-organizată și accesul liber la informație pot revoluționa modul tradițional de predare și învățare.

Rolul secretariatului în susținerea inovației educaționale

Secretariatul joacă un rol vital în sprijinirea inovării educaționale prin administrarea eficientă a resurselor și facilitarea comunicării între toate părțile implicate. Un secretariat bine organizat poate reduce sarcinile administrative ale cadrelor didactice, permițându-le acestora să se concentreze mai mult pe activitățile educaționale.

Teoria managementului educațional a lui Peter Drucker subliniază importanța unei administrații eficiente pentru succesul oricărei organizații. Secretariatul școlii, prin utilizarea sistemelor informatice moderne și a practicilor administrative inovatoare, poate contribui semnificativ la îmbunătățirea experienței educaționale pentru elevi și profesori.

Interacțiunea dintre Cadre Didactice, Elevi și Secretariat

Relația dintre cadrele didactice, elevi și secretariat este una de interdependență. O comunicare eficientă și un flux informațional clar între aceste părți sunt esențiale pentru

implementarea cu succes a inovațiilor educaționale. Profesorii trebuie să fie susținuți de secretariat în utilizarea noilor tehnologii și metode, iar elevii trebuie să aibă acces la resursele necesare pentru a beneficia de aceste inovații.

În lucrarea sa, „Diffusion of Innovations”, Everett M. Rogers discută despre modul în care ideile și tehnologiile noi sunt adoptate într-o comunitate. Aplicând teoria sa în contextul școlii, putem înțelege că succesul inovațiilor educaționale depinde de colaborarea și comunicarea eficientă între toate părțile implicate.

Concluzie

Inovația educațională este esențială pentru dezvoltarea unui sistem de învățământ adaptat nevoilor contemporane. Cadrele didactice, elevii și secretariatul trebuie să colaboreze strâns pentru a crea un mediu educațional eficient și atractiv. Prin adoptarea de noi metode pedagogice, utilizarea tehnologiilor moderne și administrarea eficientă a resurselor, aceste trei componente pot contribui semnificativ la îmbunătățirea calității educației.

Bibliografie

1. Mitra Sugata, „The Hole in the Wall: Self-Organising Systems in Education”, TED Books, 2012.
2. Drucker Peter, „The Effective Executive”, HarperCollins Publishers, 1966.
3. Rogers Everett M., „Diffusion of Innovations”, Free Press, 1962.

PREDAREA LIMBII FRANCEZE ÎN SECOLUL XXI

DOROBANȚU ALEXANDRA MARIANA

Școala Gimnazială Bucovăț, Dolj

Lumea întreagă se află într-o continuă schimbare, în plin proces de redefinire. Redefinire a spațiului, a timpului, a relațiilor umane, a politicii, a culturii, a economiei, a identității. Omul însuși se redefineste, simțind tot mai mult nevoia de reinventare. Toate aceste elemente reprezintă niște provocări pentru noi, profesorii, deoarece ne împing spre o nouă abordare a procesului instructiv-educativ, spre o educație și o formare în contextul acestor provocări ale lumii contemporane. Învățământul românesc simte cu ardoare nevoia de schimbare, de inovație.

Dar oare cum putem face acest lucru? Cum ne adaptăm pentru a ajunge la feedback-ul dorit? Care sunt soluțiile pentru a avea un sistem de învățământ sănătos și adaptat secolului în care trăim?

Consider că schimbarea trebuie să înceapă cu noi înșine. Profesorul trebuie să își pregătească elevii pentru o lume care evoluează rapid dar pentru a realiza acest lucru, el trebuie să se reinventeze, să se adapteze, să fie deschis schimbărilor. Trebuie să renunțe la prelegerile interminabile, la atitudinea autoritară, să pună accentul pe elev și să îi ofere acestuia posibilitatea de a avea un punct de vedere propriu, o gândire critică.

În ceea ce privește materia pe care o predau, și anume franceza, limba lui Molière, trebuie promovată și prețuită la adevărata sa valoare. Aceasta reprezintă un izvor nesecat de cultură și bun gust, ce trebuie insuflat și elevilor noștri. Plecând de la această premisă, nu am mai reflectat doar asupra conținuturilor ci și asupra manierei, modului în care transmit elevilor mei aceste noțiuni. Încerc să utilizez metode cât mai moderne care să le stârnească interesul și care să fie de actualitate. Strategiile și metodele de predare trebuie să fie unele interactive pentru o oră cât mai plăcută.

Pentru promovarea limbii franceze în rândul elevilor și descoperirea unor elemente socio-culturale specifice spațiului francofon, folosesc adesea piesele de teatru care reprezintă un adevărat deliciu pentru micii artiști. Teatrul este o activitate creativă, amuzantă, accentul se mută de pe competențele scrise pe cele orale, această metodă de învățare are avantajul de a aduce distracția elevilor, de a dezvolta spiritul de echipă dar și abilități de comunicare deosebite, printre care și îmbunătățirea dicției, pronunției, îmbogățirea vocabularului.

Învățarea limbii franceze și prin practica teatrală asigură un nivel de limbă superior, o deschidere spre cunoaștere, o educație, nu doar formală, ci și informală. Elevii se simt mai liberi, mai motivați în studiul limbii franceze și sub alte aspecte ale ei. De curând, am pus în

scenă piesa LE PETIT CHAPERON ROUGE ce a avut un adevărat succes. Toți elevii s-au implicat, chiar și cei mai puțin pregătiți din punct de vedere teoretic, au ajutat la realizarea decorului și la tot ce au putut.

Cântecele, jocurile, dramatizările, cuvintele încrucișate, șaradele, rebusurile sunt foarte apreciate de elevi. Pentru a optimiza, însă, exploatarea pedagogică a jocului, este necesar să folosim toate mijloacele și resursele, pentru a încuraja creativitatea elevilor, solicitând nu numai intelectul, ci și simțurile și alegând mai ales documente autentice, reprezentative din punct de vedere cultural. Un exemplu, ar fi acel celebru „jeu de l’oie”, care vizează, cel mai adesea, formele verbale la diverse timpuri și moduri. Dar materialele pot fi fabricate de însuși profesorul, care poate utiliza obiecte banale – o minge pentru a face elevii să indice următorul participant la joc, imagini decupate pentru a imagina o poveste, de exemplu, pionii și zaruri, pentru a se exersa formele verbale (zarul va indica persoana la care se va conjuga verbul) etc.

Jocurile de rol, prin care se simulează diverse situații de comunicare, implică în același timp interactivitate dar și creativitate, participanții la această activitate trebuind să se adapteze și să reacționeze spontan pe parcursul jocului. Avantajul acestora ar fi că se renunță la cadrul rigid al învățării, participanții putând alege altă identitate și se poate reduce, astfel, teama de eroare, una din problemele care pot constitui un obstacol în exprimare.

După cum se prevede și în profilul absolventului, accentul este pus pe competențe, foarte importantă și cotidiană fiind competența digitală. Elevii utilizează din ce în ce mai mult tehnologia, sunt atrași de folosirea internetului, de utilizarea zilnică a telefoanelor, a tabletelor și a calculatoarelor, dar nu tot timpul într-o manieră benefică lor. De aceea, profesorul are datoria de a-i îndruma, dar și de a se adapta cerințelor acestora.

În cazul orelor de limba franceză, utilizarea mijloacelor TIC este o necesitate deoarece mediul virtual ne oferă multe oportunități pentru a face ca învățarea acestei limbi să fie atractivă și elevii să-și dorească să participe la astfel de lecții. Prin introducerea mijloacelor tehnice în cadrul orelor de limba franceză elevul se simte în largul său, în lumea creată de sine, ceea ce face ca orele să devină atractive, inducând un sentiment de confort și siguranță, de dorință de a participa în mod activ la astfel de lecții.

Spre deosebire de lecțiile tradiționale, cele în care utilizez mijloacele TIC stârnesc mult mai mult interesul elevilor. Jocurile pe Wordwall pe care le realizează de pe telefonul personal, pe care au învățat acum să-l utilizeze și într-un mod educativ, îi antrenează, le dezvoltă spiritul de competiție.

Orele realizate în cabinetul de informatică, bazate în special pe lucrul cu ajutorul calculatorului, pe folosirea metodelor moderne, pe materiale prezentate pe diferite site-uri îi ajută pe elevi să își însușească mult mai repede cuvintele noi ascultând prezentări autentice, dialoguri ale nativilor francezi, cântece tematice, pe care au început să le fredoneze, exersând astfel situația de comunicare în limba franceză. În cadrul acestor ore constat manifestarea disponibilității pentru schimbul de mesaje simple orale, manifestarea deschiderii pentru a participa în mod activ la orele de limba franceză.

În concluzie, pentru a beneficia de un învățământ de calitate și implicit de o lume mai bună, trebuie să avem întotdeauna puterea de a ne reinventa, de a căuta diverse abordări și de a găsi soluțiile cele mai bune pentru elevii noștri.

Bibliografie:

Augé, H., M.-F. Borot et M. Vielmas. Jeux pour parler, jeux pour créer, Paris, CLE International, 1981

Dragomir, Mariana- Puncte de vedere privind predarea- învățarea limbii franceze ca limbă străină, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 2001.

Hourest, B., À l'école des intelligences multiples, Paris, Hachette Livre, 2006.

Sitografie:

<https://www.portalinvatamant.ro/articole/activitati-extrascolare-67/educatia-in-secolul-21-transformarea-invatamantului-prin-tehnologie-interactiva-si-adaptiva-12306.html>

<https://edict.ro/flipped-classroom-o-noua-abordare-in-formarea-competentelor-secolului-21/>

Diverse instrumente care pot măsura nivelul de performanță al competențelor elevilor

Evaluarea reprezintă o parte integrantă a demersului didactic, cu rol în măsurarea nivelului de performanță al competențelor elevilor.

Fiecare competență vizată trebuie evaluată. În cazul competenței de comunicare orală, evaluarea are un rol esențial, deoarece doar prin ea elevii pot înțelege ce achiziții (cunoștințe, deprinderi, atitudini) au urmărit activitățile lecției și în ce măsură le pot demonstra.

Printre instrumentele pe care le poate folosi profesorul pentru evaluarea comunicării orale, sunt:

- ❖ înregistrări ale secvențelor de comunicare orală;
- ❖ fișe de evaluare (grille de evaluare a lecturii orale, a participării la o dezbatere, a construirii unui dialog, a unui monolog etc.);
- ❖ fișe de autoevaluare (îi ajută pe elevi să-și identifice punctele tari și pe cele slabe);
- ❖ realizarea profilului de vorbitor/ascultător al fiecărui elev din clasă;
- ❖ (pentru profesor) evaluarea globală a organizării activităților de comunicare orală;

O lecție de comunicare orală care se desfășoară în lipsa unor repere clare de evaluare nu poate fi eficientă, indiferent cât de bine s-au simțit elevii participând la activități. Fișa de evaluare a activității poate fi adaptată în funcție de tema lecției, de strategia învățată printr-o anumită activitate de comunicare orală. Nu este obligatoriu ca fiecare activitate de comunicare orală să fie evaluată prin prisma tuturor parametrilor, dar este bine ca elevii să aibă imaginea de ansamblu a factorilor importanți pentru competența de comunicare orală. Câteva exemple de grille de evaluare, sunt:

- ❖ grila de evaluare a lecturii orale;
- ❖ grila de evaluare a prezentării orale;
- ❖ grila de evaluare a construirii unui monolog oral pe o temă dată;
- ❖ grila de evaluare a construirii unui dialog;
- ❖ grila de evaluare a rezumării orale;
- ❖ grila de evaluare a unei argumentări orale;

O altă competență vizată în cadrul orelor de limba și literatură română, este cea de redactare a textului, care are contururi mai clare, validate deja în timp. Scrierea, la fel ca ascultarea sau vorbirea, este o activitate de comunicare cu funcții multiple. Întotdeauna, ceea ce scriem dezvăluie ceva despre noi: o atitudine față de temele care o abordăm, o preferință, un mod de a comunica.

Dacă în cazul evaluării activităților de comunicare orală dificultatea consta în a observa cu atenție comportamentul copiilor pentru a le putea oferi imediat un feedback obiectiv și precis, în cazul activităților de redactare problema este tocmai că, deși profesorul are tot timpul la dispoziție pentru a citi cu atenție lucrarea, astfel încât să ofere un feedback cât

mai consistent, uneori nu rămâne suficient timp pentru ca măcar o parte dintre lucrările elevilor să fie evaluate în cadrul aceleiași ore.

Există modalități diferite de evaluare a unui text:

- ❖ **evaluarea globală**, bazată pe o impresie generală, este considerată subiectivă și lipsită de fidelitate în notare, dar poate fi adecvată unor texte mai complexe au unor texte de tip imaginative;
- ❖ **evaluarea analitică**, bazată pe criterii clare, se apropie mai mult de exigențele obiectivității în evaluare;

Pentru că evaluarea redactării vizează atât procesul, cât și produsul scrierii, profesorul poate folosi metode complementare de evaluare, precum:

- ❖ observarea sistematică a comportamentului elevilor;
- ❖ investigația;
- ❖ proiectul;
- ❖ portofoliul;
- ❖ autoevaluarea;

Domeniul lecturii este, probabil, domeniul cel mai complex al limbii și literaturii materne. Această complexitate privește atât obiectul de studio, care își lărgeste în permanență contururile, pentru a se adapta realităților diverse ale comunicării actuale, cât și abordările variate, strategiile pe care profesorul încearcă de fiecare dată să le adapteze obiectului de studiu. Tocmai de aceea, înțelegerea finalităților pentru care elevii studiază literatură în școală este un pas esențial, care-l ajută pe profesor să ia deciziile cele mai bune pentru alegerea textelor, discutarea lor la clasă și modul în care-și evaluează elevii în acest domeniu.

Finalitățile lecțiilor de literatură în școală sunt:

- ❖ dobândirea unor cunoștințe și strategii care înlesnesc comprehensiunea și interpretarea textelor – echivalent cu *a ști*;
- ❖ formarea unor cititori competenți, care să aplice strategii de comprehensiune și interpretare adecvate textelor pe care le citesc și care să poată participa active la viața culturală a școlii, a comunității etc. – echivalent cu *a ști să fac*;
- ❖ formarea gustului pentru lectură și stimularea gândirii critice, formarea unei atitudini pozitive față de lectură și crearea unei punți între lectura școlară și cea de plăcere (echivalent cu *a ști să fie*) , dar și stimularea interesului și a deschiderii față de interpretările plurale ale textelor (în felul acesta elevii învață *să trăiască împreună cu ceilalți*, în comunitatea interpretativă a clasei).
- ❖ Transferarea strategiilor de lectură spre diverse discipline și domenii, pentru a-și îmbogăți cunoașterea – echivalent cu *a ști să înveți*;

ROLUL EDUCAȚIEI DE CALITATE

Autor: prof. dr. ing. Drăgănescu Crina Adriana

Liceul Tehnologic Roșia Jiu, Fărcășești, Gorj

Educația de calitate este un aspect esențial pentru o societate în care oamenii se pot dezvolta și evolua într-un mod armonios. Aceasta implică un sistem educațional bine structurat și dezvoltat, care să ofere oamenilor șansa de a-și descoperi și valorifica potențialul, de a-și forma și dezvolta personalitatea, de a se instrui și a-și achiziționa cunoștințele și competențele necesare pentru a fi activi și productivi în societate.

Un sistem educațional de calitate trebuie să asigure accesul tuturor la educație, indiferent de sex, vârstă, originea socială, cultură sau religie. De asemenea, acesta trebuie să fie adaptat nevoilor și aptitudinilor fiecărui individ, să ofere posibilitatea de a învăța într-un mediu sigur, confortabil și stimulativ, să fie bazat pe metode interactive și să aibă un personal calificat și dedicat.

Educația de calitate are un impact semnificativ asupra vieții oamenilor și asupra societății în ansamblu. Oamenii care au acces la o educație de calitate au șansa de a-și atinge potențialul maxim, de a-și forma personalitatea, de a-și dezvolta abilitățile și competențele, de a se instrui și de a se adapta la cerințele societății moderne. De asemenea, educația de calitate contribuie la reducerea inegalităților sociale, la formarea unei societăți mai tolerante și mai deschise, la dezvoltarea unui spirit critic și la creșterea nivelului de trai.

Totuși, în multe țări, sistemul educațional nu este suficient de dezvoltat sau nu este accesibil tuturor. De aceea, este necesar să se investească în educație, să se dezvolte programe educaționale de calitate, să se formeze personal calificat și dedicat și să se asigure un mediu educațional sigur și stimulativ.

Investiția în educație este esențială pentru a asigura un sistem educațional de calitate și accesibil tuturor. Iată câteva argumente pentru necesitatea investițiilor în educație:

1. Dezvoltarea potențialului uman: Educația oferă șansa de a-și descoperi și valorifica potențialul, de a-și forma și dezvolta personalitatea și de a-și achiziționa cunoștințe și competențe necesare pentru a fi activi și productivi în societate. Investițiile în educație asigură accesul tuturor la o educație de calitate, ceea ce poate contribui la dezvoltarea potențialului uman în întreaga societate.

2. Reducerea inegalităților sociale: Accesul la educație de calitate poate contribui la reducerea inegalităților sociale, oferind tuturor șansa de a-și forma personalitatea, de a-și dezvolta abilitățile și competențele și de a-și atinge potențialul.
3. Dezvoltarea economiei: Investițiile în educație pot contribui la dezvoltarea economiei prin formarea unui personal calificat și dedicat, care poate fi productiv și activ în societate. De asemenea, educația de calitate poate ajuta la crearea de noi oportunități de muncă și la creșterea nivelului de trai.
4. Formarea unei societăți mai deschise și tolerante: Educația poate contribui la formarea unei societăți mai deschise și tolerante prin dezvoltarea unui spirit critic și prin oferirea de informații și cunoștințe despre diverse culturi și tradiții.
5. Menținerea și dezvoltarea sistemului educațional: Investițiile în educație sunt necesare pentru menținerea și dezvoltarea sistemului educațional, pentru formarea unui personal calificat și dedicat și pentru modernizarea infrastructurii educaționale.

În concluzie, educația de calitate este esențială pentru o societate sănătoasă și înzestrată, care să se poată dezvolta și să evolueze în mod armonios. Prin investirea în educație, prin formarea unui sistem educațional bine structurat și prin dezvoltarea unui mediu educațional sigur și stimulat, se poate asigura accesul tuturor la educație și se poate contribui la formarea unei societăți mai deschise, mai tolerante și mai înzestrate.

IMPORTANȚA MANAGEMENTULUI ACTIVITĂȚILOR NONFORMALE PENTRU DEZVOLTAREA COMUNITĂȚII

Prof. dr. ing. DRĂGĂNESCU CRINA ADRIANA
Liceul Tehnologic Roșia Jiu, Fărcășești, Gorj

Managementul activității metodice, științifice și culturale reprezintă un domeniu vast și complex, care implică coordonarea, planificarea, organizarea și controlul diferitelor activități metodice, științifice și culturale. Acestea sunt esențiale pentru funcționarea eficientă a societății și pentru îmbunătățirea calității vieții oamenilor.

Activitățile metodice se referă la activități care se concentrează pe dezvoltarea și aplicarea de metode eficiente și adecvate în diferite domenii, cum ar fi educația, sănătatea sau afacerile. De exemplu, în educație, acestea ar putea include planificarea și implementarea de metode eficiente de învățare și evaluare.

Activitățile științifice se referă la activități care au ca scop cercetarea științifică și dezvoltarea de noi tehnologii. Acestea sunt importante pentru progresul societății și pentru îmbunătățirea calității vieții oamenilor prin crearea de noi soluții la problemele existente.

Activitățile culturale se referă la activități care promovează patrimoniul cultural și arta. Acestea sunt importante pentru menținerea și transmisia valorilor culturale și pentru îmbunătățirea calității vieții prin oferirea oamenilor de posibilitatea de a se conecta cu trecutul și cu identitatea lor culturală.

Managementul activității metodice, științifice și culturale este un proces continuu, care implică identificarea nevoilor, planificarea și alocarea resurselor, monitorizarea și evaluarea performanțelor și luarea de măsuri pentru a îmbunătăți eficiența și efectivitatea activităților. Este important să se asigure că aceste activități sunt coordonate între ele și cu alte sectoare ale societății, astfel încât să se obțină rezultate cât mai bune și să se evite duplicarea eforturilor sau alocarea inutilă a resurselor.

Pentru a asigura o gestionare eficientă a activităților metodice, științifice și culturale, este necesar să se aibă în vedere următoarele aspecte:

- *Planificare:* Este important să se planifice în detaliu activitățile și să se aloce suficiente resurse pentru a le realiza cu succes.

- *Resurse umane*: Managementul activității metodice, științifice și culturale necesită oameni cu competențe specifice și cunoștințe solide în domeniu. Este important să se asigure că se dispune de personalul adecvat pentru a realiza activitățile cu succes.
- *Finanțare*: Este necesar să se aloce suficiente fonduri pentru a acoperi costurile activităților și pentru a asigura resursele necesare.
- *Monitorizare și evaluare*: Este important să se monitorizeze progresul activităților și să se evalueze rezultatele pentru a identifica problemele și a lua măsuri pentru a le rezolva.

Managementul activităților nonformale se referă la gestionarea și coordonarea activităților care au loc în afara contextului formal al școlii sau locului de muncă. Acestea pot include activități recreative, culturale, voluntariat sau alte activități care au un impact pozitiv asupra comunității sau a individului.

Acest tip de activități poate fi gestionat de către organizații non-profit, grupe comunitare sau indivizi care își asumă responsabilitatea de a le organiza și de a le coordona.

Pentru a asigura o gestionare eficientă a activităților nonformale, este necesar să se ia în considerare următoarele aspecte:

- *Planificare*: Este important să se planifice în detaliu activitățile și să se aloce suficiente resurse pentru a le realiza cu succes.
- *Resurse umane*: Este important să se asigure că se dispune de personal sau voluntari cu competențe adecvate și cunoștințe solide în domeniul respectiv.
- *Finanțare*: Este necesar să se aloce suficiente fonduri pentru a acoperi costurile activităților și pentru a asigura resursele necesare.
- *Comunicare*: Este important să se comunice clar cu participanții și publicul țintă pentru a asigura că activitățile sunt bine înțelese și bine primite.
- *Evaluare*: Este important să se evalueze rezultatele activităților pentru a identifica problemele și a lua măsuri pentru a le rezolva.

Managementul activităților nonformale este important pentru a asigura că acestea sunt planificate și gestionate cu atenție, cu resursele necesare și cu personalul adecvat, astfel încât să se obțină rezultate cât mai bune și să se contribuie la dezvoltarea și îmbunătățirea comunității. Ca o concluzie, managementul activităților nonformale este esențial pentru funcționarea eficientă a societății și pentru îmbunătățirea calității vieții oamenilor.

Educația reprezintă un sistem al vieții sociale sensibil la mesajele viitorului; viitorul fiind acțiunea actuală asupra condițiilor date, o anume transformare, inovare și schimbare, a crea premise și nu a impune soluții unilaterale. G. Berger anticipa, cu mulți ani în urmă, că „trăim într-o lume în care, nu va mai fi loc decât de inovatori”.

„A nu inova, adică a apăra ziua de ieri, este mult mai riscant decât a face ziua de mâine.” – Peter Drucker

Societatea contemporană generează inovații numeroase și variate, pe diverse planuri (sociologic, pedagogic, economic, tehnic). Inovațiile din învățământ reprezintă un proces deosebit de complex ce presupune dezvoltare, schimbare, reformă, modernizare, perfecționare.

Inovarea pedagogică este o mișcare de la tradiție la modernitate, prin introducerea unor schimbări, în scopul creșterii eficienței procesului de instruire și formare a personalității omului contemporan. Implementarea inovațiilor în învățământ se realizează prin reforme educaționale sau prin introducerea diferitelor schimbări la nivel structural și funcțional în scopul perfecționării procesului educațional.

Procedeele tehnice de aplicare a inovațiilor sunt:

- remanierea, care vizează schimbări de structură, ca spre exemplu noua structură a învățământului liceal și superior;
- substituirea, de exemplu, înlocuirea unui manual cu altele mai moderne (manuale alternative);
- restructurarea, spre exemplu a planului de învățământ, prin introducerea unor noi discipline (informatica, ecologia);
- adăugarea, adică introducerea unor elemente noi în învățământ, a planurilor cadru, a calculatorului ș.a.;

- eliminarea unor forme învechite cum sunt relațiile autoritare și înlocuirea lor cu cele democratice în relația profesor-elev.

Inovația educațională este o schimbare cu caracter deliberat și voluntar, este o operație al cărei obiectiv este de a determina instalarea, acceptarea și utilizarea unei schimbări.

După Lazăr Vlăsceanu, inovația în învățământ se poate realiza prin reforma educațională și schimbarea pedagogică. Prima desemnează un tip de inovație structurală și sistematică – sistematică și structurală, care afectează funcționarea și raporturile structurale din întregul sistem de învățământ, având totodată referință intersistemică. A doua formă de realizare urmărește „îmbunătățirea sau modernizarea practicii educaționale”, conform cu obiective predefinite.” În viziunea autorului, cele două se pot corela în cadrul unui proces de inovare planificat.

Același autor mai precizează că schimbarea are anvergura reformei „fiindcă propune inovații și redimensionări la nivelul structurii, al combinării metodelor de predare-învățare și evaluare”.

Iar inovația în educație și învățământ este o necesitate stringentă și o premisă a afirmării societății educative.

Inovația în educație și învățământ poate fi definită ca o îmbunătățire măsurabilă, deliberată și durabilă, produsă ca urmare a instalării, acceptării și propagării unei schimbări. Ea reprezintă o înnoire intenționată și bine fundamentată, sugerată grație desfășurării de cercetări pedagogice științifice. O înnoire dobândește statut de inovație dacă îndeplinește următoarele cerințe:

- presupune schimbări de fond privind strategiile educaționale, modificări de atitudini și mentalități;
- presupune transformări importante și eficiente pe scară largă și de durată;
- presupune modificări substanțiale în proiectarea politicii educaționale.

Așadar, inovația în învățământ constă în acceptarea, instalarea și utilizarea unei/unor schimbări cu efecte pozitive asupra activității educaționale ulterioare. Inovațiile nu au valoare în sine și pentru sine, ci numai atunci când se pot „integra și articula în contextul general al sistemului educațional, sincronizându-se cu logica acestuia” (M. Bocoș).

Dacă inovațiile presupun un factor de masă critică, reprezentând gradul de presiune care se exercită în favoarea schimbării, și un factor de prag critic, respectiv, o anumită investiție de resurse umane, temporale etc., atunci putem vorbi de următoarele tipuri de inovații în școală (adaptare după A.M. Huberman):

1. Inovații materiale, care vizează mediul educativ și echipamentul școlar: sălile de clasă, laboratoarele, cabinetele, mijloacele de învățământ, manualele, cărțile ș.a.m.d.
2. Inovații „de concepție”, referitoare la modalitățile de proiectare și organizare a procesului instructiv-educativ, la întregul curriculum școlar și la componentele acestuia: conținutul învățământului, strategiile de predare și învățare, strategiile de evaluare etc.
3. Inovații legate de conduita interpersonală, care vizează atât rolurile și relațiile dintre cei doi poli/ factori ai binomului educațional – educatori și educați, cât și relațiile stabilite între cadrele didactice (de exemplu, colaborarea pentru realizarea unor cercetări pedagogice, pentru organizarea de cercuri școlare pe arii curriculare sau cu caracter interdisciplinar, pentru creșterea randamentului școlar etc.), relațiile dintre educatori, educați și personalul administrativ ș.a.m.d.

Diferitele tipuri de inovații educaționale se bazează, în primul rând, pe schimbarea concepției și a atitudinii cadrului didactic față de problemele care apar în realitatea educațională. De aceea, se impune ca absolut necesară educarea și autoeducarea cadrelor didactice în direcția producerii, acceptării și introducerii inovațiilor educaționale.

Dacă inovațiile reprezintă orice schimbare în structura și randamentul sistemului de învățământ (de la manifestările de suprafață, până la restructurările fundamentale), reformele sunt o instituție unică pentru toate tipurile de inovații care proiectează pe o durată mai mare schimbările necesare la toate nivelurile funcționale ale structurilor. Deosebirea față de inovațiile curente constă în faptul că reformele operează o schimbare de ansamblu în cadrul de desfășurare a învățământului, intervin mai rar și , introduc în interdependența lor mai multe inovații simultane. Reformele nu pot fi confundate cu inovațiile, indiferent de intensitatea lor, deoarece ele nu sunt decât un instrument, instituție socială, cu funcții specifice.

Conceptul de reformă este un concept complex, care poate fi nuanțat și analizat din perspectiva diferitelor domenii: istorie, sociologie, filozofie, politologie, economie, drept, științele educației. Prin dimensiunile și deschiderile sale multiple, de ordin istoric, sociologic, economic, juridic, reforma are un puternic impact psihologic și psiho-social. Ea poate fi

definită ca acțiune de amploare, care implică modificări majore de structură și strategie, constituind o opțiune politică.

Așadar, reforma învățământului reprezintă o inovare macroeducațională care acționează asupra macrosistemului, adică asupra tuturor componentelor structurale și funcționale ale învățământului, vizând restructurarea integrală sau cvasiintegrală a acestora – a obiectivelor, structurilor, conținuturilor și strategiilor educației. Astfel, logica reformatoare proiectează o dinamică proprie a inovației educaționale, pe circuitul unor valori sociale complexe, structurale și sistematice, pe baza următoarelor schimbări:

- schimbarea orientării sistemului educațional;
- schimbarea structurii sistemului educațional;
- schimbarea conținutului procesului educațional.

Între cele două forme ale inovației se stabilește o legătură strânsă, în sensul că reforma învățământului nu este posibilă în absența inovației microeducaționale relevante, sistematice și coerente, iar, pe de altă parte, acestea sunt jalonate de liniile generale ale reformei. Pentru perfecționarea instruirii și formării și pentru realizarea reformei învățământului, este necesar să se elaboreze strategii de difuziune, extindere, generalizare și implementare a inovațiilor realizate în anumite „puncte” ale sistemului de învățământ, întrucât ele nu pot apărea dintr-o dată în întreaga rețea educațională.

Ca instituție specializată, reformele asigură un regim uniform inovațiilor, legea fiind nucleul în jurul căruia întreaga reformă gravitează, sursa care conferă autoritate și operativitate inovațiilor.

Strategia reformelor cunoaște aceeași variabilitate ca și învățământul însuși în funcție de condițiile în/ și la care se aplică. Repetabilitatea reformelor educaționale este explicată de faptul că ele nu rezolvă în întregime dificultățile cu care se confruntă sistemul de învățământ. De aceea, reformele educaționale nu reprezintă totdeauna o soluție inovatoare. Pentru a avea această calitate ele trebuie să însoțească transformări adânci, restructurări și schimbări la nivelul sistemului social global.

În vederea producerii, acceptării, introducerii și generalizării inovațiilor educaționale, se impune realizarea unei pregătiri adecvate, teoretice și practice, a cadrelor didactice, în cadrul

celor două subsisteme de pregătire și perfecționare a lor: cel al formării inițiale și cel al formării continue.

BIBLIOGRAFIE:

- * Cazacu, Aculin: Sociologia educației, Editura Hiperion XXI , București, 1992.
- * Ionescu, Miron: Inovația în educație și în învățământ, în revista „Învățământul primar” nr.2-3/2003, Editura Miniped, București.
- * Marin, Stoica: – Pedagogie și Psihologie pentru examenele de definitivare și grade didactice, Editura Gheorghe Alexandru, Craiova, 2002.
- * Vlăsceanu, Lazăr: Decizie și inovație în învățământ, E.D.P., București, 1979.

INVESTIGAȚIILE ȘI EXPERIMENTELE

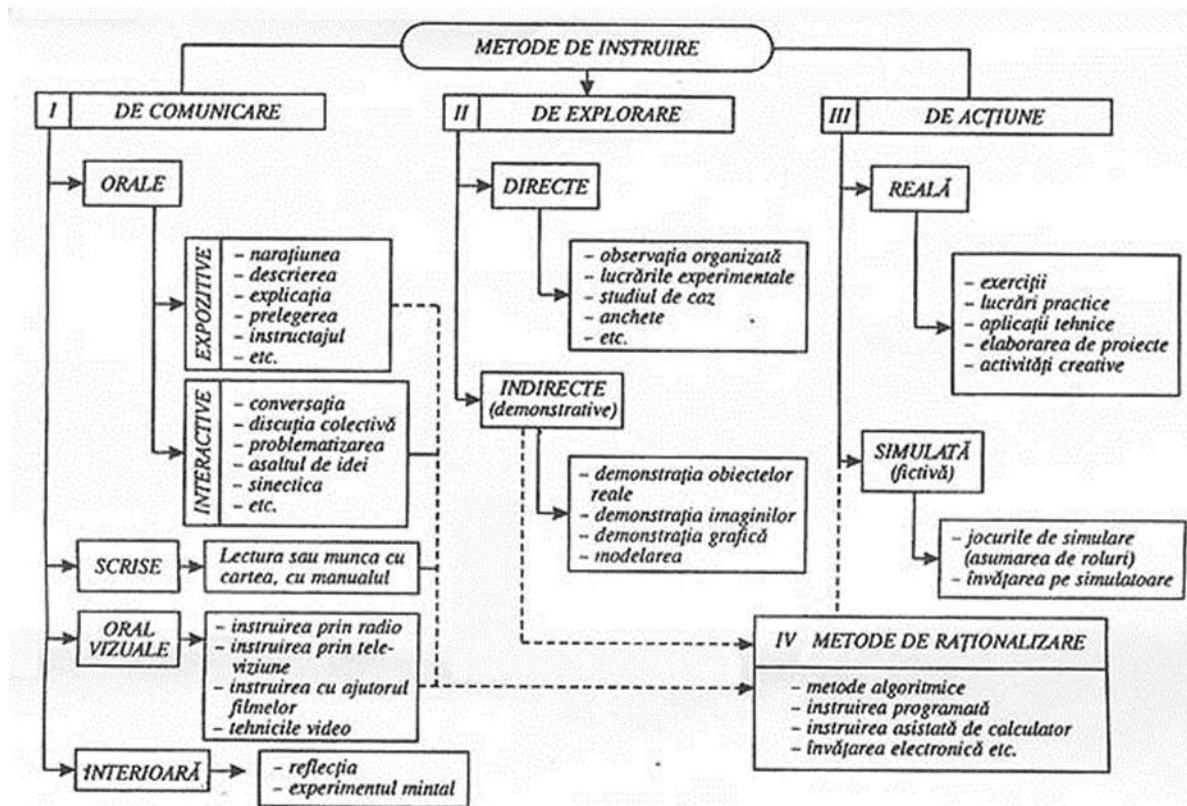
Profesor Ilie Dragomir, C.N. Dimitrie Cantemir, Onești, jud. Bacău

Investigațiile și experimentele pot ajuta la cunoașterea directă a problemelor mediului înconjurător. Putem întreba elevii: Care este calea cea mai bună pentru a curăța o pată de petrol dintr-un ocean? Cum afectează ploaia acidă plantele? Cum afectează îngrășamintele în exces culturile agricole, apele freatice?

Conducând o investigație îi putem ajuta să-și dezvolte abilitățile gândirii cum ar fi: să formuleze o ipoteză, să utilizeze corect și să interpreteze datele măsurate și înregistrate, să recunoască asemănările, diferențele și să obțină niște concluzii.

Mulți profesori limitează investigațiile și experimentele la activitățile din clasă, dar nu uitați că prin propriile investigații elevii pot atinge o varietate de subiecte incluzând și studiile sociale, economice, de sănătate și istorice.

Investigația este o cercetare minuțioasă, sistematică, efectuată cu scopul de a descoperi ceva. În această activitate sunt urmărite mai multe aspecte: solicitarea elevilor de a rezolva o problemă teoretică sau practică, pentru care ei să întreprindă o cercetare într-un anumit timp; alegerea metodologiei adecvate; identificarea informațiilor necesare, colectarea și organizarea datelor; formularea și testarea unor ipoteze; rezolvarea sarcinilor de lucru; prezentarea rezultatelor într-o formă cât mai interesantă.

Prin metoda investigării se formează elevi inovativi susținuți de profesori inovativi. S-ar părea că oamenii inovativi sunt aceia care, indiferent de vârstă, utilizează tehnologia informației și comunicațiilor pentru a studia și pentru a-și desăvârși potențialul pentru cunoaștere. Folosirea internetului, a resurselor on-line, a bibliotecilor virtuale, a comunicării on-line, are implicații pe care societatea în care trăim le solicită: stimulează și dezvoltă potențialul cognitiv multiplu al elevilor

Gradul de libertate al elevilor în investigație depinde de nevoile, de interesele și de experiențele anterioare ale elevilor. Demersul didactic poate fi adaptat în funcție de elevi (clasă, vârstă, nivel de cunoaștere).

Înainte de a propune sarcina de lucru sau problema de investigat profesorul va răspunde la următoarele întrebări:

- Ce cunoștințe vor aplica elevii?
- Ce deprinderi/abilități își vor exersa?
- Care vor fi rezultatele învățării?
- Cum vor fi evaluate rezultatele?

O investigație poate fi formală sau informală. De exemplu, pentru a putea ști cum reacționează plantele la acțiunea ploii acide elevii trebuie să afle care sunt cauzele (sursele de poluare a aerului, poluanții și dispersia lor în atmosferă), apoi efectele ploii acide. La nivel de laborator pot investiga efectele ploii acide, apoi pot analiza rezultatele și se pot trage concluzii.

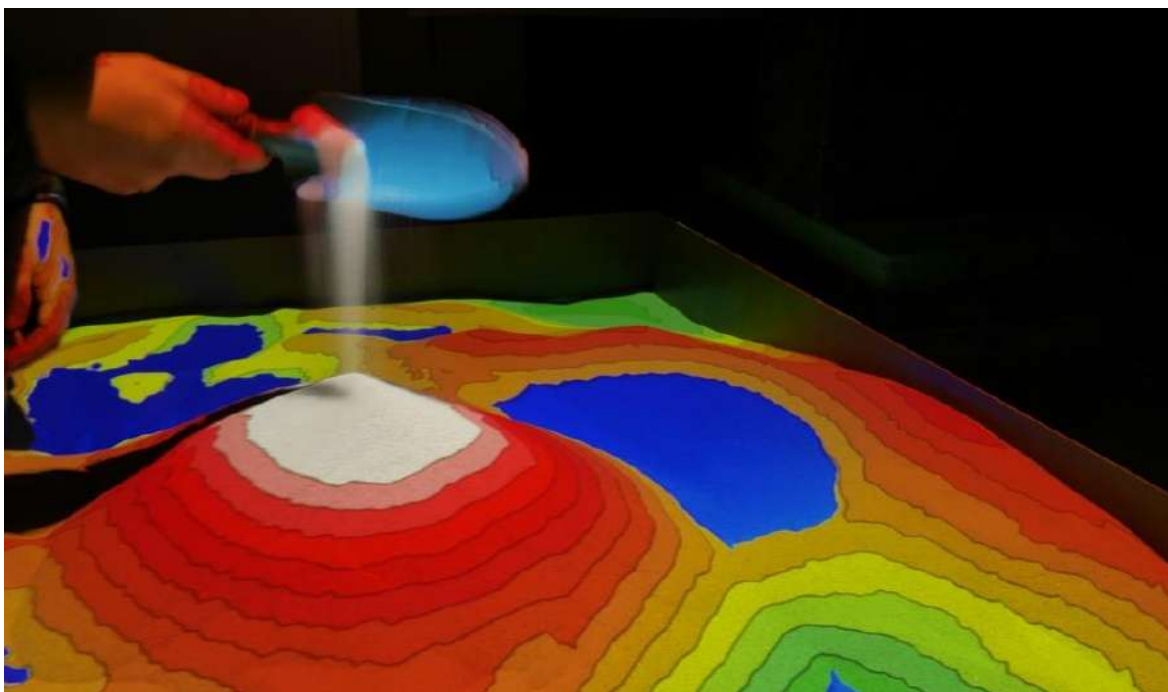
Această planificare de ansamblu ne arată cum un profesor își poate structura o unitate de învățare astfel încât el să poată atinge diferite aspecte (cunoaștere și competențe) ale obiectivului educațional principal, printr-o strategie didactică bazată pe investigație. Strategia didactică este aplicată pe toată unitatea de învățare.

În pasul următor, profesorul își va operaționaliza strategia. Pe de o parte, el va face un design al fiecărei lecții din unitate, urmând etapele de mai sus. Pe de altă parte, el va selecta o serie de metode didactice prin care să conducă elevii către rezultatele așteptate în fiecare dintre lecțiile unității de învățare. Din acest punct de vedere, metoda didactică este o parte acțională subordonată strategiei didactice.

Literatura pedagogică oferă o varietate largă de metode didactice pe care profesorul le poate aplica într-un context investigativ (sau altfel spus integrate într-o strategie didactică bazată pe investigație).

Prin experimente, elevii pot verifica în practică o serie de legi fizice și fenomene naturale. De exemplu: acțiunea gravitației și a forței de frecare în cazul alunecărilor de teren, efectele înghețării apei din roci care prin dilatare poate duce la sfărâmarea lor, eroziunea și acumularea sedimentelor pe

malurile concave sau convexe ale râurilor, etc, Prin experiment, se pot cerceta la nivel de laborator, cauzele, procesele, fenomenele, într-un mod în care se reduce la minimum influența perturbatoare a conexiunilor întâmplătoare. Concluziile obținute în laborator se pot verifica apoi în mediul natural, dar se poate face și conexiunea inversă, de la observațiile făcute în teren la demonstrarea lor teoretică pe baza unor analize fizice chimice sau biologice.

Am putea spune, de exemplu, că experimentul demonstrativ nu favorizează în mod direct dezvoltarea competenței investigative, dar el poate fi un element în acest demers. Experimentul frontal, în schimb, este central pentru dezvoltarea competenței investigative, fiind mijlocul predilect prin care elevii învață să colecteze și apoi să analizeze dovezi. Experimentul frontal reprezintă o metodă didactică recomandată în special pentru etapa a 2-a a strategiei didactice prezentate mai sus.

Se poate observa astfel că experimentul frontal este o parte esențială a strategiei de predare-învățare bazată pe investigație. Ceea ce avem în față este, de fapt, metoda experimentului transpusă acum într-un context nou, investigativ.

Bibliografie:

Bocoș, M-D. 2013. Instruirea interactivă. Iași: Polirom.

Ciascai, L. (coordonator). 2017. Model ciclic de predare-învățare bazat pe investigație. Cluj: Presa Universitară Clujeană.

Manolescu, Miron, Evaluarea școlară – metode, tehnici, instrumente, Editura Meteor Press, București, 2005.

Oprea, C. L. (2009) Strategii didactice interactive. București, Editura didactică și pedagogică.

Școala și familia

Prof. Înv. Preșc. Dragomir Valentina, Grădinița cu Program Prolungit și Program Normal „Crai Nou”, Ploiești

Parteneriatul școală – familie poate contribui la creșterea factorilor educogeni ai familiei, prin activități specifice părinții pot fi sprijiniți să conștientizeze rolul pe care-l au în educația copiilor lor, să conștientizeze și să îndrepte comportamente și atitudini greșite în familie, să fie sprijiniți să se implice în activități educative.

La vârsta preșcolară un factor important este grădinița care desfășoară un amplu proces instructiv-educativ aplicând metode și procedee științifice. Pentru reușita actului educațional munca depusă de cadrele didactice în grădiniță trebuie continuată, susținută și întărită de familie.

Tendențele de schimbare prefigurate în Curriculum pentru învățământul preșcolar subliniază rolul familiei ca partener educațional. Părinții ar trebui să cunoască și să participe în mod activ la educația copiilor lor desfășurată în grădiniță. Implicarea familiei nu se rezumă doar la participarea financiară, ci și participarea la luarea deciziilor legate de educația copiilor, la prezența lor în sala de grupă în timpul activităților și la participarea efectivă la aceste activități și, în general, la viața grădiniței și la toate activitățile și manifestările în care aceasta se implică. În scopul atingerii finalităților educației este necesară coordonarea eforturilor comune a celor trei parteneri ai procesului instructiv-educativ, respectiv cadre didactice, părinți, copii dar și a colaboratorilor și partenerilor educaționali din comunitate a căror implicare este la fel de importantă.

Parteneriatul dintre grădiniță și familie reprezintă o primă experiență relațională și de colaborare a părinților cu persoanele profesioniste în domeniul educației. Cei mai mulți părinți manifestă deschidere, dorință de a colabora cu personalul grădiniței, dar se poate întâmpla ca realizarea unui parteneriat să fie împiedicată de atitudini necorespunzătoare ale fiecăruia dintre cei implicați.

Fenomenele sociale care influențează evoluția familiei și parteneriatul școală – familie sunt:

- evoluția natalității;
- divorțialitatea;
- migrația forței de muncă;

Implicarea familiei în parteneriatul școlii este condiționată de gradul de interes al familiei față de școală. Acesta este crescut dacă familiile au copii care frecventează școala. Gradul de implicare al familiei este mai mare cu cât școala reprezintă o valoare a familiei. Constatăm performanțe școlare ridicate și au un grad de aspirație ridicat față de nivelul de școlarizare pe care doresc să-l atingă la copiii care provin din familii cu atitudini pro-școală, la acei copii care sunt sprijiniți de părinți.

Atitudinea familiei față de școală se transferă și copiilor și se manifestă în gradul de interes față de activitățile școlii, față de teme, față de rezultatele evaluării, față de aprecierile cadrelor didactice etc.

Considerăm că școlile din România nu sunt unitar dezvoltate în ceea ce privește colaborarea școlii cu familia. Dacă pregătirea cadrelor didactice pentru a susține o relație corespunzătoare cu familia este abordată în programele de pregătire inițială și continuă a cadrelor didactice, colaborarea concretă este diferită de la o școală la alta.

Educarea părinților pentru un bun parteneriat școală - familie

Educația părinților poate fi etapizată pe două paliere mari:

- educația viitorilor părinți prin: introducerea unor cursuri de educație sexuală, educație pentru viața de familie etc.;

- educarea părinților care au deja copii în funcție de nevoile acestora. Dacă pentru copiii mici pot fi urmate cursuri privind îngrijirea și dezvoltarea copilului mic, aspecte medicale, juridice etc. pentru părinții copiilor adolescenți pot fi introduse cursuri referitoare la caracteristicile psihologice ale adolescenților, riscuri și modalități de comunicare cu adolescenții etc. Informarea și formarea părinților

în ceea ce privește școlaritatea copilului presupune, cel puțin, ca fiecare părinte să cunoască: obligațiile legale privind educația copilului, drepturile de care dispune pentru educația copilului, importanța atitudinii lui pentru reușita școlară a copilului, metodele de colaborare cu școala.

Cele mai frecvente forme de organizare a relației dintre familie și părinți sunt:

- ședințele cu părinții;
- discuții individuale între cadrele didactice și părinți;
- organizarea unor întâlniri cu părinții;
- implicarea părinților în manifestări culturale ale școlii și activități recreative;
- voluntariatul;
- asociațiile de părinți.

Potrivit Regulamentului școlar părinții au dreptul de a alege unitatea școlară.

La nivelul școlii, părinții sunt implicați în mai multe tipuri formale de organizare:

1. Consiliul reprezentativ al părinților / Asociația de părinți
2. Consiliul clasei
3. Comisia pentru evaluarea și asigurarea calității în școală
4. Comitetul de părinți ai clasei

Noua Lege a educației reglementează relațiile dintre instituțiile școlare prin noi dimensiuni formale:

- stipulează că Ministerul Educației proiectează, fundamentează și aplică strategiile naționale în domeniul educației și prin consultarea structurilor asociative reprezentative ale părinților;
- părinții se pot implica în alegerea disciplinelor din curriculum la decizia școlii;
- familiile antepreșcolarilor, ale preșcolarilor și ale elevilor sunt recunoscute ca beneficiari secundari ai învățământului preuniversitar;
- conform legii, învățământul preuniversitar este centrat pe beneficiari iar toate deciziile majore vor fi luate atât prin consultarea reprezentanților beneficiarilor primari (Consiliul Național al Elevilor) și prin consultarea obligatorie a reprezentanților beneficiarilor secundari și terțiari, respectiv a structurilor asociative reprezentative ale părinților ;
- legea mai prevede și formalizarea relațiilor școală părinți astfel: în art. 86 se prevede că „Unitățile de învățământ încheie cu părinții, în momentul înscrierii antepreșcolarilor, respectiv a preșcolarilor sau elevilor, în Registrul unic matricol, un contract educațional, în care sunt înscrise drepturile și obligațiile reciproce ale părților. Contractul educațional-tip este aprobat prin ordin al ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului și este particularizat, la nivelul fiecărei unități de învățământ, prin decizia consiliului de administrație”. În lege sunt prevăzute numai următoarele obligații ale părinților: părintele sau tutorele legal este obligat să ia măsuri pentru școlarizarea elevului, pe perioada învățământului obligatoriu și răspunde pentru distrugerile materiale din patrimoniul școlii, cauzate de elev. Nerespectarea acestor obligații din culpa părintelui sau a tutorelui legal instituit, se sancționează cu amendă cuprinsă între 100 lei și 1.000 lei ori cu muncă în folosul comunității, prestată de părinte sau de tutorele legal ;
- În ce privește componenta evaluare, se dorește realizarea unei mai bune transparențe față de părinți. Un rol important îl are „portofoliul educațional al elevului” care este constituit din elemente care atestă evoluția elevului în contexte educaționale diverse: formale, nonformale, informale. Responsabilitatea familiei este implicit, aceea de a se implica activ în educația propriilor copii, prin susținerea acestora în implicarea în contexte educaționale diverse.
- Asociațiile de părinți pot realiza parteneriate cu unitățile de învățământ, organizații nonguvernamentale cu competențe în domeniu pentru organizarea și funcționarea programelor „Școala după școală” prin care se pot oferi „activități educative, recreative, de timp liber, pentru consolidarea competențelor dobândite sau de accelerare a învățării, precum și activități de învățare remedială.” Ca sprijin oferit copiilor și familiilor acestora, statul poate finanța programul „Școala după școală” pentru copiii și elevii din grupurile dezavantajate, potrivit legii;

- Reprezentanții părinților fac parte și din conducerea unităților de învățământ, fiind membri cu drepturi depline în Consiliul de administrație (2-3 părinți în funcție de numărul total de membri);
- Asociațiile reprezentative ale părinților au rol consultativ în ce privește politicile financiare și în domeniul resurselor umane .

Parteneriatul școală – familie poate lua forma unor servicii dezvoltate de către școală și de care familiile elevilor să beneficieze. Acestea pot fi organizate exclusiv de către școală sau în parteneriat cu alte organizații/instituții.

Aceste servicii pot fi: centre de consiliere, centre de sănătate, de practicare a diverselor sporturi, centre pentru supravegherea copiilor la teme după orele de curs (after-school) care pot avea și alte servicii incluse: predarea limbilor străine, sport, miniexcursii, teatre, spectacole, vizite în diverse locuri etc.; centre de voluntariat; cluburi; cantine; semiinternate etc.

Oferta de servicii pentru familii prin intermediul școlii reprezintă o strategie de întărire a relațiilor școală familie. Părinții capătă încredere în școală, instituție care devine mai transparentă și mai apropiată de nevoile comunității. Un punct câștigat este coerența serviciilor, părinții nu mai sunt nevoiți să caute prin mijloace proprii să beneficieze de diverse servicii, ei le găsesc în școală. Școala ca furnizor de servicii complexe va face trecerea de la educația instituțională, cu accent pe instituție (care are un program, curriculum la care elevii trebuie să se adapteze) la școala centrată pe elev, pe nevoile acestuia și pe ale comunității.

Bibliografie:

- Iurea, Corina, *Parteneriatul grădiniță – familie pentru un învățământ de calitate*, Ploiești, Editura Universității Petrol-Gaze din Ploiești, 2016

REINTEGRARE ÎN EDUCAȚIE ȘI FORMARE ÎN MEDIILE EDUCAȚIONALE DEFAVORIZATE PRIN DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR PROFESIONALE ALE CADRELOR DIDACTICE

Prof. Dragu Oana
Școala Gimnazială Parava

Integrarea școlară este un proces complex și de durată și se referă la cuprinderea tuturor copiilor, inclusiv a celor din medii dezavantajate, în instituții școlare obișnuite sau în moduri de organizare cât mai apropiate de acestea. Integrarea școlară e de dorit a fi privită ca un proces continuu de adaptare la condițiile mediului școlar și social, medii care sunt într-o permanentă schimbare și transformare condiționată de cerințele integrării individului. Integrarea copiilor din medii sociale dezavantajate trebuie privită ca o acțiune complexă, care nu trebuie să integreze copilul dintr-o perspectivă mecanică, pasivă ci să realizeze o corelare a factorilor sociali și școlari, să creeze condiții optime, obiective și subiective pentru ca integrarea să nu însemne doar adaptare ci și angajare.

Integrarea socială a copiilor și tinerilor din grupuri dezavantajate în comunitate se referă la realizarea unei coexistențe și consistențe a contactelor și relațiilor interpersonale în cadrul grupurilor sociale, la concordanța între norme și conduite, la interdependența funcțională a elementelor unui sistem sau subsistem social. Conținutul noțiunii de "integrare socială" este dependent de aspectele stabilității, consensului, controlului social care trebuie să caracterizeze orice societate.

În România, integrarea și incluziunea școlară a copiilor și tinerilor din medii dezavantajate fac obiectul unui cadru legislativ bine precizat:

- Legea Educației Naționale nr. 1/2011 cu toate completările ulterioare;
- Legea 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie, republicată în 2014;
- Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului;
- H.G. 691/2015 privind aprobarea Procedurii de monitorizare a modului de creștere și îngrijire a copilului cu părinți plecați la muncă în străinătate și a serviciilor de care aceștia pot beneficia;
- Ordinul Cadru privind interzicerea segregării școlare în unitățile de învățământ preuniversitar Nr. 6134/21.12.2016, Secțiunea 4;
- OM 1985/2016 privind aprobarea *Metodologiei pentru evaluarea și intervenția integrată în vederea încadrării copiilor cu dizabilități în grad de handicap, a orientării școlare și profesionale a copiilor cu cerințe educaționale speciale, precum și în vederea abilitării și reabilitării copiilor cu dizabilități și/sau cerințe educaționale speciale*

- OM 2277/2016 pentru aprobarea *Protocolului cadru în vederea implementării serviciilor comunitare integrate, în vederea prevenirii excluziunii sociale și combaterii sărăciei.*

Inegalitatea este o cauză principală și o consecință a sărăciei și excluziunii sociale în rândul copiilor. Copii născuți în regiuni sau zone defavorizate economic și social, care au părinți cu un nivel scăzut de educație și o participare redusă pe piața muncii au mai multe șanse să trăiască în familii cu venit disponibil mic sau în condiții de locuit inadecvate, existând și posibilitatea accesului redus la servicii medicale, educaționale și de îngrijire în primii ani de viață. Acești copii încep viața cu un dezavantaj și cresc defavorizați. Fără un sprijin real din partea societății ei pot transmite sărăcia și excluziunea socială generațiilor viitoare.

Cel mai frapant aspect al inegalității este discriminarea cu care se confruntă copilul din simplul motiv că este copil. În timp ce un adult este expus riscului de-a cădea temporar în sărăcie sau excluziune socială fără consecințe majore pe termen lung, pentru copii, efectele negative ale sărăciei temporare pot dura o viață întreagă.

Convenția ONU cu privire la drepturile copilului menționează, în principiul discriminării, că oportunitățile pentru dezvoltarea umană și socială trebuie să fie acordate în mod egal fiecărui copil, indiferent de contextul familial și originea sa. În general, țările caracterizate de inegalitate ridicată prezintă și o pondere mare a copiilor expuși riscului de sărăcie sau excluziune socială.

Se constată o relație puternică între riscul de sărăcie sau excluziune socială în rândul copiilor și nivelul de educație al părinților. Aceste inegalități nu reflectă nepăsare din partea părinților cu un nivel de educație mai scăzut, ci doar că părinții cu un nivel de educație mai ridicat câștigă în mod normal mai mult. Un nivel de educație mai scăzut înseamnă de multe ori un venit disponibil mai mic provenind din salarii sau remunerații. Întrucât condițiile în care trăiesc copiii depind deseori de contextul familial, o lipsă a educației poate reprezenta un factor de risc major de sărăcie și excluziune socială. Copiii ai căror părinți au un nivel de educație mai scăzut (pre-primar, primar, sau secundar inferior) sunt mai vulnerabili la sărăcie sau excluziune socială, comparativ cu cei ai căror părinți au primit o educație la nivel mai înalt (secundar superior și post-liceal, sau universitar).

Astfel, incluziunea școlară și socială a copiilor și tinerilor din medii defavorizate trebuie realizată cu sprijinul real al societății/comunității care ar trebui să fie responsabilă de consilierea părinților cu privire la importanța educației pentru copii lor. Pentru ca acești copii să poată fi integrați ei trebuie să "simtă" mai ales sprijinul familiei în procesul de educație, să conștientizeze importanța acesteia.

În contextul existenței unei diferențieri sociale bazate pe condiții existențiale ce limitează accesul copiilor și adolescenților la educație și adaptare socială, importanța școlii devine din ce în ce mai mare. Școala are menirea de-a ajuta și consilia acești copii pentru integrarea lor în

societate și școală. Desigur, acest lucru nu poate fi realizat *doar* prin intervenția școlii, însă aceasta poate avea un rol de mediator între societate și familia defavorizată din care provine copilul. De aceea, o legătură strânsă și un parteneriat trebuie realizat între școală, familie și comunitatea din care aceasta (familia) face parte.

Este cunoscut faptul că în anii de pregătire a cadrelor didactice din facultate sau școli de profil nu este suficient timpul pentru abordarea tuturor problemelor legate de integrarea școlară și profesională a copiilor ce provin din comunități defavorizate. De lipsa timpului pentru abordarea tuturor problemelor de acest gen, se leagă și lipsa contactului efectiv al cadrelor didactice cu situațiile concrete în care elevii/copii din familii defavorizate sunt marginalizați și discriminați, fapt ce determină un comportament reticent al acestor copii față de participarea la activitățile școlare sau extrașcolare.

Dezvoltare competențelor profesionale și formarea continuă a cadrelor didactice ce predau în școlile cu comunități defavorizate este necesară, deoarece aceste programe de formare continuă permit cadrelor didactice să identifice, să clasifice și să adopte cele mai bune metode necesare pentru o integrare adecvată a copiilor afectați de discriminare și excluziune socială.

În anul 2000 la Lisabona Consiliul Europei a cerut adaptarea și modernizarea sistemelor de educație și formare în perspectiva învățării pe toată durata vieții și a stabilit ca până în 2010 Uniunea Europeană să devină cea mai dinamică economie bazată pe cunoștințe din lume.

În acest context, Consiliul Europei și Comisia Europeană au stabilit programul de activitate *Educație și Formare 2010*, program ce a inclus formarea unor Grupuri Expert, printre care unul centrat pe profesori și formatori cărora i s-a cerut să analizeze practici ale politicilor care aveau ca scop îmbunătățirea educației și a performanței profesorilor și formatorilor în contextul procesului de schimbare a rolului lor în societate, al creșterii complexității și responsabilităților cadrelor didactice, dar și în contextul unor medii din ce în ce mai dificile în care își desfășoară activitatea.

Documentul specifică faptul că profesorii joacă un rol crucial în sprijinirea experienței de învățare a tinerilor și a adulților, fiind actorii cheie în evoluția sistemelor de educație și în implementarea reformelor. Educația de înaltă calitate asigură elevilor/studentilor împlinire personală, abilități sociale mai bune și oportunități de angajare mai diverse.

Această profesie are o puternică influență asupra societății și joacă un rol vital în dezvoltarea potențialului uman și în formarea generațiilor viitoare.

Profesorii ar trebui să fie capabili să răspundă la provocările mereu în evoluție ale societății, dar să și participe activ în această societate și să pregătească elevi care să învețe autonom pe parcursul întregii vieți.

Profesorul are, de asemenea, un rol-cheie în pregătirea elevilor în a deveni cetățeni ai Uniunii Europene. Astfel, ei trebuie să cunoască și să respecte diferitele culturi și în același timp să

identifice valorile comune. Se acordă prioritate dezvoltării respectului reciproc și recunoașterii competențelor și calificărilor profesorilor între statele membre.

Educația profesorilor are un impact deosebit asupra calității învățării și în consecință trebuie să fie parte a sistemelor naționale sau regionale care se concentrează asupra îmbunătățirii și evaluării calității educației.

Documentul propune principii comune europene, ce trebuie să fie percepute ca instrumente pentru sprijinirea dezvoltării politicilor privind educația profesorilor la nivel regional sau național. Aceste principii comune europene sunt:

1. *pregătire universitară* - Educația profesorilor este multidisciplinară. În consecință, profesorii trebuie să dețină:
 - a. cunoștințe specifice disciplinei/disciplinelor predate;
 - b. cunoștințe pedagogice;
 - c. abilități și competente necesare pentru a îndruma și ajuta elevii;
 - d. înțelegere a dimensiunii sociale și culturale a educației.
2. *profesie amplasată în contextul învățării de-a lungul întregii vieți* - Profesorii trebuie să contribuie la procesul prin care elevii lor vor deveni ei înșiși oameni care să învețe singuri toată viața.
3. *profesie mobilă* - Mobilitatea se referă atât la diferitele niveluri de educație, cât și la alte profesii din cadrul sectorului educației.
4. *profesie bazată pe parteneriat* - instituțiile care asigură formarea profesorilor ar trebui să lucreze în parteneriat cu școli, societăți economice, întreprinderi industriale, furnizori de pregătire profesională.

O bună instruire și o însușire temeinică a conținuturilor specifice disciplinei, determină siguranța unei bune adaptări a conținuturilor curriculare la nevoile și particularitățile de vârstă ale elevilor. Adaptarea conținuturilor curriculare la necesitățile și particularitățile elevilor se poate face doar dacă profesorul are bogate noțiuni de pedagogie și psihologie școlară și o oarecare experiență în adaptarea acestora.

În cazul cadrelor didactice debutante experiența este cea care își spune cuvântul de multe ori în realizarea demersului didactic. Acest neajuns poate fi ameliorat prin participarea cadrelor didactice la programe de formare și dezvoltare profesională care să le dezvolte competențe și abilități de-a adapta conținuturile curriculare la nevoile concrete ale elevilor și dobândirea de abilități și cunoștințe referitoare la utilizarea unor metode și instrumente de învățare – predare care să dezvolte la elevi interesul pentru școală și învățare de-a lungul vieții.

Dificultăți în adoptarea unor metode de reducere a abandonului școlar și a absenteismului în rândul elevilor ce provin din medii defavorizate pot întâmpina și cadre didactice cu experiență bogată în învățământ, deoarece sunt puse în situația în care metodele tradiționale de

”atrageră” a elevilor la școală nu mai funcționează. Societatea este într-o continuă schimbare, schimbare care afectează atât valorile sociale cât și modul în care este privită școala, prin prisma modelelor care sunt promovate în spațiul public și nu numai. Astfel, cadrele didactice au nevoie de sprijin în găsirea celor mai optime soluții și a celor mai adecvate metode de-a atrage elevii spre școală și de-ai ajuta să își lărgască aria de interese. Acest sprijin vine de cele mai multe prin intermediul programelor de formare continuă și de dezvoltare profesională.

În practica didactică proprie, ca instrumente inovative am decis să aleg acele instrumente care să atragă elevii spre școală și să le trezească nevoia și dorința de-a afla mai multe. Din perspectiva disciplinei pe care o predau – biologie – am avantajul că pot aborda conținuturi care îi interesează direct pe elevi, deoarece biologia studiază toate aspectele vieții. Am ales să abordez studiul biologiei din perspectiva dezvoltării unor competențe care să integreze elevul în mediul în care trăiește, să-l ajute să conștientizeze importanța vieții sub toate aspectele ei.

Instrumentele utilizate sunt:

- mijloace tehnice – laptop (personal, deoarece școala nu dispune de dotări în acest sens);
- instrumente de laborator – microscop, preparate microscopice fixate sau proaspete, truse de disecții pentru realizarea unor lucrări de laborator;
- fișe de observație individualizate – pentru lucrările de laborator, experimente și proiecte individuale;
- ca instrumente folosite în evaluarea activității elevilor (mai ales a celor din familii defavorizate) aleg să folosesc proiectele realizate pe baza unor fișe de lucru date, astfel încât elevul să parcurgă pași bine stabiliți și să poată rezolva cerințele care sunt adaptate nevoilor și posibilităților lui de îndeplinire a unor sarcini.

În ceea ce privește tehnicile alese, prefer să folosesc tehnici care să realizeze o coeziune mai mare în cadrul colectivului de elevi, dar și tehnici care să permită evidențierea progresului individual:

- metoda predării - învățării reciproce, mozaicul, metoda cubului, proiecte de cercetare în grup – pentru activitatea în grup a elevilor;
- metoda știu/vreau să știu/am învățat (se mulează foarte bine pentru disciplina biologie deoarece aceasta adoptă teme care sunt parțial cunoscute și accesibile elevilor), organizatorul grafic – pentru activitatea individuală.

Prin metodele și instrumentele folosite am dorit să reduc abstractizarea specifică noțiunilor disciplinei biologie, să accesibilizez conținuturile științifice și să le adaptez nevoilor și particularităților de vârstă ale tuturor elevilor, dar în special pentru cei aflați în situație de risc.

Alegerea instrumentelor și tehnicilor de lucru cu elevii are la bază atragerea acestora spre sfera cunoașterii și dezvoltării capacității de adaptare la societate care se află într-o continuă

schimbare. Dezvoltarea la elevi a capacității de adaptare la multiplele schimbări ale lumii în care trăiesc, permite acestora o evoluție ulterioară favorabilă, atât în plan personal cât și profesional.

Din punctul de vedere al unui cadru didactic care a predat din primul an la școli care prezentau populație școlară defavorizată, pot spune că motivația personală a venit întotdeauna din propria activitate și cel mai important din feed-back-ul elevilor. Dorința acestora de-a afla tot mai multe lucruri legate de aspecte pe care alegeam să le abordez, m-a determinat să nu renunț niciodată la trezirea interesului unui elev pentru viață, sub toate aspectele ei. Chiar și când întâlneam elevi aparent dezinteresați de toate aspectele școlare, dar care veneau la școală pentru a-și primi părinții alocațiile, am insistat ca acei elevi să perceapă școala ca o posibilitate de-ași schimba cursul vieții și existenței.

Biologia are avantajul că poate aborda aspecte din viață care sunt la îndemâna elevilor de la sate. De multe ori preferam să simplific aspectele teoretice ale lecțiilor pentru a-i ajuta pe elevi să perceapă aspectele vieții înconjurătoare prin implicare lor în activități pe care le făceau zi de zi, fără a fi conștienți că participă la susținerea unui ciclu specific vieții pe Pământ. Atunci când conștientizau acest lucru se trezea în ei dorința de-a face mai mult, de-a realiza "ceva" și implicit creștea motivația pentru învățare. Pentru că descopereau că nu sunt doar niște copii care-au avut neșansa de-a se naște în familii sărace ci sunt niște indivizi care pot fi utili atât lor cât și societății.

Din punctul meu de vedere, găsirea unui "lucru" care să justifice propria existență este motorul care pune în mișcare întreaga conștiință a unui individ atunci când acesta dorește să întreprindă "ceva". Odată pornit acest "motor" nu mai poate fi oprit, pentru că dorința de cunoaștere și cercetarea a lumii și propriei existențe este o caracteristică specifică fiecărui individ.

Un cadru didactic nu are nevoie de surse motivaționale externe, atâta timp cât scopul lui este exact în fața sa. Nu trebuie să privim în viitor pentru a căuta motive de-a merge înainte; ceea ce e realizat în prezent va determina viitorul. Dacă elevul care are nevoie de îndrumare este privit ca o provocare la rezolvarea unei probleme imediate, și această problemă este rezolvată imediat ce apare, dacă necesitățile elevului sunt satisfăcute atunci când trebuie, viitorul acestui elev va fi cu siguranță unul mai luminos decât este în prezent, deoarece prin aplecarea asupra nevoilor elevilor, le arătăm că sunt importanți, că merită atenția noastră și că problemele lor au soluții ce pot fi rezolvate prin răbdare, înțelegere și acceptare.

Dacă elevul care este suspus aproape zilnic la experiențe discriminatorii găsește la școală acceptarea, înțelegerea și răbdarea după care tânjește, vă învață și el să facă același lucru pe viitor. Vă accepta situația în care se află, vă înțelege care sunt factorii care au determinat acea situație și va avea răbdare să învețe, să-și însușească unele cunoștințe și să-și dezvolte abilitățile care-l vor putea ajuta să devină un adult așa cum își dorește.

BIBLIOGRAFIE:

1. "Politici în educație pentru elevii în situație de risc și pentru cei cu dizabilități în Europa de sud est - România" – Organizația pentru cooperarea economică și dezvoltare;
2. Publicația "Save the children" - "Sărăcia și excluziunea socială a copiilor din Europa – O abordare din perspectiva drepturilor copilului"
3. <https://www.eduform.snsr.ro/baza-de-date-online-cu-resurse-educationale-pentru-sustinerea-educatiei-incluzive-de-calitate/formarea-profesionala-a-cadrelor-didactice-politici-europene>
4. http://cis01.central.ucv.ro/eurocomp/Scoala_incluziva.pdf

INOVAREA DIDACTICĂ, ESENȚA UNUI ÎNVĂȚĂMÂNT DE CALITATE

Prof. Cristiana Dumitrescu

Școala Gimnazială „Elena Doamna”, Ploiești, jud. Prahova

Școala Gimnazială „George Coșbuc”, Ploiești, jud. Prahova

Motto: „O educație bună este izvorul întregului bine în lume.” (Immanuel Kant)

Baza unei societăți funcționale o reprezintă calitatea umană și pregătirea profesională a componentelor ei. Pentru dezvoltarea ambelor deziderate este necesar un context educațional performant, actualizat în permanență, conectat la realitățile și provocările vieții cotidiene. Inovarea didactică este deci, unul dintre pilonii de bază ai unui sistem de învățământ pregătit să răspundă cerințelor tot mai diverse ale vieții de zi cu zi. Acesta trebuie să formeze educabili pregătiți să facă față provocărilor vieții, capabili să se integreze eficient pe piața muncii, aflată într-o permanentă transformare.

Dascălul reprezintă factorul esențial de care depinde formarea unor tineri de calitate, foarte bine pregătiți în domeniul ales, dar și cu o paletă largă de abilități și cunoștințe menite a-i ajuta într-o optimă integrare socială și ocupațională.

Metodele pedagogice folosite de către profesori în derularea actului educațional trebuie să fie astfel diverse, permanent conectate la noi cerințe și provocări, adaptate specificului clasei și stilului de învățare al fiecărui elev.

Inovarea didactică este un factor obligatoriu, față de care societatea nu poate funcționa eficient. Realitatea contemporană impune permanent noi și noi provocări, derulate într-un ritm alert, cu care școala trebuie să țină pasul. Metodele și procedeele didactice trebuie să fie inovative, să pună elevii în situații diverse, să le formeze abilitățile necesare rezolvării acestora, acumularea de cunoștințe și dezvoltarea competențelor în acest sens. Implicarea elevilor în proiecte dezvoltă abilități de comunicare, de prezentare, le lărgeste orizontul și le dezvoltă personalitatea prin cultivarea stimei de sine. Elevii devin încrezători în forțele proprii, sunt conectați la diverse medii sociale și ocupaționale, își fac o imagine asupra domeniilor de activitate existente pe piața muncii, devenind astfel capabili să-și aleagă singuri, în cunoștință de cauză, traseul profesional, crescând calitatea vieții de zi cu zi, dar și a societății, în ansamblul ei. Participarea la competiții școlare le dezvoltă spiritul competitiv, ajută la gestionarea eficientă a emoțiilor, îmbogățește cultura generală.

Metodele educative trebuie să pună în prim plan elevul, să țină cont de particularitățile de vârstă și pregătire ale acestuia, să-i dezvolte spiritul creator, să-i valorifice creativitatea. Procesul educațional trebuie să dețină un puternic caracter formativ, acțiunea elevului fiind preponderent de

învățare prin descoperire. Este de asemenea importantă formarea unei capacități de autoevaluare cât mai precise, stimularea inițiativei elevilor, încurajarea de descoperire a lucrurilor noi, aspecte ce cocură la conturarea personalității acestora.

În concluzie, școala trebuie să asigure cadrul necesar formării unui absolvent capabil să facă față provocărilor unei societăți aflată într-o perpetuă schimbare, care capătă permanent valențe noi, solicitante, formarea capacității de adaptare la acestea, de „a învăța să înveți” pe întreaga durată a vieții.

Bibliografie

- Ionescu, M., Radu, I., *Didactica Modernă*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2001
- Cerghit, I., *Metode de învățământ*, Editura Polirom, Iași, 2006.

IMPORTANȚA ACTIVITĂȚILOR OUTDOOR

Prof. Dumitru Corina Ileana

Școala Gimnazială “Gheorghe Corneliu” Domnești

În sistemul educațional românesc, pentru descrierea conceptului de educație outdoor se folosesc cu precădere termenii de educație în aer liber, educație outdoor sau învățare outdoor. În literatura de specialitate există o mulțime de termeni utilizați pentru a descrie spațiul exterior menit învățării: aer liber, parc, clasă în aer liber, zona exterioară, teren de joacă, curtea școlii.

Conceptul de educație outdoor îndreaptă atenția înspre o educație bazată pe experiență și activități practice care se desfășoară în afara sălilor de clasă, și care vizează înțelegerea sinelui, a celor din jur și a lumii înconjurătoare. (dexonline.ro) Este un tip relativ nou de educație, producând efecte de lungă durată în ceea ce privește stăpânirea situațiilor de învățare complexe și mai ales dezvoltarea unor competențe necesare vieții moderne: inovare, conducere, spirit de echipă, comunicare, autonomie și creativitate. În țara noastră, educația outdoor aparține ramurii educației non-formale prin activitățile extra-curriculare organizate în afara mediului școlar, dar este utilizată și în educația formală ca și strategie de învățare sau ca un tip de nouă educație.

Educația outdoor este un concept care ia în considerare un întreg program de educație bazat pe experiența și activitatea practică, care are loc în afara sălii de clasă, în mediul natural. Se bazează pe teoria, filozofia și practica educației experiențiale, a educației ecologice și a educației pentru mediu. Îi ajută pe oameni să se înțeleagă mai bine pe sine, să perceapă mai corect lumea înconjurătoare și mai ales să dobândească o mai bună cunoaștere a oamenilor din jurul lor. Este considerată o strategie modernă de învățare având efecte educaționale puternice având ca beneficii dezvoltarea spiritului inovativ, leadershipul, comunicarea și alte aspecte ale vieții moderne.

Educația outdoor poate fi considerată o modalitate de dezvoltare a unor achiziții precum: stima de sine, înțelegerea sinelui, o mai bună înțelegere a lumii înconjurătoare și a mediului natural. De asemenea, dezvoltă caracteristici psihosociale de la vârste foarte mici: conducerea, inovația, comunicarea și spiritul de echipă. Educația outdoor este un model educațional care aduce în prim plan situații de învățare prin care educația poate avea loc mai eficient în natură, folosind resursele naturale.

Educația în aer liber poate fi definită în diverse moduri, dar principiul de bază este că educația are loc în afara sălii de clasă tradiționale, fie într-un mediu natural, fie într-un mediu cultural. Această formă de educație este caracterizată ca fiind centrată pe elev, adesea colaborativă și una în care atât contextul de mediu, cât și cel social joacă un rol semnificativ.

În sprijinul introducerii elementelor educației outdoor în aplicarea eficientă a curriculumului specific disciplinelor învățământului primar, se pot enumera o serie de

avantaje, pe care le putem considera catalizatori ai formării competențelor specifice acestui nivel de învățământ: îmbunătățirea abilităților de cooperare și colaborare, ameliorarea relațiilor sociale, creșterea stimei de sine, cultivarea curajului și a perseverenței, învățarea bazată pe încercare și eroare, dezvoltarea abilităților socio-personale, oferirea unui cadru stimulativ de învățare, crearea unor efecte pozitive asupra stării de sănătate, testarea rezistenței la efort fizic, dezvoltarea personalității și a încrederii în sine, cultivarea simțului responsabilității, dezvoltarea unor abilități de leadership (organizare, coordonare, evaluare, formarea capacității de a lua decizii potrivite, în concordanță cu gestionarea priorităților), dezvoltarea curiozității și motivației cu scopul evitării plictiselii, cultivarea unei atitudini pozitive față de mediul înconjurător.

Se poate spune că există **activități outdoor** și **activități de învățare outdoor** (educația outdoor). Diferența între ele este semnificativă. Astfel, activitățile outdoor care nu sunt ghidate de un facilitator al procesului de învățare și care nu sunt trecute printr-un proces de reflecție, de găsire de semnificații, care nu sunt urmate de un transfer în viața de zi cu zi și de un proces minim de evaluare a învățării sunt doar activități outdoor. Acestea se pot desfășura într-un context informal, iar responsabilitatea învățării nu aparține participantului. Aici pot să intre activitățile individuale sau de grup precum: participarea la un concert outdoor, la un târg outdoor, la o excursie sau un tur ghidat, mersul la pescuit, cățărutul pe munte etc.

Activitățile de învățare outdoor, indiferent de tipul lor, trebuie să îndeplinească anumite criterii:

- au loc afară (în mediul natural/ înconjurător, spațiu natural);
- au o componentă de provocare/ sau aventură care îl provoacă într-un mod antrenat pe elev să participe, să reflecteze, să învețe cu plăcere și mai ales cu bucurie;
- implica de cele mai multe ori activități fizice (mai mult decât statul într-o bancă)
- respectă natura/ mediul înconjurător și o încorporează în procesul de învățare ca instrument principal de învățare sau cadru de desfășurare;
- este ghidată de un facilitator al procesului de învățare (profesor, formator, facilitator, mentor, specialist outdoor, etc);
- experiența de învățare outdoor este urmată întotdeauna de procesarea învățării: reflecție, generalizare, transfer și evaluarea învățării;
- activitatea va contribui întotdeauna la atingerea unor obiective/ competențe specifice disciplinelor școlare și /sau competențelor complementare disciplinelor școlare

Activitățile outdoor sunt mai bogate informațional decât activitățile din clasă, leagă elevul de viața reală, îl transformă într-un agent activ și îl motivează să învețe. Prin experimentarea activităților outdoor, elevii conștientizează faptul că învățarea și dezvoltarea poate avea loc peste tot, punând bazele educației pe tot parcursul vieții și a responsabilității personale pentru propria formare, fiind în același timp și o modalitate foarte eficientă de a veni în întâmpinarea schimbărilor lumii contemporane. Educația de tip outdoor prezintă avantaje evidente ce constau în mobilizarea resurselor corporale și mentale ale copiilor, natura ajutându-i să se dezvolte echilibrat, în armonie cu ea. Se poate spune că acest tip de educație nonformală este astăzi tot mai mult o necesitate și o provocare pentru sistemul de educație românesc, în contextul în care copiii petrec tot mai puțin timp în aer liber din motive diverse.

Educația de tip nonformal, educația în afara clasei, în aer liber, produce efecte educative puternice și durabile, contribuind la creșterea capacității de stăpânire a unor situații complexe, de inovare, de conducere, de spirit de echipă și de comunicare atât de necesare dezvoltării și formării competențelor elevilor cuprinse în profilul absolventului ciclului

primar, astfel încât acesta să fie capabil să își asume roluri și responsabilități prin participarea la acțiuni în contexte de viață din mediul cunoscut.

FORMAREA PERSONALITĂȚII ELEVULUI PRIN ACTIVITĂȚILE EDUCATIVE

Prof, Eftenie Ramona

Aplicând ideea coeziunii sociale în educație am putea susține că a fi profesor nu înseamnă numai să ai o bună cunoaștere a unui domeniu și a unui curriculum școlar, ci și să fii un cetățean responsabil adept al valorilor fundamentale ale democrației. Profesorul este membru al unei comunități. El are responsabilități în educarea elevilor fiind pus în situația de a-și dovedi competențele sale civice în multe situații școlare sau extrașcolare. Colaborare, pluralism și alternativă, individualizare, centrare pe elev, cultivarea diversității, respectarea celuilalt ca persoană, chiar și când este mai mic sau mai puțin instruit, sunt aspecte incluse în coeziunea socială. Cadrul didactic trebuie să fie sensibil nu numai la problemele de conținut ale domeniului său, ci și la felul specific în care fiecare elev învață. Un profesor trebuie să fie conștient că, dincolo de conținuturile disciplinei lui, el transmite atitudini, valori și ierarhii de valori, un mod de fi în societate, stereotipuri și prejudecăți care nu sunt conștientizate în totalitate poate nici de către el însuși. Clasa este un grup de învățare. Acest grup ar trebui să funcționeze după reguli democratice. Indiferent de materia pe care o predă, orice dascăl face parte din comunitatea locală în care școala este inclusă. Rezultă de aici că, dincolo de conținuturile programelor școlare, cadrul didactic transmite anumite opțiuni valorice, exprimate prin modul său de a organiza învățarea, pe care elevii le preiau.

În centrul atenției mele este copilul, iar procesul educativ pe care-l practic este cât se poate de firesc, de natural și ține de bunul meu simț, copilul formându-și o conștiință a propriilor resurse, a propriilor nevoi de relații și, implicit, a propriilor limite.

Pentru mine este important nu atât a ști, cât a cerceta și de aceea creez în primul rând o atmosferă de colaborare, de bună înțelegere și solidaritate reciprocă în clasă. Aplicând munca diferențiată, valorific subiectivitatea fiecărui elev și mă feresc de întrecere/competiție individuală, dar și de nivelare colectivă. La începutul orei îmi aleg un obiectiv pertinent pe care elevii îl apreciază și care cere tuturor un efort de participare activă, făcând implicit diferența de competențe și de niveluri.

Eu induc cunoașterea nu transmițând o multime de noțiuni abstracte, ci unind procesul cognitiv cu afectivitatea creez motivație fiecărui elev. Esența constă în muncă, în acțiune ca manifestare a nevoii naturale de cunoaștere și de afirmare a elevului ca ființă socială.

N-aș vrea să fiu niciodată ca acei “doctori” care odată ce iau copilul “în mâinile lor” îl izolează,

îl țin închis pentru a-l examina mai bine, pentru a-i analiza presupusele gânduri și facultăți, pentru a-i studia comportamentul. Eu cred că puterea vitală nu reacționează independent de condițiile ambientale, iar noi adulții, societatea suntem mediu pentru înflorirea vieții copilului în devenirea lui. Iar aici rolul dascălului se potrivește de minune, asemeni grădinarului care orientează îndrumând creșterea trandafirului.

Lăsați în voia lor, copiii ar repeta aceleași experiențe, ar parcurge drumul deja parcurs de alții, cu aceleași riscuri de a cădea în greșeală, ceea ce practic ar însemna lipsa progresului.

Nu se poate vorbi despre autoeducare în sens absolut. Mama oferă un exemplu valabil de intervenție educativă atunci când dirijează copilul spre soluții cât mai adecvate satisfacerii nevoilor lui. În mod analog, dascălul va trebui să înlesnească succesul acelor acte ale devenirii individuale care, prin repetare, se vor fixa mai târziu ca reguli de viață.

Noi, dascălii, modelăm personalități, formăm oameni, dar cu siguranță nu printr-o intervenție de tip autoritar, extern; e greșit să crezi că poți insufla copilului rezultatul experienței, din moment ce doar experiența contează. Unica posibilitate de intervenție este crearea unui mediu bogat în posibilități de cunoaștere (nu numai motivații).

Așa cum scările sunt prevăzute cu balustrade de care te poți ajuta la nevoie, dar care se pot depăși ușor dacă vrei să le sari, tot așa un mediu educațional nu trebuie să fie lipsit de acele bariere ajutătoare/restrictive, nu prea îndepărtate – pentru a putea sprijini la nevoie, dar nu prea apropiate – pentru a se păstra un spațiu suficient pentru dezvoltarea independenței elevului, destul de înalte dacă există pericolul de a fi depășite, dar nici prea înalte pentru a nu crea senzația imposibilității de depășire.

Nu cred că cineva ar aprecia niște elevi într-un totu ascultători, cuminți, care se supun fără a avea un punct de vedere personal, care fac doar ce li se pretinde. Educația pe care le-o oferim trebuie să le dezvolte o gândire critică, ce le permite să se aprecieze ei înșiși în orice moment, în raport cu ceilalți, pentru a trăi în mod echitabil diferitele aspecte culturale ale mediului înconjurător în deplină legitimitate.

A preda înseamnă pentru mine a-ți lua angajamentul (asemeni unui jurământ) că vei influența pozitiv și într-o mare măsură viața elevilor tăi și a comunității. Este deci o mare responsabilitate și nu e deloc ușor să porți în mâinile tale și să șlefuiști personalitatea oamenilor de mâine. Se cer foarte multe sacrificii, însă – în pofida tuturor dificultăților, tot mai înclin să cred că e o profesie ce-mi aduce mai multe satisfacții decât oricare alta din lumea afacerilor, iar dacă mi s-ar da o a doua șansă să-mi aleg meseria, aș alege-o tot pe aceasta, care e reala mea vocație. Cei ce predau “se dăruiesc” altora. Și în fiecare elev pe care l-am avut există cel puțin o picătură din sufletul meu. Profesorul e un izvor nesecat de spiritualitate, de

informație, care potolește spre a spori setea de cunoaștere și dă încredere în sine celui care se adapă din “apa” lui.

Sensibilizarea profesorilor în vederea acțiunii pentru coeziune socială presupune construirea activității educaționale în baza următoarelor valori democratice: echitate, pluralism, libertate, respectarea persoanei, cooperare, participare.

Din activitatea mea la catedră îmi amintesc de un elev care mi se pare puțin rebel, ieșind din tiparul standard al elevului clasic. Acesta a rămas repetent doi ani consecutiv fiind în pericol de exmatriculare. Când l-am remarcat în ultima bancă, era retras, dar nu timid, și deloc atent, mai ales la orele de gramatica limbii române, în schimb la lecțiile de literatură și în mod special la momentul lecturii-model devenea intens interesat, apoi la dezbatere și analize redevenea același elev absent. Ca orice profesor ce evaluează “produsul” și nu “procesul”, l-am penalizat la note, și rău am făcut deoarece în scurt timp a devenit foarte frustrat. Și asta până când am studiat prima poezie în acel an școlar: Mărțișor, de Ion Pillat. A urmat momentul când elevii lecturează expresiv textul literar, moment în care citind și el poezia a intonat un ritm de rapp; am înțeles din acel moment că posedă o sensibilitate aparte față de sunete, capacitatea de a răspunde emoțional la acestea, adică era înzestrat cu o inteligență muzical-ritmică. I-am sugerat să schimbe textul unei melodii rapp, cu noțiuni gramaticale, de pildă cazurile și funcțiile sintactice ale substantivului (lecție de maximă importanță) și a ieșit o adevărată demonstrație de talent muzical-coregrafic. În general folosesc metoda deductivă într-o lecție de predare, antrenând elevii într-o activitate diferențiată pe grupe, având grijă ca fiecare membru al grupei să-și valorifice tipul de inteligență proprie, astfel ca niciunul să nu eșueze în munca lui și să nu devină de râsul colegilor. Fie sarcina cât de mică, dacă e îndeplinită, trebuie apreciată. Dacă accentuez calitățile copilului, respectul lui de sine se va fortifica și va înțelege cu timpul că este o persoană importantă pentru cei din jur, că prin cunoaștere va deveni liber. Astfel va căuta să colaboreze (și nu să se interiorizeze rușinându-se de sine) și va scoate la lumină calități și priceperi nebanuite care-l uimesc chiar și pe el însuși. După studierea/aprofundarea teoriei inteligențelor multiple din cadrul lunii curs de formare periodică, am dat ca sarcină fiecărei grupe inclusiv ilustrarea muzical/ritmică a unei lecții de literatură, sau a rolului unui cuvânt în propoziție, în mod special la sintaxa propoziției. Elevul s-a remarcat devenind leader al clasei în acest domeniu, foarte sociabil și comunicativ, știind că ceilalți au nevoie de serviciile lui cel puțin într-un anumit moment al lecției.

Procesul educațional este unul de socializare început în familie și continuat la școală. Un profesor trebuie să fie conștient că, dincolo de conținuturile disciplinei lui, el transmite atitudini, valori și ierarhii de valori, un mod de a fi în societate, transmite anumite opțiuni

valorice, exprimate prin modul său de a organiza învățarea, pe care elevii le preiau și le utilizează la fel de democratic precum au dobândit învățarea.

Elevul a dedus și a înțeles ce este respectul reciproc, respectul față de disciplina pe care o predau, respectul pentru cei din jur, dar mai presus de toate, respectul de sine.

Provocările unui dascăl în era digitală

EPURE NICOLETA, profesor pentru învățământul primar
Școala Gimnazială DIMITRIE STURDZA

„Unii trăiesc fără niciun ideal, fără nicio țintă. Trec prin lume ca niște fire de paie pe un râu.

Nu merg ei, ci îi duce curentul.” Seneca

Învățământul românesc actual nu are nevoie de oameni fără nicio țintă, de oameni care trec prin lume ca niște fire de paie purtate de râu, ci are nevoie de dascăli foarte buni, capabili să ofere elevilor lor o educație de calitate. Standardele precizează într-o manieră clară ce trebuie să se înțeleagă prin „profesori foarte buni”. Aceasta înseamnă că ele trebuie să specifice cunoștințele și abilitățile considerate a fi cele mai importante pentru practicarea profesiei didactice, nivelul de stăpânire al acestora, condițiile în care urmează a fi probate și modul în care vor fi măsurate și evaluate aceste competențe.

Cine este acel profesor bun? Cel care stă la catedră? Adică la pupitru sau masă specială, așezată de obicei pe o estradă, de la care vorbesc profesorii, oratorii? Te așezi la înălțime ca să te vadă mai bine elevii? În clipa aceea devii invizibil. În loc să explici când e necesar, tu ții discursuri lungi și plictisitoare? Poți să fii bine pregătit din punct de vedere profesional, generația X te sabotează pe loc. Ei sunt multitasking și obișnuiesc să utilizeze diferite dispozitive în același timp. Nu te vor asculta stând nemișcați în bancă zeci de minute. Poate alegi să fii o unealtă menită să faciliteze procesul instructiv-educativ, care îl ajută pe elev să descopere lumea care îl înconjoară, cu toate tainele ei și devii vizibil, dascăl adevărat, demn de urmat.

Un dascăl bun știe să **comunique eficient**. Nu e un lucru ușor. Este o provocare imensă să reușești să comunici cu acești copii din generația X. Ei se află în mod constant între realitate și virtual, între viața online și offline iar 46% dintre membrii acestei generații aleg rețelele de socializare ca formă de comunicare.

Un profesor bun **comunică asertiv**. Conceptul de asertivitate este preluat de la savanții americani (Smith, Rakos, Lange, Wolfe etc.) și înseamnă a-ți susține punctul de vedere fără a te simți vinovat. Asertivitatea reprezintă comunicarea deschisă, directă și onestă, care ne permite să avem încredere în noi și să obținem respectul interlocutorilor, înseamnă abilitatea de exprimare a emoțiilor și a gândurilor într-un mod în care ne satisfacem nevoile și dorințele și le respectăm pe cele ale interlocutorului. Aceasta facilitează rezolvarea situațiilor interpersonale tensionate.

B. Rogers (2003) a observat că lipsa de asertivitate a cadrelor didactice derivă din particularitățile lor de personalitate, din dorința de a fi aprobate de elevi în condiții de ordine și disciplină. Să nu uităm că autoritatea se câștigă mai ales prin merite personale. Conduita și competența sunt ingrediente necesare.

„Înțelepciunea cere nu numai tăcere, ci și ascultare.” –spunea Teodor Dume. Dascălul ideal **știe să asculte**. Ascultarea este unul dintre cele mai importante aspecte ale comunicării eficiente. Ascultarea despre care vorbim, nu presupune doar înțelegerea propriu-zisă a cuvintelor sau a semnelor ce ne sunt adresate, ci și înțelegerea a ce simte interlocutorul când comunică. A ști să asculți este un dar. Ai nevoie de multă răbdare și concentrație, fiindcă ascultarea trebuie să fie activă.

Dascălul bun e capabil să înțeleagă sau să simtă ceea ce simte o altă persoană, deci **este empatic**. Empatia îi oferă profesorului posibilitatea de a privi toate influențele prin prisma celor cărora li se adresează și de a prevedea, nu numai eventualele dificultăți, dar și posibilele rezultate. Dascălul care e capabil de a se transpune în psihologia altuia, de a „intra în pielea” celui alt, de a pătrunde cognitiv și afectiv în cadrul de referință al elevului, identificându-se parțial cu acesta, „ca si cum” ar fi cealaltă persoană, dar fără a pierde condiția de „ca si cum”, e empatic. Un profesor empatic înțelege mai bine nevoile elevilor. Poate fi mai convingător. Reușește să-i motiveze pe elevi. Privește lumea și viața din mai multe perspective și prin asta îi îmbogățește sufletește pe copii. Face față mai ușor negativismului, întrucât înțelege motivațiile și temerile elevilor săi.

Dascălul bun **e model pentru elev**. Știe că orice cuvânt sau gest al său, lasă urme în mintea copiilor. Elevul trebuie să înțeleagă că profesorul lui nu reprezintă un ideal de neatins, ci un exemplu demn de urmat. Un dascăl model ajută elevii să-și atingă obiectivele, însuflă experiența sa, oferă sfaturi bune. Prin exemplul lui personal reușește să atragă elevii la îndeplinirea conștiinței, de bună voie, a obligațiilor și cerințelor pedagogice. Profesorul modern nu trebuie să fie o enciclopedie. Wikipedia și Google sunt enciclopediile lor. Copiii din generația X sunt sceptici în legătură cu sistemul educațional tradițional și în timpul liber vor să învețe mai mult, în propriul lor ritm. Dascălul modern nu furnizează cunoștințe în sensul vechi al cuvântului, ci oferă modalități, drumuri menite să ducă la cunoaștere.

Copilul zilelor noastre caută personalizare și independență. Dacă ești capabil să-l ajuți să se dezvolte, ca să-și atingă scopul în procesul de învățare, vei rămâne vizibil. Oricât de stăpân pe sine ar părea, are nevoie de o privire care îl încurajează, sau îi aprobă pașii. Însă, dacă nu respecti personalitatea elevului, nu-i cunoști trăsăturile individuale, perspectivele de dezvoltare, nu adopți o atitudine diferențiată față de el, nu- i acorzi considerația cuvenită, nu ești uman, nu ai toleranța corespunzătoare, nu creezi un climat afectiv pozitiv în clasa tradițională sau cea virtuală , nu apreciezi corect, nu știi să organizezi materialul de predat într-o formă accesibilă și atractivă, nu reușești să predai sugestiv și antrenant, nu ai spiritul de inventivitate și creativitate, dacă nu ești flexibil și adaptabil, nu cunoști tehnologia modernă , nu-i înveți cum să învețe, te va face invizibil cu un simplu „Click”.

Bibliografie:

1. Andreescu ,Magda Cornelia, Apetroae Mihaela, Apopei Alla, ... - Manualul mentorului, Iași Editura Spiru Haret, 2014
2. Dulamă, E. M., 2005, Practica pedagogică. Teorie și metodologie, Editura Clusium, Cluj-Napoca.
3. Orțan F., (2012): Pedagogie și elemente de psihologie, Cluj-Napoca, Editura Risoprint

Perspective de valorificare a educației nonformale și informale în procesul didactic

Prof. pentru învă. primar: EPURE NICOLETA

Perspectivă de valorificare a educației nonformale și informale în procesul didactic sunt legate de elevi și de profesori, ținând seama de potențialul ridicat de a susține motivația acestor categorii de actori implicați în realizarea actului educațional.

Din perspectiva elevilor este de dorit ca profesorii să arate interes față de preocupările elevilor din afara cadrului educațional formal și să găsească modalități și căi de valorificare a acestora. Astfel, aceștia vor fi stimulați să aducă, în procesul învățării formale, propriile experiențe de învățare acumulate în comunitatea mică a familiei, a prietenilor, a unui grup care împărtășește hobby-uri sau interese comune.

Din perspectiva profesorilor pe lângă faptul că aceștia ar trebui să știe cum să valorifice diversele experiențe de învățare ale elevilor provenite din educația nonformală sau informală, profesorii ar trebui să găsească căi de a-și valorifica propriile experiențe de învățare din afara învățării formale, pentru a dinamiza și a eficientiza procesele didactice pe care le construiesc.

De exemplu: În procesul de predare-învățare elevii sunt solicitați, la începutul studierii unei teme noi, să împărtășească colegilor ceea ce știu în legătură cu tema respectivă, cum și de unde au aflat despre un autor, un eveniment istoric, o zonă geografică, un experiment științific etc.;

Pe parcursul abordării unei teme, elevii sunt solicitați să relateze propriile experiențe de învățare nonformale sau informale care sunt asociate cu noile achiziții (ce au observat într-o excursie/ vacanță la munte referitor la flora și fauna specifică acestei zone, în ce filme sau cărți văzute sau citite de ei au aflat ceva nou despre tema abordată etc.);

Elevii sunt încurajați să demonstreze, prin achiziții dobândite prin educația nonformală sau informală (din diverse domenii: muzică, dans, sport, creații literare, creații plastice, filme, colecționarea de timbre, roci etc.), să facă asocieri între ceea ce știu / știu să facă și ceea ce tocmai au învățat, să nuanțeze cunoașterea unei teme, apelând la experiențele lor de învățare, altele decât cele provenite din educația formală;

Elevii sunt încurajați să ofere exemple de învățare provenite din familie sau din cercul de prieteni, relevante pentru înțelegerea profundă a temei abordate în clasă;

Ei sunt încurajați de profesor să reflecteze asupra modului în care valorifică noile cunoștințe, deprinderi, atitudini, interiorizate în activitățile lor cotidiene în cadrul educației formale.

Efecte scontate: elevii se simt valorizați, capătă încredere în ei, învață să comunice cu ceilalți, au șansa de a învăța în mod autentic și profund, din mai multe perspective despre o temă, de a interioriza diverse experiențe de învățare și de a-și clarifica propriile valori și atitudini față de cunoaștere, interiorizează un continuum între ceea ce învață la școală și ceea ce învață în alte contexte, nonformale sau informale.

Practica obiectivată a profesorilor:

Împărtășirea unor experiențe proprii de învățare referitoare la tema abordată (dificultăți / satisfacții/ surse de informare/ modalități de dezvoltare a unor deprinderi sau ocazii de interiorizare a unor atitudini);

Relatarea unor experiențe de învățare care au legătură cu tema studiată despre care au aflat din diverse surse (lecturi, filme etc.) sau pe care le-au aflat de la prieteni, membri ai familiei ș.a.;

Introducerea, în procesul de predare-învățare, a unor achiziții dobândite prin educația nonformală sau informală (cursuri de formare în specialitate sau în didactica specialității, cunoașterea unei limbi străine, abilități de lucru cu

calculatorul, lectura unor cărți, vizitarea unor expoziții de artă, pasiunea pentru muzică sau pentru natură etc.);

Împărtășirea unor experiențe de învățare proprii, din care să rezulte o anumită atitudine față de cunoaștere și un stil de lucru intelectual.

Efecte scontate: crearea unui climat stimulatîv pentru elevi, satisfacția de a-și folosi întregul potențial cognitiv și metacognitiv în procesul didactic.

INOVAȚIA EDUCAȚIONALĂ

*Prof. Fănică Daniel
Școala Gimnazială Cândești
Loc. Cândești, jud. Buzău*

Educația reprezintă un sistem al vieții sociale sensibil la mesajele viitorului; viitorul fiind acțiunea actuală asupra condițiilor date, o anume transformare, inovare și schimbare, a crea premise și nu a impune soluții unilaterale. G. Berger anticipa, cu mulți ani în urmă, că „trăim într-o lume în care, nu va mai fi loc decât de inovatori”.

„A nu inova, adică a apăra ziua de ieri, este mult mai riscant decât a face ziua de mâine.” – Peter Drucker

Societatea contemporană generează inovații numeroase și variate, pe diverse planuri (sociologic, pedagogic, economic, tehnic). Inovațiile din învățământ reprezintă un proces deosebit de complex ce presupune dezvoltare, schimbare, reformă, modernizare, perfecționare.

Inovarea pedagogică este o mișcare de la tradiție la modernitate, prin introducerea unor schimbări, în scopul creșterii eficienței procesului de instruire și formare a personalității omului contemporan. Implementarea inovațiilor în învățământ se realizează prin reforme educaționale sau prin introducerea diferitelor schimbări la nivel structural și funcțional în scopul perfecționării procesului educațional.

Procedeele tehnice de aplicare a inovațiilor sunt:

- remanierea, care vizează schimbări de structură, ca spre exemplu noua structură a învățământului liceal și superior;
- substituirea, de exemplu, înlocuirea unui manual cu altele mai moderne (manuale alternative);
- restructurarea, spre exemplu a planului de învățământ, prin introducerea unor noi discipline (informatica, ecologia);
- adăugarea, adică introducerea unor elemente noi în învățământ, a planurilor cadru, a calculatorului ș.a.;

- eliminarea unor forme învechite cum sunt relațiile autoritare și înlocuirea lor cu cele democratice în relația profesor-elev.

Inovația educațională este o schimbare cu caracter deliberat și voluntar, este o operație al cărei obiectiv este de a determina instalarea, acceptarea și utilizarea unei schimbări.

După Lazăr Vlăsceanu, inovația în învățământ se poate realiza prin reforma educațională și schimbarea pedagogică. Prima desemnează un tip de inovație structurală și sistematică – sistematică și structurală, care afectează funcționarea și raporturile structurale din întregul sistem de învățământ, având totodată referință intersistemică. A doua formă de realizare urmărește „îmbunătățirea sau modernizarea practicii educaționale , conform cu obiective predeterminate.” În viziunea autorului, cele două se pot corela în cadrul unui proces de inovare planificat.

Același autor mai precizează că schimbarea are anvergura reformei „fiindcă propune inovații și redimensionări la nivelul structurii, al combinării metodelor de predare-învățare și evaluare”.

Iar inovația în educație și învățământ este o necesitate stringentă și o premisă a afirmării societății educative.

Inovația în educație și învățământ poate fi definită ca o îmbunătățire măsurabilă, deliberată și durabilă, produsă ca urmare a instalării, acceptării și propagării unei schimbări. Ea reprezintă o înnoire intenționată și bine fundamentată, sugerată grație desfășurării de cercetări pedagogice științifice. O înnoire dobândește statut de inovație dacă îndeplinește următoarele cerințe:

- presupune schimbări de fond privind strategiile educaționale, modificări de atitudini și mentalități;
- presupune transformări importante și eficiente pe scară largă și de durată;
- presupune modificări substanțiale în proiectarea politicii educaționale.

Așadar, inovația în învățământ constă în acceptarea, instalarea și utilizarea unei/unor schimbări cu efecte pozitive asupra activității

educaționale ulterioare. Inovațiile nu au valoare în sine și pentru sine, ci numai atunci când se pot „integra și articula în contextul general al sistemului educațional, sincronizându-se cu logica acestuia” (M. Bocoș). Dacă inovațiile presupun un factor de masă critică, reprezentând gradul de presiune care se exercită în favoarea schimbării, și un factor de prag critic, respectiv, o anumită investiție de resurse umane, temporale etc., atunci putem vorbi de următoarele tipuri de inovații în școală (adaptare după A.M. Huberman):

1. Inovații materiale, care vizează mediul educativ și echipamentul școlar: sălile de clasă, laboratoarele, cabinetele, mijloacele de învățământ, manualele, cărțile ș.a.m.d.
2. Inovații „de concepție”, referitoare la modalitățile de proiectare și organizare a procesului instructiv-educativ, la întregul curriculum școlar și la componentele acestuia: conținutul învățământului, strategiile de predare și învățare, strategiile de evaluare etc.
3. Inovații legate de conduita interpersonală, care vizează atât rolurile și relațiile dintre cei doi poli/ factori ai binomului educațional – educatori și educați, cât și relațiile stabilite între cadrele didactice (de exemplu, colaborarea pentru realizarea unor cercetări pedagogice, pentru organizarea de cercuri școlare pe arii curriculare sau cu caracter interdisciplinar, pentru creșterea randamentului școlar etc.), relațiile dintre educatori, educați și personalul administrativ ș.a.m.d.

Diferitele tipuri de inovații educaționale se bazează, în primul rând, pe schimbarea concepției și a atitudinii cadrului didactic față de problemele care apar în realitatea educațională. De aceea, se impune ca absolut necesară educarea și autoeducarea cadrelor didactice în direcția producerii, acceptării și introducerii inovațiilor educaționale.

Dacă inovațiile reprezintă orice schimbare în structura și randamentul sistemului de învățământ (de la manifestările de suprafață, până la restructurările fundamentale), reformele sunt o instituție unică pentru toate tipurile de inovații care proiectează pe o durată mai mare

schimbările necesare la toate nivelurile funcționale ale structurilor. Deosebirea față de inovațiile curente constă în faptul că reformele operează o schimbare de ansamblu în cadrul de desfășurare a învățământului, intervin mai rar și , introduc în interdependența lor mai multe inovații simultane. Reformele nu pot fi confundate cu inovațiile, indiferent de intensitatea lor, deoarece ele nu sunt decât un instrument, instituție socială, cu funcții specifice.

Conceptul de reformă este un concept complex, care poate fi nuanțat și analizat din perspectiva diferitelor domenii: istorie, sociologie, filozofie, politologie, economie, drept, științele educației. Prin dimensiunile și deschiderile sale multiple, de ordin istoric, sociologic, economic, juridic, reforma are un puternic impact psihologic și psiho-social. Ea poate fi definită ca acțiune de amploare, care implică modificări majore de structură și strategie, constituind o opțiune politică.

Așadar, reforma învățământului reprezintă o inovare macroeducațională care acționează asupra macrosistemului, adică asupra tuturor componentelor structurale și funcționale ale învățământului, vizând restructurarea integrală sau cvasiintegrală a acestora – a obiectivelor, structurilor, conținuturilor și strategiilor educației. Astfel, logica reformatoare proiectează o dinamică proprie a inovației educaționale, pe circuitul unor valori sociale complexe, structurale și sistematice, pe baza următoarelor schimbări:

- schimbarea orientării sistemului educațional;
- schimbarea structurii sistemului educațional;
- schimbarea conținutului procesului educațional.

Între cele două forme ale inovației se stabilește o legătură strânsă, în sensul că reforma învățământului nu este posibilă în absența inovației microeducaționale relevante, sistematice și coerente, iar, pe de altă parte, acestea sunt jalonate de liniile generale ale reformei. Pentru perfecționarea instruirii și formării și pentru realizarea reformei învățământului, este necesar să se elaboreze strategii de difuziune,

extindere, generalizare și implementare a inovațiilor realizate în anumite „puncte” ale sistemului de învățământ, întrucât ele nu pot apărea dintr-o dată în întreaga rețea educațională.

Ca instituție specializată, reformele asigură un regim uniform inovațiilor, legea fiind nucleul în jurul căruia întreaga reformă gravitează, sursa care conferă autoritate și operativitate inovațiilor.

Strategia reformelor cunoaște aceeași variabilitate ca și învățământul însuși în funcție de condițiile în/ și la care se aplică. Repetabilitatea reformelor educaționale este explicată de faptul că ele nu rezolvă în întregime dificultățile cu care se confruntă sistemul de învățământ. De aceea, reformele educaționale nu reprezintă totdeauna o soluție inovatoare. Pentru a avea această calitate ele trebuie să însoțească transformări adânci, restructurări și schimbări la nivelul sistemului social global.

În vederea producerii, acceptării, introducerii și generalizării inovațiilor educaționale, se impune realizarea unei pregătiri adecvate, teoretice și practice, a cadrelor didactice, în cadrul celor două subsisteme de pregătire și perfecționare a lor: cel al formării inițiale și cel al formării continue.

BIBLIOGRAFIE:

- * Cazacu, Aculin: *Sociologia educației*, Editura Hiperion XXI , București, 1992.
- * Ionescu, Miron: *Inovația în educație și în învățământ*, în revista „Învățământul gimnazial” nr.2-3/2003, Editura Miniped, București.
- * Marin, Stoica: – *Pedagogie și Psihologie pentru examenele de definitivare și grade didactice*, Editura Gheorghe Alexandru, Craiova, 2002.
- * Vlăsceanu, Lazăr: *Decizie și inovație în învățământ*, E.D.P., București, 1979.

Lectura, încrederea și dragostea, cheia succesului în integrarea copiilor cu CES

***Prof.înv.preșc:Fătu Mihaela Corina
G.P.P Nr.10 Buzău***

„Educația copiilor cu cerințe educaționale speciale este o sarcină care trebuie împărțită între părinții acestora și profesioniști. O atitudine pozitivă din partea părinților favorizează integrarea școlară și socială. Părinții au nevoie de sprijin pentru a-și putea asuma rolul de părinți ai unor copii cu cerințe speciale.

Pot fi copiii cu cerințe educative speciale integrați în grădiniță?
În calitate de educator, am fost pusă deseori în situația de a avea la clasă preșcolari cu cerințe educative speciale și, în astfel de situații, am încercat să găsesc cele mai bune metode de predare-învățare pentru a-i determina pe toți participanții la actul educațional să se implice conștient în activitățile derulate.

Copiii cu cerințe educative speciale nu doar că pot fi integrați, ci pot fi integrați cu succes în grădiniță și ulterior în școală, ajutându-i să devină adulți independenți și fericiți.

Considerăm normal ceea ce întâlnim cel mai des în jurul nostru și lucrurile care ne sunt la îndemână, care nu ne scot din rutină. Societatea stabilește acest tipar și are, de obicei, tendința de a respinge ceea ce este considerat „altfel”, „diferit”, ...problematic. Copilul care nu se încadrează în tiparul clasic este mereu o provocare și necesită atenție deosebită, timp și resurse speciale, o muncă născută din aprecierea și respectul pentru ceea ce natura a ales să conceapă diferit. Pentru părinții unui copil cu cerințe educative speciale, pasul acceptării unui diagnostic poate fi greu de făcut și întârzie demararea unei terapii corespunzătoare, atât de necesare. Etapele prin care trece, de obicei, familia, variază de la stare de șoc, negare, neîncredere, (auto) învinuire până la acceptare, resemnare și lupta pentru viitorul mai bun al copilului.

Uneori, dificultățile prin care trece copilul scot la iveală alte calități nebanuite (capacitate de memorare extraordinară, procesarea rapidă a informației, talent în diverse arii de dezvoltare sau chiar, geniu). Cooperarea dintre familie și specialiștii în domeniu are ca efect integrarea cu succes a copilului în grădiniță/ școală, creându-i acestuia sentimentul apartenenței, crescând încrederea în forțele proprii și ajutându-l să devină adult independent, cu șanse reale la o viață fericită.

Curriculum-ul școlar trebuie considerat un instrument necesar, suficient de flexibil, adaptat și individualizat, încât să asigure condiții de învățare fiecărui copil. Adaptarea curriculumului la clasă pentru predarea, învățarea și evaluarea diferențiată se poate realiza prin: adaptarea mediului de învățare din punct de vedere fizic, psihologic și social); adaptarea conținuturilor (cantitativ și calitativ), la capacitatea de învățare a copilului;

adaptarea proceselor didactice (metode utilizate, material didactic, timp de lucru alocat), nivelul de sprijin acordat elevului;
adaptarea procesului de evaluare.

Pentru o educație incluzivă de succes, părinții trebuie să participe direct la viața grădiniței și pot influența anumite decizii care privesc procesul educațional. Dedicarea unei perioade de timp extinse pentru sprijinirea copilului în timpul activităților la clasă este o condiție esențială reușitei integrării. Neimplicarea sau indiferența părinților în ceea ce privește problemele educaționale ale copilului, prin plasarea responsabilității în sarcina grădiniței, vine în opoziție cu ideea de incluziune.

Dincolo de porțile grădiniței, rămâne cadrul didactic; omul care încercă să se descurce cu ceea ce știe să facă și cu ceea ce are. Acesta nu uită cât este de importantă abordarea pozitivă a specificului copiilor și exprimarea încrederii în posibilitățile fiecăruia de a reuși, indiferent de condițiile din jur. Încurajarea, oferirea posibilității de reușită și integrarea în grupuri mici în timpul activităților contribuie la creșterea încrederii în forțele proprii, dar și în ceilalți. Copilul cu CES descoperă astfel că, lumea poate fi bună și ofertantă pentru el.

Educarea celorlalți copii în spiritul acceptării ca egal a colegului lor, includerea în jocurile lor și descoperirea calităților acestuia contribuie, pe termen lung, la formarea unei mentalități pozitive.

Din punctul meu de vedere mai exista doua etape/comportamente/sentimente cheie, si anume, increderea si dragostea. Fara sa acordam incredere si iubire copiilor cu CES, nu vom reusi sa ii ajutam

Abordarea pozitiva a comportamentului copiilor și exprimarea încrederii în posibilitățile fiecărui copil de a reuși sunt de asemenea factori decisive în reușita integrării copiilor cu CES.

În activitatea educativă a copiilor cu cerințe educative speciale se poate folosi cu maxima eficiență învățarea prin cooperare .

Activitățile bazate pe învățarea prin cooperare permit evaluarea frecventă a performanței fiecărui copil care trebuie să ofere răspuns în nume personal sau în numele grupului, copiii se ajută unii pe ceilalți, încurajându-se și împărtășindu-și ideile, explică celorlalți, discută ceea ce știu, învață unii de la alții, realizează că au nevoie unii de alții pentru a duce la bun sfârșit o sarcină a grupului. Ora de lectură ar trebui să fie o rutină și în mediul familiar, nu doar la grădiniță. Părinții sunt persoane cheie în dezvoltarea abilităților de literatură ale copiilor lor. A citi cu voce tare este o chestiune foarte importantă nu doar în grădiniță ci și în familie. Educația părinților, timpul limitat sau conștientizarea scăzută a felului în care se dezvoltă abilitățile de literatură îi pot împiedica pe părinți să citească cu copiii acasă și să creeze o rutină a cititului împreună măcar câteva minute pe zi. Prin activitățile pe care le desfășurăm în parteneriat cu familia, încurajăm familiile să înceapă să citească împreună cu copiii de la o vârstă fragedă, indiferent de mediul social, cultural, economic sau limba vorbită acasă.

Cărțile pentru copii trebuie alese cu multă atenție, acestea trebuie să fie cărți ilustrate de calitate. Ilustrațiile realizate artistic, contribuie la transmiterea poveștii și receptarea mult mai ușoară a acesteia de către preșcolari. Ilustrațiile sunt parte integrantă a poveștii, oferind informații despre acțiune, precum și indicii despre trăsăturile personajelor, locul acțiunii și starea

lor de spirit. Copiii trebuie să perceapă cartea ca pe un domeniu care merită să fie cucerit, ca pe un prieten adevărat care e mereu alături, un prieten care îi vorbește, îi dă sfaturi importante și îi este mereu alături.

Integrarea copiilor cu CES se poate realiza atât prin activități educaționale cât și prin activități extracurriculare. Activități extracurriculare de tipul vizitelor la muzee, excursiilor și a drumetiilor, evenimente culturale și sportive permit dezvoltarea relațiilor interpersonale și o mai bună relaționare a copiilor cu societatea.

Totul ține de încredere și vine din dorința de a fi mai buni, împreună!
„În copilărie, dar și în adolescență am crezut că toată lumea gândește în imagini. Nu mi-a trecut prin minte că eu procesez informațiile în mod diferit. De fapt, nu am înțeles esența acestor diferențe decât cu puțin timp în urmă.” – Temple Grandin

Bibliografie

- Mara, D., Strategii didactice în educația incluzivă, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2009.
- Vrașmaș, T., Incluziunea școlară a copiilor cu cerințe educaționale speciale. Aspirații și realități. UNICEF.

BIBLIOGRAFIE

Autor: **FAZAKAS IZABELLA**

Titlul lucrării: **CREATIVITATE ȘI AUTOEXPRIMARE,
CEA MAI INTELIGENTĂ ALEGERE PENTRU EDUCAȚIA
TIMPURIE**

Editura: **GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT "CSIPIKE"**

Anul publicării: **2024**

Localitatea: **SFĂNTU GHEORGHE**

Pagina: Bibliografie 1 pag.

Referat 2-4 pag.

CREATIVITATE ȘI AUTOEXPRIMARE, CEA MAI INTELIGENTĂ ALEGERE PENTRU EDUCAȚIA TIMPURIE

Fazakas Izabella

Grădinița cu Program Prelungit "Csipike", Sfântu Gheorghe

Introducere

În educația timpurie, creativitatea și autoexprimarea joacă un rol esențial în dezvoltarea copilului. Creația plastică, în mod special, oferă copiilor oportunitatea de a-și exprima gândurile, sentimentele și imaginația într-un mod liber și neconstrângător. Aceasta nu numai că stimulează dezvoltarea cognitivă, dar și contribuie la dezvoltarea emoțională și socială a copilului.

Arta îl aduce pe om mai aproape de frumos, îi oferă posibilitatea să creeze frumosul și să-l descopere sub aspecte noi. Grădinița este primul factor care contribuie în mod organizat la conturarea personalității umane, la formarea și cultivarea gustului pentru frumos, oferind preșcolarului posibilitatea stimulării câmpului emoțional tonic și îndepărtarea inhibițiilor.

Activitatea plastică din grădiniță este foarte îndrăgită de copii, ei fiind atrași de culoare, de diversitatea tehnicilor de lucru prin care își pot dovedi spontaneitatea, creativitatea, pot da frâu liber imaginației și fanteziei lor.

Prin acest tip de activitate se reușește antrenarea coordonării oculo-motorii la copii, se dezvoltă mușchii mici ai mâinilor, simțul proporțiilor, orientarea spațială și, deasemenea, se declanșează o mulțime de stări afective, de sentimente care îl fac pe copil să vibreze.

Educația plastică poate introduce frumosul în viața de zi cu zi, dezvoltă sentimente primare, amplifică emoții complexe.

În fiecare din noi există un potențial creativ general, anumite abilități creative care țin mai ales de dimensiunile constructive ale aptitudinilor, dar și de dimensiunile valorice ale personalității. Acest potențial dacă este exersat și educat, poate fi valorificat la maximum, concretizat și obiectivizat în diverse domenii ale activității umane, în diverse produse noi, originale.

Un cadru didactic, care va reuși să deschidă calea spre creativitate, ieșind din tiparele învățământului formal, va avea cea mai mare satisfacție sufletească atunci când, peste ani, își va vedea „copiii” mari creatori ai societății omenești.

Importanța creativității în educația timpurie

Creativitatea este o abilitate crucială care trebuie cultivată încă din primii ani de viață. Prin intermediul activităților de creație plastică, copiii învață să gândească în mod divergent, să rezolve probleme și să găsească soluții inovatoare.

Realizarea unor lucrări, obiecte de artă creează copilului o stare de automulțumire, de bucurie, satisfacția lucrului creat de el însuși. În timp ce creează, copilul învață să cunoască această lume reală. În creație el acționează asupra unor elemente din mediul înconjurător și încetul cu încetul, începe să cunoască această lume.

Pentru copil, lucrarea realizată de el este plină de semnificație. Repetând acest proces, de creație, iar și iar, copilul învață să-și perfecționeze achizițiile motrice și câștigă încredere în capacitățile sale.

Beneficiile autoexprimării prin creație plastică

Autoexprimarea prin creație plastică permite copiilor să-și exteriorizeze emoțiile și să comunice idei complexe pe care poate nu le-ar putea exprima verbal. Activitățile de desen, pictură, modelaj și alte forme de artă plastică le oferă un mediu sigur și plăcut în care își pot explora sentimentele și gândurile. Acest proces contribuie la dezvoltarea inteligenței emoționale și la formarea unei identități sănătoase.

Dezvoltarea abilităților motorii și cognitive

Participarea la activități de creație plastică contribuie și la dezvoltarea abilităților motorii fine. Manipularea pensulelor, creioanelor sau a altor instrumente ajută la coordonarea ochi-mână și la îmbunătățirea dexterității. În același timp, aceste activități stimulează gândirea critică și capacitatea de concentrare.

Prezentarea unor tehnici de lucru cu acuarele, creioane colorate, pasteluri

Tehnici de lucru cu acuarele

1. Tehnica ud-pe-ud:

Aplicarea apei pe hârtie înainte de adăugarea culorii.

Culorile se vor răspândi și se vor amesteca natural.

2. Tehnica ud-pe-uscă:

Aplicarea culorii direct pe hârtia uscată.

Permite controlul precis al formei și detaliilor.

Tehnici de lucru cu creioane colorate

1. Tehnica stratificării:

Aplicarea mai multor straturi de culoare.

Permite crearea de nuanțe bogate și texturi.

2. Tehnica amestecării (blending):

Utilizarea unui blender sau a unui creion alb pentru a amesteca culorile.

Crează tranziții netede între nuanțe.

Tehnici de lucru cu pasteluri

1. Tehnica amestecării cu degetele:

Utilizarea degetelor pentru a întinde și amesteca culorile.

Permite crearea de tranziții și texturi netede.

2. Aplicarea straturilor:

Suprapunerea straturilor de pasteluri pentru a construi adâncime și intensitate.

Folosirea de pasteluri moi și dure pentru diferite efecte.

Desen și colorare: Autoportret - Sunt copil fericit!

După încurajarea copiilor să se uite în oglindă și să observe trăsăturile feței lor, au fost îndrumați să-și exprime emoțiile prin expresii faciale și culori vesele.

Prin abordarea acestor tehnici și activități, copiii au învățat să se exprime creativitatea și să dezvolte abilități artistice variate, culminând cu o expoziție de succes care au pus în valoare munca.

Concluzie

Creativitatea și autoexprimarea prin creație plastică sunt elemente esențiale în educația timpurie, având un impact major asupra dezvoltării integrale a copilului. Aceste activități nu doar că promovează dezvoltarea cognitivă și emoțională, dar și contribuie la formarea unor adaptabili, inovatori și empatici.

În concluzie, integrarea creației plastice în curriculumul educațional reprezintă una dintre cele mai inteligente alegeri pentru a sprijini creșterea și dezvoltarea armonioasă a copiilor.

SĂ FIM INOVATIVI...

Luminița-Simona Feșnic

Colegiul Național "Onisifor Ghibu", Oradea

Se vorbește din ce în ce mai mult, în ultimii ani, despre inovarea în educație. Societatea progresează și, cu siguranță, învățământul nu poate fi lăsat deoparte. Contextul, fără doar și poate, este favorabil, în condițiile în care explozia informațională caracterizează prezentul.

Demersul educațional trebuie adaptat atât nevoilor individuale, cât și celor colective, pentru că ce am fi, dacă nu ne-am raporta și la cei din jurul nostru... Schimbarea este solicitată de evoluția socială, economică, politică, tehnologică și culturală. Prin urmare, trebuie adoptată o nouă viziune asupra managementului educațional. Generațiile actuale trebuie astfel pregătite, încât să facă față noilor provocări. Nu ascund faptul că, în lipsa unei astfel de educații, adaptată nevoilor societății, m-am simțit uneori nepregătită pentru a face față schimbărilor aduse de viața de zi cu zi.

Printre competențele de învățare durabilă ce se impune a fi formate se numără:

- Gândirea critică și cea sistemică, în vederea realizării conexiunilor dintre sisteme
- Capacități de informare și abilități media, în vederea administrării informațiilor în diverse forme și medii
- Capacități de decizie conștientă și responsabilă
- Capacități de colaborare și interpersonale, prin adaptarea la diverse roluri și responsabilități
- Capacități de rezolvare a problemelor

Despre dezvoltarea acestor abilități/competențe s-a discutat de-a lungul timpului și datorită unor personalități remarcabile, una dintre acestea fiind profesorul de origine indiană Sugata Mitra. Acesta a avut un impact pozitiv asupra educației globale, datorită inclusiv metodei "Hole in the Wall" pe care a promovat-o. Prin aceasta, copiii aveau posibilitatea să învețe într-un mediu neconvențional, fără supravegherea directă a adulților, în condițiile în care le erau puse la dispoziție, în spații publice, computere conectate la internet.

Concluzia a fost că subiecții pot învăța colaborând între ei, prin accesarea resurselor puse la dispoziție. Celebrul profesor indian a demonstrat astfel că putem vorbi de educație și în afara școlii

tradiționale. Sigur că au fost și alte personalități care și-au adus contribuția la dezvoltarea educației globale, prin propunerea unor metode moderne, de natură diversă.

Prin urmare, nu putem vorbi de inovare în educație fără să facem apel la digitalizare. Se pare că utilizarea tehnologiilor digitale poate face școala mai atractivă pentru elevi, pentru că răspunde nevoilor și stilului lor de viață, educația fiind astfel posibilă pe tot parcursul vieții.

Necesitatea dezvoltării competențelor digitale a devenit din ce în ce mai evidentă de-a lungul ultimei pandemii prin care a trecut omenirea, când procesul educativ a trecut exclusiv în mediul online. Totuși, riscăm în acest nou context, să pierdem reala „conectivitate” cu cei din jurul nostru. Consider că trebuie găsit un echilibru între aceste metode moderne de învățare și cele tradiționale, echilibrul fiind mereu de dorit în detrimentul atitudinilor extreme.

S-a observat în perioada pandemiei pierderea „sociabilității” în rândul elevilor și nu doar. Extrem de dificilă a devenit restabilirea relațiilor intercolegiale în mediul educațional. Ar trebui să punem accent nu doar pe digitalizare, ci și pe alte metode inovative, care să nu negligeze relațiile interumane. Trecutul a dovedit însă că mereu există riscul de-a alege extremele, în diferite contexte și de-a marșa într-o anumită direcție, fără a privi situația în ansamblu. Și asta doar din dorința de-a fi ca ceilalți, fără să fim atenți la ceea ce ne definește ca indivizi, națiune, societate etc.

Bibliografie

Burlacu Gabriela-Rodica, *Management și leadership în educație*, revista ”Inovație în educație”, nr. 1, noiembrie, 2019

https://en.wikipedia.org/wiki/Sugata_Mitra

DESPRE TOLERANTA IN MEDIUL SCOLAR

Prof. FILIP AMELIA ȘTEFANIA,
LICEUL „MATEI BASARAB,, CRAIOVA

Toleranță (lat.: *tolerare* = a suporta) este un termen social, etic și religios aplicat la o colectivitate sau la un individ, care definește respectul libertății altuia, a modului său de gândire și de comportare, precum și a opiniilor sale de orice natură (politice, religioase etc.). Toleranta înseamnă bunul simț de a nu fi egoist și a înțelege că ceva ce pentru tine este poate lipsit de importanță pentru altul vine pe primul loc. Lipsa toleranței este egoism iar egoismul este sursa tuturor relelor din lume.

Toleranta este respectul, acceptarea și aprecierea bogăției și diversității culturilor lumii noastre, felurilor noastre de expresie și manierelor de exprimare a calitatii noastre de ființe umane. Ea este încurajată prin cunoașterea, deschiderea spiritului, comunicare și libertatea gândirii, conștiinței și credinței, toleranta este armonia în diferențe. Ea nu e doar o obligație de ordin etic; ea e, de asemenea, și o necesitate politică și juridică. Toleranta e o virtute care face ca pacea să fie posibilă și care contribuie la înlocuirea culturii războiului cu o cultură a păcii.

Toleranta nu e nici concesie, nici condescendență ori indulgență. Toleranta este, mai ales, o atitudine activă generată de recunoașterea drepturilor universale ale persoanei umane și libertăților fundamentale ale altora. În nici un caz, toleranta nu poate fi invocată pentru a justifica violarea acestor valori fundamentale, trebuie să fie practică de către indivizi, grupuri și State.

Toleranta e responsabilitatea care susține drepturile omului, pluralismul (inclusiv, pluralismul cultural), democrația și Statul de drept. Ea implică respingerea dogmatismului și absolutismului și confirmă normele enunțate în instrumentele internaționale cu privire la drepturile omului.

În conformitate cu respectarea drepturilor omului, a practica toleranță nu înseamnă nici a tolera nedreptatea socială, nici a renunța la propriile convingeri, nici a face concesii în această privință. Ea semnifică acceptarea faptului că ființele umane, care se caracterizează natural prin diversitatea aspectului lor fizic, prin situația lor, felul de exprimare, comportamente și prin valorile lor, au dreptul de a trăi în pace și de a fi cele care sunt. Ea semnifică, de asemenea, că nimeni nu trebuie să-și impună propriile opinii altuia.

În lumea modernă, toleranța e mai necesară ca oricând. Noi trăim într-o vreme marcată de mondializarea economiei și accelerarea mobilității, comunicăției, integrării și interdependenței, migrațiilor și deplasărilor de mare amploare ale populațiilor, urbanizării și mutațiilor în sfera formelor de organizare socială. Din moment ce nu este nici într-o parte a lumii o situație care să nu se caracterizeze prin diversitate, creșterea intoleranței și confruntărilor constituie o amenințare

potentiala pentru orice regiune. si nu e vorba aici de o amenintare ce s-ar limita la o anumita tara, ci de o amenintare universala.

Toleranta e necesara atat intre indivizi cit si in cadrul familiei si comunitatii. Promovarea tolerantei si modelarea atitudinilor fata de diferite opinii, in sensul unei deschideri reciproce si al solidaritatii urmeaza sa aiba loc in scoli si universitati si prin intermediul educatiei non-formale, acasa si la locul de munca. Mijloacele de informare m masa sunt pe masura sa joace un rol constructiv, in acest sens, favorizand dialogul si dezbaterile libere si deschise, propagand valorile tolerantei si evidentiind pericolul indifferentei fata de expansiunea ideologiilor si grupurilor intolerante.âEducatia este mijlocul cel mai eficient pentru a preveni intoleranta. Prima etapa, in sensul educatiei pentru toleranta, e de a o invata pe fiecare persoana din societate care-i sunt drepturile si libertatile pentru ca ele sa fie respectate si de a promova vointa de a proteja drepturile si libertatile altora.

Educatia in sensul de a fi tolerant trebuie sa fie considerata un imperativ prioritar; iata de ce trebuie sa fie promovate metodele sistematice si rationale de predare a tolerantei care sa se adreseze la sursele culturale, sociale, economice, politice si religioase ale intolerantei, surse care tocmai constituie cauzele fundamentale ale violentei si excluderii. Politicile si programele tolerantei atat intre indivizi cit si intre grupurile etnice, sociale, culturale, religioase si lingvistice si natiuni. Educatia in domeniul tolerantei urmeaza a viza contracararea influentelor care ar duce la frica si excluderea altora si trebuie sa-i ajute pe tineri sa-si dezvolte capacitatile de a-si formula o parere proprie, de a avea o reflexie critica si de a judeca in termeni etici.

La nivel mondial trebuie să se actioneze pentru punerea in functiune a programelor de cercetare în domeniul stiintelor sociale si educatiei pentru toleranta, drepturile omului si non-violentei. Ceea ce inseamna de a acorda o atentie deosebita imbunatatirii instruirii invatatorilor, programelor de studii, continutului manualelor si cursurilor si a altor materiale pedagogice, inclusiv noilor tehnologii educationale, in vederea instruirii unor cetateni activi si responsabili, deschisi spre alte culturi, capabili sa aprecieze valoarea libertatii, respectarea demnitatii umane si diferentelor dintre ele si care sa fie m stare sa previna conflictele sau sa le rezolve prin mijloace non-violente.

Semnificații

Toleranța poate fi înțeleasă în diferite moduri:

- Poate fi adoptată în mod provizoriu sub forma unei concesi, ca manevră tactică.
- Poate reprezenta o acceptanță sau o permisiune, ca formă a unui dezinteres.

Adevărata toleranță, în spirit umanist, înseamnă însă mai mult decât o simplă "suportare" în sensul original, ea presupune respectul opiniei contrare și este strâns legată de libertatea persoanei. Prin toleranță se respectă deciziile altor oameni, grupuri, popoare, religii, alte moduri de gândire și puncte de vedere, alte stiluri și moduri de viață. Astfel, garantarea necesității spiritului de toleranță depășește cu mult domeniul îngust al politicii

INOVAȚIE ȘI CREATIVITATE ÎN ACTIVITATEA DIDACTICĂ

Rodica Fleser

Centrul Școlar de Educație Incluzivă Alba Iulia

Educația și învățământul trebuie reînnoite, completate, adaptate, astfel încât putem vorbi despre o permanentă inovație și creație în activitatea didactică. Obiectivul general este acela de a promova creativitatea ca factor cheie în dezvoltarea competențelor personale, antreprenoriale și sociale prin învățarea pe tot parcursul vieții dar și de a găsi strategii moderne folosite pentru asigurarea unei educații de calitate în învățământ.

Pentru elevi, școala viitorului trebuie să promoveze o educație de calitate și să fie axată pe valori în care elevii să creadă, în care să se regăsească, îndeplinind două condiții, fundamentale din punctul lor de vedere: școala viitorului trebuie să le placă și să fie eficientă.

Prioritatea învățământului o constituie informatizarea, softul educațional, reprezentat de programele informatice special dimensionate în perspectiva predării unor teme specifice, ceea ce reprezintă o necesitate evidentă. Utilizarea calculatorului în procesul instructiv-educativ facilitează realizarea scopurilor didactice și idealurilor educaționale. Calculatorul nu este utilizat pentru a înlocui activitatea de predare a cadrului didactic, ci pentru a veni tocmai în sprijinul predării, ajutându-l astfel să-și îndeplinească mai bine funcția sa didactică fundamentală. Programul de calculator poate deveni un suport important pentru o predare eficientă.

Formarea capacității de a utiliza calculatorul, de a folosi internetul este benefică elevilor, atât în activitatea școlară cât și în cea extrașcolară, în plan cognitiv cât și psihic, prin relaționarea cu lumea oferită de aceste instrumente de lucru ale mileniului al III-lea.

Promovarea sănătății și a stării de bine a elevului determina de asemenea o dezvoltare optimă din punct de vedere somatic, fiziologic, mintal, emoțional, social și spiritual.

Este foarte important ca în formarea unui stil de viață sănătos pentru școlari să se pună accent pe:

- autocunoașterea și construirea unei imagini pozitive despre sine;
- comunicare și relaționare interpersonală;
- controlul stresului;
- dezvoltarea carierei profesionale ;
- prevenirea accidentelor și a comportamentelor cu risc pentru sănătate;

- prevenirea atitudinii negative față de sine și viață.

În abordarea creativității în procesul educațional, elevul trebuie încurajat să gândească independent, să își asume riscuri și responsabilități în demersul său spre formare intelectuală. Evaluarea pentru asigurarea calității și rezultatele obținute trebuie să ne lărgescă perspectiva asupra situației reale din școli, să identifice nivelul de pregătire al elevilor și să ne ajute să descoperim componentele ce au nevoie de sprijin în dezvoltare.

Un obiectiv important ce ar trebui stabilit pentru anii următori este de a dezvolta un indicator internațional al capacității de a învăța, toate acțiunile bazându-se pe cercetarea științifică. Învățământul modern are ca sistem de referință competențele generale și specifice pe care trebuie să le dobândească cel ce învață – elevul – pe parcursul și la finele unui ciclu de instruire, al unui an de studiu etc. Centrarea pe competențe reprezintă o preocupare majoră în triada predare-învățare-evaluare.

Noua imagine a profesorului trebuie stabilită prin luarea în considerare a tuturor abordărilor de până acum, de la conceperea ca distribuitor de recompense sau ca sursă de informații, până la cea de „manager al învățării”.

Pentru fiecare profesor sunt fundamentale două roluri, cel de manager și cel de evaluator.

Procesul instructiv-educativ trebuie astfel conceput și desfășurat, încât să-i convingă pe elevi să prețuiască propria moștenire națională, să primească contribuțiile originale ale oricărei națiuni la civilizația modernă, pregătind atât elevii, cât și dascălii să înțeleagă valoarea diversității și a independenței de spirit.

Educația este factorul hotărâtor al dezvoltării psihoindividuale a persoanei. Ea sistematizează și organizează influențele mediului, dezvoltă personalitatea.

Creativitatea, în termeni generali, este un proces mental care permite generarea de idei și concepte noi sau asocieri originale între concepte și idei deja existente.

Lumea modernă pune accentul pe folosirea mai eficientă a cunoașterii și a inovației. Este necesară extinderea abilităților creatoare ale întregii populații, mai ales ale acelor care le permit oamenilor să se schimbe și să fie deschiși față de idei noi într-o societate diversă din punct de vedere cultural, bazată pe cunoaștere.

Obiectivul principal este promovarea unor abordări inovative și creative în diferite domenii de activitate.

Educația și formarea profesională sunt factori decisivi pentru realizarea acestui lucru. Activitățile ar trebui să se concentreze pe crearea unui mediu favorabil pentru creativitate și inovație și să stimuleze o strategie pe termen lung.

Noul mileniu aduce noi cerințe educaționale care impun noi metode, altele decât cele folosite până acum. O importanță majoră în pregătirea elevilor pentru noile cerințe, o au cele trei forme ale educației și anume:

- educația formală însemnând învățare sistematică, structurată și gradată cronologic, realizată în instituții specializate de către un personal specializat;
- educația nonformală constând în activități educative desfășurate în afara sistemului formal de învățământ de către diferite instituții educative;
- educația informală care se referă la experiențe de învățare spontană, cotidiană, existențială, desfășurate în medii culturale care nu au educația ca scop principal.

Criteriul de calitate aplicat educației are un rol foarte important deoarece măsurile propuse pentru a promova creativitatea și capacitatea pentru inovare vor fi adaptate fiecărei etape din cadrul învățării continue.

Focalizată pe unitatea de învățare, evaluarea ar trebui să asigure evidențierea progresului înregistrat de elev în raport cu sine însuși pe drumul atingerii obiectivelor prevăzute în programă. Este important să fie evaluată nu numai cantitatea de informație de care dispune elevul, ci, mai ales, ceea ce poate el să facă utilizând ceea ce știe sau ceea ce intuiește.

Fiecare activitate de evaluare a rezultatelor școlare este însoțită de o autoevaluare a procesului pe care profesorul l-a desfășurat cu toți elevii și cu fiecare elev în parte. Astfel poate fi descris nivelul de formare a competențelor pentru fiecare elev și pot fi stabilite modalități prin care se pot regla, de la o etapă la alta, activități de învățare-formare a elevilor, în mod diferențiat.

De o importanță deosebită este realizarea unui echilibru dinamic între evaluarea scrisă și evaluarea orală; aceasta din urmă, deși presupune un volum mare de timp pentru aprecierea tuturor elevilor și blocaje datorate emoției sau timidității, prezintă avantaje deosebite, precum: realizarea interacțiunii elev-profesor; demonstrarea stadiului de formare a unor competențe prin intervenția cu întrebări ajutătoare, demonstrarea comportamentului comunicativ și de interrelaționare al elevului etc;

De asemenea este necesară folosirea cu o mai mare frecvență a metodelor de autoevaluare și de evaluare prin consultare, în grupuri mici, vizând verificarea modului în care elevii își

exprimă liber opinii proprii sau acceptă cu toleranță opiniile celorlalți, capacitatea de a-și susține și motiva propunerile etc.

Managementul clasei este un domeniu de cercetare în științele educației care studiază atât perspectivele de abordare ale clasei de elevi cât și structurile dimensionale ale acesteia, în scopul facilitării intervenției cadrului didactic în situații de criză micro-educățională și a evitării consecințelor negative ale acesteia.

O importanță deosebită în inovația și creația în activitatea didactică o au rolurile manageriale ale cadrului didactic: de planificare (planifică activitățile cu caracter instructiv - educativ); de organizare (organizează activitățile clasei); de comunicare (comunică idei, cunoștințe, ascultă efectiv, oferă feedback, stabilește canalele de comunicare); de conducere (conduce activitățile cu elevii, desfășurate în clasa și în afara ei); de coordonare (sincronizează obiectivele individuale cu cele comune clasei, contribuind la întărirea grupului și formării echipelor de lucru); de îndrumare (prin intervenții punctuale adaptate unor situații specifice, recomandări); de motivare (prin întăriri pozitive, prin utilizarea aprecierilor verbale și non-verbale în sprijinul consolidării comportamentelor pozitive); de consiliere (de orice tip, în probleme personale sau legate de școală); de control (în scopul cunoașterii stadiului în care se află activitatea de realizare a obiectivelor și nivelul de performanță); de evaluare (măsura în care scopurile și obiectivele au fost atinse).

Pentru a susține creativitatea, predarea declarativă, de tip clasic trebuie depășită și înlocuită cu metode care pun accent pe explorare, pe descoperire, pe încurajarea gândirii critice a elevului, pe participarea activă a acestuia la formarea și dezvoltarea sa intelectuală.

În viziunea metodelor moderne, demersul didactic se centrează pe elev și are în vedere transformarea acestuia din “obiect” al procesului didactic în “subiect activ” al propriei deveniri.

Modelul de proiectare a activității didactice are în vedere trecerea de la centrarea pe conținut la centrarea pe activitatea elevului, care presupune deplasarea accentului în activitatea didactică:

Bibliografie:

1. Ionescu M., Radu I.-” Didactica modernă”, Ed. Dacia, Cluj – Napoca, 2001;
2. Alois Gherguț,- “Management general și strategic în educație”, Ed. Polirom, Iași, 2007;
3. I.Cerghit – “Sisteme de instruire alternative”, Aramis, București, 2002

Importanța învățământului românesc

Prof. inv. primar Florea Adina Aurelia

Liceul de Arte “Sigismund Toduță” Deva

Educația de calitate este rezultatul unui efort colectiv al cadrelor didactice, fiecare contribuind individual asupra imaginii de ansamblu a instituției școlare. Responsabilitatea aceasta este în mâinile noastre, deoarece această imagine pozitivă se creează greu și se poate pierde rapid.

Unitatea de învățământ trebuie să fie pregătită să facă față unor cerințe tot mai complexe din partea societății contemporane și să își revendice locul său în viața copiilor pe care îi educă dar și în centrul comunității. Cerințele beneficiarilor fac din unitatea de învățământ un cadru viu, un mediu în continua schimbare. Internetul, privit cu reticență inițial, a devenit acum un mediu de promovare nelimitat, prin care o școală își poate construi o imagine.

Deschiderea spre nou se realizează datorită cadrelor didactice pregătite, care intervin în favoarea acestei dezvoltări continue a școlii. Analizând ceea ce se cere de la unitatea de învățământ, putem stabili și cum anume o putem promova. Beneficiarii, atât direcți, cât și indirecti (elevii, părinții, angajatorii) sunt cei ce intră în contact cu mediul școlar, comunitatea fiind astfel influențată de școală.

Promovarea imaginii instituției și factorilor ce își asumă responsabilitățile în procesele de descentralizare și asigurare a calității este susținută de personalizarea ofertei educaționale la nivel instituțional prin diversificarea și flexibilizarea acestora în funcție de nevoile și interesele partenerilor și beneficiarilor procesului educational. Crearea și promovarea unei imagini instituționale pozitive în comunitate se realizează, în primul rând, prin rezultatele educaționale pozitive ale elevilor, părinții fiind, în principiu, primii interesați de acest aspect.

Activitățile extrașcolare sprijină promovarea imaginii instituției școlare. Activitățile de acest gen, cu o deosebită influență formativă, au la bază toate formele de acțiuni turistice, ateliere de creație, concursuri și parteneriate cu alte instituții. Activitățile extracurriculare dau o alternativă sănătoasă, practică și creativă de a ocupa timpul liber al elevilor, instituția de învățământ ce promovează astfel de activități beneficiind de imaginea pozitivă binemeritată, atât la nivel local, cât și județean sau național. Activitatea extracurriculară e o componentă educațională valoroasă și eficientă căreia orice cadru didactic trebuie să-i acorde atenție, adoptând el, în primul rând, o atitudine deschisă și inovativă, atât

în modul de realizare al activității, cât și în relațiile cu elevii, asigurând o atmosferă relaxantă care să permită stimularea creativității.

În concluzie, imaginea școlii poate fi promovată oferind beneficiarilor ceea ce așteaptă și au nevoie: educație de calitate, accesul la ofertele educaționale, individualizarea învățării, combaterea discriminării, reducerea violenței, promovarea unui comportament moral pozitiv și participarea la activități extrașcolare. Școala noastră, în ochii comunității, este rezultatul unei munci constante.

INOVARE EDUCAȚIONALĂ: SURSE DE INSPIRAȚIE ȘI ÎNVĂȚARE DURABILĂ

Loredana Marilena Florea

Liceul Teoretic "Tudor Arghezi", Tg. Cărbunești, jud. Gorj

Inovarea în educație se referă la introducerea de idei, practici, metode și tehnologii noi care îmbunătățesc și transformă procesul de predare și învățare. Aceasta implică găsirea de soluții creative și eficiente pentru problemele existente în sistemul educațional, adaptarea la nevoile în schimbare ale elevilor și pregătirea lor pentru provocările viitorului. Scopul principal al inovării educaționale este de a face învățarea mai accesibilă, relevantă, captivantă și eficientă pentru toți participanții la procesul educațional.

Ca profesor de biologie, cred că inovarea în educația biologică are potențialul de a transforma modul în care elevii învață și înțeleg biologia, făcând acest proces mai relevant, captivant și eficient.

Există numeroase direcții ale inovării în educația biologică:

Tehnologii digitale și resurse online, care se referă la platforme de învățare online: utilizarea platformelor precum Google Classroom, Khan Academy și altele pentru a furniza materiale educaționale, videoclipuri explicative și teste interactive și simulări și laboratoare virtuale: aplicarea simulărilor computerizate pentru a reproduce experimente biologice care ar putea fi dificil de realizat în laboratoare școlare.

Învățare bazată pe proiecte (PBL), care se pot împărți în: proiecte interdisciplinare, unde se încurajează realizarea de proiecte care combină biologia cu alte discipline, cum ar fi chimia, fizica și informatica, pentru a rezolva probleme complexe, și proiecte de cercetare unde elevii pot realiza propriile proiecte de cercetare biologică, dezvoltând abilități de investigare științifică și gândire critică.

Învățare personalizată, unde se folosesc programe adaptative ca utilizarea programelor software care se adaptează la ritmul și stilul de învățare al fiecărui elev și planuri de învățare individualizate cum ar fi dezvoltarea de planuri de studiu personalizate pentru a răspunde nevoilor și intereselor specifice ale fiecărui elev.

Gamificarea unde se pot realiza jocuri educaționale, utilizarea jocurilor care implică concepte biologice pentru a face învățarea mai captivantă și motivantă, dar și concursuri și provocări, organizându-se competiții care stimulează elevii să aplice cunoștințele biologice în situații de rezolvare a problemelor.

Învățare personalizată, unde se pot realiza de către profesorul de la clasă programe adaptative, utilizând programe software care se adaptează la ritmul și stilul de învățare al fiecărui elev, dar și planuri de învățare individualizate, planuri de studiu personalizate pentru a răspunde nevoilor și intereselor specifice ale fiecărui elev.

De-a lungul timpului au existat numeroase provocări și perspective ca:

- accesibilitate și echitate: asigurarea accesului la tehnologiile și resursele inovative pentru toți elevii, indiferent de mediul socio-economic
- formarea profesorilor: pregătirea adecvată a profesorilor pentru a integra noile tehnologii și metode în predare.
- adaptabilitate: dezvoltarea unor metode de evaluare care să reflecte abilitățile și cunoștințele dobândite prin metode inovative și adaptarea continuă a curriculumului la noile descoperiri și tehnologii în biologie.

Învățarea durabilă implică integrarea problemelor de sustenabilitate în curriculum și pregătirea elevilor pentru a aborda provocările globale, cum ar fi schimbările climatice, pierderea biodiversității și inechitățile sociale.

Există o legătură între inovarea educațională și învățarea durabilă dintre care menționez:

1. Promovarea gândirii critice și a creativității. Inovarea educațională poate stimula gândirea critică și creativitatea, abilități esențiale pentru abordarea provocărilor de durabilitate.

Elevii învață să analizeze probleme complexe, să evalueze soluții alternative și să ia decizii informate.

2. Colaborarea globală. Tehnologiile moderne permit colaborarea între elevi și profesori din diferite părți ale lumii, facilitând schimbul de cunoștințe și idei legate de durabilitate. Proiectele globale pot ajuta elevii să înțeleagă diversitatea perspectivele și să dezvolte o mentalitate globală.
3. Educația pentru dezvoltare durabilă (EDD). Integrarea principiilor durabilității în toate aspectele educației. Inovarea educațională poate sprijini EDD prin utilizarea de tehnologii moderne și metode pedagogice care facilitează înțelegerea problemelor complexe și dezvoltarea de soluții creative.
4. Utilizarea tehnologiilor digitale. Platformele de învățare online și resursele digitale pot oferi acces la informații și instrumente relevante pentru durabilitate. De exemplu, simulările virtuale pot ajuta elevii să înțeleagă impactul schimbărilor climatice și să exploreze diferite scenarii de acțiune.

Beneficiile implementării educației pentru dezvoltare durabilă:

- Conștientizare și responsabilitate: elevii devin conștienți de impactul acțiunilor lor asupra mediului și învață să ia decizii responsabile.
- Abilități de gândire critică și rezolvare a problemelor: EDD stimulează gândirea critică și dezvoltarea abilităților necesare pentru a aborda probleme complexe.
- Colaborare și parteneriate: promovează colaborarea între școli, comunități și alte părți interesate pentru a atinge obiectivele de durabilitate.
- Inovație și creativitate: metodele inovative de predare și învățare asociate cu EDD încurajează creativitatea și inovarea.

Inovarea educațională și învățarea durabilă sunt esențiale pentru a pregăti elevii pentru viitorul lor și pentru a contribui la dezvoltarea unei societăți mai sustenabile. Prin integrarea noilor tehnologii și metodologii educaționale cu principii de durabilitate, educația poate deveni un motor al schimbării pozitive și al dezvoltării durabile.

Bibliografie:

1. Gheorghe, C. (2015). *Tehnologii educaționale moderne în predarea biologiei*. Editura Didactică și Pedagogică.
2. Labster Virtual Labs": [Labster](#)
3. Trif, V. (2010). *Inovația didactică în predarea științelor naturii*. Editura Didactică și Pedagogică.
4. Portalul *Biologie pentru toți* (biologiepentruliceu.ro): [Biologie pentru toți](#)
5. Portalul *Educație pentru dezvoltare durabilă* (educatiesustenabila.ro): [Educație Sustenabilă](#)
6. Chircev, A. (2013). *Educația pentru dezvoltare durabilă în școlile românești*. Editura Universității din București.

Modalități de motivare a școlarului mic în vederea formării unei atitudini pozitive față de lectură

**Prof. înv. primar Fuiogă Oana-Maria
Școala Gimnazială "Al. I. Cuza" Bacău**

În primii ani de școală, învățătorul este cel care declanșează dragostea pentru lectură cu acordul și implicarea părinților. Lectura - activitate intelectuală, dezvoltă personalitatea copilului din punct de vedere cognitiv, educativ și formativ. În vederea dezvoltării gustului pentru lectură există diverse modalități, cum ar fi: expunerea prin povestire, conversația sau dezbateră literară, convorbirea sau dialogul, munca cu cartea, recenzia unei cărți, lecții de popularitate a unor cărți, organizarea expozițiilor de carte, șezători literare, medalion literar, concursuri, lectura pe parcursul vacanței, întâlniri cu diferiți scriitori, biblioteca familiei și altele.

1. Șezătorile literare se organizează în cadrul clasei sau cu clase diferite. În cadrul acestor manifestări se invită și părinții elevilor. Se recită poezii, se dramatizează povestiri, se povestesc episoade mai interesante din opera unui scriitor. Tot aici se cântă în cor sau solo melodii pe versurile unor poeți.

Șezătoarea reprezintă o formă atractivă, recreativă și dinamizatoare, foarte potrivită pentru realizarea cu succes a obiectivelor propuse în domeniul dezvoltării vorbirii. Este cadrul cel mai adecvat manifestării libere a elevilor, cel mai eficient mijloc de exersare și cultivare a relațiilor de colaborare, de încredere, fiind o formă de activitate colectivă. Prin intermediul celor mai accesibile producții literare - poezii, snoave, ghicitori, povești, povestiri, basme, proverbe, zicători - elevii află, culeg o bogăție de idei, impresii, trăiesc autentic, spontan și sincer situațiile redată. Memorarea se realizează mai puternic atunci când fondul afectiv pozitiv este mai mare. Ceea ce s-a fixat într-un cadru plăcut, cu stimulări variate, devine mai temeinic prin conexiunile multiple. Actualizarea este mult facilitată. Aceasta dă o notă în plus, de siguranță participanților la șezătoare, educându-se promptitudinea, flexibilitatea, suplețea proceselor intelectuale care susțin actul vorbirii, cu precădere gândirea și imaginația.

Stimularea și educarea atenției este, de asemenea, o latură importantă care se realizează prin intermediul șezătorii. Varietatea răspunsurilor ce trebuie urmărite pe parcursul derulării conținutului, intervenția, la momentul oportun, cu răspunsul sau rolul pe care-l are de îndeplinit fiecare elev, susținute de suportul afectiv-motivațional, contribuie la mărirea stabilității atenției, fără a-i resimți efortul. În felul acesta, treptat, se cultivă atenția postvoluntară și sporește capacitatea de rezistență la efort.

Această activitate contribuie într-o măsură însemnată la realizarea laturii estetice și morale a personalității. Latura artistică, declamarea, dansul, cântecul, sunt puternice stimulări ale sensibilității estetice. Cadrul organizatoric, cum ar fi sala de festivități sau un colț din natură, amenajate în chip sărbătoresc, adaugă sporite valențe estetice.

Stabilirea tematicii, alegerea din timp a materialului și ordonarea acestuia într-un repertoriu cu o temă centrală este o cerință la fel de importantă ca orice cerință didactică prin care se asigură o lecție de bună calitate.

Pregătirea elevilor pentru șezătoare este un aspect tot atât de important ca și pregătirea învățătorului pentru fiecare lecție în parte. Această cerință se traduce într-o acțiune ce cuprinde mai multe momente:

- comunicarea din timp a datei la care va avea loc șezătoarea;
- comunicarea temei - cunoașterea din timp de către elevi a tematicii contribuie la orientarea interesului și menținerea acestuia, ceea ce favorizează receptarea în bune condiții, a conținuturilor informaționale ce se prelucrează în cadrul lecțiilor și sporește eficiența învățării.

Desfășurarea șezătorii cuprinde mai multe momente. Pregătirea cadrului corespunzător, pe cât posibil, să se desfășoare într-un cadru deosebit de cel al clasei. Copiilor le face deosebită plăcere să constate și chiar să participe la amenajarea sălii de clasă, să o transforme într-o „sală de teatru”. Dacă este posibil, elevii vor fi așezați în altă formație decât cea zilnică, fie pe scăunele sau chiar pe bucățele de trunchi de lemn pregătite pentru foc, care pot servi drept scăunele sau pe un covor frumos adus în mod special.

- amenajare unei mici expoziții de carte crește valoarea educativă a ambianței;
- deschiderea șezătorii printr-un cuvânt scurt al învățătorului, prin care se precizează scopul șezătorii și subliniază importanța momentului orientând totodată atenția elevilor printr-o motivație succintă;
- participarea efectivă a elevilor, conform rolului pe care l-a avut de îndeplinit fiecare, prezentarea contribuției propriu-zise a materialului cultural: recitări, povestiri, snoave, ghicitori, cântece, dramatizări, jocuri etc.;
- încheierea șezătorii reprezintă un moment căruia trebuie să i se atribuie importanța pedagogică necesară. Învățătorul trebuie să aprecieze în termeni laudativi, comportarea elevilor, calitatea contribuției fiecăruia eventual, distribuind anumite recompense sau premii.

2. Convorbirea sau dialogul (în clasa a II-a) este o metodă utilizată în scopul dezvoltării vorbirii și conversației. Convorbirea nu trebuie confundată cu conversația, deși în esența ei se bazează pe același principiu fundamental: circulația informației între doi sau mai mulți interlocutori.

Convorbirea este mai ușor de realizat, dar are efecte pedagogice mai scăzute, iar tema este prestabilită de către învățător. De obicei, toți elevii din clasă primesc aceeași cantitate de informații și sunt solicitați la sarcini comune, stabilite în ordinea dificultăților, la un nivel mediu. Tematica convorbirilor frontale se stabilește conform cerințelor formulate în programa școlară.

Convorbirea cu grupuri mici vizează stimularea unor elevi cu reticențe, timizi, sau cu un anumit deficit verbal-logic. Atunci când constituirea grupurilor se face după norme pedagogice, dialogul duce la rezultate pozitive.

Convorbirea individuală este mai greu de realizat, mai ales în clasele cu un număr mare de elevi. Convorbirile își justifică valoarea lor în măsura în care sunt corelate cu celelalte forme de activitate, deoarece succesul unui dialog depinde de nivelul de dezvoltare al participanților. Elevii trebuie să dispună de suficiente cunoștințe pentru a participa la dialog și, totodată, trebuie să aibă și deprinderile de exprimare prin care să poată participa efectiv.

3. Medalion literar consacrat aniversării unui scriitor este o manifestare culturală ce se organizează din timp, întocmind un program de desfășurare a activității. Aceasta cuprinde: organizarea activității, culegerea datelor despre sărbătorit, repartizarea materialului literar elevilor cu talent - cine recită, cine cântă, cine prezintă referatul despre viața și opera scriitorului sărbătorit, etc.

Tot pentru această activitate se fac repetiții, se amenajează sala cu portretul omului de artă, se fac invitațiile, și se stabilește locul și data desfășurării manifestării.

Cu elevii clasei a II-a este foarte greu să se organizeze o asemenea manifestare, însă, cuplarea acestui colectiv cu elevii clasei a IV-a este mai potrivită. Se invită cadre didactice, părinți și elevi de la alte clase.

În derularea programului se pot folosi aparate audio- vizuale.

Dezvoltarea gustului pentru lectură sau, altfel spus, de trezire și educare a interesului pentru această activitate, se realizează, prin acționarea asupra raportului dintre obiect și necesitate, astfel încât obiectul – în cazul nostru cartea – să răspundă unei necesități intelectuale și afective a copilului. Această acțiune nu impune existența unui anumit nivel de instruire din partea părinților, dar solicită tuturor conștiința clară asupra importanței lecturii în

dezvoltarea deplină a copilului și preocuparea de a-i trezi interesul pentru această frumoasă activitate.

Bibliografie:

1. Crăciun Corneliu, *Metodica predării limbii române în învățământul primar*, Editura Emia, Deva, 2002
2. Alexandru Gheorghe, Șincan Eugenia, *Îndrumător metodic pentru învățători, părinți și elevi*, Editura „M. Duțescu”, 1993

ROLUL JOCULUI ÎN PERIOADA PREȘCOLARĂ

Prof.Gabor Adriana

Grădinița cu Program Prolungit și Program Normal “Crai Nou”, Ploiești

Stadiul de preșcolar, sau, așa cum mai este numit, a doua copilărie, este stadiul cu cele mai spectaculoase salturi și achiziții atât calitative cât și cantitative ce pecetluiesc atât caracteristicile umanului cât și adaptarea complexă la mediul de viață prin organizarea și reglarea comportamentelor de ordin mental și acțional, creionându-i astfel personalitatea ființei umane. Copilul aflat la vârsta preșcolară traversează etapa cunoașterii prin contactul nemijlocit pe care-l are cu tot felul de experiențe, dar și prin lărgirea contactului cu mediul social și cel cultural din care asimilează și formează modele de viață care determină o integrare tot mai activă în condiția umană.

Tot în cadrul grădiniței, copilul este antrenat în diverse activități care, alături de joc, contribuie atât la dezvoltarea psihică cât și la dezvoltarea fizică. Preșcolarii sunt puși în situații de a ajuta educatorul și acest lucru le face plăcere, sunt solicitați să povestească, să spună poezii, să cânte, să traseze linii, bastonașe, să salute, să se spele, mănânce, îmbrace de unii singuri, să respecte anumite norme, astfel dezvoltându-se procesele cunoașterii, descoperirii, raportării tot mai complexe și realiste la lumea înconjurătoare. Prin cunoașterea lumii înconjurătoare preșcolarul realizează că realitatea externă nu se rezumă doar la propriile lui emoții, că mama, tata, bunicii și ceilalți oameni nu sunt identici, că ei se manifestă diferit. Totodată și prin lucrul în colectivitate, prin modul în care fiecare preșcolar răspunde la un anumit stimul, la o anumită cerință ei pot concluziona, ca și în cazul adulților, că nu sunt identici.

În ceea ce privește jocul, activitatea esențială a copilului preșcolar, acesta se desfășoară sub diferite forme în grădiniță și facilitează o bună dezvoltare psihică și fizică. Jocul este activitatea în care copilul se angajează cu o plăcere și cu o bucurie nemăsurată, iar dacă îl privim, vedem cât este de serios și devotat în acțiunile pe care le desfășoară. Din punct de vedere psihologic, jocul este esența și rațiunea de a fi a copilăriei. Ed. Claparède spunea „Jocul este

munca, este binele, este datoria, este idealul vieții. Jocul este singura atmosferă în care ființa sa psihologică poate să respire și, în consecință, poate să acționeze”.

Jocul reprezintă, în perioada preșcolară, principalul mijloc de dezvoltare în domeniile: fizic, cognitiv, social, emoțional și lingvistic. Jucându-se, preșcolarii își dezlănțuie creativitatea și imaginația, învață să gândească și să se descurce în situații problematice, achiziționează noi aptitudini, își dezvoltă personalitatea și stabilesc o bază importantă pentru învățare. Utilizându-și imaginația și "dramatizând" anumite situații prin joc, preșcolarul își testează dorințele, temerile, fără riscul de a fi judecat și fără a fi restricționat de limitările lumii reale. Lumea imaginară creată se află în totalitate sub controlul copilului și îi va satisface acestuia nevoia de independență. Folosindu-și creativitatea, copilul învață să anticipeze, să aibă anumite așteptări, atât cu privire la propria persoană, cât și la cei din jurul său. Copiii care sunt restricționați și nu își pot folosi imaginația în joc vor fi privați de experimentarea sentimentului de speranță.

Copiii ascultă și învață elemente de vocabular, gramatică și sintaxă chiar fără a-și da seama. Jocurile care încurajează dezvoltarea limbajului la preșcolar sunt cele cu mașinuțe și animale, precum și jocul cu păpușile.

BIBLIOGRAFIE:

Chateau, J.(1967).*Copilul si jocul*, Editura Didactică și Pedagogică, București.

Claparède, E.(1975).*Psihologia copilului și pedagogia experimentală*, Editura Didactică și Pedagogică, București.

Diaconu, M. (2007).*Educația și dezvoltarea copilului*, Editura ASE, București.

Elkonin, D.B.(1980).*Psihologia jocului*, Editura Didactică și Pedagogică, București.

PROFESORUL IDEAL – DEZIDERAT CARE NE GHIDEAZĂ ÎN FORMAREA PROFESIONALĂ

Prof. înv. primar Galben Ileana – Liceul „Radu Petrescu”, Prundu Bârgăului

Personal, având în vedere și meseria pe care o practic, consider această temă ca fiind una deosebit de importantă și cu un univers vast de dezbateri. Profesorul a avut și va avea mereu un rol important în viața tuturor elevilor săi. El este persoana care te inițiază pe drumul vieții, și care te ajută să te formezi atât pe plan intelectual, cât și pe plan sentimental sau moral. Adesea elevii consideră că anumiți profesori nu au competența profesională necesară. Însă ce înseamnă de fapt profesor ideal? Probabil că fiecare are o părere distinctă despre aceasta întrebare. Eu însă consider, că profesorul ideal este acela care reușește în primul rând să creeze o legătură puternică între el și clasă, între el și colectivitatea cu care lucrează, să reușească să atragă elevii spre activitatea școlară, și să câștige respectul și simpatia copiilor oferindu-le și el respect, afecțiune și devotament.

Este normal însă ca fiecare profesor să aibă un mod diferit de a predă, o altă viziune asupra relațiilor pe care trebuie să le degaje în contact cu elevii. Exista profesori mai atașați față de colectivitate, dar există și profesori care doresc și reușesc să păstreze o distanță. Nu este însă recomandat ca atașamentul față de elevi să fie prea mare, sau dus la extrem, dar în același timp consider că nici relațiile deosebit de distanțe sau reci nu pot conduce spre creerea unor lucruri pozitive. Aici intervine cheia, acel aspect care face diferența între profesori. Elevii consideră un cadru didactic competent, ideal, aceea persoană care reușește să le capteze interesul, care le conferă încredere, compasiune, și care îi ajută să se dezvolte pe toate planurile, acea persoană care reușește să le câștige respectul, însă care își păstrează în același timp un statut superior, rigurozitate și conservatorism, astfel încât elevii să fie conștienți de faptul că trebuie să existe reguli pentru o educație cuvenită. Fiind chestionați mai mulți elevi de gimnaziu despre potretul profesorului ideal, părerile sunt împărțite: „*Să fie prietenul elevilor, să știe să se impună, să glumească pentru a fi ora cât mai plăcută, dar în același timp să predea pe înțelesul tuturor. Eu am avut un astfel de profesor și învățam cu drag la materia lui, ne trata ca și cum am fi fost copiii lui*”(N.G.- clasa a VIII-a); „*Un profesor ideal ar trebui să știe să aibă răbdare cu elevii lui, să explice cât mai bine lecția, să nu încarce elevii cu prea multe teme și să nu țipe atunci când un elev nu înțelege lecția*”(A.B.- clasa a IV-a); „*Consider că un profesor ideal nu este cel care dă doar note de 10 și nu prea dă la ore. În viziunea mea un profesor ar trebui să fie apropiat de elevi, deschis, să știe să își predea materia într-un mod plăcut astfel încât să-și atragă elevii, să îi motiveze, să îi încurajeze să participe la diferite concursuri sau olimpiade, să fie corect, să dea note de la 1 la 10, să nu facă discriminări*” (I.S.- clasa a IV – a); „*După părerea mea un profesor ideal este acel care ajută elevii să depășească greutăți, să facă lecțiile să fie interesante, dar în aceeași măsură să fie și sever. Un profesor ideal ar trebui să fie apropiat de elevi, deschis, să știe să își predea materia într-un mod plăcut astfel încât să-și atragă elevii, ar trebui să aibă răbdare cu elevii, să fie prietenul elevilor*”. (G.D.). Este evident că elevii știu ce doresc de la un profesor și întotdeauna profesorul ideal pentru ei este modelul pe care îl aleg să îl urmeze în viață.

Cu toții tindem spre perfecțiune, spre ideal însă până acum nimeni nu a putut defini profesorul ideal sau profesorul desăvârșit ori criteriile de apreciere ale unei predări eficiente. Este aproape unanim împărtășită opinia după care predarea poartă amprenta vie a personalității celui care o practică. În consecință, se caută să se determine în ce măsură personalitatea profesorului este o variabilă cauzală, responsabilă de reușita sau nereușita învățării. În această privință, se estimează că, dincolo de unele caracteristici biologice inerente, ca cele de vârstă și sex, profesorul ar putea să influențeze, în mod satisfăcător,

învățarea și rezultatele ei, atitudinile și interesele, aspirațiile și orientările profesionale ale celor care învață prin comportamentele și atitudinile sale, prin empatia și relațiile sale cu aceștia.

În opinia mea, *profesorul ideal* ar trebui să îndeplinească o serie de calități. În primul rând, pentru a putea merge în fața unei clase de elevi, consider necesară o pregătire de specialitate înalt calitativă. Este inadmisibil ca atunci când se prezintă în fața unor elevi sau studenți să nu cunoască materia pe care o predă și să fi limitat la manual. A doua condiție necesară este înclinația spre această meserie, deoarece nici un lucru nu va fi bine realizat dacă nu se face și din plăcere. Răbdarea este după părerea mea o condiție esențială a unui profesor, deoarece consider că nu toți elevii sunt genii și pricep din prima. Competența comunicativă ar fi o altă trăsătură importantă a profesorului ideal. Ce folos să aibă un solid bagaj de cunoștințe, dacă nu este capabil să se exprime clar sau să-și expună opiniile și gândurile? Profesorul trebuie să fie creativ, să nu fie obedient, până la pierderea identității sale profesionale, față de modalitățile didactice căzute în desuetudine, față de șabloane, chiar dacă, uneori acestea sunt suprasolicitate oficial. Trebuie să fie ingenios, pentru că în general vorbind, profesorul este factorul determinant al succesului unei lecții, și nu structura în sine a acesteia, fie ea tradițională, fie modernă. Profesorul trebuie să fie un ghid, care îndrumă eforturile receptive ale elevilor, un ghid competent, inteligent, imaginativ, sensibil, cu elevat gust estetic și amabil, pentru ca prin întregul său comportament, să introducă în lecție dimensiunea estetică, să sensibilizeze elevii și astfel să creeze condițiile necesare realizării comportamentelor unei educații implicite, singura validă sub aspect psiho-pedagogic și didactic. Orizontul lui cultural-artistic trebuie să fie întins și să-i permită a stabili, spontan, referiri la artele conexe, ale căror limbaje trebuie să-i fie accesibile. Nu îmi pot imagina un profesor opac față de universurile sensibile ale operelor, rece și distant în relațiile cu elevii sau, mai rău, posomorât, refractar comunicării libere și deschise cu discipolii săi. Profesorul ideal trebuie să abordeze studiul obiectului pe care-l predă, nu ca scop în sine, ci ca mijloc de realizare a obiectivelor educaționale. Alte calități : echilibru intelectual, mintal, nervos; curiozitate intelectuală; spiritul și gustul observației, simțul critic, luciditatea față de sine; adaptabilitatea la cerințele elevilor tinerețea spiritului; amabilitatea, înțelegerea, autoritatea firească; modestia, buna dispoziție, afecțiune pentru copil; capacitatea de a chestiona și aprecia corect valoarea răspunsurilor; capacitatea de a depăși rutina și căutarea de noi căi și mijloace didactice; profesorul, factor de decizie în managementul disciplinei de specialitate și al lecției.

Concluzionăm că orice dascăl își amintește cu plăcere anii de școală și re trăiește tainica nădejde cu care și-a ales aceasta cariera: de a nu trăi inutil, închis în preocupări mărginite, ci de a mai avea o familie. Nu e o simplă metaforă vorba „dascălul e al doilea părinte al copilului”, ci o realitate. N-au oare dascălii, după împrejurări, toată severitatea, toată ambiția, toată duiosia, toată amărăciunea și tot orgoliul adevăraților părinți? Ba da! Până într-atât că, adesea, elevii și studenții se înșeală asupra valorii iubirii reale a dascălului, așa cum se înșeală uneori asupra iubirii părinților. Iata de ce etica dascălului se cade în mod special să fie ireprosabilă, pentru că dascălii reprezintă principalul și cel mai înrâuritor model viu de comportament în viața elevilor. Un dascăl transmite, odată cu cunoștințele sale, și, de regula, fără să-și dea seama, și modul lui de a fi, de a gândi, de a se comporta în societate și în viață, în raport cu oamenii, cu valorile spirituale și materiale ale poporului nostru; totul este să le transmită într-un sens pozitiv, creator, care să ducă la configurarea nu a unui cetățean oarecare, ci a omului nou de care avem nevoie.

Bibliografie:

GORDON, Thomas, Noel, BURCH, *Profesorul eficient – programul Gordon pentru îmbunătățirea relației cu elevii*, editura PP, București, 2007

IUCU, Romiță, *Managementul clasei de elevi*, editura Polirom, Iași, 2006

www.didactic.ro

<http://www.tpu.ro/educatie/cum-ar-putea-sa-fie-un-profesor-ideal/>

Eficientizarea receptării mesajelor textelor literare în vederea dezvoltării personalității copiilor

**Prof. înv primar Galben Ileana
Liceul „Radu Petrescu” – Prundu-Bîrgăului
structura Școala Primară Susenii-Bîrgăului**

Chiar dacă este o metodă tradițională, lectura explicativă poate evolua la disciplina Limba și literatura română spre modernitate, prin intermediul lecturii explicative, aplicând metode interactive, elevii pătrund în universul textului literar: învață să-i descopere părțile componente, modul de articulare a lor, valorile de natură intelectuală, estetică, morală, îl raportează la experiența lor de viață. Ca act de cunoaștere, antrenează operațiile gândirii: analiza, comparația, conexiunea etc.

În lecțiile tradiționale, formele predominante de organizare a elevilor sunt cele frontale, când profesorul lucrează simultan cu întreaga clasă și toți elevii rezolvă aceeași sarcină de lucru; iar în lecțiile centrate pe elev, cu metode activ-participative, sunt dominante activitățile individuale și în grupuri mici. Pentru crearea unui cadru eficient de învățare și de receptare a mesajului textului literar este importantă echilibrarea instruirii frontale, individuale și grupale deoarece fiecare dintre aceste forme de organizare prezintă atât avantaje cât și dezavantaje.

Când se pune problema organizării activității în grupuri, profesorilor le este teamă cel mai mult de zgomot, de pierderea controlului asupra clasei și au rețineri din cauza necunoașterii tehnicilor prin care îi pot determina pe elevi să lucreze eficient împreună. Cu siguranță că primele încercări sunt dificile sau constituie mici eșecuri, însă prin perseverență și printr-o analiză riguroasă a activității proprii și a elevilor, fiecare profesor este capabil să schimbe mediul educațional în lecție. Schimbarea este un proces de durată desfășurat în pași mici. În fiecare lecție se introduce un nou element (tehnică, strategie, formă de organizare), iar după evaluarea rezultatelor, se renunță la anumite aspecte și se reaplică altele. Astfel fiecare lecție devine un mic experiment didactic. Lecția de predare-învățare devine astfel “o aventură a cunoașterii” în care copilul participă activ, după puterile proprii, întâlnind probleme și situații dificile, examinându-le și descoperind soluții plauzibile. Rolul profesorului constă mai mult în cel de stimulare și dirijare, iar motivația activității reiese din *participarea entuziastă a cadrului didactic*. Elevul e implicat atât în procesul de predare, de învățare și de evaluare, iar disciplina devine autodisciplină a muncii și interesului, asigurată de satisfacția cooperării. *Conduita creativă a cadrului didactic* este unul din factorii care asigură dezvoltarea potențialului creativ al elevilor. Predarea, ca proces creativ, presupune ca profesorul să medieze între elev și lumea cel înconjoară. El trebuie nu numai să organizeze spațiul și activitatea, ci și să participe alături de elevi la elaborarea cunoștințelor; să servească drept model în legăturile interpersonale și să încurajeze interacțiunile cooperante dintre elevi.

Avantajele metodelor activ – participative în descifrarea mesajului textului literar sunt:

- Elevii învață unii de la alții (sursa cunoștințelor nu este doar dascălul), își exprimă idei, sentimente, păreri cu referire la textul literar citit.

- Crește încrederea în sine a participanților, acest lucru este foarte necesar la orele de limbă și literatură română unde comunicarea este o condiție de nelipsit pentru perceperea corectă a mesajelor transmise;
- Activitatea în grupe e mai dinamică decât cea în perechi, deoarece sunt mai mulți elevi care reacționează „pro” sau „contra” unei idei, proceduri etc.
- Cresc șansele ca măcar un elev din grup să poată rezolva problemele care survin, sau să fie ajutat de colegii din grup;
- Munca în grup este mai relaxantă decât cea în perechi sau individuală

În lucrarea de față m-am gândit să dau și câteva repere practice a unor metode active cu aplicabilitate la clasele primare.

Copacul ideilor

Această metodă presupune următoarele etape:

1. Se împarte colectivul de elevi în grupuri de trei – doi elevi.
2. Profesorul poate distribui fișa pe care este schițat copacul, elevii având sarcina de a-l completa sau le poate cere elevilor să realizeze un copac al propriilor idei cu referire la cuvântul cheie dat, scris pe tulpina copacului.
3. Fiecare membru al grupei va completa fișa/desenul cu ideea corespunzătoare.
4. După rezolvarea sarcinii propuse, desenul de la fiecare grupă va putea fi apreciat în spirit critic și autocritic.

Această metodă prezintă avantajele specifice prin faptul că: oferă fiecărui elev șansa de a participa la realizarea desenului care va reprezenta grupa, prin exprimarea propriilor idei; stimulează participarea cu interes la activitate, deoarece fiecare trebuie să-și aducă aportul în rezolvarea sarcinii.

Aplicație practică

Obiectul: Activitate transdisciplinară/Limba română

Tema: Cartea – model de comunicare

Sarcina de lucru: Fiecare grup a fost format din 4 elevi, fiecare elev a avut posibilitatea să scrie cel puțin două idei care-i vin în minte la auzirea sau citirea cuvântului *carte*. Au fost rugați să-și imagineze și să deseneze ei *copacul ideilor* care poate să însoțească cuvântul *carte*.

Rețeaua personajelor

Sarcina de lucru: Prezintă personajul care te-a impresionat cel mai mult. Scrie în centrul rețelei numele acestuia, iar în cercurile satelit însușirile lui.

Metoda Frisco

Aplicație practică:

Obiectul: Literatura pentru copii (opțional)

Tema: „Puiul” de Al.Brătescu Voinești

Desfășurarea lecției:

Am cerut elevilor să găsească un final fericit pentru povestirea „Puiul” de Al. Brătescu Voinești. Apoi, s-au format grupe de câte 5 elevi și s-a distribuit fiecărui grup câte un rol: al conservatorului, exuberantului, pesimistului, optimistului.

Fiecare grup a dezbătut sarcina primită, alegând soluții reale, concrete pentru problema de rezolvare.

Idei emise în timpul interpretării rolurilor:

- Conservatorul: „Puiul trebuia să asculte deoarece prepelița nu poate rămâne în timpul iernii. Ar putea pleca și puiul dacă l-ar îngriji un om și i s-ar vindeca aripa, dar povestea se va termina cum spune scriitorul.”
- Exuberantul: „Prepelița avea o pană fermecată pe care i-a pus-o puiului și i-a vindecat aripa. Așa a reușit puiul să zboare cu frații lui”
- Pesimistul: „Puiul nu v-a mai putea zbura. Este sfârșitul toamnei, este frig și nimeni nu-l va găsi. Prepelița nu are aripă fermecată, că altfel o folosea și își vindeca puiul, deci nu poate avea un final fericit.”
- Optimistul: „Numai în poveste puiul poate fi salvat cu o aripă fermecată. În realitate el poate fi salvat de către un copil care îl va găsi și îl va îngriji, apoi îl va duce înapoi la mama și la frații lui.”

Avantajele metodei :

Metoda Frisco asemănător tehnicii „Pălăriilor gânditoare”, stimulează creativitatea participanților, gândirea colectivă și individuală. Aceasta dezvoltă capacitățile sociale ale participanților, de intercomunicare și toleranță reciprocă, de respect pentru opinia celuilalt. Este o strategie metacognitivă ce încurajează indivizii să privească conceptele din diferite perspective.

Bibliografie:

- **Bocoș, M.** (2002), *Instruire interactivă, Repere pentru reflecție și acțiune*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj- Napoca.
- **Bontaș, I.** (1996), *Pedagogie*, ALL Educațional, București.
- **Bruner, J. S.** (1970), *Procesul educației intelectuale*, Editura Științifică, București.
- **Cerghit, I** (1983)., *Perfecționarea lecției în școala modernă*, E.D.P., București.
- **Didactica – revistă de comunicări științifice**, nr. 11 / 2010

Metode didactice adecvate predării operei lui Ioan Slavici

prof.GĂRĂIACU DELIA MELANIA
COLEGIUL ECONOMIC „VIRGIL MADGEARU”
TÂRGU-JIU

În literatura Transilvaniei se impune un nume, desprins de sub teroarea anonimatului : Ioan Slavici, cel ce creează un realism poporan, atras de lumea satului și de țăran îndeosebi, dar care, deși este alături de Creangă, Caragiale și Eminescu un mare clasic, rămâne prin opera sa o sursă inepuizabilă pentru abordările moderne în didactica predării literaturii române.

Acest lucru este posibil nu doar pentru că elevii solicită „altceva” în munca lor în cadrul orelor de limba și literatura română, ci și pentru că astfel opera lui Slavici devine terenul unor problematici sau aspecte încă neabordate. Voi prezenta în continuare câteva dintre metodele ce se pot folosi în studiul operei lui Slavici, însoțite de exemple, aplicabilitatea lor vizând programa clasei a IX-a (în cadrul temelor „Dragostea” sau „Scene de ieri și de azi”), a clasei a X-a (la unitatea „Nuvela” sau „Romanul realist”) sau chiar cea a clasei a XII-a.

1) Brainstorming („furtună în creier”) = discutarea pe grupe a aceluiași subiect (exemplu : motivul ferestrei în romanul *Mara*) ; metoda se poate folosi în două variante : a) producerea și notarea ideilor ; b) evaluarea și alegerea soluției potrivite.

2) Sinetica (cunoscutul devine necunoscut, se merge pe judecăți detectiviste și logice), (exemplu : traseul crimei înlăptuite de Lică în nuvela *Moara cu noroc*).

3) Delphi (caracter pronostic, oferă soluție de viitor), (exemplu : imaginează un alt final al nuvelei *Moara cu noroc*).

4) Philips 6/6 (la confluența dintre brainstorming și Delphi ; cifrele se referă la numărul participanților dintr-un grup – 6 – și la durata schimbului de idei – 6 minute - ; leaderul prezintă soluțiile), (exemplu : fiecare grup analizează câte o problemă a romanului *Mara* : grupul 1 – tema și motivele textului ; grupul 2 – momentele subiectului ; grupul 3 – caracterizarea personajelor principale ; grupul 4 – perspectiva narativă ; grupul 5 – lexicul și stilul ; grupul 6 – semnificația titlului).

5) Studiul de caz (de la detalii particulare ale textului se merge spre noțiuni generale), (exemplu : discutarea toposului hanului în *Moara cu noroc*(spațiu malefic), *Hanul – Ancuței*

(spațiul familiar), *La hanul lui Mânjoală* (spațiu propice magiei)).

6) Proiectul (literar) – metodă de învățare, dar reprezintă și o metodă alternativă de evaluare ; se dă o temă anume, de exemplu : „Femeia în opera lui Slavici” și clasa se împarte în patru echipe, fiecare realizând într-o săptămână un proiect pe care îl va prezenta în decursul unei ore. Îmbinând artele : muzica – prin coloana sonoră, pictura – printr-o creație proprie – și literatura – prin lecturarea textelor culese din literatură și creații proprii -, echipele prezintă câte o problematică a temei – spre exemplu, la tema „Femeia în opera lui Slavici”, echipa 1 prezintă Aspectul fizic (prin lecturarea unor fragmente selectate din operele citite, crearea de portrete plastice ale unor eroine, etc.), echipa 2 – Portretul psihologic, echipa 3 – Mediul (locul în care trăiește) și echipa 4 – Ocupații. Relații sociale.

7) Procesul literar (sub forma unui proces, se poate judeca o situație sau un personaj din literatură, încheiat cu un proces-verbal, de exemplu : „Căderea etică a lui Ghiță”).

8) Știu, vreau să știu, am învățat (se fac cele trei rubrici, primele două completându-se la începutul orei, iar cea de-a treia la sfârșit, după parcurgerea temei sau a problematicilor).

NUVELA PSIHOLOGICĂ

ȘTIU	VREAU SĂ ȘTIU	AM ÎNVĂȚAT
Accentul: personaj Specific: narator – naratar: obiectivă Timpul : verosimil, Cât mai exact Personajul : construit cu minuțiozitate, cu Date biografice, mediu ambiant, motivarea reacțiilor psihologice.	De câte feluri poate fi conflictul psihologic ? Care este traiectoria conflictului psihologic în nuvelă ? Care sunt nuvelele psihologice ale lui I. Slavici?	✓ Conflict manifestat (exterior și interior) și nemanifestat (latent) ✓ Conflict psihologic cu traiectorie specifică: INSTALAREA → DECLANȘAREA → FAZA PATOLOGICĂ (Obsesii) (intensit. Max) (alienare, moarte) <i>ex : <u>Moara cu noroc</u>, <u>Comoara</u>, <u>Scormon</u>, etc.</i>

9) itemi cu alegere multiplă (obiectivi) – metodă de fixare a cunoștințelor sau de evaluare (avantaje : rapiditate, economie de timp, evaluarea frontală, etc.)

Exemplu:

- Alege calitățile particulare și generale specifice stilului lui Ioan Slavici:

Corectitudine	Precizie	Proprietate	Puritate
Claritate	Simplitate	Concizie	Armonie
Naturaletă	Demnitate	Finețe	Oralitate

- Bifează trăsăturile de mai jos care încadrează personajul Lică :

Exponențial	Mobil	Imobil	Protagonist	Eponim
Antagonist	Donator	Artefact	Pozitiv	Negativ

Există mai multe modalități de a ne reîntoarce la un scriitor din trecut, după cum urmărim să vedem în el un exponent al unei anumite epoci, să descifrăm în opera sa unele permanențe ale spiritualității umane, fără însă a uita de abordarea trecătoare ale operei, născute din apartenența ei la un anumit moment istoric.

Opera lui Slavici pare a se înscrie pe axa relației dintre literatură și realitate. Inovațiile lui tind spre o apropiere dintre acestea și aparțin sferei de specificități prin care a fost descris discursul realist al secolului al XIX-lea. De aceea îl raportăm mereu la realitățile noastre contemporane, căci avem posibilitatea de a-l aborda în manieră modernă.

ELEMENTE DE DEONTOLOGIE A EVALUĂRII ÎN CONTEXTUL CREȘTERII CALITĂȚII ACTULUI EDUCAȚIONAL

Rodica Gavril, Colegiul Tehnic "Gheorghe Asachi" Botoșani

Evaluarea procesului de învățământ reprezintă o acțiune subordonată activității de instruire/educație, organizată la nivel de sistem, necesară pentru verificarea gradului de îndeplinire a obiectivelor propuse, verificare realizabilă la diferite intervale de timp. Ca mecanism specific sistemelor deschise, cu funcția centrală de reglare-autoreglare, evaluarea asigură raportarea rezultatelor obținute într-o anumită activitate, la un ansamblu de criterii specifice domeniului, în vederea luării unei decizii optime.

Funcțiile acțiunii de evaluare didactică au o dublă semnificație – socială și pedagogică.

- **Funcțiile sociale:**
 - validarea socială a produselor sistemului de învățământ;
 - orientarea socială, școlară și profesională;
 - selecția socială, școlară și profesională;
- **Funcțiile pedagogice:**
 - informarea pedagogică – verificarea rezultatelor școlare pe criterii prioritar constataive;
 - diagnoza pedagogică – interpretarea rezultatelor pe criterii prioritar calitative;
 - prognoza pedagogică – anticiparea rezultatelor la niveluri de performanță și de competență superioare celor atinse anterior.

Implicarea evaluării într-un sistem complex de decizii, importante la nivel de politică a educației, permite identificarea unui set de funcții diverse specifice:

- **evidențierea eficacității sistemului de învățământ** – concretizată în nivelul de pregătire al elevilor pe parcursul studiilor și în nivelul de competență la ieșirea din sistem și intrarea în viața activă;
- **controlul** – compară rezultatele obținute de școli de același grad și tip prin instituirea examinărilor naționale;
- **certificarea nivelului de pregătire al absolvenților unui ciclu de învățământ** – susține luarea unor decizii optime de ameliorare a curriculum-ului și a proceselor de instruire care le sunt proprii
- **aprecierea performanțelor școlare ale elevilor** – prin sistemul certificat de notare;
- **realizarea diagnozei** – asupra dificultăților de învățare ale elevilor;
- **realizarea prognozei** – referitoare la comportamentul și performanțele viitoare ale elevilor, posibile în diferite situații și contexte pedagogice;
- **oferirea de feedback continuu** – asigură îmbunătățirea permanentă a instruirii, a predării și a învățării;

- *aprecierea eficacității și eficienței proceselor de instruire* – prin analiza și optimizarea raporturilor dintre obiective-rezultate obținute, rezultate obținute/rezultate utilizate, rezultate/calitatea proceselor de instruire inițiate și finalizate în școală și în afara școlii;
- *selecția școlară a elevilor prin examene/concursuri* – realizată în raport de capacitățile, competențele și cunoștințele necesare în viitoarea treaptă școlară;
- *stimularea spiritului de responsabilitate a profesorilor pentru nivelul calitativ de pregătire asigurat elevilor* – relevantă social, în raport de societatea civilă și de comunitatea educativă locală, teritorială și națională;
- *formarea la elevi a unei imagini de sine și a unei capacități auto evaluative optime* – cu efecte pozitive asupra interesului și a gradului de angajare a acestora în procesul de învățare.

Operațiile principale ale acțiunii de evaluare didactică (asociate funcțiilor pedagogice ale evaluării).

1. Măsurarea

- reprezintă operația de *evaluare cantitativă*, realizabilă prin instrumente speciale (chestionare, ghiduri, tehnici statistice etc.), finalizate prin date exacte (scor, cifre, statistici) sau descrieri obiective;
- nu angajează emiterea unor judecăți de valoare specific pedagogice, deschise interpretării pe termen scurt, mediu și lung.

2. Aprecierea

- reprezintă operația de *evaluare calitativă*, pe baza unui set de criterii de interpretare a rezultatelor consemnate anterior, în urma operației de măsurare, cu caracter specific pedagogic, prin care se permite interpretarea rezultatelor elevului în raport de:
 - ✓ obiectivele specifice incluse în programe și de cele operaționale propuse de profesor;
 - ✓ progresul sau regresul înregistrat față de ultima evaluare realizată de profesor;
 - ✓ relația existentă între resursele investite, nivelul anterior de pregătire și potențialul psihopedagogic și social al elevului, baza didactice-materială a școlii și a clasei de elevi;
 - ✓ calitatea formării inițiale și continuă a profesorului;
 - ✓ calitatea procesului de instruire;
 - ✓ rezultatele elevului.

3. Decizia

- reprezintă operația de evaluare care asigură *prelungirea aprecierii* într-o notă școlară, caracterizare, hotărâre, recomandare etc., cu valoare de prognoză pedagogică;
- intră în categoria judecăților evaluative finale, realizabilă în raport cu mai multe criterii pedagogice:
 - ✓ valorificarea la maximum a potențialului elevului evaluat;

- ✓ ameliorarea permanentă a calității activității didactice;
- ✓ transformarea diagnozei în prognoză, cu funcție de anticipare pozitivă;
- ✓ comunicarea pedagogică a deciziei, în termeni manageriali de îndrumare metodologică a celui evaluat.

Evaluarea randamentului școlar presupune valorificarea tuturor operațiilor specifice, ținând seama de următoarele criterii:

- *rezultatele școlare* – interpretate în sens cantitativ și calitativ;
- *comportamentul elevului* – privit în sens psihologic și pedagogic;
- *succesul școlar* – analizat în raport de obiectivele generale și de procesul sau regresul realizat individual și colectiv;
- *calitatea procesului de învățământ* – identificată în raport de factorii de stoc (care exprimă calitatea procesului de învățământ într-un anumit moment al evoluției) și de flux (care exprimă calitatea procesului de învățământ, într-o perspectivă dinamică, prin intermediul unor indicatori mobili, referitori la comportamentul profesorilor și elevilor; reușita școlară, cu evoluțiile sale în timp și spațiu).

Deontologia este un compartiment al eticii care se ocupă cu studiul normelor și obligațiilor specifice unei activități profesionale (DEX).

Profilul profesorului – evaluator rezultă din combinarea a două dimensiuni importante ale personalității, aflate în strânsă legătură cu etica procesului evaluativ:

- *dimensiunea profesionalismului său* – care poate fi analizată sub aspectul cunoștințelor și abilităților pe le are în domeniul specialității și în domeniul teoriilor și practicilor evaluative;
- *dimensiunea atitudinii adoptate în procesul evaluativ* – aflată într-o relație directă cu caracterul și cu setul de valori morale la care aderă, cu atașamentul la valorile acceptate din punct de vedere social.

Calitățile profesorului – evaluator:

- pregătire de specialitate foarte bună;
- abilități în domeniul designului procesului evaluativ;
- capacitate de identificare, măsurare/apreciere corectă a efortului și performanțelor în învățare ale elevilor;
- capacitate discriminativă;
- abilități organizatorice și de lucru în echipă;
- abilități de colectare corectă a datelor/informațiilor necesare unei evaluări adecvate a performanțelor celui evaluat;
- capacitate de analiză atentă și responsabilă a datele/informațiilor respective;

- capacitate de elaborare a strategiilor proprii de culegere a datelor relevante pentru calitatea procesului de evaluare, care să ofere răspunsuri adecvate la întrebările apărute pe parcursul procesului evaluativ;
- abilități de formulare de recomandări privind îmbunătățirea, pe viitor, a procesului de evaluare sau/și a instrumentelor de evaluare utilizate la un moment dat;
- capacitate de aderare și de asumare a orientărilor generale, criteriilor și standardelor de evaluare promovate la nivel de politică educațională;
- abilități de asumare a elementelor de deontologie profesională asociate procesului evaluativ;
- capacitate de susținere, prin diferite mijloace, a orientării oficiale în domeniul evaluării, în scopul asigurării unei anumite coerențe a actului evaluativ și a păstrării unei atitudini de echidistanță în raport cu cei supuși testării/evaluării;
- abilități de asumare a efectelor directe și indirecte ale procesului evaluativ la care participă;
- capacitate de reacție promptă la identificarea unei erori ori la constatarea unei inadvertențe sau a unei abateri de la principiile morale.

Principiile de bază ale realizării procesului evaluativ, cu rol de protejare a deontologiei acestuia:

- implicarea în procesul de evaluare exclusiv a persoanelor autorizate să realizeze astfel de activități;
- selectarea evaluatorilor din rândul profesorilor care prezintă credibilitate;
- păstrarea confidențialității asupra derulării procesului de evaluare, până la finalizarea acestuia și până la anunțarea oficială a rezultatelor finale;
- folosirea informațiilor interne legate de procesul evaluativ numai pentru atingerea scopurilor agreate în mod oficial;
- tratarea cu respect a tuturor aspectelor inedite (chiar controversate) ce pot apărea pe parcursul derulării procesului de evaluare;
- respectarea precizărilor normative și a principiilor generale de etică a evaluării, în scopul protecției informațiilor cu caracter individual, legate de procesul evaluativ;
- formularea cât mai explicită a normelor și a regulilor, pentru ca ele să poată fi respectate de către toți evaluatorii și pentru evitarea oricărui fel de ambiguitate;
- conștientizarea de către evaluatori a misiunii ce le revine, a importanței metodelor pe care le folosesc, a semnificației rezultatelor și a consecințelor procesului de evaluare.

Realizarea unei evaluări perfect obiective rămâne încă un deziderat. Maniera personală de interpretare a unor bareme, ignorarea contextului și a unor condiții particulare, discriminările etc., pot

să conducă la o evaluare subiectivă, care devine non-etică, pentru că, în context educațional, succesul se măsoară nu în raport cu reușitele globale, ci în raport cu reușita fiecărui individ.

În acest context general, se impun cu necesitate câteva precizări, referitoare la calitatea de evaluator la un examen național, așa cum este cel de bacalaureat.

Bacalaureatul, așa cum este organizat și desfășurat astăzi, nu poate să ofere un cadru adecvat pentru manifestarea plenară a deontologiei profesionale în rândul evaluatorilor. El este grevat de o presiune uriașă – cea a facilitării sau chiar a condiționării admiterii la facultate a absolvenților. De aceea, tot ce era considerat normal și firesc în practica pedagogică, devine nefiresc și inutil, în goana după note cât mai mari, care să garanteze locul mult visat. Și, exceptând testele de antrenament (foarte utile, inițiate în 2020, în perioada de restricții pandemice, dar reduse numeric în 2021, și apoi eliminate complet, în 2022), rămân numeroasele ghiduri de pregătire pentru bacalaureat, cu multe probleme (puțin asemănătoare cu cele de la examen), dar și zeci și zeci de exerciții, eseuri, studii etc., la toate disciplinele de examen, axate, în marea lor majoritate, pe o evaluare bazată pe conținuturi, pe intrări, pe memorare și reproducere, impusă forțat și inutil unor profesori, care s-au străduit, timp de 4 ani, să-și orienteze întregul demers didactic către metode formative, moderne, active, participative, centrate pe elev și pe nevoile sale educaționale, cărora li s-ar asocia, în mod firesc și necesar, evaluări bazate pe competente, pe ieșiri.

Un evaluator poate să-și respecte deontologia profesională doar atunci când cei pe care îi evaluează nu sunt presați de sistem să forțeze, prin orice mijloc, legal sau nu, etic sau nu, obținerea de avantaje nemeritate. Eliminarea presiunilor externe impuse acestui examen național, cu caracter de unicitate, va conduce la modificarea, în timp, a modului în care este perceput, oferind șansa tinerilor de a-și verifica, prin eforturi proprii, competențele dobândite în liceu, iar profesorilor, plăcerea de a-și redescoperi elevii, cu calitățile lor uimitoare, atunci când le vor evalua, în mod real și natural, maturitatea – un ansamblu complex și unitar de cunoștințe, deprinderi, abilități, competente, valori și atitudini care îi vor defini pentru mai târziu.

Bacalaureatul reprezintă un examen deosebit, poate cel care trebuie să rămână în permanentă în conștiința și în sufletul celor care participă la el – unii, cei mai mulți și mai tineri, ca actori ce interpretează primul rol deosebit al întregii lor cariere de *elevi*, alții, mai puțini și mult mai experimentați, ca regizori, scenariști, specialiști din echipa tehnică, care le oferim acestor actori un strop din sufletul nostru de *profesori*, pentru că avem norocul de a re trăi acest moment unic, odată cu ei și prin ei, în fiecare an.

Bibliografie selectivă:

- Programul Național "Dezvoltarea competențelor de evaluare ale cadrelor didactice" (Dece) – suport de curs
- http://www.referat.ro/referate/Evaluarea_procesului_de_invatamant_2633.html

- <http://www.e-referat.net/referate/diverse/perspectiva-evaluarii>
- http://facultate.regielive.ro/cursuri/statistica/indicatorii_tendintei_centrale-1946.html
- <http://dexonline.ro>

INOVAREA EDUCAȚIONALĂ

Prof. înv. primar MIHAELA CRISTINA GAVRILENCO

ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 84

Introducere

Inovarea educațională este esențială pentru adaptarea sistemelor de învățământ la cerințele și provocările secolului XXI. Într-o lume în continuă schimbare, educația trebuie să evolueze pentru a pregăti elevii nu doar pentru piața muncii, ci și pentru a deveni cetățeni informați și responsabili. Acest eseu explorează sursele de inspirație în inovarea educațională și relevanța acestora pentru crearea unui sistem de învățare durabilă, oferind exemple concrete și studii de caz relevante.

Surse de inspirație în inovarea educațională

➤ Tehnologiile digitale

Tehnologiile digitale au revoluționat educația, oferind noi modalități de predare și învățare. Platformele de e-learning, realitatea augmentată (AR) și virtuală (VR), precum și inteligența artificială (AI) sunt doar câteva dintre inovațiile care transformă modul în care elevii interacționează cu informația.

- Platformele de E-learning: Coursera, Khan Academy și EdX sunt exemple de platforme online care oferă acces la cursuri de la universități de top din întreaga lume, democratizând accesul la educație de calitate.
- Realitatea Augmentată și Virtuală: AR și VR permit elevilor să exploreze concepte complexe prin simulări interactive, făcând învățarea mai captivantă și mai eficientă.
- Inteligența Artificială: AI poate personaliza experiențele de învățare, oferind feedback și recomandări adaptate nevoilor individuale ale elevilor.

➤ Metode pedagogice inovatoare

Metodele pedagogice inovatoare, cum ar fi învățarea bazată pe proiecte (PBL), flipped classroom (sala de clasă inversată) și gamificarea, oferă elevilor oportunități de a se angaja activ în procesul de învățare și de a dezvolta competențe esențiale pentru succesul în viață.

- Învățarea bazată pe proiecte: Elevii învață prin angajarea în proiecte complexe și reale, dezvoltând abilități critice de rezolvare a problemelor și colaborare.
- Flipped Classroom: Elevii studiază materialul teoretic acasă și folosesc timpul de clasă pentru activități practice și discuții, facilitând o învățare activă și suport individualizat.
- Gamificarea: Utilizarea elementelor de joc în procesul de învățare poate crește motivația și angajamentul elevilor, făcând învățarea mai distractivă și eficientă.

➤ Învățarea durabilă

Învățarea durabilă implică dezvoltarea competențelor necesare pentru viața pe termen lung și pentru adaptarea la schimbările rapide din societate. Aceasta include abilități de gândire critică, rezolvarea problemelor, colaborare și comunicare eficientă.

- **Dezvoltarea competențelor transversale:** Învățarea durabilă se concentrează pe dezvoltarea abilităților esențiale care sunt relevante în diverse contexte și pe parcursul întregii vieți.
- **Educația pentru cetățenie globală:** Pregătirea elevilor pentru a deveni cetățeni informați și responsabili, capabili să contribuie pozitiv la comunitățile lor și la lumea în ansamblu.

Exemple și Studii de Caz

1. High Tech High (San Diego, California)

High Tech High este un exemplu de școală care a implementat cu succes învățarea bazată pe proiecte. Elevii lucrează la proiecte interdisciplinare care au aplicabilitate practică și relevanță pentru

comunitatea lor. Acest model a dus la creșterea performanțelor academice și a motivației elevilor.

2. Forest Schools (Marea Britanie)

Programul "Forest Schools" utilizează mediul natural ca sală de clasă, oferind elevilor oportunități de a învăța prin explorare și activități practice. Această abordare promovează dezvoltarea abilităților de rezolvare a problemelor, creativitate și conștientizare ecologică.

3. Implementarea AI în educația din China

China a adoptat pe scară largă AI în educație, utilizând tehnologia pentru a personaliza experiențele de învățare și a îmbunătăți evaluarea. În provincia Zhejiang, școlile folosesc AI pentru a analiza performanțele elevilor și a oferi feedback personalizat, ceea ce a dus la îmbunătățiri semnificative în rezultatele academice.

PROVOCĂRI ȘI PERSPECTIVE

Deși inovarea educațională aduce numeroase beneficii, implementarea acesteia întâmpină și provocări, precum rezistența la schimbare, costurile financiare și problemele de securitate și confidențialitate. Cu toate acestea, investiția în inovație educațională este esențială pentru dezvoltarea unui sistem de învățământ adaptabil și durabil.

- **Rezistența la schimbare**

Atât profesorii, cât și elevii pot fi reticenți la adoptarea noilor tehnologii și metode de predare. Este necesară o formare adecvată și suport continuu pentru a facilita tranziția către noile abordări educaționale.

➤ **Costurile financiare**

Implementarea tehnologiilor avansate necesită investiții semnificative în echipamente, software și formarea personalului. Este importantă identificarea surselor de finanțare și alocarea eficientă a resurselor.

➤ **Probleme de securitate și confidențialitate**

Utilizarea tehnologiilor digitale ridică probleme legate de securitatea datelor și confidențialitatea informațiilor personale ale elevilor. Este esențială adoptarea măsurilor adecvate pentru protejarea acestor informații.

Concluzie

Inovarea educațională este crucială pentru crearea unui sistem de învățământ care să răspundă nevoilor unei societăți în continuă schimbare. Prin adoptarea de tehnologii și metode noi, putem transforma experiențele de învățare și pregăti mai bine elevii pentru provocările viitorului. Investiția în inovarea educațională este esențială pentru dezvoltarea durabilă a societății și pentru asigurarea unei educații de calitate pentru toți.

Bibliografie

1. Bates, T. *Teaching in a Digital Age: Guidelines for Designing Teaching and Learning*. Tony Bates Associates Ltd., 2015
2. Bonk, C. J., & Graham, C. R. (Eds.). *The Handbook of Blended Learning: Global Perspectives, Local Designs*. John Wiley & Sons, 2012.
3. Brown, J. S., & Duguid, P. *The Social Life of Information*. Harvard Business School Press, 2000.
4. <https://www.alamy.com/stock-photo/high-tech-school-san-diego>.
5. Christensen, C. M., Horn, M. B., & Johnson, C. W. *Disrupting Class: How Disruptive Innovation Will Change the Way the World Learns*. McGraw-Hill, 2011.
6. Fullan, M. *Stratosphere: Integrating Technology, Pedagogy, and Change Knowledge*. Pearson, 2013.
7. Laurillard, D. *Teaching as a Design Science: Building Pedagogical Patterns for Learning and Technology*. Routledge, 2012.
8. Papert, S. *The Children's Machine: Rethinking School in the Age of the Computer*. BasicBooks, 1993.

SIMPOZION INTERNAȚIONAL

„INOVARE EDUCAȚIONALĂ: Surse de Inspirație și Învățare Durabilă”

SECȚIUNE: 1. Studii (articole, eseuri etc.) despre inovarea educațională

INTERDISCIPLINARITATEA – INSTRUMENT PENTRU ASIGURAREA SUCCESULUI EDUCAȚIEI DE MEDIU

Nicoleta Adriana Geamăna, Școala Gimnazială Nr. 79 București și Departamentul de
Ecologie Sistemică și Sustenabilitate-Universitatea din București

Mirela Marinescu, Școala Gimnazială Nr. 79 București

Educația pentru mediu joacă un rol crucial în abordarea provocărilor generate de realitatea actuală caracterizată de schimbări rapide, pe multiple planuri. În acest context, educația de mediu devine un factor cheie pentru a cărei realizare sunt esențiale:

- *Înțelegerea problemelor complexe:* Problemele de mediu au devenit din ce în ce mai complicate și cu multiple aspecte de abordare. Procese eficiente de educație sunt acelea care asigură pentru elevi cunoștințe și abilități necesare înțelegerii acestei complexități și elaborării unor decizii fundamentate corect.
- *Promovarea unui stil de viață sustenabil, compatibil cu dezvoltarea durabilă:* Educația de mediu promovează atitudini și comportamente care caracterizează un stil de viață durabil. Acest lucru se realizează practic pe tot parcursul vieții, începând însă din copilărie și continuând spre viața adultă.
- *Pregătirea generațiilor viitoare:* Pe măsură ce ne confruntăm tot mai acut cu schimbări climatice și alte crize de mediu, educarea copiilor devine primordială pentru micșorarea efectelor acestora și pentru adaptarea societății la acestea. Dobândirea de către elevi a cunoștințelor privind mediul constituie o condiție pentru ca, în plan teoretic și practic, copiii/tinerii să abordeze cu responsabilitate aceste provocări.
- *Abordarea științifică:* Problemele de mediu sunt reduse adesea la aspecte care influențează viața zilnică, iar educația este cea care crează premisele pentru înțelegerea lor și pentru identificarea unor metode de soluționare a lor prin încurajarea gândirii critice și a formulării raționamentului științific.

- *Transformarea educației:* Integrarea educației de mediu sau/și a educației pentru dezvoltare durabilă în toate programele de învățământ, la toate nivelele ceea ce este esențial pentru conturarea unui viitor durabil pe Terra.

În esență, putem spune că educația reprezintă instrumentul esențial pentru a permite oamenilor să gândească și să acționeze în mod responsabil, dar și autonom, pentru a fi implicați eficient în problemele de durabilitate privind mediul și societatea (Knutsson, 2013).

Având în vedere faptul că societatea actuală se confruntă tot mai mult cu comportamente distructive ale oamenilor față de mediu și, implicit, oamenii fiind parte componentă din mediu, autodistructive față de starea de bine personală și socială, puterea educatorilor trebuie să fie folosită în sensul formării unor personalități care dovedesc grijă față de mediul în care trăiesc și atenție față de aspectele ce asigură un mediu propice existenței generațiilor viitoare (Geamăna, 2013).

În același timp este necesară sublinierea faptului că educația pentru mediu nu doar informează, ci și inspiră pentru a acționa, reprezentând astfel o componentă vitală a eforturilor colective de protejare a mediului și de promovare a unor atitudini de cetățenie activă, responsabilă.

Adăugând elementelor descrise mai sus, este demn de evidențiat faptul că inovația în educație este mai mult decât necesară pentru a permite elevilor adaptarea la societatea aflată în schimbare continuă, care se succede cu rapiditate, în strânsă conexiune cu problemele grave cu care se confruntă mediul (ex.: schimbări climatice, reducerea biodiversității, deteriorarea mediului etc) iar abordarea interdisciplinară a educației de mediu poate reprezenta un astfel de element inovator.

Sunt indiscutabile efectele pozitive ale educației de mediu asupra dezvoltării elevilor. Acestea variază de la creșterea performanței academice prin cunoștințele acumulate, la îmbunătățirea abilităților de gândire critică, la formarea abilităților de dezvoltare personală și de abordare a vieții personale, inclusiv cele care se referă la încredere, autonomie și leadership. Aceștia li se adaugă și creșterea responsabilității civice și dezvoltarea de comportamente pozitive față de mediu.

În aceeași măsură, educația de mediu aduce multiple beneficii pentru facilitarea înțelegerii conceptelor biologice care sunt studiate în școală și astfel pentru oferirea suportului atât cognitiv cât și al atitudinilor și comportamentelor necesare percepției corecte a naturii sub aspectul locului și rolului omului în mediu, în ”rețeaua vieții”.

Obiectivele specifice educației de mediu pot fi cu ușurință îndeplinite și printr-o abordare interdisciplinară între discipline din ariile curriculare Matematică și științe și Limbă și comunicare, în particular Limba engleză, această abordare aducând practic beneficii majore pentru disciplinele implicate.

O asemenea abordare interdisciplinară susține formarea și dezvoltarea unor competențe cheie cu accent pe dezvoltarea în sfera STEM (Științe, Tehnologie, Inginerie, Matematică), în privința multilingvismului și a cultivării competențelor de cetățenie responsabilă, începând de la vârsta copilăriei, ca bază pentru educația pe tot parcursul vieții (Comisia Europeană, 2018).

În mod specific, problematica de mediu poate fi integrată într-o abordare de tipul Content Based Instruction (CBI), adică predare bazată pe conținut. Pe de o parte, educația de mediu beneficiază prin promovarea unei înțelegeri profunde asupra mediului și a problemelor cu care se confruntă acesta, precum și prin creșterea responsabilității prin implicarea tuturor persoanelor, încă de la vârste fragede, în vederea rezolvării problemelor de mediu. Pe de altă parte, studiul acestor conținuturi într-o limbă străină de circulație internațională, în particular limba engleză, asigură nu doar dezvoltarea competenței lingvistice pe arii tematice specifice (vocabular specializat), dar și cadrul relevant de descoperire și valorificare a unor conținuturi în contexte de viață reală, prin modalități relevante și semnificative.

Dacă metodele tradiționale de predare abordează limba ținută izolat de conținut, altul decât limba în sine, predarea bazată pe conținut (CBI) sau abordarea de tip CLIL (învățarea integrată a conținutului și limbii) asigură un context în care conținutul științific, adaptat nivelului lingvistic și cognitiv al elevului, devine prilej de comunicare cu sens. Motivația elevilor pentru studiu este potențată întrucât aceștia descoperă relevanța studiului unei limbi străine în noi contexte de învățare, conectate cu realitatea lor imediată, cu o problematică specifică și, de ce nu, cu interesele academice ulterioare. Abordarea de tip Content Based Teaching pornește de la premiza că modalitatea cea mai eficientă de învățare a unei limbi străine este prin utilizarea acesteia mai degrabă decât prin studierea acesteia, astfel învățarea capătă valențe pline de sens, practice, aplicabile și relevante în contexte autentice. Limba devine nu finalitate în sine ci instrument de înțelegere și acces la conținuturi diverse, îmbogățindu-se în același timp. Beneficiile sunt duble, elevul dezvoltându-și astfel atât competențele de comunicare lingvistică cât și competențele din domeniul concret de studiu.

Dintre abordările și procedurile specifice dorim să evidențiem câteva aspecte concrete.

- *Educație experiențială*: Implicarea elevilor în identificarea unor soluții la problemele cu care se confruntă mediul în lumea actuală pentru a îmbunătăți învățarea la nivelul disciplinelor.
- *Studierea mediului local/apropiat ca și context de învățare*: Utilizarea mediului local ca instrument de predare pentru a conecta conceptele științifice cu abilitățile lingvistice.
- *Gândirea sistemică*: Încurajarea elevilor pentru a percepe conexiunile dintre diferite concepte și discipline, ceea ce este crucial pentru înțelegerea problemelor complexe de mediu.
- *Studierea unor exemple concrete din realitatea imediată*: Folosirea problemelor actuale de mediu ca subiecte de studii de caz pentru a preda concepte științifice și abilități lingvistice.
- *Învățarea bazată pe proiecte*: Dezvoltarea obiectivelor de învățare în jurul unor teme care îi ajută pe elevi să identifice soluții, prin proiecte, la situații critice create de existența unor probleme de mediu.
- *Crearea unor contexte de învățare non formale*: Implicarea elevilor prin dezvoltarea și implementarea de proiecte în comunitatea școlară/locală asigură cadrul adecvat pentru aplicarea cunoștințelor dobândite în cadrul formal la noi situații de educație non formală.

Astfel de abordări încurajează elevii să aplice cunoștințele teoretice achiziționate la discipline științifice, în contexte practice, asigurând transformarea proceselor de învățare în unele mai relevante și cu impact major.

Pornind de la aspecte care vizează cunoașterea importanței reciclării pentru consumul de resurse naturale, precum și dezvoltarea responsabilității față de conservarea acestor resurse, elemente care se studiază la disciplina biologie în clasa a 8a, studiul limbii engleze poate asigura sublinierea unor concepte specifice. Acest lucru pornește de la simpla definire și utilizare a termenilor specifici în texte scrise sau audio/video în limba engleză (de exemplu, conținut autentic de pe site-uri de profil gen National Geographic) până la integrarea problematicii specifice în activități de tipul dezbateri, dezvoltare de plan de acțiune, aplicare de chestionare, interviuri sau integrare în proiecte creative (elaborare de postere).

Dezvoltarea abilităților de comunicare în limbi străine poate fi un bun prilej pentru a crea un spațiu virtual de prezentare a speciilor aflate pe cale de dispariție precum și a biodiversității unei regiuni pentru elevi implicați în mobilități din cadrul unor proiecte Erasmus.

Crearea unui album cu imagini din arii protejate din diferite regiuni ale Europei și descrierea în limba engleză a acestora constituie o altă oportunitate pentru a exersa cunoștințe dobândite în studierea aspectelor care vizează conservarea naturii precum și vocabularul constituit din termeni specifici în limba engleză.

În acord deplin cu Matsuura (2009) accentuăm faptul că educația „despre a învăța pentru schimbare și despre a învăța cum să realizăm schimbarea... asigură oportunitatea de a facilita învățarea modului în care să trăim împreună în mod durabil”. Astfel, educația reprezintă cea mai importantă forță motrice pentru realizarea unor schimbări durabile (Rotmans, Kemp și Van Asselt, 2001).

Concluzionând, subliniem faptul că interdisciplinaritatea, alături de transdisciplinaritate, caracterizează abordarea educației de mediu. În același timp, reprezintă un element crucial pentru asigurarea eficienței și eficacității proceselor didactice referitoare la studierea disciplinelor științifice (de exemplu biologia) și a celor umaniste (în mod specific limba engleză), în cazul articolului de față. În plus, o astfel de abordare interdisciplinară eficientizează valorificarea practică a cunoștințelor care vizează competențe din sfera educației de mediu.

Bibliografie

- Comisia Europeană (2018) Council Recommendation of 22 May 2018 on Key Competences for lifelong learning, *Official Journal of the European Union*, 2018/C 189, 1-13.
- Geamănă N.A. (coord.) 2013 *Educație ecologică – îndrumar pentru activitatea în grădiniță și la clasa pregătitoare* Editura Arlequin București
- Knutsson, B. (2013). Swedish environmental and sustainability education research in the era of post-politics? *Education and Democracy*, 22(2), 105–122
- Matsuura, K. (2009). Welcome speech. Proceedings of the UNESCO World Conference on Education for Sustainable Development, 12–15.
- Rotmans, J., Kemp, R. și Van Asselt, M. (2001). More evolution than revolution: Transition management in public policy. *Foresight*, 3(1), 15–31.
- Lister R. (2017) *Content-Based Language Teaching*, Taylor and Francis Group, New York

Arta de a simți și de a auzi în timpul cântatului la pian

Mulți dintre voi, copiii instrumentiști, cântați ,așa cum aș spune eu, „note înșirate”. Atunci când creșteți și înțelegeți ce voi spune eu, veți realiza că e un adevăr. Acum mă voi explica; „a auzi,, înseamnă că, atunci când ataci o clapă,ești atent la sunetul pe care tu îl produci, el poate fi aspru, cald, plin,slab ca intensitate,etc.Cerința este ca tu să fii conștient de sunetul acela, care trebuie să fie al tău, mai precis, pe care tu trebuie să ți-l dorești. Atunci când cânti ceva ,nu ai voie să lași degetele singure să conducă melodia; creierul tău comandă fiecare sunet, fiecare frază ,mai apoi,nu trebuie să producă nici un sunet fără ca tu să fi dorit acel sunet;deci Tu tebuie să-l vrei!!! Tu conduci cu mintea toate sunetele și nu numai atât, dacă nu simți vârful degetelor, pe care doamna profesoară ți-l arată, vei cânta fie pe deasupra, fie vei da din braț, adică nu vei lăsa degetele să fie conduse numai de mintea ta. Idealul este ca mintea și vârful degetelor să fie într-o strânsă conexiune în gândirea unui sunet și, mai apoi, a unei fraze muzicale. Această conexiune este condiționată de relaxarea întregului aparat pianistic, adică nici spatele, nici umărul, nici brațul, nici palma nu trebuie să fie încordate , ci liniștite. Atenție! Orice încordare se aude!!!

Prof .Gheorghe Laura

După cum afirmă R. H. Dave , educația permanentă este „un proces de perfecționare a dezvoltării personale, sociale și profesionale pe durata întregii vieți a indivizilor în scopul îmbunătățirii calității vieții atât a indivizilor, cât și a colectivității lor.” Conceptul educației permanente, este în mod funcțional, bazat pe ideea că învățarea permanentă poate fi dobândită de către indivizi și societăți în moduri diferite și că aceste modalități alternative sunt în stare să conducă spre atingerea celui mai înalt și celui mai bun nivel al calității vieții de către toți. În general, adultul nu va renunța la timpul său liber pentru a participa la activități de ordin educativ decât dacă întrezărește satisfacerea unui interes, dacă găsește o legătură între ceea ce i se propune și ambițiile, aspirațiile, curiozitățile și plăcerile propriei sale vieți. Dacă o asemenea legătură nu există, consecința apare imediat, fie că adultul stă deoparte, fie că, dacă acceptă, renunță repede

În prezent, când tehnica de vârf a ajuns pretutindeni, chiar și în satele României uitate, folosirea calculatorului ca mijloc modern de predare devine o necesitate, chiar dacă uneori părerile sunt contrare în rândul celor ce au ca misiune modelarea inițială a personalității umane. Elevul de azi va deveni adultul de mâine pe care trebuie să-l angrenăm în sistemul de valori al societății globalizate, ce se dorește a fi multiculturală și multilingvă și pentru aceasta profesorul trebuie să stăpânească tehnologia informației și a comunicațiilor. Pentru a înțelege oportunitățile inegalabile pe care ți le oferă calculatorul trebuie să ai acces la o conexiune internet și să ai la îndemână racordarea la întreg mapamondul..

Tinerii de azi trăiesc în era tehnologiei, fie că ne place, fie că nu, asta este realitatea. Nu își mai fac permis la bibliotecă, citesc e-book-uri, nu mai caută informații în manual, dau un search pe net și așa mai departe. Elevii români sunt premiați la nivel internațional pentru aplicații realizate pentru iPhone. Există telefoane, PC-uri, tablete, mp3-playere și Smart TV-uri, învață zi de zi să le folosească, le exploatează în scopul de a deveni mai rapizi. Tehnologia deja nu mai înseamnă “cool”, ci e o școală online, care ne obligă să ne adaptăm și să înțelegem. România are de 2 ori mai mulți copii cu potențial decât restul lumii, adică 4%. Poate în loc de 2%, 4% nu sună prea extraordinar, dar așa e când privim la nivel micro. Dacă 4% dintre copii sunt deja înzestrați de la natură, nu înseamnă că sunt pe drumul către succes. Ei au nevoie de profesori de clasă care să le pună în valoare capacitățile. Tot de profesori de clasă au nevoie și restul de 96%, pentru că și ei au un potențial imens, chiar dacă natura nu i-a înzestrat cu capacități peste medie din prima. Toți copiii au nevoie de profesori .Dacă vrem tineri de clasă, avem nevoie de profesori de clasă.

Presupunând că și alții își doresc tineri descurcăreți și capabili,competențe de bază precum cititul, scrisul și calculul matematic vor fi mereu importante, dar într-o lume cu acces

nelimitat la informații scrise sau audio-vizuale, elevii vor trebui să deprindă competențe și cunoștințe noi. Profesorii sunt și vor fi un element crucial al procesului de educare, dar rolul lor se schimbă. Noile metode de lucru vor presupune ca profesorii să renunțe la rolul lor central și să-și asume poziția de îndrumători.

O parte dintre acestea sunt reprezentate de înlesnirea și îmbunătățirea comunicării părinte – profesor/instituție, elev – profesor, profesor – profesor, profesor – conducere și profesor – părinte, de îmbunătățirea fluxului informației, a productivității și a organizării, de centralizarea într-un mod mult mai facil și facilitarea accesului atât părinților cât și elevilor la multitudinea de date din procesul educațional și automatizarea proceselor de rutină.

Educația începe de acasă, dar esențialul educației se consolidează în primii ani de școală. Meseria de profesor presupune multă dăruire, responsabilitate, răbdare și, mai presus de toate, vocație. Implică o pregătire continuă și temeinică, dar și capacitatea de a dăruia celorlalți ceea ce e mai bun. În jurul programei prea încărcate, a temelor care parcă nu se mai sfârșesc, se țese o discuție mereu tumultuoasă, însă trebuie ascultat și soluții propuse de elevi, principalii actori ai acestei scene complexe, învățământul românesc. Pe lângă ore mai interactive, cel mai mult elevii își doresc ca profesorii să fie bine pregătiți, pentru că sunt conștienți că doar un profesor cu o instrucție teoretică temeinică va găsi soluții la lipsa lor de râvnă, uneori, în a învăța, dar mai ales le mai face orele și materia pe care o predă mai atractivă. Profesorii trebuie să fie inventivi, să comunice foarte bine cu elevii, să nu-i lase să se plictisească, să știe să facă să iubească materia pe care o predă; să aibă acel talent care să facă să își dorească să aprofundeze un lucru, să-l descopere; un profesor se aseamănă foarte mult cu un arhitect - realizează împreună cu elevii un edificiu, o construcție frumoasă la care privim cu mândrie și peste mulți ani se bucură de ceea ce au fost în stare să realizeze. Un profesor bun reușește să scoată tot ce e mai bun din elevii săi, așa se poate remarca un profesor bun, privind la ce au ajuns copiii peste ani; desigur, intervin și alți factori, dar profesorii sunt definitorii în formarea elevilor. Profesorii și învățătorii, care educă fiecare dintre ei zeci de copii în fiecare zi, au ocazia să dezvolte generații de viitoare speranțe sau să creeze viitori elevi care nu vor pica bacul sau vor ocoli școala, pentru că nu îi mai văd rostul. Din procesul de educație trebuie să iasă tineri în stare să își folosească capul dintre umeri și să fie în stare să fie independenți, să fie chiar capabili să se descurce singuri când sunt înlăturați de la sursa de finanțare continuă numită părinți.

Educația este un drept fundamental, vital în restabilirea speranței și demnității copiilor. De asemenea, educația e un mijloc indispensabil pentru integrare, îi responsabilizează pe toți cei implicați să joace un rol activ în comunitate și în viața politică, economică, socială și culturală. Fiecare copil are dreptul la o educație de calitate.

Bibliografie

- 1 Iucu , R.B.,Managementul si gestiunea clasei de elevi, Ed. Polirom, Iași, 2000;
- 2 Hattie, J, Învățarea vizibilă. Ghid pentru profesori , Editura Trei, București, 2014
- 3 Salavastu, D, Didactica psihologiei. Perspective teoretice si metodice, Editura Polirom, Iași , 2006 .

INOVARE EDUCAȚIONALĂ: SURSE DE INSPIRAȚIE ȘI ÎNVĂȚARE DURABILĂ

*Prof. înv. primar Gheșescu Nadia-Geanina
Colegiul Național Pedagogic „Regina Maria” Deva*

Inovarea educațională este un concept esențial în contextul transformărilor rapide ale societății contemporane. Aceasta se referă la introducerea de noi idei, practici și tehnologii în procesul educativ pentru a îmbunătăți eficiența și relevanța educației. Scopul principal al inovării educaționale este de a pregăti elevii și studenții pentru provocările viitorului, asigurându-le competențele necesare pentru a se adapta și a prospera într-o lume în continuă schimbare. Acest referat explorează sursele de inspirație pentru inovare în educație și modalitățile prin care aceasta poate contribui la învățarea durabilă.

Sursele de inspirație pentru inovare educațională sunt:

Tehnologia este una dintre cele mai importante surse de inspirație pentru inovare în educație. Dezvoltarea rapidă a tehnologiei a deschis noi posibilități pentru predare și învățare. Printre cele mai relevante inovații tehnologice în educație se numără:

- *Platformele de învățare online:* Acestea oferă acces la resurse educaționale variate și permit învățarea la distanță. Exemple de astfel de platforme include Coursera, edX și Khan Academy.
- *Realitatea virtuală și augmentată:* Aceste tehnologii pot transforma modul în care elevii învață, oferindu-le experiențe interactive. De exemplu, învățarea despre corpul uman poate fi mult mai eficientă prin utilizarea realității virtuale.
- *Inteligența artificială:* AI poate personaliza experiențele de învățare, oferind feedback adaptat nevoilor individuale ale elevilor. Sisteme precum tutorii inteligenți și evaluările automate sunt doar câteva exemple de utilizare a AI în educație.

Inovația în educație nu se limitează doar la tehnologie. Pedagogiile alternative oferă, de asemenea, surse valoroase de inspirație. Acestea include metode educaționale care pun accent pe învățarea centrată pe elev, dezvoltarea competențelor socio-emoționale și învățarea prin proiecte. Printre cele mai cunoscute pedagogii alternative se numără:

- *Pedagogia Montessori*: Aceasta pune accent pe învățarea autodirijată și dezvoltarea abilităților practice. Elevii sunt încurajați să exploreze și să învețe în propriul ritm.
- *Educația Waldorf*: Se concentrează pe dezvoltarea integrală a copilului, incluzând aspectele academice, artistice și practice. Metodele Waldorf promovează creativitatea și gândirea critică.
- *Învățarea bazată pe proiecte*: Această metodă implică elevii în proiecte de lungă durată care combină mai multe discipline și încurajează colaborarea, gândirea critică și aplicarea practică a cunoștințelor.

Cercetarea educațională oferă o bază solidă pentru inovare, furnizând date și perspective asupra celor mai eficiente practici educative. Studiile în domenii precum psihologia educațională, neuroștiințele și sociologia educației contribuie la înțelegerea modului în care oamenii învață și la dezvoltarea unor metode pedagogice eficiente. De exemplu, cercetările asupra învățării active și a motivației au condus la implementarea unor tehnici precum învățarea colaborativă și utilizarea feedback-ului formativ.

Schimburile internaționale și colaborările între școli și universități din diferite țări pot genera idei inovatoare și bune practici. Programe precum Erasmus+ în Europa sau schimburile educaționale susținute de UNESCO permit cadrelor didactice și elevilor să învețe din experiențele altor sisteme educaționale, să adopte noi abordări și să dezvolte competențe interculturale.

Învățarea durabilă se referă la dezvoltarea unor competențe și atitudini care să le permită indivizilor să învețe pe tot parcursul vieții și să se adapteze la schimbările continue din societate. Inovarea educațională joacă un rol crucial în promovarea învățării durabile prin:

1. Dezvoltarea competențelor cheie

Competențele cheie pentru învățarea durabilă include gândirea critică, creativitatea, colaborarea și comunicarea. Prin metode inovatoare de predare, cum ar fi învățarea bazată pe proiecte și utilizarea tehnologiei, elevii pot dezvolta aceste competențe esențiale. De exemplu, participarea la proiecte interdisciplinare poate stimula gândirea critică și creativitatea, în timp ce colaborarea în echipe poate îmbunătăți abilitățile de comunicare și de lucru în grup.

2. Promovarea învățării autodirijate

Învățarea autodirijată este esențială pentru învățarea durabilă. Inovațiile educaționale care promovează autonomia și responsabilitatea elevilor față de propria lor învățare, cum ar fi învățarea personalizată și utilizarea resurselor educaționale deschise, contribuie la dezvoltarea acestei abilități. Elevii care învață să își stabilească obiective de învățare, să își gestioneze timpul și să își monitorizeze progresul vor fi mai bine pregătiți pentru a învăța pe tot parcursul vieții.

3. Integrarea educației pentru dezvoltare durabilă

Educația pentru dezvoltare durabilă (EDD) urmărește să înzestreze elevii cu cunoștințele, abilitățile și valorile necesare pentru a contribui la un viitor durabil. Prin integrarea EDD în curriculum, elevii pot învăța despre provocările globale, cum ar fi schimbările climatice, inegalitățile sociale și conservarea resurselor naturale, și pot dezvolta competențe pentru a acționa în mod responsabil. Metodele de învățare activă, cum ar fi proiectele comunitare și colaborarea cu organizații non-guvernamentale, pot facilita acest proces.

4. Utilizarea evaluării formative

Evaluarea formativă este un instrument important pentru învățarea durabilă, deoarece oferă feedback continuu și constructiv elevilor, ajutându-i să își îmbunătățească performanțele și să își dezvolte competențele. Prin utilizarea tehnologiei, evaluările formative pot fi personalizate și adaptate nevoilor individuale ale elevilor. De exemplu, platformele de învățare online pot furniza evaluări automate și feedback instantaneu, permițând elevilor să își monitorizeze progresul și să își ajusteze strategiile de învățare.

Inovarea educațională este esențială pentru a răspunde provocărilor unei lumi în continuă schimbare și pentru a promova învățarea durabilă. Tehnologia, pedagogiile alternative, cercetarea educațională și colaborarea internațională sunt surse importante de inspirație pentru inovare în educație. Prin dezvoltarea competențelor cheie, promovarea învățării autodirijate, integrarea educației pentru dezvoltare durabilă și utilizarea evaluării formative, inovarea educațională poate contribui la formarea unor indivizi capabili să învețe pe tot parcursul vieții și să contribuie la un viitor sustenabil.

Bibliografie:

1. Ciolan, Lucian, „Abordări alternative în educație”, Editura Universității din București, 2008;
2. Pânișoară, Ion-Ovidiu, „Motivația pentru învățare”, Editura Polirom, Iași, 2015.
3. Bocoș, Mușata-Dacia, „Fundamentele pedagogiei”, Editura Universității „Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca, 2002;
4. Golu, Pantelimon, „Psihologia învățării”, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2004;
5. Ezechil, Liliana, „Managementul clasei de elevi”, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2006;
6. Popescu, Mihaela, „Tehnologii educaționale moderne”, Editura Polirom, Iași, 2019.

Inovația Educațională: Deschiderea Către O Lume a Posibilităților

Prof. Ghiorghiță Esmeralda

Școala Gimnazială A. S. Pușchin – Brăila, Jud. Brăila

Educația se află într-un moment crucial al evoluției sale. Nevoile elevilor, ale societății și ale pieței muncii se transformă rapid, iar sistemele tradiționale de învățământ nu mai pot face față ritmului schimbărilor. Inovația educațională devine, prin urmare, esențială pentru a crea o învățare mai relevantă, mai captivantă și mai durabilă pentru toți elevii.

Ce este Inovația Educațională? Inovația educațională se referă la implementarea unor noi idei, abordări și resurse în scopul îmbunătățirii procesului de predare-învățare. Ea poate lua diverse forme, de la utilizarea de noi tehnologii la implementarea unor pedagogii moderne, la crearea de medii de învățare flexibile și la adaptarea curriculumului la nevoile individuale ale elevilor.

De ce este Importantă Inovația Educațională? Există numeroase motive pentru care inovația educațională este importantă:

- **Pentru a îmbunătăți rezultatele învățării:** Inovațiile pot duce la o învățare mai eficientă și mai eficace, rezultând o mai bună performanță a elevilor.
- **Pentru a crește motivația elevilor:** Inovațiile pot face învățarea mai captivantă și mai interactivă, sporind motivația elevilor de a învăța.
- **Pentru a dezvolta abilitățile secolului XXI:** Inovațiile pot ajuta elevii să dezvolte abilități esențiale pentru secolul XXI, cum ar fi gândirea critică, rezolvarea problemelor, creativitatea și colaborarea.
- **Pentru a pregăti elevii pentru viitor:** Inovațiile pot ajuta elevii să dobândească cunoștințele și abilitățile de care au nevoie pentru a reuși în societatea dinamică de astăzi.
- **Pentru a revigora profesia didactică:** Inovațiile pot inspira și motiva profesorii, făcând predarea mai provocatoare și mai satisfăcătoare.

Dintre numeroasele surse de inspirație pentru inovația educațională, care pot proveni din diverse domenii, ar putea fi:

1. Pedagogia modernă: Abordări pedagogice moderne, cum ar fi învățarea centrată pe elev, învățarea bazată pe proiecte și învățarea prin joc, pot inspira noi modalități de predare și învățare.

2. Tehnologia: Tehnologiile emergente, cum ar fi inteligența artificială, realitatea virtuală și realitatea augmentată, pot oferi noi oportunități de a personaliza învățarea și de a crea experiențe de învățare mai interactive.

3. Nevoile elevilor: Este important să se ia în considerare nevoile și interesele elevilor atunci când se dezvoltă inovații educaționale. Elevii pot fi implicați activ în procesul de design, oferind feedback și sugestii.

4. Practici din alte domenii: Inovații din alte domenii, cum ar fi designul, afacerile sau industria jocurilor, pot fi adaptate la contextul educațional și pot inspira noi modalități de gândire.

5. Colaborare și schimb de idei: Colaborarea cu profesori, administratori, elevi, părinți și alți experți poate facilita schimbul de idei și poate duce la inovații mai creative și mai eficiente.

Cele mai relevante Exemple de Inovații Educaționale, din punctul meu de vedere sunt:

- **Săli de clasă flexibile:** Spațiile de învățare flexibile pot fi adaptate la diverse nevoi pedagogice, permițând o învățare prin colaborare și mai personalizată.
- **Resurse educaționale online:** Platformele online pot oferi acces la o gamă largă de resurse educaționale de înaltă calitate, inclusiv cursuri online, tutoriale și materiale interactive.
- **Portofolii digitale:** Portofoliile digitale permit elevilor să documenteze și să reflecteze asupra progresului lor, oferind o imagine holistică a învățării lor.
- **Jocuri educaționale:** Jocurile educaționale pot face învățarea mai captivantă și mai interactivă, motivând elevii să se implice activ în procesul de învățare.
- **Programe de mentorat:** Programele de mentorat pot oferi sprijin individualizat elevilor și îi pot conecta cu profesioniști din diverse domenii.

Inovația educațională poate oferi numeroase beneficii pentru elevi, profesori și societate în ansamblu:

- **Îmbunătățirea rezultatelor învățării:** Inovațiile pot duce la o învățare mai eficientă și mai eficace, rezultând o mai bună performanță a elevilor.
- **Creșterea motivației:** Inovațiile pot face învățarea mai captivantă și mai interactivă, sporind motivația elevilor de a învăța.
- **Dezvoltarea abilităților secolului XXI:** Inovațiile pot ajuta elevii să dezvolte abilități esențiale pentru secolul XXI, cum ar fi gândirea critică, rezolvarea problemelor, creativitatea și colaborarea.
- **Pregătirea elevilor pentru viitor:** Inovațiile pot ajuta elevii să dobândească cunoștințele și abilitățile de care au nevoie pentru a reuși în societatea dinamică de astăzi.
- **Revigorarea profesiei didactice:** Inovațiile pot inspira și motiva profesorii, făcând predarea mai provocatoare și mai satisfăcătoare.

Cum se poate Implementa Inovația Educațională? Implementarea inovației educaționale nu este un proces simplu. Ea necesită o abordare sistematică și planificată, care să implice colaborarea tuturor actorilor implicați în educație: elevi, profesori, părinți, administratori, experți și membri ai comunității.

Câteva elemente cheie pentru implementarea cu succes a inovației educaționale ar putea fi:

- **Identificarea nevoilor:** Este important să se înceapă prin identificarea nevoilor specifice ale elevilor, ale profesorilor și ale sistemului educațional în ansamblu.
- **Implicarea părților interesate:** Toate părțile interesate ar trebui implicate în procesul de inovație, de la elevi la profesori și la părinți. Acest lucru va asigura că inovațiile sunt relevante și adaptate nevoilor reale ale comunității educaționale.
- **Dezvoltarea unui plan:** Este important să se dezvolte un plan clar care să definească obiectivele specifice ale inovației, strategiile de implementare și resursele necesare.

Evaluare și monitorizare: Inovațiile ar trebui evaluate și monitorizate în mod regulat pentru a se asigura că ele sunt eficiente și că ating obiectivele dorite.

Sprijin și resurse: Este important să se ofere sprijinul și resursele necesare profesorilor, elevilor și școlilor pentru a implementa cu succes inovațiile.

Pe lângă cele enumerate, aș dori să adaug câteva surse suplimentare de inspirație pentru inovația educațională, care pot contribui la o învățare mai profundă și mai durabilă:

1. Experiențe din viața reală: Integrarea elementelor din viața reală și a problemelor autentice în predare poate face învățarea mai relevantă și mai semnificativă pentru elevi. Proiectele bazate pe probleme, învățarea prin serviciu și stagiile pot oferi elevilor oportunități de a aplica cunoștințele și abilitățile dobândite în contexte reale.

2. Cultura și tradițiile locale: Incorporarea elementelor de cultură și tradiții locale în curriculum poate contribui la crearea unui mediu de învățare mai incluziv și mai receptiv. De asemenea, poate ajuta elevii să își dezvolte o apreciere pentru propria lor identitate și pentru diversitatea culturală.

3. Natura și mediul: Educația în aer liber și învățarea bazată pe natură pot oferi elevilor ocazii unice de a explora și de a se conecta cu mediul natural. Acest lucru poate promova o mai bună înțelegere a lumii naturale și poate inspira o atitudine responsabilă față de mediu.

4. Arte și creativitate: Integrarea artelor și a expresiei creative în predare poate stimula imaginația elevilor, le poate dezvolta abilitățile de gândire critică și le poate oferi modalități alternative de a se exprima și de a învăța.

5. Sănătate și bunăstare: Promovarea sănătății mintale și fizice a elevilor este esențială pentru o învățare eficientă. Integrarea practicilor de mindfulness, a educației fizice și a nutriției în programul școlar poate contribui la crearea unui mediu de învățare mai sănătos și mai favorabil elevilor.

Sursele de inspirație pentru inovația educațională sunt diverse și nelimitate. Prin explorarea acestor surse și prin colaborare cu elevi, profesori, părinți și membri ai comunității, se pot crea experiențe de învățare mai captivante, mai relevante și mai durabile care pot pregăti elevii pentru succes în secolul XXI.

Inovația educațională este un proces complex, dar esențial pentru a crea o învățare mai relevantă, mai captivantă și mai durabilă pentru toți elevii. Prin colaborare, deschidere către noi idei și investiții în resurse, putem construi un sistem educațional mai performant care să pregătească elevii pentru succes în secolul XXI.

Resurse suplimentare:

- <https://www.edu.ro/>
- <https://digitaledu.ro/>
- <https://teachit.ro/>
- https://docs.moodle.org/en/Installing_Moodle

Inovatie in educatie- o necesitate

Prof. Grădișteau Elena

Școala Gimnazială Gala Galaction Mangalia

Lumea modernă pune accentul pe folosirea mai eficientă a cunoașterii și a inovației. Este necesară extinderea abilităților creatoare ale întregii populații, mai ales ale acelor care le permit oamenilor să se schimbe și să fie deschiși față de idei noi într-o societate diversă din punct de vedere cultural, bazată pe cunoaștere.

Educația și formarea profesională sunt factori decisivi pentru realizarea acestui lucru. Activitățile ar trebui să se concentreze pe crearea unui mediu favorabil pentru creativitate și inovație și să stimuleze o strategie pe termen lung. Inovația acționează în învățământ la nivelul tuturor componentelor sale: structuras și organizare, conținutul învățământului, mediul educațional. Evoluția inovației, rezultatele la care se ajunge depind și de caracteristicile socio-economice ale societății, și de particularitățile sistemului de învățământ.

În prezent sistemul de învățământ din România, trebuie privit atât din perspectiva valorilor sale precum și a lacunelor existente. Printre carentele sau punctele slabe se pot enumera: nivel scăzut al pregătirii inițiale a elevilor; nivel scăzut al interesului manifestat de părinți față de problemele școlii; reticența cadrelor didactice în aplicarea metodelor active de învățare,absenteism ridicat în rândul elevilor din învățământul obligatoriu; populația școlară provenită din familii cu venituri mici ,nederulare de proiecte de finanțare pe formare adulți;neimplicarea tuturor cadrelor didactice în proiecte cu finanțare europeană;motivație materială redusă a cadrelor didactice, implicarea nesatisfăcătoare a comunității locale în viața școlii,colaborarea slabă cu părinții, procentaj relativ mare de elevi ce manifestă dezinteres față de învățământ în general,mulți elevi cu rezultate slabe la învățătură,diversificarea insuficientă a metodelor de evaluare,programă școlară încărcată care nu răspunde interesului elevilor și cerinței pieței forței de muncă slaba implicare a agenților economici față de colaborarea cu școala implicarea insuficientă a cadrelor didactice în elaborarea de proiecte educative, în elaborarea proiectelor de dezvoltare instituțională, lucrul în echipă;resurse financiare insuficiente.

Raportandu-ne la acelasi sistem , insa privit printr-o maniera pozitiva putem spune ca educatia in Romania beneficiaza de personal didactic și auxiliar competent, calificat; exista numeroase parteneriate viabile și eficiente; de asemenea preocupare constantă pentru promovarea imaginii școlii; ocuparea catedrelor cu cadre didactice calificate; **interesul personalului didactic pentru formare continuă** (cursuri de perfecționare efectuate de majoritatea profesorilor);scoala pregătește forța de muncă calificată în domeniul meseriilor solicitate de piața forței de muncă; incheierea de parteneriate cu agenții economici pentru instruirea practică din ce în ce mai des întâlnită; iar nu în ultimul rând rezultate bune la concursul pe meserii și olimpiada tehnică.

Privind în ansamblu punctele tari și punctele slabe ale sistemului de învățământ , observăm ca în centrul obiectivelor principale se afla cadrul didactic și în special pregătirea acestuia. Insa , pentru a reține profesori în sistemul educațional, postul ocupat de profesor trebuie să ofere posibilități pentru dezvoltarea carierei. Aceasta se poate referi parțial la avansarea pe o poziție mai înaltă, de exemplu ca lider, și parțial la a face carieră în domeniul unei discipline de predare. Acesta este important, deoarece dezvoltarea profesională poate fi motivată de o dorință de promovare profesională în cadrul domeniului disciplinei respective la fel de mare cu dorința de a trece la o altă profesie sau de a trece de la clasă în managementul școlii. Este important ca acelor profesori care nu doresc să ocupe posturi cu responsabilități manageriale mai mari să li se ofere oportunități la fel de accesibile și satisfăcătoare pentru dezvoltarea profesională și a carierei.

Ca și în cazul formării inițiale, este introdus conceptul de analiză de nevoi. Astfel, unitățile și instituțiile de învățământ preuniversitar, pe baza analizei de nevoi, stabilesc obiectivele și formarea continuă, inclusiv prin conversie profesională, pentru angajații proprii

Una dintre problemele identificate la debutanții în învățământ , în perioada de stagiatură este nivelul scăzut de familiarizare cu cerințele predării în clasă. Pregătirea pentru oră este considerată “teoretică” și “axată pe profesor”, nu pe nevoile și interesele elevului. Majoritatea debutanților abordează un stil de predare „ultra-tradiționalist”, pe de o parte din teama de a nu greși în fața clasei, iar pe de altă parte pentru a-și ascunde lacunele metodologice în abordarea activității didactice moderne.

Am putea spune ca este un moment de răscruce care poate conduce domeniul formării inițiale a personalului didactic fie spre corelarea cu obiectivele Uniunii Europene în ceea ce privește investiția în resursele umane și valorificarea acestora în

vederea creșterii calității, fie spre destructurarea unui sistem funcțional, evident fără pretenția de a fi perfect.

Un alt aspect important în inovația activității didactice, o au rolurile manageriale ale cadrului didactic :de planificare ,de organizare,de comunicare ,de conducere ,de coordonare ,de îndrumare ,de motivare ,de consiliere ,de control și de evaluare.

Luând în considerare toate acestea , putem susține faptul ca , creativitatea, predarea declarativă, de tip clasic trebuie depășită și înlocuită cu metode care pun accent pe explorare, pe descoperire, pe încurajarea gândirii critice a elevului, pe participarea activă a acestuia la formarea și dezvoltarea sa intelectuală.

Concluzionând as spune ca , în viziunea mea ,un sistem de învățământ ideal ,ar trebui să țină cont de toate formele de inovație socială și antreprenorială. De asemenea, ar trebui să se acorde atenție creației artistice și noilor abordări în domeniul culturii, să primească contribuțiile originale ale oricărei națiuni, să-i convingă pe elevi să prețuiască propria moștenire națională ,pregătindu-i atât pe elevii, cât și dascăli să înțeleagă valoarea diversității și a independenței de spirit.

INOVAȚIE ȘI CREAȚIE ÎN ACTIVITATEA DIDACTICĂ

Grecu Elena-Lelia

Școala Gimnazială „Ioan Didicescu”, Voicești, județ Vâlcea

În societatea contemporană, cu schimbări rapide și efecte imediate, educația și învățământul trebuie reinnoite, complete, adaptate, astfel încât putem vorbi despre o permanentă inovație și creație în activitatea didactică.

Obiectivul general este acela de a promova creativitatea ca factor cheie în dezvoltarea competențelor personale, antreprenoriale și sociale prin învățarea pe tot parcursul vieții dar și de a găsi strategii moderne folosite pentru asigurarea unei educații de calitate în învățământ.

Pentru elevi, școala viitorului trebuie să promoveze o educație de calitate și să fie axată pe valori în care elevii să creadă, în care să se regăsească, îndeplinind două condiții, fundamentale din punctul lor de vedere: școala viitorului trebuie să le placă și să fie eficientă.

Prioritatea învățământului o constituie informatizarea, softul educațional, reprezentat de programele informatice special dimensionate în perspectiva predării unor teme specifice, ceea ce reprezintă o necesitate evidentă.

Utilizarea calculatorului în procesul instructiv-educativ facilitează realizarea scopurilor didactice și idealurilor educaționale.

Calculatorul nu este utilizat pentru a înlocui activitatea de predare a cadrului didactic, ci pentru a veni tocmai în sprijinul predării, ajutându-l astfel să-și îndeplinească mai bine funcția sa didactică fundamentală. Programul de calculator poate deveni un suport important pentru o predare eficientă.

Formarea capacității de a utiliza calculatorul ,de a folosi internetul este benefică elevilor,atât în activitatea școlară cât și în cea extrașcolară, în plan cognitiv cât și psihic,prin relaționarea cu lumea oferită de aceste instrumente de lucru ale mileniului al III-lea.

Promovarea sănătății și a stării de bine a elevului determina de asemenea o dezvoltare optimă din punct de vedere romantic, fiziologic, mintal, emoțional, social și spiritual.

Este foarte important ca în formarea unui stil de viață sănătos pentru școlari să se pună accent pe:

- autocunoașterea și construirea unei imagini pozitive despre sine;
- comunicare și relaționare interpersonală;
- controlul stresului;

- dezvoltarea carierei profesionale ;
- prevenirea accidentelor și a comportamentelor cu risc pentru sănătate;
- prevenirea atitudinii negative față de sine și viață.

În abordarea creativității în procesul educațional, elevul trebuie încurajat să gândească independent, să își asume riscuri și responsabilități în demersul său spre formare intelectuală. Evaluarea pentru asigurarea calității și rezultatele obținute trebuie să ne lărgască perspectiva asupra situației reale din școli, să identifice nivelul de pregătire al elevilor și să ne ajute să descoperim componentele ce au nevoie de sprijin în dezvoltare.

Un obiectiv important ce ar trebui stabilit pentru anii următori este de a dezvolta un indicator internațional al capacității de a învăța, toate acțiunile bazându-se pe cercetarea științifică. Învățământul modern are ca sistem de referință competențele generale și specifice pe care trebuie să le dobândească cel ce învață – elevul – pe parcursul și la finele unui ciclu de instruire, al unui an de studiu etc. Centrarea pe competențe reprezintă o preocupare majoră în triada predare-învățare-evaluare.

Noua imagine a profesorului trebuie stabilită prin luarea în considerare a tuturor abordărilor de până acum, de la conceperea ca distribuitor de recompense sau ca sursă de informații, până la cea de „manager al învățării”.

Pentru fiecare profesor sunt fundamentale două roluri, cel de manager și cel de evaluator.

Procesul instructiv-educativ trebuie astfel conceput și desfășurat, încât să-i convingă pe elevi să prețuiască propria moștenire națională, să primească contribuțiile originale ale oricărei națiuni la civilizația modernă, pregătind atât elevii, cât și dascălii să înțeleagă valoarea diversității și a independenței de spirit.

Educația este factorul hotărâtor al dezvoltării psihoindividuale a persoanei. Ea sistematizează și organizează influențele mediului, dezvoltă personalitatea.

Creativitatea, în termeni generali, este un proces mental care permite generarea de idei și concepte noi sau asocieri originale între concepte și idei deja existente.

Lumea modernă pune accentul pe folosirea mai eficientă a cunoașterii și a inovației. Este necesară extinderea abilităților creatoare ale întregii populații, mai ales ale acelor care le permit oamenilor să se schimbe și să fie deschiși față de idei noi într-o societate diversă din punct de vedere cultural, bazată pe cunoaștere.

Obiectivul principal este promovarea unor abordări inovative și creative în diferite domenii de activitate.

Educația și formarea profesională sunt factori decisivi pentru realizarea acestui lucru. Activitățile ar trebui să se concentreze pe crearea unui mediu favorabil pentru creativitate și inovație și să stimuleze o strategie pe termen lung.

Ar trebui, de exemplu, să se pună accent pe o gamă largă de subiecte, precum matematica, știința și informația și alte tehnologii.

Noul mileniu aduce noi cerințe educaționale care impun noi metode, altele decât cele folosite până acum. O importanță majoră în pregătirea elevilor pentru noile cerințe, o au cele trei forme ale educației și anume:

- educația formală însemnând învățare sistematică, structurată și gradată cronologic, realizată în instituții specializate de către un personal specializat;
- educația nonformală constând în activități educative desfășurate în afara sistemului formal de învățământ de către diferite instituții educative;
- educația informală care se referă la experiențe de învățare spontană, cotidiană, existențială, desfășurate în medii culturale care nu au educația ca scop principal.

Criteriul de calitate aplicat educației are un rol foarte important deoarece măsurile propuse pentru a promova creativitatea și capacitatea pentru inovare vor fi adaptate fiecărei etape din cadrul învățării continue.

Focalizată pe unitatea de învățare, evaluarea ar trebui să asigure evidențierea progresului înregistrat de elev în raport cu sine însuși pe drumul atingerii obiectivelor prevăzute în programă. Este important să fie evaluată nu numai cantitatea de informație de care dispune elevul, ci, mai ales, ceea ce poate el să facă utilizând ceea ce știe sau ceea ce intuiește.

Fiecare activitate de evaluare a rezultatelor școlare este însoțită de o autoevaluare a procesului pe care profesorul l-a desfășurat cu toți elevii și cu fiecare elev în parte. Astfel poate fi descris nivelul de formare a competențelor pentru fiecare elev și pot fi stabilite modalități prin care se pot regla, de la o etapă la alta, activități de învățare-formare a elevilor, în mod diferențiat.

De o importanță deosebită este realizarea unui echilibru dinamic între evaluarea scrisă și evaluarea orală; aceasta din urmă, deși presupune un volum mare de timp pentru aprecierea tuturor elevilor și blocaje datorate emoției sau timidității, prezintă avantaje deosebite, precum: realizarea interacțiunii elev-profesor; demonstrarea stadiului de formare a unor competențe prin intervenția cu întrebări ajutătoare, demonstrarea comportamentului comunicativ și de interrelaționare al elevului etc;

De asemenea este necesară folosirea cu o mai mare frecvență a metodelor de autoevaluare și de evaluare prin consultare, în grupuri mici, vizând verificarea modului în care elevii își exprimă liber opinii proprii sau acceptă cu toleranță opiniile celorlalți, capacitatea de a-și susține și motiva propunerile etc.

Managementul clasei este un domeniu de cercetare în științele educației care studiază atât perspectivele de abordare ale clasei de elevi cât și structurile dimensionale ale acesteia, în scopul facilitării intervenției cadrului didactic în situații de criză micro-educățională și a evitării consecințelor negative ale acesteia.

Trebuie pus accent pe dimensiunile managementului clasei:

- dimensiunea ergonomică – se referă la dispunerea mobilierului, vizibilitatea, amenajarea sălii de clasă ;
- dimensiunea psihologică - se referă la cunoașterea, respectarea și exploatarea particularităților individuale ale elevilor ;
- dimensiunea socială – se referă la clasă ca și grup social ;
- dimensiunea operațională - se referă la instrumentele operaționale care sunt recompensele și pedepsele;
- dimensiunea inovatoare – se referă la cunoașterea practicii educaționale la un moment dat, cunoașterea tendințelor și tradițiilor activităților educaționale vizate, cunoașterea orizonturilor de așteptare ale elevilor;
- dimensiunea normativă – se referă la norme,. ansambluri de reguli care reglementează desfășurarea unei activități educaționale.

O importanță deosebită în inovația și creația în activitatea didactică o au rolurile manageriale ale cadrului didactic: de planificare (planifică activitățile cu caracter instructiv - educativ); de organizare (organizează activitățile clasei); de comunicare (comunică idei, cunoștințe, ascultă efectiv, oferă feedback, stabilește canalele de comunicare); de conducere (conduce activitățile cu elevii , desfășurate în clasă și în afara ei); de coordonare (sincronizează obiectivele individuale cu cele comune clasei, contribuind la întărirea grupului și formării echipelor de lucru); de îndrumare (prin intervenții punctuale adaptate unor situații specifice, recomandări); de motivare (prin întăriri pozitive, prin utilizarea aprecierilor verbale și non-verbale în sprijinul consolidării comportamentelor pozitive); de consiliere (de orice tip, în probleme personale sau legate de școală); de control (în scopul cunoașterii stadiului în care se află activitatea de realizare a obiectivelor și nivelul de performanță); de evaluare (măsura în care scopurile și obiectivele au fost atinse).

Pentru a susține creativitatea, predarea declarativă, de tip clasic trebuie depășită și înlocuită cu metode care pun accent pe explorare, pe descoperire, pe încurajarea gândirii critice a elevului, pe participarea activă a acestuia la formarea și dezvoltarea sa intelectuală.

În viziunea metodologilor moderne, demersul didactic se centrează pe elev și are în vedere transformarea acestuia din „obiect” al procesului didactic în „subiect activ” al propriei deveniri.

Modelul de proiectare a activității didactice are în vedere trecerea de la centrarea pe conținut la centrarea pe activitatea elevului, care presupune deplasarea accentului în activitatea didactică:

Ar trebui să se țină cont de toate formele de inovație socială și antreprenorială. De asemenea, ar trebui să se acorde atenție creației artistice și noilor abordări în domeniul culturii.

Bibliografie:

1. Ionescu M., Radu I.- „Didactica modernă”, Ed. Dacia, Cluj – Napoca, 2001;
2. Alois Gherguț,- „Management general și strategic în educație”, Ed. Polirom, Iași, 2007;
3. I..Cerghit – „Sisteme de instruire alternative”, Aramis, București, 2002.

IMPORTANȚA ACTIVITĂȚILOR OUTDOOR

Prof. Corina Ileana Dumitru, Școala Gimnazială "Gheorghe Corneliu" Domnești

Prof. Mădălina Ioana Grecu, Școala Gimnazială "Gheorghe Corneliu" Domnești

În sistemul educațional românesc, pentru descrierea conceptului de educație outdoor se folosesc cu precădere termenii de educație în aer liber, educație outdoor sau învățare outdoor. În literatura de specialitate există o mulțime de termeni utilizați pentru a descrie spațiul exterior menit învățării: aer liber, parc, clasă în aer liber, zona exterioară, teren de joacă, curtea școlii.

Conceptul de educație outdoor îndreaptă atenția înspre o educație bazată pe experiență și activități practice care se desfășoară în afara sălilor de clasă, și care vizează înțelegerea sinelui, a celor din jur și a lumii înconjurătoare. (dexonline.ro) Este un tip relativ nou de educație, producând efecte de lungă durată în ceea ce privește stăpânirea situațiilor de învățare complexe și mai ales dezvoltarea unor competențe necesare vieții moderne: inovare, conducere, spirit de echipă, comunicare, autonomie și creativitate. În țara noastră, educația outdoor aparține ramurii educației non-formale prin activitățile extra-curriculare organizate în afara mediului școlar, dar este utilizată și în educația formală ca și strategie de învățare sau ca un tip de nouă educație.

Educația outdoor este un concept care ia în considerare un întreg program de educație bazat pe experiența și activitatea practică, care are loc în afara sălii de clasă, în mediul natural. Se bazează pe teoria, filozofia și practica educației experiențiale, a educației ecologice și a educației pentru mediu. Îi ajută pe oameni să se înțeleagă mai bine pe sine, să perceapă mai corect lumea înconjurătoare și mai ales să dobândească o mai bună cunoaștere a oamenilor din jurul lor. Este considerată o strategie modernă de învățare având efecte educaționale puternice având ca beneficii dezvoltarea spiritului inovativ, leadershipul, comunicarea și alte aspecte ale vieții moderne.

Educația outdoor poate fi considerată o modalitate de dezvoltare a unor achiziții precum: stima de sine, înțelegerea sinelui, o mai bună înțelegere a lumii înconjurătoare și a mediului natural. De asemenea, dezvoltă caracteristici psihosociale de la vârste foarte mici: conducerea, inovația, comunicarea și spiritul de echipă. Educația outdoor este un model educațional care aduce în prim plan situații de învățare prin care educația poate avea loc mai eficient în natură, folosind resursele naturale.

Educația în aer liber poate fi definită în diverse moduri, dar principiul de bază este că educația are loc în afara sălii de clasă tradiționale, fie într-un mediu natural, fie într-un mediu cultural. Această formă de educație este caracterizată ca fiind centrată pe elev, adesea colaborativă și una în

care atât contextul de mediu, cât și cel social joacă un rol semnificativ.

În sprijinul introducerii elementelor educației outdoor în aplicarea eficientă a curriculumului specific disciplinelor învățământului primar, se pot enumera o serie de avantaje, pe care le putem considera catalizatori ai formării competențelor specifice acestui nivel de învățământ: îmbunătățirea abilităților de cooperare și colaborare, ameliorarea relațiilor sociale, creșterea stimei de sine, cultivarea curajului și a perseverenței, învățarea bazată pe încercare și eroare, dezvoltarea abilităților socio-personale, oferirea unui cadru stimulativ de învățare, crearea unor efecte pozitive asupra stării de sănătate, testarea rezistenței la efort fizic, dezvoltarea personalității și a încrederii în sine, cultivarea simțului responsabilității, dezvoltarea unor abilități de leadership (organizare, coordonare, evaluare, formarea capacității de a lua decizii potrivite, în concordanță cu gestionarea priorităților), dezvoltarea curiozității și motivației cu scopul evitării plictiselii, cultivarea unei atitudini pozitive față de mediul înconjurător.

Se poate spune că există **activități outdoor** și **activități de învățare outdoor** (educația outdoor). Diferența între ele este semnificativă. Astfel, activitățile outdoor care nu sunt ghidate de un facilitator al procesului de învățare și care nu sunt trecute printr-un proces de reflecție, de găsire de semnificații, care nu sunt urmate de un transfer în viața de zi cu zi și de un proces minim de evaluare a învățării sunt doar activități outdoor. Acestea se pot desfășura într-un context informal, iar responsabilitatea învățării nu aparține participantului. Aici pot să intre activitățile individuale sau de grup precum: participarea la un concert outdoor, la un târg outdoor, la o excursie sau un tur ghidat, mersul la pescuit, cățărutul pe munte etc.

Activitățile de învățare outdoor, indiferent de tipul lor, trebuie să îndeplinească anumite criterii:

- au loc afară (în mediul natural/ înconjurător, spațiu natural);
- au o componentă de provocare/ sau aventură care îl provoacă într-un mod antrenat pe elev să participe, să reflecteze, să învețe cu plăcere și mai ales cu bucurie;
- implica de cele mai multe ori activități fizice (mai mult decât statul într-o bancă)
- respectă natura/ mediul înconjurător și o încorporează în procesul de învățare ca instrument principal de învățare sau cadru de desfășurare;
- este ghidată de un facilitator al procesului de învățare (profesor, formator, facilitator, mentor, specialist outdoor, etc);
- experiența de învățare outdoor este urmată întotdeauna de procesarea învățării: reflecție, generalizare, transfer și evaluarea învățării;
- activitatea va contribui întotdeauna la atingerea unor obiective/ competențe specifice disciplinelor școlare și /sau competențelor complementare disciplinelor școlare

Activitățile outdoor sunt mai bogate informațional decât activitățile din clasă, leagă elevul de viața reală, îl transformă într-un agent activ și îl motivează să învețe. Prin experimentarea activităților outdoor, elevii conștientizează faptul că învățarea și dezvoltarea poate avea loc peste tot, punând bazele educației pe tot parcursul vieții și a responsabilității personale pentru propria formare, fiind în același timp și o modalitate foarte eficientă de a veni în întâmpinarea schimbărilor lumii contemporane. Educația de tip outdoor prezintă avantaje evidente ce constau în mobilizarea resurselor corporale și mentale ale copiilor, natura ajutându-i să se dezvolte echilibrat, în armonie cu ea. Se poate spune că acest tip de educație nonformală este astăzi tot mai mult o necesitate și o provocare pentru sistemul de educație românesc, în contextul în care copiii petrec tot mai puțin timp în aer liber din motive diverse.

Educația de tip nonformal, educația în afara clasei, în aer liber, produce efecte educative puternice și durabile, contribuind la creșterea capacității de stăpânire a unor situații complexe, de inovare, de conducere, de spirit de echipă și de comunicare atât de necesare dezvoltării și formării competențelor elevilor cuprinse în profilul absolventului ciclului primar, astfel încât acesta să fie capabil să își asume roluri și responsabilități prin participarea la acțiuni în contexte de viață din mediul cunoscut.

Bibliografie:

GHID METODOLOGIC EDUCAȚIE OUTDOOR, Editura Centrului Național de Politici și Evaluare în Educație, București, 2023

„VREAU SĂ Scriu CORECT”

prof. inv. primar. CAMELIA GRIGORE

ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 11 „ȘTEFAN OCTAVIAN IOSIF” BRAȘOV

DISCIPLINA OPTIONALA

1. ARGUMENT

„Vreau să scriu corect!” este unul dintre acele opționale care-i poate ajuta pe școlari să deprindă tainele scrisului.

Cu toată dezvoltarea fără precedent a mijloacelor de comunicare în masă, scrisul va rămâne unul dintre instrumentele fundamentale ale muncii intelectuale.

Ca și în cazul cititului, învățarea scrisului este determinată de calitatea exercițiilor efectuate de fiecare elev.

Exersarea corectă a scrisului depinde de capacitatea de muncă independentă a elevilor, iar aceasta se desfășoară cu bune rezultate în condițiile în care se asigură conștientizarea întregului complex de mișcări care, prin exerciții, realizează deprinderea scrisului. Acest lucru poate fi asigurat prin formarea la copii a capacității de a se autocontrola, de a-și autoregla activitatea de scriere, în scopul prevenirii greșelilor, acest lucru putând fi realizat în cadrul lecțiilor de opțional.

Copiii trebuie înarmați cu acele „instrumente” de lucru care să le permită să se autocontroleze în timpul exersării actului scrisului.

Această disciplină opțională aduce uriașe beneficii elevilor, deoarece nu este doar frumoasă, ci și utilă și plăcută.

În anul școlar precedent, elevii actualei clasei a III-a B au studiat în clasa a II-a disciplina opțională „ȘTIU SA Scriu CORECT?”, timp în care s-au familiarizat cu componentele calculatorului și modul de utilizare a componentelor P.C.

În acest an școlar, prin studierea WORD-ului, elevii vor fi familiarizați cu acest program de redactare a documentelor. Prin jocuri de copiere, de scriere după dictare, dar și prin jocuri care stimulează creativitatea, elevii vor învăța să mânuiască corect comenzile de la tastatură, de la mouse, să redacteze texte scurte, să formateze un scurt text dându-i un aspect plăcut. De asemenea, la sfârșitul anului școlar, vor fi capabili să utilizeze acest program pentru a crea, redacta și imprima o foaie a clasei.

„ȘTIU SA Scriu CORECT?” dezvoltă elevilor competențe tehnologice, competențe lingvistice, precum și pe cele artistico-plastice. De asemenea, pune bazele utilizării, în viitor, a metodelor de stocare și utilizare a informațiilor, de comunicare rapidă și de informare cu ajutorul internetului.

„VREAU SĂ Scriu CORECT”

DURATA : 1 AN - 35 SĂPTĂMÂNI

NUMĂR DE ORE SĂPTĂMÂNAL: 1 ORĂ

ARIILE CURRICULARE IMPLICATE:

a) **TEHNOLOGII**

b) **LIMBĂ ȘI COMUNICARE**

c) **ARTE**

2. OBIECTIVE DE REFERINȚĂ ȘI ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE

**OBIECTIV TRANSCURRICULAR: UTILIZAREA TEHNOLOGIEI MODERNE
PENTRU FORMAREA DEPRINDERII DE Scriere CORECTA**

OBIECTIVE DE REFERINȚĂ	ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE
1. să utilizeze corect componentele calculatorului, respectând normele de protecție a muncii	- exerciții de punere și scoatere din funcțiune a calculatorului; - exerciții de utilizare a componentelor calculatorului; - discuții despre respectarea normelor de protecție a muncii;
2. să scrie cuvinte, propoziții și scurte texte cu ajutorul tastaturii în ritm propriu	- exerciții de copiere; - exerciții de scriere în timp limitat; - dictare; - alcătuirea, în scris, a unor propoziții cu ajutorul cuvintelor date sau cu tematică dată
3. să redacteze scurte texte, folosind comenzile din bara de meniu și din bara de unelte	- exerciții de alegere a comenzilor din bara de meniuri sau din bara de unelte; - exerciții de ștergere și înlocuire a unui scurt fragment; - exerciții de mutare și copiere a unui fragment de text sau a textului; - utilizarea comenzilor undo și redo; - exerciții-joc de organizare a documentelor - exerciții de evidențiere a titlurilor; - exerciții de adăugare a unor chenare și nuanțe; - exerciții de aranjare a textului pe mai multe coloane;
4. să realizeze scurte proiecte, adecvate vârstei și cunoștințelor asimilate	- exerciții de redactare a unor scurte articole cu tematică adecvată; - exerciții de realizare a unor invitații la evenimentele cultural-școlare ale elevilor;
5. să verbalizeze etapele parcurse folosind termeni de specialitate	- exerciții de utilizare a termenilor de specialitate; - exerciții de verbalizare a etapelor parcurse pentru realizarea proiectelor.
6. să se documenteze în vederea realizării unui articol	- conversații cu persoane diferite în vederea scrierii unui articol; - exerciții de selectare a informațiilor
7. să manifeste disponibilitate pentru utilizarea tehnologiei moderne	- rezolvarea temelor la limba română și matematică; - realizarea unei publicații adecvate vârstei

3. CONȚINUTURILE ÎNVĂȚĂRII

Pe parcursul clasei a III-a vom desfășura următoarele activități:

- exerciții de încadrare corectă în pagină a textului ;
- exerciții de apreciere corectă a spațiului dintre cuvinte;
- exerciții de scriere corectă a cuvintelor și propozițiilor;
- exerciții de ordonare corectă a cuvintelor în propoziții;
- exerciții de explicare a folosirii unor convenții grafice;
- exerciții de plasare a semnelor de punctuație în text;
- copieri de texte;
- exerciții de corectare și autocorectare a greșelilor comise;
- exerciții de scriere după dictare;

1. Alfabetul

- Scrierea literelor în ordine alfabetică
- Cuvinte. Propoziții
- Sunetul și litera. Vocale și consoane

- Evaluare: „Alfabetul”

2. Grupurile de litere

- Grupurile de litere ce ,ci
- Grupurile de litere che ,chi
- Grupurile de litere ge ,gi
- Grupurile de litere ghe ,ghi
- Evaluare: „Grupurile de litere”

3. Diftongi

- Diftongii ea și ia
- Diftongii oa și ua
- Diftongii ie și sunetele e și ee
- Evaluare: „Diftongi”

4. Să scriem corect!

- Scrierea corectă a lui „m” înainte de „p” și „b”
- Scrierea corectă a cuvintelor care conțin literele „â”, „î”
- Scrierea corectă a cuvintelor ce conțin litera „x”
- Evaluare :,, Să scriem corect!

5. Să scriem corect ortogramele!

- S-a/sa
- S-au/sau
- I-a/ia,i-au/iau
- Ne-a /nea, ne-am/neam
- Într-o, într-un, dintr-o, dintr-un, printr-o, printr-un
- Evaluare: „Ortograme”

6. Să scriem corect semnele de punctuație!

- Punctul
- Virgula
- Semnul întrebării
- Semnul exclamării
- Linia de dialog
- Evaluare: Semnele de punctuație.

Vom folosi:

TASTATURA pentru

- exerciții-joc de copiere a unor texte;
- exerciții de scriere în timp limitat a unor cuvinte/propoziții;
- alcătuirea unor propoziții cu ajutorul cuvintelor date;
- exerciții de dictare, etc.

BARE de meniuri -alegerea comenzilor

- de unelte -evidențierea unor cuvinte;
- inserare de imagini,de tabele,etc.

DESCHIDEREA FIȘIERELOR ȘI SALVAREA LOR

EDITAREA SIMPLĂ

- ștergerea și înlocuirea textului;
- mutarea și copierea textului;
- comenzile Undo și Redo;
- organizarea documentelor,

FORMATAREA

- evidențierea titlurilor;
- adăugarea unor chenare și nuanțe;
- aranjarea textului pe mai multe coloane;

CĂUTAREA ȘI ÎNLOCUIREA UNUI TEXT

- căutarea unui fragment de text;
- înlocuirea unui text;

VERIFICAREA ORTOGRAFICĂ

TIPĂRIREA

- previzualizarea fișierelor;
- schimbarea modului de așezare în pagină;
- tipărirea directă.

4. PLANIFICARE CALENDARISTICĂ

UNITĂȚI DE ÎNVĂȚARE	O.R.	CONȚINUTURI	NR. ORE	SĂPTĂMÂNA	OBS.
1.SĂ NE REAMINTIM!	1;5	-componentele calculatorului; -respectarea normelor de protecție a muncii în cabinetul de informatică; -punerea și scoaterea din funcțiune a calculatorului	3	1-3	
2.TASTATURA –PRIETENA MEA	2;5	-copierea unor scurte texte; -scriere în timp limitat; -alcătuirea propozițiilor cu ajutorul cuvintelor date/cu tematică dată, -dictare	4	4-7	
3.CE CONȚIN BARELE DE MENIU ȘI DE UNELTE?	1;3;5	-meniul File; -meniul Editează; -meniul Formatează; -meniul Inserează; -butoane de marime,de îngroșare,de inserare a tabelelor,a coloanelor -butoanele de deschidere a fișierelor ,de salvare ,de previzualizare, de imprimare ,de anulare a comenurilor	6	8-13	
4.CUM EDITEZ UN TEXT?	1;3;4; 5	-ștergerea și înlocuirea unui text sau a unui fragment de text; -mutarea și copierea textului, -Undo și Redo; -organizarea documentelor -căutarea și înlocuirea unui text -verificare ortografică	6	14-19	
5.CUM FORMATEZ UN TEXT?	1;3;4; 5	-evidențierea titlurilor; -adăugare de chenare și de nuanțe; -aranjarea textultu pe coloane	7	20-26	
6.LUCREZ CU IMPRIMANTA	1;3;4; 5	-previzualizare; -schimbarea așezării în pagină; -tipărirea directă	4	27-30	
7.MICUL	3;4;6;	-utilizarea tehnicilor de	5	31-35	

ZIARIST	7	redactare a unui text; -documentarea în vederea redactării unui articol; -realizarea unei publicații			

5. METODE DE EVALUARE

1. OBSERVARE SISTEMATICĂ
2. ACTIVITĂȚI PRACTICE (exerciții de scriere; deschiderea și salvarea fișierelor; editarea, formatarea și tipărirea fișierelor)
3. AUTOEVALUAREA
4. CHESTIONARUL
5. PROBA ORALĂ (conversații euristice și reproductivă, explicația, enumerarea)
6. PROIECTUL (redactarea și tipărirea unor invitații la serbările școlare, la evenimentele cultural-artistice care vor avea loc în școală)

6. BIBLIOGRAFIE

1. ****"OFICE 2000"- EDITURA TEORA, 2001
2. MATEI, SORIN ȘI MATEI, DANIEL - „INIȚIERE ÎN UTILIZAREA CALCULATOARELOR, EDITURA ARVES, CRAIOVA, 2001
3. RATHONE, ANDY-„WINDOWS PENTRU TOȚI”, EDITURA TEORA, 1996

7. METODE ȘI PROCEDEE DIDACTICE

1. Conversația;
2. Exercițiul;
3. Explicația;
4. Jocul didactic;
5. Lucrul în echipă.

8. MATERIALE DIDACTICE

1. Calculatoarele din cabinetul de informatică;
2. Formulare cu instructajul despre protecția muncii;
3. Fișe cu sarcini de lucru;

NATURA – PRIETEN SAU DUȘMAN?

prof. înv. primar CAMELIA GRIGORE

ȘCOALA GIMNAZIALA NR. 11 „Ștefan Octavian Iosif” BRAȘOV

Proiect de programă pentru disciplina opțională (CDȘ) - Educație pentru dezvoltarea durabilă

Clasa: III

Durata: un an școlar

Număr de ore: 1 oră/ săptămână

Programa școlară a disciplinei „*Natura – prieten sau dușman?*” reprezintă o ofertă curriculară centrală de disciplină opțională, proiectată pentru un buget de timp de 1 oră / săptămână, pe durata unui an școlar.

Disciplina poate fi inclusă în programul clasei a III-a, având în vedere adecvarea domeniului didactic la particularitățile de vârstă ale elevilor.

Dezvoltarea durabilă reprezintă, în esență, intenția asigurării unor posibilități maxime de transformări ulterioare, în condițiile modificărilor naționale ale sistemelor mediului înconjurător.

Curriculumul școlar formal (programele școlare) cuprinde anumite elemente de referință (competențe și conținuturi) pe baza cărora este posibilă construirea unor elemente nonformale centrate pe dezvoltarea durabilă. Între disciplinele școlare specifice învățământului primar, ce cuprind și elemente ale dezvoltării durabile, menționăm: Științe, Geografia, Matematica, Limba și literatura română, Educația civică.

Disciplina opțională „*Natura – prieten sau dușman?*” contribuie la dezvoltarea competențelor cheie pentru educația pe parcursul întregii vieți în ce privește următoarele domenii:

- competențe matematice și competențe de bază în științe și tehnologii;
- spirit de inițiativă și antreprenoriat;
- sensibilizare și exprimare culturală;
- competență digitală;
- competențe sociale și civice.

NOTĂ DE PREZENTARE

Trăim într-o lume a conviețuirii, o lume în care împărțim totul cu alte nații sau viețuitoare, motiv pentru care suntem datori să apreciem natura cu bogățiile ei, fără a o exploata sau a o distruge. Pământul nu dispune de rezerve interminabile, iar omul mai mult sau mai puțin conștient poate epuiza aceste resurse dătătoare de aer, apă, lumină hrană etc. Din acest motiv, orice om trebuie să respecte legile scrise sau nescrise care protejează natura și tot ceea ce cuprinde ea.

Copiii admiră natura cu alți ochi, fiind în perioada de descoperire a ei, și o contemplă mai bine decât adultul.

Se profită, într-o oarecare măsură, de vârsta „micului curios” și se prezintă natura cu secretele ei într-o manieră cât mai accesibilă și plăcută; așa se poate face din *mica ființă umană* un *mare iubitor al naturii*, dar nu în ultimul rând un protector al ei.

Programa școlară pentru opționalul „*Natura – prieten sau dușman?*” a fost realizat pornind de la necesitatea formării unor deprinderi de investigare, înțelegere și ocrotire a mediului înconjurător. Temele cuprinse în programă propun o cale de cunoaștere activă, prin acțiune directă asupra lumii înconjurătoare, valorificând experiența de viață a elevilor.

Descoperind și înțelegând tainele naturii, copiii vor învăța s-o iubească și s-o ocrotească. Vor învăța să îngrijească plantele, să ocrotească animalele, să respecte mediul înconjurător. Elevii își vor dezvolta spiritul de echipă, deprinderile de cercetare, își vor satisface curiozitățile legate de mediu și vor deveni mai responsabili în acțiunile lor de protejare a mediului.

Prezenta programă școlară este justificată din perspectiva următoarelor aspecte:

- contribuie la dezvoltarea curiozității elevilor prin implicarea lor în acțiuni concrete de explorare;
- conștientizarea rolului naturii în viața omului, precum și rolul omului în natură;
- incită creativitatea elevilor prin realizarea unor machete din materiale refolosibile, a unor desene, afișe, pliante privind protecția mediului;
- adoptarea unor atitudini de prietenie și respect față de natură.

COMPETENȚE GENERALE

1. Înțelegerea și utilizarea noțiunilor elementare referitoare la protecția mediului înconjurător
2. Formarea și exersarea capacităților de explorare / investigare a mediului înconjurător

3. Formarea unei atitudini motivante și responsabile față de menținerea și îmbunătățirea calității mediului înconjurător
4. Cunoașterea și aplicarea normelor de comportare specifice asigurării echilibrului naturii

VALORI ȘI ATITUDINI

- adoptarea unei atitudini pozitive în relația om natură;
- formarea unui set de valori pozitive față de mediu;
- „comunicarea” cu mediul natural în plan afectiv, atitudinal, comportamental;
- acceptarea noțiunii de „prietenie” pentru lumea plantelor și a animalelor;

ARII CURRICULARE VIZATE:

- Limbă și comunicare
 - Matematică și științe ale naturii
- Arte și tehnologii
 - Consiliere și orientare

COMPETENȚE SPECIFICE	ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE
1. Participarea la dialoguri, în situații diverse de comunicare;	- formularea unor enunțuri legate de plante și animale; - exerciții de memorare și recitare expresivă a unor versuri despre plante și animale - formularea de întrebări și reprezentarea prin desen a unor componente ale mediului apropiat (plante, animale, apă, aer, sol, soare); - identificarea elementelor de mediu din texte literare; - continuarea unor povestiri cu început dat; - organizarea de concursuri cu desene tematice („La joacă în parc”, „Ce ți-a plăcut în pădure?”)
2. Manifestarea interesului pentru exprimarea de idei în	- exerciții-joc: ”Spune-ți părerea !” - jocuri de rol: „Luptători împotriva poluării” - antrenarea elevilor în discuții pentru exprimarea opiniei personale;

contexte familiare;	- vizionarea/ participarea la dramatizări („Copilul și pădurea”/ „Poluarea – dușmanul naturii”)
3. Relatarea unor fapte / relații / fenomene observate din mediul apropiat;	- activități de observare în natură a plantelor și animalelor; - selectarea unor informații din reviste, cărți, enciclopedii de specialitate; - descrierea unor obiecte, viețuitoare, fenomene naturale; - crearea colțului viu al clasei prin plantarea de flori în ghivece; - observarea unor experiențe simple pentru evidențierea importanței apei, aerului, solului, soarelui, pentru menținerea vieții.
4.Folosirea unor proceduri simple în rezolvarea unor probleme;	- sortarea obiectelor din mediul înconjurător după forma lor; - ordonarea unor obiecte în funcție de lungime, grosime, întindere, formă; - identificarea unor forme plane și spațiale în înfățișarea unor plante și animale; - construirea unui tablou din figurile geometrice învățate; - exerciții de desenare a unor modele geometrice simple utilizând simetria; - înregistrarea unor date, evenimente sub formă de tabele.
5.Participarea la activități de grup;	- activități de cooperare cu ceilalți pentru rezolvarea unor sarcini simple de lucru, manifestând disponibilitate; - colectarea selectivă a deșeurilor prin activități de voluntariat, colectare de hârtie sau fier vechi; - aplicarea unor norme elementare de conduită în viața cotidiană.
6.Asocierea unor elemente simple de exprimare prin intermediul artelor vizuale, cu alte forme de exprimare: muzică, dans;	- compoziții libere de redare în viziune proprie a spațiului natural, cât și a propriilor trăiri; - dialog pe baza de creații plastice pentru exprimarea a ceea ce înțelege și simte fiecare la privirea unui tablou sau a unui colț din natură; - interpretare vocală de cântece despre plante și animale; - acompaniere ritmică folosind obiecte confecționate din diverse materiale din natură; - participarea la expoziții cu produsele/ obiectele confecționate

7. Realizarea de obiecte / lucrări / construcții, pe baza inițiativei spontane.	- realizarea unor lucrări individuale sau de grup (colaje, tablouri, podoabe etc.), valorificând materialele din natură; - realizarea unor desene tematice („Curtea școlii așa cum mi-o doresc”, „Așa DA așa NU” ș. a.) - activități practice de recuperare și reutilizare a materialelor refolosibile.

CONȚINUTURI

- Să explorăm natura! Drumetii, excursii și expediții în mijlocul naturii
Colectarea unor materiale din natură
Vizitarea Grădinii Zoologice
- Animalele și plantele: Condiții de viață pentru plante și animale
Pădurea – aurul verde
Farmacia verde
Curiozități din lumea animalelor și a plantelor
Pericolele din natura
- Poluarea: Activitățile oamenilor care duc la poluarea mediului
Calitatea apei, aerului, solului
- Protejarea mediului: Plante și animale ocrotite de lege
Colectarea selectivă a deșeurilor
Reciclarea produselor
Ecologizarea spațiilor verzi

MODALITĂȚI DE EVALUARE

• chestionarul;	• analiza documentelor;
• observația;	• proiectul;
• discuții de grup cu elevii;	• portofoliul
• jocul de rol:	

BIBLIOGRAFIE

- Dascălu, Aurel - „Educația plastică în ciclul primar”, Ed. Polirom, Iași, 1997
- Dumitru, Alexandrina; Dumitru, Viorel George - „Jocuri didactice pentru ciclul primar”, Ed. Paralela 45, Pitești, 2008;
- Dumitru, Rada; Iordan, Irina - „Natura în ochi de copil – Opțional, clasa I, clasa a II-a”, Editura Petrion, București, 2000;
- Crăciun, Boris (coordonator)- „Științele naturii”, Ed. Porțile Orientului, Iași, 2006;
- Matei, Sofica - „Educație muzicală” –, Ed. All , Bucuresti , 1996;
- Mițoi, Elena - „Literatura dezvăluită copiilor”, Ed. Aramis, București, 1999
- Pavel, Victor – „Ora de desen”, Ed. Muntenia, Constanța, 1994;
- Pârâială, Viorica – „Disciplinele opționale la clasele I-IV”, Ed. Polirom, Iași, 2000;
- *** – „Lecturile copilăriei” (vol I, II) – culegere de poezii, povești, ghicitori, proverbe, scenete, jocuri didactice și umor școlar, Casa Editorială Regina, Iași, 2004

PLANIFICARE CALENDARISTICĂ

Nr. crt.	Unitatea de învățare	Obiective de referință	Conținuturi	Nr. ore	Săpt.	Obs.
1.	<i>„La început de drum!”</i>	1.1; 1.2 1.3; 2.1 2.2; 2.3 2.4;3.1 3.2;4.1 4.2, 4.3;	Orientare spațială, numele anotimpurilor, fenomene, schimbări în natura în anotimpul toamnei Despre ape. Poluare. Epurare Despre păduri. Defrișare. Despre animale salbatice. Habitate.	2	I II	
2.	<i>„Bogățiile toamnei”</i>	1.1; 1.2 1.3; 2.1 2.2; 2.3 2.4;3.1 3.2;4.1 4.2, 4.3;	Calendarul toamnei * În livadă, în grădină * Animale sălbatice și animale domestice * Toamna în poezii și cântece * Roadele toamnei. Farmacia verde * Frunze. Arbori. Recapitulare. Evaluare	4	III - VI	

3.	<i>„Iarna. Povești la gura sobei”</i>	1.1; 1.2 1.3; 2.1 2.2; 2.3 2.4;3.1 3.2; 3.3 4.1 4.2, 4.3;	*Calendarul iernii *Plantele iarna *Poveștile la gura sobei *Jocuri de iarnă *Colinde, colinde *Animalele în timpul iernii Recapitulare. Evaluare	8	VII - XIV	
4.	<i>„Bucuriile primăverii”</i>	1.1; 1.2 1.3; 2.1 2.2; 2.3 2.4;3.1 3.2; 3.3 4.1 4.2, 4.3;	*Calendarul primăverii *Simbolul primăverii-mărțișorul *Reînvierea naturii *Circuitul apei în natură * În grădină, primăvara *Insectele și animalele, primăvara *„Sport și sănătate!”- întreceri sportive Recapitulare. Evaluare	8	XV - XXII	
5.	<i>„Vara și frumusețile ei”</i>	1.1; 1.2 1.3; 2.1 2.2; 2.3 2.4;3.1 3.2; 3.3 4.2, 4.3;	*Calendarul verii *Portretul verii * În lumea găzelor *Primul meu ierbar *„Hai la picnic!” Plante ocrotite *Roadele verii Recapitulare. Evaluare	9	XXIII - XXXI	
6.	<i>„Armonia naturii”</i>	1.1; 1.2;1.3; 2.1;2.2;2.3; 2.4;3.1; 3.2; 3.3;4.1; 4.2,	*Anotimpurile în sunet, culoare, cuvânt *Excursie la REZERVATIA DE ZIMBRI SI CASCADA URLATOAREA Recapitulare. Evaluare finală	3	XXXII - XXXIV	

SUGESTII METODOLOGICE

Copilul va învăța prin metode adecvate vârstei, ceea ce îi este necesar pentru dezvoltarea sa armonioasă la această etapă de vârstă și pentru a face față cu succes cerințelor școlare. Această etapă școlară reprezintă un moment important pentru stimularea flexibilității gândirii, precum și a creativității elevului. Voi insista pe trezirea interesului copilului pentru mediul înconjurător, dar și pe dezvoltarea încrederii în propriile forțe. Jocul didactic, va predomina, asigurând participarea activă, individuală și în grup, care să-i permită exprimarea liberă a propriilor idei și sentimente. Voi pune accent pe spontaneitate, pe creativitate și caracterul practic al activităților.

Pentru a contribui la formarea competențelor specifice, învățătorul poate apela la următoarele activități de învățare:

1. exerciții de ordonare a secvențelor, a faptelor dintr-un text literar, pe baza unui suport vizual;
2. exerciții de identificare, cu ajutorul învățătorului, a mesajului textului literar;
3. exerciții de audiere a unui text literar de scurte dimensiuni, aparținând unor specii literare diferite ;
4. jocuri de rol, simulări, dramatizări;
5. organizarea unor expoziții de desene/picturi ce oglindesc aspecte din natură;
6. exerciții de identificare a personajelor;
7. exerciții de povestire pe fragmente;
8. exerciții de ordonare a imaginilor corespunzătoare anotimpurilor;
9. exerciții de recunoaștere a unor plante și animale (alcătuire)
10. exerciții de observare a unor plante sau animale;
11. exerciții de memorare de versuri accesibile (poezii scurte, ghicitori)
12. exerciții de alcătuire de enunțuri simple pe baza unui suport vizual ;
13. exerciții de formulare a unor răspunsuri și a unor întrebări în legătură cu comportamentul negativ al unor persoane la adresa mediului înconjurător;
14. întreceri în aer liber sau gimnastică pe muzică;
15. exerciții de formulare anticipată a conținutului pornind de la o imagine sau idee;
16. exerciții de formulare a unor păreri despre fenomenele ale naturii pe care le cunosc;

Metode și mijloace didactice utilizate în Cunoașterea mediului înconjurător

Autor : Prof. înv. primar Grigore Georgiana Alice

Școala Gimnazială Sat Nedelea Comuna Ariceștii Rahtivani

Prin definiție conceptul de metodă redă un mod organizat, disciplinat, sistematic de lucru, de gândire, procedeu sau ansamblu de procedee folosite în realizarea unui scop ceea ce ne conduce cu gândul la o cale de urmat, la mijloace de atingere a unui scop. Urmărirea acestor metode și procedee ne ușurează muncă, ne facilitează respectarea normelor și a principiilor didactice. Acestea sunt, de asemenea, importante pentru că reprezintă un element esențial al strategiei didactice a fiecărui cadru didactic. Rolul acestor metode de lucru alături de anumite procedee utilizare este de a atrage elevii în vederea stabilirii unei performanțe școlare, dar și pentru dezvoltarea unor abilități teoretice și practice.

Mai jos voi enumera metode, dar și mijloace utilizate în cadrul lecțiilor de Cunoașterea mediului înconjurător.

Metode bazate pe acțiune

Manualul

Voi începe prin a prezenta metoda clasică de învățare, și anume muncă cu manualul. Această sintetizează toate informațiile necesare parcurgerii unei lecții, ajutând deopotrivă cadrul didactic și elevul, în lucru individual sau în grup, accesând nivelul de vârstă specific fiecărei clase. Începând cu prezentarea textului propus spre studiu, continuând cu formularea de întrebări și răspunsuri, explicarea cuvintelor noi din text și importanța temei studiate și mergând spre concretism, în aplicarea acestuia în situații practice, activitatea profesorului și a elevului însumează laolaltă competențele tuturor, spre o unire a minților într-un focus comun. Este o metodă foarte des utilizată în învățământ și reprezintă în primul rând un exercițiu al copilului de a lucra individual.

Metodele iconice

Excursia

Această este o formă auxiliară de organizare în procesul de învățământ și este modalitatea prin care elevii acced la informație în cea mai ușoară și frumoasă practică, într-un stil natural, palpabil și pe care îl pot transforma în personal. Prin prisma observației, a problematizării, a conversației euristice, exercițiile pot varia, astfel disciplinând mintea elevilor. Câte activități pot face: cu ajutorul hărților; prin organizarea de concursuri; prin colectarea de materiale, de genul insectare, ierbare, roci; prin expoziții, prin realizarea de fotografii, colaje și câte și mai câte. În plus, toate aceste activități pot fi valorificate la orele de curs. În cadrul unei excursii realizate cu scop educativ copiii vor avea posibilitatea să observe și să prezinte plantele specifice diverselor medii de viață, să perceapă natură ca pe un mediu de viață astfel începând să formeze un comportament ecologic, dar și dragoste față de natură și, cel mai important, o să aibă ocazia să analizeze principalele elemente bio-fizico-geografice ale mediului precum relief, climă, floră, faună sau alte tipuri de sol.

Metode activ-participative

În cele ce urmează voi aduce în discuție învățarea centrată pe elev; despre importanța transmiterii de cunoștințe. Pionul principal devine elevul. Din mediul pasiv trece în cel activ. Printre principiile care stau la baza unei învățări eficiente, amintim: accentul pe subiectul care trebuie să învețe, nu pe cel care învață; administrarea procesului de învățare, prin asigurarea înțelegerii învățării, a încurajării și a facilitării implicării active a tuturor celor prezenți, atât în sala de curs, cât și în afară ei.

Sunt luate în considerare metodele care captează atenția, energia, care îi motivează, antrenându-i în jocuri care le stârnește imaginația, creativitatea, memoria, îndemnul la experimentare, la socializare, la anticipare. Astfel, conform teoriei constructiviste, elevul este pus în fața faptului de a-și putea exprima propria opinie, folosindu-se de experiențele personale trăite sau închipuite; este un mod extraordinar de încurajare a distingerii particularităților care îi face unici: prin modul în care gândesc, prin modul în care abordează situațiile, prin modul în care se exprimă, prin originalitate.

Metodă observația independent

Această metodă presupune un efort intelectual deosebit; ea fructifică observația în diversele ei forme: macroscopice sau microscopice, de scurtă sau lungă durată, repetată. Eficiența ei constă în parcurgerea anumitor pași spre o aplicare corectă: precizarea clară a scopului urmărit, stabilirea

criteriilor necesare, a etapelor care se vor a fi prelucrate, utilizarea de procedee care stimulează gândirea elevilor, elaborarea de fișe de lucru, angajarea totală a cadrului didactic spre îndrumarea elevilor.

Georges Cuvier afirmă: “Observatorul ascultă natură, experimentatorul o interoghează și o forțează să se descopere.” Observația oferă posibilitatea copiilor de a își dezvoltă spiritul de observație, de explorare sau investigare a realității, de a extrage ceea ce este important la un fenomen sau să realizeze când esențialul nu este existent.

• **Metode interactive**

Metodă conversației; conversația euristică

Copiii devin centrul activității atunci când aplicăm această metodă. De fapt, metoda este marcată printr-o activitate comună de gândire în care sunt implicați copiii, dar și cadrul didactic. Această metodă ajută copilul să depună un efort personal de căutare, de investigare în informațiile pe care deja le dețin pentru a enunța ori anumite adevăruri, ori anumite generalizări. Cadrul didactic are rolul de a conduce această activitate și de a îi conduce pe aceștia printr-o serie de întrebări către descoperirea altor cunoștințe valoroase.

De asemenea, există două orientări care marchează importanța acestei metode:

- Utilizarea întrebărilor menite să stimuleze gândirea și dezvoltarea acesteia în detrimentul celor reproductive;
- Folosirea întrebărilor convergente (ce presupun analiză, analogii, sinteze sau chiar asocieri ale unor idei), a celor divergente (identificarea mai multor căi pentru rezolvarea unei probleme), dar și a celor de evaluare (presupun emiterea unor judecăți propria de valoare).

Fishbowl sau tehnică acvariului

Această metodă care urmărește ca elevii implicați să fie puși, alternativ, în dublă ipostază: pe de o parte, participanți activi la o dezbatere, pe de altă parte, observatori ai interacțiunilor care se produc.

Desigur există și reguli ce trebuie urmărite pentru acest timp de metode și anume:

- Grupuri de elevi cu 8-10 membri;
- Scaunele așezate în formă de cercuri, unul cuprinzându-l pe celălalt;
- Elevii își aleg orice loc doresc în aceste cercuri;

- Prezentarea subiectului ce trebuie să controversat de către cadrul didactic acesta fiind prestabilit;
- Enunțarea problemei (poate fi realizată atât de elevi, cât și de cadrul didactic) ținând cont de cunoștințele pe care copiii deja le dețin;
- Copiii se documentează cu privire la problema enunțată (bibliografia fiind indicată de profesor în lecția anterioară);
- Răspunsuri oferite deja de către copii la anumiți itemi cu privire la problema propusă;
- Împreună cu elevii din cercul din interior cadrul didactic stabilește reguli de bază pentru desfășurarea discuției;
- Înainte de desfășurarea propriu-zisă cadrul didactic realizează o fișă de observare și apreciere a comportamentului elevilor implicați și care fac parte din cercul din interior, fișă care va merge către membrii grupei plasată în cercul din exterior.

Metodă cubul

Prin intermediul acesteia avem posibilitatea de explorare a unui subiect sau situații din mai multe puncte de vedere, astfel având o abordare complex a acestuia. Pentru realizarea acestei activități avem nevoie de un cub, iar pe fețele acestuia sunt scrise următoarele: descrie, compară, asociază, explică, aplică și argumentează. Elevii au sarcina de a explora subiectul prin fiecare acțiune marcată pe fiecare față a cubului respectiv. La final se prezintă pe scurt cele șase perspective identificate de copii utilizând cubul pentru subiectul propus.

Metodă jocului didactic/joc de rol

Jocul didactic sau jocul de rol reprezintă metodă cea mai la îndemână pentru interpretare de roluri, jocuri de simulare ce presupun evidențierea simțului artistic al fiecărui copil, dar și capacitatea lor de stabilire a unor relații interpersonale de colaborare, de reciprocitate. Jocul unui copil depinde foarte mult de comportamentul celorlalți. Învățarea prin joc este acum recunoscută pe scară largă de practicanți că o metodă esențială de învățare și dezvoltare pentru copiii mici și un număr de teoreticieni și cercetători au identificat valorile jocului de rol sau imaginativ că fiind un factor vital pentru dezvoltarea normală a unui copil.

Metodă discuțiilor/dezbaterilor

Printre avantaje putem identifica interacțiunea intensificată, comunicare intensă în cadrul grupului, exercițiu pentru a emite păreri, pentru a enunța convingeri, afirmații sau susținerea unui punct de vedere. Avantajele acestei metode utilizate în cadrul unei asemenea materii sunt chiar participarea activă la activități, rezolvarea la comun a unor probleme de ordin teoretic și practic din natură, perfecționarea și valorificarea cunoștințelor pe care le dețin.

De asemenea, avem și câteva dezavantaje, cum ar fi ritm redus de însușire al cunoștințelor, subiectivitatea subiecților, inhibarea unor participanți și tendința unora de impunere a propriului punct de vedere în cadrul discuției ori dezbaterii. Din acest punct de vedere, cadrul didactic trebuie să fie pregătit cu întrebări și probleme pentru dezbateri și să evite exprimarea propriilor păreri cu privire la tema propusă pentru discuție.

Metodă pălăriilor gânditoare

Această metodă este o tehnică interactivă, de stimulare a creativității participanților care se bazează pe interpretarea de roluri în funcție de pălăria aleasă. Sunt șase pălării gânditoare, fiecare având câte o culoare: alb, roșu, galben, verde, albastru și negru. Elevii vor fi împărțiți în grupe, în funcție de numărul de copii din clasă. Membrii grupului își aleg pălăriile și vor interpreta astfel rolul precis, așa cum consideră mai bine. Metodă se poate aplica în desfășurarea lecției clasice, combinând cu metode tradiționale sau cu alte metode moderne.

- Pălăria galbenă oferă o perspectivă pozitivă și constructivă asupra situației. Sub pălăria galbenă gândirea este optimistă, constructivă bazată pe un fundament logic.
- Pălăria roșie dă frâu liber imaginației și sentimentelor și oferă o perspectivă emoțională asupra evenimentelor.
- Pălăria neagră exprimă prudența, grijă, avertismentul, judecată. Sub pălăria neagră elevul privește din perspectiva gândirii negative, pesimiste.
- Pălăria albă oferă o privire obiectivă asupra informațiilor, este neutră și concentrată pe fapte obiective și imagini clare. Ea stă întotdeauna sub semnul gândirii obiective.
- Pălăria verde exprimă ideile noi, stimulând gândirea creativă. Sub pălăria verde elevul are idei noi, inovatoare.
- Pălăria albastră exprimă controlul procesului de gândire, supraveghează și dirijează bunul mers al activității fiind preocupat de a controla, de a organiza.

· Participanții trebuie să cunoască foarte bine semnificația fiecărei culori și să-și reprezinte fiecare pălărie, gândind din perspectiva ei.

Avantajele acestei metode au în vedere stimularea creativității copiilor, gândire individuală, dar și colectivă, dezvoltarea capacităților sociale, de intercomunicare și toleranță sau respect pentru cei din jur și opiniile acestora, și nu în ultimul rând, este o strategie metacognitivă ce ajută și încurajează indivizii să aibă mai multe perspective asupra anumitor concepte.

Experimentul

Utilizarea acestei metode de învățare la clasă, în activități specifice acestei materii ajută la dezvoltarea spiritului observației, de investigare și desigur, de interpretare a unor date și de prelucrarea acestora. Prin intermediul acesteia putem evalua mai multe lecții și chiar acoperi mai multe domenii precum cel psihomotor (aptitudini și deprinderi), socio-afectiv (cooperare, acceptare) și evident cel cognitiv (cunoștințe cumulate anterior). Feed-back-ul este unul imediat, astfel cadrul didactic având posibilitatea să intervină în diverse situații, implică un număr relativ mare de participanți și aici putem face referire și la cei mai timizi, copiii mai puțin activi la restul orelor.

O reușită a activității, a învățării în sine o reprezintă chiar efectuarea experimentelor de către elevi și autoevaluarea. Observația are un rol major în această metodă urmărind prin intermediul acesteia explicarea, descrierea și interpretarea unor fenomene astfel contribuind la formarea și educarea copilului prin cultivarea perseverenței, răbdării, imaginației și a spiritului de colaborare.

Metodă „Știu – Vreau să știu – Am învățat”

Această metodă de lucru este o tehnică de învățare prin descoperire și pornește de la premisa că informația anterioară a elevului trebuie luată în considerare atunci când se predau informații noi.

Pentru a utiliza această metodă de învățare cadrul didactic trebuie să cunoască etapele prin care vom observa ceea ce știu elevii deja, ceea ce vor să știe și ceea ce au dobândit în procesul de învățare – toate acestea exprimând în mod evident numele metodei.

Prima etapă are în vedere momentul în care punem întrebarea „Ce știu despre subiect?” – este o etapă obligatorie și marchează momentul în care aflăm cunoștințele dobândite de elevi atât

în școală, cât și în afară ei cu privire la subiectul abordat, astfel reușind să facă asocieri și să construiască relații pe baza acestora. De menționat faptul că în desfășurarea propriu-zisă a activității vom marca aceste cunoștințe în rubrica „Știu”.

În cea de-a doua etapă avem întrebarea „Ce vreau să știu?”, iar în cadrul acesteia cadrul didactic are o listă pregătită în prealabil astfel încât să aducă subiectul discuției în sfera de interes a copiilor. Și aici ne vom folosi de o rubrică cu numele „Vreau să știu” unde vor fi trecute întrebările copiilor despre ce anume vor să afle.

Cea de-a treia și ultima etapă marchează începutul învățării – lucrul efectiv al copiilor cu noile cunoștințe prezentate sub formă de text, materiale grafice ori planșe se lucru. Cadrul didactic trebuie să ofere o atenție deosebită lucrului cu textul pentru că acesta poate deveni plicticos în cazul în care este prezentat sub o formă greoaie, greu de înțeles.

Ciorchinele

Această tehnică de lucru permite copilului să gândească liber, să dea frâu imaginației și să spargă orice barieră mentală. Prin intermediul acesteia putem construi asociații noi, livra idei noi, reușim să ne identificăm propriile cunoștințe și să evidențiem propriul stil de înțelegere. Este o metodă de brainstorming nelineară. Avantajul acestei metode este că oferă posibilitate de lucru atât în grup, cât și individual.

Alte avantaje ale acestei tehnici de lucru sunt o învățare eficientă, de durată, un mod atractiv de prezentare a unor cunoștințe, încredere în propria capacitate creatoare, stabilirea unor relații de cooperare, de colaborare și ajutor reciproc, colaborare socială prin integrarea socială a elevilor, capacitatea acestei metode de a fi combinată cu alte procedee/metode, cadrul didactic solicită informații, idei, răspunsuri, concluzionează, monitorizează și evaluează.

Pe lângă aceste lucruri menționate mai sus putem prezenta și câteva dezavantaje ale acestei tehnici de lucru. De exemplu, este o metodă ce presupune mai mult timp decât dacă ar fi explicată direct de către profesor. Elevii mai timizi sau nu foarte activi de regulă nu își vor face simțită prezența, iar elevii mai buni vor fi mai mereu activi, timp și efort suplimentar din parte învățătorului pentru pregătirea în prealabil și conducerea acesteia.

Modelarea

Prin modelare înțelegem obiecte și nu numai prezentate într-o formă simplificată, esențială în același timp, presupune explorarea indirectă a realității sau a fenomenelor din natură. Prin intermediul acestei metode reușim să investigăm originalul, realitatea, făcând analogie cu ajutorul modelelor. Prin modele înțelegem sisteme ori materiale ce reușesc să reproducă într-o măsură mai mare sau mai mică originalul. În cadrul lecțiilor putem utiliza această metodă pentru că ne oferă posibilitatea să lucrăm cu material biologic (organe, acvarii, preparate microscopice) ce reușesc să sprijine o înțelegere mai clară a noțiunilor predate. Cu ajutorul acestora putem face experimente sau realiza procese de cunoaștere cu ajutorul cărora informațiile pot fi fixate mai bine.

Jocul didactic

Cu ajutorul acestei metode reușim să stimulăm autocunoașterea, putem dezvoltă modalități de relaționare potrivită și eficientă și, adesea, modificări la nivelul personalității printr-o îmbinare perfectă a imaginii de sine cu sfera comportamentală. Jocul de rol îl implică pe copil din punct de vedere psihic (cognitiv, afectiv, motivație, personalitate). Aici avem posibilitatea să îmbinăm sarcinile instructive cu elementele de joc, iar lecția devine o activitate distractivă.

De menționat sunt și componentele acestei metode de lucru precum sarcina didactică, conținutul jocului, elementele și regulile jocului. De regulă dacă îndeplinim condiții precum prezența unui scop și o sarcină didactică, dacă folosim elemente de joc pentru realizarea unor sarcini sau un conținut adecvat, orice lecție poate deveni un joc didactic. De asemenea, această tehnică ajută în momentul în care realizăm cum copiii și-au pierdut răbdarea, concentrarea și spontan apelăm la jocul didactic. Putem folosi jocul în orice moment al lecției de dobândire de cunoștințe, de consolidare sau chiar evaluare.

Demonstrația

Această metodă de lucru este una bazată pe învățarea prin receptare și putem folosi obiecte, acțiuni, substitute sau mijloace tehnice pentru a o pune în aplicare. În cadrul acestei discipline putem utiliza această metodă pentru a prezenta material biologic pentru înțelegerea caracteristicilor esențiale ale viețuitoarelor și fenomenelor studiate, putem prezenta plante și animale conservate, desenele de pe tablă utilizare de cele mai multe ori. Toate aceste materiale didactice devin sursă de cunoaștere, o sursă de formare și dezvoltare a unor operații și activități intelectuale.

Problematizarea

Metodă modernă ce presupune prezentarea unor situații problematice menite să inducă o stare de nesiguranță, de incertitudine. Când întâlnim astfel de situații curiozitatea și dorința de a descoperi metode de rezolvare a acestor probleme expuse sunt primele stimulate, iar eforturile intelectuale nu sunt decât binevenite în identificarea de soluții. La lecțiile de cunoaștere a mediului putem folosi această metodă pentru a stârni dorința de cunoaștere, de contact cu particularitățile lumii vii, cu modul de trăi al viețuitoarelor și nu în ultimul rând pentru a forma un comportament ecologic.

Exercițiul

Exercițiul este o metodă clasică de învățare, utilizată din cele mai vechi timpuri și până în acest moment. Este vorba despre repetiția în mod constant și conștient a unei acțiuni pentru a ajunge la o însușire practică, pentru a forma deprinderi, dar și consolidarea anumitor cunoștințe și este compatibilă cu orice conținut de învățământ.

Deprinderile se formează prin respectarea unor cerințe precum rezolvarea unor exerciții după un model deja explicat și demonstrat anterior, iar perfecționarea acestora are loc în momentul în care acestea sunt utilizate în cadrul unor activități mai complexe.

INOVARE DIDACTICĂ PRIN UTILIZAREA PLATFORMEI KAHOOT ÎN PROCESUL DE EVALUARE

Prof. Grigore Gina-Mihaela

Importanța teoretică și practic-aplicativă pe care o deține evaluarea în procesul de învățământ, m-a determinat să aleg această temă. De asemenea, consider că este o problemă de interes major pentru practica școlară și pentru cunoașterea unor fenomene pedagogice. Actualitatea în raport cu acest subiect, derivă din schimbarea perspectivei prin alegerea utilizării platformelor online de evaluare, cu scopul de a îmbunătăți procesul de învățământ.

Am folosit două eșantioane, unul experimental și unul de control. Din dorința de a surprinde cât mai multe aspecte ale procesului de evaluare, a atingerii obiectivelor propuse inițial și a verificării ipotezelor formulate, am utilizat următoarele metode și strategii: testele (în format letric și digital); experimentul pedagogic; analiza comparativă.

Analiza statistică privind eficiența utilizării aplicației Kahoot în procesul de evaluare s-a realizat în funcție de media obținută la testul inițial și media obținută la testarea digitală, conform graficului de mai jos:

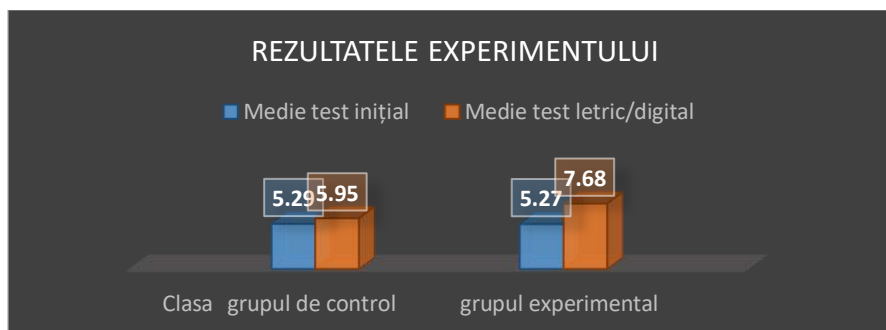

Figura 1.1. Mediile obținute în cadrul experimentului

Din reprezentarea grafică se observă cu ușurință rezultatele experimentului caracterizate prin valori diferite. Dacă în prima analiză efectuată în funcție de notele obținute la testul inițial, media a fost relativ scăzută, în cea de-a doua analiză se observă o creștere consistentă cu aproximativ 1,73 puncte, fapt datorat rezultatelor obținute de către elevii care au fost evaluați folosind aplicația Kahoot, contribuind astfel la această creștere.

În urma cercetării, am dedus faptul că inovarea derivă din aplicarea metodelor moderne de evaluare utilizând platforma Kahoot în locul metodelor tradiționale de evaluare, și conduce la creșterea interesului elevilor față de procesul de evaluare, creșterea numărului elevilor implicați în acest proces și îmbunătățirea rezultatelor școlare.

LITERATURA PENTRU COPII - SURSA DE INSPIRAȚIE ȘI ÎNVĂȚARE DURABILĂ

Prof. înv. primar Fănica Grosu

Școala Gimnazială „Iorgu Iordan” Tecuci

Basmele sunt foarte atractive pentru cei mici. De-a lungul timpului ele au fost cele care au fermecat generații, au alimentat elanurile, imaginația deschizând astfel căi de acces către nenumăratele taine ale Universului. Este știută marea lor valoare instructiv-educativă și formativă. Putem spune asta deoarece în primul rând basmele sunt adevărate tablouri ale vieții, reflectând în ele problemele majore ale existenței: nașterea și moartea, căsătoria și despărțirea, calitatea fizică și morală a omului, ridicarea prin merite a celui sărac, originea bogăției și a sărăciei, aspirația și posibilitatea omului de a birui boala și moartea, spațiul și timpul, de a supune forțele ostile ale naturii, de a-și face viața mai ușoară și mai frumoasă.

„Copilul se naște curios în lume și nerăbdător de a se orienta în ea. Literatura, care îi satisface această dorință, îl încântă. Ca să fie opere de artă, scrierile pentru copii trebuie să intereseze și pe oamenii maturi, instruiți. A ieși din lectură cu stima sporită pentru om, acesta este secretul marilor lecturi pentru tineret.” (George Călinescu)

Cititul cărților a fost dintotdeauna și va fi și de acum înainte unul din principalele lucruri care își vor pune amprenta asupra caracterului copiilor. Se poate spune despre contactul cu literatura că este unul din modurile în care se contribuie la dezvoltarea corectă a personalității copilului. Personalitatea fiecăruia este unică, ceea ce o definește fiind emoțiile, sentimentele, stima de sine, felul în care percepe lumea înconjurătoare. Cărțile sunt cele care îl ajută să se definească, să se recunoască și să se descopere pe el însuși ca personalitate distinctă.

La vârsta preșcolară cărțile îi ajută pe copii să se cunoască mai bine pe ei înșiși, să se descopere, să se identifice cu lumea din jurul lor. Prin intermediul literaturii anumite sentimente pe care copiii la început nu prea le înțeleg, cum ar fi frica, vinovăția, teama și altele, sunt înțelese mai bine și, mai important, îi ajută să le depășească. Lectura basmelor și poveștilor prezintă o deosebită importanță educativă și prin reliefarea calităților eroilor, care constituie pentru copii modele demne de urmat. Una din principalele învățături este tăria de caracter, copiii învățând mai bine din comportamentul altora, decât din propriile comportamente. Înțeleg mai bine ce este „rău” și ce este „bine” din faptele altora, decât din ceea ce fac ei. De aceea este deosebit de importantă alegerea cărților cu care copiii vor intra în legătură. Exemplele pozitive, dar și faptele negative din texte, trebuie discutate și interpretate împreună cu copilul, pentru ca acesta să le înțeleagă pe deplin. Cu cât face mai mult cunoștință cu literatura, cu atât copilul devine mai bun, mai cinstit, mai sincer,

încercător în forțele lui, sensibil cu cei din jur. Este cultivată de asemenea și modestia, Făt-Frumos nefiind un lăudăros. Toții băieții doreau să îi semene, de aceea, călare pe o coadă de mătură și cu un băț în mână, se luptau cu zmei și balauri, salvau prințese și deveneau eroi pentru totdeauna. Copiii trăiesc cu intensitate alături de eroii îndrăgiți ai operelor literare, se bucură când aceștia depășesc obstacolele ivite în cale și se întristează când aceștia au de suferit.

Este de necrezut cu câtă sete și afecțiune privesc copiii morala ascunsă în haina basmului, îi vezi triști și disperați când eroul sau eroina povestirii relatate sunt în impas și îndură suferințe apoi strigă de bucurie când vine întorsura fericită și personajele iubite sunt salvate.

Primele care intra în viața copiilor sunt cărțile cu povești ilustrate. Urmărind succesiunea imaginilor copilul va fi capabil, prin exercițiu și cu îndrumare din partea unui adult, să înțeleagă povești și astfel să facă cunoștință cu eroi pe care apoi îi va îndrăgi. Cu cât acestea sunt mai vii colorate cu atât copiii vor fi mai atrași.

Lectura în învățământul preșcolar prezintă o mare importanță, deoarece are un rol informator, în primul rând, prezentând copiilor multe cunoștințe despre natură, despre animale, plante, despre evenimentele istorice, despre descoperirile geografice etc. În același timp se vorbește și de sentimente, de dragoste și ură, de prietenie, lecturile literare din copilărie lăsând o impresie puternică, care va dăinui pe tot parcursul vieții.

În condițiile promovării educației permanente, școlii de toate gradele îi revine greul rol de a îi înarma pe copii cu tehnici de autoinstruire și autoperfecționare. Se încearcă să li se formeze acestora deprinderi de studiu individual, de muncă independentă, gândirea creatoare și capacitatea de a soluționa de unii singuri sau cu ajutorul muncii în grup unele probleme apărute în viața lor. Lectura este unul din mijloacele care asigură realizarea acestor scopuri ale educației. De asemenea, contribuie și la dezvoltarea limbajului, îmbogățirea și activizarea vocabularului, dezvoltarea imaginației și a gândirii creatoare. Din partea dascălilor este nevoie de răbdare, voință, perseverență, precum și de modelul propriu.

„Prin lectură, copiii sunt conduși să-și formeze capacitatea de a surprinde, de a descoperi conținuturi și forme ale realității exprimate într-o multitudine de modalități de expresie, de a le asocia cu altele, ceea ce le permite să-și extindă, astfel, aria cunoașterii. Pătrunzând în diversitatea textelor literare, elevii vor parcurge căi specifice ale cunoașterii, de la concret la abstract, de la intuiție la reprezentare și fantezie, ajungând în posesia unor multiple instrumente utile satisfacerii dorinței lor de a descoperi realitatea înconjurătoare. Astfel se cultivă interesul pentru cunoaștere, capacitatea de selecție, de asociere, în vederea înțelegerii multiplelor semnificații ale realității.”
(Ioan Șerdean în „Metodica predării limbii române la clasele I-IV”)

Bibliografie:

- Anton. I.,Cozma. J.,Soriteu. E., *Didactica învățământului preșcolar*, Editura UAV, Arad, 2005
- Corniță, Georgeta, *Metodica predării și învățării limbii și literaturii române*, Ed. Umbria, Cluj-Napoca, 1993

Inovarea educațională este vitală pentru a ne asigura că elevii și studenții sunt pregătiți pentru un viitor în care competențele necesare sunt în continuă evoluție. Conform unui raport al OECD, sistemele educaționale care încurajează inovarea sunt mai capabile să își îmbunătățească performanțele și să asigure o educație de calitate pentru toți elevii (OECD, 2015).

Una dintre cele mai semnificative inovări în educație este introducerea metodelor pedagogice interactive și centrate pe elev. Printre acestea se numără învățarea prin proiecte, învățarea bazată pe probleme și învățarea colaborativă.

Învățarea prin proiecte (Project-Based Learning - PBL) reprezintă una dintre cele mai eficiente metode inovative în educație. Aceasta implică elevii în proiecte complexe și reale, care necesită aplicarea cunoștințelor teoretice într-un context practic. PBL promovează dezvoltarea abilităților esențiale pentru secolul XXI, cum ar fi gândirea critică, colaborarea și rezolvarea problemelor.

Implementarea PBL în educație aduce numeroase beneficii, atât pentru elevi, cât și pentru profesori. Elevii sunt încurajați să analizeze și să rezolve probleme complexe, ceea ce le dezvoltă capacitatea de a gândi critic și de a lua decizii informate, adesea necesită muncă în echipă, ceea ce ajută elevii să-și dezvolte abilități de comunicare și colaborare, cresc motivația și implicarea elevilor în procesul de învățare, permit adaptarea proiectelor la interesele și nevoile individuale ale elevilor, promovând învățarea personalizată.

Învățarea bazată pe probleme (Problem-Based Learning - PBL) este o metodă educațională centrată pe elev, în care aceștia învață prin intermediul rezolvării unor probleme complexe și reale. Această abordare stimulează gândirea critică, capacitatea de a rezolva probleme și abilitățile de colaborare. Problemele utilizate în PBL sunt complexe și relevante pentru lumea reală, stimulând elevii să își folosească cunoștințele și abilitățile în mod aplicat. Elevii sunt responsabili pentru propria lor învățare, identificând ce trebuie să învețe pentru a rezolva problema dată. Profesorul acționează mai degrabă ca un facilitator decât ca un furnizor de cunoștințe, ghidând elevii și oferindu-le suport în procesul de învățare. Elevii lucrează adesea în grupuri mici, învățând să colaboreze, să își împărtășească ideile și să își susțină reciproc procesul de învățare. Învățarea are

loc printr-un proces iterativ de investigare, testare și revizuire, elevii învățând din succesul și eșecurile lor.

Prin urmare, PBL este o metodă educațională valoroasă care poate îmbunătăți semnificativ experiența de învățare și dezvoltarea competențelor esențiale pentru viața și cariera profesională.

Învățarea colaborativă presupune ca elevii să lucreze împreună pentru a-și atinge obiectivele educaționale. Studiile arată că această metodă poate îmbunătăți performanțele academice și sociale ale elevilor (Johnson & Johnson, 1999).

Tehnologia joacă un rol crucial în inovarea educațională, oferind noi modalități de predare și învățare. Utilizarea tabletelor, a software-urilor educaționale și a platformelor online a transformat sălile de clasă tradiționale în medii de învățare dinamice și interactive.

Platformele de învățare online precum Khan Academy și Coursera permit accesul la resurse educaționale de înaltă calitate din orice colț al lumii. Aceste platforme oferă cursuri interactive, video-uri explicative și exerciții practice, facilitând învățarea autodirijată și accesul egal la educație.

Realitatea virtuală (VR) și realitatea augmentată (AR) sunt alte tehnologii emergente care au potențialul de a revoluționa educația. Acestea permit elevilor să exploreze medii și concepte care ar fi inaccesibile în viața reală, cum ar fi vizitarea unor situri arheologice antice sau explorarea spațiului cosmic (Billinghurst & Duenser, 2012).

Școlile Montessori sunt un exemplu de instituții care aplică metode inovatoare în educație. Acestea se concentrează pe dezvoltarea naturală a copiilor și încurajează învățarea autodirijată și explorarea liberă. Metoda Montessori a fost dovedită a sprijini dezvoltarea abilităților cognitive și sociale (Lillard, 2005).

Modelul finlandez de educație este recunoscut pentru abordarea sa inovatoare. Sistemul de învățământ din Finlanda se concentrează pe egalitate, învățarea personalizată și un curriculum flexibil care permite adaptarea la nevoile individuale ale elevilor.

Deși inovarea educațională aduce numeroase beneficii, există și provocări semnificative în implementarea acesteia. Una dintre principalele bariere este rezistența la schimbare din partea profesorilor, a părinților și a instituțiilor educaționale. Adesea, schimbarea metodelor tradiționale de predare și adoptarea noilor tehnologii necesită timp, resurse și formare continuă (Fullan, 2007).

O altă provocare este accesul la tehnologie. În multe părți ale lumii, accesul la tehnologie este limitat, ceea ce creează inegalități în educație și împiedică aplicarea pe scară largă a inovațiilor tehnologice (UNESCO, 2019).

În concluzie, putem afirma că inovarea educațională este esențială pentru a pregăti elevii pentru viitor și pentru a asigura o educație de calitate pentru toți. Prin adoptarea unor metode pedagogice inovatoare și a tehnologiilor educaționale moderne, sistemele de învățământ pot deveni mai eficiente, mai incluzive și mai adaptabile la nevoile societății. Cu toate acestea, este necesar să depășim provocările și barierele existente pentru a realiza pe deplin potențialul inovării educaționale.

Bibliografie:

1. Billingham, M., & Duenser, A. (2012). Augmented reality in the classroom. *Computer*, 45(7), 56-63.
2. Fullan, M. (2007). *The new meaning of educational change*. Teachers College Press. (p. 1 – 352)
3. Johnson, D. W., & Johnson, R. T. (1999). *Learning together and alone: Cooperative, competitive, and individualistic learning*. Allyn and Bacon. (p. 1- 448)
4. Lillard, A. S. (2005). *Montessori: The science behind the genius*. Oxford University Press. (p. 1-424)
5. OECD. (2015). *Innovating Education and Educating for Innovation: The Power of Digital Technologies and Skills*. OECD Publishing. (p. 1-220)
6. UNESCO. (2019). *Global Education Monitoring Report 2019: Migration, displacement and education – Building bridges, not walls*. Paris: UNESCO. (p. 1 – 436)

INOVAȚIE ÎN GRĂDINIȚĂ

AUTOR: Prof.Înv.Preșcolar Ignătescu Liliana

GPP „Toldi,, Structura Gpn „Fluierașul Fermecat,,

Inovarea pedagogică este o mișcare de la tradiție la modernitate, prin introducerea unor schimbări, în scopul creșterii eficienței procesului de instruire și formare a personalității omului contemporan. Inovațiile în domeniul învățământului pot fi realizate sub forma unor schimbări de concepție privind sistemul de organizare, programele, manualele școlare și metodele de învățământ, schimbări referitoare la relațiile interpersonale, ca spre exemplu relația profesor-elev, sau schimbări de natură materială, dacă ne referim la mijloacele de învățământ și la laboratoarele de tehnologie didactică.

Implementarea inovațiilor în învățământ se realizează prin reforme educaționale sau prin introducerea diferitelor schimbări la nivel structural și funcțional în scopul perfecționării procesului educațional. Procedeele tehnice de aplicare a inovațiilor sunt:

- remanierea, care vizează schimbări de structură, ca spre exemplu noua structură a învățământului liceal și superior;
- substituirea, de exemplu, înlocuirea unui manual cu altele mai moderne (manuale alternative);
- restructurarea, spre exemplu a planului de învățământ, prin introducerea unor noi discipline (informatica, ecologia);
- adăugarea, adică introducerea unor elemente noi în învățământ, a planurilor cadru, a calculatorului ș.a.;
- eliminarea unor forme învechite cum sunt relațiile autoritare și înlocuirea lor cu cele democratice în relația profesor-elev.

Ținând cont de faptul că impulsul educațional reprezintă un impuls central al dezvoltării societății este necesar ca noile sisteme de învățământ să dezvolte nu numai cunoștințe, capacități și deprinderi ci și capacitatea de creativitate, de adaptare continuă la situații și

probleme noi care sunt impuse de evoluția dinamică și schimbările continue a dezvoltării societății contemporane.

Diferitele tipuri de inovații educaționale se bazează, în primul rând, pe schimbarea concepției și a atitudinii cadrului didactic față de problemele care apar în realitatea educațională. În încercarea de a face față provocărilor lumii contemporane, educatoarea este într-o permanentă autoperfecționare, munca acesteia presupunând dăruire, perseverență, empatie, creativitate, inovație, ceea ce contribuie la eficientizarea procesului de învățământ. Preșcolaritatea este apreciată ca vârsta ce cuprinde cea mai importantă experiență educațională din viața unei persoane. Pe parcursul ei înregistrăm ritmurile cele mai pregnante în dezvoltarea individualității umane și cele mai semnificative achiziții cu ecouri evidente pentru etapele ulterioare ale dezvoltării noastre. De aceea, nu putem face abstracție de una din acele dimensiuni esențiale pentru întreaga dezvoltare și afirmare a personalității: creativitatea. Se considera mai înainte că termenul acesta provine din latinescul (creare), care înseamnă a(zămisli), a (făuri). Acum acest termen semnifică o capacitate fundamentală a personalității umane. Stimularea creativității este un demers socio-educational complet, ce cuprinde simultan fenomenele de activizare, antrenare, cultivare și dezvoltare prin actualizarea virtuților creative, pentru accederea lor de la posibil la real, prin afirmarea efectivă. Astăzi în sistemul de învățământ au apărut multe metode moderne, atractive, care-i stimulează pe copii și le dezvoltă capacitățile intelectuale. Acest lucru îi face și pe dascăli să fie mai creativi, să le ofere posibilitatea de a jongla cu toate instrumentele pe care le are la dispoziție. Educatoarea trebuie să fie și ea în aceste tendințe, deoarece copilul preșcolar își pierde foarte repede interesul și atenția, dacă ceea ce i se spune nu este pe înțelesul lui sau nu rezonază cu personalitatea și preferințele sale.

Sarcina educatoarei este de a educa și depista capacitățile creatoare ale preșcolarului. Educarea și stimularea creativității copilului presupune în primul rând cunoașterea acestora, depistarea factorilor intelectuali, aptitudinali și de personalitate care, prin interacțiune și întrepătrundere asigură acest potențial. Educatoarea, trebuie să stimuleze potențialul creator al copilului, prin activitățile desfășurate în cadrul programului din grădiniță, oferă copilului învățare autoinițiată, atmosferă neautoritară, stimulează curiozitatea copilului spre a descoperi noul, încurajându-i procesele gândirii creative. Aceasta înseamnă că, îl îndeamnă pe copil să caute noi legături între cunoștințe, să reușească să asocieze într-un mod cât mai util informația înmagazinată cu scopul găsirii de soluții inovative la problemele propuse. Educatoarea creativă

știe să formuleze problemele în așa fel încât soluțiile să fie intuitive, întrebările ce definitivează înmagazinarea informației venind natural preșcolarului, acesta învățând în mod activ. După cum știm, fiecare act creativ începe cu întrebări, dar acestea trebuie să fie deschise, să aibă sens, să nu reclame o expunere a faptelor. Întrebarea este cea care provoacă conduita creatoare și care duce la dezvoltarea curiozității copilului. Relația educatoare-copil este un factor esențial în stimularea spiritului creativ. Educatoarea trebuie să aibă o atitudine pozitivă față de creativitatea copilului. O educatoare creativă determină avântul originalității copilului, fără eforturi speciale. Copiii, încă din primii ani de viață în familie, vin în contact cu diverse forme de muncă. Părinții trebuie convinși că tutelarea excesivă împiedică dezvoltarea intelectului, manifestarea independentă a gândirii și fanteziei lui, factori esențiali în dobândirea viitoare a unei autentice competențe profesionale. În societatea contemporană, cu schimbări rapide și efecte imediate, educația și învățământul trebuie reînnoite, completate, adaptate, astfel încât putem vorbi despre permanentă inovație și creație în activitatea didactică. O mare importanță a activităților practice în grădiniță constă în contribuția lor la dezvoltarea psiho-motorie, intelectuală, afectivă și estetică a copilului. Situațiile create în cadrul activităților practice influențează în mod pozitiv educarea copiilor în spiritul dragostei pentru muncă și a respectului pentru ceea ce el și cei din jurul său au creat.

În multe situații, copiii folosesc în comun obiectele confecționate, aceste situații contribuind la crearea de relații colegiale, de prietenie între aceștia, care ajută la încheierea colectivului.

În vederea producerii, acceptării, introducerii și generalizării inovațiilor educaționale, se impune realizarea unei pregătiri adecvate, teoretice și practice, a cadrelor didactice, în cadrul celor două subsisteme de pregătire și perfecționare a lor: cel al formării inițiale și cel al formării continue.

Bibliografie

- * Cazacu, Aculin: Sociologia educației, Editura Hiperion XXI , București, 1992.
- * Ionescu, Miron: Inovația în educație și în învățământ, în revista „Învățământul primar” nr.2-3/2003, Ed. Miniped, București
- * Vlăsceanu, Lazăr: Decizie și inovație în învățământ, E.D.P., București, 1979

METODELE INOVATIVE ÎN CADRUL ORELOR DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

prof. inv. primar Guleș Anca-Silvia
Liceul Teoretic “Alexandru Mocioni” Ciacova, Timiș

Metodele activ-participative folosite în cadrul orelor de limba și literatura română au un rol foarte important pentru stimularea interesului pentru lectură, pentru dezvoltarea imaginației, pentru nuanțarea vocabularului și pentru formarea unei gândiri libere.
În continuare, voi prezenta câteva metode ale dezvoltării gândirii creative, pe care le- am aplicat la clasă, în cadrul orelor de limba și literatura română.

- „ȘCOALA DIN PONOARE”, Cezar Petrescu
- „DOMNUL TRANDAFIR”, Mihail Sadoveanu

Elevii caracterizează în piramidă personajele principale, Nicolae Gheorghe Colțun, învățătorul Nicolae Apostol și pe Domnul Trandafir.

Culiță sfios, modest se prezintă, răspunde, repetă Băiatul este foarte rușinos.	Nicolae Apostol atent, blând întreabă, învață, observă Dascălul le pătrunde firea, educând.
Domnul Trandafir deosebit, pasionat insuflă, învață, citește Dascălul iubește mult copiii.	

Apoi, prin metoda cubului, vor aplica tot ceea ce au învățat în cadrul celor două texte studiate de ei la limba română.
Activitate pe grupe de trei elevi (6 grupe)
Timp de lucru: 15 minute
Fiecare grupă își va alege un bilet pe care se află scris unul din cuvintele: **descrie, analizează, argumentează, aplică, asociază, compară**. Elevii se vor consulta și vor redacta subiectele, fiecare contribuind cu o idee. După expirarea timpului, se citesc toate răspunsurile. Fiecare va completa în caiete, după ce se analizează ideile formulate pentru fiecare bilet.

6. Compară elevii lui Nicolae Apostol cu elevii Domnului Trandafir.			
1.Descrie personalitatea Domnului Trandafir	2.Analizează semnele de punctuație din al patrulea și al șaselea alineat.	3. Argumentează prin ce se deosebesc unul de celălalt.	4. Aplică ce ai învățat în cele două texte pentru a realiza o compunere cu titlul Învățătorul meu.
5. Asociază personalitățile celor doi învățători.			

▪ **FORMULE DE PREZENTARE, DE PERMISIUNE, DE SOLICITARE, DE SALUT**

La începutul orei, se pot realiza ciorchinele pentru fiecare din cuvintele: *permisiune, solicitare, prezentare, salut*, învățându-se astfel „cuvinte vrăjite”, necesare elevilor. Apoi, la sfârșitul orei, sau chiar în ora următoare, se poate realiza, prin metoda cadranelor, verificarea însușirii de către elevi a acestor formule de dialog.

▪ **CE TE LEGENI...”, M. Eminescu**

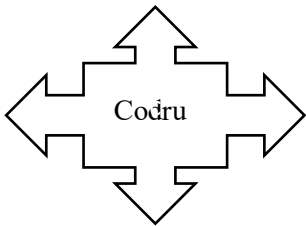
Folosind metoda cadranelor, se pot verifica foarte bine cunoștințele dobândite în cadrul acestei ore, precum și a folosirii semnelor de punctuație la sfârșit de propoziție.

1. Formulează câte o propoziție despre codru la sfârșitul căreia să folosești punct, semnul exclamării și semnul întrebării	2. Scrie din poezie versurile în care apar fenomene ale naturii.
3. Enumeră titlurile altor poezii scrise de Mihai Eminescu.	4. Transcrie din poezie semnele venirii toamnei.

Elevii pot realiza individual sau în grup caracterizarea în diamant a codrului, după metoda învățată: două însușiri, trei acțiuni, opropoziție din patru cuvinte terminată în -ind sau -ând.

Codrul
trist, gânditor
vorbește, se plânge, se-ngână
El are însușiri omenești.
zicând

Ca o verificare a tuturor cunoștințelor dobândite în urma studierii textului „Ce te legeni”, se poate realiza prin metoda brainstorming, o aducere aminte a tuturor celor învățate. Elevii vor scrie tot ce le trece prin minte legat de codrul din poezia lui Eminescu

Bibliografie:

1. Cojocariu, Venera Mihaela, 2004, “ Teoria și metodologia instruirii”, EDP, București
2. Oprea, Crenguța - Lăcrămioara, 2008, “ Strategii didactice interactive”, ed. a III-a, EDP, București

INOVAȚIE EDUCAȚIONALĂ: SURSE DE INSPIRAȚIE ȘI ÎNVĂȚARE DURABILĂ

Silvia Hamza – Școala Gimnazială Nr. 7 Galați

Inovația educațională reprezintă un motor esențial pentru dezvoltarea societății, având rolul de a îmbunătăți metodele de predare și de învățare, adaptându-le la nevoile și provocările contemporane. În acest articol, vom explora sursele de inspirație pentru inovație educațională și modalitățile prin care acestea contribuie la o învățare durabilă.

Surse de inspirație pentru inovație educațională

1. Tehnologia digitală

- **Realitatea augmentată (AR) și realitatea virtuală (VR):** Aceste tehnologii permit crearea unor experiențe de învățare imersive. Elevii pot explora locuri istorice, pot învăța prin simulări interactive și pot experimenta concepte științifice într-un mod practic și vizual.
- **Platformele de învățare online:** Coursera, Khan Academy și edX oferă acces la cursuri de la instituții de prestigiu din întreaga lume. Aceste platforme permit personalizarea învățării și accesul la resurse educaționale de calitate.

2. Pedagogii alternative

- **Învățarea bazată pe proiecte (PBL):** Această metodă încurajează elevii să lucreze pe proiecte complexe pe o perioadă de timp extinsă, dezvoltându-și astfel abilități de gândire critică și colaborare.
- **Montessori și Reggio Emilia:** Aceste abordări se concentrează pe autonomia elevilor, învățarea prin descoperire și importanța mediului educațional.

3. Interdisciplinaritatea

- Integrarea diferitelor discipline într-un curriculum coerent ajută elevii să vadă conexiunile între subiecte aparent dispartate. De exemplu, un proiect care combină știința, arta și matematica poate stimula creativitatea și înțelegerea holistică.

Învățarea durabilă

Învățarea durabilă se referă la dezvoltarea abilităților și cunoștințelor pe termen lung, care pot fi aplicate pe parcursul întregii vieți. Aceasta include nu doar acumularea de informații, ci și capacitatea de a continua să înveți și să te adaptezi într-o lume în continuă schimbare.

1. Educația pentru dezvoltare durabilă (ESD)

- ESD își propune să echipeze elevii cu cunoștințele, abilitățile, valorile și atitudinile necesare pentru a contribui la dezvoltarea durabilă. Acest tip de educație încurajează gândirea critică, rezolvarea problemelor și colaborarea.

2. Lifelong learning (Învățarea pe tot parcursul vieții)

- Educația continuă este esențială într-o economie bazată pe cunoaștere. Cursurile de formare continuă, webinarile și atelierele sunt resurse valoroase pentru a rămâne competitivi și relevanți pe piața muncii.

3. Soft skills

- Abilitățile precum comunicarea, adaptabilitatea, gândirea critică și empatia sunt cruciale pentru succesul pe termen lung. În cadrul unui sistem educațional inovator, aceste abilități sunt integrate în curriculum prin metode interactive și colaborative.

Concluzie

Inovația educațională nu este doar despre implementarea noilor tehnologii, ci și despre adoptarea unor abordări pedagogice care sprijină învățarea profundă și durabilă. Sursele de inspirație variate, de la tehnologiile avansate până la pedagogiile alternative și interdisciplinaritatea, contribuie la crearea unui mediu educațional care pregătește elevii pentru provocările viitorului. Educația durabilă, centrată pe dezvoltarea continuă și abilitățile esențiale, asigură că învățarea nu se oprește niciodată, ci evoluează odată cu societatea.

Acest articol subliniază importanța inovației în educație și evidențiază modurile prin care putem construi un sistem educațional mai adaptabil, mai inclusiv și mai eficient.

INTEGRAREA ELEVILOR CU CERINȚE EDUCAȚIONALE SPECIALE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL DE MASĂ

Profesor Hârjabă Alisa

Colegiul Național „Costache Negri” Târgu Ocna

La nivelul politicilor educaționale, *Legea educației naționale nr. 1/2011* cu modificările și completările ulterioare¹ utilizează un ansamblu de termeni (cerințe educaționale speciale, dizabilitate, deficiență), cu specificații privind: funcționarea învățământului special și special integrat; evaluarea, asistența și orientarea copiilor cu CES din această rută de școlarizare; organizarea serviciilor de sprijin educațional; aprobarea unui curriculum specific.

Statul garantează dreptul la educație al tuturor persoanelor cu cerințe educaționale speciale. Învățământul special și special integrat sunt parte componentă a sistemului național de învățământ preuniversitar.

Învățământul special și special integrat, organizat pentru persoanele cu cerințe educaționale speciale sau alte tipuri de cerințe educaționale, stabilite prin ordin al ministrului educației naționale, se realizează pentru toate nivelurile de învățământ, diferențiat, în funcție de tipul și gradul de deficiență.

Ministerul Educației Naționale elaborează, în termen de 90 de zile de la intrarea în vigoare a legii, metodologia pentru asigurarea suportului necesar elevilor cu tulburări de învățare²

În noua lege sunt prevăzute 5 niveluri de intervenție: de la nivelul de intervenție 1 până la 4 se integrează în învățământul de masă și pentru nivelul 5 de intervenție evident că rămân în școlile speciale, iar Centrul Național pentru Educație Incluzivă (CNEI) se înființează în ideea în care sistemul are nevoie de oameni care să poată să gestioneze în învățământul de masă copiii cu CES. În lege s-a menționat faptul că, timp de 2 ani, acest Centru Național pentru educație incluzivă va desfășura programe de formare a profesorilor din învățământul de masă pentru gestionarea procesului de învățământ cu elevii cu CES.

¹ Art. 47¹ -47⁷ din *Legea nr. 1/2011 Secțiunea 12¹ Învățământul pentru persoanele cu tulburări de învățare* a fost introdusă prin art. 2 din *Legea nr. 6/2016*.

² A se vedea *Ordinul nr. 3124/2017 privind aprobarea Metodologiei pentru asigurarea suportului necesar elevilor cu tulburări de învățare*, publicat în *Monitorul Oficial nr. 117 din 10 februarie 2017*.

Durata școlarizării copiilor cu cerințe educaționale speciale poate fi mai mare decât cea precizată prin prezenta lege și se stabilește, în funcție de nevoile individuale, de gradul și tipul dizabilității, prin ordin al ministrului educației naționale și cercetării științifice³.

Prin excepție de la prevederile de mai sus, în învățământul de masă se pot organiza grupe/clase speciale cu elevi cu dizabilități, cu avizul inspectoratului școlar județean, respectiv al Inspectoratului Școlar al Municipiului București, în conformitate cu normele metodologice aprobate prin ordin al ministrului educației naționale și cercetării științifice.

Efectivele formațiunilor de studiu din învățământul special și special integrat sunt stabilite de Ministerul Educației Naționale, în funcție de tipul și gradul dizabilității⁴.

Există cadre legislative aplicate pentru diferitele categorii de deficienți, pentru asigurarea școlarizării la domiciliu și pentru asigurarea structurilor de sprijin în învățământul public:- *funcționarea C.J.A.R.E. la nivel județean; C.S.A.P.P. la nivel de instituție* (cabinete școlare de asistență psihopedagogică);- *funcționarea comisiilor de expertiză în vederea realizării diagnosticului diferențiat*;- *elaborarea planului cadru pentru elevii integrați în școala de masă individual sau în grup*;

Cerintele/nevoile educative speciale - CES - se referă la cerințele în plan educativ ale unor categorii de persoane, cerințe consecutive unor disfuncții sau deficiențe de natură intelectuală, senzorială, psihomotrice, fiziologică sau ca urmare a unor condiții psihoafective, socioeconomice sau de altă natură; aceste cerințe plasează persoana/elevul într-o stare de dificultate în raport cu ceilalți din jur, stare care nu-i permite o existență sau o valorificare în condiții normale a potențialului intelectual și aptitudinal de care acesta dispune și induce un sentiment de inferioritate ce accentuează condiția sa de persoană cu cerințe speciale.

În consecință, activitățile educative școlare și/sau extrașcolare reclamă noi modalități de proiectare și desfășurare a lor în relație directă cu posibilitățile reale ale elevilor, astfel încât să poată veni în întâmpinarea cerințelor pe care elevii respectivi le resimt în raport cu actul educațional (acest proces presupune, pe lângă continuitate, sistematizare, coerență, rigoare și accesibilizare a conținuturilor, un anumit grad de înțelegere, conștientizare, participare, interiorizare și evoluție în planul cunoașterii din partea elevilor).

Învățământul special integrat se organizează în învățământul de masă, prin cuprinderea fiecărui preșcolar și elev cu dizabilități sau cerințe educaționale speciale în grupe, clase sau formațiuni de studiu din învățământul de masă.

Procesul integrării educaționale a copiilor cu cerințe speciale în educație presupune elaborarea și aplicarea unui plan de intervenție individualizat, centrat pe folosirea unor modalități eficiente de adaptare a curriculumului și pe diversificarea ofertelor de învățare în cadrul lecțiilor. În acest scop, principalele strategii care ar putea fi folosite pentru proiectarea unui curriculum din învățământul integrat se referă la:

- selectarea unor conținuturi din curriculumul general adresat copiilor normali, care pot fi înțelese și însușite de copii cu deficiențe și renunțarea la alte conținuturi cu un grad ridicat de complexitate;

- accesibilizarea întregului conținut printr-un proces de simplificare, astfel încât acesta să fie înțeles și însușit de elevii cu cerințe speciale;

- diversificarea componentelor curriculumului general prin introducerea elevilor cu cerințe educative speciale într-o varietate de activități individuale, compensatorii, terapeutice, destinate recuperării acestora și asigurarea participării lor în mod eficient la activitățile desfășurate în învățământul obișnuit.

Un element fundamental de care trebuie să se țină seama la proiectarea curriculumului destinat elevilor cu cerințe speciale îl constituie tipul și gradul deficienței; experiența practică a demonstrat că pentru elevii cu deficiențe severe sau cu deficiențe grave asociate, este mai indicată școlarizarea în instituții speciale, după un curriculum propriu, beneficiind de strategii didactice adaptate nivelului lor de receptare și înțelegere a conținuturilor. În cazul acestor copii, procesul integrării sociale va fi sprijinit cu precădere prin valorificarea altor resurse existente la nivelul comunității (centre de zi, asociații sau grupuri de părinți organizații umanitare sau de sprijinire a persoanelor aflate în dificultate etc.), și mai puțin prin integrarea lor în programul școlilor obișnuite.

³ Articolul 49, alineatele (1), (2) și (4) au fost modificate prin art. I pct. 1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2016 privind modificarea și completarea unor acte normative în domeniul educației, cercetării, formării profesionale și sănătății, publicată în Monitorul Oficial nr. 1009 din 15 decembrie 2016.

⁴ Alin. (2¹) și (2²) ale art. 49 din Legea nr. 1/2011 au fost introduse prin art. I pct. 2 în Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2016 privind modificarea și completarea unor acte normative în domeniul educației, cercetării, formării profesionale și sănătății, publicată în Monitorul Oficial nr. 1009 din 15 decembrie 2016.

Practica școlară în domeniul educației integrate a demonstrat faptul că rezolvarea problemelor pe care copiii le întâmpina în procesul instructiv-educativ determină o analiză pe mai multe planuri a problemelor de învățare, în funcție de orientarea și perspectiva de abordare a acestor probleme

Factorii implicați în dificultățile de învățare la nivel gimnazial și liceal:

- **factorii personali** ce țin de rata dezvoltării individuale (nivelul maturității sociale, nivelul maturității emoționale);
- **factori psihologici** individuali de origine **endogenă** cum ar fi: nivelul redus al inteligenței individuale, hiperexcitabilitatea, făcându-i pe elevi să acorde situațiilor și evenimentelor școlare curente valențe afective exagerate, punându-se frecvent în situații de conflict cu profesorii și colegii;
- **factorii psihologici** individuali de origine **exogenă** pun elevul în situații severe de conflict și frustrare, elevul fiind astfel expus realizării unor stări depresive și de insecuritate (anxietate).
- **factorii școlari** (volumul sarcinilor școlare, rigiditatea ritmurilor de învățare, exigențele profesorilor).

STUDIU DE CAZ

Numele și prenumele: M. G.

Varsta: 12 ani

Clasa : a V-a, an școlar 2020-2021

Nivelul de dezvoltare:

- Q.I.: 70
- Dezv. somatică : sub media nivelului vârstei cronologice
- Motricitate: bună
- Comunicarea: vocabular sărac, fără tulburări de vorbire, manifestă disgrafie și dislexie, multe greșeli de exprimare (în special dezacorduri)
- Percepția : diferențiază greu formele, are formate noțiuni elementare temporale (denumește momentele zilei, diferențiază anotimpurile, încurcă lunile anului)
- Atenția: instabilă, capacitate de concentrare de scurtă durată 10-15 minute
- Memoria : mecanică, domină cea involuntară, prezintă dificultăți de memorare

- Gândirea: concret-intuitivă, lacunară, manifestă stereotipie și rigiditate, incapabilă de analiză și sinteză
- Capacitate de învățare: redusă
- Afectivitate și voință: manifestă instabilitate afectivă, caută să fie în centrul atenției învățătoarei, voință slabă (abandonează cu ușurință sarcinile de lucru), frecvent își agresează colegii încercând să se impună „cu pumnul”
- Scris-cititul : cunoaște toate literele și reușește să scrie și să citească corect doar dacă scrie și citește pe silabe, cunoaște semnele de punctuație dar nu le scrie în dictări, greșește în scrierea ortogramelor
- Noțiuni matematice : numără fără ajutor în ordine crescătoare din 1 în 1, nu reușește descrescător sau cu pas mai mare de numărare, greșește frecvent la calcule datorită neatenției, rezolvă doar probleme simple la cele compuse are nevoie de ajutor
- Conduita : este nerăbdător, se manifestă agresiv față de colegi ,uneori minte și fură, frecvent deranjează orele manifestând irascibilitate.
- Socializarea: mare parte din colegi îl evită... unii din frică, alții pentru că nu le place un astfel de prieten. Consideră că agresivitatea este normală atât timp cât ceilalți „o merită”...îi place compania elevilor mai mari .

Condiții familiale:

Provine dintr-o familie dezorganizată prin divorț, cu un nivel economic foarte scăzut. Elevul locuiește împreună cu mama și concubinul acesteia. Climatul familial este tensionat și frecvent se consumă alcool.

Caracteristici comportamentale:

- agresivitate;
- instabilitate;
- lipsă de control.

Modalități de manifestare:

1. în situații de grup, când nu obține ce dorește, lovește colegii și manifestă ostilitate față de aceștia în general;
2. refuză constant să fie atent la explicații;
3. în timpul lecțiilor își părăsește locul motivând că trebuie să ceară ceva colegilor;
4. manifestă exces de mișcare și obosește repede;
5. se implică cu dificultate în sarcina de învățare și își întrerupe frecvent activitatea;
6. blamează pe ceilalți pentru comportamentul său.

Repere pentru stabilirea obiectivelor și orientarea strategiilor de intervenție:

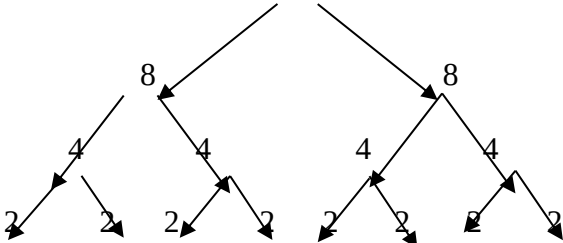
1. să învețe să-și exprime trăirile în mod adecvat;
2. să învețe să-și analizeze comportamentul (ce a gândit că poate obține, ce a obținut, ce a simțit când a obținut ce și-a dorit prin comportamentul respectiv);
3. să fie recompensat pentru realizările lui;
4. să primească cât mai multe întăriri sociale pentru a înțelege că este acceptat și apreciat;
5. să primească sarcini care să-i asigure succesul pentru a-i crește încrederea în sine;
6. să se creeze oportunități de interacțiune care pot fi supravegheate atent de profesor;
7. să primească recompense pentru a fi motivat să se implice în învățare;
8. să se prevină situațiile în care este posibil să suporte consecințe negative sau să fie dezaprobat.

Scopul activităților complexe desfășurate cu M. G. constă în înlăturarea și diminuarea dificultăților determinate de deficiențele pe care le are, urmărind realizarea unei pregătiri școlare și unei socializări la nivelul maxim al potențialului său.

Obiective generale ale intervenției educative:

- stimularea cognitivă
- integrare școlară și socială
- terapia tulburărilor de limbaj
- terapii afectiv comportamentale

Program de intervenție personalizat la matematică

Obiective operaționale	Strategii de intervenție și învățare	
	Sarcina de învățare	Metode, mijloace
- să exprime în limbaj propriu semnificația noțiunii de adunare repetată	- calcularea sumelor unor adunări în care se reține anumii termeni de un anumit număr de ori ; - exerciții de felul : numără din 2 în 2 ; - deducerea rezultatelor înmulțirii pe baza grupărilor ; - exerciții de scriere a operației de înmulțire a două numere ca adunare repetată de termeni egali ; - exemple de familii de numere : $16=8 \times 2$, $16=4 \times 4$, $16=2 \times 8$, 16 - aplicarea tablei înmulțirii și probleme ; - completarea unor tabele în care se dau: ambii factori; • unirea prin săgeți a operației de înmulțire a 2 numere care reprezintă produsul; • selectarea dintr-un șir de numere date a numerelor potrivite ca factori ai unor exerciții cu termeni lipsă; - scrierea completă a tablei înmulțirii; - descompunerea de numere în produse de doi factori $20=2 \times 10$ - deducerea regulilor de calcul pe baza proprietăților de scriere în baza 10 și a proprietăților de adunare și înmulțire $2 \times 43 = 2 \times (40 + 3) = (2 \times 40) + (2 \times 3) = 80 + 6 = 86$ - exerciții de învățare a regulilor de calcul : tehnica de calcul oral, tehnica de calcul în scris ; - exerciții de înmulțire de genul : să se rezolve, să se calculeze, să se verifice egalitatea, să se corecteze rezultatele greșite ;	- conversia - exercițiul - bețișoare - planșe - cuburi - observarea dirijată - exercițiul
- să opereze cu tabla înmulțirii folosind ca factori numere de la 1 la 5 și de la 6 la 10		descoperirea
- să aplice algoritmul de clacul pentru înmulțirea fără trecere peste ordin		-fișe -planșe - expunerea
		comparare, abstractizare și generalizare

- să aplice algoritmul de calcul pentru înmulțirea cu trecerea peste ordin - să efectueze probleme	- exerciții - exerciții implicând utilizarea limbajului :află produsul, de atâtea ori mai mare, mărit de..ori,... - rezolvarea de probleme simple cu date din mediul înconjurător ; - rezolvări pe bază de desen ; - completarea datelor care lipsesc	• exercițiul • explicația • exercițiul • explicația • conversația

Fișa de evaluare a realizării obiectivelor

Obiective operaționale	Rezultatul examinării de preînvățare	Nivel de realizare
- să știe tabla înmulțirii	- a greșit o înmulțire simplă	Realizat 100%
-să-și însușească algoritmul de calcul înscris pentru înmulțiri fără trecere peste ordin	- nu cunoaște algoritmul înmulțirii	Realizat 100%
- să efectueze înmulțiri cu treceri peste ordin	- uită cifra de transport	Parțial 66%
- să aplice adecvat raționamentul operației de înmulțire în probleme	- nu poate rezolva probleme cu o operație	Nerealizat 90%
- să știe tabla înmulțirii	- nu știe tabla înmulțirii (42:6,18:3,)	Realizat
- să afle necunoscute din ecuații simple	- greșite jumătate	Realizat
- să efectueze probleme cu conținut matematic	- probleme greșite la toate testele	Parțial nesiguranță
- să construiască segmente de dreaptă de lungimi date	- nu a măsurat exact segmentele	Parțial realizat
- să cunoască diferite tipuri de linii	- nu a știut să le construiască și să le recunoască	Realizat
- să identifice figuri geometrice	- nu a recunoscut dreptunghiul, nu știe denumirea cercului	Parțial 75%

Concluzii, observații, recomandări

Evaluarea rezultatelor obținute, a evidențiat că subiectul M.G. și-a însușit tabla înmulțirii și algoritmul de calcul în scris pentru înmulțiri dar nu a reușit să stăpânească structura sintactică a problemei, mai face confuzia elementelor date, alege greșit operația, este incapabil de a include problema într-o anumită categorie, nu poate concretiza datele problemei într-o schemă oarecare.

Dificultățile de rezolvare a problemelor își au originea în cea mai mare parte în dificultățile de vocabular. De aceea trebuie construit vocabularul de la manipularea concretă la abstractizare, generalizare. De asemenea, textul nu este înțeles, deoarece nu a luat în considerare toate elementele constitutive ale problemei.

În concluzie se constată necesitatea reluării unor anumite activități care să ducă la realizarea obiectivelor propuse și se recomandă ca în cadrul tuturor activităților, subiectul să fie stimulat pozitiv pentru dezvoltarea motivației intrinseci privind activitatea de învățare-terapie.

Competențele utile profesorului din școala integrativă sunt: să cunoască diferite strategii de instruire și să știe să le folosească eficient, să lucreze în echipă cu părinții și cu alți profesioniști care se ocupa de elev, să perceapă lucrul cu fiecare membru al clasei ca pe o oportunitate de perfecționare profesională și nu ca problemă pe care el sau alții o au de rezolvat, să fie flexibil și să demonstreze un grad ridicat de toleranță.

În realitatea pe care o trăim, viața devine uneori un “labirint”, în care stresul îmbracă diferite forme, rămânând o prezență constantă, în timp ce resursele noastre sunt limitate. În acest “labirint”, pe drumul către destinația “stare de bine”, este nevoie adesea să explorăm necunoscutul, să facem față multiplelor roluri, sarcini sau responsabilități, de aceea devine important să învățăm să exercităm strategii flexibile de adaptare și să privim schimbarea drept ceva pozitiv! Redefinirea strategiei de schimbare, de exemplu prin stabilirea unor obiective mai modeste, dar realiste, care odată atinse pot reprezenta baza pentru următorul pas, poate deveni o condiție pentru avansarea cu pași mici, în schimbarea durabilă a stilului de viață. Ne poate lua mai mult timp să formăm și să exercităm comportamente sănătoase, dar rezultatele sunt pe termen lung, iar beneficiile sunt atât personale/ individuale, în toate planurile existențe inoastre, cât și relaționale.

Un proces de învățare incluziv înseamnă colaborarea în echipă, formată din psiholog, familie, profesori și toți cei implicați în activitatea desfășurată pe parcursul unei zile pentru a forma un cerc de susținere, echilibrare și integrare în comunitate.

Bibliografie:

1. Ciochină-Barbu Ioan, „Dreptul securității sociale”, Editura Junimea, Iași, 2006.
2. Kieran Egan, Ștefan Popenici, „Ghid pentru părinți și cadrele didactice din învățământul preuniversitar”, Editura Didactica Press, 2007.
3. Popenici, Ștefan, „Motivația pentru învățare: de ce ar trebui să le pese copiilor de ea și ce putem face pentru asta”, Editura Didactica Publishing House, București, 2009.

EDUCAȚIA COPIILOR DIN PERSPECTIVA TRIADEI: ȘCOALĂ-FAMILIE-COMUNITATE

Prof.înv.primar, Hîj Liliana-Florinela

Școala Gimnazială „Mihai Eminescu” Rădăuți, Suceava

Educația copiilor este un proces complex, iar colaborarea între școală, familie și comunitate joacă un rol crucial în modelarea viitorului lor. Această triadă reprezintă un parteneriat esențial, având un impact semnificativ asupra dezvoltării copiilor și asigurându-le o educație echilibrată și holistică.

Școala este prima instituție care oferă copiilor acces la cunoștințe academice esențiale. Prin intermediul curriculumului său, școala îi învață pe elevi materii precum matematica, limba și literatura, științele și alte discipline care le dezvoltă gândirea logică și abilitățile intelectuale. În afara cunoștințelor academice, școala joacă un rol crucial în dezvoltarea abilităților sociale ale copiilor. Interacțiunile cu colegii și profesorii în cadrul său creează oportunități pentru dezvoltarea abilităților de comunicare, colaborare și rezolvare a conflictelor. Școala contribuie la formarea caracterului elevilor prin promovarea unor valori precum respectul, responsabilitatea, toleranța și altruismul. Prin intermediul activităților educaționale și a modelării comportamentului de către cadrele didactice, școala influențează dezvoltarea morală a copiilor. Școala furnizează un mediu structurat și sigur, esențial pentru procesul de învățare. Prin regulile și procedurile stabilite, școala oferă copiilor un cadru în care se pot concentra asupra studiilor și pot dezvolta o rutină sănătoasă.

Școala nu funcționează izolat, ci este parte a triadei educaționale. Colaborarea strânsă cu familiile și comunitatea este esențială pentru a asigura coerență în educația copiilor și pentru a îmbunătăți rezultatele academice și sociale.

Familia este prima școală a copiilor, unde aceștia învață valorile, normele și relațiile interpersonale. Implicarea părinților în educația copiilor contribuie la o dezvoltare armonioasă, oferindu-le sprijin emoțional și susținere în parcursul lor educațional.

Familia contribuie semnificativ la dezvoltarea identității și autonomiei copiilor. Relațiile afective și suportul emoțional oferit de către părinți creează un mediu sigur în care copiii își pot explora personalitatea și pot dezvolta încrederea în propriile capacități. Părinții au un rol activ în sprijinirea parcursului educațional al copiilor. Implicarea în activitățile școlare, monitorizarea progresului academic și colaborarea cu cadrele didactice sunt aspecte cheie ale rolului părinților în educația copiilor. Aceștia sunt modelele primare pentru copii în ceea ce privește comportamentul și relațiile interpersonale. Aceștia învață cum să interacționeze cu ceilalți, cum să împărtășească și cum să colaboreze prin intermediul experiențelor trăite în familie. Familia oferă un suport emoțional esențial pentru copii. Un mediu familial stabil și afectiv creează un sentiment de siguranță și încredere, ceea ce contribuie la dezvoltarea emoțională și la abordarea cu succes a provocărilor vieții. Ea transmite copiilor valorile culturale și religioase, contribuind astfel la dezvoltarea identității culturale și spirituale a acestora. Această educație culturală îi ajută pe copii să se conecteze la rădăcinile lor și să înțeleagă diversitatea.

Comunitatea adaugă o dimensiune suplimentară la educația copiilor, oferind resurse precum biblioteci, parcuri, evenimente culturale și proiecte sociale. Implicarea în activități comunitare îi ajută pe copii să-și dezvolte abilități de comunicare, empatie și responsabilitate față de societate. Proiectele comunitare și programele extracurriculare oferă oportunități suplimentare pentru dezvoltarea abilităților sociale și a intereselor individuale ale copiilor. Evenimente culturale, activități sportive și voluntariatul sunt exemple de inițiative care pot îmbogăți viața educațională a elevilor. Comunitatea servește ca punte între școală și familie. Colaborarea strânsă între aceste entități asigură o comunicare eficientă și împărtășirea resurselor pentru a sprijini nevoile educaționale ale copiilor. Membrii comunității, inclusiv profesioniști sau persoane cu experiență în diverse domenii, pot oferi mentorat și ghidare copiilor. Aceste experiențe practice și sfaturile personale pot inspira și motiva copiii să-și exploreze potențialul și să-și urmeze pasiunile. Comunitatea poate contribui la promovarea diversității și incluziunii în educație. Prin organizarea de evenimente care celebrează diversitatea culturală și prin sprijinirea unui mediu educațional incluziv, comunitatea contribuie la formarea unor cetățeni responsabili și toleranți.

Provocări în Triada Școală, Familie, Comunitate și Soluții Corespunzătoare:

1. Comunicare Deficientă:

Provocare: Lipsa sau slaba comunicare între școală, familie și comunitate poate duce la neînțelegeri și la o colaborare inefficientă.

Soluție: Implementarea unor canale de comunicare eficiente, cum ar fi întâlniri periodice, platforme online, newslettere și evenimente comunitare

2. Diferențe Culturale și Sociale:

Provocare: Diferențele culturale și sociale între membrii triadei pot crea dificultăți în înțelegerea reciprocă și în colaborare.

Soluție: Organizarea de evenimente și activități care să celebreze diversitatea culturală, precum și crearea unor programe de formare pentru a spori conștientizarea și înțelegerea diversității.

3. Resurse Financiare Limitate:

Provocare: Familii și comunități cu resurse financiare limitate pot întâmpina dificultăți în a furniza suport suplimentar pentru educație.

Soluție: Crearea de programe de ajutor financiar, acordarea de burse sau facilitarea accesului la resurse educaționale gratuite pentru a compensa nevoile financiare.

4. Diferențe în Așteptările Educaționale:

Provocare: Diferențele în așteptările și prioritățile educaționale dintre școală, familie și comunitate pot crea tensiuni.

Soluție: Organizarea de întâlniri regulate pentru a discuta și clarifica așteptările reciproce, stabilirea unor obiective comune și adaptarea curriculumului pentru a reflecta nevoile și valorile comunității.

5. Implicarea Redusă a Părinților:

Provocare: Părinții pot fi reticenți să se implice în educația copiilor din diverse motive, inclusiv lipsa de timp sau lipsa încrederii în sistemul educațional.

Soluție: Crearea de programe de implicare a părinților, cum ar fi ateliere educaționale, evenimente culturale sau programe de mentorat, pentru a încuraja o participare activă și pentru a consolida parteneriatul cu școala și comunitatea.

6. Acces Redus la Resurse Educaționale:

Provocare: Unele comunități pot avea acces limitat la resurse educaționale, cum ar fi cărți, tehnologie sau facilități sportive.

Soluție: Inițiative de colectare de fonduri, programe de donații de resurse, parteneriate cu organizații non-guvernamentale sau guvernamentale pentru a aduce resurse educaționale în comunitate.

7. Lipsa Surselor de Sprijin pentru Copiii cu Dificultăți:

Provocare: Copiii cu nevoi speciale sau dificultăți de învățare pot întâmpina dificultăți în accesul la suport adecvat.

Soluție: Crearea de programe personalizate de sprijin, consiliere și colaborare strânsă între cadrele didactice, părinți și profesioniștii din comunitate pentru a asigura o educație inclusivă și echitabilă pentru toți copiii.

Principalele concluzii includ:

1. ***Colaborarea Este Cheia Succesului:***

Colaborarea strânsă între școală, familie și comunitate este esențială pentru a asigura coerența și eficiența procesului de educație. Comunicarea deschisă și partajarea resurselor contribuie la crearea unui parteneriat puternic.

2. ***Educația Este un Efort Comunitar:***

Educația copiilor nu este doar responsabilitatea școlii sau a familiei, ci implică întreaga comunitate. Resursele și sprijinul comunității sunt esențiale pentru a oferi copiilor oportunități extinse și pentru a îmbunătăți calitatea educației.

3. ***Diversitatea Este O Bogăție:***

Diferențele culturale și sociale aduse de familii și comunități sunt o bogăție. Aceste diferențe pot contribui la o educație mai bogată și la formarea unor indivizi toleranți și deschiși la diversitate.

4. ***Implicarea Părinților Este Cheia Succesului Școlar:***

Implicarea părinților în procesul educațional are un impact semnificativ asupra succesului școlar al copiilor. Comunicarea regulată, participarea activă la evenimente școlare și sprijinul în dezvoltarea academică sunt esențiale.

5. ***Necesitatea de Incluziune și Echitate:***

În cadrul triadei, este crucial să se asigure incluziunea și echitatea, astfel încât toți copiii să beneficieze de resurse și oportunități similare, indiferent de contextul familial sau comunitar.

6. Soluții Personalizate pentru Provocări:

Fiecare comunitate și școală se confruntă cu provocări specifice, iar soluțiile trebuie să fie personalizate pentru a răspunde nevoilor și particularităților locale. Abordarea flexibilă și adaptarea la schimbări sunt esențiale.

Conștientizarea, angajamentul și colaborarea continuă sunt cheia construirii unei fundații solide pentru dezvoltarea copiilor și pentru crearea unei societăți educative și incluzive.

BIBLIOGRAFIE

Epstein, J. L. (2001). *School, Family, and Community Partnerships: Preparing Educators and Improving Schools*. Westview Press

Henderson, A. T., & Mapp, K. L. (2002). *A New Wave of Evidence: The Impact of School, Family, and Community Connections on Student Achievement*. Southwest Educational Development Laboratory.

Christenson, S. L., & Reschly, A. L. (Eds.). (2010). *Handbook of School-Family Partnerships*. Routledge.

Comer, J. P., Haynes, N. M., Joyner, E. T., & Ben-Avie, M. (1996). *Rallying the Whole Village: The Comer Process for Reforming Education*. Teachers College Press.

Educația este unul dintre fenomenele care au apărut odată cu societatea umană. Tot ce ține de umanitate: limbaj, rațiune, sentimente, artă, se realizează prin educație. Astfel, educația trebuie să răspundă cât mai bine cerințelor contextului actual în care, a te adapta la nou este un imperativ. Preșcolaritatea este apreciată ca vârsta ce cuprinde cea mai importantă experiență educațională din viața unei persoane. Pe parcursul ei înregistrăm ritmurile cele mai pregnante în dezvoltarea individualității umane și cele mai semnificative achiziții cu ecouri evidente pentru etapele ulterioare ale dezvoltării noastre. De aceea nu putem face abstracție de una din acele dimensiuni esențiale pentru întreaga dezvoltare și afirmare a personalității – creativitatea. În contextul actual educațional, stimularea creativității este un demers socioeducațional complex, ce cuprinde simultan fenomenele de activizare, antrenare, cultivare și dezvoltare prin actualizarea virtuților creative, pentru accederea lor de la posibil la real, prin afirmarea efectivă. A fi sau a nu fi un profesor creativ în procesul didactic, ține de: ereditate, mediu, capacități intelectuale, aptitudini, caracter, motivație, efort de pregătire și investigare.

Astăzi în sistemul de învățământ au apărut multe metode moderne, atractive, care-i stimulează pe copii și le dezvoltă capacitățile intelectuale. Acest lucru îi face și pe profesori să fie mai creativi, să le ofere posibilitatea de a jongla cu toate instrumentele pe care le au la dispoziție. Educatoarea trebuie să fie și ea în aceste tendințe, deoarece copilul preșcolar își pierde foarte repede interesul și atenția, dacă ceea ce i se spune nu este pe înțelesul lui sau nu rezonază cu personalitatea și preferințele sale. Educatoarea trebuie să stimuleze potențialul creator al copilului, prin activitățile desfășurate în cadrul programului din grădiniță, să ofere copilului învățare autoinițiată, o atmosferă neautoritară, să stimuleze curiozitatea copilului spre a descoperi noul, încurajându-i procesele gândirii creative. Aceasta înseamnă că, îl îndeamnă pe copil să caute noi legături între cunoștințe, să reușească să asocieze într-un mod cât mai util informația înmagazinată cu scopul găsirii de soluții inovative la problemele propuse. Educatoarea creativă știe să formuleze problemele în așa fel încât soluțiile să fie intuitive, întrebările ce definitivează înmagazinarea informației venind natural preșcolarului, acesta învățând în mod activ.

După cum știm, fiecare act creativ începe cu întrebări, dar acestea trebuie să fie deschise, să aibă sens, să nu reclame o expunere a faptelor. Orice dascăl care are o stimă de sine ridicată și o ambiție constructivă nu se mulțumește cu niștea ctivități clasice, ci , încearcă să abordeze altele noi, raportându-se mereu la nivelul grupei sale. Și la grădiniță se pot utiliza metode moderne de predare, spre exemplu: metoda piramidei, metoda ciorchinelui, metoda cubului, metoda exploziei stelare, metoda mozaicului, metoda dramatizării, branistormingul, etc. De buna proiectare a activităților bazate pe aceste metode depinde ingeniozitatea și creativitatea cadrului didactic. Instaurarea unui climat favorabil este o altă condiție principală, o conlucrare fructuoasă între copil și educatoare, un climat caracterizat printr-o tonalitate afectivă, pozitivă, de exigentă și înțelegere.

La fel de importantă este stimularea efortului personal al copilului și stimularea lui în aducerea unei contribuții proprii, de a fi original, inventiv, creator. Relația educatoare-copil este un factor esențial în stimularea spiritului creativ . Educatoarea trebuie să aibă o atitudine pozitivă față de creativitatea copilului. O educatoare creativă determină avântul originalității copilului, fără eforturi speciale. Secretul constă în transferul setului de valori propice creativității de la educatoare la copil, urmat de automodelarea copilului în funcție de atitudinile și convingerile de-nite proprii copilului. Copiii, încă din primii ani de viață în familie, vin în contact cu diverse forme de muncă. Părinții trebuie convinși că tutelarea excesivă împiedică dezvoltarea intelectului, manifestarea independentă a gândirii și fanteziei lui, factori esențiali în dobândirea viitoare a unei autentice competențe profesionale. În societatea contemporană, cu schimbări rapide și efecte imediate, educația și învățământul trebuie reînnoite, completate și adaptate. În zilele noastre, o prioritate a învățământului o constituie și informatizarea, softul educațional, reprezentat de programele informatice special dimensionate și adaptate în perspectiva predării unor teme specifice învățământului preșcolar.

Utilizarea calculatorului în procesul instructiv-educativ facilitează realizarea scopurilor didactice și idealurilor educaționale. Ține de priceperea și creativitatea educatoarei să folosească aparatura modernă, softurile educaționale, în activitățile din grădiniță și chiar să-i inițieze pe copii în folosirea lor. Inovația didactică a adus în atenția noastră a cadrelor didactice, termeni și atitudini noi

necesare în procesul instructiv-educativ. Integrarea și interdisciplinaritatea sunt două dintre ele. Integrarea este o manieră de organizare oarecum similară cu interdisciplinaritatea, în sensul că obiectivele învățării au ca referință nu o categorie de activitate, ci o tematică unitară, comună mai multor categorii de activități. În nici un caz nu trebuie confundate cele două concepte, integrarea fiind considerată o metodă care rupe hotarele între categoriile de activități și grupează cunoașterea în funcție de tema propusă. Activitățile integrate presupun un scenariu unitar și de cele mai multe ori ciclic, în care tema se lasă investigată cu mijloacele diferitelor științe; conținuturile au un subiect comun și obiectivele propuse se realizează prin diferite forme de activitate.

Integralitatea presupune scenarii zilnice ce reunesc activități comune și la alegere, sau scenarii în care se regăsesc fragmente de activități dintr-o săptămână, cu generice de o zi. Practic, activitatea unei zile se derulează ca o poveste, integrând, legând toate activitățile din ziua respectivă. Acest tip de activități solicită la maxim creativitatea educatoarei deoarece îi dă posibilitatea să se desprindă de stilul de lucru fragmentat, îi lasă mai multă libertate de exprimare și acțiune. Interdisciplinaritatea, apare sub aspect practic din necesitatea depășirii limitelor create de cunoaștere, care a generat granițe artificiale între diferite domenii ale ei. Interdisciplinaritatea oferă o imagine integrală a lucrurilor care sunt analizate și constituie unul dintre cele mai actuale principii metodologice ale învățământului, care condiționează soluționarea adecvată a problemelor cunoașterii și aplicării rezultatelor în praxisul social. Interdisciplinaritatea are mai multe avantaje: asigură un anumit grad „de integrare între diferite domenii de cunoaștere; permite schimburi de ordin conceptual și metodologic, precum și utilizarea unui limbaj comun. Transferul cunoștințelor presupune circulația informațiilor, fixarea lor dintr-un domeniu sau altul, extinderea câmpului de aplicare a celor învățate inițial spre alte domenii adecvate.

Prin abordarea interdisciplinară se urmărește ca o idee, o informație, un detaliu cunoscut dintr-un domeniu experiențial să poată fi transferate sau asociate spontan cu elemente de conținut specifice altor domenii experiențiale: om și societate, știință, limbă și comunicare, psihomotric, estetic și creativ. Copilul preșcolar este prin natura sa un creativ datorită imensei sale curiozități, a freazătului permanent pentru a cunoaște tot ceea ce se petrece în jurul său. În perioada preșcolară imaginația se exprimă viu prin tot ceea ce face copilul la grădiniță la toate activitățile. Preșcolaritatea reprezintă vârsta la care este imperios necesar stimularea potențialului creativ al copilului, neidentificat sau neexprimat prin cunoașterea și stimularea aptitudinilor, prin mobilizarea resurselor latente prin susținerea manifestațiilor printr-o motivație intrinsecă. Activitatea didactică trebuie înțeleasă ca un act de creație nu ca un șir de operații șablon, de rutină.

Educatoarea trebuie să dispună de capacitatea de înțelegere a copiilor, să trăiască împreună sentimente puternice, să creeze situații care să îmbogățească mintea copilului cu anumite reprezentări și obișnuințe. Educatoarea trebuie să-și folosească creativitatea, tactul pedagogic, toate talentele pentru a-l determina pe copil să „creeze” la rândul său jucându-se.

Bibliografie:

Breben S, Gongea E, Ruiu G, Fulga M, Metode interactive de grup, Ed. Arves, București, 2002,
Cojocaru C, Creativitate și inovație, Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 2005,
Oprea C, Strategii didactice interactive, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 2007.
Răfăilă E, Educarea creativității la vârsta preșcolară, Ed. Aramis, București, 2002

Modalitati de reducere a abandonului școlar

prof.înv.primar Hură Rodica
Școala Gimnazială nr. 1 Avrămeni

*“Educația este cea mai puternică armă pe care voi o puteți folosi pentru a schimba lumea”
Nelson Mandela*

O provocare comună pentru sistemele de învățământ europene este prevenirea părăsirii timpurii a școlii. Scăderea interesului pentru actul educativ, ce are loc de la o generație de elevi la alta, cât și provocările comunității necesită din partea școlii o adaptare rapidă și continuă. Fenomenele de abandon și părăsire timpurie a școlii reprezintă realități serioase, complexe, generate de o multitudine de cauze, adesea suprapuse, care necesită în consecință o diversitate de modalități de adresare și combatere

Un apel puternic pentru cei care lucrează zi de zi în lumea educației, pentru factorii de decizie politică de care depinde protejarea și promovarea unei școli de calitate pentru toți, pentru fiecare dintre noi, părinte, elev, cetățean pentru că dreptul nostru la educație și modurile în care aceasta se realizează poate determina prezentul și viitorul nostru.

Țara noastră se confruntă cu probleme serioase legate de abandonul școlar și excluziunea socială, în special în zonele rurale. În unele județe din România, aceste aspecte au atins un nivel îngrijorător, fiind necesare măsuri urgente, precum desfășurarea de activități utile și elaborarea unui plan de acțiune pentru integrarea socială și educațională

Deși principalii factori de creștere a probabilității de a renunța la educație sunt localizați la nivelul familiei și al comunității, recomandările pentru atenuarea acestor factori se adresează în primul rând școlii

La nivelul școlii, situațiile de abandon pot fi determinate de repetențiile repetate și frecvente, de integrarea insuficientă în colectivul clasei de elevi sau de calitatea relațiilor cu profesorii și cu colegii. Cadrele didactice pot avea un rol important în prevenirea abandonului școlar timpuriu, deoarece sunt în permanent contact cu elevii, pot identifica și diagnostica problemele acestora și pot atrage atenția autorităților sau organizațiilor non-guvernamentale competente pentru a interveni la nevoie.

Principalele obiective în cadrul unui program de prevenire a abandonului școlar:

1. identificarea elevilor aflați în abandon sau risc de abandon școlar în vederea menținerii acestora în sistemul învățământului guvernamental de zi;
2. implicarea sistemului familial în reabilitarea școlară și socială a elevului;
3. creșterea gradului de implicare a comunității locale în soluționarea situațiilor de abandon școlar sau a situațiilor ce prezintă risc de abandon școlar.

Pentru reducerea fenomenului de abandon școlar se pot lua următoarele măsuri active:

- cadrele didactice trebuie să cunoască familia din interiorul căreia provine elevul cu risc de abandon școlar și trebuie să desfășoare activități didactice diferențiate cu aceștia;
- implicarea acestor elevi în cât mai multe activități extracurriculare și cât mai variate și diversificate; - acordarea unor sarcini speciale în cadrul colectivului de elevi pentru a se simți importanți și valorizați;
- abordarea în cadrul orelor de consiliere și orientare școlară a unor teme ce prevăd abandonul școlar și urmările acestuia;
- vizite regulate la domiciliul acestor elevi;
- monitorizarea permanentă a evoluției elevilor cu risc de abandon;
- consilierea psihologică a elevilor cu risc de abandon școlar are o importanță deosebită, aceștia își pot schimba perspectiva vieții și direcțiile de acțiune spre un viitor mai bun;
- participarea cadrelor didactice la cursuri care îi vor iniția în căi de rezolvare a conflictelor ce pot apărea în cadrul grupului de elevi;
- crearea unui spațiu școlar atractiv și propice desfășurării unei multitudini de activități;
- organizarea de întâlniri comune școală – familie - psiholog școlar - asistent social, întâlniri care au drept scop prezentarea efectelor abandonului școlar și stabilirea unor măsuri comune pentru prevenirea acestui fenomen.

Prin utilizarea acestor metode și practici s-a dovedit o scădere a numărului cazurilor de risc de abandon școlar.

Toți actorii din mediul școlar și din proximitatea acestuia (personalul didactic și nedidactic, colegii elevilor care necesită suport, părinții, familiile extinse) precum și actorii relevanți din sistemele de sănătate, protecția copilului, justiție, piața muncii, pot avea contribuții semnificative în prevenirea și combaterea abandonului școlar și pentru diversificarea serviciilor de suport oferite copiilor. Responsabilitatea pentru evoluția copiilor este comună, și trebuie asumată prin acțiuni coerente și colaborative, care să vizeze toate palierele vieții copiilor și toți factorii interesați.

Bibliografie

1. Bunescu, Gh., Democratizarea educației și educația părinților, www.leducat.ro
2. Sion, Grațiela, Psihologia Vârstelor, București, Editura Fundația România Mare, 2007
3. Moisin, Anton, (2007), Arta educării copiilor și adolescenților în familie și în școală, Editura Didactică și Pedagogică, București
4. Revista învățământului preșcolar" - Ministerul Educației și Cercetării – Institutul de Științe ale Educației – București 2006
5. Salade, D., (1995), Educație și personalitate, Cluj - Napoca, Casa cărții de Știință

META AI

Prof. Julieta Husarciuc

Liceul Tehnologic "Tudor Vladimirescu"

Experimentează MetaAI. MetaAI este un model de limbaj care poate crea text, traduce limbi, scrie conținut, poate crea planuri de publicitate, poate ajuta agențiile de relații publice în toate sarcinile lor, poate rezolva probleme pe care oamenii nu le pot face atât de repede și atât de bine.

Există multe companii de promovare în întreaga lume care susțin MetaAI și care, în timpul campaniilor de testare, au raportat că eficiența publicității a crescut vertiginos. Este doar un exemplu al revoluției tehnologice actuale, din multe transformări care au loc în jurul nostru, cu viteze fără precedent în istoria omenirii. Într-un astfel de context, rolul omului se schimbă, dar nu dispare, locurile de muncă se transformă și apar altele noi. Alfabetizarea digitală și tehnologică devine la fel de importantă ca alfabetizarea funcțională.

Noul val tehnologic este aici și ne cheamă să gândim noi strategii, pentru a putea supraviețui pe o piață intens tehnologizată. Creativitatea a transformat spațiul concurențial într- unul fără limite. Anticiparea corectă a noilor direcții elimină pericolul rămânerii în urmă. Gândirea anticipativă ar trebui să se dezvolte din primii ani de școală.

Cultivați alfabetizarea tehnologică și digitală, capacitățile cognitive de identificare a semnalelor viitorului ale organizației dumneavoastră – fie că este vorba despre o școală, un spital, o instituție publică, o organizație neguvernamentală sau o companie privată. Utilizați analizele predictive și cognitive pentru a analiza datele de pe piață în timp real.

Adoptați o atitudine autocritică asupra propriei școli, instituții sau companii. Realizați analiza ei SWOT (mai multe informații despre ce presupune această analiză și cum poate fi aceasta folosită pot fi găsite aici), precum și pe aceea a tuturor organizațiilor, instituțiilor sau întreprinderilor din domeniul în care activați. Are instituția sau compania dumneavoastră competențele potrivite pentru a valorifica noile tendințe și tehnologii care apar? Dar voi personal, ca cetățeni?

Explorați un teritoriu necunoscut. Concentrați-vă pe construirea unor rețele mai largi de informare și analizați ce fac celelalte unități de învățământ, organizații sau companii din industriile și serviciile independente, pentru a obține idei noi, complet diferite.

Tehnologiile apar ca răspuns la niște necesități, sunt un produs al inteligenței umane, care rafinează și utilizează la cel mai înalt nivel acumularea de cunoștințe. În același timp, sunt și un produs al liberului arbitru uman, deoarece oamenii sunt cei care decid dacă tehnologia îi va ajuta să-și atingă obiectivele propuse sau dacă mijloacele tehnologice devin costisitoare moral sau material.

Când vorbim despre cultura tehnologică și puterea ei, manifestată prin gradul de răspândire și utilizare a tehnologiei, nu trebuie să uităm că, indiferent de instrumentele și mijloacele tehnice pe care le folosește, omul este, finalmente, cel care hotărăște scopul unei acțiuni. Acest lucru se realizează conform cu valorile individuale și normele sociale instituite.

În raport cu scopul final – care este propus și urmărit strict de către ființa umană –, artefactele tehnologice rămân obiecte pasive, neutre.

Legiuitorii nu țin pasul cu viteza actuală a salturilor tehnologice, o viteză fără precedent în istoria omenirii, dar pot defini principiile etice globale și mecanismele de prevenție.

Cei bogați, cu acces la noile tehnologii, vor deveni și mai bogați. Cei săraci, fără acces la noile tehnologii, vor deveni și mai săraci. Investiția în educație și inovație, asigurând accesul la noile tehnologii, este mijlocul prin care gramatica învățării și dezvoltării se poate modifica.

Creați momentul și bucurați-vă de el. Odată ce ați decis să lansați un nou model de acțiune, de învățare sau de afaceri, de produse sau de servicii, acționați rapid și fiți pregătiți să vă asumați riscuri. Este dificil să reușești ca pionier atunci când progresele tehnologice apar atât de repede încât pot face ca până și inovațiile recente să se învechească rapid.

Integrați beneficiarii/consumatorii în strategia de dezvoltare a instituției sau a firmei. Înființați grupuri de lucru conectate la semnalele viitorului/comitete de consiliere pentru elevi, beneficiari sau clienți, cu scopul de a obține opinii sincere și contribuții directe cu privire la nevoile lor și problemele specifice. Influența beneficiarilor nu ar trebui să se limiteze la activitățile la care aceștia participau în mod tradițional, cum ar fi dezvoltarea de noi cursuri, produse sau servicii.

În schimb, directorii ar trebui să fie gata să renunțe la puterea lor absolută în dezvoltarea strategiei educaționale, de afaceri sau de conducere a instituției pe care o reprezintă.

Creați experiențe atractive pentru elevi, beneficiari și clienți, pentru a facilita implicarea acestora ca indivizi, mai degrabă decât ca o categorie de angajați sau angajatori ori în calitate de alt segment de piață.

Convergența ideilor reprezintă cea mai mare oportunitate de creștere pentru organizații; în acest sens, creați experiențe transdisciplinare și transindustriale, pe baza noilor principii digitale de afaceri de tip rețea.

Prin abordarea etică în ceea ce privește tehnologia, Audrey Azoulay menționează că ”Lumea are nevoie de reguli etice mai puternice pentru inteligența artificială: aceasta este provocarea timpului nostru.” Directorul general al UNESCO, coordonează Recomandarea UNESCO privind etica inteligenței artificiale ca prim cadru global pentru utilizarea etică a inteligenței artificiale.

„Pentru a fi de încredere, tehnologiile IA trebuie să reflecte în mod corespunzător caracteristici precum acuratețea, explicabilitatea și interpretabilitatea, confidențialitatea, fiabilitatea, robustețea, siguranța și securitatea sau rezistența la atacuri – și să se asigure că părtinirea este atenuată.”

Explicabilitate și interpretabilitate. Înțelegerea este o cerință pentru dezvoltarea încrederii. Explicațiile sunt necesare pentru a îmbunătăți înțelegerea, încrederea și luarea deciziilor în cunoștință de cauză.

Explicabilitatea este măsura în care mecanica internă a unui model poate fi explicată în termeni umani. Interpretabilitatea se referă la măsura în care o cauză și un efect pot fi observate în cadrul unui sistem.

Transparență. Datele IA, sistemul și modelele de afaceri trebuie să fie transparente.

Oamenii trebuie să fie conștienți atunci când interacționează cu un sistem IA și trebuie să fie informați despre capacitățile și limitările acestuia. În cele din urmă, transparența îmbunătățește trasabilitatea și responsabilitatea.

Confidențialitate, risc de guvernare și conformitate. Pe lângă asigurarea confidențialității și protecției datelor, trebuie utilizate și mecanisme de guvernare a datelor, pentru a garanta calitatea și integritatea datelor, asigurând în același timp accesul legitimat la date.

Robustețe, securitate/rezistență la atacuri. Algoritmii ML ar putea fi vulnerabili la noi intrări adverse. Sistemele IA de încredere trebuie să aibă robustețe (abilitatea de a rezista efectelor adversarilor), inclusiv amenințărilor și atacurilor cibernetice.

Corectitudine/asigurarea diversității și incluziunii. Prejudecățile ascunse ar putea duce la discriminare și excluderea grupurilor subreprezentate/vulnerabile. Pentru a preveni acest lucru, sistemele AI trebuie să includă măsuri de protecție adecvate împotriva părtinirii și discriminării.

Așadar sub acțiunea factorilor tehnologici și sociali, cel care va dori să muncească și să fie și bine plătit în viitor va trebui să aibă în vedere dezvoltarea unor calități care astăzi pot apărea doar ca excepții.

Bibliografie:

1. Conf. Univ. Dr. Andreea Paul, *Ghidul meseriilor viitorului*, INACO, 2022;
2. Patti M. Valkenburg, Jessica Taylor Piotrowski, *Generația digitală*, Editura Niculescu, 2018;
3. Stefan Popenici, *Inteligenta artificială și viitorul educației*, Editura Didactica Publishing House, 2023.

Rolul inovării educaționale în procesul instructiv-educativ

Prof. inv. Presc. IACOB Gabriela Cosmina

GPP Nr. 1, Scoala Gimnaziala Ovidiu Drima Lugasu de Jos

Educația reprezintă un sistem al vieții sociale sensibil la mesajele viitorului; viitorul fiind acțiunea actuală asupra condițiilor date, o anume transformare, inovare și schimbare, a crea premise și nu a impune soluții unilaterale. G. Berger anticipa, cu mulți ani în urmă, că „trăim într-o lume în care, nu va mai fi loc decât de inovatori”.

Societatea contemporană generează inovații numeroase și variate, pe diverse planuri (sociologic, pedagogic, economic, tehnic). Inovațiile din învățământ reprezintă un proces deosebit de complex ce presupune dezvoltare, schimbare, reformă, modernizare, perfecționare.

Inovarea pedagogică este o mișcare de la tradiție la modernitate, prin introducerea unor schimbări, în scopul creșterii eficienței procesului de instruire și formare a personalității omului contemporan. Implementarea inovațiilor în învățământ se realizează prin reforme educaționale sau prin introducerea diferitelor schimbări la nivel structural și funcțional în scopul perfecționării procesului educațional.

Procedeele tehnice de aplicare a inovațiilor sunt:

- remanierea, care vizează schimbări de structură, ca spre exemplu noua structură a învățământului liceal și superior;
- substituirea, de exemplu, înlocuirea unui manual cu altele mai moderne (manuale alternative);
- restructurarea, spre exemplu a planului de învățământ, prin introducerea unor noi discipline (informatica, ecologia);
- adăugarea, adică introducerea unor elemente noi în învățământ, a planurilor cadru, a calculatorului ș.a.;
- eliminarea unor forme învechite cum sunt relațiile autoritare și înlocuirea lor cu cele democratice în relația profesor-elev.

Inovația educațională este o schimbare cu caracter deliberat și voluntar, este o operație al cărei obiectiv este de a determina instalarea, acceptarea și utilizarea unei schimbări.

După Lazăr Vlăsceanu, inovația în învățământ se poate realiza prin reforma educațională și schimbarea pedagogică. Prima desemnează un tip de inovație structurală și sistematică – sistematică și structurală, care afectează funcționarea și raporturile structurale din întregul sistem de învățământ, având totodată referință intersistemică. A doua formă de realizare urmărește „îmbunătățirea sau modernizarea practicii educaționale”, conform cu obiective predeterminate.” În viziunea autorului, cele două se pot corela în cadrul unui proces de inovare planificat.

Același autor mai precizează că schimbarea are anvergura reformei „fiindcă propune inovații și redimensionări la nivelul structurii, al combinării metodelor de predare-învățare și evaluare”. Iar inovația în educație și învățământ este o necesitate stringentă și o premisă a afirmării societății educative.

Inovația în educație și învățământ poate fi definită ca o îmbunătățire măsurabilă, deliberată și durabilă, produsă ca urmare a instalării, acceptării și propagării unei schimbări. Ea reprezintă o înnoire intenționată și bine fundamentată, sugerată grație desfășurării de cercetări pedagogice științifice. O înnoire dobândește statut de inovație dacă îndeplinește următoarele cerințe:

- presupune schimbări de fond privind strategiile educaționale, modificări de atitudini și mentalități;
- presupune transformări importante și eficiente pe scară largă și de durată;
- presupune modificări substanțiale în proiectarea politicii educaționale.

Așadar, inovația în învățământ constă în acceptarea, instalarea și utilizarea unei/unor schimbări cu efecte pozitive asupra activității educaționale ulterioare. Inovațiile nu au valoare în sine și pentru sine, ci numai atunci când se pot „integra și articula în contextul general al sistemului educațional, sincronizându-se cu logica acestuia” (M. Bocoș).

Dacă inovațiile presupun un factor de masă critică, reprezentând gradul de presiune care se exercită în favoarea schimbării, și un factor de prag critic, respectiv, o anumită investiție de resurse umane, temporale etc., atunci putem vorbi de următoarele tipuri de inovații în școală (adaptare după A.M. Huberman):

1. Inovații materiale, care vizează mediul educativ și echipamentul școlar: sălile de clasă, laboratoarele, cabinetele, mijloacele de învățământ, manualele, cărțile ș.a.m.d.
2. Inovații „de concepție”, referitoare la modalitățile de proiectare și organizare a procesului instructiv-educativ, la întregul curriculum școlar și la componentele acestuia: conținutul învățământului, strategiile de predare și învățare, strategiile de evaluare etc.
3. Inovații legate de conduita interpersonală, care vizează atât rolurile și relațiile dintre cei doi

poli/ factori ai binomului educațional – educatori și educați, cât și relațiile stabilite între cadrele didactice (de exemplu, colaborarea pentru realizarea unor cercetări pedagogice, pentru organizarea de cercuri școlare pe arii curriculare sau cu caracter interdisciplinar, pentru creșterea randamentului școlar etc.), relațiile dintre educatori, educați și personalul administrativ ș.a.m.d.

Diferitele tipuri de inovații educaționale se bazează, în primul rând, pe schimbarea concepției și a atitudinii cadrului didactic față de problemele care apar în realitatea educațională. De aceea, se impune ca absolut necesară educarea și autoeducarea cadrelor didactice în direcția producerii, acceptării și introducerii inovațiilor educaționale.

Dacă inovațiile reprezintă orice schimbare în structura și randamentul sistemului de învățământ (de la manifestările de suprafață, până la restructurările fundamentale), reformele sunt o instituție unică pentru toate tipurile de inovații care proiectează pe o durată mai mare schimbările necesare la toate nivelurile funcționale ale structurilor. Deosebirea față de inovațiile curente constă în faptul că reformele operează o schimbare de ansamblu în cadrul de desfășurare a învățământului, intervin mai rar și , introduc în interdependența lor mai multe inovații simultane. Reformele nu pot fi confundate cu inovațiile, indiferent de intensitatea lor, deoarece ele nu sunt decât un instrument, instituție socială, cu funcții specifice.

Conceptul de reformă este un concept complex, care poate fi nuanțat și analizat din perspectiva diferitelor domenii: istorie, sociologie, filozofie, politologie, economie, drept, științele educației. Prin dimensiunile și deschiderile sale multiple, de ordin istoric, sociologic, economic, juridic, reforma are un puternic impact psihologic și psiho-social. Ea poate fi definită ca acțiune de amploare, care implică modificări majore de structură și strategie, constituind o opțiune politică.

Așadar, reforma învățământului reprezintă o inovare macroeducațională care acționează asupra macrosistemului, adică asupra tuturor componentelor structurale și funcționale ale învățământului, vizând restructurarea integrală sau cvasiintegrală a acestora – a obiectivelor, structurilor, conținuturilor și strategiilor educației. Astfel, logica reformatoare proiectează o dinamică proprie a inovației educaționale, pe circuitul unor valori sociale complexe, structurale și sistematice, pe baza următoarelor schimbări:

- schimbarea orientării sistemului educațional;
- schimbarea structurii sistemului educațional;
- schimbarea conținutului procesului educațional.

Între cele două forme ale inovației se stabilește o legătură strânsă, în sensul că reforma învățământului nu este posibilă în absența inovației microeducaționale relevante, sistematice și coerente, iar, pe de altă parte, acestea sunt jalonate de liniile generale ale reformei. Pentru perfecționarea instruirii și formării și pentru realizarea reformei învățământului, este necesar să se elaboreze strategii de difuziune, extindere, generalizare și implementare a inovațiilor realizate în anumite „puncte” ale sistemului de învățământ, întrucât ele nu pot apărea dintr-o dată în întreaga rețea educațională.

Ca instituție specializată, reformele asigură un regim uniform inovațiilor, legea fiind nucleul în jurul căruia întreaga reformă gravitează, sursa care conferă autoritate și operativitate inovațiilor.

Strategia reformelor cunoaște aceeași variabilitate ca și învățământul însuși în funcție de condițiile în/ și la care se aplică. Repetabilitatea reformelor educaționale este explicată de faptul că ele nu rezolvă în întregime dificultățile cu care se confruntă sistemul de învățământ. De aceea, reformele educaționale nu reprezintă totdeauna o soluție inovatoare. Pentru a avea această calitate ele trebuie să însoțească transformări adânci, restructurări și schimbări la nivelul sistemului social global.

În vederea producerii, acceptării, introducerii și generalizării inovațiilor educaționale, se impune realizarea unei pregătiri adecvate, teoretice și practice, a cadrelor didactice, în cadrul celor două subsisteme de pregătire și perfecționare a lor: cel al formării inițiale și cel al formării continue.

BIBLIOGRAFIE:

- * Cazacu, Aculin: Sociologia educației, Editura Hiperion XXI , București, 1992.
- * Ionescu, Miron: Inovația în educație și în învățământ, în revista „Învățământul primar” nr.2-3/2003, Editura Miniped, București.
- * Marin, Stoica: – Pedagogie și Psihologie pentru examenele de definitivare și grade didactice, Editura Gheorghe Alexandru, Craiova, 2002.
- * Vlăsceanu, Lazăr: Decizie și inovație în învățământ, E.D.P., București, 1979.

INTERDISCIPLINARITATEA, LEGĂTURA ÎNTRE DISCIPLINELE ȘCOLARE LA CLASA PREGĂTITOARE

Monica Iatropol,

Școala Gimnazială Vădeni, jud.Brăila

Abordarea interdisciplinară pornește de la ideea că nici o disciplină de învățământ nu constituie un domeniu închis, ci se pot stabili legături între discipline.

Copilul evoluează continuu de-a lungul existenței sale, iar participarea la procesul de educație este un element cheie pentru asigurarea acestei evoluții.

Centrarea procesului educațional asupra copilului se reflectă în abordarea curriculumului din perspectiva dezvoltării globale și vizează cuprinderea tuturor aspectelor importante ale dezvoltării complete a copilului, în acord cu particularitățile sale de vârstă și individuale.

Interdisciplinaritatea se referă și la transferul metodelor dintr-o disciplină într-alta, transfer cu grade diferite de implicare sau finalizare. Ea apare ca necesitate a depășirii limitelor creatoare de cunoaștere, care a pus granițe artificiale între diferite domenii ale ei. Argumentul care pledează pentru interdisciplinaritate constă în aceea că oferă o imagine integrată a lucrurilor care sunt analizate separat. Predarea interdisciplinară pune accent simultan pe aspectele multiple ale dezvoltării copilului: intelectuală, emoțională, socială, fizică și estetică. Interdisciplinaritatea asigură formarea sistematică și progresivă a unei culturi comunicative necesare elevului în învățare, pentru interrelaționarea cu semenii, pentru parcurgea cu succes a treptelor următoare în învățare, pentru învățarea permanentă.

În opinia lui G. Văideanu, interdisciplinaritatea „implică un anumit grad de integrare între diferitele domenii ale cunoașterii și între diferite abordări, ca și utilizarea unui limbaj comun permițând schimburi de ordin conceptual și metodologic”.

În procesul de învățământ se regăsesc demersuri interdisciplinare la nivelul corelațiilor minime obligatorii, sugerate chiar de planul de învățământ sau de programele disciplinelor sau ariilor curriculare. Legătura dintre discipline se poate realiza la nivelul conținuturilor, obiectivelor, dar se creează și un mediu propice pentru ca fiecare elev să se exprime liber, să-și dea frâu liber sentimentelor, să lucreze în echipă, individual.

Adâncirea analizei programei școlare relevă un număr mai mare de competențe specifice și activității de învățare ce permit abordarea interdisciplinară, însă cele mai interesante conexiuni pentru copii se realizează la nivelul conținuturilor. Un conținut școlar structurat în chip interdisciplinar este mai adecvat realității descrise și asigură o percepere unitară, coerentă fenomenelor (Exemplu – Datinile și sărbătorile neamului românesc invită la căutări și conexiuni între diferitele domenii de cunoaștere).

În înfăptuirea unui învățământ modern, formativ, predarea – învățarea interdisciplinară este o condiție importantă. Corelarea cunoștințelor de la diferitele obiecte de învățământ contribuie substanțial la realizarea educației elevilor, la formarea și dezvoltarea flexibilității gândirii, a capacității lor de a aplica cunoștințele în practică. Corelarea cunoștințelor fixează și sistematizează mai bine cunoștințele, o disciplină o ajută pe cealaltă să fie mai bine înșușită. Posibilitățile de corelare a cunoștințelor dintre diferitele obiecte de învățământ sunt nelimitate.

Important este ca predarea – învățarea să fie văzută ca o modalitate modernă de realizare a eficienței lecțiilor, iar învățătorul, pentru a-și atinge obiectivele propuse trebuie să se pregătească din timp și să apeleze la capacitatea sa creatoare. Predarea – învățarea prin corelarea obiectelor de studiu reprezintă noul în lecții, care activează pe elevi, le stimulează creativitatea și contribuie la unitatea procesului instructiv – educativ, la formarea unui om cu o cultură vastă.

Trebuie, aşadar făcut pasul de la conţinuturi la personalitatea celui cu care se lucrează. Astăzi, acest aspect se numeşte învăţare centrată pe elev. Astfel, importante devin metodele cu care se prelucrează conţinuturile şi prin intermediul cărora este implicat educatul în procesul de dezvoltare a sa. Soluţia este aceea de a regândi atât conţinutul cât şi metoda, plecând de la studiul educatului. Metafora lui John Dewey sugerează direct că elevul devine

„ soarele în jurul căruia gravitează,, dispozitivele pedagogiei. Educatul, cu toate resursele sale psihologice, este centrul în jurul căruia gravitează conţinutul, metodele, mijloacele de învăţământ, profesorul, spaţiul clasei, organizarea clasei, organizarea instruirii.

Învăţământul modern îşi pierde treptat caracterul reproductiv, orientat spre însuşirea de cunoştinţe, devenind din ce în ce mai creativ şi activ, centrându-se pe dezvoltarea competenţelor. Teoriile actuale ale personalităţii arată că nu există om fără calităţi.

Pedagogia modernă a demonstrat eficienţa utilizării metodelor interactive la lecţie (conversaţia euristică, problematizarea, demonstraţia, jocul de rol, dezbateră, metode şi tehnici de lucru individual sau pe echipe). Educatorul trebuie să îşi adapteze conţinuturile la specificul educatului şi să găsească cele mai bune metode de valorificare a acestuia. Este un proces dificil dar merită a fi realizat pentru că cel mai important lucru în procesul instructiv-educativ este să contribui la dezvoltarea educatului şi să obţii tot ce este mai bun la el. (Goodson, 1994)

Avantajele interdisciplinarităţii sunt:

- permite elevului să acumuleze informaţii despre obiecte procese, fenomene care vor fi aprofundate în anii următori ai şcolarităţii;
- clarifică mai bine o temă făcând apel la mai multe discipline;
- creează ocazii de a corela limbajele disciplinelor şcolare;
- permite aplicarea cunoştinţelor în diferite domenii;

- constituie o abordare economică din punct de vedere al raportului dintre cantitatea de cunoștințe și volumul de învățare;
- hrănește și refortifică abilitățile și cunoștințele învățate într-o arie de studiu și le utilizează în alta;
- Conferă elevilor experiențe academice din ce în ce mai bogate extinzând contextul și aplicabilitatea deprinderilor și informațiilor lor;

Eficientizează utilizarea timpului de învățare pentru cunoștințele, competențele dintr-o arie spre a fi utilizate ca suport în alta.

Predarea interdisciplinară pune accentul simultan pe aspectele multiple ale dezvoltării copilului: intelectuală, emoțională, socială, fizică și estetică. Interdisciplinaritatea asigură formarea sistematică și progresivă a unei culturi comunicative necesară elevului în învățare, pentru interrelaționarea cu semenii, pentru parcurgerea cu succes a treptelor următoare în învățare, pentru învățarea permanentă.

„Elevul viitorului va fi un explorator” – spune Marshall McLuhan. Pentru aceasta el trebuie să fie conștientizat de importanța învățării prin cercetare, prin descoperire, de importanța realizării conexiunilor între diferitele discipline.

Un curriculum centrat pe nevoile, posibilitățile, pe ritmul, rolurile și demersurile celui care învață ar putea reprezenta cadrul integrator care va înlocui curriculumul centrat pe disciplinele de învățământ. Formarea experienței și dezvoltarea competențelor nu trebuie să fie doar obiective scrise pe hârtie. Nouă dascălilor ne revine misiunea de a forma aceste competențe, de a ști cum să le implementăm în activitatea zilnică de predare, învățare și evaluare, de a descoperi valorile ce se ascund în fiecare din elevii noștri. Reușita va depinde mult de calitatea actului didactic și a parteneriatului educator-educat.

Exemple de activități integrate

Diversitatea exercițiilor interdisciplinare favorizează verificarea capacităților intelectuale și creează un climat ce poate face

învățarea interesantă și stimulativă. Exercițiile-joc situează elevul în centrul acțiunii, valorificând experiența cotidiană a fiecăruia, punându-i într-o situație inedită.

Abordarea interdisciplinară poate asocia matematica și specii literare mult îndrăgite de elevi, cum este în cazul unor ghicitori sau probleme. Exemplu:

1. „Rița-Veverița

„

A strâns sărăcuța, nuci nouă.

Două, v-a dat vouă.

Socotiți deci, dragii mei

Câte nuci, i-au mai rămas ei?

Patru ghinde

Și-ncă una,

Încă două

Spuneți câte-s

Spuneți câte-s, dragii mei?”

2. „10 fluturi în grădină

Se rotesc lâng- o tulpină.

Mițu stă și mi-i pândește,

Hector latră și-i gonește.

3 din fluturii zglobii

S-au ascuns în bălării

Ceialți zboară tocmai sus

Socotiți-i , câți s-au dus?”

2. Clasa Pregătitoare

Disciplina: Matematică și explorarea mediului

Subiectul: *Ne jucăm, numărăm și calculăm*

Tipul lecției: de recapitulare și sistematizare a cunoștințelor

Loc de desfasurare: terenul de sport

Competențe specifice:

MEM

1.3. Ordonarea numerelor în concentrul 0-31, folosind poziționarea pe axa numerelor;

1.4. Efectuarea de adunări și scăderi în centrul 0-31, prin adăugarea/extragerea a 1-5 elemente dintr-o mulțime dată;

2.2. Identificarea unor forme geometrice plane (pătrat, triunghi, pătrat, cerc) și a unor corpuri geometrice (cub, cuboid, sferă) în obiecte manipulate de copii și în mediul înconjurător;

CLR

3.1. Recunoașterea unor cuvinte uzuale, din universul apropiat, scrise cu litere mari și mici de tipar;

DP

3.2. Aplicarea unor tehnici simple care sprijină învățarea și succesul școlar;

Desfășurarea activității:

MEM

Fiecare elev va extrage din coșuleț un ou Kinder imprimat cu un număr de la 0 la 28.

Așezați-vă, în șir indian, în ordine crescătoare!

Copiii care au pe ou număr par să facă un pas lateral spre dreapta, cei cu număr impar-pas lateral spre stânga.

Scoateți din ou hârtia! Elevii vor constata că pe fișă e scris un cuvânt și o operație matematică.

Să aruncăm ouăle în coșulețul potrivit! Elevii vor arunca în cele două coșulete (numere pare/numere impare).

CLR

Arăt câte o planșă ce reprezintă un animal. Cine are scris pe foaie cuvântul ce se potrivește cu aceasta imagine... să se deplaseze în cercul trasat cu cretă pe terenul de sport ! Elevii se vor așeza în cele cinci figuri geometrice conform instrucțiunilor: cei care au cuvântul câine se duc în cerc, cuvântul oaie triunghi, rață oval, cocoș pătrat, vacă dreptunghi. *Cum se numesc animalele din imagini?* (animale domestice) La semnalul meu, copiii vor imita, în cor, graiul acelor animale.

MEM

*Socotiți, cu ajutorul paielor de suc (dacă e nevoie).
Rezultatul exercițiului îl spuneți cu glas tare. Dacă ați greșit, reluați
calculul. Cine a socotit corect aruncă hârtia la coșul de gunoi.*

3. “Mândri că suntem români”

MEM

- 2.1 Identificarea numerelor din concentrul 0-20;
- 2.2 Efectuarea de operații, fără trecere peste ordin, cu nr naturale din concentrul 0-20;
- 2.3 Identificarea zecilor și unităților numerelor date.

AVAP

- 3.1 Decorarea costumelor populare cu litere si cifre;

CLR:

- 1.1 Recepționarea unui mesaj dat;
- 1.2 Citirea corectă, conștientă și în ritm propriu a cuvintelor/propozițiilor date;
- 1.3 Identificarea literelor de mână învățate;
- 1.4 Despărțirea corectă în silabe a cuvintelor date;

MM

- 5.1 Audierea cântecului ”Noi suntem români”;
- 5.2 Mișcare în ritmul melodiei.

Consider că proiectarea și implementarea activităților de tip interdisciplinar duce într-adevăr la creșterea eficienței activității didactice și a gradului de implicare a tuturor elevilor în actul propriei învățări, iar acest lucru se datorează în mare parte atât capacităților intelectuale ale elevilor, cât și însușirii corecte a metodelor diverse de predare a cunoștințelor.

Bibliografie

1. Pălășan, Toader; Crocna, Daniel Ovidiu; Huțanu, Elena - Interdisciplinaritatea și integrare – o nouă abordare a științelor în învățământul preuniversitar, în Revista Formarea continuă a C.N.F.P. din învățământul preuniversitar, București, 2003
2. Stanciu, Mihai – Reforma conținuturilor învățământului, Iași, Polirom, 1999• Văideanu, George – Interdisciplinaritate, U.N.E.S.C.O., 1975
3. Cucoș, Constantin. (1996). Pedagogie. Iași: Editura Polirom, pag.77-79;
4. Ionescu, Miron și Radu, Ioan. (2001). Didactica modernă. Cluj-Napoca: Editura Dacia, pag.113-114, 153-157;
5. Ciolan Lucian. (2008). Învățarea integrată, Fundamente pentru un curriculum transdisciplinar. Iași: Editura Polirom, pag. 125-130;

Fizica în era digitală - metode inovative și provocări

Prof. Iaurum Cristina
Liceul Tehnologic Virgil Madgearu

Fizica joacă un rol important în dezvoltarea gândirii critice și a competențelor științifice ale elevilor. În contextul unei lumi în continuă schimbare, inovația educațională devine esențială pentru a menține relevanța și eficiența procesului de învățare.

Tradițional, fizica a fost predată prin lecții frontale și experimente de laborator standardizate. Deși aceste metode au fost eficiente pentru mulți ani, ele nu mai reușesc să capteze interesul elevilor moderni și să răspundă nevoilor acestora. Progresele tehnologice și schimbările în modul de învățare al elevilor solicită o reevaluare a acestor metode.

Progresul rapid al tehnologiei și cerințele crescânde ale pieței muncii impun o adaptare constantă a metodelor educaționale. Metodele moderne de predare a fizicii nu doar că îmbunătățesc înțelegerea conceptelor complexe, dar și sporesc interesul și motivația elevilor, pregătindu-i mai bine pentru carierele viitoare. Prin utilizarea tehnologiilor avansate și a metodologiilor inovative, putem transforma învățarea fizicii într-o experiență captivantă și eficientă. Cu toate că există provocări, beneficiile pe termen lung justifică eforturile de adaptare și modernizare a educației în fizică.

Studiul fizicii se bazează în mod tradițional pe un model de predare frontală, unde profesorul este principalul furnizor de informații, iar elevii sunt receptori pasivi. Această metodă a fost eficientă în trecut datorită structurii clare și ușurinței de implementare. Manualele de fizică și prelegerile sunt principalele surse de informații, iar laboratoarele școlare oferă oportunități limitate pentru experimente practice. Profesorii prezintă concepte teoretice, folosind de obicei tablă sau prezentări PowerPoint. Elevii iau notițe și ascultă. Elevii studiază din manuale standardizate, care oferă informații teoretice și probleme pentru practică. Experimentele sunt realizate în laboratoare, unde elevii urmează pași prestabiliți pentru a demonstra legile fizicii. Evaluarea cunoștințelor se face prin teste scrise și examene care măsoară capacitatea elevilor de a reține și aplica informațiile predate.

Predarea fizicii se confruntă cu multiple provocări, care influențează negativ eficiența procesului de învățare și interesul elevilor:

1. Mulți elevi consideră fizica o disciplină abstractă și dificil de aplicat în viața de zi cu zi. Aceasta poate duce la o motivație scăzută și la rezultate academice slabe.

2. Modelul tradițional de predare nu mai rezonază cu elevii de azi, care sunt obișnuiți cu tehnologia și interacțiunea digitală. Aceasta poate duce la plictiseală și dezinteres.

3. Multe școli nu dispun de echipamente moderne pentru laboratoare, ceea ce limitează oportunitățile de învățare practică și de explorare a conceptelor fizice.

4. Profesorii pot să nu fie pregătiți pentru a integra noile tehnologii și metode inovative în predare, ceea ce limitează capacitatea de adaptare a curriculumului.

5. Testele standardizate nu reușesc întotdeauna să măsoare abilitățile critice de gândire și de rezolvare a problemelor, concentrându-se mai mult pe memorare.

Schimbări necesare în educația fizicii

Pentru a răspunde acestor provocări, modul de predare al fizicii trebuie să evolueze și să adopte noi abordări și tehnologii care să facă procesul de învățare mai interactiv și relevant

pentru elevi. În acest sens, utilizarea instrumentelor digitale, a simulărilor virtuale și a resurselor online pot transforma modul în care sunt predate și învățate conceptele fizice. Metodele de învățare activă, cum ar fi învățarea bazată pe proiecte și pe probleme, pot spori implicarea și motivația elevilor. Curriculumul trebuie să fie revizuit periodic pentru a include descoperiri științifice recente și aplicații practice ale fizicii în diverse domenii. Programele de dezvoltare profesională pentru profesori sunt esențiale pentru a asigura că aceștia sunt echipați cu abilitățile necesare pentru a utiliza metode și tehnologii inovatoare în predare. Evaluarea elevilor ar trebui să includă o varietate de metode, inclusiv proiecte, prezentări și evaluări formative, pentru a măsura o gamă mai largă de competențe.

Prin abordarea acestor provocări și implementarea schimbărilor necesare, predarea fizicii poate deveni mai eficientă și mai captivantă, pregătindu-i mai bine pe elevi pentru a înțelege și aplica conceptele fizice în viața lor de zi cu zi și în carierele viitoare.

Inovațiile educaționale în fizică au transformat radical modul în care elevii învață și înțeleg conceptele fizice. Aceste inovații au fost facilitate de avansurile tehnologice și de noile metodologii pedagogice care pun accentul pe învățarea activă și pe implicarea elevilor. Iată câteva exemple notabile de inovații educaționale în fizică.

Astfel, PhET Interactive Simulations este o platformă online dezvoltată de Universitatea din Colorado Boulder, care oferă simulări interactive pentru diverse concepte fizice. Elevii pot explora și experimenta cu fenomene fizice în mod virtual, ceea ce le permite să observe și să înțeleagă mai bine conceptele teoretice. Aplicațiile de AR, cum ar fi Merge Cube sau aplicațiile AR ale companiei Google, permit elevilor să vizualizeze modele 3D ale conceptelor fizice, cum ar fi câmpurile magnetice sau structurile atomice. Aceasta le oferă o perspectivă mai tangibilă și interactivă asupra subiectelor complexe. Labster este o platformă care oferă laboratoare virtuale bazate pe simulări. Elevii pot realiza experimente într-un mediu virtual sigur, care replică experiențele de laborator din viața reală. Aceasta este deosebit de utilă pentru școlile care nu au acces la echipamente de laborator avansate. Diverse platforme, cum ar fi PraxiLabs și Beyond Labz, oferă acces la laboratoare virtuale interactive. Acestea permit elevilor să efectueze experimente complexe, să colecteze date și să analizeze rezultate, oferindu-le o experiență practică și intuitivă. Platforme precum Knewton și Smart Sparrow folosesc AI pentru a personaliza experiența de învățare a elevilor. Aceste sisteme adaptează conținutul și ritmul de învățare în funcție de nevoile și performanțele individuale ale fiecărui elev. Khan Academy oferă o gamă largă de lecții video și exerciții practice pentru conceptele de fizică. Platforma permite elevilor să învețe în ritmul lor propriu și să repete materialul de câte ori este necesar. Coursera și edX oferă cursuri online de la universități de prestigiu, incluzând cursuri de fizică care combină prelegerile video cu exerciții interactive și proiecte practice.

Aceste exemple de inovații educaționale în fizică nu doar că fac învățarea mai captivantă și interactivă, dar și îmbunătățesc înțelegerea profundă a conceptelor, dezvoltarea abilităților practice și pregătirea elevilor pentru provocările viitoare. Implementarea acestor metode și tehnologii inovative poate transforma în mod semnificativ peisajul educațional în fizică.

Implementarea inovațiilor educaționale nu este lipsită de provocări. Printre acestea se numără costurile ridicate ale tehnologiei, rezistența la schimbare a profesorilor și lipsa de formare adecvată. Pentru a depăși aceste obstacole, este esențială asigurarea unui suport

adecvat pentru profesori prin programe de formare continuă și acces la resurse financiare pentru achiziționarea de echipamente moderne.

Bibliografie

- 1.Cristea, Sorin. *Pedagogie generală.* București: Editura Didactică și Pedagogică, 2017.
- 2.Pânișoară, Ion-Ovidiu, și Panisoara, Georgeta. *Managementul resurselor umane: Ghid practic.* Iași: Editura Polirom, 2016.
- 3.Ministerul Educației Naționale. *Programe școlare pentru disciplina Fizică.* Accesat pe 1 iunie 2024. <http://www.edu.ro>
- 4.PhET Interactive Simulations. *Simulări Interactive de Fizică.* Accesat pe 1 iunie 2024. <https://phet.colorado.edu/ro/>

Educația - punte între generații

Ibănescu Giorgia Claudia

Liceul Tehnologic “Vintila Bratianu” - GPP Dragomirești-Vale, Ilfov

Școala nu este singura responsabilă pentru educarea noilor generații, cum pare să se acrediteze ideea în ultimul timp, cel puțin la fel de importantă este și prezența activă a părinților în actul educațional. Dacă ar fi să-mi doresc ceva pentru școala românească ar fi revenirea părinților în ȘCOALĂ. Nu în calitate de elevi, desigur, ci în calitate de parteneri ai școlii, asumându-și un rol activ în educația copiilor lor.

Rolul părinților este foarte important în educarea copiilor, ei trebuie să-i pregătească și să-i susțină din punct de vedere emoțional, comportamental, social și financiar, în afara școlii.

Părinții și școala

Eu cred însă că PĂRINȚII se pot implica activ în educarea copiilor și în cadrul școlii. Este important să renunțe la mentalitatea, din ce în ce mai prezentă, că, odată copilul înscris la școală, profesorii devin singurii responsabili de educarea copilului. Ei trebuie să comunice des și deschis cu profesorii copiilor lor și să participe la cât mai multe dintre activitățile formale, dar mai ales non-formale din școală. Școala nu este un loc doar al profesorilor și al elevilor, ci trebuie să fie și al părinților. Ei trebuie să fie o prezență mult mai activă în școală și să renunțe la ideea eronată că își fac de râs copiii (mai ales pe cei de vârstă mai mare) dacă participă la activitățile lor.

Concret, cum încerc să-i implic eu părinți în viața școlii? I-am invitat pe părinți să asiste la lecții, pentru că am observat că mulți au o percepție eronată despre cum se desfășoară, de fapt, lucrurile în școală. N-am reușit încă să conving nici unul. În afară de lipsa de timp, cred că e și motivul despre care am vorbit mai sus.

Vocea părinților

Cred că ar fi utilă o platformă (online) a părinților, o PUNTE ÎNTRE GENERAȚII (poate chiar cu denumirea asta), unde părinții să le împărtășească elevilor din experiența lor legată de diverse subiecte: carieră, alimentație sănătoasă (poate chiar o colecție de rețete :)), timp liber (da, și părinții au câte ceva de spus despre timpul liber), călătorii în locuri interesante, tradiții și obiceiuri în locurile de unde provin și altele, în funcție de interesele comunității de părinți și de elevi din școală.

Copiii au nevoie sa se simta sustinuti de parintii lor in absolut orice fac si spun in societate, sa stie ca orice se va intampla cu ei vor gasi acasa un spatiu in care se vor simti in

siguranta, ca cineva ii va crede si le va oferi suport moral. Au nevoie de toate acestea si, daca nu o veti face dvs. se va gasi cineva, poate nu asa de bine intentionat.

Nu toate activitatile pe care le vor face copiii dumneavoastra vor fi incununate cu succes. Relatia dintre voi va fi formata exact de atitudinea pe care parintii o au cand copilul va esua. Esecurile sunt parte din viata si o atitudine sanatoasa de sustinere il va ajuta pe copil sa stie ca cerul este limita si ca va reusi in orice va depune efort.

Sigur că e nevoie de timp și de multă determinare pentru realizarea acestui proiect, dar cred că e o OPORTUNITATE extraordinară pentru realizarea unei punți între generații.

A ÎNVĂȚA SĂ ÎNVEȚI ÎN ȘCOALĂ

Prof. Daniela IFRIM
Liceul Tehnologic Răchitoasa
Bacău

”A învăța să înveți” este o finalitate și, totodată, un instrument, cu care se poate opera în cadrul fiecărei discipline de studiu, formarea sau dezvoltarea competenței ”a învăța să înveți” fiind realizabilă simultan și în interacțiune cu celelalte competențe cheie. Dezvoltată fie printr-o abordare de sine stătătoare, bazată pe învățarea tehnicilor, metodelor și a strategiilor de studiu, independentă în raport cu disciplinele tradiționale, fie prin infuzarea în abordări disciplinare sau interdisciplinare, competența a învăța să înveți este un punct de plecare pentru dezvoltarea celorlalte competențe-cheie și, totodată, un rezultat al acestora. A învăța să înveți presupune implicarea celor care învață în construirea cunoașterii, pornind de la experiența lor de viață și de la învățărilor și deprinderi anterioare, pentru a fi capabili să aplice cunoștințele și capacitățile într-o diversitate de contexte: acasă, la locul de muncă, în educație și propria formare profesională.

Cuvinte cheie: competențe, descriptori, cunoștințe.

Politicile educaționale stabilite la nivel european au descris încă din 2000 evoluția dezirabilă a sistemelor de educație și formare profesională din Europa către o societate și economie a cunoașterii în termenii competențelor cheie sau a competențelor pentru învățare permanentă: competențe de comunicare în limba maternă; competențe de comunicare în limbi străine; competențe de bază de matematică, științe și tehnologie; competențe digitale de utilizare a tehnologiei informației ca instrument de învățare și cunoaștere; competențe sociale și civice; competențe antreprenoriale; competențe de sensibilizare și de expresie culturală și competența de a învăța să înveți. În ”Recomandarea privind competențele cheie pentru învățarea permanentă”, adoptată în 2001 de către Parlamentul European și Consiliul pentru Educație, compus din miniștri ai educației, a învăța să înveți este considerată un instrument esențial fără de care învățarea permanentă nu ar exista. Competenței a învăța să înveți îi este justificată necesitatea prin raportare la natura schimbătoare a societății și a pieței muncii care determină insuficiența achizițiilor realizate în școală, în termeni de cunoștințe, competențe și calificări, pentru o integrare adecvată pe piața muncii și, mai larg, în societate. Statutul de

competență-cheie al competenței a învăța să înveți este fundamentat, în principal, pe trei considerații:

- a) competența a învăța să înveți este un rezultat înalt valorizat la nivelurile societal și individual, fiind asociat ideilor de „societate care funcționează bine” și „viață de succes”;
- b) este un instrument care permite oferirea de răspunsuri la cerințele complexe și importante ale unui larg spectru de contexte;
- c) este o competență importantă pentru toți indivizii.

Conform Recomandării Parlamentului și a Consiliului European – Key Competences for Lifelong Learning 2006/962/CE din 2006, competența a învăța să înveți reprezintă abilitatea de a se implica și de a persevera în învățare, de a organiza propria învățare, gestionând eficient timpul și informația, atât individual, cât și în grup. Aceasta include conștientizarea procesului și a nevoilor individuale de învățare, identificarea oportunităților existente și abilitatea de a depăși obstacolele care pot apărea, în scopul realizării unei învățări de succes. Competența constă în obținerea, procesarea și asimilarea de noi cunoștințe și capacități / deprinderi, dar și căutarea și utilizarea îndrumării / consilierii. A învăța să înveți presupune implicarea celor care învață în construirea cunoașterii, pornind de la experiența lor de viață și de la învățărilor și deprinderi anterioare, pentru a fi capabili să aplice cunoștințele și capacitățile într-o diversitate de contexte: acasă, la locul de muncă, în educație și propria formare profesională. Motivația și încrederea sunt esențiale pentru manifestarea acestei competențe.

Ceea ce se poate observa în definiția de mai sus este că aceasta face referire deopotrivă la dimensiunile cognitivă și afectivă ale competenței a învăța să înveți. Deși, în realitate, pot exista suprapuneri între aceste dimensiuni, putem disocia între aspectele de ordin cognitiv, care se regăsesc sub forma capacităților de a accesa, prelucra și asimila noi cunoștințe, a strategiilor de învățare și a organizării proprii învățări de către elevi și între aspectele afective, care includ competențe sociale, relevante în definiție ca învățare în grup, motivație, încredere și abilitate de a depăși obstacole. Totodată, definiția subliniază că mixtura de capacități trebuie să poată fi utilizată în contexte multiple și diferite de către persoanele care le-au achiziționat și, prin aceasta, face trimitere la faptul că această competență este mai degrabă una generală, decât una legată de o disciplină de studiu specifică.

De asemenea, se remarcă accentul pe ideea de învățare pe tot parcursul vieții și pe valorificarea oportunităților de învățare nu doar în mediile specifice, cum ar fi școala și instituțiile de formare a adulților, ci și la serviciu, în familie, în comunitate.

Din perspectiva implicațiilor curriculare, oricărei competențe-cheie îi este asociat

implicit caracterul transdisciplinar, fapt pentru care competențele specifice doar unei discipline de studiu nu sunt menționate atunci când se discută despre competențe cheie. Fiind o competență de tip transversal, a învăța să înveți nu poate fi atașată strict doar unei anumite discipline de studiu din curriculumul pentru învățământul preuniversitar.

Din 2011, prin Legea Educației Naționale (art.68) și în România aceste opt domenii de competențe cheie sunt statuate ca finalități ale învățământului primar și gimnazial sau dimensiuni ale profilului de formare a elevului. Deși nu a fost cuprins până în urmă cu un an într-o lege organică, precum este Legea Educației Naționale, termenul competențe cheie, în accepțiunea dată de documentele Comisiei Europene, are o istorie de mai bine de un deceniu și în România. Acest termen a fost presărat cu generozitate în discursul public despre educație, formare profesională și ocuparea pe piața muncii și chiar în documente reglatoare specifice pentru învățământul obligatoriu, cum sunt planurile de învățământ din anii 2003 și 2005, care, în notele lor de fundamentare fac referiri la cele opt domenii de competențe-cheie stabilite la nivel european și declară compatibilitatea acestor competențe cu modul de structurare a curriculumului din România, pe arii curriculare: Limbă și comunicare, Matematică și Științe ale naturii, Om și societate, Arte, Educație fizică și sport, Tehnologii, Consiliere și orientare. De asemenea, o serie de programe școlare au fost revizuite din perspectiva armonizării cu cele opt domenii de competențe-cheie. Toate aceste eforturi de corelare terminologică, deși necesare pentru integrarea competențelor-cheie în curriculum, nu au reprezentat decât o abordare superficială a problemei. Aspecte care țin de fondul implementării efective a competențelor cheie în practica de la clasă sunt încă rămase în așteptarea celei mai fezabile soluții: un cadru curricular de referință care să explicitizeze corespondențele dintre competențele-cheie și obiectivele/competențele generale și obiectivele/competențele specifice disciplinelor școlare și modul în care aceste competențe cheie își manifestă transversalitatea în raport cu disciplinele tradiționale de studiu; modalități practice de organizare modulară a curriculumului obligatoriu, de tip trunchi comun, astfel încât să existe un spațiu special destinat în planurile de învățământ pentru abordări inter și transdisciplinare; formarea metodologică adecvată a cadrelor didactice pentru a gândi și implementa strategii didactice pentru dezvoltarea tuturor celor opt competențe cheie chiar în contextul predării disciplinare.

Pornind de la constatarea că celor 8 domenii de competențe-cheie nu li s-au explorat suficient semnificațiile atribuite de practicieni – în fapt, singurii înfăptuitori ai politicilor educaționale, translatorii celor mai nobile și bine-articulate discursuri politice în realitatea școlii, opiniile cadrelor didactice despre competențele-cheie. Cum era și firesc, aceasta

perspectivă interpretativă asupra competențelor cheie a fost complementară perspectivei raționaliste, rezultată din analiza politicilor europene specifice, a modului și a măsurii în care competențele cheie sunt reflectate în politici naționale – planuri cadru de învățământ și programe școlare pentru învățământul obligatoriu, documente curriculare cu rol normativ în raport cu practicile educaționale.

În acest context, ca parte a setului de competențe cheie și competenței a învăța să înveți i-au fost explorate evidențele la nivelul programelor școlare și semnificațiile pe care profesorii i le atribuie. Întrucât a fi explicit în ceea ce privește atributele elevului care știe cum să învețe este un prim pas în asigurarea calității experiențelor educaționale pentru elevi, am utilizat ca termen de referință descriptorii competenței a învăța să înveți prezentați în Recomandarea 2006/962/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 18 decembrie 2006 privind „Competențele cheie pentru învățarea de-a lungul vieții – Un cadru european de referință”, considerând că aceștia alcătuiesc un inventar comprehensiv al rezultatelor învățării unei asemenea competențe.

Descriptorii ai competenței ”a învăța să înveți”

Cunoștințe:

- competențele, cunoștințele, deprinderile și calificările solicitate (legate de un loc de muncă sau de obiectivele de carieră);
- cunoașterea și înțelegerea propriilor strategii de învățare preferate;
- cunoașterea și înțelegerea punctelor tari și slabe privind aptitudinile și calificările sale;
- capacitatea de a căuta oferte de educație și de formare, ca și oferte de orientare și / sau oferte de ajutor disponibil.

Capacități și deprinderi:

- a dobândi alfabetizările de bază necesare pentru continuarea învățării care sunt scrisul, cititul, socotitul și aptitudinile TIC;
- a dobândi, a obține, a exploata și a asimila noi cunoștințe și aptitudini;
- a avea o gestiune eficientă proprie a învățării, a carierei și a activității profesionale;
- a persevera în învățare, a se concentra pe perioade prelungite de timp;
- a reflecta în mod critic asupra obiectului și finalității învățării;
- a atribui un timp pentru învățarea autonomă, dovedind autodisciplină, ca și activitate în echipă în cadrul unui proces de învățare;
- a obține avantaje din participarea sa la un grup eterogen și de a împărtăși achizițiile învățării;

- a organiza propria sa învățare;
- a evalua propria sa muncă, iar în caz de eșec, a căuta sfaturi, informații și ajutor.

Atitudini:

- motivația și încrederea pentru a continua și a reuși în învățarea pe parcursul întregii vieți;
- rezolvarea de probleme pentru a sprijini procesul propriu de învățare și capacitatea individului de a înlătura obstacolele și de a schimba;
- manifestarea dorinței de a exploata experiențele de învățare și experiențele de viață;
- exploatarea intensă de ocazii pentru învățare și pentru a aplica achizițiile în diverse situații de viață.

Întrebările fundamentale pe care mi le-am pus au fost: Cum se reflectă competența a învăța să înveți în filele programelor școlare pentru învățământul obligatoriu? Dar prin viziunea interpretativă a cadrelor didactice? Care dintre descriptorii competenței a învăța să înveți, prezentați în documentul european menționat, se regăsesc explicit sau camuflați în sintagme cu semnificație similară și care nu?

Analiza programelor școlare a urmărit identificarea de indicii despre dezvoltarea competenței a învăța să înveți la nivelul obiectivelor de referință/competențelor specifice, conținuturilor, valorilor și atitudinilor, activităților de învățare/sugestiilor metodologice.

Util de menționat aici, datorită nevoii de intervenții ameliorative prin practica la clasă, sunt următoarele aspecte slab reprezentate sau eludate de programele școlare: competențele, cunoștințele, deprinderile și calificările solicitate (legate de un loc de muncă sau de obiectivele de carieră); cunoașterea și înțelegerea propriilor strategii de învățare preferate; cunoașterea și înțelegerea punctelor tari și slabe privind aptitudinile și calificările sale; capacitatea de a căuta oferte de educație și de formare, ca și oferte de orientare și / sau oferte de ajutor disponibil; a persevera în învățare, a se concentra pe perioade prelungite de timp; a atribui un timp pentru învățarea autonomă, dovedind autodisciplină, ca și activitate în echipă în cadrul unui proces de învățare; a obține avantaje din participarea sa la un grup eterogen și de a împărtăși achizițiile învățării; manifestarea dorinței de a exploata experiențele de învățare și experiențele de viață.

Analiza de conținut a programelor a fost completată de elemente de factură metodologică, extrase din opiniile profesorilor. Datele au arătat că managementul informațiilor este componenta cea mai bine reprezentată cantitativ și cea mai detaliat expusă, ca evidență a profilului ideal al elevului care știe cum să învețe, iar dimensiunea atitudinal-

motivațională, motivația și încrederea pentru a continua și a reuși în învățarea pe parcursul întregii vieți, este slab conștientizată. În descrierea mediului din clasă care favorizează învățarea eficientă, profesorii au subliniat importanța unor aspecte precum: varietatea resurselor și a activităților de învățare; calitatea prezentării conținutului, dată de reprezentarea grafică a ideilor; activarea cunoștințelor anterioare ale elevilor; valorizarea și exploatarea rezultatelor învățării; controlul profesorilor asupra activităților elevilor; climatul socio-cultural al clasei; echilibrul între sarcinile de grup și activitățile individuale; capacitatea elevilor de a lucra în grup; stăpânirea de către elevi a tehnicilor de învățare care conduc la învățarea auto-dirijată; aplicarea indicațiilor profesorilor; evaluare formativă bazată pe susținerea constantă a învățării, iar nu pe sublinierea și penalizarea erorilor; motivarea elevilor pentru învățare prin strategii didactice interactive și valorificarea experiențelor de învățare non-formală a acestora. Profesorii au conștientizat rolul pe care îl au în sprijinirea elevilor în planificarea și organizarea propriei învățări, în manifestarea stilurilor de învățare individuale, în dezvoltarea încrederii elevilor în succesul propriei activități de învățare. În opinia profesorilor eficiența sprijinului apare ca fiind condiționată de: strategiile didactice puse în acțiune (învățarea prin descoperire, învățarea bazată pe rezolvarea de probleme/aplicații practice, proiectul, studiul de caz, jocuri și alte activități creative, dezbateri, investigație, strategii care integrează TIC, activitatea individuală în cadrul unui proiect comun al unui grup de elevi, cu scopul de a asigura „progresul fiecărui elev și dezvoltarea unui stil specific de activitate independentă”), stilul de predare și personalitatea profesorului, gradul de dificultate a sarcinilor de lucru („alocarea sarcinilor de învățare în conformitate cu nivelul de competență al grupului de elevi, și nu al unui elev individual”), acceptarea de către profesor a ritmurilor individuale de învățare. Pentru a dezvolta autonomia elevului în învățare, profesorii subliniază necesitatea ca ansamblul de acțiuni specifice predării propriei discipline să fie completat cu acțiuni de predare explicită a unor metode și tehnici de studiu precum: tehnici de luare a notițelor; formularea întrebărilor; realizarea de sinteze; rezumarea și reprezentarea grafică a ideilor. Analizând comparativ textul documentului european luat ca referință și datele desprinse din producțiile discursive ale profesorilor putem lesne identifica distincția dintre abordarea raționalistă a documentului de politică educațională, ilustrată prin descrierea competenței a învăța să înveți în termeni de rezultate, achiziții ale învățării elevilor și abordarea interpretativă a competenței a învăța să înveți, a profesorului-actor, care gândește nu doar în termeni de comportamente observabile ale elevilor, ci și în termeni (auto)reflexivi asupra modului în care organizează mediul de învățare și își joacă rolul pentru dezvoltarea competenței a învăța să înveți la elevi.

Abordarea interpretativă este, în fapt, generatoare de veritabile sugestii metodologice, derivate din coborârea în concret a conceptului a învăța să înveți și asimilarea lui în mintea profesorului cu noțiunea de învățare eficientă și bune practici validate în experiența activității la clasă.

În dezvoltarea competenței a învăța să înveți la elevi strategiile de predare-învățare-evaluare adecvate sunt vitale. Acestea trebuie să includă cu obligativitate predarea explicită a unor tehnici și metode de învățare, precum realizarea hărților conceptuale, rezumarea, luarea notițelor, întrucât modul în care profesorii concep și utilizează aceste instrumente de generare și activare a cunoașterii elevilor influențează decisiv nu numai performanțele școlare ale elevilor, ci și modul în care aceștia abordează și soluționează probleme reale din viața cotidiană, sarcinile de la locul de muncă. Din acest motiv, indiscutabil, competența a învăța să înveți trebuie privită în relație cu programele de formare a cadrelor didactice și a formatorilor. Mai mult decât atât, dezvoltarea competenței a învăța să înveți ar trebui să beneficieze de o abordare unitară și coerentă la nivelul curriculumului de formare nu doar a elevilor, ci și a cadrelor didactice, a formatorilor și a adulților, în general.

Bibliografie:

1. Bercu, N., Căpiță, L.E., Despre a învăța elevul să învețe, în: „Revista de pedagogie”, Institutul de Științe ale Educației, nr. 58 (3)/2010.
2. Costea, O. (coord.). “Metodologia implementării competențelor cheie în curriculumul aplicat”, Institutul de Științe ale Educației, București, 2010.
3. Recomandarea 2006/962/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 18 decembrie 2006 privind „Competențele cheie pentru învățarea de-a lungul vieții – Un cadru european de referință”
4. Rychen, D.S., & Salganik, L.H. (Eds.). Key Competencies for a Successful Life and a Well-Functioning Society. Göttingen: Hogrefe & Huber, 2003.

Relația profesor- elev o provocare în societatea contemporană

Prof. Ile Angela

Colegiul Național "Iosif Vulcan" Oradea

Pornind de la premisa că orice proces de educație presupune, prin natura sa, un anumit tip de relație umană, și evoluția educației a inclus deasemenra o evoluție a raporturilor dintre cei educați și educatorii care aduc un plus de valoare acestui process, am considerat ca fiind un subiect de actualitate prezentarea relației profesor-elev.

Pentru un act educational de calitate , orice profesor trebuie să renunțe la tipare unice și sigure și să-și direcționeze acțiunile bazându-se pe cunoașterea capacităților și intereselor elevilor. Potențialul fiecărui copil trebuie să fie pus în valoare prin formarea unor priceperi și deprinderi care pot să fie utile nu numai pe perioada scolii cât și în viață. Acest lucru presupune oferirea unor informații sau tehnici de exteriorizare care să-l ofere posibilități de exprimare cu valoare individual dar și social. Această acțiune pedagogică devine eficientă doar dacă procesul de formare se realizează urmărindu-se aptitudinile și caracteristicile elevului dar și obiectivele procesului formative

Practic, noi suntem martorii unor schimbări substanțiale în domeniul relațiilor profesor- elev. Sunt modificate atât rolurile cât și "regulile jocului", elevii fiind invitați să participe activ la conducerea unității de învățământ având un reprezentant în Consiliul de administrație al școlii.

Apare un element esențial, restricția timpului disponibil care întotdeauna este prea scurt. Fiecare profesor intră la oră cu un bagaj de cunoștințe pe care este dornic să le ofere elevilor. Cu cât condițiile în care se desfășoară ora sunt optime cu atât mai mult din bagaj este prezentat și explicat. Dacă ora este deranjată , bagajul de cunoștințe este semnificativ redus.

Profesorul trebuie să inspire încredere elevului în forțele sale, să prindă curaj, să-l facă să se implice în relația de comunicare, să reușească să-l antreneze într-o discuție constructivă.

Relația profesor-elev reprezintă una dintre problemele majore ale învățământului în general. Sensul formativ al învățământului contemporan

impune mai mult ca oricând luarea în considerație a relației profesor-elev pe fondul căreia se realizează o modelare a comportamentului elevului, precum și sarcinile complexe ale formării personalității acestuia.

În viziunea pedagogiei moderne relația profesor-elev este concepută ca o relație de mare complexitate care implică un dialog permanent între cei doi factori, educator și educat, o comunicare reciprocă angajând toate laturile personalității acestora.

Fiind un act ce ține de sfera relațiilor interpersonale, actul educativ, eficiența sa se decide pe terenul raporturilor concrete zilnice dintre profesor și elev. În problema relației profesor-elev, pe lângă o bogată experiență pozitivă ce s-a acumulat în decursul anilor, se constată că uneori predomină arbitrariul, practici învechite și prejudecăți pe care o atitudine conservatoare le menține.

Relațiile dintre profesor și clasă se polarizează, în general în sentimente de simpatie, încredere reciprocă sau, dimpotrivă, de antipatie, neîncredere și chiar ostilitate. Sunt și cazuri când contactul spiritual dintre profesor și elev nu trece de zona indiferenței: clasa nu există pentru profesor și nici profesorul pentru clasă.

Sursa de nemulțumire a elevilor își are originea în comportamentul unor cadre didactice, în imaginea deformată pe care unii elevi o au despre profesori și profesorii, la randul lor, despre ei.

Utilizarea noilor tehnologii didactice, instruirea programată, duc în cele din urmă tocmai la selecționarea și întărirea comportamentelor adecvate, la realizarea în condiții optime a conexiunii inverse, la aprecierea performanțelor școlare ale elevilor pe baze științifice și în condițiile unei obiectivități știute.

Practica școlară tradițională ne-a lăsat imaginea profesorului care vrea să domine elevii și să-i subordoneze. Într-un asemenea climat nimic nu se face din convingere și pasiune. Este necesar să se facă trecerea de la vechiul tip de relații în care profesorul colaborează cu elevii.

Principală activitate a profesorului nu va fi predarea ci angajarea elevilor în investigații și lucrări independente. Relațiile bazate pe stimă și respect reciproc reclamă și un limbaj adecvat. Expresiile ironice și jignitoare tulbură atitudinea elevilor față de profesorul lor și îngreunează crearea unui climat favorabil muncii creatoare în clasă.

Pentru o comunicare eficientă trebuie să ținem seama de câteva reguli simple și anume: dorința de a înțelege și a asculta, să știi să asculți, disponibilitate, implicare, discernământ și obiectivitate în evaluarea comportamentelor

elevilor, onestitate, bunăvoință, încredere reciprocă, respect reciproc, flexibilitate în gândire, toleranță, complementaritate, sentimentul de dăruire, găsirea unui limbaj comun, altruism, interese comune, preocupări comune, cooperare, curaj, îndrăzneală, să dai celuiilalt putere, simțul umorului.

Un profesor bun trebuie să știe calea pe care s-o aleagă pentru ca relația profesor-elev să fie cât mai eficientă. Profesorul trebuie să inspire încredere elevului în forțele sale, să prindă curaj, să-l facă să se implice în relația de comunicare, să reușească să-l antreneze într-o discuție constructivă. E necesar ca elevilor să li se transmită acea sete de cunoaștere, acea disponibilitate și flexibilitate în gândire, dorința de comunicare. Profesorul trebuie să țină seama de opiniile elevilor, de dorințele acestora, de personalitatea fiecăruia în parte. În relația profesor-elev trebuie avut în vedere, nu în ultimul rând, și personalitatea elevilor. Anumite cerințe influențează personalitatea fiecăruia putând deveni, cu timpul, constante ale personalității.

Așa cum spunea Jean Jaures: „Nu putem preda altora ceea ce vrem, ceea ce știm sau ce credem că știm; nu predăm și nu putem preda decât ceea ce suntem.”

În învățământul preșcolar copiii au nevoie să se joace pentru a-și dezvolta deprinderile cognitive și motorii, pentru a se familiariza cu lumea și a-și găsi locul lor într-o societate deschisă, democratică.

În sala de clasă trebuie să existe respectul reciproc între profesorii de la clasă și elevi. Respectul pe care îl văd copii manifestat în sala de clasă poate constitui un factor cheie în structurarea propriului lor respect de sine și poate reprezenta o bază solidă pentru dezvoltarea unor relații stabile cu ceilalți elevi. Când profesorul manifestă respect față de fiecare copil în parte, copiii învață și ei cum să-i respecte pe ceilalți copii.

Atitudinile empaticе, afectivitatea pozitivă a profesorului față de copii au o influență bună în climatul de învățare și a dezvoltării socioafective a copiilor. O vorbă bună, de încurajare, atunci când copilul are probleme de conectare, de exemplu, are o valoare inestimabilă. Cuvintele de încurajare îi arată copilului că tu ca profesor

Un rol important în relațiile profesor-copil îl are cooperarea dată de implicarea elevilor în activitățile școlare și extrașcolare ducând la o atmosferă plină de respect, armonie în clasa respectivă.

Profesorul trebuie să sesizeze și să încurajeze orice încercare a elevilor de a se apropia de el. Tonul afectiv optim al relației profesor-elev exclude autoritarismul, înfricoșarea, amenințarea elevilor, dar și atmosfera permisivă

și formalismul.

Nici un profesor n-ar trebui să uite că și el a fost cândva elev!

Din experiența mea didactică de peste 25 ani , pot afirma că relația profesor-elev este elementul cheie pentru desfășurarea unui act educațional de calitate desfășurat atât față în față cât și online dar este o provocare mereu actuală.

BIBLIOGRAFIE:

1. Boros, M.-„Profesorul și elevii”, Editura Gutinul, 1994;
2. Cucos, Const.-„Pedagogie”, Ediția a II a revăzută și adăugită, Ed. Polirom, Iași, 2002;
3. Ciobanu, O.- „Comunicare didactică”,Ed. ASE, București, 2003;

PIESELE DE TEATRU ȘI ROLUL LOR ÎN

DEZVOLTAREA COPILOR

PROF INV. PRIMAR-ILIEȘ ANA-MARIA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ I.L.CARAGIALE, BAIA MARE

În știința educației contemporane se impune tot mai mult concepția interdisciplinară în cercetarea și interpretarea fenomenului educațional. Interdisciplinaritatea impune depășirea unor granițe, eliminarea unor cadre rigide, ca domenii exclusive ale unei discipline, transferul de rezultate de la o disciplină la alta în vederea unei explicări mai profunde a fenomenelor, realizându-se astfel o coordonare a diverselor unghiuri de vedere în locul predominării unuia dintre ele. Activitățile interdisciplinare contribuie la formarea unei noi atitudini față de învățare și cunoaștere, determinând o dezvoltare a gândirii prin înțelegere, prin descoperire și nu o simplă memorare.

Teatrul este o artă sincretică. El obligă elevul la un exercițiu de sintetizare a cunoștințelor asimilate, a unor abilități, deprinderi și comportamente din domenii diferite și îi dezvoltă, totodată, spiritul de echipă și personalitatea creatoare alături de colegi.

În cadrul orelor de limbă și literatură română, contactul cu textul literar se stabilește mai ușor atunci când poeziile sau povestirile sunt dramatizate și

interpretate. Prin jocul de rol copilul se apropie de personaj analizându-l, descoperindu-i calitățile și defectele, înțelegându-i trăirile interioare. Se caută vocea corespunzătoare, tipul de mers, gestică. Are loc astfel promovarea empatiei, dezinhibarea, crește încrederea în sine a copilului. Prin jocul de rol se dezvoltă și imaginația creativ plastică a copiilor. Ei pot desena ceea ce au văzut pe scenă sau pot participa direct la realizarea decorului în orele de educație plastică sau abilități.

Organizarea de spectacole de teatru, piese jucate de copii implică o sumedenie de activități colaterale menite să facă dintr-o simplă poveste, o reală reușită. Antrenarea copiilor și a părinților în amenajarea decorului, în procurarea costumelor și apoi realizarea scenariului a angajat toți participanții într-o colaborare unitară care a avut drept rezultat montarea unei povești cunoscute într-o variantă adaptată, proprie.

Prin urmărirea unei piese de teatru, copiii învață să-și concentreze atenția asupra unei activități pentru o perioadă mai lungă de timp. Teatrul încurajează imaginația și creativitatea prin interpretarea personajelor și prin implicarea în lumea ficțiunii. Prin identificarea cu personajele și înțelegerea diferitelor perspective prezentate într-o piesă de teatru, copiii învață empatie și înțelegerea celorlalți. Participarea la spectacole de teatru îi ajută pe copii să-și îmbunătățească abilitățile sociale prin interacțiunea cu ceilalți spectatori și prin colaborarea cu colegii în cadrul producțiilor. Teatrul oferă copiilor un spațiu sigur pentru a-și exprima emoțiile și gândurile, ceea ce poate spori încrederea în sine și capacitatea de a comunica cu ceilalți eficient.

Nu în ultimul rând, teatrul le oferă bucurie și divertisment, oferindu-le ocazia de a se distra și de a crea amintiri frumoase.

Educația prin teatru oferă avantaje pe care le aduce în dezvoltarea personală a individului, indiferent de vârstă, datorită impulsului major pe care-l dă stimulării și îmbunătățirii abilităților individului.

Bibliografie:

1. Brigitte Saussard, „Scenete și jocuri de mimă”, Editura CDPres, 2009
2. Emanuela Ilie, Didactica limbii și literaturii române, Polirom, 2020
3. Constantin Parfene, Metodica studierii limbii și literaturii române în școală, Polirom, 1999

OPTIMIZAREA COMUNICĂRII ÎN PROCESUL EDUCAȚIONAL

Prof. ILIEȘ MIHAELA-IRINA, C.N. „Samuil Vulcan”, Beiuș

Întregul proces de organizare și desfășurare a activității de instruire a elevilor este reglementat de profesor prin comunicare. Urmărind fixarea comportamentelor dezirabile ale elevilor și modificarea celor indezirabile, prin comunicare profesorul vizează, în același timp și formarea capacităților comunicative ale elevilor. Conținutul cognitiv predat-învățat în procesul didactic, ca și influența formativă a profesorului asupra elevului se pot măsura doar prin păstrarea unei permanente legături între cei doi poli ai relației educative determinând astfel înțelegerea dintre profesor și elevi, în vederea atingerii scopurilor și desfășurării activității de învățare. Accentul cade în tot mai mare măsură pe interactivitate, pe sporirea rolului activ al elevului-receptor și pe utilizarea întregii palete de retroacțiuni comunicaționale.

În școală se regăsesc și bariere de comunicare cum ar fi distorsiunile sau inexistența unui repertoriu comun între profesor și elev care duce deseori la perturbarea comunicării. Supraîncărcarea informațională care pune elevul în fața unei abundențe extreme de informație poate duce la dezvoltarea unui refuz față activitatea respectivă, la confuzii, epuizare fizică și motivațională. Blocarea comunicării prin relații reci, birocratice și alte manifestări psihocomportamentale din partea unor cadre didactice face să scadă randamentul comunicării și implicit cel școlar.

Dacă avem în vedere activitatea instructiv-educativă în școală, constatăm că în mare măsură profesorul este emițătorul. El tinde să atingă anumite obiective și folosindu-se de codul lingvistic, își construiește mesajele potrivite cu nivelul dezvoltării limbajului și a capacităților de înțelegere a elevilor. De aceea, aceleași informații pot să fie cuprinse într-un mesaj mai simplu pentru elevii care au un limbaj mai puțin dezvoltat și o gândire cu scăzute posibilități de înțelegere, iar pentru elevii foarte buni, să fie complex și să valorifice toate disponibilitățile de vocabular și structura lingvistică.

Elevul trebuie să înțeleagă informația transmisă și să o integreze în sistemul cunostințelor sale anterioare. Conexiunea inversă este foarte importantă pentru profesor și pentru optimizarea

comunicării didactice. El observa conduitele elevilor care îi arată dacă aceștia au receptat și au înțeles mesajele și poate adresa întrebări de verificare sau aplica probe de control.

Dintre cele mai importante conduite ale elevilor care reprezintă conexiunea inversă a comunicării reținem: urmărirea atentă de către aceștia a ceea ce spune profesorul, notarea în caiete, gesturi de aprobare sau de satisfacție în legătură cu cele transmise, cerințe de suplimentare a informațiilor, aplicarea imediată și reușită a cunoștințelor obținute la situații noi, găsirea de soluții corecte la problemele legate de cele recepționate, răspunsuri corecte la întrebări orale și scrise, etc.

Funcționând normal, pe principiul feed-back-ului procesul de comunicare facilitează realizarea sarcinii, asigură coeziunea grupului, valorizează pe fiecare membru, acționând ca factor de omogenizare. Dacă, prin comportamentul său, profesorul se face „acceptat” de elevi se creează condiții ca grupul școlar să devină receptiv și deschis cooperării. Folosind un limbaj inteligibil și adecvat, bazat pe o comunicare expresivă și convingătoare, profesorul va încerca să transfere conținutul predat în mod atractiv, nuanțat, argumentat și inteligibil, apelând la întregul arsenal metodic și logistic de care dispune, depășind simplul și plictisitorul monolog într-o expunere elevată și argumentată. În acest mod profesorul și elevii trebuie să se influențeze unul pe altul dialogul devenind mai viu și mai nuanțat în funcție de așteptările ambilor termeni ai relației implicate în activitatea didactică și nu în mod unilateral.

Eficiența comunicării depinde și de implicarea personală a elevului, de nevoia lui de cunoaștere. Elevii cu o nevoie de cunoaștere puternică se angajează cu plăcere într-o activitate cognitivă intensă, de evaluare a conținutului semantic al mesajului, în timp ce elevii cu o nevoie de cunoaștere redusă evită să reflecteze prea mult asupra unei probleme sau să facă eforturi de pătrundere a înțelesului. Poate ca « încomunicabilitatea » profesor-elev de care se vorbește atât ar dispărea dacă s-ar cunoaște toate resursele comunicării și s-ar încerca o educare a acestora din urmă atât în privința emiterii, cât și în privința receptării sale.

În relația de comunicare, profesorul trebuie să își asume rolul de o asemenea manieră, încât elevul să simtă că se dorește întâlnirea cu el ca persoană și ca partener de dialog. Situația care poate favoriza cel mai bine exprimarea elevului este aceea în care el nu se simte nici judecat, nici interpretat, nici sfătuit, nici manipulat prin întrebări. Este o situație în care el se simte ascultat. A ști să asculte este caracteristica fundamentală a unei comunicări ce favorizează exprimarea celuilalt.

Referitor la optimizarea comunicării trebuie să recunoaștem că, nu de puține ori, profesorul trăiește cu impresia că vorbele sau mesajele sale ajung la destinație așa cum gândește el, că sunt receptate de elevi păstrând aceleași înțelesuri, aceleași semnificații cu ale sale. Din păcate, lucrurile nu decurg întotdeauna așa, mesajele receptate au tendința de a se îndepărta mai mult sau mai puțin de sensurile emise sau originale, uneori să fie chiar diferite. Numai că actul comunicării didactice poate fi protejat de posibile variații și deviații, distanțări sau deteriorări nedorite prin intervenția feed-back-ului. În reglarea propriei comunicări, cadrul didactic trebuie să țină seama de mimica elevilor, de gesturile, expresiile și mișcările lor, reacții care devin simptomatice pentru ceea ce simt, înțeleg, acceptă, doresc acestia. El poate sesiza direct și abil, din mers, „starea de spirit” a elevilor și astfel să valorifice la maximum comportamentul acestora în beneficiul optimizării comunicării. Pornind de aici, cadrul didactic poate să-și restructureze sau să amelioreze demersul didactic de moment și nu în ultimul rând să-și regleze viteza și ritmul propriei vorbiri.

Actul comunicării devine eficient atunci când favorizează o implicare activă din partea elevului, o angajare cu toate forțele sale intelectuale și afective în procesul receptării. Astfel, receptarea depășește simpla percepere a unor conținuturi audiate. A produce interlocutori activi, a-i determina pe elevi să urmărească cu interes și să manifeste o atitudine activă în cursul ascultării constituie un indicator al competențelor pedagogice a cadrului didactic.

Bibliografie:

1. V. Marcu, L. Filimon – *Psihopedagogie pentru formarea profesorilor*- Ed. Univ. Oradea, 2003
2. V. Marcu, F. Orșan – *Management și comunicare* - Ed. Univ. Oradea, 2005
3. A. Stoica - Constantin– *Conflictul interpersonal* - Ed. Polirom, 2004

Webografie:

<http://promep.softwin.ro/>

<http://www.didactic.ro/>

<http://asociatia-profesorilor.ro/>

<http://www.academia.edu/>

INOVARE EDUCAȚIONALĂ: Surse de inspirație și Învățare Durabilă

„A nu inova, adică a apăra ziua de ieri, este mult mai riscant decât a face ziua de mâine.”

(Peter Drucker)

Conceptul de dezvoltare durabilă desemnează totalitatea formelor și metodelor de dezvoltare socioeconomică care se axează, în primul rând, pe asigurarea unui echilibru între aspectele sociale, economice, ecologice și elementele capitalului natural. Durabilitatea pornește de la ideea că activitățile umane sunt dependente de mediul înconjurător și de resurse.

Societatea contemporană generează inovații numeroase și variate, pe diverse planuri (sociologic, pedagogic, economic, tehnic). Inovațiile din învățământ reprezintă un proces deosebit de complex ce presupune dezvoltare, schimbare, reformă, modernizare, perfecționare.

Inovarea pedagogică este o mișcare de la tradiție la modernitate, prin introducerea unor schimbări, în scopul creșterii eficienței procesului de instruire și formare a personalității omului contemporan. Implementarea inovațiilor în învățământ se realizează prin reforme educaționale sau prin introducerea diferitelor schimbări la nivel structural și funcțional în scopul perfecționării procesului educațional.

Educația, pe lângă faptul că este un drept al omului, este o premisă pentru obținerea dezvoltării durabile și un instrument esențial pentru o bună administrare, pentru adoptarea unor decizii în cunoștință de cauză și promovarea democrației. De aceea, educația pentru o dezvoltare durabilă poate ajuta să transforme perspectiva noastră în realitate. Educația pentru dezvoltare durabilă dezvoltă și îmbunătățește capacitatea indivizilor, a grupurilor, a comunităților, a organizațiilor și a țărilor de a gândi și a acționa în favoarea dezvoltării durabile. Ea poate genera o schimbare în mentalitățile oamenilor, potențând capacitatea acestora de a crea o lume mai sigură, mai sănătoasă și mult mai prosperă, îmbunătățind astfel calitatea vieții. Educația pentru o

dezvoltare durabilă oferă o abordare critică, un grad sporit de conștientizare și puterea de a explora și dezvolta noi concepte, viziuni, metode și instrumente.

După Lazăr Vlăsceanu, inovația în învățământ se poate realiza prin reforma educațională și schimbarea pedagogică. Prima desemnează un tip de inovație structurală și sistematică – sistematică și structurală, care afectează funcționarea și raporturile structurale din întregul sistem de învățământ, având totodată referință intersistemică. A doua formă de realizare urmărește „îmbunătățirea sau modernizarea practicii educaționale , conform cu obiective predeterminate.” În viziunea autorului, cele două se pot corela în cadrul unui proces de inovare planificat. Același autor mai precizează că schimbarea are anvergura reformei „fiindcă propune inovații și redimensionări la nivelul structurii, al combinării metodelor de predare-învățare și evaluare”.

Inovația în educație și învățământ poate fi definită ca o îmbunătățire măsurabilă, deliberată și durabilă, produsă ca urmare a instalării, acceptării și propagării unei schimbări. Ea reprezintă o înnoire intenționată și bine fundamentată, sugerată grație desfășurării de cercetări pedagogice științifice.

Conceptul de reformă este un concept complex, care poate fi nuanțat și analizat din perspectiva diferitelor domenii: istorie, sociologie, filozofie, politologie, economie, drept, științele educației. Prin dimensiunile și deschiderile sale multiple, de ordin istoric, sociologic, economic, juridic, reforma are un puternic impact psihologic și psiho-social. Ea poate fi definită ca acțiune de amploare, care implică modificări majore de structură și strategie, constituind o opțiune politică.

Ca instituție specializată, reformele asigură un regim uniform inovațiilor, legea fiind nucleul în jurul căruia întreaga reformă gravitează, sursa care conferă autoritate și operativitate inovațiilor.

Strategia reformelor cunoaște aceeași variabilitate ca și învățământul însuși în funcție de condițiile în/ și la care se aplică. Repetabilitatea reformelor educaționale este explicată de faptul că ele nu rezolvă în întregime dificultățile cu care se confruntă sistemul de învățământ. De aceea, reformele educaționale nu reprezintă totdeauna o soluție inovatoare. Pentru a avea această calitate ele trebuie să însoțească transformări adânci, restructurări și schimbări la nivelul sistemului social global.

În vederea producerii, acceptării, introducerii și generalizării inovațiilor educaționale, se impune realizarea unei pregătiri adecvate, teoretice și practice, a cadrelor didactice, în cadrul celor două subsisteme de pregătire și perfecționare a lor: cel al formării inițiale și cel al formării continue.

Educația, pe lângă faptul că este un drept al omului, este o premisă pentru obținerea dezvoltării durabile și un instrument esențial pentru o bună administrare, pentru adoptarea unor decizii în cunoștință de cauză și promovarea democrației. De aceea, educația pentru o dezvoltare durabilă poate ajuta să transforme perspectiva noastră în realitate. Educația pentru dezvoltare durabilă dezvoltă și îmbunătățește capacitatea indivizilor, a grupurilor, a comunităților, a organizațiilor și a țărilor de a gândi și a acționa în favoarea dezvoltării durabile. Ea poate genera o schimbare în mentalitățile oamenilor, potențând capacitatea acestora de a crea o lume mai sigură, mai sănătoasă și mult mai prosperă, îmbunătățind astfel calitatea vieții. Educația pentru o dezvoltare durabilă oferă o abordare critică, un grad sporit de conștientizare și puterea de a explora și dezvolta noi concepte, viziuni, metode și instrumente.

BIBLIOGRAFIE:

- Mihaela Roberta Stanef, Sistemul educațional din România, disparități dintre mediul urban și cel rural, Academia de Studii Economice din București, 2013, pp. 83-93. Tom Nebbia, Integrating Environment and Development 1972–2002, Ecuador
- Cazacu, Aculin: Sociologia educației, Editura Hiperion XXI , București, 1992.
- Marin, Stoica: – Pedagogie și Psihologie pentru examenele de definitivare și grade didactice,

”Oricine poate deveni furios- e simplu. Dar să te înfurii pe cine trebuie, cât trebuie, când trebuie, pentru ceea ce trebuie și cum trebuie- nu este deloc ușor”.

ARISTOTEL

Cercetările din domeniul psihologiei au arătat că un nivel ridicat de abilități intelectuale (IQ) poate contribui semnificativ la rezultate bune în diferite domenii, cum ar fi cel școlar, dar nu este suficient pentru o bună adaptare și nici nu asigură succesul în viață. Cu toate că abilitățile intelectuale sunt foarte importante, emoțiile sunt o sursă de informație esențială pentru supraviețuire. Utilizarea eficientă a informațiilor cu încărcătură emoțională are un rol deosebit în procesul adaptării și în atingerea confortului emoțional personal. Aceste abilități au fost denumite inteligență emoțională (Ștefan & Kallay, 2010). Inteligența emoțională a fost definită de Salovey și Meyer (1990) ca un set de abilități în baza cărora un individ poate discrimina și monitoriza emoțiile proprii și ale celorlalți, precum și capacitatea acestuia de a utiliza informațiile deținute pentru a-și ghida propria gândire și comportamentul. În accepțiunea lui Goleman (2001), inteligența emoțională desemnează o capacitate de control și autocontrol al stresului și emoțiilor negative; o meta-abilitate care determină și influențează modul și eficiența cu care ne putem folosi celelalte capacități și abilități pe care le posedăm, inclusiv inteligența educațională.

Conștientizarea de sine, adică identificarea și recunoașterea propriilor emoții, recunoașterea calităților personale, autoeficacitate și încredere în sine este una din componentele cheie ale competenței socio-emoționale, alături de self management (ce presupune controlul impulsurilor, managementul stresului, perseverență, motivație, controlul impulsurilor). Ce este reglarea emoțională? Este încercarea deliberată a unui individ de a influența ce emoții să aibă, când și cum să le aibă și cum să le exprime (Mauss et al., 2007), abilitatea de coping adaptativ în fața emoțiilor aversive/ distructive, expresie a inteligenței emoționale (cunoaștere/ recunoaștere, expresie, reglare a emoțiilor). Modelul lui Bisquerra consideră reglarea emoțională o componentă a competenței emoționale. Reglarea emoțională presupune conștientizarea interacțiunii cogniții-emoții-comportamente (cultivarea gândirii raționale), exprimarea emoțională adecvată, dezvoltarea mecanismelor de reglare emoțională (autocontrolul impulsivității) prin utilizarea unor strategii de autoreglare și capacitatea de a genera emoții pozitive. Reglarea emoțiilor se poate realiza atât la nivel cognitiv (capacitatea de a înlocui monologul interior negativ cu monolog interior pozitiv), la nivel comportamental (capacitatea de a ignora o situație neplăcută prin reorientarea atenției către o altă activitate sau prin distanțare fizică), cât și la nivel fiziologic (capacitatea de a utiliza strategii de respirație).

Abilitatea de reglare emoțională nu este înnăscută; abilitarea copiilor cu această capacitate de management personal începe în primii ani de viață și de dezvoltă în timp, atunci când beneficiază atât în sânul familiei, cât și în cadrul școlar de susținerea unor adulți de încredere, care le înțeleg nevoile și îi ajută să dezvolte strategii adaptative de autoreglare într-un mediu care este perceput ca suportiv (Shonkoff & Phillips, 2000).

În prezent, cercetătorii din domeniul educațional recunosc faptul că la sfârșitul anilor de școală, absolvenții nu sunt pregătiți să facă față provocărilor vieții de fiecare zi, atât la nivel personal, cât și ca membrii ai societății. Abordarea prin excelență cognitivă a demersurilor curriculare și didactice nu este suficientă pentru a avea succes și a fi fericit. În consecință, la ora actuală, aria învățării emoționale se dezvoltă pe baza cercetărilor în domeniu respectiv, al noilor teorii privind natura emoțiilor și a inteligenței în relație cu succesul. Greenberg (2003) arăta că programele SEL (Social and Emotional Learning) de dezvoltarea a competențelor socio-emoționale a copiilor pot obține rezultate atunci când sunt integrate în curriculumul școlar, elevii fiind implicați în activități atât la clasă, cât și în afara acestora, când există o largă implicare a elevilor, părinților, comunității în planificarea, implementarea și evaluarea programelor. În opinia acestui autor, în mod ideal, învățarea SEL planificată, continuă, sistematică, coordonată ar trebui să înceapă la grădiniță și să continue pe întreaga perioadă a liceului.

Nivelul de dezvoltare psihologică al copiilor înscriși în învățământul primar (6-11 ani) le permite realizarea de operații cognitive tot mai complexe și mai abstracte, care aduc după sine îmbunătățirea continuă a capacității de autoconștientizare, de reflectare asupra propriei persoane (Nagaoka et al., 2015). Copiii își largesc conceptul de sine, incluzând aspecte care țin de emoții și abilități. Rafinarea capacității de a reflecta la propria persoană, la rândul ei, le permite să fie tot mai buni în a înțelege perspectiva altor persoane, ceea ce îi determină și să își compare tot mai mult comportamentul propriu cu cel al semenilor lor. Aceste comparații stau la baza formării sentimentului de auto-eficacitate și de încredere în propriile capacități. Odată cu înscrierea la școală, copiii trebuie să răspundă cerințelor mediului școlar și să își regleze comportamentul pentru a face față noilor cerințe, ceea ce contribuie la dezvoltarea și rafinarea abilităților de management personal. Susținerea din partea adulților este esențială pentru a-i ajuta pe copii să parcurgă cu succes etapele de dezvoltare socio-emoțională caracteristice acestei vârste. Copiii petrec o bună parte din timp la școală, astfel că responsabilitatea pentru întreținerea unui mediu suportiv îi revine și școlii, pe lângă familie. Competențele socio-emoționale pot oferi fundamentul, în cazul elevilor, pentru o mai bună adaptare și performanță școlară, comportamente sociale adecvate, mai puține dificultăți de comportament, mai puțin stres emoțional, rezultate la teste și note mai bune (Greenberg et al., 2003).

Programele pentru susținerea dezvoltării competențelor socio-emoționale ale elevilor oferă un cadru și un răspuns la aceste nevoi, propunându-și să formeze la elevi competențele de autoconștientizare și management personal. Activitățile au ca scop ghidarea elevilor de ciclul primar în direcția autocunoașterii- atât a caracteristicilor personale, cât și a autoconștientizării emoționale. Pentru că de cele mai multe ori copiii sunt deficitari în a-și regla emoțiile și au trăiri de o intensitate ridicată, sunt binevenite și necesare activități pentru a preveni problemele de comportament determinate de lipsa abilității acestora de management al emoțiilor și al gândurilor care provoacă unele comportamente problematice. Participarea școlarilor mici la tipul acesta de activități contribuie la creșterea nivelului stării de bine, la performanțe academice mai bune, la stabilirea de scopuri realizabile și de ce nu- îndrăznețe și de relații din ce în ce mai valoroase cu semenii.

Bibliografie

Andrei, A. (coord) Programe și activități de consiliere pentru dezvoltarea competențelor socio-emoționale ale elevilor. *Ghid pentru profesorii consilieri școlari. Volumul I Învățământ primar.*

București: Editura Didactică și pedagogică (2021)

Andrei, A. (coord) Competențe sociale și emoționale. *Colecție de bune practici pentru consilieri școlari și profesori.* București: Editura Universitară (2021)

Goleman, D. (2001). Emotional intelligence: Issues in paradigm building. *The emotionally intelligent workplace*, 13, 26.

Greenberg, M. T., Weissberg, R. P., O'Brien, M. U., Zins, J. E., Fredericks, L., Resnik, H., & Elias, M. J. (2003). Enhancing school-based prevention and youth development through coordinated social, emotional, and academic learning. *American psychologist*, 58(6-7), 466.

Nagaoka, J., Farrington, C. A., Ehrlich, S. B., & Heath, R. D. (2015). *Foundations for Young Adult Success: A Developmental Framework. Concept Paper for Research and Practice.* University of Chicago Consortium on Chicago School Research. 1313 East 60th Street, Chicago, IL 60637.

Programe și activități de consiliere pentru dezvoltarea competențelor socio-emoționale ale elevilor. Ghid pentru profesorii consilieri școlari. Volumul III. Centrul Național de Politici și Evaluare în Educație Unitatea de Cercetare în Educație. București, 2020. Disponibil:
http://educatiaccontinua.edu.ro/upload/Ghid%20consilieri%20scolari%20Invatamant%20liceal%20_%20vol%20III.pdf

Shonkoff, J. & Phillips, D. (2000). From Neurons to neighbourhoods: The science of early childhood development, Washington DC, National Academy Press

Ștefan, C. A., & Kállay, É. (2010). *Dezvoltarea competențelor emoționale și sociale la preșcolari: ghid practic pentru părinți.*

METODE INOVATIVE DE EVALUARE ÎN CADRUL ORELOR DE LIMBA ROMÂNĂ ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR

**Prof.înv primar : Ion Mariana Florica
Școala Gimnazială Nr 1 Chijic, jud Bihor**

În școala modernă, dimensiunea de bază în funcție de care metodele de învățământ sunt considerate inovative este caracterul lor activ adică măsura în care sunt capabile să declanșeze angajarea elevilor în activitate, concretă sau mentală, să le stimuleze motivația, capacitățile cognitive și creatoare.

Aceste metode inovative se numesc metode interactive centrate pe elev, acele modalități moderne de stimulare a învățării și dezvoltării personale încă de la vârstele timpurii, instrumente didactice care favorizează interschimbul de idei, de experiențe, de cunoștințe.

Interactivitatea presupune o învățare prin comunicare, prin colaborare, produce o confruntare de idei, opinii și argumente, creează situații de învățare centrate pe disponibilitatea și dorința de cooperare a copiilor, pe implicarea lor directă și activă, pe influența reciprocă din interiorul microgrupurilor și interacțiunea socială a membrilor unui grup.

Implementarea acestor instrumente didactice moderne presupune un cumul de calități și disponibilități din partea cadrului didactic: receptivitate la nou, adaptarea stilului didactic, mobilizare, dorință de autoperfecționare, gândire reflexivă și modernă, creativitate, inteligența de a accepta noul și o mare flexibilitate în concepții.

Uneori considerăm educația ca o activitate în care continuitatea e mai importantă decât schimbarea. Devine însă evident că trăim într-un mediu a cărui mișcare este nu numai rapidă ci și imprevizibilă, chiar ambiguă. Nu mai știm dacă ceea ce ni se întâmplă este “bine” sau “rău”. Cu cât mediul este mai instabil și mai complex, cu atât crește gradul de incertitudine.

Datorită progresului tehnologic și accesului sporit la cunoaștere și la resurse ne putem propune și realiza schimbări la care, cu câțva timp în urmă nici nu ne puteam gândi.

E bine ca profesorul să modeleze tipul de personalitate necesar societății cunoașterii, personalitate caracterizată prin noi dimensiuni: gândire critică, creativă, capacitate de comunicare și cooperare, abilități de relaționare și lucru în echipă, atitudini pozitive și adaptabilitate, responsabilitate și implicare.

Un învățământ modern, bine conceput permite inițiativa, spontaneitatea și creativitatea copiilor, dar și dirijarea, îndrumarea lor, rolul profesorului căpătând noi valențe, depășind optica tradițională prin care era un furnizor de informații.

În organizarea unui învățământ centrat pe copil, profesorul devine un coparticipant alături de elev la activitățile desfășurate. El însoțește și încadrează copilul pe drumul spre cunoaștere.

Utilizarea metodelor interactive de predare – învățare în activitatea didactică contribuie la îmbunătățirea calității procesului instructiv - educativ, având un caracter activ – participativ.

Evaluarea didactică reprezintă procesul prin care se colectează informații relevante pentru a evalua în mod obiectiv și subiectiv progresul și performanța elevilor în ceea ce privește obiectivele de învățare și dezvoltare stabilite. Aceasta are un rol esențial în procesul de învățare, deoarece oferă informații despre cunoștințele, abilitățile și competențele dobândite de elevi, permițându-le profesorilor să-și ajusteze și să-și optimizeze practica didactică.

Evaluarea didactică poate implica diverse metode și tehnici, iar selecția acestora depinde de obiectivele și conținutul învățat, precum și de nevoile și caracteristicile elevilor. Iată câteva aspecte importante în evaluarea didactică:

Obiective :

- Evaluarea trebuie să fie aliniată cu obiectivele de învățare și să ofere informații relevante în privința atingerii acestora. Obiectivele trebuie să fie clar definite și să permită o evaluare comprehensivă a cunoștințelor, abilităților și competențelor dorite.
- Diversitatea metodelor de evaluare: Utilizarea unei varietăți de metode de evaluare, cum ar fi teste scrise, lucrări practice, prezentări orale, proiecte, portofolii sau observații, poate oferi o imagine mai completă și mai echilibrată a performanței elevilor.
- Feedback constructiv: O componentă importantă a evaluării didactice este feedback-ul oferit elevilor. Feedback-ul ar trebui să fie clar, specific și orientat către îmbunătățirea performanței și dezvoltarea ulterioară.
- Evaluarea formativă și sumativă: Evaluarea formativă este cea realizată pe parcursul procesului de învățare, oferind informații și ghidare pentru îmbunătățirea performanței. Evaluarea sumativă are loc la sfârșitul unei perioade sau a unui curs și are rolul de a face o sinteză a cunoștințelor și competențelor dobândite.
- Individualizare și diferențiere: Evaluarea trebuie să țină cont de nevoile și caracteristicile individuale ale elevilor, permițându-le să-și demonstreze competențele într-un mod adecvat și oferindu-le oportunități de dezvoltare personalizate.
- Implicarea elevilor: Evaluarea poate fi mai eficientă atunci când elevii sunt implicați activ în proces, având ocazia să-și autoevalueze, să participe la evaluarea colegilor sau să se implice în setarea și monitorizarea propriilor lor obiective de învățare.

Evaluarea în cadrul orelor de limbă română poate include o varietate de metode și tehnici, în funcție de obiectivele specifice ale cursului și de competențele care trebuie evaluate. Iată câteva exemple de metode de evaluare care pot fi utilizate în orele de limbă română :

- Teste scrise: Testele scrise pot evalua cunoștințele gramaticale, vocabularul, ortografia și înțelegerea textelor. Acestea pot include întrebări cu alegere multiplă, exerciții de completare.
- Redactarea de compuneri: Elevii pot fi solicitați să scrie compuneri pe diverse teme, cum ar fi analiza unei opere literare, un argument sau o descriere. Evaluarea se poate concentra pe organizarea logică, claritatea exprimării, utilizarea adecvată a limbajului și capacitatea de a argumenta.
- Prezentări orale: Elevii pot fi încurajați să facă prezentări orale pe diverse subiecte, cum ar fi analiza unui text literar. Evaluarea poate include claritatea comunicării, capacitatea de a prezenta informații relevante și de a răspunde întrebărilor.
- Dezbateri și discuții în clasă: Elevii pot fi implicați în dezbateri și discuții pe diverse teme literare sau sociale. Evaluarea se poate concentra pe capacitatea de a argumenta, de a susține puncte de vedere și de a asculta și a răspunde adecvat la ideile celorlalți.
- Analiza și interpretarea textelor literare: Elevii pot fi evaluați pe baza capacității de a analiza și interpreta texte literare. Pot fi propuse fragmente sau opere literare, iar elevii trebuie să identifice temele, personajele.
- Proiecte creative: Elevii pot fi încurajați să creeze proiecte creative, cum ar fi scrierea de poezii, povestiri sau piese de teatru. Evaluarea poate fi realizată pe baza creativității, originalității și calității limbajului utilizat.

Este important ca evaluarea să fie echilibrată și să țină cont de toate aspectele importante ale competențelor lingvistice și literare. Evaluările trebuie să fie corecte, transparente și să ofere feedback util pentru a sprijini dezvoltarea elevilor în cadrul orelor de limbă română.

Bibliografie :

1. Popham, W. J. (2018). Classroom Assessment: What Teachers Need to Know. Pearson.
2. Stiggins, R. J. (2015). Assessment for Learning: An Action Guide for School Leaders. Pearson.
3. Brookhart, S. M. (2013). How to Assess Higher-Order Thinking Skills in Your Classroom. ASCD.
4. Oprea, Crenguța - Lăcrămioara (2008) – “ *Strategii didactice interactive*”, ed. a III-a, EDP, București,
5. 2. Pânișoară, Ion- Ovidiu (2006) – “ *Comunicarea eficientă*”, ediția a III-a, Editura Polirom, Iași,
6. 3. Cojocariu, Venera Mihaela (2004) – “ *Teoria și metodologia instruirii*”, EDP, București,

EDUCAȚIA -COMUNICAREA

Profesor Ionescu Alina Elena
Liceul Tehnologic Agromontan „Romeo Constantinescu” Vălenii de Munte/Prahova

Fundamentul cultural al educației asigură temeiul raportării noastre la alte țări, popoare, națiuni, grupuri etnice. Coexistența națiunilor, popoarelor, grupurilor etnice presupune coexistența, în mod obiectiv, a culturilor lor.

Identitatea națională, etnică, acceptată și trăită autentic, este reperul de acceptare, asimilare și respectare a culturii altor comunități. În condițiile social-istorice de mobilitate demografică, conviețuirea naționalităților este asigurată și garantată de un climat socio-politic favorabil și de mediul pluricultural. În aceste condiții, numai dialogul intercultural creează suportul optim pentru buna conviețuire. În contextul interferenței culturilor, dialogul intercultural creează deschideri de cunoaștere reciprocă a membrilor comunităților prin valorile proprii, de acceptare și respectare a diferențelor.

Comunicarea interetnică are ca mobil interesele sociale, economice, politice, culturale și are ca fundament dialogul cultural. Dialogul intercultural facilitează relațiile de colaborare, de înțelegere și de armonie socială sprijinându-se pe dualitatea identitate/alteritate, se motivează pe nevoia de identitate a individului și pe corelativul ei, nevoia de alteritate.

Din punct de vedere psihologic, nevoia de identitate (etnică, culturală, lingvistică) este o condiție a echilibrului psihic uman, iar nevoia de alteritate, de raportare la celălalt, asigură posibilitatea dialogului intercultural. Identitatea și alteritatea sunt inseparabile și trebuie tratate ca atare, deoarece ele exprimă esența ființei umane ca ființă culturală.

Școala, valorificând principii ca toleranța, respectul reciproc, egalitatea, va putea pune în relief diferențele culturale și valorile spirituale ale elevilor, raportându-le la valorile generale ale comunității. Astfel, obiectivul unei educații interculturale ar putea constitui o tentativă de ieșire din culturo-centrism prin crearea unui spațiu intermediar între două coduri culturale.

Raportările interculturale antrenează noi poziționări față de realitățile culturale, determină extragerea de noi semnificații sau înzestrarea cu noi sensuri a aceluiași simboluri culturale din perspectiva unor referințe modificate. Intercultural înseamnă deci interdependență, reciprocitate, schimb, iar cele două dimensiuni, de cunoaștere (cognitivă) și a experienței (subiectivă, relațională) vin să accentueze conotația dinamică a interculturalității. Prima dimensiune vizează achiziționarea unor arii conceptuale ce ar permite o mai bună integrare în viața de zi cu zi, de a renunța la prejudecată și stereotip, de a dezvolta o formă de dialog ce ar permite comunicarea într-o lume diferită. Cealaltă dimensiune vizează modul de a trăi într-un anumit fel, acceptarea alterității, cooperarea și înțelegerea mutuală.

Stabilirea perspectivelor și obiectivelor educației interculturale moderne presupune și precizarea sensului termenului „educație”. Acesta își are etimologia în latinescul „educō, educare” – a alimenta, a îngriji, a crește cu referire la oameni, animale și plante. Se încearcă o deducere a semnificației sale și din alt termen latin „educō, educere” – a duce, a conduce, ambele fiind considerate corecte. Educația se referă astfel la un proces complex de transformare a omului dintr-o stare primitivă – starea de natură, la o stare evoluată – starea de cultură, definind astfel educația în context cultural și intercultural.

Educația interculturală este una dintre „noile educații” definite drept o formulă ce corespunde unei schimbări paradigmatică a actului educativ în favoarea unei învățări inovatoare. Valorile avansate de noile educații sunt specifice societății contemporane: pacea și cooperarea, toleranța, democrația, comunicarea și mass-media, schimbarea și dezvoltarea etc. Aceste valori îmbogățesc conținutul axiologic al educației făcându-l mult mai dinamic și orientează sensul educației de la modelul pluridisciplinar clasic la modelul interdisciplinar.

Noile educații obligă școala să cultive valori universale autentice prin realizarea a patru obiective: luarea în considerație a dimensiunii culturale a dezvoltării, afirmarea și îmbogățirea identităților culturale, lărgirea participării elevilor la viața culturală și promovarea cooperării culturale internaționale.

În consecință, programele de învățământ au fost racordate la diversitatea culturilor și a interacțiunilor culturale promovând astfel o nouă mentalitate care ilustrează faptul că dezvoltarea societății cuprinde două dimensiuni: cultură și educație.

Educația interculturală este un răspuns la pluralismul cultural care constituie o sinteză de elemente definitorii ale unui anumit spațiu pentru a constitui un mediu moderator în vederea construirii unei civilizații noi. Această dimensiune este cultivată de școală, care percepe cel mai bine faptul că toate culturile sunt egale prin demersul lor umanist, deci nu sunt diferite, ci complementare, de aceea școala va realiza un consens între valorile naționale și diferențele culturale ale umanității, formându-i astfel elevului un orizont cultural național-universal.

Scopul educației interculturale constă în cultivarea receptivității față de diferență, mărirea permisivității față de alteritate, formarea unei competențe interculturale. Părăsirea valorilor culturii de origine, a instrumentelor proprii de cunoaștere în explorarea culturii din alteritate nu este nici posibilă, nici recomandabilă deoarece individul nu va putea renunța niciodată la schemele culturale achiziționate pe parcursul vieții.

Competența interculturală este rezultatul complex al unui proces cognitiv care presupune realizarea a două obiective:

- lărgirea orizontului de percepție a ceea ce este străin;
- capacitatea de a-l accepta pe celălalt ca fiind diferit de sine.

Aderarea la alteritate comportă caracteristici contradictorii, care pot provoca reacții de adversitate, respingere sau de admirație, de acceptare. De exemplu, poți ușor să-i accepți pe străini din punctul de vedere al manifestării atitudinale culturale, dar să-i respingi ca popor. Raportarea la alteritate are un caracter secvențial, cauzat de identitatea personală care se organizează în jurul unui nucleu valoric relativ stabil, ce poate polariza valori adiționale.

În studiile de specialitate s-au sintetizat următoarele etape de formare a atitudinilor interculturale:

- Cunoașterea: informarea asupra culturii din alteritate, apropierea valorilor acesteia, cunoașterea empatică a celuilalt.
- Acceptarea: efortul pentru apropiere prin ascultarea celuilalt, în special pentru cunoașterea și înțelegerea codurilor lingvistice sau simbolice care nu coincid cu ale tale.
- Comunicarea nonverbală: detaliile contextului comunicativ (vestimentație, organizarea spațiului, poziția locutorilor, mișcări, mimică) sunt relevante pentru comprehensiunea interculturală.
- Contactul cu mediul: deplasările în contextul fizic, socio-cultural străin sunt importante în relația dintre culturi, deoarece fac din alteritate o parte a experienței personale.
- Raportarea la timpul celuilalt: descoperirea universului celuilalt este un demers temporal ce imprimă o altă dimensiune evenimentelor percepute.

Trecerea către o altă cultură angajează mai multe niveluri de realizare a educației interculturale:

- nivelul instituțional care constă în deschiderea școlii spre asociații culturale;
- nivelul grupal care constă în constituirea unor grupuri mixte de educatori: educatori-părinți, educatori-cercetători;
- nivelul relațional care constă în crearea unui raport dialectic între identitate și diferență în relația cu altul;
- nivelul psihologic care constă în reperarea propriilor reprezentări și efortul de a depăși prejudecățile.

În mare măsură, școala reprezintă spațiul universalizării ființei umane în care elevul vine să facă cunoștință cu valorile generale. Pentru a realiza perspectiva interculturală în cadrul instituțional este necesară aplicarea mai multor formule: propagarea unei pedagogii active, învățarea cooperativă ce antrenează toți copiii în scopul egalării șanselor educaționale.

Activitățile școlare se pot diversifica prin îmbinarea reușită a diferitelor forme de organizare cu mijloace didactice noi și chiar prin preluarea unor practice sau strategii specifice manifestărilor culturale la nivel local sau european: invitarea în școală a unor persoane competente în domeniu, din exterior (aceste contacte vor fi și mai benefice dacă sunt împărtășite diferite viziuni, iar persoanele respective fac parte din medii sociale și culturi diferite); utilizarea bibliotecilor, a unor centre de documentare audio-vizuale existente în instituție; utilizarea noilor tehnologii ale comunicării; participarea la evenimentele culturale și sărbătorile locale; studiul aportului reciproc al culturilor; organizarea unor întâlniri între persoane de culturi diferite; exprimarea unor păreri cu privire la evenimentele culturale locale și internaționale.

Profesorii implicați în educația interculturală trebuie să aibă în vedere următoarele obiective:

- să asigure o gestionare democratică a clasei, pentru a oferi fiecăruia posibilitatea de a se exprima, de a dezbate, de a ține cont de părerea celuilalt, de a-și asuma responsabilități;
- să acorde fiecărui elev șansa de a experimenta roluri diferite, de a percepe și a analiza relațiile din grup;
- să supravegheze calitatea interacțiunilor dintre elevi;
- să stăpânească fenomenele de violență: elevii care au tendințe autoritare trebuie tratați cu înțelegere și puși în situația de a colabora în diferite împrejurări cu cei către care își îndreaptă ura sau violența;
- să asigure deschiderea grupului spre exterior și să favorizeze o atitudine de empatie cu membrii altor grupuri;
- să extindă colaborarea dintre educatori și părinții elevilor.

Educația interculturală presupune, în primul rând o integrare care semnifică atât promovarea culturii clasei, școlii, comunității, cât și a experienței culturale a unui elev nou în experiența comună a clasei. Astfel, școala devine un spațiu al universalizării sociale. Când în cadrul instituțional intră un „altul” acesta este îndemnat să se conformeze standardelor deja existente, dar în același timp, el are și posibilitatea să-și promoveze propriile valori.

O posibilă și necesară definire a educației interculturale ar trebui să includă următoarele idei:

- interculturalitatea în cadrul instituțiilor de învățământ lărgeste orizontul axiologic fiind un mijloc de difuzare culturală, de promovare a democrației și a toleranței;
- instituțiile de învățământ trebuie să cultive diferențele create, revalorizând însă noile expresii culturale în contextul comunității;
- reevaluarea criteriilor sociocentriste și renunțarea la acestea pentru a ajunge la o redimensionare culturală;
- practica interculturală și înțelegerea între elevi sunt în raport direct cu managementul proceselor educaționale, și cu calitatea relațiilor dintre profesor și elev; relațiile de înfrățire dintre școli din țări diferite, schimburile de elevi sau de cadre didactice constituie niște strategii suplimentare de realizare a obiectivelor educației interculturale;
- conținutul învățământului trebuie să fie în concordanță cu exigențele interculturalității;

- formarea cadrelor didactice trebuie să se facă și din perspectivă interculturală prin reconsiderarea strategiilor, metodologiilor, obiectivelor și practicilor de formare profesională inițială și continuă a acestora.

Privită din perspectiva integrării, școala reprezintă spațiul în care se desfășoară un schimb intercultural al valorilor, într-o manieră activă, caracterizată prin participare și implicare.

Pornind de la premisa că într-o societate există persoane și grupuri diferite, există motivații, experiențe de viață, idei și puncte de vedere diferite, educația interculturală presupune reducerea inegalităților de natură socială, etnică, religioasă sau de altă natură și posibilitatea manifestării elementelor specifice fiecărei culturi.

INOVAREA EDUCAȚIONALĂ: TRANSFORMAREA PROCESULUI DE ÎNVĂȚARE ÎN SECOLUL XXI

*Cristian Ionescu-Liceul Teoretic "Iancu C. Vissarion" Titu
Magdalena Ionescu-Școala Gimnazială „Pictor Nicolae Grigorescu” Titu*

Într-o lume aflată în continuă schimbare, educația nu poate rămâne stagnantă. Inovarea educațională este esențială pentru a pregăti tinerii pentru provocările viitorului. Acest articol explorează conceptul de inovare în educație, factorii care o determină și exemple de practici inovatoare care transformă procesul de învățare.

Ce este inovarea educațională?

Inovarea educațională se referă la implementarea de noi idei, metode și tehnologii pentru a îmbunătăți procesul de învățare și predare. Scopul său este de a crea un mediu educațional mai eficient, accesibil și adaptat nevoilor individuale ale elevilor. Aceasta poate include reforme curriculare, utilizarea tehnologiei în clasă, metode de predare interactive și personalizarea educației.

Factori determinanți ai inovării educaționale

1. Progresul tehnologic: Avansurile tehnologice au deschis noi posibilități pentru educație. De la tablete și laptopuri în clasă la platforme de învățare online, tehnologia permite accesul la resurse educaționale de calitate oriunde și oricând.

2. Schimbările sociale: Nevoile societății se schimbă rapid, iar sistemele educaționale trebuie să se adapteze. De exemplu, abilitățile digitale și gândirea critică sunt acum esențiale, iar școlile trebuie să se asigure că elevii le dobândesc.

3. Cercetările în domeniul educației: Studii și cercetări continuă să ofere noi perspective asupra modului în care învață elevii. Aceste descoperiri pot informa și îmbunătăți practicile educaționale.

4. Politici educaționale: Guvernele joacă un rol crucial în promovarea inovației educaționale prin legislație și finanțare. Inițiativele de reformă educațională pot stimula adoptarea de practici inovatoare.

Exemple de Practici Inovatoare

1. Învățarea bazată pe proiecte (PBL- Project-based learning): Această metodă de predare implică elevii în proiecte complexe, care necesită aplicarea cunoștințelor din diverse discipline. PBL dezvoltă abilități de colaborare, gândire critică și rezolvare de probleme.

2. Clasele inversate: În acest model, elevii studiază materialele noi acasă, folosind videoclipuri și resurse online, iar timpul petrecut în clasă este dedicat activităților interactive și aplicării practice a cunoștințelor.

3. Învățarea personalizată: Utilizând tehnologia, profesorii pot crea planuri de învățare individualizate, adaptate nevoilor și ritmului fiecărui elev. Platformele adaptive de învățare ajustează conținutul în funcție de performanțele elevului.

4. Realitatea virtuală și augmentată: Aceste tehnologii oferă experiențe de învățare imersive. De exemplu, elevii pot explora locuri istorice sau pot realiza experimente științifice virtuale, ceea ce îmbogățește învățarea și o face mai captivantă.

5. Gamificarea: Aplicarea elementelor de joc în procesul de învățare poate motiva elevii și poate face învățarea mai plăcută. Badge-urile, punctele și nivelurile sunt exemple de elemente gamificate care pot fi integrate în educație.

Provocări și perspective

Deși inovarea educațională aduce numeroase beneficii, există și provocări. Implementarea noilor tehnologii necesită investiții semnificative și formarea continuă a profesorilor. De asemenea, există riscul ca tehnologia să accentueze inegalitățile, dacă accesul la resurse digitale nu este echitabil.

Cu toate acestea, perspectivele pentru inovarea educațională sunt promițătoare. Colaborarea dintre educatori, cercetători, politicieni și comunitatea tehnologică poate duce la soluții inovatoare care să îmbunătățească educația pentru toți.

Inovarea educațională este cheia pentru a pregăti tinerii pentru o lume în continuă evoluție. Prin adoptarea de noi tehnologii și metode de predare, sistemele educaționale pot deveni mai eficiente și mai adaptate nevoilor individuale ale elevilor. Deși există provocări, colaborarea și investițiile strategice pot asigura că educația rămâne relevantă și accesibilă pentru toți în secolul XXI.

Bibliografie :

- Christensen, C. M., Horn, M. B., & Johnson, C. W. *Disrupting Class: How Disruptive Innovation Will Change the Way the World Learns*. McGraw-Hill, New York, 2008.
- Fullan, M., & Langworthy, M. *A Rich Seam: How New Pedagogies Find Deep Learning*. Pearson, London, 2014.
- Ionescu, M., & Radu, I. *Inovarea educațională: Ghid pentru profesori și educatori*. Editura Polirom, Iași, 2011.
- OECD. *Innovating Education and Educating for Innovation: The Power of Digital Technologies and Skills*. OECD Publishing, Paris, 2019.

Povestea lui Harap-Alb, Ion Creangă

I. INTRODUCERE. ÎNCADRARE ÎN PERIOADĂ, CURENT, SPECIE.

Povestea lui Harap-Alb, basm cult scris de Ion Creangă, este o specie epică în proză cu originea în literatura populară, în care se narează întâmplările fabuloase ale unor personaje supranaturale. În *Estetica basmului*, G. Călinescu îl consideră o „*ogîndire a vieții în moduri fabuloase*”. **Basmul cult** s-a născut la începutul sec. al XIX-lea și preia caracteristici ale celui popular: tema (lupta dintre Bine și Rău), motivele epice, tipologia personajelor și stereotipurile narative (formulele introductive, mediale și finale). Acțiunea este plasată în timpul mitic- *illo tempore*, evocat prin formula de început „*A fost odată ca niciodată*”. Spațiul cuprinde *tărâmul acesta* și *tărâmul celălalt*, adică *lumea profană* (a oamenilor) și *lumea sacră* (a forțelor supranaturale).

Spre deosebire de basmul popular, cel cult are, însă, un autor cunoscut și unic, se naște și circulă în mediul scris, are structură și personaje mai complexe. De asemenea, el reflectă viziunea estetică și stilul artistic ale autorului. Aceste trăsături se regăsesc și în *Povestea lui Harap-Alb* de Ion Creangă, basm publicat în revista „Convorbiri literare” a societății culturale „Junimea”, în anul 1877.

O primă trăsătură a basmului cult identificată în opera lui Ion Creangă este atipicitatea personajelor. Deși eroii sunt figuri împărătești, atitudinea și modul lor de viață nu au nimic fastuos. În acest sens, evidentă este umanizarea personajelor, Harap-Alb și Spânul fiind chiar lipsiți de puteri supranaturale. Personajele se diferențiază psihic și moral prin gesturi, reacții, limbaj, detalii fizionomice sau de comportament: Împăratul Roș se uită „*de-a mirarea*” la pețitori, Harap-Alb plânge când e dojenit de părintele său, se dovedește impulsiv, nehibzuit, ezitant, „*slab de înger*” și „*mai fricos decât o femeie*” când se duce în Pădurea Cerbului, „*se olicăiește*” de „*belelele în care îl vâra Spânul*”, are simțul umorului, petrecând pe seama tovarășilor de drum și a poznelor făcute de aceștia.

O altă caracteristică a basmului cult surprinde viziunea artistică este „de tip realist-fabulos” (G. Călinescu), implicând, așadar, îmbinarea naturalului cu supranaturalul, „domesticirea” miraculosului și „*nuvelizarea basmului*.” (Nicolae Ciobanu). Prin detaliile realiste, lumea basmului se apropie de existența rurală, devenind familiară. Incipitul este specific autorului, acesta utilizând limbajul încărcat de regionalisme „Amu cică era odată”.

II. TEMA TEXTULUI. SECVENȚE SEMNIFICATIVE.

Tema centrală este lupta dintre Bine și Rău, dar, așa cum subliniază Vasile Lovinescu (*Creangă și creanga de aur*), basmul oglindește și tema eroului civilizator. Într-o narațiune la persoana a III-a, heterodiegetică se prezintă inițierea în trepte a eroului, care evoluează de la condiția de om la aceea de reprezentant al sacrului pe Pământ și de *Renovator Mundi*.

O secvență relevantă pentru tema narațiunii este ilustrată prin căderea în robie a fiului de Crai. Acesta își pierde identitatea, „moare” simbolic, primind apoi „botezul” Spânului- numele de *Harap-Alb*. Eroul trebuie să se maturizeze prin suferință și prin experiențele-limită la care îl va supune opozantul. Noul nume este un oximoron (negru/alb), fiindcă reunește două roluri opuse: de slugă

(*harap*) și de nobil (*alb*). El mai sugerează și misiunea eroului de a preface lumea- de la degradare și haos (negru) la lumină și puritate (alb).

Deznodământul devine **o altă secvență sugestivă pentru valoarea moralizatoare** cultivată de basm prin tema sa. Decapitat de Spân, Harap-Alb va trece proba morții ritualice și a reînvierii -a doua moarte și a treia lui naștere. De această dată nu mai primește nume, căci a atins Universalul. Spânul, emanație negativă a diavolului în Lume, este pedepsit de cal, făcându-se „*praf și pulbere*”. Misiunea reformatoare a lui Harap-Alb este astfel împlinită total, încât se poate realiza hierogamia (nuntirea sacră) de reîntemeiere a Lumii. Maturizat de experiențele dramatice, de întâlnirea cu suferința umană, cunoscând oamenii dincolo de aparente, învingând dificultăți deosebite, eroul primește investitura de împărat, „renovator mundi”. În ansamblul ei, „Povestea lui Harap-Alb” poate fi considerată un roman de formare -bildungsroman.

III. CUPRINS. ELEMENTE DE CONȚINUT

Structura operei este dată de trei secvențe înlănțuite-peripețiile din Grădina Ursului, din Pădurea Cerbului și din Împărăția Roșie, înglobate într-o a patra - misiunea mezinului de a ajunge suveranul Împărăției Verzi. Fiecare secvență pleacă de la motivul lipsei: Împăratului Verde îi lipsește un moștenitor, tot el își dorește „salățile” ursului și pietrele nestemate ale cerbului, iar Spânul o vrea de soție pe fata Împăratului Roș.

Complexitatea **subiectului** este un alt aspect care atestă **caracterul cult** al basmului. Personajele, obiectele și elementele spațiale evocate au semnificații simbolice și mitice. Astfel, incipitul, marcat prin formula „*Amu cică era odată într-o țară un craiu...*”, introduce lectorul într-o lume primordială fărâmițată de „*războaie grozave*”. Împăratul Verde și Craiul simbolizează, consideră Vasile Lovinescu, „casta sacerdotală” (puterea contemplativă) și „casta războinicilor” (puterea activă), ale căror lupte fratricide ar fi aruncat lumea în haos. Rugămintea fratelui mai mare către Crai, să-i trimită pe unul dintre fii ca să-i urmeze la tron, este o încercare de reunificare.

Motivul lipsei urmașului la domnie implică motivul elecțiunii și pe cel al mezinului care, inocent fiind, este singurul apt să primească inițierea. Statutul de Ales este condiționat de proba bunătății, patronată de Sfânta Duminică. Epifanie a sacralui personificată într-o bătrână cerșetoare, ea îl testează pe mezin, cerându-i câțiva bănuți, apoi, într-o frază oraculară, îi dezvăluie destinul: „*Fecior de crai , vede-te-aș împărat !*”. Ea îi dezvăluie mezinului talismanele, învățându-l să ceară de la tată „*calul, armele și hainele cu care a fost el mire*”, căci înnoirea lumii se va face, în final, prin hierogamie (nuntire sacră, universală). Calul năzdrăvan va deveni cel mai important tovarăș al eroului, o călăuză și un sfetnic. Trecând de capcana întinsă de Crai, mezinul primește de la acesta emblema castei sale de războinici (pielea de urs) și o interdicție: de a se „*feri de omul roș, dar mai ales de cel spân*”. Ca orice interdicție, ea va fi curând încălcată, prilejuind lungul șir de peripeții care-l vor transforma pe mezin în salvatorul și stăpânul lumii.

Conflictul se concretizează prin întâlnirea eroului cu principalul opozant, Spânul, odată cu traversarea codrului ale cărui cărări sunt încurcate și care adăpostește „un taur grozav”. Se evidențiază **motivul labirintului**, spațiu al opțiunii, dar și al constrângerii, asociat tuturor inițierilor. În mijlocul pădurii se află o fântâna stranie, fără roată, fără ciutură, deschisă către Infern, în care Spânul, coborând, își dezvăluie printr-o incantație magică adevăratul chip: „*Chima râului pe malul părăului*” (eufemism popular al diavolului).

Probele antrenează, de asemenea, locuri, acțiuni și personaje arhetipale. Împărăția Verde este Grădina Raiului și, deci, Centrul Lumii (*Centrum Mundi*), iar Împărăția Roșie, Iadul, cu focul său malefic. Eroul se inițiază în trei etape succesive: **Nigredo**, **Albedo**, **Rubedo**, conform viziunii filosofice a lui Carl Jung. Faza „Nigredo” se încheie cu schimbarea identității, faza „Albedo” constă în isprăvile

de la curtea lui Verde-Împărat și faza „Rubedo” în probele din Împărăția Roșie. Intrat în *Albedo*, Harap-Alb recuperează mai întâi „elixirul de viață lungă” („salățile”), apoi Piatra Filosofală (diamantul din fruntea cerbului), simbolul cunoașterii absolute. Aducerea fetei Împăratului Roș corespunde fazei *Rubedo* și coborârii în Infern, incursiune pentru care eroul primește numeroși adjuvanți. Furnicile reprezintă principiul cantitativ, albinele principiul calitativ, iar uriașii (Gerilă, Flămânzilă, Setilă și Ochilă) sunt întrupări ale elementelor fundamentale Foc, Pământ, Apă, Aer. Eroul atinge punctul culminant al aventurii inițiatice odată cu ultima confruntare cu Spânul.

Formula de încheiere, desinitul, proiectează acest moment în eternitate prin structura „ș-acum mai ține încă”. Ironic, naratorul („*un păcat de povestariu, fără bani în buzunariu*”) pune apoi în antiteză perfecțiunea acelei lumi mitice și strâmba alcătuire a lumii noastre profane (în care doar „*cine are bani bea și mănâncă, iar cine nu, se uită și rabdă*”), scoțând lectorul astfel din feerie.

Caracterul cult al basmului este demonstrat și de **arta narativă** a lui I. Creangă, bazată pe umor, oralitate și lexic popular-regional, folosirea dialogului și a descrierii. **Umorul** este generat de situații (fiii mai mari ai Craiului, în ciuda înfumurării afișate, se dovedesc niște fricoși), de folosirea diminutivelor cu sens augmentativ (Gerilă are „*buzișoare*” „*iscusite*”), a cuvintelor cu sonoritate hazlie (*a bodogăni, a boscorodi, a horhăi*), a comparațiilor umoristice („*Spânului îi mergea gura ca pupăza*”), de portretele caricaturale, așa cum sunt cele ale personajelor himerice care îl însoțesc pe Harap-Alb, de autoironie și jocurile de cuvinte. Expresiile populare, proverbele și zicătorile fac din basm un adevărat compendiu de paremiologie populară.

IV. ÎNCHEIERE.

În concluzie, *Povestea lui Harap-Alb* este o creație în care toate resursele basmului sunt valorificate cu geniul imaginației și al expresiei artistice proprii lui Ion Creangă, ceea ce îi conferă statutul de capodoperă a literaturii române.

INOVAREA EDUCAȚIONALĂ: TRANSFORMAREA PROCESULUI DE ÎNVĂȚARE ÎN SECOLUL XXI

*Cristian Ionescu-Liceul Teoretic "Iancu C. Vissarion" Titu
Magdalena Ionescu-Școala Gimnazială „Pictor Nicolae Grigorescu” Titu*

Într-o lume aflată în continuă schimbare, educația nu poate rămâne stagnantă. Inovarea educațională este esențială pentru a pregăti tinerii pentru provocările viitorului. Acest articol explorează conceptul de inovare în educație, factorii care o determină și exemple de practici inovatoare care transformă procesul de învățare.

Ce este inovarea educațională?

Inovarea educațională se referă la implementarea de noi idei, metode și tehnologii pentru a îmbunătăți procesul de învățare și predare. Scopul său este de a crea un mediu educațional mai eficient, accesibil și adaptat nevoilor individuale ale elevilor. Aceasta poate include reforme curriculare, utilizarea tehnologiei în clasă, metode de predare interactive și personalizarea educației.

Factori determinanți ai inovării educaționale

1. Progresul tehnologic: Avansurile tehnologice au deschis noi posibilități pentru educație. De la tablete și laptopuri în clasă la platforme de învățare online, tehnologia permite accesul la resurse educaționale de calitate oriunde și oricând.

2. Schimbările sociale: Nevoile societății se schimbă rapid, iar sistemele educaționale trebuie să se adapteze. De exemplu, abilitățile digitale și gândirea critică sunt acum esențiale, iar școlile trebuie să se asigure că elevii le dobândesc.

3. Cercetările în domeniul educației: Studii și cercetări continuă să ofere noi perspective asupra modului în care învață elevii. Aceste descoperiri pot informa și îmbunătăți practicile educaționale.

4. Politici educaționale: Guvernele joacă un rol crucial în promovarea inovației educaționale prin legislație și finanțare. Inițiativele de reformă educațională pot stimula adoptarea de practici inovatoare.

Exemple de Practici Inovatoare

1. Învățarea bazată pe proiecte (PBL- Project-based learning): Această metodă de predare implică elevii în proiecte complexe, care necesită aplicarea cunoștințelor din diverse discipline. PBL dezvoltă abilități de colaborare, gândire critică și rezolvare de probleme.

2. Clasele inversate: În acest model, elevii studiază materialele noi acasă, folosind videoclipuri și resurse online, iar timpul petrecut în clasă este dedicat activităților interactive și aplicării practice a cunoștințelor.

3. Învățarea personalizată: Utilizând tehnologia, profesorii pot crea planuri de învățare individualizate, adaptate nevoilor și ritmului fiecărui elev. Platformele adaptive de învățare ajustează conținutul în funcție de performanțele elevului.

4. Realitatea virtuală și augmentată: Aceste tehnologii oferă experiențe de învățare imersive. De exemplu, elevii pot explora locuri istorice sau pot realiza experimente științifice virtuale, ceea ce îmbogățește învățarea și o face mai captivantă.

5. Gamificarea: Aplicarea elementelor de joc în procesul de învățare poate motiva elevii și poate face învățarea mai plăcută. Badge-urile, punctele și nivelurile sunt exemple de elemente gamificate care pot fi integrate în educație.

Provocări și perspective

Deși inovarea educațională aduce numeroase beneficii, există și provocări. Implementarea noilor tehnologii necesită investiții semnificative și formarea continuă a profesorilor. De asemenea, există riscul ca tehnologia să accentueze inegalitățile, dacă accesul la resurse digitale nu este echitabil.

Cu toate acestea, perspectivele pentru inovarea educațională sunt promițătoare. Colaborarea dintre educatori, cercetători, politicieni și comunitatea tehnologică poate duce la soluții inovatoare care să îmbunătățească educația pentru toți.

Inovarea educațională este cheia pentru a pregăti tinerii pentru o lume în continuă evoluție. Prin adoptarea de noi tehnologii și metode de predare, sistemele educaționale pot deveni mai eficiente și mai adaptate nevoilor individuale ale elevilor. Deși există provocări, colaborarea și investițiile strategice pot asigura că educația rămâne relevantă și accesibilă pentru toți în secolul XXI.

Bibliografie :

- Christensen, C. M., Horn, M. B., & Johnson, C. W. *Disrupting Class: How Disruptive Innovation Will Change the Way the World Learns*. McGraw-Hill, New York, 2008.
- Fullan, M., & Langworthy, M. *A Rich Seam: How New Pedagogies Find Deep Learning*. Pearson, London, 2014.
- Ionescu, M., & Radu, I. *Inovarea educațională: Ghid pentru profesori și educatori*. Editura Polirom, Iași, 2011.
- OECD. *Innovating Education and Educating for Innovation: The Power of Digital Technologies and Skills*. OECD Publishing, Paris, 2019.

EMOȚIILE ȘI DEZVOLTAREA EMOȚIONALĂ A COPILOR

**Prof.înv.primar Iorga Alina-Mariana
LICEUL TEHNOLOGIC VEDEA**

Rolul emoțiilor în viața copilului.

Emoțiile sunt modalitatea noastră de adaptare la mediu.În funcție de tipul de emoție trăită într-o anumită situație, copilul învață să-și recunoască nevoile emoționale și mentale și să acționeze în consecință.

Când copilul trăiește o emoție este important să-l învățăm:

Cum să-și identifice și să-și recunoască emoțiile trăite?

Care este nevoia de adaptare pe care o semnalizează emoția?

Cum să-și schimbe comportamentul sau modul de a percepe situația în așa fel încât să se adapteze sănătos la situație?

Primii factori care pot interveni reglator în acest proces sunt familia și grădinița.

Atitudinile părinților față de copiii lor variază de la toleranță excesivă până la atitudini extrem de dure față de comportamentele „inadecvate”ale copiilor. Sursa acestor atitudini este reprezentată de așteptările părinților, care pot fi nepotrivite în raport cu vârsta și cu abilitățile copiilor. La acestea se adaugă stilul părinților de a-și exprima emoțiile.

Reacțiile educatorilor la manifestările emoționale ale copiilor reprezintă o sursă importantă de învățare despre emoții. Utilizarea în diferite contexte a cuvintelor care denumesc emoții este o modalitate de a învăța copiii să recunoască și să denumească emoțiile proprii sau ale celorlalți devenind un model dar și un antrenor pentru dezvoltarea competențelor emoționale și sociale.

Copiii învață ce sunt emoțiile și cum să reacționeze față de ele observând comportamentul adultului. Dezvoltarea emoțională este influențată de calitatea relației lor cu părinții și educatorii. Atunci când educatorul observă și acordă atenție emoțiilor copilului îi transmite acestuia mesajul că emoțiile sunt sănătoase și că ele sunt o sursă importantă de adaptare la mediu. Modul în care părinții și educatorii răspund când copilul trăiește o emoție îi modelează acestuia atitudinea față de emoții. Când educatorul și părinții exprimă emoții și își gestionează sănătos emoțiile, copilul învață cum să răspundă emoțiilor. Copilul începe prin a identifica emoția celorlalți prin expresia facială sau tonul vocii. Mai târziu învață să facă legătura între emoție și un comportament sau o situație, cum ar fi” copilul este trist pentru că și-a pierdut jucăria”.

Cum poate educatorul să sprijine dezvoltarea emoțională a copilului?

- 1.Acceptă și remarcă emoțiile copilului.
- 2.Oferă copilului un mediu sigur de exprimare a emoțiilor.Exprimarea emoțiilor copiilor nu trebuie ridiculizată, criticată, negată sau minimalizată.
- 3.Încurajează jocurile de tipul mimă sau teatru în care personajele exprimă emoții pentru a familiariza copilul cu exprimarea emoțiilor.
- 4.Încurajează copilul să exprime emoțiile în cuvinte.

5. Vorbește despre emoțiile celorlalți. Asta îi ajută pe copii să-și înțeleagă propriile emoții.
6. Recompensează copiii când răspund la o emoție prin comportamente sănătoase. De exemplu: stă și se liniștește când este furios, apoi revine la situația pe care trebuie să o rezolve.
7. Sprijină copilul să facă diferența dintre emoție și comportament. ”Înțeleg că ești furios, însă a lovi este un comportament nepermis”

Ce nu este recomandat să facă educatorul:

1. Să îl facă pe copil responsabil de propriile lui emoții: ”Mă supărați!”, ”M-ați dezamăgit!”
2. Să exprime emoțiile verbal și nonverbal în prezența copiilor. Autonomia emoțională implică abilitatea de a-și gestiona propriile emoții fără să îi rănească pe ceilalți.

Cauze care stau în spatele emoțiilor.

Înțelegerea cauzalității emoțiilor este un proces destul de dificil datorită tendinței oamenilor de a considera cauza emoției ca fiind un eveniment sau o situație care este în afara lor. Acest lucru poate fi cu ușurință observat dacă analizăm mesajele pe care le transmitem atunci când exprimăm o anumită emoție sau când le spunem celorlalți cum ne simțim, lăsând să se înțeleagă că ceilalți sunt responsabili de modul în care ne simțim.

În realitate, oameni diferiți care se confruntă cu aceeași situație se simt diferit, deoarece emoția nu este determinată de eveniment în sine, ci de modul în care o persoană interpretează la nivel mental evenimentul respectiv. Dacă emoția ar fi determinată de evenimentul sau situația în sine, atunci, într-un anumit context, toți oamenii ar trebui să simtă la fel.

Emoțiile sunt determinate de modul în care interpretăm o situație și, în consecință, fiecare este responsabil pentru modul în care se simte: ”Mă simt în funcție de modul în care gândesc”

Cum învățăm copiii să identifice corect cauza unei emoții?

Identificați situațiile în care copiii trăiesc și exprimă diverse emoții la grupă și transformați-le în oportunități de învățare.

Învățați copiii să exprime emoții folosind mesaje la persoana întâi. (M-am supărat când mi-ai stricat jocul). Arătându-le copiilor modalități adecvate de exprimare a emoțiilor, li se oferă oportunitatea de a se gândi la ceea ce simt și la maniera de exprimare a emoțiilor trăite.

Lăsați copiii să înțeleagă că toate emoțiile sunt valide și acceptabile, ajutându-i să distingă între emoții și modul lor de manifestare.

Validarea emoțională are rolul de a-i face pe copii să gândească că ceilalți înțeleg și acceptă modul în care se simt.

Acceptați emoția copilului ca fiind firească. Dacă copilul își exprimă emoția într-un mod inadecvat, reamintiți-vă că el face tot ce poate (ce a învățat până acum) în situația dată. Este important să vă spuneți acest lucru ca un element de **reamintire**.

Observați și descrieți în cuvinte emoția copilului. ”Observ că ești vesel”

Validați emoția copilului. ”Înțeleg că ești supărat pentru că ți-ai stricat jucăria preferată. Ce crezi că ai putea să faci să te simți mai bine?”

Rolul temperamentului în reactivitatea emoțională.

Reacția copiilor la situațiile de zi cu zi diferă în funcție de temperamentul pe care îl au. În aceeași situație, doi copii pot reacționa diferit sub aspectul intensității emoției, duratei de manifestare a pragului de activare și duratei de restabilire a stării de calm.

Copiii cu reactivitate emoțională crescută:

1. Manifestă în situațiile zilnice emoții intense pe o perioadă mai mare de timp, au un prag scăzut de activare (ex.:se supără cu ușurință de la lucruri neînsemnate), au nevoie de o perioadă mai mare de timp pentru a se liniști;
2. Au nevoie de un efort mai mare pentru a-și inhiba un comportament atunci când li se cere, depun un efort mai mare pentru a amâna dorința imediată de a face activitatea preferată pentru a face acțiunea impusă de educatoare, dar nedorită de ei;
3. Au nevoie de o structură și de reguli clare care să le ghideze comportamentul într-o situație socială;

Copiii cu reactivitate emoțională mai scăzută:

1. Își pot focaliza mai bine atenția pe o sarcină și sunt mai greu de distras într-o situație;
2. Se pot conecta mai ușor cererilor adultului și vor solicita un efort mai mic în disciplinare;

Sub influența temperamentului copiii diferă din perspectiva:

1. Modul în care se manifestă atunci când ei sunt furioși, triști, plâng cu mai mare ușurință, fac crize de furie intense care se manifestă o perioadă mai mare de timp, au nevoie de un timp mai mare pentru a se calma;
2. Modul în care reacționează la anumite contexte din viața lor (unii copii trăiesc și exprimă emoții intense de disconfort când sunt expuși la situații noi, dar nu și în situația în care nu pot avea acces la ceea ce-și doresc, pe când alții au reacții puternice când nu pot obține ceea ce-și doresc, dar nu și în situația în care sunt expuși la contexte noi).
3. Modul în care reacționează mintea și corpul lor atunci când ei se află în anumite contexte(când relaționează cu persoane cunoscute sau merg într-un loc nou, când nu obțin ceea ce își doresc sau le este blocat accesul la activitatea sau jucăria preferată).

Dincolo de comportamentele pe care copiii le manifestă atunci când trăiesc o anumită emoție există o serie de diferențe temperamentale mai greu de observat , care țin de modul în care reacționează corpul și mintea copiilor când sunt expuși la anumite situații și care reprezintă fața nevăzută a reactivității emoționale.

BIBLIOGRAFIE:

- Vernon,A.,(2004) „Dezvoltarea inteligenței emoționale prin educație rațional-emoțională și comportamentală”, Editura ASCR, Cluj-Napoca
- Druguș, I.,Bârle D.,(2008) „Educăm și formăm prin ...povești,” Editura Universității Oradea
- Lespezeanu M., „Tradițional și modern în învățământul preșcolar”, Ed. Omfal Esențial, București, 2007

ÎMBUNĂTĂȚIREA PROCESULUI DE PREDARE-ÎNVĂȚARE-EVALUARE LA COPIII CU CES

-articol de specialitate-

Prof. Iriza Claudia
C.J.R.A.E. Gorj/Școala Gimnazială Sf. Nicolae Tg-Jiu, Județul Gorj

Educația este factorul principal în asigurarea includerii și independenței tuturor persoanelor, inclusiv a celor cu dizabilități. Influențele sociale, de exemplu familia și prietenii, contribuie de asemenea la atingerea obiectivelor acestei directive care ar trebui să acopere toate etapele vieții, inclusiv educația preșcolară, primară, secundară, liceală și calificarea profesională, precum și învățarea pe parcursul vieții.

Crearea de oportunități pentru persoanele cu dizabilități de a participa în educația de masă nu este importantă doar pentru acestea, ci contribuie la înțelegerea diversității umane de către persoanele fără dizabilități. Cele mai multe sisteme educaționale furnizează accesul la educația de masă și la structurile educaționale specializate pentru persoanele cu dizabilități. În concordanță cu scopul includerii, structurile de masă și cele specializate trebuie încurajate să colaboreze pentru a sprijini persoanele cu dizabilități din comunitățile locale.

Cerințele educative speciale constituie un concept apărut recent care definește cerințele specifice față de educație ale copilului, derivate sau nu, dintr-o deficiență.

Cerințele educative speciale reies din particularitățile individuale de dezvoltare, învățare, relaționare cu mediul, din experiențele anterioare ale copilului, din problemele sociale și de existență ale lor.

Cerințele educative speciale pot fi temporare sau se pot instala pentru totdeauna, apărând la etapele cele mai timpurii ale dezvoltării și la toate nivelurile sistemului de educație.

Lucrul cu elevii cu cerințe educaționale speciale presupune o abordare bine structurată, cu o orientare explicită din partea profesorilor și a școlilor.

Școlile trebuie să dispună de politici și strategii care să sprijine atât elevii cât și efortul educatorilor, să se asigure că abordarea utilizată este pozitivă, să celebreze reușita și progresele înregistrate de elevii cu cerințe educaționale speciale.

Profesorii trebuie să:

- identifice problema sau dificultatea
- să evalueze punctele tari și dificultățile întâmpinate de elev
- să elaboreze un plan (plan educațional individual) cu obiectivele, orarul și strategiile didactice adecvate
- să examineze periodic progresul făcut de elevi, iar apoi să treacă la etapa următoare

Implicarea familiei în ameliorarea educației copiilor cu CES

La orice copil, în mod particular la copiii cu cerințe educative speciale, gradul de interes și de colaborare a părinților cu școala este cel mai adesea direct proporțional cu rezultatele școlare obținute de copii. Psihopedagogia modernă centrată pe copil se bazează pe convingerea că familia este primul educator și cu cel mai mare potențial de educare.

Formele de colaborare între școală și familie sunt:

- activități de informare reciprocă asupra comportamentului elevilor, modul de realizare a sarcinilor, gradul de progres
- sprijinul colaborativ pentru curriculum-ul școlar – activitățile de sprijin presupun o implicare activă a membrilor familiei în cadrul programelor școlii. Cele mai obișnuite activități de acest gen sunt intervențiile comune familie – școală, în care membrii familiei lucrează împreună cu

cadrele didactice pentru fixarea obiectivelor planului educativ individualizat. Părinții pot juca rolul de profesori acasă și pot supraveghea studiul suplimentar.

- Pregătirea părinților – cere atât părinților cât și specialiștilor să-și aloce timp pentru pregătirea și realizarea programele educaționale ce vor fi aplicate. Pregătirea părinților este o activitate foarte constructivă deoarece implică învățarea și acumularea cunoștințelor și tehnicilor folosite de părinți în schimbarea comportamentelor neadecvate ale copiilor.

Comportamentul profesorului

Controlul asupra clasei depinde de comportamentul profesorului, exprimat de obicei prin comunicarea non-verbală. Fiecare din comportamentele de mai jos contribuie la un control eficace asupra clasei și îmbunătățește prin urmare procesul de învățare:

- contact vizual și fizic corespunzător cu elevii
- mișcări relaxate ale corpului
- comportament verbal relaxat și controlat
- capacitatea de a asigura rapid liniștea în clasă
- instrucțiuni clare, evitând repetiția
- sincronizarea limbajului corporal cu cel verbal
- capacitatea de a face față întreruperilor din partea elevilor

Organizarea sălii de clasă: ambianța plăcută a spațiului de desfășurare a activităților de învățare va influența reacțiile elevilor.

Îmbunătățirea procesului de învățare în cadrul activităților/orelor

Felul în care profesorul își desfășoară activitățile sau orele va influența de o manieră decisivă participarea și reacția elevului. Următoarele aspecte contribuie de obicei la desfășurarea unor ore/activități eficace:

- activitatea începe la timp și toți elevii se implică permanent
- obiectivele activității sunt cunoscute tuturor elevilor
- cunoașterea abilităților diferite ale elevilor
- elevii realizează care sunt obiectivele personale și de grup până la sfârșitul activității

sau orei

- munca este dusă la bun sfârșit într-o perioadă de timp determinată
- toți elevii sunt atenți și toți elevii sunt implicați în realizarea sarcinilor
- elevii sunt apreciați continuu pentru efortul depus
- se pun întrebări detaliate pentru a facilita dialogul și a încuraja elevii să vină cu observații, explicații și descrieri
- elevii sunt încurajați să ceară ajutor

Organizarea activității/orei

Organizarea lecției este importantă pentru toți elevii, dar mai ales pentru aceia cu cerințe educaționale speciale.

- se vor reduce întreruperile și intruziunile din afara clasei
- se va avea în vedere ca toate materialele să fie disponibile înainte de începerea activității
- se va interveni discret cu prima ocazie în care un elev sau grup începe să dea dovadă de un comportament nepotrivit
- situațiile conflictuale se rezolvă totdeauna prin discuții individuale

Unul dintre cele mai importante și dificile aspecte ale organizării unui program pentru elevi este acela al fixării sarcinilor.

- Sarcinile trebuie să fie simple, măsurabile, realizabile, demne de încredere și să se încadreze în timp.
- Realizarea sarcinilor presupune niște etape ce evoluează treptat
- Etapele trebuie să fie clare, cumulative, concrete și informative

- Ținerea unei evidențe a sarcinilor ar trebui să furnizeze informații amănunțite despre progresul făcut de-a lungul unei perioade de timp, oferind o imagine completă a realizărilor elevului
- Fixarea sarcinilor trebuie să facă parte integrantă din procesul de evaluare, organizare, predare și examinare
- Este important ca sarcinile să fie stabilite în conexiune cu abilitățile relevante clasei și/sau cu evoluția emoțională/socială a elevului.

Concluzii

- ⊙ Elevii cu CES au aceleași nevoi ca și ceilalți elevi (înțelegere, respect, afirmare de sine, etc.) cât și nevoi specifice (funcție de problema: hipoacuzie, tulburare de învățare, tulburări de comunicare sau comportament etc.).
- ⊙ Elevii vor participa la procesul de învățământ după posibilitățile fiecăruia, cadrele didactice trebuind să-și adapteze metodele pedagogice în consecință.
- ⊙ Consilierea elevilor cu CES se face de către profesor, diriginte, consilier școlar, la nivele distincte, specifice, de competență.
- ⊙ Adaptarea curriculară se realizează de către profesorul de la clasă (împreună cu profesorul de sprijin acolo unde există).
- ⊙ Se pune accent pe un raport optim între nivelul de competență cerut prin programa școlară și valorificarea “punctelor tari” ale elevului cu CES.

BIBLIOGRAFIE

1. Ținică, S. coord.(2007), *Repere în abordarea copilului „dificil”. Instrument de lucru pentru cadre didactice și consilieri*, Cluj-Napoca, Eikon educațional
2. Weihs T. (1998), *Copilul cu nevoi speciale. Elemente de pedagogie curativă*. Cluj-Napoca, Triade

INTEGRAREA COPIILOR CU CES ÎN ȘCOALA DE MASĂ

-studiu de specialitate-

Profesor Iriza Claudia

C.J.R.A.E. Gorj/Școala Gimnazială Sf. Nicolae Tg-Jiu, Județul Gorj

Problematica educației copiilor cu CES a devenit în ultimii ani o preocupare aparte în rândul specialiștilor. Apariția conceptelor de educație integrată și școală incluzivă a determinat modificări fundamentale în percepția actului educativ.

Analizând particularitățile specifice procesului de învățare a copiilor cu diferite tipuri de deficiență, se ajunge la concluzia că una dintre calitățile esențiale ale curriculum-ului școlar vizează un grad cât mai mare de flexibilitate, astfel încât să permită fiecărui copil să avanseze în ritmul său și să fie tratat în funcție de capacitățile sale de învățare. Pentru aceasta este nevoie ca formularea obiectivelor, stabilirea conținuturilor instruirii, modalitățile de transmitere a informațiilor în clasă și evaluarea elevilor să se facă diferențiat.

Elaborarea unui curriculum flexibil și ușor de adaptat cerințelor educaționale ale fiecărui elev are la bază mai multe argumente:

- respectarea dreptului fiecărui copil la instrucție și educație pe măsura potențialului și capacităților sale;
- formarea la copilul deficient a unui registru comportamental adecvat care să permită adaptarea și integrarea sa socială printr-o experiență comună de învățare alături de copiii normali;
- asigurarea legăturii cu faptele reale de viață și familiarizarea cu o serie de obișnuințe privind activitățile de utilitate practică și de timp liber;
- dezvoltarea capacităților necesare pentru rezolvarea independentă (în limitele permise de gradul deficienței) a problemelor de viață, autocontrol în situații dificile și practicarea unor metode și tehnici de muncă intelectuală care să asigure eficiență în adaptarea și integrarea școlară și socială.

În scopul eficientizării procesului de învățare pentru elevii cu CES sunt invocate câteva repere fundamentale:

- învățarea interactivă care presupune folosirea unor strategii de învățare focalizate pe cooperarea, colaborarea și comunicarea între elevi la activitățile didactice, precum și pe interacțiunea dintre cadre didactice, cadre didactice și elevi;
- elaborarea în comun a obiectivelor învățării (educator – elev) deoarece fiecare participant la actul învățării are ideile, experiențele și interesele personale de care trebuie să se țină seama în proiectarea activităților didactice;
- demonstrația, aplicația și feedbackul – orice proces de învățare (mai ales în cazul elevilor cu CES) este mai eficient și mai ușor de înțeles dacă informațiile prezentate sunt demonstrate și aplicate în situații reale de viață, existând și un feedback continuu de-a lungul întregului proces;
- modalitățile de sprijin în actul învățării – elevii cu CES au nevoie în anumite momente de un sprijin activ de învățare atât în timpul activităților desfășurate în clasă, cât și la activitățile din afara clasei, prin dezvoltarea unui parteneriat educațional cu anumite categorii de specialiști, cu familiile elevilor.

Metodele și procedeele de predare-învățare trebuie să fie selectate în raport cu scopul și obiectivele activității didactice, conținutul lecției și particularitățile elevilor (vârsta, nivelul dezvoltării psihice, tipul și gradul deficiențelor/ tulburărilor, tipul de percepție al elevilor – analitic sau sintetic) , stilul de lucru al educatorului.

În activitățile didactice destinate elevilor cu CES se pot folosi metodele expositive, (povestirea, expunerea, explicația, descrierea) dar trebuie respectate anumite cerințe:

- să se folosească un limbaj adecvat, corespunzător nivelului comunicării verbale;
- prezentarea să fie clară, precisă, concisă;
- ideile să fie sistematizate;
- să se recurgă la procedee și materiale intuitive;
- să se antreneze elevii prin întrebări de control pentru a verifica nivelul înțelegerii conținuturilor de către aceștia și pentru a interveni cu noi explicații atunci când se impune acest lucru.

Pentru elevii cu deficiențe mintale utilizarea povestirii ca metodă didactică trebuie să fie însoțită de suporturi ilustrativ - sugestive sau imagini filmate, deoarece se captează mai ușor atenția și este facilitată implicarea afectiv-motivațională a elevilor în secvențele lecției.

Metodele de simulare (jocul didactic, dramatizare) pot fi aplicate cu succes atât în ceea ce privește conținutul unor discipline cât și în formarea și dezvoltarea comunicării la elevii cu deficiențe mintale și senzoriale. Implicarea lor cât mai directă în situații de viață simulate, trezesc motivația și participarea activă, emoțională a elevilor, constituind și un mijloc de socializare și interrelaționare cu cei din jur.

Metoda demonstrației ajută elevii cu dizabilități să înțeleagă elementele de bază ale unui fenomen sau proces . Alături de metoda demonstrației, exercițiul constituie o metodă cu o largă aplicabilitate în educația specială, mai ales în activitățile de consolidare a cunoștințelor și de antrenare a deprinderilor.

În activitatea educativă a copiilor cu cerințe educative speciale se poate folosi cu maximă eficiență învățarea prin cooperare. Lecțiile bazate pe învățarea prin cooperare permit evaluarea frecventă a performanței fiecărui elev care trebuie să ofere un răspuns în nume personal sau în numele grupului, elevii se ajută unii pe alții, încurajându-se și împărtășindu-și ideile, explică celorlalți, discută ceea ce știu, se învață unii pe alții, realizează că au nevoie unii de alții pentru a duce la bun sfârșit o sarcină a grupului.

Educația integrată îi va permite copilului cu CES să trăiască alături de ceilalți copii, să desfășoare activități comune, dobândind abilități, indispensabile pentru o viață cât mai apropiată de cea a valizilor, pentru o adecvată inserție socială.

Cu certitudine, elevii cu dificultăți de învățare au nevoie de ajutor în vederea adaptării, integrării și devenirii lor ca și ceilalți elevi – cu succese și insuccese, cu realizări și ratări dar și cu rezultate încurajatoare.

BIBLIOGRAFIE

- Gherguț, A., *Sinteze de psihopedagogie specială*, Editura Polirom, 2005
Stănică, I., Popa, M., *Psihopedagogie specială*, Editura Pro Humanitas – București, 2001
Ionescu, M., *Educația și dinamica ei*, Editura Tribuna învățământului – București, 1998

EDUCAȚIA ELEVILOR CU NEVOI SPECIALE

-articol de specialitate-

Prof.Iriza Claudia

**C.J.R.A.E. Gorj/Școala Gimnazială Sf. Nicolae Târgu-Jiu,
Județul Gorj**

Educația specială are în vedere un anumit tip de educație adaptată și destinată copiilor care nu reușesc să atingă în cadrul învățământului obișnuit nivele educative și sociale corespunzătoare vârstei. Acești copii sunt copii cu cerințe/nevoi educative speciale.

Cerințe/nevoi educative speciale – CES- cerințele în plan educativ ale unor categorii de persoane, ca urmare a unor disfuncții sau deficiențe de natură intelectuală, senzorială, psihomotrică, fiziologică sau ca urmare a unor condiții psihoafective, socioeconomice sau de altă natură.

Aceste cerințe educative speciale solicită abordarea actului educațional de pe poziția capacității elevului deficient sau aflat în dificultatea de a înțelege și valorifica conținutul învățării, și nu de pe poziția profesorului sau educatorului care desfășoară activitatea instructiv-educativă în condițiile unei clase omogene sau pseudo-omogene de elevi.

Normalizarea - asigurarea unor condiții de viață, corespunzătoare pentru persoanele cu cerințe speciale, acceptarea acestora în cadrul societății sau comunității din care fac parte, fiindu-le asigurate aceleași drepturi, responsabilități și posibilități de acces la serviciile comunitare ca și celorlalți membrii ai societății, în scopul dezvoltării și valorificării optime a potențialului de care aceste persoane dispun. Altfel spus, normalizarea se referă la sprijinul oferit persoanelor cu cerințe speciale de către componentele sistemului social pentru a permite acestora un mod de viață similar sau apropiat cu al celorlalți membrii ai societății; consecințele practice ale normalizării sunt programele și acțiunile bazate pe incluziune și integrare.

Educația integrată - presupune ca relațiile dintre indivizi să se bazeze pe o recunoaștere a integrității lor, a valorilor și drepturilor comune pe care le posedă.

Educația integrată are drept **obiective**, următoarele:

- a educa acei copii cu cerințe speciale în școli obișnuite alături de ceilalți copii normali;
- a asigura servicii de specialitate (recuperare, terapie educațională, consiliere școlară, asistență medicală și socială) în școala respectivă;
- a acorda sprijin personalului didactic al managerilor școlii în procesul de proiectare și aplicare a programelor de integrare ;
- a permite accesul efectiv al copiilor cu cerințe speciale la programul și resursele școlii obișnuite (săli de clasă, cabinete, laboratoare, bibliotecă, terenuri de sport etc.);
- a încuraja relațiile de prietenie și comunicarea între toți copii din clasă/școală;
- a educa și ajuta toți copiii pentru înțelegerea și acceptarea diferențe dintre ei;
- a ține cont de problemele și opiniile părinților, încurajându-i să se implice în viața școlii;
- a asigura programe de sprijin individualizate pentru copiii cu cerințe speciale;
- a accepta schimbări radicale în organizarea și dezvoltarea activităților instructiv-educative din școală.

Formele integrării copiilor cu CES existente în școala românească se bazează pe următoarele modele:

a.Modelul cooperării școlii obișnuite cu școala specială - în acest caz, școala obișnuită coordonează procesul integrării și stabilește un parteneriat activ între cadrele didactice din cele două școli care vor experimenta și susține un nou mod de desfășurare a activităților didactice, pregătind împreună conținutul activităților școlare, adaptând materialele și mijloacele de învățare folosite în

timpul orelor și oferind un cadru confortabil tuturor elevilor din clasă;

- exista alternativa înființării unor centre de zi sau centre de recuperare pentru copiii deficienți (prin reorganizarea școlilor speciale actuale) care să includă un număr mic de copii și în care programul de activitate să fie destinat activităților recuperatorii, compensatorii și de consolidare a cunoștințelor primite la școală, iar regimul de viață să fie unul cât mai aproape de normalitate.

b. Modelul bazat pe organizarea unei clase speciale în școala obișnuită - acest model presupune integrarea copiilor deficienți în școli de masă unde să intre în relație cu elevii normali, facilitându-se, cu sprijinul cadrelor didactice și specialiștilor din școală, o mai bună intercunoaștere și relaționare între cele două categorii de copii.

- modelul este criticat de unii specialiști care nu consideră o integrare reală constituirea unei clase speciale într-o școală obișnuită, practica demonstrând dificultatea aplicării unui program de integrare după acest model; discrepanța dintre clasele obișnuite și clasa specială se accentuează, timpul efectiv în care elevii normali și cei cu cerințe speciale relaționează direct este destul de redus (în cele mai multe cazuri acest timp se reduce la durata pauzelor dintre activitățile școlare), iar în condițiile unui colectiv școlar de acest tip se constituie cu ușurință grupuri de elevi între care apar conflicte sau atitudini ce pot accentua discriminarea față de elevii deficienți din clasa specială (adica efectul opus integrării).

c. Modelul bazat pe amenajarea în școala obișnuită a unui spațiu sau a unei săli de instruire și resurse pentru copiii deficienți, integrați individual în clase obișnuite din școala respectivă - în acest caz, profesorul care se ocupă cu elevii deficienți este și profesorul de sprijin care desfășoară activități cu acești copii, atât în spațiul special amenajat în școală, cât și la orele de clasă, atunci când condițiile solicită/permit acest lucru, colaborând direct cu educatorii din clasele unde sunt integrați copiii.

d. Modelul itinerant- acest model favorizează integrarea într-o școală de masă a unui număr mic de copii cu cerințe speciale, domiciliați la mică distanță de școală (se evită astfel dezavantajul deplasărilor pe distanțe mari ale copilului) și sprijiniți de un profesor itinerant (specializat în munca la domiciliul copiilor cu un anumit tip de deficiență); ei pot astfel participa la activitățile școlii respective.

e. Modelul comun - este relativ asemănător cu modelul precedent, cu deosebirea că în acest caz profesorul itinerant este responsabil de toți copiii cu deficiențe dintr-un anumit areal și oferă servicii de sprijinire a copilului și familiei, ajută părinții la alcatuirea programelor de învățare, urmărește evoluția școlară a copilului, colaborează cu profesorii școlii obișnuite în care este integrat copilul și intervine atunci când apar probleme de învățare sau de adaptare a copiilor la anumite cerințe școlare.

Procesul de integrare a copiilor în dificultate presupune din partea profesioniștilor antrenați nu doar interes, cunoștințe și competențe – ci și o capacitate reală de a lucra în echipă. O echipă constituită atât în cadrul școlii, dar și o echipă la nivel interinstitucional, care să-i includă pe toți profesioniștii care răspund de copil: educator sau asistent maternal, asistent social, profesor diriginte, director de școală și alții.

Școala publică devenită școală incluzivă va dispune de:

- dotări tehnico-materiale: săli specializate (de kinetoterapie, logopedie), aparate pentru diferite tipuri de deficiențe, mijloace de învățământ adaptate;
- asigurarea cu resurse umane corespunzătoare (specialiști în domeniu psihopedagogic și cadre didactice itinerante);
- adaptări funcționale la nivelul clădirilor (modificări ale clădirilor, rampe de acces, scări rulante).

Profesorul din școala integrativă va avea o serie de obiective de perfecționare și autoperfecționare profesională, cum ar fi :

- Să fie capabil să remarce punctele forte și interesele fiecărui copil și să le utilizeze pentru motivarea interioară în procesul de educație.
- Să stie să stabilească obiective ambițioase dar diferențiate, adecvate elevului respectiv, ceea ce impune evaluare diferențiată.
- Să formuleze așteptări adecvate pentru FIECARE elev, oricare ar fi capacitățile acestuia. Această abilitate a cadrului didactic permite tuturor elevilor să devină membri ai clasei și ai școlii.

- Să știe să utilizeze un stil de predare bazat mai mult pe activități decât pe intervenția de la catedră.

- Să știe să ofere zilnic condiții pentru ca fiecare elev să aibă un succes.

Competențele utile profesorului din școală integrativă sunt:

- Să realizeze că răspunde de fiecare copil din clasă.
- Să cunoască diferite strategii de instruire și să știe să le folosească eficient.
- Să lucreze în echipă cu părinții și cu alți profesioniști care se ocupa de copil
- Să perceapă lucrul cu fiecare membru al clasei ca pe o oportunitate de perfecționare profesională și nu ca problemă pe care el sau alții o au de rezolvat.
- Să fie flexibil și să demonstreze un grad ridicat de toleranță.

Strategii de integrare:

- strategii individuale
- strategii colective
- strategii totale

Strategii individuale. Aceasta categorie privește mai mult posibilitățile pe care individul, luat ca entitate, le utilizează să se integreze. Orice sistem educațional trebuie să aibă în vedere să înzestreze individul cu o gamă de strategii individuale pe care acesta să le poată folosi în împrejurările diferite ale vieții sale. Toate abilitățile, începând cu abilitățile intelectuale și terminând cu abilitățile sociale comportamentale, fac parte din strategiile individuale. Dar nu trebuie neglijat faptul că strategiile individuale sunt rezultatul unor strategii colective de integrare la care individul este supus în permanent. Ceea ce este important, este ca aceste strategii individuale nu constituie mecanismele de eludare, ci forma de fluentă și creativitate cu care individul este înarmat.

Strategii colective. Această strategie începe de la microgrupul familial, microgrupul de stradă, strategiile socioprofesionale, deci școlare și culturale.

Strategii totale. Societatea ca atare cunoaște și ea o gamă variată de strategii prin care facilitează integrarea individului în societate și a valorilor în conștiința individului. Gândirea social-culturală, modelul personalității, sistemul de circulație a valorilor, instituțiile sociale etc. sunt tot atâtea strategii care deservește procesul de integrare.

Educația integrată, pornind de la intervenția timpurie, urmărește, deci, să ajute familia și copilul cu nevoi speciale în vedere valorizării tuturor potențialităților latente și manifeste, pentru a trăi din plin, cu posibilitățile pe care le are și le dezvoltă, într-o ambianță constructivă, echilibrată. Educația integrată îi va permite copilului cu CES să trăiască alături de ceilalți copii valizi, să desfășoare activități comune, dobândind abilități indispensabile pentru o viață cât mai apropiată de cea a valizilor, pentru o adecvată inserție socială.

Bibliografie:

1. Carasel, A; Lazăr, V(2008) - „Psihopedagogia activităților extracurriculare”- Editura Arves
2. Popovici, D. (1998) – Învățământul integrat sau incluziv – Editura Corint, București
3. Popescu, G; Pleșă O.(1998) - „Handicap, readaptare, integrare” Pro Humanite, București

Studiu de caz

Prof. psihopedagogie specială Iuga Lenuța-Zamfira

Centrul Școlar de Educație Incluzivă

Vișeu de Sus, Maramureș

Date generale despre elev și familie

Nume, prenume : Ș.D.T

Sex: Masculin

Vârsta: 17 ani

Unitatea școlară : C.S.E.I Vișeu de Sus, Maramureș

Diagnostic: Tulburări de dezvoltare, retard psihic ușor, hiperkinezie cu deficit de atențional, tulburări de învățare mixtă dislalie, dislexie, disgrafie, discalculie, epilepsie focală criptogenică - crize frecvente sub tratament, stimulator nerv vag. stâng

Gradul de handicap- grav cu asistent personal

Tulburări și dificultăți de învățare:- deficiențe de învățare pe fondul intelectului și dificultăți de adaptare și reglare comportamentală

Familia are o stare materială relativ bună. Este cel de-al treilea copil din cei 5 copii ai familiei, provenit din sarcină cu evoluție fiziologică, naștere naturală la termen.

Boala actuală a debutat la vârsta de 5 ani și 4 luni prin manifestări critice cerebrale epileptice apărute în timpul somnului, a urmat o schemă de tratament pentru aceste crize, dar crizele s-au manifestat destul de des. În noiembrie 2007 i s-a montat un stimulator de nerv vag. stâng, cu evoluție ușor favorabilă ulterior atât crizelor, cât și asupra comportamentului.

Elevul a fost supus unei supravegheri atente a medicului neurolog și psiholog, dar și o supraveghere permanentă a părintelui, care îndeplinește și statutul de asistent personal, deoarece prezintă tulburări de comportament cu agresivitate față de membrii familiei, mai ales asupra mamei, atât fizic cât și verbal.

Din punct de vedere al școlarizării, elevul a parcurs ciclul primar în școala de masă cu profesor de sprijin și curriculum adaptat, la finalul ciclului primar în urma analizelor psihiatrice a primit recomandare pentru o evaluare psihologică în vederea încadrării într-o școală specială.

În caracterizarea primită de la d-na învățătoare se arată că elevul avea grave probleme de comportament, fuga din clasă din timpul orei, crizele de furie și agresivitate asupra colegilor și a supra d-nei învățătoare erau din ce în ce mai grave, existau momente de periclitatea vieții colegilor și a lui, manifesta un soi de sadism. Faptul că nici mama nu mai avea un control asupra lui, odată cu creșterea în vârstă a acestuia, a hotărât să se prezinte la Comisia de evaluare școlară și profesională pentru o expertiză avizată. Elevul a fost orientat în învățământul special în clasa a VI-a.

Bariere întâmpinate în integrarea copilului cu CES

În primele săptămâni de școală elevul Ș.D.T. a prezentat frecvente momente de furie și agresivitate asupra tuturor persoanelor din preajmă, inclusiv asupra mamei. Greu de angrenat în activitatea clasei, refuza să scrie, să răspundă la întrebări, arunca obiectele existente pe bancă, se ridica din bancă ca să plece din clasă, bulversa întreaga activitate de la clasă.

- elevul nu cunoaște literele și cifrele.

- ritm lent de întipărire a informațiilor, agitație psihomotrică, neîncredere în forțele proprii.

- elevul nu scrie, lipsă de coerență în exprimare

- prezintă dificultăți în a se orienta, încurcă mereu stânga cu dreapta.

- lipsit de motivație, am observat că se angajează cu greutate în activitățile de învățare.

- în cadrul orelor de curs elevul nu are activități planificate, astfel trece de la o activitate la alta.

- ezită să se apuce de rezolvarea sarcinii de lucru, nu cere informații suplimentare și, dacă nu este observată, renunță la efort.

- nu se poate concentra asupra unor sarcini.

- elevul nu-și cunoaște adresa, pe care nu poate să o memoreze, știe ce vârstă are, dar nu cunoaște vârsta fraților.

- de fiecare dată când este solicitată să dea un răspuns, refuză.

- agresiv și vulgar în exprimare, datorită acestui fapt este șicanat de ceilalți elevi din școală, astfel agresivitatea lui crește.

- comunicarea lui cu mama este una agresivă și impunătoare, lovituri și cuvinte jignitoare.

Am urmat o observare atentă a comportamentului elevului în clasă și în pauze pentru a putea găsi varianta cea mai bună pentru rezolvarea problemelor existente.

Soluții pentru depășirea barierelor de integrarea a elevului

Din cauza faptului că elevul Ș.D.T nu cunoștea literele și cifrele de mână și de tipar la începutul clasei a VI-a, s-a impus elaborarea unui Plan de Intervenție Personalizat și o strânsă colaborare cu logopedul și psihologul școlar.

În primul an școlar, în ceea ce privește relația lui deficitară cu colegii, am desfășurat activități de grup și l-am implicat pe elevul Ș.D.T. în mai multe activități extrașcolare, consilierea permanentă a elevului și a mamei, activități cognitive sub formă de joc și responsabilizare de sarcini, a reușit să se integreze în colectivul clasei, dar avea încă dificultăți de comportament și comunicare cu ceilalți elevi din școală.

În al doilea an școlar, datorită pandemiei, am desfășurat cursurile online, ceea ce a făcut să avem intervenții mai personalizate, unele activitățile desfășurate cu elevul Ș.D.T. au fost individuale (în afara orelor), activitățile cognitive au fost sub formă de jocuri interactive, activitățile extrașcolare din săptămâna „Școla altfel” au fost extrem de benefice pentru elev, și-a arătat talentele culinare, plăcerea cu care a lucrat în grădina de legume, care ne-au fost împărtășite, intervențiile lui în timpul orelor erau din ce în ce mai dese.

În ultimii doi ani frecvența lui la școală a fost permanentă, comunicarea a prins sens, iar regulile impuse în colectiv au început să fie respectate.

Puncte forte ale elevului

- comunicarea și integrarea în colectiv sunt foarte bune
- însușirea cifrelor și a literelor
- scrierea textelor scurte
- citirea cu sprijin a textelor scurte
- comunicarea cu mine este foarte bună, îmi povestește cu ușurință problemele și dorințele
- desenează și colorează cu plăcere

Puncte slabe ale elevului

- comunicarea cu familia este încă deficitară
- nerespectarea regulilor din familie persistă
- ușor influențabil, naiv
- plecările de-a casă sunt mai rare, uneori cu efecte nefaste

Concluzii:

- programul de intervenție personalizat și legătura permanentă cu logopedul și psihologul școlii continuă și în următorul an școlar, munca asiduă, permanentă și în echipă au dat roade,
- implicarea familiei în viața acestuia are un rol important, fratele mai mic al elevului este foarte important pentru el , există o legătură mai specială între ei, de aceea mama ar trebui să depună eforturi mai mari și mai constante pentru a menține un mediu familial mai plăcut, fără îi aduce copilului anumite apelative și jigniri.
- nevoia de consiliere specializată a familie.

IMPORTANȚA JOCURILOR DIDACTICE ÎN DEZVOLTAREA PSIHOLAGICĂ A ELEVILOR CU CERINȚE EDUCATIVE SPECIALE

prof. Ivănescu Giulia-Camelia

Școala Profesională Specială „Emil Gârleanu“ Galați

Încorporat în activitatea didactică, elementul de joc imprimă acesteia un caracter mai viu, mai atrăgător, aduce varietate și o stare de bună dispoziție funcțională, de veselie și bucurie, de divertisment și destindere, ceea ce previne apariția monotoniei, a plictiselii și a oboselii. Restabilind un echilibru în activitatea elevilor, jocul fortifică energiile intelectuale și fizice ale acestora, generând o motivație secundară, dar stimulatorie.

Când jocul este utilizat în procesul de învățământ, el dobândește funcții psihopedagogice semnificative, asigurând participarea activă a elevului la activități, sporind interesul de cunoaștere față de conținutul celor predate.

Pentru elevii cu cerințe educative speciale, forma permanentă a procesului de recuperare o constituie jocul, deoarece această modalitate constituie o structură între stimul-întărire-răspuns-modificare. Studiarea mecanismelor interioare ale jocului poate aduce mari servicii terapiei recuperatorii.

Începând cu vârsta preșcolară jocul apare ca activitate principală a copilului, apoi la vârsta școlară mică jocul devine o formă accesibilă și plăcută de învățare activă, participativă, care stimulează inițiativa și creativitatea.

Cea mai mare parte a jocurilor didactice, cu tot aspectul lor atractiv, cuprind valoroase exerciții senzoriale și mintale. Astfel, jocurile didactice influențează în mod nemijlocit activitatea tuturor analizatorilor. De exemplu, jocurile „Spune cun face?” sau „Cine face așa?” contribuie la dezvoltarea sensibilității vizuale și tactile; în jocul „Ghicește ce ai gustat?” accentul cade pe perfecționarea sensibilității gustative și olfactive.

Un deosebit aspect îl au jocurile didactice în educarea memoriei, a calităților ei. Jocurile de tipul „Ce s-a schimbat?” sau „Ghicește ce lipsește?” solicită copiii să rețină felul obiectelor și așezarea lor, pentru a putea apoi arăta modificarea făcută de conducătorul jocului – ceea ce implicit duce la dezvoltarea memoriei voluntare.

Spiritul creator, imaginația sunt stimulate intens prin jocurile care pun în fața copiilor sarcina de a inventa o ghicitoare, de a plăsmui o povestire. Jocurile „Ghicește cine este?”, „Telefonul”, „Ghicește la ce ne-am gândit” antrenează în mod deosebit activitatea creatoare a copilului.

Jocurile didactice solicită în mare măsură activitatea gândirii, ele reclamând întotdeauna rezolvarea, în mod individual, a unor probleme. Astfel, în cadrul unor jocuri didactice, copiii trebuie să deosebească obiectele mari de cele mici („Este mic, este mare?“), pe cele lungi de cele scurte („Panglicuțele“), să compare obiectele în funcție de formă, de culoarea lor („Caută-ți căsuța“). Alte jocuri didactice pun pe copii în situația de a efectua clasificări ale obiectelor după diferite criterii concrete („Ce se potrivește?“), clasificări ale unor obiecte după anotimp („Spune unde trăiește?“), clasificări ale unor animale după mediul și locul unde trăiesc ele etc. în aceste cazuri, copiii sunt deprinși să efectueze generalizări și abstractizări. Sunt jocuri didactice, care presupun stabilirea unor judecăți și raționamente simple. Astfel, în jocul didactic „Cine a trimis scrisoarea?“ copiii trebuie să deducă după produsul sau unealta desenată pe o ilustrație, ce meseriaș a trimis scrisoarea.¹

În strânsă legătură cu dezvoltarea gândirii, jocul didactic contribuie la dezvoltarea limbajului. În acest sens, în afară de jocurile didactice prin care se fixează, se precizează și se activează vocabularul copiilor, se planifică și jocuri exerciții pentru depistarea tulburărilor de limbaj, jocuri exerciții pentru dezvoltarea auzului fonematic, jocuri exerciții care ajută la îmbunătățirea pronunțării unor consoane mai greu de rostit pentru elevii cu dislalia. De exemplu jocurile „Spune cum face?“ pentru pronunțarea corectă a consoanelor c, m, h, r; „Ce face Andrei?“ pentru pronunțarea corectă a consoanelor r, s, ș, t, ț, cât și a unor grupuri de consoane.

Alte jocuri didactice rezolvă probleme mai complexe, și anume, în legătură cu formarea unor reprezentări generale și noțiuni, cum ar fi: animale domestice, animale sălbatice, îmbrăcăminte, încălțăminte, mobilă, veselă etc. În sfârșit, contribuția unor jocuri didactice constă în obișnuirea copiilor cu formarea pluralului („Eu zic una, tu zici multe“), cu acordul corect între predicat și subiect („Răspunde repede și bine“).

Jocul didactic contribuie fie direct, fie indirect și la educarea emoțiilor, a sentimentelor morale și a trăsăturilor pozitive ale voinței și caracterului. Jocuri ca: „Cine știe mai bine?“, „Cine a trimis scrisoarea?“ etc. îmbogățesc reprezentările copiilor, contribuie la formarea noțiunilor și judecăților morale.

În multe jocuri didactice se dezvoltă cinstea, răbdarea, spiritul critic și autocritic, stăpânirea de sine. În jocurile didactice „Ce s-a schimbat?“ sau „Unde a zburat pasărea?“ se cere copiilor să fie cinstiți, să nu privească în timp ce se schimbă sau se ascund jucăriile. O situație asemănătoare se creează și în jocul didactic „Găsește și taci“, în care regula impune

¹ Antonovici, Stefania și Cornelia Jalba, (2001), Activități matematice, Ed. Aramis

copilului să se rețină de la manifestarea spontană pe care ar avea-o la găsirea obiectului ascuns. Aceasta, cu scopul de a nu deruta pe ceilalți jucători. În unele jocuri, regula interzice copiilor să se uite la vecini, să copieze după aceștia.

Jocul didactic are un aport valoros la închegarea colectivului și la formarea disciplinei conștiente. În joc, copilul este obligat să respecte inițiativa colegilor lui, să le aprecieze munca și să le recunoască meritele; de asemenea, să respecte regulile jocului, să reacționeze în conformitate cu ele, să-și autoregleze propria activitate.

Jocul ca procedeu metodic este prezent în diferitele etape ale activității de învățare și de muncă, în funcție de factorii foarte diverși:

- a) caracterul mai mult sau mai puțin rigid al activității bazate pe exerciții;
- b) gradul dezvoltării capacității de cunoaștere, de trăire afectivă și de voință;
- c) gradul constituirii imboldurilor interne (motive, interese, scopuri, convingeri, dispoziții) toate cu rol specific în declanșarea și întreținerea conduitei.

Elementul principal al structurii interne a jocurilor didactice este regula. Nu este vorba de orice fel de regulă, ci de una care formulată anume îl introduce pe copil într-un cadru ludic de o anumită valoare formativă, bine gândită dinainte. J. Piaget precizează că jocurile care au la bază astfel de reguli se întâlnesc la copiii cu vârsta după șapte ani și că importanța lor crește o dată cu dezvoltarea vieții sociale a copilului. Raportul dintre joc – alte activități, este factorul ce condiționează eficiența jocului în planul formării personalității pe întreaga scară de vârstă.

Prin joc copiii nascocesc, modifică realitatea și astfel își dezvoltă capacitatea imaginativă. Ei își amplifică și posibilitățile de memorare, păstrare și reactualizare necesare respectării regulilor. Astfel se face trecerea de la memorarea involuntară la cea voluntară.

La copiii cu cerințe educative speciale, jocul didactic se poate organiza la toate disciplinele școlare, în orice moment al lecției, într-o anumită etapă a ei, sau întreaga activitate se poate desfășura pe baza lui.

Cerințele și metodica desfășurării unui joc didactic sunt:

- *pregătirea jocului didactic*
- *organizarea judicioasă a jocului*
- *respectarea momentelor jocului didactic*
- *ritmul și strategia conducerii lui*
- *stimularea elevilor în vederea participării active la joc*
- *asigurarea unei atmosfere prielnice de joc*
- *varietatea elementelor de joc (complicarea jocului)*

Tipuri și exemple de jocuri didactice matematice

În activitățile matematice ce au un grad mare de abstractizare, se simte nevoia găsirii unor mijloace care să ușureze însușirea noțiunilor matematice. Mijlocul cel mai eficient de învățare pentru elevii cu cerințe educative speciale îl reprezintă jocul.

Pentru formarea reprezentărilor despre formele geometrice și verificarea cunoștințelor despre culori se poate folosi jocul „Ce formă ai primit?„. Ca material se folosesc figuri geometrice decupate ca: pătrat, triunghi, cerc. Sala de clasă va fi amenajată cu imagini ale unor obiecte asemănătoare cu figurile geometrice: minge-cerc; batistă-pătrat; basma-triunghi.

Educatorul va împărți elevilor figurile geometrice, apoi va indica numele unuia din obiectele afișate în clasă. Elevii care au figura geometrică asemănătoare trebuie să o ridice și să spună ce culoare are.

„Jocul figurilor geometrice“ are ca scop să învețe pe elevi să deseneze figuri geometrice pe tablă.

Elevii sunt împărțiți în două grupe. Se împarte și tabla în două părți. La comanda educatorului câte un elev din fiecare grupă trece la tablă și desenează câte un cerc. Grupa care are cele mai reușite cercuri este câștigătoare. Astfel se pot desena și alte figuri geometrice cunoscute de elevi.

În complicarea jocului pentru a verifica dacă toți elevii au învățat să distingă cercurile de celelalte piese se pot folosi fișe de lucru: „Încercuiește grupa cercurilor indiferent de culoare“; „Încercuiește grupa triunghiurilor indiferent de culoare“ etc.

Exemplu de activitate desfășurată prin introducerea jocului didactic la disciplina matematică la elevii cu cerințe educative speciale clasa a VI-a.

Tema: „Secretul piramidei”

Forma de realizare: joc didactic;

Forma de organizare: frontală, individuală;

Scopul: verificarea și consolidarea deprinderilor de calcul oral și scris, dezvoltarea capacității de orientare și dezvoltare a perseverenței.

Obiective operaționale:

O1- elevii să folosească cel puțin trei expresii din terminologia specifică matematicii: (termeni”, „sumă”, „descăzut”, „scăzător”, „diferență);

O2- elevii să efectueze cel puțin trei exerciții de calcul mintal;

O3- elevii să rezolve cel puțin opt exerciții cu cele două operații matematice cunoscute;

Sarcina didactică: să efectueze calcule și operații matematice în centrul 0-100.

Strategii didactice

Metode și procedee: explicația, demonstrația, jocul didactic, exercițiul;

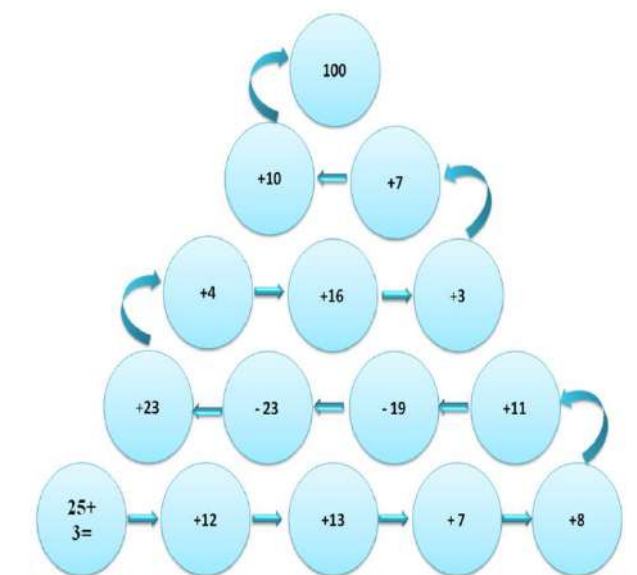
Material didactic: două planșe cu dimensiune de 70/50cm. Pe fiecare se va desena câte o piramidă, care pe una din fețe va avea desenate câteva trasee, iar din loc în loc se vor scrie exerciții. În triunghiurile din vârfurile fiecărei piramide se va scrie rezultatul final al tuturor exercițiilor, după care se va acoperi cu o hârtie ce se va putea dezlipi ușor.

Regula jocului: se explică elevilor că vor trebui să urmărească cu toată atenția pe colegul care lucrează la tablă pentru a nu se omite vreun exercițiu, că trebuie să se orienteze corect în labirint și că este de ajuns ca unul din membrii echipei să greșească, pentru ca secretul să nu poată fi aflat.

Desfășurarea jocului: la comanda conducătorului de joc, primii concurenți din ambele grupe vin la tablă și pornind de la intrare vor rezolva primul exercițiu întâlnit. Rezultatul va fi scris în stânga pentru grupa A și în dreapta pentru grupa B, după care elevii trec la loc. Al doilea jucător (din ambele grupe) preia rezultatul obținut de colegul său, continuă traseul și în funcție de semnele aflate înaintea cifrelor ce urmează, va opera în continuare, scriind și el rezultatul pe tablă. Se procedează identic până se ajunge în vârful piramidei. În cazul în care un elev greșește, următorul, dacă observă greșeala, are dreptul să refacă exercițiul, după care se va continua cu exercițiul care îi revine de drept.

Încheierea jocului: se va aștepta până ce ambele grupe au aflat rezultatul final și se descoperă vârful piramidei. Va câștiga grupa al cărei rezultat este identic cu cel înscris.

SECRETUL PIRAMIDEI

Bibliografie

1. Antonovici, Stefania și Cornelia Jalbă, (2001), *Activități matematice*, Editura Aramis
2. Barbu H., Popescu Eugenia, Șerban Filofteia, *Activități de joc și recreativ distractive*, Editura Didactică și Pedagogică București, 1993
3. Constantin Păunescu, Doru Vlad Popovici, Ionel Mușu, Aurel Taflan – *Terapia Educațională Integrată*, Editura Pro-Humanitate, București, 1997
4. Ezechil Liliana și Lăzărescu Paisi Mihaela, (2002), *Laborator preșcolar - Ghid*

metodologic, Ed. V&Integral, Bucuresti

5. Frântu Eugenia, *Rolul jocurilor logico matematice în dezvoltarea intelectuală la copiii de vârstă preșcolară*, Editura Rovimed Publishers, Bacău, 2010
6. Gheorghe Radu, Doru Vlad Popovici, Lia Șerban, *Introducere în Psihopedagogia școlarilor cu handicap*, Editura Pro-Humanitate, București, 1999
7. Mariana Nina Simion – *Rolul jocului în dezvoltarea personalității copilului*, Editura Rovimed Publishers, Bacău, 2010

FACILITAREA ÎNVĂȚĂRII ÎN SISTEM PEER-LEARNING ÎN PROCESUL DE ÎNVĂȚARE AL ADULȚILOR

Prof.Elena-Irina Ivanik, Liceul Tehnologic Matei Corvin

Concepte...

Învățarea este una complexă, o preocupare continuă de studiu în domeniile cunoașterii, fiind un fenomen specific al dezvoltării umane prezent în toate formele educației.

Ca proces, are loc pe tot parcursul vieții și în variante foarte diferite care ne pot influența existența la un moment dat. Este nevoie de cineva cu care să ne însoțim pe drumul cunoașterii, al experimentării sociale de diferite tipuri. Ca adult este foarte posibil ca educația prin cooperare să fie împiedicată de „jena” de a nu ști tot, de imaginea de sine modificată după ce vor observa cei din jur că avem „anumite goluri”. Evaluarea permanentă ne influențează imaginea de sine și relațiile cu cei din jur.

Ca definiție, învățarea este un: proces de cunoaștere, proces de formare, rezultat durabil al unui proces transformativ, trăirea de noi experiențe, schimbare în comportament ca urmare a interacțiunilor cu mai mulți factori, achiziție de cunoștințe, formare de priceperi și deprinderi.

În definirea învățării școlare atribuim două tipuri: învățarea ca proces și învățarea ca produs.

Spre deosebire de învățarea ca produs, cealaltă perspectivă a învățării prin „cunoaștere – proces” presupune implicarea profundă a activităților mentale personale și înregistrează o evoluție pe toate planurile: cognitiv, emoțional și afectiv- acțional. Se afirmă că în această orientare învățarea este dominată de gândire reflexivă, implicând o reală reconstrucție a datelor științei, a experienței de viață, a capacităților de observare și manifestare. Învățarea este *activă* și se asociază curiozitatea, intuiția și imaginația, precum și gândirea analitică și critică. Deprinderile nu blochează, ci asigură transferuri orizontale și verticale, specifice și nespecifice.

În teoria învățării adulților sunt propuse câteva modele ale învățării care accentuează a doua dimensiune, aceea a abordării învățării ca proces. Învățarea la adulți este un proces complex și transformativ la toate dimensiunile personalității având un caracter aplicativ și asigură transferul noilor achiziții în contexte de învățare noi.

Pentru a putea vorbi despre învățare, trebuie să avem în vedere, îndeplinirea următoarelor trei condiții : să existe o schimbare în comportament, schimbarea să fie rezultat al experienței și să fie durabilă .

Educația este construcția și reconstrucția continuă a unui model interior de cunoaștere, apreciere și acțiune în raport cu lumea în care trăim, oamenii dobândesc noi experiențe cu ajutorul cărora pot stabili un raport relativ stabil cu mediul profesional, cultural și social. Este nevoie ca fiecare *parteneriat de învățare/ peer-learning* să țină cont de: istoricul și experiențele de învățare ale elevului-adult, imaginea de sine, rolul social pe care dorește să și-l asume și statutul cu care se identifică, modul de relaționare cu adulții etc.

Pentru toți cei implicați regăsim elemente din toate tipurile de motivație (pozitivă, afectivă, cognitivă, intrinsecă și extrinsecă). De exemplu: prezența și stimularea factorilor interni (motivația pentru învățare) și a factorilor externi (factori pedagogici, socio-organizaționali, sociali, culturali, economici).

Producerea și menținerea de durată a învățării presupune cunoașterea, considerarea și activarea de către educatori/ facilitatori ai învățării a tuturor condițiilor, determinanților, factorilor care influențează acest proces.

Metodologia instruirii presupune alternarea mai multor modele în care condiția esențială este manifestarea intuiției ca scop în dezvoltarea gândirii abstracte, iar evaluarea trebuie să vizeze calitatea învățării ca resursă a dezvoltării.

Eficientizarea învățării se referă la învățarea prin *cooperare de tip peer-to-peer și evaluarea peer-to-peer*. Tipurile și definițiile învățării *peer- to -peer* sunt explorate, pentru eficacitatea sau eficiența ulterioară a acestora. Învățarea „ de la egal la egal” provine din psihologia cognitivă și poate fi aplicată în sistemul educațional „de masă”. „Învățarea de la egal la egal” este o practică educațională în care participanții implicați în învățare interacționează pentru a atinge obiectivele educaționale. Se vorbește de o modalitate de a trece dincolo de învățarea independentă la învățarea interdependentă sau „reciprocă între egali”. În acest context, poate fi comparată cu practicile care poartă denumirea de învățare cooperativă.

Cu toate acestea, alte opinii contemporane despre „învățarea de la egal la egal,, relaxează constrângerile și poziționează „învățarea de la egal la egal” ca un mod de învățare pentru toată lumea, de către toată lumea, despre orice.

Dacă are loc într-un mod formal sau context de învățare informal, în grupuri mici sau online, „învățarea între egali” manifestă aspecte de auto-organizare care sunt în mare parte absente din modelele pedagogice de predare și învățare.

Literatura de specialitate, privind învățarea „de la egal la egal”, asigură ca fiind o nouă paradigmă a educației moderne care se concentrează pe interacțiunile între semeni.

Bibliografie:

*Johnson, D.W. (2009), „O poveste de succes a psihologiei educaționale: Teoria interdependenței sociale și învățarea cooperativă”. Cercetător educațional. p.38 (5): 365–379;

*Johnson, David (1978), „Învățare cooperativă, competitivă și individualistă”. Jurnalul de cercetare și dezvoltare în educație. 12: 3–15;

COMUNICARE ȘI EDUCAȚIE

Prof. Inv. Primar Jilavu Gabriela

Școala Gimnazială Nicolae Titulescu”

Buzău

COMUNICAREA „presupune asocierea elementelor cognitive și afective cu scopul de a transmite informații, a inspira credințe, a induce emoții sau a evidenția comportamente printr-un proces alternant de relații între scris, vizual, nonverbal, vocal auditiv, simbolic și comportamental” Level și Galle.

Comunicarea este un transfer de informație între un emițător și un receptor, în urma căruia, informația transmisă și captată este înțeleasă și interpretată în același mod de către cele două părți. Dicționarul explicativ al limbii române ne oferă mai multe sinonime pentru cuvântul comunicare: înștiințare, știre, veste, raport, relație, legătură .

Comunicarea se referă la transmisie și schimb de informații între oameni, la circulația de impresii, trăiri afective, judecăți de valoare, comenzi cu scopul de a obține modificări comportamentale la indivizi, manifestate, în reprezentările, cunoștințele acestora.

Formarea, creșterea și devenirea persoanei umane se realizează doar prin comunicare. Studiarea comunicării este destul de recentă, iar fenomenul poate lua valențe importante dacă este studiat în situațiile de blocaj, de structurare și îngreunare, așa cum se realizează la persoanele cu handicap grav și sever sau la persoanele cu dificultăți de comunicare. Termenul de comunicare se prezintă sub forma unei „aglomerări conceptuale” (Pânișoară, 2006), iar înțelegerea și explicația acestora a parcurs un traseu interesant și s-a modificat pornind de la modelul „telegrafului” (Shannon, 1949 citat de Pânișoară, 2006) și ajungând la cel al „orchestrei” (Watzlavick, 1967, 2000): fiecare teorie contribuie la crearea „unei imensități de mesaje” (Watzlavick, 1967, 2000) și idei.

Schimbarea concepției comunicative promovată în școală pune în mod acut problema educării cu și mai multă sârguință a capacității comunicative deopotrivă la profesor și la elevi, concomitent cu îmbunătățirea comunicării de ansamblu din cadrul instituției școlare. Comunicarea are semnificația unei valori umane și sociale, motiv pentru care educarea comunicării constituie un scop în sine, un obiectiv major al învățământului.

Cerintele de comunicare ale școlii sunt într-o continuă creștere, motiv pentru care ea își multiplică formele de comunicare și își sporește exigențele față de actul comunicării. O astfel

de evoluție obligă cadrul didactic să devină un bun profesionist al comunicării didactice, atât în planul stăpânirii tehnicii comunicării, cât și în cel al rezonării receptorului, în cel al influențării formării personalității acestuia sub multiple aspecte, competența comunicativă câpătând, în felul acesta, o valoare integrativă a aptitudinii sale pedagogice.

Comunicarea este un proces relațional, în cadrul căruia doi sau mai mulți interlocutori fac schimb de informații, se înțeleg și se influențează între ei. Codurile folosite în comunicare sunt: cuvântul, gestul, imaginea, sunetul, mișcarea, stările afective. Conform Dicționarului de pedagogie, comunicarea didactică este parte fundamentală a procesului de învățământ în care elevii, sub îndrumarea cadrului didactic, dobândesc noi cunoștințe, reguli, formule, legi. În pedagogia tradițională, comunicarea didactică era considerată numai acțiune de predare, elevul având un rol de simplu receptor. Reconsiderând rolul elevului în cadrul procesului de învățământ, pedagogia modernă acordă o atenție deosebită metodelor activ-participative, conlucrării dintre elev și cadrul didactic, toate acestea fac din comunicarea didactică un proces complex și viu.

Comunicarea didactică reprezintă o formă particulară de comunicare, specifică procesului didactic. La nivelul comunicării didactice interferează mai multe tipuri de comunicare:

- comunicare orală (dominantă) și comunicare scrisă;
- comunicare verbală, paraverbală și nonverbală;
- comunicare referențială (prin care se transmit cunoștințe teoretice) și comunicare atitudinală (se transmit sisteme de valori, criterii de apreciere a valorilor).

Învățământul este, prin excelență, un domeniu puternic comunicant la toate nivelurile. Această apreciere este cu atât mai evidentă dacă vom privi lucrurile prin prisma pedagogiei moderne a comunicării, pentru care:

- relația instructivă (educativă) este eminamente o relație de comunicare, ce dă naștere unui tip specific de limbaj- limbajul didactic sau pedagogic pe care se bazează. Ceea ce nu înseamnă că învățământul este reductibil la comunicare, ci evidențiază o recunoaștere a comunicării ca parte constitutivă și vitală a procesului instructiv-educativ, care se implică activ și creator în structurarea acestuia;
- comunicarea constituie una din condițiile fundamentale desfășurării procesului de învățământ, de unde concluzia că a organiza condițiile învățării înseamnă a organiza comunicările care se produc în clasă, a organiza și controla schimburile de semnificații ce au loc între profesor și elevi.

Extinzând lucrurile, comunicarea contribuie la formarea și cristalizarea comunității ca mediu mai larg care intervine într-o manieră favorabilă la stimularea învățării și a unei activități didactice de calitate. Este important de subliniat faptul că instituția de învățământ constituie locul unde se învață comunicarea, unde se deprinde și se perfecționează comunicarea, unde se elaborează comunicarea, unde se educă (cultivă) comunicarea. Aici, comunicarea are semnificația unei valori umane și sociale, motiv pentru care educarea comunicării constituie un scop în sine, un obiectiv major al învățământului.

Definit în termeni de comunicare, procesul de învățământ apare ca o înlănțuire teoretic infinită, de situații de comunicare cu specific didactic. Profesorul trebuie să-și armonizeze acțiunea la nivelul experienței lingvistice a elevilor cu care lucrează. Mesajul didactic trebuie să fie structurat, prelucrat și prezentat în concordanță cu posibilitățile de receptare ale elevilor. Este o problemă care ține de capacitatea educatorului de a-ți adapta comunicarea la nivelul maturității intelectuale a elevului. Nu întotdeauna comunicarea didactică se realizează așa cum ne-am propus deoarece pe parcursul comunicării pot apărea și blocaje. Blocajele de comunicare pot interveni atunci când cadrul didactic are o exprimare neclară, vorbește prea încet sau prea repede, nu creează motivații, elevii nu au cunoștințele necesare pentru a înțelege comunicarea sau nu sunt bine fixate, influențând negativ cunoștințele noi. Limbajul înseamnă comunicare, dar nu se comunică nimic dacă vorbirea e lipsită de sens.

În comunicarea didactică intervin, determinând-o sau numai influențând-o, factori multipli care pot fi grupați în următoarele categorii: caracteristicile profesorului, caracteristicile elevului sau clasei, caracteristicile canalului de transmitere și ale contextului în care se desfășoară actul comunicativ. Din perspectiva cadrului didactic contează stilul didactic, strategiile de instruire abordate, competențele de exprimare clară, precisă, argumentată, accesibilă, implicarea profesională, formele de motivare utilizate, tipuri de relații pedagogice (de conducere, afective).

Deosebit de importante sunt și caracteristicile elevului: acuitatea senzorială (vizuală și auditivă), nivelul dezvoltării intelectuale, experiența cognitivă și lingvistică, motivația învățării, nivelul competențelor de comunicare, gradul de cultură, ritmul de lucru, atitudinile cognitive și sociale, trăirile emotionale, individuale și de grup (anterioare și simultane actului de comunicare). Comunicarea poate să întrețină relații de tipuri diferite: unidirecționale, bidirecționale și multidirecționale. Accentul tinde să se pună pe dezvoltarea comunicării multidirecționale, ce favorizează interacțiunea, interactivitatea, confruntarea diverselor cunoștințe.

Este recunoscut faptul că relațiile dintre cadrele didactice și elevi sunt multiple, iar modul de manifestare comportamentală e resimțit de ceilalți în maniere diferite generând două tipuri de sentimente: de respingere sau de acceptare. Acest lucru este influențat de individ dar și de obstacole apărute în calea comunicării. De multe ori, atunci când dorim să modificăm comportamentul unui elev, încercăm să modificăm mediul sau să intervenim asupra propriului mod de manifestare. Nu reușim însă întotdeauna „să-i ascultăm pe elevi” cu tact, răbdare și atenție, lucru ce duce la instalarea unor obstacole în calea comunicării. Spre exemplu, în cazul unui elev care se plânge că întâmpină dificultăți în efectuarea unei teme, cadrul didactic poate riposta pe un ton :

-de avertizare: „Dacă vrei note mari, muncește!”;

-de comandă: „Lucrează și nu te mai plânge atât!”;

-de ridiculare: „Vai de mine ... chiar așa?”

Astfel de mesaje sunt depreciative pentru elevi și neagă importanta sentimentelor trăite de aceștia , tocmai din acest motiv , pentru că știm cu toții că educația cere nu numai pricepere ci și afectivitate din partea educatorului, ar trebui să-i răspundem elevului într-o manieră de acceptare și stimulare a copilului cu disponibilitate pentru cooperare și comunicare. Se impune să încurajăm copilul verbal și prin gesturi, ascultându-l activ ori să ascultăm mesajul acestuia în tăcere , incitându-l să-și destăinuie propriile trăiri. Este necesar, ca noi cei de la catedră, să reflectăm mai mult asupra forței modelatoare a limbajului. Cuvântul poate fi unealtă prețioasă sau mijloc periculos, deoarece poate influența pozitiv sau negativ interlocutorul. Se știe deja, că limbajul celui de la catedră, gesturile sau mimica acestuia sunt copiate de elevi, de aceea trebuie să acordăm o atenție deosebită comunicării. Atitudinea cadrului didactic în fața elevilor și a părinților poate declanșa sau atenua conflictele care apar între elevi, între elevi și părinți ori între părinți și profesor.

Referitor la optimizarea comunicării trebuie să recunoaștem că, nu de puține ori, profesorul trăiește cu impresia că vorbele sau mesajele sale ajung la destinație așa cum gândește el, că sunt receptate de elevi păstrând aceleași înțelesuri, aceleași semnificații cu ale sale. Din păcate, lucrurile nu decurg întotdeauna așa, mesajele receptate au tendința de a se îndepărta mai mult sau mai puțin de sensurile emise sau originale, uneori să fie chiar diferite. Numai că actul comunicării didactice poate fi protejat de posibile variații și deviații, distanțări sau deteriorări nedorite prin intervenția feed-back-ului. În reglarea propriei comunicări, cadrul didactic trebuie să țină seama de mimica elevilor, de gesturile, expresiile și mișcările lor, reacții care devin simptomatice pentru ceea ce simt, înțeleg, acceptă, doresc aceștia. El poate sesiza direct și abil, din mers, „starea de spirit” a elevilor și astfel să valorifice la maximum comportamentul

acestora în beneficiul optimizării comunicării. Pornind de aici, cadrul didactic poate să-și restructureze sau să amelioreze demersul didactic de moment și nu în ultimul rând să-și regleze viteza și ritmul propriei vorbiri.

Actul comunicării devine eficient atunci când favorizează o implicare activă din partea elevului, o angajare cu toate forțele sale intelectuale și afective în procesul receptării. Astfel, receptarea depășește simpla percepere a unor conținuturi audiate. A produce interlocutori activi, a-i determina pe elevi să urmărească cu interes și să manifeste o atitudine activă în cursul ascultării constituie un indicator al competențelor pedagogice a cadrului didactic.

Multe influențe negative asupra procesului didactic se produc din cauza unei comunicări deficitare între elevi și cadrul didactic. Fiecare dintre noi are elevi care deranjează ora, iar prima reacție este, de obicei una nepotrivită.

Comunicarea asertivă s-a dezvoltat ca o modalitate de adaptare eficientă la situații conflictuale interpersonale. Deoarece în clasă apar și situații conflictuale, cadrul didactic trebuie să posede abilități de comunicare asertivă. Învățarea deprinderilor de asertivitate este facilitată de contrastarea ei cu cele două modele comportamentale opuse, pasivitatea și agresivitatea.

Scenariu de modificare a comportamentelor nonasertive

	Metode adecvate	Metode neadecvate
DESCRIE	Describe în mod obiectiv comportamentul. Utilizează termeni simpli, concreți în exprimare. Describe timpul, locul și frecvența comportamentului. Describe comportamentul, nu motivele acestuia.	Describe reacția ta emoțională. Folosește termeni abstracți, vagi. Generalizează „Tot timpul faci așa”. Identifică motivele comportamentului sau intențiile celuiilalt.
EXPRIMĂ	Exprimă-ți emoțiile. Exprimă emoțiile fără să faci judecăți asupra celuiilalt. Exprimă emoțiile într-o manieră pozitivă. Focalizează-te asupra comportamentului și nu asupra persoanei.	Neagă emoțiile. Declanșează explozii emoționale. Exprimă emoțiile într-o manieră negativă, judecând interlocutorul. Atacă persoana și nu comportamentul ei.

SPECIFICĂ	Solicită schimbarea comportamentului. Solicită o schimbare secvențială. Solicită una sau cel mult două schimbări comportamentale. Specifică comportamentele concrete care trebuie modificate. Solicită schimbarea comportamentului care poate fi schimbat, pentru care interlocutorul are resurse de schimbare. Specifică ce comportament ești dispus să îl schimbi pentru a facilita comunicarea.	Se fac numai aluzii la schimbarea comportamentului. Solicită o schimbare prea mare. Solicită prea multe schimbări. Solicită schimbări de caracter sau de personalitate. Ignoră nevoile celuilalt. Consideră că doar celălalt trebuie să se schimbe.
CONSECINȚE	Specifică clar consecințele comportamentului. Oferă o întărire pozitivă pentru schimbarea comportamentului. Stabilește întărirea adecvată persoanei și comportamentului. Stabilește o întărire adecvată pentru a menține schimbarea comportamentului. Stabilește consecințele negative ale comportamentului indezirabil.	Nu oferă nici o recompensă schimbării comportamentului. Utilizează pedeapsa asupra interlocutorului. Stabilești recompense în funcție de nevoile tale. Stabilești recompense neadecvate persoanei și comportamentului. Folosești amenințarea ca metodă de schimbare a comportamentului.

Limbajul la persoana a doua („Ai întârziat!”, „Ți-ai încălcat promisiunea!”, „Iar vorbești neîntrebat!”) reprezintă o comunicare agresivă, care duce de cele mai multe ori la amplificarea conflictelor. Limbajul asertiv, responsabil, utilizează trei componente: descrierea comportamentului, exprimarea propriilor emoții și sentimente ca și consecință a comportamentului interlocutorului și formularea consecințelor comportamentului asupra propriei persoane. Exemple: „Dacă cineva întârzie la prima oră îmi fac probleme că pierde câteva minute din ora de matematică sau de limba română și s-ar putea să nu mai înțeleagă

lecția nouă.”; „Dacă unii vorbesc cu colegii în timpul orei, mă tem că, din cauza neatenției, răspunsurile lor nu vor fi de foarte bine”etc.

Evident că trebuie să existe niște limite de comportament clar precizate și respectate. Se obișnuiește acum să stabilim regulile clasei împreună cu elevii, doar că, vrând fiecare să se exprime, găsesc extrem de multe, ceea ce face dificilă stocarea lor în memorie și, deci, respectarea lor. Un motto al clasei ar putea fi: „Să ne comportăm astfel încât să ne fie bine nouă, celor din jur și tuturor lucrurilor.” Acesta este ușor de reținut, îi permite copilului să se autocontroleze, și poate fi punctul de plecare pentru blazonul clasei, care să creeze sentimentul apartenenței la grup, alături de alte gesturi sau cuvinte codificate pe care doar clasa și învățătorul le știe. De exemplu ridicarea stiloului când au terminat de realizat o cerință sau cuvintele „Semaforul arată verde/roșu”, ceea ce înseamnă că elevii pot să înceapă sau să continue activitatea desfășurată, respectiv că trebuie să se oprească din activitatea desfășurată. Iată și câteva expresii care pot fie să zidească, fie să distrugă valoarea personală.

Cuvinte care distrug	Cuvinte care zidesc
De ce ai făcut asta?	Dacă vrei te ajut să repari ce ai stricat.
Nu poți să faci niciodată ceva bun?	Spune-mi ce simți?
Mă scoți din sărite!	
Ai primit ce-ai meritat.	Ce ai vrea să faci astăzi?
	Johnny te-a lovit, pentru că și tu l-ai lovit pe el. Ce poți face data viitoare, ca nimeni să nu mai sufere?
O să-ți pară rău!	Înainte de a face așa ceva, gândește-te la ce s-ar putea întâmpla!
Vorbești tot timpul. N-ai de gând să taci odată?	Este timpul să faci liniște, dar te voi asculta imediat ce programul se va încheia.
Dacă vei continua să te porți astfel, oamenii îți vor spune „bătăușul”.	Oamenilor nu le place să-i bruschez și să-i împingi. Data viitoare încearcă doar să le vorbești.

Așadar, reușita comunicării înseamnă reușita procesului de învățământ. Relația de comunicare conferă procesului de învățământ valoarea unei intervenții educaționale complexe, bazată pe un limbaj didactic care determină în structura personalității elevului modificări în forme și intensități diferite, de natură cognitivă, afectivă, atitudinală și acțională.

Implicarea comunicării la nivelul activității de predare-învățare-evaluare permite realizarea nu numai a obiectivelor imediate (ale orei de curs), ci și de durată (semestru, an școlar, ciclu școlar).

În școală elevii nu trebuie doar să răspundă la întrebări, ci să și inițieze o conversație, să-și exprime punctele de vedere, să se implice în rezolvarea de probleme, să-și argumenteze ideile și atitudinile, să exerseze convențiile unei comunicări civilizate. De aceea, activitățile didactice trebuie să cuprindă o varietate de experiențe de comunicare, nu doar în orele de limba română, ci ori de câte ori este posibil.

Pe de altă parte, orice cadru didactic trebuie să aibă grijă permanent cum își exprimă nemulțumirea sau mulțumirea față de activitatea elevilor săi, astfel încât să nu lezeze personalitatea acestora, producând daune ireversibile asupra procesului de învățământ. Dacă am asemăna elevii cu panseluțele, am ține cont de sfaturile pe care ni le dă Kay Kuzma în următoarea poezie:

NU CĂLCAȚI PANSELUȚELE

Maestrul Grădinar mi-a spus cândva:

„Lasă panseluțele să crească în grădina mea.”

Apoi, mi-a înmănat cazmaua și a continuat:

„Ai grijă de ele până Mă-ntorc! Vin îndat’.

„Dar, Doamne, eu nu știu cum să am grijă de ele.

Sunt atât de firave, atât de fragile.”

.....

Dar Grădinarul nu mă asculta,

Deci, mi-am schimbat și eu rugăciunea, așa:

„Bine, Doamne.

Voi avea grijă de panseluțe de-acum,

Dar spune-mi tu cum.

Și Dumnezeu mi-a spus:

„Udă-le cu dragoste,

Plivește-le cu hotărâre și bine,

lasă-le să se încălzească la lumina sufletului tău, din tine.”

„Asta-i tot?”

„Mai este un singur lucru, dar foarte important:

Cât de frumos vor înflori
Și cât de minunat
Depinde de tine -
De cât de ușor le atingi,
De cât le îngrijești de bine.

.....

Amintindu-mi cuvintele Maestrului Grădinar,
Am pornit înainte,
Pentru a-mi aduce la îndeplinire partea mea de lucru,
Murmurând în șoaptă această rugă fierbinte:
„O, Doamne,
Dă-mi cuvinte blânde,
Mâini blânde
Și picioare blânde,
Ca să nu calc peste panseluțele plăpânde.”
„Cuvântul este sunet și culoare, e mesagerul gândului uman.” T. VIANU

Bibliografie :

1. Cosmovici, Andrei – Psihologie generală, ed. Polirom, 1996
2. Golu, Mihai; Pais Lăzărescu, Mihaela – Psihologie, ed. Economică, 2000
3. Piaget, Jean – Psihologia Inteligenței, ed. Științifică, 1965
4. Wittegenstein, Ludwig – Cercetări Filosofice, ed. Humanitas, 2003

STUDIU DE CERCETARE

INOVAȚIA EDUCAȚIONALĂ

Eugenia Alina Joița

Liceul de Arte Constantin Brăiloiu, Târgu Jiu

Inovația educațională este esențială pentru adaptarea sistemelor de învățământ la nevoile contemporane și pentru pregătirea elevilor pentru provocările viitoare. Acest studiu explorează diverse surse de inspirație pentru inovația educațională și analizează cum aceste inovații pot contribui la o învățare durabilă. Voi examina exemple de bune practici și metode inovative, discutând importanța lor în contextul educației moderne, cu referiri la literatură de specialitate atât internațională, cât și românească.

Sursele de inspirație pentru inovația educațională

1. Tehnologia educațională:

- **Realitate Augmentată și Virtuală (AR/VR):** Utilizarea AR și VR poate transforma învățarea prin crearea unor medii interactive și imersive. Aceste tehnologii permit elevilor să exploreze subiecte complexe într-un mod practic și captivant.
- **Inteligența Artificială (AI):** AI poate personaliza experiențele de învățare, oferind feedback în timp real și adaptând materialele didactice la nevoile fiecărui elev.

2. Pedagogiile inovative:

- **Învățarea bazată pe proiecte (PBL):** PBL încurajează colaborarea și gândirea critică, permițând elevilor să lucreze pe proiecte reale și să își dezvolte abilități relevante pentru viața reală.
- **Învățarea Social-Emoțională (SEL):** Integrarea SEL în curriculum ajută la dezvoltarea abilităților socio-emoționale ale elevilor, esențiale pentru succesul personal și profesional.

3. Spațiile de învățare flexibile:

- Redesignul sălilor de clasă pentru a fi mai flexibile și adaptabile la diverse stiluri de învățare poate stimula creativitatea și colaborarea. Mobilierul

modular, zonele de învățare colaborativă și utilizarea spațiilor deschise sunt exemple de astfel de inovații.

Învățarea durabilă

Învățarea durabilă se referă la dezvoltarea competențelor și cunoștințelor care sunt relevante pe termen lung și pot fi aplicate în diverse contexte. Inovațiile educaționale pot contribui la învățarea durabilă prin:

1. Dezvoltarea competențelor transversale:

- Abilitățile de gândire critică, rezolvare de probleme și colaborare sunt esențiale în orice domeniu și context. Metodele de învățare inovative, precum PBL și SEL, favorizează dezvoltarea acestor competențe.

2. Acces la resurse educaționale OER:

- Resursele educaționale deschise (Open Educational Resources) permit accesul la materiale didactice de calitate, reducând barierele de acces la educație și promovând învățarea continuă.

3. Promovarea învățării pe tot parcursul vieții:

Sistemele educaționale trebuie să încurajeze o mentalitate de învățare continuă, pregătind elevii să se adapteze la schimbările rapide din societate și economie. Programările educaționale flexibile și accesul la cursuri online sunt metode eficiente de a susține acest tip de învățare.

Exemple de bune practici:

- **Finlanda:** Sistemul educațional finlandez este renumit pentru abordarea sa centrată pe elev și utilizarea pedagogiilor inovative. Finlanda pune accent pe învățarea prin joc și proiecte, precum și pe dezvoltarea socio-emoțională a elevilor.
- **Singapore:** Implementarea tehnologiei în educație și focusul pe formarea abilităților de gândire critică și creativitate sunt caracteristici ale sistemului educațional din Singapore.
- **România:** În România, există proiecte inovatoare precum „Școala Altfel” și diverse inițiative ale ONG-urilor care promovează metode moderne de predare și învățare.

Contribuții românești la inovația educațională din România vin din partea pedagogilor, precum Ioan Cerghit, Adrian Neculau și Mircea Miclea.

Ioan Cerghit, în *Metode de învățământ*, analizează diverse metode de predare și învățare, subliniind importanța adaptării acestora la nevoile actuale ale elevilor. Lucrarea sa oferă o bază teoretică solidă pentru implementarea inovațiilor în educație.

Ioan Cerghit este un renumit pedagog român, cunoscut pentru contribuțiile sale în domeniul metodologiei didactice. În lucrările sale, el abordează diverse metode moderne de învățare, pe care le analizează și le clasifică în funcție de caracteristicile și aplicabilitatea lor în contextul educațional contemporan, precum:

- 1. învățarea prin descoperire** -care pune accent pe activitatea independentă a elevilor, care sunt încurajați să exploreze și să descopere concepte și relații pe cont propriu. Profesorul joacă rolul unui ghid, facilitând accesul la resurse și oferind suport atunci când este necesar.
- 2. învățarea prin problematizare**-Această metodă implică prezentarea elevilor cu probleme reale sau ipotetice, pe care trebuie să le analizeze și să le rezolve. Aceasta stimulează gândirea critică și creativă, dezvoltând abilități de rezolvare a problemelor și de luare a deciziilor.
- 3. învățarea colaborativă**- implică lucrul în echipe mici, unde elevii colaborează pentru a atinge obiective comune. Aceasta promovează interacțiunea socială, comunicarea și abilitățile de lucru în echipă.
- 4. învățarea bazată pe proiecte**- se concentrează pe realizarea unor proiecte complexe care integrează cunoștințe din diverse domenii. Elevii lucrează pe termen lung la aceste proiecte, dezvoltând competențe de planificare, organizare și aplicare practică a cunoștințelor teoretice.
- 5. învățarea diferențiată**- recunoaște diversitatea elevilor în termeni de abilități, interese și stiluri de învățare. Profesorul adaptează strategiile de predare pentru a răspunde nevoilor individuale ale fiecărui elev, asigurând astfel un proces de învățare mai eficient și personalizat.
- 6. învățarea asistată de tehnologie**- integrează instrumente și resurse tehnologice în procesul educațional. Tehnologia poate facilita accesul la informații, permite simulări și exerciții interactive și sprijină învățarea la distanță.

7. învățarea experiențială- se bazează pe ideea că elevii învață mai bine prin experiențe directe. Aceasta poate include activități practice, stagii, excursii și alte forme de învățare bazate pe experiențe concrete.

8. învățarea reflexivă- încurajează elevii să reflecteze asupra propriilor procese de învățare și să-și autoevalueze progresul. Aceasta dezvoltă metacogniția și ajută elevii să devină conștienți de strategiile lor de învățare și de modul în care pot îmbunătăți acestea.

Aceste metode moderne de învățare promovate de Ioan Cerghit reflectă o abordare centrată pe elev, care valorifică activitatea și participarea activă a acestuia în procesul educațional. Ele contribuie la dezvoltarea unui set variat de competențe și pregătesc elevii pentru provocările unei societăți dinamice și complexe.

Adrian Neculau , în ***Psihologia educației***, explorează aspectele psihologice ale procesului educațional, subliniind importanța abordării socio-emoționale în dezvoltarea competențelor elevilor.

Mircea Miclea, în ***Psihologia Educației: Teoria și Practica Învățării***, oferă perspective valoroase asupra procesului de învățare, discutând despre modul în care noile tehnologii și metode pedagogice pot fi integrate în educație pentru a îmbunătăți performanța școlară și motivația elevilor.

Inovația educațională este vitală pentru a asigura o educație relevantă și de calitate. Tehnologia, pedagogiile inovative și spațiile de învățare flexibile sunt surse esențiale de inspirație. Aceste inovații pot contribui semnificativ la o învățare durabilă, pregătind elevii pentru viitor. Este esențial ca sistemele educaționale să continue să evolueze și să se adapteze pentru a răspunde nevoilor în schimbare ale societății și economiei globale.

Bibliografie

1. Bransford, J. D., Brown, A. L., & Cocking, R. R. (2000). **How People Learn: Brain, Mind, Experience, and School**. National Academy Press.
2. Fullan, M. (2013). **The New Meaning of Educational Change**. Teachers College Press.
3. Reimers, F. M., & Schleicher, A. (2020). **Schooling Disrupted, Schooling Rethought: How the COVID-19 Pandemic is Changing Education**. OECD.

4. Veletsianos, G. (2020). **Learning Online: The Student Experience**. Johns Hopkins University Press.
5. Darling-Hammond, L., & Oakes, J. (2021). **Preparing Teachers for Deeper Learning**. Harvard Education Press.
6. Cerghit, I. (2006). **Metode de învățământ**. Editura Polirom.
7. Neculau, A. (2004). **Psihologia Educației**. Editura Polirom.
8. Miclea, M. (2003). **Psihologia Educației: Teoria și Practica Învățării**. Editura Polirom.

CALCULATORUL-MIJLOCITORUL PREDĂRII MODERNE

Eugenia Alina Joița

Liceul de Arte Constantin Brăiloiu, Târgu Jiu

În era digitală, integrarea tehnologiei în educație devine esențială pentru a răspunde nevoilor și așteptărilor elevilor. Utilizarea calculatorului în procesul de predare-învățare oferă oportunități vaste pentru îmbunătățirea accesului la informație, interactivitate și personalizare a învățării. Metodele de predare prin intermediul calculatorului contribuie la crearea unui mediu educațional dinamic și adaptat cerințelor actuale. dintre cele mai utilizate metode, se pot aminti mai multe metode interactive:

1. Învățarea asistată de calculator (Computer-Assisted Learning - CAL)

Învățarea asistată de calculator implică utilizarea software-urilor educaționale și a programelor informatice pentru a sprijini procesul de învățare. Aceste instrumente oferă lecții interactive, exerciții și evaluări care ajută elevii să înțeleagă și să rețină mai bine informațiile. CAL permite personalizarea învățării, adaptându-se la ritmul și nivelul fiecărui elev. (Holotescu & Grosseck, 2015).

2. Învățarea bazată pe web (Web-Based Learning)

Învățarea bazată pe web utilizează internetul ca platformă pentru predare și învățare. Platformele de e-learning, cum ar fi Moodle sau Blackboard, oferă acces la cursuri online, resurse digitale, forumuri de discuții și activități colaborative. Aceasta metodă facilitează învățarea la distanță și asigură accesul la o gamă variată de materiale educaționale (Bîrzan, 2016).

3. Învățarea prin simulări și realitate virtuală

Simulările și realitatea virtuală oferă elevilor experiențe interactive și imersive, care îi ajută să înțeleagă concepte complexe prin experiențe practice. Aceste tehnologii sunt utilizate pentru a crea medii de învățare realiste, în care elevii pot experimenta și testa diferite scenarii fără riscuri reale. Simulările sunt deosebit de utile în domenii precum științele naturii, medicina sau ingineria (Stoica, 2013).

4. Învățarea bazată pe jocuri (Game-Based Learning)

Învățarea bazată pe jocuri folosește elemente de jocuri pentru a motiva și implica elevii în procesul de învățare. Jocurile educaționale pot dezvolta diverse competențe, de la gândirea critică și rezolvarea problemelor la colaborare și comunicare. Aceasta metodă transformă învățarea într-un proces atractiv și distractiv, stimulând dorința de a învăța (Grosu & Grosu, 2011).

5. Învățarea colaborativă online

Învățarea colaborativă online utilizează instrumente digitale pentru a facilita munca în echipă și colaborarea între elevi. Platformele de colaborare, cum ar fi Google Classroom sau Microsoft Teams, permit elevilor să lucreze împreună la proiecte, să partajeze resurse și să comunice eficient. Aceasta metodă dezvoltă competențe sociale și de lucru în echipă, esențiale în societatea modernă (Ionescu, 2014).

6. Învățarea personalizată

Învățarea personalizată cu ajutorul calculatorului implică utilizarea algoritmilor și a inteligenței artificiale pentru a crea programe de învățare adaptate nevoilor și stilurilor individuale ale elevilor. Aceste sisteme analizează performanțele elevilor și ajustează conținutul și ritmul de învățare pentru a maximiza eficiența și implicarea (Dascălu, 2012).

Aceste metode de predare prin intermediul calculatorului contribuie la crearea unui mediu educațional flexibil, interactiv și adaptat nevoilor elevilor din era digitală. Ele permit accesul la resurse variate, promovează colaborarea și personalizarea învățării și dezvoltă competențe esențiale pentru viitor.

Bibliografie

1. Bîrzan, I. (2016). *Educația la distanță și e-learning*. Editura Universității de Vest.
2. Dascălu, M. (2012). *Inteligența artificială în educație*. Editura Universitară.
3. Grosu, L., & Grosu, V. (2011). *Jocurile și învățarea prin joc*. Editura Didactică și Pedagogică.
4. Holotescu, C., & Grosseck, G. (2015). *Tehnologii Web 2.0 în educație*. Editura Universității de Vest.

5. Ionescu, M. (2014). *Învățarea colaborativă online*. Editura Polirom.
6. Stoica, M. (2013). *Tehnologii educaționale moderne*. Editura Universității din București.

STUDIU DE CERCETARE

INOVAȚIA EDUCAȚIONALĂ

Eugenia Alina Joița

Liceul de Arte Constantin Brăiloiu, Târgu Jiu

Inovația educațională este esențială pentru adaptarea sistemelor de învățământ la nevoile contemporane și pentru pregătirea elevilor pentru provocările viitoare. Acest studiu explorează diverse surse de inspirație pentru inovația educațională și analizează cum aceste inovații pot contribui la o învățare durabilă. Voi examina exemple de bune practici și metode inovative, discutând importanța lor în contextul educației moderne, cu referiri la literatură de specialitate atât internațională, cât și românească.

Sursele de inspirație pentru inovația educațională

1. Tehnologia educațională:

- **Realitate Augmentată și Virtuală (AR/VR):** Utilizarea AR și VR poate transforma învățarea prin crearea unor medii interactive și imersive. Aceste tehnologii permit elevilor să exploreze subiecte complexe într-un mod practic și captivant.
- **Inteligența Artificială (AI):** AI poate personaliza experiențele de învățare, oferind feedback în timp real și adaptând materialele didactice la nevoile fiecărui elev.

2. Pedagogiile inovative:

- **Învățarea bazată pe proiecte (PBL):** PBL încurajează colaborarea și gândirea critică, permițând elevilor să lucreze pe proiecte reale și să își dezvolte abilități relevante pentru viața reală.
- **Învățarea Social-Emoțională (SEL):** Integrarea SEL în curriculum ajută la dezvoltarea abilităților socio-emoționale ale elevilor, esențiale pentru succesul personal și profesional.

3. Spațiile de învățare flexibile:

- Redesignul sălilor de clasă pentru a fi mai flexibile și adaptabile la diverse stiluri de învățare poate stimula creativitatea și colaborarea. Mobilierul

modular, zonele de învățare colaborativă și utilizarea spațiilor deschise sunt exemple de astfel de inovații.

Învățarea durabilă

Învățarea durabilă se referă la dezvoltarea competențelor și cunoștințelor care sunt relevante pe termen lung și pot fi aplicate în diverse contexte. Inovațiile educaționale pot contribui la învățarea durabilă prin:

1. Dezvoltarea competențelor transversale:

- Abilitățile de gândire critică, rezolvare de probleme și colaborare sunt esențiale în orice domeniu și context. Metodele de învățare inovative, precum PBL și SEL, favorizează dezvoltarea acestor competențe.

2. Acces la resurse educaționale OER:

- Resursele educaționale deschise (Open Educational Resources) permit accesul la materiale didactice de calitate, reducând barierele de acces la educație și promovând învățarea continuă.

3. Promovarea învățării pe tot parcursul vieții:

Sistemele educaționale trebuie să încurajeze o mentalitate de învățare continuă, pregătind elevii să se adapteze la schimbările rapide din societate și economie. Programările educaționale flexibile și accesul la cursuri online sunt metode eficiente de a susține acest tip de învățare.

Exemple de bune practici:

- **Finlanda:** Sistemul educațional finlandez este renumit pentru abordarea sa centrată pe elev și utilizarea pedagogiilor inovative. Finlanda pune accent pe învățarea prin joc și proiecte, precum și pe dezvoltarea socio-emoțională a elevilor.
- **Singapore:** Implementarea tehnologiei în educație și focusul pe formarea abilităților de gândire critică și creativitate sunt caracteristici ale sistemului educațional din Singapore.
- **România:** În România, există proiecte inovatoare precum „Școala Altfel” și diverse inițiative ale ONG-urilor care promovează metode moderne de predare și învățare.

Contribuții românești la inovația educațională din România vin din partea pedagogilor, precum Ioan Cerghit, Adrian Neculau și Mircea Miclea.

Ioan Cerghit, în *Metode de învățământ*, analizează diverse metode de predare și învățare, subliniind importanța adaptării acestora la nevoile actuale ale elevilor. Lucrarea sa oferă o bază teoretică solidă pentru implementarea inovațiilor în educație.

Ioan Cerghit este un renumit pedagog român, cunoscut pentru contribuțiile sale în domeniul metodologiei didactice. În lucrările sale, el abordează diverse metode moderne de învățare, pe care le analizează și le clasifică în funcție de caracteristicile și aplicabilitatea lor în contextul educațional contemporan, precum:

- 1. învățarea prin descoperire** -care pune accent pe activitatea independentă a elevilor, care sunt încurajați să exploreze și să descopere concepte și relații pe cont propriu. Profesorul joacă rolul unui ghid, facilitând accesul la resurse și oferind suport atunci când este necesar.
- 2. învățarea prin problematizare**-Această metodă implică prezentarea elevilor cu probleme reale sau ipotetice, pe care trebuie să le analizeze și să le rezolve. Aceasta stimulează gândirea critică și creativă, dezvoltând abilități de rezolvare a problemelor și de luare a deciziilor.
- 3. învățarea colaborativă**- implică lucrul în echipe mici, unde elevii colaborează pentru a atinge obiective comune. Aceasta promovează interacțiunea socială, comunicarea și abilitățile de lucru în echipă.
- 4. învățarea bazată pe proiecte**- se concentrează pe realizarea unor proiecte complexe care integrează cunoștințe din diverse domenii. Elevii lucrează pe termen lung la aceste proiecte, dezvoltând competențe de planificare, organizare și aplicare practică a cunoștințelor teoretice.
- 5. învățarea diferențiată**- recunoaște diversitatea elevilor în termeni de abilități, interese și stiluri de învățare. Profesorul adaptează strategiile de predare pentru a răspunde nevoilor individuale ale fiecărui elev, asigurând astfel un proces de învățare mai eficient și personalizat.
- 6. învățarea asistată de tehnologie**- integrează instrumente și resurse tehnologice în procesul educațional. Tehnologia poate facilita accesul la informații, permite simulări și exerciții interactive și sprijină învățarea la distanță.

7. învățarea experiențială- se bazează pe ideea că elevii învață mai bine prin experiențe directe. Aceasta poate include activități practice, stagii, excursii și alte forme de învățare bazate pe experiențe concrete.

8. învățarea reflexivă- încurajează elevii să reflecteze asupra propriilor procese de învățare și să-și autoevalueze progresul. Aceasta dezvoltă metacogniția și ajută elevii să devină conștienți de strategiile lor de învățare și de modul în care pot îmbunătăți acestea.

Aceste metode moderne de învățare promovate de Ioan Cerghit reflectă o abordare centrată pe elev, care valorifică activitatea și participarea activă a acestuia în procesul educațional. Ele contribuie la dezvoltarea unui set variat de competențe și pregătesc elevii pentru provocările unei societăți dinamice și complexe.

Adrian Neculau , în ***Psihologia educației***, explorează aspectele psihologice ale procesului educațional, subliniind importanța abordării socio-emoționale în dezvoltarea competențelor elevilor.

Mircea Miclea, în ***Psihologia Educației: Teoria și Practica Învățării***, oferă perspective valoroase asupra procesului de învățare, discutând despre modul în care noile tehnologii și metode pedagogice pot fi integrate în educație pentru a îmbunătăți performanța școlară și motivația elevilor.

Inovația educațională este vitală pentru a asigura o educație relevantă și de calitate. Tehnologia, pedagogiile inovative și spațiile de învățare flexibile sunt surse esențiale de inspirație. Aceste inovații pot contribui semnificativ la o învățare durabilă, pregătind elevii pentru viitor. Este esențial ca sistemele educaționale să continue să evolueze și să se adapteze pentru a răspunde nevoilor în schimbare ale societății și economiei globale.

Bibliografie

1. Bransford, J. D., Brown, A. L., & Cocking, R. R. (2000). **How People Learn: Brain, Mind, Experience, and School**. National Academy Press.
2. Fullan, M. (2013). **The New Meaning of Educational Change**. Teachers College Press.
3. Reimers, F. M., & Schleicher, A. (2020). **Schooling Disrupted, Schooling Rethought: How the COVID-19 Pandemic is Changing Education**. OECD.

4. Veletsianos, G. (2020). **Learning Online: The Student Experience**. Johns Hopkins University Press.
5. Darling-Hammond, L., & Oakes, J. (2021). **Preparing Teachers for Deeper Learning**. Harvard Education Press.
6. Cerghit, I. (2006). **Metode de învățământ**. Editura Polirom.
7. Neculau, A. (2004). **Psihologia Educației**. Editura Polirom.
8. Miclea, M. (2003). **Psihologia Educației: Teoria și Practica Învățării**. Editura Polirom.

O idee general acceptată este aceea că copiii de vârstă mică învață într-un mod total diferit față de colegii lor mai mari. O serie întreagă de activități motivante, atractive și, nu în ultimul rând, distractive au fost dezvoltate în ultimii ani pentru a ține pasul cu tendința de a introduce învățarea unei limbi străine din ce în ce mai devreme în programele școlare. În cazul limbii engleze, astăzi se vorbește chiar de grupa de vârstă a cursanților foarte tineri, ceea ce este cu adevărat acceptabil dacă ne gândim că mulți copii încep să învețe o limbă străină, în multe cazuri engleza, în grădiniță, în jurul vârstei de 4-5 ani.

O întrebare corectă care se pune este dacă metodele noastre de predare sunt adaptate la particularitățile de vârstă ale acestor copii și, de asemenea, dacă metodele noastre de evaluare cuprind aceste tendințe. De multe ori, același profesor are o mare varietate de clase, începând de la clasele primare și mergând până la clasele de liceu. Având în vedere toate acestea, particularitățile fiecărei grupe de vârstă ar trebui să fie extrem de clare pentru profesor, pentru a putea face saltul de la o grupă de vârstă la alta, adesea în cursul aceleiași zile.

Acest demers dorește să facă o delimitare clară a particularităților elevilor care învață limbi străine, având în vedere că începutul învățării limbii străine va determina cu siguranță succesul sau eșecul în atragerea copiilor către limba engleză. Astfel, ne vom axa pe fundalul teoretic oferit de literatura de specialitate, urmărind trei direcții majore: ce își doresc copiii de această vârstă, care este comportamentul lor predominant și nu în ultimul rând de ce au nevoie în procesul de achiziție a unei limbi străine.

Prima întrebare la care vom încerca să răspundem este: "Cui anume predăm?"

Fiecare profesor este conștient de faptul că predarea la elevi din ciclul primar este extrem de satisfăcătoare și antrenantă: copiii comunică o mare energie, curiozitate și implicare, iar profesorii ar trebui să canalizeze o parte din această energie în învățare productivă. Cu toate acestea, vremurile în care se credea că copiii sunt inițial niște tăblițe goale care pot fi antrenate să învețe orice sunt de mult apuse și au făcut loc teoriei inteligențelor multiple (MI), la care contribuția lui Gardner a fost esențială. Pe scurt, ceea ce susține el este că:

Oamenii au o combinație unică de inteligențe. Marea provocare cu care se confruntă utilizarea resurselor umane este cum să profităm cel mai bine de unicitatea care ne este conferită ca specie care prezintă mai multe inteligențe. (Gardner, 1999: 45)

Această teorie a exercitat o mare atracție asupra educatorilor de toate tipurile, deoarece a diversificat metodele de predare prin admiterea faptului că elevii gândesc și învață în moduri foarte diferite. Inteligența lor personală este un amestec unic de următoarele

- inteligență lingvistică, care implică sensibilitatea la limbajul vorbit sau scris;
- inteligența logico-matematică, care presupune capacitatea de a detecta modele, de a raționa deductiv și de a gândi logic;
- inteligența muzicală, care implică capacitatea de a recunoaște și compune înălțimi, tonuri, ritmuri, intonație
- inteligența kinezestezică, care cuprinde capacitatea de a folosi părți ale corpului sau întregul corp pentru a rezolva probleme
- inteligența spațială, care implică potențialul de a recunoaște și de a utiliza modelele spațiului și de a răspunde bine la acestea
- inteligența interpersonală, care se referă la capacitatea de a înțelege intențiile, motivațiile și dorințele altor persoane și ne permite să lucrăm bine cu oamenii
- inteligența intrapersonală, care presupune înțelegerea și aprecierea propriilor sentimente, temeri și motivații.
- inteligența naturalistă, care a fost adăugată ulterior setului inițial de șapte IM și permite ființelor umane să recunoască și să clasifice caracteristicile mediului. (la <http://www.infed.org/thinkers/gardner.htm>)

Ceea ce această teorie a adus educației în general este ideea că, dacă luăm în considerare această teorie, vom putea ajunge la mai mulți elevi mai eficient. Cu toate acestea, obiectivul nostru nu ar trebui să fie să predăm totul în opt moduri diferite. Teoria MI este mai bine văzută ca un instrument, după cum afirmă Gardner însuși, decât ca un obiectiv.

În plus, ceea ce este interesant pentru această cercetare este faptul că toate aceste inteligențe se dezvoltă diferit, la vârste și în etape diferite. Un elev tânăr este mai degrabă un elev corporal-kinestezic decât unul logic-matematic. El dobândește înțelegere din experiența directă, prin obiecte și imagini și abia spre vârsta de 12 ani începe să dezvolte capacitatea de a prezice, de a formula ipoteze și de a clasifica, adică de a manipula gânduri și idei.

În continuare, voi încerca să analizez mai îndeaproape ce doresc elevii de ciclu primar, cum se comportă și, în consecință, de ce au nevoie în procesul de învățare. Astfel, următoarea întrebare va fi: "Ce doresc micii elevi de la profesor și de la colegii lor?"

Elevii de la acest nivel abia și-au început cariera academică, ei nu sunt la școală datorită unui proces complex de automotivare care a dus la un set de motive pentru care ar trebui să învețe o materie sau alta. Totul este doar ceva ce toată lumea face și ceva ce părinții organizează pentru ei.

Ceea ce doresc ei de fapt, mai ales la începutul acestui continuum de vârstă, este să se joace, să se distreze, să își satisfacă curiozitatea, să cânte, să deseneze, să taie, să lipească, să acționeze. Ei profită de majoritatea activităților care reușesc să îi distreze pentru o perioadă rezonabilă de timp, activități care implică un răspuns fizic total (a sta în picioare, a sta jos, a sări, a dansa, a alerga, a

mima etc.). Deși poate părea paradoxal, le plac, de asemenea, activitățile repetitive și rutinele, au un sentiment pozitiv din recunoașterea unui anumit tip de activitate sau model, ca prim pas în procesul de învățare.

Nu în ultimul rând, principalele lor abilități sunt ascultarea și vorbirea, pe care le exersează de multă vreme în limba maternă. Cititul și scrisul sunt două abilități pe care le descoperă în primii ani de școală și pe care încă se străduiesc să le stăpânească în limba română.

Așa cum fiecare grupă de vârstă are propriul său mod de a acționa, copiii din categoria noastră au și câteva caracteristici comune. Astfel, avem în față o nouă întrebare: "Cum se comportă tinerii elevi?"

Deși această categorie de elevi este formată din indivizi care se comportă în moduri unice, există câteva linii directoare generale cu privire la modul în care se poate aștepta ca aceștia să se comporte într-o situație de învățare. Harmer stabilește câteva linii directoare generale pentru copiii mici, diferențiindu-i de elevii adolescenți sau adulți:

- Ei răspund la semnificație chiar dacă nu înțeleg cuvintele individuale.
- Învăță adesea mai degrabă indirect decât direct - asimilează informații din toate părțile mai degrabă decât să se concentreze pe un subiect precis.
- Înțelegerea lor vine din ceea ce văd și aud și, în mod esențial, au șansa să atingă și să interacționeze cu ele.
- În general, manifestă entuziasm pentru învățare și curiozitate față de lume.
- Solicită atenție individuală și aprobare din partea profesorului.
- Sunt dornici să vorbească despre ei înșiși și răspund bine la învățarea care îi folosește pe ei înșiși și viața lor ca subiect principal.
- Au o capacitate de atenție limitată; dacă activitățile nu sunt extrem de atractive, se pot plictisi ușor. (2001: 38)

Dacă toate aceste caracteristici sunt luate în considerare, avem mai multe șanse să dezvoltăm o atitudine pozitivă în rândul elevilor noștri. În caz contrar, aceștia pot dezvolta un set de comportamente negative, care, la rândul lor, vor conduce la o atitudine negativă față de profesor și/sau față de procesul de învățare a limbilor străine. Aceasta este o problemă foarte importantă, după cum explică Borba:

Comportamentele sunt la suprafață; atitudinile sunt profunde. Comportamentele sunt acțiuni; atitudinile sunt un mod de a privi viața. Comportamentele pot fi văzute; atitudinile sunt adesea ascunse și greu de înțeles. Comportamentele sunt mai reactive și impulsive; atitudinile sunt pe termen mai lung. Comportamentele sunt modul în care un copil se confruntă cu lumea; atitudinile sunt fundamentul caracterului său. Comportamentele sunt aici și acum; atitudinile îi vor determina destinul. (Borba, 2004: 8)

Astfel, profesorii, mână în mână cu părinții, ar trebui să acorde atenție modului în care copiii lor se comportă, deoarece tocmai acest lucru va determina nevoile lor, pe care le voi discuta în secțiunea următoare și, în cele din urmă, va duce la o atitudine pozitivă sau negativă.

"De ce au nevoie tinerii care învață?" este ultima întrebare care încheie această parte a articolului nostru.

Având în vedere tot ceea ce s-a scris până acum, tinerii cursanți au nevoie de o mulțime de contexte semnificative în care pot fi expuși la limba engleză, în afară de cele în care practică efectiv limba.

În timpul primilor unu sau doi ani de practică, ei se comportă exact ca un copil care își dobândește limba maternă. Kamps, într-o carte foarte interesantă intitulată *The Word Brain* (Creierul cuvintelor), ne amintește cât timp îi ia unui copil să pronunțe primele cuvinte: luni și luni în care doar ascultă lumea din jur și apoi, ca un prim pas, sunete și silabe fără sens. Primele cuvinte adevărate și poate propoziții de două cuvinte apar în jurul vârstei de 12 luni, în general pentru a exprima dorința de ceva. De fapt, abia în jurul vârstei de 10 ani copiii încep să vorbească ca adulții în limba lor maternă. Anatomia și fiziologia sunt responsabile atât de intrarea sunetelor, cât și de ieșirea lor sub formă de vorbire. Se pare că prima este mai ușoară decât a doua.

Încă de la început, înțelegerea are un avans față de producerea vorbirii - atunci când vă bâlbâiți primele sunete abia inteligibile, posedăți deja un vast repertoriu pasiv de sute de cuvinte. (Kamps, 2010: 46)

Și exact de acest lucru au nevoie elevii în primii ani de studiu al unei limbi străine: să dobândească cunoștințe pasive considerabile de limba engleză, pe care se vor putea baza atunci când vor progresa în învățare. Astfel, un profesor ar trebui să folosească o mulțime de povești simple, susținute de imagini, păpuși sau măști, să cânte cântece, să spună rime și cântece împreună, reciclând în mod constant limba, expunând în mod constant elevii la limbă.

În plus, ar trebui încurajată atât munca individuală, cât și munca în grup, pentru a dezvolta relații bune și pentru a asigura variația de care are nevoie această grupă de vârstă. Harmer (2001: 38) menționează, de asemenea, sala de clasă, care ar trebui să le permită elevilor să se deplaseze, să își expună lucrările etc.

Nu în ultimul rând, un lucru de care acești elevi cu siguranță nu au nevoie este un profesor care corectează fiecare greșală pe care o fac atunci când deschid gura și care îi descurajează de la bun început. Întreaga atmosferă a clasei ar trebui să fie pozitiv încurajatoare, chiar permițând uneori elevilor să își folosească limba maternă pentru a reuși să comunice, dar repetând constant în limba engleză ceea ce au spus.

Uneori, cuvinte simple, destinate divertismentului copiilor, ascund idei foarte adevărate, pe care adulții nu ar îndrăzni altfel să le afirme, cum ar fi următorul comentariu pe care Iepurele îl face despre Christopher Robin în *The House at Pooh Corner* de Milne:

Și o respectă pe Bufniță, pentru că nu poți să nu respecți pe cineva care poate scrie TUESDAY, chiar dacă nu scrie corect; dar ortografia nu este totul.

Sunt zile în care să scrii marți pur și simplu nu contează.

În cazul meu, analiza naturii specifice a elevilor de vârstă primară m-a ajutat să înțeleg acest fapt simplu. În concluzie, principalele abilități pe care le dezvoltă elevii de ciclu primar sunt ascultarea și vorbirea. Prin urmare, aceasta este ceea ce ar trebui să evaluăm sau să testăm predominant la această vârstă.

Bibliografie:

<http://www.infed.org/thinkers/gardner.html>

Harmer J., *The Practice of English Language Teaching*, Harlow, Longman, 2001

Kamps B.S., *The Word Brain*, Flying Publisher&Kamps, 2010

Borba M., *Don't give me that attitude!: 24 rude, selfish, insensitive things kids do and how to stop them*, San Francisco, Jossey-Bass, a Wiley Imprint, 2004

COOPERARE SAU COMPETIȚIE PENTRU ÎNVĂȚARE DURABILĂ?

Prof. Teodora Jurca, Liceul Teoretic „Grigore Moisil” Timișoara

Dinamica clasei sau a grupului printre tinerii din ziua de azi oscilează foarte mult între cooperare și competiție. În studiul de față voi încerca să fac o analiză a celor două atitudini în paradigma relațiilor interpersonale care se țin în activitatea de zi cu zi a elevilor noștri, pe care noi înșine îi facem să penduleze între cele două atitudini.

Voi începe prin a prezenta cele două aspecte: cooperarea și competiția. În continuare voi prezenta câteva caracteristici ale celor două dimensiuni, apoi voi discuta despre implicațiile lor în planul personalității elevilor și vor încheia încercând să dau un răspuns, aducând argumente în acest sens.

Mai întâi voi prezenta conceptele de competiție și cooperare din perspectiva unor psihologi și pedagogi.

Competiția reprezintă „rivalitatea mutuală” sau „o luptă între două sau mai multe persoane pentru atingerea unui scop indivizibil”(Golu, 1974, p.158). Elevul aflat în competiție cu ceilalți consideră că succesul în activitatea sa este condiționat de insuccesul celorlalți. Același autor susține că învățarea bazată pe competiție promovează individualismul și „lupta pentru a fi mai bun decât colegul, formând elevii, unii împotriva celorlalți”.

Psihologul american Morton Deutsch, specialist în dinamica grupurilor, explică faptul că „într-o situație de competiție succesul oricărui membru înseamnă eșecul altuia”, această formă de interacțiune fiind cunoscută sub numele de „interdependență potrivnică”. Prin opoziție, succesul oricărui dintre membrii grupului mărește șansele de succes ale celorlalți. În acest caz avem de a face cu „interdependență motrice”.

Competiția este o formă motivațională a afirmării de sine, în care individul rivalizează cu ceilalți pentru dobândirea unei situații sociale sau a superiorității (Ausubel, Robinson, 1981, p.491). Dezvoltând această concepție, Ausubel susține că "efortul și productivitatea individului sunt stimulate prin competiție acută promovând norme și aspirații înalte, micșorând distanța dintre capacități și realizări". Aceiași autori (Ausubel, Robinson, 1981, p.491) sunt de părere că învățarea prin cooperare este „o activitate orientată social în cadrul căreia individul colaborează cu ceilalți pentru atingerea unui țel comun”. Învățând să colaboreze unii cu alții, elevii constată că scopurile personale pot fi realizate dacă sunt îndeplinite și scopurile celorlalți, că succesul grupului depinde de contribuția fiecăruia. Cooperarea duce la câștiguri însemnate în planul interacțiunii dintre elevi, aceștia dobândind, în timp, abilități sociale.

În continuare voi prezenta comparativ câteva caracteristici ale competiției și cooperării în clasa de elevi.

Competiția presupune interacțiune slabă între elevi, aproape inexistentă. Din acest motiv comunicarea este minimă, ajutorul și susținerea membrilor grupului lipsesc. Cooperarea, dimpotrivă, presupune interacțiune pozitivă ridicată, orientată spre câștigul tuturor și al fiecăruia în parte. Ea generează o comunicare eficientă între parteneri.

Atmosfera de lucru din grupul competitiv este ostilă, iar frica de eșec este crescută. Cooperarea din contră, generează un climat destins, plăcut, în care membrii grupului se susțin și se ajută între ei pentru realizarea scopului comun. Acest fapt întărește coeziunea grupului.

În grupul competitiv membrii grupului au responsabilitatea numai pentru ei înșiși, sunt focalizați doar pe performanța individuală. Există un interes scăzut pentru rezultatele sau succesele celuilalt. În schimb, în grupul „cooperativ”, membrii grupului sunt responsabili atât pentru învățarea personală, cât și a celorlalți, fiind focalizați pe performanță comună. Fiecare membru își asumă răspunderea pentru ceea ce face, pentru atingerea scopurilor. Asumarea responsabilității contribuie la dezvoltarea personală a elevului și la întărirea grupului.

Învățarea prin cooperare presupune și abilități sociale, de relaționare interpersonală necesare în luarea deciziilor pentru conducerea activității, pentru rezolvarea eventualelor conflicte.

În continuare mă voi referi la consecințele pe care le are competiția și cooperarea asupra formării personalității elevilor. În primul rând cooperarea contribuie la formarea unei imagini de sine pozitivă și duce la o stimă de sine ridicată. Cooperarea dă naștere unui climat destins, lipsit de tensiuni, în care fiecare poate să lucreze potrivit propriilor capacități. Elevii slabi au posibilitatea să contribuie la obținerea unor rezultate bune de către grup. Reușita activității grupului se datorează și lor. Acest fapt sporește încrederea în forțele proprii și în valorizarea competențelor celorlalți. Apartenența la grupurile „cooperative” oferă membrilor satisfacție, echilibru și condiții optime de dezvoltare a personalității.

Cooperarea dezvoltă sentimente de prietenie, de simpatie, de disponibilitate la solicitările celuilalt. Cooperanții sunt mai flexibili, mai sociabili, mai atenți în relațiile interpersonale, fapt ce contribuie la formarea unui comportament prosocial. Competitorii sunt individualiști, doresc să se afirme în plan personal, să-și impună ideile în fața celorlalți. Sunt mai puțin interesați de menținerea unor relații agreabile în cadrul grupului.

Cooperarea educă stăpânirea de sine, toleranța, înfrânge subiectivismul și încurajează acceptarea gândirii colective. Competiția cultivă perseverența, contribuie la dezvoltarea spiritului critic și autocritic, îi învață să lupte să-și atingă scopurile. Dar o competiție exagerată poate avea efecte negative în planul personalității individului: ruștare, anxietate, nesiguranță, uneori poate genera comportamente agresive.

Aș dori să închei subliniind, pe scurt, de ce consider cooperarea superioară competiției și voi prezenta părerea mea personală privind această temă.

Cooperarea și competiția sunt două tipuri de interacțiuni care au efecte diferite atât în plan atitudinal motivațional, cât și în planul performanțelor individuale obținute. În activitatea la clasă am constatat că învățarea prin cooperare conduce la câștiguri însemnate în planul interacțiunii între elevi. Ea generează armonie, sentimente de prietenie, bună înțelegere între membrii grupului, dezvoltă relație de înțajutorare între membrii grupului.

Competiția face mai atractive sarcinile, elevii își pot aprecia mai realist propriile capacități comparându-le cu ale celorlalți. Ea cultivă perseverența, dorința de a câștiga, de a fi cel mai bun. Eu cred că este bine să dezvoltăm perseverența, copilul să concureze în primul rând cu el însuși, să fie mai bun decât a fost înainte, având în vedere că trăim într-o societate competitivă. Aceasta reprezintă partea constructivă a competiției. Totuși, când competiția este exagerată, ea poate genera efecte negative în planul personalității individului : anxietate, frustrare, neputință la elevi mai slabi, care pot fi tentați să abandoneze sarcina de lucru. O competiție exagerată poate duce la comportamente agresive, ostile și la o creștere a conflictelor. Pentru a evita aceste efecte negative, am observat că e bine să lucrăm în cooperare în cadrul grupului și în competiție între grupuri, clase sau școli.

Prin cooperare copii câștigă încrederea în forțele proprii, ceea ce duce în timp la formarea unei imagini de sine pozitive, la creșterea stimei de sine și la formarea unei atitudini pozitive față de activitatea de învățare. Am constatat că elevii slabi, dacă primesc o sarcină realizabilă, câștigă încredere în forțele proprii. Dacă se „împotmolesc” în rezolvarea sarcinii și sunt ajutați de membrii grupului, atunci câștigă încredere în aceștia, nu se mai simt marginalizați, nu mai sunt etichetați. Învățarea prin cooperare contribuie la întărirea coeziunii grupului, deoarece membrii grupului se susțin reciproc atât în plan academic (în însușirea cunoștințelor), cât și în plan profesional.

În concluzie cooperarea este superioară competiției deoarece generează multe efecte pozitive în plan atitudinal, comportamental, în formarea și dezvoltarea personalității individului.

Bibliografie

Cosmovici, A., Iacob, L., Psihologie școlară, Editura Polirom, Iași, 1999

Radu, I., Psihologie școlară, Editura Stiintifica, Bucuresti, 1974

Zlate, M., Psihologia socială a grupurilor școlare, Editura Politică, București, 1972

Ausubel, Robinson, An Introduction to Educational Psychology, 1981

Golu P., Învățare și dezvoltare, Editura Științifică și Enciclopedică, 1985

STUDIU DE SPECIALITATE

SPECIFICUL RECEPTĂRII TEXTULUI EPIC ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR

Prof. înv. primar KIS ENIKO

Școala Gimnazială "Ovidiu Hulea" Aiud, Jud. Alba

Literatura ca ramură a artei reprezintă obiectul investigării didactico- metodice, o viziune modernă pentru procesul restructurării însușirii de către elev a specificului literaturii. În acest context problematic, apare firesc întrebarea: cu ce trebuie să se ocupe metodică literaturii în școală: cu **predarea** sau cu **receptarea** literaturii? O metodică modernă a însușirii limbajului specific al literaturii trebuie să se ocupe de procesul receptării artistice a operelor, de metodele, procedeele și mijloacele specifice ale acestui proces, de înlesnirea contactului direct al elevului cu opera literară.

Susținând ideea introducerii elevilor din ciclul primar în analiza textelor de citire în funcție de diversitatea lor, de apartenența lor la un anumit gen sau specie literară, nu se are în vedere renunțarea la metodele specifice lecțiilor de citire din clasele primare. Lectura explicativă rămâne metoda care poate asigura atât dezvăluirea mesajului unui text, cât și familiarizarea elevilor cu instrumente ale muncii cu cartea. Componentele lecturii explicative oferă resurse multiple de valorificare deplină a conținutului unui text de citire, indiferent de genul sau specia din care face parte. Ceea ce apare deosebit va fi ponderea pe care o va avea, în efectuarea analizei textului, fiecare din elementele componente ale lecturii explicative.

Închegată și unitară, fiind rezultatul unui proces unic de creație, opera literară în general, și cea epică în special are elementele componente într-o legătură indestructibilă, detaliul și părțile fiind armonizate, esențiale, de neînlocuit. Înlocuindu-se semnificativ, părțile unei opere literare se cheamă și se leagă reciproc, luminând întregul. Receptarea textului epic cere evidențierea unor caracteristici ale operelor literare în funcție de specie, dar și realizarea, în același timp, a unora dintre obiectivele **cognitive** (*a cunoaște, a aplica, a analiza, a sintetiza*) și **afective** (*a reacționa, a recepta, a valorifica, a interioriza valorile*) ale educării și instruirii în literatura română. Textul trebuie adus în universul sensibil al elevilor, să se folosească criterii de investigare și valorificare a operelor, de descoperire și apreciere a gândurilor și sentimentelor încorporate creației. Metodologia modernă a receptării optime a unui text epic trebuie să țină seama de principiul tratării diferențiate a textelor, de principiul analizei simultane a relației dintre conținut și expresie, de principiul participării active, conștiente și creatoare a elevului, toate acestea ducând la o viziune analitică și sintetică a operei literare.

Pornind de la aceste considerente teoretice și metodice în același timp, în cercetarea întreprinsă am pornit de la următoarea **ipoteză**: *dacă în cadrul orei de Limba și literatura română se vor lucra intensiv texte narrative, aplicând fișe de lectură cât mai des posibil și utilizând în mod creator lectura explicativă, se va îmbunătăți în mod real capacitatea de receptare activă a textelor epice.*

Faptul că elevii mici pot descoperi diferite semnificații ale situațiilor prezentate impune să organizăm, pornind de la alcătuirea planului de idei, momente de adâncire a analizei textului, de interpretare a faptelor, de cunoaștere a personajelor prin acțiunile lor, de reliefare a plusului pe care îl aduc mijloacele artistice pe linia realizării și transmiterii mesajului. Toate acestea constituie sarcini de bază pentru receptarea eficientă a textului epic.

Pentru realizare cercetării am folosit următoarele metode: observația, conversația, metoda analizei produselor activității și cercetării documentelor, metoda testelor.

Pentru a verifica eficacitatea demersului metodic folosit în munca instructiv- educativă cu scopul de a recepta optim textul epic la vârsta școlară mică s-a procedat la o comparație a rezultatelor obținute de eșantionul experimental cu cele obținute de eșantionul de control. Clasa experimentală este formată din 22 elevi, iar clasa de control este formată din 23 de elevi, cele două colective fiind alcătuite din copii cu o dezvoltare intelectuală eterogenă.

Experimentul s-a desfășurat în trei etape: etapa inițială, constatativă; etapa formativ- ameliorativă și etapa finală. Eșantionul de control (clasa de control) s-a ales din aceeași unitate de învățământ, cu elevi având aproximativ același nivel de pregătire intelectuală ca cel al elevilor din clasa experimentală. Se știe din practica educațională că, de obicei, calificativele ce se regăsesc în catalog cuprind o doză de subiectivism, fiind influențate de exigența mai mare sau mai mică a învățătorului. Din acest motiv,

aplicarea testelor la cele două eșantioane s-a desfășurat în aceeași etapă a perioadei de studiu, au cuprins probe gradate ca dificultate prin care s-au verificat cunoștințele și competențele elevilor în ceea ce privește receptarea cu succes a unui text epic și au fost evaluate după aceeași descriptori de performanță și de către același cadru didactic.

Etapa inițială, constatativă

În această etapă am aplicat un test de evaluare inițială, elaborat în concordanță cu obiectivele de referință ale clasei a III-a, pentru a se stabili nivelul de pregătire al elevilor.

Elevii de la cele două clase au fost puși în aceleași condiții de lucru: au fost testați în aceeași zi, la aceeași oră, li s-a acordat același timp necesar rezolvării sarcinilor de lucru, nu li s-au dat indicații.

În etapa inițială, constatativă a nivelului de cunoștințe literare ale elevilor și aplicare a lor în situații practice, de evaluare, rezultatele au indicat că elevii ambelor clase au nivele asemănătoare de pregătire, fiind omogene din acest punct de vedere – condiție esențială pentru dezvoltarea investigației propuse. Rezultatele inițiale evidențiază faptul că doar un procent de 72,72% dintre elevi - pentru clasa experimentală și 74,48% dintre elevi - pentru clasa de control demonstau un nivel ridicat al cunoștințelor în ceea ce privește textul epic și receptarea lui .

Etapa formativ-ameliorativă

În această etapă , la clasa de control lecțiile ce aveau ca subiect un text epic s-au desfășurat în mod obișnuit, iar la clasa experimentală s-a lucrat intens textul epic, s-a folosit în mod creator lectura explicativă și alte metode activ-participative, jocuri didactice, metode moderne, interactive care să asigure o învățare eficientă și un progres real al nivelului cunoștințelor.

La lecțiile de literatură în care se studia un text epic, indiferent de specia căreia îi aparținea, am aplicat teste de evaluare formativă în mod periodic, la majoritatea textelor studiate și la alte texte epice, din afara manualului, pe care le studiasem anterior cu elevii, folosind în mod creator și inovativ lectura explicativă și alte metode activ-participative. Aceste texte și rezultatele lor mi-au permis cunoașterea imediată a greșelilor, a dificultăților de învățare ale elevilor, îndreptarea și eliminarea lor din mers prin îmbunătățirea demersului metodic și a calității metodologiei aplicate.

Etapa finală

În această etapă am propus celor două eșantioane același test de evaluare sumativă aplicat în condiții similare; am înregistrat și prelucrat rezultatele obținute în vederea confirmării sau infirmării progresului prin raportarea la testul inițial și la obiectivele stabilite în desfășurarea cercetării.

Concluzii:

În etapa de evaluare finală a nivelului de dezvoltare a capacităților elevilor de receptare a textului epic, de lucru individual în analiza acestui tip de text, rezultatele au indicat o creștere semnificativă la clasa experimentală. Dacă rezultatele inițiale evidențiau doar un procent de 72,72% pentru clasa experimentală și 74,48% pentru clasa de control de realizare a sarcinilor de lucru pentru receptarea optimă a textului epic, rezultatele finale indică o creștere la 82,72% pentru eșantionul experimental și, respectiv, 80,00% pentru eșantionul de control.

Comparând rezultatele la probele date, se constată că performanțele elevilor clasei experimentale sunt superioare celor ale elevilor clasei de control, care la începutul perioadei aveau aproximativ același nivel de pregătire în ceea ce privește receptarea textului epic. Lucrul acesta dovedește faptul că aplicând în activitatea instructiv-educativă un demers metodic bazat pe folosirea în mod creator a lecturii explicative în ceea ce privește receptarea textului epic în școala primară, folosirea unui complex de metode activ-participative și interactive precum și aplicarea intensivă a unui set de teste formative specifice fiecărei specii a genului epic, se vor obține progrese reale în ceea ce privește capacitatea micilor școlari de a recepta eficient și corect mesajul fiecărui text în parte și le va fi un real ajutor în munca viitoare cu textul, la ciclul gimnazial și liceal.

Bibliografie:

1. Alexandru Gheorghe, *Metodica predării teoriei literare la ciclul primar*, clasele a III-a și a IV-a , Craiova, Ed. Gh. Alexandru, 2004;
2. Gherghina Dumitru (coord.), *Limba și literatura română. Comunicare elaborată*, Craiova, Ed. Didactica Nova, 2003, pag. 162-200;
3. Nicolescu Estera, *Didactica limbii și literaturii române pentru învățământul primar*, Bacău, Ed. Egal,. 2003, pag. 108-132;
4. Nuță Silvia, *Metodica predării limbii române în clasele primare*, vol. I, Ed. Aramis, 2000, pag. 120-164;

Program asertiv de ameliorare a
comportamentelor agresive la elevii cu
C.E.S.

Agresivitatea în cadrul instituțiilor școlare reprezintă un fenomen de actualitate în țara noastră. Datorită faptului că sistemul de învățământ se află într-o continuă schimbare, reacțiile de adaptare sunt tot mai diverse atât în rândul elevilor cât și în rândul cadrelor didactice.

Programul de față se concentrează asupra specificului conduitelor de tip agresiv din cadrul școlilor, privind o categorie mai restrânsă de elevi, și anume, acei elevi cu cerințe educative speciale (CES) care sunt integrați în învățământul de masă. Frecvența crescută a actelor comportamentale agresive întâlnite în rândul elevilor cu CES integrați în învățământul de masă ne-a determinat să implementăm un plan de lucru având ca principal scop diminuarea acestor comportamente prin intermediul unor activități de antrenament asertiv și observarea modului în care se modifică profilul psihologic al elevului în urma acestor activități.

Implicațiile asertivității asupra conduitelor de tip agresiv se face simțită și în practica la clasă, în cadrul orelor de consiliere și orientare școlară (dirigenție), acest lucru fiind afirmat de cadre didactice care au ținut cont de importanța educării elevilor prin intermediul asertivității. Aceștia din urmă au observat o îmbunătățire vizibilă a activității elevilor atât pe plan informațional, dar mai ales pe plan comportamental și relațional. Prin faptul că elevul învață să-și gestioneze propriile sentimente și reacții, întreaga lui activitate se optimizează.

Diminuarea agresivității prin activități asertive este una din oportunitățile fiecărui dascăl care dorește să dezvolte un colectiv al clasei bazat pe sprijin reciproc, responsabilitate, disciplină. Bineînțeles, fiecare elev cu probleme de comportament este unic, dar prin adaptarea exercițiilor în funcție de nevoile și particularitățile fiecăruia se obțin rezultate favorabile.

Concluzionând, antrenamentul asertiv influențează benefic diminuarea conduitelor de tip agresiv în cadrul colectivelor școlare dar se extinde și în viața socială, la locul de muncă, etc.

Un neajuns al acestei practici este poate faptul că sunt multe persoane care nu cunosc avantajele cultivării unei conduite asertive, faptul că o persoană care se exprimă și acționează asertiv este mult mai câștigată decât o persoană cu un comportament dezadaptativ. Acest lucru este valabil și în colectivele de elevi precum și în implicarea cadrelor didactice în folosirea metodelor de modificare comportamentală.

I.Integrarea școlară

Definiții. Delimitări conceptuale

Scoala incluzivă reprezintă denumirea instituției școlare din învățământul public de masă unde au acces toți copiii unei comunități, indiferent de mediul de proveniență, în care

sunt integrați într-o formă sau alta și copiii cu cerințe educative speciale (CES), unde programul activităților didactice are la bază un curriculum specific (individualizat și adaptat) și unde participarea personalului didactic la activitățile educative din clasă se bazează pe un parteneriat activ între profesori de sprijin/suport, specialiști în educație specială și părinți (Gherguț, A., 2005).

Pornind de la această realitate, în literatura de specialitate se vorbește de *clase incluzive*, în care pot fi integrați un număr limitat de copii cu CES (de regulă între 2 și 4), și *clase speciale* formate în totalitate din elevi cu CES (între 8 și 15 elevi).

Modelul bazat pe organizarea unei clase incluzive

Percepând școala ca principala instanță de socializare a copilului (familia fiind socotită prima instanță de socializare), integrarea școlară reprezintă o particularizare a procesului de integrare socială a acestei categorii de copii, proces care are o importanță fundamentală în facilitarea integrării ulterioare în viața comunitară prin formarea unor conduite și atitudini, a unor aptitudini și capacități favorabile acestui proces. Integrarea școlară a copiilor cu CES permite perceperea și înțelegerea corectă de către elevii normali a problematicii și potențialului de reacționare și participare la viața comunitară a semenilor lor, care din motive independente de voința lor, au nevoie de o abordare diferențiată a procesului de instrucție și educație din școală (Gherguț, A., 2005).

Modelul bazat pe organizarea unei clase speciale în școala obișnuită presupune integrarea copiilor deficienți în școala de masă, având ca scop relaționarea acestora cu elevii normali, facilitându-se, cu sprijinul cadrelor didactice și specialiștilor din școală, o mai bună intercunoaștere și cooperare între cele două categorii de copii.

Acest model este criticat de unii specialiști, care nu consideră o integrare reală constituirea unei clase speciale într-o școală normală, practica demonstrând dificultatea aplicării unui program de integrare după acest model; discrepanța dintre clasele obișnuite și clasa specială se accentuează, timpul efectiv în care elevii normali și cei cu CES relaționează direct este destul de redus (în cele mai multe cazuri acest timp se reduce la durata pauzelor dintre activitățile școlare), iar în condițiile unui colectiv școlar de acest tip se constituie cu ușurință grupuri de elevi între care apar conflicte sau atitudini care pot accentua discriminarea față de elevii deficienți din clasa specială (fiind efectul opus integrării) (Gherguț, A., 2005).

Integrarea copiilor cu CES: oportunități și dificultăți

În Declarația de la Salamanca, a conferinței mondiale a educației speciale, adoptată de reprezentanții a 88 de guverne și 25 de organizații internaționale, se stipulează clar:

- fiecare copil are dreptul fundamental la educație și fiecărui copil trebuie să i se ofere șansa de a ajunge și de a se putea menține la un nivel acceptabil de învățare;
- fiecare copil posedă caracteristici, interese, aptitudini și necesități de învățare proprii;

-proiectarea sistemelor educaționale și implementarea programelor educaționale trebuie să țină seama de marea diversitate a caracteristicilor și trebuințelor copiilor incluși în programul educațional;

-copiii cu cerințe educative speciale trebuie să aibă acces la școlile obișnuite (școlile publice), iar aceste școli trebuie să-și adapteze procesul didactic conform unei pedagogii centrate asupra copilului, capabilă să vină în întâmpinarea nevoilor de cunoaștere a fiecărui elev în parte;

-școlile obișnuite, care au abordat această orientare, sunt cele mai importante instanțe de combatere a atitudinilor discriminatorii, construind o societate bazată pe spiritul de acceptare și respect, oferind șanse egale la educație pentru toți elevii; mai mult, ele asigură o educație utilă pentru majoritatea copiilor, îmbunătățind eficiența și gradul de utilitate socială al întregului sistem educațional (Gherguț, A., 2005).

Educația pentru toți a fost definită ca acces la educație și calitatea acesteia pentru toți copiii, fiind identificate două *obiective* generale (Dumitru G., Bucurei C., Cărăbuș C., 2006):

1. Asigurarea posibilităților participării la educație a tuturor copiilor indiferent de cât de diferiți sunt ei și în măsura în care se abat, prin modelul personal de dezvoltare, de la ceea ce societatea a denumit ca normalitate. Participarea presupune în primul rând acces și apoi identificarea căilor prin care fiecare să fie integrat în structurile ce facilitează învățarea socială și individuală, să contribuie și să se simtă parte activă a procesului. Accesul are în vedere posibilitatea copiilor de a ajunge fizic la influențele educative ale unei societăți (familie, școală, comunitate), de a se integra în școală și de a răspunde favorabil solicitărilor acesteia.
2. Calitatea educației se referă la acele dimensiuni ale procesului didactic, a conținuturilor învățării și a calității agenților educaționali, care să sprijine învățarea tuturor categoriilor de elevi, să asigure succesul, să facă sistemul deschis, flexibil, eficient și efectiv.

Fiecare copil este înțeles ca un participant activ la învățare și predare pentru că fiecare aduce cu sine în procesul complex al învățării și dezvoltării o experiență, un stil de învățare, un model social, o interacțiune specifică, un ritm personal, un mod de abordare, un context cultural căruia îi aparține.

Având în vedere aceste premise, ideea integrării copiilor cu dizabilități în școala publică a apărut ca o reacție necesară și firească a societății la obligația acesteia de a asigura normalizarea și reformarea condițiilor de educație pentru copiii cu cerințe educative speciale. Conform principiilor promovate în materie de educație de către organismele internaționale, precum și prevederilor incluse în *Declarația drepturilor persoanelor cu dizabilități*, se menționează că persoanele/elevii cu diferite tipuri de deficiențe au aceleași drepturi

fundamentale cu ceilalți cetățeni de aceeași vârstă, fără discriminare pe motive de sex, limbă vorbită, religie, opinii politice, origine națională sau socială, stare financiară sau orice caracteristică a persoanei în cauză sau a familiei sale. (Dumitru G., Bucurei C., Cărăbuș C.,2006).

De asemenea, aceste persoane au drept la tratament medical, psihologic și funcțional, la recuperare medicală și socială, la școlarizare, pregătire și educare/reeducare profesională, la servicii de consiliere, la asistență pentru încadrare în muncă, precum și la alte servicii care să le permită dezvoltarea și manifestarea aptitudinilor și capacităților de care aceștia dispun și să le faciliteze procesul de integrare/reintegrare socială.

Dacă acceptăm ideea că, după absolvirea școlii, toți copiii (inclusiv cei cu dizabilități/cerințe speciale) trebuie să beneficieze de șansa de a participa activ la viața socială, atunci trebuie să le acordăm necondiționat această șansă încă din școală; deci integrarea socială este pregătită și condiționată de integrarea școlară. Pe de altă parte, dificultățile apărute în procesul integrării nu sunt generate atât de natura cerințelor speciale ale elevilor integrați, cât mai ales de modul nostru de a percepe acest proces, așadar, în esență, este o chestiune de atitudine (Gherguț A.,2005).

Pentru a clarifica unele aspecte esențiale cu privire la educația integrată/incluzivă, putem efectua următoarea sinteză (Gherguț A.,2005):

Ce este integrarea?	Ce nu este integrarea?
-a educa acei copii cu cerințe speciale în școli obișnuite alături de ceilalți copii normali;	-a cuprinde copii cu CES în programul școlilor obișnuite fără pregătirea și suportul necesar;
-a asigura servicii de specialitate (recuperare, terapie educațională, consiliere școlară, asistență medicală și socială) în școala respectivă;	-a izola copiii cu CES în școlile obișnuite sau a plasa clasele speciale în extremitatea clădirii școlii ori în spații separate de clădirea principală a școlii;
-a acorda sprijin personalului didactic și managerilor școlii în procesul de proiectare și aplicare a programelor de integrare;	-a grupa copii cu CES foarte diferiți în același program;
-a permite accesul efectiv al copiilor cu CES la programul și resursele școlii obișnuite	-a ignora cerințele strict individuale ale copilului;
-a încuraja relațiile de prietenie și comunicarea între toți copiii din clasă/școală;	-a expune copilul unor riscuri nejustificate;
-a educa și ajuta toți copiii pentru înțelegerea și acceptarea diferențelor dintre ei;	-a solicita sarcini nerealizabile în aplicarea programului de integrare a personalului didactic și managerilor școlii;
-a țină cont de problemele/opiniile părinților;	-a ignora problemele și opiniile părinților;

-a asigura programe de sprijin individualizate pentru copiii cu CES;	-a plasa copiii cu CES în instituții școlare obișnuite alături de copii mai mici ca vârstă;
-a accepta schimbări radicale în organizarea și dezvoltarea activităților instructiv educative din școală.	-a structura un orar separat pentru copiii cu CES aflați în școli obișnuite.

Din cele prezentate mai sus ne dăm seama că integrarea necesită desfășurarea unui sistem încheiat de acțiuni, din domenii diverse: psihologie, pedagogie, sociologie, asistență socială, asistență medicală, organizatoric, juridic, politic etc. Acțiunile respective trebuie desfășurate începând de la nivelul individual până la cel social, urmărindu-se, în final, transformarea societății într-un sistem capabil să asigure integrarea persoanelor cu CES în structurile din interiorul său.

În scopul unei reușite depline a copiilor cu dizabilități/cerințe educative speciale într-o școală de masă, este nevoie de parcurgerea în timp a mai multor etape distincte prin care se urmărește asigurarea condițiilor optime pentru o nouă formă de organizare a școlii și a curriculumului aplicat în școala respectivă (Dumitru G., Bucurei C., Cărăbuș C., 2006).

Principalele *modele și forme de realizare a educației integrate* în țara noastră sunt (Gherguț A., 2005):

1). Modelul cooperării școlii obișnuite cu școala specială - în acest caz, școala obișnuită coordonează procesul integrării și stabilește un parteneriat activ între cadrele didactice din cele două școli care vor experimenta și susține un nou mod de desfășurare a activităților didactice, pregătind împreună conținutul activităților școlare, adaptând materialele și mijloacele de învățare folosite în timpul orelor și oferind un cadru confortabil tuturor elevilor din clasă. Acest model are avantajul că permite valorificarea resurselor și experiențelor deja existente în cele două tipuri de școli, fără a necesita cheltuieli suplimentare.

2). Modelul bazat pe organizarea unei clase speciale în școala obișnuită. Modelul este prezentat cu avantajele și dezavantajele sale în subpunctul precedent.

3). Modelul bazat pe amenajarea în școala obișnuită a unui spațiu sau a unei săli de instruire și resurse pentru copiii deficienți, integrați individual în clase obișnuite din școala respectivă - în acest caz, profesorul care se ocupă cu elevii deficienți este și profesorul de sprijin care desfășoară activități cu acești copii, atât în spațiul special amenajat în școală, cât și la orele de clasă, atunci când condițiile solicită/permit acest lucru, colaborând direct cu educatorii din clasele unde sunt integrați copiii.

4). Modelul itinerant - acest model favorizează integrarea într-o școală de masă a unui număr mic de copii cu cerințe speciale, domiciliați la mică distanță de școală (se evită astfel dezavantajul deplasărilor pe distanțe mari ale copilului) și sprijiniți de un profesor itinerant (specializat în munca la domiciliul copiilor cu un anumit tip de deficiență).

5). Modelul comun - este relativ asemănător cu modelul precedent, cu deosebirea că în acest caz profesorul itinerant este responsabil de toți copiii cu deficiențe dintr-un anumit areal și oferă servicii de sprijinire a copilului și familiei, ajută părinții la alcătuirea programelor de învățare, urmărește evoluția școlară a copilului, colaborează cu profesorii școlii obișnuite în care este integrat copilul și intervine atunci când apar probleme de învățare sau de adaptare a copiilor la anumite cerințe școlare.

Decizia asupra integrării unui copil cu cerințe educative speciale în învățământul de masă se ia pentru fiecare caz în parte în urma unei expertize complexe asupra copilului, a consultării factorilor direct implicați în acest proces și a evaluării situațiilor de risc. Integrarea nu poate fi un proces impus de anumite interese personale (ale părinților, ale reprezentanților unei instituții etc.), de sentimente sau atitudini umanitare sau de politici educaționale și sociale cu caracter propagandistic; educația integrată este un act responsabil, asumat de personalul școlii, de comunitate, de familie și nu trebuie perceput ca un proces de „subminare” a școlilor obișnuite, ci ca un proces de normalizare a vieții persoanelor aflate în dificultate (ajunse în această stare ca urmare a unor evenimente independente de voința lor) și ca o măsură de conștientizare a rolului de instituție publică al școlii, în care toți au dreptul să aibă acces în calitate de cetățeni cu drepturi egale ai comunității.

Pentru a avea succes și pentru a atinge scopul și obiectivele în raport cu cerințele vieții sociale, școala trebuie să ofere o paletă cât mai largă de servicii educaționale care să devină atractive și să satisfacă cerințele elevilor; în această ofertă se înscrie și educația integrată sub toate formele și modalitățile sale de realizare.

Probleme și dificultăți ale elevilor cu CES integrați în învățământul de masă

Problemele și dificultățile întâmpinate de elevii cu CES integrați în învățământul de masă sunt cauzate de două aspecte:

a). *Dificultăți provenite de pe urma deficienței pe care o posedă* - sunt dificultăți de ordin informațional, elevii rămân în urmă la învățătură, prezintă dizabilități de învățare. Tot aici pot fi incluse probleme legate de dezvoltarea afectivă, unii copii pot manifesta o atitudine pasivă, de neîncredere în forțele proprii, timiditate accentuată, izolare, reacții întărite atunci când copilul este scos din mediul familial și care pot merge până la stări de anxietate, deprimare, refuz al activităților școlare; alți copii posedă un grad ridicat de agitație, sunt neastâmpărați, violenți chiar, cu manifestări de negativism.

b). *Dificultăți provenite de pe urma relaționării cu cei din jur, a atitudinilor acestora* – sunt dificultăți care nu sunt de loc independente față de cele enunțate mai sus dar care se caracterizează prin influența mediului exterior asupra dezvoltării personalității copilului. Influența se exercită din partea familiei, cercului de prieteni și a școlii. Astfel copilul poate

manifesta atitudini de pasivitate, nonimplicare, stimă de sine scăzută, frustrare, timiditate, labilitate emoțională, conduite impulsive dar și agresive, sfidare, ajungând până la cazuri de delincvență, absenteism, abandon școlar, fuga de acasă (Havrineanu C., 2001).

Bineînțeles, o sintetizare totală a acestor probleme întâmpinate de elevul deficient nu se poate realiza, aceste probleme fiind foarte diferite cu o cazuistică particulară. De menționat este faptul că cele relatate anterior nu caracterizează doar tabloul elevului cu deficiențe integrat în învățământul de masă, aceste probleme fiind prezente uneori și la deficientul care frecventează altă formă de învățământ dar și la elevul din clasă normală, care nu prezintă deficiențe.

II. Antrenamentul asertivității

Asertivitatea. Definiție. Delimitări conceptuale

Termenul de asertivitate a fost introdus în psihoterapia americană în jurul anilor '70, de către Wolpe și Lazarus și reprezintă o atitudine și o modalitate de acțiune în acele situații în care trebuie să ne exprimăm sentimentele, să ne revendicăm drepturile și să spunem "NU" atunci când nu suntem dispuși să facem un anumit lucru.

Asertivitatea reprezintă o caracteristică a unei persoane care își exprimă cu ușurință punctul de vedere și interesele, fără anxietate, și fără a le nega pe ale celorlalți (Stein J., Book E., 2003).

Antrenamentul asertivității are în vedere exersarea potențialului latent al individului prin metode și tehnici specifice, având drept finalitate instalarea conduitei asertive (Holdevici I., 2000, p.245).

Prin comportament asertiv, înțelegem *“un comportament ce îi permite unei persoane să acționeze cât mai bine în interes propriu, să își apere punctul de vedere fără o anxietate exagerată, să-și exprime sentimentele în mod sincer și să se folosească de propriile drepturi fără a le nega pe ale celuilalt.”* (Cottraux, J., 2003).

Comportamentul asertiv se caracterizează prin:

- autovalorizare, curaj în a exprima propriile opinii, lupta pentru satisfacerea propriilor nevoi;
- capacitatea de comunicare dar și de metacomunicare, dorința de a împărtăși cu ceilalți trăirile proprii;
- capacitatea de a alege cum să răspunzi celorlalți dar și în diverse situații;
- respectarea celor de mai sus și atunci când vine vorba de ceilalți;
- sentimente pozitive, confortabile în legătură cu propria persoană, cu nevoile și acțiunile personale (Cosmovici A., Iacob L., 1998).

Astăzi, un număr foarte mare de psihologi se ocupă de punerea la punct a unor strategii psihologice care să contribuie la sănătatea mintală a oamenilor, să îmbunătățească ceea ce numim calitatea vieții umane. Lavson (1984) arata că această orientare este ilustrată de un vechi proverb chinez: *"Dacă dai unui om un peste, îi asiguri o masă, dacă îl înveți să pescuiască el va putea să-și procure hrană pentru tot restul vieții"*, reprezintă esența programelor care presupune învățarea unor deprinderi de a face față problemelor vieții.

Comportamente neasertive

Asertivitatea reprezintă calea de mijloc între două extreme: pasivitatea și agresivitatea. La vârste mici copiii exprimă foarte deschis ceea ce gândesc și ce vor. În educația primită de la părinți sau de la școală sunt adeseori expuși șantajului de tipul "fă așa cum îți spunem sau pierzi iubirea/aprecierea noastră".

Ca urmare a fricii de abandon copiii încep fie să se comporte pasiv sau pasiv-agresiv, fie să compenseze această teamă printr-un comportament agresiv. În comportamentul nonasertiv mai sunt implicate și teama de a fi judecat, criticat sau evaluat în termeni peiorativi și teama de a deveni vulnerabil prin exprimarea sentimentelor (Stoica C.,2004).

- **Comportamentul pasiv**

Succesul îi ocolește pe cei pasivi, deoarece ei se retrag și acceptă să piardă confruntarea din teama de a nu pierde relația. Acestor oameni le este greu să-i refuze pe ceilalți. O măsură a comportamentului asertiv este abilitatea de a spune NU fără a te simți obligat să te justifici și fără a rămâne cu un sentiment negativ de vinovăție.

Din cauza faptului că au dificultăți în a se exprima în fața celorlalți, oamenii pasivi pierd multe din oportunitățile oferite, întâlnite în viață.

De aceea, de multe ori acești oameni nu prea au prieteni, tocmai din dorința de a face prea mult pe placul altora (Cottraux J., 2003).

- **Comportamentul pasiv-agresiv**

Conform DSM-IV (2003), comportamentul pasiv-agresiv se referă la un pattern pervasiv de atitudini negativiste și de rezistență pasivă la cererile de performanță adecvată. Cottraux este de părere că e vorba de o persoană care își neagă propriile drepturi și îi culpabilizează pe ceilalți, credința de bază este că ceilalți sunt vinovați de supunerea ei.

Oamenii cu un comportament pasiv-agresiv nu își exprimă deschis supărarea din teama că vor deveni vulnerabili prin expunerea adevăratelor lor sentimente. O ascund într-o varietate de moduri (sunt îmbufnați dar spun că nu au nimic, promit fără să se țină de cuvânt, caută scuze și justificări pentru a nu-și îndeplini obligațiile, etc.), și se bazează mai mult pe șantaj.

Se folosesc de emoțiile negative ale celorlalți pentru a obține ceea ce își doresc făcându-i pe aceștia să se simtă vinovați, ignorați.

- **Comportamentul agresiv**

Acești oameni se luptă pentru ceea ce vor să obțină neținând cont de nevoile, dorințele, valorile, sentimentele celor din jur, provocând supărare și neîncredere. Deși mesajul lor este de obicei legitim, îl transmit într-un mod nepotrivit de teamă că nu vor fi luați în considerare, că vor fi judecați, criticați sau evaluați în termeni peiorativi. Cei pe care îi rănesc se îndepărtează de ei și evită să le acorde un număr nelimitat de șanse, astfel că oamenii agresivi sfârșesc prin a se simți izolați, înstrăinați, fără susținere în plan personal, social și profesional. Toate acestea le alimentează agresiunea, conducându-i la comportamente și mai aberante (Havrineanu C., 2001).

- **Aspecte verbale ale tipologiilor comportamentale** (Amando G., Guittet A., 2007).

- a). Aspecte verbale la comportamentul asertiv*

- comportament verbal ce arată decizia de a ține cont de dorințele celorlalți concomitent cu promovarea dorințelor proprii (compromis, decizia unei părți de a sacrifica parțial dorințele, proiectele sale atâta timp cât ambele părți obțin un beneficiu);

- comportament verbal adecvat, care exprimă direct dorințele, așteptările și sentimentele.

- b). Aspecte verbale la comportamentul agresiv:*

- comportament verbal ce reflectă decizia de a nu ține cont de dorințele celorlalți, impunându-și dorințele și proiectele proprii;

- adesea nu implică o exprimare directă a dorințelor, așteptărilor și sentimentelor;

- comportament verbal inadecvat din punct de vedere social.

- c). Aspecte verbale la comportamentul pasiv:*

- comportament verbal ce exprimă decizia de a nu ține cont de dorințele personale, acordând permisiunea celorlalți să-și promoveze dorințele și proiectele;

- incapacitatea de a exprima dorințele, așteptările și sentimentele, sau exprimarea indirectă a acestora, determinând comunicarea lor într-o manieră defensivă.

- **Aspecte nonverbale ale tipologiilor comportamentale** (Amando G., Guittet A., 2007).

- a). Aspecte nonverbale la comportamentul asertiv:*

- contact vizual direct fără a fixa interlocutorul;

- față orientată spre interlocutor, păstrând o poziție asimetrică, brațe și picioare relaxate;

- gestică relaxată, mișcări calme în comunicarea verbală;

- menține o distanță adecvată conversației, aprox. 0,5-1m;
- răspunsuri formulate fără ezitare după ce interlocutorul a vorbit;
- voce fermă, fără a fi prea ridicată, bine modulată.

b). Aspecte nonverbale la comportamentul agresiv:

- contact vizual fără expresie, rece, care fixează interlocutorul;
- postura rigidă, încordată, corp tensionat, picioare depărtate, poziție asimetrică;
- mâini încleștate sau pe șolduri, gesturi abrupte, largi sau directive;
- distanța mai mică de 0,5 m;
- latență foarte scurtă, întreruperi frecvente;
- voce foarte ridicată și ritm rapid.

c). Aspecte nonverbale la comportamentul pasiv:

- privește în jos sau aiurea;
- nu stă în fața interlocutorului, rigid, defensiv, simetric sau încovoiat;
- mâini neliniștite, mișcări ezitante, gesturi orientate spre propriul corp dar

neevidențiate;

- distanța mai mare de 1m;
- pauze mari între momentul în care interlocutorul a terminat ce a avut de spus și răspuns;
- volum foarte scăzut, voce monotonă, ritm scăzut.

“Comunicăm cu ajutorul cuvintelor, modulațiilor vocii, corpului, posturilor, gesturilor și expresiilor mimice. Nu putem să nu comunicăm. Chiar când nu spunem nimic și rămânem imobili, transmitem un anume mesaj.” (Dafinoiu I., 2001)

Antrenamentul asertivității și comunicarea asertivă

Asertivitatea reprezintă abilitatea subiectului de a-și recunoaște drepturile și de a-și comunica trebuințele, sentimentele și opiniile fără a încălca drepturile celorlalți, activități realizabile prin comunicare.

Antrenamentul asertiv are menirea de a-l învăța pe subiect să-și exprime deschis și adecvat gândurile și sentimentele. Se acordă o atenție deosebită dezvoltării unor deprinderi și abilități de relaționare interpersonală.

Componenta comunicativ-comportamentală a asertivității cuprinde (Stein J., Book E., 2003):

- *Contactul vizual.* O persoană asertivă își privește interlocutorul în ochi. Lipsa contactului vizual poate transmite mesaje nedorite.
- *Tonul vocii.* Mesajul își va pierde din semnificație dacă va fi exprimat cu o voce soptită care va da impresia de nesiguranță, sau prea tare, fapt ce ar putea activa un comportament defensiv al interlocutorului și o comunicare inefficientă.

- *Postura*. Subiectul trebuie să stea drept, nici prea rigid nici prea relaxat pentru că ar putea fi interpretată ca lipsă de respect.
- *Mimica*. Pentru ca mesajul să aibă caracter asertiv, mimica trebuie să fie adecvată și congruentă cu conținutul mesajului.
- *Momentul administrării mesajului*. Mesajul își pierde din semnificație dacă este administrat într-un moment nepotrivit.
- *Conținutul*. Trebuie să fie precis, descriptiv și direct.

Persoanele timide sunt învățate să adreseze altor persoane remarci directe și mai puțin confortabile, fără ca în spatele lor să se afle sentimente de ostilitate sau agresivitate, iar cele agresive vor învăța să facă față unor momente tensionate care necesită calm și lipsă de încordare, în raport cu cei din jur, precum și exprimarea clară a conținuturilor, fără nici un fel de interpretare eronată din partea celuilalt.

Asertivitatea este o abilitate esențială a comunicării încă de la cele mai fragede vârste. Capacitatea de a alege și de a face afirmații potrivite și directe sau de a exprima cereri în forme mai puțin dezirabile de comunicare (agresivitate, pasivitate, pasiv-agresiv) sunt învățate și dezvoltate într-un mod conștient și practic. Asertivitatea este tipic considerată ca fiind modalitatea ideală de exprimare, în ciuda faptului că mulți dintre oameni au dificultăți în această privință. În practica interacțiunilor asertive putem face viețile noastre mult mai gestionabile și reconfortante atât pentru noi cât și pentru ceilalți (Stein J., Book E., 2003).

De ce este asertivitatea atât de dificilă pentru mulți dintre noi? Întâi de toate, aceasta nu este ceva ce se însușește într-un mod formal în școală și adesea sunt alese modele mai puțin dezirabile de a soluționa anumite situații. Mai mult, combinația dintre teamă și lipsa de experiență are mult de-a face cu inhibarea unei căi mult mai mature și mai adecvate (Dafinoiu I., 2005). În terapie, terapeutul poate servi ca și coach (antrenor/trainer), ajutând individul să examineze situațiile particulare în care apar probleme și să găsească și să aplice modalități mai bune de a răspunde unor astfel de situații/provocări. Motivele pentru care o persoană întâmpină dificultăți în comunicarea de tip asertiv sunt de asemeni identificate, astfel încât blocajele să poată fi recunoscute și depășite (Holdevici I., 1998).

Antrenamentul asertiv are drept scop optimizarea relațiilor interpersonale și îmbunătățirea performanței individuale la persoanele prea pasive sau agresive. După cum s-a relatat, componenta comunicativ-comportamentală a asertivității include contactul vizual, mimica și pantomimica, postura, tonul și modulațiile vocii, conținutul și momentul administrării unui mesaj (optimizarea comunicării) factori urmăriți îndeaproape în antrenamentul asertiv. Persoanele non-asertive prezintă o imagine de sine scăzută. Antrenamentul asertiv conduce la îmbunătățirea imaginii de sine (autostima).

Cu atât mai mult, în cazul persoanelor cu deficiențe ușoare, tehnicile asertive trebuie adânc înrădăcinate, exercițiile de dezvoltare asertivă căpătând un caracter continuu, comunicarea asertivă fiind un obiectiv foarte înalt, deseori greu de atins în totalitate (Dumitru G., Bucurei C., Cărăbuș C.,2006).

Tehnici și exerciții ale antrenamentului asertiv

Tehnicile antrenamentului asertiv își au originea în scrierile lui Wolpe (1958), Wolpe și Lazarus (1966) și Salter (1949). Wolpe, fondatorul desensibilizării sistematice, diferențiază între comportamentul asertiv și cel agresiv și utilizează jocul de rol ca tehnică de bază a antrenamentului asertiv. Ulterior, Wolpe și Lazarus descriu și alte tehnici utile în acest domeniu: modelarea, autofeedback-ul, prescripții comportamentale care trebuiau realizate de către subiecți între ședințele de terapie (Holdevici I.,2000).

Salter a descris șase „*exerciții stimulative*” pe care pacienții săi trebuiau să le practice cu regularitate. Aceste exerciții sunt și astăzi utilizate în diverse programe de dezvoltare a asertivității (Petermann, F., Petermann U., 2006):

- Exerciții de exprimare a diverselor sentimente;
- Exerciții de exprimare a opiniilor contrare;
- Exerciții de exprimare a unor sentimente diferite doar prin utilizarea mimicii;
- Exerciții de realizare a unor afirmații la persoana I – „EU” (vorbirea la persoana I și asumarea sentimentelor și a comportamentelor proprii mai degrabă decât indicarea lor într-o manieră impersonală – „în general, oamenii vorbesc...gândesc...simt”);
- Exerciții de adresare/primire de complimente;
- Exerciții de improvizare de răspunsuri verbale și nonverbale în situații interpersonale.

Majoritatea programelor de antrenament asertiv cuprind următoarele *aspecte* importante:

- identificarea aspectelor verbale și nonverbale ale comportamentului asertiv și diferențierea acestora de cele ale comportamentelor agresive și pasive;
- identificarea gândurilor automate iraționale asociate comportamentului nonasertiv;
- dezvoltarea unor deprinderi asertive;
- integrarea informațiilor și a deprinderilor cu caracter asertiv în comportamentul interpersonal cotidian. (Dafinoiu I., 2005)

Un alt model de antrenament asertiv în patru trepte (Dafinoiu I.,2005):

1. Formarea comportamentului asertiv non-verbal

Persoana asertivă trebuie să privească interlocutorul drept în ochi atunci când i se adresează și trebuie să se plaseze drept în fața acestuia. Totodată este necesară adoptarea unei posturi care să exprime deschiderea și tratarea cu calm a interlocutorului.

2. Recunoașterea propriilor drepturi și efectuarea unor exerciții de luptă pentru obținerea acestora, în care se prezintă subiectului o listă cu drepturi pe care acesta le-a uitat din cauza educației sau a experiențelor de viață trăite ulterior. Se recomandă să se citească lista respectivă de mai multe ori, până se va realiza interiorizarea conținutului.

3. Coștientizarea propriilor sentimente, dorințe și trebuințe.

Este dificil ca o persoană să devină asertivă, dacă nu-și dă seama ce simte, ce dorește și ce nu dorește. Comportamentul asertiv presupune ca subiectul să spună deschis ce simte și ce nu dorește să se schimbe.

4. Exersarea răspunsurilor asertive, care cuprinde:

- Descrierea problemei - situația care îl supără pe subiect.
- Declanșarea/elaborarea răspunsului asertiv (evaluarea drepturilor personale, precizarea timpului când va avea loc discuția, prezentarea problemei în termenii consecinței, acesteia).

Jocul de rol și întărirea în antrenamentul asertiv

Tehnicile de antrenament în sensul asertivității, își propun să ajute un subiect, care se plânge de comunicare, să-și exprime și să-și susțină mai bine punctul său de vedere. Se pune problema diminuării anxietății sale, fie învățându-l să-și învingă dificultățile pe care le impută uneori timidității sale, fie dimpotrivă să-și modereze agresivitatea și să-și modifice comportamentul pentru a se integra mai bine în normele anturajului său și să obțină o bună cooperare cu acesta (Șoitu L., Cherciu R., 2006).

După cum am mai amintit, tehnicile antrenamentului asertiv își au originea în scrierile lui Wolpe, Lazarus și Salter. Wolpe utilizează *“role-playing”* în care terapeutul își asumă rolul tipic al unei persoane sau clase de persoane, iar pacientul exersează tehnici interpersonale variate, în care își asumă mai degrabă un rol dominant, activ decât pasiv și submisiv. Aceste noi roluri vor fi transpuse ulterior în viața reală a pacientului. Răspunsul asertiv neutralizează anxietatea, o deconșionează, exprimarea căpătând un caracter liber și sigur (Holdevici I., 1998).

Iată un exemplu de joc de rol utilizat în antrenamentul asertiv în context școlar:

„Colegul îți spune că nu ieșiți împreună în pauză dacă îl chemi și pe celălalt coleg . Cum îi răspunzi?

Pasiv: Imi pare rău, chiar nu-ți place de el? Hai că nu-l chem atunci.

Agresiv: Foarte bine! N-am de gând să ies afară cu tine, prefer să îl chem pe el atunci .

Aserativ: Cred că poți să-mi spui de ce nu-ți place de el și pe urmă mă poți ajuta să găsim o soluție.” (Holdevici I., 2004, p. 174).

Astfel de comportamente nonasertive vor declanșa conflicte în colectivul de elevi.

Tehnica jocului de rol este des utilizată în antrenamentul asertiv, căpătând un loc dominant. În cazul copiilor cu deficiențe, este metoda cea mai la-ndemână pentru implementarea comportamentului asertiv. Această metodă are avantajul de a implica activ copiii, dezvoltând și relațiile din cadrul grupului, dar și faptul că acești copii participă cu plăcere la activități de acest gen (Șoitu L., Cherciu R., 2006).

În jocul de rol, participanții sunt implicați direct în rezolvarea unei situații fiind puși în postura de a-și asuma rolurile personajelor implicate. Situația descrisă trebuie să stimuleze interacțiunea dintre participanți sau grupuri participante. Este o bună metodă prin care participanții sunt puși în situația de a pune în practică elemente teoretice în situații cât mai apropiate de cele normale. O extensie a tehnicii, este aceea a „*schimbului de rol*”, în cadrul căreia participanții trec succesiv prin mai multe roluri, familiarizându-se astfel cu diversele perspective în care situația poate fi abordată. Jocul de rol dă ocazia participanților să analizeze comportamente și să primească feed-back specific (Havrineanu C., 2001).

Revenind la specificul colectivului de elevi, tehnica jocului de rol, prin utilizarea ei, finalizează cu rezultate vizibile privind modificările comportamentale.

Tehnica întăririi, de asemenea este o tehnică des utilizată în antrenamentul asertiv, fiind sau nu combinată cu alte tehnici. Prin intermediul întăririi se accentuează comportamentele dezirabile în detrimentul celor indezirabile. A administra o întărire înseamnă a acționa asupra comportamentului pentru a-i mări probabilitatea ocurenței. Altfel spus vorbim despre existența unei întăriri când consecința efectuării unui comportament mărește probabilitatea producerii sale. Persoana primește o întărire dacă îndeplinește un anumit comportament (=comportament – țintă). Deoarece întărirea este contingentă (= în legătură, ce urmează) cu comportamentul țintă, administrarea întăririlor este denumită și “managementul contingențelor” (Mih V., 2009).

Întăririle sunt foarte diverse, începând de la cele verbale, materiale, prin activități plăcute etc.

Elevii reacționează bine când sunt stimulați prin intermediul întăririlor, de aceea antrenamentul asertiv poate fi ușor demarat prin intermediul acestei tehnici.

Beneficiile comportamentului asertiv

O persoană, care este dominată de un comportament pasiv, are foarte puțin de câștigat. Acestea nu reușesc deloc să dea glas doleanțelor lor – sau, dacă încearcă, o fac într-o manieră neclară și ambiguă. Ei tind să fie retractili și să recunoască poziția altei persoane. În consecință, se simt permanent nefericiți și învinși.

Comportamentul pasiv-agresiv nu este nici el bun. Acesta este ca un „morman de cărpe îmbibate în combustibil și aflate în camera unui furnal care, mai devreme sau mai târziu, se vor aprinde prin combustie spontană”. Oamenii care se comportă astfel par a fi o pradă ușoară, dar sunt înclinați să „clocească” și tind să alimenteze pe termen lung sentimente de răzbunare. Apoi, dintr-o dată explodează în moduri care (pentru că și-au înăbușit sentimentele atâta timp) sunt total disproporționate sau fără nici o legătură cu evenimentele în cauză din acel moment.

Agresiunea duce mereu într-o „fundătură” și niciodată nu reușește pentru prea multă vreme. Pe de-o parte, personalitatea agresivă și cea determinată de agresivitate se află mereu sub o stare de stres auto-indusă. Aceasta este o stare de spirit și o stare fizică foarte neplăcută, fiind foarte epuizant a te certa mereu și a aștepta un scandal. Totodată, niciodată nu se știe când cineva mai mare, mai zgomotos și mai băgăreț va ieși în drum. Mai mult decât atât, nu se știe niciodată când comportamentul persoanei agresive se va întoarce împotriva ei (Holdevici I., 2004).

Cu toate acestea, caracterul asertiv este plin de avantaje. Persoanele care obișnuiau să fie pasive au constatat că se simt mult mai eliberate în momentul în care au adoptat o conduită asertivă. Un comportament asertiv deschide multe posibilități și într-adevăr „influențează oamenii și creează prietenii”, creând un contact mult mai onest și apropiat de cei cu care persoana relaționează (Stein J., Book E., 2003). Aceasta este una din deosebirile cheie dintre caracterul asertiv și agresivitate. Când persoana posedă un caracter asertiv, chiar și într-o situație plăcută sau jenantă, cealaltă persoană se simte respectată și acceptată, nu desconsiderată. Printr-un comportament agresiv, interlocutorul se va supăra, reacționând defensiv și nervos, încercând să evite persoana în cauză sau să obțină unele efecte nedorite, îndepărtându-se cu gânduri și sentimente neplăcute.

A avea un caracter asertiv înseamnă că trebuie să se țină mereu cont de ceilalți oameni și de reacțiile lor (Dafinoiu I., 2001). Contactul vizual, limbajul trupului, tonul vocii și alegerea cuvintelor sunt toate importante, împreună cu un grad anumit de tact, care dacă este adus la un anumit nivel, poate aduce în scurt timp beneficii vizibile în sfera relațională.

Agresivitatea la copii

Copiii fac față unor situații familiale și școlare tensionate prin comportamente agresive. Agresivitatea lor poate fi o modalitate de a atrage atenția sau poate fi o simplă provocare. Uneori copiii folosesc comportamentele agresive pentru a câștiga o identitate proprie, alteori se simt pur și simplu neglijați (Petermann, F., Petermann U., 2006).

Comportamentul agresiv are în timp efecte negative și duce la deficiențe în modalitățile de rezolvare a situației conflictuale. În general, copiii agresivi trăiesc într-un

mediu social caracterizat prin conflicte, neglijare și abuz, dar de multe ori agresivitatea copiilor este cauza conflictelor în familie. Agresivitatea copilului se poate manifesta încă din perioada de sugar, când acesta își manifestă furia (în special băiețelul), continuând cu copilăria mică, în care apar conflicte în special între copiii de același sex, apoi cu vârsta școlară, când băieții preferă agresivitatea fizică, iar fetele agresivitatea indirectă. Comportamentul agresiv al copilului poate avea ca scop obținerea unui beneficiu sau poate fi afectiv (impulsiv, neplanificat) (Petermann, F., Petermann U., 2006).

De multe ori, însă, agresivitatea este motivată de frică și se amplifică prin crize de furie și nesiguranță (Ionescu S., Jaquet M., Lhote C., 2007). Copiii din această categorie nu au încredere în ceilalți, se simt amenințați și încearcă să-și reducă furia printr-un comportament agresiv de prevenție caracterizat prin izbucniri de furie. Ei așteaptă o recunoaștere socială exagerată și sunt foarte sensibili la amenințări, încercând să câștige respect cu ajutorul agresivității. Când copiii agresivi obțin respect și supunere de la ceilalți copii, agresivitatea lor se întărește și se manifestă în tot mai multe ocazii. Metodele educative nepotrivite utilizate de părinți, caracterizate prin amenințări vagi și inconsecvența întăresc agresivitatea copilului.

De asemenea, statusul social scăzut al familiei constituie un factor de risc, fiind asociat cu competențe sociale deficitare și un comportament de disciplinare problematic (Cosmovici A., Iacob L., 1998). Conflictele conjugale pot determina o creștere a stresului familial și duc la respingerea copilului de către părinți. Când comportamentul agresiv al copilului apare în copilăria timpurie, părinții trebuie să ia măsuri preventive și terapeutice de corectare a acestuia, în caz contrar copilului îi vor lipsi mai târziu abilitățile social-emoționale cu ajutorul cărora să construiască relații și să se integreze în grup.

Copiii care au observat la un adult diferite forme de agresivitate imită ulterior acest gen de comportament (Mih V., 2009).

Modelele de agresivitate pe viu sau urmărite în film măresc probabilitatea ca cel care asistă la astfel de scene să dezvolte un comportament agresiv. Acesta poate fi motivul pentru care copiii, ai caror părinți folosesc pedepsele fizice, au o probabilitate mai mare de a manifesta comportamente agresive, părinții oferind acest model. În unele situații, exprimarea agresivității poate să aibă la origine o pulsione, realizându-se astfel o detensionare, o reducere a intensității sentimentelor și acțiunii agresive (Petermann, F., Petermann U., 2006). Deși exprimarea sentimentelor de ostilitate nu reduce de obicei agresivitatea, acest lucru poate face persoana să se simtă mai bine. Acest efect poate fi explicat și prin faptul că persoana simte că are un control mai mare asupra situației.

Specialiștii consideră că, în această situație, este necesară o consiliere a părinților și a familiei, știut fiind că agresivitatea copilului este condiționată de mediul în care trăiește. În

cadru al acestei consilierii, părinții învață să-i faciliteze copilului un comportament nou, mai puțin agresiv, iar pe de altă parte copilul este abordat ca și individualitate (Băban A., 2009).

Când copilului nu îi este acordată atenția necesară la primele semne ale agresivității, el poate fi respins de cei de aceeași vârstă cu el și se poate simți izolat social, având în același timp și eșecuri școlare. Astfel, el își caută susținerea printre copiii care prezintă aceleași manifestări problematice ca și el, îl acceptă și îi întăresc și mai mult agresivitatea, intrând într-un cerc vicios din care cu greu mai poate ieși (Petermann, F., Petermann U., 2006).

Factorii agresivității școlare

Factorii de risc din mediul școlar, cei mai predictivi în determinarea comportamentelor agresive se dovedesc a fi cei legați de eșecul școlar sau performanțe slabe (Cosmovici A., Iacob L., 1998).

Pe lângă acesta, cei mai importanți *factori* ai agresivității școlare sunt (Havrineanu C., 2001):

- Lipsa de implicare în activitățile școlare, absența unor reguli clare și politici școlare care să stabilească comportamentul elevilor, precum și slaba atenție acordată diferențelor individuale în cadrul școlii;
- Stil de disciplină autoritar aplicat conflictelor școlare au tendința să exacerbeze aceste disfuncționalități;
- Atunci când curricula școlară și modalitățile de realizare a instrucției nu sunt adaptate nivelului abilităților elevului, aceștia devin frustrați sau plictisiți, manifestând lipsă de atașament total față de propria lor școală. Această relație este evidentă în cazul multor elevi cu tulburări emoționale și comportamentale care prezintă dificultăți instrumentale la diferite discipline;
- Profesorii au tendința de a interacționa mai puțin cu elevi distructivi;
- Tot în cadrul acestor clase se constată lipsa cvasi-totală a unor întăriri pozitive chiar și în situația manifestării unui comportament adecvat din partea elevilor ce manifestă probleme;
- Un alt factor ce trebuie luat în seamă, sunt relațiile deficitare dintre elevi, climatul ostil din clasă, lipsa unor relații de apropiere și a unei percepții interindividuale.

Comportamentele sesizate în unitatea școlară sunt de genul: se împing, se bat, se înjură, își pun piedică, fură, se ceartă, scuipă, nu respectă regulile clasei, amenință, distrug obiecte. În acest caz, intervenția din partea cadrelor didactice este necesară.

În școală, copilul cu tulburări de comportament aparține, de obicei, grupului de elevi slabi sau indisciplinați, el încălcând deseori regulamentul școlar și normele social-morale, fiind mereu sancționat de către educatori. Din asemenea motive, copilul cu tulburări de comportament se simte respins de către mediul școlar (educatori, colegi). Ca urmare, acest tip de școlar intră în relații cu alte persoane marginalizate, intră în grupuri subculturale și trăiește în cadrul acestora tot ce nu-i oferă societatea (Petermann, F., Petermann U., 2006).

Mulți copii, pe parcursul dezvoltării lor, cunosc schimbări semnificative ale stilului de comportament. Aceste schimbări se datorează evenimentelor de viață (pozitive sau negative, favorizante sau defavorizante dezvoltării), implicării speciale a părinților în munca cu copilul (expunerea copilului la stimuli diferiți, interacțiuni multiple, comunicare activă), experiențelor școlare (bogate, sărace) și a celor sociale (recompensatorii/restrictive (Băban A., 2009, cap.5 - *Personalitatea copilului și adolescentului*)).

Datorită comportamentului lor discordant în raport cu normele și valorile comunității sociale, persoanele cu tulburări de comportament sunt, de regulă, respinse de către societate. Aceste persoane sunt puse în situația de a renunța la ajutorul societății cu instituțiile sale, trăind în familii problemă, care nu se preocupă de bunăstarea copilului.

Tehnici de ameliorare a agresivității școlare

Din partea școlii, principalele activități care ar diminua frecvența și gravitatea conduitelor agresive sunt după cum urmează:

- trasarea unei politici clare și a unor reguli școlare care trebuie respectate cu strictețe;
- stabilirea unor sancțiuni clare pentru nerespectarea regulilor;
- regulile să fie formulate clar, concis și în termeni pozitivi (ex. Pe coridoare se circulă încet și ordonat; Și nu ceva de genul: este interzis alergatul pe coridoare și bruscarea elevilor);
- adaptarea curriculumului la necesitățile acestei categorii de elevi.

Din partea profesorilor s-ar putea ține cont de:

- tratare individualizată în activitatea instructiv-educativă;
- manifestarea atașamentului față de acești elevi;
- folosirea recompenselor și întăririlor;
- cultivarea unui climat optim, securizant în rândul colectivului de elevi;
- și nu în ultimul rând, fructificarea orelor de drigenție prin implementarea unor strategii de dezvoltare personală, unde se poate menționa antrenamentul asertiv.

Indiferent de tipul problemei comportamentale, rezolvarea ei presupune învățare, dezvoltare și/sau reînvățare. Această acțiune corectivă este cunoscută sub numele de terapie comportamentală. Pornește de la premisa conform căreia comportamentul poate fi modificat (“modificări comportamentale”) studiind cu precizie condițiile curente în care se manifestă comportamentul și programând intervenții adecvate în baza informațiilor obținute (Mih,V., 2009).

Școala reprezintă un mediu important de socializare, unde copilul se formează atât informațional cât și personal, de aceea este foarte importantă prevenția și diminuarea cât mai de timpurie a conduitelor de tip agresiv, care ar putea duce la eșecul copilului nu doar pe plan școlar cât și ca viitor cetățean responsabil.

Scopul programului:

Lucrarea de față are ca scop studierea comportamentului elevilor cu CES integrați în învățământul de masă, în vederea diminuării conduitelor agresive prin intermediul metodelor de antrenament asertiv: joc de rol și sistemul de întăriri folosit și în cadrul psihoterapiei sau consilierii.

Obiectivele programului

- Măsurarea eficienței antrenamentului asertiv în ceea ce privește factorul agresivitate la elevii cu CES integrați în învățământul de masă.
- Măsurarea eficienței antrenamentului asertiv în ceea ce privește gradul de excitabilitate la elevii cu CES integrați în învățământul de masă.
- Măsurarea eficienței antrenamentului asertiv în ceea ce privește tendințele de dominare la elevii cu CES integrați în învățământul de masă.
- Măsurarea eficienței antrenamentului asertiv în ceea ce privește labilitatea emoțională la elevii cu CES integrați în învățământul de masă.
- Compararea rezultatelor obținute de elevii cu CES integrați în învățământul de masă, în urma antrenamentului asertiv bazat pe tehnica jocului de rol și a antrenamentului asertiv bazat pe întăriri.

Prezentarea metodelor și a tehnicii de lucru

Programul de față este de tipul pretest – intervenție - posttest. Tehnica de lucru este reprezentată de perioada pre-testării, perioada intervenției și perioada post-testării.

Metodele folosite au fost: metoda testelor, metoda grilelor de observare, jocul de rol, metoda întăririlor.

Intervenția prin intermediul antrenamentului asertiv s-a realizat prin intermediul întăririlor și prin joc de rol.

- *Antrenamentul asertiv prin intermediul întăririlor*

Se desfășoară pe baza unor reguli impuse în prima zi a intervenției care trebuiau a fi respectate. Pe parcursul perioadei s-a observat modul de comportare al elevilor pe baza unei grile de observație, întocmită după regulile administrate, câte două ore pe zi și o pauză, cu o frecvență de trei ori pe săptămână. În funcție de respectarea regulilor, s-au administrat întăririle, doar în cazul în care toate regulile au fost respectate pe perioada observației.

Reprezentarea regulilor s-a făcut după cum urmează:

- Pe coridoare circulăm încet și ordonat;
- Vorbim frumos cu colegii și cu profesorii;
- Avem grijă de lucrurile noastre și de ale altuia;
- Rezolvăm problemele fără violență;

Grila de observare s-a întocmit după modelul prezentat la subpunctul următor.

Pentru a detalia cât mai concret exemplificarea tehnicii de lucru am construit un grafic al intervenției, pe care l-am urmărit pe parcursul perioadei:

Graficul intervenției

Perioada	Zile ale săptămânii	Intervenție
Săptămânile I-VII	Luni	Întărire
	Marți	Observație + întărire
	Miercuri	Observație + întărire
	Joi	Întărire
	Vineri	Observație + întărire

În ceea ce privește conținutul întăririlor am selectat tipurile după cum urmează: întăriri verbale, jocuri pe calculator, ieșiri în parc, fiind repartizate astfel:

Tipul de întărire

Perioada	Zile ale săptămânii	Tip de întărire
Săptămânile I-VII	Luni	Mers în parc
	Marți	Întărire verbală
	Miercuri	Întărire verbală
	Joi	Jocuri pe calculator
	Vineri	Întărire verbală

Notă: Jocul pe calculator și ieșitul în parc au fost selecționate drept întăriri pentru că reprezintă activitățile la care copiii participă cu cea mai mare plăcere. Întăririle verbale s-au administrat imediat după completarea grilei de observare, iar restul s-au desfășurat pe parcursul unei ore din programul elevilor, în care exista parteneriat la clasă (profesorul rămânea în clasă cu restul elevilor). Întăririle administrate în zilele de luni au fost decalate de două ori din cauza vremii neprielnice ieșitului în parc.

Pe lângă întăririle verbale, pentru zilele de marți și miercuri se acorda întărirea joi (jocuri pe calculator), iar pentru ziua de vineri se acorda întărirea luni (mers în parc). Astfel, vom sintetiza graficul final al intervenției pe baza întăririlor:

Intervenția pe baza întăririlor

Perioada	Zile ale săptămânii	Intervenție	Tip de întărire
Săptămânile I-VII	Luni	-	Mers în parc
	Marți	Observație	Întărire verbală
	Miercuri	Observație	Întărire verbală
	Joi	-	Jocuri pe calculator
	Vineri	Observație	Întărire verbală

- *Antrenamentul asertiv prin intermediul jocului de rol*

Intervenția prin intermediul jocului de rol s-a desfășurat sub forma unor ore de dirigenție/consiliere de grup, în cadrul cărora se prezenta elevilor tema zilei. Frecvența cu care s-a realizat activitatea a fost de trei ori pe săptămână.

În funcție de tema zilei, elevii erau împărțiți pe grupe, individual, sau frontal, care la rândul lor aveau un scenariu bine stabilit. În fiecare oră li s-a prezentat elevilor o situație problemă, după tematică, pe care elevii trebuiau să o reprezinte prin intermediul jocului de rol. Fiecare scenariu era constituit doar din introducere și intrigă. Elevii trebuiau să dezvolte acest scenariu și să-i atribuie un sfârșit care nu caracterizează un comportament de tip agresiv.

Graficul de desfășurare a ședințelor s-a întocmit după cum urmează:

Graficul de desfășurare a ședințelor

Perioada	Zile de intervenție	Ora
Săptămânile I-VII	Luni	13 ⁰⁰ - 13, 40
	Marți sau miercuri	13 ⁰⁰ - 14 ⁰⁰
	Joi	12 ⁰⁰ - 12, 40

Antrenamentul asertiv prin intermediul jocului de rol a urmat un „traseu” bine stabilit încă de la începutul intervenției, modificările ulterioare fiind doar de natură metodologică

(ghidarea conversației, apariția unor situații problematice noi, dificultăți întâmpinate de elevi în organizarea jocului, indicații suplimentare după caz).

Exercițiile de antrenament asertiv au fost inspirate din scrierile lui Salter, care au fost enunțate în subpunctul I.2.4.

Pentru o viziune mai clară asupra intervenției prin intermediul antrenamentului asertiv bazat pe joc de rol, am realizat o sinteză a activităților într-un tabel, după cum urmează:

Sinteza activităților

Perioada	Ziua din săptămână	Data	Activități
<i>Săptămâna I</i>	Luni		Exerciții de exprimare a sentimentelor: tristețe, teamă
	Miercuri		Exerciții de exprimare a sentimentelor: ură, bucurie
	Joi		Exerciții de recunoaștere a sentimentelor: tristețe, teamă, ură, bucurie
<i>Săptămâna II</i>	Luni		Exerciții de exprimare a opiniilor contrare
	Miercuri		Exerciții de exprimare a opiniilor contrare
	Joi		Exerciții de exprimare a opiniilor contrare
<i>Săptămâna III</i>	Luni		Exerciții de exprimare a sentimentelor prin mimică
	Miercuri		Exerciții de recunoaștere a sentimentelor mimate
	Joi		Exerciții de reproducere, exprimare, recunoaștere a sentimentelor contrare
<i>Săptămâna IV</i>	Luni		Exerciții de realizare a unor afirmații la persoana I
	Marți		Exerciții de realizare a unor afirmații la persoana I
	Joi		Exerciții de realizare a unor afirmații la persoana I
<i>Săptămâna V</i>	Marți		Exerciții de exprimare / adresare de complimente
	Miercuri		Exerciții de exprimare / adresare de complimente
	Joi		Exerciții de exprimare / adresare de complimente

Săptămâna VI	Luni		Improvizarea unor răspunsuri în contacte cu ceilalți elevi
	Miercuri		Improvizarea unor răspunsuri în contacte cu ceilalți elevi
	Joi		Exerciții de stingere a unui conflict
Săptămâna VII	Luni		Exerciții de rezistență la frustrare
	Miercuri		Exerciții de rezistență la frustrare
	Joi		Exerciții de stingere a unui conflict

Temele activităților au fost selectate în funcție de exercițiile prevăzute în tabel.

De exemplu, în cazul ultimei activități „*Exerciții de stingere a unui conflict*” a fost prezentat elevilor un text intitulat „*Cartea mea preferată*”. În cadrul acestui text era vorba de doi elevi care au intrat în conflict datorită faptului că unul dintre aceștia a rupt cartea preferată a celuilalt. Finalul poveștii a rămas neștiut, iar elevii l-au completat. Tehnica de aplicare a fost jocul de rol. Elevii au fost împărțiți în trei grupe: grupa celui care a provocat conflictul, grupa celui asupra căruia se răsfânge conflictul și grupa mediatorului. Pe rând, fiecare elev, va „juca” tema propusă, iar mediatorul va aplana conflictul. Ulterior, fiecare grupă va trece în locul celeilalte, astfel fiecare elev în parte va reuși să treacă prin cele trei roluri (schimbul de rol).

În continuare vom exemplifica succint principalele obiective urmărite în cadrul fiecărei activități desfășurate prin tehnica jocului de rol:

a). *Exerciții de exprimare a sentimentelor: tristețe, teamă*

Această temă s-a realizat pe parcursul unei ore, în cadrul căreia s-au urmărit ca principale obiective:

- antrenarea și familiarizarea elevilor cu sarcinile de lucru și cu ceea ce înseamnă jocul de rol;
- exemplificarea de către elevi a ceea ce înseamnă tristețe sau teamă;
- exemplificarea unor situații în care sunt trăite aceste sentimente;
- reproducerea de către elevi, prin mimică, în fața oglinzii a stării de tristețe și de teamă;
- continuarea unor enunțuri de genul: „sunt trist pentru că...”, sau „mi-e teamă pentru că...”, unde elevii își vor imagina situații care provoacă astfel de stări;
- găsirea unor soluții de ameliorare a stărilor enunțate, în momentul în care acestea sunt prea intense sau apar ca reacții inadecvate la un stimul intern sau extern.

b). *Exerciții de exprimare a sentimentelor: ură, bucurie*

Această temă s-a realizat pe parcursul unei ore, în cadrul căreia s-au urmărit ca principale obiective:

- antrenarea și familiarizarea elevilor cu sarcinile de lucru și cu ceea ce înseamnă jocul de rol;
- exemplificarea de către elevi a ceea ce înseamnă ură sau bucurie;
- exemplificarea unor situații în care sunt trăite aceste sentimente;
- reproducerea de către elevi, prin mimică, în fața oglinzii a stării de ură și de bucurie;
- continuarea unor enunțuri de genul: „sunt bucuros pentru că....”, sau „am o stare de ură pentru că....”, unde elevii își vor imagina situații care provoacă astfel de stări;
- găsirea unor soluții de ameliorare a stărilor enunțate, în momentul în care acestea sunt prea intense (în cazul sentimentului de ură) sau apar ca reacții inadecvate la un stimul intern sau extern;
- exemplificarea sentimentelor pozitive și negative și cauzele determinatoare.

c). *Exerciții de recunoaștere a sentimentelor: tristețe, teamă, ură, bucurie*

Activitatea s-a desfășurat la fel ca cele precedente, pe parcursul unei ore, în cadrul căreia s-au urmărit ca principale obiective:

- recunoașterea pe suport intuitiv a sentimentelor de tristețe, teamă, ură, bucurie;
- recunoașterea sentimentelor mimate de un coleg;
- reprezentarea prin mimică a stării prezente a fiecărui elev;
- exemplificarea de către elevi a stărilor predominante ce-i caracterizează pe fiecare în parte.

d). *Exerciții de exprimare a opiniilor contrare*

Această temă s-a realizat pe durata a trei ore, în cadrul căreia au fost urmărite ca principale obiective:

- familiarizarea elevilor cu ceea ce înseamnă a juca o scenetă;
- implicarea elevilor în realizarea unor scenete cu titlul și scenariul dat;
- exersarea rezistenței de a reacționa în cazul unei opinii contrare cu propria opinie;
- rezolvarea conflictelor apărute voluntar sau involuntar prin intermediul analizei comportamentului celuilalt dar și a propriului comportament;
- realizarea unei scenete după un titlu dat;
- exersarea exprimării propriei stări la un moment dat;
- recunoașterea stărilor negative care decurg din discuțiile contradictorii;
- găsirea unor pași spre a diminua tensiunile negative în cadrul grupului de elevi.

e). *Exerciții de exprimare a sentimentelor prin mimică*

Activitatea s-a desfășurat pe parcursul unei ore, în cadrul căreia au fost urmărite ca principale obiective:

- reactualizarea principalelor sentimente asupra cărora s-au realizat activități;
- exemplificarea sentimentelor care nu au fost incluse în activitățile întreprinse;
- exerciții de simulare a unor stări emoționale doar prin intermediul mimicii;

- realizarea unei scenete în cadrul căreia activitatea fiecărui membru se va desfășura doar prin mimică, fără verbalizare.

f). *Exerciții de recunoaștere a sentimentelor mimate*

Activitatea s-a desfășurat pe parcursul unei ore, în cadrul căreia au fost urmărite ca principale obiective:

- exerciții de simulare a unor stări emoționale doar prin intermediul mimicii;
- realizarea unei scenete în cadrul căreia activitatea fiecărui membru se va desfășura doar prin mimică, fără verbalizare;
- împărțirea elevilor pe grupe de lucru privind realizarea prin mimică a unor stări emoționale și totodată recunoașterea acestor stări de către interlocutori.

g). *Exerciții de reproducere, exprimare, recunoaștere a sentimentelor contrare*

Activitatea s-a desfășurat pe parcursul unei ore, în cadrul căreia au fost urmărite ca principale obiective:

- exersarea rezistenței de a reacționa în cazul unei opinii contrare cu propria opinie;
- rezolvarea conflictelor apărute voluntar sau involuntar prin intermediul analizei comportamentului celuilalt dar și a propriului comportament;
- realizarea unei scenete după un titlu dat;
- exersarea exprimării propriei stări la un moment dat;
- recunoașterea stărilor negative care decurg din discuțiile contradictorii;
- găsirea unor pași spre a diminua tensiunile negative în cadrul grupului de elevi;
- imitarea unor stări emoționale date sau propuse în cadrul grupului;
- antrenarea în lucrul pe grupe;
- antrenarea rezistenței spre a face față competiției dintre grupuri.

h). *Exerciții de realizare a unor afirmații la persoana I*

Această temă s-a realizat pe durata a trei ore, în cadrul căreia au fost urmărite ca principale obiective:

- exersarea exprimării propriei stări existente la un moment dat;
- imitarea unor stări emoționale date sau propuse în cadrul grupului cu verbalizare la persoana I;
- verbalizarea stării sufletești în cadrul scenetei cu conținut conflictual;
- verbalizarea și motivarea unui refuz, a unei decizii contrare celui care propune ceva;
- continuarea unor enunțuri de genul: „aș dori să spun că...”, „aș propune.....”;
- exersarea capacității de a ceda în fața unui conflict.

i). *Exerciții de exprimare / adresare de complimente*

Această temă s-a realizat pe durata a trei ore, în cadrul căreia au fost urmărite ca principale obiective:

- exersarea capacității de a adresa un compliment cuiva;
- evidențierea aspectelor legate de adresarea corectă a unui compliment fără a urmări ceva în folosul propriei persoane;
- evidențierea stărilor pozitive care rezultă din capacitatea de a adresa și de a primi un compliment;
- verbalizarea și motivarea adresării unui compliment;
- realizarea unui scenariu dinainte stabilit având tema: „În recreație”;
- acordarea unor complimente fondate pentru a îmbunătăți relația cu ceilalți colegi;
- crearea unei povestiri cu temă și titlu la alegere;
- îndeplinirea rolurilor atribuite în sceneta construită după povestire;
- realizarea unui concurs între grupurile de lucru;
- realizarea unor complimente între grupele de lucru referitoare la activitatea fiecărui grup.

j). *Improvizarea unor răspunsuri în contacte cu ceilalți elevi*

Această temă s-a realizat pe durata a două ore, în cadrul căreia au fost urmărite ca principale obiective:

- realizarea unor mici scenete după un titlu dat;
- completarea orală a unor teste lacunare în care lipsesc răspunsurile;
- completarea orală a unor teste lacunare în care lipsesc întrebările;
- realizarea lucrului pe echipe formate din doi elevi (cel ce adresează întrebarea și interlocutorul care răspunde la întrebările adresate);
- realizarea schimbului de rol între membrii grupului;
- realizarea unor monologuri după indicațiile aferente;
- adresarea unor întrebări la libera alegere;
- evidențierea felului în care trebuie adresată o întrebare pentru a evita un conflict.

k). *Exerciții de stingere a unui conflict*

Această temă s-a realizat pe durata a două ore, în cadrul căreia au fost urmărite ca principale obiective:

- formarea capacității de a observa și diferenția o situație conflictuală de alte situații;
- crearea rezistenței la replică în cazul unui conflict direct;
- exprimarea prin fapte a unor comportamente care pot genera stări conflictuale între membrii unui grup, clasă de elevi;
- adoptarea unor comportamente de diminuare sau stingere conflictuală;
- crearea capacității de a diferenția situațiile conflictuale între ele din punct de vedere al intensității, al impactului asupra persoanelor, etc;
- exemplificarea unor situații conflictuale existente în clasa de elevi și perioada în care sunt mai pregnante (pauzele);

- oferirea unor exemple posibile de a stinge un conflict existent în clasa de elevi;
- exersarea stingerii unui conflict prin joc de rol;
- realizarea schimbului de rol între membrii grupului;
- eliminarea factorului disturbator din cadrul grupului prin joc de rol.

D). *Exerciții de rezistență la frustrare*

Această temă s-a realizat pe durata a două ore, în cadrul căreia au fost urmărite ca principale obiective:

- evidențierea acțiunilor care dau naștere la frustrări și comportamente neadecvate;
- sublinierea caracterului negativ al frustrării și a situațiilor influențate de aceasta;
- crearea unei scenete în care factorul stresor trebuie eliminat prin intermediul rezistenței la frustrare;
- evidențierea beneficiilor aduse de gradul ridicat de rezistență la frustrare;
- realizarea exercițiilor de rezistență la frustrare ținând cont de indicațiile date;
- propunerea unor situații frustrante și atribuirea unor exerciții pentru a rezista frustrării și a elimina conflictul;
- inducerea voită a unei situații frustrante și elaborarea unui plan fără indicații pentru a rezista situației fără a genera conflicte.

Pentru a insufla interes copiilor, aceștia au fost captați și cu materiale vizuale. De exemplu, în cadrul exercițiilor de recunoaștere a sentimentelor mimate au fost aduse și imagini care reprezentau diferite stări sufletești, pe care elevii trebuiau să le recunoască, apoi să le reproducă, iar jocul de rol a fost desfășurat prin intermediul mimării stărilor sufletești.

Și nu în cele de pe urmă, elevii au fost impulsionați să vină ei cu idei în construirea unei scenete pe o anumită temă.

Pe parcursul intervenției, implicarea elevilor a crescut, dacă în prima săptămână capacitatea de exprimare era foarte greoaie punând sub semnul întrebării evoluția intervenției, s-a ajuns ca în ultimele două săptămâni să existe propuneri de jocuri, elevii manifestând dorința de a continua intervenția și după perioada stabilită.

c). Post-testul

Perioada de post-test s-a desfășurat în săptămâna a opta a programului. Elevii au fost testați din nou cu Inventarul de Personalitate Freiburg.

Ca o concluzie, se compară rezultatele obținute la Inventarul de Personalitate Freiburg din perioada pre-test și post-test, cu accent pe scalele: agresiune, excitabilitate, tendința de dominare, labilitatea emoțională. Fiecare rezultat va fi comparat cu cel obținut în urma intervenției. Inventarul de Personalitate Freiburg permite trasarea profilului psihologic al

elevului, de aceea se va întocmi o suprapunere a profilului psihologic pre-test, post-test al unui elev participant la intervenție.

II.7. Prezentarea instrumentelor de cercetare

După cum am menționat anterior, în cadrul programului de față am folosit Inventarul de Personalitate Freiburg (FPI) în etapele de pre-test și post-test (administrând scalele incluse în cercetare), iar în cadrul intervenției am elaborat o grilă de observare a respectării regulilor impuse în cadrul antrenamentului asertiv bazat pe metoda întăririlor.

II.7.1. Inventarul de Personalitate Freiburg (FPI), forma G

Este un inventar multifazic care măsoară factori de personalitate, numit deseori și “*fratele mai mic al CPI*”. Evaluează personalitatea adulților sau a copiilor peste 11 ani și este utilizat cu precădere în următoarele domenii: psihologia muncii, industrială și organizațională (demonstrează unele relații interesante cu domeniul ocupațional, cu anumite profesii, valori profesionale și preferințe vocaționale, cu motivația față de muncă și cu capacitatea de a lucra în regim de supraîncărcare), domeniul clinic/terapie și al sănătății (există un număr foarte mare de studii, în special studii longitudinale ori pe eșantioane foarte voluminoase), domeniul judiciar, apărare și siguranță națională, domeniul educațional și consilierea carierei. Pentru copii, este util în depistarea precoce a conduitelor care vor ridica semne de întrebare în viitor.

În România sunt disponibile 2 forme: F.P.I.-G, cu 212 itemi și 9+ 3 scale și F.P.I.-R, cu 138 de itemi și 10+2 scale (forma revizuită, care conține scale noi și caracteristici îmbunătățite ale itemilor și scalelor).

Inventarul de personalitate F.P.I. elaborat de H.Selg, Y.Fahrenberg și R.Hampel este un chestionar construit prin combinarea unui sistem psihologic clasic și unul extras din nosologia psihiatrică. El se poate utiliza atât în domeniul clinic cât și în cel neclinic. Chestionarul a fost adaptat și etalonat pe populația specifică țării noastre.

Prin dimensiunile sale și parametrii pe care-i vizează chestionarul evidențiază atât aspecte ale personalității normale, cât și aspecte patologice.

Chestionarul F.P.I. pune în evidență următoarele însușiri de personalitate:

- *Nervozitatea*: (FPI 1)- care exprimă tendințe de iritare, stări de disconfort, afecțiuni somatice, epuizare, fatigabilitate;
- *Agresivitatea*: (FPI 2)- care exprimă tendințe de comportament asocial, agresiv, impulsivitate, imaturitate psiho-socio-emoțională;

- *Depresivitatea*: (FPI 3)- care exprimă stări depresive, nesiguranță, nemulțumire de sine, anxietate, neîncredere, culpabilitate, complexe de inferioritate ușor inhibitate, indispoziție;
- *Excitabilitatea*: (FPI 4)- care exprimă tendința de hiperemotivitate, intensă trăire a emoției;
- *Sociabilitatea*: (FPI 5)- care exprimă receptivitate la relațiile de comunicare deschisă, stabilirea facilă de prietenii;
- *Calm*: (FPI 6)- care exprimă răbdare, capacitatea de a răspunde oportun, adecvat, echilibrat;
- *Tendința de dominare*: (FPI 7)- exprimare autoritară, ușor agresivă, egocentrism, tendința de afirmare în mod exagerat, rigizi;
- *Reținere*: (FPI 8)- comportament inhibat, timid, incapabil de adaptare la grup, stare de jenă, nesiguranță, indispoziție, iritație;
- *Caracter deschis*: (FPI 9)- fire deschisă, comunicativă, exuberantă, adaptare facilă, bună dispoziție, dezinvoltură;
- *Extraversiune*: (FPI E)- fire deschisă, comunicativă, spirit degajat, volubil, întreprinzător;
- *Labilitate Emoțională*: (FPI N)- tendință de dezechilibru emoțional;
- *Masculinitate*: (FPI M)- stil de conduită feminin (tendința spre sensibilitate, persuasiune, capacitatea de atrage) și masculin (fermitate, impunere, energie, duritate).

Rezultatele obținute la cele 12 scale sunt raportate la etalon, ulterior fiind posibilă construirea profilului psihologic al persoanei.

Grila de observare utilizată în metoda întăririlor

Grila de observare va conține pentru început date de identificare: numele și prenumele elevului, clasa, vârsta.

În continuare, vom prezenta modelul elaborat al tabelului inclus în grilă. Menționăm că pe fiecare săptămână în parte s-a completat o grilă asemănătoare:

Grila de observare utilizată în metoda întăririlor

perioada	zile	reguli	respectare/ nerespectare reguli
	Marți	Pe coridoare circulăm încet și ordonat;	
		Vorbim frumos cu colegii și cu profesorii;	

Săptămâna I		Avem grijă de lucrurile noastre și de ale altuia;	
		Rezolvăm problemele fără violență	
	Miercuri	Pe coridoare circulăm încet și ordonat;	
		Vorbim frumos cu colegii și cu profesorii;	
		Avem grijă de lucrurile noastre și de ale altuia;	
		Rezolvăm problemele fără violență	
	Vineri	Pe coridoare circulăm încet și ordonat;	
		Vorbim frumos cu colegii și cu profesorii;	
		Avem grijă de lucrurile noastre și de ale altuia;	
		Rezolvăm problemele fără violență	

Notă: - pentru respectarea regulilor se va acorda simbolul „+”;

- pentru nerespectarea regulilor se va acorda simbolul „-” însoțit de numele elevului.

CONCLUZII

La final este necesară sublinierea importanței antrenamentului asertiv în condițiile agresivității școlare, atât de prezentă printre noi și dorim să evidențiem faptul că orice cadru didactic poate aplica metodele asertive la clasa de elevi, rezultatele fiind cât se poate de semnificative.

BIBLIOGRAFIE:

- Amando G., Guittet A. (2007), *Psihologia comunicării în grupuri*, Iași, Editura Polirom
- Bandura A., (1973) *Aggression: A social learning analysis*, Prentice Hall, Englewood Cliffs, N.-J.
- Băban A., (2009), *Consiliere educațională. Ghid metodologic pentru orele de dirigenție și consiliere*, Cluj-Napoca, Editura ASCR
- Cosmovici A., Iacob L.(1998), *Psihologie școlară*, Iași, Editura Polirom
- Cottraux J. (2003), *Psihoterapiile cognitive*, Iași, Editura Polirom
- DSM- IV –TR-2000 *Manual de diagnostic și statistică a tulburărilor mentale* (2003), București, Editura Asociația Psihiatrilor Liberi din România
- Dafinoiu I. (2001), *Psihoterapie integrativă*, Iași, Editura Polirom
- Dafinoiu I. (2005), *Psihoterapii scurte*, Iași, Editura Polirom
- Dollard, J., Doob, L.W., Miller, N.E., Mowrer, O.H., Sears, R.T., (1939), *Frustration and aggression*”, Yale University Press, New Haven

Dumitru G., Bucurei C., Cărăbuș C. (2006), *Integrarea elevilor cu cerințe educative speciale*, Timișoara, Editura Mirton

Gherguț A. (2005), *Sinteze de psihopedagogie specială*, Iași, Editura Polirom

Havrineanu C. (2001), *Agresivitatea în școală*, Iași, Editura Institutul European

Holdevici I. (1998), *Elemente de psihoterapie*, București, Editura All

Holdevici I. (2000), *Psihoterapii scurte*, București, Editura Ceres

Howitt D., Duncan C. (2006), *Introducere în SPSS pentru psihologie*, Iași, Editura Polirom

Klein, M., (2012), *Iubire, vinovăție și reparație și alte opere*, București, Editura Trei

Ionescu S., Jaquet M., Lhote C. (2007), *Mecanismele de apărare. Teorie și aspecte clinice*, Iași, Editura Polirom

Larousse B. (2006), *Marele dicționar al psihologiei*”, București, Editura Trei

Mih, V. (2009), *Psihologie educațională (vol. I, II)*, Cluj-Napoca, Editura ASCR

Moser, G., (1987), *L'agression*, P.U.F., Paris

Petermann, F., Petermann U., (2006), *Program terapeutic pentru copii agresivi*, Cluj-Napoca, Editura RTS

Skinner, B.F., (1953), *Science and human behavior*, Edit. Macmillan, New-York

Stein J., Book E., (2003), *Forța inteligenței emoționale*, Timișoara, Editura Allfa

Stekel, W. (2012), *Recomandări psihanalitice pentru mame*, București, Editura Trei

Stoica C. (2004), *Conflictul interpersonal. Prevenire, rezolvare și diminuarea efectelor*, Iași, Editura Polirom

Șoitu L., Cherciu R. (2006), *Strategii educaționale centrate pe elev*, Buzău, Editura Alpha MDN.

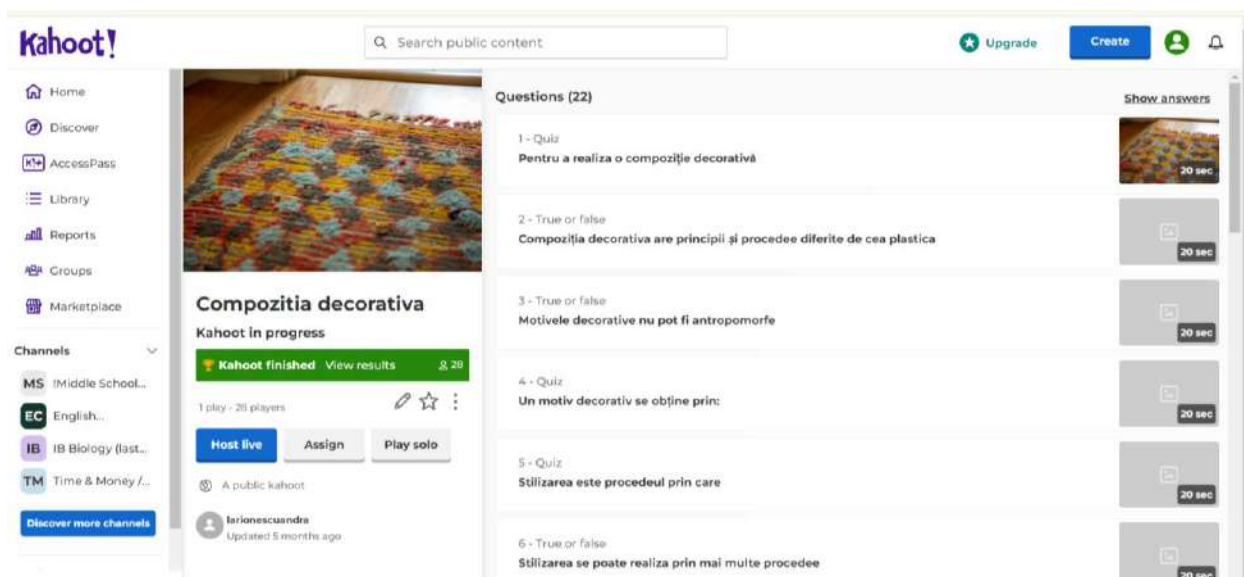
UTILIZAREA APLICAȚIEI KAHOOT ÎN CADRUL ORELOR DE EDUCAȚIE PLASTICĂ

*Prof. Larionescu Andra,
Școala gimnazială Avram Iancu, București*

Aplicația Kahoot este utilă atât în predarea la clasă, cât și în cadrul orelor de educație plastică organizate atât în modul sincron, cât și asincron. Astfel, în articolul "The effect of using Kahoot! for learning – A literature review", Wang and Tahir (2020) arată cum aplicația Kahoot! poate îmbunătăți performanța învățării prin creșterea motivației și implicării elevilor deoarece este o platformă bazată pe joc. De asemenea, autorii observă că elevii au o percepție pozitivă asupra utilizării acestei aplicații. În plus, Kahoot! facilitează interacțiunea profesor-elev și elev-elev, având un efect pozitiv asupra învățării. În articolul "Students' perception of Kahoot!'s influence on teaching and learning", Licorish et al. (2018) examinează, la rândul lor, beneficiile utilizării Kahoot! evidențiind faptul că aceasta contribuie la îmbunătățirea calității predării și învățării, aplicația fiind însă mai potrivită pentru învățământul gimnazial și liceal. Graham (2015) observă că platforma permite profesorilor să depășească obstacolul tehnic, axându-se în schimb pe obiectivele învățării, prin elaborarea unor întrebări și răspunsuri adecvate scopului.

Putem folosi astfel aplicația Kahoot! în diferite moduri și scopuri. De exemplu, ar putea fi utilizată ca test de evaluare inițială în cadrul orelor de educație plastică sau la evaluarea formativă a elevilor. Astfel putem iniția o sesiune interactivă în care fiecare elev are posibilitatea să-și introducă propriul nume (nickname), iar rezultatele testelor vor fi centralizate și interpretate imediat. De asemenea, aplicația oferă feedback pentru fiecare elev. Mai mult, aceasta permite crearea unor teste personalizate, variate, în funcție de nivelul clasei. Cu ajutorul aplicației Kahoot! putem organiza concursuri pe o anumită temă, elevii având posibilitatea să lucreze în echipă pentru a răspunde la întrebări, colaborând cu membrii echipei pentru a oferi răspunsurile cele mai potrivite. Deși evaluarea și notarea elevilor poate deveni o sarcină copleșitoare în funcție de numărul acestora, prin intermediul aplicației Kahoot! avem posibilitatea să reducem timpul alocat evaluării, aceasta permițând crearea de grafice și tabele și încorporarea lor în alte documente.

Orice test Kahoot! poate fi copiat, editat, modificat, partajat sau incorporat în diferite documente. În plus, pe lângă codul pin generat automat de aplicație pentru fiecare sesiune de joc, Kahoot! generează și un cod QR ce poate fi inserat în diferite chestionare, fișe de lucru sau chiar pe un site, un instrument util în cadrul modului de predare asincron sau ca temă pentru acasă.

Exemplu de test realizat în Kahoot!

Question	Type	Correct/incorrect
1. Pentru a realiza o compozitie decorativa	Quiz	29%
2. Compozitia decorativa are principii si procedee diferite de cea plastica	True or false	79%
3. Motivele decorative nu pot fi antropomorfe	True or false	50%
4. Un motiv decorativ se obtine prin:	Quiz	25%
5. Stilizarea este procedeul prin care	Quiz	14%
6. Stilizarea se poate realiza prin mai multe procedee	True or false	57%
7. Unul dintre procedeele prin care se realizeaza stilizarea este:	Quiz	14%
8. Principiile compozitiei decorative sunt: repetitia, simetria si alternanta	True or false	43%
9. Jocul de fond reprezinta:	Quiz	46%
10. Jocul de fond poate fi utilizat la realizarea pardoselilor	True or false	50%

Centralizarea și analiza răspunsurilor în Kahoot!

În concluzie, aplicația Kahoot! Poate fi folosită atât în predarea la clasă, în format clasic, cât și în predarea online sincron sau asincron a orelor de educație plastică, facilitând învățarea eficientă și colaborarea dintre profesor și elevi sau între elevi.

Bibliografie

Wang, Alf Inge, Tahir, Rabail "The effect of using Kahoot! for learning – A literature review", Computers & Education, Volume 149, May 2020.
 Licorish, S.A., Owen, H.E., Daniel, B. et al. "Students' perception of Kahoot!'s influence on teaching and learning", RPTEL 13, 9 (2018)

Graham, K. (2015). TechMatters: getting into Kahoot!(s): exploring a game-based learning system to enhance student learning. LOEX Quarterly, 42(3), 4.
Utilizarea aplicației Kahoot! în procesul de predare – evaluare la biologie, www.isj.gl.edu.ro

PORTATIVUL SENTIMENTELOR

(studiu literar)

Prof. Lascu Cerasela
Liceul Tehnologic Energetic „Regele Ferdinand I” Timișoara

Întrepătrunderea literaturii cu artele oferă oportunitatea deschiderii unor noi orizonturi de cunoaștere, descoperirea legăturilor între diferite fenomenele artistice, dar și conștientizarea conexiunilor între disciplinele școlare; toate acestea transformă ora de limba și literatura română într-o activitate creativă și atractivă, care poate fi valorificată la potențialul maxim în cadrul modulului intitulat *Literatura și alte arte*. Conexiunea literaturii cu arta și necesitatea depășirii graniței disciplinare prin diverse abordări se resimt tot mai mult în practica pedagogică (interdisciplinaritate), stimulând motivația intrinsecă a învățării, stârnind curiozitatea și setea de cunoaștere.

Astfel procesul de învățare se desfășoară într-un context inedit, având ca feedback asimilarea activă a valorilor culturale; se renunță la simpla transmitere de informații, care ar limita ora de limba și literatura română la o activitate rutinieră. Prin urmare, literatura poate fi percepută prin raportarea la alte ramuri ale artei (muzică, arte plastice, teatru, cinematografie etc.), acestea deschizând elevilor o fereastră spre noi orizonturi de cunoaștere, facilitând înțelegerea textelor literare, precum și conștientizarea legăturilor existente între disciplinele școlare. Apropierea literaturii de artă le oferă șansa de a-și dezvolta sensibilitatea, de a-și cultiva plăcerea cititului; nu în ultimul rând, modelarea gustului estetic, potențarea creativității, dar și stimularea gândirii autonome, reflexive. Aceste obiective sunt aplicabile mai ales în cadrul modulului intitulat *Literatura și alte arte*, la clasa a XII-a, în opera *Enigma Otiliei* de George Călinescu.

Nu trebuie ignorat faptul că tânăra generație consideră muzica clasică fiind desuetă, unii tineri refuzând-o cu obstinație. Studiarea romanului menționat anterior oferă ocazia de a veni în contact cu acest gen de muzică, deoarece audiția muzicală induce o stare sufletească sau creează o anumită atmosferă; elevii vor fi invitați să asculte piese de factură romantică din “repertoriul” Otiliei, având rolul de a percepe mai bine trăirile interioare ale eroinei, firea sa scindată. De asemenea, muzica se află în prim plan și prin intermediul pianului, instrument care ocupă un loc privilegiat în roman. Rolul de protagonist acordat pianului se explică nu doar prin frecvența apariției sale în roman, cât mai ales prin faptul că acesta generează reacții, trăiri, influențând

relațiile dintre personajele romanului. O dezbatere în acest sens poate avea ca punct de plecare însăși afirmația lui George Călinescu referitoare la simbolistica pianului: „O mobilă depozitând istoria sentimentală a femeii casnice, momentele ei patetice.” (*Universul poeziei*).

Această „mobilă” însă nu este doar un simplu decor, ci trăiește prin intermediul eroinei, Otilia. Pianul reprezintă un refugiu, un mod de existență, chiar de supraviețuire într-o lume limitată de interese meschine. Pianul nu este doar un hobby, el generează conflicte, stări sufletești, antrenând o gamă diversă de sentimente: pasiune, ură, invidie etc. El marchează momente decisive în ceea ce privește evoluția personajelor, deoarece transmite tensiunea produsă de conflictul interior, lupta între labirintul interior și aspirația spirituală.

Otilia este prizoniera unor relații de familie dominate de interese materiale, iar pianul preia toate stările sufletești ale acesteia, eliberând-o și transpunând-o într-o lume pură, eliberatoare. Aproape în totalitate pianul este instrumentul defulărilor, al descărcărilor nervoase: spre exemplu interpretează „Chansons russe” (compoziție sentimentală), apoi „Rapsodia ungară” de Liszt și „Valsul în do diez minor” al lui Chopin. Ea însăși recunoaște că pianul este victima stărilor sale sufletești: „Câteodată îmi vine să țip și atunci mă răzbun pe pian”; tot acesta va marca despărțirea definitivă de Felix, transpusă sonor în „Chant sans paroles” de Ceaikovski sau o simplă descărcare nervoasă: „... Se repezi ca o nebună pe scări și intră în odaia cu pianoforte, unde începu să cânte vijelios tot ce-i venea în minte”. Trăirile, sentimentele contradictorii, firea sa romantică, toate acestea sunt pe măsura pieselor de factură romantică, aparținând lui Liszt, Chopin și Ceaikovski. Pianul devine așadar un mijloc de exorcizare a răului, un instrument al defulărilor: „Otilia trăia așa cum cânta la pian, zguduitor și delicat, într-un tumult de pasiuni, notate precis pe hârtie, stăpânite și justificate.” (George Călinescu)

Nu în ultimul rând, este un obiect disputat la propriu, fiind un semn al accesului într-o lume nobilă, superioară, în care Aurica și Aglae vor să acceadă (este invidiat de Aglae și dorit cu ardoare de Aurica). Atitudinea Auricăi e justifică prin faptul că aceasta dorește să intre în posesia singurului obiect care îi aparține în totalitate Otiliei: pianul!

Prezența sincretismului în literatură are ca feedback înțelegere textelor literare prin deschiderile pe care profesorii le oferă elevilor; colaborarea cu profesorii de arte plastice, de muzică etc. devine un exercițiu util tuturor celor implicați în procesul de învățare, cunoașterea implicând diverse forme de comunicare, revelând relațiile existente între fenomenele artistice.

Bibliografie:

Călinescu, George, *Enigma Otiliei*, Editura Minerva, București, 1979.

„INOVARE EDUCAȚIONALĂ: SURSE DE INSPIRAȚIE ȘI ÎNVĂȚARE DURABILĂ”

Lazăr Anca Veronica

Școala Gim. Dr. Ioan Mihalyi de Apșa

Educația inovatoare poate fi considerată unul dintre pilonii fondatori pentru un sistem educațional care să fie capabil să se adapteze exigențelor noastre în acest secol. În acest stadiu de evoluție a societății, exemplele de bune practici în educație ar trebui să reprezinte o sursă de inspirație atât pentru profesori, dar și pentru instituții. Primul element al inovării educaționale care ar putea fi implementat în sistem este reprezentat de metodele de predare moderne.

Învățarea bazată pe proiect și învățarea prin descoperire sunt două exemple care au un impact semnificativ asupra elevilor, deoarece îi stimulează să fie activi și își dezvoltă atitudinile critice și cooperante. De asemenea, aceste metode au fost demonstrate că au crescut motivația și încrederea în forțele proprii ale elevilor, ceea ce se reflectă și în rezultatele academice.

Un alt exemplu de bună practică este utilizarea tehnologiei în învățământ. Tehnologie precum realitatea virtuală sau realitatea augmentată oferă șansa elevilor de a experimenta concepte complexe cu ajutorul diferitelor active sau elemente precum poveștile sau jocurile. De asemenea, inteligența artificială oferă posibilitatea de a personaliza experiențele de învățare oferind elevilor materiale care să corespundă capacităților și ritmului de învățare al unui individ. Pe lângă toate acestea, există și numeroase surse de învățare online la care toți elevii din întreaga lume au acces, cum ar fi Khan Academy sau Coursera.

O altă practică performantă este integrarea resurselor educaționale deschise în programul de învățământ, pentru a asigura accesibilitatea și echitatea în educație. Uzul preponderent al resurselor deschise permite personalizarea predării și involvează elevii în accesarea materialelor educaționale indiferent de localizarea lor geografică și orice alt aspect socio-economic. De asemenea, a participa doamnelor profesor la simpozioane și conferințe internaționale de inovație a educației este, de asemenea, esențială pentru schimbul de idei și diseminarea practicilor eficiente.

În final, inovarea educațională și bunele practici asociate sunt esențiale pentru a crea un sistem de învățământ care să fie adaptat la necesitățile și cerințele secolului XXI. Într-un efort de a face educația mai relevantă, inclusivă și eficientă, metodele didactice contemporane, tehnologiile moderne și accesul liber la resursele educaționale ar trebui să fie sprijinite și extinse de către toate părțile interesate. În cazul contrar, progresul nu poate fi făcut, iar uni elevi continuă să fie neglijăți.

Bibliografie

Bransford, J. D., Brown, A. L., & Cocking, R. R. (2000). *How People Learn: Brain, Mind, Experience, and School*. National Academy Press.

Buck Institute for Education. (2020). *Project Based Learning Handbook*. PBL Works.
Retrieved from pblworks.org

Dewey, J. (1938). *Experience and Education*. Kappa Delta Pi.

Inovarea educațională: Exemple de bune practici

Introducere

Educația se află într-o continuă transformare, impulsionată de nevoile tot mai complexe ale societății moderne, de evoluția rapidă a tehnologiei și de diversitatea elevilor. În acest context, inovarea devine esențială pentru a oferi elevilor o educație de calitate, relevantă și incluzivă.

Definiție și caracteristici

Inovarea educațională se referă la implementarea de noi idei, abordări și strategii didactice care au ca scop îmbunătățirea procesului de învățare și a rezultatelor elevilor.

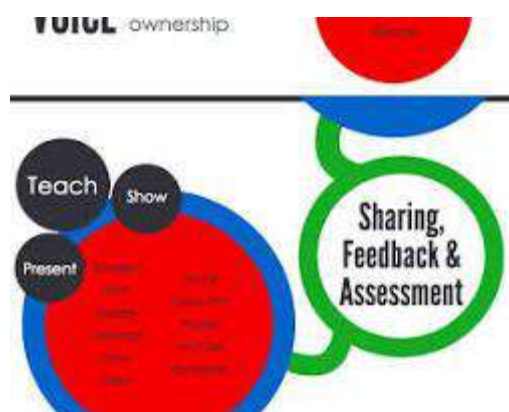
Caracteristici ale inovației educaționale:

- **Noutate:** Ideea sau strategia propusă trebuie să fie originală și să nu fie o simplă adaptare a unei practici existente.
- **Eficacitate:** Inovația trebuie să demonstreze că are un impact pozitiv asupra învățării elevilor.
- **Durabilitate:** Inovația trebuie să fie sustenabilă și să poată fi implementată pe termen lung.
- **Transferabilitate:** Inovația poate fi adaptată și aplicată în alte contexte educaționale.
- **Participare:** Elevii, profesorii, părinții și alte părți interesate ar trebui să fie implicați în procesul de inovație.

Exemple de bune practici

Există o multitudine de exemple de bune practici în educație care demonstrează potențialul inovației de a transforma învățarea. Iată câteva exemple:

1. Învățarea bazată pe proiecte: Această abordare didactică pune accentul pe învățarea prin experiență, elevii fiind implicați în proiecte realiste care le permit să aplice cunoștințele și abilitățile dobândite.

[Se deschide într-o fereastră nouă](#)

elearninginfographics.com

Learning based project ON Google Search

2. Utilizarea tehnologiei: Tehnologia poate fi un instrument valoros pentru a sprijini învățarea elevilor. De exemplu, profesorii pot utiliza platforme online, resurse digitale și tablete interactive pentru a crea experiențe de învățare mai interactive și mai personalizate.

[Se deschide într-o fereastră nouă](#) [medium.com](#)

Technology in education ON Google Search

3. Predarea diferențiată: Această abordare didactică recunoaște diversitatea elevilor și le oferă oportunități de a învăța în ritmul propriu și în funcție de stilurile lor de învățare preferate.

4. Evaluarea formativă: Evaluarea formativă are ca scop monitorizarea progresului elevilor și oferirea de feedback prompt și constructiv. Acest lucru permite elevilor să își îmbunătățească învățarea pe parcursul procesului educațional.

Concluzie

Inovația educațională este esențială pentru a pregăti elevii pentru provocările secolului XXI. Prin implementarea de noi practici didactice bazate pe dovezi științifice, profesorii pot crea medii de învățare mai eficiente și mai captivante care le permit elevilor să atingă potențialul lor maxim.

Bibliografie:

- Crețu, C. (2018). Inovație și schimbare în educație. Editura Polirom, Iași.
- Pârvu, I., & Vlăsceanu, L. (2019). Pedagogie. Editura Didactică și Pedagogică, București.
- Stan, C. M. (2017). Inovație educațională: Teorii, modele și strategii. Editura Universității din București, București.

tuneshare
more_vert

”COPIII AU NEVOIE DE MODELE, NU DE CRITICI”

Prof. înv. preșc: Leahu Ionela
Grădinița P.P.: „Prichindel” - Tecuci

„Educația este un al doilea soare pentru cei care îl avem. ” – Heraclit din Efes

Promovarea incluziunii și predarea din perspectivă incluzivă necesită o viziune largă și competențe specifice pe care trebuie să le posede toate cadrele didactice, nu doar, cum se crede în mod eronat, cele care asistă direct un copil cu cerințe educaționale speciale. Educația incluzivă și sistemele de învățământ, în general, au evoluat până în punctul în care toate cadrele didactice trebuie să știe că diversitatea este prezentă în grupurile de copii la toate nivelurile de educație și că abordarea diferitelor cerințe ale copiilor este ceea ce marchează fundamental noile tendințe în educație.

În acest cadru general, pedagogii trebuie să fie pregătiți pentru inovarea continuă în domeniul tehnologiilor educaționale, astfel încât să răspundă necesităților diferite și în continuă schimbare ale celor care învață. Aspectul-cheie al inovării, care trebuie să guverneze predarea și procesul educațional în general, este flexibilitatea: o abordare flexibilă și sensibilă la cerințele speciale ale fiecărui copil/tânăr constituie standardul de bază pe care se edifică sistemul de formare a cadrelor didactice.

Promovarea principiilor școlii incluzive, prin aplicarea prevederilor actelor normative naționale și internaționale referitoare la drepturile copilului, egalitatea de șanse, combaterea discriminării, integrarea sau incluziunea tuturor copiilor, vizează asigurarea unui climat potrivit de studiu majorității elevilor în cadrul școlilor de stat din învățământul de masă.

Pornind de la realitatea că oamenii sunt diferiți, școlile care dezvoltă practici incluzive își adaptează condițiile de învățare în funcție de nevoile copilului, în loc să se aștepte din partea copilului să se adapteze la procesul educațional. Spre deosebire de integrare, prin care se asigura elevilor posibilitatea de a se adapta la aspectele sociale și curriculumul predat în școlile obișnuite, plasând accentul pe adaptarea fiecărui elev, incluziunea se concentrează asupra adaptării mediului de învățare astfel încât acesta să devină accesibil tuturor elevilor.

Dezvoltarea unor practici incluzive permite școlilor ca prin adaptarea sistemelor, politicilor, procedurilor și curriculum-ului să răspundă unor nevoi tot mai variate ale elevilor, inclusiv ale celor cu

cerințe educaționale speciale. Școlile care urmează aceste practici devin treptat mai capabile să servească comunitatea din care fac parte și să răspundă nevoilor populației locale.

Implementarea într-o unitate de învățământ a unei abordări incluzive nu este un proces ușor, necesită timp și resurse, reprezentând o transformare continuă care presupune adoptarea și integrarea unui set de valori și credințe incluzive, dezvoltarea strategiilor de funcționare a unității, a conținuturilor și metodelor didactice, cu respectarea principiilor incluziunii. Practicile incluzive se referă la ceea ce fac principalii actori în procesul de predare și învățare, la ceea ce se predă și se învață precum și la modul în care se realizează acest proces.

Din perspectiva incluziunii, cadrele didactice ar trebui să structureze predarea și să dirijeze învățarea astfel încât:

- ★ activitățile de învățare să se adreseze nevoilor tuturor elevilor;
- ★ toți elevii să fie încurajați să învețe și să se implice activ în propriul proces de învățare;
- ★ gândirea critică a elevilor să fie încurajată;
- ★ elevii să învețe unul de la celălalt;
- ★ să fie facilitată înțelegerea faptului că între oameni există asemănări și deosebiri;
- ★ evaluarea să se realizeze constructiv, să stimuleze progresul;
- ★ activitățile extrașcolare și extracurriculare să fie organizate cu implicarea tuturor copiilor;
- ★ resursele școlii să fie cunoscute și utilizate transparent.

Pentru conceperea strategiilor didactice, este necesar ca profesorii să conștientizeze că, atunci când ajung la o școală, elevii vin cu anumite experiențe și așteptări, au stiluri de învățare diferite, unii dintre ei au nevoi sau cerințe educaționale speciale, aspecte care vor influența modul în care aceștia vor învăța.

Pentru a asigura participarea efectivă și implicarea tuturor elevilor la ore, este recomandat profesorilor să își planifice și structureze procesul de predare astfel încât să creeze situații de învățare în care toți elevii să se simtă în largul lor, fiecare elev să fie capabil să contribuie corespunzător la lecție, potrivit nevoilor proprii, să aprecieze și să privească în mod pozitiv diferențele pe care le observă la ceilalți, asumându-și răspunderea pentru propriile comportamente și acțiuni.

Tehnicile adoptate pe parcursul orei trebuie să capteze elevii și să-i motiveze, prin folosirea unor metode de predare adecvate diferitelor stiluri de învățare, prin modalități de organizare variate și prin diferențierea conținutului și prezentării curriculumului, astfel încât să răspundă nevoilor elevilor și să creeze tuturor posibilitatea de a învăța efectiv și de a progresa.

În stabilirea țințelor pentru învățare, profesorii au datoria de a cunoaște experiențele, cunoștințele, interesele și punctele forte ale elevilor pentru a reduce slăbiciunile și a demonstra progresele înregistrate de-a lungul timpului. Este indicat ca obiectivele stabilite să fie realizabile și să stimuleze elevii ajutându-i să devină mai încrezători în capacitatea lor de a învăța, dobândind astfel mai multă încredere și mai mult respect de sine.

De asemenea, având în vedere că posibilitățile elevilor sunt diferite, este necesar ca profesorul să sprijine elevii în depășirea potențialelor obstacole în calea învățării iar pentru elevii cu cerințe speciale, planificarea curriculumului și a evaluării trebuie raportată direct la tipul și gravitatea dificultății cu care se confruntă elevul.

Una dintre abordările incluzive ale procesului de predare-învățare este cea structurată pe stilurile de învățare ale elevilor, adresându-se în mod egal tuturor, în funcție de stilul de învățare predominant. Elevii primesc sarcini diferite, de scriere și citire sau studiu bazat pe materiale vizuale, diagrame și clipuri video, pentru stilul vizual, activități experimentale sau de documentare cu elaborarea de materiale scrise și diagrame desenate, pentru stilul kinestezic, sau activități de urmărire de materiale audio, prelegeri și dezbateri, pentru stilul auditiv.

Conceperea și desfășurarea activității în acest fel are următoarele avantaje:

- ★ permite dezvoltarea experiențelor pozitive, favorabile învățării, elevul având posibilitatea de a face ceea ce știe și poate el cel mai bine;
- ★ cunoștințele sunt descoperite de către elev;
- ★ elevii sunt activ implicați în soluționarea problemelor;
- ★ accentul se pune pe înțelegerea și conexiunea interdisciplinară a conceptelor;
- ★ elevii învață să-și asume responsabilități indiferent dacă lucrează în grupuri mici sau individual;
- ★ evaluarea este văzută ca o modalitate de perfecționare individuală.

Educația incluzivă este un proces complex, de durată, care necesită analize, schimbări și construcții continue pentru a realiza politici și practici incluzive și a asigura bazele unei culturi incluzive. Paradigma

educației incluzive lansată în anii '90 ai secolului trecut pentru a depăși abordarea educației integrate s-a dovedit îngustă și insuficientă în asigurarea dreptului la educație pentru toți copiii și oamenii

Atunci când vorbim de educație incluzivă ne referim la programe de educație care să asigure accesul și participarea tuturor copiilor, valorizând diversitatea și acordând importanță fiecărui copil în parte. Nu este suficientă includerea unui copil într-un grup educativ. Este nevoie ca grupul să se schimbe în așa fel încât fiecare copil să fie bine primit - un grup cu practici educative incluzive, adică primește toți copiii și acordă valoare și atenție fiecăruia, dar educația nu poate fi incluzivă decât dacă cuprinde tot programul, practicile, managementul și acțiunile permanente cu copiii. Adică toate componentele actului de educație în ansamblul lui. O idee de bază în asigurarea educației incluzive este prevederea conform căreia toți copiii trebuie să învețe împreună. De aici, educația incluzivă, pentru toți, de multe ori pare să fie aceeași cu integrarea copiilor cu cerințe educative speciale.

Cele două procese nu sunt identice:

- ★ Integrarea educațională descrie eforturile făcute pentru a introduce copilul într-o grupă sau clasă obișnuită, fără a crea condiții special pentru ca acesta să se adapteze;
- ★ Incluziunea este o politică și un proces care permite tuturor copiilor să participe la programele educaționale, prin schimbare și adaptarea curriculară, crearea condițiilor special ca copii cu CES să se adapteze procesului instructiv-educativ¹. Incluziunea presupune acțiuni în favoarea eliminării discriminării și segregării; în cadrul procesului instructiv-educativ este un proces complex, care pune în centru școala și schimbările ei și revendică asigurarea parteneriatului elevi - cadre didactice – manageri -părinți în procesul didactic incluziv.

Pe de altă parte, educația incluzivă a copiilor cu CES reprezintă o nouă provocare pentru cadrele didactice din învățământul preuniversitar deoarece școala trebuie să fie capabilă să realizeze un învățământ diferențiat și să asigure o educație de calitate pentru toți și pentru fiecare.

În concluzie: educația incluzivă fiind un fenomen complex, constituie o provocare pentru instituțiile implicate și pentru societatea în ansamblu și are drept consecință nevoia de schimbare atât a mentalităților cât și a politicilor educaționale. Este recunoscut faptul că, în ultimii ani, s-au făcut progrese simțitoare în ceea ce privește incluziunea elevilor cu dizabilități în școlile de masă însă aceste realizări/încercări rămân a fi insuficiente pentru asigurarea șanselor egale la educație și instruire copiilor cu CES.

Bibliografie:

- ★ „, Practici educaționale pentru o școală incluzivă – EDICT”, Lucia Berger, 2022
- ★ „,Educația incluzivă între provocare și necesitate”, Cojocari-Luchian Snejana, 2015

PROMOVAREA IMAGINII ȘCOLII

Prof.înv.primar Leahu Laura-Elena

Școala Gimnazială „Ion Luca „-Bacău

Structură - Liceul Tehnologic „Dumitru Mangeron”

„Lucrul în echipă împarte sarcinile și dublează succesul!”

Motto: „ Să nu-i educăm pe copii pentru lumea de azi. Această lume nu va mai exista când ei vor fi mari. Și nimic nu ne permite să știm cum va fi lumea lor. Atunci să-i învățăm să se adapteze.” (Maria Montessori)

Promovarea imaginii unității noastre de învățământ reprezintă o prioritate pentru o bună colaborare cu partenerii educaționali: școală-elevi-părinți. Unitatea de învățământ trebuie să fie pregătită să facă față unor cerințe tot mai complexe din partea societății contemporane și să își revendice locul său în viața copiilor pe care îi educă dar și în centrul comunității. Cerințele beneficiarilor fac din unitatea de învățământ un cadru viu, un mediu în continuă schimbare. Internetul, privit cu reticență inițial, a devenit acum un mediu de promovare nelimitat, prin care o școală își poate construi o imagine.

Deschiderea spre nou se realizează datorită cadrelor didactice pregătite, care intervin în favoarea acestei dezvoltări continue a școlii. Analizând ceea ce se cere de la unitatea de învățământ, putem stabili și cum anume o putem promova. Beneficiarii, atât direcți, cât și indirecți (elevii, părinții, angajatorii) sunt cei ce intră în contact cu mediul școlar, comunitatea fiind astfel influențată de școală. Crearea și promovarea unei imagini pozitive a instituției de învățământ în rândul comunității. Acesta este unul dintre obiectivele generale care se realizează, în primul rând, prin rezultatele educaționale pozitive ale elevilor, cunoscute și apreciate de părinți, interesați în primul rând de acest aspect. La atingerea acestui obiectiv participă fiecare cadru didactic din instituție, care, prin pregătirea profesională, prin adaptarea continuă la schimbare, prin perseveranță și dăruire, printr-o educație individualizată, adaptă la particularitățile elevului, prin foloarea mijloacelor tehnologice în strategii de predare atractive, îmbunătățesc crearea unei imagini pozitive asupra școlii.

Promovarea imaginii instituției și factorilor ce își asumă responsabilitățile în procesele de descentralizare și asigurare a calității este susținută de personalizarea ofertei educaționale la nivel instituțional prin diversificarea și flexibilizarea acesteia în funcție de nevoile și interesele partenerilor și beneficiarilor procesului educational.

Crearea și promovarea unei imagini instituționale pozitive în comunitate se realizează, în primul rând, prin rezultatele educaționale pozitive ale elevilor, părinții fiind, în principiu, primii interesați de acest aspect. Crearea acestei imagini se realizează prin fiecare cadru didactic din instituție, schimbarea venind prin fiecare dintre noi. Motivarea elevilor printr-o educație individualizată, adaptată la particularitățile elevului, folosirea mijloacelor tehnologice în strategii de predare atractive vor crea o imagine pozitivă asupra școlii. Promovarea imaginii instituției se

realizeaza și prin elaborarea unor proiecte la nivel local care să vizeze multiplicarea experienței pozitive și a exemplelor de bună practică în managementul instituțional.

Activitățile extrașcolare sprijină promovarea imaginii instituției școlare. Activitățile de acest gen, cu o deosebită influență formativă, au la bază toate formele de acțiuni turistice, ateliere de creație, concursuri și parteneriate cu alte instituții. Activitățile extracurriculare dau o alternativă sănătoasă, practica și creativă de a ocupa timpul liber al elevilor, instituția de învățământ ce promovează astfel de activități beneficiind de imaginea pozitivă binemeritată, atât la nivel local, cât și județean sau național. Activitatea extracurriculară e o componentă educațională valoroasă și eficientă căreia orice cadru didactic trebuie să-i acorde atenție, adoptând el, în primul rând, o atitudine deschisă și inovativă, atât în modul de realizare al activității, cât și în relațiile cu elevii, asigurând o atmosferă relaxantă care să permită stimularea creativă a elevilor. Educația este un sistem complex, ce cuprinde pe de o parte instituțiile de învățământ și ansamblul de măsuri ce se aplică în mod sistematic, dar și activități ce presupun promovarea și difuzarea imaginii școlii. Instituțiile de învățământ au scopul de a forma și dezvolta însușirile intelectuale, morale dar și fizice ale tinerilor, iar activitățile de promovare a imaginii școlii trebuie să țină cont de calitatea actului educațional, de asigurarea unor condiții optime pentru desfășurarea actului educațional și de calitatea profesorilor care susțin educația.

Promovarea imaginii pozitive a instituției școlare se realizează prin publicarea tuturor reușitelor, internetul devenind cel mai uzual mod de a face accesibile rezultatele și produsele activităților. Cu ajutorul unui site, a unui email sau a unei platforme, nu doar că putem ține la curent părinții cu tot ce se întâmplă în școala, dar putem promova activitățile și implicit școala în cadrul căreia acestea se desfășoară. Un alt obiectiv important pentru promovarea imaginii școlii este colaborarea eficientă cu membri comunității locale pentru armonizarea serviciilor educaționale din unitatea școlară cu nevoile din cadrul comunității locale. Realizarea acestui obiectiv presupune o colaborare eficientă cu reprezentanții tuturor instituțiilor din comunitate, dar și prin implicarea părinților, reușind astfel să reducem abandonul școlar, îi susținem pe elevii cu dezavantaje sociale, dar îi putem susține și promova, mai ales, pe elevii cu abilități deosebite.

În concluzie, imaginea școlii poate fi promovată oferind beneficiarilor ceea ce așteaptă și au nevoie: educație de calitate, accesul la ofertele educaționale, individualizarea învățării, combaterea discriminării, reducerea violenței, promovarea unui comportament moral pozitiv și participarea la activități extrașcolare. Școala noastră, în ochii comunității, este rezultatul unei munci constante. Educația de calitate este rezultatul unui efort colectiv al cadrelor didactice, fiecare contribuind individual asupra imaginii de ansamblu a instituției școlare. Responsabilitatea aceasta este în mâinile noastre, deoarece această imagine pozitivă se creează greu și se poate pierde rapid. În funcție de performanțele școlare dar și de modul cum este promovată imaginea școlii, se poate beneficia de o afluență mare de elevi care doresc să experimenteze cursurile școlii noastre.

BIBLIOGRAFIE:

1. Guzman V. Management educațional: cultura organizațională în unitatea școlară. Chișinău: Valinex, 2003.
2. Iosifescu Ș. Calitatea educației: concept, principii, metodologii. București, 2008
3. Harrington Mackin Deborah - "Cum se formează o echipă de success", Editura Teora, București, 2002;

**ȘCOALA GIMNAZIALĂ
SPECIALĂ PAȘCANI**

Pașcani, strada Gării nr. 157

telefon/fax: 0232762562

email: scsp_pascani@yahoo.com

Str. Petru Rareș; nr.35; localitatea Tg. Frumos;

telefon/fax 00232-720774

www.scoalaspecialapascani.ro e- mail:scoalatrinintas@yahoo.com,

**ȘCOALA GIMNAZIALĂ
SPECIALĂ PAȘCANI**

Nr înregistrare_____

Scoala Profesionala Speciala „Trinitas”

Tîrgu Frumos

Nr înregistrare_____

Inspectoratul Școlar Județean Iași Nr. Inregistrare.....

Special Olympics
Romania

Nr. înregistrare

CONCURS JUDEȚEAN

CUPA PRIMĂVERII

la tenis de masă

ediția a XII-a

Coordonatori :

**Cătălin Condrea
Iftode Marin
Gabriel Viorel Mocanu
Judeanu Iosif**

**Vîncă Ștefan
Lozoveanu Daniela**

**Domeniul:
Sportiv turistic
Tenis de masa**

**Perioada:
15 Februarie – 31 Mai 2020**

**ȘCOALA GIMNAZIALĂ
SPECIALĂ PAȘCANI**

Pașcani, strada Gării nr. 157

telefon/fax: 0232762562

email: scsp_pascani@yahoo.com

Str. Petru Rareș; nr.35; localitatea Tg. Frumos;

telefon/fax 00232-720774

www.scoalaspecialapascani.ro e- mail:scoalatrinintas@yahoo.com,

Școala Gimnazială

Specială Pașcani

Director,

prof. Cătălin Condrea

Scoala Profesionala Speciala,, Trinitas''

Tîrgu Frumos

Director,

prof. Judeanu Iosif

FORMULAR DE APLICAȚIE

DESCRIEREA PROIECTULUI

Rezumat de maximum 1000 caractere

Concursul Cupa Primăverii la tenis de masă, aflat la ediția a XII-a, ediție ce are ca obiectiv principal întrunirea copiilor din sistemul de învățământ special alături de copii din școlile de masă în vederea creării de relații și atitudini pozitive. Competiția se desfășoară pe categorii de vârstă (primar, gimnazial și liceal), probele simplu (băieți, fete). Fiecare școală înscrie în concurs o echipă formată din elevi de la ciclul primar, gimnaziu și liceal, fete și băieți. Echipa are în componență minim 6 membri. Competiția se desfășoară într-o singură zi finalizându-se cu premiarea câștigătorilor. Cu ajutorul sponsorilor la fiecare competiție elevii participanți, primesc hrană și sucuri energizante pe perioada competiției și cadouri la premiere. Începând de la ediția a VI-a trofeele oferite celor mai bune echipe sunt realizate în cadrul atelierului de arteterapie al Școlii Gimnaziale Speciale Pașcani.

Argument

Motto: „Sportul dă zile vieții și viață zilelor”.

Promovând respectul pentru organismul propriu și al altora, educația fizică și sportul se constituie în forme de educație pentru sănătate.

Prin educația fizică din școală, se asigură formarea de cunoștințe, deprinderi practice și intelectuale, precum și însușirea de valori etice, care contribuie la dezvoltarea capacității de integrare socială a individului.

Specificul calitativ al educației fizice nu constă în faptul că se depune un efort fizic, ci în obiectivele urmărite, în modul în care această activitate se desfășoară și în accentul pus pe valoarea formativă a conținutului instruirii. Astfel, subiectul care participă la lecția de educație fizică reacționează printr-o conduită complexă, care înglobează deprinderile motrice, condiția fizică, cunoașterea și plăcerea pentru mișcare.

De asemenea, evidențiem faptul că educația fizică și sportul în școală nu reprezintă scopuri în sine, ci contribuie la realizarea finalităților generale ale educației, alături de celelalte discipline din curriculum-ul școlar.

Prin educație fizică și sport sunt combătute atitudinile rasiste, xenofobe și de excluziune a celor mai puțin dotați fizic și motric. Tendința demografică de creștere a numărului de persoane vârstnice trebuie să conducă la o viziune inovatoare, în ceea ce privește locul și rolul educației fizice și sportului în diminuarea efectelor îmbătrânirii.

În același timp, practicarea exercițiilor fizice contribuie la recuperarea persoanelor cu diferite tipuri de dependență (droguri, medicație în exces, alcool), favorizând inserția lor socială.

Scop

Derularea competiției, dobândirea cunoștințelor practice privind modalități de socializare, egalitatea drepturilor, toleranța față de culturi diferite și acceptarea propriei persoane ca individ diferit, unic prin esență.

Obiective:

1. promovarea tenisului de masă în rândurile copiilor cu dizabilități și nu numai;
2. dezvoltarea și valorificarea calităților fizice, morale și intelectuale ale copiilor;
3. atragerea unui număr cât mai mare de elevi în competiții sportive;
4. dezvoltarea curajului, dârzeniei și perseverenței de a termina competiția fără abandon și dezvoltarea relațiilor de prietenie și fair-play în activitatea sportivă;
5. formarea deprinderii de analiză corectă a ceea ce au greșit în caz de nereușită și valorificarea potențialului elevilor cu nevoi speciale;

Grup țintă:

Elevi din școlile speciale dar și din școlile de masă și cluburile copiilor

Beneficiari:

Beneficiari direcți sunt elevii înscriși în competiție; Beneficiari indirecti copiii cu dizabilități ai Școlii Gimnaziale Speciale Pașcani, participanți la manifestație (profesori, facilitatori, voluntari, părinții copiilor, alți invitați).

Impactul proiectului

Prin educația fizică din școală, se asigură formarea de cunoștințe, deprinderi practice și intelectuale, precum și însușirea de valori etice, care contribuie la dezvoltarea capacității de integrare socială a individului.

1. Participarea unui număr cât mai mare de elevi la activități sportive;
2. Realizarea scopului și obiectivelor propuse.
3. Valorificarea voluntariatului și dezvoltarea conștiinței utilității sociale a tinerilor implicați în organizarea și desfășurarea proiectului;

4. În urma efectuării unui sondaj de opinie la finalul concursului, impactul asupra grupului-țintă să fie pozitiv.

Dobândirea de abilități de relaționare, colaborare, de muncă în echipă, de responsabilizare, de acceptare și toleranță de către copii, părinți, cadre didactice.

Resurse (umane, materiale, financiare, logistice, de timp)

- Resurse umane: Echipa de implementare a proiectului, Comisia de arbitraj formată din profesorii îndrumători de la școlile înscrise în competiție, elevii participanți
- Resurse materiale: materiale de promovare, 6 mese de tenis, palete tenis, mingi tenis, produse alimentare pentru elevii participanți.
- Pregătirea competiției se realizează începând cu minim o lună înainte. Competiție propriu-zisă se desfășoară pe parcursul a două zile, **26/27 martie 2020**
- Resurse logistice: sponsori care vor oferi cadouri la premiere și alimente și energizante pe perioada competiției; parteneri media Atctualitatea TV, Bit TV ,reprezentanți ai presei județene și național; Federația Română de Tenis de Masă județeană și Special Olympics Romania

Activități (denumire, loc, perioadă, responsabili, rezultate așteptate, indicatori prin care rezultatele pot fi urmărite)

Activitatea nr. 1

Titlul activității: **Pregătirea materialelor pentru organizarea concursului**

Data/perioada de desfășurare: 10 februarie – 26 martie 2019

Locul desfășurării: Școala Gimnazială Specială Pașcani,

Scoala Profesionala Speciala,,Trinitas,, Tg.Frumos

Responsabili: Coordonatorii proiectului

Rezultate: trofee, diplome, amenajarea locului de desfășurare a competiției

Activitatea nr. 2

Titlul activității: **Diseminarea informațiilor despre organizarea concursului în mass-media locală, județeană și națională**

Pe site-ul și paginile de facebook ale Școlii Gimnaziale Pașcani și ale Scolii Profesionale Speciale „Trinitas,Tg.Frumos,Iasi.

Data/perioada de desfășurare: 10 februarie – 26 martie 2020

Locul desfășurării: Școala Gimnazială Specială Pașcani,

**ȘCOALA GIMNAZIALĂ
SPECIALĂ PAȘCANI**

Pașcani, strada Gării nr. 157

telefon/fax: 0232762562

email: scsp_pascani@yahoo.com

Str. Petru Rareș; nr.35; localitatea Tg. Frumos;

telefon/fax 00232-720774

www.scoalaspecialapascani.ro e- mail:scoalatrinintas@yahoo.com,

Scoala Profesionala Speciala,,Trinitas,, Tg.Frumos

Responsabili: Coordonatorii proiectului

Rezultate: comunicate de presă, afișe, pliante

Activitatea nr. 3

Titlul activității: **Lansarea invitațiilor de participare și înscrieri pentru concurs**

Data/perioada de desfășurare: 10 noiembrie – 26 martie 2019

Locul desfășurării: Școala Gimnazială Specială Pașcani,

Scoala Profesionala Speciala,,Trinitas,, Tg.Frumos

Responsabili: Coordonatorii proiectului

Rezultate: număr de invitații

Activitatea nr. 4

Titlul activității: **Desfășurarea concursului CUPA PRIMĂVERII la tenis de masă și premiarea câștigătorilor**

Data/perioada de desfășurare: 26/27 martie 2020.

Locul desfășurării: SALA DE SPORT CSM PASCANI,

Responsabili: Coordonatorii proiectului, profesorii însoțitori, șef comisie arbitraj,

Inspectoratul Școlar Județean Iași, Director sportiv Special Opypmics Viorel Mocanu

Rezultate: clasamentul final, Premii, diplome, fotografii, film

Buget

4000 lei

Toate costurile legate de organizarea și desfășurarea simpozionului vor fi suportate de către Școala Gimnazială Specială Pașcani și Școala Profesionala Speciala,,Trinitas,, Tg.Frumos

Evaluare

Monitorizarea activității se va face prin urmărirea realizării etapelor de organizare de către echipa de proiect, urmărindu-se coerența dintre scop - obiective – activități – metode – evaluare – indicatori.

Evaluarea se va face pe etape și în final, pe baza observațiilor făcute atât de participanți cât și de organizatori.

Indicatori de evaluare. Număr de școli participante, număr de elevi participanți, număr de diplome și cupe acordate, articole în mass-media.

Diseminare

Competiția va fi promovată pe site-ul școlilor și a partenerilor, pagina de Facebook a școlilor participante, blogul școlii dar și în mass media locală și județeană. Rezultatele vor fi prezentate și într-un articol în revista școlii „Special de Pașcani”. Școlile partenere vor promova competiția afișând materiale promoționale la nivelul fiecărei școli.

Facebook S.N.A.C. „Trinitas,, Scoala Profesionala Speciala,,Trinitas,, Tg.Frumos.

Sustenabilitate

Proiectul urmărește să atragă atenția copiilor de toate vârstele (de la 6 ani până la 16 ani) asupra influenței pozitive pe care o poate avea practicarea tenisului de masă, în special, și a sportului, în general, asupra dezvoltării fizice și psihice armonioase a organismului.

Prima ediție a concursului CUPA PRIMĂVERII la tenis de masă a avut loc în anul 2007. În următorii ani, numărul echipelor participante s-a mărit.

Organizatorii și-au rezervat dreptul de a selecționa participarea, prin invitarea doar a echipelor real competitive, stimulând astfel sportivii și ridicând nivelul concursului.

În anul școlar 2007/2008, la tenis au participat 4 echipe din județ la prima ediție a acestui concurs.

În anul școlar 2008/2009, au participat un număr de 5 echipe la tenis de masă la ediția a doua.

În anul școlar 2010/2011, au participat un număr de 7 echipe la tenis de masă la ediția a treia.

În anul școlar 2011/2012, au participat un număr de 7 echipe la tenis de masă la ediția a patra.

În anul școlar 2012/2013, au participat un număr de 9 echipe la tenis de masă la ediția a cincea.

În anul școlar 2013/2014, au participat un număr de 9 echipe la tenis de masă la ediția a șasea.

În anul școlar 2014/2015, au participat un număr de 9 echipe la tenis de masă la ediția a șaptea.

În anul școlar 2015/2016, au participat un număr de 9 echipe la tenis de masă la ediția a opta.

În anul școlar 2016/2017, au participat un număr de 9 echipe la tenis de masă la ediția a noua.

În anul școlar 2017 /2018, au participat un număr de 13 echipe la tenis de masa la ediția a zecea

În anul școlar 2018 /2019, au participat un număr de 12 echipe la tenis de masa la ediția a unsprezecea

La organizarea edițiilor precedente școala a colaborat foarte bine cu alte școli din municipiul Pașcani dar și cu școlile speciale din județ și din județele vecine, această cupă devenind tradiție în

**ȘCOALA GIMNAZIALĂ
SPECIALĂ PAȘCANI**

Pașcani, strada Gării nr. 157

telefon/fax: 0232762562

email: scsp_pascani@yahoo.com

Str. Petru Rareș; nr.35; localitatea Tg. Frumos;

telefon/fax 00232-720774

www.scoalaspecialapascani.ro e- mail:scoalatrinintas@yahoo.com,

programul competițiilor sportive pentru copiii cu dizabilități, cât și pentru copiii din școlile normale.

Datele de contact ale coordonatorului/coordonatorilor proiectului:

Condrea Cătălin Constantin, director, tel. 0753559814, e-mail: condreacatalin@yahoo.com

Vîncă Ștefan Alexandru, tel. 0741616189, stefan_vinca@yahoo.com

Lozoveanu Daniela tel .0752818823,lozoveanudaniela@yahoo.com

Judeanu Iosif ,director,tel.0735884379,judeanuiosif@yahoo.com

Modalitatea de înscriere: Înscrierea se va face de către școala de la care provin elevii în baza unui tabel parafat și semnat de către conducerea unității. Tabelul poate fi transmis și prin fax la numărul: 0232/762562 e-mail: stefan_vinca@yahoo.com

și 0232,720774 e-mail: lozoveanudaniela@yahoo.com

- cadrele didactice trebuie să prezinte fișă medicală/ adeverință medicală din care să rezulte starea de sănătate a copilului și o copie a certificatului de naștere/ carte de identitate a elevilor;
- termenul limită de înscriere este 24 martie 2020.

Date suplimentare se găsesc pe website-ul școlii pe pagina proiectului http://www.scoalaspecialapascani.ro/?page_id=938.

REGULAMENT DE ORGANIZARE

A. Secțiuni: individual fete și băieți,

- 1.categoria 6 – 8 ani (fete și baieti)
2. categoria 9 – 10 ani (fete și baieti)
- 3 categoria 11 – 12 ani (fete și baieti)
4. categoria 13 – 14 ani (fete și baieti)
5. categoria 15 – 16 ani (fete și baieti)

B. Condiții de participare:

- echipele de tenis de masa vor avea minim trei sportivi pe categorie de vârstă .
- înscrierea se va face de către școala de la care provin elevii în baza unui tabel parafat și semnat de către conducerea unității. Tabelul poate fi transmis și prin fax la numărul: 0232 762562 sau la adresa de e-mail: stefan_vinca@yahoo.com și lozoveanudaniela@yahoo.com
- cadrele didactice trebuie să prezinte fișa medicală/ adeverință medicală din care să rezulte starea de sănătate a copilului și o copie a certificatului de naștere/ carte de identitate a elevilor;
- termenul limită de înscriere este 24 martie 2020.

C. Criterii de evaluare/jurizare:

- Regulamentul pentru tenis de masă.
- Va fi considerat jucătorul câștigător cine va învinge în două seturi din trei.
- Concursul va fi arbitrat de o comisie stabilită de comun acord cu profesorii antrenori invitați și va fi anunțată înainte de începerea concursului, conform Regulamentului Federației Române de Tenis de masă.
- Se va urmări în mod deosebit respectarea regulilor sportive și a fair-play-ului, puterea de concentrare în timpul concursului și atitudinea elevilor în urma indicațiilor date de către cadrele didactice.
- Concursul de tenis de masa se va desfășura la Școala Speciala Pașcani si Școala Profesionala Speciala „Trinitas”Tg.Frumos.
- Diplomele vor fi certificate de către ȘCOALA GIMNAZIALĂ SPECIALĂ PAȘCANI,ȘCOALA PROFESIONALĂ SPECIALĂ „TRINITAS”TG.FRUMOS,IASI INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN IAȘI respectiv SPECIAL OLYMPICS.
- Trofeul va fi câștigat de echipa care acumulează cele mai multe premii I, II și III.

**ȘCOALA GIMNAZIALĂ
SPECIALĂ PAȘCANI**

Pașcani, strada Gării nr. 157

telefon/fax: 0232762562

email: scsp_pascani@yahoo.com

Str. Petru Rareș; nr.35; localitatea Tg. Frumos;

telefon/fax 00232-720774

www.scoalapecialapascani.ro e- mail:scoalatrinintas@yahoo.com,

Școala Gimnazială Specială Pașcani

Scoala Profesionala Speciala,,Trinitas''Tg.Frumos

Nr. înregistrare

Nr. înregistrare

Inspectoratul Școlar Județean Iasi

Nr. înregistrare

Nr.inregistrare.....

ACORD PARTENERIAT

Art.1 Prezentul Acord de parteneriat se încheie între: Școala Gimnazială Specială Pașcani, str. Gării, nr. 157, județul Iași, reprezentată de director Condrea Cătălin, Scoala Profesionala Speciala,,Trinitas''Str .P.Rares nr.35,Tg.Frumos județul Iași, reprezentat prin director prof.Judeanu Iosif și Inspectoratul Școlar Județean Iași.

Art. 2 Scopul acordului

Derularea proiectului județean, care are drept scop dobândirea cunoștințelor practice privind modalități de socializare, egalitatea drepturilor, toleranța față de culturi diferite și acceptarea propriei persoane ca individ diferit, unic prin esență.

Art. 3 Durata

3.1. Proiectul *Cupa Primăverii*, proiect realizat în parteneriat, se desfășoară în perioada 1 martie/ 8 aprilie 2020, după următorul program:

Activitatea nr. 1 Pregătirea materialelor pentru organizarea concursului în martie 2020 la Școala Gimnazială Specială Pașcani, sală de sport și sală de festivități și sala de sport de la Scoala Profesionala Speciala,,Trinitas''.

Activitatea nr. 2 Diseminarea informațiilor despre organizarea concursului în mass-media locală și județeană în martie 2020 la Școala Gimnazială Specială Pașcani și Scoala Profesionala Speciala,,Trinitas''Tg.Frumos,Iasi.

Activitatea nr. 3 Lansarea invitațiilor de participare și înscrieri pentru concurs până la 15 martie 2020 la Școala Gimnazială Specială Pașcani și Școala Profesională Specială „Trinitas”.

Activitatea nr. 4 Desfășurarea concursului CUPA PRIMĂVERII la tenis de masă și premiarea câștigătorilor, 26 martie 2020 la Sala de sport a Clubului Sportiv Municipal Pașcani.

Art. 4. Obligațiile părților (prezentarea responsabilităților concrete pentru fiecare partener și a obligațiilor comune)

- Școala Gimnazială Specială Pașcani, Școala Profesională Specială „Trinitas” Tg. Frumos și Clubul Copiilor Pașcani se angajează să pună la dispoziție instrumentele necesare găzduirii activităților, mai precis spațiu necesar, materiale și efectiv de elevi și profesori coordonatori pentru buna desfășurare a concursului de tenis de masă.
- Inspectoratul Școlar Județean Iași va coordona modul de organizare și desfășurare a concursului, va autoriza diplomele acordate câștigătorii concursului.

Art. 5. Încetarea acordului

Acordul va înceta după desfășurarea după acordarea diplomelor persoanelor implicate (elevi și profesori) la sfârșitul concursului.

Director,
prof. CĂTĂLIN CONSTANTIN CONDREA

Inspector Școlar General,
prof. doctor FARCAȘ GENOVEVA AURELIA

Inspector pentru educație
formală și nonformală
prof. ALLA APOPEI

Director,
Prof. JUDEANU IOSIF

Inspector Școlar de Specialitate,
prof. GABRIELA RAUS

Director sportiv

SCOALA PROFESIONALA SPECIALA,,TRINITAS,,
Str. Petru Rareș; nr.35; localitatea Tg. Frumos; județul Iași; e-
mail:scoalatrinintas@yahoo.com; cod sirues 1164774; cod fiscal 4541122;
telefon./fax.0232-720774

NR.2438/24.09.2020

PROIECT DE PROGRAMĂ PENTRU OPȚIONAL

Instituția de învățământ:

SCOALA PROFESIONALA SPECIALA,,TRINITAS’’Tg.Frumos ,Iasi

Denumirea opționalului: „ *MISCARE SI VESELIE* „*Jocuri si sport*„,

Tipul: **la nivelul mai multor domenii experiențiale**

Nivel/Clasa: **a V a– D.M.M.**

Durata: **2020 – 2021**

DURATA 1 AN SCOLAR

Buget de timp -1 ora /saptamana

PROPUNATOR

PROFESOR LOZOVEANU DANIELA

CRITERII ȘI INDICATORI DE EVALUARE:

	DA	NU	DA, cu recomandarea
I. Respectarea structurii standard a curriculumului:			
Argument			
Obiective cadru			
Obiective de referință			
Activități de învățare (cel puțin una pentru fiecare obiectiv)			
Conținuturi			
Modalități de evaluare			
II. Existența unei bibliografii			
III. Elemente de calitate			
Respectarea particularităților de vârstă ale copiilor			
Concordanța cu ethosul scolii, cu interesele copiilor și cu nevoile comunității			
Conținutul argumentului			
* oportunitatea opționalului			

SCOALA PROFESIONALA SPECIALA,,TRINITAS,,
Str. Petru Rareș; nr.35; localitatea Tg. Frumos; județul Iași; _____ e-
mail:scoalatrinitas@yahoo.com; cod sirues 1164774; cod fiscal 4541122;
telefon./fax.0232-720774

* realismul în raport cu resursele disponibile			
Corelarea obiectivelor cu activitățile de învățare			
Corelarea obiectivelor cu unitățile de conținut: (competențe de integrare,)			
Adecvarea modalităților de evaluare la demersul didactic propus.			

Avizul conducerii unității de învățământ:

Director,

Prof.JUDEANU IOSIF

NR.2438/24.09.2020

PROIECT DE PROGRAMA

DENUMIRE OPTIONAL

MISCARE SI VESELIE **jocuri si sport**

Aria curriculara –ED.FIZICA SI SPORT

CLASA a Va DMM-DMU

Durata 1 an

1 ora - saptamana

An scolar 2020-2021

Propunator ,

Prof.Lozoneanu Daniela

Notă de prezentare:

Componentă a curriculumului, actuala programă școlară reprezintă un instrument orientativ și reglator pentru profesorii de psihopedagogie

specială, o ofertă educațională care îi va ajuta să realizeze în bugetul de timp alocat disciplinei, conținuturile propriu- zise, în conformitate cu planul cadru și să faciliteze învățarea lor. Organizarea modulară a acestei programe va oferi posibilitatea respectării principiilor didactice ale învățământului special și mai ales a alternării activităților în sistemul de predare-învățare-evaluare, utilizării metodelor și procedeele didactice care favorizează aceste procese și vin în sprijinul real al elevilor cu cerințe educaționale speciale. Exemplele de activități de învățare rămân deschise posibilităților de activare a resurselor și sunt orientative. Ele reprezintă o opțiune pentru strategiile didactice propuse în transmiterea, consolidarea și evaluarea conținuturilor învățării.

Diferențierea curriculară se va face prin organizare de sarcini și experimente, prin sprijin acordat, în conformitate cu respectarea de către toți profesorii a principiilor specifice învățământului special: învățarea prin intuiție și descoperire, precum și a principiului imitației și înlănțuirii didactice. Progresele copiilor cu diverse grade de deficiență pot fi realizate prin achiziții cu aplicabilitate largă în viața cotidiană și cu efecte semnificative pentru buna lui integrare socială. Profesorii de psihopedagogie specială au libertatea alegerii metodelor celor mai adecvate care să permită dezvoltarea copilului, pe baza stimulării continue a gândirii, prin realizarea de experiențe și experimente de

învățare, pentru organizarea situațiilor educaționale care să aibă ca finalitate, atingerea obiectivelor propuse.

Programa școlară a opționalului: **“MISCARE SI VESELIE/JOCURI SI SPORT”** pentru învățământul gimnazial – clasa a V-a (deficiențe moderate și ușoare) are următoarele componente:

Finalități

- competențe generale
- competențe specifice

Sugestii metodologice

- conținuturi ale învățării
- exemple de activități de învățare
- atitudini
- Repere pentru evaluare

PROGRAMA PENTRU OPȚIONAL

DENUMIREA OPȚIONALULUI: *''MISCARE SI VESELIE''/JOCURI SI SPORT*

CLASA: *A V A D.M.M. /D.M.U*

DURATĂ: *UN AN 2020 -2021*

NUMAR DE ORE PE SĂPTĂMÂNĂ:*1 ORĂ*

PROPUNATOR *LOZOVEANU DANIELA LA NIVELUL DISCIPLINEI*

TIPUL OPȚIONALULUI *APROFUNDARE-*

I.

ARGUMENT:

OPȚIONALUL ''MISCARE SI VESELIE/JOCURI SPORT'',face parte din aria curriculara ''Educație fizică și sport''care urmărește dezvoltarea cu precădere a calităților motrice necesare,îmbunătățirea stării de sănătate și a robusteții.

Prin acest opțional se va valorifica la un nivel superior activitățile acumulate la orele din trunchiul comun și crearea cadrului optim necesar pentru manifestarea înclinațiilor, talentului și intereselor elevilor cărora cu acest prilej li se deschid porțile pentru înțierea și promovarea ulterioară în sportul de performanță.

II.COMPETENTE GENERALE

1. Mărirea capacității motrice generale și specifice a elevilor necesare desfășurării activităților sportive .

2.Utilizarea eficientă a procedeelor tehnice și acțiunilor tactice specifice jocurilor sportive

3.Favorizarea dezvoltării trăsăturilor de personalitate și de integrare în activități sportive organizate în școală și în activitatea independentă.

COMPETENTE SPECIFICE ȘI EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE

1. Mărirea capacității motrice generale și specifice a elevilor necesare desfășurării activităților sportive .

NR, CR	COMPETENTE SPECIFICE	ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE

T.		
1.1	❖ Să folosească eficient exercițiile fizice necesare dezvoltării calităților motrice de bază și a celor specifice jocurilor sportive	❖ Realizarea de eforturi specifice dezvoltării calităților motrice generale,specifice și combinate
1.2	❖ Să realizeze acțiuni motrice cu grad progresiv de complexitate și solicitare la efort	❖ Efectuarea de exerciții cu diverse obiecte,circuite,exerciții cu caracter tehnic pe fond de solicitare la eforturi
1.3	❖ Să adopte corect poziția corpului în efectuarea acțiunilor motrice	❖ Exersarea individuală în structuri cu grad variat de dificultate a procedeeleor tehnice în regim de viteză – îndemânare
		❖ Jocuri complementare cu tematici adecvate
		❖ Întreceri,ștafete,circuite,concursuri,etc.

2. Utilizarea eficientă a procedeeleor tehnice și acțiunilor tactice specifice jocurilor sportive

NR, CRT	OBIECTIVE DE REFERINȚĂ	ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE

2.1	❖ Să aplice procedeele tehnice și acțiunile tactice însușite în structuri apropiate de condițiile de joc	❖ Exersarea de structuri tehnice compuse ❖ Organizarea de jocuri pregătitoare pregătitoare, concursuri, întreceri cu reguli adaptate
2.2	❖ Să înțeleagă în activitatea de practicare a jocurilor cunoștințele priceperile și deprinderile sportive dobândite	❖ Exersarea structurii tehnico-tactică de atac și apărare realizate în condiții de adversitate cu micro-grupuri și în formații complete în diverse tipuri de jocuri sportive

3.Favorizarea dezvoltării trăsăturilor de personalitate și de integrare în activitățile organizate în școală și în activitatea independentă.

NR, CRT	OBIECTIVE DE REFERINȚĂ	ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE

3.1	❖ Să se integreze și să acționeze într-un grup de practicanți ai jocului constituiți stabil sau spontan	❖ Participarea la întreceri și jocuri diverse, cu îndeplinirea atribuțiilor : arbitru ,căpitan de echipă etc.
3.2	❖ Să rezolveze în mod adecvat și cu eficiență potrivit posibilităților proprii, sarcinilor tehnico-tactice pe parcursul desfășurării jocurilor propuse, în condiții de autoorganizare	❖ Îndeplinirea permanentă a sarcinilor de joc ce i-au fost atribuite în relația cu partenerii
	❖ Să manifeste dorință de afirmare pe plan sportiv, în condiții de respect față de partener și adversar, aplicând și respectând regulile jocului	❖ Exersarea relațiilor de cooperare, respect față de parteneri și adversari
		❖ Organizarea jocurilor cu temă arbitrate prin rotație de un elev
		❖ Participarea sistematică la întreceri și concursuri organizate la nivelul clasei și al școlii.

III.

CONȚINUTURILE ÎNVĂȚĂRII

PREGĂTIREA FIZICĂ

1.VITEZA: de reacție și execuție

- la stimuli vizuali
- la stimuli auditivi
- în acțiunile motrice singulare
- în relație cu partener și adversar

-de deplasare

- pe direcție rectilinie
- cu schimbări de direcție și manevrarea obiectelor în cadrul diverselor jocuri
- în regim de îndemănare

2.ÎNDEMÂNARE

- efectuarea acțiunilor tactice cu obiecte în regim de coordonare
- îndemânarea specifică în acțiuni motrice diverse în cooperare cu partenerul
- îndemănare specifică în regim de viteză

3.FORȚA

- forța segmentară
- forța explozivă
- forța în regim de rezistență

4.REZISTENȚA

- rezistența cardio –respiratorie la eforturi în regim aerob
- rezistența în regim de viteză
- rezistența specifică jocurilor sportive utilizate în cadrul orelor de ef.fizica și sport.

PREGĂTIRE FIZICA SPECIFICA JOCURILOR

Procedee tehnice și tactice folosite în cadrul diverselor jocuri

- pasa din alergare
- prinderea mingii venită din urmă
- dribling multiplu cu mâna stângă și dreapta

- aruncare la poartă ,cos,cerc din alergare cu pas simplu ,încrucișat și din saritură
- demarcajul față de apărătorul care se repliază
- depășirea și așezarea în coloana
- așezarea în sisteme de joc

Procedee tehnice și acțiuni tactice folosite în apărare în diverse jocuri

- deplasările specifice în poziția fundamentală
- opriri,porniri,întoarceri
- blocarea mingilor aruncate spre poarta sau tinte stabilite
- marcajul adversarului cu și fără minge
- intercepta
- așezarea în sisteme de joc

MODALITĂȚI DE EVALUARE

- Predictivă: pentru a ști cu cine plecăm la drum
- Formativă: urmăresc interesul pentru temele puse în discuție
- Sumativă: la sfârșitul fiecărei grupe de unități

PROBE DE EVALUARE

SEMESTRUL I

- Calități motrice –viteză în regim de rezistență
- Structură tehnico-tactică individuală
- Joc bilateral

SEMESTRUL II

- Calități motrice –sărituri succesive cu desprindere pe ambele picioare pe banca de gimnastică 30 sec.

SCOALA PROFESIONALA SPECIALA,,TRINITAS,,
Str. Petru Rareș; nr.35; localitatea Tg. Frumos; județul Iași; _____ e-
mail:scoalatrinintas@yahoo.com; cod sirues 1164774; cod fiscal 4541122;
telefon./fax.0232-720774

- Structură tehnico-tactică

BIBLIOGRAFIE

- Ed.fizica si sport-manual clasa a Va –Petrica Dragomir
- Capacitatile motrice concepte teoretice si aplicatii practice-Marius Vaida
- Jocuri pentru orele de ed.fizica si sport-Aurelia Arghirescu
- Educatie fizica si sportiva scolara-culegere de exercitii-Iulian Savescu

EXERCIIȚII/ TEHNICI DE MANAGEMENT A STRESULUI

(resurse dobândite în cadrul cursului “**MINDFULNESS – Breathing Technique that is changing the 21st Century Classroom**”)

Profesor consilier școlar Luca Daniela
Grădinița cu Program Prelungit nr. 18/13 Vaslui

Acest material a fost realizat ca urmare a derulării proiectului Erasmus+ “**Armonie- Oportunități- Stare de bine**” (Nr. de referință: 2023-1- RO01-KA122-SCH-011765), în perioada 1 septembrie 2024 - 31 mai 2024, în cadrul Grădiniței cu Program Prelungit nr. 18/13 Vaslui.

Exercițiul – “REGULI DE MANAGEMENT A STRESULUI”

MOD DE DESFĂȘURARE

Cadrul didactic care coordonează activitatea:

- solicită celor prezenți (cadre didactice, părinți) să se gândească la ultima situație generatoare de stress prin care au trecut în ultimele două săptămâni.
- prezintă cele două reguli- întrebări importante de management a stresului:
 - **REGULA PRIMULUI AN-** „Este ceva ce îți vei aminti din această situație, emoție peste 1 an?”
 - **REGULA CELOR 20 ANI-** „Ce am în viața mea acum și nu voi mai avea peste 20 ani?”
- solicită celor prezenți să răspundă la cele două întrebări, gândindu-se la situația generatoare de stres.

✚ Exercițiul- “CE POT- CE NU POT CONTROLA”

MOD DE DESFĂȘURARE:

Cadrul didactic, care coordonează activitatea:

- oferă fiecărui participant o foaie, 2-3 culori și solicită acestora să deseneze un cerc;
- propune participanților să noteze în interiorul cercului –CE POT CONTROLA și în exteriorul cercului – CE NU POT CONTROLA;
- propune afirmații pe care le că se potrivesc- în
- analizează notat aceștia
- propune mod constant, situație? Dacă mă concentrez

participanților să noteze cele 10 face, acolo unde consideră aceștia interiorul sau în exteriorul cercului; împreună cu participanții unde au afirmațiile, participanților să îi adreseze, în întrebarea- *Pot eu controla această DA- încerc să o rezolv, dacă NU- numai pe ce pot face.*

✚ Exercițiul- “Simțuri de SUPEREOU”

Copiii pot alege cum să stea (jos sau în picioare) pentru acest exercițiu.

Această activitate este o modalitate distractivă de a realiza/ desfășura un exercițiu tradițional de mindfulness.

MOD DE DESFĂȘURARE:

Cadrul didactic, care coordonează activitatea, propune copiilor:

- să-și îmbunătățească/ schimbe simțurile la un nivel de superputere, la fel ca *Spiderman* (sau eroul lor preferat);
- solicită copiilor să răspundă la următoarele întrebări:

- Ce se aude/ Ce auziți?
- Ce observați/ vedeți?
- Ce miros simțiți?
- Care este gustul de care vă aduceți aminte?
- Atingeți un obiect care se află lângă voi și spuneți ce textură are/ cum îl simțiți?

Ghidați copiii prin întrebări, pe măsură ce stau în această stare de supererou timp de 4-5 minute.

Exercițiul- “Respirația- Soare și Nor”

MOD DE DESFĂȘURARE:

Participanții (copii, adulți) se așează confortabil, închid ochii și încep să respire adânc și lent.

Cadrul didactic, care coordonează activitatea, propune participanților (copii, adulți):

- ca, în timp ce inspiră, să își imagineze cum strălucește soarele în cer, aducând cu el căldură și lumină,
- ca, la expirație, să-și imagineze un nor care se îndepărtează încet, luând cu el orice grijă sau tensiune,
- să repete acest ciclu de respirație și imaginație pentru a putea asocia respirația cu starea de liniște și claritate.

Exercițiul “Desenează-ți respirația”

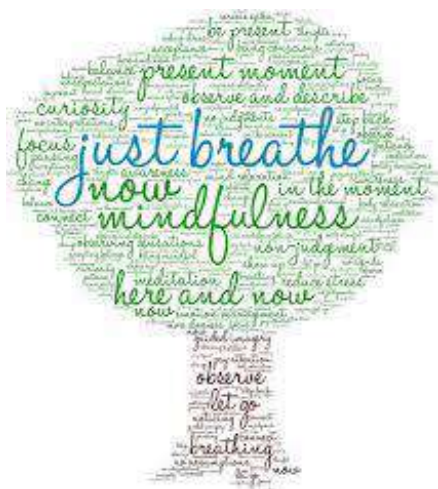
Acest exercițiu de artă va ajuta copiii să fie mai conștienți de respirația lor și să se conecteze cu ritmurile naturale ale corpului.

Materiale: creioane, markere, cerate sau cretă – și hârtie de orice dimensiune, dar prefer o foaie mare de hârtie pentru a încuraja spațiu pentru respirații profunde.

MOD DE DESFĂȘURARE:

Cadrul didactic, care coordonează activitatea, transmite copiilor următoarele sarcini:

- Puneți creionul pe hârtie. Vizualizează-ți respirația ca pe o linie și reprezentați acest lucru pe hârtie. Petrece câteva minute jucându-te cu diferite tipuri de linii și observă-ți respirația.
- Încercați să vă modificați respirația puțin mai repede sau puțin mai încet și apoi observați cum își schimbă acest lucru rândurile de pe pagină.
- Încercați să schimbați calitatea liniilor și observați cum ți-ai putea schimba respirația pentru a se potrivi.
- Luați o nouă foaie de hârtie și concentrați-vă acum pe respirația profundă și lentă pentru relaxare. Din nou, trage linii care reprezintă respirațiile tale calmante. Îmi place să fac o pauză în timp ce inspir și apoi expir, lasă-ți creionul pe hârtie pentru a crea o linie continuă. Continuați câteva minute pentru a vă relaxa în senzațiile calmante ale respirației, mișcării și liniilor.

DISPOZITIVELE TEHNOLOGICE ȘI METODELE INTERACTIVE - ROL ESENȚIAL ÎN EDUCAȚIE-

*Georgeta Daniela Lupas
Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Cluj-Napoca*

Dispozitivele tehnologice joacă un rol esențial în educație, influențând modul în care elevii și studenții învață, dar și modul în care profesorii predau. Câteva aspecte importante legate de utilizarea dispozitivelor în educație pe care este necesar ca profesorii să cunoască unele aspecte și să la aibă în vedere, astfel: internetul oferă acces la o cantitate vastă de informații și resurse educaționale, inclusiv articole, video-uri educaționale, cursuri online și enciclopedii digitale, e-books și biblioteci digitale facilitează accesul la o gamă largă de cărți și materiale de studiu, adesea gratuit sau la costuri reduse de asemenea învățare interactivă- tabletele și computerele permit utilizarea aplicațiilor educaționale interactive, care pot include jocuri, simulări și exerciții practice, tablele inteligente permit profesorilor să interacționeze direct cu materialul didactic și să ofere explicații vizuale în timp real.

Învățare personalizată prin utilizarea software-ului educațional adaptiv poate ajusta dificultatea materialului în funcție de progresul individual al fiecărui elev. Platformele de management al învățării (LMS), precum Moodle sau Google Classroom, permit profesorilor să urmărească performanța elevilor și să personalizeze lecțiile.

Colaborare și comunicare prin instrumentele de colaborare online, cum ar fi Google Docs și Microsoft Teams, permit elevilor să lucreze împreună la proiecte, indiferent de locație. Rețelele sociale și forumurile educaționale facilitează discuțiile și schimbul de idei între elevi și profesori.

Accesibilitate și Incluziune- tehnologiile asistive, cum ar fi cititoarele de ecran și software-ul de recunoaștere vocală, ajută elevii cu dizabilități să participe mai eficient la activitățile educaționale. Cursurile online și platformele de învățare la distanță permit accesul la educație pentru persoanele care nu pot frecventa școli tradiționale din diverse motive.

Evaluarea și Feedback-ul se poate realiza prin testele online și quiz-urile permit o evaluare rapidă și eficientă a cunoștințelor elevilor. Feedback-ul instantaneu prin platformele digitale ajută elevii să își îmbunătățească performanțele într-un mod mai rapid.

Utilizarea tehnologiilor digitale pregătește elevii pentru viitoarele locuri de muncă, unde competențele digitale sunt esențiale. Programele de codare și robotică introduse în curriculum dezvoltă gândirea logică și abilitățile tehnice ale elevilor.

Evoluția tehnologiei în învățământul special a fost marcată de o serie de inovații și adaptări menite să îmbunătățească accesul la educație și să faciliteze învățarea pentru elevii cu nevoi speciale. Această evoluție poate fi împărțită în mai multe etape și direcții principale:

Tehnologii asistive sunt dispozitive sau software-uri create pentru a ajuta persoanele cu dizabilități să-și îndeplinească sarcinile zilnice. În învățământul special, tehnologiile asistive includ:

cititoare de ecran și software de sinteză vocală care permit elevilor cu deficiențe de vedere să acceseze textul digital și să interacționeze cu computerul prin intermediul vocii, dispozitive de augmentare și comunicare alternativă (AAC) care ajută elevii cu dificultăți de comunicare să se exprime. Exemplele includ tablete cu aplicații de comunicare și dispozitive dedicate care folosesc simboluri și pictograme, dispozitivele și imprimantele Braille permit elevilor nevăzători să citească și să scrie în Braille, scaunele cu roțile motorizate și alte dispozitive de asistență pentru mobilitate ajută la deplasarea elevilor cu dizabilități fizice.

Software-urile educaționale specializate sunt concepute pentru a răspunde nevoilor specifice ale elevilor cu diverse dizabilități, astfel au fost create aplicații pentru dezvoltarea limbajului și comunicării care ajută elevii cu tulburări de vorbire sau de limbaj să-și îmbunătățească abilitățile de comunicare.

Programe pentru educația matematică și alfabetizare: sunt adaptate pentru a răspunde dificultăților de învățare specifice și oferă suport interactiv și vizual. Software pentru gestionarea comportamentului: ajută la monitorizarea și îmbunătățirea comportamentului elevilor cu tulburări de comportament.

Realitate virtuală (VR) și augmentată (AR)

Tehnologiile VR și AR oferă experiențe interactive și imersive care pot fi utilizate pentru a crea scenarii de învățare adaptate: Simulări pentru dezvoltarea abilităților sociale la elevii cu tulburări de spectru autist, care pot exersa situații sociale într-un mediu controlat și sigur. Antrenamente pentru viața de zi cu zi: elevii pot învăța și exersa activități cotidiene, cum ar fi traversarea străzii sau cumpărăturile, în medii simulate.

Tehnologie bazată pe inteligență artificială (AI) oferă noi oportunități pentru personalizarea învățării și suportul individualizat, sistemele AI poate adapta materialele educaționale și ritmul de învățare la nevoile specifice ale fiecărui elev. AI poate analiza progresul elevilor și poate sugera intervenții educaționale bazate pe date.

Internetul și resursele educaționale online au democratizat accesul la informație și educație pentru elevii cu nevoi speciale, astfel platforme de învățare online care ajută elevii să poată accesa cursuri și materiale adaptate nevoilor lor. Comunitățile de suport online care ajută elevii, părinții și profesorii să poată găsi resurse, sfaturi și suport.

Tehnologia a transformat învățământul special, oferind oportunități de învățare mai accesibile, personalizate și eficiente pentru elevii cu nevoi speciale. Progresul continuu în acest domeniu promite să îmbunătățească și mai mult calitatea vieții și a educației pentru acești elevi.

Provocări și perspective viitoare

În ciuda progreselor semnificative, există încă provocări, cum ar fi accesibilitatea tehnologiei în zonele rurale sau mai puțin dezvoltate, necesitatea de formare continuă pentru cadrele didactice și

costurile asociate cu implementarea tehnologiilor de ultimă generație. Cu toate acestea, perspectivele viitoare sunt promițătoare, iar integrarea tehnologiei în învățământul special va continua să evolueze, oferind soluții din ce în ce mai sofisticate și accesibile. Dispozitivele tehnologice au transformat educația, oferind numeroase beneficii și oportunități pentru elevi și profesori. Totuși, este important să se asigure un echilibru și să se ia în considerare și provocările asociate, cum ar fi dependența de tehnologie și discrepanțele în accesul la resurse.

Metodele interactive utilizate în educație sunt esențiale pentru a stimula implicarea activă a elevilor și pentru a face procesul de învățare mai eficient și plăcut. Aceste metode încurajează participarea, colaborarea și gândirea critică. Utilizarea metodelor interactive în educație contribuie la crearea unui mediu de învățare dinamic și atractiv, în care elevii sunt motivați să se implice activ și să își dezvolte abilitățile necesare pentru succesul în viața personală și profesională. Tehnologia a adus transformări semnificative în învățământul special, oferind soluții inovatoare pentru a depăși multe dintre provocările întâlnite de elevii cu nevoi speciale. Deși există încă obstacole de depășit, progresele continue în acest domeniu promit să facă educația mai accesibilă și mai eficientă pentru toți elevii. Este esențial să se investească în resurse adecvate și formare pentru personalul didactic, pentru a maximiza beneficiile tehnologiei și a asigura o educație incluzivă și de calitate.

Bibliografie:

Revista Națională De Profil Psihopedagogic Pentru Cadre Didactice, nr.1 / noiembrie 2019

Barbu, C. (2015). "Tehnologii asistive pentru persoanele cu dizabilități." Editura Universitară.

Stan, E. (2016). "Educația incluzivă și tehnologiile de suport." Editura Polirom.

Pânișoară, I. O. (2019). "Metode și tehnici de învățare eficientă." Editura Polirom.

Drăghicescu, L. M. (2014). "Impactul tehnologiei asupra procesului de învățământ." Revista de Pedagogie, 62(2), 52-65.

Popescu, M. (2018). "Tehnologia în sprijinul elevilor cu nevoi speciale." Revista de Psihopedagogie Specială, 16(1), 23-37.

Marinescu, V. (2017). "Incluziunea școlară a copiilor cu dizabilități prin utilizarea TIC." Analele Universității din București - Seria Psihologie și Științele Educației, 66(2), 89-102.

De ce să facem mișcare
sau să practicăm o ramură de sport?

Din cele mai vechi timpuri, existența omului a fost strâns legată de activitățile fizice. Pentru a supraviețui, omul a fost nevoit să-și procure mijloacele necesare prin cules, vânătoare, construcție de adăposturi, cultivarea diferitelor fructe, legume și cereale. Toate aceste îndeletniciri implicau activități fizice viguroase, îndemânare, viteză și rezistență. Cu alte cuvinte, mai mult de nevoie, ne-am „programat” singuri pentru o viață activă în care diferitele activități fizice să ocupe o mare parte din ritmul nostru circadian.

Odată cu revoluția industrială, activitatea fizică a omului s-a redus, produsele necesare traiului zilnic fiind mult mai ușor de obținut, distribuit și consumat. Prin utilizarea mașinilor și uneltelor, s-a trecut de la folosirea forței brațelor, la folosirea intelectului. Ca un revers al medaliei, apar și primele afecțiuni medicale legate de sedentarism. Cu cât o civilizație e mai avansată din punct de vedere tehnologic, cu atât șansele apariției acestor afecțiuni sunt mai ridicate, în lipsa unor măsuri de contracarare.

În zilele noastre asistăm la „o explozie” a bolilor cardiovasculare, tulburări metabolice, obezitate, deviații ale coloanei vertebrale și anxietate. În rândul tinerilor, apariția internetului și implicit a diferitelor aplicații, jocuri, activități online, a dus la o acutizare a problemelor medicale legate de inactivitatea fizică. Nici adulții nu stau mai bine la acest capitol, funcție de natura profesiei, fiecare e afectat mai mult sau mai puțin de sedentarism.

Dacă ați citit până aici, înseamnă că v-am stârnit nițel interesul și putem trece mai departe. Aminteam mai sus de măsuri de contracarare, măsuri simple și la îndemâna tuturor: lecția de Educație fizică, practicarea în mod organizat a unor ramuri de sport sau activități fizice independente. Beneficiile rezultate sunt numeroase, nu le voi enumera pe toate, dar trebuie să amintesc următoarele:

1. Beneficii anatomice

Dezvoltarea fizică armonioasă, în cazul copiilor, prin practicarea diferitelor exerciții fizice se obține o structură armonioasă a întregului corp, cu proporții ideale. Crește masa musculară în

detrimentul stratului adipos, se întărește sistemul osos, ligamentele și articulațiile. Prin întărirea mușchilor scheletici se previn viciile de postură, afecțiuni ale coloanei vertebrale ca cifoza, scolioza, lordoza etc.

2. Beneficii funcționale

Prin practicarea unor exerciții viguroase, funcție de durata și intensitatea acestora, a pauzelor, avem o adaptare a organismului și a organelor interne concretizate prin modificarea masei acestora, a aparatului circulator, respirator, adaptări metabolice și energetice, o dezvoltare a calităților motrice ca îndemânare, viteză, forță, rezistență, mobilitate sau suplețe. Tot aici trebuie să amintim creșterea imunității prin stimularea producției de anticorpi și scăderea eliberării hormonilor de stres.

3. Beneficii mentale și sociale

Practicarea exercițiilor fizice sau a unei ramuri de sport duce la eliberarea în corp a endorfinelor, acestea fiind responsabile cu starea de bine. Totodată îmbunătățește atenția, concentrarea, scăderea stresului și a depresiei, crește calitatea somnului, se obține și menține o greutate optimă, crește încrederea în sine, te învață să câștigi și să pierzi. Omul este o ființă socială, apartenența la un grup cu interese comune nu poate să-i aducă decât satisfacții.

Sper că cele scrise mai sus vă vor convinge să introduceți mișcarea și exercițiile fizice în activitatea dumneavoastră cotidiană, sau să-i convingeți pe apropiații dumneavoastră să dea curs invitației.

Prof. Iulian Lupșe

Educație fizică și Sport

INOVAȚIA ÎN SISTEMUL EDUCAȚIONAL

Prof.înv.primar: Lupuleasa Elena Simona

Lic.Tehn.,,Nicolai Nanu"-Broșteni

„Nu există artă mai frumoasă decât arta educației.Pictorul și sculptorul fac doar figuri fără viață, dar educatorul crează un chip viu;uitându-se la el se bucură și oamenii se bucură și Dumnezeu.”(Sfântul Ioan Gură de Aur)

Inovatia este o acțiune deliberată care contribuie la reușita școlară a unui număr cât mai mare de indivizi, ceea ce presupune prelungirea duratei obligatorii de școlarizare, reușind să mențină în sistem și populația școlară expusă abandonului școlar, prezența programelor educaționale de incuziune în sistemul de învățământ a persoanelor cu dizabilități, a celor care sunt defavorizați social și familial.

Inovația este relația de organizare și utilizare creatoare a resurselor umane și materiale după metode care permit atingerea unui nivel mai ridicat în realizarea obiectivelor propuse.Așadar, pilonii centrali ai educației este reprezentă de cadrul didactic și elevii, care reușesc să creeze un proces de învățare echilibrat, progresiv.Modalitatea de a „șlefui”caractere, de a transmite o cantitate de informații necesare evoluției educabilului nu se poate concretiza decât în postura unui cadru didactic pregătit, creativ, empatic.

În strânsă conexiune cu inovația este creativitatea.Elevii sunt unici în felul lor, fiecare are propria capacitate de percepție a informației, de exprimare logică, de relatare și susținere a propriilor concepții; de aceea cadrul didactic este impetuos necesar să se plieze după elev pentru a reuși să „citească” elevul, ce tehnică se poate pune în practică pentru ca acesta să înțeleagă. Practic este o formare individualizată puându-se în prim plan atât creativitatea cadrului didactic cât și creativitatea elevului.

Cadrul diactic creativ este mereu deschis „noului”, crează un mediu propice studiului la clasă, acceptă opiniile celorlați în special când reușesc să creeze conexiuni între discipline, să- și expună reușitele în public, încurajând elevii să găsească soluții la probleme, să repare ceea ce au greșit.De aceea este foarte importantă comunicarea. Trăim într-o eră în care acest act atât de important lasă curs liber , interpretabil unor enunțuri rostite într-o manieră englezească sau își fac loc prescurtările, mesajul transmis nu mai are același impact asupra celuilat.

Profesorul, maestrul în arta întrebărilor le imprimă elevilor capacitatea de a răspunde clar, logic și explicit, ei devenind activi-participativ în activitatea de predare, se simt motivați și totodată modalitatea de memorare a lecției este mult mai ușoară.

Abordând această metodă, la clasa pregătitoare li se imprimă elevilor sunetele, apoi literele, cuvintele, propozițiile și în final textul. Modalitatea de captare a atenției se realizează mult mai ușor dacă mereu există ceva nou, ceva care nu s-a utilizat în cadrul lecțiilor anterioare. De exemplu în cadrul lecției de predare a sunetului și a literei „B” le-am propus elevilor să-și imagineze o întâmplare în care să introducă și cuvinte care conțin sunetul „B”. Ei s-au mobilizat obținând scenarii haioase și ușor memorabile. O altă modalitate este aceea de crea un jurnal cu imagini pentru fiecare sunet în parte, urmând ca la sfârșitul zilei să-și prezinte jurnalul. În felul acesta ei reușesc să-și întipărească o serie de imagini, le dau viață, verbalizează ceea ce au lucrat și își formează un vocabular bogat. Sau li se prezintă un text pe tabla interactivă ce conține cuvinte și cuvinte înlocuite prin imagini.

Abordare textelor în cadrul orelor de comunicare în limba română sunt variate. De preferabil ar fi să integrăm texte cu manieră educativă, ușor îndreptate către tipurile de caracter întâlnite în clasă pentru a reuși să depășim teama de exemplu, bullying-ul, anxietatea, emoția. Oare ținerea unui monolog despre modalitatea de comportare în societate are aceeași amprentă ca și atunci când elevul este abordat prin intermediul întrebărilor și al capacității de soluționare a problemelor? Cu siguranță că nu.

În felul acesta elevul deține cunoștințe, își formează atitudini, își imprimă un comportament individual și toate aceste elemente se răsfrâng asupra grupului din care face parte. Procesul de dezvoltare al fiecărui copil este unic, nu există un model de dezvoltare a gândirii și a capacităților caracteristice fiecărui elev. Prin urmare este foarte mare responsabilitatea părinților și a profesorilor de a găsi cele mai eficiente căi către copii.

Creativitatea, ca și jocul, este un lucru dinamic, ambele au o caracteristică comună, comunicarea, deschiderea către lumea exterioară, dorința de cunoaștere. Atmosfera creatoare este menținută prin comunicare, întărește și conștientizează conceptul, că merită să ne gândim împreună, să ghicim și să facem conexiuni între informații. Ideea se dezvoltă și atunci când împărtășim cu mare curaj gândurile și sentimentele noastre.

În viziunea metodologilor moderne, demersul didactic se centrează pe elev și are în vedere transformarea acestuia din “obiect” al procesului didactic în “subiect activ” al propriei deveniri.

Modelul de proiectare a activității didactice are în vedere trecerea de la centrarea pe conținut la centrarea pe activitatea elevului, care presupune deplasarea accentului în activitatea didactică.

Ar trebui să se țină cont de toate formele de inovație socială și antreprenorială. De asemenea, ar trebui să se acorde atenție creației artistice și noilor abordări în domeniul culturii.

Bibliografie:

A.Pamfil- „Limba și literatura română în școala primară-perspective complementare”,ed.ART, 2016.

Jocuri și povestiri. Metode de educație nonformală, Fundația Noi Orizonturi , 2016.

I.Cerghit – “Sisteme de instruire alternative”, Aramis, București, 2002.

*Prof. Magaz Vasilica Georgeta
Liceul Teoretic „Callatis”, Mangalia*

Părerile despre nonformal se rezumă adesea la un program, derulat mai cu seamă în vacanță, în care copiii se simt bine în compania unor adulți angajați, anume pentru a le crea contexte de divertisment, însă, organizarea cursurilor online a reușit să le ofere o lecție asupra disciplinei lucrului de acasă. Să le creezi o rutină copiilor, un mediu funcțional și sigur, este exact ceea ce au nevoie în acest context de instabilitate și plin de neprevăzut creat de pandemie.

Profesori și elevi care încearcă din răspuțeri să facă față unor provocări pentru care nu i-a pregătit nimeni, saltul către învățarea digitală fiind, fără îndoială, cea mai mare dintre ele, ghiozdanul vechi, purtat de această generație fiind acum mai greu....cu o tabletă.

Educația nonformală? Pentru că e cool, pentru că se învață experiențial, pentru că fiecare individ este o poveste și o experiență în sine ce poate fi de folos celor cu care interacționează.

Copiii nu sunt în afara procesului educativ, sunt parte a procesului, iau decizii, negociază, argumentează într-un firesc al lucrurilor care, culmea, pare prea firesc în contextul actual.

Activitățile nonformale se centreză pe fișe de lucru care sunt discutate apoi în videoconferințe. Poate că cel mai important detaliu din acest proces al educației în mediul online este lipsa metodei clasice de predare și “împuternicirea elevilor ca profesori”. Ei au primit autonomia organizării propriiei instruirii, au învățat să negocieze, să argumenteze, să agreeze o rutină a comunicării care îi face să fie funcționali.

Modificările survenite din cauza pandemiei vor avea repercursiuni permanente asupra modului de comunicare elevi-profesor, acesta din urmă nefiind nevoit să mai țină cont de locația fizică a copiilor atât timp cât ei se conectează la lecție. Interacțiunea online dintre elev-profesor reprezintă marele câștig, și anume întâlnirea firească dintre tradițional și digital.

Școala chiar poate fi distractivă, dacă profesorii își folosesc imaginația și știu să o stârneasă și pe cea a elevilor lor! Educația nonformală și platformele de e-learning au ca scop inițierea și promovarea activităților din sfera educației nonformale în rândul tinerilor prin dobândirea de cunoștințe practice.

Putem enumera o serie de astfel de activități:

- *“INFO-nonformal”- Realizarea de materiale multimedia (prezentari, flyere, postere, etc) cu informații privind educația nonformală.*
- *“ACT-nonformal” - Punerea în practica a unor metode de educație nonformală: dezbattere, storytelling, photovoice, etc.*

- *“PUBLISH ONLINE” - Publicarea materialelor realizate în cadrul activităților pe diverse platforme, precum etwinning.*

Școala românească se confruntă cu provocările epocii moderne, care constau în schimbarea conceptului economic, dar și în schimbarea componenței societății, care acum este multietnică, la fel ca în multe țări ale Europei. Ca o consecință inevitabilă a acestor schimbări, se ajunge la schimbarea conceptului de educație, care se transformă într-unul modern ce presupune “învățarea pe tot parcursul vieții”.

Ne exprimăm convingerea că educația formală nu mai este capabilă să dea răspunsuri la aceste provocări folosind exclusiv forțele și valorile proprii, ci are nevoie de “o fortificare în sensul practicării educației nonformale” (Raportul Comitetului de Cultură și Educație din cadrul Consiliului Europei, anul 1999).

Conceptul modern de educație privește educația ca "Lifelong Process", adică un proces de învățare care se desfășoară pe tot parcursul vieții, spre deosebire de conceptul tradițional, în cadrul căruia educația se dobândește în cea mai mare parte în timpul școlarizării formale.

”Educația formală și nonformală sunt complementare. Ele coexistă. Elementele uneia se pot regăsi în cealaltă” (Citat din raportul Grupului de lucru pentru Educația nonformală, din cadrul Consiliului Europei, anul 2001). Complementaritatea – cuvântul cheie care marchează poziția europeană dominantă privind relația dintre educația nonformală și formală și care arată cât de multă importanță se acordă astăzi educației nonformale. Aceasta este considerată astăzi în Europa ca fiind parte necesară a conceptului modern de educație, ca o completare esențială și de neînlocuit a educației formale.

Utilizarea noilor tehnologii a luat o amploare de neimaginat în urmă cu câteva luni. Toate aceste elemente au, cu siguranță, o zonă de evoluție și dezvoltare socială importantă, dar faptul că totul s-a întâmplat brusc „peste noapte” a pus societatea în fața unei provocări de o magnitudine pe care nu am mai întâlnit-o până în prezent.

Ca urmare, instituții guvernamentale, școli, ONG-uri și companii private, profesioniști ai educației și din zona *tech* s-au trezit la o masă rotundă a dezbaterilor (de cele mai multe ori online, la distanță) pentru a găsi soluții, punând la dispoziție expertiză, idei, resurse, portaluri, instrumente și platforme de elearning.

Dar elementul care a condus la o presiune majoră asupra sistemului de învățământ și a societății în ansamblul ei a constat în utilizarea exclusivă a mijloacelor de comunicare la distanță pentru a face educație, o educație digitală.

Trebuie să recunoaștem din capul locului că există o serie de obstacole, printre care putem evidenția:

- sistemul de învățământ este doar parțial pregătit, o parte din cadrele didactice nu posedă în acest moment suficiente informații și competențe specifice instruirii asistate de calculator;
- curriculumul permite într-o măsură variabilă/ secvențială/ revizuită transpunerea în activități la distanță;
- companiile *edtech* nu au fost stimulate pentru a construi soluții interoperabile, mulate pe nevoile de sistem ale educației.

În aceste circumstanțe au apărut, inevitabil, o serie de impedimente de natură logistică, pedagogică, tehnică și de conținut în domeniul multor discipline școlare. Toate acestea pot să fie văzute fie ca bariere fie drept provocări cărora profesorii, elevii, părinții și decidenții educației încearcă să le facă față în ritmul rapid în care apar, manifestând, în proporții variabile, disponibilitate, interes, măiestrie pedagogică, inventivitate.

În același timp, trebuie menționat că nu au existat (și, parțial, nu au fost posibile) măsuri care să poată fi aplicate la nivelul întregii populații școlare, soluțiile adoptate la nivelul unităților de învățământ și al claselor variind foarte mult de la experiențe antrenante și memorabile de învățare prin sesiuni de învățare online și până la situații în care perioada de suspendare a cursurilor față în față a însemnat pentru unii elevi un hiatus total față de școală și, implicit, față de învățarea formală. Aceste situații au avut la bază atât cauze subiective cât și cauze obiective ca: lipsa de echipamente, de nivelul scăzut al competențelor digitale, de tipul de încadrare.

În realitate, în mediul online, fiecare elev poate să reprezinte pentru cadrul didactic o posibilă situație de dificultate în învățare, făcând astfel dificilă identificarea celor cu probleme reale. Chiar dacă profesorul își cunoaște bine clasa și elevii și știe cine are nevoie de sprijin suplimentar, acest lucru s-ar putea realiza eventual ulterior activității de predare online, prin consiliere individuală. Este foarte dificilă interacțiunea personalizată cu un elev anume în contextul în care contactul nu este direct, profesorul este urmărit online de o clasă întreagă și fiecare elev îi solicită atenția.

Pentru a susține activități de învățare online, profesorii și elevii folosesc mai multe mijloace specifice, dintre care cel mai frecvent:

- aplicații simple/ cunoscute deja, pentru comunicare asincronă de grup, precum
- Whatsapp, Facebook messenger ;
- apeluri telefonice/ SMS/ canal de comunicare cu fiecare elev;
- utilizarea resurselor educaționale deschise și conținutului digital, cum ar fi site-uri cu informații și ilustrații, biblioteci online, simulări, soft educațional, laboratoare virtuale, muzee virtuale, Digitaliada, LearningApps;
- platformele specializate de elearning – Moodle, Google classroom, Edmodo, Easyclass etc;

- aplicațiile pentru comunicare sincronă în grup prin apeluri video/ videoconferințe precum Webex, Zoom, Meet, Teams, Skype;

La acestea, se adaugă instrumente și aplicații online pentru activități de învățare (ex.: Kahoot, Padlet, Dotstorming, Wordwall etc.), precum și platforma eTwinning pentru proiecte colaborative complexe.

Educația de tip **nonformal** cuprinde totalitatea influențelor de natura educativă realizate în afara clasei sau în afara școlii, forma de educație dispune de o anumită specificitate care este decelabilă la nivelul mai multor aspecte cum sunt: obiectivele care îi sunt specifice, activitățile prin care se diferențiază de educația formală, limitele (dezavantajele) pe care le generează.

Trebuie făcută o desociere între activitățile din afara clasei și activitățile din afara școlii.

Activitățile organizate în afara clasei includ, la modul general, cercuri pe discipline de învățământ, cene literare, ansambluri sportive, artistice, culturale, întreceri, competiții, concursuri, olimpiade școlare.

Dupa cum ușor se poate observa, organizarea acestor activități este puternic corelată cu opțiunile, posibilitățile și așteptările elevilor, de unde rezultă și marea lor flexibilitate.

În legătură cu această caracteristică trebuie menționat faptul că, în cadrul activităților de tip nonformal, accentul cade pe ceea ce fac elevii și nu profesorul, așa cum se întâmplă de cele mai multe ori în activitățile specifice educației formale.

Activitățile din cadrul educației nonformale îmbină în mare măsură utilul cu plăcutul, deoarece ele ocazional dobândirea unor cunoștințe care amplifică sfera de cunoaștere a elevilor și nu profesorul, dar în același timp, prin specificul lor, au un caracter reconfortant, tonifiant, care nu generează apariția oboselii așa cum se întâmplă în multe activități specifice educației formale.

Activitățile realizate în cadrul educației nonformale pot stimula în mai mare măsură imaginația și creativitatea elevilor, nemaifiind vorba de constrângerile impuse de parcurgerea unui curriculum prescris, aceste activități permițând ca elevii să primească sarcini în funcție de posibilitățile de care dispun și în funcție de ritmurile de lucru care le sunt specifice!

Reprezentând o componentă esențială și obligatorie a nativilor-digitali, așa-numitele generații actuale de elevi, transformarea noțiunilor de învățare, socializare, joc, utilizarea tehnologiei nu este doar o opțiune, ci are caracter de obligativitate în dezvoltarea și formarea viitorilor adulți pentru toate mediile de învățare. Prelungirea activităților didactice desfășurate cu ajutorul noilor instrumente în afara contextului formal al școlii a devenit factorul care face diferența între tinerii pregătiți pentru a se integra în societatea digitalizată, care cere persoane tot mai competente pentru mediul digital și aceicărora li s-a asigurat în școli doar pregătire elementară.

BIBLIOGRAFIE ȘI WEBOGRAFIE

1. Școala online elemente pentru inovarea educației -Raport de cercetare evaluativă București, Mai 2020
2. Forme de utilizare a noilor tehnologii educaționale pentru nativii digitali, Chicu Smaranda Gabriela, Iași, 2018
3. <https://narada.ro/educatia-nonformala-si-mediul-digital/>
4. <https://epale.ec.europa.eu/ro/themes/non-formal-and-informal-learning>
5. <https://www.nonformalsepoate.ro/index.php/educatia-nonformala/ce-este-educatia-nonformala>

ÎNVĂȚĂM PROGRAMARE PRIN JOACĂ!

*Prof. Magaz Vasilica Georgeta
Liceul Teoretic “Callatis”, Mangalia*

Mediile grafice interactive sunt aplicații care permit implementarea algoritmilor folosind instrucțiuni, variabile, operații reprezentate prin elemente vizuale numite blocuri. Acestea sunt conectate într-o anumită ordine pentru a obține un program.

Utilizarea unui mediu interactiv permite implementarea structurii secvențiale, alternative sau repetitive, folosind elemente grafice (de exemplu, Scratch, Blockly, Alice, aplicații existente pe platforma educațională de tip code.org etc.) pentru a crea operații de mișcare, sunete, vizualizare text, etc.

Manifestarea creativă la clasă prin utilizarea unor aplicații simple de construire a unor jocuri digitale se poate realiza prin:

- participarea la evenimente de tip: „Hour of Code” (<https://hourofcode.com/ro/learn>), Europe CodeWeek (codeweek.eu), Scratch Day (day.scratch.mit.edu), Google Science Fair etc.
- implicarea în activități colaborative utilizând aplicațiile studiate (de exemplu, participarea la un joc didactic de echipă, crearea în echipă a unui joc educațional/povești etc.)
- analiza codului unui joc simplu în scopul identificării modului de realizare a funcționalității acestuia, modificarea codului pentru a obține alte efecte și analiza comparativă a efectelor obținute printr-un schimb liber de idei.

Elevii din ciclul gimnazial, dar și cei din ciclul liceal devin interesați și sunt din ce în ce mai atrași în scrierea algoritmilor folosind blocuri grafice cu ajutorul mediilor grafice: Alice, Scratch, Blockly, App Inventor etc.

Mediul grafic interactiv Blockly se poate folosi de la adresa următoare <http://kodingkreators.com/play/blockly/apps/code/index.html?lang=ro>, fiind un mediu de programare vizual pentru web. Este un proiect al Google și este open-source astfel încât oricine poate să îl folosească și să îl modifice.

Code.org se poate folosi de la adresa următoare <https://code.org/> și este un site destinat celor ce doresc să învețe să scrie algoritmi jucându-se. Deși site-ul poate fi folosit fără a crea un cont este indicat să-l creezi pentru a putea urmări progresul în rezolvarea activităților prezentate.

Scratch este un proiect al MIT (Massachusetts Institute of Technology), se poate folosi de la adresa <https://scratch.mit.edu/>, fiind un limbaj de programare gândit în scop educativ și oferit gratuit,

utilizat în peste 150 de țări, tradus în peste 40 de limbi. A devenit atât de popular încât în jurul său s-a dezvoltat o întreagă comunitate de copii și de educatori, în întreaga lume au loc anual concursuri cu tematică Scratch, iar în ultimii ani a ajuns a fi introdus în programa școlară din USA și din numeroase țări europene, precum România. Eu personal, am ales să lucrez la clasă cu acesta, deoarece SCRATCH oferă o interfață intuitivă care îi ajută pe copii să învețe **programarea prin joacă**, într-un mod distractiv, facil și foarte potrivit pentru orice nivel de vârstă școlară.

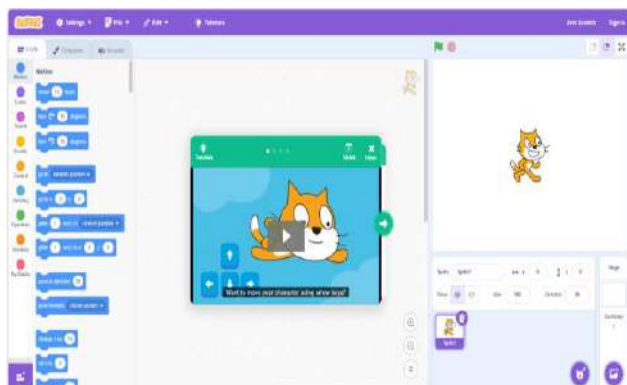
Cu Scratch, îți poți **programa propriile jocuri, povești, animații interactive și poți să distribui creațiile tale către ceilalți din comunitatea online**. Scratch îi ajută pe elevi să gândească creativ și sistematic, să lucreze colaborativ – lucruri esențiale într-o lume a informației și a tehnologiei. Scratch a fost conceput să prevină greșelile comune ale începătorilor din programarea tradițională, cum ar fi greșelile de scriere și erorile de conținut. În locul scrierii manuale a comenzilor, toate acțiunile sunt prezentate intuitiv, prin tehnica drag&drop, astfel putem să controlăm derularea programului, iar toate corecturile, revenirile și dezvoltările pas-cu-pas sunt foarte ușor de realizat. Practic cu Scratch nu poți să strici nimic, doar să înveți!

Această interfață grafică permite utilizatorilor să controleze cu ușurință felul în care diferite tipuri de comenzi interacționează. În plus, fiecare bloc se potrivește cu altul numai dacă împreună au sens. Categoriile colorate ajută la organizarea și gruparea diferitelor seturi de comenzi bazate pe funcții particulare.

Puteți programa și realiza proiecte în SCRATCH, cu condiția să vă faceți un cont pe platforma <https://scratch.mit.edu>, după care selectați limba română.

Fereastra aplicației Scratch conține:

1. Scena
2. Zona de personaje
3. Zona de blocuri
4. Zona de program

Prezentarea interactivă a mediului grafic de programare Scratch la clasă se poate realiza prin:

- Exerciții privind identificarea unui decor / personaj pentru un anumit proiect
- Prezentarea grupurilor de blocuri
- Crearea unor scripturi care rezolvă diverse probleme
- Exerciții de scriere a unor proiecte folosind structura liniară și alternativă
- Crearea unui proiect video pe o anumită temă folosind mediul grafic învățat.

Pentru a programa un personaj, trebuie să tragi blocuri din paleta de blocuri în zona de scripturi. Blocurile sunt grupate în zece categorii: *Mișcare, Aspect, Sunet, Creion, Date, Evenimente, Control, Detecție, Operatori și Mai Multe Blocuri*.

Blocurile din paleta cu blocuri sunt plasate în zona de scripturi, fiind combinate în scripturi (programe) prin simpla îmbinare a blocurilor sub forma unei stive. Dacă clichezi oriunde pe stivă, scriptul va fi executat de sus în jos.

Când tragi un bloc în zona de scripturi, o zonă evidențiată cu alb îți indică locul unde poți plasa blocul pentru a forma o conexiune corectă cu un alt bloc. Pentru a deplasa o stivă, selectează-o cu ajutorul blocului din vârf. Dacă scoți un bloc din mijlocul unei stive, toate blocurile aflate sub acesta se vor deplasa odată cu el.

Scena este spațiul în care proiectele tale prind viață. Personajele se deplasează și interacționează unele cu altele pe scenă. Pentru a executa un proiect, clichează pe steagul verde. Pentru a-l întrerupe, clichează pe butonul roșu.

Scratch sprijină dezvoltarea competențelor secolului XXI. În timp ce lucrează la proiecte Scratch, copiii învață să selecteze, să creeze și să administreze diferite forme de media, printre care text, imagine, animație și sunet (informații). Pe măsură ce copiii câștigă experiență în crearea de media, ei devin mai receptivi și mai critici când trebuie să analizeze media din jurul lor.

Designul proiectelor Scratch îi provoacă pe copii la competiție, să gândească creativ, îi învață cum să depășească obstacolele și cum să rezolve problemele, și cel mai important lucru: le oferă **încredere în sine**.

Bibliografie

1. <https://slc.rbh.ro/grupe/scratch/>
2. http://download.intuitext.ro/Intuitext_Manual_Informatica_TIC_cls_5.pdf
3. http://www.ise.ro/wp-content/uploads/2017/01/INFORMATICA-si-TIC_21.02.2017_fr-gr.pdf

Consilierea Carierei în Școală: O Necesitate pentru Viitorul Elevilor

**Consilier școlar, Beatrice –Iuliana Măguran, Centrul Județean de Resurse și Asistență
Educațională Timiș**

Introducere

Într-o lume dinamică și în continuă schimbare, elevii se confruntă cu provocări majore în luarea deciziilor privind viitoarea lor carieră. Consilierea carierei în școală joacă un rol crucial în pregătirea tinerilor pentru a face alegeri informate și bine gândite. Acest articol explorează importanța consilierii carierei, beneficiile sale, metodele eficiente de implementare și provocările întâmpinate în acest proces.

Importanța Consilierii Carierei

Consilierea carierei este esențială pentru dezvoltarea personală și profesională a elevilor. Aceasta îi ajută să-și descopere interesele, abilitățile și valorile, să înțeleagă oportunitățile disponibile și să ia decizii informate. Într-o perioadă în care piața muncii este în continuă evoluție și cerințele profesionale se schimbă rapid, consilierea carierei devine o necesitate pentru a pregăti elevii pentru viitor.

Beneficiile Consilierii Carierei

1. Autocunoaștere și Dezvoltare Personală: Consilierea carierei îi ajută pe elevi să-și exploreze interesele, abilitățile și valorile personale. Prin activități de autoevaluare și discuții ghidate, elevii pot înțelege mai bine cine sunt și ce își doresc de la viitoarea lor carieră. Această autocunoaștere este esențială pentru a face alegeri de carieră bine informate și pentru a dezvolta un sentiment de direcție și scop.

2. Informare și Orientare: Consilierii de carieră, consilierii școlari oferă informații actualizate despre diverse domenii profesionale, cerințele educaționale și oportunitățile de angajare. Elevii pot afla despre diferite cariere, perspectivele de dezvoltare și cerințele pieței muncii, ceea ce îi ajută să ia decizii informate și să-și planifice pașii următori.

3. Dezvoltarea Abilităților de Luare a Deciziilor: Consilierea carierei îi învață pe elevi cum să ia decizii informate și bine gândite. Elevii învață să analizeze informațiile disponibile,

să evalueze opțiunile și să ia în considerare factorii personali și externi în procesul de luare a deciziilor. Aceste abilități sunt esențiale nu doar pentru alegerea carierei, ci și pentru viața de zi cu zi.

4. Reducerea Stresului și a Anxietății: Alegerea unei cariere poate fi o sursă majoră de stres și anxietate pentru elevi. Consilierea carierei oferă suport emoțional și ghidare, ajutându-i pe elevi să-și gestioneze temerile și incertitudinile legate de viitor. Elevii se simt mai încrezători și mai pregătiți să facă față provocărilor viitoare.

5. Creșterea Motivației și a Performanței Academice: Elevii care au un plan clar pentru viitorul lor profesional sunt adesea mai motivați să-și atingă obiectivele academice. Consilierea carierei îi ajută să înțeleagă legătura dintre educație și carieră, ceea ce poate duce la o creștere a motivației și a performanței academice.

Metode Eficiente de Implementare a Consilierii Carierei

1. Evaluări și Teste de Carieră: Utilizarea evaluărilor și testelor de carieră poate ajuta elevii să-și descopere interesele, abilitățile și valorile. Aceste instrumente oferă o bază solidă pentru discuțiile ulterioare cu consilierii de carieră și pentru dezvoltarea unui plan de carieră personalizat.

2. Sesiuni de Consiliere Individuală și de Grup: Sesiunile de consiliere individuală permit consilierilor să ofere suport personalizat și să abordeze nevoile specifice ale fiecărui elev. Sesiunile de grup pot oferi oportunități de învățare prin schimbul de experiențe și discuții interactive.

3. Ateliere și Seminarii: Organizarea de ateliere și seminarii pe teme legate de carieră poate oferi elevilor informații valoroase despre diverse domenii profesionale, abilități de căutare a unui loc de muncă și tehnici de interviu. Aceste evenimente pot include prezentări de la profesioniști din diferite industrii, simulări de interviuri și exerciții practice.

4. Programe de Mentorat: Programele de mentorat pot oferi elevilor oportunitatea de a învăța de la profesioniști experimentați din domeniile lor de interes. Mentorii pot oferi ghidare, suport și perspective valoroase despre carieră, contribuind la dezvoltarea personală și profesională a elevilor.

5. Vizite și Stagii de Practică: Organizarea de vizite la companii și stagii de practică poate oferi elevilor o perspectivă practică asupra diferitelor cariere. Aceste experiențe le permit să observe mediul de lucru, să interacționeze cu profesioniști și să înțeleagă mai bine cerințele și responsabilitățile asociate cu diverse profesii.

Provocările Consilierii Carierei

1. Resurse Limitate: Una dintre principalele provocări în implementarea consilierii carierei este lipsa resurselor adecvate. Multe școli nu dispun de suficienți consilieri de carieră sau de fonduri pentru a organiza activități și programe de consiliere. Aceasta poate limita accesul elevilor la suportul necesar și poate afecta calitatea serviciilor de consiliere oferite.

2. Lipsa de Formare și Pregătire: Unii consilieri școlari pot să nu aibă pregătirea și formarea adecvată pentru a oferi suport eficient elevilor. Este esențial ca acești consilieri să fie bine pregătiți și să aibă cunoștințe actualizate despre piața muncii, oportunitățile educaționale și tehnicile de consiliere.

3. Presiunea Timpului: Elevii și consilierii se confruntă adesea cu presiunea timpului, având multiple responsabilități și activități. Găsirea timpului necesar pentru sesiuni de consiliere individuală și de grup poate fi o provocare, mai ales în contextul unui program școlar încărcat.

4. Diversitatea Nevoilor Elevilor: Fiecare elev are nevoi și interese diferite, iar consilierii trebuie să fie capabili să ofere suport personalizat și adaptat fiecărei situații. Gestionarea diversității nevoilor poate fi o provocare, dar este esențială pentru a asigura succesul consilierii carierei.

Concluzie

Consilierea carierei în școală este esențială pentru pregătirea elevilor pentru viitorul lor profesional și pentru a le oferi suportul necesar în luarea deciziilor informate. Prin metode eficiente de implementare și abordarea provocărilor întâmpinate, consilierii de carieră pot contribui semnificativ la dezvoltarea personală și profesională a elevilor. Investiția în consilierea carierei este o investiție în viitorul tinerilor și în succesul lor pe termen lung.

HARMONIZING THE QUILL AND THE PIXEL: A DANCE OF TRADITION AND TECHNOLOGY IN ENGLISH LANGUAGE PEDAGOGY

Simona Maican

Colegiul Național „Ion Luca Caragiale”, Ploiești

Introduction

The teaching of the English language boasts a rich history, deeply rooted in traditional methodologies that have evolved and been refined over centuries. These methods, which include face-to-face instruction, textbook-based learning, and handwritten assignments, have long been the backbone of language education. They foster direct human interaction, immediate feedback, and a deep engagement with the written word, all of which contribute to the development of critical language skills. However, as we advance into the 21st century, the advent of digital technology has ushered in a new era in education, bringing with it an array of unprecedented tools and resources that promise to revolutionize the way we approach language learning.

This technological revolution presents educators with both challenges and opportunities. On one hand, the digital age offers innovative resources that can enhance and complement traditional teaching methods. On the other hand, the integration of these new tools into established educational frameworks requires careful consideration and adaptation. The intersection of the old and the new, symbolized by the quill and the pixel, is a dynamic space where the strengths of both approaches can be harnessed to create a more effective and engaging learning environment.

Traditional methods in English language teaching are well-established and have proven their efficacy over time. These methods emphasize the importance of direct interaction between teachers and students, the use of printed texts, and the physical act of writing, which has been shown to aid in the cognitive processes involved in language acquisition. The familiarity and reliability of these methods provide a solid foundation upon which students can build their language skills.

In contrast, digital technology introduces a plethora of new possibilities for language education. Interactive applications, online learning platforms, multimedia resources, and AI-driven tools offer personalized learning experiences that cater to diverse learning styles and needs. These digital tools provide instant feedback, facilitate self-paced learning, and offer access to infinite authentic language content through videos, podcasts, and social media. The potential for these tools to enhance language learning is immense, but their effective integration into traditional pedagogies requires a strategic and thoughtful approach.

This article aims to dissect the synergistic relationship between traditional and digital pedagogies, advocating for a harmonious blend that optimizes the teaching and learning experience. By examining contemporary research, we explore how the strengths of both traditional methods and

digital innovations can be combined to enhance student engagement, improve learning outcomes, and foster overall linguistic competence. We propose a blended approach that leverages the best of both worlds, creating a rich, multifaceted learning environment that meets the needs of today's learners.

In the following sections, we will delve deeper into the advantages of traditional methods and digital technologies in English language education. We will also discuss the challenges associated with integrating these approaches and provide practical examples of how they can be effectively combined. Through this exploration, we aim to offer educators insights and strategies for creating a balanced and effective language learning experience that embraces the best elements of both the quill and the pixel.

Traditional Methods: The Quill

Traditional English language teaching methods, characterized by face-to-face interaction, textbook-based learning, and handwritten assignments, offer several advantages. They foster direct human connection, allow for immediate feedback, and build foundational skills in reading, writing, and critical thinking. Research indicates that handwriting, for instance, enhances cognitive processes involved in language acquisition (Mangen & Balsvik, 2016). Furthermore, classroom discussions and peer interactions cultivate communicative competence and cultural awareness, which are crucial for mastering a language (Harmer, 2007).

Examples of Activities Using Traditional Methods:

1. ***Lectures and Note-Taking:*** Teachers deliver lectures on grammar rules, vocabulary, and language structures while students take handwritten notes. This method not only helps in reinforcing the material but also enhances cognitive processing and retention. For example, during a lecture on complex sentence structures, students can write down examples and practice forming their own sentences based on the lecture content.
2. ***Reading Comprehension Exercises:*** Students read passages from textbooks or printed materials and answer questions to demonstrate their understanding. These exercises can involve multiple-choice questions, short answers, or essays. For instance, a teacher might assign a chapter from a classic novel and ask students to analyze the characters, plot, and themes through written responses.
3. ***Handwritten Essays and Reports:*** Writing essays and reports by hand helps students organize their thoughts, practice proper syntax, and develop coherent arguments. Assignments such as writing a personal narrative, an opinion essay, or a research report on a historical event encourage students to engage deeply with the content and refine their writing skills.

4. **Group Discussions and Debates:** Classroom discussions and debates on various topics enable students to practice speaking and listening skills in a structured setting. For example, students might participate in a debate on the pros and cons of social media, allowing them to articulate their viewpoints and respond to opposing arguments, thus enhancing their communicative competence.
5. **Peer Review and Feedback Sessions:** Students exchange handwritten drafts of their essays or reports and provide feedback to each other. This peer review process helps students develop critical thinking skills and learn to evaluate writing effectively. For instance, students can work in pairs or small groups to review each other's work, offering constructive feedback on grammar, clarity, and coherence.
6. **Dictation Exercises:** Teachers read a passage aloud while students write it down. This activity helps improve listening skills, spelling, and the ability to write accurately under pressure. For example, a teacher might read a short story or a news article, and students must transcribe it as accurately as possible.
7. **Role-Playing and Simulations:** Role-playing activities and simulations allow students to practice real-life scenarios in a controlled environment. For instance, students can role-play a job interview, a visit to the doctor, or a customer service interaction, providing them with practical language practice and enhancing their ability to use English in various contexts.
8. **Spelling Bees and Vocabulary Quizzes:** Spelling bees and vocabulary quizzes are traditional activities that help reinforce spelling and vocabulary knowledge. For example, teachers can organize spelling bees where students compete to spell challenging words correctly, or they can administer vocabulary quizzes to test students' knowledge of newly learned words.
9. **Grammar Drills and Exercises:** Grammar drills involve repetitive practice of specific grammatical structures to reinforce learning. For instance, students can complete worksheets that focus on verb tenses, subject-verb agreement, or the use of prepositions. These exercises help solidify understanding and improve grammatical accuracy.
10. **Book Reports and Literary Analysis:** Students read books and write reports or analyses that explore themes, characters, and literary techniques. For example, a teacher might assign a classic novel and ask students to write a report discussing the main themes and character development, encouraging them to engage deeply with the text and develop their analytical skills.

By incorporating these traditional activities into their teaching, educators can take advantage of the benefits that direct human interaction, immediate feedback, and hands-on practice offer. These

methods provide a strong foundation for language learning, fostering essential skills that students can build upon as they progress in their studies.

Digital Pedagogies: The Pixel

The digital age introduces tools such as interactive apps, online learning platforms, and multimedia resources that cater to diverse learning styles and needs. Technologies like language learning apps (e.g., Duolingo), virtual classrooms, and AI-driven writing assistants provide personalized learning experiences and instant feedback, which are particularly beneficial for self-paced learning (Godwin-Jones, 2018). Additionally, digital resources offer access to authentic language use through online videos, podcasts, and social media, enhancing exposure to real-world English (Chen, 2016).

Examples of Activities Using Digital Methods:

1. ***Interactive Language Learning Apps:*** Apps like Duolingo, Babbel, and Rosetta Stone offer gamified language lessons that adapt to individual learning paces. For instance, students can complete daily exercises on vocabulary, grammar, and pronunciation, receiving instant feedback and earning points for correct answers, which keeps them motivated and engaged.
2. ***Virtual Classrooms:*** Platforms such as Zoom, Google Meet, and Microsoft Teams facilitate live online classes where teachers and students can interact in real-time. For example, a virtual classroom session can include live lectures, interactive discussions, and breakout rooms for group activities, allowing for collaborative learning despite physical distances.
3. ***AI-Driven Writing Assistants:*** Tools like Grammarly and ProWritingAid help students improve their writing by providing instant feedback on grammar, punctuation, style, and clarity. For instance, students can write essays or reports and use these tools to identify and correct mistakes, enhancing their writing skills with each iteration.
4. ***Online Learning Platforms:*** Websites like Coursera, edX, and Khan Academy offer comprehensive English language courses that include video lectures, quizzes, and assignments. Students can enroll in courses that suit their level and interests, such as English for Business or Academic English, and progress at their own pace.
5. ***Multimedia Resources:*** Using platforms like YouTube, TED-Ed, and BBC Learning English, students can watch educational videos and engage with content that covers various aspects of the English language. For example, students can watch a TED Talk and then participate in an online discussion forum to analyze and discuss the presentation's content and language use.

6. **Digital Storytelling Tools:** Applications like Storybird and Adobe Spark allow students to create digital stories, combining text, images, and audio. For instance, students can write and illustrate their own short stories or create multimedia presentations on topics of interest, fostering creativity and enhancing language skills through digital media.
7. **Podcast Creation:** Using tools like Anchor or Audacity, students can create and publish their own podcasts. This activity involves scripting, recording, and editing audio content, which helps students practice their speaking and listening skills. For example, students can produce a podcast series on cultural topics or interview native speakers, providing practical language practice.
8. **Language Exchange Platforms:** Websites like Tandem and HelloTalk connect language learners with native speakers for language exchange. For instance, students can engage in text, audio, or video conversations with partners from around the world, practicing real-life communication and gaining cultural insights.
9. **Gamified Learning Platforms:** Tools like Kahoot! and Quizlet offer interactive quizzes and games that make learning fun and engaging. Teachers can create custom quizzes on vocabulary, grammar, or reading comprehension, and students can compete against each other in real-time, reinforcing their knowledge through play.
10. **Virtual Reality (VR) Environments:** VR platforms like Mondly VR and Engage provide immersive language learning experiences. For example, students can practice speaking English in virtual scenarios such as ordering food at a restaurant or navigating an airport, enhancing their conversational skills in a lifelike setting.
11. **Digital Flashcards:** Apps like Anki and Quizlet allow students to create and study digital flashcards. For instance, students can create sets of flashcards for new vocabulary words and review them regularly, using spaced repetition algorithms to improve retention and recall.

The incorporation of these digital activities into their teaching helps educators to take advantage of the personalized learning experiences, instant feedback, and diverse content that digital tools offer. These methods provide a flexible and engaging way for students to develop their language skills, complementing traditional teaching methods and enhancing overall language competence.

Synergizing Tradition and Technology

A. Blended Learning Models

Blended learning combines traditional face-to-face instruction with online learning activities, creating a flexible and dynamic learning environment. Studies have shown that blended learning can improve student engagement and performance in language courses (Graham, 2013). By integrating

digital resources into traditional classrooms, teachers can diversify instructional methods and provide more comprehensive language practice. For example, a study by EdTech Magazine found that 73% of educators believe blended learning increases student engagement by incorporating interactive digital tools alongside traditional methods (EdTech Magazine, 2021).

Examples of Activities Using Blended Learning

1. **Reading and Discussion:** Assign students to read a chapter from a textbook (traditional) and then watch a related video lecture or documentary online (digital). Follow up with an in-class discussion to analyze and compare insights from both sources.
2. **Grammar Practice:** Use traditional grammar exercises from a workbook (traditional) and complement them with online quizzes on platforms like Quizlet or Kahoot! (digital) to reinforce learning and provide instant feedback.
3. **Writing Assignments:** Have students write a draft of an essay by hand (traditional) and then type and refine their work using AI-driven writing assistants like Grammarly (digital). This approach combines the cognitive benefits of handwriting with the advanced editing tools available online.

B. Flipped Classrooms

The flipped classroom model, where students engage with digital content at home and participate in interactive activities in class, has proven effective in enhancing language skills (Bergmann & Sams, 2012). This approach allows students to absorb theoretical knowledge at their own pace and apply it through collaborative exercises during class time, fostering deeper understanding and practical application. According to an article on TeachThought, flipped classrooms enable teachers to spend more time addressing individual student needs, thereby personalizing the learning experience (TeachThought, 2023).

Examples of Activities Using Flipped Classrooms

1. **Video Lectures and Classroom Debates:** Students watch a video lecture on a specific topic at home (digital) and then engage in a debate or discussion in class (traditional) to deepen their understanding and practice verbal communication skills.
2. **Online Reading and In-Class Workshops:** Assign articles or e-books to be read online at home (digital). In class, conduct workshops where students collaborate to analyze texts, discuss themes, and present their interpretations (traditional).
3. **Digital Tutorials and Hands-On Activities:** Provide digital tutorials or instructional videos for grammar or vocabulary (digital). In class, have students participate in hands-on activities, such as role-playing or group exercises, to apply what they've learned (traditional).

C. Gamification and Interactive Tools

Gamification and interactive tools, such as language learning games and virtual reality environments, make language learning engaging and immersive. These tools leverage the motivational power of games and the immersive nature of VR to create compelling language learning experiences (Reinhardt, 2019). A report by EdSurge highlights that gamified learning environments can significantly improve student motivation and engagement, leading to better learning outcomes (EdSurge, 2022).

Examples of Activities Using Gamification and Interactive Tools

1. ***Language Learning Apps and Board Games:*** Students use language learning apps like Duolingo or Memrise at home (digital) and play educational board games like Scrabble or Bananagrams in class (traditional) to reinforce vocabulary and spelling in an enjoyable way.
2. ***Virtual Reality Scenarios and Role-Playing:*** Utilize VR platforms to simulate real-world scenarios, such as a virtual tour of a city (digital). In class, students can role-play similar situations, such as giving directions or ordering food, to practice conversational skills (traditional).
3. ***Interactive Quizzes and Classroom Competitions:*** Incorporate interactive quizzes using tools like Kahoot! (digital) and follow up with classroom competitions where students answer questions or complete challenges based on the quiz content (traditional).

D. Collaborative Online Platforms

Platforms like Google Classroom and collaborative writing tools facilitate peer interaction and collaborative learning, essential components of language acquisition. These tools support group projects, peer reviews, and real-time collaboration, replicating the interactive aspects of traditional classrooms in a digital context (Dillenbourg, 1999). The New York Times reports that the use of collaborative platforms during the COVID-19 pandemic demonstrated their effectiveness in maintaining student interaction and engagement in remote learning settings (New York Times, 2020).

Examples of Activities Using Collaborative Online Platforms

1. ***Group Projects:*** Assign group projects where students use Google Docs to collaborate on writing assignments (digital) and present their final projects in class (traditional). This method promotes teamwork and integrates digital collaboration with face-to-face presentation skills.
2. ***Peer Reviews:*** Students write essays and upload them to a platform like Google Classroom (digital) for peer review. During class, they discuss feedback and suggestions with their peers, allowing for direct interaction and constructive critique (traditional).

3. ***Real-Time Collaboration:*** Use tools like Padlet for students to brainstorm and share ideas in real-time (digital). Follow up with in-person group activities where students refine their ideas and create posters or presentations (traditional).

Educators can create a more holistic and engaging learning environment by blending traditional and digital pedagogies. This synergistic approach not only caters to diverse learning styles but also prepares students for the multifaceted demands of modern language use, combining the depth of traditional methods with the interactivity and flexibility of digital tools.

Challenges and Considerations

While integrating technology in language pedagogy offers numerous benefits, it also presents significant challenges. One primary concern is digital literacy; both educators and students must possess the necessary skills to effectively use digital tools. Furthermore, access to technology is not universal, creating a digital divide that can hinder equitable learning opportunities. The potential for distraction is another issue, as students may find it difficult to stay focused amidst the myriad of online temptations.

Educators need to be trained not only in the technical use of digital tools but also in pedagogical strategies to incorporate them meaningfully into their teaching. Effective integration requires careful planning and continuous professional development to keep pace with technological advancements.

Balancing screen time with traditional learning activities is crucial to prevent cognitive overload. Excessive use of digital devices can strain attention spans and reduce the quality of learning. Thus, a blended approach that thoughtfully combines digital and traditional methods is essential. This balance ensures a holistic educational experience that leverages the strengths of both worlds while mitigating the risks associated with over-reliance on technology (Kirschner & Karpinski, 2010). By addressing these challenges, educators can create a more effective and inclusive language learning environment.

Conclusion

The interplay between tradition and technology in English language pedagogy represents a dynamic and promising journey. By harmonizing the quill and the pixel, educators can cultivate a versatile and enriched learning environment that capitalizes on the unique strengths of both traditional and digital methods.

Moving forward, ongoing research should delve deeper into innovative strategies for seamlessly integrating these approaches. This exploration will ensure that language teaching remains not only effective but also engaging and accessible in the continuously evolving educational

landscape. Embracing the synergy between tradition and technology allows educators to adapt to diverse learning styles and needs, fostering comprehensive language development among students. As we navigate the complexities of modern education, the fusion of time-tested practices with cutting-edge technological tools promises to shape a future where language learning is both impactful and empowering. By embracing this blend, educators can empower learners to thrive in an increasingly interconnected and digital world.

References

- Bergmann, J., & Sams, A., *Flip Your Classroom: Reach Every Student in Every Class Every Day*, International Society for Technology in Education, 2012;
- Chen, X., *The Effects of Social Media on English Language Learning: A Study of the Use of YouTube in Saudi Arabia*. *Journal of Education and Practice*, 7(35), 28-32, 2016;
- Dillenbourg, P., *What Do You Mean by 'Collaborative Learning'?* In P. Dillenbourg (Ed.), *Collaborative-learning: Cognitive and Computational Approaches* (pp. 1-19). Oxford: Elsevier, 1999;
- EdSurge, *Gamification in Education: What Works and What Doesn't*, Retrieved from <https://www.edsurge.com>, 2022;
- EdTech Magazine, *The Rise of Blended Learning: Best Practices for Engaging Students*, Retrieved from <https://edtechmagazine.com>, 2021;
- Godwin-Jones, R., *Using Mobile Devices in the Language Classroom: Part of the Cambridge Papers in ELT Series*, Cambridge University Press, Cambridge, 2018;
- Graham, C., *REmerging Practice and Research in Blended Learning*, In M. G. Moore (Ed.), *Handbook of Distance Education* (pp. 333-350). Routledge, 2013;
- Harmer, J., *The Practice of English Language Teaching* (4th ed.). Pearson Longman, 2007;
- Kirschner, P. A., & Karpinski, A. C., *Computers in Human Behavior*, Facebook and Academic Performance, 26(6), 1237-1245, 2010;
- Mangen, A., & Balsvik, R., *Pen or Keyboard in Beginning Writing Instruction? Some Perspectives from Embodied Cognition*. *Trends in Neuroscience and Education*, 5(3), 99-106, 2016;
- New York Times, *How Coronavirus Has Changed the Way Students Learn*, retrieved from <https://www.nytimes.com>, 2020;
- Reinhardt, J., *Gameful Second and Foreign Language Teaching and Learning: Theory, Research, and Practice*, Palgrave Macmillan, 2019;
- TeachThought, *What Is A Flipped Classroom?*, retrieved from <https://www.teachthought.com>, 2023.

TRASEELE DIDACTICE – METODĂ EDUCATIVĂ COMPLEMENTARĂ

Prof. Maria Mălai, Colegiul Tehnic Nr 1 Vadu Crișului

Educația în societatea actuală acordă o importanță deosebită dezvoltării într-un climat optim al elevilor, astfel metodele complementare cu un caracter formativ interactiv sunt de un real folos, acestea permițând implicarea elevilor în mod direct în actul educativ. În acest sens traseul didactic, reprezintă o metodă educativă complementară eficientă.

Traseele didactice, numite și trasee educative oferă posibilitatea sensibilizării printr-o mai bună cunoaștere a unor zone, din punct de vedere al specificului natural sau al istoriei culturii, pentru un spectru larg de grupuri țintă. (Kiss, 1999).

Traseul didactic: zonă/teren dotat cu marcaje, care oferă alături de facilitarea orientării vizitatorilor sensibilizarea și posibilitatea cunoașterii specificului, valorilor mediului natural sau/si a elementelor caracteristice istoriei, culturii, a dezvoltării civilizației umane din acea zonă.

Construirea, respectiv parcurgerea traseelor didactice, constituie o modalitate de integrare a valorilor mediului (a naturii dintr-o zonă dată, a valorilor culturii) în procesul educațional privind mediul.

Traseele didactice numite uneori și trasee tematice, în experiența educațională, sunt trasee marcate asemanator traseelor turistice, ușor accesibile prin mijloace de transport, care oferă, de obicei, în afara efectului sentimental, legat de surpriza descoperirii, indentificarea valorilor, uneori, mai puțin cunoscute, nebanuite, ale mediului natural sau realizat de om, prin contactul direct, oferit de parcurgerea acestora prin impresii, informații, noi cunoștințe legate de specificul zonei.

Traseele didactice au un rol deosebit în dezvoltarea „patriotismului local” al unei zone, în același timp, pot oferi posibilitatea înțelegerii și aprofundării conexiunilor cu problemele globale ale planetei pentru cei care-l parcurg. Sunt realizate și administrate de autoritățile locale, organizațiile nonguvernamentale, companiile particulare sau de stat (sau în parteneriat), al caror spectru de activități cuprinde protecția mediului, educația pentru dezvoltare durabilă. Lungimea traseelor didactice întâlnite, variază între 800 m și 8 km, iar durata parcurgerii lor variind, în general, între 1 ora și o zi întreaga (8-10 ore).

Caracteristici ale traseelor didactice:

- un traseu didactic din ariile protejate de regulă, este dotat într-un punct, care se poate considera punctual de acces al traseului, cu un panou central, în general de dimensiuni mai mari, care conține informații generale, harta întregului traseu, timpul aproximativ în care poate fi parcurs, sfaturi pentru vizitatori.

- existența marcajelor, asemănătoare marcajelor turistice, este destinată unei bune orientări și ușurează parcurgerea traseului.

- pe traseu, în afara marcajelor, pentru explicarea elementelor caracteristice zonei se montează panouri pentru explicarea elementelor caracteristice zonei. Panourile pe parcursul traseului didactic oferă o viziune asupra elementelor caracteristice zonei. Panourile pe parcursul traseului didactic oferă o viziune asupra elementelor specifice observabile pe teren, prin hărți, fotografii, schițe, texte explicative. În lipsa panourilor explicative, vizitatorul primește sub forma unei broșuri un text explicativ cu informații despre ceea ce poate cunoaște prin parcurgerea traseului. Aceste informații descriu zona în punctele în care de obicei este înfipt câte un jalon numerotat, care se identifică ușor în timpul parcurgerii traseului.

În cazul integrării traseului didactic în activitatea de educație privind mediul a unor clase sau grupuri de elevi, broșura poate fi realizată sub forma de caiet de lucru de către cadrul didactic, care cunoaște specificul grupului, obiectivele pe care dorește să le atingă bazându-se pe ghidul elaborat de cei ce administrează traseul didactic respectiv. Caietele de lucru, fișele de lucru, elaborate de cadrul didactic sau de autoritatea care administrează traseul didactic, pot avea caracter interactiv, pot servi și pentru evaluarea progresului elevilor la parcurgerea traseului didactic. Prin evaluare, nu înțelegem neapărat, notarea elevilor/studenților, ci sesizarea progresului prin realizarea unor produse ale activităților, ce reflectă gradul de implicare a acestora.

Teme cuprinse mai des în traseele didactice :

- formațiuni geomorfologice, mine, minereuri, diferite tipuri de sol ;
- elemente hidrologice: izvoare, cursuri de apă, lacuri;
- plante specifice, animale, viețuitoare, relații de interdependență în cadrul sistemelor naturale;
- valori ce reprezintă importanță din punct de vedere al istoriei culturii umane;
- legătura factorilor naturali în evoluția sistemelor naturale, intervenția omului cu consecințele ei și altele;

Temele menționate, în marea lor majoritate a traseelor didactice, sunt îmbinate între ele, așa cum în situații reale, aceste teme sunt oferite în mod firesc de mediul existent în zona traseului didactic.

Traseele didactice care vor fi create de școli în cadrul diferitelor proiecte educaționale, diferă de traseele clasice. Aceste trasee locale constituie un cadru, care facilitează modelarea unor activități educaționale, utilizând strategii participative.

Bibliografie

1. Ghid educațional al școlilor din Carpați, Editura Studium Servicii, Cluj Napoca, 2009.

2. CUCOȘ, Constantin. Educația estetică. București: Editura Polirom, 2014.
3. BOCOȘ, Mușcata-Dacia, Instruirea interactivă. București: Editura Polirom, 2013.
4. Cristea Sorin, „Pedagogie generală. Managementul educației”, Editura Didactică și pedagogică, București, 1996.

ÎNVĂȚAREA PRIN JOC-ECHILIBRU SAU FOCALIZARE ÎN FUNCTIE DE NEVOILE IDENTIFICATE

FELICIA MALIȚA

ȘCOALA PRIMARĂ NR.1 POCOLA

Învățarea prin joacă este o metodă folosită în psihologia și educația copilului pentru a-l ajuta să-și însușească cunoștințe noi și să devină conștient de mediul care-l înconjoară, fiind una dintre puținele activități care stimulează dezvoltarea copilului în toate aspectele ei. Ea pavează o cale sigură pentru învățarea pe termen lung.

Jocul dezvoltă un nou nivel de înțelegere la copil. Vorbește pe limba lui și facilitează asimilarea unor informații complicate. O abordare coerentă și bine gândită a jocului asigură o dezvoltare cognitivă complexă pentru copil. Răspunde nevoilor individuale ale micuțului, conturează principalele abilități în dezvoltare și satisface nevoia lor de explorare și cercetare a lumii înconjurătoare.

Cunoaștem din studiile întreprinse anterior că activitatea distractivă și în special jocul, se numără printre mijloacele cu o mare eficiență instructivă și educativă și ocupă în regimul zilei din grădiniță spațiul cel mai întins.

Din punct de vedere formativ, jocurile se împart în două mari categorii și anume jocurile de creație care urmăresc dezvoltarea activității creatoare a copiilor și așa numitele jocuri cu reguli care urmăresc dezvoltarea altor laturi ale personalității lor. În categoria jocurilor cu reguli se includ mai multe feluri de jocuri, fiecare purtând denumirea după elementul mai evident pe care îl conține, de exemplu **jocuri de mișcare** sunt acelea în care predomină motricitatea, **jocurile intelectuale** în care elementul principal îl constituie rezolvarea unei probleme de natură intelectuală cum sunt **jocurile didactice**, iar **jocurile hazlii** (sau distractive) cele în care mai aparent este elementul distractiv.

Jocurile alese trebuie privite în strânsă dependență cu experiența de viață a copiilor, de aceea este necesar să se țină seama de etapa parcursă în procesul de cunoaștere, de unele deprinderi formate. Organizarea și desfășurarea lor nu pot fi desprinse de propunerea în prealabil a unor scopuri ce trebuie urmărite pe tot parcursul și de raportarea acestora la un material ce sugerează însăși conținutul jocului. De aceea propunându-mi cunoașterea copiilor sub aspectul comportării în colectiv, al exteriorizării experienței acumulate, le-am creat condițiile necesare care să îi pună pe ei în situația de acțiune, intrând în relații de reciprocitate, tovărășie

,distribuire a muncii și altele,sugerând jocul de colectiv ,în care fiecare membru al său are de îndeplinit o anumită sarcină.Altădată am sugerat prin materialul oferit jocuri ce reprezintă activitatea efectuată de adulți în complexele de deservire,meșteșugărești,artizanat și altele,pentru a stabili ce cunosc copiii din aceste aspecte și cum le aplică în joc,sau am fost atentă să observ ocupațiile manuale pe care și le aleg.

Provocând discuții,analizând unele situații,observând modul de acțiune sau materialele folosite în diverse ocupații ,am trezit interesul copiilor pentru activitatea profesională și îndemnul de a fi activi,de a se transpune în diverse roluri ,adâncind și mai mult cunoștințele primite.

Observând că preferințele lor sunt tot spre jocuri de mișcare ,am căutat deseori să le dirijez preferințele spre jocuri sportive,gimastică sau dans.Astfel cu ajutorul muzicii am antrenat copiii în mișcări de grație sau ritm,în cerc sau perechi ,acestea fiindu-mi de folos la pregătirea unor dansuri pentru manifestărilor artistice,pregătindu-i pentru unele eforturi intelectuale.

În concluzie consider util a aminti că învățarea prin joc constituie un minunat prilej în vederea satisfacerii sarcinii de ordin formativ ,adăugând continuu noi achiziții personalității copiilor ce se conturează tot mai evident.Pentru aceasta educatoarea trebuie să creeze condițiile necesare desfășurării jocului ,să asigure materialul necesar,să își propună scopuri și să fie mereu prezentă în a le rezolva cu competență și tact ,pătrunsă de importanța muncii sale.

BIBLIOGRAFIE

Activități metodice în grădiniță-IP Filaret 1980

Metodica jocurilor și a programului distractiv în grădinița de copii,Elena Gheorghian,Maria Taiban

ABORDĂRI ALE ÎNVĂȚĂRII EXPERIENȚIALE

Elena Mandache, Școala Gimnazială Nr.6, Vulcan, jud. Hunedoara

Învățarea experiențială este susținută de o serie de psihologi și pedagogi, care demonstrează convingerea că implicarea directă a celui care învață în activități practice, concrete, observabile, sprijină în mod hotărâtor motivația pentru învățare și creșterea performanțelor școlare. Vârsta la care ar trebui ca acest tip de învățare să fie utilizat sistematic în practica educațională a fost mult discutat, aducându-se diverse argumente pro și contra în favoarea/defavoarea vârstelor școlare mici și mijlocii. Faptul că acest tip de învățare s-a experimentat încă de la vârste foarte mici, cu succes (dar în acord cu obiectivele specifice ale temelor abordate și cu particularitățile elevilor) a dovedit că există mai degrabă avantaje decât dezavantaje ale acestui model de învățare.

Avantajele învățării experiențiale pot viza atât cadrul didactic cât și elevul. Astfel, profesorul dispune de posibilități metodice suplimentare de realizare a lecției, oferind un suport real actului de formare a noțiunilor, care în multe cazuri este de factură abstractă și îngreunează eficiența învățării. În același timp, abordarea experiențială în desfășurarea lecțiilor contribuie la stimularea interesului, susținerea motivațională a actului învățării de către elevi, declanșează curiozitatea epistemică prin facilitarea observării unor fenomene ce reproduce fidel realitatea dar apelând la modelare și simulare, declanșează conversații de tip euristic și cresc gradul de implicare al elevilor în activitatea instructivă, prin corelarea cu metodele active de învățare.

Cadrul didactic mai poate crește gradul de organizare a informației transmise, valorificând funcția formativă a învățământului. Posibilitatea de a percepe unele aspecte concrete ale realității sporesc caracterul exploratoriu și sistematic al observației, favorizând în același timp analiza, sinteza sau comparația – înțelese ca operații ale gândirii care cunosc o evoluție progresivă, odată cu dezvoltarea generală a copilului.

În ceea ce îl privește pe elev, învățarea experiențială asigură o implicare activă a acestuia în derularea lecției, înlăturând pasivitatea și receptarea mecanică a informațiilor. În același timp este asigurat un dialog activ între profesor și elevi sau chiar între elevi, contribuind la emanarea ideilor proprii, a soluțiilor de rezolvare a problemelor, descrierea de experiențe proprii care pot completa cunoștințele grupului

educațional. Fiecare elev este încurajat, chiar indirect să își exprime perspectiva proprie, iar în acest fel este încurajată învățarea personală.

Prin faptul că în mod obligatoriu în învățarea experiențială se face apel la reflecție, învățarea devine mai eficientă prin analiza situației la care s-a luat parte.

După David Kolb, ciclul de învățare experiențială integrează următoarele 4 etape:

- experiența concretă propriu-zisă;
- observare și reflecție asupra experienței trăite;
- formarea conceptelor abstracte prin generalizări rezultante ale experienței și reflecție;
- experimentare în situații noi, utilizând conceptele abstracte formate în secvența anterioară (Kolb, 1984).

Deși novator la momentul apariției, acest model a fost îmbogățit în timp, aducându-se completări în acord cu noi descoperiri și teorii din psihologie și psihopedagogie. De exemplu, Peter Jarvis, în 1987 și ulterior în 1995 adaugă ideea de corelare a învățării experiențiale cu stilurile cognitive (Jarvis, 1995) iar Anderson B., în 1992, corelează etapele învățării cu tipurile preferate de comunicare, bazate pe elemente de cultură a celui care învață (Anderson, 1992).

În același timp, etapa de reflecție din cadrul învățării experiențiale a fost analizată în detaliu, subliniindu-se valențele sale epistemice. Diverși autori, printre care și Korthagen au adus în discuție un așa numit ciclu al reflecției, care s-ar realiza în următoarele etape:

- experiența concretă, trăită, observată;
- reflecția generală asupra acesteia;
- identificarea logică a aspectelor esențiale ale experienței;
- dezvoltarea alternativelor de manifestare în cadrul experienței, continuată de selecția acelei alternative percepute ca fiind cea mai adecvată pentru fiecare participant la actul învățării (etapă întâlnită și în operațiile de rezolvare a problemelor) și cea de-a patra etapă - verificarea, testarea alternativei și reînceperea ciclului reflecției (Korthagen, 2010).

Un astfel de circuit al reflecției asigură fiecărui elev mecanismele de adaptare la situații noi de învățare, determinând nu o asimilare mecanică și pasivă de cunoștințe ci o învățare activă, formatoare, cu impact pe termen lung și cu implicații în toate aspectele vieții.

Caracterul realist al informațiilor transmise și înregistrate în contextul învățării experiențiale, ca și expresivitatea și facilitatea cu care pot fi observate acestea favorizează motivația pentru învățare, dar și apariția unor trăiri afective pozitive, cu impact asupra interesului epistemic al elevilor, în diverse etape de dezvoltare a personalității lor. Evaluarea în cadrul acestui tip de învățare devine autoevaluare, fiind o experiență pe care cursanții învață să o aplice pe ei înșiși, prin raportare la aspectele observate, reflectate și alternativele de aplicare, identificate de fiecare.

În literatura de specialitate, ca și în practica educațională au apărut diverse modele de lucru sugerate a fi aplicate la diferite niveluri educaționale, în care baza o constituie învățarea experiențială. Unul dintre modelele preluate în învățământul românesc este sistemul KliC.

Acest sistem urmărește dezvoltarea abilităților de investigație teoretică și practică a elevilor, dar și dezvoltarea creativității cadrelor didactice și a elevilor, prin inserarea unor secvențe de învățare experiențială în lecțiile de Științe. Deși sistemul a fost implementat mai degrabă la nivelul gimnazial sau liceal și cu predilecție în abordarea disciplinelor Fizică și Biologie, modelele de lucru și experimentele utilizate pot fi cu ușurință adaptate la nivelul învățământului primar, în scopul transmiterii unor cunoștințe din domeniul Științelor și al Cunoașterii mediului.

Avantajele acestui sistem de predare sunt demonstrate și prin caracterul interdisciplinar al lecțiilor, fiind corelate diverse informații, care aparțin unor domenii științifice diferite, abordate la noi în școală în mod predominant monodisciplinar. Acest tip de abordare interdisciplinară crește gradul de înțelegere corectă a realității înconjurătoare, favorizează dezvoltarea gândirii critice, a abilităților de observare dirijată, a capacității de a formula concluzii și de a comunica etc.

Desigur, utilizarea unui astfel de model de învățare experiențială necesită existența unui material didactic specific, care include și aparatură video și audio modernă, tehnologie care determină caracterul și mai atractiv al lecțiilor.

Elevii au fost plăcut impresionați de noutatea stilului de predare și au apreciat ca fiind mult mai interesant decât abordarea clasică, predominant teoretică, a transmiterii cunoștințelor în cadrul unor discipline cu tematici dificile și seci. Profesorii au apreciat modul facil de demonstrare a unor fenomene explicative, din cadrul științelor exacte în primul rând, care de obicei erau dificil de înțeles și asimilat de către elevi. În același timp au evidențiat gradul mult mai ridicat de implicare în lecție al elevilor,

curiozitatea acestora cu privire la experiențele observate și posibilitatea de a stabili mai ușor o conexiune între teorie și practică.

Activitățile specifice învățării experiențiale la vârsta școlară mică pot fi completate cu sarcini care vizează realizarea unor produse specifice, pe baza trăirii unor experiențe de învățare, cum ar fi : rezumate, portofolii, jurnale, albume cu fotografii demonstrative, expoziții etc. În toate aceste situații se va exersa capacitatea elevilor de a selecta informații relevante și date observate concret, de a analiza critic fenomenele înregistrate, de a simula situații experimentale, de a elabora diverse materiale informative, de a explora medii virtuale de învățare și de a lucra eficient în egală măsură independent sau în grup.

BIBLIOGRAFIE:

Anderson, B., (1992), Task and reflection în learning to learn. în J. Mulligan & C. Griffin (Eds.), Empowerment through experiential learning: Explorations of good practice, London: Kogan Page, (pp. 239-246).

Cristea, S., (2005), Teorii ale învățării. Modele de instruire, București: EDP.

Jarvis, P., (1995), Adult and Continuing Education. Theory and Practice, 2nd ed. , London, England: Routledge

Kolb, D. A., (1984), Experiential learning: Experience as the source of learning and development, Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall

Korthagen, F. A. J., Vasalos, A., (2010), From reflection to presence and mindfulness: 30 years of developments concerning the concept of reflection în teacher education, In. N. Lyons (Ed.): Handbook of reflection and Reflective Inquiry. New York, Springer

[http: //www. klic-project. eu/](http://www.klic-project.eu/), Aplicația proiectului Kicking Life into Classroom (KLIC) 505519-LLP-1-2009-1-GR-KA3-KA3MP, accesat în februarie 2014.

DIGITALIZARE CU ORICE PREȚ?

Alexandra Florina Mănescu, Școala Gimnazială „Pompiliu Marcea”, Târgu Jiu

- *Cum sunt profesorii în Italia?*
- *Păi... Acolo nu sunt profesori. Adică sunt, dar nu sunt...*

- *Spune-mi, te rog, cum se desfășoară orele în Anglia?*
- *Ne uitam mereu la filme. Nu făceam nimic!*

Am redat ad litteram două frânturi de dialog dintre mine și doi elevi, un băiat, elev în clasa a VIII-a, întors în România după ce a urmat primii ani de liceu în Italia, și o fată, elevă în clasa a VII-a, revenită în țară după ce a învățat mai mulți ani în Anglia. Foarte interesant nu este faptul că în anumite țări – oricare ar fi ele, membre și nemembre ale U.E. – nu se învață carte sau nu se învață atâta carte câtă se învață încă în școlile serioase din România, ci că elevii care au studiat măcar câțiva ani în România conștientizează pericolul de a fi, de a deveni niște ignoranți dacă se lasă *instruiți* în școli în care *nu sunt profesori* sau în care *nu se face nimic*. Cunosc atâtea cazuri de părinți care s-au întors definitiv în România atunci când copiii lor au împlinit 6 ani pentru ca aceștia să învețe carte. După cum cunosc foarte multe cazuri de elevi care, ruși pentru câțiva ani (ultimii ani de școală primară, primii ani de gimnaziu) de școala românească, s-au întors fără a mai putea învăța/reține ceva. Exercițiul învățării și exercițiul scrierii fuseseră anulate aproape complet prin avalanșa de imagini și prin exagerarea competențelor digitale. Ei au devenit, e adevărat, niște experți. Experți în utilizat gadgeturi, experți în căutat *informații*, experți în căutat și reținut imagini. Cum au devenit, în egală măsură, niște depedenți absolut de aceleași gadgeturi, de informații din surse externe, de imagini. Cândărite toate aceste *expertize* de niște elevi care au învățat să scrie, să citească, să socotească, deci care au învățat să învețe aici, în România, ele ajung să nu însemne nimic! Ei simt nevoia să învețe, chiar dacă aici nu au fost și poate nu vor fi cei mai buni elevi. De ce? Pentru că se simt goi, simt golul lăsat de absența cunoștințelor.

După primele săptămâni de școală i-am întrebat pe cei doi elevi la care m-am referit dacă e greu. Mi-au spus că *E foarte greu, dar măcar știm ceva! Acolo aveam timp și nu știam ce să facem...* Ei

m-au făcut pe mine să înțeleg – încă o dată – că știința de carte te întărește și te îmbogățește oricând. Nu a fost nevoie ca eu să le spun lor aceasta! Aflaseră deja!

Ce se întâmplă însă cu elevii din România care încep să fie *educați* după *strategii educaționale privind cadre strategice pentru cooperarea europeană...* și care, fără doar și poate, mai devreme sau mai târziu, cu sau fără *România educată*, vor fi educați *după cele mai moderne abordări pedagogice folosite la nivel global*? Din acest text s-ar putea înțelege că sunt împotriva mult invocatei modernizări a școlii românești. Nu sunt împotriva niciunei modernizări atâta vreme cât efectele ei sunt pozitive, atâta vreme cât preluăm din alte sisteme de învățământ ceea ce este necesar și benefic. Dar nici nu pot blama metode, tehnici, sisteme, abordări *vechi* - denumite astfel doar pentru că sunt aplicate de multă vreme – dacă acestea sunt eficiente. De ce să le blamez? Ca să nu risc să fiu acuzată că sunt un *profesor învechit*? Sunt, deși nu sunt prea în vârstă. Noi, *profesorii învechiți*, le dictăm elevilor, le scriem 7-10 table pe oră, le citim, îi punem pe elevi să scrie, să citească, le dăm teme și facem ore de pregătire suplimentară, la școală, pro bono, fiindcă așa simțim că trebuie și pentru că doar așa am putea să îi învățăm cât mai multe. Tot noi îi obligăm pe elevi să fie creativi, să aibă încredere în ei, în mintea lor, în ce au învățat! Și tot noi apelăm și la tehnologie când și cât e cazul, aplicăm și metode inovatoare, dar și metode fără nume – fiindcă ele sunt rodul creativității noastre – metode care oricând pot primi atributul de *moderne*.

...Nu pentru că m-aș simți obligată să exemplific, ci pentru că simt că trebuie să rămână undeva, descriu câteva situații. Acum câțiva ani, la o lecție de la clasa a VII-a, i-am rugat pe elevi să rezolve un exercițiu care le solicita să descrie școala ideală. Mai mulți au scris că și-ar dori tablete, doar manuale digitale, table inteligente așa cum au văzut/aflat ei că au elevii din alte țări. Așteptându-mă cumva și la astfel de răspunsuri, am uzitat de tehnologie și i-am rugat să urmărească două-trei minute din serialul animat *Garfield*, episodul *Invazia roboților*. Acesta începe astfel. Un bătrân întâlnește pe stradă doi tineri. Au un scurt dialog, apoi intervine naratorul. Redau o mică parte: *Tinerii: Cum?/ Bătrânul: 11. 3 plus 8 face 11./ T: De unde știi asta? Pe ce ai căutat răspunsul?/ B: Nu l-am căutat pe nimic. Îl știu și gata./ T: Hăăă?!.../ B: Înainte de calculatoare, smartphone-uri și tablete, noi învățam aceste lucruri. Se numesc cunoștințe./ T: Hăăă?!... Cunoștințe?!... E un program? Cum am putea cumpăra și noi unul de pe internet? [...]* Naratorul: *În majoritatea locuințelor oamenii au devenit tot mai dependenți de tehnologie. [...]* Să luăm de exemplu această casă. [...] Chiar dacă situația de pe Terra e neplăcută, pe alte lumi dependența de tehnologie e și mai accentuată. De exemplu, pe planeta Sprocket. În trecut avea o tehnologie asemănătoare cu cea pământeană, cu doar câțiva ani mai avansată. La fel ca pământenii, și ei se bucurau de tot confortul adus de progresul tehnologiei. [...] Telefoanele lor mobile

au devenit tot mai inteligente. În cele din urmă, au devenit atât de inteligente, încât și-au dat seama cât de inteligente sunt. [...] După scurt timp, realitatea s-a inversat. Celor de pe planeta Sprocket le porunceau acum smartphone-urile. În curând ei s-au obișnuit să primească ordine. [...]

La final le-am spus că într-un viitor apropiat, cel mai probabil, nu vor mai fi școli și nici profesori. Vor învăța dacă vor dori, ce vor dori, ghidați poate de anumite persoane, pentru a ști unde să caute informația și care este cea validă. Unul dintre elevi, un băiat inteligent și nonconformist!, a exclamat: *Eu abia înțeleg la școală, după ce îmi explică profesorii tot! Cum să învăț altfel?!*. Alți elevi au fost încântați atunci de această șansă.

...S-a întâmplat să vină pandemia. Școala în care predau le-a oferit elevilor și profesorilor toate condițiile necesare predării on-line. Cu toate acestea, i-am simțit pierduți pe elevi. Inclusiv pe elevii de la acea clasă a VII-a, care abia așteptau o astfel de școală. Aflați acum în clasa a VIII-a au revenit la școală pentru a se pregăti mai bine pentru Evaluarea Națională. La lecția despre *distopie*, după ce am citit fragmentul din *Fahrenheit 451* și după ce le-am reamintit lecția în care am discutat despre școală, despre școala ideală, când au urmărit o parte din desenul animat *Garfield – Invazia roboților*, i-am întrebat dacă le-a plăcut școala on-line, cu tablete, cu smartphone-uri, cu manuale digitale, cu teste on-line, cu tot ce și-au dorit unii dintre ei înainte de pandemie. Mi-au spus toți că detestă școala on-line, că s-au săturat de tablete, că s-au prostiți și că sunt debusolați.

...Între timp, programul *România educată* avansează. De pe site-ul Ministerului educației aflăm că a fost înființată o Direcție *România educată*, că a fost constituit „un grup interministerial coordonat de Primul Ministru”, care are și un secretariat tehnic - grup care „va elabora rapoarte trimestriale de monitorizare a implementării Proiectului România Educată” și care a elaborat deja „12 fișe de lucru (draft)”. Fișa de lucru cu numărul nouă se numește *Digitalizare*. Unele măsuri propuse pentru „Domeniul prioritar de acțiune: Digitalizare” sunt necesare, precum: „asigurarea de resurse, echipamente, dotări pentru digitalizarea școlilor”. Însă multe dintre măsuri presupun nu doar dotarea școlilor cu echipamente necesare utilizării ocazionale a unor resurse electronice, ci substituirea pur și simplu a unor forme, metode, mijloace clasice de predare-învățare-evaluare: predare preponderent (probabil până la exclusiv) on-line, teste on-line, teme on-line, catalog electronic/on-line.

Nu voi putea înțelege niciodată de unde ni se trage această aviditate de a prelua – fără cuget – tot ce ne-ar face să fim în rândul lumii... Garfield, motan deștept, îi salvează, în cele din urmă, pe pământeni, dar și pe locuitorii de pe planeta Sprocket. Pământenii revin la utilizarea cu măsură a tehnologiei, iar locuitorii de pe planeta Sprocket nu se mai lasă conduși de roboți, înțelegând că: „Tu trebuie să apeși pe buton, nu butonul să te apese pe tine!”. Noi ce vom face?!

LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ ÎN MENGHINA REFORMEI

Alexandra Florina Mănescu, Școala Gimnazială „Pompiliu Marcea”, Târgu Jiu

Pe site-ul Complexului Național Muzeal ASTRA se găsesc mai multe materiale didactice de odinioară: planuri ale unor școli, hărți, atlase, planșe, manuale, orare ș.a. Potrivit descrierii de pe site, multe dintre acestea au fost achiziționate prin programul *Școala în satul tradițional*, cu scopul de a fi (re)descoperite și pentru a se bucura de ele (și) generațiile actuale și viitoare.

Între aceste auxiliare de altădată se află și două manuale de limba și literatura română (manual pentru clasa a III-a secundară și manual pentru clasa a VIII-a medie, partea I) și un orar din 1955 pentru clasa a III-a primară. Cândva comparăm un manual de clasa a V-a de limba și literatura română din anul 1996 cu unul din anul 2017 și observăm că în trecutul nu tocmai îndepărtat literatura conta mult mai mult decât acum. Am numărat atunci 21 de texte (20 din literatura română, 1 din literatura străină) în manualul din 1996 și doar 5 texte în manualul din anul 2017.

Curiozitatea mă îndeamnă să compar și manualul pentru clasa a III-a secundară, din 1946, cu un manual de clasa a VII-a din prezent. Manualul de limba română pentru clasa a III-a secundară (penultima clasă de gimnaziu din prezent, dar ultima de atunci) este compus din trei părți: literatura, gramatica (fonetica, morfologia, sintaxa), punctuația. Literatura se întinde pe 170 de pagini, gramatica, pe 152, iar punctuației i se alocă 12 pagini. În total, 334 de pagini. Dacă spațiul mi-ar permite, ar fi o bucurie pentru mine să enumăr toate titlurile lecțiilor și să redau cerințele unor exerciții. Mă rezum la zece lecții de literatură din cele 54 și la titlurile primelor cinci lecții ale celorlalte părți ale manualului (ordonarea logică și tematică făcând posibilă deducerea celorlalte lecții). „Literatura: *Mama* (G. Coșbuc), *Bunica* (B. Delavrancea), *La scăldat* (I. Creangă), *Singură* (Jean Bart), *Boul și vițelul* (Gr. Alexandrescu), *Vizită* (I. L. Caragiale), *Scrisori* (M. Kogălniceanu), *În Vâlcea* (Al. Vlahuță), *Sobieski și Românii* (C. Negruzzi), *Cocoarele* (V. Alecsandri); Gramatica: Fonetica – Sunete. Vocale. Consonante; Literele. Alfabetul; Scrierea cu *â* și *î*; Scrierea cu *u* mut; Silabe. Diftongi; Triftongi [...]; Morfologia – Felurile cuvintelor; Cuvinte flexibile și neflexibile; Substantivul. Substantive comune și proprii; Observații ortografice; Substantive concrete și abstracte [...]; Sintaxa – Propozițiunea; Propozițiuni eliptice; Felurile propozițiunilor; Subiectul; Predicatul verbal [...]; Punctuația – Punctul; Virgula; Punctul și virgula; Două puncte; Semnul întrebării [...]”. Astfel, attributele manualului, care se

ivesc fără efort chiar și după o rapidă consultare, sunt: tematic, logic, considerabil teoretic la toate nivelurile, fără exerciții inutile, fără ilustrații, just proporționat.

Manualul de limba și literatura română pentru clasa a VII-a, din 2017, este structurat în unități de învățare și se deschide nu cu o prefață, ci cu o pagină dedicată competențelor (generale și specifice)... Lecțiile de literatură sunt combinate cu acelea de gramatică, iar succesiunea logică – de la sunet/fonetică la cuvânt/lexic, de la cuvânt/morfologie la propoziție, frază/sintaxă – lipsește, fapt dovedit chiar de primele zece lecții din cuprins: „Narativul literar (I) – *Florin scrie un roman*, Mircea Cărtărescu; Acțiune, timp, spațiu; Proiect tematic: Cartea legendelor - elemente de mitologie românească; Textul nonliterar. Anunțul; Enunțul. Coordonarea în frază. Conjunții coordonatoare; Vocabularul. Cuvântul și contextul; Categoriile semantice; Confuzii paronimice. Pleonasmul; Mijloace de îmbogățire a vocabularului. Derivarea; Mijloace de îmbogățire a vocabularului. Compunerea [...]”. Manualul are 208 pagini, din care doar 20 de pagini aparțin literaturii: *Forin scrie un roman* (Mircea Cărtărescu), *Ieșirea* (Ioana Nicolaie), *Toate pânzele sus!* (Radu Tudoran), *Boul și vițelii* (Ion Băieșu), *Sufletul satului* (Lucian Blaga), *Acuarelă* (Ion Minulescu), *Rondelul lucrurilor* (Alexandru Macedonski), *Unde-am greșit* (Alex Moldovan), *Omul de zăpadă care voia să întâlnească soarele* (Matei Vișniec). Alte câteva fragmente de text se găsesc la anumite pagini de recapitulare/evaluare. Trebuie să fac precizarea că, după restabilirea conținuturilor și după reorganizarea acestora, programa clasei a VII-a a devenit cea mai densă, altfel spus, clasa a VII-a este cea mai importantă clasă din gimnaziu. Se cuvine să scriem care sunt și atributele multor manuale de limba și literatura română din prezent. Cele mai multe se remarcă prin: lipsa criteriului logic, lipsa criteriului tematic, aglomerarea cu exerciții inutile, puzderia de imagini, cantitatea infimă de literatură! Mai e de mirare că atâția elevi sunt dezorientați?

Un pasaj din referatul comisiei de cercetare a manualelor, reprodus în prefața manualului din 1946, dezvăluie impresia celor care au dat aprobarea pentru publicare: „[...] Cărțile de limba română pentru clasa I a gimnaziului unic și pentru clasa a II-a secundară [concepute de aceiași autori, D. Theodorescu, profesor la Craiova, și Romulus Demetrescu, inspector general – n.m.], prezentate spre aprobare, sunt manuale excelente. Au bucăți de lectură foarte bine alese, dezvoltând în sufletul elevilor sentimente și învățături. După fiecare lectură, urmează exerciții de vorbire, dictări (pentru învățarea ortografiei) și aplicații gramaticale. Sunt printre puținele manuale de limba română care nu conțin greșeli de ortografie și în care gramatica e aplicată la bucățile de lectură. Autorii au știut să aleagă lecturi care să prezinte și interes gramatical, pe care le-au așezat în ordinea predării gramaticii. Acest procedeu ușurează atât predarea profesorului, care poate găsi exemplele de care are nevoie pentru

lecțiunile de gramatică, cât și munca elevilor, în eventualele aplicări gramaticale. [...]”. Mă întreb ce o fi fost scris în referatele de avizare a multor manuale din ultimii ani... În același pasaj din prefața din 1946 se precizează și că „Manualele au fost refăcute [deși erau catalogate *excelente* – n.m.], introducându-se bucăți de lectură referitoare la viața lumii muncitoare și la cunoașterea națiunilor vecine”, de aceea întâlnim în cuprins și textele: *Aspecte din U.R.S.S.* (M. Sadoveanu), *În mină* (C. Ardeleanu), *Muncitorilor* (Tr. Demetrescu). Sâmburele de comunism fusese aruncat înainte de reforma din 1948.

Compar, în cele din urmă, orarul din 1955 pentru clasa a III-a primară cu un orar din prezent. În 1955, elevii de clasa a III-a aveau în orarul lor 25 de ore, din care: trei ore de citire, șase ore de gramatică, două ore de caligrafie (am putea spune, unsprezece ore de limba și literatura română!), șase ore de aritmetică, o oră de istorie, o oră de geografie, o oră de științele naturii, o oră de muzică, o oră de desen, trei ore de sport. În 2022, orarul elevilor de clasa a III-a însumează 20 de ore: patru ore de limba română, o oră de lectură (în total, cinci, în loc de 11, iar până în clasa a III-a elevii nu studiază limba română, ci disciplina comunicare în limba română!), patru ore de matematică, o oră de educație civică (nu de istorie!), două ore de limba engleză (interesant este că și până în clasa a III-a disciplina se numește limba engleză și nu comunicare în limba engleză!), o oră de științele naturii, o oră de religie, o oră de joc și mișcare, două ore de arte vizuale, o oră de muzică și mișcare, două ore de educație fizică.

După astfel de comparații, din care transpar clar preferințele mele, s-ar putea spune – și n-ar fi pentru prima dată – că sunt împotriva evoluției, împotriva modernizării. Nu sunt decât împotriva patimei de a fi și noi ca alții, chiar dacă asta înseamnă uneori să ne fie mai rău. Actualizarea (nu schimbarea, nu *descongestionarea*) programelor și a manualelor nu era, nu este un moft, ci o necesitate. Dar conceperea lor după anumite tipare (cadru european, model finlandez etc.), fără păstrarea a ceea ce a fost și/sau încă este bun, mi se pare un moft nespecific oamenilor instruiți și de bună-credință. Am avut atâta timp să învățăm că desincronizarea poate aduce și avantaje. În ultimii ani s-a tot încercat împrumutarea, ca atare, fără adaptarea lor, fără îmbunătățirea lor, a unor *modele educaționale reformatoare/ revoluționare/ extraordinare/ istorice implementate* deja de decenii în alte țări. Așa s-a ajuns la competențe, în loc de conținuturi, la *descongestionarea* programelor, la testele standard, la testele grilă, la redenumirea disciplinelor, la reducerea numărului de ore, la neafișarea rezultatelor de la testările naționale, la anonimizări, la evaluări digitalizate, la fericirea elevului, în loc de împlinirea intelectuală a acestuia (care aduce cu sine și fericire), la *Săptămâna Verde*, la *Săptămâna Altfel*, la *Săptămâna Stării de bine*, la vacanțe cât mai multe și cât mai dese (anul acesta școlar, cu cinci vacanțe - una dintre ele se numește *vacanță de schi* – și cu multe alte zile libere, va fi, de fapt, o vacanță

continuă; chiar și aceia care nu sunt elevi sau profesori știu că săptămâna care precedă și săptămâna care succedă o vacanță înseamnă tot vacanță), la renunțarea la teme pentru acasă, la evaluări continue care *să nu pună presiune pe elevi*, la evaluări adaptate la capacitatea fiecărui elev și la multe altele.

Cei aflați în cele mai înalte funcții au refuzat și refuză, pur și simplu, să vadă efectele acelor *reforme*, pe care tocmai desincronizarea le pune acum pe tavă. A fost la modă proiectul educațional *Waldorf*. A fost în vogă sistemul *Step by Step*. Au fost adoptate, ulterior, și în școli din România, mai ales în acelea private. Acum este încă în *trend* sistemul finlandez, deși oameni cu adevărat pregătiți au vorbit, au scris despre tarele acestui model (efectul cel mai grav fiind dificultatea elevilor de a citi, de a înțelege și de a scrie). Cu toate acestea, *experții* noștri se încăpățânează să spună că aceasta este calea și că proiectele de legi ale educației (nu legi ale învățământului) sunt *pentru viitor*. Oare atributul se referă la calitatea juridică a unei legi de a produce doar efecte ex nunc? Posibil... Dar, chiar și așa, orice legiuitor adevărat privește și către trecut, atunci când face legea. Și, Slavă Domnului, biblioteci și arhive încă există! Și oameni cu adevărat buni și școliți!

Concluzia este că nici avantajele desincronizării, nici miile de semnături ale academicienilor, ale profesorilor universitari, ale intelectualilor, ale oamenilor instruiți și de bună-credință, nici sutele de intervenții, verbale și scrise, ale unor profesori și intelectuali de renume nu pot clinti cerbicia unora care își păzesc propriile (non)valori sau care cultivă nonvalorile impuse de alții.

Sâmburele de haos a fost aruncat.

CONCEPȚII, REPERE ȘI PERSPECTIVE EPISTEMOLOGICE ÎN BIOLOGIE

Prof. Maniu Elena Camelia
COLEGIUL NAȚIONAL "LUCIAN BLAGA" SEBEȘ

A vorbi despre CONCEPȚII, REPERE ȘI PERSPECTIVE EPISTEMOLOGICE ÎN BIOLOGIE, înseamnă a aborda o problemă deosebit de complexă întrucât epistemologia, teoria cunoașterii științifice, studiază originile natura și scopurile, metodele și mijloacele cunoașterii.

Epistemologia-teorie filozofică a cunoașterii cercetează așadar originea, structura, metodele și validitatea cunoașterii. Huxley-creatorul termenului-EPISTEME =cunoaștere, metodă, teorie; LOGOS=știință; filozoful Platon definește cunoașterea, epistemologia, drept "convingere adevărată justificată". Alți autori o numesc criteriologie sau teoria certitudinii stabilind condițiile, valorile și limitele cunoașterii științifice, precizând gradul de îndoială sau de certitudine pe care-l comportă ori diversitatea mijloacelor, metodelor de cercetare prin care se poate diminua îndoiala și spori convingerea.

Fiecare generație trăiește într-o lume incomplet cunoscută, oamenii de știință reușind să facă progrese mai mari sau mai mici în toate domeniile, cu viteză uimitoare, astfel că știința evoluează iar cantitatea și calitatea informațiilor, cunoștințelor acumulate în timp depind doar de noi cum alegem să le folosim. Cunoașterea oferă puteri nelimitate fiind de cele mai multe ori motorul care conduce viața umană iar dobândirea cunoașterii este considerată cea mai importantă activitate umană. (1)

Cu toate acestea studiul BIOLOGIEI în învățământul preuniversitar, stimulat de nevoia de-a găsi răspunsuri pertinente coroborate cu progresele cunoașterii științifice în acest domeniu, de evoluția și cerințele învățământului actual, dar și de dezvoltarea noilor orientări și tendințe metodologice.(2)

Predarea în perspectiva epistemologică în biologie presupune dobândirea unor atitudini , opinii, reflecții ori interpretări legate de găsirea unor soluții practice la câteva dintre problemele actuale, într-o manieră modernă, sistemică a notiunilor de predare, învățare, evaluare.

Biologia ca disciplină fundamentală integrată în Planul-cadru de învățământ are menirea de a asigura:

Formarea unei culturi biologice generale, necesară îndeosebi în ceea ce privește mediul și organismele care ne înconjoară și ne influențează viața

Formarea unei culturi ecologice care să conducă la comportament ecologic față de natură

Pregătirea școlară temeinică pentru o integrare optimă în viața activă

Inițierea în specialitate, ca bază de orientare școlară profesională

(3)

Științele biologice ca științe ale vieții, trebuie să fie în concordanță evoluția cuceririlor științifice iar transmiterea cunoștințelor către educabili, în procesul de instruire să reprezinte un vast proces de cognitivizare a generațiilor tinere. Noile tendințe ale descoperirilor științifice se reflectă în aspectele

fundamentale ale învățământului biologic de a nu mai studia separat domenii precum -botanica , zoologia ori anatomia și fiziologia omului ci de a consolida baze conceptuale, sistemice corelative organism-mediul de viață.

Conform principiului holistic, BIOLOGIA-este considerată ca un tot unitar ca un sistem, având menirea de a forma competențe necesare dezvoltării personale a educabililor pentru incluziune socială și inserție pe piața muncii. Predarea nu poate fi desprinsă de activitatea de învățare a elevului, care trebuie dirijat, coordonat, stimulat chiar dacă reușita învățării școlare depinde de factori interni-capacitatea de învățare și motivare a elevilor ori factori externi-calitatea predării, mediul și climatul școlar, logistica didactică. Valorificând optim acești factori învățarea școlară va parcurge adecvat mijloace specifice precum -recepționarea, înțelegerea, memorarea, păstrarea și actualizarea datelor memorate; devenind astfel eficientă. (4)

Statutul epistemologic- metoda didactică –"calea de urmat" în vederea descoperirii adevărului științific vine în ajutorul cadrului didactic pentru a îndruma elevii să exploreze fenomene ale naturii ori să aplice cunoștințe dobândite la orele de biologie în diversele tehnologii în economie sau alte activități specifice societății umane. Metodele didactice reprezintă pentru profesor un instrument didactic cu ajutorul căruia îi determină pe cei aflați pe băncile școlii la o asimilare activă, o dezvoltare a forțelor lor cognitive, intelectuale; iar pentru elev metoda este drumul pe care-l parcurge de la necunoaștere la cunoaștere.Într-o manieră modernă metoda didactică este modalitatea pe care profesorul o urmează pentru a-i face pe elevi să găsească singuri calea proprie de urmat în descoperirea adevărurilor sale. Metodele de predare -învățare nu sunt identice metodelor de investigație științifică, desigur ele au o destinație aparte -pedagogică. Ca atare ele rămân tributare unor distincții epistemologice , situându-se fie pe poziția cunoașterii figurative, fie pe cea a cunoașterii operaționale-dedus din conținutul biologiei. Nu toate metodele au același statut epistemologic, unele descriu , explică sau transmit iar altele sunt exploratorii, demonstrative, practic-aplicative. Metoda de instruire este rezultatul nu doar a unui transfer de proceduri dinspre cunoașterea științifică spre învățământ ci și al unei elaborări specifice care aparține creației didactice. (5)

Specificul aplicării diferitelor metode și procedee de predare -învățare în cadrul disciplinei biologie este dat de dinamizarea relațiilor dintre metodele și procedurile didactice, în sensul că metoda poate să fie ea un procedeu în cadrul altei metode de învățământ sau un procedeu poate fi o metodă la un moment dat. Spre exemplu observarea independentă este un procedeu didactic în aplicarea unui

Criteriile folosite în clasificarea metodelor didactice folosite în biologie:

- Criteriul istoric
- Gradul de generalitate
- Criteriul organizării muncii
- Demersul didactic dorit
- Funcția fundamentală îndeplinită

Ioan Cerghit, în "Prelegeri pedagogice", realizează o clasificare a metodelor de învățământ, luând în calcul sursa generatoare a învățării școlare la care este asociat, ca subcriteriu suportul informației:

- metode de comunicare orală
- metode de comunicare bazate pe limbajul intern-reflecția
- metode de comunicare scrisă-tehnica lecturii
- metode de explorare a realității
 - metode de explorare a nemijlocită
 - *observația sistematică și independentă
 - *experimentul

-metode de explorare mijlocită

*metode demonstrative

*metode de modelare

-metode de raționalizare a învățării și predării(5)

Conform noilor concepții epistemologice ale științei, elevul ar urma să devină din obiect un subiect al educației. Cercetarea biologică a condus la formulări tot mai des întâlnite ca: "era biologiei", "revoluția biologică", "revoluția bioindustrială" ori "revoluția biotehnologică". Rezultatele cercetărilor în Biologia moleculară, în Biologia celulară, Genetică au determinat în unele state ale lumii utilizarea la nivel industrial a biotehnologiilor. Cercetările în Biologia moleculară aduce un aport semnificativ de informații științifice vitale omului-mutațiile genice, cromozomiale, genice; importanța implicațiilor factorilor mutageni, amprenta genomică; Virusologia- vaccinurile și aplicabilitatea lor; diversele patologii oncologice. (2) Imunologia, Imunogenetica – au un rol deosebit de important în cunoașterea bolilor genetice ale sistemului imunitar uman -mecanismul de sinteză a imunoglobulinelor poate fi afectat de erori care, de regulă, sunt boli genetice.

Bioetica -termen introdus de Van Rensselaer Potter- reprezintă o nouă disciplină ce se integrează celor care au ca obiect ocrotirea și îngrijirea omului, sub aspectul sănătății sale biologice, psihologice și sociale. Definiția bioeticii a suferit modificări de-a lungul anilor, cea mai acceptată fiind cea dată de dicționarul Oxford: "bioetica este disciplina care studiază problemele etice rezultate din progresele medicinei și ale biologiei". În general, se acceptă existența a două principii fundamentale, unul cu precădere subiectiv-respectul autodeterminării persoanei, altul obiectiv-respectul vieții.(6)

O nouă direcție de dezvoltare a biologiei în societatea actuală o constituie cercetarea organismelor biologice, proceselor și fenomenelor care guvernează lumea vie cu metode tot mai diverse și complexe.(2)

BIBLIOGRAFIE:

- (1) EPISTEMOLOGIE-cursuri, prof. Nicolae Bujdoi
- (2) Revista "Cunoașterea științifică", www.cunoasterea.ro
- (2) (4) DIDACTICA ȘTIINȚELOR BIOLOGICE-Mariana Ciobanu, EDP, 2008
- (3) Programe școlare, Aria Curriculară Matematică și Științe ale naturii, MEC, București, 2001
- (5) METODE DE ÎNVĂȚĂMÂNT, Ioan Cerghit, Editura Polirom, 2006
- (6) Manual Biologie-clasa a XII a, Alexandra Simon -Gruță , Traian Șăitan, CD PRESS, 2007

ÎNVĂȚAREA DURABILĂ – CHEIA SPRE O SOCIETATE EDUCATĂ

Alina Manole

Colegiul Național Pedagogic Constantin Cantacuzino Târgoviște

„Educația este cea mai puternică armă pe care o poți folosi să schimbi lumea”, afirma Nelson Mandela, un instrument de bază în vederea obținerii unui viitor sustenabil. Dezvoltarea durabilă este un concept greu de definit, dată fiind evoluția sa în timp. O descriere originală a acesteia este dată de către Comisia de la Brundtland: „Dezvoltarea durabilă este dezvoltarea care urmărește satisfacerea nevoilor prezentului fără a compromite posibilitățile generațiilor viitoare de a-și satisface propriile nevoi”.

Educația în vederea dezvoltării durabile (EDD) nu este un program particular, ci este mai degrabă un punct central, atât pentru multiplele forme ale educației deja existente, cât și pentru cele ce urmează a fi create. EDD apelează la procesul de învățare continuă și recunoaște faptul că nevoile educaționale ale persoanelor se schimbă pe tot parcursul vieții lor.

Educația pentru dezvoltare durabilă aduce o nouă motivare actului educațional, dând posibilitate *actorilor* implicați în actele educaționale să participe creativ la găsirea variantelor și evaluarea alternativelor pentru un viitor sustenabil. O schimbare în mentalitățile oamenilor, care să potențeze capacitatea acestora de a crea o lume mai sigură, mai sănătoasă și mult mai prosperă și care crește calitatea vieții, începe din familie și din școală.

Educația este cea care ajută țările să își atingă obiectivele de dezvoltare durabilă, având impact asupra creșterii productivității în agricultură, a gradului de atenție acordată sănătății, reduce rata de creștere a populației și, în general, crește nivelul de trai. În reorientarea educației către dezvoltarea durabilă, cei care dezvoltă programe de educație trebuie să găsesască echilibrul între cunoștințele viitorului și cele ale trecutului, între inovație și tradiție. Obținerea unei educații durabile include alocarea resurselor, asumarea unei responsabilități colective și încheierea unor parteneriate constructive având ca scop aducerea la un loc a variatății de resurse, de care individual partenerii pot să nu dispună, cu scopul creării unei valori adăugate superioare, întreprinderea de acțiuni decisive și, nu în ultimul rând, indivizibilitatea și unitatea demnității umane, care face parte din acele valori umane ce trebuie să constituie baza educației, valori precum responsabilitatea, toleranța, onestitatea sau respectul față de ce se află în jurul nostru.

Educația pentru Dezvoltare Durabilă este abordată transversal în curriculumul formal din învățământul preuniversitar din România, însă și în activitățile extracurriculare și extrașcolare (îndeosebi în cadrul programelor naționale Școala Altfel, Școala Verde). Educația pentru Dezvoltare Durabilă se realizează nonformal și informal și prin numeroasele parteneriate pe care MEN le are cu autorități publice centrale și locale, operatori economici și ONGuri.

În contextual actual, pentru garantarea accesului la educație și la formarea profesională de calitate, precum și pentru asigurarea continuă a calității educației se vor îndeplini obiectivele specifice stabilite prin Programul Operațional Sectorial „Dezvoltarea Resurselor Umane”:

- Îmbunătățirea sistemului de asigurare a calității în învățământul preșcolar, primar și secundar și formarea profesională inițială, prin susținerea unităților de învățământ preuniversitar în vederea perfecționării managementului și a capacității de furnizare a calificărilor relevante pe piața muncii;
- Ameliorarea sistemului de asigurare a calității în învățământul superior prin susținerea universităților în vederea îmbunătățirii managementului și a capacității de furnizare a calificărilor relevante;
- Îmbunătățirea calificării profesorilor, formatorilor și altor categorii de personal din educație și formare, prin sprijinirea formării inițiale și continue a acestora;
- Lărgirea cadrului de stimulare a învățării pe toată durata vieții prin sprijinirea furnizorilor de formare, în vederea dezvoltării sistemului de asigurare și management al calității;
- Sprijinirea obținerii de cunostințe și competențe superioare de către tinerii cercetători, prin extinderea oportunităților pentru studii doctorale și post-doctorale;
- Fundamentarea învățării pe baza nevoilor de dezvoltare personală și profesională a tinerilor, din perspectiva dezvoltării durabile și a asigurării coeziunii economice și sociale;
- Asigurarea și recunoașterea complementarității dintre educația formală, non-formală și informală, învățarea permanentă devenind unul din pilonii de bază ai politicii educaționale;
- Deschiderea sistemului educațional și de formare profesională către societate, în ansamblu, către mediul economic, social și cultural.

Educația este un instrument esențial pentru realizarea unui viitor durabil. Numeroase declarații din cadrul conferințelor ONU au pledat în mod repetat pentru educație, sensibilizarea și creșterea gradului de conștientizare a publicului privind dezvoltarea sustenabilă. Paradoxal sau nu, însă cu cât o societate este mai educată și mai înstărită, cu atât impactul ei negativ asupra mediului

este mai mare, necesitățile de consum sunt mai mari și poluarea la fel. În concluzie, educarea cetățenilor nu este suficientă pentru realizarea dezvoltării durabile. Provocarea este să educăm fără a crește nevoia de consum a populației, modificând tendințele de consum și limitând poluarea, adică să îi motivăm să folosească conștient.

Bibliografie:

- ❖ Johannes Tschapka, Michela Mayer, Engaging youth în sustainable development, Bruxel, 2008.
- ❖ Mihaela Roberta Stanef, Sistemul educațional din România, disparități dintre mediul urban și cel rural, Academia de Studii Economice din București, 2013, pp. 83-93.
- ❖ Baza de date – Indicatori de Dezvoltare Durabilă în România (IDDR), http://www.insse.ro/cms/files/Web_IDD_BD/index.htm
- ❖ Guvernul României, Ministerul Mediului și Dezvoltării Durabile, Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României. Orizonturi 2013-2020-2030, București, 2008.
- ❖ Ghid Metodic Interdisciplinar: Educația pentru Dezvoltarea Durabilă, pp.26, <http://www.eformare.info.ro/>.
- ❖ Ministerul Educației și Mediului a regiunii UNECE, Report Of The Sixth Ministerial Conference „Environment For Europe”, Belgrad, Octombrie 2007.

EDUCATIA EMOTIIONALĂ ÎN CICLUL PRIMAR

prof. înv. primar Manoliu Rodica Elena

Inteligența emoțională se referă la abilitățile în baza cărora un individ poate discrimina și monitoriza emoțiile proprii și ale celorlalți, precum și la capacitatea acestuia de a utiliza informațiile deținute pentru a-și ghida propria gândire și acțiune (Salovey & Mayer, 1990).

Educația bazată pe inteligența emoțională pornește de la faptul că totalitatea acțiunilor noastre ne permite să creăm un echilibru mai sănătos în clasă și în relațiile cu copiii. Acțiunile noastre trebuie să pună accent pe importanța sentimentelor și să ne ajută să ne ținem sub control emoțiile, în loc să acționăm impulsiv sau să ne lăsăm copleșiți de sentimente. Pentru unii copii, viața este dură și nesigură; pentru alții, este plină de tensiune. În ambele cazuri, a-și pierde controlul poate însemna pierderea unor drepturi, pierderea unor activități extrașcolare sau de îndrumare. Copiii au nevoie de un mediu pozitiv, care le oferă numeroase oportunități. Educația bazată pe inteligența emoțională pornește de la faptul că totalitatea acțiunilor noastre ne permite să creăm un echilibru mai sănătos în relațiile cu copiii prin accentuarea importanței sentimentelor și prin controlul emoțiilor.

Inteligența emoțională ține de conștientizarea propriilor emoții, stăpânirea acestor emoții (prin controlarea cauzelor generatoare), motivația interioară de a evolua, dublată de inițiativă, optimism și dăruire, empatie (capacitatea de a înțelege emoțiile și sentimentele altora) și, nu în ultimul rând, de aptitudinile sociale, adică de capacitatea de a stabili relații pozitive, de a coopera și colabora cu ceilalți, de a rezolva conflicte, de a capta atenția.

Inteligența emoțională este un alt mod de a fi inteligent: inteligența inimii. Înseamnă: - să cunoști emoțiile, să le recunoști, să poți să te pui în pielea celui alt, să știi să iei decizii, să-ți asumi responsabilitatea pentru ceea ce faci, să fii motivat, să știi să comunici cu ceilalți pentru a avea relații armonioase

De ce au copiii nevoie de inteligența emoțională?

Copiii au nevoie de inteligența emoțională: pentru a reuși în viață; pentru a avea încredere în ei, în abilitățile lor; pentru a se cunoaște mai bine și pentru a-i cunoaște și pe ceilalți; pentru a-și transforma emoțiile negative, pentru a știi să se manifeste în siguranță atunci când se simt furioși, supărați, îngrijorați, obosiți, triști.

Aptitudinile cheie ale inteligenței emoționale sunt:

- *cunoașterea emoțiilor*- capacitatea de a recunoște sentimentele atunci când apar și de a nu le elimina dacă nu ne convin: "Sunt furios/ furioasă!" în loc să-mi "înghit" furia sau să iau un calmant.
- *gestionarea emoțiilor*- capacitatea de a aborda emoțiile neplăcute, după ce le-am acceptat că le simțim. "Îmi ocup timpul cu o activitate care mă face să mă simt bine".
- *automotivarea*- emoțiile ne fac mai puternici sau mai neputincioși. "Să-mi dezvolt o formă de autocontrol emoțional"
- *recunoașterea emoțiilor* -să-mi detectez cu mai multă precizie emoțiile și să-mi construiesc propriul "sistem de lucru" cu ele.

De când se poate începe educația inteligenței emoționale?

Inteligența emoțională se poate învăța, exersa de timpuriu, chiar din primul an de viață. Perioada preșcolarității este esențială, deoarece atunci învață copiii vocabularul emoțiilor, asocierea dintre emoții și contextele de viață, exprimarea facială a emoțiilor (de pildă, învață să decodifice o frunte încruntată ca fiind semn de îngrijorare sau supărare, un zâmbet ca semn al bucuriei etc.), modalități de reacție la emoțiile celor din jur. La vârsta de 6 ani termenii utilizați pentru descrierea emoțiilor cresc în diversitate și cantitate. Copiii devin capabili să poarte discuții cu alții despre emoțiile lor interne sau pot să asculte ce spun ceilalți despre emoțiile lor.

Multe cadre didactice nu sunt familiarizate cu noile metode interactive pe care învățarea comportamentelor pozitive socio-emoționale, le cer. Ele se tem că aceste metode vor duce la dezordine, pierderea controlului clasei.

Învățând să comunicăm cu copiii, ne vom bucura împreună cu familiile acestora de o inteligență emoțională armonios dezvoltată. „Devenind mai echilibrați emoțional, va crește și siguranța lor și încrederea în sine; curiozitatea lor își va găsi căi firești de exteriorizare, vor învăța cum să-și câștige independența și autenticitatea în gândire și comportament, își vor dezvolta capacitatea de a face alegeri responsabile.”(Daniel Goleman).

Câteva metode pentru dezvoltarea abilităților emoționale:

- Asigură-i un mediu sigur și echilibrat;
- Zâmbește-I;

- Învăță-l să-și conștientizeze și să-și exprime emoțiile; arată empatie când copilul este supărat: „Ce s-a întâmplat? Ești supărat pentru că Robert nu se joacă cu tine?”, „Poate nu-i place să se joace cu mingea, propune-i să vă jucați împreună altceva”;
- Explică-i de ce spui „nu”, în loc de doar „nu”;
- Laudă-l pentru un comportament pozitiv și încurajează efortul;
- Explică-i când și cum acțiunile sale îi afectează pe alții.

Cum arată un copil inteligent emoțional?

Copilul inteligent din punct de vedere emoțional:

- este conștient de emoțiile sale și vorbește liber despre ele;
- recunoaște emoțiile celor din jurul său;
- comunică ușor despre ceea ce îl interesează sau îl preocupă;
- știe să spună NU fără să îi rănească pe ceilalți;
- are un bun management al emoțiilor negative;
- are comportamente rezonabile chiar și atunci când lucrurile nu merg așa cum și-ar dori și nu abandonează o activitate, nici atunci când devine dificilă;
- are bine dezvoltat sistemul motivațional – de pildă, nu face unele activități doar pentru că i-au fost cerute să le facă sau doar cât este supravegheat, ci le face pentru că a înțeles că sunt utile pentru propria dezvoltare și îi oferă beneficii;
- este sigur pe el în majoritatea situațiilor, iar atunci când simte că nu se descurcă, cere ajutorul;
- se adaptează rapid la situații/ persoane noi;
- nu îi este teamă să pună întrebări sau să își afirme preferințele;
- are prieteni cu care se relaxează dar de la care deopotrivă învață modele noi de comportament.

Bibliografie:

1. Goleman D., ”Inteligența emoțională”, Editura Curtea Veche, București, 2001;
2. Roco M., ”Creativitatea și inteligența emoțională”, Editura Polirom, Iași, 2001
3. Sas C., (coord.), ”Cunoașterea și dezvoltarea competenței emoționale”, Editura Universității din Oradea, 2010
3. Segal J., ”Dezvoltarea inteligenței emoționale”, Editura Teora, 2000.

STUDIU-VALENȚELE ACTIVITĂȚII DIFERENȚIATE ÎN CICLUL PRIMAR

înv. Marc Aurica-Școala Gimnazială Câmpeni

Personalitatea este întotdeauna unică și originală. Fiecare individ pornește de la o zestre ereditară unică și stabilește un drum anume marcat de diverse experiențe, desfășoară variate activități, angrenându-se în fel de relații și toate având anumite efecte asupra dezvoltării și construirii personalității.

E necesar ca dascălul să cunoască în detaliu individualitatea elevilor săi, căci în școală se urmărește nu doar dezvoltarea intelectuală, ci și educarea afectivității și a sensibilității copilului.

Elevii sunt diferiți prin modul în care învață, prin stilul preferat de învățare și prin nivelul de dezvoltare. Astfel, sarcinile de învățare menite să conducă la progres trebuie croite pentru fiecare dintre dimensiunile menționate. Reușita în învățare are multe fețe, chiar în interiorul aceluiași grup de vârstă, iar modul cel mai echitabil de definire a reușitei într-un sistem de învățământ incluziv este prin raportarea la progresul înregistrat de fiecare elev.

În orice clasă există cel puțin două categorii de elevi: elevi capabili de performanță și elevi cu dificultăți în învățare. Dascălul va trebui să găsească căi, mijloace, metode, modalități de lucru adecvate pentru a face față provocărilor timpului, cât și pentru a obține randament maxim în funcție de posibilitățile individuale ale fiecărui școlar, ceea ce înseamnă o educație diferențiată. Lipsa ei poate avea ca rezultat insuccesul, eșecul școlar.

A diferenția în activitatea didactică reprezintă, în primul rând, acceptarea că ritmul de învățare al elevilor e diferit. Instruirea diferențiată presupune crearea situațiilor favorabile fiecărui elev, descoperirea și stimularea intereselor, aptitudinilor și posibilităților de formare și afirmare ale fiecăruia. Diferențierea vizează tehnologia didactică, diferențierea sarcinilor de muncă independentă în clasă sau acasă, stimularea inițiativelor și intereselor personale ale elevilor.

În timpul activității diferențiate trebuie folosite în permanentă metode și procedee care antrenează în cel mai înalt grad capacitățile intelectuale, care trezesc și mențin interesul față de învățare, curiozitatea față de fenomenele studiate, stimulează atitudinea creatoare, solicită un efort propriu, asigură o învățare activă și formativă. Diferențierea activității în cadrul lecției, presupune îmbinarea și alternarea echilibrată a activității frontale cu activitatea individuală și pe grupe, se realizează în toate momentele lecției, în darea temei pentru acasă, precum și în întreaga activitate extrașcolară organizată cu elevii. Tratarea diferențiată înseamnă adaptarea învățământului la particularitățile individuale psihofizice ale copilului, influențarea instructiv-educativă a copilului potrivit particularităților sale,

înlesnind prin aceasta descoperirea și cultivarea aptitudinilor, înclinațiilor, intereselor lui, pregătirea la nivelul posibilităților de care dispune, crearea unui cadru favorabil formării personalității.

De-a lungul carierei mele didactice mi-am organizat lecțiile astfel încât să-mi răspund la câteva întrebări de bază: “Cum fac, ca școlarii cu un intelect dezvoltat să nu-și piardă vremea așteptându-i pe ceilalți? Cum să-i încurajez pe cei mai înceți pentru a nu renunța și a se strădui să-i ajungă pe ceilalți?”, având astfel în vedere nu numai elevii cu probleme la învățătură, ci întreg colectivul, pentru a asigura un nivel maxim după posibilitățile fiecăruia. Toate acestea se pot realiza doar printr-o muncă diferențiată atent pregătită. Tratarea diferențiată a elevilor o realizez prin activități individuale și activități pe grupe. Elevii lucrează individual pentru fixarea și consolidarea cunoștințelor, pentru aplicarea lor în practică, pentru formarea de priceperi și deprinderi, pentru exersarea unor operații mintale, rezolvarea exercițiilor și problemelor, efectuând măsurători, desene, schițe, compuneri etc. Sarcinile diferențiate și individualizate am grijă să respecte particularitățile psihice ale fiecărui elev, ținând seama de ritmul de muncă, de aptitudinile și capacitatea lui de rezistență fizică și intelectuală, de nivelul pregătirii lui anterioare. Învățământul individualizat urmărește progresul neconținut și sistematic al elevului prin propria lui activitate și eliminarea greșelilor ivite pe parcursul instruirii și educării lui.

Alături de activitatea diferențiată individuală, activitatea pe grupe reprezintă o formă de organizare eficientă în procesul de învățare, intensifică performanțele elevilor și crește gradul de activizare a lor. Am creat atât grupe omogene, cât și grupe eterogene. Însă pentru a nu-i suprasolicita pe cei buni sau a nu-i eticheta pe cei “slabi” e bine să se alterneze modul de constituire a grupelor de elevi. Elevii pot comunica și colabora pe parcursul realizării sarcinilor cerute, primesc îndrumări, eu trecând de la o grupă la alta.

La nivelul clasei, activitatea diferențiată a îmbrăcat și alte forme: activități cu teme comune pentru toți elevii, activități cu teme diferențiate pe grupe de nivel, în funcție de obiectivele urmărite, activități cu teme diferite pentru fiecare elev. Am folosit fișe de recuperare (reînvățare), fișe de dezvoltare și fișe de exercițiu. Au fost fișe multiple cu sarcini de lucru diverse, concepute gradat. Fiecare elev are libertatea de a parcurge sarcinile de lucru de la simplu la complex, lucrând individual. Când elevul termină fișa de lucru, o predă învățătorului și poate trece la nivelul următor. O asemenea variantă de activizare a elevilor necesită o pregătire complexă, riguroasă din partea învățătorului, dar oferă șansa fiecărui elev să lucreze în ritm propriu și să solicite sprijin când are nevoie.

Sarcinile date în activitățile diferențiate au fost gradate prin conținut și mod de realizare. Pentru cei cu un nivel scăzut și un ritm lent de activitate am creat cerințe de recunoaștere, de reproducere după model, pentru a-i ajuta să realizeze obiectivele programei la nivel limitat. Pentru elevii cu nivel mediu

am formulat sarcini care angajează intelectual mai plenar, sarcini complexe cu algoritmi simpli. Iar pentru elevii dotați intelectual au fost sarcini care i-au pus să interpreteze, să descopere noi relații, să construiască noi sisteme, să creeze probleme, le-a fost stimulată creativitatea.

O variantă interesantă de diferențiere este predarea în perechi, o modalitate de-a grupa elevi cu performanțe școlare diferite. Elevii au o altă logică în a explica sau a prezenta noile informații decât cea a profesorului. Este facilitată înțelegerea, iar beneficiile sunt pentru ambii elevi. Activitatea în perechi are beneficii și în formarea caracterului: colaborarea, empatia și întrajutorarea pot fi dobândite în asemenea activități

Munca diferențiată nu înseamnă nicidecum scăderea exigenței sau o reducere a volumului de cunoștințe pentru unii elevi. Limita minimă în stabilirea sarcinilor pentru munca diferențiată o constituie prevederile programei școlare.

Tehnicile de diferențiere a instruirii vizează o gradare a sarcinilor școlare, potrivit posibilităților individuale și a ritmului propriu de dezvoltare a fiecărui individ, astfel încât, randamentul să fie asigurat pentru toți. Este generat un climat de încredere în posibilitățile individului încât să combată complexul de inferioritate pe care îl trăiesc mulți dintre cei ce nu pot atinge performanțele ridicate și să combată atitudinea de uniformizare a condițiilor de învățare și dezvoltare pentru indivizii capabili de performanță.

Instruirea diferențiată ar trebui să treacă dincolo de paginile literaturii de specialitate, să devină o obișnuință în activitatea didactică, fiind necesară atât pentru elevii cu performanțe înalte, cât și pentru elevii care au nevoie de sprijin mai mult, pentru ca fiecare să poată progresa. Uneori o încurajare sau un feedback specific pot fi factori care produc efecte benefice în învățare.

Fiecare copil este unic în felul lui, este o minune irepetabilă și ar fi păcat ca prin acțiunea noastră să uniformizăm acele individualități. Prin urmare tratarea diferențiată trebuie să capete o accepție mai generoasă, ea devenind o calitate a managementului educațional, o abilitate a învățătorului în dezvoltarea personalității fiecărui copil.

Bibliografie:

Radu, Ioan-Învățământul diferențiat. Concepții și strategii, E.D.P. București, 1978.

Țircovnicu, V-Învățământul frontal, învățământul individual, învățământul pe grupe, E.D.P., București, 1981

Oprea, C.-L., - Strategii didactice interactive, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2006.

Radu, I., - Învățământul diferențiat, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1998.

Învățământul primar, nr. 2-3, Ed. Miniped, București, 2003.

Învățământul primar,nr.4,Ed.Miniped,București,2003.

Învățământul primar,nr.1-3,Ed.Miniped,București,2006.

Comunicarea eficientă în mediul școlar

MĂRGAN DANIELA-VIOLETA

Școala Gimnazială Zăvoi

Comunicarea eficientă în mediul școlar este fundamentală pentru crearea unui climat educațional pozitiv, favorabil învățării și dezvoltării armonioase a elevilor. Aceasta implică transmiterea clară și precisă a informațiilor între toți actorii implicați în procesul educativ: profesori, elevi, părinți și personal administrativ. Comunicarea eficientă asigură nu doar că mesajele sunt înțelese corect, dar și că feedback-ul este utilizat pentru îmbunătățirea continuă a performanței școlare și a experienței educaționale.

Ascultarea activă este un element esențial al comunicării eficiente în mediul școlar. Profesorii trebuie să fie receptivi la nevoile și preocupările elevilor, să încurajeze exprimarea liberă a ideilor și să ofere răspunsuri constructive. Ascultarea activă presupune atenție, empatie și disponibilitatea de a înțelege punctul de vedere al celuilalt. Prin practici de ascultare activă, profesorii pot identifica problemele cu care se confruntă elevii și pot interveni prompt pentru a oferi sprijinul necesar.

Tehnologia modernă joacă un rol din ce în ce mai important în facilitarea comunicării eficiente în școală. Platformele de e-learning, emailul, grupurile de discuții online și aplicațiile de mesagerie instant permit o comunicare rapidă și eficientă între profesori și elevi, precum și între școală și părinți. Aceste instrumente contribuie la menținerea unui flux constant de informații, asigurând că toți cei implicați sunt la curent cu activitățile și noutățile școlare. De exemplu, platformele educaționale online permit profesorilor să distribuie materiale didactice, să organizeze sesiuni de feedback și să monitorizeze progresul elevilor în timp real.

Un alt aspect esențial al comunicării eficiente este feedback-ul constructiv. Oferirea și primirea de feedback constructiv este vitală pentru dezvoltarea personală și academică a elevilor. Profesorii trebuie să ofere elevilor feedback clar și specific asupra performanței lor, indicând atât punctele forte, cât și ariile care necesită îmbunătățiri. În același timp, elevii trebuie să fie încurajați să ofere feedback despre metodele de predare și despre activitățile școlare. Acest schimb de informații contribuie la adaptarea procesului educațional la nevoile reale ale elevilor, promovând un mediu de învățare mai eficient și mai adaptat.

Comunicarea eficientă în mediul școlar presupune și dezvoltarea abilităților de comunicare ale elevilor. Aceștia trebuie să fie încurajați să își dezvolte competențele de exprimare verbală și non-verbală, să participe activ la discuții și să își exprime punctele de vedere într-un mod respectuos și argumentat. Activitățile de grup, prezentările orale și dezbaterile sunt metode eficiente de a îmbunătăți abilitățile de comunicare ale elevilor. Prin participarea la astfel de activități, elevii învață să își exprime ideile clar și concis, să asculte opiniile colegilor și să își dezvolte gândirea critică.

O componentă crucială a comunicării eficiente în mediul școlar este colaborarea între profesori și părinți. Implicarea activă a părinților în viața școlară a copiilor lor contribuie semnificativ la succesul educațional al acestora. Părinții trebuie să fie informați în mod regulat despre progresul și dificultățile întâmpinate de copii, iar comunicarea deschisă între profesori și părinți permite identificarea și soluționarea problemelor într-un stadiu incipient. Întâlnirile periodice, corespondența electronică și platformele online de comunicare sunt mijloace eficiente de a menține o relație strânsă și constructivă între școală și familie.

În contextul globalizării, comunicarea interculturală devine din ce în ce mai importantă în mediul școlar. Elevii provin din medii culturale diverse, iar școlile trebuie să promoveze un mediu de învățare incluziv și respectuos față de diferențele culturale. Profesorii trebuie să fie conștienți de diversitatea culturală a elevilor și să adopte strategii de predare care să respecte și să valorizeze această diversitate. Prin promovarea comunicării

interculturale, școlile pot contribui la dezvoltarea competențelor interculturale ale elevilor, pregătindu-i astfel pentru a deveni cetățeni globali responsabili și empatici.

În concluzie, comunicarea eficientă în mediul școlar este esențială pentru crearea unui climat educațional pozitiv și productiv. Ascultarea activă, utilizarea tehnologiei, feedback-ul constructiv, dezvoltarea abilităților de comunicare ale elevilor, colaborarea între profesori și părinți și promovarea comunicării interculturale sunt componente cheie ale unei comunicări eficiente în școală. Prin implementarea acestor practici, școlile pot asigura un mediu de învățare în care toți elevii se simt respectați, înțeleși și sprijiniți în dezvoltarea lor academică și personală.

Bibliografie

1. Adler, R.B., & Rodman, G. (2012). *Understanding Human Communication*. Oxford University Press.
2. Goleman, D. (2006). *Social Intelligence: The New Science of Human Relationships*. Bantam Books.
3. Hattie, J., & Yates, G.C.R. (2014). *Visible Learning and the Science of How We Learn*. Routledge.

INOVAREA EDUCAȚIONALĂ

Angela Mărginean

Liceul cu Program Sportiv Alba Iulia

Inovația în educație și învățământ poate fi definită ca o îmbunătățire măsurabilă, deliberată și durabilă, produsă ca urmare a instalării, acceptării și propagării unei schimbări. Ea reprezintă o înnoire intenționată și bine fundamentată, sugerată grație desfășurării de cercetări pedagogice științifice. O înnoire dobândește statut de inovație dacă îndeplinește următoarele cerințe:

- presupune schimbări de fond privind strategiile educaționale, modificări de atitudini și mentalități;
- presupune transformări importante și eficiente pe scară largă și de durată;
- presupune modificări substanțiale în proiectarea politicii educaționale.

Așadar, inovația în învățământ constă în acceptarea, instalarea și utilizarea unei/unor schimbări cu efecte pozitive asupra activității educaționale ulterioare. Inovațiile nu au valoare în sine și pentru sine, ci numai atunci când se pot „integra și articula în contextul general al sistemului educațional, sincronizându-se cu logica acestuia” (M. Bocoș).

Dacă inovațiile presupun un factor de masă critică, reprezentând gradul de presiune care se exercită în favoarea schimbării, și un factor de prag critic, respectiv, o anumită investiție de resurse umane, temporale etc., atunci putem vorbi de următoarele tipuri de inovații în școală (adaptare după A.M. Huberman):

- inovații materiale, care vizează mediul educativ și echipamentul școlar: sălile de clasă, laboratoarele, cabinetele, mijloacele de învățământ, manualele, cărțile;
- inovații „de concepție”, referitoare la modalitățile de proiectare și organizare a procesului instructiv-educativ, la întregul curriculum școlar și la componentele acestuia: conținutul învățământului, strategiile de predare și învățare, strategiile de evaluare;
- inovații legate de conduita interpersonală, care vizează atât rolurile și relațiile dintre cei doi poli/ factori ai binomului educațional – educatori și educați, cât și relațiile stabilite între cadrele didactice (de exemplu, colaborarea pentru realizarea unor cercetări pedagogice, pentru organizarea de cercuri școlare pe arii curriculare sau cu caracter interdisciplinar, pentru creșterea randamentului școlar etc.), relațiile dintre educatori, educați și personalul administrativ;

Diferitele tipuri de inovații educaționale se bazează, în primul rând, pe schimbarea concepției și a atitudinii cadrului didactic față de problemele care apar în realitatea educațională. De aceea, se impune ca absolut necesară educarea și autoeducarea cadrelor didactice în direcția producerii, acceptării și introducerii inovațiilor educaționale.

Dacă inovațiile reprezintă orice schimbare în structura și randamentul sistemului de învățământ (de la manifestările de suprafață, până la restructurările fundamentale), reformele sunt o instituție unică pentru toate tipurile de inovații care proiectează pe o durată mai mare schimbările necesare la toate nivelurile funcționale ale structurilor. Deosebirea față de inovațiile curente constă în faptul că reformele operează o schimbare de ansamblu în cadrul de desfășurare a învățământului, intervin mai rar și , introduc în interdependența lor mai multe inovații simultane. Reformele nu pot fi confundate cu inovațiile, indiferent de intensitatea lor, deoarece ele nu sunt decât un instrument, instituție socială, cu funcții specifice.

Conceptul de reformă este un concept complex, care poate fi nuanțat și analizat din perspectiva diferitelor domenii: istorie, sociologie, filozofie, politologie, economie, drept, științele educației. Prin dimensiunile și deschiderile sale multiple, de ordin istoric, sociologic, economic, juridic, reforma are un puternic impact psihologic și psiho-social. Ea poate fi definită ca acțiune de amploare, care implică modificări majore de structură și strategie, constituind o opțiune politică.

Așadar, reforma învățământului reprezintă o inovare macroeducațională care acționează asupra macrosistemului, adică asupra tuturor componentelor structurale și funcționale ale învățământului, vizând restructurarea integrală sau cvasiintegrală a acestora – a obiectivelor, structurilor, conținuturilor și strategiilor educației. Astfel, logica reformatoare proiectează o dinamică proprie a inovației educaționale, pe circuitul unor valori sociale complexe, structurale și sistematice, pe baza următoarelor schimbări:

- schimbarea orientării sistemului educațional;
- schimbarea structurii sistemului educațional;
- schimbarea conținutului procesului educațional.

Între cele două forme ale inovației se stabilește o legătură strânsă, în sensul că reforma învățământului nu este posibilă în absența inovației microeducaționale relevante, sistematice și coerente, iar, pe de altă parte, acestea sunt jalonate de liniile generale ale reformei. Pentru perfecționarea instruirii și formării și pentru realizarea reformei învățământului, este necesar să

se elaboreze strategii de difuziune, extindere, generalizare și implementare a inovațiilor realizate în anumite „puncte” ale sistemului de învățământ, întrucât ele nu pot apărea dintr-o dată în întreaga rețea educațională.

Ca instituție specializată, reformele asigură un regim uniform inovațiilor, legea fiind nucleul în jurul căruia întreaga reformă gravitează, sursa care conferă autoritate și operativitate inovațiilor.

Strategia reformelor cunoaște aceeași variabilitate ca și învățământul însuși în funcție de condițiile în/ și la care se aplică. Repetabilitatea reformelor educaționale este explicată de faptul că ele nu rezolvă în întregime dificultățile cu care se confruntă sistemul de învățământ. De aceea, reformele educaționale nu reprezintă totdeauna o soluție inovatoare. Pentru a avea această calitate ele trebuie să însoțească transformări adânci, restructurări și schimbări la nivelul sistemului social global.

În vederea producerii, acceptării, introducerii și generalizării inovațiilor educaționale, se impune realizarea unei pregătiri adecvate, teoretice și practice, a cadrelor didactice, în cadrul celor două subsisteme de pregătire și perfecționare a lor: cel al formării inițiale și cel al formării continue. Într-o eră marcată de tehnologie și schimbări rapide, inovația digitală în educație a devenit un subiect vital și actual în contextul global actual. Tehnologia a transformat modul în care învățăm și predăm, deschizând noi orizonturi de oportunități și provocări pentru sistemul educațional. De la sălile de clasă tradiționale la platformele de învățare online, inovația digitală a adus cu sine schimbări semnificative care pot modela viitorul educației într-un mod fără precedent.

Revoluționând accesul la educație inovația digitală a adus accesibilitatea la educație în locații și comunități care altfel ar fi fost excluse. Cu ajutorul platformelor de învățare online, cursuri, resurse și lecții pot fi oferite la nivel global. Acest lucru a făcut posibilă împărtășirea cunoașterii într-un mod mai egalitar, permițând și celor din regiuni îndepărtate sau cu resurse limitate să aibă acces la educație de calitate.

Personalizarea Învățării Inovația digitală a facilitat personalizarea învățării, adaptând conținutul și ritmul în funcție de nevoile individuale ale elevilor. Tehnologiile precum inteligența artificială (IA) pot analiza performanța elevilor și pot sugera resurse sau activități pentru a-i ajuta să-și dezvolte punctele slabe. Astfel, fiecare elev poate învăța în propriul său ritm, sporind eficiența procesului de învățare.

Interactivitatea și angajamentul: cu ajutorul aplicațiilor interactive, jocurilor educaționale și platformelor multimedia, învățarea a devenit mai captivantă și atractivă pentru elevi. Prin utilizarea elementelor vizuale și interactive, educația devine mai ușor de înțeles și de reținut. Acest lucru stimulează angajamentul elevilor și îi motivează să participe activ la procesul de învățare.

Provocări și aspecte de luat în considerare: cu toate acestea, inovația digitală în educație vine și cu provocări importante. Unele dintre acestea includ:

Accesibilitate limitată la tehnologie: în multe părți ale lumii, accesul la tehnologie și internet rămâne limitat sau inexistent, ceea ce poate crea inegalități în ceea ce privește accesul la educație digitală.

Dependența excesivă de tehnologie: există riscul ca elevii să devină dependenți de dispozitivele digitale și să piardă abilitatea de a gândi critic sau de a interacționa în lumea reală.

Securitatea datelor: cu creșterea utilizării tehnologiei, crește și riscul de securitate cibernetică și de protecție a datelor personale, mai ales în cazul elevilor.

Nevoia continuă de formare pentru cadrele didactice: profesorii trebuie să se adapteze la noile tehnologii și metode de predare pentru a putea profita la maximum de beneficiile inovației digitale.

Calitatea conținutului digital: nu tot conținutul disponibil online este de înaltă calitate sau verificat științific, ceea ce poate duce la învățarea informațiilor incorecte sau neactualizate.

BIBLIOGRAFIE

- Ionescu, Miron: Inovația în educație și în învățământ, în revista „Învățământul primar”nr.2-3/2003, Editura Miniped, București.
- Marin, Stoica: – Pedagogie și Psihologie pentru examenele de definitivare și grade didactice, Editura Gheorghe Alexandru, Craiova, 2002.

CREATIVITATE ȘI INOVAȚIE ÎN UTILIZAREA METODELOR INTERACTIVE ÎN GRĂDINIȚA DE COPII

Costina Marinescu, Școala Gimnazială Nr. 4 Vulcan

Trăim într-o societate în care au loc schimbări profunde și rapide, iar învățământul nu iese din acest tipar, prin urmare, nu poate rămâne pasiv, trebuind să se adapteze pentru a face față cerințelor. Reforma sistemului de învățământ are ca obiective prioritare schimbarea mentalității și formarea unor dascăli capabili de a se adapta tuturor provocărilor. Trăind într-o lume care se schimbă, educația la rândul ei este în schimbare.

Schimbările prevăzute de reforma sistemului de învățământ românesc permit o valorificare a potențialului uman și informațional existent, prin lărgirea și diversificarea câmpului de activități și competențe și prin îmbunătățirea calității acestora.

Învățământul modern determină o nouă abordare a procesului de învățare care nu se mai bazează numai pe activizarea copiilor, ci mai ales pe instaurarea de interacțiuni, schimburi intelectuale și verbale ce îi pun în situații de a fi constructorii propriei formări în concordanță cu necesitățile și capacitățile propriei individualizări.

Pedagogia interactivă vine în sprijinul nostru și ne oferă posibilități multiple de a exersa și dezvolta la copii competențele ce le vor permite să se inițieze în dinamica vieții, de a le forma atitudini specifice ce îi vor conduce la un alt mod de abordare, înțelegere și rezolvarea problemelor. Instruirea interactivă presupune diferențierea instruirii (raportarea la propriile interese, posibilități și trebuințe de cunoaștere) și individualizarea instruirii, aceasta fiind singura modalitate de a valorifica fiecare copil.

Așa a fost dat, ca noi, educatoarele, să punem prima treaptă în educația acestei „minuni” date numit copilul de azi – adultul de mâine. Cine altcineva, alături de părinți, cunoaște mai bine copilul, dacă nu noi, dascălii? Noi suntem cei care le cunoaștem nevoile și cerințele, iar pentru ca munca noastră să dea rezultatele așteptate, fiecare trebuie să ne întrebăm dacă ceea ce le oferim copiilor și cum le oferim, le este într-adevăr folositor.

Rolul nostru, al educatorilor, este de a crea un climat care să antreneze gândirea divergentă și să dezvolte atitudinea creativă la copii, condiție esențială pentru desfășurarea unui program complex de instruire, care să-i pregătească pentru viața socială, tot mai solicitantă, în care se vor integra.

Practica dascălilor de a da cât mai multe informații trebuie înlocuită cu preocuparea de a-i îndruma spre un efort intelectual, de exersare a proceselor psihice și de cunoaștere, de abordare a altor demersuri intelectuale interdisciplinare decât cele clasice prin studiul mediului concret și prin corelațiile elaborate interactiv în care copiii își asumă

responsabilitățile, formulează și verifică soluții, elaborează sinteze în activități de grup, intergrup, individual, în perechi. Ideile, soluțiile grupului au încărcătură afectivă și originalitate dacă se respectă principiul flexibilității.

Încununarea acestor cerințe este realizată prin punerea în practică a metodelor interactive de grup care aduc schimbări în planul gândirii cu referire la idei, opinii, limbaj, activează copiii, îi motivează reducând încorsetarea pe care, deopotrivă, atât ei cât și educatoarea, o resimt într-o activitate tradițională. Trebuie, însă, avut în vedere că aceste metode să fie aplicate ca un joc cu reguli, joc de învățare, de cooperare, distractiv nu cu un efort de concentrare. Ei trebuie să fie relaxați, să rezolve sarcina didactică în grup, să ia decizii și să aplaneze conflictele ce pot apărea.

Învățământul preșcolar fiind într-un continuu proces de transformare acordă libertate cadrului didactic de a educa copiii viitoarei generații, oglindindu-și în această muncă creativitatea și tactul pedagogic de care trebuie să dea dovadă. Educatoarea trebuie să fie un partener al copilului cu care să pornească în descoperirea mediului înconjurător, scopul final al acestui „traseu” fiind pregătirea copilului de a conștientiza rolul și locul pe care îl ocupă în această lume. Programa activităților din grădiniță este astfel concepută pentru a oferi libertatea educatoarelor de a dă frâu liber creativității; de a-și alege tipul de activități, metode și procedee în concordanță cu particularitățile de vârstă și individuale ale copiilor. Activitatea cu copiii trebuie desfășurată într-o atmosferă destinsă unde copiii să se manifeste spontan, să gândească și să acționeze în funcție de situație. Sunt multe metode prin care copii pot învăța sau exersa concepte și deprinderi, dar este foarte important modul în care acționează educatoare și părintele în stimularea interesului copilului pentru cunoaștere, în stimularea interesului pentru a căuta informația necesară și pentru a o utiliza în contexte variate, stimularea interesului pentru rezolvarea de probleme prin planificarea și organizarea unor activități sau jocuri cu acest scop.

Nevoile și cerințele copiilor pe scena educațională cer dascălilor o schimbare radicală a mentalității, a abordării creative a tematicilor propuse pe nivele de vârstă prin folosirea metodelor interactive de grup sau individuale. Activitățile pentru copii trebuie să aibă un caracter spontan și să contribuie la dezvoltarea independenței în gândire și acțiune. Metodele interactive de grup reprezintă un început, o schimbare, o noutate. Ele nu sunt lecții model, ci propuneri pentru o bază practică, oferind un sprijin real copilului. Calea de învățare pe care copilul o parcurge este determinată de metoda folosită. Prin metodele interactive de grup copiii își exersează capacitatea de a selecta, combina, învăța lucruri de care vor avea nevoie în viața de școlar și de adult. Situațiile de învățare care sunt rezolvate prin intermediul metodelor interactive de grup dezvoltă gândirea democratică deoarece ei exersează gândirea critică și înțeleg că atunci când analizează un personaj, comportamentul unui copil, o faptă, nu critică personajul, copilul sau adultul. După fiecare metodă aplicată se pot obține performanțe, pe care copilul le percepe, făcându-l astfel responsabil în

rezolvarea sarcinilor de lucru viitoare. Metodele implică mult tact din partea dascălilor deoarece trebuie să-și adapteze stilul didactic în funcție de tipul de copil, pesimist, agresiv, nerăbdător, acaparator, pentru fiecare găsim gestul, mimica, interjecția, întrebarea, sfatul, orientarea, lauda, aprecierea, entuziasmul în concordanță cu situația dată. Este absolut necesar ca în activitatea cu preșcolarii educatoarea să dea dovadă de flexibilitate și creativitate în același timp în abordarea situațiilor didactice, pentru a evita astfel rutina și a acționa pentru transformarea învățământului care încă se bazează pe informație, pe reproducerea ei, într-un învățământ global, integrat și creativ, bazat pe educație, pe formare. Prin metodele interactive copilul intră în lumea necunoscutului, începe o aventură a descoperirii de noi cunoștințe, deprinderi, el fiind participant activ. Copilul se descoperă cu adevărat în universul copilăriei, în cadrul colectivului de copii. În funcție de metodele folosite de educatoare în demersul didactic poate fi stabilit și rolul copilului în activitate. Utilizarea metodelor interactive nu este simplă, necesită exercițiu și este de preferat să se facă la toate disciplinele, de la vârste fragede. Metodele trebuie selectate și utilizate în mod riguros, creativ, în funcție de obiectivele propuse, de specificul grupului educațional și nu trebuie să fie un trend sau un moft al profesorului. Metodele active și interactive au multiple valențe formative care contribuie la dezvoltarea gândirii critice, se bazează pe învățarea independentă și prin cooperare, elevii învățând să respecte părerile colegilor.

Așadar, metodele interactive de grup sunt modalități moderne de stimulare a învățării și dezvoltării personale încă de la vârstele timpurii, sunt instrumente didactice care favorizează schimbul de idei, de experiențe, de cunoștințe. Acestea stimulează creativitatea, comunicarea, activează toți copiii și formează capacități: spiritul critic constructiv, independența în gândire și acțiune, găsirea unor idei creative, îndrăznețe de rezolvare a sarcinilor de învățare. Necunoscutul, noul, căutarea de idei prin metodele interactive conferă activității „mister didactic”, se constituie ca o „aventura a cunoașterii” în care copilul e participant activ pentru ca el întâlnește probleme, situații complexe pentru mintea lui de copil, dar în grup, prin analize, dezbateri, descoperă răspunsurile la toate întrebările, rezolvă sarcini de învățare, se simte responsabil și mulțumit la finalul activității.

Pornind de la motto-ul: „Dacă îmi spui o să uit, dacă îmi arăți o să țin minte, dar dacă mă implici o să înțeleg”, am considerat ca pentru consolidarea deprinderilor însușite în cadrul activităților de predare-învățare, să organizez o serie de jocuri interactive.

Bula dublă „Ce știm despre animale?” în cercurile mari am așezat imagini reprezentative despre animale sălbatice și animale domestice. Copiii au completat două caracteristici ale animalelor sălbatice, două caracteristici ale animalelor domestice în cercurile exterioare și două asemănări în cercurile mici din mijloc.

Jocul interactiv Schimbă perechea am desfășurat după activitatea de observare cu tema „Legume de toamnă”. Prin acest joc am urmărit ca prin lucru în pereche, copiii să descopere cât mai

multe caracteristici ale legumelor care se cultivă în anotimpul toamna. Am organizat copiii în două cercuri concentrice după ecusoanele pe care le aveau în piept, în interior copiii cu frunze galbene, în exterior copiii cu frunze verzi. La îndemnul meu, copiii au luat din coș o legumă la alegere pe care l-au observat, l-au analizat pentru a spune totul despre el. Perechea a analizat leguma timp de 3-5 minute. La comanda mea „Schimbă perechea” copiii din interior s-au deplasat și au format o nouă pereche. Copiii din cercul exterior au făcut o sinteză a observațiilor anterioare și au continuat analiza cu noua pereche pentru descoperirea caracteristicilor legumei prin cât mai mulți analizatori. Perechile s-au schimbat atunci când s-au epuizat toate ideile copiilor și când fiecare copil a făcut pereche cu toți membrii grupei.

Brainstorming „Ce știi despre mine?” Copiii sunt împărțiți în grupuri. Fiecare lider alege un alt copil din grup care se prezintă grupurilor (copil deghizat în insectă, plantă, floare). Echipele va trebui să se anunțe pentru a spune cât mai multe idei despre personajul respectiv (să denumească părțile corpului; părțile plantei; mediu de viață; importanță; hrană. ...etc. După fiecare descriere personajul va juca un joc muzical în jurul grădinii. Exemplu: va fi numit să se prezinte „soarele” „Eu sunt Soare împărat!”... Cu completări: soarele are raze; dă căldură; este galben; este rotund. etc.

Explozia stelară a dat rezultate bune în activitățile de lecturi după imagini, convorbiri, memorizări, povestiri. Această metodă a fost folosită și în activitatea integrată „Hărnicie, voieșie, primăvară rămâi cu bine”, după povestirea educatoarei „Povestea Buburuzei”. Ca material didactic am folosit o stea mare, cinci stele mici de culoare galbenă, cinci săgeți roșii și jetoane. Pe steluța mare am așezat o imagine legată de tema abordată, iar pe cele cinci steluțe mici am scris câte o întrebare de tipul CE?, CINE?, UNDE?, DE CE?, CÂND?. Pentru a convinge buburuza că am fost atenți la povestea ei, vom face un joc. Titlul jocului: „Călătoria buburuzei” – joc interactiv. Copiii vor descoperi grădinile cu flori, insecte, pomi, păsări și se vor grupa în cinci echipe, în jurul grădinilor. Așezați în jurul grădinilor vor formula în grup o întrebare pe care liderul de grup le va adresa celorlalte grupuri. Pentru fiecare răspuns corect, grupul va primi de la buburuză o recompensă care va fi pusă în grădina grupului. Exemple de întrebări care se pot formula: Ce a ieșit din iarbă? Prin folosirea acestei metode, am urmărit dezvoltarea potențialului creativ al preșcolarilor, familiarizarea lor cu strategia elaborării de întrebări de tipul prezentat mai sus, exersarea capacității acestora de a alcătui propoziții interogative pe baza conținutului unor imagini și nu în ultimul rând rezolvarea problemelor prin găsirea răspunsurilor la întrebările adresate. Beneficiile acestor metode sunt: stimularea imaginației și creativității, activizarea grupurilor prin competiția permanentă, impunerea stabilirii unei paralele între lumea reală și cea imaginativă, compararea soluțiilor, dezvoltarea gândirii creative, stimularea bunei dispoziții.

Este foarte important de reținut următoarele aspecte: monitorizați activitatea pe grupuri și încadrați-vă în timpul stabilit, prin joc copiii pot să vizualizeze o temă dată, criticile nu sunt prezente

în astfel de activități, de exemplu îmbinați tehnica visului cu brainstorming pentru un randament bun al activității.

Rolul de animator obligă la ascultare activă a tuturor copiilor, grupurilor, la dialog, la provocare. Să nu uităm că suntem și experți și copiii așteaptă de la noi confruntări de idei și explicații atractive. Suntem și educatori. Statutul de dascăl ne obligă să ne adaptăm comportamentul situațiilor apărute, să ne constituim în modele pentru copii. Toate aceste roluri sunt exersate de metodele interactive. Ar fi frumos ca fiecare dascăl să fie pentru copiii lui „formator”, pentru a simți zilnic acea satisfacție pe care ți-o dă pregătirea pentru activitatea cu copiii și mai ales plăcerea de a realiza o predare/ învățare/ evaluare creativă diversă, eficientă, atractivă, diferențiată atât pentru tine ca dascăl cât și pentru copii.

Metodele interactive îți oferă astfel de trăiri și satisfacții pedagogice pe care le împărtășești cu copiii. Pentru a trăi bucuria rezultatelor instruirii este important momentul dintr-o lecție în care metoda devine „vedeta” pentru copiii. Și mai mult, pentru a ajunge la performanță didactică, trebuie relaționat cu colegile, împărtășite reușitele, eșecurile și mai ales trebuie să ne informăm pentru a dobândi acele competențe științifice care constituie suportul întregii activități practice.

BIBLIOGRAFIE:

1. Breben Silvia, Goncea Elena, Ruiu Georgeta, Fulga Mihaela (2006), Metode interactive de grup-ghid metodic, Editura Arves, Craiova, 124.
2. Cerghit Ioan (2006), Metode de învățământ, Editura Polirom, Iași, 158.
3. Ion Negreț Dobridor, Ion Ovidiu Pânișoară, (2005) Știința învățării-de la teorie la practică, Editura Polirom, Iași, 88.
4. Breben Silvia, Ruiu Georgeta, Goncea Elena, (2003, 2004, 2005) – Activități bazate pe inteligențe multiple, Editura Reprograph, Craiova, 162.

ACTIVITĂȚILE OUTDOOR

-inovație și tradiționalism-

MARTIN AMELIA ANDREIA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ FRUMUȘENI, ARAD

“Nu renunțăm la sălile de clasă, ci le deschidem.”

Simon Beames -lector în educație outdoor

Universitatea din Edinburgh

„Există mai mult în tine decât crezi!”

era motto-ul după care se ghida Kurt Hahn, fondatorul primei școli de Educație Experiențială

Outdoor – Outward Bound în 1941

Există numeroase accepțiuni pentru termenul de educație **outdoor** însă pentru a da o definiție simplă putem spune că această forma de educație se bazează pe învățarea în aer liber, învățarea experiențială („Înveți cu creierul, mâinile și inima!”).

Un studiu recent arată că ne amintim 20% din ce ceea ce auzim, 30% din ceea ce vedem și 90% din ceea ce facem.

Termenul de educație outdoor, poate include educația pentru mediu, activități recreative, programe de dezvoltare personală și socială, drumeții, aventură, etc. Educația outdoor se pliază cel mai bine pe cea nonformală, întrucât ca și aceasta, educația outdoor se bazează foarte mult pe participarea activă, maximizează procesul de învățare, minimalizând constrângerea specifică școlii, oferă o utilitate practică imediată cunoștințelor învățate, se desfășoară în contexte diferite având un cadru de învățare și un conținut lejer, folosește metode care stimulează implicarea și participarea, are o structură și o planificare flexibilă, procesul învățării este orientat spre participant, se bazează pe experiența participanților. Atât educația nonformală cât și educația outdoor pot fi integrate cu succes în educația formală cu scopul de a maximiza efectele procesului de învățare, tendința actuală este aceea de amplificare a celor două forme, mai ales pentru faptul că încorporate, ele conduc la un sistem educativ mult mai valoros din punct de vedere al calității, produc avantaje pe termen lung, permit acoperirea unei game largi de discipline și cel mai important, actul educațional se axează în aceeași măsură și celor care o implementează (în speță profesorilor) și celor care fac obiectul învățării (în speță elevii).

Educația **outdoor** este un concept care ia în considerare un întreg program de educație bazat pe experiența și activitatea practică, care are loc în afara sălii de clasă, în mediul natural. Se bazează pe teoria, filozofia și practica educației experiențiale, a educației ecologice și a educației pentru mediu. Îi ajută pe oameni să se înțeleagă mai bine pe sine, să perceapă mai corect lumea înconjurătoare și mai ales să dobândească o mai bună cunoaștere a oamenilor din jurul lor. Este

considerată o strategie modernă de învățare având efecte educaționale puternice având ca beneficii dezvoltarea spiritului inovativ, leadershipul, comunicarea și alte aspecte ale vieții moderne.

Termenul de educație **outdoor** este utilizat în sens larg cu referire la o multitudine de activități organizate în afara sălii de clasă, care pot avea loc într-o varietate de moduri, dar predominând mediile sau spațiile exterioare. Definițiile comune ale educației în aer liber sunt dificil de stabilit datorită faptului că interpretările variază în funcție de cultură, filozofie sau condițiile locale. Educația **outdoor** este adesea asociată cu educația pentru aventură, școala în mediul exterior, terapie prin aventură, recreație, turism, învățare prin expediție, educație provocatoare, învățare prin experiență, educație pentru mediu, școala pădurii sau educație în sălbăticie. Educația outdoor include cercetări biologice de teren, activități de căutare și analiză a insectelor în grădina școlii precum și activități realizate în mediul interior, cum ar fi observarea gestiunii stocurilor dintr-un magazin local sau vizitarea unui muzeu. Este un concept care în prezent se bucură de reînnoire datorită conștientizării beneficiilor sale în ceea ce privește un stil de viață mai activ. I s-a recunoscut faptul că aduce istoria și arta la viață, dezvoltă aptitudini sociale și îmbunătățește disciplinele cum ar fi geografia și științele.

Conceptul de educație outdoor îndreaptă atenția înspre o educație bazată pe experiență și activități practice care se desfășoară în afara sălilor de clasă, și care vizează înțelegerea sinelui, a celor din jur și a lumii înconjurătoare. Este un tip relativ nou de educație, producând efecte de lungă durată în ceea ce privește stăpânirea situațiilor de învățare complexe și mai ales dezvoltarea unor competențe necesare vieții moderne: inovare, conducere, spirit de echipă, comunicare, autonomie și creativitate. În țara noastră, educația outdoor aparține ramurii educației non-formale prin activitățile extra-curriculare organizate în afara mediului școlar, dar este utilizată și în educația formală ca și strategie de învățare sau ca un tip de nouă educație. (Șerban, 2014)

Pentru o mai bună înțelegere a conceptului, se recomandă analiza educației outdoor în funcție de ceea ce nu este ca și definiție. Educația outdoor nu este timp petrecut în mediul exterior, nici relaxare sau joacă, și nu se referă nici la activități efectuate în timpul liber în mediul natural.

Așa cum reiese din denumirea sa, se pune problema educației, aceasta implicând activități de învățare. Este o modalitate de a realiza educație și poate implica adesea experiențe rezidențiale sau de călătorie în care elevii participă la o varietate de provocări aventuroase, dar care trebuie să aibă ca scop principal: învățarea. Scopul educației în aer liber nu este așadar activitatea din exterior, ci învățarea multilaterală. De exemplu, educabilul poate învăța cum să depășească adversitatea, să lucreze alături de alții, să dezvolte o relație mai profundă cu natura, cu semenii și cu el însuși.

Când copiilor li se cere să își povestească cele mai plăcute amintiri din copilărie, sau cele care se referă la modul lor de a se juca, fiecare povestește cu drag și implicare măcar un moment în care se jucau afară, în tufișuri sau iarbă, făcând de mâncare, utilizând crengi și frunze în activitatea lor. Alții povestesc cum stăteau pe sub un copac și priveau cerul, meditănd și bucurându-se de momentele de pace și tăcere. Câțiva rememorează energici momentele în care se cățarau în copaci sau alergau de zor inventând tot felul de jocuri fără a avea nevoie de alte resurse sau materiale, decât cele din natură.

Beneficiile învățării în afara sălii de clasă se manifestă pe cele patru planuri: fizic, psihic, cognitiv și socio-emoțional.

Beneficiile fizice ale educației outdoor

Este bine cunoscut faptul că activitatea fizică reduce riscul problemelor legate de greutate. Un copil aflat la vârsta preșcolară petrece în medie peste 85% din timp implicat fiind în activități care îl forțează să adopte o poziție sedentară.

Există tot mai multe dovezi legate de concepția că apropierea de mediul natural este sănătoasă. Odată cu expunerea la mediile naturale, problemele de sănătate legate de poluare scăd, deoarece sedentarismul are loc mai degrabă în spațiile interioare, neaerisite, cu spații mici și îmbâcsite. Persoanele care petrec timp în aer liber, tind să se miște mai mult decât persoanele care realizează activități în interior.

Beneficiile cognitive ale educației outdoor

Curiozitatea copiilor, din punct de vedere cognitiv, poate fi satisfăcută prin observație, documentare și investigație realizată prin activități educaționale în mediul extern. Împărtășirea ideilor precum și clarificarea întrebărilor sunt de asemenea elemente benefice care reies din educația outdoor. Copiii sunt în mod nativ motivați să observe, să examineze, să compare și să experimenteze diferite situații care reies din expunerea directă la plante, animale și medii naturale. Cele mai importante achiziții cognitive au loc în timpul jocului sau a activităților care au loc în natură, deoarece copiii asimilează o varietate mai largă de informații în mediul exterior decât ar face-o în interior utilizând exclusiv manuale sau resurse tehnologice moderne. Situații veridice de explorare și experiență au loc în mediul natural prin implicarea tuturor simțurilor. Observarea animalelor și insectelor mici precum și a plantelor în habitatul lor natural, mirosirea fructelor, a rădăcinilor și a ploi, ascultarea sunetului păsărilor sau a veverițelor din copac, pipăitul ușor al unor petale sau frunze, sau chiar gustarea fructelor și legumelor proaspete din grădină aduc cele mai mari beneficii cognitive care pot fi achiziționate de către elevi.

Beneficiile socio-emoționale ale educației outdoor

În cadrul educației outdoor, elevii au posibilitatea să-și dezvolte imaginația, vocabularul și anumite aptitudini sociale. Prin activitățile de tip colaborativ se dezvoltă acele competențe transversale care au caracter social. Prin încurajarea copiilor să investigheze, să adreseze întrebări și să caute soluții, aceștia încep să aibă încredere în propriile idei. În sălile de clasă fiecare obiect

își are propriul său loc și rol, îndeplinind nevoile fiecărui elev la orice vârstă. Cu atât mai mult resursele care se găsesc în natură provoacă experiențe de învățare prin natura și varietatea lor.

Beneficiile educației outdoor asupra bunăstării psihice

Prin introducerea unor programe de educație outdoor, educație pentru mediu și educație nutrițională conștiința elevilor și a părinților se poate forma în sens pozitiv, iar bolile societății moderne pot fi combătute.

Rolul profesorului este la fel de important ca și cel al părintelui, deoarece el este inițiatorul și motivatorul principal al întregii activități. O bună organizare cuprinde asigurarea jumătății succesului, iar aceasta trebuie să se bazeze pe obiective bine precizate, extrase din curriculumul nivelului de vârstă respectiv și să fie potrivită nevoilor și intereselor grupului. În timpul derulării activităților aferente educației outdoor, profesorul devine lider, suport fizic și moral, încurajator, model, provocator al activităților, motivant și un bun evaluator. Pe tot parcursul activității, cadrul didactic va fi responsabil de siguranța copiilor, dar și de modul în care aceștia reușesc să urmeze sarcina pe care o au de dus la bun sfârșit. În timpul activităților, cadrul didactic este acela care emite observații obiective cu privire la utilizarea corectă sau incorectă a resurselor educaționale. Copiii implicați în activități outdoor nu vor fi lăsați niciodată nesupravegheați, pentru a evita accidentele sau situațiile problematice. Profesorul este cel care are rolul de a stabili limitele zonei în interiorul căreia copiii pot experimenta. Liderul trebuie să fie în permanență prezent și gata să ofere deschidere și răspunsuri la întrebările care pot apărea pe parcurs, atât din partea elevilor cât și a părinților. Observațiile pozitive sau negative pot fi realizate la finalul activităților, în momentul în care împreună cu participanții se discută liber activitatea parcursă. Discuțiile realizate împreună cu părinții cu privire la activitățile outdoor, realizate prin ședințe și întâlniri regulate și încurajarea acestora de a participa direct sau indirect în cadrul activităților, ajută la conștientizarea relevanței educației outdoor. Profesorii organizatori, trebuie să se asigure că există o relație deschisă cu toți părinții, chiar dacă unii dintre aceștia nu doresc să se implice deloc sau o fac doar în mică măsură. O parte semnificativă a acestui parteneriat, oferă părintelui informații legat de realizările copilului său. Aceste observații, îi încurajează să fie deschiși și să contribuie prin afirmații personale și expunerea unor probleme cu care se confruntă. Discuțiile libere pot fi sprijinite de fotografii ale copiilor din timpul activităților outdoor, care după ce sunt vizionate, deschid alte discuții în care se pot face comparații ale activității copiilor de acasă cu cel din timpul activităților școlare.

Orele de educație fizică sau sport pot fi îmbogățite prin efectuarea unor activități de canotaj utilizând lacurile sau râurile care se pot găsi în oraș sau sat. Muzica poate fi predată mult mai bine prin utilizarea orașului sau a satului deoarece prin zgomotul sau liniștea prezentă în aceste spații se poate studia ritmul, se pot face asocieri între diferite sunete și mai apoi se pot face comparații între ele. Se pot crea diferite melodii scurte, utilizând sunetele auzite în oraș, pot fi introduse jocuri de memorie sau activități de ghicire a anumitor sunete. Muzeele și piețele, supermarketurile precum și instituțiile locale pot deveni adevărate săli de clasă care fac parte din componența activităților aferente educației outdoor. Fermele de animale și grădinile sătenilor sunt adevărate resurse care duc la învățare, dacă sunt utilizate în mod corect. În aceste spații copiii au

oportunitatea să experimenteze în mod direct cu toate elementele prezente în natură, în orașul sau satul din care fac parte.

Gările servesc învățării pașilor necesari unei călătorii, de la cumpărarea biletului, la găsirea liniei de pornire, până la conduita care se cere într-un asemenea loc. Se pot realiza activități de educație economică, prin intermediul cărora elevii învață valoarea bancnotelor și al monedelor, cum și unde se utilizează acestea etc.

Artele, lucrul manual, pictura și olăritul, pot fi realizate în cele mai diverse și creative moduri. Spre exemplu, se poate picta utilizând crengi și iarbă, prin pasarea diferitelor feluri de fructe de pădure culese sau chiar pământ de diferite culori. Se pot realiza diferite ornamente cu materiale alese pe loc, din tot ce se găsește în jur, iar olăritul se face simplu și eficient utilizând lut direct de la sursă.

Un alt spațiu potrivit pentru a fi utilizat în educația outdoor o reprezintă pădurea din apropierea orașului sau satului. În cazul în care nu există o zonă de pădure, poate exista o zonă de câmpie sau un spațiu deluros în care elevii pot achiziționa noi cunoștințe pe care mai târziu le pot transforma în activități de învățare. Exemple de activități în aceste zone pot fi drumețiile, excursiile de o zi cu scop educațional, activități din cadrul științelor ale naturii, în care se pot studia

diferite plante sau animale, se poate studia cum se face un foc de tabără și apoi se poate găti un fel de mâncare împreună cu toți elevii participanți.

BIBLIOGRAFIE

Manual de educație outdoor, Comenius Regio Partnership Eco-Edu Beyond Rhetoric Project, 2013

<https://www.scribd.com>

www.didactic.ro

Albulescu, I., Catalano, H., Învățarea prin activități de grup, ED. Didactica Publishing House, București, 2022

INOVAREA ÎN EDUCAȚIE

-aspecte generale-

MARTIN AMELIA ANDREIA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ FRUMUȘENI, ARAD

Inovația reprezintă un concept specific secolului XX și se regăsește în diferite domenii de activitate. În literatura de specialitate, la J. B. Taylor este considerat primul cercetător care a folosit conceptul de inovație, definindu-l ca „un mod nou de a face lucrurile-new ways of doing things-cu scopul explicit de a răspunde unei nevoi sociale”.

Inovația în educație este definită ca „un proces deliberat de transformare a practicilor prin introducerea unei noutăți curriculare, pedagogice sau organizaționale care face obiectul unei diseminări și care vizează ameliorarea durabilă a reușitei educative a elevilor și studenților”. Așadar sunt identificate trei dimensiuni la nivelul cărora inovația este posibilă: dimensiunea curriculară (inovația la nivel de programe școlare), dimensiunea pedagogică (inovația la nivel de proces instructiv educativ), dimensiunea organizațională (inovație la nivel de structură roluri și funcții îndeplinite de persoanele implicate în învățământ).

Principalele caracteristici ale inovației în învățământ sunt:

- ✓ inovația trebuie să fie o acțiune deliberată care să contribuie la reușita școlară a unui număr cât mai mare de indivizi
- ✓ inovația trebuie să fie durabilă
- ✓ inovația propune o ameliorare care poate fi măsurată.

Inovația apare ca urmare a unei crize, dar pentru a evolua aceasta este condiționată de acțiunea unor factori care intervin în general cu efecte pozitive.

- ✓ factori care acționează la nivelul mediului (schimbarea conținuturilor, pedagogia emergentă, strategii legislative, etc.)
- ✓ factori care acționează la nivelul instituției (percepția actorilor schimbării, formularea strategiilor, implementarea acestora)
- ✓ factori care acționează la nivel de departament (climatul de muncă, rolul liderului de departament, activitățile profesorilor etc)
- ✓ factori care acționează la nivelul clasei (atitudine favorabilă schimbării sau rezistență la schimbare la nivelul colectivului didactic, motivație și satisfacție în muncă sau dezinteres, cultură organizațională școlară).

Inovația la nivel de structură și organizare a învățământului presupune descentralizarea. Reușita procesului de inovare are mai multe șanse într-un sistem descentralizat întrucât descentralizarea permite transferul de responsabilități, o implicare directă a unei diversități de actori în procesul educațional, precum ONG uri, asociații ale părinților reprezentanți ai mediului economic, o schimbarea modului de lucru, participarea directă în procesul decizional etc.

Inovația la nivel de conținut al învățământului este complexă și presupune ca reușită descentralizarea sistemului. La acest nivel inovația este necesară din mai multe motive: pe de o parte, totalitatea cunoștințelor, informațiilor acumulate la nivelul societății este imposibil de cuprins și transmis prin conținutul învățământului, oricât de mult s-ar prelungi perioada de școlarizare, iar pe de altă parte, cunoștințele, informațiile au devenit nu doar foarte numeroase și chiar, în unele cazuri, perisabile, astfel că între momentul debutului școlarizării și finalizarea acesteia ceea ce și-a însușit individul poate să nu mai corespundă așteptărilor societății și economiei. Formarea competențelor, ca obiectiv major al educației, a schimbat percepția și viziunea asupra inovării în educație. Procesul a început prin introducerea opțiunilor care țin cont de nevoile individuale ale elevilor și nevoile comunității, precum și prin introducerea unor discipline noi în programa școlară precum TIC.

Inovația la nivelul mediului educațional, care să aducă rezultate durabile, presupune existența unor relații de cooperare, colaborare, încredere și ajutor reciproc între factorii principali-elevi, personal didactic. Mediul școlar este definit de relațiile care se stabilesc între educatori și educabili. Inovația aduce noutate, iar continuitatea este reprezentată de mediul, cultura organizațională. Personalul didactic are un rol esențial în educație. Principalele caracteristici ale unui cadru didactic inovator sunt cooperarea, colaborarea, încrederea în ceilalți, dorința și voința de a inova.

Formarea unei culturi școlare favorabile inovației are la bază atât motivația profesională a cadrelor didactice cât și satisfacția în muncă a acestora. S-a constatat că reușita educațională a elevilor depinde într-o foarte mare măsură de tipul de motivație al cadrelor didactice, de gradul de satisfacție al acestora. Numeroase cercetări au demonstrat că atunci când cadrele didactice prezintă un nivel înalt de motivație profesională investesc mai mult în activitatea lor, dând dovadă de creativitate și eficiență în rezolvarea situațiilor problemă.

Inovația urmărește identificarea de soluții oportunități strategii prin care să fie atins idealul educațional. Aceasta reprezintă un proces de învățare, de achiziționare de noi cunoștințe, de noi moduri de a lucra, de formare de competențe, fapt pe care personalul didactic, elevii și părinții acestora, alte autorități îl experimentează deja. Inovația în educație poate și trebuie să fie susținută și stimulată atât prin măsuri care să acționeze din interiorul sistemului, cât și din afara acestuia. De asemenea, finanțarea corespunzătoare a învățământului reprezintă una dintre cele mai importante măsuri pentru că inovația solicită un suport financiar consistent.

Priviți în ansamblu, acești factori demonstrează faptul că inovația trebuie să fie prezentă la nivelul întregului sistem de învățământ, probând un proces de descentralizare și de colaborare și cu alte autorități educaționale, prin stabilirea unor parteneriate favorabile dezvoltării procesului instructiv-educativ și reușitei sociale a elevilor, prin utilizarea noilor tehnologii în activitatea de predare-învățare-evaluare, prin introducerea unor discipline care să-i pregătească pe elevi pentru incluziunea socială pe piața muncii, prin reproiectarea și adaptarea conținuturilor învățării la nevoile actuale ale societății, prin formarea cadrelor didactice pentru a dezvolta relații de colaborare și cooperare în mediul școlar.

Bibliografie:

Băloiu, L.M., Managementul inovației, Ed. Eficient, 1995.
Druker, Peter, Inovația și sistemul antreprenorial, Ed. Enciclopedică București, 1993.
Neagu Gabriela, Inovație în învățământ, Revista Calitatea vieții, 2009.
Pionescu M., Radu I.-” Didactica modernă”, Ed. Dacia, Cluj – Napoca, 2001;
Alois Gherguț,- “Management general și strategic în educație”, Ed. Polirom, Iași, 2007;
I.Cerghit – “Sisteme de instruire alternative”, Aramis, Bucuresti, 2002.
Opescu Maria, Managementul inovării, Editura Universității Transilvania, Brașov, 2016.

TRANSFORMAREA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI PENTRU SECOLUL XXI

Matara Mirela

Colegiul Național „Mihai Eminescu”, Buzău

Educația se află în mijlocul unei transformări semnificative, impulsionată de progresele tehnologice, schimbările sociale și nevoile tot mai diverse ale elevilor. Inovarea în educație joacă un rol important în această transformare, aducând noi abordări și strategii pentru a îmbunătăți calitatea învățământului și a-l face mai relevant pentru lumea de astăzi. În învățământ inovația acționează în toate componentele sale: mediul educațional, structură și organizare, conținutul învățământului.

În educația modernă există numeroase motive pentru care inovația este esențială. Lumea se schimbă rapid, iar elevii trebuie să fie pregătiți pentru joburi care încă nu există. Inovația poate ajuta la dezvoltarea abilităților și competențelor necesare pentru a prospera în economia globală a secolului XXI. Elevii de astăzi sunt nativi digitali și au stiluri de învățare diverse. Inovația poate ajuta la crearea de experiențe de învățare personalizată și interactive care să le satisfacă nevoile și să le stimuleze interesul. Strategiile de învățare inovatoare pot duce la o îmbunătățire semnificativă a rezultatelor elevilor în diverse domenii. Într-o eră marcată de tehnologie, inovația digitală în educație a devenit un subiect vital. Utilizarea tehnologiei oferă instrumente și resurse care pot fi utilizate pentru a personaliza învățarea, a facilita colaborarea și a spori implicarea elevilor. Exemple în utilizarea tehnologiei sunt:

- platformele de învățare online oferă acces la cursuri interactive;
- aplicațiile mobile permit elevilor să învețe oricând și oriunde;
- realitate virtuală și augmentată pot crea experiențe de învățare captivante;

Domenii cheie ale inovării în educație:

1. *Pedagogii inovatoare* - se pune accent pe noi metode de predare care se concentrează pe învățarea activă, colaborativă și centrată pe elev. Exemple: învățarea bazată pe proiecte, învățarea prin problematizare, învățarea personalizată.
2. *Spații de învățare flexibilă* - designul spațiilor de învățare evoluează pentru a crea medii mai dinamice și mai favorabile colaborării. Exemple : săli de clasă deschise, spații de învățare în aer liber, laboratoare.
3. *Evaluare mai relevantă* - evaluări care măsoară nu doar cunoștințele dobândite, ci și abilitățile și competențele esențiale pentru secolul XXI , cum ar fi gândirea critică, creativitatea, comunicarea și colaborarea. Exemple : portofolii, proiecte de evaluare, autoevaluare și coevaluare.

4. *Implicarea comunității* - educația devine tot mai conectată cu comunitatea locală, cu parteneriate între școli, organizații non-profit, afaceri și alte părți interesante.

Inovația în educație este esențială pentru a pregăti elevii pentru secolul XXI. Cu o implementare atentă, inovațiile pot ajuta la crearea unui sistem educațional mai eficient și mai echitabil pentru toți elevii. Inovațiile nu au valoare în sine și pentru sine, ci numai atunci când se pot ”integra și articula în contextul general al sistemului educațional, sincronizându-se cu logica acestuia” (M.Bocoș)

Bibliografie:

Liliana Secară, Iulia Dămian, Florin Macarie, Ana Tebeanu, Psihopedagogia în sinteze, EduSoft, 2006

Neagu Gabriela, Inovație în învățământ, Revista Calitatea vieții, 2009.

EDUCAȚIA TIMPURIE – INSTITUȚII ȘI DIRECTORII ACESTEIA

Prof.dr. **MATEI GEORGETA**

Director, Grădinița nr.268

București

Abstract

In the last decade, more and more attention is paid to the orientation of managers towards obtaining better results in leadership. Leadership and management represent distinct dimensions of people in management: leadership represents the ability to cause people to act, the manager, on the other hand, is the one who ensures the achievement of organizational objectives by planning, organizing and directing work towards finality. Therefore, a person can be an effective manager without having the capabilities of a leader. Leadership is a characteristic that all organizations want to find in their managers.

„Marii manageri sunt adesea mari lideri și invers, dar nu sunt întotdeauna unul și același.”

„Un lider bun în educația timpurie este cineva care formează la rândul său lideri.”

(Helen O`Donoghue)

Managementul poate semnifica atât **știința** și **practică**, cât și **artă**. De ce spunem artă? Pentru că managementul se bazează pe calități personale: intuiție, bun simț, imaginație, capacitatea de reacție, talent, folosirea eficientă a experienței. Managementul pune accent pe rezolvarea rațională a problemelor și pe gândirea logică. Implică în mod necesar oameni, este de o mare importanță deținerea de abilități interpersonale - abilitatea de a lucra cu indivizii, dar și cu echipe.

Arta conducătorului de a realiza scopuri prin mobilizarea eforturilor tuturor membrilor organizației. Managementul educațional este, din acest punct de vedere, arta de a lucra cu idei (obiectivele educaționale, programele analitice, strategiile didactice), relații (structura organizatorică, legături între elemente și acțiuni, sarcini, echilibrul autoritate/libertate, centralizarea/descantrelizare), oameni (formare, motivare, delegare de autoritate, stimulare, evaluare), resurse (precizare, diversificare, preocupare, adaptare, integrare).

Managementul educațional depinde de respectarea unor cerințe de bază: prioritatea calității, claritatea obiectivelor, motivarea și participarea factorilor implicați, utilizarea rațională a resurselor și a elementelor educației, adaptarea continuă a proceselor la rezultate. El reprezintă o metodologie de abordare globală, optimă, strategică a activității de educație, ansamblul de principii și funcții, de norme și metode de conducere care asigură realizarea obiectivelor sistemului educativ (în ansamblu sau la nivelul elementelor componente).

Sistemul managerial are obiective ierarhizate, principii de eficiență și calitate, funcții specifice, elemente strategice, afirmarea creativității în soluționarea situațiilor, abordare interdisciplinară și sistemică, cercetări fundamentale. Se diferențiază de managementul general prin raportare specifică la finalitățile educației, la conținut, la resursele umane antrenate, la activitățile centrate pe informare, comunicare și participare prin strategii educaționale specifice, la comportamentele actorilor implicați (bazate pe motivație, responsabilitate, cooperare, logică, afectivitate). Managementul educațional implică stăpânirea teoriei, metodologiei, a principiilor, o anumită mentalitate, o manieră proprie, o artă de dirijare, antrenare a resurselor.

Între caracteristicile managementului educațional se înscriu:

- *complexitatea acțiunilor* ce asigură funcționarea optimă a sistemului educațional (planificare, decizie, coordonare, control, strategii și metodologii educaționale), și dimensiunea interdisciplinară implicată de problematica educațională,
- *caracterul participativ* generat de implicarea activă a tuturor actorilor (elevi, părinți, profesori etc.),
- *structurarea problematicii educaționale*, a procesului și a factorilor educaționali după particularitățile colectivității,
- realizarea la nivel *macropedagogic* (managementul instituțiilor școlare) și la nivel *micropedagogic* (managementul clasei),
- precizează *reguli, condiții și principii* specifice care orientează în elaborarea programelor managerial educaționale
- este *dinamic* atât în ceea ce privește bazele teoretice cât aplicațiile în domeniu, prezintă deschidere și spre alte domenii,
- are caracter *sistematic* și este *integrativ* întrucât sintetizează date din domenii conexe,
- este *prospectiv* pentru că anticipează pe baza tendințelor de evoluție a sistemului,
- este *indicativ-instrumental*, pentru că arată cum trebuie realizate obiectivele, respectate principiile, aplicate metodologiile,
- este multifuncțional prin descrierea, utilizarea și aplicarea mai multor roluri, atribuții, operații.

Leadership-ul și managementul reprezintă dimensiuni distincte ale persoanelor din conducere: leadership-ul reprezintă capacitatea de a determina oamenii să acționeze, managerul, în schimb, este cel care asigură atingerea obiectivelor organizaționale prin planificare, organizare și orientarea muncii către finalitate. Prin urmare, o persoană poate fi un manager eficient fără a avea capacitățile unui leader. În ultimul deceniu, se acordă o tot mai mare atenție orientării managerilor spre obținerea de rezultate mai bune în leadership. Leadership-ul reprezintă o caracteristică pe care toate organizațiile doresc să o regăsească la managerii lor.

„Leadership-ul și managementul contribuie împreună la elaborarea și executarea strategiei. Dar numai leadership-ul este cel care definește viziunea și cadrul marilor orientări strategice ale întreprinderii.” (Pierre Varelille)

Rolul de manager și conducător se întrepătrund și se completează reciproc pornind de la componenta pragmatică, întrucât conducătorul în rolul său de manager se confruntă cu complexitatea și diversitatea fenomenelor din cadrul unității de învățământ pe care o coordonează. Rezultatul îndeplinirii cu succes a rolului de manager este eficiența internă, adică funcționarea normală, pozitivă, fără convulsii a unității pe care o conduce. În schimb, în funcția de lider, managerul se concentrează asupra realizării schimbărilor necesare în mentalitatea, comportamentul și modul de acțiune al celor pe care-i conduce, rezultatul îndeplinirii cu succes a rolului de lider, fiind performanța.

Atât în calitate de manager cât și în cea de lider, conducătorul trebuie să rezolve trei sarcini fundamentale, de care depinde nu numai schimbarea ci și succesul și performanța:

1. Stabilirea de obiective pe termen scurt, mediu și de durată;
2. Crearea cadrului pentru realizarea obiectivelor;
3. Asigurarea executării celor stabilite prin folosirea judicioasă a resurselor umane, materiale, financiare, relaționale, etc.

Majoritatea cercetătorilor și experților în probleme de management sunt de părere că eficiența managerială este dependentă de comportamentul managerial. Managerul dispune de calități, limite,

disponibilități și un stil propriu de abordare a problemelor. În proliferarea conceptelor teoretice ale comportamentului managerial, părerile sunt împărțite și s-au făcut speculații legate de teoria comunicării, luarea deciziilor, charisma profesională, etc., de aceea cercetătorii abordează în mod diferit aspectele ce definesc eficiența și comportamentul managerial. În general, eficiența managerială este determinată de factori individuali și de factori situaționali, pentru că modul de gândire și acțiune al managerilor este influențat de: concepții noi, cunoștințe în specialitate, deprinderile și abilitățile celui investit cu o funcție de conducere.

Astfel, pentru a afla opinia cadrelor didactice din unitate am recurs la un chestionar de satisfacție.

CHESTIONAR EVALUATIV DIRECTORI

Autor: CE – GM, 2024

Chestionarul pe care vi-l adresăm are drept scop cunoașterea modului în care educatoarele/profesorii pentru educație timpurie din grădiniță apreciază calitatea managerului, a proceselor de conducere și didactice, văzute din perspectiva propriilor experiențe, practici, opinii, percepții, atitudini și contexte.

Vă rugăm să citiți cu atenție fiecare întrebare, încercând să răspundeți, cât mai sincer, potrivit experienței și personalității dvs., respectând instrucțiunile date.

Chestionarul este anonim, iar răspunsurile nu implică nici o responsabilitate oficială.

La întrebările cu răspunsuri pe o scală de la 5 la 1 vă rugăm să apreciați calitatea activităților și conduitei dvs. încercuind cifra care credeți că vă caracterizează, astfel:

5 - în foarte mare măsură de acord/ întru totul potrivit conduitei și opiniei mele

4 - în mare măsură de acord / potrivit conduitei și opiniei mele

3 - în măsura relativă de acord/ potrivit conduitei și opiniei mele

2 - în mică măsură de acord/ slabă corespondență cu conduita și opiniile mele

1 - în foarte mică măsură de acord/ foarte slabă corespondență cu conduita și opiniile mele

Vă mulțumim pentru cooperare.

Scop: Obținerea de informații asupra percepției activității manageriale de către cadrele didactice

1. Numește trei aspecte pe care le apreciezi la directorul unității de învățământ.

.....

2. Numește trei aspecte pe care nu le agreezi la directorul unității de învățământ.

.....

3. Scrie trei schimbări în bine percepute în activitatea instituției în ultimul an școlar.

.....

4. Scrie trei schimbări în rău percepute în activitatea instituției în ultimul an școlar.

.....

5. Alege din lista de mai jos ce se potrivește cu activitatea managerială a directorului

a) Încurajează inițiativa

b) Este adeptul culturii organizaționale de tip "templu" (se bazează doar pe șefii de comisii)

c) Preocupare pentru perfecționarea carierei cadrelor didactice

d) Implicare în sporirea resurselor financiare în instituție

e) Îmbunătățirea bazei materiale a instituției

f) Diversificarea ofertei de activități extracurriculare a unității

g) Sporirea siguranței copiilor în mediul școlar

h) Implementarea sistemului de management al calității pe baza standardelor de calitate

i) Preocupare pentru satisfacția beneficiarilor educaționali

j) Curățenia în instituție

k) Încheierea de parteneriate cu instituții locale și naționale/internaționale

6. Cum caracterizați relațiile stabilite în grădiniță între cadrele didactice:

a) Excelente b) foarte bune c) bune d) satisfăcătoare e) nepotrivite

7. Pe o scală de la 1 la 10, dați o notă atmosferei din instituție:

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

8. Dacă ați fi director, numiți trei schimbări pe care le-ați face în organizarea activității din instituție

.....

.....

9. Trei recomandări pentru îmbunătățirea activității manageriale.

.....

.....

10. Vechimea în învățământ.....

Grad didactic

Mulțumim pentru cooperare!

Funcția de conducător, șef, director, manager presupune un mod de acțiune colectiv al celor din echipa managerială, bazat pe colaborare continuă. Or, acest lucru solicită un climat democratic, cunoștințe, deprinderi și abilități din partea șefilor, pentru a rezolva problemele specifice fenomenelor de grup și a fi în măsură să construiască echipe de lucru eficiente și performante.

Pregătirea diversificată a conducătorilor se impune și în privința procesului de selecție, sistemul de pregătire, formarea, perfecționarea și evaluarea performanțelor, întrucât în realizarea acestor obiective un rol esențial îl joacă sistemul motivațional și climatul de ansamblu din unitatea sau instituția condusă. De aici decurgând un nou stil de conducere și o nouă percepție a rolului general de lider. Conducătorul nu mai este cel care stabilește sarcinile și modalitățile adecvate de realizare a acestora. Acum el devine un partener, un participant care își consiliază, ajută și dirijează oamenii (grupul din care face parte), ca la rândul lor aceștia să perceapă fenomenul cu care se confruntă unitatea în care activează, mobilizându-se pentru a îndeplini obiectivele, chiar cu prețul unor eforturi deosebite, menite să reazeze modul de acțiune pornind de la noi cerințe comportamentale, care vizează transformarea, schimbarea și implementarea unui nou concept despre rolul conducătorului și al actului managerial în general".

BIBLIOGRAFIE:

1. Bush, T. (2021). *Leadership și management educațional . Teorii și practici actuale (ediția a II-a revazută și adăugită)*. Iași: Editura Polirom
2. Katter, J. (mai – iunie 1990). *What Leaders Really Do*, in Harvard Business Review
3. Matei, G. (2012). *Managementul calității totale în învățământul preșcolar. Valori, competențe, practici*. București : Editura Universitară
4. Maxwell, J. (2005). *Totul despre lideri, atitudine, echipă, relații*. București: Editura Almatea
5. Neacșu, I. Beșcu, M.M. (2022). *Management calitativ și leadership în învățământul preșcolar : strategii investigative și valori inovativ-motivaționale*. București : Editura Universitară

INOVAREA EDUCAȚIONALĂ: UN IMPERATIV

Matei Iuliana Loredana

Școala Profesională „Petri Mor” Nușfalău, județul Sălaj

Inovarea educațională este esențială pentru a pregăti generațiile viitoare pentru viitor incert și complex. Abordarea inovatoare a educației asigură o mai bună adaptare la un mediu în continuă schimbare, promovăm gândirea critică, creativitatea și abilitățile esențiale pentru succesul în secolul 21.

Printre principalele surse de inspirație pentru abordarea inovativă a educației se numără experiențele internaționale, tendințele tehnologice, cercetările educaționale și nevoile comunității. Un punct de pornire pentru orice cadru didactic preocupat de abordarea inovativă este studierea sistemelor educaționale de succes din alte țări. Un bun exemplu este sistemul educațional finlandez care se concentrează pe dezvoltarea holistică a elevilor cu accent pe creativitate, gândire critică și învățare bazată pe joc. Dezvoltarea holistică a elevilor presupune o abordare multidimensională, integrând aspectele intelectuale, emoționale, fizice și spirituale. Progresul noilor tehnologii oferă o gamă largă de instrumente menite să promoveze învățarea interactivă, să dea profesorului posibilitatea de a personaliza și adapta experiențele de învățare astfel încât elevii să beneficieze de sarcini adaptate nevoilor și nivelurilor lor de dezvoltare psihosocială. O altă sursă de inspirație sunt cercetările educaționale, studiile științifice în domeniul educației oferind dovezi empirice pentru a susține anumite strategii pedagogice inovatoare. O ancoră pentru abordarea inovativă este și identificarea nevoilor specifice comunității din care face parte formatorul și formabilul astfel încât direcțiile abordării actului educațional să fie relevante și utile.

Atunci când vorbim despre învățare durabilă, trebuie să avem în vedere câteva elemente cheie ale acesteia dintre care consider că cele mai importante sunt:

- Învățarea activă - presupune implicarea activă a elevilor în procesul de învățare prin experimente, proiecte și colaborare și care promovează înțelegerea profundă, reținerea informațiilor și formarea competențelor cheie.
- Gândirea critică și rezolvare de probleme - presupune dezvoltarea abilităților de analiza, informații a identificat probleme și a găsi soluții. Toate aceste abilități constituie un arsenal necesar oricărui viitor cetățean, o cheie de acces către adaptare și reușită în viața reală.

- Creativitate și inovație - presupune cultivarea gândirii creative și a capacității de a genera idei noi, de a explora soluții inovatoare astfel încât provocările viitorului să fie soluționate creativ, eficient și în funcție de nevoile viitorilor adulți.
- Colaborarea și comunicarea sunt abilități cruciale pentru a lucra eficient în echipă, a rezolva probleme complexe și a contribui la un viitor mai bun.
- Responsabilitatea socială și ecologică - presupune cultivarea conștiinței sociale și ecologice a responsabilității pentru propria acțiune și impactul ei asupra lumii și este esențială pentru a construi un viitor sustenabil pe planetă.

Inovarea educațională aduce cu sine provocări și oportunități semnificative. În societatea românească în general și sistemul educațional în special au fost identificate de către sociologi, cercetători, psihologi, mass-media și alți operatori din domenii socio-educative patru mari obstacole:

1. Lipsa resurselor financiare necesare implementării noilor tehnologii și a programelor inovatoare în domeniul educației.
2. Resurse insuficiente reflectate prin lipsa de personal calificat, spații adecvate și materiale didactice.
3. Rezistența la schimbare - unele persoane din sistemul educațional și spațiul social (părinți, comunitate) pot fi reticente la adoptarea unor noi idei și metode.
4. Lipsa de pregătire a cadrelor didactice și a elevilor în privința utilizării tehnologiei și a implementării unor noi strategii.

Inovarea este un proces continuu de adaptare și îmbunătățire ceea ce induce sistemului educațional un caracter de permanentă reconfigurare. În actul educațional actual, colaborarea între profesori, părinți, comunitate și experți din diferite sfere este esențială pentru a genera idei noi și a implementa schimbările atât de necesare la fel cum utilizarea tehnologiei ca instrument de învățare, nu ca scop în sine, trebuie integrată în mod responsabil.

Bibliografie:

Materialul conține informații oferite de aplicațiile:

[Gammas - Gamma](#)

[ChatGPT](#)

SENSUL ȘI ÎNTREBUINȚAREA CONCEPTULUI DE „POCĂINȚĂ” ÎN CANONUL CEL MARE A SFÂNTULUI ANDREI CRITEANU

Prof. religie, Meleștean Georgeta

Școala Gimnazială „Vasile Tomegea” Boroaia

Canonul cel Mare este unul dintre cele mai de seamă realizări immografice ale Ortodoxiei, care domină viața liturgică din prima săptămână a Postului Mare. Considerat cel mai profund imn închinat pocăinței în literatura noastră creștină este recomandat tuturor acelor care vor să-L afle pe Hristos și prin aceasta să-și rezolve problema destinului uman, dobândirea mântuirii.

Sensul așezării Canonului cel Mare în perioada Postului cel Mare este cel de înduplecare a omului spre a se îngriji de cele dumnezeiești, de a lepăda lucrurile întinericului și de a se îmbrăca în haina dreptății și a curățeniei. Însuși de titlatura de „cel mare” subliniază întinderea acestuia, un poem vast de 250 de strofe, cel mai mare canon din toate canoanele câte sunt în rânduiala Bisericii.

Scopul scrierii e și unul docmatico-doctrinar, un răspuns la acuzele monotelite, dar și să caracterizeze în general expresia profundă de dragoste a omului față de Dumnezeu Creatorul, Proniatorul, Mântuitorul, Judecătorul său și viceversa, căci numai din sentimentul dragostei profunde, au izvorât imnurile de slavă „doxologiile creștine și toate formele de psalmi și cântări din Vechiul Testament și unele texte din Noul Testament”.¹ Scopul tuturor imnurilor creștine, ca și a rugăciunii este deschiderea „ușilor raiului” în care omul se bucură de comuniunea cu Dumnezeu.

Conținutul Canonului Mare e cu siguranță unul duhovnicesc, un profund dialog al omului păcătos cu propria conștiință, care-i atrage atenția asupra celor săvârșite. Se poate observa alternanța a două planuri: sufletul păcătos care-și plânge păcatele că nu a urmat calea dreptilor, ci a urmat largul drum al rătăcirii și care din străfundurile inimii răcnește: „Iartă-mă! Păcătuit-am la cer și înaintea Ta! Și cel a ființelor umane ajuns la starea de îndumnezeire.”

Izvorul central folosit de Andrei Criteanu în alcătuirea operei sale este Sfânta Scriptură, alături de tradițiile orale. Acest fapt ne atrage atenția asupra faptului cât de mult era cunoscută teologia și înțelesurile profunde ale Sfintei Scripturi de către toți autorii patristici.

Folosirea exclusivă a verbelor la persoana I singular (eu) subliniază faptul că autorul, dintr-o smerenie evidentă, se identifică rând pe rând cu cei care au greșit în fața lui Dumnezeu. Monologând permanent, el invocă mila și îndurarea lui Dumnezeu, milă a lui Dumnezeu care trebuie să biruiască dreptatea Lui. Accentul central este pus pe pocăință, ca singurul și cel mai evident mijloc de a implora mila lui Dumnezeu. De aceea el își intitulează opera Canon de pocăință. Miezul central al Canonului de pocăință, care alături de smerenia vameșului, lacrimile păcătoasei, de sentimentul profund al vinovăției de care a fost cuprins tâlharul de pe Cruce restaurează întreaga ființă, trup și suflet deopotrivă.

Pe lângă acest dialog cu Dumnezeu, autorul duce de-a lungul întregului Canon un dialog și cu propria conștiință căzută în păcat, dar care veșnic spre Dumnezeu, văzându-L ca pe Unicul Mântuitor.

¹ Pr. Ene BRANIȘTE, *Liturgica generală*, vol. 1, Editura Episcopia Dunării de Jos, Galați, 2002, p. 334.

Canonul cel Mare este un ocean de epite, o mare a comparațiilor și un râu curgător de modele exemplificate. Limba Canonului este specifică timpului când a fost redactată. De asemenea nu lipsesc nici repetițiile care uneori „riscă să devină obositoare”.² Până la urmă Canonul cel Mare este unul din cele mai frumoase imne de laudă închinat lui Dumnezeu. El devine puntea de legătură între om-Dumnezeu, îndemnându-ne permanent la căință profundă.

În textul Canonului, Sfântul Andrei Criteanul îmbină armonios termenii centrali în limba greacă care exprimă pocăința: „metavnoia și ejxomolovghsi”, termeni care nu pot fi traduși cu adevărat nici căință, nici de pocăință.³ Ambii termeni exprimă lucruri cu nuanțe diferite: metavnoia desemnează „schimbarea minții”, pocăință, răzgândire, convertire, iar „ejxomolovghsi” desemnează mărturisire, recunoaștere.⁴

În cele ce urmează vom încerca o analiză a folosirii termenului concept metavnoia și a celorlalte sinonime în Canonul cel Mare.

În Cântarea întâi, conceptul de pocăință apare exprimat prin termenul de metavnoia de patru ori. Încă de la început autorul ne face o „invitație” solemnă (vino) la a ne mărturisi păcatele și a avea permanent în suflet lacrimi de pocăință pentru ca prin acestea să luăm „iertare de greșeli”. Ceea ce este absolut remarcabil în această primă Cântare e unirea într-un singur tropar al celor două aspecte ale Pocăinței (ca Taină și ca sentiment profund). Este singurul tropar din Canonul cel Mare care vorbește atât de expresiv de cele două aspecte „perihoretice” ale Pocăinței, arătându-ne prin refrenul dă-mi iertare de greșeli, rezultatul și scopului acesteia în viața umană.

În Cântarea a doua, pocăința se „instalează” în ființa umană. Conștient de faptul că primirea harului lui Dumnezeu nu poate veni decât prin pocăință, penitentul își începe mărturisirea păcatelor.

În Cântarea a treia termenul concept pare a fi omis total. Singurul loc în care-l întâlnim se referă la pocăința ca Taină a mărturisirii, reliefându-se acum Cel care primește pocăința – Mântuitorul Iisus Hristos. Acest sens, este exprimat și în singura referință asupra conceptului de pocăință din Cântarea a cincea. Se poate, înțelege Cântarea a cincea ca o continuare a Cântării a treia.

În Cântarea a patra dramatismul atinge punctul culminant, căci sfârșitul se apropie. Necesitatea pocăinței devine evidentă, ca prin ea să ne ridicăm de la moarte la viață. Cele șase întrebări ale termenului concept reflectă căința deosebită a omului care-l caută pe Dumnezeu, rugându-L ca să-i ofere smerenia și pocăința vameșului. Forma cheamă-mă și întru pocăință primește-mă devine refrenul Cântării a patra. Chemarea și primirea este oferită de Dumnezeu permanent, însă sufletul și trupul trebuie să simtă vibrația chemării ca apoi să se bucure de primirea Tatălui.

În Cântarea a șasea nu întâlnim o referire la metavnoia sau la derivate ale acestui cuvânt. Întâlnirea o avem o singură dată în cuprinsul stihirilor Fericirilor, vorbind și îndemnându-ne la a imita pocăința tâlharului, care într-o clipă s-a făcut locuitor al raiului. Dacă până acum autorul cretan ne îndeamnă la pocăință, în Cântarea a șaptea el ne arată exemple de împlinitori ai pocăinței: regele David și regele Manase. Termenul concept este

² Ierom. Sebastian PAȘCANU, *Comentariu la Canonul cel Mare al Sfântului Andrei Criteanul - după izvoare grecești*, Editat de Schitul Crasna-Prahova, 1997, p. 19.

³ Pr. Prof. Dumitru STĂNILAOE, *Ascetica și mistica Bisericii Ortodoxe*, Editura IBMBOR, București, 2002, p. 156;

⁴ Pr. Prof. Dr. Ion BRIA, „Mărturisire”, în *Dicționar de Teologie Ortodoxă. A-Z*, Editura IBMBOR, București, 1994², p. 250

folosit de șapte ori, toate utilizările îndemnându-ne la pocăință și umilință prin imitarea pocăinței lui David și Manase.

Cea mai deasă întrebuintare a termenului concept o întâlnim în Cântarea a opta. Ca și în Cântarea a șaptea, toate sensurile sunt legate de cei ce au împlinit pocăința. Cântarea a noua, termenul de referință apare sub forme ale cuvântului metavnoia în trei tropare. Așadar, termenul de pocăință (metavnoia) este întrebuintat în 48 de contexte.

Concluzionând, putem afirma că termenul concept este unul extrem de folosit, pe de o parte, vorbindu-se stăruitor de pocăință ca sentiment profund, ca schimbare și întoarcere la Dumnezeu, iar pe de altă parte, chemând tainic la mărturisirea păcatelor în fața lui Hristos.⁵

Sensul conceptului de metavnoia

Debutul Postului Mare este unul fulminant. Încă de la început, omul este chemat să conștientizeze necesitatea ascezei pentru purificare și înaintarea sa spre împărtășire de Lumină. Călătoria duhovnicească a Postului Mare începe remarcabil: într-o atmosferă de doliu duhovnicesc, într-o atmosferă a întunericii și a goliciunii⁶ omul este chemat să retrăiască - prin Canonul cel Mare - „istoria duhovnicească a lumii”⁷. Drama personală pe care o trăiește deopotrivă sufletul și trupul este intensificată de durerea cea mare: lipsa lacrimilor, a umilinței și a pocăinței, de aceea pentru întărire omul Îl cheamă pe Hristos ca Cel care este milostiv și pururi iertător. Conștient că e alungat din Împărăție, că este plin de gânduri rele, penitentul cheamă în ajutor și pe Fecioara Maria, pe Sfinții Apostoli, pe cuvioasa Maria Egipteanca - a cărei viață citită înainte l-a sensibilizat și i-a arătat necesitatea și tăria pocăinței. Alături de aceste modele pentru suflet, penitentul prinde curajul de a se mărturisi Ziditorului, de a părăsi țara păcatului și de a aduce permanent lui Dumnezeu lacrimi. Însă nu orice fel de lacrimi, ci lacrimi însoțite de pocăință, urmărindu-se transformarea penitentului și stropirea trupului și sufletului cu lacrimi, care vor duce la rodirea în sufletul penitentului a darurilor Duhului Sfânt.⁸

Mărturisirea păcatelor se realizează în întregul Canon în legătura lor profundă cu drama continuă a relației omului cu Dumnezeu.⁹ Fiind vremea pocăinței, penitentul nu dorește decât purificarea și îmbrăcarea lui din nou în haina luminii, prin ridicarea de pe suflet al lanțului cel greu al păcatului. Astfel, în Cântarea întâi se dă „începutul” pocăinței. Creionându-și imaginile exclusiv din cărțile Pentateuhului și în special pe imaginea creării și căderii omului în păcat, prin neascultare și consecințele căderii, pocăința ni se arată ca singurul mod prin care putem primi iertarea. Adâncind imaginile căderii omului în păcat și pierderii darurilor dumnezeiești, Sfântul Andrei Criteanul aduce permanent în față chemarea pocăinței. Imperativele devin porunci pentru suflet ca să se mărturisească. Mărturisirea noastră nu se adresează nici cerului, nici pământului, ci este adresată și primită de Ziditorul, Mântuitorul și Judecătorul nostru. Astfel, pentru începutul Canonului pocăința este o chemare

⁵ IPS Simeon Koutsa, *Plânsul adamic Canonul cel Mare al Sfântului Andrei Criteanul*, trad. de Drd. Alexandru Prelipcean, ed. Doxologia, Iași, 2012, pp. 43-200;

⁶ Panayotis NELLAS, „Cadrele antropologice și cosmologice ale unirii omului cu Dumnezeu. Studiu asupra rânduiei Canonului Mare”, în *Om - animal îndumnezit. Perspective pentru o antropologie ortodoxă*, studiu introductiv și traducere: diac. Ioan I. Ică jr, Editura Deisis, Sibiu, 2002³, p. 172.

⁷ Alexander SCHMEMANN, „Călătoria Postului. 1. Începutul: Canonul cel Mare”, în *Postul cel Mare*, traducere de Andreea și Laurențiu Constantin, Editura Doris, București, 1998², p. 81.

⁸ Panayotis NELLAS, *op. cit.*, p. 172.

⁹ Alexander SCHMEMANN, *op. cit.*, pp. 80-81.

tainică, dar și un răspuns personal concretizat în dorința arzătoare de părăsire a păcatului, care a depozitat ființa umană de frumusețile dumnezeiești.

Pocăința declanșează în inima păcătosului un nou „val” de umilință, și astfel, dialogul va deveni din ce în ce mai deschis și mai direct. Imaginea simbolică a scăării lui Iacov vine să ne arate scopul pocăinței: urcarea penitentului treaptă cu treaptă spre Dumnezeu și ridicarea sa de la cele pământești la cele cerești, prin practicarea virtuților. Recunoașterea vinovăției se face cu adevărată zdrobire de inimă, iar cererea iertării cu sinceritate pe măsură.

Mesajul central pe care-l propovăduiește autorul cretan este în conformitate cu mesajul evanghelic: Pocăiți-vă, căci s-a apropiat împărăția cerurilor (Mt 3,1). Pocăința devine acum un izvor al bucuriei și al nădejdi, care se opune totalmente deznădejdi în care am fi tentați să cădem. Drama pe care o trăiește penitentul își află deznodământul din viitor¹⁰: participarea lui la Învierea lui Hristos! Învierea reprezintă bucurie și este trăită ca atare, la fel cum ar trebui să fie trăită și pocăința, această transformare a cugetului și a minții pe calea reîntâlnirii cu Hristos, o lucrare vie și permanentă pe calea mântuirii pentru a gusta din bunătățile dumnezeiești, în care Stăpânul se face hrănitor nouă. „Pocăința trebuie să crească în bucurie și lucrare”.¹¹ Acest adevăr este în fond „linia” teologică a pocăinței în Canonul cel Mare, o pocăință născătoare și aducătoare de bucurie. Care tată nu se bucură de întoarcerea fiului său? Sau care fiu nu se bucură de reîntâlnirea cu tatăl său? Este o dragoste și o bucurie care se manifestă reciproc: bucurându-te simți vibrația bucuriei celuilalt și te împărtășești de ea.

Chiar dacă cuvântul pare îndrăzneț marele Canon de pocăință al autorului cretan s-ar putea intitula marele Canon al bucuriei și al comuniunii, căci prin pocăința descrisă în amănunt omul ajunge să se împărtășească de Bucuria și Dragostea divină.

¹⁰ Panayotis NELLAS, *op. cit.*, p. 195.

¹¹ Mitropolitul ANTONIE al SUROJULUI, *Bucuria pocăinței*, traducerea din rusește de Mihai Costiș, Cu un cuvânt înainte de Protos. Savatie Baștovoii, Editura Marineasca, București, 2005, coperta a IV-a.

Utilizarea unor metode explorativ-creative în formarea profesională a elevilor

prof. Alina MELNIC, prof. Miriana IANCOVICI WOLF,
Liceul Tehnologic Transporturi Auto Timișoara

Lumea este într-o continuă schimbare, iar dinamica progresului tehnologic din ultimii ani creează noi provocări pentru învățământul profesional și tehnic. Evoluțiile în domeniul tehnologiei au adus transformări inevitabile în educație și este imperativ să renunțăm la utilizarea unor metode tradiționale, focalizate pe „echiparea” elevilor cu un sistem consistent de cunoștințe, pentru metode inspirate din cercetare și din practica economică, care să-i pregătească astfel încât să poată rezolva într-un mod ingenios probleme pe care azi cu greu le putem intui. Folosirea unor metode active poate rupe rutina și plictiseala realității școlare, dar trebuie să avem tot mai mult în vedere că activarea elevilor doar prin stimularea interesului acestora nu mai este suficientă. Este de așteptat ca, după absolvire, aceștia să se confrunte cu anumite dificultăți atunci când sunt puși în situații reale ce diferă semnificativ de situațiile educaționale în care s-a format inițial. De aceea este important ca orice absolvent să înțeleagă cât mai bine și cât mai rapid noul context în care a ajuns, să identifice probleme, riscuri, dar și oportunități, să folosească gândirea divergentă pentru a genera soluții și idei creative.

Lucrarea de față abordează două metode mai puțin utilizate în învățământul preuniversitar și prezintă viziunea autorilor în legătură cu posibilitatea de a le valorifica în formarea profesională. Metodele prezentate vizează abilitarea elevilor cu capacitatea de a rezolva într-un mod original probleme non-tipice, deschise, cu soluții multiple.

1. Metoda „Cutia Neagră”.

Această metodă este utilizată pe scară largă în învățământul tehnic. Cutia neagră este doar un capac extern al unui dispozitiv tehnic, al cărui interior urmează să fie descoperit de elevi.

O lecție desfășurată cu utilizarea metodei de mai sus poate consta din trei etape:

1. Se prezintă o problemă și se stabilesc regulile de muncă.
2. Elevii primesc obiecte neidentificate (de exemplu circuite electrice / electronice, aparate, dispozitive, mecanisme etc) și sunt solicitați să observe modificările mărimilor de ieșire, în funcție de modificările mărimilor de intrare. În funcție de aceste modificări ei trebuie să stabilească funcția obiectului primit. După ce au observat și analizat toate elementele, obiectului primit i se atribuie un nume și i se definesc parametrii de intrare și de ieșire.
3. Se prezintă rezultatele analizelor și se verifică prin deschiderea cutiei.

Această metodă oferă efecte foarte bune în special pentru identificarea componentelor și sistemelor electronice în funcție de rolul îndeplinit.

2. ARIZ

ARIZ (Algoritm de Rezolvare a Problemelor Inventive) este un instrument TRIZ.

Dar ce este TRIZ? TRIZ este o teorie folosită pentru rezolvarea problemelor în mod creativ și reprezintă un alt mod de a gândi și aborda inovația bazată pe natura obiectivă a analizei tehnologice, dezvoltată de inventatorul și scriitorul Genrich Altshuller între anii 1946-1985. De altfel, denumirea acestei teorii este acronimul rusesc pentru „Teoria Rezolvării Inventive a Problemelor” („Теория решения изобретательских задач”). Altshuller a plecat de la următoarele constatări:

- Evoluția sistemelor implică un proces sistematic. Cea mai simplă analiză sistematică a unei probleme conduce deseori la rezolvarea inovativă a problemei.
- Multe probleme au un conținut asemănător și au fost rezolvate în alte domenii, sub alt nume.
- Dezvoltarea sistemelor tehnice către un rezultat final ideal urmează tendințele evoluției tehnice, iar evoluția tehnologică este guvernată de un set limitat de elemente repetitive, care pot fi identificate în cadrul unor domenii diferite de activitate.

Altshuller a descoperit că doar 2% din toate brevetele analizate erau invenții cu adevărat noi, iar 98% se bazau pe cel puțin un principiu deja cunoscut și a concluzionat că există un număr finit de combinații care conduc la soluții creative, ceea ce înseamnă că poate fi formulat un model logic de gândire care să stea la baza procesului de generare de idei inovative [1].

TRIZ se bazează pe două principii fundamentale:

- Este foarte probabil ca cineva, cândva, undeva să fi rezolvat deja problema ta sau o problema similară. Găsește acea soluție și adapteaz-o la problema ta.
- Nu accepta compromisul când ai de-a face cu contradicții. Rezolva-le.

Axioma fundamentală a teoriei este că, în esență, creativitatea nu este ceva intuitiv sau spontan, ci poate fi un proces sistematic bazat pe studierea tipologiei problemelor rezolvate anterior și a soluțiilor găsite.

În esență, mecanismul rezolvării unei probleme de inovare prin TRIZ este următorul:

1. Definește problema particulară/specifică ce urmează a fi rezolvată.
2. Reformulează problema particulară ca problema generală.
3. Găsește o soluție generală la problema generală.
4. Convertește (reformulează) soluția generală ca soluție specifică la problema specifică inițială

Deși TRIZ s-a născut în domeniul tehnic, acum este implementată cu succes în domeniul umanitar și în educație. În ciuda vechimii sale, pedagogia TRIZ poate fi considerată un model inovator, a cărui sarcină principală este de a dezvolta o persoană creativă, cu gândire îndrăznească. Ideea principală a acestui model educațional este „Învăț să gândești cu îndrăzneală!”. Componentele de bază ale pedagogiei TRIZ sunt următoarele:

1. Rezolvarea sarcinilor deschise
2. Formarea imaginației creatoare
3. Depășirea inerției mentale
4. Dezvoltarea gândirii asociative și de sistem

ARIZ este un instrument care include multe euristici TRIZ, având ca scop organizarea gândirii într-un proces sistematic, pas cu pas către soluția dorită. ARIZ nu înlocuiește gândirea, dar în mod constant sparge barierele care o orientează în direcția opusă soluției.

Este dificil, chiar imposibil, să găsim o soluție ideală pentru o problemă tehnică. Una dintre cele mai mari dificultăți este generată de faptul că îmbunătățirea unui parametru a subiectului tehnic se poate realiza doar în condițiile în care alți parametri se agravează. Altshuller a creat trei instrumente care au condus la o soluție optimă, cât mai apropiată e cea ideală:

- caracteristicile obiectelor tehnice;
- tabelul pentru eliminarea discrepanțelor tehnice;
- operațiuni pentru eliminarea discrepanțelor tehnice.

O lecție desfășurată cu utilizarea metodei de mai sus ar putea avea următorul plan:

- b) prezentarea metodei elevilor, referitoare la problema dată și identificarea unei sarcini problematice;
- c) precizarea sarcinii prin care elevii folosesc unele instrumente didactice (de exemplu, literatură de specialitate, documentații tehnice etc), analizarea sarcinii și formularea ei într-un mod simplu;
- d) stabilirea caracteristicilor obiectului prezentat (etapa analitică) și eliminarea discrepanțelor tehnice care apar (etapa operativă).

În concluzie, utilizarea acestui instrument este legată de găsirea unei soluții optime pentru eliminarea discrepanțelor menționate mai sus.

Bibliografie:

- [1] Altshuller, G. S. (1998). *Creativity as an exact science the theory of the solution of inventive problems*. New York: Gordon and Breach.
- [2] Noga, H. (2014). *Applying Chosen Teaching Methods in Technical Education*. iJEP – Vol 4.

INOVAȚIILE PROPUSE DE LEGEA ACTUALĂ A EDUCAȚIEI

prof. Merce Sanda, Școala Gimnazială „Miron Pompiliu”, Ștei

Referatul meu cuprinde analiza comparativă între un articol din legea actuală a educației și un articol din legea veche a educației, respectiv dintre capitolul VII, numit *Scopul, structura și caracteristicile evaluărilor*, publicat în Monitorul oficial al României miercuri, 5 iulie 2023, și capitolul V, *Evaluarea rezultatelor învățării*, publicat în Monitorul oficial al României în 10 ianuarie 2011, ambele reflectând aspecte privind evaluarea în sistemul preuniversitar românesc.

Încă de la primele rânduri, este evident faptul că însăși definiția evaluării apare sub o formă actualizată în noua lege a educației, aceasta adăugând, pe lângă conceptele de orientare și optimizare a procesului de învățământ, concepte prezente și în vechea lege a educației, și noțiunea legată de „gestionarea propriilor rezultate ale învățării”. Se observă, așadar, accentul pus în ultima perioadă pe dezvoltarea capacităților legate de învățarea autoreglată, de monitorizarea propriei evoluții în ceea ce privește procesul educațional, important devenind, așadar, ca elevul să își automonitorizeze procesele cognitive, activitatea de învățare propriu-zisă și modul de organizare al cunoștințelor, pornind de la rezultatele reflectate în evaluare.

În ceea ce privește exprimarea rezultatelor învățării, situația apare neschimbată atunci când este vorba despre învățământul primar, gimnazial, liceal și postliceal, în legea nouă a educației menționându-se în plus, însă, apariția unor „rapoarte anuale de evaluare a dezvoltării fizice, socioemoționale, cognitive, a limbajului și a comunicării, precum și a dezvoltării capacităților și atitudinilor, pentru clasa pregătitoare și clasa I”, în vechea lege acest raport întocmindu-se doar după clasa pregătitoare. Această schimbare se dovedește una pozitivă, întrucât dezvoltarea elevilor în primii ani de școală ar trebui monitorizată în detaliu, pentru a asigura o evoluție progresivă.

O altă noutate importantă prezentă în noua lege a educației este faptul că „la finalizarea învățământului gimnazial și liceal, profesorul consilier școlar și dirigintele au obligația să emită câte o recomandare de încadrare într-o formă de învățământ de nivel superior”. Consilierea profesională a elevilor ar trebui să constituie un element central în sistemul de învățământ, cu atât mai mult la nivel liceal, această nouă îndatorire a cadrelor didactice reprezentând o schimbare care favorizează acest fenomen. Elevii, mai ales cei din medii defavorizate, au nevoie de consiliere în ceea ce privește viitoarea carieră, dirigintele, persoana care ar trebui să

monitorizeze parcursul educațional al elevilor din clasă foarte atent, și consilierul școlar, o persoană cu o pregătire profesională specializată în spate, fiind persoanele cele mai potrivite care să dea un feedback obiectiv, bazat atât pe capacitățile personale ale elevului, cât și pe cerințele actuale ale pieței. Mai mult, pe tot parcursul capitolului din noua lege a educației, se observă că este acordată o atenție sporită procesului de consiliere vocațională și de orientare școlară și profesională realizat de către cadrele didactice pe tot parcursul anilor de școală, în timp ce în vechea lege a educației importanța contribuției cadrelor didactice în ceea ce privește alegerea parcursului educațional și profesional fiind ignorată. De asemenea, prezența portofoliului școlar, care să cuprindă documente relevante pentru rezultatele învățării elevilor, are o prezență mult mai centrală în noua lege a educației, pe când în vechea lege a educației nu se punea accentul pe actualizarea permanentă și pe importanța acestuia.

În ceea ce privește organizarea examenului național de bacalaureat, împărțirea probelor ne apare schimbată în legea nouă a educației față de legea veche, ultima variantă fiind cu mult mai complex descrisă. Notarea lor ne apare diferită, dar, în esență, diferențele țin, de exemplu, de faptul că, înainte, candidații proveniți din învățământul preuniversitar puteau susține examenul național de bacalaureat și examenul de certificare a calificării, fără taxă, de cel mult două ori, pe când în legea nouă a educației se menționează faptul că aceștia pot participa la examen fără taxă de cel mult trei ori. Noua lege a educației ni se relevă ca fiind mult mai inclusivă în ceea ce privește elevii cu nevoi speciale, menționându-se că „elevii surzi și/sau hipoacuzi au dreptul de a susține examenul de bacalaureat în limba maternă, respectiv limba semnelor române (LSR)”, pe când în vechea lege a educației nu se menționează nicio metodologie în ceea ce privește situațiile excepționale de asemenea natură. Mai mult, noua lege a educației menționează că „în situația în care absolvenții studiilor liceale nu au susținut/nu au promovat examenul național de bacalaureat, aceștia pot beneficia de cursuri de pregătire organizate la nivelul unităților de învățământ liceal, precum și la nivelul instituțiilor de învățământ superior acreditate”, pe când în legea veche nu se menționează nicio soluție de ameliorare a nepromovabilității examenului de bacalaureat. O altă diferență constă în faptul că în legea veche se menționează că „rezultatele examenului național de bacalaureat se fac publice prin afișare”, pe când în legea nouă nu se menționează nimic de acest aspect, cu toate că metodologia pusă în aplicare în prezent impune secretizarea numelui candidaților la examen prin acordarea unui cod numeric personal care va fi publicat pe listele afișate.

În concluzie, pot fi stabilite o sumă de schimbări semnificative în ceea ce privește abordarea celor două legi ale educației, respectiv cea publicată în Monitorul oficial al României

în 10 ianuarie 2011, și cea publicată în 5 iulie 2023, în ceea ce privește perspectiva asupra scopului și formelor de evaluare în sistemul preuniversitar din România.

Bibliografie:

Legea învățământului preuniversitar, Monitorul oficial al României, nr. 613. 5 iulie 2023

Legea învățământului preuniversitar, Monitorul oficial al României, 10 ianuarie 2011

TAXONOMII SPECIFICE SCHIMBĂRILOR EDUCAȚIONALE

Autor. Sînziana Mihai

Școala Gimnazială Sarasău, Maramureș

Transformările accelerate care au loc la toate nivelurile lumii actuale, influențează implicit și contextul educațional, astfel încât reformele educaționale devin inconsistente pe durate mai lungi de timp. Practic, aproape că nu se mai poate pune problema unei adevărate reforme educaționale durabile, ci mai degrabă se pune în discuție o adaptare permanentă a educației la nevoile societății aflate în permanentă schimbare.

Astfel, schimbările educaționale devin o problemă curentă, permanentă și relevantă pentru toți agenții implicați în demersurile educaționale și mai ales pentru cei care planifică, organizează și desfășoară în mod explicit acțiuni de inovare în sfera educațională. D. Todoran menționează că educația prospectivă în sens larg, cuprinde orice cercetare și construcție viitoristă, iar în sens restrâns, se referă la cercetări și studii asupra viitorului posibil în acest domeniu. În acest sens s-au propus multiple tipuri și taxonomii ale schimbărilor educaționale, prin care se conturează și delimitează la nivel teoretic fațetele și implicațiile inovației în domeniul educațional.

De pildă, Iosifescu et al. (2005) identifică trei niveluri de schimbare din punctul de vedere al intensității, amplitudinii și al efectelor pe care le atrag în cadrul unui sistem organizațional și, în particular, într-o organizație școlară, astfel:

- nivelul I: schimbări ce au implicații relativ minore în cadrul unității școlare și care se realizează relativ simplu;
- nivelul II: schimbări ce presupun o depășire a practicilor rutiniere și care prezintă implicații cu caracter mai amplu și mai general în contextul școlii;
- nivelul III: schimbări ce determină o discrepanță în raport cu situația anterioară, implicând, în general, adoptarea unor valori diferite de către comunitatea școlară în care se desfășoară respectivele schimbări.

Din punctul de vedere al nivelului la care se implementează un proiect educațional reformativ, se pot distinge numeroase tipuri de schimbări educaționale:

- schimbări la nivelul politicilor educaționale internaționale (de exemplu: rapoarte și strategii propuse la nivelul Parlamentului European, UNICEF, ONU etc.)

- schimbări strategice la nivel național și regional (reforme educaționale la nivel macro)

– ex. Legi, proiecte, ordonanțe promulgate de Ministerul Educației sau la nivelul inspectoratelor școlare.

- schimbări dezvoltate la nivel instituțional și la nivelul microeducațional (în cadrul clasei de elevi); aceste schimbări sunt în general menționate în Planul de Dezvoltare Instituțională, respectiv în documentele reglatoare ale activității didactice propuse de cadrele didactice;

În mod natural, toate aceste schimbări sau reforme necesită o perioadă de cercetare, respectiv de aplicare în prealabil a unor cercetări experiențiale (cercetări-pilot) care să ateste valoarea ideii inovatoare și impactul probabil al proiectului de reformă. Acest fapt pune tipurile de reformă enumerate anterior în strânsă relație cu domeniul cercetării științifice în educație.

Din punctul de vedere al problematicii vizate, proiectele de schimbare pot aborda diverse fațete sau aspecte ale sferei educaționale, ca de exemplu:

- schimbări în formarea continuă a cadrelor didactice;

- schimbarea actului de predare pentru elevii supradotați;

- schimbarea practicilor de predare-învățare pentru elevii cu dificultăți de învățare;

- schimbări privind parteneriatul cu familia sau cu autoritățile locale, ș.a.m.d. (Preda, 2010).

Consiliul Cercetării Sociale și a Activității asupra Inovației Tehnologice și Sociale din Canada a propus, o clasificare a reformei în învățământ, în raport cu cele trei dimensiuni ale educației:

- dimensiunea curriculară – inovația la nivel de programe școlare

- dimensiunea pedagogică – inovația la nivelul procesului de învățământ

- dimensiunea organizațională – inovația la nivel de structură, roluri și funcții

Îndeplinite de persoanele implicate în învățământ (Neagu, 2009)

Astfel, taxonomiile reformelor educaționale enumerate anterior demonstrează faptul că managementul schimbării educaționale reprezintă un domeniu larg și vast de aplicabilitate, ținând cont de formele multiple pe care le poate lua o reformă educațională, precum și zonele de influență ale acesteia. Schimbarea se caracterizează printr-o stare constantă de dezechilibru, creștere și transformare perpetuă, prin care se deschid alte noi posibilități de reformă și dezvoltare.

Bibliografie:

Iosifescu, Ș., Rădulescu, E., Andrei, A. (2005). Management educațional, București: Editura Dvorsski,

Neagu, G. (2009). Inovația în învățământ. [Http://www. Revistacalitateavietii.ro/2009/cv-1-2-2009/12.pdf](http://www.Revistacalitateavietii.ro/2009/cv-1-2-2009/12.pdf)

Preda, G.(2010). Managementul schimbării în contextul școlii, Analele Universității “Constantin Brâncuși” din Târgu Jiu, Seria Științe ale Educației, nr. 2/2010

Todoran, D. (coordonator). (1982). Problemele Fundamentale ale pedagogiei, București: Editura Didactică și Pedagogică

METODE ȘI PROCEDEE MODERNE UTILIZATE LA CICLUL PRIMAR

Prof. învă. primar Mihăilă Simona-Elena,

Liceul Teoretic „Ioan Pascu” - Codlea

Strategia didactică reprezintă modalitatea de combinare a metodelor și mijloacelor de învățământ în vederea atingerii obiectivelor propuse. Aceasta presupune:

- alegerea metodelor adecvate,
- identificarea mijloacelor de instruire în raport cu obiectivele urmărite,
- conținutul abordat,
- timpul disponibil,
- caracteristicile clasei de elevi și implicit spațiul școlar.

Finalitățile învățământului primar sunt:

- asigurarea educației elementare pentru toți copiii școlarizați,
- formarea personalității copilului, respectând nivelul și ritmul său de dezvoltare,
- înzestrarea copilului cu acele cunoștințe, capacități și atitudini care să stimuleze raportarea efectivă și creatică în mediul social și natural, respectiv să permită continuarea educației.

Idealul educațional și finalitățile sistemului educațional reprezintă un set de aserțiuni care consemnează profilul de personalitate dezirabil a fi dobândit de către absolvenții ciclului primar în perspectiva evoluției ulterioare. Finalitățile descriu specificul fiecărui nivel de școlaritate din perspectiva politicii educaționale, necesare pentru elaborarea programelor școlare, cât și pentru orientarea demersului didactic la clasă.

La nivelul învățământului primar se structurează următoarele cicluri curriculare:

1. Ciclul achizițiilor fundamentale (clasele I-II), ce are ca obiective majore acomodarea la cerințele sistemului școlar și alfabetizarea inițială. Acesta vizează:

- asimilarea elementelor de bază ale principalelor limbaje convenționale (scris, citit, socotit),
- stimularea copilului în vederea perceperii, cunoașterii și stăpânirii mediului apropiat,
- stimularea potențialului creativ al copilului, a intuiției și a imaginației,
- formarea motivării pentru învățare.

2. Ciclul de dezvoltare (clasele III-IV, în continuare clasele a V-a și a VI-a) are ca obiectiv major formarea capacităților de bază necesare pentru continuarea studiilor. Acest ciclu vizează:

- dezvoltarea achizițiilor lingvistice,
- dezvoltarea capacității de a comunica,

- dezvoltarea gândirii autonome și a responsabilității față de integrarea în mediul social.

Metodele didactice tradiționale dețin rolul de transmitere și asimilare a cunoștințelor în maniera următoare: cadrul didactic – emițătorul, respectiv elevul – cel care depozitează informațiile transmise. Acestea dețin un rol important în cadrul procesului instructiv – educativ deoarece este nevoie și de conversație (care ia forma dialogului învățătoare-elevi, respectiv elevi-elevi), de exercițiu (în vederea formării unor deprinderi), de povestire (prin care elevii conștientizează greșelile de pronunție și limbaj), precum și de observare (în vederea formării unei păreri legate de tema luată în discuție, respectiv exprimarea acesteia oral sau în scris).

A gândi critic înseamnă a fi curios, a adresa întrebări, a căuta răspunsuri, a te implica în activitatea solicitată, a analiza logic, a căuta argumente pro și contra. Încă din ciclul primar, elevii trebuie formați să gândească, nu doar să asimileze mecanic cunoștințele. Trebuie eliminată monotonia din sistemul de învățământ tradițional, prin care elevul stă în bancă și doar notează informațiile în vederea asimilării ulterioare a acestora.

Metodele activ-participative, moderne constituie un proces activ, de lungă durată și complex, care îl face pe elev să treacă cunoștințele prin filtrul gândirii proprii pentru a dobândi o cunoaștere autentică.

BRAINSTORMING-UL reprezintă un mod simplu și eficient de a genera idei noi. Este o metodă de stimulare a creativității în cadrul activității în grup. Principiile după care se fundamentează această metodă didactică sunt:

1. Cantitatea determină calitatea. Participanții trebuie să emită cât mai multe idei. Cadrul didactic este cel care determină elevii să se implice cât mai mult deoarece adresează întrebările necesare, ajută cu informații suplimentare și îi conduce pe elevi la a găsi idei folositoare soluționării problemei. Asociația liberă, spontană de idei, conduce la evidențierea unor idei valoroase.
2. Amânarea judecății ideilor celorlalți. Această etapă oferă posibilitatea participanților să emită cât mai multe idei referitoare la tema propusă.

Metoda a fost inițiată de A. Osborn în anul 1953 ca soluție de a găsi soluția optimă pentru rezolvarea unei probleme. Condușă cu tact pedagogic și inspirație, metoda poate reprezenta o cale accesibilă spre învățare care stimulează creativitatea și gândirea critică. Regulile abordării acestei metode ca și metodă didactică sunt: stimularea cât mai multor idei, pornind de la o temă dată; preluarea acestor idei și evidențierea celor mai reușite; evitarea oricărei critici la adresa partenerilor; manifestarea liberă și conștientă a imaginației. Metoda poate fi folosită începând cu clasa a doua, într-o fază ușoară, pentru ca în clasele a III-a și a IV-a să fie o metodă de bază în formarea gândirii critice a elevilor.

CIORCHINELE reprezintă o metodă de predare – învățare care-i încurajează pe elevi să gândească liber și deschis. Prin această metodă se stimulează evidențierea conexiunilor între ideile unei teme luate în discuție. De asemenea, ciorchinele este și o tehnică de căutare a căilor de acces spre propriile cunoștințe, evidențiind modul propriu de a înțelege o anumită temă, un anumit conținut. Ajută cadrul didactic să înțeleagă maniera în care fiecare elev înțelege noțiunile și îi oferă posibilitatea de a interveni diferențiat.

Pașii de urmat sunt următorii:

1. Se scrie un cuvânt sau o propoziție nucleu în mijlocul tablei sau al unei foi de bloc mare de desen.
2. Se scriu cât mai multe cuvinte, propoziții legate de tema propusă.
3. Se trasează o linie între cuvintele scrise anterior în vederea evidențierii unor conexiuni dintre aceste idei.
4. Nu se limitează numărul ideilor, dar trebuie oferit un timp de lucru pentru această activitate.

Ciorchinele este o tehnică care se poate realiza atât individual, cât și ca activitate în grup. Atunci când se aplică individual, tema propusă trebuie să fie familiară elevilor pentru că aceștia nu pot culege informații de la colegii de grup. Se poate utiliza ca metodă de evaluare după un capitol sau un șir de lecții. Folosită în grup, tehnica ciorchinului dă posibilitatea fiecărui elev să ia cunoștință de ideile colegilor, de legăturile și asociațiile pe care fiecare participant le face la un moment dat.

METODA MOZAIC este o metodă prin care se realizează învățarea prin cooperare între elevi.

Presupune următorii pași:

1. Construirea grupurilor de lucru – clasa de elevi împărțită în grupuri de câte 4-5 elevi, în funcție de efectivul acesteia.
2. Cadrul didactic împarte textul ce urmează a fi studiat în 4-5 părți (atâtea câte grupuri de lucru sunt).
3. Fiecare elev cu numărul 1 va forma același grup (care poate să aibă și un nume original). Acesta trebuie să discute conținutul de idei al părții repartizat de către cadrul didactic. Trebuie să realizeze citirea conștientă și explicativă, să evidențieze ideile principale, precum și modalitatea de prezentare cât mai clară către colegii de clasă.
4. Revenirea elevilor în grupul de 4-5 elevi și predarea conținutului pregătit

celorlalți elevi. Prin predarea reciprocă se realizează cea mai bună învățare a unui conținut informațional, mai ales începând cu a doua jumătate a clasei a III-a deoarece elevii încep să-și consolideze anumite deprinderi, iar unele cunoștințe să fie bine însușite.

Cadrul didactic monitorizează predarea asigurându-se că informațiile se transmit și se asimilează corect. Dacă evidențiază anumite neclarități, ajută grupul să le depășească.

CUBUL este o tehnică prin care se evidențiază activitățile și operațiile de gândire implicate în învățarea unui conținut. Această metodă didactică are următoarele etape:

1. Elevii citesc un text sau investighează o temă luată în discuție. Activitatea se poate realiza individual, în perechi sau în grup.
2. Se solicită elevilor care au la dispoziție un cub din hârtie sau carton să noteze pe fiecare față a cubului câteva cuvinte sau idei, conform instrucțiunilor date de către cadrul didactic.
3. Fețele cubului pot să cuprindă următoarele cuvinte:
 - Descrie!
 - Compară!
 - Aplică!
 - Argumentează pentru și împotriva!
 - Analizează!
 - Efectuează!

În cazul copiilor de ciclul primar, acțiunile și operațiile solicitate sunt însoțite de cerințe suplimentare cu caracter concret. Este foarte important cum se implică cadrul didactic în realizarea unei activități folosind metoda cubului, cât de bine își cunoaște clasa de elevi pentru ca fiecărui elev să îi revină acele sarcini de lucru care corespund potențialului intelectual dobândit până în prezent.

ESEUL DE CINCI MINUTE este o excelentă modalitate de conștientizare de către elevi a ceea ce știu despre un subiect, a ceea ce nu știu, precum și a ceea ce ar dori să învețe sau au învățat. Poate lua forma următorului tabel:

ȘTIU	VREAU SĂ ȘTIU	AM ÎNVĂȚAT

Pentru secțiunea ȘTIU, elevii au de notat ideile pe care le știu despre tema luată în discuție. În secțiunea VREAU SĂ ȘTIU, elevii notează despre ce ar dori să afle legat de subiectul ales.

Urmează desfășurarea lecției propiu-zise, realizarea de investigații, respectiv dobândirea de cunoștințe legate de tema propusă. În secțiunea AM ÎNVĂȚAT, elevii vor nota la sfârșitul lecției ceea ce au reținut din lecția parcursă cu toată clasa de elevi.

Prin tehnici adecvate și prin dirijarea corectă a învățării, elevii învață noile cunoștințe, sunt entuziasmați de noua metodă de lucru, dorind pe viitor a învăța în aceeași manieră.

ÎNVĂȚAREA PRIN COOPERARE reprezintă un set de strategii care angajează mici echipe de elevi pentru a promova interacțiunea colegială și colaborarea. Aceasta se realizează atunci când elevii lucrează împreună, ca o echipă, pentru a explora o temă nouă, pentru a rezolva o problemă, pentru a crea idei noi, pentru a atinge un obiectiv comun. Pentru ca acest tip de activitate să dea roade trebuie eliminată competiția în favoarea colaborării, iar cadrul didactic să dețină abilități, competențe prin care aceste metode de învățare prin cooperare să fie promovate și aplicate la clasă.

Ca și elemente cheie ale acestei metode sunt:

- interdependența pozitivă între membrii grupului,
- interacțiunea directă, față în față,
- exersarea deprinderilor de învățare în grup,
- răspunderea individuală a fiecărui membru al grupului,
- rolul de îndrumător și coordonator al cadrului didactic.

JOCUL DIDACTIC poate fi utilizat în toate etapele procesului instructiv-educativ, deoarece corespunde unei inclinații firești a copilului de vârstă școlară mică. Valențele pedagogice ale jocului sunt multiple: stimulează activitatea senzorială și exprimarea verbală, antrenează gândirea logică și creativă, stimulează interesul, fortifică energiile intelectuale și fizice ale copiilor.

Jocul didactic îmbină elementele instructive și formative cu cele distractive. Acesta poate fi de mai multe feluri: de pregătire în vederea înțelegerii unei noțiuni, de exersare a cunoștințelor asimilate, de creație, de cunoaștere a realității înconjurătoare, de formare/ consolidare a unor deprinderi.

Desfășurate în perechi sau colectiv, jocurile didactice îi activează pe elevii ciclului primar din punct de vedere cognitiv, acțional, afectiv; dezvoltă reflecția personală, capacitatea de comunicare și cooperare.

PROIECTUL poate fi realizat într-o formă simplă încă din a doua parte a clasei a doua. Din clasa a treia, însă, elevii trebuie dirijați în întocmirea proiectelor în vederea dezvoltării gândirii critice. Reprezintă o metodă de instruire prin care elevii efectuează o cercetare orientată spre un scop anume, ea îmbină cunoștințele asimilate și activitatea practică. Realizarea unui proiect pe o temă dată sau o temă la alegere presupune: documentarea, emiterea unor ipoteze, anumite desene atașate, părerea personală.

Acest tip de activitate îi apropie pe elevi de situațiile reale, contribuie la maturizarea gândirii, dezvoltă simțul responsabilității. Chiar dacă elevii nu au realizat de la început un proiect bun, ei trebuie încurajați, stimulați, deoarece din greșeli se învață – atâta timp cât elevii sunt interesați de acest lucru.

METODA CADRANELOR este o modalitate de sintetizare a unui conținut informațional solicitând participarea elevilor în înțelegerea lui adecvată. Această metodă de lucru presupune trasarea a două axe principale una pe cealaltă, în urma căreia rezultă patru cadrane.

De exemplu, elevii sunt solicitați astfel:

1. în cadranul 1 să noteze caracteristicile anotimpului iarna,
2. în cadranul 2 să noteze jocuri de iarnă prezentate în lecție,
3. în cadranul 3 să noteze personajele textului,
4. în cadranul 4 să noteze părerea personală legată de acțiunea textului.

Prin această tehnică se urmărește implicarea elevilor în înțelegerea cât mai bine a textului citit, precum și pentru exprimarea părerii personale referitoare la tema dată.

TURUL GALERIEI este o metodă prin care elevii sunt stimulați să-și exprime părerea personală legată de ceea ce au lucrat colegii lor. Cuprinde următoarele etape:

1. Elevii, în grupuri de câte trei-patru, rezolvă o problemă, răspund la o sarcină de lucru, pe o foaie mare.
2. Produsele muncii lor se afișează pe pereții clasei.
3. La semnalul cadrului didactic, elevii trec pe rând la fiecare poster pentru a-și exprima părerea despre ceea ce au lucrat colegii lor.
4. După ce se termină turul galeriei, fiecare grupă își reexaminează produsul, discută observațiile și comentariile notate de colegi pe posterele

Metodologia didactică pune tot mai mult accentul pe aceste metode moderne, utilizate în procesul de predare – învățare – evaluare. Atât metodele tradiționale, cât și cele moderne trebuie să servească scopului instruirii. Învățarea prin cooperare maximizează capacitățile intelectuale ale elevilor (de a gândi, de a înțelege, de a comunica eficient, de a lua decizia corectă, de stimulare a creativității).

Accentul cade pe modalitatea prin care elevii învață. Utilizând metode didactice moderne, elevii au posibilitatea să-și exerseze operațiile gândirii, să-și cultive creativitatea, să-și îmbogățească vocabularul, să capete mai multă încredere în sine, să-și formeze deprinderea de a vorbi corect.

Alternativa de învățare-blended learning

Prof.înv.primar Mihalachi Oana-Nicoleta

Școala Gimnazială „Veronica Micle” Iași

Conceptul de blended learning este un concept de educare modern, flexibil, care are ca scop dobândirea de către fiecare cursant a unor cunoștințe de nivel tehnic ridicat. Sistemul este bazat pe concepte și metode de studiu inovative care cuprind studiul în sala de clasă asistat de trainer, studiu individual și studiul online. Învățarea bazată pe metode tradiționale rămâne una dintre cele mai apreciate căi de învățare a noțiunilor teoretice. Dar interacțiunea dintre profesor și educabil s-a dovedit a fi cea mai eficientă și consolidarea conținuturilor învățării mai bună, prin învățarea asociată. Învățarea asociată este un program educațional formal sau non formal, care combină mediile digitale cu metodele tradiționale folosite la clasă. Uneori termenul de învățare asociată este înlocuit cu cel de „învățare personalizată”, sau cel de „instruire personalizată”, astfel învățarea mixtă este și o revenire la învățarea centrată pe profesori, singurii responsabili pentru conceperea scenariului didactic, pentru structurarea și prezentarea conținutului învățării. „Tehnologiile sunt doar niște unelte care pot fi folosite în mai multe domenii, cu precădere în educație, dar cel mai important este modul cum se aplică. Este cunoscut faptul că în educație tehnologiile media sunt folosite în diferite combinații, iar cei șase piloni media sunt:” (Bates, Anthony William, 2015) > -învățarea față-n-față > -text > - (stil)grafică > -audio (inclusiv vorbirea) > -video > -computerul (inclusiv animații, simulări și realități virtuale) Blended learning-ul este un termen care descrie o modalitate de învățare mixtă, ce combină metodele de învățare tradiționale cu studiul independent obținând astfel o nouă metodologie hibridă de învățare. Acesta reprezintă o schimbare majoră în strategiile didactice prin introducerea computerului actul de predare-învățare-evaluare. Blended learning-ul este interacțiunea dintre profesor și elev prin intermediul tehnologiei Elevii se pot bucura de o învățare personalizată folosind instrumente de învățare mixte. profesorii pot interacționa cu elevii mai eficient prin monitorizarea creșterii calității actului instructiv-educativ și prin oferirea feedbackului instantaneu. Acest tip de învățare permite elevilor să își personalizeze experiențele de învățare utilizând instrumente suplimentare, moderne și dincolo de sala de clasă. Acest tip de învățare pregătește elevii să lucreze în locuri de muncă bazate pe tehnologie iar profesorii își pot îmbunătăți lecțiile. Acesta este un mod modernizat de predare care are un impact pozitiv asupra experienței de formare a unui elev, prin această învățare mixtă se creează un echilibru între educația online și educația față în față, fapt care încurajează elevii să urmeze cursuri online de formare profesională. Învățarea bazată pe tehnologie s-a dovedit a fi eficientă atunci când se doerște păstrarea elevilor în sala de clasă sau în educația online. Această metodă nu este monotonă dar îmbunătățește întotdeauna formarea, permite elevilor să se concentreze perioade mai lungi de timp ceea ce duce la obținerea de progrese. Metodele de formare combinate includ instrumente de predare care permit creativitatea în lecții și în subiectele propuse. Un alt avantaj al învățării mixte este acela că elevii pot lucra individual iar profesorul identifică mai ușor pe aceia care au nevoie de ajutor individualizat, ceea ce îmbunătățește atitudinea elevilor față de învățare. Fiecare elev are posibilitatea de a lucra într-un ritm propriu. Învățarea mixtă include și softwer-ul care înregistrează automat datele elevilor și le măsoară progresul, oferind cadrelor didactice, elevilor, părinților informații detaliate despre elevi. Testele sunt marcate automat iar feedbackul se realizează instantaneu. Dacă nu este planificată și executată corect, învățarea mixtă poate avea și unele dezavantaje mai ales în ceea ce privește resursele tehnice sau instrumentele folosite.

1.6. E-learning-ul în școlile românești

Începând cu anii 1990 pe piața românească de IT își fac apariția tot mai multe firme din domeniul e-learning-ului astfel că apare prima academie de instruire în domeniul rețelilor de calculatoare numită CISCO. În anul 2001 Ministerul Educației Naționale a lansat programul „Sistem de educație informatizat (SEI)”, program prin care se demarează o serie de proiecte cum ar fi implementarea și dezvoltarea de software educațional, formarea resurselor umane TIC în învățământul preuniversitar, introducerea în învățământul preuniversitar a IAC-ului, dezvoltarea unui centru de date, etc. În prezent portalul SEI este un centru unic de comunicare între Ministerul Educației Naționale și publicul din toată țara. AEL este o platformă lansată în anul 2001 de către firma SIVCO, este o platformă integrală, completă de instruire asistată pe calculator care oferă suport atât în predare-învățare cât și în evaluare, testare, în monitorizarea conținutului învățării. La ora actuală este folosită în peste 15000 de școli din Europa, Orient, Africa, făcându-se remarcată prin interfața prietenoasă, diferențiată în funcție de fiecare utilizator, are suport multilingvistic ușor de transpus și de configurat în altă limbă. Sistemul AEL este compatibil cu MathML, SCORM și IMS este ușor de instalat și administrat ca și caracteristici tehnice se remarcă faptul că platforma este proiectată pe un sistem multi-strat, browserul este de tip Web iar serverul de aplicații de la JAVA. Este așadar o soluție de E-learning facilă, modernă, care generează diferite tipuri de conținut educațional cum ar fi: ghiduri interactive, material multimedia, simulări, teste etc. Principiile care stau la baza funcționării sistemului AEL sunt: obținerea unor cunoștințe de bază, dezvoltarea gândirii, dezvoltarea proceselor cognitive superioare. Prin intermediul programului AEL învățarea este sincronă-împreună cu profesorul care controlează în întregime actul didactic (anexa 1), asincronă – fiecare elev învață într-un ritm propriu, de asemenea sistemul mai funcționează prin intermediul proiectelor de colaborare, teste de evaluare și autoevaluare și este utilizat și în învățământul la distanță. Astfel, dintre beneficiile AEL la nivelul unităților școlare amintim: standard ridicat al informației transmise, dotarea tehnică a unității cu echipamente performante, crearea și lărgirea bazei de date, elimină cheltuielile pentru achiziționarea materialelor didactice, asigură trecerea de la învățământul 19 centrat pe profesor la învățământul centrat pe elev, aliniază învățământul românesc la standard europene. În ceea ce privește beneficiile aduse elevilor, sistemul AEL stimulează creativitatea, dezvoltă spiritul competitiv, oferă o învățare progresivă, oferă egalitate de șanse și stimulează gândirea și are rol formativ, etc. Beneficiile aduse cadrelor didactice sunt: transmiterea unui volum mare de informații într-un timp relativ scurt, realizarea permanentă a feedback-ului, creșterea standardului de pregătire profesională, identificarea mai rapidă a lacunelor și completarea lor, o mai bună corelare a conținutului învățării cu obiectivele și cu evaluarea, realizarea de conexiuni interdisciplinare și transdisciplinare

CONCEPTUL DE TEHNOLOGIE INFORMAȚIONALĂ ÎN ACTIVITĂȚILE EDUCATIVE ȘI IMPORTANȚA ACESTORA

Prof. Raluca Mihali

Școala Gimnazială „Aron Cotruș,, Arad

Secolul XXI este secolul tehnologiilor informatice înalte și a Internetului. Elevul modern trăiește în lumea culturii electronice. În cultura informațională rolul profesorului se schimbă; el trebuie să devină coordonatorul fluxului informațional. Un profesor care ține pasul cu vremurile este acum pregătit din punct de vedere psihologic și tehnic să folosească tehnologia informației în predare. Orice etapă a unei lecții teoretice sau practice poate fi reînventată prin introducerea de noi mijloace tehnice informatice.

Includerea tehnologiei informației în procesul educațional îi permite profesorului să constituie diverse forme de activitate educațională și cognitivă în grupul educabililor, să facă o muncă independentă activă și intenționată a copiilor. Calculatorul, tableta, laptopul sau telefonul mobil pot fi folosite în toate etapele lecției: atât în pregătirea unei lecții, cât și în procesul de predare, învățare, evaluare, la explicarea (introducerea) conținutului nou, la consolidare, la repetare și verificarea noțiunilor.

Tehnologiile informaționale pot fi considerate o poartă de acces la informații educaționale, oferind capacitatea de a căuta, de a găsi facil informații și a lucra cu o sursă informatică, inclusiv internetul, precum și o formă de furnizare și stocare a informațiilor. Utilizarea tehnologiilor IT în procesul educațional crește calitatea materialului educațional și multiplică efectele educaționale

Etapa actuală de dezvoltare a informatizării procesului educațional ne oferă noi oportunități de utilizare mai versatilă a tehnologiei informatice și a telecomunicațiilor, atât în organizarea procesului educativ, în sprijinirea organizațională și metodologică ulterioară pentru pregătirea independentă în cadrul tehnologiilor tradiționale de învățare, cât și în oferirea de oportunități suplimentare pentru autoeducarea individului și dezvoltarea de noi tehnologii complexe de învățare.

Standardul educațional al noii generații este construit pe dezvoltarea competențelor cheie, care se bazează pe învățarea centrată pe elev. Învățarea centrată pe elev este o învățare ce pune accentul pe caracteristicile individuale ale elevului. Abordarea învățării centrate pe elev este implementată prin introducerea următoarelor tehnologii: învățare bazată pe problematizare, învățare prin descoperire, metode de predare bazate pe proiecte, metode de cercetare, tehnologie de utilizare a metodelor de joc în predare, învățare colaborativă, tehnologii informaționale și comunicaționale, sistem inovator de evaluare „portofoliu”, tehnologie de dezvoltare a gândirii critice etc.

Tehnologia informației (IT) (sau tehnologii informaționale și comunicaționale (TIC)) este un proces care folosește un set de instrumente și metode de colectare, prelucrare și transmitere a informațiilor pentru a obține informații noi despre starea unui proces sau fenomen.

Tehnologiile informației sunt o poarta deschisa cu perspective reale de îmbunătățire a învățământului prin: introducerea pe scară largă a instrumentelor informatice pentru prezentarea vizuală, apariția unui număr semnificativ de aplicații educaționale, accesul ușor și de la distanță la resursele informaționale, existența orei de TIC în trunchiul comun fapt ce facilitează învățarea informatică la toate nivelurile de învățământ și aplicarea la diferite discipline cât și crearea unui sistem de educație fundamentat pe rigurozitate științifică și metodică folosind noile tehnologii informaționale.

În școală, introducerea Internetului și a tehnologiilor informației duce la schimbări în procesul de învățământ, și anume, actul învățării este rodul interacțiunii și al colaborării elevii-profesor cu ajutorul PC, laptop, tableta. Această instruire asistată pe calculator prezintă avantaje și dezavantaje.

Ca avantaje aș aminti:

- Stimularea capacităților de învățare inovatoare, adaptabile la condițiile sociale aflate într-o continuă schimbare rapidă;
- Creșterea randamentului însușirii cunoștințelor prin primirea în timp real a aprecierii răspunsurilor elevilor;
- Îmbunătățirea motivației elevilor în procesul de învățare;
- Dezvoltarea competențelor de competitivitate și autodepasire;
- Introducerea stilului cognitiv eficient, a unui stil de muncă independentă;
- Conștientizarea activă a faptului că noțiunile învățate își vor găsi ulterior aplicabilitatea;
- Facilitează prelucrarea rapidă a datelor, a efectuării a calculelor, a afișării rezultatelor, a realizării de grafice, de tabele, de diagrame;
- Se pot aplica Metode pedagogice diverse;
- Consolidază alegerea și utilizarea strategiilor adecvate pentru îmbunătățirea diverselor aplicații;
- Perspectiva relațională poate fi îmbunătățită prin stabilirea unei relații umane și sociale între educabil și profesor.
- Stimularea gândirii logice și a imaginației;
- Se poate dezvolta gândirea astfel încât elevul își găsește singur răspunsul pentru o problemă concretă pornind de la o modalitate generală de rezolvare a unei probleme;
- Asigurarea unui feed-back permanent, profesorul putând reprojeta activitatea în funcție de secvența anterioară;
- Promovarea accesului fizic al persoanelor cu dizabilități.

Prin utilizarea tehnologiei IT se vizează următoarele aspecte: facilitarea diverselor activități specifice procesului instructiv-educativ; predarea cunoștințelor în maniera tehnologiilor audiovizuale; instruirea individualizată; Informatizarea orientării școlare și profesionale; utilizarea calculatoarelor ca instrumente de legatură între școală și familie. Detalierea acestora pentru a evidenția diferitele forme sub care poate fi utilizat calculatorul în activitățile didactice la orele de matematică ar fi:

- vizualizarea unor secvențe de pregătire pentru transmiterea informațiilor;
- formularea întrebărilor;
- demonstrarea unor modele;
- prezentarea de algoritmi pentru rezolvarea unor probleme tip;
- rezolvări de exerciții și probleme;
- proiectarea de grafice, de diagrame;
- aplicații practice;
- simularea unor fenomene, a unor experiențe și interpretarea lor;
- simulatoare pentru formarea unor deprinderi;
- simularea unor jocuri didactice;
- evaluarea rezultatelor învățării și autoevaluare;
- structurarea și reglarea învățării independente cu ajutorul unor programe de învățare etc.

Ceea ce este nou în folosirea PC-ului, tabletei, laptopului sau telefonului inteligent, ca mijloc didactic, față de celelalte mijloace de învățământ, este caracterul interactiv al procesului învățării. În cadrul orelor de matematică asemeni oricărui domeniu de utilizare a gadget-ului în instruire, acesta nu elimină celelalte mijloace aflate dispoziția cadrului didactic. Gadget-ul este un mijloc didactic care se integrează contextual cu celelalte mijloace, potențându-le valențele instructiv-formative, completându-le atunci când este necesar. Introducerea calculatorului în procesul instructiv-educativ respective învățarea asistată de calculator prefigurează numai schimbări calitative în tehnologia didactică, domeniu ce asigură scurtarea timpului de evaluare obiectivă a calităților mijloacelor de învățământ și a metodelor.

Tehnologia informației reprezintă o necesitate drept urmare ea este tot mai mult folosită în scop educațional prin mijloace de prezentare, stocare și procesare a informației. Folosirea IT nu reprezintă un scop în sine, ci este un mijloc de a rezolva anumite cerințe educaționale, prin care elevii reușesc să exploreze idei, să dobândească anumite abilități, să formeze competențe, deci procesul de învățare devenind mai personalizat, individualizat și eficient. De remarcat este faptul că educabilii dar și profesorul se pot folosi de beneficiile tehnologiei IT cum ar fi:

• Creșterea motivației

IT influențează motivația unui copil și capacitatea acestuia de a implementa cunoștințele însușite, până la formarea și consolidarea deprinderilor, abilităților de lucru.

• Planificarea și organizarea ideilor

Elevii pot folosi diferite aplicații sau programe informatice, nu doar pentru a înregistra o experiență, ci și pentru a organiza ideile și activitățile înainte de a le face. Prin programe adecvate se utilizează imagini audio-video ca material demonstrativ pentru predarea unor teme de matematică (de exemplu figuri plane, la geometrie) a căror derulare ajută elevii să-și formeze deprinderile matematice necesare

• Îmbunătățirea calității învățării

Prin folosirea IT, calitatea produsului final dintr-o schemă de lucru poate fi considerabil îmbunătățită. Pentru copiii cu dizabilități și nu numai, modalitatea de lucru cât și realizarea pe calculator a activității se realizează cu succes, deci și procesul de învățare.

- Facilitarea colaborării și lucrului în echipă

IT poate încuraja și dezvolta colaborarea între elevi, multe aplicații fiind folosite pentru a stimula elevii să lucreze în echipă.

- Promovarea accesului fizic al persoanelor cu dizabilități

IT poate acționa pentru a transforma cel mai slab impus motric într-un răspuns la unele solicitări de învățare, oferă un acces real la o calitate mult îmbunătățită a vieții persoanelor cu dizabilități.

- Controlul eficient asupra mediului

Unul dintre cele mai eficiente moduri de a folosi tehnologia informatică se referă la dezvoltarea mobilității independente. Folosirea IT permite copiilor să devină din spectator (dacă se folosește gadget pentru stimulare senzorială), participant (dacă se folosește interacțiunea cu mediul de învățare), iar apoi creator (dacă se folosește modificarea mediului potrivit dorințelor, intereselor). În ipostaza de spectator, copilul privește, ascultă și răspunde pasiv, deci relația dintre copii și mediul de învățare se reduce la receptarea simplă a informațiilor. În acest context, futilizarea tehnologiei scoate în evidență partea senzorială prin stimulări vizuale, auditive ori tactile, într-un context stimulat și motivant. Ca participant, elevul începe să interacționeze cu mediul și învață o acțiune specifică împreună cu efectele produse (ex. atingerea unei taste sau pictograma a ecranului produce un răspuns, sub forma unei explozii de culori, imagine prezentată pe monitor). La acest nivel, programele implica atingerea de către elev a unei taste sau atingerea ecranului pentru a observa efectele. La nivelul de creator, copilul folosește tastatura, ecranul sensibil pentru a alege răspunsurile corecte. Cu ajutorul a două taste, copilul stabilește viteza de lucru, întrucât o tastă evidențiază opțiunile, iar a doua realizează selecția.

Profesorii stabilesc obiectivele clar și realist astfel încât identificarea capacităților specifice la care trebuie să ajungă fiecare elev și pe care trebuie să le dezvolte să se realizeze. Prin metoda pașilor mărunți sunt create etape intermediare pe care fiecare copil să le poată aborda în condiții normale și cu rezultate cât mai bune.

Datoria profesorului este de a diferenția stilurile și maniera de prezentare a tehnologiei informației și de a reflecta modurile în care tehnologia IT să fie folosită eficient în cadrul orelor de matematică cu elevii.

Utilizând tehnologia IT în procesul de evaluare, s-a observat că frica rezultatului pe care trebuie să-l obțină elevul, aproape dispare deoarece atenția elevului se mută de la foaia albă înspre modul de prezentare a conținutului testării, implicit și asupra conținutului. În plus, evaluările cu ajutorul tehnologiei IT eficientizează considerabil modul cum sunt testați elevii; nu mai se pierde timp cu scrierea subiectelor (pot fi acesate gratuit din baze de resurse educaționale deschise RED) sau cu corectarea unui număr considerabil de lucrări, rezultatul fiind realizat cu ajutorul aplicației și aflarea rezultatelor în timp scurt de la finalizarea testării prin evaluarea integrată într-un sistem de management al educației (LMS – *Learning Management System*), iar acest lucru permite afișarea notelor elevilor din clasă într-o pagină specială, sub formă de tabel, fără ca profesorul să stea să corecteze separat lucrarea fiecărui elev în parte. Toată această muncă o face direct sistemul, iar astfel evidența notelor este mult mai clară.

Tehnologiile informaționale măresc semnificativ posibilitățile de prezentare a conținuturilor educaționale. Utilizarea graficii, sunetului, culorii, a tuturor echipamentelor video moderne ne permite să recreăm mediul real al activității. Dispozitivul IT poate crește motivația educabilului pentru învățare.

Tehnologia IT implică elevii în procesul educațional, contribuind la dezvoltarea abilităților lor prin sporirea activității mentale, crește posibilitatea realizării sarcinilor educaționale și gestionării procesului de rezolvare al sarcinilor, le permit să construiască și să analizeze modele ale diferitelor figuri, corpuri, situații, fenomene, ofera flexibilitate în managementul procesului educațional, contribuie la formarea reflecției la elevi.

Programele/aplicațiile actuale permit elevilor să vizualizeze rezultatul acțiunilor lor, să determine stadiul rezolvării problemei, să reia rezolvarea problemei cât și să o corecteze.

Iar ca dezavantaje as considera:

- Folosirea în exces a unui gadget (PC, laptopul, tableta sau telefonul) poate duce la subminarea abilităților practice, de a calcula și de a investiga realitatea;
- Individualizarea excesivă a învățării duce la pierderea relației dialogare dintre profesor și elev;
- Utilizarea haotică a calculatorului, fără o țintă precisă, în timpul orelor, poate provoca: dezinteres, plictiseală, dezinformare;
- Valorile costisitoare ale tehnologiei de ultimă oră, ceea ce se transpune ca un impediment în echiparea sălilor de clasă a școlilor din România.

Cu toate că utilizarea tehnologiei IT are o serie de avantaje și beneficii în procesul de predare învățare evaluare, există, ca în orice activitate și o serie de limite și probleme etice atunci când se utilizează tehnologia IT în educație: instituția de învățământ ar trebui să dispună de o bază minimală a echipamentelor necesar în fiecare sală de clasă, pentru a desfășura cursuri cu ajutorul tehnologiei IT, și a căror costuri de achiziție sunt peste bugetele instituției; profesorii, desimarea lor majoritate au fost obligați să se perfecționeze în perioada pandemică, trebuie să își dezvolte abilitățile avansate pentru a putea predă, a crea materiale de curs folosind tehnologia IT cât și abilități de remediere a eventualelor erori realizate de elevi; instalarea echipamentelor poate fi periculoasă; disponibilitatea software-ului (software) plătit, este necesară o licență pentru utilizarea acestuia. Utilizarea tehnologiei IT, în diverse domenii ale activității umane, atrage după sine formarea unei societăți orientate către informație, adică, prin dezvoltarea competențelor IT, profesorii pregătesc elevii pentru viața într-o nouă societate.

Formarea în tehnologia informației implică utilizarea de software specializat împreună cu tehnologia computerelor. Un instrument software în scopuri educaționale este un instrument software în care este recreată o anumită arie, unde este implementată tehnologia studiului său, se creează condiții pentru implementarea diferitelor tipuri de activități educaționale. Astfel de instrumente software care susțin funcțional diferite tipuri de proces educațional sunt numite instrumente software pedagogice. În practică, tehnologiile informaționale ale educației sunt numite toate tehnologiile care utilizează instrumente tehnice speciale de informare (calculatoare, audio, cinema, video).

Dacă în urmă cu câțiva ani computerele au început să fie utilizate pe scară largă în educație, și totodată a fost introdus termenul de „nouă tehnologie informațională a educației”, acum după perioada pandemică, în care pentru a face educație online, gadget-urile (laptop, PC,

tablet, telefon smart) devin parte integrantă în desfășurarea lecțiilor. Tehnologia informatică dezvoltă ideile de învățare programată, pornesc procese tehnologice de învățare complet noi, încă neexplorate, asociate cu capacitățile unice ale computerelor/telecomunicațiilor modern actuale. Tehnologia de învățare informatică (informații noi) reprezintă procesele de pregătire și transmitere a informațiilor către elev, al căror mijloc de implementare este gadget-ul. Utilizarea tehnologiei IT mărește eficacitatea lecției, dezvoltând motivația de învățare, ceea ce face ca procesul de învățare să fie mai de succes.

Tehnologia IT, nu numai că deschide oportunități pentru diversitatea activităților educaționale, individualizarea și diferențierea acesteia, dar pot organiza și corela interacțiunea tuturor disciplinelor educației într-un mod nou, construind un sistem educațional transdisciplinar, în care elevul este un participant activ și egal în activitățile educaționale. Ele măresc semnificativ posibilitățile de prezentare a informațiilor educaționale, implică elevii în procesul educațional, contribuind la dezvoltarea cât mai largă a abilităților lor, sporind activitatea mentală, deci dezvoltând competențele vizate

1. <https://edict.ro/integrarea-tehnologiilor-multimedia-in-procesul-instructiv-educativ/> <https://ik-ptz.ru/ro/matematika/ikt-v-obrazovanii-informacionno-kommunikacionnye-tehnologii-v-obrazovanii.html>

2. www.elearning.ro/resurse/EduTIC2009_Raport.pdf http://www.1educat.ro/resurse/soft_ware_educational/tehnologii_in_educatie.pdf

3. <http://www.scoaladevara.eu/program/module/utilizarea-noilor-tehnologii-in-educatie>

4. https://www.academia.edu/13845394/Eficien%C5%A3a_utiliz%C4%83rii_TIC_%C3%AEn_procesul_instructiv_educativ

Numărul rădăcinilor reale ale unui polinom cu coeficienți reali

Definiție (funcția variație de semn)

Fie $f(X) = a_n \cdot X^n + a_{n-1} \cdot X^{n-1} + \dots + a_1 \cdot X + a_0$ un polinom cu coeficienți reali cu proprietatea ca $a_n \neq 0$. pentru orice $x \in \mathbf{R}$, vom nota $M(x) = \{ f^{(k)}(x) ; f^{(k)}(x) \neq 0 , k = 1, \dots, n \}$ si cu $W(x)$ numărul schimbărilor de semne ale mulțimi $M(x)$.

De asemeni , pentru $k = 1, \dots, n$ vom nota cu $\text{sign}(x, k) = \text{sgn}(f^{(k)}(x))$ daca $f^{(k)}(x) \neq 0$, iar daca $f^{(k)}(x) = 0$, atunci notam $\text{sign}(x, k) = \text{sgn}(f^{(k+1)}(x)) \cdot (-1)^l$, unde $l \geq 1$ este cel mai mic număr nenul cu proprietatea ca derivata de ordin $k+l$ este nenula in x^{23} .

Fie $M(x) = \{ \text{sign}(x, k) ; k = 1, \dots, n \}$ si $W(x)$ numărul variațiilor de semn , iar funcția W se va numi funcția variație de semn la stanga .

Observație (forma funcției variației de semn)

Fie $f(X) = a_n \cdot X^n + a_{n-1} \cdot X^{n-1} + \dots + a_1 \cdot X + a_0$ un polinom cu coeficienți reali . Atunci funcția $W: \mathbf{R} \rightarrow \mathbf{N}$ definite mai sus este constanta pe porțiuni in sensul ca exista o mulțime finita si ordonata de numere reale $A = \{x_0, x_1, \dots, x_m\}$ cu proprietatea ca pe oricare din intervale $(-\infty, x_0)$, (x_{j-1}, x_j) pentru orice $j = 1, \dots, m$; (x_m, ∞) , funcția W este constanta .

Demonstrație . Fie $A = \{ x \in \mathbf{R} ; \exists k \leq n \text{ cu proprietatea ca } f^{(k)}(x) = 0 \}$. Deoarece fiecare dintre funcțiile $f^{(k)}$ are un număr de rădăcini reale cel mult egal cu gradul sau , rezulta ca mulțimea A are cel mult $\frac{n \cdot (n+1)}{2}$ elemente distincte . Vom presupune in continuare ca avem doua elemente consecutive ale mulțimii A , notate cu x respectiv y ; din continuitatea funcțiilor $f^{(k)}$ deducem ca ele nu se anulează pe intervalul (x, y) deci funcția W este constanta pe acest interval . Proprietatea este , in mod evident adevarata si pe intervalele $(-\infty ; \min(A))$, respectiv $(\max(A) ; \infty)$.

Lema (proprietatea fundamentala a funcției variației de semn)

Fie $f(X) = a_n \cdot X^n + a_{n-1} \cdot X^{n-1} + \dots + a_1 \cdot X + a_0$ un polinom cu coeficienți reali $l \in \{1, 2, \dots, n\}$ si $\alpha \in \mathbf{R}$ cu proprietatea ca $f^{(k)}(\alpha) = 0$ pentru $k = 0, \dots, l-1$, iar $f^{(l)}(\alpha) \neq 0$. Daca $\varepsilon > 0$ are proprietatea ca in intervalul $[\alpha - \varepsilon, \alpha + \varepsilon]$ nici unul dintre polinoamele $f^{(k)}$ pentru $k=1, \dots, l$ nu are nici o rădăcina , atunci , pentru orice $k=0, \dots, l$ sunt îndeplinite simultan relațiile $f^{(k-1)}(\alpha - \varepsilon) \cdot f^{(k)}(\alpha - \varepsilon) < 0$ si $f^{(k-1)}(\alpha + \varepsilon) \cdot f^{(k)}(\alpha + \varepsilon) > 0$.

Demonstrație. Considerând , eventual , polinomul $g(X) = f(X - \alpha)^{24}$, vom presupune ca $\alpha=0$;deducem ca polinomul f are forma $f(X) = a_n \cdot X^n + a_{n-1} \cdot X^{n-1} + \dots + a_l \cdot X^l$. Considerând , eventual polinomul $g = -f^{25}$ putem presupune ca $a_l > 0$. Așadar $f^{(l)}(\alpha)$ are același semn ca si a_l . Pentru $j \in \{1, 2, \dots, l\}$ putem observa ca numerele naturale j si $j-1$ au paritate diferita si , deci $(-\varepsilon)^j$ si $(-\varepsilon)^{j-1}$ au semne diferite. Din presupunerea ca nici unul din polinoamele $f^{(k)}$ pentru $k=1, \dots, l$ nu are o rădăcina in inervalul $[\alpha - \varepsilon, \alpha + \varepsilon]$ rezulta ca $\text{sgn}[f^{(j)}(-\varepsilon)] = \text{sgn} \left[\lim_{x \rightarrow 0} \frac{f^{(j)}(x)}{x^{j-1}} \right] \cdot \text{sgn}[(-\varepsilon)^{j-1}]$, deci $\text{sgn}[f^{(j)}(-\varepsilon) \cdot g^{(j-1)}(-\varepsilon)] = -1$

In mod analog se demonstrează ca $\text{sgn}[f^{(j)}(\varepsilon) \cdot f^{(j-1)}(-\varepsilon)] = 1$.

Consecința (scăderea numărului de variații de semn)

Fie $f(X) = a_n \cdot X^n + a_{n-1} \cdot X^{n-1} + \dots + a_1 \cdot X + a_0$ un polinom cu coeficienți reali, $l \in \{1, 2, \dots, n\}$ și $\alpha \in \mathbf{R}$ cu proprietatea ca $f^{(k)}(\alpha) = 0$ pentru $k = 0, \dots, l-1$, iar $f^{(l)}(\alpha) \neq 0$. Dacă $\varepsilon > 0$ are proprietatea ca în intervalul $[\alpha - \varepsilon, \alpha + \varepsilon]$ nici unul dintre polinoamele $f^{(k)}$ pentru $k = 1, \dots, l$ nu are o rădăcină, atunci putem afirma ca “prin trecerea prin rădăcina a secvența $f(x), f'(x), \dots, f^{(l-1)}(x)$... pierde 1 schimbări de semn”.

Teorema Boudan-Fourier

Fie f un polinom cu coeficienți reali de grad $n \in \mathbf{N}^*$ și $a, b \in \mathbf{R}$, $a < b$.

1. Dacă $f^{(k)}(a) \neq 0$ și $f^{(k)}(b) \neq 0$ pentru orice $k=0, 1, \dots, n$, atunci numărul rădăcinilor reale ale polinomului f aflate în intervalul (a, b) considerate cu ordinele lor de multiplicitate, este cel mult $W(a) - W(b)$ și poate să difere de aceasta numai cu un număr par;

2. Dacă $f(a) \neq 0$ și $f(b) \neq 0$, atunci numărul rădăcinilor reale ale polinomului f aflate în intervalul (a, b) considerate cu ordinele lor de multiplicitate, este cel mult $W_-(a) - W_-(b)$ și poate să difere de acesta numai cu un număr par.

Demonstrație. Vom observa că, pentru orice $x \in \mathbf{R}$, există $k \in \{0, 1, \dots, n\}$ având proprietatea ca $f^{(k)}(x) \neq 0$. Apoi utilizând același raționament ca și în lema de mai sus vom presupune ca $\alpha = 0$. Pentru simplitate, vom presupune că între a și b se afla și cel mult o rădăcină α a polinoamelor $f^{(k)}$ pentru $k \in \{0, 1, \dots, n\}$ iar aceasta are ordinul de multiplicitate egal cu l .

1. Mai întâi vom presupune că în $[a, 0) \cup (0, b]$ nici unul din polinoamele $f^{(k)}$ pentru $k \in \{0, 1, \dots, n\}$ nu are nici o rădăcină, ca $f^{(k)}(0) = 0$ pentru $k = 0, \dots, l-1$ și ca $f^{(l)}(0) \neq 0$ pentru $k = l, \dots, n$. Rezultă că diferența $W(a) - W(b)$ este egală cu l , i.e. cu ordinal de multiplicitate al rădăcinii $\alpha = 0$ pentru polinomul f . Presupunem acum că în $[a, 0) \cup (0, b]$ nici unul dintre polinoamele $f^{(k)}$ pentru $k \in \{0, 1, \dots, n\}$ nu are nici o rădăcină și că există $j \in \mathbf{N}^*$ cu proprietatea ca $f^{(j-1)}(0) \neq 0$ și $f^{(k)}(0) = 0$ pentru $k = j, \dots, l-1$, iar $f^{(k)}(0) \neq 0$ pentru celelalte valori ale lui k . Atunci f are forma $f(X) = a_n \cdot X^n + \dots + a_l \cdot X^l + a_j \cdot X^j + \dots + a_0$. Trebuie să demonstrăm că diferența $W(b) - W(a)$ este un număr par. Pentru aceasta, este suficient să arătăm că diferența dintre numerele de variații de semn în a și, respective în b , datorate secvenței de polinoame $f^{(k)}$ pentru $k = j, \dots, l$ pentru care $\alpha = 0$ este rădăcina, este un număr par. Pentru demonstrație vom presupune că a_l și a_j au același semn, iar diferența $l-j$ este un număr par; din cele demonstrate mai sus, rezultă că toate numerele $f^{(k)}(b)$ pentru $k = j, \dots, l$ au același semn, iar numerele $f^{(k)}(a)$ pentru $k = j, \dots, l$ își schimbă semnul la fiecare majorare a indicelui k , cu o unitate. Atunci $W(a) - W(b) = (l-j) - 0 = l-j$, deci este un număr par.

Pentru mai multă claritate, vom considera și cazul în care a_l și a_j au semne contrare, iar diferența $l-j$ este un număr par. În această situație toate numerele $f^{(k)}(b)$ pentru $k = j+1, \dots, l$ au același semn; numerele $f^{(k)}(a)$ pentru $k = j+1, \dots, l$ își schimbă semnul la fiecare majorare a indicelui k cu o unitate, dar $f^{(j)}(a)$ și $f^{(j+1)}(a)$ au același semn. Așadar, atât $W(a)$ cât și $W(b)$ au valori impare, deci diferența lor este un număr par.

În cazul în care 0 apare de mai multe ori în secvența derivatelor considerate, este evident că se pot combina cele două raționamente de mai sus.

2. Pentru partea a doua a demonstrației vom observa că, dacă b este o rădăcină pentru vreuna din derivatele polinomului f , atunci există $\varepsilon > 0$ cu proprietatea că în intervalul $[b-\varepsilon, b)$ nici unul dintre aceste polinoame nu mai are rădăcini. În acest caz, $W(b-\varepsilon) = W_-(b)$. Cum și pentru a putem utiliza un raționament asemănător²⁹, rezultă că are loc concluzia teorema și în acest caz.

Definiție (sistem al lui Sturm)

Fie $f(X) = a_n \cdot X^n + a_{n-1} \cdot X^{n-1} + \dots + a_1 \cdot X + a_0$ un polinom cu coeficienți reali care are toate rădăcinile simple. Un sistem finit de polinoame nenule cu coeficienți reali $f_0=f_0, f_1, \dots, f_k$ se numește sistem al lui Sturm asociat polinomului f dacă îndeplinește, simultan condițiile :

- polinoamele f_{j-1} și f_j nu au rădăcini comune pentru orice $j=1, \dots, k$; f_k nu are rădăcini reale;
- dacă $\alpha \in \mathbf{R}$ este o rădăcina a polinomului f_j pentru un indice $j=1, \dots, k-1$, atunci $f_{j-1}(\alpha) \cdot f_{j+1}(\alpha) < 0$;
- dacă $\alpha \in \mathbf{R}$ este o rădăcina a polinomului f , atunci există $\varepsilon \in (0, \infty)$ având proprietatea că $f(x) \cdot f_1(x) < 0$ pentru orice $x \in (\alpha - \varepsilon, \alpha)$ și $f(x) \cdot f_1(x) > 0$ pentru orice $x \in (\alpha, \alpha + \varepsilon)$.

Teorema Sturm

Fie $f(X) = a_n \cdot X^n + a_{n-1} \cdot X^{n-1} + \dots + a_1 \cdot X + a_0$ un polinom cu coeficienți reali care are toate rădăcinile simple $a, b \in \mathbf{R}$, $a < b$ și un sistem al lui Sturm $f_0=f_0, f_1, f_2, \dots, f_k$ asociat polinomului f . Dacă a și b nu se afla printre rădăcinile polinomului f , atunci $W(a) \geq W(b)$ și numărul rădăcinilor reale ale polinomului f aflate în intervalul (a, b) este $W(a) - W(b)$.

Demonstrație. Din definiția funcției W , rezulta că ea este constantă pe orice interval care nu conține nici una din rădăcinile polinoamelor din șirul lui Sturm. Deoarece mulțimea numerelor reale este partiționată de rădăcinile acestor polinoame într-o reuniune finită de intervale deschise, rezulta că trebuie să studiem doar care este diferența dintre valorile funcției W în două intervale consecutive.

Să studiem cazul în care numărul care delimitează cele două intervale este o rădăcina a unuia din polinoamele $f_1, f_2, \dots, f_{k-1}$. Fie, deci, $j \in \{1, 2, \dots, k-1\}$ și $\alpha \in \mathbf{R}$ o rădăcina a polinomului f_j ; alegem $\varepsilon, \delta \in \mathbf{R}$ pentru care nici unul din polinoamele din șirul lui Sturm nu mai are vreo rădăcină în intervalele (ε, α) și (α, δ) . Din prima condiție a șirului lui Sturm rezulta că $f_{j-1}(\alpha) \cdot f_{j+1}(\alpha) < 0$; deoarece polinoamele f_{j-1} și f_{j+1} nu au pe α ca rădăcină și nu pot avea o altă rădăcină în $(\varepsilon, \alpha) \cup (\alpha, \delta)$, rezulta că produsul $f_{j-1}(x) \cdot f_{j+1}(x)$ este negativ pentru orice $x \in (\varepsilon, \delta)$ și deci vom avea aici exact o variație de semn, indiferent de valorile polinomului f .

Deoarece ultimul polinom din șirul dat nu are rădăcini reale, mai rămâne de studiat doar cazul în care α este o rădăcina a polinomului f , din ultima condiție a șirului lui Sturm, rezulta că, pentru orice $x \in (\varepsilon, \alpha)$ avem o variație de semn care nu mai există pentru $x \in (\alpha, \delta)$, deci numărul variațiilor de semn scade cu o unitate, adică $W(y) = W(x) - 1$ pentru orice $x \in (\varepsilon, \alpha)$ și pentru orice $y \in (\alpha, \delta)$.

Observația 1.

Teorema lui Sturm rămâne adevărată și în cazul în care atât ipoteza cât și concluzia se formulează pe un interval deschis oarecare I de numere reale, demonstrația fiind aceeași.

Observația 2.

Conform consecinței 3.4 rezulta că există un număr pozitiv N având proprietatea că, dacă $|x| > N$, atunci $f(x)$ are același semn precum și coeficientul sau dominant, deci numărul rădăcinilor reale strict pozitive este egal cu diferența dintre numărul variațiilor de semn al coeficienților dominanți și cele ale termenilor liberi ale polinoamelor din șirul lui Sturm, iar numărul rădăcinilor negative se poate determina prin utilizarea procedurii pentru rădăcinile strict pozitive după efectuarea schimbării de variabilă $y = -x$.

Teorema

Fie $f \in \mathbf{R}[x]$ un polinom cu rădăcini simple. Atunci exista un sistem al lui Sturm asociat polinomului f .

Demonstrație. Fie $f_1(X) = f'(X)$ și $f = f_1 \cdot q_1 + r_1$ ecuația obținută prin împărțirea polinomului f la polinomul f_1 ; vom nota cu $f_2 = -r_1$. Presupunem acum că am găsit polinoamele f_{k+1} și f_k ; teorema împărțirii cu rest ne asigură existența polinoamelor q_k și r_k a.i. $f_{k+1} = f_k \cdot q_k + r_k$ și notăm $f_{k+1} = -r_k$. Deoarece, prin acest procedeu, gradul polinoamelor f_k scade, rezulta că, după un număr finit de pași, procedeul se va opri prin obținerea polinomului nul f_{m+1} . Atunci algoritmul lui Euclid ne spune că f este cel mai mare divizor comun al polinoamelor f și f_1 și cum aceste două polinoame sunt prime între ele, rezulta că f_m este o constantă reală nenulă, deci și cea de-a doua condiție din definiția șirului lui Sturm este satisfăcută.

Să considerăm, acum un indice, $j \in \{1, 2, \dots, k-1\}$ arbitrar și α o rădăcină reală a polinomului f_1 ; conform relației de definiție a lui f_{j+1} , avem că $f_{j-1}(\alpha) = f_1(\alpha) \cdot q_j(\alpha) - f_{j+1}(\alpha)$ i.e. $f_{j+1}(\alpha) = -f_{j-1}(\alpha)$ ceea ce ne arată că și cea de-a treia condiție din definiția șirului lui Sturm este îndeplinită.

În sfârșit, să considerăm că α este o rădăcină reală a polinomului f . Cum α nu este rădăcina polinomului f_1 , înseamnă că există un număr real strict pozitiv ε a.i. $f_1(x)$ nu se anulează pe intervalul $(\alpha - \varepsilon, \alpha + \varepsilon)^{32}$. Vom încheia demonstrația teoremei luând în considerare două cazuri de discuție, după cum $f_1(x)$ este pozitiv sau negativ pe intervalul dat.

- a) dacă $f_1(x) > 0$ pentru orice $x \in (\alpha - \varepsilon, \alpha + \varepsilon)$, atunci funcția $f(x)$ este strict crescătoare pe intervalul $(\alpha - \varepsilon, \alpha + \varepsilon)$, deci, ținând cont de faptul că $f(\alpha) = 0$, obținem că $f(x) < 0$ pe intervalul $(\alpha - \varepsilon, \alpha)$, respectiv $f(x) > 0$ pe intervalul $(\alpha, \alpha + \varepsilon)$
- b) dacă $f_1(x) < 0$ pentru orice $x \in (\alpha - \varepsilon, \alpha + \varepsilon)$, atunci funcția $f(x)$ este strict descrescătoare pe intervalul $(\alpha - \varepsilon, \alpha + \varepsilon)$, deci, ținând cont de faptul că $f(\alpha) = 0$, obținem că $f(x) > 0$ pe intervalul $(\alpha - \varepsilon, \alpha)$ respectiv $f(x) < 0$ pe intervalul $(\alpha, \alpha + \varepsilon)$.

În ambele cazuri, cea de-a patra condiție din definiția șirului lui Sturm este verificată și demonstrația teoremei s-a încheiat.

Teorema Descartes

Numărul rădăcinilor pozitive ale unui polinom cu coeficienți reali f , considerate cu ordinele lor de multiplicitate, este cel mult egal cu numărul variațiilor de semn ale coeficienților nenuli ai polinomului și diferă de acest număr printr-un număr par.

Bibliografie:

1. Dan Larionescu, "Metode numerice", Ed. Tehnica, București, 1989
2. Constantin Nastasescu, Constantin Nita, "Teoria calitativă a ecuațiilor algebrice", Ed. Tehnica, București, 1979
3. Constantin Nastasescu, Constantin Nita, s.a., « Probleme de algebra », Ed. Didactica și Pedagogică, București.
4. I. C. Draghicescu, Laurentiu Panaitopol, « Polinoame și ecuații algebrice », Ed. Albatros, București, 1980

INOVATIA IN EDUCATIE-SURSA PENTRU INVATAREA DURABILA

Prof..MINDA CORINA LICEUL TEORETIC „ALEXANDRU MOCIONI,, CIACOVA

Educația, din punct de vedere etimologic, reprezintă influențarea sistematică și conștientă a dezvoltării facultăților intelectuale, morale și fizice ale copiilor și tineretului precum și totalitatea metodelor folosite în acest scop. O educație de calitate se poate face numai într-o școală modernă, cu o dotare bună, cu profesori de elită, o școală în care domnește disciplina și seriozitatea, în care părinții sunt interesați și implicați activ în serviciul de educație de calitate oferit de școală, un consiliu de administrație profesional, o comunitate conștientă de calitatea viitorilor cetățeni ce ies pe porțile lăcașului de educație și care investesc resurse financiare și umane pentru dezvoltarea ei.

Reforma învățământului reprezintă o inovare macroeducațională care acționează asupra tuturor componentelor învățământului, vizează restructurarea integrală sau cvasiintegrală a acestora – a obiectivelor, structurilor, conținuturilor și strategiilor educației. Astfel, logica reformatoare proiectează o dinamică proprie a inovației educaționale, pe circuitul unor valori sociale complexe, structurale și sistematice, pe baza următoarelor schimbări:

- ✓ schimbarea structurii sistemului educațional;
- ✓ schimbarea conținutului procesului educațional.
- ✓ schimbarea orientării sistemului educațional;

Implementarea inovațiilor în învățământ se realizează prin reforme educaționale sau prin introducerea diferitelor schimbări la nivel structural și funcțional în scopul perfecționării procesului educațional.

Inovația educațională este o schimbare cu caracter deliberat și voluntar, este o operație al cărei obiectiv este de a determina instalarea, acceptarea și utilizarea unei schimbări.

Metodele prin care inovarea se poate face în educație sunt .

- ✓ remanierea învățământului liceal și superior;
- ✓ înlocuirea unui manual cu altele mai moderne (manuale alternative);
- ✓ restructurarea planului de învățământ, prin introducerea unor noi discipline (informatica, ecologia);
- ✓ introducerea unor elemente noi în învățământ, a planurilor cadru, a calculatorului ș.a.;
- ✓ eliminarea unor forme învechite cum sunt relațiile autoritare și înlocuirea lor cu cele democratice în relația profesor-elev.

Inovația în învățământ constă în acceptarea, instalarea și utilizarea unei/unor schimbări cu efecte pozitive asupra activității educaționale ulterioare. Inovațiile nu au valoare în sine și pentru sine, ci numai atunci când se pot „integra și articula în contextul general al sistemului educațional, sincronizându-se cu logica acestuia” (M. Bocoș).

Inovația în educație și învățământ poate fi definită ca o îmbunătățire măsurabilă, deliberată și durabilă, produsă ca urmare a instalării, acceptării și propagării unei schimbări. Ea reprezintă o înnoire intenționată și bine fundamentată, sugerată grație desfășurării de cercetări pedagogice științifice. O înnoire dobândește statut de inovație dacă îndeplinește următoarele cerințe:

- ✓ presupune schimbări de fond privind strategiile educaționale, modificări de atitudini și mentalități;
- ✓ presupune transformări importante și eficiente pe scară largă și de durată;
- ✓ presupune modificări substanțiale în proiectarea politicii educaționale.

Diferitele tipuri de inovații educaționale se bazează, în primul rând, pe schimbarea concepției și a atitudinii cadrului didactic față de problemele care apar în realitatea educațională. De aceea, se impune ca absolut necesară educarea și autoeducarea cadrelor didactice în direcția producerii, acceptării și introducerii inovațiilor educaționale.

- ✓ Inovații materiale, care vizează mediul educativ și echipamentul școlar: sălile de clasă, laboratoarele, cabinetele, mijloacele de învățământ, manualele, cărțile ș.a.m.d.
- ✓ Inovații „de concepție”, referitoare la modalitățile de proiectare și organizare a procesului instructiv-educativ, la întregul curriculum școlar și la componentele acestuia: conținutul învățământului, strategiile de predare și învățare, strategiile de evaluare etc.
- ✓ Inovații legate de conduita interpersonală, care vizează – educatori și educați, cât și relațiile stabilite între cadrele didactice (de exemplu, colaborarea pentru realizarea unor cercetări pedagogice, pentru organizarea de cercuri școlare pe arii curriculare sau cu caracter interdisciplinar, pentru creșterea randamentului școlar etc.), relațiile dintre educatori, educați și personalul administrativ .

Reforma învățământului reprezintă o inovare macroeducațională care acționează asupra macrosistemului, adică asupra tuturor componentelor structurale și funcționale ale învățământului, vizând restructurarea integrală sau cvasiintegrală a acestora – a obiectivelor, structurilor, conținuturilor și strategiilor educației. Astfel, logica reformatoare proiectează o dinamică proprie a inovației educaționale, pe circuitul unor valori sociale complexe, structurale și sistematice, pe baza următoarelor schimbări:

- ✓ schimbarea orientării sistemului educațional;
- ✓ schimbarea structurii sistemului educațional;
- ✓ schimbarea conținutului procesului educațional.

O educație de calitate se poate face numai într-o școală modernă, cu dotare bună, cu profesori bine pregătiți, o școală în care este disciplină și seriozitate , în ceea ce privește actul didactic , în care părinții sunt partenerii profesorilor , în privința procesului instructiv-educativ , un consiliu de administrație profesional.

BIBLIOGRAFIE:

- ✓ Ionescu, Miron: Inovația în educație și în învățământ, în revista „Învățământul primar” nr.2-3/2003, Editura Miniped, București.
- ✓ Vlăsceanu, Lazăr: Decizie și inovație în învățământ, E.D.P., București, 1979

COLABORARE ȘCOALĂ-FAMILIE UN MARE BENEFICIU

Prof. înv. primar Mioc Emanuela-Școala Gimnazială Moravița

Uneori, noi dascălii, prin natura meseriei ajungem să predăm în alte localități decât cele de domiciliu, localități în care nu cunoaștem nici elevii, nici părinții lor. Munca unui dascăl nu presupune doar educarea copiilor, ci și cunoașterea lor pe deplin, adică cunoașterea mediului în care trăiește, cunoașterea obiceiurilor bune și rele ale acestora, a programului zilnic, a jocurilor preferate, a lucrurilor pe care el le îndrăgește, dar și a celor care nu-i fac plăcere, cunoașterea prietenilor și a părinților săi.

Plecând de la aceste premise am hotărât să-mi cunosc mai bine elevii, dar și pe părinții lor, să-i apropiez pe părinți de școală, de copii, dar mai ales pe copii de părinți. Am avut norocul ca încă din clasa întâi să am părinți interesați de o colaborare cu școala și elevi foarte silitori. Am hotărât să închei un parteneriat între școală și familie și să planificăm împreună cu părinții activitățile pe care urma să le desfășurăm.

Scopul acestui proiect a fost încurajarea implicării familiei în educația copilului. Oportunitățile au fost să învățăm mai multe prin implicarea activă a părinților în educație, participarea activă a părinților la activitățile școlare și extrașcolare, și creșterea prestigiului meu ca dascăl. Au existat și temeri ca: neatingerea tuturor obiectivelor propuse, imposibilitatea desfășurării anumitor activități, lipsa motivației familiei.

Activitățile pe care le-am propus și realizat împreună cu părinții au fost următoarele:

- chestionarul cu titlul „Vă cunoașteți bine copilul?” adresat părinților;
- aplicarea și la copii a chestionarelor „Cine sunt?” și „Familia mea,,;
- o lecție demonstrativă pentru părinți la limba și literatura română;
- vizită la o fabrică de confecții și o brutărie unde lucrau părinți ai elevilor;
- o lecție în perechi, părinte – copil;
- serbarea de 8 martie închinată mamelor ;
- exerciții de învățate și comportament adresate părinților);
- o excursie comună părinți – copii la Mănăstirea Radna, județul Arad;

La acest proiect au participat 20 de elevi, elevii clasei mele și, în funcție de activități și de timp, 14-20 părinți. La încheierea anului școlar eram cu adevărat o familie, o familie din care făceam și eu parte. Drept răsplată pentru munca mea am fost recompensată cu o diplomă din partea părinților „Cea mai bună doamnă învățătoare”, dar cel mai mult m-a

bucurat respectul pe care l-am câștigat acolo, în satul în care lucrez. Și credeți-mă că nu a fost nevoie de prea multă știință ci doar de inițiativă, bunăvoință și timp din partea factorilor implicați.

Activitățile extracurriculare, activitățile cu părinții sunt într-adevăr benefice pentru a crea și menține legătura școală – familie. Comunicarea cu familia este pasul decisiv în formarea și educarea copilului, a adultului de mâine. Activitatea educativă ce se realizează în școală nu poate fi separată de alte influențe educative ce exercită asupra copilului.

EDUCAȚIA este cea care desăvârșește ființa umană, educația pe care copilul o primește în ȘCOALĂ, FAMILIE și de la COMUNITATE.

Implicarea părinților joacă un rol semnificativ în cadrul intervenției școlare. Multe familii manifestă încredere în rolul pe care școala îl are asupra dezvoltării intelectului copilului, altele sunt dezinteresate. Cadrul didactic trebuie să colaboreze cu familia, să dialogheze, să nu critice, să nu sancționeze, ci să sugereze, să facă recomandări, să găsească inedite forme de organizare a activităților educative, să fie un model atât pentru elevi, cât și pentru părinți.

Procesul de învățare se poate atribui atât cadrului didactic, cât și elevilor și, dacă se încadrează într-o activitate comună, colaborând cu plăcere, având și familia alături, roadele muncii în grup sunt stimulative.

Concepția nouă despre învățarea formativă plasează elevul în acțiuni educaționale, elevul va fi orientat, dirijat, îndrumat într-o activitate astfel concepută încât să poată demonstra că poate îndeplini programul învățării, educându-se pe sine. Din această perspectivă se schimbă și rolul părinților, ei însăși au nevoie de instruire în ceea ce privește modul de urmărire a sarcinilor școlare și controlul comportamentului copilului.

Pentru a preveni intervenția necorespunzătoare, greșită a părinților în activitatea de învățare a elevilor sau tendința de a substitui elevii în efectuarea unor teme prin alte metode decât cele prezentate de învățător, consider necesar întocmirea unor parteneriate cu familia sau cel puțin a unor activități demonstrative pentru părinți

O apropiere mai atentă de proprii copii, o observare minuțioasă a manifestărilor lor și un sprijin acordat la timp netezesc drumul depășirii unor dificultăți inerente vârstei și pregătesc terenul desfășurării unor activități cu efecte formative evidente.

BIBLIOGRAFIE

ANPCA; UNICEF, România și Convenția O N U cu privire la Drepturile Copilului , Al doilea raport periodic, Editura MarLink, București, 2003

Ciofu, C. , *Interacțiunea părinți- copii*, Editura Medicală Amaltea, București, 1993

Coulshed, Veronica, *Practica asistenței sociale*, Editura Alternative, București, 1993

Ghid de bune practici pentru prevenirea abuzului asupra copilului, Organizația Salvați Copii, Organizația Alternative Sociale, Iași, 2002

Guvernul României ,Comitetul Național pentru Protecția Copilului, *Convenția ONU cu privire la Drepturile Copilului- stadiul aplicării în România*, București, 1994

Ionescu, Ion, *Metodologie sociologică- note de curs*, Universitatea ,”Al. I. Cuza ”, Iași, 2001

REALIZAREA PROIECTELOR INDIVIDUALE ȘI DE GRUP PRIN INTERMEDIUL APLICAȚIEI PADLET

Prof. Elena-Florina Miron

Colegiul Național „Grigore Moisil”, Onești

Limba și literatura română este o disciplină de studiu pe cât de frumoasă, pe atât de supusă provocărilor unei strategii didactice care să îndemne tinerii să ia contact cu frumosul artistic și, implicit, literar. Astfel, profesorul de literatură al prezentului luptă constant cu distractorii care atrag elevii de pe drumul luminos al cărții ficționale care a devenit un mare perdant în raport cu audio-vizualul și cu click-ul frenetic. Este evident că într-o epocă a culturii imaginii, cuvântul scris a pierdut teren, elevii fiind din ce în ce mai dornici să înlocuiască vechiul prieten mirosind a cerneală tipografică sau a praf de pe raftul bibliotecilor cu tehnologia pe care o stăpânesc foarte bine.

De aceea, am considerat întotdeauna că în didactica specialității trebuie să ținem pasul cu noul, cu nevoile evidente ale asimilării mai facile a noilor conținuturi, în formarea, dezvoltarea și evaluarea competențelor prevăzute de programa școlară. La nivel liceal, acest document oferă profesorului o libertate mai mare de decizie, de alegere a conținuturilor, a textelor suport aparținând autorilor canonici și necanonici, însă nu oferă și îndrumări metodice care să ghideze în realizarea unei strategii didactice eficiente. Mai mult decât atât, contextul învățământului hibrid, online, sincron sau asincron, a presupus o adaptare a conținuturilor învățării la posibilitățile de accesibilitate din partea elevilor. De aceea, fiecare cadru didactic a apelat la cele mai recente instrumente de învățare pentru a facilita și înfrumuseța procesul instructiv-educativ.

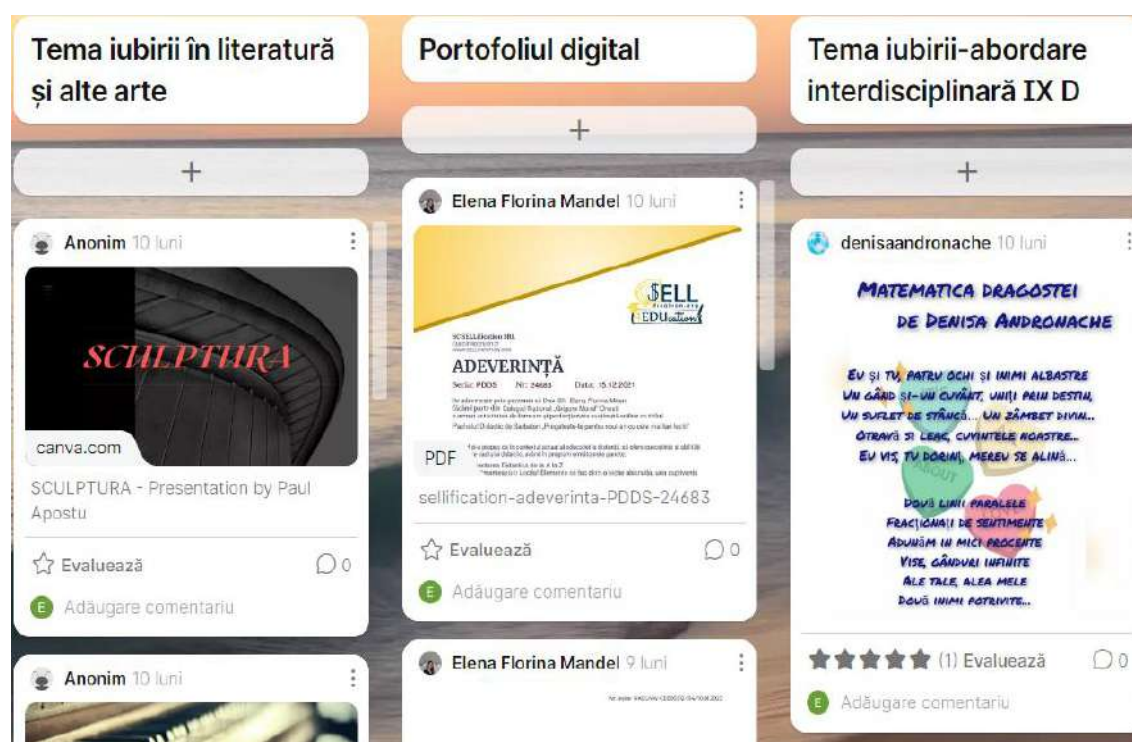
Aici intervine nu doar creativitatea profesorului, ci și particularitățile de vârstă, psiho-emoționale și de cogniție ale grupului de lucru. Lucrând în ultimii ani mai mult cu elevii de la profilul Real, am dorit să apelez la competențele lor digitale în realizarea unor proiecte individuale sau de grup, de la simple teme pentru acasă până la sarcini de lucru complexe, cum ar fi acelea din cadrul inspecțiilor curente și speciale pentru dobândirea gradului didactic I.

În cercetarea psihopedagogică întreprinsă pentru realizarea lucrării metodico-științifice am apelat la diverse aplicații, printre care Canva, Padlet și Genially. Clasa a XI-a A, specializarea Matematică-Informatică, a avut de realizat scrisori pe fundal Canva, din perspectiva Elei Gheorghidiu cu care am dorit să se identifice pentru a depăși sfera prejudecăților legate de feminitate. Proiectul a vizat astfel lucrul individual, un exercițiu imaginativ de *joc de rol* care presupunea un grad mai mare de creativitate, cu integrarea unor abilități de mânăuire a calculatorului, respectiv de lucru pe o platformă online: PADLET. S-a creat în acest mod un mediu de învățare activ și stimulat, prin

apelul la teoria inteligențelor multiple¹. Frumusețea predării disciplinei Limba și literatura română constă și în faptul că majoritatea metodelor de lucru implică spiritul de *cooperare* în rândul elevilor, *abilitățile de lucru în echipă* (inteligența interpersonală), unele *capacități empatice* (inteligența intrapersonală) sau *competențe de reprezentare grafică* (inteligența vizuală). Redefinirea conceptului de inteligență de către specialiști, mai cu seamă Howard Gardner, demonstrează capacitățile diferite ale indivizilor, „deprinderi mintale și motrice distincte”², iar combinația lor poate constitui un teren fertil de explorare de către profesori. Orice subiect de limbă și comunicare, literatură sau interculturalitate poate fi abordat din perspectiva TIM. Plecând de la principiul că nu toți elevii posedă inteligența lingvistică necesară receptării literaturii, emiterii unor opinii critice pe marginea textelor literare, profesorul apelează la alte activități care pot permite lucrul în echipă și *coagularea* inteligențelor pentru reușita sarcinii de lucru.

Am utilizat cu succes această aplicație și în cadrul activităților extrașcolare dedicate literaturii, precum Clubul de lectură, organizat lunar la biblioteca școlii.

Acesta este și cazul unui proiect de grup la tema **Iubirea** studiată în clasa a IX-a. Am avut în vedere o abordare interdisciplinară a supratemei literaturii române și universale: *Ipostazele literare ale iubirii, în pictură, sculptură, cinematografie și muzică* iar elevii cu inteligența logico-matematică au organizat materialul fiecărei grupe sau au prezentat rodul muncii în echipă. Elevii clasei a IX-a D s-au dovedit extrem de eficienți, creativi, implicați, dornici să se afirme în cadrul activității.

¹ Howard Gardner, *Inteligențe multiple. Noi orizonturi*, Ed. a III-a, Editura Sigma, București, 2015, p.13.

² Emanuela Ilie, *Didactica limbii și literaturii române*, Editura Polirom, Iași, p.240.

Încărcarea materialelor pe platforma Padlet este foarte facilă, se pot distribui link-uri, se creează coduri QR, posibilitate de editare sau de vizualizare, public ori privat, de partajare pe rețelele de socializare Facebook sau Twitter, salvarea în format PDF și listarea integrală a portofoliului creat. Toate acestea reprezintă niște atuuri ale aplicației deloc de neglijat. Distribuirea Padletului personal³ poate reprezenta o resursă didactică deschisă pentru alți profesori sau elevi din alte unități de învățământ care pot descărca materialele la care se permite accesul. Ce este foarte interesant este faptul că elevii își pot evalua reciproc activitatea prin steluțe sau alte forme de feedback ori pot adăuga comentarii.

Meniul interactiv, atractivitatea, organizarea informației în varii moduri (perete, listă, grilă, hartă, cronologie), gratuitatea celor 3 padleturi, accesibilitatea de pe orice dispozitiv (telefon, laptop, tabletă) fac din acest instrument digital un veritabil aliat al profesorilor și elevilor în demersul didactic indiferent de disciplina predată. Prin toate acestea, considerăm că putem cultiva în rândul elevilor o atitudine pozitivă față de limba română prin recunoașterea rolului acesteia în dezvoltarea personală și îmbogățirea orizontului cultural.

Bibliografie:

Howard Gardner, *Inteligențe multiple. Noi orizonturi*, Ed. a III-a, Editura Sigma, București, 2015
Emanuela Ilie, *Didactica limbii și literaturii române*, Editura Polirom, Iași

³ Padletul poate fi accesat aici: <https://padlet.com/ElenaFlorinaMandel>

PĂRINȚII ȘI IMPLICAREA LOR ÎN ACTIVITĂȚILE DIN GRĂDINIȚĂ

Autori: Prof. **MIRON Ionica**

Prof. **DINU Carmen**

Școala Gimnazială Specială “Constantin Pufan” Galați

Moto: “Toti oamenii au fost la început copii, dar puțini își mai amintesc”

Antoine de Saint-Exupery

Prima zi din viață, prima zi în grădiniță, prima zi la școală sunt evenimente pe care părinții și, în unele cazuri copii, le țin minte. Ele sunt de multe ori înregistrate în “documente oficiale de suflet” – fotografiile.

Primul contact mai lung cu mediul social este acela din grădiniță, cu colegii și cu educatoarea. Este locul unde își va petrece mai mult de jumătate de zi, alături de alți copii și de o persoană adultă. În primii ani de viață formarea copilului se realizează mai ales sub influența părinților. Ei sunt primii agenți de modelare ai copilului. Mai târziu, crește rolul celor apropiați ca vârstă: colegii de grupă de la grădiniță, colegii de clasă, copiii din vecinătatea locuinței, prietenii. Deoarece, în orice împrejurare cei din jur supun copilul unui adevărat examen privind comportamentul, de la cele mai mici vârste, asupra copilului acționează două tipuri de influențe: unele neintenționate, spontane și altele intenționate, reprezentând educația propriu-zisă.

Vârsta preșcolară este, fără îndoială, temelia educativă a întregii vieți. Datorită vârstei mici, educația preșcolară capătă caracter specific. Această perioadă, ca îngrijire și educație, formează temelia întregii vieți de mai târziu. Asigurarea unui parteneriat real între aceștia, implicarea tuturor în realizarea unei unități de cerințe va duce implicit la o educație corectă a copiilor, la evitarea erorilor în educație și la soluționarea problemelor care apar.

Debutul în grădiniță este temător, apare sentimentul abandonului alături de persoanele pe care le cunoaște mai mult sau mai puțin. În acest moment este începutul parteneriatului dintre grădiniță și familie. Parteneriatul grădiniței cu familia implică informarea teoretică a părinților în problemele de psihopedagogie preșcolară. Educatoarea poate avea discuții personale sau colective cu aceștia, dezbătând diverse teme: “Cum ne jucăm cu copiii noștri?”, “Cum putem contribui la dezvoltarea limbajului copiilor?”, “Care sunt problemele copilului singur la părinți?”. Se pot ține lectorate cu părinții și ședinte pe diferite teme în cadrul cărora sunt invitați specialiști (medici, logopezi, psihologi).

Grădinița trebuie să organizeze cu familia un parteneriat educațional, prin care va mijloci comunicarea și colaborarea cu aceștia, inclusiv prin vizite și activități împreună.

Este necesară încurajarea participării „taților” la astfel de activități, deoarece sunt familii unde aceasta este considerată „treaba femeilor”. Se poate proiecta o întâlnire numai „pentru tați” și o alta numai „pentru mame”. În timpul acestor întâlniri se pot prezenta activități desfășurate la grădiniță pentru ca părinții să le continue acasă.

Părinții pot fi învățați cum să se implice în jocuri diferite cu copiii lor, dar și cum să le citească o poveste. La sfârșitul activității părinții pot completa diverse chestionare. Întâlnirile se pot concretiza în fișe de observație, pe care educatoarea le poate completa, pentru fiecare copil.

. Părinții sunt principalii colaboratori și parteneri ai grădiniței în ceea ce privește educația moral-civică a copiilor preșcolari. Experiența pedagogică demonstrează că reușita integrării sociale depinde, în mare măsură, de calitatea formării grupului de copii, a relațiilor dintre ei și a modului în care se supune grupului (respectă colegii de grupă, să nu strice jucăriile, lucrările colective pe care le realizează). Participarea părinților la unele activități ale grădiniței (șezători, vizite, excursii, activități comune, lecții deschise, expoziții ale copiilor) și chiar implicarea acestora în organizarea, desfășurarea lor le vor permite o mai bună cunoaștere a particularităților propriilor copii, a dificultăților pe care aceștia le întâmpină în activități. Implicarea părinților în activitățile școlare ale copiilor pot merge și până la implicarea lor în activitățile extrașcolare de organizare a unor serbări cu teme folclorice, dar și prezentarea unor obiceiuri specifice anumitor zone geografice din România.

Dialogul dintre familie și educatoare este benefic, fie că se desfășoară cu fiecare familie separat, fie că se desfășoară în cadrul ședințelor cu părinții, el contribuie la desfășurarea în bune condiții a procesului instructiv-educativ .

Parteneriatul grădiniță- familie, acțiunile comune desfășurate, continuarea muncii educatoarei de către părinți, implicarea acestora în acțiunile organizate în grădiniță, transformarea unor deprinderi în obișnuințe, de toată această colaborare beneficiar este copilul care, treptat, prin modul de comportare, va scoate în evidență rezultatele acestui parteneriat. Activitatea cu părinții, ca parteneri, pentru a asigura dezvoltarea copilului în programul educativ din grădiniță, poate deveni un start bun pentru a crea părinților respectul de sine, încredere în competențele lor, făcându-i mai buni. Parteneriatul grădiniță-familie se referă la construirea unor relații pozitive între familie și grădiniță, la o unificare a sistemului de valori care poate avea un efect benefic asupra copiilor atunci când aceștia văd educatoarea sfătuindu-se cu părinții.

Prin toate activitățile realizate în grădiniță urmărim să-i facem pe copii să deosebească binele de rău, să știe ce se cuvine și ce nu se cuvine să facă, să fie toleranți atât cu ei cât și cu cei din jur.

BIBLIOGRAFIE:

- Eduard Dancila și Ioan Dancila – *“Noi și copilul nostru ne pregătim pentru școală”*, Editura Edid ,2003
- Anton Moisin – *“ Arta educării copiilor și adolescenților în familie și școală”*, Editura Didactica și Pedagogica, București, 2001

EDUCAȚIA ÎNTRE MĂiestRIE ȘI TALENT

*Prof. Înv. primar Miron Silvica
Școala Gimnazială Râșca*

Educația este un mod de organizare a influențelor mediului socio-uman asupra individului. Se realizează spontan și în mod organizat și sistematic în instituții specializate dintre care cea mai importantă este școala.

Educația desemnează mai ales fenomene și procese exterioare ale creșterii și dezvoltării individuale. Este posibilă numai la om datorită conștiinței de sine ca ființă unică, irepetabilă și perisabilă, conștientă de certitudinea morții. Este un suport în lupta pentru supraviețuire, o condiție a integrării sociale. În absența educației nu poate lua parte la conviețuirea socială. Viața în comunitate capătă sens. Prin educație se asumă valori, ce se îmbogățesc și se transmit. Valorile transcend condiției individului și, prin ele, acesta accede la o natură axiologică grație căreia devine personalitate.

Personalitatea este individualitatea confirmată de comunitatea în care se dezvoltă, însușindu-și și îmbogățindu-i valorile.

„Dacă o lumină de înțelepciune universală poate fi aprinsă, ea va fi în măsură să-și răspândească razele în cuprinsul întregii lumi a intelectului omenesc... cât și să trezească bucurie în inimile oamenilor și să le transforme voințele. Pentru că dacă ei văd propriul lor destin și pe cel al luminii pus înaintea privirilor lor, în această supremă lumină și învață cum să se folosească de mijloacele care îi vor duce fără greș, spre scopuri bune, de ce n-ar trece la fapte și nu le-ar folosi?„, I. A. Comenius, „Via lucis„, 1642, întrevedea astfel posibilitatea acționării convergente, prin educație, în scopul optimizării condiției umane la nivel planetar.

Acum, peste 360 de ani, în „Societatea cunoașterii„, omul tindea să realizeze visul comenian prin transformări la nivelul sistemului educațional, și astăzi putem spune că acest vis este aproape îndeplinit în generalizarea utilizării tehnologiei informaționale și de comunicație, învățarea de-a lungul întregii vieți, conferirea statutului de sector înalt productiv cercetării științifice. Și astfel așa cum se anticipa societatea viitorului devine una informatizată eliberându-i prin automatizare pe om de activitățile de rutină, activități ce sunt preluate de computere, microprocesoare și chiar de roboți.

În formarea personalității creative și inovatoare, terenul didactic trebuie aspectat motivațional pentru elev și asigurat aptitudinal- vocațional pentru educator. Acesta trebuie să emane o autoritate de ordin intern, moral dobândită, ca urmare a prestigiului său, tactului pedagogic și a măiestriei pedagogice. Tactul pedagogic se referă la simțul măsurii și echilibrului în reacțiile la solicitări educative concrete, adecvat scopurilor educației.

Măiestria pedagogică reprezintă o sinteză a tuturor însușirilor psihopedagogice ale personalității profesorului. Cadrul didactic caracterizat de măiestrie pedagogică acționează diferențiat în funcție de situația ce comportă un caracter inedit și imprevizibil, în mod inovator, creativ. Măiestria pedagogică presupune: cunoașterea de sine și elevilor, iubirea profesiei și a copilului, stimularea copilului pentru obținerea energiei în crearea de valori culturale, materiale, spirituale, modestie, echilibru moral și simțul umorului. Exemplul său personal reprezintă o valoare educativă. Influența cadrului didactic nu poate fi înlocuită de nici un fel de mijloace de educație. Trebuie să fie un om al timpului său, apt de autoformare, călăuzitor în dirijarea acesteia, competent în pregătirea sa profesională și având o personalitate puternică.

În procesul didactic, învățătorul etalează un evantai de priceperi și deprinderi la toate disciplinele școlare. Când însușirile psihopedagogice certe se aștern peste aptitudini manifeste în domeniul acestor discipline, putem vorbi de vocație în profesie, de măiestrie și talent. Sunt puțini oameni caracterizați de măiestrie și talent în educație întrucât munca educativă e cea mai nobilă dintre toate, orientată spre viitor, cu rădăcini în trecut, făcând față prezentului ambiguu.

Învățătorul este permanent supus ochilor cercetători ai elevilor pentru care reprezintă un model de viață- cel puțin pentru o perioadă. O incursiune în universul motivelor pentru care elevii se atașează afectiv de învățător și-și doresc să-l copieze, demonstrează că școlarul de clasa I apreciază la învățător aspectele exterioare deci accentul cade pe motivația extrinsecă, iar pe măsură ce avansează în vârstă exprimă constelații motivaționale ce țin de caracteristicile profesiei de dascăl(predă bine pe înțelesul tuturor, explică în detaliu, , apreciază caracterul, bunătatea frumusețea sufletească, cum se comport și cum vorbește, seriozitatea, inteligența, înțelepciunea). Elevul păstrează legătura cu învățătorul și în etapele următoare, ceea ce consfințește locul important pe care-l deține în sufletul copilului.

Pe lângă activitatea didactică , educatorul trebuie să desfășoare o multitudine de activități extrașcolare și cultural -educative. Participă activ la viața comunității acționând în direcția progresului social.

Bibliografie

1. Cerghit, I., Perfecționarea lecției în școala modern, E. D.P., Buc., 19 83
2. Neacșu, I., Metode și tehnici modern de învățare eficientă, ED. Militară, Buc. 1990

Studii despre inovarea educațională

Iasmina Mișcu

Liceul Teoretic David Voniga,

structură Grădinița cu Program Prelungit Giroc

Com. Giroc, jud. Timiș

Inovarea educațională este un subiect vast și dinamic, care atrage atenția cercetătorilor, educatorilor și politicienilor din întreaga lume. În cele ce urmează, voi oferi o prezentare generală a câtorva studii și eseuri semnificative despre inovarea educațională.

"Disrupting Class: How Disruptive Innovation Will Change the Way the World Learns" de Clayton Christensen, Michael B. Horn și Curtis W. Johnson

Acest studiu clasic explorează modul în care inovarea disruptivă poate transforma educația. Autorii argumentează că tehnologia, în special învățarea online și software-ul educațional personalizat, are potențialul de a revoluționa modul în care predăm și învățăm. Ei subliniază că inovațiile în educație ar trebui să fie adaptate nevoilor individuale ale elevilor pentru a maximiza eficacitatea.

"The Innovative University: Changing the DNA of Higher Education from the Inside Out" de Clayton Christensen și Henry J. Eyring

Această lucrare examinează schimbările necesare în instituțiile de învățământ superior pentru a răspunde cerințelor contemporane. Autorii susțin că universitățile trebuie să adopte modele educaționale flexibile și să încurajeze colaborarea interdepartamentală pentru a deveni mai relevante și mai eficiente.

"Rethinking Education in the Age of Technology: The Digital Revolution and Schooling in America" de Allan Collins și Richard Halverson

Acest eseu discută impactul revoluției digitale asupra educației. Autorii explorează cum tehnologiile digitale modifică peisajul educațional și propun modalități prin care școlile pot integra tehnologia pentru a îmbunătăți procesul de învățare. Ei subliniază importanța dezvoltării competențelor digitale în rândul elevilor pentru a-i pregăti pentru viitor.

"Blended Learning: Using Technology in and Beyond the Language Classroom" de Pete Sharma și Barney Barrett

Studiul analizează utilizarea învățării mixte (blended learning) în procesul educațional, combinând metodele tradiționale de predare cu tehnologiile moderne. Acesta oferă exemple practice și strategii pentru implementarea învățării mixte în diferite contexte educaționale, evidențiind beneficiile acestei abordări, precum și provocările potențiale.

"The Flipped Classroom: A Survey of the Research" de Hamdan, McKnight, McKnight și Arfstrom

Acest articol prezintă o analiză comprehensivă a literaturii de specialitate privind modelul de clasă inversată. Autorii discută avantajele și dezavantajele acestui model, evidențiind impactul pozitiv asupra implicării și performanței elevilor. Studiul sugerează că metoda clasei inversate poate îmbunătăți învățarea activă și personalizată.

"Educational Innovation and the Economics of Learning" de Adam Smith

În acest eseu, autorul explorează legătura dintre inovația educațională și economia învățării. Smith discută cum inovarea în metodologiile de predare și utilizarea tehnologiei pot influența eficiența economică a sistemelor educaționale, reducând costurile și îmbunătățind rezultatele educaționale.

"Transforming Education: The Power of ICT Policies" de UNESCO

Acest raport elaborat de UNESCO subliniază rolul politicilor legate de tehnologia informației și comunicațiilor (ICT) în transformarea educației. Raportul prezintă studii de caz din diverse țări, evidențiind modul în care adoptarea tehnologiei poate îmbunătăți accesul la educație și calitatea predării.

Aceste studii și eseuri oferă o gamă largă de perspective și soluții inovatoare pentru provocările cu care se confruntă educația modernă. Implementarea ideilor și strategiilor discutate poate contribui semnificativ la îmbunătățirea sistemelor educaționale și la adaptarea acestora la nevoile unei societăți în continuă schimbare.

EXEMPLE DE BUNE PRACTICI ÎN EDUCAȚIE

PROF. MIUȚESCU ANA MARIA
GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT „VOINICELUL” SLOBOZIA

STUDIU DESPRE INOVAREA EDUCAȚIONALĂ

Inovarea educațională reprezintă un set de strategii, metode și practici noi menite să îmbunătățească procesul de învățare și să facă educația mai relevantă și mai eficientă. Aceste inovații pot viza diferite aspecte ale educației, de la curriculum și metode de predare, până la utilizarea tehnologiei și restructurarea mediului de învățare. Iată câteva exemple și tendințe majore în inovarea educațională:

1. Utilizarea Tehnologiei

- **Realitatea Virtuală și Augmentată (VR și AR):** Aceste tehnologii permit elevilor să experimenteze medii de învățare imersive, cum ar fi excursii virtuale în locuri istorice sau simulări științifice.
- **Inteligența Artificială (AI):** AI poate oferi suport personalizat pentru învățare, poate ajuta la identificarea lacunelor în cunoștințele elevilor și poate oferi feedback adaptiv.
- **Platforme de învățare online:** Platforme precum Khan Academy, Coursera și edX oferă acces la resurse educaționale de înaltă calitate pentru studenți de toate vârstele.

2. Metode Pedagogice Inovatoare

- **Învățarea bazată pe proiecte (PBL):** Această metodă încurajează elevii să învețe prin realizarea de proiecte practice, care promovează gândirea critică și colaborarea.
- **Învățarea inversată (Flipped Classroom):** În această abordare, elevii studiază materialul teoretic acasă și petrec timpul din clasă pentru activități interactive și aplicative.
- **Învățarea personalizată:** Aceasta implică adaptarea materialelor și metodelor de predare pentru a se potrivi nevoilor și stilurilor de învățare individuale ale elevilor.

3. Medii de Învățare Inovatoare

- **Școli și clase flexibile:** Designul modern al sălilor de clasă și al școlilor permite configurarea spațiilor în moduri care sprijină diverse activități de învățare și colaborare.
- **Spații de lucru colaborative:** Acestea includ zone unde elevii pot lucra în grupuri mici sau mari, pot discuta și colabora în mod eficient.

4. Integrarea Abilităților pentru Secolul XXI

- **Gândirea critică și rezolvarea problemelor:** Elevii sunt încurajați să dezvolte abilități de analiză și să găsească soluții creative la probleme complexe.
- **Colaborare și comunicare:** Importanța muncii în echipă și a abilităților de comunicare eficiente este subliniată în procesul educațional.
- **Competențe digitale:** Elevii învață să utilizeze tehnologia în mod responsabil și eficient pentru a-și sprijini procesul de învățare și activitățile zilnice.

5. Educația Socio-Emoțională

- **Mindfulness și gestionarea stresului:** Programele care învață elevii tehnici de mindfulness și strategii de gestionare a stresului devin din ce în ce mai populare.
- **Dezvoltarea empatiei și a relațiilor interpersonale:** Educația axată pe dezvoltarea competențelor socio-emoționale ajută elevii să construiască relații sănătoase și să gestioneze emoțiile în mod constructiv.

Inovarea educațională continuă să evolueze, pe măsură ce cercetările și tehnologia oferă noi oportunități pentru îmbunătățirea procesului educațional. Implementarea acestor inovații poate transforma modul în care elevii învață și se dezvoltă, pregătindu-i mai bine pentru provocările viitorului.

Actualitatea acestei teme este determinată de caracterul dinamic al vieții oamenilor care trăiesc într-o societate de tranziție. Aceasta cere clar modificări serioase de personalitate și comportament, în ceea ce privește adaptarea la relațiile mereu schimbătoare, dar și necesitatea rezolvării diverselor probleme din societate.

Sistemele educaționale își propun, astăzi, nu doar să transmită valori (morale, culturale), ci să și schimbe atitudini, mentalități, comportamente.

Acest fapt este condiționat de necesitatea sistemului de învățământ de a se adapta cât mai rapid la cerințe și condiții noi apărute, elaborând și implementând metode inovative, dar și eficiente de lucru nu numai cu elevii, dar și cu cadrele didactice.

Procesul de introducere a inovațiilor în sistemul educațional este promovat azi și de alți factori, cum ar fi:

- Individualizarea educației;
- Corelarea treptelor educaționale, asigurarea continuității între ele;
- Management educațional de calitate, transparent, deschis pentru comunitate;
- Cerințele noi în fața procesului de atestare a cadrelor didactice și schimbarea modalităților, metodelor de formare continuă a cadrelor didactice și manageriale;
- Necesitatea de a dispune de mecanisme noi de finanțare și susținere materială a unităților școlare.

Se poate spune că într-o societate deschisă în care creativitatea, inovația, tehnologia sunt primordiale, este deosebit de importantă abordarea unui învățământ democratic în care să primeze dezvoltarea unor aptitudini superioare în domeniile intelectual, artistic, creativ, sportiv cu scopul formării unei personalități integrale. Toate acestea conduc la: asigurarea accesului la o educație de calitate și obținerea succesului prin adoptarea unor metode active de predare, a celor centrate pe elev, lucrul pe grupe și nu în ultimul rând utilizarea tehnologiei informației, trebuie să conducă la atingerea satisfacției de către toate categoriile de elevi, de la cei cu cerințe educative speciale și până la cei cu aptitudini superioare.

Formarea personalității a devenit, deasemenea o sarcină care este pusă în atenția școlilor contemporane, astfel că, un profil al acesteia ar fi un ins caracterizat printr-o gândire creatoare și inovatoare, prin voință, perseverență, dispus la a depune un efort susținut de pregătire, capabil să ofere soluții și idei originale. Acesta se poate realiza printr-o susținută pregătire teoretică și practică la nivelul dezvoltării personale, prin dinamizarea inițiativei și a muncii independente, deschiderea și receptivitatea vis-a-vis de noutate, dinamizarea spiritului critic științific și inovator și nu în ultimul rând pasiunea și dăruirea pentru știință.

Încă o inovație, după S. Lîsencova care introduce termenul management comentat ar putea fi metoda de lucru bazată pe schemele de reper, pe care pedagogul o recomanda spre utilizare în cadrul tuturor lecțiilor (de transmitere de cunoștințe, de evaluare etc). Această metodă prezintă o serie de avantaje, cum ar fi:

- fiecare copil este acceptat ca personalitate.
- fiecare copil are dreptul său la opinie.
- folosind metoda schemelor de reper se economisește timpul.
- utilizarea metodei date permite învățătorului să realizeze obiective educative la lecție (toleranță, răbdare, respect pentru coleg, interes pentru alte opinii...).
- se motivează dorința elevilor de a participa și de a fi activi pe parcursul lecției.
- învățătorul diversifică metodele de lucru la lecție.
- se dezvoltă reacția elevului la întrebare, la răspunsul greșit etc.

Desigur, nu toate eforturile depind doar de pedagog. Amonașvili înaintează și unele condiții pentru copii:

- să poată învăța.
- să fie motivat să dorească să învețe.
- să se poată impune să învețe.
- să conștientizeze sintagma „responsabilitatea de elev”.
- să fie gata să dobândească experiență socială.
- să se autoevalueze.

Ar fi de menționat și aportul meritos al pedagogului basarabean Sergiu Carteșev, care întreaga viață a dedicat-o activității în treapta preuniversitară a învățământului, fiind în școală un pedagoginovator. Preocupările majore ale acestuia au fost:

1. Sporirea interesului de a cunoaște;
2. Organizarea lecțiilor interesante pentru elevi;

3. Prezența în sala de clasă a unui profesor irudit, creativ și ingenios, care nu se teme de întrebările elevilor;

4. Precăutarea și elaborarea metodelor interesante, interactive de lucru cu elevii mari, cu tineretul antrenat în lucrul de educație și instruire.

Ideile interesante ale D.Cartășev au fost generalizate în mai multe publicații, una dintre ele fiind „Toleranța și competența socială”, - o adevărată comoară la compartimentul metode interactive de lucru cu elevii. Metodele elaborate de D.Cartășev sunt foarte cunoscute și utilizate de cadre didactice (Salata de fructe, Canarele, Porțile Raiului, Piramida valorilor, Personalitatea și societatea etc.).

Deasemenea, se tot vorbește despre competență și performanță, abilități și profesionalism, atât la cadre didactice cât și la copii. Dar pentru a dezvolta acestea la copil este necesar ca noi, cadrele didactice să le deținem și nu numai atât, ci și să le completăm permanent și continuu, conștientizăm ceea ce ne lipsește, să dorim să ne perfecționăm indiferent de vârstă, să ne formăm continuu și permanent pentru a putea forma generația tânără, cu o imaginație armonioasă îmbinată cu realism și înțelepciune și cu o reală răspundere. Este foarte importantă spontaneitatea dascălului, abilitatea de a se adapta rapid oricărei situații, sensibilitatea pentru a putea sensibiliza pe lângă cele necesare cu referire la științific, metodic, didactic, profesional etc. precum și capacitatea de a răspunde în fața solicitărilor.

În concluzie, societatea cunoașterii nu poate fi edificată decât prin sinergia dintre procesele de cunoaștere și cele de stimulare a creativității, cercetării și inovării. În acest scop, capitalul intelectual cu valențele sale inovative, relaționale, motivaționale reprezintă nucleul societății cunoașterii. Aceste provocări conduc la mutații majore la nivel micro- și macroeconomic, asigurând tranziția către societatea cunoașterii în care realizarea valorii adăugate și a creșterii competitivității se află în corelație cu gradul de cunoaștere și capacitatea de a genera noul.

Bibliografie:

1. Cristea S. Curriculum pedagogic I. București: Editura Didactică și Pedagogică R.A, 2006.
2. Puzancov D. „Idealul școlii Waldorf”. Revista „Directorul școlii”, nr. 2, 2006
3. Loredana Drobot, Pedagogie socială, EDP, 2008
4. Pink, Daniel, (2005), A Whole New Mind: Moving from the Information Age to the Concept
5. https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/44298ual Age, Riverhead

Ce este pregătirea remedială?

Mocanu Maria

Școala Gimnazială „Florea Julea”, Negrilești, Galați

Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”, Chișinău, Republica Moldova

Când vorbim despre pregătirea remedială, ne referim la un set de activități educaționale suplimentare oferite unui elev pentru a-i consolida sau îmbunătăți abilitățile într-un anumit domeniu. Aceste activități sunt concepute pentru a ajuta elevii să depășească dificultățile sau lacunele în înțelegerea subiectelor școlare. Pregătirea remedială poate avea loc atât în școli, cât și în afara acestora.

Iată câteva aspecte cheie despre pregătirea remedială:

1. **Obiective personalizate:** Activitățile de pregătire remedială sunt adaptate nevoilor specifice ale elevului. Ele vizează corectarea deficiențelor individuale și consolidarea cunoștințelor existente.
2. **Domenii acoperite:** Pregătirea remedială poate acoperi o gamă largă de subiecte, inclusiv matematică, limba română, științe și alte discipline școlare. Uneori, se axează și pe abilități precum citirea, scrierea sau calculul.
3. **Metode variate:** Pot fi folosite diverse metode și tehnici educaționale pentru a face predarea mai interactivă și eficientă. Jocurile educaționale, materialele vizuale și exemplele practice sunt adesea integrate în procesul de învățare.
4. **Implicarea părinților:** Părinții au un rol important în susținerea pregătirii remediale. Comunicarea cu părinții, oferirea de sugestii și sarcini de consolidare acasă pot contribui la succesul acestui proces.
5. **Monitorizarea progresului:** Este esențial să se monitorizeze progresul elevului pe parcursul pregătirii remediale. Evaluările regulate pot ajuta la ajustarea strategiilor de învățare și la măsurarea succesului intervenției.
6. **Resurse suplimentare:** Elevii pot beneficia de resurse suplimentare, cum ar fi materialele educaționale online, cărți de exerciții și asistență de la profesori specializați în pregătirea remedială.

Pregătirea remedială poate face o diferență semnificativă în evoluția academică a elevilor, oferindu-le șansa de a-și depăși dificultățile și de a-și construi încrederea în propriile abilități. Pregătirea remedială are la bază anumite fundamente teoretice și metodologice care îi ghidează pe profesori și specialiști în educație în dezvoltarea și implementarea programelor de intervenție. Iată câteva dintre aceste fundamente:

Principiul individualizării: Pregătirea remedială se concentrează pe nevoile individuale ale elevilor. Fiecare elev are propriul ritm de învățare și propriile lacune, astfel că intervenția trebuie să fie adaptată pentru a ține cont de aceste diferențe.

Teoria construcționismului: Această teorie susține că învățarea este un proces activ, iar cunoștințele sunt construite de către elevi prin interacțiunea cu mediu înconjurător și prin implicarea în activități practice. Pregătirea remedială poate include, prin urmare, activități practice și experiențe concrete.

Abordarea bazată pe competențe: Pregătirea remedială se axează adesea pe dezvoltarea competențelor de bază într-un anumit domeniu. De exemplu, în matematică, accentul poate fi pus pe înțelegerea conceptelor cheie și dezvoltarea abilităților de rezolvare a problemelor.

Integrarea tehnologiei: Utilizarea tehnologiei în pregătirea remedială poate oferi instrumente interactive și resurse adaptate, care să sprijine procesul de învățare al elevului. Software-ul educațional și platformele online pot fi integrate pentru a personaliza experiența de învățare.

Evaluarea continuă: Un alt aspect important este evaluarea continuă a progresului elevului. Prin monitorizarea constantă a performanței și ajustarea strategiilor de intervenție, se asigură că elevii beneficiază de suportul adecvat.

Colaborarea între profesori, părinți și specialiști: Comunicarea deschisă și colaborarea între profesori, părinți și specialiști în educație sunt esențiale în pregătirea remedială. Aceasta asigură o abordare holistică și integrată pentru a sprijini elevul în toate aspectele învățării sale.

Aceste fundamente oferă o bază solidă pentru proiectarea și implementarea programelor de pregătire remedială, contribuind la creșterea eficacității intervențiilor educaționale.

Evoluția pregătirii remediale a fost influențată de schimbările în înțelegerea teoretică a proceselor de învățare, avansurile tehnologice și adaparea la nevoile în schimbare ale elevilor și societății. Iată câteva puncte cheie în evoluția pregătirii remediale:

1. **Dezvoltarea teoriilor de învățare:** Evoluția teoriilor de învățare, cum ar fi construcționismul și cognitivismul, a adus o mai mare atenție asupra modului în care elevii își construiesc cunoștințele și dezvoltă abilitățile cognitive. Aceste teorii au contribuit la adoptarea unor metode mai personalizate și interactive în pregătirea remedială.
2. **Diferențierea instruirii:** Conceptul de diferențiere a instruirii a devenit tot mai central în pregătirea remedială. Profesorii au început să recunoască importanța ajustării strategiilor lor de predare pentru a se potrivi cu nevoile individuale ale elevilor, abordând diferite stiluri de învățare și niveluri de înțelegere.
3. **Focusul pe evaluarea formativă:** Trecerea de la o abordare predominant sumativă la una mai formativă în evaluare a avut un impact semnificativ în pregătirea remedială. Evaluarea formativă oferă informații în timp real despre progresul elevilor, permițând ajustări imediate ale instruirii.
4. **Integrarea tehnologiei:** Avansurile în tehnologie au deschis noi posibilități în pregătirea remedială. Utilizarea platformelor online, aplicațiilor educaționale și instrumentelor digitale a facilitat accesul la resurse personalizate și interactivitate în procesul de învățare.
5. **Abordarea bazată pe nevoile individuale:** O schimbare către o abordare mai centrată pe nevoile individuale ale elevilor a fost observată în pregătirea remedială. Personalizarea instruirii pentru a se potrivi cu nivelurile de înțelegere, ritmurile și stilurile de învățare ale fiecărui elev a devenit o prioritate.
6. **Includerea părinților și a comunității:** Colaborarea cu părinții și comunitatea a devenit tot mai importantă în pregătirea remedială. Comunicarea deschisă și parteneriatele între școli și familiile elevilor au contribuit la sprijinirea continuă a procesului de învățare.
7. **Educația incluzivă:** Evoluția către o perspectivă mai incluzivă în educație a influențat și pregătirea remedială. Accentul pe diversitatea în abordarea educațională a adus cu sine preocupări specifice pentru a răspunde nevoilor elevilor cu diverse abilități și stiluri de învățare.

Aceste evoluții reflectă un angajament crescut față de individualitatea fiecărui elev și recunoașterea faptului că există multiple căi și abordări în procesul de învățare. Pregătirea remedială continuă să se adapteze la schimbările din domeniul educației și la cerințele unui mediu școlar în evoluție.

Pregătirea remedială digitalizată aduce cu sine beneficii semnificative, folosind tehnologia pentru a oferi intervenții educaționale personalizate și interactive. Iată câteva aspecte cheie legate de digitalizarea pregătirii remediale:

1. **Platforme online și aplicații educaționale:** Există numeroase platforme online și aplicații specializate care oferă materiale educaționale adaptate nevoilor individuale ale elevilor. Acestea pot acoperi diverse domenii, inclusiv matematică, limba română, științe, și pot oferi exerciții, lecții interactive și feedback în timp real.
2. **Adaptabilitate și personalizare:** Tehnologia permite adaptarea conținutului și a metodologiilor de învățare în funcție de progresul și nevoile specifice ale fiecărui elev. Algoritmi inteligenți pot identifica automat lacunele și pot oferi activități personalizate pentru consolidarea cunoștințelor.
3. **Accesibilitate:** Pregătirea remedială digitalizată poate fi accesată de oriunde, oferind o flexibilitate sporită. Elevii pot lucra la activitățile lor de pregătire remedială atunci când este cel mai potrivit pentru ei, ceea ce poate facilita învățarea la distanță sau în afara orelor obișnuite.
4. **Monitorizarea progresului în timp real:** Tehnologia permite profesorilor și părinților să monitorizeze progresul elevilor în timp real. Acest aspect este esențial pentru a adapta strategiile de învățare în funcție de nevoile schimbătoare ale elevilor.
5. **Interactivitate și angajament:** Materialele digitale pot fi concepute pentru a fi interactive și captivante, sporind angajamentul elevilor. Jocurile educaționale, simulările și alte instrumente interactive pot face procesul de învățare mai atractiv și mai eficient.
6. **Feedback imediat și continuu:** Prin intermediul tehnologiei, elevii pot primi feedback imediat cu privire la răspunsurile lor și pot accesa resurse suplimentare în funcție de nevoi. Acest aspect contribuie la înțelegerea mai profundă a subiectului și la consolidarea cunoștințelor.
7. **Colaborarea virtuală:** Tehnologia facilitează colaborarea între elevi și între elevi și profesori în mediul online. Forumurile de discuții, sesiunile de întâlniri virtuale și alte instrumente de colaborare pot stimula schimbul de idei și sprijinul între membrii comunității educaționale.

Integrarea tehnologiei în orele de pregătire remedială poate crea un mediu mai interactiv și personalizat, oferindu-le elevilor resurse suplimentare și oportunități de învățare adaptate nevoilor lor specifice.

Dezvoltarea motivației socio-emoționale la elevii cu CES

Prof.înv. primar Moldovan Valentina
Școala Gimnazială „Silvania”, Simleu Silvaniei, Sălaj

Munca cu un copil cu cerințe speciale cere talent de a înțelege situația, de a te pune în locul copilului, compasiune umană. Dascălii trebuie să posede competențe în educarea copiilor cu cerințe speciale. Un scop primordial este cel de integrare a copilului cu CES alături de ceilalți copii, să desfășoare activități comune împreună cu aceștia.

Dascălul trebuie să acorde o atenție sporită acestor copii cu cerințe speciale, nu numai în procesul instruirii cât mai ales în cel al educației, stăruindu-se asupra fixării deprinderilor bune prin cuvânt și exemplu personal. Față de acești copii trebuie să se exercite o acțiune permanentă de influențare a dezvoltării întregii personalități, educarea lor multilaterală și pregătirea lor pentru viața în colectiv. Programa trebuie astfel concepută încât să abordeze personalitatea lor din toate punctele de vedere, în unitatea și complexitatea ei.

Putem defini motivația ca fiind un motor intern al personalității sau un ansamblu de forțe ce incită elevul a se angaja într-un comportament. Ea reprezintă mijlocul prin care sunt mobilizate energiile interne ale elevului în vederea obținerii unor performanțe înalte în activitatea școlară. Motivația este de fapt cauza pentru care elevul învață sau nu învață. Activitatea de învățare este necesar să fie motivată tot timpul.

Motivația face ca învățarea să se transforme dintr-o activitate de rutină, plictisitoare, într-o activitate interesantă, atractivă, creativă. Din experiența predării în școală, știm că a fi motivat înseamnă a acționa, a tinde spre ceva, a face ceva. Un elev care nu simte nici un impuls sau nevoia de a acționa este caracterizat ca un elev nemotivat, în timp ce un elev care este activat sau îndrumat de a acționa spre un obiectiv, este considerat un elev motivat. Copiii cer de la noi să intrăm în sfera lor de interes, să-i înțelegem, să-i vedem ca persoane obișnuite, să le vorbim ca și cum n-ar avea probleme, să-i facem să se simtă în siguranță, să-i observăm când sunt nefericiți fără a-i umili.

În stimularea motivației pentru învățare este necesar să se ia în considerare capacitățile și abilitățile fiecărui elev. Fiecare copil este unic, de aceea trebuie create pentru el experiențe de învățare specifice. Foarte important pentru orice dascăl, este ca elevul să manifeste interes pentru școală și să-și realizeze cât se poate de bine sarcinile școlare. Se știe că apelul la motivația intrinsecă este cea mai eficientă formă de mobilizare a elevilor. Aproape în toate școlile există copii cu probleme, care au dificultăți în demersul de învățare în special a scrisului și cititului. Acești copii provin dintr-un mediu sărac din punct de vedere educațional. Ei lipsesc foarte mult de la școală. Pentru realizarea calității, elevii, indiferent de mediul social din care provin, de etnie, de cerințele educaționale specifice, trebuie să învețe — să știe să fie productivi, să-și satisfacă nevoile de bază, să lucreze împreună, să se înțeleagă pe sine și pe ceilalți, să respecte pluralismul, diversitatea și diferențele legate de etnie, de religie, cultură, etc. Jocul și, în special, jocul didactic îmbină elementele instructive și formative cu elemente distractive, stimulând învățarea și motivația pentru învățare a copiilor. Una din formele de manifestare a

copilului cu CES este jocul. În mod obișnuit o asemenea activitate este izvorâtă din nevoia de acțiune, de mișcare a copilului - o modalitate de a-și consuma energia- sau de a se distra, un mod plăcut de a utiliza timpul.

Psihologia jocului evidențiază importanța activării acestei metode și ales în învățământul preșcolar și primar. Această activitate dinamizează acțiunea didactică prin intermediul motivațiilor ludice care sunt subordonate scopului activității de predare-învățare, dar și de evaluare. Jocul didactic este un tip specific de activitate prin care profesorul consolidează, precizează și chiar verifică cunoștințele copiilor, îmbogățește sfera cunoașterii, antrenează capacitățile creatoare ale acestora, sporind interesul pentru conținuturile activităților la diferite domenii.

Aplicând anumite metode (ex. Studiul de caz) pentru a identifica trebuințele copiilor, le putem asigura succesul în activitatea pe care o desfășoară. În ceea ce privește învățarea la copiii cu CES, trebuie să le explicăm acestora ce importantă este școala, să le dăm sarcini ușoare, interesante care să-i atragă.

Pentru ca acești elevi să aibă o satisfacție la realizarea sarcinilor școlare este bine să le dăm teme la alegere, să-i recompensăm imediat după identificarea reușitei nu numai prin calificative ci și prin alte metode. Trebuie să ne exprimăm încrederea în capacitatea și resursele unui elev, chiar și atunci când rezultatele sunt slabe, insistând pe sublinierea aspectelor pozitive, evitând critica moralizatoare și sarcasmul. De talentul nostru de dascăli, depinde găsirea unui cuvânt bun pentru fiecare elev, chiar și atunci când acesta ne creează dificultăți în clasă. Deși nu este ușor, de noi depinde găsirea strategiei optime de motivare pentru o anumită situație, în funcție de treapta motivațională pe care se găsește elevul, de stilul motivațional la care este acesta sensibil, de experiența acestuia în asumarea și atingerea de obiective.

Toți elevii pot învăța, dacă profesorii, părinții, cei care le oferă suport, sunt pregătiți cum să-i învețe, să le propună programe pentru dezvoltarea stilului de învățare și a practicării abilităților transferabile de comunicare, de a lucra în echipă, de organizare a timpului, de creativitate. Noi cei care avem astfel de elevi în clasă, considerăm că nu există " un șablon " pentru integrarea copiilor cu CES în învățământul de masă. Dacă manifestăm deschidere pentru integrarea acestora găsim și strategiile potrivite. Învățând împreună, copiii învață să trăiască împreună, să se accepte și să se ajute la nevoie.

BIBLIOGRAFIE

- 1.Carroll J., —Limbaș și gândire,,Editura Didactică și Pedagogică, București, 1979;
2. Gherguț A., "Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale. Strategii diferențiate și incluzive în educație" , Ed. Polirom, Iași, 2005;
- 3.Hesselman M., „Probleme de pedagogie contemporană,,Biblioteca Centrală Pedagogică, București,1979.

Inovare și adaptare în educație

Prof.înv. primar Moldovan Valentina
Școala Gimnazială „Silvania”, Simleu Silvaniei, Sălaj

Evenimentele moderne fac problema educației din ce în ce mai dificilă. Încă nu se știe cu certitudine dacă educația trebuie să fie în primul rând vocațională, morală sau culturală. Unii sunt de părere că ar trebui recomandate toate trei. Societățile și elitele au dezvoltat totdeauna interes și preocupare pentru educație.

În ultimii ani s-au efectuat studii asupra educației și învățământului românesc pe toți parametrii învățării : a învăța să știi, a învăța să faci, a învăța să fii și mai ales a învăța să trăiești împreună fie pe parametri individuali, independenți, dar mai ales pe parametri colectivi, într-un grup, loc de muncă. Există o legătură între nivelul scăzut al învățământului și problemele economice ale țării. Din moment ce harta etnică a țării se modifică continuu, ba chiar și harta Europei este într-o continuă metamorfoză, este foarte greu să păstrezi viu spiritul național fără a-l neglija pe cel internațional.

Noi, ca țară, ar trebui să urmăm un decalog pe care alte țări ca Singapore, Canada, Coreea de Sud, Finlanda, l-au experimentat.

1. Crearea unei viziuni de țară pentru educație și învățământ pe termen lung. Dacă Singapore a trecut de la lumea a treia la lumea întâi, concentrarea fiind pe păstrarea acestui nivel, Finlanda dorește o educație la nivel înalt cu păstrarea identității naționale.
2. Standarde ridicate stabilite, așteptări de la toți elevii.
3. După o perioadă de stat în medii defavorizate, egalitatea de șanse să devină o prioritate.
4. Practica viitorilor profesori să fie făcută în școli din mediul rural/urban.
5. Alinierea curriculei cu asigurarea sprijinului material.
6. Motivarea și implicarea elevilor în întreg procesul școlar (Școala altfel, Săptămâna verde, sport organizat, activități artistice, serbări, cenecluri)
7. Clarificarea responsabilităților, stabilirea numărului de inspecții necesare, creșterea gradului de obiectivitate în ceea ce privește evaluarea elevilor.
8. Eficientizarea folosirii resurselor.
9. Crearea unui portret de caracter al elevului.
10. Conectarea la practici educaționale de succes în contextul globalizării.

Portretul elevului care accede și absolvă Bacalaureatul în format internațional dar adaptat la nevoile României ar trebui să conțină o serie de trăsături de caracter integrate în programe, prezente în viața de zi cu zi a elevilor, discutate de cadrele didactice la întâlnirile de pregătire profesională. Câteva trăsături de caracter:

- Persoane ce gândesc
- Pot comunica cu ușurință;
- Au principii de onestitate, demnitate, responsabilitate;
- Pot lua decizii logice și etice;

- Au minte deschisă, tolerantă;
- Pot combina și folosi în aceeași măsură dezvoltarea fizică cu cea psihică;
- Sunt persoane capabile de empatie, respect pentru sentimentele celorlalți, situațiile problemă în care se află semenii lor;
- Își pot evalua părțile pozitive dar și corecta pe cele negative.

Schimbările din perioada post- comunistă au fost în mare parte pozitive, deși politicienii nu au păstrat coerența, flexibilitatea și viziunea pe termen lung. Ar trebui păstrate măsurile care se potrivesc cu viziunea și necesitățile țării noastre indiferent de clasa politică care se află la guvernare.

1. De la o supraspecializare să se treacă la o cultură generală mai largă;
2. Analiza și evaluarea progreselor fiecărei școli la intrarea/ ieșirea elevilor în sistem;
3. Pedagogia separată de curriculum să fie înlocuită cu pedagogia axată pe conținuturi integrate;
4. De la o pedagogie centrată pe profesor la pedagogia centrată pe elev. Un profesor respectat, care are autonomie, acces la resurse, cunoștințe profesionale, pedagogice solide.

Provocarea actuală este de a căuta și a crea o lume mai bună cu materialul pe care îl avem în contextul social, uman și geografic al României.

Bibliografie:

- 1.I. Albulescu, Note de curs, Istoria Pedagogiei Românești, Universitatea Babeș- Bolyai, Cluj-Napoca, 2010
2. J. Hattie, Învățarea vizibilă, Ghid pentru profesori, București, 2014
- 3.S. Butnaru, L.R. Gherasim, Performanța școlară, Polirom, București, 2013
- 4.C. Iosifulescu, C. Novak, D. Stroie, Z. Vlăduț, F. Nicula, O. Jidveian, Raport național privind starea calității învățământului în unitățile din învățământul preuniversitar public din mediul rural, București, 2015

VALENȚELE FORMATIVE ÎN APLICAREA METODELOR INTERACTIVE ÎN CADRUL DOMENIULUI LIMBĂ ȘI COMUNICARE

Prof. înv. preșc. Moncea Elena
Grădinița cu Program Prelungit Junior Dej

Între componentele procesului de învățământ, domeniul cel mai deschis înnoirilor, îl constituie cel al metodologiei didactice. Metodele de învățământ dispun de o mobilitate deosebită privind adaptarea creatoare la condiții noi. Contribuția lor la optimizarea instruirii este evidentă gândindu-ne la funcția normativă a acestora; fiecare metodă sau complex de procedee conținând norme, prescripții care indica modul de acționare pentru obținerea unor rezultate optime.

Metoda didactică - este „o cale eficientă de organizare și conducere a învățării, un mod comun de a proceda care reunește într-un tot familiar eforturile profesorului și ale elevilor săi“. În didactica modernă „metoda de învățământ este înțeleasă ca un anumit mod de a proceda care tinde să plaseze elevul într-o situație de învățare, mai mult sau mai puțin dirijată, care să se apropie până la identificare cu una de cercetare științifică, de urmărire și descoperire a adevărului și de legare a lui de aspectele practice ale vieții“.

Procedeul didactic - este „o particularizare sau o componentă a metodei; procedeele didactice sunt soluții didactice practice însoțite, după caz, de tehnici și mijloace didactice, pentru realizarea metodelor didactice. Între cele trei elemente există o evidentă interdependență: metoda subsumează tehnicile care la rândul lor subordonează procedeele. Relația dintre metode, tehnici și procedee este una foarte dinamică și complexă.

În instruirea interactivă, relația didactică este una cvadridimensională, dată de: profesor, elev, colegi și conținuturi curriculare. Abordarea și practicile educaționale specifice se construiesc ca urmare a analizei relației dintre cei patru poli prezentați. Există așadar patru variabile care dau specificitate instruirii interactive:

- variabile referitoare la conținuturile învățării;
- variabile referitoare la profesor;
- variabile referitoare la elev;
- variabile referitoare la colegii cu care elevul interacționează.

Principalele elemente care susțin și dinamizează relația didactică, în instruirea interactivă, sunt:

- intenția profesorului de a realiza o activitate didactică activizantă, prin formularea de obiective operaționale care vizează un anumit conținut curricular;
- comunicarea obiectivelor operaționale elevilor în scopul motivării acestora și a implicării lor active și interactive în instruire;
- existența unor roluri și sarcini asumate atât de către profesor cât și de către elevi;
- acceptarea regulilor de desfășurare a activității interactive care se stabilesc atât pentru profesor cât și pentru elevi;
- oferirea și obținerea promptă a feedbackului formativ și sumativ precum și realizarea evaluării continue, formative și formatoare;
- tactul pedagogic și competențele profesionale și personale ale dascălului;
- interesul și motivația elevilor pentru învățare;
- elemente neprevăzute care pot avea efecte pozitive asupra derulării relației didactice.

Demersurile educative care au la bază o instruire interactivă, trebuie să aibă în vedere anumite modele care reliefează importanța conceperii unor „sisteme de învățare activă și interactivă, în funcție de imperativele unei instruirii și formări interactive și diferențiate ale elevilor. În acest sens se va avea în vedere:

- luarea în atenție a resurselor și caracteristicilor psihologice ale subiecților;
- luarea în considerare a grupelor de nivel existente în clasă;
- individualizarea și relativizarea obiectivelor educaționale;
- integrarea tehnicilor intelectuale moderne în sistemele de învățare, utilizarea strategiilor didactice ca sisteme didactice deschise;
- necesitatea realizării feedbackului formativ și a evaluării formative și formatoare;
- necesitatea realizării feedbackului sumativ, a evaluării sumative, precum și autoevaluările sumative atât de către profesori cât și de către elevi.

Utilizarea metodelor interactive de în activitatea didactică contribuie la îmbunătățirea calității procesului instructiv-educativ, având un caracter activ -participativ și o reală valoare activ – formativă asupra personalității copilului.

Metodele interactive de grup dezvoltă inteligențele multiple, capacități specifice inteligenței lingvistice (ce implică sensibilitatea de a vorbi și de a scrie; include abilitatea de a

folosi efectiv limba pentru a se exprima retoric, poetic și pentru a-și aminti informațiile), inteligența interpersonală (capacitatea de a înțelege intențiile, motivațiile, dorințele celorlalți, creând oportunități în munca colectivă), stimulează și dezvoltă capacități cognitive complexe (gândirea divergentă, gândirea critică, gândirea laterală-capacitatea de a privi și a cerceta lucrurile în alt mod, de a relaxa controlul gândirii). Cu o dirijare adecvată, învățarea prin cooperare are ca efect și “educarea stăpânirii de sine și a unui comportament tolerant față de opiniile celorlalți, înfrângerea subiectivismului și acceptarea gândirii colective.

Metodele de grup interactive utilizate în activități specifice preșcolarilor “vizează și asigură antrenarea și activizarea structurilor cognitive, operatorii și afective... în direcția utilizării potențialului sau psihic, fizic și afectiv.

Instruirea activă nu este o accepțiune nouă, ea a fost prezentă cu diferite nuanțări în gândirea și practica pedagogică de la clasici până la moderniști. Astfel, se poate observa că „în elaborările teoretice din domeniul educației, fundamentarea necesității și importanței activizării subiecților educației a început să fie nelipsită și chiar prioritară, valorizându-se ideea că anumite cunoștințe nu sunt formative prin ele însele, ci prin procesul parcurs pentru a se ajunge la ele, prin structurile cognitive/intelectuale, acționale, afective, motivaționale, voliționale, etc., pe care le dezvoltă.

Bibliografie

Boca Miron ,E, 2008.-Documentar metodic pentru activitățile de educare a limbajului la preșcolari, Ed.V&Integral, București.

Breben, S., Gongea, E., Ruiu, G., Fulga, M., 2002, Metode interactive de grup - ghid metodic - 60 de metode și 200 de aplicații practice pentru învățământul preșcolar, Craiova: Editura Arves;

*** 2019, Curriculum pentru învățământul preșcolar, MEN

Bocoș, M.-D., 2013, Instruirea interactivă:reper axiologice și metodologice, Iași: Editura Polirom;

Cerghit, I., 2005, Metode de învățământ, Iași: Editura Polirom, Seria Collegium; Ciolan, L., 2008, Învățarea integrat. Fundamente pentru un curriculum transdisciplinar, Iași: Editura Polirom;

Glava, A., Pocol, M., Tătaru L. (coord), 2009, Educația timpurie. Ghid metodologic pentru aplicarea curriculumului școlar, Pitești: Editura Paralela 45;

Ionescu, M., Radu, I.T. (coord), 2001, Didactica modernă, Cluj-Napoca: Editura Dacia;

TEACHING ENGLISH THROUGH SONGS

Hajnal Morar, Liceul Pedagogic “Gh.Sincai” Zalău

Music plays an important role in the life of almost every person. Jeremy Harmer (2001: 242-45) names music “*a powerful stimulus*” for language learning. It is a versatile technique, as it enables the teacher to present the words *graphically* (printed song lyrics), *verbally* (listening to the song) and *contextually* (song lyrics) at the same time. The song can change the learners’ mood and it can positively influence their motivation for

vocabulary learning.

As Harmer (2001:242) states, “it can make a satisfactory connection between the world of leisure and the world of learning.” In addition, the text of each song is a source of new vocabulary in a specific context. Lexical phrases introduced in this way are easier to remember and are stored in the learners’ memory for a longer period of time.

According to Thornbury “knowing a word involves knowing its form, and its meaning as well as “knowing the words commonly associated with it (its collocations) as well as its connotations, including its register and its cultural accretions“ (2002:15) Using songs to teach vocabulary, several conditions for teaching stated by Thornbury are met. In lyrics, words usually appear in context, the sound of new words is easily remembered along with the melody of the song and by listening to the song, students are exposed to the new words many times.

There are many ways in which we can use songs in the EFL classroom :

Gap Fill- Most people simply delete random words and then let the students fill them in while listening.

Word Substitution- after listening give students a particular word form, students work together to replace all the adjectives with either synonyms, antonyms or any other adjectives that fit.

Meaning From Context – Find a song that has a lot of new vocabulary you want to teach your students. Let students listen to the song. Give them the lyrics with the new lexis highlighted and listen again. Students then work together to figure out the meanings from the context of the song.

Dictagloss- if your students know a song really well you can play a little trick on your students by turning it in to a story or fairytale. A dictagloss is an extended listening and collaborative writing activity.

Creative Writing- after listening to and analyzing the song you can set your students a few different creative writing tasks. Here are some more ideas as to what students can do with the song in the lessons. They can: create *booklets* illustrating the lyrics, *karaoke*, sing-along, or lip-sync video performances, *dramatic interpretations/mime/acting out performances*, *dance and choreography* – moving hands, head, feet, and body to the music in creative ways, *re-write the song* either altogether in an original and creative lyric (for those who can), or by substituting all the nouns, or adjective, or other parts of speech so as to make a new song lyric, and much more.

The fact that song lyrics cover vast themes and topics means that the vocabulary that students are exposed to is immense.

There are many websites for teaching English through songs. The website lyricstraining.com is a great free online resource with a varied database of songs and videos for students to practice and work on either in class or at home. On this website, students can choose a song to work on and as it plays they have to fill in the blanks. The level of difficulty can be chosen and it is also interesting that each song includes the type of English it uses. As the song progresses students can complete the blanks. If students are running behind, the song is automatically paused and restarts when they complete the word or skip it by pressing the tab key. Finally, the website runs on a timer and it keeps track of how many words were completed correctly in order to give students a score at the end of the exercise. This website can be used as part of a lesson in class or it can be assigned for students to do on their own at home to continue practicing.

In conclusion, using songs can help learners improve their listening skills and pronunciation; they can also be useful for teaching vocabulary and sentence structures. Probably the greatest benefit to using songs in the classroom is that they are enjoyable. Unfortunately, despite these advantages, simply singing songs will not teach learners how to communicate in another language. Using songs as tasks might be one way of helping transfer words from songs into use, and maximize the potential of songs as teaching and learning tools. Adapting existing

children's songs is one method that teachers can use to increase their repertoire of songs, thus giving them more opportunity to use songs in their teaching contexts.

Bibliografie:

Richards, J. ,Songs in language learning. TESOL Quarterly, 3(2), 1969

Jeremy,Harmer , How to Teach English, PEARSON Education Limited,2007

Peter ,Grundy,English through Art, Helbling ,2017

Anvar Ibaev, **Sevara Rustamova** ,Teaching English through activities, LAP LAMBERT Academic Publishing, februarie 2022

STIMULAREA CREATIVITĂȚII ELEVILOR PRIN FOLOSIREA METODELOR ȘI TEHNICILOR INTERACTIVE

Moraru Simona-Alisa

Șc. Gimnazială „Regina Maria” Mănăstirea Cașin, jud. Bacău

„Orice metodă pedagogică rezultă din întâlnirea mai multor factori și, din acest punct de vedere, educația va rămâne mereu o artă: arta de a adapta, la o situație precisă, indicațiile generale date de cărțile de metodologie”. (Gaston Mialaret)

Prin folosirea intensă a metodelor și tehnicilor interactive în procesul de predare-învățare se face apel la experiența proprie a copiilor, se promovează învățarea prin colaborare, se pune accentul pe dezvoltarea gândirii în confruntarea cu ceilalți. Folosirea acestor strategii de activizare pune accentul pe activitatea pe grupe, prin cooperare, stimulează interacțiunea dintre elevi, generează sentimente de acceptare și de simpatie, încurajează comportamentele de facilitare a succesului celor din jur și de creștere a stimei de sine.

„Rolul învățătorului în procesul de modelare a omului este poate cel mai important.

Punându-și elevii în situații variate de instruire, el transformă școala într-un templu și un laborator”. (M.Eliade).

Dintre metodele de activizare existente și folosite, iată, mai jos, câteva exemple concrete:

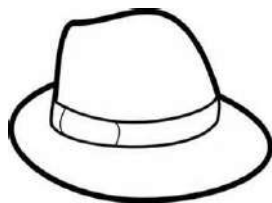
METODA PĂLĂRIILOR GÂNDITOARE este o tehnică modernă, de stimulare a creativității elevilor, a gândirii colective și individuale, care se bazează pe interpretarea de roluri în funcție de pălăria aleasă. Totodată, încurajează comunicarea între participanți și dezvoltă diverse competențe: logice, lingvistice, interpersonale etc.

În cadrul acestei metode, elevii au fost împărțiți în 6 grupe, la alegere și au primit pălării colorate corespunzătoare grupei din care făceau parte. Fiecare grupă a avut de rezolvat anumite sarcini plecând de la niște date oferite inițial:

1850 de puieți de stejar, cu 1690 mai mulți puieți de brad, s-au uscat 342 de puieți.

Sarcini:

Pălăria albă (oferă o privire obiectivă asupra informațiilor): *citește celor din echipa proprie datele deținute.*

Pălăria galbenă (aduce beneficii creative, constructive, pozitive): *ținând cont de datele oferite inițial, compune o problemă.*

Pălăria albastră (clarifică): selectează modul de rezolvare a problemei, supraveghează și dirijează modul în care colegii își notează pe caiete planul de rezolvare.

Pălăria verde (generează ideile noi și efortul): *elevii din această echipă rezolvă problema compusă de către colegii lor din echipa pălăriilor galbene pe baza datelor oferite inițial.*

Pălăria neagră (identifică greșelile): *descoperă eventualele greșeli; rezolvă problema printr-un exercițiu.*

Pălăria roșie (spune ce simte despre...): *își exprimă bucuria legată de acțiunea de plantare a puieților și de beneficiile acestora pentru mediu și totodată tristețea din cauza faptului că 342 de puieți nu s-au prins și s-au uscat.*

JOC- RACHETA MAGICĂ (se poate desfășura pe parcursul unei întregi ore și va cuprinde mai multe sarcini, sau se poate utiliza și pentru secvențe de lecție mai scurte, cum ar fi reactualizarea cunoștințelor sau retenția). Introducerea în joc se face prin recitarea unei poezii pe un fond muzical adecvat și prin prezentarea unor imagini video care să stârnească interesul elevilor.

DECOR: „Planeta Marte “

- un roboțel construit din forme geometrice plane și spațiale;
- o păpușă băiețel;
- un glob pământesc.

Pe un fundal muzical adecvat, învățătorul le spune elevilor o „poveste”...

A fost odată cum numai în povești ar putea fi, un roboțel, pe nume Pătrățel...

El ziua-ntreagă se plimba,
Planeta Marte o vizita,
Dar din păcate, tare se mai plictisea...

*De pe Pământ, un copilăș
Grăsuț, micuț și cam poznaș,
Privind spre boltă într-o seară
Văzu robotul trist afară.*

*El se gândi cum să-l ajute
De plictiseală Pătrățul să uite
Și cu-o rachetă i-a trimis
Un mic cadou ce l-a surprins
Pe micul nostru Pătrățul,
Care nu a mai fost trist defel.*

* Pentru a face lecția mai atractivă, elevii sunt rugați să-și închipuie că sunt roboțelul din poveste și, rand pe rand, din racheta magică vor scoate bilețele cu diverse sarcini matematice:

1. Caută în interiorul rachetei o capsulă, deschide-o, calculează ce scrie pe unul dintre bilete, apoi așează respectivul bilet în dreptul rezultatului corespunzător aflat la flanelograf.

2. La diferența numerelor scrise pe cele două cartonase din interiorul rachetei adaugă suma numerelor notate pe exteriorul rachetei.

6743

5978

1325

2225

3.În drumul ei de la Pământ la Marte, racheta magică a pierdut câteva din cele 1000 de stelute folosite la decorarea ei. Roboțelul Pătrățel vrea să o redecoreze și numărând stelutele rămase pe rachetă, observă că mai sunt 673.

Câte stelute îi mai trebuie roboțelului pentru ca racheta lui să arate ca la început?

4. Caută în interiorul rachetei un cub. Împărțiți sarcini diferite fiecărei echipe și ...spor la joacă!

Spre finalul jocului, elevilor le este recitată ultima parte a poeziei. Prin aceasta, se anunță atât sfârșitul jocului, cât și prezentarea unei fișe de evaluare. În funcție de activitatea desfășurată și de momentele lecției în care s-a ales a fi utilizat acest joc, aceste strofe pot fi sau nu prezentate elevilor.

*Și Pătrățel a tot lucrat
Până când s-a înserat.
Obosit el a plecat,
Pe-un cuboid s-a așezat.*

*Și ca să nu obosiți și voi
Rapid, rapid, în pas vioi,
O fișă voi să rezolvați
Și-apoi în pauză plecați.*

*Fișa roz vă rog să luați
Cu atenție s-o rezolvați.*

JOC- JOBENUL MAGIC

Materiale necesare:

- un joben sau o pălărie;
- jetoane cu diverse sarcini.

Desfășurare: în interiorul jobenului sunt introduse jetoanele

numerotate, iar elevii vin pe rând și scot câte un astfel de jeton, după care rezolvă sarcina dată fie individual, fie pe grupe sau frontal, în funcție de cerințe.

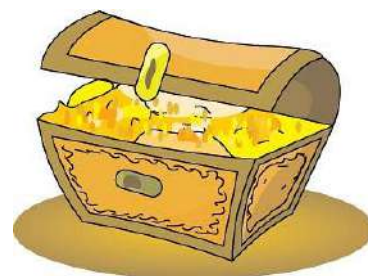
JOC - CUFĂRUL VRĂJIT

Materiale necesare:

- o lădiță închisă cu un lacăt „cu cifru”;
- un flanelograf pe sunt expuse mai multe chei aflate în dreptul unor bilețele pe care sunt scrise niște numere.

Unul dintre aceste bilețele conține cifra lacătului care deschide cufărul, lăsând copiii să aibă acces la comoara aflată înăuntrul acesteia.

Desfășurare: elevii sunt împărțiți pe grupe; primesc diferite sarcini matematice atât oral cât și în scris; rezolvând corect fiecare dintre sarcini, elevii trebuie să însumeze rezultatele obținute; în urma acestor însumări, ei obțin câte un număr format dintr-o cifră, cifră care face parte din codul cifrului care va ajuta la deschiderea cutiei fermecate.

Echipa care reușește prima să resolve sarcinile date și să descopere codul secret al cifrului, va lua de la flanelograf cheia corespunzătoare respectivului cod și va deschide cufărul în care se va afla o surpriză.

BIBLIOGRAFIE

Metode de învățământ, Cerghit, I., Iași, Editura Polirom, 2006;

Teorie și practică în evaluarea eficienței învățării, Radu T. Ion, E.D.P., București, 1981;

Metodica predării matematicii în ciclul primar, Săvulescu, D., Craiova, Editura Gheorghe Alexandru, 2006.

ACTIVITĂȚILE EXTRAȘCOLARE, PUNTE SPRE VIITOR

Moraru Simona-Alisa

Școala Gimnazială „Regina Maria” Mănăstirea Cașin, jud. Bacău

Activitățile extracurriculare sunt o punte spre dezvoltarea armonioasă a copiilor, spre integrarea acestora în contexte de viață aflate într-o permanentă schimbare, inedite, uneori uluitoare. Acestea vin ca o completare a întregului proces instructiv-educativ care pentru a fi eficient presupune îmbinarea activităților curriculare cu cele extracurriculare.

Cu ajutorul activităților extrașcolare elevii pot învăța multe noțiuni într-o atmosferă relaxantă, de joc, cu multă pasiune și implicare. Prin intermediul excursiilor pot intra în contact direct cu locuri, obiecte ce amintesc de personaje istorice, scriitori, pictori, mari muzicieni; pot învăța mai ușor geografia, pot descoperi tainele științelor, pot cunoaște direct animale, păsări.

Activitățile de ecologizare în care pot fi implicați copii îi ajută pe aceștia să conștientizeze importanța respectării naturii, planetei, oamenilor de lângă noi, vieții. Îi ajută să vadă în viitor, îi responsabilizează.

Activitățile sportive au, în general, mare succes la copii. Se bucură, sărbătoresc, îi învață să fie buni colegi, să lucreze în echipă, să se bucure pentru ceilalți, să învețe să o ia de la capăt. Află și că nu întotdeauna în viață sunt doar victorii, că nu le poți avea pe toate, că mai sunt și înfrângeri, că trebuie să lupti, să muncești corect ca să ai satisfacția unui lucru bine făcut.

Serbările școlare îmbină frumos muzica cu teatrul, cu poezia. Decoruri, costume, fundal muzical, pregătiri... Elevii învață că pentru a realiza o activitate de calitate e nevoie de multă muncă, de pasiune, de organizare din partea tuturor celor implicați. Se învață roluri, se fac repetiții, se creează decoruri, costume, se pregătește sala de spectacol, se fac invitații... Serbările școlare adună laolaltă elevi, părinți, frați, bunici. Se creează o atmosferă de sărbătoare, de așteptare, creează emoții pozitive. Cele mai multe dintre acestea sunt organizate în anumite perioade, așa că devin un fel de tradiții. Sunt așteptate cu nerăbdare!

Activitățile, atelierile de lectură sunt alte exemple reușite de activități extrașcolare. Sunt un mod de a ajuta copiii să uite de tehnologie, de tablete, telefoane și să se înderepte spre cărți, spre

lectură... E o sarcină grea, dar nu imposibilă! Cărțile ne dau aripi, ne transpun în lumi miraculoase, ajută la dezvoltarea intelectuală sănătoasă a copiilor, îi ajută să se exprime mai ușor, să facă față cu succes cerințelor școlare.

Indiferent de activitățile școlare desfășurate, oricare dintre acestea nu pot avea decât un rol benefic în evoluția copiilor. E datoria noastră, a cadrelor didactice, să știm să alegem în ce activități îi implicăm, cât de mult îi responsabilizăm, cum îi îndrumăm pentru a atinge obiectivele urmărite.

ANEXĂ

Exemplu de activitate de lectură desfășurată în cadrul Clubului de lectură „Prietenii cărților”

**Copiii sunt organizați pe grupe. Pot primi și niște ecusoane. Pe bănci sau pături, fiecare grupă are deja împărțite câte 3 plicuri (în care se vor afla niște sarcini de lucru) pe care nu au voie să le deschidă de când atunci când li se spune și o cutie în care se află niște costume.*

Activitatea începe cu un JOC CU BALOANE CE CONȚIN INDICII. Pe baza acestui joc vor fi rezolvate toate sarcinile de lucru.

JOC INDICII –BALOANE

Materiale necesare: baloane, bilețele, mai multe cărți, 3 plicuri în care se află SARCINILE DE LUCRU I-IV, 1 cutie/sacoșă cadou, costume serbare sau imagini cu personaje, coli de hârtie, carioci, lipici.

Cărțile sunt așezate pe o masă, la vedere. Vor fi mai multe, unele fără indicii.

Reguli joc:

- 1. Se sparge un balon în care se află un indiciu cu trimitere la o carte.*
- 2. Se caută în cartea la care a trimis indiciul din balon.*
- 3. Se rezolvă sarcina găsită în carte.*
- 4. După rezolvarea sarcinii de către toate echipele, se procedează la fel pentru indiciile și sarcinile următoare.*

SARCINĂ- JOC: *Citiți textul de mai jos cu voce tare (cineva ales de voi din echipă), apoi răspundeți la întrebările date.

DARURILE (Sursă text: Internet)

„Un tată mergea împreună cu fiul său pe sub porticul unei străzi a orașului unde erau magazine mari și mici. Tatăl ducea o pungă de plastic plină de pachete și la un moment dat răbufni, întorcându-se spre copil:

-Ți-am luat costumul roșu de cosmonaut, ți-am luat robotul care se transformă, ți-am luat o șapcă așa cum au fotbaliștii și tu tot nemulțumit ești!... Ce mai vrei să îți iau?

- Ia-mă de mână, zise copilul.”

PORTÍC, *porticuri*, s. n. Galerie exterioară, mărginită de o colonadă, uneori cu arcade, care servește ca loc de adăpost sau de plimbare în jurul unei piețe, al unei clădiri etc. sau ca intrare monumentală într-un edificiu. [Pl. și: *portice*] sursa: DEX '09 (2009)

SARCINĂ- JOC I

INTREBĂRI :

1. Ce ducea tatăl în mână?
2. Ce îi cumpărase tatăl copilului?
3. Copilul era fericit?
4. Ce își dorea copilul?
5. Care credeți voi că ar fi învățătura pe care o putem desprinde din acest text?

SARCINĂ- JOC II

(Se rezolvă fie pe o fișă, fie pe niște cartonașe pe care le vor lipi apoi pe o coală mare de carton/hârtie.)

Scrieți 10 fapte bune făcute de către colegii voștri de echipă pe cartonașele primite, apoi lipiți-le pe coala mare, albă de hârtie.

SARCINĂ- JOC III

Aveți pregătite mai multe piese pentru un puzzle. Potriviti-le și la final, lucrarea fiecărei echipe va fi alipită celorlalte lucrări și împreună vom realiza un puzzle uriaș!

SARCINĂ- JOC IV

Deja deschizând cutia ați descoperit niște haine! (*Dacă nu aveți costume de la vreo serbare, se pot folosi imagini cu diferite personaje.*)

1. Alegeți doi colegi de echipă mai înalți!
2. Începeți să-i costumați!
3. Recunoașteți personajele create!

La final, discuții și aprecieri despre activitatea desfășurată.

BIBLIOGRAFIE:

„Darurile”, sursă text: Internet;

DEX '09 (2009).

CAUZE CARE ÎNTREȚIN FENOMENUL DE INEGALITATE ȘCOLARĂ

Moraru Simona-Alisa

Șc. Gimnazială „Regina Maria” Mănăstirea Cașin, jud. Bacău

Egalitatea de șanse constă în „oferirea de opțiuni multiple pentru capacități și aptitudini diferite, o educație pentru toți și pentru fiecare”¹ și are „la bază asigurarea participării depline a fiecărei persoane la viața economică și socială fără deosebire de origine etnică, sex, vârstă, dizabilități sau orientare sexuală.”²

Întreaga activitate a unui cadru didactic în condițiile cerințelor învățământului actual este orientată în vederea eliminării oricăror bariere sociale, regionale, religioase, etnice, precum și a prevenirii, combaterii insucceselor școlare, respectiv a asigurării reușitelor școlare. Pornind de la urmărirea programelor școlare, de la planificarea pe discipline de studiu de la începutul anului școlar, de la proiectarea, structurarea și evaluarea testelor inițiale, a căror rezultate constituie puncte de reper în realizarea planurilor individualizate de învățare, în organizarea și desfășurarea procesului instructiv-educativ ulterior, și continuând cu abordarea unor metode și strategii adecvate de eficientizare a învățării, respectiv la utilizarea unor metode de evaluare adecvate, toate aceste aspecte strâns legate de activitatea cadrelor didactice demonstrează că munca acestora intensă, susținută, vizează în permanență egalitatea șanselor de instruire pentru toți elevii, obținerea unor bune rezultate și pregătirea elevilor pentru viața de adult.

Asigurarea reușitei școlare impune o permanentă adaptare a învățământului la particularitățile individuale ale elevilor, la cerințele societății, prin modificarea adecvată, optimă, a finalităților învățământului, a conținuturilor, a strategiilor didactice utilizate, a modalităților de evaluare. Astfel, un învățământ care să asigure obținerea unor bune rezultate vizează egalitatea șanselor la învățătură, pregătirea pentru viață prin realizarea unei legături adecvate între teoria și practica școlară, prin luarea unor măsuri care să vizeze creșterea motivației pentru învățare și autoperfecționare. Introducerea noului Curriculum Național a dat posibilitatea educatorului să-și

¹ Crăciunescu, M. , *Promovarea egalității de șanse în educație. Repere teoretice*, suport informativ egalitatea de șanse, material elaborat în cadrul proiectului POS DRU/87/1.3/S/62339, p.9

² Ibidem, p.3

structureze activitatea în funcție de necesitățile și particularitățile clasei pe care o coordonează, ținând cont, evident, de idealul educațional și finalitățile sistemului de învățământ, de finalitățile pe niveluri de școlaritate etc. Totodată, prin curriculumul la decizia școlii, avându-se în vedere resursele umane și materiale ale acesteia, interesele elevilor și necesitățile comunității locale, s-a oferit posibilitatea elaborării unor discipline opționale, discipline care, dacă sunt bine alese, vin tocmai ca un alt sprijin în vederea egalizării șanselor de reușită școlară în condițiile unui învățământ de calitate.

În școala incluzivă, învățarea școlară trebuie privită ca un proces la care elevii participă în mod activ, cu responsabilități bine delimitate și în care cadrul didactic e mai curând un mediator decât un formator. Măsurile luate de către acesta trebuie să ajute la creșterea randamentului și asigurarea succesului școlar, precum și la prevenirea insuccesului școlar în activitatea educațională.

Cauzele care întrețin fenomenul de inegalitate atât în planul (ne)reușitei școlare individuale, cât și în planul instituției școlare sunt diverse:

Familia

a. Organizarea și climatul afectiv

Familia este un factor foarte important în viața copilului. Este cea care trebuie să-i ofere siguranță, îngrijire, suport moral, cultural, financiar, este cea care contribuie la prevenirea eșecului școlar sau dimpotrivă la apariția acestuia.

Familia ar trebuie să fie un mediu care să ofere siguranță, liniște și stabilitate, însă de multe ori nu este așa.

b. Condiții economice și culturale

Este cunoscut faptul că acei copii care fac parte din familii care le oferă un mediu cultural favorabil dezvoltării beneficiază de la începutul școlarității de un „capital cultural” identic sau foarte apropiat cu cel vehiculat de școală. Acesta le va asigura acestor copii reușita școlară, respectiv pe cea profesională de mai târziu. Alta este însă situația copiilor proveniți din medii defavorizate, a copiilor ai căror părinți nu știu carte, care desconsideră rolul învățaturii în evoluția lor viitoare și care, deseori sunt puși să muncească în diverse activități necorespunzătoare vârstei lor.

Astăzi, prin implementarea unor programe de educație compensatorie, se încearcă o remediere a acestor situații de handicap cultural și material pentru a da o șansă egală tuturor copiilor, indiferent din ce mediu provin, la învățătură.

Clasa

Acest gen de factori atrag atenția asupra importanței rolului contextului social în care se face educația. Statul prin diversele sale instituții trebuie să acorde o mare importanță învățământului din țara noastră în ceea ce privește integrarea tuturor elevilor, succesul lor profesional și social, asigurându-le prin adaptarea programelor existente la nivelul fiecărui ciclu de învățământ, o continuitate și o legătură eficientă între aceste cicluri. Existența, de asemenea, a unor clase de nivel creează în mod artificial anumite statusuri pedagogice, dezechilibrând procesul de formare-dezvoltare echilibrat a personalității elevului.

a. Numărul elevilor

*Mărimea clasei de elevi: numărul mare de elevi într-o clasă face dificilă obținerea coparticipării elevilor la procesul predării (și al desfășurării lecției).*³ Nu este ușor pentru un cadru didactic să lucreze cu un număr mare de elevi. În această situație se poate ajunge „până la limita imposibilității realizării unui învățământ diferențiat, individualizat”⁴, de a aplica măsurile potrivite care să ajute la integrarea eficientă a tuturor elevilor, precum și la asigurarea și prevenirea insuccesului școlar.

b. Climatul emoțional. Relația învățător – elev

*„Atmosfera psihologică de studiu creată de un profesor constituie un factor decisiv pentru eficiența lecției pe care o predă; această atmosferă psihologică de studiu este o sinteză rezultantă a atitudinilor, a concepției sale despre profesia de educator și a conduitei sale.”*⁵

Într-o clasă de elevi, învățătorul trebuie să creeze un climat de încredere, de stimă reciprocă, de sinceritate, de exprimare liberă a trăirilor și a opiniilor, astfel încât aceștia să aibă curajul de a spune ce gândesc. Folosirea de către cadrul didactic a unor expresii jignitoare, de tip discriminator, etichetarea, manifestarea unor prejudecăți față de elevii săi va îngreuna formarea unui climat favorabil muncii creatoare în sala de clasă. Modalitățile de etichetare ale elevilor sunt variate, însă indiferent de felul acestora, pozitive sau negative, efectul constă în întărirea acelu

³Cucoș, C. (1998) *Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice*, Ed. Polirom, p. 306.

⁴ Crăciunescu, M. , *Promovarea egalității de șanse în educație. Repere teoretice*, suport informativ egalitatea de șanse, material elaborat în cadrul proiectului POS DRU/87/1.3/S/62339, p.8

⁵ Dumitriu, Gh., Dumitriu, C.,(2003), *Psihopedagogie – curriculum suport pentru examenele de definitivare și gradul II în învățământ*, E.D.P. R.A. București, p.288.

comportament și în dificultatea individului de a mai scăpa de aceste etichetări. Nu puțin întâlnite sunt și prejudecățile referitoare la etnia, religia, rasa unora dintre elevi. Aceste prejudecăți conduc de cele mai multe ori la discriminarea și marginalizarea persoanelor tratate nedrept, la excluderea acestora de la anumite activități sau din anumite grupuri sau în cazurile grave de discriminare (segregarea) la stoparea accesului inegal al copiilor la o educație de calitate.

Una dintre valorile promovate de educație este *„non-discriminarea și excluderea inechității sociale, culturale, economice și de gen (asigurarea de șanse egale tuturor copiilor indiferent de gen, religie, etnie, printr-o abordare educațională echilibrată.”*⁶

Un mediu propice învățării și asigurării egalității de șanse în educație tuturor copiilor va fi favorizat de existența unor relații de stimă și de respect reciproc, de utilizarea unui limbaj adecvat în relațiile învățător-elevi, iar crearea unui climat de bună dispoziție va contribui la integrarea optimă a tuturor elevilor în mediul școlar.

d. Relația elev – elev

Într-o clasă, acolo unde există o bună colaborare între elevi și în care încrederea în sine este ridicată, relațiile dintre aceștia se îmbunătățesc permanent, iar acei colegi cu anumite probleme intelectuale, fizice sau de altă natură sunt integrați mai ușor.

Factori pedagogici

*„Căutarea și elaborarea metodelor instructiv-educative adecvate factorilor interni ai elevului, naturii obiectului de învățământ, cerințelor școlare etc., alături de conținutul învățământului, pregătirea și personalitatea profesorului ș.a. constituie premisele pedagogice fundamentale ale reușitei școlare.”*⁷

*„Educația incluzivă înseamnă că toți copiii și tinerii învață împreună în structuri obișnuite ale învățământului preșcolar, școlar și superior. Incluziunea înseamnă ca toți copiii să participe la viața și activitățile școlii indiferent de nevoile pe care le au. Incluziunea este văzută ca un proces continuu de depășire a barierelor de învățare și participare pentru toți copiii și tinerii.”*⁸

⁶ Crăciunescu, M. , *Promovarea egalității de șanse în educație. Repere teoretice*, suport informativ egalitatea de șanse, material elaborat în cadrul proiectului POS DRU/87/1.3/S/62339, p.10

⁷ Kulcsár, T. (1978), *Factorii psihologici ai reușitei școlare*, E. D. P., București, p. 74.

⁸ Crăciunescu, M. , *Promovarea egalității de șanse în educație. Repere teoretice*, suport informativ egalitatea de șanse, material elaborat în cadrul proiectului POS DRU/87/1.3/S/62339, p.18

În contextul egalizării șanselor la reușită, în procesul instructiv-educativ trebuie valorificate cele mai bune resurse ale fiecărui elev prin folosirea strategiilor diferențiate și individualizate de învățare, precum și a unei metodologii de succes. Când facem referire la diferențiere, trebuie avută în vedere programa școlară. Deși obiectivele cadru ale programei nu se modifică, conținutul poate fi adaptat astfel încât elevul să le poată atinge.

În școala incluzivă, învățarea școlară trebuie privită ca un proces la care elevii participă în mod activ, cu responsabilități bine delimitate și în care cadrul didactic e mai curând un mediator decât un formator. Măsurile luate de către acesta trebuie să ajute la creșterea randamentului și asigurarea succesului școlar, precum și la prevenirea insuccesului școlar în activitatea educațională.

O metodologie de succes va implica împletirea a două modele, cel clasic și cel modern, având proporții diferite între ele în funcție de momentul, de particularitățile clasei de elevi și de obiectivele stabilite. Eficientizarea învățării în școala incluzivă promovează învățarea prin colaborare, pune accentul pe dezvoltarea gândirii în confruntarea cu alții. Cea mai importantă nu mai e activitatea individuală, ci activitatea pe grupe, prin cooperare, care stimulează interacțiunea dintre elevi, generează sentimente de acceptare și de simpatie, care încurajează comportamentele de facilitare a integrării tuturor elevilor, ajută la creșterea stimei de sine și dă încredere în forțele proprii.

Potrivit lui Gaston Milaret, „*orice metodă pedagogică rezultă din întâlnirea mai multor factori și, din acest punct de vedere, educația va rămâne mereu o artă: arta de a adapta, la o situație precisă, indicațiile generale date de cărțile de metodologie.*”

Cauzele de natură pedagogică care se constituie ca un obstacol în calea integrării tuturor elevilor și care determină apariția insucceselor școlare sunt multiple, însă, „*învățământul în calitate sa de prestator de servicii, trebuie să se adapteze cerințelor copiilor și nu invers. Astfel spus, este necesar să se facă trecerea de la integrare la incluziune*”.⁹

Democratizarea învățământului este un ideal permanent al societății actuale care urmărește egalizarea șanselor și reușita școlară în condițiile unei instruirii de calitate.

⁹ Crăciunescu, M. , *Promovarea egalității de șanse în educație. Repere teoretice*, suport informativ egalitatea de șanse, material elaborat în cadrul proiectului POS DRU/87/1.3/S/62339, p.16

BIBLIOGRAFIE

- ❖ Crăciunescu, M. , *Promovarea egalității de șanse în educație. Repere teoretice*, suport informativ egalitatea de șanse, material elaborat în cadrul proiectului POS DRU/87/1.3/S/62339;
- ❖ Cucoș, C. (1998) ,*Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice*, Ed. Polirom;
- ❖ Dumitriu, Gh., Dumitriu, C.,(2003), *Psihopedagogie – curriculum suport pentru examenele de definitivare și gradul II în învățământ*, E.D.P. R.A. București;
- ❖ Kulcsár, T. (1978), *Factorii psihologici ai reușitei școlare*, E. D. P., București;
- ❖ Popescu-Neveanu, P., (1978), *Dicționar de psihologie*, Editura Albatros, București.

EXPERIMENTE VIRTUALE VERSUS EXPERIMENTE CLASICE ÎN ORELE DE CHIMIE-MICROCERCETARE

Elisabeta Mozes, Școala Gimnazială „Liviu Dan” Mociu

În urmă cu 18 ani și jumătate în viața mea a apărut programul Ael și lecțiile sale care m-au ajutat să le „arăt” elevilor mei atomi, molecule, electroni, procese de ionizare, concepte pe care înainte elevii le înțelegeau mai greu.

De atunci m-am străduit să țin cât mai multe lecții în sala de calculatoare. Am întâmpinat și greutăți ca pene de curent, economie de combustibil, defectarea unor calculatoare. Cu toate acestea elevii sunt dornici totdeauna să facă lecții pe calculator. Le place atât de mult încât uneori uită că nu e un joc ci o lecție în care trebuie să învețe ceva. Între timp calculatoarele au fost înlocuite cu altele noi, programul Ael nu poate fi instalat în ele, dar CD-urile cu lecții pot fi folosite în continuare pe câte o secvență de lecție.

Întrucât laboratorul de chimie nu este foarte bine dotat cu substanțe și instrumente, experimentele virtuale au fost foarte binevenite. Totuși după un timp am observat că experimentele virtuale nu au același impact asupra elevilor ca cele reale.

Cercetarea pedagogică reprezintă “un proces critic și continuu în care formulăm întrebări sistematice în legătură cu componentele și variabilele fenomenului educațional și în care încercăm să răspundem la aceste întrebări” (Bocoș, 2003).

Obiectivele cercetării

- realizarea a 4 lecții de chimie, folosind metode diferite,
- determinarea nivelului de pregătire la disciplina chimie a elevilor implicați în cercetare ;
- formularea concluziilor.

Ipoteza cercetării

Prin folosirea metodei instruirii asistate de calculator în predarea chimiei și a experimentului de laborator, va crește eficiența procesului de predare-învățare și rezultatele școlare vor fi superioare celor obținute în urma aplicării metodelor tradiționale.

Eșantionul de subiecți

Eșantionul experimental este alcătuit din 25 elevi de clasa a VIII-a.

Eșantionul de conținut

Conținutul abordat în cercetare au fost lecțiile:

- Lecția „Reacții de substituție” cu durata de 2 ore a fost realizată prima în laborator, folosind experimente reale iar a doua în sala de calculatoare, folosind experimente virtuale.
- Lecția „Seria de activitate” cu durata de 2 ore a fost realizată prima în sala de calculatoare, folosind manualul digital, iar a doua în laborator, folosind experimente reale. Impărțirea aceasta a lecțiilor am făcut-o în funcție de reactivii și instalațiile necesare.

Experimentul didactic s-a bazat pe observația pedagogică și pe folosirea fișelor și a testelor în vederea evaluării continue a cunoștințelor. În vederea însușirii cunoștințelor și remedierea deficiențelor semnalate s-au folosit metode cu un pronunțat caracter formativ-educativ, știut fiind că acestea sunt mai eficiente decât metodele informative și descriptive.

La fiecare lecție am aplicat un test de evaluare formativă care mi-a demonstrat faptul că elevii au înțeles lecția și pot opera cu noțiunile noi și mi-a permis să cunosc permanent rezultatul învățării și să realizez feed-backul necesar procesului de autoreglare.

Sistemul metodelor de cercetare utilizate

Metodele și procedele de colectare a datelor cercetării au fost :

- metoda observației ;
- metoda testelor;
- analiza produselor activității elevilor.

Metoda observației a însoțit activitatea desfășurată în vederea stabilirii ipotezei de lucru, modalitatea de recoltare a datelor pe durata întregului experiment pedagogic și culegerea informațiilor concrete despre eficiența metodei experimentale.

Testele de evaluare utilizate au avut rolul de a înregistra cât mai obiectiv nivelul de pregătire al elevilor, calitatea performanțelor lor și de a analiza evoluția lor.

Variabila dependentă urmărită este reprezentată de modificarea performanțelor școlare ale elevilor și creșterea interesului pentru chimie.

Desfășurarea cercetării

Cercetarea s-a desfășurat în condiții normale, în cele 4 ore de chimie, după cum urmează:

Lecția de dobândire de noi cunoștințe „Reacții de substituție” a fost realizată în laboratorul de chimie. Alături de metodele clasice, ca observația, conversația, munca în echipe, s-a folosit și metoda experimentului de laborator. Elevii au preparat hidrogen din reacția metalelor cu acizii, după care au apropiat un chibrit aprins de gura eprubetei. Pocnetul specific al hidrogenului care se aprinde i-a speriat puțin pe unii elevi. Pe baza fișei de activitate experimentală și a observațiilor experimentale au dedus cu ușurință proprietățile fizice ale hidrogenului precum și utilizările care rezultă din acestea.

A urmat un experiment demonstrativ realizat de profesor: Într-un cristalizor ce conține apă și fenolfaleină se introduce o bucătică de potasiu (K) scos de sub petrol și șters cu hârtie de filtru. Întrucât potasiul reacționează foarte energic cu apa, cristalizorul se va acoperi cu o pâlnie. Hidrogenul degajat se aprinde de la sine și arde cu flacără violet, iar soluția devine roșu-carmin. După completarea observațiilor pe fișă a urmat etapa de fixare a lecției.

Pe parcursul acestei etape experimentale am administrat un test formativ pentru a verifica gradul de asimilare și înțelegere a cunoștințelor.

Cea de-a doua oră a fost realizată în sala de calculatoare, folosind lecțiile Ael și finalizată cu un test.

Lecția „Seria de activitate” de dobândire de noi cunoștințe a fost realizată în sala de calculatoare, folosind manualul digital de Chimie, editura Intuitex, cu experimente virtuale.

Și pe parcursul acestei etape experimentale am administrat un test formativ.

Cea de-a doua oră din lecția „Seria de activitate” a fost realizată în laboratorul de chimie. Elevii au efectuat reacții chimice, organizați în echipe. Pe parcurs au completat fișa de activitate experimentală cu ecuațiile chimice și cu observații. La această lecție nu am mai avut timp pentru testul pregătit.

Concluzii :

Calculatorul și internetul fac deja parte din viața noastră de zi cu zi însă există și câteva limite ale folosirii acestora cum ar fi:

- Mediul virtual nu reproduce întocmai realitatea. Științele naturii tind să devină „abstracte”. - Senzațiile olfactive și tactile lipsesc.
- Reducerea capacității de exprimare verbală prin pierderea obișnuinței discuțiilor, a argumentării și contraargumentării;
- Dacă soft-urile nu sunt suficient de interactive atunci accentul cade pe memorie;
- Absența competiției între elevi.
- Puternic agreat de elevi, mai ales de deținătorii unor cunoștințe mai avansate în domeniu, de cei mai bine familiarizați cu lucrul pe calculator;
- Elevii cu interes mai scăzut pentru chimie au preferat lucrul permanent coordonat de profesor;

Oricât de interesante sunt experimentele virtuale, nu pot înlocui în totalitate experimentele reale, în care elevii pot mirosi, pot auzi , pot pipăi substanțele și fenomenele chimice.

Cu toate acestea, una dintre problemele curente cu care se confruntă profesorul de chimie este dotarea laboratorului.

Gama de experimente pentru care opțiunea virtuală există este extrem de vastă. Elevii pot reproduce și înțelege în laboratorul interactiv procese care în lecțiile tradiționale sunt greu de modelat , greu de inteles. Fenomenele și procesele chimice sunt înțelese cu ușurință cu ajutorul elementelor interactive. Lecțiile propuse în laboratorul de chimie virtual asigură o experiență interactivă unică.

Bibliografie:

Bocoș, M -Teoria si practica cercetării pedagogice, Ed.Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca 2003

Andruh,M - Chimie Clasa a VIII-a, Ed. Intuitext, 2022

EVALUAREA DIGITALĂ A LITERAȚIEI ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR

Asistăm astăzi la o reformă globalizată a sistemelor educative care vizează deopotrivă toate compartimentele sistemului școlar, dar cu deosebire curriculumul și evaluarea.

Specialiști de marcă fac afirmații potrivit cărora curriculumul nu este adecvat așteptării majorității elevilor, de aceea este nevoie de schimbare. (Del Rey, 2013, p. 23). Schimbarea este cerută și de faptul că educația nu mai este privilegiul unei minorități. Punerea sub semnul întrebării a Curriculumului tradițional constituie un fenomen general. „Se cere cu insistență schimbarea Curriculumului tradițional, dar ceea ce este mai interesant este faptul că punerea acestuia sub semnul întrebării pornește de la bază. Unul din argumentele forte este numărul tot mai mare al elevilor cu insucces școlar” (Manolescu, 2015).

Reforma curriculară despre care se vorbește la nivel mondial este stimulată / impulsionată de o multitudine de factori, dintre care nu putem ignora, pe de o parte, modernizarea mijloacelor informaționale, iar pe de altă parte, rezultatele obținute de elevi atât la evaluările curente, dar mai ales cele înregistrate la diversele evaluări internaționale. În acest context schimbarea este necesară; dar este foarte important de stabilit raportul dintre continuitate și schimbare, dintre evoluție și revoluție în domeniul învățământului, îndeosebi în ceea ce privește evaluarea elevilor. Poate cel mai potrivit ar fi să vorbim de evoluție într-un proces care încearcă să armonizeze continuitatea și schimbarea.

Deși deciziile care vizau inovarea sistemului de evaluare la nivel primar s-au luat în urmă cu mai bine de un deceniu și jumătate, nu putem pretinde că schimbările preconizate la vremea respectivă au fost pe deplin asimilate, acceptate și / sau promovate. Rămân în continuare unele semne de întrebare, ezitări, suspiciuni privind aplicarea acestora, dar și în ceea ce privește impactul și valoarea lor inovativă. Cele mai semnificative semne de întrebare

vizeaza înlocuirea notelor cu calificative. Tradițiile puternice ale sistemului cifric de notare rămân în memoria generațiilor care au avut asemenea experiențe în evoluția lor școlară.

Optimizarea activității evaluative în învățământul primar prin instrumente digitale reprezintă o problemă de maximă actualitate pentru domeniul educațional - de fapt una din caracteristicile majore ale ultimelor decenii, în contextul în care accelerarea schimbărilor în educație și trecerea la înalta tehnologie reclamă o educație modernă și o mentalitate tehnologică nouă. Sarcina educației și formării bazată pe competențe digitale nu este aceea de a demonstra că are rezultate dezirabile și imediate în competiția cu alte sisteme educaționale, ci de a substitui o parte din structurile actuale cu un spectru nou de performanțe, în întâmpinarea schimbărilor inerente ce au loc în societatea contemporană, la toate nivelurile.

Teoria și practica evaluării educaționale prin instrumente digitale în învățământul primar se află abia la început. Cert este faptul că în ultimii ani putem vorbi de existența unor căutări asidue în domeniu, atât la nivel teoretic, dar mai ales la nivel practic-aplicativ.

Reprezentanții *UiPath Foundation* și *Brio* în cadrul conferinței Reforma Digitală a Educației, au anunțat anul trecut că primul test de evaluare a literației digitale din România este gratuit și se adresează elevilor din clasele I-XII. *UiPath Foundation* și *Brio*, platforma de teste digitale standardizate adresate elevilor români, au demarat lucrul la dezvoltarea primului test de evaluare a literației digitale din România, potrivit anunțului făcut de Dragoș Iliescu, Chief Scientist și fondator *Brio*.

Instrumentul se adresează elevilor din clasele I-XII, este disponibil gratuit pe platforma *brio.ro* și este dezvoltat în concordanță cu reglementările cuprinse în Cadrul European pentru evaluarea competențelor digitale emis de Comisia Europeană. Acesta include itemi de testare pentru toate nivelurile de dificultate și corelează competențele digitale pe care ar trebui să le dețină fiecare copil, pentru fiecare nivel de vârstă.

Potrivit Ralucăi Negulescu-Balaci, Director Executiv, *UiPath Foundation*, mediul online de testare va permite să se construiască, la nivel sistemic, modele de intervenție educațională individualizată, în funcție de nivelul de competențe digitale ale fiecărui elev. Devine din ce în ce mai evidentă nevoia de alfabetizare digitală în toate nivelurile societății românești, iar școala e locul în care aceste competențe pot fi create.

Competențele de literație reprezintă capacitatea unei persoane de procesa în mod complex un text la prima vedere, trecând printr-un proces etapizat de lucru pentru a genera noi informații.

Mai exact, **competențele de literație** reprezintă:

- Capacitatea unei persoane de a citi un text,
- Capacitatea unei persoane de a înțelege textul citit,
- Capacitatea unei persoane de a face conexiunile dintre text cu ceea ce cunoștea înainte de a citi textul
- Capacitatea unei persoane de a-și forma un punct de vedere în raport cu textul și de a-l exprima în scris sau oral,
- Capacitatea unei persoane de a aplica informațiile/cunoștințele obținute în diverse situații din viață reală.

Măsurarea nivelului de alfabetizare

Competențele de literație stabilesc nivelul de alfabetizare al unei persoane și se împart în 3 categorii/ etape:

1. Literația de bază reprezintă cunoașterea și utilizarea elementele de scriere și de citire - corespunde nivelului 1 din cadrul testelor PISA.
2. Literația funcțională reprezintă înțelegerea noțiunilor scrise și vorbite pentru integrarea și funcționarea în societate - corespunde nivelului 3-4 din testele PISA.
3. Literația multiplă reprezintă utilizarea și aplicarea competențelor de înțelegere și de conexiune între informațiile noi cu cele cunoscute, cu scopul de a produce, de a interpreta și de a evalua critic textul citit - corespund nivelul 5 din testele PISA.

Rolul competențelor de literație

Competențele de literație au un rol crucial în viața unei persoane, ajutând la dezvoltarea capacităților de reflecție și exprimare, de gândire critică și empatie, asigurând integrarea și participarea în societate la componentele vieții.

Testele de literație *Brio* evaluează primul nivel de alfabetizare – literația de bază.

Nu sunt evaluate nivelurile înalte ale literației (caracterizate printr-o performanță crescută și capacitatea de a interacționa cu texte complexe, informații multiple, utilizând procese cognitive complicate), ci sunt evaluate capacitățile asociate performanței acceptabile, în funcție de vârsta elevului testat.

Metodologia de testare *Brio*

Brio are la bază un număr foarte mare de itemi (probleme de rezolvat), calibrați prin testarea pe eșantioane reprezentative de elevi români.

Pentru efectuarea unui test, elevul trebuie să selecteze la început clasa și capitolele din care dorește să fie testat, iar sistemul alege în mod dinamic o serie de întrebări care acoperă materia respectivă. Pe parcursul testării, întrebările se vor adapta ca grad de dificultate în funcție de performanța dovedită de elev. La final, sistemul oferă un raport care, fără să arate răspunsurile corecte sau greșite, analizează cunoștințele elevului pentru fiecare capitol în parte și oferă indicații pentru îmbunătățirea lacunelor identificate.

Brio este un sistem computerizat și se bazează numai la matematică pe o bancă de peste 20.000 de probleme care acoperă în totalitate programa școlară.

Pentru că fiecare test este configurat automat de sistem, întrebările nu se repetă, chiar dacă un elev dorește să dea de 10 ori același test.

Sistemul de testare este dinamic și are un număr mare de avantaje față de testele clasice. *Brio* permite retestarea unui elev fără ca întrebările să se repete, dar permite în același timp comparabilitatea perfectă a rezultatelor de la două testări.

Sistemul de învățământ românesc operează cu cele opt competențe-cheie europene, competența digitală fiind una dintre acestea. Competența digitală implică utilizarea cu încredere, critică și responsabilă a tehnologiilor digitale în contexte de învățare, de muncă și de participare la activități sociale. Include alfabetizare digitală, comunicare și colaborare, alfabetizare media, creare de conținuturi digitale (inclusiv programare), siguranță (inclusiv stare de bine/confort în mediul online și competențe de securitate cibernetică), respectarea proprietății intelectuale, rezolvare de probleme și gândire critică. Rezultatele din evaluarea literației inițiale ne arată că 5 din 10 elevi evaluați au scoruri care-i plasează la un nivel nefuncțional al alfabetizării, iar alți 3 din 10 elevi se află la nivelul minim funcțional al alfabetizării.

Evaluarea inițială a literației în clasele *Teach for Romania*, după analizarea a aproximativ 1300 de răspunsuri, a adus motive de îngrijorare. 5 din 10 elevi au obținut scoruri care-i plasează la un nivel nefuncțional al alfabetizării, iar alți 3 din 10 elevi se află la nivelul minim funcțional. Marius Pleșcan, reprezentant *Teach for Romania* ne spune că îmbucurător este faptul că, datorită evaluării efectuate, profesorii și-au construit planuri de intervenție personalizate și lucrează diferențiat cu elevii lor.

În privința literației, rolul coordonatorului de evaluare impact este de a sprijini aplicarea evaluărilor de literație (la începutul și la finalul anului școlar) și de a procesa și analiza rezultatele evaluărilor astfel încât aceste informații să fie de ajutor profesorilor din program și managerilor de profesori pentru o reglare mai fină a intervenției la clasă. De asemenea, analiza rezultatelor evaluărilor de literație ajută, la nivel de organizație, la evaluarea impactului intervenției profesorilor, se observă la ce nivel sunt, ce au făcut bine și ce ar trebui îmbunătățit. În tot procesul de evaluare și analiză, departamentul de impact lucrează coordonat cu departamentul de suport al profesorilor (specialiștii de învățare și managerii de profesori) în încercarea de a avea un proces de evaluare cât mai fluid.

Anual, evaluarea literației la elevi se derulează la începutul anului școlar, pentru o diagnoză a nivelului la care se află elevii la acest moment inițial, și la finalul anului școlar, încercând să se surprindă diferențele dintre cele două momente.

Evaluările de literație sunt adaptate nivelului la care se află elevii testați astfel: pentru elevii claselor I-VIII, care știu să citească, evaluarea se realizează prin intermediul platformei Brio, iar pentru elevii din preșcolar și clasa pregătitoare se utilizează un instrument de evaluare specific (dezvoltat de *Fundația Noi Orizonturi*).

De asemenea, pentru elevii claselor I-VIII, care nu știu să citească, se aplică o evaluare de literație remedială pentru identificarea nivelului de literație la care se află și pentru realizarea unui plan remedial.

Evaluarea prin platforma *Brio* se realizează atât online, pentru a exploata cât mai bine beneficiile oferite de evaluările *Brio*, cât și offline (teste hârtie-creion), deoarece condițiile din comunitățile defavorizate în care activează profesorii *Teach for Romania* nu permit întotdeauna aplicarea online din cauza lipsei mijloacelor tehnice, accesului la internet sau a lipsei abilităților digitale. Evaluările literației emergente și remediale sunt realizate de

profesori prin interacțiune 1 la 1 cu elevii și rezultatele sunt centralizate cu ajutorul unor instrumente dezvoltate intern în departamentul de impact.

La nivelul începutului de an școlar ar fi de subliniat două tipuri de rezultate: pe de o parte rata de aplicare a evaluărilor de literație și, pe de altă parte, rezultatele evaluărilor propriu-zise, care ne oferă o imagine a nivelului la care se află elevii testați la acest moment.

Rata de aplicare a evaluărilor de literație, la acest moment, a fost una foarte ridicată indicând o implicare foarte mare și eforturi susținute din partea tuturor celor implicați direct (profesori, elevi, manageri de profesori, specialiști de învățare). În cifre, acest efort apreciabil s-ar traduce prin implicarea a 86 de profesori, 8 manageri de profesori, un specialist de învățare și evaluarea unui număr de 1277 de elevi (1009 evaluări Brio și 268 evaluări de literație emergentă).

Analiza rezultatelor evaluărilor de literație realizate prin platforma Brio, ne arată că 5 din 10 elevi evaluați au scoruri care-i plasează la un nivel nefuncțional al alfabetizării, iar alți 3 din 10 elevi se află la nivelul minim funcțional al alfabetizării.

De asemenea, rezultatele evaluării literației emergente indică faptul că jumătate dintre elevii evaluați sunt doar la o treime din scorul maxim pe care puteau să-l obțină.

Rezultatele evaluărilor *Brio* și a literației emergente subliniază, pe de o parte, provocările din comunitățile devaforizate și dificultățile pe care profesorii le au de înfruntat dar, pe de altă parte, ne arată că este mult spațiu de creștere și dezvoltare.

Îmbucurător este faptul că, la acest moment, există multe informații care permit (managerilor și profesorilor) o diagnoză cât mai precisă a situațiilor specifice și dezvoltarea de planuri adaptate de intervenție pentru dezvoltarea literației.

Diferențele între evaluările la nivelul ciclului primar și a celui gimnazial sunt foarte mici în favoarea ciclului primar, ceea ce arată un grad de omogenitate a comunităților în care suntem prezenți. La nivelul tuturor claselor evaluate, cele mai bune rezultate au fost la clasele a IV-a, iar cele mai slabe la clasele a V-a, iar rezultatele fetelor au fost, în general, mai bune decât ale băieților.

Pentru a asigura comparabilitatea datelor culese, la finalul anului școlar se vor aplica același tip de evaluare, scopul fiind de a avea aceleași date „în oglindă”. Acest lucru va permite surprinderea evoluției elevilor între cele două momente de evaluare și impactul intervenției la

clasă. Prin acest demers se încearcă identificarea a ce a funcționat și ce ar trebui îmbunătățit pentru a deveni mai buni. Totodată, evaluarea comparativă de la final de an va permite profesorilor și echipei de suport o mai bună pregătire pentru următorul an de program.

Bibliografie

<https://brio.ro/detalii-test/test-literatie-1>

<https://www.edupedu.ro/primul-test-de-evaluare-a-literatiei-digitale-din-romania-va-fi-gratuit-si-se-adreseaza-elevilor-din-clasele-i-xii-disponibil-din-toamna-va-corela-competentele-digitale-pe-care-ar-trebui-sa-le-detin/>

Marin Manolescu, Mirela Frunzeanu, Perspective inovative ale evaluării în învățământul primar. Evaluarea digitala, Editura Universitară, 2016

<https://teachforromania.org/rezultatele-din-evaluarea-literatiei-initiale-ne-arata-ca-5-din-10-elevi-evaluati-au-scoruri-care-i-plaseaza-la-un-nivel-nefunctional-al-alfabetizarii-iar-alti-3-din-10-elevi-se-afla-la-nivelul-minim/>

TRADIȚIONAL ȘI MODERN ÎN EDUCAȚIA EFICIENTĂ

Profesor învățământ preșcolar Mureșan Daniela Iulia

Școala Gimnazială Grigore Silași Beclean

Educația tradițională versus educația modernă constituie o temă actuală de dezbateră pentru toate persoanele care au un rol în educarea copiilor. Bineînțeles că primele vizate sunt cadrele didactice începând cu educatoarele și ajungând la profesorii din universități care trebuie să cunoască tendințele și orientările noii educații și în același timp să depășească cadrul tradițional al conceperii activităților, să-l activeze pe copil, elev sau student în propria formare și educare.

Învățământul tradițional, în cea mai mare parte, este centrat pe cadrul didactic și pe materia de învățat și se desfășoară după un scenariu oarecum clasic: cadrul didactic predă, copilul ascultă. Acest tip de învățământ pleacă de la ipoteza că nevoile și interesele sunt aceleași pentru toți copiii, iar aceștia, fiind de aceeași vârstă, pleacă de la același nivel iar noile cunoștințe sunt procesate la fel. În consecință, profesorul, în raport cu programa școlară, selectează informațiile care par importante și esențiale, expune materialul nou, respectă legea conținutului, oferă exemple, adresează întrebări prin care se verifică dacă noile cunoștințe au fost înțelese. Copiii sunt atenți, lucrează mai mult sau mai puțin individual, memorează și redau informațiile transmise de către profesor, evaluările sunt tot de tip clasic.

Metodele tradiționale au următoarele caracteristici: pun accentul pe însușirea conținutului, vizând, în principal, latura informativă a educației, sunt centrate pe activitatea de predare a profesorului, preșcolarul fiind văzut ca un obiect al instruirii, asadar comunicarea este unidirecțională.

În câteva cuvinte – profesorul este actorul principal, cu cele mai multe sarcini, cu cele mai mari responsabilități, preșcolarului nerevenindu-i decât sarcina de a memora și de a reproduce materialul de învățat.

Învățământul modern, centrat pe cel ce învață, are o serie de particularități care-l face să fie diferit față de învățământul tradițional. Curriculum și învățarea pot fi individualizate la maximum, selecția conținuturilor poate fi realizată în funcție de posibilitățile, interesele și nevoile copiilor, ei progresează în ritm propriu și este încurajată învățarea independent, este promovată învățarea semidirijată.

Dacă analizăm comparativ cele două sisteme de învățământ (modern și tradițional) și le suprapunem peste actualul sistem de învățământ; vom observa că acesta din urmă este de fapt o îmbinare a celor două sisteme: profesorul rămâne în continuare un transmițător de cunoștințe, însă încercă să imprimă elevilor învățarea semidirijată.

Teoretic, nu ar trebui să existe nicio luptă și niciun dubiu în echilibrarea acestei balanțe. În vederea dezvoltării gândirii critice și autonome pentru copii, trebuie să utilizăm,

cu precădere unele strategii activ-participative, creative. Acestea nu trebuie rupte de cele tradiționale deoarece marchează un nivel superior în spirala modernizării strategiilor didactice însă nici metodele tradiționale nu trebuie îndepărtate atât timp cât încă nu pot fi înlocuite cu altceva. Învățarea centrată pe copil trebuie să se concentreze asupra dezvoltării, testării și implementării materialelor, noilor metode pedagogice și strategiilor destinate să contribuie la creșterea motivației lor și a atractivității învățării; să consolideze dobândirea abilităților de învățare; să consolideze educația interculturală și contribuția acesteia la integrarea socială.

Privind spre învățământului preșcolar și educația timpurie, curriculum permite implicarea părinților în calitate de co-responsabili, presupunând identificarea experienței și bunelor practice, schimbul de experiență, abordări pedagogice care să dezvolte creativitatea copiilor de la o vârstă cât mai timpurie, consolidarea autonomiei și atractivității sistemelor de educație, prin accentuarea relației cu comunitatea, proiectarea și punerea în aplicare a unor instrumente care să sprijine familia în procesul de autoinstruire.

Sunt activități care în mod cert produc performanțe școlare superioare numai cu ajutorul metodelor moderne, dar sunt și activități în care prezența acestora nu este obligatoriu, iar cadrul didactic indiferent de disciplină va ști să își adapteze demersul didactic.

Bibliografie:

1. Cojocariu, V., , 2006, Secrete metodice în didactica preșcolară, vol. 2, Editura C.C.D., Bacău.
2. Crețu, C. , 1997, Psihopedagogia succesului, Iași, Editura Polirom.
3. Dumitru, I., 2014, Dezvoltarea gândirii critice și învățarea eficientă, Editura de Vest, Timișoara.
4. Ionescu, M., Radu I., 2001, Didactica modernă, Editura Dacia, Cluj-Napoca.

MODALITĂȚI DE REALIZARE A ACTIVITĂȚILOR DE LECTURĂ

PROF. ÎNV. PRIMAR: MUREȘAN MARIA MARCELA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ LIVADA, COM. ICLOD, JUD. CLUJ

Metodologia predării lecțiilor de Limba și literatura română urmărește formarea deprinderilor de citire dar și consolidarea acestora până la citirea expresivă.

Citirea expresivă are la bază însușirea tehnicilor de citire ca urmare a unor exerciții susținute. Realizarea unei citiri expresive implică toate celelalte calități ale citirii: corectă, conștientă, fluentă. Ea se bazează, în primul rând pe modelul oferit de învățător iar pe alte surse de influențare. Lucrul cu cartea este de neînlocuit pe parcursul întregii perioade de școlarizare. Este necesar să-l apropiem pe copil, în mod conștient de universul cărții. El trebuie să simtă bucuria lecturii, fiecare carte fiind „o călătorie prin suflete, gânduri și frumuseți” afirma Mihail Sadoveanu.

Pentru a-i familiariza pe elevi cu instrumente ale muncii cu cartea, trebuie apelat la o metodă ce urmează calea parcursă de cititorul cu experiență, atunci când citește. Această metodă este lectura explicativă. Ea este o îmbinare a lecturii (a cititului) cu explicațiile necesare, împreună ducând la înțelegerea mesajului textului. Etapele sau componentele lecturii explicative prin care se face receptarea mesajului textului sunt următoarele:

- citirea integrală a textului;
- citirea pe fragmente și analiza acestora;
- întocmirea planului de idei a textului;
- conversația generalizatoare;
- reproducerea textului pe baza planului;
- citirea de încheiere.

Procesul familiarizării elevilor cu tehnicile muncii cu cartea trebuie să includă și formarea capacității de a folosi aceste tehnici potrivit genului și speciei căreia îi aparține fiecare operă citită. Faptul că textele de citire sunt atât de variate nu trebuie să ducă la concluzia că pentru fiecare din ele trebuie să căutăm o metodă nouă, nici măcar că fiecareia trebuie să-i corespundă o anumită structură metodologică. Metoda rămâne aceeași : lectura explicativă. Realizarea actului cititului presupune cunoașterea unor tehnici de lucru corespunzătoare care să permită celui care citește să se orienteze în text, să desprindă multiple valențe ale acestuia.

Formarea și dezvoltarea capacității elevilor de a se orienta într-un text citit este o sarcină esențială a învățământului primar.

Înșușirea tehnicii cititului este subordonată sarcinii de a-i învăța pe elevi cum să folosească manualul, în general cartea, cu alte cuvinte, de a-i învăța cum să învețe. Citirea, ca obiect de studiu ce se realizează prin studierea textelor în proză și poezie din manualele ciclului primar se completează cu textele de lectură (ale scriitorilor clasici, contemporani și din literatura universală) pe care le descoperim în unele manuale intercalate alternativ cu textele propriu-zise sau la sfârșitul acestora.

Recenzia unor cărți constituie un alt mijloc de îndrumare a lecturii particulare, nefiind altceva decât rezumatul pe scurt al propriilor păreri despre lecturile citite. Fiind vorba de o formă de activitate mai dificilă pentru școlarii mici, învățătorul va dirija cu atenție, „comentariul” respectiv prin întrebări adecvate. Elevii pot fi solicitați să-și formuleze propriile păreri asupra „operei” respective, pe caietul de lectură sau pe foi de hârtie separate, fișe de carte, după un plan dat de învățător, care poate cuprinde :

- numele autorului și titlul cărții;
- despre ce se povestește în cartea respectivă (conținutul foarte pe scurt) ;
- ce episod sau fragment le-au plăcut mai mult și de ce ?;
- reprezentarea printr-un desen a unei scene care i-a plăcut mai mult.

Planul „recenziei” poate fi diferit; important este ca prin această activitate să se cultive interesul pentru citit și capacitatea de a comenta, într-o manieră originală, accesibilă, o carte. Acest mod de lucru se folosește cu precădere la clasele a III-a și a IV-a.

Forma orală, într-o manieră mai simplă, se poate utiliza și la clasa a II-a, pe baza unei pregătiri suplimentare. Pe această cale, elevii pot face recomandări pentru lectura unei cărți pe care au citit-o . Activitățile de popularizare a cărților, a unor scriitori, constituie, de asemenea, un mijloc de îndrumare a lecturii particulare. O carte pentru copii nou apărută se citește mai întâi de către învățător, apoi, dacă aceasta se încadrează în sfera lor de preocupări, se prezintă elevilor. În final se poartă o scurtă discuție generalizatoare despre scriitorul și operele respective, iar copiii își notează în caiete titlurile acestora, pentru a le procura de la bibliotecă sau din alte surse. Organizarea expozițiilor de carte se pot organiza pe baza unei tematici (de exemplu: Din viața elevilor, Din trecutul de luptă al poporului nostru, Povestiri despre necuvântătoare, Povestiri despre ființe dragi, etc.) sau se expun cărțile nou apărute.

Pentru completarea expoziției, învățătorul împrumută pe termen scurt cărți de la biblioteca școlii. Cărțile noi, expuse sunt însoțite de scurte prezentări sau se extrag unele fragmente mai interesante. Expoziția va fi mai atrăgătoare dacă vor fi și materiale ilustrative.

O altă metodă care poate fi cu interes la clasă este: Medalionul literar- consacrat aniversării unui scriitor. Se organizează din timp, știindu-se precis ce se prezintă: cine citește, cine recită, cine cântă, cine prezintă referatul despre viața și , opera scriitorului sărbătorit. Cu ocazia aceasta se prezintă de către mai mulți elevi, fraze din critica literară ce elogiază opera și activitatea scriitorului.

Concursurile- gen: „ Cine știe, câștigă!” pe temă literară se organizează în cadrul clasei sau cu elevi din clase paralele. Se pot organiza și pe grupuri de școli, din localități

diferite. Se fixează bibliografia ce trebuie studiată de elevi pe un timp mai îndelungat. Concursul e bine să fie sponsorizat cu premii pentru stimularea participanților și a câștigătorilor.

Valorificarea textelor literare în serbări școlare, montaje literare, șezători literare, teatru literar, procese și jocuri literare, constituie nu numai o splendidă activitate artistică, ci și o formă de cunoaștere a cât mai multor opere literare.

Bibliografie:

1. Bernat, E. S., (2003), *Tehnica învățării eficiente*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca
2. Manolescu, N., (2004), *Lectura pe înțelesul tuturor*, Editura Aula, Brașov
3. Onojescu, M. (coordonator), (2005), *Lecturiada*, Cercuri de lectură, Editura Cărții de Știință, Cluj-Napoca
4. Onojescu, M., Pamfil, A., (2004), (coordonatori), *Lectura. Repere actuale*, *Lucrările Simpozionului de didactica limbii și literaturii române*, Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca
5. Pamfil, A., (2006), *Studii de didactica literaturii române*, Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca
6. Pamfil, A., (2009), *Limba și literatura română în școala primară – perspective complementare*, Editura Paralela 45, Pitești

MODERN ȘI TRADIȚIONAL ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL ROMÂNESC

Prof. inv. primar Mureșan Maria- Ioana

Școala Gimnazială „Ion Agârbiceanu” Alba Iulia

„Să nu-i educăm pe copii pentru lumea de azi. Această lume nu va mai exista când ei vor fi mari. Și nimic nu ne permite să știm cum va fi lumea lor. Atunci să-i învățăm să se adapteze.” (Maria Montessori).

Scopul învățământului de azi constă în dezvoltarea capacităților intelectuale ale elevilor, a capacității de a gândi, pentru rezolvarea de probleme, a înțelege, a inova, a lua decizii și a comunica eficient. Pentru a atinge acest scop, școala românească trebuie să ofere o atmosferă cât mai favorabilă dezvoltării gândirii, să încurajeze discutarea și exprimarea ideilor, convingerilor.

Școala devine astfel un centru de stimulare a gândirii și învățării, în care informația constituie catalizatorul gândirii în primul rând și nu punctul final al acesteia.

Trecerea de la tradițional la modern se bazează pe trecerea de la un curriculum tradițional care respecta nevoile sistemului de învățământ specific național, la un curriculum bazat pe o competență care respectă nevoile și dorințele elevului, acesta deținând controlul asupra metodei, conținutului și ritmului.

Aspectele de care trebuie să se țină cont în trecerea la o abordare care se bazează pe învățarea centrată pe elev includ formarea cadrelor didactice, asigurarea resurselor de învățământ, integrarea și folosirea eficientă a mijloacelor de învățământ în activitatea didactică și creșterea calității acestora, aplicarea flexibilă a standardelor, schimbarea sistemului care prevede perioade obligatorii, recunoașterea opțiunilor, acreditarea parțială și ajutorarea elevilor (în special pentru evaluare) fără compromiterea acordării calificării.

În context socio-economic, școala este un sistem organizațional care se inserează în dinamica și mutațiile societății românești actuale. Elevul, viitoare resursă de munca pentru o societate cu o economie în curs de globalizare, cu piețe în curs de mondializare, cu o tehnologie a comunicării și informației care se dezvoltă rapid, cu o diversitate a profesiunilor adaptate pieței europene a muncii, este obligat să facă față acestor exigențe prin nivelul instructiv-educativ pe care școala îl ajută să și-l formeze.

Ca element foarte important în construirea unei societăți moderne, profesorul trebuie să-și asume dimensiunea responsabilității calității actului instructiv-educativ orientat spre creșterea gradului

de civilizație și a formării și dezvoltării omului modern adaptat ritmului evoluției mondiale. Putem spune că procesul de învățământ cunoaște acum o abordare modernă, centrată pe elev.

Ambii agenți educaționali (dascălul și elevul) au de îndeplinit roluri noi și își vor asuma noi dimensiuni ale performanței la finalul demersului de predare-învățare.

Elevul, din actor supus scenariilor didactice, se va transforma în partener la conturarea și afirmarea propriei personalități.

Cadrul didactic va selecta și va folosi cu măiestrie și eficiență elementele didacticii moderne, adică metode, tehnici, procedee și mijloace de învățământ, în sensul creșterii gradului de implicare personală a elevului la dezvoltarea structurilor cognitiv-motrice și practic-aplicative.

Modelul tradițional de predare nu răspunde noilor tendințe în didactica modernă, fiind fondat pe „triada învățare frontală – studiul manualului – chestionarea”, pe un model de învățare pasiv.

În mod tradițional, cadrului didactic îi revine rolul major și activ în cadrul procesului didactic, acela de a transmite cunoștințele spre elev, care este un receptor aproape pasiv, determinat să memoreze și să reproducă informația.

Noul model de învățare este un model activ și presupune implicarea directă a elevului în procesul de dezvoltare a capacităților de învățare, în asimilarea cunoștințelor și dobândirea gândirii critice.

Acest model impune în activitatea la clasă un nou tip de relaționare pe mai multe direcții: profesor – elev, elev – elev, elev – profesor, aflate în opoziție cu tipul unidirecțional profesor – elev care caracterizează modelul standard.

În învățământul de tip tradițional se cultivă competiția între elevi cu scopul ierarhizării acestora și activitatea individuală. Competiția stimulează efortul și productivitatea individului și pregătește elevii pentru viață, care este foarte competitivă, dar poate genera conflicte și comportamente agresive, lipsă de comunicare între colegi, marginalizarea nedreaptă a unora dintre aceștia, amplifică anxietatea și teama de eșec, cultivă egoismul.

Modelul învățământului modern face apel la experiența proprie a elevului, promovează învățarea prin colaborare, pune accentul pe dezvoltarea gândirii în confruntarea cu alții.

Metodele moderne care sunt interactive facilitează învățarea în ritm propriu, stimulează cooperarea, nu competiția și pot fi abordate din punct de vedere al diferitelor stiluri de învățare.

Munca în grup stimulează interacțiunea dintre elevi, creșterea stimei de sine, încrederea în forțele proprii, diminuează anxietatea față de școală și intensifică atitudinile pozitive față de cadrele didactice. Metodele activ – participative aplicate în activitatea pe grupe sunt mari consumatoare de

timp și necesită experiență din partea cadrului didactic, iar elevilor le trebuie timp ca să se familiarizeze cu acest nou tip de învățare.

Metodele de învățământ bine alese duc la realizarea obiectivelor informaționale și formative ale lecției și ale activităților extrașcolare.

Modelul modern nu va putea supraviețui fără fundamentul celui tradițional. Profesorul trebuie să deprindă măiestria de a le combina și a le demonstra eficiența și aplicabilitatea în diverse experiențe de învățare, înclinând balanța în favoare celui modern, care este mult mai ușor acceptat de elevi.

BIBLIOGRAFIE

1. Căpiță, Laura, Căpiță, Carol, *Tendențe în didactica istoriei*, Editura Paralela 45, Pitești, 2009
2. Cucoș, Constantin , *Educația. Iubire, edificare, desăvârșire*, Editura Polirom, Iași, 2008
3. Dulamă, Maria, *Strategii didactice*, Editura Clusium, Cluj- Napoca, 2007
4. Joița Elena (coordonator), *Pedagogie și elemente de psihologie școlară*, Editura Arves, Craiova, 2003

DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR DE LECTURĂ ALE ELEVILOR PRIN SHADOW READING

Viviana Neagu

Școala Gimnazială Nr. 1 comuna Slobozia-Conachi

Unul dintre obiectivele disciplinei limba și literatura română este formarea la elevi a unei atitudini pozitive față de lectură. În acest sens, este necesar ca profesorul să aleagă texte care să corespundă orizontului de așteptare al elevilor, să valorifice mai multe tipuri de lectură, începând cu lectura inocentă, permițând elevului să parcurgă un text fără a răspunde la întrebări. Este indicat de asemenea ca profesorul să permită și elevilor să aleagă textele. Actul lecturii poate avea un impact mai mare asupra elevilor dacă profesorul manifestă entuziasm atunci când parcurge un text în prezența elevilor sau când pune în valoare textele literare folosind mima, pantomima, jocul de rol, dramatizarea. La fel de importantă este și folosirea metodelor interactive și îmbinarea activităților de lectură cu cele de scriere.

Întrucât unul dintre obiectivele majore ale școlii actuale este stimularea interesului elevilor pentru lectură, este necesară identificarea de metode cât mai eficiente, care să contribuie la exersarea abilităților de înțelegere a lecturii și de reținere a textelor.

O metodă care s-a dovedit a fi extrem de utilă este *shadow reading* sau *citirea în umbră*, care oferă elevilor posibilitatea de a-și consolida anumite abilități vorbind, construind, elaborând sau interiorizând unele concepte. Elevii, organizați în perechi, dețin rolurile de *cititor* al textului și respectiv *shadower*, care va repeta textul. Specialiștii spun că metoda are rolul de a încuraja construcția reciprocă a sensului de către doi cititori, pe măsură ce aceștia citesc un anumit text prin numeroase repetări, rezumări, discuții și repovestiri.

Etapele aplicării metodei sunt trei și pot fi ajustate în funcție de nevoile colectivului de elevi. Prima etapă constă în citirea tuturor textelor recomandate de către fiecare elev. De obicei, profesorii folosesc două texte, deși se consideră că este bine să se aleagă chiar mai multe texte. A doua etapă vizează compunerea dialogului, solicitându-li-se elevilor să își imagineze o întâlnire între doi naratori sau autori cu puncte de vedere opuse. Elevii ar putea răspunde, în dialogul lor, la una din întrebările: Cum ar începe cei doi autori o conversație?, Despre ce ar putea vorbi?, Ce ton ar folosi pe parcursul conversației?, Ce ar dori fiecare dintre ei să afle despre celălalt?, Cum și-ar susține fiecare punctul de vedere?, Cum și-ar argumenta punctul de vedere?, Ce emoții ar experimenta fiecare dintre ei pe

parcursul conversației?, Cum și-ar exprima acest emoții?, Ce au acești doi scriitori/ naratori în comun?, Ce temă comună ar putea aborda?, Ce ar împărtăși fiecare dintre ei celuilalt?, Ce i-ar ascunde?. A treia etapă, cea a acțiunii, constă în prezentarea în fața clasei a dialogurilor. După câteva prezentări, se cere elevilor să identifice ideile comune tuturor dialogurilor prezentate.

O variantă a tehnicii în discuție poate pleca de la adoptarea unei singure perspective, cerându-se elevilor să urmărească perspectiva naratorului sau a autorului unui singur text. Într-o altă variantă, elevii se pot adresa autorului perspectivei opuse celei adoptate de ei inițial. Acest lucru se poate face prin intermediul unei scrisori în care își prezintă părerea. Varianta *acțiuni* permite elevilor să citească scrisorile cu voce tare, urmând discuții pe marginea subiectului. Rezumatul oral este un element important al citirii în umbră, elevii trebuind să parafrazeze un text. Ia naștere astfel o nouă versiune a textului, realizându-se totodată înțelegerea părților neclare și surprinzându-se esența textului.

La orele de literatură din gimnaziu, profesorul poate oferi elevilor două fragmente, unul din *Amintiri din copilărie* de Ion Creangă, iar altul din *Recreația mare* de Mircea Sîntimbreanu. Perechile citesc textele și compun câte un dialog, cu întrebări care ar urmări motivul pentru care Mircea Sîntimbreanu a prezentat copilăria doar prin prisma vieții de elev sau explicația faptului că accentul în opera lui Ion Creangă cade pe farmecul copilăriei petrecute la țară. Elevii își pot imagina tonul conversației lor ca fiind unul blând, însă încărcat de curiozitate și de încântarea de a se cunoaște. Cei doi scriitori ar putea să se întrebe reciproc cum le-a venit ideea abordării acestei teme, copilăria, în operă. Dialogul ar putea conține și întrebări legate de felul în care autobiografia se împletește cu ficțiunea în operele celor doi scriitori. Dacă Ion Creangă a creat personajul-narator Nică, Mircea Sîntimbreanu se distanțează oarecum de opera creată prin folosirea persoanei a III-a și a unui narator obiectiv. Diferențele dintre cele două tipuri de narațiune pot fi aprofundate prin dialogul imaginar purtat de cei doi scriitori, care ar putea discuta și despre titlurile operelor în discuție. Amintirile din copilărie sunt cele mai frumoase amintiri din viața unui om, în timp ce recreația mare este, prin excelență, un timp al poznelor din viața de elev, o latură esențială a copilăriei.

Prin folosirea metodei prezentate, elevii pot ajunge să îndrăgească lectura, transformând lectura din obligație în plăcere, fapt care va atrage după sine o nevoie organică de a citi, de a înțelege și de a descoperi lucruri noi. Tehnica prezentată asigură familiarizarea elevilor cu subiecte complexe, oferindu-le șansa de a-și exprima punctul de vedere propriu.

Bibliografie:

1. Pamfil, Alina, *Limba și literatura română în gimnaziu. Structuri didactice deschise*, Editura Paralela 45, Pitești, 2009.
2. Pânișoară, Ion-Ovidiu, *Enciclopedia metodelor de învățământ*, Editura Polirom, Iași, 2022.

INOVARE EDUCAȚIONALĂ – EDUCAȚIA DIGITALĂ

NEGREAN Mirela Alina

Școala Gimnazială „Dacia”, Oradea

Inovarea educațională implică adoptarea și implementarea unor noi metode, abordări în procesul de învățare a tehnologiilor pentru creșterea și experiența elevilor. Aceasta poate include platformele online pentru învățare la distanță, integrarea jocurilor educaționale în curriculum, implementarea metodelor de învățare bazate pe proiecte sau colaborare, și promovarea gândirii critice și creativității în procesul de predare. Inovarea educațională are ca scop adaptarea sistemului educațional la nevoile și cerințele în continuarea schimbării societăților moderne.

Se vorbește tot mai mult despre viitorul educației, despre introducerea tehnologiei în școli, despre manuale digitale. Pandemia COVID-19 a reprezentat pentru sistemul de învățământ românesc, un restart pentru tot ceea ce înseamnă predare – învățare – asimilare. Necesitatea de a aborda într-o altă manieră, tot ceea ce înseamnă școală, pornind de la dispozitivele electronice, la noile norme sanitare de prevenție, până la stabilirea nivelului de însușire a elevilor a noțiunilor învățate, a dus sistemul românesc de învățământ, într-o direcție mai puțin benefică pentru cei implicați în actul educațional.

Educația digitală reprezintă modalitatea principală prin care îi putem face pe elevi să fie receptivi la ceea ce înseamnă școală, să îi pregătim pentru idealul educațional stipulat în toate cursurile de pedagogie și metodică, ideal care trebuie să fie în concordanță cu normele și tendințele societății.

Putem spune că transformarea digitală schimbă economia europeană, dar și societatea europeană. Noile abilități tehnice și „soft” câștigă importanță atât pe piața forței de muncă, cât și ca mijloc de participare deplină în societate.

Drept urmare, rolurile, conținutul și metodele educaționale tradiționale sunt contestate - educația trebuie să pregătească astăzi cursanți pentru schimbarea sarcinilor și rolurilor atât pe piața muncii, cât și ca cetățeni europeni.

În același timp, adulții de astăzi au nevoie de oportunități de recalificare și de perfecționare pentru a le putea face față provocărilor de mâine. Regândirea educației în era digitală ar trebui să devină o problemă centrală pentru factorii de decizie de azi din două motive. În primul rând, numai educația poate forma o forță de muncă calificată, pregătită pentru locurile de muncă viitoare și pentru o piață a muncii în schimbare. Regândirea educației în era digitală constituie, așadar, o condiție prealabilă pentru competitivitatea globală viitoare a Europei. În al doilea rând, numai educația poate asigura condițiile prelabile pentru incluziunea socială și participarea egală a cetățenilor europeni la o democrație digitalizată. Prin urmare, regândirea educației în era digitală contează pentru protejarea valorilor europene precum egalitatea, democrația și statul de drept.

Educația în era digitală include, dar nu se limitează la educația digitală și cuprinde transmiterea competențelor tehnice, „soft” și a cetățeniei și se referă atât la educația formală, cât și la educația non-formală de-a lungul vieții cetățenilor europeni.

Factorii de decizie transnaționali, naționali și subnaționali au creat un grup mare de activități de politici privind educația digitală în era digitală. În aproximativ ultimele două decenii, activitatea de politici s-a concentrat adesea pe factori „soft”, cum ar fi formarea profesorilor, formarea competențelor profesorilor și a elevilor, precum și dezvoltarea conținutului. În jurul anului 2015, abordările politice au inclus adesea abordări „iterative” și „organice”, adică experimente la scară mică, care, dacă reușesc, pot fi amplificate și integrate. În ceea ce privește furnizarea infrastructurii digitale, echipamentele digitale în școli sunt, în general, la un nivel bun în toată Uniunea Europeană. Cu toate acestea, persistă mari disparități între regiuni și țări. Tendințele emergente sunt furnizarea de soluții de platformă și „cloud” pentru școli, resurse educaționale deschise și cursuri online masive deschise.

Studentii din Europa au în general abilități digitale ridicate, deși diferențele persistă în special în funcție de mediul educațional și de țară. Diferențele de gen în competențe sunt neglijabile în generația de studenți de astăzi, însă fetele rămân mult mai puțin susceptibile să-și transforme competențele digitale într-o carieră. În viitor, abilitățile „soft” și de cetățenie, cum ar fi gândirea de calcul și abilitățile de antreprenoriat, ar trebui să fie mai puternic transmise de școlile europene, iar orientarea în carieră va juca un rol din ce în ce mai important.

Învățarea digitală înlocuiește din ce în ce mai mult metodele educaționale tradiționale. Ar fi recomandat să uităm de metodele pe care le foloseam acum 10-15 ani la școală și trebuie să gândim la abordarea altor tehnici de predare și învățare, bazate pe instrumente și tehnologii digitale.

Includerea învățării digitale în sălile de clasă poate varia de la utilizarea pur și simplu a tabletelor în loc de hârtie, la utilizarea unor programe și echipamente software elaborate, precum platformele educaționale deja propuse și cunoscute pe piața românească.

Indiferent de cât de multă sau puțină tehnologie este integrată în clasă, învățarea digitală a ajuns să joace un rol crucial în educație. Cum? Prin faptul că îi face pe elevi să fie mai interesați să învețe și să-și extindă orizonturile, iar astfel să se renunțe la metodele tradiționale de educație.

Educația digitală îi face mai deștepti pe elevi. Instrumentele digitale și tehnologia le dezvoltă elevilor abilități auto-didactice eficiente de învățare. Aceștia devin capabili să identifice ceea ce au nevoie pentru a învăța, găsesc și utilizează resursele online, și aplică informațiile inclusiv la școală, la teme și proiecte. Acest lucru le sporește eficiența și productivitatea.

Pe lângă implicarea mai mare a elevilor, instrumentele și tehnologia digitală dezvoltă abilități de gândire critică, care stau la baza dezvoltării raționamentului analitic. Copiii care explorează întrebări deschise folosindu-se de propria imaginație și logică, învață să ia decizii mai coerente, spre deosebire de memorarea temporară a lecțiilor din manual.

Spre exemplu, jocurile interactive și de îndemânare sunt instrumente excelente care îi învață pe copiii să se disciplineze, pentru că în astfel de jocuri e nevoie să se respecte regulile și îndrumările pentru a participa.

Iar acum vine întrebarea clasică : „De ce copiii preferă să învețe prin joc?” Pentru că jocul în sine le oferă *satisfacții*, dar și *plăcere*, iar acest lucru îi ajută să-și dezvolte răbdarea, o altă abilitate și o caracteristică a inteligenței emoționale, extrem de necesară la adaptarea vieții de adult. De asemenea, copiii își dezvoltă sentimente pozitive de realizare și stăpânire de sine atunci când dobândesc noi deprinderi de a utiliza tehnologia digitală. Aceștia devin mai încrezători și dornici să exploreze și să descopere lucruri noi.

Putem spune că trăim vremuri incredibile, unde găsim tot ce ne dorim online, inclusiv cursuri excelente ce pot susține educația tradițională, de la ce mai buni și capabili profesori. Posibilitățile sunt infinite, așadar de ce să nu le folosim pentru binele nostru?

E dovedit faptul că educația digitală îi motivează pe elevi, devenind mai responsabili.

Elevii care folosesc tehnologia digitală pentru a învăța devin mai implicați în acest proces și sunt mai interesați să-și dezvolte baza de cunoștințe, poate fără să-și dea da seama, pentru că învață într-un mod activ, angajat și implicat.

Deoarece învățarea digitală este mult mai interactivă, mai ușor de reținut și asimilat decât manualele voluminoase, putem spune cu certitudine că digitalizarea reprezintă un context mai bun, care oferă o perspectivă mai largă și activități mult mai atractive decât metodele tradiționale de învățământ. Acest lucru îi ajută pe elevi să se conecteze mai bine cu materialele de studiu.

În plus, digitalul oferă adesea o modalitate mai interesantă și mai cuprinzătoare de informații. Fapt care se reflectă în scăderea absenteismului în școlile care folosesc deja instrumentele digitale și notele mai mari pe care le obțin elevii. Mai mult decât atât, când elevul își poate urmări propriul progres, îi sunt sporite motivația și responsabilitatea.

Instrumentele digitale de învățare implică profesorii și părinții la un nivel mai profund. Instrumentele și tehnologiile digitale educaționale, cum ar fi platformele sociale, îi ajută pe profesori să creeze și să administreze grupuri de lucru / comunicare. Astfel, câștigă foarte mult timp și reușesc să răspundă nevoilor fiecărui elev în parte, făcând educația mai productivă prin

comunicare continuă și dinamică, Ceea ce nu se poate realiza în totalitate, folosind numai metodele tradiționale.

Pe lângă profesori, și părinții pot folosi activități interactive pentru a încuraja interesul copilului în procesul de învățare. Aceștia pot explora, de asemenea, activități de învățare online cu copilul lor, care poate servi drept extensie a ceea ce învață în sălile de clasă.

Instrumentele și tehnologia digitală oferă bucurie copiilor, precum și numeroase beneficii în ceea ce privește dezvoltarea cognitivă a copilului. Toată lumea are de câștigat în acest proces al digitalizării procesului de învățare.

Instrumentele și tehnologia digitală sporesc rapid schimbul și asimilarea de informații. În ultimii ani, trecerea de la tipărirea pe hârtie la digital a influențat și maniera în care studiem. La fel cum se tipărea presa cu șase secole în urmă, această tranziție transformă educația formală și creșterea oportunităților de învățare.

Învățarea digitală nu numai că permite elevilor să acceseze tot mai multe informații, dar pot și să se asigure că informațiile sunt adaptate nevoilor lor specifice. Posibilitatea de a ajuta fiecare elev să învețe în cea mai eficientă manieră, este cel mai important beneficiu al învățării digitale. Instrumentele și tehnologia digitală oferă profesorilor șansa de a împărtăși rapid informații cu alți profesori, în timp real. Prin îmbrățișarea dispozitivelor digitale și a învățării conectate, sălile de clasă din întreaga lume își sporesc abilitățile de învățare, experiența educațională și comunicare.

De asemenea, se creează un mediu care le permite profesorilor să se bucure de condiții echitabile. În plus, școlile pot economisi bani, asigurând în același timp acces la materialele educaționale, așa cum fac școlile private scumpe.

Creșterea implicării elevilor în procesul educațional cu ajutorul instrumentelor și tehnologiilor de învățare digitală. Alinierea și pregătirea elevilor la cerințele învățământului superior și pregătirea pentru o carieră de la o vârstă fragedă a devenit una dintre cele mai importante responsabilități ale educației școlare. Soluțiile digitale de învățare pun accentul pe metode de învățare care sunt constructive, colaborative și solicită implicarea elevilor, ceea ce îi face să se adapteze la lumea de după școală.

În contextul dinamicii locurilor de muncă, a meseriilor care dispar și a celor care apar, este absolut necesar ca în programele școlare să fie incluse metode noi de învățare și educație, începând chiar de la școala primară.

Instrumentele și tehnologia digitală de învățare și predare în clasele primare, secundare și licee pregătesc elevii pentru studiile superioare și carierele pe care le vor urma, ajutându-i să dobândească abilități specifice, inclusive familiarizarea cu tehnologiile emergente și auto-motivația.

Așadar, metodele educaționale tradiționale trebuie înlocuite!

Vor exista în continuare cursurile tradiționale împreună cu instrumentele și tehnologia digitală, dar materialele de curs ar trebui să reprezinte un supliment la activitățile de la clasă și mutate online pentru ca elevii să aibă acces la acestea și în afara sălii de clasă.

Astfel, orele de la clasă sunt mai eficiente, punându-se accent pe dezvoltarea materiei prin discuții și angajarea în activități care au la bază comunicarea și cooperarea între elevi.

De asemenea, elevii au posibilitatea de a-și perfecționa și aprofunda studiul chiar înainte de a veni la școală, dacă folosesc un instrument digital de învățare. Ajutând copiii să gândească în afara cadrului tradițional și rigid de învățare, prin instrumente și metode digitale, le este stimulată creativitatea și le oferă sentimentul de încredere în propriile capacități.

Instrumentele și tehnologia digitală umple golurile în care predomină învățământul tradițional. De fapt, unele dintre beneficiile pe care aceste instrumente le aduc sunt pur și simplu incomprehensibile prin tehnicile tradiționale de învățare.

De la impactul pe care îl are asupra mediului nevoia de a folosi mai puțină hârtie pentru manuale și cărți, până la economisirea timpului prin acces rapid la informații, învățarea digitală oferă o modalitate eficientă de reducere a costurilor, de maximizare a resurselor și de sporire a impactului asupra elevilor și profesorilor deopotrivă.

Magia predării interactive - WIZER.ME

Profesor învățământ primar Mariana Negrilă
Școala Gimnazială Nr. 29 "Mihai Viteazul" Constanța

Cum poți deveni un profesor mai productiv și creativ salvând timp și energie și transformând sarcinile de lucru în teme atractive și interactive? Suntem într-o epocă a evoluției rapide și tot ce trebuie să facem este să ne "updatăm" și să ne adaptăm!

Cu Wizer.me se pot crea foi de lucru interactive irezistibile cu feedback automat, implica mai mult elevii și reduce timpul de pregătire pentru lecții. Relațiile cu studenții se vor îmbunătăți, iar volumul de muncă se va reduce considerabil. Sunt multe instrumente de lucru online, dar acest instrument depășește foaia de lucru tipică! Wizer.me a dus crearea de conținut online pentru studenți la un nou nivel! Profesorilor le va veni mai ușor să înceapă și să pregătească rapid o nouă lecție sau să convertească o lecție veche folosind Wizer.me. Instrumentele disponibile în Wizer fac mai ușor ca niciodată să diferențiezi și să adaptezi o lecție pentru toate tipurile de cursanți și cred că puține aplicații pentru elevi oferă posibilitatea de lucru diferențiat, sau oferă facilități pentru integrarea elevilor cu CES (butoanele de înregistrare a vocii pentru enunțuri și texte, pentru oferirea de îndrumări auditive sunt excelente pentru copiii cu deficiențe de vedere de exemplu!). Elevii adoră multe stiluri diferite de conținut disponibile într-o singură foaie de lucru, iar facilitarea integrării conținuturilor web prin link aduce totul la un loc, audio, video, prezentări, desene ...totul pe o singură foaie de lucru. Pentru debutanți (și nu numai) oferă posibilitatea fixării momentelor lecției cu materiale gata integrate, o fișă de lucru putând să țină loc de plan de lecție.

Obțineți un control de neegalat asupra clasei digitale sau asupra clasei reale, lecțiile / fișele putând fi rulate și la clasă pe o tablă interactivă sau pe tablete/ laptop-uri acolo unde școlile sunt dotate cu astfel de instrumente. La o clasă este de ajuns o proiecție cu videoproiector și cu ajutorul elevilor ce pot fi scoși pe rând la tablă, fișa poate fi lucrată de la laptop sau calculator .

Care sunt avantajele utilizării acestui instrument? Le voi enumera aici succint.

CREAȚI FIȘE DE LUCRU -Adăugați videoclipuri, audio, imagini și o varietate de tipuri de întrebări, toate împachetate într-o aplicație colorată, captivantă și ușor de utilizat.

ATRIBUIRE STUDENȚILOR – Este de ajuns un clic pentru a partaja studenților prin Google Classroom sau orice sistem de management al învățării.

EVALUAȚI RĂSPUNSURILE - Economisiți timp cu verificarea și notarea automată sau revizuiți unul câte unul testele pentru a oferi mai mult feedback personal.

DISTRIBUIȚI și DESCOPERIȚI -Răsfoiți colecția Wizer de resurse digitale gratuite de învățare create de o comunitate de profesori și alegeți ceea ce vă este de folos.

Acest instrument se corelează foarte bine cu platforma Classroom, dar poate fi utilizat și separat, având beneficii nenumărate: acces la noua galerie de foi de lucru premium, posibilitate de lucru diferențiat, foi de lucru private, instrucțiuni audio sau video, răspunsuri audio sau video ale elevilor pe care le pot înregistra singuri foarte ușor, elevii pot fi organizați în grupuri, control total în online și în sala de clasă, putem programa când sunt fișele de lucru disponibile, feedback-ul este imediat sau poate fi particularizat, notele pot fi transferate pe Google Classroom.

În plus vechile foi de lucru pot fi scanate și transformate în fișe / teste digitale/ interactive. Aplicația pune la dispoziția celor care doresc acest lucru tutoriale simple, scurte și foarte clare.

Oferind fiecărui profesor un cont nelimitat, toate aplicațiile de lucru de zi cu zi sunt integrate într-un singur mediu de predare colaborativ la distanță. Profesorii învață să creeze resurse avansate prin partajarea cu un alt profesor și apoi adăugând sau împărțind cele mai bune practici pe foaia de lucru, adică: diferențierea, vocea elevului și alegerea răspunsurilor.

Este un instrument intuitiv. Generatorul de foi de lucru Wizer transpune experiența și creativitatea profesorilor, permițând crearea rapidă a unei game largi de tipuri de întrebări: întrebări deschise, alegere multiplă, perechi potrivite, completare spațiul liber, completarea unei imagini, creare desen, grafic, tabele etc.

Fișele de lucru Wizer atractive din punct de vedere vizual îi implică pe elevi mai profund în învățare și este probabil să petreacă mai mult timp interacționând cu atenție. Fișele de lucru sunt atractiv concepute, iar profesorii pot alege dintr-o varietate de fundaluri și teme.

Wizer permite profesorilor să adauge cu ușurință orice conținut media îmbogățit (video, audio, imagini) direct în foaia de lucru interactivă. Videoclipurile pot captiva mintea pentru a învăța sau exersa noi abilități și pot stârni imaginația pentru sarcini creative.

Toată lumea iubește inspirația! Galeria Wizer este o colecție de foi de lucru interactive frumoase și captivante create de o comunitate de profesori. Vedeți o fișă de lucru care vă place? Faceți clic pe „utilizați” pentru a face o copie gratuită pe care o puteți utiliza la cursuri. Ca orice RED resursele din aplicație pot fi reutilizate, transformate, copiate doar sau modificate total, în funcție de obiectivele propuse și de necesitățile colectivului de elevi la care sunt utilizate.

Profesorii sunt unii dintre cei mai ocupați oameni de pe pământ, iar Wizer este construit pentru a economisi cât mai mult timp posibil și pentru a-i ajuta în relația cu elevii. Temele devin distractive pentru studenți, angajându-i în activitățile de învățare. Profesorii pot crea propriul conținut; adăugarea de text, videoclipuri, imagini și o varietate de formate de întrebări, inclusiv răspunsuri deschise. Se autocorectează, și avem posibilitatea de a-l partaja cu ușurință studenților prin Google Classroom, un cod sau un link!

Este ideal pentru mediul fizic sau online și Wizer este în continuă evoluție căutând să se racordeze continuu la nevoile mediului școlar.

Webgrafie:

<https://app.wizer.me/about-us>

.

Învățarea prin joc

Prof. înv. Pr. Negrilă Mariana

Școala Gimnazială Nr. 29 "Mihai Viteazul" Constanța

Jocul își face loc ușor în preferințele copilului și la clasă îl putem folosi ca metodă, ca procedeu, ca mijloc de activizare, ca moment de captare a atenției, ca facilitator al socializării, funcțiile sale fiind nenumărate și benefice.

Jocul este un mijloc de educație indirectă. Cu ajutorul lui copilul poate fi influențat prin intermediul situației ludice. Rolul regulii este acela de a păstra intactă structura și desfășurarea jocului. Jucătorul se află în fața acestor raporturi complexe și reciproce între obiectul, structura și regulile jocului. El trebuie să accepte și să realizeze ordinea structurală a jocului. De aceea la vârste mici este esențial să integrăm în demersul educativ jocul didactic. Eficiența jocului didactic depinde de modul în care noi știm să asigurăm o concordanță între tema jocului și materialul didactic existent, de felul în care folosim cuvântul ca mijloc de îndrumare a elevilor prin întrebări, răspunsuri, indicații, explicații, aprecieri etc.

Voi exemplifica mai departe în cadrul a două studii de caz cum am folosit jocul didactic pentru fiecare caz în parte.

C.C.I. este un copil cu disponibilități native artistice bine conturate, cu putere de concentrare a atenției, memoriei, gândirii, rezistent la efort intelectual, cu un ritm crescut de lucru și cu o mare dorință de cunoaștere și de afirmare. Având o mare capacitate de verbalizare se afirmă ca un foarte bun povestitor, un nesecat izvor de argumente și un elev conștient de valoarea sa. Incredător în forțele proprii se remarcă prin rezultate foarte bune la învățătură, participare activă la lecții dar cu dorința de a epata, de a ieși în evidență și un foarte dezvoltat sentiment de superioritate ceea ce-l face uneori să fie superficial în rezolvarea sarcinilor, să renunțe la a fi atent dacă nu i se permite să monopolizeze activitatea. Nevoia sa de competiție, de a demonstra că este cel mai bun îl face de multe ori să devină impulsiv în relațiile cu colegii să manifeste autosuficiență și în consecință să denatureze relațiile cu ceilalți. Jocurile de socializare, de autocunoaștere și de empatizare îl ajută să observe de unde vin dificultățile de relaționare. Ii place să pozeze și să atragă atenția devenind de multe ori un factor de distragere pentru colegii săi. Pentru a corecta aceste

tulburări de comportament l-am stimulat prin jocuri de competiție la care participă cu plăcere și am apreciat rezultatele sale pentru a se simți valorizat. Atunci când prezintă abateri comportamentale jocul de rol este o modalitate eficientă de corectare. Deoarece refuză să citească suplimentar am introdus jocul “ Ghicește personajul” în care erau utile informațiile din cărțile / povestioarele studiate (știe să citească foarte bine) iar pentru stimulare am pregătit fișe de lucru suplimentare sau sarcini cu complexitate crescută atât în clasă cât și acasă. Am observat că preferă să pozeze în personajul inaccesibil uneori tocmai pentru a evita munca suplimentară pe care o face doar dacă vrea. Pentru a înlătura aceste tendințe negativiste am organizat jocuri de grup în care colegii se bazau foarte mult pe informațiile sale și pe viteza sa de lucru. Astfel se simțea important și participa cu entuziasm la rezolvarea sarcinilor date. Tendințele impulsive și de dominare (manipulare a colegilor) sunt prelucrate prin jocuri de autocontrol și inversare de rol.

N. L. este o fetiță cu un coeficient de inteligență mediu superior dar cu tulburări de comportament datorate în primul rând situației familiale – este a patra în frătrie, mai are trei surori la distanțe de vârstă apreciabile , părinții sunt în etate iar copila locuiește cu sora mai mare și prietenul acesteia într-o garsonieră închiriată. Dezinteresul familiei a dus la înscrierea fetei în clasa I fără nici un an de grădiniță, lucru resimțit în mod acut de copilul dezavantajat în comparație cu colegii săi. Acesta a fost și punctul de plecare pentru comportamentul Laviniei care a suferit un dublu eșec de școlarizare înainte să intre în colectivul pe care îl coordonez –dublu eșec deoarece a fost înscrisă mai întâi la Galați unde a manifestat un comportament intolerabil vizavi de cadrul didactic de la clasa respectivă. Adusă la Constanța, “în familie”, a fost înscrisă la școala noastră dar familia a retras-o după primele două luni de școală din cauza acelorași probleme. În anul următor, ea a venit din nou la școală dar toată familia era îngrijorată- modalitatea lor de control era amenințarea- copilul era supus reproșurilor și sancțiunilor iminente. După ce am evaluat situația, am discutat cu familia fetei și am găsit împreună o cale de soluționare, cale care cerea însă modificarea comportamentului membrilor familiei față de copil. În momentul în care Lavinia a simțit diferența a perceput altfel acest mediu ce I se părea ostil. Observând caracterul deschis, spontaneitatea și energia de care dă dovadă am ales pentru început integrarea socială, punând accent pe socializarea conduitei elevei. Prin stimularea copilului să participe la jocuri de grup – unde colegii I-au apreciat capacitatea intelectuală, imaginativă și de memorare mai ales, apoi prin numirea ei ca om al zilei în cadrul întâlnirilor de dimineață –modalitate prin care ea și- a împărtășit gândurile (ex. “Credeam că nu merită să vin la școală!) și a înțeles că și alți colegi au avut

probleme, apoi prin jocuri de cunoaștere și autocunoaștere ca “Mâna”, “Scara”, “Scaunul fierbinte”, “Portretul”, “Mielul pierdut” ș.a. a constatat că de fapt este o fetiță isteță și foarte capabilă, bine privită de cei din jur pentru calitățile sale și în consecință și-a modificat comportamentul.

Pentru a umple golurile lăsate de nefrecventarea grădiniței am lucrat jocuri de rol în care ceilalți colegi erau educatoarea sau copii de la grădiniță și discutau teme studiate acolo. Astfel am obținut și reactualizarea cunoștințelor acumulate de elevi în perioada preșcolară. Având deschidere către nou, dorință de afirmare, putere de lucru și viteză de execuție, Lavinia a participat prin joc la însușirea de noi cunoștințe. Pentru echilibrarea vârstei lingvistice cu cea cronologică a participat la jocuri didactice de pronunție corectă, de sinonimie și antonimie, de precizare și îmbogățire a vocabularului. Lavinia prezintă înclinație spre jocurile logice, de comunicare, de experimentare .

Cum putem obține o schimbare? Prin motivare. Așa cum adulții au nevoie de motivare și copiii simt necesitatea unei motivări adecvate scopului. Ce-I motivează pe copii în joc? Elementele distractive! Fiecare vârstă are elementele ei de atracție iar vârsta școlară mică e cea mai dornică de cunoaștere, de nou dar și de distracție.

Rămâne așadar de făcut un singur lucru – să le dăm copiilor spațiu și timp să se joace! Să-i lăsăm să învețe jucându-se!

Bibliografie:

Cucoș, C., (2014), *Noi direcții în structurarea conținuturilor, perspective interdisciplinară și organizarea modulară în Pedagogie*, Editura Polirom, Iași

Chateau, J., (2002), *Copilul și Jocul*, E.D.P., București

Teresa, S. P., (1997), *Jocul și activități didactice* (traducator Vasile Rotundu), Editura Polirom, Iași

FAMILIA ȘI GRĂDINIȚA, IMPORTANȚA UNEI COLABORĂRI EFICIENTE

**Prof.înv.preșcolar NEGRU MIHAELA,
GRADINITA NR.178,SECTOR 5, BUCURESTI**

„Viața de familie este prima școală a emoțiilor. În acest context învățăm să recunoaștem emoțiile proprii, cât și reacțiile celorlalți la emoțiile noastre, cum să gândim aceste emoții și cum să le alegem reacțiile; cum să ne exprimăm speranțele și temerile. Această școală emoțională nu înseamnă doar ceea ce le spun părinții copiilor lor sau ceea ce fac pentru ei; ea presupune, de asemenea, modelele oferite de părinți în ceea ce privește felul de a-și trata propriile emoții și pe cele care apar în relația soț-soție.”(D. Goleman, Prefață la lucrarea *Inteligența emoțională în educația copiilor*, Elias, M., Tobias, S., Friedlander, B., 2002, pg.3).

Copilul are nevoie să știe cu precizie încotro se îndreaptă, să parcurgă un drum trasat de adult fiindcă mult timp este incapabil să discearnă, să aleagă și să se conducă singur. Nimic nu este mai nefast pentru copil ca nesiguranța familiei, ca permanenta schimbare a cadrului de referire, ca inconstanța climatului afectiv în care se dezvoltă.

Siguranța în care trebuie să se simtă copilul pentru a se dezvolta normal este condiționată de stabilitatea mediului familial. Dacă în locul unui teren solid și sigur el se trezește pe unul mișcător, gata în orice clipă să se dezorienteze, atunci creșterea lui va fi întârziată sau deformată. Dragostea celor ce-l înconjoară, în primul rând dragostea mamei, este necesară copilului nu numai pe plan afectiv, ea are ecouri profunde și pe planul dezvoltării fizice și intelectuale.

Familia este pentru copil „cea mai importantă instituție socială și mediu unic, natural și social în care se dezvoltă ca om și ființă socială. Orice intervenție educațională are nevoie de sprijinul și susținerea părinților pentru a fi efectivă și eficientă în viața copilului.” (Vrășmas, E., 2014, pg.303)

Parteneriatul dintre familie și grădiniță reprezintă una dintre cheile succesului în viață ale copilului. Parteneriatul dintre cadrul didactic și familie are ca scop bunăstarea copilului, respectarea tuturor drepturilor pe care acesta le are.

Succesul intervențiilor educaționale se bazează pe coerență, consecvență și continuitate. Cu cât influențele și deciziile educaționale sunt caracterizate de aceleași repere în educația copilului, cu atât dezvoltarea și învățarea copilului va cunoaște un mai mare progres. De aceea,

colaborarea cadrului didactic cu familia este esențială. Un parteneriat eficient se bazează pe respect reciproc și încredere.

Ambele părți contribuie cu ceva în acest parteneriat.

Ca profesor am datoria de a cunoaște care sunt problemele cu care părinții preșcolarului se confruntă și care au un impact direct asupra copilului, pentru a încerca să vin în întâmpinarea acestora și să previn unele consecințe grave asupra copilului. Unii părinți pot avea probleme de sănătate, pot fi șomeri, pot sta în condiții improprii, pot avea probleme financiare (acestea ducând la frecvența redusă a copilului la grădiniță), pot trece printr-o depresie. Toate aceste situații trebuie cunoscute de către cadrul didactic pentru a ști cum să abordeze copilul și familia acestuia.

Contactul permanent cu părinții stimulează implicarea acestora și dorința lor de colaborare. Având părinții ca parteneri, cadrele didactice pot contribui la atragerea atenției comunității asupra importanței acestei perioade din viața copilului și a nevoilor speciale pe care le are copilul la această vârstă. Pot organiza, împreună cu părinții, campanii de conștientizare a necesității asigurării tuturor condițiilor pentru dezvoltarea sănătoasă și armonioasă a copilului. Acestea pot fi tematice: „*Ne jucăm și învățăm*”, „*De la grădiniță la școală*”, „*De la joc... la educație financiară*”, „*Cultură și respect*”, „*Vreau să cresc frumos, trăind sănătos!*”, „*Cum să creștem sănătoși*”, „*Comori din suflet românesc*”, „*Fii eco, fii cetățean responsabil*”, „*Și eu am drepturi*”, „*Un strop de credință*”, etc., temele punctând aspecte importante ale perioadei timpurii, insuficient valorizate în comunitate.

Părinții trebuie să fie partenerii cadrelor didactice în organizarea acestor evenimente care au ca unic scop îmbunătățirea calității serviciilor destinate copiilor mici.

„În aceeași măsură, părinții au nevoie de o colaborare constantă și continuă cu factorii implicați în educația formală a copilului, pentru ei ca părinți(să fie informați, consiliați și sprijiniți în creșterea, îngrijirea și educația copilului), dar și pentru interesul superior al copilului: dezvoltarea sa optimală și integrarea educațională și socială.”(Vrășmaș, E.,2014, pg.303)

DESPRE RESPECT, CÂTEVA GÂNDURI...

Prof. Mihaela-Viorica NEMEȘ

Școala Gimnazială „Nicolae Popoviciu” Beiuș

Sincer nici nu știu de unde să încep! O temă actuală, mai actuală decât putem crede. Viața noastră are nevoie de acest „respect”. Și am să încep cu definiția respectului: **Respectul** reprezintă atitudinea sau sentimentul de apreciere, stimă și considerație față de o persoană, o idee sau o instituție. Acesta poate fi exprimat verbal sau prin gesturi. Apoi cu etimologia cuvântului „respect” este un substantiv neutru, care provine din latinescul *respectus* adică „considerație”. Și explicația științifică după cum o găsim în Wikipedia: Respectul reprezintă o valoare morală care se manifestă în multiple feluri. Respect înseamnă să ne manifestăm politicos și amabil în relație cu ceilalți. De asemenea, respectul se observă și în modul în care vorbim, arătând înțelegerea, corectitudine, punctualitate, apreciere și grija pentru comportamentele și sentimentele interlocutorilor. Respectul se manifesta nu numai față de sine sau de ceilalți oameni, dar și față de comunitate. Respectul pentru comunitate se poate manifesta prin: cunoașterea realizărilor și promovarea tradițiilor comunității, purtarea cu mândrie a numelui și a portului popular. Cred că nu ați descoperit nimic nou, definiții, teorii, dar viața, viața așa cum este ea? Există respect în viața noastră? E o întrebare pe care inevitabil o repetăm fiecare zilnic. Eu cred că da, există. Pe ce mă bazez când spun asta? Pe întâmplările din viața mea, căci așa îmi place să le numesc!

Sunt profesor, deci lucrez cu copii. Ceea ce mă ghidează în fiecare zi sunt următoarele citate: „Secretul educației constă în respectul față de elev.” – Ralph Waldo Emerson și „Când mă apropii de un copil, el inspiră în mine doua sentimente: sensibilitate pentru ceea ce este, și respect pentru ceea ce poate deveni.” – Louis Pasteur. Le-am descoperit pe vremea când eram elevă la liceul pedagogic și mă pregăteam să devin învățătoare. Mi-au ghidat cariera și sunt fericită că am înțeles lucrurile la timp. De la „copiii mei” am învățat multe, de la fiecare generație câte ceva, am rămas cu amintiri, lecții, multă iubire și respect. Da pentru că nu există iubire fără respect. Respectul reprezintă unul dintre pilonii de bază ai oricărei relații. Fie că vorbim de relațiile interpersonale, de cuplu sau muncă, respectul este motorul care îi face pe oameni să construiască împreună lucruri, să se simtă demni și valoroși, să trăiască în armonie și asta am simțit și simt alături de „copiii mei”. A respecta pe cineva înseamnă a-i respecta credințele și valorile, a i le recunoaște, a le accepta, chiar dacă nu ești de acord cu

ele. Înseamnă a avea răbdare să-l asculți, să încerci să-l înțelegi fără a emite judecăți de valoare sau critici. Cu toții ne dorim să fim ascultați, respectați, acceptați pentru ceea ce suntem noi, pentru individualitatea noastră. Respectul înseamnă, de fapt, acceptarea diferențelor dintre noi. Înțelegerea faptului că opiniile noastre, viziunea noastră despre lume și viață, modul în care am ales să trăim, nu reprezintă un adevăr absolut după care toți ceilalți ar trebui să se ghideze. Reprezintă doar percepția noastră subiectivă care s-a format în urma felului în care am fost crescuți, educației și experiențelor noastre.

În momentul în care încercăm să ne impunem părerea cu orice preț sau încercăm să-i convingem pe ceilalți că avem dreptate ori că ar trebui să procedeze ca noi, nu demonstrăm respect, ci intoleranță. Fiecare om își făurește existența în acord cu structura sa de personalitate, concepțiile și nevoile sale. Chiar dacă avem impresia că noi știm mai bine, în momentul în care îi impunem unui om să urmeze calea noastră ori să-și schimbe convingerile, îi transmitem de fapt că nu îl acceptăm așa cum este, că îl desconsiderăm sau îi minimalizăm capacitățile. Nu ne place să fim judecați, însă îi judecăm pe alții, pentru că nu le acceptăm dreptul de a fi așa cum își doresc ei să fie. A-i respecta pe ceilalți înseamnă a înțelege faptul că libertatea noastră se termină acolo unde începe libertatea lor și că fiecare om are dreptul de a trăi așa cum își dorește, atât timp cât nu face rău celor din jur.

Însă înainte de a-i respecta pe ceilalți, trebuie să ne respectăm pe noi înșine, la fel cum înainte de a putea să le arătăm altora iubire, trebuie să ne iubim pe noi înșine. Respectul de sine ne ajută să construim și să menținem în viața noastră relații sănătoase și frumoase. În momentul în care ne respectăm, nu mai putem să acceptăm să fim tratați cu lipsă de respect de către alții, nu mai putem tolera compromisuri, renunțări la sine, abuzuri, umilințe, jigniri.

O persoană care nu se respectă și nu se iubește pe sine, care nu consideră că este un om valoros și important, care nu crede că „merită” sau „poate”, este, cumva, o persoană căreia îi va fi mult mai ușor să se „predea” altora, să-și pună destinul în mâinile altor oameni, să devină dependentă de alții pentru că nu are încredere în ea sau pentru că nu și-a acordat șansa de a se descoperi pe sine și a-și dezvolta capacitățile și talentele. Poate va atrage în viața sa exact acei oameni care să-i confirme „profețiile” – că nu poate, că nu merită. Poate „își va duce crucea” în relații abuzive și toxice, neavând încredere că se poate și altfel.

Însă respectul de sine începe de la chestiuni aparent mărunte, dar care fac diferența. Înseamnă să fii sincer cu tine însuși și cu ceilalți, să ai curajul să te privești așa cum ești în loc

de a distorsiona realitatea și a te afunda în autoamăgire și iluzii, presupune să-ți confrunți și aspectele mai puțin plăcute, să le accepți ori să cauți să le schimbi. Înseamnă să te bucuri de realizările tale și să-ți „oferi credit” pentru tot ce ai reușit să faci, pentru toate obstacolele pe care le-ai depășit. Înseamnă să nu-ți faci rău cu mâna ta, căutând, în schimb, calea spre binele tău cel mai înalt. Să-ți asumi greșelile, să înveți din ele, să-ți asumi responsabilitatea pentru viața ta. Să ai încredere în tine și, chiar dacă mai ai de lucrat la acest aspect, să-ți fii alături și atunci când cazi, când greșești. Să nu te judeci prea aspru, să nu te condamni. Să te ridici, să te scuturi de praf și să mergi înainte. Respectul de sine înseamnă să-ți onorezi trupul acordând atenție nevoilor sale, felului în care te hrănești, faci mișcare, dormi, te relaxezi; să-ți hrănești mintea cu informații de calitate, să cauți să te dezvolti în permanență, să-ți faci planuri și obiective, să pui în fiecare zi câte o cărămidă la îndeplinirea visurilor tale.

Și cred că s-ar putea spune încă foarte multe despre respect... E foarte important însă să înțelegem că totul ține de noi, de felul nostru de a fi, ca dascăli e important să nu uităm că putem ajuta și modela caractere nu numai să transmitem informații. Pentru a avea o societate mult mai sănătoasă din punct de vedere moral mâine, e important cum ne creștem copiii astăzi, pentru că, dacă noi o să-i „creștem frumos” și societatea va fi „frumoasă”, aici mă refer la toate valorile morale pozitive și constructive.

Și ca un îndemn de final țineți cont de sfatul din următorul citat: „Căută respectul, nu atenția. Durează mai mult.” – Ziad K. Abdelnour

ÎNVĂȚAREA PRIN PROIECTE

*Prof. învă. primar, Măgduța Nemțanu
Școala Gimnazială Nr.1 Blândești, județul Botoșani*

Învățarea bazată pe proiecte este un model de instruire centrat pe elev. Acest tip de învățare dezvoltă cunoștințe și capacități într-un domeniu prin sarcini de lucru extensive, care promovează investigația și demonstrațiile autentice ale învățării prin rezultate și performanțe.

Educația prin metoda proiectului este orientată de întrebări cheie ale curriculumului care fac legătura între standardele de performanță (obiective de referință și competențe specifice), capacitățile cognitive de nivel superior ale elevilor și contexte din viața reală. Unitățile de învățare care utilizează metoda proiectului includ strategii de instruire variate, menite să îi implice pe elevi indiferent de stilul lor de învățare. Elevul sau grupul de elevi este plasat în centrul acțiunii, oferindu-i-se posibilitatea să-și afirme independența în gândire și acțiune, dar și să însușească direct tehnicile de cercetare, prin efort, cooperare, autocontrol, după îndrumarea inițială.

Tehnologia este utilizată tot pentru a sprijini învățarea. Pe întreg parcursul desfășurării proiectului, sunt incluse diferite metode de evaluare pentru a asigura calitatea activităților de învățare.

Spre deosebire de alte metode, metoda proiectului presupune anticiparea mentală a unei acțiuni, precum și executarea ei, prin cercetare concretă.

Având clasa pregătitoare, știind că toamna este anotimpul atâtor schimbări și modificări în natură, dar și în viața elevilor mei, care au pășit pentru prima dată în școală și ar vrea să afle atâtea... am propus proiectul „*Toamna - zâna belșugului*” ca prim proiect tematic pentru a oferi informații accesibile vârstei, dar totodată să trezească interesul, curiozitatea pentru necunoscut.

Scopul proiectului a fost dezvoltarea capacității de observare și înțelegere a mediului înconjurător, precum și stimularea curiozității pentru investigarea acestuia; explorarea directă, descrierea verbală a celor observate și transpunerea în practică a cunoștințelor dobândite.

Obiectivele operaționale au fost următoarele:

- să descrie modul în care toamna influențează schimbarea mediului înconjurător;
- să recunoască fructele și legumele specifice anotimpului toamna;
- să descrie după mai mult de două criterii, fructe și legume de toamnă;
- să prezinte aporturile pe care consumul frecvent de fructe și legume îl are pentru sănătatea noastră;
- să prezinte oral activitățile specifice anotimpului toamna;
- să identifice starea generală a vremii specifică acestui anotimp și modul în care aceasta influențează animalele și oamenii în activitățile lor;
- să realizeze desene pe o temă de toamnă;

- să construiască jucării din fructe și legume de toamnă, din frunze, din materiale reciclabile;
- să prezinte în câteva cuvinte propriile creații.

Am folosit următoarele **metode și procedee**: observarea spontană și dirijată, conversația euristică, explicația, jocul didactic, problematizarea, exercițiul, povestirea, munca independentă

Resurse:

- **organizatorice**: frontală, individuală, în perechi, pe echipe
- **temporale**: două săptămâni
- **materiale**: pliante cu imagini de toamnă, cărți cu povești și poezii, fructe, legume, jetoane, CD, reviste, albume, calculator, materiale din natură, etc.
- **umane**: elevi, profesor, părinți.

Pentru a putea stabili direcțiile de dezvoltare, inventarul de probleme întocmit a avut următoarele rubrici:

Ce știm?	Ce nu știm și vrem să aflăm?

Ținând cont de ceea ce îi interesa pe copii, am stabilit temele care vor compune **harta proiectului** și activitățile care îi vor ajuta să găsească răspunsuri la întrebările care îi frământă.

Atât harta cât și inventarul de probleme au rămas afișate în clasă pentru a putea fi completate cu problemele care vor apărea.

Am întocmit apoi planificările săptămânale și am stabilit activitățile care îmi vor permite să satisfac nevoile de cunoaștere ale elevilor.

Pe lângă aceste activități de grup, au fost planificate altele care să se desfășoare cu grupuri mici de copii. Toate au fost în concordanță cu subiectul proiectului și cu activitățile zilnice, precum și cu dorința și interesul copiilor de a descoperi lucruri noi, de a găsi explicația unor fenomene din natură.

În fiecare zi copiii s-au bucurat de ceea ce au realizat împreună, dar și de finalitatea imediată.

Părinții au participat alături de copii la anumite activități.

Am urmărit următoarele **capacități instrumentale**:

- realizarea de mulțimi folosind jetoane cu imagini cu legume; punerea în corespondență a două mulțimi;
- sortarea jetoanelor pe diverse categorii: legume/fructe; acru/dulce;
- realizarea unor desene care să reprezinte activități desfășurate în acest anotimp;
- jocuri de rol;
- exprimarea mișcării spontane pe cântece.

Atitudini și valori:

- adoptarea unor norme de alimentație sănătoasă bazată pe consumul de legume și fructe;
- respectul față de munca celorlalți;
- adoptarea unor norme de alimentație sănătoasă bazată pe consumul de legume și fructe.

Rezultate scontate:

- portofoliul elevului – format din totalitatea fișelor de lucru și a lucrărilor realizate la *Arte vizuale și abilități practice*;
- însușirea de către elevi a unui repertoriu de cântece dedicate anotimpului toamna;
- formarea de competențe de colaborare și lucru în echipă.

Evaluarea proiectului s-a realizat prin:

- **probe orale:** - evidențierea aspectelor legate de temă, ghicitori, convorbire, observarea curentă; turul galeriei, jocul didactic, problematizarea;
- **probe scrise :** fișe de evaluare;
- **probe practice :** - activități experimentale, observarea sistematică, autoevaluarea, expoziție cu lucrările elevilor.

Concluzii:

Primii beneficiari ai abordării acestei metode au fost **copiii**, care:

- au lucrat cu entuziasm la realizarea proiectului;
- au beneficiat de o învățare activă;
- s-au bucurat de finalitatea activității lor;
- și-au ales centrul care prezintă interes deosebit pentru ei;
- și-au dezvoltat competențe precum creativitatea, capacitatea de comunicare, lucrul în echipă.

Eu:

- mi-am putut cunoaște mai bine copiii;
- am realizat o evaluare completă a fiecărui copil.

Părinții:

- au cunoscut activitatea din școală și s-au implicat activ în realizarea acesteia;
- au avut posibilitatea să urmărească progresele copiilor și să le sprijine evoluția;
- au dezvoltat o relație mai strânsă atât cu mine, cât și cu ceilalți părinți.

Realitatea practicii noastre profesionale ne învață că folosirea **metodei proiectului** ca metodă complementară sau alternativă de evaluare, chiar dacă oferă elevilor posibilitatea de a demonstra ce știu să facă, să-și pună în valoare anumite capacități, nu se poate aplica permanent, dar utilizarea ei dă frumusețe și viață învățării școlare, fiind și posibilă și necesară.

Bibliografie:

- Alexandru Manea, Liliana Ioan, „*Ghid practic pentru clasa pregătitoare*”, Editura Delta Educațional, Pitești, 2012;
- Curriculum pentru clasa pregătitoare, 2013;
- Suport de curs ICOS, 2012

INOVAREA EDUCAȚIONALĂ: UN STUDIU DETALIAT

Prof. Nicodei-Groper Manuela-Cezarina, Colegiul Tehnic „Ion Mincu”, Focșani, jud. Vrancea

Într-o lume în continuă schimbare, educația trebuie să evolueze pentru a satisface nevoile societății moderne și pentru a pregăti elevii pentru provocările viitorului. Inovarea educațională reprezintă procesul prin care sistemele educaționale adoptă noi metode, tehnici și tehnologii pentru a îmbunătăți procesul de învățare și predare. Acest studiu explorează conceptele, importanța și impactul inovării educaționale, precum și câteva exemple relevante din practică.

1. Definirea inovării educaționale

Inovarea educațională poate fi definită ca introducerea și implementarea de noi idei, practici, și instrumente tehnologice în procesul educativ pentru a îmbunătăți eficiența și relevanța educației. Aceste inovații pot varia de la noi metode pedagogice, cum ar fi învățarea bazată pe proiecte sau instruirea diferențiată, până la utilizarea tehnologiilor avansate, cum ar fi realitatea augmentată (AR), realitatea virtuală (VR) și inteligența artificială (IA) în sala de clasă.

2. Importanța inovării în educație

Inovarea în educație este esențială pentru mai multe motive:

- Adaptarea la schimbările tehnologice și sociale: tehnologia avansează rapid, iar societatea se schimbă în consecință. Sistemele educaționale trebuie să se adapteze pentru a pregăti elevii pentru meserii care poate nu există încă și pentru a dezvolta competențe relevante pentru viitor.
- Îmbunătățirea accesului și echității: inovațiile pot ajuta la depășirea barierelor tradiționale în educație, oferind acces la resurse educaționale de calitate pentru toți elevii, indiferent de locație sau statut socio-economic.
- Personalizarea învățării: noile tehnologii permit personalizarea experienței de învățare în funcție de nevoile și stilurile individuale ale elevilor, ceea ce poate conduce la rezultate academice mai bune și la o motivație sporită.
- Promovarea gândirii critice și a abilităților de rezolvare a problemelor: metodele inovative de predare, cum ar fi învățarea prin descoperire și educația bazată pe probleme, încurajează elevii să dezvolte abilități esențiale pentru a naviga într-o lume complexă și interconectată.

3. Exemple de inovații educaționale

- Tehnologia educațională (EdTech): utilizarea tabletelor, a aplicațiilor educaționale, a platformelor de învățare online și a resurselor digitale a transformat modul în care elevii învață. Google Classroom, Kahoot, și Duolingo sunt exemple de platforme care au făcut învățarea mai interactivă și accesibilă.
- Învățarea bazată pe proiecte (PBL): această metodă implică elevii în proiecte complexe, care necesită aplicarea cunoștințelor și abilităților într-un context real. Elevii lucrează în echipe pentru a rezolva probleme autentice, dezvoltând astfel abilități de colaborare și de gândire critică.
- Învățarea hibridă și online: pandemia de COVID-19 a accelerat adoptarea învățării online și a modelului hibrid, combinând învățarea față în față cu cea virtuală. Platforme precum Zoom și Microsoft Teams au devenit esențiale pentru continuitatea educației.
- Inteligența artificială în educație: IA este utilizată pentru a personaliza experiența de învățare, oferind feedback instantaneu și adaptând materialele de studiu la nevoile fiecărui elev. Sisteme precum DreamBox și Carnegie Learning folosesc IA pentru a îmbunătăți învățarea matematicii.

4. Provocări în implementarea inovării educaționale

Deși beneficiile inovării educaționale sunt semnificative, există și provocări:

- Resurse limitate: multe școli nu au acces la resursele necesare pentru a implementa inovații tehnologice, fie din cauza constrângerilor financiare, fie din cauza lipsei de infrastructură.
- Rezistența la schimbare: profesorii și administratorii pot fi reticenți în a adopta noi metode și tehnologii, fie din cauza lipsei de formare, fie din cauza atașamentului față de metodele tradiționale.
- Inegalitatea digitală: diferențele în accesul la tehnologie pot accentua inegalitățile educaționale. Elevii din medii defavorizate pot avea dificultăți în a accesa resursele digitale necesare pentru învățarea online.

Inovarea educațională este crucială pentru dezvoltarea unui sistem educațional care să răspundă nevoilor elevilor din secolul XXI. Adoptarea noilor tehnologii și metode pedagogice poate îmbunătăți semnificativ procesul de învățare, pregătind elevii pentru viitor. Totuși, este esențial să abordăm provocările asociate cu implementarea acestor inovații pentru a asigura un acces echitabil și eficient la educație pentru toți elevii.

BIBLIOGRAFIE

1. Anderson, T., & Dron, J. (2011). "Three Generations of Distance Education Pedagogy." *International Review of Research in Open and Distributed Learning*, 12(3), 80-97;
2. Fullan, M. (2013). *The New Meaning of Educational Change*. New York: Teachers College Press;
3. Heick, T. (2020). "The Characteristics of a Highly Effective Learning Environment." TeachThought. Retrieved from TeachThought;
4. Kimmons, R. (2015). "Online Learning in Higher Education." EdTech Books. Retrieved from [EdTech Books](#);
5. Siemens, G. (2005). "Connectivism: A Learning Theory for the Digital Age." *International Journal of Instructional Technology and Distance Learning*, 2(1), 3-10.

PROIECT DIDACTIC

I.Date generale:

Data: 15.03.2024

Durata: 50 minute

Profesor: Nicolae Ionela

Unitatea de învățământ: Școala Gimnazială „Sfântul Andrei”, Brăila

Localitatea: Brăila

Clasa: a VIII-a B

Disciplina: Matematică

Unitatea de învățare: Aree și volume ale unor corpuri geometrice

Tema lecției: Piramida regulată. Aplicații

Tipul lecției: Consolidare și fixare a cunoștințelor

II.Competențe generale:

1. Identificarea unor date, mărimi și relații matematice, în contextul în care acestea apar.
2. Prelucrarea unor date matematice de tip cantitativ, calitativ, structural, cuprinse în diverse surse informaționale.
3. Utilizarea conceptelor și a algoritmilor specifici în diverse contexte matematice.
4. Exprimarea în limbajul specific matematicii a informațiilor, concluziilor și demersurilor de rezolvare pentru o situație dată.
5. Analizarea caracteristicilor matematice ale unei situații date.
6. Modelarea matematică a unei situații date, prin integrarea achizițiilor din diferite domenii.

III.Competențe specifice:

- 1.5. Identificarea corpurilor geometrice și a elementelor metrice necesare pentru calcularea ariei sau a volumului acestora.
- 2.5. Prelucrarea unor date caracteristice ale corpurilor geometrice studiate în vederea calculării unor elemente ale acestora.
- 3.5. Alegerea metodei adecvate pentru calcularea unor caracteristici numerice ale corpurilor geometrice.
- 4.5. Utilizarea unor termeni și expresii specifice pentru descrierea proprietăților figurilor și corpurilor geometrice.
- 5.5. Analizarea condițiilor necesare pentru ca o configurație geometrică spațială să verifice anumite cerințe date.

IV.Obiective operaționale:

a) cognitive:

OC1. Să identifice elementele unei piramide regulate.

- OC2.** Să aplice corect formulele pentru a calcula elementele piramidei.
OC3. Să reprezinte geometric o piramidă regulată, în funcție de natura poligonului bazei.
OC4. Să rezolve probleme practice făcând apel la cunoștințele teoretice.

b) afective:

- OA1.** Să fie atenți.
OA2. Să participe cu interes la lecție.
OA3. Să manifeste curiozitate și creativitate în rezolvarea sarcinilor propuse.

c) psiho-motorii:

- OP1.** Să așeze corect în pagină.
OP2. Să scrie lizibil în caiete și pe tablă.
OP3. Să-și dezvolte interesul pentru studiul matematicii.

Strategii didactice:

V.Strategii didactice:

a) principii didactice:

- principiul conexiunii inverse, principiul participării și învățării active, principiul asigurării progresului gradat al performanței;

b) metode și procedee:

- conversația , metoda exercițiului, explicația, rebus;

c) mijloace de realizare:

- tabla , caiete, flipchart, culegerea, videoproiector, laptop, telefonul, fișa de lucru;

d) forme de organizare:

- frontal, individual.

Material bibliografic:

1. Cicu I., David E.M., Iacob I., Ceucă R., Matematică, Manual pentru clasa a VIII-a, Ed. Intuitext, București, 2020,
2. Curriculum Național. Programa școlară Matematică pentru clasa a VIII-a OM nr. 3393/28.02.2017,
3. Negrilă A., Negrilă M., Matematică: algebra și geometrie clasa a VIII-a Partea II, Ed. Paralela45, Pitești, 2020,
4. <https://quizizz.com/admin/my-library/createdByMe>,
5. www.didactic.ro .

Desfășurarea lecției

Structura lecției	Obiective	Conținut și sarcini de instruire		Strategii didactice	Modalități de evaluare
		Activitatea profesorului	Activitatea elevilor		
I. Moment organizatoric	OA1	Se creează condițiile necesare desfășurării lecției. Se verifică prezența elevilor	Se pregătesc cele necesare pentru lecție. Se asigură ordinea și disciplina în clasă.	Conversația	
II. Verificarea cunoștințelor și a temei	OA2	Se verifică frontal temele scrise, făcând eventual observații, iar dacă există probleme nefinalizate, se sugerează elevilor metoda de rezolvare. Pentru început voi solicita elevii să își amintească noțiunile teoretice din cadrul ultimei lecții. Voi adresa următoarele întrebări: 1. Ce au avut de pregătit pentru astăzi? 2. Care sunt formulele pentru calculul ariilor laterale, totale și volum pentru piramidele învățate? Prezint elevilor un rebus pe flichart (Anexa 1) și solicit elevilor completarea lui.	Elevii își verifică tema și corectează eventualele greșeli. 1. Ariile și volumul la piramida regulată. 2. $A_l = \frac{P_b \cdot a_p}{2}$ $A_t = A_l + A_b$ $V = \frac{A_b \cdot h}{3}$ Elevii vin pe rând la flipchart și completează rebusul.	Analiza răspunsurilor Conversația	Observarea sistematică
III. Anunțarea temei și a obiectivelor	OA1	Voi anunța tema și obiectivele lecției, astfel încât acestea să fie pe înțelesul elevilor. Notez titlul lecției pe tablă: Piramida regulată. Aplicații	Elevii notează titlul lecției în caiete.	Conversația	Observarea sistematică

IV. Dirijarea învățării	OA1 OP3 OC1 OP1 OP2	Propun rezolvarea problemelor din fișa de lucru (anexa 2) și voi cere elevilor să vină cu idei de rezolvare cu privire la probleme propuse. 1. Fie VABCD o piramidă patrulateră regulată cu vârful în V, care are muchia laterală de 14 cm și apotema de 10 cm. Aflați: a) Aria laterală b) Aria totală c) Înălțimea d) Volumul	Fiecare elev primește câte o fișă cu probleme și este atent la recomandările făcute de profesor cu privire la modul de rezolvare a problemelor. 1. a) $A_l = \frac{P_b \cdot a_p}{2}$ Aplicând teorema lui Pitafora în triunghiul VMC, obținem $MC = 4\sqrt{6}cm$ $BC = 8\sqrt{6}cm$ $P_b = 4 \cdot 8\sqrt{6} = 32\sqrt{6}cm$ $A_l = \frac{32\sqrt{6} \cdot 10}{2} = 160\sqrt{6}cm^2$	Conversația Explicația Explicația	Observarea sistematică
V. Fixarea cunoștințelor și asigurarea transferului	OA1 OP3 OC1 OP1 OP2	Propun elevilor să rezolve următoarele probleme din fișa de lucru: 2. Fie piramida triunghiulară regulată VABC care are apotema VM de 10 cm iar latura bazei AB de $12\sqrt{3}$ cm. Se cere: a) lungimea înălțimii piramidei VO și a muchiei laterale VC b) aria laterală și aria totală c) cosinusul unghiului format de muchia laterală VA cu planul bazei (ABC) În continuare se rezolvă problemele din fișa de lucru.	Elevii participă activ la rezolvarea problemelor de pe fișă. 2. a) $OM = a_b = \frac{l\sqrt{3}}{6} = 6cm$ Aplicând teorema lui Pitagora în triunghiul VOM obținem $h = 8cm$ $MC = \frac{BC}{2} = \frac{12\sqrt{3}}{2} = 6\sqrt{3}cm$	Conversația Explicația Munca independentă	Observarea sistematică Aprecieri verbale
VI. Asigurarea feed-back-ului	OC2 OC3 OA1 OP3	Folosindu-ne de aplicația Quizizz, vom face o recapitulare. Profesorul face aprecieri asupra modului	Elevii sunt atenți la ce se discută. Elevii folosesc telefoanele mobile pentru aplicația	Conversația Munca	Aprecieri verbale

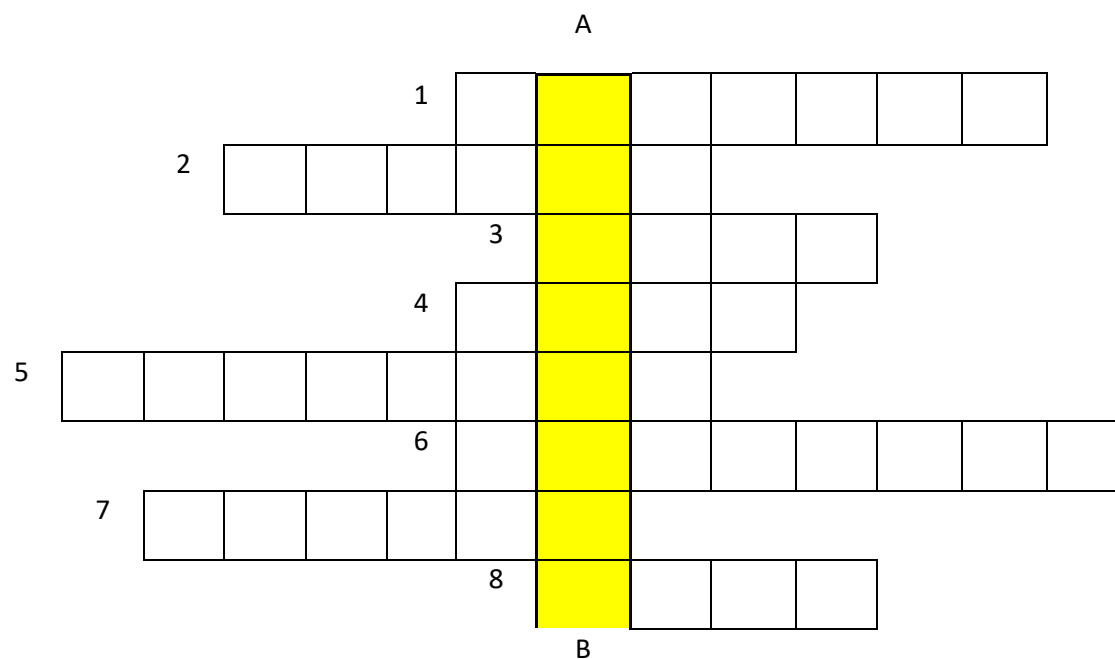
		în care s-a desfășurat activitatea, se anunță câștigătorii concursului.	Quizizz.	independentă	Analiza activității
VII. Tema pentru acasă	OA1	Problemele rămase din fișă. Se dă informații referitoare la temă.	Elevii notează tema și sunt atenți la sugestiile date.	Conversația	Aprecieri verbale Analiza activității

Anexa 1.

REBUS

Enunțuri:

1. Înălțimea unei fețe laterale într-o piramidă.
2. Unește vârful piramidei cu un vârf al bazei.
3. Distanța de la centrul cercului la un punct de pe cerc.
4. Poligonul care definește o piramida.
5. Perpendiculara dusă din vârful piramidei pe planul bazei.
6. Cea mai cunoscută teoremă din geometria plană.
7. „Părintele geometriei”
8. Suprafața.

Anexa 2.

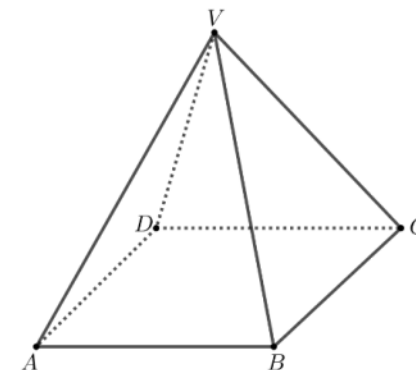
Fișă de lucru

Dat la examen în 2021(Subiectul II: 6)

1. În figura alăturată este reprezentată o piramidă patrulateră regulată VABCD, cu baza ABCD și $VA = AB = 4\text{cm}$.

Aria laterală a piramidei VABCD este egală cu:

- a) 16 cm^2
- b) $16\sqrt{2}\text{ cm}^2$
- c) $16\sqrt{3}\text{ cm}^2$
- d) 32 cm^2

2. Fie VABCD o piramidă patrulateră regulată cu vârful în V, care are muchia laterală de 14 cm și apotema de 10 cm. Aflați:

- a) Aria laterală b) Aria totală c) Înălțimea d) Volumul.

3. Fie piramida triunghiulară regulată VABC care are apotema VM de 10 cm, iar latura bazei AB de $12\sqrt{3}\text{ cm}$. Calculați:

- a) Lungimea înălțimii piramidei VO și a muchiei laterale VB,
- b) Aria laterală și aria totală,
- c) Cosinusul unghiului format de muchia laterală VA cu planul bazei (ABC).

4. Fie VABC o piramidă triunghiulară regulată cu latura bazei de 6 cm, iar unghiul dintre o față laterală și planul bazei are 60° . Determinați volumul piramidei și calculați distanța de la punctul A la planul (VBC).

5. Fie VABCD o piramidă patrulateră regulată cu $VA = 2\sqrt{2}\text{ cm}$ și $AB = 2\text{ cm}$. Aflați:

- a) A_l , A_t , V;
- b) Distanța de la punctul A la muchia VB.

6. Fie VABC o piramidă triunghiulară regulată cu muchia bazei de 18 cm și $V = 243\text{cm}^3$. Determinați:

- a) Muchia laterală a piramidei b) A_l și A_t

Inovarea în educație

Nicolae Ionela

Școala Gimnazială „Sfântul Andrei” Brăila

În era tehnologiei și a schimbărilor rapide, sistemul educațional se confruntă cu provocări semnificative în adaptarea și răspunsul la nevoile și cerințele secolului XXI. Inovația în educație devine astfel crucială pentru pregătirea elevilor și studenților pentru lumea complexă și dinamică în care trăim. Acest referat explorează diverse aspecte ale învățământului în secolul XXI, concentrându-se pe inovație, tehnologie, metode de predare și perspective viitoare.

Inovație în metodele de predare și învățare

Învățare bazată pe proiecte: Abordarea proiectelor permite elevilor să-și dezvolte abilitățile practice și de rezolvare a problemelor, aplicând cunoștințele în contexte relevante și concrete.

Învățare activă: Trecerea de la o abordare pasivă la una activă a învățării încurajează participarea activă a elevilor în procesul educațional, promovând gândirea critică și creativă.

Colaborare și lucrul în echipă: Dezvoltarea abilităților sociale și a capacității de lucru în echipă este esențială în lumea actuală, iar educația ar trebui să încurajeze colaborarea și comunicarea între elevi.

Integrarea tehnologiei în educație

Utilizarea platformelor online și a instrumentelor digitale: Tehnologia oferă oportunități semnificative pentru personalizarea și diversificarea procesului de învățare, facilitând accesul la informație și colaborarea între elevi și profesori.

Învățare flexibilă și la distanță: Educația online a devenit din ce în ce mai relevantă, oferind flexibilitate și accesibilitate pentru elevi din diverse medii și contexte.

Abordări interdisciplinare și contextuale

Învățarea interdisciplinară: Integrarea diferitelor discipline și domenii de studiu permite elevilor să abordeze probleme complexe din perspective multiple și să dezvolte o înțelegere holistică.

Relevantă și aplicabilitate în contextul real: Educația ar trebui să fie relevantă pentru viața de zi cu zi a elevilor și să le ofere abilități și cunoștințe care să le fie utile în cariera lor și în societate.

Evaluare și feedback în timp real

Evaluare formativă: Oferirea de feedback constant și oportun elevilor permite adaptarea continuă a procesului de învățare și îmbunătățirea performanței lor.

Utilizarea tehnologiei pentru evaluare: Instrumente digitale și platforme online pot facilita procesul de evaluare și oferi date relevante pentru monitorizarea progresului elevilor.

În concluzie, educația în secolul XXI trebuie să fie caracterizată de inovație, adaptabilitate și relevanță. Abordările tradiționale sunt tot mai puțin eficiente în contextul actual, iar sistemul educațional trebuie să se adapteze și să evolueze pentru a răspunde nevoilor și cerințelor societății moderne.

Prin adoptarea unor metode și tehnologii inovatoare, educația poate deveni mai captivantă, mai interactivă și mai eficientă, pregătind elevii pentru provocările și oportunitățile secolului XXI.

Bibliografie

UNESCO. (2015). Education 2030: Incheon Declaration and Framework for Action for the Implementation of Sustainable Development Goal 4. UNESCO.

unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000245656

Dede, C. (2010). Comparing frameworks for 21st century skills. In J. Bellanca, & R. Brandt (Eds.), *21st century skills: Rethinking how students learn* (pp. 51-76). Solution Tree Press.

Fullan, M. (2013). *Stratosphere: Integrating technology, pedagogy, and change knowledge*. Pearson.

Resnick, M. (2007). All I really need to know (about creative thinking) I learned (by studying how children learn) in kindergarten. In *Proceedings of the 6th ACM SIGCHI Conference on Creativity & Cognition* (pp. 1-6). ACM.

METODE INOVATIVE DE PREDARE-ÎNVĂȚARE

Nicolof Valentina-Florentina, prof. Liceul Tehnologic „Dobrogea” Castelu, jud. Constanța

Lumea se află în continuă mișcare și competiție. Profesorii se zbat să învețe lucruri noi și muncesc din greu pentru a crea un nou mediu de învățare, cât mai atractiv. Scopul educației nu mai este doar predarea și învățarea conținuturilor din manuale, ci și crearea unui mediu de învățare inovativ și productiv pentru elevi. De aceea, instituțiile de învățământ trebuie să includă metode inovative de comunicare, care transmit cunoștințe utile. Găsirea metodelor inovatoare de predare este o abilitate crucială a cadrelor didactice. Cercetările au arătat că anumite metode și abordări pot îmbunătăți cu adevărat abilitățile de învățare. Câteva metode inovatoare de predare ar putea reprezenta o combinație de diferite instrumente digitale, cum ar fi text, imagini, audio și video, într-un sistem interactiv multi-senzorial de prezentare, pentru a transmite informații elevilor. În educație, angajamentul elevilor se referă la gradul de atenție, curiozitate și interes pe care aceștia le arată atunci când învață sau sunt învățați, ceea ce se extinde la nivelul motivației în învățare și la progres. Când elevii sunt angajați în lecția predată, ei înțeleg mai multe și rețin mai multe informații. Elevii care sunt implicați în muncă tind să persiste mai mult și să găsească bucurie în realizarea sarcinilor. Literatura de specialitate ne oferă câteva idei inovatoare care vor ajuta profesorii să-și reinventeze predarea și să găsească metode de a face predarea mai interesantă.

În întreaga lume, instituțiile de învățământ implementează noi idei, metode, inovații bazate pe tehnologie pentru a spori achizițiile elevilor. Învățământul inovator este necesar pentru prezentul și viitorul educației, pentru a ajuta elevii să dezvolte întregul lor potențial. Învățământul de masă ar trebui să dedice mult timp nevoilor intelectuale ale elevilor, de exemplu, dacă furnizarea de materiale noi de către profesori a ajutat elevul să obțină noi perspective sau a deschis noi canale intelectuale și ajută stimularea sau îmbunătățirea puterii de gândire esențială și creativă? Învățământul inovator este o necesitate pentru toți profesorii pentru a răspunde nevoilor educaționale ale noilor generații.

Metode inovative de predare

1. Fă ceea ce îți place!

Poți învăța mai ușor dacă îți place cu adevărat ceea ce faci. Ești mai creativ și inspirat când nu lucrezi sub stres.

2. Instrumentele audio și video

Utilizați materiale și instrumente audio-video în predare, precum și grafice, desene și hărți mentale, pentru a facilita învățarea. Aceste metode nu numai că le vor dezvolta elevilor capacitatea de a asculta, dar îi vor ajuta și să înțeleagă concepte mai bine. Există o mulțime de aplicații inteligente pentru elevi, pe care le puteți utiliza pentru a crea minunate prezentări sau animații.

3. Brainstorming

Acordați timp sesiunilor de brainstorming în sala de clasă. Această metodă este excelentă pentru a antrena gândirea elevilor și a crea conexiuni noi. Înainte de aplicarea metodei este necesar să fie stabilite anumite reguli. Se poate merge pe brainstorming individual sau în echipă.

4. Ore outdoor (în afara sălii de clasă)

Unele lecții se învață cel mai bine atunci când sunt predate în afara sălii de clasă. Organizați excursii pe teren, ieșiri care sunt relevante pentru obiectivele propuse sau pur și simplu duceți copiii la o plimbare în afara sălii de clasă. Copiii vor găsi acest lucru incitant, își vor învăța și aminti mai repede lucrurile predate.

5. Jocul de rol

Predarea prin joc de rol este o modalitate excelentă de a face copiii să iasă din zona lor de confort și să își dezvolte abilități interpersonale. Această metodă este utilă, mai ales când predați literatură, istorie sau evenimente actuale. Abordarea jocului de rol îl va ajuta pe elev să înțeleagă modul în care materialul academic va fi relevant pentru zi de zi.

6. Jocuri și puzzle-uri

Învățarea este distractivă acolo unde puzzle-urile și jocurile fac parte din procesul instructiv-educativ. Este posibil ca elevii să nu simtă că învață atunci când lecțiile sunt introduse prin jocuri. Puzzle-urile și jocurile ajută copiii să gândească creativ și să facă față provocărilor.

7. Introducerea lecțiilor ca o poveste

Să ne gândim. De ce ne place să vizionăm filme? Ne place să vizionăm filme tocmai pentru că ele sunt niște povești captivante. Dacă suntem creativi, chiar și cele mai grele lecții pot deveni interesante.

Metode inovative de învățare

1. Învățarea informală

Învățarea în medii informale, cum ar fi muzeele și cluburile după școală, poate lega conținutul educațional de problemele din viața de zi cu zi a elevilor. Aceste conexiuni funcționează în ambele sensuri. Învățarea în școli și colegii poate fi îmbogățită cu experiențe din viața de zi cu zi. Informal, învățarea poate fi aprofundată prin adăugarea de întrebări și cunoștințe de la clasă. O metodă eficientă este ca profesorul să propună și să discute o problemă în clasă, apoi elevii să exploreze această problemă într-o vizită la muzeu sau în excursie, culegând fotografii sau informații ca dovezi, apoi constatările pot fi împărtășite în clasă pentru a produce individual sau în grup învățarea. Aceste experiențe de învățare încrucișate exploatează punctele forte ale ambelor medii și oferă elevilor oportunități autentice și captivante de învățare.

2. Învățarea spontană/accidentală

Poate apărea în timpul desfășurării unei activități care este aparent fără legătură cu ceea ce se învață. Cercetări timpurii asupra acest subiect au tratat modul în care oamenii învață în rutina lor zilnică la locurile lor de muncă sau la școală. Pentru mulți oameni, dispozitivele mobile au fost integrate în viața lor de zi cu zi, oferind multe oportunități pentru învățarea accidentală susținută de tehnologie. Spre deosebire de educația formală, învățarea accidentală nu este condusă de un profesor, nici nu urmează un curriculum structurat sau are ca rezultat o certificare formală. Cu toate acestea, poate declanșa autorefecția și acest lucru ar putea fi folosit pentru a încuraja elevii să reconceapă ce altfel ar putea fi fragmente izolate de învățare ca parte a unei călătorii de învățare mai coerentă și pe termen lung.

3. Învățarea prin argumentare

Elevii pot înțelege știința și matematica argumentând în moduri similare oamenilor de știință și matematicienilor. Argumentarea îi ajută pe elevi Să fie atenți la idei contrastante, care le pot aprofunda învățarea. De asemenea, permite elevilor să împărtășească ideile cu alții, astfel încât să învețe cum oamenii de știință lucrează împreună pentru a stabili sau a respinge afirmațiile. Profesorii pot declanșa discuții semnificative în sălile de clasă prin încurajarea elevilor să pună întrebări deschise, să reafirme observațiile într-un limbaj științific și să dezvolte și să utilizeze modele pentru a construi explicații. Când elevii se contrazic în moduri științifice, ei învață să ia cuvântul pe rând, să asculte activ și răspundă constructiv unii altora. Dezvoltarea profesională poate ajuta profesorii să învețe aceste strategii și să depășească provocările, cum ar fi cum să-și împărtășească experiența intelectuală cu elevii în mod corespunzător.

4. Învățarea prin implicarea mișcărilor corporale

Învățarea prin implicarea mișcării corporale implică conștientizarea de sine a corpului interacționând cu o lume reală sau simulată pentru a sprijini procesul de învățare. Această abordare poate fi aplicată la explorarea aspectelor științelor fizice cum ar fi frecarea, accelerația și forța, sau pentru a investiga situații simulate precum structura moleculelor.

Prezentul articol a avut rolul de a evidenția metode de predare și învățare inovatoare, utilizate în sala de clasă sau în exteriorul ei, reprezentând, pentru educabili, noi căi de a-și forma abilitățile. Profesorii sunt încurajați să utilizeze metode moderne, inovatoare, astfel încât elevii să învețe mai ușor, cu interes, fiind motivați, pentru atingerea obiectivelor educaționale.

Bibliografie:

- Chou, P. T. (2010). Advantages and disadvantages of ESL Coursebooks în *The Internet TESL Journal*, vol. XVI (11)
- Teo, R., Wong, A. (2000). Does Problem Based Learning Create A Better Student: A Refelection? în *Conference on Problem – Based Learning: Education Across Disciplines*, Singapore
- Vaughan, T. (1998). *Multimedia: Making it Work (4thEd.)*, Berkeley, CA: Osborne

TRADIȚIE ȘI INOVAȚIE ÎN ACTIVITATEA DIDACTICĂ

Prof.înv.primar:Nișulescu Diana
Școala Gimnazială Regina Maria Arad

Educația și-a multiplicat neconținut formele de organizare. Factorilor educativi tradiționali li s-au adăugat alții precum biserica, instituțiile de cultură, mass-media, diferite centre de agrement, adică toți aceia care asigură educația non-formală. În eforturile de modernizare a învățământului românesc în grădiniță și școli se promovează strategii noi în acord cu tendințele actuale europene care să schimbe mentalitatea privind concepția copilului ca membru al Comunității Europene.

Pregătirea specialiștilor- cadre didactice, părinți în contextul standardelor internaționale, respectând în același timp și standardele tradiționale, aplicarea unor strategii curriculare specifice, programe și proiecte noi puse în prim plan prin respectarea drepturilor copilului, va duce la realizarea activităților educative la standarde actuale.

Pedagogia modernă, ca și cea tradițională, este călăuzită de multe principii pedagogice fără a căror aplicare în actul instituțional ar face din acesta unul anost, fără finalități.

În societatea contemporană, cu schimbări rapide și efecte imediate, educația și învățământul trebuie reînnoite, completate, adaptate, astfel încât putem vorbi despre o permanentă inovație și creație în activitatea didactică.

Pentru copii, școala viitorului trebuie să promoveze o educație de calitate și să fie axată pe valori în care elevii să creadă, în care să se regăsească, îndeplinind două condiții, fundamentale din punctul lor de vedere: școala viitorului trebuie să le placă și să fie eficientă.

Promovarea sănătății și a stării de bine a elevului determină de asemenea o dezvoltare optimă din punct de vedere somatic, fiziologic, mintal, emoțional, social și spiritual.

Este foarte important ca în formarea unui stil de viață sănătos pentru copii să se pună accent pe :

- autocunoașterea și construirea unei imagini pozitive despre sine;
- comunicare și relaționare interpersonală;
- controlul stresului;
- dezvoltarea carierei profesionale ;
- prevenirea accidentelor și a comportamentelor cu risc pentru sănătate;
- prevenirea atitudinii negative față de sine și viață.

În abordarea creativității în procesul educațional, elevul trebuie încurajat să gândească independent, să își asume riscuri și responsabilități în demersul său spre formare intelectuală. Evaluarea pentru asigurarea calității și rezultatele obținute

trebuie să ne lărgescă perspectiva asupra situației reale din școli, să identifice nivelul de pregătire al elevilor și să ne ajute să descoperim componentele ce au nevoie de sprijin în dezvoltare.

Un obiectiv important ce ar trebui stabilit pentru anii următori este de a dezvolta un indicator internațional al capacității de a învăța, toate acțiunile bazându-se pe cercetarea științifică. Învățământul modern are ca sistem de referință competențele generale și specifice pe care trebuie să le dobândească cel ce învață – elevul – pe parcursul și la finele unui ciclu de instruire, al unui an de studiu etc. Centrarea pe competențe reprezintă o preocupare majoră în triada predare-învățare-evaluare.

Noua imagine a profesorului trebuie stabilită prin luarea în considerare a tuturor abordărilor de până acum, de la conceperea ca distribuitor de recompense sau ca sursă de informații, până la cea de „manager al învățării”.

Pentru fiecare profesor sunt fundamentale două roluri, cel de manager și cel de evaluator.

Procesul instructiv-educativ trebuie astfel conceput și desfășurat, încât să-i convingă pe elevi să prețuiască propria moștenire națională, să primească contribuțiile originale ale oricărei națiuni la civilizația modernă, pregătind atât elevii, cât și dascălii să înțeleagă valoarea diversității și a independenței de spirit.

Educația este factorul hotărâtor al dezvoltării psihoindividuale a persoanei. Ea sistematizează și organizează influențele mediului, dezvoltă personalitatea.

Creativitatea, în termeni generali, este un proces mental care permite generarea de idei și concepte noi sau asocieri originale între concepte și idei deja existente.

Lumea modernă pune accentul pe folosirea mai eficientă a cunoașterii și a inovației. Este necesară extinderea abilităților creatoare ale întregii populații, mai ales ale acelor care le permit oamenilor să se schimbe și să fie deschiși față de idei noi într-o societate diversă din punct de vedere cultural, bazată pe cunoaștere.

Noul mileniu aduce noi cerințe educaționale care impun noi metode, altele decât cele folosite până acum. O importanță majoră în pregătirea elevilor pentru noile cerințe, o au cele trei forme ale educației și anume:

- educația formală însemnând învățare sistematică, structurată și gradată cronologic, realizată în instituții specializate de către un personal specializat;
- educația nonformală constând în activități educative desfășurate în afara sistemului formal de învățământ de către diferite instituții educative;
- educația informală care se referă la experiențe de învățare spontană, cotidiană, existențială, desfășurate în medii culturale care nu au educația ca scop principal.

Criteriul de calitate aplicat educației are un rol foarte important deoarece măsurile propuse pentru a promova creativitatea și capacitatea pentru inovare vor fi adaptate fiecărei etape din cadrul învățării continue.

Focalizată pe unitatea de învățare, evaluarea ar trebui să asigure evidențierea progresului înregistrat de elev în raport cu sine însuși pe drumul atingerii obiectivelor prevăzute în programă. Este important să fie evaluată nu numai cantitatea de informație de care dispune elevul, ci, mai ales, ceea ce poate el să facă utilizând ceea ce știe sau ceea ce intuiește.

O importanță deosebită în inovația și creația în activitatea didactică o au rolurile manageriale ale cadrului didactic :de planificare (planifică activitățile cu caracter instructiv - educativ) ;de organizare (organizează activitățile clasei) ;de comunicare (comunică idei, cunoștințe, ascultă efectiv, oferă feedback, stabilește canalele de comunicare); de conducere (conduce activitățile cu elevii , desfășurate în clasă și în afara ei) ;de coordonare (sincronizează obiectivele individuale cu cele comune clasei, contribuind la întărirea grupului și formării echipelor de lucru); de îndrumare (prin intervenții punctuale adaptate unor situații specifice, recomandări) ;de motivare (prin întăriri pozitive, prin utilizarea aprecierilor verbale și non-verbale în sprijinul consolidării comportamentelor pozitive); de consiliere (de orice tip, în probleme personale sau legate de grădiniță); de control (în scopul cunoașterii stadiului în care se află activitatea de realizare a obiectivelor și nivelul de

performanță); de evaluare (măsura în care scopurile și obiectivele au fost atinse).

Pentru a susține creativitatea, predarea declarativă, de tip clasic trebuie depășită și înlocuită cu metode care pun accent pe explorare, pe descoperire, pe încurajarea gândirii critice a elevului, pe participarea activă a acestuia la formarea și dezvoltarea sa intelectuală.

În viziunea metodologilor moderne, demersul didactic se centrează pe elev și are în vedere transformarea acestuia din “obiect” al procesului didactic în ”subiect activ” al propriei deveniri.

Modelul de proiectare a activității didactice are în vedere trecerea de la centrarea pe conținut la centrarea pe activitatea elevului, care presupune deplasarea accentului în activitatea didactică:

Ar trebui să se țină cont de toate formele de inovație socială și antreprenorială. De asemenea, ar trebui să se acorde atenție creației artistice și noilor abordări în domeniul culturii.

Bibliografie:

1. Ionescu M., Radu I.-” Didactica modernă”, Ed. Dacia, Cluj – Napoca, 2001;
2. Alois Gherguț,- “Management general și strategic în educație”, Ed. Polirom, Iași, 2007;

INOVAREA EDUCAȚIONALĂ: UN ELEMENT ESENȚIAL PENTRU O EDUCAȚIE MODERNĂ

Prof. Claudia-Maria Nițu

Școala Gimnazială "Gheorghe Magheru", Caracal, Jud. Olt

Introducere

Inovarea educațională este un concept fundamental în contextul actual, caracterizat de o evoluție rapidă a societății și a pieței muncii. Se referă la implementarea unor metode, strategii și resurse noi în procesul de învățământ, cu scopul de a îmbunătăți calitatea educației și de a o adapta la nevoile elevilor și ale societății.

În era tehnologiei și a schimbărilor rapide, sistemul educațional se confruntă cu provocări semnificative în adaptarea și răspunsul la nevoile și cerințele secolului XXI. Inovația în educație devine astfel crucială pentru pregătirea elevilor și studenților pentru lumea complexă și dinamică în care trăim.

Importanța inovării educaționale

Există numeroase motive pentru care inovarea este esențială în educație:

1. Pentru a răspunde nevoilor elevilor: Elevii din zilele noastre sunt nativi din punct de vedere digital și învață diferit față de generațiile anterioare. Inovația ajută la crearea unui mediu de învățare mai captivant și mai interactiv, care să le stimuleze interesul și să le satisfacă nevoile individuale.

2. Pentru a pregăti elevii pentru piața muncii: Piața muncii se află în continuă schimbare, iar angajatorii caută din ce în ce mai mult absolvenți cu abilități specifice, precum gândirea critică, creativitatea, rezolvarea problemelor și colaborarea. Inovația poate ajuta la dezvoltarea acestor abilități la elevi.

3. Pentru a îmbunătăți rezultatele elevilor: Numeroase studii au demonstrat faptul că inovația poate duce la îmbunătățiri semnificative ale rezultatelor elevilor, atât la nivel academic, cât și personal.

4. *Pentru a face educația mai accesibilă:* Inovația poate fi utilizată pentru a crește accesul la educație pentru toți elevii, indiferent de mediul lor socio-economic sau de locația lor geografică.

Forme de inovare educațională

Există o varietate de forme de inovare educațională, care pot fi implementate la diferite niveluri ale sistemului de învățământ:

1. La nivel de clasă: Profesorii pot implementa noi metode de predare, cum ar fi învățarea bazată pe proiecte, învățarea prin colaborare sau învățarea personalizată. De asemenea, pot utiliza noi resurse educaționale, cum ar fi tehnologia digitală, jocurile educaționale și materialele multimedia.

2. La nivel de școală: Școlile pot implementa noi programe educaționale, pot crea parteneriate cu organizații din comunitate și pot investi în infrastructură și resurse moderne.

3. La nivel de sistem: Sistemele educaționale pot implementa noi politici și reglementări care să sprijine inovația, pot oferi formare profesională profesorilor și pot aloca resurse financiare pentru programe inovatoare.

Factori care favorizează inovarea educațională

Implementarea cu succes a inovării educaționale depinde de o serie de factori, printre care:

Leadership: Un leadership puternic și vizionar este esențial pentru a crea o cultură a inovării în școli și în sistemele educaționale.

Colaborare: Este importantă colaborarea dintre profesori, elevi, părinți, administratori școlari și politicieni pentru a dezvolta și a implementa programe inovatoare.

Resurse: Inovația necesită adesea resurse financiare suplimentare, precum și timp și formare profesională pentru profesori.

Evaluare: Este importantă evaluarea programelor inovatoare pentru a se asigura că acestea sunt eficiente și au un impact pozitiv asupra elevilor.

Concluzii

Inovarea educațională este un proces continuu care este esențial pentru a menține relevanța și calitatea educației în societatea actuală. Implementarea cu succes a inovării necesită o abordare holistică care implică toți actorii din sistemul de învățământ și care se bazează pe dovezi și pe o evaluare riguroasă.

Inovația educațională este esențială pentru a îmbunătăți calitatea educației și pentru a pregăti elevii pentru succes în secolul XXI. Există o mulțime de tipuri de inovații educaționale disponibile, iar profesorii, directorii și factorii de decizie politică pot alege cele mai potrivite pentru nevoile specifice ale elevilor și ale școlilor lor.

Bibliografie:

1. Bush, T., *Leadership și management educațional. Teorii și practici actuale. Științele educației*, Editura Polirom, 2015
2. Cerghit, I., *Metode de învățământ*, Editura Polirom, Iași, 2006
3. Marin, Stoica, *Pedagogie și Psihologie pentru examenele de definitivare și grade didactice*, Editura Gheorghe Alexandru, Craiova, 2002.

Rolul strategiilor didactice interactive în cadrul procesului de învățământ

Prof. Noreanu Laura Cristina

C.N. „Frații Buzești” Craiova

Ce sunt strategiile didactice?

O definiție obiectivă ne este oferită de E.Noveanu, care susține că ”prin strategie didactică înțelegem un ansamblu de decizii vizând desfășurarea procesului instructiv-educativ, în vederea atingerii unor obiective, decizii adecvate situației concrete (factorilor care influențează asupra rezultatelor proiectate)”.

Ioan Cerghit în ”Metode de învățământ” subliniază faptul că strategiile didactice ocupă ” un loc central” în cadrul procesului de învățământ.”Procesul de învățământ se constituie dintr-o serie de strategii”, era de părere autorul.

Sunt utile strategiile didactice interactive în cadrul procesului de învățământ?

Strategiile didactice interactive au un rol esențial și un loc important în toate cele trei faze ale conceperii și realizării activității didactice, scrie Crenguța – Lăcrămioara Oprea, și anume:

1)*Faza proiectării*-profesorul decide ce strategie bazată pe învățarea prin cooperare sau prin competiție, prin cercetare-descoperire sau prin receptare activă a informațiilor etc ;

2)*Faza de desfășurare a activității*-atunci când se materializează/concretizează strategia didactică aleasă în mod flexibil și prin adaptări continue.

3)*Faza (auto)evaluării*-are în vedere aprecierea rezultatelor și a calității strategiilor didactice aplicate].

În vederea asigurării unui proces educativ adecvat, cadrul didactic trebuie să fie preocupat de faptul cum va reuși să-I determine pe elevi să învețe, și mai puțin de ceea ce va preda elevilor. Astfel, se poate spune că strategiile didactice constituie ” cheia reușitei activității instructiv-educative și elementul ei central”.

În procesul actual de învățământ se acordă strategiilor didactice un rol esențial în realizarea dezideratelor educaționale, ele deținând ”o poziție privilegiată în ansamblul factorilor responsabili pentru succesul școlar al elevilor.

Metode, tehnici și procedee de eficientizare a învățării :ÎNVĂȚAREA PRIN COOPERARE

- Învățarea prin cooperare (ÎPC) reprezintă modul de organizare a activității didactice pe grupuri mici, astfel încât – lucrând împreună – elevii își maximizează atât propria învățare, cât și a celorlalți colegi.
- Cercetările arată că elevii care realizează sarcini de învățare prin cooperare în grup tind să aibă:
 - performanțe școlare mai bune;
 - un număr mai mare de competențe sociale pozitive;
 - o mai bună înțelegere a conținuturilor și deprinderilor pe care și le formează.

APLICAREA ÎNVĂȚĂRII PRIN COOPERARE (Î.P.C.) LA CLASĂ

- Dacă doriți să aplicați învățarea prin cooperare la clasă, trebuie să planificați cu atenție și să realizați patru acțiuni specifice:
 1. Să luați anumite **decizii preinstrucționale**:
 - cât de mari să fie grupurile, cum să le structurați, cum puteți aranja mai bine clasa astfel încât să se preteze lucrului în grupuri mici?
 - cum concepeți și folosiți materialele instrucționale?
 - ce roluri atribuiți membrilor grupurilor?
 2. Să explicați foarte clar elevilor **ce au de făcut** în timpul unei lecții în care învață prin cooperare:

- dați o sarcină de învățare concretă.
3. **Să conduceți lecția**, pentru că deși elevii lucrează în grupuri, trebuie:
- să urmăriți și să monitorizați grupurile;
 - să interveniți acolo unde este nevoie;
 - să îmbogățiți sarcinile și să-i ajutați pe elevi să lucreze mai eficient în grup.
4. **Să structurați și să organizați** activități după ce se termină lucrul în grupuri mici, în care:
- să evaluați învățarea;
 - elevii să evalueze cât de eficient au lucrat în grup, ce progrese sau dificultăți au întâmpinat în procesul personal de învățare și ce corecții sau îmbunătățiri trebuie introduse.

1. MOZAICUL DE BAZĂ

- **Pasul 1: Formați grupurile “casă” și dați-le materialul de lucru**
 - în cadrul fiecărui grup, membrilor li se va da un alt material pe care să-l învețe și să-l prezinte celorlalți.
- **Pasul 2: Grupurile de experți studiază și își pregătesc prezentările**
 - grupurile de experți se formează din elevii care au de pregătit același material;
 - ei citesc și studiază materialul împreună și gândesc modalități de predare a acestuia celorlalți colegi;
 - verifică înțelegerea materialului predat.
- **Pasul 3: Elevii se întorc în grupurile “casă” pentru a preda**

- fiecare elev se întoarce în grupul său;
- fiecare membru al acestui grup își va prezenta, pe rând, materialul în fața celorlalți;
- obiectivul echipei este ca toți membrii să învețe tot materialul prezentat.

■ **Pasul 4: Răspunderea individuală și de grup**

- grupurile sunt responsabile de însușirea întregului material de către toți membrii;
- elevilor li se poate cere să demonstreze că au învățat printr-un test, prin răspunsuri orale la întrebări, printr-o prezentare a materialului.

Ce rămâne de făcut?

- Din experiența acumulată până acum, pot afirma cu certitudine că ancorarea școlii românești în secolul XXI, presupune în mod obligatoriu utilizarea unor astfel de metode moderne.
- Nu este cazul să absolutizăm utilizarea acestor metode în detrimentul celor clasice. Un adevărat profesionist în predare (indiferent de disciplină) va trebui să știe să adapteze demersul didactic. Sunt lecții care în mod cert produc performanțe școlare superioare numai cu ajutorul metodelor moderne, dar sunt și lecții în care prezența acestora nu este obligatorie.
- Interesul elevilor pentru lecții crește ori de câte ori sunt folosite astfel de metode în predare. Prestanța profesorului care le folosește este și ea, în mod sigur, mai ridicată.

Bibliografie:

Crenguța- Lăcrămioara Oprea, *Strategii didactice interactive*, Editura Didactică și Pedagogică, R.A., București, 2006;

Ioan Cerghit, *Metode de învățământ*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1980.

INOVAȚIE ÎN EDUCAȚIE

Prof. educație plastică, Noroceă Rodica Elena

Școala Gimnazială „Gheorghe Tătărescu” Tg-Jiu

Cunoașterea este cel mai important instrument al oamenilor, deoarece este baza care stabilește dezvoltarea profesională, pe lângă determinarea comportamentului nostru. Inovația implică o schimbare, se bazează pe învățare, în măsura în care este legată de acțiunea de transformare a lumii. Dacă dorim să inovăm, trebuie să începem un proces de transformare pentru a ne îmbunătăți într-un anumit aspect.

Un cadru didactic creativ este responsabil în asigurarea unui climat favorabil expunerii ideilor, trebuie să fie deschis în fața participanților la procesul de predare-învățare, astfel încât aceștia să poată avea „curajul” de a-și expune, public, ideile. De asemenea, acesta trebuie să încurajeze în permanență elevii, mai ales atunci când aceștia reușesc să stabilească anumite conexiuni între fenomene sau, mai ales, atunci când aceștia creează punți de legătură între diverse obiecte de studiu, discipline. Aici intervine interdisciplinaritatea, integrarea în spațiul unor domenii de cunoaștere diverse, când elevii își vor dezvolta viziunea integrată în problematizarea diverselor lucruri, idei. Creativitatea presupune ca profesorul să fie un adevărat maestru în arta întrebărilor. Punând mereu întrebări elevilor, accentuează dimensiunea comunicativă, iar aceștia devin activ-participativi, motivați, concentrați pe latura cognitivă. Este folositor să încercăm să creăm anumite conexiuni între disciplinele oferite spre studiu. De exemplu, în cadrul cursurilor de Arte, putem alege un fragment bogat în figuri artistice și imagini expresive, prin intermediul căruia elevii să poată realiza o pictură. Inovația și creativitatea sunt, cu siguranță, două repere importante în învățământ.

Susținând elevii și impresionându-i, aceștia se pot autodepăși, pot excela, pot spera la „mai mult” de la ei, pot deveni mai exigenți, mai critici. Atenția, centrarea pe fiecare elev în parte în funcție de valențe, răbdarea, afectivitatea, dinamismul și spontaneitatea pot facilita accesarea la performanță, la reușită.

Inovația, cea care pare să se fi autodepășit în secolul nostru, poate susține creativitatea, o poate înnobila prin mijloacele multimedia felurite, o poate transforma în succes și poate frânge barierele care se creează între individ și școală, în cazul absenței acesteia din cadrul școlii. Astfel, îmbinate, teoria și inovația reprezintă provocarea individului și a creativității sale, care, de cele mai multe ori, se poate transforma în succes. Inovația și creativitatea reprezintă elementele esențiale, pilonii care stau la baza unui proces de învățare echilibrat, care se dorește competitiv pe axa reușitei și care, în funcție de orizontul de așteptare al celor două părți implicate în mod direct (elevii, respectiv profesorul), se va optimiza în prezența unor factori ce vizează atât componentele, cât și afectivitatea. Profesorul trebuie să stăpânească extrem de bine totalitatea cunoștințelor dobândite pentru a le expune celorlalți într-o manieră inedită, insolită, coborând teoria la nivelul practic și care dispune, totodată, de un adevărat „bagaj” multimedia (table inteligente, laptop, calculator, videoproiector, tablete). Pentru elevi, școala viitorului trebuie să promoveze o educație de calitate și să fie axată pe valori în care elevii să creadă, în

care să se regăsească, îndeplinind două condiții, fundamentale din punctul lor de vedere: școala viitorului trebuie să le placă și să fie eficientă. O necesitate evidentă o constituie informatizarea, softul educațional, reprezentat de programele informatice. Utilizarea calculatorului în procesul instructiv-educativ facilitează realizarea scopurilor didactice și idealurilor educaționale. Calculatorul nu înlocuiește activitatea de predare a profesorului, ci trebuie să vină în sprijinul predării.

O importanță deosebită în inovația și creația în activitatea didactică o au rolurile manageriale ale cadrului didactic: de planificare (planifică activitățile cu caracter instructiv-educativ); de organizare (organizează activitățile clasei); de comunicare (comunică idei, cunoștințe, ascultă efectiv, oferă feedback, stabilește canalele de comunicare); de coordonare (sincronizează obiectivele individuale cu cele comune clasei, contribuind la întărire grupului și formării echipelor de lucru); de îndrumare (prin intervenții punctuale adaptate unor situații specifice, recomandări); de motivare (prin întăriri pozitive, prin utilizarea aprecierilor verbale și nonverbale în sprijinul consolidării comportamentelor pozitive); de consiliere (de orice tip, în probleme personale sau legate de școală); de control (în scopul cunoașterii stadiului în care se află activitatea de realizare a obiectivelor și nivelul de performanță); de evaluare (măsura în care scopurile și obiectivele au fost atinse). Trebuie să încurajăm gândirea critică a elevului și să punem accent pe participarea activă a acestuia privind formarea și dezvoltarea sa intelectuală. O metodă eficientă în actul de predare este brainstorming-ul (asaltul de idei), când un grup de 10-12 persoane își exprimă pe rând și în mod liber tot ce le vine în minte în relație cu o anumită problemă propusă. O altă metodă este sinectica. În acest caz, se caută metafore, comparații, în relație cu dificultatea aflată în discuție. Apoi aceleași persoane descifrează consecințele imaginilor evocate. Metoda 6-3-5, este vorba de împărțirea unei adunări în grupuri de 6 persoane, în care fiecare propune trei idei într-un timp maxim de 5 minute. Primul grup discută problema și, pe o fișă sunt trecute trei idei, fiecare fiind capul unei coloane ce se va completa de către celelalte grupuri. După 5 minute, fișa este trecută unui alt grup care adaugă alte trei idei în coloane, sub celelalte, până ce fiecare fișă trece pe la toate grupurile. Conducătorul strânge foile, le citește în fața tuturor și se discută pentru a hotărî care din propuneri să fie însușită.

Modelul învățământului modern, inovator, face apel la experiența proprie a elevului, promovează învățătura prin colaborare, pune accentul pe dezvoltarea gândirii în confruntarea cu alții.

Bibliografie:

- Cucoș, Constantin – Pedagogie, Editura Polirom, Iași, 2008
- Ionescu, M. Radu I. – Didactica modernă, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2001
- Alois, Gherguț – Management general și strategic în educație, Editura Polirom, Iași, 2007
- Ionescu, Miron – Instrucție și educație, Cluj-Napoca, 2003
- Roco M., Creativitate și inteligență emoțională, Editura Polirom, Iași, 2004

INOVAREA ÎN EDUCAȚIE: SENTIMENTUL DE URGENȚĂ

Oancă Carmen

Școala Gimnazială Negoiță Dănăilă – Bucești

Educația este uneori percepută ca un sector rezistent la schimbare, dar în același timp se confruntă cu o criză de productivitate și eficiență. Inovația ar putea contribui la îmbunătățirea calității educației și ar putea oferi mai mult „bang pentru bani” în vremuri de presiune bugetară și cerere în creștere.

Inovația în educație este o problemă foarte controversată. Auzindu-i vorbind pe miniștrii educației, avem rapid impresia că sistemele de învățământ în general sunt foarte reticente în a inova și că există o rezistență puternică la schimbare în rândul profesorilor. Educația este uneori percepută ca unul dintre cele mai conservatoare sisteme sociale și domenii de politici publice. Dar vorbirea cu profesorii dă o idee opusă – că le sunt impuse prea multe schimbări fără prea multă consultare sau fără condițiile prealabile necesare pentru implementarea cu succes a schimbării. În unele țări, schimbarea inovatoare a fost implementată fără grija și diligența necesare sau fără testarea, experimentarea și evaluarea prealabilă corespunzătoare.

Această controversă nu ar trebui să ne descurajeze să ne uităm la fapte. Iar faptele demonstrează clar că sistemele de învățământ se confruntă cu probleme foarte grave care, dacă nu sunt atinse, ar putea duce la riscuri grave nu numai pentru educație în sine, ci și pentru viitoarea creștere economică, progres social și bunăstare. De la mijlocul secolului al XX-lea, sistemele de învățământ s-au extins enorm, iar populațiile umane nu au fost niciodată mai înalt educate decât în prezent. Economiiile emergente și țările în curs de dezvoltare își extind acum neîncetat sistemele de învățământ, văzând educația ca un ingredient indispensabil al modernizării și progresului. Într-adevăr, beneficiile pentru indivizi și societăți ale unei educații din ce în ce mai mari rămân foarte impresionante. Cu toate acestea, deși mulți factori de decizie politică pot considera că extinderea continuă a numărului este cea mai bună cale de urmat, o privire mai atentă a datelor arată că acest lucru ne poate duce la dificultăți.

Problema cu care se confruntă educația este în principal una de productivitate și eficiență. Aici, eficiența înseamnă echilibrul dintre resursele investite și rezultatele în ceea ce privește performanța și echitatea elevilor. În ultimele decenii, au fost investite tot mai multe resurse în educație. Privind doar educația școlară, cheltuielile medii per elev în țările OCDE au crescut cu nu mai puțin de 17% între 2005 și 2013 la prețuri constante (OCDE, 2016). Dar, aproximativ în aceeași perioadă, datele Programului pentru Evaluarea Studenților Internaționali (PISA) din sondajele din 2003 și 2012 nu arată nicio îmbunătățire semnificativă a scorurilor la test. În schimb, în majoritatea țărilor, procentul celor mai performanți a scăzut. Și, în timp ce datele PISA arată unele progrese în materie de echitate, rămân

diferențe uriașe în ceea ce privește egalitatea de șanse și rezultatele educației între diferitele grupuri sociale (OECD, 2013).

Problema productivității și eficienței în educație este și mai frapantă atunci când educația este comparată cu alte sectoare de politică publică, care au realizat câștiguri enorme de productivitate în ultimele decenii. În sectoare precum sănătatea, tehnologia a fost un motor major al creșterii productivității și eficienței, cu rezultate mult îmbunătățite, chiar dacă și costurile au crescut. Mulți observatori se întreabă de ce progresele enorme în tehnologie nu au condus încă la îmbunătățiri similare în educație. Guvernele au investit foarte mult pentru a aduce în școli tehnologia, în principal tehnologia informației și comunicațiilor (TIC). Dar, după cum arată analiza datelor PISA, nu a fost încă posibil să se asocieze disponibilitatea crescută și utilizarea computerelor în școli, cu îmbunătățiri ale rezultatelor învățării. Inovarea în educație – ca în toate sectoarele economiei și societății – este imperativă pentru a aduce schimbări calitative, în contrast cu simpla expansiune cantitativă pe care am văzut-o până acum. Acest lucru va duce la mai multă eficiență și rezultate îmbunătățite în ceea ce privește calitatea și echitatea oportunităților de învățare.

În ultimele câteva decenii, inovația în general a fost din ce în ce mai privită ca un factor crucial în menținerea competitivității într-o economie globalizată. Inovația poate da o nouă viață piețelor care stagnează încetinirea și poate acționa ca un mecanism de îmbunătățire a capacității oricărei organizații de a se adapta la medii în schimbare (Damanpour și Gopalakrishnan, 1998; Hargadon și Sutton, 2000). Atât politicile, cât și teoriile privind inovarea s-au concentrat în principal pe sectorul de afaceri (Lekhi, 2007). Întreprinderile trebuie să inoveze pentru a ține pasul cu concurența prin introducerea de noi produse sau servicii, îmbunătățirea eficienței proceselor lor de producție și a aranjamentelor organizaționale sau îmbunătățirea marketingului activităților lor pentru a le garanta supraviețuirea.

Mult mai recent, interesul politic a extins acest „imperativ de inovare” de la organizațiile private la furnizarea de servicii publice. Deși serviciile publice, inclusiv educația, tind să nu opereze pe piețe competitive și nici să nu aibă aceleași stimulente de a inova ca și întreprinderile (Lekhi, 2007), există argumente importante pentru a impulsiona inovarea în educație pentru a maximiza valoarea investițiilor publice. Câteva strategii naționale recente de inovare includ prevederi pentru mai multă inovație în sectorul public (cum ar fi Australia, Finlanda, Țările de Jos, Norvegia și Regatul Unit). Presiunile demografice, cererea în creștere pentru servicii guvernamentale, așteptările publice mai ridicate și constrângerile fiscale din ce în ce mai stricte înseamnă că sectorul public are nevoie de soluții inovatoare pentru a crește productivitatea, a limita costurile și a spori satisfacția publicului.

Inovarea în sectorul public în general, și în educație în special, ar putea fi un motor major pentru câștiguri semnificative ale bunăstării. Guvernele furnizează un număr mare de servicii în țările

OCDE și aceste servicii reprezintă o parte considerabilă din venitul național. Cheltuielile guvernamentale în țările OCDE reprezintă în medie aproximativ 48% din produsul intern brut (PIB) și în unele cazuri corespund la mai mult de jumătate din PIB-ul național. Educația este o componentă majoră a serviciilor guvernamentale: în 2012, cheltuielile publice pentru instituțiile de învățământ reprezentau 5,3% din venitul național în medie pentru țările OCDE (OCDE, 2015b). Inovațiile pentru îmbunătățirea eficacității și eficienței unui domeniu atât de mare de cheltuieli guvernamentale ar putea aduce beneficii importante.

Cum ar putea inovarea să adauge valoare în cazul educației? În primul rând, inovațiile educaționale pot îmbunătăți rezultatele învățării și calitatea furnizării educației. De exemplu, schimbările în sistemul educațional sau în metodele de predare pot ajuta la personalizarea procesului educațional. Noile tendințe în învățarea personalizată se bazează în mare măsură pe noile modalități de organizare a școlilor și pe utilizarea TIC.

În al doilea rând, educația este percepută în majoritatea țărilor ca un mijloc de îmbunătățire a echității și egalității. Inovațiile ar putea contribui la îmbunătățirea echității în accesul și utilizarea educației, precum și la egalitatea în ceea ce privește rezultatele învățării.

În al treilea rând, organizațiile publice sunt adesea supuse la fel de multă presiune ca și întreprinderile pentru a îmbunătăți eficiența, a minimiza costurile și a maximiza „bunul pentru bani”. Mulgan și Albury (2003) susțin că a existat o tendință, astfel încât costurile în toate serviciile publice să crească mai repede decât cele din restul economiei, iar educația nu face excepție. Deși acest lucru ar putea fi atribuit „bolii costurilor” a lui Baumol, inerentă oricărei prestații de servicii publice care se confruntă cu costuri cu forța de muncă în continuă creștere și cu o marjă limitată pentru câștiguri de productivitate transformatoare, acest lucru se poate datora și lipsei de inovație, (Foray și Raffo, 2012). Prin urmare, inovația ar putea stimula furnizarea mai eficientă a acestor servicii.

În cele din urmă, educația ar trebui să rămână relevantă în fața schimbărilor rapide ale societății și ale economiei naționale (Barrett, 1998: 288). Prin urmare, sectorul educației ar trebui să introducă schimbările de care are nevoie pentru a se adapta la nevoile societății. De exemplu, sistemele educaționale trebuie să adopte practici de predare, de învățare sau organizaționale care au fost identificate ca fiind utile pentru a promova „competențe pentru inovare” (Dumont și colab., 2010; Schleicher, 2012; Winner și colab., 2013). Rezultatele PISA, precum și Studiul Trends in International Mathematics and Science Study (TIMSS), Progress in International Reading Literacy Study (PIRLS) și Sondajul OCDE privind competențele adulților indică necesitatea inovației pentru a îmbunătăți rezultatele în alfabetizare, matematică sau alfabetizare științifică în multe țări.

Deși termenii sunt adesea folosiți în mod interschimbabil, este important să se distingă inovația de reformă și schimbare. Cea mai mare parte a literaturii definește inovația ca implementarea nu doar a unor idei, cunoștințe și practici noi, ci și a unor idei, cunoștințe și practici îmbunătățite (Kostoff, 2003; Mitchell, 2003). Inovația este astfel diferită de reformă sau schimbare, care nu înseamnă neapărat aplicarea a ceva nou și nici nu implică aplicarea unor idei sau cunoștințe îmbunătățite (King și Anderson, 2002). Huerta Melchor (2008) sugerează că reforma este doar o modalitate de a produce schimbare; implică o abordare specială a rezolvării problemelor. Uneori, schimbările în organizații sunt părți cheie ale unei reforme, dar alte reforme pot produce schimbări mici sau deloc. Schimbarea poate fi un fenomen intenționat sau neintenționat, în timp ce reforma este un proces structurat și conștient de producere a schimbării, indiferent de amploarea acesteia. Reformele pot avea loc în domeniile politic, economic, social și administrativ și pot conține idei despre probleme și soluții și sunt de obicei înțelese ca inițiative conduse de la vârful unui sistem sau organizație.

Multe definiții ale inovației sunt utilizate în contexte și discipline diferite, deși în scopuri statistice, cea mai larg acceptată definiție a inovației provine din Manualul de la Oslo (OECD/Eurostat, 2005). Aceasta definește inovația ca fiind „implementarea unui produs (bun sau serviciu) sau proces nou sau îmbunătățit semnificativ, a unei noi metode de marketing sau a unei noi metode organizaționale în practicile de afaceri, organizarea la locul de muncă sau relațiile externe”. În această definiție, implementarea se referă la introducerea pe piață a unui produs sau utilizarea efectivă a proceselor, metodelor de marketing și metodelor organizaționale.

Această definiție a fost aplicată pe scară largă în sectorul privat și poate fi aplicată și educației cu mici modificări. Organizațiile educaționale, cum ar fi școli, universități, centre de formare sau editori de educație ar putea introduce 1) produse și servicii noi, cum ar fi o nouă programă, manuale sau resurse educaționale; 2) noi procese de furnizare a serviciilor, cum ar fi utilizarea TIC în serviciile de e-learning; 3) moduri noi de organizare a activităților, cum ar fi TIC pentru a comunica cu elevii și părinții; sau 4) noile tehnici de marketing, de ex. prețuri diferențiate ale cursurilor postuniversitare. Aceste noi practici sunt menite să îmbunătățească furnizarea de educație într-un fel sau altul și, prin urmare, ar trebui privite ca îmbunătățiri.

Cu toate acestea, noțiunea de „îmbunătățire” în multe servicii publice, inclusiv în educație, poate fi evazivă, iar utilizarea acestei definiții a fost contestată. Percepția asupra îmbunătățirii depinde de perspectiva părților interesate, care pot purta mai multe pălării: consumator, cetățean și contribuabil. Evaluarea succesului companiilor din sectorul privat în funcție de profit, vânzări sau creștere este larg acceptată: în cele din urmă, acestea au un singur rezultat care prevalează asupra oricăror alte obiective. În schimb, dacă organizațiile publice rămân în afaceri sau se închid, este de obicei o decizie politică

mai degrabă decât o sancțiune de piață. Organizațiile publice sunt evaluate pe mai multe obiective, cum ar fi creșterea calității, echității, acoperirii și eficienței, care sunt mai puțin comensurabile și pot chiar intra în conflict între ele.

Ca urmare, îmbunătățirile în educație pot fi percepute diferit în funcție de obiectivul examinat sau de punctul de vedere al observatorului. În plus, valorile culturale, politicile sociale și obiectivele politice pot însemna țările să prioritizeze aceste obiective în mod diferit. Prioritățile se pot schimba, de asemenea, în timp, pe măsură ce circumstanțele și așteptările cetățenilor se schimbă. Acest lucru are consecințe asupra validității și limitărilor indicatorilor care trebuie adunați. În mod ideal, indicatorii de inovare din sectorul educației ar trebui să fie legați de obiective sociale și educaționale specifice, cum ar fi rezultatele învățării, eficiența costurilor, echitatea sau satisfacția publicului. Inovația ar trebui, de asemenea, măsurată la diferite niveluri și, acolo unde nu se poate face o măsurare obiectivă, în funcție de perspectivele diferitelor părți interesate.

BIBLIOGRAFIE

OECD (2016), *Innovating Education and Educating for Innovation: The Power of Digital Technologies and Skills*, OECD Publishing, Paris.

M.B. Cropper, *How Well Do High-Quality Online Courses Employ Merrill's First Principles of Instruction*, *Educ. Media and Technol. Yearbook*, vol. 34, pp: 121-140, 2009

P. Senge, *The Fifth Discipline: The Art and Practice of the Learning Organization*, New York: Doubleday, 1990

A. Srivastava, K. Bartol, and E. Locke, *Empowering Leadership in Management Teams: Effects on Knowledge Sharing, Efficacy, and Knowledge Sharing, Efficacy, and Performance*, *Acad. of Manage. J.*, vol. 49, pp: 1239-1251, 2006

R. Ison, *Methodological Challenges of TransDisciplinary Research: Some Systemic Reflections*, *Natures Sciences Sociétés*, vol. 16, pp: 241-251, 2008.

Tecnológico de Monterrey. TEC21 Model of education Retrieved on 28-Nov-2018 <https://observatorio.tec.mx/tec21/>

INOVAȚIA EDUCAȚIONALĂ: CALEA PENTRU REALIZAREA VIITORULUI VISAT

*Oancă Carmen
Școala Gimnazială Negoiaș Dănilă – Bucești*

În lumea rapidă în care trăim, unde tehnologia evoluează constant, nu este de mirare că și educația trece printr-o revoluție. Puterea inovației educaționale transformă sălile de clasă tradiționale în medii de învățare dinamice, în care elevii sunt încurajați să gândească critic, să colaboreze cu colegii lor și să participe activ la propriile lor călătorii de învățare. Această revoluție nu se referă doar la încorporarea tehnologiei în sălile de clasă; este vorba despre reinventarea întregii experiențe educaționale. De la platforme de învățare personalizate care răspund nevoilor individuale ale elevilor până la simulări de realitate virtuală care dau viață istoriei și științei, inovația educațională deschide o lume de posibilități atât pentru elevi, cât și pentru educatori.

Dar ce este inovația educațională? Dacă sunteți profesor, student sau cercetător, în acest articol, doresc să vă ofer câteva concepte de bază care vă pot ajuta în călătoria dvs. către implementarea inovației în practicile educaționale.

PE CALEA CĂTRE SOCIETATEA CUNOAȘTERII

După cum știți deja, lumea trece de la o societate industrială la o societate a cunoașterii; totuși, în acest nou scenariu, progresele în educație și cercetare vor avea o contribuție semnificativă la rezolvarea problemelor care afectează populația și, prin urmare, societatea în ansamblu.

Pandemia COVID-19 a evidențiat importanța fundamentală a cercetării, inovării și dezvoltării în abordarea provocărilor actuale și viitoare ca societate. Mai presus de toate, a subliniat rolul inovației în adaptarea la o lume în schimbare.

După cum știți, capitalul uman este un aspect important al unei societăți a cunoașterii și, în consecință, al dezvoltării economice. Ea afectează direct dezvoltarea, de exemplu, prin creșterea productivității muncii și indirect prin stimularea inovației.

Prin urmare, noua societate a cunoașterii necesită indivizi inovatori și antreprenori, iar ca profesor, ții viitorul în mâinile tale.

În acest sens, Newman și colab. (2020) raportează că o creștere a capitalului uman poate promova numărul de antreprenori și produse inovatoare; stimularea investițiilor în adoptarea și crearea de tehnologie.

De asemenea, cercetători precum Mykhailyshyn et al. (2018) subliniază că limitele creșterii civilizației moderne sunt determinate de educație, calitatea și accesibilitatea acesteia. Astfel, inovația joacă un rol semnificativ în sistemele educaționale actuale.

IMPORTANȚA INOVAȚIEI EDUCAȚIONALE

Educația este fundamentul societății, oferind oamenilor cunoștințele și abilitățile de care au nevoie pentru a reuși în viață. Cu toate acestea, sistemele educaționale tradiționale au fost adesea criticate pentru abordarea lor unică, în care se așteaptă ca elevii să învețe în același ritm și în același mod. Aici intervine inovația educațională.

Prin adoptarea inovației educaționale, putem crea o experiență de învățare mai personalizată și mai incluzivă, care să răspundă nevoilor diverse ale elevilor.

Inovația educațională depășește simpla încorporare a noilor tehnologii în sălile de clasă. Este vorba despre reinventarea modului în care predăm și învățăm, adoptând noi abordări pedagogice și promovând o cultură a creativității și a curiozității.

Abordarea inovației educaționale încurajează elevii să devină participanți activi la propria învățare, mai degrabă decât destinatari pasivi ai informațiilor. Prin împuternicirea elevilor să-și asume învățarea, inovația educațională cultivă gândirea critică, abilitățile de rezolvare a problemelor și abilitățile de colaborare - abilități esențiale pentru succesul în secolul 21.

CUM SĂ CREȘTI PERSOANE INOVATOARE?

Găsirea unui răspuns la această întrebare importantă este strategică pentru pregătirea unei societăți pentru schimbările și provocările societății cunoașterii. Cu toate acestea, cât de inovatoare sunt sistemele noastre educaționale?

Cred că nu sunt multe la care să te gândești pentru a găsi un răspuns. Sistemul nostru educațional menține o abordare axată pe produs, în care tuturor elevilor li se oferă același conținut și se așteaptă să obțină aceleași competențe, indiferent de vocațiile și stilurile lor diverse de învățare.

Sistemele educaționale tradiționale actuale nu reușesc să dezvolte indivizii inovatori necesari în societatea cunoașterii. Prin urmare, promovarea inovației în educație este crucială, deoarece joacă un rol crucial în crearea unui viitor durabil.

De multe ori percepem educația ca pe un sector rezistent la schimbare, iar dacă apar schimbări, acestea sunt implementate lent. Cu toate acestea, așa cum sa explicat mai devreme, sectorul educațional este o piesă crucială dacă dorim să promovăm dezvoltarea, creșterea economică și bunăstarea unei țări.

SISTEME EDUCAȚIONALE CARE SCHIMBĂ OAMENII

Cercetătorii Fındıkoğlu și İlhan (2016) subliniază că sistemele educaționale schimbă oamenii și societățile lor și invers. Putem considera acest lucru ca un cerc virtuos, dacă este bine aplicat, și în care inovația educațională joacă un rol principal.

În acest sens, UNESCO (2016) evidențiază că educația este esențială pentru formarea unei culturi a inovației, în care accentul se pune pe a face din această activitate o cultură și nu doar o tendință.

După cum explică OCDE (2016), inovarea poate ajuta la îmbunătățirea calității educației și că inovarea educațională este imperativă pentru a realiza schimbări calitative, spre deosebire de simpla expansiune cantitativă, care duce la o eficiență mai mare și rezultate mai bune în calitatea și echitatea oportunităților de învățare.

TEORIA INOVAȚIEI ÎN EDUCAȚIE

Trebuie să pornim de la înțelegerea faptului că „inovarea în educație” este un concept mai larg decât „inovarea educațională”. Primul termen se referă la modul în care promovăm inovația în sectorul educațional, în timp ce „inovarea educațională” se concentrează pe practicile inovatoare din sectorul educațional.

Pacheco (2020) subliniază că inovarea este un proces permanent, original și intenționat de căutare a îmbunătățirii calității educației și a învățării elevilor. După cum este descrisă de Murillo (2017), definiția inovației educaționale implică implementarea unor schimbări semnificative în procesul de predare-învățare, cuprinzând diverse aspecte: tehnologie, didactică, pedagogie, procese și oameni.

Pe de altă parte, Serdyukov (2017) indică faptul că în educație, inovația poate apărea ca o nouă teorie pedagogică, abordare metodologică, tehnică de predare, instrument de instruire, proces de învățare sau structură instituțională, care, atunci când este implementată, aduce o schimbare semnificativă în predarea și învățarea, conducând la o mai bună învățare a elevilor.

Pentru a analiza teoria inovației în educație, trebuie să cităm Stukalenko și colab. (2014), care subliniază că în educație, există două tipuri de fenomene inovatoare: teoria inovației pedagogice (inovații în sistemul educațional) și inovații în învățare.

Inovare pedagogică: legată de restructurarea și modificarea, îmbunătățirea și schimbarea sistemului educațional sau a părților sale separat, a caracteristicilor și a aspectelor.

Inovație în învățare: definită ca un tip specific de stăpânire a cunoștințelor și ca un produs al activității conștiente, orientate spre obiective și bazate științific în procesul educațional.

CE ESTE INOVAȚIA EDUCAȚIONALĂ?

În acest moment al articolului, aveți deja informații despre teoriile inovației în educație, despre modul în care inovarea poate adăuga valoare sectorului educațional, printre alte aspecte, dar mai trebuie să definim inovația educațională.

Potrivit UNESCO (2014), „inovarea educațională este un act deliberat și planificat de rezolvare a problemelor care vizează obținerea unei calități superioare în învățarea elevilor, depășind paradigma tradițională. Aceasta implică transcenderea cunoștințelor academice și trecerea de la învățarea pasivă a studenților la o concepție în care învățarea este interacțiune și este construită între toți.”

Pe de altă parte, OCDE/CERI (2010) definește inovația educațională ca „... orice schimbare dinamică care urmărește să adauge valoare procesului educațional și are ca rezultat rezultate măsurabile în ceea ce privește satisfacția celor implicați sau performanța educațională”.

Margalef et al. (2006) subliniază că conceptul de inovare în educație trebuie înțeles pe baza următoarelor caracteristici:

Ea implică o idee percepută ca nouă de cineva și include acceptarea unei astfel de noutăți.

Implică o schimbare care urmărește îmbunătățirea unei practici educaționale.

Este un efort deliberat și planificat care vizează îmbunătățirea calitativă a proceselor educaționale.

Ea implică învățare pentru cei implicați activ în procesul de inovare.

Este legat de interesele economice, sociale și ideologice care influențează orice proces de inovare.

În cele din urmă, Mykhailyshyn și colab. (2018) subliniază că inovațiile educaționale includ:

Inovare pedagogică: schimbarea stilului în predare și organizarea procesului educațional; introducerea unor modele de educație inovatoare; natura interacțiunii profesorului cu elevii și pozițiile acestora în procesele de învățare; organizarea eficientă a procesului educațional, în special în utilizarea tehnologiilor moderne de informare și comunicare.

Inovare științifică și metodologică: actualizarea conținutului programelor educaționale în funcție de cei mai buni omologi locali sau internaționali; introducerea de cursuri inovatoare; crearea de conținut modern pentru materialele didactice.

Inovare educațională și tehnologică: utilizarea tehnologiilor de învățare noi sau îmbunătățite (de exemplu, învățământ la distanță sau online); oferirea elevilor și profesorilor acces la biblioteci electronice.

În acest sens, putem concluziona că inovarea educațională poate fi definită ca procesul de introducere a unor noi idei, instrumente și strategii pentru a transforma experiența educațională. Este

vorba despre contestarea status quo-ului și găsirea de noi modalități de a implica elevii, de a îmbunătăți rezultatele învățării și de a-i pregăti pentru viitor.

EDUCAȚIE PENTRU PROMOVAREA INOVAȚIEI

Trebuie să fii copleșit de definiții și concepte, întrebarea la care trebuie să răspunzi acum este, cum promovăm inovația prin educație? Există multe recomandări în acest sens; cu toate acestea, Newman et al. (2020) a elaborat un raport care studiază modul în care educația poate contribui la o societate mai inovatoare.

Cercetătorii oferă cinci recomandări pentru țările care doresc să se asigure că educația stimulează inovația:

Concentrați-vă mai întâi pe abilitățile de bază.

Schimbați practicile de predare pentru a dezvolta capacități inovatoare.

Optimizați amestecul de abilități.

Promovați cercetarea de calitate.

Catalizați inovația printr-un amestec de abilități și creați medii favorabile.

În plus, este important de subliniat faptul că inovarea educațională trebuie să contribuie la promovarea creativității la elevi.

IMPACTUL INOVAȚIEI EDUCAȚIONALE ASUPRA ÎNVĂȚĂRII ELEVILOR

Inovația educațională are un impact profund asupra rezultatelor învățării elevilor. Prin personalizarea experienței de învățare, inovația educațională asigură că elevii primesc sprijinul și resursele de care au nevoie pentru a reuși. Acest lucru duce la o mai mare implicare, motivație și performanță elevilor. Atunci când elevii participă activ la învățare, ei devin mai implicați în călătoria lor educațională, ceea ce duce la rezultate îmbunătățite ale învățării.

Mai mult, inovația educațională încurajează dezvoltarea gândirii critice, a abilităților de rezolvare a problemelor și de colaborare - abilități esențiale pentru succes atât în mediul academic, cât și la locul de muncă.

Prin adoptarea de metode și pedagogii de predare inovatoare, educatorii pot crea un mediu de învățare care încurajează elevii să gândească critic, să analizeze informațiile și să lucreze în colaborare cu colegii lor. Aceste abilități nu sunt doar cruciale pentru succesul academic, ci și pentru succesul în găsirea unui loc de muncă și în viață.

Inovația educațională are puterea de a transforma educația și de a debloca adevăratul potențial al fiecărui elev. Prin adoptarea de idei, instrumente și strategii inovatoare, putem crea o experiență de învățare mai personalizată, mai incluzivă și mai captivantă.

În acest sens, implementarea inovației în educație este un element important pentru promovarea inovației educaționale, permițându-ne să avem persoane inovatoare și antreprenoriale care să facă față provocărilor societății cunoașterii.

Inovația educațională permite apariția unei industrii de instrumente educaționale (Foray și Raffo, 2014), generând noi spații pentru generarea și acumularea de cunoștințe. Acest lucru va încuraja din ce în ce mai mult mai multe inovații în sectorul educațional.

În calitate de educatori, administratori, factori de decizie și elevi, este responsabilitatea noastră colectivă să îmbrățișăm inovația educațională și să deschidem calea pentru un viitor mai luminos și mai incluziv.

BIBLIOGRAFIE

Findikoglu F. and Dilek Ilhan. 2016. Realization of a Desired Future: Innovation in Education. Universal Journal of Educational Research 4(11): 2574-2580.

Foray D. and J. Raffo. 2014. The Emergence of An Educational Tool Industry: Opportunities and Challenges For Innovation in Education. Economic Research Working Paper No. 19. WIPO. 23

Mykhailyshyn Halyna, Kondur Oksana & Serman Lesia. (2018). Innovation of Education and Educational Innovations in Conditions of Modern Higher Education Institution. Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University. 5. 10.15330/jpnu.5.1.9-16.

Newman K., Elisabetta Gentile, and Nina Ashley Dela Cruz. 2020. Education for Innovation: Sorting Fact from Fiction. 74 p.

OECD/CERI. (2010). Inspired by Technology, Driven by Pedagogy: A Systemic Approach to Technology-based School Innovation, Educational research and Innovation. OECD Publishing.

OECD (2016), Innovating Education and Educating for Innovation: The Power of Digital Technologies and Skills, OECD Publishing, Paris. 153 p.

STUDIU DE SPECIALITATE PRIVIND GRĂDINIȚA INCLUZIVĂ

Prof. învă. preșcolar: OGLICE ATENA

Grădinița cu PP."Floare Albastră "-Craiova,Dolj

Grădinița incluzivă înseamnă accesul tuturor copiilor, participarea lor la toate programele educative, dar și pregătirea grădiniței pentru aceste coordonate.

Educația incluzivă înseamnă sprijin și educație pentru toți, grijă și atenție pentru fiecare.

O grădiniță incluzivă se adaptează nevoilor și particularităților copiilor, centrul preocupărilor este în a oferi ocazii de învățare și dezvoltare fiecăruia în parte, pentru că fiecare este important.

Educația pentru toți la nivelul grădinițelor înseamnă nu numai integrarea copiilor cu CES în grădiniță, ci presupune o altă abordare a pedagogiei preșcolare, abordarea incluzivă sau curriculară, care surprinde și valorizează în esența ei două concepte de bază: unicitatea și diversitatea. Astfel, se pornește de la faptul că fiecare copil are valoare și este unic și că fiecare copil poate învăța.

Educația incluzivă în grădiniță presupune o folosire adecvată a resurselor umane, materiale și metodologice, în favoarea tuturor copiilor, în așa fel încât fiecare „actor“ din procesul educațional să învețe și să se dezvolte. Educația incluzivă presupune parteneriatul educațional în care educatoarea, copiii, părinții și alte persoane din comunitate participă împreună la proiectarea, derularea și evaluarea programelor educative. Este nevoie de o proiectare care să implice toate activitățile, de parteneriat educațional și de practici educative adecvate care să se adreseze tuturor copiilor, educație de calitate, care respectă drepturile tuturor copiilor și demnitatea dezvoltării fiecăruia, fără a neglija implicarea, dezvoltarea profesională și valorizarea cadrelor didactice. Formarea cadrelor didactice (educatori, învățători, profesori, psihologi, logopezi etc.), astfel încât acestea să posede atitudinile, valorile și competențele corespunzătoare și necesare pentru activitate eficientă în mediul educațional incluziv. Cadrele didactice profesioniste, bine instruite, sunt esențiale pentru realizarea demersului de incluziune, educație de calitate echitabilă și învățare de-a lungul vieții pentru toți. Este vital ca fiecare cadru didactic, care activează la orice nivel al sistemului de învățământ, să fie pregătit pentru a organiza și realiza un proces educațional cuprinzător, ce creează acces și participare reală și asigură performanțele celor care învață.

Succesul educației inclusive este asigurat de comunicarea dintre familie și școală.

Curriculum-ul este flexibil, deschis și permite adaptări succesive. Nu copilul se conformează curriculum-ului, ci acesta este un instrument pentru a sprijini dezvoltarea copilului. Încadrarea copilului de vârstă preșcolară într-un program de grădiniță constituie o premisă necesară dar nu suficientă pentru a-i stimula și sprijini dezvoltarea. Educația pentru toți trebuie să înceapă de la grădiniță. Orice grădiniță este terenul unei învățări timpurii a regulilor sociale și punctul de demarare a programelor proiectate și planificate la nivel general pentru integrarea educațională și socială a tuturor copiilor. Pentru a crește generații educate trebuie să ai grijă de fiecare individ. La nivelul familiei trebuie realizate programe de sprijin educațional, căci nu este suficient să îți iubești copilul, ca părinte, trebuie să înveți cum să îl sprijini adecvat. Programul educativ al grădiniței trebuie să fie flexibil și deschis către răspunsuri adecvate individualizate și personalizate. Curriculum-ul preșcolar trebuie să răspundă nevoilor de educație și formare a tuturor copiilor. Educația pentru toți se sprijină pe un curriculum flexibil și deschis, care pornește de la cerințe educative ale copiilor reali, nu imaginari, de la particularitățile și caracteristicile personale ale copiilor pentru a sprijini dezvoltarea adecvată. Cerințele educative ale fiecărui copil, mai mult sau mai puțin speciale sunt la baza deciziilor educative și a proiectelor individualizate în grădiniță printr-o bună cunoaștere a fiecărui copil. O planificare nu poate porni, așa cum era tradițional, de la conținuturi, ci de la personalitățile copiilor, de la caracteristicile și particularitățile lor ca persoane și ca grup. Modelul etalon, perfect, devine un simplu reper și nu un criteriu de acțiune sau de excludere. Instituția de educație preșcolară nu poate face față singură cerințelor multiple ale unui program eficient de educație. Grădinița își poate îndeplini sarcinile de lucru numai în parteneriat cu familia și cu comunitatea. Parteneriatul presupune respect reciproc, acceptare, toleranță și lipsa judecăților de valoare, a prejudecăților cu privire la situația economică, socială sau educațională a părinților. Dacă se realizează cu adevărat un parteneriat, se poate vorbi de o construcție comună de relații din care educatoarele primesc informații, părinții câștigă experiență, iar copiii cresc mai bine și mai siguri pe ei. Pentru a putea răspunde diversității și unicității copiilor și a asigura educația tuturor, este nevoie să se orienteze pozitiv atitudinea, limbajul și metoda pedagogică. Copilul preșcolar este actorul unui proces de formare în care fiecare gest, privire, cuvânt din partea adulților cu care vine în contact poate să îi influențeze imaginea de sine. Este firesc ca programul din grădiniță să îi ofere șansa de a se forma într-un sens pozitiv, cu încredere în forțele sale. Mediul de viață din copilărie influențează puternic și de durată componentele personalității individului. În cadrul mediului, comunicarea copilului cu educatoarea este extrem de importantă; comunicarea verbală și cea nonverbală. Contează foarte mult

aprecierile educatoarei, apelativele, modul pozitiv sau negativ în care ea reacționează la acțiunile copilului. Un alt element important este participarea tuturor copiilor la programul educativ. Fiecare după forțele și posibilitățile sale. Copiii sunt diferiți, capacitățile lor sunt diferite, dar în grupul de la grădiniță fiecare poate avea un loc, un rol și o valoare. Orice copil poate avea la un moment dat al existenței sale CES. Pentru educatori/educatoare, CES sunt provocări la găsirea unor soluții, nu piedici în realizarea curriculumului general. Dacă educatoarea realizează faptul că fiecare copil poate învăța – în ritmul, stilul și cu caracteristicile sale – îi va fi ușor să sprijine copiii cu CES. Pentru educatoare, în grădiniță, se pune problema să găsească locul și rolul adecvat prin care fiecare copil poate participa, și nu să găsească eticheta potrivită. Diagnosticul sau evaluarea complexă este grija și responsabilitatea specialistului (psiholog, psihopedagog, logoped, kinetoterapeut etc.), dacă este nevoie de acesta.

Evaluarea pe care o face educatoarea se referă la competențele și capacitățile educaționale ale fiecărui copil. Aceasta trebuie să identifice: - cum este fiecare; - ce știe fiecare; - ce face fiecare; - cum cooperează cu ceilalți (J. Delors).

Educația preșcolară este parte a educației timpurii, adică a acelor programe care desăvârșesc o abordare complexă cu privire la valoarea influențelor educaționale la vârstele mici. Educația timpurie nu înseamnă numai educație în grădiniță, ci se adresează copiilor, părinților și membrilor comunității pentru a construi împreună proiecte și programe care să stimuleze dezvoltarea adecvată din primele momente ale vieții. Este vorba de a valoriza adecvat un timp crucial pentru toți copiii, inclusiv pentru cei cu nevoi speciale de educație.

Bibliografie:

1. Ecaterina Vrășmaș - *Educația copilului preșcolar*, Editura ProHumanitas, București, 1999;
2. Ecaterina Vrășmaș - *Introducere în educația cerințelor speciale*, Editura Credis, București, 2004;
3. Gherguț A.- *Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale*. Editura Polirom, 2006;
4. Vrășmaș T. - *Școala și educația pentru toți*, Editura Miniped, București, 2004

Studiu de caz privind modalitățile de promovare și diseminare a „serviciilor educaționale de sprijin pentru elevii cu C.E.S. în contextul educației incluzive”

Prof. înv. preșcolar: OGLICE ATENA

Gradinița cu PP."Floare Albastră "-Craiova,Dolj

Educația incluzivă constituie o adevărată provocare pentru școlile de masă, cadrele didactice fiind în fața unor noi experiențe și practici, atât privind strategiile de lucru/planificare/evaluare cât și privind relaționarea cu cadrele didactice de sprijin/itinerantecadre didactice specializate în integrarea elevilor cu CES. Promovarea învățământului incluziv presupune deschiderea spre cunoaștere și deschiderea spre multiple compilații ale acestor cunoștințe și ale abilităților acumulate tradițional în educația specială. Se impune o redimensionare a tipurilor de educație în raport cu creșterea nivelului de preocupare pentru găsirea modalităților celor mai eficiente de a include copiii cu C.E.S. în învățământul de masă.

Este nevoie să fie cunoscute bunele practici, să se creeze în grupuri de lucru strategii de intervenție individualizate care să se transforme în bune practici incluzive altfel, fiecărei cercetări, dacă nu este diseminată și popularizată, i se va limita șansa de a fi sursă de bune practici. În acest sens propunem un plan de diseminare a rezultatelor pe care le vom obține ghidându-ne după principiul că educația incluzivă presupune un proces permanent de îmbunătățire a instituției școlare, având ca scop exploatarea resurselor existente, mai ales a resurselor umane, pentru a susține participarea la procesul de învățământ a tuturor elevilor din cadrul unei comunități.

Tema tezei de cercetare, „Servicii educaționale de sprijin pentru elevii cu C.E.S. în contextul educației incluzive”, după cum reiese și din denumire, abordează optimizarea acestei provocări a incluziunii care presupune o anumită etapizare pornind de la: conștientizarea/recunoașterea/ acceptarea faptului că există copii care au nevoie de serviciile de sprijin, asumarea responsabilității pentru aceștia de către societate, integrarea treptată în învățământul de masă, recunoașterea drepturilor la educație a acestor elevi de către actorii implicați în educație și finalizând cu „îmbrățișarea” educației incluzive, premisă a unei optime integrări sociale.

Se dorește facilitarea formării acestor abilități incluzive prin intermediul unui “Ghid de

bune practici incluzive”. Nu dorim să oferim așa numitele “modele” ci doar direcții de acțiune, deoarece o bună educație incluzivă presupune individualizare.

Argumentul principal al cercetării este cel al educației pentru toți, dreptul fiecărui copil la educație și la dezvoltare. Educația pentru toți înseamnă o șansă dată tuturor copiilor și o preocupare ca, indiferent de particularitățile și diferențele individuale, toți copiii să se poată bucura de educație și instruire.

Cerințele educaționale speciale (C.E.S.) desemnează,....necesitățile educaționale complementare obiectivelor generale ale educației școlare,necesități care solicită o școlarizare adaptată particularităților individuale și/sau caracteristice unei deficiențe (ori tulburări de învățare), precum și o intervenție specifică, prin reabilitare/ recuperare și compensare corespunzătoare” .

Serviciile de sprijin se referă la acele servicii care asigură independența în viața de zi cu zi a persoanei cu dizabilități și exercitarea drepturilor ei. Oferirea de suport individual copiilor reprezintă doar o parte din încercările de a crește participarea lor școlară. Suportul este de asemenea oferit atunci când profesorii planifică lecțiile ținând cont de toți elevii, recunoscând diferențele existente inițial între ei, experiențele și stilurile diferite de învățare, sau atunci când elevii se ajută unii pe alții.

Educația incluzivă presupune existența sprijinului care să egalizeze șansele tuturor și să se adreseze fiecăruia. Putem sintetiza că educația pentru toți devine coerentă dacă se bazează pe educația incluzivă și dacă se definește ca: “educație de calitate, eficiență, responsabilitate, pluridisciplinaritate, proces complex, strategie de respectare a drepturilor, evidențiere a valorii individuale umane”.

Scopul cercetării îl constituie promovarea practicilor incluzive la nivelul actorilor educaționali prin intermediul strategiilor de tip incluziv pornind de la politicile educaționale până la optimizarea educației incluzive în școlile de masă prin metode și procedee bazate pe de o parte pe profesionalizarea cadrelor didactice privind incluziunea și, pe de altă parte, bazate pe valorificarea potențialului elevului în vederea creșterii adaptării școlare și, implicit, a calității integrării sociale.

Diseminarea și popularizarea rezultatelor și a concluziilor trebuie să constituie o etapă obligatorie a tezei de cercetare și se vor concretiza prin mai multe mijloace: proiect educațional cu beneficiari direcți cadrele didactice, ghid metodologic pentru actorii educaționali și campanie de promovare.

A. Ghidul pentru cadrele didactice de sprijin în contextul educației incluzive va cuprinde

informații legate de bune practici, pe de o parte, dar și suport informațional privind principalele repere ale incluziunii. Prin realizarea acestui ghid eficient de incluziune ne-am propus să pornim de la nivel macro, politicile educaționale proiectate la nivelul școlilor, la nivel micro, modalități de intervenție directă asupra elevului cu C.E.S. integrat în învățământul de masă.

B. Proiectul educațional “Orice școală integratoare poate fi o școală incluzivă” a avut ca punct de plecare anticiparea dificultăților întâmpinate de către cadrele didactice care au elevi cu C.E.S. integrați în clasa obișnuită:

- ☐ efectivele foarte mari de elevi dintr-o clasă permit alocarea unui timp diminuat față de necesitățile elevilor – și vorbim în primul rând de elevii cu CES dar totodată și de elevii fără CES;
- ☐ curriculumul supraîncărcat obligă cadrele didactice să recurgă la un ritm de lucru foarte alert diminuând posibilitatea să se raporteze la individ, abordarea fiind unitară;
- ☐ baza materială disponibilă precară presupune costuri suplimentare personale ale cadrului didactic – necesitatea fișelor de lucru adaptate și a diverselor materiale fiind indispensabilă;
- ☐ tendința generală a cadrelor didactice de respingere a sistemului integrării cu profesor de sprijin, noutatea acestui sistem nefiindu-le cunoscută și, nefiind pregătiți în acest sens, profesorul de sprijin este văzut ca un intrus, factor perturbator (în special când își desfășoară activitatea în sala de clasă alături de cadrul didactic) în loc să fie partener în actul instructiv-educativ, colaborator pe segmentul stimulării cognitive;
- ☐ modalitatea de a lucra diferențiat cu elevii cu C.E.S. la clasă implică nesiguranță și teamă din cauza lipsei informațiilor de specialitate a căror furnizare de către profesorul de sprijin este considerată „sub demnitatea” de dascăl bine pregătit;
- ☐ proiectarea documentelor școlare adaptate/flexibilizate implică aceeași nesiguranță menționată anterior dar și consumul suplimentar al resursei timp;
- ☐ notarea individualizată a elevilor cu C.E.S., atât privind diferențierea baremelor de notare (în sensul diminuării gradului de dificultate și a cerințelor) cât și notarea în funcție de progresul elevului cu C.E.S., implică nemulțumiri în rândul celorlalți elevi din clasă;
- ☐ supunerea elevilor cu C.E.S. aceluiaș regim ca al celor fără C.E.S. în cazul testelor finale – deși până în acel moment se lucrase diferențiat – (examen de capacitate, teză unică etc.- nu contează denumirea acesteia) și repartizarea la licee fără a se ține cont de

aptitudinile reale ale acestora;

□ legislația acordă mai nou aceleași privilegii profesorilor care lucrează cu copiii integrați, ca și celor care obțin rezultate la olimpiade cu copiii supradotați dar există dificultatea evaluării obiective a acestor rezultate, ș.a.

Prin derularea proiectului pentru cadrele didactice, am avut în vedere proiectarea de activități de grup care să îmbine bunele practici și care să fie surse de inspirație (prin brainstorming, ciorchinele, etc), la îndemâna oricui, pentru unele probleme întâmpinate, dar și activități de popularizare și de prelucrare a conținutului “Ghidului pentru cadre didactice de sprijin în contextul educației incluzive”.

C. Derularea Campaniei de promovare a incluziunii ”Copii suntem toți!” va fi mijlocită de înscrierea în cadrul Calendarului programelor educaționale ale inspectoratelor școlare, într-o primă fază la nivel județean, apoi la nivel național, constituind altă modalitate de diseminare a informației dar și de formare de atitudini pro incluzive.

Acest mesaj al Campaniei ”Copii suntem toți!” este un mesaj transmis de copii adulților și celorlalți copii, instituțiilor diverse, comunității. El sugerează comuniune, va anihila diferențele și va egaliza percepțiile. Mesajul este în primul rând unul de solidaritate și egalitate. Acest mesaj poate fi precedat de mesaje individuale în dependență de grupurile țintă (pentru profesori, pentru publicul larg, inclusiv părinți, etc) și va fi susținut/însoțit prin/de mesaje cheie .

Obiectivele specifice ale campaniei/proiectului:

□ Stimularea cognitivă, integrarea socială și dezvoltarea unor abilități ale copiilor cu cerințe educaționale speciale prin activități creative, sportive, cultural-artistice și practicoaplicative;

□ Dezvoltarea atitudinilor pro toleranță, promovarea înțelegerii și a receptivității față de calitățile/defectele celorlalți, acceptarea diversității ca sursă de învățare, formarea calităților de cooperare, filantropie, etc.;

□ Includerea, în mod direct, a copiilor cu cerințe educaționale speciale în comunitatea locală;

□ Realizarea incluziunii și implicării prin angajarea tuturor factorilor interesați în programul educațional de activități ce promovează intens, printre altele, integrarea socială;

□ Stabilirea unor raporturi afective, pozitive între membrii grupurilor de elevi proveniți de la școala de masă și cei din învățământul special și special integrat pentru a-i ajuta pe cei din urmă în procesul de socializare și/sau de formare a autonomiei personale;

□ Încurajarea elevilor din învățământul de masă și a cadrelor didactice de a se dedica activităților de voluntariat desfășurate cu copii cu cerințe educaționale speciale și în afara prezentului program partenerial, în scopul susținerii procesului de integrare socială și dezvoltare educațională.

Resurse materiale implicate: reclame tipărite și reclame radio sau TV, filme artistice, broșuri și cărțile, postere și flyere, afișe (create chiar de copii și părinți, cadre didactice), material audiovizual, simboluri și logotipuri, casete video, concursuri/jocuri, premii, târguri și expoziții, spectacole, etc.

Propunem diseminarea și popularizarea campaniei prin intermediul: comisiilor metodice din școlile integratoare, cercurilor pedagogice la nivel de județ, activităților metodico-științifice de la Casa Corpului Didactic, Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională, Inspectoratul Școlar al Județului, alte structuri educative. Așteptările în urma acestui proces de promovare a educației incluzive sunt de fapt regulile de bază în promovarea principiilor de incluziune la nivel de școală și comunitate care trebuie respectate pentru asigurarea consolidării comunității profesionale și de elevi, după cum menționează Booth și Ainscow (1).

BIBLIOGRAFIE:

1. Booth, T., Ainscow, M. – "Indexul incluziunii școlare", 2001, www.csie.org.uk,
2. Pânișoară, Ioan-Ovidiu – "Comunicarea eficientă", Editura Polirom, 2008, Iași,
3. Vrăsmaș, Ecaterina, Vrăsmaș, Traian, (coord.) – "Educația incluzivă în grădiniță: dimensiuni, provocări și soluții / UNICEF România", Editura Alpha MDN, 2012, Buzău,
4. Vrăsmaș, Traian – "Școala și educația pentru toți", Editura Miniped, 2004, București,
5. edu.gov.md/file/docs/File/Plan_de_comunicare_educatia_incluziva_finala.pdf – accesat în 09.01.2014.

EXEMPLE DE BUNE PRACTICI ÎN EDUCAȚIE

Conceptul de *libertate a copilului* din perspectiva alternativelor
educaționale

Propunător : prof.înv.primar OGREZEANU RALUCA

Conceptul de ” libertate a copilului ” are în vedere arta educării, nu doar a omului pământean, ci și a omului sufletească și spiritual. Această educație este orientată antropologic, ținând seama de necesitățile și capacitățile fiecărui individ.

În școala Waldorf conținutul disciplinelor nu urmărește însușirea acestora, ci să stimuleze interesul copilului pentru cunoaștere. Dezvoltarea gândirii, simțirii, voinței copilului sunt obiectivele esențiale ale acestei alternative educaționale. "Nevoia de fantezie, simțul pentru adevăr, simțul de răspundere-acestea sunt cele trei forțe care sunt nervii pedagogiei", spunea Rudolf Steiner. Pedagogia Waldorf este o artă ce acționează direct asupra ființei umane în devenire. Dascălii care predau într-o astfel de școală se confruntă, nu atât cu modalități diferite de predare sau forme de organizare a învățământului, ci cu întrebările de genul: ce forțe trăiesc în copil? ce trăsături volitive posedă copilul? cum este gândirea și afectivitatea lui? Cunoșcându-le profesorul acționează în sensul dezvoltării lor. În școala Waldorf, nu sunt examene formale, ci contează imaginea profesorului despre evoluția elevului, iar la acestea se adaugă teste(caiete) scrise de copil. La sfârșitul anului se face o caracterizare scrisă, amplă, pe baza căreia sunt orientați și copiii și părinții. Totul se bazează pe interes de învățare, nu pe presiune exterioară.

De asemenea, fundamentele pedagogiei curative sunt asemănătoare pedagogiei Waldorf și se bazează pe ritmul și voința, predarea în epoci, cuvântul viu și lumea însuflețită, activitățile artistice, logopedia, atitudinea pedagogului curativ și ambianța, ceea ce implică conceptul de libertate a copilului.

În sistemul Step by Step copilul învață prin descoperire și interacțiunea sa cu mediul, iar familia și comunitatea sunt încurajate să fie parte din acest proces. Metoda alternativă de învățare Step by Step presupune individualizarea actului didactic; lucrul în grupuri mici de copii; învățarea organizată pe centre de activitate delimitate atât fizic, cât și prin procesul de învățare; Metoda respectă programa școlară a Ministerului Educației Naționale, dar nu există teme pentru acasă, copiii nu sunt puși în situația de a concura unul cu celălalt pentru a evita efectele psihologice negative, iar evaluarea este continuă și ține cont de capacitatea fiecărui copil în parte. Cunoștințele teoretice dobândite sunt similare celor din învățământul tradițional, în schimb este cultivată capacitatea de adaptare în societate sau în oricare alt tip de mediu educațional

ulterior; copiii sunt încurajați să facă alegeri, să își exprime ideile în mod creativ, să se ajute reciproc, să gândească liber și să își dezvolte abilitățile de gândire critică.

În cadrul metodei sale, dr. Montessori a conceput un rol cu totul nou pentru educator. Copiii învață singuri, folosind materialele specifice, timp în care rolul educatorului este să direcționeze, să stimuleze și să ghideze activitatea acestora. Educatorul nu se amestecă niciodată atunci când un copil e concentrat, și nu intervine decât dacă a constatat că acesta are nevoie de ajutor, nu știe ce să facă, sau îi deranjează pe ceilalți colegi. Ajutorul pe care un educator Montessori îl oferă copilului este întodeauna extrem de limitat, atât cât să se asigure că acesta a ieșit din impas. Copilul nu este corectat atunci când greșește. Se consideră că încă nu a ajuns să stăpânească suficient conceptul respective, iar materialul va fi strâns și reluat cu alt prilej, după o lecție individuală, ori după o anumită perioadă de timp.(Montessori, M.,1949).

Copilul în comparație cu noi, nu este numai o ființă pură, ci are în el calități ascunse, misterioase, pe care noi adulții, în general, nu le putem vedea, dar trebuie să credem în existența lor. În pedagogia Freinet, principiile sunt bazate pe :

- Pedagogie centrată pe copil;
- Pedagogie a muncii motivate;
- Pedagogie personalizată;
- Pedagogie a comunicării și cooperării

Esența pedagogiei Freinet are în centrul său individul precum și relațiile sale interumane. Tipologia educației promovate de Freinet este învățarea centrată pe rezolvarea unor probleme de către grupurile de copii, aflate sub îndrumarea cadrelor didactice. Munca în grupuri mici este considerată mijlocul fundamental de educație. Formarea grupurilor se face la alegerea copiilor și durează 3-4 săptămâni. Neintervenția educatorului îi va permite copilului să conștientizeze valoarea sa ca membru al unui grup ca și valoarea celor cu care colaborează.

Daca ne uităm cu atenție la principiile pedagogiei Montessori descoperim ca acestea pun bazele conceptului de libertate și anume :

- Miscarea liberă stimulează cunoașterea
- Copiii iau decizii în mod liber
- Se acumulează cunoștințe cu și de la ceilalți copii, dar și în context
- Copilul își exercită voința liber într-un cadru limitat

- Ordinea din clasă determină ordine în minte

Planul Jena are trei dimensiuni : latura teoretică, cercetarea empirică și latura practică. Latura teoretică se referă la concepția pedagogică și face distincția între educație și formare. În acest caz, educația este de două tipuri spontană , naturală sau conștientă , îndrumată. Educația naturală decurge din experiențe de viață spontane, nepregătite ale individului și se desfășoară pe parcursul întregii vieți omenești. Educația conștientă poate să asigure un climat de muncă și de instruire, în slujba existenței umane. Experiențele de viață se pot realiza numai în cadrul colectivității umane. Omul apare în colectivitate, se dezvoltă în cadrul ei, iar colectivitatea îl ajută să se definească ca individ. Prin această dezvoltare individuală proprie, nu numai că devii tu însuși, dar devii și condiție pentru dezvoltarea celuilalt. În schimb, formarea este un proces conștient, intenționat, care se desfășoară în mod organizat și poate duce la dezvoltarea capacităților unui om, perfecționându-l într-un anumit domeniu, influențând în mod direct posibilitățile de formare. Când vorbim despre cercetarea empirică , ne referim la verificarea ipotezelor teoretice și aplicarea rezultatelor teoriei în practică, dar latura practică, face referire aplicarea principiilor și realizarea concretă a școlii experimentale . Așadar, libertatea copilului nu este îngrădită nicio pedagogie alternativă.

În concluzie acest concept se regăsește într-un fel sau altul în orice pedagogie alternativă.

Bibliografie :

1. Albulescu, I. , 2014, *Pedagogii alternative*, Editura All, București
2. Tomsa, GH., 2005, *Psihopedagogie preșcolară și școlară*, Editura Coresi, Bucuresti.
3. Lanz, R, 1994, *Pedagogia Waldorf. Un drum către un învățământ mai uman*, Editura Didactică și Pedagogică, București
4. Steiner, R., 1994, *Arta educației*, Editura Triade, Cluj
5. Allport,G.,1981,*Structura și dezvoltarea personalității*,Ed. Didactică și Pedagogică, București;
6. Cosmovici, A., Iacob, L., 2005, *Psihologie școlară*, Ed. Polirom, Iași;
7. Oprescu, V., 1991, *Aptitudini și atitudini*, Ed. Științifică, București;
8. Angela Duckworth, 2016, *Grit- Puterea pasiunii și a perseverenței*, Ed. Publică, București;
9. Carol S Dweck , 2017, *Mindset*, Ed. Curtea Veche Publishing, București;
10. Sion, G., 2003, *Psihologia vârstelor*, Editura Fundației România de Măine, București;
11. Boca, C., 2007, *Introducere în educația timpurie*, Proiect PHARE 2004 „Acces la educație pentru grupuri dezavantajate“, Editura Didactică și Pedagogică R.A., București;
12. Ștefan A.C., Kallay Eva, 2007, *Dezvoltarea competențelor emoționale și sociale la preșcolari*,Editura ASCR, Cluj Napoca;
13. Tatu, C., (2008) Note de curs, *Consilierea familiei*, Facultatea de pedagogie Brașov;
14. Surlea , I. , 1977, *Montessori – Descoperirea copilului*, Ed. Didactică și Pedagogică, București;
15. Catalano H., Albulescu I., 2020, *Alternativa educațională step by step – Abordări teoretice și pragmatice*, Ed. Didactica Publishing House, București.

EXEMPLE DE BUNE PRACTICI ÎN EDUCAȚIE

Etapele procesului creator din perspectiva metodelor moderne

Propunător : prof.înv.primar OGREZEANU RALUCA

Procesul de creație este un fenomen complex, ce antrenează toate mecanismele psihologice ale creatorului, toate resursele dobândite prin experiență, este o modalitate prin care acesta își poate valoriza însușirile de personalitate.

Procesul creator desemnează aspectele psihologice ale activității creative, mecanismele și dinamica psihologică a creatorului, de la apariția problemei la realizarea produsului creativ, obiectivizarea ideii creatoare (Al. Roșca, 1981). Acest proces poate avea o durată mai mare sau mai redusă, în funcție de domeniul de activitate, experiența creatorului, condițiile externe sau interne ale creației.

Metodele pe care le putem utiliza la clasă sunt diverse.

Metoda pălăriilor gânditoare este o tehnică interactivă, de stimulare a creativității participanților care se bazează pe interpretarea de roluri în funcție de pălăria aleasă. Sunt șase pălării gânditoare, fiecare având câte o culoare: alb, roșu, galben, verde, albastru și negru. Elevii vor fi împărțiți în grupe, în funcție de numărul de copii din clasă. Membrii grupului își aleg pălăriile și vor interpreta astfel rolul precis, așa cum consideră mai bine. Metoda se poate aplica în desfășurarea lecției clasice, combinând cu metode tradiționale sau cu alte metode moderne.

Pălăria galbenă simbolizează optimistul, cea roșie intuitivul, cea neagră negativistul, cea albă – cel care gândește obiectiv, cea verde – creativul iar cea albastră – dirijorul. *Pălăria galbenă* oferă o perspectivă pozitivă și constructivă asupra situației, culoarea galbenă simbolizând lumina soarelui, strălucirea optimismul. Sub pălăria galbenă gândirea este optimistă, constructivă bazată pe un fundament logic.

Pălăria roșie dă frâu liber imaginației și sentimentelor și oferă o perspectivă emoțională asupra evenimentelor.

Pălăria neagră exprimă prudența, grija, avertismentul, judecata. Ea oferă o perspectivă întunecoasă, tristă, sumbră asupra situației în discuție. Sub pălăria neagră elevul privește din perspectiva gândirii negative, pesimiste.

Pălăria albă oferă o privire obiectivă asupra informațiilor, este neutră și concentrată pe fapte obiective și imagini clare. Ea stă întotdeauna sub semnul gândirii obiective.

Pălăria verde exprimă ideile noi, stimulând gândirea creativă, verdele simbolizează iarba verde, vegetația abundentă și fertilitatea. Sub pălăria verde elevul are idei noi, inovatoare.

Pălăria albastră exprimă controlul procesului de gândire, albastrul fiind culoarea cerului care este deasupra tuturor, atotvăzător și atotcunoscător. Pălăria albastră supraveghează și dirijează bunul mers al activității fiind preocupat de a controla, de a organiza.

Participanții trebuie să cunoască foarte bine semnificația fiecărei culori și să-și reprezinte fiecare pălărie, gândind din perspectiva ei. Nu pălăria în sine contează, ci ceea ce semnifică ea, ceea ce induce culoarea fiecăreia.

Metoda pălăriilor gânditoare constă în împărțirea celor șase pălării gânditoare elevilor cărora li se supune atenției și cazul supus discuției pentru ca fiecare să-și pregătească ideile. Pălăria poate fi purtată individual și atunci elevul respectiv își îndeplinește rolul sau mai mulți elevi pot răspunde sub aceeași pălărie. În acest caz, elevii grupului care interpretează rolul unei pălării gânditoare cooperează în asigurarea celei mai bune interpretări. Ei pot purta fiecare câte o pălărie de aceeași culoare fiind conștienți de faptul că întotdeauna:

- _ pălăria albastră – clarifică;
- _ pălăria albă – informează;
- _ pălăria verde generează idei noi;
- _ pălăria galbenă aduce beneficii, este creativă;
- _ pălăria neagră identifică greșelile;
- _ pălăria roșie spune ceea ce simte.

Cum funcționează această metodă:

- Pălăria albastră definește problema;
- Pălăria albă oferă informații și materiale disponibile în legătură cu problema discutată;
- Pălăria verde vizează soluțiile posibile;
- Pălăria galbenă are în vedere posibilitățile reale de realizare a soluțiilor propuse;
- Pălăria roșie stimulează participanții să răspundă la întrebări: Ce simți în legătură cu soluțiile propuse?
- Pălăria albastră alege în final soluția corectă și trece mai departe.

Indicații pentru cei care poartă pălăriile sau potențiale întrebări:

- Pălăria albă folosește întrebări: Ce informații avem?

Ce informații lipsesc?

Cum putem obține informațiile?

- Pălăria roșie: Punând pălăria roșie uite cum văd eu lucrurile...

Sentimentul meu este că...

Nu-mi place felul cum s-a procedat...

Intuiția mea imi spune că...

- Pălăria neagră adresează întrebări cum ar fi: Care sunt erorile?

La ce riscuri ne expunem?

- Pălăria galbenă vine și ea cu întrebări: Care sunt beneficiile?

Pe ce se bazează aceste idei?

Cum vom ajunge aproape de această viziune?

- Pălăria verde pune întrebări cum ar fi: Cum putem ataca problema și altfel?

Putem face asta și în alt mod?

Se poate găsi și altă explicație?

– Pălăria albastră vine cu întrebări: Putem să rezumăm punctele de vedere?

Care sunt ideile principale pe baza cazului discutat?

Aplicații

Metoda pălăriilor gânditoare se poate folosi în cadrul unor lecții de comunicare în limba română.- lecția „Crăiasa Zăpezii” de H. Cr. Andersen (clasa a II-a).

Pălăria albă: informează (Despre ce este vorba în text – povestirea lecției)

Pălăria roșie: spune ce simte (Ce ți-a plăcut mai mult în text, de ce?)

Pălăria neagră: pesimistă (De ce s-a speriat băiețelul? De ce crăiasa nu este lăsată să intre în casă?)

Pălăria galbenă: optimismul (Cum descrie bunica iarna? Care sunt frumusețile pe care ni le poate oferi crăiasa?)

Pălăria verde: creativă (Imaginează-ți un dialog cu Crăiasa Zăpezii! Imaginează – ți o călătorie în palatul Crăiesei Zăpezii!)

Pălăria albastră: clarifică (Adresează câteva întrebări colegilor, prin care să clarifici conținutul textului!)

Purtătorii celor șase pălării trebuie să intre perfect în pielea personajelor, să gândească din perspectiva pălăriei pe care o poartă. Pălăria poate fi purtată individual, dar și de către o echipă/ grupă de copii. Mai întâi se oferă cazul propus spre a fi discutat și pălăriile gânditoare elevilor. Cei care poartă pălăria albă trebuie să înceapă cu „faptele sunt următoarele.....”. Enunțurile celor care poartă pălăria roșie se axează pe sentimente: „sentimentul meu este.....” sau „(nu) îmi place că.....”. Pălăria neagră poate începe cu „nu e bine pentru că....” sau „ne expunem la un mare risc.....”, pe când cea galbenă insistă pe „beneficiile sunt următoarele.....”. Cei care poartă pălăria verde se gândesc și la alte alternative: „ce-ar fi dacă.....”, iar cei cu pălăria albastră încearcă să rezume: „care e următorul pas.....” sau „haideți să rezumăm.....”.

Avantajele metodei:

- Stimulează creativitatea elevilor, gândirea colectivă și individuală.
- Dezvoltarea capacității sociale a participanților de intercomunicare și toleranța reciprocă, de respect pentru opinia celuilalt.
- Încurajează și exersează capacitatea de comunicare a gânditorilor
- Dezvoltarea competențelor inteligenței logice, lingvistice și interpersonale
- Poate fi folosită la diferite discipline
- Determină și activează comunicarea și capacitatea de a lua decizii
- Încurajează gândirea constructivă, complexă și completă

Dezavantajele metodei:

- Există posibilitatea ca metoda să nu fie luată în serios și să fie percepută ca o simplă activitate recreativă.
- Apare riscul identificării totale a elevilor cu una dintre pălării și refuzul ulterior de a mai purta și altă pălărie
- Pot apărea conflicte între elevi.

Metoda STIU- VREAU SA STIU – AM INVATAT este o strategie de conștientizare de către elevi a ceea ce știu sau cred că știu referitor la un subiect și , în același timp, a ce nu știu sau nu sunt siguri ca știu și ar dori să știe sau să învețe

Modalitatea de realizare :

Se cere elevilor să- și inventarieze ideile pe care consideră că le dețin cu privire la tema sarcinii de lucru. Aceste idei se vor nota în rubrica ȘTIU.

Apoi, elevii, vor nota ideile despre care au îndoieli sau ceea ce ar dori să știe în legătură cu tema propusă. Aceste idei se vor nota în rubrica VREAU SĂ ȘTIU

Ulterior, cadrul didactic va propune studierea unui text , fixarea unor cunoștințe cu privire la acel subiect selectat de profesor și elevii își însușesc noile cunoștințe și își notează noile idei asimilate în rubrica AM ÎNVĂȚAT

Exemplu

Matematica și explorarea mediului clasa a II-a

Subiectul: „Cum sunt influențate viețuitoarele de anotimpuri?”

Aplicarea metodei

ȘTIU	VREAU SĂ ȘTIU	AM ÎNVĂȚAT
Fulgerul, tunetul, ploaia, vântul, ninsoarea sunt fenomene ale naturii; - fenomenele naturii diferă de la un anotimp la altul; - în țara noastră sunt patru anotimpuri; - vara este cel mai calduros anotimp, iar iarna este cel mai friguros anotimp;	1. De ce plantele sunt împrăștiate de ploaie? 2. De ce iarna când viscolește se zăresc mai puține animale prin pădure? 3. De ce pleacă toamna păsările călătoare?	1. Apa este unul din elementele necesare unei plante pentru a trăi și a se dezvolta. 2. În anotimpul de iarnă temperaturile sunt mult mai scăzute, iar animalele stau în adăposturi pentru a se proteja de gerul iernii. 3. Păsările călătoare pleacă toamna în țările calde pentru că în anotimpul de iarnă temperaturile sunt foarte

		scăzute; nu pot supraviețui în aceste condiții de vreme rece .

Metoda SINELG:

Etape:

1.Prezentarea temei și a textului ce urmează a fi lecturat

2.Inventarierea cunoștințelor deja detinute în legătură cu textul:

– înainte de începerea lecturii, elevilor li se cere să noteze tot ceea ce cred că știu referitor la ceea ce va fi prezentat în text.

3.Notarea ideilor:

– ideile sunt notate de către moderator la tablă

4.Lectura textului:

– Elevii primesc textul pe care îl au de lecturat. Lectura trebuie să fie însoțită de adnotări marginale cu anumite semnificații:

– semnul „√” (bifă) – conținutul confirm cunoștințele sau opiniile elevului;

– semnul „-” (minus) – conținutul textului infirm opiniile lor;

– semnul „+” (plus) – informația citită este nouă;

– semnul „?” (semnul întrebării) – se consider că un anumit aspect este tratat confuz sau există un anumit aspect despre care elevii ar dori să afle mai multe informații.

5.Realizarea unui tabel sintetic, cu rubricile:

√	–	+	?
cunoștințe confirmate de text	cunoștințe infirmate de text	cunoștințe noi, neîntâlnite până acum	cunoștințe incerte, confuze, care merită să fie cercetate

6. Înțelegerea (realizarea sensului) și monitorizarea înțelegerii:

– elevii trebuie să realizeze o monitorizare a propriei înțelegeri, introducând noile informații în schemele de cunoaștere pe care deja le posedă;

- elevii realizează corelații între noile informații și cele cunoscute;
- se încurajează stabilirea de scopuri, analiza critică, analiza comparativă și sinteza.

7.Reflecția:

- în această etapă se revine la ideile emise la începutul activității;
- au loc discuții în legătură cu acestea (ce idei au fost confirmate, ce idei au fost infirmate);
- elevii își consolidează cunoștințele noi și își restructurează cunoștințelor deja cunoscute, în vederea integrării noilor concepte;
- în această etapă se însușesc cu adevărat cunoștințele noi, are loc procesul învățării durabile.

8.Discuții finale

Avantaje:

- implicarea activă a elevilor în actul învățării;
- dezvoltarea creativității participanților (în timpul primei etape);
- realizarea unei lecture profunde, conștiente;
- formarea și dezvoltarea capacității reflective;
- dezvoltarea capacităților de transfer și de reorganizare a cunoștințelor;
- înțelegerea textului lecturat;
- monitorizarea nivelului de înțelegere pe parcursul lecturii textului;
- restructurarea cunoștințelor, prin intermediul comparației între ideile exprimate în text cu cele deținute deja de către elevi etc.

Limite:

- lipsa de concentrare a elevilor poate duce la eșecul metodei;
- apariția unor ambiguități, confuzii.

Povestea lui Harap- Alb

de I . Creangă

Metoda SINELG:

✓	Aspecte știute(cunoștințe confirmate de text)	
-	Aspecte diferite de ceea ce știam (cunoștințe	

	infirmate de text)	
+	Informație nouă(cunoștințe noi, neîntâlnite până acum)	
?	Idei neclare/ lucruri despre care vreau să știu mai mult (cunoștințe incerte, confuze, care merită să fie cercetate)	

Tehnica 6/ 3/ 5

Se împarte clasa în 3 grupe a câte 6 elevi în fiecare grupă:

Prima grupă primește întrebarea : De ce a fost primită cu ospitalitate Lizuca?

În prima grupă se notează 3 soluții fiecare în timp de 5 minute.

A doua grupă primește întrebarea : De ce crezi că Lizuca putea să doarmă împăratește?

În a doua grupă se notează 3 soluții fiecare în timp de 5 minute.

A treia grupă primește întrebarea :

În a treia grupă se notează 3 soluții fiecare în timp de 5 minute.

Apoi foile cu raspunsuri migreaza pe la fiecare din grupă si se alege cel mai bun răspuns al grupei respective

Avantajele :

- stimularea creativității;
- dezvoltarea gândirii critice și a capacității de argumentare;
- participarea activă a tuturor elevilor chiar și a celor introvertiți;
- formarea și dezvoltarea capacității reflective;
- stimularea participanților în a realiza analize, comparații, generalizări;
- combinarea muncii individuale cu cea pe grupe;
- reducerea timpului de aplicare, în comparație cu brainstorming-ul.

Dezavantajele :

- posibilitatea apariției unor „timpuri morți” pentru membrii grupurilor, în momentul în care fișa de brainwriting se află la un alt membru;
- apariția unor fenomene de contagiune negativă a ideilor și a unui blocaj creativ;

- se neglijează tratarea diferențiată a elevilor, pentru că unii au nevoie de mai mult de 5 minute pentru a găsi soluții creative și valoroase.

Metoda Philips 6-6

Este asemănătoare brainstormingului. Poate fi intitulată brainstorming pe grupe mici. Este o metodă axată mai ales pe producere de idei rezolutive pentru o problemă dată, ea presupunând elaborarea unui mare volum de soluții. Numele îi provine de la ce consacrat-o, iar atributul 6-6 se leagă de modul de organizare a activității elevilor (de pildă, De Peretti și colaboratorii săi. 2001. o denumesc și mai clar metoda Philips 6-6 pm, adică p - participanți, m-minute). Ca elemente specifice, se pot menționa : grupul căruia i se adresează se împarte în subgrupuri de câte 6 , fiecare subgrup fiind reprezentat în dezbateră finală de un lider. Modul de structurare și aplicare a metode permite utilizarea ei și cu grupuri mari , de până la 50 de membri. (Moise Constantin , Seghedin Elena , 2009 , p.374)

Modul de desfășurare a unei reuniuni Philips 6-6 (în antrenamentul grupurilor creative propriu-zise) cuprinde etapele :

- 1) organizarea subgrupurilor, desemnarea liderilor, lansarea problemei de soluționat , 4 minute;
- 2) producerea ideărilor rezolutive, concomitent în toate subgrupurile, 6 minute
- 3) colectarea rapoartelor de la fiecare lider de subgrup- 2 minute.
- 4) elaborarea deciziilor.

Marele avantaj implicat în această metodă, pe lângă dinamizarea de principiu a participanților, constă în posibilitatea de colectare a unui volum apreciabil de opinii într-un timp scurt. Dacă ne referim în mod special la utilizarea ei în clasă, remarcăm și avantaje concrete. De pildă, faptul că elevii participă la dezbateră - sprijinire reciprocă - și își construiesc împreună linii de argumentare determină dobândirea de către ei - chiar și cei mai timizi sau cu un ritm mai lent al învățării - a încrederii în propriile posibilități de înțelegere sau de elaborare a unei opinii, câștigarea respectului colegilor față de capacitățile manifestate în construirea unui răspuns comun etc. Sintetic, avantajele acestei metode se construiesc pe faptul că „asigură abordarea mai multor aspecte ale unei probleme într-un timp limitat, facilitează comunicarea și exprimarea, confruntarea și luarea deciziilor.” (Moise Constantin , Seghedin Elena , 2009 , p. 375)

Bibliografie :

Moise Constantin , Seghedin Elena , 2009 , p. 375
Al. Roșca, 1981

EXEMPLE DE BUNE PRACTICI ÎN EDUCAȚIE

STIMULAREA CREATIVITĂȚII ELEVILOR PRIN REZOLVAREA ȘI COMPUNEREA DE PROBLEME

Propunător : prof.înv.primar OGREZEANU RALUCA

Matematica participă cu mijloace proprii la modelarea personalității atât sub aspect intelectual cât și sub aspect estetic și moral. Din punctul de vedere al dezvoltării intelectuale, învățarea matematicii exersează capacitatea de a judeca, ajută elevul să distingă adevărul științific de neadevăr, să-l demonstreze; antrenează organizarea logică a gândirii, ordonarea ideilor, recunoașterea ipotezelor și a concluziilor, îl învață pe copil să distingă diversele aspecte ale unei situații, să separe esențialul de neesențial; dezvoltă atenția, antrenează memoria logică, exersează analiza și sinteza, favorizează dezvoltarea imaginației creatoare; dezvoltă spiritul critic, formează spiritul științific obiectiv și stimulează dorința de cercetare.

Sub aspect estetic se dezvoltă frumusețea matematicii exprimată prin formule, relații, figuri, demonstrații, cultivă calități ale exprimării gândirii (claritate, ordine, conciziune, eleganță), îl ajută pe elev să recunoască și să aprecieze legătura formală a creației artistice din echilibrul arhitectural, compoziția artelor plastice, ritmuri și structuri muzicale, frumusețea și organizarea naturii și a tehnicii.

Din punct de vedere moral, matematica formează capacitatea aprecierii adevărului, obiectivității și echității, creează nevoia de rigoare, discernământ și probarea ipotezelor, dezvoltă nevoia de cunoaștere, de a înțelege. Se formează deprinderi de cercetare și investigare, e stimulată perseverența.

Activitatea matematică implică efectul gândirii, în primul rând al celei creative. În clasele primare se formează noțiunile elementare cu care omul va lucra pe tot parcursul vieții, noțiuni pe care se clădește întregul sistem de achiziții imperios necesare. Este incontestabilă contribuția matematicii la formarea unei gândiri logice, concrete și creative, la formarea unor deprinderi de muncă, de ordine, de punctuație.

Gândirea creatoare se dezvoltă în mod deosebit prin rezolvarea unor probleme care solicită strategii atipice, inventate și prin compunerea de probleme. O problemă este sau nu creativă, în funcție de vârsta, experiența și capacitatea intelectuală a elevului. Compunerea de probleme reprezintă o treaptă superioară de dezvoltare a gândirii creatoare, de legare a teoriei de practică. Pentru ca elevul să elaboreze textul unei probleme este necesar să găsească împrejurările corespunzătoare, să-și imagineze acțiunea, să aleagă datele numerice în concordanță cu realitatea, să stabilească soluții aritmetice corespunzătoare între informațiile date și să formuleze întrebarea problemei.

Predarea matematicii trebuie să se realizeze în funcție de rolul și importanța ei în dezvoltarea societății și științei. Creativitatea este apreciată drept o însușire generatoare a progresului. Ritmul alert al dezvoltării și competiției în toate domeniile de activitate ne impune să

gândim repede și bine. Dezvoltarea științei, a tehnicii și culturii sunt condiționate în mare măsură de capacitatea creativă a oamenilor. Gândirea creatoare se formează în procesul de învățământ prin orientarea și stilul activității elevilor, prin tipul de sarcini și exerciții care pot constitui un antrenament al gândirii. Însăși creativitatea se învață. Elevul învață modul în care se gândește creator. În sprijinul acestei idei poate fi invocată și poziția lui B. Schwartz: **„Creativitatea se învață, chiar dacă nu se învață ca fizica sau tâmplăria. Ar fi mai nimerit să spunem că se descătușează sau se dezvoltă”**.

Creativitatea are o vastă și complexă valoare socială, pedagogică și psihologică ce o pune pe primele planuri de implicație în progresul omenirii, pentru că toate sferele de activitate umană cer un anumit grad de creativitate. Este neîndoielnic că procesul de creativitate al societății trebuie să înceapă cu educația, în general și cu educația școlară, în particular.

Conceptul de creativitate a primit numeroase definiții din partea specialiștilor. Văzută prin prisma “zestrei” de attribute personale, creativitatea capătă sensul de “potențial creativ”, de sumă de însușiri și factori psihologici ai unor viitoare performanțe creatoare.

Originea cuvântului „creativitate” vine de la „**a crea**” = a zămisli, a făuri, a naște și desemnează capacitatea sau aptitudinea de a realiza ceva nou, original, găsirea de soluții, idei, probleme, metode la care se ajunge pe o cale independentă. Conceptul de creativitate este complex și este exprimat prin mai mulți termeni: fluiditate, originalitate, elaborare, capacitatea de a rezolva probleme, intuiție, profunzime intelectuală.

Marele psiholog Al. Roșca în lucrarea sa „*Creativitatea generală și specifică*” afirmă că unii autori definesc creativitatea ca fiind aptitudinea sau capacitatea de a produce ceva nou și de valoare. Pentru alții, creativitatea nu este aptitudine sau capacitate ci proces prin care se realizează produsul. Pentru tot mai mulți, creativitatea implică realizarea unui proces nou sau original și de valoare pentru societate.

O condiție fundamentală a creativității este inteligența, ea fiind una dintre cele mai generale aptitudini umane și un atribut al tuturor proceselor cognitive. Inteligența este o condiție necesară, dar nu și suficientă a creativității. Realizarea acțiunii de creație solicită fantezia, unele aptitudini speciale, implicarea factorilor motivaționali: curiozitate, interes pentru cunoaștere, precum și anumite trăsături ale personalității.

Într-un sens mai larg, creativitatea este combinată cu capacitatea gândirii umane de a găsi metode, soluții, idei noi. Ea depinde de mai mulți factori:

- **Factori subiectivi** – intelectuali: fluiditatea, flexibilitatea, originalitatea; nonintelectuali: motivaționali, temperamental, de caracter;
- **Factori obiectivi** - condiții sociale și condiții educative.

Un rol principal în dezvoltarea creativității la elevi îi revine, în primul rând, cadrului didactic, care trebuie să conducă și să orienteze în mod sistematic și continuu această activitate, dezvoltându-le gândirea, judecata și imaginația creatoare. Orice educator trebuie să-și asume cu maximă responsabilitate și relevanță această nobile misiune.

Cineva spunea cu multă poezie : „*Intrarea în cetatea cunoașterii se face pe podul matematicii.*” Prin acest pod – o altă metaforă care apropie matematica de comunicare – se înțelege o limbă și ea construită pentru înțelegere . Dar ce facem când vrem să stăpânim o limbă străină ? Învățăm cuvintele , dar și gramatică , echivalentul regulilor în matematică și apoi ne perfecționăm citind lectură , ceea ce în matematică înseamnă **rezolvarea de probleme** .

Rezolvarea de probleme trebuie privită ca o poetică a matematicii .

Dar până la urmă , ce este o problemă ?

Un răspuns satisfăcător ar fi cel dat de **Paul Fraisse** : „ *Orice situație în care răspunsul nu poate fi dat imediat constituie o problemă.*”

Altfel spus , o problemă este o situație nouă , necunoscută , în fața căreia mă aflu și pe care trebuie să o rezolv , să iau o decizie , să găsesc o soluție .

„ *A rezolva o problemă – spune George Polya – înseamnă a găsi o ieșire dintr-o dificultate a găsi o cale de a ocoli un obstacol , a atinge un obiectiv care nu este direct accesibil .*”

„*A găsi soluția unei probleme este o performanță apecifică inteligenței , iar inteligența este apanajul specific speciei umane*” completează **J.James** .

Dat fiind caracterul didactic al *Matematicii* școlare, mijlocul cel mai potrivit pentru formarea priceperilor de a aplica cunoștințele teoretice de matematică/ aritmetică în calcule cu caracter practic îl constituie rezolvarea de probleme. Prin definiție, „**problemă**” înseamnă ceea ce ți se aruncă în față ca barieră, obstacol, provocare; deci, orice problemă este în esență o incitare la efortul de investigație, descoperire, originalitate. În general, prin „**problemă**” se înțelege o frază sau un șir de fraze care exprimă dependențele între două sau mai multe mărimi astfel încât, dacă se cunoaște un număr necesar și suficient de valori ale mărimilor date, se poate pune în evidență o regulă, se poate stabili o relație sau se pot afla valorile mărimilor cerute.

O clasificare a problemelor ar fi:

a) după numărul de operații - simple

- compuse
- b) după gradul de generalitate - generale
 - tipice
 - recreative
- c) după sfera de aplicabilitate - teoretice
 - practice
- d) după conținut - de mișcare
 - amestec și aliaj
 - geometrie
 - algebră
- e) după modul de implicare al creativității - demonstrativ-aplicative
 - reproductiv creative
 - euristic creative
 - de optimizare
- f) după rolul de implicare în procesul didactic - formativ
 - informativ

După D. Vălcan, cele mai întâlnite clase de probleme sunt următoarele:

- exercițiile(de recunoaștere a unor noțiuni, de autoinstruire, de aplicare a unor formule sau algoritmi, de calcul mintal);
- problemele teoretice (au ca scop asimilarea temeinică a cunoștințelor teoretice);
- problemele practice (ce conțin date luate din lumea înconjurătoare);
- problemele artificiale (fac puntea de trecere dintre cele teoretice la cele practice);
- problemele recreative (conțin chestiuni distractive, dar în rezolvarea lor cer raționamente riguroase din punct de vedere matematic).

Tehnica rezolvării problemelor nu se poate obține decât printr-o muncă bine organizată și de lungă durată; nu trebuie neglijată o latură principală și anume dezvoltarea capacității de generalizare a elevului. Pentru reușita rezolvării unei probleme se impune respectarea următoarelor reguli:

1. *Problemele alese spre rezolvare să corespundă gradului de pregătire și nivelului intelectual al elevului.* Nu trebuie propuse spre rezolvare elevilor decât probleme în care se aplică cunoștințe însușite de aceștia și al căror grad de dificultate corespund nivelului dezvoltării lor intelectuale.

2. *Însușirea temeinică a enunțului problemei*, astfel încât să fie clar ce se dă în problemă și ce se cere de aflat.

3. *Examinarea legăturilor ce există între datele problemei, a dependenței între mărimile date și a mărimii a cărei valoare o căutăm*, pe baza cărora se trece la exprimarea relațiilor aritmetice cu ajutorul simbolurilor folosite în matematică. Acesta este cel mai important punct în rezolvarea problemelor, deoarece conduce la descompunerea problemei date într-o serie de probleme simple, a căror rezolvare dă valoarea necunoscută cerută în problemă.

4. *Scoaterea în evidență din mulțimea datelor, a părților generale ce caracterizează un grup mai mare de probleme*, care se rezolvă după o anumită schemă specifică unui anumit tip de probleme. Acest fapt ajută la formarea priceperii rezolvării problemelor tipice (a opta recomandare a lui G. Polya).

5. *Formarea corectă a răspunsului* cu ajutorul rezultatelor obținute.

6. *Verificarea rezultatelor aflate*, așa cum arată enunțul problemei.

În matematică există o infinitate de probleme variate; modul de a rezolva un grup de probleme, de multe ori nu se potrivește pentru alt grup. O metodă generală cu care se poate rezolva orice problemă nu există, dar se pot da unele îndrumări sau indicații care canalizează cercetările într-o anumită direcție, ușurând găsirea soluțiilor cerute.

În general, clasificarea metodelor didactice reprezintă încă o problemă controversată ce alimentează noi discuții și experimentări. Totuși, putem spune că metodele de rezolvare a problemelor de matematică/aritmetică la clasele mici se împart în două mari grupe:

*** metode generale**

*** metode particulare.**

Metodele generale sunt acelea care se pot aplica la un număr foarte mare de probleme: analiza și sinteza. Sunt metode științifice de investigare, care se folosesc pe o scară largă în studiul matematicii, fie pentru a găsi proprietăți noi, a demonstra o teoremă sau în rezolvarea diferitelor probleme.

Metodele particulare sunt acelea care se pot aplica la rezolvarea unui grup restrâns de probleme. De multe ori, metodele particulare conduc mai ușor, mai frumos și mai elegant la soluția problemei, decât analiza și sinteza, care în unele cazuri sunt foarte greu de aplicat. Dintre aceste metode amintim:

** pentru rezolvarea problemelor teoretice și demonstrații:*

- metoda reducerii la absurd;
- metoda inducției matematice;

** pentru rezolvarea problemelor practice:*

- metoda directă;
- metoda ipotezelor;
- metoda reducerii la unitate;
- metoda comparației;
- metoda mersului invers(retrogradă);
- metoda figurativă;
- metoda conjugată;
- regula de trei simplă;
- regula de trei compusă;
- metoda calcului procentual;
- metoda împărțirii în părți proporționale, etc.

Desigur că cele mai interesante probleme sunt acelea la care se aplică pentru rezolvare o combinație de metode de raționament, asigurându-se realizarea transferului.

Rezolvarea problemelor are un rol principal pentru dezvoltarea gândirii elevilor, iar stimularea gândirii se realizează mai ales prin compunerea de probleme de către elevi. Compunerea problemelor în care elevul îmbină cuvinte și numere exprimând relații între cantități, mulțimi, numere, stimulează gândirea la o activitate intensă de creație. Rezolvarea de probleme și mai ales compunerea de probleme prezintă o importanță deosebită pentru dezvoltarea flexibilității spontane și de adaptare, a originalității, a capacității de redefinire și a creșterii interesului pentru problemele reale ale vieții, la dezvoltarea gândirii predictive de tip divergent și probabilistic, precum și la dezvoltarea formelor variate sub care se prezintă imaginația creatoare. Activitatea de

rezolvare și compunere a problemelor oferă terenul cel mai fertil din domeniul activităților matematice pentru cultivarea și educarea creativității și inventivității.

„Diferența dintre a învăța rezolvarea unei probleme și a ști (a putea) să rezolvi o problemă nouă înseamnă creativitate dar de niveluri diferite.” (Lector universitar doctor; Neacșu Ion – Metodica predării matematicii la clasele I -IV, E.D.P., București, 1988, p.269)

Rezolvarea unei probleme „învățate” oferă mai puțin teren pentru creativitate decât rezolvarea unei probleme noi, care, la rândul ei, este depășită de alcătuirea (compunerea) unor probleme noi.

Activitatea de rezolvare și compunere a problemelor oferă terenul cel mai fertil din domeniul activităților matematice pentru cultivarea și educarea creativității și a inventivității. Diferența dintre a învăța rezolvarea unei probleme și „a ști” să rezolvi o problemă nouă înseamnă creativitate. Rezolvarea unei probleme „învățate” oferă mai puțin teren pentru creativitate decât rezolvarea unor probleme noi, care, la rândul ei, este depășită de alcătuirea unor probleme noi. Aceasta nu înseamnă însă că în activitatea de rezolvare de probleme avem de a face numai cu aspecte creative, renunțând total la cele reproductiv. Opoziția dintre algoritm și euristic, dintre deprindere și abilitatea de raționament este numai aparentă. Creativitatea gândirii, mișcarea ei liberă, nu se pot produce decât pe baza unor deprinderi corect formate, stabilizate și eficient transferate. În rezolvarea problemelor, deprinderile și abilitățile se referă în special la analiza datelor, a condiției, la capacitatea de a înțelege întrebarea problemei și a orienta întreaga desfășurare a raționamentului în direcția descompunerii soluției problemei.

Gândirea creatoare se dezvoltă în mod deosebit prin rezolvarea unor probleme care solicită strategii atipice, inventate și prin compunerea de probleme. O problemă este sau nu creativă, în funcție de vârsta, experiența și capacitatea intelectuală a elevului. Compunerea de probleme reprezintă o treaptă superioară de dezvoltare a gândirii creatoare, de legare a teoriei de practică. Pentru ca elevul să elaboreze textul unei probleme este necesar să găsească împrejurările corespunzătoare, să-și imagineze acțiunea, să aleagă datele numerice în concordanță cu realitatea, să stabilească soluții aritmetice corespunzătoare între informațiile date și să formuleze întrebarea problemei.

Dar oare pentru a rezolva o problemă este suficientă doar inteligența ?

- Pentru a rezolva un exercițiu, unii aplică un set de reguli de rutină spre a ajunge la răspuns.
- Pentru a rezolva o problemă , reflectezi , îți aduci aminte o problemă similară , pășești pe „urma” lăsată în minte sau inventezi pași pe care nu i-ai mai făcut până la abordarea acestei probleme .

Rezolvarea oricărei probleme autentice are un caracter procesual , etapizat. Orientativ , desprindem următoarele etape sau faze mai importante :

- a) **perceperea problemei** , care poate fi corectă sau alterată , completă sau lacunară , aceasta condiționând orientarea procesului rezolutiv într-o direcție corectă sau într-una greșită ;
- b) **formarea reprezentării sau modelului intern** , care devine premisă pentru organizarea și desfășurarea operațiilor rezolutive ;
- c) **reformularea problemei** , pentru aducerea ei într-o formă mai inteligibilă și mai coerentă ; aceasta permite identificarea tipologică și facilitează alegerea metodei de rezolvare ;
- d) **alegerea și aplicarea metodei** ,metodă care poate fi algoritmică sau euristică ; problema este supusă efectiv transformărilor în vederea găsirii soluției ;
- e) **verificarea rezultatului** : dacă este corect , procesul se stopează , dacă se dovedește eronat , se trece la descoperirea erorilor sau la alegerea altei metode de rezolvare .
- f) În general , între un exercițiu și o problemă distincția se face în funcție de prezența sau absența textului prin care se dau date și corelații între ele și se cere , pe baza acestora , găsirea unei necunoscute .

Exercițiul oferă elevului datele (numerele cu care operează și semnele operațiilor respective) , sarcina lui constând în efectuarea calculelor după tehnici și metode cunoscute.

Problema impune în rezolvarea ei o activitate de descoperire . Textul problemei indică datele ,condiția problemei (relațiile dintre date și necunoscute) și întrebarea problemei , care se referă la valoarea necunoscută .

Pe baza înțelegerii datelor și a condiției problemei , raportând datele cunoscute la valoarea necunoscută , elevul trebuie să construiască șirul de judecăți care conduce la găsirea soluției .

Deci , matematic vorbind , distincția între exercițiu și problemă nu trebuie făcută după forma exterioară a acestora ,ci după natura rezolvării . Clasificarea unor enunțuri matematice în exerciții și a altora în probleme nu se poate face , însă , în mod tranșant , fără a ține seama și de experiența de care dispune și pe care o poate utiliza cel care rezolvă. Un enunț poate fi o problemă pentru un copil din clasa I , un exercițiu pentru cel din clasa a IV-a și doar ceva perfect cunoscut pentru un matematician .

Etapele rezolvării unei probleme:

A. Cunoașterea enunțului problemei

„O problemă bine înțeleasă este pe jumătate rezolvată” Eugen Rusu

Este etapa de început în rezolvarea oricărei probleme . Cunoașterea enunțului probleme se realizează prin citire de către învățător sau de elevi sau prin enunțare orală . Se va repeta problema de mai multe ori , până la însușirea de către toți elevii . Se vor scoate în evidență anumite date și legăturile dintre ele , precum și întrebarea problemei . Se vor scrie pe tablă și pe caiete datele problemei (folosindu-se scrierea pe orizontală sau pe verticală

B. Înțelegerea enunțului problemei

Nu este posibil ca elevul să formuleze ipoteze și să construiască raționamentul rezolvării problemei decât în măsura în care cunoaște termenii în care se pune problema .Enunțul problemei conține un minim necesar de informații .Datele și condiția problemei reprezintă termenii de orientare a ideilor , a analizei și sintezei , precum și a generalizărilor ce se fac treptat pe măsură ce se înaintează spre soluție . Întrebarea problemei indică direcția în care trebuie să se orienteze formularea ipotezelor . Acest minimum de informații trebuie recepționat în mod optimal de către elevi prin citirea textului problemei , prin ilustrarea cu imagini sau chiar cu acțiuni când este cazul

C. Analiza problemei și întocmirea planului logic

Este etapa în care se produce eliminarea aspectelor ce nu au semnificație matematică și se elaborează reprezentarea matematică a enunțului problemei .

Aceasta este etapa în care se „ construiește” raționamentul prin care se rezolvă problema , adică drumul de legătură dintre datele problemei și necunoscută . Prin exercițiile de analiză a datelor , a semnificației lor , a relațiilor dintre ele și a celor dintre date și necunoscute se ajunge să ne ridicăm de la situațiile concrete pe care le prezintă problema la nivelul abstract care vizează relațiile dintre parte și întreg .

Transpunând problema într-un desen , într-o imagine sau într-o schemă evidențiem esența matematică a problemei , adică reprezentarea matematică a conținutului ei . În momentul în care elevii au transpus problema în relații matematice , soluția este ca și descoperită .

D. Alegerea și efectuarea operațiilor corespunzătoare succesiunii din planul logic

Această etapă constă în alegerea și efectuarea calculelor din planul de rezolvare , în conștientizarea semnificației rezultatelor parțiale ce se obțin prin calculele respective și , evident , a rezultatului final .

E. Activități suplimentare după rezolvarea problemei

Ea constă în verificarea soluției problemei , în găsirea și a altor metode de rezolvare și de alegere justificată a celei mai bune . Este etapa prin care se realizează și autocontrolul asupra felului în care s-a însușit enunțul problemei , asupra raționamentului realizat și a demersului de rezolvare parcurs .

După rezolvarea unei probleme se recomandă –pentru a se scoate în evidență categoria din care face parte problema–fixarea algoritmului ei de rezolvare,scrierea (transpunerea)

datelor problemei și a relațiilor dintre ele într-un exercițiu sau, după caz, în fragmente de exercițiu . Prin rezolvarea de probleme asemănătoare , prin compunerea de probleme , cu aceleași date sau schimbate dar rezolvabile după același exercițiu , învățătorul descoperă cu elevii schema generală de rezolvare a unei categorii de probleme. Este o cerință care nu duce la schematizarea, la fixitatea sau rigiditatea gândirii, ci, din contră, la cultivarea și educarea creativității, la antrenarea sistematică a intelectului elevilor .

În activitatea de învățare a compunerii de probleme se pot folosi mai multe procedee, care pot fi grupate după forma de prezentare, strategiile și mecanismele gândirii pe care le solicită.

În scopul cultivării creativității, adică a gândirii, inteligenței și imaginației elevilor, în activitatea de rezolvare a problemelor se folosesc numeroase procedee. Printre acestea enumerăm:

- * Complicarea problemei prin introducerea de noi date sau prin modificarea întrebării.
- * Rezolvarea unei probleme prin două sau mai multe moduri.
- * Scrierea rezolvării problemei într-o singură expresie.
- * Alegerea celei mai scurte și eficiente căi de rezolvare.
- * Determinarea schemei generale de rezolvare a problemelor care fac parte dintr-o anumită categorie și încadrarea sau nu a unei probleme într-o anumită categorie de probleme.
- * Transformarea problemelor compuse în exerciții astfel încât ordinea operațiilor să fie în succesiunea judecăților și a relațiilor corespunzătoare conținutului problemei.
- * Transformarea problemelor compuse în exerciții cu paranteze care să indice ordinea operațiilor.
- * Transformarea și compunerea din două – trei probleme simple a uneia compuse.

Compunerea și rezolvarea problemelor pot îmbrăca procedee variate, având următoarea succesiune graduală:

- probleme-acțiune sau cu punere în scenă;
- crearea de probleme după tablouri și imagini;
- după modelul unei probleme rezolvate anterior;
- cu indicarea operațiilor matematice;
- cu indicarea numărului de operații matematice;
- transformarea problemelor compuse în exerciții cu ordinea operațiilor în succesiunea judecăților de relație corespunzătoare conținutului problemei;
- crearea unei probleme după un plan de rezolvare dat;
- transformarea problemelor compuse în exercițiu cu paranteze care indică ordinea operațiilor;
- compunerea de probleme fără întrebare, care urmează a fi definite în sistem brainstorming;

- compunerea de probleme cu întrebare probabilistică;
- compunerea de probleme cu început dat;
- compunerea de probleme după un exercițiu simplu și complex;
- compunerea de probleme după modelul simbolic;
- modificarea conținutului problemelor și a datelor problemei cu 3 variabile: (a) același conținut și date noi; (b) conținut schimbat, cu menținerea datelor problemei; (c) conținut și date schimbate;
- crearea liberă de probleme.

În activitatea de compunere a problemelor trebuie să se țină seama de posibilitățile elevilor, prim sarcini gradate, trecându-se treptat de la compunerea liberă la cea îngrădită cu anumite cerințe din ce în ce mai restrictive.

Exemple:

1. Compuneri de probleme după o acțiune sau o poveste

Se iau ca model activități zilnice sau povestiri. De exemplu, doi copii care au adus o vază cu flori pot da naștere ideii de creație a unei probleme. Acțiunea se va desfășura în fața clasei, florile vor fi numărate cu voce tare. Astfel se poate alcătui problema: ***„Ionuț a pus în vază 3 garoafe și Ana a mai pus încă 5. Câte flori sunt în vază?”***

2. Compuneri de probleme după desene

Pot fi folosite desene viu colorate, cu imagini sugestive precum fructe, flori, figuri geometrice, animale, insecte ș.a. sub formă de tablouri sau desene pe tablă. Se sugerează, astfel, ce să cuprindă enunțul problemei și ce numere vor constitui datele problemei. Creativitatea se manifestă în transpunerea datelor din desen în relații matematice și în găsirea a cât mai multe variante de probleme. Elevii trebuie stimulați să inventeze probleme cât mai originale sau să le complice. Se vor folosi și desene care să indice operațiile pe care trebuie să le efectueze. Astfel, pentru operația de adunare pot fi desenate animale sau insecte care vin într-un grup, iar pentru scădere care pleacă. De asemenea, pot fi desenate elemente tăiate cu o linie pentru a indica operația de scădere. O altă modalitate de compunere a unor probleme este reprezentarea unor numere în tabele la care se indică, de exemplu: cantitatea avută, cantitatea consumată, cantitatea rămasă. Cantitatea care trebuie calculată e marcată de semnul întrebării. Pe baza acestor informații se pot compune probleme cât mai variate.

3. Compuneri de probleme după modelul unor probleme rezolvate anterior

Acest procedeu solicită elevii să compună probleme prin analogie, schimbând enunțul și datele iar întrebarea să rămână aceeași. În clasa I, tendința este de a păstra enunțul și întrebarea, elevii schimbând numai datele. Acum ei trebuie să fie îndrumați să aleagă și alte domenii din care să se inspire. În mod asemănător se cere elevilor să schimbe denumirea mărimilor și să păstreze datele. În clasele mai mari procedeul devine mobilizator, antrenează gândirea elevilor și dezvoltă capacitatea de creație prin muncă independentă.

4. Completarea de către elevi a datelor care lipsesc

Aceste probleme nu solicită în mod deosebit creativitatea. Elevii trebuie să înlocuiască spațiile libere cu numere, având grijă să îndeplinească cerințele problemei. Astfel, ei sunt puși în situația de a înțelege că au dreptul să intervină în compunerea de probleme, solicitându-li-se inițiativa. Exemplu: „Un elev are de citit 120 de pagini în 3 zile. În prima zi a citit.....pagini, în a doua zi.....pagini, iar în a treia zi restul. Câte pagini a citit în a treia zi?”

5. Alcătuirea de probleme după întrebări date

Acestea pot fi abordate începând din clasa a II-a. Li se face cunoscută elevilor întrebarea și li se cere să potrivească enunțul. Întrebările vor fi clare, cerând în mod precis o anumită operație: „Cât au împreună?”, „Cât a mai rămas?”, „Cu cât este mai mare?”, „De câte ori este mai mare?”, „Câte pagini a citit a doua zi?” etc. Creativitatea va fi stimulată prin necesitatea găsirii unor domenii cât mai variate.

6. Completarea (formularea) întrebării unei probleme

Folosind această formă de activitate în perioada în care elevii învață să desprindă din conținutul problemei enunțul de întrebare, se realizează conștientizarea cunoștințelor cu privire la elementele componente ale unei probleme, se conving elevii de necesitatea separării întrebării de enunț în rezolvarea ulterioară a problemelor. Găsirea de întrebări noi contribuie la dezvoltarea imaginației, a gândirii divergente și flexibile.

Exemplu: „Într-o cutie sunt 63 de creioane. În altă cutie sunt de 9 ori mai puține.” Pot fi formulate întrebările: „Câte creioane sunt în a doua cutie?! „Cu câte creioane sunt mai multe în prima cutie? „Câte creioane sunt în cele două cutii?”

7. Compuneri de probleme după formulă numerică dată

Această activitate va avea succes dacă elevii au fost obișnuiți să transpună problemele în exerciții după ce le-au rezolvat (formule numerice sau literale). După ce au fost stabilite datele numerice și relațiile dintre ele, efortul gândirii se concentrează la transpunerea formulei numerice sub formă de problemă concretă. Posibilitățile sunt limitate deoarece se pune accent pe rigoarea științifică a transformării. **Exemple:** Se cere compunerea unor probleme după exerciții date: a) $70 \text{ kg} + 20 \text{ kg} =$ b) $2 \times 30 \text{ l} =$ c) $40 \text{ m} : 2 =$ d) $90 - 30 =$ e) $338 + (338 - 127) =$ f) $280 - (10 \times 2) + 50 =$ g) Compuneți o problemă cu numerele 197, 425, 200 astfel încât să aveți în rezolvare o adunare și o scădere. La ultimul exemplu fiecare elev își poate manifesta independența în gândire, spiritul inventiv, ingeniozitatea, spontaneitatea gândirii, originalitatea.

8. Compuneri de probleme după formulă literală

Mecanismul gândirii este același ca la alcătuirea problemelor după formulă numerică, dar se face un pas către abstractizare și generalizare, adică spre gândirea specifică următoarei etape de dezvoltare intelectuală. Aici, elevii sunt puși în situația de a înlocui literele cu numere adecvate. Din clasa I se pot alcătui probleme după formule literale simple: $a + b = c$; $a - b = c$; $a + b + c = d$; $a + b - c = d$; $a - b + c = d$; $a + (b + c) = d$; $(a + b) + (c + d) = e$; $a + (a + b) = c$. În clasele mai mari formulele literale se vor complica: $a = 29$ $b = a + 14$ $c = (a + b) + 47$ $a + b + c = ?$ sau $a = 3$ $b = a \times 6$ $c = a \times b$ $a + b + c = ?$

9. Compuneri de probleme după scheme: a) Scheme simple ce pornesc de la relațiile dintre datele problemei, ajungându-se la întrebarea problemei (metoda sintetică):

5 mere	3 mere
Câte mere în total?	

b) Scheme alcătuite pe calea metodei analitice (pornind de la întrebarea problemei): $10 + 6 = ?$
 $20 - 5 = ?$

c) Scheme fără indicarea operațiilor:

***	**
?	

Variante posibile: $a + b =$; $a - b =$

10. Complicarea treptată a unei probleme

Acest procedeu se poate folosi în perioada în care se trece de la probleme simple la probleme mai complicate, în clasele a III-a și a IV-a. Se cere elevilor să adauge date și să completeze enunțul, fiind solicitați să creeze relații, să-și pună în valoare cunoștințele despre realitatea practică.

11. Compuneri de probleme de un anumit tip

Acest procedeu se poate folosi când elevii învață să rezolve probleme tipice, când ei înțeleg și știu să folosească algoritmul de rezolvare a problemei, care să fixeze în mintea lor regula sau procedeu de calcul. **De exemplu:** „Compuneți o problemă care să se rezolve prin metoda figurativă.

12. Rezolvarea problemelor prin mai multe metode

Acesta este un mijloc eficient de antrenare a gândirii creatoare, care necesită o gândire logică bine dezvoltată, pentru a putea vedea raționamentul în întregime, pentru a putea găsi noi relații între aceleași cantități, mărimi, valori. Fiecare variantă de rezolvare poate fi transformată în formulă numerică sau literală după care să se compună alte probleme.

13. Probleme ale căror soluții nu sunt unic determinate

Acestea se întâlnesc în viața practică, în producție, unde se cere găsirea tuturor posibilităților, compararea lor și luarea unor decizii. Copiii trebuie obișnuiți să caute mai multe variante de rezolvare, respectând condițiile impuse. Acest tip de probleme duce la dezvoltarea gândirii probabilistice.

De exemplu: a) Scrieți toate numerele posibile a căror sumă să fie 9.

b) Găsiți cât mai multe soluții pentru exercițiile: $a + b = 6$, $a - b = 4$, unde $a < 10$. Alegerea valorilor unei necunoscute nu se face la întâmplare, ci trebuie să se încadreze în cerințele impuse de condițiile date. Lucrurile se pot complica introducându-se condiții suplimentare.
c) Introducerea variabilelor în operații cu numere.

Se urmărește dezvoltarea spiritului de independență, consolidarea cunoștințelor referitoare la numere, operații cu numere, relații dintre numere. Varietatea exercițiilor de acest fel contribuie la formarea deprinderilor de alcătuire a problemelor creative în care să se utilizeze proprietățile operațiilor (comutativitatea), scrierea numerelor ca o sumă sau diferență (simetria egalității), utilizarea parantezei în cazul adunării unui număr cu o sumă sau o diferență (asociativitatea). De exemplu exercițiul de forma $5 + a =$ se poate rezolva dacă lui „a” i se dau anumite valori.

d) Exerciții de aflare a numărului necunoscut dintr-o relație de egalitate sau inegalitate

Exemple: Găsiți numărul ce trebuie scris, astfel încât egalitatea să fie adevărată: $.... + 2 = 8$
 $40 + ... = 90$ $.... - 50 = 20$

e) Exerciții de sinteză cu mai multe operații:

• Găsiți numerele potrivite astfel încât propozițiile să fie adevărate: $5 + ... + 1 = 9$ $8 = 4 + 1 + ...$
 $90 + 10 - = 3$

• Rezolvați exercițiile aflând valoarea lui a :

$$1 + 2 + a < 7$$

$$a + 4 - 3 = 2$$

• Ce numere putem scrie în locul lui n astfel încât să fie adevărată inegalitatea?

$$n + 14 < 19$$

f) Exerciții pentru aflarea semnului operației: Completați spațiile punctate cu unul dintre semnele învățate, pentru ca relațiile să fie adevărate: $2 \times (3 + 6) .. 2 \times 3 + 2 \times 6$; $17 - (2 + 9) ... 17 - 2 + 9$.

14. Probleme în care căutarea soluției se face prin încercare - eroare-reglare

Pentru rezolvarea unei astfel de probleme, elevul trebuie să aleagă dintre mai multe variante pe cele mai potrivite. Pentru aceasta trebuie să formuleze ipoteze, să analizeze, să tragă concluzii, să descopere calea ce duce la rezultatul căutat. În această activitate se manifestă gândirea probabilistică și cea deductivă. **Exemplu:** Se dă exercițiul: $5 \times 4 : 2 + 8 - 2$. Așezați corespunzător paranteze pentru a obține pe rând, rezultatele: 40; 16; 48.

15. Probleme care se rezolvă prin strategii atipice descoperite de elevi

Pentru rezolvarea acestor probleme elevii trebuie să se îndepărteze de tentația de a aplica modele cunoscute. Ei trebuie să găsească strategia de rezolvare adecvată specificului problemei. În această categorie se vor întâlni mai multe probleme de genul celor prezentate la punctele anterioare. Rezolvarea lor solicită flexibilitatea gândirii și capacitatea de adaptare mentală la noua situație descoperită.

Exemple: a) Scrieți cel mai mic număr natural de 3 cifre diferite. b) Care este cel mai mare număr natural de 3 cifre egale? c) Efectuați înmulțirile într-o ordine care să ușureze calculele: $5 \times 21 \times 26 =$; $25 \times 5 \times 6 \times 12 =$

16. Probleme specifice de logică și perspicacitate

Acest tip de probleme este mai dificil. Este necesară o reflectare mai atentă asupra conținutului, selectarea cu precizie a întrebării, reținerea informațiilor care ajută la rezolvarea problemei.

Se dezvoltă gândirea logică, atenția, capacitatea de a descoperi piste false, spiritul de inițiativă și observația, deprinderea de a lucra corect și rapid.

Exemple: a) Câte degete sunt la o mână? Dar la două mâini? Dar la 10 mâini?

b) O punte rezistă la cel mult 70 kg. Un om care avea 69 kg și 800 g și ducea în mână două mere de 200 g fiecare, a traversat puntea dintr-o dată, fără să se rupă. Cum a procedat?

Răspuns: Din momentul în care a pășit pe punte și până a părăsit-o, a jucat merele aruncându-le în aer, în așa fel încât avea în mână doar un măr, celălalt fiind în aer. Astfel nu a depășit greutatea admisă

c) Zboară un cârd de găște: o gâscă în față, două în spate, două în față, una între două și trei în șir. Câte zboară în total?

Sfera procedurilor pentru compunerile de probleme și rezolvarea lor prin muncă independentă, nu este limitată. Scopul rămâne același: dezvoltarea creativității gândirii elevilor, asigurarea succesului spre domeniul cercetării științifice care se bazează, în primul rând, pe matematică.

Profesorul are sarcina să conducă această activitate prin indicații clare, prin exemple sugestive folosite ca modele, prin cerințe raționale, să canalizeze gândirea și imaginația copiilor în asociații din ce în ce mai puțin întâmplătoare. În același timp, să-i facă pe elevi să aibă încredere în ei, să le stimuleze eforturile intelectuale, să le formeze și să le educe calități moral-volitive, să le dezvolte interesul și sensibilitatea la probleme noi, să fie receptivi la situații problematice, cu conținut matematic.

Se recomandă ca atât compunerea problemelor cât și rezolvarea acestora să se desfășoare și sub forma jocului didactic. Competiția generată de joc va contribui nu numai la activizarea intelectuală a copiilor, dar și la formarea personalității elevilor, manifestarea unei conduite atitudinale pozitive față de munca, față de interesele în cadrul grupului școlar, creșterea mobilității gândirii de bază (rapiditate, operativitate, capacitate de control și autocontrol, calități ale atenției).

Creativitatea nu se învață numai prin lecții speciale, ci prin întreaga activitate desfășurată cu elevii, prin selectarea materiei încât să cuprindă probleme care incită intelectul elevului la

frământări, rezolvări, descoperiri, prin utilizarea unor metode și forme stimulatoare, prin solicitări care să acționeze mintea elevilor, puterile lor creatoare.

Pentru a asigura timpul atât de necesar unei educații active și cu atributul de „creativă”, e necesară aerisirea generală a planurilor de învățământ, a programelor, a manualelor și chiar a concepțiilor cadrelor didactice care își supraîncarcă elevii. Timpul mai lejer este un aliat prețios al creativității în școală. Nu fără motiv prețuiau grecii lui Aristotel așa de mult orele de „ *lene elegantă* ”, răgaz în care să-și descătușeze imaginația și să o lase să rățăcească cu folos.

Trebuie să-i formăm pe elevii noștri fără să uităm nicio clipă cuvintele lui Gastoc Rerge: „*Trăim într-o lume în care, în curând, nu va mai fi loc decât pentru inventatori*”. Trăim într-o epocă a inteligenței și a imaginației constructive, epoca în care matematica „regina științelor”, așa cum a numit-o Gauss, este chemată să-și îndeplinească rolul de factor esențial în adaptarea rapidă a fiecărui cetățean la cerințele mereu crescânde, impuse de societatea în care trăim.

Bibliografie:

1. **Cârjan, F., Begu, G.**, (2001), *Metodica predării-învățării matematicii la ciclul primar*, Editura Paralela 45, Pitești;
2. **Duca, E.M.**,(2004), *Metoda figurativă în ciclul primar*, Editura Hiperborea, Turda;

COLEGIUL TEHNIC „LAȚCU VODĂ” SIRET

Str. Lațcu Vodă, nr. 15 A, loc. Siret, cod 725500

Ing. OLAR DORIN MARIAN

Studii (articole, eseuri etc.) despre inovarea educațională

DIAGNOZA AUTOVEHICULELOR OBD – MĂSURAREA PARAMETRILOR MOTORULUI

În această lucrare vom detalia unul din serviciile de diagnoză OBD2 și anume serviciul/modul 1 de **citire a parametrilor motorului**

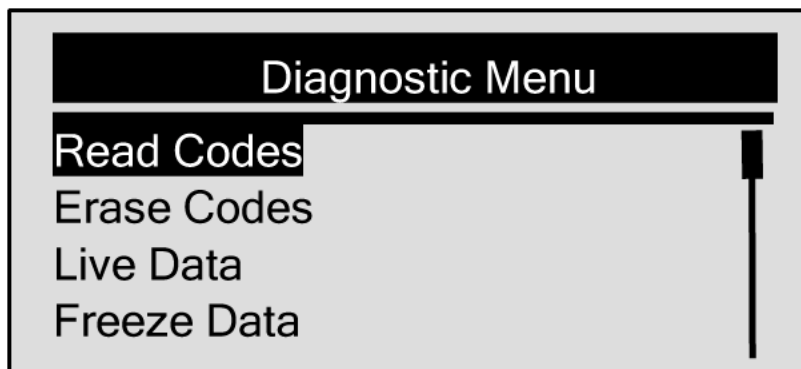
Scopul serviciului/modului 1 al standardului OBD 2 este de a memora parametrii generali ai motorului în cazul apariției unui **cod de eroare** (DTC) precum și de a permite accesul dispozitivelor de diagnosticare (scantool) la parametrii care influențează **emisiile poluante**.

Acești parametrii includ valori analogice ale senzorilor, comenzi către sistemele de acționare și stările diferitelor sisteme de control (injectie, **EVAP**, etc.)

Standardul OBD 2 definește un număr de 57 de parametrii motor care pot fi citați cu ajutorul unui dispozitiv de diagnosticare. Cu toate acestea producătorii auto definesc un număr minim de parametrii, între 10 și 30, care pot fi accesibili prin intermediul dispozitivelor de diagnosticare.

Sunt două tipuri de dispozitive de diagnosticare:

- 1) **de sine stătător** care pur și simplu se conectează la portul OBD al automobilului și poate fi utilizat direct pentru citirea parametrilor motorului,
- 2) **programe ce rulează pe diverse sisteme de operare** (Windows, Android) și care utilizează un adaptor/decodor pentru interpretarea semnalelor venite de la **calculatorul de injecție**.

Standard OBDII/EOBD

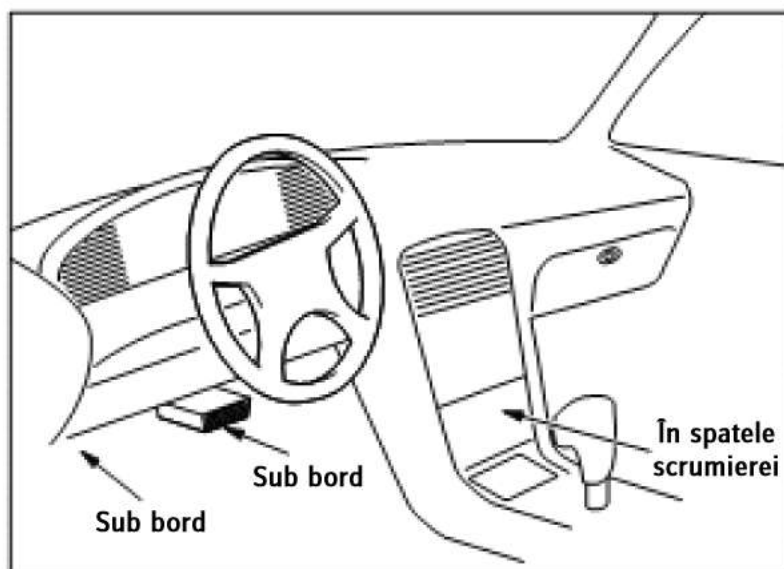
Standardul OBDII/EOBD definește următoarele:

- O interfață standard pentru diagnoză (Data Link Connector), poziția și forma conexiunii cu 16 pini
- Protocoalele și formatul mesajelor
- O listă standard cu indicii parametrilor mașinii
- O listă standard cu codurile de eroare diagnoză (DTCs).

Data Link Connectors (DLC)

Data Link Connector (DLC) este o conexiune cu 16 pini standardizată, la care se poate conecta un aparat de diagnoză ce comunică cu sistemul management motor. DLC se află de obicei la 40 cm față de mijlocul bordului, pe partea cu șoferul.

Acest lucru este valabil pentru majoritatea automobilelor. La anumite modele asiatice și europene DLC se află în spatele scrumierei, care trebuie demontată. Pentru alte detalii privind locul conexiunii: v. cartea tehnică a automobilului.

Coduri eroare diagnoză (DTC)

Codurile de eroare diagnoză OBDII/EOBD sunt coduri stocate de către sistemul management motor după apariția unei erori în sistem/mașină. Aceste coduri indică apariția unei anumite probleme la o anumită componentă a mașinii.

În acest fel specialiștii au la dispoziție o informație importantă pe care o pot folosi pentru a repara mașina. Cu alte cuvinte aceștia vor ști unde să înceapă să caute problema. Codurile de eroare OBDII/EOBD sunt compuse din 5 semne alfanumerice.

Primul semn este o literă, ce identifică sistemul de control respectiv. Celelalte 4 semne sunt cifre. Acestea oferă informații suplimentare, de exemplu despre senzorul în cauză sau locul în care a apărut eroarea. Mai jos vă prezentăm formatele DTC și tipurile de coduri.

Avantajul acestui sistem de diagnosticare este dat de posibilitatea de a înregistra și prelucra parametrii motorului disponibili în modul 1 al **standardului OBD 2**.

Exemplu de parametrii motor cititi cu un scantool OBD 2 (PC):

Motor Benzină

Autoturism Chevrolet AVEO

Motor Benzină

Protocol OBD ISO 15765-4 CAN

Standard OBD EOBD

Parametrii motor standard OBD 2 - serviciu/mod \$01

0x03 Starea sistemului de alimentare buclă închisă -

0x04 Sarcina motorului calculată 37 %
 0x05 Temperatura lichidului de răcire 84 °C
 0x06 Corecție scurtă a injectiei -1,6 %
 0x07 Corecție lungă a injectiei 3,1 %
 0x0B Presiune absolută aer admisie 48 (0,48) kPa (bar)
 0x0C Turație motor 665 rpm
 0x0D Viteză automobil 0 km/h
 0x0E Avansul la aprindere cilindrul 1 -1 grade
 0x0F Temperatură aer admisie 48 °C
 0x11 Poziție absolută clapetă obturator 6 %
 0x14 Tensiune sondă lambda 1 banc 1 0,085 V
 0x15 Tensiune sondă lambda 2 banc 1 0,47 V
 0x1F Timpul de la pornirea motorului 00:06:59 h:min:s
 0x21 Distanța parcursă de la aprinderea MiL 0 km
 0x2E Comanda purjare sistem EVAP 0 %
 0x30 Numărul de cicluri de încălzire de la ștergerea DTC-urilor 255 #
 0x31 Distanța parcursă de la ștergerea DTCurilor 16348 km
 0x3C Temperatură catalizator senzor 1 banc 1 436 °C
 0x43 Sarcina motorului absolută 31,4 %
 0x44 Raport amestec stoichiometric (lambda) 0,999 -
 0x45 Poziția relativă a clapetei obturatoare 0 %
 0x46 Temperatură aer ambiant 20 °C

Fiecare parametru are un identificator unic în format hexadecimal (PID). Viteza de citire a parametrilor depinde de protocolul utilizat de diagnoza OBD 2. Dacă se utilizează **protocolul CAN** se pot citi în jur de 55 parametrii pe secundă. Dacă protocolul este KWP se pot citi în jur de 7 parametrii pe secundă.

Producatorii auto sunt obligați să transmită un număr minim de parametrii ai motorului către un dispozitiv de diagnosticare OBD 2. Acești parametrii sunt:

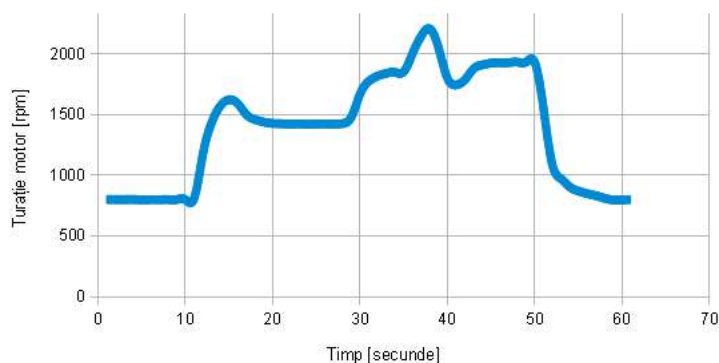
- o Turația motorului
- o Temperatura lichidului de racire
- o Viteza automobilului
- o Presiunea combustibilului din rampă (diesel)
- o Sarcina calculată a motorului

Pe lângă acești parametrii fiecare constructor poate decide dacă mai adaugă informații adiționale sau nu.

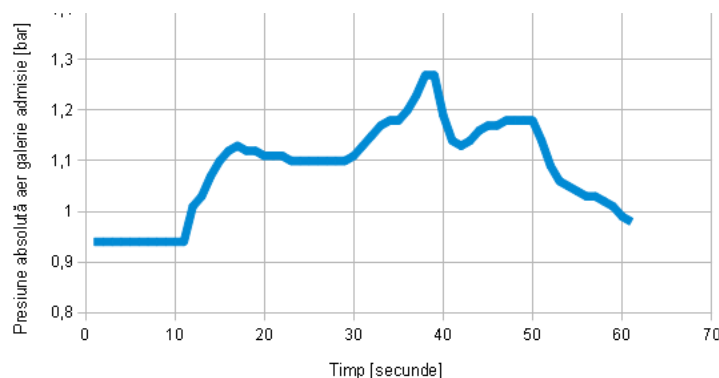
Acești parametrii mai sunt utilizați pentru a memora informații despre starea motorului (freeze frame) în cazul apariției unui defect (DTC). În plus pot furniza informații obiective pentru a putea diagnostica o eventuala funcționare defectuoasă a motorului sau pentru a citi istoricul motorului.

De exemplu parametrul cu identificatorul (0x31) ne informează câți km au fost parcurși de la ultima ștergere a unui cod de defect (DTC). Informația poate fi utilă la achiziționarea unui automobil utilizat, pentru a verifica veridicitatea rulajului afișat în bordul automobilului.

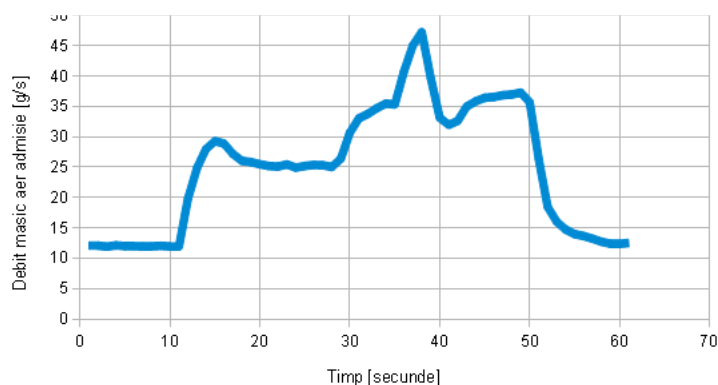
Parametrii fizici ai motorului (presiune, debit de aer, presiune combustibil) pot fi înregistrați și apoi reprezentați grafic pentru o mai bună înțelegerea a funcționării motorului, atât în regim de funcționare normală dar mai ales în cazul funcționării defectuoase.

Diagnoza auto OBD 2 - variația turației motorului în timp

Diagnoza auto OBD 2 - variația presiunii aerului de admisie în timp

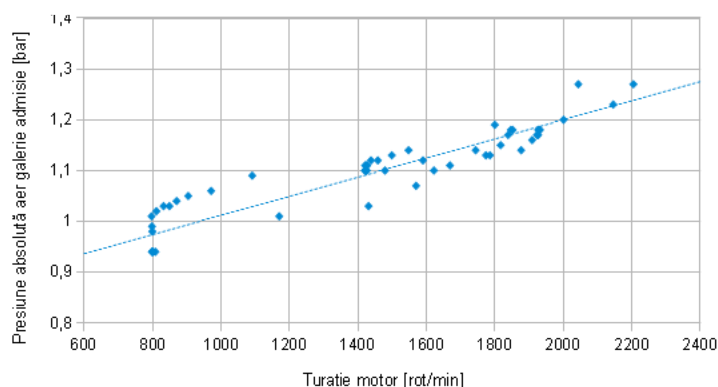

Diagnoza auto OBD 2 - variația debitului masic al aerului de admisie în timp

De asemenea se poate reprezenta grafic variația unui parametru motor în funcție de alt parametru motor. De exemplu se poate analiza variația presiunii și a debitului aerului în colectorul de admisie în funcție de turație sau variația presiunii combustibilului din rampă (diesel) în funcție de turația motorului.

Mai mult, de exemplu, prin încercări repetate, la diferite poziții ale pedalei de accelerație, se poate reprezenta grafic presiunea de supraalimentare în funcție de sarcină și turația motorului.

Această informație poate fi utilă în cazul în care se face un chip-tuning al unui **motor turbo supraalimentat** și dorim să vedem în ce mod s-a modificat presiunea de supraalimentare.

Diagnoza auto OBD 2 - variația presiunii aerului de admisie în funcție de turația motorului

Cu ajutorul acestor parametri ai motorului se poate **diagnostica sistemul de alimentare cu combustibil** (benzină), se poate **calcula consumul de combustibil** și se pot determina **performanțele dinamice ale automobilului**.

INOVAȚIE ȘI CREAȚIE ÎN ACTIVITATEA DIDACTICĂ

Olteanu Mirela

ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR.1 SLOBOZIA

În societatea contemporană, cu schimbări rapide și efecte imediate, educația și învățământul trebuie reînnoite, completate, adaptate, astfel încât putem vorbi despre o permanentă inovație și creație în activitatea didactică.

Obiectivul general este acela de a promova creativitatea ca factor cheie în dezvoltarea competențelor personale, antreprenoriale și sociale prin învățarea pe tot parcursul vieții dar și de a găsi strategii moderne folosite pentru asigurarea unei educații de calitate în învățământ.

Pentru elevi, școala viitorului trebuie să promoveze o educație de calitate și să fie axată pe valori în care elevii să creadă, în care să se regăsească, îndeplinind două condiții, fundamentale din punctul lor de vedere: școala viitorului trebuie să le placă și să fie eficientă.

Prioritatea învățământului o constituie informatizarea, softul educațional, reprezentat de programele informatice special dimensionate în perspectiva predării unor teme specifice, ceea ce reprezintă o necesitate evidentă .

Utilizarea calculatorului în procesul instructiv-educativ facilitează realizarea scopurilor didactice și idealurilor educaționale.

Calculatorul nu este utilizat pentru a înlocui activitatea de predare a cadrului didactic, ci pentru a veni tocmai în sprijinul predării, ajutându-l astfel să-și îndeplinească mai bine funcția sa didactică fundamentală. Programul de calculator poate deveni un suport important pentru o predare eficientă.

Formarea capacității de a utiliza calculatorul ,de a folosi internetul este benefică elevilor,atât în activitatea școlară cât și în cea extrașcolară, în plan cognitiv cât și psihic,prin relaționarea cu lumea oferită de aceste instrumente de lucru ale mileniului al III-lea.

Promovarea sănătății și a stării de bine a elevului determina de asemenea o dezvoltare optimă din punct de vedere somatic, fiziologic, mintal, emoțional, social și spiritual.

Este foarte important ca în formarea unui stil de viață sănătos pentru școlari să se pună accent pe :

- autocunoașterea și construirea unei imagini pozitive despre sine;
- comunicare și relaționare interpersonală;
- controlul stresului;

- dezvoltarea carierei profesionale ;
- prevenirea accidentelor și a comportamentelor cu risc pentru sănătate;
- prevenirea atitudinii negative față de sine și viață.

În abordarea creativității în procesul educațional, elevul trebuie încurajat să gândească independent, să își asume riscuri și responsabilități în demersul său spre formare intelectuală. Evaluarea pentru asigurarea calității și rezultatele obținute trebuie să ne lărgască perspectiva asupra situației reale din școli, să identifice nivelul de pregătire al elevilor și să ne ajute să descoperim componentele ce au nevoie de sprijin în dezvoltare.

Un obiectiv important ce ar trebui stabilit pentru anii următori este de a dezvolta un indicator internațional al capacității de a învăța, toate acțiunile bazându-se pe cercetarea științifică. Învățământul modern are ca sistem de referință competențele generale și specifice pe care trebuie să le dobândească cel ce învață – elevul – pe parcursul și la finele unui ciclu de instruire, al unui an de studiu etc. Centrarea pe competențe reprezintă o preocupare majoră în triada predare-învățare-evaluare.

Noua imagine a profesorului trebuie stabilită prin luarea în considerare a tuturor abordărilor de până acum, de la conceperea ca distribuitor de recompense sau ca sursă de informații, până la cea de „manager al învățării”.

Pentru fiecare profesor sunt fundamentale două roluri, cel de manager și cel de evaluator.

Procesul instructiv-educativ trebuie astfel conceput și desfășurat, încât să-i convingă pe elevi să prețuiască propria moștenire națională, să primească contribuțiile originale ale oricărei națiuni la civilizația modernă, pregătind atât elevii, cât și dascălii să înțeleagă valoarea diversității și a independenței de spirit.

Educația este factorul hotărâtor al dezvoltării psihoindividuale a persoanei. Ea sistematizează și organizează influențele mediului, dezvoltă personalitatea.

Creativitatea, în termeni generali, este un proces mental care permite generarea de idei și concepte noi sau asocieri originale între concepte și idei deja existente.

Lumea modernă pune accentul pe folosirea mai eficientă a cunoașterii și a inovației. Este necesară extinderea abilităților creatoare ale întregii populații, mai ales ale acelor care le permit oamenilor să se schimbe și să fie deschiși față de idei noi într-o societate diversă din punct de vedere cultural, bazată pe cunoaștere.

Obiectivul principal este promovarea unor abordări inovative și creative în diferite domenii de activitate.

Educația și formarea profesională sunt factori decisivi pentru realizarea acestui lucru. Activitățile ar trebui să se concentreze pe crearea unui mediu favorabil pentru creativitate și inovație și să stimuleze o strategie pe termen lung.

Ar trebui, de exemplu, să se pună accent pe o gamă largă de subiecte, precum matematica, știința și informația și alte tehnologii.

Noul mileniu aduce noi cerințe educaționale care impun noi metode, altele decât cele folosite până acum. O importanță majoră în pregătirea elevilor pentru noile cerințe, o au cele trei forme ale educației și anume:

- educația formală însemnând învățare sistematică, structurată și gradată cronologic, realizată în instituții specializate de către un personal specializat;

- educația nonformală constând în activități educative desfășurate în afara sistemului formal de învățământ de către diferite instituții educative;

- educația informală care se referă la experiențe de învățare spontană, cotidiană, existențială, desfășurate în medii culturale care nu au educația ca scop principal.

Criteriul de calitate aplicat educației are un rol foarte important deoarece măsurile propuse pentru a promova creativitatea și capacitatea pentru inovare vor fi adaptate fiecărei etape din cadrul învățării continue.

Focalizată pe unitatea de învățare, evaluarea ar trebui să asigure evidențierea progresului înregistrat de elev în raport cu sine însuși pe drumul atingerii obiectivelor prevăzute în programă. Este important să fie evaluată nu numai cantitatea de informație de care dispune elevul, ci, mai ales, ceea ce poate el să facă utilizând ceea ce știe sau ceea ce intuiește.

Fiecare activitate de evaluare a rezultatelor școlare este însoțită de o autoevaluare a procesului pe care profesorul l-a desfășurat cu toți elevii și cu fiecare elev în parte. Astfel poate fi descris nivelul de formare a competențelor pentru fiecare elev și pot fi stabilite modalități prin care se pot regla, de la o etapă la alta, activități de învățare-formare a elevilor, în mod diferențiat.

De o importanță deosebită este realizarea unui echilibru dinamic între evaluarea scrisă și evaluarea orală; aceasta din urmă, deși presupune un volum mare de timp pentru aprecierea tuturor elevilor și blocaje datorate emoției sau timidității, prezintă avantaje deosebite, precum: realizarea interacțiunii elev-profesor; demonstrarea stadiului de formare a unor competențe prin intervenția

cu întrebări ajutătoare, demonstrarea comportamentului comunicativ și de interrelaționare al elevului etc;

De asemenea este necesară folosirea cu o mai mare frecvență a metodelor de autoevaluare și de evaluare prin consultare, în grupuri mici, vizând verificarea modului în care elevii își exprimă liber opinii proprii sau acceptă cu toleranță opiniile celorlalți, capacitatea de a-și susține și motiva propunerile etc.

Managementul clasei este un domeniu de cercetare în științele educației care studiază atât perspectivele de abordare ale clasei de elevi cât și structurile dimensionale ale acesteia, în scopul facilitării intervenției cadrului didactic în situații de criză micro-educățională și a evitării consecințelor negative ale acesteia.

Trebuie pus accent pe dimensiunile managementului clasei :

- dimensiunea ergonomică – se referă la dispunerea mobilierului, vizibilitatea, amenajarea sălii de clasă ;

- dimensiunea psihologică - se referă la cunoașterea, respectarea și exploatarea particularităților individuale ale elevilor ;

- dimensiunea socială – se referă la clasă ca și grup social ;

- dimensiunea operațională - se referă la instrumentele operaționale care sunt recompensele și pedepsele;

- dimensiunea inovatoare – se referă la cunoașterea practicii educaționale la un moment dat, cunoașterea tendințelor și tradițiilor activităților educaționale vizate, cunoașterea orizonturilor de așteptare ale elevilor;

- dimensiunea normativă – se referă la norme,. ansambluri de reguli care reglementează desfășurarea unei activități educaționale.

O importanță deosebită în inovația și creația în activitatea didactică o au rolurile manageriale ale cadrului didactic :de planificare (planifică activitățile cu caracter instructiv - educativ) ;de organizare (organizează activitățile clasei) ;de comunicare (comunică idei, cunoștințe, ascultă efectiv, oferă feedback, stabilește canalele de comunicare); de conducere (conduce activitățile cu elevii , desfășurate în clasa și în afara ei) ;de coordonare (sincronizează obiectivele individuale cu cele comune clasei, contribuind la întărirea grupului și formării echipelor de lucru); de îndrumare (prin intervenții punctuale adaptate unor situații specifice, recomandări) ;de motivare (prin întăriri pozitive, prin utilizarea aprecierilor verbale și non-verbale în sprijinul consolidării

comportamentelor pozitive); de consiliere (de orice tip, în probleme personale sau legate de școală); de control (în scopul cunoașterii stadiului în care se află activitatea de realizare a obiectivelor și nivelul de performanță); de evaluare (măsura în care scopurile și obiectivele au fost atinse).

Pentru a susține creativitatea, predarea declarativă, de tip clasic trebuie depășită și înlocuită cu metode care pun accent pe explorare, pe descoperire, pe încurajarea gândirii critice a elevului, pe participarea activă a acestuia la formarea și dezvoltarea sa intelectuală.

În viziunea metodelor moderne, demersul didactic se concentrează pe elev și are în vedere transformarea acestuia din “obiect” al procesului didactic în “subiect activ” al propriei deveniri.

Modelul de proiectare a activității didactice are în vedere trecerea de la centrarea pe conținut la centrarea pe activitatea elevului, care presupune deplasarea accentului în activitatea didactică:

Ar trebui să se țină cont de toate formele de inovație socială și antreprenorială. De asemenea, ar trebui să se acorde atenție creației artistice și noilor abordări în domeniul culturii.

Bibliografie:

1. Ionescu M., Radu I.-” Didactica modernă”, Ed. Dacia, Cluj – Napoca, 2001;
2. Alois Gherguț,- “Management general și strategic în educație”, Ed. Polirom, Iași, 2007;
3. I.Cerghit – “Sisteme de instruire alternative”, Aramis, Bucuresti, 2002.

INOVAREA EDUCAȚIONALĂ ÎN CONTEXTUL UNIUNII EUROPENE

MARA ANDREEA OPREA,

COLEGIUL NAȚIONAL PEDAGOGIC "GHEORGHE ASACHI" PIATRA NEAMȚ

"Trăim într-o lume în care în curând nu va mai fi loc decât pentru inovatori"

C. Berge

Inovația în educație reprezintă un produs de tip superior, primar, al *creativității pedagogice*, validat prin originalitatea sa și relevanța confirmată la nivel social, la scara sistemului și a procesului de învățământ.

Raportarea sa la creativitatea pedagogică implică:

- 1) delimitarea clară față de alte tipuri de creativitate, exprimate ca produse de nivel inferior, secundar, validate doar la scară individuală (creativitatea expresivă, creativitatea tehnică)
- 2) evidențierea caracteristicilor sale specifice dobândite la nivel de proces creativ, angajat în proiectarea și realizarea unor produse pedagogice noi, pe parcursul a patru etape: pregătire – incubare – inspirație – verificare socială
- 3) valorificarea resurselor sale psihologice generale, cognitive și noncognitive la nivelul personalității educatorului angajat în proiectarea și realizarea unor produse pedagogice noi, în cadrul unui proces creativ specific în contextul sistemului și al procesului de învățământ.

Inovația pedagogică este o mișcare de la tradiție la modernitate, prin introducerea unor schimbări, în scopul creșterii eficienței procesului de instruire și formare a personalității omului contemporan.

Inovațiile în domeniul învățământului pot fi realizate sub forma unor schimbări de concepție privind sistemul de organizare, programele, manualele și metodele de învățământ, schimbări referitoare la relațiile interpersonale, ca spre exemplu relația profesor-student, sau schimbări de natură materială, dacă ne referim la mijloacele de învățământ și la laboratoarele de tehnologie didactică.

Implementarea inovațiilor în învățământ se realizează prin reforme educaționale sau prin introducerea diferitelor schimbări la nivel structural și funcțional în scopul perfecționării procesului educațional.

Inovația este unul dintre conceptele care – de mai bine de două decenii – rețin atenția specialiștilor din diverse domenii. Referințe privind inovația au fost identificate în lucrările publicate la începutul sec. al XX-lea, în literatura de specialitate. J.B. Taylor este considerat primul cercetător care a folosit conceptul de inovație, definindu-l ca „*un nou mod de a face lucrurile – new ways of doing things – cu scopul explicit de a răspunde unei nevoi sociale*”. Specialiștii în domeniu împărtășesc opinia potrivit căreia despre inovație în educație putem vorbi nu doar pornind de la Pestalozzi, Dewey și Montessori, Rousseau și Durkheim, ci cu mult mai devreme chiar.

Inovația în educație încurajează profesorii și elevii să exploreze, să cerceteze și să folosească toate instrumentele pentru a descoperi ceva nou. Inovația reprezintă o componentă esențială pentru multe domenii economice, iar educația nu face excepție de la acest lucru. Inovația în educație este extrem de importantă întrucât sistemul de învățământ este cel care modelează copiii și tinerii pentru a fi capabili să se adapteze unui mediu în continuă schimbare.

La nivel mondial, sistemele de educație sunt extrem de complexe, iar includerea tuturor copiilor în sistemul de învățământ necesită o strategie comună care să implice atât părinții, profesorii, cât și factorii de decizie. În plus, este nevoie de obiective comune și strategii care să pună educația în centrul politicilor adoptate de fiecare stat în parte.

Pentru ca un sistem de învățământ să funcționeze la parametri optimi este nevoie ca autoritățile locale să colecteze date și să efectueze o monitorizare continuă, astfel încât să se identifice ceea ce funcționează bine, cine are beneficii în urma diferitelor politici implementate și cine rămâne în urmă atunci când vorbim de integrarea în sistemul educațional.

Atunci când vorbim despre inovația în educație, trebuie să știm că aceasta nu se referă doar la implementarea de noi tehnologii, ci și la rezolvarea unor probleme din viața reală sau la provocări care vizează accesul egal al copiilor la sistemul de învățământ.

Instituțiile de învățământ – școli, universități etc. – trebuie să evolueze și să se adapteze pentru a-și îndeplini misiunea principală, aceea de a pregăti elevii și studenții pentru o lume complexă și interconectată, cu schimbări rapide la nivel tehnologic, cultural, economic și demografic.

Comisia Europeană sprijină inovarea în educație prin următoarele inițiative:

- [Cooperarea între universități și întreprinderi și Forumul universități-întreprinderi](#)
- [Heinnovate](#)
- [Sustinerea spiritului antreprenorial și a inovării în învățământul superior](#), rapoarte HEInnovate
- [Alianțele cunoașterii](#)
- [Învățământ superior pentru specializare inteligentă \(HESS\)](#)
- [Planul de acțiune pentru educație digitală](#)
- [Grupul de lucru pentru educație digitală: învățare, predare și evaluare](#)
- [Institutul European de Inovare și Tehnologie \(EIT\)](#)
- [Educația antreprenorială](#)

[Institutul European de Inovare și Tehnologie](#) (EIT) este inițiativa Uniunii Europene (UE) de sprijinire a inovării la nivel sistemic – plecând din mediul educațional și terminând cu actorii de pe piață. Are sediul la Budapesta, în Ungaria.

EIT reunește organizații care activează în domeniul educației, cercetării și inovării (așa-numitul triunghi al cunoașterii) pentru a forma parteneriate transfrontaliere dinamice și a crea medii care să stimuleze inovarea.

Institutul promovează și sprijină o nouă generație de antreprenori și stimulează crearea de întreprinderi inovatoare, în special de întreprinderi mici și mijlocii (IMM-uri).

Misiunea EIT este:

- să creeze ecosisteme de inovare, promovând și integrând învățământul superior, cercetarea și inovarea și întreprinderile
- să promoveze sinergiile și cooperarea între învățământul superior și sectoarele cercetării și inovării
- să contribuie la o creștere economică durabilă, la dezvoltarea competitivității și a spiritului antreprenorial prin sporirea capacității de inovare din statele membre UE
- să abordeze provocările societale majore cu care se confruntă Uniunea Europeană.

EIT face parte din programul [Orizont Europa](#), programul UE de investiții în cercetare și inovare.

Institutul se încadrează în cel de-al treilea pilon al programului – „*Europa inovatoare*” – care urmărește stimularea revoluțiilor tehnologice și a ecosistemelor de inovare și lucrează în parteneriat cu alte inițiative și scheme de finanțare ale UE.

EIT gestionează opt comunități de cunoaștere și inovare (CCI), fiecare dintre acestea abordând o anumită provocare globală și/sau societală. Aceste comunități sprijină inovarea și spiritul antreprenorial și generează progrese importante încurajând colaborarea dintre învățământul superior, cercetare și întreprinderi.

În prezent există opt astfel de comunități:

- [EIT Climate KIC](#): caută să accelereze tranziția către o economie fără emisii de dioxid de carbon
- [EIT InnoEnergy](#): caută să asigure un viitor energetic durabil pentru Europa
- [EIT Digital](#): caută să stimuleze transformarea digitală a Europei
- [EIT Health](#): caută să le ofere cetățenilor UE mai multe oportunități de a se bucura de o viață sănătoasă
- [EIT Raw Materials](#): caută să dezvolte sectorul materiilor prime, pentru a-l transforma într-un atu major pentru Europa

- [EIT Food](#): caută să lanseze o revoluție mondială în sectorul alimentar și al producției de alimente
- [EIT Urban Mobility](#): caută să dezvolte un transport urban inteligent, ecologic și integrat
- [EIT Manufacturing](#): caută să consolideze competitivitatea industriei prelucrătoare europene

[Regulamentul EIT](#) și [Agenda strategică de inovare \(ASI\) 2021-2027](#) au intrat în vigoare pe 28 mai 2021. ASI prevede:

- *creșterea impactului, a deschiderii și a transparenței comunităților cunoașterii și inovării*, prin deschiderea lor către mai multe tipuri de părți interesate. Acest lucru va îmbunătăți difuzarea cunoștințelor și a inovării în întreaga Uniune
- *consolidarea capacității antreprenoriale și de inovare a învățământului superior* din toată Europa, prin promovarea și sprijinirea schimbării instituționale în instituțiile de învățământ superior și prin integrarea lor în ecosistemele de inovare. Pentru a atinge acest obiectiv de politică, EIT desfășoară o [inițiativă-pilot](#) cu o durată de 3 ani, Inițiativa pentru consolidarea capacităților în domeniul inovării în instituțiile de învățământ superior (EIT-HEI)
- *consolidarea mecanismului de inovare regională al EIT*, menit să stimuleze inovarea în țările cu performanțe modeste sau moderate în materie de inovare. Acesta facilitează schimbul de bune practici, de experiență și de know-how care rezultă din activitățile comunităților CCI EIT cu ecosistemele locale de inovare și oferă servicii personalizate pentru a acoperi lacunele identificate în materie de inovare
- *lansarea a două noi comunități de cunoaștere și inovare*, una dedicată sectoarelor și industriilor culturale și creative (în 2022) și una dedicată sectoarelor și ecosistemelor acvatice, marine, și maritime (în 2026).

EIT este activ în toate statele membre ale UE, cu peste 2 000 de parteneri strâns integrați din cercetare, educație și mediul de afaceri.

Are peste 60 de centre de colocație în interiorul și în afara UE.

Ecosistemele de inovare sprijinite de EIT includ 310 centre de cercetare, 269 de instituții de învățământ superior și 1 284 de întreprinderi, inclusiv IMM-uri, precum și 193 de

alte entități precum autoritățile municipale și regionale sau organizațiile neguvernamentale (ONG-uri).

Peste 3 000 de studenți au absolvit programe de învățământ cu eticheta EIT, la nivel de masterat și doctorat.

EIT și CCI-urile sale au creat o rețea largă de absolvenți ai EIT care formează o comunitate interdisciplinară și multiculturală de agenți ai schimbării și generează inovații de care avem nevoie pentru a construi o Europă ecologică și durabilă. În 2020, comunitățile de absolvenți au reunit peste 14 000 de absolvenți din interiorul și din afara Europei.

Cu un buget alocat de 2,965 miliarde EUR, [Agenda strategică de inovare 2021-2027](#) va spori impactul EIT și al CCI-urilor sale în toate cele trei ramuri ale triumphiului cunoașterii. Agenda strategică de inovare prevede lansarea pe piață a 4 000 de produse și servicii inovatoare și sprijinirea a 700 de startup-uri până în 2027.

Tot până în 2027, EIT urmărește să implice în programele sale educaționale 680 de instituții de învățământ superior, cu peste 25.000 de studenți.

Resurse bibliografice

1. <https://education.ec.europa.eu/ro/education-levels/higher-education/innovation-in-education>
2. <https://education.ec.europa.eu/ro/education-levels/higher-education/innovation-in-education/european-institute-of-innovation-and-technology-eit>
3. Erika landau, *Psihologia creativității*, trad., București: EDP, 1979
4. Stan Liliana, *Cercetarea pedagogică și inovarea în învățământ*, în vol. Psihopedagogie, Editura Spiru Haret, Iasi, 1994

Fizica fenomenelor meteorologice

*Prof. dr. OPRÎȘAN CRISTIAN-DAN
Liceul "Regina Maria" Dorohoi*

În cele ce urmează, vor fi prezentate, pe scurt, fenomenele atmosferice cele mai întâlnite, explicate din punct de vedere fizic.

1. NORII

Aerul de la suprafața solului, încărcat cu vapori de apă, este antrenat prin mișcări ascendente spre păturile mai înalte ale atmosferei, unde presiunea atmosferică este mai scăzută. Datorită acestui fapt, moleculele de aer vor suferi un proces de destindere, ceea ce va determina implicit o scădere a temperaturii. Treptat, vaporii de apă vor atinge în acest fel starea de saturație și vor condensa sau vor sublima, dând astfel naștere norilor.

Mecanismul de formare a norilor este mult mai complex și nu se reduce numai la procesul de convecție termică. Adesea, puternice sisteme noroase se pot dezvolta în momentul când aerul rece, pătrunzând sub o masă de aer cald, o forțează să se ridice brusc. Și în acest caz se va produce o destindere a moleculelor de aer, o răcire și deci un proces de condensare sau sublimare, din care vor rezulta nori cu o mare dezvoltare pe verticală. De această dată, norii formați se datoresc convecției dinamice.

Norii pot fi clasificați după condițiile de formare:

- nori de convecție termică
- nori frontali
- nori de turbulență
- nori de radiație
- nori care apar în urma mișcărilor ondulatorii ale aerului.

Fenomene meteo – fulgerul și tunetul

Fulgerul este rezultatul vizibil al unei descărcări de energie. Această descărcare poate avea loc între un nor și pământ, între vârful și baza unui nor sau între doi nori. Fluxul de energie electrostatică care se creează între aceste elemente încălzește aerul atât de mult, încât devine strălucitor. Aerul fierbinte se dilată cu o viteză extrem de mare. Sunetul produs de acest fenomen de dilatare poartă denumirea de *tunet*. Sunetul provocat de descărcarea electrică a fulgerului se deplasează mai încet decât lumina fulgerului.

Fulgerul nu are aceeași temperatură pe toată lungimea sa. Culoarea fulgerului ne poate indica temperatura lui. Ramurile mai reci ale fulgerului au o culoare roșiatică, în timp ce ramurile cele mai fierbinți au o nuanță albă sau albastră. Temperatura aerului încălzit de fulger este mai mare decât cea de pe suprafața Soarelui. Ceea ce vedem ca fulger este de fapt aer încins.

2. ZĂPADĂ

Anumiți nori conțin în alcătuirea lor cristale de gheață. Când în acești nori se atinge starea de suprasaturație favorabilă formării precipitațiilor, cristalele de gheață străbat straturile de aer cu o temperatură mai mică de 0°C , căpătând în jurul lor picături de apă și chiar vapori de apă, care le măresc astfel greutatea. Din această cauză, ele încep să cadă și unindu-se cu alte cristale formează fulgul sau steluță de zăpadă. În funcție de cantitatea de zăpadă căzută, dar și de mărimea fulgilor, se formează stratul de zăpadă. Zăpada protejează de îngheț culturile agricole în iernile geroase, fiind un bun izolator termic.

3. CEAȚA

Este formată din picături mici de apă, aflate în suspensie în atmosferă; ele reduc vizibilitatea. Ceațurile se pot clasifica astfel: frontale, din interiorul unei mase de aer (de advecție sau de radiație), de evaporare.

-*ceața de advecție*: apare atunci când are loc pătrunderea unei mase de aer cald și umed deasupra unei suprafețe subiacente mai reci.

-*ceața de amestec*: are timp de viață mai scurt, apare în urma amestecului a două mase de aer foarte umede, dar nesaturate, ce au temperaturi diferite.

-*ceața de evaporare*: se formează în urma evaporării ce apare la trecerea unei mase de aer rece deasupra unei suprafețe mai calde și umede. Aceasta se formează în strat subțire în apropierea suprafeței deasupra căreia s-a format. Acest tip de ceață se datorează creșterii tensiunii vaporilor de apă, și nu de scăderea temperaturii.

-*ceața de radiație*: se formează în timpul nopților senine și fără vânt, mai des iarna, datorită răcirii aerului din apropierea solului, umiditatea relativă crescând.

-*ceața înaltă de inversiune*: Se formează în anticiclone stabile, în timpul iernii, în urma unei răcirii de lungă durată a suprafeței Pământului. Se formează întâi la înălțime, ca nori Stratus sub inversiunea anticiclonică, apoi se extinde până la sol.

4. GRINDINA

Grindina este un tip aparte de precipitație solidă, formându-se în condiții speciale. Pentru a se forma grindină trebuie să existe condiții favorabile, în primul rând aerul trebuie să fie saturat cu vapori de apă, temperatura la nivelul solului să fie ridicată, temperatura trebuie să fie scăzută în straturile superioare ale atmosferei, iar vânturile în zona de formare să fie slabe, pentru a nu fi distruși curenții ascendenți. Boabele de grindină se formează în norii foarte înalți, bine dezvoltati pe verticală (Cumulonimbus) pe seama curenților verticali puternici din interiorul norului.

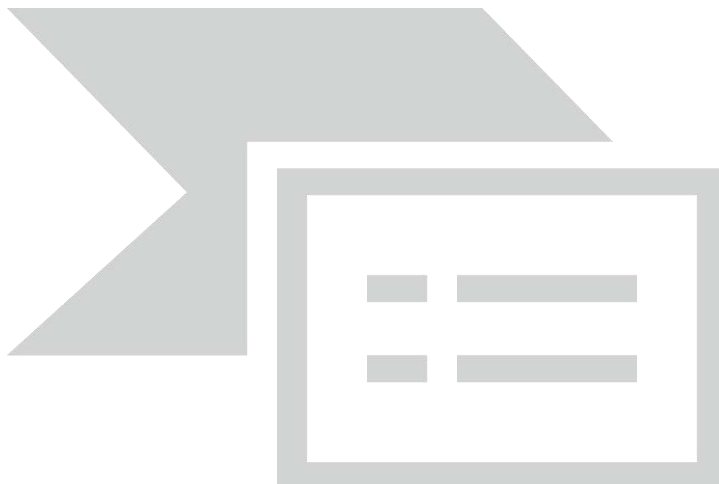
Picăturile din partea inferioară a norului, care de obicei se află la temperaturi pozitive sau ușor negative, sunt urcate rapid în partea superioară a norului în zona cu temperaturi negative. Particula de apă în ascendență îngheață și se tot mărește prin coalescență. După ce se mărește atât cât să nu mai poată fi susținută de curențul ascendent, picătura înghețată coboară din nou pe curențul

descendent până în zona pozitivă a norului, și pe parcurs se topește parțial sau total. Cu cât particula se află mai în interiorul norului, cu atât este mai mare și mai complexă structura bobului de grindină. Grindina părăsește norul dacă are o viteză de cădere mare și are dimensiuni variate.

5. **HALOUL LUMINOS** – un grup de fenomene optice în formă de inele, arce, coloane sau puncte luminoase, produse prin refracția și reflexia luminii de către cristalele de gheață aflate în suspensie în atmosferă (nori ciriformi, ceață de gheață, etc).

6. **LAPOVIȚA**– Lapovița este formată din fulgii de zăpadă care, în căderea lor spre sol, se topesc parțial, datorită aerului mai cald care se găsește la un moment dat în zonele joase ale atmosferei. Lapovița este un amestec de ploaie și de ninsoare. Ea se formează în general atunci când temperatura la nivelul solului este peste temperatura de îngheț. Există situații în care temperatura la nivelul solului este peste cea de îngheț și lapovița poate forma un strat de gheață invizibilă, care poartă numele de *gheață neagră*.

7. **PÂCLA** – Suspensie în atmosferă a particulelor solide extrem de mici, invizibile pentru ochiul liber și suficient de numeroase dând aerului un aspect opalescent.

8. ROUA

În cursul nopții, când nebulozitatea este redusă, începe răcirea intensă a suprafeței terestre prin radiație. Radiația și schimbul de căldură molecular și turbulent răcesc aerul din imediata apropiere a suprafeței terestre și a obiectelor care se află pe ea. După atingerea stării de saturație, dacă scăderea temperaturii continuă, începe condensarea vaporilor de apă (apar picăturile de apă pe vegetația de la sol sau pe obiectele aflate în apropierea solului). La început apar picături fine, apoi, prin contopire, picăturile cresc până la mărimea celor care pot fi observate cu ochiul liber.

În afară de realizarea condițiilor de răcire, pentru a se forma roua, trebuie ca umiditatea relativă a aerului să fie mare și să nu adie vântul.

Acest fenomen este caracteristic anotimpului cald. Roua cade cel mai adesea în verile ploioase. Datorită căldurii, din sol se evaporă multă apă și în atmosferă se află o cantitate de vaporii cu mult mai mare decât în verile secetoase sau în alte anotimpuri.

9. **BRUMA** - precipitații cu structură cristalină de culoare albă și pufoasă. Se formează în aceleași condiții ca și roua, pe suprafețele orizontale deacise și în aceleași cazuri, numai când temperatura acestor suprafețe, datorită pierderii căldurii prin iradiere, coboară sub 0°C . La fel ca și atunci când se formează roua, cerul este de obicei senin, iar vântul slab. Bruma are aspectul unui strat foarte subțire de cristale de zăpadă, ce se formează prin trecerea direct în stare de gheață (sublimare) a vaporilor în contactul aerului cu obiectul răcit. Bruma acoperă și suprafețele cablurilor în condițiile răcirii lor prin radiație, depunându-se mai puțin pe suprafețe inferioare și în

partea din vânt. Pe cabluri cu diametrul mai mic de 1 mm, bruma nu se formează. Acest fapt ne dă posibilitatea să se deosebim bruma de *chiciură*.

10. **POLEIUL** reprezintă o masă de gheață stratificată, omogenă, transparentă sau opacă, care se formează prin înghețarea picăturilor de ploaie, burniță sau ceață care cad pe obiecte (trunchiurile sau ramurile copacilor, pe stâlpi și firele legate de ei, pe tufișuri și căile de acces, pe antene, etc.). Poleiul acoperă într-o măsură egală atât suprafețele orizontale, cât și pe cele verticale, dar cel mai mult pe cele expuse vântului. Poleiul se formează cel mai adesea la geruri slabe, de la 0 la -3°C , dar sunt și cazuri în care se formează și la temperaturi ce ajung la -7°C . La formarea poleiului, picăturile de ploaie sau de burniță, înainte de a îngheța, reușesc să se întindă și să se scurgă într-o peliculă de apă, care, prin înghețare se transformă într-o pojghiță de gheață densă și sticloasă, care poate atinge grosimi de până la câțiva cm și poate cauza neplăceri.

11. **CHICIURA** — depunere cu aspect de zăpadă afânată, de culoare alb-mat, care se formează pe copaci, stâlpi și firele legate de ei, catarge, antene, etc. După aspectul său exterior, chiciura are o structură amorfă (necristalină) care se formează ca urmare a înghețării pe diferite obiecte a picăturilor de ceață.

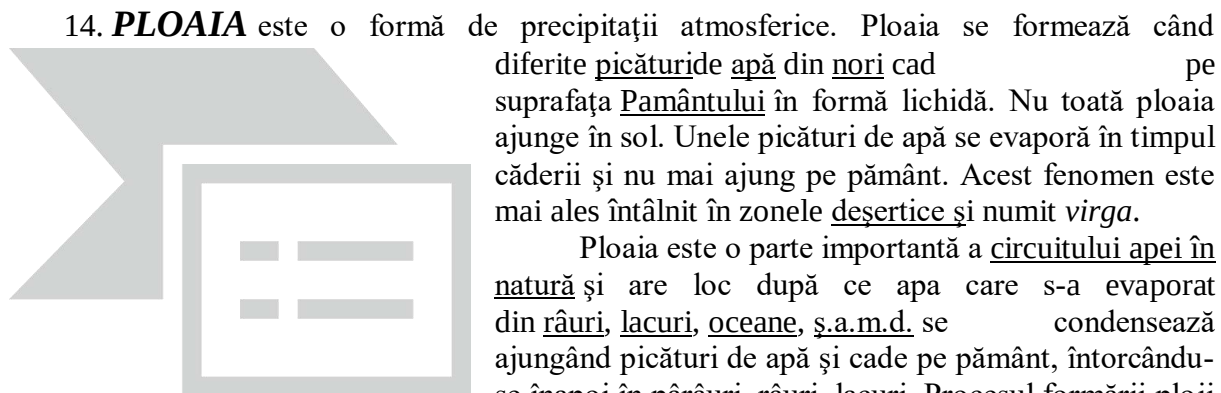
Acest proces are loc așa de repede, încât picăturile de ceață nu reușesc să-și piardă forma proprie, îngheață și se depun sub formă de zăpadă, compusă din grăunțe de gheață așa de mici că nu pot fi observate cu ochiul liber. Chiciura crește mai mult în partea dinspre vânt a obiectelor, la temperaturi ale aerului cuprinse între -2°C și -7°C , dar sunt cazuri în care se formează la temperaturi și mai scăzute. Uneori grosimea depunerilor de chiciură atinge astfel de dimensiuni, încât poate rupe crengile copacilor, cabluri aeriene, antene etc. Pe măsură ce scade temperatura și scade viteza vântului, depunerile de chiciură se micșorează și se formează *promoroacă*. Odată cu creșterea temperaturii aerului și măririi dimensiunilor picăturilor ceții până la cele ale burniței, densitatea chiciurii formate crește și se transformă treptat în polei.

12. **PROMOROACA** — depunere albă, compusă din cristale de gheață, cu o structură foarte fină și subțire. Când se depune pe cabluri, capetele sârmelor, crengile copacilor, promoroaca

are aspectul unor ghirlande pufoase, care, la zguduire se scutură ușor. Promoroaca se formează deseori noaptea, când cerul este senin sau sunt straturi subțiri de nori, în aer este ceață sau păclă și temperatura aerului este cuprinsă între -11°C și -25°C , dar se poate forma și la temperaturi și mai scăzute.

În aceste condiții, cristalele de promoroacă se formează prin trecerea directă a vaporilor de apă în gheață (sublimare), care iau naștere prin evaporarea picăturilor de ceață. În unele cazuri, în special în timpul temperaturilor foarte scăzute (sub -30°C). Promoroaca se poate forma fără ceață sau păclă, din însăși vaporii de apă existenți în aer. Astfel de condiții fac ca să se apropie condițiile de formare a promoroacei de cele ale brumei.

13. **MĂZĂRICHEA** este o formă de precipitație solidă, care cade sub formă de grăunțe de gheață aproape sferice și al căror diametru nu depășește 5 mm. Măzărichea ia naștere prin sublimarea vaporilor de apă în jurul cristalelor de gheață.

14. **PLOAIA** este o formă de precipitații atmosferice. Ploaia se formează când diferite picături de apă din nori cad pe suprafața Pământului în formă lichidă. Nu toată ploaia ajunge în sol. Unele picături de apă se evaporă în timpul căderii și nu mai ajung pe pământ. Acest fenomen este mai ales întâlnit în zonele deșertice și numit *virga*.

Ploaia este o parte importantă a circuitului apei în natură și are loc după ce apa care s-a evaporat din râuri, lacuri, oceane, ș.a.m.d. se condensează ajungând picături de apă și cade pe pământ, întorcându-se înapoi în pârâuri, râuri, lacuri. Procesul formării ploii

este numit și *efectul Bergenon*.

Clasificarea ploilor

Popular, ploaia mai este denumită *bură*, dacă picăturile sunt fine și multe și este descrisă ca fiind *torentială*, atunci când picăturile de apă sunt mari, multe și cad cu repeziciune.

Omul influențează permanent fenomenele meteorologice, inclusiv ploaia. Ploaia poate fi indusă ca urmare a reacțiilor chimice produse de gazele poluante produse în timpul activităților umane, uneori cu efecte dramatice. Pentru că activitatea poluantă este mult mai mare în timpul sfârșitului de săptămână decât în timpul zilelor lucrătoare, s-a observat faptul că, în zona coastelor estice ale SUA, sunt cu 22% mai multe șanse de ploaie în timpul zilelor de sâmbătă, decât în zilele de luni.

Mai mult, intensă activitate umană explică și creșterea sensibilă a cantităților medii de precipitații observată în ultimii ani.

„ METODE INOVATIVE DE PREDARE ÎN GRĂDINIȚĂ ”

Palade Eulalia Lavinia , prof. învăț. preșc.

Grădinița cu p.p.nr.3 , Drobeta Turnu Severin, Mehedinți

Mai mult decât a predă, tehnica didactică înseamnă a învăța pentru sine și a facilita învățarea altora.” Bernat S. Metodele inovative de învățare sunt modalități moderne de stimulare a învățării și dezvoltării personale încă de la vârstele timpurii, sunt instrumente didactice care favorizează interschimbul de idei, de experiențe, de cunoștințe, asigurând perfecționarea și optimizarea demersului educațional.

Metodele utilizate în învățământul preprimar sunt atât cele “clasice”, cât și cele “moderne”; numai abilitatea cadrului didactic poate face ca orice metodă folosită să stârnească interesul copilului preșcolar și să-l determine să învețe în modul cel mai plăcut: prin joc.

Cele mai utilizate metode interactive sunt cele care canalizează energiile creatoare ale copiilor în direcția propusă, le captează atenția, stimulează mecanismele gândirii, ale inteligenței, voinței, motivației și imaginației și îi implică afectiv în ceea ce fac. Metodele inovative presupun o învățare prin comunicare, prin colaborare, care produce o confruntare de idei, opinii și argumente, creează situații de învățare centrate pe disponibilitatea și dorința de cooperare a copiilor, pe implicarea lor directă și activă, pe influența reciprocă din interiorul microgrupurilor și interacțiunea socială a membrilor unui grup.

Pentru a crea cadrul optim de învățare este necesar ca profesorul să țină cont de anumite criterii în aplicarea metodelor moderne de învățare, cum ar fi: competențele ce urmează a fi dezvoltate , nivelul intelectual și capacitățile , resursele materiale accesibile și gradul de complexitate al conținutului. Două dintre metodele experimentate de profesori sunt: metoda covorului povestitor și metoda șorțului povestitor. Utilizând metode inovative, educatoarele își propun o implicare activă și creativă a copiilor pentru stimularea gândirii productive, a gândirii divergente și laterale, libertatea de exprimare a cunoștințelor, a gândurilor, a faptelor.

Povestirea este o metodă de învățământ ce poate fi folosită cu foarte mare succes în învățământul preșcolar, care constă în expunerea orală, vie, plastică, sub formă de narațiune sau descriere prin intermediul căreia sunt înfățișate fapte, evenimente, întâmplări îndepărtate în fenomene ale naturii, spațiu și timp, etc. pe care copiii nu le pot înțelege altfel. Activitatea de povestire este una dintre activitățile de educare a limbajului cele mai plăcute copiilor, deoarece satisface nevoia de cunoaștere și de afectivitate, stimulează imaginația și oferă cadrul adecvat de

exersare a capacității de comunicare. Covorul povestitor, covorul cu povești, povestea din covor, sacul cu povești sau trăistuța cu povești, cum mai denumim această manieră de a povesti, este un suport la carte ca și mini-teatrul, păpușile de deget sau păpușile, care îi induce copilului plăcerea de a citi, conștientizându-l că acea poveste pe care el o ascultă, se găsește între copertile acelei cărți care se află alături de covor. De obicei cartea, covorul și personajele din poveste se găsesc într-un sac, care de această dată este adus de doamna educatoare și nu de Moș Craciun, și este plin cu povești și nu de cadouri. Începutul tradițional al poveștii cu "A fost odată ca niciodată ..." se transformă în "Și când covorul s-a desfăcut, / Povestea a și început!" sau "Covorul se derulează / Și povestea demarează", iar finalul "Și am încălecat pe-o șa și v-am spus povestea așa" devine "Și când povestea s-a terminat, / Covorul l-am și rulat".

Șorțul povestitor este o metodă inovativă de predare folosită în grădinițe, prin care copiii sunt implicați activ și creativ în povesti. Șorțul este confecționat din material textil, iar toate elementele și personajele sunt din fetru, personalizate pentru fiecare poveste în parte, cu detalii specifice acțiunii din acea poveste; elementele fixe sunt cusute, iar personajele sunt marionete de degete. În societatea actuală, are loc un proces dinamic care obligă toate categoriile sociale să țină pasul cu evoluția societății și implicit a educației. Și în învățământ au loc transformări rapide. Educatoarea apelează la o serie întreagă de instrumente pentru a ușura și accelera asimilarea și aplicabilitatea informațiilor.

Bibliografie: • Crenguța Oprea, Strategii didactice interactive, Editura didactică și pedagogică, București, 2007
Breben S., Gognea E., Metode interactive de grup, Editura, Arves, 2007.

INDIVIDUALIZAREA ANTRENAMENTULUI SPORTIV LA NIVELUL GRUPELOR DE SEMIFOND

Maria-Roxana Panaitescu, Clubul Sportiv Școlar Buzău

Individualizarea în pregătire impune, ca profesorul/antrenorul să planifice programe individuale pentru fiecare sportiv, în funcție de calitățile proprii ale acestuia.

Profesorul/antrenorul trebuie să conștientizeze că performanțele motrice individuale se raportează la vârsta cronologică și biologică, să aprecieze corespunzător structura anatomică și diferențele biologice în decursul pregătirii. Se consideră oportună aplicarea individualizării instruirii pe grupe (la copii) pe baza anumitor manifestări tipice ale particularității. La vârsta de 15-16 ani, antrenamentul individualizat, începe să aibă sarcini progresive, pentru performanță, în raport cu gradul de maturizare a dezvoltării somatice, a sistemului nervos, a procedeelelor psihice, intelectuale, morale și de voință.

La această vârstă mai ales la băieți rareori găsim norme precise privind cerințele de pregătire. După această vârstă, crește ponderea individualizării în pregătirea fizică generală, în dezvoltarea calităților fizice, în pregătirea fizică specifică, și în pregătirea tehnico-tactică în condiții apropiate de jocul competițional. Se recomandă menținerea unei alternări corecte între stimuli și odihnă, în special în cazul exercițiilor cu intensitate maximă. S-a demonstrat că echilibrarea eficientă a organismului cu mediul se obține în urma aplicării procedeelelor individuale de instruire și educare.

De aceea antrenamentul individualității permite antrenorului să evidențieze și să rezolve problemele de natură fizică și psihică. În timpul unor astfel de lecții antrenorul „poate regla încărcătura individuală de lucru, poate adapta învățarea deprinderilor în funcție de caracteristicile sportivului, lăsând de asemenea loc creativității fiecăruia.”¹

Antrenamentul sportiv ca proces de adaptare la eforturi intense și maxime reprezintă o legătură importantă în dezvoltarea măiestriei sportive ce se identifică ca fiind fenomenul reacției complexe a organismului asupra tuturor obiectivelor și sarcinilor din antrenamentul sportiv .

Adaptarea condiționată de mișcare determină o schimbare conformă cu cerințele, pe termen mediu sau lung, oricând reversibilă în structură și funcționare fiziologică, putând fi diferențiată ca fiind o formă reglatoare și genetică, de durată.

Având în vedere aceste raționamente, în centrul atenției instruirii sportive stau, în special , două obiective majore și anume:

- ❖ scopul adaptării, ca dezvoltare de capacități condiționale, coordinative și de perfecționare tehnico-tactică;

¹ **Bompa, O., T.**, (2001), *Teoria și metologia antrenamentului sportiv*, Editura Ex Ponto, Constanta

- ❖ creșterea potențialului motric în cadrul adaptării pe termen lung în concordanță cu legile adaptării organismului pentru parcurgerea diferitelor categorii de eforturi. În acest context antrenamentul sportiv poate fi caracterizat ca proces de specializare spre o anumită probă din atletism, acest lucru este caracterizat printr-o mare specificitate a specializării, datorată adaptării morfo-funcționale a organismului în funcție de caracteristicile efortului depus, propriu fiecărei probe sportive de semifond și nu numai.

Specializarea adaptării se realizează, în principal, încă de la nivelul vârstelor timpurii, când organismul tinerilor este în plin proces de creștere și dezvoltare și apoi de maturizare. Specializarea pentru fiecare probă în parte este în strânsă legătură cu individualizarea instruirii, neexcluzând însă niciodată pregătirea multilaterală, polivalentă a atletelor. Multilateralitatea în instruire și specializarea aprofundată sunt două aspecte ale aceleiași identități - performanța sportivă.

Antrenamentul sportiv în general și al atletelor semifondiste în special trebuie considerat permanent ca proces informațional al binomului antrenor - sportiv: identificat ca un proces complex ce are o relație proprie între subiect-obiect (sportiv) el presupune un schimb de informații, un schimb de mesaje reprezentate prin diferite manifestări de posibilități de comunicare.

Reglarea adaptării comportamentului motric al atletelor alergătoare în probele de semifond are loc într-un proces ciclic, între percepție și mișcare; în acest spațiu are loc schimbul de informații între organism și cadrul ambiental în care se desfășoară instruirea.

Procesul ciclic în care este angajat organismul în mișcare parcurge următoarele momente:

- recepționarea informației;
- prelucrarea informației;
- motivația;
- luarea deciziei;
- acțiunea;
- reglarea;
- autoreglarea – autoorganizarea;
- punerea în aplicare a deciziei.

Eficiența acțiunilor motrice este dată de existența permanentă a unui echilibru între informație, acțiune și punerea în aplicare a deciziei. În absența acestuia, pot interveni mai multe soluții, printre care amintim:

- informație neurmată de acțiune, se ratează momentul optim al acțiunii datorită excesului de informație;

- acțiune nefundamentată din punct de vedere informațional și neadecvată sarcinilor ce urmează a fi îndeplinite.

Eficiența pregătirii se datorează în primul rând, procesului informațional și de comunicare corectă, care se realizează, cu ajutorul factorilor tehnico-materiali: condițiile bazei materiale, echipamentelor, dotărilor, mijloacelor pedagogice etc.

În al doilea rând, eficiența pregătirii depinde de factorii de emisie, stabilirea conținutului pregătirii, organizarea și structurarea acestuia, personalitatea antrenorului, măiestria didactică de a crea situații formative optime de învățare, consolidare și perfecționare a actelor și acțiunilor motrice.

Nu în ultimul rând, eficiența pregătirii este în corelație cu factorii de recepție, reprezentați de capacitățile de cunoaștere ale sportivului, motivația pregătirii, nivelul de maturizare motrică, intelectuală, afectivă și volitivă, starea de sănătate, nivelul de dezvoltare fizică și pregătirea fizică etc.

Un aspect deosebit de important în antrenamentul sportiv este procesul de reglare și autoreglare a întregului organism, ce acționează ca un sistem motric, funcțional și psihic. Reglarea reprezintă un ansamblu de transformări aplicate de un segment al sistemului, numit mecanism de reglare, a unui alt segment, numit obiect al reglării, ce face parte din interiorul aceluiași sistem, cu scopul menținerii propriei existențe, pe baza echilibrului și a concordanței tuturor efectelor perturbatoare.

Finalitatea reglării presupune trecerea sistemului supus reglării de la o stare inițială la o stare finală, superioară, într-un anumit interval de timp. Durata reglării se referă atât la adaptarea organismului la solicitările de efort specific de antrenament și concurs, cât și la ansamblul de transformări pe care sportivul le suportă de la selecție până la sferele înalte ale performanței sportive.

Eficiența reglării exprimă valoarea pragmatică a acțiunii, ea se determină după indicatorii realizați în faza finală a instruirii (rezultat, performanță), în funcție de mărimea efectului de adaptare a organismului la efort, considerând că acțiunea a fost eficientă dacă rezultatul final coincide cu scopul, obiectivul realizat pe baza costurilor minime (ne referim la costurile energetice, economia de efort, eficiența efortului, etc.).

După conținutul obiectivelor și sarcinilor instruirii, literatura de specialitate menționează următoarele tipuri de reglare:

- reglare de stabilizare: urmărește menținerea unor coordonate ale structurii psihomotrice și de mișcare în limitele unor valori date - menținerea nivelului de pregătire sportivă atins la un moment dat;
- reglare de optimizare: răspunde scopului de realizare a echilibrului energetico-funcțional al sportivului, în condițiile existenței mai multor alternative;

- reglare de dezvoltare: este legată de transformarea și perfecționarea continuă a organizării inițiale, efectuându-se pe baza unui schimb energetic și informațional în direcția trecerii de la o organizare slabă la una bună prin restructurarea schemelor de interconexiune a elementelor componente și lărgirea acestor comportamente, în condițiile creșterii volumului influențelor aleatoare ale mediului.²

² Nicu, A., (2002), *Antrenamentul sportiv modern*, Editura Editis, București

Bibliografie

1. **Achim, T.**, (2002), *Planificarea în pregătirea sportivă*, Editura Ex. Pronto, Bucuresti
2. **Bernard, C.**, (1947), *Principes de medicine experimentale*, Ed. Puf, Paris)
3. **Bompa, O.T.**, (2001), *Teoria și metologia antrenamentului sportiv*, Editura Ex Ponto, Constanta
4. **Bompa, O.T.**, (2002), *Periodizarea antrenamentului sportiv*, Editura Ex punto, București
5. **Cârstea, Gh.**, (1993), *Teoria si metodica educatiei fizice si sportului*, Editura Universal, Bucuresti
6. **Demeter, A.**, (1994), *Fiziologia efortului sportiv*, Editura Editis, Bucuresti
7. **Dragnea, A.C., Teodorescu, M.S.**, (2002), *Teoria sportului*, Editura FEST, București,
8. **Dragnea, A.C.**, (1996), *Antrenamentul Sportiv*, Editura Didactică si Pedagogică, Bucuresti
9. **Epuran, M.**, (2002), *Metodologia cercetării activităților corporale*, Editura FEST, București
10. **Bompa, O., T.**, (2001), *Teoria și metologia antrenamentului sportiv*, Editura Ex Ponto, Constanta
11. **Nicu, A.**, (2002), *Antrenamentul sportiv modern*, Editura Editis, București

Rolul educației interculturale în societatea actuală

Prof.înv.primar PANC MARIOARA

Șc.Gimn.Nr.1 Remetea

Marele psiholog Jean Piaget spunea despre educație că este „transformarea conștiinței psihologice a individului în funcție de ansamblul relațiilor colective, cărora conștiința comună le atribuie o valoare oarecare”. Filozoful german Imanuel Kant spunea despre educație că este „izvorul întregului bine în lume”(www.citatepedia.ro). Filozoful grec Platon afirma :„Educația are drept scop să dea sufletului și corpului întreaga frumusețe și perfecțiune de care sunt susceptibile”. (biblioteca.regielive.ro).

Etimologia cuvântului educație provine din latinescul „educō-educare=a alimenta.a îngriji, a crește...ca și educō-educere=a scoate, a aduce, a conduce, a ridica...amândouă cu sensuri asemănătoare a ceea ce vedem că este educația astăzi. (trecerea de la starea de natură la starea de cultură (www.citatepedia.ro)).

Potrivit dextonline.ro educația este=„ansamblu de metode și de măsuri aplicate sistematic (și în cadru organizat) cu scopul formării și dezvoltării însușirilor intelectuale, morale, fizice etc. ale copiilor, ale tineretului sau ale oamenilor ori ale colectivităților umane”.

Astfel educația reprezintă o transformare intenționată a ființei umane în raport cu anumite finalități stabilite la nivelul societății.

Datorită dispariției frontierelor, a migrației și a dezvoltării contactelor, trebuie găsite soluții viabile, ca de exemplu:

- asimilaționismul, care presupune asimilarea părții de populație sosită până la dispariția ei în cultura nouă;
- multiculturalismul, în cadrul căreia fiecare cultură este afirmată fără contaminări reciproce; de asemenea implică afirmarea fiecărei culturi simultan dar și deschiderea spre construirea unei civilizații comune.

Obiectivul principal al școlii este acela de a forma la elevi o conștiință europeană, cultivând la aceștia sentimentul de solidaritate și respect față de cultura altora.

Din perspectivă „inter” educația presupune ;

- noi reglementări școlare deschise, permissive;
- materiile și programele școlare trebuiesc regândite;
- profesorii trebuie formați într-o perspectivă interculturală;

- organizarea școlii trebuie regândită (structura anului școlar, a orarelor, a modului de desfășurare a orelor, a repartizării elevilor);
- o coordonare eficientă a instituțiilor cu programe educative;
- pentru evaluarea comportamentelor și a competențelor, existența unor criterii pertinente;

În ciuda distanțelor referitoare la timp și la spațiu, întâlnirea și dialogul culturilor este inevitabilă, și de cele mai multe ori cu probleme. De aici apariția unor probleme de adaptare, percepție aproape inexistentă a alterității sau chiar refuzul acesteia.

Conceperea educației din perspectivă interculturală duce la atenuarea conflictelor și la deznădăcinarea violenței prin adoptarea unor comportamente (Walker, 1992 apud Cucoș, C., p.166):

- aptitudinea de a comunica (a asculta și a vorbi);
- cooperarea și instaurarea încrederii în sânul unui grup, cum ar fi, grupul de joacă, de tineri,...);
- respectul de sine și față de alții, toleranța față de opiniile diferite;
- luarea de decizii în chip democratic;
- acceptarea responsabilității altora și a propriului eu;
- soluționarea problemelor interpersonale;
- stăpânirea emoțiilor primare;
- aptitudinile de a evita altercațiile fizice etc.

Prin urmare educația interculturală are ca scop formarea competenței interculturale prin implementarea unor programe speciale în învățământul preuniversitar și universitar. Competența interculturală se raportează la cunoștințe, abilități, aptitudini și comportamente, care pot permite rezolvarea unor situații ce țin de interculturalitate.

Copilul trebuie educat de la o vârstă fragedă în ideea că fiecare persoană are șanse egale și trebuie tratată ca atare, prin urmare acesta când va deveni adult va fi mult mai tolerant și va accepta diversitatea, având doar de câștigat. Așadar educația pe care o oferim copiilor noștri, va fi oglinda societății de mâine, având un rol esențial pentru viitorul nostru.

Bibliografie :

- Cucoș, C., (2000), *Educația. Dimensiuni culturale și interculturale*, Editura Polirom, Iași
- Herlo, D., (2006), *Didactică*, Editura Universității „Aurel Vlaicu, Arad

Herlo, D., Beate Schmidt-Behlau, Adriana Vizental (2008) „*Implementarea Activităților de Educație Interculturală - Ghid Metodologic*”, Editura Universității „Aurel Vlaicu” Arad

Herlo, D., (2014), “*Intercultural training: good practices*”, în Roman., A., Kelemen, G., “*Strategies of developing youth cultural competences in a global society*”, ,Editura EIKON, Cluj-Napoca

Nedelcu, A., (2008), *Fundamentele educației interculturale*, Editura Polirom, Iași

Nicola, I., (2000), *Tratat de pedagogie*, Editura Aramis, București

COMUNICAREA ÎN ȘCOALA MODERNĂ

PARASCHIVESCU ELENA-MIRELA

COLEGIUL TEHNIC GRIGORE COBĂLCESCU MOINEȘTI, JUD. BACĂU

Cuvântul comunicare provine din latinescul *comunius* = comun, care a dat naștere verbului *communico-are,-avi,-atum* = a face în comun, a pune în comun, a împărtăși.

Învățământul este, prin excelență, un domeniu puternic comunicant la toate nivelurile. Pentru pedagogia modernă a comunicării, relația instructivă este eminentă o relație de comunicare. Asta nu înseamnă că întregul proces instructiv – educativ se reduce la comunicare, ci evidențiază o recunoaștere a comunicării ca parte constitutivă a procesului instructiv – educativ.

În activitatea de învățare din clasă, profesorii, personalul auxiliar din școală exercită influențe sociale specifice de natură educațională asupra elevilor.

Folosind comunicarea bazată pe argumente raționale și elemente convingătoare, se urmărește să schimbe atitudinile și comportamentele elevilor în acord cu cerințele programei școlare.

În procesul educativ influențele socio-educaționale sunt reciproce, bilaterale, profesorii și elevii se influențează unii pe alții, un rol important având și restul personalului din școală.

Comunicarea este o modalitate fundamentală de interacțiune psihosocială, un schimb de mesaje între interlocutori, menit să realizeze o relație interumană.

Cercetătorii evidențiază cinci factori de care depinde comunicarea pedagogică:

- a) Scopul unor activități
- b) Personalitatea elevului
- c) Personalitatea profesorului
- d) Cadrul concret al activității
- e) Stilul educațional

Pentru a se produce actul comunicării, acesta trebuie să se sprijine pe experiența comună. Cel care inițiază comunicarea trebuie să dea dovadă de flexibilitate față de posibilitățile reale ale partenerului și de suficientă abilitate pentru a direcționa mesajele astfel încât să dezvolte o motivație a învățării eficiente. Limbajul didactic se particularizează prin tendințele sale de a

aduce mesajele la nivelul de înțelegere al elevilor. Fiecare elev vine cu o experiență anterioară, mai bogată ori mai săracă ce precede actul de receptare a conținutului nou. Acest context dirijează înțelegerea. Arta comunicării didactice constă în adaptarea la situație, la contextul social propriu unei clase sau alteia. Profesorul trebuie să creeze un context favorabil, participativ și stimulativ comunicării, un mediu care să angajeze elevii în clarificarea sensului. Sunt următoarele forme ale comunicării umane.

Pedagogia modernă vede în profesor, secretar, pedagog etc niste profesioniști ai comunicării didactice, dar și un partener al familiei elevului. Procesul de colaborare dintre școală și familie asigură atingerea scopului educațional. Pornind de la necesitatea cunoașterii socio-psiho-pedagogică a elevului, școala impune colaborarea cu familia sub diferite aspecte. Urmărind aspectele comune pe care viața de elev o prezintă, părinții pot completa, sprijini și dezvolta personalitatea copilului cu o singură condiție - colaborarea cu școala.

Bibliografie:

- Parfene, Constantin (coordonator), *Aspecte teoretice și experimentale în studiul literaturii în școală*, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2000.

ECUAȚII ALGEBRICE CU COEFICIENȚI REALI. CONSIDERAȚII METODICE

„Obiectul matematicii e atât de serios, încât nu trebuie să pierdem ocazia pentru a-l face mai atractiv...”

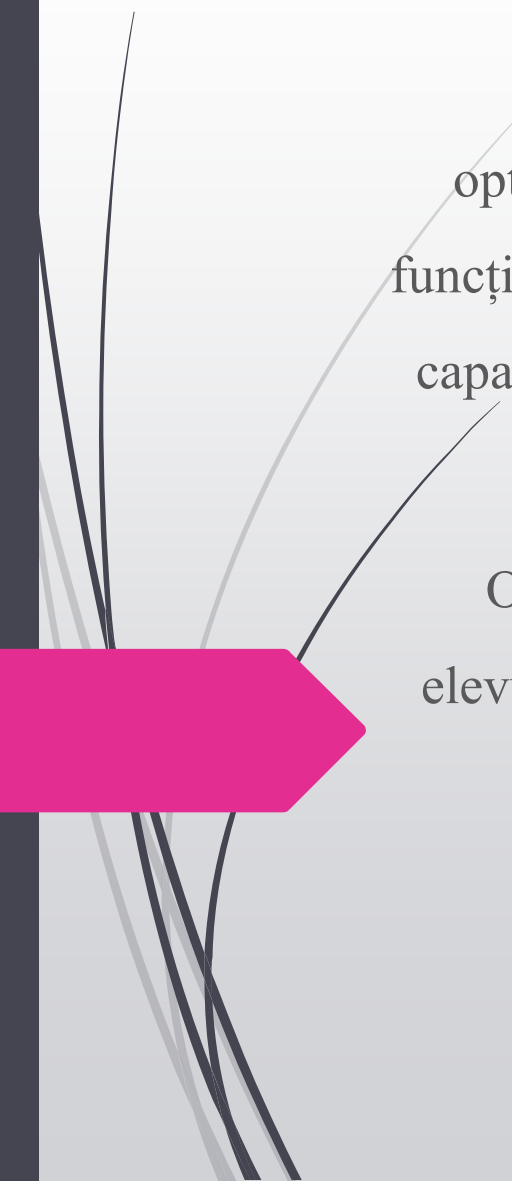
(Blaise Pascal)

Inteligența unui elev este pusă în funcțiune și orientată spre învățarea matematicii de factorii emotiv-activi și motivaționali ai personalității.

Profesorul de matematică trebuie să cultive la elevi dragostea, pasiunea pentru matematică, adică adevărata motivație cognitivă pentru această disciplină școlară, care odată constituită nu mai cunoaște saturație.

În acest sens, în cadrul tuturor activităților din învățământul matematic, se recomandă apelarea la „surpriză”, la noutate , crearea unor situații didactice care să producă „disonanța cognitivă”.

În acest mod se captează atenția elevului și se trezește interesul acestuia pentru studiul matematicii, clădindu-se, mai întâi, atracțiile și preferințele pentru o anumită temă din programa școlară. Captarea atenției elevilor se leagă de motivația sarcinii, de motivația pe termen scurt, în cadrul secvențelor de instruire, iar trezirea, stimularea și dezvoltarea interesului cognitiv pentru matematică se leagă și de motivația socială, pe termen lung. Motivația optimă scurtează timpul necesar învățării, inclusiv la elevii cu ritm mai lent, la care prin activitatea proceselor cognitive se antrenează și ritmul învățării.

Cercetările din didactica matematicii au demonstrat forța mobilizatoare și eficiența optimumului motivațional în învățarea matematicii, care diferă de la o persoană la alta, funcție de particularitățile tipului de sistem nervos, de echilibrul temperamental și emotiv, de capacitățile cognitive ale elevilor, toate acestea fiind raportate la dificultatea percepută sau anticipată a sarcinilor de învățare a acestora.

Optimumul motivațional se leagă și de trebuința de performanță și nivelul de aspirație al elevului, de capacitatea sa de autocunoaștere și de evaluarea adecvată a dificultăților reale ale sarcinilor didactice.

Matematica poate fi abordată și într-o altă manieră decât cea tradițională, prin selectarea și adaptarea metodelor interactive care să ajute la atingerea obiectivelor specifice disciplinei și la creșterea performanțelor elevilor, deoarece munca în grup și sarcinile în care aceștia depind unul de celălalt pentru obținerea soluțiilor îi determină să se implice mai mult în învățare decât în abordările frontale sau individuale.

Odată implicați, ei își manifestă dorința de a transmite și celorlalți ceea ce au descoperit, și, nu în ultimul rând, atunci când au oportunitatea de a explica și chiar preda celorlalți colegi ceea ce au învățat, ei beneficiază de o înțelegere mult mai profundă și o învățare mai temeinică.

Tema lucrării, „Ecuatii algebrice cu coeficienți reali. Considerații metodice”, a fost aleasă pentru că mi-am dorit să diversific metodele de lucru în vederea optimizării rezultatelor elevilor și dezvoltării abilităților matematice.

CAPITOLUL I:

Ecuatii algebrice. Noțiuni generale de teoria ecuațiilor

Tratează din punct de vedere științific

noțiunea de ecuație, istoric, clasificarea lor, precum și învățarea centrată pe grupe de elevi (activitatea elevului, activitatea cadrului didactic, avantajele învățării centrate pe grupe de elevi comparativ cu învățarea centrată pe individ, modalități de cunoaștere a nivelului de cunoștințe și a stilului de învățare al elevului, introducerea învățării centrate pe grupe de elevi în lecțiile de matematică de zi cu zi)

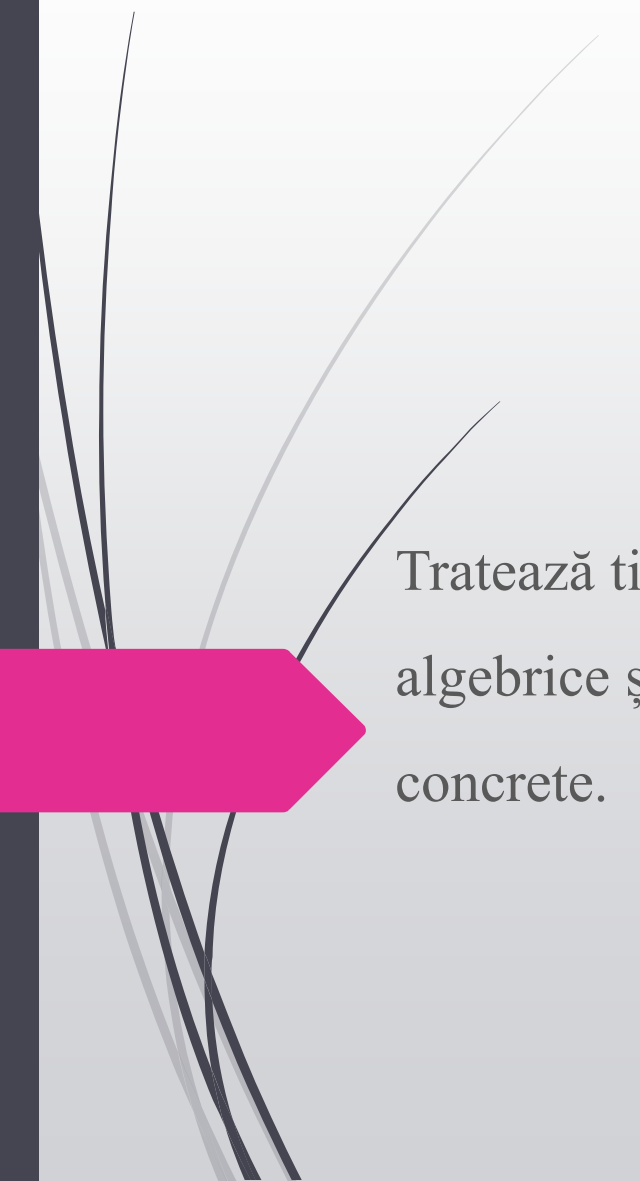
CAPITOLUL al II-lea:

Ecuatii algebrice. Tipuri de ecuații

Describe succint tipurile de ecuații algebrice, pornind de la ecuațiile algebrice de ordinul I și terminând cu ecuațiile algebrice de ordin II, III, IV sau chiar cu ecuații binome sau bipătrate care se reduc la ecuații algebrice .

CAPITOLUL al III-lea:

Probleme care se rezolvă cu ajutorul ecuațiilor

Tratează tipurile diferite de probleme care se rezolvă cu ajutorul ecuațiilor algebrice și aplicarea practică a acestora în lecțiile de matematică, cu exemple concrete.

CAPITOLUL al IV-lea:

Coordonatele cercetării metodologice

Ultimul capitol vizează cercetarea pedagogică realizată la nivel gimnazial, pe un eșantion de elevi din clasa a VIII-a, pe o perioadă de un an școlar, metodele aplicate, analiza și interpretarea rezultatelor obținute de clasa control, comparativ cu clasa experiment, anexele utilizate pe parcursul cercetării.

Ca profesor, am încercat să găsesc cele mai bune metode de antrenare în formarea elevilor, urmărind stimularea gândirii. Prin tratarea diferențiată și prin activizarea acestora în procesul instructiv educativ, reușesc să îi fac pe elevi să fie atenți, curioși, să își folosească imaginația, înțelegerea, logica și să apeleze la anticipare.

Folosind metodele și tehnicile de rezolvare a ecuațiilor și de rezolvare a problemelor cu ajutorul ecuațiilor, aceștia își însușesc mai ușor noile conținuturi, crește încrederea că pot să înțeleagă conținuturile noi, atât pe cont propriu cât și în grup, doresc să se implice în învățare și nu dau semne de oboseală pentru că se implică conștient, voit, învățând activ și logic. Elevii realizează un real progres în rezolvarea de exerciții și probleme, dar mai ales în descoperirea de noi conținuturi.

Câteva din metodele folosite în cercetare au fost:

METODA PREDĂRII-ÎNVĂȚĂRII RECIPROCE este o metodă centrată pe grupe de elevi, în care elevilor li se oferă privilegiul ca ei să fie pentru colegi profesori, jucând rolul cadrului didactic, astfel încât vor explica situația propusă de profesor. Această metodă este foarte potrivită pentru a fi folosită în activitățile didactice unde elevii trebuie să lucreze pe text, literar sau științific.

BRAINSTORMING este foarte întâlnită, folosită în activitățile didactice, având la bază două principii, și anume: nu se dorește în niciun fel să se critice elevul, dar se dorește emiterea cât mai multor idei, adică din mai multe idei sigur va fi găsită și cea corectă, căutată de noi

CIORCHINELE este o metodă interactivă, centrată pe grupuri de elevi, prin care se fac grafic conexiuni între idei legate de tema pusă în discuție. Această metodă o putem folosi în toate momentele unei activități didactice, și în oricare din cele patru moduri de organizare a clasei: individual, pe perechi, în grupuri sau frontal

TURUL GALERIEI este o metodă centrată pe elev, de învățare prin cooperare care adoptă exprimarea liberă a elevilor. Toate grupele își etalează munca de grup, afișând într-o galerie produsele realizate. Turul galeriei se referă de fapt la evaluarea de la final a lucrărilor în ordine, de către colegi.

METODA RAI (ROUND ASSOCIATED IDEAS)

Denumirea provine de la inițialele cuvintelor **Răspunde-Aruncă-Interoghează**, fiind o metodă activă care se poate aplica la începutul unei lecții, când verificăm lecția anterioară, înaintea începerii predării noilor cunoștințe, pentru a se reactualiza cunoștințele anterioare, dar și eventualele lacune ale elevilor, sau poate fi folosită la sfârșitul activității didactice, pentru a face feedback-ul.

PORTOFOLIUL este o metodă de evaluare longitudinală, proiectată pe o perioadă mai lungă de timp, care se poate încadra într-o evaluare sumativă. Portofoliul este complex, format din elemente diferite, ca formă de transmitere a mesajului și a informației.

NOTAREA RECIPROCĂ, constă în faptul că elevilor li se cere să dea note colegilor la lucrări scrise sau la ascultări orale, fără a se concretiza cu notare efectivă.

Instrumentele de cercetare folosite au fost:

- Grila de întrebări
- Fișa de observație
- Chestionarele
- Testele de cunoștințe

Demersul experimental presupune crearea unei situații noi prin introducerea unor modificări în desfășurarea acțiunii educaționale cu scopul verificării ipotezei care a declanșat aceste inovații. Experimentul presupune intervenție și modificare în desfășurarea fenomenului, pentru ca, pe baza rezultatelor înregistrate și a măsurării efectuate, să se aprecieze validitatea intervențiilor ce s-au aplicat.

Experimentul constă în evidențierea unor relații cauzale, funcționale sau de dependență dintre variabilele independente și cele dependente, în vederea ameliorării și perfecționării acțiunii educaționale.

„Metoda experimentală constă în introducerea sau suprimarea unuia sau a mai multor factori, bine determinați într-o situație cunoscută, în vederea verificării rezultatului acestei intervenții” .

Conform paradigmei pre-test/post-test cercetarea s-a desfășurat astfel:

- pentru grupul experimental se aplică testul docimologic inițial, pentru identificare nivelului cunoștințelor și competențelor elevilor, se continuă predarea-învățarea-evaluarea cu ajutorul metodelor activ-participative iar la sfârșitul capitolului se aplică testul final pentru măsurarea nivelului de cunoștințe, priceperi și deprinderi însușite printr-o predare activă și modernă.

- pentru grupul de control se aplică aceleași teste, inițial și final, între cele două teste

continuându-se activitatea de predare învățare în mod obișnuit, fără a insista pe vreun anumit tip de metodă.

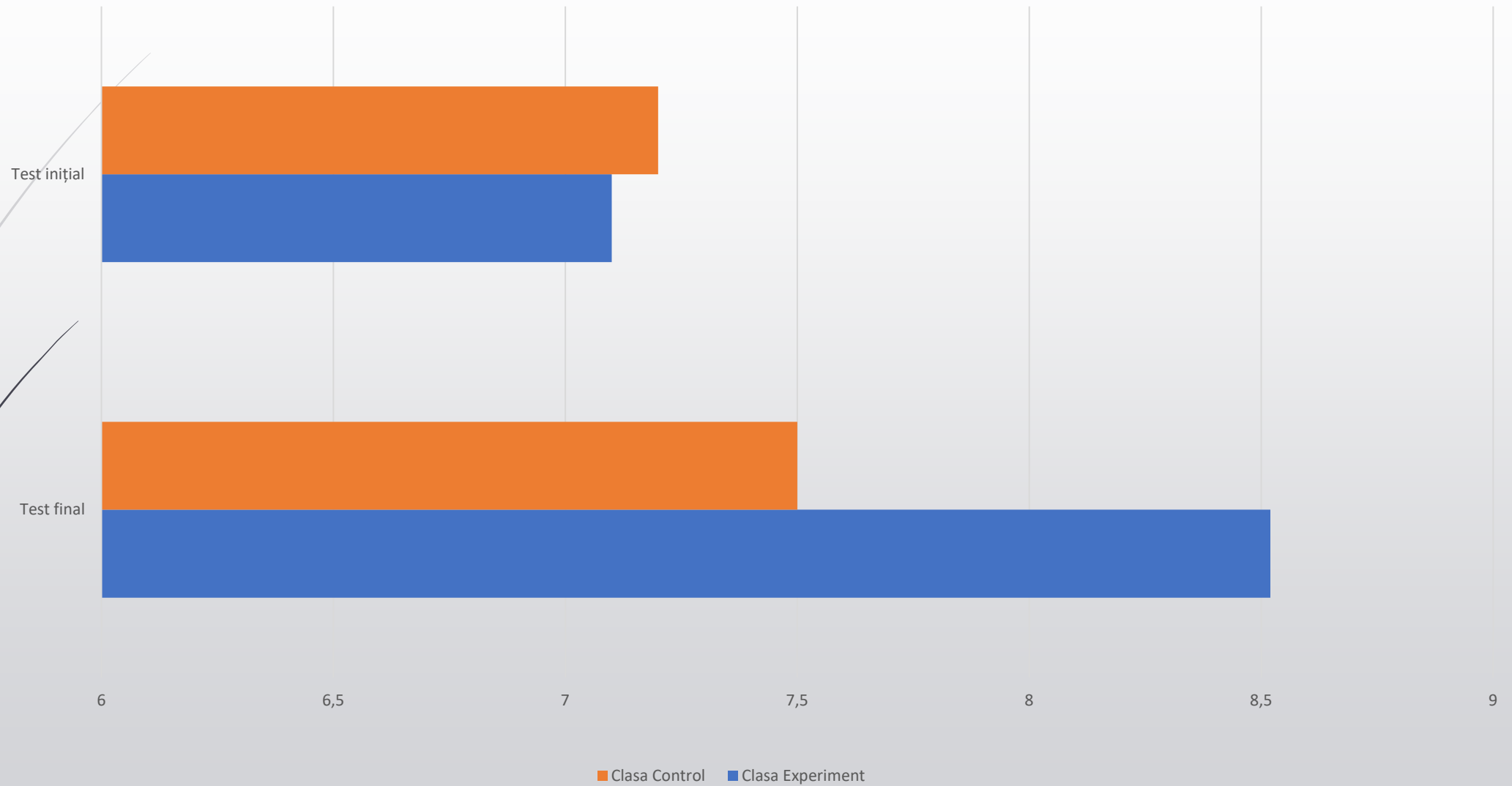
În urma aplicării probei de evaluare inițială, am constatat că există o problemă în rezolvarea ecuațiilor și la rezolvarea problemelor cu ajutorul ecuațiilor, la ambele clase. Unii elevi au dificultăți în stabilirea corectă a metodei de rezolvare și aplicarea regulilor de rezolvare, iar alții nu cunosc transpunerea unei probleme sub forma unei ecuații. Majoritatea cunosc ecuația de grad I cu o necunoscută și știu să o și calculeze.

S-a urmărit prin crearea de noi situații de învățare, accentuarea laturii formative a instruirii și facilitarea transferului de cunoștințe prin metode active.

Propun introducerea în planificarea calendaristică a metodelor noi moderne pentru cele două clase. La clasa de control am folosit metode moderne într-o pondere mai redusă iar la clasa experiment am folosit metode moderne unde predomină numai metode centrate pe elev.

Am realizat proiectele didactice, am conceput modul de aplicare al metodelor moderne. Am identificat studiile de caz și situațiile-problemă potrivite și le-am împărțit grupelor de elevi din clasa experiment în vederea pregătirii lecției dezbateri la cele două clase.

Grafic evaluare

Rezultatele obținute la testele de progres evidențiază evoluția notelor elevilor din clasa experimentală (acestea au fost în ușoară creștere).

Datele statistice au pus în evidență faptul că diferențele dintre mediile clasei experimentale și cea de control sunt semnificative statistic.

Cel mai relevant a fost pentru mine progresul înregistrat la clasa experimentală în posttest, comparativ cu pretestul.

De asemenea, m-a bucurat faptul că prin realizarea comparației între pretest și retest, am constatat că diferențele în favoarea clasei experimentale se mențin și mai mult, învățământul matematic centrat pe activități educative creează premisele unei formări și informări active, conștiente și eficiente a elevilor și determină rezultate școlare superioare.

Cercetarea de fașă este rodul activității mele desfășurate pe parcursul a trei ani și a avut ca scop identificarea și validarea unei modalități de ameliorare a procesului de predare și învățare a matematicii la nivel de gimnaziu.

Anii de învățământ petrecuți cu drag alături de elevi, au însemnat mult în ceea ce privește identificarea anumitor dificultăți întâmpinate de acești nu doar în legătură cu înțelegerea noțiunilor sau capacitatea de a le folosi în exerciții, ci și legat de reținerea lor sau încadrarea noțiunilor noi în sistemul deja format de cele mai vechi, dificultăți, care, din păcate, duc la scăderea semnificativă a entuziasmului elevilor, astfel din dorința de a căuta unele soluții de remediere a acestor neajunsuri, am început munca de investigare.

Provocarea produsă de munca de cercetare a reprezentat enorm, mai ales din punctul de vedere al optimizării propriei activități didactice, realizând că munca de perfecționare a actului didactic nu se va sfârși, practic, acesta fiind farmecul muncii la catedră.

În școala modernă, rolul dascălului nu se mai poate limita doar la furnizarea cunoștințelor de bază într-un anumit domeniu. Dacă în trecut predarea matematicii era considerată un lung șir de prelegeri și examinări, în zilele noastre profesorul coordonează procesul de predare și facilitează activitatea de învățare.

Profesorul de matematică trebuie să prezinte un conținut științific echilibrat, dar mai ales trebuie să-l învețe pe tânăr să gândească creativ despre acel conținut.

Elevii trebuie încurajați să gândească singuri, să selecteze informația, să-și planifice învățarea și să-și coordoneze resursele.

ADOLESCENȚI ȘI TULBURĂRILE DE CONDUITĂ

**Autor: PASCAL DANIELA MARIANA,
ȘCOALA GIMNAZIALĂ SINGIDAVA, CUGIR**

Tulburările de comportament prezintă forme variate de manifestare, fiecare etapă de dezvoltare având o simptomatologie specifică. Principalele manifestări întâlnite la copii țin de retardul intelectual-afectiv, tulburările caracteriale, răutatea, conduitele opoziționale. La adolescenți putem întâlni o stare de dezechilibru constituțional ce poate semnala un debut al disociației schizofrenice (instabilitate a dispoziției afective, tendința de izolare). Tulburările de comportament la adulți se pot manifesta prin reacții maniacale sau depresive, stări delirante, ostilitate, neîncredere, gelozie, toxicomanie. La persoanele de vârstă a treia tulburările de comportament apar pe fondul slăbirii generale a proceselor intelectuale, dificultăților de adaptare etc. Sunt însă și tulburări de comportament comune tuturor perioadelor de dezvoltare reacții de repliere, de izolare și detașare, anxietate excesivă și nemotivată de circumstanțe, fugă, aderare la grupuri delictuale, agresivitate, ostilitate, spirit de răzbunare, crize de mânie, dezinhibiție sexuală, delicvență în grup cu pronunțat caracter antisocial. Fiecare vârstă este dominată de un anumit grupaj de reacții. Până la urmă toate tulburările de comportament au drept consecință o adaptare deficitară a individului la mediu însă în ceea ce ne privește, vom analiza în continuare doar o parte dintre aceste probleme care intră sub incidența psihopatologiei.

Este foarte posibil ca profesorii să nu poată gestiona singuri asemenea cazuri, însă considerăm important ca ei să fie familiarizați cu asemenea tulburări, pentru a le conștientiza gravitatea și a-i putea îndruma pe elevi către persoanele competente să îi ajute.

Comportamentul impulsiv

Uneori adolescenții recurg la maniere surprinzătoare și -de multe ori- inadecvate pentru a exprima nemulțumirea față de părinți sau față de adulții care îi îngrijesc: furt, fugă de acasă, vagabondaj, diverse comportamente antisociale. În felul acesta ei doresc să evite tensiunile provocate de situațiile conflictuale din familie și, totodată, să își manifeste independența față de adulți. Pe de altă parte, adolescenții care recurg la astfel de manifestări consideră că, în felul acesta, se pot răzbuna pe părinți, cărora le reproșează lipsa de atenție și de afecțiune în ceea ce îi privește. De multe ori, adolescenții cred că abandonarea familiei este singura modalitate prin care își pot găsi un drum propriu în viață, impresie eronată mai ales când aceștia sunt imaturi din punct de vedere intelectual, moral sau emoțional. În anumite cazuri dorința adolescenților de a se răzbuna pe propriii părinți poate avea succes, mai ales atunci când primii care răspund în fața legii pentru faptele comise de minori sunt tutorii acestora. Așa cum am menționat comportamentul impulsiv la adolescenți îmbracă fie forme evazioniste, fie delictuale.

Fuga și vagabondajul, ca expresie a conduitei evazioniste la adolescenți.

Fuga este acțiunea prin care o persoană cedează nevoii impulsive de a pleca fără un scop sau o motivație precisă. Mai trebuie menționat că subiectul nu poate rezista impulsului de a fugi și că durata acesteia variază de la câteva ore la câteva zile. Notele care imprimă fugii un caracter psihopatologic care o diferențiază de comportamentul evazionist școlar, sunt: caracterul de imprevizibilitate, absența unui motiv rațional, limitarea în timp și spațiu, lipsa manifestărilor violente, se poate produce între o stare de conștiință crepusculară, urmată fiind de amnezie. *Vagabondajul* reprezintă o tulburare a comportamentului impulsiv caracterizată prin nevoia permanentă imperioasă a persoanei de a călători de a se deplasa pe fondul instabilității sale structurale de tip constituțional. Dacă fugă de acasă are un caracter temporar, bandajul se produce pe perioade mult mai îndelungate în care individul hoinărește fără a putea reveni la domiciliul stabil.

Tulburările de conduită

Cei diagnosticați ca având tulburări de conduită au tendința de a ataca și agresa, aparent fără motiv, sunt cruzi cu animalele sau cu alți copii, în intenții sunt răutăcioși. Sindromul poate fi însoțit de tulburări ale atenției și scăderea capacității de învățare, anumite comportamente disimulate, incapacitatea anticipării consecințelor propriului comportament, relații interpersonale superficiale. Etiologia tulburărilor de conduită este complexă și are ca note definitorii carențele afective și de relaționare socială cu cei din jur. Astfel deprivarea socială, comportamentul de căutare a statusului și nevoia de a scăpa de sentimentul de a fi prins în cursă ar putea fi câteva dintre cauzele tulburărilor de conduită. Cu alte cuvinte, aceste tulburări apar ca o reacție de apărare a individului la atacurile unui anturaj perceput ca ostil și invadator, apărare ce se manifestă într-o manieră agresivă, justificată din punctul de vedere al persoanei în cauză.

Statistic, s-a demonstrat că tulburările de conduită sunt mai frecvente la băieți decât la fete. Totuși în anumite limite comportamentele consemnate în cazul tulburărilor de conduită pot fi considerate ca fiind normale pentru anumite perioade de dezvoltare. Pentru a putea fi însă diagnosticate ca tulburări de conduită aceste comportamente trebuie să se manifeste pe o perioadă mai lungă de 6 luni cu o intensitate superioară mediei. Măsurile ce se impun în vederea remedierii tulburărilor de conduită sunt complexe și presupune intervenții specifice de ordine psihoterapeutic

Tulburările de anxietate.

Anxietatea este una dintre cele mai frecvente tulburări prezente în rândul copiilor și a adolescenților, fapt demonstrat de o creștere a procentului de persoane diagnosticate cu asemenea tulburare de la 14,7 % pentru copii cu vârsta între 11 și 12 ani, la 22% pentru adolescenții de la 16 - 17 ani. În dicționarul de Psihologie al Ursulei Șchiopu, 1997, p. 72 “anxietatea este definită ca o stare afectivă difuză, vagă, de

neliniște, tensiune, teamă, îngrijorare nemotivată, fără obiect, inconfortabilă din punct de vedere psihologic“. Persoanele cuprinse de anxietate sunt mereu în alertă, au senzația de neputință în fața unui pericol perceput ca fiind iminent, respectiv reprezintă reduceri semnificative ale randamentului intelectual. Cu toate acestea în anumite limite, anxietatea ar putea fi considerată normală pentru unele etape de dezvoltare din viața persoanei. Astfel, numeroșii copii se tem de tunete, fulgere, zgomote intense, animale mici, întuneric, fără ca acestea să aibă efecte dezadaptative grave. Tulburarea de anxietate însă are un impact mult mai puternic asupra copilului, afectându-i abilitățile de a interacționa cu ceilalți, de a acumula informații la școală și de a dezvolta propria identitate. Pe de altă parte un alt fenomen perceput ca normal în jurul vârstei de 18-30 de luni este anxietatea de separare- teama nejustificată a copilului de a fi părăsit de persoana semnificativă (mama) de altfel anxietatea de separare poate fi principala cauză pentru care unii copii se tem să rămână singuri la grădiniță/ școală.

Concluzie:

Formele de manifestare a tulburărilor de conduită la adolescenți sunt dintre cele mai diverse. Sindromul deficitului de atenție cu hiperactivitate reprezintă o tulburare din ce în ce mai frecventă, caracterizată prin multiple simptome, încadrabile în trei mari categorii: *hiperactivitate* (agitație permanentă, mișcare continuă în spațiul clasei, incapacitatea de a finaliza o activitate începută, pierderea sau deteriorarea obiectelor personale); *impulsivitatea* (slaba capacitate de ajustare a reacțiilor în acord cu cerințele situației, agresivitate, autocontrol comportamental scăzut); respectiv *deficitul de atenție* (dificultăți de concentrare asupra unei sarcini, de a finaliza o anumită activitate începută). În 50% din cazuri ADHD debutează în primele 36 de luni ale vieții dar simptomele sindromului scad în intensitate pe măsura avansării spre vârsta adultă. Terapia ADHD se face pe trei paliere intervenție medicală (destul de controversată și fără efecte de durată și vizează medicamente care să reducă hiperkinetismul și starea de neliniște); intervenția psihoterapeutică (care se focalizează pe dezvoltarea abilităților de autocontrol); precum și consilierea psihopedagogică (recomandată atât pentru copii cât și pentru părinții și educatorii acestora pentru găsirea unor posibile soluții în comportamentele lor indezirabile datorită situațiilor vieții cotidiene). Dacă în copilărie ADHD reprezintă principala tulburare comportamentală, în adolescență problemele de comportament cu indicații psihopatologice sunt de altă natură. *Comportament impulsiv, fuga și vagabondajul* sunt forme de răzvrătire în fața autorității părinților, respectiv ca o expresie a dorinței tinerilor de a-și câștiga independența în raport cu adulții. *Tulburările de conduită* sunt caracteristice copiilor care au tendința de a fi agresivi, cruzi sau răutăcioși cu cei din jur aparent fără un motiv. *Anxietatea* este definită drept o stare de neliniște de teamă de tensiune față de un obiect determinat extrem de neplăcută din punct de vedere psihologic. *Atașamentul reactiv și îndepărtat* este caracteristic introverților, timiziilor, care stabilesc cu dificultate relații interpersonale și care se simt marginalizați sau chiar exclus din grupurile în care trăiesc. *Tulburările de somn* sunt rare dar și mai grave pentru

efectele lor de scurtă sau lungă durată disconfort fizic și psihic oboseală prelungită, anxietate tensiune. Adolescenții care se consideră aparținând subculturii *EMO* apreciază principala regulă după care trebuie să se ghideze o reprezintă exprimarea sinceră a emoțiilor.

Depresia la adolescenți este dificil de diagnosticat cu acuratețe deoarece perioadele menționate se caracterizează printr-un grad sporit de imaturitate și instabilitate emoțională.

Sinuciderea este un comportament patologic de autosuprimare voluntară a vieții fără ca individul să fie în vreun fel constrâns de cei din jur, el pregătindu-și minuțios circumstanțele în vederea atingerii scopului propus.

Este de dorit soluționarea problemelor pe care adolescentul le întâmpină.

Bibliografie

Blândul V. (2012) – *Psihopedagogia comportamentului deviant*, Editura Aramis, București

Clerget St. (2011) – *Ghidul adolescentului pe înțelesul părinților*, Editura Aramis, București.

Adler A. (1995) – *Psihologia școlarului greu educabil*, Editura IRI, București

INOVAȚIE ȘI CREAȚIE ÎN ACTIVITATEA DIDACTICĂ

Prof. înv. preșcolar Pătru Carmen , Școala Gimnazială Albeștii de Argeș

În societatea contemporană, cu schimbări rapide și efecte imediate, educația și învățământul trebuie reînnoite, completate, adaptate, astfel încât putem vorbi despre o permanentă inovație și creație în activitatea didactică.

Obiectivul general este acela de a promova creativitatea ca factor cheie în dezvoltarea competențelor personale, antreprenoriale și sociale prin învățarea pe tot parcursul vieții dar și de a găsi strategii moderne folosite pentru asigurarea unei educații de calitate în învățământ.

Pentru elevi, școala viitorului trebuie să promoveze o educație de calitate și să fie axată pe valori în care elevii să creadă, în care să se regăsească, îndeplinind două condiții, fundamentale din punctul lor de vedere: școala viitorului trebuie să le placă și să fie eficientă.

Prioritatea învățământului o constituie informatizarea, softul educațional, reprezentat de programele informatice special dimensionate în perspectiva predării unor teme specifice, ceea ce reprezintă o necesitate evidentă .

Utilizarea calculatorului în procesul instructiv-educativ facilitează realizarea scopurilor didactice și idealurilor educaționale.

Calculatorul nu este utilizat pentru a înlocui activitatea de predare a cadrului didactic, ci pentru a veni tocmai în sprijinul predării, ajutându-l astfel să-și îndeplinească mai bine funcția sa didactică fundamentală. Programul de calculator poate deveni un suport important pentru o predare eficientă.

Formarea capacității de a utiliza calculatorul ,de a folosi internetul este benefică elevilor,atât în activitatea școlară cât și în cea extrașcolară, în plan cognitiv cât și psihic,prin relaționarea cu lumea oferită de aceste instrumente de lucru ale mileniului al III-lea.

Promovarea sănătății și a stării de bine a elevului determina de asemenea o dezvoltare optimă din punct de vedere somatic, fiziologic, mintal, emoțional, social și spiritual.

Este foarte important ca în formarea unui stil de viață sănătos pentru școlari să se pună accent pe :

- autocunoașterea și construirea unei imagini pozitive despre sine;
- comunicare și relaționare interpersonală;
- controlul stresului;

- dezvoltarea carierei profesionale ;
- prevenirea accidentelor și a comportamentelor cu risc pentru sănătate;
- prevenirea atitudinii negative față de sine și viață.

În abordarea creativității în procesul educațional, elevul trebuie încurajat să gândească independent, să își asume riscuri și responsabilități în demersul său spre formare intelectuală. Evaluarea pentru asigurarea calității și rezultatele obținute trebuie să ne lărgască perspectiva asupra situației reale din școli, să identifice nivelul de pregătire al elevilor și să ne ajute să descoperim componentele ce au nevoie de sprijin în dezvoltare.

Un obiectiv important ce ar trebui stabilit pentru anii următori este de a dezvolta un indicator internațional al capacității de a învăța, toate acțiunile bazându-se pe cercetarea științifică. Învățământul modern are ca sistem de referință competențele generale și specifice pe care trebuie să le dobândească cel ce învață – elevul – pe parcursul și la finele unui ciclu de instruire, al unui an de studiu etc. Centrarea pe competențe reprezintă o preocupare majoră în triada predare-învățare-evaluare.

Noua imagine a profesorului trebuie stabilită prin luarea în considerare a tuturor abordărilor de până acum, de la conceperea ca distribuitor de recompense sau ca sursă de informații, până la cea de „manager al învățării”.

Pentru fiecare profesor sunt fundamentale două roluri, cel de manager și cel de evaluator.

Procesul instructiv-educativ trebuie astfel conceput și desfășurat, încât să-i convingă pe elevi să prețuiască propria moștenire națională, să primească contribuțiile originale ale oricărei națiuni la civilizația modernă, pregătind atât elevii, cât și dascălii să înțeleagă valoarea diversității și a independenței de spirit.

Educația este factorul hotărâtor al dezvoltării psihoindividuale a persoanei. Ea sistematizează și organizează influențele mediului, dezvoltă personalitatea.

Creativitatea, în termeni generali, este un proces mental care permite generarea de idei și concepte noi sau asocieri originale între concepte și idei deja existente.

Lumea modernă pune accentul pe folosirea mai eficientă a cunoașterii și a inovației. Este necesară extinderea abilităților creatoare ale întregii populații, mai ales ale acelor care le permit oamenilor să se schimbe și să fie deschiși față de idei noi într-o societate diversă din punct de vedere cultural, bazată pe cunoaștere.

Obiectivul principal este promovarea unor abordări inovative și creative în diferite domenii de activitate.

Educația și formarea profesională sunt factori decisivi pentru realizarea acestui lucru. Activitățile ar trebui să se concentreze pe crearea unui mediu favorabil pentru creativitate și inovație și să stimuleze o strategie pe termen lung.

Ar trebui, de exemplu, să se pună accent pe o gamă largă de subiecte, precum matematica, știința și informația și alte tehnologii.

Noul mileniu aduce noi cerințe educaționale care impun noi metode, altele decât cele folosite până acum. O importanță majoră în pregătirea elevilor pentru noile cerințe, o au cele trei forme ale educației și anume:

- educația formală însemnând învățare sistematică, structurată și gradată cronologic, realizată în instituții specializate de către un personal specializat;

- educația nonformală constând în activități educative desfășurate în afara sistemului formal de învățământ de către diferite instituții educative;

- educația informală care se referă la experiențe de învățare spontană, cotidiană, existențială, desfășurate în medii culturale care nu au educația ca scop principal.

Criteriul de calitate aplicat educației are un rol foarte important deoarece măsurile propuse pentru a promova creativitatea și capacitatea pentru inovare vor fi adaptate fiecărei etape din cadrul învățării continue.

Focalizată pe unitatea de învățare, evaluarea ar trebui să asigure evidențierea progresului înregistrat de elev în raport cu sine însuși pe drumul atingerii obiectivelor prevăzute în programă. Este important să fie evaluată nu numai cantitatea de informație de care dispune elevul, ci, mai ales, ceea ce poate el să facă utilizând ceea ce știe sau ceea ce intuiește.

Managementul clasei este un domeniu de cercetare în științele educației care studiază atât perspectivele de abordare ale clasei de elevi cât și structurile dimensionale ale acesteia, în scopul facilitării intervenției cadrului didactic în situații de criză micro-educatională și a evitării consecințelor negative ale acesteia.

Trebuie pus accent pe dimensiunile managementului clasei :

- dimensiunea ergonomică – se referă la dispunerea mobilierului, vizibilitatea, amenajarea sălii de clasă ;

-dimensiunea psihologică - se referă la cunoașterea, respectarea și exploatarea particularităților individuale ale elevilor ;

-dimensiunea socială – se referă la clasă ca și grup social ;

-dimensiunea operațională - se referă la instrumentele operaționale care sunt recompensele și pedepsele;

- dimensiunea inovatoare – se referă la cunoașterea practicii educaționale la un moment dat, cunoașterea tendințelor și tradițiilor activităților educaționale vizate, cunoașterea orizonturilor de așteptare ale elevilor;

-dimensiunea normativă – se referă la norme,. ansambluri de reguli care reglementează desfășurarea unei activități educaționale.

O importanță deosebită în inovația și creația în activitatea didactică o au rolurile manageriale ale cadrului didactic :de planificare (planifică activitățile cu caracter instructiv - educativ) ;de organizare (organizează activitățile clasei) ;de comunicare (comunică idei, cunoștințe, ascultă efectiv, oferă feedback, stabilește canalele de comunicare); de conducere (conduce activitățile cu elevii , desfășurate în clasă și în afara ei) ;de coordonare (sincronizează obiectivele individuale cu cele comune clasei, contribuind la întărirea grupului și formării echipelor de lucru); de îndrumare (prin intervenții punctuale adaptate unor situații specifice, recomandări) ;de motivare (prin întăriri pozitive, prin utilizarea aprecierilor verbale și non-verbale în sprijinul consolidării comportamentelor pozitive); de consiliere (de orice tip, în probleme personale sau legate de școală); de control (în scopul cunoașterii stadiului în care se află activitatea de realizare a obiectivelor și nivelul de performanță); de evaluare (măsura în care scopurile și obiectivele au fost atinse).

Pentru a susține creativitatea, predarea declarativă, de tip clasic trebuie depășită și înlocuită cu metode care pun accent pe explorare, pe descoperire, pe încurajarea gândirii critice a elevului, pe participarea activă a acestuia la formarea și dezvoltarea sa intelectuală.

În viziunea metodelor moderne, demersul didactic se centrează pe elev și are în vedere transformarea acestuia din “obiect” al procesului didactic în “subiect activ” al propriei deveniri.

Modelul de proiectare a activității didactice are în vedere trecerea de la centrarea pe conținut la centrarea pe activitatea elevului, care presupune deplasarea accentului în activitatea didactică:

Ar trebui să se țină cont de toate formele de inovație socială și antreprenorială. De asemenea, ar trebui să se acorde atenție creației artistice și noilor abordări în domeniul culturii.

Bibliografie:

1. Ionescu M., Radu I.-” Didactica modernă”, Ed. Dacia, Cluj – Napoca, 2001;
2. Alois Gherguț,- “Management general și strategic în educație”, Ed. Polirom, Iași, 2007;
3. I..Cerghit – “Sisteme de instruire alternative”, Aramis, Bucuresti, 2002.

LECȚII INOVATIVE CU AJUTORUL INSTRUMENTELOR TIC LA LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ- UN PAS IMPORTANT ÎN COMBATerea ABANDONULUI ȘCOLAR TIMPURIU

*Prof. dr. Păun Mihaela-Gabriela,
coordonator activitate implementare Proiect
Școala Gimnazială Nr. 1, Balș*

În societatea actuală, accesul la informație este facilitat de calculator și telefon mobil. În acest context, folosirea tehnologiei în procesul didactic este o necesitate. În întâmpinarea acestei nevoi a venit proiectul *„Lecții inovative cu ajutorul instrumentelor TIC - un pas important în combaterea abandonului școlar timpuriu”* din Programul Erasmus+1, Acțiunea Cheie 1 – Educația Școlară (SCH) 2022-1-RO01-KA122-SCH-000078487.

Dintre obiectivele proiectului menționăm:

1. Îmbunătățirea competențelor digitale a 10 cadre didactice pe o perioadă de 1 an școlar (01.09.2022-31.08.2023)
2. Creșterea promovabilității elevilor de clasa a VII-a și a VIII-a cu 10% la sfârșitul anului școlar 2022-2023.
3. Scăderea prejudecăților și a discriminării elevilor cu CES din școala noastră cu 20% în anul școlar 2022-2023

Obiectivul general al proiectului a vizat dezvoltarea profesională a cadrelor didactice prin participarea la cursuri de formare în străinătate, în scopul de a învăța noi metode activ-participative utilizate în activitățile de predare-învățare-evaluare pentru a crește interesul elevilor în dezvoltarea personală și profesională, pentru a reduce absenteismul și abandonul școlar. Astfel, cinci cadre didactice de la Școala Gimnazială Nr. 1 din Balș au participat la stagii de formare de o săptămână în Valencia, Spania.

Cursul ICT pentru predare și învățare desfășurat în Valenia Spania a oferit o varietate de instrumente care pot deschide noi posibilități în sălile de clasă. Acestea pot ajuta, în special, la adaptarea procesului de învățământ la nevoile fiecărui elev. Cursul a avut în vedere metodele eLearning utilizate în predarea disciplinelor tehnologice. Metoda flip classroom de exemplu, presupune crearea conținuturilor în format digital, ca pagină/ aplicație web sau ca videoclip

online. Elevii câștigă controlul asupra procesului de învățare prin studierea materialelor de curs în afara clasei, folosind lecturi, cursuri video.

Unul dintre cele mai actuale procese în educație, care a fost studiat de cadrele didactice ale unității noastre școlare pe parcursul mobilității și poate fi aplicat cu succes atât în mediul online cât și la clasă, este **Flipped Classroom** – altfel spus, o „clasă inversată” sau răsturnată în beneficiul elevului. În mod tradițional, informațiile noi sunt transmise de către profesori astfel încât să poată fi asimilate cu ușurință, corelate și transferate în viața reală. Profesorii sunt în centrul învățării. În ceea ce privește procesul Flipped Classroom, elevii se situează în centrul învățării, procesul didactic este centrat pe elev. Flipped classroom este un demers inversat, prin care copiii se familiarizează cu un conținut nou acasă, îl exersează și pun în practică la școală. Elevul poate căuta acasă informații din surse digitale sau poate urmări filme realizate după texte literare sau nu, date despre autorii textelor sau prezentări pentru a se familiariza cu noul concept. La școală, elevul colaborează cu ceilalți, împărtășește informații, pune întrebări și argumentează, primește sprijin pentru a asimila noile informații.

Implementarea metodei de „clasă inversată” poate fi făcută cu ajutorul programului **Screencast-O-Matic**. Screencast-O-Matic este un website ce permite realizarea de materiale video unde profesorii pot înregistra lecțiile de pe ecranul calculatorului. De asemenea, materialul video se poate edita iar profesorul poate adăuga vocea lui pentru a oferi informații și explicații elevului. Screencast-O-Matic permite utilizarea lui în prezentările PowerPoint sau Prezi. Printre secvențele de lecții la care se poate utiliza acest program, atât la clasă cât și în mediul online, putem enumera *Traducerea de conversații*, *Instrucțiuni muzicale*, unde profesorul poate combina programul cu aplicațiile de muzică preferate ale elevilor, *Ghiduri și Resurse* la clasă, în care elevii și profesorii pot organiza lecturi, proiecte și tutoriale. Un exemplu este acela de a ruga elevii să producă un tutorial video pornind de la o carte pe care au citit-o. În loc să facă clasicele recenzii de carte, elevii își folosesc creativitatea, colaborează între ei pentru a scoate în evidență momentele principale ale narațiunii în timp ce folosesc librăria de muzică a programului Screencast-O-Matic pentru a stabili tonul dorit de ei.

Profesorii trebuie să ia în considerare că personalizarea și adaptarea în funcție de nevoile și stilurile de învățare ale elevilor a acestor secvențe de lecții în cadrul claselor inversate folosind programe video reprezintă lucruri esențiale pentru reușita procesului educativ.

Aceste schimburi de bune practici au îmbogățit în mare măsură experiența cadrelor didactice participante la proiectul Erasmus+. Reticența profesorilor în fața tehnologiei ar trebui să dispară, deoarece mijloacele TIC facilitează demersul didactic și sunt mult mai atractive pentru elevi.

Bibliografie:

Amabile, T. *Creativitatea ca mod de viață (Ghid pentru profesori și părinți)*, Editura Științifică și Tehnică, București 1997.

Hadfield, J. *Intermediate Communication Games*, Addison Wesley Longman Ltd, 1996.

Negreș-Dobridor, I., *Didactica Nova sau arta de a-i învăța pe toți (aproape) totul*, Editura Aramis Print, București, 2005.

****Programul Intel Teach - Cursul Intel Teach - Instruirea în societatea cunoașterii*, Versiunea 10.

Singer, M. Coord. *Tehnologia informației și a comunicațiilor în procesul didactic – gimnaziu și liceu. Ghid metodologic*. Aramis Print, București, 2002.

Scrivener, J. *Learning teaching*, Macmillan Publishers Limited, UK, 2005.

Stoica, Ana. *Creativitatea elevilor – Posibilități de cunoaștere și educare*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1983.

Vlădoiu, D. *Instruirea asistată de calculator*. București: Ministerul Educației și Cercetării. Proiectul pentru Învățământul Rural, 2005.

Wiggins, G. *Educative assessment: Designing assessments to inform and improve student performance*. Jossey-Bass, San Francisco, 1998.

Echipa de proiect: de la stânga la dreapta: Prof. Iacopo Falciani-gazdă, participanți: prof. Butoi Simona, Prof. Oprică Ana Maria, prof. Enache Carmen, Prof. Ciurez Geta, Prof. dr. Păun Mihaela-Gabriela

PROBLEMELE ȘI VALORILE SOCIETĂȚII MODERNE
EDUCAȚIA PENTRU MASS-MEDIA- O NECESITATE A LUMII
CONTEMPORANE

Mariana Irina Pepene
Școala Gimnazială "Gala Galaction" Didești

Un individ neinformați sau mai puțin informați, este un cetățean mai ușor de manevrat de către grupuri de interese, birocrație. Mass-media nu are putere de comandă asemeni instituțiilor statului, dar impactul asupra societății este covârșitor, ele informează dezvoltând spiritul critic, creează curente de opinie, lansează modele și propulsează personalități.

Pe lângă o pregătire riguros planificată, sistematică, intensivă, controlată de profesor și bazată pe selecționarea și structurarea atentă a informațiilor, asigurată de către instituțiile de învățământ, copiii, adolescenții și tinerii beneficiază și de o educație neformală, la realizarea căreia își aduce aportul și sistemul mass-media. Această formă de educație se dovedește atractivă și productivă, deoarece reușește să îmbine aspectul educativ cu cel distractiv, cu un impact deosebit asupra personalității individului. Dar nu tot ce se vehiculează prin mass-media constituie un conținut dezirabil. De aceea, consider că **Educația pentru mass-media** necesită o abordare distinctă în societatea actuală.

În fața problemelor cu care societatea contemporană se confruntă mass-media se remarcă prin funcții precum: apărarea libertăților, informarea publicului, demascarea corupției, publicitatea și contactul oamenilor cu bunurile culturale. Astfel, se poate constata o denaturare a gusturilor publicului, stimularea delincvenței, degradarea morală, adormirea conștiinței politice, înăbușirea activității creatoare. Această latură impune educației actuale o atenție deosebită la felul în care copiii și ulterior adulții, se raportează la tumultul informațional de care suntem adesea copleșiți.

O caracteristică esențială a consumatorilor mass-media consider că este gândirea critică. Capacitatea de a înțelege corect un mesaj face diferența între manipulare și liber-arbitru. Intuiția, abilitatea de a sesiza inferențe, analiza obiectivă a unui mesaj luând în considerare diferite aspecte formale sau de conținut, puterea de a discerne între bine și rău, între real și senzațional, asigură individului capacitatea de a-și păstra integritatea și demnitatea. De exemplu, suntem adesea agasați de numeroase reclame care încearcă să vândă un produs inutil sau un medicament

care nu este bun. În această situație este absolut necesar să ne activăm spiritul critic și să ne documentăm înainte de a cumpăra produsele respective.

Pe de altă parte, prin varietatea informațiilor pe care le transmit și prin modul eficace de a le comunica, constată Ioan Cerghit(1972), mass-media pot reprezenta o sursă eficientă de educație permanentă multiformă. Trebuie să ținem seama de faptul că, pe lângă capacitatea lor de a transmite informație reziduală, neesențială, de o importanță imediată, aceste “canale” posedă, în egală măsură, capacitatea de a transmite informații importante, valori autentice, modele comportamentale, care pot fi preluate și învățate. De exemplu, pentru comunitățile din mediul rural, un spectacol de teatru, un muzeu interesant sau un concert sunt, adesea, extrem de greu de experimentat, în principal, din pricina distanței dar și a posibilităților materiale reduse.

A ști să ne raportăm la sursele emitente, să însușim noi coduri de lectură, să consultăm diverse surse alternativ, să amendăm și să neutralizăm informațiile false, sunt competențe ce se formează și se dezvoltă prin diferite exerciții și practici educative, precum:

- consum cultural de calitate, variat și compensatoriu față de ceea ce oferă mass-media;
- redescoperirea lecturii, îndrumarea către produse artistice care să cultive și compasiunea, solidaritatea umană;
- activități organizate în școală împreună cu specialiști din mass-media și din învățământul superior de specialitate;
- utilizarea de către educatori a canalelor mass-media pentru a forma spiritul critic cu privire la mass-media;
- introducerea în curriculum-ul școlar a unor discipline care să trateze fenomenul mass-media și pregătirea educatorilor în acest sens.

Așadar, privită în ansamblu, **Educația pentru mass-media necesită** o atenție deosebită atât din perspectivă socială, cât și individuală. În funcție de capacitatea noastră de selecție și filtrare a informațiilor, mijloacele de comunicare în masă pot fi o problemă sau un avantaj.

Bibliografie:

Antonesei Liviu, *Paideia. Fundamentele culturale ale educației*, Ed. Polirom Iasi, 1996

Cucos Constantin, *Pedagogie*, Ed. Polirom, Iași, 2003

Marinescu Silvia, Dinescu Rodica, *Invitație la educație*, Editura Carminis, Pitești, 2003

http://www.didactic.ro/materiale-didactice/29635_mass-media-si-multimedia-in-educatie

ABORDAREA STEAM PENTRU DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR VIITORULUI

- Studiu de specialitate -

Prof. inv. preșcolar PETREA ALINA

GRĂDINIȚA NR. 16 FOCȘANI

I. Introducere

Într-o lume în continuă schimbare, caracterizată de progrese tehnologice accelerate și inovații disruptive, educația devine din ce în ce mai importantă pentru pregătirea viitoare a tinerilor. Educația nu mai este doar o simplă transmitere de cunoștințe, ci un proces complex de dezvoltare a competențelor și gândirii critice. În acest context, abordarea STEAM (Știință, Tehnologie, Inginerie, Arte și Matematică) a devenit o paradigmă educațională esențială, care promovează sinergia dintre diferite discipline pentru a pregăti elevii pentru provocările secolului XXI. În continuare vom explora sinergiile educaționale care decurg din practicile STEAM și impactul lor asupra dezvoltării educaționale.

II. Interdisciplinaritatea ca fundament al STEAM

Practica STEAM pune accent pe interdisciplinaritate, încurajând colaborarea dintre disciplinele științifice și cele umaniste. Această abordare se bazează pe ideea că rezolvarea problemelor complexe ale lumii moderne necesită o viziune holistică și o gamă diversă de competențe. De exemplu, combinarea științelor cu artele poate duce la dezvoltarea tehnologiilor inovatoare, dar și la crearea produselor estetice și funcționale, precum designul de produse sau producția de filme.

III. Gândirea critică și rezolvarea problemelor

Practicile STEAM încurajează elevii să gândească critic și să rezolve probleme complexe. Acest lucru se realizează prin abordarea problemelor realiste, care necesită aplicarea cunoștințelor din mai multe domenii pentru a găsi soluții. Elevii învață să analizeze informațiile, să pună întrebări și să exploreze multiple perspective, dezvoltând astfel abilități esențiale pentru viața de zi cu zi și pentru viitoarele locuri de muncă.

IV. Dezvoltarea abilităților practice

Un alt aspect important al practicilor STEAM este dezvoltarea abilităților practice. Elevii învață să aplice cunoștințele teoretice în situații practice, să lucreze cu echipamente și tehnologii moderne, să colaboreze cu alți elevi și să rezolve probleme concrete. Aceste abilități practice nu numai că îi pregătesc pentru cariere în domeniile STEM, ci le oferă și competențe transferabile pentru orice carieră sau domeniu.

V. Creativitatea și inovarea

STEAM încurajează creativitatea și inovarea prin combinarea științei și tehnologiei cu artele și designul. Elevii învață să găsească soluții neconvenționale la problemele complexe și să-și exprime ideile prin mijloace artistice. Acest lucru dezvoltă spiritul lor inovator și îi pregătește să contribuie la dezvoltarea societății prin inovații tehnologice și culturale.

VI. Abordarea hands-on

Practicile STEAM promovează învățarea practică și hands-on, care implică elevii în proiecte și experimente concrete. Acest tip de învățare este mai atractiv și mai memorabil pentru elevi și îi ajută să înțeleagă și să aplice conceptele într-un mod mai profund. De asemenea, îi pregătește pentru rezolvarea problemelor din lumea reală, unde trebuie să aplice cunoștințele în practică.

VII. Exemplu de activitate STEAM: Construirea unui terariu

Această activitate implică integrarea științei, tehnologiei, ingineriei, artelor și matematicii într-o experiență educațională holistică. Elevii vor lucra împreună pentru a crea un terariu funcțional, un mediu închis care imită un ecosistem natural și care este potrivit pentru creșterea plantelor și a animalelor mici. Iată cum se poate desfășura această activitate:

1) Știință:

- Elevii învață despre ciclurile naturale ale apei și nutrienților în ecosisteme.
- Studiază speciile de plante și animale care pot coexista într-un terariu și cerințele lor de mediu.
- Explorează principiile ecologice legate de interacțiunile dintre organisme și mediul înconjurător.

2) Tehnologie:

- Folosesc tehnologie pentru a cerceta și a selecta plante și animale potrivite pentru terariu.
- Pot utiliza software de modelare pentru a planifica și a vizualiza proiectul înainte de a-l construi.
- Învață despre dispozitivele de măsurare și controlul mediului în interiorul terariului, cum ar fi termometre și umidostate.

3) Inginerie:

- Construiesc efectiv terariul, selectând materialele potrivite și proiectând structura.
- Dezvoltă soluții pentru gestionarea apei, a luminii și a altor factori care afectează ecosistemul închis.
- Pot crea sisteme de drenaj sau ventilație pentru menținerea unui mediu sănătos.

4) Arte:

- Creează un design pentru aspectul estetic al terariului, pentru a-l face atractiv și pentru a crea o atmosferă artistică.

- Pot adăuga elemente decorative, cum ar fi pietre, sculpturi sau iluminat special.
- Utilizează creativitatea pentru a face terariul vizual plăcut și captivant.

5) Matematică:

- Calculează dimensiunile și proporțiile terariului în funcție de nevoile plantelor și animalelor.
- Monitorizează și înregistrează parametrii mediului, cum ar fi temperatura, umiditatea și luminozitatea, folosind date matematice.
- Pot ține un jurnal de observații și pot face grafice pentru a urmări evoluția ecosistemului.

Această activitate STEAM oferă elevilor oportunitatea de a învăța într-un mod practic, aplicând cunoștințe din multiple domenii într-un proiect comun. Ei vor dezvolta abilități practice, gândire critică și creativitate, toate în timp ce lucrează la crearea și gestionarea unui ecosistem funcțional. Această experiență poate contribui semnificativ la dezvoltarea lor educațională și la înțelegerea conceptului de sinergie educaționale în practicile STEAM.

VIII. Concluzii

Practicile STEAM reprezintă o abordare educațională care promovează sinergia dintre știință, tehnologie, inginerie, arte și matematică. Această sinergie educațională are un impact profund asupra dezvoltării elevilor, pregătindu-i pentru provocările secolului XXI. Prin promovarea interdisciplinarității, gândirii critice, abilităților practice, creativității și inovației, STEAM nu numai că îmbunătățește educația, ci și contribuie la dezvoltarea unei societăți mai bine pregătite pentru viitor. Este esențial ca educația să continue să evolueze și să integreze practicile STEAM pentru a forma viitorii lideri, cercetători și inovatori ai lumii noastre.

Bibliografie:

1. Bellanca, J., & Brandt, R. (Eds.). (2010). 21st Century Skills: Rethinking How Students Learn. Solution Tree Press.
2. Bybee, R. W. (2013). The case for STEM education: Challenges and opportunities. NSTA press.
3. Christensen, C. M., Horn, M. B., & Staker, H. (2013). Innovators dilemma in education. The 2013 Clayton Christensen Institute.
4. Honey, M., Pearson, G., & Schweingruber, H. (Eds.). (2014). STEM Integration in the Elementary Classroom. National Academies Press.
5. National Research Council. (2014). STEM Integration in K-12 Education: Status, Prospects, and an Agenda for Research. The National Academies Press.
6. Sanders, M. (2009). STEM, STEM education, STEMmania. Technology Teacher, 68(4), 20-26.

TEHNICI COMPUTAȚIONALE BAZATE PE INTELIGENȚĂ ARTIFICIALĂ

Mary-Violeta Petrescu

Liceul de Arte „Marin Sorescu”

Depășiți de volumul și complexitatea datelor, cercetătorii au ales să doteze calculatoarele cu inteligență pentru a găsi și extrage noi informații și cunoștințe din datele existente. În anii 1990 a fost definit procesul de învățare și calculatoarele puteau fi dotate cu rutinele software pentru descoperirea șabloanelor repetitive în date, pentru a găsi relații și interdependențe, pentru a învăța lucruri noi fără asistență umană, pentru a extrage cunoștințe noi și valoroase fără ca un programator sau operator să le spună cum. Astfel a fost realizată legătura cu disciplinele de inteligență artificială. Motivul pentru care sistemele informaționale permit stocarea datelor pentru o analiză ulterioară și oferă metodele de procesare și filtrare a acestora pentru a extrage doar datele relevante este acela că volumul și complexitatea informațiilor depășește capacitatea intelectuală a unei persoane. Domeniul inteligenței artificiale este divizat în două categorii astfel: din prima categorie fac parte cei ce se ocupă de inteligența artificială puternică și încearcă să creeze o formă artificială de inteligență, capabilă de raționament și gândire mai mult sau mai puțin apropiată de cea umană, iar din a doua categorie fac parte cei ce se ocupă cu inteligența artificială slabă trebuie să creeze o formă mult mai restrânsă de comportament inteligent, însă nu posedă inteligență complexă și gândire.

Datorită faptului că există un imens volum de date neexplorate, iar domeniul informaticii s-a dezvoltat exponențial, a crescut presiunea utilizării de noi metode pentru descoperirea informației „ascunsă” în date, informație care este imposibilă de detectat cu mijloacele tradiționale, utilizându-se doar capacitatea umană de analiză. Machine Learning (ML) este un domeniu al inteligenței artificiale ce implică dezvoltarea unor metode de a crea aplicații software pentru analiza seturilor de date pentru a permite calculatoarelor să „învețe” din experiența anterioară. În funcție de tipul rezultatelor, algoritmi de tip machine learning sunt organizați în mai multe categorii, cum ar fi Supervised Learning (Învățare supravegheată) care generează funcții ce pun în corespondență datele de intrare și ieșire, sau Unsupervised Learning (Învățare nesupravegheată) în care algoritmi generează modele bazându-se pe datele existente. Încă de la apariția primelor calculatoare în anii 1950, oamenii au înțeles puterea acestora de a colecționa, clasifica, stoca și regăsi date într-un mod mult mai rapid și mai eficient decât puterea umană.

Data Mining este cunoscută și sub numele de descoperirea cunoștințelor în bazele de date și folosește tehnici computaționale bazate pe inteligență artificială, Machine Learning, recunoașterea formelor și statistică matematică. Extragerea datelor este un proces analitic ce

explorează un număr foarte mare de date în căutarea unor șabloane sau relații între variabile, apoi generalizează aceste rezultate într-un model și apoi se trece la verificarea corectitudinii modelului generat prin testarea lui pe setul de date existent sau al unui nou. Scopul acestui algoritm este de a găsi metode de previziune a evenimentelor și rezultatelor viitoare pe baza datelor existente sau pentru a verifica dacă există o corelație ascunsă între datele de intrare și rezultate, sau dacă o asemenea corespondență este improbabilă. În prezent, marea majoritate a companiilor colectează și stochează cantități mari de date cu ajutorul tehnologiilor informaționale, bazele de date au dimensiuni ce pot ajunge la un terabyte. Acest lucru este posibil datorită dezvoltării rapide a tehnologiilor informaționale care oferă facilități imense de stocare și computere cu procesoare performante la prețuri foarte reduse. Principala provocare pentru companii nu este de a colecta și stoca volume adecvate de date, ci cum să tragă concluziile cele mai relevante din aceste cantități mari de informații. Numele acestei tehnici computaționale derivă din similitudinile existente între căutarea de informații valoroase într-o bază de date a unei companii și extragerea minereurilor prețioase dintr-un munte, de aceea este cunoscut ca un proces de “minerit” al datelor. Această tehnică computațională bazată pe inteligența artificială reprezintă un instrument care analizează o bază de date și care identifică modele, iar principalii factori de succes în utilizarea acestui instrument sunt reprezentați de formularea exactă a problemei ce trebuie rezolvată și înțelegerea pe deplin a proceselor implicate. Extragerea de informații ascunse din baze de date vaste reprezintă o tehnologie care poate ajuta companiile să se concentreze asupra celor mai importante informații din bazele lor de date.

Având în vedere existența volumului mare de date neexplorate încă și evoluția exponențială a domeniului informaticii, putem afirma că a crescut presiunea utilizării de noi metode pentru descoperirea informației “ascunse” de date, informație imposibil de detectat cu mijloace tradiționale. În concluzie, putem spune că instrumentele specifice acestei tehnologii identifică trenduri mai aprofundat decât o simplă analiză, iar utilizatorii au posibilitatea de a identifica atribute cheie ale proceselor organizaționale datorită folosirii unor algoritmi complicați.

BIBLIOGRAFIE:

- 1.David Hand, Heikki Mannila, Padhraic Smyth, "Principles of Data Mining", MIT Press, Cambridge, 2001.
- 2.Jiawei Han, Micheline Kamber, "Data Mining: Concepts and Techniques", Academic Press, San Diego, 2001.
- 3.Ian H. Witten, Eibe Frank, "Data Mining: Practical Machine Learning Tools and Techniques", San Francisco, Morgan Kaufman Publisher, 2005.

METODE MODERNE DE INSTRUIRE

Mary-Violeta Petrescu
Liceul de Arte „Marin Sorescu”

O modalitate modernă de instruire o reprezintă utilizarea softurilor educaționale interactive, aplicațiile online fiind instrumente utile create pentru a ușura activitatea profesională în diverse domenii.

Web-ul reprezintă una dintre cele mai promițătoare platforme de dezvoltare a acestei modalități de instruire, deoarece este foarte bine standardizată, oferind multe facilități și este accesibilă tuturor sistemelor de operare. Din acest motiv prezintă un mare interes programele cu ajutorul căruia se realizează paginile Web interactive cu conținut educațional

Scopul softului Hot Potatoes este de a permite crearea unor teste interactive bazate pe web care pot fi accesate de la orice calculator conectat la Internet cu ajutorul unui browser.

Testele utilizează limbajele HTML și JavaScript pentru a pune în aplicare interactivitatea lor, dar nu este nevoie să cunoaștem funcționarea acestor limbaje, scopul este acela de a utiliza programele. Utilizatorul trebuie doar să introducă datele pentru exerciții (întrebări, răspunsuri, răspunsuri etc.), iar programul va crea pagini Web, care apoi se pot încărca pe un server.

Există cinci programe de bază în suita HotPotatoes: JQuiz, JCloze, JCross, JMix și JMatch. Programul JQuiz creează întrebări pe bază de chestionare cu diferite tipuri de itemi.

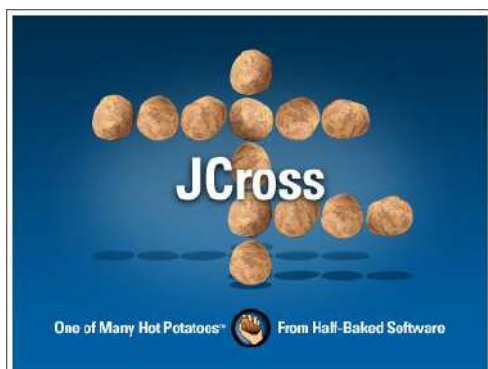
Întrebările pot fi de patru tipuri diferite, inclusiv mai multe variante de răspuns și de răspuns scurt. Feedback-ul specific poate fi asigurat atât pentru răspunsurile corecte cât și pentru răspunsurile greșite.

Programul JCloze creează exerciții de completare a spațiilor libere. Utilizatorul lucrează cu un text din care lipsesc anumite cuvinte și trebuie să găsească termenii potriviți pentru a rezolva exercițiul.

Răspunsurile corecte nelimitate pot fi specificate pentru fiecare spațiu liber, iar elevul poate solicita o sugestie și va vedea un mesaj de răspuns corect. Notarea automată este de asemenea inclusă.

Programul creează JCross puzzle-uri, care pot fi completate on-line. Aveți posibilitatea să utilizați o grilă de aproape orice dimensiune. JMix se folosește la compunerea exercițiilor cu propoziții amestecate, foarte bune pentru fixarea unor definiții. Utilizatorului i se vor propune o serie de cuvinte, pe care va trebui să le dispună în ordinea corectă.

În plus, există un al șaselea program numit Masher care este conceput pentru a crea unități complete de materiale într-o singură operație simplă. Dacă doriți să creați secvențe de exerciții și alte pagini care ar trebui să formeze o unitate, puteți folosi cu succes programul Masher.

Practica educațională indică un interes sporit pentru utilizarea noilor tehnologii, susținut de nevoia tot mai mare de a ține pasul cu schimbările profilului de competențe cerut pe piața muncii. Prin utilizarea acestor instrumente IT avansate se poate stabili un echilibru optim între dimensiunea formativă și informativă și cel mai bun raport posibil între educația formală, nonformală și informală.

Acest instrument de evaluare - autoevaluare oferă posibilitatea de a se implica direct în dezvoltarea activităților de comunicare și documentare, îmbunătățind abilitățile de comunicare și de utilizare a resurselor IT. HotPotatoes constituie un instrument de învățare flexibil și atractiv, adaptat cerințelor vieții moderne și potrivit generației de tineri pasionați de calculator.

Aplicațiile existente facilitează învățarea și schimbul de cunoștințe, dezvoltă creativitatea, pregătesc tinerii pentru viitor și aduc împreună oameni din cele mai diverse locuri, cu cele mai diverse experiențe.

Utilizarea noilor tehnologii în educație, a mutat accentul de la acumularea de cunoștințe către acumularea de aptitudini și competențe practice necesare atingerii scopului învățării.

BIBLIOGRAFIE:

1. Ghilic-Micu Bogdan, Stoica Marian, "e-Activitățile în societatea informațională", Editura Economică, București, 2002.
2. Preston Gralla, "Cum funcționează Internetul?", Editura All, București, 2000.

EVOLUȚIA ASISTENȚILOR VIRTUALI

Mary-Violeta Petrescu
Liceul de Arte „Marin Sorescu”

Un asistent virtual este o aplicație ce înțelege comenzile vocale și execută anumite sarcini pentru utilizator folosind Internetul. Printre aceste sarcini se numără: scrierea unui text prin dictare, citirea unui text cu voce tare, citirea și scrierea de e-mailuri, etc. Învățând istoricul, preferințele și alte informații despre un utilizator, asistenții virtuali pot răspunde la întrebări complexe, pot oferi recomandări, pot face predicții și pot iniția conversații.

Există două tipuri de asistenți virtuali:

- Smart advisers (Consultant inteligent) subject-oriented (orientat pe subiect) – care reprezintă conceptul de utilizare a automatizării și a tehnicilor digitale semnificativă a relației consultatnt client;
- Virtual assistants (Asistent virtual) task-oriented (orientat pe sarcini) – care este un agent software ce este folosit pentru a executa task-uri sau servicii pentru un individ.

Asistenții virtuali prezintă mai multe forme de interacțiune cu utilizatorul. Acestea sunt:

- text (chat online) prin intermediul unei aplicații;
- voce folosind tehnologii pentru recunoașterea vocală
- imagini prin upload-are de imagini

Un asistent virtual poate oferi o gamă largă de servicii, cum ar fi:

- oferă informații legate de vreme, fapte, etc.;
- operații precum setarea unei alarme, to-do list, etc.;
- redarea de muzică prin aplicații precum Spotify, Pandora sau Radio;
- redarea de videoclipuri, seriale TV, filme, streaming prin Netflix;
- comerț conversațional - comerțul conversațional se referă la intersecția aplicațiilor de mesagerie și a cumpărăturilor. Este trendul de a interacționa cu afacerile prin intermediul aplicațiilor de mesagerie precum WhatsApp, Wechat sau prin tehnologia vocală cum ar fi produsul Echo al companiei Amazon;
- oferă suport pentru servicii de tip relații cu clienții.

Evoluția asistenților virtuali începe din 1961 când IBM introduce IBM Shoebox, fiind primul tool ce folosește recunoașterea vocală. Acesta era folosit pentru a recunoaște 16 cuvinte și numere.

În 1972 Carnegie Mellon termină Harpy Program, care este capabil să înțeleagă în jur de 1000 de cuvinte, iar în 1990 este lansat produsul Dragon Dictate de către firma Dragon, care este primul produs ce folosește recunoașterea vocală, fiind disponibil în comerț. Până în 2011 tehnologia mai evoluează fiind introdus Clippy în Microsoft, ca apoi să apară asistentul virtual Siri, Alexa, Cortana, Google Home.

În acest articol vom enumera câțiva dintre cei mai populari asistenți virtuali creați de companiile de tehnologie.

Cortana, este un asistent virtual realizat de către Microsoft și a fost introdus în Windows 10 și telefoanele cu sistem de operare Windows. Numele provine din jocul Halo, unde Cortana este un caracter inteligent sintetic. A fost realizat pentru a rezolva task-uri de la trimiterea de email-uri până la rostirea glumelor. În prezent poate vorbi și înțelege opt limbi. Aceasta folosește un API pentru a traduce cuvintele, acesta fiind localizat pe cloud. Cortana prezintă o multitudine de funcționalități ce duc la creșterea productivității utilizatorului, ca de exemplu: setarea de remindere, GPS, vreme, conversii, căutare locală, căutare pe internet, etc.

Siri este un asistent virtual realizat de către compania Apple în 4 Octombrie 2011 și a apărut odată cu lansarea sistemului de operare, IOS5 pentru Iphone4S.

Siri prezintă următoarele tehnologii:

- Recunoașterea vocală automată (Automatic Speech Recognition-ASR-) pentru a transcrie cuvintele rostite în text;
- Procesare de limbaj natural (Natural Language Processing-NLP);
- Analizator de text pentru a afla dacă textul este o întrebare sau o comandă.

Alexa, este un asistent virtual creat de către Amazon ce prezintă o multitudine de funcții. Spre deosebire de Siri sau Cortana, Alexa este un dispozitiv separat. Asistentul poate activat folosind un cuvânt de deșteptare, i.e Echo. Produsul a apărut în Noiembrie, 2014 împreună cu Echo. Alexa a fost inspirată din sistemul de conversație și calculator de bord din serialul Starship Enterprise. Acesta prezintă un serviciu numit Alexa Voice Services(AVS), ce procesează comenzile primite. Alexa prezintă două tipuri de funcționalități: comenzi și competențe (third-party skills). Comenzile și skill-urile sunt dezvoltate de către developerii de la Amazon, dar skill-urile pot fi implementate și de useri. Pe lângă acestea Alexa prezintă o problemă majoră și anume faptul că necesită o conexiune la Internet pentru a funcționa.

Google Home este un brand de difuzoare inteligente(smart speakers) dezvoltate de către Google. Primul device a fost anunțat în Mai 2016 și lansat în US în Noiembrie 2016. Acesta primește de la utilizatori comenzi pentru a interacționa cu anumite servicii folosind asistentul personal denumit

Google Assistant. Un avantaj pe care îl prezintă Google Home este faptul că Google Search-ul și voice control-ul sunt foarte performante. Prezintă abilitatea de a memora mai multe conturi Google și este capabil să diferențieze vocile utilizatorilor diferiți cât și datele specifice fiecăruia. Din noiembrie 2017 este capabil să proceseze două comenzi deodată.

Asistenții virtuali personali pot fi găsiți în foarte multe dispozitive, printre care se numără:

- boxele inteligente, ex: Amazon Echo, Google Home;
- aplicațiile de mesagerie instantă, ex: Facebook Messenger;
- integrați în sistemele de operare, ex: Apple-Siri, Cortana-Microsoft;
- aplicațiile mobile, ex: Google Allo, Dom-Pizza Domino;
- ceasurile inteligente.

În viitor asistenții virtuali vor fi mai des folosiți atât în viața personală cât și în activitatea comercială deoarece aceștia evoluează reușind să ofere mai multe servicii utilizatorilor, evoluția acestora depinzând de evoluția mecanismelor folosite pentru recunoașterea vocală și procesarea limbajului natural.

BIBLIOGRAFIE:

1. Virtual personal assistant. [Online]. Available: https://searchcrm.techtarget.com/de_nition/virtual-assistant
2. Virtual assistant. [Online]. Available: <https://en.wikipedia.org/wiki/VirtualAssistant>
3. An introduction to intelligent personal assistants. [Online]. Available: <https://chatbotsmagazine.com/an-introduction-to-intelligent-personalassistants-37c07aa7c5ab>
4. P. Zubair, H. Bhat, and T. Lone, "Cortana-intelligent personal digital assistant: A review," International Journal of Advanced Research in Computer Science, 2017.
5. "Siri rising: The inside story of siri's origins and why she could overshadow the iPhone." [Online]. Available: <https://www.huffingtonpost.com/2013/01/22/siri-doengine-apple-iphone n 2499165.html>

EFECTELE EXERCIȚIILOR FIZICE ASUPRA COPIILOR

Pavel Ionuț Petrica, Liceul cu Program Sportiv "Bihorul" Oradea

Exercițiul fizic este performanța unei activități de a dezvolta sau menține o condiție fizică bună și o sănătate generală pentru organism.

- Exercițiul îmbunătățește starea de spirit;
- Exercițiul combate bolile cronice;
- Exercițiul ajută la menținerea controlului asupra greutateii;
- Exercițiul întărește inima și plămânii;
- Exercițiul oferă un somn liniștit;
- Exercițiul poate fi distractiv.

Orice activitate întreprinsă de copii trebuie să fie orientată spre viitor.

Pentru copii, dezvoltarea psihomotrică trebuie să meargă paralel cu dezvoltarea fizică.

Exercițiul fizic îmbină jocul cu seriozitatea, dezinhibă energiile și le canalizează spre scopuri bine stabilite. Exercițiul fizic reprezintă cel mai plăcut mod de a face gimnastică și de a adopta un stil de viață sănătos și activ pentru copii. Exercițiul fizic este conceput pentru copii, în vederea unei dezvoltări fizice și psihice armonioase. Cei mici vor învăța să își coordoneze mișcările, se va spori rezistența fizică, se va dezvolta ritmicitatea și muzicalitatea motrică și li se va insufla dorința adoptării unui stil de viață sănătos și echilibrat.

Beneficiile practicării exercițiului fizic pentru copii sunt numeroase, mișcarea fiind esențială pentru creșterea și dezvoltarea armonioasă a fiecărui copil.

Practicarea sistematică a exercițiilor fizice și sportului/antrenament de către elevi, au o serie de beneficii, după cum urmează:

Dezvoltarea fizică:

- se sporește rezistența împotriva bolilor cardio-vasculare;
- se mărește rezistența fizică a copilului și se previn leziunile musculare;
- se sporește coordonarea și echilibrul;
- se diminuează/înlătură tendințele de supraponderabilitate;
- copiii vor adopta o ținută corectă, elegantă.

Dezvoltarea psihică:

- crește încrederea în forțele proprii;

- se dezvoltă simțul disciplinei.

Creșterea performanțelor intelectuale:

- studiile au arătat că orice persoană care își crește rezistența la efort își va crește, în mod direct, și performanțele intelectuale.

Controlul greutateii corporale:

- Este bine cunoscut faptul că, doar prin intermediul exercițiilor fizice, scăderea în greutate este un obiectiv dificil de atins. De exemplu, prin alergare ușoară timp de 30 minute pierdem doar aproximativ 300 calorii, un număr destul de scăzut dacă ne gândim la cantitatea ingerată într-o singură zi. Odată cu scăderea în greutate, exercițiile fizice regulate ne ajută să ne menținem noua greutate, pentru că urmarea unui program bine stabilit de exerciții crește metabolismul, ceea ce înseamnă că ardem mai multe calorii atât în timpul zilei cât și în timpul somnului.

Prevenția bolilor cardio-vasculare, a diabetului zaharat și a cancerului

- Printre efectele exercițiilor fizice se numără creșterea nivelului de HDL colesterol (colesterolul “bun”) care luptă împotriva bolilor cardiovasculare și scăderea LDL colesterol (colesterolul “rău”). În același timp, scade riscul de apariție a diabetului zaharat de tip 2 și a multiple tipuri de cancer.

Îmbunătățirea stării de spirit:

- Stima de sine crescută este un beneficiu psihologic principal al exercițiilor fizice regulate. Atunci când facem exerciții fizice zilnic, organismul nostru secretă substanțe chimice numite endorfine. Acestea interacționează cu receptorii aflați în creier iar efectele constau în îmbunătățirea stării de spirit, creșterea stimei de sine și modificarea percepției asupra senzației dureroase.

Îmbunătățirea relațiilor sociale:

- Exercițiul fizic este o ocazie bună de a cunoaște alți oameni sau de a întări relații deja existente, indiferent dacă este vorba despre un sport de echipă sau despre un set de exerciții realizate în grup.

Copiii dispun de o energie debordantă, de o pasiune ieșită din comun în a se juca, a alerga și a cunoaște noi provocări. De cele mai multe ori e nevoie de doi adulți pentru a face față, fizic, unui singur copil.

Importanța sportului în viața celor mici este incomensurabilă. Exercițiile de motricitate, de dexteritate, de anduranță și de anticipare pot fi practicate de copii încă de la vârstele de 4, respectiv 5 ani, dezvoltându-le, atât musculatura, cât și abilitățile fizice.

Pe de altă parte, practicarea unui sport de performanță îi ajută pe cei mici să-și formeze personalitatea și stima de sine, să socializeze și să perceapă în mod benefic jocul colectiv, ajutându-i în același timp să-și învingă teama în fața eșecurilor și emoțiile din timpul competițiilor.

Diferitele exerciții pentru copii, organizate în colectivitate și predate de un antrenor cu experiență, au menirea de a lucra constructiv la formarea unei calități de bază în sport, și anume, munca în echipă. Doar prin susținere reciprocă se pot atinge obiectivele de grup și, desigur, marile performanțe sportive.

Alte calități de bază, pe care le dezvoltă sportul în numele fiecărui copil, sunt disciplina și educația sportivă. Doar prin sport, copilul poate înțelege că o înfrângere nu este decât o lecție de viață, o experiență din care află unde și cum a greșit, scopul ulterior fiind de a îmbunătăți performanța prin muncă și perseverență. Odată cu înaintarea în vârstă, în adolescență, copiii înțeleg mult mai bine importanța activității fizice și rolul ei în formarea lor ca adulți.

Beneficiile sportului asupra sănătății adolescenților sunt la fel de numeroase ca în cazul copiilor cu vârste fragede. Cu atât mai mult cu cât adolescența este perioada în care pot apărea derapajele în rândul celor care nu au o ocupație, un hobby sau un scop în viață.

În general, sporturile organizate, bine structurate și activitățile fizice zilnice oferă suficiente avantaje adolescenților. Sporturile în echipă îi ajută pe adolescenți să învețe ce sunt responsabilitatea, devotamentul și respectul față de ceilalți participanți la joc.

Mulți ar crede ca practicarea unui sport poate implica distragerea atenției de la activitățile școlare și neglijarea celorlalte materii. Nu există, de fapt, lucru mai fals! Ba din contră, sportul necesită memorare, învățare și repetare, inclusiv seturi de abilități direct relevante și în celelalte domenii.

Nu puține persoane adulte au dezvoltat tendințe de îngrășare încă din perioada adolescenței, din cauza sedentarismului excesiv, a unei alimentații greșite și desigur, din pricina lipsei acute de exerciții fizice. Astfel, tinerii care sunt gata să pornească în viață pe cont propriu sunt sfătuiți să urmeze calea sportivă, să citească mult despre nutriție și să ia decizii sănătoase în ce-i privește.

Mersul pe bicicletă, înotul, alergatul în natură, fotbalul, chiar și mersul la sala de fitness, practicate regulat, sunt activități care diminuează enorm posibilitatea de a contracta boli precum osteoporoza sau cancer.

De îndată ce adolescenții ating pe plan sportiv primele obiective, crește și încrederea în sine. Vor fi astfel încurajați să țină seama spre alte țeluri, din ce în ce mai mărețe.

O viață sănătoasă prin alimentație și sport combate stările de stres, alungă oboseala și crește gradul de relaxare. Cei care nu au timp suficient să facă educație fizică în aer liber sunt îndrumați să găsească o cale să aloce mișcării cel puțin 30 de minute pe zi, chiar dacă asta presupune a face sport acasă.

Opțiunile sunt multiple și ne putem orienta către o bicicletă fitness, către un stepper cu mânăne sau către o bandă de alergare. De asemenea, există varianta de a alterna exercițiile cu cele deja binecunoscute: serii de flotări, genuflexiuni, stretching, abdomene, acompaniați, desigur, de muzica preferată.

BIBLIOGRAFIE:

- 1) BACIU C., *Anatomia funcțională a aparatului locomotor*, București, Edit. Stadion, 1972.
- 2) CĂTĂNEANU, S., COJOCARU N., CERNĂIANU S., *Elemente de teoria și metodică educației fizice și antrenamentului sportiv*, Edit. Stiech, Craiova, 2000.
- 3) DUMITRESCU G., *Antrenament sportiv*, Edit. Universității din Oradea, 2006.
- 4) IFRIM M., *Antropologie motrică*, București, Edit. Științifică și Enciclopedică, 1986.
- 5) SCARLAT E. și SCARLAT M., *Educație fizică și sport*, Edit. Didactică și Pedagogică, București, 2002.

EDUCAȚIA NON-FORMALĂ – ÎN SPRIJINUL ELEVILOR CU CES

Prof. Petrila Otilia

LICEUL TEHNOLOGIC SPECIAL NR 1

Abstract

Educația nonformală alături de educația formală și educația informală reprezintă ansamblul acțiunilor și al influențelor pedagogice desfășurate, succesiv sau simultan, în cadrul activității de formare-dezvoltare a personalității umane.

Pentru a deveni o dimensiune permanentă a existenței umane, educația trebuie să aibă un caracter global, conjugând armonios și eficient educația formală cu cea nonformală și informală.

În cazul elevilor cu CES educația non formală ajută la completarea celorlalte forme de educație a copilului prin valorificarea potențialului de învățare al elevului.

Elevii cu nevoi educative speciale sunt parte a societății noastre, aceștia mai mult decât ceilalți copii au nevoie de o permanentă colaborare și socializare cu alți copii pentru asigurarea integrării sociale a lor. Prin contactul direct cu elevii din alte instituții școlare, prin implicarea alături de ei la diverse activități, se realizează minimalizarea separării și reducerea chiar până la înlăturare, în mare măsură, a tendințelor de agresivitate, comportamente neadecvate, contribuind la îmbunătățirea modului lor de viață.

Tendința de a sprijini și crea cadrul necesar asigurării integrării sociale și profesionale a copiilor cu nevoi speciale este cu atât mai eficientă cu cât mai activă, argumentul suprem constituindu-l beneficiile psihosociale ale incluziunii, aceasta facilitând asumarea de roluri sociale proprii în comunitate și stabilirea de relații sociale.

Stabilirea unor parteneriate educaționale între școală, familie și comunitate dar și între diverse instituții școlare, presupune reușita elevilor la școală și mai târziu în viață. Atunci când elevii, părinții și membrii ai comunității se consideră unii pe alții parteneri în educația elevilor cu nevoi speciale, se creează în jurul elevilor o comunitate suport care începe să funcționeze în sprijinul elevilor.

„Unde-s mulți, puterea crește” spune învățătura populară și numai prin unirea efortului cadrelor didactice, părinților, a școlii și a comunității, se poate face o mai bună integrare socială și profesională a copiilor cu nevoi speciale. Reducerea comportamentelor nedorite este o activitate extrem de dificilă și complexă. Din cauza posibilităților mai limitate de adaptare, elevul cu tulburări de conduită resimte o nevoie accentuată de sprijin din punct de vedere afectiv și social.

Nevoilor de adaptare copiilor cu dizabilități li se adresează educația nonformală, ea fiind, așa cum spunea C. Cucoș: „o cale de ajutor pentru cei care au resurse mai mici de a accede la o școlarizare normală: săraci, izolați, tineri în derivă, persoane cu nevoi speciale”. În situația în care pornim de la conceptul că orice copil are dreptul la educație, în mod special copilul cu dizabilități, care trebuie permanent stimulat pentru a se putea ajunge la un grad cât mai mare de recuperare sau chiar independență a acestuia, s-a constatat că activitățile desfășurate într-un cadru non formal motivează elevii cu CES. Prin aceste activități se mărește semnificativ timpul de captare și retenție a atenției, le crește stima de sine, încrederea în forțele proprii, își schimbă atitudinea față de învățare, crește receptivitatea și interactivitatea elevului, stimulează creativitatea, memoria de lungă durată. Instituțiile de educație

formală ar trebui să dezvolte activități școlare și extrașcolare combinând cunoștințele și metodologiile specifice ambelor tipuri de educație.

Educația nonformală vine în întâmpinarea nevoilor de formare și dezvoltare a competențelor personale și profesionale, completând sistemul formal de educație, oferind prin aplicații practice de învățare, situații de viață reale.

Importanța educației nonformale se reflectă prin următoarele avantaje:

- este o educație centrată pe elev, pe procesul de învățare, și nu pe procesul de predare, solicitând diferențiat fiecare elev;
- pune accent pe aspirațiile și aptitudinile speciale ale elevilor;
- oferă un curriculum variat, flexibil și diferențiat, printr-un program diversificat de activități în care primează interesele elevilor;
- oferă un cadru organizat de petrecere a timpului liber, într-un mod cât mai relaxant, cu scopul de refacere a echilibrului fizico-psihic;
- promovează strategiile apreciative, stimulative prin activități plăcute de formare continuă, fără modalități de evaluare rigide;
- promovează principiile și necesitățile educației permanente.

Prin procesul învățării nonformale se dezvoltă competențe, aptitudinile și atitudini care au ca scop principal dezvoltarea personală și profesională a elevului, iar alături de competențele achiziționate prin educația formală, contribuie la o mai bună integrare și participare activă a elevului în societate. Prin intermediul educației nonformale se urmărește dezvoltarea unor competențe, aptitudini și atitudini ca: disciplină, responsabilitate, încredere în propriile puteri, capacitate de organizare și coordonare, lucru în echipă, pragmatismul, competențe interpersonale.

Educația nonformală se bazează pe învățarea activă prin activități voluntare și nu pe învățarea mecanică a unor cunoștințe din manuale sau din alte materiale de învățare.

Dezvoltarea abilităților de comunicare și relaționare interpersonală, duce la îmbunătățirea performanțelor școlare, la eliminarea problemelor emoționale și de comportament, diminuând dificultățile de adaptare socială a elevilor cu dizabilități.

Pentru dezvoltarea și consolidarea abilităților sociale ale elevilor cu dizabilități se pot utiliza o serie de activități cum ar fi: Tehnica "Ziarul vorbitor", Tehnica "Grupurile zumzăitoare", Tehnica, "Obiecte găsite", Tehnica "Ochelarilor vorbitori", Tehnica "Mângâierea îngerilor", Tehnica „Desenul grupului”, Tehnica „Rotația desenelor”.

Exemplificăm câteva activități care pot fi utilizate pentru dezvoltarea și consolidarea abilităților de a iniția și întreține relații personale, de a fi acceptați în cadrul unor grupuri, de a funcționa eficient în cadrul unei echipe.

Prin Tehnica "Ziarului vorbitor", la începutul orei elevii primesc câte un ziar de la profesor și li se cere să-și exprime sentimentele trăite în ziua respectivă. Exprimarea sentimentelor se realizează acționând asupra ziarului primit de la profesor. Sentimentele de frustrare acumulate în ziua respectivă se exprimă prin ruperea ziarului în bucăți.

Tehnica "Grupurile zumzăitoare", presupune împărțirea elevilor în grupuri de câte patru persoane cu grade de timiditate diferite. Fiecare dintre cei patru elevi își vor exprima opiniile iar concluziile echipei vor fi prezentate de către un singur elev fără a se numi elevii care au avut o anumită opinie. Această tehnică oferă posibilitatea și celor mai timizi elevi din echipă să-și exprime ideile. Prima dată vor prezenta elevii care nu au probleme de comunicare iar pe măsură ce metoda se folosește tot mai mult și ceilalți elevi vor fi antrenați să prezinte concluziile echipei.

Tehnica "Obiecte găsite" este o tehnică antrenantă, distractivă care duce la îmbunătățirea comunicării și a abilităților prezentare și negociere. Prin această tehnică li se cere elevilor să iasă din clasă, să caute un obiect și să îl aducă în clasă la întoarcere. Acțiunea durează doar câteva minute. La întoarcere elevul are sarcina de a vinde profesorului obiectul găsit prin prezentarea acestuia într-un mod cât mai atractiv. Prin această tehnică se dezvoltă la elevi imaginația, creativitatea, puterea de convingere, încrederea în forțele proprii.

Tehnica “Ochelarii vorbitori” presupune aranjarea elevilor într-un cerc. Un elev din cercul respectiv va începe jocul și va purta o pereche de ochelari de soare. Colegul său din partea dreaptă spune: “Ochelari, ochelari, spuneți ce vedeți, spuneți ce vă place mai mult la mine”. Elevul care poartă ochelarii va răspunde în numele acestora la întrebarea colegului prin cuvinte frumoase și lucruri bune. Dacă ochelarii mai departe colegului din partea stângă, care continuă jocul. Jocul se termină când toți elevii din cerc au participat la el.

Tehnica “Mângâierea îngerilor” se realizează pe un fond muzical liniștitor, creându-se o atmosferă de basm. Elevii sunt așezați pe două rânduri față în față și au rolul de îngeri. Fiecare dintre elevi trece prin acest culoar, cu ochii închiși și este atins de îngeri. Prin atingerile îngerilor se transmit colegului toate gândurile bune, afecțiune, bunătate, o stare de bine. Tehnica contribuie la îmbunătățirea relațiilor interpersonale, coeziunea grupului, empatie pentru cei din jur, echilibrul psihic.

Prin Tehnica „Desenul grupului” se împart elevii pe gupe, fiecare grupă primind câte o coală mare de hârtie. Fiecare elev din grupă își alege un loc pe coală unde să deseneze ce dorește cu specificarea ca fiecare elev să aibă același spațiu pentru desenat. Prin această tehnică se dezvoltă lucrul în echipă, respectarea regulilor echipei, antrenarea răbdării, creativitatea, libertatea de manifestare.

Tehnica „Rotația desenelor” presupune așezarea elevilor în jurul unei mese. Timp de cinci minute fiecare elev va desena pe o foaie ce dorește. La comanda ”Stop”, elevul va da foaia colegului din partea dreaptă, care va desena pe foaia primită ce dorește timp de cinci minute. Exercițiul se repetă până când desenul va ajunge din nou la elevul care l-a început. Prin această tehnică se dezvoltă respectul față de membrii grupului, creativitatea, capacitatea de a rezolva conflicte și probleme, aprecierea muncii celuilalt.

Diversitatea în școală presupune pe lângă promovarea de noi modele de socializare și analiză a propriei persoane și facilitarea acceptării punctelor de vedere diferite, a situațiilor și modurilor diferite de viață. Atât educația non-formală cât și educația outdoor pot fi integrate cu succes în educația formală cu scopul de a maximiza efectele procesului de învățare, tendința actuală este aceea de amplificare a celor două forme, mai ales pentru faptul că încorporate, ele conduc la un sistem educativ mult mai valoros din punct de vedere al calității, produc avantaje pe termen lung, permit acoperirea unei game largi de discipline și cel mai important, actul educațional se axează în aceeași măsură și celor care o implementează (în speță profesorilor) și celor care fac obiectul învățării (în speță elevii).

Un aspect important al educației non formale este acela că răspunde atât nevoilor de bază ale individului, cât și celor care îl particularizează în grupul din care face parte:

- Nevoia de a fi respectat – derularea de diferite activități în aer liber încurajează copilul să se simtă în largul său, astfel el va fi mult mai deschis, va comunica, își va exprima propriile opinii, se va simți băgat în seamă și va simți ca deciziile sale contează pentru ceilalți; elevii pot fi consultați cu privire la diferite jocuri sau activități
- Nevoia de a fi responsabil – activitățile outdoor permit copilului oportunitatea de a primi diferite sarcini, responsabilități pentru atingerea scopului propus (spre exemplu dacă se optează pentru o activitate de ecologizare, un copil poate primi sarcina de a curăța pomii, un altul sarcina de a uda florile, important este însă, ca prin comunicarea cu copilul, profesorul să-i transmită acestuia sentimentul că prin ceea ce întreprinde el, mediul va fi mai curat, astfel el va conștientiza că are o responsabilitate față de protejarea mediului).
- Nevoia de a fi activ - implicarea în diferite activități sportive, jocuri, plimbări tematice, aduce numeroase beneficii dezvoltării fizice, psihice ale copilului. Jocul fiind activitatea fundamentală a copilului este important ca toți copiii să fie stimulați în mod constant să se joace, să alerge, să participe la diferite activități în mod activ.
- Nevoia de a fi inclus social – poate cea mai importantă caracteristică a educației non formale este aceea că este o modalitate de succes de a depăși unele dificultăți ale copilului (psihice, fizice, sociale, emoționale sau economice), astfel încât acesta să fie inclus social, să simtă că aparține unei comunități; se consideră ca mediul din interiorul grupeii este mai degrabă unul competitiv, în timp ce cel din afara clasei este unul suportiv, care permite

copiilor să se exprime, să relaționeze cu ceilalți, să colaboreze.

În lumea reală, considerată normală, deficiența nu reprezintă decât o altă latură a normalității. În această lume tendința este aceea de a-i marginaliza pe cei care nu sunt la fel ca noi. Persoanele cu dizabilități nu duc povara deficienței lor ci povara atitudinii pe care o au cei din jur cu privire la ea. Se presupune că toate persoanele au drepturi egale, dar persoanelor cu dizabilități nu li se oferă aceleași șanse de integrare în societate, deși acestea se străduiesc să țină pasul. Într-o lume funcțională acestor persoane trebuie să li se ofere șansa de a se dezvolta în mod cât mai normal sub aspect personal, profesional, fizic, psihic și social.

Bibliografie:

1. Dumitru G.; Bucurei C.,; Cărbuț C. „Integrarea elevilor cu cerințe educative speciale”, Timișoara, Editura Mirton, 2006.
2. Cucos, C., „Pedagogie”, Iași, Editura Polirom, 2006.
3. Miftode, V. (coord.), „Dimensiuni ale asistenței sociale: forme și strategii de protecție a grupurilor defavorizate”, Editura Eidos, Botoșani, 1995.
4. Tomșa, G., Consiliere școlară, Credis, București, 2000.

INOVAREA EDUCAȚIONALĂ: TRANSFORMAREA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI PENTRU VIITOR

Prof. Petrovai Maria

Școala Gimnazială Mircea Vulcănescu Bârsana

Într-o lume aflată într-o continuă schimbare, învățământul tradițional nu mai reușește să răspundă pe deplin nevoilor și așteptărilor elevilor și ale societății. Inovarea educațională devine astfel esențială pentru a pregăti elevii pentru viitor. Inovarea în educație presupune utilizarea de metode, tehnologii și abordări noi care să facă procesul de învățare mai eficient, relevant și atractiv. În acest eseu, vom explora diverse aspecte ale inovării educaționale, inclusiv rolul tehnologiei, noile metode pedagogice, importanța personalizării învățării și provocările asociate cu implementarea acestor inovații.

Rolul Tehnologiei în Inovarea Educațională

Tehnologia joacă un rol central în procesul de inovare educațională. Integrată corespunzător, aceasta poate transforma modul în care elevii învață și profesorii predau.

1. Platforme de E-learning și Resurse Online

Platformele de e-learning, cum ar fi Coursera, Khan Academy sau EdX, oferă acces la cursuri de înaltă calitate de la universități de prestigiu și experți în diverse domenii. Aceste platforme permit învățarea autodirijată și flexibilă, oferind elevilor posibilitatea de a învăța în propriul ritm și conform propriilor interese.

2. Tehnologii Asistive

Pentru elevii cu dizabilități, tehnologiile asistive, cum ar fi software-ul de recunoaștere vocală, dispozitivele de amplificare a sunetului și cititoarele de ecran, pot face educația mai accesibilă și mai incluzivă. Aceste tehnologii permit elevilor cu diverse nevoi speciale să participe activ la lecții și să-și dezvolte potențialul maxim.

3. Realitate Virtuală și Augmentată

Realitatea virtuală (VR) și realitatea augmentată (AR) sunt alte exemple de tehnologii inovatoare care pot îmbunătăți procesul de învățare. Aceste tehnologii oferă experiențe de învățare imersive, care pot spori înțelegerea și reținerea informațiilor. De exemplu, elevii pot explora virtual situri arheologice sau corpul uman, obținând o înțelegere profundă și concretă a conceptelor studiate.

4. Analiza Datelor și Învățarea Adaptivă

Tehnologiile de analiză a datelor permit monitorizarea progresului elevilor și identificarea zonelor în care aceștia au nevoie de sprijin suplimentar. Învățarea adaptivă utilizează aceste date pentru a personaliza experiența de învățare, oferind resurse și activități specifice fiecărui elev. Aceasta asigură că toți elevii primesc sprijinul necesar pentru a-și atinge obiectivele educaționale.

Noi Metode Pedagogice

Inovarea educațională nu se limitează la tehnologie. Noile metode pedagogice joacă un rol crucial în transformarea educației.

1. Învățarea Bazată pe Proiecte (PBL)

Învățarea bazată pe proiecte este o metodă pedagogică în care elevii învață prin implicarea în proiecte complexe și reale. Aceasta abordează promovarea învățării active, colaborarea și dezvoltarea abilităților de gândire critică. De exemplu, elevii pot lucra la proiecte de cercetare despre schimbările climatice, dezvoltând astfel atât cunoștințe științifice, cât și abilități de prezentare și colaborare.

2. Învățarea Bazată pe Probleme (PBL)

Învățarea bazată pe probleme (Problem-Based Learning) implică utilizarea de probleme reale ca punct de plecare pentru învățare. Elevii sunt încurajați să identifice soluții și să-și dezvolte abilități de gândire critică și de rezolvare a problemelor. Aceasta metodă este eficientă pentru dezvoltarea abilităților de analiză și sinteză, esențiale în diverse domenii profesionale.

3. Învățarea Colaborativă

Învățarea colaborativă promovează cooperarea între elevi pentru atingerea unui obiectiv comun. Aceasta metodă încurajează schimbul de idei, dezvoltarea abilităților sociale și responsabilitatea colectivă. De exemplu, proiectele de grup și discuțiile în clasă pot facilita învățarea colaborativă și dezvoltarea competențelor interpersonale.

4. Învățarea Experiențială

Învățarea experiențială presupune învățarea prin practică și reflecție asupra experiențelor directe. Aceasta metodă este eficientă pentru dezvoltarea abilităților practice și a competențelor critice. De exemplu, internship-urile și proiectele de voluntariat oferă oportunități valoroase de învățare experiențială, pregătind elevii pentru provocările reale ale vieții profesionale.

Personalizarea Învățării

Personalizarea învățării este un aspect crucial al inovării educaționale, asigurând că fiecare elev beneficiază de o educație adaptată nevoilor și stilului său de învățare.

1. Învățarea Adaptivă

Învățarea adaptivă utilizează tehnologii și date pentru a oferi experiențe de învățare personalizate. Platformele educaționale adaptive monitorizează progresul elevilor și ajustează materialele și activitățile în funcție de nevoile individuale. Aceasta abordare asigură că toți elevii primesc suportul necesar pentru a-și atinge potențialul maxim.

2. Programe Individualizate de Învățare

Programele individualizate de învățare permit elevilor să-și stabilească propriile obiective și să lucreze la propriul ritm. Aceasta flexibilitate este esențială pentru a răspunde diversității de nevoi și stiluri de învățare. De exemplu, un elev talentat la matematică poate avansa rapid prin materialele curriculare, în timp ce un elev care întâmpină dificultăți poate beneficia de suport suplimentar.

3. Utilizarea Tehnologiilor pentru Personalizare

Tehnologiile educaționale, cum ar fi platformele de e-learning și aplicațiile educaționale, permit personalizarea învățării. Aceste instrumente oferă resurse adaptate nevoilor fiecărui elev, facilitând astfel o învățare mai eficientă și mai relevantă. De exemplu, aplicațiile de învățare a limbilor străine oferă exerciții personalizate în funcție de nivelul și progresul fiecărui utilizator.

Provocările Inovării Educaționale

Implementarea inovării educaționale vine cu o serie de provocări care trebuie abordate pentru a asigura succesul acestora.

1. Rezistența la Schimbare

Una dintre principalele provocări este rezistența la schimbare din partea profesorilor, elevilor și a instituțiilor educaționale. Schimbarea metodologiilor și adoptarea de noi tehnologii poate fi întâmpinată cu scepticism și reticență. Este esențial să se ofere formare și suport adecvat pentru a facilita tranziția către noile abordări.

2. Accesul Inegal la Resurse Tehnologice

Un alt obstacol major este accesul inegal la resurse tehnologice. Nu toți elevii și școlile au acces la tehnologiile necesare pentru a beneficia de inovațiile educaționale. Este crucial să se dezvolte politici și inițiative care să asigure accesul echitabil la resurse și tehnologii pentru toți elevii.

3. Securitatea și Confidențialitatea Datelor

Utilizarea tehnologiilor educaționale ridică probleme legate de securitatea și confidențialitatea datelor. Este esențial să se implementeze măsuri adecvate pentru protejarea informațiilor personale ale elevilor și pentru asigurarea confidențialității datelor.

4. Adaptarea Curriculumului

Adaptarea curriculumului pentru a integra noile metode pedagogice și tehnologii poate fi o provocare. Este necesar să se dezvolte curriculuri flexibile și adaptabile, care să permită integrarea inovărilor educaționale și să răspundă nevoilor diversificate ale elevilor.

Concluzie

Inovarea educațională este esențială pentru a pregăti elevii pentru provocările și oportunitățile viitorului. Tehnologiile educaționale, noile metode pedagogice și personalizarea învățării joacă un rol crucial în transformarea educației. Cu toate acestea, pentru a asigura succesul acestor inovații, este esențial să se abordeze provocările legate de rezistența la schimbare, accesul la resurse tehnologice, securitatea datelor și adaptarea curriculumului. Adoptarea unei abordări integrate și flexibile în privința inovării educaționale poate contribui la crearea unui sistem educațional mai eficient, relevant și incluziv, care să răspundă nevoilor tuturor elevilor.

Bibliografie

- **Cerghit, I.** *Metode de învățământ*. Editura Polirom, Iași, 2006
- **Cristea, S.** *Teoria generală a educației*. Editura Didactică și Pedagogică, București, 2010
- **Cucoș, C.** *Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice*. Editura Polirom, Iași, 2014
- **Dumitru, I. Al.** *Educația bazată pe valori*. Editura Polirom, Iași, 2008
- **Holban, I.** *Pedagogie. Fundamente teoretice și aplicative*. Editura Didactică și Pedagogică, București, 2009
- **Ionescu, M.** (2005). *Instruirea modernă. Tehnologia didactică*. Editura Polirom, Iași, 2005
- **Neacșu, I.** (1990). *Metode și tehnici de învățare eficientă*. Editura Didactică și Pedagogică, București, 1990
- **Oprea, C. L.** (2008). *Strategii didactice interactive*. Editura Didactică și Pedagogică, București, 2008
- **Pânișoară, I.-O.** (2019). *Ghidul profesorului. Tehnici de predare și evaluare*. Editura Polirom, Iași, 2019

SATISFACTIA ÎN MUNCĂ ȘI MOTIVAȚIA PROFESIONALĂ A CADRELOR DIDACTICE

*Prof. înv. primar Petruța Liana
Școala Gimnazială „Octavian Goga”-Oradea*

ARGUMENT

Teoriile centrate pe explicarea comportamentului prin considerarea proceselor motivării au demonstrat că participarea în muncă nu este o simplă consecință a acțiunii unuia sau mai multor motive. Prin urmare pe traiectul procesului de declanșare a participării în muncă intervin instanțe care se asociază cu blocarea sau activarea motivelor individuale ale participării în muncă. În locul unor asociații simple, a unei legături directe între motive și acțiuni de muncă, trebuie considerat un proces continuu de motivare a participării în care intervin diferite condiții care facilitează cristalizarea și acțiunea motivelor. Problema motivării constă astfel în înțelegerea modului de cristalizare continuă a motivației de angajare și participare în muncă sub presiunea exercitată de diferite condiții.

Tema cercetării aduce contribuție la succesul managerilor de școli, deoarece succesul lor depinde de capacitatea de a-i orienta, organiza, îndruma și motiva pe colaboratori și subordonați pentru realizarea optimă a obiectivelor programelor de formare sau de perfecționare.

Obiectul cercetării îl reprezintă descoperirea factorilor ce mențin interesul pentru profesia de cadru didactic, precum și a rolului motivație profesionale în satisfacția muncii.

Ipoteza: Motivația profesională are efecte pozitive asupra satisfacției în muncă atunci când cadrele didactice au independență decizională, au relații interpersonale armonioase, au stabilitate financiară, au parte de apreciere și stimă din partea comunității.

Scopul cercetării : Determinarea factorilor ce mențin interesul pentru profesia de cadru didactic.

Obiectivele cercetării:

- Determinarea rolurilor dominantelor motivaționale în obținerea satisfacției profesionale;
- Elaborarea unei scale cu ancore comportamentale pentru cadrele didactice din învățământul preuniversitar, cu scopul evaluării motivației profesionale a acestora;

- Determinarea factorilor de menținere a interesului crescut pentru profesia de cadrul didactic preuniversitar .

Perioada și locul desfășurării cercetării

Cercetarea s-a efectuat în ultimul semestru al anului școlar 2022/2023 și în primul semestru al anului școlar 2023/2024 la Școala Gimnazială “Octavian Goga” din Oradea.

Caracteristicile esantionului pe care s-a aplicat conținutul cercetării

Participanții la cercetare sunt 30 de cadre didactice cu studii superioare, profesori și învățători din învățământul preuniversitar.

Metodele utilizate :

- Studiul individual și generalizarea datelor din literatura de specialitate
- Metoda anchetei tip chestionar (chestionarele „Dominante motivaționale” „Satisfacție în muncă” “Motivația la profesori “)

ANALIZA ȘI INTERPRETAREA DATELOR

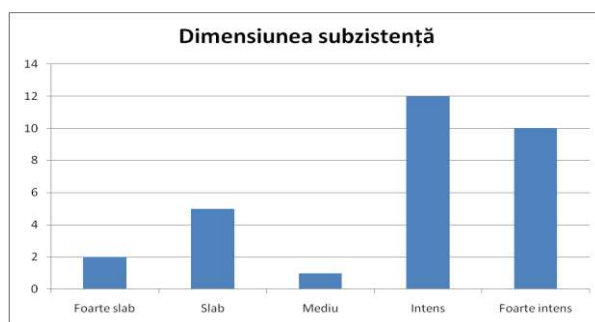
1. Chestionar „Dominante motivaționale”

Dimensiuni: conducere; expertiză; relaționare; subzistență

Expertiză (trebuința de realizare) reprezintă dorința sau tendința de a excela în activitățile în care se angajează, de a fi considerat expert și profesionist capabil să influențeze subtil deciziile.

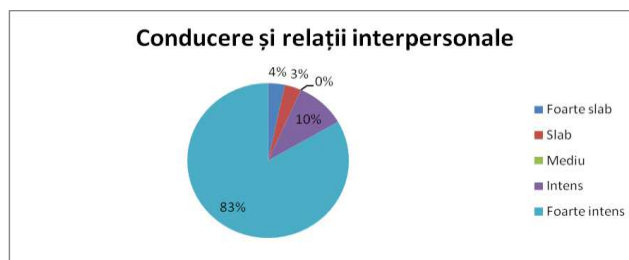
Subzistență (trebuința de existență) relevă grija și preocuparea persoanei pentru nevoile de bază ale existenței (odihnă, stabilitate, bani, hrană, securitate).

2. Chestionar “Satisfacția în muncă”

Dimensiuni: remunerare și promovare; conducere și relații interpersonale; organizare și comunicare; satisfacție generală

- **Dimensiunea conducere și relații interpersonale** presupune insatisfacția angajatului (scoruri mici) sau satisfacția acestuia (scoruri mari) cu privire la climatul social și relațiile cu colegii sau șeful, cât și sub cel al atmosferei destine, neconflictuale.

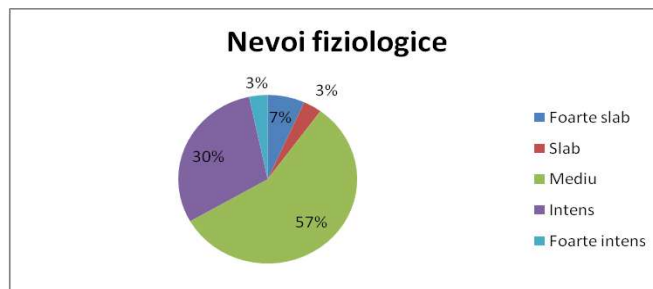
- **Dimensiunea organizare și comunicare** indică insatisfacția angajatului (scoruri mici) sau satisfacția acestuia (scoruri mari) cu privire la modul în care munca este organizată și realizată: definirea sarcinilor, efort depus, comunicare, feed-back.

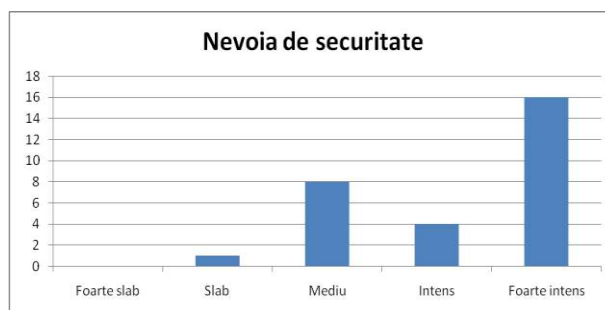
3. Chestionar “Motivația la profesori”

Dimensiuni: nevoile fiziologice: nevoia de securitate; nevoia de apartenență la grup și dragoste; nevoia de apreciere și stimă; nevoia de autorealizare

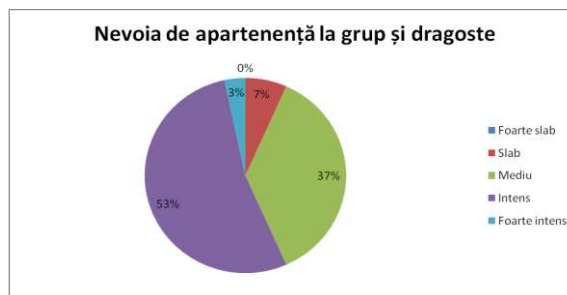
- **Nevoile fiziologice** - se referă la cele legate de supraviețuire (hrană, apă, odihnă, îmbrăcăminte, adăpost). La nivel organizațional acestea sunt satisfăcute prin salariu, condiții de muncă optime, pauze de lucru

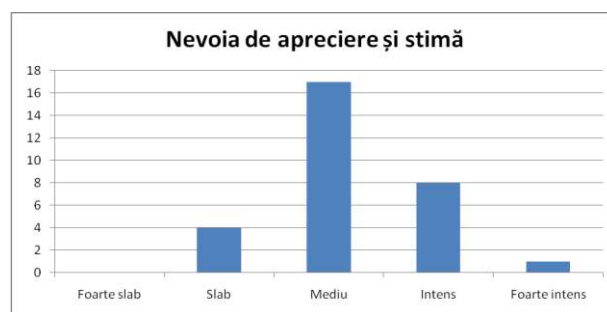
- **Nevoia de securitate** - reprezintă o continuare a nevoilor fiziologice și sunt legate de siguranța fizică și afectivă. La nivel organizațional acestea sunt satisfăcute prin siguranța locului de muncă, asigurări medicale și de viață, condiții sigure de muncă, echipamente de protecție, beneficii, siguranța unei pensii liniștite.

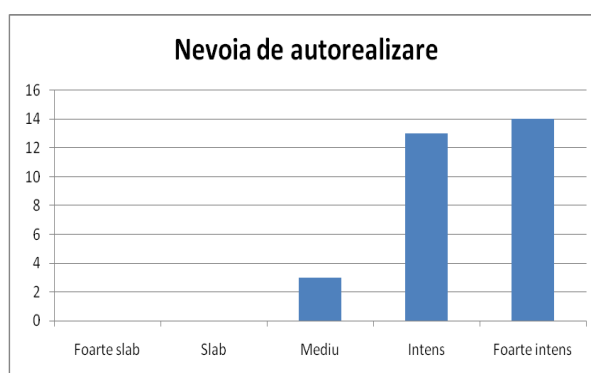
- **Nevoia de apartenență la grup și dragoste** - în cadrul organizațiilor acestea se satisfac prin climatul în care se desfășoară munca, dorința de a face parte dintr-o echipă, prietenii profesionale, interacțiuni între angajați.

- **Nevoia de apreciere și stimă** - se conturează prin respectul celorlalți, aprecierea, lauda, titlul și rangul, promovare, premii, recompense.

- **Nevoia de autorealizare**- operaționalizate la mediul organizațional, se satisface prin dorința de autorealizare, de dezvoltare ca profesionist, obținerea unor performanțe superioare, autonomia, moralitate.

CONCLUZII

Studiul de față dorește să surprindă motivele cadrelor didactice de a continua să aleagă această profesie și mai mult decât atât, să îi determine să rămână dedicați profesiei.

În urma chestionarelor aplicate, s-a constatat că în general, motivația intrinsecă este cea care menține interesul crescut pentru profesia de cadru didactic. Operaționalizând această afirmație, s-a observat că nevoia de securitate și nevoia de autorealizare sunt principalele dimensiuni motivaționale proeminente. În societatea actuală, găsirea și păstrarea unui loc de muncă stabil reprezintă o adevărată problemă. Securitatea locului de muncă poate fi considerată ca fiind una dintre nevoile de bază, alături de salariu, condiții optime de muncă și pauze de lucru. Profesia de cadru didactic are un caracter stabil, iar salariul, chiar dacă insuficient, este un venit sigur lunar. De asemenea, beneficiile, asigurarea medicală, condițiile de muncă, siguranța unei pensii fac din această profesie una dorită tocmai datorită caracterului ei sigur.

Oglinda muncii cadrelor didactice o reprezintă elevii. Modalitatea de recunoaștere și recompensare a unui cadru didactic excelent se realizează prin rezultatele obținute de elevii săi

la diferite concursuri, olimpiade sau alte competiții. De asemenea, gradațiile și premiile au un rol important în recunoașterea performanțelor superioare ale unui cadru didactic. Acestea, pe lângă aspectul financiar, reprezintă o recunoaștere generală a excelenței ceea ce atrage după sine respectul și aprecierea în comunitate.

RECOMANDĂRI

- Această cercetare este empirică, însă poate constitui baza unor studii aprofundate pe tema motivației cadrelor didactice. Ca recomandare, creșterea numărului de participanți și validarea chestionarului „motivația la profesori” sunt primele aspecte ce trebuie avute în vedere pentru aprofundarea acestui studiu.
- Concluziile cercetării ar trebui să fie luate în considerare în special în conceperea și aplicarea diferitelor modalități de recunoaștere și recompensare deoarece acestea asigură realizarea cu succes a muncii la catedră. Un rol important în asigurarea succesului organizațional este diagnoza motivației în vederea obținerii unei satisfacții crescute la locul de muncă. O motivație extrinsecă și intrinsecă crescută duce la o satisfacție generală ridicată. În acest sens, evaluarea motivației trebuie să se realizeze după criterii unice, ceea ce implică **necesitatea creării unei scale de evaluare standardizate specifice profesiei de cadru didactic.**

BIBLIOGRAFIE:

- Alexandrescu, P., *Introducere în statistica socială*, Editura Paralela 45, București, 2005;
- Barnabe, C. și Burns, M. (1994). Teachers job characteristics and motivation. *Educational research*, 36, 2. www.proquest.com;
- Cerchez, N și Mateescu, E., *Elemente de management școlar*, Editura Spiru Haret, Iași, 1994 ;
- Constantin, Ticu, *Evaluarea psihologică a personalului*, Editura Polirom, Iași, 2004;
- Diamantes, T. (2004). What Principals Think Motivates Teachers. *Journal of Instructional Psychology*, 31, 1. www.proquest.com;
- Miller, H. și Swick, K. (2001). Community incentives for teachers excellence. *Education*, Vol. 96, Nr. 3, 236 , 2009, www.proquest.com;
- Sullivan, J. (2006). Personalizing motivation. *Workforce Management*, 85, 8., www.proquest.com

Școala Gimnazială "Gabriel Marinescu"
Comuna Tigveni, Județul Arges
Nr.314/01.10.2023

PROGRAM DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT

1. INFORMAȚII DE BAZĂ:

Numele elevului: C.M

Data nașterii: 31. 07. 2013

Clasa: a IV -a

Domiciliul: com. Tigveni, jud. Arges

Informații despre starea de sănătate a elevului: Stare bună de sănătate.

Informații despre mediul social: Locuiește împreună cu familia lui, având în componența sa mama, tata și 8 frați. Familia nu are nici un venit și prezintă condiții precare de locuit. Mama nu îi acordă atenție privind activitatea școlară.

2. ECHIPA DE INTERVENȚIE:

Numele cadrului didactic: Prof.înv.primar PIELE ELENA-ROXANA

Data elaborării P.I.P.: 1 octombrie 2023. – 10 iunie 2024

Data revizuirii P.I.P.: 8 februarie 2024

3. INSTRUMENTE UTILIZATE ÎN EVALUARE:

- chestionare orale;
- observații curente;
- aplicații practice;
- fișe de lucru utilizate la diferite activități;
- proba de evaluare;
- convorbire individuală și în grup;
- observația spontană și dirijată.

4. OBIECTIVELE PROGRAMULUI:

Pe termen lung:

- Descoperirea și folosirea potențialului psihic de învățare ale subiectului, a ritmului propriu de achiziție, prin observarea zilnică și prin concentrarea tuturor informațiilor din cadrul familiei;
- Dezvoltarea exprimării orale, înțelegerea și utilizarea corectă a semnificațiilor structurilor gramaticale;
- Dezvoltarea expresivității și creativității;
- Dezvoltarea motricității mâinilor, dar și a altor părți ale corpului;
- Dezvoltarea capacităților de calcul matematic;

Pe termen scurt:

- Formarea abilităților de comunicare;
- Formarea abilităților de participare la lecții;
- Dezvoltarea capacităților de scriere;
- Participarea la activități de grup;
- Participarea la activități specifice matematicii;
- Dezvoltarea capacităților de numărare și efectuare a calculului matematic, oral și în scris;

5. SCOPURILE PROGRAMULUI:

- Reducerea și eliminarea lacunelor din cunoștințele elevului;
- Educarea exprimării verbale corecte din punct de vedere fonetic, lexical și sintactic;
- Formarea capacităților de cunoaștere a literelor și citire a cuvintelor și propozițiilor;
- Formarea deprinderilor de scriere corectă a elementelor grafice și a literelor, precum și scrierea lizibilă a cuvintelor;
- Cunoașterea și utilizarea conceptelor specifice matematicii;
- Dezvoltarea capacităților de explorare/investigare și rezolvare de probleme;
- Formarea și dezvoltarea capacității de a comunica utilizând limbajul matematic;

6. DERULAREA PROGRAMULUI DE INTERVENȚIE:

PROFESOR PEDAGOG:

- Stimulează elevul în vederea reducerii dificultăților de învățare prin exersarea și dezvoltarea proceselor psihice (memorie, atenție, motivație), a unor trasaturi

pozitive de personalitate din domeniul afectiv si motivational, a deprinderilor de munca individuala;

- Implica mama pentru a o ajuta sa lucreze cu copilul in asimilarea unor cunostinte esentiale: cunoasterea mediului, coordonare spatio-temporala, dezvoltarea limbajului si a vocabularului, abilitati de relationare sociala;

OBIECTIVE	METODE SI TEHNICI	MATERIALE UTILIZATE
- efectuarea unor exercitii de relaxare, pentru concentrarea atentiei si dezvoltarea memoriei;	- convorbirea - povestirea - problematizarea - exercitiul de relaxare	- planse - fise de lucru - jocuri de constructie - plastilina - carti - puzzle
- educarea auzului fonematic, a atentiei vizuale, a analizei auditive si imbogatirea vocabularului;	- exercitii de gimnastica respiratorie, linguala; - exercitii pentru formarea priceperilor si deprinderilor de pronuntie corecta a silabelor si cuvintelor; - exercitii de formulare a unor propozitii simple cu sunetul corectat in diferite pozitii; - povestiri dupa imagini, planse; - demonstratia;	- planse - fise de lucru - jocuri - carti
- stapanirea si motivarea personala prin gestionarea adecvata a trairilor afective negative;	- exercitii de autocunoastere; - exercitii pentru cresterea stimei de sine si a increderii in forte proprii; - exercitii pentru managementul emotiilor negative; - convorbirea; - problematizarea; - lauda, incurajarea;	-fise de lucru -desene -minge antistres -joc de rol

- explicarea si formarea unor deprinderi eficiente de studiu; - efectuarea temelor la cabinet cand este posibil;	- efectuarea temelor si invatarea pentru oferirea unui model de lucru; - explicatia; - exercitiul	-carti, caiete; -fise de lucru si cartonase
- organizarea locului de invatare cu eliminarea elementelor distractoare;	- convorbirea; - exercitiul; - incurajarea	
- sprijinirea copilului in parcurgerea materiei in ritm propriu si ajutor la cererea doamnei invatatoare;	- tratarea diferentiata; - relatie empatica invatator-elev, consilier-elev; - activitati ajutatoare	-planse -jocuri -casete -carti
- construirea unui orar si respectarea lui astfel incat elevul sa isi faca temele, oferirea de recompense de catre familie;	- convorbirea; - exercitiul	-cartonase cu sarcini expuse in camera
- masuri unitare de sustinere a copilului de catre familie; - motivarea familiei in continuarea tratamentului medicamentos;	- consultarea; - informarea - empatia	-monitorizarea succesului prin acordarea de fete vesele

- Frecventa activitatilor programului terapeutic este de o sedinta pe saptamana (45-50 de minute)

ÎNVĂȚĂTOR:

- Antrenează elevul în activitățile specifice pe arii de stimulare sau recuperatorii și recreative, cu respectarea particularităților de vârstă și individuale;
- În cadrul lecțiilor se lucrează diferențiat, cu respectarea planificării materiei (cu revizuire și adaptări);

MIJLOACE: probe de evaluare, fișe de lucru, planșe, jetoane, jocuri didactice, rechizitele și manualele școlare, obiecte de uz general;

Domeniul de intervenție: *limba română*

Elevul pronunță corect cuvintele dar are un vocabular foarte sărac. Răspunsurile sale sunt monosilabice sau în propoziții incomplete. Nu reușește să povestească texte auzite în clasă ori întâmplări din viața personală, pierde firul logic al acestora. Capacitate scăzută de organizare și coordonare a acțiunilor în conformitate cu comanda verbală. Scrie semne grafice cu trăsături tremurate, fără a respecta spațiul de scris, pierde rândul, mângălește foaia.

Obiective pe termen scurt	Obiective operaționale	Activități de învățare	Criterii minime pentru evaluarea progresului	Metode și instrumente de evaluare
1. Dezvoltarea capacității de receptare a mesajului oral	- să înțeleagă semnificația globală a mesajului oral - să sesizeze intuitiv corectitudinea unei propoziții ascultate - să distingă cuvintele dintr-o propoziție dată, silabele dintr-un cuvânt și sunetele dintr-o silabă - să sesizeze sensul cuvintelor într-un enunț dat	-exercitii de delimitare a cuvintelor in enunturi; -exercitii de stabilire a pozitiei unui cuvânt într-o propozitie; -jocuri de identificare a pozitiei silabelor in cuvânt; -exercitii de distingere a sunetului initial, final sau din interiorul unei silabe sau al unui cuvânt; -identificarea cuvintelor ce contin sunetul învățat si despartirea lor in silabe;	- înțelege semnificația globală a unui text scurt, după ascultarea repetată a acestuia, sau după lămuriri suplimentare; - formulează răspunsuri la întrebările puse, uneori cu imprecizii, corectate la solicitarea învățătorului; - distinge și delimitează cuvintele în propoziții de două cuvinte, rostite clar de învățător; - distinge, după auz, silabele și sunetele, dintr-un cuvânt dat, de 1-2 silabe;	Evaluarea orală și scrisă Aprecieri stimulative Evaluare cu mai multe reveniri Evaluări curente formative Probe scrise, fișe de lucru
2. Dezvoltarea capacității de exprimare orală	- să formuleze clar și corect enunțuri verbale potrivite unor situații date	-jocuri de punere in corespondenta a unui		

3. Dezvoltarea capacității de receptare a mesajului scris (citirea / lectura) 4. Dezvoltarea capacității de exprimare scrisă	- să integreze cuvintele noi în enunțuri - să identifice litere, grupuri de litere, silabe, cuvinte și enunțuri în textul tipărit și în textul de mână - să sesizeze legătura dintre enunțuri și imaginile care le însoțesc - să desprindă semnificația globală a unui text citit - să citească în ritm propriu, corect un text cunoscut - să scrie corect litere, silabe, cuvinte - să scrie corect, lizibil și îngrijit propoziții scurte	cuvant auzit cu imaginea corespunzatoare; -exercitii de despartire a cuvintelor in silabe; - exerciții de trasare a elementelor grafice; - exerciții de adoptare a poziției corecte si comode pentru scris; - exerciții de scriere a unor elemente grafice pregătitoare, care sa faciliteze scrierea literelor si scriere în duct continuu; - exerciții de scriere a literelor, silabelor, cuvintelor si propozițiilor; - exerciții de scriere a literelor si a cuvintelor, respectând forma, mărimea lor; - exerciții de încadrare corecta în pagina a textului (data, alineat); - exerciții de apreciere corecta a spațiului dintre cuvinte; - dictări de cuvinte si propoziții;	- pronunță, corect, cuvântul integral și pe silabe, cu imprecizii corectate cu sprijinul învățătorului; - asociază sunetul cu litera de tipar, sau de mână; citește în ritm propriu silabe, cuvinte și propoziții alcătuite diin 2-3 cuvinte, uneori cu inversiuni sau repetări, corectate la intervenția învățătorului; - citește cuvinte scrise, formate din silabe cunoscute; - citește fluent și corect enunțuri cunoscute, cu ezitări sau pauze mai lungi, atunci când întâlnește cuvinte care conțin aglomerări de consoane, grupuri de litere etc.; - copiază, transcrie și scrie după dictare litere, silabe și cuvinte cu abateri de la regulile grafice; - construiește în scris propoziții formate din 2-3 cuvinte, cu mici abateri de la regulile grafice, ortografice și de punctuație, corectate la	

			intervenția învățătorului; -copiază/ transcrie/ scrie după dictare, cu unele omisiuni, inversiuni de litere, uneori cu abateri de la normele de așezare în pagină, sau de la folosirea corectă a semnelor de punctuație;	

Domeniul de intervenție: *matematică*

Elevul formează mulțimi, recunoaște culorile, numără crescător până la 5, dar are probleme în ceea ce privește numărul până la 10 sau numărul descrescător, chiar și cu ajutorul obiectelor. Capacitate scăzută de organizare și coordonare a acțiunilor în conformitate cu comanda verbală. Scribe semne grafice cu trăsături tremurate, fără a respecta spațiul de scris, pierde rândul, mângălește foaia.

Obiective pe termen lung	Obiective de referință	Activități de învățare	Criterii minime pentru evaluarea progresului	Metode și instrumente de evaluare
1. Cunoașterea și utilizarea conceptelor specifice matematicii	- să scrie, să citească numerele naturale de la 0 la 10; - să compare două numere cu diferență de o unitate; - să completeze un șir de numere; - să scrie vecinii numerelor;	- exerciții de numărare cu obiecte de la 0 la 10; - exerciții de citire și de scriere a numerelor naturale de la 0 la 10; - compararea și ordonarea numerelor de la 0 la 10; - exerciții de compunere și descompunere cu numere naturale de la 0 la 10; - exerciții de alegere a unei descompuneri	- asociază mulțimi (alcătuite din obiecte identice, ușor de numărat), cu numărul lor (cardinalul mulțimii); - identifică cifra zecilor și cifra unităților în scrierea unui număr de două cifre; - numără corect, crescător și descrescător, din 1	Evaluarea orală și scrisă Aprecieri stimulative Evaluare cu mai multe reveniri

2. Dezvoltarea capacităților de explorare/investigare și rezolvare de probleme	- să exploreze modalități variate de compunere și descompunere a numerelor, în centrul 0 – 10 cu obiecte de sprijin;	potrivite pentru efectuarea unui calcul; - rezolvarea de probleme cu obiecte sau cu desene simple: puncte, cerulețe, linii etc.; - rezolvarea de probleme cu obiecte sau cu desene simple: puncte, cerulețe, linii etc.. -ex. de descompunere a numerelor în sume și diferențe ; -ex. de adunare și scădere cu numere de la 0 la 20 ; -ex. de aflare a numărului necunoscut ; -ex. de verificare a rezultatului prin probă ; -ex. – joc pentru verbalizarea etapelor de calcul -ex. de analiză a părților componente ale unei probleme ; -ex de transformare a unei probleme păstrând numerele date -ex. de numărare cu pas dat „înainte” și „înapoi” cu și fără sprijin de obiecte sau desene ; -ex. de comparare a numerelor folosind diferite reprezentări ale acestora ;	în 1, în centrul 0-30; - copiază, transcrie și scrie după dictare cifrele, cu greșeli privind corectitudinea elementelor grafice, încadrarea în spațiul de scriere, înclinarea; -efectuează adunări și scăderi în centrul 0-30, fără trecere peste ordin, utilizând simbolurile +, -, = în scrierea unui exercițiu; - efectuează corect 50-60% din exercițiile cu o singură operație cuprinsă într-o listă dată; - descompune numere naturale mai mici decât 10 în sume sau diferențe, utilizând obiecte; -rezolvă probleme cu date numerice și enunț sintetic, care presupun o singură operație, cu numere mai mici decât 10, recurgând la modelarea figurală a datelor problemei; - execută, parțial corect, în ritm propriu, comanda dată, după lămuriri suplimentare;	Evaluări curente formative Probe scrise, fișe de lucru
3. Formarea și dezvoltarea capacității de a comunica utilizând limbajul matematic	- să efectueze operații de adunare și de scădere cu numere naturale de la 0 la 10 fără trecere peste ordin cu obiecte de sprijin;			
4. Dezvoltarea interesului și a motivației pentru studiul și aplicarea matematicii în contexte variate	- să rezolve probleme care presupun o singură operație dintre cele învățate.			

		-compunerea și descompunerea numerelor în z și u .		

Prin acest program am urmărit:

- recuperarea laturilor disfuncționale;
- structurarea unor comportamente dezirabile (elaborarea unor modele de comportament cu un grad mare de adaptare școlară și socială);
- consilierea comportamentală;
- antrenarea elevului în activități plăcute pentru a-l stimula;
- antrenarea elevului în activități extracurriculare;
- dezvoltarea motricității generale și a finei motricități;
- dezvoltarea abilităților de numerație și calcul matematic;
- dezvoltarea abilităților de cunoaștere a literelor și citire a cuvintelor și propozițiilor;
- formarea deprinderilor de scriere corectă și respectare a spațiului de scris;
- îmbogățirea, precizarea și activizarea vocabularului;
- dezvoltarea autonomiei personale și sociale;
- dezvoltarea capacității de orientare și adaptare la mediu;
- dezvoltarea atitudinilor pozitive de relaționare în grup;

Prof.Înv.Primar PIELE ELENA ROXANA

Director,
Prof.Piele Roxana

INOVARE EDUCAȚIONALĂ LA GRANIȚA DINTRE CLASIC ȘI DIGITAL

*Întocmit de Prof. Pinghireac Simina-Elena
Școala Gimnazială Nr.1 Răchiți, loc. Răchiți, jud. Botoșani*

Evaluarea reprezintă actul didactic complex, integrat procesului de învățământ, ce urmărește măsurarea cantității cunoștințelor dobândite, valoarea, performanțele și eficiența acestora la un moment dat, oferind soluții de perfecționare a actului didactic.

ETAPELE EVALUĂRII:

Structura procesului de evaluare, analizat în viziune sistemică cuprinde următoarele **trei etape: verificarea, măsurarea și notarea.**

1. Verificarea presupune colectarea de informații referitoare la nivelul performanțelor școlare ale elevilor, respectiv la cunoștințele, abilitățile, capacitățile, competențele, comportamentele și atitudinile acestora, prin aplicarea unui ansamblu de strategii, metode, tehnici, procedee și instrumente.

2. Măsurarea reprezintă acțiunea de interpretare și aprecierea performanțelor elevilor prin raportarea lor la indicatori de performanță, la sisteme de referință, la standarde de performanță, la sisteme de criterii de evaluare. În general, evaluarea se referă la acordarea unei semnificații cantitative caracteristicilor calitative, măsurarea, în calitate de componentă a evaluării se referă la acordarea unor semnificații.

3. Notarea sau decizia de ameliorare, presupune precizarea și mai exactă, rafinarea semnificației atribuite prin măsurare, grație emiterii unor judecăți de valoare asupra rezultatelor și adoptării deciziei. În actul evaluativ decizia este luată ca urmare a asocierii rezultatelor cu scări de notare și acordării de note sau calificative școlare. Notarea reprezintă acțiunea cadrului didactic de apreciere prin note școlare a progresului școlar realizat de elevi, respectiv cuantificarea nivelului lor de cunoștințe, abilități, capacități, atitudini, aptitudini, etc.

În mare parte, pentru **mediul on-line** se folosesc următoarele **instrumente de e-learning** și de comunicare: Skype, Google Classroom, Zoom, platformele: Kinderpedia, G Suite, Microsoft Team, Moodle, etc.

Cele mai des întâlnite forme de evaluare sunt: evaluarea **inițială, continuă și finală.**

În mare parte în literatura de specialitate **formele de evaluare** sunt structurate în:

a) metode tradiționale: probe orale, probe scrise, probe practice;

b) metode complementare (moderne): observarea sistematică a comportamentului, referatul/eseul, proiectul, portofoliul, autoevaluarea.

Probele orale sunt cele mai utilizate metode de evaluare. Acestea oferă o interacționare directă între profesor și copil. Sunt flexibile și pot alterna întrebările în funcție de calitatea răspunsurilor. Probele orale oferă copilului posibilitatea de a formula răspunsurile libere, fără a le structura; poate să-și justifice răspunsul. Pentru *probele orale* putem folosi fără nici o problemă comunicarea video-audio unu la unu, sau pur și simplu camerele web în grupurile de Skype sau Zoom, în care evaluatul să poată expune răspunsul la o întrebare sau o lecție învățată.

După părerea mea *probele scrise* ies din discuție pentru instrumentele on-line. Inclusiv partea de teze scrise nu mai este aplicabilă. *Probele practice* se mai aplică în mod eficient, dar doar dacă au aplicabilitate în mediul electronic, la disciplina respectivă.

Pentru *referate și proiecte* putem folosi instrumente de management al conținutului pentru încărcarea acestora și evaluarea ulterioară de către profesor. Sau putem folosi clasicul e-mail pentru transmiterea spre evaluare a acestora. Dacă vorbim despre proiecte aplicate (modele, schițe, etc.) elevul poate filma prezentarea acestora și o poate posta on-line de asemenea.

Instrumentele de evaluare on-line ne pun la dispoziție o gamă largă de posibilități de evaluare, uneori tehnica fiind mult mai pregătită decât credem noi. On-line-ul pune la dispoziția evaluatorilor un set de standarde și specificații dedicate instruirii asistate de calculator: [SCORM](#).

Portofoliul este o metodă de evaluare care înmagazinează date despre progresul copilului, poate fi considerat ca o „carte de vizită” a elevului. Tipuri de portofolii:

- **portofoliu de prezentare sau introductiv** (cuprinde o selecție a celor mai importante lucrări);
- **portofoliu de progres sau de lucru** (conține toate elementele desfășurate pe parcursul activității);
- **portofoliul de evaluare** (cuprinde: obiective, strategii, instrumente de evaluare, tabele de rezultate, etc.)

Portofoliul poate cuprinde: o listă cu comportamente așteptate; observații asupra evoluției copilului; lucrări ale acestuia; poze cu sarcini/activități pe care acesta le-a dus la bun sfârșit pe parcursul anului școlar, rezultate ale activităților extracurriculare (diplome la diverse concursuri); În concluzie, portofoliul nu este numai o metodă alternativă de evaluare a copilului ci, poate fi reprezentativ pentru crearea unei imagini pozitive asupra unor grupuri de elevi .

Printre **metodele și procedeele interactive de fixare și evaluare** a cunoștințelor utilizate, se înscriu următoarele: **scaunul autorului, piramida, ghicitorile, tehnica fotolimbajului, ciorchinele, posterul, blazonul, Diagrama Venn, Examinarea povestirii, Jurnalul grafic, Harta conceptuală / cognitivă, Tehnica florii de nufăr, metoda colțurilor, tehnica analitico-sintetică, cubul, turnirul întrebărilor, cvintetul, jurnalul grupei** (Consider că ar trebui să lucreze elevii prin intermediul calculatorului/telefonului și apoi să-și prezinte jurnalul ca fiind o echipă bine întemeiată, totuși de la „distanță”, în mediul on-line) .

După Ausubel „*evaluarea merită un loc important în învățământ, din care face parte integrantă. Ea are întotdeauna un raport direct sau indirect cu progresul, în extensie și în calitate, al învățării*”, astfel evaluarea este prioritară în cadrul procesului de învățământ din țara noastră, fiind considerată o sursă a soluțiilor de perfecționare a actului didactic.

Bibliografie:

1. Ausubel, P. D., Robinson, R. F.(1981) – „*Pedagogia secolului XX. Învățarea în școală*”, București, EDP.;
2. Chiriac, Maria- „*Evaluarea- ghid al activității din grădiniță*”- studiu științific
3. Comenius, J., A. (1970) – „*Didactica Magnam*” București, EDP;
4. Cucoș, Constantin – „*Pedagogie*” ediția a II a revizuită și adăugită, - Iași, Polirom, 2006;
5. Cucoș, C., „*Teoria și metodologia predării*”, Editura Polirom, Iași, 2010, ISBN: 978-973-46-0936-9
6. Florea, N.M., „*Valorificarea evaluărilor privind rezultatele școlare pentru ameliorarea procesului didactic*”, Editura ArsAcademica, March 2010, ISBN: 978-606-8017-47-1, https://www.researchgate.net/publication/230608787_Valorificarea_evaluărilor_privind_rezultatele_scolare_pentru_ameliorarea_procesului_didactic/citations
7. Tănase, M., „*Evaluarea – componentă esențială a procesului instructiv-educativ*”, Brașov, 2011, ISBN 978-973-0-11834-6, <https://tanaseexpert.files.wordpress.com/2011/11/evaluarea-componenta-esentiala-a-procesului-instructiv-educativ1.pdf>

MODALITĂȚI DE COMBATERE A DISCRIMINĂRII ÎN ȘCOALĂ

Prof. Înv. pimar: Pîrvu Carmen Monica
Școala Gimnazială Găneasa, Jud. Olt

Fiecărui copil trebuie să i se asigure toate drepturile, fără deosebire de rasă, culoare, gen, limbă, religie, opinii politice sau de altă natură, origine etnică sau socială, avere, dizabilitate, naștere sau alt statut al său, al părinților săi sau al tutorilor săi legali. Adeseori, însă, acești copii sunt discriminați și drepturile lor sunt încălcate.

O nouă dimensiune care începe să se contureze în peisajul învățământului românesc este aceea de democratizare și egalizare a șanselor fiecărui copil în parte. În acest scop a fost înființată și școala incluzivă – un răspuns la redimensionarea educației.

Educația incluzivă înseamnă că toți copiii și tinerii învață împreună în structuri obișnuite ale învățământului preșcolar, școlar și superior. Incluziunea implică ca toți copiii să participe în viața și activitățile școlii, indiferent de nevoile pe care le au.

Discriminarea presupune a trata în mod diferit indivizii care, în aparență, se abat de la ceea ce se consideră “normă”. Acceptarea diferenței celorlalți implică faptul ca egalitatea nu este sinonimă cu omogenitatea sau plafonarea la același nivel. Recunoașterea acestui fapt este esențială dacă dorim să dezvoltăm o atitudine pozitivă față de cei care sunt diferiți. E important să înțelegem că diferențele nu sărăcesc societatea, ci dimpotrivă, sunt un adevărat izvor de îmbogățire.

Peste tot în lume persoanele care au fost incluse într-un proces de segregare sunt primele care solicită eliminarea segregării, ele vorbesc din proprie experiență atunci când afirmă că, pentru ele, oferta educațională segregată însemna o ofertă educațională sub-standard. Segregarea îi învață pe copii să fie temători și ignoranți și determină apariția prejudecăților. Educația trebuie să îi pregătească pentru a trăi și munci într-o societate diversificată. Numai incluziunea poate reduce temerea și poate construi relații de prietenie bazate pe respect și înțelegere.

Incidentele generate de comportamente discriminatorii reprezintă un semnal de alarmă, care semnalează necesitatea implementării unor măsuri preventive. Ca regulă generală, aceste măsuri ar trebui dezvoltate într-o manieră participativă, împreună cu elevii și părinții acestora. În continuare voi prezenta câteva strategii care s-au dovedit eficiente în mediul școlar:

- ✓ Crearea unui mediu securizant și constructiv, care să încurajeze discuțiile pe teme delicate. Astfel de dezbateri trebuie să respecte o serie de reguli: o toți participanții sunt tratați cu respect; o doar opiniile pot fi atacate, nu persoanele; o deciziile trebuie argumentate; o toți participanții trebuie să aibă ocazia să-și exprime punctul de vedere; o întrebările sunt încurajate

- ✓ Stabilirea unui cod de conduită, care să conțină prevederi referitoare la discriminare și intoleranță în mediul școlar.

- ✓ Încurajarea participării elevilor prin intermediul consiliului sau parlamentului elevilor.
- ✓ Întărirea parteneriatului școală-familie, prin solicitarea sprijinului părinților în organizarea de activități curriculare și extracurriculare legate de combaterea discriminării.

- ✓ Acordarea de sprijin elevilor aparținând grupurilor vulnerabile, conform nevoilor acestora.
- ✓ Organizarea de activități care să stimuleze reflecția și gândirea critică a elevilor, precum: dezbateri, studii de caz, descrierea experiențelor de viață, implicarea activă în campanii de combatere a discriminării, analiza stereotipurilor prezentate de massmedia, exprimarea prin mijloace artistice (teatru, pictură etc.).

Educația împotriva discriminării trebuie să înceapă din perioada preșcolară. Chiar înainte de a putea vorbi, copiii încep să observe diferențele legate de culoarea pielii, forma ochilor, etc. Ei absorb repede informații despre discriminare și stereotipuri de la televizor, de la cei de o vârstă cu ei și, mai ales, din ceea ce spun și fac adulții (părinții, educatorii). Copiii mici au un model în copiii mai mari și-n adulții importanți. De aceea, mesajele pe care adulții le transmit despre oameni care sunt de etnie diferită, care au o dizabilitate, sau care vorbesc o limbă diferită sunt foarte importante.

Copiii încep să conștientizeze diferențele și să pună întrebări despre ele încă de la vârsta de doi ani. Între patru și șapte ani , copiii sunt conștienți că sunt diferiți de adulți și de alți copii și se întreabă ce este constant și ce se va schimba. Aceasta este vârsta când un băiețel probabil că își întreabă mama „când voi crește voi fi mămică sau tătic ?“ Începe să înțeleagă că unele lucruri privind identitatea sa s-ar putea schimba (va deveni adult), iar altele ar putea rămâne neschimbate(va fi întotdeauna bărbat). Realizând că alți oameni sunt la fel sau diferiți de ei , copiii încep să aibă opinii despre acest lucru și ar putea începe să aibă sentimente negative față de oamenii care sunt altfel decât ei. Copiii care sunt diferiți de majoritate în vreun fel pot chiar începe să aibă sentimente negative față de ei înșiși , dacă simt că deosebirea aceasta este percepută ca ceva „ mai puțin normal “ sau „ mai puțin bun“.De aceea este important ca adulții să aibă atitudini pozitive față de diferențe , așa încât, în loc să dezvolte sentimente negative , copiii să crească fiind conștienți că și oamenii care sunt diferiți de ei sunt interesați, atractivi, sunt colegi de joacă plăcuți etc.

Este de asemenea important , în cazul în care copiii se află într-o comunitate unde nu au ocazia să cunoască oameni de alte naționalități și culturi, oameni care au dizabilități sau care sunt deosebiți altfel decât majoritatea , să li se ofere imagini, povestiri și informații depre tipuri diferite de oameni , astfel încât copiii să primească mesaje pozitive depre deosebiri din acest stadiu timpuriu de formare a opiniei. Putem învăța copiii de la o vârstă fragedă să abordeze critic stereotipurile și prejudecățile.

În școala în care predau elevii romi sunt în toate clasele .Un rol deosebit îl are mediatorul școlar. Mediatorul reprezintă vocea școlii în comunitate și a comunității în școală, este persoana care facilitează dialogul și cooperarea între cele două părți. Mediatorul școlar contribuie la menținerea și dezvoltarea încrederii și a respectului reciproc dintre școală și familie, dintre școală și comunitate. Permanent mediatorul monitorizează copiii de vârstă preșcolară, proveniți din grupuri dezavantajate, care nu frecventează grădinița, și oferă consiliere și sprijin familiilor acestora în procedurile de înscriere a copiilor la grădiniță și, respectiv, școală, colectează date statistice referitoare la participarea și menținerea copiilor dezavantajați în învățământul obligatoriu de masă.

În activitățile de predare –învățare am pus accentul pe progresul individual și mai puțin pe comparațiile cu alți copii. O altă preocupare cu caracter permanent este utilizarea metodelor activ participative care încurajează învățarea prin cooperare, astfel încât elevii să-și poată ajuta colegii, să-și developeze spiritul de echipă. Am urmărit să învăț copiii să se comporte democratic acceptând pluralismul de opinii și idei , diversitatea modalităților de exprimare , limitele și diferențele individuale. Am organizat periodic expoziții cu lucrările copiilor , pentru a demonstra că grădinița este mândră de performanțele obținute de către aceștia. Prin toate activitățile desfășurate urmărim ca școala noastră să fie :

- ✓ școală atractivă pentru membrii comunității;
- ✓ instituție care să aibă ca scop dezvoltarea prin educație a comunității;
- ✓ un observator al nevoilor educaționale ale comunității, dar și a pieței muncii;
- ✓ un furnizor de servicii educaționale către comunitate;
- ✓ școală care nu blochează accesul la educație a nici unui grup, nu limitează nivelul de educație

pentru nimeni, dar nici nu impune condiții care să lezeze demnitatea umană.

Conceptul de a aprecia și valoriza diversitatea este atât de important încât trebuie să fie parte integrală a tot ceea ce intervine în școală. Specialiștii în educație împotriva discriminării mai sfătuiesc profesorii să încerce să facă mai mult decât să prezinte feluri de mâncare, sărbători și reprezentanți de seamă ai unor minorități, deoarece aprecierea diversității presupune mult mai mult decât aceste aspecte specifice fiecărei etnii. Pe de altă parte, în școlile în care diversitatea nu a mai fost explorată niciodată în mod pozitiv, discuțiile despre bucătăria tradițională, sărbătorile și persoanele celebre ale unor grupuri pot fi un prim pas relativ ușor de făcut. În cazul în care copiii din școală sunt predominant români și/sau școala nu are elevi cu nevoi educaționale speciale, se introduce imagini și informații pozitive despre diversitate în moduri concrete, prin activități și proiecte, de exemplu punând copiii să facă cercetări/documentări care pot fi prezentate pe postere tematice etc. despre diferite tipuri de oameni. Se acordă timp pentru ca noile modalități de lucru și noile obiceiuri de respect reciproc să se stabilizeze. Schimbarea nu se petrece peste noapte, mai ales când există un trecut de neîncredere între oameni din diferite grupuri. Stabiliți un mediu care permite oamenilor să facă greșeli și să învețe din ele. Creați un climat de încredere în școală, astfel

încât comportamentul discriminator să poată fi discutat într-o manieră care să conducă la învățare și schimbare în bine, se critică comportamentele, nu oamenii. O zi proastă poate face pe oricine arțăgos, iar în zilele proaste cele mai neplăcute laturi ale noastre ies la suprafață. Totuși, în principal, cei mai mulți oameni care lucrează în domeniul educației doresc să aibă relații bune cu părinții și cu elevii. Odată ce înțeleg că un aspect al comportamentului lor îi afectează pe alții în mod negativ, ei sunt adesea dornici să încerce să facă lucrurile diferit. Comportamentul defensiv sau exagerat de asertiv poate înrăutăți o situație sensibilă. Se poate folosi înscrierea copilului la grădiniță ca pe o ocazie de a începe un dialog cu familia copilului. Aflați lucrurile importante despre tradițiile, limba vorbită și istoricul familiei. Se poate explica părinților că programul grădiniței promovează incluziunea și că copiii pot veni acasă cu întrebări despre aspecte privind viața și istoria familiei și îi pot întreba pe părinți despre povești, jocuri, cântece, feluri de mâncare sau îmbrăcăminte tradiționale.

Lumea de azi evoluează într-o direcție nouă: Învățăm că nu trăim într-un univers al “excluderii”, ci într-o lume a “incluziunii”, nu într-o lume a “scindării” ci într-o lume a relației simbiotice între interacțiune și interdependență. Fiecare persoană posedă o abilitate deosebită de a urca culmile sau de a cădea în disperare, dar ni se oferă tuturor șansa de a putea încerca? Toți avem “daruri” și “talente”. Toți suntem identici și, totuși, deosebiți. Un suflet inocent ca cel al unui copil este ca o pasăre care dorește să își ia zborul. Zborul spiritului nu poate fi îngrădit sau restricționat, el dorește să fie liber să poată să atingă imensitatea albastrului de o claritate orbitoare. Îndată ce un copil este dezavantajat, marginalizat, zborul este compromis, nu mai poate să atingă înălțimi nemărginite, este reprimat, iar aripile îi vor fi frânte, la fel și spiritul. Egalitatea între copii ar trebui să reprezinte un mod de viață existent, nu doar o concepție care pare imposibil de atins din cauza unor lucruri minore care în ochii unora iau proporții colosale.

Bibliografie

1. Popovici Doru, „Elemente de Psihopedagogia Integrării”, Editura Pro Humanitate, 2000
2. Vărășmaș, T., Școala și educația pentru toți, Ed. Miniped, București, 2004
3. Introducere în educația incluzivă-ghid pentru cadrele didactice, 2005

CREATIVITATEA ÎN PREDAREA-ÎNVĂȚAREA LIMBILOR MODERNE

Prof. Elena Plic, Școala Gimnazială nr. 81, sector 3, București

Creativitatea este un fenomen fascinant, un mod de abordare care duce la idei noi, neașteptate, neconvenționale. Ea implică flexibilitate, agilitatea minții, asumarea unor riscuri, încălcarea unor reguli, chiar posibilitatea de a face greșeli sau o doză de amuzament. Adesea, creativitatea este văzută ca o calitate a unei inteligențe excepționale. În acest caz, ea are ca rezultat o operă remarcabilă, ne duce cu gândul la marile opere ale literaturii, picturii, muzicii sau sculpturii, la marile descoperiri ale științei, ceea ce ne poate face să credem că a fi creativ este un dar special, un talent deosebit. La o privire mai atentă, însă, putem observa o mulțime de procese și activități creative în viața de zi cu zi. Deși mai puțin spectaculoase, ele sunt, totuși, expresii ale gândirii creative și, fără îndoială, pot fi observate și în procesul de predare-învățare al limbilor străine.

Termenul de creativitate poate fi redefinit, ca abilitate care presupune folosirea sau combinarea unor lucruri sau idei cunoscute într-un mod inedit, original, care duce la rezultate interesante și folositoare, dezvoltarea unor idei noi. În *Dicționarul explicativ al limbii române* întâlnim următoarea definiție, pentru verbul *a crea* „a face ceva ce nu exista înainte; a întemeia, a produce, a înființa; a organiza, a inventa, a născoci; a concepe, chiar “a pregăti, a instrui pe cineva, a forma pentru o carieră sau pentru o misiune”, nu doar “a concepe, a compune o operă literară, o bucată muzicală etc.” În ceea ce privește creativitatea în predarea limbilor moderne, o lecție creativă implică una sau mai multe din următoarele caracteristici: spontaneitate, varietate, amuzament, muzică, culoare, mișcare, imprevizibil, echilibru între relaxare și tensiune etc.

Creativitatea poate fi folosită în orice etapă a lecției. *La începutul orei*, ca activități creative “de încălzire”, se pot folosi următoarele tehnici: ascultarea sau interpretarea unui cântec de către elevi, realizarea unor exerciții fizice care presupun un efort minim. De exemplu, elevii vor număra cu voce tare de la 1 la 10 și vor bate din palme după fiecare număr. Exercițiul se poate relua omițând una din cifre, apoi două sau trei, ceea ce implică un efort de concentrare din partea elevilor. De asemenea, pot rezolva un puzzle sau un joc de cuvinte simplu, care să anunțe subiectul lecției.

Nenumărate sunt activitățile creative care pot fi folosite în cuprinsul orei. *Elevilor li se poate cere să se gândească la un obiect pe care îl folosesc zilnic*, de exemplu, o umbrelă, să își imagineze și să scrie sau să spună zece lucruri pe care le pot face cu o umbrelă, în afară de a se proteja de ploaie. Sau, *profesorul alege o culoare*. Elevii numesc mai multe lucruri, din jurul lor sau nu, care pot avea

culoarea respectivă. De asemenea, pot numi *12 lucruri care îi fac fericiți*, *10 cuvinte care încep cu o anumită literă*, *3 hobby-uri care încep cu o anumită literă* ș.a.

Un principiu clasic al creativității este îmbinarea a două sau mai multe lucruri sau idei care, aparent, nu au nicio legătură între ele. În acest sens, elevii pot găsi *legături între un text și una sau mai multe imagini între care nu există o legătură evidentă*. Elevii pot, de asemenea, să găsească *similarități și diferențe între ei înșiși și diverse lucruri de care ei sunt interesați*. Ideea poate fi reprezentată de două diagrame care se intersectează. În locul unde se suprapun cele două diagrame se vor scrie ce au în comun elevii și obiectul ales, iar în secvențele de cerc rămase se vor completa lucrurile care îi diferențiază. Elevii pot, de asemenea, să creeze o povestire inedită. După ce profesorul scrie pe tablă *elementele esențiale care pot apărea într-o povestire - loc, timp, personaje, obiecte importante, activități* - acestea sunt completate, sub formă de tabel, cu ideile elevilor, obținute prin brainstorming. Fiecare elev își alege un element din fiecare coloană și creează o povestire originală. Anumite modele pot fi extreme de productive, deși sunt simple și ușor de folosit. De exemplu, elevilor li se poate cere să spună *ce fac de obicei și apoi să se gândească cum ar putea face aceleași lucruri în mod diferit*. Ei pot să se gândească la un alt mod de a veni la școală - o altă rută, un alt mijloc de transport, însoțiți de alți colegi, îmbrăcați diferit, având alte lucruri în ghiozdan etc. O altă activitate este cea în care profesorul dictează elevilor o propoziție care e adevărată pentru el, de exemplu, *Îmi plac merele*. Elevii vor transforma propoziția, în așa fel încât să fie adevărată pentru ei, de pildă, *Îmi plac doar merele dulci*, sau *Și mie îmi plac merele*, sau *Eu prefer perele* etc. Elevilor li se pot da două liste conținând cuvinte din viața de zi cu zi, de acasă, de la școală, de pe stradă etc. Elevii aleg câte un cuvânt din fiecare coloană și încearcă să le combine în orice ordine - de exemplu, se pot alătura cuvintele *computer* și *tricou*. Se poate obține *tricou computerizat (computerized T-shirt)*. Copiii își pot imagina că aceasta e o nouă invenție și se pot gândi cum ar putea funcționa - cel care poartă un astfel de tricou poate schimba culorile acestuia sau poate imprima diverse inscripții, de diferite fonturi, forme și culori sau pot să arate unor prieteni locația unde se află etc. Elevii își pot imagina cum arată astfel de invenții, pe care le pot cuprinde într-un catalog de vânzări.

Creativitatea poate fi nu doar mentală, ci și una stimulată de emoții. Astfel, emoțiile pozitive, cum sunt relaxarea, siguranța, confortul sau altele, pot stimula imaginația. În acest sens, sala de clasă poate fi decorată folosind postere, plante, diverse obiecte din culori care induc o stare de calm. Pentru a atenua sentimentul de competiție sau de izolare dintre elevi, aceștia pot afla, organizați în perechi, trei lucruri diferite și trei lucruri pe care le au în comun cu colegii lor. Aceste lucruri nu trebuie să fie vizibile - culoarea ochilor sau a părului, faptul că poartă ochelari etc. Astfel se pot exercita anumite construcții - *Both of us, Neither of us, One of us... but the other...* Exercițiile care presupun implicarea

fizică a elevilor induc, de asemenea, o stare de bine și duc la învățarea plăcută a unor elemente de vocabular.

Este esențial să se încurajeze creativitatea colectivă, deoarece are rezultate mai impresionante decât cea individuală. Elevii pot fi organizați în grupe de trei sau mai mulți, iar profesorul poate face modificări privind aranjarea băncilor. Dacă elevii sunt organizați în grupe, lucrează împreună, își asumă riscuri, creează sau greșesc, au multe de învățat din aceste experiențe. În orele de limbi străine poate fi încurajată conversația colectivă. Elevii își pot exprima părerile în legătură cu anumite lucruri, idei etc. și pot justifica aceste păreri. Astfel, vor învăța să respecte și să înțeleagă opinii care sunt diferite de cele proprii sau vor înțelege că este important să știe să asculte fără să întrerupă. Anumite tipuri de activități, cum ar fi *brainstormingul* sau *rezolvarea de probleme (problem solving)* pot fi efectuate pe grupe. În cazul rezolvării de probleme, fiecare grupă de elevi poate primi o problemă diferită sau aceeași problemă de soluționat.

Elevii se simt încurajați și consideră că a meritat să facă un efort dacă rezultatul muncii lor este vizibil. Astfel, rezultatele muncii elevilor pot fi prezentate sub forma unor diagrame, colaje, liste, postere sau fotografii, expuse în diverse locuri ale clasei. Dacă rezultatele muncii în echipă sunt expuse pe materiale flexibile, lucrul în echipă este încurajat, iar mai târziu poate fi îmbunătățit, rafinat sau extins, pentru că elevii pot veni, în timp, cu idei noi, creative.

Se consideră adesea că o activitate creativă presupune trei etape: *exersarea*, *reflectarea asupra rezultatului* și *relaxarea*. *Exersarea* poate fi făcută punând în practică oricare din tehnicile menționate anterior sau orice altă tehnică sau metodă creativă. *Reflectarea* presupune un timp de gândire asupra rezultatului obținut, întrebări și răspunsuri asupra acestuia, apoi operarea unor modificări conform noilor idei, apoi urmează *relaxarea*, deconectarea și contemplarea rezultatului.

Trăim într-o epocă a tehnologiei care avansează rapid. Tânăra generație este atrasă de nou, de inedit. Creativitatea poate apărea în orele de limbi moderne folosind noile tehnologii. Astfel, *computerul* are anumite avantaje în predarea-învățarea limbilor moderne, față de mijloacele clasice. Profesorul are la îndemână câteva instrumente esențiale: prelucrarea textului (*corectarea rapidă a greșelilor*, *textul poate fi reutilizat și rămâne "curat" în urma corecturii*, *posibilitatea utilizării opțiunii de autocorectare*), folosirea e-mailului și programul software "Storyboard" (acesta prezintă o succesiune de cadre principale ale unei povestiri, care este „narată” în imagini). *Computerul* poate fi utilizat în învățarea limbilor moderne, de la nivelul elementar până la cel avansat, implicând toate abilitățile: citit, vorbit, ascultat și scris. Se poate folosi o multitudine de activități: completarea unei povestiri pornind de la un fragment dat, conceperea unui e-mail etc. În jocurile de rol, elevii pot juca rolul unor angajați care răspund unor clienți etc. Pentru orice nivel de studiu, se pot organiza bănci de

cuvinte organizate tematic, folosindu-se imagini salvate pe Facebook, Instagram sau Flickr. *Televizorul, DVD player-ul sau filmele de scurtă durată* de pe internet pot fi folosite în activități care implică imortalizarea imaginii, pot fi punct de pornire pentru o discuție despre personaje, acțiuni etc. Ecranul se poate acoperi, sunetul poate fi la volum normal sau sunetul este oprit, iar imaginile sunt derulate cu repeziciune. În aceste situații, elevii anticipează acțiunea sau completează informații lipsă; de asemenea, ei pot simula prezentarea unor programe de știri, având ca subiect evenimente desfășurate în școală ș.a. Adaptarea modalităților și strategiilor de predare-învățare, prin utilizarea noilor tehnologii, nu sunt doar simple alinieri la tendințele moderne, ci activități absolut utile, aplicabile în viața reală și conforme intereselor elevilor. Pentru dascăli, noile tehnologii pot fi nu doar ajutoare în practica educațională, ci și mijloace creative de eficientizare a activității educative.

Creativitatea este un termen care poate fi redefinit în ceea ce privește activitatea de predare-învățare a limbilor moderne, implicând nota de noutate, de inedit, care apare într-un moment al lecției, prin stimularea mentală sau emoțională a elevilor, la nivel individual sau colectiv, sau prin utilizarea tehnologiilor moderne.

Bibliografie:

1. Chandler, John; Stone, Mark, *The Resourceful English Teacher*, Delta Publishing, 2023;
2. www.dexonline.ro ;
3. <http://www.onestopenglish.com/methodology/tech-tools-for-teachers/>;
4. www.teachingenglish.co.uk

Protejarea naturii de către școlarii mici- dezbattere

Elena Carmen Poenaru, Școala Gimnazială Nr.84, București

Organizarea unei dezbateri privind protejarea naturii pentru școlarii mici este o modalitate excelentă de a-i educa despre importanța mediului și de a-i încuraja să gândească critic și să comunice eficient.

Etapele organizării dezbaterii:

1. Alegerea temei specifice : „ Protejarea naturii”, dar subiectul specific ar putea fi, de exemplu, „Cum putem reduce deșeurile la școală?” sau „ Importanța reciclării”.
2. Formarea echipelor:
 - Se împarte clasa în două echipe: una care susține o anumită măsură pentru protejarea naturii și a doua echipă care prezintă provocările sau dificultățile implementării acesteia.
3. Documentare și pregătire:
 - Asigură-te că fiecare echipă are acces la resurse și informații relevante despre tema aleasă.
 - Ghidează elevii să-și pregătească argumentele și contraargumentele.
4. Stabilirea regulilor:
 - Fiecare echipă va avea un timp prestabilit pentru a-și prezenta argumentele (de exemplu, cinci minute pentru fiecare echipă).
 - După prezentarea argumentelor principale, urmează o rundă de întrebări și răspunsuri.
 - Încurajează respectul și ascultarea activă între echipe.
5. Desfășurarea dezbaterii:
 - Introducerea temei și regulile dezbaterii.
 - Fiecare echipă își prezintă argumentele, urmată de întrebări și răspunsuri.
 - La final, fiecare echipă poate oferi concluzii scurte.

6. Evaluare și discuție finală:

- După încheierea dezbaterii, se poate inventa un juriu (profesori sau chiar elevi)să ofere feedback constructiv.
- Discuții cu toată clasa despre ceea ce au învățat din dezbateri și cum pot aplica aceste cunoștințe în viața de zi cu zi.

Tema: „ Reciclarea în școli”

Argumente și contraargumente posibile:

ECHIPA PRO:

- Argument 1: Reciclarea reduce cantitatea de deșeuri care ajunge la gropile de gunoi, protejând astfel mediul.
- ARGUMENT 2:Reciclarea economisește resursele naturale și energia, reducând poluarea.
- Argument 3: Reciclarea în școli educă elevii despre responsabilitatea ecologică și le formează obiceiuri sănătoase pentru viitor.

ECHIPA CONTRA:

- Argument 1: Implementarea unui program de reciclare poate fi costisitor și necesită resurse suplimentare (coșuri de reciclare, transport)
- ARGUMENT 2: Reciclarea necesită o bună organizare și implicare constantă din partea elevilor și a personalului, ceea ce poate fi dificil de menținut pe termen lung.
- ARGUMENT 3: Există riscul ca materialele să nu fie reciclate corect dacă elevii nu sunt bine informați sau dacă nu există infrastructura necesară.

Beneficiile dezbaterii pentru școlari:

- Dezvoltarea abilităților de comunicare: Elevii învață să-și exprime clar și structurat ideile.
- Învățarea lucrului în echipă: Elevii colaborează și își împărtășesc cunoștințele.
- Stimularea gândirii critice: Elevii analizează argumentele pro și contra și își formează propriile opinii.
- Conștientizarea problemelor de mediu: Elevii devin mai conștienți de importanța protejării naturii și a responsabilității lor în acest proces.

Organizarea unei dezbateri privind protejarea naturii pentru școlarii mici este o modalitate excelentă de a-i educa despre importanța mediului și de a-i încuraja să gândească critic și să comunice eficient.

Bibliografie:

1. „Reciclarea în România. Provocări și oportunități” de Andreea marinescu , în revista Mediul Înconjurător.
2. „Impactul reciclării asupra mediului în România” de Ionel Popescu, în revista Ecologie Urbană.
3. „Sisteme de management al deșeurilor în România” de laura Ionescu, în Jurnalul de mediu.

INOVARE EDUCAȚIONALĂ

Prof. POLIANĂ GABRIELA

COLEGIUL TEHNIC "ION MINCU" FOCȘANI

Inovarea educațională este cu siguranță un concept vital în transformarea modului în care învățăm și predăm. În fața unei lumi care se schimbă rapid, capacitatea noastră de a învăța și de a integra noi abordări educaționale este esențială pentru a pregăti elevii pentru un viitor pe care nu-l putem anticipa complet. Așadar, încerc prin acest eseu să examinez sursele de inspirație pentru inovație în educație și în ce mod aceste inovații contribuie la dezvoltarea unei învățări durabile, de așa natură încât să promoveze progresul pe termen lung și să-l îmbrățișeze și să-l susțină pe cel pe termen scurt. Tehnologia digitală a revoluționat educația, oferind instrumente inovatoare care facilitează în același timp și învățarea și predarea. Tabletele, aplicațiile educaționale, realitatea virtuală și inteligența artificială sunt doar câteva exemple de tehnologii care au un impact profund asupra modului în care elevii interacționează cu informația. De asemenea, platforme precum Khan Academy, Duolingo și Coursera au democratizat accesul la educație de calitate. Aceste aplicații permit elevilor să învețe într-un ritm propriu, oferind resurse adaptate nevoilor lor specifice. Se observă, în același timp, că noile tehnologii oferă experiențe de învățare imersive.

De exemplu, utilizarea VR (realității virtuale) în educație permite elevilor să exploreze virtual locații istorice, aducând astfel istoria la viață într-un mod captivant, memorabil și actual. Mai nou, în educație, AI (înteligența artificială) este utilizată pentru a personaliza experiențele de învățare. Algoritmii de învățare adaptativă pot ajusta materialele educaționale în funcție de stilul de învățare al elevului, maximizând astfel eficiența procesului educațional.

Dincolo de toate aceste inovații didactice, în centrul inovației educaționale se află elevul. Pedagogia centrată pe elev se concentrează pe nevoile, interesele și stilurile de învățare individuale. Această abordare include învățarea bazată pe proiecte, învățarea mixtă (blended learning) și evaluarea autentică. Învățarea bazată pe realizarea de proiecte este, de asemenea, o metodă care implică elevii în proiecte reale, relevante, care necesită aplicarea cunoștințelor și abilităților într-un context practic. De exemplu, un proiect de construcție a unui robot poate integra știința, tehnologia, ingineria și matematica (STEM), stimulând învățarea interdisciplinară. Învățarea Mixtă (Blended Learning) presupune o abordare care combină metodele tradiționale de predare cu învățarea online. Într-un mediu de învățare mixt, elevii beneficiază de flexibilitatea oferită de resursele digitale, dar și de interacțiunea directă cu profesorii și colegii.

Evaluarea autentică însă se concentrează pe aplicarea practică a cunoștințelor și abilităților, spre deosebire de testele standardizate. Aceasta poate include portofolii de lucru, prezentări și

proiecte, care reflectă înțelegerea și competențele elevilor într-un mod mai holistic și progresiv. Fiecare societate și comunitate aduce contribuții unice la modul în care învățăm și predăm, iar integrarea acestor perspective diverse poate îmbogăți experiența educațională. Între timp, educația incluzivă se străduiește să asigure acces egal la oportunități educaționale pentru toți elevii, indiferent de abilitatea lor sau de fundalul socio-economic. Aceasta implică adaptarea materialelor și metodelor de predare pentru a satisface nevoile fiecărui elev. Învățarea care implică comunitatea extinsă ajută elevii să înțeleagă și să aprecieze diversele perspective culturale și să se angajeze activ în societatea lor. Parteneriatele între școli și organizații locale pot oferi experiențe de învățare care sunt ancorate în realitățile comunitare, combinând tradițiile educaționale cu metode moderne pentru a crea un mediu de învățare bogat și divers. De exemplu, folosirea narativului cultural în predare poate face lecțiile mai relevante și mai captivante pentru elevi.

Învățarea durabilă se referă la abordări educaționale care sunt concepute pentru a fi relevante și eficace pe termen lung. Aceasta implică nu doar adaptarea la schimbările tehnologice și pedagogice, ci și dezvoltarea de competențe și atitudini care pregătesc elevii pentru a face față provocărilor viitoare. Într-o lume în continuă evoluție, abilitățile de viață devin esențiale. Acestea includ gândirea critică, colaborarea, adaptabilitatea și învățarea continuă. Sistemele educaționale trebuie să se concentreze pe dezvoltarea acestor competențe pentru a pregăti elevii să fie cetățeni activi și competenți într-o societate complexă.

După cum știm, educația elevului/copilului nu se termină odată cu absolvirea. Promovarea învățării pe tot parcursul vieții este crucială pentru a asigura că indivizii pot continua să se dezvolte și să se adapteze la noi provocări. Educația pentru Dezvoltare Durabilă este un aspect cheie al învățării durabile care încurajează elevii să înțeleagă și să abordeze problemele globale, cum ar fi schimbările climatice, inegalitatea și consumul responsabil. Acest tip de educație pregătește elevii să devină agenți ai schimbării în comunitățile lor și în lume. Educația trebuie să încurajeze înțelegerea impactului activităților umane asupra mediului și să promoveze comportamente responsabile și durabile prin învățarea despre echitate și drepturile omului, informații care îl ajută la dezvoltarea unei conștiințe sociale și a unei înțelegeri a diversității și incluziunii.

BIBLIOGRAFIE

- **Miclea, Mircea.** *Învățare și dezvoltare personală: O abordare integrativă.* Editura Polirom, 2012.
- **Roman, Maria.** *Pedagogia modernă și noile tehnologii.* Editura Didactică și Pedagogică, 2018
- **Voiculescu, Florin.** *Managementul inovării educaționale.* Editura Universitară, 2015.

PREDAREA RELIGIEI ÎN ȘCOALĂ : EXEMPLE DE BUNE PRACTICI

Prof. Poloșan Cristina-Diana, Șc.Gimnazială,com. Dămuc, jud.Neamț

În contextul educațional actual, predarea religiei în școală a devenit un subiect de intense dezbateri. În acest demers teoretic și în egală măsură , practic, voi argumenta importanța și beneficiile predării religiei în instituțiile de învățământ , folosind exemple de bună practică precum: concertele tradiționale de Crăciun, serbările școlare, voluntariatul creștin și pelerinajele la locurile de închinare cunoscute.

Colindele și obiceiurile de Anul Nou: păstrarea și transmiterea tradițiilor

Colindele reprezintă o componentă de bază a tradițiilor de Crăciun în cultul creștin-ortodox. Introducerea studierii colindelor în curriculumul școlar nu doar că promovează învățarea unui repertoriu de cântece tradiționale, dar facilitează și înțelegerea valorilor și a istoriei religioase. Prin promovarea și participarea la coruri de colinde, elevii își dezvoltă aptitudinile muzicale și abilitățile de lucru în echipă, în timp ce dobândesc cunoștințe referitoare la semnificațiile și importanța sărbătorii Crăciunului. Un exemplu de bună practică este organizarea concertelor de colinde în școli, unde elevii pot performa în prezența membrilor comunității, consolidând astfel legăturile sociale și culturale. Astfel de evenimente nu doar sprijină educația religioasă, ci încurajează și participarea activă a elevilor la viața comunității din care fac parte.

Serbările școlare: promovarea valorilor morale și etice

Serbările școlare sunt un alt exemplu de bună practică în predarea religiei. Aceste evenimente permit elevilor să se implice activ în evocarea unor momente importante din istoria mântuirii neamului omenesc sau să celebreze diverse sărbători religioase având în centrul lor sfinți din calendarul creștin-ortodox. Prin pregătirea și reprezentarea scenică a programelor artistice religioase, elevii dobândesc cunoștințe referitoare la simbolismul și tradițiile creștine, dezvoltând totodată competențe de vorbire în public și de interpretare artistică. O serbare de Crăciun sau de Paște poate include: scenete biblice, poezii religioase, dansuri tradiționale, oferindu-le copiilor o înțelegere reală și profundă a importanței acestor sărbători. Aceste activități promovează valori morale și etice precum: solidaritatea, empatia sau respectul pentru diversitate.

Voluntariatul : aplicarea practică a *poruncii iubirii*

Voluntariatul este un aspect esențial în cadrul cultului creștin-ortodox, el promovând altruismul și ajutorarea celor aflați în nevoi. Integrarea voluntariatului în activitățile desfășurate sub patronajul orei de religie oferă elevilor oportunitatea de a pune în practică învățăturile Mântuitorului Iisus Hristos. De exemplu, organizarea de campanii pentru strângerea de fonduri sau de alimente pentru persoanele defavorizate poate pune în valoare importanța solidarității și a carității. Elevii pot participa la multiple campanii de voluntariat în cadrul comunităților locale, în zile pentru persoanele vârstnice sau în orfelinele pentru copii. Aceste experiențe nu le oferă doar o înțelegere mai profundă a responsabilității sociale, dar și contribuie la dezvoltarea lor personală din perspectiva formării caracterului moral- religios.

Pelerinaje: experiențe de învățare transformatoare

Pelerinajele reprezintă o metodă alternativă de învățare a religiei, oferind elevilor șansa de a experimenta direct locuri de mare importanță religioasă pentru cultul creștin- ortodox. Aceste excursii cu tematică educativă permit elevilor să se conecteze cu istoria bisericească și cultura religioasă într-un mod personal și profund. De exemplu, un pelerinaj la mănăstirile din Bucovina, poate oferi elevilor o perspectivă unică asupra practicilor religioase și a patrimoniului spiritual ortodox. Aceste experiențe pot fi transformatoare, ajutând copiii să își dezvolte înțelegerea și aprecierea față de diversitatea religioasă și culturală. Pelerinajele pot include activități educative precum: vizite ghidate, prelegeri, ateliere care să îmbogățească cunoștințele elevilor și să le ofere contextul necesar pentru a înțelege semnificațiile profunde ale locurilor vizitate.

Concluzie

Predarea religiei în școală, prin exemple de bună practică precum cele prezentate mai sus, oferă elevilor nu doar cunoștințe teoretice, ci și experiențe practice și formatoare de caracter. Aceste activități promovează valori morale, etice, dezvoltând competențele sociale și culturale și contribuind la formarea unui caracter responsabil și empatic. Într-o lume din ce în ce mai diversă și interconectată, înțelegerea și aprecierea valorilor religioase sunt esențiale pentru construirea unei societăți armonioase. Predarea religiei în școală, prin astfel de metode alternative, poate juca un rol crucial în pregătirea elevilor pentru a deveni, în egală măsură, cetățeni informați și solidari cu semenii lor, precum și membri activi ai Bisericii.

EVALUAREA ÎNTRE VECHI ȘI NOU

PROFESOR POP EMILIA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ „LIVIU REBREANU" CHIUZA

În „Dictionnaire de pedagogie”, Larouse(1996, p. 124) conceptul de evaluare în pedagogie este definit drept „un dispozitiv care a luat naștere spre mijlocul secolului al XX-lea, în țările anglo-saxone și care rezultă din transpunerea în domeniul învățământului a conceptelor și modelelor aplicate în secolul al XIX-lea în lumea economiei, în special în industrie”.

În ultimele decade, conceptul de evaluare a suferit profunde și semnificative transformări în ambianța învățământului și a procesului de învățare. Secolul al XX-lea a fost decisiv pentru evoluția evaluării. Evoluând de la concepția tradițională asupra evaluării ce o situa în finalul învățării, astăzi, evaluarea este mai mult decât un proces final sau paralel cu învățarea, este un act care se integrează organic în același proces de învățare, creând relații interactive și circulare. Elevul, în timp ce învață, efectuează repetate procese de valorizare și de apreciere critică care-i servesc ca bază pentru luarea deciziilor orientative în propria-i formare și dezvoltare.

La nivelul procesului de învățământ interesează nu numai desfășurarea evaluării didactice, ci și formarea și dezvoltarea capacității elevilor de autoevaluare. Apar astfel noi preocupări, care au ca scop dezvoltarea capacității elevilor de (auto)evaluare, care au ca scop dezvoltarea unei învățări creative menite să formeze oameni inovatori și nu repetitivi, conștienți de propriile capacități.

De-a lungul timpului, în teoria și practica educației și instruirii, conceptul de evaluare a suferit modificări semnificative. De la simpla verificare a cunoștințelor acumulate de elev și notarea de către profesor, s-a ajuns la extinderea acțiunilor evaluative asupra rezultatelor sociale ale sistemului de învățământ, asupra proceselor de instruire, a durabilității cunoștințelor elevului, a calității curriculumului școlar și a pregătirii personalului didactic.

Analizând conceptul de evaluare, Genevieve Meyer (2000) precizează că „nici o evaluare nu este pură sau perfectă în sine sau în mod absolut. Perfecțiunea oricărei evaluări provine din adecvarea ei la obiectivele pentru care a fost făcută. De aceea prima întrebare care se impune nu este ce evaluăm, nici cum evaluăm, ci de ce evaluăm, iar de răspunsul la ea

depind răspunsurile la întrebările: ce?, când?, cum?, prin ce mijloace?, pe ce bază?, etc."(p. 12).

Evaluarea introduce o normă valorică, evoluând sub influența pedagogiei prin obiective, în două direcții:

- una sumativă, care se concentrează asupra rezultatelor grupei de elevi, reflectând performanțele;
- alta formativă, care analizează situațiile complexe, demersurile de studiu și procesele de învățare diverse.

Evaluarea condiționează în așa manieră dinamica clasei, astfel încât, putem spune că nu există învățare eficientă fără evaluare. Ea acționează în cadrul concret al clasei de elevi folosind instrumentele specifice pentru analiza progresului elevilor în grup și individual.

Fenomenul evaluativ capătă valențe din ce în ce mai bogate, lărgindu-și sfera de cuprinde. În acest sens, analizând practicile evaluative, Ion T. Radu remarcă faptul că „evaluarea performanțelor școlare este tot mai mult înțeleasă, nu ca acțiune de control – sancțiune, limitată la verificare și notare, ci ca proces ce se întrepătrunde organic cu celelalte procese ale actului didactic, exercitând o funcție esențial-formativă, concretizată în a informa și a ajuta în luarea unor decizii cu scopul de ameliorare a activității în ansamblu.”(2000, p. 42)

De la un continent la altul, evaluarea își propune același obiectiv: îmbunătățirea educației, însă contextul și publicul vizat determină dezvoltarea unor concepte diferite. Pentru ca sistemul de evaluare să fie operațional, evaluatorul trebuie să răspundă la o serie de întrebări: de ce evaluăm?, ce evaluăm?, cui îi folosește?, pe cine evaluăm?, când evaluăm? și cum evaluăm?

De ce evaluăm: pentru îmbunătățirea performanțelor celor evaluați; pentru îmbunătățirea instrumentelor de evaluare; pentru îmbunătățirea metodelor, mijloacelor și strategiilor de evaluare; pentru realizarea unei selecții; pentru a cunoaște performanțele și progresele; pentru corectarea rezultatelor; etc.

Ce evaluăm: cunoștințe, atitudini, aptitudini, deprinderi; dacă știu și ce știu să facă elevii, cum știu să aplice în viața reală ceea ce au învățat; atingerea obiectivelor legate de un anumit conținut; organizarea și desfășurarea procesului de învățare; modul de folosire a unui aparat sau mijloc de învățământ, stabilit dinainte; etc.

Cui folosește evaluarea: celor evaluați; celui care realizează evaluarea; părinților; conducerii instituției; factorilor de decizie școlară; celor care realizează o anumită selecție (angajării); etc.

Când evaluăm: prin examinări curente; prin examene; în teste; prin probe orale; prin probe scrise; prin probe practice; prin studii de caz; prin fișe de activitate personală; prin portofoliu; prin hărți conceptuale; prin investigații; prin observarea curentă a comportamentului; prin jurnalul reflexiv; cu ajutorul mijloacelor de învățământ, a calculatorului; prin proiect; etc.

Rezultatele activității pot fi evaluate raportându-le al conținut sau la norma programei, la norma statistică a grupului școlar (media clasei sau la standarde locale, naționale sau internaționale, la norma individuală (la sine însuși) sau la obiective (evaluarea criterială). (Ioan Cerghit, 2002, p. 303).

Situația globală actuală a impus noi tendințe în sistemul de învățământ, prin mutarea conținutului și a interacțiunii în mediul online. Nimeni nu prevăzuse o astfel de schimbare, dar contextul actual a făcut în așa fel încât educatorii au găsit soluțiile potrivite pentru a continua procesul de învățare.

Evaluarea didactică modernă este o evaluare formativă, axată pe proces. Ea este dinamică, flexibilă și asigură reglarea din mers a activității educaționale. Toate aceste principii simple funcționează perfect în mediul educațional din cadrul unei clase fizice. Dar ce se întâmplă, dacă suntem nevoiți să realizăm o evaluare în mediul digital. Cum se pot asigura profesorii că este transparentă și reflectă adevăratul potențial al elevilor?

Clasic versus virtual

Eram obișnuiți cu toții să vină copilul de la școală și să-l întrebăm: „Tu ce note ai luat azi?“, iar acesta scotea, mai timid sau mai încrezător, foaia cu evaluarea și astfel părinții, deveneau o parte din acest proces de evaluare. Puteau să aducă laude, să încurajeze, să caute a înțelege și apoi să ia măsurile potrivite. Brusc această obișnuință a dispărut – din cauza mutării în mediul online a educației și, implicit, a evaluării.

Există mai multe platforme de evaluare la care profesorii au apelat. Totuși, soluția propusă de către cei de la Google este una dintre cele mai complexe, asigurând un flux informațional continuu pe durata întregului proces educativ. Pentru cadrele didactice care utilizează platforma Google Classroom, totul se simplifică și devine ușor de gestionat; la fel, și pentru elevi și părinți.

Există patru puncte tari ale acestei platforme, care o fac extrem de accesibilă în procesul de evaluare online.

1. Accesare simplă de pe orice device. Pentru a putea participa la procesul de evaluare, elevul are nevoie de un computer desktop sau laptop ori de o tabletă prin care să accese browser-ul Chrome.

2. Organizare și comunicarea eficientă. Toate materialele propuse de către profesor sunt salvate automat, așa că elevului îi revine sarcina de a completa conținutul sau sarcinile solicitate.

3. Feedback imediat. Această parte este cea mai eficientă pentru profesor și elev, dar și pentru părinte. Un test dat elevilor poate fi vizualizat în timp real de către profesor, fiind total transparent. Elevul poate fi ajutat să găsească un răspuns corect și ghidat pentru a identifica informația necesară, fără a fi depunctat sau a fi nevoit să predea un test incomplet.

4. Evaluare digitală integrală. Acest proces poate fi privit ca un avantaj, din perspectivă ecologică. Nu se mai utilizează coli de hârtie, se simplifică procesul de multiplicare în format fizic, iar elevii pot avea un dosar virtual personal, care să includă toate evaluările primite.

Cu ce-i ajută pe părinți această trecere la evaluările digitale?

Este o întrebare pe care mulți părinți și-au adresat-o. Dar, odată cu primele rezultate ale unei evaluări digitale, multe enigme au fost înlăturate. Astfel, părinții au constatat că rezultatele evaluării vin singure către ei, datorită sistemului ce permite ca și părintele să fie parte din procesul educațional. Se pot purta dialoguri constructive împreună cu copilul, iar anumite recomandări ale profesorului (legate de evaluare) pot fi urmărite și de către părinte.

Pe viitor, aceste tipuri de evaluare pot fi menținute ca modalități curente de evaluare. Astfel, percepția părinților față de școală și relația lor cu școala vor deveni mult mai bune, deoarece vor fi implicați continuu în acest proces.

Bibliografie:

1. *Dictionnaire de pedagogie*, Larousse, 1996
2. Meyer G., *De ce și cum evaluăm*, editura Polirom, București, 2000
3. Radu I. T. , *Evaluarea în procesul didactic*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2008
4. Cerghit I., *Metode de învățământ*, editura Polirom, București, 2002
5. <https://www.paginadepsihologie.ro/4-plusuri-ale-evaluarii-digitale-in-vremuri-noi-apar-si-tipuri-noi-de-evaluare/>

EFICIENTIZAREA ÎNVĂȚĂRII

Prof. Popa Cătălin

C.N. „Frații Buzești” Craiova

Profesorul trebuie să țină cont de faptul că motivația elevului este influențată de modul cum se desfășoară activitățile de învățare în clasă, de sistemul de evaluare și chiar de propria motivație. Pentru ca o activitate didactică să fie motivantă, trebuie să ofere elevilor cel puțin o provocare pentru a le capta interesul. Profesorul trebuie să fie capabil să le trezească elevilor curiozitatea prin elemente de noutate, prin crearea unor conflicte cognitive, prin antrenarea elevilor în realizarea unor proiecte în echipă.

Rolland Viau („Motivația în context școlar”) prezintă cerințele privind desfășurarea activității de predare eficiente:

- a) Începeți predarea cu o anecdotă sau cu o problema de soluționat!
- b) Chestionați elevii asupra cunoștințelor anterioare!
- c) Precizați planul cursului sub formă de întrebări!
- d) Organizați cunoștințele sub formă de scheme!
- e) Dați exemple care să-i intereseze pe elevi!

Iată deci, că aceste imperative (captarea atenției, reactualizarea cunoștințelor anterioare, stimulare curiozității) sunt atât de importante, încât și-au păstrat valabilitatea până în zilele noastre, acum putând fi puse în practică cu ajutorul unor mijloace moderne. Respectarea acestor imperative nu poate să ducă decât la obținerea unor rezultate pozitive, deoarece elevii sunt motivați pentru realizarea sarcinii propuse spre rezolvare.

Înțelegerea scopului activității de către elevi este prima condiție a succesului învățării, pentru că dă posibilitatea elevului să realizeze legătura între acțiunile prezente și cunoștințele dobândite anterior.

Profesorii eficienți găsesc modalități diverse de a-și ajuta elevii să înțeleagă scopurile unor sarcini, motivele pentru care au fost alese. În funcție de stilul pedagogic al fiecărui profesor, scopul poate fi prezentat prin expunere, explicație și demonstrație sau prin conversații cu elevii. Înțelegerea scopului poate fi ușurată dacă profesorii oferă indicații clare în legătură cu succesul sau insuccesul eforturilor lor.

Profesorii eficienți știu că *succesul învățării* depinde de cât de *motivați* sunt elevii, deziderat care se realizează prin *captarea interesului* copiilor și prin stârnirea *curiozității* lor. Una din

modalitățile de a capta atenția elevilor este *diversitatea*, atât a conținutului, cât și a formei activității., „Tot ce se predă să fie dominat de o plăcută varietate.”

Pentru ca predarea să fie efectivă și învățarea garantată, profesorii trebuie să-și proiecteze *activitățile* astfel încât să fie *semnificative* pentru elevi, care, astfel vor fi motivați să învețe. În cazul lecțiilor de transmitere de noi cunoștințe, profesorul trebuie să ofere elevilor posibilitatea de a arăta ce știu, determinându-i astfel să participe activ la lecție. O strategie eficientă de prezentare a noilor cunoștințe este *problematizarea*, care îl face pe elev curios. Înainte de abordarea noului subiect, elevul poate fi solicitat să *comuneze unui coleg* cunoștințele referitoare la subiect., „Orice se predă să se învețe de către mai mulți deodată și într-o formă plăcută de emulație.”

O altă strategie de eficientizare a activității didactice este aceea de raportare a învățării la alte materii. Cunoștințele din diferite domenii sunt interdependente. Profesorii trebuie să sublinieze cât mai des legătura dintre cunoștințele noi și alte domenii ale învățării.

Diversitatea nu se realizează dacă nu este însoțită de posibilitatea de a opta (între anumite limite) a copiilor pentru ceea ce îi interesează. În acest mod, profesorul poate să proiecteze sarcini adecvate motivației elevilor, care vor fi mai eficiente. Ținând cont de opțiunile elevilor, profesorul le dă de înțeles că sunt considerați parteneri, acest fapt ducând la creșterea încrederii în forțele proprii și la responsabilizarea lor.

La fel de important pentru motivația elevilor este și modul în care se face *evaluarea*. În cazul elevilor slabi și mijlocii, evaluarea centrată pe comparare este dăunătoare. Evaluarea trebuie să înregistreze nu atât nivelul cunoștințelor, cât mai ales să recunoască efortul depus de fiecare pentru îmbunătățirea propriilor performanțe. Aprecierea evoluției elevilor trebuie să se facă în termeni pozitivi (laudă, încurajarea, evidențierea), deoarece dezaprobarea, dar mai ales ignorarea, sunt mai puțin eficiente în stimularea motivației învățării. Motivația elevilor poate fi intensificată de către educator și prin observații personale făcute pe caietele de teme ale acestora și prin incitarea la autoevaluare.

Dinamica motivațională este influențată și de *motivația cadrului didactic* și de gradul său de implicare în activitate, Entuziasmul educatorului se transmite și copiilor și îi disponibilizează chiar pentru activități relativ dificile. Cadrul didactic care se face iubit și respectat de copii și-a asigurat angajarea deplină a acestora în tot ce le propune și această predispoziție și activare dezvoltată a motivației este o condiție de succes în activitate și în atingerea anumitor rezultate.

Tratarea diferențiată la clasă...teoretizare

„Ființele umane au drepturi și șanse egale de dezvoltare și manifestare”

(Declarația drepturilor omului-ONU-1948)

Prof. Popa Cătălin
Coloegiul Național „Frații Buzești”

Este cunoscut faptul că ființele umane nu se nasc egal înzestrate ca posibilități psihofizice și că nu au condiții identice de dezvoltare și manifestare. Fiecare ființă umană se naște și se dezvoltă astfel încât ajunge să aibă unele particularități psihofizice relativ comune, dar și anumite particularități psihofizice, mai ales psihice deosebite, particulare, care alcătuiesc individualitatea fiecăruia. Ideea democratică și optimistă că fiecare ființă umană este destinată să ajungă un succes, animă educatorii și factorii de decizie socială și educațională să accepte concepția, pozitivă de altfel, că inegalitatea psihofizică nu duce în mod automat și fatal la inegalitatea de șanse în dezvoltare, și că tratarea individuală și diferențiată corespunzătoare a ființei umane poate să aducă contribuții benefice în dezvoltarea personalității și profesionalității..

Pedagogia contemporană admite atât existența unor particularități psihologice individuale ce deosebesc, în mod evident, persoanele unele de altele, cât și existența unor particularități individuale, relativ comune unor grupe de persoane. Din această perspectivă obiectivă a apărut principiul tratării individuale și diferențiate a elevilor.

Principiul individualizării și diferențierii învățării exprimă necesitatea adaptării (potrivirii) dinamice a încărcăturii cognitive și acționale a conținuturilor și a strategiilor instructiv educative atât la particularitățile psihofizice ale fiecărui elev, cât și la particularitățile diferențiate, relativ comune unor grupuri de elevi, în vederea dezvoltărilor integrale ca personalitate și profesionalitate.

Principiul urmărește să asigure unitatea dintre particular și general în educație, dintre obiect și subiect, dintre strategiile de educație de grup cu cele de educație individuală.

Individualizarea învățării (tratarea individuală) exprimă necesitatea de a valorifica cât mai bine posibilitățile și eforturile individuale, atât în ceea ce privește persoanele înzestrate, cât și pe cele mai puțin înzestrate.

În acest context, sunt folosite strategii de individualizare a învățării ca:

- **sarcini instructive (teme, lucrări etc.) individualizate** în funcție de aptitudinile, înclinațiile, opțiunile, nivelul de dezvoltare intelectuală, coeficientul fiecărei persoane;
- **fișe de lucru individualizate**, de genul:

* **de recuperare**, pentru elevii rămași în urmă la învățătură;

- de dezvoltare**, pentru elevii buni și foarte buni;
- * **de exerciții**, pentru formarea priceperilor și deprinderilor ;
- * **de autoinstruire** , pentru însușirea tehnicilor de învățare individuală și independentă ;
- **fișe de evaluare** , pentru constatarea nivelului de pregătire și asigurare a feedback-ului ;
- **pregătirea individuală sub forma de meditații, consultații, discuții și autoinstruire**

Tratarea diferențiată a elevilor este încă văzută în mod unilateral, ca fiind tratarea într-un anumit mod, prin mijloace, mai ales a unei anumite categorii de elevi, a celor predispuși eșecului școlar.

Accentul care se pune acum pe procesul educațional, pe dinamica acțiunii didactice, ne obligă să ne schimbăm punctele de vedere privitoare la tratarea diferențiată.

Tratarea diferențiată rămâne o necesitate de necontestat susținută de cauze cunoscute, generale și situaționale, care în principiu, se leagă de particularitățile individuale ale elevilor, de care nu putem să nu ținem seama, dar și de mediul socio-familial din care provin elevii. Fiecare copil este unic în felul lui, este o minune irepetabilă și ar fi păcat ca prin acțiunea noastră să uniformizăm aceste individualități. Prin urmare, tratarea diferențiată a elevilor trebuie să capete o accepție mai generoasă, ea devenind o calitate a managementului educațional situațional, o abilitate a profesorului în dezvoltarea personalității fiecărui copil.

Profesorul este managerul clasei pe care o conduce. El formează elevii în cadrul unui proces educațional în care își are locul bine determinat, dar nu preponderent . El va trebui să-și formeze, în timp competențele manageriale și să dezvolte la clasă anumite **tipuri de relații**, care să favorizeze cunoașterea elevilor și tratarea lor diferențiată.

Prezentarea separată a acestor relații (așa cum o vom face în continuare) este didacticistă, în realitate ele acționând sincron și integrat:

1. Relații de comunicare cu elevii, care presupun folosirea diferitelor canale și limbaje ce conduc la cunoașterea acestora. Aceste relații având la bază punerea copilului în situații de comunicare, antrenându-l într-o acțiune comunicativă, și își vor dovedi eficiența dacă vor depista cauzele pentru care elevii se manifestă diferit. Prin urmare, nu ne vom grăbi să *taxăm elevii*, până când, pe baza unor astfel de relații, care cer mult tact, nu-i vom determina să *se dezvăluie* pentru ai cunoaște și a intervenii modelator;

2. Relații de educație , prin care profesorul solicită elevul în mod activ pentru propria dezvoltare, cultivându-i încrederea în sine, prevenind descurajarea. Depinde de

profesor în ce mod stimulează spontanietatea, inițiativa, creativitatea, acțiunea elevului sau înlătură timiditatea și temerile lor, dezvoltând o motivație convenabilă formării acestora;

3. Relații de responsabilitate, în contextul cărora profesorul răspunde pentru deciziile sale- dacă-l trece pe elev dintr-o grupă în alta în funcție de evoluția lui, dacă amână notarea contrar prevederii din regulament privitoare la notarea în mod ritmic, până când va considera că elevul poate fi notat.

Dezvoltarea responsabilității la elev este o altă latură a acelorași relații, care favorizează transpunerea în practică a tratării diferențiate, elevii primind sarcini, responsabilități în funcție de ce poate fiecare, de ceea ce face bine fiecare.

4. Relații de putere, înțelegând prin aceasta *puterea* de a influența comportamentul unui grup(clasa), al unui individ(elev),pentru ca acesta să realizeze ceva. De câte ori nu simțim *cerbicia* unor elevi care se opun unor cerințe. Profesorul are nevoie de mult tact pentru a influența, pentru a-i motiva pentru activitate, dându-le satisfacția că ei sunt solicitanții unei acțiuni.

Privind tratarea diferențiată din acest unghi al managementului educațional, interrelațiile din grupul clasei vor favoriza evoluția fiecărui copil după puterea lui.

Dincolo de această concepție, generatoare a unei atmosfere propice învățării, tratarea diferențiată presupune și o proiectare atentă și dinamică, pentru care nu se pot da rețete.

Este normal să pornim întotdeauna de la *punctele forte* ale elevilor și ale noastre, ca profesori, cum ar fi: **ce știe elevul, ce poate să facă. ce înclinații are, de ce abilități didactice dispune.**

Trebuie să avem în vedere *slăbiciunile* elevilor pe care vrem să le îndreptăm: ce nu știe, ce n-a înțeles, ce nu reușește să facă, ce prag nu poate să depășească, ce nu pot eu, profesorul să fac-necesitatea unei bune cunoașteri a elevilor și a autocunoașterii.

Un alt reper în proiectare îl reprezintă *oportunitățile* pe care ni le oferă *mediul* (sprijinul părinților, mijloace de învățământ ce pot ajuta); de asemenea, ar fi grav dacă n-am ține seama de pericolele și amenințările ce pot apărea, pentru a le preîntâmpina (reacția colegilor, a părinților, stresul copilului etc.).

Nu se poate vorbi de activizarea elevilor fără a se avea în vedere individualizarea procesului de predare-învățare și evaluare. De fapt, este vorba de o activizare diferențiată pe fondul unei individualizări corect practicate.

Individualizarea și tratarea diferențiată a elevilor constituie două dintre strategiile principale de ameliorare a randamentului școlar și de înlăturare a insucceselor.

Natura, structura și scopul modurilor de organizare a activităților diferențiate cunosc traiecte variate după realitățile educaționale cărora le sunt destinate. Astfel, putem identifica următoarele tipuri de acțiune:

- **Terapeutice** – destinate elevilor aflați în limitele situației normale, dar cu unele lacune în cunoaștere, datorate fie unor ritmuri mai lente, fie unor situații de adaptare mai greoaie la sarcinile didactice, precum și datorită unor momente critice în dezvoltarea psihofizică (tulburări psihoafective, instrumentale, etc.);
- **Recuperatorii** - destinate elevilor aflați în situații de deficiență ușoară (dizarmonii ale proceselor psihice-gândire, atenție, memorie, limbaj sau noncognitive, cum ar fi cele de natură motivațională, volitivă, relațională);
- **de suplimentare a programului de instruire** destinat elevilor care dispun de capacități și abilități sau de structuri motivaționale și preferențiale conturate și orientate favorabil spre o anumită disciplină;
- **de orientare sau reorientare, verificare și control**, destinate celor care solicită sau li se impun asemenea programe.

Strategia individualizării și diferențierii conduce la o gamă foarte variată de forme de lucru și modalități de organizare a activității de învățare. Se impune ca profesorul să gândească asupra modalităților de îmbinare a celor trei forme de activitate- frontală, în grup și individuală, iar în cadrul fiecăreia dintre acestea asupra unor sarcini unitare, gradate însă prin conținut și mod de realizare. În raport de capacitățile fiecărui elev, de cerințele programei școlare se pot formula solicitări implicând niveluri de efort diferite: recunoaștere, reproducere, integrare, transfer, creativitate. Important este ca în toate formele de activitate pe care le desfășoară elevii (la tablă, pe caiete, în grup, pe fișe individuale), profesorul să urmărească aplicarea întregului sistem diferențiat al variabilelor acestor activități: obiective, conținuturi, moduri de realizare a sarcinilor, forme de evaluare etc.

Sunt situații când se dau elevilor sarcini diferențiate prin gradul de dificultate al conținutului- exerciții simple, altei grupe de nivel i se dau exerciții mai complexe, precum și exerciții care angajează creativitatea gândirii.).

Sunt situații când la tablă, pe caiete sau pe fișe se dau exerciții presupunând toate gradele de dificultate, lăsând însă elevilor libertatea de a rezolva numai pe acelea pe care le pot rezolva. Similară este situația în ceea ce privește rezolvarea unor probleme unde se pot formula sarcini multiple din care fiecare elev parcurge atât cât poate, în ritmul său propriu sau depășindu-l progresiv.

Tratarea diferențiată a elevilor trebuie stimulată și susținută de către profesor prin repartizarea unor sarcini diferențiate și ca teme pentru acasă, prin controlul și evaluarea sistematică a rezultatelor. Din experiența didactică s-a constatat că în afară de caracterul diferențiat, pentru a avea eficiență, temele pentru acasă trebuie să îndeplinească condiții, cum ar fi:

- să conțină lucruri folositoare pentru elevi- prin care să se consolideze cunoștințele predate, dar și atractive, interesante;
- subiectele propuse spre rezolvare, ca temă, să fi avut deja un echivalent lucrat în clasă (niciodată tema pentru acasă nu trebuie să conțină cerințe mai dificile decât exemplele rezolvate în clasă sau sarcini despre care elevii n-au auzit în clasă);
- nu cantitatea temelor este importantă, ci calitatea lor; cu cât elevii au mai mult de scris pentru acasă, cu atât randamentul lor scade, la fel și interesul pentru învățatură;
- trebuie obligatoriu să fie corectate cât mai curând posibil după efectuarea lor;
- dacă tema a ridicat probleme la nivel de clasă, în sensul că mai mulți elevi au greșit, se reia în clasă, rezolvând și explicând modul de rezolvare al tuturor cerințelor.

Ținând cont de toate aceste considerente temele pentru acasă pot fi:

- **de perfecționare**- pentru elevii foarte buni
- **de consolidare**- pentru elevii buni;
- **de recuperare**- pentru elevii care întâmpină dificultăți în asimilarea cunoștințelor;
- **facultative**- pentru elevii de excepție, care pot rezolva sarcini mult deasupra manualului.

Pe măsură ce li se pun față dificultăți noi, fiind orientați și ajutați să le depășească, elevii dobândesc încredere în puterile lor, trăiesc bucuria succesului și începe să-i intereseze activitatea .

Problema diferențierii învățământului creează un spațiu întins pentru creativitatea cadrului didactic, acesta având la îndemână o paletă largă de strategii corespunzătoare stilului de învățare și nevoilor fiecărui copil. Astel putem exemplifica unele dintre ele:

- a) cerințe comune pentru toți elevii;
- b) cerințe diferențiate;
- sarcini identice, timp diferit;

- sarcini diferite,dar în același timp;
- sarcini diferite,timp diferit;
- sarcini diferite după posibilitatea copilului;
- fișe identice cu sarcini progresive;

c) activități individuale cu teme diferite.

Argumentele utilizării acestor strategii sunt următoarele:

- impun utilizarea unui material didactic variat, elevii fiind familiarizați cu tehnici de muncă independentă;
- stimulează originalitatea și creativitatea elevilor;
- valorifică experiența anterioară;
- sunt adaptate la stilurile proprii de învățare;
- respectă ritmul individual al copilului;
- stimulează spiritul de echipă;
- asigură corelarea intereselor copiilor cu obiectivele curriculare;
- fiecărui copil i se acordă încredere în forțele proprii;
- învățătorul permite copiilor să participe la evaluarea propriei lor munci;
- copilul este evaluat și comparat cu el însuși .

Activitatea școlară presupune existența unui cadru organizat și a unui climat adecvat, pretinde adaptarea unor forme de lucru cu elevii, care să asigure programul în sensul asimilării cunoștințelor.Cunoașterea psiho-pedagogică a elevului este condiția de bază în desfășurarea unei activități diferențiate și individualizate.

Coordonatele principale ce trebuie să asigure realizarea în cel mai înalt grad, organizarea, desfășurarea și conținutul activității diferențiate cu elevii sunt:

- trebuie să asigure realizarea, în cel mai înalt grad , a sarcinilor învățământului formativ;
- să se desfășoare în cadrul procesului instructiv-educativ, organizat,cu întregulcolectiv al clasei;
- obiectivele urmărite trebuie realizate, în principal, în timpul lecției;
- să-i cuprindă pe toți elevii clasei, atât pe cei care întâmpină dificultăți, cât și pe cei cu posibilități deosebite;

- se va evita atât suprasolicitarea, cât și subsolicitarea lor față de potențialul psihic real de care dispun;
- trebuie să țină cont de raportul de dezvoltare-învățare;
- conținutul învățământului este comun și obligatoriu pentru toți elevii clasei;
- se vor folosi în permanență metode și procedee care antrenează în cel mai înalt grad capacitățile lor intelectuale, trezesc și mențin interesul pentru învățatură, asigură o învățare activă și formativă;
- presupune îmbinarea și alternarea echilibrată a activității frontale cu activitatea individuală și pe grupe de elevi;
- se realizează în toate momentele lecției, în teme pentru acasă, dar și în activitățile extrașcolare organizate cu elevii.

Abordând stilul învățării individualizate, clasa devine un mediu dinamic și mereu în schimbare, în care dascălii pot dovedi că apreciază pe fiecare dintre copii și pe toți copiii.

Gândind fiecare lecție prin secvența ei, dând fiecărui elev sarcini pe măsura posibilităților lui, dar și sporite treptat, spre a-l determina la un efort sporit, vom reuși să-i sprijinim pe toți elevii în procesele complexe de învățare.

Se poate aprecia, în concluzie, necesitatea organizării învățământului și a desfășurării activității școlare adecvat trăsăturilor caracteristice unor grupuri de școlari și chiar specific fiecărui elev. Ideea modelării școlii după elev, în perspectiva realizării idealului educațional și nu adaptarea elevului la o școală arbitrar concepută, este dominantă în strategia determinării structurii învățământului, a conținutului sau și a metodologiei didactice.

BIBLIOGRAFIE :

- Crețu, C., Curriculum individualizat și diferențiat, E.D.P., București, 1998;
- Holban, I., Testele de cunoștințe, E.D.P., R.A., București, 1995
- Radu, I., T., Învățământul diferențiat. Concepții și strategii, E.D.P., București, 1978;
- Țîrcovnicu, V., Învățământ frontal, învățământ individual, învățământ pe grupe, E.D.P., București, 1981;

INOVAREA EDUCAȚIONALĂ: CHEIA SUCCESULUI ÎN EDUCAȚIA MODERNĂ

Dana Maria Popa, Școala Profesională Specială nr. 3 București

Într-o lume în continuă schimbare, educația trebuie să se adapteze și să inoveze pentru a pregăti elevii pentru viitor. Inovarea educațională este esențială pentru a răspunde provocărilor contemporane și pentru a asigura că elevii nu doar acumulează cunoștințe, ci și dezvoltă competențe esențiale pentru viață. Iată câteva dintre cele mai importante aspecte ale inovării educaționale și modul în care acestea pot transforma educația tradițională.

Tehnologia în Sala de Clasă

Una dintre cele mai evidente inovații în educație este integrarea tehnologiei. Tehnologia nu doar că facilitează accesul la informație, dar și transformă modul în care elevii învață. Utilizarea tabletelor, laptopurilor și a tablourilor interactive permite o învățare mai interactivă și personalizată. De exemplu, platformele de e-learning, precum Khan Academy sau Coursera, oferă cursuri adaptate nevoilor fiecărui elev, permițându-le să învețe în ritmul lor propriu. De asemenea, utilizarea realității virtuale (VR) și a realității augmentate (AR) aduce lecțiile la viață, oferind experiențe imersive care îmbunătățesc înțelegerea și reținerea informației.

Învățarea Centrată pe Elev

Tradițional, educația a fost centrată pe profesor și pe transmiterea cunoștințelor într-un mod unidirecțional. Inovarea educațională propune o schimbare de paradigmă către o învățare centrată pe elev, unde elevii sunt participanți activi în procesul de învățare. Metode precum învățarea bazată pe proiecte (PBL), învățarea prin descoperire și învățarea colaborativă încurajează elevii să își asume responsabilitatea pentru propria educație. Aceste metode dezvoltă abilități critice precum gândirea critică, rezolvarea problemelor și colaborarea, esențiale pentru succesul în secolul 21.

Personalizarea Educației

Fiecare elev are un stil de învățare unic și ritmuri diferite de asimilare a cunoștințelor. Inovarea educațională include dezvoltarea unor abordări personalizate, care să țină cont de nevoile individuale ale fiecărui elev. Utilizarea analitică a datelor și a algoritmilor de învățare adaptativă poate identifica punctele forte și punctele slabe ale elevilor, oferind astfel resurse și activități personalizate pentru a maximiza potențialul fiecăruia. Acest tip de personalizare nu doar îmbunătățește performanțele academice, dar și sporește motivația și implicarea elevilor.

Educația pentru Competențe și Abilități de Viață

Într-o lume în care informația este accesibilă la un clic distanță, rolul educației se mută de la memorarea informațiilor la dezvoltarea competențelor și abilităților de viață. Inovarea educațională pune accent pe competențe precum gândirea critică, creativitatea, reziliența și alfabetizarea digitală.

Programele educaționale moderne includ activități care dezvoltă aceste competențe, pregătindu-i pe elevi pentru provocările complexe ale vieții și ale carierei.

Colaborarea între Școli și Comunitate

Inovarea educațională nu poate avea loc în izolare. Colaborarea între școli, comunități și industrie este esențială pentru a oferi o educație relevantă și actualizată. Parteneriatele cu companii și organizații non-guvernamentale pot aduce resurse suplimentare, expertiză și oportunități de învățare practică pentru elevi. De exemplu, programele de mentorat, stagiile de practică și vizitele de studiu conectează teoria învățată în școală cu aplicabilitatea sa în lumea reală, făcând învățarea mai relevantă și mai motivantă.

În concluzie, inovarea educațională este cheia pentru a răspunde provocărilor educaționale ale secolului 21. Prin integrarea tehnologiei, adoptarea unei abordări centrate pe elev, personalizarea educației, focusul pe competențe de viață și colaborarea cu comunitatea, educația poate deveni mai eficientă, relevantă și captivantă. Aceste inovații nu doar îmbunătățesc performanțele academice, dar și pregătesc elevii pentru a deveni cetățeni informați, competenți și adaptabili într-o lume în continuă schimbare.

Bibliografie:

1. <https://florinrosoga.ro/cursuri-online-lista/>
2. [file:///D:/Users/Dana/Downloads/Popa Irina Andreea 2023 Realitatea Augmentata \(RA\) Folosita In Dezvoltarea Aplicatiilor Din Sectorul Public.+F1.pdf](file:///D:/Users/Dana/Downloads/Popa_Irina_Andreea_2023_Realitatea_Augmentata_(RA)_Folosita_In_Dezvoltarea_Aplicatiilor_Din_Sectorul_Public.+F1.pdf)
3. <https://www.clasaviitorului.md/invatarea-bazata-pe-probleme-pbl-problem-based-learning/>
4. https://www.cseibm.ro/reviste/alternative_educationale_de_succes.pdf

Metodologia didactică între tradiție și inovație

Prof.înv primar Popa Maria-Gabriela

Școala Gimnazială Ațel ,județul Sibiu

Făcând referire la necesitatea inovării în domeniul metodologiei didactice și a căutării unor variante care să sporească eficiența activităților instructiv- educative din școală, prin implicarea directă a elevului și mobilizarea efortului său cognitiv, prof. Ioan Cerghit afirmă: „ Pedagogia modernă nu caută să impună nici un fel de rețetar rigid, dimpotrivă, consideră că fixarea metodelor, conservatorismul educatorilor, rutina excesivă, indiferența etc. aduc mari prejudicii efortului actual de ridicare a învățământului pe noi trepte; ea nu se opune în nici un fel inițiativei și originalității individuale sau colective de regândire și reconsiderare în spirit creator a oricăror aspecte care privesc perfecționarea și modernizarea metodologiei învățământului de toate gradele.” .

Dorința de îmbunătățire și modernizare a metodologiei didactice duc în direcțiile creșterii caracterului activ al metodelor de predare, la utilizarea unor metode cu caracter formativ, în valorificarea noilor tehnologii instrucționale, în suprapunerea problematizării pe fiecare metodă și tehnică de învățare, reușind astfel să se aducă o însemnată contribuție la dezvoltarea întregului potențial al elevului. Educația este în prezent în curs de actualizare și reevaluare. În acest sens, sunt dezvoltate și puse în practică noi metode și strategii interactive de predare, în procesul de predare-învățare-evaluare, implicând participarea directă a copiilor la procesul de învățare, punând accent pe calitatea învățării mai degrabă decât pe cantitate.

Jean Piaget menționa faptul că, o cerință de bază a educației progresiviste este de a oferi o metodologie diversificată, bazată pe îmbinarea învățării și a muncii independente, cu activitățile de cooperare, învățare în grup și activitățile de muncă interdependente.

În abordarea modernă, profesorii sunt preocupați de crearea oportunităților de învățare pentru elevi. In acest caz, metoda pe care o va folosi este cea care configurează activitățile de învățare ale elevului. Noile metode de predare adaptate obiectivelor educaționale actuale trebuie să repoziționeze metodele de predare existente pentru a activa în mod optim intelectul și intuiția elevilor.

Este necesară folosirea cu prioritate a metodelor cu caracter mobilizator, activizant, care să crească potențialul intelectual al elevilor prin implicarea lor la un efort personal în actul învățării, având ca rezultat o eficiență formativă maximală.

Contribuția metodelor de învățământ la activizarea instruirii apare și mai evidentă atunci când considerăm funcția normativă a lor, care indică modul de acționare pentru obținerea unor

rezultate optime. Aplicând o metodă sau alta, el (profesorul) întinde o punte de legătură între sine și elevii săi cu care lucrează; prin intermediul metodei, profesorului stăpânește acțiunea instructivă, o dirijează, o caracterizează și o reglează continuu în direcția impusă de finalitățile actului instructiv

Prin forma organizațională de formare și învățare, metodele și mijloacele de predare sunt combinate cu fiecare secvență a lecției. Prin urmare, succesiunea muncii independente trebuie să utilizeze metoda de explorare a realității și metoda de acțiune, în timp ce utilizarea metodei experimentale necesită desfășurarea activităților de laborator. Realizarea acestor idealuri ale educației moderne necesită nu numai utilizarea unor metode „noi”, ci și utilizarea metodelor clasice de educație în moduri noi.

Metodele de învățământ, care se folosesc la toate disciplinele, nu sunt nici vechi, nici noi – metodele „vechi” pot să se înnoiască pentru a răspunde cerințelor unui învățământ activizant, dar și metodele „moderne” pot deveni cu timpul tradiționale.

Ceea ce contează nu este metoda în sine, ci conceptul, spiritul de utilizare (tradițional sau modern). Profesorii trebuie să lupte nu numai cu conceptele vechi, ci și cu convențiile de conținut. De asemenea, este necesară reformarea metodologiei, metodelor și competențelor profesorilor în a judeca formarea schimbărilor în tânăra generație, astfel încât aceștia să poată gândi clar, liber, corect și științific. Elevii trebuie să fie îndrumați să dobândească cunoștințe prin propriile eforturi și să-și dezvolte înțelegerea creativă.

Avantajul metodelor interactive este că stimulează atenția și gândirea, oferă elevilor oportunități de a-și dezvolta abilitățile necesare pentru metode complexe și integrate, lucru individual, echipă sau participarea tuturor elevilor pentru a atinge cerințele, reprezintă o provocare și determină o întrecere în a demonstra însușirea completă și corectă a cunoștințelor.

Dezavantajul metodei interactive este că necesită o pregătire mai atentă și mai lungă, nu poate fi folosită la fiecare lecție, are o povară informativă mai mică, necesită mai multă atenție din partea copilului, dar necesită și capacitatea de a face conexiuni și de a descoperi singur răspunsuri.

Metodele de predare tradiționale și alternative stau la baza desfășurării fără probleme a activităților didactice. Sarcina profesorului este să aleagă metode moderne și tradiționale care să poată fi utilizate eficient în lecțiile pentru dobândirea de noi cunoștințe și pentru evaluarea cunoștințelor și abilităților. Aplicarea diversă a metodelor facilitează tranzițiile rapide de la o activitate la alta și de la un nivel cognitiv la altul. Utilizarea metodelor interactive în sala de clasă previne și elimină monotonia și plictiseala, oboseala, precum și riscul de scădere a

performanței în activitățile de pregătire teoretică și practică, făcând învățarea individuală mai captivantă și impunând o responsabilitate mai mare profesorului și elevului.

Principala schimbare a metodologiei vizează realizarea unei noi relații între profesori și elevi, care ajută la educarea lor de a avea încredere în propria putere și să fie independenți în acțiune și gândire.

Marea artă pedagogică a educatorilor constă în a-i forma pe școlari în așa fel încât aceștia să știe să aleagă adevărul științific.

Fiecare învățător poate să facă din clasa de elevi cu care lucrează un adevărat laborator de încercare și descoperire a eficienței diferitelor sale metode și procedee de predare. „O întrebare cuprinzătoare lasă libertate de manifestare a spontaneității și inițiativei elevilor în descoperirea căilor prin care se ajunge la noi cunoștințe, le lasă timp de gândire, de judecată.”

Bibliografie

Cerghit I, 2006 -Metode de învățământ ,editura Polirom ,Iași

Văideanu G -Pedagogie -ghid pentru profesori, editura Universității Al I Cuza Iași

RELATIA CU NATURA LA COPIII SUPRADOTAȚI

Prof. Georgeta-Iulia Popa, Școala Gimnazială „Grigore Antipa” Botoșani

Copiii sunt, poate – la „vârsta plină de farmec a copilăriei” – însuși jocul. Ei acționează, imită, experimentează, cu scopul cunoașterii lumii înconjurătoare. Jocurile copiilor dotați sunt, totuși, aparte, adesea sugerând realizări de excepție. Mă gândesc la **Thomas – Alva Edison** (cel care, încercând să scoată pui ca o cloșcă respectabilă, descoperă ceea ce avea să se numească mai târziu clocitul artificial), la primul zmeu cu elice al copilului **Aurel Vlaicu** (rezultat din fascinația zborului), la prima corabie din stejar a lui **Robert Falcon Scott**, la jocurile printre rufe în fel de fel de culori ale gospodinelor pe care micul **Luchian** le și „vedea pe pânză” ori la „țaraful” din livadă a lui **Jurjac**, creat dintr-o bucată de scândură, două bețe și-o ață.

Studiind cu atenție copilăria scriitorilor, putem constata că aceștia petrec în natură momente importante, ce vor avea urmări directe în operă.

Verile în casa și satul bunicii constituie pentru **Emil Gârleanu** prilejuri de a pătrunde tainele vieții plantelor, găzelor și animalelor, fascinantă lume a „celor care nu cuvântă”. „Seara, asculta, din alte vremuri, spuse domol și cu rost de bunica, ce știa așa de frumos a povesti, în cerdacul de lemn, încărcat cu flori de bună-dimineața, care așteptau zorile spre a se redeschide iar.” (Scrieri alese, vol. I)

Tot în natură, la bunici, copilul **I. Teodoreanu** are posibilitatea de a analiza sinele, de a explora în adâncul său, pentru că e când fântână – și atunci „se ascultă cu lene și înfiorare pe adâncul său” – când fruct care se coace în grădina lui Dumnezeu. În natură își recapătă sufletul pe care, odată întors în mulțime, în tumult, și-l pierde. Aici sunt vorbe pe care „le toarce”, aici se umple de lumină, pentru că aici se află mai aproape de Dumnezeu.

Pentru Băiețel (personajul lui Sadoveanu – cu care se identifică, de fapt) părul înflorit din ograda bunicilor este locul magic de întâlnire cu Divinitatea; el însuși este frate cu străbunii părului.

Firav și delicat, Iorguț (**G. Bacovia**) tremura pentru viața unei gâze sau a unei furnici. Avea, încă din primii ani, un respect deosebit pentru viață și a rămas cu această dragoste de orice ființă.

Din culcușul moale, cu bunița adormită alături, copilul privea cerul și i se părea că fiecare stea e un ochi ce se uită la el: „Mulți ochi are noaptea, bunițo... Toată noaptea ochii de pe cer s-au uitat la mine...”

În zilele ploioase, ședea la fereastră să vadă cum cad picăturile pe geamuri, întrebând insistent: „Cine plânge pe geamurile noastre, mamaie?...” Alteori, privea prin fereastră grădina, spre seară, vădit impresionat: „Arde grădina, mamaie! Cine mi-a aprinș copacii?” (Agatha Grigorescu – Bacovia | Viața poetului, 1962)

Copil ciudat și visător, **Andersen** este un observator atent și răbdător al spectacolului naturii: „Uneori rămâneam sub el [cortul improvizat] ceasuri în șir, privind cu atenție felul cum creștea arbustul, începând cu apariția mugurilor și sfârșind cu căderea frunzelor îngălbenite.”

Cu o sensibilitate și înțelegere aparte a lumii, impresionabili și visători, acești copii și-au pus pe gânduri părinții; ei au trăit poveștile, le-au visat, au tresărit la chemarea codrului, descoperind în natură „fiorul șoaptei, tainic și matern”. Se poate vorbi chiar – în ceea ce-i privește – de un cult al naturii. Cultul naturii n-ar fi altceva, după Gilbert Durand, decât „proiecția unui complex al întoarcerii la mamă”. E firesc să întâlnim, spre pildă, la **Sadoveanu**, ca una dintre primele impresii din copilărie, ideea naturii-mamă: „Depărtările nedesluite, pădurile de aproape, apele, cerul, fânațurile erau o lume minunată care se desfășura unor ochi uimiți de copil. **Eram pătruns ca de-o dulceață nesfârșită, ca de-o dragoste de mamă**. Tot ce mă înconjură, pentru mine era ca o ființă singură, care-mi arăta frumuseți nenumărate și-mi mângâia odihna pe spate cu șopot moale de vânt și cu mii de glasuri mărunte ce susurau și tremurau în ierburile din juru-mi.” (Opere 6, pag. 604-605)

„Omologarea natură-mamă se anunță direct („unică ființă”) sau prin evocarea gesturilor de mângâiere și prin dulceața abandonării. Iar blîndețea (dulce) și muzicalitatea melancoliei, atît de

sadoveniene, armonizează formal elementele de substrat.” (Gheorghe Jurma, Sadoveanu sau lupta cu balaurul, 2002)

Copilăria lui Grigore Antipa și a fratelui său Nicolae Leon a fost marcată tragic de moartea părinților, astfel că cei doi orfani rămân în grija lui Panaite Șendrea, fratele mamei. Nicu, fiind mai mare, a fost dat la „pensionul” lui Mărgineanu pentru clasele gimnaziale, iar Grigore, încă crud, a rămas pe lângă casa lui Moș Panaite, tutorele, ca să mai crească. Cu acesta, își petrece vacanțele la conacul de la Băiceni, merge la pescuit, străbate pădurile dese, dincolo de pădurea Rai, crângul plin de iepuri și păsăret cântător, lanurile de grâu verde, unduit de pala vântului dintre Băiceni și Curtești, ospătându-se la câte un răgaz cu mămăligă, brânză și ceapă. Ultimul obstacol, Dealul Băiceniilor, urcat voinicește, în admirația tăcută a unchiului. De sus, priveliștea se deschidea largă, cuprinzând acoperișurile de stuf și paie împrăștiate pe văi și pe coaste. Grigore avea impresia că dacă și-ar lipi aripi de pânză, ar pluti ușor deasupra satului, rotindu-se în văzduh ca ulii deasupra ogrăzilor.

Între hârtiile răzlețe, lăsate de tânăra poetă **Iulia Hasdeu**, tatăl său a găsit și unele însemnări legate de locurile (din natură) pe care le revedea cu ochii copilăriei trecute:

„O, bătrîna mea biserică a lui Mihai Vodă, curtea mea veche și mica mea grădină unde grăpam și udam cu atîta inimă altădată! O, cimitir unde mă desfătam urcîndu-mă în pomi și unde descifram numele săpate în pietrele mormintelor! O, cîinii mei și pisicile mele, frumoasă mea pisică neagră... Dacă m-ați vedea acum, mă tem că nu m-ați recunoaște. Nu mai înțeleg vorbirea animalelor și a florilor. Nu mai știu să citesc pe morminte.” (T. Bălan, Copii minune, 1970)

La **Mihai Popa**, autorul volumului de proză Pădurea narativă- apărut la vârsta de 12 ani- răzbate „un fond de melancolie ca semn al despărțirii de vârsta copilăriei și ca avertisment că autorul meditează la marile probleme ale lumii”.(Gh. Jurma, consilier editorial):

„Sunt zile în care mă întreb întruna care este adevăratul sens al vieții, pentru ce trăim noi pe acest pământ, și mă chinui și mă străduiesc degeaba să aflu un răspuns... Noi, oamenii, suntem simple piese pe tabla de șah. Atât. Eu? Eu nu mai știu ce sunt...sunt...o piesă uitată de lume, pe același pătrat negru. Uneori mă mișc ca să nu obosesc de atîta așteptare. Și-atunci...mă rătăcesc. Da...Ei, și aștept eu să treacă toamna și iarna și...primăvara și...vara și anii mei! Până la urmă încep să cred că trăiesc ca să caut adevăratul rost al vieții sau...ca să-nvăț cum să...mor. Of! Obositoare lecție! Ce dragă mi-e viața la răsărit de soare! Ce mult vă urăsc, oameni! Pentru că...nici nu știți cât vă iubesc! Și-apoi, nu vă pot iubi pentru că mi-e frică să nu vă strivesc cu toată dragostea mea! Căci sunteți atît de fragili!...”

Odată cu trecerea copilăriei, necuvintele se cuibăresc la poarta creației, „scapără ca pietrele”, te „asaltează ca viespile”, te „otrăvesc ca bureții”, te „adapă ca roua trandafirie”. Ele devin „cuvinte-fulgi”, „cuvinte-metal”, „cuvinte-aer”, într-o PĂDURE... NARATIVĂ!

Ca dascăli, e imperios necesar să cunoaștem aspectele metodologice privind identificarea copiilor supradotați și, poate, n-ar fi rău să le prezentăm elevilor noștri momente din copilăria marilor oameni de știință și de cultură, care au trăit într-o puternică simbioză cu mediul, opera lor viitoare constituindu-se într- o prelungire firească a acestuia.

Bibliografie

- Andersen, H.Christian, *Povestea vieții mele*, Editura Ion Creangă, 1983
Bălan, Teodor, *Copii minune*, Editura Ion Creangă, 1970
Dumitrescu, Marinela, *Psihopedagogia excelenței*, Editura Arves
Gârleanu, Emil, *Scrieri alese*, vol I, Editura pentru literatură, 1963
Grigorescu, Agatha, *Bacovia -Viața poetului*, Editura pentru Literatură, București, 1962
Iancu, Stela, *Acești copii excepționali*- Momente din copilăria oamenilor celebri, Casa Editorială REGINA Iași, 2000
Jurma, Gheorghe, *Sadoveanu sau lupta cu balaurul*, Editura TIM Reșița, 2002
Popa, Mihai, *Pădurea narativă*, Editura TIM, Reșița, 2002
Popa, Mihai, *Singur pe tabla de șah*, Editura TIM, Reșița, 2004.

Mihaela Simona Popa

Școala Gimnazială "Ștefan cel Mare" Galați

Dinamica vieții moderne, transformările permanente în toate sferele de activitate umană înaintază exigențe sporite în ceea ce privește activitatea profesională și, în primul rând, capacitatea de abordare creativă în soluționarea diverselor probleme de importanță social-culturală. În acest context, apar deosebit de actuale procesele de perfecționare și de modernizare a sistemului de pregătire a specialiștilor, în general și ale celui în domeniul pedagogiei artelor, în special. O încercare metodologică în perimetrul angajamentului artistic al elevului într-o viziune de ansamblu este o sugestie oportună în vederea structurării unei activități specifice de valorificare a artei. În corespundere cu etapele procesului de creație sunt examinate trei grupe funcționale de bază ale competenței creative: perceperea artistico-plastică, gândirea artistico-plastică, activitatea artistico-plastică.

Perceperea artistică include următoarele caracteristici: integritatea, înțelegerea, asocierea, aperseptivitatea, selectivitatea. În cadrul procesului de familiarizare a elevilor cu expresia unor elemente de limbaj plastic, trebuie să ținem seama de particularitățile percepției estetice a copilului și a omului în general.

Percepția estetică ca proces al cunoașterii umane nu este un simplu proces de înregistrare a unor forme sau fenomene naturale, mai mult sau mai puțin armonioase. Ea este o activitate vie de explorare care printr-un ansamblu de anumite operații logice, înglobează însușirile formelor sau a fenomenelor în activitatea nervoasă superioară a copilului. Percepția estetică ridică, în primul rând, problema educării simțului văzului, a celui *ochi* care se bazează pe sensibilitate, inteligență și judecată și care devine apt să perceapă expresivitatea formelor, a mișcării și a culorilor, afirmându-se ca o forță esențial umană.

În acest fel educația vizuală a elevilor coordonează activitatea *ochiului* cu, percepția lor estetică și a acesteia cu mediul înconjurător, înlesnind acomodarea lor cu lumea exterioară, cu viața și cu societatea. Ochiul vrea să *vadă* forme (fenomene) cu un anumit înțeles.

Atunci când nu are cum să totalizeze însușirile unei anumite forme intervine un proces de autocorelare. Este același proces pe care l-a descris Leonardo da Vinci când recomanda să se deseneze, cu ajutorul fanteziei, expresia diferitelor forme, pete, figuri, de pe pereții scorjiți ai unor ziduri.

În prezent s-a constatat că suprasolicitarea vizualității (în plan general) scade sensibilitatea percepției elevilor față de însușirile estetice ale realității înconjurătoare. Nu toți elevii au aceeași

sensibilitate față de însușirile estetice ale formelor, fenomenelor mediului înconjurător, și nu toți se bucură de frumusețea lor; dar toți pot învăța cum să aibă bucurii estetice în plus, și cum prin aceasta să devină optimiști și creativi.

Astfel educația artistică plastică realizează o deschidere a conștiinței elevilor spre artistic, precum și o rafinare a percepției lor vizuale. Aceasta impune să organizăm cu elevii diferite acțiuni, cele mai multe, cu caracter de joc, prin care să se dezvolte sensibilitatea față de aspectele estetice ale mediului ambiant. Deși cercetarea științifică psiho-pedagogică nu a oferit, până în prezent, soluții general-valabile pentru acest domeniu totuși ea a stabilit unele cerințe și anume:

- elevii să poată percepe acele însușiri estetice (subtile) ale formelor (obiectelor, fenomenelor etc.) care nu apar la prima vedere;
- să poată structura percepțiile estetice vechi (cunoscute) cu unele senzații vizuale estetice noi;
- să poată forma repede imagini artistice generale cu ajutorul însușirilor estetice percepute ale formelor (obiectelor);
- să descompună percepțiile vizuale (artistice) complexe în percepții estetice (artistice) simple;
- să-și poată corecta unele iluzii optice cu ajutorul unor cunoștințe artistice.

Pe baza realizării treptate, a acestor cerințe se dezvoltă la elevi creativitatea lor artistică-plastică.

Condițiile de dezvoltare a creativității artistice a elevilor sunt legate de: dobândirea unor cunoștințe privind expresivitatea elementelor de limbaj plastic și tehnicilor de lucru specifice activităților artistice-plastice înscrise în programa școlară, cunoașterea diferitelor modalități de organizare a spațiului plastic în unele opere ale marilor artiști din istoria artei (contactul cu opera de artă), precum și însușirea unui vocabular plastic adecvat. Acestea sunt necesare întrucât gândirea plastică nu poate să opereze *pe gol*, iar sărăcia de informații este cel mai mare obstacol în calea dezvoltării creativității plastice a elevilor.

O condiție esențială a dezvoltării creativității plastice a elevilor o constituie dezvoltarea gândirii artistice-plastice a elevilor și a posibilității lor de a materializa această gândire prin însușirea unor tehnici de lucru (ex. tehnica acuarelei, tempera, colajul etc.). Gândirea artistică-plastică este o formă, o anumită calitate (un mod) a gândirii umane. Ea este numită de unii cercetători și gândire combinatorie concretă sau gândire în imagini (plastice) vizuale. Se bazează pe anumite date ale senzațiilor și percepțiilor care antrenează afectivitatea și memoria vizuală oferind numeroase posibilități de a combina diferite elemente (figuri) într-un tot unitar și expresiv (compoziție plastic), în așa fel încât dacă unul din elemente lipsește atunci se distruge unitatea și forța expresivității întregii lucrări. Astfel această gândire alege, ajustează (interpretează) potrivește și ordonează elementele într-o anumită structură în care ele se relaționează inedit, formând o totalitate, și evidențiind idea de bază a expresiei acesteia.

Gândirea vizual-artistică (plastică) acționează mai ales în domeniul emoțional al vieții spirituale a elevilor. Este o gândire cu largi perspective care interpolează, abordează și sintetizează un bogat material informativ și rezultatele unui mare număr de experiențe plastice (încercări și căutări, găsiri, etc.). Spre deosebire de gândirea științifică care începe mai întâi cu analiza părților componente ale unui întreg și cunoașterii cauzelor, gândirea artistică plastică, nu este o gândire riguros exactă întrucât ea nu reflectă exact formele, fenomenele, realitatea, ea nu cercetează atât cauzele cât efectele estetice ale acestora (fenomene, combinații de forme, culori etc.). Deci gândirea plastică se deosebește de cea științifică prin orientările ei finale și nu prin cele de plecare. Aceste două forme, calități sau moduri ale gândirii umane nu se exclud, ci se completează. Astfel elevii care dobândesc capacitatea de a gândi științific exclusiv noțional pot să gândească și artistic-plastic, și invers, cei care dobândesc capacitatea de a gândi artistic-plastic pot să o dobândească și pe cea științifică, chiar dacă numai una din ele este dominantă.

Se știe că forța motrice a gândirii, fie științifică sau artistică-plastică este practica productivă, experiența. Astfel, gândirea artistică-plastică a elevilor se dezvoltă mai ales pe baza însușirii de către elevi a diferitelor tehnici de lucru specifice activităților lecțiilor de desen.

Momentele specifice ale activității artistico-plastice sunt reprezentate de expresivitatea limbajului plastic, capacitățile senzomotorii, capacitățile analizatorului vizual și competența de finisare. Aceste aspecte sunt specificate și precizate, în corespundere cu particularitățile activităților compoziționale în domeniul artei.

Se știe că educarea înclinațiilor native ale elevilor reprezintă un proces de trecere la capacități de creație ce depășesc gândirea lor empirică, bazată pe rețete, promovând-o pe cea creatoare productivă și originală.

De asemenea se știe că limbajul artistic al elevilor reprezintă învelișul material al gândirii lor artistice. Ea este aceea calitate a gândirii care acționează în câmpul sensibilității estetice a elevilor și care face posibil schimbul de idei, de sentimente și de stări emotive etc.

Limbajul artistic plastic este mai ales un limbaj metaforic, induce asociații, provoacă ecouri (stări empatice) și atitudini estetice. El introduce valori în viața spirituală a elevilor și le dezvoltă, pas cu pas, entuziasmul pentru cultura artistică, fiind totodată și un sistem de relații stabilite convențional între anumite semne. Elemente plastice, punctul, linia, forma plană, volumul, valoarea, culoarea, devin semne ale limbajului plastic numai în perspectiva unei semnificații (sens, tâlc, mesaj) și atunci când sunt structurate expresiv. Forța expresiei sau altui semn plastic depinde de relațiile acestuia cu alte elemente din cadrul compoziției plastice. Aceste relații dintre semnele plastice prin limbajul lor, specific definesc expresia compoziției. Astfel, semnificația limbajului plastic corespunde stratului semantic. Aceasta conduce la materializarea ideii, a sentimentului, a emoției estetice etc. a autorului. Structura limbajului plastic corespunde stratului sintactic. El înscrie modalitățile (regulile) de

îmbinare a unor elemente (linii, forme, culori) în contextul plastic (compoziție). Ambele straturi ale limbajului plastic se găsesc într-un raport dialectic, formând un tot unitar. Familiarizarea treptată a elevilor cu unele elemente de limbaj plastic este principalul mijloc de formare a viitoarei lor culturi artistice și prin aceasta, de realizare a educației lor estetice, și se realizează prin actul vizual.

În programele școlare sunt menționate tehnicile de învățare vizuală doar la nivelul unor discipline precum Educația plastică. Astfel, comunicarea prin imagine este înțeleasă printr-un sens mult mai larg, cuprinzând diverse forme de exprimare vizuală de la informația științifică, univocă, precisă, la cea artistică, complexă, a marilor capodopere și ajungând până la aspectele vieții cotidiene.

Comunicarea vizuală este utilizată în toate domeniile cunoașterii prin producerea și receptarea mesajelor vizuale-științifice sau artistice – care asigură difuzarea experiențelor acumulate prin educarea vizuală în practic toate celelalte discipline.

„Actul vizual oferă o maximă posibilitate de explorare a realului; dintre organele de simț ale omului, ochiul oferă cca. 90% din informațiile primite din mediul înconjurător. Prin această realitate, comunicarea vizuală devine prioritară în multe domenii artistice și neartistice ale culturii contemporane, fapt pentru care civilizația contemporană mai este considerată și o civilizație a imaginii vizuale.”¹

Astăzi termenul de *vizual* s-a impus în toate domeniile artistice prin termenul *artă vizuală* (în defavoarea expresiilor *arte frumoase* sau *arte plastice*), dar și în domenii extra-artistice: publicitatea comercială stradală sau alte forme vizuale de reclamă. Prin urmare, constatăm că în prezent comunicarea vizuală a devenit din ce în ce mai importantă atât în domeniul artelor, cât și în viața cotidiană, fenomen amplificat de mass-media și de cantitatea de informații în continuă creștere.

Întrucât în această parte a lucrării ne vom ocupa de problematica comunicării vizual-artistice, trebuie mai întâi să definim noțiunea de *comunicare*, ca un termen cuprinzător ce include limbajul plastic. Termenul, în accepțiunea sa generală, reprezintă un mod fundamental de relații inter-umane, o activitate de schimb de informații, de transmitere de gânduri și idei, baza comunicării fiind asigurată prin limbaj. Comunicarea presupune un proces complex ce se desfășoară între emițător și receptor, proces ce generează alte procese. Condiția funcționării acestui sistem presupune existența mesajului, compatibilitatea codurilor, cât și o serie de factori ce influențează desfășurarea emisiei și reușita recepției, pentru ca, în final, să se răspundă prin noi acte de comunicare. În cazul comunicării vizual-artistice, remarcăm caracterul special al acestui proces prin ambiguitatea sensurilor și a semnificațiilor, prin multitudinea criteriilor subiective de valorizare, prin trăirile estetice profunde produse de opera de artă, elemente ce dau limbajului plastic o anume particularitate.

Comunicarea, prin funcția sa de bază, face posibilă stabilirea unor legături și raporturi între indivizi și colectivități, asigură un schimb de informații cu efecte imediate în plan intelectual și afectiv. Comunicarea (limbajul) este condiționată și definită de organele de simț anatomice, ale

văzului, ale auzului și ale vorbirii; ca atare distingem trei tipuri fundamentale de comunicare: vizuală, auditivă și verbală (orală și scrisă), la care se mai adaugă comunicarea gestuală și alte diferite forme compozite. Limbajul fundamentează și realizează schimbul de informații, reprezintă un mijloc de transmitere a gândurilor și a stărilor psihice, fiind conceput ca un cod comun. Limbajul reprezintă un sistem de semne și simboluri, constituind o caracteristică specială umană, care se manifestă în toate domeniile de acțiune ale omului. Din punct de vedere al comunicării, există două tipuri de limbaje: denotative (precise și comune), proprii științelor, supuse rațiunii, și limbaje conotative, specifice artelor, supuse afectului (figurative și sugestive). Limbajul vizual-artistic, ca formă specifică de comunicare, este de factură conotativă, caracterizat prin lipsa unor coduri fixe, cu un repertoriu de semne date, dar cu multiple posibilități de interpretare a acestora.

Limbajul artistic se întemeiază pe imaginea artistică și se realizează printr-o structură și o semantică proprie, diferă însă prin expresie de la o formă artistică la alta (de la artele vizuale la muzică, de la pictură la sculptură). Limbajul vizual artistic reprezintă un sistem de semne-forme, cu maxime posibilități de combinare și interpretare, definind în final un limbaj cu semnificații practic nelimitate. Limbajul plastic apelează des la metafore și simboluri, sugerând asociații dintre cele mai diverse, provocând trăiri și atitudini estetice profunde. Prin această formă de comunicare, semnele capătă, deseori, prin echivalări și prin resemnificări, noi conotații, transformându-se în simboluri, deschizând calea unor noi forme de asociații și interpretări atât de particulare și specifice artelor vizuale. Așa cum celelalte arte, de exemplu muzica și literatura, există prin ele înseși, și artele vizuale au o asemenea autonomie comunicațională, în sensul în care „opera de artă apare ca un cod de semne prin care artistul creează și nu imită, sugerează și nu reprezintă, semnifică și nu înregistrează, realizând o coordonare între perceput, real și imaginar.”²

Funcția principală a limbajului vizual artistic constă în transmiterea unui mesaj dincolo de el însuși, dând astfel importanță raportului semnificație-semn. Potrivit limbajelor conotative, limbajul vizual-artistic semnifică realitatea prin semne proprii, specifice viziunii artistice. Unor semnificații le pot corespunde mai multe sensuri, sugerând astfel înțelesuri plurisemantice, fie univoce, fie echivoce, de unde marea flexibilitate și mobilitate a acestui tip de limbaj al metaforelor. În acest mod, creația artistică nu poate fi înțeleasă doar la nivel de conținut, întrucât: „Sensul nu este dat deci doar de temă, subiect, informație, ci trebuie căutat și în planul morfologic, stilistic, în sistemul de semnificații ce ținesc a exprima un anumit semnificat imaginar (...).”³

Astfel, prin puterea imaginii (expresiei) artistice, prin lumea formelor, pictura sau sculptura pot fi înțelese fie direct, în plan emoțional, prin impactul afectiv provocat de ansamblul cromatic și volumetric, fie în plan conceptual și mesaj ideatic. În acest proces complex al comunicării vizual-artistice, funcția simbolică a limbajului capătă importanță aparte, raportându-se realității umanizate, certificată, de primele picturi rupestre ale omenirii. Așadar, acest tip de limbaj, cu specificul și

particularitățile sale, transmite și mediază informații cu durabilitate și valoare în timp și spațiu; așa se face că, datorită operelor de pictură, sculptură și arhitectură, putem urmări (și înțelege) întreaga evoluție a civilizației omenești, de la începuturi până în zilele noastre.

Structural și gramatical, limbajul plastic cuprinde atât grupa elementelor de limbaj, cât și sistemul mijloacelor de expresie, procedee tehnice și tehnologice. Limbajul vizual-artistic, gramatica limbajului plastic, reprezintă un sistem de reguli de organizare a elementelor de limbaj, a mijloacelor de expresie etc., structurate, prin analogie cu lingvistica, în morfologie și sintaxă. Punctul, linia, forma, culoarea și volumul aparțin morfologiei, iar sintactic, limbajul plastic este alcătuit din grupa mijloacelor de expresie, a procedeeelor tehnice, tehnologice și stilistice. Forța expresivă a unui element constitutiv depinde de raportul ce se creează între acesta și întreg, când toate energiile converg într-o direcție stabilă, când componentele ansamblului interacționează corespunzător. Astfel, elementele de limbaj devin cu adevărat eficiente doar în situația unor semnificații certe, purtătoare ale unui mesaj clar. În acest context, elementele de limbaj plastic: punctul, linia, culoarea etc. formează un alfabet aparte ce se constituie într-un ansamblu de semne realizând componenta morfologică a gramaticii limbajului vizual, constituind în fapt suportul formal al imaginii vizuale. Componenta sintactică a gramaticii limbajului vizual – mijloacele de expresie plastică – reprezintă un ansamblu de factori plastic-expresivi ce asigură calitatea materializării imaginii artistice, a formei vizuale și implicit a conținutului ideatic. În fine, o altă categorie de factori cu impact vizual-plastic, ce trebuie alăturați mijloacelor de mai sus, este cea reprezentată de tehnicile artistice, și parțial de stilul artistic.

Studiul teoretic al limbajului vizual-artistic sau al limbajului plastic (termen preponderent utilizat în vocabularul de specialitate) prezintă o importanță practică majoră în instrucția și educația vizual-artistică. Modalitățile de realizare a imaginii plastice permit abordări și interpretări diferite; un astfel de exemplu ne-au oferit școlile academist-realiste ale învățământului de artă ale trecutului: acestea s-au bazat doar pe studiul pedant al naturii, în care accentul a fost pus pe observația atentă, pe asemănare (imitare-copiere) și pe aplicarea unor canoane clasicizante. Această direcție fiind demult abandonată, în prezent accentul este pus pe construcția structurală, pe anumite tehnici de ordonare a elementelor de limbaj, în conformitate cu criteriile de realizare ale compoziției plastice. Față de studiul naturii al trecutului, în prezent studiul artistic este realizat mai ales din perspectiva comunicării și a creativității, în contextul dinamic al interferențelor dintre artă și știință.

Elementele de limbaj plastic constituie un ansamblu vizual-artistic ce reunește punctul, linia, suprafața, forma, culoarea, valoarea și volumul. Aceste componente ale gramaticii limbajului vizual-artistic, prin valențele lor plastice convergente marchează și întemeiază formal și constructiv, structura compozițională. Dacă punctul și linia sunt constituențele de bază atât ale structurilor geometrice (cât și ale celor plastice), culoarea, valoarea și volumul, componente specifice structurilor

plastice, caracterizează și definesc domenii vizual-artistice distincte: astfel linia și valoarea este specifică în special graficii, iar culoarea picturii, volumul fiind caracteristic ceramicii și sculpturii.

NOTE

1. Huyghe, René, „Dialog cu vizibilul”, București, Ed. Meridiane, 1981, p.49
2. Francastel, Pierre, „Pictură și societate”, Ed. Meridiane, 1980, p.17
3. Estetica, Ed. Academiei R.S.R., București, 1983, p.207

BIBLIOGRAFIE

1. Ailincăi, Cornel, *Introducere în gramatica limbajului vizual*, Ed. Dacia, Cluj–Napoca, 1982
2. Arnheim, Rudolf, *Forța centrului vizual*, Ed. Meridiane, 1995
3. Bartoș, Jenő Mihály, *Arta murală-interferențe vizual-artistice*, Ed. Artes, 2006, Iași
4. Băileanu, Andrei, *Conținut și formă în artă*, Ed. Științifică, București, 1959
5. Constantin, Paul, *Mica enciclopedie de arhitectură, arte decorative și aplicate moderne*, Ed. Științifică și enciclopedică, București, 1977
6. Constantin, Paul, *Culoare artă ambient*, Ed. Meridiane, București, 1979
7. Cristea, Maria, Cristea, Ioan, *Album de artă școlar*, Ed. Corint, București
8. Daba, Dumitru, *În căutarea lui Brâncuși*, Ed. Facla, Timișoara, 1989
9. Du Bos Jean Baptiste, *Cugetări critice despre poezie și pictură*, Ed. Meridiane, 1983
10. Faure, Elie, *Istoria artei spiritul formelor*², Ed. Meridiane, București, 1990
11. Francastel, Pierre, *Pictură și societate*, Ed. Meridiane, București, 1975
12. Francastel, Pierre, *Realitatea figurativă*, Ed. Meridiane, București, 1972
13. Hassan, Yvonne, *Paul Klee și pictura modernă*, Ed. Meridiane, București, 1999
14. Huyghe, René, *Dialog cu vizibilul*, Ed. Meridiane, București, 1981
15. Iliaia, Maria, *Metodica predării desenului la cl. I–IV*, Ed. Didactică și pedagogică, București, 1981
16. Jones, F. Arthur, *Introducere în artă*, Ed. Lider, București, 1992
17. Kandinsky, Wassily, *Spiritualul în artă*, Ed. Meridiane, București, 1994
18. Pohonțu, Eugen, *Inițiere în artele plastice*, Ed. Albatros
19. Tohăneanu, Alexandru; Iliaia, Maria, *Metodica predării desenului la clasele V–X*, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1971
20. D. N. Zaharia, *Arta modernă*, Ed. Dosoftei, Iași, 1999

INOVAȚIE ȘI CREAȚIE ÎN ACTIVITATEA DIDACTICĂ

Prof. Popescu Daniela

Școala Gimnazială Nr.1 Polovragi

În societatea contemporană, cu schimbări rapide și efecte imediate, educația și învățământul trebuie reînnoite, completate, adaptate, astfel încât putem vorbi despre o permanentă inovație și creație în activitatea didactică.

Obiectivul general este acela de a promova creativitatea ca factor cheie în dezvoltarea competențelor personale, antreprenoriale și sociale prin învățarea pe tot parcursul vieții dar și de a găsi strategii moderne folosite pentru asigurarea unei educații de calitate în învățământ.

Pentru elevi, școala viitorului trebuie să promoveze o educație de calitate și să fie axată pe valori în care elevii să creadă, în care să se regăsească, îndeplinind două condiții, fundamentale din punctul lor de vedere: școala viitorului trebuie să le placă și să fie eficientă.

Prioritatea învățământului o constituie informatizarea, softul educațional, reprezentat de programele informatice special dimensionate în perspectiva predării unor teme specifice, ceea ce reprezintă o necesitate evidentă .

Utilizarea calculatorului în procesul instructiv-educativ facilitează realizarea scopurilor didactice și idealurilor educaționale.

Calculatorul nu este utilizat pentru a înlocui activitatea de predare a cadrului didactic, ci pentru a veni tocmai în sprijinul predării, ajutându-l astfel să-și îndeplinească mai bine funcția sa didactică fundamentală. Programul de calculator poate deveni un suport important pentru o predare eficientă.

Formarea capacității de a utiliza calculatorul ,de a folosi internetul este benefică elevilor,atât în activitatea școlară cât și în cea extrașcolară, în plan cognitiv cât și psihic,prin relaționarea cu lumea oferită de aceste instrumente de lucru ale mileniului al III-lea.

Promovarea sănătății și a stării de bine a elevului determina de asemenea o dezvoltare optimă din punct de vedere somatic, fiziologic, mintal, emoțional, social și spiritual.

Este foarte important ca in formarea unui stil de viață sănătos pentru școlari să se pună accent pe :

- autocunoașterea și construirea unei imagini pozitive despre sine;
- comunicare și relaționare interpersonală;
- controlul stresului;
- dezvoltarea carierei profesionale ;
- prevenirea accidentelor și a comportamentelor cu risc pentru sănătate;
- prevenirea atitudinii negative față de sine și viață.

În abordarea creativității in procesul educațional, elevul trebuie încurajat să gândească independent, să își asume riscuri si responsabilități in demersul său spre formare intelectuală. Evaluarea pentru asigurarea calității și rezultatele obținute trebuie să ne lărgescă perspectiva asupra situației reale din școli, să identifice nivelul de pregătire al elevilor și să ne ajute să descoperim componentele ce au nevoie de sprijin în dezvoltare.

Un obiectiv important ce ar trebui stabilit pentru anii următori este de a dezvolta un indicator internațional al capacității de a învăța, toate acțiunile bazându-se pe cercetarea științifică. Învățământul modern are ca sistem de referință competențele generale și specifice pe care trebuie să le dobândească cel ce învață – elevul – pe parcursul și la finele unui ciclu de instruire, al unui an de studiu etc. Centrarea pe competențe reprezintă o preocupare majoră în triada predare-învățare-evaluare.

Noua imagine a profesorului trebuie stabilită prin luarea în considerare a tuturor abordărilor de până acum, de la conceperea ca distribuitor de recompense sau ca sursă de informații, până la cea de „manager al învățării”.

Pentru fiecare profesor sunt fundamentale două roluri, cel de manager și cel de evaluator.

Procesul instructiv-educativ trebuie astfel conceput și desfășurat, încât să-i convingă pe elevi să prețuiască propria moștenire națională, să primească contribuțiile originale ale oricărei națiuni la civilizația modernă, pregătind atât elevii, cât și dascălii să înțeleagă valoarea diversității și a independenței de spirit.

Educația este factorul hotărâtor al dezvoltării psihoindividuale a persoanei. Ea sistematizează și organizează influențele mediului, dezvoltă personalitatea.

Creativitatea, in termeni generali, este un proces mental care permite generarea de idei și concepte noi sau asocieri originale între concepte și idei deja existente.

Lumea modernă pune accentul pe folosirea mai eficientă a cunoașterii și a inovației. Este necesară extinderea abilităților creatoare ale întregii populații, mai ales ale acelor care le permit oamenilor să se schimbe și să fie deschiși față de idei noi într-o societate diversă din punct de vedere cultural, bazată pe cunoaștere.

Obiectivul principal este promovarea unor abordări inovative și creative în diferite domenii de activitate.

Educația și formarea profesională sunt factori decisivi pentru realizarea acestui lucru. Activitățile ar trebui să se concentreze pe crearea unui mediu favorabil pentru creativitate și inovație și să stimuleze o strategie pe termen lung.

Ar trebui, de exemplu, să se pună accent pe o gamă largă de subiecte, precum matematica, știința și informația și alte tehnologii.

Noul mileniu aduce noi cerințe educaționale care impun noi metode, altele decât cele folosite până acum. O importanță majoră în pregătirea elevilor pentru noile cerințe, o au cele trei forme ale educației și anume:

- educația formală însemnând învățare sistematică, structurată și gradată cronologic, realizată în instituții specializate de către un personal specializat;
- educația nonformală constând în activități educative desfășurate în afara sistemului formal de învățământ de către diferite instituții educative;
- educația informală care se referă la experiențe de învățare spontană, cotidiană, existențială, desfășurate în medii culturale care nu au educația ca scop principal.

Criteriul de calitate aplicat educației are un rol foarte important deoarece măsurile propuse pentru a promova creativitatea și capacitatea pentru inovare vor fi adaptate fiecărei etape din cadrul învățării continue.

Focalizată pe unitatea de învățare, evaluarea ar trebui să asigure evidențierea progresului înregistrat de elev în raport cu sine însuși pe drumul atingerii obiectivelor prevăzute în programă. Este important să fie evaluată nu numai cantitatea de informație de care dispune elevul, ci, mai ales, ceea ce poate el să facă utilizând ceea ce știe sau ceea ce intuiește.

Fiecare activitate de evaluare a rezultatelor școlare este însoțită de o autoevaluare a procesului pe care profesorul l-a desfășurat cu toți elevii și cu fiecare elev în parte. Astfel poate fi descris nivelul de formare a competențelor pentru fiecare elev și pot fi stabilite modalități prin care se pot regla, de la o etapă la alta, activități de învățare-formare a elevilor, în mod diferențiat.

De o importanță deosebită este realizarea unui echilibru dinamic între evaluarea scrisă și evaluarea orală; aceasta din urmă, deși presupune un volum mare de timp pentru aprecierea tuturor elevilor și blocaje datorate emoției sau timidității, prezintă avantaje deosebite, precum: realizarea interacțiunii elev-profesor; demonstrarea stadiului de formare a unor competențe prin intervenția cu întrebări ajutătoare, demonstrarea comportamentului comunicativ și de interrelaționare al elevului etc;

De asemenea este necesară folosirea cu o mai mare frecvență a metodelor de autoevaluare și de evaluare prin consultare, în grupuri mici, vizând verificarea modului în care elevii își exprimă liber opinii proprii sau acceptă cu toleranță opiniile celorlalți, capacitatea de a-și susține și motiva propunerile etc.

Managementul clasei este un domeniu de cercetare în științele educației care studiază atât perspectivele de abordare ale clasei de elevi cât și structurile dimensionale ale acesteia, în scopul facilitării intervenției cadrului didactic în situații de criză micro-educățională și a evitării consecințelor negative ale acesteia.

Trebuie pus accent pe dimensiunile managementului clasei :

- dimensiunea ergonomică – se referă la dispunerea mobilierului, vizibilitatea, amenajarea sălii de clasă ;
- dimensiunea psihologică - se referă la cunoașterea, respectarea și exploatarea particularităților individuale ale elevilor ;
- dimensiunea socială – se referă la clasă ca și grup social ;
- dimensiunea operațională - se referă la instrumentele operaționale care sunt recompensele și pedepsele;
- dimensiunea inovatoare – se referă la cunoașterea practicii educaționale la un moment dat, cunoașterea tendințelor și tradițiilor activităților educaționale vizate, cunoașterea orizonturilor de așteptare ale elevilor;
- dimensiunea normativă – se referă la norme,. ansambluri de reguli care reglementează desfășurarea unei activități educaționale.

O importanță deosebită în inovația și creația în activitatea didactică o au rolurile manageriale ale cadrului didactic :de planificare (planifică activitățile cu caracter instructiv - educativ) ;de organizare (organizează activitățile clasei) ;de comunicare (comunică idei, cunoștințe, ascultă efectiv, oferă feedback, stabilește canalele de comunicare); de conducere (conduce activitățile cu

elevii , desfășurate în clasa și în afara ei) ;de coordonare (sincronizează obiectivele individuale cu cele comune clasei, contribuind la întărirea grupului și formării echipelor de lucru); de îndrumare (prin intervenții punctuale adaptate unor situații specifice, recomandări) ;de motivare (prin întăriri pozitive, prin utilizarea aprecierilor verbale și non-verbale în sprijinul consolidării comportamentelor pozitive); de consiliere (de orice tip, în probleme personale sau legate de școală); de control (în scopul cunoașterii stadiului în care se află activitatea de realizare a obiectivelor și nivelul de performanță); de evaluare (măsura în care scopurile și obiectivele au fost atinse).

Pentru a susține creativitatea, predarea declarativă, de tip clasic trebuie depășită și înlocuită cu metode care pun accent pe explorare, pe descoperire, pe încurajarea gândirii critice a elevului, pe participarea activă a acestuia la formarea și dezvoltarea sa intelectuală.

În viziunea metodelor moderne, demersul didactic se concentrează pe elev și are în vedere transformarea acestuia din “obiect” al procesului didactic în “subiect activ” al propriei deveniri.

Modelul de proiectare a activității didactice are în vedere trecerea de la centrarea pe conținut la centrarea pe activitatea elevului, care presupune deplasarea accentului în activitatea didactică:

Ar trebui să se țină cont de toate formele de inovație socială și antreprenorială. De asemenea, ar trebui să se acorde atenție creației artistice și noilor abordări în domeniul culturii.

Bibliografie:

1. Ionescu M., Radu I.-” Didactica modernă”, Ed. Dacia, Cluj – Napoca, 2001;
2. Alois Gherguț,- “Management general și strategic în educație”, Ed. Polirom, Iași, 2007;
3. I..Cerghit – “Sisteme de instruire alternative”, Aramis, Bucuresti, 2002.

EDUCAȚIA NON – FORMALĂ

ESEU

Prof. Educație Fizică și Sport Popescu Mihaela

Școala Gimnazială Nr. 18 “Jean Bart” Constanța

„Cu mine se întâmplă ceva... o viață de om!”

Marin Sorescu

Experiențele și provocările din ultima perioadă mă îndeamnă să susțin cu ardoare faptul că accesul la o educație non – formală „echipează” complet viitorul adolescent. Achizițiile în acest sens sunt unele reale, palpabile și elocvente pentru micii școlari a căror viziune de viitor este oarecum limitată...ele sunt cele care vor contura pe viitor competențele cheie necesare profilului de formare al orăru adolescent.

Educația non-formală înseamnă orice acțiune organizată în afara sistemului școlar, prin care se formează o punte între cunoștințele predate de profesori și punerea lor în practică. Acest tip modern de instruire elimină stresul notelor din catalog, al disciplinei impuse și al temelor obligatorii. Înseamnă plăcerea de a cunoaște și de a te dezvolta.

Avantajele educative ale activităților non – formale evidențiază relația mai destinsă, mai apropiată dintre profesor și elev. Chiar dacă profesorul conduce întregul demers didactic, elevii se pot manifesta spontan și liber. Adultul nu își impune punctul de vedere, cel mult sugerează, cooperează și îi sprijină să devină buni organizatori ai propriei activități. În prim-plan se află educabilul, în plan

secund rămânând cadrul didactic, tocmai pentru ca elevul să își poată valorifica abilitățile organizatorice, de cooperare, de colaborare, de asumare a responsabilității. Paleta de strategii didactice variate oferă elevului șansa de a acumula experiențe de viață prin contactul nemijlocit cu oamenii, cu fenomenele de cultură materială și spirituală. Educatul devine resursă, producător, lider de opinie, cu alte cuvinte, participant activ la propria învățare.

Toate aceste aspecte le-am simțit și trait alături de echipa de proiect, formată din elevi de clasa a VII – VIII a, cu care am participat la Festivalul concurs de book trailere Boovie, și suntem fericiții câștigători ai locului I (Tropice Tâmpa).

Educația non – formală (realizată dincolo de procesul de învățământ) își are rolul și locul bine stabilit în formarea personalității copiilor noștri precum și în dezvoltarea inteligenței emoționale.

Educația non – formală urmărește identificarea și cultivarea corespondenței optime dintre aptitudini, talente, cultivarea unui stil de viață civilizat, precum și stimularea comportamentului creativ în diferite domenii.

Începând de la cea mai fragedă vârstă, copiii acumulează o serie de cunoștințe punându-i în contact direct cu obiectele și fenomenele din natură.

Este indicat ca aceste activități să implice direct copilul și să îl ajute să deprindă obiceiuri pozitive, care în timp să îl ajute să se descurce singur în orice situație..

Din poziția actuală de consilier educativ și profesor de educație fizică și sport susțin educația non – formală (din perspectiva mea, consider ca acest mod de educație reprezintă și un pas sigur spre combaterea fenomenului de bullying) și mă implic activ în promovarea acestui tip de educație atât la nivelul unității școlare cât și în comunitate.

**„Raza de soare care te încălzește pe tine nu-ți este împuținată dacă se mai
încălzește la ea și vecinul tău.“**

Alexandru Vlahuță

Învățarea creativă la preșcolari

Profesor învățământ preșcolar Popescu Ramona-Ștefania

Grădinița cu Program Prelungit Nr. 1 Tg-Jiu

„Nu e nici o îndoială ca cea mai importantă dintre resursele umane e creativitatea. Fără ea am avea progres, și am repeta într-una aceleași arhetipuri.” Edward de Bono

Analizând conceptul de creativitate, putem extrage o perspectivă comună: creația reprezintă una dintre cele mai complexe activități ale gândirii, care se caracterizează printr-un înalt nivel de sinteză și originalitate, care presupune o utilizare îndrăzneță și inedită a cunoștințelor, în condiții de stimulare psihoindividuală, socială și culturală. Creativitatea este legată de expresii și creații artistice, de invenții tehnologice sau descoperiri științifice, de comunicarea interumană, de educație, de comportamente personale și de mișcările sociale. Ea semnifică: adaptare, imaginație, construcție, originalitate, evoluție, libertate interioară, talent literar, distanțare față de lucrurile deja existente.

Receptivitatea și curiozitatea copilului, bogăția imaginației, tendința sa spontană către nou, pasiunea pentru fabulație, dorința lui de a realiza ceva constructiv creativ pot fi *alimentate* și împlinite efectiv, pot fi puse adecvat în valoare prin solicitări și antrenamente corespunzătoare care astfel pot oferi multiple elemente pozitive în stimularea și cultivarea potențialului creativ propriu vârstei preșcolare. Atunci când vorbim de creativitate și de stimularea ei la copiii de vârstă preșcolară, nu putem face abstracție de influențele mediului socioeducațional. Fără un mediu socio-educational adecvat, potențialul creativ al copilului nu se va concretiza niciodată.

Ca strategie generală de acțiune în stimularea creativității în învățământul preșcolar, este utilă valorificarea în sistemul activităților instructiv-educative a condițiilor și principiilor învățării de tip creativ.

Învățarea de tip creativ presupune o serie de condiții privind stimularea creativității cum ar fi:

- antrenarea capacității de elaborare verbal expresivă a unor povestiri libere sau cu început dat, după un șir de ilustrații, după o jucărie după un plan sau după o temă, punând la dispoziție copiilor planșe, machete, siluete, jucării;

- interpretarea independentă a unor imagini prin solicitarea de a le conferi cât mai multe titluri posibile;
- elaborarea independentă a unor istorioare ce se pot concepe plecând de la diverse modalități de ordonare logică posibil a unui număr mare de imagini;
- desene libere în care să se elaboreze nu numai o idee tematică, dar și unele modele posibile pentru decorarea anumitor spații sau anumitor materiale.

Creativitatea nu e ceva ce poate fi învățat, dar este cu siguranță ceva ce poate fi exersat și dezvoltat. În funcție de capacitățile noastre de utilizare a cunoștințelor și de memorare, ne îmbogățim stocul de idei, din care răsar concepte noi. Tehnicile sunt mecanisme care au fost elaborate pentru a putea să ne exploatam creativitatea.

Câteva jocuri și exerciții de dezvoltarea creativității.

- ✓ Pata de cerneală: Preșcolarilor care participă la acest exercițiu de creativitate le sunt prezentate pe o coală mai multe pete de cerneală. Fiecare preșcolar trebuie să enumere cât mai multe obiecte cu care se aseamănă fiecare pată de cerneală.
- ✓ Enumerări pe diferite criterii: Preșcolarii trebuie să numească cât mai multe obiecte roșii și tari, galbene și moi, verzi și pătrate, etc.
- ✓ Bucata de hârtie: Fiecare preșcolar primește mai multe bucăți de hârtie din care trebuie să confecționeze cât mai multe modele și mai diversificate.
- ✓ Realizarea unor povești: Pornind de la câteva cuvinte date (de exemplu: barcă, copil, pastă de dinți, baston, secure) se cere preșcolarilor alcătuirea unei povești.
- ✓ Finaluri de povestiri: Conducătorul grupului creativ începe o poveste, după care se oprește și invită preșcolarii să continue povestea într-un mod original.
- ✓ Invenții inutile: Exercițiul constă în enumerarea a cât mai multe imposibilități: să dai cu capul de o planetă, să croșetezi folosind pânza de păianjen, să vorbești cu tine la telefon, să joci fotbal cu soarele, etc.

Metode și procedee specifice învățării creative.

a) Asigurarea în activitățile instructiv-educative a ponderii unor tipuri de solicitări care angajează permanent, sarcini de ordin constructiv, de elaborare creativă.

b) Menținerea climatului, a atmosferei sau a ambianței psihosociale în măsură să angajeze, să stimuleze independența și spontaneitatea creatoare a copiilor, care presupune:

- tratarea cu respect a întrebărilor formulate de copii;

- luarea în considerare și respectarea ideilor și opiniilor care dovedesc independență în gândire, imaginație, originalitate;

- relevanța pentru copii- a faptului că ideile lor pot avea valoare;

- asigurarea condițiilor, a cadrului necesar ca aceștia să se poată ocupa de rezolvarea creativă a unor probleme formulate de ei sau de activități pentru care dovedesc că se pot realiza vocațional-creator;

- introducerea în sistemul de evaluare și a unor indicatori proprii pentru manifestările sau realizările de ordin relativ (originalitate novatoare, valoare socială a ideilor).

c) Stilul de îndrumare este non directiv, specific învățării prin problematizarea în context creativ, care lasă câmp liber de manifestare a independenței de gândire și acțiune, de autoexpresie liberă a copilului.

d) O altă condiție decisivă în stimularea creativității este modul de tratare, de înțelegere și abordare a copiilor, care manifestă anumite disponibilități sau realizări afective (aprecierea, recunoașterea, promovarea)

Creativitatea este o completare a inteligenței. În ierarhia aptitudinilor umane, ea reprezintă cea mai înaltă treaptă a inteligenței, iar creativitatea autentică este imposibilă fără o fărâmbă de pasiune, având în vedere că ea este un fenomen general uman.

Bibliografie:

Apostol V., Rafailă E., Țugui L., Jurebie S., *Modele orientative de lucru cu preșolarii*, Editura All Pedagogic, București, 1999

Partenie A. , *Jocuri de creativitate*, Editura Excelsior, Timișoara, 1998

Stan L., *Pedagogia preșcolarității și școlarității mici*, Editura Plirom, Iași, 2014

ÎNTRE LECTURĂ ȘI TEHNOLOGIE

Popescu Tamara - Vasti

Liceul de Artă „Gheorghe Tattarescu” Focșani

Fluxul memoriei involuntare readuce în sufletul meu vacanța de vară a copilului din anii 80 , privită acum ca o adevărată călătorie într-o lume de vis, poate chiar fabuloasă. La umbra bătrânului nuc, relaxată și pierdută în lumea cărților, admiram cerul senin de august, uimită de lumea văzută prin fereastră deschisă de carte din mâna mea. La doar 40 de ani distanță, sub același senin de august, trăiește altă generație de copii fascinată de multitudinea de aplicații oferite de device-urile peste care a devenit stăpână. O întrebare răscolește conștiința educatorilor de astăzi care încearcă poate o nouă transfigurare a realității în valoare estetică, de ce nu în act educational și anume, cum putem folosi device-urile în promovarea lecturii ?

Sanda Cordoș nota în *Ce rost are să mai citim literatură?* Că literatura cuprinde „atât o imagine a realului cotidian, imediat, a figurilor, a situațiilor și a acțiunilor umane, un tip de imaginație a posibilului..., cât și o imaginație fabulativă, numită adesea fantezie, ce construiește în contra realității și urmărește efectul de irealitate, un tip, așadar, de imaginație a imposibilului”.¹ În acest context educatorul încearcă să găsească o soluție la provocarea declanșată de refuzul acestei generații de a se lăsa cucerită de lumea cărților, fie chiar și în varianta e-book. Prelectura are rolul de a face întâlnirea cu textul un joc, de a-l aborda de la distanță, pe ocolite, pornind de la imaginea de ansamblu, de la general spre elementele concrete, adică spre particular. Acesta este momentul în care cititorul se familiarizează cu universul ficțional al operei, poate descoperi circumstanțele apariției cărții sau poate cunoaște aspecte din biografia autorului astfel încât să realizeze corespondențe între realitatea trăită de autor și lumea ficțională. Prelectura ne oferă informații despre autor, dovezi despre modul în care a fost construit textul, repere critice și, nu în ultimul rând, alte opere semnate de acel autor. Se ridică de aici întrebarea la care încă nu avem un răspuns mulțumitor: și cum declanșăm astfel dorința de a citi în detrimentul jocurilor video, a obiceiului, atât de întâlnit în lumea virtuală a adolescenților, de a se lăsa pierduți în diferite grupuri de socializare? Lumea lor s-a schimbat atât de mult încât ei au devenit niște parteneri egali cărora nu li se mai poate impune să lectureze un anumit număr de pagini sau să rezolve obligatoriu un caiet cu exerciții pentru vacanță. Așezați la masa

¹ Sanda Cordoș, *Ce rost are să mai citim literatură?*, Editura Compania, București, 2004

egalității, ei trebuie convinși de eficacitatea unui demers, de avantajele unui act de lectură care contribuie major la dezvoltarea personalității lor și lărgirea orizontului de viață.

În noile programe pentru gimnaziu procesul de lectură-comprehensiune este structurat în patru etape: extragerea de informații dintr-un mesaj scris; realizarea de inferențe, deducții simple referitoare la spațiu, timp, cauză-efect, probleme-soluții; interpretarea și integrarea ideilor; evaluarea critică a conținutului și a formei textului.² Prelectura determină elevii să observe textul, ilustrațiile, autorul și titlul, să rezolve exercițiile propuse de profesor, să facă predicții individual sau în grup pe tema textului în funcție de ceea ce observă. Aceste predicții pot fi notate de profesor, fiind indicatori ce surprind efectul pe care primul contact cu textul l-a avut asupra elevilor. Așadar, prelectura are rolul de a capta atenția elevilor și de a stârni curiozitatea acestora.

Am obiceiul de a utiliza în activitatea de la clasă prelectura, în mod special atunci, când urmează să studiem un autor nou. Un rol important în parcurgerea acestei etape îl are profesorul căruia îi revine rolul de a crea atmosfera potrivită înaintea intrării în textul propriu-zis, de a pregăti emoțional elevii pentru o călătorie în care au posibilitatea să întâlnească noul. Și, da, elevii sunt cucerți de tot ceea ce înseamnă inovație, de situația în care profesorul le este un partener de drum, un explorator în lumea cărților. De altfel, literatura este un spațiu al senzațiilor, în care trăirea interioară generează idei, iar pentru a ajunge la profunzimea problemei, la latura rațională putem să folosim latura emoțională ca pe o punere în scenă, ca pe o fereastră deschisă care face legătura directă cu lumea de dincolo.

Pentru exemplificare voi alege un text narativ, din manualul de Limba și literatura română de la clasa a VII-a, „*Moara lui Călfar*” de Gala Galaction. Autorul este total necunoscut elevilor, iar conceptul de *moară*, în mare parte, aparține unui domeniu al trecutului care nu se mai regăsește în sfera preocupărilor elevilor. Astfel în secvența de lecție dedicată prelecturii, elevii vor fi împărțiți pe grupe și vor avea sarcini de lucru diferențiate: se va folosi internetul și se vor căuta imagini cu mori, informații despre activitatea morarilor, morari celebri, se va utiliza googlemaps pentru a localiza pe harta indicii spațiali Alăutești și Căpriștea, se vor realiza desene în care elevii vor reda imaginea unei mori așa cum apare în percepția lor, apoi se vor compara desenele și se vor prezenta elementele semnificative din biografia lui Gala Galaction. De asemenea, profesorul le poate capta atenția prezentându-le câteva secvențe din alte nuvele, ca de exemplu opera „*La vulturi*”, insistând pe tensiunea epică declanșată de gestul disperat al Agripinei. Fiecare grupă va prezenta în fața clasei rezultatele activității și va primi feedback din partea colegilor. Această etapă realizată temeinic va crea un fundament pe care elevii vor construi dezbateri după actul propriu-zis de lectură, vor delimita

² Programa de limba română, 2017

linia dintre lumea reală și cea fantastică, vor identifica elementele comune, vor argumenta rolul iazului în separarea celor două lumi și vor interpreta finalul nuvelei.

În contextul actual prelectura creează un fundal istoric, geografic, mental necesar adolescenților parcă mai puțin interesați de literatura ca oricând. Astfel, dacă acceptăm ideea că receptarea textului literar reprezintă un demers etapizat, bine articulat, trebuie să luăm în considerație etapa inițială, aceea a prelecturii. Această etapă presupune o serie de strategii elaborate și implementate anume pentru a preîntâmpina o lectură deturnată, adică ne semnificativă din perspectiva interpretării. Lectura operei propuse trebuie previzionată în ceea ce privește mesajul central și, în funcție de condițiile concrete, de mesajul secundar, special, subliminal. Intenția profesorului este de a direcționa lectura și receptarea textului, manifestată prin strategii didactice de prelectură adecvate: inițierea elevului în universul operei, familiarizarea cititorului cu particularitățile de stil, intuirea structurii textului, realizarea unor paralele tematice sau tipologice prin asocierea cu alte opere studiate, identificarea instanțelor narrative prin precizarea unor realități trăite de autor, compatibilizarea culturală a cititorului, prin dobândirea unor cunoștințe despre epoca literară, direcția culturală sau opțiunile estetice.

Prelectura reorganizează experiențe didactice și nondidactice anterioare, oferind elevilor, cititorului în general un sistem de date și etape de operare. Este o încercare de a omogeniza colectivul clasei, pentru ca apoi elevii să fie lăsați să se manifeste individual, în etapa lecturii, atunci când fiecare poate aplica în manieră personală aspectele actualizate.

Bibliografie

1. Cordoș, Sanda, *Ce rost mai are să citim literatură?*, editura Compania, București, 2004.
2. Programa de limba română, 2017.

INOVAȚIE ÎN EDUCAȚIE.

Mirela Popovici, Liceul Tehnologic „Pamfil Șeicaru”, Ciorogârla, Ilfov

Ce face UE pentru a promova inovarea în educație?

Instituțiile de învățământ, cum ar fi școlile și universitățile, trebuie să evolueze și să se adapteze pentru a-și îndeplini misiunea de bază: de a educa elevii pentru a avea succes într-o lume complexă și interconectată, care se confruntă cu schimbări tehnologice, culturale, economice și demografice rapide.

Ce este inovația în educație și de ce este importantă?

În calitate de profesori, scopul nostru este să educăm elevii. Elevii educați sunt apoi capabili să-și dezvolte educația – pentru a obține orice grad sau certificare de care au nevoie – pentru a reuși în cele din urmă într-o carieră pe care o consideră satisfăcătoare .

Una dintre provocările cheie cu care se confruntă angajatorii astăzi este că angajații lor se luptă să facă față provocărilor cerințelor de competențe în continuă schimbare. De fapt, o analiză a deficitului de competențe Gartner a constatat că 64% dintre manageri nu cred că angajații lor pot ține pasul cu evoluția abilităților necesare, în timp ce 70% dintre angajați nu cred că au stăpânit abilitățile necesare pentru locul de muncă pe care îl au.

Ce legătură are deficitul de competențe cu inovarea în educație? Ei bine, să dezvoltăm mai întâi ce înseamnă inovația în educație.

Ce este inovația în educație? Inovația este unul dintre acele cuvinte pe care ne place să le aruncăm ori de câte ori este posibil. A inova înseamnă a face schimbări sau a face ceva într-un mod nou. Pentru a inova nu este nevoie să inventezi. În inovație primează creativitatea și adaptabilitatea.

Inovația în educație nu este un termen specific cu definiții fixe. Spiritul educației pentru inovare este o deschidere de a privi problemele și de a le aborda în moduri diferite și noi. Este o recunoaștere a faptului că nu avem toate răspunsurile și suntem deschiși către noi abordări de îmbunătățire, cum ar fi metodele de transfer de cunoștințe cu strategii de predare inovatoare.

Cum putem învăța un elev să se adapteze? Ei bine, în majoritatea industriilor, catalizatorul schimbării este inovația. Întotdeauna sunt îmbunătățiri de făcut. Educația pentru inovare ajută la pregătirea studenților pentru un loc de muncă dinamic, oferindu-le oportunități de a-și dezvolta abilități precum creativitatea, adaptabilitatea și rezistența.

În calitate de educatori, putem valorifica inovația în educație pentru a îmbunătăți rezultatele elevilor dintr-un punct de vedere pur academic, precum și pentru a dezvolta acele abilități soft de care elevii au nevoie pentru a reuși în viață. De asemenea, putem introduce din ce în ce mai multă tehnologie de care elevii vor avea nevoie pentru a se simți confortabil cu orele suplimentare.

Care sunt exemplele de inovare în educație?

După cum am început deja să vedem, **inovația în educație** poate avea mai multe forme. Amintiți-vă, nu este doar introducerea de noi tehnologii în sala de clasă. Poate fi o nouă metodă de predare pentru un anumit proiect sau subiect.

- **Învățare bazată pe proiecte (PBL)** – Ajutați elevii să identifice o problemă din lumea reală și să dezvolte o soluție pentru aceasta. Introduceți o unitate PBL ca parte a unei lecții mai mari în care elevii își pot exercita gândirea creativă, rezolvarea problemelor și colaborarea cu alți elevi.
- **Învățare combinată** – Învățarea combinată, combină învățarea online cu învățarea tradițională la clasă. Elevii trebuie să se simtă confortabil cu instrumentele online și să folosească internetul pentru a contribui la învățarea lor. O abordare de învățare mixtă oferă studenților posibilitatea de a descoperi cum să folosească cel mai bine instrumentele pe care se vor baza foarte mult în viața lor profesională.
- **EdTech** – Tehnologia educațională (edtech) se referă de obicei la orice software, aplicație sau serviciu dezvoltat pentru a îmbunătăți educația. Trebuie să avem grijă să nu mergem prea departe în deep-end, dar introducerea tehnologiei în sala de clasă este importantă. Tehnologiile inovatoare de la clasă reflectă adesea inovațiile din afara educației. Deci, cu cât elevii se angajează mai mult cu tehnologiile la clasă, cu atât vor fi mai bine pregătiți să se implice cu și prin intermediul tehnologiei la locul de muncă.

Cum să adopti inovația cu platformele EdTech?

După cum am menționat mai sus, educația pentru inovare nu trebuie să însemne introducerea tehnologiei în clasă. Cu toate acestea, tehnologia educațională își are cu siguranță rolul în inovarea în educație. Uneori, edtech facilitează inovația în educație făcând posibil ceea ce nu era posibil înainte. Gândiți-vă la modul în care școlile au reușit să mențină orice fel de continuitate în timpul pandemiei. Școlile și profesorii au inovat oferind noi metode de transfer de cunoștințe. Majoritatea dintre noi vor menționa mai întâi sistemele de management al învățării (LMS) atunci când ne gândim la tehnologia educațională. Sistemele de management al învățării sunt adesea piesa centrală a tehnologiei educaționale a unei școli. Dar, să recunoaștem, cu excepția cazului în care sunteți administrator IT sau însărcinat în mod special cu integrarea unui nou LMS, nu veți introduce un sistem de management al învățării în sala de clasă (TBH, nu ar fi nevoie).

Deci, să luăm în considerare câteva tehnologii educaționale inovatoare pe care le-ați putea introduce în clasă:

- **Instrumente de evaluare a feedback-ului** – Feedback-ul este esențial atât pentru ca elevii să primească, cât și să ofere. Poate ajuta profesorii să evalueze înțelegerea în timp real și să obțină o verificare a pulsului clasei. Instrumentele de evaluare a feedback-ului (sondare, sondaje, formulare, verificarea cunoștințelor) sunt, de asemenea, incredibil de ușor de adus în clasă. Le folosim chiar și astăzi, punându-i pe elevi să ridice mâna și să le numere răspunsurile. Instrumentele de evaluare a feedback-ului oferă elevilor o modalitate distractivă de a folosi tehnologia în clasă. În plus, poate economisi timp profesorilor prin agregarea datelor și salvând răspunsurile pentru a le revizui mai târziu.
- **Conferințe video și săli de clasă virtuale** – Deși milioane de profesori și elevi au devenit profesioniști în clasă virtuală, școlile virtuale și academiile virtuale au folosit

platforme puternice de clasă virtuală ca punct principal de instruire față în față de ani de zile . Sălile de clasă virtuale sunt platforme de videoconferință construite cu instrumente specifice pentru învățare. Conduceți cursuri virtuale sau oferiți opțiuni pentru ca elevii să colaboreze virtual. Elevii și profesorii deopotrivă trebuie să devină mai confortabili pe video.

- **Proiecte video** –Elevii noștri sunt nativi digitali. Sunt și creatori de videoclipuri. Indiferent dacă sunt pe TikTok, YouTube, Instagram sau Snap, poți fi sigur că elevii se pricep la videoclipuri. Valorificați-le pasiunea aducând videoclipuri în proiectele lor. Atribuiți proiecte pentru elevii colaboratori pentru a crea un videoclip despre anumite subiecte. Nu numai că își vor exercita creativitatea, dar își vor îmbunătăți și abilitățile de comunicare pe măsură ce lucrează împreună.

Sala de clasă virtuală Kaltura ca exemplu pentru inovarea în educație

Sala de clasă virtuală Kaltura a fost proiectată și construită pentru educație și formare. Profesorii pot conduce cursuri interactive, față în față, care implică activ studenții de la distanță. Profesorii nu conectează pur și simplu față în față cu studenții pasivi. Platforma oferă instrumente care le permit profesorilor să introducă inovația în educație.

- **Sondaj în timp real** – Profesorii pot folosi un instrument de sondaj live pentru a verifica pulsul elevilor. Desigur, ei pot cere studenților din videoclip să ridice mâna sau să facă clic pe un buton de ridicare a mâinii, dar și mai bine este un instrument de sondare pentru a măsura feedback-ul măsurabil. Cu opțiuni de sondare prestabilite, profesorii pot lansa un sondaj cu un clic. Elevii își selectează apoi răspunsul, iar profesorii văd rezultatele agregate în timp real, precum și ceea ce a răspuns fiecare elev.
- **Chestionare** – Uneori sondarea nu este suficientă. Trebuie să evaluăm o înțelegere mai profundă în timp real și să folosim aceste informații pentru a informa restul lecției. Creați chestionare cu diferite tipuri de întrebări pe care elevii să le completeze în clasă. Profesorii pot da testul și pot vedea rezultatele în timp real. Rezultatele sunt, de asemenea, disponibile pentru revizuire după curs. Cu aceste informații, profesorii pot fi mai încrezători că elevii înțeleg materialul prezentat sau se deplasează pentru a consolida elementele acum – în clasă – decât să afle mai târziu.
- **Tablă interactive și adnotări de fișiere** – Dorim ca elevii să participe activ la învățarea lor. Ce modalitate mai bună de a încuraja asta decât cu o tablă interactivă. O tablă albă este un spațiu excelent pentru ca elevii să își împărtășească ideile, să colaboreze și să facă brainstorming.
- **Video în sala de clasă** – Videoclipul este incredibil de puternic în a explica subiecte complexe în moduri digerabile. Sala de clasă virtuală Kaltura oferă profesorilor oportunități de a-și folosi propria bibliotecă video, precum și surse video precum YouTube în clasă, pentru a-și conduce acasă planul de lecție. Când predăm, trebuie să facem lucrurile dinamice și interesante. Nu ne putem sfii de a produce experiențe

multimedia, cum ar fi utilizarea prezentărilor, imaginilor, tablelor albe și, bineînțeles, a videoclipurilor.

- **Săli de lucru** – Învățământul de la distanță și la distanță a ignorat de obicei implicarea colegilor, dar, în calitate de educatori, știm că implicarea colegilor este esențială pentru succesul oricărui elev în clasă. Sălile virtuale de clasă Kaltura oferă modalități extraordinare pentru ca profesorii să găzduiască experiențe direcționate în sălile de lucru. Elevii se pot interacționa unul cu celălalt în siguranță în jurul conținutului furnizat direct de profesor cu un singur clic pe un buton. Încurajează scenariile de ramificare, jocurile de rol și proiectele de grup în sălile de grup.

Viitorul inovației în educație

De foarte multe ori ne aflăm într-un timp și un loc în care status quo-ul este scopul. S-ar putea să mergem cu suficient succes în clasă încât nu există prea multă poftă de a zgudui lucrurile. La bine și la rău, acesta nu este peisajul actual și nici unul la care ne putem aștepta să revenim curând.

Inovația în sala de clasă a fost dezlănțuită. Districtele școlare și-au dat seama rapid că sunt în urmă și vor căuta nu numai să-și recupereze, ci și să-și depășească deficitele de inovare. Inovația în tendințele educaționale din 2022 va continua și va accelera ceea ce am văzut deja în 2020 și 2021.

Ne putem aștepta să vedem mult mai multe investiții în învățarea personalizată, o mai mare acceptare a învățării mixte și hibride, o acumulare de module de învățare asincrone pentru a promova studiul independent și mai mulți inovatori curajoși care îmbrățișează inteligența artificială, realitatea augmentată și virtuală în sala de clasă.

Îmbrățișarea inovației în educație promovează gândirea critică, un sentiment de aventură și o deschidere de adaptare care îi vor servi elevilor noștri la clasă. Le va oferi instrumentele necesare pentru a face față provocărilor viitorului lor loc de muncă și le va oferi încrederea și abilitățile necesare pentru a continua să se adapteze.

Bibliografie:

- [European Network of Innovative Higher Education Institutions](#) (ENIHEI)
- [University Business Cooperation and the University-Business Forum](#)
- [Heinnovate: self-reflection tool for Higher Education Institutions who wish to explore their innovative potential](#)
- ['Supporting Entrepreneurship and Innovation in Higher Education'](#)
- [Knowledge Alliances](#)
- [Alliances for Innovation](#)
- [Higher Education for Smart Specialisation](#) (HESS)
- [Digital Education Action Plan](#)
- [Working Group on Digital Education: Learning, Teaching and Assessment](#) (DELTA)
- [European Institute of Innovation and Technology](#) (EIT)
- [Entrepreneurship Education](#)

Inovarea educațională

Prof. Posa Ramona Mihaela
Liceul Teoretic Sebiș

Inovația este unul dintre conceptele care – de mai bine de două decenii – rețin atenția specialiștilor din diverse domenii. Referințe privind inovația au fost identificate în lucrările publicate la începutul sec. al XX-lea, în literatura de specialitate. J.B. Taylor este considerat primul cercetător care a folosit conceptul de inovație, definindu-l ca „un nou mod de a face lucrurile – new ways of doing things – cu scopul explicit de a răspunde unei nevoi sociale.

Inovația în educație este definită ca un „proces deliberat de transformare a practicilor prin introducerea unei noutăți curriculare, pedagogice sau organizaționale, care face obiectului unei diseminări și care vizează ameliorarea durabilă a reușitei educative a elevilor și studenților” Analiza acestor definiții ne permite identificarea principalelor caracteristici ale inovației în învățământ:

1. inovația propune o ameliorare care poate fi măsurată (creșterea nivelului de educație al populației, a ratei de participare școlară, a rezultatelor, a performanțelor educaționale obținute de elevi (examene, teste naționale sau/și internaționale etc.);

2. inovația trebuie să fie durabilă (descentralizarea învățământului);

3. inovația trebuie să fie o acțiune deliberată, care să contribuie la reușita școlară a unui număr cât mai mare de indivizi (prelungirea duratei obligatorii de școlarizare, care reușește să mențină în sistem și populația școlară expusă riscului abandonului școlar, programe educaționale de incluziune în sistemul de învățământ a persoanelor cu dizabilități, a celor defavorizați social și familial, a adulților etc.). Se consideră că inovația apare ca urmare a unei crize (după cum s-a menționat deja – criza financiară, afectând și sistemul de învățământ, a creat condițiile pentru apariția inovației în acest sistem). Însă pentru a evolua, a se dezvolta, a atinge rezultate durabile, inovația este condiționată de existența și acțiunea unor factori, preponderent favorabili inovației.

Inovațiile la nivelul conținutului învățământului urmează celor de la nivel de structură și organizare a sistemului, pentru că, fie și dacă ne referim doar la prelungirea duratei obligatorii de școlarizare, constatăm că aceasta presupune o nouă ordonare, succesiune a competențelor ce trebuie formate la elevi.

Inovația la nivelul conținutului învățământului este însă necesară și din alte motive: pe de o parte, totalitatea cunoștințelor, informațiilor acumulate la nivelul societății este imposibil de cuprins și transmis prin conținutul învățământului, oricât de mult s-ar prelungi perioada de

școlarizare, iar pe de altă parte, cunoștințele, informațiile au devenit nu doar foarte numeroase, ci chiar, în unele cazuri, perisabile, astfel că între momentul debutului școlarizării și finalizarea acesteia ceea ce și-a însușit individul poate să nu mai corespundă exigențelor societății și economiei.

Descentralizarea sistemului de învățământ, chiar dacă într-o formă limitată, favorizează acest proces de învățare – cadrele didactice învață, în primul rând, să colaboreze, să coopereze între ele, cu autoritățile locale, cu familia în scopul creșterii șanselor de reușitășcolară a elevilor/ studenților. La nivel de structură și organizare au apărut modificăriesențiale: învățământul privat de toate nivelurile, noi profiluri, specializări specificeeconomiei de piață (educația antreprenorială, managementul), învățarea pe tot parcursulvieții etc. Un alt aspect important îl constituie legislația învățământului, care a fostadaptată și completată în consens cu realitățile și exigențele societății bazate pecunoaștere. Procesul de reformă este unul dificil, de lungă durată. Numeroase studii șicercetări au subliniat faptul că la nivelul societății noastre se manifestă deja o anumeoboseală, un „stres al reformei”. Aceleași studii evidențiază faptul că relațiile dintrecadrele didactice, dintre acestea și elevi s-au îmbunătățit, comunicarea și cooperarea fiindcele care i-au ajutat să facă față procesului de reformă. Inovația în educație poate șitrebuie să fie susținută și stimulată, atât prin măsuri care să acționeze din interiorulsistemului, cât și din afara lui. În al doilea caz, finanțarea corespunzătoare învățământuluieste una dintre măsurile cele mai importante, pentru că inovația solicită un suportfinanciar. În interiorul sistemului se poate acționa prin continuarea procesului dedescentralizare. Sistemul educațional trebuie să se concentreze într-o mai mare măsurăasupra dezvoltării unor programe speciale pentru diferite categorii de populație, de la persoane cu dizabilități – la minorități etnice, indivizi superior dotați, până la posibilitatea includerii în sistemul de învățământ a tuturor celor care doresc să-și perfecționeze, să-și completeze pregătirea școlară. Un alt mod de stimulare a inovației constă în recompensa muncii în echipă. În prezent, la nivelul sistemului educațional personalul didactic, dar și elevii/ studenții sunt evaluați, recompensați în funcție de activitatea individuală. Munca în echipă, implicarea în diverse programe, proiecte educaționale nefiind recompensată nu este atractivă pentru indivizi. În aceste condiții nici motivația profesională și nici satisfacția în muncă nu sunt considerabile, fapt care împiedică formarea unei culturi școlare favorabile inovației. Sistemul educațional actual se caracterizează prin forme incipiente ale inovației, care însă – printr-o intervenție susținută atât din interiorulsistemului, precum și din afara acestuia – are șanse să devină o constantă a sistemului.

Referințe bibliografice:

Boiron M. L'innovation en question. En ligne sur:
www.leplaisirdapprendre.com/docs/innovation_en_questions.pdf.2.

Bécharde J.P. L'enseignement supérieur et les innovations pédagogiques:
une recension des écrits. In: Revue des sciences de l'éducation, Vol.
XXVII, 2001, nr. 2

Metode didactice interactive valorificabile în ciclul primar în vederea dezvoltării competențelor de comunicare

POTRA LIVIA - profesor învățământ primar

LICEUL TEHNOLOGIC” VLĂDEASA” HUEDIN, JUDEȚ CLUJ

Didactica actuală promovează o metodologie bazată pe acțiune, operatorie, deci pe promovarea metodelor interactive care să solicite mecanismele gândirii, ale inteligenței, ale imaginației și creativității. Metodele de învățământ reprezintă căile folosite în școală de către profesor pentru a-i ajuta pe elevi să descopere viața, natura, lumea, lucrurile, știința. Specific metodelor interactive de grup este faptul că ele promovează interacțiunea dintre mintea participanților, dintre personalitățile lor, ducând la o învățare mai activă și cu rezultate evidente. Elevii își exersează capacitatea de a selecta, de a combina și de a învăța lucruri de care vor avea nevoie în viața de școlar și de adult. Prin intermediul metodelor interactive, noi dascălii, încercăm să mobilizăm structurile cognitive și operatorii ale elevului transformându-l în coparticipant activ la propria-i formare.

Folosirea sistematică a strategiilor de interacțiune între participanții la activitate, presupune dezvoltarea unor relații de comunicare eficientă și constructivă în cadrul căreia toți cei care iau parte la discuții să obțină beneficii în planurile cognitiv, afectiv-motivațional, atitudinal, social și practic-aplicativ. Este vorba de o *acțiune reciprocă de influențare cognitivă, socială și afectivă în cadrul grupurilor*. (Oprea, 2003)

În *lecțiile tradiționale*, formele predominante de organizare ale elevilor sunt cele *frontale*, când profesorul lucrează cu întreaga clasă și toți elevii rezolvă aceeași sarcină de lucru, iar *în lecțiile centrate pe elev* sunt dominante *activitățile individuale și în grupuri mici*. *Pedagogia grupului* (Bocoș, 2002) este cea care urmărește crearea condițiilor de implicare activă și interactivă a elevilor în activitatea de învățare în grup, fără a neglija însă manifestarea individualității membrilor grupului, propriul mod de a gândi al fiecăruia, propriile păreri și idei vizavi de sarcinile de grup. În cadrul grupului, fiecare individ se implică personal, cu gândirea, reflecția și experiența sa în rezolvarea unei sarcini comune

Învățarea interactiv-creativă urmărește dezvoltarea competenței de comunicare în toate cele șase componente ale sale: verbală, cognitivă, enciclopedică, ideologică, literară și socio-afectivă. Ea se poate materializa prin diferite forme de activitate și

acțiune. Metoda didactică cea mai adecvată este, în acest sens, **învățarea prin cooperare/învățarea cooperativă**. Această metodă poate îmbrăca forme variate, incluzând metode și procedee didactice precum: *conversația euristică, reflecția personală, învățarea prin problematizare, învățarea prin descoperire și metode de dezvoltare a spiritului și gândirii critice- brainstorming, explozia stelară, metoda cubului, diagrama Venn, mozaicul, Știu-Vreau să știu- Am învățat, tehnica ciorchinelui, cvintetul, metoda cadranelor, jocul didactic interactiv, pălăriile gânditoare, Turul galeriei*.

În contextul instruirii interactive, evaluarea formativă este cea care urmărește în mod constant eficiența proceselor de predare și învățare, vizând identificarea problemelor ce pot apărea și reglarea procedurilor în vederea ameliorării situației de învățare și creșterii nivelului de performanță al acestora. Evaluarea interactivă include: evaluarea efectuată de cadrul didactic, evaluarea efectuată de către elevi- interevaluare, autoevaluare efectuată de către elev însuși.

Bibliografie

1. Bocoș, M., (2002) – *Instruire interactivă.Repere pentru reflecție și acțiune*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj- Napoca.
- 2.Dulamă, M.,E., (2008) – *Metodologii didactice activizante – teorie și practică*, Editura Clusium, Cluj- Napoca.
- 3.Oprea, C.,L,(2003) – *Pedagogie. Alternative metodologice interactive*, Editura Universității, București.

ROLUL ȘI LOCUL EXPERIMENTULUI DE LABORATOR ÎN STUDIUL CHIMIEI

Prof. Mariana Preda

Colegiul Național „Nicolae Iorga”

„Chimia este o limbă internațională, o limbă pentru toate timpurile, o limbă care explică de unde venim, ce suntem și încotro ne îndreptăm”.

Arthur Kornberg

Chimia împreună cu celelalte științe ale naturii ca discipline fundamentale ale învățământului nostru, au rolul de a continua drumul deschis de înaintași, de a elucida misterul și de a dezvolta curiozitatea în rândul tinerilor.

Învățarea științei, în special a chimiei, poate fi o provocare pentru mulți elevi. Totuși, utilizarea experimentelor în predarea chimiei poate transforma această disciplină într-o experiență captivantă și interactivă. Experimentele permit elevilor să exploreze și să descopere proprietățile substanțelor, să înțeleagă conceptele cheie și să dezvolte abilități practice.

La momentul actual există mai multe definiții ale noțiunii de experiment. Conform Dicționarului de Psihologie, experimentul se definește ”ca un procedeu de cercetare în știință, care constă în provocarea intenționată a unor fenomene în condițiile cele mai propice pentru studierea lor și a legilor care le guvernează; observație provocată; experiență” . Conform părerii unui alt autor experimentul este „o observație provocată, o acțiune de căutare, de încercare, de găsire de dovezi, de legități, este o provocare intenționată în condiții determinate (instalații, dispozitive, materiale corespunzătoare, variație și modificare a parametrilor etc.), a unui fenomen, în scopul observării comportamentului lui, al încercărilor de causalitate, al descoperirii esenței acestuia (adică a legităților care-l guvernează), al verificării unor ipoteze”.

Chimia , fiind o știință experimentală care se bazează pe procesul teoretic și își găsește aplicabilitatea în practică în încercările de laborator, are la bază experimentul atât ca metodă de investigație științifică cât și ca metodă de învățare și evaluare. Având un caracter experimental, chimia nu poate fi predată, învățată și evaluată fără să apelăm la experiment .Folosirea experimentului de laborator îi poate ajuta pe profesori să-i îndrume pe elevi în procesul de învățare, deoarece creează contextul favorabil pentru:

- a) motivarea și implicarea activă a elevilor în învățarea și proiectarea unor activități;
- b) facilitarea gândirii elevilor, în special a celei critice și a celei creative;
- c) procesarea informației de către elevi prin exersarea operațiilor gândirii ;
- d) proiectarea unor activități care să ajute la realizarea acestor scopuri;
- e) abordarea interdisciplinară a conținutului;
- f) confruntarea de idei și de opinii în condiții de respect;
- g) sprijinirea elevilor în producerea opiniilor, a întrebărilor și în căutarea răspunsurilor proprii.

Prin intermediul experimentelor, elevii pot vizualiza și înțelege mai bine fenomenele chimice abstracte. De exemplu, experimentele cu soluții acide și bazice, precum neutralizarea, le permit elevilor să vadă cum culorile se schimbă, cum se formează precipitate sau cum se degajă gaze. Aceste observații directe îi ajută pe elevi să asocieze conceptele teoretice cu fenomenele observate, făcând legătura dintre teorie și practică.

Pe lângă înțelegerea conceptelor chimiei, experimentele dezvoltă abilități practice și critice la elevi. Ei învață să măsoare cu precizie, să analizeze date și să interpreteze rezultatele experimentelor. În plus, experimentele îi încurajează pe elevi să fie curioși și să gândească critic. Ei trebuie să formuleze ipoteze, să planifice experimente și să tragă concluzii bazate pe observații și date experimentale.

De asemenea, experimentele oferă oportunitatea de a dezvolta abilități de colaborare și comunicare. Elevii lucrează în echipe, împărtășesc idei, își împart responsabilitățile și colaborează pentru a obține rezultatele dorite. Această colaborare îi ajută să își îmbunătățească abilitățile sociale și să învețe să lucreze într-un mediu de echipă.

Experimentele au un rol crucial în predarea chimiei deoarece aduc subiectul la viață și îi ajută pe elevi să își dezvolte o înțelegere profundă a conceptelor și fenomenelor chimice. Prin intermediul experimentelor, elevii au posibilitatea să vadă și să experimenteze în mod direct cum se desfășoară reacțiile chimice și cum interacționează substanțele între ele.

De asemenea, experimentele îi încurajează pe elevi să fie curioși, să pună întrebări și să exploreze propriile ipoteze, dezvoltând astfel gândirea critică și capacitatea de a rezolva probleme. Acest proces îi ajută să dezvolte abilități de cercetare și analiză, esențiale în înțelegerea științei chimiei și în aplicarea ei în viața de zi cu zi.

Experimentul de laborator fiind o metodă de dobândire de cunoștințe și de formare de priceperi și deprinderi de muncă intelectuală și practică permite o intensă antrenare a elevilor și o participare deosebit de activă a acestora în procesul instructiv-educativ, are un caracter accentuat aplicativ cu pondere deosebită în formarea deprinderilor practice ale elevilor având la bază intuiția.

Conceput în corelație cu principiile didacticii moderne, experimentul de laborator urmează treptele ierarhice ale învățării conducând elevul de la observarea unor fenomene chimice pe baza demonstrației, la observarea fenomenelor prin activitatea proprie (faza formării operațiilor concrete), apoi la verificarea și aplicarea în practică a acestora(faza operațiilor formale) când se cristalizează structura formală a intelectului și în continuare, la interpretarea fenomenelor observate care corespunde cu faza cea mai înaltă din treptele ierarhice ale dezvoltării(faza operațiilor sintetice).

Experimentele chimice se folosesc de obicei, integrate, în număr mai mare sau mai mic, în diferite etape ale lecțiilor. Multitudinea sferelor de informații din domeniul chimiei, reprezentate prin

noțiuni, concepte, fenomene și legi solicită o gamă diversificată a experimentelor. Deci, experimentele de laborator pot fi organizate foarte diferențiat, formularea sarcinilor concrete pentru efectuarea unui experiment ridicând probleme care implică: scopuri ale învățării, accesibilitatea la învățare, conținutul învățării, locul în procesul învățării, corelarea cu alte strategii didactice de învățare.

Experimentul chimic este o componentă indispensabilă în predarea chimiei și reprezintă o metodă extrem de importantă în stabilirea unei legături temeinice dintre teorie și practică, transformând astfel cunoștințele obținute în convingeri și abilități cognitive. Permite familiarizarea nu numai cu fenomenele cercetate, dar și cu metodele științifice ale chimiei: sporește atractivitatea disciplinei, formează niște deprinderi și aptitudini practice. În procesul realizării experiențelor elevii însușesc mai temeinic și profund conținuturile disciplinei, obținând deprinderi de lucru de sine stătător.

În concluzie, experimentul constituie o metodă de bază în procesul de predare-învățare a chimiei. În timpul experimentelor, indiferent de tipul lor, se formează capacitatea de observare a elevilor, judecățile de valoare.

„Chimistul se poate bucura tot atât de mult de o experiență frumoasă... ca și sculptorul în fața lucrării executate”

Costin D. Nenitescu

Bibliografie:

1. Ardelean, I. (coord.). (2010). Experimente și demonstrații în chimie pentru liceu. Editura CD Press.
2. Chiriță, L., & Vescan, I. (2016). Metodica experimentului în chimie. Editura Universitară.
3. Cristea, S. (2007). Pedagogie. Teorie și practică. Editura Polirom.
4. Dănciulescu, A. (2017). Pedagogie școlară. Editura Didactică și Pedagogică.
5. Fălămaș, A. (2005). Experimente în laboratorul de chimie. Editura Polirom.
6. Iucu, R. (coord.). (2015). Pedagogia modernă: Teorii și practici contemporane. Editura Universitară.
7. Mirel, V. (2007). Experimentele în învățarea chimiei. Editura Sitech.
8. Petrescu, M. (2009). Metodica experimentului chimic. Editura Didactică și Pedagogică.
9. <http://www.didactic.ro/materiale-didactice/experimentul-de-laborator-metoda-didactica-depred>
10. Cerghit, Ioan-Metode de învățământ, E.D.P., București, 1980
11. Neacșu Ioan- „Metode și tehnici de învățare eficientă”, Ed. Militară, București, 1990

ABORDĂRI METODICE EFICIENTE PENTRU DISCIPLINA CHIMIE ÎN CONTEXTUL ÎNVĂȚĂMÂNTULUI CENTRAT PE ELEV

Prof. Mariana Preda

Colegiul Național „Nicolae Iorga”

Gibbs: “Oferă elevilor o mai mare autonomie și un control sporit cu privire la disciplinele de studiu, la metodele de învățare și la ritmul de studiu”

Studiul chimiei prezintă un interes deosebit atât din punct de vedere teoretic cât și aplicativ. Sub aspect științific cercetarea fenomenelor chimice a contribuit în mare măsură, la cunoașterea, descrierea și înțelegerea mecanismelor și legilor „Naturii”, la toate nivele de organizare a materiei, începând cu cele mai simple și terminând cu cele mai complexe.

Predarea și învățarea acestor concepte fundamentale presupune stăpânirea de către profesori atât a cunoștințelor științifice corespunzătoare din domeniul chimiei cât și a unor cunoștințe pedagogice cu ajutorul cărora conținuturile predate să devină cât mai accesibile pentru elevi, să poată fi asimilate și utilizate fără consum mare de timp și fără stresarea celor lipsiți de aptitudini speciale pentru studiul chimiei.

Îmbinarea pregătirii științifice de specialitate a profesorilor de chimie cu pregătirea lor psihopedagogică și metodică îndeosebi va crea condiții optime realizării unui învățământ de înalt nivel la această disciplină fundamentală, oferindu-le, în același timp, tuturor elevilor posibilitatea de a obține performanțe la nivelul capacității lor de învățare, fără eforturi speciale.

Metodele de învățământ („odos”=cale,drum;”metha”=către, spre) reprezintă căile folosite în școală de către profesor pentru a-i sprijini pe elevi să descopere viața, natura, lumea, lucrurile, știința.

Ele sunt totodată mijloace prin care se formează și se dezvoltă priceperile, deprinderile și capacitățile elevilor de a acționa asupra naturii, de a folosi roadele cunoașterii transformând exteriorul în facilități interioare, formându-și caracterul și dezvoltându-și personalitatea.

Metodologia didactică desemnează sistemul metodelor utilizate în procesul de învățământ precum și teoria care stă la baza acestuia. Sunt luate în considerare: natura, funcțiile, clasificarea metodelor de învățământ, precum și caracterizarea, descrierea lor, cu precizarea cerințelor de utilizare.

Metodele de învățământ sunt un element de bază al strategiilor didactice, în strânsă relație cu mijloacele de învățământ și cu modalitățile de grupare a elevilor. De aceea, opțiunea pentru o anumită strategie didactică condiționează utilizarea unor metode de învățământ specifice.

Un criteriu de apreciere a eficienței metodelor îl reprezintă valențele formative ale acestora, impactul lor asupra dezvoltării personalității elevilor.

Cercetări efectuate în ultimii ani arată că pasivitatea din clasă (înțeleasă ca rezultat al predării tradiționale, în care profesorul ține o prelegere, eventual face o demonstrație, iar elevii îl urmăresc) nu produce învățare decât în foarte mică măsură. Iată câteva rezultate ale acestor studii:

- elevii sunt atenți numai 40% din timpul prelegerii;
- atenția elevilor descrește cu fiecare minut care trece pe parcursul prelegerii;
- elevii rețin 70% din conținuturile prezentate în primele 10 minute ale prelegerii, respectiv numai 20% din cele prezentate în ultimele 10 minute din lecție .

Utilizarea metodelor activ-participative au contribuit la îmbogățirea cunoștințelor în domeniul chimiei la elevii din ciclul gimnazial și liceal.. Prin diversitatea metodelor și tehnicilor utilizate, elevii sunt atrași spre învățare, spre argumentarea opiniilor personale și sunt încurajați să obțină încredere în forțele proprii. Elevii sunt deprinși să respecte regulile comunicării eficiente, să-și asculte cu răbdare partenerii de discuție, să înțeleagă și să accepte părerea altora, să tolereze părerile opuse, să se adapteze la vorbitor prin utilizarea formulelor de adresare și politețe, să intervină atunci când este necesară argumentarea opiniilor proprii. Metodele utilizate în predare stimulează capacitatea de a învăța și reda aceste cunoștințe. Metodele activ-participative determină profesorul să creeze situații în care elevii să fie obligați să utilizeze o gamă vastă de procese și operații mintale adecvate situațiilor date. Este vorba despre operații de tipul celor de: observare, identificare, comparație, compunere, clasificare, categorizare, organizare, calculare, analiză și sinteză, emiteri de ipoteze și verificare, explicare a cauzelor, sesizare a esențialului, corectare, stabilire de relații funcționale, abstractizare și generalizare, evaluare, interpretare, judecată critică, anticipare, conturare de imagini, formare a propriei opinii, extragere de informații, transfer de informație în alt context (în alte sarcini de lucru), comunicare etc. În consecință, metodele active presupun tot atât de multe tehnici de activare a unor asemenea operații.

Prin folosirea acestor metode la clasă crește interesul elevilor față de obiectul chimie . Elevii se încadrează pe deplin în studierea materialului, analizează, experimentează expunându-și opiniile pe marginea materialului studiat. Bucură faptul, că elevii devin mai activi, adresează întrebări, încearcă să determine dacă cunoștințele obținute pot fi aplicate în activitatea cotidiană. Aceste metode sunt axate pe elevi, profesorul devenind coordonator al procesului de cunoaștere. În urma aplicării acestor metode se valorifică rezultatele efortului individual al fiecărui elev.

Implicarea activă a elevilor în procesul de învățare îi face să înțeleagă cât de responsabilă este munca lor în cadrul unei lecții, le permite să se afirme ca personalitate.

Lecția ținută în laboratorul de chimie facilitează împletirea acestor metode cu cele tradiționale și optimizarea demersului didactic. În concluzie, putem afirma, că metodele activ-participative, îmbinate reușit cu metodele tradiționale motivează elevii pentru instruire și asigură o creștere a reușitei școlare.

Exemple de metode și tehnici interactive intra și inter-grupale, componente esențiale ale strategiilor interactive care pot fi aplicate cu succes și la orele de chimie.

a) Metode și tehnici de predare-învățare interactivă în grup (Metoda Predării-Învățării reciproce, Metoda Mozaicului, Metoda „Schimbă perechea”);

b) Metode și tehnici de fixare și sistematizare (Tehnica Lotus-Tehnica Florii de nufăr , Harta cognitivă);

c) Metode și tehnici de rezolvare de probleme și stimularea creativității (Brainstorming, Metoda pălăriilor gânditoare, Tehnica 6/3/5, Philips 6/6, Explozia solară (Starbursting), Metoda cubului, Metoda ciorchinelui).

Pentru ca învățarea prin cooperare să se bucure de un real succes, se impune respectarea unor reguli. Literatura de specialitate relevă faptul că, pentru ca elevii să fie dispuși să lucreze în echipă, se impune respectarea a două condiții: asigurarea unui climat pozitiv în clasă; formularea unor explicații complete și corecte asupra sarcinii de lucru, astfel încât aceasta să fie înțeleasă de toți elevii. În vederea asigurării unui climat pozitiv în sala de clasă este necesar ca elevii să aibă impresia că au succes în ceea ce fac. Factorii care asigură succesul într-o clasă sunt: utilizarea unor strategii de management educațional eficient; stabilirea de obiective clare și comunicarea acestora elevilor; valorificarea la maxim a timpului destinat predării; evaluarea obiectivă. Eficiența muncii în grup depinde de claritatea explicației pentru sarcinile de lucru. Profesorii trebuie să ofere explicații cât mai clare și să se asigure că ele au fost corect înțelese de către elevi.

De ce învățământul centrat pe elev?

- Elevul devine subiectul procesului educațional;
- Elevul participă activ în luarea deciziilor la nivel școlar;
- Elevul învață independent și posedă capacități de autoformare;
- Elevul își asumă responsabilitatea pentru rezultatele învățării;
- Elevul este capabil să gândească autonom și critic;

- Elevul poate aplica tehnologii informaționale moderne;
- Elevul poate genera noi idei, poate lucra în echipă.;

Avantajele metodelor interactive centrate pe elev:

- Creșterea motivației elevilor, deoarece aceștia sunt conștienți că pot influența procesul de învățare;
- Învățarea dobândește sens, deoarece a stăpâni materia înseamnă a o înțelege;
- Eficacitate mai mare a învățării și a aplicării celor învățate, deoarece aceste abordări folosesc învățarea activă;
- Sprijină abilitățile pentru învățarea pe parcursul întregii vieți;
- O pregătire mai bună pentru exercitarea unei profesii.

În organizarea unui învățământ centrat pe elev, profesorul devine un coparticipant alături de elev la activitățile desfășurate. El însoțește și încadrează copilul pe drumul spre cunoaștere.

Și la chimie, ca și la alte discipline de studiu, profesorii recurg la o combinație de metode și procedee didactice ca să-și atingă obiectivele proiectate.

„Orice metodă pedagogică rezultă din întâlnirea mai multor factori și din acest punct de vedere, educația va rămâne mereu o artă: arta de a adapta, la o situație precisă, indicațiile generale date de cărțile de metodologie.”

Gaston Mialaret

Bibliografie :

1. Neacșu I. Metode și tehnici de învățare eficientă. Iași: Polirom. 2015.
2. Cozma D., Pui A. Elemente de didactica chimiei. Iasi: Spiru Haret. 2003.
3. Fătu S. Didactica chimiei. București: Corint. 2008.
4. Bocoș M., Clomoș F. Didactica chimiei. Cluj Napoca: Eurodidact. 2002.
5. Oprea C. Strategii didactice interactive. București: E.D.P. 2009.
6. Șunel V., Ciocoi I., Rudica T. et al. Metodica predării chimiei. Iași: Maraton, 1997.
7. I. Cerghit- „Metode de învățământ” ,Editura didactică și pedagogică,1980

UTILIZAREA METODELOR INTERACTIVE ÎN PROCESUL DE PREDARE-ÎNVĂȚARE

Prof. Mariana Preda

Colegiul Național „Nicolae Iorga”

„Oricare specialist care a devenit sau va deveni cadru didactic trebuie să studieze în mod aprofundat instrucția și educația sau cu alte cuvinte să studieze pedagogia”.

Jean Piaget

Societatea contemporană generează inovații numeroase și variate, pe diverse planuri (sociologic, pedagogic, economic, tehnic). Inovațiile din învățământ reprezintă un proces deosebit de complex ce presupune dezvoltare, schimbare, reformă, modernizare, perfecționare.

Implementarea inovațiilor în învățământ se realizează prin reforme educaționale sau prin introducerea diferitelor schimbări la nivel structural și funcțional în scopul perfecționării procesului educațional.

Inovarea pedagogică este o mișcare de la tradiție la modernitate, prin introducerea unor schimbări, în scopul creșterii eficienței procesului de instruire și formare a personalității omului contemporan. Implementarea inovațiilor în învățământ se realizează prin reforme educaționale sau prin introducerea diferitelor schimbări la nivel structural și funcțional în scopul perfecționării procesului educațional.

În contextul societății actuale, confruntată cu numeroase și complexe provocări, educatorii sunt chemați „să părăsească algoritmul monoton al rutinei”, să apeleze cu curaj și responsabilitate la aplicarea creativă a noilor paradigme (cognitivismul, socioconstructivismul, practicianul reflexiv) în proiectarea și realizarea activităților educative. Așa se explică orientarea didacticii moderne către dezvoltarea unei metodologii centrate pe elev, pe demersuri interactive ce respectă profilul psihologic de vârstă și individual al elevului, trebuințele și ritmul propriu de învățare. Observarea sistematică și cunoașterea autentică a practicii educaționale evidențiază însă o oarecare inerție și adesea dificultăți în decodificarea și aplicarea corectă de către profesori a principiilor și exigențelor noilor metodologii. Aceste dificultăți vizează atât respectarea raportului informativ-formativ în cadrul educației cognitive/intelectuale a elevilor, eludarea legităților psihologice ale învățării în construirea situațiilor de instruire, nerespectarea individualității copilului, cât și unele confuzii între metodele și tehnicile interactive de predare-învățare și metodele alternative de evaluare a rezultatelor școlare.

Elementul cheie în educație îl reprezintă elevul care trebuie să realizeze o serie de procese pentru a putea cunoaște și utiliza practic informațiile însușite. O învățare eficientă presupune mai întâi înțelegerea faptelor, analizarea acestora, formularea unor idei pe baza cunoștințelor dobândite

ulterior, generalizarea și abstractizarea lor. Profesorul nu mai este cel care ține o prelegere în fața elevilor, ci e mediator și îndrumător în activitatea de învățare pe care aceștia o parcurg. Predarea se realizează prin utilizarea unor metode activ – participative care să solicite interesul, creativitatea, imaginația, implicarea și participarea elevului, în scopul însușirii unor cunoștințe care să-i folosească.

În ultimii ani se constată o scădere accentuată a motivației pentru învățare a elevilor. Cauzele sunt multiple, iar stimularea motivației pentru învățare a elevilor depinde foarte mult de strategia pedagogică folosită de fiecare cadru didactic.

Strategiile didactice reprezintă sistemul teoretico-acțional global, fundamentat de principii didactice, care asigură orientarea desfășurarea și finalizarea educației pe termen lung, folosind caracteristicile și valențele resurselor, conținuturilor, metodelor, mijloacelor și formelor de organizare a procesului de învățământ.

Prin metodă de învățământ se înțelege un anumit mod de organizare sau relaționare a unei acțiuni determinate de predare și învățare. Metoda de învățământ precizează „în ce fel”, „cum” anume trebuie să acționeze profesorul împreună cu elevii săi pentru a realiza obiectivele propuse la un nivel de performanță cât mai ridicat. Ea are o triplă semnificație:

- Pentru profesor, metoda este o tehnică de predare, un mod de organizare a învățării, de control și evaluare;
- Pentru elevi, este o tehnică de învățare, de asimilare a cunoștințelor și deprinderilor, a unor capacități și competențe
- Pentru profesori și elevi, metoda constituie un mod de lucru comun, având drept scop realizarea obiectivelor didactice stabilite.

Metodele de învățământ se elaborează și se aplică în strânsă legătură cu diferitele componente ale procesului de învățământ-obiective, conținuturi, mijloace și forme de organizare didactică, precum și în strânsă legătură cu gradul și profilul învățământului, cu specificul disciplinei de învățământ, cu felul activităților didactice și cu nivelul de pregătire al elevilor.

Indiferent din ce categorie fac parte, metodele de învățământ, fie tradiționale sau moderne, active sau pasive, informative sau formative, trebuie să conducă la atingerea obiectivelor stabilite, cu consum minim de timp și de resurse (materiale și psihice).

Caracteristici ale procesului de predare-învățare în didactica tradițională și în didactica modernă.

Metode clasice/Metode moderne

- acordă prioritate instruirii / trec formarea elevului înaintea instruirii;
- sunt centrate pe conținut, pe însușirea materiei / sunt centrate pe elev, pe dezvoltarea capacităților și aptitudinilor;
- acordă întâietate activității profesorului / sunt axate pe activitatea și participarea elevului;

- pun accent pe predare / trec învățarea înaintea predării;
- elevul este privit ca obiect al instruirii / elevul este atât obiect cât și subiect al actului de instruire și educare, al propriei sale formări;
- neglijează însușirea metodelor de studiu personal, de muncă independentă / urmăresc însușirea unor tehnici de muncă independentă, de autoinstruire;
- sunt centrate pe cuvânt, fiind dominant comunicative; verbale și livrești / sunt centrate pe acțiune, pe explorare (experiența dobândită prin explorare, cercetare, acțiune)
- sunt receptive, bazate pe activități reproductive/sunt activ-participative adică propun o cunoaștere dobândită prin efort propriu;
- sunt orientate spre produs, prezintă știința ca o sumă de cunoștințe finite / își îndreaptă atenția spre procesele prin care elevii ajung la elaborări personale;
- sunt abstracte și formale; pun accent pe contactul direct cu realitatea / sunt concrete;
- au prea puțin caracter aplicativ / cultivă spiritul aplicativ, practic și experimental;
- impun o conducere rigidă a învățării / încurajează munca independentă, inițiativa, creativitatea;
- promovează competiția / stimulează cooperarea;
- se bazează pe o motivație extrinsecă cu elemente de frică, constrângere/motivație intrinsecă ce izvorăște din actul învățării, din bucuria succeselor obținute;
- profesorul este transmițător de cunoștințe / profesorul este organizator, îndrumător, animator;

Metodele active/interactive presupun deplasarea centrului de greutate de la profesor către elev, care trebuie determinat să formuleze opinii argumentate, să își formeze deprinderi durabile de muncă intelectuală, să înțeleagă logica evenimentelor, să deprindă tehnicile de lucru în echipă. Metodele interactive sunt consumatoare de timp, dar, în final, achizițiile elevilor contează cel mai mult și merită efortul. Ele nu trebuie rupte de cele tradiționale, dar marchează un nivel superior în spirala modernizării strategiilor didactice.

În școala modernă, dimensiunea de bază în funcție de care metodele de învățământ sunt considerate inovative este caracterul lor activ, adică măsura în care sunt capabile să declanșeze angajarea elevilor în activitate concretă sau mentală, să le stimuleze motivația, capacitățile cognitive și creatoare.

Aceste metode inovative se numesc metode interactive centrate pe elev, acele modalități moderne de stimulare a învățării și dezvoltării personale încă de la vârstele timpurii, instrumente didactice care favorizează interschimbul de idei, de experiențe, de cunoștințe.

Interactivitatea presupune o învățare prin comunicare, prin colaborare, produce o confruntare de idei, opinii și argumente, crează situații de învățare centrate pe disponibilitatea și dorința de

cooperare a elevilor, pe implicarea lor directă și activă, pe influența reciprocă din interiorul microgrupurilor și interacțiunea socială a membrilor unui grup.

Cercetările arată că elevii care realizează sarcini de învățare prin cooperare în grup tind să aibă: performanțe școlare mai bune, un număr mai mare de competențe sociale pozitive, o mai bună înțelegere a conținuturilor și deprinderilor pe care și le formează.

Implementarea acestor instrumente didactice moderne presupune un cumul de calități și disponibilități din partea cadrului didactic: receptivitate la nou, adaptarea stilului didactic, mobilizare, dorință de autoperfecționare, gândire reflexivă și modernă, creativitate, inteligența de a accepta noul și o mare flexibilitate în concepții.

E bine ca profesorul să modeleze tipul de personalitate necesar societății cunoașterii, personalitate caracterizată prin noi dimensiuni: gândire critică, creativă, capacitate de comunicare și colaborare, abilități de relaționare și lucrul în echipă, atitudini pozitive și adaptabilitate, responsabilitate și implicare.

Utilizarea metodelor interactive de predare-învățare în activitatea didactică contribuie la îmbunătățirea calității procesului instructiv-educativ, având un caracter activ-participativ.

Elevul trebuie pus permanent în situația de a face, a judeca, a coopera, a da răspunsuri, a avea păreri, a analiza răspunsurile auzite, a ajunge la identificarea răspunsurilor corecte, din care apoi descoperă cunoștințele noi.

Motto: „Elevii trebuie să-și pună unii altora întrebări și să spună lumii ceea ce știu pentru a afla ce știu. Spunând vor învăța, spunând vor interpreta lumea așa cum o văd ei pentru noi ceilalți”

Judith Renyei

Bibliografie:

- Prof. univ. dr. Ioan Bontaș-Pedagogie, Editura All, București, 1994
- Sanda Fătu, Ioan Jinga-Învățarea eficientă a conceptelor fundamentale de chimie, Editura Corint, București, 1997
- Păcurari, O. (coord) – Învățarea activă, Ghid pentru formatori, MEC-CNPP, 2001
- Neacșu I.- Metode și tehnici de învățare eficientă. Editura „Polirom”, București, 2015;
- Cerghit, I, 2006, Metode de învățământ, , editura Polirom, Iași
- Ionescu, M., Radu I., Didactica modernă, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2001
- Păcurari. O. (coord.) Strategii didactice inovative. Editura Sigma, 2003.

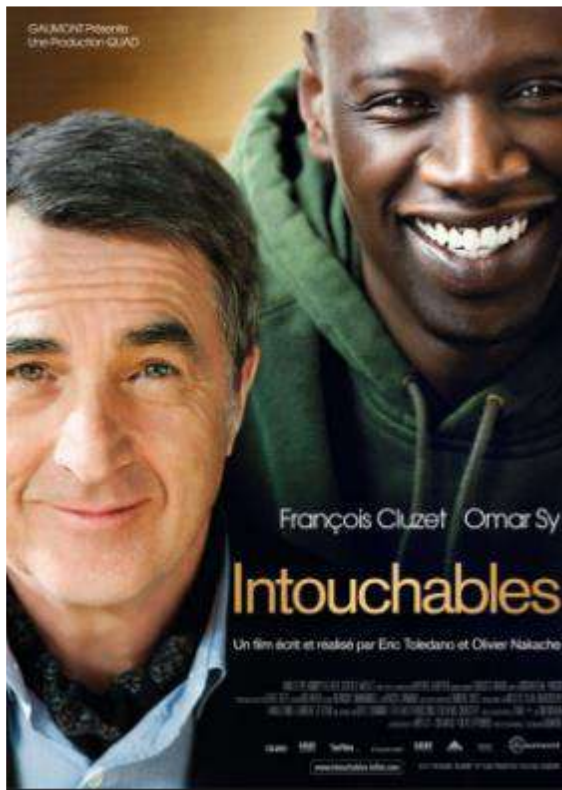
- Tu vas étudier la bande annonce du film
- ✱◆ ✧✧✧ ●✱□□ ●□◆ ✱✱□□□○✧✱□◆ ✱◆◆ ✱□□◆○
- ✱◆ ✧✧✧ □□◆◆◆□ □□ □□□□◆✧✧□ □◆✱ □◆◆ → ●□□✱✧✱□◆ ✱◆ ✱✱○ ✱◆ ✧✧✧ ✱□✱□ □◆◆✱□□□

Tu rendras compte de ta mission(PE):

Tu vas écrire une lettre ouverte à Philippe Pozzo Di Borgo, le vrai héros du film *Intouchables*, en exprimant l'admiration pour l'amitié qu'il a liée avec son aide à domicile et pour sa soif de vivre.

Activité 1(travail autour de l'affiche)

Regarde l'affiche du film et réponds aux questions suivantes:

(<http://www.allocine.fr/film/fichefilm-182745/photos/>)

- ✱◆✱ □□◆ ●□◆ □□□□□□✧✧✧ ✱◆✧✱□◆ ✱◆◆ ✱✱□□✱□□ → □□□ ✱✱□ ✱□ □□◆◆□ ✱○✧✧✧ ✱□□◆✧✧ ✧◆ ○□✱◆ □ ✱✱✱✱✱□□□□□□◆✧✧
- ✱□◆□ □□✧✧✧ ✱□◆ □□□□□□✧✧✧ ✱✱✱ ✱□◆ ✱□◆ ✱□□□◆✱✱✱✱◆ ✱◆□ ●□◆□ ○□✱□ ✱□ ✱✱□ □□□□□□□□ ✱□✧✧✱● □□ ✱✱✱✱

○ **Quelle pourrait-être la musique qu'ils écoutent? Justifie ta réponse.**

- ✱◆□● □◆◆ ●□◆□ □□✱◆ □□○□◆□ ✱✱✱✱✱ ✱◆□●●□ ◆□□□ ✱□ □□◆✱□ □□✱◆◆□ □□◆□□ □◆□

○ **Observe le titre, *Intouchables*. Que pourrait-il signifier? Qu'est-ce qu'il suggère?**

Activité 2 (découvrir la bande-annonce, sans le son)

Support: <https://www.youtube.com/watch?v=cXu2MhWYUuE>

○ **Qui sont les deux personnages qui apparaissent dans la bande-annonce? Décris-les.**

(<http://www.kinomachtschule.at/data/intouchables.pdf>)

○ **À ton avis, quel est le genre du film? Justifie ton choix, en donnant comme exemple des scènes de la bande-annonce.**

○ **Quelle pourrait-être l'intrigue du film?**

Activité 3 (phase de sensibilisation)

○ Qu'est-ce qui t'évoque ces images?

(http://www.cia-france.com/francais-et-vous/sous_le_platane/49-film-intouchables-realise-par-olivier-nakache-et-eric-toledano)

○ ➔◆♣●●♣◆ □□◆□□⊗✕♣■◆ ↓◆□♣ ●♣◆ ⊕✕✕✕✕✕◆◆◆↑◆ □♣■♣□■◆□↑♣◆ □⊗ □●♣◆ □♣□◆□■♣◆ ≡⊗■⊕✕✕⊗□↑♣◆⊗

○ Est-ce que tu connais une telle personne? Comment peut se dérouler une journée habituelle d'une personne avec handicap? Décris cette journée, en utilisant des mots de la liste suivante: fauteuil roulant, solidarité, malchance, le regard des autres, aide, douleur, accident.

Activité4 (découvrir la bande-annonce, avec le son)

○ Associe les thèmes abordés dans le film aux actions de la colonne de droite (choisis 2 actions pour chaque thème)

Thèmes	Actions
Les riches et les pauvres	Exclure les gens
Le handicap	Respecter tous
L'amitié et la solidarité	Faire du trafic des stupéfiants
Les banlieues parisiennes	Gagner de l'argent
Avoir des problèmes sociaux	
Aider quelqu'un	
Discriminer quelqu'un	
Chômer	

○ Quelles sont les choses (lieux, gens, actions) que tu as découvertes dans la bande-annonce?

○ Identifie toutes les informations pertinentes pour ta mission et inscris-les dans la liste ci-dessous:

Activités Conduite

Activité 5 (étudier les personnages)

Regarde les 3 séquences et raconte ce qui se passe dans les différentes situations.

Driss est-il vraiment un bon aide à domicile? Justifie ta réponse.

(http://www.cia-france.com/francais-et-vous/sous_le_platane/62-intouchables)

○ ♣≡□✕◆✕◆ ⊗ ⊗⊕⊗♣♣◆✕✕◆ □□◆□ ⊕↑♣□✕□♣ ♣≡⊗□◆♣ □♣□◆□■⊗⊗♣◆

○ Quels sont leurs points communs?

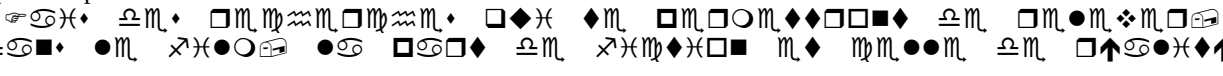
○ Choisis l'un des Intouchables et raconte, dans un petit fragment de journal intime, tes sentiments. Continue les phrases, en rédigeant le texte au passé.

Mardi, le 5 juillet, 20 heures.

Aujourd'hui, un vieil ami est passé chez moi...

Activité 6 (consulter le reportage)

Support: <https://vimeo.com/33039945>

○

○ À ton avis, quels sont les points faibles et les points forts du film (thèmes abordés, personnages, sujet, musique, action)? Complète-les dans le tableau ci-dessous:

Points forts	Points faibles

ABSENTEISMUL ȘCOLAR – PROBLEMĂ PENTRU ELEVI, PROBLEME PENTRU PROFESORI

Prof. Racheru Tincuța – Colegiul Tehnic „Grigore Cobălcescu” Moinești

Individul desemnează generic forța biologică, entitatea indivizibilă și unică a ființei umane în ceea ce are ea specific, respectiv ființarea organismului, viața lui. Individualitatea exprimă caracteristicile psihologice și fiziologice unice, irepetabile ale individului concret, care dispune de mecanisme proprii de adaptare practică la mediu și prin care se deosebește de ceilalți.

Formularea ipotezei/ipotezelor

Presupunem că:

- Dacă elevii sunt priviți ca indivizi „candidați la umanitate” și integrați în diferite activități, atunci personalitatea acestora se va dezvolta în concordanță cu regulile de respectare a valorilor comportamentale ce duc la reducerea absenteismului;
- Dacă elevii unui grup (clasă, școală) sunt suficient de bine motivați de către profesori, atunci absenteismul devine un fenomen controlabil, fără să se ajungă la abandon școlar;
- Dacă profesorii dispun de inteligență emoțională și de empatie, atunci elevii percep în mod pozitiv dorința dascălilor de a combate absenteismul în școală.

Pe parcursul desfășurării unei cercetări psihopedagogice se confruntă două ipoteze: ipoteza specifică sau ipoteza cercetării și ipoteza nulă. Ipoteza specifică formulează propunerea că modificările ce se produc cât și diferențele la sfârșit s-ar datora factorului experimental (variabila x) controlat de cercetător. Ipoteza nulă admite că modificările și diferențele s-ar datora unor factori întâmplători, aleatori, necontrolați de către cercetător.

Obiectivele cercetării

- Identificarea stilurilor de învățare (vizual, auziv, tactil/kinestezic);
- Identificarea valorilor comportamentale (cognitive, motorii, verbale, socio-afective);
- Corelarea modelelor comportamentale descoperite cu tipul de activitate preferată de elevi.

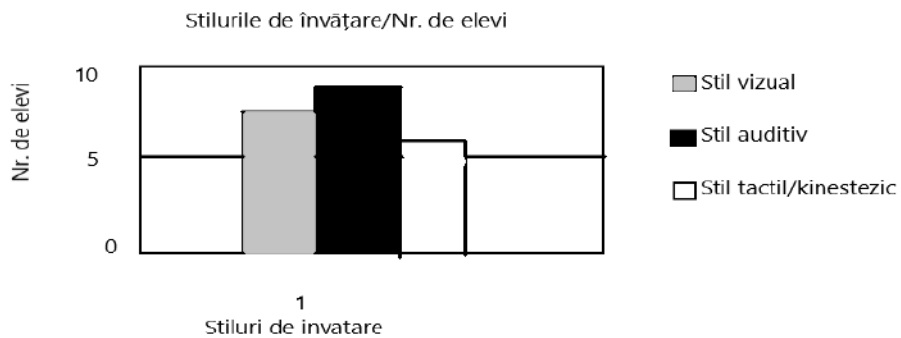
Metoda aleasă a fost cea prin autoadministrare. Subiecții cuprinși în această cercetare sunt elevii din clasele V-VIII, dintr-o școală gimnazială. Completarea chestionarelor s-a realizat prin adunarea elevilor în sălile de clasă din cadrul acelei unități școlare unde aceștia învață. Au fost rugați să completeze chestionarele cu multă sinceritate. Ca instrument de investigare s-au folosit trei tipuri de chestionare: primul, conținând 13 întrebări, al doilea, 5 întrebări iar al treilea, conținând întrebări cu stilurile de învățare pentru a putea recurge la strategiile de învățare atât pentru activitățile curriculare, cât și pentru cele extracurriculare. Pe lângă acestea, am mai folosit problematizări particulare prin întrebări cu răspuns deschis.

Interpretarea se vrea un semnal de alarmă pentru fenomenul de amploare care este absenteismul, cât și o rezolvare, pe plan individual a câtorva probleme de adaptare, integrare și dezvoltare individuală a elevilor chestionați.

Măsurile de reducere a absenteismului de la clasa a VIII-a

Nr. Crt.	Numele și prenumele elevilor	Stil de învățare		
		Vizual	Auditiv	Tactil/kinestezic
1	A.F.			X
2	A.T.D.	X		
3	B.C.	X		
4	B.V.L.		X	
5	C.T.			X
6	C.R.		X	
7	D.E.		X	
8	D.S.	X		
9	D.A.			X
10	E.D.	X		
11	F.E.		X	
12	F.P.		X	
13	G.T.	X		
14	G.I.D.			X
15	L.D.		X	
16	M.N.		X	
17	M.R.	X		
18	N.D.	X		
19	O.S.			X
20	P.A.E.	X		
21	R.I.		X	
22	S.E.		X	
23	Z.A.			X
Total Elevi	Numeric	8	9	6
	Procentual	34,78	39,13	26,09

Se observă că, în urma completării unui test specific, la 8 elevi le este util stilul de învățare vizual, la 9 elevi cel auditiv și la 6 cel tactil/kinestezic, conform histogramei din figura de mai jos:

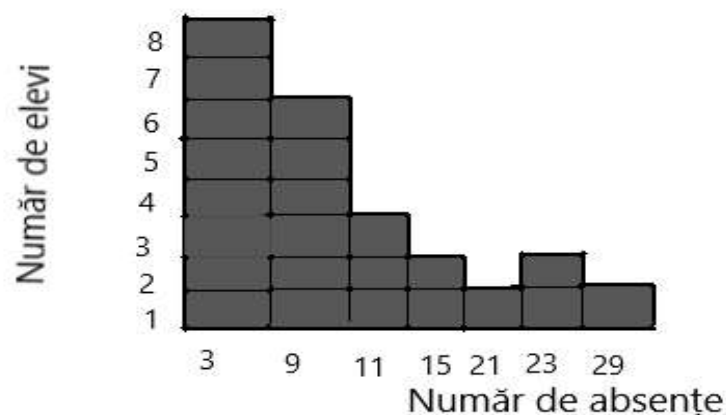
Poligonul de frecvență cu rezultatele evaluării inițiale și finale a absenteismului școlar la clasa a VIII-a

S-a procedat la scrierea absențelor elevilor de la clasa a VIII-a la sfârșitul semestrului I, în tabelul de mai jos:

Absenteismul la clasa a VIII-a la sfârșitul semestrului I

Nr. Elevi	8	6	3	2	1	2	1
Nr. absențe	3	9	11	15	21	23	29
Total absențe: 237							

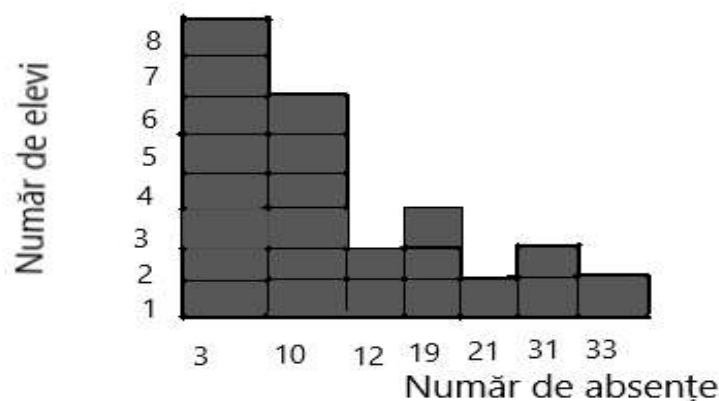
S-a reprezentat, grafic, numărul de absențe în raport cu numărul de elevi:

La sfârșitul semestrului I, s-au remarcat prin absentism 3 elevi (M.R. având stilul de învățare auditiv; M.R. cu stilul de învățare vizual iar Z.A. cu stilul de învățare tactil/kinestezic).

Nr. Elevi	8	6	2	3	1	2	1
Nr. absențe	3	10	12	19	21	31	33
Total absențe: 281 (44)							

Absenteismul, la clasa a VIII-a la sfârșitul semestrului II, a fost considerabil mai mic, astfel au fost realizate doar activitățile prezentate anterior și aplicate și la celelalte clase.

Analiza rezultatelor obținute

Analiza interpretărilor profesorilor și a elevilor arată că ambele părți nu sunt suficient de conștiente de repercusiunile unor acțiuni și că sunt într-o stare anomică dominantă.

Principalele cauze determinate se referă la profilul profesorului (nivelul de pregătire al acestuia și conduita profesională și socială), la relația duală profesor-elev, la fenomenul migrației care înregistrează un procent de 35% din totalul părinților copiilor. Integrarea copiilor în structurile sociale, pornind de la activitățile școlare la cele extrașcolare, determină oglindirea în sine a perspectivelor de reușită și la justificarea unei personalități puternice prin voință și succes. Din examinarea datelor s-a constatat că 76% dintre elevi preferă activitățile extrașcolare: 56% au dezvoltat comportamente verbale și 48% comportamente motorii. Comportamentul cognitiv a fost observat la 70% dintre elevi.

Se observă că rata absenteismului (conform anexelor 1, 2 și 3), la sfârșitul semestrului I, e dată de:

1. Interesul scăzut al unor elevi pentru școală 25,58% și faptul că se plictisesc la ore 20,93%;
2. Teamă de a li se scădea nota la purtare 24,41% și de a le fi chemați părinții la școală 20,91%;
3. Interes scăzut pentru ore 27,91% și alte motive 20,91%;
4. Lipsa lecțiilor mai atractive 37,22%, a temelor mai interesante 31,39% și a atitudinii mai elastice a profesorului 31,39%;
5. Neabsentarea de la ore 27,91% și absentarea la 1-3 ore/săptămână 23,21%;
6. Lipsa de încurajare a elevilor 30,24% și lipsa aprecierii elevilor 18,60%;
7. Lipsa unei atmosfere plăcute 26,75% și a aprecierii profesorilor 19,77%;
8. Lipsa de la ore de Limbă și literatură română 32,55% și Matematică 26,75%;
9. Materii dificile 31,39% și alte motive 20,94%;
10. Plecarea acasă 25,58% și în parc 22,09%;
11. Petrecerea timpului cu prietenii 32,56% și cu alte persoane 19,77%;
12. Părinții știu de la elevi că aceștia lipsesc 24,42% și de la diriginte 22,09%;
13. Lipsa activităților culturale 34,88%, a activităților sportive 34,88% și a concursurilor școlare 30,24%.

Cauzele principale ale absenteismului sunt, în mare măsură, cele care țin de aspectul social, dar și cultural: mărimea familiilor din care provin, violența în școli și familie, migrația populației, apartenența etnică, nivelul redus de instruire a părinților, mentalitatea familiilor, cauze educaționale etc. Inițial, prin analiza documentelor școlare, s-a putut sesiza cursul ascendent al absenteismului, pornind de la numărul de absențe semestriale înregistrat în cataloagele școlare. După organizarea diferitelor activități s-a ajuns la rezultatul bun de scădere a absențelor din cataloage.

S-a constatat că elevii clasei a VIII-a au realizat mai bine importanța actului instructiv-educativ, fiind primii care și-au redus numărul absențelor. În urma conștientizării situației, cei din clasa a VII-a nu au mai lipsit deloc pe timpul cercetării și nici după, cei din clasa a VI-a se situează în condiție de echilibru, în măsura în care absențele pot fi motivate cu ușurință datorită justificărilor controlate în permanență de profesorul-diriginte. Clasa a V-a, pe lângă elevii supuși chestionării, s-a întâlnit un caz aparte când un elev care a lipsit foarte mult a fost afectat de lipsa părinților, dar a fost încurajat și susținut de profesori și l-au determinat pe elevul respectiv să-și vadă încununate de succes eforturile de a veni la școală. Profesorii s-au comportat exemplar, manifestându-se empatic în orice situație ivită. Orele plăcute, fără notări exagerate, fără predări greoaie și stereotipii au ajutat elevii să vadă fața umană a dascălilor și să-i transforme în confidenți în lipsa unui psiholog al școlii.

Un succes aparte a fost acela că dirigenții au participat cu toți elevii la activități curriculare și extracurriculare în funcție de stilurile de învățare și temperamental-comportamentale ale elevilor de la toate clasele.

Concluzii

Educația este un proces dificil care îmbină, într-o etapă inefabilă, știința și intuiția, experiența și spontaneitatea, este un veritabil act de magie pentru care dascălul trebuie să găsească mereu alte și alte soluții, venite din competență, din studiu, dar și dintr-o inepuizabilă creativitate.

Schimbările de esență din învățământul românesc lansează multiple provocări în conceperea unor noi conținuturi, strategii, oferte curriculare în acord cu orizontul de așteptare a elevilor. În fața profesorilor se află mereu grupuri, colectivități sau disponibilități afective. Arta profesorului este aceea de a descoperi stilurile de învățare, de a stimula interesul copiilor pentru diferite domenii de studiu, de a identifica motivații, fără a uita că fiecare copil are o anumită individualitate, un univers interior specific ce se refuză înscrierilor și uniformizărilor.

Școala, prin specificul activităților, oferă posibilitatea aplicării, a adaptării unor trasee curriculare alternative. Diverse cercuri adună într-un corolar simbolic experiențe didactice, constatări și proiecții interesante pentru o zonă didactică inedită, uneori neexplorată, dar bogată în posibilități și provocări. Școala trebuie să ofere un cadru coerent și flexibil prin cooperare (diadele profesor-profesor, elev-elev, elev-profesor sau triada elev-profesor-părinte), opinia liber exprimată, capacitatea de a face corelări între- și transdisciplinare, gândire flexibilă, imaginație, dorința de afirmare și valorile asumate care să contribuie la identificarea și rezolvarea problemelor actuale ale elevilor. În urma cercetării efectuate, toate ipotezele au fost verificate și s-a constatat că ceea ce s-a propus s-a realizat. La clasa a

V-a, elevii au făcut în primul semestru 190 de absențe iar în urma activităților realizate de profesori și diriginți numărul absențelor de pe semestrul II au fost doar de 62. La fel s-a întâmplat la clasa a VI-a unde s-au înregistrat 223 de absențe la sfârșitul semestrului I iar la sfârșitul semestrului II, s-au înregistrat doar 52 de absențe. La clasa a VII-a, elevii au făcut în semestrul II doar 66 de absențe în comparație cu semestrul I care au făcut 106 de absențe. În clasa a VIII-a deși, elevii au făcut 237 absențe în semestrul I, în semestrul II au făcut doar 44 de absențe.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE

DUMITRIU, GH. și DUMITRIU, C. (2003), PSIHOPEDAGOGIE, BUCUREȘTI, ED. DIDACTICĂ ȘI PEDAGOGICĂ

DUMITRIU, GH. (1998), COMUNICARE ȘI ÎNVĂȚARE, BUCUREȘTI, ED. DIDACTICĂ ȘI PEDAGOGICĂ, RA

SECRIERU, M. (2004), DIDACTICE LIMBII ROMÂNE, BOTOȘANI, ED. OVI-ART

Importanța modelelor umane în formarea tinerilor

Keszek Andrada-Brîndușa

Clasa a XII-a Uman

Liceul Bănățean Oțelu Roșu

Coordonator: prof. Racolta Camina Gabriela

Încă din cele mai vechi timpuri, tinerețea a reprezentat cea mai frumoasă perioadă a vieții, perioadă în care omul face trecerea de la copilărie la maturitate. Făcând această trecere de la firesc la neobișnuit, ființa umană este pregătită pentru a concretiza un nou proces de formare, iar pentru a realiza acest lucru ea trebuie să fie modelată specific societății din care provine, de către cineva care deține o experiență vastă.

În opinia mea, necesitatea modelelor umane în formarea tinerilor este benefică, deoarece doar prin acest fel un tânăr se poate dezvolta după regulă, atât pe plan psihologic, cât și pe plan profesional. Astfel, un model în viața unui tânăr este necesar, căci în zilele noastre întâlnim tot mai des tineri ce se simți pierduți, greu de înțeles, fără nici un scop pe lume, iar ghidarea pe care ajung să o primească din partea unei persoane mature poate fi considerată asemenea unei raze de lumină.

În primul rând, pot susține cu tărie că primul și cel mai important model în viața unui tânăr este mama, pentru că ea este singura ființă de pe acest pământ care își inițiază cel mai bine copilul într-ale vieții, cea care iubește necondiționat, dar și cea care nu pune niciodată în balanță ceea ce dăruiește și ceea ce primește în schimb. De aceea, o mamă va avea de fiecare dată încredere în forțele copilului său, chiar și atunci când ochii îi lăcrimează de durere.

În literatură întâlnim nenumărate personaje, care, mame fiind, încearcă să-i modeleze cât mai frumos pe cei cărora le-au dat naștere și totodată să- i pregătească în așa fel încât să treacă cu ușurință peste toate provocările vieții. Un exemplu în acest sens este Vitoria Lipan, personajul principal din romanul “Baltagul” semnat de Mihail Sadoveanu. Vitoria, soție de cioban, dar și mamă a doi copii: Minodora și Gheorghită, respectă cu sfințenie obiceiurile strămoșești, însă celor doi tineri li-i s-au cam luat mințile cu obiceiurile păgâne, iar acest lucru nu-i face plăcere mamei. Văzând că Nechifor era plecat de mult timp și nu s-a întors, Vitoria îl cheamă acasă pe Gheorghită, care era cu oile la iernat. Știind că e neexperimentat, Vitoria nu-l lasă pe fiul său să pornească singur în călătoria sa inițiată, ci pornesc împreună pe drumul la finalul căruia tânărul “stângaci” va deveni un tânăr stăpân pe situație, capabil să răzbune moartea tatălui său. Pe parcursul drumului, tânărul acceptă sfaturile mamei sale, care, chiar dacă nu era “umblată prin lume”, cu pași mărunți dar siguri, mergând pe urmele soțului, său îi descoperă în cele din urmă pe cei vinovați de moartea acestuia. Astfel, putem observa că relația dintre cei doi nu este doar una mama-fiu, ci și inițitoare-inițiat.

În al doilea rând, pe lângă mamă, un alt model uman cu impact puternic asupra tinerilor îl constituie dascălul, omul care înzestrat cu o multitudine de calități reușește să se dăruiască din tot sufletul profesiei sale, iar această dăruire îi aduce posibilitatea de a deveni un model demn de urmat.

Ce poate fi mai frumos decât atunci când un dascăl reușește să-și modeleze cu propriile-i mâini elevul, astfel încât cel din urmă să tindă spre noi idealuri? Consider că nimic nu poate fi mai frumos, deoarece fără nici o îndoială, de un asemenea model au nevoie tinerii din zilele noastre. Aceștia au nevoie mai mult ca oricând de cineva care să “toarne fundația”, iar mai apoi, acel cineva să-i ajute în continuare să pună cărămidă peste cărămidă până reușesc să finalizeze construcția. E un drum lung, dar “înarmat” cu multă răbdare, iar dascălul, fiind un ghid experimentat, își încurajează în permanență elevul, reușind cu trecerea timpului atât el cât și tânărul pe care l-a modelat să se bucure de reușită. Prin urmare, dascălul este un model bun de urmat, căci poate oferi suport educațional, emoțional, dar și suport moral unui tânăr.

Un exemplu în acest sens este învățătorul Teodorescu din romanul “Moromeții”, care, văzând capacitatea de învățare a lui Niculae, își dorește din tot sufletul ca elevul său să revină la

școală, deoarece era convins că ar fi păcat dacă acest “ băiat s-ar pierde” . Capul unei familii numeroase , Ilie Moromete, considera că fiul lui cel mic nu are nevoie de școală și-l trimitea cu oile la păscut. Niculae, îndrumat de către dascăl, învață pe ascuns, iar la serbarea de sfârșit de an primește premiul I la băieți . Văzându-și fiul cu coroană de premiant, Ilie este mândru de fiul său, dar acest lucru se întâmplă pentru o scurtă perioadă de timp , pentru că invocând lipsa banilor e hotărât să nu-l trimită să studieze mai departe. Totuși, Niculae își va continua cu greu călătoria la sfârșitul căreia va reuși să-și depășească condiția socială, călătorie în care îi va avea alături pe mama sa , dar în special pe învățătorul Teodorescu, cel care a avut mereu încredere în ambiția tânărului Moromete.

În consecință, modelele umane au o importanță majoră în formarea tinerilor, deoarece tinerii se simt uneori neînțeleși, vulnerabili, confuși, iar din această cauză au nevoie de un imbold, de îndrumare și de comunicare pentru a reuși să treacă peste anumite situații sau să se autodepășească pe ei înșiși.

Metode și practici de predare inovativă

Prof. Radu Lumnita

Grădinița cu Program Prelungit „Dumbrava minunată”, Slobozia

În activitatea lor de predare profesorii folosesc o multitudine de procedee prin care captează atenția și interesul elevilor pentru o lecție sau alta. Captarea atenției elevilor și trezirea interesului lor pentru noul subiect care le va fi propus reprezintă aspectul de început al oricărei lecții. Ideală este, desigur, situația în care la sfârșitul acestei “secvențe” cu care debutează orice lecție, elevii să-i solicite profesorului să le arate cum se face un lucru, sau cum se explică un fapt, ori să inițieze spontan o acțiune care li se pare captivantă.

Dintre multiplele procedee utilizate de către profesori în aceste scopuri cele mai importante par a fi următoarele¹ (Neacșu I., 1978): motivarea prin introducerea unor activități cu caracter de joc; motivarea prin crearea unei stări de competiție sau de cooperare; motivarea prin crearea situațiilor problemă; motivarea prin mărirea valențelor afective ale activităților; motivarea prin menționarea performanțelor școlare care urmează să fie atinse ș.a.

Procedeeul motivării prin introducerea unor activități cu caracter de joc. Jocul este asociat cu ideea de divertisment, de relaxare, de afirmare a propriei persoane și de aceea este acceptat cu plăcere la orice vârstă, cu condiția ca el să presupună calități individuale apreciate în perioada de vârstă când este practicat. În școală activitatea fundamentală a elevilor este -și trebuie să rămână- activitatea de învățare. Unele jocuri însă, pentru a putea fi “jucate”, necesită însușirea în prealabil unor cunoștințe sau antrenarea unor capacități. În măsura în care aceste cunoștințe și capacități corespund cu ceea ce copilul trebuie să învețe în școală-căci au un mare grad de aplicabilitate și de transfer-profesorii îi pot motiva pe

elevi să și le însușească, prezentându-le ca fiind “condiții” ale participării cu succes la un anumit joc. Căci orice joc autentic presupune intrarea într-o situație de competiție, ideea de câștigător al jocului, o doză de improbabilitate a câștigătorului care se va impune în urma unor capacități superioare de planificare, așteptare, de utilizare a unor informații etc. Asadar nu orice joc îi va motiva pe elevi să învețe, pentru a ieși câștigători, ci doar acelea care solicită cunoștințe și

¹ I. Neacșu, *Motivație și învățare*, E.D.P. București, 1978.

capacități ce le asigură superioritatea într-o competiție. Din acest motiv conceperea unor jocuri care să-i motiveze pe elevi să învețe lucruri noi, devine o sarcină din ce în ce mai dificilă, ce solicită multă creativitate, pe măsură ce elevii sunt mai mari. Jocurile care îi captivează la vârste mari iau de obicei forma simulării unor situații compexe de viață, care le solicită luarea unor decizii rapide și corecte, prin utilizarea unor cunoștințe din multiple domenii și care presupun capacități intelectuale, afective și psihomotrice superioare.

Procedeele inducerii stărilor de competiție sau de cooperare. Competiția este o formă de manifestare a impulsului afirmării de sine. Individul rivalizează cu ceilalți pentru a dobândi un anumit statut social sau pentru a-și afirma superioritatea. Cooperarea este o modalitate de exprimare a dorinței existente în orice om de a fi util unui grup social cu care se identifică, de a participa la o activitate comună, de a ajunge în comun la rezolvarea unei probleme prin informare și ajutor reciproc. Individul colaborează cu ceilalți pentru atingerea unui țel comun. Opuse, la prima vedere, competiția și cooperarea sunt stări care interacționează în interiorul unei clase de elevi: competiția între grupuri presupune întotdeauna cooperarea în interiorul fiecărui grup aflat în competiție cu celelalte.

“Competiția are asupra dezvoltării personalității influențe atât favorabile, cât și nefavorabile. În ceea ce privește latura pozitivă, ea stimulează efortul și productivitatea individului, promovează norme și aspirații mai înalte, micșorează distanța dintre capacitate și realizări.(...) Dându-i individului posibilitatea unei estimări mai realiste a propriilor sale

capacități, în comparație cu ale altora, competiția exercită de asemenea o influență salutară asupra aptitudinii de autocritică. (...) Competiția face mai interesante activitățile de grup și mai puțin monotone sarcinile de fiecare zi și, folosită în mod adecvat, poate contribui la dezvoltarea eticii grupului..”² (Ausubel , D.P., Robinson ,F.G., Op, cit p. 492).

Aceeași autori, referindu-se la aspectele negative ale competiției, mai ales atunci când ia forme extreme, amintesc de posibilitatea de genera o anxietate exagerată cu efecte inhibitorii asupra învățării, de a induce stări de ostilitate și un climat de tensiune în cadrul grupului, ori de pericolul ca nedreptatea, cruzimea și necinstea să ajungă să fie scuzate în în numele interesului de a ieși biruitor (Idem, p. 493).

² D. P. Ausubel , F. G. Robinson, *Învățarea în școală. O introducere în psihologia pedagogică*, E.D.P. București, 1981, p. 492.

În mod tradițional, în școli profesorii folosesc multiple procedee pentru a-i pune pe elevi în stare de competiție: concursuri școlare, întreceri între șiruri de bănci, organizarea unor expoziții cu cele mai bune lucrări ale școlarilor, afișarea unor grafice care prezintă comparativ progresele la învățătură ale copiilor etc. Activitățile de cooperare în grup în vederea soluționării în comun a unei probleme manifestă însă tendința de a dobândi o pondere mai mare, în raport cu cele competitive. Dacă de pe urma activităților ce implică stări competiționale cel mai mult au de câștigat elevii mai bine dotați, de pe urma activităților care presupun cooperarea se pare că cel mai mult profită elevii mai puțin dotați, căci beneficiază de asistența și ajutorul celorlalți colegi.

Activitatea în grup dă foarte bune rezultate atunci când urmează a fi realizate sarcini simple, rutiniere, căci grupul generează un efect de contagiune care îi mobilizează pe toți în realizarea în ritm susținut a unor asemenea sarcini; este foarte potrivită și atunci când este vorba de rezolvarea unor probleme care presupun gândire divergentă, emiterea unui mare număr de idei de soluționare, întrucât în cadrul unui grup se creează mai multe șanse de a se colecta un mare număr de idei diferite; grupul se dovedește superior în luarea unor decizii care presupun deliberare cooperativă sau atunci când este vorba de discutarea

unor aspecte controversate ale materiei de studiu. În schimb, realizarea unor lucrări care presupun creativitate și abordare originală sunt mai bine realizate în cadrul unor activități individuale. Grupul favorizează îndeosebi realizările cantitative, în vreme ce efortul intelectual creator este favorizat de liniștea căutărilor individuale.

Utilizarea problemelor și a situațiilor problemă. Este o strategie utilizată pentru inducerea pe termen scurt a impulsului cognitiv. Ființa umană manifestă tendința de căuta informații suplimentare sau o explicație plauzibilă pentru acele fapte care la prima vedere intră în contradicție cu ceea ce anterior îi apăreau ca fiind certitudini. Pornind de la acest fenomen, profesorii își încep de obicei lecțiile prin prezentarea unor fapte pe care elevii nu și le pot explica cu ajutorul cunoștințelor de care dispun. În general, o situație problemă se definește tocmai prin faptul că informațiile și soluțiile disponibile se dovedesc insuficiente pentru depășirea unui obstacol cognitiv. Este nevoie, fie de o restructurare a vechilor cunoștințe, fie de dobândirea a noi informații. În măsura în care ceea ce urmează în noua lecție le apare elevilor ca fiind de natură să-i ajute să găsească un răspuns la faptele care le-au stârnit inițial curiozitatea, este de așteptat ca motivația lor de învățare să crească. S-a constatat însă că nu orice fel de problemă reușește să trezească în egală măsură curiozitatea și interesul elevilor. Cele mai incitante pentru elevi par a fi

acele probleme care se prezintă sub forma unor situații de viață, sau sub forma unor probleme practice, și mai puțin cele teoretice, abstracte. De exemplu, după o discuție despre criza apei potabile în anumite zone ale lumii și despre soluția desalinizării apei oceanelor, profesorul poate trezi interesul elevilor dacă le propune să conceapă un dispozitiv de desalinizare a apei cu mijloacele pe care le au în laboratorul lor școlar. Aceasta îi poate motiva în învățarea procedurilor de separare a unei substanțe de solventul ei, a fenomenului evaporării, condensării, a condițiilor acestora etc. În acest caz se pornește de la o problemă practică de viață, mult mai stimulativă decât dacă li s-ar fi propus simplu să audieze o lecție despre evaporare, condensare etc. O altă condiție este ca problema practică propusă să presupună soluționarea mai multor subprobleme, cum ar fi în cazul exemplului anterior, problema captării vaporilor de apă, problema colectării picăturilor de apă condensate etc. La imaginarea soluțiilor practice necesare pot colabora mai mulți colegi, în cadrul unei activități pe grupe, ceea ce poate contribui suplimentar la sporirea motivației pentru învățare. De cele mai multe ori găsirea unei soluții practice obligă la obținerea în prealabil a unor informații teoretice, pe care elevii sunt, de această dată, dispuși să le caute singuri, printr-un efort personal de documentare. Uneori, elevii sunt incitați și de probleme abstracte, mai ales atunci când produc în mintea copiilor un conflict de idei. D.Ausubel și F. Robinson³ oferă exemplul conflictului cognitiv creat în urma unei demonstrații logice potrivit căreia $2=3$ [3]. Conflictul cognitiv se creează între concluzia demonstrației și ceea ce se știe despre inegalitatea unor mulțimi formate din 2 și respectiv 3 elemente. Un asemenea conflict generează tendința de căutarea a unei informații suplimentare sau de explicare logică a lui (în exemplul anterior, reducerea eronată a factorului 0 din ambii membri ai ecuației).

Motivarea prin mărirea valențelor afective ale activităților. În paginile anterioare s-a subliniat faptul că motivația are o importantă componentă afectivă. Selecționarea de către o persoană a obiectelor asupra cărora își va îndrepta atenția și cărora le va acorda interes depinde de sentimentele și atitudinile personale generate de obiectul respectiv, nu numai de trebuințele resimțite sau de scopurile urmărite. De exemplu, un puternic resentiment față de un obiect poate genera o conduită de evitare a acestuia, chiar dacă el ar putea fi utilizat pentru satisfacerea unei trebuințe sau ar servi realizării unui anumit scop. Persoana poate să caute o altă cale de satisfacere a trebuinței respective, un alt obiect cu valențe afective acceptabile. Sensibilizarea afectivă a elevilor pentru anumite probleme ale vieții care urmează să fie studiate este de natură să trezească

³ D. P. Ausubel , F. G. Robinson, *Învățarea în școală. O introducere în psihologia pedagogică*, E.D.P. București, 1981.

dorința de cunoaștere aprofundată a acestora. De exemplu, vizionarea unui film emoționant despre efectele secetei asupra vieții oamenilor în anumite zone ale globului, poate constitui suportul motivațional al hotărârii de a studia modalitățile în care poate fi combătut acest fenomen; un film documentar despre o anumită regiune geografică poate trezi dorința de a se afla mai multe amănunte cu privire la zona respectivă; un tablou tulburător, o audiotecă muzicală cu un puternic ecou afectiv pot genera dorința de a studia viața și personalitatea creatorului lor etc. Din aceste motive⁴, mulți profesori integrează în lecțiile lor secvențe din filme artistice, documentare, lectura unor fragmente din opere literare, momente poetice, contemplarea unui tablou, chiar dacă obiectul de studiu care îl predau ține de domeniul științelor „exacte”. Pornind de la convingerea că arta este capabilă să ofere o viziune sensibilă asupra majorității aspectelor vieții oamenilor, ei caută cu răbdare acele creații artistice care pot fi valorificate în sensibilizarea afectivă a copiilor pentru o temă sau alta, dintre cele pe care urmează să le propună spre studiu.

Motivarea prin evidențierea performanțelor școlare care urmează să fie atinse. Această strategie⁵ se bazează pe trebuința oricărui om de a înfăptui lucruri deosebite, de a fi capabil de performanțe superioare prin care să exceleze. Atunci când persoana estimează că îi stă în puteri să ajungă, prin învățare, la atingerea unor performanțe care îi vor aduce respectul de sine și respectul celorlalți, ea este dispusă să-și mobilizeze eforturile, cu condiția ca ținta de atins să-i fie foarte clară, iar modul în care va ajunge la rezultatul dorit, bine precizat. În școli se depun eforturi permanente pentru inducerea dorinței elevilor de a-și depăși continuu propriile capacități de a rezolva probleme, din ce în ce mai dificile, într-un timp tot mai scurt și cu grad cât mai mare diversitate.

⁴ D. P. Ausubel , F. G. Robinson, *Învățarea în școală. O introducere în psihologia pedagogică*, E.D.P. București, 1981.

⁵ P. Mureșan , *Învățarea eficientă și rapidă*, Editura Ceres, București, 1990.

INOVAREA EDUCAȚIONALĂ ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

Prof înv preșcolar Rize Florina

Grădinița cu PP Voinicel Zalau

Inovația educațională în învățământul preșcolar reprezintă un subiect de mare interes în cadrul discuțiilor despre modernizarea și îmbunătățirea sistemelor educaționale. Acest nivel de educație, destinat copiilor între 3 și 6 ani, este esențial pentru dezvoltarea lor cognitivă, emoțională și socială. În contextul societății contemporane, în care tehnologia și cercetările în domeniul educației evoluează rapid, este imperativ să se analizeze și să se implementeze metode inovatoare care să răspundă nevoilor actuale ale copiilor și să le ofere un start cât mai bun în viață.

Învățământul preșcolar a evoluat semnificativ în ultimele decenii, reflectând schimbările sociale, economice și tehnologice. Părinții sunt din ce în ce mai conștienți de importanța educației timpurii, iar cererea pentru programe educaționale de calitate a crescut. Studiile arată că intervențiile educaționale timpurii pot avea un impact pozitiv semnificativ asupra succesului școlar ulterior și asupra dezvoltării personale.

Cu toate acestea, există numeroase provocări care trebuie abordate. Printre acestea se numără diversitatea nevoilor copiilor, diferențele culturale și socio-economice, precum și integrarea tehnologiei în mod eficient. Educația tradițională, centrată pe transmiterea de cunoștințe, trebuie să fie completată și uneori înlocuită de metode care să încurajeze creativitatea, gândirea critică și abilitățile socio-emoționale.

Metode Inovatoare în Învățământul Preșcolar

Învățarea prin Joc

Învățarea prin joc este una dintre cele mai eficiente metode pentru copii preșcolari. Această abordare nu doar că face învățarea mai plăcută, dar contribuie și la dezvoltarea abilităților cognitive și sociale. Jocurile pot fi structurate pentru a învăța concepte matematice, lingvistice sau științifice, dar și pentru a dezvolta abilități motorii și relaționale.

Pedagogia Montessori

Metoda Montessori, dezvoltată de Maria Montessori la începutul secolului XX, se bazează pe ideea că copiii învață cel mai bine într-un mediu care le permite să exploreze și să descopere în

mod independent. În această pedagogie, profesorul joacă rolul de ghid, facilitând accesul copiilor la materiale educaționale și încurajându-i să-și dezvolte propria motivație și autonomie.

Educația STEM

Introducerea conceptelor de știință, tehnologie, inginerie și matematică (STEM) la nivel preșcolar poate avea un impact profund asupra modului în care copiii percep și interacționează cu lumea din jurul lor. Activitățile practice, cum ar fi construcția de structuri simple sau experimentele științifice, pot stimula curiozitatea și gândirea critică.

Proiecte Transdisciplinare

Abordările transdisciplinare integrează cunoștințe din mai multe domenii de studiu, creând conexiuni care ajută la o înțelegere mai holistică a lumii. De exemplu, un proiect despre mediu poate combina elemente de știință, geografie, artă și responsabilitate socială, încurajând copiii să-și dezvolte abilitățile de colaborare și rezolvare a problemelor.

Desigur, să explorăm alte metode moderne și eficiente utilizate în grădiniță, alături de cele menționate anterior, se afla și Metoda Cubului și Metoda Palariilor Gânditoare , metoda exploziei stelare, metoda diamantului. , mozaicul, brainstorming-ul, tehnica ciorchinului, tehnica Turul galeriei .

1. Metoda Cubului

Metoda Cubului, cunoscută și sub numele de "Cubul lui Bruner", este o abordare cognitivă care încurajează gândirea abstractă și rezolvarea de probleme. Acest concept este adesea aplicat în grădiniță pentru a dezvolta abilitățile de raționament și înțelegere spațială. Cubul – este o metodă folosită în cazul în care se dorește explorarea unui subiect, a unei situații din mai multe perspective.

Principiile de bază ale Metodei Cubului includ:

Explorarea activă: Copiii sunt încurajați să exploreze cuburi sau alte forme tridimensionale pentru a înțelege concepte matematice precum volumul, forma și relațiile spațiale.

Problem-solving: Copiii sunt provocați să rezolve probleme complexe, cum ar fi asamblarea unor forme sau rezolvarea de puzzle-uri tridimensionale, pentru a-și dezvolta abilitățile de gândire critică și logică.

Colaborarea: Activitățile care implică construirea sau rezolvarea de probleme încurajează colaborarea și comunicarea între copii, dezvoltând abilitățile sociale și de lucru în echipă.

Se realizează un cub pe ale cărei fețe se scriu cifrele de la 1 la 6, precizând că fiecare număr reprezintă o cerință adresată unui anumit grup.

2. Metoda Palariilor Gânditoare

Metoda Palariilor Gânditoare, dezvoltată de Edward de Bono, este o abordare creativă care încurajează gândirea laterală și explorarea diferitelor perspective și soluții. Această metodă poate fi adaptată și utilizată în grădiniță pentru a dezvolta abilitățile de gândire critică și creativă. Principiile de bază ale Metodei Palariilor Gânditoare includ:

Culoarea gândirii: Fiecare "palarie" reprezintă o anumită perspectivă sau mod de gândire. De exemplu, "Palaria Albă" se referă la fapte și informații, în timp ce "Palaria Verde" se concentrează pe creativitate și idei noi.

Rotirea pălăriilor: Copiii sunt încurajați să își "pună" diferite pălării pentru a explora diferite moduri de abordare a unei situații sau probleme.

Dezbateri și reflecție: Activitățile care implică utilizarea Metodei Palariilor Gânditoare pot include dezbateri și reflecții despre diverse perspective și soluții posibile.

3. Metoda Poveștilor și Dramatizării

Poveștile și dramatizările sunt metode eficiente pentru a dezvolta abilitățile lingvistice, creative și sociale ale copiilor. Aceste activități pot fi adaptate în funcție de vârsta și interesele copiilor pentru a le permite să își exprime imaginația și să exploreze diferite roluri și scenarii.

Principiile de bază ale Metodei Poveștilor și Dramatizării includ:

Creația de povești: Copiii sunt încurajați să creeze și să spună propriile povești, dezvoltând astfel abilitățile de exprimare orală și creativitatea.

Dramatizarea: Copiii pot juca diferite roluri și scenarii, încurajând astfel dezvoltarea empatiei, colaborării și rezolvarea problemelor.

Explorarea temelor și personajelor: Activitățile pot fi adaptate pentru a explora diverse teme sau personaje din povești sau din viața reală, cum ar fi prietenia, curajul sau diversitatea culturală.

5. Metoda Grupurilor Mici de Lucru

Metoda Grupurilor Mici de Lucru încurajează colaborarea și cooperarea între copii, oferindu-le oportunități de a învăța unii de la alții și de a dezvolta abilitățile sociale și de lucru în echipă.

Principiile de bază ale Metodei Grupurilor Mici de Lucru includ:

Colaborare: Copiii lucrează împreună pentru a rezolva probleme sau a completa activități, împărțind idei și resurse.

Comunicare: Grupurile mici oferă oportunități pentru copii să își exprime ideile și să asculte opiniile celorlalți, dezvoltând astfel abilitățile de comunicare și ascultare activă.

Suport reciproc: Copiii se sprijină și se încurajează unul pe celălalt în timp ce lucrează în grupuri mici, dezvoltând astfel empatia și spiritul de echipă.

Metoda "Explozia Stelelor" este o abordare educațională inovatoare care își propune să stimuleze creativitatea, imaginația și gândirea critică a copiilor. Această metodă își trage numele din fenomenul cosmic al exploziilor stelare, care generează energie și lumină intense în univers. La fel cum o explozie stelară poate fi considerată un moment de transformare și expansiune în cosmos, în educație, această metodă urmărește să creeze un mediu în care copiii să poată explora, descoperi și să își dezvolte potențialul în mod liber și creativ. Explozia stelară – este o metodă nou de dezvoltare a creativității, similară brainstorming-ului. Începe din centru conceptului și se *împrăștie* în afară, cu întrebări asemenea exploziei stelare; folosește cinci întrebări CINE, DE CE, UNDE, CUM, CÂND.

Pentru a implementa metode inovatoare, este esențial ca profesorii să beneficieze de formare profesională continuă. Aceasta le permite să fie la curent cu noile descoperiri în domeniul pedagogiei și psihologiei copilului și să își dezvolte abilitățile necesare pentru a aplica metodele moderne de predare.

Implicarea părinților în procesul educațional este crucială. Profesorii trebuie să colaboreze strâns cu părinții pentru a înțelege mai bine nevoile fiecărui copil și pentru a asigura continuitatea învățării acasă. Comunicarea deschisă și parteneriatele solide între educatori și părinți contribuie la crearea unui mediu de învățare susținător și integrat.

Un profesor inovator trebuie să fie adaptabil și flexibil, capabil să își ajusteze metodele în funcție de răspunsurile și nevoile individuale ale copiilor. Acest lucru implică o evaluare constantă a progresului și o capacitate de a experimenta și de a învăța din practică.

Studiu de Caz: Implementarea Metodelor Inovatoare în Diferite Țări

Finlanda

Sistemul educațional din Finlanda este adesea lăudat pentru abordarea sa inovatoare. În învățământul preșcolar, accentul se pune pe jocuri, creativitate și învățare activă. Profesorii finlandezi sunt foarte bine pregătiți și au libertatea de a-și adapta curriculum-ul pentru a răspunde nevoilor elevilor. Acest model promovează o atmosferă relaxată și prietenoasă, unde copiii învață fără presiunea notelor și a examenelor.

Reggio Emilia în Italia

Reggio Emilia este o altă metodă educațională inovatoare, originară din Italia. Aceasta se bazează pe ideea că copiii sunt co-creatori ai propriei lor învățări și pune accent pe explorare și colaborare. Spațiile de învățare sunt concepute pentru a stimula creativitatea și interacțiunea, iar părinții sunt considerați parteneri esențiali în educație.

Statele Unite

În Statele Unite, numeroase grădinițe au început să implementeze programe STEM și să utilizeze tehnologia în moduri creative. De exemplu, unele instituții folosesc roboți pentru a învăța copiii concepte de programare și logică. De asemenea, multe grădinițe au adoptat modelul de învățare prin proiecte, care le permite copiilor să investigheze teme de interes și să dezvolte abilități de rezolvare a problemelor.

Impactul Inovării Educaționale asupra Dezvoltării Copiilor

Dezvoltarea Cognitivă

Metodele inovatoare, precum învățarea prin joc și utilizarea tehnologiei, au un impact pozitiv asupra dezvoltării cognitive. Acestea stimulează curiozitatea naturală a copiilor și le oferă oportunități de a-și dezvolta abilitățile de gândire critică și rezolvare a problemelor. În plus, activitățile practice și interactive ajută la consolidarea înțelegerii conceptelor abstracte.

Dezvoltarea Socio-Emoțională

Educația inovatoare încurajează și dezvoltarea abilităților socio-emoționale. Prin colaborare și jocuri de rol, copiii învață să comunice eficient, să își exprime emoțiile și să empatizeze cu ceilalți. Aceste abilități sunt esențiale pentru construirea relațiilor sănătoase și pentru succesul pe termen lung în viață.

Metodele care promovează învățarea autodirijată, precum Montessori și Reggio Emilia, ajută la dezvoltarea autonomiei și a motivației intrinseci. Copiii sunt încurajați să își exploreze interesele și să își stabilească obiective proprii, ceea ce le sporește încrederea în sine și le dezvoltă o atitudine pozitivă față de învățare.

Viitorul Inovării în Învățământul Preșcolar

Pe măsură ce societatea și tehnologia continuă să evolueze, educația preșcolară va trebui să se adapteze pentru a rămâne relevantă și eficientă. Printre tendințele emergente se numără personalizarea învățării, utilizarea inteligenței artificiale pentru a adapta conținutul educațional la

nevoile individuale ale copiilor și integrarea tot mai mare a tehnologiilor de realitate virtuală și augmentată.

Este necesară continuarea cercetărilor pentru a evalua eficiența diferitelor metode inovatoare și pentru a identifica cele mai bune practici. Studiile longitudinale pot oferi informații valoroase despre impactul educației preșcolare inovatoare pe termen lung și pot ghida dezvoltarea politicilor educaționale.

Guvernele și factorii de decizie trebuie să recunoască importanța educației preșcolare și să investească în dezvoltarea și implementarea metodelor inovatoare. Acest lucru implică nu doar alocarea de resurse financiare, ci și dezvoltarea unor cadre legislative și de reglementare care să sprijine inovația și să asigure calitatea educației.

Inovația educațională în învățământul preșcolar este esențială pentru a răspunde nevoilor unui viitor în continuă schimbare. Metodele moderne, care pun accent pe joc, creativitate, utilizarea tehnologiei și învățarea autodirijată, au demonstrat că pot avea un impact profund asupra dezvoltării cognitive și socio-emoționale a copiilor. Prin formare profesională continuă, colaborare cu părinții și adaptabilitate, profesorii pot juca un rol crucial în implementarea acestor metode. Studiile de caz internaționale arată că inovația poate fi realizată cu succes în diverse contexte culturale și educaționale. Privind spre viitor, este necesară continuarea cercetărilor și investițiilor pentru a asigura că educația preșcolară rămâne relevantă și eficientă, oferind fiecărui copil un start solid în viață.

Adair, J. K., & Colegrove, K. S. S. (2021). "Montessori Education: A Review of the Evidence Base." *Review of Educational Research*, 91(2), 237-271.

Alvestad, M., & Samuelsson, I. P. (1999). "A Comparison of the National Preschool Curricula in Norway and Sweden." *Early Childhood Education Journal*, 27(3), 203-209.

Ansari, A., & Pianta, R. C. (2018). "School Readiness and the Transition to Kindergarten in the Era of Accountability." *The Future of Children*, 28(2), 59-77.

Mihaela Păiși Lăzarescu "Laborator Preșcolar" – București 2015

Lolica Tătaru "Piramida Cunoașterii" Editura Diamant 2014

CREATIVITATEA, INOVATIE IN EDUCATIE IN CONTEXTUL PROIECTELOR EUROPENE

ROBU MIHAI-DAN

SCOALA GIMNAZIALA, COMUNA FRANCESTI

“Creativitatea înseamnă să îți permiți să faci greșeli. Arta este să știi pe care să le păstrezi.”

Scott Adams (comediant și autor)

Creativitatea își are originea în cuvântul latin „creare“, care înseamnă a zămisli, a făuri, a creea, a naște. Creativitatea reprezintă cel mai înalt nivel comportamental uman, capabil de a antrena și polariza toate celelalte nivele de conduită, toate însușirile psihice ale unui individ.

Creativitatea constituie una dintre cele mai importante valori umane, sociale, educaționale. Rolul creativității în procesul culturii și civilizației este enorm iar în școala contemporană este prezentă o vie preocupare pentru educarea creativității. Multă vreme creativitatea a fost considerată un har divin, har pe care îl aveau puțini oameni. Concepția conform căreia talentele și geniile sunt înnăscute a fost depășită. Acestea sunt rezultatul interacțiunii dintre influența mediului și a eredității, dintre învățare, maturizare și dezvoltare. În primul rând, creativitatea nu trebuie văzută ca un proces necesar doar la vârsta adultă sau școlară. Necesitatea stimulării creativității trebuie conștientizată încă din faza preșcolară, aceasta asigurând premisele accederii cu success la treptele superioare din viață. Educatorii trebuie să încerce să se adapteze la ideile copiilor fără a încerca să structureze ideile acestora dacă acestea nu se potrivesc cu cele ale adulților.

Strategia didactică este responsabilă, în mare parte, de stimularea potențialului creativ al copilului preșcolar. În acest sens, ea va viza:

- stimularea curiozității și a trebuinței de cunoaștere la copii;
- declanșarea motivației pozitive și afective;
- asigurarea unui climat educațional dezinhibant, amenajat pe centre de activitate;
- jocul și metode pedagogice active;
- conduite didactice flexibile, care permit libera exprimare a copilului, încurajează autonomia, inițiativa și creativitatea lui;
- valorificarea activităților opționale, care pot fi alternative eficiente celorlalte modalități privitoare la stimularea creativității copilului de vârsta preșcolară.

Potențialul creativ există latent în fiecare copil, putând fi dezvoltat sub influența unui mediu socio-educational stimulat, responsabilii pentru stimularea creativității copilului preșcolar și școlar fiind părinții și cadrele didactice. Familia are rolul de a stimula încă de la cele mai fragede

vârste, inițiativa și independența de acțiune a acestuia. La grădiniță, creativitatea copilului poate fi stimulată prin modele pedagogice a căror elaborare se fundamentează pe cunoaștere și pe respectarea particularităților de vârstă ale copilului preșcolar, dar și a nivelului de dezvoltare a potențialului său creativ.

Prin învățarea creativă nu se urmărește neapărat a se face din fiecare copil un geniu, dar putem și trebuie să reușim, ca dascăli, să facem din fiecare copil un participant activ – independent sau în grup – la „redescoperirea” adevărurilor despre lucruri și fenomene, atunci când i se indică direcțiile de cercetare sau i se dau notele definitorii, să-și pună întrebări similare cu cele pe care și le pune cercetătorul științific cum ar fi: „cine”, „ce”, „unde”, „prin ce mijloace”, „în ce scop”, „cum”, „când”, deoarece ele întrețin interesul pentru cunoaștere și corespund spiritului de curiozitate al copilului.

Noul curriculum din învățământ presupune câteva mutații semnificative, printre care trecerea de la învățarea centrată pe acumularea de informații la structurarea de capacități și competență, de la “ a spune ” la “ a face ”. Reforma prin noul curriculum înseamnă creativitate, ceea ce presupune schimbarea ta ca dascăl, găsirea noului pentru fiecare activitate. Soluția o reprezintă o intensă activitate creatoare.

În noul curriculum copilul devine centrul acțiunii educative, iar cadrul didactic îndrumător, organizator, dirijor în acțiunea de însușire a cunoștințelor. În elaborarea noii programe s-a ținut cont de tendințele actuale în pedagogie (deschidere către abordarea Metodei proiectelor, a activităților integrate, a metodelor interactive de grup, etc.), de o serie de aspecte pozitive: nivelul de maturizare actual al copiilor din grădinițe și școli și de tendințele și evoluțiile în domeniul informațiilor și al tehnologiei moderne. Învățarea integrată se reflectă cel mai bine prin predarea tematică (integrarea conținuturilor), care sprijină dezvoltarea concomitentă a unor domenii, în loc să se concentreze pe un aspect izolat, lucru nefiresc pentru dezvoltarea copilului. Predarea tematică se face în așa fel încât să reflecte legăturile dintre mai multe discipline și conexiunile lor de viață.

Creativitatea este, de asemenea, o abilitate de viață, care îi poate ajuta pe elevi să deblocheze noi căi în exprimarea lor personală.

Bibliografie

Bocoș, Mușata, Catalano, Horațiu - Pedagogia învățământului preșcolar și școlar, Cluj-Napoca, Presa Universitară Clujeană, 2008

Bontaș, Ioan, Tratat de pedagogie, București, Editura Bic All, 2007

Cojocariu, Venera – Mihaela - Educație pentru schimbare și creativitate, București, Editura Didactică și Pedagogică, 2008

Dănescu, Elena - Stimularea creativității la vârsta preșcolară, Pitești, Editura Paralela 45, 2009

Roco, Mihaela - Creativitate și inteligență emoțională, Iași, Polirom, 2004

MODELE DE MANAGEMENT A COMPORTAMENTULUI

ROMAN ADINA MIHAELA
Școala Gimnazială Nr. 30 Timișoara,
JUD. TIMIȘ, ROMÂNIA

"Analiza comportamentului aplicat este știința în care procedurile derivate din principiile comportamentului sunt aplicate sistematic pentru îmbunătățirea comportamentului din punct de vedere social și este utilizată pentru a identifica variabilelor responsabile de schimbarea comportamentului" (Cooper, Heron, & Heward, 2014, p. 40)

Aplicarea analizei comportamentului (ABA) este ghidată de atitudinile și metodele de cercetare științifică. Descrierea obiectivă, cuantificarea și experimentarea controlată sunt:

- **Determinismul** - presupunerea că universul este un loc legal și ordonat în care fenomenele apar ca urmare a altor evenimente; evenimentele nu se îpetrec doar cu întâmplător
- **Empirismul** - practica observării obiective a fenomenelor de interes (descrierea amănunțită, măsurarea sistematică și repetată și cuantificarea precisă a fenomenelor);
- **Experimentarea** - compararea controlată a unei anumite valori a fenomenului de interes (variabila dependentă) în două sau mai multe condiții diferite în care un singur factor la un moment dat (variabila independentă) diferă de la o condiție la alta;
- **Replicarea** - experimente repetate (și condiții variabile independente în cadrul experimentelor) pentru a determina fiabilitatea și utilitatea rezultatelor;
- **Parsimonia** - explicațiile simple, logice trebuie să fie excluse, experimental sau conceptual, înainte de a fi luate în considerare explicații mai complexe sau abstracte; "Nu trebuie să creștem, dincolo de ceea ce este necesar, numărul entităților care trebuie să explice orice" (Mole, 2003).
- **Îndoială filosofică** - căutarea continuă a adevărului și validității tuturor teoriilor și cunoștințelor științifice.

Cadrul ABA pune cadrele didactice într-o poziție mai bună de a alege ce să facă, oferind niște instrumente utile și bazate pe dovezi pentru a înțelege comportamentele și a planifica intervenția indiferent de diagnostic.

Pe de altă parte, evaluarea funcțională a comportamentelor – FBA- a fost recomandată ca o tehnologie proactivă eficientă care ar trebui utilizată la primele semne de comportament defectuos. FBA a fost stabilit ca un proces sistematic bazat pe dovezi pentru evaluarea relației dintre un comportament și contextul în care apare acest comportament. Un obiectiv principal al

FBA este de a ghida dezvoltarea unor intervenții pozitive eficiente bazate pe funcționarea comportamentului (de exemplu, tangibil, evadare, atenție, automatism). Intervențiile bazate pe un FBA au ca rezultat schimbarea semnificativă a comportamentului instudent. Astfel, o FBA este "foarte necesară pentru proiectarea și implementarea cu succes a intervențiilor comportamentale pozitive".

Metodele practice de formare FBA sunt concepute special pentru utilizarea cu elevii care prezintă probleme coerente care nu sunt periculoase și nu au fost abordate în mod corespunzător prin evaluări și intervenții anterioare. De exemplu, metodele practice FBA ar fi potrivite pentru un elev care strigă zilnic alți elevi în timpul instruirii academice. Cu toate acestea, metodele practice FBA nu ar fi suficiente pentru a fi utilizate cu persoanele cu dizabilități care îi lovesc pe alții sau se angajează în comportamente auto-vătămătoare pe parcursul unei zilei școlare. Pentru elevii care vor avea probleme complexe sau periculoase de comportament, personalul școlii trebuie să contacteze specialistul care este instruit să conducă FBA pentru elevi cu comportamente mai dificile.

Există câteva etape pentru identificarea comportamentului țintă la intervenție:

1. Identificarea comportamentului provocator și descrierea lui în termeni specifici, concreți;
2. Colectarea datelor de bază: observați și măsurați comportamentul;
3. Analizați informațiile pentru a forma o ipoteză (presupusă sau presupusă funcție);
4. Planificarea intervențiilor și / sau elaborarea unui Plan de intervenție comportamentală (BIP);

Logica din spatele FBA se bazează pe ideea că studenții care manifestă comportamente coerente cu probleme minore (10-15% din populația școlară) beneficiază de proceduri de bază și mai puțin invazive ale FBA, care pot fi realizate de un profesionist din școală (de exemplu, consilier școlar). Metodele practice de pregătire FBA sunt concepute pentru a le oferi personalului cu rol flexibil într-o școală (adică personalul care nu este direct responsabil pentru instruirea regulată a elevilor).

BIBLIOGRAFIE:

- Borgmeier, C. (2007); **Interview prompts: The antecedents to informant responding in functionalbehavioral assessment interviews** , Manuscript in preparation.
- Crone, D. A. & Horner, R. H. (2003); **Building positive behavior support systems inschools: Functional behavioral assessment**, New York: Guilford Press
- Umbreit, J., Ferro, J., Liaupsin, C.J., & Lane, K.L. (2007); **Functional behavioral assessmentand function-based intervention: An effective, practical approach**, Upper Saddle RiverN.J.: Pearson Merrill
- Prentice Hall, **Suport de curs proiect Erasmus+ ”BeHave - Behaviour management models across Europe**

SPIRITUL ANTREPRENORIAL ÎN EDUCAȚIE

MARIA ROMAN

COLEGIUL TEHNIC APULUM , ALBA IULIA

Educația reprezintă un sistem al vieții sociale sensibil la mesajele viitorului; viitorul fiind acțiunea actuală asupra condițiilor date, o anume transformare, inovare și schimbare, a crea premise și nu a impune soluții unilaterale.

Societatea contemporană generează inovații numeroase și variate, pe diverse planuri (sociologic, pedagogic, economic, tehnic). Inovațiile din învățământ reprezintă un proces deosebit de complex ce presupune dezvoltare, schimbare, reformă, modernizare, perfecționare.

Antreprenoriatul este acțiunea de a înființa și de a conduce o întreprindere, care necesită asumarea de riscuri și capacitatea de a lua decizii în numele altora.

Antreprenoriatul a evoluat într-un domeniu specific în care multe persoane au avut succes prin dezvoltarea ideilor și implementarea planului de afaceri cu pasiune și determinare.

Spiritul antreprenorial este impulsul de a începe propria afacere sau propriul proiect. Nu este vorba doar despre capacitatea de a crea ceva nou, ci și despre a începe și a vedea cum un produs sau un serviciu are succes.

Spiritul antreprenorial reprezintă dorința de a-și asuma riscuri și încrederea de a începe o afacere. Este nevoie de multă creativitate și determinare.

Pentru ca un antreprenor să reușească și să realizeze lucruri mărețe, trebuie să aibă câteva caracteristici de bază:

- Capacitatea de a crea ceva nou din nimic
- Dorința de a-și asuma riscuri pentru ca ideea/produsul/serviciul lor să aibă succes
- Curajul de a nu renunța în fața dificultăților care apar pe parcurs
- Viziunea și misiunea schimbării

Spiritul antreprenorial al unei persoane îi permite acesteia să conștientizeze oportunitățile de pe piață și să profite de ele.

Economia este în continuă evoluție. Cererea de cunoștințe, competențe și atitudini relevante se schimbă în timp. Pentru a putea face față acestor schimbări, oamenii trebuie să dispună de o serie de competențe de bază - să știe să scrie și să citească, să aibă cunoștințe de matematică și competențe digitale.

Creativitatea, gândirea critică și abilitatea de a lucra în echipă sunt la fel de importante pentru cei care vor să-și construiască o carieră durabilă și să devină cetățeni activi.

Educația și formarea joacă un rol crucial, permițându-le tinerilor, în special, să își dezvolte aceste competențe și oferindu-le condițiile pentru a avea un start cât mai reușit în viață.

Printre competențele cheie se numără cunoștințele, aptitudinile și atitudinile de care au nevoie toți cetățenii pentru împlinirea și dezvoltarea personală, inserția profesională, incluziunea socială și cetățenia activă.

Promovarea de competențele-cheie:

- punând la dispoziția tuturor programe de înaltă calitate în materie de educație, formare și învățare pe tot parcursul vieții
- sprijinind personalul didactic în implementarea unor abordări bazate pe competențe în materie de predare și învățare
- promovând diverse abordări și contexte de învățare în perspectiva învățării pe tot parcursul vieții
- explorând diverse abordări în materie de evaluare și validare a competențelor cheie.

Competențe cheie necesare pentru împlinirea personală, un stil de viață sănătos și durabil, inserția profesională, cetățenia activă și incluziunea socială:

- alfabetizarea
- multilingvismul
- competențe numerice, științifice și de inginerie
- competențe digitale și bazate pe tehnologie
- competențe interpersonale și capacitatea de a-și însuși noi competențe
- cetățenia activă
- spiritul antreprenorial
- cunoștințele culturale și de exprimare

Alte caracteristici conectate cu spiritul antreprenorial : acțiune, responsabilitate și moralitate.

Dezvoltarea spiritul antreprenorial în rândul tinerilor:

1. Accesul la modele

Cred că este unul dintre cele mai importante lucruri pentru un tânăr. Un antreprenor sau o serie de antreprenori pe care tinerii l-au privit cu respect și au dorit să fie ca el. Media este iarăși un factor important care a contribuit la definirea acestor modele pentru tineri. Prin expunerea tinerilor la modele sănătoase și aceștia pot modela comportamente, atitudini și viziuni despre viață care să fie în concordanță cu spiritul antreprenorial.

2. Educație

Cu managementul potrivit și investițiile potrivite putem face lucruri minunate în țara noastră. Avem nevoie de viziune, management și investiții.

3. Cultura

Moștenirea culturală din perioada comunistă nu prea ne ajută. Lipsa de încredere perpetuată atunci afectează destul de mult spiritul antreprenorial al tinerilor. Asta limitează posibilitățile de colaborare și amplifică spiritul de competitivitate. Valoarea unei idei stă în execuție fiindcă informația intra pe o parte și ieșea prin cealaltă.

4. Apetența față de risc

Apetitul la risc indică valoarea, rata sau procentul de risc pe care o persoană sau o organizație trebuie să îl suporte pentru a merge mai departe cu planurile sau obiectivele sale. Amenințările fac parte integrantă din aspirațiile entității și trebuie să fie acceptate de conducere pentru a continua.

5. Susținere

Sunt multe lucruri importante în a dezvolta spiritul antreprenorial al unei generații. Pleacă de la cultura în care s-au dezvoltat, societatea în care au trăit, familia în care au crescut, școala și universitatea în care au învățat, profesorii pe care i-au avut, gașca de prieteni pe care au avut-o și experiențele pe care le-au trăit. Dezvoltarea unui spirit antreprenorial este influențat de toți acești factori și mulți alții

Educația antreprenorială, are potențialul de a genera o serie de efecte:

- ☐ contribuie la consolidarea spiritului antreprenorial în rândul tinerilor
- ☐ contribuie la o creștere a ratelor de înființare și de supraviețuire a întreprinderilor
- ☐ contribuie la creșterea dezvoltării și a inovării IMM-urilor și prin urmare, la sporirea oportunităților de angajare pe termen mediu.

Având în vedere evoluția actuală, educația antreprenorială are ca scop dezvoltarea competențelor „antreprenoriale” a întregii populații de elevi și studenți, inclusiv de adulți.

Persoanele care manifestă un spirit antreprenorial, pot continua prin înființarea propriei întreprinderi, dar toate vor fi mai bine pregătite pentru a răspunde nevoilor tot mai mari de adaptabilitate pe piața muncii.

Educația antreprenorială va contribui, de asemenea, la dezvoltarea generală a unei mai bune înțelegeri a întreprinderilor, a antreprenorilor și a unor atitudini mai pozitive pentru cea mai mare parte a populației în ceea ce privește antreprenoriatul.

În general, persoanele ar putea fi mai bine poziționate pentru a aduce contribuții pozitive societății printr-o cetățenie mai activă. În mod clar este vorba despre o agendă vastă, ceea ce sugerează că sunt necesare eforturi substanțiale din partea factorilor de decizie de la toate nivelurile în vederea obținerii înțelegerii și transformării sale în practici și în politici realiste.

Educația antreprenorială vizează în principal PUNEREA ÎN PRACTICĂ A IDEILOR , CREATIVITATEA, INOVAREA ȘI ASUMAREA DE RISCURI; dar ea include, de asemenea, capacitatea de a structura, de a planifica și de a gestiona astfel de procese.

Dezvoltarea unui spirit antreprenorial puternic este o modalitate excelentă de a atinge obiective mari, cum ar fi să faci bani, să creezi locuri de muncă, să-ți dezvolți un plan de afaceri, să creezi noi produse sau servicii, să deservești o piață neacoperită sau să faci o schimbare într-un anumit domeniu.

După Lazăr Vlăsceanu, inovația în învățământ se poate realiza prin reforma educațională și schimbarea pedagogică. Prima desemnează un tip de inovație structurală și sistematică – sistematică și structurală, care afectează funcționarea și raporturile structurale din întregul sistem de învățământ, având totodată referință intersistemică. A doua formă de realizare urmărește „îmbunătățirea sau modernizarea practicii educaționale”, conform cu obiective predeterminate.” În viziunea autorului, cele două se pot corela în cadrul unui proces de inovare planificat.

Activitățile de inovare sunt acțiunile cu caracter inovator, care au ca bază funcțională procesul creativ specific uman de a genera idei sau concepte noi, noi asocieri între idei sau concept pre-existente și presupun parcurgerea unor etape: analiza surselor de oportunități de inovare, implementarea lor și crearea modalității de a optimiza ulterior produsul realizat.

Interdisciplinaritatea constituie un mod inovativ de abordare a activității didactice, realizată pe fondul unei atitudini favorabile creativității și cultivate la cadrele didactice prin intermediul programelor de formare continuă la care aceștia participă periodic.

Inovația în educație și învățământ este o necesitate stringentă și o premisă a afirmării societății educative.

În vederea producerii, acceptării, introducerii și generalizării inovațiilor educaționale, se impune realizarea unei pregătiri adecvate, teoretice și practice, a cadrelor didactice, în cadrul celor două subsisteme de pregătire și perfecționare a lor: cel al formării inițiale și cel al formării continue.

BIBLIOGRAFIE:

- * Cazacu, Aculin: Sociologia educației, Editura Hiperion XXI, București, 1992.
- * Ionescu, Miron: Inovația în educație și în învățământ, în revista „Învățământul primar” nr.2-3/2003, Editura Miniped, București.
- * Marin, Stoica: – Pedagogie și Psihologie pentru examenele de definitivare și grade didactice, Editura Gheorghe Alexandru, Craiova, 2002.
- * Vlăsceanu, Lazăr: Decizie și inovație în învățământ, E.D.P., București, 1979.
- * Crețu Eugen și colectiv, „Inovarea în învățământul de masă”, Editura Aramis, București, 2014;
- * Morton Samuel, „Ingeniozitate în școala mileniului III”, Editura Eurobit, Timișoara, 2015;

NEVOIA DE INOVARE ÎN MEDIUL EDUCAȚIONAL

ROSCA ANA VOICHITA

Educația este unul dintre factorii determinanți care concură la evoluția unei societăți. Ea reprezintă acel domeniu care poate oferi societății oameni bine pregătiți pentru orice domeniu de activitate, apți să asigure evoluția și progresul.

În ultimii ani au existat diferite schimbări în sistemul de învățământ din România. Acest aspect a determinat și o modificare a percepției cadrelor didactice asupra modului în care înțeleg să-și exercite profesia, mai ales că în noile condiții se impune o legătură tot mai profundă între școală și societate. Cadrele didactice pot descoperi ceea ce este necesar să schimbe în modul de a-și exercita profesia doar prin contact permanent cu elevii, ceilalți colegi, directorul unității de învățământ unde își desfășoară activitatea, cu inspectorii școlari de specialitate și nu în ultimul rând cu părinții. Însă școala nu înseamnă doar actul strict de predare de la catedră, ci o permanentă interacțiune cu toți factorii determinanți. Realitățile din instituțiile de învățământ conduc la această idee.

Este nevoie de repunere în discuție a valorilor pe care școala trebuie să le transmită și modalitățile prin care acest lucru se poate produce. Acest aspect ar reprezenta de fapt începutul unei schimbări reale în educație, pentru că realitățile din teren ne dezvăluie câteva aspecte care trebuie să dea de gândit mai ales cadrelor didactice, dar și părinților.

Elevii nu mai sunt foarte interesați să învețe, mulți dintre aceștia nu mai arată respectul cuvenit față de profesori, metodele pedagogice active nu pot fi utilizate tot timpul și la toate disciplinele, întrucât acestea pretind mai mult timp, iar programele de studiu se impun a fi parcurse. Chiar dacă profesorul / învățătorul încearcă să introducă inovații în modul de organizare a învățării, standardele de evaluare de multe ori nu îl avantajează. Unele manuale alternative nu sunt elaborate corect din punct de vedere științific, mulți părinți nu au timp sau chiar nu vor să fie preocupați de situația școlară a copiilor lor, iar cele mai multe dintre cauzele eșecului școlar sunt cele familiale, iar în unele școli nu pot fi desfășurate activități extrașcolare, fiindcă nu pot fi identificate resursele necesare.

O problemă aparte o reprezintă faptul că unii dintre elevii noștri știu să citească, dar nu pot să valorifice informațiile furnizate de textul respectiv în scop propriu, nu înțeleg nici ceea ce au citit, nici cuvintele pe care trebuie să le emită atunci când sunt puși să interpreteze un text de dificultate medie, la prima vedere/ lectură. Câteva dintre cauzele identificate de experții în educație ar fi următoarele: în general, elevii nu citesc, nu au această deprindere, unii profesori nu sunt motivați, tratându-și profesia într-un mod superficial, programa școlară cuprinde noțiuni neinteresante pentru elevi. Foarte mulți elevi provin din familii care au o situație precară și poate sunt nevoiți să muncească, timpul necesar studiului fiind, în cazul lor, diminuat. Dată fiind situația, misiunea cadrelor didactice devine și mai dificilă, acesta trebuind să realizeze în timpul orei de curs atât partea de transmitere de noi cunoștințe, cât și să suplinească lipsa studiului individual acasă, tot mai accentuată la unii elevi.

Se poate vorbi astfel de o necesitate a schimbării de viziune asupra educației. Schimbarea atitudinii în mediile școlare actuale este o problemă complexă. Societatea folosește diverse stereotipii în încercările de a aborda problemele învățării. Se derulează numeroase programe, dar uneori ele nu obțin rezultatele preconizate. Prin tradiție, școala consideră că are datoria să reziste în fața presiunilor venite din exterior, având ca obiectiv să

asigure continuitatea culturală, iar nu să provoace schimbări culturale. Dat fiind faptul că școala opune rezistență față de criticile venite din afară, diagnosticarea deficiențelor, care este în mod normal condiția prealabilă a oricărei schimbări este întârziată sau chiar respinsă.

Profesorii doresc sincer să pregătească cât mai bine generațiile de elevi, dar există multe așteptări contradictorii. Mulți profesori se implică energic în activitatea educațională și în cea a școlii, ca instituție, dar unele influențe negative exterioare pot avea repercusiuni distructive asupra actului educațional. Acești dascăli sunt mai predispuși să accepte noul și metodele moderne de predare – învățare. Pe de altă parte, sunt și cadre didactice care nu au interesul să admită că schimbările sunt o necesitate.

În unele cazuri este dificil să se obțină informații demne de încredere pentru a afla când metodele utilizate au nevoie de modificări, pentru că elevii, beneficiarii direcți ai actului educațional, nu sunt tot timpul încurajați în a-și exprima opinia despre profesori și despre eficiența muncii acestora. Unii profesori se simt obligați să schimbe metodele de predare – învățare, considerând că este imposibil de dovedit în timp real că o metodă ar fi mai potrivită decât alta pentru obținerea unor rezultate mai bune. Atunci când li se cere să adopte metodele altor colegi, dovedite deja a fi mai eficiente, ei consideră acest fapt drept o critică față de propriul lor comportament, ceea ce este o apreciere eronată. Nu e vorba de o critică distructivă, ci de oferirea unor soluții alternative. Dar poate că problema este percepută greșit, nu neapărat ideea de schimbare trebuie avută în vedere, ci adaptarea vechiului la nou.

În ziua de astăzi, profesorii se găsesc în situația de a fi confrunțați cu un număr mare de schimbări ale mediului educațional: resurse reduse, aglomerare de activități, noile cerințe și așteptări ale pieței forței de muncă față de agenții educaționali etc. Dacă mai punem la socoteală și adoptarea unei tehnologii educaționale, împreună cu toate implicațiile complexe ce decurg din acest proces, este lesne de înțeles cum se simt sau cum ar putea reacționa cei implicați în procesul instructiv - educativ al noilor generații. În acest sens, rezistența la schimbare își face remarcată prezența și reprezintă o provocare pentru oricine se situează în sistemul de învățământ.

Mulți profesori utilizează în activitățile lor modele de instruire care au fost construite treptat pe baza propriei experiențe didactice. Apariția noilor cerințe și adoptarea noilor metode și strategii didactice, explorarea și experimentarea unor noi strategii bazate pe rezolvarea de probleme reprezintă o sarcină dificilă. Renunțarea la stilul academic și adaptarea la un stil de muncă în echipă (echipă multidisciplinară) reprezintă o altă barieră greu de trecut de către unii profesori.

Schimbările în stilul de instruire nu se pot realiza peste noapte, ci se impune mult calm, conștientizare, pentru că învățământul viitorului trebuie să se axeze pe schimbare continuă. Pretențiile sunt cu totul altele. Asta nu înseamnă că vechile metode trebuie considerate aprioric eronate. Dar prezentul și viitorul oferă o altă perspectivă, bazată pe informatizare, pe implementarea de noi tehnologii.

Odată introduse, noile tehnologii educaționale oferă factorilor instituționali / administrativi coordonare și ghidare, resurse puse la dispoziție, motivare și recunoașterea meritelor personalului, profesorilor oportunități și soluții pentru îmbunătățirea calității procesului de instruire, sprijin din partea colegilor, recunoaștere academică, elevilor și studenților acces la noua tehnologie, implicarea personală și motivație, posibilitatea de dezvoltare de noi deprinderi pentru viața reală.

Gradul de probabilitate ca un profesor să adopte o nouă tehnologie de educație și o schimbare în strategia didactică crește dacă sunt întrunite următoarele condiții: relativ avantaj față de modelele existente (securitate, eficiență), compatibilitatea cu dinamica contextuală existentă, nivel scăzut de complexitate în utilizare, flexibilitatea în utilizarea continuă pe un interval mare de timp, testabilitate în practicile deja existente, concentrarea pe introducerea inovației didactice și nu a tehnologiei ca atare.

În acest context, utilizarea calculatorului la orele de curs devine o necesitate. Fiecare profesor își poate pregăti o scurtă prezentare a lecției în programul Power Point, care îl poate ajuta la oră și îl poate scuti la clasele mai mari de scrierea lecției pe tablă. Tehnologia are acest rol de substituie și reproduce sau automatizează practicile educaționale deja existente. Calculatorul joacă rolul de *hârtie electronică*, prezentând aceleași texte tipărite pe suport de hârtie. Acest tip de utilizare nu aduce transformări extraordinare, dar ușurează munca profesorului.

Calculatorul, totuși, nu poate fi utilizat la orice disciplină și la orice oră, dar în cazul când îl folosim ca element auxiliar la lecție putem prezenta lecții în Power Point, fotografii, filme, care au un impact mai mare asupra elevilor. Legat de calculator ca mijloc didactic există însă o problemă importantă: nu în toate școlile există suficiente calculatoare, astfel încât profesorii care doresc să își prezinte lecțiile la calculator să poată realiza acest lucru. În toate cazurile în care utilizarea calculatorului poate fi o problemă, profesorului îi rămân la dispoziție metodele participativ – active, toate fiind un rezultat l nevoii de schimbare.

Firește că nu numai aspectul tehnologic ne interesează când punem în discuție o problemă atât de delicată cum este educația și nevoile ei de adaptare la transformările macrosociale economice, culturale sau de oricare ar fi natura factorilor care o influențează.

Problema recognoscibilă a sistemului de învățământ din România este aceea că nu este pregătită material pentru a pune accent pe latura sa pragmatică de care un absolvent de școală are nevoie în momentul intrării sale în circuitul social ca persoană capabilă să-și valorifice aptitudinile și competențele profesionale. Cui îi pasă, căci se pare că ministerului nu, că ies de pe băncile școlii românești atâția copii/tineri care nu pot să obțină un loc de muncă în conformitate cu pregătirea lor?... Ce putem face noi, dascălii, în afara procesului instructiv-educativ, ca să îi ajutăm să se integreze societății în modul cel mai respectabil cu putință? Situația poate fi depășită numai dacă se vor dota atelierele liceelor tehnologice, dacă s-ar atrage investitori de marcă, dacă s-ar cristaliza diferența dintre liceele tehnologice, școlile profesionale și liceele teoretice. Nu putem avea iluzia că în țara noastră vor mai *dudui* motoare prin fabrici și uzine, căci acestea nu mai există.

Totuși, școala trebuie să rămână locul în care se nasc idealuri călăuzite cu sfințenie, fără indiferență. Elevii sunt acele vlăstare ce au nevoie să crească, dar nu oricum, nu la voia întâmplării, nu la cheremul cui se nimerește să țină frâiele clasei sau ale acestei societăți.

Prin urmare, în cadrul unui univers aflat în schimbare și în contextul unei școli care se schimbă, fiecare cadru didactic se poate confrunta cu nevoia de a-și modifica propriile valori, atitudini/ comportamente în ceea ce privește actul educațional și stilul de predare, dar el trebuie să pregătească prin prezent viitorul într-un mod cât mai asumat.

INSTRUMENTE DIDACTICE ONLINE

ÎN LECȚIA DE MATEMATICĂ

Prof. Cătălina-Maricela Rotariu

Școala Gimnazială Nr.1 Manoleasa

În procesul de învățământ, utilizarea dispozitivelor inteligente devine o necesitate în condițiile dezvoltării accelerate a tehnologiei informației. Pentru noile generații de elevi, deja obișnuite cu avalanșa de informații multimedia, conceptul de asistare a procesului de învățământ cu calculatorul este o cerință intrinsecă.

Prezența tehnologiilor informației și comunicării în cadrul lecției este de neconceput astăzi, utilizarea tehnologiilor în derularea activităților școlare aduce un element de noutate în cadrul lecțiilor, prin parcurgere interactivă a unor secvențe de învățare.

Predarea tradițională este adesea limitată la predarea pe baza unei scheme. În era digitalizării, profesorul se confruntă cu provocarea câștigării și menținerii atenției elevului pentru cât mai mult timp. De obicei nu este suficient timp pentru explicarea problemei într-o manieră creativă și aprofundată sau pentru sprijinirea elevilor cu dificultăți la matematică. Introducerea tehnologiilor moderne (RED și instrumente TIC) în predarea matematicii va permite transferul soluțiilor dinspre o simplă tablă înspre o tablă interactivă, telefon sau laptop, dar în același timp va face lecția mai atractivă și va permite elevilor să înțeleagă mai bine conținutul. Prin utilizarea instrumentelor online în predarea matematicii, profesorul va putea să sporească interesul elevilor pentru matematică, să le contureze imaginația, să le extindă cunoștințele, dar în același timp să-i ajute să se organizeze în timpul lucrului.

Beneficii ale utilizării instrumentelor didactice online în lecțiile de matematică :

- Susținerea procesului de învățare prin introducerea noilor concepte, rezolvarea sarcinilor și verificarea cunoștințelor elevilor,
- Oferirea de noi metode și mijloace de transfer al cunoștințelor,
- Abilitatea de a colecta și procesa informații,
- Posibilitatea de a simula fenomene și procese,
- Obținerea informațiilor necesare,
- Utilizarea instrumentelor online susține conținutul tradițional de predare și formele de comunicare,
- Dezvoltarea de noi abilități.

În desfășurarea lecțiilor de matematică, printre aplicațiile de utilizat, ar putea fi și următoarele:

1. SOCRATIVE

Socrative este o aplicație gratuită, fiind un instrument cu ajutorul căruia se pot organiza teste online în timp real utilizându-se dispozitive mobile cu acces la Internet (telefoane smart, laptop-uri, tablete sau desktop-uri). Aplicația se utilizează foarte ușor. Platforma permite cadrului didactic să monitorizeze testul în timp real. Prin generarea unui cont Socrative, profesorul observă derularea testului și poate controla corectitudinea răspunsurilor oferite de diverși elevi. Când testul s-a sfârșit, profesorul primește un raport privind rezultatele testului, astfel încât acesta poate face un rezumat al cunoștințelor elevilor.

Socrative are trei funcțiuni principale:

- Quiz (Test) – funcțiunea de bază a aplicației. După generarea contului, cadrul didactic dispune de posibilitatea de a concepe un test cu întrebări multiple, un test cu întrebări de tip adevărat/fals sau unul cu întrebări deschise, în cadrul căruia elevul poate răspunde pe scurt la întrebări. Opțiunea de a adăuga imagini, tabele sau diagrame la sarcinile formulate sub formă de text permite sporirea atractivității testului pentru elevi.
- Space Race (Cursa spațială) – o opțiune care plasează accentul mai mult pe distracție decât pe educație. Se referă la rezolvarea unui test contra cronometru, intrând în competiție cu alți elevi.
- Exit Ticket (Biletul de ieșire) – Opțiunea profesorului de a le adresa elevilor întrebări la finalul lecției. Oferă cadrelor didactice informații privind nivelul de înțelegere a conținutului lecției.

❖ **Beneficii pentru profesori:**

- Testul se derulează în timp real,
- Testul este verificat de îndată ce a fost finalizat,
- Se diminuează riscul de a greși în evaluare și permite economisirea timpului cadrului didactic,
- Rezultatele testului sunt stocate în secțiunea Reports, așa încât profesorul le poate vizualiza oricând,
- Toate testele se derulează online, contribuind la conservarea mediului,
- Profesorul are oportunitatea de a analiza întrebările care le ridică elevilor cele mai multe probleme, așa încât aceștia vor ști ce să corecteze.

❖ **Beneficii pentru elevi:**

- Elevii obțin rezultatele de îndată ce au finalizat testul,

- Elevii sunt familiarizați cu tehnologia, ceea ce face ca această formă de testare să fie foarte atractivă pentru ei,
- Vizualizarea progresului în testare sporește motivația elevilor.

2. **H5P**

H5P este o aplicație gratuită, o resursă online deschisă care vă ajută să creați conținuturi interactive și moderne care pot fi distribuite pe platforme de învățare (Moodle, WordPress, Drupal și Tiki). Aplicația permite redactarea conținuturilor sub formă de text sau în formă grafică (materialul putând fi îmbogățit cu filme sau conținut muzical), fiind de mare utilitate în ateliere de predare moderne. În funcție de nevoi și de programă, prin intermediul unui exercițiu simplu, profesorul poate testa cunoștințele elevilor privind adunarea, scăderea, înmulțirea și împărțirea. În colțul din dreapta sus se ține evidența timpului consumat, iar în bara de jos se măsoară timpul rămas.

❖ *Beneficii pentru profesori:*

- Conținutul rulează pe orice dispozitiv,
- Oferă instrumente și posibilități extinse – mulțumită unei game largi de exerciții care pot fi create, profesorul are posibilitatea de a organiza lecțiile la un nivel superior,
- H5P poate fi integrat cu ușurință în paginile și în instrumentele web existente.

❖ *Beneficii pentru elevi:*

- Învățând prin joc, rezolvarea de teste este mult mai atractivă pentru elevi decât metodele tradiționale de predare,
- Diversitatea și interactivitatea conținutului.

3. **KAHOOT!**

Kahoot! este o aplicație modernă gratuită cu ajutorul căreia se pot genera și derula teste interactive. Pentru a putea crea și partaja teste, este necesar să vă înregistrați, ceea ce se întâmplă foarte repede și ușor. Principalul avantaj al acestei aplicații este posibilitatea de a o rula pe dispozitive mobile precum telefoane smart sau tablete, pe care elevii le au la dispoziție permanent. Kahoot! se poate utiliza la toate disciplinele, dar și la toate nivelurile educaționale. Profesorul poate utiliza aplicațiile pentru a recapitula lecția anterioară, pentru a aduna opinii referitoare la probleme etc. Aplicația Kahoot permite generarea de teste, discuții, sondaje sau teme pentru elevi. Cadrul didactic poate crea aplicații Kahoot având la bază texte, fotografii sau filme disponibile pe YouTube sau poate căuta teste interesante cu ajutorul motorului de căutare încorporat. Kahoot este foarte ușor de folosit. După redactarea testului, profesorul distribuie elevilor codul generat. După accesarea www.kahoot.it, elevul își introduce numele și codul, iar asta este tot, aici încep concomitent distracția și învățarea!

❖ *Beneficii pentru profesori:*

- Profesorul poate desfășura testul în condiții lipsite de stres,
- La finalul testului, profesorul poate verifica răspunsurile elevilor,
- Posibilitatea de a descărca rezultate detaliate în Excel.

❖ **Beneficii pentru elevi:**

- Utilizarea telefoanelor mobile, ceea ce face orele mai atractive pentru elevi,
- Elevii pot aprecia în ce măsură le-a plăcut testul,
- Elevii pot partaja opiniile lor în privința a ceea ce au învățat cu ajutorul testului,
- Dacă este oferit un răspuns greșit, elevul primește feedback cu soluția corectă.

4. **EDPUZZLE**

Edpuzzle este o aplicație care permite personalizarea video. Operarea acestei aplicații este foarte simplă: selectăm propriul film sau un film disponibil în baza de date și îl personalizăm în funcție de nevoile proprii. Instrumentul permite adăugarea unei coloane sonore, a unor notițe sau a unui chestionar.

Un Edpuzzle este un instrument universal care poate fi utilizat de către profesori indiferent de materia predată, adăugând valoare educativă consistentă.

Cadrul didactic care se hotărăște să utilizeze această aplicație trebuie să se conecteze la început, apoi să aleagă filmul cu care dorește să lucreze. Apoi, în timpul editării, profesorul poate selecta o coloană sonoră, întrebări sau comentarii care pot lua forma unor întrebări deschise. Profesorul generează o clasă pe platformă și își invită elevii să participe oferindu-le un cod al clasei. În timpul lecției, când se prezintă filmul, elevii urmăresc instrucțiunile pe care le-a redactat profesorul.

❖ **Beneficii pentru profesori:**

- Profesorul poate verifica oricând răspunsurile elevilor și le poate urmări progresul,
- Profesorul poate adăuga propriile sale comentarii la răspunsul elevului.

❖ **Beneficii pentru elevi:**

- Reprezintă o formă interesantă de învățare,
- Se obține feedback imediat.

Aceste instrumente pot fi utile nu doar în predarea în clasă, dar și în predarea online. Introducerea soluțiilor inovatoare în educație dezvoltă creativitatea, stimulează gândirea critică și sporește interesul, cu ajutorul cărora elevii își dezvoltă abilitățile.

Învățarea matematicii, de exemplu, trebuie privită atât din punct de vedere conceptual cât și ca o tehnică de calcul eficace. Dobândirea cunoștințelor și formarea competențelor matematice și nu numai, este anevoioasă în absența contactului direct, cu precădere atunci când elevului i se

prezintă un material de predare nou. Studiul matematicii, mai mult ca la oricare altă disciplină, nu există în afara muncii individuale a elevului cu stiloul pe hârtie.

Bibliografie:

- Făt Silvia, Labăr Adrian Vicențiu, Eficiența utilizării noilor tehnologii în educație, "EduTIC", București, 2009.
- Conf. univ. dr. Seceleanu Andra, Prof. univ. dr. Papari Adrian Cristian, Prof. univ. dr. Papari George Daniel, 2012, Curs pentru formarea continuă a profesorilor de matematică și științe în societatea cunoașterii, Editura fundației „Andrei Șaguna”, Constanța.
- *Ceobanu, Ciprian, Educația digitală, Editura Polirom, Iași, 2020*
- *SMART MATHEMATICS TEACHER*
- Modulul IV: „Instrumente didactice online pentru profesorii de matematică”
SMART MT

AVANTAJELE ȘI DEZAVANTAJELE UTILIZĂRII METODELOR TRADIȚIONALE DE EVALUARE

profesor Irina-Teodora Rotaru, Școala Gimnazială Specială „Constantin Păunescu” Iași

Metodele tradiționale de evaluare au dobândit această denumire datorită faptului că au fost cel mai des utilizate. Probă reprezintă orice instrument de evaluare proiectat, administrat și corectat de către profesor. Metodele tradiționale de evaluare concepute ca realizând un echilibru între probele orale, scrise și cele practice, constituie la momentul actual elemente principale și dominante în desfășurarea actului evaluativ.

Proba orală

Proba orală reprezintă metoda de evaluare cel mai des utilizată la clasă și este recomandată, în principal, în domeniile care presupun demonstrarea unor capacități și abilități dificil de surprins prin intermediul probelor practice/scrise.

Avantajele utilizării probelor orale (M. Manolescu, 2005, p.92):

- ✓ favorizează dezvoltarea capacității de exprimare orală a elevilor;
- ✓ facilitează evaluarea inclusiv a unor trăsături de personalitate: maniere, toleranță la stres, raportul dintre aparență/prezență, vivacitatea ideilor, structura și calitatea limbajului;
- ✓ permite o mai mare flexibilitate în alegerea conținuturilor și proceselor de evaluat;
- ✓ posibilitatea de adaptare la specificul temei, la nivelul intelectual al auditoriului, la disponibilitățile de timp și de condiții materiale;
- ✓ feed-backul se realizează imediat;
- ✓ permite accesul la detalii, prin întrebări suplimentare;
- ✓ permit evaluarea mai multor aspecte ale performanțelor școlare decât alte metode;
- ✓ îndeplinește și funcții de învățare prin repetarea și fixarea cunoștințelor prin întărirea imediată a ceea ce elevii au învățat.

Limitele acestor probe după Manolescu (2005) și Stoica (2001):

- diferite circumstanțe care pot influența obiectivitatea evaluării: gradul diferit de dificultate al întrebărilor de la un elev la altul, variația comportamentului evaluatorului, etc.;
- consumul mare de timp, având în vedere că elevii sunt evaluați individual;
- fiind o evaluare prin sondaj, nu este posibilă cunoașterea modului în care toți elevii stăpânesc un anumit conținut, etc;
- profesorul poate fi influențat în apreciere de diferite aspecte exterioare sau anterioare în momentul verificării;
- elevul poate specula în timpul verificării o serie de mesaje venite dinspre profesor pe calea

paraverbală sau nonverbală (tonul de negare, tăcerea, clătinarea capului, ridicarea sprâncenelor, etc.);

- starea psihică a elevilor timizi poate influența negativ calitatea răspunsurilor;
- într-un interval de timp determinat, nu se poate verifica decât un număr limitat de elevi.

Decizia profesorului de a utiliza probele orale în anumite situații ale practicii școlare curente trebuie să se întemeieze pe rațiuni care țin de:

- „obiectivele evaluării în situația concretă;
- tipul de evaluare promovat;
- numărul elevilor;
- timpul disponibil și resursele materiale alocate;
- tipul de informație pe care învățătorul dorește să o obțină prin răspunsul elevilor;
- natura și specificul disciplinei” (Cucoș, 2008, p.129).

Probele orale se pot folosi la aproape toate disciplinele din învățământul primar, cu o frecvență mai mare la unele și mai redusă la altele. Profesorul trebuie să respecte câteva cerințe, cum ar fi: întrebările să fie centrate pe obiectivele operaționale ce vizează conținutul esențial; să fie precis determinate, înlăturând inexactitatea, complexitatea, ambiguitatea, caracterul sugestiv; să solicite gândirea independentă, creativitatea și inteligența; să creeze în clasă o atmosferă destinsă; răspunsurile să fie apreciate cât se poate de obiectiv.

Proba scrisă

Evaluarea prin probe scrise oferă cadrului didactic informații privind calitatea activității didactice realizate și efectele acesteia asupra pregătirii elevilor. Ea avertizează asupra situațiilor în care nu s-au dobândit capacitățile, abilitățile preconizate și, fac necesară impunerea unor măsuri recuperatorii. (Potolea, Manolescu, 2005).

Probele scrise sunt practicate și preferate datorită unora dintre **avantajele** lor, în condițiile în care se dorește eficientizarea procesului de instruire și creșterea gradului de obiectivitate în apreciere. Dintre acestea, (Stoica, 2001, M. Manolescu, 2005) menționează:

- ✓ economia de timp pe care o realizează în cadrul bugetului alocat relației predare-învățare-evaluare. Probele scrise permit evaluarea unui număr mare de elevi într-un timp relativ scurt;
- ✓ acoperirea unitară ca volum și profunzime pe care acest tip de probe o asigură la nivelul conținutului evaluat. Probele scrise fac posibilă evaluarea tuturor elevilor asupra aceleiași secvențe curriculare, iar evaluarea în sine mai obiectivă;
- ✓ posibilitatea evaluatorului de a emite judecăți de valoare mult mai obiective, întemeiate pe existența unor criterii de evaluare clar specificate și prestabilite;
- ✓ posibilitatea elevilor de a-și elabora răspunsul independent, reflectând cunoștințe și

capacități lingvistice, demonstrate într-un ritm propriu;

- ✓ diminuarea stărilor tensionale, de stres, care pot avea un impact negativ asupra performanțelor elevilor timizi sau cu alte probleme emoționale;
- ✓ înlătură ocaziile de speculare a aprobărilor sau dezaprobărilor evaluatorului;
- ✓ oferă elevilor timizi posibilitatea de a expune nestânjeniți rezultatele/ceea ce au învățat;
- ✓ oferă posibilitatea revenirii la sarcina de rezolvat;
- ✓ creează sentimentul că ceea ce a realizat/rezolvat s-a produs prin forțe proprii;
- ✓ crește posibilitatea preocupării pentru aspecte precum stilul, concepția, estetica lucrării, ținuta „editorială”, originalitatea, creativitatea, etc.

Dezavantajul major este presupus de întârzierea în timp a momentului în care se realizează corectarea unor greșeli sau completarea unor lacune identificate;

- atunci când conținutul probelor nu acoperă întreaga problematică curriculară ce trebuie evaluată, crește rolul întâmplării în evaluarea rezultatelor;

- în cazul probelor scrise de tip ierarhic - cumulativ, unde rezultatele parțiale sunt reintroduse ca premisă în sarcina imediat următoare, persistența în greșeală compromite întreaga lucrare (M. Manolescu, 2005, p.109).

În administrarea/folosirea probelor scrise trebuie să se îndeplinească următoarele cerințe:

- ☑ stabilirea scopului probei și definirea obiectivelor operaționale;
- ☑ stabilirea conținuturilor supuse evaluării;
- ☑ redactarea probei în concordanță cu conținutul de verificat și cu obiectivele corespunzătoare; (alegerea tipului de item corespunzător fiecărui obiectiv);
- ☑ elaborarea adecvată a schemei de notare;
- ☑ aplicarea probei;
- ☑ comunicarea și discutarea rezultatelor cu elevii și cu părinții acestora;
- ☑ proiectarea unor strategii de ameliorare a dificultăților constatate.

Complementaritatea evaluărilor orale și scrise

Evaluările orale și evaluările scrise trebuie privite ca modalități evaluative complementare deoarece, atât evaluările orale, cât și evaluările scrise, nu acoperă nici separat, nici împreună întreaga realitate educațională supusă evaluării. De aceea, ele trebuie completate cu probe practice și cu alte forme de evaluare pedagogică. (P.P.Neveanu; apud Potolea, Manolescu, 2005).

Probele practice

Probele practice sunt utilizate în vederea evaluării capacității elevilor de a aplica anumite cunoștințe teoretice, precum și a nivelului de stăpânire a priceperilor și deprinderilor de ordin creativ. Activitățile practice oferă posibilitatea de a se dezvolta atât competențele generale de: comunicare, analiză, sinteză, evaluare; cât și pe cele specifice, aplicative: utilizarea datelor, a

instrumentelor de lucru, interpretarea rezultatelor.

„Probele evaluative de ordin practic se pot gândi în următoarele perspective:

- executarea de către elevi a unor produse pornind de la un model;
- realizarea de către elevi a unor acțiuni pornind de la proiect de acțiune;
- simularea unor acțiuni în condiții speciale (pe calculator, în sălile de simulare etc.)” (Cucoș, 2008, p.132).

Profesorul trebuie să explice sau să demonstreze mai întâi cum trebuie realizate lucrările respective, iar în timpul evaluării, să urmărească aceste cerințe. Lucrările practice pot fi realizate individual, în perechi sau în grupuri mici, această modalitate de evaluare având un profund caracter formativ-educativ pentru elevi.

Pentru crearea condițiilor necesare desfășurării probelor practice profesorul trebuie să aibă în vedere următoarele aspecte:

- ☞ să selecteze experimentele relevante în raport cu obiectivele care vor fi evaluate;
- ☞ să elaboreze cerințele sarcinii;
- ☞ să pregătească echipamentele și materialele necesare elevilor;
- ☞ să stabilească criteriile de evaluare, incluzând schema sau baremele de notare care pot fi: de apreciere a lucrărilor/probelor; de timp (timpul necesar efectuării cerințelor sau în cazul probelor sportive, timpul minim/maxim de străbătut o distanță, de realizat o probă), de calitatea lucrărilor efectuate, de respectarea normelor de securitate și protecția muncii;
- ☞ să proiecteze o strategie generală de evaluare;
- ☞ să presteze experimentul ori de câte ori este posibil.

Evaluarea prin probe practice prezintă și unele **dezavantaje**: sunt mari consumatoare de timp, sunt greu de organizat, poate apărea subiectivitatea.

Bibliografie:

1. Cucoș C., *Teoria și metodologia evaluării*, Editura Polirom, Iași, 2008;
2. Manolescu M., *Evaluarea școlară: metode, tehnici, instrumente*, Editura Meteor Press, București, 2005;
3. Potolea D. și Manolescu M., *Teoria și practica evaluării educaționale*, MEC, București, 2005;
4. Stoica, A., *Evaluarea curentă și examenele. Ghid pentru profesori*, Editura Prognosis, București, 2001.

INOVAREA EDUCAȚIONALĂ PRIN IMPLICAREA IMAGINILOR CREATE CU INTELIGENȚA ARTIFICIALĂ

Inovarea educațională prin utilizarea inteligenței artificiale (AI) pentru crearea de imagini poate îmbunătăți semnificativ procesul de predare-învățare la grădiniță. Aceasta poate genera imagini personalizate și interactive care captează atenția copiilor făcând învățarea mai eficientă.

Utilizând AI, educatoarele pot crea personaje și scene personalizate care reflectă diversitatea grupei și interesele copiilor. De pildă, aceasta poate genera imagini cu animale, peisaje sau situații specifice poveștilor sau temelor discutate în clasă. De asemenea, poate adapta ilustrațiile pentru a se potrivi nevoilor sau preferințelor individuale ale copiilor, asigurându-se că fiecare dintre aceștia se poate conecta cu materialul didactic.

AI poate genera cartonașe educaționale și postere cu imagini clare și atractive, care pot fi folosite pentru a învăța, de pildă, culori, forme, litere sau cifre. Este posibilă crearea unor imagini pentru poveștile citite în grădiniță, asigurând o reprezentare vizuală captivantă, respectiv ajutând copiii să înțeleagă și să fixeze mai bine conținutul.

AI poate fi utilizată pentru a crea imagini și animații pentru jocuri educaționale interactive, oferind copiilor posibilitatea de a învăța prin joacă. De exemplu, jocuri de tip "potrivește imaginea" sau "găsește diferențele". Integrând AI cu tehnologii de tip realitate augmentată (AR), preșcolarii pot interacționa cu imagini tridimensionale care prind viață atunci când sunt privite prin dispozitive mobile sau tablete, făcând învățarea și mai captivantă.

AI poate genera materiale didactice precum planșe, fișe de lucru personalizate, adecvate nivelului de dezvoltare al copiilor, pentru diverse activități, economisind timp pentru educatoare. Este posibilă folosirea sa cu scopul de a crea imagini secvențiale care ilustrează povești, ajutând la dezvoltarea abilităților narative și a înțelegerii secvențelor logice.

AI poate fi utilizată pentru a crea evaluări vizuale care testează cunoștințele preșcolarilor prin imagini sau scenarii vizuale, adaptându-se la nivelul fiecărui copil. După finalizarea activităților, poate genera feedback vizual, precum recompense materializate prin stickere, medalii sau alte simboluri atractive.

Pentru a profita deplin de posibilitățile oferite de tehnologia modernă, este nevoie de studiu individual intens pentru a deprinde folosirea sa în actul didactic. Ar fi necesare cursuri de specialitate cu această temă pentru a deprinde cât mai multe cadre didactice cu folosirea AI, respectiv pentru a conștientiza posibilitățile de adaptare la o lume modernă aflată într-o continuă dezvoltare. Pentru generarea unor imagini unice se pot utiliza pagini precum *canva.com*. Iată patru

imagini create folosind cuvintele-cheie *kindergarten*, *storytime*, *kids*, *books*. De obicei, aceste pagini oferă gratuit spre generare un număr limitat de imagini pentru o lună.

În concluzie, folosirea AI pentru crearea de imagini în procesul de predare-învățare la grădiniță oferă oportunități semnificative pentru inovarea educațională. Aceasta nu doar îmbunătățește atractivitatea și eficiența materialelor didactice, dar și personalizează învățarea, făcând-o mai relevantă și mai accesibilă pentru fiecare copil în parte. Educatoarele pot integra cu succes aceste tehnologii în mod creativ pentru a sprijini dezvoltarea cognitivă, emoțională și socială a preșcolarilor într-un mod inedit.

METODE INOVATIVE DE EVALUARE

Prof. RUSU NICOLETA ALINA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 113, BUCUREȘTI

Evaluarea este o componentă a procesului de învățământ care implică trei operații: măsurarea achizițiilor dobândite de elevi, aprecierea nivelului acestora prin utilizarea unei scări de valori și validarea rezultatului evaluării printr-un indicator (cifră sau calificativ).

În ceea ce privește Educația muzicală, evaluarea ar trebui să îndeplinească următoarele funcții:

- Funcția de diagnosticare, de stabilire a elementelor inițiale necesare în stabilirea demersului didactic;
- Funcția de prognosticare, de conturare a elementelor care vizează evoluția ulterioară a elevilor;
- Funcția selectivă, de verificare a elevilor în scopul selecției pentru activitățile muzicale școlare și extrașcolare.

După modul de integrare în desfășurarea procesului didactic, evaluarea poate avea trei forme: evaluare inițială, evaluare sumativă și evaluare continuă (formativă). Pentru toate cele trei forme de evaluare, putem folosi o gamă largă de metode de evaluare atât tradiționale, cât și moderne/ complementare.

Metode tradiționale de evaluare:

1. Proba orală- este cea mai răspândită în cadrul disciplinei noastre, principalul avantaj al acesteia îl constituie posibilitatea dialogului profesor- elev, ceea ce permite corectarea pe loc a erorilor sau clarificarea neînțelegerilor;
2. Proba scrisă- reprezintă modalitatea de elabora și exprima idei în scris fără intervenția profesorului, concretizate în: test, probă de control;
3. Proba practică – evaluează capacitatea de a aplica în practică anumite cunoștințe teoretice.

Metode moderne, complementare de evaluare:

1. *Portofoliul-* „ cartea de vizită” a elevului, prin care profesorul îi urmărește progresul de- a lungul unui interval mai lung de timp.

Exemplu de temă pentru portofoliu: „*Prezintă, pe o foaie A4, Opera Națională București. Adaugă imagini care să își susțină ideile prezentate. Informează-te de pe internet, din cărți sau documentare*”.

2. *Proiectul*- o metodă mai amplă de evaluare, nelimitată la orele de curs, care pune elevii în situația de rezolva sarcini în mod individual sau în grup, autotestându-și capacitățile cognitive, sociale și practice.

Temă de proiect: „*Tradiții și obiceiuri de iarnă din Bucovina*”.

Realizați un spectacol muzical-folcloric dedicat sărbătorilor de iarnă din Bucovina.

Creați un afiș de promovare a spectacolului. Confectionați invitații pentru părinți și profesori. Învățați colinde, textele diferitelor obiceiuri (capra, ursul).

3. *Ciorchinele*- ajută la stabilirea legăturii între elementele studiate, pentru comparații și clasificări. În centru se notează conceptul de referință, apoi se trasează sateliții acestuia și ideile derivate de la fiecare.

4. *Cvintetul*- poezie care impune sintetizarea unor informații, conținuturi în exprimări clare care prezintă reflecții asupra temei sau subiectului dat.
5. *Metoda R.A.I.* Printr-un joc de aruncare a mingii, elevii răspund la întrebările colegilor și formulează întrebări provocându-și colegii să răspundă. Cel care prinde mingea răspunde apoi o aruncă, punând o nouă întrebare. Elevul care nu știe să răspundă aruncă mingea celui care i-a adresat întrebarea, iar acesta îi va da răspunsul. Exemple de întrebări: *Cât durează șaisprezecimea? Ce este măsura de trei timpi?*
6. *Diagrama Wenn*- ajută la înțelegerea asemănărilor și deosebirilor dintre ideile, temele studiate.

**Diagrama Venn
pentru doime – notă întreagă**

7. *Explozia solară* – formularea de întrebări pentru rezolvarea noii descoperiri. Exemplu:
Tema este scrisă în mijlocul stelei, ale cărei soluții trebuie descoperite.
Cuvintele din colțul stelei desemnează începutul întrebărilor ce vor ajuta la descoperirea (Cum? De ce? Ce? Cine? Unde?).
8. *Jurnalul muzical*- însemnările elevului asupra aspectelor trăite în procesul cunoașterii, o „ excelentă strategie de evaluare pentru dezvoltarea abilităților metacognitive”.

Oricare dintre metodele de evaluare (tradiționale sau moderne) trebuie folosite și promovate pentru aprecierea elevilor. Prin utilizarea ansamblului de metode vom reuși să diversificăm evaluarea elevilor pe tot parcursul anului școlar, implicând toate competențele.

Bibliografie:

1. Munteanu, Gabriela, *Didactica Educației Muzicale*, Editura Fundației România de Mâine, București, 2005
2. *Programa școlară pentru disciplina Educație muzicală*, anexă a OMEN nr. 3393/ 28.02.2017
3. Radu T. Ion, *Evaluarea în procesul didactic*, Editura Libris, 2009
4. Cristea, Sorin, *Clasificarea metodelor de evaluare*, Tribuna învățământului, 2017.

MODELE CULTURALE ÎN MUZICA DE SCENĂ A COMPOZITORILOR ROMÂNI. STRATEGII DE AUDIȚIE MUZICALĂ

Prof. dr. Gabriela Rusu, Colegiul Național, Iași

„Mira colul scenei unește realitatea și visul, prezentul și trecutul, sunetul și imaginea, naivitatea și subtilitatea, diletantismul și performanța, lumina și întunericul, vechiul și noul, veșnicia și efemerul. Este suficient să privești în jurul tău, încercând să cauți, să percepi înțelesurile evenimentului la care ești invitat să participi, fără nici o altă pregătire prealabilă”¹.

Genul dramatic – poate cel mai sensibil la direcțiile complexe ce se afirmă în cultură și reflectând fidel și nuanțat prefacerile din conștiința socială – se dovedește, prin natura sa, mult mai receptiv actualității, chiar de la primele manifestări. Evoluția școlii românești de compoziție se profilează și în cadrul acestui gen pe aceleași principii ce au fundamentat majoritatea școlilor naționale, încă din perioada romantismului. Atât prin melodică folclorică îmbinată cu semnificații artistice ale universului poetic și plastic popular, cât și prin istoria națională marcată de personaje legendare, muzica românească, implicit cea vocal – dramatică, își deschide calea spre universalitate.

Astfel, chiar din primul spectacol² de operă românească – *Petru Rareș* de Eduard Caudella – recunoaștem drama istorică în care personajul central luptă pentru libertate și dreptate reprezentând nu doar un erou, ci destinul unui întreg popor. Amintirea faptelor unui trecut legendar imprimă operei un *caracter evocator de baladă*. Tablourile coregrafice create prin prezența personajului colectiv (poporul) conturează atmosfera istorică a epocii reflectată și în drama istorică romantică. Dansurile de proveniență folclorică³ devin mijloc de expresie propriu muzicii românești de teatru în care lumea satului românesc, de la cântec și joc la tradiții specifice – este ilustrată și de Tiberiu Brediceanu (*La seceriș*, 1936, *Seara mare*, 1924 sau în *Poemul etnografic*, 1905).

O dată cu *Năpasta* de Sabin Drăgoi putem remarca un nou stadiu în evoluția teatrului muzical național, prin crearea unui adevărat *model de prelucrare a citatului folcloric* în care valoarea este dată de simplitatea firească și posibilitățile inepuizabile de prelucrare a cântecului românesc.

Datorată configurației tematice, muzica de teatru a devenit o **veritabilă istorie națională** ce a determinat reverberații artistice. Evenimentele ultimelor două milenii, prezentate cronologic, constituie adesea sursă de inspirație pentru creația muzicală oferind o imagine interesantă asupra interpretării aspectelor legate de istoria națională.

¹ Grigore Constantinescu, *O istorie a muzicii în pași de dans*, Editura didactică și pedagogică, București, 2011, coperta 2.

² Constantin Brăiloiu: „De la Baba Hârca la Oedip se plămădește ființa muzicii românești.” *Apud* Liviu Dănceanu, *Eseuri implozive*, Editura Muzicală, București, 1998, p. 143.

³ În lucrarea *O istorie a muzicii în pași de dans (op. cit.)*, Grigore Constantinescu subliniază importanța jocului tradițional românesc în creația cultă și valorificarea ingenioasă în *spectacolul coregrafic*.

Epoca străveche, cu rezonanțe legendare ale vieții geto – dacilor se regăsește într-o formă originală în opera *Zamolxe* de Liviu Glodeanu, adevărat *mister păgân*⁴, inspirat din poemul dramatic de Lucian Blaga. De la relația oamenilor cu lumea simbolurilor din antichitatea daco - romană, la cea a luptei eroice pentru libertate, drumul este parcurs, de către Gheorghe Dumitrescu în opera *Decebal*. Și de data aceasta, spațiul expresiv muzical este realizat prin interpretarea personală a sugestiilor oferite compozitorilor de către folclorul străvechi, de amprenta unor vestigii arheologice, la care se adaugă viziunea contemporană.

Poate lipsa unor *modele istorice* din perioada de formare a poporului român face ca, mai bine de trei veacuri, să nu apară în tematica lucrărilor scenice. Dar, odată cu primele secole ale Evului Mediu ce coincid cu formarea Moldovei și a Țării Românești, creația muzical - dramatică românească ne oferă alte modele culturale, de inspirație istorică.

Astfel, pentru următoarele secole (XIV - XVI), ideile generoase oferite de istorie sunt redată de compozitori în creații diverse: domnia lui *Vlad Țepeș* în opera lui Gheorghe Dumitrescu, ridicarea unor mari monumente de arhitectură muntenească, intrate în legendă (Mănăstirea de la Curtea de Argeș ctitorită de domnitorul Neagoe Basarab) în opera oratoriu *Meșterul Manole* de Gheorghe Dumitrescu sau destinul unei figuri revelatoare (sfârșitul domniei lui Petru cel Tânăr) în opera *Doamna Chiajna* de Nicolae Buicliu.

Figură centrală în istoria românilor, domnitorul Ștefan cel Mare⁵ apare în plinătatea puterii, în „fresca istorică” *Stejarul din Borzești* de Teodor Bratu. Opera lui Mansi Barberis, *Apus de Soare*, inspirată din drama lui Barbu Ștefănescu Delavrancea, aduce un alt moment al vieții domnitorului Ștefan cel Mare și Sfânt, încheierea domniei sale și testamentul luptei pentru neatârnare (1504). Ecoul personalității acestui mare domnitor străbate și în alte lucrări dramatice (exemplu elocvent este opera lui **Tudor Jarda** – *Neamul Șoimăreștilor*, inspirată din romanul cu același nume de Mihail Sadoveanu), fie devine simbol / model al altui destin eroic, în drama muzicală *Ion Vodă cel Cumplit* de Gheorghe Dumitrescu.

Unirea de la 1600 sub Mihai Viteazul⁶ este evocată în opera *Noaptea cea mai lungă* de Doru Popovici.

Cultura brâncovenească sau personalitatea lui Dimitrie Cantemir îmbinate cu lupta împotriva asupririi otomane în perioada domniilor fanariote sunt evocate în două lucrări: drama eroică populară – *Haiducii* – spectacol de balet de Hilda Jerea (a cărei acțiune se desfășoară în

⁴ „Platon comunică detalii de mare valoare: importanța acordată sufletului de către Zamolxis care este în același timp zeu, rege și terapeut. [...] Cu toate că la început fu declarat numai preot al zeului celui mai venerat al lor, mai târziu, Zamolxis a sfârșit prin a fi el însuși zeu (Strabon). [...] Iordanes afirmă că dacii au avut un rege, Zamolxis, de o mare erudiție în filosofie.” *Apud* Mircea Eliade, *De la Zamolxis la Gînghis-Han*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1980, pp. 69 – 76.

⁵ după bătălia de la Lipnic, cu tătarii, din 1469.

⁶ Lucrarea muzicală ce abordează această temă și se bucură și astăzi de mare succes este Suita simfonică *Mihai Viteazul* de Tiberiu Olah (muzica filmului regizat de Sergiu Nicolaescu).

Oltenia, la sfârșitul sec. al XVIII-lea) și drama muzicală *Pană Lesnea Rusalim* de Paul Constantinescu (în care contextul istoric de la sfârșitul secolului al XVIII – lea și începutul secolului al XIX – lea este din zona Munteniei).

Lupta haiducilor, prezentă și în balada coregrafică *Iancu Jianu* de Mircea Chiriac schițează un tablou al epocii premergătoare marilor mișcări conduse de Tudor Vladimirescu. Tabloul acesta al epocii primei jumătăți a secolului al XIX – lea îl regăsim, cu nuanțe de frescă a timpului, în opera *Kera Duduca* de Mansi Barberis, inspirată din romanul lui Nicolae Filimon, *Ciocoii vechi și noi*.

Momentul revoluției de la 1848 își află o deosebit de elocventă prezentare, cuprinzătoare în ansamblul de idei, în opera *Bălcescu* de Cornel Trăilescu. Ideile generației pașoptiste, de la dreptatea socială la necesitatea unirii românilor din cele trei principate (prilej cu care apare și figura centrală de luptător a lui Avram Iancu) contribuie la conturarea în operă a portretului de cărturar luminat.

Cucerirea Independenței, prezentă și în variate ipostaze simfonice, reprezintă un alt moment de răscruce în istoria românilor. În spectacolul *Vremuri de vitejie*, Teodor Bratu abordează o formă ce reunește oratoriul cu opera, în care efectele dramatice țin de montajul muzical coral, vocal și coregrafic⁷.

Pornind de la simbolistica evenimentelor evocate, lucrarea lui George Grigoriu, *Eternele iubiri*, reprezintă în mare măsură o încercare similară destinată genului mai accesibil al operetei. În schimb, partitura operei lui Cornel Trăilescu, *Dragoste și jertfă*, se situează mai aproape de tradiția genului. Apropiindu-se de ideea poemului muzical – dramatic, opera într-un act, *Peneș- Curcanul* de Emil Lerescu utilizează aceeași tematică istorică. Dar nu putem considera că prin aceasta au fost epuizate toate posibilitățile teatrului muzical pornind de la ideea luptei pentru independență. Este plauzibilă în acest sens explicația abordării prioritare a evenimentelor din perioada următoare, mult mai apropiată de contemporaneitate și solicitată intens de compozitori. Astfel, cronica muzicală a evenimentelor secolului XX este elocventă. Evenimentele tragice de la 1907 constituie subiectul dramei muzicale populare *Răscoala* de Gheorghe Dumitrescu, după romanul omonim al lui Liviu Rebreanu. Eroii care s-au jertfit pentru neatârarea țării în anii primului război mondial, apar ca personaje principale în opera lui Emil Lerescu, *Ecaterina Teodorescu*. Perioada interbelică, extrem de bogată în contraste și conflicte dramatice continuă drumul epopeii naționale prin poemul coregrafic *Văpaia* de Mircea Chiriac, opera *Trandafirii Doftanei* de Norbert Petri, baletul *Întâlniri în beznă* de Erwin Jungler ș.a.

⁷ „Ce vrea să zică balet românesc? O artă coregrafică, făurită de dansatori români pe muzică scrisă de compozitori români, pe subiecte din viața românească, pe mișcări și ritmuri scoase din jocurile caracteristice, populare românești. Jocurile noastre atât de felurite, atât de bogate, atât de bogate, atât de plastice, încât un maestru de balet isteț le va putea cu ușurință stiliza și adapta în cadrul unui spectacol de balet propriu-zis. Pasul românesc trebuie să devină cât de curând o realitate, care se va impune negreșit în arta coregrafică, cel puțin tot atât cât s-a impus pasul rusesc sau cel spaniol... Haideți, doamnelor și domnilor, maeștri de balet! Puneți nițică muncă, oleacă de imaginație, o țără de fantezie și mult bun gust artistic și zămisliți, cu un ceas mai devreme, fermecătorul balet românesc”. Cf. *Cotidianul Timpul*, iunie 1937, apud Grigore Constantinescu, *O istorie a muzicii în pași de dans*, Editura didactică și pedagogică, București, 2011, p. 234.

Cuprinderea tematică a istoriei din creația muzicală este destul de restrânsă, majoritatea compozitorilor oprindu-se (excepție făcând Gheorghe Dumitrescu) doar la un eveniment considerat semnificativ, fără a urmări în perspectivă consecințele dinamicii sociale, dincolo de epoca sugerată. Un singur exemplu, de operă frescă *Trepte ale istoriei* de Mihai Moldovan, evocă figuri simbol în istoria românilor, de la Decebal, Ștefan cel Mare, Mihai Viteazul, Horia și Tudor Vladimirescu la evenimentele din 1907 și 1944.

Tematica teatrului muzical românesc cuprinde aproape toate sferile de manifestare a spiritului național, dar cea mai des abordată sursă de inspirație rămâne istoria națională constituind, așa cum scria Gheorghe Dumitrescu⁸, *Epopeea națională a istoriei neamul nostru*.

Recomandările pentru audiție muzicală acoperă tematica diversă a spectacolului dramatic⁹, de la dramaturgia lui Caragiale (Sabin Drăgoi, Paul Constantinescu, Anatol Vieru, Leonard Dumitriu, Adrian Iorgulescu s.a.) sau Marin Sorescu (Anatol Vieru – *Iona*) la dramaturgia universală (Pascal Bentoiu – *Hamlet*, după drama lui Shakespeare; Cornel Țăranu – *Secretul lui Don Giovanni*, după drama lui Deak Tamas; *Amorul doctor*, după comedia lui Molière; Leonard Dumitriu – *Îmblânzirea scorpiei*, după comedia lui Shakespeare), de la mitologia antică (George Enescu – *Oedip*, după tragediile lui Sofocle, Pascal Bentoiu – *Jertfîrea Ifigeniei*, după tragedia lui Euripide; Aurel Stroe – *Pacea*, după drama lui Aristofan; *Orestia II*, după tragedia lui Eschil; *De Ptolemeo*, pe un text poetic al lui Nichita Stănescu; Liviu Glodeanu – *Ulissee*, după drama lui Homer) la tematica populară românească (Carmen Petra Basacopol – *Miorița*, balet; Corneliu Dan Georgescu – *Model mioritic*, operă – balet) și, nu în ultimul rând, creația inspirată din literatura pentru copii (Teodor Bratu – *Punguța cu doi bani*, operă comică pentru copii inspirată din Creangă; Ștefan Niculescu – *Cartea cu Apolodor*, inspirată din lucrarea lui Gellu Naum; Sabin Păutza – *Poveste de dragoste*, comedie muzicală; Vasile Ijac – *Ivan Turbincă*, pantomimă după Ion Creangă; Liviu Comes – *Scufița roșie*, balet în 3 acte pentru ansamblu coregrafic de copii și pian; Alfred Mendelsohn - *Harap-Alb*, spectacol de balet; Viorel Doboș – *Păcală*, spectacol de balet în 4 acte; Mihai Moldovan – *Micul Prinț* după povestirea lui Antoine de Saint Exubery; Laurențiu Profeta – *Prinț și cerșetor*, după Mark Twain; Liana Alexandra – *Crăiasa zăpezilor* după basmul lui Hans Christian Andersen etc.).

CONSTANTINESCU, Paul (1909 - 1963)

O noapte furtunoasă (1934, revizuită - 1950), operă comică în 2 acte pe libretul compozitorului după drama lui Ion Luca Caragiale, premiera București, 1935, revizuită 1951. Editura Muzicală, București, 1958 (înregistrare ECE 0276, opera integrală);

ENESCU, George (1881 - 1955)

Oedip, op. 23 (1931), tragedie lirică în 4 acte, libret de Edmond Fleg, în românește de Emanoil Ciomac, premiera Paris, 13 martie 1936, premiera în limba română, București, 1958. Edit.

⁸ Gheorghe Dumitrescu, *Specificul național, condiție a universalității artei*, Revista Muzica, Editura Muzicală, nr. 3, București, 1966, p. 7.

⁹ Vezi Anexa.

Salabert, Paris, 1934 (reducție pentru voce și pian), Editura Muzicală, București, 1964 (partitura generală de orchestră în facsimil) (înregistrare ECE 0160 S – 0163 S; EDC 269 / 270 / 271).

JORA, Mihail (1891 - 1971)

La piață, op. 10 (1928), tablou coregrafic, libret de Mihail Jora și Esmée Gafencu, premiera București, 1932. Editura Muzicală, București, 1958 (înregistrare ECE 0380; STM-ECE 0727 – suite simfonice);

Demoazela Măriuța, op. 19 (1940), balet în 3 tablouri, libret de Apriliana Medianu, premiera București, 1942. Editura Muzicală, București, 1967 (înregistrare ECE 0627);

Când strugurii se coc, op. 35 (1953), balet în 3 tablouri, libret de Sandu Eliad, Petre Bodeuț și Oleg Danovski, premiera București, 1953. Editura Muzicală, București, 1965 (înregistrare ECE 044);

Întoarcerea din adâncuri, op. 39 (1959), balet în 3 acte, libretul de Mariana Dumitrescu, premiera București, 1965. Editura Muzicală, București, 1965 (înregistrare ECD 1053; U.R.S.S. – DO 16583/84, 1965 – suite simfonice);

Universul tematic atât de cuprinzător a impus abordarea tuturor genurilor, cu excepția operei. Jora este considerat *creator al prototipului baletului și al liedului românesc modern*. [...] *În ceea ce privește accesibilitatea discursului său muzical, acesta este în funcție de gen și tematică, mergând de la o claritate ostentativă, ca în baletul Demoazela Măriuța (1940), până la încifrări ce solicită un auditor mai avizat, ca în baletul Întoarcerea din adâncuri (1959). [...] Predominant este spiritul realist, care îi solicită multe momente de înverșunată satiră. În baletul La piață, [...] se folosește de unele citate curente în domeniul dansului și ale repertoriului liric citadin. Înveșmântându-le într-o orchestrație acidulată, chiar cu unele violențe, redă chipurile personajelor cu causticitate, dar manifestă și momente de compasiune pentru anumiți eroi în suferință. Ridiculează fără reticențe pe plutonierul major și pe logodnica sa, descrie cu oarecare clemență personajul țigăncii Chiva și este de-a dreptul neiertător cu bețivul, care iese spre zorii zilei din cârciumă, însoțit de lăutari. Țărănimea este redată cu vigoare, astfel că în balet avem de a face cu o frescă socială, surprinsă muzical de maestrul necontestat al muzicii coregrafice.*

În desfășurarea acțiunii baletului Demoazela Măriuța (include Marseillaise și imnul Deșteaptă-te, române!), care se petrece în timpul Revoluției de la 1848, tineretul este zugrăvit cu simpatie, ca și personajul principal Măriuța, căreia nu-i este însă iertată încercarea de-a pătrunde în lumea mare. [...] Baletul Când strugurii se coc este conceput integral în limbaj folcloric, ca un fel de aliniere a autorului la linia estetică oficială. [...] Pe un libret de Mariana Dumitrescu scrie baletul Întoarcerea din adâncuri, în care imaginile fantastice se sudează perfect cu vibrația autentică a sufletului uman. Libretul situează acțiunea într-un sat de pescari, locul unde o povestire fantastică reînnoadă cele petrecute cândva în acel sat.

În istoria muzicii românești, Jora se situează printre acei compozitori care *au dat prototipuri de gen și care și-au spus un cuvânt hotărâtor în limbajul muzical, făcând să dispară divergența dintre universalisti și naționaliști prin crearea unui limbaj muzical de sinteză, lăsând fiecărui compozitor posibilitatea de a-și afirma propriul stil*¹⁰.

VANCEA, Zeno (1900 - 1990)

Priculiciul (1932), balet – pantomimă într-un act, libretul de Zeno Vancea, prima audiție Suita nr. 1 pentru orchestră, Cluj, 1939; premiera baletului (versiune în colaborare cu Floria Capsali), București, 1943; premiera versiunii noi (cu libretul de Oleg Danovski și Gelu Matei), București, 1957. Editura Muzicală, București, 1958 și (*Dans lent* și *Dansul fetei*) în: Muzica, București, Supliment nr. 1, 1958 (înregistrare EDC 49).

Baletul *Priculiciul* este inspirat din legende populare bănățene care, după vechi superstiții, acest faun al mitologiei noastre face rău sătenilor având și putere de deochi. Vancea ne zugrăvește aici dragostea dintre frumoasa satului și un tânăr cioban, dragoste împiedicată de primarul chiabur travestit în pricolici. Pădurarul dezleagă planurile acestuia și reușește, travestit în urs, să-l facă de râs pe fricosul primar.

Suita baletului *Priculiciul* înlanțuie dansuri pe teme de invenție proprie, lirice sau grotești (*Dansul Priculiciului*, *Dansul fetei*, *Dansul ursului*, *Dansul flăcăilor*, *Dansul peștorului*, *Dans de dragoste* și *Dansul flăcăilor*). Compozitorul folosește melosul folcloric, filtrat prin viziune proprie, disonanțe mai aspre, potrivite pentru ilustrarea umorului și a fantasticului. Foarte prețuită, lucrarea scenică reușește să se mențină în repertoriul românesc coregrafic.

VIERU, Anatol (1926 - 1998)

Iona (1976), operă, libretul după tragedia lui Marin Sorescu, prima audiție București, 1976.

Editura Muzicală, București, 1980 (înregistrare ST - ECE 01410 – 01411);

Telegrame (1983), minioperă, libretul după Ion. Luca Caragiale;

Temă cu variațiuni (1983), minioperă, libretul după Ion Luca Caragiale, prima audiție 1983;

Personalitate enciclopedică (compozitor, muzicolog, critic muzical, profesor, dirijor) **Anatol Vieru** „apare ca un muzician nonconformist cu rigoare matematică în tot ce gândea și scria”¹¹. Preocupat de modalismul lui Enescu dar și Bartók, Messiaen, Șostakovici sau Webern (de la care preia unele sugestii seriale), Anatol Vieru creează un sistem modal bazat pe teoria mulțimilor (cu intersecții, reuniuni și moduri complementare specifice matematicii). Astfel, în creația compozitorului apar forme muzicale noi de tipul: *clepsidră*, *sită*, *ecran*, *psalmi* ce se regăsesc în

¹⁰ Cf. George Pascu și Melania Boțocan, *Carte de istoria muzicii*, vol. II, Editura Vasiliana '98, Iași, 2003, pp. 607-611.

¹¹ Cf. Viorel Cosma, *Muzicieni din România*, vol. IX, Editura Muzicală, București, 2006, p. 230.

diferite ipostaze (genuri). În spectacolul de operă, sublinia Viorel Cosma¹², Anatol Vieru *recurge la un limbaj incisiv, modern, dramaturgia realizându-se pe vectorii modalismului (compozitorul inventează un algoritm de valorificare a marilor şiruri modale), în care tensiunea interioară atinge puncte culminante. Cuvântul transpus în muzică pare investit cu soluţii specifice retoricii limbii române*. Raritatea numerelor tradiţionale de operă determină apariţia pregnantă a unor arii, ariosi sau chiar monodii. Primordialitatea sursei literare¹³, sinteza realizată între cuvânt şi cântare (*sprechgesang*) denotă orientarea spre contraste (**comicul şi tragicul, ironicul şi burlescul, satira şi grotescul**).

Inspirată din teatrul lui Marin Sorescu (tragicomedie în care predomină teatrul absurdului), opera **Iona** prezintă inevitabile legături cu actualitatea social – politică românească. Iată ce declara Anatol Vieru referitor la conţinutul dramaturgic: „Simţeam, ca şi atâţia alţii din jurul meu, nevoia de a mă exprima, de a cuvânta. Cu cât devenea mai mică libertatea cuvântului, cu atât creştea setea de cuvânt. Desigur, cuvântul este în acelaşi timp şi o muzică pură, un sunet pe care înţelegeam să îl folosesc ca atare. Dar nu se putea renunţa la semantica lui. Dimpotrivă, acută era nevoia de a accede la înţelesul cuvintelor. Preţuiesc mult linia instrumentală în folosirea cuvântului. [...] În spatele unor replici (absurde poate pentru unii oameni din alte părţi ale lumii) stă un cod al nostru. Noi ne înţelegem dintr-o ocheadă, dintr-un cuvânt, dintr-o aluzie. Limbajul nostru era constrâns esopic. Pe ocolite ne spuneam păsurile, durerile, sentimentul captivităţii. [...] Astăzi, după revoluţia din 1989, când libertatea cuvântului a devenit un fapt, când cuvântul a devenit uşor, când mulţi vorbesc fără răspundere şi numai după aceea gândesc, nu trebuie să uităm că, în acei ani de care vorbim noi aici, ponderea cuvântului, ca şi a tăcerii, era mult mai mare”¹⁴.

Cele trei componente ale spectacolului: **imaginea** (gravurile lui Mauritiu Cornelius Escher) – **textul** (drama lui Marin Sorescu) – **muzica** transmit spectatorului mesajul umanist remarcat şi de Sorescu: „Drama lui Iona e în gând, cu balenă cu tot, căreia nu-i poate pipăi marginile. Muzica, mai mult decât scena, poate traduce acest labirint interior [...] iată aici cheia pentru a nu privi această

¹² *Idem*, pp. 230 – 231.

¹³ „Ceea ce arată Escher are o anumită linie de evoluţie a ciclului, ceea ce demonstrează Sorescu are o anumită condiţie psihologică a desfăşurării conflictuale, ceea ce ne face să auzim Vieru parcurge un itinerar propriu, în care funcţia muzicii este pe de o parte exprimare independentă, iar pe de altă parte valorizarea sugestiilor venite de la celelalte două surse inspira toare. [...] Forţa lucrării, dincolo de problemele de limbaj, de construcţie, rezidă în expresivitatea cu care artistul a ştiut să transpună mesajul tragediei lui Marin Sorescu. Rezultatul este neîndoios convingător, impresionând prin forţa cu care argumentul literar, ca şi cel plastic la care a apelat compozitorul, primesc o nouă viaţă, preponderent muzicală. Şi în acest sens, la observaţia lui Marin Sorescu, consemnată de programul de sală al primei audiţii, mărturisindu-şi curiozitatea de a afla cum a reuşit Anatol Vieru să-l facă pe Iona să cânte, răspunsul celui care a avut ocazia să cunoască partitura ar fi că nu mai poate gândi la acest erou tragic în afara lumii muzicale în care s-a născut a doua oară, mai bogat” Cf. Grigore Constantinescu, *Opera Ionade Anatol Vieru*, Revista *Muzica*, Editura Muzicală, Bucureşti, nr. 12, 1978, p.8.

¹⁴ Cf. Laura Manolache, *Portret. Anatol Vieru*, Revista *Muzica*, Editura Muzica, nr. 2, Bucureşti, 1996, pp. 4 – 26.

operă ca o aventură fără fundament filosofic și moral ci, dimpotrivă, pentru a ne formula fiecare un drum al lui Iona, trăind în alchimia sonoră creată de Vieru”¹⁵.

CONCLUZII

Muzica românească, intrată de mult în circuitul valorilor universale, a cunoscut de-a lungul timpului o evoluție al cărei aspect caracteristic l-a constituit valorificarea, sub o formă sau alta, a tezaurului creației noastre populare. „Comorile sufletului nostru popular – *Miorița, baladele, colindele, doinele* etc. – unice prin elevația lor filozofică și omenească, poartă pecetea originalității și unității organice pe care se structurează întreaga diversitate de creații; ca expresie a acestei uimitoare organicități și unități fundamentale, marile opere ale spiritului creator cultivă continuu și în mod firesc vocația sensului perfecțiunii”¹⁶.

Paralel cu diversificarea și rafinarea tehnicilor componistice de filiație modală, respectiv modal-folclorică, asistăm la o cuprindere largă a genurilor și formelor muzicale precum și la o amplă deschidere către toate structurile de ansamblu. Dincolo de unele excese ideologizate, fenomenul muzical românesc circumscrie autentice valențe artistice și estetice, consecințele cele mai importante și mai profitabile pe termen lung fiind legate de **valorificarea patrimoniului muzical tradițional**.

Astfel, revirimentul spectaculos pe care îl dobândește creația muzicală românească este imens. Acesta a fost și motivul pentru care selecția de lucrări recomandate vine în întâmpinarea profesorului de educație muzicală / artistică prin implicarea mijloacelor moderne de exprimare ce solicită dimensiunea ludică a auditoriului și **promovează valorile europene**.

Demersul acesta își poate împlini menirea doar în măsura în care se va concretiza practic scopul principal și motivația care a stat la baza opțiunii noastre pentru un astfel de subiect: necesitatea stringentă a revigorării activității de învățare prin audiții muzicale din creația componistică românească, de valoare universală. Fără să fie doar o pledoarie pentru cunoașterea unor creații muzicale de certă valoare, dorim ca această lucrare să reprezinte o deschidere către prospectarea unor noi zone de interes artistic, în special muzical, care ar putea contribui la **împlinirea dezideratelor educaționale contemporane**.

„Muzica este o artă ce poate exprima cu mare plasticitate ideile nobile ale omului contemporan”.

Tudor Jarda

¹⁵ Cf. Laura Manolache, *Portret. Anatol Vieru*, Revista *Muzica*, Editura Muzica, nr. 2, București, 1996, pp. 4 – 26.

¹⁶ Vasile Donose, *Muzica, dimensiune specifică a culturii românești contemporane*, în: *Studii de muzicologie*, vol. XX, Editura Muzicală, București, 1987, p.27.

BIBLIOGRAFIE

- CONSTANTINESCU, Grigore – *Splendorile operei*, Dicționar de teatru liric, Editura Didactică și Pedagogică, ediția a III-a, București, 2008
- CONSTANTINESCU, Grigore – *O istorie a muzicii în pași de dans*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2011
- DĂNCEANU, Liviu – *Eseuri implozive*, Colecția Speculum Musicae, Editura Muzicală, București, 1998
- FIRCA, Clemansa Liliana – *Modernitate și avangardă în muzica ante- și interbelică a secolului XX (1900-1940)*, Editura Fundației Culturale Române, colecția *Istoriile secolului XX*, București, 2002
- HOFFMAN, Alfred – *Pentru o calitate înaltă a spectacolului de operă românească*, Revista *Muzica*, Editura Muzicală, București, nr. 8, 1980
- MUNTEANU, Gabriela – *Didactica educației muzicale*, Editura Fundației România de mâine, București, 2005
- RUSU, Gabriela – *Valori ale creației componistice românești. Ghid de audiție muzicală*, lucrare de grad, Iași, Universitatea Națională de Arte George Enescu, 2008
- SANDU-DEDIU, Valentina – *Muzica românească între 1944 – 2000*, Editura Muzicală, București, 2002
- SARCHIZOV, Sergiu – *Pledoarie pentru spectacolul de operă românească*, Revista *Muzica*, Editura Muzicală, nr. 8, București, 1980
- STAIKOVICI, Ianca – *Epoca traco-dacă reflectată în creația românească de operă*, Revista *Muzica*, Editura Muzicală, nr. 8, București, 1980
- VARGAS LLOSA, Mario – *Civilizația spectacolului*, traducere de Marin Mălaicu-Hondrari, Editura Humanitas, București, 2021

OPERA ROMÂNEASCĂ

- 1841 – 1824 Caudella, Eduard
- 1889 *Petru Rareș*
- 1847 – 1928 Dumitrescu, Constantin
- 1897 *Nini*
- 1858 – 1927 Cosmovici, Gheorghe
- 1905 *Mărioara*
 - 1910 *Fântâna Blanduziei*
- 1881 – 1955 Enescu, George
- 1936 *Oedip*
- 1883 – 1946 Zirra, Alexandru
- 1934 *Alexandru Lăpușneanu*
 - 1940 *Capra cu trei iezi*
- 1885 – 1978 Cuclin, Dimitrie
- 1911 *Soria*
 - 1921 *Traian și Dochia*
 - 1922 *Agamemnon*
 - 1925 *Bellerophon*
 - 1955 *Meleagridele*
- 1887 – 1968 Bretan, Nicolae
- 1921 *Luceafărul*
 - 1934 *Eroii de la Rovine*
 - 1937 *Horia*
 - 1939 *Arald*
 - 1943 *Golem*
- 1988 – 1940 Otescu, Ion Nonna
- 1938 *De la Matei cetire*
- 1890 – 1951 Nottara, Constantin C.
- 1932 *La drumul mare*
 - 1933 *Cu dragostea nu se glumește*
 - 1943 *Se face ziuă*
 - 1950 *Ovidiu*
- 1893 – 1975 Negrea, Marțian
- 1933 *Marin Pescarul*
- 1894 – 1968 Drăgoi, Sabin
- 1926 *Năpasta*
 - 1927 *Kir Ianulea*
 - 1946 *Horia*
 - 1957 *Năzdrăvăniile*
- 1899 – 1986 Barberis, Mansi
- 1946, rev.1971 *Domnița din depărtări*
 - 1958, rev.1968 *Apus de soare*
- 1899 – 1995 Bobescu, Constantin
- 1929 *Zobail*
 - 1934 *Trandafirii roșii*
- 1906 – 1976 Ionescu, Nelu
- 1960 *Punguța cu doi bani*
 - 1969 *Fagul Miului*
- 1906 – 1974 Buicliu, Nicolae
- 1970 *Doamna Chiajna*
- 1908 – 1983 Eisikovits, Max
- 1953 *Povestea țăpului*
- 1908 – 1980 Socor, Matei
- 1978 *Conu' Leonida față cu reacțiunea*
- 1909 – 1963 Constantinescu, Paul
- 1934 *O noapte furtunoasă*
 - 1956 *Pană Lesnea Rusalim*
- 1910 – 1966 Mendelsohn, Alfred
- 1964 *Michelangelo*
- 1914 – 1996 Dumitrescu, Gheorghe
- 1955 *Ion Vodă cel cumplit*
 - 1957 *Decebal*
 - 1959 *Răscoala*
 - 1969 *Meșterul Manole*
 - 1972 *Geniu pustiu (Poesis)*
 - 1975 *Vlad Țepeș*
 - 1977 *Orfeu*
 - 1982 *Marea iubire*
 - 1985 *Prometeu*
- 1921 – 2005 Lerescu, Emil
- 1968 *Ecaterina Teodoroiu*
 - 1969 *Peneș Curcanul*
 - 1981 *Steaua fără nume*
 - 1995 *Patima*
- 1922 Bratu, Nicolae
- 1968 *Stejarul din Borzești*
 - 1983 *Tudor din Vladimiri*
 - 1971 *Dreptul la dragoste*

- 1923 – 2007 Jarda, Tudor
- 1956 *Neamul Șoimăreștilor*
 - 1989 *Înger și Demon*
- 1924 – 2003 Sarchizov, Sergiu
- 1961 *Trei generații*
- 1925 – 2006 Profeta, Laurențiu
- 1984. *Povestea micului Pan*
- 1926 Trăilescu, Cornel
- 1961 *Motanul Încălțat*
 - 1974 *Bălcescu*
 - 1977 *Dragoste și jertfă*
- 1926 – 1998 Vieru, Anatol
- 1976 *Iona*
 - 1978-1988 *Praznicul calicilor*
 - 1983 *Telegrame*
 - 1983 *Temă cu variațiuni*
 - 1984 *Un pedagog de școală nouă*
- 1927 Petra - Basacopol, Carmen
- 1985 *Inimă de copil*
 - 1992 *Apostol Bologna*
- 1927 – 2008 Niculescu, Ștefan
- 1974 – 1975 *Cartea cu Apolodor*
- 1927 Bentoiu, Pascal
- 1964 *Amorul doctor*
 - 1966 *Hamlet*
 - 1968 *Jertfirea Ifigeniei*
- 1931 Junger, Erwin
- 1967 *Ciocanul satului*
- 1932 Popovici, Doru
- 1958 *Prometeu*
 - 1966 *Mariana Pineda*
 - 1978 *Noaptea cea mai lungă*
 - 1989 *Statornicie*
- 1932 – 2008 Stroe, Aurel
- 1969 *Premiul Nobel nu se va acorda*
 - 1970 *De Ptolemano*
 - 1978 *Orestia II*
 - 1983 *Orestia I*
 - 1985 *Orestia III*
- 1933 Țăranu, Cornel
- 1970 *Secretul lui Don Giovanni*
- 1935 Brânduș, Nicolae
- 1975 *Logodna*
 - 1987 *Arșița*
- 1937 - 1997 Cezar, Corneliu
- 1962 *Galileo Galilei*
 - 1989 *Pinocchio*
- 1938 – 1978 Glodeanu, Liviu
- 1963 *Zamolxe*
- 1940 – 2009 Voiculescu, Dan
- 1992 *Cântăreața cheală*
- 1940 Timaru, Valentin
- 1992 *Lorelei*
- 1947 Alexandra, Liana
- 1979 *Crăiasa zăpezii*
 - 1987 *În labirint*
- 1948 Popovici, Fred
- 1988 „G”
- 1951 Iorgulescu, Adrian
- 1991 *Revoluția*
- 1953 Misievici, Cristian
- 1995 *Farse medievale*
- 1953 Dinescu, Violeta
- 1992 *Erendira*
- 1953 Hölsky, Adriana
- 1988 *Libertatea lui Bremer*
 - 1994 *Zidurile*
- 1954 Nichifor, Șerban
- 1981 *Domnișoara Cristina*
- 1957 Cârnecki, Carmen Maria
- 1996 *Giacometti*
- 1958 Brumariu, Mihnea
- 1982 *Matca*
- 1963 Cojocaru, Dora
- 1996 *Riga Crypto și Lapona Enigel*
- 1962 Bacalu, Radu
- 1986 *Jacques sau Supunerea*
- 1967 Dediu, Dan
- 1994-1995 *Preludiu la după – amiaza unui grifon*
 - 1996 *Post – ficțiunea*

ANEXA BALETUL ROMANESC

- 1873 – 1953 Theodor Fuchs
- 1925 *Păunașul codrilor*
- 1890 – 1951 Constantin C. Nottara – 1931 *Iris*
- 1891 – 1971 Mihail Jora
- 1932 *La piață*
 - 1942 *Demoazela Măriuța*
 - 1954 *Când strugurii se coc*
 - 1965 *Întoarcerea din adâncuri*
- 1894 – 1974 Mihail Andricu
- 1932 *Taina*
 - 1951 *Luceafărul*
- 1898 – 1985 Marcel Mihalovici – 1926
Karaguez
- 1899 - 1976 Vasile Ijac – 1943 *Ivan Turbincă*
- 1900 – 1989 Zeno Vancea – 1943 *Priculiciul*
- 1918 – 2004 Liviu Comes – 1957 *Scușița roșie*
- 1919 – 1994 Mircea Chiriac
- 1964 *Iancu Jianu; Văpaia*
- 1923 – 1985 Florin Comișel
- 1958 *Sărbătoarea primăverii*
- 1909-1963 Paul Constantinescu
- 1939 *Nunta în Carpați*
- 1910- 1966 Alfred Mendelsohn
- 1948 *Harap-Alb*
 - 1956 *Călin*
- 1912 – 1978 Norbert Petri
- 1959 *Ion cel tare*
- 1917- 1985 Viorel Doboș
- 1960 *Păcală*
 - 1962 *Nunta în gospodărie*
- 1925 – 2006 Laurențiu Profeta
- 1947 *Soția căpitanului*
 - 1967 *Prinț și cerșetor*
 - 1972 *Marinarul visător*
- 1926 Cornel Trăilescu – 1965 *Nastasia*
- 1928 – 2000 Liviu Ionescu
- 1969 *Ciudatul trubadur*
- 1916 – 1980 Hilda Jerea - 1956 *Haiducii*
- 1931 Edwin Junger – 1964 *Întâlniri în beznă*
- 1932 Doru Popovici – 1969 *Nunta*

OPERETA ROMÂNEASCĂ

- 1823 – 1898 Flechtenmacher, Alexandru
- 1848 *Baba Hârca*
- 1841 – 1924 Caudella Eduard
- 1882 *Olteanca*
- 1853 – 1883 Porumbescu, Ciprian
- 1882 *Crai Nou*
- 1862 – 1908 Flondor, Tudor
- 1885 *Noaptea Sfântului Gheorghe*
 - 1901 *Moș Ciocârlan*
- 1847 – 1928 Dimitrescu, Constantin
- 1897 *Sergentul Cartuș*
 - 1898 *Nini*
- 1857 – 1917 Mureșianu, Iacob
- 1906 *Scara măței*
 - 1910 *Millo director*
- 1885 – 1921 Brătianu, Ionel
- 1912 *Izbânda dragostei*
 - 1916 *Dragostea Corinei*
- 1909 – 1985 Kirculescu, Nicolae
- 1951 *N-a fost nuntă mai frumoasă*
 - 1952 *Întâlnire cu dragostea*
- 1903 – 1984 Barbu, Filaret
- 1951 *Ana Lugojana*
 - 1956 *Plutașul de pe Bistrița*
 - 1964 *Târgul de fete*
- 1922 – 1985 Comișel, Florin
- 1954 *Culegătorii de stele*
 - *Soarele Londrei*
- 1905 – 1996 Roman, Elly
- 1957 *Colomba*
- 1901 – 1973 Dendrino, Gherase
- 1954 *Lăsați-mă să cânt*
 - 1960 *Lysistrata*
- 1910 – 1966 Mendelsohn, Alfred
- 1963 *Anton Pann*
- 1917 – 1985 Doboș, Viorel
- 1968 *Nimfa litoralului*

TRANSFORMAREA MINȚII
ROLUL NEUROPLASTICITĂȚII ȘI AL ABILITĂȚILOR DE VIAȚĂ ZILNICĂ
ÎN SPRIJINIREA ELEVILOR CU C.E.S.

*Prof. itinerant și de sprijin Raluca Rusu
Școala Gimnazială Specială "Constantin Păunescu" Iași,
punct de lucru Școala Gimnazială "Ștefan cel Mare" Dancu*

În ultimii ani, conceptul de neuroplasticitate a câștigat o atenție semnificativă în domeniul educației, oferind noi perspective asupra modului în care putem sprijini dezvoltarea elevilor cu cerințe educaționale speciale (CES).

Neuroplasticitatea este una dintre cele mai mari descoperiri științifice ale secolului XX. Inițial, oamenii de știință au crezut că, creierul adult este de neschimbat. Astăzi, știm că, creierul unei persoane se poate schimba la orice vârstă.

Neuroplasticitatea se referă la capacitatea creierului de a se modifica și adapta ca răspuns la experiențe și învățare. Este abilitatea creierului de a se schimba la orice vârstă - în bine sau în rău. (Dr. M. Merzenich)

Această descoperire deschide uși către abordări inovatoare și în educația specială, permițând transformarea vieții acestor copii prin îmbunătățirea abilităților lor. În acest context, explorarea rolului neuroplasticității devine esențială pentru a înțelege cum putem utiliza această proprietate remarcabilă a creierului pentru a sprijini mai bine elevii în drumul lor educațional și personal.

Creierul învață în permanență – aceasta este esența plasticității creierului.

Conștientizând acest lucru, putem să acționăm mult mai încrezători asupra elevilor cu CES, știind că ceea ce oferim își va găsi loc în creierul elevului.

Dar, să devenim conștienți de ambele "tăisuri" ale noii noastre cunoașteri. Faptul că un creier învață în permanență reprezintă un atuș și în același timp și o capcană. Dacă un copil învață ceva și atunci când este recompensat pentru un răspuns corect, și atunci când un comportament inadecvat i se trece cu vederea datorită dizabilității sale, și atunci când primește atenție și ce își dorește pentru că țipă sau devine agresiv, și atunci când este forțat să repete un cuvânt de nenumărate ori până reușește sau nu să îl rostească corect, să vedem câteva exemple de atușuri și de capcane ale neuroplasticității:

Atu

- Creierul formează noi abilități utile adaptării
- Flexibilizarea reacțiilor la mediu
- Adaptarea pozitivă la mediu
- Dezvoltarea creativității
- Dezvoltarea autocontrolului

Capcană

- Creierul învață cu ușurință comportamente nepotrivite
- Riscul dezvoltării unei dependențe de stimuli externi (tehnologie, recompense, îndrumări, aprobare, corectare)
- Dificultatea filtrării informațiilor relevante/ folositoare de cele neimportante
- Rigidizarea psihică și comportamentală
- Dezvoltarea de comportamente nepotrivite cauzate de lipsa de structură/ de claritate

Părinții elevilor cu CES sunt o verigă esențială în activitatea școlară, fără de care actul educațional nu are finalitate. Doar în viața de zi cu zi, în mediul lor, pot copiii cu CES să practice ceea ce învață la școală/ în cabinetele specialiștilor. Uneori procesul de a convinge părintele sau de a-l menține implicat în crearea unui mediu potrivit și sănătos pentru elevul cu CES, este dificil și cadrul didactic/ specialistul trebuie să fie cât mai clar, mai explicit și mai firesc în explicațiile și sugestiile pe care le oferă. Astfel, neuroplasticitatea devine o veste bună ce poate fi dată părinților, un argument pentru care ei să fie atenți la cum își educă copiii. Neuroplasticitatea poate fi echivalată cu un cuțit cu două tăișuri; unul bun care poate tăia pâinea (dezvoltarea abilităților și adaptarea la noile învățăminte), dar poate și răni (consolidarea comportamentelor negative în absența gestionării adecvate).

Deseori părinții, mai ales ai copiilor cu cerințe educaționale special se îngrijorează în legătură cu realizările academice ale copiilor lor. Se tem că, dacă un copil nu citește, nu știe să numere pe sărite sau nu înmulțește și împarte în timp ce colegii lor deja fac aceste lucruri, copiii lor vor rămâne în urmă. De multe ori părinții elevilor cu CES preiau din rolul profesorilor, concentrându-se pe achizițiile academice ale copiilor lor; ei solicită deseori cadrelor didactice direcții pentru a-și ajuta copiii să umple golurile academice. Unul dintre numeroasele riscuri ale acestei situații este faptul că ai lor copii devin supraîncărcați și confuzi, iar relația părinte-copil are de suferit prin presiunea care apare.

În cele ce urmează voi prezenta un instrument foarte clar și util de folosit în comunicarea și ghidarea părinților în dorința lor de a-și sprijini și susține copiii în dezvoltarea generală, cât și în evoluția școlară. Instrumentul se numește ”piramida învățării” și ilustrează un aspect ce trebuie păstrat permanent în vedere, și anume faptul că învățarea academică reprezintă doar o parte a întregului proces de învățare. Dacă ne imaginăm un iceberg,

învățarea academică se situează în vârful acestuia. Ceea ce stă la baza icebergului, deci ceea ce susține învățarea academică sunt esențialele care îi privesc pe părinți și de care aceștia se pot ocupa în viața de zi cu zi, în cel mai firesc mod posibil.

Mary Sue Williams și Sherry Shellenberger, terapeuți ocupaționali, au dezvoltat piramida învățării pentru a prezenta abilitățile care preced învățarea academică, așa-numitele blocuri de construcție pe care un copil trebuie să le dezvolte pentru a construi abilități academice bine fundamentate și stabile. În cazul în care un bloc este puțin instabil, dar celelalte blocuri sunt la locul lor și bine fixate, învățarea este probabil să se desfășoare fără probleme și fără evenimente neplăcute. Dacă unele blocuri lipsesc și altele sunt instabile, procesul de învățare va fi destul de dificil. Dacă multe blocuri nu sunt fixate sau sunt subdezvoltate, învățarea academică devine imposibilă.

Fig. 1 – Piramida învățării, Williams și Shellenberger, 1994

Să privim piramida: aceasta este împărțită pe patru blocuri fundamentale, patru etaje. Observăm că învățarea academică se află la ultimul etaj, fiind susținută de blocul numit: abilitățile de viață zilnică (Activities of Daily Living) și comportamentul. Funcțiile executive, inteligența emoțională și abilitățile sociale se încadrează în această categorie. Aceste abilități necesită mai mult timp pentru a se dezvolta și sunt adesea abordate simultan cu învățarea academică, dar este esențial de menționat că fără ele învățarea academică este greoaie, lacunară și nefuncțională, ineficientă.

Aspectul important de cunoscut pentru părinți este faptul că aceste abilități sunt cele la care trebuie și pot lucra ei în viața de zi cu zi alături de ai lor copii.

- Funcțiile executive includ: planificarea, organizarea și prioritizarea sarcinilor.
 - Inteligența emoțională este abilitatea de a recunoaște emoțiile zilnice, de a le procesa și de a se recupera după episoade neplăcute. Aceasta implică, de asemenea, încrederea în sine și autocontrolul.
 - Abilitățile sociale reprezintă capacitatea de a interacționa cu succes cu ceilalți, de a gestiona și controla propriile comportamente în timpul interacțiunilor cu alții.
- Cogniția și intelectul, sau abilitățile academice, includ alfabetizarea, calculul și gândirea critică. Ele se află în vârful piramidei, sau vârful icebergului. Ele sunt abilitatea finală, de vârf, care va apărea cu siguranță, cu condiția ca restul piramidei să fie stabil.

Iată câteva argumente pentru care este important ca părinții să se ocupe de abilitățile de viață zilnică (ADL-uri) pentru a susține implicit și dezvoltarea academică a copiilor:

1. Dezvoltarea funcțiilor executive – prin implicarea copiilor în activități zilnice, părinții îi ajută să dezvolte planificarea, organizarea și prioritizarea sarcinilor, abilități esențiale în viață. De exemplu, atunci când un copil este responsabil de organizarea propriului ghiozdan, de planificarea unei sarcini simple (traiatul rufelor în mașina de spălat), el învață cum să gestioneze și să prioritizeze timpul și resursele.

2. Îmbunătățirea inteligenței emoționale, crucială pentru succesul pe termen lung – copiii capabili să își gestioneze emoțiile și să se recupereze după momentele dificile sunt mai bine echipați pentru a face față provocărilor academice. Prin încurajarea dezvoltării emoționale și oferirea de sprijin în gestionarea emoțiilor, părinții pot contribui la o experiență academică mai pozitivă și mai eficientă.

3. Dezvoltarea abilităților sociale, fundamentale pentru succesul în mediul școlar - capacitatea de a colabora cu colegii, de a comunica eficient și de a gestiona conflictele este esențială pentru învățarea în grup și pentru participarea activă în activitățile școlare. Prin încurajarea interacțiunilor sociale pozitive și prin modelarea comportamentului adecvat, părinții pot contribui la dezvoltarea unor abilități sociale solide care vor sprijini învățarea academică.

4. Formarea obiceiurilor de viață sănătoase - ADL-urile includ și formarea unor obiceiuri de viață sănătoase, cum ar fi igiena personală, alimentația echilibrată și menținerea unui program regulat de somn. Aceste obiceiuri sunt esențiale pentru starea generală de bine și pentru performanța academică. Un copil odihnit și sănătos este mai capabil să se concentreze și să participe activ la orele de curs.

5. Construirea încrederii în sine și a autonomiei - implicând copiii în activitățile de zi cu zi și oferindu-le responsabilități adecvate vârstei lor, părinții contribuie la construirea

încrederii în sine și a autonomiei. Copiii care se simt capabili și responsabili sunt mai predispuși să abordeze sarcinile academice cu o atitudine pozitivă și să depășească obstacolele cu mai multă ușurință.

6. Stabilirea unei baze solide pentru învățarea academică – ADL-urile sunt, în esență, blocurile de construcție pe care se bazează învățarea academică. Fără o bază solidă în aceste abilități fundamentale, copiii pot întâmpina dificultăți semnificative în învățarea academică. O fundație stabilă în ADL-uri asigură că ai noștri copii sunt pregătiți să abordeze cerințele academice cu succes.

În contextul discuției despre neuroplasticitate, piramida învățării reprezintă instrumentul vizual prin care putem explica părinților că ceea ce se întâmplă în viața copilului în viața de zi cu zi, înafara pereților claselor, este semnificativ pentru dezvoltarea lor. Știind că al nostru creier nu se poate abține să nu învețe în orice moment și din orice (nu doar din cele bune oferite de noi copiilor), le putem explica părinților, cum orice comportament, orice obișnuință aparent ”nevinovată” permisă a se perpetua în viața copilului, poate fi piedică în dezvoltarea sa academică și în final în atingerea obiectivului suprem și anume acela de a susține dezvoltarea unor persoane cât mai independente, autonome, funcționale și în bunăstare posibil în această lume în care trăim. Lipsa regulilor, neimplicarea copiilor în activitățile casnice, îndeplinirea tuturor dorințelor acestora, oferirea a prea mult sprijin și multă protecție, în final nepermiterea vieții așa cum este ea, să ajungă la copil, îl va lipsi pe acesta de șansa de a-și dezvolta abilitățile necesare supraviețuirii.

Creierului copilului, oricât de afectat ar putea fi, conform diagnosticelor medicale și de specialitate, părintele trebuie să știe că acest creier are permanent abilitatea de a se înnoi, că învață în permanență și de aceea este nevoie să rămânem treji și să oferim copiilor medii de învățare stimulante și încurajatoare.

În concluzie, prin cultivarea abilităților de viață zilnică, părinții nu doar că îmbunătățesc calitatea vieții copiilor lor, dar și creează condițiile necesare pentru succesul academic pe termen lung.

Bibliografie:

1. Mary Sue Williams și Sherry Shellenberger, How Does Your Engine Run? A Leader's Guide to the Alert Program for Self-Regulation, Editura TherapyWorks, Inc., Albuquerque, New Mexico, 1996
2. Michael Merzenich, Soft-Wired: How the New Science of Brain Plasticity Can Change Your Life, Editura Parnassus Publishing, San Francisco, California, 2013
3. www.neuromovement.com

CE SUNT EMOȚIILE?

CUM LE GESTIONĂM ȘI CARE ESTE IMPORTANȚA LOR?

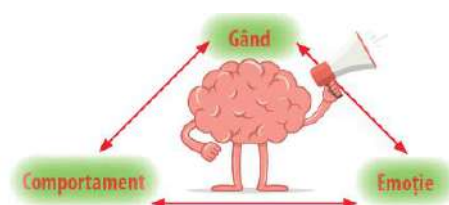
Prof. Diana Sălăgean,

Școala Gimnazială Șieu (Bistrița-Năsăud)

Cu toții am întâlnit acest termen de „emoție„. Simțim emoții dinainte de a învăța să vorbim. Acestea sunt mereu cu noi și dau o coloratură gândurilor și evenimentelor din viața noastră. Emoțiile sunt o modalitate prin care putem transmite mesaje non-verbale, și putem fi înțeleși de oameni din toate culturile lumii. Emoțiile sunt trăiri afective pozitive sau negative care apar ca răspuns la evenimentele cu care ne confruntăm de-a lungul vieții.

Cât de important este să identificăm corect emoțiile noastre?

Emoțiile corect indentificate ne oferă mesaje despre nevoile noastre. Emoțiile ne ajută să relaționăm, să îi înțelegem și chiar să îi ajutăm pe cei din jur. Trăirile emoționale ne oferă informații despre mediul în care trăim (dacă suntem în pericol, dacă mediul este plăcut, dacă activitatea noastră ne oferă satisfacție). **Gândurile** pe care le poți avea în fața diferitelor evenimente sau situații de viață declanșează **emoții** și se exprimă prin **comportamentele** observate. Este important să știi că, de cele mai multe ori, **emoțiile** îți transmit mesaje despre **nevoile** tale neîmplinite: „Sunt furios pentru că am nevoie să fiu respectat”, „Mi-e frică și am nevoie de protecție”, „Sunt fericit și vreau să împărtășesc cu ceilalți”, „Sunt trist și am nevoie de sprijin”.

Uneori, chiar când emoțiile trăite sunt negative, ele sunt sănătoase și folositoare, deoarece te mobilizează să acționezi constructiv asupra situației nedorite și să alegi comportamente potrivite, să faci modificările necesare, potrivit nevoilor tale. Alteori, când emoțiile sunt foarte intense și te copleșesc, se pot exprima prin comportamente și reacții extreme ce conduc la conflict, fără să te sprijine în împlinirea propriilor nevoi sau chiar încălcându-le pe ale celorlalți. Observă-ți gândurile și exersează exprimarea emoțiilor prin comportamente adecvate, în acord cu nevoile personale și cu specificul situațiilor prin care treci zi de zi.

Descrierea celor 6 emoții valabile în toate culturile lumii.

Furia este o emoție puternică, ce ne face să acționăm impulsiv sau agresiv. Furia apare atunci când limitele noastre sunt încălcate. La nivelul corpului furia se manifestă prin puls crescut, stare de agitație și iritabilitate crescută, tonul vocii devine mai ferm și mai ridicat. În unele cazuri, în accesele

de furie apare un tremur vizibil la nivelul membrelor. La nivelul expresivității, furia se manifestă prin încruntare și un chip încordat. Uneori ni se poate înroși chipul atunci când suntem furioși.

Tristetea este o emoție care apare atunci când ne confruntăm cu evenimente negative. În general evenimentele legate de pierdere ne provoacă tristețe (pierderea unei persoane apropiate, a unui obiect, a unui loc de muncă, a unei relații). La nivelul fiziologic, tristețea se manifestă prin oboseală psihică și fizică, neliniște, sentimentul de gol interior, câteodată apare și somatizarea – prin presiune la nivelul pieptului sau al abdomenului. O persoană tristă poate fi observată ușor, prin expresivitatea feței. Colțul buzelor sunt îndreptate în jos, iar colțurile interne ale sprâncenelor sunt ridicate în sus.

Surpinderea este o emoție care apare în urma unui eveniment pozitiv sau a unui eveniment negativ. La nivelul organismului, surprinderea se manifestă prin creștere a pulsului, sentimentul intens de gol în stomac, tresărire. Dacă factorul declanșator a fost unul negativ, corpul intra într-o stare de alertă și se pregătește să gestioneze evenimentul negativ. La nivel fizionomic surprinderea poate fi recunoscută prin deschiderea mai proeminentă a ochilor, gură deschisă larg și sprâncenele ridicate.

Frica este emoția cauzată de un eveniment amenințător. La nivel corporal frica își face simțită prezența prin tahicardie (ritm cardiac crescut), hiperventilație (respirație rapidă), transpirarea palmelor, nod în gât, senzație de panică, tremurat la nivelul întregului corp. La nivel expresiv frica poate fi distinsă prin, ochii care sunt larg deschiși și un chip foarte tensionat.

Dezgustul este emoția care apare în momentul în care intrăm în contact cu lucruri pe care le considerăm neplăcute, inestetice, respingătoare. La nivel corporal, dezgustul se manifestă prin apariția stării de greață și a disconfortului din zona stomacului. La nivel expresiv dezgustul se evidențiază prin faptul că buza superioară este ridicată la maximum, buza de jos este ridicată la rândul ei (ieșind puțin în afară). Nările sunt ridicate și nasul este încrețit.

Fericirea este o emoție plăcută, care apare atunci când în viața noastră apar evenimente pozitive, când primim ceea ce ne dorim, sau când ne atingem obiectivele propuse. La nivel fiziologic fericirea se manifestă printr-o agitație și o creștere a energiei. Pot apărea furnicături în corp, și chiar o presiune care este caracterizată că fiind plăcută, la nivelul pieptului. La nivel expresiv, fericirea se evidențiază

printr-o radiere a fetei. O persoană, atunci când este fericită zâmbește, ochii îi sunt luminoși iar obrajii sunt ridicați.

Bibliografie:

Autori: Monica Columban, Dorina Kudor, Lenuța Sfirlea, Dorina-Anca Talaș -, „Consiliere și dezvoltare personală”-București-2017;

Autori: Gabriela Bărbulescu, Daniela Beșliu, Cristina Maria Gunea, Angelica Sima, Elena-Cristina Sima, Daniela Stoicescu: -, „Consiliere și dezvoltare personală”-Litera-București-2023;

Sursa Google:

- <https://www.scientia.ro/homo-humanus/51-psihologie/468-ce-sunt-si-care-sunt-emotiile.html>
- <https://gokid.ro/emotii-umane-liste-utile-de-emotii-pozitive-si-negative/>
- <https://hilio.com/ro/blog/terapie/emotiile-ce-sunt-de-unde-vin-si-cum-le-putem-controla>

IMPACTUL ACTIVITĂȚILOR NONFORMALE ÎN EVOLUȚIA PROGRESULUI ȘCOLAR

Doina Sandu

Școala Gimnazială Nr. 1 Hârșova

Problematica educației a dobândit în societatea contemporană noi conotații, date de schimbările fără precedent din toate domeniile vieții sociale. Educația depășește limitele exigențelor și valorilor naționale și tinde spre universalitate, spre patrimoniul valoric comun al umanității. Un curriculum unitar nu mai poate răspunde nevoilor individului în formare, iar dezideratul educației permanente tinde să devină o realitate de necontestat. Astfel, fără a nega importanța educației de tip curricular, devine tot mai evident faptul că educația extracurriculară, adică cea realizată dincolo de procesul de învățământ, își are rolul și locul bine stabilit în formarea personalității tinerilor.

Într-o societate determinată istoric, sistemul de educație se materializează printr-o educație de tip formal, nonformal sau informal, incluzând toate dimensiunile (intelectuale, morale, estetice, tehnologice, fizice) implicate în cadrul acțiunilor educaționale.

Educația extracurriculară își are rolul și locul bine stabilit în formarea personalității copiilor. Educația prin activitățile extracurriculare urmărește identificarea și cultivarea corespondenței optime dintre aptitudini, talente, cultivarea unui stil de viață civilizat, precum și stimularea comportamentului creativ în diferite domenii. Începând de la cea mai fragedă vârstă, copiii acumulează o serie de cunoștințe punându-i în contact direct cu obiectele și fenomenele din natură. Trebuința de a se juca, de a fi mereu în mișcare, este tocmai ceea ce ne permite să împăcăm școala cu viața. În realizarea acestor activități obiectivele instructiv – educative trebuie să primeze, dar să fie prezentate în mod echilibrat și momentele recreative, de relaxare și atunci rezultatele vor fi întotdeauna deosebite. În cadrul acestor activități elevii se deprind să folosească surse informaționale diverse, să întocmească colecții, să sistematizeze date, *învață să învețe*. Prin faptul că în asemenea activități se supun de bună voie regulilor, asumându-și responsabilități, copiii se autodisciplinează.

Activitățile extracurriculare se referă la totalitatea activităților educative organizate și planificate în instituțiile de învățământ sau în alte organizații cu scop educațional, dar mai puțin

riguroase decât cele formale și desfășurate în afara incidenței programelor școlare, conduse de personale calificate, cu scopul completării formării personalității elevului asigurată de educația formală sau dezvoltării altor aspecte particulare ale personalității acestuia.

Cadrul didactic are, prin acest tip de activități, posibilități deosebite să-și cunoască elevii, să-i dirijeze, să le influențeze dezvoltarea, să realizeze mai ușor și mai frumos obiectivul principal al școlii și al învățământului primar – pregătirea copilului pentru viață.

Scopul activităților extrașcolare este dezvoltarea unor aptitudini speciale, antrenarea elevilor în activități cât mai variate și bogate în conținut, cultivarea interesului pentru activități socio-culturale, facilitarea integrării în mediul școlar, oferirea de suport pentru reușita școlară în ansamblul ei, fructificarea talentelor personale și corelarea aptitudinilor cu atitudinile caracteriale. Activitățile extrașcolare se desfășoară într-un cadru informal, ce permite elevilor cu dificultăți de afirmare în mediul școlar să reducă nivelul anxietății și să-și maximizeze potențialul intelectual.

Ca orice demers orientat către o finalitate, activitatea extracurriculară presupune o anume structurare și organizare, asigurate de corelarea activităților de proiectare, implementare și evaluare. Reușita activităților extracurriculare rezidă deci în gestionarea celor trei procese și în asigurarea relației ce se stabilește între acestea. În cadrul activităților extracurriculare, cele trei procese nu se constituie în procese originale, diferite cu mult de caracteristicile identificabile în orice situație educațională din școală, dar esența lor stă în particularizare, prin prisma specificului categoriei de activități extracurriculare pe care le vizează.

Bibliografie:

1. Cristea S., (2016). Pedagogia/ Științele pedagogice/Științele educației, Editura Didactică Publishing House, București.
2. Cristea S., (2017). Conținuturile și formele generale ale educației, Editura Didactică Publishing House, București.
3. Cucoș, C., (2002). Educația. Dimensiuni culturale și interculturale, Editura Polirom, Iași.
4. https://www.ted.com/talks/sir_ken_robinson_do_schools_kill_creativity?language=ro (07.04.2020).

Importanța Inovării în Educație

de prof. Serban Elena Alina

Colegiul National ‘Mihai Eminescu’+ Liceul Teoretic de Informatica ‘Alexandru Marghiloman’+ Scoala Gimnaziala ‘Nicu Constantinescu’, Buzau.

Inovarea educativă reprezintă o necesitate în societatea contemporană, oferind soluții creative la provocările din domeniul educației și, în același timp, stimulează dezvoltarea abilităților critice și creative la elevi. În acest proces, rolul profesorului în promovarea inovării educaționale variază, aceștia pot fi piloni în procesul de inovare educațională, pot încuraja gândirea critică și creativă la elevi sau pot folosi tehnologii moderne pentru a crea experiențe de învățare captivante prin metode eficiente de promovare a inovării educaționale, de exemplu colaborarea între profesori și elevi, esențială pentru inovare, schimbul de idei care poate genera soluții inovatoare în procesul de învățare sau accesul la resurse educative variate care poate inspira inovarea în clasă.

Putem vorbi și de beneficiile inovării educaționale: elevii devin mai implicați în procesul de învățare, încrederea și creativitatea lor sunt stimulate, iar performanțele școlare se îmbunătățesc semnificativ.

În acest proces de Implementare a Inovării Educaționale pot apărea și provocări. Lipsa resurselor financiare poate împiedica inovarea în școli, Resistența la schimbare din partea unor profesori poate fi o piedică. Necesitatea unei formări continue pentru a promova inovația în educație.

Utilizarea metodelor interactive în procesul de predare-învățare reprezintă o inovare didactică deosebit de benefică. Aceste metode permit implicarea activă a elevilor în procesul de învățare, facilitând înțelegerea și reținerea informațiilor. Prin intermediul interacțiunii și colaborării, elevii devin mai implicați și motivați să-și dezvolte abilitățile și cunoștințele. Astfel, utilizarea metodelor interactive poate contribui semnificativ la îmbunătățirea calității actului educațional.

Metodele interactive în procesul de predare-învățare includ o varietate de tehnici și strategii care implică participarea activă a elevilor. Acestea pot fi utilizate în diferite contexte educaționale, cum ar fi învățământul preșcolar, școlar sau universitar. Printre exemplele de metode interactive se numără:

1. *Brainstorming*: Elevii sunt încurajați să genereze idei și soluții într-un mod creativ și liber. Profesorul poate invita elevii să genereze idei pentru rezolvarea unei probleme matematice complexe sau pentru identificarea unor soluții inovatoare în cadrul unui proiect de cercetare.
2. *Studii de caz*: Elevii analizează situații concrete și aplică cunoștințele teoretice în rezolvarea problemelor. Elevii pot analiza un caz practic din domeniul istoriei sau al științelor sociale și pot identifica cauzele și consecințele unor evenimente istorice sau sociale importante.
3. *Jocuri de rol*: Elevii își asumă diverse roluri și interacționează într-un context simulat pentru a înțelege mai bine diverse perspective. Elevii pot fi implicați într-un joc de rol în care fiecare își asumă rolul unui personaj istoric sau literar și interacționează pentru a rezolva o situație conflictuală sau pentru a dezvolta un dialog creativ
4. *Dezbateri*: Elevii argumentează și susțin puncte de vedere diferite pe diverse teme, dezvoltând abilități de comunicare și gândire critică. Elevii pot participa la o dezbatere pe tema unui subiect controversat din domeniul științific sau social, argumentând și susținând puncte de vedere diferite într-un cadru organizat și respectuos.
5. *Lucrul în echipă*: Elevii colaborează pentru rezolvarea unor sarcini sau proiecte comune, învățând să lucreze împreună și să-și împartă responsabilitățile. Elevii pot fi împărțiți în echipe pentru a rezolva o problemă complexă sau pentru a crea un proiect comun, colaborând și comunicând eficient pentru a atinge un obiectiv comun.

Aceste metode interactive pot fi adaptate în funcție de obiectivele de învățare și de particularitățile grupului de elevi, contribuind la creșterea implicării și motivației acestora în procesul educațional. Aceste exemple ilustrează modul în care metodele interactive pot fi aplicate în diverse contexte educaționale pentru a spori implicarea și înțelegerea elevilor în procesul de învățare.

În contextul actual al tehnologiei și al schimbărilor rapide din societate, există o serie de metode moderne și inovatoare care pot fi integrate în procesul de predare-învățare pentru a spori implicarea și eficacitatea educației. Unele exemple de metode moderne includ:

1. *Învățare bazată pe proiecte*: Elevii lucrează la proiecte practice și relevante, care îi implică în rezolvarea problemelor reale și în aplicarea cunoștințelor în contexte concrete.
2. *Învățare bazată pe jocuri*: Utilizarea aplicațiilor și platformelor interactive pentru a crea experiențe de învățare captivante și motivante, care să stimuleze participarea și implicarea elevilor

și pentru a crește motivația și implicarea elevilor. De exemplu, puncte, clasamente și recompense pentru realizările academice.

3. *Învățare online*: Utilizarea platformelor de e-learning și a resurselor digitale pentru a oferi acces la informații și materiale educaționale variate, adaptate nevoilor și ritmului de învățare al fiecărui elev.

4. *Realitatea virtuală și augmentată*: Integrarea tehnologiilor VR și AR în procesul de predare-învățare pentru a oferi elevilor experiențe de învățare interactive și captivante.

5. *Colaborare online*: Utilizarea uneltelor de colaborare și comunicare online pentru a facilita interacțiunea și colaborarea între elevi și profesori, indiferent de distanță sau locație.

6. *Flipped Classroom (Clasa inversată)*: Elevii își studiază materialele de învățare acasă, iar timpul petrecut în clasă este folosit pentru activități practice, discuții și colaborare în echipă

Aceste exemple de metode moderne interactive în procesul de predare-învățare reflectă adaptarea la evoluția tehnologică și la nevoile și preferințele elevilor din era digitală.

În concluzie, inovarea educațională reprezintă cheia pentru un sistem de învățământ durabil și eficient. Profesorii au un rol crucial în promovarea inovării și în crearea unui mediu propice pentru dezvoltarea continuă a elevilor. Prin colaborare și acces la resurse diverse, putem transforma procesul de învățare într-o experiență captivantă și benefică pentru toți cei implicați.

EFICIENTIZAREA COMUNICĂRII DIDACTICE ÎN EDUCAȚIA INCLUZIVĂ

profesor ȘERCĂIANU CRISTINA NICULINA

GRĂDINIȚA CU P.P. NR. 9 CÂMPINA

Eficientizarea comunicării trebuie să reprezinte o preocupare imperativă a fiecărui profesor. „Un bun educator” nu mai poate fi doar acela care posedă solide cunoștințe de specialitate, ci în primul rând acela care se dovedește a fi un bun comunicator și care demonstrează constant, în procesul relaționării cu educabilii, că este interesat de modul în care copiii recepționează mesajele sale, de impactul acestora, de îmbunătățirea comunicării.

Astfel, cunoașterea propriilor emoții, reglarea și adaptarea lor la particularitățile locutorului nostru în comunicare îi asigură acesteia o eficiență sporită. Interpretarea sentimentelor, analiza obiectivă a relațiilor și situațiilor în care acționăm și ajustarea comportamentelor în funcție de context reprezintă cerințe obligatorii pentru educatori și acțiuni care trebuie învățate de către educabili.

Pentru a-i instrumenta pe copii, pe tineri cu un set de competențe emoționale cu ajutorul cărora să-și poată optimiza comunicarea cu ei înșiși, dar și cu ceilalți, trebuie să învățăm mai întâi noi, părinți, profesori, educatori, în general, să respectăm și să aplicăm următoarele principii:

- *să devenim conștienți de sentimentele noastre și de cele ale celor din jurul nostru;
- *să ne implicăm și să încercăm să înțelegem punctele de vedere ale celorlalți;
- *să ne menținem calmul;
- *să gândim pozitiv, să ne stabilim obiective și să urmărim atingerea lor;
- *să folosim cele mai bune aptitudini de a lucra cu oamenii în relațiile noastre. (Elias, Tobias și Friedlander, 2003, 22).

Calitatea mesajului transmis de profesor este o prima exigentă a eficientizării didactice. Într-o relație de comunicare mesajul transmis de profesor copilului, trebuie să fie clar exprimat și convingător. Aceasta depinde de forța și tăria argumentelor. Pentru a-și asigura persuadarea, profesorul trebuie să facă apel la ceea ce-l impresionează pe elev. Argumentele, credibilitatea profesorului are o mare importanță în comunicarea didactică, pentru că gradul de receptivitate a mesajului, captarea auditorului-clasă, atmosfera favorabilă sau defavorabilă sunt dependente de aceasta credibilitate.

Conștientizarea propriilor sentimente trebuie completată de cunoașterea sentimentelor celorlalți. Ca dascăl, dar totodată și ca bun comunicator, este absolut necesar să fii empatic, dovedind constant că încerci să-i înțelegi pe ceilalți și să le împărtășești sentimentele.

Empatia, aspect definitoriu pentru inteligența emoțională, reprezintă, în mod cert, o cale sigură pentru eficientizarea comunicării. În orice proces comunicațional, educatorul încearcă să își controleze propriile emoții, dar valorificându-și capacitatea empatică, încearcă, în același timp, să dirijeze și emoțiile celor pe care dorește să îi influențeze.

Empatia rămâne deci, dincolo de orice paradigmă educațională, o condiție *sine qua non* a unui demers educațional de calitate și a unei comunicări eficiente. Ea îi permite educatorului să se transpună în sufletul copiilor, să înțeleagă modul lor de a gândi, de a simți, să anticipeze posibile reacții comportamentale la diverse situații de comunicare etc. și, astfel, să-și adecveze discursul la particularitățile acestora, „modelând” comunicarea într-un chip optim.

Stilul empatic, adoptat de fiecare participant la procesul comunicării, potențează acest proces, conferindu-i un plus de eficiență. H. Murray (1972, 22) considera că profesorii care manifestă calități empatică și dezvoltă relații sincere, autentice cu preșcolarii, sunt eficienți în activitatea de predare. Ei reprezintă, de asemenea, reale modele comunicaționale cu care elevii se pot identifica, această identificare având efecte pozitive atât asupra învățării, cât și asupra formării/dezvoltării propriilor competențe de comunicare.

Un profesor empatic va utiliza feedback-ul ca instrument de optimizare a comunicării, oferindu-l la momentul oportun și asigurându-se că beneficiarul acestuia este pregătit să îl primească și să îl valorifice. În caz contrar, el conștientizează că relația de comunicare s-ar putea deteriora.

Dascălul este interesat să afle dacă mesajul său a fost recepționat și să ia măsuri de ameliorare a emisiei în cazul în care a constatat distorsiuni ori obstacole în comunicare. Feedback-ul cel mai natural și cel mai spontan este primit de profesor dacă își observă cu atenție copiii. Orice profesor trebuie să știe să utilizeze ca sursă a feed-back-ului canalele considerate fundamentale în comunicarea nonverbală: expresiile fețelor elevilor; »limbajul ochilor» »limbajul trupului» (gesturi, mișcări) constituie un mijloc de a sesiza implicarea preșcolarilor, interesul, dar și atitudinea acestora față de profesor.

Alături de feedback și aflată într-o relație de interdependență cu acesta, o altă componentă fundamentală a comunicării este ascultarea. Activă, interactivă sau empatică, ascultarea condiționează recepționarea corectă și retenția mesajului transmis, dar și înțelegerea

emoțiilor de dincolo de cuvinte. Practicând oricare dintre aceste forme ale ascultării, dar în special pe cea empatică, „(...) ascultătorul încearcă să adopte cadrul de referință afectiv al vorbitorului pentru a-l înțelege mai bine” (Cândea, Cândea, 2005, 149) și pentru a comunica mai eficient. „Ascultând empatic „atingem” sufletul interlocutorului, înțelegem ce simte, ce se află „în spatele” a ceea ce face sau spune. Îl ascultăm nu numai cu urechile pentru a „traduce” limbajul verbal și paraverbal, sau cu ochii, pentru a „traduce” limbajul nonverbal al vorbitorului, ci îl ascultăm și cu „inima” pentru a-i înțelege sentimentele, emoțiile, atitudinile, percepțiile, motivația; îl ascultăm cu dorința de a-l înțelege.” (Cândea, 2005, 163).

În psihologia socială este din ce în ce mai relevantă ideea că o comunicare interindividuală este determinată, înainte de toate, de tipul de relație existent între cele două persoane aflate în interacțiune. Această relație rezultă din atitudinile dezvoltate de cei doi interlocutori. Plecând de la tipologia atitudinilor interindividuale (atitudine de interpretare, de evaluare, de ajutor, de consiliere), Jean-Claude Abric (200) stabilește cinci reguli ale unei comunicări eficiente și de calitate:

- să asculți (să ții seama de punctul de vedere al celuilalt)
- să observi (să te interesezi de tot ceea ce se petrece în situația de comunicare)
- să analizezi (să degajezi elementele componente ale câmpului psihologic și social care îi determină pe indivizi)
- să te exprimi (să-ți spui punctul de vedere în funcție de interlocutor sau de natura comunicării)
- să controlezi (să urmărești calitatea și relevanța mesajului, precum și procesele care pot perturba transmisia)

Fiecare dintre aceste exigențe are o importanță aparte în comunicarea didactică, deoarece este prin excelență o comunicare de tip social, ce se desfășoară în cadrul grupului. A-l asculta pe celălalt înseamnă a-ți forma o imagine adecvată despre ceea ce spune acesta. Condiția primordială a comunicării didactice eficiente este ascultarea interlocutorului.

Clasa este un grup educațional care funcționează și este organizat în vederea realizării și desfășurării procesului instructiv-educativ. De aceea, având scopuri de ordin formativ, interacțiunea membrilor se realizează distinct la două niveluri: interacțiunea profesor – copil și interacțiunea copil - copil.

Interacțiunea profesor – copil permite constituirea unor roluri active, dinamice, deoarece profesorul se raportează în primul rând la preșcolari. Astfel, J. Withal (1949) distinge 7 roluri

ale profesorului în raport cu copiii: *îi ajută și îi sprijină, îi confirmă, le pune probleme, se arată indiferent, îi îndrumă, îi dezaprobă, îi încurajează* să se ajute singur. Prin comportamentul său, profesorul poate confirma sau infirma așteptările celorlalți față de el, confirmarea ducând la o echilibrare a rolurilor, iar infirmarea generând un conflict de rol.

Comunicarea profesor – preșcolar este foarte importantă din punct de vedere psihosocial, având o puternică încărcătură afectivă ce facilitează apariția celui climat psihosocial care poate amplifica sau diminua colaborarea dintre cei doi parteneri. Prin umanizarea și personalizarea interacțiunii educaționale, profesorul „devine acea persoană care creează condițiile ca preșcolarul să se comporte într-un anumit fel, să-și pună probleme și sarcini de cunoaștere, stimulează și întreține activismul investigator al copilului”.

Pentru profesor, respectarea acestui ansamblu de exigente ale unei comunicării didactice eficiente înseamnă a dispune de *competența comunicatională* (aptitudinea de a comunica eficient în orice situație).

În relația de comunicare, profesorul trebuie să își asume rolul de o asemenea manieră, încât

copilul să simtă că se dorește întâlnirea cu el ca persoană și partener de dialog. Copilul nu trebuie să se simtă nici judecat, nici interpretat, nici sfătuit, nici manipulat prin întrebări. El trebuie să se simtă ascultat. A ști să ascuți este caracteristica fundamentală a unei comunicării ce favorizează exprimarea celui alt (absența comunicării poate rezulta și din absența ascultării reale a interlocutorului).

Cadrele didactice trebuie să stăpânească arta conversației. Aceasta este o condiție obligatorie a eficientizării procesului de învățământ.

Un dascăl este apreciat, respectat și iubit doar dacă știe să realizeze, prin conversație, un climat propice studiului în cadrul colectivului pe care îl conduce.

Bibliografie

- Dinu Mihai, (2004). *“Fundamentele comunicării interpersonale”*, București: Editura All,
- Breben, S. ; Fulga, M.; Gongea, E.; Ruiu, G. (2008) . *“Învățământul preșcolar în mileniul III”*, Craiova: Editura Reprograph
- L.Șoitu, (1984). « *Condiționarea psihologică a mesajului audio-vizual* », în « *Psihologia în România* », București: ASSP-AP,

INOVAREA EDUCAȚIONALĂ ÎN PREDAREA DISCIPLINELOR TEHNICE

Prof.Serte Marilena Georgia

Liceul Tehnologic Special nr 1 Oradea

Inovarea educațională în disciplinele tehnice reprezintă o abordare complexă care vizează îmbunătățirea procesului de învățare și predare prin introducerea de metode, tehnici și practici noi. Aceasta implică implementarea unor strategii inovative de predare, evaluare și colaborare, precum și adaptarea la schimbările tehnologice din domeniu. Focusul principal este să se asigure că studenții își dezvoltă competențele necesare pentru a face față cerințelor actuale și viitoare ale pieței de muncă, prin utilizarea unor metode de predare care să îi motiveze și să îi pregătească pentru provocările tehnologice din domeniul lor de specializare.

Metodele și tehnicile avansate în predarea materiilor tehnice pentru dezvoltarea competențelor sunt de o importanță supremă în contextul educației tehnice moderne. Ele aduc cu sine o multitudine de avantaje și oportunități de învățare neîntrecute. Printre acestea se numără utilizarea studiului detaliat de cazuri complexe, care pune elevii în fața unor probleme reale și cere soluționarea acestora prin aplicarea cunoștințelor teoretice și analiza critică. De asemenea, prin utilizarea simulărilor practice, elevii au posibilitatea de a experimenta și a se antrena în condiții virtuale, fără riscul de a înregistra daune sau de a compromite rezultatele. Laboratoarele virtuale reprezintă un alt instrument extrem de valoros pentru elevi, oferindu-le o experiență hands-on într-un mediu virtual și eliminând restricțiile impuse de laboratoarele fizice.

Utilizarea tehnologiilor avansate în educația tehnică reprezintă un element crucial în procesul de învățare și formare a viitorilor specialiști. De la utilizarea realității virtuale și augmentate în simulările de laborator până la folosirea imprimantelor 3D în realizarea prototipurilor, tehnologiile avansate aduc o contribuție semnificativă în dobândirea competențelor practice și teoretice. De asemenea, platformele online de învățare, aplicațiile pentru gestionarea cursurilor și resursele educaționale digitale sunt tot mai prezente în mediul educațional tehnic, oferind un acces mai facil și divers la informații și materiale didactice relevante.

Pentru a evalua eficiența inovării educaționale în disciplinele tehnice, se pot folosi diverse instrumente și metode de măsurare a performanței studenților. Acestea pot include teste standardizate, evaluări continue, analiza portofoliilor sau feedback-ul de la elevi. De asemenea, se poate lua în considerare și implicarea studenților în proiecte practice, pentru a evalua aplicarea cunoștințelor dobândite într-un mediu real. Un alt aspect important în evaluarea eficienței inovării

educaționale în disciplinele tehnice este colectarea și analiza datelor referitoare la absente, rata de promovare și rata de participare la activități. Prin utilizarea acestor metode și instrumente, se poate obține o imagine clară asupra modului în care inovarea educațională afectează performanțele studenților în disciplinele tehnice.

Colaborarea și schimbul de bune practici în inovarea educațională au devenit aspecte cruciale în dezvoltarea educației tehnice moderne. Prin crearea rețelilor de colaborare între profesori, instituții de învățământ și organizații din industrie, se pot identifica și împărtăși metode inovatoare de predare și evaluare care au un impact pozitiv asupra procesului de învățare. De asemenea, schimbul de bune practici permite îmbunătățirea continuă a procesului educațional și adaptarea acestuia la cerințele tehnologice și de piață actuale, asigurând formarea unei forțe de muncă calificate și competente.

Dezvoltarea competențelor digitale ale cadrelor didactice reprezintă un aspect crucial în contextul actual al învățământului. Aceasta implică formarea și perfecționarea cunoștințelor privind utilizarea tehnologiilor și a platformelor online pentru predarea și evaluarea materiilor tehnice. Cadrele didactice trebuie să fie familiarizate cu diversele instrumente digitale disponibile, precum și cu modul optim de integrare a acestora în procesul de învățare. De asemenea, este importantă dezvoltarea abilităților de comunicare și colaborare online, precum și capacitatea de a gestiona resurse digitale și de a evalua conținutul online într-un mod critic și eficient. Aceste competențe digitale sunt fundamentale pentru a asigura o educație tehnică actualizată și relevantă pentru elevi, în concordanță cu evoluția tehnologică continuă.

Provocările inovării educaționale în contextul tehnologic actual includ adaptarea la schimbările rapide din domeniul tehnologiei, integrarea noilor tehnologii în procesul de învățare, asigurarea accesului egal la resursele educaționale digitale și gestionarea eficientă a acestora. Oportunitățile în acest context includ posibilitatea de a oferi o educație mai personalizată și adaptabilă, utilizarea instrumentelor avansate pentru a stimula creativitatea și implicarea elevilor, și crearea unei infrastructuri favorabile pentru integrarea tehnologiei în procesul educațional, pentru a promova abilitățile de gândire critică și rezolvare de probleme.

CONECTAREA GENERAȚIILOR DIGITALE: INOVARE ÎN EDUCAȚIE PENTRU NATIVI ȘI IMIGRANȚI DIGITALI

*profesor Șeulean Augustin-Valentin,
Școala Gimnazială „Emil Drăgan” Ungheni, jud. Mureș*

Copiii născuți în era digitală percep utilizarea tehnologiei ca fiind naturală, în contrast cu adulții (părinți și profesori), care au o perspectivă diferită. La începutul anilor 2000, Mark Prensky, un renumit autor american în domeniul educației, a introdus termenii „nativi digitali” (persoane care au crescut în era digitală, familiarizate de la început cu calculatoarele, jocurile video și internetul) și „imigranți digitali” (persoane care au crescut înainte de răspândirea internetului și a altor dispozitive digitale, fiind nevoite să se adapteze și să învețe aceste tehnologii).

În 2008, Prensky a redefinit nativii digitali ca fiind copiii, accentuând faptul că aceștia sunt întotdeauna conectați la telefoane mobile, playere MP3 și console de jocuri. Adulții, pe de altă parte, sunt considerați imigranți digitali. Deși se adaptează la era digitală, aceștia se aseamănă cu imigranții geografici: chiar dacă învață limba noii țări, vor avea întotdeauna un accent și nu vor fi niciodată la fel de fluenți ca cei născuți acolo. Mai mult, unii specialiști menționează extratereștrii digitali, care nu reușesc să învețe limbajul lumii digitale.

Ce se întâmplă când copiii sunt nativi digitali, iar părinții lor sunt imigranți digitali? Nu vorbesc aceeași limbă, copiii au o viziune diferită asupra lumii și contestă autoritatea părinților și a altor instituții, inclusiv școala. Explicația este simplă: internetul oferă o libertate mult mai mare decât pot oferi părinții sau profesorii.

Aceste diferențe pot duce la o cultură a lipsei de respect față de instituțiile formale, precum familia și școala. Având în vedere această concluzie, ne întrebăm dacă tehnologia contribuie la dezvoltarea conceptului de „copiii/elevii elastici” (cei care revin la vechile obiceiuri odată ce părinții sau profesorii nu îi mai supraveghează). Aceasta este o temă care ar trebui analizată cu atenție de cadrele didactice.

Cu toate acestea, de ce apare o discrepanță semnificativă între nativii și imigranții digitali? Să analizăm ce trăsături prezintă copiii noștri (ca nativi digitali) și ce caracteristici manifestăm noi, profesorii (în calitate de imigranți digitali):

- Nativii digitali se evidențiază prin curiozitatea lor extraordinară, deschiderea către contradicții, inteligența, capacitatea de concentrare, adaptabilitatea, încrederea în sine crescută și orientarea globală. Este demn de remarcat că, spre deosebire de imigranții digitali, nativii digitali nu depind de instrucțiuni; ei acționează proactiv și rezolvă problemele. Mai mult, nativii digitali nu se mulțumesc cu o singură sursă de informații (chiar dacă este considerată cea mai bună); ei doresc acces la multiple surse, participarea la procesul de învățare colectivă, punerea în discuție a oricărui rezultat și manifestarea unei deschideri spre

schimbare. Această atitudine poate fi dificil de acceptat pentru părinți și profesori, care se consideră de cele mai multe ori singurii deținători ai răspunsurilor corecte. Pe de altă parte, nativii digitali manifestă mai puțină răbdare în privința lecturii și a învățării logice, pas cu pas.

- În contrast, imigranții digitali simt nevoia de instrucțiuni și percep învățarea ca o activitate serioasă, care nu trebuie tratată cu lejeritate.

Se poate vorbi despre două lumi distincte? Există deja studii care explorează fenomenul copilăriei digitale. Se poate observa că, de multe ori, elevii resimt plictiseala în școală. Desigur, aceasta este o generalizare, dar nu putem nega faptul că mediul digital exercită o atracție mult mai puternică asupra lor decât școala tradițională. Aceste aspecte ne determină să ne punem întrebarea: Care sunt pașii următori? Ce acțiuni sunt necesare?

Profesorii dispun de o gamă variată de instrumente, dar este esențial să le exploreze, să le analizeze și să se adapteze în mod continuu. Este tot mai evident faptul că profesorii trebuie să se apropie de lumea elevilor lor, să experimenteze și să vadă lumea prin ochii acestora. Chiar dacă nu vor ajunge să fie nativi digitali, este crucial să devină imigranți digitali foarte adaptați. Elevii vor continua să exploreze noi orizonturi, iar profesorii trebuie să-i însoțească aproape. Este crucial să ne asigurăm că distanța dintre ei nu se adâncește, că nu rămânem în urmă. În cele din urmă, elevii noștri vor crește și vor ajunge în lumea adulților. La acel moment, din nativi digitali, vor deveni imigranți digitali, iar dialogul va fi cheia rezolvării întregii probleme.

Elevii de astăzi nu mai sunt satisfăcuți să stea pasivi în clasă și să primească informații; dimpotrivă, ei necesită un nivel ridicat de interactivitate - atât în cadrul școlii, cât și în afara acesteia. Elevul își dorește să fie provocat să descopere informația pe cont propriu. Această necesitate este cu atât mai accentuată deoarece nativii digitali nu sunt automat și persoane care învață digital.

Folosirea tehnologiei nu determină automat transformarea nativilor digitali în învățăcei digitali. Chiar dacă aceștia pot accesa muzică, filme, juca jocuri sau trimite mesaje, sunt mai puțin pregătiți să lucreze și să învețe utilizând tehnologia.

Profesorii trebuie să conștientizeze că stilul de învățare al elevilor s-ar putea să fi suferit modificări. Noile stiluri de învățare includ: (a) bazarea pe căutări colective, sortarea și sintetizarea experiențelor, în locul acumulării de informații dintr-o singură sursă considerată cea mai bună; și (b) învățarea activă bazată pe experiență, care implică oportunități frecvente de reflecție.

Profesorii trebuie să fie conștienți că tehnologia este un instrument cu două fețe: unii autori descriu impactul tehnologiei asupra copiilor în termeni dramatici. De exemplu, termenul „demența digitală” este folosit pentru a descrie modul în care excesul de tehnologie poate deteriora anumite abilități cognitive.

Așa cum este și în alte aspecte ale vieții noastre, excesul de tehnologie poate duce la tulburări, de aceea o „dietă” digitală este la fel de necesară precum dieta alimentară pe care mulți oameni o

experimentează cel puțin o dată în viață. Tot mai des apar comentarii în spațiul public de la cadre didactice și părinți. Formulările variază, dar se concentrează pe aceeași problemă: „Copiii de astăzi sunt altfel, nu cum eram noi!”. Îngrijorarea adulților este justificată.

Generațiile de astăzi diferă mult între ele, iar educatorului îi este greu să se adapteze la toate aceste schimbări. Copiii par să își construiască o lume a lor, inaccesibilă părinților și educatorilor, iar prăpastia dintre generații devine tot mai mare. Este o provocare pe care trebuie să o asumăm!

Studiile recente în domeniul pedagogiei și nu numai au evidențiat o diferență esențială între generațiile contemporane, introducând termenii de nativi digitali și imigranți digitali pentru a descrie modul diferit în care tehnologia este percepută și utilizată de diverse grupuri de vârstă. Nativii digitali, fiind crescuți în era tehnologică, au o înțelegere intuitivă și naturală a dispozitivelor digitale, în timp ce imigranții digitali, deși se adaptează la noile tehnologii, nu le integrează la fel de fluent în viața lor cotidiană. Această diferență generează provocări în comunicare și înțelegere între generații, subliniind importanța adaptării și flexibilității în abordările educaționale și parentale pentru a reduce decalajul digital și a promova o învățare mai eficientă.

BIBLIOGRAFIE:

1. CUCOȘ, Constantin, PÂNIȘOARA, Ion-Ovidiu, ISTRATE, Olimpiu, CEOBANU, Ciprian, *Educația digitală*, Editura Polirom, București, 2022;
2. PÂNIȘOARA, Ion-Ovidiu, *Enciclopedia metodelor de învățământ*, Editura Polirom, București, 2022;
3. TEȘU, Ioan, *Educatia – de la traditional la digital*, Editura Sophia, 2023.

Webografie

1. <https://www.investopedia.com/terms/d/digital-immigrant.asp> link accesat în data de 14.06.2024
2. <https://www.investopedia.com/terms/d/digital-native.asp> link accesat în data de 14.06.2024
3. https://marcprensky.com/writing/Prensky-Intro_to_From_DN_to_DW.pdf link accesat în data de 14.06.2024

Calitate în educația timpurie

Prof. învă. preșc. SICA LILIANA

Ceea ce știm, credem și gândim despre copil se reflectă în tot ceea ce facem pentru el...

Niciodată nu vom putea ști totul despre copil, dar cu cât ne vom apropia mai mult de el și îl vom înțelege mai bine, cu atât vom învăța mai multe despre ceea ce ar trebui să facem pentru a-l ajuta să crească și să se dezvolte la nivelul întregului potențial de care dispune.

În educație nu există rețete! Există experiență acumulată, există idei și teorii bazate pe noi cercetări, există practici confirmate în timp care și-au demonstrat avantajele, există valori, principii, reguli, dar nu există rețete. Pentru că fiecare copil este unic, pentru că fiecare grup de copii este unic, pentru că fiecare cadru didactic este unic, pentru că fiecare familie este unică - pentru fiecare în parte aplicându-se metode specifice de educație! De aceea succesul educației se bazează pe adaptarea demersului educațional la necesitățile individuale ale fiecărui copil!

Copilăria timpurie. De ce este atât de importantă?

Copilăria timpurie reprezintă cea mai importantă perioadă din viața copilului, întrucât este marcată de momente cruciale pentru succesul său de mai târziu, la școală și în viață. Intervenția adultului asupra copilului în această perioadă este fundamentală.

Științific este demonstrat, că primii trei ani de viață sunt decisivi, critici în formarea abilităților mintale la copii, a personalității și comportamentului lui social și consecințele ratărilor la vârsta timpurie cu timpul pot să se acumuleze.

1. Cercetările ultimului deceniu din domeniul biologiei moleculare au arătat că dezvoltarea creierului copilului în primul an de viață este mai rapidă și mai amplă decât se credea. Lunile următoare după nașterea copilului sunt extrem de importante pentru formarea creierului lui. În această perioadă numărul legăturilor neuronice, care fac posibil procesul de învățare, se mărește de 20 de ori. Celulele creierului copilului - neuronii - se înmulțesc vertiginos, se stabilesc sinapsele și structurile pentru toată viața. Într-o perioadă scurtă de numai 36 de luni, copiii își dezvoltă capacitatea de a gândi și vorbi, de a învăța și a raționa/ cugeta, pun bazele valorilor personale și a comportamentului necesar pentru viața adultă. În primul an de viață creierul copilului aproape că se triplează ca mărime și crește de la un sfert la trei sferturi din greutatea creierului adultului. Creierul uman este deosebit de plastic, capacitățile lui de a se reorganiza se păstrează pe parcursul întregii vieți. Cert este că anume în copilăria timpurie creierul se formează cu o viteză inegalabilă în comparație cu altă perioadă. Dacă orarul naturii nu este respectat sau este subminat printr-o neglijare cronică sau prin abuz, atunci procesele fiziologice pot fi distruse, cărările stabilite între neuroni pot fi alterate și rezultatele dezvoltării pot fi diferite. Dezvoltarea creierului are loc, mai ales, în primii trei ani de viață. Primul an de viață este cel mai important pentru dezvoltarea ulterioară a copilului și pentru devenirea lui ca personalitate.

2. Copiii sunt programați, din punct de vedere biologic, pentru învățare anume în această perioadă. Modalitatea de formare, asamblare și interconectare a circuitelor creierului determină ce putem face, ce vrem să facem, cum gândim, cine suntem. Aceste legături, care asigură viabilitatea creierului, depind, în particular, de codul genetic, dar, în mare măsură, de experiența

de viață din primul an. Anume în această perioadă creierul copilului este capabil în cea mai mare măsură să perceapă ușor și repede experiențele noi și să le folosească util. Creșterea explozivă și capacitatea de autoorganizare a creierului în primul an de viață, experiențele pe care le are copilul pe parcursul acestei perioade sunt condițiile ce pun baza a tot ceea ce urmează. În perioadele următoare ceea ce ne face deștepți, creativi și adaptabili sunt circuitele neuronale, formate în primul an de viață și care susțin capacitatea noastră de a folosi abstracțiunile din memorie în scopul formării unor idei noi și rezolvării problemelor de viață (Dr. Ester Thelen, 1998).

3. Creierul copilului mic percepe deosebit de ușor noua experiență. Orice atingere, mișcare sau emoție se transformă în semnale electrice și reacții chimice, care dinamizează procesele genetice, transformând, la rândul lor, legăturile din creierul copilului în posibilități de învățare. Experiența timpurie este importantă pentru crearea mecanismelor necesare funcționării creierului.

4. Studiile în domeniu demonstrează că dezvoltarea optimă a sistemului nervos al copilului, care determină dezvoltarea fizică, psihică și socială, depinde de alimentația corectă, de afecțiunea și stimularea pe care copilul le primește în primele luni și ani de viață. De asemenea cercetările arată impactul pozitiv al legăturii și interrelațiilor dintre copil și părinții lui (sau alte persoane care îl îngrijesc) vizavi de toate aspectele supraviețuirii, creșterii și dezvoltării copiilor. Interacțiunile dintre oameni sunt tot atât de importante pentru dezvoltarea creierului copilului ca și hrana pentru nutriția copilului, a sunetelor - pentru auz, a fasciculului de lumină - pentru ochi. Dacă această perioadă de viață - primul an - va fi neglijată și creierul nu va primi stimularea necesară, posibilitățile pentru diverse tipuri de învățare (fizică, intelectuală, socioemoțională) pot fi diminuate esențial. Dacă orarul naturii nu este respectat sau este subminat printr-o neglijare cronică sau prin abuz, atunci procesele fiziologice pot fi distruse, cărările stabilite între neuroni pot fi alterate și rezultatele dezvoltării pot fi diferite.

5. Consecințele a ceea ce se întâmplă în perioada intrauterină, în primele luni și ani ai copilului pot să influențeze perioadele ulterioare de dezvoltare a lui. Performanțele obținute în copilăria timpurie creează fundamentul pentru succesele copilului la școală, formează caracterul lui în preadolescență și adolescență. Toate componentele de bază ale intelectului emoțional - încrederea în sine, curiozitatea, perseverența, autocontrolul, capacitatea de a stabili legături, de a comunica și coopera -, care determină cum învață și se comportă copilul la școală și în viață în general, depind de îngrijirea pe care a primit-o acesta (de la părinți, educatori de la grădiniță sau alți îngrijitori) în copilăria timpurie. Atunci când copiilor nu le-a fost asigurat un început bun în viață, de cele mai multe ori ei stagnează în dezvoltare și nu-și pot realiza potențialul la maximum.

- ✓ Copiii care se educă de către oamenii care comunică și au grijă în permanență de ei, se alimentează bine, mai rar se îmbolnăvesc decât copiii cărora nu li se acordă nici o atenție.
- ✓ Copilul, reușind să stabilească relații emoționale satisfăcătoare pe parcursul primelor luni și ani de viață, își dezvoltă capacitatea de a iubi și a întreține relații stabile când va fi mare, adult.
- ✓ Copiii care au fost stimulați pozitiv în copilăria timpurie înregistrează succese școlare mai bune, o frecvență mai bună; se reduce repetenția, se extind posibilitățile încadrării în muncă, se micșorează nivelul criminalității printre minori și a gravidității timpurii la fete.

- ✓ Copiii, ale căror necesități nu au fost satisfăcute în copilăria timpurie, deseori manifestă lipsă de încredere și le este greu să creadă în ei înșiși și în ceilalți.
- ✓ Copiii, care nu primesc ajutor în monitorizarea și reglarea propriului comportament în copilăria timpurie, au mai multe șanse de a deveni neliniștiți, speriați, impulsivi și dezorganizați atunci când vine timpul să meargă la școală.

Experiențele negative sau lipsa unor stimuli adecvați pare efect grav și de durată. Când copiii nu primesc îngrijirea necesară în perioadele importante de dezvoltare sau sunt supuși unor traume, abuz sau neglijență, dezvoltarea creierului lor poate fi compromisă. Mulți copii, care trăiesc în condiții deosebit de grele, refugiați sau care au nimerit în situații de postconflict, sau lipsiți de dragostea părintească se confruntă cu traumatisme grave și se află sub influența unui stres continuu și incurabil. În astfel de condiții „se aprind” doar unele dintre sinapse, în timp ce cea mai mare parte a creierului se stinge. Stresul împiedică învățarea. O dată cu creșterea copilului acest fenomen poate periclita mecanismele de dezvoltare.

Educația timpurie reprezintă totalitatea experiențelor individual realizate și social existente sau organizate de care beneficiază copilul în primii ani de viață, cu rol de a proteja, crește și dezvolta ființa umană prin înzestrarea cu capacități și achiziții fizice, psihice, culturale specifice care să îi ofere identitate și demnitate proprie.

Educația timpurie vizează intervalul de timp cuprins între naștere - pentru că din momentul când se naște copilul începe să se dezvolte și să învețe - și până la 6/7 ani, vârsta intrării la școală. Educația timpurie se realizează în atât în mediul familial, cât și în cadrul serviciilor specializate, precum creșa sau grădinița. Cercetările din ultimii 30 de ani au evidențiat corelații semnificative între mediu și dezvoltarea intelectuală, între învățarea timpurie și învățarea care are loc în alte etape ale vieții. Astfel, copiii crescuți într-un mediu stimulativ au o dezvoltare intelectuală accelerată în comparație cu cei crescuți într-un mediu restrictiv. De la naștere și până când cresc, copiii sunt persoane care au o dezvoltare afectivă și o receptivitate specială față de diferitele categorii de stimuli, aspect ce poate fi influențat de informațiile care le primește copilul din mediu, precum și de calitatea procesării acestora.

Educația timpurie este o necesitate în contextul social actual, deoarece perioada cuprinsă între naștere și 6/7 ani este cea în care copiii au o dezvoltare rapidă. Dacă procesul de dezvoltare este neglijat, mai târziu, compensarea acestor pierderi este dificilă și costisitoare. Investiția în copii la vârste cât mai fragede conduce, pe termen lung, la dezvoltarea socială a acestora și la realizarea susținută a drepturilor copiilor. Dacă la nivelul educației timpurii sunt depistate și remediate deficiențele de învățare și psihocomportamentale ale copiilor, deci înainte de integrarea copilului în învățământul primar - beneficiile recunoscute se referă la: performanțele școlare superioare, diminuarea ratei eșecului școlar și a abandonului.

Calitatea educației, a îngrijirii și protecției copilului de la naștere până la 6/7 ani depinde de noi, toți cei care interacționăm cu copiii, zi de zi: părinți sau educatori, consilier școlar sau asistent medical - toți acționând coerent și având în atenție permanentă copilul și particularitățile lui.

Educația timpurie se constituie într-o abordare pedagogică ce acoperă intervalul de la naștere la 6/7ani, interval în care au loc transformări profunde și achiziții fundamentale în dezvoltarea copilului. Educația timpurie este prima treaptă de pregătire pentru educația formală, pregătind intrarea copilului în sistemul de învățământ obligatoriu în jurul vârstei de 6/7 ani.

Note distinctive ale educației timpurii

- copilul este unic și abordarea lui trebuie să fie holistă (comprehensivă sub toate aspectele dezvoltării sale);
- vârstele mici recomandă o abordare integrată a serviciilor de educație timpurie (îngrijire, nutriție, educație);
- adultul/ educatorul, la nivelul relației didactice, apare ca un partener matur de joc, care cunoaște toate detaliile și regulile care trebuie respectate;
- activitățile desfășurate în cadrul procesului educațional sunt adevărate ocazii de învățare situațională;
- părintele este partenerul-cheie în educația copilului, iar relația familie - grădiniță - comunitate este hotărâtoare.

Focalizarea pe educația timpurie este firească, știut fiind faptul că dezvoltarea copiilor este rapidă în această etapă de vârstă, iar valorificarea potențialului pe care îl are copilul creează pentru acesta premisele performanțelor lui ulterioare. Cercetările în domeniul educației timpurii preșcolare au evidențiat corelații puternice între frecventarea grădiniței și comportamentele copiilor ca elevi.

Mai concret, remarcăm:

- progresul semnificativ în plan intelectual pentru copii, indiferent de mediul din care provin;
- efectele pozitive asupra viitoarei integrări sociale și reducerea comportamentelor deviante precum și a eșecului școlar;
- descoperirea de către fiecare copil a propriei identități, a autonomiei și dezvoltarea unei imagini de sine pozitive;
- dezvoltarea abilităților sociale prin interacțiunile generate de mediul de învățare;
- comportamente centrate pe sarcină;
- dezvoltare socio-emoțională;
- motivație și atitudini pozitive față de învățare.

Valori promovate de orice curriculum pentru educația timpurie

- Drepturile fundamentale ale copilului (dreptul la viață și sănătate, dreptul la familie, dreptul la educație, dreptul de a fi ascultat și de a se exprima liber etc.);
- Dezvoltarea globală a copilului;
- Incluziunea, ca proces de promovare a diversității și toleranței;
- Non-discriminarea și excluderea inechității sociale, culturale, economice și de gen (asigurarea de șanse egale tuturor copiilor, indiferent de gen, etnie, religie printr-o abordare educațională echilibrată).

Principii și cerințe în educația timpurie

- Abordarea holistă a dezvoltării copilului, care presupune considerarea și acordarea în permanență a unei atenții egale tuturor domeniilor de dezvoltare: dezvoltarea fizică, sănătatea, dezvoltarea limbajului și a comunicării, dezvoltarea cognitivă și dezvoltarea socio-emoțională a acestuia;

- Promovarea și practicarea unei educații centrate pe copil și pe dezvoltarea globală a acestuia, în contextul interacțiunii cu mediul natural și social;
- Adecvarea întregului proces educațional la particularitățile de vârstă și individuale. Individualitatea fiecărui copil trebuie recunoscută și, de aceea, fiecare copil trebuie tratat în acord cu nevoile sale. Fiecare copil trebuie să aibă oportunități egale de a se juca, de a învăța și de a se dezvolta, în funcție de potențialul său.
- Evitarea exprimărilor și a prejudecăților de tip discriminator de către cadrul didactic, personalul non-didactic, copii și părinți. De asemenea, cadrul didactic nu trebuie să manifeste prejudecăți față de copii din cauza comportamentului părinților.
- Promovarea și aplicarea principiilor incluziunii sociale; luarea în considerare a nevoilor educaționale individuale specifice ale copiilor. Toți copiii trebuie să se simtă acceptați și valorizați. Nici un copil nu trebuie exclus sau dezavantajat datorită etniei, culturii, religiei, limbii materne, mediului familial, deficiențelor, sexului sau nivelului capacităților sale. Un sistem care separă unii de alții copiii și care consideră că cei mai capabili sunt mai importanți și demni de apreciere nu poate fi considerat un sistem incluziv.
- Celebrarea diversității: trăim într-o lume diversă și, de aceea, este important ca diversitatea să fie recunoscută, asumată și apreciată într-o manieră pozitivă. Nici o cultură nu este superioară alteia. Plecând de la această premisă, se va pune accent pe incluziune, recunoscând dreptul tuturor copiilor de a fi educați împreună și considerând că educația tuturor copiilor este la fel de importantă. Valorizarea experienței culturale și educaționale cu care copilul vine din familie și comunitate este temelia dezvoltării și evoluției lui ulterioare.
- Centrarea demersurilor educaționale pe nevoile familiilor în scopul creării unui parteneriat strâns cu acestea, incluzând participarea părinților la organizarea și desfășurarea activităților.
 - Valorificarea principiilor învățării autentice, semnificative (în care copilul este autor al propriei învățări prin implicarea sa activă și prin interacțiunea cu mediul, în contexte semnificative pentru vârsta și particularitățile sale individuale).
- Respectarea coerenței și a continuității curriculumului pentru educația timpurie a copiilor cu vârsta cuprinsă între naștere și 7 ani și respectarea coerenței și a continuității cu curriculumul pentru învățământul primar.
- Respectarea standardelor europene și internaționale privind educația timpurie.

Finalitățile educației timpurii

- Dezvoltarea liberă, integrală și armonioasă a personalității copilului, în funcție de ritmul propriu și de trebuințele sale, sprijinind formarea autonomă și creativă a acestuia.
- Dezvoltarea capacității de a interacționa cu alți copii, cu adulții și cu mediul pentru a dobândi cunoștințe, deprinderi, atitudini și conduite noi; încurajarea explorărilor, exercițiilor, încercărilor și experimentărilor, ca experiențe autonome de învățare.
- Descoperirea, de către fiecare copil, a propriei identități, a autonomiei și dezvoltarea unei imagini de sine pozitive.
- Sprijinirea copilului în achiziționarea de cunoștințe, capacități, deprinderi și atitudini necesare.

Efecte ale educației timpurii pe termen lung

1. Copiii care au beneficiat de educație timpurie de calitate se simt mai atrași de școală, manifestă atitudini pozitive față de învățare, obțin rezultate mai bune, sunt motivați și doresc să

finalizeze întregul parcurs școlar, ceea ce duce la scăderea absenteismului, creșterea ratei de școlarizare și reducerea abandonului școlar.

2. Educația timpurie contribuie la egalizarea șanselor copiilor (copiii în situații de risc, care provin din medii socio-culturale dezavantajate, cei care prezintă dizabilități sau aparțin unor grupuri etnice minoritare), la progresul acestora și ulterior la integrarea în societate.

3. Educația timpurie contribuie substanțial la realizarea idealului paideic prin factorii implicați:

- calitatea personalului din grădiniță;
- mediul educațional organizat pe centre de activitate/ interes;
- numărul de copii din grupă;
- calitatea proiectării demersurilor instructiv-educative la nivel macro și micro (demers personalizat, care presupune elaborarea de instrumente didactice de interpretare personală a programei școlare în funcție de contextul educațional).

Grădinița este mediul ideal de conducere indirectă a dezvoltării personalității copiilor prin oferirea ocaziilor de explorare și relaționare prin joc și, astfel, de dezvoltare a personalității ca parte componentă a educației timpurii.

BIBLIOGRAFIE

- DRAGOMIR, M. (2004) - Managementul activităților didactice. Eficiență și calitate. Cluj-Napoca, Editura Eurodidact;
- TOMȘA, GH., OPRESCU, N. (2007) - Bazele teoretice ale psihopedagogiei preșcolare, București, Editura V&I Integral;
- MECT, UMPIP. ,(2008) - Ghid de bune practici pentru educația timpurie a copiilor între 3 – 6/7 ani.

Beneficiar al stimulentului pentru performanță în cadrul proiectului MINTE

Acum câțiva ani în urmă, m-am numărat printre profesorii care au beneficiat de un stimulent pentru performanță în cadrul proiectului MINTE .

Au beneficiat de aceste burse, cadrele didactice care au demonstrat , la finalizarea unui an școlar în care au pus în practică noțiunile dobândite la cursurile de formare, că au obținut rezultate în ceea ce privește creșterea ratei de frecvență școlară a copiilor aflați în situații de risc educațional, iar performanțele educaționale ale copiilor din grupa cadrului didactic în cauză s-au îmbunătățit vizibil.

Prin participarea la acest proiect am avut șansa de a promova egalitatea de șanse, am dezvoltat procesul didactic într-un cadru multicultural, susținând categoriile dezavantajate pentru a preveni abandonul școlar.

Scopul activităților a fost implicarea preșcolarilor care provin din medii dezavantajate în activități care să răspundă intereselor și preocupărilor diverse ale acestora, să pună în valoare talentele și capacitățile lor în diferite domenii, să dezvolte abilități socio-emoționale și să stimuleze participarea lor la acțiuni variate, în contexte nonformale. Astfel si-au dezvoltat unele atitudini sociale pozitive: de a trăi și de a lucra împreună sau alături de alții, de a gestiona emoții, de a accepta diversitatea, de a fi toleranți. Activitățile extracurriculare și extrașcolare din cadrul proiectului au fost de un real folos, copiii fiind dornici să participe activ de fiecare dată.

În concluzie, în urma parcurgerii cursurilor de formare din cadrul proiectului: **„Măsuri Integrate pentru Reducerea abandonului școlar”** am pus în practică noțiunile dobândite și am reușit să captez atât interesul preșcolarilor, cât și al părinților, care au colaborat și au răspuns solicitărilor făcute, astfel încurajând prezența la activitățile formale, dar și nonformale.

Metode inovative de consiliere a profesorilor și educatorilor școlari

Prof. Simina Olga

CSEI „Miron Ionescu”, Cluj-Napoca

Profesorii și educatorii școlari sunt cei care interacționează la școală cel mai mult cu elevii și joacă rolul decisiv atât în privința apariției și agravării conduitelor deviante ale elevilor cât și în privința diminuării lor.

S-a dezvoltat ideea formării de competențe psihologice prin programe de instruire care să permită deschiderea față de asistența psihologică paraprofesionistă. Astfel, pot fi instruite persoane care nu au o pregătire tradițională în domeniul psihologiei, dar care pot desfășura o activitate de asistență psihologică eficientă pe baza unei pregătiri adecvate. Profesorii / educatorii școlari pot fi familiarizați cu principiile și tehnicile terapiei de grup putând să le utilizeze în anumite activități la clasă (orele de dirigiență, educație civică și altele). Raționamentul folosirii terapiei de grup se bazează pe câteva avantaje:

- grupul este deja format (clasa de elevi);
- datorită heterogenității grupului pot fi atinse mai multe tipuri de probleme;
- creșterea gradului de coeziune și susținere reciprocă în cadrul grupului va avea durabilitate în timp;
- comunicarea profesor elev se va îmbunătăți.

Programul „Making Choices” – „Putem alege”

Profesorii / educatorii școlari ar putea fi instruiți pentru aplicarea la clasă a unor programe de intervenție pentru prevenirea apariției comportamentului violent și dezvoltarea competențelor emoționale și sociale ale elevilor. Un astfel de program este Programul “Making Choices - Social problem-solving skills for children” de (Fraser, Nash, Galinsky și Darwin, 1998). Scopul programului „Making Choices” este de formare a deprinderilor sociale.

Curriculum-ul programului conține un program special de formare a unor abilități care oferă suport copilului în construirea relațiilor de prietenie, de muncă eficientă în echipă și reacții pozitive în cazul situațiilor noi și inedite.

Programul “Making Choices” – “Putem alege” oferă modalități de rezolvare a problemelor atât pentru copiii fără tulburări de comportament, cât și pentru copiii care manifestă comportamente impulsive, opozante sau agresive.

Acesta poate fi aplicat adaptat contextual, atât copiilor din grădiniță, cât și celor din ciclul primar, precum și la nivelul întregii clase sau pe grupe mici.

Fiecare unitate și lecție conțin idei vizând locul și modalitățile de adaptare ale activităților utile copiilor cu diverse grade de dezvoltare a competenței sociale.

Programul “Making Choices” este bazat pe conexiunea dintre nivelul cognitiv, emoțional și acțional pe care copiii și le activează în rezolvarea problemelor sociale.

Elementele cheie ale acestui program sunt flexibilitatea și munca în echipă.

În acest curriculum, traseul principal vizează măsura în care copiii sunt capabili să rezolve problemele instrumentale și problemele relaționale care implică și alte persoane de aceeași vârstă, precum și adulții în situații sociale variate.

Comportamentul unui copil poate fi influențat de numeroși factori care țin de mediu și de factori care țin de dezvoltare. Acești factori sunt: individuali, familiali, școlari, de mediu și alte influențe care apar în diverse contexte.

Din perspectivă ecologică programul “Making Choices” vizează factorii de risc individuali și poate fi utilizat drept componentă sau set de servicii care se focalizează pe familie, pe condițiile de risc din proximitate, precum și pe condițiile din școală favorabile dezvoltării unui copil/adolescent.

Copiii care dobândesc competențe în rezolvarea problemelor sociale, de obicei își utilizează abilitățile pentru a menține relații de prietenie cu cei de aceeași vârstă, precum și cu adulții.

Acest program urmărește procesarea informațiilor sociale în vederea rezolvării cognitive problemelor sau simplu rezolvare a problemelor.

În concordanță cu teoria privind procesarea informației, curriculum-ul „Making Choices”-ului este conceput în vederea formării abilităților sociale prin conștientizarea proceselor cognitive.

Acest program este structurat pe 7 unități și cuprinde în total 29 de lecții. Fiecare lecție cuprinde: obiectivele lecției, materialele necesare pentru desfășurarea lecției și activitățile propriu-zise: Aceste lecții pot fi parcurse în cadrul orelor de dirigenție, educație civică sau în timpul programului educatorului școlar.

Exemple de lecții

Recunoașterea și identificarea sentimentelor :

Obiective: Copiii vor fi capabili să identifice, să descrie și să caracterizeze opt sentimente: bucuros, trist, nervos, satisfăcut, furios, relaxat, speriat și securizant.

Materiale: Cartonaje cu fețe care exprimă sentimentele menționate mai sus (fiecare copil va primi cel puțin două cartonaje); imagini din reviste care să ilustreze sentimentele menționate mai sus; o listă cu 5-10 propoziții de genul completează rândurile, pentru a fi citite cu voce tare.

Activități: Se poate discuta cu copiii asupra faptului că oamenii manifestă sentimente diferite și diferite moduri de a-și exprima sentimentele. Oamenii pot folosi cuvintele pentru a descrie ceea ce simt, dar de asemenea pot să-și exprime sentimentele cu ajutorul corpului lor, de exemplu prin intermediul feței lor. Este necesar să se menționeze cele opt sentimente, apoi să se exerseze cu copiii, o față tristă, una bucuroasă, speriată etc.

Cartonajele vor fi împărțite în așa fel încât fiecare elev să primească două. Se cere fiecărui elev să identifice fiecare emoție de pe cartonajul lui și să descrie ce anume exprimă fața fiecărui cartonaj (exemplu: zâmbește, se înfurie, etc.). Apoi li se cere elevilor să descrie o situație în care s-au simțit în acest fel. Se dau exemple dacă este cazul.

După ce fiecare elev a descris fețele de pe cartonaje, i se cere fiecăruia să se plimbe prin clasă și să caute cartonajul opus feței respective.

La final un lider al grupului va citi cu voce tare lista cu propoziții în care ei trebuie să completeze spațiile goale (exemplu: Mă simt... când joc fotbal cu cel mai bun prieten al meu, nu...). Se va repeta fraza și liderul va face o pauză pentru ca ceilalți să aibă timp să se gândească la un posibil răspuns. Liderul poate numi o persoană pentru a rezolva fraza sau poate împreună cu tot grupul să răspundă. Este important de știut că un copil poate să dea un răspuns diferit față de un altul, însă nu acest lucru este important, ci răspunsul să fie corect.

Elevii pot decupa din reviste fețele care exprimă diferite emoții, pe care apoi să le lipească pe un colaj. Acest lucru se poate realiza în grupuri mici sau fiecare grup poate să fie responsabil în legătură cu o anumită emoție.

Asocierea sentimentelor în funcție de situații

Obiective: Copiii vor fi capabili să selecteze emoțiile în funcție de situații și contexte sociale.

Această lecție le formează copiilor abilități de ascultare.

Materiale: cartonaje bingo cu emoții, creioane sau markere, o listă cu aproape 50 de situații adaptate vârstei, recompensă pentru învingători (symbol).

Activități: Se dă fiecărui elev în parte un creion sau un instrument de scris și un cartonaș bingo. Se cere copiilor să scrie în căsuțele cartonașului, emoții diferite la care se gândesc ei. Depinzând de numărul de emoții pe care le ascunzi elevii vor fi nevoiți să scrie o emoție de mai multe ori, o să așeze pe foaie o emoție în ordinea pe care vor. De reținut e faptul că fiecare cartonaș are un spațiu liber în centru în care nu trebuie să se scrie nimic.

Trebuie să se explice elevilor că situația va fi citită cu voce tare în fața clasei. Odată ce situația a fost citită în clasă, elevii trebuie să marcheze pe cartonaș, în funcție de emoțiile care cred ei că vor corespunde situației. Odată ce un copil a punctat emoții pe orizontală, verticală sau diagonală poate striga bingo.

Când un copil are bingo trebuie să numească emoțiile pe care le-a marcat și dacă este în stare să identifice situațiile care au dus la acest răspuns. Putem ajuta un copil să găsească situațiile care au dus la răspuns și dacă ceilalți solicită ajutor putem să-l ajutăm.

Jocul trebuie reluat până ce fiecare situație este luată în calcul. Să întrebăm câțiva elevi de situații care îi fac fericiți (supărați, nervoși etc.). În timp ce se joacă jocul se întreabă elevii dacă sentimentele lor sunt afectate de situațiile pe care le aud.

Distingerea între comportamentele intenționate și cele neintenționate

Obiective: Copiii își vor însuși abilitățile de a folosi indiciile dintr-o situație pentru a identifica corect când un comportament sau mai multe sunt intenționate sau neintenționate și atunci când intenția este de prietenie sau cu răutate. Copiii își vor însuși abilitățile de a encoda un număr mare de indicii dintr-o situație socială.

Materiale: Jocul detectivului, cartonașe cu răspuns și o scurtă prezentare cu variante de răspuns.

Activități: Acest joc îi învață pe copii să fie atenți la indiciile dintr-o situație pe care apoi să le interpreteze. În joc elevii devin detectivi și ei caută dacă persoana în cauză face lucrul respectiv intenționat sau accidental. Se dă fiecărui elev câte un set de cartonașe. Se precizează elevilor că veți citi o poveste. Ei trebuie să spună în funcție de cele patru cartonașe cum stă situația. După ce le prezentați alte indicii aceștia pot să-și schimbe opinia și să o argumenteze. Trebuie să ne asigurăm că toți elevii au ales unul din cele patru cartonașe. Discutați cu aceștia ce i-a făcut să ia decizia respectivă și faceți pe viitor să aleagă decizii mai bune.

Introducerea consilierii ca o activitate acceptabilă și responsabilă pentru personalul școlar reprezintă o extindere a responsabilității și metodelor de lucru dincolo de rolul tradițional al

profesorului sau educatorului școlar care era în legătură cu activitatea instructiv-educativă și adesea cu disciplina, consilierea fiind invocată în acele situații ale vieții școlare de zi cu zi în care apar sau amenință să apară diverse probleme și conflicte personale.

Bibliografie

Rosan Adrian, Psihopedagogie specială, Editura Polirom, 2015

Fraser, Nash, Galinsky și Darwin, The Making Choices Program, 1998

Cultivarea competențelor pentru secolul 21

Prof. Alina Siminciuc

Liceul Tehnologic "Marcel Guguianu" Zorleni

Cultivarea competențelor pentru secolul 21 este esențială pentru a pregăti indivizii să navigheze și să prospere într-o lume în continuă schimbare, caracterizată de progres tehnologic rapid, globalizare și complexitate crescută. Competențele pentru secolul 21 includ atât abilități cognitive, cât și abilități non-cognitive, necesare pentru succesul în viață și în muncă.

În acest sens, școala românească ar trebui să aibă ca prim deziderat dezvoltarea următoarelor competențe:

Gândirea Critică și Rezolvarea Problemelor: Capacitatea de a analiza informațiile, de a formula întrebări relevante și de a rezolva probleme complexe prin metode logice și creative.

Creativitatea și Inovația: Abilitatea de a gândi în mod original și de a dezvolta soluții inovatoare pentru probleme existente sau emergente.

Comunicarea Eficientă: Competențele de a comunica clar și eficient, atât oral, cât și în scris, cu diverse audiențe și prin diferite mijloace (tradiționale și digitale).

Colaborarea și Munca în Echipă: Capacitatea de a lucra bine cu alții, inclusiv în echipe diverse, pentru a atinge obiective comune.

Competențele Digitale: Abilitatea de a utiliza tehnologiile digitale în mod eficient și responsabil pentru a accesa, gestiona, analiza și crea informații.

Adaptabilitatea și Flexibilitatea: Capacitatea de a se adapta la noi situații și de a învăța continuu în contextul schimbărilor rapide.

Leadership și Inițiativă: Abilitatea de a prelua inițiativa, de a influența pozitiv alți oameni și de a conduce echipe sau proiecte.

Conștientizarea Globală și Interculturală: Capacitatea de a înțelege și de a aprecia diversitatea culturală și de a colabora eficient cu persoane din diferite culturi și medii.

Responsabilitatea Personală și Socială: Dezvoltarea unui sens puternic de responsabilitate etică, socială și de mediu, precum și abilitățile de a acționa în mod responsabil.

Dezvoltarea acestor competențe în școală necesită o abordare strategică și integrată, care să implice atât curriculumul, cât și metodele de predare, evaluare și colaborare cu diferite părți interesate. Iată câteva strategii esențiale:

~ Integrarea în Curriculum:

Încorporarea competențelor pentru secolul 21 în toate disciplinele școlare și universitare, asigurându-se că acestea sunt parte integrantă a procesului educațional.

~ **Metode de Învățare Active:**

Utilizarea metodelor de învățare activă, cum ar fi proiectele de grup, studiile de caz, dezbaterile și simulările, care încurajează gândirea critică și colaborarea.

~ **Tehnologie Educațională:**

Implementarea tehnologiilor educaționale pentru a sprijini învățarea personalizată și pentru a dezvolta competențele digitale.

~ **Formarea Profesorilor:**

Oferirea de programe de dezvoltare profesională pentru profesori, pentru a-i ajuta să adopte metode de predare care cultivă competențele pentru secolul 21.

~ **Parteneriate cu Comunitatea și Industria:**

Colaborarea cu parteneri din industrie și comunitate pentru a oferi studenților experiențe practice și relevante care să le dezvolte competențele necesare.

~ **Evaluare Autentică:**

Utilizarea metodelor de evaluare autentică care măsoară nu doar cunoștințele academice, dar și competențele practice și abilitățile de viață.

Dar care beneficiile cultivării competențelor pentru Secolul 21? Ei bine, acestea pot fi clasificate după cum urmează:

1. **Angajabilitate Crescută:**

Dezvoltarea competențelor care sunt foarte căutate de angajatori, crescând astfel șansele de angajare și succes profesional.

2. **Adaptabilitate la Schimbare:**

Pregătirea indivizilor să se adapteze și să prospere într-o lume în continuă schimbare, cu tehnologii și cerințe de piață mereu noi.

3. **Dezvoltare Personală și Socială:**

Cultivarea unor indivizi bine rotunjiți, care sunt capabili să contribuie pozitiv la societate și să trăiască vieți împlinite.

4. **Inovație și Progres:**

Stimularea creativității și a inovației, care sunt esențiale pentru progresul economic și social.

În concluzie, implementarea acestor strategii în școală poate contribui semnificativ la dezvoltarea competențelor pentru secolul 21 ale elevilor. Aceste competențe nu numai că le vor oferi elevilor instrumentele necesare pentru succesul academic și profesional, dar le vor permite și să devină cetățeni responsabili și activi într-o societate globalizată.

INTEGRARE, INCLUZIUNE, INSTRUIRE DIFERENȚIATĂ-ASPECTE TEORETICE ȘI PRACTICE

Profesor învățământ preșcolar –Simion Laura

Grădinița cu Program Prelungit „Luminița”,loc. Lumina, jud Constanța

Motto-„Eu sunt copilul! Tu ți în mâinile tale destinul meu!Tu determini,în cea mai mare măsură,dacă voi reuși sau voi eșua în viață!Dă-mi,te rog, acele lucruri care să mă îndrepte spre fericire. Educă-mă ,te rog, ca să pot fi o binecuvântare pentru lume.”(Din Child’s Appeal,Mamie GeneCole)

Politicile de dezvoltare a copiilor la vârstele mici sunt intrinsec legate de reformele politice, economice și sociale,dar și de dezvoltarea conceptelor cu privire la dezvoltarea umană și la rolul fiecărui individ în construcția și schimbarea socială.

Educația incluzivă presupune un proces permanent de îmbunătățire a instituției școlare, având ca scop exploatarea resurselor existente ,mai ales a resurselor umane, pentru a susține participarea la procesul de învățământ a tuturor copiilor în cadrul unei comunități. Cu toate acestea, faptic, există încă în România copii care nu merg la școală/grădiniță temporar sau permanent. Mai multe studii apărute în ultimii ani indică faptul că, printre grupurile cele mai marginalizate există copii de diferite etnii sau copii cu dizabilități. Rezultatele acestor studii au impus ca o consecință firească apariția mai multor programe educaționale cu scopul de a elimina acele surse de excludere existente la nivelul societății.

Demersul metodico-științific își propune să abordeze problematica teoretică și practică a incluziunii copiilor cu cerințele educative speciale, aducând în prim plan necesitățile acestora care au nevoie de sprijin, realizându-se o organizare ierarhică și diferențiată a educației și intervențiilor care să valorifice maximal dezvoltarea potențialului uman.

Obiectivele pe care mi le-am propus în această abordare pot fi identificate astfel:

- Să explic ce reprezintă psihopedagogia specială în sistemul de învățământ românesc;
- Să precizez că evoluția acestui domeniu a facilitat apariția unor noi domenii fundamentate științific;
- Să identific care este specificul evaluării și intervenția la copiii cu dizabilități printr-o abordare conceptuală, precizând totodată funcțiile evaluării copiilor cu CES și forme de evaluare ale acestora.

Lucrarea de față prezintă o temă de actualitate în învățământul românesc, temă cu care ne confruntăm în societatea românească din ce în ce mai des.

Aceasta conține repere teoretice și practice despre integrarea copiilor cu cerințe speciale, fiind structurată în trei părți, cea de-a treia fiind dedicată unei cercetări științifice, un studiu de caz cu privire la integrarea în colectivitate a unui copil cu tulburare de spectru autist și hiperactivitate.

Cercetarea științifică reprezintă o sursă extrem de importantă în dezvoltarea gândirii și practicii creatoare, de progres în cunoașterea și soluționarea multor probleme de practică socială pe care o putem utiliza cu succes, în diferite situații întâlnite.

Psihopedagogia specială este una din disciplinele de bază ce face parte din sistemul științelor educației. Ea poate fi privită ca o disciplină de sinteză, deoarece problemele de care se ocupă sunt abordate interdisciplinar : psihologic, pedagogic, medical și social.

Dacă tradițional, psihopedagogia specială sau „defectologia” (cum era numită) s-a dezvoltat prin delimitarea obiectului de studiu la problematica psihologică și pedagogică a persoanelor cu dificultăți în dezvoltare, azi obiectul de studiu îl reprezintă nu numai problematica persoanelor cu deficiențe, dar și a celor supradotați sau a celor cu nevoi educaționale speciale.

Această dezvoltare se explică, după cum arată Emil Verza ,prin evoluția științelor psihologice și pedagogice care au cunoscut o dezvoltare importantă în ultimele decenii (E. Verza, 2002, p.7), care aduc în prim plan ideea că, „ orice ființă umană poate fi supusă unui proces pozitiv de influențare ,iar pentru copiii handicapați , instruirea și educarea trebuie să se subordoneze scopului corectiv-recuperativ și integrativ socio-profesional.”Evoluția domeniului psihopedagogiei speciale este demonstrată de apariția unor noi domenii ,fundamentate științific cum ar fi: **oligofrenopsihologia** și **oligofrenopedagogia** , se ocupă de studiul aspectelor psihologice și pedagogice ale deficiențelor de intelect ,precum și de diagnoză, psihodiagnoză,de integrare a acestora în viața socială; **surdopsihologia** și **surdopedagogia** ce abordează problematica psihologică și pedagogică a activității psihice a persoanelor cu deficiențe de auz; **tiflopsihologia** și **tiflopedagogia** își delimitează problematica psihologică și pedagogică la deficienții de vedere; **logopedia** are în atenție studiul limbajului și terapia corectivă a tulburărilor acestuia;**psihopedagogia specială a handicapaților fizic/ somatopedia** se ocupă de întreaga problematică a deficiențelor locomotori ,de reabilitarea funcțiilor alterate ,de formarea deprinderilor comportamentale adaptiv-integrative și de înlăturarea unor deviații comportamentale.

E.Verza definește psihopedagogia specială ca fiind „ știința care se ocupă de studiul persoanelor deficiente , de studiul particularităților psihice , de instruirea și educarea acestor persoane , de evoluția și dezvoltarea lor psihică , de modalități corectiv-recuperative pentru valorificarea potențialului uman existent și de formarea personalității acestora în vederea integrării socio-profesionale cât mai adecvate”.

Psihopedagogia specială este o știință de sinteză care utilizează informații.

Demersuri psihodiagnostice și specificul prognozei în psihopedagogia specială

Conceptului de „ diagnostic” i se acordă de regulă trei sensuri : general,medical și psihologic. În primul sens ,cel general ,-, diagnosticul este o recunoaștere , o identificare a unui proces , a unui fenomen , a unei individualități , pornind de la detalii caracteristice”. În al doilea sens , adică a diagnosticului medical acesta are menirea de „a recunoaște în cazul concret , o anumită boală” . În sens de diagnostic psihologic, își propune să identifice semnele unui proces sau însușirile unui fenomen psihic , pentru a preciza „ apartenența la un anumit tip de personalitate “.

În Dicționarul de psihologie „ Larousse” (1996), sensul general al conceptului de „ diagnostic “este interpretat și mai larg , el referindu-se la orice concluzie logică ce rezultă dintr-o serie de investigații destinate „înțelegerii comportamentului unei persoane a funcționării unui grup sau situației unei întreprinderi .“ Este evident că , în acest caz termenul de „diagnostic “are o sferă extinsă și poate fi utilizat în orice domeniu al științei și al practicii , pentru a desemna procesul de evaluare a unei entități , care interesează sub aspectul stării sale în momentul dat , precum și în perspectiva evoluției.

Aceasta reflectă caracterul interdisciplinar al psihopedagogiei speciale. De aceea este foarte important să precizăm sensul pe care-l acordăm termenilor preluați din alte domenii.

Psihodiagnoza și prognoza au o serie de caracteristici specifice în psihopedagogia specială dat fiind diferențele psihoindividuale ale persoanelor cu cerințe speciale de diferite categorii . C.B. Buică , în,, Revista de psihopedagogie “ nr.1 /2004 că ,, specificul diagnozei psihice în psihopedagogia specială “ este dat de:

- Caracterul de urgență al examinării impus de principiul intervenției precoce;
- Caracterul multidimensionat al investigațiilor, datorat necesității cunoașterii aprofundate a cazului , în scopul personalizării intervenției psihopedagogice;
- Caracterul formativ al utilizării testelor determinat de cerințele metodologice ale strategiilor terapeutice ulterioare;

Calitatea adaptării la condițiile de mediu și a celei socio-profesionale în special denotă valoarea și eficiența acestor programe și metodologii și indică corectitudinea psihodiagnozei și prognozei.

Activitatea de psihodiagnoză și prognoză se corelează cu paradigmele psihopedagogiei speciale care se exprimă în raționamente ce permit considerarea deficienței într-un proces în care acționează factorii compensatori naturali și dobândiți prin programe recuperative.

Activitatea psihică nu se poate derula direct,ci doar prin intermediul exprimării ei în comportamente ,fapt ce solicită decodificarea acestora ca o condiție a înțelegerii lor.

La copiii cu dizabilități sunt implicate două aspecte:

Pe de o parte în astfel de cazuri manifestările psihice sunt pertinente cu răspunsuri fără ocol la situațiile stimulative care facilitează pătrunderea în intimitatea psihică și în evaluarea ei.

Persoanele cu dizabilități au mai puține posibilități de a recepționa stimulii înconjurători și de a elabora răspunsuri calitative și cantitative la fel cu ale normalilor.

Din punct de vedere al terminologiei ,adeptii sistemului integrat postulează ideea renunțării la clasificarea rigidă și stigmatizantă pe grupe de handicap a elevilor,înlocuind-o cu sintagma „ copii cu cerințe educaționale speciale (CES)” considerată având implicații psihopedagogice mai nuanțate.

„ Cerințele educației speciale exprimă o tendință fundamentală a unor copii de a li se acorda o atenție și o asistență educativă suplimentară ,fără de care nu se poate vorbi în mod efectiv de egalizarea șanselor de acces , participarea școlară și socială.

Această sintagmă desemnează un „ continuum al problemelor speciale de educație cu referire la un registru larg de tulburări care se întinde de la deficiențele profunde la tulburările ușoare de învățare”. (Doru Vlad Popovici).

Din categoria copiilor cu CES fac parte atât copii cu deficiențe propriu-zise –la care cerințele speciale sunt multiple,inclusiv educative ,cât și la copii fără deficiențe,dar care prezintă manifestări stabile de inadaptare la exigențele școlii. Pentru a realiza o temeinică intervenție educativ-recuperativă este necesară o cunoaștere sistematică a particularităților dezvoltării și a capacității de învățare de care ei dispun.

Cazuistica deosebit de bogată și variată a tulburărilor dezvoltării ,care dau naștere cerințelor educației speciale ,determină și complexitatea investigațiilor ce trebuie desfășurate de

către organisme abilitate cu fiecare copil în parte . De asemenea determină prevalența unui anumit tip de investigații pentru fiecare situație supusă evaluării, astfel:

Vor prevala investigațiile medicale în cazul acelor copii care întâmpină dificultăți de adaptare, inclusiv școlară, datorită unor procese maladive în desfășurare sau datorită unor boli de lungă durată. Totuși, în astfel de situații , în constelația procedeele utilizate vor trebui implicate permanent și investigațiile în plan psihologic, pedagogic și social.

În cazul copiilor deficienți ,la care dificultățile de adaptare și învățare își au originea în tulburări ale dezvoltării, consecutive unor stări maladive stabilizate prevalența va aparține diagnosticului psihologic, fără a exclude totuși ,investigațiile în plan medical și socio-educativ.

În cazul tuturor celorlalți copii ,ale căror cerințe educative speciale își au originea nu în boli și deficiențe ,ci în carențe de mediu și ale sistemului educativ ,prevalent este diagnosticul pedagogic ,sprijinit însă pe investigații în plan psihologic, social și medical.

Evaluarea situației sociale în care se află cel investigat ,ca parte componentă a actului complex de investigație ,diagnosticul psihologic reprezintă el însuși ,, un act de primă importanță care condiționează tratamentul ,evoluția ulterioară a subiectului și cere din partea psihologului stăpânirea perfectă a tehnicilor ,o mare experiență ,o vastă centură și multă intuiție”.

În psihodiagnoză se folosesc atât metode și instrumente proprii –**teste standardizate, aparatură psihotehnică**- cât și alte modalități clasice sau moderne originale sau adaptate ca : observația, chestionarul, analiza produselor activității analiza factorială.

În psihologia românească , perioada anilor 1970, s-a caracterizat printr-o efervescență deosebită , context în care a fost larg abordată și problematica psihodiagnozei în general. Din

această perioadă datează o serie de lucrări. Au existat de asemenea și preocupări speciale care au vizat cunoașterea și diagnosticarea copiilor cu CES. În 1970, Dumitru Ciumîgeanu publica un material cu privire la selecția copiilor deficienți ,în care, pentru a sublinia specificul și caracterul complex al diagnozei la deficienți utilizează termenul de diagnostic psihopedagogic. Idei valabile și astăzi și susținute de autori. Necesitatea corelării strânse a datelor obținute prin anamneza medicală, prin investigații de laborator ,cu datele obținute ,prin metodele psihologice propriu-zise :observația, ancheta, probele experimentale.

Importanța elucidării implicațiilor pe care le au participanții dezvoltării asupra activității de învățare :

Valoarea formulării unor ipoteze, de fapt a unor programe de intervenție compensatorie;

Autorul se referă la câteva erori tipice ,care pot apărea în procesul diagnosticului psihopedagogiei, efectul de halo ,eroarea de generozitate , forțarea încadrării subiectului investigat într-o anumite categorie terapeutică ,absolutizarea valorii unor anumite manifestări și minimalizarea altora.

Un alt studiu interesant în legătură cu specificul psihodiagnosticului la deficienți este publicat în 1987, de către Emil Verza . În concepția sa, diagnoza la deficienți trebuie să vizeze:

- Diferențierea tulburărilor organice de cele funcționale în producerea stării de handicap;
- Stabilirea rolului factorilor socio-culturali și familiali;
- Depistarea factorilor etiologici;
- Estimarea nivelului de handicapare (psihic, senzorial, motric) în raport cu gravitatea eficienței sau/și a incapacității implicate.

- Prognoza șanselor de influențare corectivă și alegerea în acest scop a metodologiei adecvate;

În finalul studiului său , autorul evidențiază câteva dintre cerințele care trebuie îndeplinite în desfășurarea actului psihodiagnostic :

- Asigurarea încrederii în examinator;
- Înlăturarea stării de anxietate , care se manifestă accentuat în timpul examinării și eliminarea influențelor negative din exterior;

Prezintă ,de asemenea, interes schemele prin care autorul reliefează intuitiv poziția deținută de diagnoza psihologică în lanțul activităților de cunoaștere a elevilor handicapați și,desigur, a tuturor elevilor cu CES. Psihodiagnoza se situează, astfel ca verigă centrală ,de legătură , între diagnoza organică și diagnoza fiziologică și acțională ,pe de o parte ,iar pe de altă parte ,diagnoza socială și prognoza , care o însoțesc , o continuă și o întregesc.

În această viziune , diagnoza stărilor de handicap,inclusiv diagnoza cerințelor educației speciale – reprezintă un proces complex cu un caracter unitar ,dinamic și de durată a cărui finalitate constă în înlesnirea elaborării și aplicării demersului terapiei recuperatorii.

Metodele psihopedagogiei speciale

În funcție de specificul limitelor fiecărei categorii de deficiențe, se folosesc în activitatea psihodiagnostică:

- **Handicapul de auz-** probe nonverbale;
- **Handicapul de văz-** probe verbale
- **Handicapul motor și comportamental** -(combinate)

Tipuri de metode :

- a) Observația;
- b) Experimentul natural și de laborator;
- c) Testele : verbale și nonverbale;
- d) Conversația;
- e) Analiza produselor activității;
- f) Anamneza- studiu de caz;

Etapele evaluării diagnostice

1. Etapa de stabilire a diagnosticului inițial de timpuriu , de scurtă durată, depistare , în familie, de către educator ,diagnosticat la CES;
2. Etapa evaluării periodice (etapă fundamentată cu orientarea formativ-terapeutică);
3. Etapa evaluării finale (în vederea OSP)

Mijloace și instrumente de consemnare a informației

- a) Caietul de observații;
- b) Fișa psihopedagogică individualizată ;
- c) Caracterizările pe etape

Interesul tot mai accentuat manifestat în rândul specialiștilor pentru studiul condițiilor umane și a activităților ludice permite surprinderea unor particularități ale persoanelor care pot fi mascate în alte împrejurări. „Orice manifestare sau act comportamental este rezultatul a două elemente” .(E.Verza)

Pentru factori subiectivi – a naturii persoanei care acționează , iar pentru factori obiectivi – natura situației în care se află subiectul.

Diagnoza psihică are o valoare relativă , deoarece subiectul cu dizabilități prezintă variații notabile de la o perioadă la alta , de la o vârstă la alta , ca urmare atât a acumulărilor prin programele recuperatorii cât și o dezvoltare a funcțiilor compensatorii ce se modifică în permanență sub influențele educative.

Conceptul de dizabilitate

Termenul central utilizat în legislația și practica românească curentă este cel de „ handicap”. Pe locul secund, ca sferă de frecvență și utilizare este termenul „ deficiență”. Ambii termeni sunt acoperiți prin definiții în texte legale și au o circulație în toate ariile relevante: protecția copilului, educație și sănătate.

Conceptele de cerințe sau nevoi (educaționale) sau speciale circulă fără o definiție legală certă și au o acoperire pe arii mai restrânse –după caz, protecția copilului sau educație.

În literatura de specialitate , în diverse rapoarte și studii a început să fie utilizat și promovat acest termen de „ dizabilitate”, ca substitut , de regulă pentru handicap.

Utilizarea sintagmei „ copii cu dizabilități ”se folosește în prezent cu intenția de A recunoaște conceptul promovat de clasificarea Organizației Mondiale a Sănătății, în sensul că nu orice deficiență determină apariția handicapului și nu în orice condiții în sensul de limitări de activitate (și capacitate) și /sau restricții de participare (și de performanță).

A introduce conceptul de dizabilitate , care circulă deja destul de frecvent și în România și de a acoperi ambii termeni –deficiență și handicap.

Dizabilitatea face parte din experiența umană, fiind o dimensiune a umanității. Ea este cea mai puternică provocare de acceptare a diversității pentru că limitele sale sunt foarte fluide. În categoria persoanelor cu dizabilități, poate intra oricine, în orice moment ca urmare a unor împrejurări nefericite, cum sunt unele boli și accidente.

Sarcina evaluării copiilor cu dizabilități nu este una ușoară. Rolul evaluatorului este să știe exact ce este dizabilitatea, care sunt consecințele sale, dar și să o recunoască ca pe o experiență unică, ca o dimensiune a diversității umane. Numai astfel se poate aprecia corect dacă serviciile și programele de intervenție și sprijin pe care le propune și le evaluează răspund necesităților celor cărora le sunt adresate.

Evaluarea trebuie să se realizeze într-un cadru empatic și de poziții de compatibilitate culturală cu beneficiarii săi. Aceasta presupune facilitarea accentuată a persoanelor cu dizabilități și participarea acestora și a reprezentanților legali la toate nivelurile evaluării. Parteneriatul de evaluare este esențial: părinții au dreptul să fie consultați, să participe la luarea deciziilor consecutive evaluării, să cunoască planurile și programele de intervenție și progresele pe care le realizează copilul.

Evaluarea este un act de o mare responsabilitate pentru toți factorii implicați: copii, părinți, specialiști, evaluatori. De aceea nu este lipsit de importanță să notăm existența unor atitudini greșite, discriminatorii în abordarea evaluării, care trebuie evitate:

- Evaluarea orientativă spre descoperirea unei dizabilități a copilului din perspectiva predominant medicală, defectologică sau psihologică. În practica evaluării adesea, singurele instrumente de care dispun evaluatorii sunt testele psihologice și cele medicale de laborator și paraclinice și, în consecință, dificultățile cu care se confruntă copilul la un

moment dat sunt atribuite exclusiv unor disfuncții somatice sau psihice , ignorându-se posibilitatea inducerii lor pe cale educațională , de exemplu lipsa de stimulare, metode pedagogice greșite;

- Evaluarea concepută ca diagnoză sau redusă doar la valențele sale diagnostice.Evaluarea nu înseamnă numai diagnoză , constatare,clasificare și nu este o etichetă ,uneori diferențiată pe un destin.Cunoaștem copiii pentru a le înțelege și stimula dezvoltarea prin intervenții adecvate și nu pentru a-i eticheta.
- Evaluarea tardivă se resimte acut aici nevoia unor instrumente de identificare a decalajelor în dezvoltarea copilului, de tip screening, cât mai devreme posibil , care să evalueze principalii parametri ai dezvoltării și să dea posibilitatea specialiștilor , educatorilor și părinților să intervină pe segmente cu deficit de dezvoltare cât mai timpuriu. Trebuie promovate activ depistarea precoce și intervenția timpurie.
- Evaluarea părtinitoare în raport cu statutul economico-social al familiei copilului cu dizabilități , fiind semnalate cazuri de evaluare incorectă a copiilor proveniți din medii defavorizate.
- Stilul inadecvat al unora dintre evaluatori în administrarea instrumentelor de investigare cum ar fi :asumarea rolului de persoana inaccesibilă, judecător și arbitru al destinului copilului , nu se admite accesul părinților la evaluare , nu se motivează suficient copilul în vederea anihilării inhibițiilor, inerente situației de evaluare , atitudini manipulatorii, timp redus de evaluare.

Principiile evaluării copilului cu dizabilități

Evaluarea trebuie să fie subordonată interesului superior al copilului –creșterea nivelului de „ funcționalitate “ , de implicare activă în planul vieții individuale și sociale.

Evaluarea trebuie axată pe potențialul de dezvoltare al copilului.

Evaluarea necesită o abordare complexă și completă a elementelor relevante (sănătate, nivel de instruire, și educare, grad de adaptare psihosocială, situație etc.) precum și interacțiunea dintre acestea.

Evaluarea trebuie să fie unitară, să urmărească și să opereze cu aceleași obiective, criterii ,metodologii pentru toți copiii.

Evaluarea trebuie să aibă un caracter multidimensional , să determine nivelul actual de dezvoltare , pentru a oferi un pronostic și recomandări privind dezvoltarea viitoare a copilului, în integritatea sa.

Evaluarea presupune o muncă în echipă, cu participarea activă și responsabilizarea tuturor specialiștilor implicați (psihologi ,medici, pedagogi,profesori, educatori, sociologi, asistenți sociali, logopezi).

Evaluarea se bazează pe un parteneriat autentic cu beneficiarii direcți ai acestei activități: copilul și persoanele care îl au în ocrotire.

Evaluarea- ca proces continuu și complex Reforma și protecția copilului , educația și sănătatea ating în desfășurarea lor și domeniul evaluării copiilor. Trebuie reconsiderat actul

evaluării, din perspectiva necesității includerii și a unor grupuri vulnerabile de copii în acțiunea evaluativă.

Evaluarea trebuie să fie privită ca un proces complex, continuu, dinamic, de cunoaștere și estimare cantitativă și calitativă a particularității dezvoltării și a capacității de dezvoltare a copilului.

Evaluarea este o parte dintr-un proces și nu un demers ulterior și exterior diverselor tipuri de intervenții: educație, de protecție, de tratament și recuperare etc. Demersul evaluativ nu se rezumă la o activitate constatativă, ci investighează potențialul de dezvoltare și învățare și sugerează programe ameliorativ-formative pe anumite paliere de dezvoltare.

Evaluarea statică, în care se pune accent pe ceea ce poate face efectiv copilul, pe abilitățile pe care le are la un moment dat și nu pe capacitățile sale de dezvoltare, a fost înlocuit cu **evaluarea dinamică** prin care se estimează potențialul de învățare în scopul folosirii lui ca suport în formarea abilităților necesare dezvoltării plenare a copilului.

Probele și testele de evaluare nu mai au drept obiectiv evidențierea deficienței și a blocajelor pe care aceasta le determină în dezvoltare, ci determinarea abilităților și a disponibilităților imediate în dezvoltare. O asemenea abordare exclude definitiv teza „caracterului irecuperabil” al copilului cu dizabilități.

Evaluarea stabilește elemente pozitive din dezvoltarea copilului, ce vor constitui punctul de plecare în activitatea de recuperare. Evaluarea fără măsuri de intervenție este un nonsens. Sistemul de intervenție în care este cuprins copilul cu dizabilități trebuie să cuprindă obligatoriu următorii pași: Identificare-diagnoză-orientare-măsuri și servicii de intervenție (recuperare și reabilitare) și suport reevaluare, integrare și includere socială.

În concluzie, evaluarea este un proces continuu, de planificare și programare care orientează elaborarea unui plan de serviciu personalizat și programele de intervenții personalizate.

Evaluarea parametrică implică testele și probele. Însă evaluarea trebuie să includă și observarea directă și sistematică , istoricul dezvoltării copilului (anamneza) , date socio-culturale, analiza produselor activității , analiza erorilor , analiza de sarcini , inventarele de abilități, chestionare,interviul, dialogul cu părinții etc.

Aceste metode de evaluare permit monitorizarea copilului în contexte naturale de viață, iar informațiile culese prin intermediul lor ne oferă o adevărată „hartă” a evoluției copilului și a comportamentelor sale în domenii fundamentale , precum relațiile cu activitatea și cu mediul ,relațiile cu ceilalți și cu sine.

Demersul evaluativ în cazul copiilor cu dizabilități parcurge următoarele etape :

Evaluarea inițială –constatativă, ale cărei obiective sunt:

- Identificarea,inventarierea ,clasificarea, diagnosticarea copilului;
- Stabilirea nivelului de performanță sau potențialul actual al copilului;
- Estimarea/proгноza dezvoltării ulterioare ,bazată pe potențialul individual și integrat al copilului;
- Stabilirea încadrării ,pe grad sau nivel educațional;
- Stabilirea parametrilor programului de intervenție personalizată;

Evaluarea formativă

Este un tip de evaluare continuă care evidențiază nivelul potențial de dezvoltare și urmărește inițierea unor programe de antrenament a operațiilor mintale

Ea nu este centrată pe deficit , ci evidențiază ceea ce știe, și ce poate copilul , ce deprinderi și abilități are într-o anumită etapă a dezvoltării sale.

Evaluarea finală –are ca obiective :

- estimarea eficacității sau a intervenției sau a programului;
- modificarea planului sau a programului , în raport de constatări;
- reevaluarea copilului și recomandarea deciziei;

Evaluarea trebuie să fie complexă și să evite formalismul. Evaluarea complexă presupune o abordare multidisciplinară –medicală, psihologică, pedagogică și socială,complementară,uneori inter-instituțională, iar din analiza și sinteza tuturor datelor rezultate reies și trebuie să se propună soluții de orientarea copiilor de către serviciile adecvate.

În concluzie, evaluarea are multiple și diverse obiective , toate însăși cu scopul final al includerii sociale al copilului cu dizabilități:

- Pentru a stabili cele mai potrivite servicii de terapie, educație și recuperare;
- Pentru a acorda drepturi și servicii necesare , potrivit legislației în vigoare;
- Pentru a stabili compatibilitatea între cerințele educației speciale ale copilului cu dizabilități;
- Pentru a decide ce tip de servicii de asistență socială necesită o persoană în mediul deschis sau o instituție .

- Pentru a organiza mediul de viață din instituția de protecție socială, ținând cont de aspecte psihologice și de compatibilitate.
- Pentru a sprijini pregătirea profesională a acestor persoane în vederea găsirii unui loc de muncă adaptat.
- Pentru a stabili progresele efectuate în recuperarea persoanelor cu dizabilități.
- Pentru o evaluare eficientă serviciilor ,strategiilor , metodelor, fenomenelor și procedurilor și pentru a le ameliora.

Cercetare psihopedagogică- Studiu de caz

Ipoteza cercetării

Plecând de la faptul că cercetarea în general are un orizont larg al realității educative /subiective a lumii înconjurătoare ,cercetarea psihopedagogică se înscrie într-un ansamblu de variabile intercondiționate ale acțiunii educaționale ,, aceste variabile cuprind componentele fenomenului educațional : curriculum-ul , educatorii, educații, mediul educativ , activități instructiv-educative , manuale etc., ansamblul de variabile dispune într-un câmp de forțe aflată într-o permanentă stare tensionată ce ne dă nota fenomenului complex al educabilității “ (Drăgan. I, Nicola I.,1993, p.9, Bocoș M., 2003,p.6)

Luând în calcul aceste considerente , am realizat un studiu de caz , o investigație intensivă, concretă a unui fenomen contemporan în contextul de viață real, bazat pe surse multiple ,de date , însă frontierele dintre fenomen și context nu sunt clar delimitate.

Obiectivele cercetării

Stabilirea nivelului minim al dezvoltării cognitive și psihomotrice dobândite prin aplicarea testului psihomotor Portage, copilului implicat în experiment, la începutul anului școlar, în urma evaluării inițiale.

Stabilirea nivelului maxim al dezvoltării cognitive și psihomotrice dobândite prin aplicarea testului psihomotor Portage, copilului implicat în experiment, la sfârșit de an școlar, în urma evaluării finale.

Testul Portage –instrumentul de cercetare

Testul Portage face parte din “Setul de Instrumente Psihologice pentru Expertizarea și Evaluarea Copiilor/Elevilor în Vederea Orientării Școlare”, aprobat prin hotărârea Guvernului nr. 218 din 7 martie 2002.

Prin testul Portage putem evalua psihomotricitatea copiilor mici (cu vârste de până la 6 ani) și poate fi de ajutor în două mari direcții :

a) are avantajul că prin întrebări ne poate crea o idee asupra aptitudinilor și stadiului la care ar trebui să se afle copilul la o anumită vârstă și unde anume este copilul în mod real în momentul evaluării;

b) o a doua direcție este evaluarea efectivă a copilului la o anumită vârstă, ceea ce ne poate da o imagine destul de exactă asupra zonelor pe care copilul nu le acoperă și unde acesta are nevoie de ajutor.

Ca orice test de evaluare și testul Portage ia în considerare două aspecte esențiale : vârsta cronologică a copilului, care reprezintă vârsta biologică, și, cel de al doilea concept,

vârsta mentală a copilului sau vârsta la care este copilul din punct de vedere al dezvoltării în momentul evaluării.

Modul de completare se realizează pe cinci niveluri/ paliere: socializare, limbaj, autoservire, cognitiv, motor.

Fiecare secțiune are un număr de întrebări la care trebuie răspuns, întrebări împărțite pe paliere de vârstă de la 0 – 1 an; 1 - 2 ani; 2 - 3 ani; 3 - 4 ani; 4 -5 ani; 5 - 6 ani iar în grila de evaluare trebuie răspuns începând cu întrebarea numărul 1 de la fiecare secțiune indiferent de vârsta copilului.

Utilitatea principală a testului o reprezintă faptul că, având evaluarea pe secțiuni, se poate structura programul de lucru al copilului cu accent pe direcțiile în care scorul este mai mic.

Studiul de caz

Metoda studiului de caz reprezintă atât o metodă didactică, cât și o metodă de cercetare și intervenție psihopedagogică; de asemenea, tehnicile de consiliere și de formare comportamentală se bazează și ele pe studiul de caz (Radu I., 2003).

Cazul reprezintă o experiență sau situație particulară, de multe ori o situație-problemă, de preferat reală și contemporană, care este studiată intensiv pe o anumită perioadă de timp. Studiul de caz este o investigație intensivă, concretă a unui fenomen contemporan în contextul de viață real, bazată pe surse multiple de date; frontierele dintre fenomen și context nu sunt clar delimitate. În cercetare, studiul de caz poate fi utilizat ca metodă de investigare - de colectare de date referitoare la anumiți subiecți, de realizare de analize teoretice/ conceptuale,

de soluționare a cazurilor, de formulare a unor concluzii și predicții referitoare la aspectele analizate.

STUDIU DE CAZ

Nume și prenume: CSE

Sex: Feminin

Data și locul nașterii: 30-01-2018, Constanța.

Diagnosticul medical: Tulburare de spectru autist și hiperactivitate. Autism infantil. Retard global în dezvoltare și afectare semnificativă a interacțiunii sociale, comunicării interpersonale, prezintă stereotipii și autostimulare.

Autismul este o boală caracterizată prin afectarea dezvoltării creierului, a abilităților mentale, emoționale și comunicaționale ale unei persoane. Cauzele autismului nu sunt cunoscute. Ele pot fi de natură genetică, iar unele cazuri de autism au fost asociate traumelor, bolilor sau anomaliilor structurale dinainte sau din timpul nașterii.

De-a lungul timpului, modul în care era perceput un individ cu autism a variat mult, dacă în 1799 copiii care prezentau simptome caracteristice autismului erau etichetați “copii sălbatici” acum se încearcă integrarea lor în școala de masă, deoarece acești copii nu pot fi ținuti izolați, cu cât se intervine mai rapid în recuperarea lor, cu atât șansele la o viață normală sunt mai mari.

Date despre familie

Tatăl (35) și mama (30) au studii superioare, tatăl liber profesionist iar mama este cadru didactic la un liceu din apropierea orașului Constanța.

În prezent părinții copilului sunt divorțați, fetița locuiește mama și cu bunicii materni într-o casă din localitatea Lumina. Statutul economic al părinților este unul mediu. Tatăl vizitează copilul ori de câte ori poate și o ia și în vacanțe, în restul timpului se ocupă mama de copil și cadrele didactice ,deoarece fetița frecventează grădinița cu program prelungit. Familia refuză să înțeleagă că copilul are o problemă și din acest motiv uneori izbucnesc certuri în casă.

Relația mamă-copil este una bazată pe afecțiune reciprocă, mama acordându-i fetei tot sprijinul în creșterea și educația sa, uneori fiind supraprotectivă. În timpul petrecut împreună de mamă cu S, copilul este implicat în activități educative și de joc.

Recomandări: integrarea în colectivitate și instituirea unui program educațional recuperatoriu cuprinzând stimularea psihică și tratament logopedic.

Ghidul de Intervenție **Portage** este o scală destinată evaluării copiilor între 0 și 6 ani cu diferite dizabilități. Această scală permite estimarea stadiului de dezvoltare în care se află copilul evaluat și permite realizarea planului de intervenție în funcție de acest nivel. Scala cuprinde 5 subscale divizate pe 6 paliere de vârstă (0-1 an; 1-2ani; 2-3ani; 3-4ani; 4-5ani și 5-6ani): limbaj, socializare, autoservire, comportament cognitiv și comportament motor.

Evaluarea a fost realizată cu ajutorul programului de intervenție Portage și a testului SON-R 2-21/2-7 ani (intervenție realizată de specialist)

În cadrul **evaluării inițiale** s-a folosit Programul de Intervenție Timpurie Portage.Potrivit Programului Portage, rezultatele obținute au fost următoarele :

1. Socializare: în unele cazuri privește persoana care o strigă pe nume, se bucură de prezența membrilor familiei, acceptă ușor plecarea mamei și manifestă afecțiune față de persoanele apropiate.

2. Limbaj: limbajul este dezvoltat inferior vârstei sale (cel receptiv fiind mai dezvoltat decât cel expresiv), asociază cuvintele cu gesturi pentru a-și exprima dorințele (te ia de mână și te duce la lucrul pe care îl vrea), spune mama, prezintă ecolalie și stereotipii verbale (repetă silabe fără sens „ma, ta etc.”).

3. Autonomie personală: prezintă câteva deprinderi de autosevire cum ar fi: bea apă dintr-o cană cu toarte și adaptator de băut moale, mănâncă uneori cu mâna hrană tăiată bucăți mici (biscuiți), nu are însușită deprinderea de a se spăla pe mâini (doar își ține mâinile sub jetul de apă), întinde mâinile și picioarele când este îmbrăcată, folosește scutece.

4. Cognitiv: imită gesturi simple la cererea unui adult, sortează 2 culori la cerere, mâzgălește, colorează fără a ține cont de contur, găsește o carte care îi este descrisă.

5. Dezvoltarea motorie: prezintă ușoare dificultăți în echilibru, nu-i place să aleargă, întâmpină dificultăți și dezvoltă anxietate la trecerea peste obstacole (oricât ar fi de mici), coboară și urcă scările fără a alterna picioarele, cu ajutor (ținând de mână o persoană adultă), nu sare pe loc, bate din palme, utilizează un creion, manipulează plastilină (face bulgărași). De asemenea fetița prezintă stereotipii motorii: învârtirea și așezarea în linie a obiectelor, legănarea trunchiului la stînga și la dreapta, deschiderea/ închiderea ușilor de la dulap/ sertare, mișcarea draperiilor.

Interese- prezintă interes pentru sunete (realizate de diferite jucării), ascultă muzică (unele melodii le fredonează în timpul diferitelor activități cotidiene) și manifestă un interes crescut pentru tabletă/ telefon— efectuează diferite sarcini cu ajutorul acestuia.

Testul SON- R 2-21/2-7 ANI reprezintă un test nonverbal de inteligență pentru copii de la doi ani și jumătate - la șapte ani, testul făcând posibil o evaluare largă a funcționării mentale, fără să fie dependent de abilitățile de limbaj ale copilului. Testul este împărțit în 6 subteste diferite, fiecare subtest conține un număr de itemi solicitați ce sunt scorati, iar scorurile obținute de copil la cele 6 subteste diferite sunt combinate pentru a forma un scor al inteligenței care reprezintă abilitatea copilului, în comparative cu grupul sau cu vârsta. Subtestele sunt întotdeauna administrate în această ordine:

1. Mozaicuri- format din 15 itemi de la simplu la complex.
2. Categori- format din 15 itemi.
3. Puzzle-uri- format din 14 itemi.
4. Analogii- format din 17 itemi.
5. Situații- format din 14 itemi.
6. Pattern-uri –format din 16 itemi.

După aplicarea testelor s-a constatat în urma acordării punctajului că între vârsta mentală și cea biologică este un deficit de recuperat de aproximativ 1 an și 4 luni, coeficientul de inteligență fiind de 40- retard mental moderat.

Din aceste considerente programul de intervenție urmărește activități recuperatorii pe toate nivelurile de dezvoltare.

Obiective terapeutice: introducerea programului pentru reducerea deficitului de atenție, însușirea corectă și funcțională a pronumelui personal și pronumele posesiv, introducerea programelor curricula ABA mediu, terapie de grup.

Recomandări: la domiciliu și la grădiniță ar fi indicat un sistem de reguli și a unor responsabilități ,deoarece este esential la această vârstă să fie ancorați și autonomi și să înțeleagă responsabilitatea față de propriile lucruri.

Concluzii și recomandări

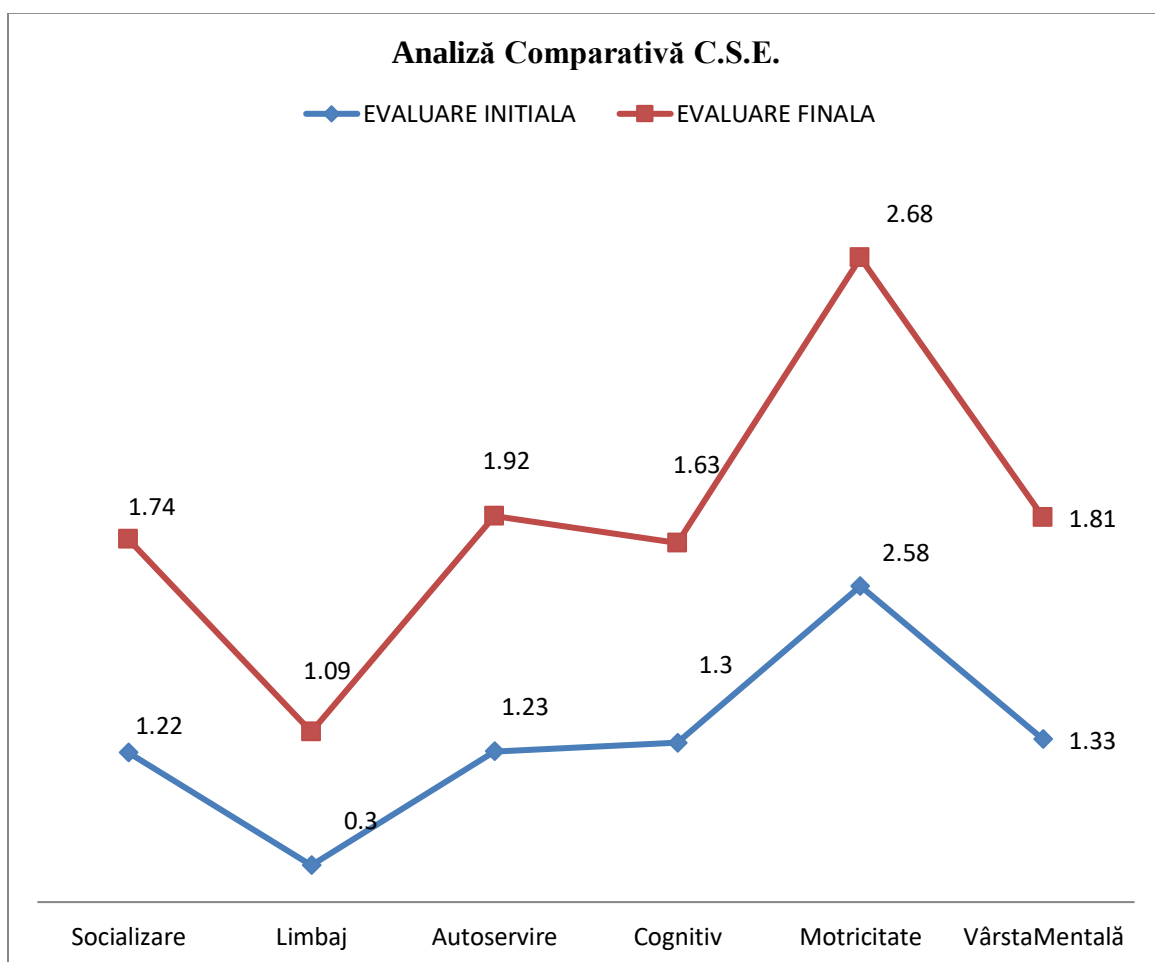
Ipoteza cercetării pleacă de la prezumția că prin introducerea programului de recuperare ,prin inițierea unui sistem de reguli în vederea recuperării deficitului de atenție se vor avea în vedere următoarele: dezvoltarea abilităților de comunicare la nivel receptiv și expresiv, dezvoltarea abilităților la nivel cognitiv, dezvoltarea abilităților de participare la activitățile de grup.Astfel cercetarea am structurat-o pe două capitole ce cuprind repere teoretice despre evaluarea persoanelor cu cerințele educației speciale și rolul acesteia în psihopedagogia specială și un capitol bazat pe un studiu de caz , un caz autentic , unde am aplicat la etapa evaluării inițiale și finale ,testul Portage și am urmărit nivelul inițial de dezvoltare și nivelul final ,pe cele cinci domenii (socializare,limbaj, autoservire, cognitiv și motricitate) al unui copil diagnosticat cu autism infantil ce prezintă stereotipii și autostimulare. Pe parcursul anului școlar, după identificarea bolii , am lucrat diferențiat adaptând activitățile de învățare nivelului ei de cunoștințe și am urmat sfaturile și recomandările terapeutului.

Testul Portage l-am realizat on-line împreună cu mama copilului, deoarece acest test cuprinde o gamă vastă de întrebări începând cu vârsta de 0-1 ani , 1-2ani, 2-3ani, 3-4ani, 4-5ani, 5-6 ani. Pentru fiecare domeniu. Calculatorul a generat întrebările în funcție de răspunsurile date

și se trece la treapta superioară de vârstă, dacă s-a răspuns la cel puțin 60% din întrebări. . De exemplu pentru domeniul socializare intervalul 0-1 ani, setul cupinde 28 de întrebări, intervalul 1-2 ani – 16 întrebări, intervalul 2-3 ani -7 întrebări, intervalul 3-4 ani- 12 întrebări, intervalul 4-5 ani- 11 întrebări, pentru celelalte domenii numărul întrebărilor variază, fiecare domeniu având alt număr de întrebări, domeniul cu cel mai mare număr de întrebări este motricitatea- doar pentru intervalul 0-1 ani are 45 de întrebări.

Am realizat câte un grafic pentru testul inițial –Portage și pentru testul final ,în anexe și rezultatele generate de calculator în urma aplicării acestuia.

Analiza comparativă între testul Portage- inițial și testul Portage -final

BIBLIOGRAFIE:

- Frunză, Virgil. *Evaluare și comunicare în activitatea de instruire*. București, Editura Universitară, 2013
- Gherguț, A(2011), *Evaluare și intervenție psihoeducațională .Terapii educaționale,compensatorii*, Iași, Ed. Polirom
- Radu I.T. *Evaluarea în procesul didactic*. E.D.P., București Educațional, București, 2008
- Verza , E, Verza ,E,F.(2011), *Tratat de psihopedagogie specială*, București, Ed Universității din București.
- Vărășmaș, Ecaterina (coord.). *Set de instrumente, probe și teste pentru evaluarea educațională a copiilor cu dizabilități*. RENINCO – UNICEF, p. 29 – 31, 2001.
- *** M.E.C.T. *Curriculum pentru educația timpurie a copiilor de la 0 la 3 ani*.
- *** M.E.N .*Curriculum pentru educație timpurie* ,2019
- *www. Testul Portage on-line*.

INOVARE EDUCAȚIONALĂ: Surse de Inspirație și Învățare Durabilă

Prof. Varvara Sîngeorzan

Liceul Teoretic Solomon Haliță

Inovația educațională reprezintă una dintre cele mai importante și dinamice direcții ale educației contemporane. Prin adaptarea și implementarea unor metode moderne, educația poate deveni mai accesibilă, relevantă și eficientă. Acest articol explorează diverse surse de inspirație pentru inovația educațională și modul în care acestea pot contribui la o învățare durabilă.

1. Tehnologia Digitală în Educație

A. Realitatea Virtuală și Augmentată

Utilizarea realității virtuale (VR) și a realității augmentate (AR) în educație oferă elevilor posibilitatea de a experimenta medii și scenarii care altfel ar fi inaccesibile. Aceste tehnologii pot fi utilizate pentru simulări în domenii precum științele naturale, istorie sau geografie, oferind o învățare experiențială.

Exemplu de bună practică: Google Expeditions

Google Expeditions este un instrument educațional care utilizează realitatea virtuală și augmentată pentru a oferi elevilor experiențe imersive. Elevii pot explora diverse locații din lume, inclusiv situri istorice, muzee și fenomene naturale, toate fără a părăsi sala de clasă.

B. Platformele Educaționale Online

Platformele educaționale precum Khan Academy, Coursera sau edX permit accesul la cursuri de la instituții de renume mondial. Acestea oferă resurse variate și flexibile, adaptate nevoilor individuale ale elevilor și studenților, facilitând astfel învățarea continuă și personalizată.

Exemplu de bună practică: Khan Academy

Khan Academy oferă resurse educaționale online gratuite, inclusiv videoclipuri, exerciții și materiale interactive pentru elevi de toate vârstele. Platforma acoperă o gamă largă de subiecte și este utilizată la nivel global pentru a sprijini învățarea personalizată.

2. Pedagogii Inovatoare

A. Învățarea Bazată pe Proiecte (PBL)

Învățarea bazată pe proiecte implică elevii în activități practice și proiecte care reflectă probleme reale. Această metodă promovează gândirea critică, colaborarea și aplicarea cunoștințelor într-un context practic, contribuind la dezvoltarea competențelor esențiale pentru viață.

Exemplu de bună practică: High Tech High

High Tech High este un sistem de școli publice charter din San Diego, care utilizează învățarea bazată pe proiecte ca metodă principală de predare. Elevii lucrează la proiecte interdisciplinare care reflectă probleme reale și dezvoltă abilități esențiale pentru viață.

B. Gamificarea

Gamificarea presupune utilizarea elementelor de joc în procesele educaționale pentru a spori motivația și angajamentul elevilor. Prin introducerea de puncte, niveluri și recompense, elevii sunt încurajați să participe activ și să își atingă obiectivele de învățare într-un mod plăcut și stimulat.

Exemplu de bună practică: Classcraft

Classcraft este o platformă educațională care aplică principiile gamificării în clasă. Elevii își creează avataruri și câștigă puncte și recompense pentru comportamente pozitive și realizări academice, transformând învățarea într-o experiență captivantă și motivantă.

3. Sustenabilitatea în Educație

A. Educația pentru Dezvoltare Durabilă (EDD)

EDD promovează valori și comportamente care susțin dezvoltarea durabilă. Aceasta include teme precum protecția mediului, echitatea socială și dezvoltarea economică, integrând aceste concepte în curriculum pentru a forma cetățeni responsabili și conștienți de impactul lor asupra planetei.

Exemplu de bună practică: Eco-Schools

Programul Eco-Schools, implementat la nivel global, promovează educația pentru dezvoltare durabilă prin implicarea elevilor în proiecte și activități ecologice. Școlile participante dezvoltă inițiative pentru conservarea resurselor, reducerea deșeurilor și protejarea mediului.

B. Resursele Educaționale Deschise (OER)

Resursele educaționale deschise sunt materiale de învățare accesibile gratuit și deschise pentru toți. Utilizarea OER promovează accesul egal la educație, reducând barierele financiare și facilitând schimbul de cunoștințe și bune practici la nivel global.

Exemplu de bună practică: OpenStax

OpenStax, inițiat de Universitatea Rice, oferă manuale universitare gratuite și deschise, acoperind diverse discipline. Aceste resurse contribuie la reducerea costurilor educaționale și la promovarea accesului egal la învățare.

4. Colaborarea și Schimbul de Cunoștințe

A. Rețelele Profesionale

Profesorii și educatori pot beneficia enorm de pe urma colaborării în rețele profesionale, unde pot împărtăși resurse, idei și experiențe. Participarea la conferințe, ateliere și seminarii web ajută la actualizarea cunoștințelor și la adoptarea celor mai bune practici în educație.

Exemplu de bună practică: Edmodo

Edmodo este o platformă de rețea socială pentru educatori, care permite partajarea de resurse, idei și experiențe. Profesorii pot colabora cu colegii din întreaga lume, îmbunătățindu-și astfel practicile pedagogice și adaptându-se la noi provocări.

B. Parteneriatele Școală-Comunitate

Implicarea comunității în educație prin parteneriate cu organizații locale, instituții culturale și companii poate oferi elevilor oportunități de învățare autentică și practică. Aceste parteneriate contribuie la dezvoltarea unui curriculum relevant și la îmbogățirea experiențelor educaționale ale elevilor.

Concluzie

Inovația educațională este esențială pentru a răspunde provocărilor contemporane și pentru a pregăti elevii pentru un viitor incert și dinamic. Prin adoptarea tehnologiilor moderne, a pedagogiilor inovatoare și a practicilor sustenabile, educația poate deveni mai eficientă, accesibilă și relevantă. Colaborarea și schimbul de cunoștințe între educatori și comunități sunt factori cheie în construirea unui sistem educațional rezilient și adaptabil.

Bibliografie:

Google for Education. (2020). Google Expeditions. Retrieved from <https://edu.google.com/products/vr-ar/expeditions/>

Khan Academy. (2020). About Khan Academy. Retrieved from <https://www.khanacademy.org/about>

High Tech High. (2020). About High Tech High. Retrieved from <https://www.hightechhigh.org/about-us/>

Classcraft. (2020). How Classcraft Works. Retrieved from <https://www.classcraft.com/how-it-works/>

Eco-Schools. (2020). About Eco-Schools. Retrieved from <https://www.ecoschools.global/about>

OpenStax. (2020). About OpenStax. Retrieved from <https://openstax.org/about>

Edmodo. (2020). About Edmodo. Retrieved from <https://www.edmodo.com/about>

METACOGNIȚIA ȘI ROLUL EI ÎN FORMAREA DEPRINDERILOR DE ÎNVĂȚARE-EVALUARE EFICIENTĂ ȘI AUTONOMĂ

Prof. Corina Stamatina

Colegiul Tehnic de Industrie Alimentară Suceava

Conceptul de cunoaștere, definit divers și amplu în literatura de specialitate, este în esență un proces fundamental și definitor al spiritului uman ce procesează realitatea obiectivă în adevăruri proprii, specifice celui care cunoaște. Cunoașterea, dobândită din exterior, fiind raportată la propria subiectivitate interioară devine conștientizare de sine și se exteriorizează prin comportament. Comportamentul demonstrat este rezultatul dobândit prin interferența la nivel cognitive a două forme de cunoaștere: obiectivă și subiectivă.

Cunoașterea obiectivă se referă la acele cunoștințe ce sunt achiziționate din exterior despre fenomenele și procesele din natură. Aceste cunoștințe în aspect educațional sunt exprimate printr-un limbaj științific și sunt axate preponderent pe un raționament strict logic.

Cunoașterea subiectivă se rezumă la percepțiile interne: trăiri, emoții, experiențe personale despre procesele, fenomenele întâlnite în natură. Acestea sunt proprii ființei umane drept stări subiective și vizează perceperea realității spirituale.

Drept consecință a cunoașterii obiective este dezvoltată cogniția, iar cunoașterea subiectivă favorizează dezvoltarea metacogniției, ambele fiind componente ale competenței de cunoaștere științifică. Metacogniția reprezintă modalitatea de a anticipa, monitoriza, controla și evalua cogniția. În școală, aceasta se bazează pe conștientizarea de către elevi a ceea ce trebuie învățat și rezolvat și a progresului obținut.

Cunoașterea dobândită în cadrul orelor este procesată de elev la nivel cognitiv. De exemplu, în rezolvarea unei probleme de contabilitate, este necesar ca elevul să asculte, să înțeleagă și să prelucreze informația. Dacă elevul nu înțelege, nu conștientizează întrebarea, nu va putea oferi un răspuns adecvat, nu va putea rezolva corect problema și nu va înțelege procesul. Dacă însă, elevul recepționează, prelucrează, conștientizează natura întrebării va putea oferi un răspuns corespunzător. Procesul de monitorizare a gândirii în scopul determinării soluției este un aspect al metacunoașterii. Deci, metacunoașterea estimează ceea ce se cunoaște și ce se știe să se facă vis-a-vis de întrebarea adresată. Permițându-le elevilor să-și supravegheze propriul proces

de învățare le amplificăm sentimentul de responsabilitate și motivație. În plus, reducerea volumului de muncă al profesorilor le permite să aloce mai mult timp nevoilor anumitor elevi, de ex., elevilor cu performanțe scăzute sau mari, celor cu dificultăți de înțelegere a problemei și celor care o înțeleg repede. Aprecierea modului cum a avut loc cunoașterea se referă la **metacogniție**.

Deci, în cadrul procesului educational cunoașterea și metacunoașterea, cogniția și metacogniția sunt procese realizate simultan. Conceptul de metacogniție este legat semantic de cel de cogniție. Cogniția se referă la rezolvarea de probleme, iar metacogniția – la felul cum are loc aceasta, drept autorefecție asupra cogniției și ca instrument pentru a atinge performanțele .

Drept rezultat al procesului educațional la disciplinele de studiu, are loc circuitul cogniție-metacogniție-cogniție rezultând spirala formării competenței de cunoaștere științifică la un nivel mai superior. Rolul cogniției este în a rezolva probleme și a atinge obiectivele propuse, în timp ce funcția metacognitivă este de a regla activitatea cogniției în raport cu dificultatea sarcinii. Așadar, în practica educațională acești doi termeni sunt utilizați concomitent deoarece au același scop: rezolvarea de probleme respectiv situații-problemă.

Metacogniția nu are un caracter general, fiind legată de o activitate concretă Cunoștințele de ordin general despre cogniție nu mai sunt considerate suficiente pentru îmbunătățirea învățării, având în vedere că cogniția este întotdeauna asociată cu un conținut și niște sarcini concrete. Cogniția îl ajută pe elev să rezolve o anumită sarcină, iar metacogniția asigură revizuirea procesului de rezolvare și adaptare a pașilor necesari realizării sarcinii de rezolvat. Literatura de specialitate conferă în acest sens metacogniției funcția de „supervizare” a proceselor cognitive pe parcursul rezolvării unei sarcini. Putem astfel vorbi despre metacogniție specifică învățării: metaînvățare; metacogniție specifică limbajului: metalimbaj; metacogniție specifică memoriei: metamemorie.

Metacogniția este un deziderat al noilor orientări postmoderniste promovate de către constructivism care înaintea învățarea activă, construirea cunoașterii prin activități de cercetare, investigare contribuind astfel la dezvoltarea capacităților cognitive. Metacogniția evaluează nivelul de dezvoltare a capacităților cognitive ceea ce-i permite elevului să-și realizeze autoevaluarea și autoreglarea propriului demers de învățare. În acest sens, metacogniția capătă forma unui „dialog intern” al elevului care induce o reflecție asupra a ceea ce face, cum face și de ce face. Metacogniția este importantă în cunoaștere / învățare pentru că pune accent mai mult pe procesele de construcție și pe condițiile de realizare a lor decât pe produse.

În figura 1 este prezentată structura secvenței de predare metacognitivă, structură care permite elevilor să acceseze în cadrul diferitelor activități de predare-învățare-evaluare strategiile cognitive și metacognitive dezirabile într-un anumit context, la clasă.

Fig 1 Structura secvenței de predare metacognitivă Ioan-Ștefan ORBAN_Optimizarea procesului de predare-învățare prin tehnici de facilitare metacognitivă la elevii din ciclul gimnazial

Întrebările specifice în cazul abordării unei probleme sunt:

- Problema aceasta este similară sau diferită de problemele obișnuite?
- Care este specificul acestei probleme?
- Cum depășesc aceste dificultăți inerente?
- Cum știu dacă strategia aleasă are șanse să dea rezultate?
- Cum știu dacă voi reuși să soluționez această sarcină precisă?

Singura procedură generală considerată relevantă de cele mai recente studii constă în crearea unei atmosfere în clasă care să promoveze motivația. Elevii trebuie încurajați să pună întrebări, să răspundă chiar și atunci când nu sunt siguri, să comenteze pe marginea activității colegilor și să accepte, la rândul lor, comentariile acestora. Prin urmare, metacogniția elevilor depinde de procesul anterior de reflecție al profesorilor, cu privire la modul în care structurează și facilitează interacțiunea în sala de clasă.

Metacogniția este considerată un concept relativ recent care pune accent pe rolul subiectului în realizarea conștientă a procesului cognitiv prin autocunoașterea propriei cogniții. Prefixul „meta” desemnează „peste”, „deasupra” adică un nivel superior de referință „cunoașterea peste” „despre cunoaștere” accentuându-se astfel rolul subiectului în cunoaștere, „de reglare, „de

schimbare” „de întoarcere spre sine” „, pentru a controla și regla procesele cognitive și afective. În acest context, pentru edificarea conceptului de metacogniție pot fi utilizați termenii: metacunoaștere, metacunoștințe, metacomprehesiune, metamemorie.

Cel mai des întâlnită este definiția metacogniției ca fiind ansamblul de cunoștințe pe care le are un individ despre funcționarea propriului sistem cognitiv: „cunoașterea despre propria cunoaștere, gândirea despre propria gândire, conștiința propriilor gânduri, cunoștințe despre funcționarea propriului sistem cognitiv.

Literatura de specialitate propun următoarele componente ale metacogniției:

1. Cunoștințele metacognitive, drept prima componentă a metacogniției reprezintă cunoștințele achiziționate despre variabilele ce interacționează în procesul de realizare a unei sarcini cognitive.

Cunoștințele metacognitive reprezintă:

- Reflecții asupra propriei activități cognitive;
- Anticipări cu privire la posibilitățile de exploatare a acestor reflecții.

În acest sens, un element important al metacogniției este reflecția care reprezintă un monitor al proceselor de cognitive, procesele de reflecție iau forma de întrebări reflexive pentru a facilita metacogniția. Reflecția conține elemente de autoreglare și este un important proces în dobândirea cunoștințelor metacognitive care pot fi:

- Declarative – sunt referitoare la sine, la altul, la sarcinile de rezolvat, la factorii ce influențează performanța.
- Procedurale – se referă la a ști să faci, la strategiile folosite pentru rezolvarea sarcinii.
- Condiționate – se referă la cunoașterea a când , la ce și de ce se folosesc cunoștințele declarative și procedurale.

2. Experiențele metacognitive. Cunoștințele metacognitive pot determina o nouă experiență conștientă, „ metacognitivă” și se referă la sarcinile realizate și progresul înregistrat. Acestea reprezintă variabile ce țin de sarcinile de învățare, strategiile ce pot fi utilizate în rezolvarea anumitor probleme, adică „a ști să faci” diverse activități utilizând cunoștințele metacognitive dobândite.

3. Controlul și reglarea metacogniției presupune verificarea activităților metacognitive în scopul determinării eficienței și aplicarea strategiilor de ameliorare. **Controlul** activ metacognitiv motivațional și comportamental asupra propriei învățări se referă la autoreglarea învățării, metacogniția fiind centrul de reglare a învățării, ce exercită un control activ,

motivațional și comportamental asupra propriei învățări. Acesta este un proces activ, prin care elevii își fixează scopuri, obiective de învățare pentru ca mai apoi să depună efort pentru a-și monitoriza: cogniția, motivația, emoțiile, comportamentul, contextul, mediul fizic și social în propriile activități.

. Componenta metacogniției reglarea implică pentru realizare motivație și voință și presupune aplicarea a trei tipuri generale de strategii:

- Planificarea – se referă la selectarea strategiilor corespunzătoare ce vor afecta direct dobândirea performanței și vizează stabilirea scopurilor intermediare și finale ale sarcinii de rezolvat, stabilirea etapelor și alegerea strategiilor de lucru. Planificarea activităților presupune organizarea materialului și planificarea strategiilor cognitive în vederea accesibilizării lui prin: stabilirea scopurilor, citirea pe diagonală sau frunzărirea (skimming), stabilirea unor întrebări înainte de citirea textului, stabilirea unei sarcini de analiză a problemei. Pentru a-și planifica soluționarea unei situații de învățare elevul trebuie să-și formuleze următorul set de întrebări:

- Ce știu despre tipul acestei situații sau probleme?
- Care este obiectivul principal al acestei situații/ probleme?
- Am suficiente informații pentru rezolvarea situației, problemei?
- De unde pot obține un plus de informații?
- De cât timp am nevoie pentru a rezolva sarcina?
- Care sunt cele mai eficiente strategii pe care le pot utiliza în rezolvarea situației, problemei, pornind de la situațiile anterioare?

- Am înțeles suficient de bine situația, problema?
- Cum pot verifica veridicitatea rezultatului obținut?

- Monitorizarea – se referă la conștientizarea înțelegerii sarcinii de performanță și vizează efortul de supraveghere și corectare a unei acțiuni raportate la modelul de acțiuni planificate. Abilitățile de **monitorizare** a metacogniției se dezvoltă într-un ritm lent, dar acestea pot fi dezvoltate prin exerciții de tipul:

- Compararea răspunsului dat cu cel oferit de manual sau alte materiale de suport;
- Raportarea răspunsului dat la criteriile de evaluare prezentate de către profesor;
- Identificarea propriilor greșeli sau pe cele ale colegilor;
- Rezumarea, esențializarea unui text științific propus spre analiză;
- Formularea într-un limbaj propriu a unei idei, ipoteze, teorii; explicarea diverselor procese, fenomene;

– Realizarea pe parcursul derulării activității de învățare a unei scheme care să redea sintetic etapele parcurse;

– Conștientizarea progresului realizat pe parcursul activității de învățare prin raportarea la criteriile impuse;

– Gestionarea adecvată a timpului alocat rezolvării sarcinii propuse.

• Evaluarea – se referă la estimarea produsului final al unei sarcini și eficiența sarcinii care a fost performantă, implică reevaluarea strategiilor utilizate. Ea verifică gradul în care rezultatul final se suprapune cu cel așteptat și desigur gradul de realizare a obiectivelor propuse. La finele rezolvării unei situații-problemă, elevii își pot exercita capacitățile metacognitive astfel:

– Evaluarea nivelului de complexitate a sarcinii rezolvate;

– Stabilirea neclarităților apărute în procesul de însușire a noilor cunoștințe;

– Identificarea aspectelor care necesită reluare într-o activitate de învățare viitoare, pentru a asigura însușirea corectă și deplină;

– Identificarea utilității cunoștințelor însușite;

– Estimarea eficienței strategiilor aplicate în rezolvarea situațiilor;

– Identificarea posibilităților de integrare a noilor achiziții în sistemul de cunoștințe existent deja;

– Formularea unor concluzii privind eficiența stilului propriu de învățare.

Acest exemplu poate fi completat, în funcție de situația de învățare, de experiența anterioară a elevilor, de specificul disciplinei școlare.

Proiectarea metacogniției drept componentă a competenței de cunoaștere științifică va determina elevii să-și:

• planifice, organizeze, gestioneze, controleze și regleze propria activitate cognitivă;

• respecte nivelul de realizare a sarcinilor, de atingere a obiectivelor;

• aprecieze obiectiv propriile rezultate;

• identifice lacunele în cunoaștere și modalitățile de soluționare a acestora.

Figura 2 ilustrează secvențele modelării metacognitive, cu etapele pe care profesorul le demonstrează în cadrul activităților astfel încât elevii să înțeleagă relația dintre cele trei procese ale metacogniției.

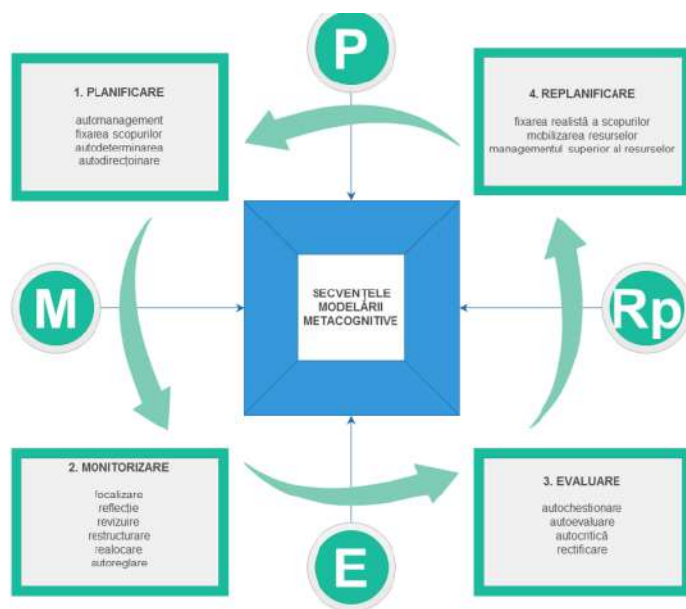

Fig. 2 Secvențele modelării metacognitive/ Ioan-Ștefan ORBAN_Optimizarea procesului de predare-învățare prin tehnici de facilitare metacognitivă la elevii din ciclul gimnazial

Explozia informațională, determină învățământul actual să își eficientizeze strategiile și metodele pentru a pregăti elevii să devină managerii propriei activități de învățare. Aceștia trebuie învățați să fie implicați, să aibă inițiativă, să își planifice și să își organizeze munca intelectuală, să își programeze eficient ritmul și timpul de studiu, să își evalueze propriile activități.

Arta de a învăța se construiește treptat de către elevi, ghidați de cadrele didactice, elevii fiind ajutați să-și însușească și să conștientizeze deprinderile metacognitive, să învețe să-și cunoască propria gândire, să-și controleze capacitatea de procesare a informației, să-și monitorizeze eficiența strategiilor și să-și autoevalueze progresul. Dezvoltarea metacognitivă favorizează transferul învățării, iar un antrenament metacognitiv are o influență pozitivă asupra performanței dobândite de elevi.

Educarea metacognitivă a elevilor reprezintă o problemă curriculară actuală ce trebuie încadrată în preocupările pentru dezvoltarea cognitivă a elevilor în general și formarea competenței de cunoaștere științifică în mod special. Datorită metacogniției, elevul se cunoaște pe sine însuși, se formează ca personalitate capabilă să transforme ceea ce știe în a face și a fi construind astfel calea spre propria devenire.

Referințe bibliografice:

1. Bocoș M. *Instruirea interactivă. Repere pentru reflecție și rațiune*. Cluj-Napoca: Presa Universitară Clujeană, 2002.
2. Miclea M. *Psihologia cognitivă. Modele teoretico-experimentale* Iași: Polirom 1999.
3. Neacșu I. *Introducere în psihologia educației și a dezvoltării*. Editura POLIROM, 2010.
4. Oprea C-L. *Strategii didactice interactive – repere teoretice și practice*. București: Editura Didactică și Pedagogică, R.A. 2008
5. Ionescu M. (coord) *Abordări conceptuale și praxiologice în științele educației*. ClujNapoca: Eikon, 2007
6. Joița EW. *Instruirea constructivistă – o alternativă. Fundamente. Strategii*. București: Editura Aramis, 2006
7. Larouss *Marele dicționar al psihologiei*. București: Editura Trei, 2006
8. <https://www.schooleducationgateway.eu/ro/pub/viewpoints/experts/metacognition-teaching.htm>
9. Ioan-Ștefan ORBAN_ *Optimizarea procesului de predare-învățare prin tehnici de facilitare metacognitivă la elevii din ciclul gimnazial, 2015* Teză de doctorat., Universitatea “Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca

PARTICULARITĂȚILE CLIMATICE ALE ROMÂNIEI

România dispune de un climat **temperat continental moderat de tranziție**.

Factorii climatogeni - cei care determină clima:

1. Poziția României **pe Glob** pe paralela de $45^\circ \Rightarrow$ integrarea în cadrul climatului temperat
2. **Poziția în cadrul Europei**, în partea central-sud estică $\Rightarrow$ nuanțarea climatului temperat în climat temperat continental moderat situat la interferența influențelor climatice din N Europei (scandinavo-baltice), E Europei (continentale excesive), S Europei (submediteraneene), V Europei (oceanice)
3. **Potențialul energetic**-determinat de mărimea energiei solare, care scade cu **altitudinea**- $125\text{kcal/cm}^2/\text{an}$ pe litoral, $110\text{kcal/cm}^2/\text{an}$ pe crestele Carpaților și **latitudinea**- $125\text{kcal/cm}^2/\text{an}$ în S și $115\text{kcal/cm}^2/\text{an}$ în N
4. **Circulația generală a maselor de aer**-teritoriul României este afectat de:
 - circulația maselor de aer **vestice** cu o frecvență de 45%, ce determină temperaturi moderate și precipitații bogate
 - circulația maselor de aer **nordice și nord-vestice** cu o frecvență de 30%, ce determină scăderi de temperatură și precipitații mai bogate
 - circulația maselor de aer **estice și nord-estice**, cu o frecvență de 10%, ce determină temperaturi foarte scăzute iarna (ger) și secete vara
 - circulația maselor de aer **sudice**, cu o frecvență de 15%, fiind calde și umede dinspre SV și calde și uscate dinspre SE

Circulația maselor de aer este determinată de existența centrilor barici (zone cu o anumită presiune a aerului):

- **anticicloni**- zone cu presiune ridicată: Azorelor, Siberian
- **cicloni**- zone cu presiune scăzută: Islandez, Mediteranean

Aerul circulă dinspre regiunile cu presiune mare către regiunile cu presiune mică

5. **Relieful**
 - prin altitudine determină scăderea temperaturii cu $6^\circ\text{C}/1000\text{ m}$, creșterea cantității de precipitații și scăderea presiunii aerului $\Rightarrow$ determină etajarea climatică:
 - etajul montan
 - etajul de deal și podiș
 - etajul de câmpie
 - prin orientarea culmilor montane reprezintă o barieră orografică pentru masele de aer, astfel încât versanții V sunt mai umezi și mai răcoroși, iar cei E mai calzi și mai uscați; tot orientarea culmilor, care împiedică pătrunderea maselor de aer în anumite regiuni determină regionarea climatică a României
 - în depresiuni și culoarele de vale datorită stagnării maselor de aer reci se manifestă **inversiuni termice** (inversări ale temperaturii-pe creste temperaturile sunt ridicate, iar pe fundul văii temperaturi coborâte) ce determină și inversiuni de vegetație
6. **Marea Neagră**- influențează climatul pe o fâșie îngustă de 15-20 km $\Rightarrow$ un climat cu temperaturi moderate și umiditate mai ridicată
7. **Factorii antropici**- prezintă influențe locale prin defrișări, activități industriale, cultivarea terenurilor, etc.
8. **Vegetația**- prezintă influențe locale, moderând temperatura, reducând viteza vântului, creșterea umidității aerului

PARTICULARITĂȚILE ELEMENTELOR CLIMATICE

1. TEMPERATURA AERULUI

a. Temperatura medie anuală

- este de **$+10^\circ\text{C}$** pe ansamblul țării
- scade cu altitudinea ($0,6^\circ\text{C}/100\text{ m}$) și în latitudine (în S 11°C în Lunca Dunării și $8,5^\circ\text{C}$ în N)
- izotermele (liniile care unesc puncte cu aceeași temperatură) urmăresc fidel curbele de nivel (liniile care unesc puncte cu aceeași altitudine) $\Rightarrow$ izoterma de $6^\circ\text{C} \approx$ curba de nivel de 1000m (delimitează zona montană), iar izoterma de $0^\circ\text{C} \approx$ curba de nivel de 2000 m (delimitează etajul alpin)

b. Temperatura medie a lunii Iulie

- este de **$+21^\circ\text{C}$**
- scade cu altitudinea (Lunca Dunării 23°C - 24°C , zonele montane înalte 18°C)

c. Temperatura medie a lunii Ianuarie

- este de $\approx -2^{\circ}\text{C}$
- scade cu altitudinea (0°C în zona litoralului și -10°C zonele înalte montane) și de la V la E (Câmpia de Vest -1°C , Câmpia Bărăganului -4°C , Pod. Moldovei -5°C)

d. Amplitudinile termice anuale

- diferențele de temperatură între lunile extreme (Ianuarie, Iulie)
- evidențiază caracterul continental moderat al climei
- sunt de $\approx 21^{\circ}\text{C}$ - 23°C
- cresc de la V la E și scad cu altitudinea

e. Temperaturi extreme:

- s-au înregistrat datorită unor condiții locale
 - temperatura maximă absolută **$+44,5^{\circ}\text{C}$** -înregistrată la 10.VIII.1951 la Ion Sion (lângă Brăila)
 - temperatura minimă absolută **$-38,5^{\circ}\text{C}$** -înregistrată la 25.I.1942 la Bod (lângă Brașov)
 - amplitudinea termică anuală absolută: **83°C**

2. PRECIPITAȚIILE:

- media este de **637 mm/an**
- cresc odată cu altitudinea – 388 mm/an în Delta Dunării și peste 1200 mm/an la peste 2000 m (1400 mm/an în M. Vlădeasa)
- scad de la V (630 mm/an- Câmpia de Vest) la E (Bărăgan sub 500 mm/an)
- prezintă un regim neregulat, înregistrându-se ani ploioși și ani secetoși $\Rightarrow$ necesitatea construirii sistemelor de irigații
- cea mai mare cantitate de precipitații se înregistrează în luna iunie, iar cea mai mică în luna Februarie
- izohietele (liniile care unesc puncte cu aceeași cantitate de precipitații) urmăresc fidel curbele de nivel
- versanții vestici primesc cantități de precipitații mai mari decât cei estici
- vara se pot înregistra ploi cu caracter torențiale ce pot determina inundații

3. VÂNTURILE

- sunt determinate de circulația generală a maselor de aer
 - **vânturile de vest** sunt predominante-bate dinspre V și determină temperaturi moderate și precipitații mai bogate
 - **crivățul**- bate dinspre E-NE mai ales iarna, fiind rece și uscat determinând geruri puternice și viscole mai ales în E și SE României –pătrunde și în Depresiunea Brașov unde poartă denumirea de Nemira
 - **suhoveiul**- un vânt uscat ce bate dinspre E-NE, vara, în E și SE României determinând secetă $\Rightarrow$ se mai numește regional „Sărăcilă” sau „Traistă goală”
- vânturi locale
 - **austrul**- un vânt cald și uscat vara, cald și umed iarna, bate în SV țării
 - **coșava**- un vânt rece ce bate în Banat dinspre munții din Iugoslavia
 - **brizele marine**- în zonele de litoral moderează temperatura și crește umiditatea
 - **brizele de munte**- bate în depresiuni și culoare de vale (se inversează de la zi la noapte)
 - **vânturi de tip foehn**- se înregistrează pe versanții opuși circulației generale vestice (SE Munților Apuseni, SE Carpaților și Subcarpaților Curburii, N Munților Făgăraș- Vântul Mare) fiind cald și uscat

4. FENOMENE CLIMATICE:

- inversiunile termice
- zile geroase- temperaturi medii mai mici de -10°C
- zile de îngheț – temperaturi medii mai mici de 0°C
- zile tropicale – temperaturi maxime de peste $+35^{\circ}\text{C}$
- chiciura

REGIONAREA CLIMATICĂ ȘI ETAJELE CLIMATICE

A. REGIONAREA CLIMATICĂ

Sunt determinate de influențele climatice exterioare

- 1. Climat cu influențe oceanice**- se resimte în V și Centru, determină temperaturi moderate și umiditate mai mare
- 2. Climat cu influențe submediteraneene**- resimțit în SV- ierni blânde și veri mai puțin secetoase

3. **Climat cu influențe de tranziție de influențele oceanice și submediteraneene la cele continentale de ariditate**-resimțite în partea centrală a Munteniei, cu precipitații ce scad de la V la E
4. **Climat cu influențe continentale de ariditate**- resimțit în SE și E , cu amplitudini termice anuale mari și cu precipitații reduse, geruri iarna și secete frecvente vara
5. **Climat cu influențe scandinavo-baltice**- înregistrat în Bucovina, cu temperaturi mai scăzute și precipitații mai bogate (iarna în general solide)
6. **Climat cu influențe pontice**- resimțit pe o fâșie îngustă de litoral (15-20km), cu temperaturi moderate și precipitații reduse

PARTICULARITĂȚILE CLIMATICE

ALE EUROPEI

Europa dispune de un **climat temperat** pe cea mai mare suprafață, iar în nord de un **climat rece (subpolar)** .

Factorii climatogeni - cei care determină clima:

1. **Radiația solară globală**-determinat de mărimea energiei solare (bilanțul radiativ), a cărei valoare scade cu latitudinea de la S la N dar crește cu altitudinea
2. **Suprafața mărilor și oceanelor**⇒ reduc amplitudinile termice derminând o umiditate mai mare
⇒ Curentul Golfului –influențează NV Europei
3. **Relieful** - prin altitudine determină scăderea temperaturii cu 6°C/1000 m, creșterea cantității de precipitații și scăderea presiunii aerului⇒ determină etajarea climatică: montan, de deal și podiș, de câmpie
4. **Circulația generală a maselor de aer**-teritoriul Europei este afectat de :
 - a. **anticicloni**- zone cu presiune ridicată: Azorelor, Siberian, Groenlandez
 - b. **cicloni**- zone cu presiune scăzută: Islandez, Mediteranean, Central asiatică

Aerul circulă dinspre regiunile cu presiune mare către regiunile cu presiune mică
În general la nivelul Europei predomină circulația vest-est (vânturile dde vest) urmată de cea nordică (vânturile polare)
5. **Factorii antropici**- prezintă influențe locale prin defrișări, activități industriale, cultivarea terenurilor, etc.

PARTICULARITĂȚILE ELEMENTELOR CLIMATICE

1. TEMPERATURA AERULUI

- a. **Temperatura medie anuală**- scade cu latitudinea **+18°C în S la 0° (-4)° C în N** dar și cu altitudinea (0,6°C/100 m)
- b. **Temperatura medie a lunii Iulie**- scade pe direcție SV-NE
- c. **Temperatura medie a lunii Ianuarie**-scade pe direcție S-N
- d. **Amplitudinea termică**-crește de la V către E

2. PRECIPITAȚIILE:

- sunt influențate de altitudine și orientarea culmilor muntoase
- scad cantitativ de la **V** (peste 1 000 de mm/ an) la **E** (250 mm/ an în jurul M Caspice)
- cresc cu altitudinea

3. VÂNTURILE

- a. sunt determinate de circulația generală a maselor de aer
 - **vânturile de vest** sunt predominante-bat dinspre V și determină vreme instabilă
 - **crivățul**- bate dinspre E-NE mai ales iarna , fiind rece și uscat determinând geruri puternice și viscole
 - **austrul**- un vânt cald și uscat, bate în SV
 - **bora**- un vânt rece ce bate în zona Alpilor Dinarici
 - **mistralul**- bate în sudul Franței
 - **brizele marine**- în zonele de litoral moderează temperatura și crește umiditatea
 - **vânturi de tip foehn**- se înregistrează pe versanții opuși circulației generale vestice fiind cald și uscat

și uscat

LICEUL TEHNOLOGIC ENERGETIC ELIE RADU PLOIESTI

Disciplina :Consiliere si orientare

Tema: Cheia succesului (scolar)

19 oct 2020

SCOPUL: De a forma la elevi dorinta de succes, de a-i convinge ca succesul sta la baza evolutiei personalitatii, si ca el este motorul intregii noastre activitati.

MODULUL: Autocunoastere si dezvoltare personala;

METODE SI PROCEDEE: conversatia, explicatia, exemplul,demonstratia, studiul de caz

MIJLOACE DIDACTICE: Citate despre “Succes” , plansa

OBIECTIVE:

O1: sa constientizeze necesitatea unei motivatii interioare in procesul de invatare;

O2: sa-si aleaga un model la care sa se raporteze pe sine;

O3: să ia decizii cu privire la opțiuni și oportunități pentru atingerea succesului;

STRUCTURA OREI:

I. ANUNTAREA TEMEI SI A OBIECTIVELOR

II. MOTIVAREA ALEGERII TEMEI

A trai nu inseamna a trai oricum, ci autodepasindu-ne. Inaltandu-ne privirile din ce in ce mai sus, o facem nu numai pentru noi, dar si pentru ceilalti. Odata cucerita, o “culme” devine punctul de plecare pentru alte “expeditii” si mai temerare.

Un om pasionat de munca sa (aici a se intelege elevul a carui munca este invatatura) poate fi considerat ca un beneficiar a nenumarate avantaje pe care altii nu le au si la care acestia privesc cu jind si a caror provenienta o cauta in afara adevaratei origini. Nu este nevoie de prea multe explicatii pentru a intelege ca la succes se poate ajunge doar pe calea muncii tenace, perseverente si pline de pasiune.

Daca acceptati sau nu acest adevar aceasta depinde de optica fiecaruia despre munca si succes.

Nu intentionez sa va ofer o “formula a succesului” pentru ca de fapt nu exista o reteta pentru acesta.

Si daca pana la sfarsitul discutiilor nu veti afla o mirifica formula a succesului sa nu fiti deceptionati.

III . CONTINUTUL DE IDEI PROPUSE PENTRU DISCUTIE:

Succesul poate fi considerat un bun comun, accesibil fiecaruia dintre noi.

1. El trebuie asteptat sa vina singur spre noi?

Raspunsul la aceasta intrebare il dau elevii care au obtinut rezultate de exceptie la olimpiade, concursuri, intreceri sportive.

“Mergi plin de incredere in directia pe care ai stabilit-o. Sigur, realizarile vor veni.” (Anghel Saligny) (pe tabla)

Concluzie: MUNCA ar fi formula succesului obtinut de elevi.

2. In calea muncii asidue apar si obstacole.

“O infrangere este numai mijlocul pe care ni-l da soarta ca sa vedem ce ne lipseste pentru a invinge.” (N. Iorga) (pe tabla)

Care au fost trairile in fata acestor obstacole? (teama, neliniste, descurajare, inversunare, mobilizare). (Raspunsuri date de elevi , din experienta personala).
Se comenteaza impreuna cu elevii ideile:

-lasitatea celor care evita lupta ;

-slabiciunea celor care cedeaza dupa prima nereusita ;

“Nu cauta succesul fara sa gandesti riscurile” (Traian Vuia) (pe tabla)

Concluzie: Greutati exista dar numai in masura in care omul nu stie sa le invinga.

3. Munca cere demnitate

Cel care se lauda cu rezultatele sale sau dimpotriva se vaicareste mereu ca are prea multe pe cap si ca el trebuie sa le faca pe toate demonstreaza: egoism, vanitate si lipsa constiintei muncii.

“Nu stim ce indura soimul planand in vazduh cu aripi neclintite. El nu ne arata ce-ndura.Si nici nu se cade sa stim ce indura.. Nu ne arata, o mierla supliciile diafragmei sale. Intr-adevar maiestria inaripata trebuie admirata, nu compatimita.” (sciitor lituanian)

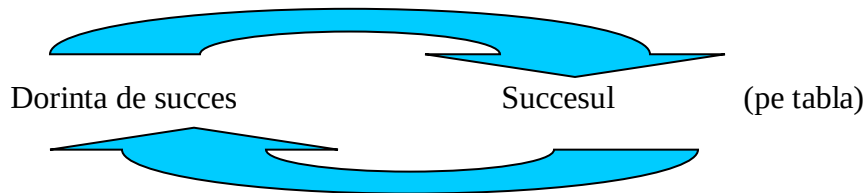
Dar pentru a fi mai convingatori in sustinerea necesitatii demnitatii si modestiei in munca pornim de la exemplul:

“Sta neclintit in arsita unei amiezi de vara si nimeni nu-i arunca la radacina macar o galeata cu apa. Si totusi el zamisleste fructe rumene, pe care le daruieste oamenilor, lasa pe trecatori sa se odihneasca la umbra lui deasa si sa-i rupa o frunza din care sa poata doina cand se aterne din nou la drum.”

Concluzie:

De ce nu am asimila simbolul pomului, altoindu-ne in suflete cate o mladita din secreta-i darnicie?

4. Un rezultat deosebit in activitatea scolara deschide drumul pentru un sir intreg de realizari.
Una din aceste realizari este reusita la o facultate cu renume sau nu .
(comentarii si alte exemple ale elevilor, din propria experienta)
5. Dorinta de succes trebuie sa reprezinte un mobil permanent in activitatea omului indemnandu-l la noi performante.
Dorinta de succes si succesul in sine alcatuiesc un circuit in care fiecare din cei doi factori il sustine si il amplifica pe celalalt.

6. Este gresita ideea potrivit careia o persoana dornica sa obtina un succes este pusa in miscare de egoism, de dorinta de a iesi in evidenta, de a fi deasupra celorlalti.
(exemple date de elevi)
7. **Pasi mici pentru un succes mare sau Conditii pentru a obtine succese scolare.**
 - disciplina scolara** (se comenteaza-felul cum munceste elevul acasa, munca influenta de comportamentul din scoala ; de ce nu trebuie deranjata ora cu acte de indisciplina?)
 - evitarea formalismului** (“a face ca sa fie”)
 - pregatirea lectiilor depinde de elev, de vointa sa;**
 - va plac motivele des invocate** : am nota, nu ma mai asculta...;
stiu lectia din clasa...; pentru maine am aceeasi lectie....

8. **Respectarea unor reguli de igiena si organizare a muncii ajuta succesul. (aici interventia elevilor cu rezultate deosebite !!!!!)**
9. **a invata = a citi + a intelege + a memora + a putea reproduce**
10. **Nu ezitati sa apelati la profesor, pe care considerati-l un “coleg tare” la materia respectiva.**

Concluzie finala :

Puteti invata sa fiti persoane de succes inca de pe bancile scolii. Pentru aceasta trebuie sa va antrenati puterea de munca, rezistenta la efort, perseverenta, hotararea, puterea de a rezista unor factori perturbatori. Creați-va o stare de entuziasm, de receptivitate maximă, de plăcere a studiului, de a simți învățarea ca pe un proces natural.

Fiecare succes obtinut poate fi asemuit cu o treapta a unei scari monumentale.

"Urcam pe aceasta scara, istovitoare activitate dar intr-o buna zi , bucuria izbanzii descreteste de pe frunte cutele incordarii."

Si:

**“Drumul spre maiestrie se urca prin rabdare, munca, repetitii.”
(Sergiu Celibidache)**

Dirig. Prof. Stan Cristina

INOVAREA EDUCAȚIONALĂ

Prof. înv. primar, Stanciu Iulia Andreea

Școala Gimnazială „Ioan Moga”, Dițești

Inovarea educațională reprezintă un concept complex ce implică adoptarea și implementarea de noi idei, metode și tehnologii pentru a îmbunătăți procesul de învățare și rezultatele educaționale. În contextul unei lumi aflate în continuă schimbare, educația trebuie să evolueze pentru a răspunde nevoilor societății contemporane și pentru a pregăti elevii pentru provocările viitorului.

Schimbările tehnologice rapide joacă un rol esențial în determinarea nevoii de inovare în educație. Avansurile tehnologice influențează toate aspectele vieții, inclusiv modul în care se desfășoară procesul educațional. Utilizarea tehnologiei poate crea medii de învățare mai interactive și personalizate, adaptându-se mai bine nevoilor fiecărui elev.

Globalizarea este un alt factor major care determină necesitatea inovării în educație. Lumea devine din ce în ce mai interconectată, iar educația trebuie să pregătească elevii pentru a trăi și a lucra într-un mediu globalizat. Aceasta înseamnă dezvoltarea competențelor interculturale și a abilităților de colaborare la nivel internațional.

Nevoile individuale ale elevilor variază semnificativ, iar un sistem educațional inovator trebuie să fie capabil să răspundă acestor diversități. Inovațiile educaționale pot facilita o abordare mai personalizată a educației, adaptând metodele și materialele de învățare pentru a se potrivi cu stilurile și ritmurile diferite ale elevilor.

Exemple de inovații educaționale

Un exemplu de inovare educațională este utilizarea învățării bazate pe proiecte, care încurajează elevii să lucreze în echipe pentru a rezolva probleme reale. Această metodă dezvoltă abilități critice precum gândirea critică, colaborarea și comunicarea.

Învățarea asistată de tehnologie, cum ar fi utilizarea platformelor de e-learning și a resurselor educaționale online, permite elevilor să învețe în propriul ritm și să acceseze o gamă largă de materiale educaționale. Aceasta nu doar facilitează învățarea personalizată, dar și extinde accesul la educație pentru cei care, din diverse motive, nu pot participa la cursurile tradiționale.

În plus, introducerea realității virtuale și augmentate în educație oferă oportunități unice de a explora subiecte complexe într-un mod imersiv și interactiv. Elevii pot „vizita” locuri istorice, explora corpul uman la nivel microscopic sau experimenta fenomene naturale într-un mod care depășește limitările fizice ale unei săli de clasă tradiționale.

În concluzie, inovarea în educație este esențială pentru a pregăti elevii pentru o lume în continuă schimbare. Prin adoptarea de noi idei, metode și tehnologii, sistemul educațional poate deveni mai flexibil, mai personalizat și mai relevant pentru nevoile societății moderne. Este crucial ca educatorii, factorii de decizie și comunitatea să colaboreze pentru a promova și implementa inovațiile necesare pentru un viitor educațional de succes.

Bibliografie:

1. *Sanda Velea*, „Inovație și creativitate în educația preuniversitară”, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 2014

RITUALURILE ÎN CADRUL ORELOR DE LIMBA FRANCEZĂ

Georgiana-Silvia Stancu, Școala Gimnazială Nr.1 Florești, Giurgiu

Predarea limbii franceze ca limbă străină (FLE) se bazează pe diverse metode pedagogice pentru a facilita achiziția limbii de către cursanții non-francofoni. Printre aceste metode, ritualurile joacă un rol crucial. Ritualurile în cadrul orelor de FLE nu sunt simple repetiții de activități, ci momente structurate și semnificative care creează un cadru liniștitor și propice învățării. Acest eseu explorează importanța ritualurilor în cadrul unei ore de FLE, diferitele lor forme și impactul lor asupra învățării elevilor.

Ritualurile în clasă sunt definite ca activități repetitive și structurate care au loc în mod regulat și care servesc la stabilirea unui cadru de lucru stabil. Acestea pot include salutări, revizui, discuții zilnice sau exerciții specifice. În cadrul orelor de FLE, aceste ritualuri sunt esențiale din mai multe motive:

1. Ritualurile oferă un cadru liniștitor, de stabilitate și de siguranță, care reduce anxietatea elevilor. Știind la ce să se aștepte în fiecare zi, cei mici se simt mai confortabil și mai încrezători.

- Exemplu: Începerea fiecărei ore cu un tur de masă în care fiecare elev împărtășește o propoziție simplă despre ce a făcut cu o zi înainte sau despre starea sa de spirit din ziua respectivă. Acest lucru creează o rutină liniștitoare și previzibilă. De exemplu, un elev ar putea spune: „Ieri am purtat haine albe” ceea ce oferă ocazia de a angaja o conversație ușoară în franceză încă de la începutul orei.

2. Repetiția activităților plăcute și stimulante motivează cursanții să participe activ. Ritualurile pot transforma învățarea într-o experiență pozitivă.

- Exemplu: Integrarea regulată a jocurilor lingvistice, precum „Cuvântul zilei”, în care elevii trebuie să folosească un cuvânt nou într-o propoziție, încurajează participarea activă și ludică. De exemplu, dacă cuvântul zilei este „aventură”, elevii ar putea fi invitați să formeze câmpul lexical folosind acest cuvânt, stimulând astfel creativitatea și utilizarea vocabularului.

3. Activitățile ritualice permit consolidarea competențelor lingvistice în mod progresiv și repetitiv, facilitând astfel memorarea și asimilarea cunoștințelor.

- Exemplu: A avea o secțiune zilnică dedicată revizuirii conjugării verbelor ajută elevii să se obișnuiască cu aceste forme verbale. De exemplu, la fiecare curs, profesorul ar putea scrie un verb pe tablă și cere elevilor să conjugheze acel verb la diferite timpuri verbale studiate, fiecare elev poate imita un gest, o poziție corporală pentru fiecare formă verbală, profesorul face o poză, surprinzând imaginea care rezulta și se fac comparații.

Ritualurile în cadrul orelor de FLE pot lua mai multe forme, fiecare având un obiectiv pedagogic specific:

1. Începerea orei prin salutări în franceză și o scurtă conversație despre ziua sau activitățile recente ale elevilor. Acest lucru permite practicarea expresiei orale și crearea unei atmosfere prietenoase.

- Exemplu: În fiecare dimineață, profesorul cere elevilor să se salute în franceză și să discute pe scurt în grupuri mici despre ce au făcut cu o zi înainte, folosind expresii și vocabular adecvate. De exemplu, elevii ar putea spune: „Bonjour, comment ça va?”

2. Începerea fiecărei ore printr-o revizuire a vocabularului învățat anterior. Acest lucru consolidează memorarea și utilizarea corectă a cuvintelor.

- Exemplu: Afișarea unei „liste de vocabular zilnic” pe care elevii trebuie să o folosească pentru a forma propoziții sau pentru a răspunde la întrebări, revizuind astfel vocabularul învățat anterior. De exemplu, dacă vocabularul zilei include cuvintele „magazin”, „a cumpăra” și „scump”, elevii ar putea fi invitați să creeze propoziții precum „Am fost la magazin ieri și am cumpărat ceva foarte scump.”

3. Integrarea exercițiilor de pronunție la începutul orei ajută la îmbunătățirea accentului și a intonației cursanților.

- Exemplu: Începerea fiecărei ore cu un exercițiu de repetare a sunetelor dificile, precum nazalele („an”, „on”, „in”) sau legăturile, folosind limbaje pentru a practica. De exemplu, profesorul ar putea spune o frază precum „Un bon pain blanc” și cere elevilor să o repete de mai multe ori.

4. Incluzând regulat dictări sau exerciții de scriere pentru a îmbunătăți înțelegerea scrisă și ortografia.

- Exemplu: O dată pe săptămână, profesorul dictează un text scurt pe care elevii trebuie să-l scrie, apoi corectează împreună cu ei greșelile comune, explicând regulile gramaticale și ortografice. De exemplu, textul ar putea fi o scurtă descriere a unui eveniment cotidian, precum „În această dimineață, am luat bicicleta fratelui meu pentru a merge la școală.”

Ritualurile au un impact semnificativ asupra învățării limbilor străine, în special în cadrul orelor de FLE:

1. Activitățile repetitive permit elevilor să înțeleagă mai bine și să utilizeze structurile gramaticale și vocabularul.

- Exemplu: Utilizarea zilnică a frazelor cheie și a structurilor gramaticale în ritualuri, precum punerea întrebărilor despre vreme sau despre ce au făcut elevii în weekend, îmbunătățește fluenta și acuratețea expresiei lor. De exemplu, elevii ar putea întreba și răspunde regulat la întrebări precum „Ce temps fait-il aujourd'hui?” și „Qu'as-tu fait ce week-end?”

2. Regularitatea ritualurilor ajută elevii să câștige încredere. Ei se simt mai pregătiți și mai puțin anxioși atunci când știu ce li se așteaptă.

- Exemplu: elevii care participă regulat la conversații ritualice încep să vorbească mai ușor și cu mai multă siguranță, deoarece știu că vor avea întotdeauna un moment pentru a practica fără judecată. De exemplu, o activitate zilnică de prezentare în care elevii vorbesc despre subiecte care le plac îi poate ajuta să depășească teama de a vorbi în public.

3. Ritualurile structurează timpul orei, permițând o gestionare mai eficientă a activităților și o tranziție lină între diferitele faze ale învățării.

- Exemplu: Un ritual structurat de început de oră, urmat de o activitate principală și o revizuire la final, permite maximizarea timpului de învățare și menținerea concentrării elevilor. De exemplu, începând cu un tur de masă, continuând cu un exercițiu de grup și terminând cu o sinteză a punctelor cheie ale zilei.

4. Ritualurile încurajează comunicarea și interacțiunile între elevi, consolidând astfel coeziunea grupului și învățarea colaborativă.

- Exemplu: Discuțiile în grupuri mici sau activitățile în perechi regulate, precum jocurile de rol sau dezbaterile, ajută la crearea de legături între elevi și la favorizarea unei atmosfere pozitive în clasă. De exemplu, o activitate de joc de rol în care elevii simulează o conversație într-un parc.

Ritualurile în cadrul orelor de FLE sunt instrumente pedagogice puternice care contribuie semnificativ la achiziția limbii. Prin oferirea unui cadru structurat și repetitiv, ele permit reducerea anxietății, consolidarea competențelor lingvistice și crearea unei atmosfere de clasă pozitive și motivante. Integrarea ritualurilor în predarea FLE nu este doar o chestiune de rutină, ci o strategie educativă eficientă pentru a facilita învățarea și dezvoltarea competențelor lingvistice ale cursanților. Prin integrarea sistematică a acestor ritualuri, profesorii pot crea un mediu propice unei învățări durabile și plăcute.

Bibliografie

Autori francezi

1. Barbier, Jean-Marie. *Éléments de didactique générale*. Éditions du Seuil. 2000
2. Cuq, Jean-Pierre. *Dictionnaire de didactique du français langue étrangère et seconde*. Clé International. 2003
3. Puren, Christian. *Histoire des méthodologies de l'enseignement des langues*. Éditions Nathan. 2002

Autori români

1. Aldea, Alexandru. *Metode de predare a limbii franceze ca limbă străină*. Editura Universității din București. 2015

2. Drăghicescu, Nicoleta. *Strategii și tehnici didactice pentru predarea limbii franceze*. Editura Polirom. 2017
3. Popa, Mariana. *Teoria și practica predării limbii franceze ca limbă străină*. Editura Paralela 45. 2012
4. Zamfir, Daniela. *Ritualuri și metode interactive în predarea limbii franceze*. Editura Didactică și Pedagogică. 2018

METODELE INTERACTIVE DE GRUP – CALEA CĂTRE UN DEMERS EDUCAȚIONAL MODERN ȘI DE CALITATE

Prof. Ștefan Melania Andreea, Grădinița M.Ap.N. Nr. 2, București

Nicolae Iorga afirma că „Școala cea mai bună e aceea în care înveți înainte de toate să înveți.”, și anume definiția unui loc armonios, optim și propice formării și dezvoltării de calitate a personalității umane.

În învățământul românesc, modernizarea strategiilor didactice prin promovarea metodelor interactive de grup care să solicite mecanismele gândirii, ale inteligenței, ale imaginației și creativității, reprezintă o cerință, o provocare și o necesitate pentru asigurarea unui proces instructiv-educativ eficient și de calitate, care să se înscrie în normele didacticii moderne.

Metodele interactive de grup reprezintă o noutate, o schimbare, un nou început, o altă abordare a conținuturilor educative prin care se rezolvă mult mai facil problemele de relaționare, de comunicare, de responsabilizare, de învățare reciprocă. Aceste metode, prin noutatea și atractivitatea lor, stimulează copiii, îi motivează pentru activitatea de învățare, reduce stresul trăit de educatoare și copii într-o activitate tradițională. Preșcolarii descoperă o nouă experiență interrelaționând în grupuri de învățare activă; ei studiază, investighează și capătă încredere în capacitățile individuale și în cele ale grupului. Aceste activități cu variantele și etapele lor realizate prin metodele interactive trebuie predate ca un joc cu reguli, prin care copiii învață, cooperează și în același timp se distrează, se relaxează, învățând astfel să rezolve mai ușor problemele cu care se confruntă, să ia decizii în grup și să aplaneze conflictele.

Metodele interactive implică mult tact din partea educatorilor deoarece trebuie să-și adapteze stilul didactic în funcție de tipul de copil : timid, pesimist, agresiv, acaparator, nerăbdator, pentru fiecare găsim gestul, mimica, interjecția, întrebarea, sfatul, orientarea, lauda, reținerea, aprecierea, entuziasmul, în concordanță cu situația. Pentru aplicarea metodelor, amenajarea spațiului este foarte importantă datorită faptului că preșcolarii gestionează acest spațiu precum și materialele puse la dispoziție în vederea realizării sarcinilor primite. În timpul derulării activităților bazate pe metode interactive spațiul poate fi modificat chiar de către copii pentru a corespunde stilului de învățare și inițiativelor creative ce țin de resursele materiale existente (truse, jucării, jetoane, etc).

Metodele interactive de grup se impun a fi aplicate încă de la vârsta preșcolară deoarece copiii acum învață să inter-relaționeze, capătă sentimentul de apartenență la grup și de implicare în

rezolvarea comună a unor sarcini ceea ce va duce la integrarea cu mai multă ușurință, mai târziu, în colectivul de muncă. Aceste forme de abordare a actului educațional presupun schimbarea mentalității cadrelor didactice, mai mult tact și interes în pregătirea activităților dar și conștientizarea importanțelor valențe formativ-educative pe care aceste noi forme le au:

- stimulează implicarea activă în sarcină a elevilor, aceștia fiind mai conștienți de responsabilitatea ce și-o asumă;
- exersează capacitățile de analiză și de luare a deciziilor oportune la momentul potrivit, stimulând inițiativa tuturor elevilor implicați în sarcină;
- asigură o mai bună punere în practică a cunoștințelor, exersarea priceperilor și capacităților în variate contexte și situații;
- asigură o mai bună clarificare conceptuală și o integrare ușoară acunoștințelor asimilate în sistemul noțional, devenind astfel operaționale;
- unele dintre ele, cum ar fi portofoliul, oferă o perspectivă de ansamblu asupra activității elevului pe o perioadă mai lungă de timp, depășind neajunsurile altor metode tradiționale de evaluare cu caracter de sondaj și materie și între elevi;
- asigură un demers interactiv al actului de predare–învățare–evaluare, adaptat nevoilor de individualizare a sarcinilor de lucru pentru fiecare elev, valorificând și stimulând potențialul creativ și originalitatea acestuia;
- descurajează practicile de speculare sau de învățare doar pentru notă.

Metodele interactive de grup pot fi aplicate separat sau combinate, în toate tipurile de activități din grădiniță, alături de cele tradiționale.

Vom descrie activitatea de evaluare cu tema „**Micile viețuitoare**” în care am aplicat metodele: „**Metoda piramidei**”, „**Diagrama Venn**”, „**Brainwriting**”, „**Brainstorming**”.

Copiii sunt „**micii cercetători**” care se împart în trei grupe ce vor studia: insectele și găzele. În grupă sunt amenajate trei cadre corespunzătoare unui tablou de primăvară în grădină. Fiecare grup lucrează în zona aleasă:

- Primul grup: se aplică „**Metoda piramidei**”. Copiii colaborează și identifică micile viețuitoare ilustrate pe jetoane, le despart în silabe și le așază în piramidă în spațiile potrivite, asociind corect numărul de silabe – cantității de buline de la panou.
- Al doilea grup: se aplică metoda „**Brainwriting**” la sectorul artă și copiii desenează un tablou de primăvară respectând indicațiile educatoarei conform metodei aplicate.

- Al treilea grup: în cadrul centrului Știință, se aplică **Metoda „Diagrama Venn”**, copiii comunică și investighează împreună pentru a descoperi cât mai multe asemănări și deosebiri între Fluture și Albină.

Lucrarea realizată la sectorul artă este analizată de toți copiii, aplicându-se tehnica **„Turul Galeriei”**, apoi, în cadrul activității de educarea limbajului, se aplică metoda **„Brainstorming”** pentru a crea povești cât mai diferite.

În cadrul activităților copiii au cooperat, au analizat, au cercetat, au desenat, au comunicat, au creat, au comparat, acționând cu deosebită plăcere într-un cadru educațional care le-a creat plăcere pentru a se implica activ.

Aplicarea metodelor interactive este la îndemâna oricărui cadru didactic pentru că nu necesită decât: studierea lor, material didactic ușor de procurat sau de confecționat și multă deschidere.

Bibliografie:

- **Ion-Ovidiu Pânișoară** – *„Enciclopedia metodelor de învățământ”*, Ed. Polirom, 2024
- **Breben Silvia, Ruiu Georgeta, Gongea Elena** – *Activități bazate pe inteligențe multiple*, Editura Reprograph, Craiova, 2005;
- **Gluiga Lucia, Spiro Jodi** – *Învățarea activă, Ghid pentru formatori și cadre didactice*, București, 2001

Abordarea interdisciplinară a activităților matematice – demers didactic modern

Prof. înv. preșcolar Știrb Mihaela

Problema „*interdisciplinarității*” a fost atinsă de filosofi și pedagogi încă din cele mai vechi timpuri: de sofștii greci, Plinius, Comenius și Leibnitz, iar la noi de Spiru Haret, Iosif Gabrea, G. Găvănescu, G. Văideanu. În opinia lui Văideanu interdisciplinaritatea „*implică un anumit grad de integrare între diferitele domenii ale cunoașterii și între diferite abordări, ca și utilizarea unui limbaj comun permițând schimburi de ordin conceptual și metodologic*”(Văideanu, George – *Interdisciplinarite*, U.N.E.S.C.O., 1975). Termenul de interdisciplinaritate este definit în lucrarea „*Le petit Larousse en couleurs*” din 1995 ca fiind „*stabilirea unor relații între mai multe științe sau discipline*”.

Prin activitățile interdisciplinare granițele dintre domenii aparent opuse sau diferite sunt depășite, preșcolarilor oferindu-li-se oportunitatea de a găsi căi complexe și variate de rezolvare a unor probleme, prin corelarea diverselor activități din grădiniță. Abordarea interdisciplinară a activităților matematice în grădiniță în vederea activizării preșcolarilor presupune o serie de măsuri pe care educatoarea le ia în considerare pentru organizarea acestor activități: stabilirea metodelor didactice, a materialelor, a formelor de organizare a activității, a conținuturilor, stabilirea modalităților de corelare a conținuturilor, măsuri prin care educatoarea urmărește atingerea obiectivelor stabilite pentru fiecare nivel de vârstă. Interdisciplinaritatea devine un concept cheie, cu ajutorul căruia educatoarea poate realiza un demers educativ centrat pe nevoile copilului preșcolar, posibilitățile și ritmurile lui de învățare, pe rolurile și demersurile celui ce învață. Structurarea interdisciplinară a curriculumului răspunde unei necesități a copiilor de a explora mediul înconjurător, de a-l cunoaște și stăpâni, modului natural de a învăța al preșcolarilor, prin joc, prin acțiune, prin integrarea informațiilor în jurul unei teme sau a unor elemente de viață socială. Interdisciplinaritatea este o resursă inepuizabilă, care oferă educatoarei un arsenal bogat de acțiune, modalități multiple de organizare, activitățile interdisciplinare sunt atractive, antrenante prin diversitate și metodele utilizate, și deci mai eficiente, preșcolarul fiind tratat ca și un subiect al cunoașterii și acțiunii, nu ca și un simplu receptor.

Interdisciplinaritatea s-a impus în învățământul actual ca urmare a volumului mare de cunoștințe cu care se confruntă copiii din ziua de azi, informații care trebuie organizate, selectate, prelucrate, valorificate. Integrate în procesul educațional din grădiniță, activitățile interdisciplinare au câteva avantaje care nu pot fi neglijate:

- prin abordarea interdisciplinară se cultivă aptitudinile creative: flexibilitatea, fluiditatea, originalitatea, se încurajează unicitatea copiilor;

- prin organizarea interdisciplinară a conținuturilor educatoarea depășește granițele limitate ale unei specializări, ceea ce contribuie la formarea la preșcolari a unei viziuni globale, integratoare asupra temelor abordate și a vieții în general;

Interdisciplinaritatea stimulează interesul preșcolarilor pentru cunoaștere și îi familiarizează cu tehnici de cercetare diverse. Interdisciplinaritatea nu anulează monodisciplinaritatea, ci vine ca o completare la forma tradițională de organizare a activităților, încercând să diminueze delimitările formale dintre discipline. Fiecare dintre discipline are arealul său de conținuturi, metode, dar toate fac parte dintrun întreg. Acest fapt a contribuit la regândirea conținutului programelor, a planurilor de învățământ. Activitățile interdisciplinare au, la rândul lor, câteva funcții. Astfel, acestea îndeplinesc:

- o funcție cognitivă, care este dată de faptul că, prin corelarea conținuturilor, metodelor din domenii diferite se asigură o asimilare mai profundă a cunoștințelor;
- o funcție formativă-interdisciplinaritatea modelează personalitatea creatoare a copiilor;

Interdisciplinaritatea presupune abordarea globală, complexă a unui fenomen, prin care se realizează transferul de cunoștințe, metode de la un domeniu la altul. Organizarea interdisciplinară a conținuturilor învățării este o caracteristică a secolului XXI, o tendință primordială a politicilor educaționale actuale, inclusiv a celei de la nivel preșcolar. Noul curriculum pentru învățământul preșcolar recomandă abordarea conținuturilor într-o viziune integrată.

Modalitățile de organizare interdisciplinară a conținuturilor se delimitează după criteriul naturii transferurilor operate între discipline (C. Crețu , 1998, p.120):

- * **interdisciplinaritatea unor domenii învecinate** (exemplu: biologia și chimia; psihologia și pedagogia; istoria și geografia etc.), conducând la apariția a noi discipline bazate pe specializarea la intersecția a două sau mai multe discipline (exemplu: biochimia, psihopedagogia);
- * **interdisciplinaritatea problemelor abordate;**
- * transferul de **metode sau de strategii** de cunoaștere, de investigație științifică (exemplu: metoda analizei sistemice, metodele statistice, metodele analizei istorice etc.);
- * transferul de **concepțe** – demersul este centrat pe o listă de concepțe comune, fiind valorificate conotațiile și valențele lor în domenii diferite de cunoaștere.

În procesul de învățământ s-au manifestat trei caracteristici ale interdisciplinarității:

- ✓ corelarea oricărei discipline cu matematica;

- ✓ interdisciplinaritatea reductivă (corelarea disciplinelor apropiate la început, apoi a celor mai îndepărtate);
- ✓ interdisciplinaritatea integrativă, care prefigurează transdisciplinaritatea;

Pentru învățământul preșcolar sunt importante următoarele două tipuri:

- interdisciplinaritatea ca transfer din domenii învecinate (ex. matematică și cunoașterea mediului – în grădiniță acestea fac parte din domeniul Știință);
- interdisciplinaritatea ca transfer de metode de la o disciplină la alta (metoda povestirii utilizată de obicei în activitățile de educarea limbajului poate fi utilizată și în activitățile matematice pentru predarea spre exemplu a unei cifre – „*Povestea cifrei 7*”).

Grădinița în general și activitățile matematice în special reflectă scopul pregătirii copiilor pentru complexitatea problemelor vieții, iar cea mai importantă problemă de esență formativă este aceea a transferului celor învățate de copii în cadrul activităților matematice în alte activități.

Utilizarea matematicii în diverse domenii de viață a dus la contopirea granițelor tradiționale între ramurile științelor, între metodele lor de investigare, transformând matematica într-o disciplină nucleu. Cunoștințele, priceperile și deprinderile care sunt însușite la activitățile matematice au aplicabilitate și în alte activități desfășurate în grădiniță, dar și în viața de zi cu zi. Totodată, celelalte activități pot constitui calea prin care educatoarea consolidează și evaluează obiectivele matematicii.

Interdisciplinaritatea se poate realiza prin transferul metodelor didactice de la o disciplină la alta sau prin combinarea disciplinelor în vederea atingerii unui obiectiv comun. De exemplu povestirile, memorizările și ghicitorile de la educarea limbajului, observările și experimentele folosite la activitățile de cunoașterea mediului, exercițiile fizice și jocurile de mișcare de la educație fizică, cântecele și jocurile muzicale de la activitate muzicală, desenul, pictura, modelajul utilizate în activitățile artistico-plastice, precum și metodele specifice activităților practice (colaj, tăiere după contur, aplicație, înșiruire, etc) pot reprezenta și un mijloc de consolidare și evaluare al obiectivelor matematicii. Cunoștințele și deprinderile dobândite în activitățile matematice pot fi abordate în toate categoriile de activități din grădiniță, acestea contribuind la fixarea și consolidarea conținutului informativ și formativ al activității matematice.

Prin toate activitățile desfășurate în grădiniță atât în sala de grupă, cât și în aer liber, atât în activitățile dirijate cât și în cele complementare, copiii sunt puși în situația de a manipula și sorta jucării și obiecte, formând mulțimi după criterii variate, de a așeza obiecte într-o anumită ordine, poziție spațială, de a număra obiectele cu care vin în contact, toate acestea ducând la formarea de noțiuni, priceperi și deprinderi matematice. Prin abordarea interdisciplinară a conținuturilor diferitelor arii curriculare, educatoarea creează condiții pentru dezvoltarea la preșcolari a capacității de a realiza mai

ușor corelații între domenii diferite de cunoaștere, de a integra cunoștințele în domenii diferite și diverse de viață, de a utiliza un limbaj comun pentru mai multe categorii de activități. Prin aceste activități interdisciplinare copiii fac primii pași spre conștientizarea faptului că matematica nu este o disciplină abstractă, dificilă, ci ea poate fi abordată în forme multiple și, de asemenea poate contribui, prin corelarea cu alte activități, la rezolvarea unor probleme de viață, la abordarea acestor probleme din unghiuri diferite, dar care se completează reciproc.

Predarea interdisciplinară a matematicii în grădinițe contribuie la eficientizarea acestui gen de activități deoarece, prin diversitatea formelor de realizare (jocuri didactice interdisciplinare, memorizări, povestiri, cântece, modelaj, pictură, colaj, jocuri sportive, etc) prin materialul didactic utilizat, prin metodele utilizate (tradiționale sau moderne), care depășesc abordarea arhi-cunoscută a jocului didactic matematic, activează copiii, le stimulează creativitatea, le dezvoltă o atitudine critică, le deschide orizontul spre o viziune lărgită asupra rolului matematicii în viața omului, îi implică direct în activitate. Caracterul interdisciplinar al achizițiilor din domeniul matematicii pe care și le însușesc preșcolarii, poate fi relevat în:

- activități de predare-învățare a unor noi cunoștințe; *Exemplu:* Educatoarea poate familiariza copiii cu cifrele prin diverse cântece, povești despre cifre, ghicitori;
- activitățile de consolidare-evaluare a cunoștințelor, priceperilor și deprinderilor; *Exemplu:* într-o activitate interdisciplinară cu tema „*Albă ca Zăpada*”, educatoarea urmărește (pe lângă consolidarea și evaluarea poveștii respective), și o evaluare a numerației în limitele 1-7;

Activitățile interdisciplinare oferă astfel educatoarei oportunitatea de a proiecta actul didactic și, în acest caz, activitățile matematice în forme variate și complexe, ceea ce va asigura implicarea activă a preșcolarilor și va conduce ulterior la rezultate mai bune obținute în urma evaluărilor sumative și finale.

Pregătirea preșcolarului pentru școală și viață trebuie făcută în sensul unei dezvoltări dirijate a acelor deprinderi și capacități care vor permite o rapidă și facilă adaptare la cerințele școlii și societății. Scopul activităților de inițiere a copiilor în matematică nu este de a-i învăța anumite noțiuni, ci de a-i pune în situații prin care își dezvoltă procesele de cunoaștere, devenind apti să descopere relații abstracte sub aspectul concret al situațiilor întâlnite prin joc și prin activitățile interdisciplinare.

La vârsta preșcolară, prin activitatea matematică urmărim nu atât însușirea unor informații cât mai ales dobândirea de către copii a unor deprinderi de a acționa ordonat, logic, cu un scop, de a explica ce doresc să facă, ca și rezultatul la care au ajuns prin acțiunea cu obiectele.

Integrarea învățării experiențiale în activitățile centrelor de lucru din alternativa educațională Step by Step

prof.înv.primar Florina-Elena Stoian

Școala Gimnazială Nr. 22, Galați

Învățarea experiențială, fundamentată pe modelul lui David Kolb, este esențială în crearea unui mediu educațional dinamic și participativ. Alternativa educațională Step by Step integrează această abordare în structura zilnică a activităților, în special prin activitățile desfășurate la centrele de lucru. Aceste centre oferă oportunități variate pentru elevi de a se implica activ, de a reflecta asupra experiențelor lor, de a conceptualiza noile cunoștințe și de a experimenta activ învățăturile într-un mod practic și aplicativ. Acest eseu explorează modalitățile prin care învățarea experiențială este integrată în activitățile propuse la centrele de lucru în cadrul clasei pregătitoare din alternativa Step by Step.

Clasa pregătitoare

Activități la centre de lucru în alternativa educațională Step by Step

CENTRE DE ACTIVITATE	COMUNICARE	MATEMATICĂ	ARTĂ
SUBIECTE	Sunetul [cs, gz] și litera „X/x” *FACTORUL „X” *	Figuri plane 2D- pătrat, dreptunghi, triunghi, cerc *NAVA EXTRATERESTRĂ*	Cântarea vocală - în colectiv Mișcarea pe muzică - liberă, sugerată de textul cântecului *MIȘCĂRI EXTRAORDINARE *
COMPETENȚE SPECIFICE	2.1. Pronunțarea clară a sunetelor și a cuvintelor în enunțuri simple 4.1. Trasarea elementelor grafice și a contururilor literelor, folosind resurse variate	2.2. Identificarea unor forme geometrice plane (pătrat, triunghi, dreptunghi, cerc) și a unor corpuri geometrice (cub, cuboid, sferă) în obiecte manipulate de copii și în mediul înconjurător (descrierea unor figuri și corpuri geometrice din mediul apropiat; recunoașterea unor figuri și corpuri geometrice: pătrat, dreptunghi, cerc, triunghi, cub, sferă; reproducerea, prin desen, a formelor geometrice plane	2.1.Cântarea în colectiv, asociind mișcarea sugerată de text 3.1. Manifestarea liberă, adecvată, pe muzică, apelând la diverse forme de exprimare

		(pătrat, triunghi, dreptunghi, cerc) 5.1. Sortarea/clasificarea unor obiecte/ materiale etc., pe baza unui criteriu dat	
OBIECTIVE OPERAȚIONALE	2.1.1: să localizeze sunetul [cs, gz] / litera „X” în cuvinte pronunțate/ din text; 2.1.2: să identifice sensurile cuvintelor formate prin schimbarea unui sunet; 2.1.3: să citească, în ritm propriu, coloanele de cuvinte 4.1.1: să exerseze scrierea literei „X” în caietul auxiliar sau alte liniaturi	2.2.1: să poziționeze corect formele geometrice în funcție de cerințe 5.1.1: să umple figurile geometrice pe baza criteriului de culoare stabilit	2.1.1: să execute corect și expresiv linia ritmico-melodică a noului cântec; 3.1.1: să acompanieze interpretarea cu mișcări sugerate de textul 3.1.2: să mențină o poziție corectă în timpul cântării, în vederea realizării respirației costo-diafragmate și a emisiei corespunzătoare a sunetelor
RESURSE PROCEDURALE	conversația explicația observația exercițiul lectura individuală metoda fonetica analitico-sintetică demonstrația	conversația explicația observația munca independentă	exercițiul explicația observația conversația demonstrația
RESURSE MATERIALE	caietul de creație caietul numlit fișe de lucru	caietul de creație caietul fișe de lucru	material audio-video: https://www.youtube.com/watch?v=FUImCNzyVJg ti ti ta https://www.youtube.com/watch?v=D1o_Xnx6_e8&list=RD92gf8dAlhUw&index=27 Chocolate Some day https://www.youtube.com/watch?v=fjZtyjijeic&list=RD92gf8dAlhUw&index=27
MODURI DE ORGANIZARE	- individual - frontal	- individual - frontal	- individual - frontal
TIPURI DE ACTIVITATE	- consolidare	- consolidare	- formare de priceperi și de deprinderi

RESURSE INFORMAȚIONALE	*Programele școlare pentru clasa pregătitoare, clasa I și clasa a II-a, Nr. 3418/19.03.2013 * V. Pârâială, D. Pârâială, C. Bălan, A. Vasilache, R. Tănasă –“Activități în completarea programului din ciclul primar”, Editura Euristica, Iași, 2004	*Programele școlare pentru clasa pregătitoare, clasa I și clasa a II-a, Nr. 3418/19.03.2013 *M. Neagu, Mocanu M., Metodica predării matematicii la ciclul primar, Ed. Polirom, 2007.	*Programele școlare pentru clasa pregătitoare, clasa I și clasa a II-a, Nr. 3418/19.03.2013 *Aldea Georgeta, Munteanu Gabriela – „Didactica educației muzicale în învățământul primar”, E.D.P., București, 2005
EVALUARE	Aprecieri verbale la Scaunul Autorului Autoevaluarea	Aprecieri verbale la Scaunul Autorului Autoevaluarea	Aprecieri verbale la Scaunul Autorului Autoevaluarea

La centrele de lucru, elevii se angajează în activități practice și interactive care le permit să trăiască direct conceptele învățate.

De exemplu, la centrul de Comunicare, activitatea legată de sunetul [cs gz] și litera „X/x” oferă elevilor ocazia să localizeze sunetele în cuvinte și să exerseze scrierea literei într-un mod direct și tangibil. Prin manipularea obiectelor și materialelor didactice, elevii își dezvoltă abilitățile de recunoaștere și reproducere a sunetelor și literelor. Această experiență concretă le oferă un fundament solid pentru dezvoltarea competențelor de citire și scriere valorificând astfel **experiența concretă**.

După implicarea în activitățile concrete, elevii sunt încurajați să **reflecteze asupra experiențelor** lor. La centrul de Matematică, elevii identifică și descriu forme geometrice plane și corpuri geometrice, precum pătratul, triunghiul, dreptunghiul și cercul. Aceștia sunt provocați să observe și să descrie formele geometrice în mediul înconjurător, promovând astfel gândirea critică și capacitatea de analiză. Activitatea de umplere a figurilor geometrice pe baza criteriilor de culoare stabilite le permite elevilor să reflecteze asupra modului în care au abordat sarcinile și să își evalueze propriile strategii de rezolvare.

În cadrul activităților la centre, elevii sunt încurajați să formuleze concepte **abstracte bazate pe observațiile** lor. La centrul de Comunicare, elevii învață să identifice sensurile cuvintelor formate prin schimbarea unui sunet și să citească coloanele de cuvinte în ritm propriu. Această activitate promovează dezvoltarea abilităților lingvistice și înțelegerea relațiilor dintre sunete și sensuri. La centrul de Matematică, elevii învață să recunoască și să reproducă forme geometrice, conceptualizând astfel noțiuni abstracte despre geometrie și spațiu.

Activitățile la centrele de lucru se finalizează cu **experimentarea activă** a cunoștințelor dobândite. La centrul de Artă, elevii sunt implicați în activități de cântare și mișcare pe muzică, unde își aplică noile cunoștințe prin interpretarea corectă și expresivă a liniei ritmico-melodice a cântecelor. Aceștia acompaniază interpretarea cu mișcări sugerate de textul cântecului, dezvoltându-și astfel

abilitățile motorii și artistice. Experimentarea activă le permite elevilor să își consolideze învățăturile într-un mod practic și creativ, oferindu-le oportunitatea de a aplica și testa noile cunoștințe în contexte reale și relevante.

Integrarea învățării experiențiale în activitățile de la centrele de lucru din alternativa Step by Step oferă un cadru educațional dinamic și participativ, care promovează dezvoltarea holistică a elevilor. Prin implicarea în experiențe concrete, reflecția asupra acestora, conceptualizarea abstractă și experimentarea activă, elevii sunt motivați să se implice activ în propriul proces de învățare. Această abordare nu doar îmbunătățește reținerea informațiilor și dezvoltarea abilităților practice, dar și promovează o atmosferă de colaborare și creativitate în clasă, pregătind elevii pentru succesul în viața școlară și dincolo de ea. Alternativa Step by Step demonstrează astfel că educația poate fi atât eficientă, cât și plăcută, asigurând dezvoltarea integrală a elevilor.

Bibliografie:

Voicila, A., 2010, Teoria și metodologia instruirii și evaluării, adresa: /2010/02/14/teoria-si-metodologia-instruirii- teoria-si-metodologia – evaluarii -2/, accesat în data de 10.01.2019
Universitatea McGill Canada, resurse biblioteca online: articol: „*Best Practices in Experiential Learning*”, adresa: www.mcgill.ca/elc/files/elc/doc_ryerson_bestpracticesryerson.pdf, accesat în data de 05.06.2019

ESEU INOVAȚIA ÎN GRĂDINIȚĂ

TODORA STOIAN

Grădinița cu P.P. Nr 1 Matca/ Galați

Metode inovative se numesc metodele interactive centrate pe elev, acele modalități moderne de stimulare a învățării și dezvoltării personale încă de la vârstele timpurii, instrumente didactice care favorizează interschimbul de idei, de experiențe, de cunoștințe. Interactivitatea presupune o învățare prin comunicare, prin colaborare, produce o confruntare de idei, opinii și argumente, creează situații de învățare centrate pe disponibilitatea și dorința de cooperare a copiilor, pe implicarea lor directă și activă, pe influența reciprocă din interiorul microgrupurilor și interacțiunea socială a membrilor unui grup.

Un învățământ modern, bine conceput permite inițiativa, spontaneitatea și creativitatea copiilor, dar și dirijarea, îndrumarea lor, rolul profesorului căpătând noi valențe. În organizarea unui învățământ centrat pe copil, profesorul devine un coparticipant alături de elev la activitățile desfășurate. El însoțește și încadrează copilul pe drumul spre cunoaștere. Utilizarea metodelor interactive de predare – învățare în activitatea didactică contribuie la îmbunătățirea calității procesului instructiv - educativ, având un caracter activ – participativ.

În concepția modernă, învățarea dirijată se împletește cu învățarea spontană, ambele forme impulsionând dezvoltarea inteligenței și socializarea.

Metodele moderne des întâlnite în procesul instructiv educativ în funcție de obiectivele urmărite la fiecare activitate sunt:

Bula dublă: este o metodă de predare-învățare, ușor de aplicat, care grupează asemănările și deosebirile dintre două obiecte, fenomene, etc. Se reprezintă grafic prin două cercuri în care se așează câte o imagine ce denumește subiectul abordat. De cele două cercuri mari se află relaționate prin linii alte cercuri mici situate între cele mari în care sunt specificate asemănările, iar în cercurile exterioare se specifică particularitățile, caracteristicile fiecărui termen. (Ex: DLC- Educarea limbajului „Ce știm despre anotimpuri?” -convorbire- în cercurile mari sunt așezate imagini reprezentative despre anotimpul toamna și iarna. Caracteristicile anotimpurilor se vor completa în cercurile exterioare iar asemănările existente au fost atașate în cercurile din mijloc. Această metodă activează toți copiii la activitate și le dezvoltă independența de gândire, comunicarea, creativitatea și îi încurajează să ia decizii corecte dar să și argumenteze deciziile luate.

Brainstormingul: „furtună în creier”, este o metodă folosită pentru stimularea copiilor în găsirea mai multor idei pentru soluționarea unor probleme.. Specific acestei metode este dezvoltarea capacității creatoare, a imaginației și expresivității limbajului oral.

Explozia stelară: metodă relaxantă pentru copii în care este stimulată creativitatea în obținerea răspunsurilor corecte la întrebările adresate și notate pe cele cinci stele mici de culoare galbenă: CE? CINE? UNDE? CÂND? DE CE? Pe steaua mare se va așeza o imagine caracteristică temei abordate, Preșcolarii vor alcătui propoziții pe baza conținutului unor imagini și nu în ultimul rând vor rezolva problemele prin găsirea răspunsurilor la întrebările adresate. Prin utilizarea acestei metode se va urmări dezvoltarea potențialului creativ, exersarea capacității preșcolarilor de a alcătui propoziții interogative, familiarizarea acestora cu strategia elaborării de întrebări.

Metodele inovative presupun o învățare prin comunicare, prin colaborare, care produce o confruntare de idei, opinii și argumente, creează situații de învățare centrate pe disponibilitatea și dorința de cooperare a copiilor, pe implicarea lor directă și activă, pe influența reciprocă din interiorul microgrupurilor și interacțiunea socială a membrilor unui grup. În timp ce majoritatea copiilor de grădiniță vor face numărătoarea pentru a-și mulțumi educatorul, există multe modalități de a face numărarea distractiv. Adăugați un element de creativitate și gândire în design. Urmăriți vremea: petreceți timp în fiecare zi în timpul întâlnirii de dimineață identificând vremea. Alegeți o anumită zi pentru a cere elevilor să înregistreze observațiile lor folosind imagini și terminologie nouă pentru a crea baze solide pentru metoda științifică. Construiți blocuri virtual din cuburi. Joacă-te cu matematica este o oportunitate de a folosi vocabularul și conceptele matematice în timp ce te distrezi. Relații pozitive și încurajatoare cu adulții care se angajează în conversații receptivă cu copiii individuali, modelează comportamentul de citire și scriere și stimulează interesul și plăcerea copiilor față de citit și scris.

Angajarea în activități practice cu materiale naturale lărgeste perspectivele copiilor și le sporește abilitățile cuprinzătoare. Scopul dezvoltării și utilizării resurselor naturale este pentru a-i ajuta pe copii să stabilească valori corecte și să-și atingă „dezvoltarea primară”, „comprehensivă dezvoltare”, „dezvoltare activă” și „dezvoltare individuală.” Integrarea materialelor naturale în predarea bazată pe joc asigură o clasă plină de viață și stimulează potențialul creativ al copiilor.

De exemplu, primăvara, profesorii pot îndruma copiii în activități de plantare folosind semințe diferite, apoi pot fi folosite plantele petale de flori ca pictură, colaj. Toamna, frunzele căzute pot fi folosite pentru lucrări creative. Nu numai abilitățile de observație ale copiilor se vor îmbunătăți, dar vor experimenta și schimbarea anotimpurilor și vor dezvolta o legătură cu natura.

Profesorii ar trebui să comunice frecvent cu copiii, să le înțeleagă gândurile și ideile și să ofere îndrumări bazate pe înțelegerea lor. Copiii dezvoltă în mod natural pasiunea pentru semenii lor.

Profesorii pot valorifica acest lucru prin promovarea socială și cooperativă a copiilor abilitați, îndrumându-i să se adapteze la reguli și promovând gândirea independentă. Interacțiunea între copiii se desfășoară în principal în activități de joc, iar jocurile bazate pe reguli oferă niveluri mai ridicate de interacțiune și frecvență. Pe baza acestui lucru, profesorii pot inova și diversifica formatele de joc tradiționale prin proiectarea de jocuri cu o abordare bazată pe echipă și îndrumarea participării active a copiilor. O astfel de echipă unde jocurile sunt, de fapt, o parte a învățării practice. Pur și simplu le spunem elevilor să fie uniți și să gândească independent prin cuvinte poate fi dificil de înțeles pentru copiii aflați în etapa de grădiniță. Odată ce elevii participă activ, ei vor înțelege adevărul prin practică și reflectă asupra propriilor comportamente. În spatele predării bazate pe joc pentru copiii mici se află modelarea lor caracterului individual și obiceiurile de învățare. Le poate hrăni mintea în tăcere și le poate modela sunetul personalității. Prin urmare, profesorii ar trebui să creeze o atmosferă de învățare relaxată, veselă și sănătoasă pentru copiii să primească o bună cultivare.

Inovarea și înlocuirea formatelor de joc pot captura continuu atenția copiilor și să asigure eficacitatea educației. De exemplu, profesorii pot organiza un joc de „cursă cu două picioare”, care necesită niveluri ridicate de cooperare între elevi. Înainte de începerea activității, profesorii îi pot lăsa pe copii să-și aleagă preferatul colegii de clasă ca parteneri, dându-le copiilor autonomie de a face propriile alegeri și lăsând loc gândirii independente. Ulterior, copiii trebuie să se antreneze singuri și în acest sens pot apărea conflicte și contradicții. Profesorii trebuie să-i îndrume în rezolvarea conflictelor și găsirea soluțiilor în timp util. Combinația de personalități diferite în rândul copiilor vor produce efecte diferite, iar profesorii au nevoie de astfel de oportunități pentru a ghida copiii spre urmați regulile și învățați să gândească independent. În cele din urmă, profesorii pot oferi feedback adecvat rezultatele jocului și încurajează elevii să se angajeze în autorefecție. În acest proces, profesorii pot răsturna clasa, permițând copiilor să experimenteze rolul unui „mic profesor”. Copiii pot sta pe podiumul profesorului și împărtășiți-le gândurile, permițându-le să experimenteze complexitățile de a predă și de a-i ajuta să corecteze eventualele neajunsuri anterioare. Ulterior, profesorii pot organiza mai multe jocuri de cooperare ca acesta. În timp, copiii vor recunoaște în mod natural importanța muncii în echipă și își sporesc capacitatea de a rezolva în mod independent problemele în timp ce finalizează jocul de gândire în propriile abilități

Jocul este limbajul copilăriei, iar sălile de clasă creative valorifică puterea jocului în scopuri educaționale. Prin jocul intenționat, profesorii de grădiniță creează oportunități pentru copii de a explora, experimenta și dezvolta abilități esențiale. Învățarea bazată pe joc nu numai că îmbunătățește abilitățile cognitive, ci și hrănește creșterea socială și emoțională.

Lumea predării în grădiniță este una a creativității și inovației fără margini. Profesorii de la grădiniță joacă un rol esențial în modelarea viitorului, promovând dragostea pentru învățare în inimile preșcolarilor lor.

Bibliografie:

1. Breben,S.,Goncea,E.,Raiu,G.,Fulga,M.,(2002).Metode interactive de grup-ghid metodic.Editura Arves
- 2.Ezechil,L.,Radu, I.,(2008).Pedagogie -fundamente teoretice.București:Editura V&I Integral;
- 3.Kolumbus, E.,S.,(2008).Didactică preșcolară. București:Editura V&I Integral;
- 4.Păiși,L.,Tudor,S.,Stan, M.,(2009). A deveni și a fi un bun educator.Pitești:Editura Universității;
- 5.Preda, V.,(2010).Metodica activităților instructiv-educative în grădinița de copii.Craiova:Editura Sitech;

Stoica Constantin-Georgel, Liceul Teoretic „Petru Cercel” Târgoviște

Limba maternă este fundamentul dezvoltării cognitive. O bună cunoaștere a acesteia se traduce prin abilități lingvistice dezvoltate (ex: vocabular bogat, înțelegerea structurilor gramaticale complexe), care stau la baza gândirii critice, a raționamentului logic și a rezolvării eficiente a problemelor, abilități esențiale în orice domeniu.

Competența în limba maternă este esențială pentru dezvoltarea abilităților de comunicare, atât orale, cât și scrise. Aceste abilități sunt esențiale pentru succesul școlar, facilitând comunicarea eficientă cu profesorii și colegii, precum și înțelegerea și redactarea diverselor tipuri de texte academice.

Există o legătură puternică între cunoașterea limbii materne și performanța academică la diverse materii. Cercetătorii¹ susțin că o bază solidă în limba maternă facilitează dezvoltarea abilităților cognitive și academice necesare pentru succesul școlar, știut fiind faptul că majoritatea materiilor școlare sunt predate și învățate prin intermediul limbajului. Astfel că o bună înțelegere a limbii materne facilitează asimilarea informațiilor noi, decodificarea textelor academice complexe și comunicarea eficientă a ideilor, atât oral, cât și în scris.

Indiferent că vorbim de istorie, matematică sau științe, informațiile sunt transmise prin intermediul limbajului, fie oral (explicații, prezentări), fie scris (manuale, articole). O bună cunoaștere a limbii materne, inclusiv un vocabular bogat și o înțelegere solidă a structurilor gramaticale, permite elevilor să decodeze rapid și eficient mesajul transmis, facilitând asimilarea informațiilor noi.

Pe măsură ce elevii avansează în sistemul de învățământ, aceștia se confruntă cu texte academice din ce în ce mai complexe, caracterizate printr-un limbaj specific, structuri gramaticale elaborate și concepte abstracte. Stăpânirea limbii materne devine esențială pentru a putea utiliza eficient aceste texte, pentru a identifica ideile principale sau a înțelege relațiile cauză-efect și a sintetiza informațiile relevante. Dezvoltarea gândirii critice este esențială pentru succesul academic, dar și pentru formarea unor cetățeni informați și implicați.

Învățarea nu se rezumă doar la receptarea pasivă a informațiilor. Elevii trebuie să fie capabili să-și exprime propriile idei, să participe la discuții, să-și argumenteze punctele de vedere și să colaboreze eficient cu colegii. Limbajul este instrumentul principal al gândirii și stăpânirea lui permite elevilor să analizeze informații din diverse perspective, să identifice presupuneri și prejudecăți, să formuleze argumente solide și să-și susțină propriile opinii într-un mod coerent și argumentat.

¹ Tamara Halle, Elizabeth Hair, Laura Wandner, Michelle McNamara, Nina Chien, „Predictors and outcomes of early versus later English language proficiency among English language learners”, în: *Early Childhood Research Quarterly*, Volume 27, Issue 1, 2012, pp. 1-20, ISSN 0885-2006, <https://doi.org/10.1016/j.ecresq.2011.07.004>.

În acest context, creșterea competențelor lingvistice în limba maternă, deși începe din primii ani de viață, este un proces continuu care se extinde pe parcursul întregii vieți. Chiar dacă ajungem la un nivel avansat de stăpânire a limbii materne, există întotdeauna loc de îmbunătățire și rafinare a abilităților lingvistice. Atingerea unui nivel ridicat de competență lingvistică într-o limbă oarecare este un proces complex care necesită timp, efort susținut și o abordare strategică.

Fluența vorbirii într-o limbă se dobândește prin utilizarea constantă a limbii literare standard, iar o metodă foarte accesibilă este lectura, care poate să se rezume la articole scurte despre teme preferate și la literatură selectată după propriul gust, pentru a crea o obișnuință plăcută. Ținerea unui jurnal de lectură sau a unor compuneri scurte despre lecturile recente va ajuta la îmbunătățirea exprimării scrise și la reținerea și integrarea în propriul limbaj a lexicului nou.

Romanele clasice, poezia contemporană, articolele științifice sau eseurile filosofice, fiecare tip de text va îmbogăți vocabularul, va rafina înțelegerea structurilor gramaticale complexe și va stimula gândirea critică. Atenta observare a modului cum își structurează autorii ideile, identificarea sintagmelor, structurilor și a figurilor de stil utilizate, dar mai ales a felului cum se reflectă acestea în exprimarea mesajului reprezintă o cale eficientă de potențare a propriilor competențe lingvistice.

Citirea unui articol sau a unui eseu și rezumarea acestuia în propriile cuvinte, prin păstrarea ideilor cheie dar și a structurii originale reprezintă un exercițiu care va ajuta la formularea ulterioară a propriilor idei în texte similare.

Un al exercițiu eficient de exersare a competențelor lingvistice se dovedește a fi scrierea unui text din perspective diferite. Spre exemplu, alegerea unei teme despre impactul tehnologiei în societatea contemporană și scrierea unui text despre aceasta din trei perspective diferite – perspectiva unui adolescent, a unui adult și a unei persoane în vârstă, va ajuta la dezvoltarea abilității de a structura argumentele și de a oferi perspective diverse, dar va ajuta și la formularea unor structuri lingvistice în diferite maniere a unor mesaje sensibil apropiate.

Acest exercițiu este și mai eficient, dacă se apelează la utilizarea unui dicționar de sinonime. Înlocuirea cuvintelor comune cu sinonime mai puțin uzitate, însă alternative potrivite contextului, sporește bagajul lexico-semantic și dă încredere utilizatorului în propriile abilități discursive, pentru că mai ales lexicul și semantica reprezintă un suport de luat în considerare, atunci când dorim să avem performanță într-un domeniu științific oarecare.

Deși vorbitorii nativi au deja o bună înțelegere intuitivă a gramaticii limbii lor materne, studierea ei în mod formal poate fi benefică² și este important să se aloce timp și pentru studiul structurat al gramaticii – morfologie și sintaxă.

² Cf. AGUIÓN, Mark Anthony; BARAÑA, Jeanelle; VALDERRAMA, Czarlaine; DE LA CRUZ, Adriane; ILUSTRE, Ramil, 2021, „Language Acquisition: The Role of Grammar Acquisition and Instruction in Second Language Teaching and Learning”, în: *Journal of World Englishes and Educational Practices*, 3/2021, pp. 12-19.

Studierea gramaticii poate părea redundantă pentru un vorbitor nativ, dar poate aduce beneficii neașteptate. Budsaba Kanoksilapatham, în lucrarea „Digital Technology in English Education: Linguistic Gain and Pain Points”³, subliniază că gramatica facilitează o utilizare mai precisă și creativă a limbii. Analizând regulile gramaticale, vorbitorii nativi devin mai conștienți de structura limbii lor, ceea ce le permite să evite greșelile subtile și să își perfecționeze exprimarea. Studiul gramaticii introduce adesea termeni specializați care descriu diverse aspecte ale limbii. Această înțelegere mai profundă poate duce la un vocabular mai bogat și mai nuanțat. Cunoașterea regulilor gramaticale permite vorbitorilor nativi să le manipuleze conștient pentru a crea efecte stilistice, ironie sau jocuri de cuvinte. O gramatică corectă asigură o comunicare clară și eficientă, evitând ambiguitățile și neînțelegerile.

Prin urmare, chiar dacă vorbitorii nativi au o intuiție lingvistică dezvoltată, studierea gramaticii le poate oferi o înțelegere mai profundă și mai conștientă a limbii lor, conducând la o exprimare mai precisă, creativă și eficientă.

Așadar, într-o societate bazată pe cunoaștere, abilitatea de a învăța pe tot parcursul vieții este esențială și o bună stăpânire a limbii materne facilitează accesul la informații din diverse surse, permițând individului să se adapteze la o lume în continuă schimbare, iar limba maternă nu este importantă doar pentru succesul școlar la limba și literatura română, ci reprezintă fundamentul învățării eficiente la toate disciplinele, facilitând asimilarea informațiilor, comunicarea eficientă și dezvoltarea gândirii critice.

Bibliografie:

1. HALLE, Tamara; HAIR, Elizabeth; WANDNER, Laura; McNAMARA, Michelle; CHIEN; Nina, „Predictors and outcomes of early versus later English language proficiency among English language learners”, în: *Early Childhood Research Quarterly*, Volume 27, Issue 1, 2012, pp. 1-20, ISSN 0885-2006.
2. Cf. AGUION, Mark Anthony; BARAÑA, Jeanelle; VALDERRAMA, Czarlaine; DE LA CRUZ, Adriane; ILUSTRE, Ramil, 2021, „Language Acquisition: The Role of Grammar Acquisition and Instruction in Second Language Teaching and Learning”, în: *Journal of World Englishes and Educational Practices*, 3/2021, pp. 12-19.
3. KANOKSILAPATHAM, Budsaba, „Digital Technology in English Education: Linguistic Gain and Pain Points”, în: *International Journal of Information and Education Technology*, Vol. 12, No. 4, April 2022, pp.346-351.

³ Budsaba Kanoksilapatham, „Digital Technology in English Education: Linguistic Gain and Pain Points”, în: *International Journal of Information and Education Technology*, Vol. 12, No. 4, April 2022, pp.346-351.

ÎNVĂȚAREA PRIN INVESTIGAȚIE ȘTIINȚIFICĂ

*PROF. GABRIELA SUSANU,
ȘCOALA GIMNAZIALĂ „PRINCIPELE RADU”-ADJUD*

Motto : „Învățarea nu constă în primul rând în însușirea unor moduri de operare, chiar dacă acestea sunt cele mai vizibile. Ne naștem cu nevoia de a învăța și cu ea trăim pe tot parcursul vieții. Este pentru ființa umană ceea ce este respirația pentru corpul uman”- academician Solomon Marcus.

Într-o lume în continuă schimbare, dezvoltarea competențelor științifice ale elevilor, devine esențială. În anul 2007, Comisia Europeană, alarmată de scăderea interesului pentru științe al elevilor din statele membre, emitea un document programatic în care recomanda trecerea de la educația științifică făcută în principal prin metode deductive, la o educație științifică făcută și prin metode inductive. Ca urmare, experții au întocmit raportul „Science Now”, prin care educația științifică bazată pe investigație (n.r. Inquiry Based Science Education – IBSE) stimulează interesul pentru știință al elevilor de toate nivelurile, asigurând o mai bună participare la ore, stimulează motivația profesorilor și crește gradul de cooperare între: profesori, cercetători, mediu de business, părinți, autorități locale, etc. Scopul introducerii Inquiry-Based Science Education (IBSE) pe scară largă era acela de a le asigura elevilor europeni nivelul de motivație și de pregătire care să stimuleze inovația și cercetarea. Raportul Comisiei Europene Science Now din 2007 a subliniat intenția strategică a Uniunii Europene de a sprijini educația științifică bazată pe investigație (IBSE). Această inițiativă strategică a fost implementată în statele membre printr-o politică de „soft governance”: prin programe cu finanțarea europeană, menite să creeze rețele internaționale de implementare a IBSE (Rundgren 2018). Politica „soft governance” a fost determinată și de faptul că posibilitățile UE de a influența statele membre în privința educației științifice sunt limitate, întrucât în momentul de față nu există un cadru curricular comun la nivel european, pentru promovarea IBSE. În multe țări ale Uniunii Europene s-au făcut reforme curriculare orientate spre implementarea IBSE, fapt care a dat și rezultate: creșterea constantă a rezultatelor elevilor la testele PISA.

La nivel european, pentru învățarea pe parcursul vieții, se urmărește să se asigure formarea setului de 8 competențe cheie: competențe de comunicare în limba maternă, în limbi străine, competențe matematice și de bază în științe și tehnologii, competențe digitale, a învăța să înveți, competențe sociale și civice, spirit de inițiativă și antreprenoriat, sensibilizare și exprimare culturală. Ca urmare, a fost realizat un profil de formare pe niveluri de studiu, care descrie așteptările exprimate față de absolvenții diferitelor niveluri de studiu, prin raportare la cerințele sociale exprimate în legi,

în alte documente de politică educațională și în studii de specialitate, la finalitățile generale ale învățământului și la caracteristicile de dezvoltare ale elevilor.

Învățarea înseamnă schimbare. Indiferent dacă această schimbare se manifestă sub forma unui alt mod de a înțelege sau sub cea a unui nou set de convingeri, de comportamente noi, învățarea este caracterizată de schimbare, o schimbare autentică și durabilă. Această schimbare se petrece doar când cei care învață se implică activ în restructurarea schemelor lor pentru a include în ele noul. Învățarea durabilă și înțelegerea aprofundată sunt personale; ne amintim mai bine ceea ce putem formula cu propriile cuvinte, în contextul nostru personal.

Elevul zilelor noastre este un participant activ la actul învățării, în cadrul căruia dorește să preia inițiativa, să participe direct la propriul proces de învățare prin valorificarea cunoștințelor existente, să lucreze independent, să-și însușească abilitatea de a lucra în grup în cadrul căruia să învețe de la colegi, să se autoevalueze, dar să-i poată evalua și pe alții.

Învățarea bazată pe investigație (Inquiry Based Learning sau Enquiry Based Learning) este o strategie centrată pe elev, cu rădăcinile în abordarea constructivistă a învățării. IBL pornește de la o întrebare sau o situație problematică din lumea reală identificată de profesor sau de elevi. Pe parcursul investigației, profesorul este un facilitator al învățării; el ghidează elevul, într-un grad mai mic sau mai mare (funcție de caracteristicile de vârstă, abilitățile și cunoștințele anterioare ale elevilor), să cerceteze, să experimenteze, să analizeze, să exploreze, să creeze, să comunice pentru a găsi răspunsul la întrebare. Elevii nu mai primesc informații pasive de la profesor, care își concentrează efortul pe suport și încurajare activă. Acest tip de învățare este esențial pentru dezvoltarea gândirii critice și a abilităților de rezolvare a problemelor.

IBL este o strategie care cuprinde cinci etape(ale căror denumiri diferă de la autor la autor):

- **întreabă** – etapa în care este formulată întrebarea, stabilită situația-problemă sau tema proiectului. Profesorul pune o întrebare sau prezintă o problemă de rezolvat elevilor. Este de preferat să se culeagă întrebări chiar de la elev.

- **planifică** – etapă în care elevii, ghidați de profesor, pe baza cunoștințelor pe care le au în acest moment despre temă, decid care vor fi direcția și metodele ce le vor aplica în investigația lor. Este o etapă în care elevii își evaluează cunoștințele anterioare (ce cred că știu despre temă și de unde), generează ipoteze, stabilesc de ce informații ar avea nevoie și unde le-ar putea găsi, se întreabă cum ar putea testa experimental ipotezele și de ce resurse ar avea nevoie, ce rezultate s-ar aștepta să obțină. Rolul profesorului în această etapă este să adreseze întrebări deschise pentru a ajuta elevii să se mențină în cadrul temei.

- **investighează** –**experimentează** este etapa de explorare în care se colectează și se organizează probele necesare soluționării situației-problemă. Se efectuează experimentele planificate, se interoghează diverse surse de informație cu privire la subiect, se formulează concluzii preliminare, se

pregătesc materialele necesare comunicării ideilor. Rolul major al profesorului este să ajute elevii fiecărei echipe prin întrebări, să îi ghideze în colectarea și organizarea datelor, să clarifice nedumeririle acestora, să încurajeze elevii să colaboreze eficient.

- **reflectează –interpretează- generalizează-** se reflectează asupra rezultatelor, se corelează și se interpretează probele obținute.

- **comunică** – se împărtășesc rezultatele investigației. Elevii își prezintă observațiile experimentale și/sau informațiile culese și explică aspectele descoperite și ceea ce au învățat. Rolul profesorului este de a ajuta elevii să verbalizeze, să explice ceea ce au descoperit, să utilizeze, într-o cât mai mare măsură, un vocabular de specialitate. Elevii analizează, discută, primesc și oferă feedback, conceptualizează, sintetizează. Se formulează concluzia finală. Profesorul introduce noii termeni de specialitate și ajută elevii să își clarifice și să își organizeze într-o structură ordonată noile cunoștințe.

Tipuri de învățare bazate pe investigație:

1. investigație structurată – conflictul cognitiv este lansat de profesor. Acesta stabilește și formulează procedura de lucru, modul de cercetare; elevii culeg date experimentale și informații, le analizează și le evaluează formulând o concluzie, găsind și comunicând un răspuns argumentat întrebării propuse;
2. investigație ghidată – conflictul cognitiv este lansat de profesor dar modul de cercetare este ales de elevi; aceștia primesc o întrebare/situație-problemă însă trebuie să identifice singuri metoda optimă și procedura de urmat pentru obținerea unui răspuns corect și modalitatea în care vor prezenta rezultatul obținut;
3. investigație limitată (sau de confirmare) – elevii urmează un algoritm stabilit anterior împreună cu profesorul pe baza unor modele oferite; este utilă pentru a învăța elevii să urmeze o anumită procedură, să culegă și să înregistreze corect date, să se aprofundeze o temă al cărei răspuns, rezultat este deja cunoscut;
4. investigație deschisă – elevii propun și cercetează propriile întrebări, luând decizii atât în legătură cu problema de rezolvat, cât și cu metoda de rezolvare a problemei.

Avantajele investigației științifice sunt:

- Ajută elevii în a-și forma abilități (a analiza, a pune întrebări, a cerceta, a-și exprima opiniile), capacități transferabile (lucru în echipă, comunicare, gândire critică), necesare în viața personală cât și la locul de muncă, mai târziu.
- Implică elevii în studiul unor situații din viața reală;
- Formează și dezvoltă gândirea divergentă, factor al dezvoltării creativității.

Învățarea este un proces de conectare a noului cu ceea ce este deja cunoscut. Cei care învață își clădesc înțelegerea lucrurilor noi pe fundamentul oferit de cunoștințele și convingerile anterioare.

Astfel, ajutându-i pe elevi să reconstruiască aceste cunoștințe și convingeri anterioare, se poate clădi un fundament solid pe care să se construiască înțelegerea pe termen lung a noilor informații.

Bibliografie:

1. Ciascai, L. – Didactica fizicii, Ed. Corint, București, 2001
2. Crenguța Lăcrămioara Oprea- Strategii didactice interactive, E.D.P., București, 2007
3. Metode eficiente de învățare a fizicii, Program de formare continuă, 2015- suport de curs
<https://www.contributors.ro/cu-ochii-pe-scoala/>

IMPORTANȚA CUNOAȘTERII NATURII PENTRU PĂSTRAREA CREATIVITĂȚII

Szabo Csilla Ilona, Grădinița cu Program Prelungit nr.34, Oradea

Educația Waldorf se bazează pe principiul că dezvoltarea holistică a copilului este esențială pentru creșterea și formarea acestuia ca individ creativ și conștient de mediul înconjurător. Această metodă educațională pune un accent deosebit pe interacțiunea cu natura și pe experiențele reale, care sunt considerate esențiale pentru stimularea creativității și a învățării durabile. Un aspect fundamental al acestei pedagogii este legătura profundă cu natura și valorizarea experiențelor concrete, cotidiene, ca metode de învățare. Ne propunem să explorăm relevanța cunoașterii naturii și a experiențelor reale în menținerea și stimularea creativității în educația Waldorf. Vom discuta cum aceste elemente pot contribui la formarea unei atitudini responsabile față de mediu și la dezvoltarea unui spirit inovator și creativ la copii.

Importanța Cunoașterii Naturii

Natura, prin diversitatea sa, reprezintă un mediu inepuizabil de învățare și explorare pentru copii. În educația Waldorf, natura este privită ca un „manual viu”, oferindu-le copiilor posibilitatea de a înțelege fenomenele naturale și de a descoperi legile care guvernează viața. Interacțiunea directă cu mediul natural nu doar că stimulează curiozitatea și dorința de a învăța, dar contribuie și la dezvoltarea unor abilități esențiale precum observația atentă, analiza critică și interpretarea informațiilor.

Activități cum ar fi observarea sezonieră a plantelor, studiul comportamentului animalelor și participarea la grădinarit, îi ajută pe copii să înțeleagă complexitatea ecosistemelor și să aprecieze interconectivitatea elementelor din natură. Prin astfel de experiențe, copiii dezvoltă o relație de respect și grijă față de mediu, conștientizând importanța conservării și protejării resurselor naturale.

Viața Reală ca Sursă de Inspirație

Educația Waldorf promovează învățarea prin experiențe autentice și relevante, care au un impact profund asupra dezvoltării copiilor. Activitățile practice, cum ar fi confecționarea de obiecte de artizanat, gătitul, și implicarea în proiecte comunitare, oferă copiilor oportunități de a-și aplica cunoștințele teoretice în situații reale, practice.

Aceste experiențe reale nu doar că le îmbogățesc cunoștințele, dar le dezvoltă și competențe esențiale pentru viață, cum ar fi rezolvarea de probleme, colaborarea eficientă și comunicarea clară. Prin implicarea în activități de zi cu zi, copiii învață să aprecieze munca în echipă, responsabilitatea

și importanța contribuției fiecăruia la bunăstarea comunității. Astfel, ei dezvoltă o înțelegere profundă a valorilor sociale și culturale și se formează ca indivizi responsabili și conștienți de impactul acțiunilor lor asupra societății și mediului.

Păstrarea și Stimularea Creativității

Creativitatea este un aspect esențial al educației Waldorf, fiind considerată crucială pentru dezvoltarea personală și profesională a copiilor. Prin intermediul jocului liber, al activităților artistice și muzicale, educația Waldorf creează un mediu propice pentru exprimarea liberă a ideilor și imaginației.

Interacțiunea cu natura și experiențele de viață reală sunt surse inepuizabile de inspirație pentru creativitate. Observarea formelor, culorilor și sunetelor din natură oferă material bogat pentru activități artistice, stimulând imaginația și inovația. Prin desen, pictură, modelaj și muzică, copiii își dezvoltă capacitatea de a gândi în mod original și de a găsi soluții inovative pentru problemele cu care se confruntă.

De asemenea, experiențele practice din viața de zi cu zi îi ajută pe copii să își dezvolte abilități creative aplicabile în diverse domenii, de la știință și tehnologie până la arte și literatură. Prin integrarea acestor elemente în curriculum, educația Waldorf contribuie la formarea unor indivizi capabili să abordeze problemele complexe ale lumii moderne cu gândire critică și soluții inovatoare.

Concluzii

Educația Waldorf demonstrează că interacțiunea constantă cu natura și implicarea în experiențe de viață reală sunt esențiale pentru dezvoltarea armonioasă și holistică a copiilor. Acestea nu doar că le oferă o bază solidă de cunoștințe academice, dar stimulează și creativitatea, le formează abilități practice valoroase și le dezvoltă o conștiință ecologică profundă. Prin menținerea acestei abordări educaționale, putem contribui la formarea unor generații de indivizi creativi, responsabili și conștienți de importanța protejării mediului înconjurător și de rolul lor în construirea unei societăți durabile și echitabile.

Bibliografie

1. Nicolescu, M. (2019). *Educația Waldorf: o perspectivă holistică*. Editura Universității din București, p. 45-67.
2. Ionescu, L. (2021). *Explorarea naturii în educația timpurie*. Editura Polirom, p. 23-48.

3. Dobre, R. (2020). *Creativitatea și învățarea prin joc*. Editura Didactică și Pedagogică, p. 56-89.
4. Steiner, R. (1997). *Education for Special Needs: Principles and Practice in Waldorf Schools*. Rudolf Steiner Press, p. 102-135.
5. Ogletree, E. J. (2007). *Waldorf Education: Theory and Practice*. University Press of America, p. 87-115.

ANALIZA UNEI RESURSE INFORMATICE: WEBQUEST

Enikő Szasz , Colegiul Național “Andrei Mureșanu” Dej

În ultimii ani, educația digitală a devenit o necesitate tot mai mare atât pentru profesori, cât și pentru elevi, cu atât mai mult cu cât am fost nevoiți să ne adaptăm cerințelor actuale.

În acest sens, pentru o eficientizare mai bună a procesului instructiv-educativ, s-a recurs la utilizarea a numeroase platforme educaționale, agreeate de Ministerul Educației.

Fiecare cadru didactic a fost nevoit să se adapteze din mers, fără cunoștințe prealabile, să -și creeze propriile resurse educaționale, propriile instrumente necesare în procesul de predare-învățare-evaluare.

WebQuest este o strategie didactică care își propune să ghideze procesul de învățare al elevilor pas cu pas, utilizând resursele World Wide Web.

Ideea de bază de la care s-a pornit a fost utilizarea resurselor informaționale, cultural-educative ale internetului prin intermediul unor obiective clare : elevii să învețe cum să selecteze și să utilizeze informații din surse diverse și să-și dezvolte abilitatea de a gândi critic.

Există cel puțin două nivele distincte la care se poate realiza un Webquest:

1. **Webquest-ul de scurtă durată:**

Scopul unui astfel de proiect Webquest este achiziția și integrarea de cunoștințe. La sfârșitul unei perioade scurte de timp, elevul va fi acumulat o cantitate importantă de noi informații și va fi procedat la înțelegerea lor în profunzime.

Un Webquest de scurtă durată va fi rezolvat în una până la trei ore de curs.

2. **Webquest-ul de lungă durată**

Scopul unui Webquest de lungă durată vizează ceea ce Marzano numește : extinderea și structurarea cunoștințelor”. După parcurgerea unui Webquest de lungă durată, elevul va fi procesat în profunzime informația accesată, prelucrând-o și transformând-o într-o anumită măsură, și va demonstra cunoașterea unui material prin crearea unui produs pentru care așteaptă o reacție din partea celorlalți online sau offline.

Un Webquest de lungă durată se va desfășura în mod normal cu o clasă, pe o perioadă de timp cuprinsă între o săptămână și o lună.

Indiferent de durata sa (pe termen scurt sau lung), un Webquest trebuie să fie creat astfel încât să organizeze timpul de învățare al elevilor cât mai bine posibil. Trebuie să fie eficient și să precizeze în mod clar scopul pentru care a fost creat.” Webquests sunt proiectate pentru a utiliza timpul de studiu bine, pentru a se concentra pe utilizarea de informații, mai degrabă decât pe

căutarea lor, și pentru menținerea cursanților la nivelurile de analiză, sinteză și evaluare”(Bernie Dodge)

Prin urmare, profesorul trebuie să organizeze riguros sarcinile, pașii care trebuie făcuți și, cel mai important, să aleagă și să recomande elevilor acele site-uri de unde pot lua cele mai bune informații.

Cu cât site-urile sunt mai numeroase și oferă o gamă mai largă de informații, cu atât elevul are posibilitatea de a ști mai multe și de a întocmi un produs final interesant.

Webques-urile sunt de obicei activități de grup, incluzând elemente de motivare a cursanților prin includerea unui scenariu sau a unui joc de rol, putând fi concepute unidisciplinar sau interdisciplinar.

Dat fiind faptul că descrierea efectivă a instrucțiunilor în maniera interdisciplinară este o provocare mai mare decât descrierea unei sarcini de lucru într-un domeniu particular, creatorii Webquest ar trebui să înceapă prin a crea proiecte de acest tip.

Exista o “formulă” care trebuie respectată atunci când se proiectează un WebQuest, în vederea atingerii eficienței. Aceasta ar trebui să includă următoarele componente:

1. O **introducere**, în care să se descrie un context de acțiune și să ofere o serie de informații de bază
2. O **sarcină de lucru** (temă) care să fie fezabilă și interesantă
3. Un set de **surse de informații** utile pentru rezolvarea sarcinii de lucru. Sursele de informații pot include documente Web, experți disponibili prin poșta electronică sau prin conferințe în timp real, baze de date disponibile în rețea și cărți sau alte documente accesibile elevilor. Deoarece legăturile către sursele de informații sunt cuprinse în proiect, elevii nu sunt lăsați să navigheze pe web fără un scop anume.
4. O descriere a **procesului** pe care elevii trebuie să îl urmeze în realizarea problemei. Procesul trebuie împărțit în pași atent descriși.
5. Anumite **repere** despre cum trebuie organizată informația obținută. Acestea pot lua forma întrebărilor de ghidaj sau a unor indicații pentru completarea unor structuri organizatorice.
6. **Evaluare** –măsoara rezultatele activității elevilor
7. O **concluzie** care încheie investigația, amintește elevilor despre ce au învățat și îi încurajează pe elevi să reflecteze asupra beneficiilor aduse de curs și a rezultatelor pe care le-au obținut.

Printre abilitățile de gândire pe care le poate solicita un WebQuest de lungă durată sunt incluse (după Marzano, 1992):

- Compararea
- Clasificarea
- Inducția- raționamentul inductiv
- Deducția- raționamentul deductiv
- Analiza erorilor
- Formularea unor argumente, construirea unor dovezi
- Abstractizarea
- Analiza perspectivelor

Sarcina este partea esențială a unui Webquest. Ea oferă un scop și o orientare a activității elevului, punând totodată și bazele intențiilor de tip curricular ale promotorului.

Dodge sugerează că sarcinile de lucru ar trebui să formeze trei grupuri:

1. De intrare- acest domeniu ar trebui să conțină articole, imagini, știri, muzică, rapoarte- date pe care elevii le obțin direct de pe Web, pentru a le procesa.
2. De prelucrare- transformare a datelor de intrare cu scopul de a obține un produs final
3. De ieșire- datele inițiale sunt transformate în rezultate care pot fi, de asemenea, punctul de plecare a altor procese de învățare.

Mai mult decât atât, sarcini adecvate, conform taxonomiei WebQuest, ar putea fi:

- sarcini de tip reproducere (redare)
- sarcini de tip compilare
- sarcini de tip mister
- sarcini jurnalistice
- sarcini de tip design
- sarcini de tip creativ
- sarcini de tip colaborare
- sarcini de tip convingere
- sarcini de tip autocunoaștere
- sarcini de tip analitic
- sarcini de tip gândire
- sarcini de tip științific

Webquest-urile reprezintă activități de căutare on-line, gândite de profesori și destinate elevilor sau studenților, a diverselor informații, precum și filtrarea, înțelegerea și structurarea acestora astfel încât

elevii sau studenții să ajungă, pe un fir narativ conceput de tutore, la anumite deprinderi sau învățături în concordanță cu nevoile acestora.

În principal acestea stimulează utilizarea tehnologiilor noi la nivelul instituțiilor de învățământ.

La nivel de individ, acestea au rolul de a stimula munca în echipă, organizarea, rezolvarea diferitelor probleme. Webquest-urile promovează utilizarea diferitelor resurse informatice sau electronice eficient prin evaluarea, filtrarea și selectarea informațiilor pertinente din multitudinea de resurse disponibile la un click distanță. Astfel, ele pot stimula dezvoltarea gândirii critice, oferind elevilor sau studenților instrumentele necesare dezvoltării și evoluției lor personale într-o lume din ce în ce mai tehnologizată.

Webquest-urile sunt în general concepute pentru a încuraja participarea activă a cursanților în discuții reale, utile și de interes.

În concluzie, webquest-urile pot fi instrumente puternice de învățare, în special în zilele noastre, unde marea majoritate a instituțiilor de învățământ au trecut foarte rapid de la orele de clasă clasice la învățământul într-un mediu on-line. Pot să reprezinte o unealtă puternică a tutorului pentru a angaja participanții în dezbateri active, contrar lecțiilor de tip monolog.

Utilizarea constructivă a diferitelor dispozitive electronice și folosirea eficace a diferitelor motoare de căutare este esențială în dezvoltarea personală a fiecărui individ. Practic, participanții deprind calitățile necesare succesului într-o comunitate cum ar fi dezvoltarea relațiilor personale, comunicarea verbală și scrisă, munca eficientă în echipă, stabilirea unui obiectiv, găsirea de soluții pentru o problemă specifică.

Având în vedere răspândirea și accesibilitatea la diferitele dispozitive electronice existente, astfel de instrumente de învățare ar putea fi implementate cu succes în majoritatea instituțiilor de învățământ.

Bibliografie:

- [1] www.etwinning.ro
- [2] ISTRATE, O. et al. (2013) Rolul proiectelor educaționale realizate prin parteneriate școlare internationale. Raport preliminar eTwinning RO12. București, TEHNE- Centrul pentru Inovare în Educație. Online: http://www.etwinning.ro/eTw_RO12_raport_preliminar.pdf
- [3] www.iTeach.ro
- [4] http://edweb.sdsu.edu/courses/edtec596/about_webquests.html
- [5] <http://webquest.sdsu.edu/>

INOVARE EDUCAȚIONALĂ

TABLA INTERACTIVĂ ÎN ERA GENERAȚIEI ALFA

Szentgyörgyi Katalin,

Școala Gimnazială "Tompa László"

"Educația digitală deschide porțile cunoașterii, conectând mințile tinere cu lumea de mâine."

Educația reprezintă un pilon fundamental în dezvoltarea fiecărei societăți, iar inovarea în acest domeniu devine esențială pentru a răspunde nevoilor unui secol XXI dinamic și tehnologizat. Unul dintre cele mai revoluționare instrumente educaționale moderne este tabla interactivă, care transformă radical modul de predare și învățare în învățământul primar. Aceasta nu doar că facilitează accesul la o gamă largă de resurse educaționale, dar și stimulează interacțiunea și implicarea elevilor în procesul educațional.

Generația Alfa, formată din copiii născuți începând cu anul 2010, crește într-o lume profund influențată de tehnologie. Acești copii sunt nativi digitali, fiind expuși la dispozitive inteligente și internet încă de la o vârstă fragedă. În acest context, sistemul educațional trebuie să se adapteze și să integreze tehnologiile moderne pentru a răspunde nevoilor și așteptărilor acestei generații. Una dintre cele mai promițătoare inovații în domeniul educației este utilizarea tablelor interactive, care pot transforma experiența de învățare în învățământul primar. Acest eseu explorează beneficiile și provocările utilizării tablelor interactive pentru educarea generației Alfa.

Generația Alfa este caracterizată de o familiaritate naturală cu tehnologia. Acești copii sunt obișnuiți cu accesul rapid la informații și preferă metodele de învățare interactive și vizuale. De asemenea, generația Alfa valorizează personalizarea și flexibilitatea în procesul de învățare. În acest context, metodele tradiționale de predare pot părea învechite și neatractive. Este esențial ca educatorii să găsească modalități inovative de a implica și motiva acești elevi, iar tabla interactivă oferă o soluție viabilă.

Una dintre principalele avantaje ale tablelor interactive este capacitatea lor de a transforma lecțiile tradiționale în experiențe de învățare dinamice și captivante. Elevii pot interacționa direct cu conținutul afișat pe tablă, fie că este vorba de rezolvarea problemelor matematice, de explorarea hartelor interactive sau de participarea la jocuri educative. Această interactivitate stimulează curiozitatea și implicarea activă a elevilor, facilitând o învățare mai profundă și mai eficientă.

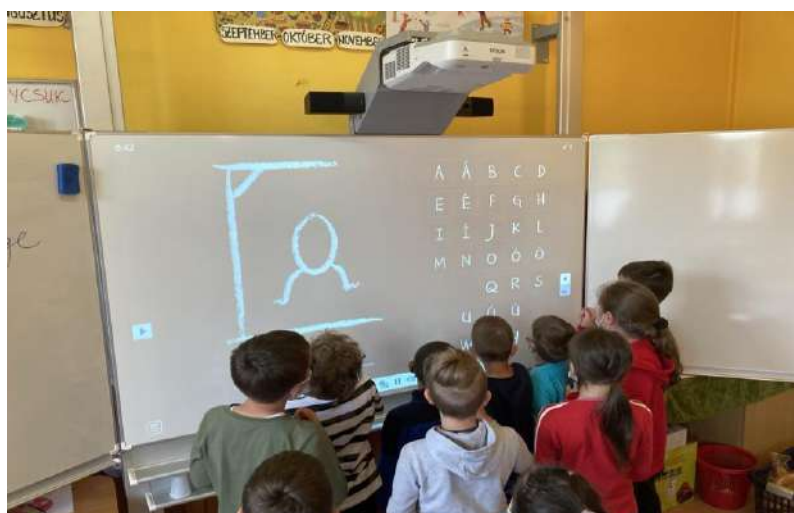

Tablele interactive permit personalizarea lecțiilor în funcție de nevoile fiecărui elev. Profesorii pot adapta materialele didactice și pot oferi resurse suplimentare pentru elevii care au nevoie de sprijin suplimentar sau pentru cei care doresc să exploreze subiectele mai în profunzime. De exemplu, în cadrul unei lecții de științe, profesorii pot folosi animații 3D pentru a ilustra concepte complexe, facilitând astfel înțelegerea și reținerea informațiilor. Învățarea colaborativă este esențială pentru dezvoltarea competențelor sociale ale elevilor. Tablele interactive facilitează activitățile de grup, permițând elevilor să colaboreze la proiecte și să împărtășească idei. De exemplu, în cadrul unei lecții de istorie, elevii pot lucra împreună pentru a crea o cronologie interactivă a evenimentelor importante, dezvoltându-și astfel abilitățile de cooperare și de comunicare.

Tablele interactive oferă posibilitatea de a oferi feedback imediat, ceea ce este esențial pentru procesul de învățare. Profesorii pot evalua rapid răspunsurile elevilor și pot oferi corecții

și sugestii pe loc. De asemenea, softurile educaționale integrate în tablele interactive pot genera rapoarte detaliate privind progresul fiecărui elev, permițând astfel o monitorizare continuă și adaptarea strategiilor de predare în funcție de necesități.

Pentru a maximiza beneficiile tablelor interactive, este crucial ca acestea să fie integrate armonios în curriculum-ul școlar. Aceasta presupune nu doar utilizarea lor pentru predarea materiilor, ci și includerea lor în activitățile extracurriculare și proiectele speciale. De exemplu, în cadrul unui club de robotică, elevii pot folosi tabla interactivă pentru a programa și testa roboți, dezvoltându-și astfel competențele STEM (știință, tehnologie, inginerie și matematică). Educația inovativă cu table interactive reprezintă o soluție adaptată nevoilor generației Alfa, oferind un mediu de învățare interactiv, adaptabil și colaborativ. Beneficiile acestei tehnologii sunt numeroase, de la stimularea implicării active a elevilor până la personalizarea procesului de învățare și facilitarea colaborării. Cu toate acestea, implementarea eficientă a tablelor interactive necesită depășirea unor provocări legate de costuri, formare și gestionarea tehnologiei. Cu un angajament ferm din partea tuturor actorilor implicați – profesori, administratori școlari, părinți și comunitate – tablele interactive pot transforma învățământul primar și pot pregăti generația Alfa pentru un viitor în continuă schimbare și tehnologizare.

Bibliografie:

1. Popescu, Ioana: Tehnologii moderne în educație: tabla interactivă. Editura Didactică și Pedagogică, 2015.
2. Ionescu, Andrei: Inovarea în predare prin utilizarea tablelor interactive. Editura Universității din București, 2017.
3. Conferința internațională „Soluții inovatoare în educație”, ediția a X-a, 23 mai 2024, -Edumagic

4. Conferința internațională „Învățarea prin joc” - Soluții inovatoare în educație, ediția a V-a, 16 decembrie 2021- Edumagic

5. Conferința internațională în format eLearning "Soluții inovatoare în educație" (ediția a IV-a, 2021)- Edumagic

INOVARE EDUCAȚIONALĂ

EDUCAȚIA PARENTALĂ PRIN EXCURSII CU GENERAȚIA ALFA

Szentgyörgyi Katalin,

Școala Gimnazială "Tompa László"

„Explorând lumea împreună, părinți și copii descoperă că adevărata educație nu are limite și învățarea devine o aventură continuă.”

Societatea noastră se confruntă cu fenomene care afectează familia și pun copilul sub semnul vulnerabilității: numărul sporit al divorțurilor și al familiilor monoparentale, creșterea șomajului în rândul părinților, creșterea numărului mamelor și al copiilor maltratați, sporirea numărului de copii lăsați în grija bunicilor sau altor categorii de adulți. Toate acestea pun în evidență necesitatea formării competențelor parentale prin diverse mijloace și servicii.

Educația parentală contribuie la o colaborare puternică între școală și părinți îmbunătățește performanțele școlare ale copiilor, îmbunătățește comunicarea dintre părinți și școală, cresc încrederea în sine a părinților, datorită interacțiunii cu alți participanți, desfășurate într-un context în care experiențele lor pozitive sunt apreciate la adevărata lor valoare. Familia și școala reprezintă primele și cele mai importante influențe în viața unui copil. Aceste două medii îi oferă copilului primele lecții despre lume, valorile morale, și modele de comportament. Familia, ca primul mediu de socializare, stabilește bazele înțelegerii lumii pentru copil. Pe de altă parte, școala îi oferă oportunități de învățare structurate și îl pregătește pentru viața academică și profesională.

Parteneriatul dintre familie și școală începe cu o comunicare deschisă și colaborare. Părinții și cadrele didactice trebuie să lucreze împreună pentru a înțelege nevoile și interesele individuale ale copilului și pentru a-i oferi sprijinul adecvat. Comunicarea regulată și transparentă între aceste două entități facilitează monitorizarea progresului academic și a comportamentului copilului.

Inovarea educațională este un concept dinamic ce presupune găsirea unor noi modalități de a îmbunătăți procesul de învățare. În era digitală, educația nu mai este limitată la sălile de clasă tradiționale. Generația Alfa, copiii născuți după anul 2010, cresc într-un mediu saturat de tehnologie și informație. Pentru a răspunde nevoilor lor unice, este esențial să adaptăm metodele educaționale. Una dintre cele mai eficiente strategii inovative este integrarea excursiilor educaționale cu părinții, care oferă oportunități valoroase de învățare prin experiență directă.

Generația Alfa este caracterizată printr-o familiaritate nativă cu tehnologia. Acești copii sunt obișnuiți să acceseze informații instantaneu și să interacționeze cu dispozitive digitale de la o vârstă fragedă. Totuși, dependența excesivă de tehnologie poate limita dezvoltarea abilităților sociale și experiențele de învățare în lumea reală. Prin urmare, este esențial să găsim un echilibru între utilizarea tehnologiei și activitățile care implică interacțiunea directă cu mediul înconjurător.

Excursiile educaționale cu părinții oferă o serie de beneficii care completează învățarea tradițională. Aceste activități nu doar că stimulează curiozitatea naturală a copiilor, dar și îmbunătățesc relațiile familiale și promovează o învățare holistică. Participarea activă la activități practice permite copiilor să înțeleagă concepte abstracte prin experiență directă. Vizitarea unui muzeu de știință, de exemplu, poate aduce la viață concepte învățate în clasă, cum ar fi forțele și mișcarea sau procesele chimice. Excursiile în grupuri permit copiilor să interacționeze cu alți copii și adulți, dezvoltând astfel abilități sociale esențiale, precum cooperarea, comunicarea și empatia. Participarea părinților în activitățile educaționale demonstrează interesul și implicarea lor în educația copiilor, consolidând astfel relația părinte-copil și oferind un sentiment de securitate și suport emoțional. Excursiile în natură, cum ar fi drumețiile sau campingul, încurajează activitatea fizică și oferă oportunități pentru relaxare și conectare cu natura, ceea ce este benefic pentru sănătatea mentală și fizică a copiilor.

Pentru a maximiza beneficiile excursiilor educaționale, este importantă o planificare adecvată care să țină cont de interesele și nevoile copiilor. Iată câteva strategii pentru implementarea eficientă a acestor activități:

1. *Colaborarea între școală și părinți:* Școala ar trebui să colaboreze strâns cu părinții pentru a organiza excursii care să completeze curriculum-ul școlar. De exemplu, o lecție despre istoria locală poate fi urmată de o vizită la un sit arheologic sau un muzeu istoric.

2. *Diversificarea locațiilor:* Selectarea unor destinații variate, cum ar fi muzee, parcuri naționale, centre de știință și tehnologie sau ferme educative, poate asigura o gamă largă de experiențe de învățare.

3. *Integrarea tehnologiei:* Deși excursiile se concentrează pe învățarea prin experiență directă, tehnologia poate fi folosită pentru a îmbogăți aceste experiențe. Aplicațiile de realitate augmentată, de exemplu, pot oferi informații suplimentare și interactive despre locațiile vizitate.

4. *Activități interactive și jocuri educative:* Organizarea de activități interactive, cum ar fi vânătorile de comori sau experimentele științifice în aer liber, poate face învățarea mai atractivă și mai distractivă pentru copii.

Inovarea educațională prin excursii cu părinții reprezintă o abordare holistică și eficientă de a răspunde nevoilor Generației Alfa. Aceste activități nu doar că îmbunătățesc învățarea experiențială și abilitățile sociale ale copiilor, dar și întăresc relațiile familiale și promovează sănătatea fizică și mentală. Prin colaborarea între școli și părinți și prin diversificarea și planificarea atentă a excursiilor, putem crea oportunități educaționale care să inspire și să motiveze copiii să exploreze și să învețe din lumea din jurul lor. Într-o lume în continuă schimbare, astfel de inițiative sunt esențiale pentru a pregăti copiii să devină adulți informați, adaptabili și empatici.

Bibliografie:

1. Robinson, Ken : O lume ieșită din tipare: Revoluția în educație. Editura Publica, 2016.
2. Fullan, Michael: Educația inovativă pentru un viitor global. Editura Trei, 2018.
3. Petre, Daniela: Educația Parentală: Ghid pentru Părinți Responsabili. Editura Trei, 2018.
4. Cojocaru, Ștefan: Consilierea Parentală: Teorie și Practică. Editura Polirom, 2016.
5. Iliescu, Elena: Generația Alfa: Provocări și Perspective. Editura Polirom, 2022.
6. Munteanu, Ioana. Educația Viitorului: Copiii Generației Alfa. Editura Universitară, 2020.

STADIALITATEA DEZVOLTĂRII RELIGIOSE - MORALE LA COPIL

Plecând de la Hristos, ca Model suprem, educatorul creștin are de lucrat cu două componente ale ființei omului: sufletul și trupul. Deși ambele au locul și rolul lor bine stabilit în ceea ce privește urcușul către desăvârșire, o atenție deosebită i se acordă sufletului copilului, de care dascălul trebuie să se apropie cu foarte multă dragoste și tact pedagogic. Copiii sunt și obiectul atenției Mântuitorului: „*Lăsați copiii să vină la Mine, că a unora ca aceștia este împărăția cerurilor*“ (Matei 19, 14). Iată cum, dintre toate vârstele, copiii sunt preferați îndeosebi de Mântuitorul și lor, înaintea tuturor, li se dă împărăția cerurilor. În logica misterioasă a acestei preferințe, oamenilor maturi li se adresează următoarea condiție: „*Amin zic vouă: oricine nu va primi împărăția lui Dumnezeu ca pruncul nu va intra în ea!*“ Iar pruncul acesta, care e numai un pui de om, e ridicat pe brațe de Iisus și, peste capetele tuturor, e arătat omenirii drept pildă de creștin model.¹

Religia ca obiect de studiu se adresează omului în general, de orice vârstă. Vârsta copilăriei, a preadolescenței și a adolescenței sunt cele mai însemnate pentru a întreprinde formarea religioasă a omului.

După unii autori, educația religioasă a copilului începe înainte de a se naște, prin formarea unei maturități spirituale a părinților. Copiii gândesc altfel decât cei adulți, interpretează diferit evenimentele, văd lumea din unghiuri diferite, percep altfel originea și finalitatea existenței.

Pentru toți cei implicați în procesul educativ religios - în special pentru profesorii de religie - cunoașterea caracteristicilor educației religioase în diferite etape psihogenetice devine un imperativ. Este mai mult decât necesară redescoperirea *dimensiunii sacramentale a formării caracterului și personalității*. În planul vieții duhovnicești întărirea sentimentelor și a conștiinței religioase presupune parcurgerea anumitor etape de dezvoltare biologică și psihică.²

„*Conștiința religioasă a individului se formează ca orice formă de conduită umană. Identitatea religioasă a omului ține de conținuturile concrete ale experiențelor curente, de urmele lăsate de transformările biografiei sale*”³

¹Lupiș, Daniela, Școala este pridvorul Bisericii, <http://www.doxologia.ro/educatie/ora-de-religie/scoala-este-pridvorul-bisericii>, (21.03.2011).

²Dorin, Opriș, *Dimensiuni ale pedagogiei moderne*, Editura Didactică și Pedagogică, R.A., București, 2012. p. 150.

³Cucoș, Constantin, *Educația religioasă. Conținut și forme de realizare*, E.D.P, București, 1996, p136.

Din cea mai fragedă vârstă, copilul manifestă predispoziție spre religiozitate; el e capabil de trăiri religioase, care nu poartă încă forma unei manifestări exterioare. Această predispoziție se poate cultiva și dezvolta prin educație religioasă. Religiozitatea copilului nu este identică cu cea a adultului. În copilărie, ea se bazează pe trăirile date de modul său “religios” de viață, iar la adult, pe o trăire intensă și o atitudine spirituală.

Educația religioasă trebuie să înceapă din copilărie. Este cunoscut că în copilărie omul poate fi mai ușor influențat religios-moral decât mai târziu, iar deprinderile bune formate în copilărie rămân de multe ori valabile pentru întreaga viață. Psihologi vorbesc de o mare plasticitate a sistemului nervos, specifică primelor stadii de dezvoltare psiho-motorie premergătoare școlarității.

Să nu uităm că educația religioasă a copiilor începe în familie și trebuie să continue firesc la grădiniță și apoi la școală. Acest lucru va fi posibil numai dacă influențele celor trei factori (familie, grădiniță, școală) sunt unitare și în concordanță cu particularitățile de vârstă ale copiilor.

Educația religioasă la vârsta preșcolară pune accent pe latura afectivă și face apel la sensibilitatea copiilor.⁴

În perioada miciei copilării rolul hotărâtor în educația religioasă a copilului îl are familia.⁵ O maximă responsabilitate pentru părinți este aceea de a însufla copiilor lor, încă din fragedă copilărie, credința în Dumnezeu. Cel mai productiv teren pentru sădirea credinței în Dumnezeu este sufletul copilului. Dacă nu este educat copilul de mic să creadă în Dumnezeu, să se roage lui Dumnezeu, să se spovedească, să meargă la biserică, să se împărtășească etc., când crește mare este foarte greu sau devine imposibil. O mulțime de oameni se plâng de copiii lor când ajung mari, că nu-i ascultă, că fac numai rele.

De asemenea, programa de învățământ școlar prevede elemente de educație religioasă care au ca scop familiarizarea copiilor cu concepte religioase elementare.

Preșcolarii dispun de o bogată viață afectivă și o mare sensibilitate, ceea ce-i face foarte receptivi la tot ce este adresat sferei sentimentelor.

Aceasta este perioada „de ce-urilor”, când copiii adresează o serie de întrebări părinților și educatorilor, cum ar fi: Cine a făcut lumea? De ce vine Moș Crăciun? Cine este îngerul păzitor? Cine este Moș Nicolae? De ce ne aduce daruri?

⁴Preot prof. Univ. Dr. Sebu, Sebastian, Prof. Opreș, Monica, Prof. Opreș, Dorin, *Metodica predării religiei*, Editura Reîntregirea, Alba Iulia, 2000, p. 27.

⁵Ibidem..

Activitățile moral-religioase pot satisface curiozitatea copiilor, ajutându-i să găsească răspunsuri la problemele și tulburătoarele întrebări pe care și le pun. La această vârstă, copilul este capabil să memorize mecanic povestiri și istorioare. Ținând cont de acest lucru, ei pot fi învățați diferite rugăciuni, poezii și povestiri religioase adecvate vârstei.⁶

Fiecare sărbătoare religioasă va putea fi pregătită print-o suită de activități, cum ar fi: povestiri, memorizări, activități muzicale, artistico-plastice, practice, serbări, plimbări și vizite la locașuri sfinte, vizionarea unor casete video și audio etc. Mergerea la biserică și diferitele evenimente religioase cum ar fi: colindatul, cununiile ș.a. pot constitui momente prielnice care trebuie valorificate în educația religios-morală a copiilor. Se vor avea în vedere finalitățile specifice acestor tipuri de activități: la grădiniță, la clasa I, pentru a realiza o „trecere” firească de la grădiniță la școală, pe tărâmul educației religioase.

Nu este important cât de des facem aceste activități sau cât de des mergem la biserică cu preșcolarii și școlarii. Este importantă intensitatea trăirilor afective simțite de copii în aceste momente și cum se răsfrâng ele în comportamentul lor moral de zi cu zi. Ei trebuie să fie ajutați să-și deschidă mintea și sufletul spre credință, nu trebuie să facem din copiii noștri niște fanatici din punct de vedere religios și nici să riscăm să-i îndepărtăm de adevăratele valori spirituale, prin abuz de termeni și concepte dogmatice, pentru că astfel riscăm să obținem exact efectul contrar scopurilor pe care ni le-am propus.⁷

Trăirile religioase din această etapă pot deveni hotărâtoare pentru întreaga viață. Acum, copilul observă și înregistrează actele religioase și morale pe care le vede în familie și în cercul cunoștințelor sale. El imită cu fidelitate și încredere atitudini, gesturi și cuvinte. Fondul sufletesc al copilului este nepervers, de aceea el crede că tot ce face omul matur este bine. Rezultă deci faptul că părinții și creștinii maturi au datoria de a fi modele de comportament pentru copii și de a nu sminti pe niciunul din ei.

În perioada preadolescenței și adolescenței, elevul evoluează treptat, de la faza „heteronomiei morale” la „autonomia morală” (cf. Jean Piaget). În planul educației religioase se pot semăna în sufletul copiilor sentimente nobile și adânci. Este perioada în care se prezintă copiilor Istoria Vechiului și Noului Testament, evenimentele principale din Istoria și viața Bisericii, noțiuni fundamentale de credință. De asemenea, elevii asimilează și pun în practică norme de comportament religios-moral.⁸

⁶ Ibidem.

⁷ Ibidem.

⁸ Ibidem, p.27.

Perioada adolescenței se caracterizează prin schimbări majore în dezvoltarea psiho-fizică, fapt care are puternice influențe asupra educației religioase a elevului. Este perioada în care acesta își poate forma convingeri religios-morale temeinice sau poate să cadă pradă multor tentații cu urmări negative asupra personalității sale.

Spiritual, tânărul se preocupă de marile probleme ale vieții și concepe planuri pentru reforme religioase, morale, politice și sociale. Se manifestă simțul critic și al aprecierii. Acum apare interesul pentru ceea ce este general valabil, adică pentru legile naturii, ale istoriei, ale vieții morale și pentru filosofie, dar și pentru ceea ce este abstract. El nu se mulțumește doar cu asimilarea cunoștințelor, ci le prelucrează și le aprofundează.

În această perioadă, adolescentul are nevoie de modele de viață și își conturează un ideal.

Cele mai mari schimbări în această perioadă au loc în planul volițional. Acum adolescentul este capabil de tărie, de voință și de îndreptarea acesteia spre scopuri morale – condiție esențială pentru formarea caracterului moral.

În această perioadă, viața religioasă a tânărului trece printr-o criză de multe ori foarte periculoasă. Concepția religioasă pe care tânărul și-a dobândit-o în copilărie este zdruncinată de îndoieli generate de conflictul dintre viață și ideal, dintre credință și unele teorii științifice. Soluționarea acestui conflict depinde de felul în care educatorul știe să-și îndeplinească în mod conștiincios activitatea educativă.

Dacă în copilărie accepta fără nici o rezervă și cu smerenie spusele celor mari, acum atitudinea tânărului se modifică complet. În locul smereniei și acceptării pe temeiul autorității apare simțul critic, îndoiala și căutarea argumentelor raționale.

Pentru a contracara consecințele nefaste ale unui asemenea criticism, în educația religioasă, profesorul va trebui să utilizeze în mod special metoda argumentării. Fiindcă tânărul este animat acum de idealuri înalte și este entuziasmat de tot ceea ce este frumos, nobil și moral, acestea pot fi folosite de educatorul creștin spre a-l câștiga pentru viața religioasă. Acum este momentul să i se predea tânărului învățăturile fundamentale de credință și de morală.⁹

În domeniul religios, mulți tineri revin la idealurile religioase din copilărie, înțelese acum mult mai bine și mai profund. Practica religioasă face mult bine tânărului în această perioadă. Ea îi îndreaptă privirile spre idealul sfințeniei, îi purifică sentimentele, mai ales pe cel

⁹ Ibidem, p.28.

al iubirii, îi trezește nostalgia spre idealuri înalte și-i înobilează sufletul conducându-l spre lumea frumosului, binelui și sfințeniei.¹⁰

Educația este posibilă la toate vârstele, dar pentru realizarea ei este necesar sinergismul între harul divin și strădaniile pentru desăvârșire a celor educați: „*Iată, stau la ușă și bat; de va auzi cinva glasul Meu și va deschide ușa, voi intra la el*”.(Apocalipsa 3,20)¹¹

Bibliografie

Cucoș, Constantin, *Educația religioasă. Conținut și forme de realizare*, E.D.P, București,.1996.

Dorin, Opriș, *Dimensiuni ale pedagogiei moderne*, Editura Didactică și Pedagogică, R.A., București, 2012.

Preot prof. Univ. Dr. Sebu, Sebastian, Prof. Opriș, Monica, Prof. Opriș, Dorin, *Metodica predării religiei*, Editura Reîntregirea, Alba Iulia, 2000

Lupiș, Daniela, Școala este pridvorul Bisericii, <http://www.doxologia.ro/educatie/ora-de-religie/scoala-este-pridvorul-bisericii>, (21.03,2011).

¹⁰ Ibidem, p. 29.

¹¹ Ibidem, p. 22.

UTILIZAREA TEHNOLOGIILOR DIGITALE ÎN CLASĂ: TRANSFORMAREA EDUCAȚIEI

Patricia-Mihaiela Tegla, Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă

În ultimele decenii, tehnologiile digitale au revoluționat numeroase aspecte ale vieții cotidiene, inclusiv modul în care educăm generațiile viitoare. Integrarea tehnologiilor digitale în clasă a devenit o necesitate, oferind noi oportunități pentru îmbunătățirea procesului de predare și învățare. Prin acest eseu îmi propun să explorez impactul tehnologiilor digitale asupra educației, beneficiile și provocările asociate, precum și exemple de bune practici în utilizarea acestor tehnologii.

Beneficiile tehnologiilor digitale în educație:

1. Una dintre cele mai semnificative avantaje ale tehnologiilor digitale este posibilitatea de a personaliza experiența de învățare. Softurile educaționale și platformele de învățare online pot adapta conținutul și ritmul de predare la nevoile și stilurile individuale ale fiecărui elev. Acest lucru permite o abordare mai eficientă și mai atractivă a învățării, sporind motivația și performanțele academice.
2. Tehnologiile digitale oferă acces instantaneu la o vastă colecție de resurse educaționale, de la manuale și articole științifice la videoclipuri educaționale și simulări interactive. Această accesibilitate facilitează aprofundarea cunoștințelor și încurajează auto-învățarea, permițând elevilor să exploreze subiecte de interes în afara curriculumului standard.
3. Instrumentele digitale precum platformele de colaborare online, forumurile de discuții și aplicațiile de chat permit elevilor să colaboreze și să comunice eficient, indiferent de locația lor geografică. Aceste instrumente promovează munca în echipă și dezvoltarea abilităților sociale, esențiale în lumea contemporană.
4. Tehnologiile digitale facilitează evaluarea continuă și oferirea de feedback imediat. Prin intermediul testelor online și al aplicațiilor de evaluare, profesorii pot monitoriza progresul elevilor în timp real și pot interveni rapid pentru a corecta deficiențele. Acest tip de evaluare formativă este crucial pentru îmbunătățirea continuă a performanțelor academice.

Provocările utilizării tehnologiilor digitale în clasă:

1. Una dintre principalele provocări este asigurarea accesului egal la tehnologiile digitale pentru toți elevii. Discrepanțele economice și geografice pot duce la inechități în accesul la resursele tehnologice, afectând negativ șansele de succes ale unor elevi.
2. Integrarea eficientă a tehnologiilor digitale în predare necesită o formare adecvată a profesorilor. Mulți educatori nu au competențele digitale necesare pentru a utiliza eficient aceste tehnologii, ceea ce poate limita impactul pozitiv asupra învățării.
3. Utilizarea excesivă a tehnologiilor digitale poate duce la suprastimulare și distragere. Elevii pot fi tentați să acceseze conținut non-educățional în timpul orelor de curs, ceea ce poate afecta concentrarea și calitatea învățării.

Exemple de bune practici:

1. Instrumentele Web 2.0 Exemple de astfel de instrumente includ bloguri, wiki-uri, platforme de socializare, aplicații de partajare video, și multe altele. permit utilizatorilor să interacționeze și să colaboreze în moduri noi și inovative. În contextul educațional, aceste instrumente au potențialul de a transforma experiențele de învățare, făcându-le mai interactive, colaborative și personalizate. Exemple de astfel de instrumente includ bloguri, wiki-uri, platforme de socializare, aplicații de partajare video, și multe altele.
2. Tehnologiile digitale pot fi utilizate pentru a facilita proiecte educaționale complexe, în care elevii își dezvoltă abilități de gândire critică și rezolvare de probleme. De exemplu, utilizarea software-urilor de simulare și a platformelor de colaborare online poate transforma proiectele tradiționale în experiențe de învățare aprofundate și interactive.
3. Utilizarea platformelor de învățare online, cum ar fi Moodle, Google Classroom sau Khan Academy, poate susține învățarea continuă și flexibilă. Aceste platforme oferă acces la resurse educaționale, activități interactive și instrumente de evaluare, facilitând învățarea în ritmul propriu al fiecărui elev.

În concluzie, tehnologiile digitale au potențialul de a transforma educația, oferind oportunități unice pentru personalizarea învățării, accesul la resurse educaționale diverse, învățarea colaborativă și evaluarea continuă. Cu toate acestea, succesul integrării acestor tehnologii depinde de abordarea provocărilor asociate, cum ar fi asigurarea accesului egal, formarea adecvată a profesorilor și gestionarea distragerilor. Prin implementarea bunelor practici și abordarea acestor provocări, tehnologiile digitale pot deveni un catalizator pentru îmbunătățirea calității educației și pentru pregătirea elevilor pentru provocările secolului XXI.

Bibliografie

1. Anderson, T. (2008). *The Theory and Practice of Online Learning*. AU Press.
2. Bernard, R. M., Abrami, P. C., Lou, Y., Borokhovski, E., Wade, A., Wozney, L., Walseth, P. A., Fiset, M., & Huang, B. (2004). How Does Distance Education Compare With Classroom Instruction? A Meta-Analysis of the Empirical Literature. *Review of Educational Research*, 74(3), 379-439.
3. Craft, C. E. (2012). Tablets and Laptops in the Classroom: Integration Strategies and Evaluation. *Educational Technology Research and Development*, 60(4), 789-801.
4. Fullan, M. (2013). *Stratosphere: Integrating Technology, Pedagogy, and Change Knowledge*. Pearson.
5. Garrison, D. R., & Vaughan, N. D. (2008). *Blended Learning in Higher Education: Framework, Principles, and Guidelines*. Jossey-Bass.
6. Kulik, J. A., & Kulik, C. L. C. (1991). Effectiveness of Computer-Based Instruction: An Updated Analysis. *Computers in Human Behavior*, 7(1-2), 75-94.
7. Nicol, D. J., & Macfarlane-Dick, D. (2006). Formative Assessment and Self-Regulated Learning: A Model and Seven Principles of Good Feedback Practice. *Studies in Higher Education*, 31(2), 199-218.
8. O'Reilly, T. (2005). *What Is Web 2.0: Design Patterns and Business Models for the Next Generation of Software*. O'Reilly Media.

ABORDAREA COPILULUI CU DIFICULTĂȚI DE ÎNVĂȚARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR

Prof. Mihaela Timofte, Școala Gimnazială Specială „Constantin Păunescu” Iași

Abordarea practică a copilului cu dificultăți de învățare în școală este o problemă care se amplifică și se permanentizează, iar varietatea acestor dificultăți în ceea ce privește tipul, gradul și particularitățile de manifestare de la un copil la altul nu permite o abordare generală, exhaustivă a fenomenului.

Abordarea teoretică a dificultăților de învățare se poate face din trei perspective (Gherguț 2005: 195), astfel:

1) **Perspectiva bazal-conceptuală**, în care accentul este pus pe *abordarea procesuală* (prin intervenții acțional-stimulative și terapeutic-recuperatorii), *abordarea directă* (construirea de programe educative individualizate axate pe dezvoltarea ariilor instrumentale din domeniul limbajului, citit-scrisului, calculului matematic, raționamentului logic) și *abordarea comportamental-pragmatică* (analiza comportamentului și dezvoltarea unei conduite de învățare prin valorificarea achizițiilor anterioare ale copilului).

2) **Perspectiva factorial-determinativă** are în vedere *identificarea și considerarea factorilor din școală, atât cei ce sunt sub controlul cadrului didactic* (identificarea timpurie a predispozițiilor și a dificultăților de învățare, organizarea procesului instructiv-educativ într-o manieră adecvată și individualizată, strategiile și metodele didactice utilizate în procesul didactico-recuperator, valorificarea eficientă a timpului alocat învățării, analiza de sarcini în învățarea individuală, asigurarea unei conduite și a unui ambient de succes pentru copilul cu dificultăți de învățare), *cât și cei aflați în afara controlului cadrului didactic* (disfuncțiile cerebrale minime, nivelul scăzut al inteligenței – valoarea coeficientului de inteligență cuprinsă în intervalul 75-90, ambianța familială defavorabilă).

3) **Perspectiva formal-procedurală** are un caracter de concretețe și pragmatism accentuat bazată în cele mai multe cazuri pe aplicarea unor algoritmi sau a unor pași de intervenție, care se adaptează în raport cu tipul, stadiul și avengura dificultăților de învățare, precum și personalitatea copilului. De exemplu, în cazul dificultăților de învățare a citit-scrisului, alegerea rutei vizuale, directe sau, dimpotrivă, a celei fonologice, indirecte se face în funcție de specificul copilului dislexic și disgrafic în traseul străbătut de acesta spre accesul la lexicul curent.

Problema prevenirii dificultăților de învățare este un demers destul de dificil și hazardant, dată fiind natura lor, cu totul specifică, dar acest fapt nu trebuie să constituie un argument în favoarea indiferenței sau neglijării acestei realități. Dacă grupul cauzelor biofiziologice nu ne oferă prea multe motive de optimism, în schimb cauzele psihologice și, mai ales, cauzele ce țin de mediu

încurajează semnificativ speranța și efortul specialiștilor în prevenirea parțială a dificultăților de învățare, fiind cauze controlabile într-o anumită măsură de adultul – părintele, educatorul sau specialistul din preajma copilului cu dificultăți de învățare.

Eșecul școlar inadecvat abordat, carențele aptitudinii pentru școlaritate nesesizate timpuriu sunt greșeli ce pot deveni cauze ale unor dificultăți de învățare, dar ca orice greșeli, pot fi evitate.

Dificultăți de învățare aferente însușirii abilităților matematice. Particularități ale procesului didactic-recuperator în formarea abilităților matematice

Unii elevi prezintă încă de la debutul școlar, dificultăți de învățare a matematicii, pe când alții mai târziu, în mod neașteptat și surprinzător, deoarece domeniul matematicii se complică neîncetat și gradual în demersul de asimilare, iar structura internă a acestei discipline de studiu este deosebit de organizată, logica internă fiind de o mare forță integrativă, încât orice lacune anterioare generează mari probleme ulterioare.

Dificultățile de învățare a matematicii sunt definite ca „*dificultăți semnificative în însuși-rea și dezvoltarea abilităților pe domeniul larg al performanței matematice, cu numeroasele ei sectoare, aspecte și conjuncturi*” (Ungureanu 1998: 261).

Criteriul de bază în delimitarea acestor disfuncții în domeniul învățării matematicii rămâne discrepanța severă dintre ce ar trebui să realizeze copilul, conform vârstei sale și ceea ce realizează el efectiv, în domeniul matematicii, ca sarcină școlară complexă.

Din perspectiva terminologică, această vastă și diversă realitate a dificultăților de învățare a matematicii cunoaște mai multe denumiri, mai mult sau mai puțin echivalente: „tulburări matematice”, „probleme de învățare a matematicii”, „probleme specifice în studiul matematicii”, „tulburări matematice”.

Dintre dificultățile de învățare a matematicii amintim: acalculia (tulburare profundă, severă, ce constă în incapacitatea totală în însușirea matematicii, începând cu aritmetica) și discalculia (manifestare frecventă și repetată de erori în înțelegerea numerelor, în numerație, în calculul numeric simplu, în soluționarea de probleme simple).

Keller, C.E., Sutton, J.P. (1991) clasifică discalulia în șase subtipuri:

- *discalculia verbală* – dificultăți în a denumi cantitățile matematice, numerele, termenii, simbolurile și relațiile matematice;
- *discalculia practognostică* – dificultăți în a enumera, compara, manipula cantitățile matematice simbolice;
- *discalculia lexicală* – dificultăți în citirea semnelor și simbolurilor matematice;
- *discalculia grafică* – deficiențe în scrierea simbolurilor și semnelor matematice;

- *discalculia ideognostică* – dificultăți în a face operații mentale și în a înțelege unele concepte matematice;
- *discalculia operațională* – dificultăți în execuția de operații matematice, de calcul numeric, de rezolvare de exerciții și probleme, deși teoretic sunt stăpâniți algorimii procedurali.

Asemenea începutului însușirii citit-scrisului, ce se clădește pe anumite „anteînceputuri”, plasate în maturizarea și dezvoltarea suficientă a limbajului oral, însușirea abilităților matematice se bazează pe crearea unei conștiințe și a unei perspective prearitmice asupra realității înconjurătoare a copilului.

În acest sens, este obligatorie *„asigurarea și stimularea, prin solicitări adecvate, a maturizării psihice a copilului în direcții precum: constanța formei și a cantității, discriminarea cantitativă, conservarea și reversibilitatea cantitativă, perceperea identității, diferenței, echivalenței cantitative, conștiința posibilităților „manipulării” reale și ulterior formale a obiectelor”* (Ainscow, Credde 1979, apud Ungureanu 1998: 253).

Acești specialiști propun trei etape în abordarea elementelor prearitmice:

- ☞ *„pregătirea prealabilă a copilului pentru realitatea aritmetică;*
- ☞ *introducerea copilului în lumea cifrelor și numerelor;*
- ☞ *„aritmetica” banilor și a timpului”* (Ainscow; Credde, 1970, apud Ungureanu 1998: 275).

Pregătirea prealabilă a copilului pentru realitatea aritmetică

Principalele aspecte, în pregătirea prealabilă a copilului pentru realitatea aritmetică și, în general, pentru abilități de calcul elementar (mental), sunt: elaborarea unui limbaj al mărimii și cantității și abilitatea copilului pentru comparații grosiere între seturi de obiecte (mulțimi) prin punerea în corespondență gen „unu la unu” a elementelor componente.

Importanța înțelegerii și utilizării limbajului specific matematicii în viitoarele operații și raționamente este primordială, deoarece de multe ori copiii au dificultăți din cauza neînțelegerii unor termeni – cheie ce semnifică gruparea, separarea, compararea obiectelor reale. Înțelegerea deplină și operarea cu asemenea termeni, asigură copilului o bază solidă pentru asimilarea conceptului de număr, concept fundamental în abilitățile de calcul, în pofida faptului că acest lucru va consuma mult timp la început.

Acest demers implică antrenarea copilului în diferite activități de joc, ce presupun:

- ✓ precizarea dacă două obiecte familiare copilului sunt identice sau diferite;
- ✓ precizarea care dintre cele două obiecte este mai mare sau mai mic/mai lung sau mai scurt;
- ✓ precizarea care dintre două obiecte de grosimi diferite este mai gros sau mai subțire;
- ✓ precizarea care dintre trei obiecte de mărimi diferite este cel mai mare/mijlociu/cel mai mic;

- ✓ indicarea semnificației practice a cuvintelor „toate” și „unele”, dintr-un grup de obiecte identice prezentate;
- ✓ utilizarea corectă a cuvintelor „multe”, „puține” în a identifica sau grupa seturi de obiecte identice (mulțimi).

Compararea grosieră între seturi de obiecte reale prin corespondență gen „unu la unu” a elementelor componente este, de asemenea, foarte importantă, pentru că pune bazele însușirii operațiilor de adunare și scădere. Această abilitate, de a compara mulțimi prin punerea în corespondență a elementelor, se construiește în condițiile existenței la copil a capacităților individuale de conservare a cantității și de reversibilitate cantitativ-numerică.

Conservarea cantității vizează, în acest caz, înțelegerea faptului că numărul unor obiecte dintr-o mulțime rămâne același chiar în condițiile rearanjării acestor obiecte și rămâne un demers referențial absolut necesar în operațiile cu numere.

Reversibilitatea cantitativ-numerică exprimă sesizarea de către copil a posibilității revenirii la o aranjare anterioară, inițială a elementelor dintr-o mulțime, fără a schimba esența acesteia.

Ambele concepte odată asimilate, copilul va înțelege că un număr de obiecte rămâne același, indiferent de dispunerea spațială a obiectelor în cadrul aceluiasi set. Practic, se operează cu câte două seturi (mulțimi) de obiecte (elemente) având același număr și fel de obiecte care, dacă sunt aranjate similar, devin seturi identice, în timp ce schimbarea dispunerii spațiale a elementelor, într-unul din ele, păstrându-se numărul lor, face ca ele să devină seturi echivalente. În acest sens, se poate cere copilului să îndeplinească sarcini de tipul:

- ◆ folosirea termenului de „set” sau „mulțime”, descriind și indicând concret semnificația lui, în cazul a mai puțin de 10 obiecte componente per set;
- ◆ construirea de seturi de maxim 10 obiecte identice, în baza unui criteriu dat care să vizeze proprietăți ale obiectelor componente;
- ◆ punerea în corespondență, obiect cu obiect, a elementelor a două seturi identice, prin marcarea cu cretă, sfoară, etc.;
- ◆ punerea în corespondență, obiect cu obiect, a elementelor a două seturi echivalente, având mai puțin de 10 obiecte, prin marcarea cu cretă, sfoară, etc.;
- ◆ realizarea distincției corecte între două perechi de seturi, dintre care două sunt identice, iar celelalte echivalente;
- ◆ realizarea distincțiilor mai mare/mai mic/egal între seturi, cu maxim 10 obiecte fiecare;
- ◆ cuantificarea distincțiilor sub forma sintagmelor „mai mult cu” și „mai puțin cu”, pentru seturi inegale oferite copilului spre observare și analiză, evidențiindu-se obiectele ce diferențiază seturile;

- ◆ intervenția concretă a copilului în configurarea a două seturi inegale ori identice, prin adăugare sau eliminare de obiecte „diferențiatore”.

Introducerea copilului în lumea cifrelor și numerelor

Odată parcursă prima etapă, se poate trece la apropierea copilului de cifre și numere ca noțiuni abstracte și la operarea elementară cu ele, etapă ce presupune cel puțin două subetape: însușirea conceptului de număr și operarea cu numere sub forma adunării și scăderii în centrul 0-10.

Învățarea numerelor de la 1 la 10 se poate realiza numai după ce copilul are o suficientă experiență în a grupa obiecte reale și în a compara astfel de grupuri în mod nemijlocit. Un program pentru introducerea copilului în lumea cifrelor și numerelor presupune sarcini eșalonate cum ar fi:

- solicitarea copilului de a indica un anumit set, numit în prealabil de educator, dintre diferite seturi cu 1-9 obiecte;
- solicitarea de a indica proprietatea cardinală (definitorie) a unui grup dat, prin numărarea (estimarea) acestora;
- construirea de către copil a unui set cu 1-9 obiecte, cu indicarea proprietății cardinale;
- asocierea, pe cale intuitivă, unor seturi reale (cu 1-9 elemente), cât mai diverse, cifrele corespunzătoare;
- copierea de către copil a acestor cifre, după model;
- scrierea de către copil a acestor cifre după dictare, mai întâi în ordine, apoi pe sărite;
- introducerea în percepția copilului a setului special, fără nici un obiect (mulțimea vidă);
- sublinierea proprietății cardinale speciale a acestui set;
- prezentarea semnului cifric aferent mulțimii vide, care va fi ulterior copiat, reproduș, dictat;
- introducerea, în percepția și conștiința copilului, a unui set de 10 obiecte și a simbolului său grafic (cifra 10);
- scrierea numerelor de la 0 la 10 în ordine, din memorie, apoi pe sărite.

Însușirea mecanismului elementar al adunării și scăderii, ca elemente bazice-inițiale de calcul trebuie să se facă simultan. Foarte importantă este standardizarea utilizării termenilor specifici ai fiecăreia din cele două operații și recurgerea obligatorie, în primă etapă, la material concret (castane, jucării, creioane, etc.), iar mai târziu la material semiabstract (bețișoare, bile, buline, etc.). Ca subetape absolut necesare pentru acest demers se disting următorii pași operațional-procedurali solicitați copilului:

- combinarea a două seturi de obiecte pentru a forma un set mai mare (mai mic sau egal cu 10), folosind sistematic, odată cu manipularea obiectelor și termenii „adaug”, „pun”, „face”, „este egal cu”, „în total”;

- combinarea practică a unor seturi diferite de obiecte al căror total să nu depășească 10 elemente, cu verbalizarea adecvată a mișcărilor detaliate de către copil;
- conștientizarea de către copil a ceea ce rămâne, după ce el însuși ia, îndepărtează un mini set dintr-un set dat;
- scăderi în mod practic, efectuate real (obiectual) de către copil, cu condiția ca rezultatul să fie cel puțin 1, cu verbalizarea aferentă: „iau”, „fără”, „rămâne”, „rest”;
- prezentarea de către copil a simbolurilor „+” și „-” odată cu asocierea sistematică cu „etichetele” lor verbale;
- adunări diverse, efectuate de către copil, ale căror rezultate nu depășește 10, ca și scăderi diverse al căror rezultat nu este mai mic decât 1, în centrul 0-10, cu suport material tot mai puțin, până la eliminare și cu scrierea simbolurilor cifrice respective;
- scăderi în centrul 0-10, cu suport material, cu consemnarea cifrică și grafică a operației, când rezultatul este egal cu 0, adică atunci când se îndepărtează tot setul;
- scăderi în aceeași manieră, fără suport real, material.

Atunci când adunarea și scăderea sunt bine însușite în centrul 1-10 și ulterior prin extensia lui relativă, se poate trece la operațiile de gradul II în varianta lor simplă ca adunări, respectiv scăderi repetate, în speță înmulțirea și împărțirea, cu respectarea acelorași algoritmi de bază în solicitarea și antrenarea elevului.

„Aritmetica” banilor și a timpului

Asimilarea teoretică a numerației și a calculului trebuie dublată, încă de la început, de reflexul unei practici aplicative ulterioare de o manevră concretă și curentă, ca nevoi cotidiene, cu reflex matematic. Cele mai stringente ipostaze ale vieții sociale cotidiene, ca reflex al practicii aritmetice, rămân manipularea și uzul banilor și raportarea la timp (la nivel orar și calendaristic).

Atunci când avansarea în însușirea de noi ordine cifrice o va permite se va exercita „manipularea” aritmetică a banilor, utilizând efectiv monede și bancnote, ca și „scenarii” de vânzare-cumpărare, ca atare.

Chiar dacă cei mai mulți dintre elevii clasei I au avut deja contacte cu monede și bancnote, în afara școlii, ceea ce le-a permis o anumită experiență „financiară” (intuitivă), trebuie create cele mai eficiente strategii didactice, dincolo de „lecția” prevăzută în manual cu privire la monede și bancnote, cu siguranță insuficientă, tardivă și inadecvată.

În acest demers trebuie avute în vedere *premise* și *solicitări* precum:

- 👉 stăpânirea numerației până la 100 și 1000;
- 👉 numărarea modulată, din 5 în 5, din 10 în 10, din 50 în 50, din 100 în 100;
- 👉 adunarea și scăderea numerelor naturale formate din zeci / sute;

- ☞ recunoașterea, identificarea de monede și bancnote;
- ☞ adunări și scăderi simulate cu monede și bancnote de diferite valori.

Însușirea „simțului” cuantificat al timpului curent, ca și gestionarea lui în consecință se referă, fie la „consumul” zilnic al timpului – cunoașterea și utilizarea ceasului, fie la orientarea generală în timp – cunoașterea și utilizarea calendarului. Este indicat să se amâne asemenea finalități până ce copilul este realmente maturizat pentru a le împlini. Atunci când copilul este maturizat sub aspectul raportării temporale, se recurge la diferite sarcini de învățare, cum ar fi:

- ◆ numărarea curentă până la 60;
- ◆ numărarea din 5 în 5 până la 60;
- ◆ aprecierea mărimii unei ore, având ca exemplu ora didactică plus pauza, a unei jumătăți de oră, a unui sfert de oră, etc.;
- ◆ orientarea pe ceas, semnificația acelor ceasului, citirea acestuia;
- ◆ orientarea pe calendar, pornind de la zi, lună, semestru, an;

Fiecare din aceste trei etape parcurse inadecvat, formal și în grabă, pot deveni zone critice pentru dificultăți de învățare a matematicii, ca și subetapele lor sau secvențe din acestea se pot erija, în aceleași condiții, în veritabile puncte critice pentru dificultăți de învățare a matematicii. Înălțate logic și riguros, parcurse competent și responsabil de către copil cu sprijinul adultului (educator/învățător, psihopedagog, profesor intinerant, părinte), aceste etape și subetape se cer în mod necesar una pe cealaltă. Absența sau precaritatea oricăreia dintre ele poate compromite ceea ce s-a construit anterior și zădărnici ceea ce urmează a fi însușit în plan matematic. Nu există „rețete”, norme sau algoritmi procedurali în abordarea educativă a dificultăților de învățare a matematicii, datorită manifestării lor prin excelență conjunctural-contextuală și strict individual-combinată. În raport cu fiecare copil în parte ce prezintă dificultăți de învățare a matematicii, ca și în raport cu fiecare situație și secvență didactică de manifestare a acestora, trebuie să se procedeze adecvat, adaptativ, diferențiat, și în ultimă instanță favorizant, benefic și suportiv pentru elevul în cauză.

Ca și sugestii orientative pentru abordarea educativă a dificultăților de învățare se recomandă, în primul rând, în cadrul clasei de elevi, ca profesorul să respecte următoarele „reguli profilactice”:

- ☞ clarificarea deplină, insistentă, a structurării problemei predate, a sarcinii de rezolvare și a exigențelor esențiale în raport cu solicitările elevilor;
 - ☞ secvenționalizarea acțională clară și completă a fiecărei ore (lecții);
 - ☞ stimularea participării active și a muncii independente a elevilor în timpul lecției,
- în ceea ce privește:

- reactualizarea temei anterioare;
- sinteza recapitulativă;
- demonstrații, rezolvări curente;

- analiza greșelilor;
- compunerea de probleme;
- interevaluarea și autoevaluarea. (Korn și colaboratorii 1989, apud Ungureanu 1998: 283)

Aceiași autori concep o serie de „*principii de predare-învățare terapeutică*” la orele de matematică:

- clarificarea și utilizarea practică, de către elevi, a terminologiei matematice, evitând limbajul încărcat cu structuri sintactice complicate;
- practicarea, în clasă, a demersului algoritmicizat, pe pași mărunți, al fiecărei teme prezentate;
- folosirea de „chei vizuale” (casete, diagrame, scheme) sau sublinieri, pentru a atenționa și ajuta elevul în înțelegerea, aplicarea și generalizarea celor predate;
- diversificarea metodelor de prezentare, a activităților de predare a diferitelor probleme și sarcini matematice;
- utilizarea experienței anterioare a elevilor, cu multe ilustrări din viața lor;
- atitudinea flexibilă a profesorului care să faciliteze înțelegerea și generalizarea din partea elevului, căci rigiditatea matematică în sine, supraîncărcată de cea a profesorului, este puternic anxiogenă;
- recurgerea la probe de evaluare frecvente, curente chiar, care evită acumularea greșelilor și lacunelor și înlătură teama de evaluare a elevilor;
- utilizarea tablei/ecranului de retroproiecție este de preferat unor indicații verbale;
- reconsiderarea temelor anterioare și înlocuirea lor în activitatea pentru acasă a copilului.

În aceste condiții, riguros respectate, copiii cu dificultăți de învățare a matematicii vor fi, probabil, mai rari în clase.

Bibliografie:

1. Gherguț, A., *Sinteze de psihopedagogie specială. Ghid pentru concursuri și examene de obținere a gradelor didactice*, Editura Polirom, Iași, 2005;
2. Keller, C.E., Sutton, J.P., *Specifics mathematics disorders*, Ed. Obrutz, J.E. & Hynd, G., 1991;
3. Mușu, I., Taflan, A., *Terapia educațională integrată*, Editura Pro Humanitate, București, 1997;
4. Silver, A.A., Hagin, R.A., *Disorders of learning in childhood*, J. Wiley and Sons, New York, 1990;
5. Ungureanu, D., *Copilul cu dificultăți de învățare*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1998.

PLATFORMELE EDUCAȚIONALE ȘI CALITATEA EDUCAȚIEI

Oșan Mirela
Școala Gimnazială „Alexandru Ivasiuc” Baia Mare
Tinc Luminița
Liceul Teoretic „Emil Racoviță” Baia Mare

Motto:

Scopul educației este să transforme oglinzile în ferestre.

(Sydney J. Harris)

Școala reprezintă o instituție specială de realizare a tinerei generații în mod sistematic, după programe, cu metode bine stabilite, sub conducerea unor specialiști.

Pentru ca dezvoltarea sistemului educațional să devină „intensivă” și orientată spre calitate, este nevoie ca toate elementele legate de asigurarea calității – fie că este vorba de criterii, de indicatori, de standarde sau de descriptori – să fie înțelese și utilizate în mod unitar. Managementul calității constă în crearea unor sisteme și proceduri, creșterea calității trebuie să fie urmărită de toți oamenii școlii și în toate activitățile desfășurate.

Calitatea în educație este asigurată prin următoarele procese:

- a) planificarea și realizarea efectivă a rezultatelor așteptate ale învățării;
- b) monitorizarea rezultatelor;
- c) evaluarea internă a rezultatelor;
- d) evaluarea externă a rezultatelor;
- e) îmbunătățirea continuă a rezultatelor în educație.

Desfășurată mai întâi în modalități neformale: în familie, în grupul social, în colectivitate, existente și azi; instituționalizate, dar extrașcolare, parașcolare, în mediul socioprofesional, pentru pregătirea profesională sau/și în mediul socio-cultural, ca activități de autoeducație, de timp liber, socio-culturale, prin intermediul comunicațiilor de masă, structurarea școlară a educației în modalitate formală este legată de apariția și dezvoltarea limbajului scris pentru că scrisul a conferit omului o putere mai mare decât a oferit-o comunicarea verbală.

Înainte existenței școlilor orice cunoștință de care avea nevoie omul de rând se „afla liberă”, la dispoziția oricui și putea fi asimilată fără intervenția vreunei instituții, cu timpul, îmbogățindu-se fondul de cunoștințe și a tehnicilor de muncă, au făcut ca învățarea spontană „liberă”, nonformală, să nu mai fie suficientă, necesitând înlocuirea ei cu una formală, organizată într-o instituție specială în care formarea omului să se realizeze în mod sistematic, după programe, cu principii, norme, metode, orientat în scop, etc.

„Creșterea instituției școlare” a fost atât de accentuată mai ales în ultimul timp, încât educația, realizată în cadrul ei a devenit cea mai vastă ramură de activitate din lume. Ea și-a propus, ca scop, să pregătească oameni pentru viitor, pentru o societate care nu există încă, considerând adesea că „viitorul este azi”.

Învățarea și predarea de calitate ar trebui să fie promovate la toate nivelurile sistemului educațional. Competențele cheie pentru economia și societatea bazată pe cunoaștere, cum ar fi a învăța să înveți, comunicarea în limbi străine, competențele antreprenorile și competența de a exploata la maxim potențialul TIC, învățarea online și competențele numerice au devenit din ce în ce mai importante.

Creșterea calității școlii se face și prin utilizarea în cadrul orelor a diferitelor platforme educaționale. Acestea sunt ușor accesibile, se pot accesa pe orice dispozitive, au interfețe prietenoase și utilizare simplă. De asemenea sunt atractive pentru copii, aceștia înțeleg mai bine procesele fizice, chimice, etc. De asemenea și evaluarea se face mai ușor, statisticile se pot întocmi mult mai ușor. Pentru integrarea mijloacelor digitale în procesul didactic, profesorul trebuie să

deține atât competențe generale aferente învățământului preuniversitar cât și competențe specifice dezvoltatorilor de software.

Elevul este inclus într-un proces în care învață să învețe, accentul se pune pe dezvoltarea gândirii critice, iar gradul de asimilare și înțelegere a noțiunilor este superior celui dintr-un demers pedagogic clasic.

Învățământul asistat de calculator poate să ajute elevul să învețe, să gândească mai bine, să își dezvolte creativitatea, să învețe cum să dobândească cunoștințele și profesiile pentru a fi mai creativi. Utilizarea calculatorului este astăzi atât pentru profesori cât și pentru elevi o oportunitate pentru informare și învățare eficientă. Cu ajutorul calculatorului, cadrul didactic poate realiza mult mai ușor momentele de predare a unor teme, elevul având acces direct la imagini sau animații care îl ajută în înțelegerea mai bine a unor noțiuni, fenomene, procese, etc. Profesorul este cel care va decide, pentru fiecare caz în parte, ce secvență este potrivită pentru activitatea didactică respectivă. La fel și elevul poate explica anumite fenomene prin intermediul unor produse proprii realizate, precum înregistrări video, audio, prezentări etc. Prin intermediul tehnicii moderne se oferă elevilor, modelări, justificări și ilustrări ale conceptelor abstracte, ilustrări ale proceselor și fenomenelor neobservabile sau greu observabile din diferite motive și permite realizarea unor experimente imposibil de realizat practic datorită lipsei materialului didactic. Elevii au posibilitatea să modifice foarte ușor condițiile în care se desfășoară experimentul virtual, îl pot repeta de un număr suficient de ori astfel încât să poată urmări modul în care se desfășoară fenomenele studiate, pot extrage singuri concluziile. Elevii pot folosi diferite programe informatice, nu numai pentru a înregistra o experiență, ci și pentru a organiza ideile și activitățile înainte de a le efectua.

În cadrul lecțiilor am folosit:

- **Filme didactice** care reușesc să realizeze o îmbinare a cunoașterii raționale și afectivității.
- **Softurile on-line** care completează lecțiile derulate pe platformele de învățare cu aplicații accesibile. Există o gamă variată de simulări la majoritatea disciplinelor care se pot accesa online sau descărca pentru utilizare offline (sub formă de arhivă Java). Simularea conferă dimensiuni noi experimentelor și folosirii acestora în învățare, întrucât se pot vizualiza modificări insesizabile, foarte mici, foarte lente sau dimpotrivă foarte rapide, ce nu se pot sesiza în mod normal. Simulări ale unor experimente de fizică, chimie și biologie, tehnologii, grupate în cadrul unor **laboratoare virtuale**, se pot accesa numai online la adresa <http://escoala.edu.ro>. Experimentele virtuale disponibile aici grupează aspectele teoretice și sarcinile de lucru pas cu pas pentru realizarea experimentului.
- **Platforma educațională G-Suite for Education** creată de Google a fost foarte utilă în desfășurarea orelor online. Este concepută atât pentru predarea sincron (folosind Meet) cât și asincron (folosind Google Classroom). Lecțiile se pot organiza pe discipline, elevul poate comenta neclaritățile iar profesorul îi poate răspunde confidențial. Tot în această platformă se pot crea teste (Google Forms) cu diferite tipuri de itemi, la care elevul poate afla nota chiar la finalizarea acestuia. Similar mai pot fi folosite și alte platforme: Teams, Adservio
- **Platforma Zoom** prin intermediul căreia se realizează dialoguri „on-line” atât cu elevii cât și cu parteneri în cadrul proiectelor educaționale.
- **Portofoliul digital** prin intermediul căruia elevul poate realiza toate cerințele în format digital, folosind aplicațiile Microsoft Office, putând fi vizualizat ulterior de colegi/profesori ca exemplu de bună practică.
- Instrumente pe care pot fi folosite în diferite momente ale lecției:
 - ✓ **Wordwall** cu care puteți crea propriile jocuri sau accesa unele create de alți colegi în Wordwall și **Liveworksheets**, cu care puteți crea fișe de lucru interactive.
 - ✓ **Padlet** este o aplicație colaborativă, care permite elevilor să co-creeze proiecte, materiale și sarcini de lucru pentru diverse discipline.
 - ✓ **Kahoot** - este o platformă gratuită de învățare bazată pe joc și tehnologie educatională. A fost proiectat pentru a fi accesibil de către utilizatori din întreaga lume.
 - ✓ **Quizizz** este o platformă în care se pot crea evaluări, dar și lecții care să includă aceste evaluări. De asemenea oferă acces la rapoarte privind răspunsurile și rezultatele înregistrate de elevi.

✓ **Flipgrid** dezvoltă abilități de comunicare orală, gândire critică și exprimare a opiniilor, iar prin funcționalitățile sale încurajează interacțiunea și feedback-ul profesor-elev și elev-elev. Poate fi folosit și în evaluare.

✓ **Nearpod** este o platformă de implicare activă a elevilor în activități variate de învățare interactivă.

✓ **Hyperdocs** este un document Google interactiv, care își propune să înlocuiască oferirea de instrucțiuni elevilor prin fișe de lucru sau mijloace verbale, este un "plan de lecție" în mâna elevilor noștri, care folosește la maximum potențialul tehnologiei de a sprijini învățarea.

✓ **PhET** este o platformă a Universității din Colorado (SUA) unde se pot găsi simulări interactive pentru lecții din ariile curriculare pentru științele exacte: fizică, biologie, chimie etc. Platforma este parțial tradusă în limba română.

✓ **WIKI** este un instrument opțional pentru prezentarea portofoliilor și pentru practicile didactice suplimentare; este un tip de web-site care permite vizitatorilor să adauge, să îndepărteze, să editeze și să modifice în alt mod un conținut informațional disponibil; poate fi setat pentru a fi editat de oricine sau doar de anumiți utilizatori; autorul unui wiki poate fi notificat cu privire la toate modificările apărute, poate urmări și monitoriza dezvoltarea conținutului site-ului. Cu Wiki se poate construi o cameră virtuală cu un topic de interes, se pot partaja diverse informații, se poate crea o galerie de imagini, se pot memora documente și fișiere care pot fi accesate din orice locație, se poate planifica un eveniment sau conduce un proiect/echipă.

Educația este considerată factor al dezvoltării personalității. Calitatea educației este unul dintre factorii determinanți care concurează la evoluția unei societăți, a unei țări, în general. *Scopul educației este acela de a schimba o minte goală cu una deschisă*, spunea Malcolm Forbes. Ea este cea care poate furniza ingineri, medici, cercetători, profesori, întreprinzători, manageri, etc., categorii socio-profesionale atât de necesare oricărei societăți contemporane.

Asigurarea calității educației este realizată printr-un ansamblu de acțiuni de dezvoltare a capacității instituționale de elaborare, planificare și implementare de programe de studiu, prin care se formează încrederea beneficiarilor că organizația furnizoare de educație îndeplinește standardele de calitate. Creșterea calității actului educațional înseamnă:

- Progres în manifestarea valorilor fundamentale ale școlii;
- Progres în realizarea viziunii comune asupra educației, împărtășită de membrii unei comunități educaționale;
- Un răspuns mai bun la nevoile exprimate de membrii comunității, de clienții școlii;

Educația nu acționează singură, ci cu alți factori de natură educațională și nu dispune de puteri nelimitate, dar acționează specific asupra celorlalți factori ai formării omului, putând să-i stimuleze, să-i valorifice, mai ales pe cei ereditari, sau să-i contrabalanseze, să-i substituie pe cei de mediu, care exercită o influență nocivă. În ceea ce privește acțiunea sa asupra elevului, educația organizează activitatea lui pentru autoeducație, punându-i la îndemână tehnici și metode de muncă pedagogice pregătindu-l „pentru a învăța să învețe”.

Bibliografie:

1. Barbu, Liliana, *Managementul calității în învățământ*, Editura Sfântul Ierarh Nicoae, 2010
2. M.E.C., C.N.C., *Ghid metodologic. Tehnologia informației și a comunicațiilor în procesul didactic, gimnaziu și liceu*, București, Editura Aramis, 2002;
3. *Perspective interdisciplinare în învățământul românesc*- (studii de specialitate), Botoșani, 2004.
4. Emil Surdu *Prelegeri de pedagogie generală o viziune sociopedagogică*, Ed. Did.și Ped. R.A. – București, 1995
5. Tineretul în mișcare Luxemburg: Oficiul pentru publicații al Uniunii Europene
6. <http://escola.edu.ro>
7. <https://predaviitor.ro/cursuri/intensiv-de-educatie-digitala-pentru-profesori-de-informatica-si-tic/>

ȘCOALA-FAMILIA-COMUNITATEA, FACTORI PRINCIPALI ÎN PĂSTRAREA TRADIȚIILOR ȘI OBICEIURILOR STRĂBUNE

Prof. învățământ primar: Adelina-Laura Țințaș

Școala Gimnazială Nr. 1, Alternativa educațională „Step by step” Gherla- jud. Cluj

Cine poate să-l contrazică pe Lucian Blaga atunci când afirmă că „veșnicia s-a născut la sat”, sau, așa cum răsună versurile unui cântec drag mie: „La țară-nfloresc toți pomii/ De la țară vin și domnii!”. Satul românesc este locul unde toate se făptuiesc „odată ca niciodată” sau cum spunea marele nostru poet național, Mihai Eminescu, unde „protagoniștii au o inteligență caldă, mlădioasă, sunt oameni onești, generoși, neștiutori de carte, însă formați în această lege supremă- tradiția și frica de Dumnezeu”.

Sufletul satului este pământul pe care trudește țăranul român, după rânduiala lui Dumnezeu, pământ ale cărui roade se înalță ca o rugăciune de mulțumire spre cer; este locul în care omul absolut se întâlnește cu „Tatăl Nostru”; nu este raiul, ci „gură de rai” unde țăranca e o poezie cu ie, iar țăranul român este creștinul cu frică de Dumnezeu, căruia sărăcia și amărăciunea, smerenia și răbdarea i-au fost arme de apărare și de mântuire...

În centrul satului românesc se află folclorul, chintesența neamului, seva acestuia având o vitalitate, o strălucire și o putere de seducție reale, pe care se cuvine a le apăra cu fermitatea și credința ființei noastre etnice.

Etimologic, cuvântul „folclor”, apare ca folk= popor, lore= înțelepciune, traducându-se astfel, înțelepciunea unui popor.

Tot mai mult se insistă, în ultima perioadă, pe fenomenul modernizării, o altă formă de evoluție a civilizației, ce ar putea avea efecte nedorite în ceea ce privește identitatea națională și culturală a fiecărui popor.

Este momentul pentru un semnal de alarmă; este momentul redescoperirii valorilor culturale românești; este momentul reînvierii tradițiilor și obiceiurilor strămoșești, este momentul resuscitării înțelepciunii.

Studiind această artă, folclorul, și realizând, școlarului, conexiunea cu acest univers al valorilor, prin implicare, încurajare și susținere, se înlătură dezrădăcinarea acestei valori incontestabile, obținând creșterea calității vieții tinerilor, asigurându-le supraviețuirea în această lume supusă autodistrugerii.

Folclorul nu înseamnă doar tradiții și obiceiuri; el cuprinde basme, povești, snoave, proverbe și zicători, în care te identifici adeseori, doine și balade care te fac să plângi, cântece și jocuri populare ce stârnesc emoții și chiote de bucurie ... amintiri;

Printre multiplele forme de manifestare ale folclorului românesc, se numără și șezătoarea, în cadrul căreia dragostea de frumos și de viață, definesc, în mod complex, o străveche tradiție, impunându-se prin vitalitatea și varietatea sa. Șezătoarea este un cadru în care nevestele țin neapărat să se distingă public de celelalte categorii. Aici ele se adună, vin cu furca și cu fuiorul, cu „cipca”

(dantelă), cu vârtelnița, cu sucala și „țevile”, cu războaie de țesut iar în timp ce lucrează, ele cântă. În cadrul șezătorii, femeile se constituie în grupuri autonome și când lucrează, la câmp, la cântat, în clăci, care sunt tot mai rare în ziua de astăzi, sau aproape inexistente, la petreceri și la nunți, c-așa zicea bunica : „-Vai , Doamne, ce mai cântam la șezătoare și cânt` să găta de săcerat și işau fetele adunate dintr-un loc și femeile în alt loc și cântam...Și oameni duceau cu lampa și carele cu gunoi și cântau de răsunau dealurile...Tăt satu cânta!...”

Cântecele populare sunt un patrimoniu comunitar, deoarece prin folclorul muzical, poporul român și-a cântat dragostea, dorul ,jalea, durerea, deznădejdea, eroii, însoțindu-I în fiecare moment al vieții. Horile sunt cunoscute și înțelese de toți oamenii satului de aceea sunt cântate în împrejurările potrivite. Înainte de cei vârstnici, cântă copiii și tinerii satului. Aceștia cântă oriunde și oricând, excepție făcând cele patru posturi de peste an, familiile îndoliate sau cu persoane bolnave în casă. Se cântă în casă, în ogradă, pe uliță, la fântână, pe imaș cu vitele, la joacă, la școală și la serbări, evident. Copiii nu cântă doar cântece din repertoriul copiilor ci cântă și cântece „ de oameni mari”. Nu sunt încurajați să cânte astfel de cântece, însă în inocența lor, mai „trag cu ochiul și cu urechea” și la petrecerile adulților.

Fata de măritat cântă, înainte de toate, pentru sine, în casă (când toarce, când coase, deretică prin casă, gătește) uitându-se și admirându-se în oglindă, preferând să fie singură- cum zice și cântecul: „La oglindă”, fără a se teme să fie surprinsă. De îndată ce se vede înconjurată de fete de seama ei, prinde curaj, cântând astfel individual sau în grup.

Versurile populare au menirea de a exprima sentimente: „M-am suit în dealul Clujului/ Să-i culeg o floare badelui/ În pădure singurea/ Să-I culeg o viorea...” sau „Dragu-mi-i la veselie/ Cu oameni de omenie/ Unde oamenii nu-mi plac/ Nici în casă nu mă bag...”.

Prin cântece, care pare a trece uneori în ochii lumii drept indiciul nepăsării, al lipsei de griji, se camuflează de fapt o stare depresivă: „Înflorit-o ruguțu/ Lăsatu-m-o drăguțu/ Nu m-o lăsat de urâtă/ M-o lăsat c-am fost pârâtă/ Pârâtă, pârâtă de doi ficii/ Că le-am fost dragă și lor/ Pârâtă de două fete/

Prost îi badea că le crede...” dar și o stare de bine : „Dragu-mi-i caru` cu fân/ Badea tânăr, nu bătrân/ Și mi-i drag caru` cu iarbă/ Badea tânăr și de treabă...”

Desigur, dragostea, bat-o vina, este pricina celor mai aprige tulburări sufletești, care se ostoiesc în cântare. Lirica populară este invadată, dacă nu dominată, de versurile de dragoste: „Bade pălărie nouă/ Tu mi-ai rupt inima-n două/ Tu mi-ai rupt-o, tu mi-o coasă/ Cu fir roșu de mătăasă...”

Funcția de echilibrare emoțională se implică, într-o proporție mai mare sau mai mică, în grupaje funcționale cu cele mai diverse alcătuiri, în orice cântare, Domeniul ei predilect este însă cântarea individual asistată, ce stârnește râsul uneori: „, Harnică-i mândruța mea,/ Toate știe a lucra/ Dintr-o sută de fuioare/ O făcut o străcurătoare...” sau versurile: „, Nu fi mândră supărată,/ Că eu joc cu altă fată/ Că nici eu nu-s supărat/ Că tu joci cu alt băiat...” iar alteori sentimentul de dor -cuvânt întâlnit doar în vocabularul limbii române: „,,S-o dus mândra nu mai vine/ Ș-o lăsat doru' la mine!”. În unele versuri ale cântecelor apare tristețea ca o premoniție: „,Mărie, poale ciurate/ Rău te-am visat astă noapte...” dar și o oarecare formă de „ciudă din dragoste”: „, Bade unde-ai fost asară/ De-acolo să iasă pară...” ori „,Vară, vară primăvară/ Tăte plugurile ară/ Numa` plugu` badelui/ Șăde-n vârful dealului...” sau necazul flăcăului care merge „cătană” în armată: „,Gată, mamă, cufăru`/ Că mi-o sosit ordinu`/ Trenu` vine din Ileanda/ Și strigă : -Ioane, haida!...”

Activitățile artistice, șezătorile literare sau serbările cu caracter folcloristic oferă situații bazate pe cooperare și muncă în grup, pe antrenarea copiilor în activități colective, indispensabile pentru conturarea propriei personalități și pentru definirea portretului spiritual al poporului român, dar, în aceeași măsură, îmbină punctele de vedere a mai multor discipline, într-o ambianță destinsă, unindu-i pe copii, stimulându-le creativitatea, imaginația, trezindu-le respectul pentru oamenii simpli, pentru bătrâni, aceste „vertebre ale naționalității”.

La fel, educația outdoor poate interveni favorabil prin vizite la muzee, sau în case vechi țărănești unde s-ar putea desluși tainele olăritului și ale pâslăritului, ale coacerii pâinii pe vatră, ale cioplitului și sculptatului în lemn, ale nostalgicelor povești țesute la războiul cel vechi al bunicii și câte și mai câte.

Spectacolele ansamblurilor artistice înregistrează un success răsunător, afirmând, de fiecare dată, talente artistice autentice și o artă folclorică de o mare originalitate și frumusețe.

De o înaltă valoare artistică, cu un conținut bogat și emoționant nuanțat, folclorul ,egal în vârstă ori măreție cu Carpații, e o expresie convingătoare, de dimensiuni și semnificații profunde, ale vieții sociale și spiriuale a poporului român și a naționalităților conlocuitoare de pe meleagurile Transilvaniei.

Regiunea Cluj cu bogăția și varietatea folclorică, cuprinde o serie întreagă de dansuri populare românești, care diferă nu numai prin specific și stil, dar și prin varietatea costumelor și a melodiilor.

Dansul popular de pe Valea Someșului, cunoaște o largă răspândire, dovedindu- se, nu o dată, un izvor nesecat de valori, remarcate fiind prin faptul că prezintă particularități locale pronunțate, farmecul și pitorescul său constând într-o puternică individualizare.

Este o tradiție, pentru mulți dintre noi, românii, să purtăm cu cinste și mândrie costumul popular în cadrul serbărilor desfășurate cu ocazia sărbătorilor naționale, și nu numai, spre admirația străinilor, părinților și a bunicilor.

Spiritul creator al poporului nostru, manifestările inspirate fie din anotimpuri (obiceiuri de iarnă, primăvară, vară-„Împănatu` boului”- obicei întâlnit la sărbătoarea Rusaliilor în comuna Mintiu-Gherlii și în comuna Batin), fie din munca oamenilor, fie din momente cu largă semnificație în viața oamenilor, acestea fiind „rădăcinile” neamului nostru românesc. Prin creațiile folclorice, ei transmit urările în legătură cu străvechile îndeletniciri ale poporului: aratul, semănatul, păstoritul, albinăritul.

Creșterea și educarea copiilor în cultul pentru respectarea și păstrarea obiceiurilor și tradițiilor revin tuturor factorilor implicați în instrucție și educație: părinți, bunici, educatori, învățători, profesori etc.

În concluzie, școala românească, alături de familie și întreaga comunitate au un rol decisiv în cultul pentru respectarea și păstrarea folclorului românesc, în menținerea ființei naționale prin cultivarea limbii române și valorificarea tradițiilor strămoșești.

Bibliografie:

1. Creangă, Ion *Povești , Amintiri, Povestiri*, Editura CR,(1989).
2. Domby, Emeric, *Dansuri populare din regiunea Cluj*, Casa Regională a Creației Populare, (1967);
3. Noica, Constantin, *Sentimentul românesc al ființei*, Editura Humanitas, București (1996).
4. Negruțiu, Silvia, *Valorificarea folclorului în învățământul primar*, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj Napoca, (2005),
5. Pop, Mihai, *Obiceiuri tradiționale românești*, Editura Univers, București, (1999).
6. Prahoveanu, I. *Etnografia poporului român*, Editura Paralela 45, Colecția Cursuri Universitare, București, (2001),.
7. Stoian, Stanciu (1969), *Curs de pedagogie generală, ediție revizuită*, București (1969).

Posibilități de eficientizare a procesului de învățare la școlarul mic utilizând metode de învățare prin cooperare

Prof. învă. primar : Tîrziu Viorica

Școala Gimnazială Georg Daniel Teutsch, Agnita, județul Sibiu

Motto: „Să nu-i educăm pe copii pentru lumea de azi. Această lume nu va mai exista când ei vor fi mari. Și nimic nu ne permite să știm cum va fi lumea lor. Atunci să-i învățăm să se adapteze.”

Maria Montessori

Principala preocupare a cadrelor didactice ar trebui să se articuleze în jurul necesității de a revizui fundamentele, misiunea și modul în care se face școală în România, astfel încât să ne adaptăm la realitățile secolului XXI. Toate persoanele care activează în școli, care gândesc sau administrează, care se interesează de problemele sociale ale educației, trebuie să ia în considerare inițiative asemănătoare celor propuse de învățarea prin cooperare sau alte inovații vizând finalitatea și reușita școlară și care se sprijină pe valori ca *întrajutorarea, solidaritatea și cooperarea între elevi*. Dar nu putem aborda concepte ca „interacțiunea dintre perechi” și „cooperarea” fără să facem referire la o anumită idee de școală, o anumită formă de organizare a clasei, și a relației profesor-elevi. (Nicu & Conțiu, 2010)

Învățarea prin cooperare reprezintă modul de organizare a activității didactice pe grupuri mici, astfel încât – lucrând împreună – elevii își maximizează atât propria învățare, cât și a celorlalți colegi. (Kincses, 2011, p. 45)

Cercetările arată că elevii care realizează sarcini de învățare prin cooperare în grup tind să aibă :

- performanțe școlare mai bune;
- un număr mai mare de competențe sociale pozitive;
- o mai bună înțelegere a conținuturilor și deprinderilor pe care și le formează.

Aplicarea învățării prin cooperare la clasă

Pentru aplicarea învățării prin cooperare la clasă trebuie realizată o planificare cu atenție și implicit patru acțiuni specifice:

- ✓ Luăm anumite decizii instrucționale:

- cât de mari să fie grupurile, cum să le structurăm, cum putem aranja mai bine clasa astfel încât să se preteze lucrului în grupuri mici?
- cum concepem și folosind materialele instrucționale?
- ce roluri atribuim membrilor grupurilor?
- ✓ Explicăm foarte clar elevilor ce au de făcut în timpul unei lecții în care învață prin cooperare:
- dăm o sarcină de învățare concretă.
- ✓ Conducem lecția, pentru că deși elevii lucrează în grupuri, trebuie să:
- urmărim și monitorizăm grupurile;
- intervenim acolo unde este nevoie;
- îmbogățim sarcinile și-i ajutăm pe elevi să lucreze mai eficient în grup.
- ✓ Structurăm și organizăm activități după ce se termină lucrul în grupuri mici, în care:
- evaluăm învățarea;
- elevii evaluează cât de eficient au lucrat în grup, ce progrese sau dificultăți au întâmpinat în procesul de învățare și ce corecții sau îmbunătățiri trebuie introduse. (Kincses, 2011, p. 46)

În cele ce urmează voi exemplifica o serie de metode și procedee active și incluzive de predare - învățare care pot fi aplicate cu succes și la nivelul claselor mici în ideea eficientizării învățării: *Cubul/ Cubing, Cvintetul/Cinquain, Cadraneele /Quadrants, Explozia stelară/ Starbursting, Pălăriile gânditoare/ Thinking hats, Știu - Vreau să știu - Am învățat (K-W-L), Gândești - Lucrați în perechi - Comunicați /Tink- Pair- Share (TPS), Diagrama Venn, Metoda R.A.I. Răspunde- Aruncă- Interoghează, Harta poveștii, Turul galeriei/ Gallery Walk, Jocul didactic.*

Care sunt tendințele principale ale înnoirii și modernizării metodologiei de instruire? Câteva dintre aceste tendințe ne sunt oferite de către Elena Istrate (Jinga, I., Istrate, E., 2006, pg. 352-354) :

- *Valorificarea deplină a metodelor în direcția activizării elevilor, a participării lor efective la dobândirea cunoștințelor, priceperilor și deprinderilor. Prin metodele de învățământ trebuie antrenate procesele intelectuale ale elevilor, să se imprime acțiunii de învățare un pronunțat caracter activ și formativ. Activismul ca orientare a metodelor presupune stimularea și dezvoltarea eforturilor elevilor, nu atât pentru a reproduce cunoștințele, cât mai ales pentru a opera cu ele.*

- *Accelerarea caracterului formativ* al tuturor metodelor de instruire utilizate în activitatea de predare-învățare, asumându-și o intervenție mai activă și mai eficientă în cultivarea potențialului individual, în dezvoltarea capacităților de a opera cu informații asimilate, de a judeca și de a aplica cunoștințele, de a investiga și de a căuta soluții optime de rezolvare a problemelor sau situațiilor- problemă.

- *Aplicarea cu prioritate a metodelor activ-participative, centrate pe elev*, pe activizarea la maximum a structurilor cognitive și operatorii ale elevilor, pe exersarea funcțiilor și potențialului psihofizic al acestora, pe transformarea elevului în coparticipant al propriei instruirii și educații.

Creșterea ponderii metodelor activ- participative nu înseamnă renunțarea la metodele clasice de învățământ (observația, expunerea, conversația, demonstrația, exercițiul etc.), la cele de transmitere și asimilare a informației.

Metodologia modernă operează schimbări care țin de pondere, dar mai ales de valorizare, de sporirea potențialului formativ al metodelor clasice, prin accentuarea caracterului lor euristic și activ participativ.

- *Caracterul euristic* ce se cere a fi imprimat metodelor, exprimă necesitatea creării în procesul de învățământ a unor condiții favorabile antrenării elevilor pe drumul căutărilor, al cercetării, care să favorizeze învățarea prin problematizare și descoperire.

- Folosirea metodelor care combină *învățarea individuală cu munca în echipă*, precum și a metodelor care contribuie la intensificarea relației profesor- elevi.

O îmbinare și o alternanță sistematică a activităților bazate pe efortul individual al elevului (lectura, documentarea după diverse surse de informație, observația proprie, exercițiul personal, instruirea programată, experimentul și lucrul individual, tehnica muncii cu fișe etc.) cu activitățile ce solicită efortul colectiv (de echipă, de grup) de genul discuțiilor (sau dezbaterilor colective), asaltul de idei (brainstorming-ul), simularea, tehnici de interpretare a rolurilor, a jocurilor, studiul de caz, rezolvarea de probleme în microgrupuri etc.

- Folosirea unor metode care să favorizeze relația nemijlocită a elevului cu obiectele cunoașterii (sau cu modelele lor) , a metodelor practice (cu caracter practic- aplicativ, practic-experimental, practic- demonstrativ).

- *Însușirea metodelor de studiu, de informare și documentare, a metodelor și tehnicilor de muncă intelectuală independentă, care oferă deschidere spre autoinstruire, spre învățarea continuă de-a lungul întregii vieți.*

Bibliography

Jinga, I., Istrate, E. (2006). *Manual de pedagogie: manual destinat studenților de la Departamentul pentru pregătirea personalului didactic, profesorilor și institutorilor din învățământul preuniversitar*. București : Editura ALL.

Kincses, I. V. (2011). *Metode și procedee didactice aplicate în procesul de învățare la școlarul mic*. Bacău: Rovimed Publishers.

Nicu, A., & Conțiu, E. R. (2010). *Instrumente pentru învățarea prin cooperare*. București: Editura Aramis Print.

STUDIU ,SISTEMUL DE INVATAMANT ELVETIAN

Elvetia este o republica federala formata din 26 de cantoane autonome .Capitala tarii este orasul Berna unde au sediul Consiliul Federal (guvernul) si Adunarea Federala (parlamentul). Tara se situeaza in partea de vest a Europei Centrale, unde se invecineaza cu Germania la nord, cu Franta la vest, cu Italia la sud, si cu Austria si Liechtenstein la est.

Elvetia face parte din randul celor mai muntoase tari europene, avand peste 70% din suprafata Alpilor elvetieni fac parte din cel mai intins lant muntos al Europei, ., Muntii Jura sunt mult mai putin inalti si mai putin intinsi decat Alpilor, fiind foarte populari pentru numeroasele partii de ski. Intre cele doua sisteme muntoase se intinde platoul elvetian, aflat la o inaltime de aprox. 400 m peste nivelul marii. Cele mai importante rauri sunt Rhin, Rhone, Ticino si Inn. Elvetia este renumita si pentru numeroasele sale lacuri, cele din regiunea Alpina fiind de o frumusetate rar intalnita.

Are o populatie de peste 8 mil locuitori si patru limbi oficiale :germana,franceza ,italiana si retoromana ,inlesnind astfel comunicarea pentru cei care acceseaza o forma de invatamant elvetian.

Sistemul de invatamant elvetian are reputatia de a fi unul care tinde spre perfectiune ,este datorita descentralizarii si autonomiei de care se bucura.Elvetia este impartita administrativ in cantoane ,Constitutia Elvetiei deleaga cantoanelor autoritatea asupra sistemului de invatamant ,astfel limba de predare in scolile din cantonul respectiv limba care se vorbeste in cantonul respectiv.

Invatamantul obligatoriu incepe odata cu varsta de 6 ani si dureaza 9 ani. Invatamantul obligatoriu cuprinde invatamantul primar si invatamantul secundar inferior.Structura invatamantului elvetian cuprinde:

- invatamant primar,
- invatamant secundar inferior si
- invatamant secundar superior

Invatamantul primar

Invatamantul primar se desfasoara pe durata primilor 4-6 ani de scolarizare, difera de la un canton la altul.

La sfarsitul invatamantului primar rezultatele elevilor impreuna cu recomandarile profesorilor si, in unele cazuri, un examen, determina nivelul de performanta al elevilor. In functie de acest nivel de performanta elevii sunt repartizati in invatamantul secundar inferior.

Trecerea de la invatamantul primar la invatamantul secundar inferior difera de la un canton la altul.

Invatamantul secundar inferior

In cadrul mai multor cantoane se ofera mai multe tipuri de educatie la nivel secundar inferior. Existand de cele mai multe ori, doua sau trei sectiuni diferite, cu cerinte diferite.

Invatamantul secundar inferior se desfasoara pe durata a 3-5 ani, in functie de canton. Pe parcursul studiilor, elevii invata sa citeasca, sa scrie si sa socoteasca. In aceasta perioada , ei dobandesc

cunostintele de baza a 2 limbi moderne (de obicei, o limba nationala si limba engleza) si participa la ore de , arta si muzica ,geografie si istorie. O diversitate de teme , cum ar fi promovarea sanatatii, educatia pentru o dezvoltare durabila sau educatia civica sunt adesea predate ca parti integrante ale altor discipline.

Invatamantul secundar superior

Invatamantul secundar superior nu este obligatoriu si se desfasoara pe durata a 3-4 ani, in diferita de la un canton la altul.

In cadrul acestui tip de invatamant , elevii pot alege intre educatia si formarea profesionala sau invatamantul general.

Invatamantul general este oferit de catre scolile care se finalizeaza prin sustinerea examenelor de bacalaureat, ce pregatesc elevii pentru admiterea la universitate.

Swiss Maturité Fédérale sau Matura se obtine dupa finalizarea cu succes a examenelor finale si asigura posibilitatea de admitere la universitati de prestigiu.

Alte programe de studiu

Alaturi de programul de studiu elvetian, Swiss Matura, exista si multe alte programe educationale precum: programele britanice GCSE si A-Level, IB, Abitur, High School Diploma, French Baccalaureat.

Concluzie

Sistemul de invatamant elvetian este unul dintre cele mai scumpe sisteme de invatamant din lume dar rezultatele se reflecta in specialistii de inalta calificare pe care ii formeaza in scolile cu profil exclusivist.

BIBLIOGRAFIE

<https://www.alltur.ro › descriere-elvetia>

[https://integraledu.ro › articles › sistemul-elvetian-de-invatamant.](https://integraledu.ro › articles › sistemul-elvetian-de-invatamant)

Studii aprofundate de psihologia dezvoltării. Dezvoltarea socio-emoțională în perioada 3-6/7 ani

Prof. Înv. Preș. Toma Ana-Maria

Încă de la o vârstă timpurie omul ar trebui învățat să se confrunte cu propriile emoții, să le exprime, să le regleze, să socializeze, lumea de azi având nevoie de inteligența emoțională și relațională, deoarece incapacitatea de a exprima ceea ce simțim cu adevărat dăunează, putând afecta și aptitudinea de a raționa corect. Doar logica nu poate fi capabilă să răspundă eficient provocărilor societății, complexității și incertitudinii existenței, accesul la adevăratele emoții fiind necesar. Înțelesul precis al termenului de emoție nu a fost încă definit de psihologii și filosofi care l-au studiat vreme îndelungată.

Dezvoltarea emoțiilor copilului se produce cu ajutorul mijloacelor oferite de mediul social și de interacțiunile sociale avute. Dezvoltarea este așadar o interacțiune permanentă între procesele intraindividuale și interpersonale, subiectul trebuind să interiorizeze ceea ce învață cu ajutorul altcuiva. Vîgotsky folosește câteva concepte importante în privința dezvoltării: medierea, procesele de internalizare, zona proximei dezvoltări, interacțiunea socială, limbajul și dezvoltarea conceptelor, concepte științifice și spontane.

E. Erikson se referă la dezvoltarea psihosocială, stadiul reprezentativ vârstei prezentate fiind copilăria mijlocie (3-6 ani). Principala achiziție este Inițiativă vs. Retragere, vinovăție, copilul confruntându-se cu conflictul dintre acestea, deoarece i se cere din ce în ce mai multă responsabilitate, factorul social determinant este mediul familial. În această perioadă a vieții, copilul începe să exploreze lucruri noi, să-și descopere abilitățile fizice, să comunice mai mult cu cei din jur, imitând de obicei adulții, în comportament și limbaj.

Rolul emoțiilor este esențial, de acestea depinzând întreaga activitate zilnică. Se constată că activitățile au diverse influențe, existând astfel o interdependență între ceea ce face și ceea ce simte o persoană. Adultul trebuie să învețe să asculte și să înțeleagă copilul, pentru că el spune mai multe decât se vede, prin ceea ce face, gesturi, desene, prin felul de a fi. Înțelegând de ce este așa cum este și conștientizând că fiecare este unic, va fi mai ușor pentru adult să îl ajute să se dezvolte frumos și să îl îndrume să devină ceea ce este cu adevărat.

Expresiile și conduitele emoționale au diverse roluri: comunicare, contagiune sau influențare a conduitei altora, autoreglare, exprimarea emoțiilor fiind benefică gestionării corespunzătoare a acestora și adaptării persoanei în diferite situații. Emoțiile dețin un rol

important în viața unui individ, ele punctând evenimentele importante, motivează un anumit comportament în funcție de acestea și gestionează modul de acțiune al individului.

Perioada preșcolară este perioada când, deși copilul are încă explozii afective, fie de mânie (furia alba), fie de simpatie, încep să se manifeste (încă la 3 ani) reticențe emotive în relațiile cu cei din jur, preșcolarul putând să plângă și să râdă în același timp, nu plânge câteodată când cade, își stăpânește emoțiile. Brackett, Jersild și Markey au arătat că în perioada preșcolară țipătul apare mai adesea ca o reacție la o cădere sau spaimă, decât ca o expresie a capriciilor. Dezvoltarea afectivă la vârsta preșcolară, perioadă de dezvoltare dintre 3 și 6 ani, aduce importante schimbări în plan psihic și relațional. În această perioadă limbajul se dezvoltă, gândirea devine coerentă și se eliberează în oarecare măsură de dominanța afectivă. Dezvoltarea afectivă trebuie raportată la procesul de identificare cu modelele parentale, iar după 5 ani cu alte modele care pot fi furnizate de contactele sociale și culturale ale preșcolarului. Copilul preșcolar dezvoltă în această perioadă numeroase emoții a căror nuanțare este în plin progres. Conform teoriei atașamentului, relațiile familiale au un impact major asupra dezvoltării afective a copilului. Se constituie o stare afectivă nouă datorită imitației reacțiilor adultului. Atitudinea adultului trebuie să fie constantă, interacțiunile cu copiii trebuie să fie frecvente, pentru copilul mic aceste atașamente afective transformându-se în relații stabile, care au consistență și sunt durabile. Interrelațiile din familie determină baza afectivității pentru întreaga viață. În această perioadă se dezvoltă stările complexe ca vinovăția, mândria, pudoarea, momente de suportare de refuz, de criză de prestigiu, sau „sindromul bomboanei amare”. Copilul adoptă o atitudine critică față de faptele proprii, a unei socializări a planului afectiv, funcția ce sancționează conștiința.

La încadrarea într-o instituție școlară, copilul începe să socializeze mai mult, se creează condiții de dezvoltare în ansamblu a laturii afective a personalității, procesul adaptării la colectivitate fiind destul de dificil. Treptat, la unii dintre copii se produce un transfer de afecțiune față de educatoare. Astfel, comportamentul acestuia se modifică semnificativ, stările nu se mai schimbă atât de frecvent, iar emoțiile devin mai profunde.

Emoțiile și sentimentele social-morale încep să se constituie datorită dezvoltării sociabilității și generalizării sentimentelor de atașament, dragoste, simpatie, admirație. Apare dragostea de patrie, dragostea și respectul față de actul muncii și produsele lui, sentimentul de dreptate, adevărat, corectitudine, solidaritate, colectivismul se constituie în condițiile unei dezvoltări normale a afectivității și capătă funcții apreciative în relațiile sociale ale copiilor, mai ales cu adulții. Toate acestea sunt legate de cerința de independență, foarte puternică după 3 ani, ce se manifestă prin dorința copiilor de a se descurca „singuri” în toate împrejurările.

În continuare sunt prezentate caracteristicile limbajului emoțional la copii în primii ani de viață, în funcție de perioada corespunzătoare:

- preșcolarul mic (3-4 ani) simte nevoia explorării mediului, își dorește să cerceteze tot ce este în jurul său, să-și extindă spațiul de cunoaștere, începând să descopere activități mai complexe și trecând de la satisfacerea nevoilor biologice la cele psihologice.
- preșcolarul mijlociu (4-5 ani) își controlează mai bine emoțiile, este sociabil, receptiv, activ, perceptiv, îmbogățindu-și cunoștințele despre mediu, se adaptează mediului dintr-o unitate de învățare, dorindu-și să fie mai independent, având nevoie de jocuri mai solicitante.
- preșcolarul mare (5-6 ani) desfășoară activități mai organizate, deși sunt bazate tot pe joc, își dezvoltă atenția voluntară, priceperile, gândirea logică, iar limbajul devine mai stabil.

În această perioadă, dezvoltarea personalității copilului se află în stadiul personalismului, conform lui H. Wallon, caracteristica stadiului fiind egocentrismul (centrarea pe sine). Specifice acestei perioade se disting următoarele substadii:

Perioada de opoziție (3-4 ani) - apariția personalității și nevoia afirmării, copilul consideră că e autonom, diferit și în opoziție față de ceilalți, afirmându-se conștiința de sine.

Perioada de grație (4-5 ani) - copilului își dezvoltă eul, este oarecum narcisist, caută aprobare, dându-se în spectacol și dorind să impresioneze adultul din preajma sa.

Perioada imitației (5-6 ani) - imitarea gesturilor adultului, a unor atitudini, roluri, fiind un factor important care face legătura între inteligența situațională și cea discursivă.

Pe lângă cele arătate de clasicii psihologiei, există cercetări și aspecte mai actuale în privința importanței dezvoltării socio-emoționale, câteva dintre acestea fiind prezentate în continuare. Astfel, cercetătorul și profesorul universitar Andrei C. Miu arată importanța dezvoltării socio-emoționale prin aceea că în această perioadă nu trebuie să se piardă din vedere o latură foarte importantă pentru copil: apropierea pe care o simte de părinte, de adultul din viața lui. Aceasta poate să însemne foarte multe lucruri. Poate să însemne că știe că poate avea încredere într-un adult și că, dacă atunci când e stresat merge la el și-i povestește, îl ajută să-și regleze emoțiile. „Asta trebuie să facă părinții pentru copii: să încerce să-i protejeze de stres. Iar când nu îi pot proteja de stres, să-i învețe să-și regleze emoțiile – că e nefezabil să-ți propui să ții copilul sub clopot de sticlă, fiindcă el va avea experiențe pe cont propriu și unele dintre ele vor fi stresante”, spune profesorul.

Studiul Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OECD) privind abilitățile sociale și emoționale arată că atât abilitățile cognitive, cât și abilitățile sociale și emoționale îmbunătățesc rezultatele vieții la nivel social și individual. Acest studiu evaluează abilitățile sociale și emoționale, factorii (familie, școală, mediu), caracteristicile de fundal și

efectele vieții individului. În cadrul studiului pe teren, în 2018, fiind implicați peste 3000 de copii, au fost evaluate 19 competențe, și alese 15 competențe pentru studiul principal pe baza relevanței, validității și fiabilității politicii. Sunt incluși, de asemenea, doi indici, o abilitate compusă (autoeficacitate) și motivația realizării, create din elemente care sunt utilizate pentru a evalua alte abilități în evaluare. Cele „5 mari domenii” sunt: performanța activității, reglare emoțională, colaborare, mintea deschisă, relaționarea cu ceilalți, de aici observându-se competențele vizate: autocontrol, responsabilitate, perseverență, rezistență la stres, optimism, control emoțional, empatie, încredere, cooperare, toleranță, curiozitate, creativitate, sociabilitate, asertivitate, energie. Studiul desfășurat punctează că în perioada preșcolară (în jurul vârstei de 5 ani) se dezvoltă flexibilitatea mentală, controlul cognitiv, memoria de lucru în ceea ce privește atât abilitățile cognitive cât și cele social-emoționale, și empatia, încrederea, reglarea emoțională și sociabilitatea în ceea ce privește abilitățile social-emoționale. Al doilea ciclu de cercetare se va desfășura în perioada 2021-2023.

Universitatea privată de cercetare Brigham Young (BYU) prezintă inițiativa de susținere a comportamentului pozitiv pentru promovarea învățării sociale și emoționale în școli și grădinițe, iar cercetările au arătat rezultate pozitive. Studiul prezentat s-a desfășurat pe o perioadă de peste 10 săptămâni și a examinat efectele programului curriculumului Strong Star asupra competenței sociale și emoționale a preșcolarilor. Strong Star include 10 lecții, care durează aproximativ 35 de minute, dirijate de un profesor sau de un profesionist de servicii de asistență. Lecțiile prezintă activități distractive și utilizează literatura populară pentru copii pentru a ajuta la sublinierea conceptelor principale. Acestea sunt: Grupul de exerciții pentru sentimente, Înțelegerea sentimentelor tale 1, Înțelegerea sentimentelor tale 2, Când ești nervos, Când ești fericit, Când ești îngrijorat, Înțelegerea sentimentelor altora, A fi un bun prieten, Rezolvarea problemelor oamenilor, Încheierea. S-a observat că mai mult de 20% dintre copiii studiați au prezentat probleme de comportament, iar în urma intervenției 75% dintre copii și-au îmbunătățit comportamentul, cunoștințele și abilitățile socio-emoționale. Concluziile studiului prezintă faptul că preșcolarul începe să recunoască și poate să-și regleze emoțiile încă de timpuriu dacă se intervine corespunzător, competențele socio-emoționale nu se dezvoltă automat, iar copilul este influențat de mediul educațional. Rezultatele au indicat câștiguri în comportamentele prosociale ale elevilor și scăderi în comportamentele de internalizare. Integritatea implementării și evaluările validității sociale ale profesorilor au fost ridicate, ceea ce sugerează fezabilitatea programului și eficacitatea potențială în cadrul natural al grupei.

Colaborarea pentru învățarea academică, socială și emoțională (CASEL) a desfășurat o meta-analiză ce cuprinde 213 programe de învățare socială și emoțională (SEL) universală care a implicat 270.034 de copii, de la nivelul preșcolar până la nivelul liceal. În comparație cu grupele de control, participanții SEL au demonstrat abilități sociale, emoționale, atitudini, comportament și performanță academică îmbunătățite semnificativ. Emoțiile pot facilita sau împiedica implicarea academică a copiilor, etica muncii, angajamentul și succesul școlar final. Deoarece relațiile și procesele emoționale afectează modul și ceea ce învățăm, școlile și familiile trebuie să abordeze în mod eficient aceste aspecte ale procesului educațional în beneficiul tuturor copiilor.

Potrivit CASEL, cele cinci abilități esențiale ale colaborării pentru învățarea academică, socială și emoțională sunt: Conștientizare de sine - recunoașterea emoțiilor și valorilor cuiva și capacitatea de a evalua în mod realist punctele forte și limitele; Autogestionare - capacitatea de a stabili și atinge obiective și de a gestiona propriile emoții, astfel încât acestea să faciliteze mai degrabă decât să interfereze cu sarcinile relevante; Conștientizare socială - arătând înțelegere și empatie pentru perspectiva și sentimentele altora; Abilități de relaționare - stabilirea și menținerea unor relații sănătoase, lucrul eficient în grupuri, atât ca lider, cât și ca membru al echipei, și care se ocupă în mod constructiv de conflict; Luarea de decizii responsabilă și rezolvarea problemelor - luarea de decizii etice, constructive cu privire la comportamentul personal și social.

Se observă așadar că perioada preșcolară este importantă în constituirea bazelor caracterului și în dezvoltarea personalității. Acum se dobândesc trăsături specifice de caracter, se ivesc numeroase opoziții și contradicții între normele morale, între cerințele adulților și modul de a reacționa a preșcolarului. Din cele prezentate până acum, se observă cât de importantă este dezvoltarea socio-emoțională în toate domeniile vieții. De aceea trebuie insistat pe îndrumarea corectă în ceea ce privește formarea, dezvoltarea și manifestarea ei ulterioară. Acest lucru trebuie să fie făcut încă de la grădiniță, când mica viață care crește merită un respect deosebit, căci, asemenea unei flori, copilul are nevoie de spațiu, de hrană, de soare, de grijă. Este important ca adultul să fie politicos cu cel mic, să i se vorbească frumos, să fie luat mereu în serios. Adultul este cel care trebuie să respecte copilul și nu invers, copilul fiind mai fragil. Emoția este singurul mod în care putem înțelege lumea și, de asemenea, modul de a ne înțelege pe noi înșine în lume.

Consider că dezvoltarea socio-emoțională este foarte importantă și se află într-o strânsă conexiune cu celelalte tipuri de dezvoltare. Astfel, dacă preșcolarul se simte iubit, apreciat, încurajat de către cei din jur, acesta este mult mai dornic să interacționeze, să se

implică în diferitele activități desfășurate în mediul familial sau în cel al grădiniței. De asemenea, copilul își dezvoltă astfel nu doar competențele emoționale și sociale, ci și limbajul și gândirea, dezvoltarea generală fiind premisa pentru auto-actualizarea individuală.

Bibliografie:

1. Briceag, Silvia. (2017) Psihologia vîrstelor: Curs universitar; Universitatea de Stat "Alecu Russo" din Bălți, Facultatea de Științe ale Educației, Psihologie și Arte, Bălți.
2. Igna, Cornel. (2019) Psihologia dezvoltării umane, Editura Seria Didactica, Alba Iulia.
3. Ștefan, Catrinel A., Kallay, Eva. (2010) *Dezvoltarea competențelor emoționale și sociale la preșcolari*, Editura ASCRED, Cluj-Napoca.
4. Șchiopu, Ursula. (2009) Psihologia copilului, Editura România Press, București.
5. Todor, Ioana. (2013) Psihologie generală, Editura Didactică și Pedagogică, București.
6. Articol: "Cel mai bun lucru pe care-l putem face pentru copiii noștri este să-i protejăm de stres până după adolescență" - Cercetătorul Andrei C. Miu, profesor universitar la Facultatea de Psihologie a UBB.
<https://pressone.ro/cel-mai-bun-lucru-pe-care-l-putem-face-pentru-copiii-nostri-este-sa-i-protejam-de-stres-pana-dupa-adolescenta>
7. Articol: About the OECD's Study on Social and Emotional Skills
<https://www.oecd.org/education/ceri/social-emotional-skills-study/about/>
8. Articol: Elias MJ, Mocer DC. Developing social and emotional aspects of learning: the American experience. *Research Papers in Education*. 2012;27(4):423–434.
9. Articol: Kramer, T.J., Caldarella, P., Christensen, L. et al. Social and Emotional Learning in the Kindergarten Classroom: Evaluation of the Strong Start Curriculum. *Early Childhood Educ J* 37, 303 (2010). <https://doi.org/10.1007/s10643-009-0354-8>
10. Articol: Socio-emotional and character development - A Theoretical Orientation Snyder FJ. *J Character Educ*. 2014;10(2):107-127.
<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4605220/#R38>

Metoda sintezei în rezolvarea problemelor de calcul

Cuvântul *sinteză* provine din grecescul *synthesis*, care înseamnă strângerea într-un întreg a părților componente care au fost despărțite.

Demonstrația unei propoziții matematice constă într-un număr finit de raționamente ce se efectuează urmând anumite legi și într-o anumite ordine pentru a dovedi valoarea de adevăr a propoziției respective.

Demonstrația în care se pornește de la propoziții particulare spre propoziții generale se numește demonstrație sintetică sau metodă prin sinteză. În acest tip de demonstrație se pornește de la “cunoscut spre necunoscut”, adică se pornește de la o propoziție care știm că este adevărată, se deduc din ea propoziții care de asemenea știm că sunt adevărate și ultima este ceea ce trebuia să demonstrăm.

Raționamentele sunt legate prin implicații adevărate (silogisme).

Gândirea elevului este dirijată pentru a răspunde la întrebarea “Dacă știu ..., ce pot să aflu?”

Problemele de calcul sunt problemele care cer găsirea unor valori numerice, cunoscându-se anumite date. Când mărimile din problemă sunt exprimate prin litere, atunci rezultatul obținut se exprimă printr-o formulă.

Prin enunțul problemei se dau valorile unor mărimi – valori numite datele cunoscute ale problemei – și se cer valorile altor mărimi – valori numite necunoscutele problemei.

Problemele de calcul se împart în: exerciții, probleme cu conținut geometric, dar pentru rezolvarea cărora se cere cunoașterea rezolvării problemelor tip din aritmetică, și în probleme în care, pentru a le găsi rezultatul, cer folosirea mai multor propoziții legate într-un raționament.

Exercițiile sunt probleme ușoare, formulate prin propoziții gramaticale sau fraze scurte, prin a căror rezolvare se urmărește aplicarea directă a unor reguli sau a unor teoreme învățate.

Prin sinteză o problemă de calcul se rezolvă astfel: se iau două date cunoscute ale problemei între care există o legătură și cu ajutorul lor se formulează o problemă care ne oferă posibilitatea să calculăm valoarea unei a treia mărimi. Se iau apoi alte două date cunoscute (calculate anterior sau date prin enunțul problemei) și cu ajutorul lor se formulează o problemă,

care rezolvată ne oferă valoarea unei alte mărimi. Acest procedeu se repetă pentru a determina toate valorile mărimilor care se cer în problemă.

Această metodă se poate folosi la problemele care necesită aplicarea directă a unor teoreme învățate sau când avem destule indicații care să ne conducă spre rezultatul cerut.

Prin folosirea metodei sintezei în rezolvarea problemelor de calcul, problema dată se descompune în alte probleme mai ușoare, a căror rezolvare duce la găsirea soluțiilor cerute. În formularea acestor probleme ne folosim de datele problemei, precum și de unele cunoștințe însușite din studiul geometriei.

Greutatea ce mai mare constă în a ști de la care cunoștințe învățate putem pleca. În general, folosim acele cunoștințe care se leagă atât de datele problemei, cât și de mărimile necunoscute ale ei.

Uneori putem să ne folosim și de o singură dată a problemei, dacă ea este legată de o formulă cunoscută mai de mult. Alte ori putem lua, în loc de două date, mai multe, dacă între ele există o legătură în așa fel încât să putem formula cu ajutorul lor o problemă simplă. În unele probleme de calcul în geometrie, metoda sintezei se aplică astfel: se pleacă de la datele problemei și, ținând seama de condițiile impuse de problemă, precum și de unele formule, proprietăți ale figurilor, relațiile între elementele unei figuri studiate mai demult, dar care sunt legate de problema pe care o rezolvăm, se stabilește o ecuație în care mărimea de aflat este necunoscută, sau un sistem de două ecuații cu două necunoscute. Se rezolvă ecuația sau sistemul de ecuații stabilit, soluția sau soluțiile găsite sunt valorile mărimilor căutate. Ele trebuie interpretate pe figuri pentru a se vedea când sunt posibile și când nu.

Metoda sintezei în rezolvarea altor tipuri de probleme

Alte tipuri de probleme sunt acele probleme prin rezolvarea cărora se urmărește verificarea sau stabilirea unei relații, găsirea unor proprietăți noi ale figurilor date sau să se justifice dacă o afirmație referitoare la o proprietate geometrică este adevărată sau nu.

Rezolvarea acestor problemele ajută la însușirea temeinică a cunoștințelor de geometrie și la dezvoltarea gândirii logice.

În astfel de probleme, la geometrie se consideră o figură $\mathcal{F}$ care are proprietățile α și se cere să demonstrăm că în acest caz figura mai are și proprietățile β . Propoziția care afirmă proprietățile α se numește ipoteză și o notăm cu A , iar propoziția care afirmă proprietățile β se numește

concluzie și o notăm cu B . Așadar, în astfel de probleme se cere să arătăm că pentru o figură $\mathcal{F}$, dacă ipoteza este adevărată atunci este adevărată și concluzia.

La rezolvarea problemelor prin sinteză aplicăm următorii pași: se pornește de la propoziția A și se caută o propoziție C , care se deduce din propoziția A .

Căutăm mai departe o propoziție D care se deduce din propozițiile A și C și așa mai departe până când propozițiile astfel găsite implică propoziția B .

Cu alte cuvinte, ținând seama că figura $\mathcal{F}$ are proprietățile α , căutăm să descoperim ce alte proprietăți γ mai are, iar propoziția care afirmă că figura $\mathcal{F}$ are proprietățile γ o notăm cu C .

Căutăm mai departe o propoziție D , pe care s-o implice propozițiile A și C și așa mai departe până când propozițiile astfel găsite implică propoziția B (concluzia).

Există probleme care nu se pot rezolva numai prin metoda sintezei sau numai prin metoda analizei. Așadar, se încearcă rezolvarea problemei prin sinteza și folosim această cale cât reușim, după care se recurge la analiză.

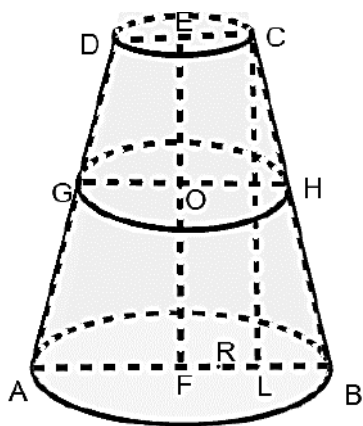
Aplicăm metoda sintezei în rezolvarea următoarelor probleme de calcul, în demonstrația teoremelor și a problemelor.

Aplicații. Metoda sintezei în rezolvarea problemelor de calcul

Aplicația 2.1

Un trunchi de con are generatoarea egală cu 25 cm , aria secțiunii medii egală cu $132,25\pi\text{ cm}^2$ și aria secțiunii axiale egală cu 552 cm^2 . Să se afle volumul trunchiului de con.

Soluție

Pentru început, se construiește figura.

Pe baza notațiilor de pe figură, avem: $BC = 25\text{ cm}$, aria cercului O egală cu $132,25\pi\text{ cm}^2$ și aria trapezului isoscel $ABCD$ este egală cu 552 cm^2 . Se cere volumul trunchiului de con.

În rezolvare plecăm de la ceea ce cunoaștem în problemă și pe parcurs vom calcula mărimile necesare pentru a determina valoarea volumului corpului dat.

fig. 1

Astfel, cunoscând aria secțiunii medii, putem determina valoarea razei secțiunii medii. Aria cercului O egală cu $132,25\pi \text{ cm}^2$. Care este raza lui?

$$\pi \cdot OH^2 = 132,25 \cdot \pi \Rightarrow OH = \sqrt{132,25} = 11,5 \text{ cm.}$$

Știm că secțiunea este medie, deci raza cercului O este linie mijlocie în trapezul $EFBC$. Mai departe, putem determina suma $EC + FB$ din relația:

$$\frac{EC + FB}{2} = OH \Rightarrow EC + FB = 2 \cdot OH$$

Cum bazele trapezului $EFBC$ sunt razele cercurilor de bază ale trunchiului de con, avem:

$$r + R = 2 \cdot 11,5 = 23 \text{ cm.}$$

În continuare, determinăm suma bazelor trapezului.

$$DC + AB = 2r + 2R = 46.$$

Aria unui trapez este egală cu 552 cm^2 și suma bazelor lui este 46. Trebuie să determinăm înălțimea trapezului.

$$\frac{DC + AB}{2} \cdot EF = 552 \text{ și } DC + AB = 46 \Rightarrow 46 \cdot EF = 552 \Leftrightarrow EF = \frac{552}{23} = 24.$$

Înălțimea trapezului $ABCD$ este și înălțimea trunchiului de con.

Din punctul C coborâm o perpendiculară pe bază și obținem triunghiul dreptunghic BCL .

În triunghiul dreptunghic BCL , folosindu-ne de teorema lui Pitagora avem:

$$BL^2 = BC^2 - CL^2 \Rightarrow BL^2 = 25^2 - 24^2 = 625 - 576 = 49$$

$$BL = \sqrt{49} = 7 \text{ cm.}$$

Știm că $BL = R - r = 7 \text{ cm.}$

Cunoaștem că suma razelor este egală cu 23 cm și diferența lor este egală

cu 7. După calcule, obținem că $R = 15 \text{ cm}$ și $r = 8 \text{ cm.}$

Pentru a determina volumul trunchiului de con, aplicăm formula:

$$V = \frac{\pi \cdot H(R^2 + r^2 + Rr)}{3} \Rightarrow V = \frac{\pi \cdot 24(225 + 64 + 120)}{3} = 8 \cdot 409\pi = 3272\pi \text{ cm}^3.$$

Aplicația 2.2

Se dă piramida $SABC$, în care baza este un triunghi isoscel având laturile $AB = AC = 41 \text{ cm}$, $BC = 18 \text{ cm}$, iar muchia SA , perpendiculară pe planul bazei, are o lungime de 40 cm . Prin vârful

A se duce un plan care intersectează muchiile SB și SC în punctele M și N , care sunt, respectiv, mijloacele lor. Se cere să se afle:

- aria totală a piramidei;
- volumul piramidei;
- aria secțiunii AMN ;
- unghiul pe care îl face fața SBC cu planul bazei.

Soluție

Pentru început construim figura.

- Pentru a determina aria totală, trebuie să găsim valorile ariilor tuturor fețelor, apoi să le adunăm.

Pentru aflarea ariei bazei cu datele 41 cm și 18 cm, vom formula o problemă prin rezolvarea căreia să calculăm înălțimea triunghiului ABC , mărime care intră în calculul ariei unui triunghi.

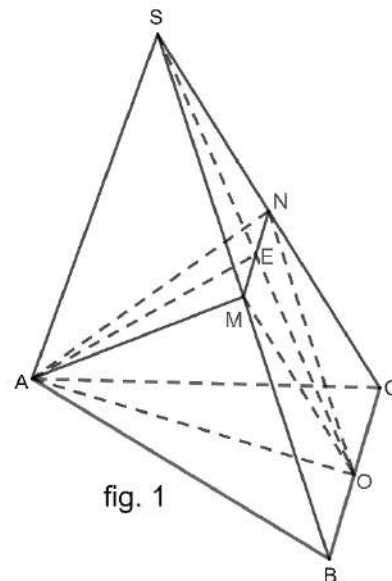

fig. 1

În triunghiul isoscel BAC se cunoaște baza $BC = 18$ cm și latura $AC = 41$ cm. Se cere să se calculeze înălțimea triunghiului dusă din vârful A pe baza BC . În triunghiul ABC , ducând înălțimea AD , s-au format două triunghiuri dreptunghice egale, în care cunoaștem o catetă și ipotenuzele, așadar aplicând teorema lui Pitagora obținem:

$$AD^2 = AC^2 - DC^2.$$

$$AD^2 = 41^2 - 9^2 = 1681 - 81 = 1600.$$

$$AD = \sqrt{1600} = 40 \text{ cm}.$$

Cu acest rezultat și cu o dată din problemă se formulează o altă problemă, a cărei întrebare trebuie să aibă în vedere răspunsul căutat la prima chestiune.

În triunghiul BAC se cunoaște baza $BC = 18$ cm și înălțimea $AD = 40$ cm. Să se afle aria triunghiului ABC .

$$\mathcal{A}_{ABC} = \frac{b \cdot h}{2} \Rightarrow \mathcal{A}_{ABC} = \frac{18 \cdot 40}{2} = 360 \text{ cm}^2.$$

Pentru calculul ariei triunghiului SAB formulăm următoarea problemă simplă:

În triunghiul dreptunghic SAB se dă cateta $AB = 41$ cm și $AS = 40$ cm. Să se calculeze aria lui.

$$\mathcal{A}_{SAB} = \frac{AB \cdot AS}{2} = \frac{41 \cdot 40}{2} = 820 \text{ cm}^2.$$

Deoarece triunghiul dreptunghic SAC este congruent cu triunghiul dreptunghic SAB , cele două triunghiuri având catetele respectiv congruente, rezultă că aria triunghiului SAC este egală cu aria triunghiului SAB , deci $\mathcal{A}_{SAC} = 820 \text{ cm}^2$.

Pentru calcularea ariei triunghiului SBC ne trebuie înălțimea. Unind pe S cu D , observăm că segmentul de dreaptă SD , este chiar înălțimea triunghiului SBC , adică $SD \perp BC$. Acest fapt se vede imediat aplicând teorema celor trei perpendiculare.

Într-adevăr, dreapta SA este perpendiculară pe planul bazei prin ipoteză, AD este perpendiculară pe BC ca înălțime în triunghiul isoscel ABC , deci $SD \perp BC$.

Pentru a calcula înălțimea SD , observăm că ea este ipotenuză în triunghiul dreptunghic SAD , în care catetele se cunosc.

În triunghiul dreptunghic SAD se dă: $AD = 40$ cm, $SA = 40$ cm. Să se calculeze SD . $SD^2 = AS^2 + AD^2$

$$SD^2 = 40^2 + 40^2 = 2 \cdot 40^2$$

$$SD = 40\sqrt{2} \text{ cm.}$$

În triunghiul SBC se dă baza $BC = 18$ cm și înălțimea $SD = 40\sqrt{2}$ cm. Să se calculeze aria lui.

$$\mathcal{A}_{SBC} = \frac{BC \cdot SD}{2} = \frac{18 \cdot 40\sqrt{2}}{2} = 360\sqrt{2} \text{ cm}^2.$$

În piramida $SABC$, ariile fețelor sunt: $\mathcal{A}_{SAB} = 820 \text{ cm}^2$, $\mathcal{A}_{SAC} = 820 \text{ cm}^2$,

$\mathcal{A}_{SBC} = 360\sqrt{2} \text{ cm}^2$, $\mathcal{A}_{ABC} = 360 \text{ cm}^2$. Se cere să se calculeze aria totală.

$$\mathcal{A}_{totală} = 820 + 820 + 360 + 360\sqrt{2} = 2000 + 360\sqrt{2} \approx 2507,60 \text{ cm}^2.$$

b) Pentru a afla volumul piramidei $SABC$, pe baza datelor din problemă și a unor mărimi calculate mai sus formulăm următoarea problemă simplă.

În piramida $SABC$ se cunosc aria bazei egală cu 360 cm^2 și înălțimea $SA = 40 \text{ cm}$. Să se calculeze volumul ei.

$$V = \frac{\mathcal{A}_{ABC} \cdot h}{3} = \frac{360 \cdot 40}{3} = 4800 \text{ cm}^3.$$

- c) Secțiunea AMN este un triunghi. Pentru a afla aria lui ne trebuie baza și înălțimea dusă din vârful A pe baza MN .

În triunghiul SBC se dă $BC = 18 \text{ cm}$, iar punctele M și N sunt, respectiv, mijloacele muchiilor SB și SC . Să se calculeze lungimea segmentului MN .

MN este linie mijlocie în triunghiul SBC , deci avem:

$$MN = \frac{BC}{2} = \frac{18}{2} = 9 \text{ cm}.$$

Punctul E este intersecția diagonalelor paralelogramului $SMDN$ ($ND \parallel SM$ și $MD \parallel SN$), rezultă că $ME = EN$.

Pe de altă parte, AE este înălțime în triunghiul AMN isoscel ($AM = AN$). Pentru a calcula lungimea segmentului AE , observăm că el este mediană în triunghiul dreptunghic SAD , deci:

$$AD = \frac{SD}{2} \Rightarrow AD = \frac{40\sqrt{2}}{2} = 20\sqrt{2} \text{ cm}.$$

În triunghiul AMN se cunoaște lungimea bazei $MN = 9 \text{ cm}$ și înălțimea $AE = 20\sqrt{2} \text{ cm}$. Să se calculeze aria lui.

$$\mathcal{A}_{AMN} = \frac{MN \cdot AE}{2} \Rightarrow \mathcal{A}_{AMN} = \frac{9 \cdot 20\sqrt{2}}{2} = 90\sqrt{2} \text{ cm}^2.$$

- d) Unghiul pe care îl face fața SBC cu planul bazei ne este dat de unghiul plan al acestui diedru. Unghiul ADS este unghiul plan al diedrului dat. Într-adevăr, dreapta SD este perpendiculară pe BC și AD este de asemenea perpendiculară pe BC , tot în punctul D , ca înălțimi respective în triunghiurile isoscele SBC și ABC . Pentru a calcula acest unghi observăm că el este unul din unghiurile ascuțite ale triunghiului dreptunghic isoscel SAD , deoarece avem: $AD = AS = 40 \text{ cm}$, deci:

$$m(\angle ADS) = 45^\circ.$$

Bibliografie

- [1] Andrica D., Varga C., Văcărețu D., ***Teme de geometrie***, Ed. Promedia Plus, Cluj Napoca, 1997
- [2] Bell ș.a., ***Arie, masă, volum***, București, EDP, 1981
- [3] Brânzei D., Anița S., Anița A., ***Competență și performanță în geometrie- vol.1***, Edit. Paralela 45, Pitești, 1999
- [4] Brânzei D., Brânzei R., ***Metodica predării matematicii***, Editura Paralela 45, Pitesti, 2000
- [5] Brânzei D., Onofras E., Anița S., Isvoranu G., ***Bazele raționamentului geometric***, Editura Academiei, Bucuresti, 1983
- [6] Constantinescu L., Petrișor C., ***Geometrie, manual clasa a IX-a***, Editura Didactica si Pedagogica, București, 1968
- [7] Cuculescu I., ***Olimpiadele internationale de matematica ale elevilor***, Ed. Tehnică, Bucuresti, 1984
- [8] Draghicescu I.C., Masgras V., ***Probleme de geometrie***, Ed. Tehnică, Bucuresti, 1987
- [9] Galbură G., Rado F., ***Geometrie***, Editura Didactica si Pedagogica, București, 1979
- [10] Hollinger A., ***Probleme de geometrie pentru clasele VI-VII***, Editura Didactica si Pedagogica, Bucuresti, 1982
- [11] Iaglom A. M., Iaglom I.M., ***Probleme neelementare tratate elementar***, Ed. Tehnică, Bucuresti
- [12] Kolmogorov A. N. ș.a., ***Algebră și elemente de analiză X-XI***, Chișinău, Ed. Lumina, 1991
- [13] Litografia UBB, Cluj-Napoca, 1979
- [14] Manualele de geometrie pentru gimnaziu si liceu, editii de dupa 1982
- [15] Manualul de geometrie pentru clasele VII-IX, elaborat de A.V. Pogorelov și tradus în limba română pentru școlile din Republica Moldova de I. Goian și I. Chitoroagă, 1990
- [16] Mihaileanu N. N., ***Geometria în spațiu***, Manual pentru anul II liceu, Editura Didactica si Pedagogica, Bucuresti
- [17] Mihăileanu N. N., ***Lecții complementare de geometrie***, București, EDP, 1976
- [18] Mihaileanu N., ***Complemente de geometrie sintetica***, Editura Didactica si Pedagogica, Bucuresti, 1965

[19] Mihăileanu N., *Geometrie analitică, proiectivă și diferențială*, Editura Didactica si Pedagogica, București, 1971

ARIA ÎN GEOMETRIA PLANĂ

Regiuni poligonale

Definiția 1.2.1.1 O regiune triunghiulară (figura 1.2) este reuniunea unui triunghi cu interiorul său.

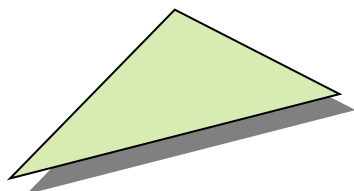

Figura 1.2

Definiția 1.2.1.2 O regiune poligonală este reuniunea unui număr finit de regiuni triunghiulare dintr-un plan, astfel încât dacă două dintre acestea se intersectează, atunci intersecția lor este un punct sau un segment.

De exemplu, în figura 1.3, se descompun două regiuni poligonale ca o astfel de reuniune:

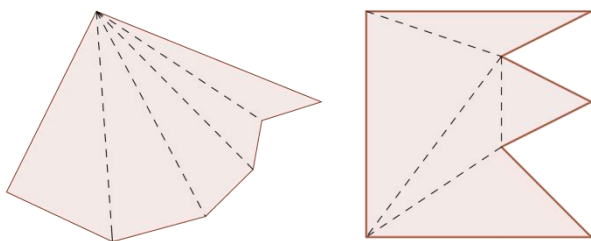

Figura 1.3

Axioma ariei 1.2.1.3 Oricărei regiuni poligonale îi corespunde un număr real pozitiv unic.

Definiția 1.2.1.4 Aria unei regiuni poligonale este numărul asociat ei prin axioma ariei. Aria regiunii poligonale R se notează cu A_R .

Când vorbim de o regiune înțelegem o regiune poligonală. Aria unei regiuni depinde doar de mărimea și forma ei, și nu de locul unde regiunea este așezată în spațiu.

Axioma congruenței 1.2.1.5 Dacă două triunghiuri sunt congruente, atunci regiunile triunghiulare determinate de ele au aceeași arie.

Dacă împărțim o regiune în două regiuni, atunci aria regiunii inițiale este suma ariilor celor două regiuni (figura 1.4).

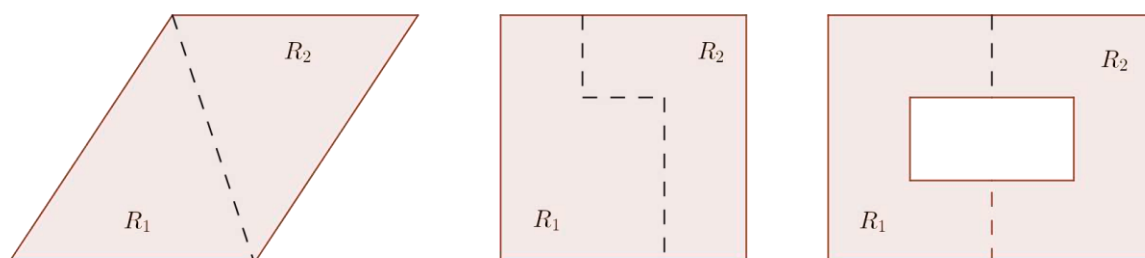

Figura 1.4

În fiecare din cazurile figurii 1.4, regiunea totală R este reuniunea a două regiuni R_1 și R_2 și în fiecare caz, $A_R = A_{R_1} + A_{R_2}$. Acestea se entunță în axioma următoare:

Axioma 1.2.1.6 (de adunare a ariilor) Dacă două regiuni poligonale se intersectează doar în muchii sau vârfuri (sau nu se intersectează), atunci aria reuniunii lor este suma ariilor lor.

Unități de măsură pentru arie

Pentru calculul ariilor suprafețelor poligonale este necesară, de asemenea, o unitate de măsură. Unitatea de măsură standard pentru suprafețe este metrul pătrat (m^2). Acesta este un pătrat cu lungimea de 1 m. Pătratul cu latura de 1m are aria de $1 m^2$. S-a arătat că unitatea de măsură pentru lungime poate fi aleasă arbitrar. Același lucru este adevărat și pentru unitatea de măsură pentru arie. Trebuie însă să fim consecvenți în alegerea unităților de măsură: dacă măsurăm distanța în centimetri, atunci trebuie să măsurăm aria în centimetri pătrați; dacă folosim metri, atunci trebuie să folosim metri pătrați și așa mai departe.

Pentru măsurarea suprafețelor de teren, se folosesc unitățile agrare:

hectarul (ha), arul (ar) și pogonul.

$$1 \text{ ha} = 1 \text{ hm}^2$$

$$1 \text{ ar} = 1 \text{ dam}^2 = 100 \text{ m}^2$$

$$1 \text{ ha} = 100 \text{ ar}$$

$$1 \text{ pogon} = 5000 \text{ m}^2 = 0,5 \text{ ha}$$

1.2.2 Aria pătratului

Definiția 1.2.2.1 Aria unui pătrat (figura 1.5) este egală cu pătratul lungimii laturii sale.

$$A_{\text{pătrat}} = l^2$$

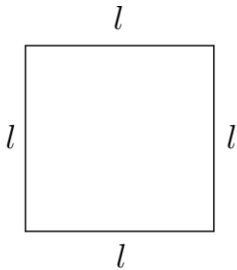

Figura 1.5

Alte formule pentru aria pătratului

*Calculul ariei pătratului în funcție de diagonală

Fie un pătrat cu latura l și lungimea diagonalei D (figura 1.6). Atunci aria pătratului este egală cu jumătatea pătratului diagonalei: $A_{\text{pătrat}} = \frac{D^2}{2}$

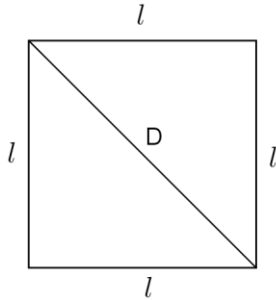

Figura 1.6

Demonstrație: Conform definiției 1.2.2.1, $A_{\text{pătrat}} = l^2$. Se exprimă cu ajutorul teoremei lui Pitagora

latura pătratului în funcție de diagonala acestuia și se obține $l = \frac{D\sqrt{2}}{2}$. Se înlocuiește și rezultă

$$A_{\text{pătrat}} = l^2 = \frac{D^2}{2}.$$

Observație: Diagonala pătratului este congruentă cu diametrul cercului circumscris pătratului. În formula de mai sus, D poate fi considerat și diametrul cercului circumscris.

*Calculul ariei pătratului în funcție de raza cercului circumscris pătratului:

Fie un pătrat cu latura ℓ și raza cercului circumscris R . Atunci aria pătratului este egală cu dublul pătratului razei: $A_{\text{pătrat}} = 2R^2$

Demonstrație: Se înlocuiește D cu $2R$ în $A_{\text{pătrat}} = \frac{D^2}{2}$ și se obține $A_{\text{pătrat}} = 2R^2$.

1.2.3 Aria dreptunghiului

Teorema 1.2.3.1 Aria unui dreptunghi (figura 1.7) este produsul dintre lungime (notată cu L) și lățime (notată cu ℓ).

$$A_{\text{dreptunghi}} = L \cdot \ell$$

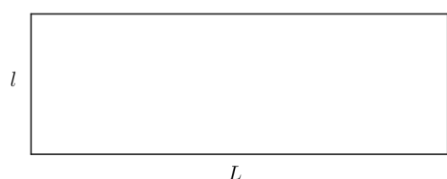

Figura 1.7

Demonstrație: Se consideră figura 1.8 și se notează cu A aria necunoscută a dreptunghiului.

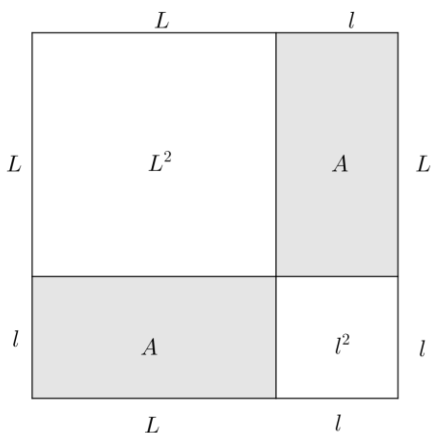

Figura 1.8

Ariile celor două pătrate sunt L^2 și l^2 ; aria figurii mari este $(L + l)^2$. Se aplică axioma de adunare a ariilor și se obține:

$$L^2 + 2A + l^2 = (L + l)^2.$$

Dar,

$$(L + l)^2 = L^2 + 2Ll + l^2$$

Deci $A = Ll$.

Teorema 1.2.3.2 Aria unui dreptunghi este egală cu jumătate din produsul pătratului diagonalei și sinusul unghiului ascuțit format de diagonalele sale.

$$A_{\text{dreptunghi}} = \frac{d^2 \cdot \sin \alpha}{2}$$

Demonstrație: Se consideră notațiile din figura 1.9.

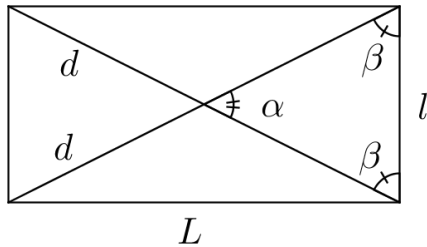

Figura 1.9

Se exprimă $\alpha + 2\beta = 180^\circ$ ca sumă a măsurilor unghiurilor unui triunghi. Atunci $\alpha = 180^\circ - 2\beta$.

$$\text{De unde } \sin \alpha = \sin(180^\circ - 2\beta) = \sin 2\beta = 2 \sin \beta \cos \beta \quad (1)$$

Se exprimă în triunghiul dreptunghic $\sin \beta$ și $\cos \beta$ în funcție de laturile L , l și ipotenuza d , și se obține $\sin \beta = \frac{L}{d}$ și $\cos \beta = \frac{l}{d}$. Se înlocuiește în (1) și rezultă că $\sin \alpha = 2 \frac{L}{d} \frac{l}{d}$, adică

$$\sin \alpha = \frac{2Ll}{d^2} \quad (2).$$

Din teorema 1.2.3.1 se deduce: $A_{\text{dreptunghi}} = L \cdot l$. Se înlocuiește în (2) și se obține

$$\sin \alpha = 2 \frac{A_{\text{dreptunghi}}}{d^2},$$

de unde

$$A_{\text{dreptunghi}} = \frac{d^2 \cdot \sin \alpha}{2}.$$

1.2.4 Aria triunghiului dreptunghic

Teorema 1.2.4.1 Aria unui triunghi dreptunghic este jumătate din produsul catetelor.

$$A = \frac{c_1 \cdot c_2}{2}$$

Demonstrație: Se notează aria triunghiului dreptunghic de catete c_1 și c_2 cu A (figura 1.10). Se construiește un dreptunghi care are laturile congruente cu catetele triunghiului considerat.

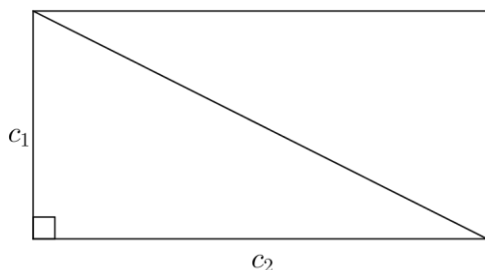

Figura 1.10

Din teorema 1.2.3.1 se deduce că:

$$A_{\text{dreptunghi}} = c_1 \cdot c_2$$

Dar din axioma de adunare a ariilor se obține

$$A_{\text{dreptunghi}} = A + A$$

Deci

$$2A = c_1 \cdot c_2 \Leftrightarrow A = \frac{c_1 \cdot c_2}{2}.$$

1.2.5 Aria triunghiului oarecare

Teorema 1.2.5.1 Aria unui triunghi oarecare este jumătate din produsul unei laturi cu înălțimea corespunzătoare.

$$A_{\text{dreptunghi}} = \frac{bh}{2}$$

Demonstrație: Se consideră latura și înălțimea date ca fiind b și h , iar aria A . Vom considera următoarele trei cazuri, conform cu figura 1.11.

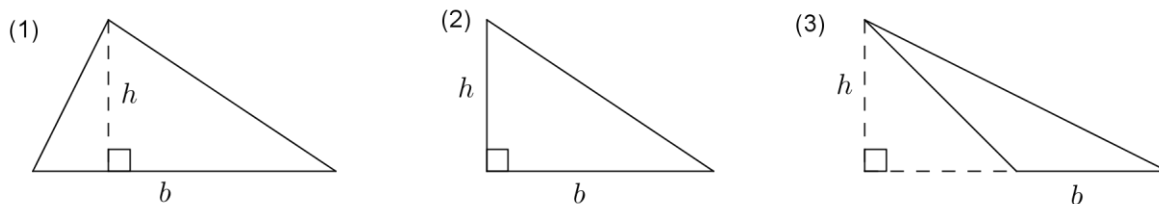

Figura 1.11

Cazul (1) Dacă piciorul înălțimii este în interiorul bazei (figura 1.11-1), atunci înălțimea împarte triunghiul în două triunghiuri cu bazele b_1 și b_2 , unde $b = b_1 + b_2$. Conform teoremei anterioare, ariile acestor triunghiuri sunt $\frac{b_1 h}{2}$ și $\frac{b_2 h}{2}$. Conform axiomei de adunare a ariilor:

$$A = \frac{b_1 h}{2} + \frac{b_2 h}{2}.$$

Așadar

$$A = \frac{(b_1 + b_2)h}{2} = \frac{bh}{2}.$$

Cazul (2) Dacă piciorul înălțimii este o extremitate a bazei (figura 1.11-2), atunci triunghiul este dreptunghic și deci cele două catete se pot considera baza, respectiv înălțimea. Prin urmare, din teorema anterioară se obține: $A = \frac{bh}{2}$.

Cazul(3) Dacă piciorul înălțimii este în exteriorul bazei (figura 1.11-3), avem

$$\frac{b_1 h}{2} + A = \frac{(b_1 + b_2)h}{2} = \frac{b_1 h}{2} + \frac{b_2 h}{2}$$

deci

$$A = \frac{bh}{2}.$$

Consecințe ale teoremei 1.2.5.1

***Consecința 1.2.5.2** Dacă două triunghiuri au aceeași bază b și aceeași înălțime h , atunci ele au aceeași arie.

Demonstrație: Se notează cu A_1 respectiv A_2 ariile celor două triunghiuri (figura 1.12).

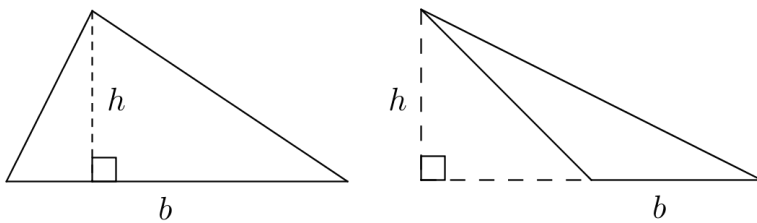

Figura 1.12

Din teorema 1.2.5.1 se obține: $A_1 = \frac{bh}{2}$ și $A_2 = \frac{bh}{2}$, de unde $A_1 = A_2$.

***Consecința 1.2.5.3** Dacă două triunghiuri au aceeași înălțime h , atunci raportul ariilor lor este egal cu raportul bazelor lor.

Demonstrație: Se notează bazele celor două triunghiuri (figura 1.13) cu b_1 respectiv b_2 , înălțimea cu h iar ariile cu A_1 respectiv A_2 .

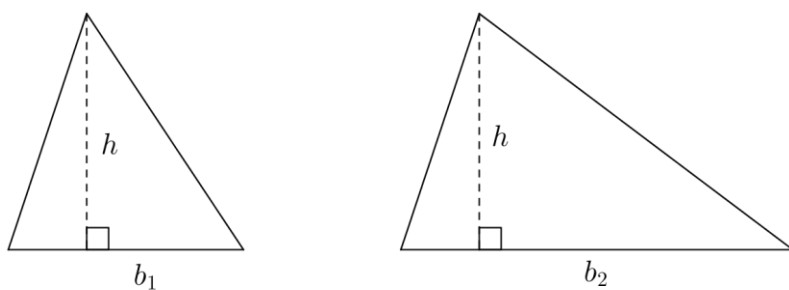

Figura 1.13

Se aplică teorema 1.2.5.1 și se obține: $A_1 = \frac{b_1 h}{2}$ și $A_2 = \frac{b_2 h}{2}$.

Atunci

$$\frac{A_1}{A_2} = \frac{\frac{1}{2}b_1h}{\frac{1}{2}b_2h} = \frac{b_1}{b_2}.$$

Observații

***Observația 1.2.5.4** Teorema se poate aplica alegând ca bază oricare dintre cele trei laturi b_1, b_2, b_3 , ale triunghiului cu înălțimile corespunzătoare, h_1, h_2, h_3 (figura 1.14). Atunci,

$$A = \frac{b_1 h_1}{2} = \frac{b_2 h_2}{2} = \frac{b_3 h_3}{2}$$

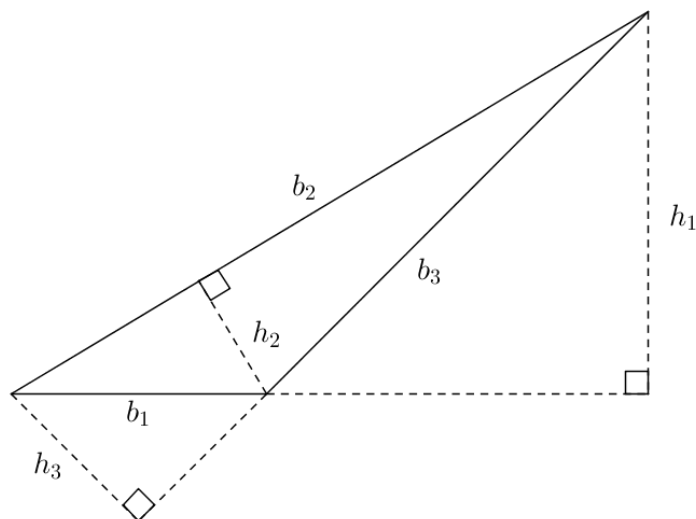

Figura 1.14

***Observația 1.2.5.5** Dacă se exprimă aria triunghiului dreptunghic în funcție de catete, respectiv ipotenuza (i_p) și înălțimea corespunzătoare ei (h), se obține

$$A = \frac{c_1 \cdot c_2}{2} = \frac{i_p \cdot h}{2},$$

de unde se deduce relația între laturile triunghiului dreptunghic și înălțimea corespunzătoare ipotenuzei: $c_1 \cdot c_2 = i_p \cdot h$

Proprietatea 1.2.5.6 – proprietatea de aditivitate pentru aria triunghiului oarecare

Dacă D este un punct pe latura $[BC]$ a triunghiului ABC , atunci $A_{ABC} = A_{ABD} + A_{ACD}$.

Demonstrație: Se consideră AE înălțimea corespunzătoare laturii BC , $E \in (BC)$ (figura 1.15).

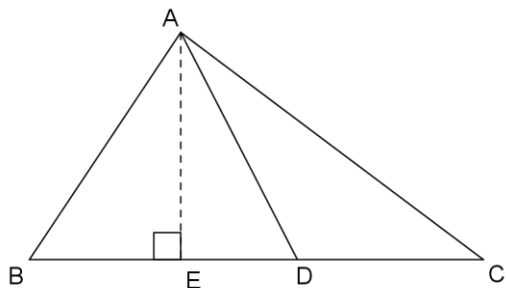

Figura 1.15

Atunci AE este înălțime în triunghiurile ABD respectiv ADC . Se aplică teorema 1.2.5.1 și se obține:

$$A_{ABD} = \frac{BD \cdot AE}{2}, \text{ respectiv } A_{ACD} = \frac{DC \cdot AE}{2}.$$

Atunci

$$A_{ABD} + A_{ACD} = \frac{BD \cdot AE}{2} + \frac{DC \cdot AE}{2} = \frac{(BD + DC) \cdot AE}{2} = \frac{BC \cdot AE}{2} = A_{ABC}.$$

1.2.6 Aria triunghiului echilateral

Teorema 1.2.6.1 Aria unui triunghi echilateral cu latura ℓ este egală cu pătrimea produsului dintre pătratul laturii și radical din trei.

$$A_e = \frac{\ell^2 \sqrt{3}}{4}$$

Demonstrație: Se notează cu A aria triunghiului echilateral de latura ℓ (figura 1.16).

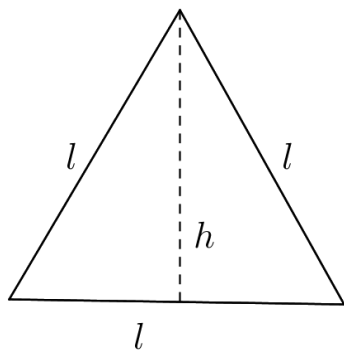

Figura 1.16

Atunci baza triunghiului este ℓ , iar înălțimea corespunzătoare se poate deduce ca fiind $h = \frac{\ell \sqrt{3}}{2}$.

Conform teoremei 1.2.5.1 avem:

$$A = \frac{bh}{2} = \frac{\ell^2 \sqrt{3}}{4}.$$

1.2.7 Alte formule uzuale pentru aria triunghiului

*Calculul ariei unui triunghi folosind sinusul unui unghi al triunghiului

Teorema 1.2.7.1 Aria unui triunghi este egală cu jumătate din produsul lungimilor a două laturi și sinusul unghiului cuprins între ele.

$$A_{\text{triunghi}} = \frac{ac \sin \hat{B}}{2} = \frac{bc \sin \hat{A}}{2} = \frac{ab \sin \hat{C}}{2}$$

Demonstrație: Fie un triunghi ABC cu laturile a , b respectiv c și fie h înălțimea corespunzătoare laturii a (figura 1.17).

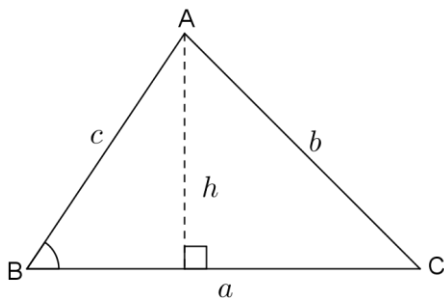

Figura 1.17

Din teorema 1.2.5.1 se deduce că $A_{ABC} = \frac{ah}{2}$, considerând a baza triunghiului. Se aplică în triunghiul dreptunghic nou format de ipotenuză c funcția $\sin$ și se obține: $\sin \hat{B} = \frac{h}{c}$, de unde

$$h = c \cdot \sin \hat{B}$$

Deci

$$A_{ABC} = \frac{ah}{2} = \frac{ac \sin \hat{B}}{2}.$$

***Formula lui Heron** pentru calculul ariei unui triunghi

Teorema 1.2.7.2 Aria unui triunghi ABC este dată de formula

$$A_{\text{triunghi}} = \sqrt{p(p-a)(p-b)(p-c)},$$

unde p este semiperimetrul triunghiului, adică $2p = a + b + c$.

Demonstrație: Fie ABC un triunghi cu laturile a , b , respectiv c și fie h înălțimea AD corespunzătoare laturii a (figura 1.18).

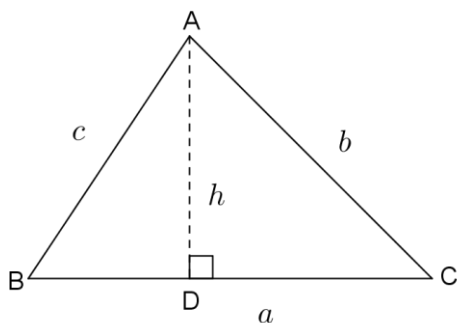

Figura 1.18

Se aplică teorema lui Pitagora generalizată pentru latura c în triunghiul ABC și se obține:

$$c^2 = a^2 + b^2 - 2ab \cdot \cos \hat{C} \quad (1)$$

Se exprimă $\cos \hat{C}$ în triunghiul dreptunghic ADC , și se obține: $\cos \hat{C} = \frac{DC}{b}$ (2)

Din teorema lui Pitagora în triunghiul dreptunghic ADC rezultă: $AD^2 = AC^2 - DC^2$ (3)

Se înlocuiește (2) în (1) și se obține:

$$c^2 = a^2 + b^2 - 2a \cdot DC \Rightarrow DC = \frac{a^2 + b^2 - c^2}{2a} \quad (4)$$

Cu notațiile specificate, din relațiile (3) și (4) se deduce $h^2 = b^2 - \left(\frac{a^2 + b^2 - c^2}{2a}\right)^2$. Se aduce la același numitor și se aplică diferența de pătrate și se obține:

$$h^2 = \frac{1}{4a^2} (2ab - a^2 - b^2 + c^2)(2ab + a^2 + b^2 - c^2)$$

De aici rezultă $h = \frac{2}{a} \sqrt{p(p-a)(p-b)(p-c)}$.

Se folosește ultima egalitate și formula $A_{\text{triunghi}} = \frac{ah}{2}$, unde a este baza triunghiului ABC și rezultă

$$A_{\text{triunghi}} = \sqrt{p(p-a)(p-b)(p-c)}.$$

Calculul ariei unui triunghi folosind lungimile laturilor și lungimea razei
cercului circumscris triunghiului

Teorema 1.2.7.3 Aria unui triunghi este egală cu raportul dintre produsul lungimilor laturilor triunghiului și de patru ori raza cercului circumscris triunghiului.

$$A_{\text{triunghi}} = \frac{abc}{4R}$$

Demonstrație: Fie ABC un triunghi cu laturile a, b , respectiv c și cu înălțimea h corespunzătoare laturii a . Fie O centrul cercului circumscris triunghiului ABC , iar R raza cercului (figura 1.19).

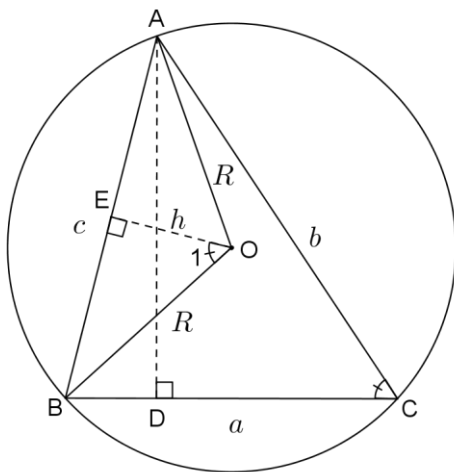

Figura 1.19

Deoarece unghiurile AOB și ACB subîntind același arc de cerc, $m(\sphericalangle C) = m(\sphericalangle BOE)$.

Se calculează $\sin \hat{C}$, respectiv $\sin \hat{O}_1$ în triunghiurile ADC , respectiv BEO și se obține

$\sin \hat{C} = \frac{h}{b}$, respectiv $\sin \hat{O}_1 = \frac{\frac{c}{2}}{R} = \frac{c}{2R}$. Se egalează cele două relații și se deduce $h = \frac{bc}{2R}$.

Din teorema 1.2.5.1 se deduce: $A_{\text{triunghi}} = \frac{ah}{2}$, unde a este baza triunghiului ABC .

Din ultimele două relații rezultă că $A_{\text{triunghi}} = \frac{abc}{4R}$.

1.2.8 Proprietăți remarcabile deduse din formulele de arie ale triunghiului

Proprietatea 1.2.8.1 Dacă două triunghiuri au un unghi congruent sau suplementar atunci raportul ariilor lor este egal cu raportul produselor lungimilor laturilor care formează unghiurile respective. (figura 1.20)

$$\frac{A_1}{A_2} = \frac{a_1 c_1}{a_2 c_2}, \text{ respectiv } \frac{A_1}{A_3} = \frac{a_1 c_1}{a_3 c_3}.$$

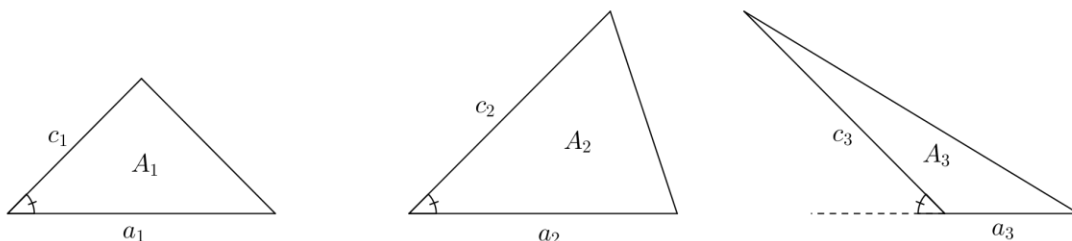

Figura 1.20

Acest rezultat se deduce imediat aplicând teorema 1.2.7.1.

Un caz particular al acestei proprietăți este și următoarea proprietate:

Proprietatea 1.2.8.2 Raportul ariilor a două triunghiuri asemenea este egal cu pătratul raportului lor de asemănare.

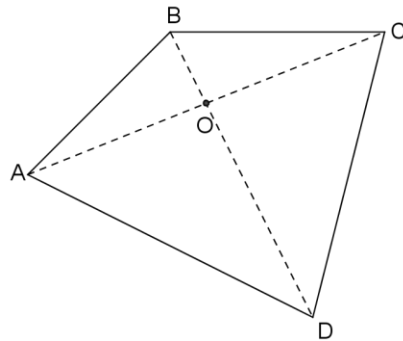
1.2.9 Aria patrulaterului convex

Teorema 1.2.9.1 Aria unui patrulater convex este egală cu suma ariilor a două triunghiuri în care se descompune.

Demonstrație: Fie $ABCD$ un patrulater convex și fie O punctul de intersecție al diagonalelor lui, ca în figura 1.21.

Figura 1.21

Conform axiomei de aditivitate a ariei se obține:

$$A_{ABC} = A_{ABO} + A_{BCO} \text{ și } A_{BAD} = A_{ABO} + A_{ADO}$$

respectiv

$$A_{ADC} = A_{ADO} + A_{CDO} \text{ și } A_{BCD} = A_{ADO} + A_{BCO}.$$

Se însumează relațiile de mai sus și se obține:

$$A_{ABC} + A_{ADC} = A_{ABD} + A_{BCD} = A_{ABCD}.$$

1.2.10 Aria paralelogramului

Teorema 1.2.10.1 Aria unui paralelogram este produsul unei baze cu înălțimea corespunzătoare ei.

Demonstrație: Fie A aria paralelogramului (figura 1.22).

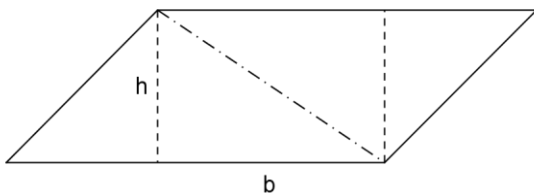

Figura 1.22

Diagonala împarte paralelogramul în două triunghiuri cu aceeași bază b și cu aceeași înălțime h . Conform axiomei de adunare a ariilor,

$$A = \frac{bh}{2} + \frac{bh}{2} = bh.$$

1.2.11 Aria rombului

Teorema 1.2.11.1 Aria unui romb este egală cu semiprodusul lungimilor diagonalelor lui.

$$A_{\text{romb}} = \frac{D \cdot d}{2}$$

Demonstrație: Se notează cu A aria rombului (figura 1.23) cu D diagonala mare respectiv cu d diagonala mică.

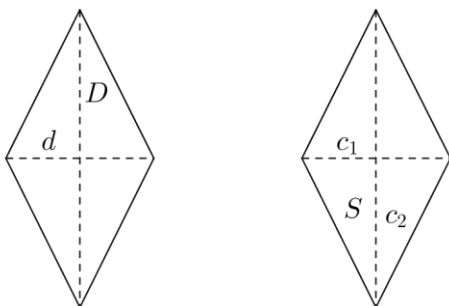

Figura 1.23

Din proprietățile rombului se deduce că diagonalele sale sunt perpendiculare și se întretaie în părți congruente, deci rombul se poate descompune în patru triunghiuri dreptunghice congruente. Se notează cu S aria unui triunghi dreptunghic.

Conform axiomei de adunare a ariilor,

$$A = 4 \cdot S. \quad (1)$$

Conform teoremei 1.2.6.1

$$S = \frac{c_1 c_2}{2} = \frac{\frac{D}{2} \cdot \frac{d}{2}}{2} \quad (2)$$

Înlocuind (2) în (1) se obține

$$A = \frac{D \cdot d}{2}.$$

Observația 1.2.11.2 Aria rombului se poate calcula și cu formula ariei paralelogramului (deoarece rombul este un paralelogram particular). Obținem atunci: $A_{\text{romb}} = \frac{b \cdot h}{2}$

1.2.12 Aria trapezului:

Teorema 1.2.12.1 Aria unui trapez este jumătate din produsul înălțimii sale cu suma bazelor sale.

$$A_{\text{trapez}} = \frac{(b + B) \cdot h}{2}$$

Demonstrație: Fie un trapez cu baza mare B , baza mică b , iar înălțimea h (figura 1.24).

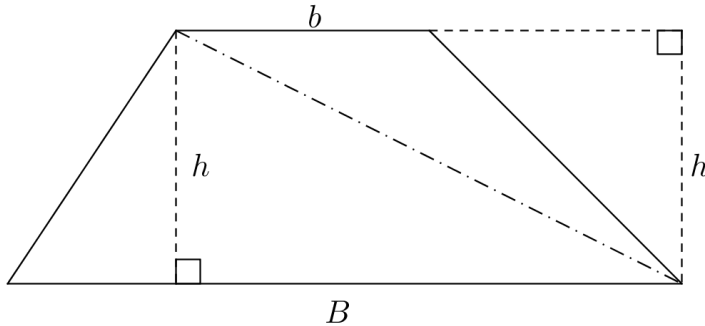

Figura 1.24

Diagonala trapezului împarte trapezul în două triunghiuri cu bazele B și b și aceeași înălțime h . Conform axiomei de aditivitate a ariilor,

$$A_{\text{trapez}} = \frac{bh}{2} + \frac{Bh}{2} = \frac{(b + B) \cdot h}{2}.$$

1.2.13 Aria poligonului regulat, convex, cu n laturi, înscris într-un cerc de rază R

Definiția 1.2.13.1 Distanța de la centrul unui poligon regulat la o latură a sa se numește apotema poligonului și se notează cu a .

Teorema 1.2.13.2 Aria unui poligon regulat, convex, cu n laturi, înscris într-un cerc de rază R este jumătatea produsului dintre apotema și perimetrul său.

$$A_n = \frac{P \cdot a}{2}, \text{ unde } P \text{ este perimetrul iar } a \text{ este apotema.}$$

Demonstrație: Poligonul regulat, convex, cu n laturi, înscris într-un cerc de rază R se poate descompune în n triunghiuri isoscele congruente, care au laturile egale R , iar a treia latură l ca în figura 1.25.

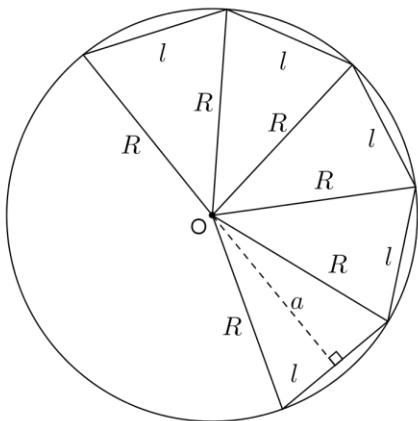

Figura 1.25

Se notează aria unui triunghi cu S . Conform axiomei de aditivitate a ariilor,

$$A_n = n \cdot S \quad (1)$$

Se aplică teorema 1.2.5.1 și se obține: $S = \frac{l \cdot a}{2}$ (2)

Se înlocuiește relația (2) în relația (1) și se deduce: $A_n = \frac{nl \cdot a}{2}$.

Se ține seama de definiția 1.1.2.2., și se obține

$$A_n = \frac{P \cdot a}{2}.$$

Teorema 1.2.13.3 Aria unui poligon regulat, convex, cu n laturi, înscris într-un cerc de rază R este jumătatea produsului dintre numărul laturilor, n , pătratul razei cercului circumscris, R^2 și $\sin \frac{2\pi}{n}$.

$$A_n = \frac{n \cdot R^2 \cdot \sin \frac{2\pi}{n}}{2}.$$

Demonstrație: Se folosește aceeași descompunere a poligonului ca în demonstrația de mai sus și aceleași notații. Triunghiurile isoscele congruente, care au laturile egale R au măsura unghiului de la vârf de $\frac{2\pi}{n}$. Aria unui triunghi se calculează folosind teorema 1.2.7.1 și se obține:

$$S = R^2 \sin \frac{2\pi}{n} \quad (2')$$

Se înlocuiește relația (2') în relația (1) și se obține:

$$A_n = \frac{n \cdot R^2 \cdot \sin \frac{2\pi}{n}}{2}.$$

Consecința 1.2.13.4 Aria unui hexagon regulat este jumătatea produsului pătratului razei cercului circumscris și $3\sqrt{3}$ (figura 1.26).

$$A_{\text{hexagon}} = \frac{3R^2\sqrt{3}}{2}$$

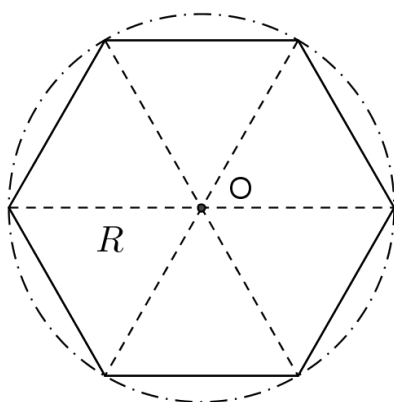

Figura. 1.26

Această relație se deduce imediat din teorema 1.2.13.3 dându-i lui n valoarea 6.

Observația 1.2.13.5 Dacă se înlocuiește valoarea lui n cu valorile 3,4,5,6,7,8,9 respectiv 10, se obțin formulele de arie pentru următoarele poligoane regulate: triunghi echilateral, pătrat, pentagon regulat, hexagon regulat, heptagon regulat, octogon regulat, nonagon regulat, respectiv decagon regulat.

1.2.14 Aria discului

Definiția 1.2.14.1 Mulțimea punctelor unui cerc reunită cu interiorul cercului se numește disc de centru O și rază R (figura 1.27).

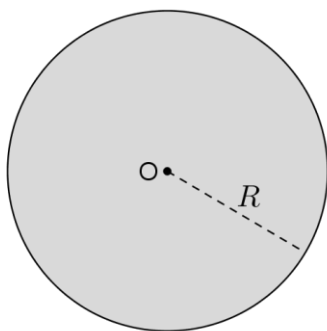

Figura 1.27

Definiția 1.2.14.2 Aria unui disc este limita ariilor poligoanelor regulate înscrise în el.

$$A_n \rightarrow A_{disc}.$$

Teorema 1.2.14.3 Aria unui disc de rază R este πR^2 .

$$A_{disc} = \pi R^2$$

Demonstrație: Se consideră un poligon regulat cu n laturi înscris în cercul de rază R . Fie L lungimea cercului. Apotema a este mereu mai mică decât raza R , deoarece cateta unui triunghi dreptunghic este mai mică decât ipotenuza. Diferența dintre apotamă și rază este foarte mică atunci când n este foarte mare. Așadar,

$$a \rightarrow R \quad (1)$$

Prin definiția lungimii cercului, avem

$$P \rightarrow L \quad (2)$$

Din (1) și (2) se deduce $\frac{1}{2}aP \rightarrow \frac{1}{2}RL$. Conform teoremei 1.2.13.2, $A_n = \frac{P \cdot a}{2}$. Așadar,

$A_n \rightarrow \frac{1}{2}RL$. Din definiția 1.2.14.2 rezultă că $A_n \rightarrow A_{disc}$. Deci $A_{disc} = \frac{1}{2}RL$. Cum $L = 2\pi R$,

avem

$$A_{disc} = \frac{1}{2}R \cdot 2\pi R = \pi R^2.$$

1.2.15 Aria sectorului de cerc

Definiția 1.2.15.1 Fie AB un arc al unui cerc de centru O și rază R . Reuniunea tuturor segmentelor OP , unde P este un punct oarecare pe arc, se numește sector. AB se numește arcul sectorului, iar R , raza lui.

Observația 1.2.15.2 Aria unui sector se definește prin același raționament din paragraful 1.2.14.

Teorema 1.2.15.3 Aria unui sector este jumătate din produsul razei lui cu lungimea arcului său.

$$A_{sector} = \frac{1}{2}RL, \text{ unde } L \text{ este lungimea arcului}$$

Demonstrație: Aria unui sector, într-un cerc de rază R , este proporțională cu lungimea arcului. Când arcul este întreg cercul, aria este $\pi R^2 = \frac{1}{2} RL_c$, unde $L_c = 2\pi R$. Așadar, pentru un sector cu

arcul de lungime L , avem $\frac{A_{\text{sector}}}{L} = \frac{\frac{1}{2} L_c R}{L_c}$, deci $A_{\text{sector}} = \frac{1}{2} RL$.

Teorema 1.2.15.4 Dacă un sector are raza R și arcul de măsură n , atunci aria sa este

$$A_{\text{sector}} = \frac{n\pi R^2}{360}.$$

Demonstrație: Se înlocuiește în relația teoremei de mai sus relația teoremei 1.1.4.3, și se obține

$$A_{\text{sector}} = \frac{1}{2} RL = \frac{1}{2} R \cdot \frac{\pi R n}{180} = \frac{n\pi R^2}{360}.$$

Bibliografie

- [1] Andrica D., Varga C., Văcărețu D., ***Teme de geometrie***, Ed. Promedia Plus, Cluj Napoca, 1997
- [2] Bell ș.a., ***Arie, masă, volum***, București, EDP, 1981
- [3] Brânzei D., Anița S., Anița A., ***Competență și performanță în geometrie- vol.1***, Edit. Paralela 45, Pitești, 1999
- [4] Brânzei D., Brânzei R., ***Metodica predării matematicii***, Editura Paralela 45, Pitesti, 2000
- [5] Brânzei D., Onofras E., Anița S., Isvoranu G., ***Bazele raționamentului geometric***, Editura Academiei, Bucuresti, 1983
- [6] Constantinescu L., Petrișor C., ***Geometrie, manual clasa a IX-a***, Editura Didactica si Pedagogica, București, 1968
- [7] Cuculescu I., ***Olimpiadele internationale de matematica ale elevilor***, Ed. Tehnică, Bucuresti, 1984
- [8] Draghicescu I.C., Masgras V., ***Probleme de geometrie***, Ed. Tehnică, Bucuresti, 1987
- [9] Galbură G., Rado F., ***Geometrie***, Editura Didactica si Pedagogica, București, 1979
- [10] Hollinger A., ***Probleme de geometrie pentru clasele VI-VII***, Editura Didactica si Pedagogica, Bucuresti, 1982

- [11] Iaglom A. M., Iaglom I.M., *Probleme neelementare tratate elementar*, Ed. Tehnică, Bucuresti
- [12] Kolmogorov A. N. ș.a., *Algebră și elemente de analiză X-XI*, Chișinău, Ed. Lumina, 1991
- [13] Litografia UBB, Cluj-Napoca, 1979
- [14] Manualele de geometrie pentru gimnaziu si liceu, editii de dupa 1982
- [15] Manualul de geometrie pentru clasele VII-IX, elaborat de A.V. Pogorelov și tradus în limba română pentru școlile din Republica Moldova de I. Goian și I. Chitoroagă, 1990

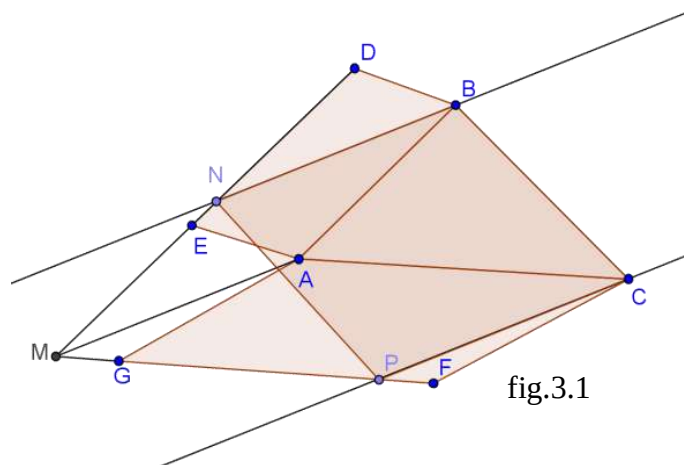
REZOLVAREA PROBLEMELOR CU METODA SINTEZEI

Problema 1. În exteriorul triunghiului ABC construim paralelogramele $ABDE$ respectiv $ACFG$.

Dreptele DE și FG se intersectează în punctul M , prin punctele B și C se duce câte o dreaptă paralelă la dreapta AM , acestea intersectează dreapta DE în punctul N respectiv dreapta FG în punctul P .

- Să se arate că patrulaterul $BCPN$ este paralelogram.
- Demonstrați că $A_{BCPN} = A_{ABDE} + A_{ACFG}$

Matlap, 2011

Demonstrație:

- $NB \parallel MA$ și $AB \parallel ED \Rightarrow BAMN$ paralelogram
 $PC \parallel MA$ și $AC \parallel GF \Rightarrow CAMP$ paralelogram

Deci $NB \parallel PC$ și $(NB) \equiv (PC) \Rightarrow BCPN$ paralelogram ceea ce trebuia dovedit

- Fie $MA \cap BC = \{Q\}$, $MA \cap NP = \{S\} \Rightarrow BNSQ$ paralelogram, respectiv $PCQS$ paralelogram.

$$A_{BCPN} = A_{BQSN} + A_{PCQS} = NB \cdot d(BN, QS) + PC \cdot d(PC, QS) = A_{BNMA} + A_{CPMA} = A_{ABDE} + A_{ACFG}$$

ceea ce trebuia dovedit

Problema 2. Fie un triunghi dreptunghic AOC cu $\angle AOC = 90^\circ$, $B \in (AC)$, astfel încât $\angle AOB = 30^\circ$. Să se arate că:

$$OA \cdot \left(\frac{2}{OB} - \frac{1}{OC} \right) = \sqrt{3}.$$

(Elemente de teorie matematică și probleme, N. Stancu, Buzău, 2007)

Demonstrație:

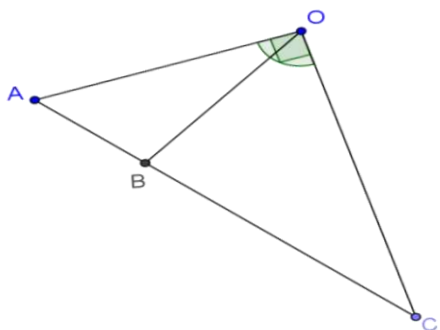

Fig. 3.2

$$\begin{aligned} \text{Avem: } \text{Aria}(\triangle OAB) + \text{Aria}(\triangle OBC) &= \text{Aria}(\triangle OAC) \Rightarrow \frac{OA \cdot OB \cdot \sin 30^\circ}{2} + \frac{OB \cdot OC \cdot \sin 60^\circ}{2} = \frac{OC \cdot OA \cdot \sin 90^\circ}{2} \Rightarrow \\ \Rightarrow OA \cdot OB \cdot \frac{1}{2} + OB \cdot OC \cdot \frac{\sqrt{3}}{2} &= OA \cdot OC \quad / : (OB \cdot OC) \Rightarrow \frac{OA}{2OC} + \frac{\sqrt{3}}{2} = \frac{OA}{OB} \Rightarrow OA \cdot \left(\frac{2}{OB} - \frac{1}{OC} \right) = \sqrt{3}. \end{aligned}$$

Problema 3. Se consideră triunghiul isoscel ABC cu $m(\angle BAC) = 150^\circ$ și M mijlocul lui AB . Să se arate că aria triunghiului ABC este egală cu aria pătratului $AMPQ$. (Fig 3.3)

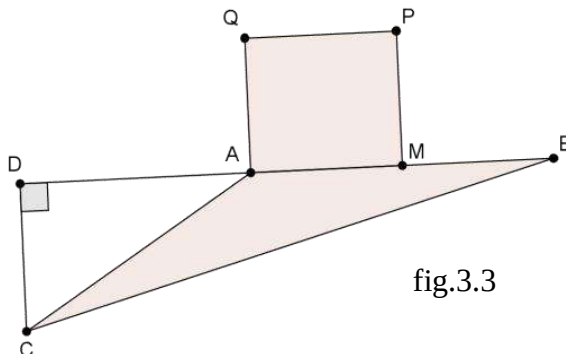

fig.3.3

Soluție. Din datele problemei rezultă că $m(\angle ABC) = m(\angle ACB) = 15^\circ$. Dacă $AM=a$ atunci $AB=AC=2a$. Considerăm $D \in AB$ astfel încât $m(\angle CDB) = 90^\circ$ deci, $m(\angle CAD) = 30^\circ$ și $CD=a$. Aplicăm teorema lui Pitagora în triunghiul ADC și obținem $AD=a\sqrt{3}$. În continuare calculăm

$$\text{Aria}(\triangle ABC) = \text{Aria}(\triangle BDC) - \text{Aria}(\triangle ADC) = \frac{(2a + a\sqrt{3}) \cdot a}{2} - \frac{a\sqrt{3} \cdot a}{2} = a^2 = \text{Aria}(\triangle AMPQ) \quad \text{ceea ce trebuia demonstrat.}$$

Problema 4. Să se calculeze perimetrul și aria unui triunghi dreptunghic ale cărui laturi sunt numere naturale și verifică relațiile: $\frac{\sqrt{c^2}}{ab} + \frac{1}{a} + \frac{1}{b} = 1$,

(Elemente de teorie matematică și probleme, N. Stancu, Buzău, 2007)

Soluție. Ecuația este echivalentă cu (1) $\sqrt{a^2 + b^2} + a + b = ab$. Din ipoteză avem:

$$(2) \sqrt{a^2 + b^2} \in \mathbb{Z}^+ \Leftrightarrow \begin{cases} a = x^2 - y^2, x^2 > y^2 \\ b = 2xy \\ x, y \in \mathbb{N} \end{cases}.$$

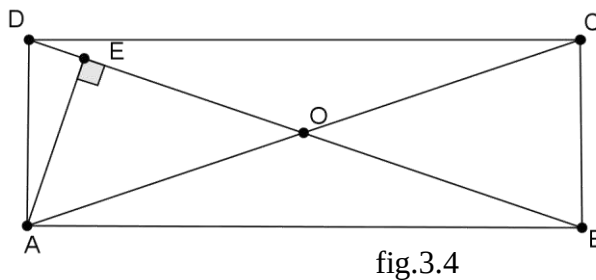
Din (1) și (2) $\Rightarrow y(x - y) = 1 \Rightarrow x_1 = 2, y_1 = 1$ sau $x_2 = -2, y_2 = -1 \Rightarrow a = 3$ și $b = 4$.

Ipotenuza triunghiului este $c=5$, deci perimetrul este $12u$ și aria $6u^2$.

Problema 5. Se consideră dreptunghiul ABCD în care $m(\angle ADB) = 75^\circ$ și $\{O\} = AC \cap BD$. Să se arate că aria dreptunghiului ABCD este egală cu aria pătratului DOMN, unde M și N sunt puncte în exteriorul dreptunghiului ABCD.

(Elemente de teorie matematică și probleme, N. Stancu, Buzău, 2007)

Soluție.

Construim $AE \perp BD$ și considerăm $AE=a$. Deoarece într-un triunghi dreptunghic care are un unghi de 15° înălțimea corespunzătoare unghiului drept este un sfert din ipotenuză, avem că $BD = 4a$. În continuare

$$\text{Aria}(\text{ABCD}) = 2\text{Aria}(\text{BAD}) = 2 \cdot \frac{BD \cdot AE}{2} = a \cdot 4a = 4a^2 \quad (1)$$

$$\text{Aria}(\text{DOMN}) = DO^2 = (2a)^2 = 4a^2 \quad (2)$$

Din relațiile (1) și (2) rezultă ceea ce trebuia demonstrat.

Problema 6. Să se arate că dacă laturile unui triunghi dreptunghic sunt numere naturale atunci aria și semiperimetrul acestuia sunt numere naturale.

(Elemente de teorie matematică și probleme, N. Stancu, Buzău, 2007)

Soluție. Într-un triunghi dreptunghic avem : $b^2 + c^2 = a^2 \Leftrightarrow (b+c)^2 - 2bc = a^2 \Leftrightarrow$

$$\Leftrightarrow 2bc = (b+c)^2 - a^2 \Leftrightarrow (*)bc = \frac{(b+c+a)(b+c-a)}{2}.$$

Însă produsul bc este număr natural, rezultă atunci că produsul :

$(b+c+a)(b+c-a)$ trebuie să fie divizibil cu 2, adică unul din factorii $(b+c+a)$, sau $(b+c-a)$ trebuie să fie par .Fie k un număr natural :

(1) Să presupunem că $b+c+a = 2k \Rightarrow b+c-a = 2(k-a)$, și prin urmare din $(*) \Rightarrow$

$$bc = 2k(k-a) = \text{par} \Rightarrow \begin{cases} S = \frac{bc}{2} = k(k-a) \in N \\ p = \frac{a+b+c}{2} = k \in N \end{cases},$$

(2) Să presupunem că $b+c-a = 2k \Rightarrow b+c+a = 2(k+a)$, și prin urmare din

$$(*) \Rightarrow bc = 2k(k+a) = \text{par} \Rightarrow \begin{cases} S = \frac{bc}{2} = k(k+a) \in N \\ p = \frac{a+b+c}{2} = k+a \in N \end{cases}$$

Din (1) și (2) rezultă că în ambele cazuri aria și semiperimetrul sunt numere naturale.

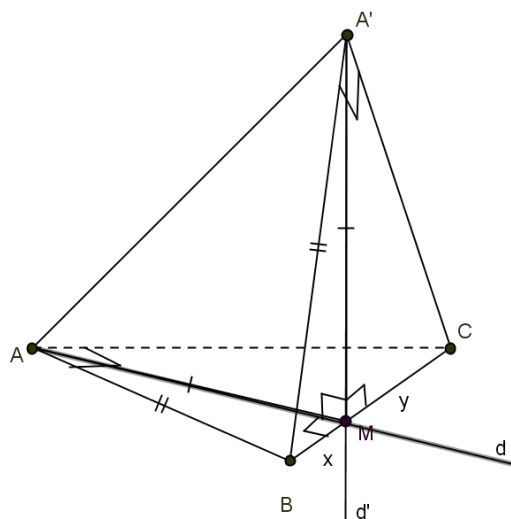
Problema 7. Pe segmentul $[BC]$ de lungime 2013 se consideră punctul M astfel încât lungimile segmentelor BM și CM sunt numere raționale. Prin M se duc două drepte d și d' perpendiculare pe BC și perpendiculare între ele. Fie punctul $A \in d$ și $A' \in d'$ astfel încât triunghiurile ABC și $A'BC$ sunt dreptunghice în A și respectiv A' . (Fig. 3.5)

a) Arătați că $\triangle ABC \equiv \triangle A'BC$;

b) Câte posibilități de alegere a punctului M există astfel încât aria triunghiului AMA' să fie număr natural?

(Concursul internațional David Hrimiuc, Ediția a X-a, 2013)

fig 3.5

Soluție. a) $BC = 2013$. Notăm $BM = x$, $MC = y$, $x, y \in \mathbb{Q}_+^*$.

Aplicând teorema înălțimii în $\triangle ABC$ și în $\triangle A'BC$ obținem

$$AM = \sqrt{xy}, \text{ respectiv } A'M = \sqrt{xy}, \text{ deci } AM = A'M.$$

Avem $\triangle AMB \equiv \triangle A'MB$ (C.C.) $\Rightarrow [AB] = [A'B]$ și atunci avem $\triangle ABC \equiv \triangle A'BC$ (C.I.)

$$\text{b) } A_{AMA'} = \frac{AM \cdot A'M}{2} = \frac{xy}{2} \in \mathbb{N}^* \Rightarrow xy \in \mathbb{N}^*.$$

Avem $x, y \in \mathbb{Q}_+^*$, $x + y = 2013$, $xy \in \mathbb{N}^*$ și vom arăta că $x, y \in \mathbb{N}^*$.

Fie $x = \frac{a}{b}$, $y = \frac{c}{d}$, $a, b, c, d \in \mathbb{N}^*$ cu $(a, b) = 1$, $(c, d) = 1$.

$$\text{Atunci } \frac{a}{b} + \frac{c}{d} = 2013 \in \mathbb{N} \Rightarrow \frac{ad+bc}{bd} \in \mathbb{N} \Rightarrow bd \mid (ad+bc).$$

Cum b/bd și d/bd deducem că $b/(ad+bc)$ și $d/(ad+bc)$. Din $b/(ad+bc)$ și $b/bc \Rightarrow b/ad$, dar $(a,b)=1 \Rightarrow b/d$ (1).

Din $d/(ad+bc)$ și $d/ad \Rightarrow d/bc$, dar $(c,d)=1 \Rightarrow d/b$ (2). Din (1) și (2) obținem $b=d$.

Atunci $x = \frac{a}{b}$, $y = \frac{c}{b} \Rightarrow xy = \frac{ac}{b^2} \in \mathbb{N} \Rightarrow b^2/ac$, dar $(a,b)=1$, $(c,b)=1 \Rightarrow b^2=1 \Rightarrow b=1$ (pentru că $b \in \mathbb{N}^*$). Atunci $x=a$, $y=c$ cu $a, c \in \mathbb{N}^* \Rightarrow x, y \in \mathbb{N}^*$.

Din $x, y \in \mathbb{N}^*$ cu $x+y=2013 \Rightarrow (x,y) \in \{(1,2012), (2,2011), \dots, (2012,1)\}$ și fiecare pereche verifică $\frac{xy}{2} \in \mathbb{N}^*$ deoarece unul din numerele x, y este par. Atunci M poate fi ales în 2012 moduri și anume pentru fiecare $x \in \{1, 2, 3, \dots, 2012\}$.

Problema 8. În figura de mai jos (Fig. 3.6) este reprezentat un parc sub formă de dreptunghi cu lățimea egală cu $20m$ și lungimea egală cu dublul lățimii. În parc se amenajează patru semicercuri cu flori, astfel încât mijlocul fiecărei laturi a dreptunghiului este centrul unui semicerc, iar în rest se seamănă gazon (porțiunea hașurată).

- Calculați suprafața parcului exprimată în ari.
- Arătați că suprafața semănată cu gazon este mai mare de $1,7$ ari. ($3,14 < \pi < 3,15$)
- O albină zboară în linie dreaptă de pe o floare aflată în punctul D, pe o floare aflată în punctul N, apoi tot în linie dreaptă pe o floare aflată în punctul C. Calculați sinusul unghiului DNC.

(Olimpiada Satelor, Clasa a VIII-a, Ediția 2016)

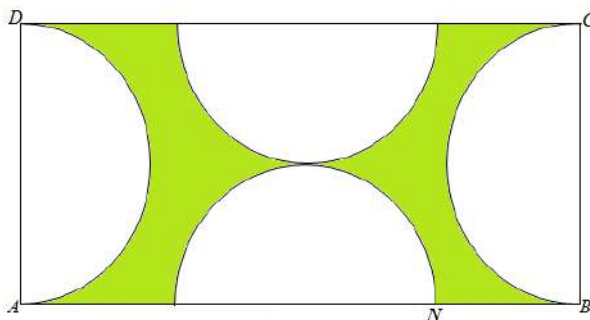

fig.3.6

Soluție:

$$\begin{aligned} \text{a)} \quad L &= 2 \cdot l = 2 \cdot 20m = 40m \\ A &= L \cdot l = 40 \cdot 20 = 800m^2 \\ A &= 8ari \end{aligned}$$

$$\text{b)} \quad A_{\text{gazon}} = A_{ABCD} - 2 \cdot A_c$$

$$BC = 20m \Rightarrow R = 10m$$

$$A_c = \pi R^2 = 100\pi$$

$$A_{gazon} = A_{ABCD} - 2 \cdot A_c = 800 - 200\pi > 800 - 200 \cdot 3,15 = 800 - 630 = 170m^2 = 1,7ari$$

$$c) A_{ADNC} = \frac{CD \cdot BC}{2} = \frac{40 \cdot 20}{2} = 400dm^2$$

Din T.P. obținem $DN = 10\sqrt{13}$ iar din T.P. obținem $NC = 10\sqrt{5}$

$$A_{ADNC} = \frac{DN \cdot NC \cdot \sin(\hat{DNC})}{2}, \text{ iar de aici găsim: } \sin(\hat{DNC}) = \frac{8}{\sqrt{65}} = \frac{8\sqrt{65}}{65}.$$

Problema 9. Figura de mai jos reprezintă schița unei grădini dreptunghiulare în care sunt plantate flori în trei zone, una în formă de cerc și două în formă de semicerc, care intersectează laturile [AD] și [BC] doar în punctele A, B, C, D, E și F. Zona circulară intersectează cele două zone semicirculare doar în punctele M și N. Se știe că $AB = 16$ m. (fig. 3.12)

a) O albină așezată pe o floare situată în mijlocul diametrului [AB] zboară în linie dreaptă mai întâi până la o floare situată în punctul M, apoi mai departe, tot în linie dreaptă, până la o floare situată în punctul D. Calculați distanța parcursă de albină.

b) Calculați aria suprafeței din grădină plantată cu flori.

c) Arătați că aria suprafeței reprezentată de porțiunea hașurată este mai mică decât 111 .

$$(3,14 < \pi < 3,15).$$

(Evaluarea Națională, clasa 8-a, 2011)

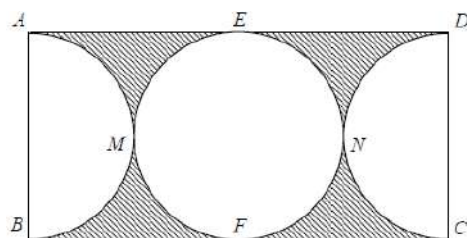
Fig. 3.12

Rezolvare:

a) $OM = 8$,
[AB]

$$MD = \sqrt{8^2 + 24^2} = 8\sqrt{10}m$$

Distanța parcursă de albină este de $(8 + 8\sqrt{10})m$

unde O este mijlocul diametrului

- b) Sunt 2 cercuri fiecare cu raza $r = 8\text{m}$

Aria suprafeței plantate cu flori este egală cu $A = 2\pi r^2 = 128\pi \text{ m}^2$

- c) Aria dreptunghiului este egală cu 512m^2 Aria porțiunii hașurate este egală cu $128 \cdot (4 - \pi) \text{ m}^2$

$$\pi > 3,14 \text{ deci } 4 - \pi < 0,86 ,$$

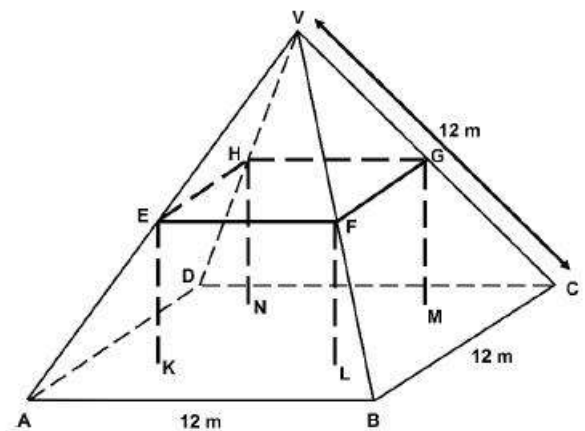
$$128 \cdot (4 - \pi) < 111.$$

Problema 10. În fotografia de mai jos (fig. 3.13) este o casă țărănească cu acoperișul în formă de piramidă patrulateră regulată. În dreapta acesteia este modelul matematic al acoperișului, în care au fost adăugate măsurătorile. Podeaua mansardei ABCD are forma unui pătrat cu latura de 12 m. Bârnele care susțin acoperișul formează o prismă patrulateră regulată KLMNEFGH. E este mijlocul lui [AV] și toate muchiile piramidei au lungimea de 12 m. (Fig. 2.17) Se cer:

- Calculați suprafața podelei mansardei.
- Determinați volumul prismei KLMNEFGH.

(Simularea Examenului Național de clasa VIII-a, Ilfov, 2013)

Fig. 3.13

Rezolvare:

a) $ABCD$ pătrat $\Rightarrow A = 12^2 = 144\text{m}^2$

- b) În triunghiul VAB, EF linie mijlocie.

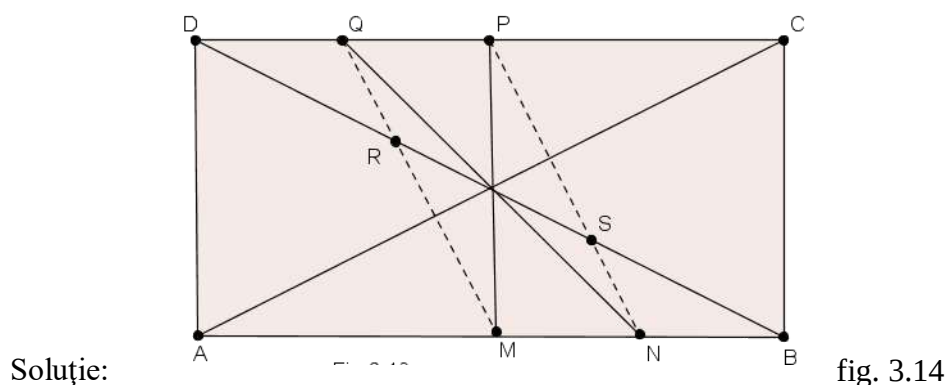
Aplicând teoremei lui Pitagora, aflăm VO.

În triunghiul VAO, EK este linie mijlocie. Finalizare: $V = 108\text{m}^3$.

Problema 11. În dreptunghiul ABCD se știe că punctele M, N, P, Q sunt mijloacele segmentelor [AB], [MB], [CD], respectiv [PD]. (fig. 3.14) Arătați că:

- Patrulaterul MNPQ este paralelogram;
- Segmentele [DR], [RS] și [SB] sunt congruente, unde $\{R\} = BD \cap MQ$ și $\{S\} = DB \cap PN$;
- Segmentele [AC], [BD], [MP], respectiv [QN] au același mijloc;
- $A_{ABCD} = 8A_{MPQ}$.

(Concursul “Numerus”, Cls. VII-a, Ediția a X-a, Târgu Mureș, 2011)

a) $[QP] \equiv [MN]$ și $[QP] \parallel [MN] \Rightarrow MNPQ$ paralelogram

b) Din R.T.L.M. avem : R și S mijloacele laturilor [DS], respectiv [BR] $\Rightarrow [DR] \equiv [RS] \equiv [SB]$

c) PM axa de simetrie, O centru de simetrie pentru ABCD implică că [AC], [BD], [PM] au același mijloc.

[QN], [PM] diagonale în paralelogramul MNPQ, O mijlocul [QN]

d) $A_{\triangle PMN} = \frac{PM \cdot MN}{2}$, În final găsim $A_{ABCD} = 8A_{MPQ}$

Concluzii

Există o varietate atât de mare de probleme de geometrie încât nu există indicații generale pentru rezolvarea lor. Fiecare problemă de geometrie necesită o abordare specifică, care poate depăși cunoștințele primite în școală. Pentru a le rezolva, este necesar să avem o anumită deprindere în rezolvarea problemelor, o gândire logică bine dezvoltată și o doză de creativitate.

Pe parcursul cercetărilor efectuate pentru această lucrare, am constatat că există câteva reguli elementare care pot fi ghiduri în rezolvarea corectă a problemelor de geometrie:

- Înțelegerea corectă a enunțului problemei și construirea corectă a figurii geometrice corespunzătoare.
- Asimilarea clară a cerințelor problemei, evidențiind diferența între informațiile oferite și ceea ce este solicitat.
- Cunoașterea și aplicarea corectă a unor noțiuni și formule matematice specifice.
- Dezvoltarea unor raționamente noi bazate pe axiome și definiții.
- Identificarea relațiilor între diferitele elemente ale figurilor geometrice și exprimarea lor

Bibliografie

- [1] Andrica D., Varga C., Văcărețu D., ***Teme de geometrie***, Ed. Promedia Plus, Cluj Napoca, 1997
- [2] Bell ș.a., ***Arie, masă, volum***, București, EDP, 1981
- [3] Brânzei D., Anița S., Anița A., ***Competență și performanță în geometrie- vol.1***, Edit. Paralela 45, Pitești, 1999
- [4] Brânzei D., Brânzei R., ***Metodica predării matematicii***, Editura Paralela 45, Pitesti, 2000
- [5] Brânzei D., Onofras E., Anița S., Isvoranu G., ***Bazele raționamentului geometric***, Editura Academiei, Bucuresti, 1983
- [6] Constantinescu L., Petrișor C., ***Geometrie, manual clasa a IX-a***, Editura Didactica si Pedagogica, București, 1968
- [7] Cuculescu I., ***Olimpiadele internationale de matematica ale elevilor***, Ed. Tehnică, Bucuresti, 1984
- [8] Draghicescu I.C., Masgras V., ***Probleme de geometrie***, Ed. Tehnică, Bucuresti, 1987
- [9] Galbură G., Rado F., ***Geometrie***, Editura Didactica si Pedagogica, București, 1979
- [10] Hollinger A., ***Probleme de geometrie pentru clasele VI-VII***, Editura Didactica si Pedagogica, Bucuresti, 1982
- [11] Iaglom A. M., Iaglom I.M., ***Probleme neelementare tratate elementar***, Ed. Tehnică, Bucuresti
- [12] Kolmogorov A. N. ș.a., ***Algebră și elemente de analiză X-XI***, Chișinău, Ed. Lumina, 1991
- [13] Litografia UBB, Cluj-Napoca, 1979
- [14] Manualele de geometrie pentru gimnaziu si liceu, editii de dupa 1982
- [15] Manualul de geometrie pentru clasele VII-IX, elaborat de A.V. Pogorelov și tradus în limba română pentru școlile din Republica Moldova de I. Goian și I. Chitoroagă, 1990
- [16] Mihaileanu N. N., ***Geometria în spațiu***, Manual pentru anul II liceu, Editura Didactica si Pedagogica, Bucuresti
- [17] Mihăileanu N. N., ***Lecții complementare de geometrie***, București, EDP, 1976

- [18] Mihaileanu N., *Complemente de geometrie sintetica*, Editura Didactica si Pedagogica, Bucuresti, 1965
- [19] Mihăileanu N., *Geometrie analitică, proiectivă și diferențială*, Editura Didactica si Pedagogica, București, 1971
- [20] Mihăileanu N.N., Neumann M., *Fundamentele geometriei*, Editura Didactica si Pedagogica, Bucuresti, 1973
- [21] Miron R., Brânzei O., *Fundamentele aritmeticii și geometriei*, București, Ed. Academiei Române, 1983
- [22] Miron R., *Geometrie elementară*, București, EDP, 1968
- [23] Moise E., Downs F., *Geometrie*, București, EDP, 1983
- [24] Moise E., *Geometrie elementară dintr-un punct de vedere superior*, București, EDP, 1980
- [25] Morozova E. A., Petrakov I.S., Skvortov V.A., *Olimpiadele internationale de matematica*, Ed. Tehnică, Bucuresti, 1978
- [26] Neagu G., *Metode de rezolvare a problemelor de matematica scolara evidentiata prin exemple*, Editura Plumb, Bacau, 1997

INFLUENȚELE JOCURILOR ASUPRA COPILULUI

Prof. Vasile TRANULEA

Școala Gimnazială „Panait Cerna” Cerna

Jocurile exercită o influență multilaterală și complexă asupra întregii personalități a copiilor.

Jocurile de mișcare exercită această influență în primul rând asupra motricității copiilor, dar ele se extind și asupra intelectului, esteticului, asupra aspectelor morale.

Dintre influențele fiziologice trebuie să arătăm în primul rând efectele pozitive pe care le au mișcărilor executate în jocuri asupra proceselor nervoase fundamentale, mai ales asupra proceselor de inhibiție condiționate și interne.

Pe această bază apare posibilitatea formării, consolidării și perfecționării stereotipului dinamic motric, deci a bazei fiziologice a deprinderilor, în condiții mereu schimbătoare. Aceste deprinderi, ca de exemplu: *mersul, alergarea, săritura, aruncarea, cățărarea, târâșul, echilibrul, elemente ușoare pe aparate de gimnastică*, în timpul jocului trebuie adaptate, modelate în funcție de cerințele concrete ale situației create. Acesta face pe copil să observe, să compare, să se gândească, să judece etc., solicitând și dezvoltând pe această cale plasticitatea sistemului nervos. Această plasticitate stă la baza posibilităților de transfer a deprinderii motrice în pricepere de mișcare, baza formării și consolidării altor mișcări mai complexe, calități superioare.

Paralel cu dezvoltarea unui număr mare de deprinderi și priceperi motrice și a unor calități intelectuale (gândirea, atenția, memoria, analiza și sinteza) se dezvoltă prin joc și calități motrice de bază, ca: viteza, forța și rezistența. Fără aceste calități nu se poate executa corect și aplica alergarea, aruncarea, cățărarea, sărituri etc. Mișcărilor dintr-un joc sunt întotdeauna compuse din variante ale mersului, alergării, săriturii, aruncării etc.. care trebuie folosite în condiții variate și care solicită calitățile fizice în cel mai înalt grad și simultan. Jocul oferă minunate ocazii de dezvoltare simultană a calităților fizice, în strânsă unitate cu formarea deprinderilor și priceperilor de mișcare.

Practica a dovedit că jocurile de mișcare, fiind activitățile dintre cele mai apropiate de mentalitatea copiilor, pot fi cele mai eficiente mijloace ale educației fizice școlare pentru dezvoltarea unor calități morale și de voință prețioase. Unele elemente ale spiritului colectiv (încadrarea în grup, urmărirea realizării unor scopuri comune, ajutor reciproc în muncă, bucuria succesei comune) pot fi dezvoltate în primul rând prin jocuri de mișcare.

Respectarea regulilor și a adversarilor în joc contribuie la formarea cinstei, sincerității, a modestiei și perseverenței, a curajului și hotărârii, a atitudinii disciplinate și civilizate. Jocul constituie o adevărată “școală” a voinței și a caracterului. Prin joc se dezvoltă multe sentimente pozitive, ca atașamentul față de colegi, clasă sau școală, dragoste față de munca în comun.

Spiritul de responsabilitate conferă o nota aparte relațiilor interpersonale. Cresc sociabilitatea și atracția pentru viața de colectiv, fondată pe aspirația spre independentă și pe conștiința de sine.

Modificările profunde care au loc la nivelul personalității imprimă jocului și distracției caracteristici specifice.

Jocul preadolescentului este dominat de prietenii legate cu colegii și de afectivitatea pe care o investește în orice activitate.

Preadolescentul manifesta tendința de integrare în colectivități echilibrate ca vârstă și ca posibilități de finalizare a etapelor jocului. În alegerea partenerilor de joacă predomina calități le de buni jucători, cele de simpatie având un caracter secundar. Aceasta dovedește un spirit de organizare dezvoltat, care se grefează pe capacitatea preadolescentului de a emite judecăți de valoare asupra partenerilor de joc.

Privit prin prisma funcției de integrare socială, jocul apare ca un prim factor de socializare. Faptul că toți participanții luptă pentru victoria echipei din care fac parte, duce la unire, contribuie la educarea responsabilității pentru execuția proprie, dar și pentru cea a colegilor.

Valoarea deosebită pe care o prezintă jocul pentru procesul de integrare motivează asimilarea lui ca mijloc al educației fizice și totodată, subordonarea lui acțiunii dirijate în vederea unei socializări optime.

Practicarea jocurilor mai oferă și avantajul mare că necesită terenuri și materiale care se pot procura și confecționa cu multă ușurință cu mijloace proprii.

La clasele primare jocurile de mișcare, pregătitoare și sportive constituie principalele activități globale, prin intermediul cărora se acționează pentru realizarea obiectivelor instructiv-educative ale educației fizice.

Cu toate acestea, analiza literaturii de specialitate demonstrează că în ceea ce privește practicarea jocurilor dinamice și sportive la lecțiile de educație fizică cu elevii claselor primare sunt destul de multe rezerve. Astfel, destul de rar se aplica în cadrul lecțiilor de educație fizică elemente din jocurile sportive de baza cum sunt fotbal, baschet, handbal, volei etc. Aplicarea elementelor tehnice din aceste jocuri va duce la o creștere esențială a eficacității lecțiilor de educație fizică privind dezvoltarea calități lor motrice, învățarea și perfecționarea deprinderilor și priceperilor motrice.

Jocurile de mișcare, bine organizate și cu un conținut corect, au influența educativă și formativă multilaterală asupra copiilor dacă sunt selecționate și dirijate, astfel încât să satisfacă varietatea intereselor și nevoilor de creștere și dezvoltare a acestora.

Luând în considerare toate aspectele arătate mai sus, se poate afirma că jocurile de mișcare trebuie folosite din plin în toate activitățile de educație fizică la clasele CP-IV.

Bibliografie

1. Aga Ghe., Marchitan A. – Jocul, bijuterie a educației fizice I-IV, Editura „Gheorghe Cârțu Alexandru”, Craiova, 1994
2. Badiu T., Ciorbă C. – Educația fizică a copiilor și școlarilor (metode și mijloace), Editura Garuda – Art, Chișinău, 1999

METODE INOVATIVE UTILIZATE ÎN ACTIVITATEA DIDACTICĂ

Prof. STELUȚA-RODICA ȚUIA, Liceul Tehnologic "Virgil Madgearu"

Prof. MARGARETA LESPEZEANU, Liceul Tehnologic "Virgil Madgearu"

Activitatea didactică necesită acțiune atât din partea profesorului cât și din partea elevului. Un cadru optim de predare-învățare-evaluare presupune ca profesorul să țină cont de anumite criterii în aplicarea metodelor moderne, inovative de învățare, cum ar fi: competențele care urmează a fi dezvoltate la elevi, resursele materiale accesibile, nivelul intelectual și capacitățile elevilor și gradul de complexitate al conținutului. Pentru ca procesul instructiv-educativ să se desfășoare într-un cadru activ-participativ, metodele inovative de predare-învățare-evaluare trebuie adaptate acestor criterii enunțate.

Metodele inovative de învățare sunt modalități moderne de stimulare a învățării și a dezvoltării personale, sunt instrumente didactice care stârnesc energiile creatoare către direcția propusă de elev, asigurând optimizarea demersului educațional. În același timp, metodele inovative sunt metode interactive care presupun acțiune atât din partea profesorului cât și din partea elevului, presupun o învățare prin comunicare, colaborare, schimb de idei, de opinii și argumente, creează situații de învățare centrate pe disponibilitatea și dorința de cooperare a elevilor, pe implicarea și interacțiunea lor directă în demersul didactic. Prin aplicarea metodelor inovative, îmbinate cu cele clasice se poate contribui la asigurarea unei bune calități în educație.

Prin utilizarea acestor metode elevii sunt permanent antrenați și susținuți în activitățile de învățare cu propriile capacități pe care le dețin la care se adaugă sprijinul cadrului didactic. Acesta trebuie să acționeze pentru a valorifica pe deplin personalitatea elevului, alternând strategii, metode și procedee didactice. Demersul didactic este astfel conceput încât nu îl mai are în centru pe profesor, ci pe elev.

Rolul profesorului rămâne unul capital, însă, renunțând la vechile practici educaționale rigide și uniforme, el devine organizator al unui mediu de învățare adaptat particularităților și nevoilor beneficiarilor, facilitând procesul învățării și dezvoltarea competențelor.

Proiectând și realizând activități de predare-învățare-evaluare bazate pe strategii didactice interactive, profesorul oferă elevilor nenumărate ocazii de a se implica în procesul propriei formări, de a-și exprima în mod liber ideile, opiniile și de a le confrunta cu cele ale colegilor, de a-și dezvolta competențele metacognitive.

Pentru a asigura dezvoltarea și valorificarea resurselor lor cognitive, afective și acționale, pentru a-i „instrumenta” în vederea adaptării și inserției optime în mediul socioprofesional, este esențială construirea unor strategii didactice bazate pe acțiune, aplicare, cercetare, experimentare, strategii inovatoare. Astfel, li se va crea elevilor ocazia de a practica o învățare de calitate, de a realiza

achiziții durabile, susceptibile de a fi utilizate și transferate în diverse contexte instrucționale și nu numai.

Strategia didactică este modalitatea eficientă prin care profesorul îi ajută pe elevi să accedă la cunoaștere și să-și dezvolte capacitățile intelectuale, priceperile, deprinderile, aptitudinile, sentimentele și emoțiile, constituindu-se într-un ansamblu complex și circular de metode, tehnici, mijloace de învățământ și forme de organizare a activității, complementare, pe baza cărora profesorul elaborează un plan de lucru cu elevii, în vederea realizării cu eficiență a învățării.

Strategiile didactice ocupă un loc central în cadrul procesului de învățământ. Proiectarea și organizarea lecției se definesc și se desfășurează în funcție de decizia strategică a profesorului.

Procesul de învățământ se constituie dintr-o serie de strategii.

Strategia didactică este știința sau arta de a combina și de a coordona acțiunile în vederea atingerii unui obiectiv. Ea corespunde unei planificări pentru a ajunge la un rezultat în acord cu obiectivele de atins și cu mijloacele examinate pentru a le atinge. Atunci când proiectează o strategie de acțiune, profesorul are în vedere realizarea unor finalități bine precizate, specificate și concretizate sub formă de obiective.

Pe de altă parte, există o conexiune între strategiile didactice și conținuturile procesului de învățământ. Modul de sistematizare a condițiilor de învățământ determină mersul gândirii pedagogice a profesorului în selectarea și aplicarea metodelor didactice și implicit în alegerea strategiilor didactice eficiente. Articularea metodelor, proceselor, mijloacelor și formelor de organizare generează strategii didactice care, aplicate în condiții concrete de predare și învățare, pun în valoare conținuturile predate, în vederea realizării obiectivelor propuse.

În cadrul metodelor de predare inovatoare se include și firma de exercițiu.

Firma de exercițiu este considerată o metodă centrată pe elev, inovatoare și vizează învățarea prin acțiune care presupune utilizarea de tehnici de predare-învățare stimulând implicarea activă a elevului în procesul educațional de formare dar și asumarea de responsabilități pentru propria dezvoltare profesională.

Întreaga activitate a firmelor de exercițiu este coordonată de Centrala firmelor de exercițiu din România, parteneră cu Centrala firmelor de exercițiu din Austria. Metodă interactivă și inovatoare de învățare, "firma de exercițiu" schimbă accentul în procesul de instruire de la profesor spre elev. Pentru profesor, în calitate de coordonator, firma de exercițiu reprezintă o provocare deosebită, necesitând cunoștințe din mai multe domenii economice și IT, o strânsă colaborare cu colegii de catedră și o bună cultură generală. Profesorul devine un organizator, facilitator, moderator, ghid și coordonator al experienței de învățare, în timp ce subiectul autentic al instruirii va fi elevul, iar strategia didactică va fi proiectată în acest sens.

"Firma de exercițiu" își desfășoară activitatea într-un laborator de specialitate, dotat cu mobilier și tehnică corespunzătoare, unde elevii învață în mod practic cum să conceapă și să conducă o afacere. Elevul este instruit într-un cadru atractiv, creativ și interactiv, participă în mod voluntar și motivat la propria formare, dobândind competențele esențiale ce îi vor asigura integrarea pe piața muncii, facilitându-i acestuia trecerea de la școală la viața reală, activă. În firma de exercițiu, transmiterea interdisciplinară a cunoștințelor este impusă de activitățile care se desfășoară în cadrul firmei. Firma de exercițiu este o metodă orientată spre acțiune și spre rezolvarea problemelor, centrată pe elev.

Desfășurarea orelor de laborator tehnologic și de instruire practică în cadrul firmei de exercițiu este recomandată prin conținuturile curriculumului școlar de la modulele de specialitate economică.

Ideea constituirii unei firme de exercițiu apare din dorința de a oferi elevilor posibilitatea formării unor competențe în ceea ce înseamnă comportament profesional, respectiv, să știe ce să facă și să știe cum să facă .

Elevul poate fi integrat în evaluarea propriilor activități, consolidând capacitatea de autoevaluare a acestuia și crescând gradul de transparență a acordării notelor.

Firma de exercițiu este un model de învățare centrat pe elev prin care se simulează activitatea de la o firmă reală. Aceste activități se derulează în cadrul proiectului ECO NET care promovează ideea de firmă de exercițiu în Europa de Sud.

Acest model al firmelor de exercițiu organizat și condus de centrala firmelor de exercițiu răspunde cerințelor economice naționale printr-un învățământ orientat la maximum spre pregătirea practică. Înființarea unei firme de exercițiu permite elevilor să-și implementeze cunoștințele teoretice în practică, să deprindă competențe prin care reușesc obținerea unor deprinderi personale și o flexibilitate necesară pe piața muncii (capacitatea de a lucra în echipă, gândire interdisciplinară, competențe de comunicare, creativitate, capacitatea de a lua decizii).

Un puternic factor motivant pentru elevii care lucrează în firmă a fost șansa de a pune în practică cunoștințele teoretice și de a deprinde abilități noi, inovatoare.

Scopul firmei de exercițiu este ca elevii să dobândească competențe cheie, care să le permită să se realizeze cu succes în lumea reală. După înființarea firmei de exercițiu, obiectivul principal al managerilor este acela de a identifica cele mai bune surse de finanțare pentru desfășurarea activității, în conformitate cu obiectul de activitate. Administratorul firmei, directorul general, utilizează pentru finanțare atât sursele proprii, concretizate în capital, prime de capital, rezerve, rezultatul exercițiului, rezultatul reportat, provizioane pentru riscuri și cheltuieli, cât și sursele străine ca împrumuturi, datorii față de terți, pe termen lung (mai mare de un an), pe termen scurt (mai mic de un an).

În conformitate cu prevederile legale, toate evenimentele și tranzacțiile desfășurate în cadrul firmei sunt consemnate în documente de evidență (factură, aviz de însoțire a mărfii pentru achiziție și vânzare de bunuri, stat de salarii pentru operații legate de salarii, chitanță, ordin de plată pentru încasări și plăți, note de contabilitate pentru operațiile care nu au la bază documente justificative), și registre contabile obligatorii (jurnal, cartea mare, inventar).

Finalizarea activității firmei de exercițiu are la bază întocmirea situațiilor financiare și calcularea și interpretarea indicatorilor economico-financiari. Analiza informațiilor pe baza situațiilor financiare determină stabilirea de măsuri pentru perioada viitoare.

Elevii lucrează în firma de exercițiu mult mai degajați decât la orele de teorie, aplică în practică noțiunile de la diverse discipline și module de specialitate, cooperează între ei și astfel relațiile de colegialitate se fundamentează.

În activitatea didactică un rol important îl are desfășurarea orelor de laborator tehnologic și de practică în cadrul firmelor de exercițiu, care creează, pe cât posibil, interconexiunile cele mai apropiate de realitate care se stabilesc între oameni, în cursul desfășurării diferitelor tipuri de activități specifice procesului de producție dintr-o companie.

Acest model inovator creează posibilități nelimitate pentru realizarea proceselor active și de dezvoltare, de creare de legături reciproce, atât între membrii colectivului cât și între diferitele firme din țară și din străinătate.

În timpul activității în firmele de exercițiu se definitivează și se dezvoltă competențele fundamentale necesare pentru a lucra într-o companie. Foarte important este ca elevii să-și dea seama de eficiența lucrului în cadrul firmei de exercițiu, aspect care poate fi realizabil și cu sprijinul cadrelor didactice de specialitate economică.

Din cele arătate mai sus se desprinde concluzia că firma de exercițiu are multiple valențe formative, inovatoare, care contribuie la dezvoltarea gândirii critice, la dezvoltarea creativității, implică activ elevii în învățare, punându-i în situația de a gândi critic, de a realiza conexiuni logice, de a produce idei și opinii proprii argumentate, de a le comunica și celorlalți, de a sintetiza informațiile, de a se încadra ușor în activitatea profesională.

Activitatea trebuie să aibă caracter de sistem, ea trebuie preluată și continuată de la o generație la alta.

BIBLIOGRAFIE

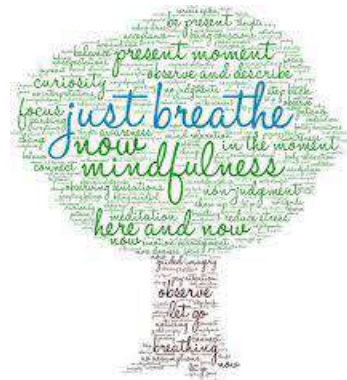
1. Cerghit, Ioan, *Metode de învățământ*, Editura Polirom, Iași, 2006;
2. Druță, Maria-Elena, *Didactica disciplinelor economice*, Editura Economică, București, 2004;
3. Ionescu, Miron; Radu, Ioan, *Didactica modernă*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2001;
4. Oprea, Crenguța-Lăcrămioara, *Strategii didactice interactive*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2008.

STAREA DE BINE – PROFESIONAL și PERSONAL

PIP Turbatu Balan Dorinela

- Grădinița cu Program Prelungit nr. 18/13 Vaslui

Acest material a fost realizat ca urmare a derulării proiectului Erasmus+ **“Armonie- Oportunități- Stare de bine” (Nr. de referință: 2023-1- RO01-KA122-SCH-011765)**, în perioada 1 septembrie 2024 - 31 mai 2024, în cadrul Grădiniței cu Program Prelungit nr. 18/13 Vaslui.

+ Exercițiul „Clopotețul conștienței”

Un clopoțel fermecător devine ghidul în această călătorie sonoră. Copiii închid ochii și își lasă mințile să danseze doar cu sunetul clopoțelului, călătorind prin lumea plină de liniște dintre sunete. Fiecare sunet devine o notă muzicală, iar spațiul dintre sunete devine o pauză minunată de conștiență. Acest exercițiu de mindfulness pentru copii devine o călătorie sonoră în care copiii învață să își regleze atenția și să găsească pacea în ritmuri simple, transformând sunetul într-un companion al liniștii interioare.

+ Exercițiul „Mindfulness cu ochii închiși”

Așezându-se confortabil, copiii își închid ochii și își îndreaptă atenția către respirație. Fiecare inspirație aduce liniște, iar fiecare expirație aduce eliberare. Acest exercițiu de mindfulness pentru copii este o călătorie interioară prin care cei mici descoperă comorile liniștii ascunse în fiecare respirație. Concentrarea pe acest act simplu devine un mijloc de a naviga în lumea interioară, găsind calm în mișcarea respiratorie.

Astfel, copiii devin călători într-un peisaj liniștit al propriei lor conștiințe, iar respirația devine puntea către echilibru și armonie.

+ Exercițiul – „Respirația fluturelui”

În această călătorie imaginară, copiii devin fluturi grațioși care dansează pe aripi delicate ale respirației. Inspiră deschizând aripi, iar expirația închide aripile într-un dans fluid. În această lume a respirației delicate, copiii devin artiști ai propriului lor dans respirator. Prin acest exercițiu ludic de mindfulness, copiii descoperă că respirația poate

fi o experiență plină de frumusețe și grație, transformând acest act aparent simplu într-un mijloc de a călători în lumea interioară a propriilor emoții.

Exercițiul „Vizualizarea cu balonul de energie”

În acest exercițiu, copiii sunt invitați să-și imagineze că au un balon de energie în mâini. Inspiră profund, umflând balonul, simțind cum energia pozitivă se acumulează. La expirație, eliberează ușor aerul din balon, imaginându-și cum toată tensiunea și neliniștea sunt eliberate în aer. Acest exercițiu jucăuș de mindfulness îi ajută pe copii să conștientizeze și să elibereze energia tensionată, oferindu-le o senzație de ușurare și calm în prezentul imediat.

Exercițiul „Mindfulness prin simțuri”

Descoperind un obiect cu toate simțurile, copiii intră într-o călătorie senzorială captivantă. Prin atenție la textură, miros și culoare, devin exploratori ai detaliilor, călătorind într-o lume senzorială plină de poveste. Acest exercițiu de mindfulness dezvoltă conștiința senzorială și le oferă copiilor mijloacele de a explora și aprecia lumea lor într-un mod nou și captivant.

Exercițiul „Culorile împăcării”

Copilul alege două culori și pictează cu ele un tablou al armoniei. În această călătorie în lumea emoțiilor colorate el face cele două culori “să danseze” pe pânză precum emoțiile pe care le simte, experimentează amestecarea acestora așa cum amestecă emoțiile zi de zi, creând o paletă de nuanțe care exprimă echilibrul interior. În această călătorie creativă de mindfulness, copilul descoperă că fiecare culoare are propria sa poveste și emoție asociată, transformând actul de colorare într-o modalitate expresivă de a explora și comunica sentimentele.

Exercițiul „Călătoria cu balonul de aer cald”

Copiii sunt invitați să se așeze confortabil și să își imagineze că sunt pe un balon de aer. Inspiră adânc, simțind cum balonul se ridică, și expiră, lăsându-l să coboare ușor. Acest exercițiu de mindfulness este o călătorie imaginară ce le oferă copiilor experiența relaxării, conectându-i la ritmul propriilor respirații și învățându-i să gestioneze stările de agitație.

(resurse dobândite în cadrul cursului “*MINDFULNESS – Breathing Technique that is changing the 21st Century Classroom*”, desfășurat în perioada 27 aprilie- 3 mai 2024 în Split, Croația)

EDUCAȚIA NONFORMALĂ – EDUCAȚIE PENTRU DEZVOLTARE PERSONALĂ

Prof. Turcaș Rodica – Mihaela

Liceul Teoretic "Aurel Lazăr" Oradea

"Educația este puterea de a gândi limpede, puterea de a acționa bine în lucrarea lumii, puterea de a aprecia viața" (Brigham Young)

Secole de-a rândul s-a crezut că educația se realizează în prima perioadă a vieții omului, adică în copilărie. Treptat însă, munca industrială schimbă puternic întregul conținut al vieții omului, educația fiind nevoită să se prelungească peste vârsta copilăriei.

În anul 1792, Nicolas de Condorcet spunea că educația trebuie să cuprindă toți cetățenii, indiferent de vârstă, asigurând pentru aceștia atât facultatea de a-și păstra cunoștințele, cât și pe aceea ce a dobândi altele noi. Mai târziu, în anul 1798, la Nottingham a luat ființă prima școală pentru adulți. În anii următori Revoluției franceze, educația adulților avea un caracter compensator, reparator, motivele ce o propulsau fiind preponderent de factură iluministă.

Datorită marilor dezechilibre produse în a doua jumătate a secolului al XX-lea, omul s-a văzut nevoit să se schimbe și el, adaptându-se numai dacă intervin modificări în propria cunoaștere, în sistemul judecăților de apreciere și nu în ultimul rând a capacităților de acțiune.

În prezent, impunerea educației adulților este dictată de specificul dinamicii societății contemporane. Se vorbește tot mai mult de conceptul de "societate educativă", societate a cărei funcționare este dependentă de existența unor măsuri convergente de stimulare a educației permanente, de existența unui necesar de resurse materiale și umane adecvate și existența timpului fizic disponibil pentru realizarea educației adulților.

Necesitatea permanentizării educației a fost intuită începând cu clasicii pedagogiei universale, însă condițiile socio-economice ale secolului în care trăim impun prin însăși esența lor realizarea acestui tip de educație. Educația permanentă presupune expansiunea cantitativă și calitativă a educației prin multiplicarea situațiilor de învățare, dincolo de granițele spațio-temporale ale școlii.

Schimbările socio-economice au depășit întotdeauna puterea de adaptare a sistemelor de învățământ la noile valori de pe piața muncii și, prin urmare, la nevoile de pregătire ale tinerilor. Cum un sistem de învățământ nu se poate schimba de pe o zi pe alta, dată fiind natura statică și cumulativă a acestuia, modalități alternative de învățare au început să fie cunoscute sub numele de educație nonformală în jurul anilor 1950. Acestea reprezintă activități educaționale organizate în afara sistemului formal și au obiective de învățare specifice.

Educația pe tot parcursul vieții (lifelong learning) a devenit o prioritate a sistemelor de învățământ la nivel global. Chiar dacă rolul educației de bază, formale, rămâne esențial, învățarea

permanentă, împreună cu educația nonformală, vin să personalizeze și să dezvolte aptitudini cât mai aproape de cerințele pieții și societății, dar și de priceperea și sufletul celui care învață.

Învățarea permanentă, pe tot parcursul vieții, ia forme diverse, ea desfășurându-se atât în cadrul, cât și în afara sistemelor tradiționale de educație și formare. Punctul forte al acestor programe e că plasează responsabilitatea individului în centrul procesului de învățare. Cele trei concepte – formal, informal și nonformal – se completează reciproc în cadrul programelor de învățare continuă. O expresie înrudită cu educația nonformală este învățarea pe tot parcursul vieții. Elementele comune celor două tipuri de învățare sunt caracterul continuu și dinamicitatea procesului educațional, care fundamentează, în același timp, orice definiție a educației nonformale.

Dacă educația formală, oficială, are loc într-o instituție de învățământ, școală sau facultate, iar educația informală reprezintă influențele spontane sau neorganizate din mediu, familie, grup de prieteni, mass-media asupra individului, educația nonformală vine să personalizeze și să dezvolte, acasă, la locul de muncă, în comunitate și, uneori, la școală, în afara curriculei oficiale, acele competențe, aptitudini, cunoștințe pe care fiecare le simte mai aproape de suflet. Educația formală creează baza, apoi aceasta poate fi personalizată prin educația nonformală. Nonformalul nu e sinonim cu needucativ, ci desemnează o realitate educațională mai puțin formalizată sau neformalizată, dar întotdeauna cu efecte formativ – educative.

Educația nonformală este cea mai nouă abordare a învățării prin activități plăcute și motivante. Înseamnă orice acțiune organizată în afara programului școlar, prin care se realizează o punte între cunoștințele predate de profesor și punerea lor în practică. Acest tip modern de instruire elimină stresul notelor din catalog, al disciplinei impuse și al temelor obligatorii. Înseamnă plăcerea de a se cunoaște și de a se dezvolta. Educația nonformală vine să completeze instruirea pur teoretică prin activități atractive, la care să aibă acces un număr cât mai mare de tineri. Permite lărgirea orizontului cultural, îmbogățirea cunoștințelor din anumite domenii, dezvoltarea unor aptitudini și interese speciale. Se bazează pe ”conștientizarea importanței educației, învățării și instruirii ce are loc în afara instituțiilor educaționale recunoscute”.

Este recunoscut faptul că un număr mare de experiențe de învățare ale oamenilor s-au desfășurat în afara sistemului de educație formală: la locul de muncă, în biblioteci, în familie, în diferite organizații.

Educația nonformală este diferită de educația formală atât prin conținut, cât și prin formele de realizare. Conținutul este organizat pe arii de interes și nu pe ani de studiu sau discipline academice, iar formele sunt foarte diferite ca durată, modalitate de organizare sau predare.

Educația nonformală este flexibilă, dar urmărește o serie de obiective de învățare, fapt ce îl motivează și îl responsabilizează pe cel care învață. Acesta este implicat direct și activ, are o mai

mare libertate de acțiune, își permite să selecteze mult mai bine informațiile resimțite ca necesare în vederea instruirii sale.

Printr-un mod de lucru interactiv, educația nonformală propune o serie de beneficii atât copiilor obișnuiți cu sistemul de școlarizare formal, cât și adulților.

Abilitățile însușite sunt transformate în aptitudini ce devin foarte utile în diverse domenii profesionale, îmbogățind nivelul personal de competențe și de abilități de viață. Educația nonformală acoperă o orientare firească a tinerilor de a se implica în activități practice, de a se simți activi în mediul în care trăiesc, de a produce schimbări.

Educația nonformală este centrată pe beneficiar, pe nevoile sale, activitățile fiind diverse și atractive. Ele facilitează toleranța, îmbogățesc fondul cultural și explorează capacități, stimulează dezvoltarea de abilități și talente. Toate programele de educație nonformală invită la reflexie, la auto-analiză, procese prin care se dezvăluie calități personale, toate acestea prin socializare, interacțiuni și împărtășirea cunoștințelor.

Dezavantajul major al educației nonformale este legat de absența unor demersuri evaluative sistematice, fapt care în absența unei autoevaluări riguroase și obiective poate conduce la serioase rămăneri în urmă ale beneficiarilor acestei forme de educație. Din acest motiv, se recomandă o alternanță judicioasă a educației nonformale cu cea formală.

În România, conceptul de educație nonformală este abia la început, deși acest concept a apărut pentru prima dată prin anii '60 și venea ca o completare pentru educația formală, adică aceea predată în instituțiile de învățământ. În mediul școlar, prin activitățile extracurriculare care se desfășoară, se pune accentul pe dezvoltarea unor abilități personale și profesionale. Am început să vedem ce fac și alții...

Trebuie depășite barierele dintre educația formală și nonformală. La nivel european, au existat mai multe inițiative, începând cu Strategia de la Lisabona, prin care se dorește recunoașterea formelor de educație nonformală și recunoașterea faptului că aceasta crește șansele tinerilor de a-și dezvolta noi competențe și de a-și găsi mai ușor un loc de muncă.

Prin educația nonformală se dezvoltă creativitatea și implicarea în viața publică. Specific acesteia este că ea se desfășoară într-un cadru organizat, dar în afara școlii, iar activitățile contribuie la perfecționarea individuală și însoțește cu succes formarea educațională a tinerilor. Este una dintre variantele optime pentru susținerea plăcerii de cunoaștere și de afirmare profesională.

Educația nonformală include în structura sa două tipuri de activități: activități parașcolare (de perfecționare) și activități perișcolare (vizite la muzeu, excursii, cercuri științifice, vizionări de filme). Elevii participă la activități extradidactice (cercuri pe discipline, ansambluri sportive și artistice, concursuri, olimpiade), dar și la activități extrașcolare (proiecte de ecologie, de voluntariat,

activități socio-culturale, de formare civică, în cluburi și palate ale copiilor, vizite la muzee, biblioteci, vizionare de spectacole de teatru).

Educația nonformală oferă posibilitatea unor altfel de metode, interactive și diversificate, pentru obținerea unor cunoștințe și aptitudini noi, cât și pentru punerea acestora în practică, cum ar fi: activități de team building, jocuri de rol, jocuri de improvizație, vizionare de filme/filmarea activităților, dezbateri, interviuri, public speaking, studii de caz, brainstorming, cafeneaua publică, teatrul dezbateri, teatrul labirint, teatrul forum, animație socio-educativă, studiul personalităților, proiecte în folosul comunității. Selectarea metodelor depinde de scopul activității respective. Implicarea în organizații care se ocupă de educația nonformală oferă tot felul de oportunități, noi perspective, noi experiențe care ajută la creșterea pe plan personal, dar și profesional.

Educatorul nonformal trebuie să dețină mai multă flexibilitate, adaptabilitate și rapiditate, dar și un entuziasm răsunător, iar acțiunile trebuie să corespundă strict intereselor, aptitudinilor și dorințelor participanților.

Educația este în esență sa o acțiune socială, o acțiune de transformare ce se desfășoară în direcția impulsivării evoluției individului spre stadiul de personalitate formată, autonomă, responsabilă, conformă cu un model dezirabil social.

”Educația este acțiunea de formare a individului pentru el însuși, dezvoltându-i-se o multitudine de interese”. (J.F.Herbart)

Bibliografie:

1. Cosmovici, Andrei, Iacob, Mihaela Luminița, Psihologie școlară, Editura Polirom, Iași, 1999
2. Ionescu M., (coord.), Educația și dinamica ei, Editura Tribuna Învățământului, București, 1998
3. Cucoș, C., Pedagogie, Editura Polirom, Iași, 1996
4. Joița, E., Pedagogia-Știință integrativă a educației, Editura Polirom, Iași, 1999

ADAPTĂRILE PĂSĂRILOR LA MEDIUL AERIAN

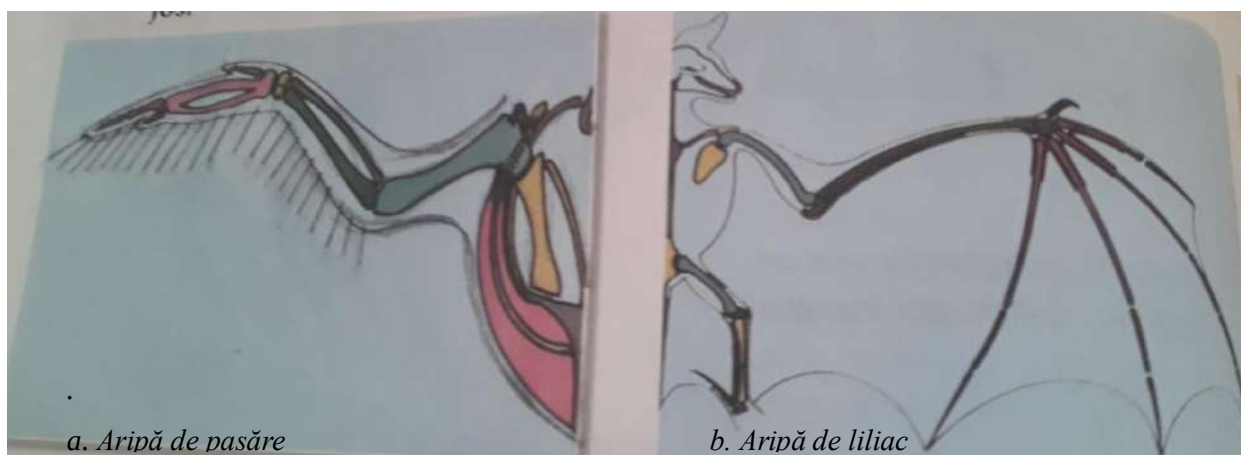
Prof. Adina Georgiana Udroi

Colegiul Economic „Virgil Madgearu”, Municipiul Ploiești

Vertebratele s-au adaptat la locomoția în diferite condiții de viață prin particularități ale scheletului și musculaturii.

Unele tetrapode s-au adaptat la locomoția prin zbor, prezentând adaptări comune precum: aripile se formează prin modificarea membrilor anterioare, acționate de mușchi pectorali puternici, densitatea se reduce prin modificarea scheletului, forma corpului este aerodinamică.

S-au diferențiat două soluții anatomice pentru formarea aripilor: la unii dinozauri și la lilieci, ele au un pliu tegumentar pe suport osos, iar la păsări au pene, formațiuni tegumentare, cornoase, ușoare și flexibile, astfel încât formează o suprafață eficientă de contact cu aerul.

După mamifere, păsările reprezintă grupul cel mai evoluat dintre vertebrate, însă dintre toate vertebratele terestre, păsările reprezintă grupul cel mai bogat în specii, întrunind aproximativ trei pătrimi din totalul acestora.

Apărute cu sute de milioane de ani în urmă din strămoși reptilienii, ca și mamiferele, păsările au evoluat continuu, ocupând întreaga suprafață a planetei, în cele mai variate medii de viață, fapt ce a condus la o mare diversificare a formelor lor de adaptare.

Această grandioasă realizare biologică a fost posibilă datorită a două caracteristici esențiale ale Clasei Păsări și anume capacitatea zborului, care le-a dat posibilitatea păsărilor de a se deplasa prin cele mai eficiente mijloace, indiferent de barierele naturale existente, și, în același timp, însușirea de a avea o temperatură corporală ridicată și constantă, 42°C, (homeotermia), care le-a permis să trăiască și în regiunile cu climatul cel mai aspru.

Păsările au corpul acoperit cu pene, iar membrele anterioare sunt transformate în aripi; cu excepția struților și a câtorva specii dintre carenate, toate sunt capabile de zbor.

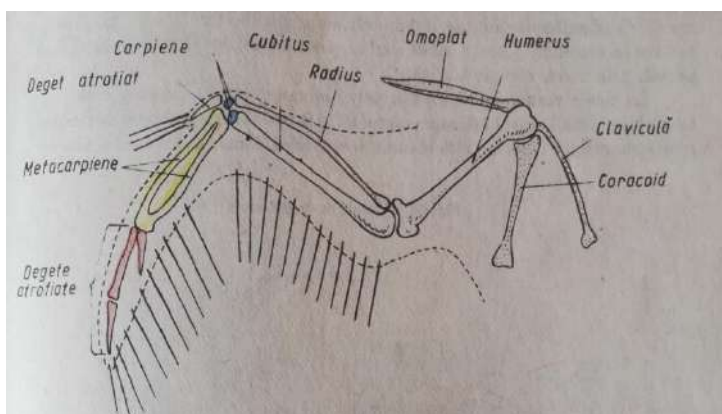
ADAPTĂRILE PĂSĂRILOR LEGATE DE ZBOR

Păsările sunt vertebratele cele mai bine adaptate la deplasarea în mediul aerian. În legătură cu adaptarea la zbor și cu stațiunea bipedă, scheletul și musculatura păsărilor au suferit modificări importante, neîntâlnite la nici o altă clasă de vertebrate.

Determinante pentru zborul păsărilor sunt membrele anterioare, transformate în aripi, care se articulează la corp prin intermediul centurii scapulare puternice, alcătuite din trei perechi de oase.

Scheletul păsărilor reprezintă expresia unei perfecte adaptări la locomoția aeriană și se caracterizează printr-o greutate redusă și o rezistență deosebită. Majoritatea oaselor lungi sunt goale în interior, iar la păsările la care sunt foarte lungi, aceste oase prezintă în interior niște întărituri, adevărați piloni de rezistență care le consolidează. Pentru reducerea greutății, o serie de oase au fost eliminate în cursul adaptării la viața aeriană.

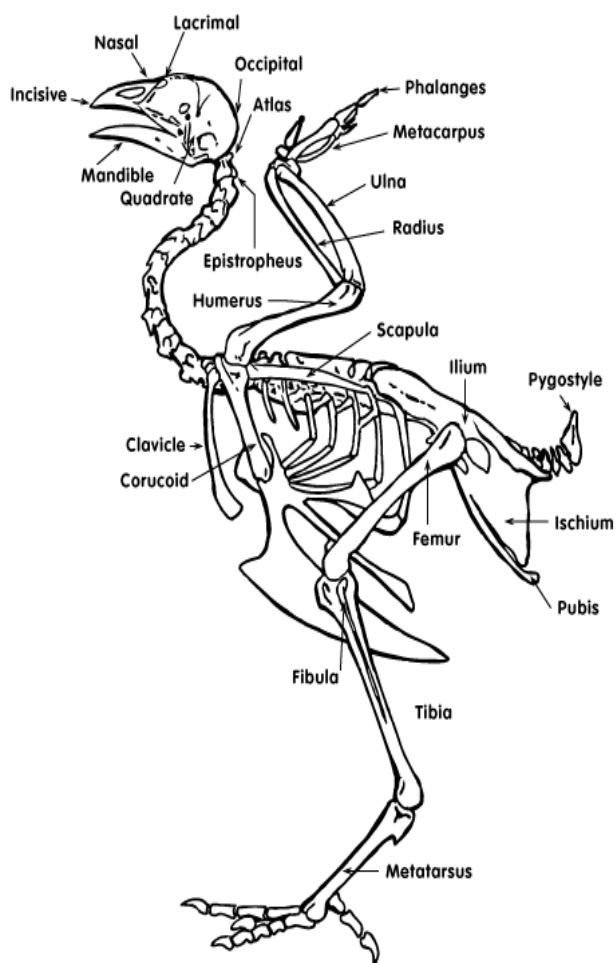
Reduceri majore a suferit și scheletul capului, adaptare pentru a nu dezechilibra pasărea în timpul zborului. Ca o consecință a acestei adaptări și a transformării membrelor anterioare în aripi, ciocul a înlocuit în bună parte funcția „mâinii”, capul a căpătat mobilitate foarte mare, iar gâtul s-a alungit.

Centura scapulară, prin osul coracoid, scapulă și claviculă, contribuie la consolidarea cutiei toracice care este foarte puțin mobilă. La oasele centurii se articulează membrele anterioare, transformate în aripi, ale căror oase, humerus, radius și cubitus, sunt bine dezvoltate. Carpenele și metacarpenele sunt mult mai reduse, ca de altfel și oasele degetelor, care s-au redus ca număr și mărime, excepție făcând cel de-al doilea, care s-a alungit foarte mult pentru realizarea unei aripi, care să îndeplinească cât mai bine funcția de zbor. În acest scop s-a produs sudarea, în bună parte, a articulațiilor. Pe oasele centurii scapulare și pe stern se inseră musculatura pectorală, dezvoltată, cu rol de atracționa aripile în timpul zborului.

Sternul păsărilor este lat și, deși subțire, prezintă o creastă osoasă lată perpendiculară pe el, carena, care formează o suprafață mare de inserție pentru mușchii zborului, asigurând astfel o rigiditate a corpului necesară în timpul zborului. Cu cât o pasăre este mai bună zburătoare, cu atât carena este mai bine dezvoltată.

Centura pelviană și scheletul picioarelor sunt adaptate mersului biped. Ilionul și ischionul sunt late, lungi și sudate între ele, cât și cu osul sacrum, formând un bazin rezistent la care se articulează scheletul picioarelor. Pubisul, foarte subțire, și paralel cu ischionul și parțial sudat cu

acesta. Oasele bazinului au suferit o mare alungire, fuzionând cu regiunea corespunzătoare coloanei vertebrale. Această modificare conferă rigiditatea necesară atât funcției zborului, cât și poziției bipede caracteristică păsărilor.

Ca o compensație pentru rigiditatea sporită a corpului, gâtul păsărilor este relativ lung și foarte maleabil, permițând mișcări foarte variate, necesare îndeplinirii diferitelor funcții vitale.

Membrele posterioare ale păsărilor, acoperite cu niște formațiuni cornoase în formă de solzi, care amintesc de originea reptiliană a acestor vertebrate, sunt adaptate pentru alergat, sărit, scurmat, înot, capturarea prăzii. Ele sprijină greutatea corpului. Femurul este îndreptat oblic înainte. Scheletul gambei este format din tibie și peroneu. Tarsienele, prin sudarea cu metatarsienele, formează osul tarsometatars, de

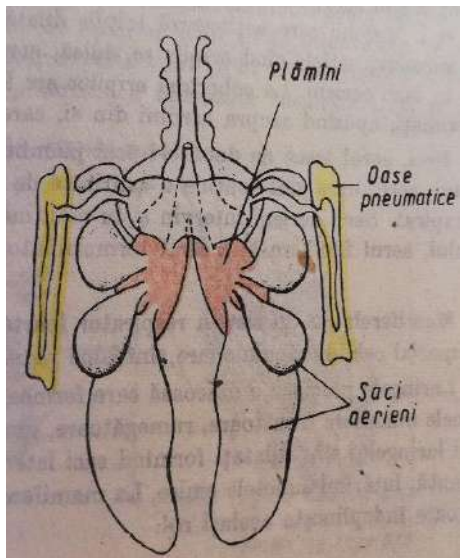
care se articulează falangele. Majoritatea păsărilor au patru degete, trei orientate anterior și unul posterior.

O altă consecință a adaptării păsărilor la zbor este reprezentată de buna dezvoltare a mușchilor pectorali, care asigură mișcarea aripilor. Cu cât funcția zborului este mai importantă pentru o specie, cu atât mușchii săi pectorali sunt mai dezvoltați. La aceste specii, mușchii pectorali ating 25 % din greutatea totală a păsării respective, față de 15 % cât reprezintă la păsările slab zburătoare. De exemplu, la păsările colibrii, păsări cu o mai mare frecvență a mișcării aripilor, greutatea mușchilor pectorali atinge aproximativ 30 % din greutatea totală a corpului.

Față de greutatea specifică a mamiferelor de aceeași mărime, cea a păsărilor este în general mai redusă. La chirighițe, care plutesc mult în aer în căutarea hranei este de 0.5-0.6, iar la fundaci și cormorani, care se scufundă și se deplasează mult pe sub apă, se apropie de unitate.

O condiție importantă în adaptarea la zbor este greutatea absolută mai redusă a păsărilor. Cu cât păsările sunt mai grele, cu atât posibilitatea lor de zbor este mai redusă. Greutatea cea mai mare atinsă de păsările zburătoare este de 12-16 kg, fiind întâlnită relativ rar (vulturi, acvile, dropii, etc), dar aproximativ 85 % din păsările lumii au sub 2 kg. Cu cât păsările sunt mai mici, cu atât frecvența

bătăilor aripilor în timpul zborului este mai mare. Un colibri poate atinge 50-70 bătai pe secundă, frecvență identică cu cea a unui fluture nocturn din familia *Sphingidae*, sturzul 14, porumbelul 5-7, iar pelicanul 1,3 bătai pe secundă. Cu alte cuvinte, păsările de talie mică pot atinge performanțe de iuțeală, pe când rapiditatea păsărilor mari este mult redusă.

Sistemul respirator este adaptat specificului de viață al păsărilor, plămânii fiind astfel în legătură cu sacii aerieni, care sunt prelungiri membranoase ale bronhiilor, ce pătrund printre diferitele organe interne sau chiar până în interiorul oaselor goale ale scheletului. Aceștia au o importanță deosebită în

efectuarea mecanică a schimbului de gaze, care se face sincronizat cu mișcările aripilor. Aerul inspirat cedează o parte din oxigen plămânilor, apoi trece în sacii aerieni; la expirație mai oxigenează încă o dată plămânii înainte de a fi evacuat. Este vorba de respirația dublă specifică păsărilor și cu o eficiență mult mai mare față de mamifere.

Sacii aerieni îndeplinesc multiple roluri, precum:

- Datorită lor puii sunt capabili să facă mișcările necesare perforării oului și să eclozeze;
- Micșorează greutatea specifică a corpului, permițând un zbor mai ușor sau plutirea pe apă;
- Împiedică supraîncălzirea mușchilor în timpul zborului;
- Amortizează șocul contactului corpului cu apa la speciile care plonjează.

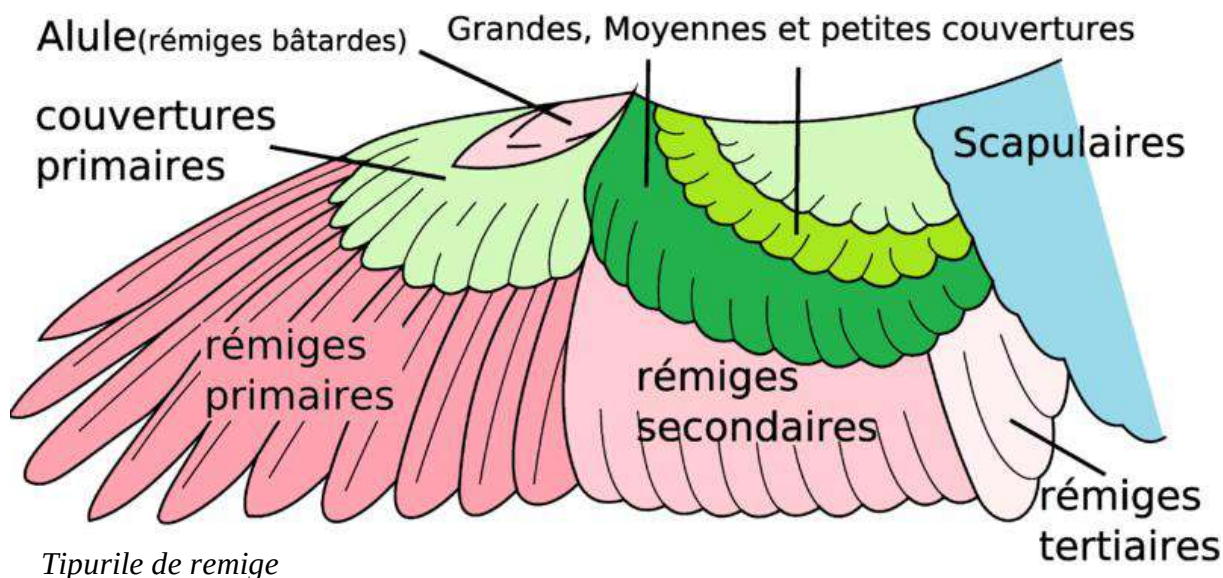
O altă adaptare a păsărilor este reprezentată de poziționarea inimii în centrul cutiei toracice cu scopul obținerii unui echilibru cât mai perfect în timpul zborului.

Învelișul de pene al corpului păsărilor reprezintă una din principalele condiții pentru cucerirea unui nou mediu de viață în care să poată fi folosită cea mai eficientă posibilitate de deplasare – locomoția aeriană. Pe lângă rolul important pe care-l are și în menținerea temperaturii corporale ridicate și constante, penajul păsărilor a constituit și soluția optimă pentru a da corpului o formă aerodinamică cât mai perfectă. De exemplu, corpul unui pescăruș, albatros sau al unei fregate, păsări care își petrec o mare parte din viață zburând, este

fusiform, mai gros în față și îngustat treptat spre coadă, permițând o alunecare foarte lină a aerului pe suprafața sa.

Pentru decolare, înaintare, aterizare și schimbarea direcției sunt utilizate penele mari ale aripilor (remigele) și ale cozii (rectricele), care au o rezistență deosebită și o greutate redusă, ceea ce permite atingerea unui grad maxim de eficiență în deplasarea aeriană.

Penele aripilor (remigele) care corespund antebrațului, constituie remigele secundare, iar cele care corespund metacarpului și degetelor, reprezintă remigele primare. Lungimea, lățimea și forma remigelor, la fel ca și ale oaselor corespunzătoare variază foarte mult în funcție de caracteristicile ecologice ale speciilor de păsări și a tipului lor specific de zbor.

CONCLUZII

Păsările sunt animale vertebrate adaptate la deplasarea în mediul aerian, al căror corp are formă aerodinamică și este acoperit pene, puf și fulgi, care asigură o temperatură constantă de 42°C. La menținerea homeotermiei contribuie și intensitatea proceselor vitale (circulația sângelui).

Membrele anterioare au suferit transformările necesare pentru realizarea zborului. Prin comparație cu aripile avioanelor, care au rol de susținere a greutății aparatului în aer, aripile păsărilor execută o dublă funcție, de propulsie și de susținere a corpului în aer. În funcție de caracteristicile anatomice și biologice, fiecare specie de pasăre are un anumit tip de aripă și de zbor.

O altă adaptare la zbor este reprezentată de modificările suferite de schelet (oase subțiri, pline cu aer).

O adaptare de luat în seamă este reprezentată de faptul că intestinul gros este foarte scurt, motiv pentru care, fecalele se elimină la intervale scurte pentru a nu îngreuna corpul.

Sistemul respirator a suferit și el modificări precum legătura dintre plămâni și cei nouă saci aerieni, pentru asigurarea zborului.

BIBLIOGRAFIE

- Ene Stelică, Sandu Gheoghiță, Gămăneci Gheorghe, *Biologie, Manual pentru clasa a X-a*, Editura LVS Crepuscul, Ploiești, 2005;
- Mohan Gheorghe, Aurel Ardelean, *Sinteze de biologie*, Editura All, București, 1997;
- Năstăsescu Gheorghe, Partin Zoe, *Biologie, Manual pentru clasa a X-a*, Editura Didactică și Pedagogică, R.A., București, 1993;
- Radu Dimitrie, *Mic atlas ornitologic. Păsările lumii*, Editura Albatros, București, 1983.
- https://www.google.ro/search?q=aripa+de+liliac&sxsrf=ALeKk00z5HmPCUa-duMG_k7xFMp9u_m0Lw:1591000670210&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=2ahUKEwjN1aOumDpAhUnzqYKHVMBB4cQ_AUoAXoECAwQAw&biw=1366&bih=657#imgsrc=gYLhMmyqwb7MpM
- https://www.google.ro/search?q=scheletul+p%C4%83s%C4%83rilor&tbm=isch&ved=2ahUKEwiqxNDPueDpAhURghoKHaavD0EQ2-cCegQIABAA&oq=scheletul+p%C4%83s%C4%83rilor&gs_lcp=CgNpbWcQAzIECAAQGDoECCMQJzoHCCMQ6gIQJzoCCABQgNoFWJW_BmD2wgZoA3AAeASAAcwBiAHDFpIBBjIwLjguMZgBAKABAaoBC2d3cy13aXotaW1nsAEK&sclient=img&ei=Gd7UXurTDJGEaqbfvogE&bih=657&biw=1349&hl=ro#imgsrc=NXc6AbqRVKzgSM&imgdii=XOW2KMpUXt9_RM
- https://www.google.ro/search?q=scheletul+p%C4%83s%C4%83rilor&tbm=isch&ved=2ahUKEwiqxNDPueDpAhURghoKHaavD0EQ2-cCegQIABAA&oq=scheletul+p%C4%83s%C4%83rilor&gs_lcp=CgNpbWcQAzIECAAQGDoECCMQJzoHCCMQ6gIQJzoCCABQgNoFWJW_BmD2wgZoA3AAeASAAcwBiAHDFpIBBjIwLjguMZgBAKABAaoBC2d3cy13aXotaW1nsAEK&sclient=img&ei=Gd7UXurTDJGEaqbfvogE&bih=657&biw=1349&hl=ro#imgsrc=NXc6AbqRVKzgSM&imgdii=XOW2KMpUXt9_RM
- https://www.google.ro/search?sxsrf=ALeKk03j4T50AUy59HVSy_Dne3UNsSmvqg:1591107875816&source=univ&tbm=isch&q=remige&sa=X&ved=2ahUKEwiNw_LdquPpAhXWwMQBHfHrDbcQsAR6BAgLEAE&biw=1366&bih=657#imgsrc=OLL2YEpRHlyb3M

ROLUL TERAPIILOR SENZORIALE ÎN RECUPERAREA COPILOR CU SINDROM DOWN

STUDIU DE CAZ

Profesor logoped: Ungureanu Irinel Veronica

Școala Profesională Specială Câmpulung-Moldovenesc

Fișa anamnestică:

I. Date generale:

Subiectul: A.M.A.

Gen: feminin

Vârsta: 6 ani

Naționalitate: Română

Domiciliul: Câmpulung-Moldovenesc, Jud. Suceava

Instituția: Școala Profesională Specială

II. Date familiale:

Familia: Tatăl, A. M., profesia: administrator, mama, A. M. M., profesia: vânzătoare, fratele: M. Ș., elev.

Interesul părinților pentru educația copilului este prioritar, aceștia păstrând în permanență o relație strânsă cu școala.

Date personale:

Diagnostic medical:

- **Sindrom Down**
- **Retard psihic sever**
- **Hipertiroidism autoimun** -în tratament

Evaluare psihologică:

1. **Dezvoltare senzorială:** conform fișei medicale prezintă dificultăți de vedere, înregistrându-se strabism al ochiului stâng

2. **Dezvoltare psihomotorie:** coordonare motrică defectuoasă, lateralitate ambidextră, tulburări de echilibru, dificultăți de coordonare oculo-motorie

3. **Dezvoltare cognitivă:**

a) **QI < 20**

b) **Gândirea:** stadiul senzorio-motor, nu recunoaște și nu diferențiază culorile, cifrele, formele geometrice

c) **Memoria:** hipomnezie de fixare și evocare, predominant mecanică

d) **Atenția:**

- stimulii perturbă
- fluctuantă
- durată: timp foarte redus de concentrare

e) **Imaginația** este reproductivă, în general săracă

f) **Personalitatea:**

- tulburări de comportament afectiv, social, verbal, motor,
- dereglări ale funcțiilor de cogniție, intelectuale, integrative-adaptative
- toleranță scăzută la frustrare;
- comportament obsesiv-compulsiv;

g) **Limbajul și comunicarea:**

- Alalie
- Limbajul verbal este înlocuit cu cel nonverbal și gestual
- Înțelege informația verbală și execută comenzi simple

h) **Percepția:** fragmentară, dificultăți de percepție senzorială

i) **Capacitatea de înțelegere și conștientizare:** deficitară, înțelege noțiuni simple, uzuale

j) **Dificultăți întâmpinate de elev:**

- Dezvoltare cognitivă foarte scăzută în raport cu vârsta cronologică
- Tulburări senzoriale
- Deficiență funcțională gravă cu tulburări de selectivitate
- Instabilitate accentuată a atenției
- Orientare temporală și spațială deficitară

- Conduită psihomotrică vizibil deficitară
- Instabilitate afectivă, comportament opoziționist, încăpățănare

Scopul programului de intervenție:

Formarea deprinderilor de a reacționa adecvat la stimulii din mediul înconjurător (desăvârșirea integrării senzoriale); dezvoltarea abilităților sociale și emoționale în vederea structurării personalității copilului.

Obiective:

- Obținerea limbajului verbal/oral prin tehnici de stimulare polisenzorială;
- Sporirea atenției față de lumea din jur și de acțiunile celorlalți;
- Facilitarea interacțiunilor sociale;
- Educarea echilibrului static și dinamic;
- Educarea simțului ritmic;

Principii de acțiune:

- Tonuri entuziaste;
- Medii diverse;
- Instrucțiuni variate;
- Materiale captivante;
- Receptivitate față de preferințele copilului;
- Activități cu grad diferit de dificultate;
- Recompense variate;

Metode si tehnici: conversația, exercițiul, jocul, observația, explicația, imitația, stimularea polisenzorială;

Resurse:

- Coloana cu bule de aer/ consola de comanda;
- Fotoliu de relaxare cu fibra optica;
- Saltea de relaxare cu apă, cu sistem de rezonanță;
- Discuri tactile;
- Stimuli senzoriali tactili;
- Aparat de masaj;
- Panouri vizual tactile;
- CD cu muzică și coregrafie de dans;

- Oglindă ;
- Mingi de diferite dimensiuni și forme;

Rezultate scontate:

- Obținerea unor comportamente dezirabile contextual;
- Participarea la activitățile propuse;
- Manifestarea spontaneității și curiozității ca răspuns favorabil la planul de activitate terapeutică.

Evaluare:

- Acceptarea activităților propuse este indicator al succesului terapeutic;
- Monitorizarea comportamentelor (grile de observație directă si indirectă).

Bibliografie:

R. Leaf, J.McEachin. Ghid de terapie ABA. Partea a II-a – programe de lucru. Editura Frontiera, Bucuresti, 2011.

Ivar Lovaas. Educarea persoanelor cu intarzieri in dezvoltare. Tehnici de baza ale interventiei comportamentale. Editura Frontiera, Bucuresti, 2012.

Grila de monitorizare comportamentală

Nr.crt.	Indici	Evaluare terapeutică	Observații
1.	Execută comenzile primite și participă la activitățile propuse	În cea mai mare parte a timpului	Uneori devine opozantă și încăpățânată
2.	Stabilește contact vizual	Da	
3.	Acceptă să atingă butoanele/privește stimulii luminoși	Da	
4.	Inițializează schimbarea culorilor în tubul cu bule	Da	
5.	Suportă să stea în fotoliu și să vadă fibra optică	Acceptă o scurtă perioadă	
6.	Identifică/diferențiază culorile	Parțial	Diferențiază doar vizual, după model
7.	Potrivește bilele colorate în seletor	Da, de cele mai multe ori	Potrivește vizual, după model
8.	Atinge discurile tactile	Da	
9.	Stă pe salteaua de apă cu sistem de rezonanță	Da	
10.	Se joacă la panoul vizual-tactil	Da	
11.	Se joacă la panoul gravitațional	Da	

12.	Acceptă să atingă sau să i se facă masaj	Nu acceptă	
13.	Atinge panourile vizual-tactile	Da	
14.	Execută comenzile primite/identifică culorile	Parțial	
15.	Se joacă la panourile vizual-tactile	Da	
16.	Se joacă la panoul gravitațional	Da	
17.	Ascultă muzică	Da	
18.	Imită dansul din coregrafie	Da	Îi place foarte mult să danseze
19.	Acceptă să lucreze împreună cu alt copil	Da	
20.	Acceptă recompensele materiale	Da	La începutul terapiei a refuzat recompensele materiale/dulci

PREVENIREA ABANDONULUI ȘCOLAR
PROIECT DE ACTIVITATE EXTRACURRICULARĂ

Prof. Ungureanu Irinel Veronica

Școala Profesională Specială Câmpulung Moldovenesc

I. ARGUMENT

Proiectul prezintă tipuri de activități în care sunt implicați părinții, copiii și profesorii pentru prevenirea abandonului școlar.

Ignoranța familiei, folosirea copiilor cu prioritate în muncile din gospodărie în defavoarea școlii, familii dezorganizate, lipsa unui model în familie, neacomodarea la trecerea de la un ciclu de învățare la altul, lipsa motivației, handicapul, plecarea părinților în străinătate și rămânerea copiilor în îngrijirea rudelor sau vecinilor sunt factori de formare și de dezvoltare a acestei probleme, iar neimplicarea școlii, lipsa perspectivelor după terminarea școlii, nivelul de trai scăzut al familiei, repetenția pot fi factori de formare și de menținere și de activare.

Astfel, elevii marginalizați, care nu fac față cerințelor școlare, ai căror părinți nu au posibilități materiale și nu au nicio perspectivă după terminarea școlii au o stimă de sine scăzută, trec prin frustrare și stres, nemulțumire, îngrijorare și neîncredere dezvoltând comportamente de anxietate, implicare în alte activități, izolare, neimplicare, abandon.

II. GRUPUL ȚINTĂ

Elevii clasei, consiliul profesoral, familiile elevilor.

III. PERIOADA

Parcursul anului școlar.

IV. OBIECTIV DE LUNGĂ DURATĂ

Prevenția abandonului școlar.

V. PROIECTAREA ACTIVITĂȚII

Obiective cadru	Obiective specifice	Strategii	Activități
1. Îmbunătățirea relațiilor intersociale elev-școală-familie	a) Schimbarea atitudinilor părinților față de școală	Stabilirea comunicării între părinți și școală	Lectorate cu părinții
	b) Stimularea interesului elevilor față de învățatură	Luarea legăturii cu instituții care pot recompensa rezultatele școlare	Sponsorizări
	c) Implicarea școlii în acceptarea și diversificarea valorilor	Oferirea opțiunilor	Activități extrașcolare
2. Creșterea stimei de sine	a) Cunoașterea de sine	Metode pentru descoperirea aptitudinilor	Fișe pentru identificarea aptitudinilor
	b) Cunoașterea punctelor tari și a punctelor slabe	Oferirea posibilităților de afirmare	Concursuri școlare
	c) Acceptarea sentimentelor pozitive și negative	Strategia swot	„Ce obțin dacă voi învăța?”
3. Dezvoltarea abilităților de comunicare	a) Utilizarea limbajului responsabilității	Brainstorming	Chestionar „Ce vreau să fiu?”

	b) Explorarea alternativelor	Dialog bazat pe încredere	Discuții
	c) Comunicarea asertivă	Explorarea alternativelor	Test referitor la drepturi asertive
4. întărirea motivației pentru învățatură	Colaborarea cu întreprinderi pentru oferirea unui loc de muncă	Găsirea unor posibilități pentru elevii cu nivel mai scăzut de a lucra în afara orelor ½ normă	Întocmirea orarului în așa fel încât să permită elevilor să lucreze

VI. EVALUAREA

- Evaluarea rezultatelor școlare periodice prin oferirea opțiunilor care să satisfacă și aptitudinile elevilor slabi;
- Implicarea școlii de a ajuta familiile sărace, monitorizarea situației prin vizite la domiciliu;
- Testarea coeziunii grupului de elevi pentru a reduce izolarea socială;
- Monitorizarea numărului de absențe în fiecare lună;
- Teste, chestionare adresate părinților și elevilor pentru a vedea implicarea acestora și colaborarea cu școala și dirigințele.

ÎNVĂȚAREA VIZIBILĂ – MOTOR ÎN SPORIREA MOTIVAȚIEI LICEENILOR PENTRU ÎNVĂȚAREA BIOLOGIEI

*Prof. de biologie Ursu Paula,
Liceul Teoretic "Gustav Gundisch" Cisnădie*

Motto: "Învățarea vizibilă este ca o fereastră deschisă către mințile noastre." Anonim

Rezumat (Abstract): Principiile învățării vizibile se dovedesc a fi un instrument extrem de eficient în motivarea elevilor de liceu pentru studiul biologiei. Acestea accentuează transparența și accesibilitatea procesului de învățare, dezvoltând abilități de autoevaluare și focalizare asupra obiectivelor de învățare. Studiul de față explorează impactul acestor principii asupra motivației elevilor, relevanța biologiei în contextul educațional actual și potențialul beneficiilor pe termen lung pentru elevi și societate.

Cuvinte-cheie (Keywords): Învățare vizibilă, motivație, elevi de liceu, biologie, autoevaluare, educație.

Introducere (Introduction)

Principiile învățării vizibile reprezintă un instrument deosebit de eficient pentru motivarea elevilor de liceu în studiul biologiei, accentuând transparența și accesibilitatea procesului educațional. Aceste principii nu doar că facilitează înțelegerea obiectivelor de învățare, dar îi și pregătesc pe elevi pentru procesele de învățare din alte discipline. Ideea centrală a conceptului educațional al învățării vizibile se axează pe focalizarea elevilor asupra unor obiective de învățare clare, dezvoltarea abilităților de a învăța să învețe și evaluarea propriului progres.

Interesul elevilor de liceu pentru biologie derivă din multiple surse, atât instinctuale, cât și profesionale. La această vârstă, liceenii manifestă o sete de cunoaștere continuă, iar biologia oferă resursele necesare pentru a răspunde tuturor frământărilor personale legate de procesele vitale din jurul lor și implicațiile acestora asupra sănătății personale și a mediului. Pe lângă răspunsurile oferite de știință, această disciplină poate deveni atât de captivantă încât unii elevi să-și dorească o carieră în domeniul științei sau medicinei. Învățarea biologiei le oferă liceenilor cunoștințe esențiale despre lumea vie, propriul corp și mediul înconjurător, contribuind la luarea unor decizii informate privind propria persoană și lumea din jur.

Motivarea elevilor de liceu să acorde o atenție sporită acestei discipline este benefică atât pentru dezvoltarea lor ca indivizi, îndeplinindu-le nevoile de cunoaștere, cât și pentru societate, deoarece viitorul

va beneficia de profesioniști orientați către perfecțiune și performanță. Învățarea vizibilă, ca și concept educațional, pune accent pe claritatea obiectivelor, feedback-ul constructiv și autoevaluarea. În contextul învățării biologiei, acest concept poate fi extrem de util pentru a motiva elevii să se implice activ în procesul educațional.

Modalitățile de a spori motivația liceenilor pentru a învăța biologia includ relaționarea cu experiențele de viață, utilizarea materialelor vizuale și a experimentelor, organizarea de jocuri și concursuri educative, precum și vizitele în natură și la muzee. Relaționarea subiectelor biologice cu experiențele cotidiene ale elevilor poate facilita înțelegerea și aplicarea practică a cunoștințelor. De exemplu, elevii pot învăța cum cunoștințele despre biologie sunt utile în îngrijirea animalelor de companie, a plantelor sau în menținerea propriei sănătăți. Utilizarea materialelor vizuale și a experimentelor poate crește interesul elevilor prin ilustrarea concretă a conceptelor teoretice. Organizarea de experimente și demonstrații practice oferă elevilor oportunitatea de a vedea biologia în acțiune și de a-și dezvolta abilități experimentale.

De asemenea, facilitarea derulării unor proiecte și colaborări poate stimula creativitatea și implicarea elevilor în învățarea biologiei. Jocurile și concursurile educative, precum quiz-uri, bingo biologic sau competiții de prezentare a vieții unor specii, pot transforma învățarea într-o activitate distractivă și competitivă. Organizarea unor ieșiri în natură și vizite la muzee sau laboratoare poate aprofunda cunoștințele biologice și poate crea legături mai strânse între elevi și mediul înconjurător, contribuind la o înțelegere mai profundă a subiectului.

Prin aplicarea acestor metode, elevii nu doar că își îmbunătățesc cunoștințele biologice, dar își dezvoltă și competențe esențiale pentru viitor. Învățarea vizibilă și metodele interactive de predare în biologie sunt esențiale pentru a motiva elevii de liceu, îndeplinindu-le nevoile de cunoaștere și contribuind la formarea unor cetățeni informați și responsabili. Aceste abordări educaționale promovează o învățare aprofundată și aplicată, capabilă să transforme elevii în actori activi și implicați în propria lor dezvoltare și în ameliorarea societății.

Materiale și Metode (Materials and Methods):

Pentru a evalua impactul principiilor învățării vizibile asupra motivației elevilor de liceu în studiul biologiei, s-au utilizat metode calitative și cantitative. S-a desfășurat un studiu pe un eșantion de 40 de elevi de liceu, utilizând chestionare pre și post-intervenție pentru a măsura nivelul de motivație. De

asemenea, s-au implementat diverse tehnici de învățare vizibilă în cadrul orelor de biologie, incluzând utilizarea materialelor vizuale, experimente practice, jocuri educative și vizite în natură.

Rezultate (Results):

Rezultatele au indicat o creștere semnificativă a nivelului de motivație al elevilor după implementarea principiilor învățării vizibile. Elevii au raportat o înțelegere mai profundă a conceptelor biologice și o implicare mai mare în activitățile practice. De asemenea, feedback-ul constructiv și autoevaluarea au fost apreciate de elevi, contribuind la dezvoltarea abilităților de învățare independentă și gândire critică.

Discuție (Discussion):

Implementarea principiilor învățării vizibile în predarea biologiei a demonstrat multiple beneficii, atât pentru elevi, cât și pentru procesul educațional în ansamblu. Elevii au devenit mai implicați și motivați, iar învățarea a devenit mai interactivă și aplicată. Comparativ cu metodele tradiționale, învățarea vizibilă oferă un cadru mai eficient pentru dezvoltarea abilităților cognitive și emoționale ale elevilor. Totuși, există și limitări, cum ar fi necesitatea unei pregătiri suplimentare pentru profesori și resurse adecvate pentru implementarea eficientă a acestor tehnici.

Concluzii (Conclusions):

Învățarea vizibilă reprezintă un instrument puternic pentru sporirea motivației elevilor de liceu în studiul biologiei. Prin metode variate și abordări practice, elevii își îmbunătățesc cunoștințele și își dezvoltă competențele esențiale pentru viitor. Aplicarea acestor principii nu doar că îmbunătățește performanțele academice, ci contribuie la formarea unor cetățeni informați și responsabili. Viitorul educației în biologie poate beneficia enorm de pe urma integrării acestor concepte, creând un mediu de învățare mai motivant și eficient.

Mulțumiri (Acknowledgments):

Mulțumiri speciale profesorilor și elevilor care au participat la acest studiu, precum și colegilor din cadrul departamentului de biologie pentru sprijinul acordat în implementarea tehnicilor de învățare vizibilă.

BIBLIOGRAFIE

1. Almarode, J. H. (2018). Visible Learning for Science, Grades K-12: What Works Best to Optimize Student Learning. Corwin.
2. Beadle, P. (2019). Cum să predai. Strategii didactice. București: DPH.
3. Colburn, A. (2017). Learning Science by Doing Science: 10 Classic Investigations Reimagined to Teach Kids How Science Really Works, Grades 3-8. Corwin.
4. Dweck, C. (2000). "Self-Theories: Their Role in Motivation, Personality, and Development". Routledge.
5. Goleman, D. (2008). Inteligența emoțională. București: Curtea Veche.
6. Hattie, J. (2014). Învățarea vizibilă. Ghid pentru profesori. București: Trei.
7. Hattie, J. F. (2017). Visible Learning for Mathematics: Grades K-12: What works Best to Optimize Student Learning. Corwin .
8. Marzano, R. (2007). New Art and Science of Teaching: more than fifty new instructional strategies for academic success. Solution Tree Press.
9. Marzano, R. (2007). The Art and Science of Teaching: A Comprehensive Framework for Effective Instruction. ASCD.
10. Osborne, R. &. (1985). Learning in Science: The Implications of Children's Science. Auckland: Heinemann.
11. Robinson, S. K. (2012). O lume ieșită din minți. Revoluția creativă a educației. București: Publica.
12. Stobaugh, R. (2019). Fifty Strategies to Boost Cognitive Engagement: Creating a Thinking Culture in the Classroom. Solution Tree Press.

Studiu de caz privind metode inovative de predare la preșcolari: o abordare modernă a educației timpurii

Prof. Vâlcu Daniela
Grădinița cu P.P. Floare albastră Craiova

Educația preșcolară joacă un rol crucial în dezvoltarea cognitivă, emoțională și socială a copiilor. În contextul societății moderne, este esențial să se implementeze metode inovative de predare care să răspundă nevoilor diversificate ale copiilor și să le ofere o bază solidă pentru învățarea ulterioară. Acest referat explorează diverse metode inovative de predare la preșcolari, evidențiind beneficiile și aplicabilitatea lor în mediul educațional preșcolar.

Învățarea prin joc este o metodă esențială în educația preșcolară, care valorifică curiozitatea naturală și energia copiilor. Prin jocuri educative, copiii își dezvoltă abilități cognitive, sociale și emoționale într-un mod plăcut și captivant. Această metodă promovează gândirea creativă, rezolvarea problemelor și colaborarea, oferind un cadru flexibil în care copiii pot experimenta și descoperi. Jocurile de rol, puzzle-urile, construcțiile și jocurile de echipă sunt doar câteva exemple de activități care stimulează învățarea activă. Învățarea prin joc contribuie, de asemenea, la dezvoltarea abilităților motorii fine și grosiere, precum și la îmbunătățirea competențelor lingvistice și matematice. În acest mod, copiii învață să exploreze lumea din jurul lor, să comunice eficient și să își dezvolte autonomia, toate acestea într-un mediu sigur și stimulat.

Învățarea în natură reprezintă o abordare inovativă și holistică a educației preșcolare, în care copiii petrec timp în aer liber explorând și interacționând direct cu mediul înconjurător. Această metodă stimulează curiozitatea naturală a copiilor și le oferă oportunități de a învăța prin experiențe senzoriale și practice. Activitățile desfășurate în natură, precum grădinaritul, observarea plantelor și animalelor, sau construcțiile cu materiale naturale, contribuie la dezvoltarea abilităților motorii, cognitive și sociale. Învățarea în natură promovează sănătatea fizică prin mișcare și joacă activă, reducând în același timp stresul și îmbunătățind starea de bine emoțională. De asemenea, copiii învață despre ciclurile naturale, ecologie și sustenabilitate, dezvoltând un respect profund pentru mediul înconjurător. Această metodă de învățare sprijină dezvoltarea autonomiei, a creativității și a gândirii critice, pregătind copiii să devină cetățeni responsabili și conștienți de importanța protejării naturii. Prin explorarea și jocul în aer liber, copiii dobândesc o înțelegere mai profundă a lumii naturale și își dezvoltă o conexiune emoțională cu mediul înconjurător.

Tehnologia în educație a devenit un element esențial în modernizarea și eficientizarea procesului de învățare, inclusiv în educația preșcolară. Utilizarea dispozitivelor digitale, cum ar fi tabletele și computerele, oferă oportunități pentru o învățare interactivă și personalizată, adaptată la ritmul și nevoile fiecărui copil. Aplicațiile educaționale sunt concepute pentru a stimula curiozitatea și creativitatea, oferind jocuri și activități care dezvoltă abilități lingvistice, matematice și de rezolvare a problemelor. Prin tehnologie, educatorii pot accesa resurse educaționale variate și actualizate, facilitând un curriculum dinamic și relevant. De asemenea, instrumentele digitale permit monitorizarea progresului copiilor și oferirea de feedback instantaneu, aspect crucial pentru ajustarea metodelor de predare. În plus, realitatea augmentată și virtuală deschid noi perspective în învățare, oferind experiențe imersive care îmbogățesc cunoștințele despre lume. Integrarea tehnologiei în educație contribuie și la dezvoltarea competențelor digitale esențiale pentru viitor, pregătind copiii pentru o societate din ce în ce mai tehnologizată. Cu toate acestea, este important să se mențină un echilibru între utilizarea tehnologiei și activitățile tradiționale de învățare pentru a asigura o dezvoltare holistică. Educația preșcolară modernă, îmbogățită cu tehnologie, nu numai că sporește eficiența învățării, dar și pregătește copiii pentru a naviga cu succes în era digitală.

Metodele inovative de predare la preșcolari sunt esențiale pentru a crea un mediu de învățare stimulant și adaptat nevoilor copiilor. Învățarea prin joc, utilizarea tehnologiei, educația bazată pe proiecte, învățarea în natură, metoda Reggio Emilia și abordarea Montessori sunt doar câteva dintre abordările care pot transforma educația timpurie într-un proces dinamic și captivant. Implementarea acestor metode contribuie la dezvoltarea unor generații de copii creativi, autonomi și pregătiți să facă față provocărilor viitorului.

Bibliografie

1. Hirsh-Pasek, Kathy, și Golinkoff, Roberta Michnick. *Becoming Brilliant: What Science Tells Us About Raising Successful Children*. American Psychological Association, 2016.
2. O'Mara, Joanne (Ed.). *Augmented Education: Bringing Real and Virtual Learning Together*. Springer, 2014.
3. Resnick, Mitchel. *Lifelong Kindergarten: Cultivating Creativity through Projects, Passion, Peers, and Play*. MIT Press, 2017.

Studiu de specialitate privind transformarea educației preșcolare prin inovare și sustenabilitate

Prof. Vâlcu Daniela

Grădinița cu P.P. Floare albastră Craiova

În contextul dinamic al societății actuale, educația preșcolară devine un pilon esențial în formarea competențelor și atitudinilor fundamentale ale copiilor. Inovarea educațională și îmbinarea acesteia cu principii de învățare durabilă reprezintă provocări și oportunități deopotrivă pentru educatori și părinți. Acest referat explorează conceptele de inovare educațională și învățare durabilă, subliniind importanța și aplicabilitatea lor în educația preșcolară.

Inovarea educațională reprezintă un pilon esențial în adaptarea sistemului educațional la nevoile și provocările secolului XXI. Aceasta implică introducerea de metode și practici noi care să îmbunătățească eficiența și relevanța procesului de învățare. Printre aceste metode se numără utilizarea tehnologiilor digitale, cum ar fi tabletele și aplicațiile educaționale interactive, care permit personalizarea experienței de învățare și oferă feedback instantaneu. De asemenea, metodele de predare interactive, bazate pe jocuri educative și activități practice, stimulează curiozitatea naturală a copiilor și facilitează învățarea prin descoperire. Inovarea educațională include și abordările personalizate, care se concentrează pe adaptarea curriculumului la nevoile și ritmul fiecărui copil, contribuind astfel la dezvoltarea armonioasă a acestora. Evaluările formative și observațiile continue sunt esențiale pentru a ajusta metodele de predare și pentru a asigura progresul fiecărui elev. Inovațiile în educație nu se limitează doar la tehnologie, ci includ și noi paradigme pedagogice, cum ar fi învățarea colaborativă și interdisciplinară, care încurajează gândirea critică și rezolvarea creativă a problemelor. Astfel, inovarea educațională nu doar că îmbunătățește procesul de învățare, dar și pregătește copiii pentru un viitor dinamic și imprevizibil, oferindu-le competențele necesare pentru a naviga cu succes prin provocările vieții moderne.

Învățarea durabilă la preșcolari este crucială pentru a cultiva valori și comportamente care promovează sustenabilitatea încă din primele etape ale vieții. Aceasta implică integrarea principiilor ecologice și a responsabilității sociale în activitățile zilnice ale copiilor. De exemplu, prin grădinarit și activități de reciclare, preșcolarii învață despre ciclurile naturale și importanța protejării mediului. Jocurile și poveștile care abordează teme legate de mediu și cooperare

încurajează dezvoltarea empatiei și a unui simț al responsabilității față de comunitate. Educația durabilă poate fi realizată și prin proiecte comunitare, cum ar fi participarea la curățenia parcurilor sau plantarea de copaci, activități care oferă copiilor o înțelegere practică a impactului pozitiv pe care îl pot avea asupra mediului. Implementarea unei curricule care subliniază importanța resurselor regenerabile și a economisirii energiei ajută la formarea unor comportamente responsabile pe termen lung. Astfel, învățarea durabilă la preșcolari nu doar că îi educă despre sustenabilitate, ci le oferă și oportunitatea de a deveni agenți activi ai schimbării, capabili să contribuie la un viitor mai verde și mai echitabil. Aceste practici formează baze solide pentru o conștiință ecologică și socială care îi va ghida pe copii pe parcursul întregii vieți.

Grădinițele forestiere reprezintă o formă inovatoare și durabilă de educație preșcolară, în care copiii petrec majoritatea timpului în natură. Aceste instituții valorifică explorarea și interacțiunea directă cu mediul înconjurător pentru a facilita învățarea. Prin activități desfășurate în aer liber, copiii descoperă lumea naturală, dezvoltându-și abilități practice și simțul responsabilității față de mediu. Metoda promovează curiozitatea, autonomia și sănătatea fizică, oferind o alternativă educațională care îmbină armonios jocul liber cu învățarea experiențială.

Inovarea educațională și învățarea durabilă sunt concepte interconectate care pot transforma educația preșcolară într-un proces dinamic și relevant pentru provocările viitorului. Prin integrarea metodelor interactive, a tehnologiilor moderne și a principiilor de sustenabilitate, putem contribui la formarea unor generații de copii responsabili, creativi și pregătiți să facă față schimbărilor continue ale lumii în care trăiesc.

Bibliografie

1. Knight, Sara. *Forest School and Outdoor Learning in the Early Years*. London: Sage Publications, 2009.
2. Louv, Richard. *Last Child in the Woods: Saving Our Children from Nature-Deficit Disorder*. Chapel Hill, NC: Algonquin Books, 2005.
3. Murray, Rachel, și Allen, Lynne. *Forest School for All*. London: Sage Publications, 2019.
4. O'Brien, Liz, și Murray, Richard*. *A Marvellous Opportunity for Children to Learn: A Participatory Evaluation of Forest School in England and Wales*. Farnham, Surrey: Forest Research, 2007.
5. Sobel, David. *Place-Based Education: Connecting Classrooms and Communities*. Great Barrington, MA: Orion Society, 2004.

PROIECT DE LECȚIE

PROFESOR : VARADY IULIU

CLASA: a V - a C

EFFECTIV: 22 (8 fete, 14 băieți)

MATERIALE NECESARE:mingi, jaloane, saltele, cronometru și fluier

LOC DE DESFĂȘURARE: sala de sport

OBIECTUL: EDUCAȚIE FIZICĂ

TEME:

1. Gimnastică - Consolidarea rostogolirii înainte din ghemuit în ghemuit
2. Forța - Dezvoltarea forței musculaturii abdominale și a spatelui

COMPETENȚE GENERALE:

- Utilizarea efectelor favorabile ale educației fizice și sportului în practicarea constantă a exercițiilor fizice, pentru optimizarea stării de sănătate;
- Utilizarea achizițiilor specifice educației fizice și sportului în vederea propriei dezvoltări fizice armonioase și a capacității motrice;

- Adoptarea unui comportament conform regulilor specifice, pe parcursul organizării, practicării și participării ca spectator la activitățile de educație fizică;

COMPETENTE SPECIFICE:

- Recunoașterea principalelor aspecte ale stării generale de sănătate;
- Executarea unor procedee tehnice în structuri motrice simple specifice disciplinelor sportive studiate;
- Manifestarea pe parcursul activităților a atitudinii de respect față de regulile stabilite;
- Punerea în practică a unor activități motrice în formații de adunare, de deplasare și de lucru, conform specificului acestora;

OBIECTIVE OPERATIONALE:

- Să execute corect tipurile de exerciții;
- Să-și perfecționeze calitățile și deprinderile motrice de bază (forța) în vederea aplicării în activități motrice;
- Să manifeste corectitudine în desfășurarea întrecerilor, în relațiile cu partenerii și cu adversarii;
- Să execute corect rostogolirile;
- Să adopte un comportament adecvat în relațiile cu partenerii;
- Să se încadreze în disciplina de lucru;
- Să păstreze ordinea de execuție;

METODE ȘI PROCEDEE: observația, conversația, explicația, demonstrația, exersarea, exercițiul

MIJLOACE DE ÎNVĂȚĂMÂNT: cronometru, fluier, echipament sportiv, saltele.

MODURI DE ORGANIZARE: frontal, pe echipe, individual.

DURATA: 50 minute

Verigi	Conținut	Dozare	Strategii didactice Formații de Metode Indicații Lucru metodice	Observații
1.Organizarea colectivului de elevi 3 minute	- alinierea - salutul - verificarea echipamentului și a stării de sănătate - anunțarea temelor lecției - exerciții de front și formație: întoarceri la stânga, la dreapta și stânga - împrejur	3 minute	 - în linie pe doua rânduri	
2.Pregătirea organismului pentru efort 8 minute	Variante de mers: - mers pe vârfuri cu brațele sus, - mers pe călcâie cu mâinile la spate, Alergare ușoară, alergare șerpuită Variante de alergare : - alergare cu joc de glezne - alergare cu genunchii sus - alergare cu călcâiele la șezută - pas săltat - pas sărit - alergare laterală cu pas adăugat -alergare laterală cu pas încrucișat -alergare cu pendularea gambelor întinse înainte -alergare cu pendularea gambelor întinse înapoi -sprint	-30 m -100m -20 m -20 m -20m	- în coloană de gimnastică câte doi În coloană de gimnastică câte patru	

	P.I. – stând depărtat cu bratele întinse deasupra capului Exercițiul 5: T₁₋₂ – extensia trunchiului cu arcuire T₃₋₄ – îndoirea trunchiului înainte cu arcuire P.I. – stând depărtat cu palmele pe șold Exercițiul 6: T₁₋₅ – aplecarea trunchiului la orizontală cu ducerea brațului la vf. piciorului opus T₂₋₆ – răsucirea trunchiului spre dreapta T₃₋₇ – răsucirea trunchiului spre stânga T_{4,8} – revenire în poziția inițială P.I. – stând depărtat cu palmele pe șold Exercițiul 7: T₁ – răsucire trunchiului spre stânga T₂ – arcuire T₃ – răsucirea trunchiului spre dreapta T₄ – arcuire P.I. - stând cu palmele pe șold Exercițiul 8: T₁ – pas înainte cu piciorul stâng T₂₋₃ – fandare cu arcuire T₄ – revenire T₅ – pas înainte cu piciorul drept T₆₋₇ – fandare cu arcuire T₈ – revenire P.I. - stând Exercițiul 9:	3 X 4 T 2 X 8 T 4 x 4 T 2 x 8 T	- exersare frontală - demonstrația e urmată de descriere - se execută la comenzi - se păstrează ritmul de execuție - se urmărește distanța între elevi - se urmărește direcția de execuție - exersare frontală - exersare frontală - demonstrația e urmată de descriere	

	T1 - pas lateral dreapta cu ducerea brațelor înainte T2,4,6,8 –revenire în poziția inițială T3 – pas lateral stânga cu ducerea brațelor înainte T5 – pas lateral dreapta cu ducerea brațelor înainte T7 – pas lateral stg. cu ducerea brațelor înainte P.I – Stând depărtat Exercițiul 10: sărituri ca și mingea P.I – Stând depărtat Exercițiul 11: T1-4 –sărituri cu apropierea și depărtarea picioarelor T5-8 – exerciții de inspirație și expirație profundă	2 X 8 T 10X 4-5X 8T	- exersare frontală - demonstrația e urmată de descriere - se execută la comenzi - se urmărește distanța între elevi - se urmărește direcția de execuție - se urmărește ritmul de execuție	
4.Tema 1 Consolidarea rostogolirii înainte din ghemuit în ghemuit 15 minute	- așezat, trecerea lentă și rapidă în poziția grupată - culcat dorsal, ghemuire rapidă cu prinderea gambelor și menținere 2 - 3 secunde - stând pe omoplați, rulare înainte cu trecerea în sprijin ghemuit - sprijin ghemuit, rostogolire înainte în așezat grupat - rostogolire înainte din ghemuit în ghemuit cu ajutor/ fără ajutor	2 X 2 X 2 X 2 X 2 X	- se lucrează la 5 saltele - metode: explicația, demonstrația - se urmărește execuția la comandă - se urmărește ritmul de execuție _____	

5. Tema 2. Dezvoltarea forței musculaturii abdominale și a spatelui 10 minute	- culcat dorsal, ridicarea și coborârea alternativă a picioarelor la verticală - culcat dorsal, îndoirea genunchilor la piept, întinderea picioarelor la verticală, urmată de coborârea lentă a acestora - culcat dorsal, cu mâinile la ceafă, cu gleznelor sprijinite de un coleg, ridicarea și coborârea trunchiului, aproximativ 30 cm de sol - culcat facial, cu picioarele sprijinite de un coleg, ridicarea trunchiului în extensie	2 X 15 2 X 15 2 X 15 2 X 15	 - se lucrează la 5 saltele - pauză între repetări - se urmărește execuția corectă	
6.Revenirea organismului după efort 3 minute	- alergare ușoară. - mers cu exerciții de respirație - mers cu mișcări de relaxare a brațelor și picioarelor	30m 30m 30m	- în coloană cate unul	
7.Aprecieri, indicații 3 minute	Alinierea Aprecieri generale și individuale asupra modului de execuție Salutul	3min	- în linie pe două rânduri	

DIFICULTĂȚI DE ÎNVĂȚARE LA ELEVI. TEORII ȘI CONCEPTE RELEVANTE

Claudia-Mihaela VÂRNACEA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ SPECIALĂ „CONSTANTIN PĂUNESCU” Iași

Conceptul de învățare continuă să fie un subiect de actualitate pentru numeroase domenii științifice precum psihologia, sociologia, medicina, dar nu în ultimul rând pentru științele educației, din pricina importanței acestui proces pentru evoluția societății.

Așadar, învățarea prezintă o arie atât de cuprinzătoare și complexă încât nu există o definiție general acceptată a conceptului, însă, se dezvoltă în mod constant numeroase teorii, unele dintre ele raportându-se la accepțiunea sa tradițională, altele încercând să cerceteze noi orizonturi.

În decursul ultimilor 10-15 ani, învățarea a devenit un subiect-cheie nu doar pentru specialiștii și studenții din domeniul psihologiei, pedagogiei și educației, ci și în contexte politice și economice. Unul dintre principalele motive este faptul că nivelul de educație și de competențe al națiunilor, companiilor și indivizilor este considerat un parametru crucial al competiției pe piața globalizată și în actuala societate a cunoașterii. Este important de subliniat că funcția competitivă a învățării este doar o completare secundară a modernității târzii la funcția primară, bazală, a învățării în calitate de caracteristică esențială a vieții umane (Illeris, 2009, p. 10).

Westwood (2004) evidențiază că este o sarcină destul de simplă să exemplificăm ce înțelegem prin termenul „învățare”, deoarece ne petrecem întreaga viață învățând lucruri noi din tot ceea ce ne înconjoară. Acesta remarcă varietatea de răspunsuri oferite de către cadrele didactice în ceea ce privește definiția învățării, precum:

- Dobândirea de cunoștințe și abilități;
- Obținerea de informații ce pot fi utilizate în situații noi;
- Dezvoltarea inteligenței;
- Dobândirea unei perspective diferite asupra lumii;

Există, desigur, mult adevăr și valoare în toate aceste definiții exemplificate. Unele dintre definițiile comune (și câteva mai puțin frecvente) ale învățării privind domeniul psihologiei surprind următoarele aspecte:

- Învățarea este procesul prin care un organism își schimbă comportamentul în urma unei experiențe (Driscoll, 2000).

- Învățarea este o schimbare relativ permanentă a asociațiilor mentale datorată experienței (Ormrod, 2003) (Westwood, 2004, p.2).

Datorită perspectivelor diferite din care a fost cercetată învățarea, definițiile date acestui concept sunt numeroase. Din punct de vedere pedagogic, Sorin Cristea (1998) evidențiază faptul că învățarea reprezintă, activitatea proiectată de către cadrul didactic pentru a determina schimbări comportamentale la nivelul personalității preșcolarului, școlarului, elevului, studentului prin valorificarea capacității acestora de dobândire a cunoștințelor, a deprinderilor, a strategiilor și a atitudinilor cognitive (Cristea, 1998, p. 244).

Evaluările internaționale comparative din sistemul preuniversitar (TIMSS, PIRLS, PISA) sau exercițiile de ierarhizare/ benchmarking din învățământul superior (ARWU-Shanghai, Quacquarelli-Simmonds World University Rankings sau, mai nou, U-Multirank), precum și examenele și evaluările naționale (în special Evaluarea Națională de la clasa a VIII-a și Bacalaureatul) demonstrează derapaje semnificative cu privire la performanța academică propriu-zisă, precum și la motivația pentru învățare. În fața acestei situații problematice care datează de foarte mulți ani, dar care a fost și este încă ignorată masiv la nivelul politicilor educaționale, se observă că singura soluție ar fi o transformare „de jos în sus”, ce are în prim plan o nouă înțelegere a conceptului de învățare (Illeris, 2009, p.9).

Domeniul dificultăților de învățare prin gradul său de cuprindere și complexitate constituie o problemă controversată, reprezentând unul dintre orizonturile actuale de dezvoltare a intervenției educaționale atât didactice, cât și specializate.

Comitetul Național Unit pentru Dificultăți de învățare (NYCLD) din SUA a propus în anul 1987 o definiție exhaustivă a acestui concept, prin care se susține că dificultățile de învățare reprezintă un termen generic ce se referă la un grup eterogen de afecțiuni datorate unor tulburări minimale ale sistemului nervos central, exprimate prin dificultăți majore în achiziționarea, utilizarea și înțelegerea limbajului, a vorbirii, scrierii, citirii, dificultăți în utilizarea abilităților matematice și a abilităților sociale (Gherguț, 2005, p. 189).

Încercările literaturii de specialitate din domeniul educației, dar și al psihologiei, de a oferi clarificări pertinente în ceea ce privește producerea învățării sunt în număr mare. Privind dintr-o perspectivă istorică, domeniul de studiu al dificultăților de învățare a cunoscut o rafinare treptată (Popa, 2013, p.48).

Abordarea behavioristă a învățării a generat câteva premise importante pentru învățare, și anume:

- asociațiile sunt „cărămizile” învățării;

- aceleași legi fundamentale operează în toate situațiile, indiferent de conținutul învățării sau de persoana care învață;
- stabilitatea legăturilor dintre stimul și răspuns este influențată de întărire (Sălăvăstru, 2009, pp. 26-27).

Aplicațiile behaviorismului în dificultățile de învățare evidențiază că problemele școlare pot fi abordate cel mai bine prin introducerea unor schimbări în mediul școlar, precum: fragmentarea sarcinilor de învățare în segmente mici de lucru, explicarea fiecărui pas dintr-un anumit procedeu sau sarcină de învățare nouă, includerea a cât mai multe practici și recapitulări suplimentare necesare pentru cunoașterea programelor, încorporarea rutinelor predictibile în desfășurarea lecțiilor (Steele, M. M., 2005, p. 4).

La momentul respectiv, s-au pus în practică cu succes programe de învățare precum IPI (Individually Prescribed Instruction), IGE (Individually Guided Education), PLAN (Program Learning in Accordance with Needs), PSI (Personalized System of Instruction), etc. (Popa, 2013, p. 53).

Teoria social-cognitivă reprezintă un tip de învățare prin care persoana este privită ca „un agent uman interactiv emergent”. În anii ‘70 Bandura a adus în prim plan conceptul de *autoeficacitate*, având drept sinonimie sintagma „cred că pot”.

Raportându-ne la problematica dificultăților de învățare, autoeficacitatea este influențată de patru principali factori (experiențele anterioare, reacțiile fizice și emoționale, modelarea socială, convingerile sociale) și de propria convingere asupra capacității de exercitare a controlului în ceea ce privește acțiunile proprii și a evenimentelor ce influențează traseul în context școlar. Credințele personale sunt determinate de anumite alegeri făcute în viață, nivelul motivației, desfășurarea activităților și calitatea lor, rezistența la competiție, stres și anxietate. Concluzionând cele menționate anterior, copiii cu dificultăți de învățare trebuie să-și construiască un sentiment puternic de autoeficacitate pentru a ajunge la rezultatele dorite și a face față cu succes provocărilor la care sunt expuși, situațiilor neplăcute din mediul școlar, dând astfel dovadă de perseverență și curaj (Ghiță, 2019, p. 58-71).

Una dintre ideile cele mai inovatoare dezvoltate de Vîgotski și care a avut un puternic ecou științific privind elevii cu dificultăți în mediul școlar este cea referitoare la potențialul de învățare al acestora. Acest potențial este cel mai bine evidențiat prin ceea ce poate să realizeze copilul atunci când lucrează cu o persoană mai competentă, și nu atunci când lucrează singur. Intervalul dintre ceea ce un copil știe deja și ceea ce poate să învețe cu ajutorul adulților sau al altor persoane mai competente reprezintă zona proximei dezvoltări (Sălăvăstru, 2009, pp. 72-76). Astfel spus, „ZPD reprezintă distanța potențială dintre nivelul actual observabil al

capacităților exprimate de copil (performanță) și capacitățile sale subiacente latente (competență) care nu sunt direct observabile” (Sternberg, 2007, p. 501 apud Vianin, 2011, p. 242).

Analizând relația dintre zona proximei dezvoltări și domeniul dificultăților de învățare se observă că munca realizată de individ vizează să lărgască repertoriul competențelor elevului și să-l facă pe acesta autonom, astfel se observă scăderea dificultăților din mediul academic și rezultate școlare mai ridicate.

Prin urmare, problematica dificultăților de învățare este caracterizată, prin prisma acestei teorii, printr-o zonă limitată a proximei dezvoltări, cu atât mai restrânsă cu cât gradul de gravitate al dificultății este mai mare. (Popa, 2013, p. 57).

Experiența de învățare mediată ajută la împuternicirea rolurilor, cum ar fi facilitatori ai învățării euristice, mediatorii ai surselor de cunoaștere (ajutarea elevilor cu dificultăți de învățare să acceseze surse de informație), mediatorii ai învățării pe tot parcursul vieții (ajutând elevii să dezvolte diferite dispoziții și mentalități pentru a învăța să învețe) și designerii ai mediului de învățare (Tan Oon Seng, 2003, p.61).

Bibliografie

- Illeris, K., (2014) *Teorii contemporane ale învățării*, Editura Trei, București;
- Westwood, P., (2004) *Learning and Learning Difficulties. A handbook for teachers*, Editura ACER Press, University of Hong Kong.
- Cristea, S., (1998) *Dicționar de termeni pedagogici*, Editura Didactică și Pedagogică, București
- Ghiță, C. M., (2019) *Teoria lui Albert Bandura*, capitol în Pânișoară, G., *Psihologia învățării. Cum învață copiii și adulții?*, Editura Polirom, Iași;
- Steele, M. M. (2005), *Teaching Students With Learning Difficulties: Constructivism or Behaviorism? Current Issues in Education*, Volume 8, Number 10; Disponibil pe: <https://cie.asu.edu/ojs/index.php/cieatasu/article/download/1607/650/>, accesat la data de 13 noiembrie 2020, ora 16:37;
- Tan Oon Seng (2003), *Mediated Learning and pedagogy: Applications of Feuerstein's theory in twenty-first century education*, National Institute of Education, Singapore;
- Vianin, P., (2011) *Ajutorul strategic pentru elevii cu dificultăți de învățare*, Editura ASCR, Cluj-Napoca;

- Popa, D., (2013), *Strategii de stimulare a învățării autoreglate la elevii cu dificultăți de învățare*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj Napoca;
- Gherguț, A., (2005) *Sinteze de psihopedagogie specială. Ghid pentru concursuri și examene de obținere a gradelor didactice*, Editura Polirom, Iași ;

OPTIMIZAREA LECȚIEI DE FIZICĂ

Prof. Nicoleta Vascan ,C.N.,,Ferdinand I''Bacău

Fizica este considerată un obiect dificil care trezește uneori stări de anxietate și sentimente de inferioritate Pentru a veni în sprijinul elevilor și a face din fizică un obiect mai accesibil, mai atractiv (apropiat de elevi) se apeleaza la metode ce pot duce la creșterea motivației pentru învățat și obținerea unor rezultate ale învățării mai bune

În activitatea lor de predare profesorii folosesc o multitudine de procedee prin care captează atenția și interesul elevilor pentru o lecție sau alta. Captarea atenției elevilor și trezirea interesului lor pentru noul subiect care le va fi propus reprezintă aspectul de început al oricărei lecții. Ideală este- desigur- situația în care la sfârșitul acestei “secvențe” cu care debutează orice lecție, elevii să-i solicite profesorului să le arate cum se face un lucru, sau cum se explică un fapt, ori să inițieze spontan o acțiune care li se pare captivantă.

Dintre multiplele procedee utilizate de către profesori în aceste scopuri cele mai importante par a fi următoarele (Neacșu I., 1983):

- motivarea prin introducerea unor activități cu caracter de joc;
- motivarea prin crearea unei stări de competiție sau de cooperare;
- motivarea prin crearea situațiilor problemă;
- motivarea prin mărirea valențelor afective ale activităților;
- motivarea prin menționarea performanțelor școlare care urmează să fie atinse ș.a.

Procedeul motivării prin introducerea unor activități cu caracter de joc.

Jocul este asociat cu ideea de divertisment, de relaxare, de afirmare a propriei persoane și de aceea este acceptat cu plăcere la orice vârste, cu condiția ca el să presupună calități individuale apreciate în perioada de vârstă când este practicat. În școală activitatea fundamentală a elevilor este- și trebuie să rămână- activitatea de învățare. Unele jocuri însă, pentru a putea fi “jucate”,

necesită însușirea în prealabil unor cunoștințe sau antrenarea unor capacități. În măsura în care aceste cunoștințe și capacități corespund cu ceea ce copilul trebuie să învețe în școală- căci au un mare grad de aplicabilitate și de transfer- profesorii îi pot motiva pe elevi să și le însușească, prezentându-le ca fiind “ condiții” ale participării cu succes la un anumit joc. Căci orice joc autentic presupune intrarea într-o situație de competiție, ideea de câștigător al jocului, o doză de improbabilitate a câștigătorului care se va impune în urma unor capacități superioare de planificare, așteptare, de utilizare a unor informații etc. Asadar nu orice joc îi va motiva pe elevi să învețe, pentru a ieși câștigători, ci doar acelea care solicită cunoștințe și capacități ce le asigură superioritatea într-o competiție. Din acest motiv conceperea unor jocuri care să-i motiveze pe elevi să învețe lucruri noi, devine o sarcină din ce în ce mai dificilă, ce solicită multă creativitate, pe măsură ce elevii sunt mai mari. Jocurile care îi captivează la vârste mari iau de obicei forma simulării unor situații complexe de viață, care le solicită luarea unor decizii rapide și corecte, prin utilizarea unor cunoștințe din multiple domenii și care presupun capacități intelectuale, afective și psihomotrice superioare.

Procedeele inducerii stărilor de competiție sau de cooperare.

Competitia este o formă de manifestare a impulsului afirmării de sine. Individul rivalizează cu ceilalți pentru a dobândi un anumit statut social sau pentru a-și afirma superioritatea. Cooperarea este o modalitate de exprimare a dorinței existente în orice om de a fi util unui grup social cu care se identifică, de a participa la o activitate comună, de a ajunge în comun la rezolvarea unei probleme prin informare și ajutor reciproc. Individul colaborează cu ceilalți pentru atingerea unui țel comun. Opuse, la prima vedere, competiția și cooperarea sunt stări care interacționează în interiorul unei clase de elevi: competiția între grupuri presupune întotdeauna cooperarea în interiorul fiecărui grup aflat în competiție cu celelalte.

“Competiția are asupra dezvoltării personalității influențe atât favorabile, cât și nefavorabile. În ceea ce privește latura pozitivă, ea stimulează efortul și productivitatea individului, promovează norme și aspirații mai înalte, micșorează distanța dintre capacitate și realizări, dându-i individului posibilitatea unei estimări mai realiste a propriilor sale capacități, în comparație cu ale altora, competiția exercită de asemenea o influență salutară asupra aptitudinii de autocritică. Competiția face mai interesante activitățile de grup și mai puțin monotone

sarcinile de fiecare zi și, folosită în mod adecvat, poate contribui la dezvoltarea eticii grupului.” (Ausubel , D.P., Robinson ,F.G., Op, cit pg. 492)

Aceeași autori, referindu-se la aspectele negative ale competiției, mai ale atunci când ia forme extreme, amintesc de posibilitatea de genera o anxietate exagerată cu efecte inhibitorii asupra învățării, de a induce stări de ostilitate și un climat de tensiune în cadrul grupului, ori de pericolul ca nedreptatea, cruzimea și necinstea să ajungă să fie scuzate în numele interesului de a ieși biruitor (Idem, pg. 493)

În mod tradițional, în școli profesorii folosesc multiple procedee pentru a-i pune pe elevi în stare de competiție: concursuri școlare, întreceri între șiruri de bănci, organizarea unor expoziții cu cele mai bune lucrări ale școlarilor, afișarea unor grafice care prezintă comparativ progresele la învățatură ale copiilor etc. Activitățile de cooperare în grup în vederea soluționării în comun a unei probleme manifestă însă tendința de a dobândi o pondere mai mare, în raport cu cele competitive. Dacă de pe urma activităților ce implică stări competiționale cel mai mult au de câștigat elevii mai bine dotați, de pe urma activităților care presupun cooperarea se pare cel mai mult profită elevii mai puțin dotați, caci beneficiază de asistența și ajutorul celorlalți colegi. Activitatea în grup dă foarte bune rezultate atunci când urmează a fi realizate sarcini simple, rutiniere, căci grupul generează un efect de contagiune care îi mobilizează pe toți în realizarea în ritm susținut a unor asemenea sarcini; este foarte potrivită și atunci când este vorba de rezolvarea unor probleme care presupun gândire divergentă, emiterea unui mare număr de idei de soluționare, întrucât în cadrul unui grup se creează mai multe șanse de a se colecta un mare număr de idei diferite; grupul se dovedește superior în luarea unor decizii care presupun deliberare cooperativă sau atunci când este vorba de discutarea unor aspecte controversate ale materiei de studiu. În schimb, realizarea unor lucrări care presupun creativitate și abordare originală sunt mai bine realizate în cadrul unor activități individuale. Grupul favorizează îndeosebi realizările cantitative, în vreme ce efortul intelectual creator este favorizat de liniștea căutărilor individuale.

Utilizarea problemelor și a situațiilor problemă.

Este o strategie utilizată pentru inducerea pe termen scurt a impulsului cognitiv. Ființa umană manifestă tendința de a căuta informații suplimentare sau o explicație plauzibilă pentru acele

fapte care la prima vedere intră în contradicție cu ceea ce anterior îi apăreau ca fiind certitudini. Pornind de la acest fenomen, profesorii își încep de obicei lecțiile prin prezentarea unor fapte pe care elevii nu și le pot explica cu ajutorul cunoștințelor de care dispun. În general o situație problemă se definește tocmai prin faptul că informațiile și soluțiile disponibile se dovedesc insuficiente pentru depășirea unui obstacol cognitiv. Este nevoie, fie de o restructurare a vechilor cunoștințe, fie de dobândirea a noi informații. În măsura în care ceea ce urmează în noua lecție le apare elevilor ca fiind de natură să-i ajute să găsească un răspuns la faptele care le-au stârnit inițial curiozitatea, este de așteptat ca motivația lor de învățare să crească. S-a constatat însă că nu orice fel de problemă reușește să trezească în egală măsură curiozitatea și interesul elevilor. Cele mai incitante pentru elevi par a fi acele probleme care se prezintă sub forma unor situații de viață, sau sub forma unor probleme practice, și mai puțin cele teoretice, abstracte.

La imaginarea soluțiilor practice necesare pot colabora mai mulți colegi, în cadrul unei activități pe grupe, ceea ce poate contribui suplimentar la sporirea motivației pentru învățare. De cele mai multe ori găsirea unei soluții practice obligă la obținerea în prealabil a unor informații teoretice, pe care elevii sunt, de această dată, dispuși să le caute singuri, printr-un efort personal de documentare. Uneori elevii sunt incitați și de probleme abstracte, mai ales atunci când produc în mintea copiilor un conflict de idei.

Motivarea prin mărirea valențelor afective ale activităților.

Motivația are o importantă componentă afectivă. Selecționarea de către o persoană a obiectelor asupra cărora își va îndrepta atenția și cărora le va acorda interes depinde de sentimentele și atitudinile personale generate de obiectul respectiv, nu numai de trebuințele resimțite sau de scopurile urmărite. De exemplu, un puternic resentiment față de un obiect poate genera o conduită de evitare a acestuia, chiar dacă el ar putea fi utilizat pentru satisfacerea unei trebuințe sau ar servi realizării unui anumit scop. Persoana poate să caute o altă cale de satisfacere a trebuinței respective, un alt obiect cu valențe afective acceptabile. Sensibilizarea afectivă a elevilor pentru anumite probleme ale vieții care urmează să fie studiate este de natură să trezească dorința de cunoaștere aprofundată a acestora. De exemplu, vizionarea unui film emoționant despre efectele secetei asupra vieții oamenilor în anumite zone ale globului, poate constitui suportul motivațional al hotărârii de a studia modalitățile în care poate fi combătut acest fenomen; un film documentar despre o anumită regiune geografică poate trezi dorința de a se afla

mai multe amănunte cu privire la zona respectivă; un tablou tulburător, o auditiie muzicală cu un puternic ecou afectiv pot genera dorința de a studia viața și personalitatea creatorului lor etc. Din aceste motive, mulți profesori integrează în lecțiile lor secvențe din filme artistice, documentare, lectura unor fragmente din opere literare, momente poetice, contemplarea unui tablou, chiar dacă obiectul de studiu care îl predau ține de domeniul științelor „exacte”. Pornind de la convingerea că arta este capabilă să ofere o viziune sensibilă asupra majorității aspectelor vieții oamenilor, ei caută cu răbdare acele creații artistice care pot fi valorificate în sensibilizarea afectivă a copiilor pentru o temă sau alta, dintre cele pe care urmează să le propună spre studiu.

Motivarea prin evidențierea performanțelor școlare care urmează să fie atinse.

Această strategie se bazează pe trebuința oricărui om de a înfăptui lucruri deosebite, de a fi capabil de performanțe superioare prin care să exceleze. Atunci când persoana estimează că îi stă în puteri să ajungă, prin învățare, la atingerea unor performanțe care îi vor aduce respectul de sine și respectul celorlalți, ea este dispusă să-și mobilizeze eforturile, cu condiția ca ținta de atins să-i fie foarte clară, iar modul în care va ajunge la rezultatul dorit, bine precizat. În școli se depun eforturi permanente pentru inducerea dorinței elevilor de a-și depăși continuu propriile capacități de a rezolva probleme, din ce în ce mai dificile, într-un timp tot mai scurt și cu grad cât mai mare diversitate. Utilizarea acestei strategii presupune din partea profesorilor o preocupare permanentă de a preciza elevilor lor, de la bun început, performanțele pe care vor trebui să le atingă, dacă se vor angaja în programul lecției, urmată de comunicarea permanentă a progreselor realizate pe parcurs și a modalităților în care vor putea progresa în continuare.

Utilizând metodele interactive de grup, prin integrarea adecvată în lecțiile de fizica, acestea determină creșterea eficienței învățării noțiunilor de fizica și, prin aceasta, creșterea randamentului școlar al elevilor. Acest lucru este bun și pentru alte discipline, elevii adoptând acest stil modern de predare – învățare, învățând ușor care sunt metodele interactive și etapele pe care trebuie să le urmeze pentru o eficiență mare a lor.

Aplicarea metodelor și tehnicilor interactive, centrate pe activități de grup, asigură elevilor formarea unei gândiri flexibile, dezvoltarea creativității, a imaginației, îmbunătățirea comunicării între colegi. Activitatea pe grupuri are o mare importanță, având rezultate imediat vizibile în

relaționarea între elevi și profesor, dar și între colegi. Metodele utilizate stimulează participarea activă și deplină a elevilor în procesul instructiv-educativ.

„Învățarea în grup exersează capacitatea de decizie și de inițiativă, dă o notă mai personală muncii, dar și o complementaritate mai mare aptitudinilor și talentelor, ceea ce asigură o participare mai vie, mai activă, susținută de foarte multe elemente de emulație, de stimulare reciprocă, de cooperare fructuoasă.” (Ioan Cerghit, 1997, p. 54)

Ce este specific învățării centrate pe grupe de elevi este chiar interacțiunea dintre elevi din timpul activității de învățare, ceea ce face învățarea mai ușoară, mai activă, cu rezultate foarte bune care nu întârzie să apară. Această interactivitate face ca elevii să se transforme din personajul pasiv al învățării care primea cunoștințele de-a gata de la profesor în personajul principal în formarea educațională proprie. Interactivitatea înseamnă atât cooperare între membrii grupului, dar și o competiție. În îndeplinirea unor sarcini simple de lucru, învățarea centrată pe grupe de elevi este stimulantă, elevii împărtășindu-și unul altuia din cunoștințe pentru a ajunge la rezultatul corect, dorit. În rezolvările de exerciții și probleme, interacțiunea dintre membrii grupului are ca rezultat emiterea mai multor variante, metode de rezolvare, care facilitează obținerea rezultatului corect.

Interacțiunea dintre membrii grupului este foarte importantă deoarece, în aceste condiții, elevii își vor da seama atât de posibilitățile lor intelectuale, dar și de limite, aceste lucruri ajutându-i în autoevaluare. Cei care învață în echipă vor fi capabili să sistematizeze cunoștințele mult mai ușor, vor putea să folosească aceste cunoștințe mai ușor, să le aplice atunci când va fi nevoie. Este cunoscut faptul că elevii învață mult mai facil unul de la altul, cunoștințele învățate astfel fiind ținute minte mai mult timp, în comparație cu cele învățate individual. Se dezvoltă foarte bine interrelaționarea de toate tipurile: profesor – elev, elev – profesor, elev – elev, această abilitate de comunicare în grup ajutându-i foarte mult în viață, dar și în viitor în activitatea lor profesională.

Învățământul actual urmărește folosirea în cadrul procesului instructiv – educativ a metodelor activizante pentru elevi, care să solicite gândirea și creativitatea elevului. Învățarea interactivă, centrată pe grupuri de elevi, nu își atinge scopul principal decât dacă metodele învățării active sunt folosite foarte bine în activitatea didactică.

La fizică, se pot folosi majoritatea metodelor interactive, în mai multe momente ale activității didactice. Este foarte bine ca profesorul să își planifice în detaliu activitatea didactică, așa încât să fie foarte bine știute etapele pe care trebuie să le parcurgă la fiecare metodă. Este la fel de bine ca la activitățile didactice să se aplice metode interactive, dar nu mai mult de două în fiecare activitate. Este bine ca metodele să fie folosite prin rotație, astfel încât să nu intervină monotonia și plictiseala în rândul elevilor. Aceștia trebuie să fie tot timpul activați, folosindu-se metode interactive, care să îmbine predarea-învățarea-evaluarea cu caracterul ludic, astfel încât obiectivele propuse să fie atinse.

În timpul activităților didactice unde se folosesc aceste metode active, elevii nu mai sunt inhibați, comunică în interiorul grupurilor, dând frâu liber creativității și imaginației, tolerând ideile tuturor colegilor. Ei sunt responsabilizați cu sarcini de lucru, la atingerea obiectivelor propuse și la aflarea soluțiilor problemei propuse aducându-și fiecare dintre ei aportul. Elevii sunt foarte bucuroși când profesorul folosește aceste metode interactive în lecții, ei având un rol principal, participativ, la propriul proces de formare. Se obișnuiesc să își caute singuri sau cu ajutorul colegilor de grup conținuturile noi, plecând de la ce cunosc, dirijați și observați tot timpul de profesor. De fapt asta este cea mai mare diferență între procesul didactic tradițional și cel modern, bazat pe metode interactive: în învățarea modernă elevii participă activ la lecție, găsind singuri soluția problemei puse, găsind singuri noutățile, dar sub stricta dirijare a profesorului, care le explică pas cu pas ce trebuie să facă pentru a avea succes în activitatea lor.

Este foarte important faptul ca profesorul să știe momentul lecției în care să propună folosirea unei metode interactive, în general, acestea împletindu-se foarte armonios cu multe dintre metodele tradiționale. Iata câteva exemple de folosire a metodelor interactive în diferite momente ale lecțiilor de matematică din gimnaziu, pentru a observa cât de bine se pretează aceste metode inclusiv la orele de matematică, în diferite momente ale lecției:

1. MOZAICUL- JIGSAW

Metoda mozaicul presupune învățarea prin cooperare la nivelul unui grup și predarea achizițiilor dobândite de către fiecare membru al grupului unui alt grup. Are avantajul că implică toți elevii în activitate și că fiecare dintre ei devine responsabil atât pentru propria învățare, cât și pentru învățarea celorlalți. De aceea, metoda este foarte utilă în motivarea elevilor cu rămânere

în urmă: faptul că se transformă pentru scurt timp, în „profesori” le conferă un ascendent moral asupra colegilor.

Se împarte clasa în grupe eterogene de 4 elevi, fiecare primind câte o fișă numerotate de la 1 la 4, ce conține părți ale unui material ce urmează a fi înțeles și discutat de către elevi. Elevii sunt regrupați în funcție de numărul fișei primite și încearcă să înțeleagă conținutul informativ de pe fișe și stabilesc modul în care pot preda ceea ce au înțeles colegilor din grupul lor original. Se revine în gruparea inițială și are loc predarea secțiunii pregătite celorlalți membri. Și în final are loc trecerea în revistă a materialului dat prin predarea orală cu toată clasa/ cu toți participanții

Avantaje ale folosirii metodei:

- are caracter formativ - stimulează încrederea în sine a participanților
- dezvoltă abilități de comunicare argumentativă și de relaționare în cadrul grupului
- dezvoltă gândirea logică, critică și independentă - dezvoltă răspunderea individuală și de grup

2. METODA CIORCHINELUI

Metoda ciorchinelui se folosește în etapa de reactualizare a cunoștințelor învățate anterior sau în etapa de evocare, elevii fiind puși în situația de a stabili conexiuni între elementele studiate, de a se implica activ în procesul de gândire. După rezolvarea sarcinii de lucru, elevii vor folosi noțiunile și legăturile create pentru a dezvolta idei despre conceptul propus. Prin acest exercițiu se încurajează participarea întregii clase.

Modalitatea de realizare:

- Elevii vor scrie un cuvânt sau o expresie în centrul unei foi de hârtie
- Elevii vor fi îndemnați să scrie expresii, cuvinte, proprietăți legate de cuvântul/ subiectul dat
- Cuvintele / ideile vor fi legate prin linii de noțiunea centrală sau între ele
- La final se discută, se corectează, se completează întreaga structură, lămurindu-se aspectele neconcludente

Participarea întregii clase la realizarea „ciorchinului” este o provocare lansată clasei pentru a determina o întrecere și pentru a crea conexiuni aplicate cu termenul propus

3.TURUL GALERIEI

Turul galeriei este o metodă de învățare prin cooperare care îi încurajează pe elevi să-și exprime propriile opinii. Produsele realizate de elevi sunt expuse ca într-o galerie, prezentate și susținute de secretarul grupului, urmând a fi discutate și evaluate de către toți elevii, indiferent din grupul din care face parte. Turul galeriei presupune evaluarea interactivă și formativă a produselor realizate de grupuri de elevi.

Pașii metodei:

- Elevii sunt împărțiți în grupe de câte 4-5membri, în funcție de numărul elevilor din clasă
- Cadrul didactic prezintă tema și sarcina de lucru
- Fiecare grup va realiza un produs pe tema stabilită
- Produsele sunt expuse într-un loc din clasă vizibil și de unde lucrările pot fi analizate
- Un elev desemnat de grup prezintă(dacă este cazul) în fața tuturor produsul realizat
- Se analizează toate lucrările

La final fiecare grup își reanalizează lucrarea și o compară cu celelalte. Metoda urmărește ca elevii să-și exprime unele puncte de vedere personale referitoare la tema pusă în discuție. De asemenea elevii trebuie învățați să asculte , să înțeleagă, cum să accepte sau să respingă ideile celorlalți. Prin aplicarea acestei metode se stimulează și se dezvoltă creativitatea elevilor, gândirea colectivă, se dezvoltă capacitățile sociale de comunicare, de colaborare, de intercomunicare și colaborare, de toleranță și respect pentru opinia celuiilalt

Metoda are ca avantaje:

- ✓ Atrage și stârnește interesul elevilor, realizându-se interacțiuni între ei
- ✓ Promovează interacțiunea între mințile participanților, dintre personalitățile lor, ducând la o învățare mai activă și cu rezultate evidente
- ✓ Stimulează efortul și productivitatea individului și este importantă pentru autodescoperirea propriilor capacități și limite pentru autoevaluare
- ✓ Dezvoltă și diversifică priceperile, capacitățile și deprinderile sociale ale elevilor

- ✓ Se reduce la minim blocajul emoțional al creativității.

4.METODA CUBULUI

Este o metodă folosită în cazul în care se dorește explorarea unui subiect, a unei situații din mai multe perspective.

Se realizează un cub pe ale cărei fețe se notează: descrie, compară, analizează, asociază, aplică, argumentează.

Se anunță tema / subiectul pus în discuție;

Se împarte grupul în șase subgrupuri, fiecare subgrup rezolvând una dintre cerințele înscrise pe fețele cubului;

Se comunică forma finală a scrierii, întregului grup (se pot afișa/ nota pe caiet).

5.ÎNVĂȚAREA PRIN DESCOPERIRE

Învățarea prin descoperire se poate realiza atât cu toată clasa, cât și pe grupe și este de două tipuri: descoperire dirijată și descoperire independentă. Folosind această metodă, profesorul va pune în evidență căile prin care se va ajunge la achiziționarea informațiilor, elevii având astfel ocazia de a cunoaște știința ca proces. Elevul parcurge de fapt drumul redescoperirii, refăcând etape ale cunoașterii științifice și învățând totodată care sunt etapele cercetării științifice. Metoda are o valoare formativă deosebită deoarece dezvoltă capacitățile de cunoaștere ale elevilor cum ar fi interesul, curiozitatea, pasiunea. În egală măsură metoda dezvoltă și trăsăturile de personalitate ca tenacitatea, spiritul de disciplină, originalitate.

Tipurile de învățare prin descoperire:

Descoperire pe cale inductivă care se folosește în procesele de formare a schemelor operatorii 20 (ex. exercițiile simple în care se folosesc operațiile, calculul combinatoric etc);

Descoperire pe cale deductivă care se folosește atunci când elevului i se solicită să identifice metode de lucru (ex. stabilirea regulilor de operare cu puteri, pornind de la definiția ridicării la putere);

Descoperire prin analogie constă în aplicarea unui procedeu cunoscut dintr-o situație de învățare anterioară (stabilirea măsurilor unghiurilor triunghiului echilateral sau ale triunghiului dreptunghic isoscel după ce s-a stabilit care este suma măsurilor unghiurilor într-un triunghi);

În învățarea prin descoperire accentul cade pe procesul de căutare a soluției pornindu-se de la elemente deja cunoscute.

6. METODA ȘTIU/ VREAU SĂ ȘTIU/ AM ÎNVĂȚAT

Știu/Vreau să știu/Am învățat este o metodă care se poate realiza atât cu grupuri mici, cât și cu întreaga clasă. Se trece în revistă împreună cu elevii ceea ce ei deja știu despre o anumită noțiune sau temă și apoi se formulează întrebarea la care se așteaptă găsirea răspunsului în lecție.

Etapele aplicării metodei:

1. Profesorul cere elevilor să lucreze în perechi la o listă care să cuprindă tot ceea ce știu despre tema ce urmează a fi discutată. În timp ce elevii construiesc lista cunoștințelor acumulate, profesorul construiește pe tablă următorul tabel:

STIU	VREAU SA STIU	AM INVATAT
Ce cred elevii ca stiu	Ce vor elevii sa afle	Ce au invatat

2. profesorul solicită câtorva perechi să comunice celorlalți ce au scris pe liste și notați lucrurile cu care toată lumea este de acord pe coloana din stânga, grupând informațiile pe categorii, dacă este cazul.
3. Profesorul ajută elevii să formuleze întrebări despre lucrurile de care nu sunt siguri. Aceste întrebări pot apărea în urma dezacordului privind unele detalii sau produse de curiozitatea elevilor. Profesorul notează întrebările în coloana din mijloc.
4. Elevilor li se solicită să citească textul.
5. După citirea textului profesorul revine asupra întrebărilor formulate de elevi și trecute în coloana din mijloc. Se identifică întrebările la care s-a găsit răspunsul, iar acestea se vor trece în coloana din dreapta. În continuare elevilor trebuie să li se solicite să identifice

informațiile găsite în text în legătură cu care nu au pus întrebări la început și se vor trece și acestea în ultima coloană.

6. Profesorul revine la întrebările care nu s-au găsit răspunsurile în text și discută cu elevii unde ar putea căuta ei aceste informații.
7. În încheierea lecției, elevii revin la tabel și decid ce au învățat. Unele dintre întrebările formulate s-ar putea să rămână fără răspuns, dar ar putea apărea întrebări noi. În acest caz, întrebările pot fi folosite ca punct de plecare pentru investigații ulterioare.

7. METODA R.A.I.

R.A.I (Răspunde, aruncă, interoghează/întreabă) are la bază stimularea și dezvoltare capacităților elevilor de a comunica (prin întrebări și răspunsuri) ceea ce tocmai au învățat.

Mod de desfășurare:

Profesorul investighează împreună cu elevii rezultatele obținute în urma predării – învățării printr-un joc de aruncare a unei mingi mici și ușoare de la un elev la altul;

Cei care aruncă mingea trebuie să pună întrebări din lecția predată celui care o prinde;

Cel care prinde mingea răspunde la întrebare și aruncă mai departe altui coleg, punând o nouă întrebare;

Dacă elevul interogat nu cunoaște răspunsul la întrebarea adresată iese din joc , iar cel care i-a adresat-o va da răspunsul; acesta are astfel ocazia de a mai adresa o întrebare și de a arunca mingea.

Dacă elevul care a adresat întrebarea nu cunoaște răspunsul, el este cel care va ieși din joc și nu cel căruia i-a fost adresată;

Eliminarea celor care nu au răspuns corect, a celor care nu au dat nici un răspuns sau a celor care au adresat întrebări la care nu au știut să răspundă face ca , la final, în grup să rămână doar elevii bine pregătiți.

Metoda se poate utiliza eficient când se verifică lecția predată anterior, înaintea începerii noului demers didactic sau în orice moment al lecției dorim să verificăm cunoștințele

elevilor. Este și o metodă de dinamizare a clasei în momentele lente. Această metodă are ca scop descoperirea de către cadrul didactic a eventualelor lacune în cunoștințele elevilor și reactualizarea ideilor – ancoră.

8. INSTRUIREA ASISTATA DE CALCULATOR

Instruirea asistată de calculator (I.A.C.) este atât o metodă de predare, cât și de evaluare. Prin folosirea I.A.C. se produce stimularea elevilor la receptarea noului, la dezvoltarea imaginației și gândirii logice, la o învățare rapidă și eficientă și la sporirea șanselor de reușită în acțiunea de integrare socio-profesională.

Calculatorul îl ajută pe profesor să predea, pe elev să învețe, dar nu poate suplini în totalitate efortul acestora în procesul de instruire și cunoaștere.

I.A.C. are o serie de avantaje și dezavantaje complementare:

- Economie de timp versus creșterea costurilor
- Realizarea obiectivelor de tip cognitiv versus cele de tip practic și psihomotor,
- Simularea facilă a fenomenelor sau a proceselor versus experimente de cercetare și activități practice,
- Realizarea unei relații calculator – utilizator de izolare față de colegi și profesor.

Procesul acceptării și inserării T.I.C. în demersul didactic trebuie experimentat în permanență pentru a reuși să atingă două scopuri bine definite: cel la nivelul elevilor *performanța rezultatelor învățării*, iar la nivelul profesorilor *dobândirea abilităților de folosire eficientă*, astfel încât formarea și educația să fie convertite în reușite de viață.

BIBLIOGRAFIE:

AUSUBEL D.P. si ROBINSON F.G., Invatarea în scoala. O introducere în psihologia pedagogica, Bucuresti, EDP.1981

Cerghit, I., Metode de învățământ, Editura Polirom, Iași, 2006

Cucoș, C., Pedagogie, Editura Polirom, Iași,

Suport de curs Instruire în societatea cunoașterii.

PLAY PUTDOOR TO LEARN MORE!

Prof. Văsii Elenuța, Colegiul Național Pedagogic „Constantin Cantacuzino”, Târgoviște,
Dâmbovița

Proiectul finanțat de Uniunea Europeană în cadrul Programului Erasmus+ *Play outdoor to learn more* aprobat în anul școlar 2023-2023, are drept scop familiarizarea cu principiile și practicile învățării în aer liber, integrarea învățării intercurriculare (numerație, alfabetizare și științe) în sistem outdoor, integrarea conștientizării senzoriale, dezvoltarea abilităților de rezolvare a problemelor și de lucru în echipă în învățarea în aer liber, dezvoltarea abilităților de comunicare, colaborare, prezentare, rezolvare de probleme, negociere, gândire critică și creativă, precum și promovarea conștientizării interculturale.

Printre obiectivele cursului *A happy lesson*, organizat de Europass Amsterdam, pot fi amintite: promovarea unui sentiment pozitiv, de învățare eficientă în mediul înconjurător, identificarea oportunităților pentru o clasă mai centrată pe student, prioritizarea dezvoltării abilităților în aceeași măsură ca și dobândirea de cunoștințe, implementarea celor 4C-uri ale educației (*Creativity, Critical Thinking, Communication and Collaboration in Schools*), învățarea de jocuri scurte și de spargere a gheții și folosirea lor la clasă, motivarea elevului prin propria învățare, creșterea propriei autonomii, învățarea unor abilități de auto-reglare prin metacogniție.

O idee de bază a cursului, care ne-a atras atenția, a fost *Maslow înainte de Bloom*. Ideea că educatorii ar trebui să răspundă nevoilor de bază ale elevilor în ceea ce privește siguranța și apartenența, înainte de a se îndrepta către sarcini academice dificile, este una care ghidează munca multor școli.

Formele de organizare a activității au fost variate, predominând activitățile în perechi și în grup. Ni s-au prezentat mai multe studii de caz, iar noi a trebuit să identificăm nevoile copilului (de tip *Maslow, Bloom* sau amândouă) și soluțiile pe care le propune școala pentru ca acei copii să se simtă în siguranță la școală și să poată să-și îndeplinească îndatoririle școlare, în ciuda situațiilor dificile, pe care le aveau acasă.

Mentalitatea joacă un rol esențial în succesul unei persoane și în modul în care aceasta face față provocărilor vieții. O idee interesantă, pusă în dezbatere, a fost *mentalitate de creștere* vs. *mentalitate fixă*, în învățare. Am înțeles cât de important este să cultivăm la elevi *mentalitatea de creștere*, care îi determină să accepte provocările, să învețe din eșecuri, să continue să încerce chiar

și cu eșecuri, să accepte criticile, să creadă că pot învăța orice, să încerce lucruri noi, să creadă că atitudinea și efortul determină abilitatea, spre deosebire de conceptul de *mentalitatea fixă*, care se manifestă prin a evita provocările, a ignora feedback-ul, a renunța ușor, a se simți amenințat de succesul altora, a-și pune singur limite. Elevii cu o mentalitate de creștere manifestă o rezistență mai mare. De exemplu, în realizarea unui proiect școlar, aceștia sunt mai capabili să facă față provocărilor și să accepte critici, decât cei cu o mentalitate fixă, care sunt, de obicei, mai predispuși să renunțe.

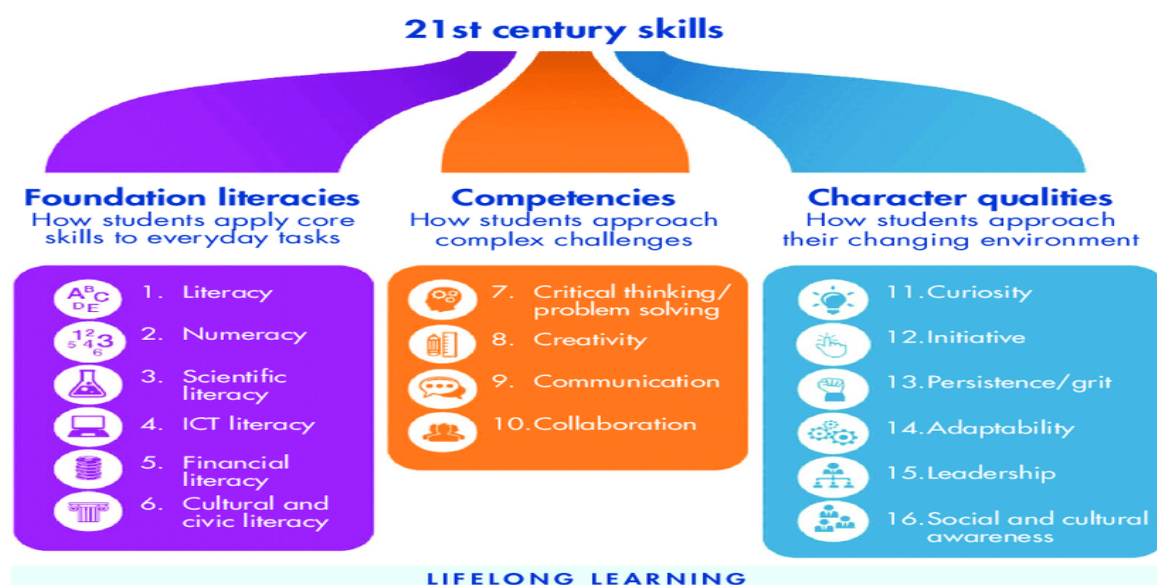
În strânsă legătură cu aceste concepte, este și *constructivismul*, o teorie care spune că studenții construiesc cunoștințe, mai degrabă decât să preia informația în mod pasiv. Pe măsură ce oamenii experimentează lumea și reflectă asupra acestor experiențe, ei își construiesc propriile reprezentări și încorporează informații noi în cunoștințele lor preexistente (schemele). Legate de aceasta sunt procesele de asimilare și acomodare. De exemplu, dacă eu cred că prietenii sunt întotdeauna drăguți și întâlnesc o persoană nouă, care este întotdeauna drăguță cu mine, pot numi această persoană prieten, asimilându-i în schema mea. Poate, totuși, întâlnesc o altă persoană, care uneori mă împinge să încerc mai mult și nu este întotdeauna drăguță. S-ar putea să decid să-mi schimb schema pentru a se potrivi acestei persoane, hotărând că, un prieten nu trebuie să fie întotdeauna drăguț, dacă are în vedere interesele mele. În plus, acest lucru m-ar putea face să mă reconsider, dacă prima persoană încă se încadrează în schema prietenului meu. Noi, educatorii, suntem foarte conștienți de numeroasele întârzieri referitoare la punerea teoriei în practică. De aceea, e necesar ca predarea cunoștințelor să aibă o bază practică, să-l pună pe elev în centrul activității, să-l determine să experimenteze, să descopere singur sau împreună cu ceilalți colegi, învățarea devenind interactivă, bazându-se pe ceea ce el știa deja.

Ce presupune ascultarea activă? Ascultarea activă presupune însușirea metodei cei 7C în comunicare, metodă foarte utilă prin care comunicarea în mediul școlar devine eficientă. Conform celor 7C, comunicarea trebuie să fie Clară (Clarity: Simplicity & Organization), Concisă (Conciseness: Get to the Point), Concretă (Concreteness: Specifics Instead of Generalizations), Corectă (Correctness: Facts & Proofreading), Coerentă (Consideration: Empathy and Active Listening), Completă (Completeness: No Necessary Information is Missing), Curtenitoare/ cordială (Courtesy: Politeness). Pentru a înțelege această metodă s-a folosit jocul de rol în care cursanții au fost, pe rând, participanți ca părinți la o întâlnire cu dirigintele/ învățătorul, cât și dirigintele/ învățătorul copilului respectiv.

O altă temă discutată a fost aceea despre starea de bine a elevilor, cadrelor didactice și părinților la școală și despre școală. Sentimentele, emoțiile și starea de bine ale celor 3 actori din educație sunt foarte importante pentru reușita educațională a copiilor. Pentru asta, s-a făcut o

diferențiere clară a sentimentelor (desemnează o condiție afectivă care durează mai mult decât emoția și care poate indica pasiunea), a emoțiilor (reacție afectivă de intensitate mijlocie și de durată relativ scurtă, însoțită adesea de modificări în activitățile organismului, oglindind atitudinea individului față de realitate) și a dispoziției la școală (este o stare sufletească, emotivă, conceptuală sau mixtă, care definește un individ la un moment dat). Este foarte important ca elevii să își recunoască emoțiile și sentimentele față de școală și pentru asta s-au folosit Roata lui Robert Plutchik și <http://atlasofemotions.org/>. Elevii primesc o emoție, o identifică prin exemple din viața lor, o definesc și o introduc pe site-ul precizat, site creat cu ajutorul lui Dalai Lama și al psihologului Paul Ekman, pentru a conștientiza emoțiile din viața noastră.

Cele 5 zile petrecute la Teacher's Academy, Amsterdam, au fost foarte interesante, pline de activități care au un impact foarte mare în realitatea actuală a școlii românești, punându-se accent pe nevoile acestora, pe starea de bine, pe comunicare eficientă, pe conștientizarea emoțiilor, pe constructivism și mentalitate deschisă.

Maslow's hierarchy of needs

ANTRENAREA ELEVILOR IN ACTIVITATI DE CERCETARE

PROF. VERESCU-MARCU CARMEN
ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 1 OȚELU ROȘU

Încă din primul an de studiu al fizicii, când elevii fac cunoștință pentru prima dată, cu noțiunile elementare, dar fundamentale ale fizicii, aceștia trebuie ajutați să înțeleagă rolul și importanța fizicii în viața cotidiană a oamenilor. Fizica este o știință a naturii, ceea ce face ca implicațiile ei în viața de zi cu zi să fie evidente. Creșterea interesului pentru învățarea fizicii poate avea loc prin prezentarea sistematică a aplicațiilor lor practice și a legăturii cu viața. Această prezentare a fizicii contribuie la întărirea dorinței elevilor de a-și forma deprinderi de activitate intelectuală independentă, deprinderi practice și de cercetare.

La clasele de gimnaziu, odată cu începerea studiului fizicii, întrebări ca: „De ce se topește gheata?, Care este explicația apariției fulgerelor și tunetelor?, Ce este curcubeul?, Cum se formează picăturile de ploaie?, Cum se mișcă picăturile de ploaie până ajung pe pământ?, Cum se mișcă un satelit artificial care poate înconjura Pământul de mai multe ori fără să fie acționat de un motor?, Cum se poate lansa un satelit?” stârnesc interesul elevilor pentru această disciplină.

La toate nivelele și deci și la nivelul gimnazial, principiile fizicii se însușesc mai ușor și mai corect, dacă învățarea fizicii este însoțită de rezolvări de probleme și de activități experimentale. Acestea ajută substanțial ca elevii să se familiarizeze cu valorile uzuale ale diverselor mărimi fizice și cu folosirea curentă a unităților de măsură. Prin rezolvarea de probleme bine alese elevii se conving de caracterul practic-aplicativ al relațiilor și teoremelor întâlnite în manualele școlare, dându-li-se posibilitatea de a se convinge singuri de legătura strânsă ce există între conținutul fizicii și diversele ramuri ale tehnicii și tehnologiei contemporane.

Una din activitățile desfășurate în afara clasei și care contribuie la antrenarea elevilor în activitățile de cercetare este cercul de fizică. Cercul de fizică contribuie la pregătirea elevilor pentru munca, viața socială și profesie, stimulează dezvoltarea aptitudinilor și talentelor, a inițiativei și a spiritului creator. Cercul poate fi axat pe un singur tip de activitate, ca de exemplu cercuri de pregătire teoretică și practică pentru olimpiade și concursuri școlare; cercuri de cercetare și construire a unor aparate de laborator, dar indiferent de tipul de cerc ales, profesorul trebuie să asigure îmbinarea activității teoretice cu cea practică.

Față de activitatea desfășurată în clasă, activitatea de cerc prezintă și avantaje, astfel:

- permite gruparea unui număr relativ mic de elevi, după preocupări, interese și aptitudini;
- asigură respectarea unor preferințe individuale;
- asigură împlinirea activității teoretice cu aplicațiile practice;
- contribuie la orientarea școlară și profesională a elevilor;

Elevii vor avea un rol activ la cercul de fizică, fiind antrenați în efectuarea a diferite activități, după cum urmează:

- Editarea unui buletin științific al cercului sau a unei gazete de perete;
- Elaborarea unor referate care au ca temă subiecte interesante din domeniul fizicii sau al tehnicii. Pentru întocmirea acestor referate elevii vor fi îndrumați cu privire la modul de culegere al informațiilor, de redactare a referatelor, de formulare a concluziilor și de prezentare a referatelor. Toți elevii participanți la cerc vor fi antrenați în studiul temei prezentate pe bază de referat, astfel încât prezentarea să fie urmată de discuții. Prezentarea referatelor poate fi însoțită de demonstrații experimentale, prezentarea de diapozitive, diafilme, filme didactice, simulări pe calculator;
- Conceperea și construirea unor aparate sau dispozitive, respectiv modernizarea sau repararea celor existente. Se pot construi astfel diferite dispozitive simple care să ilustreze aplicații ale principiului inerției, studiul dependentei rezistivității unui material de temperatura etc.;

- Elaborarea unor metode de determinare experimentală a diferite mărimi sau de evidențiere a unor fenomene sau procese fizice;
- Rezolvarea de probleme mai dificile destinate pregătirii elevilor pentru concursuri și olimpiade;
- Elaborarea unor probleme complexe;
- Elaborarea unor programe de simulare cu ajutorul calculatorului a unor experimente sau fenomene fizice sau a unor programe pentru prelucrarea datelor experimentale;
- Efectuarea unor experimente interesante, experimente care nu sunt prevăzute în programa școlară.

SIMPOZIONUL INTERNAȚIONAL

"INOVARE EDUCAȚIONALĂ: Surse de Inspirație și Învățare Durabilă"

Tema: "Exemple de bune practici în educație"

Inovarea Educațională

Într-o lume în continuă schimbare, educația joacă un rol esențial în dezvoltarea competențelor necesare pentru a face față provocărilor viitorului. Pentru a asigura o educație de calitate, este crucial să identificăm și să implementăm bune practici care să optimizeze procesul de învățare. Acest eseu explorează câteva exemple de bune practici în educație, evidențiind impactul lor pozitiv asupra elevilor și comunităților școlare.

Învățarea centrată pe elev este o practică eficientă, care pune accentul pe nevoile și interesele individuale ale acestora. Aceasta presupune adaptarea metodelor de predare în funcție de stilurile de învățare diferite, încurajarea gândirii critice și dezvoltarea abilităților de rezolvare a problemelor. Un exemplu în acest sens se regăsește în Finlanda, unde sistemul educațional se concentrează pe învățarea personalizată, iar profesorii își ajustează metodele pentru a răspunde nevoilor fiecărui elev. Acest lucru a dus la performanțe academice remarcabile și la un nivel ridicat de satisfacție în rândul elevilor.

Integrarea tehnologiei în educație, o altă bună practică. Tehnologia joacă un rol crucial în modernizarea educației, facilitând accesul la resurse diverse și promovând învățarea interactivă. Utilizarea platformelor online, a resurselor digitale și a aplicațiilor educaționale poate îmbunătăți semnificativ experiența de învățare. Un exemplu este proiectul "Un laptop pentru fiecare copil" a demonstrat că furnizarea de laptopuri elevilor din țările în curs de dezvoltare poate crește accesul la informație și poate stimula creativitatea și inovația.

Colaborarea între școală și comunitate, o altă practică eficientă în educație. În instituțiile de învățământ se pune accent pe promovarea colaborării strânse între școală, părinți și comunitatea locală. Aceasta poate îmbunătăți sprijinul acordat elevilor și poate crea un mediu de învățare mai incluziv și mai motivant. Și în România se încurajează implicarea activă a părinților și a comunității în activitățile școlare, rezultând într-o creștere a participării elevilor și a performanțelor academice. Prin proiectarea, organizarea și desfășurarea unor diverse activități extracurriculare, elevii sunt implicați alături de părinți, comunitate.

Evaluarea continuă și feedback-ul constructiv sunt esențiale pentru monitorizarea progresului elevilor și pentru ajustarea metodelor de predare. Acest lucru ajută la identificarea punctelor forte și a zonelor care necesită îmbunătățiri. Și la români, sistemul de evaluare se bazează pe teste frecvente și feedback detaliat, care permite elevilor să își îmbunătățească constant performanțele și să se pregătească pentru examenele finale.

Inovarea educațională în învățământul preșcolar este esențială pentru a pune bazele unei dezvoltări armonioase și pentru a stimula curiozitatea și dorința de a învăța a copiilor încă de la o vârstă fragedă.

Relatez în cele ce urmează diverse metode inovatoare utilizate în educația preșcolarilor, evidențiind beneficiile și impactul lor pe termen lung. Astfel:

Învățarea prin joc este o practică esențială în educația preșcolară. Jocul este modul natural prin care copiii explorează lumea din jurul lor, își dezvoltă abilități sociale și cognitive și își exprimă creativitatea.

Metoda Reggio Emilia pune un accent deosebit pe învățarea prin proiecte și explorare creativă. Copiii sunt încurajați să își urmeze propriile interese și să colaboreze în activități care le dezvoltă abilitățile sociale și de rezolvare a problemelor.

Integrarea tehnologiei în mod adecvat.

Cu toate că utilizarea tehnologiei în educația preșcolarilor este adesea controversată, utilizată corespunzător, poate aduce beneficii semnificative. Tabletele educaționale și aplicațiile interactive pot facilita învățarea prin jocuri educative și activități interactive care stimulează gândirea critică și creativitatea. Aplicații precum "Endless Alphabet" sau "Khan Academy Kids" sunt proiectate pentru a oferi lecții interactive și jocuri educative, care ajută la dezvoltarea vocabularului, abilităților matematice și competențelor socio-emoționale.

Implementarea bunelor practici în educație este esențială pentru a crea un mediu de învățare eficient și stimulat. Învățarea centrată pe elev, integrarea tehnologiei, colaborarea cu comunitatea și evaluarea continuă sunt doar câteva dintre metodele care pot conduce la rezultate remarcabile. Prin adoptarea acestor practici, sistemele educaționale pot răspunde mai bine nevoilor elevilor și pot contribui la formarea unor cetățeni bine pregătiți pentru provocările viitorului.

TANDRU ȘI INCONȘTIENT-OMUL MODERN ÎN CĂUTAREA SUFLETULUI

Daria Voinea, o foarte tânără scriitoare, la al doilea volum de proză ne propune o lume cu totul insolită. Discursul scriitoricesc din romanul *Tânăr și inconștient* (2022) dovedește o bună stăpânire a tehnicii literare prin prezentarea acțiunii și realizarea personajului.

Interpretarea acestei creații literare, considerăm noi, este o adevărată provocare. Acțiunea este lineară, desfășurată într-un topos exotic (Paris, Lyon), fără surprize epice. Noutatea este realizată prin personajul feminin Margot, studentă la Arte plastice, bănuim. Considerăm că acțiunea se limitează la o bucată de viață din existența lui Margot, pentru că nu există în discursul epic nicio secvență anamnezică. Firul epic rămâne în plan secund, eroul-narator intradiegetic este un analitic aproape înverșunat, introspecția fiind procesul prin care eroina se autoanalizează permanent.

Propunem pentru înțelegerea și interpretarea discursului epic elemente ale hermeneuticii psihanalitice, conform căreia sensul latent, profund al operei se încifrează în sensul manifest. Nu pretindem o abordare exhaustivă, ci doar câteva sugestii de lectură, propunem un anumit cod de interpretare a discursului scriitoricesc. Eroina stârnește nedumeriri și, în același timp, un mare semn de întrebare. Este Margot o nevrotică așa cum este întreaga societate în care trăiește? Generoasă cu prezentarea percepțiilor imediate, devine reticentă cu istoria ei familială.

Nu dezvăluie nimic despre imagoul maternal sau patental, nimic despre origine, despre mediul în care s-a format, despre cum Eul biologic, apoi Eul conștient s-a transformat Supraeu și apoi în Eul creator.

Conform grilei de interpretare psihanalitică, Margot a săvârșit un delict de matricid și paricid, poate și unul de infanticid, atâta timp cât refuză orice informație în sensul acesta. Poate fi aici vorba de nemulțumire față de propria origine și atunci eroina își proiectează o noua identitate. Otto Rank vorbește în lucrarea *Mitul nașterii eroului* (1909) despre proiecția

unei noi identități în locul celei reale, un alt roman familial susținut și de S. Freud. Intuim prezența complexului oedipian, maternal și paternal nerezolvate la timp.

Personajul feminin suscită un deosebit interes prin Supraeul ei, prin Eul ei creator. Exigentă cu sine este într-o căutare febrilă, cu obstinație chiar, a identității creatoare. Pictează mai mult în alb-negru, abundența de culoare, consideră ea, maschează lipsa talentului. Trăiește, respira într-un mediu intelectual, elevat, dar cu care nu rezonază. Nu-și găsește locul, rostul într-o lume ostentativ intelectuală, dar analienată, și periculos de analienantă. Are o atitudine de repliere, un crez artistic înalt, o autoexigență de la care nu face rabat.

Și totuși așteaptă recunoașterea talentului, a valorii artistice a tablourilor. Are încredere în sine, posedă un narcisism, poate, grandios, dar se îndoiește de percepția, de competența confrăților și a oficialilor. Lucrarea *Arhetipurile și inconștientul colectiv* (2003) a lui C.G. Jung ne poate oferi primul cod de interpretare. Margot, eroina cărții, este prezentată pe două planuri în căutarea identității de sine, intelectual și erotic. Face totul să-și ascundă umbra, nimic din ceea ce este întunecat în inconștient nu lasă să iasă la suprafață. Margot lasă impresia că fuge de propria ei umbră, iar refuzarea, ca mijloc de apărare a eului conștient, nu lasă nimic din conținuturile inconștientului să defuleze. Din umbra *inconștientului de jos*, din *subterana* întunecată a eroinei, se va naște lumina creației. Principala preocupare a lui Margot este relația ei cu ceilalți, *persona* fiind cel de-al doilea concept al lui Jung pe care îl identificăm în evoluția personajului principal. Margot pictorul are nevoie de feedbackul confrăților ca să-și capete identitatea de sine, chiar dacă în plan intim putem afirma că rămâne o solitară.

Lucian Blaga consideră că din perspectiva creației spirituale inconștientul este mai cuprinzător decât conștientul, deține puteri oculte, fiind sursa previziunilor și mai ales constituie adevărata sursă a valorii artistice. Numai așa putem explica grija permanentă a lui Margot de a-și filtra, rafina trăirile.

Margot este un om al contemporanității noastre. Până la un anumit punct putem afirma că este oarecum o inadaptată. Studentă, trăiește într-o cameră cu strictul necesar la Paris, retrasă, solitară, o bună observatoare a mediului studentesc, a schimbărilor umane și naturale. Privește în sine și în afară, constată, stabilește conexiuni între ea și ceilalți, se repliază, își caută permanent locul. Căutarea sinelui este principala ei preocupare și tema întregii opere.

Omul modern în căutarea sufletului (2021) este o altă lucrare a lui Jung în care putem găsi alte coduri de interpretare a eroinei. Margot nu se poate regăsi într-un mediu al obsesiei pentru sex, al supremației corpului, al prostituției intelectuale, al ignoranței ridicată la rang de

virtute, al corupției. Așa se explică atitudinea ei de repliere, de expectativă. Este un refuz în fața mimetismului social, uniformizării intelectuale și morale. Prin convingeri, atitudine, limbaj, comportare, mesajul eroinei se coagulează într-un protest împotriva unei societăți alienate cu pericolul de a aliena și rinoceriza ființa umană.

Jung care a elaborat conceptul *inconștient colectiv și personal* consideră că ceea ce se întâmplă cu sufletul unui popor, se întâmplă și cu sufletul individului, pentru că toate conținuturile inconștientului colectiv se activează în inconștientul personal pe baza unor arhetipuri. Energia sufletească a unui popor poate intra în acord sau dezacord cu energia sufletească individuală. Fiecare individ este parte a unui unic și mare suflet al poporului său. *Comoția societății* moderne devine *o comoție personală* pentru că ceea ce este în exterior există și în interior. Dezacordul lui Margot cu ceilalți aici își află originea. Falsele valori ale lumii în care ea trăiește nu sunt și ale ei. Ea este permanent în căutarea sinelui, experimentează, își caută resorturi interioare comune cu aceia din jur, constată dezacorduri și de aici dezamăgiri.

SINELE este un arhetip fundamental definit de Jung pentru care structura psihică nu este statică, ci este dinamică, supusă unui permanent proces de interacțiune și de schimbare. Energia psihică operează pe baza unor principii ale contrariilor și fiecare individ trebuie să stabilească un echilibru permanent între conștient și inconștient. Integrarea celor două laturi contrarii, conștient – inconștient, generează echilibrul psihic, **scopul suprem al psihicului însuși**. Conform opiniei lui Jung, *arhetipul integrității este arhetipul Sinelui, țelul vieții noastre, el fiind cea mai complexă expresie a acelei combinații fatidice pe care o numim individualitate. Începuturile vieții întrgului nostru psihic par să fie inextricabil înrădăcinate în acest punct, iar toate scopurile noastre superioare și ultime par să năzuiască în această direcție.*

Plecând de la aceste considerații, putem afirma că romanul *Tandru și inconștient* prezintă *arhetipul sinelui*, eroina urmărește cu înverșunare integritatea și integrarea conținuturilor conștiente și inconștiente, refulează pe cele întunecate, accesează apoi trăiri puternice, emoții din *inconștientul de jos* pe care le urcă în *inconștientul de sus* ca apoi să le sublimeze în actul creației plastice. Lupta eroinei cu integrarea psihică este evidentă într-un simptom care se activează permanent. Margot este ținută sub o observație strictă de propriul ei supraeu, autoscopia fiind simptomul de care aminteam. Destinul ei se desfășoară între cele două arhetipuri, umbra, și persona, pe care le definește Jung.

Este eroina o personalitate multiplă, polivalentă și scindată? Mânuieste penelul, are un crez artistic înalt în pictură, pânza și șevaletul îi sunt confidenți, dar, în același timp, este un bun

psiholog, percepe, analizează, sintetizează, concluzionează, elaborează judecăți de valoare pertinente. Permanent excavează conținuturile inconștientului, aduce la suprafață percepții, senzații, imagini uitate, emoții puternice, le supune unei cenzuri conștiente apoi le sublimează în valoare artistică. Margot se implica permanent într-un dialog cu sine, se raportează la ceilalți, luptă pentru un echilibru al energiei psihice, pentru păstrarea integrității sinelui.

Fiecare personaj este proiecție și reconstrucție a autorului, consideră psihanalistii. Margot este naratorul, eroul, scriitorul propriei istorii. În termeni juncieni cartea prezintă procesul de formare și consolidare a sinelui. Arhetipul suportă modificări surprinzătoare. *Imago-ul patern* cel care ar trebui să vegheze la formarea, cristalizarea supraeului lipsește. *Romanul familial* al lui Margot prezintă modificări. Figurile masculine sunt puține, au rolul de a o iniția erotic, dar nu se ridică nici unul la nivelul așteptărilor. Povestea de dragoste între Margot și Etian începe frumos, cu multe așteptări, cu elanul adolescentin al lui Margot, dar sfârșitul aduce o profundă dezamăgire. Etian suplinește imagoul patern care nu o ajută să-și consolideze sinele. Interesant că imagoul matern este transferat unui alt personaj feminin devenit în discursul epic imagine compensatoare. Prietenă, confidentă, mentor, Elora o ajută pe Margot să se reconstruiască pe sine. *Imaginea primordială a bătrânului înțelept* din inconștientul colectiv, definit de Jung ca o personificare a experienței ancestrale a rasei este materializată prin Ellora. Aceasta, maestru perfect al relațiilor interumane, înțeleaptă, echilibrată, stăpână pe sine, o inițiază în normele pătrunderii în lumea artiștilor plastici și nu numai:

Spatele drept, arcuit ușor spre înăuntru, o curbă feminină. Nu zâmbi prea mult sau prea puțin. Nu te uita după oameni, ei trebuie să se uite după tine... Dacă vrei să fii o stană de piatră de care toate privirile celorlalți să se frângă, nu trebuie să arăți ca una. Să fii bomboană fondantă pentru toți, iar înăuntru să curgă venin. Ca să prinzi în capcana ta șerpi veninoși, trebuie să îi ademenești cu dulceață. Uneori, în viață trebuie să înveți că ești cu adevărat puternic când inamicii îți vor fi mai mulți decât prietenii. Așa funcționează lumea noastră și așa trebuie să funcționezi și tu. Doar dacă vrei să rezisti. Adună -ți puterile pentru câteva ore, cât să lovești puternic cu grație și frumusețe; după, vei avea tot timpul din lume să îți vindecă rănile, acolo unde nu te va vedea nimeni, în camera ta de hotel, într-un loc știut doar de tine. (p.48).

Lecția aceasta dată de Ellora conține un adevărat cod de norme pe care Margot trebuie să le interiorizeze și apoi să le transfere în conduită într-o lume pretins rafinată. Credem că în acest enunț se află definiția celor două concepte, *umbra* și *persona*, de care vorbește Jung.

Procesul de formare intelectuală, profesională, erotică, are suișuri și coborâșuri, lecțiile despre viață urmează una după alta, iar sinele ei va fi integrat pentru că eroina își asumă și eșecul nu

numai succesul. Ellora poate fi interpretată ca transfer și condensare a imaginii materne: *Of, Margot, ce copilă ești...Ce copilă sunt! Și cât ador să fiu așa!*(p. 96)

Apelativul *copilă* trezește în Margot o emoție puternică, sentimente refulate, uitate, menite să-i strice echilibrul emoțional pe care apoi le va transfera Ellorei.

Identificăm în roman prezența unor *complexe culturale*. Nu cumva Margot este un Prometeu prin voința ei de cunoaștere și prin dorința de creație? *Gaston Bachelard* în lucrarea *Psihanaliza focului*(1938) identifică în Prometeu un complex oedipian al vieții intelectuale. Ceea ce nu s-a rezolvat în copilărie se definitivează acum prin setea de cunoaștere a lui Margot și prin narcisismul ei creator. Al doilea complex cultural îl identificăm în *Eros și Psyche*. Pentru integralitatea sinelui Margot trebuie să cunoască iubirea. Edmee, poate un transfer al imaginii parentale, este departe de aspirațiile erotice ale lui Margot. Este un eșec asumat de eroină, introiecția evită destructurarea sinelui. Eros prin pasiune, carnal se opune sufletului, lui Psyche. Margot are nevoie de iubire nu de sexualitate. Nevroza ei este generată, poate, mai ales de suferința sufletului care nu și-a găsit sensul prin iubire. Margot trebuia să cunoască și o astfel de suferință pe care o transformă apoi în planul creației plastice. Suferința sufletului produce toate creațiile spirituale și orice progres al omului spiritual, iar cauza suferinței înseamnă stagnarea spiritului, sterilitatea sufletească. Credem că este vorba de trei procese și anume de introiecție, condensare și deplasare între personal și social. Arhetipurile inconștientului colectiv sunt activizate, personalizate, individualizate în Margot.

Arhetipul sinelui integrat, armonios, un arhetip al totalității, se poate identifica și în structura romanului. Semnalăm prezența unui simbol al sinelui în figură geometrică și anume sfera. Romanul se începe și se termină cu un fel de citat, primul asigură intrarea în lumea lăuntrică a personajului, iar al doilea încheie procesul de integrare a structurii psihice. Simbolul vegetal cu care operează sinele îl găsim în buchetul de lalele galbene, apoi de trandafiri albi.

Jacques Lacan, singurul maestru adevărat al psihanalizei franceze, consideră că *inconștientul este structurat ca un limbaj, că limbajul este condiția inconștientului*. Acesta, ca să descifreze latura nocturnă a sufletului uman, elaborează o teorie a relației dintre semnificant și semnificat. *Etienne Pichon*, înainte de Lacan, ajunge la ideea unui *primat al limbii asupra gândirii* și de aici să susțină *primatul inconștientului asupra conștiinței*. A fost primul care a ajuns la joncțiunea dintre limbaj și inconștient, idee preluată și dezvoltată de Lacan. După Pichon, *gramatica este mod de explorare a inconștientului*.

Având în vedere aceste considerente, vom semnală trăsături ale stilului operei înțeles ca particularități la toate nivelurile limbii. Prima observație care se impune este la nivel lexical.

Prezența unui mare număr de neologisme este dovada unui autor informat, puternic ancorat în contemporanietate. Selectarea unui mare număr de substantive se face pentru rolul lor de a denumi o lume lăuntrică, abstractă, impalpabilă. Adjectivul este folosit cu strictețe, cu sau fără conotații. Verbul tronează, așa cum este și firesc, fiind generator de text, folosit în descriere interioară sau exterioară. Enunțurile asertive sunt atent elaborate, emoția, percepția vizuală, auditivă, dinamică, o dinamică mai ales interioară, sunt ținute sub control. Eroul narator excavează conținuturi demult refulate, le cotolează, le rafinează, le imprimă o emoție temperată. Narativul este inserat în descriere, dialogul se transformă în monolog cu discreție. Metafora verbală surprinde, verbul se impune atenției prin formă și prin sens. Pozițiile sintactice privilegiate sunt atent alese, grupurile nominale denumesc și definesc, frazele curg, asigură fluidizarea scenariului narativ. Credem că autoscopia este simptomul care se manifestă și la nivelul limbajului. Competența lexicală este transgresată eroinei care singură se autoanalizează. Surpinzătoare este plasticizare, felul cum lumea abstracă, lăuntrică devine apropiată, familiară fixată cu ajutorul unui lexic atent selectat, competent elaborat. Frica, emoția, gândurile, percepțiile, senzațiile sunt fixate în enunțuri care surprind.

Mi-am înșfăcat inima cu greu și teamă și mi-am pornit dorința spre împlinirea unei speranțe. (p.14) .Am început ...să descos percepții, iar apoi să le cos la loc într-un produs finit...am început să-mi răsfoiesc prin gânduri...să pedalez...pe câte un gând, o frază, o emoție. mi-am lăsat cuvintele să se împletească așa cum au vrut ele și să strige fără voia mea. Fricile vin și pleacă, dar inima rămâne în același loc, în același trup. Mi-am înecat pentru un moment cuvintele în neliniște... Conștiința îmi era de-a dreptul secată de cuvinte, de idei, de dorințe pe care i le-aș fi putut spune.

Este romanul în discuție unul al căutării sufletului? Categorical, răspunsul trebuie să fie afirmativ. Nicăieri nu apare în discursul epic Dumnezeu ca simbol al sinelui, al totalității. Romanul are un substrat metafizic, eroina are un permanent dialog, explicit sau implicit, cu sufletul și spiritul său. Normele moralei creștine ancestrale sunt respectate prin supraeul ei, romanul poate fi considerat un fel de *operație chirurgicală pe suflet*. Autoarea realizează o cofesiune catartică, scriitorul fiind un purtător și modelator al sufletului inconștient activ al omenirii.

BIBLIOGRAFIE MINIMĂ :

1. Braga Corin, *Psihobiografii*, Ed. Polirom, Iași, 2011;
2. Bachelard Gaston, *Psihanaliza focului*, Ed. Univers, București, 2002;
3. Didier Anzieu, *Psihanaliza travaliului creator*, Ed. Trei, București, 2004;

4. Durand Gilbert, *Structurile antropologice ale imaginarului*, Ed. Univers, București, 1967;
5. Freud Sigmund, *Interpretarea viselor*, OpereII, Ed. Științifică, București, 1993;
6. Jung C.G, *„Arhetipurile și inconștientul colectiv*, Ed. Trei, București, 2003;
7. C.G.Jung, *Omul modern în căutarea sufletului*, Editura Trei, București, 2021;
8. Mauron Ch., *De la metaforele obsedante la mitul pesonal*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 2001;
9. Munteanu Romul, *Metamorfozele criticii europene moderne*, Ed. Univers, București, 1975;
10. Zamfirescu Dem Vasile, *Filozofia inconștientului*, Ed. Trei, București, 2009.

GEORGETA MUSCĂ-OANĂ- MITUL PERSONAL

Trăim într-un context social-politic care forțează la o repliere, la un fel de autism social, la un anumit gen de alienare. Pare că întreaga societate a intrat într-un proces de *rinocerizare* și că *Africa de sub frunte* ocupă tot mai mult spațiu.

Contrar celor semnalate, poeta Georgeta Muscă-Oană continuă să scrie, să publice volum după volum. Este nedrept ca un număr așa mare de volume de versuri să rămână necunoscut cititorilor de poezie indiferent de vârstă. Mesajul poetic din cele 17 volume, ca și acelea publicate în antologii colective sau personale, se adresează deopotrivă celor mari și celor mici.

Ne propunem să identificăm mai întâi și apoi să descifrăm prezența unui *scenariu liric* în discursul poetic, pentru a pune în relief valoarea artistică a versurilor, argument suprem pentru a fi cunoscută, citită și apreciată. Scopul acestei investigații este de a defini trăsăturile *mitului personal* al autoarei, concept definit de *Charles Mauron*, reprezentant al unei orientări de critică literară numită *psihocritică* în lucrarea *De la metaforele obsedante la mitul personal*. *Psihocritica* valorifică tehnicile psihanalizei, pentru a identifica un model intern al operei, o schemă, o semnificație profundă a discursului scriitoricesc încifrat în estetic. Temele, motivele poetice, structura, imaginile, simbolurile reiterate obsesiv conduc la sistemul de complexe și la mecanismele inconștiente deghizate, încifrate în haina artistică, în estetic. Accentul în această orientare critică este pus pe estetic, pentru că literatura este artă a cuvântului. Rețelele asociative de termeni nu sunt decât expresii ale unor fantasme latente în operele creatorului. Și psihocritica, ca și psihanaliza, admite forța proceselor inconștiente, bază pe care se construiește orice produs literar, opera literară fiind produsul conlucrării între conștient și inconștient. Mitul personal, după opinia lui Mauron, are trei moduri de interpretare: *psihocritic* (imaginea lumii exterioare prezentată prin limbaj), *psihanalitic* (orice

operă literară poartă amprenta unor conținuturi ale inconștientului), *juncian* (ca expresie individualizată și complexă a miturilor colective). Investigația noastră critică este mai mult decât temerară, *Fr. Nietzsche* afirma: „*Omul este foarte bine apărat împotriva sa, împotriva cercetării și asedierii de către sine însuși; de obicei, el poate percepe doar lucrurile exterioare. Cetățuia propriu-zisă îi este inaccesibilă, chiar invizibilă.*”

Punctul de plecare al acestui demers critic este lectura integrală a operei. Urmează apoi o etapă a suprapunerii tuturor textelor poetice pentru a identifica *metaforele obsedante* ale creatorului. Vom descoperi de ce creatorul liric selectează, operează cu anumite cuvinte și nu cu altele, sub aspectul sensului, dar și al formei fonetice, de ce reiterează cu obstinație anumite imagini care solicită anumiți centri senzoriali și nu alții, ce ascund interogațiile frecvente, ce ascund enunțurile asertive, tăcerile frecvente.

Toate cele 17 volume de versuri publicate ale poetei Georgeta Muscă-Oană susțin ideea că se impun două metafore obsedante, *metafora luminii* și *a apei*. Cheia de pătrundere a sensurilor

deghizate, a semnificațiilor profunde, aparține *cuvântului*, poate chiar a treia metaforă simbol, sub aspectul sensului, al formei, al sonorității.

Poate nu este lipsit de importanță dacă amintim că eul și supraeul s-au format și structurat armonios într-un mediu familial tradițional. Normele morale, creștin-ortodoxe s-au transmis prin patronajul părinților, dar și al bunicului preot, formarea sa intelectuală, culturală fiind atent urmărite.

Ceea ce afirma *Emil Cioran* despre sine se potrivește perfect cu studiul nostru de caz: *Sunt izbânda și înfrângerea ei*, fiica devenind o prelungire a mamei, a ființei materne pentru ceilalți membri ai familiei după dispariția prematură a acesteia. Eul creator își interiorizează pierderea, durerea refulată va fi apoi defulată, transferată unui eu liric, apoi proiectată și sublimată în creație lirică. În momentele de inspirație din inconștientul excavat vor fi actualizate, activizate numai conținuturi, imagini, percepții, senzații, care se vor organiza într-un protest implicit al morții, într-o negare a morții. Eul liric optează pentru eliberarea de humă, își dorește o haină de lumină, o depășire a condiției umane, o topire în lumina veșnică. Mesajul liric se coagulează într-un chatarsis, o eliberare sub formă de emoție artistică a unei reprezentări refulate în inconștient. După elaborarea discursului liric, eul poetic se eliberează de suferință și cu ajutorul contemplației, se contopește cu esența divină, cu lumina. Nirvana intelectuală îi readuce echilibrul, seninătatea stenică. Sarcina noastră este de a identifica complexul de imagini, de a stabili conexiuni imaginative, dar mai ales de a releva semantica acestor imagini. *Bachelard* vorbește de un simbolism imaginar, iar *G. Durand* propune o investigație antropologică din care să rezulte geneza reciprocă între pulsione și mediul înconjurător, material, familial, social. Imaginația este originea unei defulări și este importantă nu prin ceea ce ascunde, ci prin florile poetice și mitice pe care le scoate la iveală.

Murmur dunărean vine în sprijinul celor afirmate până acum. Universul imagistic poartă amprenta unor drame personale, este generat de o criză existențială, profesională. Metafora luminii și a apei sunt o prezență continuă în toate poeziile, omniprezența lor fiind detectabilă printr-o abordare pe verticală sau liniară, orizontală. Lumina, ca metaforă obsesivă, este prezentă de la debutul editorial (2007, „*Pe frunte-mi plânge clipa*”), la următoarele două volume (2012, „*Vibrând pe clape de lumina*”, „*Soarele copilăriei*”), apoi în toate care au urmat, „*Regine*

efemere”(2013), „*Rătăcirii*”(2014), „*Stai, toamna mea grăbită*”(2016), „*Punte peste timp*”(2017), „*Murmur dunărean*”(2019). Lumina apare în toate ipostazele: lumina fizică, percepută senzorial (22 iunie, 1954), lumina morală, a cunoașterii, a supraeului, lumina credinței, lumina divină, lumina din sămânța divină de la increat la creat, la ființa umană. După Gilbert Durand (*Structuri antropologice ale imaginarului*) eul poetic al autoarei se simte lejer în

imaginarul diurn, dar și nocturn, pentru că lumina solară, selenară implică întotdeauna prezența antitetică a întunericului, obscurului, iar la nivelul semnificației, căderea este în opoziție cu ascensiunea, cu aspirația.

Cuvântul cheie, lumina, apare încă din titlul operei în multe cazuri: „*În căutarea luminii*”, „*Solia luminii*”, „*Furișat în călimara luminii*”, (vol. „*Stai, toamna mea grăbită!*”), „*Lumină de-nceput să-ți fiu*”, „*Cântecul luminii*”, „*Lumina înțelegerii*”, „*Dor, lumină alergând*” (vol. „*Armonii brumate*”), „*Înmoaie penița-n lumină*”, „*Cuvântu-mi este hrană, lumină și destin*”, „*Lumină-n orice anotimp*”, „*Lumina poeziei*” (vol. „*Regine efemere*”). Lumina ca percepție vizuală și auditivă, descărcare, eliberare a unei emoții puternice, este exprimată prin titlul unui întreg volum, „*Vibrând pe clape de lumină*”. Eul poetic selectează verbul la modul gerunziu (*vibrând*) pentru a exprima ideea de continuitate, iar prin fonetică cuvântul susține, potențează sensul sintagmei „*clape de lumină*”.

O constatare care se impune cu obligativitate este aceea referitoare la cuvânt, mijloc lexical cu care eul creator construiește, clădește, meșteșugeste. Spre exemplificare supunem atenției un

enunț asertiv: „*Cuvântul-mi este hrană , lumină și destin*”. Reține atenția dativul posesiv (*mi*) care exprimă și dragoste pentru cuvânt, dar și un fel de amenințare la adresa celor care ar avea ceva de contestat. Substantivele *hrană* și *destin* au forma nederminării, sunt gramatical nearticulate. Semantic pot fi decodate, interpretate, ca hrană spirituală, cognitivă care definesc, singularizează, departajează un destin unic și dedicat creației. Eul poetic conștient de menirea lui este orgolios, un narcisist nedeghizat, un autocrat al textului. Poezia este *o artă poetică*, exprimă o profesiune de credință, un crez poetic. Nimic mai clar, mai categoric, excluzând parcă orice fel de comentarii și în, „*De n-ai fi fost tu, poezie*”, „*Penița-mi este suflet*”, „*Învață să ascuți simțind*”, „*Primăvară interioară*”, „*Catedrala poeziei*”. Eul liric este euforic, în pornirea narcisistă deja se consideră creatorul unui univers cosmogonic. Se vorbește despre un izomorfism semantic *al cuvântului și al luminii*. Cuvântul, ca și lumina, este ipostază simbolică a atotputerniciei. Cuvântul, omolog al puterii, este izomorf semantic cu lumina și cu suveranitatea se sus. *La început a fost cuvântul* este un enunț asertiv ca și *Iisus Hristos este Lumina lumii*. Originea divină a celor două simboluri metaforice este exprimată printr-o imagine vizuală plină de originalitate. *La masa poeziei* face dovada trecerii de la abstract, impalpabil, la concret, la palpabil. Discursul liric asociază termeni din planul afectiv și cognitiv (*har, cuvânt, gând, împlinire, iubire*). Nucleul comunicării este în metafora simbol *rai* care coagulează toate elementele universului poetic:

„*Când harul m-a chemat la masa poeziei,/ Cuvântul mi-a fost rai, supremă împlinire/ S-a așezat discret pe banca dintre gânduri/ Ci l-am primit docil, slujindu-l cu iubire.*” Pentru eul liric creația este hrană spirituală, o adevărată *nirvana intelectuală*.

Travaliul creației implică dăruire, sacrificiu, înverșunare, cuvântul este smuls din tăcere, investit cu sensul căutat. Asocierea implicită cu munca unui sculptor nu este întâmplătoare. Travaliul poetului parcă este și mai greu, stânca este palpabilă, se supune parcă mai ușor artistului. Cuvântul este abstract, se supune mai greu controlului creatorului mai ales în context liric. „*Cuvântu-mi este hrană, lumină și destin*” devine o deviză a eului creator de la care nu se abate. Înfrângerea profesională, personală, familială, sănătatea fragilă, au devenit generatoare de creație lirică, au propulsat-o în planul creației. Ca un fel de compensație a golului rămas, ca o reparație a supraeului, eul liric a trecut la cucerirea și stăpânirea domeniului artistic ceea ce a făcut din autoare o învingătoare. „*Punte peste timp*”, o antologie personală, exprimă sintetic și metaforic aspirația poetei. Căderilor multiple pe toate planurile le-a opus ascensiunea, aspirația orgolioasă a creației. Cuvântul evoluează de la tăcere la comunicare: „...*fulgi de litere caută cu înfrigurare /gândurile care viscolesc în penița timpului./În palme mi se zbat cuvinte care se preling în poezie*”. Cuvântul în discursul liric al poetei capătă atribute umane, devine prieten, aliat, iar când dă semne de nesupunere

este disciplinat, așezat cu autoritate într-o topică dorită și cu o sarcină precisă. Imaginarul este inedit, plin de surprize estetice. Trecerile de la abstract la vegetal, la palpabil, apoi la lichid și mineral presupun muncă înverșunată. Când te aștepți mai puțin, dintr-o comunicare lirică care parcă ar curge cu ușurință, un verb, un substantiv sau un adjectiv își dezvăluie noi conotații spre surpriza lectorului avizat. „*Desferecai timid tăcerea!*, vers dintr-o poezie în care Eros este triumfător, își dispută victoria față de *Thanatos*, *Iubirea*, *ascensiune spre lumină*, conține o astfel de surpriză estetică. Verbul prin conținutul contextual, cu nuanță arhaică, exprimă un moment al îmblânzirii cuvântului, al docilității lui, iar prin forma de perfect simplu lasă impresia unui act poetic care se desfășoară aproape sub ochii cititorului. „*Să-ți sculptezi trăirea în cuvânt*” este un vers deviză dintr-o poezie, „*Secretul primăverii*”, în care Eros și Thanatos își dispută întâietatea. Aceeași idee a luptei cu expresivitatea cuvântului o identificăm și în versurile din „*Sonet alb*”: „*Mă chema iar slova care luneca pe-al foi ten,/ Herghelia de cuvinte o struneam într-un catren*”.

Verbele *chema, luneca, struneam*, la timpul imperfect, vin în sprijinul ideilor de mai sus, creatorul este stăpân al acestui proces artistic, nimic nu iese de sub controlul său. Psihanaliștii sunt de părere că orice operă literară este produsul conlucrării dintre conștient și inconștient. Poetul prin fiecare volum publicat a revenit obsesiv asupra ascensiunii spre înalt, spre nemurire.

Puternic introvertită, poeta rareori vorbește despre laboratorul poetic: „*Prin poezie pot schimba lacrima în zâmbet, pot smulge lumini din bezna nopților, convertind o lume a durerii în una a iubirii...*” Inconștientul, această subterană a fiecărei ființe umane (*lacrimă, bezna nopților, durerii*) printr-un proces de defulare trimite în zona conștientului conținuturi refulate cândva pe care creatorul le conceptualizează, le transformă în perle artistice ca într-o adevărată alchimie a cuvântului:

„*O vreme-am stat în stâncă, sperând să fiu izvor,/ Am fost o simfonie cu irizări de dor; /Spre inimă de soare am încercat să zbor? Iar uneori dorit-am pe-un colț de stea să mor...*”

Dacă în citatul de mai sus am aplica grila de interpretare psihanalitică, sensul manifest al substantivului *stâncă*, devine, la nivelul semnificației latente, metaforă simbol al inconștientului.

Cea de-a treia metaforă obsesivă a textelor poetice, *apa*, impune în primul rând atenției o confesiune a poetei:

„*Am senzația că am fost cândva doar apă, deoarece apa îmi vorbește în graiul său și eu o înțeleg*”.

Volumul *Murmur dunărean* are un motto care vine în sprijinul celor afirmate mai sus. „*Trecătorule!...meditează și contemplă în tăcere maiestatea străvechei ape -Fluviul Rege – pe care lumea antică îl diviniza ca pe o sacră personalitate*”.

Apa este o metaforă subdiacentă luminii pe care, de fapt, o potențează, o amplifică, prezentată în imagini vizuale, dinamice, cromatice, acustice, rezultat al celor doi centri senzoriali, ochiul și urechea. Semnificația profundă a metaforei simbol o găsim în primul rând la nivel semantic. Ca lichid curgător o decodăm ca o mare trecere, călătoria fără întoarcere a omului. Apa poate semnifica și izvodire, naștere, apă generatoare, vitală eului liric, dar și curățare, primenire, înnoire. În volumul *Murmur dunărean*, mai ales, găsim apa ca oglindă care potențează lumina celestă, solară, selenară. Cum putem explica această prezență insistentă a apei în discursul poetic? Punctul de plecare ar fi într-un inconștient colectiv, totalitate a inconștientului personal. Psihanaliza trimite la lichidul amniotic, etapă a preistoriei ființei umane. Orice ființă umană are nostalgia uterului matern, înainte de trauma nașterii, de trauma ruperii de sânul matern. O altă explicație poate fi identificată în apa botezului creștin-ortodox care rupe păcatul adamic, condiție a protecției divine și a sacrificiului cristic. Apa

râului din apropierea satului natal, apoi apa Dunării, fac parte din universul infantil al poetei: „*Orice-ai spune, apă sfântă, cu-al tău glas trudit de ploi, /Te ascult, dar știu că-n lume, nicăieri nu-i ca la noi!*”

Într-un cadru acvatic, vegetal, celest, eul liric contemplă și meditează:

„*Pe chipul umbrei se oprește-o rază, /Dar lunecă în apă abătută, /În liniștea căzândă spre amiază, /Durerea ierbii talpa îmi sărută.*

Tu, Dunăre, privești sfioasă, calmă, / Cum zările înghit subit cocorii, / Cum prind netihna frunzelor în palmă /Ci-nchid în mine srigătul culorii („Strigătul culorii”). Versurile dovedesc osmoza regnurilor, prezența antitetică lumină/umbră/ întuneric, iar Dunărea este ca o zeităate antică, devine interlocutor pentru eul liric.

„*Spune-mi, Dunăre!*” conține șapte interogații retorice, este concepută ca un dialog prin prezența pronumelor personale eu–tu, dar în realitate este un monolog al eului liric pe malul Dunării. Verbul la modul imperativ imprimă textului o tonalitate categorică, acela care inițiază acest dialog ce invită la mărturie este stăpânul acestui univers dunărean. Ideea de apa ca o mare trecere, ca purificare este exprimată prin verbele la timpul prezent *spală și curg*. Cele

trei construcții în cazul vocativ, *Dunăre bătrână, Dunăre albastră, sfântă apă*, umanizează *Fluviul Rege* și imprimă textului o mare încărcătură afectivă:

„Spune-mi Dunăre bătrână, peste tot de unde vii, /Tot așa grăbită-i clipa să ne arunce-n veșnicii? /Tot așa e și iubirea, cu trădări, cu patos orb /Sau din cupa armoniei sufletele tihnă sorb?...Orice-ai spune, sfântă apă, cu-al tău glas trudit de ploi,/Te ascult, dar știu că-n lume, nicăieri nu-i ca la noi!”

Imaginea apei este asociată cu bruma, izvorul, ninsoarea, ploaia, roua, fulgii și cu lacrimile. *„Lasă-mi lacrima să curgă”* constituie încă o dovadă a coexistenței celor două metafore simbol :

„Lasă-mi lacrima să curgă, n-o opri din drumul ei,/ La izvor n-o poți întoarce, nici amarul să i-l bei! /Ci de-o simți cum risipește un oftat prelung arzând,/ Doar ascută-i glasul umed, șipotind pe văi de gând! Poate-i zbor și nu cădere sau un crâng uitat de veri,/ Strop de cântec și lumină, spaimă scrisă de tăceri; /Nu-i doar fiică a durerii, nici al ne-mplinirii sol,/ Petrăirile nocturne e ca luna-n pas domol...Lasă-mi lacrima să curgă pe un iris neînvinș- /Rod de primenire pură în copacul vieții nins! / În priviri sfințite-rugă, prin celestele livezi,/ Lacrima îmi este zâmbet, dacă știi s-o descifrezi...Când furtuni mă licitează, în minut meschin și trist, / Lasă-mi lacrima să curgă, să-nțeleg de ce exist.”

Întreaga poezie este o dovadă a transferării unui conflict latent în artă a cuvântului. Eul liric afirmă clar cum durerea este sublimată în planul creației. Discursul liric se organizează într-o sferă semantică a cuvântului *lacrimă*(*izvor, amar, oftat, spaimă, durere, furtuni*) ca apoi să se realizeze saltul la semnificația profundă a creației(*zbor, cădere, rod de primenire, zâmbet, strop de cântec și lumină*).

Considerăm că nu este lipsit de importanță să punem în evidență prezența motivului literar al *păsării*. Scenariul liric ne propune în *„Lebăda serii”* o altă metaforă simbol în strânsă legătură cu acelea semnalate anterior. Lebăda, pasăre de apă, pasăre solară, prezintă de data aceasta ascensiunea înaripată.

“În vara din suflet, prin clipe bătrâne,/ Din pumni de dorințe se scutură crinii,/Din pasul teluric nimic nu rămâne /Ci sete îmi este de zborul luminii...Cu brațe domoale și timpul m-atinge, / Din ochii iubirii las umbra să-mi scape.../ În zborul luminii, când sete se stinge,/ Sunt lebăda serii pe mistice ape!”

Zborul luminii își află geneza în *pasul teluric*, în *colbul terestru* cu care intră, în același timp, în opoziție. Eul liric creează o cosmogonie inspirată de lumină, dominată de o divinitate uraniană a luminii solare, selenare, pură, albă, regală, verticală. Dacă *Regele Fluviu* este, după *Jean Bart*, o personalitate sacră, lebăda este după *Jung* manifestarea mitică a izomorfismului semantic al luminii. Lumină, apă, pasăre, cuvânt toate semnifică în întregul discurs poetic

ascensiunea, aspirația la nemurire prin creație, o „*Punte peste timp*” pe care autoarea ne-a propus-o nouă, ca lectori, mai mult sau mai puțin avizați.

Dunărea ar pute fi o proiecție a mamei dispărute prea devreme, iar fiica nu a putut decât să-i preia sarcinile. Imagoul matern se poate descifra în prezența protectoare a Dunării. Imagine primitoare, maternă, martoră a confidențelor poetice, Dunărea poate fi un arhetip al inconștientului colectiv, chiar dacă discursul liric conține mărcile gramaticale ale persoanei I singular. Apelativul, ca și sintagma *putere sacră*, atribuie fluviului puteri magice de ființă mitică:

„Iubite fluviu, lasă-ți răcoarea-n palma mea / Și din puterea sacră dă-i inimii să bea! / În fiecare seară, la malul tău revin / S-ascult cum sună valul ...Aș vrea să îl rețin. / Să nu-l mai sfarme malul ca într-un joc de doi / Iar din tumultu-i tainic să strâng doar plâns de ploi. / Alerg prin iarba udă și-mi pare că-i firesc / Să-mbrațișez copacii, să spun că îi iubesc... / De trunchiuri obosite, urechea îmi lipesc / Și sub tăceri uimite, când păsări ațipesc, / Ascult cum curge seva, în sunetu-i regal, / Iar noaptea îmi devine un cântec vegetal.”

Eul liric este oarecum exuberant, vrea de data aceasta o descendență acvatică și vegetală. Alături de metafora apei apare și metafora luminii, dar prin opoziție cu întunericul, cu noaptea. Lumina este potențată de prezența apei ca oglindă și are aceeași semnificație a renașterii, a ascensiunii, a purificării. Am evidențiat de data aceasta prezența epitetelor simple, adjectivale, în topică normală, după regent (*putere sacră, tumultul tainic, trunchiuri obosite, tăceri uimite sunetul regal, cântec vegetal*), și doar o singură inversiune (*iubite fluviu*). Putem concluziona că am identificat *mitul personal* al poetei Georgeta Muscă-Oană. Plecând de la teoria lui Ch. Maeron, am definit trăsăturile mitului personal prin toate volumele. Am identificat metaforele obsedante, le-am supus unui algoritm de lucru conform teoriei lui Freud din lucrarea „*Interpretarea viselor*”. Am căutat sensul latent ascuns în sensul manifest, apoi am elaborat semnificațiile profunde ale tuturor volumelor de versuri publicate. Originalitatea versurilor este generată de ineditul imaginilor vizuale, auditive, cromatice, dinamice, tactile, olfactive. Toate au la origine conținuturi ale inconștientului excavate, proiectate în exterior, transferate prin har scriitoricesc și încifrate în imagine artistică. Fiecare discurs liric în parte este o proiecție și o reparație a eului creator cu o istorie personală nu totdeauna favorabilă. Dacă profesional lumea cifrelor au refuzat-o, universul cuvântului pentru care a fost hărăzită a răsfățat-o și din *stâncă* a transformat-o în *izvor*.

BIBLIOGRAFIE MINIMĂ :

1. Braga Corin, *Psihobiografii*, Ed. Polirom, Iași, 2011;
2. Didier Anzieu, *Psihanaliza travaliului creator*, Ed. Trei, București, 2004;
3. Durand Gilbert, *Structurile antropologice ale imaginarului*, Ed. Univers, București, 1967;
4. Freud Sigmund, *Interpretarea viselor*, Opere II, Ed. Științifică, București, 1993;
5. Jung C.G., *Arhetipurile și inconștientul colectiv*, Ed. Trei, București., 2003;
6. Maeron Ch., *De la metaforele obsedante la mitul personal*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 2001;
7. Munteanu Romul, *Metamorfozele criticii europene moderne*, Ed. Univers, București, 1975;
8. Zamfirescu Dem. Vasile, *Filozofia inconștientului*, Ed. Trei, București, 2009.

Valentina Vintilă

1. Rolul jocului în dezvoltarea copilului

Copilăria se caracterizează prin joc. Copilul se joacă pentru că este copil. Pentru el orice activitate este joc.

A ne întreba de ce se joacă copilul, înseamnă a ne întreba de ce este copil. Nu ne putem imagina copilăria fără râsetele și jocurile sale. A nu studia în cursul copilăriei decât creșterea și dezvoltarea funcțiilor fără a face nici un loc jocului ar însemna să neglijăm acest impuls irezistibil prin care copilul își modelează singur propria statuie. Prin joc el pune în acțiune posibilitățile care decurg din structura sa particulară. Așadar, dacă jocul dezvoltă funcțiile latente, se înțelege că ființa cea mai bine înzestrată este aceea care se joacă cel mai mult. Copilăria are ca scop antrenarea prin joc atât a funcțiilor fiziologice cât și a celor psihice.

După împlinirea vârstei de 7 ani în viața copilului începe procesul de integrare în viața școlară, ca o necesitate obiectivă determinată de cerințele dezvoltării sale multilaterale. Începând cu această perioadă, o bună parte din timp este rezervată școlii, adică activității de învățare.

Deși foarte dorit și practicat, jocul este dependent de activitatea de învățare atât în mod direct, prin reglementarea disponibilităților de timp pentru joc, cât și în mod indirect, prin aportul formativ cu care suplimentează dezvoltarea psihică a copilului. Ca atare după vârsta de 7 ani, se produce o schimbare în ceea ce privește poziția jocului în orarul vieții de fiecare zi, în ponderea și importanța lui, în structura și caracteristicile sale.

Jocul apare ca o activitate fundamentală, formativă și dominantă în copilărie. Antrenarea psihomotorie foarte activă ce are loc în joc contribuie la dezvoltarea psihică generală în mod intensiv, fapt ce face ca, până la urmă, să se pună în evidență funcțiile formative și sociale ale jocului.

În joc are loc dezvoltarea tuturor laturilor personalității, a capacității intelectuale, a calităților morale, a creativității. Prin joc toate acestea se modelează în unitatea și interacțiunea lor; de bogăția de idei a jocului, de puterea de atracție pe care o exercită, depinde forța emoției, a efortului intelectual și de voință, spiritul de organizare al fiecăruia dintre participanții la joc.

Jocul are la copil rolul pe care munca îl are la adult. Așa cum adultul se simte realizat prin munca sa, prin profesiunea sa, tot așa și copilul se simte realizat prin succesele sale ludice. Copiii care sunt lipsiți de posibilitatea de a se juca sunt mai "săraci" decât ceilalți sub aspectul cognitiv, cât mai ales sub acela al personalității. Un copil care nu vrea să se joace este un copil a cărui personalitate nu se afirmă, care se mulțumește să fie mic și slab, o ființă fără mândrie. Jocul este cel mai bun element de echilibru psihic la copil, el asigură baza personalității. Deficitul de joc riscă să cauzeze un deficit în domeniul caracterului.

Un alt caracter prin intermediul căruia jocul pregătește pentru muncă este introducerea copilului în grupul social. Prin intermediul jocului, copilul ia contact cu alții, se obișnuiește să țină seama de punctul de vedere al altora, să iasă din egocentrismul său. În jocul plin de inițiativă copii nu învață să se exprime doar pe ei înșiși în acțiune, ci să se înțeleagă mai bine între ei, să se împrietenească. Jocul și preocupările creatoare desfășurate în comun îi fac pe copii mult mai sociabili și civilizați. Jocul oferă copiilor un inepuizabil izvor de impresii care contribuie la îmbogățirea cunoștințelor despre lume și viață.

2. JOCUL DIDACTIC- element de sprijin în activitatea instructiv- educativă

Întrebându-ne, mai departe, nu numai "de ce se joacă", ci mai cu seamă "cum se joacă" copiii, în ce condiții anume de interacțiune cu factorii umani ei apelează frecvent la "joc" și "ce își rezolvă prin intermediul jocului" vom ajunge să fixăm mai bine jocul, cu valențele lui formative, în procesul educației.

În primul rând, jocul răspunde nevoii de libertate spirituală și de mișcare a copilului. În al doilea rând, el permite copilului angajarea sa pe măsură în acțiune, participarea de bună voie, exact când dorește

și cum dorește acesta să se joace. În al treilea rând, oferă copilului siguranța necesară, liniștea, satisfacția. În al patrulea rând, activitatea de joc generează importante compensații psihice în viața copilului, fenomene de substituție acceptate de el: în care ceva real și dorit, cu ceea ce își reprezintă numai imaginar, închipuit, este un mod ludic obținut. Ca urmare, jocul permite o mai mare sudură între proiectul acțiunii și rezultatul imediat scontat de copil, între aspirație și realizare, decât cele mai multe activități impuse și încă atât de nesigur și imperfect realizate de el.

Cunoscând locul pe care îl ocupă jocul în viața copilului este ușor de înțeles eficiența folosirii lui în procesul instructiv-educativ. Învățarea este o activitate serioasă ce solicită efort voluntar pentru punerea în acțiune a disponibilităților interne ale psihicului. Efortul este mai ușor declanșat și susținut mai eficient când se folosesc resursele jocului, când între joc și învățare se întind punți de legătură.

În ceea ce face în jocurile și activitățile sale spontane, copilul obișnuiește să pună tot sufletul. El posedă comori de energie și nu trebuie să-i luăm “cheia” care-i permite să ajungă la ele. Această cheie este interesul-jocul. Învățarea este cu adevărat rodnică numai atâta vreme cât putem introduce în ea elemente ludice.

Astfel, după un anumit timp, în cadrul activităților didactice, îndeosebi la clasele I-IV, traiectoria concentrării coboară la toți elevii; capacitatea de a se concentra devine tot mai redusă. Monotonie produsă de formele stereotipice ale unor exerciții sau probleme produce plictiseală care influențează la rândul său dorința de a învăța, interesul și atenția elevilor.

Prin folosirea jocului didactic în cadrul lecțiilor se poate instaura un climat favorabil conlucrării fructuoase între copii în rezolvarea sarcinilor jocului, creându-se o tonalitate afectivă de înțelegere și exigență în respectarea regulilor, se poate stimula dorința copiilor de a-și aduce propria contribuție la buna desfășurare a jocului.

Jocul didactic poate fi folosit cu succes în captarea atenției elevilor pe tot parcursul lecției și înlăturarea plictiselii, a dezinteresului. Plăcerea funcțională ce acționează în timpul jocului va crea o nouă formă de interes, de participare din partea elevilor, aceasta și datorită faptului că elevul solicitat la joc va avea o comportare activă. Corespunzând particularităților vârstei școlare mici, jocul didactic are valențe formative din cele mai bogate. Astfel, prin jocul didactic se formează deprinderi de muncă independentă, atitudini și convingeri, perseverența și dârzenia pentru înfrângerea dificultăților, o comportare disciplinată. Li se poate dezvolta spiritul de observație, spiritul critic și autocritic, divergența și convergența gândirii, flexibilitatea și fluiditatea acesteia. Rezumativ, în jocul didactic elevul își angajează tot potențialul intelectual și psihic.

Firește toate acestea pot fi atinse cu condiția ca în cadrul jocului să primeze obiectivele instructiv-educative, elevii să fie pregătiți sub aspectul teoretic, să cunoască sarcina didactică, modul de desfășurare, regulile ce se cer respectate și să nu-l considere ca pe un simplu divertisment, ci ca pe un mijloc de învățare.

În învățământul primar jocul didactic se poate organiza cu succes la toate disciplinele școlare, în orice moment al lecției, ca activitate de sine stătătoare, urmărindu-se fie dobândirea noilor cunoștințe, priceperi și deprinderi, fie fixarea și consolidarea acestora, fie verificarea și aprecierea nivelului de pregătire.

IMPORTANȚA REGISTRULUI FAMILIAR ÎN DEZVOLTAREA COMPETENȚEI DE COMUNICARE ÎN LIMBA FRANCEZĂ

Florina-Rodica Vizinteanu

Colegiul Național „Mihail Kogălniceanu,, Galați

Orice limbă străină își transpune utilizatorul într-un univers complet necunoscut unde va fi obligat să se integreze cu rapiditate pentru a înțelege o mentalitate diferită de a sa, o cultură și o identitate nouă. Ori, această dimensiune lingvistică și psihologică nu poate fi atinsă decât prin elementele registrului familiar, adevărat catalizator pentru integrarea vorbitorului într-o nouă societate.

O problemă serioasă apare atunci când predarea unei limbi străine se realizează ignorând niște elemente lingvistice și socio-culturale atât de importante care nu pot fi explorate decât prin intermediul registrului familiar. Astfel există cuvinte pe care le auzim pe stradă, prin cafenele, restaurante, pretutindeni, numai în cadrul orelor de curs, nu, și în aceste condiții, această franceză naturală, spontană, așa cum este ea realmente vorbită *la ea acasă* „va plasa elevul într-un soi de junglă de varietăți lingvistice pe care nativii francezi le produc zilnic,, (G. Guérin) oferindu-i acestuia un sentiment de incompetență și de frustrare deoarece știa că excelează la limba franceză.

Bineînțeles că nu negăm importanța studiului limbajului standard sau/și cel academic în cadrul orelor de curs de limba franceză, ne dorim să atragem atenția asupra faptului că deși în zilele noastre, profesorul de limbi străine utilizează metode moderne, activ- participative de predare- învățare și chiar evaluare, dintre cele mai inovative, nu acordă suficientă importanță și studiului limbajului familiar uitând că acesta face parte integrantă din limbă. La o primă analiză a manualelor de limbi străine elaborate după modelele tradiționale, se poate observa cu ușurință prioritatea acordată registrelor standard și literar. În această situație, misiunea vitală îi revine profesorului care poate să adapteze conținuturile științifice răspunzând nevoilor presante ale competenței de comunicare pentru a eradica acest decalaj între franceza studiată și cea vorbită de către francofoni, în exteriorul contextului școlar.

De altfel, chestiunea variației lingvistice ocupă o poziție centrală în situația comunicațională fiind un imperativ didactic prezent și în Cadrul European Comun de Referință pentru Limbile Străine invitându-ne să oferim un loc de cinste variațiilor de limbă în vederea achiziționării competenței sociolingvistice. Lucrându-se în clasă pe toate registrele limbii fără

a-l neglija și pe cel familiar, îi putem dezvălui elevului frumusețea limbii franceze în întreaga sa splendoare arătându-i că aceasta dispune de o mare bogăție morfologică, sintactică, prozodică și lexicală.

În pedagogia limbii franceze axioma de bază rămâne franceza, esențialmente un instrument de comunicare, fie orală, fie scrisă, aceasta cristalizându-se într-un demers ternar: un timp global de activități de comunicare, un timp analitic de observație, de analiză a structurilor limbii și un timp sintetic care vizează un exercițiu conștient privind comunicarea orală și scrisă.¹

Elevul poate fi ajutat să își dezvolte competența de comunicare în limba franceză, ca limbă străină (fie scrisă, fie orală) oferindu-i-se încă un nivel de limbă care este mai uzitat decât limbajul formal, franceza școlară, prin explorarea de materiale audio-video, resurse didactice autentice conținând registru familiar.

În consecință, scopul fiecărui profesor este de a căuta mereu ingredientele necesare pentru a obține acea poțiune magică cu ajutorul căreia îi va împărtăși elevului pasiunea sa pentru limba franceză descoperind împreună cea mai bună cale către învățarea durabilă a unei limbi vii și autentice așa cum este ea realmente vorbită de un nativ francez sau un francofon veritabil.

BIBLIOGRAFIE:

Consiliul Europei - *Cadru European Comun de Referință pentru Limbi Străine*, 2001, disponibil pe site-ul : <https://europass.europa.eu/ro/common-european>

Claude Duneton, *Guide du français familier*, ed du Seuil, Paris, 2020

Tagliante, Christine, *La classe de langue*, CLE International, Paris, 1994

Verdelhan-Bourgade, Michele, *Compétence de communication et communication de cette compétence*, In *Langue française* n° 70. *Communication et enseignement*, p.72-86, 13.06.2016 și accesibil pe site-ul <http://www.persee.fr/doc/fr>

¹ Verdelhan-Bourgade, Michele, (1986). *Compétence de communication et communication de cette compétence*, In *Langue française* n° 70. *Communication et enseignement*, p.72-86, 13.06.2016 și accesibil pe site-ul <http://www.persee.fr/doc/fr>

PROBLEMA CONFLICTUALITĂȚII ÎN MEDIUL EDUCAȚIONAL

PROF.ÎNV.PRIMAR VLAD GABRIELA

ȘC.GIMN.,,VASILE ALECSANDRI” BRĂILA

Conflictul este atât de prezent și de integrat în viața de zi cu zi, încât am început să ne obișnuim cu prezența lui. Lumea din jurul nostru este modelată și desenată de conflict, de încleștarea de energii din care ne formăm noi posibilități și noi începuturi.

L.A.Coser vorbește despre conflict ca fiind „o luptă de statusuri, putere și resurse în care scopurile oponentilor sunt de a neutraliza, leza sau elimina rivalii”, în timp ce B.Mayer consideră „conflictul un fenomen psihosocial tridimensional, care implică o componentă cognitivă, afectivă și comportamentală”.

Dintre termenii relativi sinonimi cu cel de conflict se pot evidenția neînțelegere, ceartă, dispută, înfruntare, antagonism, dezacord. Conflictul în forma sa clasică, rezultă din ciocnirea a două trebuințe opuse ca tendință, dar de intensitate egală. P.P. Neveanu explică termenul de conflict ca „rezultând din ciocnirea între motive, trebuințe, interese, atitudini opuse și de forțe relativ egale și greude conciliat sau ireconciliabile”.

Abilitatea de a comunica presupune și abilitatea de a rezolva conflictele de comunicare. Conflictul nu presupune în mod obligatoriu aspecte negative (tensiune, ceartă), deci comunicarea eficientă nu înseamnă camuflarea conflictului. Cele mai frecvente convingeri eronate sau mituri despre conflicte sunt: conflictul are numai efecte negative, conflictul se rezolvă de la sine, a avea un conflict este un semn de vulnerabilitate. Existența unor conflicte în mediul școlar este o realitate care îi preocupă, din ce în ce mai mult, pe cei implicați în realizarea unei atmosfere care să facă eficient procesul de învățământ. Școala este primul spațiu al medierii, un spațiu de trecere între familie și societate, între sine și celălalt, este un factor de reziliență atunci când familia și cultura îi dau această putere, revenindu-i sarcina de a pregăti viitorul adult, astfel încât să poată preîntâmpina conflictele cu care se confruntă și a le evita atunci când e cazul sau cel puțin a le rezolva în cel mai bun mod. Este bine de știut faptul că fiecare etapă de vârstă își are caracteristicile sale specifice.

M.A. este elev în clasa a IV a. Reacționează la primul impuls. Vrea ca ceea ce își dorește să se îndeplinească imediat. Nu ia în calcul consecințele faptelor sale, acționează fără să gândească, în conversație îi intrerupe pe ceilalți, nu ascultă și nu ia în calcul răspunsurile

celorlalți. Trece des la agresivitate fizică. Are tulburări grave de vedere și comportament. În timpul orelor iese din bancă, se duce la colegi, îi deranjează, chiar îi șicanează. În pauze aleargă, devine impulsiv când este apostrofat. Astfel de copii produc mari probleme școlilor în care învață și de aceea sunt greu acceptați, mai ales de părinții celorlalți copii. Nu e înțeles de unii colegi, dar nici de părinții acestora. Urmează un proces special de recuperare. La ședința cu părinții mama lui a lipsit, fapt ce i-a indignat și mai mult. Nu doreau ca acest copil să mai facă parte din colectivitate, Amenințau că vor merge la conducere și chiar mai departe. În nemulțumirile lor, în fierberea aceasta de răutate, am căutat și i-am ascultat cu atenție.

O întrebare din partea mea a venit ca un trăznet:

„Ce făceați dacă era copilul dumneavoastră în locul lui A?”

Poate că nu s-au gândit sau n-au vrut s-o facă.

A cugetat mult Vasile Voiculescu înainte de a spune că „Durerea alunecă din afară, șarpe hrănit cu spațiu și adăpat cu timp”. Durerea părinților alunecase în sufletul lor.

După această întâlnire cu părinții am răsuflat un pic mai ușurată, dar nu pe deplin convinsă că am reușit într-totul să-i conving, însă, le-am arătat că greșesc și că mâine ei vor putea fi cei năpăstuiți. Învățătorii care obțin succese în aplanarea, medierea și negocierea astfel de conflicte folosesc o strategie care cuprinde trei obiective. Ei încep prin identificarea neviolor acestui copil. De exemplu, învățătorul determină cum, când și de ce copilul este neatent, impulsiv, hiperactiv. Apoi selectează diverse practici pedagogice și le asociază cu instruirea școlară, intervenții comportamentale și cu tehnici de adaptare a copilului la mediul școlar și al clasei, astfel putând să vină în ajutorul copilului. În cele din urmă, învățătorul combină aceste practici într-un program educațional individualizat pe care îl integrează cu activitățile educaționale ale celorlalți elevi din clasă.

Noile practici educaționale ne obligă la o reorganizare a clasei în timp și spațiu, pe baze cunoscute și non ideologice. Elevul M.A. are o stimă de sine scăzută și de aceea are tendința să se expună la riscul să fie victimizat, să fie agresiv cu colegii și necesită o monitorizare atentă a comportamentului. Foarte des a fost implicat în altă activitate, acesta fiind cel mai bun mod de rezolvare a conflictelor. Este de ocupat să îndeplinescă noua activitate primită, încât uită de orice conflict pe care l-a început. Această tactică oferă posibilitatea de a preveni potențialele probleme care pot să apară.

Profesorul trebuie să fie ferm și să dețină controlul clasei, dar totodată să fie o persoană apropiată și caldă. El răspunde bine la laude și la o atenție individuală crescută. Laudele trebuie să fie dese, pe tot parcursul zilei și nu doar la sfârșitul acesteia. Atitudinile negative din partea învățătorului pot dăuna acestuia. Implicându-l în sarcini manuale, stima lui de sine crește și permite sistemului nervos să se maturizeze. Este important să învățăm să lucrăm cu acești copii, deoarece aceștia au multe talente ascunse, mult potențial și multe de dăruit. Chiar din prima

zi, învățătorul trebuie să stabilească clar regulile clasei și să le transmită copilului împreună cu consecințele logice de pedeapsă sau de recompensă. Copilul trebuie așezat în bancă, ferit de elemente care să îi distragă atenția, aproape de învățător, pentru a fi monitorizat și încurajat, sau pe lângă un copil, care este atent și concentrat. La nivelul clasei trebuie implementat un sistem de management al comportamentului. Copilului trebuie să i se acorde atenție, ascultându-l ce are de spus. Și el vrea să fie auzit, tratat cu respect. Învățătorul trebuie să creeze un mediu securizant pentru copil, să înțelească că, învățătorul este lângă el ca să-l ajute. Fiecare strategie de conflict ocupă locul său. Nu credem ca profesorii să fie ca un dinozaur specializat care nu știe decât o singură metodă de a rezolva un conflict. Trebuie să fie capabili să utilizeze una din multele soluții, în funcție de obiective și de relații. Într-un conflict se poate alege o singură strategie, în timp ce în alt conflict este de preferat o cu totul alta.

„Învățătorul este cel care dăruiește fiecărui om, la pornirea lui pe drumul spre lumină, primele elemente, călăuzindu-i pașii spre marele titlu de OM. El este acela care modelează materialul ce mai de preț – COPILUL – tinzând ca din fiecăare bloc de marmură brută să realizeze o ființă înzestrată cu cele mai frumoase trăsături, un om care să înmănuncheze calitățile morale cele mai înalte.” (Dumitru Salade).

Rezolvarea conflictelor cu integritate și respect este pe cât se pare de adecvată în practica educațională. În lume, școala, la toate nivelurile ei, ajunge să promoveze „rezolvarea conflictelor” ca obiect de studiu și mai ales, ca program de formare a competențelor. Astfel se poate întâlni o varietate de abordări, de la cursuri de comunicare, de tehnici de comunicare didactică și negociere a conflictelor la programe de tip „medierea între colegi” susținute de către elevi și supervizată de cadrele didactice.

BIBLIOGRAFIE

1. Gherman, C., *Medierea conflictelor în școală*, Ed. Rovimed Publishers, Bacău, 2010
2. Neamțu, C., Gherguț, A., *Psihopedagogie specială*, Ed. Polirom, Iași 2012
3. Salade, D., *Dicționar de psihologie*, Ed. Albatros, București, 2012

EDUCAȚIA NONFORMALĂ – OBIECTIVE, CARACTERISTICI, AVANTAJE

prof. Mirela Vlad

Liceul „Gheorghe Surdu”, oraș Brezoi

Educația nonformală a fost definită de către J. Kleis drept “orice activitate educațională, intenționată și sistematică, desfășurată de obicei în afara școlii tradiționale, al cărei conținut este adaptat nevoilor individului și situațiilor speciale, în scopul maximalizării învățării și cunoașterii și al minimalizării problemelor cu care se confruntă acesta în sistemul formal (stresul notării în catalog, disciplina impusă, efectuarea temelor)”.

Din punct de vedere etimologic, noțiunea de educație nonformală își are originea în latinescul “nonformalis”, preluat cu sensul “în afara unor forme special/oficial organizate pentru un anumit gen de activitate”. Nonformal nu e sinonim cu needucativ, ci desemnează o realitate educațională mai puțin formalizată sau neformalizată, dar întotdeauna cu efecte formativ-educative. Din punct de vedere conceptual, educația nonformală cuprinde ansamblul activităților și al acțiunilor care se desfășoară într-un cadru instituționalizat, în mod organizat, dar în afara sistemului școlar, constituindu-se ca “o punte între cunoștințele asimilate la lecții și informațiile acumulate informal”.

Obiectivele educației nonformale sunt în strânsă legătură cu realizarea următoarelor finalități:

- să lărgască și să completeze orizontul de cultura, îmbogățind cunoștințele din anumite domenii,
- să creeze condiții pentru “desăvârșirea profesională sau inițierea într-o nouă activitate”,
- să sprijine alfabetizarea grupurilor sociale defavorizate,
- să contribuie la recreerea și la destinderea participanților precum și la petrecerea organizată a timpului liber,
- să asigure cadrul de exersare și de cultivare a diferitelor înclinații, aptitudini și capacități, de manifestare a talentelor,

Raportul dintre educația nonformală și cea formală este unul de complementaritate, atât sub aspectul conținutului, cât și în ceea ce privește formele și modalitățile de realizare.

Trăsăturile caracteristice ale educației nonformale sunt relevante pentru această formă care asigură legătura dintre instruirea formală și cea informală.

O caracteristică importantă se referă la faptul că educația nonformală se desfășoară într-un cadru instituționalizat, în afara sistemului școlar, cuprinzând activități extraclasa/extradidactice (cercuri pe discipline, interdisciplinare sau tematice, ansambluri sportive, artistice, concursuri școlare, olimpiade, competiții) și activități de educație și instruire extrașcolare, denumite parașcolare și perișcolare. Cele parașcolare se dezvoltă în mediul socio-profesional cum ar fi de exemplu activitățile de perfecționare și de reciclare, de formare civică sau profesională. Aceste activități evoluează în mediul socio-cultural ca activități de autoeducație și de petrecere organizată a timpului liber în cadrul universităților populare, al cluburilor sportive, la teatru, în muzee sau în cluburile copiilor, în biblioteci publice, în excursii, acțiuni social-culturale sau în familie ori prin intermediul mass-mediei, denumită adesea “școală paralelă”.

Educatorului nonformal i se solicită mai multă flexibilitate și entuziasm, adaptabilitate și rapiditate în adoptarea variatelor stiluri de conducere a activității, în funcție de nevoile și cerințele educatului.

Conținutul și obiectivele urmărite sunt prevăzute în documente special elaborate ce prezintă o mare flexibilitate, diferențiindu-se în funcție de vârstă, sex, categorii socio-profesionale, interesul participanților, aptitudinile și înclinațiile acestora. Sunt cuprinse activități care corespund intereselor, aptitudinilor și dorințelor participanților.

O altă trăsătură caracteristică este caracterul opțional al activităților extrașcolare, desfășurate într-o ambianță relaxată, calmă și plăcută, dispunând de mijloace menite să atragă publicul de diferite vârste. Este o formă facultativă de antrenament intelectual care menține interesul participanților printr-o metodologie atractivă. În măsura în care răspunde unei cereri de perfecționare profesională, educația nonformală presupune în unele cazuri și achitarea unor taxe.

Evaluarea activităților desfășurate în cadrul educației nonformale este “facultativă, neformalizată, cu accente psihologice, prioritar stimulativă, fără note sau calificative oficiale.” În condițiile extinderii cererilor de pregătire profesională prin diferite forme de instruire nonformală, există și situații în care acestea sunt finalizate prin certificate sau diplome de absolvire.

Educația nonformală este importantă prin următoarele avantaje pedagogice:

- este centrată pe cel ce învață, pe procesul de învățare, nu pe cel de predare solicitând în mod diferențiat participării,

- dispune de un curriculum la alegere, flexibil și variat propunându-le participanților activități diverse și atractive, în funcție de interesele acestora, de aptitudinile speciale și de aspirațiile lor,
- contribuie la lărgirea și îmbogățirea culturii generale și de specialitate a participanților, oferind activități de reciclare profesională, de completare a studiilor și de sprijinire a categoriilor defavorizate sau de exersare a capacității indivizilor supradotați,
- creează ocazii de petrecere organizată a timpului liber, într-un mod plăcut, urmărind destinderea și refacerea echilibrului psiho-fizic,
- asigură o rapidă actualizare a informațiilor din diferite domenii fiind interesată să mențină interesul publicului larg, oferind alternative flexibile tuturor categoriilor de vârstă și pregătirii lor profesionale, punând accentul pe aplicabilitatea imediată a cunoștințelor,
- antrenează noile tehnologii comunicaționale, ținând cont de progresul tehnico-științific, valorificând oportunitățile oferite de internet, televiziune, calculatoare,
- este nestresantă, oferind activități placute și scutite de evaluări riguroase, în favoarea strategiilor de apreciere formativă, stimulativă, continuă,
- răspunde cerințelor și necesităților educației permanente.

Bibliografie:

Susan Stiffelman - Educație fără lupte de putere, Editura Univers, București, 2024

AVANTAJE ȘI IMPEDIMENTE ÎN UTILIZAREA APLICAȚIILOR IT ÎN PROCESUL DE PREDARE / EVALUARE

Alexandra Rusalia Vladovici

Scoala Gimnazială Nr. 4 "Elena Donici Cantacuzino"

Aplicațiile IT s-au răspândit pe scară largă în întreaga Europă și, pas cu pas, își fac treptat drum în sălile de clasă din Europa de Est. Contextul economic slab este principalul motiv pentru această întârziere, deși profesorii din România și-au exprimat de mult timp voința de a se alinia la noile metode de predare moderne și tehnologice.

Schimbarea este o decizie riscantă pentru o organizație, iar dinamica sa se bazează pe implementarea cu succes (Greve, 1998). Odată ce decizia de a implementa schimbarea este luată și tehnicile moderne de predare sunt introduse în clasă, procesul de integrare a dispozitivelor IT în sistemul educațional a început. Trebuie luate toate precauțiile necesare și fiecare manager trebuie să fie conștient de pasul mare pe care îl fac în cadrul instituției de învățământ și de schimbările considerabile care vor apărea în rândul profesorilor și studenților.

Ce reprezintă de fapt aplicațiile IT? Sunt aplicații asistate de computer care pot fi accesate pe smartphone-uri, laptopuri, desktop-uri, tablete sau i-pad-uri. Majoritatea acestor aplicații pot fi descărcate gratuit și nu necesită mult spațiu în memoria dispozitivului. Orice elev poate instala o astfel de aplicație, dar îndrumarea unui adult este adesea necesară pentru ca aplicația să fie utilizată corect.

Aplicațiile care sunt concepute în mare parte sau exclusiv în scopuri de evaluare trebuie instalate la sfatul unui profesor, deoarece pot fi utilizate în primul rând cu asistență specializată în procesele de evaluare și notare.

Chiar dacă aplicațiile IT au fost primite cu reticență, mai ales în țara noastră, din cauza complexității și a elementelor de noutate, actorii principali de pe scena sistemului educațional au început, în sfârșit, să le accepte ca fiind inovatoare și extrem de utile.

Avantajele utilizării aplicațiilor IT în evaluare se bazează pe experiențele profesorilor și elevilor în timpul orelor de curs: feedback-ul imediat, participarea activă la lecție cu toată clasa, simplificarea materialelor, citirea fără hârtie și accesul partajat la fișiere cu elevii. De exemplu, aplicația Socrative Teacher arată răspunsurile elevilor în timp real, permițând astfel evaluatorului să dea explicații suplimentare dacă este necesar sau să facă corecturi la fața locului. Rezultatele acestora sunt afișate în documente excel și pot fi descărcate și partajate cu elevii și / sau părinții. Datorită atractivității și facilităților de rezolvare, astfel de aplicații reprezintă o modalitate excelentă de a evalua și elevii mai slabi, în același timp cu cei mai bine pregătiți; opțiunea de navigare liberă

oferă posibilitatea elevului de a alege la ce întrebare să răspundă și poate reveni oricând la exercițiul anterior pentru a revizui răspunsurile inițiale. Materialele sunt considerabil simplificate și nu se folosește nici hârtie, nici instrument de scris. Aveți nevoie doar de un dispozitiv conectat la internet și să vă asigurați că dispozitivele sunt complet încărcate de fiecare dată. Evaluarea fără hârtie este și o modalitate de a economisi timp și nu numai că se dovedește eficientă și mai rapidă, dar elimină și stresul din partea elevilor. Fluxul de idei este mai bine stimulat, în primul rând pentru că elevii sunt din ce în ce mai atașați de tehnologie și în al doilea rând, pentru că odată ce li se prezintă o lucrare pe bănci, experimentează schimbări fiziologice, psihologice și emoționale care negreșit vor interveni negativ în procesul de concentrare.

Sorin Cristea, 2017, afirmă că performanța școlară este reprezentată de totalitatea performanțelor elevilor care evidențiază un anumit nivel de educație teoretică și practică, precum și un anumit nivel de dezvoltare psihologică. Astfel, evaluarea unor continuturi nu ar trebui să includă schimbări comportamentale și emoționale la elevi. Trebuie să ne concentrăm pe rezultatele învățării lor și să evităm pe cât posibil să îi stresăm. Evaluarea ar trebui să fie o metodă relaxantă de recunoaștere a meritelor lor după un episod de învățare și nu o metodă de a crea confuzie, teamă și reticență față de procesul de evaluare.

Pe baza experienței personale în clasă, ar trebui să evaluăm prin intermediul aplicațiilor IT:

- Pentru a elibera tensiunea
- Pentru a elimina stresul
- Pentru a stimula elevii să studieze
- Pentru a face evaluarea mai atractivă pentru copii
- Pentru a salva timp
- Pentru a evalua obiectiv
- Pentru a evalua ecologic, fără hârtie
- Pentru a echilibra elementele de evaluare tradiționale și metodele moderne de evaluare
- Pentru a evalua eficient
- Pentru o evaluare interdisciplinară
- Pentru a corela pasiunile elevilor cu scopurile educaționale de învățare

Conform lui Harmer, 2004, caracteristicile unui test bun sunt validitatea, fidelitatea, obiectivitatea și aplicabilitatea. Testele rezolvate cu dispozitive digitale sunt în mare măsură obiective și testează ceea ce ar trebui să testeze, având rezultate remarcabile. Rezultatele elevilor nu se schimbă dacă același test este susținut de mai multe ori. Instrucțiunile de testare sunt întotdeauna concise și varietatea răspunsurilor este restricționată, astfel încât copiii să aibă o imagine corectă

asupra conținutului din care urmează să fie testați și, de asemenea, un accent clar pe sarcinile de evaluare.

Digitalizarea procesului educațional este o activitate inovatoare care ar putea schimba întregul viitor academic al elevilor noștri. Le ascute mintea, le deschide noi orizonturi, economisește timp și contribuie, de asemenea, la îmbunătățirea abilităților TIC împreună cu competențele lingvistice. Cu toate acestea, ca în orice întreprindere îndrăznească, există mai multe provocări și impedimente care trebuie abordate în mod conștient și realist.

Există bariere externe și interne care ar putea ridica dificultăți în procesul de implementare a tehnologiei. Factorii externi apar la nivel instituțional. În primul rând, atât profesorii, cât și elevii trebuie să aibă dispozitivele necesare, tablete, smartphone-uri, I-pad-uri sau laptopuri. Accesul la aceste instrumente digitale de învățare presupune acces deplin la internet și o conexiune rapidă care să nu încetinească ritmul de predare și să pună astfel în pericol calitatea și cantitatea actului de învățare. Întrucât școlile din țara noastră sunt în general mixte, cuprinzând și elevi din familii cu un mediu economic sărac, echipele manageriale trebuie să se asigure că alimentează în mod constant rezervorul tehnologic pentru ca niciun elev să nu fie dezavantajat. De asemenea, ei trebuie să încheie contracte sigure cu furnizorii de internet pentru a asigura o interacțiune online ușoară în timpul procesului educațional. Trebuie să existe suficiente prize instalate în fiecare sală de clasă și laborator în cazul în care unul dintre dispozitive rămâne fără baterie. În România, întreruperile la alimentarea cu energie electrică sunt mai frecvente în condiții de furtună, așa că ar părea o idee bună să planificați un test prin intermediul aplicațiilor IT când vremea este bună.

Sprijinul primit prin resursă umană este, de asemenea, extrem de important. Profesorii TIC ar trebui să ofere asistență permanentă cadrelor didactice și elevilor și să ofere consultanță ori de câte ori este nevoie. Ar trebui să stăpânească bine funcționarea dispozitivelor și să fie gata să le actualizeze sau să le repare dacă situația o cere. Astfel, profesorii se pot concentra pe deplin pe lecție și se pot îngriji mai puțin cu privire la instrumentele de predare. Ertmer (1999) notează că cea mai esențială formă de sprijin pentru profesori se poate schimba pe măsură ce proiectul de integrare a tehnologiei se maturizează. În fazele incipiente ale unui proiect, profesorii au nevoie de mai mult suport tehnic doar pentru a utiliza noua tehnologie, lucru ce ar putea fi realizat prin angajarea de profesioniști în tehnologia educațională și tehnologia informației. Pe măsură ce profesorii devin mai competenți în abilitățile tehnice necesare, nevoile lor sunt comutate la sprijinul administrativ și colegial în vederea dezvoltării și aplicării de noi utilizări pentru tehnologie în sălile de clasă. Acest tip de sprijin poate fi oferit în comunitățile profesionale de învățare prin discuții regulate și relevante pentru domeniul respectiv.

Potrivit Ertmer et al. (2012), motivul cel mai frecvent invocat pentru lipsa implementării tehnologiei în sala de clasă este dezvoltarea și formarea profesională inadecvată. Asociația Națională pentru Educație (ANE) din SUA include extinderea dezvoltării profesionale în tehnologie ca una dintre recomandările de baza din politica lor. Conform rezultatelor ANE, profesorii de astăzi raportează o creștere a încrederii în utilizarea tehnologiei la clasă, în operarea software-ului și în documentarea pe internet, dar având în vedere că tehnologia se schimbă constant, este mai important ca niciodată ca profesorii să își actualizeze constant expertiza tehnologică. Este totuși o chestiune de resurse financiare, deoarece școlile din țara noastră sunt slab finanțate și managerul singur nu poate suporta cursurile de formare necesare pentru toți profesorii. Nu toți au posibilitatea să se autofinanțeze pentru a participa la cursuri tematice profesionale și pentru a dobândi abilitățile digitale necesare.

În privința factorilor interni care reprezintă o provocare în utilizarea aplicațiilor IT în clasă, trebuie să luăm în considerare convingerile și atitudinea profesorilor față de introducerea tehnologiei în procesul pedagogic. Ei nu ar trebui să se mai întrebe dacă să folosească aplicațiile IT în activitățile de predare-evaluare, ci cum să le folosească eficient. Un cadru didactic conservator, care folosește în principal metode tradiționale de predare-evaluare, va manifesta cu siguranță un anumit scepticism în ceea ce privește eficiența tehnicilor moderne. Probabil că se va simți rezervat și nu în largul lui cu noile abordări. „Dacă profesorii cred că nu au competențele necesare atunci când folosesc tehnologia, s-ar putea să simtă că au mai puțin control asupra clasei, să folosească mai puțină tehnologie și să fie mai puțin probabil să exploreze noi oportunități care utilizează tehnologia atunci când își proiectează lecțiile.” (Hughes, 2005, p. 279)

Implementarea tehnologiei în planificarea lecției poate fi o sarcină foarte solicitantă. Curriculumul este dens, timpul zboară și profesorii abia reușesc să livreze conținutul integral. Adaptarea la epoca tehnologică înseamnă a regândi întreaga planificare didactică și abordare pedagogică, ceea ce poate fi destul de descurajator pentru mulți profesori. Simpla revizuire a planurilor de lecție poate lua mult timp, dar revizuirea planurilor de lecție pentru a încorpora tehnologia necesită și mai multă muncă. Atunci când adoptă noile tehnologii în clasă, educatorii se confruntă cu problema cunoscută online ca problema „inovației duble” (Cleaver, 2014). Inovația dublă presupune, în esență, un nivel suplimentar de pregătire prin care trebuie să treacă profesorii. Profesorul trebuie mai întâi să învețe tehnologia suficient de bine pentru a o utiliza într-o clasă înainte de a decide cum să integreze tehnologia cu obiectivele clasei și cu curriculumul.

Integrarea tehnologiei în sala de clasă necesită eforturi continue de colaborare ale profesorilor, profesioniștilor în tehnologie educațională, managerilor școlilor, cercetătorilor și creatorilor de software educațional. Din fericire, beneficiile școlilor, profesorilor și elevilor se vor materializa printr-un randament și rezultate școlare deosebite.

BIBLIOGRAPHY

1. **Cleaver, S. (2014).** *Technology in the Classroom: Helpful or Harmful?* Retrieved from <http://www.education.com/magazine/article/effective-technology-teaching-child/>
2. **Cristea, S (2017).** *Formele de organizare a instruirii procesului de invatamant.* Didactica Publishing House.
3. **Ertmer, P.A. (1999).** *Addressing first and second order barriers to change: Strategies for technology integration.* Educational Technology Research and Development, 47(4), 47
4. **Ertmer, P.A., Ottenbreit-Leftwich, A., Sadik, O., Sendurur, E., & Sendurur, P. (2012).** *Teacher beliefs and technology integration practices: A critical relationship.* Computers & Education, 59, 423-435.
5. **Greve, H (1998).** *Performance, Aspirations, and Risky Organizational Change,* Administrative Science Quarterly
6. **Harmer, J. (2004).** *How to teach English.* Longman
7. **Hughes, J. (2005).** *The role of teacher knowledge and learning experiences in forming technology - integrated pedagogy.* Journal of technology and teacher education, 13(2), 277-302
8. **Luther, M., Cole, E., & Gamlin, P. (Eds.). (1996).** *Dynamic assessment for instruction: From theory to application.* North York, ON, Canada: Captus University Publications
9. **National Education Association. (2008).** *Technology in Schools: The Ongoing Challenge of Access, Adequacy and Equity.* Washington, DC: NEA Policy and Practice Department. Retrieved from http://www.nea.org/assets/docs/PB19_Technology08.pdf.

Evaluarea centrată pe elev

Prof. Vlaicu Claudia
Școala Gimnazială Ghiroda

“Elevul trebuie să fie adus în prezent, să se concentreze împreună cu ceilalți asupra unui subiect din lumea reală, iar nu din cea virtuală.”

Situațiile concrete din activitatea zilnică la catedră, la clase neomogene, m-au determinat să abordez diferențiat în activitatea de evaluare verificarea cu regularitate a muncii fiecărui elev.

Din anul școlar 2010-2011 am utilizat în activitatea de evaluare și de notare a performanțelor elevilor fișe de tip „Catalogul de evaluare” la fiecare clasă și am elaborat un sistem complementar de notare, centrat pe elev.

Obiective propuse:

- ✚ Optimizarea activității de evaluare prin posibilități imediate de analiză și de interpretare comparativ-evolutivă a rezultatelor înregistrate, individuale și de grup.
- ✚ Uniformizarea notării și a evaluării performanțelor obținute de către elevi.
- ✚ Implicarea activă a fiecărui elev în activitățile desfășurate la orele de chimie-fizică, în mod participativ-formativ.
- ✚ Dezvoltarea capacității de autoevaluare a elevilor.

Performanțe așteptate:

- Obiectivitatea notării performanțelor obținute de elevi.
- Ridicarea nivelului rezultatelor la învățatură ale elevilor.
- Valorizarea diversității și a respectului față de ceilalți.
- Dezvoltarea relațiilor atitudinal-pozitive față de comunicare între elevi și a celor parteneriale școală-comunitatea locală.
- Dezvoltarea spiritului de apreciere critică și a curiozității elevilor, a disponibilității lor de a căuta argumente și de a le evalua, de a căuta oportunități pentru a învăța și a aplica ceea ce au învățat, în contexte variate de viață.

Preliminarii

Am prezentat la începutul anului școlar, în prima oră de chimie și la fizică, elevilor și la prima ședință cu părinții, profesorilor diriginți și părinților elevilor, regulamentul de desfășurare a activităților de chimie-fizică întocmit, incluzând convențiile de notare pe care le-am stabilit în „Catalogul de evaluare”.

Reflecții

Sistemul de evaluare și de notare pe care l-am realizat și aplicat, implică toți elevii pe parcursul orelor de chimie-fizică să se autosustină, la nivel cât mai redus de stress, ca parteneri activi ai propriei învățări.

Valoarea pregnantă a acestui sistem constă în faptul că fiecare elev, pe parcursul unei ore de chimie-fizică și în intervale de timp determinate, poate obține performanțe multiple. La nevoie, permite adoptarea unor măsuri eficiente de recuperare și de ameliorare a nivelului de achiziții instructiv-formative ale elevilor.

Pentru profesorul modern suportul din hârtie sau electronic, constituie o metodă deschisă de lucru și de colaborare, în tripletul: școala - elevii - părinții elevilor, de optimizare modulatorie, performantă, a activității de evaluare.

Studiul chimiei își propune să faciliteze elevului înțelegerea rolului pe care îl are chimia, în explicarea și rezolvarea problemelor cu care ne confruntăm în viața de zi cu zi.

Studiul chimiei la nivel gimnazial adresează elevilor clasei a VII-a și a VIII-a care nu au cunoștințe generale suficiente de a contribui la formarea capacității de a formula și rezolva probleme pe baza relaționării achizițiilor.

În epoca de piatră, omul a descoperit că piatra poate fi unealtă sau armă iar bățul de lemn o posibilă prelungire a brațului; folosirea acestor materiale este piatra de temelie a dezvoltării civilizației umane alături de descoperirea și folosirea controlată a focului.

Deși multe descoperiri au fost făcute accidental de oameni de știință care urmăreau un anumit fenomen sau proces și întâmplător au descoperit altceva, marele om de știință Louis Pasteur a marcat un aspect esențial, acela că *“Șansa favorizează mințile pregătite”*.

Acești oameni de știință au fost capabili să vadă minunea dintr-o eroare, obstacol sau coincidență tocmai pentru că erau pregătiți să o vadă...și acesta este rolul profesorului din orice epocă – să pregătească mințile elevilor pentru momentul luminii, descoperirii sau succesului.

Astfel, epocă după epocă, ” **Știința** ” a făcut posibil **PROGRESUL CIVILIZAȚIEI**. Iar **CHIMIA** este țărâmul în care fiecare încercare , fiecare pas , fiecare experiența a însemnat o descoperire mai mare sau mai mică pusă în slujba omului și casei noastre Pământul. Știința reprezintă forța care ne determină să avansăm și este incontestabil, sursa progresului. Fiecare temă poate fi abordată sub forma unui joc în urma căruia elevii vor afla despre descoperiri, invenții, descoperitori și inventatori. Ei vor juca rolul celui care descoperă, inventează, aplică și apreciază utilitatea descoperirii respective.

Evaluarea se poate **argumenta** prin:

- prezentarea clară și concisă, sub formă de probleme a unor informații din domeniul chimie;
- constă în reorientarea studiului chimiei dinspre partea teoretică spre cea practică;
- posibilitatea îmbogățirii cunoștințelor de chimie și problemele leate de protecția mediului;
- dezvoltarea unui comportament adecvat și responsabil care să asigure elevului o dezvoltare fizică și psihică corespunzătoare.

Evaluarea conduce elevul pe o cale de cunoaștere activă, prin acțiune directă asupra lumii înconjurătoare.

Activitățile de învățare și evaluare vor trebui să permită elevilor să descopere și să învețe concepte fundamentale prin investigare, explorare, observare și aplicabilitatea lor este mult mai evidentă. Oportunitatea de a lega cunoștințele și deprinderile de aceste contexte vor motiva elevii să învețe.

Metode și procedee de evaluare

Metode didactice: Proiectul, brainstorming, joc de rol, prelegerea, experimentul, expunerea, explicația, demonstrația, descoperirea dirijată, experimentul de laborator, învățarea prin TIC, conversația, investigația, metoda ciorchine, copacul ideilor, diagrama Venn etc.

Modalități și procedee de evaluare

Evaluarea trebuie să fie fundamentată pe trei elemente reunite în triunghiul evaluării: *Cogniție; Observație și Interpretare.*

În afara tehnicilor tradiționale de evaluare: teste scrise, teste de evaluare prin lucrări practice, tema pentru acasă, se vor folosi și mijloace alternative.

- ✓ Experimentul , Investigația, Problematizare
- ✓ Expunerea sub forma de explicație
- ✓ Diagrama Venn, Harta conceptuală, Metoda Ciorchine, Copacul ideilor
- ✓ Învățarea în grup
- ✓ Instruirea asistată de calculator
- ✓ Algoritmizarea
- ✓ Conceperea și rezolvarea de exerciții și probleme referitoare la temele din lista de conținuturi
- ✓ Fișele de lucru
- ✓ Proiectul, Referatul, Modelarea, Jocuri interactive, Portofoliul.
- ✓ comunicarea orală și scrisă în diferite forme a rezultatelor activității investigate;
- ✓ elaborare de proiecte și realizarea unei broșuri cu analize chimice;
- ✓ implicarea în activități de dezbateri;
- ✓ participarea ca raportor al activităților de grup;
- ✓ aprecierea spiritului de observație și a modului de interpretare a informației;
- ✓ extragerea, inserarea și interpretarea informației din și în tabele, scheme, grafice internet, reviste de specialitate, etc;
- ✓ întocmirea unor grafice, pliante, reviste, afișe, postere, creații, originalitate cu conținut științific ;
- ✓ rezolvarea testelor de evaluare, completarea chestionarelor; ;

Locul de desfășurare a instruirii se recomandă a fi sala de clasă sau laboratorul de chimie-fizică care dispune de ustensile necesare unor investigații experimentale. Pentru rezolvarea problemelor, elevii de clasa a VII-a au cunoștințe de chimie, fizică unde se impun informații suplimentare se va recurge la *învățarea prin descoperire* , multe informații provin din enunțul și rezultatele problemelor.

Alte metode didactice recomandate sunt: *algoritmizarea*. Pornind de la aspecte fizice de care ne ciocnim în viață, elevii vor fi “ghidați” să –și pună întrebări, să avanseze ipoteze pe care să le testeze (experimental), să propună explicații, să testeze explicațiile și să aprecieze impactul noilor cunoștințe.

Evaluarea trebuie să vizeze mai ales utilizarea cunoștințelor de chimie-fizică în rezolvarea problemelor și înțelegerea aspectelor chimice și fizice cu care se întâlnesc în viața de toate zilele.

Am propus această temă ținând cont de :

- interesul manifestat de elevi pentru chimie;
- complexitatea studierii chimiei care trebuie abordată din perspectiva interdisciplinarității;
- existența bazei materiale necesare bunei desfășurări a activității didactice;
- asigurarea transferului de cunoștințe prin activități inter- și transdisciplinare;
- completarea cunoștințelor de chimie, fizică pentru a explica fenomene observate;
- stabilirea contactului necesar între știință și viața cotidiană.

Evaluarea unor aspecte de civilizație și progres științific contemporan, pe baza cunoștințelor despre trecut, în perspectiva estimării unor soluții pentru viitor, în dezvoltarea unei diversități de proiecte.

Sugestii metodologice

Conceptul de evaluare trimite la ideea de a face din cunoștințele școlare „instrumente pentru a gândi și a acționa”. Adoptarea inter și transdisciplinarității ca principiu de organizare a conținuturilor readuce în discuție competențele transversale care facilitează transferul cunoștințelor și al competențelor de la o disciplină la alta, de la un an școlar la altul, din cadrul activității școlare în viața de zi cu zi, în activitățile non-formale și informale.

Evaluarea contribuie la formarea unor persoane autonome, capabile de a formula răspunsuri la o mare diversitate de situații și sarcini de lucru și de a asuma roluri fundamentale, pe care o persoană este probabil că le va îndeplini ca adult într-o societate a cunoașterii și într-o lume a schimbărilor rapide.

Metodele de evaluare au fost alese și pentru contribuția lor la valorile susținute : curiozitate, discernământ, respectul pentru adevăr, responsabilitate. Pentru construcția cunoștințelor se folosesc achizițiile (noțiuni, termeni, probleme, capacități, valori) asimilate de către elevi până în acel moment, prin studiul diverselor discipline școlare sau prin educația nonformală (studiu individual, vizite, massmedia, Internet etc.).

Modalitățile de abordare a acestor teme sunt multiple: discuții deschise, dezbateri pe echipe, brainstorming, proiecte. Altă abordare este aceea sub formă de joc unde prin descoperire dirijată, elevii vor asimila și utiliza informații legate de tematica propusă.

Bibliografie

1. Programa școlară pentru disciplina Chimie, clasele a VII-a – a VIII-a, Anexa 2 la OMEN 3393/28.02.2017
2. E. Richard Churchill, Louis V., Loesching, Muriel Mandell: “365 de experimente științifice simple” – ed. Aquila .
3. Nicu Ploscariu, Curiozități din lumea naturii, Editura Aramis, București, 1999
4. M.E.C.T.S. Ghid metodologic de aplicare a programei școlare de științe ale naturii, Editura Aramis Print, București, 2001
5. M.E.C.T.S. Ghid metodologic de aplicare a programei școlare de chimie (învățământ obligatoriu), Editura Aramis Print, București, 2001
6. Thinking, fast and slow–Daniel Kahneman (2011), Daniel K., laureat al premiului Nobel
7. Sursă: <https://olnafu.ru/dezvoltarea-spiritual%C4%83/100382-ce-este-alchimia-%C8%99tiin%C8%9Ba-sau-magia-alchimi%C8%99ti.html>
8. <https://www.greelane.com/hu/tudom%c3%a1ny-tech-math/tudom%c3%a1ny/why-is-chemistry-important->
9. https://www.tantaki.hu/blog/mindennapi_kemia/?fbclid=IwAR0mK0SG5TacwYEWVw-E1NqwR3dAGvs0vuzH6eKAKvNESXVyAT6jgfH4cZI
10. Învățarea științelor: ghid metodologic pentru un demers didactic eficient. București: Editura Didactică și Pedagogică.

EDUCAȚIA PENTRU DEZBOLTARE DURABILĂ

*Prof. Vlaicu Octavia
Școala Gimnazială Nr.3 Lupeni*

Educația pentru dezvoltare durabilă aduce o nouă motivare actului educațional, dând posibilitate „actorilor” implicați în actele educaționale să participe creativ la găsirea variantelor și evaluarea alternativelor pentru un viitor sustenabil. O schimbare în mentalitățile oamenilor, care să potențeze capacitatea acestora de a crea o lume mai sigură, mai sănătoasă și mult mai prosperă și care crește calitatea vieții, începe din familie și din școală. Îmbunătățirea capacității indivizilor, a grupurilor, a comunităților, de a gândi și a acționa în favoarea dezvoltării durabile este în primul rând viziunea unei educații pentru comunitate prin care creștem conștiința membrilor ei și puterea de a explora și dezvolta noi concepte, viziuni, metode și instrumente care să transforme această perspectivă în realitate. Comunitatea este unitatea de baza a societății. Similar părțicelilor unui mozaic, comunitățile determină societatea în ansamblu. O comunitate activă, vie, implicată are oameni implicați, creativi, al căror interes comun este creșterea și dezvoltarea societății umane. În acest context, școlii îi revine rolul de “organizator social”, promotor al parteneriatelor comunitare ce pot redefini și reconstrui societatea pentru valori și repere. Educația pentru dezvoltare durabilă, fiind un subiect de interes comun, poate fi realizată numai într-o echipă interdisciplinară, printr-un efort comun, într-un proiect în care fiecare își aduce propria contribuție, cu calitățile și defectele pe care le are. Relaționarea cu alți parteneri este esențială și necesară pentru crearea de oportunități de învățare în societate, dar și a unui mediu educațional ce cuprinde elemente de bază, precum: viziune, planificare, acțiune și reflecție, adresându-se unor subiecte și probleme din viața reală. Proiectele de voluntariat, proiectele Junior Achievement axate pe activități learning by doing și project based simulează situații din viața reală și ajută în pregătirea copiilor dar și a profesorilor deopotrivă pentru viitor. Orice inițiativă de celebrare a unei zile speciale (ziua mediului, ziua persoanelor cu dizabilități, ziua persoanelor vârstnice, etc), orice demers de îmbunătățire a calității vieții în comunitatea noastră (repararea unui trotuar, marcarea unei treceri de pietoni, dotarea școlii cu diferite lucruri de care elevii au nevoie etc) toate acestea sunt proiecte comunitare. Pentru a învăța cum să fie cetățeni, elevii trebuie să acționeze ca cetățeni. Prin urmare, educația trebuie să conecteze subiectul cu locurile în care trăiesc elevii și problemele care ne afectează pe toți.

Educația pentru Dezvoltare Durabilă este abordată transversal în curriculumul formal din învățământul preuniversitar din România, însă și în activitățile extracurriculare și extrașcolare (îndeosebi în cadrul programului național Școala Altfel). Temele cheie privind dezvoltarea durabilă abordate includ, printre altele, reducerea sărăciei, îndatoririle cetățenești, pacea, etica, responsabilitatea, în contextul local și global, democrația și guvernarea, justiția, securitatea, drepturile omului, sănătatea, egalitatea de gen, diversitatea culturală, dezvoltarea rurală și urbană, economia, modelele de producție și de consum, responsabilitatea civică, protecția mediului, managementul resurselor naturale și diversitatea biologică și a naturii. Educația pentru Dezvoltare Durabilă se realizează nonformal și informal și prin numeroasele parteneriate pe care MEN le are cu autorități publice centrale și locale, operatori economici și ONGuri. Tematicile acestor parteneriate, în ceea ce privește învățământul preuniversitar se referă la reducerea sărăciei, drepturi civile și responsabilități sociale la nivel local/regional/global, drepturile copilului, egalitate și diversitate, toleranță și respect, dezvoltare rurală și urbană, protecția mediului, managementul resurselor naturale. Îmbarcarea pe calea dezvoltării sustenabile va necesita o transformare profundă a felului în care gândim și acționăm. Pentru a crea o lume mai sustenabilă și pentru a ne angaja la problemele legate de sustenabilitate, indivizii trebuie să devină factori de schimbare pentru sustenabilitate. Ei au nevoie de cunoștințe, aptitudini, valori și atitudini care să-i împuternicească să contribuie la dezvoltarea sustenabilă. De aceea, educația este crucială în realizarea dezvoltării durabile.

Pentru o dezvoltare durabilă eficientă, educația trebuie tratată cu multă atenție, seriozitate, dar mai ales, responsabilitate maximă, atât din partea cadrelor didactice, cât și a elevilor, studenților, părinților. Actul educațional trebuie susținut și sprijinit intens pe parcursul anilor următori, întrucât de calitatea educației generațiilor viitoare va depinde și calitatea modului de viață al urmașilor noștri.

O educație de calitate ne va oferi tuturor un trai decent, fără lipsuri prea mari, sănătatea și bunăstarea omenirii fiind pe primul plan, iar problemele majore actuale, precum foametea, apariția unor boli sau virusuri periculoase care decimează populația trebuie combătute pe viitor.

IMPORTANȚA UTILIZĂRII PLATFORMELOR DE ÎNVĂȚARE ÎN DEZVOLTAREA FORMATULUI BLENDED-LEARNING, ÎN PROCESUL EDUCAȚIONAL PENTRU CLASELE DE GIMNAZIU

Autor: prof. Elena-Simona Voiculescu

Școala Gimnazială Nr. 113, București

Introducere:

În contextul predării limbii și literaturii române în clasele de gimnaziu, utilizarea platformelor de învățare în formatul blended-learning poate juca un rol crucial în dezvoltarea procesului educațional. Această abordare combină elemente de învățare online și față în față, oferind elevilor oportunități extinse de învățare și interacțiune. În acest articol voi explora importanța utilizării platformelor de învățare în dezvoltarea formatului blended-learning pentru predarea limbii și literaturii române.

Scenariul:

În calitate de profesor de limbă și literatură română la o școală gimnazială, intenționez să aplic un model de învățare blended-learning la clasă. Scopul este de îmbunătățire a abilităților de comunicare și înțelegere a limbii române, oferindu-le elevilor o experiență de învățare interactivă și mai captivantă.

Utilizarea platformelor de învățare în dezvoltarea formatului blended-learning pentru limba română

Acces la resurse și materiale variate:

Prin utilizarea unei platforme de învățare, putem pune la dispoziția elevilor o gamă variată de resurse și materiale pentru învățarea limbii române. Acestea pot include lecții interactive, exerciții de vocabular și gramatică, texte autentice, audiobook-uri și videoclipuri. Elevii pot accesa aceste resurse online, în timpul sau în afara orelor de clasă, ceea ce le permite să exploreze și să se angajeze în învățare într-un mod flexibil.

Interacțiune și colaborare:

Prin intermediul unei platforme de învățare, putem crea un mediu propice pentru interacțiunea și colaborarea între elevi și profesor. Elevii pot participa la forumuri de discuții, pot lucra împreună la proiecte, pot face schimb de idei și pot primi feedback direct de la profesor. Aceasta încurajează comunicarea în limba română și dezvoltarea abilităților de exprimare orală și scrisă.

Evaluare și feedback personalizat:

O platformă de învățare poate oferi instrumente pentru evaluarea și monitorizarea progresului elevilor în învățare. Prin intermediul exercițiilor și testelor online, profesorii pot evalua

cunoștințele și abilitățile lingvistice ale elevilor. De asemenea, pot oferi feedback personalizat și ghidare individuală, pentru a ajuta elevii să-și dezvolte punctele forte și să îmbunătățească aspectele care necesită atenție suplimentară.

Flexibilitate în ritmul de învățare:

Blended-learning permite elevilor să-și gestioneze propriul ritm de învățare. Prin intermediul platformei de învățare, elevii pot accesa materialele și activitățile în orice moment și pot avansa în învățare în funcție de propriul lor ritm și nivel de confort. Aceasta oferă flexibilitate și le permite elevilor să-și adapteze procesul de învățare la nevoile și preferințele lor individuale.

Promovarea autonomiei și implicării active:

Utilizarea platformelor de învățare în formatul blended-learning încurajează autonomia și implicarea activă a elevilor în învățare. Elevii pot explora și descoperi resursele pe cont propriu, pot alege activitățile care îi atrag cel mai mult și pot lua inițiativa în gestionarea propriului proces de învățare. Aceasta promovează încrederea în sine, responsabilitatea și dezvoltarea abilităților de învățare pe tot parcursul vieții.

Concluzie:

Utilizarea platformelor de învățare în dezvoltarea formatului blended-learning pentru limba română în clasele de gimnaziu aduce multiple beneficii pentru elevi și profesori. Aceasta contribuie la îmbunătățirea competențelor lingvistice, oferă acces la resurse autentice și diverse, permite personalizarea învățării și promovează interacțiunea și colaborarea într-un mediu online. Prin urmare, integrarea platformelor de învățare în procesul educațional reprezintă o modalitate eficientă de a spori angajamentul și performanța elevilor în învățarea limbii române.

INSTRUMENTE DIGITALE UTILIZATE

PADLET

- este o aplicație online care permite utilizatorilor să-și exprime cu ușurință opiniile pe un subiect comun pe un „avizier” virtual (wall).
- în fapt, este o pagină web unde utilizatorii publică scurte mesaje conținând text, imagini, clipuri video și/sau legături.
- poate fi folosit pentru sesiuni de brainstorming, pentru a posta adrese de Internet utile, cuvinte noi, termeni sau comentarii pe o temă dată.
- colaboratorii pot fi invitați prin e-mail sau cu ajutorul URL-ului

JAMBOARD

- Jamboard se poate accesa din interfața Google/Gmail
- elevii pot interacționa sau doar vizualiza

- este un panou virtual care se poate șterge, în care poți face schimb de idei live cu ceilalți.
- poți să începi sau să deschizi un Jamboard în timpul unui apel Meet numai dacă te-ai conectat la apel de pe un computer
- participanții la întâlnire de pe un dispozitiv mobil sau de pe o tabletă vor primi un link la un fișier Jamboard și vor fi direcționați către aplicație

MENTIMETER

- este o aplicație care îți permite să interacționezi cu un grup țintă în timp real.
- este un instrument pentru sondaje unde poți pune întrebarea și grupul țintă poate da răspunsul folosind un telefon mobil sau orice alt dispozitiv conectat la internet.
- putem folosi acest instrument și pentru predare, nu doar pentru evaluare.

BIBLIOGRAFIE:

- Suport de curs "PROF IV - Coaching în procesul de predare-învățare-evaluare în context blended learning" CCD București
- Iaurum, Gabriela, 2000, „Intervenții de remediere a dificultăților de scris-citit” Ed. Corint, București
- Ungureanu, D., 1998, „Copiii cu dificultăți de învățare”, Editura Didactică și Pedagogică, R.A., București
- Revista Educației EDICT
- www.educred.ro

AVANTAJE ȘI DEZAVANTAJE ALE UTILIZĂRII TEHNOLOGIEI DIGITALE ÎN VEDEREA SPRIJINIRII INCLUZIUNII

**Prof. educație timpurie: Vuia Ionela Marinela
Grădinița cu Program Prelungit Bocșa
Caraș-Severin**

Societatea contemporană este permanent supusă mai multor schimbări rapide și într-un ritm tot mai alert ca urmare a exploziei cunoașterii, a noilor descoperiri tehnologice, determinând mutații și în domeniul educațional. Integrarea tehnologiilor informatice și comunicaționale (TIC) în procesul de predare-învățare-evaluare a devenit în ultimele două decenii o prioritate a politicilor educaționale. Modul de realizare a activităților didactice este schimbat prin folosirea noilor tehnologii informatice și comunicaționale.

TIC ar putea fi folosită ca o modalitate de a reduce decalajul față de incluziune și de a compensa diferențele, de a contribui la includerea elevilor cu nevoi speciale, dar pentru a face ca această predare să se adapteze nevoilor elevilor, pedagogia ar trebui integrată cu tehnologiile informaționale [ibidem]. Tehnologiile informaționale, pe lângă faptul că facilitează o gamă largă de activități educaționale, îi ajută pe copiii cu CES să aibă un rol activ în procesul de învățare și să își îndeplinească unele limite personale. Ei dobândesc deprinderi de utilizatori ai programelor software, cu condiția ca acestea să fie adaptate și să fie sprijiniți adecvat din punct de vedere psihopedagogic.

Utilizarea calculatorului în predare-învățare ține de soluționarea a două probleme importante ale promovării și valorificării educației inclusive. Pe de o parte, utilizarea calculatorului facilitează dezvoltarea motivației copiilor pentru activitățile de învățare, iar pe de altă parte, contribuie la dezvoltarea deprinderilor de lucru cu calculatorul, ceea ce, ulterior, poate facilita inserția lor socioprofesională. Scopul principal în acest proces rămâne a fi asigurarea incluziunii școlare a copiilor cu CES, pentru care este necesară respectarea condițiilor relevante de depășire a barierelor de implementare a TIC în educația cerințelor speciale.

Prin utilizarea TIC, elevii cu CES beneficiază de un act didactic de calitate susținut de noile tehnologii care, fiind puse în practică, au dovedit că duc la remedierea problemelor întâmpinate în cadrul orelor clasice de cursuri. Grație caracteristicilor sale unice, calculatorul devine un instrument foarte eficient în procesul de individualizare și ameliorare a situației copilului cu CES. Pe lângă beneficiile aduse de învățarea asistată de calculator, soft-urile educaționale, special create pentru copiii cu cerințe speciale, sunt surse importante în corectarea deficiențelor.

Este evident, că intervenția profesorului nu poate fi înlocuită de computer, dar profesorul poate îmbunătăți împreună cu computerul capacitatea de asimilare, înțelegere și reproducere a informației de către copiii și adulții cu dificultăți de învățare. Computerul le menține mai eficient atenția, exersează gândirea și o corelează și cu alte laturi ale activității intelectuale [7]. Dezvoltarea tehnologiei a dus și la diversificarea soft-urilor educaționale, ce facilitează înlocuirea unui tip de demers didactic clasic cu unul modern, în care profesorul nu este decât un coordonator al activității și nu principala sursă de informare.

Totodată, în utilizarea computerului pot exista și limite. Alegerea unui soft

educațional/program eficient presupune ca profesorul să găsească răspunsuri la următoarele întrebări:

1. Programul respectiv dezvoltă o competență la cel care o folosește, îl ajută pe utilizator să realizeze ceva ce își dorește și n-ar putea în alt mod?
2. Programul răspunde obiectivelor din programul educațional individualizat, poate el oferi acces la curriculum?
3. Programul respectiv oferă indicii și întărire adecvată? Pentru copii cu CES este nevoie de un feed-back pentru a se atinge obiectivele urmărite.
4. Programul este cu adevărat adaptabil? Elevii îl vor folosi în rezolvarea problemelor lor, iar profesorii îl vor folosi pentru diferiți elevi?
5. Este textul programului suficient de mare și clar? Formele mari și distinctive pe ecran sunt esențiale pentru succesul învățării la cei cu dizabilități?
6. Este programul ușor de folosit? Pentru utilizarea sa trebuie memorate multe comenzi?

Grație caracteristicilor sale unice, calculatorul devine un instrument foarte eficace în procesul de individualizare și ameliorare a situației de învățare a copilului cu CES în cadrul educației incluzive. Acest lucru impune profesorului cunoștințe specifice, astfel încât să realizeze o îmbinare armonioasă între disciplina predată, informatică și metodică predării.

Integrarea tehnologiei informației și comunicării în procesul incluziv de predare – învățare a elevilor cu CES este indiscutabilă cu atât mai mult, cu cât se așteaptă de la sistemul de învățământ să pregătească elevii pentru folosirea eficientă a calculatoarelor în viața de zi cu zi. Programele de calculator adaptate specificului fiecărei deficiențe sunt ușor de utilizat și permit elevilor să studieze cu plăcere. Astfel, utilizarea tehnologiei informatice în procesul de predare – învățare le permite copiilor cu dizabilități să se simtă încrezători ajutându-i să se adapteze la cerințele școlii, contribuie la socializarea lor, permite învățarea competențelor de bază pentru o viitoare profesie

BIBLIOGRAFIE:

- Educația incluzivă: Suport de curs pentru formarea continuă a cadrelor didactice în domeniul educației incluzive centrate pe copil: [în vol.]/ Proiectul "Integrarea copiilor cu dizabilități în școlile generale", Chișinău: Lyceum, (F.E.-P. "Tipografia Centrală").
- GAJZLEROVÁ L., NEUMAJER O., ROHLÍKOVÁ, L. Fiecare este diferit. Învățământ educațional cu utilizarea tehnologiilor digitale. Microsoft.

EDUCAȚIA DIGITALĂ LA ORELE DE GEOGRAFIE ÎN GIMNAZIU

Zăvoianu Ilie
Școala Gimnazială Nr. 1 Motru

Experiența pe care am avut-o cu toții în perioada pandemiei ne-a arătat necesitatea dezvoltării competențelor digitale în rândul profesorilor cât mai ales în rândul elevilor. Rolul formării acestor competențe nu revine doar tehnologiei informațiilor și a comunicațiilor ci tuturor disciplinelor. Instrumentele digitale și tehnologia le dezvoltă elevilor abilități auto-didactice eficiente de învățare. Aceștia devin capabili să identifice ceea ce au nevoie pentru a învăța, găsesc și utilizează resursele online și aplică informațiile inclusiv la școală, la teme și proiecte.

Geografia este una dintre disciplinele care utilizează tehnologia informației și poate contribui la dezvoltarea competențelor digitale în rândul elevilor din mai multe puncte de vedere. Noua programă școlară pentru clasele V-VIII include numeroase competențe specifice care se bazează pe educația digitală.

Încă din clasa a V-a se precizează ca elevii să utilizeze elementar tehnologiile moderne (Sistemul Informațional Geografic – GIS; Sistemul de navigație GPS), să prelucreze date geografice cu ajutorul diferitelor instrumente TIC, să prezinte fenomene și procese observate direct/indirect cu ajutorul diferitelor aplicații digitale etc.

Pentru clasa a VI-a regăsim următoarele competențe:

3.1 Utilizarea informațiilor cu caracter geografic obținute cu ajutorul instrumentelor TIC/GIS și a elementelor din matematică și științe;

3.2 Prezentarea caracteristicilor elementelor, fenomenelor și proceselor geografice prin utilizarea instrumentelor TIC/GIS.

Clasa a VII-a:

3.1 Ierarhizarea elementelor cu caracter geografic cu ajutorul instrumentelor TIC/GIS și al elementelor din matematică și științe;

3.2 Realizarea proiectelor, studiilor de caz utilizând instrumente TIC/GIS.

Clasa a VIII-a:

2.3 Construirea de reprezentări grafice și cartografice pe baza datelor și a suporturilor date unde se precizează folosirea instrumentelor TIC/GIS;

3.1 Explicarea unor elemente, fenomene și procese geografice folosind noțiuni din matematică, științe și TIC/GIS;

3.2 Formularea de soluții la probleme date din realitatea înconjurătoare utilizând elemente din matematică, științe și TIC/GIS.

Cel mai cunoscut și accesibil instrument GIS la care putem apela este Google Earth. Este o aplicație utilă și complexă deoarece se regăsesc coordonatele geografice, elemente de geografie fizică (relief, ape) și geografie umană (orașe, obiective turistice inclusiv imagini, modul de utilizare al terenurilor, căile de comunicație etc.).

Activități de învățare folosind Google Earth:

Sarcina de lucru nr. 1 (cls. a V-a)

Deschideți aplicația Google Earth și căutați localitatea voastră. Rezolvați următoarele cerințe:

- Identificați blocul/casa în care locuiți inclusiv coordonatele geografice;
- Marcați din meniul instrumente (Add Placemark) locul identificat și realizați o captură de ecran;

- Măsurați distanța parcursă de la locuința voastră până la școală;
- Pilotati un avion virtual deasupra orizontului local accesând funcția "simulator de zbor" din meniul "Instrumente".

Sarcina de lucru nr. 2 (cls. VI-VII)

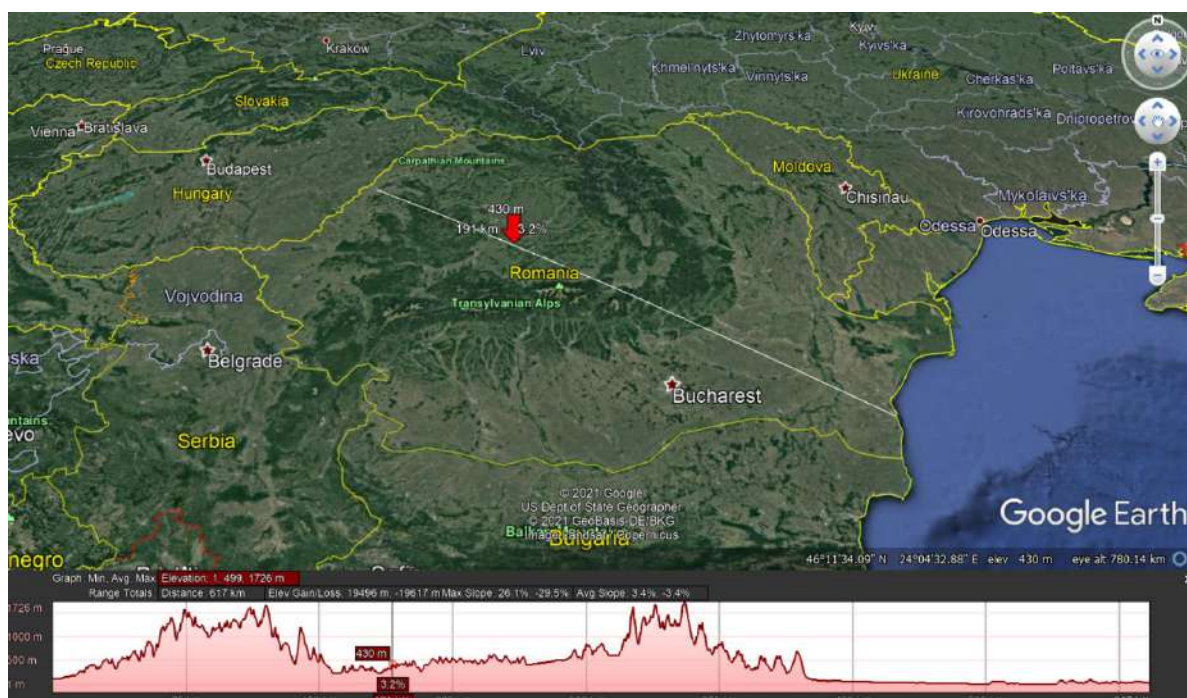
Deschideți aplicația Google Earth și căutați harta statului X. Notați:

- Emisfera în care este situat statul X;
- Principalele paralele și meridiane care traversează statul;
- Distanța între extremități pe latitudine și longitudine;
- Tipuri de granițe etc.

Sarcina de lucru nr. 3 (clasa a VIII-a)

Deschideți aplicația Google Earth Pro și realizați un profil geografic pe direcția NV (Oradea) – SE (Constanța). Notați:

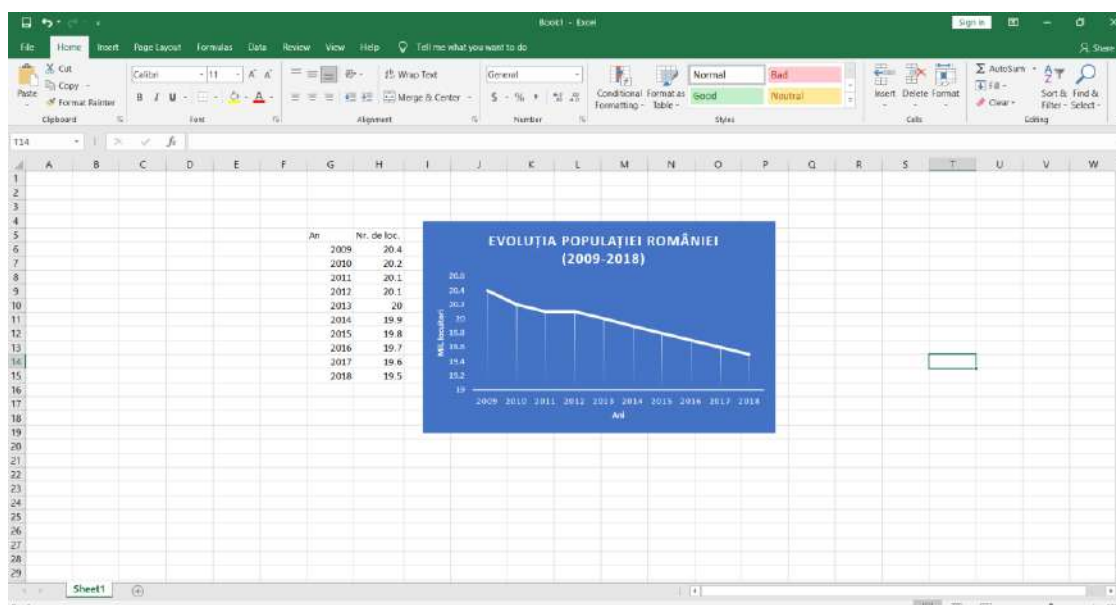
- Altitudinea maximă și minimă de-a lungul profilului;
- Distanța profilului (între cele două localități);
- Unitățile majore de relief situate de-a lungul profilului.

Profil geografic realizat de elevii clasei a VIII-a cu ajutorul aplicației Google Earth Pro.

În clasa a V-a la lecția "Orientarea în spațiul terestru" putem învăța elevii să utilizeze smartphonul pentru identificarea punctelor cardinale și a coordonatelor geografice ale locului în care se află folosind instrumentele busolă și GPS. Considerăm foarte util ca elevii să poată deține competențele necesare pentru a indentifica, citi și transmite coordonatele geografice ale locului în care se află.

Pe lângă metodele tradiționale de realizare a graficelor (evoluția numărului de locuitori, reprezentarea valorilor temperaturilor, precipitațiilor etc.), elevii trebuie să folosească și instrumentele TIC, foarte util find programul Excel din pachetul Microsoft Office

Grafic realizat de elevi pe baza aplicației practice din manualul de clasa a VIII-a (Geografie, cls. a VIII-a, Editura Didactică și pedagogică)

Ca o concluzie, am observat că elevii sunt mult mai atrași în rezolvarea cerințelor de lucru atunci când apelăm la instrumente digitale. De asemenea, trebuie menționat că educația digitală nu înlocuiește metodele didactice tradiționale ci vine ca o completare necesară a acestora.

Bibliografie

1. Săvescu, C., și colab., *Fundamente GIS*, Editura HGA, București, 2000
2. Programa școlară pentru disciplina Geografie, cls. a V-a – a VIII-a, București, 2017
3. <https://blog.scoala365.com/2018/11/22/beneficiile-educatiei-digitale-vs-metodele-educatiei-traditionale/>
4. https://teodoraursulica.files.wordpress.com/2012/12/utilizarea-gis-in-geografie_teodora-ursulica.pdf